Tingbok I.A. 51 1812-1815 for Nordhordland
Året 1812

1812: 1

Aar 1812 d: 4de April om Formiddagen Kl: 9 blev en Extra Ret sat i Sorenskriverens boepæl i Bergen og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2 eed svorne Laugrettesmænd Niels Iversen Lundgaarden og Ole Mathiesen Houkelands Træet, for, i Overeensstem/m/else med en Skrivelse af 20de Martii d: A: fra Sorenskriver Hansen i Sundhorlehn, og en do: af 21de s: M: fra constitueret Sorenskriver Nannestad paa Woss, at optage et Forhør over Permitterede Soldater Halvor Schaar og Mons Tejten, til Oplysning betreffende Wagtholdet og endeel paa den til Christiansand i aaret 1810 opbragte Konvoj begaaede Tyverier.

Sorenskriver Hansens Skrivelse og den dermed fulgte Gienpart af Amtets Ordre samt Nannestads Skrivelse \vedhæftes Forhøret/ {indtages her saaledis lydende: #}

Efter Tilsigelse fremstod:

1. Halvor Andersen Skaar, 33 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed svarede han til de foranstaaende Qvæstioner saaledes: til 2den Qv: Sv: i 12 Aar som Grenadeer. 3 Qv: Sv: een Gang i Som/m/eren 1810. 4 Qv: Sv: Deponenten husker ej dette, men, saavidt han erindrer, var Skibets Num/m/er enten 9 eller 19. Skibet laae paa \paa/!! vestre Havn i Nærheden af byens fiskebrygge. 5 Qv: Sv: at paasee, at Seiglene for Lugerne ej bleve brudte og at intet blev bortført fra Skibet. Skrivtlig Instrux havdes ikke. 6 Qv: Sv: For en Dør, som gik fra Kahytten ind til Lasten, var sat et Seigl. Lugerne paa Dækket vare tillukkede med Hængelaase. 7. Qv: Sv: ney. 8 Qv: Sv: jo 3 Mand. 9 Qv: Sv: Det var ikke Deponenten paalagt, at forbyde mandskabet at gaae i Land. 2 af Mandskabet vare i Land og hendtede sig nogen varm Spise. De toge intet andet med sig fra Skibet end noget Kjød og Flesk, {som} i en Pande, hvilket de igien bragte med sig kogt om bord. 10. Qv: Sv: meget vel. 11 Qv: Sv: ney. 12. Ved Skibet var ingen anden baad end Storbaaden, der stod fastbundet paa Dækket. Den tid Mandskabet gik i Land benyttede det en baad fra et Skib der laae ved Siden. 13 Qv: Sv: ney. 14 Qv: Sv: ney. 15 Qv: Sv: ney, 16 Qv: Sv: Derom veed Deponenten intet til Oplysning. 17 Qv: Søe Patrouillen kom til Skibet een Gang om Aftenen og een Gang i Morgenstunden, og Deponenten raabte den an. Andre end Søepatrouillen fra Kutterbriggen patrouillerede ikke medens Deponenten stod Vagt. 18 Qv: Sv: ney, dog forekom/m/er det Deponenten, at en af Søepatrouillen var om bord og eftersaae Forseiglingen i Morgenstunden. 19 Qv: Sv: ney. Disse Svar bleve oplæste for Deponenten, som vedstod sames Rigtighed i eet og alt og blev dimitteret.

Under 24de f: M: havde Sorenskriveren udstædt skrivtlig Indkaldelse til Soldat Mons Tejten at møde til i Dag, og sam/m/e Dato tilsendt Lehnsmand Schjelanger Stævningen til Forkyndelse.

Efter Paaraab mødte ikke bemeldte Mons Tejten. Stævningen er heller ikke fra Lehnsmanden tilbagesendt.

Paa Grund deraf blev Forhøret udsat til d: 11te April 1812 om Formiddagen Kl: 9 da nye Indkaldelse i Dag skal blive udstæd og tilsendt Lehnsmanden for Herløe Skibrede til

1812: 1b

Forkyndelse.

Ole M: Hauchelandstræet Christie Niels J: Lunggaarden

Aar 1812 d: 6te April om Formiddagen Kl: 10 continuerede paa Tingstedet Bolstadøren Justits Sagen Foged Bøgh, som Actor, contra Arrestanten Tron Jsachsen Mæland, og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de sam/m/e 4 eedsvorne Laugrettes- og Meddoms-Mænd som tilforn undtagen Steffen Olsen Galteland, i hvis Sted eedsvoren Laugrettesmand Ole Johannesen Hougevigen var tilstede.

Actor, Foged Bøgh, mødte og fremstillede den Tiltalte uden Baand og Tvang for Retten, samt fremlagde skrivtlig Continuations Stævning af 26de f: M: til i Dag, forsynet med Forkyndelses Paategning. Actor begjerede dernæst det indstævnte Vidne Henriche Marie Utne paaraabt, hendes Forklaring under præliminair Forhøret hende forelæst, og hendes edelige Forklaring modtaget saavel derom som til Svar paa de under 2den Decbr: f: A: fremlagte Qvæstioner, hende vedkom/m/ende. Stævningen indtages her saaledes lydende: #
Paa Defensors, Told Procureur Rogges Vegne, mødte Lehnsmand Mathias Godskalksen Ringheim, fra Wosse Tinglaug. Han fremlagde Amtets Constitution af 20de f: M: at møde som Defensor i Dag i Retten. Denne Constitution tilligemed Told-Procureur Rogges Andragende af s: D:, hvorpaa Constitutionen er tegnet, blev oplæst i Retten og indtages her saaledes lydende: # Defensor anmærkede, at Told-Procureur Rogge har i bemeldte Andragende benævnt Tiltalte Tron Jsachsen Bolstadøren, men at han, som forhen under Sagen bør benævnes efter gaarden Mæland, da han tilsidst ikke boede paa Bolstadøren men paa Mæland.

Derefter fremstod som

15de Vidne Henriche Marie Utne, der er den som 12te Deponentinde i Forhøret d/en 5te Novbr: 1811 afhørte Kone. Hendes Forklaring, indført i Præliminair Forhøret pag: 22 til 24, blev oplæst for hende, og hun vedstod sam/m/es Rigtighed i et og alt. Til de af Actor d/en 2 Decbr: f: A: for dette Vidne fremlagte Qvæstioner svarede hun, efter Formaning til Sandhed, saaledes: til Litr: b: Sv: ney, ikke Videre end hun under Forhøret har forklaret. til Litr: d, e og f: Sv: Vidnet saae aldrig den Dræbtes Saar og veed derfor intet herom. til Litr: g. Sv: dette veed Vidnet ikke. til Litr: h: Sv: Vidnet har ikke kjendt Tiltalte forinden i forrige Høst, og veed derfor ikke at forklare noget om hans Liv og Levnet. Til Litr: i og k: Sv: ney. Disse Svar blev oplæste for Vidnet, som erklærede sam/m/e at være aldeles rigtige og bekræftede sam/m/e saavelsom hendes bemeldte Forklaring i Forhøret med Lovens Eed, hvorhos hun erklærede, at hun ikke vidste mer til Sagens Oplysning. Vidnet anmærkede, at hun for 4 Uger siden har ligget i barselseng, og at hun har været saa syg baade før og efter barnefødselen, at hun ey har kunnet møde tilforn i Sagen. Dimitteret.

Actor begjerede den i Retten d/en 11te Januarii d: A: fremlagte Kniv foreviist for 5te og 7de Vidne, Lehnsmand Horvey og Sjur Simonsen Lillevig, med Tilspørgsel, om de kunne kjende, at denne er den af den omvidnede blodige Kniv, som Tiltalte brugte at karve Tobak med. Retten aabnede Forseglingerne for bemeldte Kniv, der alle befandtes ubskadigede, og foreviste sam/m/e for de foranførte Vidner Lehnsmand Horvey og Sjur Lillevig, der nu fremtraadte for Retten, og begge enstem/m/igjen, i Henhold til deres forhen aflagte Eed, erklærede, at denne Kniv er den sam/m/e, hvorom de forhen under denne Sag have vidnet. Dimitterede. Kniven blev

derpaa atter i Retten indpakket i Karduuspapir, ombunden med Sejlgarn og af Dom/m/eren og Meddomsmændene forseglet.

Actor begjerede anmærket, at han ikke ansaae det fornødent, at lade denne Kniv forevise for det paa Woss afhørte Vidne Torbjørn Gjerager, da Tiltalte har tilstaaet og bemeldte 2de Vidner nu i Dag have forklaret, at denne Kniv er den forhen omvidnede, En saadan

Foreviisning for Underofficeer Gjerager, der, efter sin Stilling, har snart et snart!! et andet Opholdsted, vilde ogsaa forsinke Sagens behandling,

Lehnsmand Ringheim begjerede 2det, 3die, 4de, 5te, 7de og 12te Vidne, som han havde ladet varsle at møde her i Retten, adspurgte: 1. om den Tiltalte, naar han er beskjænket, plejer at være rasende og ligesom ude af sig selv? og 2det: om den Dræbte Ole Aschildsen Gjelen var hengiven til Klam/m/erie?

Derefter fremstod

2det Vidne Ole Brynildsen Bolstad, som, i Henhold til hans forhen aflagte Eed i denne Sag, svarede \til 1 Qv:/ at naar Tiltalte har været meget beskjænket, har han altid været meget uregjerlig og stundom ligesom rasende. til 2 Qv: Sv: ney, den Dræbte var stedse fredsom/m/elig. Dimitteret.

Ligeledes fremstode:

3 Vidne Lars Andersen Bolstad, 4 Vidne Lars Nielsen Bolstad, 5 Vidne Lehnsmand Berge Brynildsen Horvey, 7 Vidne Sjur Lillevig og 12 Vidne Kari Philipsdatter Bolstad, hvilke, efterat de hver for sig særskilt vare examinerede, alle eenstem/m/igen svarede, i Henhold til deres under Sagen aflagte Eed, aldeles overeensstem/m/ende med bemeldte Ole Brynildsen Bolstad paa Defensors foranstaaende qvæstioner. Dimitterede.

Defensor bad anmærket, at han ikke havde kunnet lade 13 Vidne Niels Knudsen Bolstad indkalde til besvarelse af bemeldte 2 Qvæstioner, da dette Vidne nu er bortreyst til Østlandet.

Actor tilkjendegav, at han havde ladet Tiltaltes Hustrue indkalde til Retten i Dag. Han fremlagde skrivtlige Qvæstioner til hende over hvilke han begjerede hendes edelige Forklaring modtaget. Qvæstionerne indtages her saaledes lydende: #

Derpaa fremstod som

16de Vidne Synneve Torbjørnsdatter Mæland, Tiltaltes Hustrue, 31 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed svarede hun til Actors fremsatte Qvæstioner, for det første uden Eeds Aflæggelse, saaledes: til 1ste Qv: Sv: ney intet videre end hvad Vidnet senere har hørt, da hun var hjem/m/e paa Mæland den omspurgte Dag. til 2den Qv: Sv: ney. til 3 Qv: Sv: jo. til 4 Qv: Sv: ney. til 5 Qv: Sv: ney, men undertiden, naar Tron Jsachsen har været beskjænket, har han havt Trætte med Ole Aschildsen Gjelen; at hendes Mand har baaret Had til Ole Aschildsen Gjelen veed hun ikke. Den Dræbte var hos Tiltalte paa Arbejde i afvigte Som/m/er, og den Tid veed Vidnet ej andet end at de vare gode Venner. til 6 Qv: Sv: ney. Til 7de Qv: Sv: naar Tiltalte har været meget beskjænket, har han stedse været uregjerlig og ligesom rasende. Til 8de Qv: Tiltalte har engang været dømt til Arbejde i Slaveriet i 6 Maaneder for gruesom behandling mod Vidnet. Disse Svar bleve oplæste for Vidnet, der erklærede sam/m/e for rigtige og aflagde Lovens Eed til bekræftelse derpaa. Dimitteret.

Actor begjerede Sagen udsat til Løverdagen d: 18de d: M: om Formiddagen Kl: 10, som den første Tid, til hvilken han kunde frem kom/m/e med sit Indlæg da Sagen er af megen Vidløftighed og Comparenten i næste Uge skal flytte til Bergen.

Defensor forbeholdt det fornødne til den Tiltaltes Forsvar.

Eragtning:

Den begjerte Anstand bevilges, og Sagen foretages i min, Sorenskriver Christies, boepæl i Bergen Løverdagen d: 18de [d:] M: om Formiddagen

1812: 2b

Kl: 10; hvilket blev Meddomsmændene tilkjendegivet for at de paa bemeldte Tid og Sted kunde møde.

Arrestanten blev overleveret til Lehnsmand Horvey for at føres under Vagt tilbage til Arresten i Bergen.

Christie

Niels Olsen Echnes Jørgen Nielssen
Ole Johan/n/es!! Haugsvigen Johannes Olsen indre Bernæs.

Aar 1812 d: 11te April om Formiddagen Kl: 9 continuerede det fra d: 4de sam/m/e Maaned udsatte Forhør betreffende Vagtholdet og endeel Tyverier som ere forøvede paa den \til/ Christiansand i Aaret 1810 op bragte Konvoy\: #/, og blev Retten bestyret af \mig/ Sorenskriver Christie i min boepæl i Bergen, i Overværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd som d: 4de d: M: vare tilstede.

Dom/m/eren havde under 4de d: M: udstedt Indkaldelse til permitteret Soldat Mons Tejten at møde til i Dag, og sam/m/e Dato tilsendt Lehnsmand Schjelanger, for Herløe Skibrede, Indkaldelsen til Forkyndelsen; men bemeldte Jndkaldelse er ikke bleven Dom/m/eren tilbagesendt fra Lehnsmanden.

Soldat Mons Tejten blev paaraabt men mødte ikke.

Da indtrufne Omstændigheder maa have forhindret Indkaldelsens Forkyndelse, blev Forhøret atter udsat til Løverdagen d: 18de d: M. om Formiddagen Kl: 11, til hvilken Tid Lehnsmand Schjelanger atter i Dag skal blive paalagt at indvarsle Soldat Mons Tejten at møde.

Christie

Ole M: Houchelandstræet Niels J: Lunggaarden

Priiserets Forhøer!

Aar 1812 den 13de April om Eftermiddagen Kl: 1 ½ Slet, blev en Extraret sadt inden lukte Dører i Mad:me Erpecoms Huus i stor Sandvigen, og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de 4re af Fogden opnævnte eedsorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine, Jørgen Ellingsen, Anfind Olsen og Ole Rasmussen, for at optage Undersøgelsesforhør, betreffende et af den bergenske Roeflottille til store Sandvigen indbragt Pinkskib Jupiter kaldet (Norsk Hist. Leksikon: Pinkskib, d.s.s. Fløyte = temmelig flatbunnet, tremastet handelsfartøy med fyldig skrog, rundt gatt og høy kahytt akter) ført af Skipper Johannes Kock, efterat samme Skibs Indbringelse den foregaaende Dags Eftermiddag Kl: 4 for Dommeren var anmeldt af Roeflottillens Cheff, Capitaine Acheleye.

I Retten var tilstæde Translateur Jørgensen, for som Tolk at Assistere ved Examinationen og Dokumenternes Gjennemsyn.

For Retten mødte Sæcond-Lieutenant Dahlerup af Søe-Etaten og Maaneds Lieutenant Berg som tilkjendegave: at de efter Ordre af Roeflottillens Cheff, Capitaine Acheleye, den 9de d: M: rejste ud til Bakkesund med Kanonskonnerten Balder, og at de den {10} samme Dag i Bakkesunds-Havn fandt liggende Pinkskibet Jupiter, ført af Skipper Johannes Kock. Comparenterne lode sig af Skipperen forevise

1812: 3

Skibets Dokumenter, og da disse ved Gjennomsyn fantes at være mistænkelige, besette Comparenterne Skibet efterat de foreviiste Skibs-Documenter i Skipperens Overværelse vare blevne forseglede saavel med Lieutenant Dahlerups som med Skipperens Segl.

Den efterfølgende 11te d: M: silde om Aftenen blev Skibet af Comparenterne indbragt til store Sandvigen. Videre forklarede Comparenterne at de forinden Papirerne bleve forseglede, anspurgte SkibsCapitain Kock om han havde fleere end de fremviiste

Skibspapirer, og at Skipperen benægtede at have andre Dokumenter Skibet vedkommende, end de der som meldt bleve forseglede.

Comparenterne fremlagde dernæst de imodtagne og forseglede Skibs Papirer, der endnu befantes at være med 2de Segl forsynede.

I Retten mødte efter Tilsigelse Skibs-Capitaine Johannes Kock. Saavel Lieutenanterne Dahlerup og Berg, som Skipperen, erklærede: at den fremlagde Daase med Skibs papirerne i, er den samme hvori Skibet Jupiters Papirer i Bakkesund bleve indlagte, og at de 2de Segl, hvormed den nu er forsynet ere de samme der bleve satte paa den i Bakkesund. Lieutenanterne Dahlerup og Berg fremlagde end videre aaben og uden Forsegling Skibs-Journalen og et Søe kaart hvilke de tilligemed de øvrige Papirer havde taget i Forvaring den Tiid Skibet blev besat.

Skibs-Capitaine Kock erklærede: at den fremlagte Journal og Kaartet ere de samme der af bemelte Lieutenanter bleve tagne i Forvaring om Bord paa Comparentens Skib den 9de d: M:

Bemelte Skibspapirer bleve derpaa i Retten aabnede og befundne at være følgende: 1. Kongelig hollandsk Søe Pas for Skibet at gaae til Archangel, dateret 30te Sommermaand /: {Julij} /: Junij :/ 1810 2. Kongelig hollandsk Certificat dateret 30te Junij 1810, betreffende at Skibet Jupiter er hiemme hørende i Holland. 3. Dupplicat af et Dokument af 30te Junij 1810 indeholdende Certificat om, at Skibet Jupiter tilhører Mannekus Beyers & Steuer i Maassluys. 4. Folkeliste og Forhyrings Contract dateret 24de Marti 1812, og forsynet med Amts-Seigel fra Varel. 5. Attest dateret Varel 24 Marti 1812 om at Skibet har betalt Landtold sammestæds. 6. Certificat fra samme Stæd og af samme Dato om at Skibet derfra skulde afgaae til Norge. 7. Sundheds-Pas fra Varel af s: D: 8. Udklarerings-Beviis for Skibet Jupiter fra Rotterdam til Archangel dateret 12te Julij /: Hooymaand :/ 1810, og Certificeret af den danske Consul Amalig. 9. Maalebrev dateret Rotterdam den 24de Junij 1810. 10. Copie af en Condemnation-Act. dateret Amsterdam 2den Febr: 1810 med hoshæftet Skjøde, dateret 26de Martij 1810, til Mannikus Beyers & Steuer, og ligeledes hoshæftet Certificat af 14de Julij 1810 fra dansk Consul Amalig i Rotterdam. 11. En Besigtelses forretning holdt over Skibet i Archangel af 1te Aug: 1811. 12. En Correspondent-Liste lydende paa adskillige Handelshuuse i Engeland, Holland, Frankerig, Norge etc:, uden Underskrift. {13.} Blant Documenterne fantes ogsaa 2de Forordninger af 27 Januar 1809, angaaende

1812: 3b

tyrkiske Søepasse.

Den af Lieutenanterne Dahlerup og Berg uden Forsegling fremlagte Journal er begyndt 29de Marti og sluttet 9de April 1812.

1. Derefter fremstod Skibs Capitaine Johannes Kock, som angav sig at være fød paa Øen Hoge under det Holsteenske, 48 Aar gammel og en Lutheran. Han forklarede: at han med Pink- eller Barkskibet Jupiter, der tilhører Handelshuuset Mannikus Beyers & Steuer i Maassluys, er afgaaet fra Varel ved Jahde-Floden (Jadebukten, ved byen Wilhelmshafen i Nord-Tyskland), den 29de Marti 1812, uden at være forsynet, hverken med dansk, norsk, fransk, eller engelsk Lejdebrev. Skibet var ikkun Ballastet, som det endnu er, og hans Bestem/m/else var at gaae til Bergen, med Adresse til Kjøbmand Jacob Blaauw. Comparenten kom til søen med Skibet den 30te Marti d: A: og har siden fortsat Rejsen directe til Norge uden at omløbe nogen Havn underveys førend i Bakkesund, og uden at have i Søen været prayet af noget Skib, hverken Krigs-Skib eller Kaper. Skibet er gaaet under hollandsk Flag. Passagerer har han ikke medbragt. Han benægtede at have gaaet under Convoij. Han sagde at være uvidende om Skibet er Assureret eller ikke. Paa denne Reise har Comparenten havdt mørk og taaget Veijr og derfor ikke seet Skibe i Søen. Skipperen erklærede at saavidt han

veed, har bemelte Reehder ejet Skibet siden 1810 da de kjøbte samme efterat det var condemneret i Holland samme Aar. Comparenten har ført Skibet siden Junij Maaned 1810. I \Midten af/ Julij Maaned 1810 gik han til søes ballastet til Archangel, hvortil han kom i September Maaned s: A: I Slutningen af samme Maaned begyndte Comp: at indlade i Skibet eendeel Beg og Tjærer, og i Midten af October blev Skibet indefrosen paa Reveeret af Archangel. Da Iisen lagde stærk til blev Skibet iiset længere ind under Land, hvor det laae indtil den 13de Maij da Iisen brød op og Skibet drev ind paa Grund. Den Deel af Ladningen som i October Maaned var indtaget i Skibet blev bragt i Land paa Iisen om Vinteren, saa at Skibet var tomt da det kom paa Grund. Paa Grunden blev Skibet repareret, og det kom atter paa Søen sidst i Julij Maaned 1811. Efterat Skibet var tilladet igjen med Beeg og Tjære for Handelshuuset Kuyper van Dahm & Schmeers Regning i Rotterdam, afgik Comparenten med Skibet fra Archangel i Førstningen af September Maaned 1811, bestemt til Rotterdam. Comparenten sagde at han af Frygt for at blive opbragt ikke torde vove paa at gaae ind til Rotterdam. Han besluttede derfor, da han var passeret Doggerbank at gaae ind til Varel og der at losse. Den 8 Novbr: 1811, indkom han med Skibet til Varel, hvor han udlossede Ladningen til Handels Huuset von Tungeln. I December Maaned var heele Lasten udlosset. Siden den Tiid har Comparenten ligget og ventet paa Ordre i Varel indtil han som meldt afgik derfra den 30te f: M: Paa bemelte Reise fra Archangel til Varel har Comparenten ikke anløbet nogen som heldst Havn, men gaaet directe fra Archangel til Jahde-Floeden. Paa den Tiid da det

1812: 4

fremlagte Søepas og Certificat af 1810 bleve udstædte, laae Skibet ved Rotterdam, og paa den Tiid de øvrige fra Varel udstædte Dokumenter bleve expederede laae Skibet paa Jahde-Floden. Comparenten angav: at hans Bestemmelse i Bergen var at vente paa nærmere Ordre om at indtage Last sammestæds, og dermed at gaae videre efter den nærmere Ordres Indhold – formedentlig til Holland. Comparenten declarerede: at han ikke længere har i sin Besiddelse den Journal han holdte paa Reisen fra Archangel til Varel, men at han har revet samme i tue i Varel forinden han sidst afgik derfra. Hans Mandskab bestaaer af: Hollændere, Oldenborgere, Hamborgere, en Preuser og en svensk Find etc:, Den største Deel af disse, er forhyret med Comp:ten (Comparenten) i Varel. Han havde ogsaa sammestæds forhyret en norsk Matros, men denne blev tilbage i Varel. Den Proviant som Comparenten endnu har i Behold, udgjør omtrent 1 ½ Tønde Gryn, 1 ½ Tønde guule og 1 ½ Tønde graae Erter, 1 Tønde Meel, circa 150 pd Brød og circa 130 pd Smør. Han angav: at den fremlagde Correspondent-Liste var ham medgivet af hans Reehdere for at han kunde trække paa samme om han indseilede eller blev opbragt til nogen af de deri anførte Stæder. Han benægtede at have Addresse breve til de deri benævnte Handelshuuse. Ligeledes benægtede han at have \eller have havt/ andre Dokumenter Skibet eller den omforklarede Reise vedkommende, end de som her i Retten i Dag er fremlagte, naar undtages Comparentens eget Borgerbrev dateret Dordrecht den 21de Aug: 1799, hvilket Comparenten nu her fremlagde. I øvrigt declarerede han: at han ikke havde noget at klage over Forholdet af dem der havde lagt Beslag paa hans Skib. Som Grund for at Comparenten fører under hollandsk Flag, anførte han: at han i Aaret 1810 gik ud fra Holland under saadan Flag som den Tiid existerede, og at han da ikke siden er kommen tilbage til Holland. Han sagde videre: at der i Varel ikke var franske Militaire, Commissarier eller Andre der tilholdt ham at tage fransk Flag, og at han heller ikke af sig selv kunne gjøre dette, da han ikke havde Ordre fra sine Reedere derom, og heller ikke havde kunnet erholdt franske Papirer for Skibet, eftersom han ikke var kommet hiem med samme, efterat Holland var incorporeret under Frankrige. End videre sagde Skipperen: at han uden nogen særdeles Aarsag rev i tue den forrige Journal, da han ansaae samme som ubrugelig da

Reisen var fuldendt og Bogen des uden fuldskrevet. Skipperen igjentog disse Forklaringer som aldeles rigtige efterat {disse} de fra Protokollen vare blevne ham betydede. demitteret til videre.

2den Deponent Styrmand Sivert Hemsen, som efter Formaning til Sandhed forklarede: at han er fød i Rotterdam, 54 Aar gammel og en Lutheran. I Julij Maaned 1810 blev han forhyret med Skibet Jupiter for at gaae til Archangel. I øvrigt forklarede han sig aldeles overeensstemmende med Skipperen, undtagen i følgende Punkter der her anføres som afvigende fra Skipperens Forklaring: Deponenten erklærede nemlig: at Skibet i f: A: var bestemt at gaae fra Archangel til Varel eller hvor det ellers kunne ankomme med sin Ladning: At Deponenten selv

1812: 4b

strax efterat han i forrige Maaned var afseilt fra Varel, opbrændte Skibets Journal, hvilken han selv havde ført da Skipperen ikke selv førte nogen Journal: At Skibet har i Behold Provisjoner omtrent for 1 ½ Maaned; og at den fremlagte Correspondence liste og dens Hensigt er Comp: aldeles ubekjendt. demitteret til videre.

3. Pieter Pieterse, anden Styrmand og Baadsmand, som angav sig at være fød i Oldenburg, 29 Aar gammel og en Lutheran. Efter Formaning til Sandhed forklarede han: at han med det her omspurgte Skib Jupiter er bleven forhyret i Archangel i Julij Maaned 1811, og at han i bemelte Maaned saavidt han husker den 18de mynstrede sammestæds. Om denne Reise fra Archangel til Varel, saavelsom om Reisen fra Varel til Bergen, og de paa samme indtrufne Omstændigheder, forklarede han sig aldeles overeensstemmende med første Deponent. I øvrigt erklærede han: at det ikke er ham bekjendt hvem Skibets Ejere ere, eller hvem der ejede den sidst i Varel udlossede Ladning; men Skibet farer under hollandsk Flag, og skal efter Skipperens Sigende høre hjemme i Rotterdam. Han benægtede at have seet eller være vidende om at Dokumenter Skibet vedkommende ere blevne itu revet, opbrændte eller over bord kastede, hverken før eller efter Indbringelsen hertil. Endelig forklarede han: at Skibet var provianteret for 2 Maaneder da det gik ud fra Varel. demitteret til videre.

Dommeren havde, forinden han begyndte paa Papirernes Revision og Besætningens Examinatjon, fra Sundhed-Commissionen i Bergen modtaget Qvarantainepas!! (Karantenepass) for Skibet af Dags Dato, hvilket Pas skal følge med Forhøret.

Da Dagen med det Paserede var forløbet, blev Forhøret udsadt til i Morgen Formiddag Kl. 9.

Lars Blix de Fine Christie Anfind Olsen
Ole Rasmussen Jørgen Ellingsen

Aar 1812 den 14de April om Formiddagen Kl: 9 continuerede inden lukte Dører i Mad:me Erpecam/m/s Huus i store Sandvigen, det fra den forrige Dag udsatte Undersøgelses Forhør, betreffende Pinkskibet Jupiter og blev Retten bestyret af Sorenskriver Christie i Overværelse af de samme Laugrettesmænd som Dagen tilforn. Translateur Jørgensen var som Tolk i Retten tilstæde.

Derefter \fremstod/

4. Deponent Skibskok Pieter Jansen, som angav sig at være fød i Hamborg, 26 Aar gammel og Lutheran. Efter Formaning til Sandhed forklarede han: at han i Junij eller Julij Maaned 1810 er forhyret med Skibet Jupiter \i Rotterdam/, og at han strax derefter afgik med Skibet til Archangel ballastet. Hans Forklaring fantes i øvrigt \aldeles/ overeensstemmende med 3de Deponent.

1812: 5

demitteret til videre.

5. Matros Gotlieb Pirwitz, som angav sig at være fød i Swinemunde, 21 Aar gam/m/el og Luthersk. Efter Formaning til Sandhed forklarede han sig fuldkommen overeensstemmende med 4de Deponent. demitteret til videre.

6. Matros Anthon Krochmann, som angav sig at være fød i Swinemunde 24 Aar gammel og Lutheran. Efter Formaning til Sandhed forklarede han at være forhyret med Skibet Jupiter i Varel i Marti Maaned f: A: og at \han/ den sidste samme Maaned afgik med Skibet bestemt her til Bergen. Om denne Reise saavelsom i øvrigt forklarede han sig overeensstemmende med 3de Deponent. dog vidste han intet at afgive om Skibets foregaaende Reise. demitteret til videre.

7. Matros Anthon Sumphus fød i Oldenburg, 30 Aar gammel og Catholsk. Efter Formaning til Sandhed forklarede han sig aldeles overeensstemmende med 6te Deponent. demitteret til videre.

8. Matros Jan Hindrich Schäpper, fød i Oldenburg, 22 Aar gammel og Catholik. Efter Formaning til Sandhed forklarede han sig aldeles overeensstemmende med 6te Deponent. demitteret til videre.

9. Matros Sivert Reinert Dienst, fød i Vriesland, 19 Aar Gammel, og Mennonist. Efter Formaning til Sandhed forklarede han sig aldeles overeensstemmende med 4de Deponent. demitteret til videre.

10. Matros \Jan/ Arent Slaman, fød i Oldenburg, 23 Aar gammel, Catholsk. Efter Formaning til Sandhed forklarede han: at han er forhyret med Skibet Jupiter i Varel i dette Aar, men Tiden vidste han ikke \at/ opgive. I øvrigt fandtes hans Forklaring overeensstemmende med 6te Deponent demitteret til videre.

Da det allerede var over Middag blev Forhøret udsadt til i Eftermiddag Kl. 3.

Lars Blix de Fine Christie Anfind Olsen
Ole Rasmussen Jørgen Ellingsen

Samme Dag og Stæd om Eftermiddag Kl: 3 continuerede dette Forhør i Overværelse af de samme Laugrettes mænd som tilforn. Translateur Jørgensen var i Retten tilstæde.

Derefter fremstod som

11te Deponent Matros Johan Bernt Laut, fød i Oldenburg, 26 Aar gammel. Katholsk. Efter Formaning til Sandhed forklarede han sig aldeles overeensstemmende med 6te Deponent. demitteret til videre.

12te Deponent Matros Johan Hinrich Olberding, fød i Oldenburg, 20 Aar gammel og Katholsk. Efterat være formanet til Sandheds Udsigende afgav han Forklaring som 6te Deponent. demitteret til videre.

13de Deponent Skibsdræng Johan Ahlberg, fød i svensk Finland, 19 Aar gammel og Luthersk. Efter Formaning til Sandhed forklarede han at være forhyret med Skibet Jupiter i Varel den 11te i f: M: I øvrigt var hans Forklaring aldeles overeensstemmende med 6te Deponent. demitteret til videre.

I Retten mødte Cheffen for Roeflottillen i Bergen Hr: Capitaine Acheleye, der fremstillede som godvillig mødende Vidner Matros Christoffer Erichsen Lechnæs og Baadsmand Peder Pedersen øvre Grindem, {Peder Pedersen øvre}

1812: 5b

hvilke han begjerede eedelig afhørte, om de ikke i forrige Aar have seet det her omspurgte Skib Jupiter og Skibs Capitain Johannes Koch, forskjellige Stæder Udenlands, og i saa Fald hvor, og paa hvilke Tiider?

Efter Tilkaldelse mødte i Retten Skipper Johannes Koch for at anhøre disse Personers Vidnesbyrd.

Derefter fremstod godvilligen

Matros Christoffer Erichsen Læchnæs, 38 Aar gammel, tjeninde paa Kanonskonnerten Odin, henhørende til Bergens Roeflottille. Efter Formaning til Sandhed forklarede han: at han har seet det her omspurgte Pinkskib Jupiter og den tilstædeværende Skibs Capitaine Johannes Kock i Archangel i afvigte Aars Foraar, samt at Skibet laae opdrevet paa Grund ved Reveeret i Nærheden af Archangel. Comparenten som foer med Skibet Prøven fra Bergen, blev derefter samme Aar opbragt til Leith i Skotland. Omtrent 3 à 4 Uger for Juul 1811 saae han bemelte Pinkskib Jupiter ligge i Leith i Skotland. Skipper Kock erindrer han derimod ikke at han saae sammestæds. Comparenten har i Dag beseet det her i Sandvigen beliggende og anholdte Skib Jupiter, og han kjender med Vished at det er det samme Skib han som meldt saae i Leith i forrige Aar. Ligeledes kjender han Skibet Jupiters Kok Pieter Jansen /: afhørt som No: 4 :/ der ogsaa nu var i Retten tilstæde, hvilken, nemlig Pieter Jansen, Vidnet saae at være med Skibet Jupiter i Leith den omforklarede Tiid. Denne Forklaring blev oplæst for Vidnet der erklærede samme for aldeles rigtig, og bekræftede Forklaringen med Lovens Eed. demitteret.

Videre fremstod godvillig mødende

Peder Pedersen øre!! (øvre) Grindem, Baadsmand paa bemelte Kanonskonnert Odin, fød paa Gaarden Grindem i Sundhorlehn, 30 Aar gammel. Efter Formaning til Sandhed forklarede han sig aldeles overeensstemmende med foranførte Christoffer Erichsen Lechnæs, undtagen deri at han ikke husker at have seet nærværende Skipper Kock selv i Archangel forrige Aar, men at han derimod vidste at Skipperens Navn paa bemelte Skib Jupiter var Koch. Christopher Erichsen Lechnæs Forklaring blev derefter oplæst for Comparenten, der vedkjendte sig sam/m/e som {rigtig} sin egen, og aflagde Lovens Eed til Bekræftelse derpaa. demitteret.

SkibsCapitaine Johannes Kock og Skibs-kokken Pieter Jansen vedblev deres forrige Benægtelser at have været i Leith eller andetstæds i Engelland eller Skotland med Skibet Jupiter i forrige Aar. Efter nærmere Examination forklarede Skibs Capitaine Johannes Kock videre: at han ikke paa Reisen fra Archangel i forrige Aar har gaaet under engelsk Convoij. Paa Tilspørgsel om: hvorfor der paa den fremlagte Correspondent-Liste findes opgivet et Handelshuus i Rotterdam til hvem Deponenten skulde i Tilfælde henvende sig, da Redernes Opholdsstæd Maassluys er saa nær ved Rotterdam beliggende? svarede Skipperen: at da Maasssluys!! er ongefæhr 3 Miile fra Rotterdam beliggende, og at Deponentens Skip stikker saa dybt at han ikke kan gaae ind {forbie} ved Briel forbie Maassluys til Rotterdam, men maae gaae ind det ydder Indløb ved

1812: 6

Goeree til Rotterdam, samt at det desuden er almindeligt i Holland, at Reehderne tilkjendegiver Skipperne, til hvem de, endog paa et nær liggende Stæd, skulle henvende sig. I Anleedning af Styrmandens aflagte Forklaring betreffende den fra Archangel til Varel holdte Journal, erklærede Skipperen nu: at det var urigtigt hvad han før har forklaret, at han nemlig selv har revet i stykker bemelte Journal, men at derimod Styrmanden skal have opbrændt Journalen i Varel, hvilket Styrmanden nu paa Reysen har fortalgt Deponenten, der hverken til forn havde givet Styrmanden Ordre dertil eller var vidende derom. Disse saavelsom de foregaaende Forklaringer erklærede Skipperen at medføre Sandhed, efterat samme af

Protocollen vare ham forelæst. Skipperen declarerede derimod: at han ikke ville aflægge Eed til Stadfæstelse paa de bemelte Forklaringer, hvortil han blot anførte som Grund at {da} man {i} \med/ hensyn til de afhørte og i dag eedtagne 2de Vidner alligevel ikke ville fæste Troe til hans Vidnes byrd. Ligeledes erklærede han: at han ikke ønskede nogen yderligere Oplysning eller havde videre at erindre. demitteret.

Dernæst fremstod Styrmand Sivert Hemsen, afhørt som 2den Deponent, Paa nærmere Tilspørgsel forklarede han at han er boesat i Rotterdam, og at ingen af Skibets Dokumenter ere kastede over Bord hverken før eller efter Indbringelsen. Han forandrede sin forrige Forklaring derhen: at han brændte Skibs-Journalen {førend} medens han laae for Anker paa Jahde-Floeden og at Skipperen ey dertil havde givet ham Ordre men vidste derom. Han benægtede at have været med Skibet i Leith i forrige Aar. Han erklærede derhos at han ikke ville aflægge Eed til Forklaringens Stadfæstelse, omendskjønt han paastoed \at/ den er sandfærdig. Han anførte for sin Benægtelse den samme Grund som Skipperen har angivet. demitteret.

Dernest fremstode de øvrige afhørte 11 Deponentere hvilke hver for sig deklarerede, at de ikke kunde aflægge Eed til Bekræftelse paa deres foranstaaende Forklaringer, hvorimod de heller ikke ville aflægge nogen anden Forklaring, men benægtede at have været med Skibet i Engeland eller Skotland. demitterede.

Samtlige disse Deklaratjoner om ikke at aflægge Eed, skeede i Capitaine Acheleyes og Skibsførerens Overværelse. Skipperen erklærede at en af hans Matroser nemlig Frantz Bunnemij er faldet need \paa/ Mellem Dækket og har forslaaet sin eene Fod saa han ey kan gaae, og altsaa ikke fremstilles i Retten. Skipperen demitteret.

Da Dagen med det Passerede var forløbet blev Forhøret udsadt til den følgende Dags Eftermiddag Kl: 3 Slet, da et andet Priisforhør betreffende Skibet Juno skal begynde i Morgen tidlig{, og}. Dommeren anseer det fornødent at tilskrive Stifts-Øvrigheden om, i Overeensstem/m/else med Instructionen for Undersøgelsesretterne Litr: 12, at besørge den Kongl: Casses Tarv, som Part iagttaget i denne Sag, hvilket ikke vil kunde bringes i Stand førend

1812: 6b

i Morgen.

Lars Blix de Fine Christie Anfind Olsen
Ole Rasmussen Jørgen Ellingsen

Priiserets Forhør!

Aar 1812 den 15de April, om Formiddagen Kl: 9, blev en Extraret sadt inden lukte Dører i Mad:me Erpecums Huus i store Sandvigen ved Bergen, og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie, i Overværelse af de 4re af Fogden opnævnte eedsoerne 4re Laugrettes mænd: Jørgen Ellingsen, Lars Blix de Fine, Anfind Olsen og Ole Rasmussen, for at optage et Undersøgelsesforhør betreffende et af den bergenske Roeflottille i Bakkesunds Havn besat, og den 12te d: M: til store-Sandvigen indbragt Fregatskib Juno kaldet, ført af Skipper Corneelis Kooter. Skibets Indbringelse var af Roeflottillens Cheff Capitaine Acheleye, for Dommeren bleven anmeldt den 12te d: M: om Eftermiddagen Kl: 4, men det har ikke været Dommeren mueligt forinden i Dag at begynde dette Forhør, da han den 13de og 14de d: M: har været beskieftiget med at optage Undersøgelsesforhør betreffende et samme Tiid indbragt Pink Skib Jupiter kaldet, ført af Skipper Kock, hvilket Forhør ikke desuagtet endnu er bleven sluttet.

Translateur Jørgensen var i Retten tilstæde for som Tolk at Assistere ved Examinationen og Dokumenternes Gjennomgang.

For Retten mødte Second-Lieutenant Dahlerup af Søe-Etaten, som tilkjendegav: at han tilligemed Maaneds Lieutenant Berg, efter Ordre af Cheffen for Roeflottillen i Bergen, Capitaine Acheleye, reiste ud med Kanonskonnerten Balder til Bakkesund i Sundhordlehns-District den 9de d: M:, og at de den samme Dag fandt et hollandsk Fregat-Skib Juno kaldet, ført af Skipper Corneelis Kooter, liggende i bemelte Bakkesunds Havn. De eftersaae Skibets Papirer, og da disse fantes mistænkelige blev Skibet besat med Kanonskonnertens Mandskab, og siden den 11te d: M: silde om Aftenen indbragt til store Sandvigen, efterat de af Skipperen fremviiste Dokumenter vare blevne af Comparenten og Skipperen selv forseglede, undtagen Skibets Journal der ikke blev taget under Forsegling. Comparenten tilkjendegav at Skipperen, forinden Papirernes Forsegling erklærede: at han ikke havde andre end de frem viiste Dokumenter Skibet vedkommende.

Lieutenant Dahlerup framlagde dernæst en forseglet Blik Daase, hvori de bemelte Skibs Dokumenter skulle indeholdes, forsynet med 2de Segl. Ligeledes fremlagde Comparenten uden Forsegling den om Bord paa Skibet fundne Journal, tilligemed et Søe Kaart.

I Retten mødte efter Tilsigelse SkibsCapitaine Corneelis Kooter, som declarerede: at den fremlagte Daase med Skibspapirer, saavelsom bemelte Journal og Søekaart, ere de som han i Bakkesund har foreviist og overleveret til Lieutenant Dahlerup, samt at han gienkjender sit Segl der er sadt for Papirerne.

Dokumenterne bleve derpaa af Dommeren, i begge Parters

1812: 7

Overværelse, aabnede, efterat Seglene vare befundne at være ulæderede!! (uskadde). De fremlagde Skibs-Papirer fantes at bestaae af følgende: 1. Kongl: hollandsk Søepas dateret 22de Junij /: Zoomermaand :/ 1810, lydende paa Skibet Juno at gaa til Archangel, og paategnet i Texel den 3de Julij s: A:, og ligeledes i Archangel den 29de September s: A: 2. Kongelig hollandsk Certificat, dateret Amsterdam den 6te Junij 1810, betreffende at Skibet Juno tilhører hollandske Undersaatter, paategnet i Texel 3de Julij s: A:. 3. Kjøbe-Contract om det forhen værende Americanske Skib Jane, til Handelshuuset Mannekus Beyers & Steuer i Maassluys, dateret \Amsterdam/ 14de Maij 1810. 4. Copie af en Confiscations-Act, dateret {2den Febr: 1810} Amsterdam 26de Januar 1810, betreffende det Americanske Skib Jane. 5. Maalebrev for Skibet Juno, dateret Amsterdam 14de Junij 1810. 6. Borgerskabs Eed aflagt af Skipper Corneelis Kooter, dateret Amsterdam 27 Junij 1810. 7de Certificat, dateret Varel 24de Marti 1812, om at Skibet Juno skulde afgaae med Ballast derfra til Bergen. 8te Folkeliste og Hyre-Contract dateret Varel den 20de Marti 1812. 9. Sundhedspas fra Varel af samme Dato. 10de Toldklarerings-Beviis fra Varel af samme Dato. 11. Correspondent Liste lydende paa adskillige Handelshuuse paa forskjellige Stæder i Frankerig, Holland, Engeland etc: {12.} Den fremlagte Skibs-Journal er begyndt den 29de Marti og sluttet den 10de d: M: Bemelte Journal tillige med det fremlagde Søe kaart skal blive vedkommende Priiseret tilstillet.

Dernæst fremstod som

1te Deponent Skipper Corneelis Kooter, som angav sig at være fød paa Øen Helder ved Texel i Holland, 35 Aar gammel, {og} reformeert og boesat i Amsterdam hvor han er Borger. Han deklarerede: at han ikke havde andre end de fremlagte Dokumenter Skibet Juno betreffende, og at han ikke er forsynet hverken med dansk, norsk, fransk eller engelsk Leydebrev. Videre forklarede han: at han med \Fregat/ Skibet Juno, som tilhører Handelshuuset Mannekus Beyers & Steuer i Maassluys, sidstleden 29de f: M: er afgaaet fra Varel ballastet og bestemt til Bergen, for sammestæds at oppe bie Reehdernes nærmere Ordre

om at indtage Ladning. Han var adresseret til Kjøbmand Jacob Blaauw i Bergen. Paa denne Reise har han ikke anløbet nogen Havn forinden i Norge, ey heller i Søen seet eller været prayet af Krigsskibe, Kapere eller andre Skibe. Passagerer har han ikke bragt med sig. Skibet farer under hollandsk Flag. Den første Havn han ankom til i {Bergen} \Norge/ var Bakkesund og sammestæds blev Skibet besat af en norsk Kanon skonnert 6 Dage efterat Skibet dertil var indkommen. Papirerne bleve af den commanderende Officeer taget i Forvaring og forseiglede; og han har aldeles intet paa Kanonskonnertens Officerers og Mandskabs Forhold at udsette. Handelshuuset Mannekus Beyers & Steuer har ejet Skibet Juno siden Aaret 1810, da de Kjøbte samme i Amsterdam, efterat det der var confisqueret. Paa den Tiid da de i Amsterdam udstædde

1812: 7b

og nu fremlagde Skibsdokumenter bleve expedered, laae Skibet ved Amsterdam. I Marti Maaned 1810 modtog Deponenten Commandoen af Skibet Juno. Efterat Skibet var blevet ballastet afgik {Skibet} han med samme fra Amsterdam den 26de Junij 1810 og løb ud ved Texel den 4de Julij næstefter bestemt til Archangel, hvorhen han fortsatte Reysen directe uden at anløbe engelske eller andre fremmede Kyster eller Havner undervejs. Den 1te September 1810 ankom Deponenten med Skibet til Archangels Reveer. Hans Bestemmelse var i Archangel at indtage en Ladning Høefrøe, hvilken han fik indladet i Skibet, saa at han den 12te October 1810 var færdig og seilede ud paa Reveret en 4 à 5 Miil fra Archangel. Iisen lagdes imidlertiid til saa at Skibet {imidlertiid} blev indefrosen, og laae i Iisen til i midten af Maij Maaned 1811. Om Vinteren havde Deponenten ladet Ladningen udlosse og bringe i Land. I Junij Maaned 1811 blev Skibet atter tilladet med Høefrøe, og den 9de Julij næstefter afseilede Deponenten fra Archangel, bestemt til Rotterdam. 30 Dage derefter ankom Deponenten med Skibet paa Jahde-Floden til Varel. Aarsagen hvorfor han ikke søgte til Rotterdam var Frygt for at blive opbragt af engelske Krydsere, deels ogsaa contrare Vind, der mødte ham, da han omtrent havde Høyden af Texel at søge {Land} til Jahde-Floden. Paa Reysen fra Archangel til Varel anløb Deponenten ingen Havn, blev ikke prayet af Kapere eller Krigs skibe, og seilede heller ikke under Convoij. Om Skibet paa denne Reysen var forsikret veed Deponenten ikke. Ved hans Ankomst til Varel i August 1811, adresserede han sig til Handelshuuset van Tungeln sammestæds, til hvem han udlossede Ladningen og blev dermed færdig i Midten af September f: A: Fra denne Tiid laae Deponenten i Varel, ventende paa Rehderents nærmere Ordre, indtil at Skibet, som meldt, afgik derfra i forrige Maaned. Skibet laae den heele Tiid ved Veerhoek, omtrent 4 Miil fra Varel.

Da det allerede var over Middag blev Forhøret udsadt til i Eftermiddag Kl: 4. om der formedelst et andet til Kl: 3 berammet Priiseforhør skulle blive Tiid dertil.

Lars Blix de Fine Christie Anfind Olsen
Ole Rasmussen Jørgen Ellingsen

Aar 1812 den 15de April om Eftermiddag Kl: 3, continuerede det fra den forrige Dag udsatte Undersøgelsesforhør betreffende Pinkskibet Jupiter; og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie, inden lukte Dører paa samme Stæd, og i Overværelse af de samme Laugrettesmend som Dagen tilforn. Translateur Jørgensen var tilstæde som Tolk.

For Retten fremstod som

14de Deponent Matros Frantz Bunnemeyer, fød i det Oldenborgske, 23 Aar gammel og Romerskcatolsk. Efter Formaning til Sandhed forklarede han sig eensstemmig med 6te Deponent, men nægtede ligesom de øvrige Deponentere at ville aflægge Eed til Bekræftelse paa hans

1812: 8

Forklaring. demitteret.

Fra Kjøbmand Jacob Blaauw i Bergen, blev Dommeren tilsendt en Deklaratjon af Gaars Dato, underskrevet af ham selv og 3de i Bergen værende hollandske Skippere, betreffende at Skibet Jupiter, ført af Capitaine Johannes Kock tilhører Handels Huuset MønneKus Beyers & Steuer, og er bestemt hertil for at indlade Fisk og Tran til Holland. {Dette Dokument indtages her saaledes lydende: #} Bemelte Dokument skal af Dommeren blive tilsendt den Kongelige Priiseret i Bergen, til hvis Bedømmelse det indstilles hvorvidt Hensyn paa Dokumentets Indhold kan tages.

Capitaine Acheleye, saavelsom Skipperen Johannes Koch, der nu Begge i Retten vare tilstæde, deklarerede: at de ikke ønskede videre Oplysning i denne Sag.

Capitaine Acheleye paastoed: at Pinkskibet Jupiter med Tilbehør, paa Grund af de tilveje bragte Oplysninger ved Priisrettens Dom maatte condemneres, i Overeensstemmelse med Kaperreglementet af 28de Marti 1810, og det i Aaret 1810 udkomne Tillæg til Krigs-Artikulsbrevet for Søe-Etaten, og saaledes indlod han Sagen til Dom.

Skipper Johannes Kock erklærede paa Dommerens nærmere Tilspørgelse: at han ikke i den Tiid han har ført Skibet Jupiter har gjort nogen Rejse dermed til Østersøen. Han begjerede dernæst Udsettelse til i Overmorgen for at kunne fremkomme med skriftlig Paastand i denne Sag, i hvilken han nu foreløbigen paastoed Friefindelse.

For Retten mødte Foged Bøgh, som fremlagde Stiftets Ordre af Dags Dato til at møde i denne Sag, for at iagttage den Kongelige Casses Tarv; men da Sagens Omstændigheder endnu vare ham ubekjendte, begjerede hans!! (han) Sagens Anstand til i Overmorgen for da at kunne fremkomme med Paastand paa den Kongelige Casses Vegne. Bemelte Stiftets Ordre indtages her saaledes lydende: #

Eragtet:

Udsettelse til Fredagen den 17de d: M: om {For}\Efter/middagen Kl: 3, bevilges, saameget meere som Dommeren ikke endnu har faaet Tiid at optage den befalede Inventarii- og Taxationsforretning.

Lars Blix de Fine Christie Anfind Olsen
Ole Rasmussen Jørgen Ellingsen

Samme Dag og Stæd om Eftermiddag Kl: 4, continuerede det fra om Formiddagen udsatte Undersøgelsesforhør betreffende Skibet Juno, og blev Retten holdt inden lukte Dører i Overværelse af de samme Personer som om Formiddagen.

Forinden Dommeren i Dag havde begyndt Forhøret, havde han fra Qvarantaine Commissionen i Bergen modtaget Sundhedspas for Skibet Juno, dateret 12te d: M: Bemeldte Pas skal med de øvrige Dokumenter blive fremsendt til Priisretten.

For Retten fremstod atter

Skipper Corneelis Kooter som i Henhold til hans forhen i Dag givne Depositjon forklarede videre: at Skibet Juno laae ved Veerhoek paa den Tiid de fra Varel daterede Dokumenter bleve udstæd. Han sagde at den blant Dokumenterne \frem/ fundne Correspondent-Liste, var ham meddeelt af hans Rehdere Mannekus Beyers & Steuer

1812: 8b

den Tiid han afgik fra {Rotterdam} \Amsterdam/, for at han kunde i indtreffende Tilfælde henvende sig til de deri værende Handelshuuse. Han benægtede at have havt Adressebreve til

bemelte Handelshuuse. Paa Tilspørgsel: om hvorledes eller i hvad Hensigt han havde faaet opgivet Correspondenter i Engelland? svarede han: at dette var ham ubekjendt, men at han ikke havde Ordre at gaae til nogen som heldst engelsk Havn. At der ogsaa er ham opgivet et Handelshuus i Rotterdam erklærede han at være grundet deraf at hans Skib stikker saa dybt at han ikke kan indløbe med samme til Maassluys igjennem det samme Løb som gaaer til Rotterdam, men at han til sidstmeldte Stæd maae søge det ydder Indløb, og at han følgelig maatte have et Handelshuus at henvende sig til i Rotterdam. Som Aarsaeg til at Skibet endnu gaaer under hollandsk Flag anførte han: at det hollandske Flag existesterede paa den Tiid han gik ud fra Amsterdam, og at han ikke seenere af sine Reehdere har faaet Ordre at forandre Flagget. Han benægtede at der i Varel var franske Militaire, Commissarier eller Andre der tilholdt ham at forhverve sig franske Dokumenter eller at antage fransk Flag. Han erklærede: at Skibets Navn, forinden dets Confiscatjon i Holland i Aaret 1810 var Jane; men at hans Reehdere har ladet det kalde Juno, efterat de kjøbte samme. Skibsmandskabet bestaaer for det meste af hollandske og tydske Folk. Da han udgik fra Varel var hans Skib provianteret for 3 à 4 Maaneder da han ikke kunde vide hvor længe Reysen skulde vare og han tillige tog Provision til Reysen herfra hvorom han dog i Bergen ventede nærmere Ordre. Han benægtede at have været i Østersøen siden han fik Skibet Juno at føre. Den Journal som blev holdt paa Reysen fra Amsterdam til Archangel og fra Archangel til Varel har Deponenten ikke længere i sit Værge. Deponenten holdt ingen Journal, men den blev holdt af Styrmanden, som, da han blev aftakket i Varel i afvigte Aar, beholdt Journalen, hvilket Skipperen ikke tog i Betænkning at tilstæde, da Rejsen var fuldbragt, og Journalen altsaa ikke meere behøvedes. Skibets Ladning bestaaende af Høefrøe tilhørte Rehderiet, og Deponenten veed ikke om den var forsikret eller ikke. Deponenten benægtede at have i sit Værge andre Dokumenter betreffende Reysen fra Archangel til Varel, dog erindrer han ikke bestemt om han ikke endnu har om bord en Told-Clarerings-Seddel fra Archangel, hvilket han nærmere skal eftersee. Disse hans Forklaringer vedtog han som rigtige og blev indtil videre demitteret for at gaae om Bord og eftersee bemelte Dokument. Han indstillede sig strax efter i Retten og fremlagde 2de Dokumenter i det russiske Sprog, som her Aoteres!! (annoteres/anmerkes) under No: 12 og 13; og tilligemed Forhøret skal blive Priisretten tilstillet. Skipperen deklarerede: at disse 2de Dokumenter vare et Udklarerings beviis og et Pas fra Archangel. demitteret til videre.

Dernæst fremstod

2den Deponent Styrmand Jan Drives, som angav sig at være fød paa Heldes ved Texel, 58 Aar gammel og \er/ Mennonist. Efter Formaning til Sandhed forklarede han: at han er bleven forhyret med Skibet Juno i Varel i Midten af Marti Maaned d: A: for at afgaae derfra til

1812: 9

Bergen. Om denne Reyse forklarede han sig aldeles overeensstemmende med Skipperen. Han benægtede at Skibet nu ankom/m/er fra nogen Storbrittanisk Provinds eller Bye; ligesom og at han har seet Skipperen eller andre destruere Dokumenter Skibet vedkommende, hverken før eller efter Jndbringelsen. Ligesaa nægtede han at være vidende om Skipperen har med sig den paa Rejsen til og fra Archangel holdte Journal, da Skipperen har sagt ham at den forrige Styrmand tog samme med sig. Deponenten har af Skipperen hørt at Skibet tilhører et Handelshuus i Maassluys. Skibet laae ved Veerhoek paa Jahde Floeden den Tiid Deponenten kom om Bord paa samme. Deponenten er gift og boesiddende ved Amsterdam. Deponenten har ikke faret med Skibet Juno førend nu sidst fra Varel, men han var i afvigte Aar i Archangel og saae Skipper Kooter med Skibet Juno sammestæds. Deponenten afgik fra Archangel f: A: med et russisk Skib der blev opbragt til London og condemneret. I Slutningen af Januar d: A: afgik han med et fingerit hollandsk Smakskib (Norsk Hist.

Leksikon: Smakke = skipstype av holl. opphav, med oftest 2 master), der skulle gaae til Delfziel, men blev fordrevet til Varel, hvor Deponenten som meldt forhyrede sig med Skibet Juno. demitteret til videre, efterat han først havde declareret at han havde holdt den i Retten fremlagde Skibs Journal.

Da Dagen med det Paserede var forløben, blev Forhøret udsadt til den følgende Dags Formiddag Kl: 9.

Lars Blix de Fine Christie Anfind Olsen
Ole Rasmussen Jørgen Ellingsen

Aar 1812 den 16de April om Formiddagen Kl: 9, continuerede det fra forrige Dag udsatte Undersøgelsesforhør betreffende Skibet Juno, og blev Retten holdt inden lukte Dører sammestæds, og i Overværelse af de samme Personer som Dagen tilforn.

I Retten fremstod som

3die Deponent Tømmermand Harm Dams, født i det Oldenborgske, 32 Aar gammel og Katholsk, boesat i Hamborg. Efter Formaning til Sandhed forklarede han: at han var forhyret med Skibet Juno i Varel den 20de f: M:. Om Reysen derfra saavelsom om Skibet selv, dets Ejere og Dokumenter, forklarede han sig aldeles overeensstemmende med 2den Deponent. demitteret til videre.

4de Deponent Baadsmand Andreas Loobak, født i Harlingen, gift og boesat i Amsterdam, 52 Aar gammel og Lutheran. Han forklarede at han er forhyret med Skibet Juno i Amsterdam i Junj Maaned 1810, og at han i den næstfølgende Maaned er afgaaet derfra til Archangel. Om Rejsen dertil, Opholdet sammestæds, og Skibets videre Rejse til Varel, samt derfra og hertil forklarede han sig aldeles overeensstemmende med Skipperen. I øvrigt overeensstemmende med 3de Deponent. demitteret til videre.

5te Deponent Jan Leeman, Skibskok, født i det Hannoverske, 49 Aar gam-

1812: 9b

mel og Lutheran. Han deklarerede at han paa Folkelisten findes anført at være fra Gothenburg da han ikke har tordet angive sit rette Fødestæd af Frygt for at blive taget til fransk Tjeneste. Videre forklarede han: at han er forhyret i Varel i Februar Maaned d: A:. I øvrigt overeensstemmende med 3de Deponent. demitteret til videre.

6te Deponent Matros Anthon Brisselhoff, født i det Oldenborgske 25 Aar gam/m/el, Romerskcatholsk. Hans Forklaring fandtes overeensstemmende med 3de Deponent. demitteret til videre.

7de Deponent Matros Pieter Bang, født i Hamborg, 20 Aar gammel og {Lutheran} \Mennonist/. Hans Forklaring var overeensstemmende med 3de Deponent, dog vidste han ikke at sige hvor Skibet hjemmehører. demitteret til videre.

8de Deponent Matros Wollert Cornelius Carmin, født i Hamborg, 34 Aar gam/m/el. Lutheran. Hans Forklaring stemmede i et og alt overeens med 3de Deponent. demitteret.

9de Deponent Matros Carl Wilhelm Christian Wilkens, 24 Aar gammel, født i Hamborg og Lutheran. Hans Forklaring var aldeles overeensstemmende med 3de Deponent. demitteret til videre.

10de Deponent Matros Carl Diderich Warnech født i det Mechlenborgske, 33 Aar gammel og Lutheran. Aldeles overeensstemmende med 3de Deponent. demitteret til videre.

11te Deponent Matros Gert Fankman, født i det Oldenborgske, 28 Aar gammel, Katholsk. Ligeledes fuldkommen overeensstemmende med 3de Deponent, demitteret til videre.

12te Deponent Jan Wichman, Matros, fød i det Oldenborgske, 28 Aar gammel, Katholsk. Ligeledes i et og Alt overeensstemmende med 3de Deponent. demitteret til videre.

13de Deponent Jungmand Nicolaas Borneman, fød i Vriesland, 18 Aar gammel, Reformeret. Hans Forklaring var aldeles overeensstemmende med 4de Deponent. demitteret til videre.

14de Deponent Skibsdræng Pieter Waarnaas, fød i Maassluys, 13 Aar gammel og reformeret, uconfirmeret. Hans Forklaring var overeensstemmende med 3de Deponent. demitteret til videre.

Da det allereede var Middag, og Dommeren i Eftermiddag har berammet at optage Inventarium og afholde Taxatjon saavel over dette som et andet samme Tiid indbragt Skib Jupiter kaldet, udsettes Forhøret til i Morgen Formiddag Kl: 10.

Lars Blix de Fine Christie Anfind Olsen
Ole Rasmussen Jørgen Ellingsen

1812: 10

Den følgende 17de April om Formiddagen Kl: 10 continuerede inden lukte Dører sammestæds som tilforn Undersøgelsesforhøret betreffende Skibet Juno, i Overværelse af de samme Laugrettesmænd som forhen. Translateur Jørgensen var i Retten tilstæde. Paa Roeflottillens Vegne mødte Maanedslieutenant Berg.

I Retten fremstod atter Skipper Corneelis Kooter, som igjentog samtlige hans aflagde Forklaringer, og erklærede samme for aldeles sandfærdig, og aflagde corporlig Eed til Stadfæstelse derpaa.

Dernæst fremstode i Parternes Overværelse de øvrige afhørte Deponentere fra No: 2 til 13 inclusive, hvilke hver for sig igientoge foranførte deris Forklaringer, og bekræftede samme med corporlig Eed, efterat dennes Hellighed ved Translateuren var dem betydet.

Maanedslieutenant Berg, begjerede Forhøret udsadt til i Eftermiddag for at hans Cheff Capitaine Acheleye da kunne fremkomme med sin Paastand i Sagen.

Skipperen begjerede ligeledes Opsettelse til i Eftermiddag for at indgive sit Forsvar.

Paa Grund heraf blev Forhøret udsadt til i Eftermiddag Kl: 4.

Lars Blix de Fine Christie Anfind Olsen
Ole Rasmussen Jørgen Ellingsen

Aar 1812, {Ef} den 17de April om Eftermiddag Kl: 3, continuerede det fra den 15de s: M: udsatte Undersøgelses-Forhør, betreffende Skibet Jupiter, og blev Retten inden lukte Dører holdt paa samme Stæd og i Overværelse af de samme Personer som tilforn.

For Retten mødte Skibs Capitaine Johannes Kock som fremlagde skriftlig Forsvar af Dags Dato, hvori Sagen paa hans Side indlades til Dom. Skipperens Indlæg indtages saaledes lydende: #

Capitaine Acheleye mødte og henholdt sig til sin forrige Paastand, med Tillæg: at Rettens og øvrige Omkostninger maatte af Skibet udreedes.

Foged Bøgh mødte paa den Kongelige Casses Vegne og paastoed, da de med de 2de sam!! førte danske Matrosers afgivne Vidnesbyrd, sammenholdt med Skipperens og hans Mandskabs Benægtelse af at gjøre Eed paa deres Forklarings Rigtighed, maae ansees for fuldkom/m/en beviis at Skibet Questionis kommer fra Leith og ikke fra Varel, at Skibet Jupiter, ført af Skipper Kock, ved den Kongelige Priiserets Dom maae blive tilkjendt Hans Mayestæts Cassa som god Priise, i følge Reglementet af 28de Marti 1810 § 11 Litr b og § 12, sammenholdt med Anhanget til Søe krigs artikulsbrevet af 13de April 1810 § 2,

indstillende i Øvrigt hvorvidt Roeflottillen kan være berettiget til at erholde de ved bemelte Anhang belovede Procenter, hvorhos Comparenten paastoed sig tillagt: Salarum 20 Rdr.
Da Sagen saaledes fra alle Vedkom/m/endes Sider til Dom er indladt, blev det samtlige nu i Retten Mødende tilkjendegivet, at dette Forhør nu sluttes, og at Sagen, saasnart Forhøret kan blive be-

1812: 10b

skrevet skal sendes til den Kongelige Priiseret i Bergen, og at den der, uden videre Indvarsling det snareste mueligt ved Dom vil blive paakjendt.

Lars Blix de Fine Christie Anfind Olsen
Ole Rasmussen Jørgen Ellingsen

Samme Dag om Eftermiddagen Kl: 4, continuerede paa samme Stæd inden lukte Dører Undersøgelsesforhøret betreffende Skibet Juno i Overværelse af de samme Laugrettes mænd som forhen; Translateur Jørgensen var i Retten tilstæde.
Capitaine Acheleye mødte og paastoed: {at} Skibet Juno med Tilbehør, i følge de under dette Forhør oplyste mistænkelige Omstændigheder, condemneret i Overeensstemmelse med Kaperreglementet af 28 Marti 1810 og Anhanget til Søe krigs Artiklerne, dateret 13de April 1810, samt at Omkostningerne forlods af Skibet maae udreedes og saaledes indlod han Sagen til Dom.
I Retten møtte Foged Bøgh, som fremlagde Stiftets Ordre af Dags Dato at møde under denne Sag paa den Kongelige Casses Vegne. Stiftets Ordre indtages saalydende: # I Følge bemelte Ordre paastod Foged Bøgh: at da det under Forhøret er oplyst at Skibet Juno haver under et Flag, som paa nærværende Tiid ikke existerer, samt at den Journal der er holdt paa den Reyse hvorpaa Søepasset lyder, af Skipperen ikke kan produceres m: v:, Skibet Juno med Tilbehør da maae blive Tildømt den Kongl: Cassa som god Priise i Overeensstemmelse med Regl: af 28 Marti 1810 § 11 Litr b og § 12, samt Anhanget til Søe krigs-Artikuls brevet dateret 13 April 1810 § 2; indstillende i øvrigt til Priiserettens Dom hvorvidt Flottillen kan tilkomme de dem ved bemelte Anhang tilstaaede Procenter. Endelig paastoed Comparenten sig tillagt for sine Møder i Salarium 20 rd, og saaledes indlod Sagen Dom.
Skibs Capitaine Corneelis Kooter, som i Retten var tilstæde fremlagde skriftlig Indlæg af Dags Dato; til hvilket han henholdt sig og indlod Sagen Dom. Skipperens Indlæg indtages saaledes lydende: #
Capitaine Acheleye og Foged Bøgh henholdt sig til deres forrige Paastand.
Saavel Capitaine Acheleye som Fogden Bøgh og Skipperen tilkjendegav dernæst: at de ikke ønskede nogen videre Oplysning i Henseende til denne Sag.
Dommeren tilkjendegav derpaa Parterne: at dette Forhør, som herved sluttes, skal blive tilsendt den Kongelige Priiseret i Bergen tilligemed de fremlagte Dokumenter saasnart som Forhøret kan blive beskrevet, og at Sagen, uden videre Indvarsling, af bemelte Priiseret vil blive paakjendt.

Lars Blix de Fine Christie Anfind Olsen
Ole Rasmussen Jørgen Ellingsen

Aar 1812 d: 18de April Om Formiddagen Kl: 10 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Justits Sagen Fogd Bøgh som Actor contra arrestanten Tron Isachsen Mæland og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de sam/m/e Laugrettes og

Meddomsmænd, som fra først af have været tilstede i Sagen. Arrestanten var i Retten tilstede frie for Jern og baand.

1812: 11

For Actor Foged Bøgh mødte hans Fuldmægtig Lassen, der fremlagde Udskrivt af en over Tiltalte d: 31te December 1806 afsagt Dom, hvorved Tiltalte er dømt at arbejde i Bergenhuus Fæstning i 6 Maaneder, samt skrivtligt Indlæg af 15de d: M:, hvori Sagen indlades til Dom. Bemeldte Udskrivt vedhæftes Acten. Indlæget indtages her saaledes lydende: #

Fornævnte Dom blev oplæst for Tiltalte tilligemed Kom/m/andantens Attestation derpaa, og Tiltalte tilstod, at Dom/m/en var ham angaaende samt at han havde udstaaet Straffen. Ligeledes blev Actors Indlæg for Tiltalte oplæst.

Defensor Told Procureur Rogge mødte og fremlagde skrivtligt Indlæg af Dags Dato, hvortil han, næst at paastaae sig Diæt-Penge med een Rixdaler daglig tilkjendt, henholdt sig og indlod Sagen til Dom. Defensors Indlæg blev i Retten oplæst og det indtages her saaledes lydende: #

Tiltalte erklærede, at han ihenseende til hans Arrest og den Forflegning, han der har nydt, intet havde at klage.

Eragtning:

Denne Sag optages til Kjendelse eller Dom.

Arrestanten blev derpaa Laugrettet overleveret for at føres tilbage i Arresten.

Christie

Niels Olsen Echnes — Steffen Olsen Galteland S O S bomerke

Jørgen Nielschen!! (Nielssen) — Johannes Olsen indre Bernæs I O S og bomerke

Aar 1812 d: 18de April om Formiddagen Kl: 11 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen det fra d: 11te s: M: udsatte Forhør betreffende Vagtholdet og endeel begaaede Tyverier paa den til Christiansand i Aaret 1810 opbragte Konvoy, og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2de eedsvorne Laugrettesmænd Niels Iversen Lundgaarden og Johannes Olsen indre Bernæs.

Permitteret Soldat Mons Knudsen Tejten mødte for Retten. Han angav sig at være 29 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed svarede han til de Forhøret vedhæftede Qvestioner saaledes: til 2den Qv: Sv: i 8 Aar, 3 Aar som Musketeer, 3 Aar som Grenadeer og 2 Aar som Skarpskytter. 3 Qv: Sv: 2 gange om Som/m/eren 1810. Nøjere erindrer Deponenten nu ikke Tiden. 4 Qv: Sv: det ene var et svensk Skib, ladet med Træelast. Det laae vestenfor Toldboden ved Christiansand. Det andet laae ved Laugmandsholmen. Ladningen veed Deponenten ikke. I øvrigt veed Deponenten intet mer om {Qv} det omspurgte. 5 Qv: Sv: at passe paa at ingen bragte noget fra Skibet og at ingen Uvedkommende kom om bord. Han havde ingen skrivtlig Instrux. 6 Qv: Sv: paa det første omtalte Skib var ingen Forsegling. Det andet var, saavidt Vidnet husker, forseglet paa Kahyts Dørren og Lugerne. Deponenten var ogsaa om Som/m/eren 1811 Vagt engang paa et Skib, der laae i Elven ved Christiansand, med forseglet Kahyts Dør og Luger. Ladningen veed Deponenten ikke. 7 Qv: Sv: ney. 8 Qv: Sv: jo, dog var der ingen Folk om bord paa de 2 sidste omforklarede Skibe. 9 Qv: Sv: ney; dog gik Capitainen paa Trælastskibet i Land uden at føre noget bort med sig. 10 Qv: Sv: godt. 11 Qv: Sv: ney. 12 Qv: ved Træelast Skibet laae en liden Jolle, ved de 2 andre Skibe ingen Baad, 13 Qv: Sv: ney. 14 Qv: Sv: ney. 15 og 16 Qv: Sv: ney. 17 Qv: Sv: ja, og det flere gange hver Nat. Om flere have patrouilleret veed Deponenten ikke. 18 Qv: Sv: ney. 19 Qv: Sv: ney. Dimitteret efter at have hørt sin Forklaring oplæse og vedkjendt sig sam/m/es Indhold.

Til yderligere Oplysning om de forhen skeete Indkaldelser indtages her nu af Sorenskriveren d:

1812: 11b

udfærdiget Indkaldelse, med Lehnsmand Schjelangers Paategning derpaa.

Eragtning:

Forhøret sluttes, og det skal blive beskrevet og Amtet tilsendt.

Christie

N. J S. Niels Iversen Lundgaarden

I O S og bomerke Johannes Olsen indre Bernæs.

begge med holdt Pen.

Forhør

Aar 1812 d: 21de April om Eftermiddagen Kl: 3 blev en Extra-Ret sat i Sorenskriverens Boepæll i Bergen og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2 eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Jørgen Ellingsen, for, efter Anmeldelse, af Dags Dato, fra Hr: Foged Bøgh, at optage Forhør til Oplysning om nogle af en anholdt Person, navnlig Ole Iversen Kjellevold, begaaede Tyverier. Fogedens Skrivelse af Dags Dato indtages saaledes lydende: #

Arrestanten Ole Iversen Kjeldevold var i Retten tilstede frie for Fængsels baand.

For Retten fremstod som

1ste Deponent Aamund Olsen Øyjorden, 57 Aar gam/m/el. Han forklarede, at han sidstleden Søndag savnede endeel Penge, nemlig: 8 rd i Sølvpenge, deels Toskillinger deels Rix orter, etc:, en Fem Rixdalers Seddel, 2 Rixdalers Sedler, omtrent 3 rd i Tolvskillings Sedler, 92 Skilling i Kobber-Penge, {et} og desuden et Par nye hvide Uld-Strømper, et Par hvide Finger-Vanter af Uld og et Par blaae strikkede Uld-Vævlunger eller korte Ermer, hvilke Ting laae i et Skrin inde i en saa kaldet Klæde-Bod paa Deponentens tilbøxlede Gaard Øyjorden, og tilhørte Deponentens Søn Hans Amundsen Øyorden, der er 20 Aar gam/m/el. Bemeldte Klædebod er under eet Tag med det Huus, hvori Deponenten boer, og der er kun en smal gang imellem Deponentens Dagligstue og Klædeboden. Den nu tilstedeværende Arrestant Ole Iversen Kjeldevold havde Onsdagen tilforn været i Huset hos Deponenten og givet sig ud for en Handels-Karl, faaet mad for Penge sam/m/esteds og ligget der og sovet paa bænken en Stund om Eftermiddagen, men var bortgaaet om Aftenen. Deponentens Søn, Jens Aamundsen, traf derefter Arrestanten i Gaar Morges i Salhuus, og da Arrestanten saae denne flygtede han og blev siden greben paa Gaarden Mællingen, hvor han tilstod Tyveriet; og blev \Arrestanten/ derefter ført tilbage til Øyjorden, samt derfra i Dag overleveret til Foged Bøgh. Dimitteret efter at have hørt sin Forklaring oplæst og vedkjendt sig dens Rigtighed.

2 Deponent \Huusmand/ Ole Larsen Øyjorden, 64 Aar gam/m/el. Han forklarede, at han Onsdag Aften i forrige Uge mistede en Færings Baad, med 2 Par Aarer, og Tilfar, hvilken stod optrukket paa Lunderne ved Nøstet hos Aamund Olsen Øyjorden. Deponenten veed ikke hvor Baaden er afblevet; men han har hørt at nærværende Arrestant skal have stjaalet Baaden og solgt den i Lindaas Skibrede. Dimitteret.

3 Deponent Huusmand Baste Johannesen Ham/m/erstræet 49 Aar gam/m/el. Han angav at han Onsdagen i forrige Uge mistede en hvid Vadmels Skjorte, et hvidt Lærrede og et blaaestribet Lærreds Tørklæde, hvilke Klæder laae ude paa Marken ved en Bæk for at tørres efterat de vare vaskede. Deponenten har hørt at disse Ting skulle være stjaalne af nærværende Arrestant og fundne i hans Skræppe. Dimitteret.

1812: 12

Derpaa fremstod løs og ledig Arrestanten Ole Iversen Kjeldevold. Foged Bøghs foranstaaende Skrivelse blev oplæst for ham, hvorefter han afgav følgende Forklaring: Inqvisiten er 19 Aar gam/m/el og født paa Gaarden Kjeldevold i Evenvigs Præstegjeld og yttre Sogns Fogderie. Hans Forældre ere Vilkaarmand Iver Andersen Kjeldevold og Kari Iversdatter, der begge endnu leve. Inqvisiten var hjem/m/e hos sine Forældre til hans 15de Aar, dog var han, som barn, i nogle Aar hos Huusmand Tollev Nyehamer, i Evenvigs Sogn, hvilken Mand nu er død. Inqvisiten blev confirmeret i Evenvigs Kirke i hans 14de Aar. I Inqvisitens 16de Aar kom han ud at tjene hos gaardmand John Erichsen Jordalen i Wosse Tinglaug. Hos denne mand har Inqvisiten tjent indtil Paaske d: A:, da han rejste derfra og agtede {fo} at drage hjem til Evenvigs Sogn for at erhverve sig Præste-Attest og siden at drage op til Woss igjen. Inqvisiten er ugivt. Han gik seneste Gang til Alters i afvigte Aars Foraar i Opheims Kirke paa Woss. Han tilstod at han sidstleden Onsdag i forrige Uge kom op paa Gaarden Øyjorden, i Ham/m/ers Sogn, paa hans Rejse fra Woss. Han var aldeles blottet for Penge og havde intet at spise; dog sagde han at han ejede 2 Tolvskillings Sedler, og at han betalte den ene for Mad som han fik hos Aamund Øyjorden. Om Aftenen gik Inqvisiten fra Øyjorden; men han gik derhen igjen om Natten og tog ud et Vindue, der stod løst tilsat for en Klædebod paa Gaarden. Vinduet var nemlig indsat i Karmen og 2 Spigere vare slaaede i Væggen og bøjede hen over Kandten af Vindues Ram/m/en. Inqvisiten bøjede disse 2 Søm tilbage med blotte Fingre uden Hjelp af nogenslags Instrument, og tog derpaa Vinduet ud. Hans Forsæt var at see om han kunde finde sig noget Mad, som han, i saa Fald, vilde tage. Inqvisiten gik ikke ind gjennom Vinduet, men rækkede blot Haanden ind derigjennem. Han fik fat paa {et Skrin} \en Kiste/, der stod aaben{t}. Af {dette Skrin} \denne Kiste/ tog han nu ud 3 smaae Æsker eller Skrin, hvilke han tog med sig tilligemed et Par hvide Uldstrømper, et Par hvide uldne Finger-Vanter, et Par blaae strikkede korte uldne Ermer og en liden Lom/m/ebog eller brevtaske. Inqvisiten satte derefter Vinduet ind igjen og gik bort. Sam/m/e Aften havde Inqvisiten ude paa Marken paa en Huusmands Plads i Nærheden af Øyjorden taget en hvid Vadmels Skjorte, et hvidt og et blaaestribet Lærreds Tørklæde. Med samtlige disse Koster gik Inqvisiten ned til Søen, hvor han i forvejen havde sat en ved Nøstet optrukken Færrings Baad ud. Han stjal da tillige Baaden, med 2 Par Aar!! (Aarer) og Tilfar, og roede nordefter til Brudeknappen, hvor han kjøpte sig noget Mad. I de 3 stjaalne Skrin \og Lom/m/ebogen/ var omtrent 1 rd i Kobber-Penge, noget over 2 rd i Tolvskillings Sedler, endeel Rixdaler i Sølv Toskillinger og andre Sølvpenge, een Fem Rixdalers og 2 Een Rixdalers Sedler, Inqvisiten veed ikke nøjere at opgive Pengenes Beløb. For endeel af disse Penge har Inqvisiten kjøbt sig Mad. De øvrige findes endnu i hans Randsel. De stjaalne Klæder findes ogsaa hos Inqvisiten. Baaden \med Tilbehør/ har Inqvisiten derimod solgt til Ole Leervog, i Nærheden af Kiilstrøm/m/en for 6 rd. Dette skeede sidstleeden Fredag. Inqvisiten rejste derefter Postvejen sydefter, da han ikke torde kom/m/e hjem til hans Fader, der vidste, at Inqvisiten ikke ejede noget. I

1812: 12b

Salhuus, hvor Inqvisiten var taget op, traf han i Gaar Morges Jens Øyjorden. Af Frygt for at blive grebet undveeg Inqvisiten strax. Han blev eftersat og grebet paa en Gaard, Mællingen kaldet, hvor han tilstod alt. Hans Randsel blev taget i Forvaring og Inqvisiten blev i Dag ført til Fogeden og derpaa arresteret. Inqvisiten benægtede at have stjaalet tilforn eller at have været tiltalt eller dømt for nogensomhelst Forbrydelse. Denne Forklaring blev oplæst for Inqvisiten, der vedstod sammes Rigtighed i eet og alt.

Den i Foged Bøghs Skrivelse ommeldte Skræppe, for hvilken Fogedens Seigl var sat, blev nu i Retten aabnet. Deri fandtes følgende Koster, der af Laugrettet saaledes bleve taxerede: 1. et Par nye hvide uldne Strømper, taxeret for 1 rd. 2. et Par hvide uldne Finger Vanter, 32 s:, 3. et Par strikkede blaae uldne Vævlinger, 24 s:. 4. et hvidt Lærreds Tørklæde, 3 mrk. 5. et blaaestribet Lærreds do:, 24 s: 6. en liden lakkeret Daase, 16 s:. 7. en Brevtaske af {Læder} Skind, 12 s. I Daasen fandtes følgende Sølvpenger: et Tomark Stk, en Rix ort, en 15 s:, 5 Otte Skillinger, een Tiskilling, 13 Stk Fireskillinger og 2 Stk Toskillinger. Desuden fandtes i Skræppen en liden Lærreds Pung, med 4 rd 5 mrk og 2 s:, skriver fire Rixdaler, to og firesindstyve Skilling i Sølvpenge. Den i Fogedens Skrivelse ommeldte hvide Vadmels Skjorte blev ogsaa i Retten fremlagt og af Laug rettet vurderet for 3 rd. I Brevtasken fandtes 2 Fem Rixdalers Sedler, 2 Een Rix dalers Sedler og 3 Tolvskillings Sedler.

Inqvisiten tilstod at bemeldte Koster ere de sam/m/e, han, som forklaret, har stjaalet paa Øyjorden og Ham/m/erstræet.

Af disse Koster vedkjendte sig Aamund Olsen Øyjorden, paa hans Søns Hans Aamundsens Vegne, de under No 1, 2, 3, 6 og 7 anførte, og Baste Johannesen Hammerstræet de under No 4 og 5 anførte, saavelsom den hvide Vadmels Skjorte. Saavel Aamund Olsen Øyjorden som Baste Johannesen Hamerstræet erklærede nu at bemeldte Koster vare komne ud af Ejernes Besiddelse imod disses Vidende og Villie.

4 Depopnent Jens Aamundsen Øyjorden, 29 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede han, at han i Gaar Morges kom til Salhuus og samesteds antraf den nu tilstedeværende Arrestant Ole Iversen Kjeldevold. Den Mistanke Deponenten havde om at denne Person havde stjaalet de af 1ste, {og} 2den og 3die Deponent opgivne Koster, blev forøget derved, at Arrestanten løb bort fra Salhuus strax efterat han havde seet Deponenten. Deponenten satte derpaa efter ham, naaede Arrestanten paa Gaarden Mællingen og bragte ham i Dag til Fogeden. Mons Monsen Wallestrand var heri Deponenten behjelpelig. De nu i Retten fremlagte Koster bleve fundne i Arrestantens Skræppe den Tid han blev grebet paa Mællingen. Arrestanten er i øvrigt Deponenten ubekjendt. Dimitteret.

5 Deponent Mons Monsen Wallestrand, 23 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede han sig aldeles overeensstem/m/ende med 4de Deponent, hvis Forklaring han derefter hørte op læse og vedkjendte sig som sin egen. dimitteret.

Den foranførte Daase, Brevtaske og Pung med Penge i bleve ind svøbte i Papir og af Sorenskriveren med Laugrettet forseglede, hvorefter de, tilligemed de øvrige tilstedekomne Koster, bleve tagne i Sorenskriverens Forvaring til videre.

Paa nærmere Tilspørgsel forklarede Arrestanten, at

1812: 13

den ene i Brevtasken fundne Fem Rixdalers Seddel ey er stjaalet, men at han har denne til overs af de 6 rd, han fik for den solgte Færringsbaad.

Da ingen videre Oplysning ihenseende til Arrestanten for Tiden var at erholde, og det vilde for meget forlænge Inqvisitens Arrest at udsætte Forhøret for at afhøre Ole Leervog, der beskyldes at have kjøbt den stjaalne baad, efterdi Sorenskriveren i Slutningen af denne Uge skal rejse bort paa Aasteds Sager og umiddelbart fra disse til Som/m/er Tingene, saa blev Forhøret sluttet for at beskrives og tilsendes Amtet, da det nærmere under Actionen mod Ole Kjeldevold vil blive oplyst hvorvidt Ole Leervog er in culpa eller ikke. (culpa = forseelse på grunn av uaktsomhed)

Lars Blix de Fine Christie Jørgen Ellingsen

Som/m/er Thing for Sartor Skibrede.

Aar 1812 d: 29de April blev det almindelige Som/m/er- Sage- og Skatte-Thing for Sartor Skibrede holdt paa Thing stedet Tøsøen, og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de sam/m/e Dag i Eed tagne 4 Laug rettesmænd Ole Michelsen Worland, Engel Nielsen Foldenæs, Thomas Olsen Bildøen og Johannes Jensen Børnæs. Skibredets Lehnsmand og endeel Thingsøgende Almue var tilstede.

Hvor da: først blev publiceret følgende Kongl: Anordninger: nemlig de sam/m/e som ere bekjendtgjorte paa Høste Thingene 1811 for {Alenfit} Lindaas og \efter/ følgende Skibreder fra No 11 til 21 inclusive, samt desuden:

1. Rescript af 6 Sept: 1811 om \at/ Lejlændinge herefter skulle betale aarligen i Flytning til Jorddrotten 8 mrk danske.
2. Kongl: Resol:, af 10de Sept: 1811, om at Skarpretter-Tolden, indtil eet Aar efter Freden, maae forhøjes fra 2 s: til 3 s: af hver Gaardbruger.
3. Forordning af 18de October 1811, angaaende nærmere Bestem/m/elser ihenseende til Egtefolks Adskillelse.
4. Forordning, af sam/m/e Dato, ang: de Vilkaar, hvorunder Kjøbstede Jorder kunne afhændes.
5. do: af 23de October 1811, hvorved Consumtions Afgivterne nærmere bestem/m/es.
6. Placat, ang: en Examen for Gartnere, samt hvorledes Lærebreve til disse bør udstedes, dat: 29 October 1811.
7. Placat, af 30te October 1811, hvorved det indtil videre, forbydes, at brænde Brændeviin i Norge af andre Kornsorter end Hvede.
8. Placat, af 8de Novbr: 1811, ang: Betalningen for de Skud der løsnes efter Skippere, der ej lystrer de dem givne Signaler.
9. Placat, af 8 Novbr: 1811, angaaende Forhøjelse i den Laugrettesmændene ved Forordningen af 5te Maij 1797 § 4 tillagte Betaling for at bivaane Maanedsthingene.
10. Placat, af 19de November 1811, ang: Tillæg til Forordningen af 3 April 1810 om Vaccinationen.
11. Rentekam/m/erets Resolution, af 23de Novbr: 1811, om at Bevillinger til Gjestgiverier, Bøygde-Sauger etc:, fra højst salig Kong: C 7des Tid, maae fornyes, m: v:.
12. Placat af 10de Decbr: 1811, hvorveed § 259 i Toldforordningen af 1 Febr: 1797 indtil videre ophæves.
13. Placat, af 17 Dec: 1811, hvorved bestem/m/es Coursen af dansk Courant mod Species i Told- og Fyrafgiverne for 1te qvartal 1812.
14. Cancelliets Resol: af 7de Decbr: 1811, om at Skyds betalningen for de Militaire ikkun i Opbruds Tilfælde bør finde Sted, og at de Militaires Rejser i andre Kongl: Forretninger bør befordres ved Frie skyds.

1812: 13b

15. en trykt Promemoria fra Vice-Statholderkabet i Norge, om at Placaten af 14de Aug: 1811 ikke skal udstrækkes til Opkjøb paa Landet af Varer til Kjøberens Huusfornødenhed eller til Haandværks Fortsættelse, men kun af de varer, der kjøbes for at drive Handel eller søge Profit.
16. Kongl: aabent Brev af 28de Januarii 1812 ang: den fremtidige bestemmelse af Dannebrogsmændenes Hæderstegn.
17. Placat, af 4 Febr: 1812, angaaende nærmere Bestem/m/elser ihenseende til Salg af Krud.

18. Placat, af 14 Febr: 1812, angaaende Undtagelser fra Indførsels Forbudet i Forordningen af 14de October 1808.

19. en trykt Promemoria fra Vice-Stadtholderskabet i Norge, ang: endeel falske 10 rds Sedler og Kjendemærkene derpaa, m: v:, dat: 14 Febr: 1812.

20. do:, af 24de Febr: 1812, om at søeværts ankom/m/ende Rejsende skulle aflevere deres Banko-Sedler til nærmeste Told-Opsyn, og at de Rejsende ikke af Skippere eller Lotser maae sættes i Land andensteds \end/ ved Toldboden, under Mulct af 100 rd.

21. Kongl: Resol:, af 11te Martii 1812, om at Enker, indtil videre, skulle være frie for at svare Rangskatt fra 1ste Januarii d: A: at regne.

22. Placat af 11te Martii 1812, hvorved bestem/m/es Coursen af dansk Courant mod Species i Fyr- og Told-Afgivterne for 2det Qvartal 1812.

23. Forordning, af 13 Martii 1812, ang: en Afgivt af frem/m/ede Skibe og Fartøjer, som af Kongl: undersaatter erhverves til Ejendom, og af indenlandske Skibe, som sælges til Frem/m/ede.

24. Placat, af 21de Martii 1812, ang: Forhøjelse i de ved Placaten af 8 Decbr: 1810 nærmere bestemte Contoir Gebyrer ved Post-Expeditionen.

25. Placat af 21de Martii 1812, ang: Forpligtelse for Land-Inspecteurer og Landmaalere at gjøre Indskud i den almindelige Enkekasse til Pension for deres Enker.

26. RenteKam/m/erets Resolutioner, af 21de Decbr: 1811 og 14de Martii 1812, om at Mænds udnævnelser til Syns- og Aasteds-Forretninger, efter mundtlig begjering, bør skrives paa stempl: Papir No: 3 af 2de Klasse til 12 s.

27. Cancelliets Resol: af 3die Martii 1812, om at Lotserne ej kunne frietages for med deres baade i Krigstider at forrette Skyds efter Forordningen af 31te Aug: 1804, under de i § 10 gjorte Indskrænkninger.

28. Placat, af 31te Martii 1812, hvorved inden- og mellem-Rigsk Forsendelse af Manufactur- og Fabrik-Varer af engelsk Oprindelse, samt de i Fr: af 27 October 1810 nævnte Colonial Varer forbydes.

Bjergnings Tingsvidne:

For Retten fremstod Bendix Jansen Spilde og Lars Larsen Kaarevig, som tilkjendegav, at de en Løverdag for 3 Uger siden, i Langnuen ved Næshavn i Sundhorlehn, bjergede de 2 Mænd Morten Wermundsen Ejde og Michel Christensen Ejde, som vare kuldsejlede og laae i Søen.

Til yderligere Oplysning derom fremstillede Comparenterne den ene af de bjergede, nemlig Morten Wermundsen Ejde, som forklarede, at han, tilligemed Michel Christensen Eijde, for 3 Uger siden var rejst sydefter til Ølen i Sundhorlehn for at kjøbe eller tilbytte sig Korn, og at de paa Tilbagerejsen, i Langnuen ved Næshavn, under en stærk blæst af sydvest, kuldsejlede. Baaden kantrede siden efter et Par Gange, og Michel Christensen holdt sig fast ved sam/m/e, men Comparenten kom fra Baaden og laae i Søen. I det sam/m/e kom de 2de forbemeldte, nu tilstedeværende, Bjergere dertil og reddede saavel Comparenten som hans Kam/m/erat, der ellers begge vilde have omkom/m/et da ingen andre Baade vare i Nærheden.

End videre fremstillede bjergerne som godvillig mødende Vidne,

1ste Vidne Christopher Engelsen Kaarevigen, 31 Aar gam/m/el og ubeslægtet med Bjergerne. Han aflagde Lovens Eed og forklarede, at han tilligemed Lars Knudsen Spilde kom sejlende i Langnuen for 3 Uger siden en Løverdag Formiddag, og at han

da blev vare, at en Baad \var/ kuldsejlet og at Folkene paa en anden baad i Nærheden af den kuldsejlede raabte og vinkede. Vidnet og hans Kam/m/erat vendte strax om og roede op mod Vinden. Imidlertid saae de, at 2de Mænd i en baad bjergede 2 andre, der havde været i den

kuldsejlede \baad/. Da Vidnet {og} kom til Stedet kjendte han Bjergerne at være de 2 nu tilstedeværende Mænd: Bendix Jansen Spilde og Lars Larsen Kaarevigen, ligesom han og saae, at de Bjergede vare den her i retten værende Morten Wermundsen Eijde \og Michel Christensen Eijde/. Det blæste paa sam/m/e Tid en stærk sydvest Vind og Vidnet formener, at de kuldsejlede havde omkom/m/et dersom de ikke saa hastig havde faaet Hjelp. De bjergede vare meget forfrosne og maatte derfor strax bringes ind i Færesund, hvor de bleve opvarmede og forfriskede. Dimitteret efter at have hørt sit Vidnesbyrd oplæse og vedkjendt sig sam/m/es Rigtighed.

Bjergerne erklærede, at det andet Vidne Lars Knudsen Spilde nu er syg, og derfor ikke nu i Dag kunde møde. De begjerede derfor Tingsvidnet udsat til Maanedstinget i Bergen d: 3die August 1812.

Eragtning:

den begjerte Anstand bevilges.

Bjergnings Tingsvidne.

For Retten mødte Erich Johannesen øvre Golten, Knud Knudsen øvre Golten og Ole Nielsen øvre Golten, hvilke tilkjendegav, at de, tilligemed Søren Olsen nedre Golten, Torsdagen efter Kyndelsmisse 1811 bjergede Clemet Pedersen Telle, Hans Pedersen Telle og Peder Nielsen Telle, som udenfor Tellevaagen havde havt det Uheld, at deres Baad var bleven fyldt af Søen og derefter kantret.

Comparenterne fremstillede dernæst til Oplysning derom en af de Bjergede, nemlig Peder Nielsen Telle, der forklarede at \han/ tilligemed bemeldte Clemet Pedersen og Hans Pedersen Telle var rejst ud vestenfor Tellevaagen, Torsdagen efter Kyndelsmisse 1811, for at optage Sild-Garn, og at de uforvarende roede over et blindt Skjær, hvor Søen just brød i det sam/m/e de vare over Skjæret saa at Baaden blev fyldt af Søen og Comparenten med hans Kam/m/erater skyllede ud af Baaden. Efter en kort Tids Forløb kom de foranførte 4 Mænd fra Gaardene øvre og nedre Golten roende dertil og bjergede Comparenten og hans Kam/m/erater, som alle laae i Søen uden Haab om Redning, da ingen andre Baade eller Folk vare i Nærheden og en stærk sydvest Vind, med svær Søe gang fra Havet, rasede. Comparenten og hans Kam/m/erader, men især den gamle Clemet Pedersen Telle, vare meget forfrosne og næsten uden Liv og Bevidsthed. Clemet Pedersen har stedse siden den Tid været, ligesom han endnu er, sengeliggende.

Endvidere fremstillede Bjergerne som godvillig mødende

1ste Vidne Christopher Engelsen Kaarevigen, 31 Aar gam/m/el og ubeslægtet med Bjergerne. Han aflagde Lovens Eed og forklarede: at han, tilligemed Niels Larsen Spilde og \John/ Christophersen {Engelsen} Kaarevigen, Torsdagen efter Kyndelsmisse forrige Aar, roede ud vestenfor Tellevaagen for at optage Sild-Garn, og at de da fik see en Baad som var kantret og nogle Mænd i en anden Baad, som vare i Færd med at bjerge den kantrede Baads Tilbehør. Vidnet og hans Kamerater roede hen til Hine(?), og fik da høre at foranførte 4 Mænd fra Golten havde af Søen reddet de før bemeldte 3 Mænd fra

1812: 14b

Telle, hvilke de ogsaa nu havde hos sig i Baaden, meget forfrosne og matte af Kulde og Væde. Vidnet og hans Følge tog de Bjergede over i sin Baad og førte dem op til Gaarden Telle, hvor de bleve opvarmede og forfriskede hver i sit Hjem. Vidnet saae ingen andre Baade i Nærheden. Det blæste en Storm af sydvest med svær Søegang fra Havet. Denne Forklaring blev oplæst for Vidnet, der vedstod sam/m/e som rigtig. Dimitteret.

Bjergerne erklærede, at de ikke havde kundet formaae de 2de forbemeldte Mænd Niels Larsen Spilde og John Christophersen Spilde at møde som Vidner i Dag for Retten. De begjerede derfor dette Tingsvidne opsat til Maanedstinget i Bergen d: 3die August 1812.

Eragtning:

den begjerte Udsættelse bevilges.

Da ingen havde videre at føre i Retten blev Thinget udsat til den følgende Dag.

Ole Michelsen Worland Christie Thomas Olsen Bildøen T.O.S B:
Engel Nielsen Foldenes. E N S og bumerke Johannes Jensen Børnæs.
alle med holdt Pen.

Den paafølgende 30te April continuerede Sommertinget for Sartor Skibrede i Overværelse af de samme Laugrettesmænd som i Gaar.

Hvorda blev publiceret følgende Documenter:

1. Afkald fra Niels Nielssen Landeraae til Formynder Ole Ellingsen Solsvig for hans Faderarv 9 rd 3 s, dateret 25de April 1812.
2. Bøxelbrev fra Kjøbmand Danckert D: Krohn til Niels Michelsen paa 18 Mrk Fisk Landskyld og 9 Mrk Smør Skatteskyld i Gaarden Kaldestad No 39, dateret 16 Februar 1812, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.
3. Bøxelbrev fra Elling Monssen Landeraae til Niels Monssen paa 11 4/7 Mrk Fisk Landskyld og 7 1/6 Mrk Smør Skatteskyld i Gaarden Landeraae No 59, dat: 29 April 1812, med Revers. Intet erlagt til Manufacturhuset.
4. Fledførings Contract imellem Iver Monssen Lieskjæret og Hans Larssen Lieskjæret, dateret 29de April 1812.
5. Afkald fra Lars Johnsen Sekkingstad med Curator til Formynderen Michel Thomessen Sekkingstad for hans Arvemidler 20 rd 1 mrk 10 s, dat: 29 April 1812.
6. Skjøde fra Mons Anderssen Algerøen med fl: til Tosten Johnsen Telnæs paa 18 Mrk Fisk i Gaarden Algerøen No 53 for Summa 75 rd, dateret 1te October 1811.
7. Skjøde fra Anders Olsen Algerøen m: fl: til Jacob Nielssen Algerøen paa 1 pd 3 3/7 Mrk Fisk i Gaarden Algerøen No 53 for Kjøbesum 71 rd, dat: 2den Octob: 1811.
8. Skjøde fra Jacob Nielssen Algerøen til Iver Hanssen Algerøen paa 6 Mrk Fisk i Gaarden Algerøen No 53, dat: 2den Octob: 1811, for Summa 18 rd.
9. Afkald fra Ole Monssen Agotnæs for hans Hustrue Kari Nielsdatter Kaartvedts Faderarv 79 rd 79 s til Formynderen Henrich Nielsen Landeraae, dat: 29 April 1812.
10. Skjøde fra Anders Anderssen Waage til Jacob Halvorsen Telle paa 1 pd 1 Mrk Fisk i Gaarden Telle No 26 for Kjøbesum 100 rd, dateret 29 April 1812.
11. Qvittering fra Lars Anderssen Angeltvedt til Anders Larssen Angeltvedt for den førstes ved Skiftebrev af 22de Junii 1803 udlagt 14 ¾ Mrk Fisk i Gaarden Angeltvedt No 58 for 30 rd.
12. Bøxelseddel fra Anders Larssen Angeltvedt til hans Søn Lars Anderssen paa 18 Mrk Fisk Landskyld og Skatteskyld 9 Mrk Smør i Angeltvedt No 58, dat: 29 April 1812, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.
13. Skjøde fra {Michel} Erich Nielssen Selstøe med fl: til Michel Knudsen søre Tvedt paa 9 Mrk Fisk i Gaarden søndre Tvedt No 31 for Summa 80 rd, dateret 29 April 1812.

14. Skjøde fra Anders Larssen Angeltvedt til Michel Hansen Hagenæs paa 18 Mrk Fisk i Gaarden Hagenæs No 85, indberegnet hans egen Arvelod {indberegnet}, dat: 29 April 1812, for Kjøbesum 15 rd.

15. Skiftebrev efter Myndlingen Ingebor Andersdatter Spilde, sluttet 14 Augusti 1811, hvorved Boets Jordegods 1 113/360 Mrk Fisk i Gaarden Spilde No 28 er udlagt til Moderen Christi Pedersdatter Spilde.

16. Skiftebrev efter Gullach Larssen Spilde, sluttet 14de Augusti 1811, hvorved Boets Jordegods 5 46/180 Mrk Fisk i Gaarden Spilde No 28 er udlagt til Enken Christi Pedersdatter og Børnene.

17. Bøxelseddel fra Johannes Anderssen Spilde m: fl: til Morten Wermundsen paa 13 75/540 Mrk Fisk Landskyld og (åpent rum) Skatteskyld i Spilde No 28, dat: 30 April 1812, med Revers. Intet erlagt til Tugthuset.

18. Skiftebrev efter Asser Salomonsen Koursland, sluttet 12te Aug: 1811, hvorved Boets Jordegods i Gaarden Koursland No 19, \og/ Worland No 18 er udlagt til Enken og Arvingerne saaledis som Skjødebogen fol: 315 udviser.

19. Do: efter Ingebor WincentsDr: Nipen, sluttet {16 Augusti} \30 Decbr:/ 1811, hvorved Boets Jordegods 2 ¼ Mrk Fisk i Gaarden Kaldestad Nr 39 er udlagt til Kreditor Henrich Hanssen Odland.

20. Do: efter Michel Olssen Tøsøen, sluttet 6te Augusti 1811, hvorved Boets Jordegods i Gaarden Aase med flere er udlagt saaledes som Skjødebogen fol: 315 udviser.

21. Do: efter Karen HansDatter Tøsøen, sluttet 5te Augusti 1811, hvorved Boets Jordegods i Gaarden Hummelsund og flere Gaarde er udlagt saaledes som Skjødebogen fol: 317 viser.

22. Delebrev efter Christi IversDatter Angeltvedt, dat: 5te Febr: 1812, hvorved Boets Jordegods 4 ½ Mrk Fisk i Gaarden Angeltvedt No 58 er udlagt til Faderen Iver Andersen Angeltvedt.

23. Bygselbrev fra Peder Knudsen Tøsøen til Arne Danielsen paa ½ Vog Fisk {Skatte} \Land/skyld og 18 Mrk Smør {Land} \Skatte/ skyld i Gaarden Nordvig No 43, dateret 29 April 1812, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.

24. Odelsskjøde fra Peder Nielssen Midt Fjelde paa sin Myndlings Kisti Hansdatter Skaalevigs Vegne til Engel Larssen Skaalevig paa OdelsRetten til 2 pd Fisk i Gaarden Skaalevig, dat: 19de April 1812.

25. Bøxelseddel fra Mathias Michelsen Tøsøen og fl: til Michel Matthiassen paa 18 Mrk Smør 6 Kander Malt Landskyld og Skatteskyld 22 ½ Mrk Smør i Tøsøen No 83, dateret 30te April 1812, med Revers Intet til Tugthuset.

26. Bøxelseddel fra Anders Olsen Tøsøen til hans Søn Ole Anderssen paa 8 Mrk Smør 2 2/3 Kd: Malt Landskyld og (åpent rum) Skatteskyld i Gaarden Tøsøen No 83, dateret 30 April 1812, med Revers Intet erlagt til Tugthuset

Fogden fremlagde Restancelisten, som udviser, at der paa dette Ting er betalt i Skatter 132 rd 36 s. Denne Liste blev inden Retten læst, examineret og af Laugrettet og Almuen rigtig befunden.

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Tinget hævet.

Ole Michelsen Worland. Christie Thomas Olsen Bildøen T.O.S.B.
Engel Nielsen Folnæs E.N.S. og bomerke Johannes \Jensen/ Børnæs

Aar 1812 d: 11te Maij blev det almindelige Som/m/er- Sage- og Skatte-Thing for Skjolds Skibrede fremholdt paa Thingstedet Houkeland og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de sam/m/e Dag i Eed tagne Laug rettesmænd: Anders Andersen Lund, Lars Olsen Skage, Niels Svendsen Sandal og Mons Nielsen Dolvigen. Skibredets Lehnsmand og endeel thingsøgende Almue var tilstede.

Hvor da blev publiceret de sam/m/e Kongl: Anordninger som paa Somerthinget for Sartor Skibrede d: 29 April 1812.

1812: 15b

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Thinget udsat til den følgende Dag.

A.S.S. og bomerke Christie L.O.S. og bomerke
Anders Andersen Lund Lars Olsen Skage
Niels Svendsen Sandal N.S.S. og bomerke Mons Nielsen Dolvigen M.N.S. og bomerke

Den følgende Dag continuerede Thinget i Overværelse af de sam/m/e Laug rettesmænd som Dagen tilforn.

Brand Tingsvidne:

For Retten mødte Rasmus Nielsen Sæterdal, som tilkjendegav, at han nu atter paa sin Gaard Sæterdal havde opført en Stue-Bygning, en Melkebod og et Kjøkken eller Ildhuus i stedet for de forhen paa Gaarden værende Huse af sam/m/e Slags, hvilke for henved 3 Aar siden afbrændte.

Til beviis derom fremstillede han, som godvillig mødende,

1ste Vidne Andreas Bottolfsen øvre Natland, 29 Aar gam/m/el og ubeslægtet med Rasmus Sætterdal. Han aflagde Lovens Eed og forklarede: at nærværende Rasmus Nielsen Sæterdal har i afvigte og indeværende \Aar/ opført paa gaarden Sæterdal en nye Stuebygning, en Melkebod og et Kjøkken eller Ildhuus, i stedet for de sam/m/esteds forhen afbrændte Huse, af Længde omtrent 12 a 13 Alne og bredde 5 a 6 Alne, hvilke Huse saavelsom Skorstenen i Kjøkkenet nu ere i brugelig Tilstand. Dimitteret.

2 Vidne Lars Monsen øvre Natland, 50 Aar gam/m/el, og ubeslægtet med Rasmus Sæterdal. Han aflagde Lovens Eed og forklarede sig fuldkom/m/en overeensstem/m/ende med 1ste Vidne. Dimitteret.

Rasmus Sæterdal begjerede dette Tingsvidne sluttet og sig beskreven meddeelt, hvilket blev bevilget.

Derefter blev publiceret følgende Documenter

1. Bøxelseddel fra Enken Kari AndersDatter Godvigen til hendes Søn Michel Hanssen paa 12 Mrk Smør Skat- og Landskyld i Gaarden Godvigen No 139, dateret 9de Martii 1812, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.
2. Aflyst Obligation fra Lars Larssen Tongeland til Jacob Monssen Houge for 48 rd, mod Pant i Gaarden Tongeland No 4, dat: 28 April 1803 og qvitteret 1ste Maii 1812.
3. Skjøde fra Halvor Monssen Henne til Sønnen Mons Halvorsen paa ½ Løb Smør ¼ Hud i Gaarden Henne No 29 for 380 rd, dat: 1ste Maii 1812. aarl: Levekaar af Værdi 42 rd.
4. Vilkaarsbrev fra Mons Halvorsen Henne til Forældrene Halvor Monssen og Kari LarsDatter dateret 1te Maii 1812.

5. Aflyst Obligation fra Haldor Johannessen Tongeland til Lector Arentz, stor 98 rd, mod Pant i Gaarden Tongeland No 4, dateret 26 April 1791 og qvitteret 1te Maii 1812.

6. Skjøde fra Jacob Jacobsen Henne til Peder Monssen paa 1 pd 12 Mrk Smør ¼ Hud i Gaarden Henne No 29, for 430 rd aarligt Levekaar af Værdie 37 rd aarl:, dat: 1te Maii 1812.

7. Vilkaarsbrev fra Peder Monssen Henne til Jacob Jacobsen Henne og Kone Gjertrud LarsDatter paa aarligt Levekaar, dat: 1te Maii 1812.

8. Vilkaarsbrev fra Søren Jacobsen nedre Todtland til hans Forældre Jacob Jacobsen Henne og Gjertrud LarsDatter paa aarligt Levekaar af Gaarden nedre Todtland, dat: 2den Maii 1812.

9. Bøxelseddel fra Ole Olsen Bache til Jacob Johannessen paa 21 Mrk Smør Skatte- og Landskyld i Gaarden Bredvig No 111, dat: 16 April 1812, med Revers Intet til Tugthuset.

10. Aflyst Obligation fra Lars Olsen Buntvedt til Hans Anderssen {Buntvedt} Fantoft, stor 80 rd, mod Pant i Løsøre, dateret 7de Octbr: 1807 og qvitteret 1te Maii 1811.

Fogden fremlagde Restancelisten, som viser, at der paa nærværende Ting er betalt 259 rd 63 s. Denne Liste blev inden Retten læst og hverken Laugrettet eller andre havde noget imod samme at erindre.

1812: 16

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Tinget hævet.

A.A.S og bomerke Christie L.O.S. og bomerke
Anders Andersen Lund Lars Olsen Skage
Niels Svendsen Sandal N.N.S!! (N.S.S.) og bomerke Mons Nielsen Dolvig

Aar 1812 d: 8de Maij blev det almindelige Som/m/er- Sage- og Skatte-Thing for Lindaas Skibrede fremholdt paa Thingstedet Kiilstrøm/m/en og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de sam/m/e Dag i Eed tagne 4 Laugrettesmænd: Ole Magnesen Skuggedal, Hans Erichsen Hosteland, Anders Olsen Mychinghellen og Tollach Olsen Smørdal. Skibredets constituerede Lehnsmand og endeel thingsøgende Almue var tilstede.

Hvor da først blev publiceret de sam/m/e Kongl: Anordninger, som paa Som/m/ertinget for Sartor Skibrede d: 29de April 1812 bleve oplæste, med Undtagelse af de paa Høste Thinget for Lindaas Skibrede d: 17de October \1811/ under No 11 og 12 bekjendtgjorte.

Desuden blev publiceret:

No 29 Forordning af 7de April 1812, ang: nærmere Bestem/m/elser for Indførsels Tolden af visse Vare-Sorter, samt for Told-Sportlerne i Almindelighed.

Nye Sag

Rasmus Nielsen Maraas contra Michel Madsen Spydøen.

For Retten mødte Rasmus Nielsen Maraas, som fremlagde

1. Stævnevidnernes Attest om at have stævnet Michel Madsen Spydøen at lide Dom for ærerørige Udladelser mod Comparenten, m: v:, og

2. Attest af 6te April 1812 om at denne Sag fra Forligelses Com/m/issionen er afviist til Rettergang.

Stævne Attesten og Forligelses Com/m/issionens Attest indtages her saaledes lydende: #

Citanten begjerede de indstævnte Vidner edeligen afhørte betreffende det Spørgsmaal: om de ikke have hørt, at Indstævnte Michel Madsen Spydøen paa sidste Høste Thing brugte fornærmelige Udladelser mod Citanten, og hvori disse Udladelser bestode?

Indstævnte Michel Madsen Spydøen blev paaraabt, men mødte ikke.

Derpaa fremstod som

1ste Vidne Johannes Colbeensen Waage, som angav sig at være 40(?) Aar gam/m/el og ubeslægtet med begge Parter. Han aflagde Lovens Eed og forklarede: at Vidnet hørte, at indstævnte Michel Madsen Spydøen, paa Høste Tinget for Lindaas Skibrede i October Maaned f: A:, sagde til Citanten Rasmus Nielsen Maraas, at han, nemlig Rasmus Nielsen Maraas havde Lindaas Sogn og hver Mand i Sognet til Nar. Dette passerede i Thingstuen Kl: omtrent 10 om Aftenen. Videre fornærmende Udeladelser hørte Vidnet ikke at Indstævnte brugte mod Citanten. Dimitteret efter at have hørt dette Vidnesbyrd oplæse og vedkjendt sig sam/m/es Rigtighed i eet og alt.

2det Vidne Ole Michelsen øvre Schodven, 50 Aar gam/m/el og ubeslægtet med begge Parter. Han aflagde Lovens Eed og forklarede sig aldeles overeensstem/m/ende med 1ste Vidne, hvis Forklaring han derefter hørte oplæse og vekjendte sig som sin egen. Dimitteret.

Citanten paastod Indstævnte tilpligtet ved Dom at bøde til Fattig Cassen 10 rd og at betale Omkostninger 10 rd, samt at de brugte udladelser maatte mortificeres; og med denne Paastand indlod han Sagen til Dom.

For Indstævnte mødte nu hans Naboe Thomas Jacobsen Schaarnæs og anmeldte, efter Anmodning af Indstævnte, at denne ej kunde møde for Retten, da hans Kone i gaar er kom/m/et i Barselseng og er saa meget

1812: 16b

syg, at han ej kunde forlade hende, af hvilken Aarsag Indstævnte har anmodet Comparenten om at begjere Udsættelse i Sagen enten til Augusti Maanedsthing, eller, hvis Citanten ej har noget derimod, til Høstethinget for Lindaas Skibrede d: A:

Citanten declarerede, at han ikke havde noget imod, at Sagen udsættes til førstkom/m/ende Høstething for dette Skibrede.

Eragtning:

Anstand bevilges til Høstethinget for Lindaas Skibrede d: October 1812.

Da ingen havde videre at føre i Rette, blev Thinget udsat til den følgende Dag.

O M S og bomerke	Christie	A O S og bomerke
Ole Magnesen Skuggedal		Anders Olsen Mychinghellen
H E S og bomerke		kun bomerke
Hans Erichsen Hosteland		Tollach Olsen Smørdal

Næste Dag den 9de Maii 1812 continuerede Sommertinget for Lindaas Skibrede i Overværelse af de samme Laugrettesmænd som i Gaar.

Hvorda blev publiceret følgende Documenter:

1. Bøxelseddel fra Ole Bottolfsen Høyland til Hans Arnesen paa 18 Mrk Smørs og 6 Kander Malts Lanskyld og Skatteskyld 23 5/8 Mrk Smør i Gaarden Hodne, Matr: No 67, dateret 1te April 1812, med Revers. Intet erlagt til Tugthuset.

2. Vilkaarsbrev fra Hans Arnesen Hodne til Erich Arnesen Hodne og Kone Agothe BottolfsDatter paa aarligt Levekaar, dateret 8de Maii 1812.

3. Aflyst Obligation fra Brynild Olsen Berge til Mons Monssen Berge for 90 rd, mod Pant i Gaarden Berge No 82, dateret 11te Maii 1807, efter qvitt: af 2de April 1812.

4. Skjøde fra Ingebrigt Olsen Wedefjeld til Ole Anderssen og hans Forlovede Marthe Sanders Datter paa 1 pd 3 Mrk Smør, ½ Mæle Malt og ½ Faar i Gaarden Wedefjeld No 73, for Summa 1200 rd og aarligt Levekaar af Værdie 60 rd aarl:, dat: 8 Maii 1812.

5. Skjøde fra Jacob Michelsen øvre Syslach til Rasmus Nielssen Maraas paa 18 Mrk Smør og 18 Kander Malt i Gaarden øvre Syslach No 48, for Kjøbesum 312 rd allene, dateret 1te April 1812.

6. Aflyst Obligation fra Iver Monssen øvre Syslach til Rasmus Nielssen Maraas med fl: stor 98 rd, mod Pant i Gaarden øvre Syslach No 48, dateret 20de Octobr: 1809 og qvitteret 19de Octobr: 1811.

7. Skjøde fra Anders Hanssen store Slire m: fl: til Henrich Halvorsen paa 18 Mrk Smør i Gaarden store Slire, No 139, for Kjøbesum 120 rd og Levekaar af Værdie 40 rd aarlig, dateret 8 Maii 1812.

8. Vilkaarsbrev fra Henrich Halvorsen store Slire til Anders Hanssen store Slire paa aarligt Levekaar, af Værdie 40 rd aarl:, dat: 8 Maii 1812.

9. Skjøde fra Michel Olsen Hougsvæhr til hans Søn Rasmus Michelsen paa 1 pd 16 ½ Mrk Smør i Gaarden Hougsvæhr, No 160, for Kjøbesum 110 rd og Levekaar af Værdie 36 rd aarlig, dateret 9de Maii 1812.

10. Bøxelseddel fra Sognepræst Arnold Meyer til Ole Anderssen paa ½ Løb Smør ½ Mæle Malt Landskyld og Skatteskyld 1 pd 16 ½ Mrk Smør i Gaarden Sannæs, No 177, med Revers. Dateret 10 Septbr: 1811 Intet erlagt til Manufacturhuset.

11. {Bøxelse} Vilkaarsbrev fra Ole Anderssen Sannæs til hans Forældre Anders Olsen og Engel GuttormsDatter paa aarligt Levekaar, dateret 17 October 1811.

12. Aflyst paa Michel Olsen indre Lyrens Obligation til Niels Larssen Hundvens Myndling Ellev Pedersen Berge, stor 200 rd, mod Pant i indre Lyren No 1, dateret 8 Maii 1811 og qvitteret 1te Februar 1812 for de betalte 100 rd.

13. Aflyst Obligation fra Michel Erichsen Goulen til Paul Michelsen Spurkeland, stor 90 rd, mod Pant i Gaarden Goulen No 100, Dateret 16de Octobr: 1797 og qvitteret uden Datum.

1812: 17

14. Paategning paa et Bøxelbrev af {8} 3die De\c/embr: 1807, tingl: 3 Fæbruar 1808, hvorved Lejlændingen Rasmus Hanssen afstaaer \til Lars Olsen/ det halve Brug, eller 9 Mrk Smør og 6 Kander Malt i Gaarden Oxnæs No 16, dateret 8 Maii 1812.

15. Afkald fra Peder Michelsen Oenæs til Formynderen Michel Pederssen Oenæs's Stervboe for hans Arvemidler 90 rd 1 mrk 3 s, dateret 8de Maii 1812.

16. Afkald fra Peder Olsen indre Lyren til Jacob Olsen indre Lyren for hans Faderarv 37 rd 53 s, dateret 8de Maii 1812.

17. Do: fra Niels Magnesen Sætre til Formynderen Baar Monssen Mongstad for hans Fædernearv 35 rd 36 s, dateret 8de Maii 1812.

18. Do: fra Gjertrud HansDatter Dyrnæs til Formynderen Ole Josepshsen!! Dyrnæs for hendes Arvemidler 4 rd 5 mrk 5 s, dateret 8de Maii 1812.

19. Do: fra Anna KnudsDatter Kaland til Formynderen Knud Knudsen Lille Aas for Arv 5 rd 4 mrk 3 s, dateret 8de Maii 1812.

20. Aflyst Obligation fra Ole Monssen Schouge til Lars Sjurssen yttre Ejde, stor 96 rd, imod Pant i Gaarden Skouge, No 70, dateret 11te Maii 1807 og qvitteret 11te Septembr: 1811.

21. Skiftebrev efter Ingebor HansDatter Sjursæter, sluttet 14 Novbr: 1811, hvorved Boets Jordegods 18 Mrk Smør 2 Mæler Malt i Gaarden Sjursæter, No 46, er udlagt til Enkemanden Henrich Hansen Sjursæter og Datteren Marthe HenrichsDatter, hver 9 Mrk S:r 1 M: Malt

22. Bøxelbrev fra Henrich Hanssen Sjursæter og Thomas Jacobsen Skarnæs til Rasmus Iversen paa 18 Mrk Smør 2 Mæler Malt Landskyld og Skatteskyld 1 pd 12 Mrk Smør i Gaarden Sjursæter No 46, dateret 3die April, med Revers Intet til Tugthuset erlagt.

23. Vilkaarsbrev fra Rasmus Iversen Sjursæter til Henrich Hanssen Sjursæter paa aarligt Levekaar, dateret 3die April 1812.

Fogeden fremlagde Restance Listen, som udviser, at der paa dette Thing er betalt i Skatter 101 rd 62 s, hvilken Liste inden Retten blev læst og som uimodsagt rigtig befunden.

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Tinget hævet.

O.M.S. og bomerke Christie A O: S. og bomerke
Ole Magnesen Skuggedal Anders Olsen Mychinghællen
Hans Erichsen Høsteland H.E.S: og bomerke Tollach Olsen Smørdal og bomerke

Aar 1812 d: 11te Maii blev det almindelige Som/m/er- Sage- og Skatte-Thing for Herløe Skibrede fremholdt paa Thingstedet Alverstrøm/m/en, og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de sam/m/e Dag i Eed tagne Laugrettesmænd: Stephen Johnsen Haatoft, Mathias Larsen Tvedt, Sjur Sjursen Iden og Ole Christensen Myrtvedt. Skibredets Lehnsmand og endeel thingsøgende Almue var tilstede.

Hvor da først blev publiceret de sam/m/e Kongl: Anordninger som paa Som/m/erthinget for Lindaas Skibrede d: 8de M: bleve oplæste.

Nye Sag

Husmand Elling Ellingsen contra Christopher Christophersen af Ask.

Procurator Lassen mødte for Huusmand Elling Ellingsen Af Fruegaarden paa Ask, og fremlagde skrivtlig Stævning af 3die april 1812, lovlig forkyndt, hvorved Christopher Christophersen, af Ask, er stævnt at lide Dom til at høre en imellem Parterne indgaaet Foreniing, angaaende Forpagtning af pladsen Fruegaarden, kjendt ugyldig, m: v:. Saa fremlagde han og Forligelses Com/m/issionens Henviisnings Attest, dateret d: 1ste f: M: og 6te d: M:, samt skrivtlige Qvæstioner, af Dags Dato, til de indstævnte Vidner, og den deri ommeldte Copie af omhandlede Contract, hvilken Copie Comparenten erklærede at være ham leveret af Citanten, efterat denne Copie var bleven Citanten medeelt, som Gjenpart til Citantens

1812: 17b

Sikkerhed, hvilket ikke er skeet førend i den senere Tid. Stævningen, Attesten, Qvæstionerne og Copien af Contracten indtages her saaledes lydende: #

Toldprocureur Rogge mødte for Indstævnte Christopher Christophersen og benægtede in specie at denne har forlokket Citanten til at underskrive den paastævnte Contract, hvilket

skeede i Vitterligheds Vidners Overværelse, og som han formoder vil blive oplyst ved de intenderede Vidner.

Derpaa fremstod som

1ste Vidne Johannes Knudsen, Forpagter paa Gaarden Ask, 36 Aar gam/m/el og ubeslægtet med begge Parter. Han aflagde Lovens Eed og svarede til de fremlagte Qvæstioner saaledes: 1 Qv: Sv: jo, Vidnet kjender Citanten og veed at han ej kan skrive eller læse Skrivt. 2 Qv: Sv: Vidnet var tilstede og saae at Citanten, omtrent for 2 Aar siden, underskrev med paaholden Pen en Contract imellem Indstævnte og ham ang: Forpagtning af Pladsen Fruegaarden; men Vidnet veed ikke nøjere Contractens Indhold, da Contracten ikke blev oplæst. Vidnet underskrev Contracten til Vitterlighed efter Indstævntes Anmodning. 3 Qv: Sv: Originalen var ikke skreven paa stemplet Papir, og Vidnet saae ikke, at Citanten fik nogen Copie af Contracten. 4. Qv: Sv: Contracten blev, som sagt, ikke oplæst, men Christophersen oplæste en anden Forpagtnings Contract imellem ham og Pladsmand Ole Sjursen, som sam/m/e Dag blev underskrevet, hvorhos Indstævnte sagde, at de øvrige 3 Contracter, hvoriblandt var den nu paastævnte med Ellingsen, var af sam/m/e Indhold som den oplæste. Vidnet veed ikke, om Christophersen oplæste Contracten saaledes som den var skrevet, da Vidnet ikke selv læste eller confererede sam/m/e, ej heller veed Vidnet om Citanten vidste Indholden af den af ham underskrevne Contract annerledes end efter Indstævntes Udsigende. 5 Qv: Sv: ney. 6 Qv: Sv: Vidnet har af Citanten hørt sige, at Citanten har været Bruger af Fruepladsen over 20 Aar, men Vidnet \veed/ ej, om han har været Byxel- Huusmand eller Forpagter, ej heller hvad Afgivter Citanten tilforn har betalt. 7de Qv: Sv: I de 4 Aar Vidnet har været paa Ask har Citanten ej opryddet noget synderligt paa Pladsen. Hvad Citanten forhen har opryddet er Vidnet ubekjendt. Told Procureur Rogge fremlagde, i Anledning af Vidnets Forklaring i Svar paa 4de Qv:, en Copie af den mellem Ole Sjursen og Indstævnte oprettede Contract, hvortil han foreviiste Originalen, og bad, at denne maatte blive Vidnet forelæst, og bemeldte Vidne contra tilspurgt: om ikke denne var den Contract, Indstævnte, den ommeldte Tid, forelæste saavel Ole Sjursen som Citanten og om, da Contracten var oplæst, Christophersen da ikke {spurgte} sagde til Citanten, at hans Contract var ord lydende med den forbemeldte oplæste, blot med Forandring af Forpagtnings Sum/m/en, samt erklærede da ikke Citanten, at han paa de sam/m/e Vilkaar antog Contracten? Original Contracten blev oplæst for Vidnet, som svarede, at han ej kan mindes rettere, end at den af Christophersen oplæste Contract var af sam/m/e Indhold som denne; dog kan Vidnet ej huske Ordene, men han vedkjender sig sin Underskrivt som Vitterligheds Vidne paa Contracten. Efterat Indstævnte, som forklaret, havde oplæst Contracten sagde Indstævnte til Citanten og 2 andre tilstedeværende Forpagtere, at deres Contracter vare af selv sam/m/e Indhold. Vidnet mindes ikke, at Indstævnte talte noget om Forandring i Forpagtnings Sum/m/en. Vidnet hørte ikke, at Citanten sagde at han var fornøjet med at antage Contracten paa de sam/m/e Vilkaar; men Citanten underskrev strax efter en Contract som forhen omforklaret. Dimitteret efter at have hørt denne Forklaring oplæse og vedkjendt sig dens Rigtighed i det Hele.

1812: 18

Citanten fremstillede, som godvillig mødende, og begjerede edeligen afhørt over de fremlagte Qvæstioner

2det Vidne: Cornelius Hansen, Huusmand paa Pladsen søndre Lien under Ask, 51 Aar og ubeslægtet med begge Parter. Han aflagde Lovens Eed og svarede: til 1ste ligesom 1ste Vidne. Til 2den Qv: Sv: ney; i øvrigt overeensstem/m/ende med 1ste Vidne. til 3de Qv: Sv: ligesom 1ste Vidne. 4 Qv: Sv: ney, Contracten blev ikke oplæst, og Vidnet veed ikke, om Citanten kjendte dens Indhold. 5 Qv: Sv: ney. 6 Qv: Sv: I de 16 Aar Vidnet har været

Huusmand paa søndre Lie, har Citanten brugt Fruepladsen, men Vidnet veed ikke, om Citanten har været Bøxel- Huusmand, eller blot Forpagter. 7 Qv: Sv: Vidnet veed, at Citanten har ryddet noget paa Pladsen, men hvormeget kan Vidnet ej opgive. Dimitteret efter at have hørt sin Forklaring [Told Procureur} oplæse og vekjendt sig dens Rigtighed.

Procurator Lassen begjerede Anstand til Maanedsthinget i Bergen d: 3die Aug: 1812 for der at føre det ej i Dag mødte 2det Vidne, der nu boer i Skjold Skibrede, og forbeholdt sig at føre flere ustævnte Vidner.

Told Procureur Rogge provocerede Citanten til speciel at opgive hvori de Urigtigheder bestaar, Contracten skal indeholde og som Citanten skal være forlokket til at underskrive.

Procurator Lassen forbeholdt sig at svare herpaa ved Udsættelses Tiden.

Eragtning:

Den begjerte Anstand bevilges.

Bjergnings Tingsvidne.

For Retten mødte Erich Jacobsen Bratshoug, Hans Johnsen og Erich Hansen Bratshoug, som tilkjendegav at de en Onsdag Middag, omtrent 8 Dage for Vaarsmisse indeværende Aar, paa Herløe Fjorden i Nærheden af Øbsøen reddede 3 Mennesker, nemlig: Anders Johannesen, Niels Stephensen og Rachel Michelsdatter Rong, hvilke {under et} havde roet op paa et blindt Skjær og stode sam/m/esteds fast med deres Baad uden at kunne faae Baaden af Grund.

Til nærmere Oplysning derom fremstillede Comparenterne 2 af de Bjergede, nemlig Anders Johannesen og Niels Stephensen Rong, hvilke forklarede: at de sidsteden!! (sidstleden) Onsdag, 8 Dage før Vaarsmisse d: A:, tilligemed Rachel Michelsdatter Rong roede fra Gaarden Rong med en BaadsLadning, bestaaende af 7000 Stk Sild, hvilken de agtede at udsælge inde i Fjordene, og at de, omtrent ved Middags Tid, roede uforvarende op paa et blindt Skjær. De gjorde sig megen umage for at faae baaden af Grund, men dette blev dem ikke mueligt, da Søen faldt og baaden altsaa blev staaende desmere fast. Efterat Comparenterne havde anstrænget sig i 2 a 3 Timer og vadet i Vandet til over Beltestedet, kom de forbemelte 3de Mænd fra Bratshoug roende og bjergede Comparenterne, der vare meget udmattede og forfrosne, efterdi Kulden og Frosten var stærk. Baaden kantrede ikke, men den lagdes lidt efter lidt paa Siden, saa at den blev halv fyldt af Søevand. Bjergerne hjalp Comparenterne at faae Baaden af Grund og bjergede saavel Comparenterne som Baaden og Ladningen. Vinden var ikke stærk og den stod fra Landet. Comparenten!! (-terne) vilde, uden andres Hjelp, have været omkomne. De saae vel adskillige Baade ude paa Herløe Fjorden, men ingen af disse vare saa nær at Folkene kunde høre Comparenternes Raab om Hjelp.

1812: 18b

For end mere at oplyse det Passerede fremstillede Bjergerne som godvillig mødende:

1ste Vidne Erich Aamundsen Husebøe, 34 Aar gam/m/el og ubeslægtet med Bjergerne. Han aflagde Lovens Eed, og forklarede, at han den {omforklarede} \forommeldte/ Tid kom roende forbi Øbsøen tilligemed Magne Halversen og Michel Gudmundsen Husebøe, og at de da saae, at de nu tilstæde værende Bjergere havde hos sig i deres Baad de forbemeldte og Bjergede Personer fra Rong, og at de fortalte Vidnet og hans Kam/m/erater, at de havde reddet bemeldte 3 Personer, der havde roet op paa et blindt Skjær og ikke kunde faae deres Baad af Grunden igjen. Vidnet saae ikke i hvad Forfatning de Reddede havde været medens de stode paa Skjærit, men de vare vaade og forfrosne; dog kunde de selv hjelpe til at bjerge Baaden og at roe derfra. Vinden blæste jævnt af sydost. Dimitteret efterat han havde hørt denne Forklaring oplæse og vedkjendt sig dens Rigtighed, med Tillæg: at Kulden var saa stærk den omforklarede Dag, at Søen blev til Iis hvor den drev ind paa Baaden.

Bjergerne tilkjendegave, at de ej hafde flere Vidner om det Passerede her tilstæde. De begjerede derfor Tingsvidnet udsat til Høstetinget for Herløe Skibrede d: 27de October 1812 for da at kunde føre flere Vidner desangaaende.

Eragtning:

den begjerte Opsættelse bevilges.

Lejermaals Sag:

For Retten mødte for Foged Bøgh Fuldmægtig Krum, som tilkjendegav, at han med mundtligt Varsel havde ladet indstævne for begaaet Lejermaal Qvindemennesket Inger Johannesdatter Strømsnæs, ifølge Anmældelse af 15de Junii 1811 fra Sognepræst Hysing for Askøen, hvilken Anmeldelse Comparenten nu fremlagde. Han fremlagde ligeledes en til forrige Høste Thing udtagne skrivtlig Stævning, der udviser, at Barnefaderen Hans er bortrejst uden at det vides hvor hen, og Comparenten anmeldte derhos, at den nu Indstævnte Inger Johannesdatter havde ladet anmelde Forfald i at møde paa Høstethinget efter den fremlagte Stævning. Prostens Hysings Anmeldelse og bemeldte Stævning {indtages} vedhæftes.

Indstævnte Inger Johannesdatter Strømsnæs mødte og tilstod det begangne Lejermaal efter den fremlagte, og nu for hende oplæste, Anmeldelse; men hun declarerede at hun er en fattig Tjenestepige, der ej formaaer at udrede Bøderne, hvilket Laugrettet og Lehnsmanden erklærede at være dem bekjendt. Bøderne bleve derpaa nedtingede til 24 s., hvilke hun til Fuldmægtig Krum betalte. Indstævnte erklærede, at hun ikke vidste hvad Barnefaderens fulde Navn er, eller hvor han nu opholder sig.

Fuldmægtig Krum begjerede det Passerede beskreven meddeelt, hvilket blev bevilget.

Da Dagen med det Passerede var forløbet, blev Thinget udsat til den følgende Dag.

S.J:S. og bomerke Christie

Stephen Johnsen Haatoft Sjur Sjursen Iden

Mathias Larsen Tvedt M L S og bomerke Ole Christensen Myrtvedt O C: S. og bomerke

Den følgende Dag continuerede Thinget i Overværelse af de sam/m/e Personer som Dagen tilforn.

Hvor da blev publiceret følgende Documenter:

1. Aflyst paa en Obligation, af 22de October 1810, fra Ole Amundsen Rødsland til Knud Andersen Iden, stor 85 rd, mod Pandt i 13 ½ Mrk Smør

1812: 19

6 Kd: M: i Gaarden Rødsland No 65, efter Qvittering af 7de April 1812, for 35 rd.

2. Aflyst Obligation fra Johan N. Loose og Peder O. Olderust til Jacob Schneyder, for 2200 rd, mod Pandt i Strudshavn No 4, dat: 22 Aug: 1806, qvitteret 1te Maij 1812.

3. Obligation fra Peder Olsen Strudshavn til Madame Maria S: Sneider, for 1100 rd, mod Pandt i Strudshavns Gjestgiver Sted og Pladsen Næsse, dat: 23de April 1812.

4. Skjøde fra Stephen Bergesen Rølland til Ole Olsen MoldeKlev paa 18 Mrk Sm: 12 K: M: i Goustad No 101, for 230 rd, dat: 23 Oct: 1812.

5. Bøxelbrev fra Sognepræst Bergendal, til Ham/m/er, til Lars{en} \Hansen/ paa ½ Løb Sm: 12 K: M: Landsk: og 1 Pd 21 Mrk Sm: Skattesk: i Grasdal, No 92, dat: 11 Maij 1812, med Revers. Intet erlagt til Tugthuset.

6. Vilkaarbrev fra Lars Hansen Grasdal til Forældrene Hans Larsen og Sigrid Rasmusdatter, dat: 11 Maij 1812.

7. Aflyst Obligation fra Sjur Nielsen HolseKnappen til Ole Nielsen Hjertaas, for 50 rd, mod Pandt i HolsøeKnappen No 77, dat: 15 Aug: 1801, qvitteret 11 Maij 1812.

8. Aflyst Obligation fra Brynild Monsen Fløysand til Sjur Nielsen HolsøeKnappen, for 80 rd, mod Pandt i Fløysand No 72, dat: 8de Maij 1795, qvitterit 11 Maij 1812.

9. Aflyst paa Obligation af 2den Martii 1809 fra Johannes Larsen Hofmannstvedt til Ole Andersen Fløysand, stor 300 rd, mod Pandt i Hofmannstvedt No 69, de resterende 200 rd, efter Qvittering af 11te Maij 1812.

10. Obligation fra Mons Nielsen Echeland til Anders Olsen Obsøen for 90 rd, mod Pandt i Echeland No 70, dat: 21 Octob: 1811.

11. Skjøde fra Johannes Larsen Rong, m: fl:, til Anders Johannesen Rong paa 1 Pd: Fisk Landsk: i Rong, No 33, indberegnet Kjøberens egen Arvedeel deri, for 48 rd, dat: 11 Maij 1812.

12. Bøxelbrev fra Ole Andersen Fløysand til Sønnen Anders Olsen paa 18 Mrk Sm: 9 Kd: M: Landsk:, 1 Pd: ¾ M: Sm: Skattesk:, i Fløysand, No 72, dat: 11 Maij 1812, med Revers. Intet erl: til Tugthuset.

13. Vilkaarsbrev fra Anders Olsen Fløysand til Forældrene Ole Andersen og Sygni Nielsdatter, dat: 11 Maij 1812.

14. Skjøde fra Frue Ameln til Lejlænding Niels Monsen Herløevær paa 1 Bpd Fisk Landsk: i Herløevær, No 41, for 1395 rd, dat: 14 April 1812.

15. Obligation fra Niels Monsen Herløevær til Anders Erichsen Skaar, m: fl:, for 690 rd, mod Pandt i bet:!! (bemelte) Brug, dat: 14 April 1812.

16. Afkald fra Jacob Olsen Rong til Formynder Johannes Olsen Oen for udstæderens afdøde Søns, Rasmus Jacobsens Mødrenearv, 17 rd 23 s., dat: 11 Maij 1812.

17. Skiftebrev efter Konen Marthe Amundsdatter Hestenæs, sluttet 21de October 1811, hvorved 1 Pd: 12 Mrk Sm: 18 Kd: M: i Hestenæs, No 94, er udlagt til Enkemanden Mons Pedersen Hestenæs m: fl: vid: Pandte bogen Fol: 325.

18. Do: efter Erich Thomassen Kallevog, sluttet 25de April 1812, hvorved boets 7 ½ Mrk Sm: 9 Mrk Fisk i Kallevog No 18, er udlagt til Creditor Ole Aschildsen Næpstad, m: fl: vid: Pandteb: Fol: 325.

19. Fæsteseddel fra Søren og Iver Halvorsen nordre Sælle til Rasmus Hansen paa Pladsen Perusbakken, under Gaarden nordre Sælle, mod Vilkaar til Halvor Michelsen, dat: 11 Maij 1812, med Revers. Intet erl: til Tugthuset.

20. Delebrev efter Johannes Michelsen Bredvig, dat: 11 Maij 1812, hvorved boets 14 10/13 Mrk Fisk i Bredvig No 40, m: fl: Gaarde, er udlagt til Enken Kari Larsdatter Bredvig, tilsam/m/en for 250 rd. vid: Pandteb: Fol: 326.

1812: 19b

21. Skjøde fra Enken Kari Larsdatter Bredvig til Sønnen Knud Monsen Bredvig paa 14 10/13 Mrk F:!! (fisk) i Bredvig, No 40, for 100 rd, dat: 11 Maij 1812, og mod Levekaar, taxeret 36 rd aarlig.

22. Vilkaarbrev fra Knud Monsen Bredvig til Moderen Kari Larsdatter, dat: 11 Maij 1812.

23. Afkald fra Ole Pedersen Berland for hans Kones Anna Larsdatters Fædrene arv, 5 rd 12 s:, til Formynd: Ole Andersen Fløysand, dat: 11 Maij 1812.

Fogedens Fuldmægtig fremlagde Restance Listen, som viser, at der paa dette Thing er betalt i Skat 106 rd 83 s., hvilken Liste i Retten blev Læst og af Lehnsmanden og Lougrettet rigtig befunden.

Da ingen, efter skeet Paaraab, havde videre at føre i Rette, blev Thinget hævet.

S.I.S. og bomerke	Christie	S.S.S.I.
Steffen Johnsen Haatoft		Sjur Sjursen Iden
M.L.S. og bomerke		O.C.S.M.
Mathias Larsen Tvedt		Ole Christensen Myrtvedt

Aar 1812 d: 13de Maij blev det almindelige Som/m/er- Sage- og Skatte Thing for Radøe Skibrede holdt paa Thingstedet Alverstrøm/m/en og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de sam/m/e Dag i Eed tagne 4 Laugrettesmænd: Ole Michelsen Haaland, Peder Knudsen Bircheland, Peder Danielsen Frøetjold og Niels Olsen Udsylte. Skibredets Lehnsmand og endeel Thingsøgende Almue vare tilstede.

Hvor da først blev publiceret de sam/m/e Kongl: Anordninger som paa Som/m/erthinget for Herløe Skibrede d: 11te d: M:

Dernæst blev i Sagen Johan H: Harrie, contra Lars Magnussen Bøevaagen afsagt følgende

Dom:

Ved Stævning af 13 Julii 1811 sagsøger Kjøbmand Johan H: Harrie Bonde Lars Magnussen Bøevaagen til at betale Citanten 171 rd 32 s:, med Renter fra 20 Maij 1811, ifølge en Revers, som Indstævnte, d: 5 Decembr: 1805, har udstædt til afdøde Hans Mathiesens Stervboe, hvis Indgjeld Citanten, efter fremlagt Auctions Attest, har tilkjøbt sig paa offentlig Auction, d/en 4 Martii 1806. Citanten har erholdt bemeldte Revers omstemplet i det Kongelige Rente Cam/m/er d/en 18 januarii 1811 og derfore paastaaet Dom lige efter Stævningen og sig tillagt i Omkostninger 12 rd.

Indstævnte har benægtet at være noget skyldig til afgangne Hans Mathiesens Sterv boe, da han giorde Regning med Boets Curatorer og betalte sin Gjeld med Sild, som han havde liggende i Boets Pakboder. Derimod har Indstævnte tilstaaet, at have underskrevet den paastævnte og i Retten in originali foreviste Revers; men der hos paastaaet: at Documentets Indhold var ham ubekjendt, den Tid han underskrev sam/m/e: at ingen Vitterligheds Vidner vare tilstæde, og at han stod i den Formening: at Documentet var en ældre Revers, som han til Hans Mathiesen havde udgivet og da nyeligen til Curatorerne udbetalt.

Ligeledes har Indstævntes Sagfører paastaaet, at Indstevnte havde, nylig før H: Mathiesens Død, til bemeldte Mathiesen udstædt en Væxel-Obligation, hvis Indhold er bleven Boet godtgiort ved Fiskevarer, som Indstævnte havde ladet oplægge paa Mathiesens Pakboder.

Til at oplyse dette med Udskrift af Skifte Forretningen i Hans Masthiesens Boe, saavelsom med Vidner, har Indstævnte flere Gange erholdt Udsættelser, uden at han har fremlagt nogen Udskrift af

1812: 20

Skiftet eller ført Vidner til Oplysning om de af ham giorte Indsigelser.

Vel kunde det være mueligt, at Indstævnte, som en simpel Almues Mand, der ej kan læse Skrift, havde underskrevet den paastævnte Revers uden at have vidst dens Indhold; men herom er ikke engang Formodning tilvejebragt. Endog den af Indstævnte anbragte Grund: "at han troede Documentet var en ældre til Mathiesen udstædt og nyelig indfriet Revers", er usandsynlig; thi i hvilken Hensigt skulle han, som Debitor, underskrive en Revers, som han allerede havde betalt? Heller ikke har Indstævnte oplyst, det Ringeste, som kan give Formodning, om Rigtigheden af hans øvrige Indsigelser. Den i Lovens 5 – 1 – 6 omhandlede

Benægtelses Eed kan derfor ikke tillades Sagvolderen. Da Indstævnte derimod har tilstaaet, at have underskrevet den paastævnte Revers, og denne, ved Omstempling i det Kongelige Rentekammer, er sat i Kraft, maae Indstævnte, ifølge 5 – 1 – 1, blive pligtig at betale Reversens Indhold, tilligemed Renter fra Stævningens Dato, og Sagens Omkostninger, samt andres for unødig Trætte.

Det kan ikke nægtes, at Indstævntes Sagfører jo har traineret denne Sag og ikke benyttet de ham givne Opsettelser til at forskaffe de Oblysninger, han har foregivet at ville erhverve. Men da Citanten har samtykket endog den seneste Opsættelse, som er bleven Indstævnte tilstaaet, saa finder Dom/m/eren ikke tilstrækkelig Andledning at belægge Sagføreren med Mulct efter Forordningen af 3 Junii 1796 § 10.

Det anordnede stemplet Papier er i denne Sag bleven brugt.

thi Kjendes for Ret:

Indstævnte Lars Magnusen Bøevaag bøer til Citanten, Kjøbmand, Johan H. Harrie, betale Indholden af den paastævnte til afdøde Kjøbmand Hans Mathiesen, d/en 5 December 1805, af Indstævnte udstædte, Revers, med eet hundrede, een og sytti Rixdaler, to og tredive Skilling, tilligemed Renter 4 pro cento fra Stævningens Dato, den 13 Julii 1811, og indtil Betaling skeer, \samt/ i Erstatning for dette Søgemaals Omkostninger, tolv Rixdaler. Ligesaa bøer Indstævnte bøde til Justits Cassen, for unødig Trætte, saameget som Dom/m/en og Seglet koster. Det idømte udredet inden 15 Dage efter den/n/e Doms lovlige Forkyndelse og efterkom/m/es under Adfærd efter Loven.

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Thinget udsat til den følgende Dag.

O.M.S. og bomerke	Christie	K.P.S.!! (P.K.S.) og bomerke
Ole Michelsen Haaland		Peder Knudsen Bircheland
P.D.S. og bomerke		N.O.S. og bomerke
Peder Danielsen Frotjold		Niels Olsen Udsylte

Den følgende Dag continuerede Thinget i Overværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd som Dagen tilforn.

Jurits!! (Justits?) Sag.

Foged Bøgh som Actor contra Ole Iversen Kjellevold.

For Foged Bøgh mødte Procurator Heyberg, som fremlagde skrivtlig Stævning af 25de f: M:, i forkyndt Stand, hvorved

1812: 20b

Arrestanten Ole Iversen Kjellevold er indstævnt at lide Dom til Undgjeldelse for begaaet Tyverie, m: v:, og ligeledes Præliminair Forhør af 21de s: M:, forsynet med Amtets Actions Ordre af 25de s: M; hvorefter han fremstillede den Tiltalte løs og ledig for Retten og begjerede dennes Forklaring under Præliminair Forhøret oplæst for ham og hans videre Forklaring modtaget. Stævningen {og} indtages. Præliminair Forhøret vedhæftes Acten.

Procurator Hjorth Stuvitz mødte, for, i følge den ham af Stiftet meddeelte Ordre, at defendere Angjeldende Ole Iversen Kjellevold i denne Sag. Den fremlagte Stævning blev læst og paategnet.

Dernæst blev Tiltaltes under Præliminair Forhøret {oplæste for ham} afgivne Forklaringer oplæste for ham, og han vedstod sam/m/es Rigtighed i eet og alt.

Efter Defensors Begjering blev Tiltalte adspurgt: om de 2 Søm, der vare slaaede for det Vindue, hvorigjennem Tiltalte udtog de fra Aamund Øyjorden stjaalne Koster, vare slaaede i Væggen udvendig paa Huset? hvortil den Actionerede svarede ja.

Procurator Heyberg begjerede 4de og 5te Deponent paaraabte, deres Forklaringer dem forelæste og deres Eed til Stadfæstelse derpaa modtaget.

Ifølge deraf fremstod, som

1ste Vidne Jens Aamundsen Øyjorden, afhørt under Præliminair Føret!! (Forhøret), som 4de Deponent. Hans Forklaring blev oplæst for ham, og han vedkjendte sig den som rigtig. Efter actors Forlangende blev Vidnet adspurgt om Beskaffenheden af de Søm, som vare slagne for det Vindue, hvori gjennem Tiltalte har tilstaaet at have stjaalet endeel Sager ud af Aamund Øyjordens Sengebod. Vidnet forklarede: at bemeldte Vindue var hæftet med 4 dobbelte Spigere, hvoraf 2 vare slaaede udvendig paa Væggen oventil og 2 nedentil, og derefter bøjede hen over Vindues Ram/m/en. Vidnet eftersaae disse Søm, da han havde grebet Arrestanten, og fandt, at de 2 nederste Søm vare bøjede tilbage fra Vindues Ram/m/en og brækkede tvers af. De 2 øverste Søm stod derimod endnu som tilforn, da Tyven sagde at have trukket Vinduet ned under sam/m/e efterat de 2 første Søm vare brækkede. Vidnet erklærede, at de 2 afbrækkede Søm ikke vare tykkere, end at de med blotte Fingre kunde bøjes tilside, ja endog brækkes over, da de ikke vare slaaede længere ind i Væggen end det gjordes fornødent for at kunne bøje dem hen over Vindues Ram/m/en. Videre forklarede Vidnet, at der ej plejer at ligge Folk i den ommeldte Sengebod om Vinteren, og at Vidnet ikke heller veed at der laae Mennisker sam/m/esteds den Nat, da Tyveriet skeede; men Sengeboden er under sam/m/e Tag, som den Stue hvori Vidnets Fader Aamund Øyjorden og hans Husfolk ligge, og ikkun adskilt derfra ved et Kjøkken, som er derimellem, omtrent 6 Alne bredt. Vidnet aflagde derpaa Eed til Stadfæstelse paa bemeldte Forklaringer, efterat de for ham vare oplæste, hvorefter han blev dimitteret, erklærede at han ej vidste videre til Oplysning i Sagen.

2det Vidne Mons Monsen Wallestrand, afhørt som 5te Deponent i Præliminair Forhøret. Hans Forklaring blev oplæst for ham og han vedkjendte sig dens Rigtighed i eet og alt: erklærende tillige, at han ej vidste videre til Sagens Oplysning, hvorefter han stadfæstede sin Forklaring med Eed og blev dimitteret; dog declarerede han først, at han ej har efterseet det omspurgte Vindue for Sengeboden paa Øyjorden eller veed noget om sam/m/es Beskaffenhed.

Dernæst bleve de under Præliminair Forhøret fremlagte og specificerede Koster i Retten producerede, og Forseiglingerne for den af Sorenskriveren i Forvaring tagne Æske aabnede.

Tiltalte vedblev at tilstaae at have stjaalet alle de bemeldte Koster paa Øyjorden og \deels paa/ den ved Hamer værende Husmands Pads!! (Plads), saaledes som

1812: 21

han forhen har forklaret. Han sagde videre, at han havde kastet paa Søen i Nærheden af BrudeKnappen, {de} 2 af de paa Øyjorden stjaalne smaa Skriin, af hvilke det ene var et lidet firkantet malet Træeskriin og det andet en liden sort blik-Daase. Aarsagen hvorfor han kastede dem bort, var Frygt for at blive røbet om han beholdt dem. Han benægtede, at have været vidende om at der var Penge i den Kiste hvoraf han stjal paa Øyjorden, forinden han tilfældig traf fat paa sam/m/e.

Dernæst fremstod

Aamund Olsen Øyjorden, afhørt som 1ste Deponent under Forhøret. Hans Forklaring under Forhøret blev oplæst for ham og han vedstod dens Rigtighed. Han vedblev, paa sin Søns {Jens} Hans Aamundsens Vegne, at vedkjende sig de under No 1, 2, 3, 6 og 7 specificerede Koster, som derpaa bleve ham udleverede. Han forklarede videre, at bemeldte hans Søn, der nu ligger dødelig syg og derfor ej kan møde, mistede, foruden de forhen

opgivne Ting, et lidet rødmalet firkantet Skriin og en liden sort blik-daase, hvori endeel af de stjaalne Penge laae. Disse 2 Skriin der ej ere komne tilstede, taxerede han, paa sin Søns Vegne, saaledes: det rødmalede Skriin for 24 s:, og den sorte blikdaase for 8 s.

Tiltalte erklærede, at han ikke havde noget imod denne Taxt at erindre. Ligeledes erklærede han, at den ene under Forhøret fremlagte 5 Rixdalers Seddel, de 2 Een Rix dalers Sedler og 3 Tolvskillings Sedler ere af de selv sam/m/e Penge, som han har tilstaaet at have stjaalet paa Øyjorden. Han sagde i øvrigt, at han ej bestemt kan opgive Sum/m/en af de stjaalne Penge, men at han anseer det rimeligt, at den var saaledes som Aamund Øyjorden under Forhøret har opgivet den. Af Sølv-Toskillingerne har Tiltalte udgivet endeel for Mad, men han veed ej hvormeget det udgivne kan beløbe sig til.

Paa Grund af Tiltaltes Declaration blev bemeldte ene Fem Rixdalers Seddel, 2 Een Rixdalers Sedler og 3 Tolvskillings Sedler, samt de under Forhøret specificerede Sølvpenge udleverede til Aamund Øyjorden, paa hans Søns Vegne.

Aamund Olsen Øyjorden forklarede sig i øvrigt aldeles overeensstem/m/ende med 1ste Vidne, ihenseende til det som angaaer den omspurgte Senge\eller Klæde/bod, paa Øyjorden, og Vinduet, med Spigerne, for same. {Dimitteret.}

Defensor bad Aamund Øyjorden adspurgt: om han plejer at forvare Mad i den omvidnede Senge- eller Klæde-Bod og om der laae Føde varer i sam/m/e den Tid da Tyveriet skeede? Aamund Svarede, at han plejer at forvare Brød i bemeldte Bod, og at der laae endeel Fladbrød i sam/m/e den Tid Tyveriet skeede.

Tiltalte declarerede, paa Actors Forlangende, at han ej vidste, at der var Mad forvaret i Sengeboden paa Øyjorden, men at hans Hensigt med at aabne Vinduet til Boden{,} var, at eftersøge om han kunde finde sig noget til Føde.

Videre fremstod

Ole Larsen Øyjorden, afhørt som 2den Deponent under Præliminair Forhøret. Hans Forklaring blev oplæst for ham og han vedstod dens Rigtighed. Han tilføjede, at {hans} den ham frastjaalne Baad i Dag er bragt her til Alverstrøm/m/en af Ole Leervog, af Lindaas Skibrede, tilligemed Aarer og Tilfar, alt i den Stand, Comparenten mistede sam/m/e.

I Anledning heraf fremstod

Ole Monsen Leervog, Gaard Ejer paa Leervog i Lindaas Skibrede, 56 Aar gam/m/el. Han forklarede, at han er født paa gaarden UdKilen, i Lindaas Skibrede af Forældrene Mons Ditlevsen og Marthe Knudsdatter, som begge ere døde. Han har været hjem/m/e hos sine Forældre til hans 26de Aar, naar undtages 3 Aar, i hvilke han tjente \i Kilstrøm/m/en/ hos Gjestgiver Ole Lydersen {\i Kilstrø/}, som nu er død. I 30 Aar har Inqvisiten været Gaarbruger i Leervog. Han har været givt!! (gift) i 30 Aar med Engel Johnsdatter og med hende avlet 15 Børn. Han

1812: 21b

benægtede at have været tiltalt eller dømt for Tyverie, Hælerie eller nogen anden Forbrydelse. Han tilstod at {han} en Fredags Aften for 4 Uger siden kom den nu tilstedeværende Arrestant til Inqvisiten paa Gaarden Leervog og gav sig ud for en omrejsende Handels Karl, der hedte Niels. Tiltalte havde en saa kaldet Prints, eller Skræppe med sig (Prins = taske, ransel), saaledes som de rejsende Handels Karle pleje at bruge det. Tiltalte fik Logis hos Inqvisiten om Natten og nogen Mad, som {Tiltalte} han betalt, Den Tiltalte sagde, at han vilde rejse omkring og kjøbe Creature, samt: at han vilde rejse hen til Fannebust og sætte sin Baad op sam/m/ested medens han rejste omkring paa Kjøbmandskab. Tiltalte vidste at nævne saa mange Gaarde omkring i Naboelauget og var saa {kjendt} vel vidende om adskillige af Omegnens beboere, at Inqvisiten ej bar ringeste Tvivl om at Tiltalte jo var en omrejsende Handels Karl. Da Tiltalte næste Dag vilde rejse, spurgte Inqvisiten ham, om han vilde sælge

sin Baad, og, efter nogen Omhandling, kjøbte Inqvisiten Baaden, med Tilbehør af 2 par Aarer, for 6 rd, som Inqvisiten betalte, hvorefter Tiltalte rejste fra Leervogen. Bemeldte Baad har Inqvisiten nu bragt hertil med Aarer og øvrige Tilbehør. Inqvisiten kjender ikke Tiltalte og veed aldeles intet om hans foregaaende Vandel. Denne Forklaring blev oplæst for Inqvisiten, som vedstod dens Rigtighed. Dimitteret.

Tiltalte tilstod at han, saaledes som Ole Leervog har forklaret, udgav sig for omrejsende Handels Karl, kaldte sig Niels og var vel kjendt i Omegnen i Lindaas Skibrede, da denne er saa nær ved Tiltaltes egen Føde-Egn.

Tiltalte blev derpaa, i Følge med Retten, bragt hen at besee den bemeldte Baad, som Ole Monsen Leervog tillige foreviiste i Overværelse af Ole Larsen Øyjorden. Tiltalte tilstod at den foreviiste Færings Baad, med Aarer, var sam/m/e som han den forhen omforklarede Tid stjal paa Øyjorden og siden har solgt til bemeldte Ole Monsen Leervog for 6 rd.

Laugrettet vurderede denne Baad, paa Grund af at den er gam/m/el og beskadiget, for 6 rd.

Ole Larsen Øyjorden vedkjendte sig bemeldte Baad som hans Ejendom, og erklærede, at den er ham fra kom/m/et mod hans Vidende og Villie, hvorfor Baaden, med Aarer og Tilbehør, blev ham udleveret. Dimitteret.

Derpaa fremstod

Baste Johannesen Ham/m/erstræet, afhørt under Præliminair-Forhøret som 3de Deponent. Hans Forklaring blev oplæst for ham og han vedblev at vedkjende sig sam/m/es Rigtighed og erklære de nu i Retten tilstædeværende Koster, specificerede i Forhøret under No 4 og 5, saavelsom den hvide Vadmels Skjorte, for hans Ejendom; hvorefter bemeldte Koster bleve ham udleverede. Dimitteret.

Procurator Heyberg paa Fogedens Vegne, begjerede Sagen udsat til en for Retten belejlig Tid for at frem/m/e det videre fornødne, hvorhos han tilkjendegav at Fogeden, strax efter Stævningens Udstedelse, havde tilskrevet Sognepræsterne for Wosse og Evenvigs Præstegjelde om Attester betreffende Tiltaltes Daab, Vandel, m: v:, men at disse Attester ej endnu til Fogeden vare indløbne. Ligesaa anmærkede han at nogen Tid vil medgaae inden Fogeden kan udvirke Amtets Extensions Ordre til Action mod Ole Monsen Leervog og faae denne indstævnt.

Defensor forbeholdt det fornødne Tilsvar for Angjeldende Ole Iversen.

Eragtning:

Anstand bevilges til Mandagen d: 8de {Maij} Junii 1812 om Formiddagen Kl: 10, da Sagen atter bliver foretaget i min Sorenskriver Christies Boepæl i Bergen. Det anmærkes: at dette er den første til Sagens behandling ledige Tid, da Som/m/erthingene og videre beram/m/ede Aasteds Sager uafbrudt vedvare fra nu af og til d: 6te næste Maaned.

Arrestanten blev overleveret til Procurator Heyberg, paa Fogedens Vegne for at føres tilbage i Arresten.

Derefter blev publiceret følgende Documenter:

1812: 22

1. Delebrev efter Johannes Michelsen Bredvig, dateret 11te Maii 1812, hvorved Boets Jordegods 12 Mrk S:r og 6 Kd [Malt]? i Gaarden indre Helle, m: fl: Gaarde, er udlagt til Enken Kari Lars Datter Bredvig og Børnene, vide fol: 326.
2. Vilkaarsbrev fra Anders Olsen øvre Tvedt til Forældrene Ole Sjurssen og Magdeli JensDr: paa aarlig Levekaar, dateret 13de Maii 1812.
3. Afkald fra Michel Haaversen Wetaas til Formynderen Simon Olsen yttre Sæbøe, for hans Arvemidler 74 rd 4 mrk 7 s, dat: 13 Maii 1812.

4. Ditto fra Kari LarsDatter nedre Tvedt til Formynderen Willum Rasmussen Askeland for hendes Arvemidler 15 rd 5 mrk 14 s, dat: 13 Maii 1812.

5. Bøxelseddel fra Sognepræst Wolff til Ole Nielssen paa 18 Mrk Smør 1 ½ Mæle Korn Landskyld og Skatteskyld 1 pd 7 ½ Mrk Smør i Gaarden Kidsæter, No 27, dat: 3die Martii 1812.

Fogden fremlagde Restancelisten, som viser, at paa nærværende Ting er betalt i Skat 79 rd, hvilken Liste inden Retten blev læst, examineret og rigtig befunden.

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Tinget hævet.

Christie

Ole Michelsen Haaland O.M.S. og bomerke
Peder Knudsen Birkeland P.K.S. og bomerke
Peder Danielsen Frotjol kun bomerke
Niels Olsen Udsylte N.O.S. og bomerke

Aar 1812 d: 15de Maij blev det almindelige Som/m/er Skatte og Sage-Ting for Alenfit Skibrede fremholdt paa Thingstedet Alverstrøm/m/en og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de sam/m/e Dag i Eed tagne 4 Laugrettesmænd Lars Larsen Seim den yngre, Christen Larsen Leivestad, John Bergesen øvre Tvedt og Mons Johnsen Alver. Foged Bøgh, Skibredets Lehnsmand og endeel Thingsøgende Almue vare tilstede.

Hvor da først blev publiceret de sam/m/e Kongl: Forordninger, som paa Som/m/erthinget for Lindaas Skibrede d: 8de d: M:, med undtagelse af den paa Høste Thinget for Alenfit Skibrede d: 26de October 1811 under No 13 bekjendtgjorte Placat.

Derefter publiceret følgende Documenter:

1. Aflyst Obligation fra Niels Knudsen Monstad til Endre Anderssen Monstad, stor 240 rd uden Renter, mod Pant i Gaarden Monstad No 34, dat: 17 Martii 1807 og qvitt: 10 Maii 1812.

2. Odelsskjøde fra Tollev Olsen Odderaas til Myndlingen Marthe Magnes Datter nedre Mundal paa OdelsRetten til ½ Løb Smør i nedre Mundal, dateret 15de Maii 1812.

3. Skiftebrev efter Steffen Anderssen nedre Mundal, sluttet 17de Februar 1812, hvorved Boets Jordegods 1 pd 4 4/5 Mrk Smør i Gaarden nedre Mundal, Matr: No 72, er udlagt til Enken Kari OlsDatter og Børnene vide Skjødebogen fol: 329.

4. Bøxelbrev fra Gabriel Jorrissen Hosdal m: fl: til John Sjurssen og hans Forlovede Kari OlsDatter paa 14 2/5 Mrk Smør Skat- og Landskyld i nedre Mundal, No 72, dateret 15de Maii 1812, med Revers. Intet erlagt til Manufacturhuset.

5. Aflyst Obligation fra John Christensen Møchesvold til Ole Knudsen Fyllingen, stor 200 rd, mod Pant i Gaarden nedre Møchesvold No 27, dateret 14 decbr: 1805 efter paategnet Qvittering uden Datum.

6. Skjøde fra Madame Licia Maria Pytte paa hendes Søn Johan Gørbitzes Vegne til Johannes Pedersen paa 18 Mrk Smør 1 Mæle Malt i Gaarden Fischesæter, No 40, for Kjøbesum 190 rd, {og Levekaar af Værdie 30 rd aarlig}, dat: 28de Octbr: 1811.

7. Vilkaarsbrev fra Johannes Pedersen Fiskesæter til Moderen Ingebor KnudsDatter paa aarligt Levekaar, {af Værdie 30 rd} dat: 15 Maii 1812.

8. Obligation fra Johannes Pederssen Fiskesæter til Lars Larssen Hopland for 190 rd, mod Pant i Gaarden Fiskesæter No 40, dateret 15 Maii 1812.

9. Afkald fra Kari OlsDatter Mellingen til Formynderen Hans Knudsen Møchesvold for hendes Faderarv 7 rd 4 s, dateret 15 Maii 1812.

10. Ditto fra Dordi OlsDatter Mellingen til Ditto for hendes Faderarv 7 rd 4 s, dateret 15de Maii 1812.

1812: 22b

11. Skiftebrev efter Anders Olsen Sellevold, sluttet 16de Maii 1811, hvorved Boets Jordegods 6 3/14 Mrk Smør og 3 Kander Malt i Ødegaarden Skare under Sellevold, Matr: No 14, er udlagt til Enken Magdeli LarsDatter.

Fogden fremlagde Restancelisten, som udviser at der paa dette Ting er betalt i Skat 259 rd 2 s hvilken Liste inden Retten blev læst, examineret og rigtig befunden.

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Tinget hævet.

Christie

Lars Larssen Seim L.L.S. John Bergesen øvre Tvedt I.B.S. og bomerke

Christen Larssen Leivestad C.L.S. Mons Johnsen Alvær M.I.S. og bomerke

Aar 1812 d: 20de Maij blev det almindelige Som/m/er Sage og Skatte-Thing for Hosanger Skibrede fremholdt paa Thingstedet Bernestangen, og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de sam/m/e Dag i Eed tagne 4 Laugrettesmænd Johannes Andersen KaldeKlev, Anders Ellingsen Fougsdal, Ole Larsen Myching og Mons Johannesen KaldeKlev. Foged Bøgh Lehnsmand Lohne og endeel thingsøgende Almue vare tilstede.

Hvor da først blev publiceret de sam/m/e Kongl: Anordninger, Resolutioner, m: v:, som paa Som/m/erthinget for Alenfit Skibrede d: 15de d: M: med Undtagelse af de, som paa Høste Thinget for Echanger Skibrede d: 31te October 1811 bleve bekjendtgjorte under No 14, 15, 16, 17 og 18.

Endvidere blev publiceret:

30. Forordning af 27de Martii 1812, hvorved den ved Fr:!! (Forordning) af 9de April 1810 § 14 og 15 paabudne Betaling for de Kongl: Søepasse forandres og paabydes i Species.

31. Placat af 1ste April 1812, angaaende Passers Foreviisning ved Færgestederne for de højstKom/m/anderende Søe- og Land-Officerer.

32. Placat af 29de August 1811, som bestem/m/er Straf for de Skippere, hvis Skibe, formedelst deres Forsøm/m/else, tages af Fienden.

Christie

Mons Johannessen KaldeKlev M.I.S. og bomerke

Johannes Anderssen KalleKlev og bomerke

Anders Ellingsen Fougsdal A.E.S. og bomerke Ole Larssen Myching O.L.S. og bomerke

Den paafølgende 21de Maji 1812 continuerede Sommertinget for Hosanger Skibrede i Overværelse af det samme Laugret som i Gaar, undtagen Jacob Ellevsen Lohne i Steden for Anders Ellingsen Fougsdal og Johannes Ellevsen Bernæs iSteden for Mons Johannessen KaldeKlev.

Hvorda blev publiceret følgende Documenter:

1. Afkald fra Rasmus Monssen Kalland til Formynderen Anders Rasmussen Hjemvig for hans Fædernearv, 28 rd 2 mrk 4 s, dateret 20 Maii 1812.
2. Ditto fra Anna RasmusDatter Houchøenæsset til Formynderen Anders Rasmussen Hjemvig for hendes Arvemidler 4 rd 3 mrk 13 s, dateret 20 Maii 1812.
3. Ditto fra Ragnille Aschildsdatter Houchøenæsset til Ditto for hendes Fædernearv 13 rd 5 mrk 8 s, dateret 20 Maii 1812.
4. Aflyst Obligation fra Ole Bergesen Qvamme til Lars Aschildsen Burkeland, stor 99 rd, mod Pant i Gaarden Qvamme No 94, dat: 11 Martii 1801 og qvitteret 15 Maii 1812.
5. Aflyst Obligation fra Ole Bastesen Angelskaar til Ole Aschildsen Nepstad for 99 rd, mod Pant i Gaarden Angelskaar No 93, dateret 10 Martii 1802 og qvitteret 26de April 1812.
6. Aflyst Obligation fra Johannes Monssen Gjettrem til hans Moder Marthe AndersDatter Gjetrem og Haldor Jacobsen Bysem, stor 130 rd, mod Pant i Gaarden Gjettrem No 63, dateret 8de Januar 1801 og qvitteret 19de Maii 1812.
7. Bøxelseddel fra Sognepræst Hans Bergendahl til Rasmus Anderssen paa 1 pd S:r 1 Mæle Malt Landskyld og 1 pd 8 Mrk Smør Skatteskyld i Gaarden Tvedten No 88, dat: 10de Martii 1812, med Revers. Intet erlagt til Manufacturhuset.
8. Vilkaarsbrev fra Rasmus Anderssen Tvedten til Magne Gudmundsen Tvedten og Kone Marthe BergesDatter, dateret 20de Maii 1812.

1812: 23

9. Skjøde fra Johannes Erichsen Horsaas til Johannes Olsen paa 12 Mrk Smør 6 Kander Malt i Gaarden Horsaas No 87, for Summa 250 rd og Levekaar, til Værdie 27 rd aarlig, dateret 3die Martii 1812.
10. Vilkaarsbrev fra Johannes Olsen Horsaas til Johannes Erichsen og Kone Ragnille AschildsDatter, dateret 3 Martii 1812.
11. Obligation fra Johannes Olssen Horsaas til Arne Olsen øvre Echanger for 300 rd, \uden Renter/ mod Pant i Gaarden Horsaas No 87, dateret 3die Martii 1812.
12. Bøxelseddel fra Michel Monssen Grimstad til Anders Michelsen paa 8 Mrk Smør og 8 Kander Malts Landskyld og Skatteskyld 14 Mrk Smør i Gaarden Grimstad, No 57, dateret 3 Martii 1812, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.
13. Vilkaarsbrev fra Anders Michelsen Grimstad til Enken Marthe MonsDatter Grimstad paa aarligt Levekaar, dateret 3 Martii 1812.
14. Skjøde fra Anders Johannessen Hougstvedt m: fl: til Johannes Anderssen Hougstvedt paa 4 2/7 Mrk Smør 16/21 Kande Malt i Gaarden Hougstvedt No 56, for 40 rd, dat: 3 Martii 1812.

Fogden fremlagde Restancelisten, som udviser, at der paa dette Ting er betalt i Skat 140 rd, hvilken Liste, inden Retten blev, examineret og rigtig befunden.

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Tinget hævet.

Christie

Johannes Ellevsen Bernæs — Johannes Anderssen KaldeKlev og bomerke

Ole Larssen Myching O.L.S. og bomerke — Jacob Ellevsen Lohne

Aar 1812 d: 22de Maij blev det almindelige Som/m/er- Sage og Skatte Thing for Echanger Skibrede fremholdt paa Thingstedet Bernæstangen og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de sam/m/e Dag i Eed tagne 4 eedsvorne Laugrettesmænd: Ole Olsen Washelle, Iver Magnesen Svindal, Magne Iversen Svindal og Ole Magnesen Svindal. Foged Bøgh, Skibredets Lehnsmand og endeel Almue vare tilstede.

Hvor da først blev publiceret de sam/m/e Kongl: Anordninger som paa Som/m/erthinget for Hosanger Skibrede d: 20de s: M:

Da ingen, efter skeet Paaraab, havde noget at føre i Rette blev Thinget udsat til den følgende Dag.

Christie

Ole Olsen Washelle Iver Magnesen Svindahl
Magne Iversen Svendahl Ole Magnesen Svendahl

Aar 1812 den 23de Maii continuerede Sommertinget for Echanger Skibrede i Overværelse af de samme Laugrettesmænd som i Gaar.

Hvorda blev publiceret følgende Documenter:

1. Skiftebrev efter Berge Halvorsen Høyland, sluttet 30te Maii 1811, hvorved Boets Jordegods 1 pd Smør 16 Kd: Malt i Gaarden Høyland, No 36, er udlagt til Enken Ingebor SteffensDatter og Arvingerne.
2. Skjøde fra Berge Baarsen Kaalaas og fl: til Lars Halvorsen paa 9 Mrk Smør 6 Kd: Malt i Gaarden Høyland, No 36, for 262 rd 3 mrk og Levekaar til Værdie 24 rd aarlig, dateret 15de Januar 1812.
3. Vilkaarsbrev fra Lars Halvorsen Høyland til Enken Ingebor SteffensDatter Høyland paa aarligt Levekaar, dat: 15de Januar 1812.
4. Skjøde fra Lars Halvorsen Høyland \med fl:/ til Halvor Erichsen Hæggernæs paa 1 pd Smør 16 Kd: Malt i Høyland for 687 rd 3 mrk allene, dateret 11te Martii 1812.
5. Obligation fra Halvor Erichsen Høyland til Enken Ingebor SteffensDatter Høyland for 350 rd, mod 1ste Prioritet i Gaarden Høyland, No 36, dateret 11te Martii 1812.

1812: 23b

6. Bøxelseddel fra Sognepræsten til Domkirken, Knud G: Fleischer til Lars Halvorsen paa 1 pd Smør 6 Kander Malt Landskyld og Skatteskyld ½ Løb Smør i Gaarden Hæggernæs, No 38, dateret 14 Martii 1812, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.
7. Kongelig Skjøde til John Olsen paa 18 Mrk Smør og 18 Kander Malt Landskyld i Gaarden Kleven No 31, for Kjøbesum 610 rd, dateret 17de Octobr: 1811.
8. Aflyst Obligation fra Niels Olsen Bjørge til Lehnsmand Niels Olsen Echnæs, stor 34 rd, mod Pant i Gaarden Bjørge No 51(?), dat: 19 Januar 1788 og qvitteret 2den Martii 1812.
9. Skjøde fra Lars Nielssen Fladeqval med fl: til Helje Gullachsen Helleland paa 9 Mrk Smør 3 Kander Malt i Gaarden \øvre/ Helleland, No 90, for 75 rd, dateret 31te Octobr: 1811.
10. Declaration fra Helje Gullachsen øvre Helleland, hvorved han bestemmer at hans efter ovenmeldte Skjøde ejende 9 Mrk Smør i Gaarden øvre Helleland skal være Odelsgods for hans Afkom, dateret 31te Octobr: 1811.

11. Skjøde fra Ole Nielssen Hagesæter til Johannes Nielssen yttre Ejde paa ½ Løb Smør ½ Tønde Malt i Gaarden Hagesæter, No 41, for 600 rd og Vilkaar af Værdie 90 rd aarlig, dat: 3 Martii 1812.

12. Vilkaarsbrev fra Johannes Olsen Hagesæter til Ole Nielssen Hagesæter og Kone Marie OlsDatter, paa aarligt Levekaar, af Værdie 90 rd aarlig, dateret 22 Maji 1812.

13. Skjøde fra Hans Arnesen Lie til Erich Olsen paa 1 pd 3 Mrk Smør i Gaarden Lie, No 30, for Kjøbesum 300 rd og Vilkaar af Værdie 40 rd aarlig, dat: 3 Martii 1812.

14. Vilkaarsbrev fra Erich Olsen Lie til Hans Arnesen og Kone Helga AndersDatter paa aarligt Levekaar, af Værdie 40 rd aarlig, dat: 3 Martii 1812.

15. Obligation fra Erich Olsen Lie til Ole Bottolfsen Høyland for 150 rd og Anders Haldorsen Høyland for 150 rd i alt 300 rd, mod Pant i Gaarden Lie, No 30, dat: 3die Martii 1812.

16. Skjøde fra Ole Erichsen Lie med fl: til Sjur Olsen Lie paa 1 pd 3 Mrk Smør i Gaarden Lie, No 30, for Kjøbesum 148 rd 4 mrk 8 s: allene, dateret 3 Martii 1812.

17. Obligation fra Sjur Olsen Lie til Halvor Erichsen Qvalvognæsset med fl:, stor 240 rd, mod Pant i Gaarden Lie No 30, dateret 22de Maii 1812.

18. Skjøde fra Ole Halvorsen Røe til Elling Thomassen Røe paa 18 Mrk Smør 9 Kd: Malt i Gaarden Røe, No 21, for 415 rd allene, dateret 3 Martii 1812.

19. Obligation fra Elling Thomassen Røe til Haldor Jacobsen Bysem for 500 rd, mod Pant i Gaarden Røe No 21, dateret 3die Martii 1812.

20. Skjøde fra Jacob Johnsen Hølleland med fl: til Mons Jacobsen paa 1 pd Smør 16 Kd: Malt i Gaarden Hølleland, No 17, for 180 rd allene, dateret 3die Martii 1812.

21. Skjøde fra Rasmus Sjurssen Todtland til hans Søn John Rasmussen paa 12 Mrk Smør 10 Kd: malt i Gaarden Todtland, No 58, for 150 rd allene, dateret 22 Maii 1812.

22. Aflyst Obligation fra Magne Erichsen Bjørge til Johannes Gudmundsen Ejdsnæs, stor 55 rd, mod Pant i Gaarden Bjørge No 53, dat: 24 Maii 1808 og qvitteret uden Datum.

23. Afkald fra Anna OlsDatter Nummedal til Formynderen Ole Rasmussen Strømme for hendes Faderarv 11 rd 2 s, dateret 22de Maii 1812.

24. Skjøde fra Lars Sjursen yttre Ejde med fl: til Sjur Nielssen indre Ejde paa 10 4/5 Mrk Smør og 5 1/5 Kande Malt, hans egen Arvelod indberegnet, i Gaarden yttre Ejde, No 60, for Kjøbesum 120 rd, dateret 22de Maii 1812.

25. Skiftebrev efter Arne Monssen Aasen, sluttet 14 April 1812, hvorved Boets Jordegods 2 17/33 Mrk Smør 37/44 Kd: Malt i Gaarden indre \Ejde/ No 61, er udlagt til Creditorerne.

26. Afkald fra Gudmund Olsen Houchøenæsset til Formynderen Lars Aschildsen Padøen for hans Arvemidler 6 rd 1 mrk 3 s, dateret 22 Maii 1812.

Fogden fremlagde Restancelisten, som viser at der paa dette Ting er betalt i Skat 62 rd. Denne Liste, blev inden Retten læst, examineret og rigtig befunden.

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Tinget hævet.

Christie

Ole Olsen Washelle — Iver Magnesen Svindahl

Magne Iversen Svendahl — Ole Magnesen Svendahl

1812: 24

Aar 1812 d: 25de Maij blev det almindelige Som/m/er- Sage- og Skatte Thing for Mjelde Skibrede holdt paa Thingstedet Mjeldegaard, og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de 4 sam/m/e Dag i Eed tagne Laugrettesmænd: Ole Ejnersen nordre Weset, Anders Olsen Sundland, Stephen Johannesen Hougsberg og Ingebrecht Johannesen Wem/m/elvig. Foged Bøgh, Skibredets Lehnsmand og endeel thingsøgende Almue vare tilstede.

Hvor da først blev publiceret de sam/m/e Kongl: Forordninger som paa Som/m/er Thinget for Hosanger Skibrede d: 20de Maij 1812 med Undtagelse af dem, der bleve bekjendtgjorte paa Høste Thinget for Mjelde Skibrede d: 25de Novbr: 1811 under No 19, 20 og 21.

Da ingen for i Dag havde noget at føre i Rette blev Tinget udsat til i Morgen.

Christie

Steffen Johannessen Hougsberg S.I.S. og bomerke Ole Erichsen Weset

Anders Olsen Sundland Ingebrigt Johannessen Wemmelvig I.I.S.

Næste Dag den 26de Maii 1812 continuerede Sommertinget for Mjelde Skibrede i Overværelse af de samme Laugrettesmænd som i Gaar.

Hvorda blev publiceret følgende Documenter:

1. Skjøde fra Rasmus Johnsen Gjerstad til hans Datter Brithe RasmusDatter og hendes Forlovede Mons Anderssen Løetvedt paa 12 Mrk Smør 1 Mæle Malt i Gaarden Gjerstad, No 40, for 300 rd og Vilkaar af Værdie 47 rd aarlig, dat: 25 Maii 1812.
2. Vilkaarsbrev fra Mons Anderssen Gjerstad og John Lars!! Rongved paa Myndtlingen Brithe RasmusDatters Vegne til Rasmus Johnsen Gjerstad og Kone Marthe KnudsDatter, dateret 25 Maii 1812.
3. Aflyst Obligation fra Ole Johannessen Burkeland til Kjøbmand H: P: Bruus, stor 77 rd, uden Renter, mod Pant i Gaarden Burkeland No 13, dateret 25 Novbr: 1805 og qvitteret 14 April 1812.
4. Fæsteseddel fra John Larssen Rongved m: fl: til Anders Olsen Revem paa et Huusmandsplads kaldet Grønstølen under Gaarden Rongved, dateret 23 Maii 1812.
5. Afkald fra Ole Nielssen Blom til Formynderen Thomas Johannessen Skafthun for hans Arvemidler 19 rd 3 mrk 13 s, dateret 25 Maii 1812.
6. Ditto fra Unna ThomasDatter Skafthun til Formynderen Ole Olsen Blom den ældre for hendes Moderarv 18 rd 4 mrk 10 s, dateret 25 Maii 1812.
7. Ditto fra Baste Bastesen Lohne til Formynderen Anders Erichsen nordre Borge for hans Kones, Anna ErichsDatter Borges Moderarv 11 rd 3 mrk 15 s, dateret 21de Maii 1812.
8. Skjøde fra Knud Anderssen Hvidsteen \og fl:/ til hans Søn Ole Knudsen paa 12 Mrk Smør 8 Kd: Malt i Gaarden Hvidsteen, No 69, for 300 rd og Levekaar af Værdie 58 rd aarlig, dat: 16 April 1812.
9. Vilkaarsbrev fra Ole Knudsen Hvidsteen til hans Forældre Knud Anderssen og Dorthe LarsDatter paa aarligt Levekaar, af Værdie 58 rd aarlig, dateret 25 Maii 1812.
10. Afkald fra Ole Sjurssen Hagebøe til Formynderen John Sjurssen Solberg for hans Moderarv 19 rd 2 mrk 3 s, dateret 26 Maii 1812.

Fogden fremlagde Restancelisten, som viser, at der paatte!! (paa dette) Ting er betalt i Skat 125 rd, hvilken Liste inden Retten blev læst, examineret og rigtig befunden.

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Tinget hævet.

Christie.

Steffen Johannessen Hougsberg S.I.S. og bomerke Ole Ejnersen Wesæt
Anders Olsen Sundland Ingebrigt Johannessen Wemmelvig

Aar 1812 d: 27de Maij blev det almindelige Som/m/er- Sage- og Skatte Thing for Arne Skibrede holdt paa Thingstedet Mjeldegaard, og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de 4, sam/m/e Dag i Eed tagne, Laugrettesmænd: Erich Larsen Melcheraaen den ældre, Sjur Johannesen Morvigen, Johannes Johannesen Jebne og Anders Olsen Sæterdal. Skibredets Lehnsmand og endeel thingsøgende Almue var tilstede.

Hvor da først blev publiceret de sam/m/e Kongl: Anordninger som paa Som/m/er Thinget for Mjelde Skibrede d: 25de d: M: med Tillæg af følgende:

1812: 24b

33. Placat, af 15de April 1812, angaaende Straf for de Kapere eller Kaper Redere, som forlange eller modtage Penge af de Opbragte for at frafalde Opbringelses Sagers Appel eller Forfølgning.
34. Placat, af 19de Martii 1812, angaaende Bortforpagtning af Præstegaards Jorder.
35. Placat, af 23de April 1812, angaaende Straf-Bestem/m/else for Skyds Skaffere, der vise sig forsøm/m/elige ved Tilsigelse af Frie skyds.

Sag:
For Retten mødte Tjeneste Karl Johannes Olsen Hæsnæs og fremlagde Stævne Vidnernes Attest om, at han med mundtligt Varsel har ladet indstævne til i Dag hans forrige Husbonde Ole Pedersen Biskopshavn for at høre Vidner og lide Dom i Anledning af at han af Tjenesten har bortviist i Utide Citanten, m: v:. Ligeledes fremlagde han Stævne Vidnernes Attest om at 2 Vidner, af Alenfit Skibrede, i Dag ere indstævnte for at vidne i Sagen, samt endelig Forligelses Com/m/issionens Attest om, at denne Sag er henvist til Afgjørelse ved Retten. Stævne Attesterne saavelsom Forligelses Com/m/issionens Attest indtages her saaledes lydende: #

Citanten begjerede de indstævnte Vidner afhørte om hvad de vide til Oplysning om, at han i Utide er bortviist af sin Tjeneste hos Indstævnte Ole Pedersen Biskopshavn, og at Citanten ej har faaet sin fulde Løn? Han tilkjendegav dernæst at han under denne Sag frafalder de i Forligelses Com/m/issionens Attest ommeldte Prætensioner i Anledning af at han af Indstævnte er beskyldt for at have fordærvet en Kjole og borttaget en Sølvskee, m: v:, forbeholdende sin Ret til Paatale derom ved et andet Søgemaal.

Indstævnte Ole Pedersen Biskopshavn mødte personlig.

Retten forsøgte at mægle Forlig i denne {Politie} Sag, men Parterne vare ikke at formaae til at forlige sig.

Indstævnte Ole Pedersen Biskopshavn tilstod at han ikke havde betalt Citanten den Løn, som han havde accorderet ham for eet Aar, nemlig Klæder og Skoe og 10 rd i Penge, samt: at han havde bortviist ham af Tjenesten 3 Uger førend Fardag i dette Foraar. Aarsagen hvorfor Indstævnte bortviste Citanten var, at {han} denne ikke vilde tjene hjem/m/e hos Indstævnte i Biskopshavn men paastod at han skulde tjene paa Gaarden Tvedt, hvor han var hyret, og at de øvrige Tjenere paa Gaarden Tvedt ej vilde tjene med Citanten da de hørte, at Citanten var en Tyv og havde stjaalet hos Indstævnte, hvilket Indstævnte nu ogsaa paastod at kunne bevise at Citanten har gjort.

Paa Grund af denne Tilstaaelse frafaldt Citanten Afhørelsen af de indstævnte Vidner og paastod Dom, hvorved han venter sig tilkjendt forsvarlige Klæder \og Skoe/ eftersom Skik og Brug er paa Landet samt en Hat og HalsKlud, eller istedenfor disse Ting 60 rd i Penge, og Kostpenge i 3 Uger a 4 rd ugentlig samt i Omkostninger for dette Søgsmaal 13 rd. Han benægtede i øvrigt at have forøvet de Handlinger, for hvilke Indstævnte nu har beskyldt ham og forbeholdt sin Tiltale derfor til Indstævnte. I øvrigt erklærede han at den Løn, han har at Fordre, skyldes ham fra Vaarmisse 1811 til Vaarmisse 1812. I Henhold til foranførte Paastand indlod han Sagen til Dom.

Indstævnte anførte, at Citanten har været ham ulydig i hvad ham er bleven {spoler} befalet og har spoleret adskilligt, som {Citanten} \Indstævnte/ forbeholder sig i en nye Sag at tiltale Citanten for. Indstævnte indlod nærværende Sag til Dom.

{Indstævnte} \Citanten/ benægtede at have været Indstævnte ulydig eller at have spoleret noget for ham.

Eragtning:

Denne Sag optages til Dom, som vil blive afsagt paa nærværende Ting i Morgen.
/: forliigt vide Fol: 27 :/

1812: 25

Gam/m/el Sag

Jørgen Wiggers v: Ely contra Johannes Gudmundsen Botten.

/: Fra forrige Just: Protoc: Fol: 478 :/

I Retten mødte Indstævnte Johannes Gudmundsen Botten og fremlagde Stævne Vidnernes Attest af 13de Maij 1812 om at have mundtligen ladet indstævne Hoved Citanten Jørgen Ely i denne Sag at høre Vidner om at han har slaaet Contra-Citanten, m: v:, samt Forligelses Com/m/issionens Attest af 4de s: M: om at Forlig, i den Anledning, er forsøgt og at Sagen til Retten er henvist, og endelig Stævnevidnernes Attest af 14de d: M: om at 2 Vidner, af Hosanger Skibrede, i denne Sag ere indstævnte. Stævne Attesterne saavelsom Forligelses Com/m/issionens Attest indtages her saaledes lydende: #

Contra-Citanten begjerede Vidnerne paaraabte og edeligen afhørte om hvad de veed til Oplysning om at Hoved Citanten Jørgen Wiggers v: Ely har voldsomt overfaldt og slaaet Contra Citanten, og Omstændighederne derved.

Procurator Heyberg mødte for Hoved Citanten Jørgen W: v: Ely og næst at benægte Contra Søgemaalet i det Hele, exciperede mod Vidnerne Johannes Angelskaars og Marthe Heldals Antagelse saasom Stævne-Attesten, hvorved disse Vidner er indkaldte, lyder paa et Factum, de skulle forklare om, som i den for Contra Citanten forkyndte Stævne Attest ikke er om/m/eldt og denne altsaa ey er stævnt at paahøre, paa hvilken Exception han forventede Rettens Kjendelse, og Vidnerne afviste, saa meget mere som det i Stævne Attesten af 14de d: M: ommeldte Factum ikke heller er omventileret ved Forligelses Com/m/issionen.

Som Curator for Hoved Citanten mødte hans Fader Didrich Adolph v: Ely, der henholdt sig til det af Hr: Procurator Heyberg anførte.

Contra Citanten svarede: at da han har brugt mundtligt Varsel, og Slag er Overfald, saa venter han Vidnerne afhørte efter de fremlagte Stævne-Attester og hans foranstaaende qvæstion, hvilken sidste tillige viser, at det er den sam/m/e Gjenstand, hvorom alle Vidnerne skulle afhøres.

Eragtning:

da Hug og Slag, efter Lov-Sproget, er Overfald eller synonyma dermed, og der i denne Sag er brugt mundtlig Indkaldelse af Stævne Vidnerne, der ej kunde antages at have Indsigt til at

bruge de meest passende Udtrykke naar de skulle skrive Attest om Indkaldelsen, saa frem/m/es Sagen efter den fremlagte Stævne Attest af 14de Maij 1812.

Procurator Heyberg forbeholdt alt Lovligt, paa Hoved Citantens Vegne, under Vidneførelsen.

Eedens Forklaring blev oplæst for samtlige indstævnte Vidner, hvornæst fremstod som

1ste Vidne Marcus Halsteensen Goupaas, 37 Aar gam/m/el og ubeslægtet med begge Sagens Parter. Han aflagde Lovens Eed og forklarede at han omtrent ved Michaeli Tider 1810 en Morgenstund Klokken henved 8 kom gaaende fra Houland opefter til Botnen og at han ved Botnen mødte Hoved-Citanten Jørgen Wiggers v: Ely, som fortalte Vidnet at han, nemlig Hoved Citanten just nyelig før den Tid havde været oppe og smurt op /: slaaet :/ Johannes Gudmundsen Botten. Da Vidnet kom længere hen mod Husene paa Pladsen Botnen, hørte han nogen som ankede sig /: jamrede sig :/. Kort Tid derefter kom Contra Citanten og hans Kone, der holdt ham under Armen, jamrende sig til Vidnet, og Contra Citanten, som var

1812: 25b

blodig i Ansigtet og paa Hænderne, sagde til Vidnet: her kan Du see, hvorledes Jørgen Ely har behandlet mig. Vidnet har ellers ikke seet, at Hoved Citanten har overfaldt eller slaaet Contra Citanten. Men den Tid, Vidnet, som meldt, mødte Jørgen Ely, havde denne en Stok i Haanden. Dimitteret efter at {dette Svar} denne Forklaring for Vidnet var oplæst og af ham, som rigtig erkjendt.

2 Vidne Johannes Olsen Angelskaar, 35 Aar gam/m/el og Contra Citantens Kones Broder. Han aflagde Lovens Eed og forklarede: at Contra Citantens Kone, der er Vidnets Søster, en Middag ved Michaeli Tider 1810 sendte Bud hen til Vidnet paa Angeskaar, der ligger noget over en halv Miil fra Houland, at dersom Vidnet Vilde see hendes Mand i Live, maatte han strax kom/m/e derhen. Vidnet rejste strax, tilligemed hans Fader, der ogsaa i sam/m/e Anledning var hentet fra Gjelvigen, hen til Botnen, hvor de fandt Johannes Gudmundsen Botten meget forslaaet og blodig i Ansigtet og paa Hænderne, samt meget Hud-Løs og forslaaet paa den ene Haand saa at han ej synderlig kunde røre Haanden. Baade Contra Citanten og hans Kone sagde, at Jørgen Wiggers v: Ely havde overfaldt og slaaet Contracitanten saaledes medens han bar en Dragt Kone hjem fra Ageren, hvorhos Vidnets Søster sagde, at dersom hun ej var kom/m/en dertil, troer hun, at hendes mand var bleven ødelagt. Dimitteret efterat dette for ham var oplæst og af ham for Sandhed erkjendt.

3 Vidne Marthe Olsdatter Heldal, 19 Aar gam/m/el og ubeslægtet med Parterne. Hun aflagde Lovens Eed og forklarede at hun tjente hos Contra-Citanten i Aaret 1810, og at hun omtrent ved Michaeli Tider sam/m/e Aar en Morgenstund, strax efter Froekost Tiden, saae at Jørgen Wiggers v: Ely kom gaaende hen til hendes Husbonde, der stod paa Ageren paa Pladsen Botnen. Vidnet hørte, at de trættede med hinanden, men hun kunde ikke høre hvorom det var. Efter nogen Tids Forløb saae hun, at Hoved Citanten, som havde en knortet Ener-Stok i Haanden, slog til Contra Citanten med denne Stok saavel i Ansigtet som paa Læggene og andre Steder. Contra Citanten bar en Dragt Kone paa Ryggen da dette skeede. Contra Citantens Kone bad Vidnet at gaae hen til Naboerne og kalde disse til Hjelp. Da Vidnet vilde gjøre dette havde Hoved Citanten forladt Contra Citanten og var gaaet hen i Veyen som Vidnet skulde gaae. Hoved Citanten spurgte Vidnet, hvor hen hun skulde gaae? og da hun sagde ham hendes Ærende, løftede han Stokken i Vejret, forbød hende at gaae hen til Naboerne og sagde: at dersom hun gjorde det, skulde han slaae hende saa at hun skulde blive liggende der. Vidnet vendte hjem igjen, og da hun kom hjem saae hun, at Contra-Citanten var blodig i Ansigtet og paa Hænderne, og han klagede sig over at være meget forslaaet og gik derfor til Sengs. Efterat Dragten var faldt af {Ryggen g} Contra Citantens Ryg, tog Contra

Citanten til Modværge og fik Jørgen Ely kastet omkuld og slog ham igjen. Hoved Citanten sagde efterat alt var forbi, at han havde slaaet Contra Citanten for lidet og at han burde have havt mer. Dimitteret efterat hendes foranstaaende Forklaring for hende var oplæst og af hende, som rigtig erkjendt.

End videre fremstillede Contra-Citanten som godvillig mødende:

4de Vidne Johannes Tollevsen øvre Aas,

1812: 26

som angav sig at være i 17de Aar gam/m/el og confirmeret samt ubeslægtet med Parterne. Han aflagde Lovens Eed efterat dennes Forklaring var oplæst for ham paa sam/m/e Tid som for de øvrige afhørte Vidner, hvorefter han forklarede sig overeensstem/m/ende med 3die Vidne, undtagen ihenseende til det, der passerede mellem hende og Hoved-Citanten. Han sagde videre, at Contra-Citantens {….} Kone sendte Vidnet hen til hendes Broder paa Angelskaar og til hendes Fader paa Gjelvig for at hente disse hjem til hendes Mand, og at Contra Citanten sank i Afmagt efterat Hoved Citanten havde slaaet ham. Det omvidnede Overfald skeede noget før Middags Tid. Vidnet sagde at han nøjagtigen husker alt det omvidnede, der passerede omtrent den Tid Vidnet var 15 Aar gam/m/el. Dimitteret efterat hans Forklaring var ham forelæst tilligemed 3die Vidnes Vidnesbyrd og Rigtigheden deraf af ham erkjendt.

Efterat dette var passeret blev Contra Citanten med Hr: Didrich Adolph Ely, som Fader og Curator for Hoved-Citanten forligt paa følgende Vilkaar: 1. Johannes Gudmundsen Botten igjenkalder de mod Jørgen Wiggers v: Ely brugte og i denne Sag paastævndte fornærmelige Beskyldninger, der skulle være døde og magtesløse og ikke kom/m/e Hoved Citanten til Hinder eller æres Forklejnelse i nogen Maade, da de ere aldeles usandfærdige. 2. Contra Citanten forbinder sig til, i Anledning af de paastævnte usandfærdige Beskyldninger, at bøde 40 rd, skriver fyrretyve Rixdaler til Hougs Præstegjelds Fattig-Casse, hvilken Mulct skal erlægges til vedkom/m/ende Sognepræst i det seneste 6 Uger efter St: Hans Dag d: A:, under Straf af 48 s: Daglig til sam/m/e Casse for hver Dag denne Termin oversiddes. 3. Contra Citanten forbinder sig at erstatte Hoved-Citanten dette Søge maals Omkostninger med 10 rd, skriver ti Rixdaler, hvilke han nu i Retten betalte til Hr: Didrich A: v: Ely. 4. Contra Citanten frafalder al Paatale mod Hoved-Citanten i Anledning af det Overfald, hvorom Contra Citanten i denne Sag i Dag har ført Vidner. 5. Hoved Citanten Jørgen Wiggers v: Ely frafalder, paa ovenstaaende Vilkaar, denne Hoved sag betreffende de paastævnte beskyldninger saavelsom al videre Paatale derom.

Dette Forlig bekræftede de saaledes med Underskrivt:

Did:h Ad:h v: Ely Johannes Gudmundsen Botten

Da Dagen med det Passerede og andre Forretninger for Dom/m/eren var forløbet, blev Thinget udsat til følgende Dag.

Christie

Erich Larsen Melkeraaen ELSM Johannes Johannesen Jebne IIS og bomerke
Sjur Johannesen Morvig og bomerke Anders Olsen Sæterdal AOS og bomerke

Den følgende Dag continuerede Thinget i Overværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd som Dagen tilforn.

Forhør.

Efter Klage af 19de Maij 1812 fra Gudmund Andersen Løetvedt blev begyndt Forhør til Oplysning betreffende en Klageren d: 22de April 1812 frastjaalet og d: 23de s: M: hos Ole Pedersen i Biskopshavn Gjenfunden Baad. Klagen indtages her saaledes lydende: #

Til dette Forhør var af Dom/m/eren d: 21de d: M: udstædt skrivtlig Indkaldelse, som tilligemed dens Paategninger, er saa lydende: #

Anklagede Ole Pedersen Biskopshavn mødte personlig.

Ifølge Indkaldelsen fremstod som

1ste Deponent Klageren Gudmund Andersen Løetvedt, 55 Aar gam/m/el. Den foranførte Klage blev i Retten oplæst og Deponenten vedstod sam/m/es Rigtighed i eet og alt. Han forklarede videre at den i Klagen

1812: 26b

ommeldte Baad var en nye Færings Baad, og at denne ikke tilhørte Deponenten selv, men at han havde laant Baaden hos Sævre Magnesen Helleland. Da Deponenten havde optrukket Baaden ved Nøstet havde han taget Aarerne og Tillierne ud af sam/m/e, saa at det var den blotte Baad, med Tofterne i som blev stjaalet. Deponentens Søn Erich Gudmundsen, som løste Baaden ind hos Ole Pedersen i Biskopshavn, er 26 Aar gam/m/el. Denne hans Søn kunde ikke møde her i Dag da han, tilligemed den indkaldte Magne Olsen vestre Kleppe, er for henved 5 Uger siden rejst til Sogn for at hente en Tøm/m/er-Flaade og endnu ikke hjemkom/m/en men kan ventes \tilbage/ om 14 Dage i det seneste. Dimitteret.

Dernæst fremstod Anklagede

Ole Pedersen Biskopshav. Klagen og Indkaldelsen blev ham forelæst, hvorefter han afgav følgende Deposition. Inqvisiten 61 Aar gam/m/el, født paa Gaarden Hanevigen i Mælands Kirke Sogn og Hamers Præstegjeld af \Forældre/ Peder Larsen Hanevigen og Hustrue Karen Olsdatter. Inqvisiten har været givt i 24 Aar, avlet 2 Sønner og en Datter, og er boesat som Gjestgiver i Biskopshavn. Han forklarede, at der d: 23de f: M: laae en Jagt, hjemehørende i Jylster, i Havnen ved Biskopshavn, og at Folkene paa denne Jagt tidlig om Morgenen fortalte Inqvisiten at der om Natten havde været en Person i en Baad ved Siden af Jagten og skaaret deres Landtouge over, samt at de havde mærket det og sat efter Tyven i en anden Baad som laae i Havnen. Tyven var imidlertid, efter deres Fortælling, roet nordefter. Et godt Stykke nordenfor Biskopshavn fandt de en tom Baad ved Landet, og i denne Baad laae Jagtens overskaarne Landtoug i 3 Stykker. Tyven var undløbet paa Land og de kunde ikke opspore ham. Folkene toge derfor den fundne Baad med sig tilbage til Biskopshavn, hvor de viiste Inqvisiten sam/m/e. Inqvisiten fik dem til at gaae med sig ud paa Landet ved Søekanten for at søge efter Tyven, hvilket de gjorde uden at kunne finde ham. Folkene fra Jylster vilde have taget Baaden med sig til Erstatning for den Skade, de havde lidt paa deres Touge; men Inqvisiten fik dem overtalt til at lade Baaden beroer hos ham, da han skjønnede at det var en paa Østerøen bygget Baad og derfor formodede at den var stjaalet. Jylstringerne lode ham ogsaa beholde Baaden hos sig, men han maatte betale dem i Bjergningsløn 2 rd 48 s:, og desforuden maatte han give dem, fordi de havde hjulpet ham at eftersøge Tyven, 2 Kander Øll, der koste 1 rd. Inqvisiten lod Baaden trække op paa Land og sætte foran Husene ved Søen saa at Enhver forbi Rejsende kunde see den. For at lade Baaden sætte paa Land gav Inqvisiten til nogle frem/m/ede rejsende Karle, som han ikke kjendte, 2 Kander Øll. Efterat Baaden var Inqvisiten overleveret kom Mons Træet fra Eydsvaag rejsende til Bergen og lagde op i Biskopshavn. Inqvisiten bad denne Mand bekjendtgjøre i Bergen for de Bønder han traf, at bemeldte Baad, som var en nye Færrings Baad, med Tofter, uden Tillier, var fundet og opsat i Biskopshavn. I Baaden var ingen Aarer den Tid den blev Inqvisiten af Jylstringerne overleveret. Inqvisiten kjendte ikke Jylstringerne, men han husker ikke rettere, end at han har Jægte førerens Navn opskrevet hjem/m/e hos sig. Paa den Tid Baaden af Jylstringerne blev

fundet og Inqvisiten betalte dem den foranførte Bjergeløn, var i Biskopshavn tilstede en Mand, som Inqvisiten ej veed rettere end at være boende i Godvigen, men hvis Navn Inqvisiten ikke veed. Inqvisitens Tjenestepige Bolette var tillige tilstede; og begge disse hørte og saae det omforklarede. Sam/m/e Dags Eftermiddag kom Erich Gudmundsen Løetvedt, tilligemed 2 andre, og fordrede Baaden tilbage, sigende, at den var Klageren frastjaalet Aftenen tilforn. Inqvisiten udleverede dem Baaden, men de maatte først betale ham for bemeldte hans Udlæg og til Erstatning for hans Umage 4 rd 2 mrk 4 s. Foruden de foranførte Udgivter havde ogsaa Inqvisiten givet Mons Træet 1 Sopken for at bekjendtgjøre i Byen, at Baad var fundet. Sam/m/e Dags Formiddag rejste Inqvisitens Tjenestepige til Bergen. Inqvisiten bad hende at gaae til addresse Contoiret og forlange indrykket i Aviserne

1812: 27

at bemeldte Baad var fundet, da det just var en Torsdag, paa hvilken Dag Avertissementer modtages; men Inqvisiten gav hende intet skrivtligt derom med sig. Da Baaden imidlertid om Eftermiddagen blev hentet tilbage af Klagerens Søn, fik Inqvisiten med en frem/m/ed Mand nordenfra, af hvem Inqvisiten havde kjøbt Moos, sendt Bud til Pigen i Bergen, at hun ikke skulde lade Baaden avertere i Aviserne. I Baaden laae tillige, den Tid Inqvisiten tog sam/m/e i Forvaring, en Tollekniv, uden Skede!! (slire), og denne Kniv beroer endnu i Inqvisitens Forvaring. Inqvisiten benægtede i øvrigt at have været actioneret for Hælerie, Handel med Tyve, Tyverie eller deslige. Denne Forklaring blev oplæst for Inqvisiten, som vedstod dens Rigtighed i eet og alt.

2den Deponent Tørris Olsen vestre Kleppe, 20 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede han, at han d: 23de f: M: rejste fra Bergen tilligemed Erich Gudmundsen Løetvedt og Magne Olsen vestre Kleppe, og at de, da de kom udenfor Biskopskopshavn!!, saa at den Færrings Baad, som Dagen tilforn var bleven Gudmund Løetvedt frastjaalet i Bergen, stod optrukket foran Husene. De roede derfor op i Biskopshavn og forlangte Baaden udleveret af Gjestgiver Ole Pedersen, som sagde at Baaden sam/m/e Dags Morgen var bleven taget af nogle frem/m/ede Folk, der laae i en Baad i Biskopshavn og mærkede at en Tyv, der var i den stjaalne Baad, havde overskaaret Fæsten fra en Jagt, der ogsaa laae i Havnen, hvilken Tyv bemeldte frem/m/ede Folk forfulgte, men ikke kunde naae, da Tyven løb paa Land og lod Baaden efter sig. Ole Pedersen vilde ikke udlevere Baaden med mindre Erich Gudmundsen betalte ham 4 rd, som Ole Pedersen sagde at have udlagt til dem, der bjergede Baaden, og desuden 3 mrk for hans egen Umage. Erich Gudmundsen betalte derpaa til Ole Pedersen 4 rd 2 mrk 4 s:, hvormed denne var fornøjet og derefter udleverede Baaden med Tofterne i. Deponenten veed i øvrigt intet til Oplysning om hvem der har stjaalet Baaden. Dimitteret efter at have hørt denne Forklaring oplæse og vedkjendt sig dens Rigtighed.

Da ingen videre Oplysning i Dag var at erholde blev Forhøret udsat til Mandagen d: 8de Junii 1812 om Formiddagen Kl: 10 ½, paa hvilken Tid det atter foretages i min, Sorenskriver Christies, Boepæl i Bergen og til hvilken Tid nye Indkaldelse for dem, der kunne formodes at give Oplysning i Sagen skal blive expederet.

Gam/m/el Sag

Kjøbmand Ole Høyer contra Johannes Jacobsen Exe.

vid: forrige Just: Prot: Fol: 476.

Procurator Heyberg mødte for Hoved Citanten og tilkjendegav, at Aars Tiden og \den/ saa længe henliggende Snee har forhindret at optage det fornødne Aasteds Thingsvidne til Oplysning om Gjerdernes Tilstad paa Gaarden store Sandvigen, desformedelst han maatte begjere Sagen udsat til Augusti Maanedsthing d: A:, og imidlertid foreviste han nu udtagen Aasteds Thingsvidne Stævning af Dags Dato.

Contra Citanten Johannes Jacobsen Exe blev paaraabt men mødte ikke.

Eragtning.

Anstand til Maaneds Thinget i Bergen d: 3die August 1812 bevilges.

Gam/m/el Sag

Didrich Adolph v: Ely contra Johannes Gudmundsen Botten.

vid: forrige Justits Protocol Fol: 477.

Procurator Heyberg mødte for Citanten og fremlagde Indlæg, af Dags Dato, med de deri paaberaabte Bilage, af hvilke han begjerede det første efter skeet Conference sig tilbageleveret med Rettens Anviisnings Paategning. I Henhold til den udførte Procedure og Paastand indlod Comparenten Sagen til Dom under Forbeholdenhed af alt lovligt. Indlæget og den fremlagte verificerede Gjenpart af Forpagtnings Contracten indtages her saaledes lydende. Bemeldte verificerede Gjenpart blev af Dom/m/eren confereret med den anviste Copie, og funden eenslydende dermed,

1812: 27b

hvorefter Copien blev Citanten tilbageleveret med Anviisnings Paategning.

Indstævnte svarede, at han undertiden har flaaet Næver men blot til Husenes Vedligeholdelse og aldeles ikke til Salg, samt at de af Vidnerne omforklarede 3 hugne Fyrretræer ere huggede ligeledes til Husenes Fornødenhed, hvortil de ogsaa skulle blive anvendte. Hvad det omvidnede Kul angaaer, da har Indstævnte brændt sam/m/e af Veed, som han kjøbte af sin Formand, og han har heller ikke solgt det ringeste deraf men anvendt sam/m/e til eget Brug. Indstævnte fremlagde den Originale Forpagtnings Contract af 29de Decbr: 1808, hvilken han, i Tilfælde af Actens Beskrivelse, begjerede sin Domsact vedhæftet. Han anmærkede derhos, at han endog i Tilfælde af Contractens Overtrædelse, i følge 12te Post, ej kan døm/m/es fra Gaarden men blot til at betale højere aarlig Afgift; og da han nu formener at han ej har overtraadt Contractens Forskrivter, paastod han sig friefundet for Citantens Tiltale, og saaledes indlod han Sagen til Dom, under benægtelse af alt ubevist og Forbeholdenhed af videre Tilsvar om fornødent gjøres.

Procurator Heyberg benægtede Indstævntes Tilførsel som urigtig og ubeviist og ellers vedblev sit forrige.

Eragtning:

Denne Sag optages til Dom.

Forliig.

I Retten mødte Johannes Olsen Hesnæs, som tilkjendegav, at han nu var forligt med Ole Pedersen Biskopshavn ihenseende til den i gaar til Doms optagne Politie Sag og at han derfor frafaldt Sagen og begjerede at Dom/m/en ej bliver afsagt. Ligeledes mødte Gjestgiver Ole Pedersen Biskopshavn. De tilkjendegav begge at de vare forligte paa Vilkaar: at Johannes Olsen Hæsnæs frafalder alt Søgsmaal i den i gaar optagne Sag saavelsom angaaende de af Ole Pedersen Biskopshavn mod ham gjorte og for Forligelses Com/m/ssionens omventilerede Beskyldninger saavelsom hvad Ole Pedersen i Gaar inden Retten beskyldte ham for: og at Ole Pedersen Biskopshavn erlægger til Johannes Olsen Hæsnæs, inden 14 Dage, 40 rd siger fyrretyve Rixdaler, og meddeler ham Skudsmaal som en ærlig og troe Tjener, samt desuden igjenkalder den i Gaar inden Retten mod ham gjorte Beskyldning og frafalder al Paastand om Tiltale til Johannes Olsen Hæsnæs for hvad denne, i hans Tjeneste, maatte have spoleret for ham. Ole Pedersen Biskopshavn forbandt sig ligeledes til at hans Søn Magne Olsen ikke skulde rejse Sag mod Johannes Olsen Hæsnæs om hvad der mellem dem er passeret medens Johannes Hæsnæs var i hans Tjeneste.

Disse Declarationer underskreve de begge saaledes.

Ole Pedersen Johannes Olsen Hæsnæs med holdt Pen

Paa Grund af dette Forlig bortfalder den i Gaar optagne Politie Sag Johannes Olsen Hæsnæs contra Ole Pedersen Biskopshavn.

Derefter blev publiceret følgende Documenter:

1. Aflyst Obligation fra Enken Rebecca von der Lippe Lahusen til Lector Friderich Christian Holberg Arentz, stor 899 rd, mod Pant i et Vaanhuus No 44 i 2den Rode og et do: No 54 i samme Rode i store Sandvigen, dateret 21 Julii 1804 og qvitteret 16 Maii 1812.
2. Afkald fra Marie SteffensDatter i store Sandvigen til Formynderen Elling Ellingsen Blegen for hendes Arv efter Broderen Hans Steffensen i store Sandvigen, til Beløb 14 rd 4 mrk 13 s:, da: 9de April 1812.
3. Skjøde fra Karen JohannesDatter, Enke efter Herman Tollevsen til Niels Johannessen paa et Vaanhuus i 2den Rode No 36 i store Sandvigen, \for 70 rd/ dateret 12te Decbr: 1799.
4. Obligation fra Niels Johannessen til Bottolf Claussen for 96 rd mod 1ste Prioritet i et Vaanhuus No 36 i 2den Rode i store Sandvigen, dateret 6te Maii 1812.
5. Skiftebrev efter Anders Johannessen Wallestrandsfossen, sluttet 29 Junii 1811, hvorved Boets Jordegods 4 ½ Mrk Smør 1/8 Mæle Malt i Gaarden lille Thuenæs, No 41, er udlagt til Enken Brithe Johannesdr: og Børnene.
6. Aflyst Obligation fra Bendix Jenssen Teigland til David Jansen i Bergen, stor 250 rd, mod Pant i Gaarden Teigland No 91, dateret 29 Martii 1810 og qvitteret 16 April 1812.

1812: 28

7. Obligation fra Bendix Jenssen Teigland til Ole Aschildsen Nepstad for 250 rd, mod Pant i Gaarden Teigland No 91, dateret 27de Maii 1812.
8. Aflyst Obligation fra Johannes Olsen yttre Arne til Johannes Nielssen yttre Arne med flere, stor 260 rd, mod Pant i Gaarden yttre Arne, No 48, dateret 29 Novbr: 1810, qvitteret 16de og 27 Maii 1812.
9. Aflyst Obligation fra Ole Bessesen yttre Taqvam til Ole Johannessen Selvig, stor 99 rd, mod Pant i yttre Taqvam No 38, dat: 3die Junii 1799 og qvitteret 16 Maji 1812.
10. Aflyst Obligation fra John Endresen Ejchaas til Mons Jenssen Birkeland og Daniel Nielsen øvre Ejde for 199 rd, mod Pant i Eichaas No 97, dat: 20 April 1802 og qvitteret 27 Maii 1812.
11. Vilkaarsbrev fra Lehnsmand Johannes Fougstad til Enken Marthe MagnesDatter indre Brudvig paa aarligt Levekaar af Gaarden indre Brudvig, No 2, dateret 27 Maii 1812.
12. Aflyst paa Knud Jansen Sætres Obligation til Mons Johannessen Blindem og Mons Jenssen Birkeland, stor 140 rd, mod Pant i Sætre No 80, dat: 2den Januar 1805 og qvitteret 25 Maji 1812 for de resterende 90 rd.
13. Vilkaarsbrev fra Albrigt Anderssen \nedre/ Qvamme til hans Forældre Anders Albrigtsen og Marthe KnudsDatter, paa aarligt Levekaar af nedre Qvamme, dateret 27 Maji 1812.
14. Obligation fra Ole Bessesen yttre Taqvam til Myndlingerne Anna FabiansDatter og Brithe FabiansDatter \Thuenæstvedt/ hver for 100 rd, i alt 200 rd, mod Pant i yttre Taqvam No 38, dat: 27 Maji 1812.
15. Vilkaarsbrev fra Ole Bessesen yttre Taqvam til hans Stedfader Mons Anderssen paa aarligt Levekaar, dateret 27 Maji 1812.

16. Aflyst paa Størkaar Colbensen Bredsteenlies Obligation til Mons Johannessen Blindem og Knud Bessesen Blindem, stor 100 rd, mod Pant i Bredsteenslie No 53, dateret 27de Maji 1805, efter qvittering af 11te April 1812, for Resten 50 rd.

Fogden fremlagde Restancelisten, hvoraf sees, at der paa nærværende Ting er betalt i Skatter, 140 rd, hvilken Liste inden Retten blev læst, examineret og rigtig befunden.

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Tinget hævet.

Christie

Erich Larssen Melkeraaen E.L.S.M. Johannes Johannessen Jabne I.I.S. og bomerke
Sjur Johannessen Morvig og bomerke Anders Olsen Sæterdal A.O.S. og bomerke

Aar 1812 d: 8de Junii om Formiddagen Kl: 10 ½ continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen det fra d: 28de f: M: udsatte Forhør i Anledning af en fra Gudmund Løetvedt bortstjaalet Baad og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2 eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Jørgen Ellingsen.

Ole Pedersen Biskopshavn mødte og tilkjendegav, at den af ham d: 28de f: M: omforklarede Jægteførers Navn var Johannes Olsen Holsøe, fra Førde Præstegjeld og Sogn. Han fremlagde derhos den af ham omforklarede Tollekniv, som blev fundet i den stjaalne Baad, og som var en lang Tollekniv med Træeskaft af saa kaldet Riil. Endvidere tilkjendegav han, at han nu har opspurgt 2 Mænd fra Godvigen, som begge vare tilstede i Biskopshavn den Tid Baaden blev ham overleveret af de omforklarede Jylstringer, og at han har formaaet disse at møde i Retten i Dag.

Derefter fremstod som {3die}

3die Deponent Michel Hansen Godvigen, 36 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede han, at han sidstleden Bededags Nat laae i Biskopshavn tilligemed Ole Monsen Godvigen, og at der i Biskopshavn \tillige/ laae en Jægt fra Jylster. Om Natten fortalte Jægtefolkene, at der havde været en Tyv som havde overskaaret deres Landtoug, og at de havde sat efter ham, men at han var løbet paa Land og undkom/m/et, hvorimod de havde taget i besiddelse hans Baad, som han efterlod sig ved Stranden tilligemed det overskaarne Land-Toug. Deponenten saae Baaden tilligemed det overskaarne Land-Toug, og han hørte, at Ole Pedersen Biskopshavn bad Jylstringerne at lade Baaden beroe hos ham da den vist nok maatte være stjaalen. Efter nogen Overtalelse gjorde Jægtefolkene dette, imod at Ole Pedersen udbetalte dem i Findeløn 1 rd 48 s:. Deponenten var Ole Pedersen behjelpelig i at trække Baaden op

1812: 28b

foran Husene ved Biskopshavn og han hørte, at Ole Pedersen bad en Mand, som hedte Mons, bekjendtgjøre i Bergen, at en stjaalen Baad var funden og opsat i Biskopshavn. Ole Pedersen gav Deponenten og nogle flere, ham ubekjendte, Folk, som vare behjelpelige i at trække Baaden op, noget Øll at drikke. I Baaden laae tillige en Tollekniv, som Ole Biskopshavn ogsaa tog imod, og denne Kniv er endog den nu i Retten fremlagte. Videre vidste Deponenten ikke til Oplysning. Dimitteret undtagen at Ole Pedersen og nogle af Jylstringerne gik ud paa Landet nordenfor Biskopshavn og søgte efter Tyven, men at de kom tilbage uden at have fundet ham. Dimitteret efterat have hørt denne Forklaring oplæst og vedkjendte sig dens Rigtighed.

4de Deponent Ole Monsen Godvigen, 67 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede han sig aldeles overeensstemmende med 3de Deponent undtagen, at Deponenten ej var med at trække Baaden op og at han ikke saae og!! (at?) Ole Biskopshavn gav noget for at dette skeede, samt at Deponenten ikke gjenkjendte den i Retten fremlagte Kniv. Denne Forklaring tilligemed 3die Deponents Forklaring blev oplæst for Deponenten, som erkjendte sam/m/e for rigtige. Dimitteret.

Efter Indkaldelse fremstod videre som

5te Deponent Mons Marcussen Ejdsvaagstræet 64 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede han, at \han/ om Morgenen en Dag ved Bededags Tid sidstleden lagde op i Biskopshavn, og at Ole Pedersen anmodet ham at bekjendtgjøre for de Bønder han fandt i Bergen, at en frem/m/ed Baad var funden der om Natten og opsat til Eftersyn. Paa sam/m/e Tid laae et Par Jægte i Biskopshavn, men Deponenten talede ikke med Jægtefolkene eller andre og veed i øvrigt intet til Oplysning om den stjaalne Baad. Dimitteret efter at have hørt denne Forklaring oplæse og vedkjendt sig den/n/es Rigtighed.

6te Deponentinde Bolette Knudsdatter, tjenende hos Ole Pedersen i Biskopshavn, 26 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede hun sig aldeles overeensstem/m/ende med Ole Pedersen Biskopshavn, hvis Forklaring hun siden efter hørte oplæse og vedkjendte sig som sin egen, med den Forandring, at Ole Pedersen kun betalte 1 rd 48 s: i Bjergeløn til Jægtefolkene. Dimitteret.

7de Deponent Erich Gudmundsen Løetvedt 23 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede han sig aldeles overeensstem/m/ende med 2den Deponent, hvis Forklaring derefter blev oplæst for ham og som aldeles rigtig erkjendt. Den i Baaden fundne Kniv saae Deponenten ikke, og han husker heller ikke, at Ole Pedersen talte om, at der i Baaden var fundet nogen Kniv. Dimitteret efterat han havde tilkjendegivet, at Magne Olsen Kleppe ikke endnu var kom/m/et tilbage fra Sogn.

I Anledning af 3die, 4de og 6te Deponenters Forklaringer erklærede Ole Pedersen Biskopshavn, at han ikke gav Jylstringerne mere end 1 rd 48 s: i Bjergeløn, og at det er en Hukom/m/elses Fejl, at han sidste Rettesdag opgav Sum/m/en til 2 rd 3 mrk. Dimitteret.

Da ingen yderligere Oplysning for Tiden var at erholde, blev Forhøret sluttet og den fremlagte Kniv taget i \Rettens/ Forvaring for at overleveres Fogeden til at oplyses.

Sam/m/e Dag om Formiddagen Kl: 11 continuerede Justits Sagen Foged Bøgh, som Actor contra Arrestanten Ole Iversen Kjellevold. vid: Fol: 20.

Actor Foged Bøgh mødte og fremstillede den Tiltalte løs og ledig i Retten samt fremlagde derefter, en Attest af 13de Maij

1812: 29

1812 fra Tiltaltes forrige Husbond John Erichsen Jordalen, af Woss, en do:, af 1ste Junii 1812, fra Sognepræst Jersin paa Woss, og en do: af 29de Maij 1812 fra Sognepræst Dahl til Evenvig, hvilke 3 Attester han begjerede oplæste for Tiltalte. Fornævnte 3 Attester indtages her saa lydende: # Disse 3 Attester bleve en efter den anden oplæste for Tiltalte, som uden Baand og Jern fremstod for Retten.

Defensor Procurator Hjorth mødte.

I Anledning af de 2de først anførte Attester havde Tiltalte intet at erindre. Ihenseende til Præsten Dahls Attest benægtede Tiltalte at have forøvet Tyverier tilforn. Vel tilstod han, at han pludselig og uden Opsigelse forlod sin Tjeneste hos Gaardmand Hans Iversen Næsse i Evenvigs Præstegjeld, for henved 4 Aar siden; men dette skeede fordi hans Husbonde ikke gav ham saa megen Føde, at Tiltalte kunde opholde Livet, af hvilken Aarsag Tiltalte drog hjem til sine Forældre, og derfra til Woss til John Jordalen. Han benægtede at have havt

Tjeneste hos andre end de af ham under Forhøret saavelsom nu i Dag i Retten opgivne Husbonder. Ihenseende til hans Alder forklarede Tiltalte at han ej til Visse veed hvor gam/m/el han er. Disse Forklaringer bleve oplæste for Tiltalte, som vedstod sam/m/es Rigtighed.

Actor tilkjendegav, at han fra Amtet havde modtaget en Ordre af 22de f: M:, hvorefter Ole Monsen Leervog tillige under denne Sag skulde tiltales, og at han, d: 27de s: M:, havde indstillet til Amtet at en Defensor maatte beskikkes for bemeldte Ole Leervog, hvorom Comparenten d: 6te d: M: har gjort Erindring, uden endnu at have erholdt Amtets Svar derom. Paa Grund heraf har det været Actor umueligt at udtage Continuations Stævning i Sagen; han begjerede derfor Andstand til Torsdagen d: 18de Junii 1812 om Formiddagen Kl: 10, og imidlertid begjerede han Udskrivt af Sognepræst Dahls Attest saavelsom Tiltaltes Forklaring i Dag, for derefter at erhverve Thingsvidne optaget ved yttre Sogns Jurisdiction til Oplysning i Sagen.

Procurator Hjorth Stuvitz fremlagde Amtets Ordre af 26de f: M: om at defendere bemeldte Ole Monsen Leervog, og tilkjendegav at han havde formodet at hans Udnævnelse, som sædvanligt, af Amtet var bleven Actor com/m/uniceret; af hvilken Aarsag Comparenten {ikke} har tilstillet Actor bemeldte Ordre. Amtets Defensions Ordre indtages her saaledes lydende: #

Eragtning:

Den begjerte Anstand og udskrivt bevilges.

Tiltalte blev Laugrettet overleveret for at føres tilbage i Arresten.

Sam/m/e Dag om Formiddagen Kl: 11 ½ blev begyndt et af Told Procureur Rogge, som befalet Actor ved Bergens Byething mod Sælgekonerne Anna Sophia Munth og Berthe Knudsen, paastævnt Thingsvidne.

Told Procureur Rogge mødte og fremlagde en Stævning af 5te Junii 1812, i forkyndt Stand, hvorefter han fremlagde det ved Politie Cam/m/eret i Bergen optagne Forhør, begyndt d: 9de Martii \d: A:/ og sluttet d: 21de sam/m/e Maaned.

Actor bad at indstævnte Wilmiche Andersdatter Kjøkkelvig, der i Stævningen er kaldet Wilmiche Strudshavn, maatte blive forelæst af bemeldte Forhør pag: 12, hvad deri findes anført hende betreffende, og hendes Svar modtaget paa, om hun den deri om/m/eldte Tid saae Berthe Knudsen i Rasmus Andersens Skjænkehytte paa Torvet at have havt med sig en

1812: 29b

Pung med Sølvpenge i? Stævningen indtages saaledes lydende: # Det fremlagde Forhør vedhæftes Things vidnet.

Defensor, Assessor Gyldenkrantz, mødte for begge Tiltalte og forbeholdt det fornødne, som maatte gives Anledning til.

De Tiltalte Anne Sophie Munth og Berthe Knudsen mødte ogsaa i Retten.

Efter Stævningen fremstod som Vidne

Wilmiche Andersdatter Kjøkkelvig, som angav sig at være 42 Aar gam/m/el og ubeslægtet med begge de Tiltalte. {Hun blev} Madame Mesmachers Forklaring i det fremlagte Politie Forhør pag: 12 blev oplæst for Vidnet, som, efter at være formanet til Sandheds Udsigende, svarede til det af Actor fremsatte Spørgsmaal, at hun aldeles ikke var i Rasmus Andersens Skjenkehytte paa Torvet i Bergen den omspurgte Torsdag, og at hun hverken den Dag eller nogen anden Tid har seet de Tiltalte have nogen Pung med Sølvpenge i. Hun aflagde derefter Lovens Eed til Stadfæstelse paa hendes Vidnesbyrd og blev dimitteret.

Actor begjerede Thingsvidnet sluttet og sig beskreven meddelt.
Defensor anmærkede at han, efter Vidnets udsagn, saaledes ingen Anledning har til at erindre Noget.

Eragtning.

Thingsvidnet sluttes og beskrivelsen bevilges.

Lars Blix de Fine Christie Jørgen Ellingsen

Aar 1812 d: 18de Junii om Formiddagen Kl: 10 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Justits Sagen Foged Bøgh contra Ole Iversen Kjellevold og Ole Monsen Leervog, og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd som d: 8de d: M: i Retten vare nærværende.
Actor mødte og fremstillede Angjeldende Ole Iversen Kjellevold frie for Fængsels Baand og Tvang. Han fremlagde dernæst 1. Amtets Ordre af 22de f: M: at actionere under denne Sag Ole Monsen Leervog, for at have afkjøbt Ole Iversen Kjellevold en stjaalet Baad. 2. Stævning af 9de d: M:, hvorved bemeldte Ole Monsen Leervog er citeret til Undgjeldelse derfor, og 3. Amtets Skrivelse af 11te d: M:, hvorved Actor underrettes om, at Procurator Hjorth Stuvitz er udnævnt til Defensor for Ole Monsen Leervog.
Actor begjerede Ole Monsens Forklaring inden Retten d: 14de s: M: i denne Sag \af protocollen/ oplæst for ham, med Tilspørgelse, om sam/m/es Rigtighed og om han haver noget videre at tillægge. Fornævnte Actions Ordre No 1 saavelsom de fremlagte Bilage No 2 og 3 indtages her saaledes lydende: #
Defensor Procurator Hjorth Stuvitz mødte saavel for at tage Tilsvare for Hoved-Angjeldende som for Indstævnte Ole Monsen Leervog.
Tiltalte Ole Monsen Leervog mødte personlig i Retten løs og ledig. De i Dag af Actor fremlagte 3 Bilage bleve for ham oplæste; ligeledes blev ham af Protocollen forelæst hans i Retten d: 14de f: M: afgivne Forklaring i denne Sag. Han vedstod sin Forklaring og erkjendte at den af ham d: 14de f: M: i Alverstrøm/m/en foreviiste Baad er den sam/m/e som han kjøbte af nærværende Arrestant Ole Iversen Kjellevold. Han havde intet videre at tillægge sin Forklaring, end at han ikke havde nogen Færings Baad og at han behøvede en saadan, og derfor kjøbte den omspurgte Baad.
Actor begjerede Sagen udsat til Løverdagen d: 18de i næste Maaned om Formiddagen Kl: 10, da han inden denne Maaneds Udgang ikke kan vente at erholde det fra yttre Sogn reqvirerede Forhør, og han først kom/m/er tilbage fra Thingene

1812: 30

paa Woss \d: 17de næste Maaned/, hvor hen han rejser d: 2den s: M.
Defensor havde intet at erindre.

Eragtning:

Den begjerte Anstand bevilges til Løverdagen d: 18de Julii 1812 om Formiddagen Kl: 10, da Sagen atter foretages i min Boepæl i Bergen.
Arrestanten blev Laugrettet overleveret for at føres tilbage i Arresten.

Lars Blix de Fine Christie Jørgen Ellingsen

Aar 1812 d: 20de Junii om Formiddagen Kl: 10 ½ blev af mig Sorenskriver Christie i min Boepæl i Bergen, i Overværelse af de 4 tiltagne eedsvorne Laugrettesmænd og Meddomsmænd Erich Erichsen nordre Gjellestad, Knud Iversen og Mathias Iversen søndre

Gjellestad samt Knud Johannesen Steensland, i Justits Sagen Foged Bøgh, som Actor, contra Arrestanten Tron Isachsen Mæland, afsagt følgende

Kjendelse:

Nogle af de i denne Sag her i Retten afhørte Vidner, nemlig det 2det og 12te Vidne, have forklaret: at de smurte Klouv-Fidt /: smeltet Fidt!! (fett) af kogte Koobeen :/ omkring det Saar, eller Stik, som Ole Aschildsen Gjelen havde faaet tvers over Livet, samt, at de bandt et Tørklæde omkring den Saaredes Mave og Liv {og} lige over Saaret, efterat de først havde lagt en Klud for Saaret. Ligeledes har den authoriserede Læge Lars Halsteensen Istad, under det paa Woss d: 18de Decbr: 1811 optagne Vidne-Forhør, vidnet, at der, den Tid han kom til den Saarede, var bundet et Liinklæde om dennes Underliv og Saaret sam/m/esteds, men saaledes tilsnøret, at den udhængende Tarm endmere derved var inflam/m/eret. Da det kunde være mueligt, at den bemeldte Smørelse har befordret Tarmens Udglidning gjennem Saaret, og det tillige synes rimeligt, at det ombundne og tilsnørede Liinklæde, endmere end Saarets egen Sam/m/entrækning, har befordret Tarmens Inflamation og Forraadnelse; saa paalægges det herved Defensor Toldprocureur Rogge, at indhente og fremlægge Stadsphysio, Dr: med: Monrads, betænkning herom.

Tiltalte var i Retten af Procurator Lassen, paa Foged Bøghs Vegne, bleven fremstillet \løs og ledig/, og Tiltalte hørte ovenstaaende Kjendelse aflæse.

Tiltaltes beskikkede Defensor, Told Procureur Rogge, mødte og forlangte Anstand til Tiirsdagen d: 23de Junii 1812 om Formiddagen Kl: 10, for da at kunne fremlægge den i Kjendelsen {forla} omhandlede betænkning, hvilken han haaber til den Tiid at erholde.

Eragtning:

Den begjerte Anstand bevilges.

Arrestanten blev Laugrettet overleveret for at føres tilbage i Arresten.

Christie

Erich Erichsen nordre Gjellestad. Mathias Iversen søndre Gjellestad.
Knud Iversen søndre Gjellestad. Knud Johannesen Steensland.

Aar 1812 d: 23de Junii om Formiddagen Kl: 10 continuerede {atter} i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Justits Sagen Foged Bøgh, som Actor, contra Arrestanten Tron Isachsen Mæland, og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de 4 eedsvorne Laugrettes og Meddomsmænd Niels Olsen Echnæs, Stephen Gudmundsen Galteland, Johannes Olsen indre Bærnæs og Rasmus Sjursen \Todtland/, den sidste istedenfor Jørgen Nielsen Øfsthuus, som er bortrejst til Stavanger.

Tiltalte var i Retten tilstede uden Fængsels Baand og Tvang.

Defensor Told Procureur Rogge mødte og fremlagde den i Kjendelsen af 20de d: M: omhandlede Betænkning af Dr: medicinæ Monrad, hvilken Betænkning er dateret d: 22de

1812: 30b

d: M: {og indtages her saaledes lydende: #} Denne Betænkning, som i sin Tid skal blive Acten vedhæftet, blev oplæst for Tiltalte, der ikke havde noget i Anledning af sam/m/e at erindre. Defensor henholdt sig til sin forhen udførte Procedure og vedblev at indlade Sagen til Dom.

Actor Foged Bøgh mødte og henholdt sig ligeledes til sit forrige, og vedblev at indlade Sagen til Dom.

Eragtning:

Denne Sag optages til Dom.

Efterat Sorenskriveren og Meddomsmændene, inden lukte Dørre, havde gjennemgaaet samtlige denne Sags Bevise og Omstændigheder blev af dem eenstem/m/igen afsagt, og derefter af Sorenskriveren i Retten sam/m/e Dag aflæst følgende: {Dom}

Dom:

Ifølge Amtets Ordre af {1}8 November 1811 tiltales under den/n/e Sag Arrestanten Tron Isachsen Mæland for begaaet Mord paa Skyds Skaffer Ole Aschildsen Gjelen. Med den Dræbtes Sigtelse, egen Tilstaaelse, {og} Corpus delicti og Sagens Omstændigheder er Tiltalte overbeviist om, at han, i Skjænke-Kjelderen paa Bolstadørens Gjestgiver-Sted Mandag Aften den 28 Octobr: 1811, har med sin Tollekniv tilføyet Skydsskaffer Ole Aschildsen Gjelen 2de Saar, det ene i venstre Haandleed og det andet tvers over Livet \2 Tom/m/er / neden for Navlen. Af det sidste af disse Saar er Ole Aschildsen Gjelen død paa Boldstadøren Fredagen d: 1ste November 1811. Ved at sammenligne alt hvad der under Sagen er oplyst erfares det, at Omstændighederne have været følgende: I Andledning af en Mandskabs-Tegning, som blev holdt paa Boldstadøren d: 28de October 1811, var Tiltalte saavelsom Ole Aschildsen Gjelen og flere \ sam/m/e / Tid og Sted forsamlede. Om Aftenen opholdt de sig begge i Skjenke-Kjelderen, hvor Ole Aschildsen Gjelen af Gjestgiveren var anmodet at passe paa, at ingen rev Kranerne af Øll-Tønderne. Af en indkom/m/en Mand, Hadle Larsen Wæhle, kjøbte Ole Aschildsen Gjelen nogle Mark Uld. Tiltalte, fortrydelig over, at han ikke selv kunde faae denne Uld til Kjøbs, søgte at yppe Trætte med Ole Aschildsen Gjelen, til hvem han, blant andet, sagde, at han /: Ole :/ havde stjaalet Ulden som en Tyv. Det forblev imidlertid blot ved mundtlig Trætte derom. Tiltalte spøgede siden af og til med Ole Aschildsen Gjelen, men søgte \dog/, under Spøget, nye Andledning til Trætte, i det han adskillige Gange løftede Ole Aschildsen op fra Gulvet og bad denne ligeledes løfte sig, samt, da dette skeede, gav Ole Aschildsen Gjelen et Ørefigen, i hvilken Anledning Ole Aschildsen stødte til den Tiltalte saa at denne faldt baglænds om paa Gulvet. Tiltalte rejste sig op af Gulvet og talede og spøgede atter med Ole Aschildsen i Nærheden af Ølltønderne, hvor han paa nye \maae/ have søgt at yppe Klam/m/erie, da 15de Vidne forklarer, at hun hørte Ole Aschildsen sige til den Tiltalte: ”vil Du endnu have een Lusing til?” Kort derefter har Tiltalte med sin Tollekniv givet Ole Aschildsen Gjelen de forbemeldte 2 Saar, hvorefter den Saarede, som, af den Blessure (sår) han fik tvers over Livet, blev saa beklemt, at han ej kunde raabe, løb ud af Kjelderen og gik ind i Niels Knudsen Boldstadørens Huus, hvor han faldt omkuld og siden blev lagt i Seng, samt derefter laae indtil

1812: 31

han d: 1ste November næstefter døde.

Vel er der, foruden Tiltaltes egen Tilstaaelse, ikke tilvejebragt noget egentlig Juridisk Beviis om, at Tiltalte har tilføyet Ole Aschildsen Gjelen de forbemeldte Saar; men den Saaredes uforandrede Sigtelse og Sagens øvrige Omstændigheder, i Forening med den Actioneredes Tilstaaelse, sætte det dog uden for al Tvivl. I særdeles er den Omstændighed afgjørende, at Tiltaltes Tollekniv, som han havde i Lom/m/en og tog frem for at karve Tobak med, efter at Ole Aschildsen laae saaret, var aldeles Blodig af fersk Blod baade paa Bladet og Holkerne /: vid: 5te og 7de Vidnes Forklaring under Præliminair Forhøret pag: 11 og 18, saavel \som/ det paa Woss d: 18 Decembr: 1811 førte 1ste Vidnes Forklaring pag: 7 :/ Ligeledes er det mærkeligt: at der lige fra det Sted paa Gulvet i Skjænke-Kjelderen, hvor Tiltalte stod og talede med Ole Aschildsen Gjelen, og ud over Dørtærskelen samt ude paa Vejen, lige op til Niels Knudsens Huus og ind i sam/m/e vistes en Blodig vej, eller Spor af dryppet fersk Blod /: vid: 1ste, 5te og 6te Vidnes Forklaringer saavelsom det paa Woss den 20 Novembr: 1811 afhørte {2det?}det Vidnes {Forklaring :/} \og det sam/m/esteds d: 18 Decembr: næst efter afhørte 1ste Vidnes Forklaring :/

Tiltalte, der saaledes, baade ved egen Tilstaaelse, den Saaredes Sigtelse og andre vigtige Omstændigheder, er overbeviist om, at have tilføjet Ole Aschildsen Gjelen det Saar, hvoraf han døde, maae derfor blive at straffe efter Loven, saameget mere, som endog blot hans egen Tilstaaelse, paa Grund af Lovens 6 – 6 – 15, in casu vilde have været nok til at fælde ham.

I følge den under 8de Novembr: 1811 afholdte Obductions Forretning saavelsom authoriseret Lege Lars Halsteensen Istads Vidnesbyrd under Forhøret af 20 Novembr: 1811 pag: 3 og 4, har det Saar, som Ole Aschildsen Gjelen havde faaet tvers over Livet, vel været Aarsag til hans død, men kun ved Tilfælde og af Mangel paa betimelig og rigtig Hjelp, følgelig har det været et vulnus per accid{i}ens lethale. Denne Omstændighed synes vel at tale til den Actioneredes Fordeel; imidlertid kan den ikke fritage ham for at ansees som Drabsmand; thi Lovens 6 – 6 – 1, sam/m/enlignet med 6. 11. 1 og 6 – 6 – 11 og 12, viser at et udført Forsæt til at saare en Person, som ved Saaret vorder dræbt, bør ansees som Manddrab; og at Kniven in casu ikke er gaaet saa dybt, at Saaret blev en absolut \Aarsag/ til den Dræbtes Død, det kan, saavel efter Saarets, som den i Retten fremlagte Knivs Beskaffenhed, vist nok ikke tilskrives \den/ Tiltaltes Villie. Det er derimod klart, at Tiltalte har havt Forsæt til, om ikke at dræbe, saa dog at saare den Dræbte. Han har selv, under Præliminair Forhøret /: pag: 17 :/ saavelsom senere i Retten, forklaret: at han ikke forud havde tænkt paa eller besluttet at stikke til Ole Gjelen eller dræbe ham, men \at/ denne ulykkelige Tanke faldt ham ind i sam/m/e Øyeblik som han giorde det, og at han ej veed nogen Aarsag dertil. Hans hele Forhold mod den Dræbte den Aften, da Ulykken skeede, synes endog at vise, at Tiltalte har havt i Sinde at skade den Dræbte; især fremlyser dette af 5te Vidnes Forklaring

1812: 31b

under Præliminair Forhøret /: pag: 15 :/ om at Tiltalte sam/m/e Aften truede den Dræbte med en Tobaks-Daase, som Tiltalte havde i Haanden, sigende: ”denne skal giøre dig bleeg førinden Du gaar ud af Kjelderen i Qveld”, saavelsom af 15. Vidnes Forklaring under sam/m/e Forhør /: pag: 23 :/ om at Tiltalte holdt en Messing Tobaksdaase i Haanden, og sagde, som ved sig selv: ”denne skal giøre godt”. Imidlertid kan Tiltalte dog ikke, ved ovenstaaende enkelte Vidnesbyrd, ansees overbeviist om, at have havt Overlæg til at beskadige eller dræbe den Dræbte; han havde desuden i saa Fald neppe udført sit Forset i en Skjenke-Kjelder, hvor flere Mennesker vare tilstæde. Hans berusede Tilstad maae derimod ansees at have fremvirket det fattede Forsæt, og dette har ikke allene Tiltalte selv paastaaet, men det er endog sandsynligt, da mange af Vidnerne have Vidnet, at Tiltalte den bemeldte Aften og senere om Natten havde en liden Sviir paa, samt at han, naar han tilforn har været Beskjænket, ofte har været vild, uregjerlig og ligesom ude fra sig selv. Aldeles beskjænket eller beruset af Drik kan Tiltalte ikke ansees for at have været, da ingen Af de afhørte Vidner har kunnet vidne dette. I øvrigt er der ikke under Sagen oplyst nogen anden Omstændighed, der taler til den Actioneredes Fordeel. Det er derimod ved den fremlagte Dom af 31 Decembr: 1806 oplyst: at Tiltalte, for at have mishandlet sin Kone er dømt at arbejde i Bergenhuus Fæstning i 6 Maaneder, og at han har udstaaet denne Straf; ligeledes viser den fremlagte Præste Attest af 16 Novembr: 1811, at Tiltalte har været forfalden til Drukkenskab og ofte mishandlet sin Kone; og næsten alle de afhørte Vidner have eenstem/m/igen forklaret, at Tiltalte har været hengiven til Drukkenskab og Klammerie og behandlet sin Kone ilde, ja endog Tiltaltes Fader, 13de Vidne, har forklaret: at Tiltalte stedse har været drikfældig og At han ofte i Drukkenskab har slaaet og mishandlet sin Kone og sagt: at {han} hun var værd at giøre en Ulykke paa. Tiltalte maae derfor ansees som en for den offentlige Sikkerhed farlig Person. Da det saaledes er Tiltalte overbevist, at han forsætligen, dog uden Overlæg, har tilføjet Ole Aschildsen Gjelen de Saar, hvoraf denne er død, og Tiltalte, i følge den fremlagte

Præste-Attest, er langt over Lavalder, maae han blive at straffe efter 6 – 6 – 1 og Forordningen af 6 Februar 1694, samt desuden betale Actionens Omkostninger.
Actor Foged Bøgh tilkom/m/er i Diætpenger \for/ 8 Møder i denne Sag allene og for 1 Møde han en Dag, han tillige har havt en anden Sag at udføre her for Retten, samt for 7 Rejsedage paa Rejser over 1 Mil fra hans Hjem 15 Rd 48 s: Defensors Sallarium billiges med 25 Rd, hvorhos han tilkommer i Diætpenger for 4 Rejse-Dage, \{……?.....}/ ligeledes over 1 Miil fra hans Hjem, blot for nærværende Sags Skyld, 4 Rd:

1812: 32

Sagførselen har været Forsvarlig.
Jeg Sorenskriver Christie maae anmærke, at mine mange Embeds Forretninger siden den Tid Sagen til Doms blev optaget have forhindret mig at forfatte Votum i denne vidløftige Sag inden de befalede 6 Uger. Til yderligere Oplysning derom anføres her endeel bestemte Forretninger, som i dette Mellemrum have beskjæftiget mig, nemlig: D: 18 April et Forhør \over/ endeel Soldater, til Oplysning i en Tyvesag i Christiansand, d: 21 s: M: et vidløftig Forhør over en Tyv, d: 22de s: M: Besigtelse og Taxation over en Broe, 2 Mile fra mit Hjem, d: 23 s: M: en Auction, 1 Miil fra mit Hjem, d: 27 s: M: en Odelssag paa Golten, 3 ½ Mile borte, d: 28 s: M: een Besigtelse og Taxation over en beneficeret Gaard, 3 Mile borte, d: 29 og 30 s: M: Som/m/erting for Sartors Skibrede, den 1ste og 2 Maij Som/m/erthing for Skjolds Skibrede, d: 5 Maij Auction over en betydelig strandet Ladning, fra d: 8 til d: 29 Maij Som/m/erthing for Lindaas og flere Skibreder, d: 30te Maij og 1ste Junii en Aasteds Sag paa Dahle, 5 ½ Mile fra mit Hjem, d: 3 Junii en beram/m/et Odels Taxation paa Bouge, 4 Miile borte, d: 4de s: M: Besigtelse og Taxation over en beneficeret Gaard, 4 Mile fra mit Hjem, d: 8 Junii en Justitssag og 2 Forhør, d: 10 og 11 Junii en Aastedsag paa Sollesvig, 3 Mile borte, d: 12 og 13de en do: paa Hægholmen, 4 Mile borte, d: 18 en Justitssag og d: 19de een Lacitation over en nye Broe, samt Auction over en beneficeret Gaard. Den øvrige Tid er optaget ved Rejsedagene og mange løbende Forretninger.

thi Kjendes for Ret:

Tiltalte Tron Isachsen Mæland bør bøde Liv for Liv og have sin Hoved Lod og Jord, om han nogen er ejende, til Kongen forbrudt, samt betale alle af denne Sags Forfølgning lovligen flydende Omkostninger, hvorunder regnes, Diætpenge til Actor Foged Bøgh Femten Rixdaler, otte og fyrretyve Skilling, og Sallarium samt Diætpenge til Defensor, Told Procureur Rogge ni og tyve Rixdaler. De idømte Omkostninger udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og det Hele efterkom/m/es under Adfærd efter Loven.

Tiltalte, som løs og ledig hørte denne Dom i Retten aflæse, erklærede, at han maatte appelere sam/m/e. Tiltalte blev derefter Laugrettet overandtvordet for at føres tilbage i Arresten.

Christie

Niels Olsen Echnæs N.O.E. Rasmus Siursen Totland R.S.S. og bomerke
Stephen Olsen!! (Gudmundsen?) Galteland. Johannes Olsen indre Bernæs.

De to sidste med holdt Pen.

1812: 32b

Aar 1812 d: 3die Julii blev det almindelige Som/m/er- Sage- og Skatte-Thing for Wasværns Thinglaug holdt paa Thingstedet Bolstadøren og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de sam/m/e Dag i Eed tagne 4 Laugrettesmænd: Ole Sjursen Førre,

Ole Nielsen Horvey, Johannes Jacobsen Gjelen og Anders Johannesen Werpelstad. Foged Bøgh, Skibredets Lehnsmand og endeel thingsøgende Almue vare tilstede.

Hvor da først blev publiceret de sam/m/e Kongl: Anordninger som paa Sommerthinget for Arne Skibrede d: 27de Maij sidstleden bleve bekjendtgjorte, med Tillæg af følgende:

36. Placat, af 7de April 1812, om Forhøjelse i de nu bestemte Collegial Gebyrer.
37. Forordning, ang: Straf for Medicinal Taxtens Overtrædelse, m: v:, dateret 21de April 1812.
38. Placat, af 28de April 1812, om Diætpenges Forhøjelse for Rettens Betjente, Fogder og Procuratorer.
39. Placat, af sam/m/e Dato, ang: Gebyrernes Forhøjelse ved højeste Ret.
40. Do:, af s: D:, ang: summa appellabiles for Højeste Ret, samt Forhøjelse ihenseende til Bøder for unødig Trætte ved bemelte Ret.
41. Do:, af 23de Maij 1812, ang: Gebyrers Erlæggelse ved Brevposten i Danmark og Norge.
42. Forordning, om Forhøjelse i de ved Sportel Reglementerne for begge Riger fastsatte Retsgebyrer, dat: 7de April 1812.
43. Placat, af 6te Maij 1812, hvorved Skovejere opfordres til ikke at hugge Egetræer, der kunne bruges til Skibsbyggerie, forinden de derom underrette Admiralitets Collegiet.
44. Do:, af 16de Maij 1812, ang: Tillæg i Etmaalspengene for Lodserne i Danmark og Norge.
45. Do: af 15de Maij 1812, ang: Maaneds Hyres og Rejsepenges Betaling til Mandskabet paa de Skibe, som af Fienden opbringes.
46. Do:, af 6te Junii 1812, ang: en forandret Beregning af Undervejs Portoen i Kongeriget Norge.
47. Do:, af s: D:, om at Postexpediteurerne tilstaaes Gebyrer ved Postexpeditionen.
48. Forordning, angaaende skjærpede Forholds Regler mod forbuden Handel, dateret 23de Maij 1812.
49. Cancellie Resol: af 7de Decbr: 1811, om at Sognepræst Jersin, til Woss, tilkom/m/er en Skjeppe Offermele af de Sognemænd, som offer lidet eller intet.

Gjestgiver Utne begjerede Almuen tilkjendegivet, at han nu ikke kunde holde Thinget for den Betaling, der tilforn har været ham tillagt af Almuen. Efterat dette var skeet accorderede den tilstedeværende Almue med ham og de forbandt sig til, for indeværende Aar at tilstaae Gjestgiveren for Thingholdet 1 rd 48 s: pr: Løb Skatteskyld i Thinglauget, hvormed Gjestgiveren erklærede sig tilfreds.

Nye Sag:

Erich Nielsen Finne contra Peder Larsen Elje.

For Retten mødte Bonden Aad Knudsen Gjelle, som for hans Svigerfader, Erich Nielsen Finne, fremlagde 1. Stævne Vidnernes Attest om med mundtlig Varsel at have ladet indstævne til i Dag Peder Larsen Elje at lide Dom til at betale skyldigværende 20 rd og Leje for en Koe, m: v:, {og} 2. Forligelses Com/m/issionens Attest af 3de Junii 1812 om at Sagen til Retten er henviist og 3. et af Indstævnte til Citanten d: 5te Julii 1808 udstedt Beviis for de paastævnte 20 rd. bemeldte 3 Bilage indtages her saaledes lydende: #

Comparenten begjerede dernæst de indstævnte Vidner paaraabte og edeligen afhørte: 1. om de ikke have seet at Indstævnte Peder Larsen Elje, der forhen boede paa Brækhuus, har underskrevet det under

No 3 fremlagte Gjeldsbeviis, dateret 5te Julii 1808, som til den Ende begjeres Vidnerne foreviist? og 2. om de vide, at Indstævnte skylder Citanten Leje for et Koefoster, og hvormeget dette er?

Indstævnte Peder Larsen Elje mødte og benægtede at være skyldig de paastævnte 20 rd, da hans Broder Gullich Larsen Bjøndal har betalt Pengene til Creditor i Høsten 1808. Ligeledes benægtede han at være skyldig den paastævnte Koe-Leje. Han bemærkede ellers, at den fremlagte Revers er forældet og at sam/m/e altsaa ikke kan tages til Følge som Beviis.

Derefter fremstod som

1ste Vidne Knud Haldorsen Bjørge, som angav sig at være 29 Aar gam/m/el og ubeslægtet med begge Parter. Han aflagde Lovens Eed og svarede til 1ste Spørgsmaal, efterat beviset for ham var oplæst og ham foreviist, at Vidnet ikke erindrer at have underskrevet til Vitterlighed det fremlagte eller noget andet Beviis fra Indstævnte Peder Larsen Elje til Citanten. til 2den Qv: Sv: ney. Dimitteret, efter at have hørt dette oplæse og vedkjendt sig sam/m/es Rigtighed.

2det Vidne Lars Haldorsen Luren, 37 Aar gam/m/el og ubeslægtet med begge Parter. Han aflagde Lovens Eed og svarede til 1ste Qv: aldelis ligesom 1ste Vidne. til 2de Qv: Sv: ney. Dimitteret.

Citanten paastod Dom efter den fremlagte Stævning og at Indstævnte maatte tilpligtes at udrede Sagens Omkostninger efter Dom/m/erens Skjøn, og indlod Sagen saaledes til Dom.

Indstævnte benægtede Søgsmaalets \Rigtighed/ i det Hele og paastod {Citanten} sig friefunden samt i Omkostninger tillagt af Citanten 20 rd, og saaledes indlod han Sagen til Dom.

Eragtning:

Denne Sag optages til Dom.

Eeds Aflæggelse

For Retten mødte Lehnsmand Berge Brynildsen Horvey for Manden Jacob Asbjørnsen Østflaat, af Hardanger, og fremlagde Udskrivt af et imellem bemeldte Jacob Asbjørnsen og Gjestgiver Ole Olsen Utne d: 3die Junii 1812 inden Wosse Forligelses Com/m/ission sluttet Forliig, om at fornævnte Ole Olsen Utne enten skal betale til Jacob Asbjørnsen Østflaat paaklagede 30 rd, med Omkostninger, eller og aflægge corporlig Eed, at han ej skylder afdøde Tosten Jacobsen Østflaat bemeldte 30 rd.

Lehnsmand Horvey begjerede Gjestgiver Utne paaraabt og hans Declaration eller Eed i denne Henseende modtaget.

Det fremlagte Forliig indtages her saaledes lydende: #

Gjestgiver Ole Olsen Utne mødte og erklærede, at han ikke skylder den Afdøde Tosten Jacobsen Østflaat den mindste Skilling altsaa heller ikke de for Forligelses Com/m/issionen paaklagede 30 rd, hvilket han med Lovens Eed og oprakte Fingre bekræftede.

Lehnsmanden begjerede Forretningen sluttet, hvilket blev bevilget.

Da ingen havde videre at føre blev Thinget opsat til næste Dag.

Christie

Ole Sjursen Førre. Johannes Jacobsen Gjelen I I S og bomerke

Ole Nielsen Horvey O N S og bomerke Anders Johannesen Werpelstad.

alle med holdt Pen.

Den følgende Dag continuerede Thinget i Overværelse af de sam/m/e Personer som Dagen tilforn.

Forhør.
Efter en af Lehnsmand Berge Brynildsen Horvey i Gaar Aftes indgivne Klage over at han paa Thinget i Gaar var bleven voldsomt overfaldt af Arne Knudsen Bolstad, blev et Forhør

1812: 33b

begyndt til Oplysning desangaaende.
Lehnsmand Horveys bemeldte Klage indtages her saaledes lydende: #
Efter Tilsigelse mødte Anklagte Arne Knudsen Bolstad løs og ledig,
Lehnsmand Horvey mødte ligeledes. Han vedstod sin udgivne Klage i et og alt.
Dernæst fremstod som

1ste Deponent Anklagte Arne Knudsen Bolstad, som angav sig at være 42 Aar gam/m/el, født paa gaarden Bolstad. Hans Forældre vare Knud Brynildsen Bolstad og Synneve Clemetsdatter, af hvilke den første er død. Han har for det meste opholdt sig paa Gaarden Bolstad undtagen i 2 Aar, hvoraf han tjente i det ene paa Gaarden Horvey \hos Niels Christiansen/ og i det andet paa Gaarden øvre Rasdalen hos Anders Pedersen. Deponenten har i 13 Aar været Gaardbruger paa Bolstad og i denne Tid været givt med Britha Johannesdatter, med hvem han har avlet 3 Børn. Han benægtede at have været tiltalt eller dømt for nogen Slags Forbrydelse. Den indgivne Klage blev oplæst for ham, og han forklarede, i Anledning deraf, at han i Gaar Eftermiddag gik op paa Loftet paa Bolstadøren til Lehnsmand Horvey og spurgte efter nogle Skydspenge, som Deponenten havde til gode. Lehnsmanden bad Deponenten gaae fra sig og skuede til ham, hvorefter Deponenten mueligen kan have slaaet til Lehnsmanden og grebet ham i Haaret; men dette erindrer Deponenten ikke, da han var meget beskjænket. Deponenten erklærede derhos, at han var villig til at bede Lehnsmanden om Forladelse for de Fornærmelser, han kan have begaaet, da han ey har noget imod Lehnsmanden. Dimitteret, efter at denne Forklaring var oplæst for ham og af ham som rigtig erkjendt.

2. Deponent Helge Larsen Hjørnevig, 24 Aar gam/m/el og ubeslægtet med begge Parter. Efter Formaning til Sandhed forklarede han, at Arne Knudsen Bolstad kom i Gaar Eftermiddag op paa Loftet paa Bolstadøren til Lehnsmand Horvey, og {at} fordrede endeel Skyds Penge, som han sagde at have til gode. Lehnsmanden sagde at have betalt disse til en anden Mand og søgte efter Qvitteringen derfor. Da Arne Knudsen vedblev at kræve Pengene viste Lehnsmanden ham Qvitteringen, og da Arne ej vilde lade sig nøje bad Lehnsmanden ham gaae bort, hvilket Arne ikke gjorde. Lehnsmanden skuede derpaa Arne Knudsen fra sig, hvorefter Arne gik til Lehnsmanden greb ham i Haaret og rev i sam/m/e; men Deponenten saae ikke at Arne slog Lehnsmanden. Lehnsmanden tog imod og forsvarede sig. Deponenten gik til og skilte dem ad, men han saae ikke at Lehnsmanden var blodig, og gav ikke heller Agt derpaa. Da Lehnsmanden bad Arne gaae bort fra sig, truede Arne ham med knyttet Næve. Videre vidste han ikke til Oplysning. Dimitteret efter at have hørt denne Forklaring oplæse og vedkjendt sig dens Rigtighed.

3. Deponent Gullich Sjursen Aarhuus, 23 Aar gam/m/el og ubeslægtet med begge Parter. Efter Formaning til Sandhed forklarede han, at han i Gaar Eftermiddag hørte Støy oppe paa Loftet hos Lehnsmand Horvey paa dennes Kam/m/er paa Bolstadøren, og at han strax gik derop. Da Deponenten kom derop, saae han at Lehnsmanden og Arne Knudsen Bolstad samt Helge Larsen Hjørnevig stode der, men de vare ikke i Klammerie. Deponenten saae ikke om nogen af dem var blodig; men da Arne Knudsen kom ned, saae Deponenten at det var noget blod paa dennes Vampe eller Trøje, hvorimod der ikke paa Arne!! (Arnes) Ansigt eller Hænder viistes Blod. Videre vidste han ikke til Oplysning. Dimitteret

efter at have hørt sin Forklaring oplæse og vedkjendt sig dens Rigtighed; dog tillagde han at Arne Knudsen syntes at være noget beskjænket.

4de Deponent Ole Olsen Strøm/m/e, 33 Aar gam/m/el og ubeslægtet med begge Parter. Efter Formaning til Sandhed {Formaning til Sandhed}, forklarede han sig aldeles overeensstem/m/ende med 3de Deponent, hvis Forklaring han hørte oplæse og vedkjendte sig som sin egen, dimitteret.

5te Deponent Johannes Olsen \yttre/ Arne, 37 Aar gam/m/el og ubeslægtet med begge Parter. Efter Formaning til Sandhed afgav han Forklaring aldeles overeensstem/m/ende med 3de Deponent, hvis Forklaring derefter blev oplæst og af Deponenten erklæret at være rigtig. Dimitteret.

6te Deponentinde Ingeborg Erichsdatter Mølster-Teigen, 27 Aar gam/m/el og ubeslægtet med begge Parter. Efter Formaning til Sandhed forklarede hun, at hun i Gaar Eftermiddag hørte en Kone fra Aarhuus sige, at Arne Knudsen Bolstad i Gaar Eftermiddag havde sagt: "at dersom han kunde faae fat paa Lehnsmand Horvey skulde han skamslaae ham". Denne Kone kjendte Deponentinden ikke, men hun husker ej rettere, end at Konens navn var Marthe. Deponentindens Forklaring blev oplæst; hun vedstod dens Rigtighed og blev dimitteret, da hun erklærede ikke at vide mere til Sagens Oplysning.

Lehnsmand Horvey tilkjendegav, at de Penge, som Arne Knudsen fordrede hos Comparenten, vare Skydspenge, som skulde være betalte Comparenten af Under Officeer A: Gjelbakke for en Skyds med Soldater, hvilken Skyds var forrettet af endeel Mænd fra Stavenæs og Strøm/m/e og saaledes var Arne Knudsen aldeles uvedkom/m/ende. Lehnsmanden anviiste nu i Retten Qvittering for at have betalt disse Penge til Ole Halsteensen Leiren, hvilken Qvittering blev Lehnsmanden tilbageleveret med Paategning.

Arne Knudsen tilstod at det var disse Penge han paakrævede.

I øvrigt tilkjendegav Lehnsmanden, at naar Arne Knudsen Bolstadøren!! (Bolstad) offentlig paa Thinget afbeder sin Forseelse og desuden erlægger en passende Mulct til Fattigcassen efter Øvrighedens Bestem/m/else, har Comparenten fra sin Side aldeles intet imod, at Søgsmaal mod Arne Knudsen bortfalder.

Arne Knudsen Bolstad erklærede, at han var villig til at opfylde disse Vilkaar naar Sagen mod ham maatte bortfalde.

Da ingen videre Oplysning var at erholde for nærværende Tid, blev Forhøret sluttet, for siden at beskrives og tilsendes Amtet.

Derefter blev publiceret følgende Documenter:

1. Skjøde fra Sjur Larssen Aarhuus til hans Søn Lars Sjurssen paa 18 Mrk Smør i Gaarden Aarhuus No 35, for 250 rd og Vilkaar til Værdie 49 rd aarlig, dateret 3die Julii 1812.
2. Vilkaarsbrev fra Lars Sjursen Aarhuus til Forældrene Sjur Larssen og Brøtteve Brynildsdatter, dateret 3 Julii 1812.
3. Aflyst Obligation fra Knud Nielssen Horvey til Johannes Johannessen Aschevigen og Ole Johannessen indre Ejde, stor 200 rd, mod Pant i Horvey 2det Thun No 19, dat: 2 Julii 1810 og qv: 8 Februar 1812.
4. Skjøde fra Anders Larssen Aarhuus til Gulleich Sjurssen Brekhuus paa 18 Mrk Smør i Gaarden Aarhuus No 35, for Kjøbesum 300 rd og Vilkaar til Værdie 50 rd aarlig, dateret 3die Martii 1812.
5. Obligation fra Gulleich Sjurssen Aarhuus til Myndlingen Anna AndersDatter Aarhuus for 300 rd, mod Pant i Aarhuus No 35, dateret 3 Martii 1812.

6. Vilkaarsbrev fra Gulleich Sjursen Aarhuus til hans Svigerfader Anders Larssen Aarhuus paa aarligt Levekaar, dat: 3 Martii 1812.

7. Skjøde fra John Gulleichsen Brekhuus til Sønnen Lars Johnsen paa 18 Mrk Smør i Gaarden Brekhuus No 34, dateret 3die Julii 1812 for 200 rd.

1812: 34b

8. Skjøde fra Willum Nielssen Hougen til hans Søn Anders Willumsen paa 1 pd Smørs Landskyld i Gaarden Stamnæs No 1, for Kjøbesum 600 rd, dateret 13de Junii 1812.

9. Afkald fra Johannes Jacobsen Elvig til Formynderen Johannes Johnsen Strømme for hans Fædernearv 30 rd 12 s, dateret 3 Julii 1812.

10. Ditto fra John Olsen Strømme til Formynderen Ole Aschildsen Wiig for hans Fædernearv 26 rd 4 mrk 13 s, dateret 3 Julii 1812.

11. Do: fra Torbjør JohannesDatter Wæle til Formynderen Johannes Anderssen Rørbakken for hendes Moderarv 7 rd 4 mrk 5 s, dateret 3 Julii 1812.

12. Do: fra Anna LarsDatter Kaldestad til Formynderen Ole Aschildsen Wiig for hendes Arvenidler 17 rd 3 mrk 3 s, dat: 3 Julii 1812.

13. Aflyst Obligation fra Gulleich Johnsen Gietle til Krigsraad Fleischer, stor 500 rd, mod Pant i Gietle No 56, dateret 3 Novbr: 1806 og qvitteret 1ste Novbr: 1811 og 10de Januar 1812.

14. Aflyst paa Ole Knudsen Tøssens Obligation til Ole Monssen Hermundsdal og Hans Johannessen Dalseide, stor 148 rd, mod Pant i Gaarden Tøssen No 10, \dat: 31 Octobr: 1808/ for de resteren!! (resterende) 120 rd efter Qvittering af 6 Januar 1812.

15. Aflyst Obligation fra Aschild Sjursen Tøssen til Johannes Johannessen indre Eide for 99 rd, mod Pant i Tøssen No 10, dat: 26 Novbr: 1795 og qv: 4 Februar 1812.

16. Aflyst Obligation fra Anders Sjursen øvre Schjerven til Brigt Johannessen Østensøe for 99 rd, mod Pant i øvre Skjerven No 60, dat: 3 Julii 1788, efter Qvittering uden Datum.

17. Aflyst Obligation fra Niels Sjursen Brekke til Anders Danielsen Waxdal, stor 170 rd, mod Pant i Gaarden Brekke No 83, dat: 4de Novbr: 1805 og qv: 1ste Julii 1812.

18. Aflyst Ole Monssen Hermundsdals Obligation til John Johannessen Dale og Ragnille JohannesDatter Dale, stor 40 rd, mod Pant i Hermundsdal No 9, dateret 4de Julii 1807 og qvitteret 1ste Junii 1812.

19. Aflyst paa Lars Anderssen Bolstads Obligation til Johannes Erichsen Røthe, stor 250 rd, mod Pant i Gaarden Bolstad No 72, dateret 2den Julii 1800, for de resterende 200 rd efter paategnet Qvittering uden Datum.

20. Aflyst paa Niels Christiansen Horveys Obligation til Sjur Olsen Berven og fl:, stor 400 rd, mod Pant i Horvey 1ste Thun No 18, dateret 1ste Julii 1796, for de resterende 50 rd efter Qvittering af 10de Maii 1812.

21. Skjøde fra Niels Christiansen Horvey med fl: til hans Søn Ole Nielssen paa 1 pd 12 Mrk Smør i Gaarden Horvey 1ste Thun No 18, for Kjøbesum 480 rd og Vilkaar til Værdie 56 rd aarlig, dat: 4 Novbr: 1811.

22. Vilkaarsbrev fra Ole Nielssen Horvey til hans Fader Niels Christensen!! paa aarligt Levekaar, dateret 3die Julii 1812.

23. Skjøde fra Anders Pederssen øvre Rasdal til Sønnen Peder Anderssen paa 12 Mrk Smør i Gaarden øvre Rasdal No 74, for 180 rd, dateret 3 Julii 1812.

24. Vilkaarsbrev fra Ole Olsen Strømme til \den af/ hans Sødskende som {der til} bliver trængende til Vilkaar, dateret 3 Julii 1812.

25. Vilkaarsbrev fra Matthias Knudsen Strømme til hans Søster Ingebor KnudsDatter paa aarligt Levekaar, dateret 3 Julii 1812.

26. Aflyst Obligation fra Aschild Torbjørnsen Rødland til Johannes Erichsen lille Røthe, stor 600 rd, mod Pant i Rødland No 76, dateret 2den Julii 1810, og qvitteret 3 Julii 1812.

27. Obligation fra John Larssen Lie til Anders Danielsen Waxdal for 300 rd, mod 2den Prioritet i Gaarden Lie 1ste Thun No 81, dateret 3 Julii 1812.

28. Skjøde fra Ole Iversen Øye til hans Stedsøn Philip Larssen paa 12 Mrk Smør i Gaarden Øye No 84, for Kjøbesum 250 rd og Vilkaar til Værdie 32 rd aarlig, dat: 5 Novbr: 1811.

29. Vilkaarsbrev fra Sjur Gulleichsen Brekhuus paa Myndlingen Philip Larssen Øyes Vegne til Ole Iversen Øye og Kone Magdeli OlsDatter, dateret 5te Novbr: 1811.

30. Obligation fra Mons Sjurssen Kaldestad til Mons Tollachsen Netteland for 100 rd, mod 2den Prioritet i Gaarden Kaldestad No 78, dateret 4 Julii 1812.

31. Skjøde fra John Jacobsen Exe til {til} hans Søn Knud Johnsen paa 18 Mrk Smør i Gaarden Exe, No 43, for Kjøbesum 200 rd, dateret 4de Juli 1812.

1812: 35

32. Skiftebrev efter Krigs Commissair Henning Friman Dahl, sluttet 6te Augusti 1811, hvorved Boets Andeel i Wosse Konge- og Korn Tiende er udlagt saaledes som Skiødebogen fol: 345 udviser.

33. Afkald fra Aschild Nielssen Bolstad paa hans Kones Ingebor LarsDatter Lies Arv 4 rd 1 mrk til Formynderen Henrich Jørgensen Breche, dateret 14 Januar 1812.

34. Skiftebrev efter Guri KnudsDr: Øfstedal, sluttet 12te Julii 1811, hvorved Boets Jordegods {hvorved Boets Jordegods} 9 Mrk Smør i Gaarden Øfstedal, No 14, er udlagt til Enkemanden Torchel Johannessen og Børnene.

Fogden fremlagde Restancelisten, som udviser, at der paa dette Ting er betalt i Skatter 31 rd, hvilken Liste blev examineret og rigtig befunden.

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Tinget hævet.

Christie

Ole Sjursen Føre. Johannes Jacobsen Gielen.
Ole Nielsen Horvey. Anders Johannessen Werpelstad.

Aar 1812 d: 15de Julii om Formiddagen Kl: 11 blev af mig Sorenskriver Christie, i Overværelse af {Laug} de 4 eedsvorne Laugrettes mænd Erich Erichsen nordre Gjellestad, Mathias Iversen og Knud Iversen søndre Gjellestad og Ole Monsen Flæsland, i Sagen Diderich Adolph v: Ely contra Johannes Gudmundsen Botten, i min Boepæl i Bergen afsagt og aflæst følgende

Dom:

Ved Stevning af 12te Martii 1812 sagsøger Diderich Adolph von Ely Forpagter Johannes Gudmundsen Botten at lide Dom i Anledning af at Indstævnte har overtraadt en imellem dem d: 29de Decembr: 1808 oprettet Forpagtnings Contract og derhos viist sig opsætsig mod Citanten m: v:. Med de afhørte Vidners Svar paa 1ste og 2den Qvæstion har Citanten beviist: at Indstævnte ikke i den Tid \han/ har været Forpagter i Botten har afslaaet Græsset eller indhøstet Høet paa et Stykke indengjerds kaldet Riistangen, der ellers tilforn har været afhøstet af de forrige Brugere af Botten, samt at Indstævnte, det første Aar han var i Botten, lod en Huusmand afslaae Riistangen og bortføre Høet. Citanten har derfor paastaaet

Indstævnte tilpligtet at fravige og ryddiggjøre hans paaboende Gaardepart Botten og sammes paastaaende Huse, til første Fardag den 3die Maji 1813, samt at betale Citanten fordoblet Afgivt for de Aar, hvori han har forseet sig mod Contractens Indhold i følge sammes 12te Post, og endelig at erstatte Sagens Omkostninger med 20 rd.

Indstævnte har tilstaaet, at han undertiden har flaaet Næver i Skoven, men blot til Husenes Fornødenhed, at han har hugget 3 Træer, som endnu ligger i Skoven, ligeledes til Husenes Fornødenhed, og at han een Gang har brændt Kul af nogen Veed, som han kjøbte af sin Formand. I øvrigt har han benægtet Citantens Klageposter, og derhos anmærket, at han, om han endog havde overtraadt Contractens Forskrivter, dog ikke kunde dømmes fra Gaarden, men blot at betale høyere aarlig Afgivt efter Contractens 12te Post. Indstævnte har derfor paastaaet Friefindelse for Citantens Tiltale.

De af Citanten tilvejebragte Oplysninger saavelsom Indstævntes egen Tilstaaelse vise, at Indstævnte ikke nøyagtigen har opfyldt den indgaaede Forpagtnings Contract, og at han derimod har handlet mod sammes 2de Post, confereret med den 6te Post, da det ikke kan kaldes lovforsvarlig Dyrkning af Gaarden, at lade en Strækning af Gaarden indengjærdes \staae/ uafhøstet eller at overlade til Fremmede at afslaae Græsset og bortføre Høet.

I Forpagtnings Contractens 6te Post er det fastsat, at Indstævnte ikke maae colludere med nogen i Mark eller Skov Citanten til Fornærmelse, med mindre Indstævnte vil lide derfor enten med at vige Gaarden uden Godtgjørelse eller og at betale 20 rd ligesom Citanten finder for godt. Derimod er det i Contractens 12te Post bestemt: at dersom noget af alt det foreskrevne ovetrædes, da betales til Citanten 20 rd aarlig istedefor de aarlig accorderede 10 rd. Den 12te Post maae derfor betragtes som en Modification og endelig Bestemmelse af de i Contracten forhen fastsatte

1812: 35b

Straffe for dens Overtrædelse. Desuden er Indstævnte i Contracten sat i Classe med Lejlændinger, og Citanten paastaaer endog selv i det fremlagte Indlæg, at Indstævnte, efter Contracten, staaer under en virkelig Lejlændings Pligter.

Betragtes nu Indstævnte som Lejlænding, kan han heller ikke, efter Loven, blive pligtig at vige Gaarden formedelst de under denne Dag oplyste Forseelser. Indstævnte maae derfor ansees efter Contractens 12te Post, da en saadan Forening ikke kan siges at være stridende imod Loven. Og da det ikke er fastsat fra hvilken Tid den bestemte Forhøyelse i den aarlige Afgivt skal regnes, maae samme tage sin Begyndelse fra den Tid Overtrædelsen paaklages. Indstævnte maae derhos blive pligtig at erstatte Sagens Omkostninger.

Det anordnede stemplede Papir er i denne Sag bleven brugt.

thi Kjendes for Ret:

Indstævnte Johannes Gudmundsen Botten bør fra indeværende Aars Begyndelse ved hvert Aars Michaeli svare til Citanten Diderich Adolph von Ely tyve Rigsdaler aarlig i Forpagtnings Afgivt for den ham ved Contract af 29de Decembr: 1808 til Brug overladte Gaard Botten, istedtfor de ved bemeldte Contracts 11te Post fastsatte 10 rd aarlig. Ligeledes bør Indstævnte Johannes Gudmundsen Botten erstatte Citanten Diderich Adolph von Ely dette Søgemaals Omkostninger med tolv Rigsdaler. I øvrigt bør Indstævnte for Citantens videre Tiltale i denne Sag frie at være.

De idømte Omkostninger udredes inden 15de Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og det Hele efterkommes under Adfærd efter Loven.

Erich Erichsen nordre Gjellestad. Mathias Iversen søndre Gjellestad.
Knud Iversen søndre Gjellestad. Ole Monsen Flæsland.

alle med holdt Pen.

Det anmærkes: at jeg Sorenskriver Christie næsten uafbrudt har maattet reyse formedelst Aastæds Sager og andre Embeds Forretninger fra den 28de Maii og til d: 9de d: M:, samt jeg i de faae Dage, hvori jeg i dette Mellemrum har været hjemme, foruden mange andre ved min Fraværelse opdyngede Forretninger, har havt en Dom i en vidløftig Justits Sag og 2de Domme i ældre optagne private Sager at forfatte, hvilket alt har forhindret mig at afsige Dom i denne Sag inden de befalede 6 Uger.

Christie

Aar 1812 d: 18de Julii om Formiddagen Kl: 10 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Justits Sagen Foged Bøgh som Actor contra Arrestanten Ole Iversen Kjellevold, og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2 eedsvorne Laugrettesmænd Jørgen Ellingsen og Ole Rasmussen.

Foged Bøgh mødte og fremstillede den Tiltalte løs og ledig i retten.

Defensor Procurator Hjort Stuvitz mødte ogsaa.

Actor fremlagde en Attest af 3die dennes fra Sognepræst Meyer til Lindaas, betreffende Ole Monsen Leervogs Alder, m: v:. Attesten er saaledes lydende: #

Actor tilkjendegav dernæst, at han ikke endnu havde faaet det den sidste Rettes Dag ommeldte Forhør fra yttre Sogns Jurisdiction, og forlangte derfor Sagen udsat til Mandagen d: 27de d: M: om Formiddagen Kl: 10.

Den fremlagte Præste-Attest blev oplæst i Retten, og Defensor vedtog sam/m/es Indhold for Tiltalte Ole Monsen Leervog, der ikke mødte.

Eragtning:

Den forlangte Anstand bevilges.

Arrestanten blev Laugrettet overleveret for at føres tilbage i Arrest.

Jørgen Ellingsen Christie Ole Rasmussen

Aar 1812 d: 27de Julii om Formiddagen Kl: 10 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Justits Sagen Foged Bøgh, som Actor, contra Ole Iversen Kjellevold, og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af {de sam/m/e} de 2de eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Jørgen Ellingsen.

Foged Bøgh mødte

1812: 36

og fremstillede den Tiltalte løs og ledig for Retten samt tilkjendegav, at han endnu ikke havde imodtaget det forhen ommeldte Forhør fra yttre Sogn, hvorefter han begjerede Sagen udsat til næstkom/m/ende Løverdag d: 1ste næste Maaned om Formiddagen Kl: 10, da det kunde være mueligt at Forhøret imidlertid med Posten indløber.

Defensor Procurator Hjorth Stuvitz mødte og forbeholdt det fornødne.

Eragtning:

Den forlangte Anstand bevilges.

Arrestanten blev Laugrettet overleveret for at føres tilbage i Arrest.

Lars Blix de Fine Christie Jørgen Ellingsen

Forhør.

Aar 1812 d: 29de Julii om Formiddagen Kl: 9 blev en Extra Ret sat i Sorenskriverens Boepæl i Bergen og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2de eedsvorne Laugrettesmænd: Lars Blix de Fine og Jørgen Ellingsen, for, efter Amtets Ordre af 14de Julii 1812, grundet paa skrivtlig Klage, af 9de s: M:, fra Aschild Jørgensen i Bergen, og efter udstedt Indkaldelse af 20de næstefter, at optage et Undersøgelses Forhør til Oplysning om, at Niels Olsen Echnæs skal have voldsomt overfaldt og tillige undsagt Pigen Serene Jørgensdatter.

Amtets Ordre, Klagen og Indkaldelsen indtages her saaledes lydende: #

Klageren, Serene Jørgensdatter og Niels Olsen Echnæs mødte personlig.

Amtets foranstaaende Ordre og Klagen blev for dem i Retten læste. Klageren vedstod den forbemeldte Klage i eet og alt og erklærede derhos, at han ej vidste at opgive mere til Sagens Oplysning, da han ej var tilstede paa Echnæs den Tid det paaklagede skeede.

Dernæst fremstod som {første}

1ste Deponentinde, Pigen Serene Jørgensdatter, som angav sig at være 22 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede hun, at da hun en Aften omtrent 14 Dage før St: Hans Tid kom hjem fra Marken til hendes Husbond Jørgen Nielsen øvre Echnæs, sagde denne og hans Hustrue til hende, at \forrige/ Lehnsmand Niels Olsen Echnæs havde spurgt efter hende, og bedet at hun strax maatte kom/m/e op til ham, da han havde Tidender til hende om Skifte eller deslige. Deponentinden gik strax derop, og da hun kom ind hos Anklagte, gik han hende imøde, gav hende et Spark med Foden og skjeldte hende for en Hore-Tæve, samt slog hende, sigende: at hun ikke var kom/m/et ind i hans Huus for det gode, men for det onde, og at han ikke skulde slippe hende førend han saae hendes Tarme og Hjerteblod. Anklagedes Tjeneste Pige Anna, som tilligemed hans Kone var tilstede i Stuen, gik ud da hun saae denne Behandling, og Deponentinden vilde have fulgt hende ud, men Niels Olsen Echnæs greb Deponentinden fat, trak hende tilbage og spendte til hende saa at hun faldt hen med Kakkelovnen. Anklagte kastede derpaa Trøjen af sig og gik hen til Bordet som om han søgte efter noget. Imidlertid fandt Deponentinden Lejlighed til at kom/m/e ud igjennem Dørren og at løbe derfra. Anklagede kom ud efter hende og raabte efter hende, sigende at hun skulde have det alligevel, og at hun havde faaet for lidet. Saasnart som Anklagede begyndte at overfalde Deponentinden, græd og jamrede hun sig. Efterat De-

1812: 36b

ponentinden var undkom/m/et gik hun hjem og lagde sig i sam/m/e Stue hvor hendes Husbond og Madmoder laae; men hun sagde intet til dem om det passerede sam/m/e Aften og talede heller ikke med dem, da det var silde og de laae. Næste Dag henimod Middag fortalte hun dem det Passerede, og omtrent 14 Dage derefter klagede hun sig for Sognepræsten Hr: Arentz, og senere for hendes Broder i Bergen. Medens Niels Olsen {behandlede sig d} Behandlede Deponentinden som omforklaret, sagde han at dette skeede fordi hun lagde sig efter hans Søn Elling. Videre havde hun ikke at paaklage. Hun saae ikke, at Anklagede havde Kniv eller nogen Slags Dræbende Instrument i Haanden eller hos sig. Denne Forklaring blev oplæst for Deponentinden, som erklærede sam/m/e for aldeles rigtig, med Tillæg at hun ej kunde opgive mere til Oplysning om det Paaklagede. Dimitteret.

2den Deponent forhen værende Lehnsmand Niels Olsen Echnæs, som angav sig at være 66 Aar gam/m/el og boesiddende paa Gaarden nedre Echnæs, hvor han er født og i 42 Aar har været Gaardbruger. Han benægtede Klagens Indhold i det Hele for saavidt som den angaaer Vold og Trusler. Derimod forklarede han, at han paa Thinget d: 20de Maij sidstleden fik høre at den nu tilstedeværende Pige Serene Jørgensdatter skulde ofte søge at lokke Deponentens vanvittige Søn Elling til at være allene med hende ude paa Marken og ellers for at faae ham til Kjereste. Deponenten gik sam/m/e Aften ind til hendes Husbond Jørgen

Nielsen Echnæs og spurgte efter Pigen Serene, og da hun ikke var hjem/m/e bad han dem lade hende kom/m/e op til ham siden, for at han kunde faae tale med hende. Strax derefter kom Serene Jørgensdatter op til ham. Han skjeldte paa hende fordi hun vilde forføre hans vanvittige Søn, og sagde hende, at om hun blev frugtsom/m/elig ved hans Søn da maatte hun gaae som en Hore, efterdi hun ej kunde vente at faae ham, som en vanvittig til Egte. I øvrigt benægtede han at have slaaet, spændt, truet eller undsagt hende. Da Pigen Serene, som omforklaret, var inde hos Deponenten, var hans Kone og Tjeneste Pige Anna tilstede. Deponenten tilføjede, at Pigen Anna vilde gaae ud da Deponenten begyndte at skjelde paa Serene, og at Deponenten sagde til Anna, at hun gjerne kunde blive inde, da der ikke skulde skee noget ondt. Han sagde tillige til Serene, at dersom han oftere faaer see hende gaae og drage hans Søn omkring Marken, skulde han sætte Foden paa hende /: sparke hende bort :/. Denne Forklaring blev oplæst for Deponenten, som vedstod sam/m/e og blev dimitteret til videre.

3die Deponentinde, Ingeborg Monsdatter nedre Echnæs, givt med Anklagede, 69 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede hun, at hun en Aften i Som/m/er /: Tiden husker hun ikke nøjere :/ hørte at Pigen Serene Jørgensdatter var inde i Stuen hos hendes Mand Niels Olsen, hvor Deponentinden laae syg i Sengen, og at hendes Mand skjeldte paa Serene fordi hun lagde sig efter hans Søn Elling. Om de Udtryk Anklagte brugte forklarede Deponentinden sig aldeles lige som Anklagede selv. Hun benægtede aldeles at have seet, at Anklagede sparkede, slog eller paa anden Maade voldsomt behandlede Serene Jørgensdatter, eller at have hørt, at han undsagde eller truede hende paa Liv eller Lem/m/er. Ligeledes benægtede hun at hun hørte Serene Jørgensdatter skrige eller raabe om Hjelp den Tid Serene, som meldt, var inde i Deponentindens Stue. Tjenestepigen

1812: 37

Anna var sam/m/e Tid i Stuen tilstede, og da denne Pige vilde gaae ud medens Anklagede skjeldte paa Serene, sagde Anklagede til Anna, at hun gjerne kunde blive inde, efterdi der ikke skulde skee noget ondt. Videre vidste ikke Deponentinden til Sagens Oplysning. Dimitteret efter at have hørt denne Forklaring oplæse og vedkjendt sig dens Rigtighed.

4. Deponentinde Anna Ellevsdatter Kleveland, 25 Aar gam/m/el, tjenende hos Niels Olsen nedre Echnæs. Efter Formaning til Sandhed forklarede hun, at hun en Aften noget for St: Hans Tid denne Som/m/er {hørte} saae at Serene Jørgensdatter øvre Echnæs kom ind i Stuen til hendes Husbond, og at Deponentinden hørte Anklagede skjelde paa Serene fordi hun vilde gjøre Lag med hans vanvittige Søn Elling. Hvad Ord Anklagede brugte kan Deponentinden ikke nu huske; men hun hørte aldeles ikke, at Anklagede truede {hende} Serene paa Liv eller Lem/m/er. Heller ikke saae Deponentinden at Anklagede slog eller sparkede til Serene. Rigtig nok saae Vidnet engang, at Anklagede havde Foden opløftet mod Serene, men Deponenten!! bemærkede ikke, om Foden rørte Serene eller ikke. Deponentinden saae, at Serene græd, men hun hørte hende ikke raabe eller skrige. At Anklagede havde Kniv eller andet mordisk Redskab i Haanden, saae Deponentinden ikke, heller ikke at han kastede Trøjen af sig og søgte efter noget. Medens Anklagede skjeldte paa Serene, gik Deponentinden ud for at røgte Faarene. I det Deponentinden vilde gaae ud, sagde hends!! (hendes) Husbond til hende, at hun gjerne kunde blive inde da der ej skulde skee noget ondt. Deponentinden saa siden, at Serene gik ud fra Niels Olsen, men Deponentinden saae ikke at Niels Olsen kom ud efter hende ej heller hørte hun at han raabte noget truende til Serene. Hun benægtede at være af Nogen anmodet om at vidne andet end hvad der er Sandhed. Denne Forklaring blev oplæst for Deponentinden, som vedstod sam/m/es Rigtighed i eet og alt, og erklærede at hun ej vidste videre til Sagens Oplysning, hvorefter hun blev dimitteret.

5te Deponent Jørgen Nielsen øvre Echnæs, 33 Aar gam/m/el, ubeslægtet med Klagerinden saavelsom med Anklagede. Efter Formaning til Sandhed forklarede han, at Niels Olsen Echnæs en Aften da han kom fra Som/m/erthinget i Bernæstangen d: A:, kom ind til Deponenten og spurgte efter dennes Tjenestepige Serene, som den Tid var paa Stølen. Anklagede bad at Pigen maatte kom/m/e ned til ham naar hun kom/m/er hjem, da han havde faaet Tidender til hende fra hendes Slægt. Serene Jørgensdatter gik sam/m/e Aften ned til Anklagede, og hun kom tilbage om Aftenen, efterat Deponenten og hans Hustrue havde lagt sig, og \han/ talede ikke med hende. Næste Dags Aften sagde Serene, at Anklagede havde skjeldt paa hende og sparket og slaaet hende, samt truet at han vilde gjøre Ulykke paa hende; men hun viiste ingen Kjendemærker paa voldsom Behandling. Hun sagde at Anklagede havde behandlet hende saaledes fordi hun vilde have hans Søn; og da Deponenten bad hende ikke at agte Anklagedes Søn Elling, svarede Serene, at Deponenten vel ikke vilde unde hende saa godt. Den Aften da Anklagede kom ind til Deponenten fra Thinget, sagde Anklagede: "at han var meget vred paa et Menneske, som var værd at Tarmene skulde trækkes ud af"; men hvem dette Menneske var sagde Anklagede ikke. Endog da Anklagede sagde dette var han ikke vred, men han syntes at være noget beskjænket.

1812: 37b

Videre vidste Deponenten ikke til Sagens Oplysning. Denne Forklaring blev oplæst for Deponenten, som vedstod dens Rigtighed og blev dimitteret.

6te Deponentinde Brithe Johannesdatter, givt med Jørgen Nielsen øvre Echnæs, 36 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede hun, at Anklagede en Aften i denne Som/m/er kom ind og bad at Tjenestepigen Serene maatte kom/m/e {op} \ned/ til ham, da han havde Tidender til hende fra hendes Slægt. Pigen var ej hjem/m/e, men da hun kom hjem, gik hun sam/m/e Aften derned, og hun kom tilbage uden at Deponentinden talede med hende sam/m/e Aften. Næste Dag henimod Middag spurgte Deponentinden Serene, om det hvorom Anklagede vilde tale med hende, var godt eller ondt? Hvortil Serene svarede, "at det var fulde /: vel :/ for det gode." Videre hørte ikke Deponentinden {ikke} af Serene om det Passerede den Dag; men den næst paafølgende Dag fortalte Serene, at Anklagede havde sparket, slaaet og truet hende. Deponentinden hørte ikke, at Anklagede, den Aften han, som meldt, kom ind til hende, sagde at han var vred paa Nogen, som han vilde trække Tarmene ud paa. Videre vidste Deponentinden ikke til Sagens Oplysning. Dimitteret efterat denne Forklaring for hende var oplæst og af hende for rigtig erkjendt.

Da ingen videre Oplysning for nærværende Tid er at erholde blev Forhøret sluttet for at beskrives og sendes til Amtet.

Lars Blix de Fine Christie Jørgen Ellingsen

Aar 1812 d: 1ste August om Formiddagen Kl: 10 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Justits Sagen Foged Bøgh som Actor contra Ole Iversen Kjellevold, og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2de eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen.

Foged Bøgh mødte og fremstillede den Tiltalte løs og ledig i retten, og tilkjendegav derhos, at han ikke endnu havde modtaget det forhen ommeldte Forhør fra yttre Sogn, samt at han, under 27de f: M:, paa nye har tilskrevet Amtet om at erholde bemeldte Forhør saasnart som mueligt. Han begjerede derfor Anstand til Løverdagen d: 8de d: M: om Formiddagen Kl: 11.

Defensor Procurator Hjorth Stuvitz mødte og forbeholdt det fornødne.

Eragtning:

Anstanden bevilges efter Actors Forlangende,
Arrestanten blev Laugrettet overleveret for at føres tilbage i Arrest.
Lars Blix de Fine Christie Anfind Olsen

Maaneds Thing i Bergen

Aar 1812 d: 3die August blev Maanedsthinget holdt i Bergen i Sorenskriverens Boepæl sam/m/esteds og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de 4 eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine, Jørgen Ellingsen, Anfind Olsen og Ole Rasmussen.

Hvor da først blev thinglyst følgende Kongl: Anordninger:

1. Placat af 28de April 1812, om Diætpenges Forhøjelse for Rettens Betjente, Fogeder og Procuratorer.
2. Placat af 15de Maij 1812, om Maanedshyres og Rejsepenges Betaling til Mandskabet paa de Skibe, som af Fienden opbringes til fremmede Havne.
3. Forordning om Forhøjelse i de ved Sportel Reglementet fastsatte Retsgebyrer, dat: 7de April 1812.
4. Placat af 2den Junii 1812, angaaende Udlaan af Korn.
5. Placat, af 29 Maij 1812, om at Bjergerne maae beholde hvad der

1812: 38

bjerges udenfor Forstrandene, naar det bjergede befindes at tilhøre Fienden.

6. Forordning, af 23de Maij 1812, angaaende skjærpede Forholds Regler mod forbuden Handel.
7. Placat, af 18de Junii 1812, hvorved Told Afgivterne af eensfarvet Steentøj forhøjes.
8. Placat af 22 Junii 1812, hvorved Koursen bestem/m/es i Told- og Fyr Afgivterne for 3die Qvartal 1812.
9. Placat, af 12te Junii 1812, om at Lejermaals bøders Aftingelse og Inddrivelse skal være ophævet.
10. Placat, af 26 Junii 1812, om de Vilkaar, hvorunder Brændeviinsbrændere kan bevilges Tilladelse at etablere sig.
11. Placat, af 24 Junii 1812, ang: hvorledes der skal forholdes med stemplet Papir til Documenter, lydende paa Species eller holstensk Courant.
12. Placat, af 24 Junii 1812, om hvorvidt Indkomst-Skat i Norge bliver at svare af Indtægter af Skove, Saugbrug etc:
13. Forordning, af 15 Junii 1812, om stemplet Papirs Brug til Slutsedler paa Kjøbmands gods og Varer.
14. Forordning, af 6 Maij 1812, angaaende nogle nye Paabud i Norge.
15. Forordning, af 9de Junii 1812, om hvorledes der skal forholdes ved Salg af fæste Ejendom/m/e.

Eeds Aflæggelse.

For Retten mødte Enken Gyri Torrisdatter øvre Eyde tilligemed hendes Laugværge Mons Jensen Birkeland, og fremlagde Udskrivt af en Skifte Decision, afsagt d: 1ste April 1812 i Skiftet efter hendes afdøde Mand Daniel Nielsen øvre Eyde, samt tilkjendegav, at hun havde mundtligen ladet indstævne Jorddrotten Jonas Heldt til at høre hende aflægge den i Decisionen ommeldte Eed. Bemeldte Decision indtages her saaledes lydende: #

Jorddrotten Jonas Heldt mødte og vedtog lovligt Varsel.
Enken tilkjendegav, at hun havde, ved nøjere Eftertanke, husket, at hendes Mand havde modtaget en Qroixe(?) (en okse?) og en Qvige af Jorddrotten, samt at hun til Hr: Jonas Heldt havde udleveret disse 2 Creature, hvilket Heldt tilstod at være rigtigt.
Enken aflagde derpaa Lovens Eed til Bekræftelse paa, at ikke hun eller hendes afdøde Mand af Ejeren Jonas Heldt eller de foregaaende Ejere af Øvreejde, har modtaget og endnu skylder de i Decisionen ommeldte 2 Køer og 12 Soue, eller Faar, samt at ikke hun eller hendes Mand har lovet at levere Koer in natura tilbage for de 13 rd 3 mrk, som hun under Skiftet har tilstaaet at have modtaget til at kjøbe 2 Creature for.

Gam/m/elt Bjergnings Thingsvidne. \fra Fol: 14/
For Retten mødte Bjergeren!! Ole Nielsen og Søren Olsen øvre Golten og tilkjendegave, at de nu havde formaaet Vidnet Niels Larsen Spilde at møde, og de begjerede ham derfor afhørt om den skeete Bjergning.
Derefter fremstod som
2det Vidne Niels Larsen Spilde, som angav sig at være 49 Aar gam/m/el og ubeslægtet med Bjergerne. Han aflagde Lovens Eed og forklarede sig aldeles overeensstem/m/ende med 1ste Vidne, hvis Forklaring han hørte oplæse og vedkjendte sig som sin egen. Dimitteret.
Bjergerne begjerede Thingsvidnet sluttet og sig beskreven meddeelt, hvilket blev bevilget.

Gam/m/elt Bjergnings Thingsvidne. fra Fol: 13.
For Retten mødte Bjergeren Bendix Jansen Spilde og tilkjendegav, at han nu havde formaaet den den sidste Rettes Dag ommeldte Lars Knudsen Spilde at møde i Retten, hvorfor han begjerede ham som Vidne afhørt om den skeete Bjergning.

1812: 38b

Derpaa fremstod som
2det Vidne Lars Knudsen Spilde, som angav sig at være 33 Aar gam/m/el og ubeslægtet med Bjergeren. Han aflagde Lovens Eed og forklarede sig aldeles overeensstem/m/ende med 1ste Vidne, hvis Forklaring han derefter hørte oplæse og vedkjendte sig som sin egen. Dimitteret.
Bendix Jansen Spilde forlangte Thingsvidnet sluttet og sig beskreven meddeelt, hvilket blev bevilget.

Brand Thingsvidne.
For Retten mødte Bonden John Christophersen Kaarevigen og tilkjendegav, at der Natten til Kyndelsmisse Dagen f: A: opkom en ulykkelig Ildebrand i en hans og Christopher Engelsens \Brug/ tilhørende Stue-Bygning paa Gaarden Kaarevigen, beliggende i Sartor Skibrede under Matr: No 29 og tilhørende Sunds Kirke, samt at Ilden greb saa vidt om sig, at der afbrændte en Stuebygning, {og} med Sval og Klædebod, en tømret Sengebod, og Gavelen af en anden Stuebygning. Comparenten veed ikke hvorfra Ilden kom.
Til Beviis om det Passerede fremstillede han som godvillig mødende:
1ste Vidne: Bendix Jansen Spilde, 46 Aar gam/m/el og ubeslægtet med de Brandlidte. Han aflagde Lovens Eed og forklarede, at han Natten til Kyndelsmisse Dag forrige Aar fik høre, at der var udbrudt Ildebrand paa naboegaarden Kaarevigen og at han strax gik derhen. Han fik da see, at een Stuebygning, med Sval og en Klædebod, circa 14 Alen lang og 12 Alne bred, samt en tømret Sengebod, 6 Alne lang og 5 Alne bred, og ligeledes gavelen af en anden Stuebygning aldeles afbrændte. Vidnet anseer de afbrændte Huse for at have udgjort omtrent 1/3 Deel af de Brandlidtes Huse og omtrent 1/6 Deel af hele gaardens Huse. Vidnet veed ikke

eller \har/ hørt hvorfra Ilden opkom, men de Brandlidte fik ikke det ringeste af deres Gods bjerget. Denne Forklaring blev oplæst for Vidnet, som vedstod dens Rigtighed og blev dimitteret.

2det Vidne Niels Larsen Spilde, 48 Aar gam/m/el og ubeslægtet med de Brandlidte. Han aflagde Lovens Eed og forklarede sig aldeles overeensstem/m/ende med 1ste Vidne, hvis Forklaring han derefter hørte oplæse og vedkjendte sig som hans egen. Dimitteret.

John Christophersen Kaarevigen begjerede Thingsvidnet sluttet og sig beskreven meddeelt, som blev bevilget.

Nye Sag.

Enken Marthe Nielsdatter contra Anders Olsen Skaaelvigsnæsset.

Told Procureur Rogge mødte og fremlagde skrivtlig Stævning af 15de Julii 1812, i forkyndt Stand, hvorved Enken Marthe Nielsdatter har ladet indstævne Anders Olsen Skaalevignæsset at lide Dom til at udlevere hende et Sølv Lom/m/eur, som hun har pantsat hos ham for 10 rd, m: v:. Ligeledes fremlagde han Forligelses Com/m/issionens Attest af 4de Dec: 1811 om at Sagen derfra til Rettergang er henviist. Stævningen og Forligelses Com/m/issionens Attest indtages her saaledes lydende: #

Told-Procureur Rogge tilkjendegav, at Indstævnte skal hedde Anders Nielsen i stedet for at hans Navn i Stævningen er angivet for Anders Olsen, og da bemeldte Indstævnte ikke i Dag møder begjerede Comparenten paa Grund af den indløbne Fejltagelse Sagen hævet, da han, til videre, frafalder Søgemaalet.

Denne Sag bortfalder altsaa efter Citantens Forlangende.

Gam/m/el Sag:

Elling Ellingsen Ask contra Christopher Christophersen Ask, fra Fol: 17. vid: Fol: 56.

For Citanten mødte Procurator Lassen, som fremstillede et godvillig mødende Vidne, hvilket han udbad sig afhørt efter de d: 11te Maij sidstleden fremlagte Qvæstioner.

Told Procureur Rogge mødte for Indstævnte og forbeholdt det fornødne.

Dernæst fremstod son

3die Vidne Ole Sjursen Ham/m/ersland, som angav sig at være 47 Aar gam/m/el og ubeslægtet med begge Parter. Han aflagde

1812: 39

Lovens Eed og svarede til de fremlagte Qvæstioner saaledes: til 1ste Qv: Sv: jo. 2 Qv: Sv: jo, men den omspurgte Contract blev ikke af Christophersen oplæst. 3 Qv: Sv: dette veed Vidnet ikke. 4 Qv: Sv: Contracten blev ikke oplæst, men Christophersen oplæste {ikke Contracten,} derimod {oplæste han} en Contract, som sam/m/e Dag blev oprettet mellem ham og Vidnet, hvorhos Christophersen sagde: at Citantens Contract var af sam/m/e Indhold som den oplæste. Christophersen sagde ikke udtrykkelig til Citanten, at det kun var aarviis han forpagtede ham gaarden. 5te Qv: Sv: ney, men Christophersen bad Vidnet derom. 6te Qv: Sv: herom veed Vidnet ingen beskeed. 7 Qv: Sv: Vidnet har hørt sige, at Citanten har ryddet endeel paa Pladsen, men Vidnet veed ikke hvormeget dette er. Disse Svar blev oplæste for Vidnet, som vedstod sam/m/es Rigtighed og blev dimitteret.

Procurator Lassen erklærede derefter, at det ej skal være betydet Citanten at ham blev bortlejet bemeldte Plads blot aarviis, blant flere Mangler, som han forbeholdt sig i sit Indlæg at anføre. Han begjerede derfor Anstand til Høste Thinget for Herløe Skibrede d: 26de October 1812.

Toldprocureur Rogge forbeholdt det fornødne til Tid og Sted.

Eragtning:

Den forlangte Opsættelse bevilges.

Nye Sag

Anders Knudsen Fyllingen for Myndlingen Anders Olsen øvre Tvedt
contra Simon Olsen øvre Tvedt.

For Retten mødte Bonden Anders Knudsen Fyllingen og fremlagde, paa hans Myndlings Anders Olsen øvre Tvedts Vegne, en skrivtlig udenrets Stævning af 2den Julii 1812, hvorved Simon Olsen øvre Tvedt er indstævnt at lide Dom til at præstere Fødning for een Koe og 2 Faar efter oprettet Accord, samt at betale Sagens Omkostninger. Ligeledes fremlagde Comparenten Forligelses Com/m/issionens Attest af 1ste Junii 1812 om at Sagen til Rettergang er henviist, samt Udskrivt af et inden Forligelses Com/m/issionen for Lindaas Præstegjled d: 10de April 1809 indgaaet Forliig, hvorved Indstævnte har forpligtet sig til at føde for Myndlingen en Koe og 2 Smaler eller Faar. Citanten tilkjendegav, at Myndlingens Moder Anna Andersdatter er givt med Lars Andersen Galteland. Til beviis derom fremlagde han Udskrivt af Nordhorlehns Justits Protocol Fol: 297, der viser at Myndlingens Stedfader forhen har paastævnt og senere frafaldt Sag om det nu paastævnte Vilkaar. Ligeledes tilkjendegav Citanten, at Indstævnte ved Forliget havde forbundet sig at fostre 3 Faar, men at der, ved Fejltagelse ikkun er indført 2 Faar i Stævningen, hvorfor Citanten forbeholdt Myndlingens Ret til senere at paasøge Fødningen af det 3die Faar. Stævningen og Forligelses Com/m/issions Attesten indtages saaledes lydende: # Forliget og udskrivten vedhæftes. Citanten {paasto} declarerede, at Indstævnte resterer med hele det paastævnte Vilkaar, af en Koes og 2 Faars Foster for Aaret 1811. Han paastod derfor, at Indstævnte maatte tildøm/m/es at betale Myndlingen i Erstatning for bemeldte Aars manglende Vilkaar 30 rd, samt at Indstævnte maatte døm/m/es enten at føde for Myndlingen en Koe og 2 Faar, med Stie og Agt, og at udlevere Afdrotten af sam/m/e, alt i forsvarlig Stand, og det under en passende Mulct til Fattigcassen, eller og at udrede til Myndlingen for hvert Aar, istedetfor bemeldte Creatures Foster og Agt, 30 rd, samt endelig at betale dette Søgsmaals Omkostninger med 16 rd, og saaledes indlod han Sagen til Dom.

Indstævnte Simon Olsen øvre Tvedt blev 3de Gange lydeligen paaraabt, men mødte ikke.

Eragtning:

Denne Sag optages til Dom.

Da ingen havde videre at føre i Rette, blev

1812: 39b

Thinget udsat til den følgende Dag.

Lars Blix de Fine	Christie	Anfind Olsen
Ole Rasmussen		Jørgen Ellingsen

Den følgende Dag continuerede Maanedsthinget i Overværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd som Dagen tilforn.

Hvor da end videre blev publiceret følgende Kongl: Anordninger:

16. Placat af 6te Junii 1812, angaaende en forandret Beregning af Undervejs Portoen i Norge.

17. Placat af 6te Junii 1812, hvorved Post-Expediteurerne og Post-Aabnerne i Norge tilstaaes Gebyrer ved Post-Expeditionen.

18. Det Kongl: Danske Cansellies Skrivelse af 19de Junii 1812 til Sorenskriveren i Nordhorlehn om at bekjendtgjøre og bidrage til Opfyldelsen af det Kongl: Reskript af 15de s: M:, ang: frem/m/ed Yppigheds Afskaffelse og National Flids Frem/m/e, tilligemed bemeldte Kongelige Reskript.

Gam/m/el Sag

Kjøbmand Ole Høyer contra Forpagter Johannes Jacobsen Exe. Fra Fol: 27. Procurator Heyberg mødte for Hoved Citanten og fremlagde Indlæg af Dags Dato, med det deri paaberaabte Thingsvidne af 22de Junii d: A:, til hvilket alt han refererede og indlod Sagen til Dom. Indlægget indtages her saaledes lydende: # Things Vidnet vedhæftes Acten. For Contra Citanten mødte Procurator Lassen, som begjerede Sagens Anstand til Høste Thinget for Arne Skibrede d: 2den December 1812.

Eragtning:

Den begjerte Anstand bevilges.

Derefter blev publiceret følgende Documenter:

1. Skjøde fra Lars Johnsen nedre Echanger og Gudmund Olsen Lechnæs til Myndlingen Rasmus Olsen paa 10 ½ Mrk Smørs Landskyld, indberegnet hans egen Arvelod, i Gaarden Lechnæs No 71 i Alenfit Skibrede, for 75 rd, dateret 29de Julii 1812.
2. Bøxelseddel fra Halvor Rasmussen Sjursæter paa Myndlingen Rasmus Olsen Lechnæsses Vegne til Gudmund Olsen paa 10 ½ [Mrk] Smørs {Skat og} Landskyld \og Skatteskyld 11 81/216 Mrk S:r/ i Gaarden Lechnæs No 71 i Alenfit Skibrede, dat: 24 Julii 1812 intet erlagt til Tugthuset.
3. Obligation fra Halvor Rasmussen Sjursæter paa Myndlingen Rasmus Olsen Lechnæsses Vegne til Lars Johnsen nedre Echanger for 150 rd, mod Pant i Gaarden Lechnæs No 71 i Alenfit, dateret 24 Julii 1812.
4. Skiftebrev efter Skydsskaffer Ole Sivertsen, sluttet 6te Maji 1811, hvorved Boets Huse, beliggende i 1ste Rode No 59 i store Sandvigen, er udlagt til Enken Berthe Marie ChrispinusDatter og Arvingerne.
5. Skjøde fra Frue Karen Ameln til Thomas Olsen paa 1 pd Fisk i Gaarden Hægøen No 42 i Herløe Skibrede, for 600 rd, dateret 14 April 1812.
6. Bøxelsæddel fra Aschild Matthiassen Hosdal til hans Søn Matthias Aschildsen paa 18 Mrk Smør 1 Mæle Malt Landskyld og Skatteskyld 1 pd 5 ¼ Mrk Smør i Gaarden Hosdal No 75 i Alenfit Skibrede, dat: 17 Julii 1812, med Revers Intet erlagt til Manufacturhuset.
7. Bøxelseddel fra Frue Gedschen Evardine sal: Bulls til Niels Monsen paa ½ Løb Smør Skat og Landskyld i Gaarden Ejde No 2 i Mjelde Skibrede, dateret 17 Junii 1812, med Revers intet erlagt til Tugthuset.
8. Forliig, indgaaet inden Bergens Amts Forligelses Commission den 3die Junii 1812 imellem Ole Olsen Sandal og Lars Olsen Lille Tvedt angaaende en solgt Hæst.
9. Aflyst Obligation fra den residerende Capellan til Hougs, Carl R: Schønheyde til Kjøbmand Danckert Krohn, stor 450 rd, mod [Pant] i Vaanhuse i Hougsvigen, dateret 9de Septbr: 1811 og qvitteret 28de Julii 1812.
10. Obligation fra Lars Michelsen Høgæj(?) til Hans Severin Arentz for 500 rd, mod 1ste Prioritet i Lindaas Hoved Kirke, dateret 23 Junii 1812.
11. Aflyst Obligation fra Kjøbmand Ole Brinch til Lieutenant L: J: With, stor 2398 rd, mod Pant i Gaarden Tvedteraas No 74 i Schjolds Skibrede, dateret 30 April 1800 og qvitteret 4de Junii 1812.

12. Aflyst Obligation fra Michel Jacobsen nedre Todtland til General Krigs Commissair Gyldenkrantz, stor 300 rd, dat: 29 Martii 1790, mod Pant i Gaarden Heldal No 19 i Schjolds Skibrede, efter paategnet qvittering af 6te Junii 1812.

13. Skjøde fra Reebslager Daniel Stoltz til Hr: Henrich Christie paa et Vaanhuus i 2den Rode No 44 i store Sandvigen, for Summa 1530 rd, dateret 6te Maji 1812.

14. Aflyst Obligation fra Enest Sibrandsen til Skipper Niels Henrich Olsen for 199 rd, mod Pant i et Vaanhuus No 20 i 2den Rode i store Sandvigen, dat: 16 Martii 1810 og qv: 20 April 1812.

15. Forpagtnings Contract imellem D: A: von Ely og Ole Halsteensen angaaende Bestyrelsen af Gaarden Goupaas \i Arne Skibrede/, af Skyld ½ Løb S:r ½ Td Malt, dat: 25 Julii 1812.

16. Vilkaarsbrev fra Ole Halstensen Goupaas til hans Forældre Halsteen Olsen og Marta MarcusDr: paa aarligt Levekaar, dat: 3 Aug: 1812.

17. Aflyst Obligation fra Niels Tollevsen Sørejde til Ole Anderssen nedre Birkeland, stor 100 rd, mod Pant i Sørejde No 86 i Schjolds Skibrede, dat: 3 Maji 1810 og qv: 1ste Maji 1812.

18. Aflyst Do: fra Niels Anderssen indre Bragstad til Anders Anderssen yttre Bragstad, stor 30 rd, mod Pant i Løsøre, dat: 15 Maji 1809 og qvitteret 3 Maji 1812.

19. Afkald fra Ole Steffensen Søraas til Formynderen Erich Jansen Mellingen for hans Faderarv 23 rd 4 mrk 13 s, dat: 6te Junii 1812.

20. Do: fra Ole Olsen Houchaas til Formynderen Lars Olsen Ejchaas for hans Fæderne-Arv 13 rd 5 mrk, dateret 29de Junii 1812.

21. Afkald fra Kari HansDatter Warøen til Formynderen Hans Anderssen Warøen for hendes Arvemidler 21 rd 2 mrk, dateret 20de Julii 1812.

22. Forening imellem Consul August Konow og Madame G: J: Jørgendal angaaende en Kariol-Vejs Anlæggelse over endeel af Gaarden Nyegaards Udmark, dateret 30 Julii 1811.

23. Do: imellem Consul Konow og Zacarias Olsen Nyegaardsvigen angaaende bemeldte Kariolvej, dateret 30 Julii 1811.

24. Ditto imellem Do: og Amund Gabrielsen Nyegaard betræffende bemeldte Kariolvejs Anlæggelse, dat: 30 Julii 1811.

25. Aflyst Obligation fra Hans Bentsen Bøhmer til Frantz Pytter, stor 140 rd, mod Pant i Vaanhuus i 1ste Rode No 70 i store Sandvigen, dat: 4 Octbr: 1802 og qvitteret 25 Febr: 1812.

26. Aflyst paa Gregorius Olsen Hetlebakkens Obligation til Dordi OlsDatter Søraas m: fl:, stor 190 rd, mod 1ste Prioritet i Hetlebakken No 56, \i Arne Skibrede/ dateret 5te April 1796, efter qvittering af 12te Julii 1812 for de resterende 50 rd.

27. Aflyst Obligation fra Mons Johannessen Stavenæs paa Myndlingen Kari JensDatter Grimens Vegne til Michel Danielsen Bouge, stor 98 rd, \mod Pant i Grimen No 17 i Schiolds Skibrede/ dat: 30 Januar 1801 efter Qvitteringer af 12te Maji 1810 og 1ste Martii 1812. mod Pandt i!!

28. Afkald fra Sophie ArnesDatter Kronstadnæsset for hendes umyndige Datter Sophie OlsDatters Fædernearv og Hjemmegivte 25 rd 2 mrk 4 s til Formynderen Jonas Jacobsen Houcheland, dat: 10 April 1812,

29. Skiftebrev efter Anders Nielssen Duesund, sluttet 9de Maii 1811, hvorved Boets Jordegods 16 Mrk Smør 4 Kd M/alt i Duesund, No 147 i Lindaas Skibrede, er udlagt til Enken Ingebor OlsDr: og Børnene.

30. Skjøde fra Enken Ingebor OlsDatter Duesund til Jacob Johnsen Hølleland paa 16 Mrk S:r 4 Kd: Malt i Gaarden Duesund No 147 i Lindaas Skibrede, for Summa 270 rd, dat: 18 Junii 1811.

31. Skiftebrev efter Marthe PedersDatter nedre Golten, sluttet 10de Augusti 1811, hvorved Boets Jordegods i Gaarden søre og nordre Toft m: fl: Gaarde i Sartor Skibrede er udlagt saaledes som Skjødebogen fol: udviser.

32. Do: efter Guri HalvorsDatter store Sangolt, sluttet 30 April 1811, hvorved Boets Jordegods 9/20 Mrk Smør, 2 1/5 Skl: Penge og 2 ¼ Mrk Fisk i store Sangolt, No 35 i Sartor Skibrede, er udlagt til Enkemanden Hans Albrigtsen og Sønnen Albrigt Hansen.

33. Do: efter Dordi MonsDr: Kjetteland, sluttet 28de Decembr: 1811, hvorved Jordegodset 1 pd 3 Mrk Smør i Gaarden Kjetteland, Matr: No 168 i Lindaas Skibrede, er udlagt til Enkemanden Sevald Jørgensen og fl:

34. Do: efter Eli AndersDatter Holmeknappen, sluttet 24 April 1811, hvorved Boets Jordegods 8 Mrk S:r 2 2/3 Kd: M/alt i Holmeknappen, No 77 i Herløe Skibrede, er udlagt til Creditor Ole Nielssen Hjertaas med fl:

35. Do: efter Hans Nielssen Hopland, sluttet 13 Julii 1811, hvorved Jordegodset 1 pd 8 9/14 Mrk S:r 19 5/7 Kd: M/alt i Hopland, No 52 i Alenfit, er udlagt til Creditor Berge Jacobsen Ryland og Arvingerne.

36. Do: efter Anna NielsDatter indre Fosse, sluttet 26 Octobr: 1811, hvorved Jordegods 1 pd S:r 16 Kd: M/alt i indre Fosse, No 12 er udlagt til Creditrix Anna JohannesDr: Fosse og Arvingerne.

37. Do: efter Ole Rasmussen Lechnæs, sluttet 10 Januar 1812, hvorved Boets Jordegods 10 ½ Mrk Smør i Gaarden Lechnæs, No 71 i Alenfit, er udlagt til Creditor Lars Johnsen øvre Echanger og Arvingerne.

38. Do: efter Lars Anderssen Hopland, sluttet 14 Novbr: 1811, hvorved Boets Jordegods 1 pd 12 ¾ Mrk S:r i Hopland, No 11 i Lindaas Skibrede, er udlagt til Enken Anna ØstensDr: og Børnene.

1812: 40b

39. Skiftebrev efter Wiching Olssen Ryland, sluttet 14de Decembr: 1811, hvorved Boets Jordegods 18 Mrk S:r 18 Kr: Malt i Ryland, No 68 i Herløe, er udlagt til Enken Synneve JensDatter og Børnene.

40. Do: efter Marthe HansDatter Leerøen, sluttet 7de Aug: 1811, hvorved Boets Jordegods 2 2/9 Mrk S:r 5/72 Hud i Gaarden Leerøen, No 2 i Sartor, er udlagt til Enkemanden Peder Hanssen Leerøen.

41. Do: efter Enken Marthe MonsDatter Torstensvig, sluttet 21 Octobr: 1811, hvorved Boets Jordegods 1 pd 12 Mrk Smør og 16 Kd: Malt i Gaarden Hjertaas, No 76 i Herløe Skibrede, er udlagt til Creditor Henrich P: Bruus og 1 ½ Mrk Smør i /:!! (s: = samme) Gaard er udlagt til Creditor Tollev Olsen Tostensvig.

42. Do: efter Synneve OlsDatter Herløevæhr, sluttet 24 Augustii 1811, hvorved Boets Jordegods 6 ¾ Mrk Smør, 3 Kd: Malt, 1/8 Faar, 4 ½ Mrk Fisk i Gaarden Tosche, No 56 i Herløe Skibrede er udlagt til Enkemanden Gudmund Michelsen Herløevær, samt 6 Mrk S:r 3 Kd: Malt i Gaarden Udhelle, No 54, i Radøe, er udlagt til Døttrene Anna JacobsDr: og Ingebor GudmundsDatter, hver det halve.

43. Do: efter Anna OlsDatter Kongshavn, sluttet 12te Novbr: 1811, hvorved Boets ejende Gjestgiversted Kongshavn med paastaaende Husebygninger, i Schjolds Skibrede, er udlagt til Creditor, Consul Henrich J: Fasmer for 1500 rd.

44. Do: efter Enken Dorthe ArnesDatter Sæle, sluttet 9de Augusti 1811, hvorved Boets Jordegods 1 pd 10 4/5 Mrk Fisk i Gaarden Spilde, No 28 i Sartor Skibrede, er udlagt til Sønnen Hans Matthiassen Sæle og Sødskende.

45. Do: efter Brithe HalvorsDatter Beraas, sluttet 11te Junii 1811, hvorved Boets Jordegods 19 Mrk Smør 12 1/3 Kd: M/alt i Gaarden Møchelthun, No 29 i Alenfit, er udlagt til Enkemanden Michel Olsen Beraas og Børnene.

46. Skjøde fra Sognepræst C: R: Schønheyde til {Jf} Jomfrue Lina Prahl paa et Vaanhuus og et Nøst i Hougsvigen, {No} i Mjelde Skibrede, for Summa 1000 rd, dat: 25 Julii 1812.

47. Skjøde fra Niels Pedersen Lie til Hans Knudsen paa et Vaanhuus No 10 i 2den Rode i store Sandvigen, for 220 rd, dat: 12 Julii 1812.

48. Aflyst Obligation fra Niels Olsen Skadberg til Raadstueskriver Hagerup, stor 800 rd, mod Pant i et Vaanhuus No 43 i 1ste Rode i store Sandvigen, dateret 27 Junii 1810, efter qvitteringer af 11te Decbr: 1810 og 11te April 1812.

49. Skjøde fra Niels Olsen Skadberg til Niels Henrich Olsen paa et Vaanhuus i 1ste Rode No 43 i store Sandvigen, for 2000 rd, dat: 11te April 1812.

50. Obligation fra Niels Henrich Olsen til Assessor Edvard Hagerup for 700 rd, mod Pant i et Vaanhuus i 1ste Rode No 43 i store Sandvigen, dateret 11te April 1812.

51. Skjøde fra Alexander Wallace senior til Kjøbmand Danckert D: Krohn paa Gaarden Toft, af Landskyld 2 Voger Fisk, Matr: No 31 i Herløe Skibrede, for Summa 2350 rd, dateret 23 Julii 1811.

52. Skjøde fra Niels Larssen til Johannes Olsen paa et Vaanhuus i 2den Rode No 72 i store Sandvigen, for Summa 200 rd, dat: 8 Maii 1812.

53. Skjøde fra Erich Hanssen Dale til Anders Jenssen Mjelde paa et Vaanhuus i 1ste Rode No 70 i store Sandvigen for 400 rd, dateret 3die Aug: 1812.

54. Obligation fra Anders Jenssen Mjelde til Erich Hanssen Dahle for 400 rd, mod Pant i Vaanhuuset No 70 i 1ste Rode i store Sandvigen, dateret 3die Augusti 1812.

55. Bøxelbrev fra Sognepræst Stuvitz til Lars Olsen paa 2 pd 6 Mrk Smørs Landskyld og Skatteskyld i Gaarden øvre Todtland No 27 \i Schiold Skibrede/ dat: 2den Febr: 1812, med Revers Intet til Tugthuset.

56. Bøxelseddel fra Frue Ameln til Knud Nielssen Sture paa \Skatteskyld/ 18 Mrk \S:r/ {Fisk} \og Landskyld 1 pd 9 3/7 Mrk Fisk/ i Gaarden Fjeldstad, Matr: No 44 i Herløe, dateret 10 Julii 1812, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.

57. Skjøde fra Anders Danielsen Waxdal til Johannes Johannessen Waxdal paa 1 pd S:r 4 Kd: Malt i Gaarden indre Bouge No 22, for 500 rd, dateret 16de Junii 1812.

58. Bøxelbrev fra Sognepræst Arnold Meyer til Sergeant Johannes Johannessen Smørdal paa ½ Løb Smør Landskyld i Gaarden {Smørdal} Spieldnæs, Skatteskyld 2 pd Smør, Matr: No 105 i Lindaas Skibrede, dateret 12te Maji 1812, med Revers intet erlagt til Tugthuset.

59. Skjøde fra Steffen Bergesen Rølland til Ole Jansen Rølland paa ½ Løb S:r ½ Tønde Malt i Gaarden Rølland, No 66 i Arne Skibrede, for Summa 700 rd, dateret 29 Julii 1812.

60. Attest fra Foged Bøgh af 14de Maji 1812, hvorved Jordegodset i Gaarden yttre Sæbøe, No 11 i Radøe Skibrede, som ved Skiftet efter Torchel Rasmussen yttre Sæbøe, sluttet 16 Decbr: 1802, er udlagt til Enken og Børnene, bliver berigtiget saaledes, at den rette Skyld er 1 pd 1 1/15 Mrk Smør, 11 1/5 Kd: Malt 5 3/5 Skl: Penge isteden for de i Skiftebrevet anførte 1 pd 3/8 Mrk Smør,

9 Kd: {Malt og} ½ Potte Malt og 3 9/10 Skill: Penge.

61. Skjøde fra John Monssen Qvamme med fl: til Rasmus Torchelsen paa 22 17/25 Mrk Smør, 10 2/25 Kd: Malt og 5 1/25 Skilling Penge, ind beregnet hans egen Arvelod, i Gaarden yttre Sæbøe No 11 i Radøe Skibrede, for 160 rd, dateret 13 Maii 1812.

62. Bøxelbrev fra Rasmus Nielsen Maraas til Christian Ellingsen paa 18 Mrk S:r 18 Kd: Malts Landskyld og 1 pd 9 Mrk Smør Skatteskyld i øvre Syslach, No 48 i Lindaas, dat: 8de Maii 1812, med Revers Intet til Tugthuset.

63. Vilkaarsbrev fra Christian Ellingsen øvre Syslach til Jacob Michelsen og Anna MichelsDr: paa aarligt Levekaar, dat: 8de Maii 1812.

64. Obligation fra \Enken/ Marthe IversDatter indre Kilen til Rasmus Nielssen Maraas og Iver Nielssen Maaraas, stor 80 rd, mod Pant i Løsøre paa Gaarden indre Kilen i Lindaas Skibrede, dateret 18de Octobr: 1811.

65. Skjøde fra Mons Olsen Schjold til Peder Monssen paa 18 Mrk Smør, 1 Mæle Malt 1/16 Hud i Gaarden Schjold No 68 i Schjolds Skibrede, dateret 1ste Maii 1812, for Summa 499 rd, og Vilkaar af Værdie 40 rd aarlig.

66. Vilkaarsbrev fra Peder Monssen Schjold til hans Forældre Mons Olsen og Marthe PedersDatter, paa aarligt Levekaar af Værdie 40 rd aarlig, dateret 1ste Maii 1812.

67. Bøxelseddel fra Kjøbmand Gerdt H: Meyer til John Johannessen Fortunen paa 1 pd Smør 1/3 Hud Landskyld og 1 pd 12 Mrk Smør Skatteskyld i Gaarden Øfstebøe No 33 i Schjolds Skibrede, dateret 14 Febr: 1812, med Revers Intet til Tugthuset.

68. Skjøde fra {Kjøbmand} Anders Larssen Borge til Kjøbmand Lyder Harrje paa et Vaanhuus No 2 i 2den Rode i store Sandvigen, for 180 rd, dateret 4de Aug: 1812.

69. Skiftebrev efter Krigs Commissair Henning Friman Dahl, sluttet 6te Augusti 1811, hvorved Boets Jordegods i Gaarden Gjære med flere, er udlagt saaledes som Skjødebogen fol: udviser.

70. Obligation fra Petter Schrøder Lamberg til Lars Gudmundsen Ejde og flere, stor 1800 rd, mod Pant i Gaarden øvre Qvalem No 59 i Radøe Skibrede, dat: 15 Junii 1812.

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Thinget hævet.

Lars Blix de Fine Christie Anfind Olsen
Ole Rasmussen Jørgen Ellingsen

Forhør.

Aar 1812 d: 8de August om Formiddagen Kl: 9 blev en Extra Ret sat i Sorenskriverens Boepæl i Bergen og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2 eedsvorne Laugrettes Mænd Lars Blix de Fine og Ole Anthoniussen Byenæs, for i Overeensstem/m/else med Amtets Ordre af 22de Julii 1812, at optage Forhør til Oplysning {af} om en af Bonden Helge Samsonsen Leivestad mod Sognepræsten for Hosanger Præstegjeld, Hr: Friderich N: Arentz, udviist utilbørlig Opførsel m: v: Amtets Ordre og den dermed fulgte Skrivelse fra Sognepræst Arentz indtages her saaledes lydende: #

Til dette Forhør var af mig Sorenskriver Christie, under 29de Julii sidstleden, udstedt skrivtlig Indkaldelse, som med dens Forkyndelses Paategninger indtages her saa lydende: # Ligeledes havde jeg Sorenskriver Christie, under 29de s: M: tilskrevet Sognepræst Arentz om at opgive nærmere hvori Helge Samsonsen Leivestads paaklagede Opførsel har bestaaet og hvem der vare Vidner derom. I denne Anledning var indløbet en Skrivelse af 30te s: M: fra Sognepræst Arentz, hvilken Skrivelse er saaledes lydende: #

Anklagede Helge Samsonsen Leivestad m(ødte?) Klagen, Amtets Ordre og Klagerens senere Skrivelse af 30te s: M: bleve for den Anklagede oplæste.

Dernæst fremkom

1812: 41b

som

1ste Deponent Anklagede Helge Samsonsen Levestad, som angav sig at være 45 Aar gam/m/el, født paa Gaarden Levestad, hvor han har været givt og boesat i 21 Aar. Han benægtede at have nogensinde været sat under Justitiens Tiltale for nogensomhelst Forbrydelse. Efter Formaning til Sandhed forklarede han sig saaledes: Han benægtede aldeles at have brugt de i Klagerens Skrivelse af 30te Julii No 1 anførte Udtrykke, men sagde derimod, at han ej kunde lide de Ord, som Præsten sagde medens han stod for Alteret, betreffende den i Præstens berørte Skrivelse omhandlede Tolv Skillings Seddel. Ligeledes benægtede hand Klagerens 2den Klagepost, hvorimod han tilstod, at \han/ sagde til Klageren hjem/m/e paa Præstegaarden, at han vidste at Klageren senere havde nævnt Deponentens Navn som den der havde offret den omhandlede Tolv Skillings Seddel. Han tilstod, at han sagde til Klageren, at hans Formænd stedse havde siddet i Stol med Almuen, og at Klageren ogsaa Kunde gjøre det sam/m/e. Endelig benægtede han Rigtigheden af Klagerens 4de Klagepost. I øvrigt havde han intet videre at tilføre da han formente, at han aldeles ikke har fornærmet Klageren. Dimitteret til videre.

2den Deponent Niels Olsen Echnæs, 66 Aar gam/m/el, ubeslægtet med den Omklagede. Efter Formaning til Sandhed forklarede han, at han hørte den Anklagede sige til Klageren paa Hosanger Præstegaard inden Forligelses Com/m/issionen d: 20de Julii sidstleden, at Præstens Prædiken i Seims Kirke d: 24de Junii d: A: var god, men at Præsten siden sagde noget for Alteret saavelsom udenfor Kirken, betreffende en Tolvskillings Seddel, hvilket Anklagede ikke syntes om. Deponenten hørte ikke Anklagede sige, at Præstens Opførsel i Kirken var uanstændig eller annerledes end den burde. Videre sagde Anklagede, at Klageren havde nævnt Anklagedes Navn udenfor Kirken den bemeldte 24de Junii for at beskjæm/m/e Anklagede; men Deponenten hørte ikke Anklagede sige, at dette skeede for Alteret eller i Kirken. Helge Samsonsen Leivestad sagde ligesaa til Klageren, at denne gjerne kunde sidde blant Almuen i Kirken ligesaavelsom hans Formænd, der have været lige saa brave Mænd som Hr: Arentz selv. Endelig forklarede Deponenten, at Helge Samsonsen Levestad een gang talede noget højt til Klageren den omforklarede Tid, og at Klageren bad Anklagede tie stille, hvilket Anklagede strax gjorde. Deponenten, der selv er Forligelses Com/m/issair, kan ellers ikke sige, at Anklagede holdt nogen Støy eller opførte sig saaledes, at det kunde forstyrre eller fornærme Forligelses Com/m/issionen. Videre vidste han ikke til Oplysning om det Passerede, undtagen at Deponenten advarede Omklagede i Forligelses Com/m/issionen om at tage sig vare for at sige noget fornærmeligt til Klageren {og} \men derimod/ at forlige sig med denne. Dimitteret til videre.

3die Deponent, Niels Olsen Lie, 50 Aar gam/m/el og ubeslægtet med Anklagede. Efter Formaning til Sandhed forklarede han sig aldeles overeensstem/m/ende med 2den Deponent, hvis Forklaring han siden hørte oplæse og aldeles vedkjendte sig, som sin egen. Dimitteret til videre.

Da ingen videre Oplysning for Tiden var at erholde, blev Forhøret sluttet.

Lars Blix de Fine Christie Ole Antonesen Banes!! (Byesnæs)

1812: 42

Same Dag og Sted, om Formiddagen Kl: 11 continuerede Justits Sagen Foged Bøgh, som Actor, contra Ole Iversen Kjellevold i Overværelse af Laugrettesmændene Lars Blix de Fine og Anfind Olsen.

Foged Bøgh mødte og fremstillede den Tiltalte løs og ledig for Retten og tilkjendegav, at han ikke endnu havde modtaget det i Sagen reqvirerede Forhør fra yttre Sogn. Actor forlangte derfor Opsættelse til den første for Dom/m/eren belejlige Tid.

Defensor Procurator Hjorth Stuvitz mødte og reserverede det fornødne.

Eragtning:

Da Dom/m/eren skal rejse bort i Morgen for at behandle endeel beram/m/ede Aasteds Forretninger, og han ikke kom/m/er tilbage førend d: 21de d: M:, saa udsættes Sagen til Løverdagen d: 22de August 1812 om Formiddagen Kl: 11.

Arrestanten blev Laugrettet overleveret for at føres tilbage i Arrest.

Lars Blix de Fine Christie Anfind Olsen

Same Dag og Sted blev, i Sagen Erich Nielsen Finne contra Peder Larsen Elje, /: ad: Fol: 32 :/ i Overværelse af Laugrettesmændene Lars Blix de Fine, Jørgen Ellingsen, Anfind Olsen og Ole Rasmussen, afsagt følgende

Dom:

Ved mundtlig Stævning af 14de Junii 1812 sagsøger Bonden Erich Nielsen Finne, af Wosse Tinglaug, Bonden Peder Larsen Elje til at betale ham skyldigværende 20 Rd: og Leje for en Koe og at udrede Sagens Omkostninger, m: v:.

Ciitanten har fremlagt en Revers, underskrevet af Peder Larsen Brekhuus d: 5te Julii 1808, til Citanten for 20 Rd:; Derimod har han hverken opgivet Størelsen af den paastævnte KoeLeje, ej heller tilvejebragt Beviis for at Indstævnte skylder samme.

Indstævnte har benægtit Søgemaalets Rigtighed i det Hele og paastaaet sig friefunden samt tillagt i Omkostninger 20 Rd:

De af Citanten førte og paa Reversen underskrevne Vitterligheds Viidner har ikke kunnet Vidne, at de have seet Indstævnte underskrive den fremlagde Revers; Reverssen er desuden forældet, da den ikke er paatalt inden den ved Forordningen af 25 Maij 1804 § 3 fastsatte Tid. Den kan altsaa ikke være Beviis imod Indstævnte.

Paa Grund heraf maae Indstævnte i det Hele friefindes og Citanten tilpligtes at erstatte ham Sagens Omkostninger, samt desuden at bøede for unødig Trætte.

Det anordnede stemplede Papir er bleven brugt.

thi Kjendes for Ræt:

Indstævnte Peder Larsen Elje bør for Citantens, Erich Nielsen Finnes, Tiltale og Paastand i denne Sag frie at være, hvor imod Citanten Erich Nielsen Fine!! (Finne) bør erstatte Indstævnte Peder Larsen Elje dette Søgemaals Omkostninger med sex Rixdaler, samt udrede i Bøder {i Bøder} til Justits Cassen, for unødig Trætte, saameget som Dom/m/en og Seglet koster. At efterkom/m/es inden Femten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Lars Blix de Fine Christie Anfind Olsen
Ole Rasmussen Jørgen Ellingsen

1812: 42b

Aar 1812 d: 22de Aug: om Formiddagen Kl: 11 {blev, efter} continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen, Justits Sagen Foged Bøgh som Actor, contra Arrestanten Ole Iversen Kjellevold, og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2 eedsvorne Laugrettesmænd Jørgen Ellingsen og Ole Rasmussen.

Foged Bøgh mødte og tilkjendegav, at han ej kunde fremstille den Actionerede i Retten, da Tiltalte skal være bortrømt af Arresten i næstforrige Uge. Actor tilkjendegav derhos at han ej

endnu havde fra Amtet modtaget det tit ommeldte Forhør fra yttre Sogn, hvorfor han begjerede Sagen udsat til Løverdagen d: 29de d: M: om Formiddagen Kl: 11.

Defensor Procurator Hjorth Stuvitz mødte og reserverede det fornødne.

Eragtning:

den begjerte Anstand bevilges.

Jørgen Ellingsen Christie Ole Rasmussen

Forhør.

Aar 1812 d: 28de August om Formiddagen Kl: 11 blev en Extra Ret sat i Sorenskriverens Boepæl i Bergen, og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2 eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Niels Andersen Stien, for, ifølge Enroullerings Chefens, Hr: Com/m/andeur Friesh's, Begjering, af Gaars Dato, at optage et Forhør til Oplysning om endeel fra Skipper Niels S: Wiig deserterede Matroser, m: v: Com/m/andeur Friesh's Forbemeldte Anmodning, tegnet paa Skipperens Anmeldelse af 26de d: M:, indtages tilligemed Anmeldelsen saaledes lydende: #

Efter Indkaldelse mødte Skipper Niels Simonsen Wiig, fra RingKjøbing, 31 Aar gam/m/el. Hans Anmeldelse af 26de dennes blev oplæst for ham og han vedstod dens Rigtighed i eet og alt, samt forklarede derhos, at han ej veed at opgive nogen Aarsag eller Anledning til at Styrmanden og de i hans Anmeldelse først anførte 2 Matroser deserterede, og endelig, at Matrosen Niels Bertel Lauritzen laae syg af tærende Sygdom i 8 Uger forinden han døde. I øvrigt sagde Deponenten, at han ikkun var udclareret med bemeldte 4 Mand og at han altsaa ikke nu har nogen af sit Mandskab her, der om det Passerede kan afgive Vidensbyrd. Denne Forklaring blev oplæst for ham; han vedstod dens Rigtighed og blev Dimitteret.

Forhøret blev derefter sluttet for at beskrives, i Overeensstem/m/else med Forordningen af 3 Junii 1803 § 56, og at tilsendes Hr: Com/m/andeur Friesh.

Lars Blix de Fine Christie Nils Andersen Stien

Aar 1812 d: 29de August om Formiddagen Kl: 11 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Justits Sagen Foged Bøgh, som Actor, contra Ole Iversen Kjellevold, og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2 eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen.

Actor Foged Bøgh mødte og fremlagde det forhen i Sagen ommeldte Forhør fra yttre Sogn, begyndt og sluttet d: 17de Julii 1812; men da det bliver fornødent, i Anledning af 3die og 4de Vidnes Forklaring, at indhente nye Oplysning

om hvem de omvidnede Budejer fra Sandals Stølen ere og at faae disse afhørte betreffende de Madvarer, som Tiltalte skal have stjaalet fra dem, saa har Actor allerede igjennem Amtet forlangt disse nye Oplysninger tilvejebragte, og i den Anledning begjerede han Sagen opsat til Mandagen d: 28de September 1812 om Formiddagen Kl: 11. Han tilkjendegav derhos, at Tiltalte ikke endnu er bleven greben. Bemeldte Forhør vedhæftes Acten.

Defensor Procurator Hjorth Stuvitz mødte og forbeholdt det fornødne.

Eragtning:

Den forlangte Opsættelse bevilges.

Lars Blix de Fine Christie Anfind Olsen

Aar 1812 den 12te September blev i Sagen Anders Knudsen Fyllingen, for Myndlingen Anders Olsen øvre Tvedt, contra Simon Olsen øvre Tvedt, i Overværelse af Laugrettesmændene Andreas Nielssen Fjøsanger og Ole Olsen Sandal, i Sorenskriverens Boepæl i Bergen afsagt følgende

Dom:

Ved Stævning af 3 Julii 1812 sagsøger Anders Knudsen Fyllingen, som Formynder for Myndlingen Anders Olsen øvre Tvedt, Bonden Simon Olsen øvre Tvedt at lide Dom til at føde for Myndlingen een Koe og 2 Faar efter derom oprettet Contract, samt at udrede dette Søgemaals Omkostninger.

Citanten har fremlagt et inden Forligelses Com/m/issionen den 10de April 1809 sluttet Forlig, hvorved Indstævnte har forbundet sig at svare og holde til Myndlingens Moder, Enken Anna Andersdatter øvre Tvedt, en Koe foeret, med Stie og Agt, samt 3 Smaler /: Faar :/; hvilket Levekaar, saafremt hun indlader sig i Egteskab, skulde tilfalde hendes syglige og svage Søn, Anders Olsen for hans Levetid. Citanten har derhos fremlagt Udskrift af Justits Protocollen, hvoraf sees: at Myndlingens Stedfader, Lars Andersen Gatteland, forhen har paastævnt, men senere frafaldt Søgemaal om det nu paastævnte.

Da dette viser at Myndlingens Moder er gift, og at Vilkaaret altsaa tilfalder {Moderen} Myndlingen, saa har Citanten paastaaet Indstævnte kjendt pligtig at betale Myndlingen i Erstatning for det paastævnte Vilkaar for Aaret 1811, 30 Rd:, samt for Eftertiden enten at føde for Myndlingen een Koe og 2 Faar, med Stie og Agt, og at udlevere {Afgrøden} \Afdrotten/ af sam/m/e, alt i forsvarlig Stand, og det under en passende Mulct til Fattig Cassen, eller og at udrede til Myndlingen for hvert Aar, istædet for bemelte Kreatures Foster og Agt 30 Rd:, samt endelig at betale dette Søgemaals Omkostninger med 16 Rd:.

Indstævnte har ikke mødt i Sagen.

Ifølge de af Citanten tilvejebragte Oplysninger maae han altsaa, paa Grund af Lovens 1 – 4 – 32 Art: og Forordningen af 3 Junii 1796 § 2, ansees at have stiltiende erkjendt Rigtigheden af de tilvejebragte Beviisligheder og at have renunceret paa Indsigelsen mod samme; hvorfore han maae tilpligtes, enten at præstere det paastævnte Vilkaar in natura eller og at udrede i Erstatning for samme saameget som upartiske Mænd finde passende,

1812: 43b

hvilket {alt}\og/saa maae blive tilfældet i henseende til Vilkaaret for afvigte Aar 1811.

Efter Omstændighederne bliver ogsaa Indstævnte at ansee som temere litigans.

Det anordnede stemplet Papier er i denne Sag bleven brugt, da det fremlagte Forliig ikke kan ansees som de simple Gjelds Fordringer, hvorom Foerdringerne, efter Forordningen af 25 Maij 1804 § 15, bør omskrives paa stemplet Papier.

thi Kjendes for Ræt:

Indstævnte Simon Olsen øvre Tvedt bør erstatte Myndlingen Anders Olsen øvre Tvedt det paastævnte Vilkaar af een Koe og 2 Faars Foster, for Aaret 1811, med saa stor Sum Penge, som upartiske Mænd, efter Avlig Omgang, fastsætte. Ligeledes {..} bør han fremdeles enten svare og holde Aarligen til Myndlingen Anders Olsen øvre Tvedt, for dennes Livstid, een Koe og 2 Faar forsvarligen foret, med Stie og Agt, samt inden hvert Aars Forløb udlevere afdrotten af sam/m/e til Myndlingen i forsvarlig Stand, eller og udbetale denne, inden hvert Aars Nyttaar saa stor Sum Penge, som uvillige (upartiske) Mænd, efter lovlig Omgang, vurdere bemeldte Vilkaar for. Endelig bør Indstævnte erstatte Citanten dette Søgemaals Omkostninger med 16 Rd:, samt udrede til Justits Cassen, for unødig Trætte, saameget som Dommen og Seglet koster. At efterkom/m/es til de foranførte Terminer efter at denne Dom 15ten Dage tilforn lovligen er forkyndt, under Adfærd efter Loven.

Christie
Anders Nielsen Fjøsanger. Ole Olsen Sandal.
begge med holdt Pen.

Forhør.

Aar 1812 d: 16de September om Formiddagen Kl: 9 blev en Extra Ret sat i Sorenskriverens Boepæl i Bergen og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2 {af Fogeden opnævnte} eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen, for, efter Anmeldelse af 12te s: M: fra Hr: Foged Bøgh og udstedt Indkaldelse af 14de næstefter, at optage et Forhør over en fra Tugthuset undviigt og siden paaGrebet Person navnlig Ole Wangsnæs, tilligemed et med ham grebet Fruentim/m/er, af Navn Antonette Halvorsdatter. Fogedens Anmeldelse og Indkaldelsen indtages her saaledes lydende: #

Ole Bendixen Wangsvæs og Antonette Halvorsdatter vare tilstede i Retten frie for Baand og Tvang.

Efter Indkaldelsen fremstod som

1ste Deponent Ole Pedersen Biskopshavn, som angav sig at være 61 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede han, at han sidstleden Fredag Aften fik høre Rygte om at den af Tugthuset undviigte Ole Bendixen Wangsnæs opholdt sig i Bredalen, under store Sandvigen, og at Deponenten næste Morgen underrettede Fogeden derom og, efter Fogedens begiering, var behjelpelig i at opsøge den Undvigte, hvilket sam/m/e Dag skeede. Nærværende Ole Wangsnæs blev antruffen i Stuen hos Niels Aamundsen Bredalen. Han havde hos sig nærværende Qvinde Menneske Antonette Halvorsdatter. Begge

1812: 44

disse Personer havde hos sig 3 Kister, 2 Bom/m/er, en Tine, en gryde, en Fjerding, en Sæk, {m: m:}, samt en Færings Baad, med Mast og Segl, {he} endeel Sengklæder, m: m:, som de sagde at være dem tilhørende. Baade Antonette Halvorsdatter og Ole Wangsnæs bleve, efter Fogedens Ordre arresterede, og bragte til Fogeden tilligemed det hos dem fundne Tøy. Deponenten veed aldeles intet til Oplysning om, at noget af Tøjet er stjaalet, eller hvor sam/m/e er kom/m/et fra. Han kjender Antonette Halvorsdatter, men veed ikke at hun nogensinde har begaaet Tyverie. Videre vidste han ej til Oplysning. Dimitteret til videre efter at have hørt oplæse og vedkjendt sig denne Forklaring.

2den Deponent Mons Olsen Øyjorden, 38 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede han sig aldeles ligesom første Deponent ihenseende til de Angjeldendes Paagribelse. Videre sagde han at han aldeles ikke kjender Arrestantinden Antonette Halvorsdatter eller veed at forklare noget om hende. Heller ikke veed han at opgive hvorledes de Angjeldende ere komne i besiddelse af de hos dem fundne Koster. Han angav, at han, for omtrent 6 eller 7 Uger siden, mistede af sit Qværnehuus omtrent 1 ½ Vog Havremeel, og at Deponenten har hørt sige, at Ole Wangsnæs omtrent paa den Tid skal have buden Mons Egevigens Kone, Marthe Andersdatter, Havremeel til Kjøbs, hvilket Meel formodentlig har været Deponentens. Videre vidste han ej til Oplysning. Dimitteret til videre efter at have hor!! (hørt) denne Forklaring oplæse og vedkjendt sig dens Rigtighed.

3. Deponent Niels Aamundsen Bredalen, 54 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede han, at nærværende Ole Bendixen Wangsnæs tilligemed Antonette Halvorsdatter kom til Deponenten i Onsdags i forrige Uge og begjerede, at de maatte faae Natteleje for een Nat, samt at de maatte sætte deres Tøy ind hos ham, hvilket Depponenten tillod dem. Antonette blev om Natten i Deponentens Huus, men da Deponenten om Aftenen

kom hjem fra Fiskerie hørte han, at Ole Wangsnæs var gaaet til Byen. Næste Dags Formiddag skal Ole Wangsnæs være kom/m/et tilbage. Sam/m/e Aften omtrent Kl: 5 gik Ole Wangsnæs atter ud og kom ej tilbage førend Fredag Formiddag. Naar Ole Wangsnæs saaledes kom tilbage bragte han intet Tøy med sig, men blot et Par Brød og en liden Flaske Brændeviin. Deponenten fattede Mistanke til Ole Wangsnæs da han saaledes havde været ude i 2 Nætter, og bad ham derfor rejse bort med sit Gods. Ole Wangsnæs undskyldte sig med at han havde havt Ærende at kjøbe blaaefarve i Byen, bad om Natteleje endnu een Nat, fik Tilladelse og blev denne Nat hos Deponenten. Den Tid de Angjeldende kom til Deponenten, havde de med sig en Baad og Sejl, samt endeel Tøy, der alt blev bragt med dem da de toges i Arrest. Deponenten spurgte ikke Ole Wangsnæs om Pass, da denne udgav sig for en omrejsende Handels karl. I den Tid de Angjeldende vare til Huse hos Deponenten savnede han intet, som han kan have dem mistænkt for at have stjaalet; ej heller veed han at opgive hvorfra de have taget det Tøy, de havde med sig. Deponenten benægtede \at/ have nogensinde været under Justitiens Tiltale. Hans Forklaring blev oplæst for ham, han vedstod dens Rigtighed og blev dimitteret.

1812: 44b

Foged Bøgh mødte og overleverede Retten 3 Rixdalers Sedler, som bleve fundne hos {Tiltalte} \Ole Wangsnæs/ den Tid, han blev taget i Arrest, tilligemed en Læder-brevtaske, med 8 Tolvskillings Sedler i, hvilket ligeledes blev fundet hos Ole Wangsnæs. Paa denne Bog staaer skrevet, at den tilhører Corporal Aslach Sjursen Togskild. Endvidere overleverede Fogeden 9 Stk: større og mindre Nøgler samt endeel hos de Angjeldende fundet og forseiglet Tøy. Baaden, med Tilbehør, er forvaret i Sandvigen.

Fogedens Anmeldelse af 12te September saavelsom Dom/m/erens udstedte Indkaldelse blev nu oplæst for begge de Angjeldende, hvorefter særskielt og ubunden fremstod

Ole Bendixen Wangsnæs, som angav sig at være 34 Aar gammel. Han tilstod at han i dette Aar, saavel ved denne Rets som Stiftsoverrettens Dom, for Tyverie \og Bedragerie/, dømt at arbejde i Bergens Tugthuus i eet Aar, og at han for omtrent 6 Uger siden er undvigt derfra. Siden den Tid har han deels strejfet omkring paa Landet lige indtil Søndfjord deels af og til været i Bergen. For circa 5 Uger siden rejste han fra Bergen tilligemed Antonette Haldorsdatter, med hvem han blev kjendt paa et Vertshuus kaldet Westindien, ved Nøstet i Bergen. Deponenten fandt en baad drivende paa Vaagen i Bergen med et Par Aarer i. Denne Baad tog Deponenten en Morgen tidlig Kl: 4, og i den rejste han bort nordefter med Antonette Haldorsdatter. Den Tid Deponenten var paa frie Fod forinden han var tiltalt for Bedragerie, havde han for varet omtrent 70 rd under en Steenhelle ude ved Hellen nordenfor Biskopshavn. Disse Penge, som vare af dem, han havde til overs for endeel af Kjøbmændene Gran og Leganger crediterede og siden solgte Varer, tog Deponenten nu til sig. Han rejste derpaa videre nordefter og laae om Nætterne i sin Baad. Imidlertid har han støbt og solgt Tinknapper og derved ernæret sig og Antonette. Tinnet kjøbte han deels førend han rejste fra Bergen og deels har han hist og her kjøbt noget paa Landet. Den Baad, som Deponenten tog i Bergen, er {endnu} den sam/m/e, som han havde hos sig den Tid han blev arresteret. Sejlet og Masten har Deponenten kjøbt for 12 rd hos en Bonde, som boede ude ved Havet vestenfor Hornelen; men Deponenten veed hverken Gaardens eller Bondens Navn. De af Fogeden hos Deponenten fundne {Knapper} 4 rd \i/ Sedler ere af de Penge, for hvilke han har solgt Knapper. Brevtasken har Deponenten kjøbt for 1 rd hos en Verthuus Kone paa Næsset i store Sandvigen, hvilken Kone skal hedde Pouline. De øvrige af Fogeden i Dag overleverede Koster bleve nu foreviiste Deponenten saaledes: 1. en stor aflang sort Kiste, forseglet. Deponenten sagde at dette var hans egen Kiste, og at den har staaet i Forvaring hos Antonette Haldorsdatter. 2. en mindre Kiste med Jernhank i Laaget, forseglet. Denne sagde

Deponenten at være Antonette Haldorsdatter tilhørende. 3. en aflag Træebom/m/e med Jernbeslag og 2 Jernringe under Bunden, \forseglet./ Denne sagde Deponenten ogsaa at tilhøre Antonette. 4. en di!! (ditto) Bom/m/e med een Ring under Bunden, forseglet. Deponenten sagde, at denne ogsaa er Antonette

1812: 45

tilhørende. 5. et lidet aflangt Træeskrin, uden Laas, forseglet. Dette sagde Deponenten at have kjøbt hos den sam/m/e Mand, hos hvem han kjøbte Sejlet og Masten. 6. en Sæk, forseglet. Deponenten sagde at der i sam/m/e var endeel Sengklæder, et Par Støvler, en Skindhat, m: m:. Sækken har Deponenten havt i Forvaring hos Antonette, og han kan ej huske hvorfra han har faaet den. Sengklæderne tilhøre Antonette. Skindhatten og Støvlerne har Deponenten kjøbt hos en ham ubekjendt Mand i Søndfjord for 7 rd. 7. En Gryde. Denne sagde Deponenten at have kjøbt hos en ubekjendt i Søndfjord. 8. En Tine, med Laag, hvilken Deponenten sagde at han for længe siden har kjøbt hos en Bonde og siden havt staaende hos Antonette. 9. En Amber, med Laag, mærket M. Denne har Deponenten tilbyttet sig i Søndfjord tilligemed 10. en Fyrretræes Fjerding. 11. en liden Amber, mærket i Bunden IKS (K'en snudd 90 grader til høyre). Deponenten erklærede, at denne tilhørte Antonette. I øvrigt benægtede Deponenten at have siden hans Desertion forøvet Tyverier eller Bedragerier. Han tilstod at Antonette Haldorsdatter var vidende om, at han var undvigt af Tugthuset.

De af Fogeden overleverede Nøgler tilhøre Antonette forsaavidt de ikke {til}høre til Deponentens Kister eller Bom/m/e.

Deponenten blev nu atter paa nye adspurgt om enhver af de foranstaaende Koster. Han vidste at give de sam/m/e Svar ihendseende til alt undtagen No 5, som han nu sagde at have kjøbt af den sam/m/e Mand, hos hvem han kjøbte Skindhatten og Støvlerne. Deponenten benægtede, at være vidende om, at Antonette Haldorsdatter har forøvet Tyverier. Videre Tilstaaelse eller Forklaring var ikke af Deponenten at erholde. Dimitteret til videre.

Derefter fremstod, frie for baand og Tvang, særskilt anholdte

Antonette Baar Halvorsdatter, som angav sig at være 29 Aar gam/m/el, født i Wiigs Præstegjeld i yttre Sogn. Hendes Forældre hedte Baar Halvorsen og Berthe. Faderen var Huusmand, men hun veed ej paa hvilken Gaard, da hun, som lidet Barn, er kommet til Bergen, hvor hun siden har tjent. Hun benægtede at have nogensinde været under Rettens Tiltale eller at have forøvet Tyverie. Hun tilstod at hun for omtrent 8 Uger siden er rejst herfra med Ole Bendixen Wangsnæs, som hun vidste at være undvigt af Tugthuset. Aarsagen, hvorfor hun rejste var fordi en Person, der hedte Mons og som nyelig var sluppet ud af Tugthuset, lovede hende, at naar hun rejste med Ole Wangsnæs og kom til bemeldte Mons, skulde hun faae styre Huset for ham paa hans Gaard. De rejste fra Bergen paa en Baad, som Ole Wangsnæs sagde at have fundet. Da de rejste havde Ole Wangsnæs med sig det sam/m/e Sejl, som var med Baaden da de bleve arresterede. De have rejst om, paa Landet nor efter til Nordfjord, og han har støbt og solgt Tinknapper af et gam/m/elt Tinfad, han sagde at have kjøbt i Bergen, og hun har solgt endeel Tørklæder og andet af hendes Tøy, som hun havde med sig. For Pengene have de kjøbt Mad og Drikke. Hun benægtede at have stjaalet det ringeste eller at være vidende om, at Ole Wangsnæs har stjaalet noget i den Tid, hun har fulgt med ham. Hun erklærede bestemt, at Ole Wangsnæs ikke var nogensteds i Land ved Hellen da de rejste nordefter, og at han heller ikke har sagt hende, at han vilde tage eller har taget Penge, som han havde forvaret tilforn; men hun havde 12 rd, da de rejste fra Byen og for disse har de en Tid

1812: 45b

kjøbt Fødevarer. De foran specificerede Koster bleve hende nu foreviiste. Hun sagde at Kisten No 1 var Ole Wangsnæs tilhørende og at han havde den i Baaden da de rejste \fra Bergen/. Hun benægtede at have havt den i Forvaring for ham. Kiste {…….} No 2 ere Deponentinden tilhørende. Bom/m/en No 3 tilhører Ole Wangsnæs, som havde den med fra Bergen. Bom/m/en No 4 er Deponentinden tilhørende og hun har havt den med fra Sogn fra hendes Forældre. Skrinet No 5 er Deponentindens, og hun har kjøbt det hos Hans Sivertsen bordarbejdsmand i Bergen. Sækken No 6 tilhører Ole Wangsnæs, som havde sam/m/e med fra Bergen tilligemed deri værende Støvler og Skindhatten. Sengeklæderne tilhøre Deponentinden, som i mange Aar har ejet sam/m/e. Gryden No 7 \har/ tilhørt{e} Deponentinden i mange Aar. Tinen No 8, Amberne No 9 og 11 samt Fjerdingen No 10 tilhøre ogsaa Deponentinden, og hun benægtede at have faaet nogen af disse hos Ole Wangsnæs, men hun bragte dem med sig her fra Byen da hun rejste nordefter med Ole. De 2 store Nøgler tilhøre Ole Wangsnæs \de 2 mindre Deponentinden/, men de 5 smaa har {Deponentinden} \hun/ i forrige Aar fundet paa Engen i Bergen. Brevtasken har Ole Wangsnæs sagt at have kjøbt for 1 rd, i den Tid de vare hos Niels Amundsen Bredal. I øvrigt erklærede hun at være uvidende om, hvorfra Ole Wangsnæs har faaet de øvrige, ham tilhørende Koster. Deponentinden sagde, at hun sidste Gang com/m/unicerede i Domkirken i Bergen for 6 Aar siden. Videre Tilstaaelse eller Forklaring var ikke af hende at erholde. Hendes Forklaring blev oplæst for hende, hun vedstod dens Rigtighed og blev dimitteret.

Da det var langt over Middag blev Forhøret udsat til i Eftermiddag Kl: 4. Ole Wangsnæs blev udleveret til Tugthuus Portner Aamund Dahl. Antonette Halvorsdatter blev Laugrettet overleveret for at føres tilbage i Arrest. Kostene bleve til videre tagne i Rettens Forvaring.

Lars Blix de Fine Christie Anfind Olsen

Sam/m/e Dag om Eftermiddagen Kl: 4 continuerede det fra om Middagen udsatte Forhør over Ole Bendixen Wangsnæs og Antonette Baar Halvorsdatter paa sam/m/e Sted og i Overværelse af de sam/m/e Personer som forhen.

Begge Inqvisiterne bleve løse og ledige i Retten fremstillede. I Anledning af deres hinanden modsigende Forklaringer blev først frem kaldt Ole Bendixsen Wangsnæs. Han vedblev sin forhen afgivne Forklaring, dog sagde han, at \han/ ikke tog frem de omforklarede 70 rd, der laae under en Helle ved Hellen, paa den Tid han rejste nordefter med Antonette, men at han havde udtaget dem førend han rejste med hende og dog efterat han var undvigt af Tugthuset. I Anledning heraf bleve de nu begge confronterede. Antonette Halvorsdatter sagde nu, at Ole Wangsnæs ikke havde Sejlet med sig fra Bergen, men at han en Dag medens de vare i Nordfjord kom med Sejlet. Hun veed ikke hvor eller hvorledes han har faaet sam/m/e, da han ej sagde hende noget derom. Hun tilstod nu, at Kisten No 1 stod i hendes Forvaring da de rejste fra Byen og at den derfar blev taget med dem. Ligeledes sagde hun at Bom/m/en No 3 har staaet hos hende fra forrige Aar da Ole Wangsnæs blev arresteret. Ole Wangsnæs erklærede, at han havde givet hende denne Bom/m/en. Antonette Halvorsdatter tilstod nu at hendes forrige Forklaring om at hun havde kjøbt Skrinet No 5 er usandfærdig,

1812: 46

og at Skrinet derimod tilhører Ole Wangsnæs, men at hun ej veed hvorfra han har faaet sam/m/e. Hendes øvrige Forklaringer om Sækken No 6, med Støvlerne og Skindhatten, saavelsom om Kosterne No 7, 8, 9, 10 og 11 vedblev hun fremdeles, Ole Wangsnæs forklarede nu, at han ej havde kjøbt Støvlerne og Skindhatten i Søndfjord, men at han havde kjøbt sam/m/e af en Bonde, som han ej kjendte, ved Strømsnæsholmen. Ligeledes sagde han \at han/ ej heller kjøbte Gryden No 4 i Søndfjord, men at han havde kjøbt den for 7 mrk hos en Bonde vestenfor Quarven, hvor hen han rejste strax efter hans Undvigelse. Antonette

Halvorsdatter vedblev sin Forklaring at have ejet Gryden i mange Aar og at hun selv tog den med sig fra Bergen. Han vedblev sin Forklaring ihenseende til Tinen No 8, og Antonette sagde nu, at hun fik den til Foræring af Ole Wangsnæs i forrige Aar. Videre fragik Ole Wangsnæs sin Forklaring at have tilbyttet sig Amberen No 9, men vedblev denne Forklaring ihenseende til Fjerdingen No 10. Antonette frafaldt sin Forklaring ihenseende til denne Fjerding, og erklærede at Ole Wangsnæs har sagt hende, at have tilbyttet sig den som omforklaret af ham.

Videre eller anden Bekjendelse var ikke af Inqvisiterne at erholde. Den store Kiste No 1 blev aabnet. Deri fandtes {et hvidt Aaklæde} et Par graae Buxer, en blaa Vest, og et Par uldne Hoser, samt en Skjorte, som Ole Wangsnæs tilstod at tilhøre Manufacturhuset og som han var iklædt den Tid han deserterede. Disse Ting bleve nu udleverede til Tugthuus Portneren Amund Dahl, som var tilstede og erklærede sam/m/e for Tugthusets Ejendom. Samtlige af Fogeden indleverede Kister og Gjem/m/er bleve nu med Rettens Seigl forsynede for saaledes at beroe i Rettens Forvaring.

Da ingen videre Oplysning for Tiden var at erholde blev Forhøret sluttet, for at beskrives og sendes til Amtet. Ole Wangsnæs blev udleveret til Portner Aamund Dahl, og Antonette til Laugrettet for at føres i Arrest.

Lars Blix de Fine Christie Anfind Olsen

Aar 1812 d: 28de September om Formiddagen Kl: 11 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Justits Sagen Foged Bøgh, som Actor{,} contra Ole Iversen Kjellevold, og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2 eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Jørgen Ellingsen.

Foged Bøgh fremsendte skrivtligt Indlæg, af {28de Sept:} Dags Dato, hvori Anstand begjeris til 9de October 1812 Form: Kl: {19} \10/

Defensor mødte ikke. Actors Indlæg indtages her saaledes lydende: #

Eragtning:

Den begjerte Anstand bevilges.

Lars Blix de Fine Christie Jørgen Ellingsen

Aar 1812 d: 1ste October blev det almindelige Høste- Sage- og Skatte-Ting for Sartor Skibrede fremholdt paa Thingstedet Tøsøen, og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de 4 eedsvorne Laug rettes og Meddomsmænd: Thomas Olsen Bildøen, Ole Michelsen Worland, Engel Nielsen Foldenæs og Johannes Jensen Børnæs. Foged Bøgh, Skibredets Lehnsmand og endeel thingsøgende Almue var tilstede.

Hvor da først blev publiceret følgende Kongl: Anordninger: nemlig de, som paa Som/m/erthinget for Lindaas Skibrede d: 8de Maii 1812, for Hosanger Skibrede d: 20de s: M:, for Arne Skibrede d: 27de s: M: og for Wasværns Thinglaug d: 3die Julii næstefter ere blevne bekjendtgjorte

1812: 46b

fra No 29 til 48 inclusive, og dernæst endvidere, de som bleve publicerede paa Maanedsthinget i Bergen d: 3 Aug: 1812, samt de andre følgende:

1. Forordning, af 9de Junii 1812, betreffende hvorledes der skal forholdes ved Salg af faste Ejendom/m/e.

2. Placat, af 24de Junii 1812, ang: hvorvidt Indkomst-Skat bliver at svare af Indtægter af Skove, Saugbrug, Kjørseler og Drivter, m: v:.

3. Forordning, af 25de Junii 1812, om stemplet Papirs Brug til Slutsedler paa Kjøbmands Gods og Varer.

4. Placat, af 12te Junii 1812, om at Lejermaals bødernes Aftingelse og Inddrivelse for Fremtiden skal være ophævet.

5. do:, af 22de Junii 1812, om Coursen af Dansk Courant mod Species i Told- og Fyr-Afgivterne for 3die Qvartal 1812.

6. do: af 18de Junii 1812, hvorved Told afgivterne af eensfarvet Steentøy forhøyes.

7. do:, af 2den Junii 1812, angaaende Udlaan af Korn.

8. do:, af 29de Maij 1812, om at Bjergerne maae beholde, hvad der bjerges udenfor Forstrandene, naar det Bjergede befindes at tilhøre Finderen.

9. Forordning, af 30te Junii 1812, ang: hvorvidt det maae være tilladt at afkjøbe de i Søe- eller Land-militair Tjeneste staaende Mandskaber deres Andeel i Priser.

10. Placat, af 24de Junii 1812, ang: hvorledes skal forholdes med stemplet Papir til Documenter, lydende paa Species eller silhverig holstensk Courant.

11. do:, af 6te Julii 1812, ang: Forhøjelse af den fastsatte Betaling for Skibs Certificaters Udstædelse.

12. do:, af 7de Julii 1812, ang: Forbud imod Contracters Oprettelse med Bønder i Norge for længere Tid, end eet Aar, om Leverancer af Tøm/m/erlast.

13. Forordning, af 30te Junii 1812, om Forbedring i Vilkaar for Embedsmænd der ere entledigede med Pension fra de med Sportler lønnede Embeder, og for disses Enker, m: v:.

14. Placat, af 30te Junii 1812, om Forhøjelse i Betaling for Tilsigelsesmændene ved Forligelses Com/m/issionerne.

15. do:, af 28 Julii 1812, angaaende hvorvidt det maae være tilladt at kjøbe Banco eller Vexler paa frem/m/ed Mynt.

16. do:, af 31te Julii 1812, ang: hvorvidt nogen maae holde Jægere, eller give Tjeneste Tyende, Liberier, m: v:,

17. do:, af 28de Julii 1812, om Frem/m/edes Rejse igjennem og Ophold i de danske Stater, saalænge Krigen varer.

18. Bekjendtgjørelse, af 30 Junii 1812, fra Com/m/erce Collegiet om de Stempler, eller Mærker, som blive at bruge af Manufactur- og Fabrik-Ejere paa deres Varer.

19. Vice-Statholderskabets Resol: af 6te Aug: 1812, ang: Vilkaarene for nye Hus mandspladses Oprettelse under Compagnie-Chefernes Embedsgaarde.

20. Cancelliets Resol: af 18de Aug: 1812, ang: den Orden, hvori tjenstdygtige Mandskaber for Fremtiden skulle udskrives i Norge.

21. Placat, af 18de Julii 1812, hvorved Strafbestem/m/elser fastsættes for de ved Telegrafvæsenet ansatte Betjente.

22. do:, af 11te Aug: 1812, ang: nogle nye Bestem/m/else i Fr: af 21de April d: A:, om Straf for Medicinal Taxtens Overtrædelse.

23. do:, af 31te Julii 1812, ang: Stads- og Galla-Uniformers, samt civile Epouletters Afskaffelse.

1812: 47

24. Placat, af 18de Aug: 1812, hvorved bestem/m/es en ugentlig Postgang imellem Ladestedet Fahrsund og Postaabnerstedet Refdvoll, m: v:.

25. Kongl: Reskript af 26 Julii 1812, om at Enhver maae vogte sig for at udsprede eller fæste Traa til Rygter.

26. Placat, af 18de Aug: 1812, om at de Boer, hvis beholdne Formue er under 100 rd, skulle være frietagne for ½ pro cento Afgivten af Arv.

27. do:, af sam/m/e Dato, angaaende Tillæg i honorarium for Lægerne i Norge og Hjelpe-Vaccinateurerne paa Vaccinations Rejser.

28. Cancelliets Skrivelse, af 19de Junii 1812, til Sorenskriver Christie, hvorved sendes et Kgl: Reskript af 15de s: M:, om at Enhver bør lægge sig efter Huusflid og frasige sig unødvendigheds Artikler, m: v:

Fogeden fremlagde det store Skatte-Thingsvidne, bestaaende af 14 Qvæstioner, hvilket inden Retten blev oplæst og hvortil Almuen og Laugrettet i Almindelighed og isærdeleshed de 2 Mænd Absalon Iversen Bjelkerøen og Niels Erichsen nordre Schouge svarede saaledes: 1ste og 2den Qv: Sv: ney. 3 Qv: og 4 Qv: Sv: ney. 5te {og 6te} Qv: Sv: ingen andre end de sædvanlige. 6te Qv: Sv: de sædvanlige saavelsom Berent Bugge, i Sundsvaagen, der sælger Tobak, Brændeviin og deslige. 7de, 8de og 9de Qv: Sv: ney. 10de Qv: Sv: jo. 11te, 12te, 13de og 14de Qv: Sv: ney.

Ligeledes fremlagde Fogeden Thingsvidnet over Mølle- Qværne- Husmænds- og Engeslet-Skatten, hvilket ligeledes blev oplæst og af Almuen og Laugrettet rigtigt befundet.

Bjergnings Thingsvidne.

For Retten mødte Absalon Iversen Bjelkerøen og Knud Larsen Bjelkerøen, som tilkjendegav, at de Søndagen d: 5te Julii 1812 omtrent ved Middags Tid hørte Folk raabe om Hjelp ude paa Korsfjorden, og at de strax roede ud hen til en Baad, som laae kantret lige for Korsnæsset, og til hvilken de saae nogle Mennesker at holde sig fast. Comparenterne bjergede da 2 Mænd, af hvilke den ene laae i Søen holdende sig fast ved nogle Aarer, og den anden var krøbet op i Baaden, der laae paa Siden. Da Baaden kantrede var der 4 Mennesker i sam/m/e, men de 2 vare druknede. De Bjergede vare 2 Matroser fra de i Haagensund stationerede Kanonbaade. Deres Navne vare Niels Knudsen indre Helle og Abel Johannesen Aaringaard. Til Oplysning derom fremlagde de en Attest, af 7de Julii 1812, fra Maanedslieutenant Poulsen. Denne Attest indtages her saaledes lydende: #

Bjergerne fremstillede dernæst følgende Vidner:

1ste Vidne Carsten Iversen Bjelkerøen, 40 Aar gam/m/el, ubeslægtet med Bjergerne. Han aflagde Lovens Eed og forklarede, at da han den ovenanførte Dag kom hjem fra Kirken til Bjelkerøen, var der sam/m/esteds de 2 foranførte Matroser, som fortalte \hans ...s folk/, at de sam/m/e Dags Middag paa Korsfjorden vare blevne reddede af Absalon Iversen og Knud Larsen Bjelkerøen; men Vidnet selv talede ikke med de Bjergede, ej heller saae han, at de bleve reddede. Denne Forklaring blev oplæst for Vidnet, som vedstod dens Rigtighed og blev dimitteret.

1812: 47b

Bjergerne erklærede, at de havde flere Vidner til Oplysning om det Passerede, men at de ikke i Dag havde kunnet faae disse med sig. De begjerede derfor Thingsvidnet udsat til i Morgen Eftermiddag, da de til den Tid haabede at Vidnerne skulle møde.

Eragtning:

den begjerte Anstand bevilges.

Om Frieskydsen:

Foged Bøgh foredrog Almuen, at de, som i Fogderiet forrette Frieskydsen for Betaling, ikke ere fornøjede med den dem hidtil af Skyds Cassen tilstaaede Betaling, 16 s: pr: Miil.

Den tilstædeværende Almue samtykkede, at der for Frieskydsen af Skyds Cassen maatte udbetales 32 s: pr: Mand for hver Miil og lige Betaling for en Sexrings eller større Baad men kun Halvparten pr: Miil for en Færings Baad. Dersom de øvrige Skibreders Almue findes villige at tilstaae 48 s: pr: Miil for Frieskydsen, da er ogsaa nærværende Almue tilfreds dermed og at lige Betaling gives for en Sexrings eller større Baad.

Da intet videre fandtes at foretage blev Thinget udsat til den følgende Dag.

Christie

Ole Michelsen Worland. OMS og bomerke
Thomas Olsen Bildøen. TOSB.
Engel Nielsen Foldenæs. ENS og bomerke
Johannes Jensen Børnæs. og bomerke

Den følgende Dag continuerede Thinget i Overværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd som Dagen tilforn.

Gam/m/elt Bjergnings Thingsvidne. vid: Fol: 47.
Bjergerne Absalon Jversen Bjelkerøen mødte og fremstillede som godvillig mødende Vidner:

2det Vidne Gjertrud Carstensdatter Bjelkerøen, 54 Aar gam/m/el og ubeslægtet med Bjergerne. Hun aflagde Lovens Eed og forklarede, at hun Søndagen d: 5te Julii 1812 ved Middags Tid hjem/m/e paa Bjelkerøen hørte at nogle Mennesker raabte om Hjelp ude paa Korsfjorden og at hun saae en Baad som var kantret ude paa Fjorden. I den Anledning rejste Absalon Iversen og Knud Larsen Bjelkerøen ud, og Vidnet saae, at disse bjergede dem, der havde raabt om Hjelp, samt at Bjergerne kom tilbage med disse, hvilke vare 2 Matroser af Kanonbaadenes Mandskab fra Haagensund. De Bjergede fik tørre Klæder og bleve plejede; de fortalte tillige; at 2 af deres Kam/m/erater, som havde været med dem i Baaden, vare druknede.

Denne Forklaring blev oplæst for hende; hun vedstod dens Rigtighed og blev dimitteret.

3. Vidne Kari Willumsdatter Bjelkerøen, 30 Aar gam/m/el og ubeslægtet med Bjergerne. Hun aflagde Lovens Eed og forklarede sig aldeles overeensstem/m/ende med 2de Vidne, hvis Forklaring hun hørte oplæse og vedstod som rigtig. Dimitteret.

Bjergerne begjerede Thingsvidnet sluttet og sig beskreven meddeelt, hvilket blev bevilget.

Brand Thingsvidne
For Retten mødte Thore Haagensen Landeraae, som angav, at han nu fra nye af havde ladet opbygge en Stuebygning, et Ildhuus og et Brændeskuur paa gaarden Landeraae, istedet for de Huse af sam/m/e Slags, som for 5 Aar siden afbrændte, og at han ligeledes havde repareret hans Sengebod, som af Ilden var bleven beskadiget.

Til Beviis om dette fremstillede han som godvillig mødende Vidner:

1ste Vidne Anders Larsen Angeltvedt, 45 Aar gam/m/el, ubeslægtet med Thore Haagensen Landeraae. Han aflagde Lovens Eed og forklarede, at bemeldte Thore Haagensen

1812: 48

nu havde ladet opføre af nye de foranførte af ham opgivne Huse, der ere større end de afbrændte Huse, som forhen stode paa Tomten, og at han ligeledes har sat i fuldkom/m/en Stand Sengeboden, der tog Skade af Ildebranden, samt at Skorstenen i Ildhuset er aldeles istandsat. Hans Forklaring blev oplæst for ham, han vedstod dens Rigtighed og blev dimitteret. Dimitteret!!

2det Vidne Lars Pedersen Angeltvedt, 52 Aar gam/m/el og ubeslægtet med den Brandlidte. Han aflagde Lovens Eed og forklarede sig aldeles overeensstem/m/ende med 1ste Vidne. Dimitteret.

Thore Landeraae forlangte Thingsvidnet sluttet og sig beskreven meddeelt, som blev bevilget.

Da ingen i Dag havde videre at føre i Rette blev Tinget udsat til i Morgen.

Christie

Thomas Olsen Bildøen. T.O.S.B. Engel Nielsen Folnæs. E.N.S. og bomerke
Ole Michelsen Worland. O.M.S. og bomerke Johannes Jensen Børnæs. og bomerke

Den paafølgende 3die October continuerede Høstetinget for Sartor Skibrede i Overværelse af de samme Laugrettesmænd som i Gaar.

Hvorda blev publiceret følgende Documenter:

1. Auctions Skjøde til Toldbetjent Hans Dahle paa et Vaanhuus paa Pladset Knarrevigen for Summa 331 rd, dateret 8de Augusti 1812.
2. Bygselseddel fra Biskop Brun til Hans Hanssen paa 13 ½ Mrk Fisk Landskyld og 9 Mrk Smør Skatteskyld i Gaarden Waage, No 73, dat: 19 Septbr: 1812, med Revers intet til Tugthuset.
3. Aflyst Obligation fra Amund Thorsen Skaalevig til Jens Thorsen for 75 rd 3 mrk 6 s, dateret 14 Novbr: 1810, mod Pant i Skaalevig No 51, efter Qvittering af 26 April 1812.
4. Aflyst Ditto fra Hans Michelsen Koursland til Madame A: C: Bruns (Bruus), stor 43 rd, mod Pant i Koursland No 19, dat: 15 Julii 1800 og Qvitteret 25 Septbr: 1812.
5. Obligation fra Hans Michelsen Koursland til Endre Michelsen Koursland stor 47 rd, mod Pant i Koursland No 19, dateret 26 Septbr: 1812.
6. Auctions Skjøde til Agent Johan Weiner Krohn paa 23 11/20 Mrk Fisk i Gaarden Spilde, No 28, for Summa 90 rd, dateret 24 Septbr: 1812.
7. Skjøde fra Ole Monssen nordre Echerhovde til Kjøbmand Dankert D: Krohn paa 1 bpd 3 Mrk Fisk i Gaarden Næsse, No 44, for Summa 200 rd, dat: 15 Septbr: 1812.
8. Bøxelseddel fra Peder Nielsen midt Fjelde til Sønnen Christopher Pedersen paa 2 pd Fisk \Landskyld og 1 pd Smør Skatteskyld/ i Gaarden Midt Fjelde, No 90, dateret 29 April 1812, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.
9. Bøxelseddel fra Arent Thomassen Echerhovde til hans Stedsøn Ole Nielssen paa 12 Mrk Smør og 6 Mrk Fisk \Landskyld og 15 Mrk Smør Skatteskyld/ i Gaarden søndre Echerhovde No 80, dateret 1ste Octobr: 1812, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.
10. Afkald fra Carsten Knudsen Leerøen til Formynderen Knud Rasmussen Leerøen for hans Arvemidler 86 rd 2 mrk 6 s, dateret 1ste Octobr: 1812.
11. Bygselseddel fra Biskop Brun til John Tostensen paa 13 ½ Mrk Fisk Landskyld og 7 ½ Mrk Smør \{Landskyld og}/ Skatteskyld i Gaarden Telnæs, No 86, dateret 19de Septembr: 1812 med Revers Intet erlagt til Tugthuset.
12. Ditto fra Wincens Monssen Worland og Mons Pedersen søndre Toft til Iver Knudsen paa 4 ½ Mrk Smør Skat- og Landskyld i Gaarden Tofteraae No 94, dat: 1ste Octobr: 1812, med Revers Intet til Tugthuset erlagt.
13. Skjøde fra Peder Michelsen Trellevig og Lars Monssen søndre Tvedt til Mons Anderssen Algerøen paa 3 ½ Mrk Fisk i Gaarden Bache No 16, dateret 1ste October 1811, for Summa 10 rd.

14. Skjøde fra Michel Larssen Hagenæs og Hans Larssen Lieskjærret til Mons Anderssen Algerøen paa 4 ½ Mrk Fisk Fisk!! i Gaarden Bache No 16, dateret 30te April 1812, for Kjøbesumma 45 rd.

15. Skjøde fra Hans Larssen Lieskjærret til Mons Anderssen Algerøen paa 6 Mrk Smør i Gaarden Lieskjæret No 93 for 150 rd, dateret 2den Septbr: 1812.

16. Bøxelseddel fra Mons Anderssen Algerøen til Hans Larssen Lieskjæret paa 6 Mrk Smør Skat- og Landskyld i Gaarden Lieskjærret, No 93, dateret 2den Septbr: 1812, med Revers intet til Tugthuset.

17. Ditto fra Niels Johnsen Skare og Lars Johnsen Folnæs til Lars Erichsen paa 18 Mrk Fisk Landskyld og 10 ½ Mrk Smør Skatteskyld i Gaarden Steensland No 14, dat: 1ste Octobr: 1812, med Revers Indtet erlagt til Tugthuset.

18. Skiftebrev efter Lars Anderssen Førland, sluttet 8de April 1783, hvorved Boets Jordegods 9 1/3 Mrk Smør i Gaarden Steensland No 14, og 4 Mrk Smør i Gaarden Sæle No 5 er udlagt til Enken Abil JohannesDatter og Børnene.

19. Skjøde fra Ingebrigt Haagensen Koursland med fl: til Hans Magnussen Førland paa 15 3/11 Mrk Fisk Landskyld i Gaarden Steensland No 14 for 48 rd, dateret 1ste Octobr: 1812.

20. Bøxelseddel fra Anders Ingebrigtsen Leerøen paa Myndlingen Mons Michelsen nedre Goltens Vegne til Ole Amundsen paa 16 1/5 Mrk Fisk {Skatte}\Land/skyld og Skatteskyld 6 ¾ Mrk Smør i Gaarden Spilde No 28, dat: 1ste Octobr: 1812, med Revers Intet til Tugthuset.

21. Skjøde fra Ole Nielssen Næsse m: fl: til Ole Hanssen Hammersland paa 1 pd 3 Mrk Fisk i Gaarden {Hammersland} Næsse No 44, for 350 rd, dateret 20 Julii 1812.

22. Fæsteseddel fra Peder Knudsen Tøsøen til Anders Anderssen paa en Husegrund paa Gjestgiverstedet Hummelsund, dateret 2den Octobr: 1812.

23. {Afkald} \Odelslysning/ fra Jens Nielssen Worland paa hans Søns Jens Nielssens Vegne angaaende Indløsnings Ret til 18 Mrk Fisk og 6 Kd: Malt i Gaarden Worland No 18, dat: 2 Octbr: 1812.

24. Bøxelseddel fra Hans Magnussen Førland og fl: til Mons Anderssen paa 1 pd 3 Mrk Fisk Landskyld og Skatteskyld 16 ½ Mrk Smør i Gaarden Steensland No 14, dateret 2den Octobr: 1812, med Revers Intet til Tugthuset.

25. Skjøde fra Anders Jenssen Windenæs til hans Søn Jens Anderssen paa 20 Mrk Fisk i Gaarden Windenæs, No 61, for 100 rd, dateret 2den Octobr: 1812.

26. Bøxelseddel fra Anders Jenssen Windenæs til hans Søn Jens Anderssen paa 20 Mrk Fisk Landskyld og Skatteskyld 12 Mrk Smør i Windenæs, No 61, med Revers, intet erlagt til Tugthuset, dat: 2 Octbr: 1812.

27. Bøxelseddel fra Agent Johan Weiner Krohn til Morten Wermundsen paa 7 53/60 Mrk Fisk Landskyld i Gaarden Spilde, No 28, dat: 16 Septbr: 1812, med Revers Intet erlagt til Manufacturhuset.

28. Afkald fra Ole Jansen Nordvig til Formynderen Ole Matthiassen Næsse for afdøde Myndling Alis Christensdatter Nordvigs Arvemidler 11 rd 5 mrk 9 s, dateret 2den October 1812.

Fogden derefter fremlagde Tingsvidnerne over Af- og Tilgangen i Odels- og Selvejermandtallerne samt Vejmestermandlerne!! (-mandtallerne), som inden Retten bleve examinerede og rigtig befunden.

Ligeledes fremlagde Fogden Restancelisten over udestaaende Skatter i dette Skibrede, der viser at Restancen for dette Aar beløber {til} i ordinaire Skatter 638 rd 5 ½ s,

Skatkammerfondet 48 rd 90 ½ s og ¼ procento Skatten 1 rd 7 s. Denne Liste blev inden Retten læst, examinert og rigtig befunden.

Som Laugrettesmænd for nestkommende Aar 1812!! (1813) bleve opnævnte Anders Ingebrigtsen Leerøen, Johannes Rasmussen Leerøen, Anders Olsen Folnæs og Erich Larssen Waage.

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Høstetinget for Sartor Skibrede hævet.

Christie

Ole Michelsen Worland O.M.S. og bomerke
Thomas Olsen Bildøen T.O.S.B.
Engel Nielsen Folnæs E.N.S. og bomerke
Johannes Jenssen Børnæs og bomerke

1812: 49

Aar 1812 d: 6te October blev det almindelige Høste- Sage- og Skatte-Ting for Skjold Skibrede holdt paa Thingstedet Houcheland, og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de 4 sam/m/e Dag i Eed tagne Laugrettesmænd: Ole Larsen Lønningen, Niels Hansen Lieland, Lars Jacobsen Houge og Sjure Jacobsen Houge. Foged Bøgh, Skibredets Lehnsmand og endeel thingsøgende Almue var tilstede.

Hvor da først blev publiceret de sam/m/e Kongl: Anordninger, som paa HøsteThinget for Sartor Skibrede d: 1ste October 1812, med Tillæg af

29. Placat af 12te September 1812, hvorved bestem/m/es Coursen af dansk Courant mod Species i Told og Fyr-Afgivterne.

Om Frieskydsen.
Almuen vedtog, ihenseende til Frieskydsens Betaling af Skyds Cassen, det sam/m/e som af Almuen {for} i Sartor Skibrede blev vedtaget paa Thinget d: 1ste d: M: med Tillæg af lige Bestem/m/else ihenseende til Landskydsen.

Fogeden fremlagde det store Skatte-Thingsvidne, bestaaende af 14 Qvæstioner, hvilke inden Retten bleve oplæste og hvortil Almuen i Almindelighed og i særdeleshed de 2 Mænd Knud Andersen yttre Birkeland og Niels Larsen Dyngeland svarede saaledes: 1ste, 2de, 3die og 4de Qv: Sv: ney. 5 Qv: Sv: ingen uden de sædvanlige. 6 Qv: Sv: ney. 7de, 8de og 9de Qv: Sv: ney. 10 Qv: Sv: jo. 11te, 12te, 13de og 14de Qv: Sv: ney.

Michel Olsen Birkeland mødte, indleverede til Fogeden en ham d: 17de October 1801 forundt Bevilling til Øltapperie, og erklærede, at han ikke længere vilde afbenytte sam/m/e.

Fogeden fremlagde derhos Things vidnerne over Flom-Saugene og over Mølle, Qværne, Husmænds og Engeslæt-Skatterne, hvilke bleve oplæste og af Laugrettet og Almuen rigtig befundne.

Da ingen for i Dag havde videre at føre i Rette blev Thinget udsat til i Morgen.

Christie

Ole Larsen Lønningen. O.L.S. og bomerke
Lars Jacobsen Hauge.
Niels Hansen Lieland. N.H.L. og bomerke
Sjur Jacobsen Hauge.

Alle med holdt Pen.

Den følgende Dag continuerede Høstetinget for Schjolds Skibrede i Overværelse af de samme Laugrettesmænd som i Gaar, men da ingen for i Dag havde noget at føre i Rette blev Thinget udsat til næste Dag.

Christie

Ole Larssen Lønningen. O.L.S. og bomerke	Niels Hanssen Lieland. N.H.L. og bomerke
Lars Jacobsen Houge.	Sjur Jacobsen Houge.

Næste Dag den 8de October 1812 continuerede Høstetinget for Schjolds Skibrede i Overværelse af de samme Laugrettesmænd som Dagen tilforn.

Hvorda blev publiceret følgende Documenter:

1. Fæsteseddel fra Kammeraad Dahl til Consul Henrich Jansen og John Smith paa et Engestykke under Gaarden Aarestad, dateret 20 Julii 1812.
2. Afkald fra Anders Anderssen Haaversthun til Johannes Olsen Slettens Stervboe for Myndlingen Dorthe SalomonsDatter Grimstads Arvemidler 283 rd 5 mrk, dateret 7de Octobr: 1812.
3. Aflyst Obligation fra Mons Olsen Schjold til Ole Thomassen Bjerkeland for 200 rd, mod Pant i Gaarden Schjold, No 68, dat: 7de Maji 1808 og qvitteret 4de Octbr: 1812.
4. Odelslysning fra Ole Samuelsen Dahl paa sin Myndling Rasmus Ingebrigtsen Løvaasens Vegne paa Odels Retten til 20 24/35 Mrk Smør 4/7 Faar som Reebslager Niels Simonsen er ejende i Gaarden nedre Fyllingen, dateret 7de Octbr: 1812.
5. Aflyst Obligation fra Peder Anderssen Grimstad til Kjøbmand Henrich Helmers, stor 750 rd, mod Pant i Grimstad No 90, dateret 1ste April 1807 og qvitteret 11te Decembr: 1811.

1812: 49b

6. Forliig, indgaaet inden Amts Forligelses Commisionen imellem Lars Olsen lille Tvedt den ældre [og]? Ole Anderssen Nuben, hvorved den sidste skylder til Lars Olsen lille Tvedt den Summa 984 rd.
7. Aflyst Obligation fra Ole Halvorsen Steensvig til Niels Anderssen Apelthun for 150 rd, mod Pant i Gaarden Steensvig No 82, dateret 29de April 1801 og qvitteret 5te Octbr: 1812.
8. Bøxelseddel fra Sognepræst Iver Munthe Daae til Johannes Jenssen paa 1 pd Smør 1/3 Hud Landskyld og Skatteskyld 1 pd 12 Mrk Smør i Gaarden Hornæs No 45, dateret 7de Septbr: 1812, med Revers. Intet erlagt til Manufacturhuset.
9. Skjøde fra Mons Monssen Houcheland til Peder Rasmussen paa 21 Mrk Smør 12 Kander Malt i Gaarden Houcheland, No 84, for 200 rd, dateret 7de Octobr: 1811.
10. Bøxelseddel fra Peder Rasmussen Houcheland til \Mons/ Monssen paa 21 Mrk Smør 12 Kd: Malt Landskyld og 1 pd 6 Mrk Smør Skatteskyld i Gaarden Houcheland No 84, dateret 7de Octobr: 1811, med Revers. Intet erlagt til Tugthuset.
11. Aflyst Obligation fra Mons Monssen Houcheland til Steffen Haagensen Sætre og Henrich Johannessen Aadland, stor 150 rd, mod Pant i Gaarden Houcheland No 84, dateret 4de Octobr: 1808 og qvitteret 3die Augusti 1812.

Fogden fremlagde Tingsvidnerne over Odels og Selvejer- samt Vejmester Mandtallerne, som inden Retten bleve oplæste, examinerede og rigtig befundne.

Dernæst fremlagde Fogden Restancelisten, der udviser at paa indeværende Aars Skatter for Schjolds Skibrede udestaaer af ordinaire Skatter 5803 rd 77 ½ s, til Skatkammerfondet 309 rd 49 ½ s og af ¼ pr cto Skatten 200 rd 1 ½ s. Denne Liste blev inden Retten læst, examineret og rigtig befunden.

Som Laugrettesmænd for næstkommende Aars Sommerting bleve opnævnte Hans Larssen Espeland den ældre, Hans Monssen Espeland, {Ole} Mons Olsen Borge og Mons Monssen Schjoldal.

Da ingen havde noget videre at føre i Rette blev Sommerthinget!! (Høste-) for Schjolds Skibrede sluttet.

Christie

Ole Larssen Lønningen. O.L.O.S.L.!! og bomerke Niels Hanssen Lieland. N.H.S.L. og bomerke

Lars Jacobsen Houge. Sjur Jacobsen Houge.

Aar 1812 d: 9de October om Formiddagen Kl: 9 blev en Extra Ret sat i Sorenskriverens Boepæl i Bergen og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2 eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen, for, efter foregaaende Stævning og Beram/m/else, at foretage en Justits Sag mod Arrestanterne Lars Knudsen og Axel Jacobsen.

Foged Bøgh mødte og fremlagde 1. Stævning, af 19de Sept: 1812, hvorved Lars Knudsen og Axel Jacobsen tiltales til Straf for begaaet Tyverie, i forkyndt Stand. 2. et Præliminair Forhør, optaget af Politie Assessor Hagerup i Bergen, begyndt d: 28de August og sluttet d: 5te September 1812, paa hvilket Forhør er tegnet Amtets Actions Ordre af 18de September. 3. Præsten Bruns Attest, af 19de Sept: 1812, ang: de Tiltaltes sidste Altergang. 4. Amtets senere Ordre, af 25 Sept: 1812, om at declarere Sagen hævet ved denne Jurisdiction mod Tiltalte Lars Knudsen. og 5. Amtets Skrivelse, af 1ste d: M:, om at Dom i Sagen mod {Lars} Axel Jacobsen ikke maae afsiges forinden nærmere Resolution i Anledning af Amtets Forestilling om en combineret Ret til Sagens Paadøm/m/else mod begge de Tiltalte indløber.

Fogeden fremstillede endvidere begge de Tiltalte, frie for Fængsels Baand, i Retten og frafaldt ved denne Jurisdiction Actionen mod Lars Knudsen, i Overeensstem/m/else med Amtets foranførte Ordre af 25de f: M:

Fogeden begjerede dernæst forelæst Tiltalte Axel Jacobsen hans under Præliminair Forhøret, pag: 2, 3, 8, 9, 10 \11/ og 14, afgivne Forklaringer.

De fremlagte Bilage No 1, 3, 4 og 5 indtages saaledes lydende: # Forhøret, No 2, vedhæftes Acten.

Stævningen og Amtets foranførte Skrivelser bleve oplæste for Tiltalte Axel Jacobsen. Ligeledes blev for ham oplæst af Præliminair Forhøret hans Forklaringer,

1812: 50

som er anførte pag: 2, 3, 8, 9, 10 \11/ og 14 tilligemed den paa de stjaalne Koster satte Taxt, og han vedstod sam/m/es Rigtighed i eet og alt. End videre blev for ham oplæst Præste-Attesten No 3, imod hvilken han ej havde noget at indvende.

Defensor Procurator Hjorth Stuvitz mødte nu i Retten som Defensor for begge de Tiltalte og forbeholdt det fornødne.

Actor begjerede Axel Jacobsen tilspurgt: om han hos Vertshusholder Carl Magnus Kiilstrøm har deponeret de i Forhøret pag: 12 anførte Bylt, med Servietter og mere i, og i hvilken Anledning, samt om han sagde Kiilstrøm eller Kone hvad Slags Tøy det var? Tiltalte erklærede, at han ej har deponeret bemeldte Bylt og Koster hos Kiilstrøm, men at det maae være Lars Knudsen, der har gjort dette.

Efter Actors Forlangende blev for Axel Jacobsen oplæst de i Præliminair Forhøret pag: 15 indførte 2 Attester fra L: Holtermann og Didrich Hagelsteen, og Tiltalte havde intet derved at bemærke.

Dernæst fremstod indstævnte Carl Magnus Kiilstrøm.

Actor begjerede hans Forklaring, pag: 12, oplæst for ham af Forhøret, og at han tillige maatte adspørges om han af Tiltalte Axel Jacobsen har kjøbt det af denne i Forhøret pag: 9 omforklarede Lagen? Kiilstrøms forbemeldte Forklaring blev ham forelæst og han vedblev sam/m/e, benægtende at have kjøbt noget Lagen af de Tiltalte. Axel Jacobsen declarerede, at han ej med Vished erindrer, om han eller Lars Knudsen tilligemed Lærredet solgte et Lagen til Kiilstrøm eller ikke? Kiilstrøm blev dimitteret.

Indstævnte Anna Margrethe Helms fremstod derpaa. Hendes Forklaring i Forhøret, pag: 13, blev oplæst for hende, og hun vedblev sam/m/e, forklarende sig i øvrigt aldeles ligesom hendes Mand, foranstaaende Carl M: Kiilstrøm. Dimitteret.

Derefter mødte Indstævnte Torborg Knudsdatter. Hendes Deposition under Præliminair Forhøret, pag: 11, blev, efter Actors Begjering, oplæst for hende; hun vedstod sam/m/e i det Hele, erklærede, at hun ikke vidste noget til Sagens Oplysning, og blev dimitteret.

Indstævnte Karen Thomasdatter, Lars Knudsens Kone, mødte. Hun angav sig at være 41 Aar gam/m/el. Efter Actors Begjering blev hun adspurgt, om hun hos Carl Magnus Kiilstrøm har hentet den af Politiebetjent Jordal /: pag: 12 i Forhøret :/ omforklarede Bylt, om hun havde forhen bragt sam/m/e til Kiilstrøm og i hvad Anledning, samt om hun ellers veed noget til Oplysning om Axel Jacobsens begaaede Tyverier? Efter Formaning til Sandhed svarede hun, at hun af hendes Mand havde hørt, at han hos Kiilstrøm havde indsat en liden Bylt, og at hun derfor hentede sam/m/e og leverede den til Politiebetjent Jordahl. Hun benægtede, at være vidende om noget til Oplysning i Sagen. Dimitteret.

Tiltalte Axel Jacobsen blev, efter Fogedens Forlangende, adspurgt: om han eller Lars Knudsen havde stjaalet mere fra Albert Krohn eller dennes Søster end hvad han forhen har tilstaaet? Axel Jacobsen benægtede dette.

Derefter mødte den Bestjaalne Ole Jansen Rødland. Hans Forklaring /: pag: 14 i Præliminair Forhøret :/ blev oplæst for ham; han vedstod sam/m/e i eet og alt, og erklærede derhos, at Lærredet var ham frakom/m/et mod hans Vidende og Villie, samt, at han fik tilbage alt det ham frastjaalne Lærred. Mere end det bemeldte Lærred savnede han ikke hjem/m/e, og har altsaa ej grund at formode, at Tiltalte har stjaalet mere fra ham. Dimitteret.

Kjøbmand Albert Krohn blev paaraabt, men mødte ikke, ej heller hans Søster Marie Krohn.

Actor begjerede Sagen udsat til Løverdagen d: 17de d: M: om Formiddagen Kl: 11, og han tilkjendegav derhos, at han hos vedkom/m/ende Sognepræst

1812: 50b

havde reqvireret, men ej endnu modtaget Axel Jacobsens Døbe Attest. Til næste Ret vilde han lade Kjøbmand Krohn og Jomfrue Krohn atter tilsige at møde.

Tiltaltes Forklaringer i Retten i Dag bleve oplæste for ham og han vedstod sam/m/es Rigtighed.

Eragtning:

den begjerte Anstand {blev} bevilge{t}s.

Arrestanterne bleve til Laugrettet udleverede for at føres tilbage i Arrest.

Sam/m/e Dag om Formiddagen Kl: 11 continuerede sam/m/esteds i Overværelse af de sam/m/e Personer, Justits Sagen Foged Bøgh contra Ole Iversen Kjellevold.

Actor Foged Bøgh mødte og tilkjendegav at han endnu ikke havde modtaget det forhen ommeldte fra yttre Sogns Sorenskriverie reqvirerede Forhør. Han begjerede derfor Anstand til Løverdagen d: 17de October 1812 Form: Kl: 11.

Defensor Procurator Hjorth Stuvitz mødte.

Eragtning:

den forlangte Anstand bevilges.

Lars Blix de Fine Christie Anfind Olsen

Aar 1812 d: 10de October om Formiddagen Kl: 10 blev en Extra-Ret sat i Sorenskriverens Boepæl i Bergen og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2 eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen, for at behandle en af Fogeden paastævnt Justits-Sag mod Ole Bendixen Wangsnæs og Antonette Baar Halvorsdatter.

Foged Bøgh mødte og fremlagde: 1. skrivtlig Stævning, af 21de f: M:, lovlig forkyndt, hvorved Ole Bendixen Wangsnæs og Antonette Baar Halvorsdatter tiltales for Tyverie og hvad dem ellers under Sagen vorder {opdaget} \overbeviist/. 2. Præliminair Forhør, optaget ved denne Jurisdiction d: 16de September 1812, med paategnet Actions Ordre af 19de s: M: og 3. skrivtlige Qvæstioner af 9de d: M:.

Actor fremstillede dernæst begge de Tiltalte løse og ledige i Retten og begjerede Vidnerne paaraabte og afhørte efter de fremlagte Qvæstioner samt de Tiltaltes Forklaringer under Forhøret oplæste og nærmere Svar paa qvæstionerne indhentede.

Stævningen og Qvæstionerne indtages saaledes lydende: # Forhøret vedhæftes Acten.

Defensor Procurator Heyberg indsendte en Skrivelse, af Dags Dato, hvori han anmelder Forfald. Denne Skrivelse er saaledes lydende: #

Stævningen og Amtets Actions Ordre blev for begge de Tiltalte oplæst.

Derpaa fremstod som

1ste Vidne Ole Pedersen Biskopshavn, afhørt under Præliminair Forhøret som 1ste Deponent. Hans Forklaring /: pag: 3 :/ blev oplæst for ham; han vedblev dens Rigtighed og erklærede, at han ikke vidste videre til Sagens Oplysning, hvorefter han aflagde Lovens Eed til Stadfæstelse derpaa. Dimitteret.

2det Vidne Mons Olsen Øyjorden, examineret under Forhøret som 2den Deponent. Hans afgivne Deposition /: Forhøret pag: 3 :/ blev ham forelæst, og han vedblev sam/m/e i eet og alt. Videre forklarede han, at han senere har hørt, at det Havremeel, som han har Ole Wangsnæs mistænkt for at have frastjaalet ham, skal af Ole Wangsnæs være solgt til Mons i Træet, under Gaarden Ejdsvaag for 8 rd, hvilket er Deponenten berettet af bemeldte Mons i Træets Tjeneste Pige Synneve Erichsdatter. Videre vidste han ikke til Sagens Oplysning.

Tiltalte Ole Bendixsen Wangsnæs benægtede at have frastjaalet 2den Deponent Havremeel eller at have til Mons i Træet solgt saadant Meel. Antonette Baar Halvorsdatter benægtede ligeledes at have enten selv stjaalet det omspurgte Havremeel eller at være vidende om at Ole Wangsnæs har stjaalet sam/m/e

eller solgt Havremeel til Mons i Træet.

Da Mons Olsen Øyjorden selv klager over at være bestjaalet af Tiltalte Ole B: Wangsnæs, og Rigtigheden heraf mueligen under Sagen kan blive oplyst, dristede Dom/m/eren sig ikke til at tage bemeldte Mons Øyjorden i Eed. Han blev derfor, uden videre dimitteret.

3. Vidne Niels Aamundsen Bredalen, afhørt under Forhøret som 3die Deponent. For ham blev oplæst hans Deposition /: pag: 4 :/ og han vedblev sam/m/e i eet og alt. Til Actors fremlagte Qvæstioner svarede han saaledes: 1ste Qv: Sv: ney. 2. Qv: Sv: ney.

Da Niels Aamundsen Bredal intet har oplyst betreffende Forbrydelser af de Tiltalte og det mueligen kan blive ham imputeret, at han har taget dem i Huus hos sig, saa blev han for det første uden Eeds Aflæggelse dimitteret.

4de Vidne Marthe Andersdatter, givt med Mons Egevigen, 43 Aar gam/m/el. Hun aflagde Lovens Eed og svarede til Actors Qvæstioner saaledes: 1ste Qv: Sv: ney, men Vidnet har seet dem begge engang i forrige \Aars/ Som/m/er i Biskopshavn, og hun saae Ole Wangsnæs i Egevigen d: 28de Julii d: A: 2. Qv: bemeldte 28de Julii forlangte Ole B: Wangsnæs Tilladelse at sætte en Td: Korn, 1 Skjeppe Salt, og et Pund Tobak ind hos hende, hvilket hun nægtede, da hun ikke kjendte ham. Havremeel bød han ikke til Kjøbs, derimod falbød han et Tørklæde, som Vidnet ikke vilde kjøbe. 3. Qv: Sv: ney. 4. Qv: Sv: ney. Dimitteret efter at have hørt sit Vidnisbyrd oplæse og vedkjendt sig sam/m/e.

Ole Wangsnæs tilstod at han forlangte den af 4de Vidne, under No 2, omvidnede Tilladelse, men sagde tillige at han ikke havde de Varer, som han forlangte indsatte i Egevigen, hvorimod han var betænkt paa at kjøbe sam/m/e paa Kredit.

Indstævnte Pouline Næsse lod melde Sygdoms Forfald, og Under officeer Tageskild lod melde, at han i Dag var paa Vagt og derfor ey kunde møde. Indstævnte Bordarbejdsmand Hans Sivertsen skal, efter Paategningen paa Stævningen, være død. Tiltalte Antonette Halvorsdatter erklærede, paa Tilspørgsel, at denne Hans Sivertsen forhen boede paa Hougen ved Nordnæs i Bergen og \at/ han for 2 Aar siden er død.

For Tiltalte Ole Bendixsen Wangsnæs blev oplæst hans under Præliminair Føret!! (Forhøret) /: pag: 5, 6, 7, 9 og 10 :/ Afgivne Forklaringer. Han vedstod sam/m/e, med de i Forhøret anførte Berigtigelser. Videre svarede han til Actors Qvæstioner saaledes: 1ste Qv: Tiden husker han ej nøye, men han var ude i Byen paa Arbejde og fandt Lejlighed at smutte bort fra Opsynsmanden. 2de Qv: til et Vertshuus ved Nøstet i Bergen, {kaldet} \tæt ved Vertshuset/ Westindien, hvor han af og til opholdt sig om Nætterne i 14 Dages Tid. Vertshusholderens Navn veed han ikke, men Antonette var i Huset sam/m/esteds. 3. Qv: Sv: i bemeldte Verhuus!! (Vertshuus) hos Antonette. 4. Qv: Sv: han blev bekjendt med hende paa fornævnte Vertshuus i forrige Aar. 5. Qv: Sv: i Bergen af en gam/m/el ham ubekjendt Kone paa Gaden, og paa Landet af en ham ubekjendt Huusmand omtrent 1 ½ Miil søndenfor Hornelen. 6te Qv: hun opholdt sig i bemeldte Vertshuus ved Vestindien. 7de Qv: Han sendte hende sam/m/e fra Raadstue

1812: 51b

Arresten i afvigte Som/m/er. Disse Svar bleve oplæste for Tiltalte, som vedstod sam/m/es Rigtighed.

Derpaa blev for Tiltalte Antonette Baar Halvorsdatter oplæst hendes i Forhøret afgivne Forklaringer /: pag: 7, 8, 9 og 10 :/. Hun vedstod sam/m/e med de i Forhøret anførte Berigtigelser. Til Actors Qvæstioner svarede hun saaledes: 1ste Qv: Sv: i forrige Aar i hendes Logis ved Nøstet i Bergen. 2. Qv: hos hende selv i hendes Logis hos en Sælgekone Ragnilde, der boer tæt ved Westindien. 3. Qv: Sv: ligesom til 2den qv: 4. Qv: Sv: Hun har nu hørt, at han hedder Mons Larsen Nipen og at han skal høre hjem/m/e paa Gaarden Nipen, i Sartor Skibrede. Disse Svar bleve oplæste for hende og hun vedstod deres Rigtighed.

Actor begjerede Anstand til Onsdag d: 14de d: M; om Formiddagen Kl: 10, for at de udeblevne Vidner saavelsom bemeldte Sælgekone Ragnilde da kunne afhøres.

Eragtning:

den begjerte Anstand bevilges.

Arrestanterne bleve Laugrettet overleverede for at føres tilbage i Arrest.

Lars Blix de Fine Christie Anfind Olsen

Aar 1812 d: 14de October om Formiddagen Kl: 10 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Justits Sagen Foged Bøgh, som Actor, contra Ole Bendixsen Wangsnæs og Antonette Baar Halvorsdatter, og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christe i Overværelse af de 2 eedsvorne Laugrettesmænd Tosten Johannesen og Martinus Anthoniussen Landaas.

Actor Bøgh \mødte/ og fremstillede begge de Tiltalte uden Fængsels Baand, samt fremlagde Continuations Stævning af 10de d: M:, med Forkyndelses Paategning. Ligeledes fremlagde han Udskrivt af Stiftsoverrettens Dom, af 11te Maij 1812, hvorved Tiltalte Ole Bendixen Wangsnæs er dømt at arbejde i Tugthuset i eet Aar, og hvorpaa er tegnet Inspecteur Falchs Attest, af Gaars Dato, om hvor lang Tid Tiltalte har arbejdet i Tugthuset.

Actor begjerede dernæst de indstævnte Vidner paaraabte og afhørte om hvad de vide til Sagens Oplysning.

Stævningen indtages her saaledes lydende: # den fremlagte Udskrivt vedhæftes Acten.

Defensor, Procurator Heyberg, mødte og forbeholdt det fornødne.

Derefter fremstod som

5te Vidne Ragnild Olsdatter, Sælgekone i Bergen, 67 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede hun, at Tiltalte Antonette Baar Halvorsdatter har logeret hos hende i 8 Dage den sidstafvigte Som/m/er, og at Vidnet har seet Tiltalte Ole Wangsnæs een Gang kom/m/e og spørge efter Antonette, men hun /: Vidnet :/ kjendte ham ikke. I øvrigt benægtede hun at Ole Wangsnæs havde Tilhold i hendes Huus om Nætterne medens Antonette logerede hos hende, saavidt som Vidnet veed. Antonette havde aldeles intet Tøy staaende hos Vidnet, og havde der intet mere end de Klæde, hun havde paa sig. I øvrigt veed hun aldeles intet om de Tiltaltes foregaaende Vandel, da hun ikke tilforn har kjendt nogen af dem. Denne Forklaring blev oplæst for hende. Hun vedstod dens Rigtighed, aflagde Eed til Stadfæstelse derpaa og blev dimitteret.

Ole Wangsnæs forklarede nu at det ikke var hos denne Kone Tøyet har staaet, men hos en Kone, der hedder Lisbeth og som

1812: 52

boer paa et Sted, Rendestenen kaldet, ved Nøstet i Bergen.

Antonette Baar Halvorsdatter erklærede, at hun havde Tøjet oppe paa Loftet hos Ragnilde i sit Logis i den korte Tid, hun logerede hos denne, men at hun ikke veed om Ragnilde vidste deraf. Hos Ragnild logerer nu \Enke/ Kone, Marie, som saae at Tøjet blev nedtaget fra Loftet den Morgen, Tiltalte rejste bort med Ole Wangsnæs. Disse Forklaringer bleve oplæste for de Tiltalte, som vedstode sam/m/es Rigtighed.

6te Vidne Synneve Erichsdatter, 43 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede hun, at hun aldeles ikke kjender eller veed at have seet nogen af de Tiltalte førend nu i Dag. I afvigte Som/m/er var der vel en frem/m/ed Karl, der solgte omtrent 2 Pd: Havremeel til hendes Husbonde Mons i Træet, saaledes som 2de Vidne har forklaret; men Tiltalte Ole Wangsnæs er aldeles ikke den, som solgte bemeldte Meel. Videre vidste hun ej til Sagens Oplysning. Hendes Forklaring blev for hende oplæst, hun vedstod dens Rigtighed, aflagde Eed til Stadfæstelse derpaa, og blev dimitteret.

Indstævnte Pouline Næsse anmeldte Sygdoms Forfald. Korporal Tagescheld blev paaraabt, men mødte ikke. I henseende til Mons i Træet erklærede Actor, at det ikke havde været mueligt at faae denne indstævnt, da Stævnevidnerne, som skulle forkynde Stævningen, bor 3 Mile fra Bergen. 6te Vidne er derimod tilfældigviis truffet i Byen og har godvillig mødt uden Stævning.

Actor begjerede Anstand til Torsdagen d: 10de December 1812 om Formiddagen Kl: 10, for da at frem/m/e det videre fornødne, anmærkende, at han lige indtil bemeldte Tid uafbrudt deels havde andre, allerede beram/m/ede Forretninger og deels maatte rejse paa Thingene fra d: 21de d: M: og indtil d: 5te December, hvorefter Maanedsthinget i Bernæstangen indfalder indtil d: 8de December.

Eragtning:

den begjerte Anstand bevilges.

Arrestanterne bleve Laugrettet udleverede for at føres tilbage i Arrest.

Tosten Johannesen Christie Martinus Anthoniussen Landaas

begge med holdt Pen.

Politie Ret.

Aar 1812 d: 14de October om Eftermiddagen Kl: 2 blev en Politie Ret sat i Sorenskriverens Boepæl i Bergen, og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2 tiltagne eedsvorne Laugrettesmænd Michel Madsen Spydøen og Thomas Jacobsen Skaarnæs, for, efter foregaaende Veram/m/else, at foretage en af Foged Bøgh, paa Embeds Vegne, mod Kobbersmedmester Hagelsteen paastævnt Sag, betreffende endeel af Toldbetjent{erne} Gabriel Johnsen, m: fl:, anholdte Kobberpenge.

Foged Bøgh mødte og fremlagde 1. Stævning af 10de d: M:, med paategnet Beram/m/else, i lovlig forkyndt Stand. 2. Anmeldelse, af 5te s: M: fra Toldbetjent Gabriel Johnsen, samt de i bemeldte Angivelse omhandlede Bilage, nemlig: 3. Anmeldelse, af 2den September, til Toldkam/m/eret i Bergen, om Anholdelsen af de paastævnte Kobberpenge, med Stiftets paategnede Resolution af 4de s: M:, alt i Copie og verificeret af Toldcasserer Kam/m/erraad Brown. 4. verificeret Copie af en

1812: 52b

Skrivelse af 9de f: M: fra Stiftet, betreffende Toldbetjenternes Forlangende, at erholde en Procurator at møde for Politie Retten, og 5. Toldbetjenternes Originale Andragende for Politiemester Friele i Bergen, dat: 17de f: M:, med Politiemesterens Paategning og Justitiarii, Justitsraad Klagenbergs {J} Resolution, at Sagen ikke {henhører til} \ vedkom/m/er / Politie Retten i Bergen.

Bemeldte Bilage No 1 til 5 inclusive, indtages her saaledes lydende: #

Politie Actor Foged Bøgh begjerede dernæst Indstævnte saavelsom Klagerne og Vidnerne paaraabte, og de sidste afhørte om hvad de vide til Sagens Oplysning.

Indstævnte Kobbersmedmester Hans Hagelsteen mødte personlig. Ligeledes mødte Toldbetjenterne Gabriel Johnsen, Iver Larsen og Johannes Hansen.

Stævningen og de bemeldte Documenter No 2, 3, 4 og 5 bleve i Retten oplæste.

Klagerne, Toldbetjenterne Johnsen, Larsen og Hansen, vedstode i et og alt deres forbemeldte Rapport, No 3, {K} og Klager No 2 og 5. Klagerne forklarede derhos, at de forefandt de anholdte 9 gamle Kjedler \og Fjerdingen/, med Kobberpenge i, i Indstævntes Værksted paa Møllen ved Møllendal, og {og} at det hele stod tæt ved Ham/m/eren i Værkstedet. Kobbersmed Svend Sedervold og {…gedes} \Indstævntes/ Søn vare til stede i Værkstedet.

Det anholdte blev kjørt til Toldboden i Bergen, hvor det, i Controlleur Klerchs og Toldbetjent Wolds Overværelse, blev forseglet. Klagerne foreviiste nu i Retten de anholdte Kjedler og Fjerdingen, alle forseglede. Kjedlerne fandtes at være gamle sam/m/enb{ankede}\øyede/ og sam/m/enbankede, og {Jern} Hankerne vare sam/m/e fratagne. Fjerdingen blev i Retten aabnet, efterat Forseglingen, som fandtes ubrudt, var aftaget. I denne Fjerding laae Kobberskillinger og afklippede smaa Kobber-Stykker eller Skrot blandede mellem hinanden.

Indstævnte tilstod, at der ligeledes i de anholdte Kjedler findes Kobber-Skillinger og smaa Kobber-Stykker blandede mellem hinanden.

Indstævnte Hans Hagelsteen forklarede videre, at han er 50 Aar gam/m/el, Kobbersmedmester i Bergen, og at han aldrig tilforn har været under Tiltale hverken for Smeltning af Kobbermyndt eller for nogensomhelst anden Forbrydelse. Han tilstod, at de nu i Retten foreviste Kjedler og Fjerdingen, med Kobbermyndt og smaat Kaabber i, af de nu tilstedeværende Toldbetjente bleve anholdte og tagne i Besiddelse i hans Værksted paa Kobbermøllen ved Møllendal. Han erklærede, at han havde ladet bemeldte Kobberpenge bringe op til hans Værksted for at give sam/m/e ud efter hans Fornødenhed, deels til Værkets Reparation og deels til Arbejdernes Løn og Underholdning. Imidlertid tilstod han, at han endnu ikke havde Arbejdere der oppe til at reparere Værket, og at han heller ikke havde andre Arbejdsfolk sam/m/esteds, til Værkets Drivt, end hans Svend og Søn; derimod sagde han, at han undertiden har flere Arbejdere paa Værket. Aarsagen til at Pengene laae blandede med smaa Kobberstykker sagde han at være, at han ej endnu havde faaet Tid til at separere dem fra hinanden, hvilket han ellers vilde have gjort. Pengene og Kjedlerne vare bragte derhen et Par Dage førend de bleve anholdte. Han benægtede at have tilbudet Toldbetjenterne Penge for at holde inde med Anholdelsen. Denne Forklaring blev oplæst for ham, og han

1812: 53

vedstod dens Rigtighed.

Dernæst fremstod som

1ste Vidne: Kobbersmed Mester Nicolay Cedervarv, født i øster Gøthland i Sverrig, 66 Aar gam/m/el, Lutheran. {conditioner} Han sagde at han ikke conditionerer hos Kobbersmed Hagelsteen, men at han af og til arbejder hos denne. Efter Formaning til Sandhed forklarede han, at han d: 2den f: M: var tilstede i Indstævntes Værksted paa Møllendal og saae, at de nu tilstedeværende 3 Toldbetjente anholdt de her i Retten foreviste Kjedler og Fjerdingen med Kobberpenge i. Disse anholdte Varer stode i Værkstedet hvorhen de vare blevne kjørte {op} 2 Dage tilforn om Aftenen mellem Kl: 7 og 8. Han benægtede at være vidende om i hvad Hensigt Hagelsteen havde ladet Pengene bringe til Værkstedet. Ligeledes benægtede han, at Hagelsteen for ham havde udladt sig med at Pengene skulde omsmeltes, eller at han veed eller har seet at Hagelsteen har tilforn ladet omsmelte eller selv omsmeltet Kobber myndt. Han er ej alletider i Arbejde hos Hagelsteen, og denne arbejder derfor ofte allene, uden at Deponenten er tilstede. Han benægtede at have hørt, at Hagelsteen bød Toldbetjenterne Penge for ikke at anholde Varerne eller Pengene. Videre vidste han ikke til Oplysning, uden at han undertiden tilforn har seet, at Hagelsteen for en kort Tid har havt Kobbermyndt staaende i sit Værksted paa Møllendal, og at Deponenten ej veed hvor Hagelsteen siden har gjort af disse Penge. I øvrigt erklærede han, at han ingen Deel eller Ejendom har i de anholdte Kobberpenge.

Foged Bøgh declarerede, at da det mueligen kan vorde oplyst: at Cedervarv, som selv er Kobbersmed mester, er interesseret med Hagelsteen ihenseende til de paastævnte Penge, og da Cedervarv ej har oplyst videre end Indstævnte har selv tilstaaet, saa frafaldt \han/ indtil videre Beedigelsen af Cedervarvs Forklaring. 1ste Deponent blev derfor Dimitteret.

2. Deponent Geert van der Ohe Hagelsteen, 12 Aar gam/m/el, Indstævntes Søn. Efter Formaning til Sandhed forklarede han sig aldeles ligesom 1ste Deponent. Dimitteret.

Fogden tilkjendegav, at det vilde blive fornødent at lade Pengene optælle, men at dette ej nu i Retten kunde skee da Dagen for det meeste er forløben. Han begjerede derfor Udsættelse til Fredagen d: 13de November 1812 om Formiddagen Kl: 10 da dette er den første dertil ledige Tid efterdi saavel Actor som Dom/m/eren have andre bestemte Forretninger {hver} og Thing-Rejser uafbrudt lige fra i Morgen tidlig og til d: 10de November d: A:

Fjerdingen, med Pengene i blev igjen forseglet og med Sorenskriveren og Laugrettets Segl forsynet. Samtlige anholdte Kjedler og Fjerdinger bleve derpaa, med Fogedens Samtykke, udleverede til forbemeldte 3 Toldbetjenter for atter at tages i Forvaring paa Toldboden.

Eragtning:

den begjerte Anstand bevilges, da Dom/m/eren ej har Tid til Sagens Behandling forinden d: bemeldte 13de November, d: A:, indtil hvilken Tid han uafbrudt er beskjæftiget med andre beram/m/ede Forretninger

1812: 53b

og Thing-Sager. Den 13de November 1812 bliver Sagen atter behandlet i Dom/m/erens Boepæl i Bergen.

Christie

Michel Madsen Spydøen. Thomas Jacobsen Skaarnæs. TJS og bomerke

begge med holdt Pen.

Aar 1812 d: 17de October om Formiddagen Kl: 11, continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Justits Sagen Foged Bøgh, som Actor, contra Arrestanten Axel Jacobsen og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2 eedsvorne Laugrettesmænd Ole Olsen øvre Fyllingen og Iver Poulsen Bøenæs,

Actor Foged Bøgh mødte og fremstillede den Tiltalte løs og ledig i Retten.

Actor begjerede at Kjøbmand Albert H: Krohn, som efter mundtlig Tilsigelse, nu mødte i Retten, maatte adspørges om, hvad det mere, der skal være hans Søster, Maria Krohn, frastjaalet paa hans pakboder er!!, og hvad Værdie han, paa hendes Vegne, sætter derpaa? samt: om ikke de tilstede{værende} komne Koster ere hans Søster imod hendes Villie og Vidende frakomne?

Kjøbmand Albert H: Krohn mødte og fremlagde en af hans Søster, Jomfrue Maria Krohn, forfattet Optegnelse over hvad mere hun sakner end det, som er kom/m/en tilstede, med hosføjet Vurdering over sam/m/e. Denne Optegnelse indtages her saaledes lydende: #

Bemeldte Optegnelse blev oplæst for Axel Jacobsen, som benægtede at have stjaalet nogen af de i Optegnelsen anførte Koster.

Kjøbmand Krohn declarerede derhos, at de hans Søster, Maria Krohn, frakomne Koster, som senere er komne tilstede, ere komne nu af hendes Besiddelse fra Pakboderne i Sandvigen mod hendes Vidende og Villie. Dimitteret.

Actor begjerede Sagen udsat indtil at Stiftets Resolution indløber, og han anmærkede, at han paa næste Onsdag skal afrejse til Høste Thingene og at han ikke kom/m/er tilbage førend d: 5te Decbr: Han maatte derfor forlange Opsættelse til Torsdagen d: 10de Decbr: 1812 om Formiddagen Kl: 10. Skulde imidlertid Resolution om Sagens Paadøm/m/else af en Com/m/ission indløbe, skal han foranstalte det fornødne, i Anledning deraf.

Defensor, Procurator Hjorth Stuvitz, som fra først af i Dag havde været tilstede, forbeholdt det fornødne.

Eragtning:

den begjerte Udsættelse bevilges.
Arrestanten blev Laugrettet overantvordet for at føres tilbage i Arrest.

Sam/m/e Dag og Sted om Formiddagen Kl: 11 ½ continuerede, i Overværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd, Justits Sagen Foged Bøgh, som Actor, contra Ole Iversen Kjellevold.
Actor, Foged Bøgh mødte og fremlagde det tilforn ommeldte Forhør, optaget ved yttre Sogns Jurisdiction d: 2den d: M:, og begjerede Sagens Anstand til Høste-Thinget for Echanger Skibrede d: 7de November 1812, for da at slutte sam/m/e fra sin Side, og til den Ende bad han sig Sagens Documenter udleverede.
Defensor Procurator Hjorth Stuvitz, mødte og forbeholdt det Fornødne.
Det forbemeldte Forhør vedhæftes Acten.

Eragtning:

den begjerte Anstand og Documenternes Udlevering bevilges.

Christie

Ole Olsen øvre Fyllingen. Iver Poulsen Bøenæs.

begge med holdt Pen

1812: 54

Aar 1812 d: 22de October blev det almindelige Høste- Sage- og Skatte-Thing for Lindaas Skibrede fremholdt paa Thingstedet Kiilstrømmen, og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de 4 eedsvorne Laugrettesmænd: Tollach Olsen Smørdal, Anders Olsen Mychinghellen, Ole Magnesen Schuggedal og Hans Erichsen Hosteland. Foged Bøgh, Skibredets Lehnsmand og andre thingsøgende Almue vare tilstede.

Hvor da først blev publiceret de sam/m/e Kongl: Anordninger som paa Høste-Thinget for Sartor \og Skjold/ Skibrede d: 1ste \og 6te/ October 1812, med Undtagelse af den paa Som/m/erthinget for Lindaas Skibrede d: 8de Maij 1812 under No 29 bekjendtgjorte Forordning, med Tillæg af følgende:

30. Forordning, af 1ste September 1812, ang: Afdrags Rettens Ophævelse med Kongeriget Westphalen.

31. do:, af 2den September 1812, ang: Toldstempling af glatte SilkeTøjer og Silkebaand.

32. Cancelliets Resolution af 19de Septbr: 1812, ang: at Indførsels Pengene til Fogeden skal være forhøjede efter Fr: af 7de April 1812.

33. Kongl: Resol: af 18de Aug: 1812 ang: Officeer Oppasseres Ansættelse som overcomplette, og Recrutteringen af den gevorbne og nationale Styrke, m: v:.

34. Kongl: Resol:, af 12te September 1812, ang: at Vindmøller til Meel- og Grynmaling, uden Bevilling, maae opføres, imod at de, efter 2 Aars Forløb, ansættes til Afgivt til Kongens Casse.

Om Frieskydsen
Almuen vedtog det sam/m/e som Almuerne paa Sartor og Skjold Skibrede d: 1ste og 6te d: M:, dog paastod denne Almue lige Betaling som for Penge-Skydsen.

Fogeden fremlagde det store Skatte-Thingsvidne, bestaaende af 14 Qvæstioner, hvilke i Retten bleve oplæste og hvortil Almuen i Almindelighed og i særdelished de 2 Mænd:

Michel Madsen Spydøen og Lars Larsen Fjeldsende, den yngre, svarede saaledes: 1ste og 2den Qv: Sv: {ja,} ney. 3. Qv: Sv: jo en Mahogni blok, fundet af Gullach Hope og flere udenfor Feyø. 4. Qv: Sv: ney. 5 og 6te Qv: Sv: ingen andre end de sædvanlige. 7de 8de og 9de Qv: Sv: ney. 10. Qv: Sv: ja. 11te, 12te, 13de og 14de Qv: Sv: ney.
Ligeledes fremlagde Fogeden Thingsvidnerne over Mølle- Qværne- Husmænds og Egnslet!! (Engeslet) Skatterne, samt over Flom-Saugerne, hvilke inden Retten bleve oplæste og af Laugrettet og Almuen rigtig befundne.

om Tingholdet
Gjestgiver Ringkjøb accorderede med Almuen om Thingholdet for Aaret 1813 og Almuen samtykkede at betale ham i Thinghold for bemeldte Aar 1813, 4 mrk 8 s: skriver to og sytti Skilling for hver mand.

Nye Sag
Hans Olsen Wedefjeld contra Knud Thorsen Tvedt.
For Retten mødte Hans Olsen Wedefjeld og fremlagde 1. skrivtlig Stævning, af 7de October 1812, i forkyndt Stand, hvorved Knud Thorsen Tvedt er indstævnt at lide Dom for brugte fornærmelige beskyldninger mod Citanten, og 2. Forligelses Com/m/issionens Attest af 7de September 1812 om at Sagen til Rettergang er henviist.
Citanten begjerede dernæst de indstævnte Vidner paaraabte og afhørte over det Spørgsmaal: om de ikke have hørt, at Indstævnte Knud Thorsen Tvedt har gjort for-

1812: 54b

nærmelige Beskyldninger mod Citanten, hvori Beskyldningerne bestode, og hvad [Tid]? og Sted de bleve udsagte?
Indstævnte Knud Thorsen Tvedt mødte og paastod Stævningen afviist paa Grund af at han kun er 22 Aar gam/m/el og at hans Curator ikke stævnt tilligemed ham.
Citanten, som nu først blev vidende om at indstævnte er Mindreaarig, frafaldt dette Søgsmaal her og forbeholdt sig at anlægge nyt Søgsmaal desangaaende.
Paa Grund heraf blev Sagen hævet.
Citanten betalte Incamination til Sorenskriveren 4 rd 3 mrk 12 s:, Kongens Casse 1 rd 5 mrk 4 s: og Justits Fondet, 42 s:. Indstævnte betalte Tilsvar til Sorenskriveren 1 rd 1 mrk 8 s:, Kongens Casse 48 s:, og Justits Fondet 12 s:.

Gam/m/el Sag
Rasmus Nielsen Maraas contra Michel Madsen Spydøen, fra Fol: 16.
Indstævnte Michel Madsen Spydøen mødte og tilstod at have brugt de af Vidnerne omforklarede Udtryk. Han indlod derhos Sagen til Dom, under Benægtelse af at Citantens Bekostninger kunne beløbe til 10 rd; i øvrigt ventede han Dom overeensstem/m/ende med Loven.
Citanten mødte og henholdt sig til sit forhen anførte samt indlod Sagen til Dom.
Eragtning:
Denne Sag optages til Dom.
Indstævnte betalte Tilsvar og for en Udsættelse /: forfalden 8de Maij 1812 :/ 52 s:, og til Justits Cassen 7 s, tilsam/m/en ni og femti Skilling. \Frafaldt næste Dag :/

Thingsvidne om en skudt Bjørn.
For Retten mødte Lars Rognaldsen Fosse og tilkjendegav at Aamund Hansen Tverbjør og Steffen Larsen Houkeland ved Pintse Tider sidstleden have i Houkelands Udmarken i

Sandnæs Kirkesogn skudt en voxen Bjørn. Til Beviis derom fremviiste han nu i Retten Huden, som befandtes at være circa 3 ½ Alen lang og altsaa af en voxen Bjørn. Comparenten tilkjendegav, at Skytterne ikke havde Vidner om det Passerede da de vare gandske alene og strax flaaede Bjørnen.

Fogeden udbetalte Comparenten Præmie efterat Klørne paa den højre Lab i Retten vare Huden afskaarne.

Comparenten betalte til Kongens Casse og Justits Fondet for dette Thingsvidne 48 s:.

Sorenskriveren eftergav sit Salarium paa det at Præmien ikke derved skulde næsten hensmelte.

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Thinget udsat til næste Dag.

Christie

Tollach Olsen Smørdal. og bomerke Ole Magnesen Schuggedal. OMS og bomerke
Anders Olsen Mychinghellen AOS og bomerke Hans Erichsen Hostleland. HES og bomerke
alle med holdt Pen.

Den følgende Dag continuerede Thinget i Overværelse af de sam/m/e Personer som Dagen tilforn.

Gam/m/el Sag

{Michel} \Rasmus/ Nielsen Maraas contra Michel Madsen Spydøen: vide supra.

Begge Parter mødte og declarerede, at de nu imellem sig havde forligt denne Sag, og at de derfor begge forlangte Sagen hævet samt frafaldt Dom i sam/m/e.

Denne Sag blev derfor hævet.

Bjergnings Thingsvidne

For Retten mødte Jacob Olsen Fjeldsbøe og Knud Thorsen Tvedt, som tilkjendegave, at de, tilligemed Thor Knudsen Fjeldsbøe og Ole Olsen Tysnæs, en Torsdag Eftermiddag for 5 Uger siden, bjergede en Dreng, navnlig Amund Olsen Ystebøe, som var kuldsejlet søndenfor BrudeKnappen i BrudeKnap-Sundet og derefter var kom/m/et op paa Kjølen af Baaden. Til videre Oplysning derom havde de formaaet den Bjergede at møde.

Derpaa fremstod Amund Olsen Ystebøe, som angav sig at være 24 Aar gam/m/el. Han forklarede at han en Torsdag 3 Uger før Michaeli sidstleden kom rejsende fra Bergen tilligemed

1812: 55

hans Fader Ole Alvsen Ydstebøe og en Bødker, ved Navn Christian, fra Qualvogen, samt at de kuldsejlede i BrudeKnap-Sundet, og at hans Fader tilligemed Bødkeren druknede. Comparenten var saa heldig at kom/m/e op paa Kjølen af Baaden og efterat han havde siddet sam/m/esteds i et Par Timer og raabt om Hjelp, blev han reddet af bemeldte nu tilstedeværende og de af dem opgivne Bjergere. Han befrygter, at han havde omkom/m/et dersom ikke Bjergerne vare komne til, da det blæste stærk, og Comparenten allerede var meget udmattet af Kulde og Væde. Han saae heller ingen andre Baade end Bjergernes, fra hvilke han kunde have faaet Hjelp. Dimitteret.

Bjergerne begjerede Thingsvidnet udsat til Mandagen d/en 2den November 1812 paa Høste-Thinget for Alenfit Skibrede, da de agtede at føre Vidner til Beviis om det Passerede.

Eragtning:

den begjerte Udsættelse bevilges.

Da ingen havde videre at føre i Rette, blev Thinget udsat til næste Dag.

Christie

Tollach Olsen Smørdal og bomerke Ole Magnesen Schuggedal OMS. og bomerke
Anders Olsen Mychinghellen AOS og bomerke Hans Erichsen Hosteland HES og bomerke

Den paafølgende 24de October 1812 continuerede Høstetinget for Lindaas Skibrede i Overværelse af de samme Personer som Dagen tilforn.

Hvorda blev publiceret følgende Documenter:

1. Bøxelseddel fra Sognepræsten til Korskirken, C: H: Stuvitz til Erich Larssen paa ½ Løb Smør ¼ Tønde Malts Landskyld og Skatteskyld 1 pd 21 Mrk Smør i Gaarden Molland, Matr: No 149, dateret 20de Martii 1812, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.
2. Vilkaarsbrev fra Erich Larssen Molland til hans Forældre Lars Nielssen og Kari ErichsDatter paa aarligt Levekaar, dateret 8de Maji 1812.
3. Vilkaarbrev fra Amund Steffensen Hougsvæhr til Forældrene Steffen Knudsen og Anna AmundsDatter paa aarligt Levekaar, dateret 17 Octobr: 1811.
4. Vilkaarsbrev fra Rasmus Michelsen Hougsvæhr til Forældrene Michel Olsen og Brithe RasmusDatter, paa aarligt Levekaar af Gaarden Hougsvæhr, dateret 9de Maji 1812.
5. Vilkaarsbrev fra Ole Andersen Wedefjeld og Sander Magnesen Sletten paa Myndlingen Marthe SandersDatters Vegne til Ingebrigt Olsen Wedefjeld og Kone Ingebor HalvorsDatter paa aarligt Levekaar af Gaarden Wedefjeld, dateret 8 Maji 1812.
6. Skjøde fra Iver Nielsen Qualvog til Anders Christiansen lille Hopland paa 18 Mrk Smør 18 Kd: Malt i Gaarden Qualvog, No 89, for Kjøbesum 220 rd, dateret 30te Junii 1812.
7. Bøxelseddel fra Christopher Kahrs til Hans Jenssen paa et Plads kaldet Træet under Gaarden Toftegaard, dateret 12te Octobr: 1812 med Revers.
8. Aflyst Obligation fra Ole Nielssen Rebnor til Krigs Commissair Dahl for 99 rd, mod Pant i Gaarden Rebnor, No 14, dateret 9 Maji 1806 og qvitteret 4de Julii 1812.
9. Aflyst Obligation fra Knud Anderssen Rebnor til Krigs Commissair Dahl, stor 70 rd, mod Pant i Gaarden Rebnor, No 14, dateret 17de Octobr: 1806 og qvitteret 9 Junii 1812.
10. Skjøde fra Rognald Rasmussen lille Matre til Sønnen Torger Rognaldsen paa 12 Mrk Smør 1/6 Faar i Gaarden Matre, No 163, for Summa 50 rd, dateret 22 Octobr: 1812.
11. Afkald fra Michel Nielsen Lechvold til Formynderen Niels Magensen Sætre for hans Fædernearv 10 rd 5 s:, dateret 22de Octobr: 1812.
12. Aflyst Obligation fra Ole Michelsen øvre Skodven til Jørgen Claussen Hougsvæhr, stor 99 rd, mod Pant i øvre Skodven, No 98, dat: 22de Maji 1788, og qvitteret 6te Julii 1812.
13. Afkald fra Brithe LarsDatter Rosnæs til Formynderen Erich Østensen Rosnæs for hendes Møderne Arv 8 rd 1 mrk 12 s, dateret 22 Octobr: 1812.
14. Skjøde fra Enken Synneve OlsDatter Sundsbøe med fl: til Sønnen Iver {Nielsen} \Helgesen/ paa 17 ½ Mrk Smør 17 ½ Kande Malt, indberegnet hans egen Arvelod, i Gaarden Sundsbøe No 53, for Kjøbesum 622 rd 1 mrk 6 s og Vilkaar af Værdie 60 rd aarlig, dateret 22 Octobr: 1812.

1812: 55b

15. Vilkaarsbrev fra Iver Helgesen Sundsbøe til hans Moder Synneve OlsDatter og Søster Gunilde HelgesDatter, dateret 22 Octobr: 1812.

16. Vilkaarsbrev fra David Johannessen Skouge til hans Moder Dordi DavidsDatter, dateret 22de Octobr: 1812.

17. Aflyst Obligation fra Jacob Olsen søndre Fjeldsbøe til Claus Larssen Bøe, stor 280 rd, mod Pant i søndre Fjeldsbøe No 96, dateret 10 Febr: 1810 og qvitteret 27 Maji 1812.

18. Odels Skjøde fra John Olsen Kleven paa hans 6 Døttres Vegne til Jacob Olsen Fjeldsbøe paa Odels Retten til 9 Mrk Smør i Fjeldsbøe, No 96, dateret 22 Maji 1812.

19. Fæsteseddel fra Iver Helgesen Sundsbøe til Huusmand Ole Monssen paa et Plads kaldet lille Næsset under Gaarden Sundsbøe, dateret 22 Octobr: 1812.

20. Delebrev efter Myndlingen Anders Josephsen Refsdal, dateret 23de Octobr: 1812, hvorved Boets Jordegods 1 pd Smør 4 Kander Malt i Gaarden Refsdal, No 95, er udlagt til Moderen Brithe BastesDatter, givt med Ole Iverssen Refsdal, [med]? 12 Mrk S:r 2 Kd: Malt, og til Søsteren Marthe JosephsDatter, givt med Christian Gudmundsen Konglevold, 12 Mrk Smør 2 Kd: Malt.

21. Afkald fra Ole Iversen Refsdal og Christian Gudmundsen Konglevold til Formynderen Paul Michelsen Spurkeland for afdøde Myndling Anders Josephsen Refsdals Arvemidler 111 rd 4 mrk 2 s.

22. Bøxelseddel fra Gerhard Daae til Erich Monssen paa ½ Løb Smør ½ Tønde Malt Landskyld og 2 pd Smør Skatteskyld i Gaarden Riisnæs, No 145, dateret 30 Maji 1812, med Revers. Intet erlagt til Tugthuset.

23. Bøxelseddel fra Frue Kahrs til Iver Nielssen paa 9 Mrk Smør, 3 Kd: Malt og 9 Mrk Fisk Landskyld og Skatteskyld 13 ½ Mrk Smør i Gaarden lille Hopland No 4, dateret 30te Junii 1812, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.

24. Afkald fra Ole Sjurssen Andvig til Formynderen Hans Erichsen Høsteland for hans Moderarv 9 rd 5 mrk 5 s, dateret 23 Octbr: 1812.

25. Ditto fra Christian Ellingsen Hope til Formynderen Elling Albrigtsen Hope for hans Moderarv 5 rd 4 mrk 1 s, dateret 23 Octbr: 1812.

26. Ditto fra Knud Olsen Weraas til Formynderen Carl Erichsen Loftaas for hans Hustrues Brithe HansDatter Loftaases Arv 28 rd 1 mrk 7 s, dateret 23 Octbr: 1812.

27. Ditto fra Carsten Matthiassen Korsøen til Formynderen Michel Erichsen Børilden for hans Kones Gjertrud GregoriusDatters Arv 7 rd 2 mrk 4 s, dateret 23 Octbr: 1812.

28. Bøxelseddel fra Christopher Kahrs til Lasse Jenssen paa 13 ½ [Mrk]? Fisk Landskyld og 6 ¾ Mrk Smør Skatteskyld i Gaarden Koppen, No 110, dateret 23 Maji 1812, med Revers Intet til Tugthuset.

29. Obligation fra Jacob Olsen Fjeldsbøe til Myndlingen Marthe JohnsDatter Kleven med flere, stor 200 rd, mod Pant i Gaarden i Gaarden!! Fjeldsbøe, No 96, dateret 22de Maji 1812.

30. Bøxelseddel fra Christopher Kahrs til Hans Nielssen paa ½ Vog Fisk Landskyld og 18 Mrk Smør Skatteskyld i Gaarden nordre Tangen, No 123, dateret 4 Septbr: 1812, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.

31. Fredlysning af Foged Bøgh paa Christopher Kahrs's ejende Gaard Toftegaard m: v:, dateret 9de Maji 1812.

Fogden derefter fremlagde Tingsvidnerne over Af- og Tilgang i Odels og Selvejer- samt Vejmester-Mandtallerne, der inden Retten bleve oplæste og af Laugrettet og Almuen som uimodsagt, rigtig befunden.

Ligesaa fremlagde \Fogden/ Restancelisten for indeværende Aar, der viser at for dette Skibrede udestaaer af ordinaire Skatter 3609 rd 66 ½ s, til Justits Fondet 195 rd 26 s og af ¼ pro cento Skatten 6 rd 51 s. Denne Liste blev inden Retten læst examineret og rigtig befunden.

Som Laugrettesmænd for nestkommende Aar 1813 bleve opnævnte Ole Arnesen (Arvesen) Hodne, Mons Haldorsen Myching, Ole Jacobsen Riisøen og Thomas Jacobsen Oenæs.

Da ingen havde noget videre at føre i Rette blev Høstetinget for Lindaas Skibrede hævet.

Christie

Tollach Olsen Smørdal og bomerke
Ole Magnessen Skuggedal O.M.S og bomerke
Anders Olsen Mychinghellen A.O.S.
Hans Erichsen Høsteland. H.E.S. og bomerke

1812: 56

Aar 1812 d: 26de October blev det almindelige Høste- Sage- og Skatte-Thing for Herløe Skibrede fremholdt paa Thingstedet Alverstrøm/m/en og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de 4 eedsvorne Laugrettesmænd: Ole Christensen Myrtvedt, Sjur Sjursen Iden, Stephen Johnsen Haatoft og Mathias Larsen Tvedten. Foged Bøgh og endeel thingsøgende Almue var tilstede.

Hvor da først blev publiceret de sam/m/e Kongl: Anordninger og Resolutioner som paa Høste-Thinget for Lindaas Skibrede d: 22de d: M:

Om Frieskydsen.
Almuen vedtog, ihenseende til Frieskydsen, det sam/m/e som Almuen paa Schjold Skibrede.

Om Thingholdet.
Lehnsmand Fougstad accorderede med Almuen om Thingholdet og Almuen tilstod ham for næste Aar i Betaling 72 s: pr: Mand, siger to og sytti Skilling.

Fogeden fremlagde det store Skatte-Thingsvidne, bestaaende af 14 Qvæstioner, hvilke inden Retten bleve oplæste og hvortil Almuen i Almindelighed og i særdeleshed de 2 Mænd Abel Johnsen Røesæt og Jacob Gundersen Træet svarede saaledes til 1ste, 2de, 3de og 4de Qv: Sv: ney. 5te og 6te Qv: ingen andre end de sædvanlige. 7de, 8de og 9de Qv: Sv: ney. 10de Qv: Sv: jo. til 11te, 12te, 13de og 14de Qv: Sv: ney.
Ligeledes fremlagde Fogeden Thingsvidnerne over Flom-Saugene og Mølle- Qværne-Husmænds og Enge-Slet-Skatterne, hvilke inden Retten bleve oplæste og af Laugrettet og Almuen rigtig befundne.

Da ingen havde videre at føre i Rette, blev Thinget udsat til den følgende Dag.

Christie

Ole Christensen Myrtvedt OCSM.
Stephen Johnsen Haatoft.
Sjur Sjursen Iden. SSSI.
Mathias Larsen Tvedten MLS og bomerke

alle med holdt Pen

Den følgende Dag continuerede Thinget i Overværelse af de sam/m/e Personer som Dagen tilforn.

Gam/m/elt Bjergnings Thingsvidne. vid: Fol: 18.
Bjergerne Hans Johnsen og Erich Hansen Bratshoug mødte og fremstillede som godvillig mødende:

2det Vidne Magne Halvorsen Husebøe, 45 Aar gam/m/el og ubeslægtet med Bjergerne. Han aflagde Lovens Eed og forklarede sig aldeles overeensstem/m/ende med 1ste Vidne, hvis Forklaring han siden hørte oplæse og vedkjendte sig som sin egen. Han tillagde, at han siden har seet det Skjær, hvorpaa de bjergede havde roet op og at dette er saaledes beskaffen, at de Bjergede ikke uden andres Hjelp kunde have kom/m/et derfra. Dimitteret.
Bjergerne begjerede dette Thingsvidne sluttet og sig beskreven meddeelt, hvilket blev bevilget.

Gam/m/el Sag
Elling Ellingsen Ask contra Christopher Christophersen Ask. fra Fol: 38.
Procurator Lassen fremsendte Brev, af 24de d: M:, til Dom/m/eren med det deri paaberaabte Indlæg, af sam/m/e Dato, hvori Sagen indlades til Dom.
Bemeldte Skrivelse og Indlæg indtages her saaledes lydende. #
Told Procurator Rogge lod ved Fuldmægtig Krum møde og begjere Anstand til Maaneds Thinget i Bergen d: 15 Decbr: 1812, for ligeledes, fra Indstævntes Side, at indlade Sagen til Dom.

Eragtning:

Den begjerte Anstand bevilges.

1812: 56b

Forhør.
Ifølge Amtets Ordre af 2den October 1812 blev Forhør begyndt til Oplysning angaaende Omgangsmaaden med endeel Vare, som hørte til en Raasejls Jægt der strandede ved Toskelandet i December Maaned f: A: og tilhørte Kjøbmand Peter Greve Bredahl.
Amtets Ordre, af 2den d: M:, tilligemed den deri paaberaabte Forestilling, af 28de September 1812, fra Peter Greve Bredahl, saavelsom den deri omhandlede Nota over de bortkomne Varer, indtages her saaledes lydende: #
Til dette Forhør var af Sorenskriveren, under 9de d: M: udstedt skrivtlig Indkaldelse, som sam/m/e Dato blev tilsendt Lehnsmand Bøe, for Radøe Skibrede, til Forkyndelse; men da Indkaldelsen ikke af Lehnsmanden endnu er tilbagesendt, kan sam/m/e ikke her indtages.
Kjøbmand Peter Greve Bredahl mødte personlig. Hans foranførte Skrivelse til Amtet, med den deri anførte Nota blev oplæst for ham og han vedstod sam/m/e.
Dernæst mødte, efter Tilsigelse, som
1ste Deponent Rasmus Gudmundsen Waagenæs, 21 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede han, at han tilligemed Knud Johannesen Grindhem vare de første, som kom ud og bjergede Folket, der hørte til Kjøbmand Bredahls Jægt, som var strandet ved Toskelandet i December Maaned f: A: Han bjergede Folkene, der sad paa et Skjær, men saae ikke Fartøjet. Siden rejste han ud, i Selskab med 7 Mænd fra Waagenæs, hvilke opsøgte Fartøjet, der laae opdrevet ved Stranden paa en Øe kaldet Duen ved Toskelandet. Deponenten bjergede endeel af Takkelagen og {nogle} \8/ Tønder Korn samt en Tønde Salt, m: m:, hvilket {de} han og hans Kamerater har afleveret til Kjøbmand Bredal. De holdt Vagt ved Vraget i et Ætmaal, og i den Tid Deponenten stod Vagt mærkede han ikke at nogen tog noget bort fra Vraget. Kjøbmand Bredahls foranførte Nota blev oplæst for Deponenten, som benægtede enten selv at have taget eller fordulgt \nogen af/ de deri ommeldte Varer, eller at være vidende om, hvor de ere afblevne. Han benægtede ligeledes at være vidende om at nogen har beholdt noget af hvad der hørte Vraget til. Videre vidste han ikke til Oplysning. Dimitteret.

2den Deponent Knud Johannesen Grindem, 25 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede han sig aldeles ligesom 1ste Deponent, hvis Forklaring han siden hørte oplæse og vedkjendte sig som sin egen, med den Forandring, at han ikke stod Vagt ved Vraget. Dimitteret.

Endvidere mødte som ustævnte:

3die Deponent Mons Monsen søndre Waagenæs, 45 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede han sig ligesom 1ste Deponent, undtagen deri, at han ej var med at bjerge Folkene. Dimitteret.

4de Deponent Christian Olsen Waagenæs, 29 Aar gam/m/el. Han forklarede sig, efter Advarsel om at sige Sandhed, aldeles ligesom 3die Deponent. Dimitteret.

5te Deponent Knud Johannesen søndre Waagenæs, 59 Aar gam/m/el. Han blev formanet til Sandhed og forklarede sig aldeles ligesom 3die Deponent. Dimitteret.

6te Deponent Gudmund Larsen nedre Waagenæs, 53 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed svarede han i et og alt ligesom tredie Deponent. Dimitteret.

7de Deponent Jacob Jacobsen nedre Waagenæs, 36 Aar gam/m/el. Hans Forklaring stemte aldeles overeens med 3die Deponents. Dimitteret.

8de Deponent Rasmus Christiansen nedre Waagenæs, 25 Aar gam/m/el. Han blev formanet til Sandheds Udsigende og forklarede sig i et og alt ligesom 3die Deponent. Dimitteret.

1812: 57

De i Bredals Skrivelse ommeldte Personer, Knud Daland og Signalbestyrer Petersen vare af Sorenskriveren i Indkaldelsen tilsagte at møde. Efter Paaraab mødte ingen af dem.

Da saaledes intet videre for Tiden var at foretage, blev Forhøret indtil videre udsat for at continueres, naar Høste-Thingene ere forbi, {efter nærmere Indkaldelse.}

Da intet videre var at foretage blev Thinget udsat til den følgende Dag.

Christie

Ole Christensen Myrtvedt. OCSM. Stephen Johnsen Haatoft.
Shur Sjursen Iden. SSSI. Mathias Larsen Tvedten MLS og bomerke

Den følgende Dag continuerede Thinget i Overværelse af de sam/m/e Personer som forhen.

Forklaring om fundet Vrag:
For Retten mødte Niels Monsen, Gudmund Michelsen, Johannes Larsen, Anders Nielsen, Knud Johannesen, Thomas Rasmussen og Friderich Monsen Herløevær, og Anders Rasmussen, {Bredv} Knud Monsen og Ole Olsen Bredvig, som alle eenstem/m/ig forklarede, at de i Slutningen af November Maaned f: A: bjergede 4 Bjelker samt 27 Tylter og en Bord-Planke, hvilke fra Havet kom inddrivende og fandtes adspredte \paa Søen/ omkring ved de vestligste Kyster af Herløevær lige ude ved Havet. Comparenterne havde hver en Tjeneste-Karl med ved Bjergningen. De bjergede Varer bleve efterhaanden indbragte og oplagte deels paa Herløevær og deels paa Bredvigen. Bemeldte Varer drev saaledes udenfor Landet, at dersom Vinden havde vendt sig og blæst fra Land, havde Varerne atter drevet ud paa havet. Under Bjergningen blæste en stærk sydvest Vind, som gjorde Bjergningen meget besværlig.

Ligeledes forklarede bemeldte 7 Opsiddere paa Herløevær eenstem/m/igjen, at de sam/m/e Tid bjergede en Skibs-Storbaad, som fra Havet var drevet ind paa Krog-Osen, der er en liden Havbugt vestenfor Herløevær. Denne Baad laae kantret paa Søen, og ingen Skibsfolk fandtes paa eller ved sam/m/e. Paa Baaden saaes heller ikke Mærke eller Num/m/er.

Endelig forklarede samtlige bemeldte 10 Bjergere, at de, imellem Juul og Nytaar sidstleden, observerede, at et Skibs-Anker laae paa Bunden ved et Hav-Skjær udenfor alle Lande og Odder vestenfor Herløevær. Efter flere Dages Anstrængelse fik de dette Anker optaget af Søen og bragt i Sikkerhed. Ankeret laae paa 8 Favnes Dybde. Der fandtes ikke Mærke eller Stempel paa sam/m/e.

Disse Forklaringer bleve oplæste for samtlige bemeldte Personer, som vedstode sam/m/e og bleve dimitterede.

Ditto.

For Retten mødte Ole Johannesen \nordre/ Sælle og og!! Niels Rasmussen nordre Sælle, som tilkjendegave, at de omtrent 14 Dage for Juul 1811 bjergede en Skibsbaad, som kom drivende ind fra Havet og som de fandt kantret paa Søen i den saa kaldte Svartbakleden mellem Land vestenfor Sælle tæt ude ved Havet. Det blæste sam/m/e Tid en stærk sydvest Vind. Saafremt Vinden havde vendt sig fra Land, havde Baaden atter drevet ud paa Havet. Den blev af Comparenterne buxeret ind til deres Gaard ½ Miil fra Bjergnings Stedet, hvor den blev lagt i Sikkerhed. Ligeledes tilkjendegave Comparenterne at de tilligemed de 8 andre

1812: 57b

Opsiddere paa Sælle bjergede 2 Bjelker, som fandtes i Søen tæt ved Landet paa Sælle. Ved Baaden fandtes ingen Skibsfolk. Paa Baaden eller Bjelkerne saae ikke Mærke eller Num/m/er.

Denne Forklaring blev oplæst for dem, de vedstode dens Rigtighed og bleve dimitterede.

Ditto.

For Retten mødte Rasmus Monsen Hjelmen, som tilkjendegav, at han omtrent 4 Uger før Juul 1811 bjergede 6 Stk: Bord-Planker, som han fandt drivende paa Søen paa Krog-Osen vestenfor Herløevær tæt ude ved Havet, og som han derefter bragte i Sikkerhed paa Gaarden Hjelmen. Disse Planker drev saaledes at de med Vesten-Vinden kom ind ad med Landet, men dersom Vinden havde blæst fra Land maatte de atter have drevet ud i Havet. Paa Plankerne saaes ikke Mærke eller Num/m/er. Denne Forklaring blev oplæst for ham; han vedstod sam/m/e og blev dimitteret.

Derefter blev publiceret følgende Documenter:

1. Obligation fra Christopher Christophersen til Bartholomeus Hammer for 1500 rd, mod 2den Prioritet i Gaarden Asch No 9, dateret 19de Septembr: 1812.
2. Kjøbe-Contract imellem Jørgen Olsen og Kjøbmand Johan Nicolaysen angaaende et Huus paa Pladset Havnen under Gaarden Hop for 100 rd, dateret 26 April 1812.
3. Skjøde fra Jørgen Olsen til Kjøbmand Johan Nicolaysen paa et Huus paa {Gaarden} \Pladset/ Havnen under Gaarden Hop, for Kjøbesum 100 rd, dateret 19 Maji 1812.
4. Skjøde fra Enken Synneve JensDatter Ryland med fl: til Jens Wichingsen paa 18 Mrk Smør 8 Kander Malt, indberegnet hans egen Arvelod i Gaarden Ryland, No 68, for 80 rd, {dateret} og Vilkaar, til Værdie 50 rd aarlig, dateret 26 Octobr: 1812.
5. Vilkaarsbrev fra Jens Wichingsen Ryland til hans Moder Synneve JensDatter paa aarligt Levekaar af Gaarden Ryland, dateret 26 Octobr: 1812.
6. Skjøde fra Jacob Nielssen Aasebøe til hans Søn Niels Jacobsen paa 9 ¾ Mrk Smør, 3 Kd: Malt og ¼ Faar i Gaarden Aasebøe, No 12, for 250 rd og Vilkaar, til Værdie 43 rd aarlig, dateret 26 Octobr: 1812.
7. Vilkaarsbrev fra Niels Jacobsen Aasebøe til Forældrene Jacob Nielssen og Anna Olsdatter paa aarligt Levekaar, dateret 26 Octobr: 1812.

8. Bøxelseddel fra Niels Nielssen søre Aadland til hans Søn Niels Nielssen paa 1 pd Smør 1 Mæle Malt Landskyld og Skatteskyld 1 pd 9 Mrk Smør i Gaarden søndre Aadland No 103, dateret 26 Octbr: 1812, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.

9. Vilkaarsbrev fra Niels Nielssen søndre Aadland til Forældrene Niels Nielssen og Anna ØstensDatter paa aarligt Levekaar, dateret 26 Octobr: 1812.

10. Skjøde fra Tollev Olsen Tostensvig med fl: til Arne Tørressen paa 18 Mrk Smør 8 Kander Malt i Gaarden Hjertaas No 76, for 405 rd, dateret 23 Octobr: 1811.

11. Aflyst Obligation fra Mons Larssen Hæggernæs til Myndlingerne Marthe OlsDatter Moldeklev for 25 rd og Anna PaulsDatter Hopland for 23 rd, i alt 48 rd, mod Pant i Gaarden Hæggernæs, No 26, dateret 1ste April 1809 og qvitteret 26 Octobr: 1812.

12. Afkald fra Jacob Jenssen Hanevig til Formynderen Ole Monssen Stien for hans Kones Cecilia OlsDatter øvre Tvedts Arvemidler 11 rd 1 mrk 12 s, dateret 26 Octobr: 1812.

13. Ditto fra Johannes Anderssen Mjaatvedt til Formynderen Niels Knudsen Mæland for hans Fædernearv 23 rd 5 mrk 14 s, dateret 26 Octbr: 1812.

14. {Skjøde} \Ditto/ fra Rasmus Olsen øvre Tvedt til Formynderen Anders Rasmussen nedre Tvedt for Myndlingen Ingebor OlsDatter øvre Tvedts Arvemidler 26 rd 5 mrk 13 s, dateret 26 Octobr: 1812.

15. Ditto fra Lars Monssen nedre Tvedt til Formynderen Michel Olsen Leerviig for hans Arvemidler 62 rd 2 mrk 1 s, dateret 26 Octobr: 1812.

16. Auctions Skjøde til Friderich Ameln paa Kræmmerlejet Jordholmen, for Kjøbesum 2005 rd, dateret 24de Februar 1812.

1812: 58

17. Vilkaarsbrev fra Christian Ameln til Frue Majorinde Storm paa aarligt Levekaar af Gaarden Floen, dateret 13 Julii 1812.

18. Skjøde fra Lehnsmand Johannes Fougstad paa Secretair og Sorenskriver Johan Korens Vegne til Amund Olssen Rødsland paa 13 ½ Mrk Smør 6 Kander Malt i Gaarden Rødsland, No 65, for Kjøbesum 500 rd, dateret 26 Octobr: 1812.

19. Skjøde fra John Larssen Evje til Johannes Larssen paa 21 3/5 Mrk Smør, 10 4/5 Kd: Malt og 3/10 Faar i Gaarden indre Bragstad, No 74, for 600 rd og Levekaar, til Værdie for 50 rd aarlig, dateret 12te Septembr: 182.

20. Vilkaarsbrev fra Johannes Larssen indre Bragstad til hans Moder Anna PedersDatter paa aarligt Levekaar af Gaarden indre Bragstad, dateret 27 Octobr: 1812.

21. Obligation fra Johannes Larssen indre Bragstad til Steffen Bergesen Rølland, stor 500 rd, mod Pant i indre Bragstad No 74, dateret 27 Octobr: 1812.

22. Skjøde fra Wiching Larssen Moldeklev til Niels Anderssen paa 18 Mrk Smør, 6 Kd: Malt ¼ Faar i Gaarden Moldeklev, No 91, for Kjøbesum 300 rd og Levekaar til Værdie 33 rd aarlig, dat: 27 Octbr: 1812.

23. Vilkaarsbrev fra Niels Anderssen Moldeklev til Wiching Larssen Moldeklev og Kone Gjertrud NielsDatter paa aarligt Levekaar, dateret 27 Octobr: 1812.

24. Skiftebrev efter Knud Bendixsen Egeland, sluttet 15de Januar 1812, hvorved Boets Jordegods 9 3/5 Mrk Smør, 3 1/5 Kd: Malt i Gaarden Egeland, No 70, er udlagt til Enken Inger SteffensDatter og Børnene.

25. Skiftebrev efter Bendix Knudsen Egeland, sluttet 7de April 1812, hvorved Jordegods 14 2/5 Mrk S:r 4 4/5 Kd: Malt i Gaarden Egeland, No 70, er udlagt til Enken Anna KnudsDatter og Børnene.

26. Skjøde fra Ole Aschildsen Nepstad og Mari PedersDatter Kallevig til Lars Johannessen Hetlevig paa 7 ½ Mrk Smør 9 Mrk Fisk i Gaarden Kallevig, No 18, for 150 rd, dateret 19 Septbr: 1812.

27. Aflyst Obligation fra Erich Thomassen Kallevig til Ole Aschildsen Nepstad for 97 rd, mod Pant i Gaarden Kallevig, No 18, dateret 13 Septbr: 1802 og qvitteret 27 Octobr: 1812.

28. Obligation fra Lars Johannessen Kallevig til Ole Aschildsen Nepstad for 97 rd, mod Pant i Gaarden Kallevig, No 18, dateret 27 Octobr: 1812.

29. Vilkaarsbrev fra Baste Bergesen Moldeklev og Ole Olsen Moldeklev paa Myndlingen Anna OlsDatters Vegne til Ole Nielssen Moldeklev, dateret 22de Octobr: 1811.

30. Skiftebrev efter Gjertrud OlsDatter Moldeklev, sluttet 14 Maji 1812, hvorved Boets Jordegods 9 Mrk Smør, 3 Kd: Malt 1/8 Faar i Gaarden Molkeklev, No 91, er udlagt til Enkemanden Baste Bergesen og Sønnen Berge Bastesen, hver det halve.

31. Skiftebrev efter Peder Hanssen Tollesøe, sluttet 23 Septembr: 1812, hvorved Boets Jordegods 4 ½ Mrk Smør, 3 Kd: Malt og 1 1/8 \Mrk/ Fisk i Gaarden Tollesøe, No 1, er udlagt til Enken Brithe NielsDatter Tollesøe og Creditor Peder Michelsen Echerhovde.

32. Skjøde fra Johannes Fougstad paa Secretair og Sorenskriver Johan Korens Vegne til Elling Nielssen paa 1 pd 3 Mrk Smør 12 Kander Malt i Gaarden Rødsland, No 65, for 950 rd, dat: 27de Octobr: 1812.

33. Obligation fra Elling Nielssen Rødsland til Ole Anderssen Fløysand for 600 rd, mod Pant i Gaarden Rødsland, No 65, dateret 27 Octobr: 1812.

34. Aflyst Obligation fra Wiching Larssen Moldeklev til Myndlingen Ole Anderssen Moldeklev med fl:, stor 150 rd, mod Pant i Moldeklev, No 91, dat: 20 Octbr: 1807 og qvitteret 27 Octobr: 1812.

35. Obligation fra Niels Anderssen Moldeklev til Myndlingen Ole Anderssen Moldeklev med fl:, stor 150 rd, mod Pant i Moldeklev, No 91, dateret 27 Octobr: 1812.

36. Skjøde fra Gudmund Michelsen Herløevæhr til Gunder Jonassen Toske paa 6 ¾ Mrk Smør, 3 Kander Malt, 1/8 Faar og 4 ½ Mrk Fisk i Gaarden Toske, No 56, for 130 rd, dateret 27 Octobr: 1812.

37. Bøxelseddel fra Ole Johannessen Toske til hans Søn Johannes Olsen paa 5 1/16 Mrk S:r, 2 ¼ Kd: Malt, 3/32 Faar og 3 3/8 Mrk Fisk Landskyld og Skatteskyld 10 11/16 Mrk Smør i Toske, No 56, dateret 27de Octobr: 1812, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.

38. Bøxelbrev fra Elling Ottesen Toske til hans Søn Johannes Ellingsen paa 6 ¾ Mrk Smør, 3 Kd: Malt, 1/8 Faar og 4 ½ [Mrk] Fisk i Gaarden Toske, No 56, dateret 27 Octobr: 1812, med Revers Skatteskylden er 14 ¼ Mrk Smør. Intet erlagt til Tugthuset.

39. Skjøde fra Helge Jacobsen Erstad til hans Søn Jacob Helgesen paa 20 Mrk Smør, 10 2/3 Kd: Malt og 2/9 Faar i Gaarden Erstad, No 81, for 200 rd og Levekaar, til Værdie 60 rd aarlig, dateret 27de October 1812.

40. Vilkaarsbrev fra Jacob Helgesen Erstad til Forældrene Helge Jacobsen og Sigrid PedersDatter, paa aarligt Levekaar, dateret 27de Octobr: 1812.

1812: 58b

41. Afkald fra Erich Iversen Sagstad for hans Hustrues Anna OlsDatter Moldeklevs Møderne Arv 42 rd 5 mrk 12 s, til Formynderen Ole Olsen Moldeklev, dateret 27 Octobr: 1812.

42. Fredlysning fra Foged Bøgh over Kjøbmand Peter Greve Bredals ejende Gaard Henøen med underliggende Øer og Holmer m: v:, dateret 28de Octobr: 1812.

Fogden fremlagde Tingsvidnerne over Odels- og Selvejer samt Vejmester-Mandtallerne for dette Skibrede, som inden Retten blev læste og af Laugrettet og Almuen rigtig befundne.
Ligesaa fremlagde Fogden Restancelisten for Herløe Skibrede, der viser at for indeværende Aar udestaar af ordinaire Skatter 2870 rd 8 ½ s, af Afgivten til Justits Fondet 172 rd 26 ½ s

og af ¼ pro cento Skatten 30 rd 53 s. Denne Liste blev inden Retten læst og examineret og af Laugrettet og Almuen rigtig befunden.

Til Laugrettesmænd for næstkommende Aar 1813 bleve opnævnte: Niels Gundersen Frommerejde, Rasmus Iversen Frommerejde, Joseph Olsen Schielanger og Hans Olsen Husebøe.

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Høstetinget for Herløe Skibrede hævet.

Christie

Ole Christensen Myrtvedt. O.C.S.M. Steffen Johnsen Haatoft.
Sjur Sjursen Iden. S.S.S.I. Matthias Larssen Tvedten M.L.S. og bomerke

Aar 1812 d: 29de October 1812 blev det almindelige Høste- Sage- og Skatte-Thing for Radøe Skibrede holdt paa Thingstedet Alverstrøm/m/en og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de 4 eedsvorne Laugrettesmænd Ole Michelsen Haaland, Peder Knudsen Bircheland, Peder Danielsen Frøetjold og Niels Olsen Udsylte. Foged Bøgh, Skibredets Lehnsmand og endeel thingsøgende Almue vare tilstede.

Hvor da først blev publiceret de sam/m/e Kongl: Anordninger som paa Høste Thinget for Lindaas Skibrede d: 22de d: M:

Om Frieskydsen.
Almuen vedtog, ihenseende til Frieskydsen, det sam/m/e som af Almuen paa Lindaas Skibrede d: 22de d: M: blev antaget.

Om Thingholdet.
Lehnsmand Fougstad accorderede med Almuen om Thingholdet i næste Aar, og Almuen tilstod ham for Aaret 1813 72 s:, skriver to og sytti Skilling pr: mand.

Fogeden fremlagde det store Skatte-Thingsvidne, bestaaende af 14 Qvæstioner, hvilke inden Retten bleve oplæste og hvortil Almuen og Laugrettet samt isærdeleshed de 2 Mænd Rasmus Rasmussen Hvidsteen og Niels Carlsen Kaalaas svarede saaledes: til 1ste, 2de 3die og 4de Qv: Sv: ney. 5te og 6te Qv: Sv: ingen andre end de sædvanlige. 7de 8de og 9de Qv: Sv: ney. 10de Qv: Sv: jo. 11te, 12te, 13de og 14de Qv: Sv: ney.
Ligeledes blev oplæst Thingsvidnet over Mølle- Qværne- Huusmænds og Engeslet Skatterne, hvilket af Laugrettet og Almuen blev rigtigt befundet.

Nye Sag
Enken Anna Christensdatter Hellesøen contra Anders Willumsen nedre Waagenæs.
For Retten mødte Enken Anna Christensdatter Hellesøen, med Laugværge Lehnsmand Ole Magnesen Bøe, og fremlagde 1. Stævne Vidnernes Attest, af 13de October 1812 om at de med mundtlig Varsel have til i Dag indstævnt Anders Willumsen nedre Waagenæs til at lide Dom fordi han nægter at betale hende det Vilkaar, han har forpligtet sig at svare hende. 2. Forligelses Com/m/issionens Attest af 8de September 1812 om at Sagen er afvist til Rettergang, og 3. et Vilkaarsbrev, oprettet af Indstævnte d: 26de October 1810, hvorved han \har/ forbundet sig at betale Citantinden er aarligt Levekaar, m: v:. Da denne Contract beviser, at Indstævnte er pligtig er!! (at) betale det paastævnte Vilkaar, paastod hun at han

maatte tildøm/m/es, under passende Mulct til Fattigcassen, aarlig i rette Tid at udlevere hende det i Vilkaarbrevet omhandlede Vilkaar og at erstatte hende denne Sags Omkostninger

1812: 59

skadesløst med 12 rd, og saaledes indlod Sagen til Dom.
Stævne Attesten og Forligelses Com/m/issionens Attest indtages her saaledes lydende: # Vilkaarbrevet vedhæftes Acten.
Indstævnte Anders Willumsen nedre Waagenæs mødte. Stævne Attesten blev for ham oplæst. Han benægtede at svare Citantinden videre end Værdien af det i Vilkaarbrevet omhandlede Vilkaar med de deri fastsatte 10 rd.
Efterat dette var passeret, bleve Parterne saaledes forligte: at Indstævnte forbandt sig til aarlig i rette Tid at opfylde Vilkaaret efter Vilkaarbrevet af 26de October 1810, og at erstatte Citantinden denne Sags Omkostninger med otte Rixdaler, hvilke han i Retten betalte hende. Paa disse Vilkaar frafaldt Citantinden Søgsmaalet.
Sagen blev saaledes hævet /: Gebyret af denne Sag der angaaer mindre end 25 rd Værdie, og hvoraf ingen Forhøjelse svares blev Citantinden eftergivet.
Indstævnte betalte Tilsvar 5 mrk 10 s uden Forhøjelse. Vilkaarbrevet blev Citantinden udleveret.

Forklaring om Vrags Bjergning.
For Retten mødte Niels Olsen Udsylte og tilkjendegav at han, tilligemed Michel Erichsen Udsylte, omtrent 4 Uger før Juul 1811 bjergede 2 Bjelker, som laae og drev paa Søen inde paa Feye-Osen imellem Hendøen og Feyøe Landet, og som han buxerede ind til Gaarden Sylte, omtrent een Miil fra Bjergnings-Stedet. Disse Bjelker vare inddrevne fra Havet og laae vel paa Feyøe-Osen imellem Landene, men det aabne Hav stod ind derpaa. Vinden var sydvest og drev Bjelkerne ind; men dersom Vinden havde vendt sig og blæst fra Land, vilde Bjelkerne atter have drevet ud paa havet. Paa Bjelkerne vare ingen Mærker. Denne Forklaring blev oplæst for ham; han vedstod dens Rigtighed og blev dimitteret.

Da ingen havde videre at føre i Rette, blev Thinget udsat til den følgende Dag
Christie
Ole Michelsen Haaland. OMS og bomerke Peder Danielsen Froetjold PDS og bomerke
Peder Knudsen Birkeland. PKS og bomerke Niels Olsen Udsylte NOS og bomerke
alle med holdt Pen

Der paa følgende 30te October continuerede Høstetinget for Radøe Skibrede i Overværelse af de samme Personer som i Gaar.

Hvorda blev publiceret følgende Documenter:
1. Skiftebrev efter Helga MichelsDatter Hoele, sluttet 8de April 1812, hvorved Boets Jordegods 1 pd 14 4/5 Mrk Smør 23 13/15 Kd: Malt i Gaarden Hole, No 14, er udlagt til Enkemanden John Nielsen Hoele og Børnene.
2. Skjøde fra John Jenssen Herløevæhr med fl: til \Ole/ Jens\sen/ {Nielssen} Birkeland paa 1/10 i Mælands Annex Kirke med underliggende Jordegods, nemlig 8 Mrk Smør 6 2/3 Kd: Malt i Gaarden Birkeland No 45 i Radøe Skibrede og 2 2/5 Mrk Smør 1 3/5 Kande Malt i Gaarden Leervig, No 71 i Herløe Skibrede, for Kjøbesum 125 rd, dateret 13 Maji 1812.

3. Skjøde fra Johannes Fougstad paa Secretair og Sorenskriver Korens Vegne til Halvor Anderssen Farrestvedt paa 18 Mrk Smør 15 Kd: Malt i Gaarden Mjøs, No 71, for 730 rd, dat: 14 Maji 1812.

4. Bøxelseddel fra Sognepræst Wolff til Thomas Olsen paa 18 Mrk Smør 12 Kd: Malt Landskyld og Skatteskyld 1 pd 3 Mrk Smør i Gaarden Qvamme, No 13, dateret 28 Aug: 1812, med Revers Intet til Tugthuset

5. Ditto fra Do til Ole Rasmussen paa 18 Mrk Smør 12 Kd: M: Landskyld og Skatteskyld 1 pd 3 Mrk Smør i Gaarden Qvamme No 13, dat: 28 Aug: 1812, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.

6. Vilkaarsbrev fra Thomas Olsen Qvamme til John Monssen og Kone Kari MichelsDatter, dateret 29de Octobr: 1812.

7. Aflyst Obligation fra Lars Michelsen Tolleshoug til Torger Olsen Houcheland for 198 rd, mod Pant i Tolleshoug No 16, dateret 19 Martii 1810 og qvitteret 6 Julii 1812.

1812: 59b

8. Bøxelseddel fra Gudmund Anderssen Ulvatten til Sønnen Anders Gudmundsen paa 9 Mrk Smør 6 Kander [Malt] Landskyld og 13 5/9 Mrk S:r Skatteskyld i Ulvatten No 35, dateret 29 Octobr: 1812, med Revers Intet erlagt til Tugthuset

9. Ditto fra Johannes Jenssen Hole til Sønnen Jens Gregorius Johannessen paa 12 Mrk S:r 8 Kd: M: Landskyld og 18 Mrk S:r Skatteskyld i Hole No 14, dat: 29 Octbr: 1812, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.

10. Skjøde fra Lars Michelsen Tolleshoug til Mons Knudsen Landsvig paa 9 Mrk Smør 9 Kd: Malt i Gaarden Tolleshoug, No 16, for Summa 200 rd, dateret 29 Octbr: 1812.

11. Bøxelseddel fra Mons Knudsen Landsvig til Lars Michelsen paa 9 Mrk S:r 9 Kd: M: Landskyld og Skatteskyld 15 ¾ Mrk Smør i Tolleshoug No 16, dat: 29 Octbr: 1811, med Revers Intet til Tugthuset.

12. Vilkaarsbrev fra Lars Michelsen Tolleshoug til Johannes Jacobsen Tolleshoug paa aarligt Levekaar, dateret 29 Octobr: 1812.

13. Bøxelseddel fra Frue Ameln til Sjur Nielsen paa 18 Mrk Smør 12 Kd: Malt Landskyld og Skatteskyld 1 pd 3 Mrk S:r i Gaarden Hatland No 29, dateret 23 Januar 1812, med Revers Intet til Tugthuset.

14. Bøxelseddel fra Hans Michelsen Tolleshoug m: fl: til Ole Claussen Wetaas paa 1 pd 12 Mrk S:r 2 Mæler Malt Landskyld og 2 pd 6 Mrk Smør Skatteskyld i Gaarden Hole, No 14, dateret 29 Octbr: 1812, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.

15. Bøxelseddel fra Provst K: G: Fleischer til Mons Christiansen paa 18 Mrk Smør 12 Kd: Malt Landskyld og 1 pd 3 Mrk Smør Skatteskyld i øvre Manger, No 43, dateret 16 Decembr: 1811, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.

16. Vilkaarsbrev fra Mons Christiansen øvre Manger til Forældrene Christian Monssen og Mari JohannesDatter, dateret 29 Octobr: 1812.

17. Bøxelseddel fra Frue Ameln til Jens Michelsen paa 1 pd 3 Mrk Smør Landskyld og 22 ½ Mrk Smør Skatteskyld i Gaarden indre Morchen, No 38, dat: 17 Decbr: 1811, med Revers Intet til Tugthuset.

18. Ditto fra Sognepræst Wolff til Johannes Thomassen paa 14 2/5 Mrk S:r, 9 3/5 Kd: Malt, 1/5 Faar Landskyld og 1 pd 2 2/5 Mrk Smør Skatteskyld i Gaarden Mangersnæs No 44, dat: 6 April 1812, med Revers. Intet erlagt til Tugthuset.

19. Ditto fra Do til John Hanssen Wilanger paa 14 2/5 Mrk Smør, 9 3/5 Kd: M: 1/5 Faar Landskyld og 1 pd 2 2/5 Mrk S:r Skatteskyld i Mangersnæs No 44, dat: 2de Octobr: 1812, med Revers. Intet til Tugthuset.

20. Vilkaarsbrev fra John Hanssen Mangersnæs til Erich Anderssen og Kone Kari NielsDatter, dateret 29 Octobr: 1812.

21. Skjøde fra Gullach Nielsen Sletten til Sønnen Niels Gullachsen paa 18 Mrk S:r 12 Kd: Malt i Gaarden Sletten, No 76, for Kjøbesum 200 rd og Vilkaar til Værdie 74 rd aarlig, dateret 29 Octbr: 1812.

22. Vilkaarsbrev fra Niels Gullachsen og Mons Gullachsen Sletten paa aarligt Levekaar til Forældrene Gullach Nielsen og Dorthe LassesDatter, dat: 29 Octbr: 1812.

23. Afkald fra Rasmus Sjursen Qualem til Formynderen Magne Michelsen øvre Qualem for hans Hustrue Magnille RasmusDatters Arv 11 rd 7 s, dateret 29 Octobr: 1812.

24. Ditto fra Johannes Thomassen Manger til Formynderen Halvor Rasmussen Kaartvedt for hans Arvemidler 19 rd 3 mrk 13 s, dateret 29 Octobr: 1812.

25. Ditto fra Michel Olsen Kolstad for hans Kones Anna HalvorsDr: Kaartvedts Arv 26 rd 4 mrk, til Formynderen Niels Erichsen Kaartvedt, dateret 29 Octbr: 1812.

26. Bøxelseddel fra Stiftsprovst Knud G: Fleischer til Peter Anderssen paa 18 Mrk Smør 6 Kd: Malt Landskyld og 22 ½ Mrk Smør Skatteskyld i Gaarden Waxtjol, No 21, dateret 23 Septbr: 1812, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.

27. Aflyst Obligation fra Anders Rasmussen Tolleshoug til Rasmus Hanssen Soltvedt stor 350 rd, mod Pant i Tolleshoug No 16, dateret 28 Martii 1810, og qvitt: 30 Octbr: 1812.

28. Obligation fra Anders Rasmussen Tolleshoug til Lars Anderssen søre Aase, for 400 rd, mod Pant i Gaarden Tolleshoug No 16, dateret 30 Octbr: 1812.

29. Afkald fra Gudmund Rasmussen \indre/ Tougle for hans afdøde Datters Agothe GudmundsDatters Moderarv 27 rd 2 mrk 11 s, til Formynderen Niels Johannessen indre Tougle, dateret 30te Octobr: 1812.

30. Afkald fra Mons Johannessen Mjøs til Matthias Johannessen Wilanger for hans Kones Guri AmundsDatter Mjøs's Arv 3 rd 2 mrk 7 s, dat: 30 Octbr: 1812.

1812: 60

31. Afkald fra Ingebrigt Hansen Nordanger for hans Faderarv 6 rd 4 mrk 6 s til Formynderen Peder Danielsen Frøtjol, dateret 30 Octbr: 1812.

32. Aflyst Obligation fra Mons Johannessen Mjøs til Myndlingen Johanne NielsDatter Oenæs, stor 190 rd, mod Pant i Gaarden Mjøs, No 71, dat: 23 Octbr: 1807, efter Qvitteringer af 16de Decembr: 1811 og 29 Septbr: 1812.

33. Bøxelseddel fra Frue Kahrs til Magne Michelsen paa 18 Mrk Smør 18 Kd: M: Landskyld og Skatteskyld 1 pd 7 ½ Mrk Smør i Nordanger No 72, dat: 20 Octobr: 1812, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.

34. Vilkaarsbrev fra Magne Michelsen Nordanger til hans Moder Else MonsDatter paa aarligt Levekaar, dateret 30te Octbr: 1812.

35. Bøxelseddel fra {Knud Størksen} Frue Kahrs til Knud Størksen paa 9 Mrk Smør 9 Kd: Malt Landskyld og Skatteskyld 15 ¾ Mrk Smør i Gaarden Nordanger, No 72, dateret 16de Julii 1812, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.

Fogden fremlagde Tingsvidnerne over Af og Tilgangen i Odels og Selvejer samt Vejmestermandtallerne, som inden Retten bleve læste, examinerede og af Laugrettet og Almuen rigtig befundne.

Ligesaa fremlagde Fogden Restancelisten for Radøe Skibrede der viser at paa indeværende Aars Skatter udestaaer af ordinaire Skatter 2353 rd 4 s, af Afgivten til Justitsfondet 67 rd 41 s, og af ¼ prcto Skatten 13 rd 80 ½ s. Denne Liste blev inden Retten læst, examineret og af Laugrettet og Almuen rigtig befundne.

Til Laugret for næstkommende Aar 1813 bleve opnævnte Amund Larssen indre Sæbøe, Jacob Steffensen Hatland, Rasmus Gundersen indre Helle og Christian Jenssen Wilanger.

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Høstetinget for Radøe Skibrede hævet.

Christie

Ole Michelsen Haaland. Peder Danielsen Frøtjol
Peder Knudsen Birkeland. Niels Olsen Udsylte.

Aar 1812 den 31te October blev det almindelige Høste- Sage- og Skatteting for Alenfit Skibrede fremholdt paa Tingstedet Alverstrømmen i Overværelse af de 4 eedsvorne Laugrettesmænd Christen Larssen Leivestad, Lars Nielsen Seim, Jon Bergesen øvre Tvedt og Mons Johnsen Alver. Foged Bøgh, Skibredets Lehnsmand og endeel thingsøgende Almue vare tilstæde.

Hvorda blev publiceret de samme Kongelige Anordninger som paa Høstetinget for Radøe Skibrede den 29de d: M: med Tillæg af de for Hosanger Skibrede d: 4de Nov: anførte No 35, 36, 37, 38, 39 og 40.

Om Tingskydsen.
Almuen vedtog, i Henseende til Frieskydsen, det samme som Almuen for Lindaas Skibrede den 22de d: M:, blev vedtaget.

Om Thingholdet.
Lehnsmand Fougstad accorderede med Almuen om Thingholdet i næste Aar og Almuen tilstod ham for Aaret 1813 80 s, skriver otti Skilling pr Mand.

Fogden fremlagde de store Skatte-Tingsvidner, bestaaende af 14 Qvæstioner, hvilke inden Retten blev oplæst og hvortil Laugrettet og Almuen samt i Særdeleshed de 2de Mænd Johannes Johannessen Bærefjord og Peder Willumsen Helleland svarede saaledes: Til 1ste, 2de, 5!! (3dje) og 4de Qv: nej. Til 5te Qv: ingen andre end de sædvanlige. Til 6te Qv: nej. Til 7de, 8de og 9de Qv: nej. Til 10de Qv: jo. Til 11te, 12, 13de og 14 Qv: nej.
Ligeledes Fremlagde Fogden Tingsvidnerne over Mølle- Qværne- Huusmænds- og Engeslæt-Skatterne, hvilke inden Retten bleve læste og af Laugrettet og Almuen rigtig befundne.

Da ingen for i Dag havde noget at føre i Rette blev Tinget udsat til førstkommende Mandag den 2den November.

Christie

Mons Johnsen Alver. Christen Larssen Leivestad
John Bergesen øvre Tvedt. Lars Nielssen Seim. L.N.S. og bomerke

Den følgende 2den November continuerede Høste-Thinget for Alenfit Skibrede i Overværelse af de sam/m/e Personer som d: 31te October sidstleden.

Nye Sag:

Helge Samsonsen Leivestad contra Niels Jacobsen Hjelmtvedt.

For Retten mødte Helge Samsonsen Leivestad og fremlagde 1. Stævne Vidnernes Attest, af 16de October 1812, om at have med mundtligt Varsel ladet indstævne til dette Thing Niels Jacobsen Hjelmtvedt at lide Dom fordi han skal have fornærmet

1812: 60b

Citanten i Kirken, m: v:, og 2. Forligelses Com/m/issionens Attest om at Sagen er henvisst til Rettergang.

Citanten begjerede de indstævnte Vidner paaraabte og edeligen afhørte over følgende Spørgsmaale: 1. om Vidnet var tilstede ved Seims Kirke sidstleden Nytaarsdag og saae eller hørte, at Indstævnte Niels Jacobsen Hjelmtvedt fornærmede Citanten ude paa Kirkegaarden, og hvori Fornærmelsen bestod? 2. om ikke Vidnet ligeledes har seet, at Indstævnte sidst afvigte Pintsedag fornærmede Citanten inde i Seims Kirke, og hvori Fornærmelsen bestod?

De fremlagte 2 Attester indtages her saaledes lydende: #

Indstævnte Niels Jacobsen Hjelmtvedt mødte og benægtede Søgemaalets Rigtighed.

Da Laugrettesmanden Christen Larsen Leivestad i denne Sag er indstævnt som Vidne, saa tiltraadte Retten, i hans Sted, eedsvoren Laugrettesmand Halvor Johnsen Ryland.

Stævne Attesten blev læst og paategnet, hvorefter fremstod som

1ste Vidne Sjur Larsen Kidenæs, som angav sig at være 42 Aar gam/m/el og ubeslægtet med begge Parter. Han aflagde Lovens Eed og forklarede sig saaledes: til 1ste Qv: Sv: Vidnet var tilstede ved Seims Annex-Kirke Nytaarsdag sidstleden. Han hverken saae eller hørte, at Indstævnte enten i Ord eller Gjerning fornærmede Citanten udenfor eller i Kirken; men Citanten kom til Vidnet, saavelsom Indstævnte, der begge ere Præstens Medhjelpere, og besværede sig over at et Lægdslem var ham paalagt, da han havde solgt sin Gaard til Christen Larsen Leivestad og altsaa formeente, at det tilkom denne at modtage Lægdslem/m/et. Vidnet spurgte Indstævnte, hvad han syntes derom, og Indstævnte svarede: at Helge og Christen Leivestad maatte afgjøre denne Sag mellem dem selv og give Medhjelperne tilkjende hvem der vil modtage Lægdet, thi dersom de ikke ville modtage sam/m/e med det gode, saa maatte de gjøre det med det Onde. Videre saae eller hørte Vidnet ikke at der passerede mellem Parterne. 2den Qv: Sv: ney; men Vidnet saae at Citanten kom ind i Seims Kirke sidstleden første Pintsedag, og at Citanten vilde gaae ind i en Stol i Kirken, som Almuen havde vedtaget at overlade Sogne-Præsten til benyttelse. Indstævnte gik da hen til Helge Leivestad og holdt Haanden foran ham som for at møde, at Citanten ikke skulde gaae ind i Stolen. Vidnet saae ikke, {at} om Indstævntes Haand rørte ved Citanten eller ikke, men Indstævnte \førte/ den flade Haand ganske sagte henad omtrent lige for Citantens Bryst. Videre saae Vidnet ikke passere mellem Parterne, og Citanten blev staaende udenfor Stolen. Denne Forklaring blev oplæst for Vidnet, som Vedblev sam/m/e som rigtig. Dimitteret.

2det Vidne Christen Larsen Leivestad, 27 Aar gam/m/el ubeslægtet med Parterne, men givt med Citantens Kones Søster. Han aflagde Lovens Eed og svarede til 1ste Qv: aldeles ligesom 1ste Vidne, med den Forandring at Indstævnte sagde de omvidnede Ord til Citanten. 2den Qv: Sv: aldeles ligesom 1ste Vidne. 1ste Vidnes Forklaring blev derefter oplæst for 2det Vidne, der aldeles vedkjendte sig sam/m/e som hans egen. Dimitteret.

3die Vidne Lars Michelsen Langenæs, 37 Aar gam/m/el og ubeslægtet med begge Parter. Han aflagde Lovens Eed og svarede til 1ste Spørgsmaal: Sv: Vidnet var den omspurgte Dag ved Seims Kirke, men saae eller hørte ikke Indstævnte fornærme Citanten. til 2den Qv: Vidnet hørte eller saae ikke videre, end at Citanten kom ind i Kirken og vilde gaae ind i den af 1ste Vidne omvidnede Stol. Indstævnte der er Medhjelper, gik hen til Citanten og sagde, ”Du kom/m/er ikke ind i denne Stol i Dag; den hører Præsten til.” Citanten svarede: Stolen har dog engang hørt mig til. Derefter gik Citanten tilbage fra Stolen, og Vidnet saae eller hørte

ikke mere at passere mellem Parterne i Kirken. Denne Forklaring blev oplæst for Vidnet, som vedstod sam/m/es Rigtighed og blev dimitteret.

Citanten begjerede endvidere afhørt over de sam/m/e 2 Qvæstioner efterfølgende godvillig mødende

4die Vidne. Brynild Olsen Berge, 24 Aar gam/m/el og ubeslægtet med begge Parter, men en Søster Søn af Citantens Kone. Han aflagde Lovens Eed og svarede til 1ste Qv: aldeles ligesom 2det Vidne. 2den Qv: Sv: ligesom 3die Vidne, med Tillæg, at Indstævnte tog med Haanden sagte hen i Helge Leivestad den Tid han vilde gaae ind i Stolen, og at Citanten traadte et Skridt tilbage i det sam/m/e Indstævnte tog med Haanden hen i {Indstævnte.} ham. Hans egen og 2den Vidnes Forklaring blev oplæst for ham og han vedstod sam/m/es Rigtighed. Dimitteret.

Citanten paastod at han ved Dom maatte tillægges i Omkostninger 16 rd. Paastand om Straf frafaldt han og saaledes indlod han Sagen til Dom.

Indstævnte vedblev sin benægtelse om at have fornærmet Citanten, og paastod derfor Friefindelse og sig tillagt i Omkostninger 8 rd, og saaledes indlod han ligeledes Sagen til Dom.

Eragtning:

Denne Sag optages til Dom.

Citanten betalte til Sorenskriveren 6 rd 12 s:, til Kongens Casse 2 rd 2 mrk 10 s, og til Justits Fondet 3 mrk 12 s:. Indstævnte betalte Tilsvar til Sorenskriveren 1 rd 1 mrk 8 s. Kongens Casse 48 s, og Justits Fondet 12 s:. /: Dom/m/en vid: Fol: 62 :/

Som Laugrettesmand i denne Sag underskriver.

Halvor Johnsen Ryland. med iholdt Pen.

Derefter blev publiceret følgende Documenter:

1. {Skjøde} \Obligation/ fra Ole Bergesen nedre Qvamme til Ole Anderssen nedre Tvedt for 150 rd, mod {Pant i} 3die Prioritet i Gaarden nedre Qvamme No 10, dateret 31 Octobr: 1812.
2. Skjøde fra Aschild Rasmussen Hosdal til Niels Anderssen nordre Aase paa 10 132/160 Mrk Smør 7 7/32 Kande Malt i Gaarden nordre Aase, No 80, indbefattet hans egen Arvelod, for Kjøbesum 32 rd, dateret 31 Octobr: 1812.
3. Skjøde fra Niels Anderssen nordre Aase til Aschild Rasmussen Hosdal paa 20 4/220 Mrk Smør 367/1320 Faar i Gaarden Grøetvedt, \No 76/ indbefattet hans egen Arvelod, for 33 rd, dat: 31 Octbr: 1812.
4. {Bøxelseddel} \Vilkaarsbrev/ fra Matthias Aschildsen Hosdal til Forældrene Aschild Matthiassen og Anna EllevsDatter, dateret 31 Octobr: 1812.
5. Aflyst paa Iver Nielsen Storoxes Obligation til Lars Knudsen Storoxe, stor 300 rd, dat: 19 Maji 1807, mod Pant i Gaarden Storoxe No 31, for de resterende 200 rd efter qvittering af 29 Octobr: 1812.
6. Skjøde fra Salomon Olsen Brudeknappen til hans Søn Niels Salomonsen paa Gaarden Brudeknappen, \No 83/ af Skyld 6 Mrk Smør, for 400 rd, dateret 15 Maji 1812.
7. Obligation fra Niels Salomonsen Brudeknappen til hans Fader Salomon Olsen Brudeknappen for 400 rd, uden Renter, mod Pant i Gaarden Brudeknappen No 83, dat: 15 Maji 1812.
8. Aflyst \paa/ Obligation \af 24 Octobr: 1807/ fra Lars Larssen Todtland til Salomon Olsen Brudeknappen for 200 rd med Renter og til Lars Larssen Todtland for 200 rd uden

Renter, for de til den 1ste betalte 200 rd efter qvittering af 31 Octobr: 1812 mod Pant i Todtland No 54.

9. Delebrev efter Agothe JacobsDatter øvre Mundal, dateret 15 Maji 1812, hvorved Boets Jordegods 18 Mrk S:r i Gaarden øvre Mundal, No 73, og 1 pd 12 Mrk Smør i Gaarden Sjursæter No 65, er udlagt til Enkemanden Ole Aschildsen øvre Mundal og Børnene.

10. Bøxelseddel fra Ole Arnesen yttre Ejde m: fl: til Matthias Olsen øvre Mundal paa 1 pd 3 Mrk Smør Landskyld og \Do/ Skatteskyld i øvre Mundal No 73, dateret 22 Maji 1812.

11. Vilkaarsbrev fra Matthias Olsen øvre Mundal til {Forældrene} Faderen Ole Aschildsen øvre Mundal paa aarligt Levekaar, dateret 31 Octobr: 1812.

12. Aflyst Obligation fra Holger Erichsen Smidsdal {med} \til/ Michel Johnsen Hopland med flere, \for 150 rd/ mod Pant i Gaarden Smidsdal, No 39, dateret 26 Octobr: 1807 og qvitteret 15 Maji 1812.

1812: 61b

13. Bøxelseddel fra John Larssen Gouserejde til hans Søn {Joh} Lars Johnsen paa 18 Mrk Smør 6 Kd: Malt Landskyld og Skatteskyld 22 ½ Mrk Smør i Gaarden Gouserejde No 62, dateret 31 Octobr: 1812, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.

14. Vilkaarsbrev fra Sjur Sjursen Ryland til hans Fader Sjur Olsen paa aarligt Levekaar af Gaarden Ryland No 53, dateret 31 Octobr: 1812.

15. Bøxelseddel fra Steffen Steffensen Bærefjord til Steffen Guttormsen paa 1 pd 3 Mrk Smør 22 ½ Kande Malt Landskyld og Skatteskyld 1 pd 19 7/8 Mrk S:r i Gaarden {No 23} Skotsund, No 23, dateret 31te Octobr: 1812, med Revers Intet erlagt til Justits Fondet.

16. Vilkaarsbrev fra Steffen Guttormsen Skotsund til Forældrene Guttorm Carlsen og Kari SteffensDatter, dateret 31te Octobr: 1812.

17. Skjøde fra Ole Michelsen søre Tidtland til Sønnen Rasmus Olsen paa Gaarden søre Tidtland, No 15, af Landskyld 1 Løb Smør 2 Mæler Malt, for Kjøbesum 800 rd og aarligt Vilkaar, af Værdie 80 rd aarlig, dateret 31 Octobr: 1812.

18. Vilkaarsbrev fra Rasmus Olsen søre Tidtland til Forældrene Ole Michelsen og Brithe RasmusDatter, dateret 31 Octobr: 1812.

19. Afkald fra Lars Johnsen Gouserejde for hans Kones Brithe OlsDatter Rylands Arv 19 rd 3 mrk 15 s, til Formynderen Sjur Olsen Ryland, dat: 31 Octbr: 1812.

20. Ditto fra Eli KnudsDatter Toskeim til Formynderen Knud Godschalchsen Toskeim for hendes Moderarv 7 rd 2 mrk 14 s, dateret 31 Octbr: 1812.

21. Do fra Godschalch Helgesen Leivestad for hans Hustrues Synneve KnudsDr: Toskeims Moderarv 7 rd 2 mrk 14 s til Formynderen Knud Godschalchsen Toskeim, dat: 31 Octbr: 1812.

22. Ditto fra Erich Johnsen Watne for hans Kones Inga LarsDatter Todtlands Arv 17 rd 5 mrk 7 s, til Formynderen John Larssen Gouserejde, dat: 31 Octobr: 1812.

23. Ditto fra Anders Olsen Mychelthun for hans Kones Ingebor OlsDatter Næsses Faderarv 14 rd 2 ½ s, til Formynderen Aschild Amundsen søre Echeland, dat: 31 Octbr: 1812.

24. Obligation fra Godschalch Helgesen søre Leivestad til hans Moder Jorend GodschalchsDr: for 100 rd uden Renter og til hans Søster Synneve HeljesDatter Leivestad for 100 rd med Renter, i alt 200 rd, mod Pant i søre Leivestad No 60, dateret 31 Octbr: 1812.

25. Afkald fra Berge Bergesen øvre Tvedt til Formynderen Niels Jacobsen Hjelmtvedt for hans Faderarv 58 rd 5 mrk 5 s, dateret 21 Julii 1812.

27!!. Bøxelseddel fra Sognepræst F: M: Arentz til Aschild Olsen paa ½ Løb Smør ½ Tønde Malt Landskyld og Skatteskyld 2 pd 6 Mrk Smør i Gaarden Kapperdal No 16, dateret 9de Decembr: 1811, med revers intet erlagt til Tugthuset.

28. Aflyst paa Enken Guri MonsDatter Alvers Obligation, af 15 Maji 1804, til Anders Arnesen Qualvog, stor 98 rd, for de resterende 60 rd efter qvittering af 15 Maji 1812 Pant i Gaarden Alver No 5.

Gammelt Bjergnings Tigsvidne!! (Tingsvidne) Fol: 54.
Bjergerne Jacob Olsen Fjeldsbøe med flere blev paaraabt men mødte ikke.

Fogden fremlagde Restancelisten, som udviser, at der indestaaer af de ordinaire Skatter 953 rd 95 s, af Afgivten til Skatkammerfondet 27 rd 42 ½ s og af ¼ prcto Skatten 9 rd 55 s. Denne Liste blev læst og af Laugrettet og Almuen som uimodsagt rigtig befunden.

Ligesaa fremlagde Fogden Tingsvidnerne over Af- og Tilgangen i Odels og Selvejer- samt Vejmester Mandtallerne, hvilke ligeledes inden Retten bleve læste, examinerede og rigtig befundne.

Til Laugrettesmænd for Aaret 1813 bleve opnævnte Carl Guttormsen Smørdal, Tollev Anderssen Odderaas, Baste Aslachsen Nepstad og Knud Pedersen Leivestad.

Da, efter Paaraab, ingen havde videre at føre i Rette blev Tinget hævet.

Christie

Mons Johnsen Alver. Christen Larssen Leivestad.
John Bergesen øvre Tvedt. Lars Nielssen Seim. L.N.S. og bomerke
alle med paaholden Pen.

1812: 62

Aar 1812 d: 4de November blev det almindelige Høste- Sage- og Skatte-Thing for Hosanger Skibrede holdt paa Thingstedet Bernæstangen, og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de 4 eedsvorne Laugrettesmænd: Anders Ellingsen Fosdal, Mons Johannesen Kaldeklev, Johannes Andersen Kaldeklev og Ole Larsen søndre Møching. Foged Bøgh, Skibredets Lehnsmand og endeel thingsøgende Almue vare tilstede.

Hvor da først blev publiceret de sam/m/e Kongl: Anordninger som paa Høste Thinget for Alenfit Skibrede d: 31te October 1812, med Tillæg af følgende:

35. Placat, af 19de September 1812, ang: Bøygde Saug Bevillingers Thinglæsning.

36. Placat, af 25de September 1812, ang: Forhøjelse i de for Forsøm/m/elser ved Vey-Arbejdet fastsatte Mulcter.

37. Forordning, af 8de September 1812, ang: en nærmere Bestem/m/else af Grænsen imellem de civile og militaire Jurisdictioner for det norske nationale Militaire.

38. Placat, af 25de September 1812, ang: Udlæg af Skifte-Salarium in natura.

39. Placat, af 12te September 1812, ang: at der paa intet offentligt {Arbejde} Market maae falholdes Varer, hvor Indførelse ved Fr: af 23de Maij 1812 er forbudet, m: v:.

40. Berganordning for Kongeriget Norge, dat: 7de Sept: 1812.

/: Disse Anordninger bleve ogsaa bekjendtgjorte for Alenfit Skibrede d: 31te Oct: 1812 :/

41. Placat, af 17de October 1812, ang: en temporair Forhøjelse i Portoen for de Breve, som forsendes med Posten til og fra Norge gjennem Sverig.

Om Frieskydsen
Almuen vedtog ihenseende til Frieskydsen, det sam/m/e som Almuen for Lindaas og Alenfit Skibrede havde vedtaget.

Fogeden fremlagde det store Skatte-Thingsvidne, bestaaende af 14 Qvæstioner, hvilke inden Retten bleve oplæste og hvortil Laugrettet og Almuen samt isærdeleshed de 2 Mænd: Ole Johannesen yttre Bærnæs og Anders Johannesen Hatland svarede saaledes: 1ste, 2den, 3die og 4de Qv: Sv: ney. 5te Qv: Sv: ingen andre end de sædvanlige. 6te, 7de, 8de og 9de Qv: Sv: ney. 10de Qv: Sv: jo. 11te, 12te, 13de og 14de Qv: Sv: ney.
Ligeledes fremlagde Fogeden Thingsvidnerne over Flom-Saugene, og Mølle- Qværne- Huusmænds- og Engeslet-Skatter, hvilke bleve oplæste og af Laugrettet og Almuen rigtig befundne.

Da ingen havde videre at føre i Rette, blev Thinget udsat til den følgende Dag.
Christie
Anders Ellingsen Fosdal. AES og bomerke Ole Larsen søndre Myching. OLS og bomerke
Mons Johannesen Kaldeklev. MIS og bomerke
Johannes Andersen Kaldeklev. JK (satt sammen til ett tegn) og bomerke
alle med holdt Pen.

Den følgende Dag continuerede Thinget i Overværelse af de sam/m/e Personer som forrige Dag.

Hvor da i Sagen Helge Samsonsen Leivestad contra Niels Jacobsen Hjelmtvedt /: Fol: 61 :/ blev afsagt følgende
Dom:
Ved mundtlig Stævning af 16de October 1812 har Bonden Helge Samsonsen Leivestad sagsøgt Niels Jacobsen Hjelmtvedt at lide Dom for at have fornærmet Citanten i Seims Kirke første Pintsedag 1812 saavelsom ude ved sam/m/e Kirke sidstleden Nytaarsdag, m: v:.
Efter at have hørt Vidner til Sagens Oplysning har Citanten blot paastaaet Indstævnte tilpligtet at erstatte ham Sagens Omkostninger med 16 Rix daler.

1812: 62b

Indstævnte har benægtet at have fornærmet Citanten og har desaarsag paastaaet Friefindelse og sig tillagt i Omkostninger 8 rd.
Med de afhørte Vidners Forklaringer er det oplyst: at Indstævnte, der er Præstens Medhjelper, har sagt til Citanten ude ved Seims Kirke, sidstleden Nytaarsdag, at dersom Citanten og Christen Larsen Leivestad ikke imellem sig afgjorde, hvem af dem der skulde modtage et Lægdslem, som var paalagt det brug i Gaarden Leivestad, hvilket Citanten havde solgt til bemeldte Christen Leivestad: saa maatte de blive nødt til med det Onde at modtage bemeldte Lægdslem. Ligeledes er det oplyst: at Indstævnte, da Citanten sidstleden 1ste Pintsedag vilde gaae ind i en i Seims Kirke værende Stol, som Almuen havde vedtaget at overlade Præsten, gik han til Citanten, holdt Haanden foran for at møde ham, og sagde: "Du kom/m/er ikke ind i denne Stol i Dag; den hører Præsten til". Videre have Vidnerne ikke oplyst.
Da disse omvidnede facta aldeles ikke kunne ansees som Fornærmelser mod Citanten, maae Indstævnte friefindes; og da Søgsmaalet viser aabenbare Trættekjerhed fra Citantens Side,

maae Citanten tilpligtes at erstatte Indstævnte Sagens Omkostninger med de af Indstævnte paastaaede 8 rd, og desuden ansees som temere litigans.
I denne Sag er ikke fremlagt noget Document, hvortil stemplet Papir burde have været forbrugt.

thi kjendes for Ret:

Indstævnte Niels Jacobsen Hjelmtvedt bør, for Citantens, Helge Samsonsen Leivestads Tiltale i denne Sag frie at være. Citanten Helge Samsonsen Leivestad bør erstatte Indstævnte, Niels Jacobsen Hjelmtvedt Sagens Omkostninger med 8 rd, skriver otte Rixdaler, samt bøde til Justits Cassen, for unødig Trætte, saa meget som Dom/m/en og Seiglet koster. Det idømte udredes inden 15 Dage efter Dom/m/ens lovlige Forkyndelse og efterkom/m/es under Adfærd efter Loven.

Derefter blev publiceret følgende Documenter:

1. Aflyst Obligation fra Haldor Larssen Hammerspladsen til Ole Aschildsen Nepstad for 150 rd, mod Pant i Huse paa Pladset Hammerspladset under Hammers Præstegaard, dateret 29 Augusti 1806 og qvitteret 26 Junii 1812.
2. Aflyst Obligation fra Lars Iversen Ejde til Ole Aschildsen Nepstad, stor 50 rd, mod Pant i Gaarden Ejde No 10, dat: 1ste Novbr: 1793 og qvitteret 22de Maji 1812.
3. Skiftebrev efter Anders Monssen Hæsjedal, sluttet 7de Julii 1812, hvorved Boets Jordegods 18 Mrk Smør i Gaarden Hæsjedal No 14 er udlagt til Enken Herborg OlsDatter og Arvingerne.
4. Skjøde fra Enken Herborg OlsDatter Hæsjedal med fl: til Magne Monssen paa 18 Mrk Smør i Gaarden Hæsjedal, indberegnet hans egen Arvelod, Matr: No 14, for Kjøbesum 83 rd 2 mrk og aarligt Vilkaar til Værdie 44 rd aarlig, dateret 4 Novbr: 1812.
5. Vilkaarsbrev fra Magne Monssen Hæsjedal til Enken Herborg OlsDatter paa aarligt Levekaar, dateret 4 Novbr: 1812.
6. Bøxelseddel fra Sognepræst Bergendal til Berge Johnsen paa 13 1/3 Mrk Smør 9 Kander Malt Landskyld og Skatteskyld 20 ¼ Mrk Smør i Gaarden Blegelie No 89, dateret 3 Novbr: 1812, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.
7. Vilkaarsbrev fra Berge Johnsen Blegelie til Forældrene John Aschildsen og Kari BergesDatter paa aarligt Levekaar, dat: 4 Novbr: 1812.
8. Bøxelseddel fra Anders Nielssen Aaseim til hans Søn Niels Anderssen paa 12 Mrk S:r 9 Kd: Malt Landskyld og Skatteskyld 18 ¾ Mrk Smør i Gaarden Aaseim No 45, dat: 4 Novbr: 1812, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.
9. Skjøde fra Johannes Larssen Ladvig til hans Søn Lars Johannessen paa 12 Mrk Smør i Gaarden Ladvig, No 3, for 60 rd, dateret 4 Novbr: 1812.
10. Afkald fra Lars Anderssen Tvedt for hans Kones Kari HansDatter Tvedts Arv 3 rd 7 s, til Formynderen Anders Johannessen Hustrulie, dat: 4 Novbr: 1812.
11. Do fra Erich Johnsen Todtland for hans Moderarv 51 rd 1 mrk 11 s til Formynderen Michel Rasmussen nedre Echanger, dat: 4 Novbr: 1812.

1812: 63

12. Afkald fra Marthe SjursDatter Melkeraaen til Formynderen Anders Sjursen Nordaas for hendes Arv 9 rd 3 mrk 2 s, dateret 4 Novbr: 1812.
13. Afkald fra Torchel Brynildsen Ladvigshoug for hans Kones Brithe IversDatter Høevigs Faderarv 4 rd 11 s, til Formynderen Johannes Jacobsen Egefit, dateret 4 Novbr: 1812.

14. Bøxelseddel fra Sævre Ingvaldsen Heldal til hans Søn Steffen Sævresen paa 18 9/10 Mrk Smør 14 7/10 Kd: Malt i Gaarden Heldal, No 69, Skatteskyld 1 pd 7 ½ Mrk Smør, dateret 16 Octobr: 1812, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.

15. Aflyst Obligation fra Peder Olsen Langeland til hans Fader Ole Pedersen Langeland, stor 250 rd, uden Renter, mod Pant i Langeland No 55, dateret 15 Martii 1811 og qvitteret 4de Novembr: 1812.

16. Obligation fra Peder Olsen Langeland til Iver Halvorsen Tøssen for 250 rd uden Renter, mod Pant i Langeland No 55, dateret 4 Novbr: 1812.

17. Bøxelseddel fra Johannes Olsen Langeland til hans Søn Peder Johannessen paa 13 11/13 Mrk Smør 11 7/13 Kd: Malt Landskyld og 22 ½ Mrk Smør Skatteskyld i Gaarden Langeland No 55, dateret 8 Augusti 1812, med Revers intet erlagt til Tugthuset.

18. Vilkaarsbrev fra Peder Johannessen Langeland til Forældrene {Peder} Johannes Olsen og Anna PedersDatter paa aarligt Levekaar af Langeland, dateret 8 Augusti 1812.

19. Obligation fra Sjur Knudsen Mjøs til Jørgen Nielsen Øfsthuus for 300 rd, uden Renter, mod Pant i Gaarden Mjøs No 41, dateret 4 Novbr: 1812.

20. Obligation fra Halvor Erichsen nordre Rødsland til Jørgen Nielsen Øfsthuus \for 400 rd/, mod Pant i Gaarden nordre Rødsland No 68, dateret 4 Novembr: 1812.

21. Aflyst Obligation fra Johannes Erichsen Horsaas til Ole Aschildsen Nepstad, stor 199 rd, mod Pant i Gaarden Horsaas No 87, dat: 3 Novbr: 1809 og qvitteret 20 April 1812.

22. Afkald fra Peder Johannessen Langeland for hans Kones Marthe ErichsDatter Hougstvedts FæderneArv 77 rd 1 mrk 15 s til Formynderen Ole Rasmussen Fittie, dat: 4 Novbr: 1812.

23. Ditto fra Do for hans Kones Marthe ErichsDatters Mødernearv 30 rd 1 s, til Formynderen Ole Rasmussen Fittie, dat: 4 Novbr: 1812.

24. Afkald fra Sigrid JørgensDatter Tepstad for hendes Faderarv 2 rd 2 mrk 6 s, til Formynderen Lars Anderssen Tvedt, dateret 4 Novbr: 1812.

25. Skjøde fra Enken Inga PedersDatter Tvedt med fl: til hendes Søn Peder Iversen paa 9 Mrk Smør 6 Kander Malt, indberegnet hans egen Arvelod, i Gaarden Tvedten No 46, for Kjøbesum 128 rd 3 mrk 7 s og Vilkaar, til Værdie 35 rd aarlig, dat: 27 Febr: 1812.

26. Vilkaarsbrev fra Peder Iversen Tvedten til hans Moder Inga PedersDatter paa aarligt Vilkaar af Gaarden Tvedten No 46, dateret 27 Febr: 1812.

27. Obligation fra Peder Iversen Tvedten til hans Moder Inga PedersDatter for 75 rd og hans Søster Marthe SjursDatter for 10 rd, ialt 85 rd, mod Pant i Tvedten No 46, dat: 27 Februar 1812.

28. Skiftebrev efter Kari OlsDatter nordre Mjelstad, sluttet 30 Maii 1812, hvorved Boets Jordegods 22 ½ Mrk Smør 11 Kander Malt i Gaarden nordre Mjelstad, No 84, er udlagt til Enkemanden Ole Johannessen nordre Mjelstad og Børnene.

29. Vilkaarsbrev fra Ole Johannessen nordre Mjelstad til hans Svigermoder Anna ErichsDatter Bysem paa aarligt Levekaar af Gaarden nordre Mjelstad, dateret 4 Novbr: 1812.

30. Fæsteseddel fra Peder Sjursen Hougstvedt med fl: til Anders Bastesen Grimstad paa et Plads kaldet Erdalen under Gaardene Hougstvedt og Grimstad, dateret 3 Martii 1812.

31. Skiftebrev efter Iver Johannessen Aaseim, sluttet 12te Augusti 1812, hvorved Boets Jordegods 1 pd Smør 18 Kd: Malt i Gaarden Aaseim, No 45, er udlagt til Enken Brithe NielsDatter og Børnene.

32. Aflyst Obligation fra Iver Halvorsen Tøssen paa Myndlingen Johannes Andersen Hellelands Vegne til Ole Johnsen Ejdnæs for 110 rd og til Sevre Magnesen Helleland for 70 rd, ialt 180 rd, mod Pant i Gaarden Helleland No 36, dateret 3 Decbr: 1805 og qv: 4 Novbr: 1812.

33. Obligation fra Iver Halvorsen Tøssen paa Myndlingen Johannes Anderssen Hellelands Vegne til Sevre Magnesen Helleland for 180 rd uden Renter, mod Pant i Helleland No 36, dateret 4 Novbr: 1812.

34. Skjøde fra Ole Jørgensen Fjeldskaalnæs til hans Søn Jørgen Olsen paa 13 ½ Mrk S:r ¼ Faar i Gaarden Jelvig, No 81, for 200 rd, dateret 5 Novbr: 1812.

1812: 63b

35. Bøxelseddel fra Ole Jørgensen Fjeldskaalnæs og Johannes Anderssen Hougstvedt til Arne Johannessen og hans Forlovede Ingebor JohannesDatter paa 19 25/56 Mrk Smør 4 9/84 Kd: Malt Landskyld og Skatteskyld 22 11/16 Mrk Smør i Gaarden Hougstvedt No 56, dateret 5te November 1812, med Revers intet erlagt til Tugthuset.

36. Vilkaarsbrev fra Arne Johannessen Hougstvedt til Johannes Anderssen og Kari PedersDatter paa aarligt Levekaar af Gaarden Hougstvedt, dateret 5te Novembr: 1812.

37. Skjøde fra Anders Haldorsen Høyland til Johannes Monssen Helleland paa 3 132/420 Mrk Smør 3 132/420 Kande Malt i Gaarden Helleland, No 36, for 30 rd, dateret 5te Novbr: 1812.

38. Afkald fra Anders Michelsen Grimstad for hans Hustrues Anna MonsDatters Moderarv 41 rd 14 s, til Formynderen Aschild Johannessen Wahre, dateret 21 Maji 1812.

Fogden fremlagde Restancelisten som viser at paa indeværende Aars Skatter udestaaer af ordinaire Skatter 609 rd 5 ½ s, af Afgivten til Skatkammer fondet 15 rd 90 s og af ¼ prcto Skatten 2 rd 67 s. Denne Liste blev læst og af Almuen og Laugrettet som uimodsagt rigtig befunden.

Ligesaa fremlagde Fogden {Resta} Tings vidnerne over Af og Tilgangen i Odels og Selvejer samt Odelsmandtallerne; som inden Retten bleve læste, examinerede og af Laugrettet og Almuen rigtig befundne.

Til Laugrettesmænd for Aaret 1813 bleve opnævnte Ole Johannessen Hoshovde, Elling Haldorsen Hoshovde, Ole Monssen søre Øfsthuus og Ole Johannessen yttre Bernæs.

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Tinget hævet.

Christie

Anders Ellingsen Fosdal. A.E.S. og bomerke

Ole Larssen søre Myching. O.L.S. og bomerke

Mons Johannessen Kalleklev. og bomerke

Johannes Anderssen Kalleklev. JK. og bomerke

Aar 1812 d: 6te November blev det almindelige Høste- Sage- og Skatte Thing for Echanger Skibrede fremholdt paa Thingstedet Bernæstangen og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de 4 eedsvorne Laugrettesmænd: Ole Olsen Washelle, Iver Magnesen Svindal, Magne Iversen Svindal, og Ole Magnesen Svindal. Foged Bøgh, Skibredets Lehnsmand og en Deel thingsøgende Almue var tilstede.

Hvor da først blev publiceret de sam/m/e Kongl: Anordninger som paa Thinget for Hosanger Skibrede d: 4de November 1812.

Om Frieskydsen.

Almuen vedtog, ihenseende til Frieskydsen, det sam/m/e som Almuen for Hosanger Skibrede d: 4de d: M:

Fogden fremlagde det store Skatte-Thingsvidne, bestaaende af 14 Qvæstioner, hvilke inden Retten bleve oplæste og hvortil Almuen og Laugrettet samt i særdeleshed de 2 Mænd Ole Olsen Moldvigen og Niels Iversen Askeland svarede saaledes: til 1ste, 2det, 3die, 4de {og 5te} Sp: Sv: ney. til 5te Qv: ingen uden de sædvanlige. 6te Qv: 7de, 8de og 9de Qv: Sv: ney. 10 Qv: Sv: jo. 11te, 12te, 13de, og 14de Qv: Sv: ney.
Ligeledes fremlagde Fogeden Thingsvidnerne over Flom-Saugerne og Mølle- Qværne-Huusmænds og Engeslet Skatter, hvilke ligesaa bleve oplæste og af Almuen og Laugrettet rigtig befundne.

Declaration.
Gudmund Sjursen Kikal mødte for Retten i den forsamlede Almues Overværelse. Efterat det Kongl: danske Cancellies Resolution, af 15de Aug: 1812, var oplæst, declarerede bemeldte Gudmund Sjursen Kikal, at hans mod Sorenskriver Christie og Meddomsmændene Berge Larsen Asgaard, Ole Arnesen yttre Ejde, Lars Arnesen Tuft og Magne Iversen Svindal, inden en Aasteds Ret paa Gaarden Tvedten d: 1ste Julii 1812 gjorte Beskyldning, om at der i den sam/m/etid behandlede Sag skeede underfundighed enten af Sorenskriveren eller af Laugrettet, var løgnagtig og usandfærdig, og at han aldeles tilbagekaldte sam/m/e, og erklærede sig villig at betale en Mulct af 30 rd til Lindaas Sogns Fattig-Casse.

Thingsvidne om en skudt Bjørn.
For Retten mødte Ole Olsen Farrestvedt og tilkjendegav, at han sidstleden Torsdag før Michaeli i Gaarden øvre Hellelands Udmark havde skudt en voxen Bjørn. Til beviis derom fremviiste han i Retten

1812: 63b

Huden, som befandtes at være af en voxen Bjørn circa 3 ½ Alne lang. For end videre at oplyse dette fremstillede han som godvillig mødende:
1ste Vidne Ole Knudsen Farrestvedt, 40 Aar gam/m/el. Han aflagde Lovens Eed og forklarede: at han sidstleden Torsdag for Michaeli, saae, at Ole Olsen Farrestvedt i øvre Hellelands Udmark skjød den Bjørn, hvis Hud nu i Retten var tilstede. Dimitteret.
2det Vidne Magne Olsen Helleland, 44 Aar gam/m/el. Han aflagde Lovens Eed og forklarede at han sidstleden Torsdag for Michaeli var gaaet ud tilligemed Ole Olsen Farrestvedt, med flere, for at skyde en Bjørn, som de havde mærket at være i øvre Hellelands Udmark, og at hans Kam/m/erat Ole Olsen Farrestvedt, da Vidnet om Aftenen kom hjem, havde den nu i Retten fremviste Huud aldeles raae, samt: at de øvrige Kam/m/erater saavelsom Ole Farrestvedt sagde, at den sidste havde skudt Bjørnen, som Huden senere var taget af. Dimitteret.
Fogeden udbetalte Skud-Præmien efterat Snuden var Huden i Retten fraskaaret.
Ole Olsen Farrestvedt betalte til Kongens Casse og Justits Fondet 48 s. Sorenskriveren eftergav Salariet for at Præmien ikke skulde hensmelte.

Nye Sag.
Haldor Jacobsen Bysem contra Niels Olsen Echnæs.
For Retten mødte Aschild Haldorsen {nordre Bysem} \Mjøs/, som, paa hans Faders, Haldor Jacobsen nordre Bysems Vegne, fremlagde: 1. Stævnevidnernes Attest om at han d: 15de f: M: har ladet mundtligen indstævne Niels Olsen Echnæs at lide Dom til at betale Citanten,

Haldor Jacobsen Bysem de Penge, som kom/m/e Citanten til gode for forrige Reparation af Holme Præstegaards Huse. 2. Forligelses Com/m/issionens Attest om at Sagen til Rettergang er henviist. og 3. {Copie af} en Nota over hvad Citanten har udlagt til PræsteGaards Husenes Reparation, til Beløb 22 rd 5 mrk 12 s, med 3 hosfølgende, dertil hørende Qvitteringer, efter hvilken Nota Citanten har udlagt bemeldte Sum ifølge Niels Olsen Echnæs's Forlangende, som den, der forestod Reparationen. Citanten paastod Indstævnte tilpligtet ved Dom at udbetale bemeldte 22 rd 5 mrk 12 s:, saavelsom Sagens Omkostninger \med/ 4 rd, og saaledes indlod han Sagen til Dom under Forbeholdenhed af videre Tilsvar.

Bemeldte 3 Documenter indtages her saaledes lydende: #

Indstævnte Niels Olsen Echnæs mødte og benægtede at have forestaaet Reparationen eller anmodet Citanten om at udlægge de nu paastævnte Penge.

Da Indstævnte benægter dette, fremlagde Citanten end videre under No 4 en Regning, som Indstævnte, tilligemed Citanten og flere, har forfattet til Seims Sogns Almue over Bekostningerne paa den paastævnte Reparation, og hvori, blant andet, er anført for Indstævntes Tilsyn med Arbejdet, m: v: 1 rd 5 mrk 4 s:.

Denne Regning, hvoraf Copie paa stemplet Papir blev fremlagt, indtages her saaledes lydende: #

Citanten bemærkede, at der paa denne Regning ogsaa er anført de af Citanten udlagte og nu paastævnte 22 rd 5 mrk 12 s:.

Indstævnte paastod Friefindelse for Søgsmaalet og Paastanden, og Citanten dømt at bøde for unødig Trætte, og saaledes indlod han Sagen til Dom.

Citanten vedblev ligeledes at indlade Sagen til Dom.

Eragtning:

Denne Sag optages herved til Dom.

Citanten

1812: 64b

betalte Incamination 4 mrk 10 s:, uden Forhøjelse. Indstævnte betalte Tilsvar 20 s:, ligeledes uden Forhøjelse.

Bjergnings Thingsvidne.

For Retten mødte Mons Jacobsen og John Hansen Hølleland, som tilkjendegave: at de 3 Uger for St: Hans Dag sidstleden bjergede Skoleholder Ole Olsen Hodneland, som var kuldsejlet paa Ejdsfjorden imellem Hindenæs og Hølleland og var kom/m/et op i Baaden efterat denne flere gange var kantret. Til Stadfæstelse derpaa fremstillede Comparenterne den Bjergede Ole Olsen Hodneland, som forklarede: at han kuldsejlede paa Ejdsfjorden Fredag Morgen Kl: 8 omtrent 3 Uger før St: Hans Dag d: A:, og at han vexelviis holdt sig fast ind og kom op i Baaden eftersom denne af Vinden og Bølgerne blev kantret og atter igjen vendt om paa Kjølen. I denne Forfatning var Comparenten til henimod Middag, stedse i Livs Fare. Omsider kom de forbemeldte 2 Bjergere og reddede Comparenten, som da var meget udmattet. De bragte ham op til Hølleland, hvor han blev forfrisket.

Bjergerne fremstillede end videre som

1ste Vidne Erich Andersen Rølland, 50 Aar gam/m/el og ubeslægtet med Bjergerne. Han aflagde Lovens Eed og forklarede, at han den foranførte Tid saae, at de nu tilstedeværende Bjergere kom roende til en Øe ved Gaarden Hølleland og havde hos sig i Baaden Skoleholder Ole Olsen Hodneland, som var aldeles vaad og meget udmattet og som de sagde at have reddet ude paa Ejdsfjorden. Bjergerne bade Vidnet tilligemed Magne Aamundsen Rølland at roe ud og bjerge Baaden, hvilket de ogsaa gjorde. Baaden laae {kantret} ude paa Fjorden fyldt af Søen. Det blæste en sønden Vind, som dog ej var

overmaade stærk; men Vinden havde forhen om Morgenen været stærkere. Dimitteret efter at have hørt sin Forklaring oplæse og vedkjendte sig sam/m/es Rigtighed.

2det Vidne Magne Aamundsen Rølland, 66 Aar gam/m/el og ubeslægtet med Bjergerne. Han aflagde Lovens Eed og forklarede sig aldeles overeensstem/m/ende med 1ste Vidne. Dimitteret.

Bjergerne begjerede Things Vidnet sluttet og sig beskreven meddeelt, som blev bevilget.

/: Betalingen bliver Incamination og 2 Vidner 90 s:, uden Forhøjelse :/.

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Thinget udsat til den følgende Dag.

Christie

Magne Iversen Svendahl — Ole Magnesen Svendahl

Iver Magne: Svindahl — Ole Olsen Washelle

Den følgende Dag continuerede Thinget i Overværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd som forrige Dag.

Stævne Vidnes Indsættelse.

Lehnsmand Echanger tilkjendegav, at det ene forhen værende Stævne Vidne, Ole Sjursen Echnæsvaagen, er bortfløttet til et andet Skibrede. Han begjerede derfor et andet Stævne Vidne udnævnt.

Paa Grund heraf fremstod Lars Johnsen nedre Echanger, som blev indsat til Stævne Vidne i Echanger Skibrede, og betydet hans Pligter især efter 1 – 4 – 6, og derefter aflagde Lovens Eed paa at han med Troeskab og Redelighed vil forrette og udføre hans Pligter som Stævne-Vidne.

Justits Sag:

Den fra d: 17de October 1812 udsatte Justits Sag, Foged Bøgh, som Actor contra Ole Iversen Kjellevold, m: fl: continuerede.

Actor Foged Bøgh mødte og fremstillede den Bestjaalnes, Hans Aamundsens, Fader Aamund Olsen Øyjorden, som han begjerede adspurgt om ikke den bemeldte Hans Aamundsen Øyjorden er død af den Sygdom,

1812: 65

hvori han, ved Sagens Begyndelse, laae, og om ikke Aamund Olsen renoncerer paa Erstatning for de ikke tilstedekomne Koster og Penge.

Aamund Olsen Øyjorden erklærede, at hans Søn Hans Aamundsen døde i den omhandlede Sygdom, og at Comparenten, som Sønnens Arving, renoncerede paa Erstatning for alt hvad Tiltalte Ole Kjellevold kan have frastjaalet bemeldte hans Søn i Varer eller Penge, forsaavidt det ikke er kom/m/et tilstede.

Actor fremlagde skrivtligt Indlæg, af Dags Dato, hvori Sagen indlades til Dom. Han tilbageleverede derhos de sidste Retsdag ham ud laante Documenter. Indlæget indtages saaledes lydende: #

Defensor, Procurator Hjorth Stuvitz mødte og begjerede Anstand til en for Dom/m/eren belejlig Tid for at fremlægge Forsvars Skrivt for begge Tiltalte.

Eragtning:

Anstand bevilges til Løverdagen d: 14de November 1812 om Formiddagen Kl: 10 i Sorenskriverens Boepæl i Bergen, hvilken er den første, formedelst Thingene, dertil belejlig Tid.

Derefter blev publiceret følgende Documenter:

1. Skiftebrev efter Anders Knudsen lille Urdal, sluttet 18de Decembr: 1811, hvorved Boets Jordegods 13 ½ Mrk Smør 9 Kd: Malt i Gaarden lille Urdal, No 76, er udlagt til Enken Brithe JohannesDatter og Børnene.

2. Skiftebrev efter Anders Sjurssen indre Echnæs, sluttet 12 Augusti 1812, hvorved Boets Jordegods 5 175/1104 Mrk S:r 1 1007/1272 Kd: Malt i Gaarden indre Ejde, No 61, er udlagt til Sønnerne Lars Anderssen, Sjur Anderssen og Peder Anderssen, hver 1 34845/49680 Mrk S:r 33185/57240 Kd: Malt.

3. Skjøde fra Kjøbmand Henrich Smith med fl: til Mons Monssen Dale paa 2 17/33 Mrk Smør 37/44 Kande Malt i Gaarden indre Ejde, No 61, for 20 rd, dateret 17 Septbr: 1812.

4. Skjøde fra Niels Olsen Mjøs til Sjur Nielsen indre Ejde paa 4 ½ Mrk Smør 1 ½ Kd: Malt i Gaarden yttre Ejde, No 60, for 200 rd, dateret 5 Novbr: 1812.

5. Bøxelseddel fra Ole Johnsen indre Ejd{e}\snæs/ (Ejdsnæs) til Steffen Olsen paa 18 Mrk S:r 12 Kd: Malt i Gaarden i Gaarden!! indre Ejdsnæs, No 50, dateret 18 Septbr: 1812, med Revers Intet erlagt til Manufacturhuset. Skatteskylden er 1 pd 3 Mrk Smør.

6. Vilkaarsbrev fra Steffen Olsen indre Ejdsnæs til Ole Johnsen og Marthe OlsDatter inde Ejdsnæs, paa aarligt Levekaar, dateret 18 Septbr: 1812.

7. Skjøde fra Ole Bottolfsen Høyland til Anders Haldorsen Høyland paa {18 Mrk} \1 pd/ Smør 16 Kd: Malt i Gaarden Høyland, No 36, for 90 rd, dateret 17 Septbr: 1812.

8. Skjøde fra Ole Bottolfsen Høyland til Myndlingen Brithe MonsDatter Helleland paa 18 Mrk Smør 12 Kd: Malt, indbefattet hendes egen Arvelod i Gaarden Echangerlie, No 44, for 150 rd, dateret 6 Novbr: 1812.

9. Skjøde fra Niels Olsen Bjørge til hans Søn Ole Nielsen paa 12 Mrk Smør 4 Kd: Malt i Gaarden Bjørge, No 53, for 40 rd og aarligt Vilkaar af Værdie 36 rd aarlig, dat: 3 Martii 1812.

10. Vilkaarsbrev fra Ole Nielssen Bjørge til Forældrene Niels Olsen og Ingebor OlsDatter paa aarligt Levekaar, dateret 3 Martii 1812.

11. Aflyst Obligation fra Johannes Anderssen Gjellesvig til Lars Carlsen Andaas for 50 rd, mod Pant i Gaarden Gjellesvig, No 15, dateret 16 Martii 1811 og qvitteret 6 Novbr: 1812.

12. Obligation fra Johannes Anderssen Gjellesvig til Lehnsmand Ole Nielssen øvre Echanger for 150 rd, mod Pant i Gaarden Gjellesvig, No 15, dateret 18 Augusti 1812.

13. Aflyst Obligation fra Jacob Michelsen Kleven paa Myndlingen Sjur Olsen Myhrs Vegne til Niels Torchelsen Nævedal, stor 77 rd 1 mrk 6 s, mod Pant i Gaarden Myhr, No 33, dateret 18 Maji 1804, og qvitteret 3 Octbr: 1812.

14. Skjøde fra Rasmus Olsen Echangerlie til hans Søn Ole Rasmussen paa 9 Mrk Smør 6 Kd: Malt i Gaarden Echangerlie No 47, for 100 rd og Vilkaar, til Værdie 30 rd aarlig, dat: 6 Novbr: 1812.

15. Vilkaarsbrev fra Ole Rasmussen Echangerlie til Forældrene Rasmus Olsen og Anna NielsDatter paa aarligt Levekaar, dateret 6 Novbr: 1812.

16. Skjøde fra Anders Knudsen Studtedal til hans Søn Anders Anderssen paa 18 Mrk Smør i Gaarden Studtedal No 48, for 90 rd, og Vilkaar til Værdie for 40 rd aarlig, dat: 6 Novbr: 1812.

17. Vilkaarsbrev fra Anders Anderssen Studtedal til Forældrene Anders Knudsen og Gjertrud KnudsDatter paa aarligt Vilkaar, dat: 6 Novbr: 1812.

1812: 65b

18. Skjøde fra Johannes Johannessen Dale med fl: til Knud Anderssen paa 11 ¼ Mrk Smør 7 ½ Kd: M: i Gaarden lille Urdal No 76, for 166 rd 1 mrk 8 s, dateret 3 April 1812.

19. Vilkaarsbrev fra Anders Rasmussen Hjemvig paa Myndlingen Knud Andersens Vegne, og Ole Johannessen lille Urdal til Enken Brithe JohannesDatter paa aarligt Vilkaar, dat; 3 April 1812.

20. Bøxelseddel fra Enken Brithe JohannesDatter lille Urdal og fl: til Ole Johannessen paa 18 Mrk Smør 12 Kd: Malt Landskyld og Skatteskyld 1 pd 3 Mrk S:r i Gaarden lille Urdal No 76, dat: 3 April 1812, med Revers intet erlagt til Tugthuset.

21. Aflyst Obligation fra Ole Sjursen Toft til Johannes Gullachsen nedre Helleland for 98 rd, mod Pant i Gaarden Toft No 24, dat: 18 Maji 1804 og qvitteret 6 Novbr: 1812.

22. Skjøde fra Gullach Johannessen nedre Helleland med fl: til Johannes Gullachsen paa 18 Mrk Smør 12 Kd: Malt i Gaarden nedre Helleland, No 87, for 96 rd og Vilkaar til Værdie 36 rd aarlig, dateret 6 Novbr: 1807.

23. Vilkaarsbrev fra Johannes Gullachsen nedre Helleland til Faderen Gullach Johannessen paa aarligt Levekaar, dateret 6 Novbr: 1812.

24. Afkald fra Amund Anderssen Gjellesvig for hans Moderarv 14 rd 5 mrk 3 s til Formynderen Magne Amundsen Gjellesvig, dateret 6 Novbr: 1812.

25. Do fra Carl Jørgensen Rødland for hans Moderarv 10 rd 1 mrk 7 s til Formynderen Lars Carlsen Andaas, dateret 6 Novbr: 1812.

26. Do fra Inga JohannesDatter Egefit til Formynderen Christen Knudsen Moldvig for hendes MøderneArv 60 rd 79 [s]?, dateret 6 Novbr: 1812.

27. Do fra Lars Gudmundsen indre Ejde for Myndlingen Ragnille OlsDatter Bjørsvigs Arvemidler 45 rd 5 mrk 9 s til hendes forrige Formynder Lars Sjurssen yttre Ejde.

28. Aflyst Obligation fra Niels Johnsen yttre Ejdsnæs til Anders Monssen Rommereim, stor 98 rd, mod Pant i Gaarden yttre Ejdsnæs, No 49, dateret 29 Octobr: 1792 og qvitteret 6te Novbr: 1812.

29. Afkald fra Aschild Nielsen Sætre for hans Hustrues Anna NielsDatter store Urdals Mødernearv 102 rd 14 s til Formynderen Niels Aschildsen Sætre, dat: 6 Novbr: 1812.

30. Aflyst Obligation fra Anders Knudsen Studtedal til Iver Knudsen Høevig for 60 rd, mod Pant i Gaarden Studtedal, No 78, dat: 6 Julii {1729} \1792/ og qvitteret uden Datum.

31. Skjøde fra Haldor Olsen Steensland til Berge Brynildsen paa 12 Mrk Smør i Gaarden Steensland No 93, for Kjøbesum 240 rd, dateret 23 Maji 1812.

32. Fredlysning fra Foged Bøgh for Opsidderne paa Gaarden Steensland over Gaarden Steenslands Udmark No 93, dateret 7de Novbr: 1812.

Fogden fremlagde Restancelisten, der viser at paa de ordinaire Skatter {er beta} udestaaer 200 rd 10 ½ s, af Afgivten til Skatkammerfondet 4 rd 7 s og af ¼ prcto Skatten 2 rd 31 s. Denne Liste blev inden Retten oplæst, examineret og rigtig befunden.

Ligesaa fremlagde Fogden Tings vidnerne over Af- og Tilgangen i Odels og Selvejer- samt Vejmester Mandtallerne, hvilke bleve oplæste, examinerede og rigtig befundne.

Til Laugrettesmænd for Aaret 1813 bleve opnævnte Iver Erichsen Mjøanger, Steffen Johannessen Elvig, Bertel Iversen Hope og Bertel Erichsen Qvingedal.

Da, efter skeet Paaraab, ingen havde videre at føre i Rette, blev Tinget hævet.

Christie

Ole Olsen Washelle. Magne Iversen Svendahl

Iver Magne: Svindahl: Ole Magnesen Svendal

Aar 1812 d: 9de November blev det almindelige Høste- Sage- og Skatte-Thing for Wasværns Thinglaug holdt paa Thing-Stedet Bolstadøren, og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de 4 eedsvorne Laugrettesmænd: Ole Nielsen Horvey, Ole Sjursen Føre, Anders Johannessen Werpelstad og Johannes Jacobsen Gjelen.

Hvor da, i Overværelse af Foged Bøgh, Thinglaugets Lehnsmand og endeel Almue, først blev publiceret de sam/m/e Kongl: Anordninger som paa Høste-Thinget for Hosanger Skibrede d: 4de d: M:, med Undtagelse af de paa Som/m/er-Thinget for Wasværns Thinglaug d: 3 Julii 1812 publicerede Anordninger fra No 36 til No 49.

1812: 66

Fogeden fremlagde det store Skatte-Thingsvidne, bestaaende af 14 Qvæstioner, hvilke inden Retten bleve oplæste og hvortil Laugrettet, Almuen og især de 2 Mand Knud Larsen Mæstad og Lars Larsen Runtzeberg svarede saaledes: til 1ste, 2de, 3die og 4de Qv: Sv: ney. 5te Qv: Sv: ingen andre end de sædvanlige. 6te, 7de, 8de og 9de Qv: Sv: ney. 10de Qv: Sv: jo. 11te, 12te, 13de og 14de Qv: Sv: ney.

Ligeledes fremlagde Fogeden Thingsvidnet over Flom-Saugene hvilket blev oplæst, examineret og rigtig befundet.

Justits Sag:

Foged Bøgh som Actor contra Arne Knudsen Bolstad.

Foged Bøgh mødte og fremlagde: 1. skrivtlig Stævning, af 27de Julii 1812, i forkyndt Stand, hvorved Arne Knudsen Bolstad er indstævnt at lide Dom for at have overfaldt Lehnsmand Horvey paa Som/m/erthinget d: 3die Julii d: A:; 2. Amtets Ordre, af 28de Julii 1812, om denne Sags Anlæg. og 3. Præliminair Forhør, optaget d: 4de Julii 1812.

Actor begjerede dernæst Tiltalte og de øvrige Indstævnte paaraabte og deres Forklaringer under Præliminair Forhøret dem forelæst, samt Vidnernes Forklaringer beedigede.

Stævningen og Actions Ordren indtages her saaledes lydende: # Forhøret vedhæftes Acten.

Tiltalte Arne Knudsen Bolstad mødte personlig i frie Tilstand. Stævningen blev læst og paategnet, ligeledes Amtets Ordre. Tiltalte erklærede, at han ikke forlangte nogen Defensor beskikket for sig. Tiltaltes Forklaringer under Præliminair Forhøret bleve oplæste for ham og han vedblev sam/m/e i det Hele. Han begjerede derhos, at det maatte indstilles til Overøvrigheden, at Sagen mod ham maatte bortfalde, da han fortrød det begangne og vilde erlægge til Fattigcassen en Mulct af 10 rd eller lidet mere om det af Øvrigheden paalægges, og derhos offentlig afbede sin Forbrydelse paa Thinget.

Den Fornærmede Lehnsmand Berge Brynildsen Horvey mødte. Han vedstod sin indgivne og i Forhøret indførte Klage, tillige med hans Declaration under Forhøret, som for ham blev oplæst. Han nedlagde derhos Forbøn for den Tiltalte og anbefalede ham til at frietages for dette Søgsmaal paa de af Tiltalte tilbudne Vilkaar, under Reservation af at Sagen skal staae aaben mod Tiltalte i Tilfælde han paa nye maatte forøve lige Forbrydelse.

Dernæst fremstod som

1ste Vidne Helge Larsen Hjørnevig, afhørt som 2den Deponent under Forhøret. Hans Forklaring blev oplæst for ham; han vedstod dens Rigtighed, undtagen deri, at Tiltalte truede Lehnsmanden med knyttet Næve, hvilket ikke husker bestemt at have seet.

I Betragtning af Tiltaltes og Lehnsmand Horveys i Retten i Dag gjorte Declarationer, begjerede Fogeden at Sagen maatte opsættes til Maaneds thinget i Bergen d: 14de December d: A:, da han \havde mange andre Forretninger i Dag at beopagte og/ agtede at indstille

Tiltalte til Abolition, og ikke fandt nogen Betænkelighed i Sagens Udsættelse, da Tiltalte ikke er arresteret. Actor frafaldt derfor, for denne Gang, 1ste Vidnes og de øvrige Indstævntes videre Afhørelse.
Lehnsmand Horvey, for sit Vedkom/m/ende, havde intet imod Udsættelsen at erindre.
1ste Vidne blev derpaa dimitteret.

Eragtning:

Den forlangte Anstand bevilges. vid: Fol: 162.

Da ingen havde videre i Dag at føre i Rette,

1812: 66b

blev Thinget udsat til næste Dag.

Christie

Ole Nielsen Horvey. ONS og bomerke

Anders Johannesen Werpelstad AJSV: og bomerke

Ole Sjursen Førre. OSF og bomerke

Johannes Jacobsen Gjelen IIS og bomerke.

alle med holdt Pen.

Den følgende Dag continuerede Thinget i Overværelse af de sam/m/e Personer som Dagen tilforn.

Om Thingholdet.
Almuen accorderede med Gjestgiver Utne om Thingholdet for næste Aar, og tilstod ham tre Rixdaler pr: Løb i bemeldte Aar.

Thingsvidne.
For Retten mødte Knud Erichsen Finne, som, paa hans Faders, Erich Nielsen Finnes Vegne, fremlagde: 1. Stævne-Vidnernes Attest om at han d: 24de October 1812, med mundtlig Varsel, har ladet indstævne Aschild Larsen Gjetle til at anhøre Vidner angaaende nogle Ejendele, som Citanten har leveret den Indstævnte. 2. Forligelses Com/m/issionens Attest af 3die Junii 1812 om at Sagen er henviist til Rettergang, og 3. skrivtlige Qvæstioner, af 5te Novbr: 1812, til de indstævnte Vidner, hvilke han begjerede paaraabte og edeligen afhørte efter qvæstionerne.
Bemeldte 3 Documenter indtages her saaledes lydende: #
Indstævnte Aschild Larsen Gjetle mødte og vedtog lovligt Varsel, men benægtede at have modtaget af Citanten de Ting, hvorom Stævningen og Qvæstionerne lyder.
Efter Stævne Attesten mødte som
1ste Vidne Lehnsmand Berge Brynildsen Horvey, som angav sig være 32 Aar gam/m/el og ubeslægtet med begge Parter. Han aflagde Lovens Eed og svarede til 1ste Qv: Sv: ney, men Vidnet og Knud Larsen Hjørnevig, var af Citanten anmodet den omspurgte Tid at stævne Aschild Larsen Gjetle i Anledning af den nu paastævnte Sag, og tillige, som beskikkelses Vidner at høre om Indstævnte tilstod at have modtaget noget Løsøre og Creature, som fandtes opskrevet paa en løs Seddel at være modtaget af Indstævnte fra Citanten. 2. Qv: er besvaret ved første qv:. 3. Qv: Vidnet oplæste for Indstævnte den omspurgte Seddel, hvori stod skrevet, at Aschild Larsen Gjetle havde af Citanten modtaget de her omspurgte Ting til Laan og Leje imod at betale aarlig til Michaeli 2 rd. {Vidnet} \Citanten/ tilspurgte Indstævnte om dette var rigtigt, og Indstævnte svarede dertil: ”ja rigtigt”; men Indstævnte var

den Tid meget beskjænket og kunde knap gaae. 4 Qv: er besvaret. 5. Qv: jo det omspurgte stod skrevet i den fremviste Seddel, der blev oplæst. 6. Sv: ney, men Indstævnte sagde, at den hvide Koe, som i Seddelen var opskrevet, var faldt ned af et Fjeld og havde slaaet sig i hjel, og at Indstævnte skulde skaffe Citanten en sorsidet!! (sortsidet) Koe istedenfor sam/m/e. 7de Qv: jo, Citanten paastod de i Seddelen omskrevne Ting leveret tilbage, men Indstævnte nægtede dette og tilbød i stedet for sam/m/e de 23 rd, som han skyldte Erich Finne. 8de Qv: Sv: jo.

Indstævnte begjerede Vidnet contra tilspurgt: om ikke Indstævnte selv, den omspurgte Tid, udtrykkelig nægtede, at {hav} de under 3de Qvæstion omvidnede Ting tilhørte Erich Nielsen Finne og derimod paastod, at sam/m/e Ting var Indstævnte tilhørende og blot pantsatte til Citanten for et Laan af 23 rd, hvilke Indstævnte tilbød sig at betale? Vidnet svarede: at Indstævnte den omvidnede Tid adskillige Gange sagde det her omspurgte, og, som meldt, tilbød Citanten de 23 rd tilbage.

Denne Forklaring blev oplæst for Vidnet, som vedstod dens Rigtighed og blev dimitteret.

1812: 67

2det Vidne Knud Larsen Hjørnevig, 20 Aar gam/m/el og ubeslægtet med begge Parter. Han aflagde Lovens Eed, efterat dens Hellighed var ham betydet, og svarede til 1ste, 2de, 3de, 4de og 5te Qv: aldeles ligesom 1ste Vidne, til 6te Qv: ligesom 1ste Vidne, med Tillæg, at Indstævnte sagde at ville skaffe Citanten den sortsiede Koe til Pandt for laandte Penge, til 7de og 8de Qv: Sv: ligesom 1ste Vidne.

Indstævnte bad Vidnet contra tilspurgt ligesom 1ste Vidne, og tillige 2den Qv: om ikke Indstævnte blev hentet hjem fra Evanger Kroe den omspurgte Tid, og om ikke Indstævnte var saa beskjænket, at han paa Vejen derfra hjemefter faldt omkuld og faldt strax i Søvn, samt: om ikke Vidnet maatte hjelpe Indstævnte at gaae hjem? Vidnet svarede til 1ste Contra qv: ligesom 1ste Vidne. til 2den Contr: qv: jo, men Vidnet maatte forlade Indstævnte da han var faldt i Søvn paa Vejen, og 1ste Vidne hjalp Indstævnte at kom/m/e hjem. Disse Svar bleve oplæste for Vidnet, som vedstod sam/m/es Rigtighed og blev dimitteret.

Knud Erichsen Finne, paa sin Faders Vegne, begjerede Things-Vidnet sluttet og sig beskreven meddeelt.

Eragtning:

Things-Vidnet sluttes og Beskrivelsen bevilges.

Citanten betalte, til Sorenskriveren 5 rd 3 mrk 12 s., Kongens Casse 2 rd 1 mrk 8 s: og Justits Fondet 3 mrk 6 s., tilsammen 8 rd 2 mrk 10 s. Indstævnte betalte Tilsvar og for Contra-Qvæst: til 2 Vidner: til Sorenskr: 1 rd 4 mrk 8 s. Kongens Casse 4 mrk 2 s. og Just: Fondet 1 mrk 2 s, tilsam/m/en 2 rd 3 mrk 12 s.

Derefter blev publiceret følgende Documenter:

1. Skjøde fra Johannes Johannessen Askevig \med fl:/ til Myndlingen Niels Knudsen paa 1 pd Smør, hvoraf Wangs Præsteboel ejer 9 Mrk Smør uden Bøxel i Gaarden Horvey 2det \Thun/ No 19, dateret 4de Julii 1812, for Kjøbesum 225 rd og aarligt Vilkaar, til Værdie 60 rd aarlig.
2. Vilkaarsbrev fra Lars Heljesen Hjørnevigen paa Myndlingen Niels Knudsen Horveys Vegne til Myndlingens Farfader \Niels/ Knudsen Horvey og Kone Anna LarsDatter paa aarligt Levekaar, dat: 4 Julii 1812.
3. Bøxelseddel fra Lars Heljesen Hjørnevigen paa Myndlingen Niels Knudsen Horveys Vegne til Ole Jacobsen paa 1 pd Smør Landskyld og Skatteskyld i Horvey 2det Thun, No 19, dateret 4de Julii 1812 med Revers Intet erlagt til Tugthuset.

4. Skjøde fra Niels Bergesen Bøe med fl: til Niels Godskalchsen paa 6 Mrk Smør i Gaarden Rørbakken, No 75, for 296 rd, dateret 4de Novbr: 1811.

5. Skjøde fra Niels Godskalchsen Rørbakken til Knud Sjurssen paa 6 Mrk Smør i Gaarden Rørbakken, No 75, for Kjøbesum 750 rd, dateret 4 Novbr: 1811.

6. Aflyst Obligation fra Henrich Olsen Fannæs til Rasmus Rasmussen øvre Helleland for 200 rd, mod Pant i Gaarden Fannæs, No 24, dateret 3 Julii 1809 og qvitteret uden Datum.

7. Aflyst Obligation fra Lars Svendsen Hjørnevigen til Kjel Larssen Dychesteen for 300 rd og Aslach Olsen Fladeqval for 250 rd, ialt 550 rd, mod Pant i Hjørnevigen, No 70, dateret 4 Juli 1806, efter qvitteringer af 19de Octbr: 1812.

8. Skjøde fra Jacob Knudsen Træfald til hans Søn Knud Jacobsen paa 6 Mrk Smør i Gaarden Træfald, No 42, for 400 rd, dateret 9 Novbr: 1812.

9. Forpagtnings Contract imellem Ole Brynildsen Bolstad paa Myndlingen Magne Halvorsen Berges Vegne og Gulleich Haldorsen Bjørgaas angaaende Gaarden Berges Bestyrelse i 6 Aar, dateret 10 Novbr: 1812.

10. Obligation fra Knud Bjørnesen Ørevigen til Johannes \Johannessen/ indre Ejde for 200 rd, mod Pant i Gaarden Ørevigen No 88, dateret 9 Novembr: 1812.

11. Aflyst Obligation fra Ole Iversen Øye til Sjur Nielssen Dyrkolbotten for 250 rd, mod Pant i Gaarden Øye No 84, dat: 1ste Julii 1803 og qvitteret 7de Novbr: 1812.

12. Obligation fra Sjur Gulleichsen Brekhuus paa Myndlingen Philip Larssen Øyes Vegne til Sjur Nielssen Dyrkolbotten mod Pant i Gaarden Øye No 84, dateret 9 Novbr: 1812, stor 285 rd.

13. Aflyst Obligation fra Anders Larssen Mæstad til Peder Iversen Hosaas for 70 rd, mod Pant i {Gaarden Mæstad, No} Løsøre, dat: 4 Nov:ber 1805 og qvitteret 9 Novbr: 1812.

14. Afkald fra Brithe JohannesDatter Øxendal for hendes Faderarv 4 rd 5 mrk 11 s, til Formynderen Niels Johannessen Berge, dateret 9 Novbr: 1812.

1812: 67b

15. Obligation fra Ole Nielssen Horvey til Sjur Olsen Tjosaas for 300 rd, mod Pant i Gaarden Horvey 1ste Thun No 18, dateret 4de Novembr: 1811.

16. Skiftebrev efter Anna LarsDatter Fosse, sluttet 30 Decembr: 1811, hvorved Boets Jordegods 18 Mrk Smør i Gaarden Fosse, No 85, er udlagt til Creditor Lars Nielssen Sandal.

17. Skiftebrev efter Brithe SjursDatter Øye, sluttet 12te Novbr: 1811, hvorved Boets Jordegods 12 Mrk Smør i Gaarden Øye, No 84, er udlagt til Creditor Ole Johannessen Dale og Arvingerne.

Fogden fremlagde Restancelisten, hvoraf sees at Restancen for dette Tinglaug udgjør af ordinaire Skatter 331 rd 8 1/3 s, af Afgivten til Skatkammerfondet 8 rd 90 ½ s, og af ¼ procento Skatten 12 rd 66 s. Denne Liste blev læst og af Laugrettet og Almuen, som uimodsagt rigtig befunden.

Odels og Selvejer samt Vejmester Mandtallerne, hvilke ligeledes inden Retten blev oplæste, examinerede og rigtig befundne.

Til Laugrettesmænd for Aaret 1813 bleve opnævnte Mons Sjurssen Kallestad, Lars Larssen Fosse, Berge Heljesen Rørgaae og John Haldorsen Rørbakken.

Da ingen efter skeet Paaraab havde videre at føre i Rette blev Tinget hævet.

Christie

Ole Bielssen Horvey. O.N.S. og bomerke

Anders Johannessen Werpelstad A.J.S.V. og bomerke

Ole Sjurssen Førre. O.S.F. og bomerke

Johannes Jacibsen Gjelen. I.I.S. og bomerke

Politie Sag

Aar 1812 d: 13de November om Formiddagen Kl: 10 ½ continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Politie Sagen Foged Bøgh, som Actor contra Kobbersmedmester Hans Hagelsteen, og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2 eedsvorne Laugrettesmænd Jørgen Ellingsen og Ole Rasmussen.

For Foged Bøgh mødte, i hans Fraværelse paa Høste Thingene paa Woss, Procurator Lassen, som begjerede, at de anholdte Penge i Retten maatte optælles.

Klagerne: Johnsen, Larsen og Hansen, mødte og producerede i Retten de dem sidste Rettesdag udleverede Kobber-Kjedler og Fjerdingen med Kobber-Penge i. Sejglene bleve efterseet og sam/m/e fandtes at være ubrækkede.

Indstævnte Kobbersmed Hagelsteen blev paaraabt, men hverken mødte eller lod møde.

Derefter blev af Laugrettet i Retten optalt de Penge, som fandtes i de anholdte Kobber-Kjedler, saaledes: en Kjedel No 1. Deri vare meest i Kobber-Eeneste-Skillinger 27 rd 3 mrk 9 s:; i No 2: 69 rd 3 mrk 9 s:; i No 3: 60 rd 5 mrk 9 s:; i No 4: 20 rd 1 mrk 4 s:; i No 5: 16 rd 4 mrk 8 s:; i No 6: 9 rd 4 mrk 8 s:; i No 7: 1 rd 1 mrk 2 s:; i No 8: 24 rd 4 mrk 8 s: og i No 9: 16 rd 1 mrk 7 s.

{Procurator Lassen begjerede Sagen udsat til i Morgen Formiddag Kl: 10 paa det at de øvrige Penge i Gjerdingen}

Næsten i alle bemeldte Kjedler fandtes tillige, foruden Kobber-Pengene, sam/m/en blandet med disse, endeel afklippet og afskaaret Kaaber-Skraa, eller smaa Stykker Kaaber.

Procurator Lassen begjerede Sagen udsat til i Morgen Formiddag Kl: 10, paa det at de øvrige Penge i Fjerdingen da kunne blive optalte; han bad derhos at samtlige anholdte Sager maatte beroe i Rettens Forvaring til i Morgen.

Samtlige bemeldte Kjedler bleve i Retten forseglede med Rettens Seigl efterat Pengene og Skraaet igjen i sam/m/e var nedlagt og Kjedlerne sam/m/enbankede.

Eragtning:

den begjerte Udsættelse bevilges, og de anholdte Kjedler m: v: kunne henstaae i mit, Sorenskriver Christies, Huus indtil videre.

Jørgen Ellingsen Christie Ole Rasmussen

1812: 68

Aar 1812 d: 14de November om Formiddagen Kl: 10 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Politie Sagen Foged Bøgh, som Actor contra Kobbersmed-Mester Hagelsteen i Overværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd som Dagen tilforn vare tilstede.

For Foged Bøgh mødte Procurator Lassen, som begjerede Fjerdingen aabnet og de i sam/m/e værende Penge optalte.

Paa \samtlige/ Klageres Vegne mødte den ene af disse nemlig: Iver Larsen.

Indstævnte Kobbersmed Hagelsteen blev paaraabt, men mødte ikke.

Efterat Seiglene for Fjerdingen var efterseet og befundne ubeskadigede, blev Fjerdingen aabnet og de i sam/m/e værende Kaaberpenge af Laugrettet optalte. I denne Fjerding fandtes, for det meeste i Kobber-Eneste-Skillinger men nogle faa To-Skillinger, 76 rd 16 s. Tillige fandtes i Fjerdingen endeel Kobber-Skraae, circa 6 Mark. Fjerdingen blev derpaa tilslaaet og med Rettens Segl forsynet.

Procurator Lassen erklærede at da Foged Bøgh ej kom/m/er tilbage fra Høste Thingene førend d: 5te næste Maaned og Tiden ej tillader Comparenten oftere at møde for Actor i denne Sag, maatte han begjere Anstand til en for Retten belejlig Tid efter bemeldte 5te December, for at Actor da kan frem/m/e det videre fornødne. Han begjerede derhos at samtlige anholdte Penge maatte henstaae i Dom/m/erens Forvaring.

Eragtning:

Anstand bevilges til Torsdagen d: 10de December 1812, som er den første belejlige Tid, da Dom/m/eren ikke kom/m/er tilbage fra Thingene førend d/en 8de eller 9de s: M: Pengene kunne henstaae i Dom/m/erens Huus dog uden Ansvar for Dom/m/eren i Ulykkes Tilfælde.

Sam/m/e Dag om Formiddagen Kl: 11 continuerede i Dom/m/erens Boepæl i Bergen Justits Sagen Foged Bøgh, som Actor contra Ole Iversen Kjellevold, m: fl:, i Overværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd.

Defensor Procurator Hjorth Stuvitz mødte og fremlagde skrivtlig Indlæg, af Dags Dato, hvori Sagen indlades til Dom.

Den i Indlæget paaberaabte Regning blev ogsaa fremlagt. Indlæget og Regningen indtages saaledes lydende: #

For Actor mødte Procurator Lassen, som tilkjendegav, at Tiltalte Ole Kjellevold endnu ikke har været at opspørge. Han henholdt sig ellers til Actors Indlæg og vedblev at indlade Sagen til Dom.

Eragtning:

denne Sag optages til Kjendelse eller Dom.

Jørgen Ellingsen Christie Ole Rasmussen

Aar 1812 d: 24de November om Formiddagen Kl: 11 ½ continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Justits Sagen Foged Bøgh, som Actor contra Axel Jacobsen og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2 eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen.

Tiltalte var løs og ledig i Retten tilstede.

For Actor Foged Bøgh mødte Procurator Lassen, som tilkjendegav, at Stiftet nu havde com/m/uniceret Fogeden det Kongl: danske Cancellies Resolution af 27de October 1812, om at denne Sag skal behandles af en combineret Ret tilligemed Sagen mod Lars Knudsen m: fl:. Comparenten havde ikke nu ved Haanden bemeldte Stiftets Com/m/unication, da sam/m/e var afsendt til Woss, hvor Fogeden Bøgh nu opholder sig paa Høste-Thinget, men han anviiste Stiftets Ordre, af 13de d: M:, til Comparenten om at actionere Axel Jacobsen for bemeldte combinerede Ret; og, for at frem/m/e Sagens Behandling ved sidstnævnte Ret,

1812: 68b

begjerede Comparenten, det her ved Retten i denne Sag passerede sluttet og sig beskreven meddeelt, hvorhos han reserverede Foged Bøghs Ret til Diætpenge for de Møder han har havt i Sagen.

Defensor lod møde og reservere det fornødne.

Eragtning:

Da den anviiste Cancellie Resolution udviser, at Sagen skal begandles ved en combineret Ret, og Dom/m/eren tillige, som Medlem af bemeldte combinerede Ret, er com/m/uniceret den sam/m/e resolution, saa sluttes herved Sagen for denne Jurisdiction, og den forlangte Beskrivelse bevilges.

Arrestanten blev Laugrettet overleveret for at føres tilbage i Arrest.
Lars Blix de Fine Christie Anfind Olsen

Forhør fra Fol: 56.

Aar 1812 d: 25de November om Formiddagen Kl: 10 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen {Fo} det fra d: 27de f: M: udsatte Forhør til Oplysning ang: Omgangs maaden med endeel Varer, der hørte til Kjøbmand Peter G: Bredals ved Torskelandet i Decbr: 1811 strandede Raae-Sejls Jagt, og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2 eedsvorne Laugrettesmænd: Anfind Olsen og Lars Blix de Fine.

Den af Sorenskriveren til den sidste Retsdag udstedte Indkaldelse er nu senere fra Lehnsmanden indløbet, og den indtages her saaledes lydende: #

Til i Dag er ligeledes udstedt Indkaldelse, af 7de November, hvilken, med dens Forkyndelses Paategning, indtages her saaledes lydende: #

For samtlige de Indkaldte blev først oplæst Bredals Klage af 28de Septbr: 1812 tilligemed Amtets Ordre af 2den s: M:

Dernæst fremstod særskilt, som

9de Deponent Signalbestyrer Johannes Petersen, som angav sig at være 30 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede han, at hans Kone var med Fartøjet da det strandede og at han mistede adskillige Varer, som vare i Fartøjet, men at han ikke veed det ringeste til Oplysning om hvor Varerne ere afblevne, hverken de \som/ af Bredal ere opgivne eller Deponentens egne Varer. Paa Fosenøen blev fundet adskillige Varer, som ere Bredal tilbageleverede; men om der tillige blev fundet flere, som ej er komne tilstede, kan Deponenten ej opgive. Videre vidste han ikke til Oplysning. Hans Kone kan ikke give ringeste Oplysning, da hun af Skræk blev næsten sandsesløs under Skibbrudet og hun endnu er sindsvag. Dimitteret til videre.

10de Deponent Niels Michelsen Østrem, som angav sig at være 30 Aar gam/m/el. Han blev formanet til Sandhed, og forklarede: at han, tilligemed Lars Halversen Østrem, Iver Simonsen og Christopher Carstensen Østrem, fandt drivende paa Søen endeel Sager, nemlig en Tønde Havremeel, endeel Tøndebaand, Bord, m: v:, samt at Deponenten og hans Kamerater har til Klageren forlængst afleveret alt hvad de bjergede uden at beholde det ringeste deraf. Han veed heller ikke hvor de i Klagerens Specification opgivne Varer ere afblevne, eller at Nogen Bjerger har fordulgt noget af det han bjergede af den omspurgte Ladning. Videre vidste han ikke at oplyse. Dimitteret til videre.

11te Deponent Lars Halvorsen Østrem, 24 Aar gam/m/el, tjenende hos Ole Olsen Østrem. Efter Formaning til Sandhed forklarede han sig aldeles ligesom 10de Deponent. Han meldte

1812: 69

at hans Husbond Ole Olsen ikke kunde møde, da der i Forgaars indtraf Dødsfald i hans Huus. Dimitteret.

Anders Iversen Østrem mødte for hans Fader Iver Simonsen Østrem og meldte, at Faderen, som er 70 Aar gam/m/el og svagelig, ikke kunde møde. Ligeledes meldte han, tilligemed 10de og 11te Deponent, at de Indkaldte Michel Michelsen, Mons Andersen og Christopher Carstensen Østrem, formedelst Sygdom, ikke i Dag kunde møde i Retten.

12te Deponent Haldor Monsen Hopland, 51 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede han, at han selv aldeles ikke har fundet noget af hvad der tilhørte den bemeldte Jægteladning, og at han heller ikke veed hvor det bortkomne er afblevet, da han ikke

har hørt at Nogen Finder har lagt Dølgsmaal der paa. Videre vidste han ikke til Oplysning. Dimitteret til videre.

13de Deponent Ole Nielsen Hopland, 63 Aar gam/m/el. Han forklarede sig aldeles ligesom 12te Deponent, dog tillagde han, at han en Dag i December f: A: fandt ved Nøstet paa Hopland en Tøndestav og et Tøndebaand, som han oplyste for Bredals Gesell Jacob Bjørnestad, der gav Deponenten Tilladelse at beholde sam/m/e. Dimitteret.

14de Deponent Anders Hansen Hopland, 43 Aar gam/m/el. Han blev formanet til Sandhed og forklarede sig aldeles ligesom 12te Deponent. Dimitteret til videre.

15de Deponent Anders Larsen Hopland, 24 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede han sig aldeles ligesom 12te Deponent. Dimitteret.

16de Deponent Peder Olsen Hopland, 49 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede han, at han i December Maaned f: A: fandt paa {Søen og} Stranden ved Bersvigen, en {sønderslaaen} Kagge, hvoraf den ene Bund var udslagen. I Fjæren saaes Spor af, at der i denne Kagge havde været Kom/m/en og Gryn; men det var udfaldt af Kaggen og næsten aldeles bortskyllet af Søen. Ligeledes fandt Deponenten sam/m/esteds et Ege-Anker, hvorpaa der havde været Brændeviin; men Spundset var borte og Ankeret tomt. Deponenten, tilligemed Bertel Erichsen og Magne Olsen Hopland, fandt ogsaa ved Sandholmene i en blaaemalet Kiste, hvis Laag var borte, og hvori intet var:{,} omtrent 30 Tøndestaver: {og} omtrent 3 FlageFjæle. {8 Dage se} Alt dette har Deponenten til Klagerne afleveret. 8 Dage senere har Deponenten, tilligemed Bertel og Magne, fundet 6 Stk: knuste Tøndebaand, en sønderslaaet graamalet Vindues-Kiste, en Ryeholt \2 Stk: Næver/ og et Stykke Veed, som han ej har {oplyst eller} afleveret; men Deponenten underrettede Bredal i sidste Vinter om, at han havde fundet disse Smaating. Ogsaa bjergede Deponenten nogle Æbler og Nødder, som laae i en Halvtønde, hvor der ogsaa havde været Brød, men som af Søen var opløst. Dette er ligeledes afleveret. Videre har Deponenten ikke fundet, og han veed ikke hvor det øvrige af Klageren opgivne er afblevet. Videre vidste han ikke til Oplysning. Dimitteret til videre.

17de Deponent Ole Monsen Hopland, 39 Aar gam/m/el. Han blev formanet til Sandhed og forklarede at han ikke har fundet det ringeste af de opgivne Varer og at han heller ikke veed hvor sam/m/e ere afblevne. Videre vidste han ikke til Oplysning. Dimitteret.

1812: 69b

18de Deponent Knud Johannesen Daland, 48 Aar gam/m/el. Efterat han til Sandheds Udsigende var formanet, forklarede han, at han, tilligemed 13 andre Mænd fra Dalland, Floen og Torskøen, efter Anmodning af Bredals Gesel Røeholm, bjergede endeel af de strandede Varer, nemlig 15 Td: Kornvarer, et Jægte-Anker, et Ankertoug, 3 Tdr: Salt, Bonetterne af Raaesejlet, et Fiske-Snøre og nogle Klæder, hvilket alt blev opfisket af Søen og strax afleveret til bemeldte Røeholm. Deponenten og Kam/m/erater har ikke fordulgt det ringeste og han veed heller ikke hvor de opgivne Varer ere afblevne, da han ikke har erfaret det ringeste derom. Mere vidste han ikke at oplyse. Dimitteret.

19de Deponent Bertel Erichsen Hopland, 42 Aar gam/m/el. Han blev formanet til Sandhed og forklarede sig fuldkom/m/en ligesom 16de Deponent ihenseende til det, som de begge tilligemed Magne Hopland havde fundet. I øvrigt vidste Deponenten ikke hvor de øvrige bortkomne Sager ere afblevne. Dimitteret.

20de Deponent Simon Andersen Hopland, 42 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede han sig fuldkommen ligesom 17de Deponent. Dimitteret.

21de Deponent Halvor Olsen Hopland, 53 Aar gam/m/el. Han blev formanet til Sandhed og forklarede sig ligesom 17de Deponent, med Tillæg, at hans 2 Børn Ingebricht og Oldne, der begge ere uconfirmerede, fandt en Vindues Ram/m/e, som de strax efter afleverede

til Bredahls Gesel. {Dimitteret} Han saavelsom 20de Deponent anmeldte derhos, at Berge Andersen og Magne Olsen Hopland{, begge} ligge syg og derfor ikke i Dag kunne møde.
Da de Indkaldte Ole Knudsen, Mathias Knudsen, Erich Magnesen, Mons Christiansen, Henrich Jacobsen, Stephen Jørgensen og Lars Jacobsen Østrem ikke have mødt, ej heller godtgjort at have havt Forfald, saa maae de, i Overeensstemmelse med det Kongl: danske Cancellies Circulairer af 19 Jan: 1799 og 3 Maij 1800, foranstaltes ved Magt indhentede til Afhørelse, og til den Ende, saavelsom for at indkalde de øvrige, der have anmeldt Forfald, udsættes Forhøret indtil at Tid til sam/m/es Continuation levnes Dom/m/eren, hvilket neppe kan skee førend i næste Aar da Thingene og andre beram/m/ede Forretninger daglig beskjæftige ham indtil d: 22de næste Maaned.

Lars Blix de Fine Christie Anfind Olsen

Aar 1812 d: 28de November blev det almindelige Høste- Sage- og Skatte Thing for Mjelde Skibrede fremholdt paa Thingstedet Mjeldegaard, og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie i Overværelse af de 4 eedsvorne Laugrettesmænd: Stephen Johannesen Hougsberg, Anders Olsen Sundland, Ingebricht Johannesen Wemelvig og Ole Ejnersen nordre Weset. Foged Bøgh, Skibredets Lehnsmand og endeel thingsøgende Almue vare tilstede.

Hvor da først blev publiceret de sam/m/e Kongl: Anordninger som paa Høste Thinget for Hosanger Skibrede d: 4de November 1812, og derhos end videre:

43. Placat af 23 October 1812, hvorved det, for at frem/m/e Korntilførsel til Norge, tillades norske Handlende, indtil videre at trække Vexler paa Danmark i dansk Courant paa 2 a 3 Maaneders Sigt.

44. Do, af 17de October 1812, ang: nye Kobber Tolvskillinger for Danmark og Norge.

1812: 70

45. Placat, af 23 Oct: 1812, hvorved Vare-Control Com/m/issionerne bemyndiges til Brugen af et Kgl: {Seigl} Tegn under deres Forretninger.

46. Do, af 26 Oct: 1812, hvorved den ved Placat af 28 Sept: 1811 tilstaaede Præmie for Indførsel af Levnetsmidler til Norge fordobbles.

47. Do. af 2den November 1812, hvorved Fr: af 15 Junii 1812 udvides at gjelde ogsaa om stemplet Papirs Brug til Slutsedler paa Vexler og Skibes Befragtning, samt paa Kongl: offentlige Papirer og Effecter.

Om Frieskydsen.
Almuen vedtog, ihenseende til Frieskydsen, det sam/m/e som Almuen for Lindaas Skibrede paa Høstethinget d: 22de October 1812.

Om Thingholdet.
Madame Garmann forlangte Tillæg i Thingholds Pengene for 1813. Almuen accorderede med hende og tilstod hende for Aaret 1813 Een Rixdaler, otte og fyrretyve Skilling pr: Løb, hvormed hendes Søn Christopher Garmann erklærede sig fornøjet.

Fogeden fremlagde det store Skatte-Thingsvidne, bestaaende af 14 Qvæstioner, hvilke inden Retten bleve oplæste og hvortil Laugrettet og Almuen og især de 2 Mænd: Mons Johannesen

Smaaland og Niels Monsen Eyde svarede saaledes: til 1ste, 2den, 3die og 4de Qv: Sv: ney. 5te og 6te Qv: Sv: ingen andre end de sædvanlige. 7de, 8de og 9de Qv: Sv: ney. 10de Qv: Sv: jo. 11te, 12te, 13de og 14de Qv: Sv: ney.

Da ingen for i Dag havde videre at føre i Rette blev Thinget udsat til den 30te denne Maaned.

Christie

Steffen Johannessen Hougsberg. Ingebrigt Johannessen Wemmelvig.
Anders Olsen Sundland. Ole Ejnersen nordre Wesæt.

Aar 1812 den 30te Novembr: continuerede Høstetinget for Mjelde Skibrede i Overværelse af de samme Laugrettesmænd som forrige Rettes Dag, og da ingen i Dag havde noget at føre i Rette blev Tinget udsat til i Morgen.

Christie

Steffen Johannessen Hougsberg. Ingebrigt Johannessen Wemmelvig.
Anders Olsen Sundland. Ole Ejnersen nordre Wesæt.

Den paafølgende 1ste Decembr: continuerede Høstethinget for Mjelde Skibrede i Overværelse af de samme Laugrettesmænd som Dagen forhen.

Hvorda blev publiceret følgende Documenter:

1. Auctions Skjøde til Kjøbmand Johan Herman Krohn paa Gaarden Ejde, No 2, af Landskyld 1 Løb Smør, for Kjøbesum 4040 rd, dateret 25de Novembr: 1812.
2. Auctions Skjøde til Kjøbmand Johan Herman Krohn paa ½ Løb Smør 1 Mæle Malt i Gaarden Loftaas, No 11, for 2000 rd, dateret 25 Novbr: 1812.
3. Auctions Skjøde til Erich Steffensen Edvardsdal paa Gaarden Edvardsdal, No 5, af Landskyld 1 Pund Smør, for 2000 rd, dateret 20de Octobr: 1812.
4. Obligation fra Daniel Fabiansen Oudestad til Anders Olsen Blom for 200 rd, mod 2den Prioritet i Gaarden Oudestad, No 48, dateret 28 Novbr: 1812.
5. Skjøde fra Johannes Michelsen Oudestad til hans Fader Michel Johannessen paa 1 pd Smør 15 Kd: Malt i Gaarden Oudestad, No 48, for 200 rd, dateret 28 Novbr: 1812.
6. Bøxelseddel fra Fuse Anderssen Hole til Sjur Larssen paa 3 3/5 Mrk Smør 1 4/5 Kd: Malt Landskyld i Gaarden søre Kleppe, No 33, dateret 21 Maji 1812, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.

1812: 70b

7. Bøxelseddel fra Lars Pedersen søre Kleppe til Sjur Larssen paa 14 2/5 Mrk Smør 7 1/5 Kd: Malt Landskyld i Gaarden søndre Kleppe No 33, dateret 28 Novbr: 1812, med Revers. Intet erlagt til Manufacturhuset.
8. Vilkaarsbrev fra Sjur Larssen søndre Kleppe {og} \til/ Lars Pedersen og Kone Agothe AndersDatter paa aarligt Levekaar af Gaarden søndre Kleppe, dat: 28 Novbr: 1812.
9. Bøxelseddel fra Frue G: E: Bull til Lars Johannessen paa 20 Mrk Smør, 3 1/3 Kd: Malt, 5/36 Hud, og 5/36 Faar Landskyld og Skatteskyld 1 pd 6 5/6 Mrk Smør i Gaarden Ronhovde No 1, dat: 27 Aug: 1812, med Revers intet erlagt til Tugthuset.
10. Skjøde fra Anders Anderssen Espevold til Baste Johnsen Rongved paa 10 2/7 Mrk Smør 10 2/7 Kd: Malt i Gaarden Rongved, No 51, for 250 rd, dateret 28 Novbr: 1812.

11. Aflyst Obligation fra Jens Johannessen Gjerstad til Kjøbmand H: P: Bruus for 42 rd 4 mrk 3 s, uden renter, mod Pant i Gjerstad No 40, dat: 16 Maji 1803 og qvitteret 15 Octbr: 1812.

12. Afkald fra Anders Erichsen Borge for hans afdøde Søns Erich Anderssens Arvemidler 101 rd 2 mrk 11 s til Formynderen Erich Steffensen Edvardsdal, dat: 28 Novbr: 1812.

13. Ditto fra Johannes Anderssen Wallestrand for hans Hustrue Agothe ErichsDatter Hallands Moderarv 33 rd 5 mrk 6 s til Formynderen Mons Johannessen Smaaland, dat: 28 Novbr: 1812.

14. Bøxelseddel fra Johan Harbitz til Mons Olsen paa ½ Løb Smør ½ Hud Landskyld og Skatteskyld 2 pd 6 Mrk Smør i Gaarden Hundhammer No 70, dat: 28 Novbr: 1812, med Revers Intet til Tugthuset.

15. Skjøde fra Simon Johnsen Havre til hans Søn Johannes Simonsen paa 22 ½ Mrk Smør og 1 Mæle Malt i Gaarden Havre No 72, for 200 rd og Vilkaar til Værdie 60 rd aarlig, dateret 28de Novbr: 1812.

16. Vilkaarsbrev fra Johannes Simonsen Havre til Forældrene Simon Johnsen og Anna KnudsDatter paa aarligt Levekaar, dat: 28 Novbr: 1812.

17. Skjøde fra Ole Olsen Watle til Ole Johannessen Romsloe og Guri OlsDatter paa 1 pd 3 Mrk Smør ¼ Faar i Gaarden Watle, No 65, for 300 rd, dateret 28 Novbr: 1812.

18. Afkald fra Johannes Jenssen Hougsberg for hans Kones Inga JohannesDatter Hannisdals Fædernearv 18 rd 4 mrk 7 s til Formynderen Ole Johannessen Ascheland, dat: 28 Novbr: 1812.

19. Delebrev efter Myndlingerne Anders Larssen og Lars Larssen Houge, dat: 13 Novbr: 1812, hvorved Boets Jordegods 7 1/5 Mrk Smør, 5 4/5 Kd: M: og 2/20 Skilling Penge i Gaarden Houge, No 16, er udlagt til deres Faders Lars Anderssen Houges Stervboe.

20. Skiftebrev efter Lars Anderssen Houge, sluttet 13 Novbr: 1812, hvorved Boets Jordegods 1 pd 8 3/5 (8 2/5?) Mrk Smør 24 3/10 Kd: M: og 9/20 Skl: Penge i Gaarden Houge, No 16, er udlagt til Enken Sigrid JohannesDatter og Børnene.

21. Skjøde fra Erich Monssen Weaae med fl: til Johannes Larssen paa 19 4/5 Mrk Smør 13 7/10 (3 7/10?) Kd: Malt og 4 1/40 Skl: Penge \Overbøxel til Hosanger Kirke beneficeret/, i Gaarden Houge, No 16, for 321 rd 2 mrk 9 s, dateret 29 Novbr: 1812.

22. Obligation fra Johannes Larssen Houge til Myndlingen Johannes Larssen Houge den yngre m: fl:, stor 321 rd 2 mrk 9 s, mod Pant i Gaarden Houge No 16, dateret 29 Novbr: 1812.

23. Aflyst Obligation fra Johannes Hanssen Koppen til Madame A: C: Bruus for 90 rd, mod Pant i Gaarden Koppen No 52, dat: 20 Novbr: 1793 og qvitteret 16 Julii 1812.

24. Aflyst Obligation fra Johannes Monssen øvste Mjelde til Lars Thomassen Aaseim for 99 rd, mod Pant i Gaarden øvste Mjelde No 58, dat: 24de Maji 1805 og qvitteret 28de Novbr: 1812.

25. Aflyst Obligation fra Do til Do, stor 50 rd, mod 2den Prioritet i øvste Mjelde No 58, dateret 29 Maji 1809 og qvitteret 28 Novbr: 1812.

26. Fæsteseddel fra Lars Anderssen Houge med fl: til Johannes Nielssen paa et Plads under Gaarden Houge kaldet Hollebrouten, dateret 5te Junii 1811.

27. Skjøde fra Aschild Olsen Rølland til Lars Johannessen Hannisdal og hans Forlovede Magdeli OlsDatter Wevletvedt paa 1 pd Smør 8 Kd: Malt i Gaarden Rølland, No 54, for 400 rd og Vilkaar til Værdie 30 rd aarlig, dat: 28de Novbr: 1812.

28. Skjøde fra Niels Johannessen Hæsjedal m: fl: til Myndlingen Britha AndersDatter og hendes Forlovede Johannes Johannessen Hovde paa 9 Mrk Smør i Hæsjedal No 37, for 150 rd og Vilkaar, til Værdie 34 rd aarlig, dateret 30 Novbr: 1812.

29. Vilkaarsbrev fra Størk Halstensen Qvamme paa Pigen Brithe AndersDatters Vegne og Johannes Johan/n/essen Hovde til Enken Eli AndersDatter Hæsjedal paa aarligt Levekaar af Gaarden Hæsjedal, dateret 30 Novbr: 1812.

1812: 71

30. Afkald fra Erich Johannessen for hans Arvemidler 13 rd 1 s: til Formynderen Erich Monssen søre Weset, dateret 30 Novbr: 1812.

31. Bøxelseddel fra Sognepræst J: K: Meyer til Niels Olsen paa 18 Mrk Smør 6 Kander Malt Landskyld og Skatteskyld 22 ½ Mrk Smør i Gaarden yttre Brudvig No 77, dateret 28 Novbr: 1812, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.

32. Vilkaarsbrev fra Niels Olsen yttre Brudvig til Niels Monssen og Kone Marthe TørresDatter paa aarligt Levekaar af yttre Brudvig, dateret 30 Novbr: 1812.

33. Bøxelseddel fra Frue Bull til Ole Amundsen Øyjorden paa et Laxeværpe under Gaarden Ronhovde kaldet Ronhovdeknappen, dat: 4 Augusti 1812, med Revers.

34. Bøxelseddel fra Knud Olsen Hæsjedal til Johannes Anderssen paa 9 Mrk Smør Landskyld og Skatteskyld i Gaarden Hæsjedal No 37, dateret 1ste Decembr: 1812, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.

35. Vilkaarsbrev fra Johannes Anderssen Hæsjedal til hans Svigerforældre Knud Olsen og Dordi OlsDatter paa aarligt Levekaar, dateret 1ste Decembr: 1812.

36. Skiftebrev efter Ole Iversen Loftaas, sluttet 12te Novbr: 1812, hvorved Boets Jordegods ½ Løb Smør og 2 Mæler Malt i Gaarden Loftaas, No 11, er udlagt til Enken Synneve LarsDatter og Børnene.

37. Ditto efter Knud Larssen Watle, sluttet 5te Maji 1812, hvorved Boets Jordegods 2 pd 6 Mrk Smør ½ Faar i Gaarden Watle, No 65, er udlagt til StervboeEnken Marthe SteffensDatter og Sønnen Lars Knudsen.

38. Ditto efter John Michelsen Watle, sluttet 12te Junii 1812, hvorved Boets Jordegods 1 pd 3 Mrk Smør 6 Kander Malt i Gaarden Watle, No 65, er udlagt til Enken Malene HansDatter og Børnene.

39. Ditto efter Kari KnudsDatter Rongved, sluttet 17de Martii 1812, hvorved Boets Jordegods 15 Mrk S:r 15 Kd: Malt i Rongved, No 51, er udlagt til Creditor Rasmus Knudsen Rongved og Arvingerne.

40. Ditto efter Lars Olsen Blom, sluttet 29 Maji 1812, hvorved Boets Jordegods 5 87/170 Mrk Smør 3 44/170 Kd: Malt i Gaarden Blom \No 71/ er udlagt til Enken Marthe LarsDatter Blom.

41. Bøxelseddel fra Niels Olsen yttre Arne til Jens Danielsen paa 1 pd 6 84/170 Mrk Smør 19 156/170 Kd: Malt Landskyld og Skatteskyld 1 pd 21 Mrk Smør i Gaarden Blom No 71, dateret 30 Novbr: 1812, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.

42. Bøxelseddel fra Johannes Olsen Blomdal til Sjur Knudsen Waxdal paa ½ Rdls Penge Landskyld og Skatteskyld 6 Mrk Smør i Gaarden Blomdal No 36, som bøxles paa 8 Aar, dateret 8de Maji 1812, med Revers Intet erlagt til Manufacturhuset.

Fogden fremlagde Tingsvidnerne over Af- og Tilgangen i Odels og Selvejer samt Vejmester Mandtallerne, som inden Retten bleve oplæste og af Laugrettet og Almuen rigtig befundne.
Ligesaa fremlagde Fogden Restancelisten, som viser at paa indeværende Aars Skatter udestaaer af ordinaire Skatter 957 rd 10, af Afgivten til Skatkammerfondet 28 rd 56 ½ s og af ¼ prcto Skatten 52 rd 91 ½ s. Denne Liste blev inden Retten læst, examineret og rigtig befunden.

Til Laugrettesmænd for Aaret 1813 bleve opnævnte Ole Olsen Rivenæs, Johannes Anderssen Kleppe, Johannes Monssen øvste Mjelde og Mons Johannessen øvste Mjelde.

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Tinget hævet.

Christie

Steffen Johannessen Hougsberg. Ingebrigt Johannessen Wemmelvig. bomerke
Anders Olsen Sundland. A.O.S. og bomerke Ole Ejnersen nordre Wesæt.

Aar 1812 d: 2den December blev det almindelige Høste- Sage- og Skatte Thing for Arne Skibrede fremholdt paa Thingstedet Mjeldegaard og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie med de 4 eedsvorne Laugrettesmænd: Sjur Johannesen Morvig, Erich Larsen Melcheraaen den ældre, Johannes Johannesen Jebne og Anders Olsen Sæterdal. Foged Bøgh, Skibredets Lehnsmand og endeel thingsøgende Almue vare tilstede.

Hvor da først blev publiceret de sam/m/e Kongl: Anordninger som

1812: 71b

paa Høste-Thinget for Mjelde Skibrede d: 28de f: M:

Om Frieskydsen.
Almuen vedtog, ihenseende til Frieskydsen det sam/m/e som Almuen for Mjelde Skibrede.

Om Thingholdet.
Almuen accorderede med Madame Garmann og tilstod hende, i Thinghold for 1813, 1 rd 3 mrk pr Løb, ligesom for Mjelde Skibrede blev accorderet.

Fogden fremlagde det store Skatte-Thingsvidne, bestaaende af 14 Qvæstioner, hvilke inden Retten bleve oplæste og hvortil Laugrettet og Almuen og især de 2 Mænd Halsteen Johannesen midt Brudvig og Niels Olsen yttre Arne svarede saaledes: til 1ste, 2de, 3die og 4de Qv: Sv: ney. 5te og 6te Qv: Sv: ingen andre end de sædvanlige. til 7de, 8de og 9de Qv: Sv: ney. 10. Qv: Sv: jo. 11te, 12te, 13de og 14de Qv: Sv: ney.
Ligesaa fremlagde Fogeden Thingsvidnet over Mølle, Qværne, Husmænds og Engeslet-Skatter, hvilket i Retten blev oplæst og af Laugrettet og Almuen rigtig befundet.

Da ingen for i Dag havde videre at føre i Rette blev Thinget udsat til den følgende Dag.

Christie

Sjur Johannessen Morvig Johannes Johannessen Jabne
Erich Larssen Melkeraaen Anders Olsen Sæterdal

Den følgende Dag continuerede Thinget i Overværelse af de samme Personer som i Gaar, men da ingen havde noget at føre i Rette blev Thinget udsat til næste Dag.

Den paafølgende 4de Decembr: 1812 continuerede Høstethinget for Arne Skibrede i Overværelse af de samme Personer som Dagen tilforn.

Hvorda blev publiceret følgende Documenter:

1. Obligation fra Didrich Adolph von Ely til Kjøbmand Nicolay Nicolaysen for 300 rd, mod 5te Prioritet i Gaarden Hougland, No 51, dateret 8de Octobr: 1812.

2. Skjøde fra Tørres Nielssen Haaland til Jens Joachim Møllerop paa en Bomsejls Jægt, Providentia kaldet, dateret 22de Junii 1812.

3. Bøxelseddel fra Johan Garman til Madame Christiane Valeur paa en Husegrund i 2den Rode No 66 i store Sandvigen, dateret 29 Novbr: 1809, med Revers.

4. Bøxelseddel fra Madame Garman til Hr: Henrich C: Christie paa en Husegrund i 2den Rode No 44 i store Sandvigen, dateret 7de Octobr: 1812, med Revers.

5. Bøxelseddel fra Madame Garman til Christopher Stoltz paa en Husegrund i 1ste Rode No 16 i store Sandvigen, dateret 4de April 1812, med Revers.

6. Ditto fra Madame Garman til Daniel Olsen Hitland paa en Husegrund i 1ste Rode No 23, i store Sandvigen, dateret 29 Septbr: 1812, med Revers.

7. Ditto fra Ditto til Clemet Olsen Toschedal paa en Husegrund i 1ste Rode No 38 \i store Sandvigen/, dateret 3die April 1812, med Revers.

8. Ditto fra Johan Garman til Niels Johannessen paa en Husegrund i 2den Rode No 36 i store Sandvigen, dateret 24 April 1800, med Revers.

9. Ditto fra Madame Garman til Marcus Christian Berg paa en Husegrund i 2den Rode No {66} 26 i store Sandvigen, dateret 5te Septbr: 1812, med Revers.

10. Ditto fra Do til Johannes Olsen Toschedal paa en Husegrund i 2den Rode No 72 i store Sandvigen, dateret 2den April 1812, med Revers.

11. Aflyst Obligation fra Friderich Meyer til Myndlingerne Michael Kordt, Johan Kordt og Gjerche Catharina Kordt, stor 1494 rd 4 mrk 4 s, mod Pant i 1 Partie Pakboder No 10 i store Sandvigen, dateret 11 Decbr: 1808 og qvitteret 26 Novbr: 1812.

1812: 72

12. Aflyst Obligation fra Kjøbmand {Albert H} \Henrich/ Mohn til Lars Evje for 1000 rd, mod Pant i Pakboderne No 27 i store Sandvigen, dateret 30 Septbr: 1806 og qvitteret 11 Novbr: 1812.

13. Aflyst Obligation fra Kjøbmand Michael Wallem til Agent Angels Legat for 3500 rd, mod Pant i et Partie Pakboder No 73 i store Sandvigen, dat: 6 April 1804, og qvitteret 11te Augusti 1812.

14. Aflyst Obligation fra Michael Wallem til Studiosus Bartholomeus Hammer for 1500 rd, mod 2de Prioritet i Pakboderne No 73 i store Sandvigen, dat: 11 Decbr: 1806 og qvitteret 11 Augusti 1812.

15. Aflyst paa en Obligation fra Niels Olsen Hjorteland til Steffen Knudsen Blindem m: fl:, stor 600 rd, mod Pant i Gaarden Søraas No 69, dateret 29 Novbr: 1810, for de betalte 150 rd, efter paategnet Qvittering af 25 Novbr: 1812.

16. KjøbeContract imellem Christopher Garman og Svend Olsen Djønne betræffende Salget af Brudvigs Kirke m: v: for 2000 rd, dateret 15 April 1812.

17. Bøxelseddel fra Sognepræst Meyer til Sjur Olsen paa ½ Løb Smør Skatte- og Landskyld i Gaarden Løetvedt No 4, dateret 30 Novbr: 1812, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.

18. Vilkaarsbrev fra Sjur Olsen Løetvedt til Forældrene Sjur Olsen!! (Ole Sjursen) og Brithe OlsDatter paa aarligt Levekaar af Gaarden Løetvedt, dateret 2den Decembr: 1812.

19. Aflyst Obligation fra Mons Nielsen Helle til hans Fader Niels Monssen Helle for 100 rd uden Renter, mod Pant i Gaarden Dale, No 13, dateret 27 Maji 1805 og qvitteret 2 Decembr: 1812.

20. Aflyst Obligation fra Ole Haldorsen Langhelle til Johannes Johannessen Wiig for 98 rd, mod Pant i Gaarden Laghelle!! (Langhelle) No 24, dateret 20 Maji 1801 og qvitteret 30 Novbr: 1812.

21. Skjøde fra Enken Brithe JohannesDatter Wallestrandsfossen med fl: til Carl Johannessen lille Tuenæs paa 4 ½ Mrk Smør 1 ½ Kd: Malt i lille Tuenæs, No 41, for 100 rd, dateret 30 Novbr: 1812.

22. Bøxelseddel fra Sognepræst K: G: Fleischer til Ole Larssen paa 1 pd 11 1/10 Mrk Smør 1 ½ Mæle Malt Landskyld og Skatteskyld 2 pd 3/5 Mrk Smør i Gaarden Tuenæs No 40, dateret 16 Novbr: 1812, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.

23. Vilkaarsbrev fra Ole Larssen Tuenæs til Anders Larssen paa aarligt Levekaar af Gaarden Tuenæs, dateret 2den Decembr: 1812.

24. Skjøde fra Magne Clemetsen Flachtvedt til Ole Hanssen paa 1 pd 3 Mrk Smør 6 Kd: Malt, indberegnet hans egen Arvelod i Gaarden Houchaas, No 90, for 22 rd, dateret 2 Decbr: 1812.

25. Skjøde fra Magne Clemetsen Flachtvedt og Brithe BergesDatter søre Toppe til Hans Olsen Houchaas paa 1 pd 3 Mrk Smør 6 Kander Malt, indberegnet hans egen Arvepart, i Gaarden Houchaas, No 90, for Summa 38 rd, dateret 2den Decbr: 1812.

26. Bøxelseddel fra Ole Michelsen Hjorteland til hans Søn Ole Olsen paa 18 Mrk Smør 1 Mæle Malt Landskyld og Skatteskyld 1 pd 3 Mrk Smør i Gaarden Hjorteland No 58, dateret 23 Septbr: 1812, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.

27. Skjøde fra Ole Michelsen Hjorteland til hans Søn Ole Olsen paa 18 Mrk Smør 1 Mæle Malt i Gaarden Hjorteland, No 58, for 400 rd og Vilkaar, til Værdie 60 rd aarlig, dateret 23 Septbr: 1812.

28. Vilkaarsbrev fra Ole Olsen Hjorteland til Forældrene Ole Michelsen og Kari KnudsDatter paa aarligt Levekaar af Gaarden Hjorteland, dateret 23 Septbr: 1812.

29. Obligation fra Ole Olsen Hjorteland til hans Fader Ole Michelsen Hjorteland for 400 rd, mod Pant i Gaarden Hjorteland No 58, dateret 23 Septbr: 1812.

30. Skjøde fra Magne Clemetsen Flachtvedt \med fl:/ til Niels Iversen øvre Selvig paa \18 Mrk S:r 9 Kd: Malt i/ Gaarden øvre Selvig No 59, for 200 rd, dateret 17 April 1812.

31. Skjøde fra Michel Monssen Blindem \med fl:/ til Myndlingen Johannes Danielsen paa 18 Mrk Smør, 3 Kander Malt og ¼ Faaer i Gaarden Sætre, No 80, for Summa 203 rd, {og} dateret 25 Novbr: 1812.

32. Obligation fra Berge Johannessen Tarlebøe paa Myndlingen Johannes Danielsen Sætres Vegne til Myndlingen Brithe DanielsDatter Sætre for 130 rd og til Daniel Knudsen Sætre for 43 rd, ialt 173 rd, mod Pant i Gaarden Sætre No 80, dateret 25de Novbr: 1812.

33. Skjøde fra Mons Johannessen Blindem og Mons Jenssen Birkeland til Knud Jansen Sætre paa 18 Mrk Smør, 3 Kander Malt ¼ Faar i Gaarden Sætre, No 80, for 150 rd, dateret 2 Decembr: 1812.

34. Aflyst Obligation fra Dag Johannessen Seim til Madame Bruus, stor 80 rd, mod Pant i Gaarden Seim No 44, dateret 16 Maji 1792 og qvitteret 8de Octbr: 1812.

1812: 72b

35. Obligation fra Dag Johannessen Seim til Lars Iversen indre Arne for 200 rd, mod Pant i Gaarden Seim No 44, dateret 2de {Septbr:} \Decbr:/ 1812.

36. Skjøde fra Enken Brithe MonsDatter Houchaas med fl: til Mons Monssen paa 1 pd 3 Mrk Smør 6 Kd: Malt i Gaarden Houchaas No 90, for 333 rd 2 mrk og Vilkaar, til Værdie 36 rd aarlig, dateret 2den Decembr: 1812.

37. Vilkaarsbrev fra Mons Monssen Houchaas til hans Moder Brithe MonsDatter paa aarligt Vilkaar af Gaarden Houchaas, dateret 2 Decembr: 1812.

38. Skjøde fra Michel Danielsen Bouge m: fl: til Knud Johannessen paa 8 4/15 Mrk Smør i Gaarden Herfindal, No 20, for 121 rd 2 mrk, dateret 2 Decembr: 1812.

39. Vilkaarsbrev fra Steffen Gregoriussen Hetlebakken til hans Moder Ingebor SteffensDatter, paa aarligt Levekaar af Gaarden Hetlebakken, dateret 2 Decembr: 1812.

40. Obligation fra Jacob Iversen Birkeland til hans Fader Iver Jenssen Birkeland for 250 rd, uden Renter, mod Pant i {Pant i} Gaarden Birkeland No 96, dat: 2 Decembr: 1812.

41. Afkald fra Magne Magnesen Melkeraaen for hans Fædernearv 13 rd 3 mrk 8 s til Formynderen Johannes Johannessen Hjorteland, dateret 14 Novbr: 1812.

42. Ditto fra Niels Knudsen Revem for hans Hustrue Marthe JohannesDatter Qvadstads Arv 5 rd 6 s til Formynderen Ole Davidssen Fyllingslie, dateret 2 Decembr: 1812.

43. Aflyst Obligation fra Anders Olsen yttre Taqvam til Michel Danielsen Bouge stor 150 rd, mod Pant i yttre Taqvam No 38, dateret 28 Novbr: 1805 og qvitteret 21de Septbr: 1812.

44. Skjøde fra Steffen Bergesen Rølland til Niels Olsen indre Qvamme paa 1 pd 4 4/5 Mrk Smør ½ Tønde Malt i Gaarden indre Qvamme, No 50, for 920 rd, dat: 16 April 1812, mod Vilkaar, ansat til Værdie for 40 rd aarlig.

45. Vilkaarsbrev fra Niels Olsen indre Taqvam!! (Qvamme) til Forældrene Ole Jensen og Maila NielsDatter paa aarligt Vilkaar til Værdie 40 rd, dateret 27 Maji 1812.

46. Obligation fra Niels Olsen indre Qvamme til Steffen Bergesen Rølland for 400 rd, mod Pant i indre Qvamme No 50, dateret 16 April 1812.

47. Fæsteseddel fra Anders Michelsen Mjeldem til Brynild Davidsen paa et Plads under Gaarden Mjeldem, kaldet Mjeldemslien, dateret 2 Decembr: 1812.

48. Aflyst Obligation fra Johannes Thomassen Herfindal til Anders Danielsen Waxdal for 95 rd, mod Pant i Gaarden Herfindal No 20, dateret 20 Maji 1801 og qvitteret 19de Junii 1812.

49. Aflyst Obligation fra Ditto til Ditto for 35 rd, mod {Pa} 2de Prioritet i Gaarden Herfindal No 20, dateret 25 Maji 1803 og qvitteret 1ste Novbr: 1812.

50. Aflyst Obligation fra Knud Sebjørnsen yttre Brudvig til Magne Michelsen Stokke for 36 rd, mod Pant i yttre Brudvig No 1, dat: 31 Octbr: 1788 og qvitteret 3 Decbr: 1812.

51. Odelsskjøde fra Lars Johannessen indre Bouge paa hans Søns Mons Larssens Vegne til Johannes Johannessen indre Bouge paa OdelsRetten til 1 pd Smør 4 Kander Malt i Gaarden indre Bouge, No 22, dateret 3 December 1812.

52. Contract fra Johannes Johannessen indre Brudvig af 3 Decbr: 1812, hvorved han forbinder sig til, ej at sælge eller Mageskifte hans ejende Gaardebrug i Gaarden indre Bouge til Anders Danielsen Waxdal eller hans Børn.

53. Aflyst Obligation fra Johannes Olsen Waxdal til Hans Olsen Røe for 600 rd uden Renter, mod Pant i Gaarden Waxdal No 21, dateret 27 Novbr: 1811 og qvitteret 5 Novbr: 1812.

54. Skjøde fra Tørres Johannessen Waxdal til hans Søn Johannes Tørressen paa 1 pd Smør 1/3 Hud i Gaarden Waxdal No 21, for 400 rd og Vilkaar til Værdie 60 rd aarlig, dat: 3 Decbr: 1812.

55. Vilkaarsbrev fra Johannes Tørressen Waxdal til Forældrene Tørres Johannessen og Anna ThomasDatter, paa aarligt Levekaar, dat: 3 Decbr: 1812.

56. Skjøde fra Haldor Jacobsen Bysem til Amund Pedersen Fjeldskaal paa 8 4/13 Mrk Smør 5 7/13 Kande Malt i Gaarden Hitland, No 78, for 45 rd, dateret 4 Septembr: 1812.

1812: 73

57. Skjøde fra Haldor Jacobsen Bysem til Jørgen Nielssen Øfsthuus paa 8 4/13 Mrk Smør 5 7/13 Kande Malt i Gaarden Hitland, No 78, for 45 rd, dateret 4 Septbr: 1812.

58. Skjøde fra Ditto til Anders Larssen yttre Ejde paa 2 10/13 Mrk Smør 1 11/13 Kande Malt i Gaarden Hitland, No 78, for 15 rd, dateret 4 Septbr: 1812.

59. Skjøde fra Ditto til Sønnen Erich Haldorsen Hitland paa 16 8/13 Mrk Smør 11 1/13 Kande Malt i Gaarden Hitland, No 78, for 90 rd, dateret 4 Septembr: 1812.

60. Skjøde fra Anders!! (Amund?) Pedersen Fjeldskaal og Jørgen Nielsen Øfsthuus til Erich Haldorsen Hitland paa 16 8/13 Mrk Smør 11 1/13 Kander Malt i Hitland, No 78, for 775 rd, dat: 3 Decbr: 1812.

61. Skiftebrev efter Boel KnudsDatter Bruraas, sluttet 11te Augusti 1812, hvorved Boets Jordegods 18 Mrk Smør 1 Mæle Malt i Gaarden Bruraas, No 55, er udlagt til Enkemanden John Olsen og Børnene.

62. Skiftebrev efter Anne JohannesDatter Helle, sluttet 1ste Junii 1812, hvorved Boets Jordegods 3 119/135 Mrk Smør og 3 119/135 Kande Lax i Gaarden Dale, No 13, er udlagt til Enkemanden Niels Monssen Helle.

Gammel Sag.

Ole Høyer contra Forpagter Johannes Jacobsen Exe fra fol: 39.

Parterne bleve paaraabte, men ingen af dem mødte {eller lod møde}. Derimod havde Dom/m/eren faaet mundtlig Bud, at begge Parter ønskede Sagen udsat til Maaneds Thinget i Bergen d: 15de d: M:. Paa Grund heraf og da ingen af Parterne mødte, samt da Maanedsthinget er saa nær forestaaende, blev Sagen udsat til Maanedsthinget i Bergen d: 15de Dec: 1812

Fogden fremlagde Tingsvidnet over Af- og Tilgangen i Odels og Selvejer Mandtallerne samt Veimestermandtallet, som inden Retten blev læst examineret og rigtig befunden.

Ligesaa fremlagde Fogden Restancelisten, der viser at i dette Skibrede udestaar af ordinaire Skatter 75 rd 42 ½ s, af Afgivten til Skatkammerfondet 19 rd 12 s og af ¼ prcto Skatten 16 rd 27 ½ s. Denne Liste blev inden Ret!! (Retten) oplæst og af Laugrettet og Almuen rigtig befunden.

Til Laugrettesmænd for Aaret 1813 bleve opnævnte Anders Bastesen Garnes, John Goutesen Seim, Besse Erichsen Myrdal og Niels Olsen Søraas.

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Høstetinget for Arne Skibrede hævet.

Christie

Sjur Johannessen Morvig. Johannes Johannessen Jabne I.I.S og bomerke

Erich Larssen Melkeraaen. E.L.S.M. og bomerke

Anders Olsen Sæterdal. A.O.S. og bomerke

Maaneds-Thing i Bernæstangen.

Aar 1812 d: 7de December blev Maaneds Thing holdt i Bernæstangen og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de 4 eedsvorne Laugrettesmænd: Jørgen Nielsen Øfsthuus, Johannes {Johannesen} \Ellevsen/ indre Bernæs, John Olsen indre Bernæs og Ellev Larsen yttre Bernæs.

Hvor da først blev publiceret de Kongl: Anordninger som paa Høste-Thinget for Mjelde Skibrede bleve bekjendtgjorte d: 28de f: M: under No 43, 44, 45, 46 og 47 og derhos

1. Kongl: Reskript, af 4de November 1812, hvorved bekjendtgjøres, at Hans Majestæt har kjøbt Sædegaarden Tøyen for 170,000 rd og skjænket sam/m/e til det norske Universitet.

Dernæst blev publiceret følgende til Thing lysning indleverede, Almuens Documenter:

1. aflyst Obligation fra Ole Johnsen Hæsjedal til Myndlingerne Johannes Johannesen Elvig og Marthe Olsdatter Strøm/m/e, for 45 rd mod Pandt i Gaarden Hæsjedal, No 14 i Hosanger Skibrede, dateret 30 Oct: 1807, qvitteret 3 Julii 1812.

2. aflyst \paa/ Obligation fra Lars Andersen Melkeraaen, som Forstander for Aasene Capel til Morten Rasmussen Morvig, m: fl:, mod Pandt i Ham/m/ers Hovedkirke, dat: 27 Novbr. 1795 og lydende paa 98 rd, de resterende 70 rd efter Qvittering af 28de October 1812.

1812: 73b

3. Skjøde fra Haldor Jacobsen Bysem til Sønnen Jacob Haldorsen paa 12 3/5 Mark Smør og 7 1/5 Kande Malt Landsk: i nordre Bysem, No 65 i Hosanger Skibrede, for 90 rd, dat: 4 Sept: 1812.

4. do: fra do: til Sønnen Aschild Haldorsen Mjøs paa 12 3/5 M: S: 7 1/5 Kd: M: i sam/m/e gd:, for 90 rd, dat: 4 Sept: 1812.

5. do: fra do: til Sønnen Elling Haldorsen paa 12 3/5 Mr: Sm: 7 1/5 Kd: M: i sam/m/e gd:, for 90 rd, dat: 4 Septbr: 1812.

6. do: fra do: til Svigersønnen Anders Larsen yttre Eyde paa 4 1/5 M: S: 2 3/5 Kd: M: i sam/m/e gd:, for 30 rd, dat: 4 Sept: 1812.

7. Skiftebrev efter Ingeborg Monsdatter Svindal, sluttet 13 Julii 1811, hvorved Boets Jordegods 18 Mk: Sm: 12 Kd: M: i Svindal No 35, og 18 Mk: Sm: 6 Kd: M: i Quam/m/e, No 25, begge i Echanger Skibrede, samt 18 Mk: Sm: 6 Kd: M: i Hodne, No 67 i Lindaas Skibrede er udl: saaledes som Pandtebogen Fol: 425 udviser.

8. do: efter Anders Sjursen Echnæs, sluttet 12te Aug: 1812, hvorved Boets Jordegods 3 1/12 M: S: 1 2/3 Kd: M: i Ladstad, No 52, og 2 2/49 Mk: Sm: og 1 1/49 Kd: M. i Heldal, No 69, begge i Hosanger Skibrede, er udl: saaledes som Skjødebogen Fol: 426 udviser.

9. Skjøde fra Lehnsmand Fjeldsende, som Formynder for Anna og Kari Arvesdatter Hodneland, til Faderen Arve Erichsen Hodneland paa 1 Pd: Sm: 12 Kd: M: i Hodneland, No 65 i Lindaas Skibrede, for 120 rd, dat: 23 Oct: 1812.

10. Fuldmagt fra residerende Capellan til Domkirken i Bergen, Marcus Irgens, til Peter Greve Bredal at bortbøxle det \ham/ beneficerede Jordegods som maatte blive ledigt i hans Fraværelse, dat: 21 Nov: 1812.

11. Bøxelbrev fra Peter Greve Bredal, paa Hr: Marcus Irgens Vegne, til Knud Gudmundsen Øfsthuus paa 18 Mk: Sm: ¼ Td: M: Landsk: og 1 Pd: 3 Mk: Sm: Skattesk: i Øfsthuus, No 43 i Hosanger Skibrede, dat: 12 Sept: 1812, med Revers. Intet erlagt til Tugthuset.

12. Bøxelbrev fra do: paa do:s Vegne til Ole Gudmundsen Øfsthuus, paa en lige Anpart i sam/m/e Gaard, dat: 12 Sept: 1812, med Revers. Intet erlagt til Tugthuset.

13. Vilkaarbrev fra Knud Gudmundsen Øfsthuus og Ole Gudmundsen Øfsthuus til Forældrene Gudmund Olsen og Pernille Larsdatter, paa aarligt Levekaar af bemeldte 2 Brug, dat: 4 Novbr: 1812.

14. Aflyst Obligation fra Johannes Knudsen Kleveland til Mons Monsen Horvig, for 90 rd, mod Pandt i Kleveland, No 26 i Hosanger Skibrede, dat: 21 Febr: 1804, qvitteret 7 Dec: 1812.

Da ingen havde videre at føre i Rette, blev Thinget hævet.

Christie

Jørgen Nielsen Øfsthuus. John Olsen indre Bernæs. IOSB og bomerke

Johannes Ellevsen indre Bernæs. IES. og bomerke

Ellev Larsen yttre Bernæs. ELS. og bomerke
alle med holdt Pen.

Aar 1812 d: 10de December om Formiddagen Kl: 10 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Justits Sagen Foged Bøgh, som Actor contra Ole Bendixsen Wangsnæs og Antonette Baar Halvorsdatter, og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2 eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen.

Actor Foged Bøgh mødte og fremstillede begge de Tiltalte løs og ledig i Retten, hvorhos han fremlagde Stifts Provst Fleischers Attest, af 15de October 1812, om Tiltaltes Antonette Baar Halvorsdatters Confirmation og sidste Altergang. Denne Attest er saaledes lydende: #

Bemeldte Attest blev i Retten oplæst for Antonette Halvorsdatter, som ikke havde noget i Anled-

1812: 74

ning af sam/m/e at erindre, anmærkende, at hun ogsaa, som Attesten lyder, har ladet sig kalde Antonette Baarsdatter.

Actor tilkjendegav, at han, under 12te October sidstleden, havde tilskrevet Sognepræsten Hr: Thode i Wiigs Præstegjeld om Antonette Baar Halvorsdatters Døbe-Attest, men endnu ikke erholdt sam/m/e; da ligeledes adskillige Personer maatte indstævnes som det havde været Actor umueligt at effectuere til i Dag, efterdi han bestandig havde været paa Høste-Thingene og desuden havt næsten uoverkom/m/eligt Arbejde med at undersøge hvad Sædekorn Fogderiet behøvede, maatte han forlange Sagen udsat til d: 14de d: M:

Defensor, Procurator Heyberg, blev paaraabt, men mødte ikke.

Eragtning:

Anstand bevilges til Løverdagen d: 19de d: M: om Formiddagen Kl: 10, som er den første, formedelst andre beram/m/ede Forretninger, dertil ledige Tid.

Arrestanterne bleve Laugrettet overleverede for at føres tilbage i Arresten.

Politie Sag fra Fol: 68.

Same Dag continuerede sam/m/esteds i Overværelse af de sam/m/e Personer, Politie Sagen Foged Bøgh som Actor contra Kobbersmed Mester Hagelsteen.

Tiltalte hverken mødte eller lod møde. Klagerne vare tilstede.

Actor Foged Bøgh mødte og tilkjendegav at han ansaae det fornødent at erhverve et Thingsvidne ved Bergens Byething, hvorunder Tiltaltes Tjenestefolk her Byen maae afhøres om hvad de mueligen vide til Sagens Oplysning. Til den Ende begjerede han Sagen udsat til Mandagen d: 4de Januar 1813. Form: Kl: 10.

Eragtning:

den forlangte Anstand bevilges.

Lars Blix de Fine Christie Anfind Olsen

Maaneds Thing i Bergen

Aar 1812 d: 14de December blev Maaneds Thinget holdt i Sorenskriverens Boepæl i Bergen og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de 4 eedsvorne Laugrettesmænd: Lars Blix de Fine, Jørgen Ellingsen, Anfind Olsen og Ole Rasmussen.

Hvor da først blev publiceret:

1. Placat af 2den Novbr: 1812, hvorved Fr: af 15 Junii 1812 udvides at gjelde om stemplet Papir til Slutsedler paa Vexler og Skibs Befragtning, m: v:.

Endvidere blev publiceret de sam/m/e Kongl: Anordninger som paa Maaneds Thinget i Bernæstangen d: 7de d: M:

Forklaring om strandet Gods.
For Retten mødte Johannes Nielsen og Niels Johannesen Henøen, som begge eenstem/m/igjen forklarede, at de kort før Julen 1811 bjergede endeel Talg, som flød paa Søen i enkelte Stykker og som de fandt tæt inde ved Landet paa nordre Side af Henøen. Denne Talg pakkede de ind i 2 Tønder, hvilke de derefter bragte ind til Hr: Foged Bøgh og overleverede ham. Deponenterne veed ikke at der paa sam/m/e Tid var strandet noget Fartøy, hvortil Talgen kunde høre.

Denne Forklaring blev oplæst for begge Deponenter, som vedstod sam/m/e og bleve dimitterede.

1812: 74b

Bjergnings Thingsvidne.
For Retten mødte Knud Johannesen Grindem og Rasmus Gudmundsen Waagenæs, som tilkjendegav at de omtrent 14 Dage før Juul 1811 bjergede Niels Johannesen Helland, Inger Johannesdatter Helland, Jens Olsen fra Bergen og Signal-bestyrer Petersens Kone, hvilke stode paa et omflødt Skjær ved Torskøen, ved hvilket de Dagen tilforn havde forliist. Til Oplysning derom fremstillede Bjergerne 3 af de Bjergede nemlig: Niels Johannesen Helland, Inger Johannesdatter Helland og Jens Olsen, hvilke eenstem/m/igen forklarede: at de circa 14 Dage før Juul 1811 rejste fra Bergen med en Raaesejls Jægt for at gaae til Henøen og \at/ de undervejs forliste {og} \samt/ at Fartøjet drev ind paa et Skjær i Nærheden af Torskøen i Mangers Præstegjeld. Jægten blev sønderknust og Comparenterne, tilligemed Signalbestyrer Petersens Kone Berthe og Johan Friderich Rise, kom op paa bemeldte Skjær, hvor de stode fra den ene Dags Aften til den anden Dags Middag, uden at see andre Mennisker og uden Haab om Frelse. Om Natten døde Johan Friderich Rise paa Skjæret, da han nyelig forhen havde været syg og ikke kunde udholde den strænge Kulde. Comparenterne og Madame Petersen bleve derimod næste Dags Middag reddede af de nu tilstedeværende 2 Bjergere, som bragte dem, næsten sandsesløse, til Waagenæs, hvor de bleve opvarmede og forfriskede. Uden Bjergernes Hjelp vilde Comparenterne upaatvivlelig have omkom/m/et.

For endmere at oplyse factum fremstillede Bjergerne som godvillig mødende:

1ste Vidne Gudmund Larsen Waagenæs, 54 Aar gam/m/el, Bjergerens Rasmus Gudmundsens Fader. Han aflagde Lovens Eed og forklarede, at bemeldte Bjergere den ovenanførte Tid bragte op paa Gaarden Waagenæs hos Kone Kari Steffensdatter de i Dag tilstedeværende 3 Bjergede Personer tilligemed Signalbestyrer Petersens Kone, fra Hennøen, hvilke de havde bjerget paa et Skjær ude ved Torskelandet. Bemeldte Bjergede Personer vare gjennomvaade, forfrosne og næsten som halvdøde. De bleve der paa Stedet i 2 Dage inden de kom sig, og de fortalte at de vare blevne bjergede saaledes som de i Dag i Retten have forklaret. Dimitteret.

2det Vidne Kari Steffensdatter Waagenæs, 31 Aar gam/m/el og ubeslægtet med Bjergerne. Hun aflagde Lovens Eed og forklarede sig aldeles ligesom 1ste Vidne. Dimitteret.

Bjergerne begjerede Thingsvidnet sluttet og sig beskreven meddeelt, hvilket blev bevilget.

Gam/m/el Justits Sag.

Foged Bøgh som Actor contra Arne Knudsen Bolstad. fra Fol: 66.

Foged Bøgh \mødte/ og fremlagde Amtets Ordre af 18de f: M: om at denne Sag kan bortfalde paa de i bemeldte Ordre indeholdte Vilkaar. Actor frafaldt derfor Søgsmaalet og begjerede Sagen hævet. Amtets foranførte Ordre indtages her saaledes lydende: #

Tiltalte blev paaraabt, men mødte ikke.

Eragtning:

denne Sag bliver herved efter Amtets Ordre, hævet.

Nye Sag:

Capitain Cappe contra Mons Olsen Bjelkerøen.

Procurator Lassen mødte for Capitain Johan Friderich Cappe og fremlagde 1. Rettens Stævning til i Dag, af 13de f: M:,

1812: 75

hvorved Huusmand Mons Olsen Bjelkerøen er indstævnt at lide Dom til at fravige den til ham forpagtede Plads Grønnevigen, m: v: 2. Forligelses Com/m/issionens Henvisnings Attest, af 7de October d: A:, 3. en den Indstævnte under 16de d: M: insinueret Opsigelse fra Citanten, og 4. skrivtlige Qvæstioner af Dags Dato, til de indstævnte Vidner, hvilke han begjerede saavelsom det godvillig mødende Vidne, Lieutenant Hamer, derefter afhørte.

Bemeldte 4 Dokumenter indtages her saaledes lydende: #

Indstævnte Mons Olsen Bjelkerøen eller Grønnevigen mødte. Stævningen blev i Retten læst og paategnet. Indstævnte benægtede Søgsmaalets Rigtighed.

Derefter fremstod som godvillig mødende

1ste Vidne: Lieutenant Even Andreas Ham/m/er, som angav sig at være 23 Aar gam/m/el og ubeslægtet med Citanten. Han aflagde Lovens Eed og svarede til de fremlagte Qvæstioner saaledes: 1ste Qv: jo. 8de Qv: Sv: jo, men Vidnet erindrer ikke Træernes Antal, ej heller veed han hvem der havde hugget sam/m/e. 9de Qv: Sv: jo. Indstævntes Hustrue tilstod det omspurgte, men ikke Indstævnte selv. Disse Svar bleve oplæste for Vidnet, som vedstod sam/m/es Rigtighed og blev dimitteret.

2det indstævnt Vidne Knud Larsen Milde, 50 Aar gam/m/el, ubeslægtet med begge Parter men Forpagter hos Citanten. Han aflagde Lovens Eed og svarede: til 1ste Qv: jo. 2den Qv: Sv: jo ungefær ved Kyndelsmisse Tider. Det var omtrent 3 smaae Fyrretræer, men Vidnet veed ikke hvem der havde hugget sam/m/e. Den halve Koestald var paa Siden tildækket med Furrebar. Dimitteret efter at have vedkjendt sig ovenstaaende Forklaring.

3die Vidne Iver Johnsen Midt-Thun, 27 Aar gam/m/el, tjenende hos Citanten. Han aflagde Lovens Eed og svarede til 1ste Qv: Sv: jo. 2. Qv: Sv: aldeles ligesom 2det Vidne. 5te Qv: Sv: ikke, saavidt som Vidnet veed. 6te Qv: Sv: jo, Vidnet har mere end een Gang seet og hørt, at Indstævnte har varskuet Citanten om at han vilde rejse til Byen; ligeledes har Vidnet seet Indstævnte og hans Kone adskillige Gange arbejde for Citanten, og Vidnet veed ikke at de have nægtet at arbejde for Citanten undtagen naar de ikke havde havt den fornødne Mad at spise. 7de Qv: Sv: i forrige Aar.

Procurator Lassen begjerede dette Vidne adspurgt: 8de Qv: om Vidnet har seet Indstævnte i Huset hos Citanten siden Som/m/eren 1811? Sv: Vidnet erindrer ikke at have seet Citanten!! sam/m/esteds oftere end een Gang i dette Aars Høst, og nogle Gange i forrige Aars Som/m/er. Dimitteret efter at have hørt disse Svar oplæste og vedkjendt sig sam/m/e.

4de Vidne Hans Michelsen Forthun, 44 Aar gam/m/el, tjenende hos Forpagter Christopher Michelsen Mjelde, og ubeslægtet med begge Parter. Han aflagde Lovens Eed og svarede til 1ste Qv: jo. 3de Qv: Sv: Vidnet saae at Indstævnte for 2 Aar siden huggede et

Birketræe i Mildegaards Udmark, Hollænderhougen kaldet. Træets Størrelse veed Vidnet ikke. Dimitteret efter at have hørt sine Svar oplæse og vedkjendt sig sam/m/e.

5te Vidne Hans Hansen søndre Gjellestad, 32 Aar gam/m/el ubeslægtet med begge Parter, men Forpagter hos Citanten. Han aflagde Eeden og svarede: til 1ste Qv: jo. 4de Qv: Sv: jo. Dimitteret ligesom de forrige Vidner.

1812: 75b

6te Vidne {Ellev Monsen} Anders Joensen nordre Gjellestad, 51 Aar gam/m/el, ubeslægtet med Parterne, men Forpagter hos Citanten. Han aflagde Eeden og svarede til 1ste Qv: Sv: jo. 4de Qv: Sv: jo, men Kastene skeede ikke inde ved Grønnevigen men ved sam/m/e Land i Nærheden af Grønnevigen. Dimitteret ligesom de forrige.

7de {Procurator} Vidne Knud Iversen søndre Gjellestad, 39 Aar gam/m/el og ubeslægtet med begge Parter. Han aflagde Eeden og svarede til 1ste Qv: Sv: jo. 4. Qv: Sv: jo, og Sildelaasene stode i selve Grønnevigen i 3 Etmaal. Dimitteret ligesom de forrige.

8de Vidne Mathias Iversen søndre Gjellestad, 38 Aar gam/m/el og ubeslægtet med begge Parter. Han aflagde Lovens Eed og svarede til 1ste og 4de Qv: aldeles ligesom 7de Vidne. Dimitteret ligesom de forrige Vidner.

Ellev Monsen blev paaraabt, men de mødte Vidner erklærede, at han for 3 Aar siden er død.

Procurator Lassen begjerede derefter Sagens Anstand til førstkom/m/ende Maanedsthing i Bergen d: 3de Febr: 1813 for til den Tid at slutte sam/m/e, hvorhos han forbeholdt sig at føre flere Vidner, saavel stævnte som ustævnte.

Indstævnte vedblev sin Benægtelse og tillagde {Eragtning: den} at den Birk, som 4de Vidne har omvidnet, var et lidet Birketræe, som Indstævnte huggede til at gjøre sig Sop-Limer /: Feyekoste :/ af.

Eragtning:

den begjerte Anstand bevilges.

Citanten betalte til Sorenskr: 7 rd 3 mrk K: K: 2 rd 5 mrk 13 s, J: F: 4 mrk 11 s: tilsam/m/en elleve Rixdaler, fire og tyve Skilling. Indstævnte betalte til Kongens Casse 3 mrk, Just: Fond: 12 s:, er tre mark og tolv Skilling. Sorenskriveren eftergav ham sit Salarium.

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Thinget udsat til næste Dag.

Christie

Lars Blix de Fine — Anfin Olsen
Ole Rasmussen — Jørgen Ellingsen

Den paafølgende 15de Decembr: 1812 continuerede Maanedstinget i Sorenskriverens Bopæl i Bergen i Overværelse af de samme Personer som i Gaar:

Hvorda blev publiceret følgende Documenter:

1. Skjøde fra Torbjørn Winæs til Stadsmægler Hans Schultz Blytt paa Gaarden Norevoll No 176 i Schjold Skibrede, af Landskyld 6 858/1081 Mrk Smør 2 1006/1081 Kande Malt, for Kjøbesum 3995 rd, dat: 15 Octbr: 1812.
2. Aflyst Obligation fra Kjøbmand Matthias Chr: Daniels til Kjøbmand Christian Børs for 600 rd, mod Pant i Pakboderne No 11 i store Sandvigen, dat: 11 Decbr: 1810 og qvitteret uden Datum.
3. Skjøde fra Kjøbmand Matthias Christ: Daniels til Kjøbmand Matthias Otzen paa et Partie Pakboder under No 11 i store Sandvigen, for 1800 rd, dateret 27de Novbr: 1812.

4. Aflyst Obligation fra Friderich Bøschen til Johan von der Fehr for 1200 rd, mod Pant i 1 Partie Pakboder No 47 i store Sandvigen, dateret 19 Aug: 1800 og qvitteret 6 Octbr: 1812 NB: Obligationen er ej tinglyst ved Nordhordlehn Jurisdiction.

5. Auctions Skjøde til Kjøbmand Friderich Geelmuyden paa et Partie Pakboder No 47 i store Sandvigen for 7030 rd, dat: 28 Septbr: 1812.

6. Aflyst Obligation fra Niels Henrich Olsen til Johannes Haagensen for 199 rd, mod Pant i et Vaanhuus No 90 \1 Rode/ i store Sandvigen, dat: 21 Decbr: 1805 og qvitteret uden Datum.

7. Skjøde fra Niels Henrich Olsen til Torjus Svendsen paa et Vaanhuus, No 90 i 1ste Rode i store Sandvigen for 1250 rd, dateret 9 Decbr: 1812.

8. Obligation fra Torjus Svendsen til Niels H: Olsen for 700 rd, mod Pant i et Vaanhuus No {99} \90/ i store Sandvigen, dateret 9 Decembr: 1812.

1812: 76

9. Aflyst Obligation fra Niels Haaversen søre Houcheland til Steffen Bergesen Rølland for 260 rd, mod Pant i søre Houcheland, No 4 i Radøe Skibrede, dat: 2den Febr: 1810 og qv: 14 Aug: 1812.

10. Obligation fra Ditto til Do stor 400 rd, mod Pant i Gaarden søre Houcheland, No 4 i Radøe Skibrede, dateret 14 Augusti 1812.

11. Obligation fra Steffen Iversen Høyland paa Myndlingen Marthe MagnesDatter nedre Mundals Vegne til Aschild Rasmussen Hosdal for 160 rd, mod Pant i Gaarden nedre Mundal No 72, dat: 7de Novbr: 1812.

12. Aflyst Obligation fra Anders Larssen Rølland til Knud Michelsen indre Bouge for 130 rd, mod Pant i Rølland, No 54 i Mjelde Skibrede, dateret 30 Maji 1794 og qvitteret 2 Decbr: 1812.

13. Aflyst Obligation fra Emiche sal: Diderich Lyder Smits til Jacob Schneider for 1000 rd, mod Pant i Gaarden Søevig, No 83 i Schjolds Skibrede, dat: 3 Decbr: 1804 og qvitteret 26 Octbr: 1812.

14. Skjøde fra Philip Christian Nicolle til hans Søn Claus Severin Nicolle paa 1 Løb Smør 1 Tønde Malt i Gaarden Mellingen, No 79 i Radøe Skibrede, for 3000 rd, dateret 16 Novbr: 1812.

15. Obligation fra Peder Rasmussen Houcheland til Steffen Haagensen Sætre for 100 rd, mod Pant i Gaarden Houcheland, No 84 i Schjolds Skibrede, dateret 3 Augusti 1812.

16. Afkald fra Nille AndersDatter Bredvig for hendes Faderarv 8 rd 3 mrk 6 s til Formynderen Ole Olsen Stølen, dateret 16 Octbr: 1812.

17. Afkald fra Erich Jacobsen Bratzhoug for Myndlingen Erich Olsen Koursbøes Arvemidler 23 rd 5 mrk 5 s til hans forrige Formynder Erich Nielsen Koursbøe, dateret 27 Octbr: 1812.

18. Skjøde fra Anders Magnesen til Anders Erichsen paa et Vaanhuus i 2den Rode No 66 i store Sandvigen for 455 rd, dateret 24 Novbr: 1812.

19. Bøxelseddel fra Frue Ameln til Lars Monssen paa 1 pd 3 Mrk Fisk Landskyld og 13 ½ Mrk Smør Skatteskyld i Gaarden Trellevig, No 10 i Sartor Skibrede, dat: 14 Decbr: 1812 med Revers Intet erlagt til Tugthuset.

Gam/m/el Sag:

Elling Ellingsen contra Christopher Christophersen Ask. fra Fol: 56.

Told Procureur Rogge mødte for Indstævnte Christopher Christophersen og fremlagde skrivtligt Indlæg af dags Dato, med den deri paaberaabte Attest af Gaars Dato fra Justits Raad

Lund. Han henholdt sig til Indlæget og indlod Sagen til Dom. Indlægget og Attesten indtages saaledes lydende: #

For Citanten mødte Procurator Lassen, som begjerede Anstand til Maanedsthinget i Bergen d: 3de Febr: 1813 for at tilsvare det i Dag indkomne.

Eragtning:

den begjerte Udsættelse bevilges.

Procurator Lassen betalte for en Udsættelse til Sorenskr: 2 mrk 4 s: K: K: 15 s. J: F: 3 s: tilsammen 3 mrk 6 s.

Gam/m/el Sag.

Ole Høyer contra Johannes Jacobsen Exe. fra Fol: 73.

For Contra Citanten mødte Procurator Lassen, som fremlagde Indlæg af Dags Dato, i Henhold til hvilket han indlod Sagen til Dom. Indlægget indtages saaledes lydende: #

For Hoved Citanten, som tillige personlig var tilstede, mødte Procurator Heyberg, som tilligemed Hoved Citanten selv erklærede, at det var efter deres Begjering og med deres Samtykke at Sagen sidste Rettesdag til i Dag blev udsat.

Procurator Heyberg, næst at benægte Rigtigheden af det i Dag fremlagte Indlæg, begjerede Sagens Anstand til Maanedsthinget i Bergen d: 4 Febr: 1813 for at Gjendrive bemeldte Indlæg.

Procurator Lassen erklærede derefter at det var efter Aftale med Hoved Citanten at Comparenten ikke sidste Rettesdag mødte i Sagen og saaledes vilde bespare sin Comittent Rejse-Omkostningerne.

Eragtning:

den begjerte Anstand bevilges.

Derefter blev end videre publiceret følgende Documenter:

20. Odelslysning fra L: H: Wenzel paa hans umyndige Sønners Jacob Disingthun Wenzel og Lauritz Holte Wenzel {for} \angaaende/ deres Indløsnings Ret til Gaarden Smaae Starrefossen, dat: 12 Decbr: 1812.

21. Vilkaarsbrev fra Rasmus Nielsen Søevig til hans Moder Malene RasmusDr: Søevig paa aarligt Levekaar af Gaarden Søevig, No 83 i Schjold, dat: 14 Decbr: 1812.

1812: 76b

22. {Skjøde} \Bøxelseddel/ fra Marcus Fridr: Irgens til Halvor Kaaresen paa 1 pd 6 Mrk Smør 5/12 Hud Landskyld og Skatteskyld 1 pd 21 Mrk Smør {Skatteskyld} i Gaarden Hundven, No 88 i Lindaas Skibrede, dateret 6 Septbr: 1812, med Revers intet til Tugthuset.

23. Vilkaarsbrev fra Halvor Kaaresen Hundven til Forældrene Kaare Monsen og Anna ColbeensDatter paa aarligt Levekaar af Hundven, dat: 14 Decbr: 1812.

24. Skjøde fra Jacob Nielssen Haaland til Lars Knudsen Elsaas paa Gaarden Haaland, af Skyld 1 pd Smør 1 Mæle Malt, Matr: No 11 i Alenfit Skibrede, for 600 rd og Vilkaar til Værdie 56 rd aarlig, dateret 5 Decbr: 1812.

25. Vilkaarsbrev fra Lars Knudsen Haaland til Jacob Nielsen og Synneve MonsDatter paa aarligt Levekaar af Gaarden Haaland No 11, dateret 5 Decbr: 1812.

26. Obligation fra Lars Knudsen Haaland til Anders Olsen Næsse for 400 rd, mod Pant i Gaarden Haaland No 11 i Alenfit, dateret 14 Decbr: 1812.

27. Aflyst Obligation fra Jacob Monssen til Anders Larssen Houchaaen og fl:, stor 150 rd, mod Pant i Vaanhuus i 1ste Rode No 50 i store Sandvigen, dat: 20 Septbr: 1794 og qvitteret 21 Novbr: 1812.

28. Skjøde fra Jacob Pedersen Agotnæs \m: fl:/ til Rasmus Olsen Rong paa 1 pd Fisk i Gaarden Rong No 33 i Herløe Skibrede, for 60 rd, dateret 26 Octbr: 1812.

29. Skiftebrev efter Mons Johnsen Skafthun, sluttet 13 Januar 1812, hvorved Boets ejende Vaanhuus, No 53 i 1ste Rode i store Sandvigen, er udlagt til Enken Synneve Oline ChristensDatter og Børnene.

30. Skjøde fra Johannes Olsen Wildanger til Hans Michelsen paa et Vaanhuus i 2den Rode No 51 i store Sandvigen, for 190 rd, dateret 14 Septbr: 1812.

31. Skiftebrev efter Niels Iversen Maraas, sluttet 22de Octbr: 1812, hvorved Boets Jordegods ½ Løb Smør 3 Mæler Malt i Gaarden Maraas, No 104 i Lindaas Skibrede, er udlagt til Sønnen Iver Nielsen Maraas og Sødskende.

32. Ditto efter Michel Pedersen Oenæs, sluttet 14 Novbr: 1812, hvorved Boets Jordegods 16 17/22 Mrk Smør 11 2/11 Kd: Malt i Gaarden Oenæs, No 91 i Lindaas Skibrede, er udlagt Enken Anna NielsDatter og Børnene.

33. Ditto efter Eli HansDatter Aadland, sluttet 20 Junii 1812, hvorved Boets Jordegods 1 pd 3 Mrk S:r ¼ Hud i Gaarden Aadland, No 58 i Schjolds Skibrede, er udlagt til Enkemanden Simon Olsen Aadland og Datteren Lina LarsDatter.

34. Ditto efter Anders Sjursen indre Echnæs, sluttet 12 Aug: 1812, hvorved Boets Jordegods 5 1/7 Mrk Smør i Gaarden øvre Mundal No 73 i Alenfit Skibrede, er udlagt til Enken Brithe PedersDatter indre Echnæs.

35. Ditto efter Michel Olsen indre Lyren, sluttet 19 Octbr: 1812, hvorved Boets Jordegods 2 Mæle Malt og 12 Skilling Penge i Gaarden indre Lyren No 1 i Lindaas Skibrede, er udlagt til Creditor Lars Amundsen indre Lyren med fl:

36. Ditto efter Jacob Rasmussen Riise, sluttet 4 Febr: 1812, hvorved Boets Jordegods 16 8/13 Mrk Smør 11 1/13 Kd: Malt i Gaarden Riise, No 42 \i Lindaas/, er udlagt til Enken Brithe HansDatter og Børnene.

37. Ditto efter Anna PedersDatter Agotnæs, sluttet 14 Octbr: 1812, hvorved Boets Jordegods 1 pd 5 409/1120 Mrk Fisk i Gaarden Agotnæs No 62 i Sartor Skibrede, er udlagt til Creditor Hans Nielsen Agotnæs m: fl:

38. Ditto efter Anna JohannesDatter Kringlebotten, sluttet 22de Octbr: 1812, hvorved Boets Jordegods 6 Mrk Smør i Gaarden Kringlebotten, No 185 i Lindaas Skibrede, er udlagt til Enkemanden Ole Johannessen og Børnene.

39. Ditto efter Kari OlsDatter Kilegavelen, sluttet 19 Octbr: 1812, hvorved Boets Jordegods

1. I Gaarden Hatlevig, No 135 i Lindaas, af Skyld 1 pd Smør for 100 rd, er udlagt til Enkemanden Michel Olsen og Datteren Oline MichelsDatter.
2. I Gaarden Kaland, No 37 i Lindaas, 13 ½ Mrk S:r 2 ¼ Kd: Malt for 65 rd er udlagt til Enkemanden Michel Olsen og Datteren Oline MichelsDatter, og
3. I Gaarden Knarrevig, No 34 i Lindaas, 9 Mrk S:r 6 Kd: Malt for 60 rd er udlagt til Enkemanden be:te Michel Olsen og datteren, hver det halve.

1812:77

40. Skiftebrev efter John Nielsen Hoele, sluttet 22 Septbr: 1812, hvorved Boets Jordegods 17 9/10 Mrk Smør 11 14/15 Kd: Malt i Gaarden Hoele No 14 i Radøe Skibrede, er udlagt til Sønnen Halvor Johnsen og Sødskende.

41. Bøxelseddel fra Niels Olsen Gavelen til Erich Larssen paa 6 Mrk Smør 12 Mrk Fisk Landskyld og Skatteskyld 12 Mrk Smør i Gaarden Snekkevig, No 76 i Sartor Skibrede, dateret 15 Decbr: 1812, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.

42. Skiftebrev efter Knud Larssen Watle, sluttet 5te Maji 1812, hvorved Boets Jordegods 1 pd 16 10/11 Mrk Smør 2 Mæler 3 3/11 Kd: Malt i Gaarden Bratougle, No 23 i

Radøe Skibrede, er udlagt til Enken Marthe SteffensDatter og Børnene, og Boets ejende 1 pd {6 Mrk} Smør 8 Kd: Malt i Gaarden Sæbdal No 30 i Radøe Skibrede, er udlagt til Datteren Anna KnudsDatter og Creditor Peder Nielsen Kiddesæter.

43. Bøxelseddel fra Madame Garman til Daniel Stoltz paa en Husegrund i 2den Rode No 42 i store Sandvigen, dateret 12te Septbr: 1812, med Revers.

44. Protest fra Jørgen Hanssen mod ovenmeldte Bøxelseddel for saavidt Benyttelsen af den i Bøxelseddelen ommeldte Brønd angaaer, dateret 14 Decbr: 1812.

45. Attest fra Foged Bøgh af 30te Octobr: 1812, hvorved attesteres, at den rette Landskyld af Gaarden Rosnæs, No 68 i Radøe Skibrede, som i Skiftet efter Krigs-Commissair Dahl, \sluttet 5 Augusti 1812/ er udlagt, er 6 Mrk Smør.

46. Attest fra Ditto af samme Dato, hvorved attesteres, at den i ovenmeldte Skifte til Jomfru Marie Friman Dahl udlagte Gaard Riisnæs, No 67 i Radøe Skibrede, er af Landskyld ½ Løb Smør.

47. Attest fra Do af {sam/m/e Dato} 14 Decbr: 1812, hvorved attesteres, at det Brug i Gaarden Rebnor, No 14 i Lindaas Skibrede, som ved b:te Skifte er udlagt til Enken, Frue Inger Dahl, \og bruges af Peder Monsen/ er af Landskyld 21 Mrk Smør, 15 Mrk Fisk og 7/12 Faar.

48. Attest fra Do af 14 Decbr: 1812, hvorved attesteres, at det Brug i Gaarden Rebnor, No 14, som ved bemeldte Skifte er udlagt til Enken Inger Dahl og bruges af Lejlændingen Ole Monssen, er af Landskyld 10 ½ Mrk S:r, 1 pd 7 ½ Mrk Fisk og 7/24 Faar.

49. Attest fra Do af 14 Decbr: 1812, hvorved Atesteres at Ole Knudsens Brug i Gaarden Rebnor, som er udlagt til Enken, Frue Dahl, er af Landskyld 4 ½ Mrk Smør, 13 ½ Mrk Fisk og 1/8 Faar.

50. Attest fra Ditto af 14 Decbr: 1812, hvorved bevidnes, at Lejlændingen Erich Iversens Brug i Gaarden nedre Syslach, No 47 i Lindaas Skibrede, er af Landskyld 18 Mrk S:r 18 Kd: Malt.

51. Attest fra Do af samme Dato, hvorved attesteres, at Jacob Jacobsens Brug i Gaarden nedre Syslach, som er udlagt til Enken, Frue Inger Dahl, er af Landskyld ½ Løb Smør 3 Mæler Malt.

52. Attest fra Ditto af 14de Decbr: 1812, hvorved attesteres, at Jacob Olsens Brug i Gaarden Fjeldanger, No 58 i Lindaas, som er udlagt til Enken, Frue Inger Dahl, er af Landskyld 16 Mrk S:r 2/9 Hud.

53. Attest fra Do af 14 Decbr: 1812, hvorved attesteres, at Ole Olsens Brug i Gaarden Koursbøe, No 61 i Herløe Skibrede, som er udlagt til b:te Enke, er af Landskyld 20 ?/5 (2/5?) Mrk S:r 6 4/5 Kd: Malt.

54. Obligation fra Peder Erichsen Oldernæs til Jomfrue Ingebor Jørgendahl for 50 rd mod Pant i et Vaanhuus paa Pladset Oldernæs under Gaarden Laxevog i Schjolds Skibrede, dateret 2de Novbr: 1812.

Da ingen, efter skeet Paaraab, havde videre at føre i Rette, blev Thinget hævet.

Christie

Lars Bix de Fine — Anfin Olsen
Ole Rasmussen — Jørgen Ellingsen

Aar 1812 d: 19de December om Formiddagen Kl: 10 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Justits Sagen Foged Bøgh, som Actor contra Ole Bendixsen Wangsnæs, m: fl:, og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie i Overværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd som i sidste Møde.

Actor mødte og fremlagde Continuations Stævning af 11te d: M: i forkyndt Stand, samt fremstillede de Tiltalte frie for Baand og Tvang, og begjerede de indstævnte Vidner paaraabte og examinerede om hvad de veed til Sagens Oplysning. Stævningen er saal: lydende: #

1812: 77b

Defensor Procurator Heyberg mødte og forbeholdt det fornødne, hvorhos han anmærkede, at han, formedelst andre Justits Sager, ikke kunde møde forrige Rettesdag d: 10de d: M:

Efter Stævningen fremstod som

7de Vidne Mons Marcussen Træet, 64 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede han, at han ikke kjender Tiltalte Ole Bendixsen og at han ikke af denne har kjøbt Havremeel eller andet, ligesom Tiltalte heller ikke, saavidt Vidnet veed, har tilbudet ham Havremeel eller andet til Kjøbs. En anden omrejsende Person tilbød derimod Deponenten i afvigte Som/m/er Havremeel, hvilket Deponenten kjøbte, men Vidnet kjendte ikke denne Person. Videre vidste han ikke til Oplysning. Denne Forklaring blev ham forelæst, han bekræftede den med Eed og blev dimitteret.

8de Vidne Lisbeth Albertsen, 56 Aar gam/m/el, boende ved Rendestenen ved Nøstet i Bergen. Hun blev formanet til Sandhed og forklarede, at Tiltalte Antonette logerede i nogen Tid hos Deponenten ved Pintsetider 1811 og havde da 2 Kister staaende hos Deponentinden. De 2 hos Tiltalte fundne Kister bleve nu Deponentinden foreviiste tilligemed bom/m/erne, men Deponentinden benægtede bestemt, at Antonette havde nogen af disse staaende hos hende bemeldte Tid ej heller hverken før eller siden. Ole Bendixen kom af og til til Antonette. Videre vidste hun ikke til Oplysning. Den hos Tiltalte fundne Gryde kjender hun ikke. Denne Forklaring beedigede hun efterat den for hende var oplæst. Dimitteret.

Tiltalte Antonette Baar Halvorsdatter erklærede, at det omforklarede Tøy ikke stod hos 8de Vidne, men hos det afhørte 5te Vidne, hvilket den d: 14de Oct: d: A: opgivne Kone Marie kan bevise. Ole Wangsnæs gjorde ligeledes sam/m/e Forklaring.

9de Vidne Corporal Aslach Sjursen Tageschild, 20 Aar gam/m/el. Paa Compagniets Vegne mødte tillige Premier Lieutenant Lassen. Den hos Ole Wangsnæs fundne Brevtaske blev ham foreviist. Han erklærede, at sam/m/e har været ham tilhørende, men at han har solgt den til Johannes Gullachsen Næsse, i Sandvigen, og at Deponenten ej veed videre om hvorledes den er kom/m/en i Tiltaltes Besiddelse, end at Johannes Næsse har sagt, at \hans Kone Pouline/ har solgt Brevtasken til en frem/m/ed Karl. Videre vidste han ej til Oplysning, da han ikke kjender de Tiltalte. Denne Forklaring beedigede han, og blev derefter dimitteret.

Pouline Næsse mødte ikke.

Actor begjerede Sagen udsat til Onsdagen d: 13de Januar 1813 om Formiddagen Kl: 10, formedelst de indfaldende Juleferier og mange Forretninger som imidlertid paaligge ham. Til den Tid agtede han at indstævne de øvrige nævnte Personer og blant disse Pauline Næsse, mod hvem han frafaldt Paastand om Falsmaals Straf, da Sagen alligevel maatte udsættes.

Eragtning:

den begjerte Anstand bevilges.

Arrestanterne bleve Laugrettet udleverede for at føres tilbage i Arrest.

Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

1812: 78

Forhør.

Aar 1812 d: 21 December om Formiddagen Kl: 9 blev en Extra Ret sat i Sorenskriverens Boepæl i Bergen og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2 eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen, for, efter Foged Bøghs Anmodning i Skrivelse af 9de d: M: og den dermed fulgte Ommeldelse af 8de s: M: fra Lehnsmand Borge, at optage et Inqvisitions Forhør til Oplysning om nogle, Michel Andersen, Mons Andersen og Rasmus Arnesen Harebakken frastjaalne, Faar, m: v:. Til dette Forhør var af Dom/m/eren, under 10de d: M:, udstedt Indkaldelse.

Foged Bøghs Skrivelse, Lehnsmandens Anmeldelse og Indkaldelsen indtages her saaledes lydende: #

Den Beskyldte Anders Zachariassen Fantoft var løs og ledig tilstede. De foranstaaende Documenter bleve for han oplæste og han benægtede at være skyldig i det paaklagede.

Klagerne mødte og vedstode foranstaaende Klage, med en Forandring, at de ikke havde fundet nogen af deres Faar døde hos den Beskyldte.

Dernæst fremstod særskilt

1ste Deponent, Klageren Michel Andersen, 35 Aar gam/m/el, boende i Bergen. Han declarerede, at han indtil Michaeli d: A: var Forpagter i Nyehavn, under store Sandvigen, og at han i afvigte Som/m/er og Høst havde sat han til Græsning hos hans Fader Anders Monse!! Houge, i Skjold Skibrede {9} \endeel/ Faar, hvilke græssede paa Fjeldet. Da han i Høst skulde sanke Faarene sam/m/en, savnede Deponenten 9 Faar, nemlig 3 Souer og 6 Lam. Af disse har Deponenten for hen ved 6 Uger siden fundet en Sou hos nærværende Anders Zachariassen Fantoft. Deponenten fik af Mons Slettebakken høre at den Beskyldte havde en frem/m/ed Sou. Han efterspurgte derom, og Anders Zachariassen\s Kone/ viiste ham Souen, der havde det mærke, Deponenten havde givet sine Faar, nemlig Toftemærke paa højre Øre og et skraae Snit bagen i det venstre Øre. Bemeldte Kone sagde ikke, hvorfra hendes Mand havde faaet Souen, men hun tilbød Deponenten Souen og Ulden tilbage. Deponenten vilde ikke modtage Souen da Mons Slettebakken havde sagt ham, at Anders Zachariassen paastod Souen at være sin. Videre viiste han ikke at oplyse. Dimitteret efter at have hørt denne Forklaring oplæse og vedkjendt sig sam/m/e.

2de [Vidne] Mons Andersen, 36 Aar gam/m/el boesat i Bergen. Han declarerede, at han havde i Høst en Væder paa Græs hos Rasmus Arnesen Harebakken, og at bemeldte Væder kom bort tilligemed dennes egne Faar, der paa Fjeldet bleve bortstjaalne. Deponenten veed ikke hvem der har stjaalet sam/m/e, men han har hørt, at den Anklagede skal have været oppe paa Fjeldet sam/m/e Dag, som Faarene bleve bortstjaalne. Videre vidste han ej at angive til Oplysning. Dimitteret \lige/som 1ste Deponent.

1812: 78b

3de Deponent, Klageren Rasmus Arnesen Harebakken, 56 Aar gam/m/el. Han angav, at han omtrent 8 Dage efter Michaeli sidstleden mistede en Væder og et Lam, hvilke bleve ham frastjaalne i hans Udmark, tilligemed den af 2den Deponent opgivne Væder. Deponenten veed ikke med Vished hvem der har stjaalet disse Creature, men Lasse øvre Harebakken og hans Kone Anna have fortalt, at de saae 2 voxne Karle, som drev Faarene op over Fjeldet. Deponenten, som fik dette næste Dag at vide, eftersøgte Faarene overalt paa Fjeldet, men fandt ikke sam/m/e. Ligeledes efterspurgte han paa alle Gaarde, fra Borge rundt om til Houkeland, om nogen havde seet Faarene eller seet Folk paa Fjeldet den Mandag, da Creaturene kom bort; men han fik overalt det Svar, at ingen fra de nærliggende Gaarde havde været oppe paa Fjeldet den bemeldte Dag. Anders {Zachariassen} \{Arne}/ Fantoft har derimod tilstaaet for Deponenten at han den omforklarede Mandag havde været paa Fjeldet og

søgt efter Faar, han havde mistet. Videre vidste han ikke at oplyse, undtagen at de bortkomne Faar havde Toftemærke i højre Øre. Dimitteret ligesom de forrige.

4de Deponent Anders {Zachariassen} \Chrispinussen/ Fantoft, som angav sig at være 36 Aar gam/m/el og født paa Gaarden Hæggernæs, i Jylster, i Aalus Kirke Sogn i Søndfjord. Hans Forældre vare Gaardmand Chrispinus Jensen og Anna Johannesdatter, af hvilke den første er død. Indtil hans 14de Aar var han hiem/m/e hos sine Forældre. Derpaa kom han i Tjeneste hos Niels i Teigen, i Nøstdalen, hvor han tjente i 4 Aar, siden hos Klokker Søren Knudsen, i Jylster, i 5 Aar, samt paa Gaarden Øvrebøe, i Jylster, hos {Johannes Erichsen og Niels} Jens Torgersen i 1 Aar. Derefter rejste Deponenten til Bergen, hvor han i 2 Aar har tjent hos Consul Mowinchel og siden arbejdet paa Tydskebryggen i 2 Aar. Efter den Tid har Deponenten tjent hos Erich Fyllingen, i Skjolds Skibrede i 1 Aar, og været Forpagter paa Nyegaard, ved Gravdal, paa Nyegaard, under Fjøsanger og paa Fantoft i 6 Aar tilsam/m/enlagt. For 8 Aar siden er han bleven givt med Margrethe Nielsdatter, med hvem han har avlet 2 Børn. Han gik sidste Gang til Alters i Birkelands Kirke 3 Uger før Michaeli d: A: Han benægtede at have nogensinde forøvet Tyverie eller at have være!! (været) tiltalt for nogen Forbrydelse. Han benægtede \ogsaa/ aldeles at have forøvet de paaklagede Tyverier eller at have borttaget nogen af de af foranstaaende 3 Deponenter opgivne Faar. Derimod tilstod han, at han har blant sine Faar en frem/m/ed Sou, med det af 1ste Deponent opgivne Mærke. Denne Sou har været hos Deponenten siden Michaeli d: A: Ved den Tid sendte Mons Slettebakken Bud til Deponenten, at en frem/m/ed Sou var hos ham og at Deponenten maatte kom/m/e for at see om den hørte ham til. Deponenten sendte hans Tjenestepige Johanne, derhen for at see paa Souen. Hun kom tilbage med Souen, og Deponenten sagde strax, at den ikke hørte ham til. Deponenten beholdt imidlertid Souen hos sig blant

1812: 79

hans andre Faar, og han har stedse sagt til dem, som have spurgt ham derom, at det var en frem/m/ed Sou; men han har ikke ellers oplyst at have sam/m/e hos sig. 1ste Deponent har engang efterspurgt Souen, og Deponenten fremviiste den strax og tilbød ham sam/m/e tilligemed Ulden, som han da havde klippet af den og endnu har liggende særskilt; men 1ste Deponent nægtede at modtage sam/m/e. Deponenten tilstod at han en Mandag eller Tirsdag, kort efter Michaeli, ungefær 14 Dage efter Michelsdag, var oppe paa Ulrichs Fjeldet ovenfor Varden for at søge efter endeel Faar, han havde mistet. Hans Broder Jens Chrispinussen var med ham. Han benægtede at han den Tid saae Faar fra Harrebakken paa Fjeldet. Han saae 2 andre Mandfolk oppe paa Fjeldet sam/m/e Dag, og den ene af disse var en Glarmester!! (Glasmester) Ole Dahl, i Bergen. Tillige saae han en Mand kom/m/e nordenfra Kobbeltvedt-Skaret med Faar; men Deponenten var ikke saa nær, at han kunde kjende Manden. Den omforklarede Sou skal have været iblandt Deponentens Faar da hans Tjenestepige Alis, der nu tjener hos en Gjordemoder!! (Jormor) paa Engen i Bergen, drev dem ned fra Fjeldet, og Pigen sagde, at den, \den/ sam/m/e Aften, hun drev Faarene hjem løb hen til Mons Slettebakken, men Deponenten benægtede, at have seet den forinden han havde ladet den hente fra Mons Slettebakken. Videre Tilstaaelse eller Forklaring var ikke at erholde. Dimitteret efter at have hørt denne Forklaring oplæse og vedkjendt sig dens Rigtighed.

5te Deponent Soldat Jens Chrispinussen Hæggernæs, 27 Aar gammel, Anklagedes Broder. Efter Formaning til Sandhed forklarede han, at han en Mandag noget efter Michaeli i dette Aars Høst var med sin Broder Anders \Fantoft/ paa Ulrichs Fjeldet for at søge efter Faar, hans Broder havde mistet. De kom ikke længer nord end til de højeste Varde. De fandt ikke de Faar, de søgte og toge ingen Faar fra Fjeldet. Han saae 2 Mandfolk paa Fjeldet ovenfor Kolstøen og en Mand, som drev Faar nord over Sandvigs Fjeldet, i øvrigt saae han ingen Folk

paa Fjeldet. Videre vidste han ikke til Oplysning, og han benægtede at have seet nogen Mand, som drev Faar nordenfra Kobbeltvedt Skaret. Dimitteret ligesom de forrige Deponenter.
Klagerne declarerede samtlig at der i Klagen staaer skreven Anders Zachariassen Fantoft, men at det skal være Anders Chrispinussen.
Dernæst fremstod
6te Deponent Mons Steensen Slettebakken, 57 Aar gam/m/el, ubeslægtet med Anklagede. Efter Formaning til Sandhed forklarede han, at en Sou, med det af 1ste Deponent opgivne Mærke, kom til Deponentens Faar ude paa Marken og fulgte hjem med disse nogle Uger efter Michaeli. Nogle Dage derefter kom Anders Chrispinussen Fantoft gaaende

1812: 79b

og spurgte, om der ikke hos Deponenten var kom/m/et frem/m/ede Faar. Deponenten opgav strax den bemeldte Sou og sagde dens Mærke. Anklagede svarede, at Souen var hans og at han forgangne Aar havde kjøbt den af Ole Fjøsangerhougen. Deponenten fik næste Dag Bud om Souen og udleverede den til Anklagedes Tjenestepige Johanne, og siden den Tid har ikke Deponenten {ikke} vidst af Souen. Videre vidste han ikke {undtagen} at oplyse undtagen at Anklagede siden efter har sagt til Deponenten, at Souen ikke var hans; men da Anklagede sagde dette, havde Ejermanden efterspurgt Souen. Dimitteret ligesom de forrige.
7de Deponent Mons Steensen Slettebakken, 19 Aar gam/m/el, ubeslægtet med Anklagede. Han blev formanet til Sandhed og forklarede, at Anklagede kom til 6te Deponent den \af denne/ omforklarede Tid og spurgte om frem/m/ede Faar, samt at 6te Deponent opgav ham den bemeldte Sou, med dens Mærker, og at Anklagede strax svarede: "Det er Pinedød min". Videre vidste han ikke til Oplysning. Dimitteret ligesom forrige Deponenter.
8de Deponent Ole Olsen Sandal, 53 Aar gam/m/el og ubeslægtet med Klagerne saavelsom Anklagede. Han forklarede, efter Formaning til Sandhed, at han saae at der i Sandals Udmark gik 2 frem/m/ede Soue, og at disse, saavidt Vidnet saae vare mærkede med Toftemærke i højre Øre. En Dag ved Michaeli Tider kom Anklagede og hentede den ene af disse Soue og hans Kone var med. Den anden Sou blev siden hentet af Michel Andersen Houge, som vedkjendte sig sam/m/e. Denne havde Mærker saaledes som 1ste Deponent har opgivet. Videre vidste han ikke at oplyse. Dimitteret ligesom de øvrige. Han angav først, at Pigen Anna Arnesdatter tjente hos ham i Høst, men at han ikke veed hvor hun nu opholder sig.
9de Deponentinde Ingeborg Sivertsdatter Skudevigen, 60 Aar gam/m/el og ubeslægtet med Klagerne og den Anklagede. Efter Formaning til Sandhed forklarede hun, at hendes Husbonde, den Anklagede Anders Chrispinussen sendte den anden Tjenestepige Johanne til Mons Slettebakken \omtrent 14 Dage efter Micheli/ for at hente en Sou, som var indkom/m/et hos ham. Hun hentede den af Anklagede omforklarede Sou. Deponentinden hørte ikke Anklagede sige hverken at Souen var hans eller at den tilhørte Frem/m/ede. Hun benægtede at have seet andre frem/m/ede Soue eller Lam hos Anklagede eller at være vidende om at han har havt saadanne. Den omvidnede Sou lod Anklagede klippe omtrent 4 Uger efter han havde faaet den til sig, og han har endnu Ulden hængende særskilt. Mere vidste hun ej at oplyse. Dimitteret ligesom de forrige.
Jens Chrispinussens Kone blev paaraabt men mødte ikke.
Anklagede forklarede, i Anledning af 8de Deponents Deposition, at den Sou, han hentede fra Sandals Udmark var en Sou, som han havde kjøbt hos John i Ramsdalen for 2 Aar siden. Den havde ikke Toftemærke i højre

1812: 80

Øre, men det højre Øre var afsnittet oventil og det venstre Øre var afstykket.
Da Dagen med det Passerede var forløben og de Personer, som kunde formodes at blive afhørte, nu vare examinerede, saa blev Forhøret udsat til Mandagen d: 4de Januarii 1813 om Formiddagen Kl: 9, for at de øvrige opgivne Vidner, med flere, til den Tid kunde vorde indkaldte.

Samme Dag blev, i Overværelse af de bemeldte Laugrettesmænd, udi Sagen Haldor Jacobsen Bysem contra Niels Olsen Echnæs afsagt følgende

Dom:

Ved mundtlig Stevning af 15de October 1812 har Aschild Haldorsen Mjøs, paa hans Faders, Haldor Jacobsen Bysems, Vegne, ladet indstevne Niels Olsen Echnæs at lide Dom til at betale Citanten 22 rd 5 mrk 12 s, som denne, efter Forlangende af Indstevnte, har udlagt for Holme eller Hosanger Præstegaards Reparation. Citanten har fremlagt en af Indstevnte, tilligemed Citanten og flere, underskrevet Regning til Seims Sogns Almue over bemeldte Reparation, paa hvilken Regning er anført til Indstævnte for Tilsyn med Arbejdet, m: v:, 1 rd 5 mrk 4 s. Paa Grund heraf har Citanten paastaaet Dom efter Stævningen og sig tillagt i Omkostninger 4 rd. Indstævnte har benægtet at have forestaaet fornævnte Reparation eller at have anmodet Citanten om at udlægge de nu paastævnte Penge. Han har derfor paastaaet Friefindelse og Citanten dømt som trættekjær. Vel viste den fremlagte Regning, at Indstævnte har været med at forestaae Hosanger Præstegaards Reparation; men da Citanten tillige har underskrevet Regningen, er det klart, at han har anseet sig som Indstævntes Med-Creditor til Seims Sogns Almue for Regningens Beløb; han kan altsaa ikke nu hos Indstævnte vente at erholde sin Fordring udbetalt. Indstevnte maae derfor friefindes. Da Regningen iøvrigt ikke viser, at Citanten har været med at forestaae Reparationen, er det rimeligt, at han som simpel Almuesmand, har troet sig berettiget til at søge sin Fordring hos Indstævnte, der, efter Regningens Indhold, har været en af dem, der havde Tilsyn med Arbejdet. Af denne Aarsag findes den paastaaede Straf for Trættekjærhed ikke anvendelig. Det anordnede stemplet Papir er i denne Sag bleven brugt.

thi Kjendes for Ret.

Indstævnte Niels Olsen Echnæs bør for Citantens, Haldor Jacobsen Bysems, Tiltale i denne Sag frie at være. Processens Omkostninger hæves.

Christie

Sorenskriveren maatte anmærke, at Aarsagen hvorfor denne Sag har været optaget over den befalede Tid, er deels Høste- og Maneds!! (Maaneds) Thingene, der have været til den 15de d: M:, og deels adskillige Justits Sagers Behandling og andre berammede Forretninger samt en vidløftig Justits Sags Paakjendelse.

Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

Aar 1812 den 24de December om Eftermiddagen Kl: 3 ½ blev af mig Sorenskriver Christie en Extra Rett sat i min Boepæl i Bergen i Overværelse af de 2 eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Jørgen Ellingsen og blev da i \Justits/ Sagen Foged Bøgh, som Actor, contra Ole Iversen Kjellevold afsagt følgende

1812: 80b

Kjendelse:

Under det i denne Sag fremlagte ved yttre Sogns Jurisdiction d: 17de Julii 1812 optagne \edelige/ Forhør har det afhørte 1ste Vidne, Iver Andersen Kiellevold der er Tiltaltes Ole Iversens, Fader, i Svar paa 4de Qvæstion vidnet, at have hørt Rygte om, at hans Søn Ole Iversen i een af hans Tjenester, for han sidste Gang kom til Vidnet, skulde have stjaalet en Duug eller Tørklæde til en Mark Penges Værdie, samt at Vidnet ikke veed hvorvidt dette var Sandhed eller ej, men at han hørte dette Rygte efterat hans Søn fra Bøygden var bortrømt. Ligeledes har Tiltaltes Moder, Kari Iversdatter Kjellevold, der som 2det Vidne er afhørt under samme Forhør, vidnet at have hørt af Rygtet, at hendes Søn Ole Iversen i den Tid han var borte fra hende, ej i den eene af sine Tjenester skulde være sikker for at snappe eller tage lidt Madvare, dog ej mere end han spiiste op med det samme.

Da disse Vidnesbyrd ere afgivne af Tiltaltes Forældre er det sandsynligt, at de omvidnede Rygter ikke ere ugrundede; og da de Tyverier, Rygtet efter bemeldte Vidnesbyrd, har tillagt Tiltalte, saafremt de tilbørlig oplyses maae have Indflydelse paa Bestemmelsen af Tiltaltes Straf, bliver det nødvendigt, at fornævnte 2de Vidner, under et nyt Forhør, afgiver nærmere Forklaring om hvor, hvad Tid og i hvis Tieneste de omhandlede Tyverier skulde være begaaede, samt at de Huusbonder og Madmøder, i hvis Tieneste Tyverierne skulde være forøvede, saavelsom alle andre, der maatte opgives at være vidende derom, afhøres desangaaende, samt, i Tilfælde Tyverierne opdages at Kosterne da vurderes, Tilhiemling skeer og det videre som Lovene befale oplyst ihenseende til Tyverier iagtages.

Actor Foged Bøgh, paalægges derfor, saa snart skee kan, at foranstalte Forhør desangaanede optaget ved yttre Sogns Jurisdiction, og at andrage paa, at en Defensor for Tiltalte under Forhøret beskikkes, samt i sin Tid at fremlægge under nærværende Sag de anholdte Oplysninger.

Til den Ende udsættes Sagen indtil videre og paalægges det Actor, saasnart han har erholdt de omhandlede Oplysninger, at underrette denne Rets Dommer derom, paa det at Tiden til Sagens Foretagelse paa nye kan vorde berammet.

Lars Blix de Fine Christie Jørgen Ellingsen

Tingbok I. A. 51 1812-1815 for Nordhordland
Året 1813

(1813: 80b)

Aar 1813 d: 4de Januar om Formiddagen Kl: 9 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen det fra d: 21de f: M: udsatte Forhør til Oplysning betreffende nogle Michel Andersen (m: fl:)!! frastjaalne Faar, og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd som forhen.

Anklagede Anders Chrispinussen Fantoft mødte personlig.

Til i Dag var af Sorenskriveren udstedt Continuations Indkaldelse, saaledes lydende: #

Ifølge bemeldte Indkaldelse fremstod som

10de Deponentinde Johanne Simonsdatter, Soldat Jens Chrispinussens Kone, 36 Aar gam/m/el, tjenende hos den Anklagede, der er hendes Svoger. Hun forklarede, efter Formaning til Sandhed, at den af 1ste Deponent omforklarede Sou kom ned fra Fjeldet med Anklagedes Faar noget efter Michaeli og at den gik blant disse omtrent et Jævndøgn. Derefter kom der Bud fra Mons Slettebakken, at en frem/m/ed Sou var kom/m/en til hans Faar, hvorefter Anklagede sendte Deponentinden hen at hente Souen, hvilket hun gjorde, da hun var frem/m/ed og ikke vidste Mærkerne paa hans Faar, som nyelig vare nedkomne fra Fjeldet. Saasnart Anklagede fik Souen at see, sagde han at det ikke var hans, men han bad ikke

Deponentinden at bringe den tilbage. Souen gik siden blant Anklagedes Faar og den blev af Anklagedes Kone klippet

1813: 81

3 Uger efter Michaeli. Ulden blev af Konen forvaret paa det at Ejermanden, om han kom, kunde faae sam/m/e tilbage, og Souen gik uklippet 14 Dage efter at Anklagedes egne Faar vare klippede. En Dag i Høst hentede Anklagede og hans Kone en Sou fra Sandals Udmark, og denne Sou havde mærke som Anklagedes øvrige Faar, nemlig, at begge Ører ere afstyvede. Anklagede og Deponentindens Mand vare 14 Dage efter Michaeli oppe paa Ulrichs Fjeldet og søgte efter Faar, som vare Anklagede frakomne. De fandt ikke flere end 3 af de bortkomne Faar, og disse bragte de hjem med sig noget efter Middag. Bemeldte Faar havde det foranførte Mærke. Hun benægtede, at have seet hos Anklagede flere Faar, end den omforklarede Sou, med det af 1ste Deponent omvidnede Mærke. I øvrigt veed hun ikke at Anklagede har solgt eller slagtet Faar i Høst videre end 3 af hans egne Faar, som han slagtede efter Michaeli, og mere vidste hun ikke at oplyse. Dimitteret efter at have hørt sin Forklaring oplæse og vedkjendt sig dens Rigtighed.

11te Deponent Kari Mortensdatter Kolstøen, 68 Aar gam/m/el, ubeslægtet med Anklagede og Klagerne. Hun blev formanet til Sandhed og forklarede, at hun omtrent 8 Dage efter Micheli saae 7 Faar gaae oppe paa Ulrichs Fjeldet, hvor hun var gaaet op for at søge efter Sjur i Træets Faar, og at hun ikke saae rettere end at der var klippet lidet af Faarenes højre Øre. Videre vidste hun ikke at oplyse. Dimitteret.

12te Deponent Arne Torgersen Lægden 41 Aar gam/m/el og ubeslægtet med Klagerne samt den Anklagede. Efter Formaning til Sandhed forklarede han, at han tilligemed Niels Harebakken fulgte Rasmus Harebakken hen til Fantoft noget efter Michaeli sidstleden for at efterspørge dennes Faar. De traf Anklagede ude paa Ageren. Klageren Rasmus spurgte Anklagede om han ikke havde seet hans Faar paa Fjeldet og hvor de vare afblevne? Anklagede svarede meget og mange Gange paa Klagerens Spørgsmaale, men ofte modsigende og ubestemt. Ordene kan Deponenten nu ej huske, undtagen at Anklagede sagde: ”jeg har ikke stjaalet alle dine Faar”, og ligedes!! (ligeledes): ”Fanden sige Dig videre, hvor jeg slap dine Faar, jeg har ikke havt fat paa dem.” I øvrigt tilstod Anklagede, at han og hans Broder havde været oppe paa Fjeldet og søgt efter Faar den sam/m/e Dag som Rasmus erklærede at have mistet sine Faar; ligeledes tilstod Anklagede, at de Faar, han sidst havde foran sig paa Fjeldet, forlod han ved Kolstøe Krogene. Videre vidste han ej at oplyse. Dimitteret ligesom de forrige.

13de Deponent Niels Olsen Harebakken, 44 Aar gam/m/el og ubeslægtet med Klagerne samt Anklagede. Efter

1813: 81b

Formaning til Sandhed forklarede han sig aldeles ligesom 12te Deponent, da han ikke husker rettere, end at Ordene faldt netop saaledes som denne har forklaret. Dimitteret.

14de Deponent Lasse Bendixen Harebakken, 34 Aar gam/m/el og ubeslægtet med Klagerne saavelsom med Anklagede. Han blev formanet til Sandhed og forklarede, at han og hans Kone kort efter Michaeli f: A: saae, at 2 Mandspersoner drev en liden Flok Faar op fra Klagerens Rasmus Harebakkens, Slaatter og over Fjeldet henad til Borgeskaret. Saavidt han kunde see bare bemeldte 2 Personer lyse Trøjer, men de vare saa langt borte, at Deponenten ej nøje kunde see dem og altsaa heller ikke kan opgive Mærker paa dem. I øvrigt veed Deponenten intet at oplyse Sagen med. Dimitteret ligesom de forrige.

15de Deponentinde Anna Michelsdatter øvre Harebakken, 14de Deponents Hustrue, 38 Aar gam/m/el og ubeslægtet med Klagerne og Anklagede. Hun forklarede sig aldeles ligesom 14de Deponent og blev dimitteret.

16de Deponentinde Alis Ludvigsdatter, 26 Aar gam/m/el og ubeslægtet med Klagerne saavelsom med Anklagede. Hun blev formanet til Sandhed og forklarede at hun har tjent hos Anklagede indtil 14 Dage efter Michaeli f: A: Hun benægtede at hun i afvigte Høst hentede Anklagedes Faar hjem fra Fjeldet, men forklarede derimod, at Anklagede selv og hans Broder Jens Chrispinussen hentede Faarene fra Fjeldet. De hittede ikke alle Faarene paa een Gang, men bragte nu og da eet eller flere hjem eftersom de hittede dem ved Michaeli Tider. En Dag de havde drevet Faar ned fra Fjeldet kort efter Michaeli skulde Deponentinden gaae udenfor Garen at jage Faarene ind i Huus. Der var da imellem Anklagedes Faar en frem/m/ed Sou, men denne var saa skye, at Deponentinden ej kunde faae see dens Mærker. Denne Sou forlod Flokken og løb hen til Slettebakkens Faar. Der kom Dagen efter Bud fra Mons Slettebakken om denne Sou, og Anklagede sendte 10de Deponentinde hen at hente Souen om der var hans Mærke paa den. Hvad Anklagede svarede da Johanne bragte Souen hjem hørte Deponentinden ikke; men Souen forblev hos Anklagede, og den var ikke endnu klippet da Deponentinden forlod Anklagedes Tjeneste. Deponentinden saae ellers ikke frem/m/ede Faar hos Anklagede, og hun veed ikke at forklare mere til Oplysning i Sagen. Dimitteret ligesom de øvrige.

I Anledning af 16de Deponentindes Forklaring, erklærede Anklagede, at hans Broder Jens Chrispinussen hentede Faarene ned fra Fjeldet den Dag, den frem/m/ede Sou var kom/m/en blant Anklagedes Faar, og at Tjenestepigen Anna, tjenende paa Landaas, 2 á 3 Dage forhen havde drevet hans Faar ned paa Fjeldet ved Landaas, for hvilken Umage han havde givet hende 1 rd. I øvrigt vedblev han sin Benægtelse.

Klagerne, som i Retten vare tilstede, erklærede, at de

1813: 82

haabede at faae opspurgt, hvor Pigen Anna Arnesdatter, som tjente hos Ole Sandal, nu er. De begjerede derfor at Forhøret maatte henstaae i 14 Dage, til hvilken Tid, de haabede at faae hende til at møde.

Eragtning:

Forhøret udsættes til Løverdagen d: 16de Januar 1813 Form: Kl: 10.

Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

Aar 1813 d: 4de Januarii om Eftermiddagen Kl: 2 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Politie Sagen Foged Bøgh, som Actor contra Kobbersmed Hagelsteen og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2 eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen.

Tiltalte blev paaraabt, men mødte ikke. Klagerne Larsen og Hansen mødte.

Actor fremsendte en Skrivelse, af Dags Dato, hvori Anstand forlanges i 14 Dage paa Grund af at Thingsvidnet i Bergen endnu ikke er optaget. Bemeldte Skrivelse er saaledes lydende: #

Eragtning:

Anstand bevilges til Mandagen d: 18de Januar 1813 om Formiddagen Kl: 11.

Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

Aar 1813 d: 5te Januarii om Formiddagen Kl: 10 blev en Extra Ret sat i Sorenskriverens Boepæl i Bergen og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2 eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen, for efter foregaaende Stævning og Beram/m/else, at foretage en Justits Sag mod Berthe Larsdatter, m: fl:, for begaaet Tyverie etc:

Actor Foged Bøgh mødte og fremlagde: 1. Stævning, af 22de f: M:, i lovlig forkyndt Stand. 2. Amtets Actions Ordre, af 17de s: M:, hvori tillige indeholdes Defensions Ordre til Procuratorerne Hjorth Stuvitz og Heyberg. 3. Præliminair Forhør, optaget ved Bergens Politiekam/m/er d: 8de f: M:, og 4. skrivtlige Qvæstioner, af Gaars Dato.

Actor fremstillede Tiltalte Berthe Larsdatter løs og ledig i Retten og begjerede Indstævnte Peder Hansen paaraabt, tilligemed Vidnerne, og alle disse afhørte efter de fremlagte Qvæstioner.

De fremlagte Documenter No 1, 2 og 4 indtages saalydende: # Forhøret vedhæftes Acten.

Defensorerne Hjorth Stuvitz og Heyberg mødte og forbeholdt det fornødne.

Derefter fremstod frie for Baand og Tvang Tiltalte Berthe Larsdatter. Stævningen blev læst og paategnet tilligemed Amtets Actions Ordre. Ligeledes blev for Tiltalte oplæst hendes Forklaring under Præliminair-Forhøret, hvilken hun vedblev som rigtig.

Derpaa mødte den Bestjaalne Zacharias Olsen Nyegaardsvigen. Hans Forklaring og Klage, indført i Præliminair Forhøret, blev ham forelæst og han vedblev sam/m/e i det Hele, med Tillæg, at der, foruden Peder Hansen, var en Skomager Dreng tilstede, som var behjelpelig i at flaae Faarene. Han tilkjendegav derhos, at han har taget hjem til sig Kroppene af de ham frastjaalne 5 Faar

1813: 82b

og at han har maattet nedsalte sam/m/e for at bevare dem fra Forraadnelse. Skindene havde han derimod endnu i raae Tilstand og han fremviiste dem tillige i Retten.

Tiltalte erklærede, at hun ikke kan gjenkjende Skindene, men at de af hende stjaalne Faar vare af sam/m/e Couleur som de fremlagte Skind, hvorpaa Ulden endnu er, nemlig 2 hvide og 3 graae.

Det ene af Skindene, nemlig det ene af de hvide, tilhørte ikke {ikke} den Bestjaalne, som nu selv erklærede at han havde \det Faar, hvortil/ sam/m/e \hørte/ i Foster. Den Bestjaalne declarerede ligeledes at samtlige stjaalne 5 Faar, af hvilke de 4 vare Soue og den 5te en Væder, ere ham frakomne imod hans Vidende og Villie.

De tilstedeværende 5 Skind bleve af Laugrettet taxerede for 9 mrk pr: Stk, altsaa tilsam/m/en for 7 rd 48 s.

Den Bestjaalne Zacharias Olsen erklærede, at den Sou, han havde i Foster, tilhørte Thore Stephensen Laxevaag. Han sagde at samtlige 4 Soue havde taget Lam, og han vedblev den under Forhøret satte Taxt 80 rd paa samtlige 5 Faar, hvorhos han taxerede sit Tab, ved at faae sine 4 Faar døde tilbage og ved at miste dette Aars Avl af dem tilligemed Ulden, for 30 rd, siger tredive Rixdaler.

Tiltalte Berthe Larsdatter erklærede nu at hun ikke havde noget imod den af den Bestjaalne opgivne Taxt at erindre.

Derefter fremstod som

1ste Vidne Ole Olsen øvre Fyllingen, som angav sig at være 50 Aar gam/m/el og den Bestjaalnes Broder. Han svarede til Actors fremlagte Qvæstioner saaledes: 1ste Qv: Sv: Vidnet fulgte hans Broder, den Bestjaalne, fra dennes Hjem og til Solemsvigen Dagen efterat Tyveriet var begaaet. De sporede Tyven og Faarene i Sneen til Solemsvigen. Derfra toge de over til Nyegaard, {og sporede} hvorfra de fulgte Sporene lige Til Bordarbejdsmand Peder Hansens Huus. Med Politiebetjent Reutzs Assistence gik de ind hos Peder Hansen, hvor de

fandt denne tilligemed Sodat!! (Soldat) Hans Erichsen, der begge nu i Retten ere tilstede, i Færd med at flaae Faarene. De 2 Faar vare allerede flaaede og de 3 laae dræbte. Tiltalte Berthe Larsdatter var ogsaa tilstede, og hun tilstod at have stjaalet de tilstedeværende 5 Faar Natten tilforn i Nyegaardsvigen, hvorefter den Bestjaalne modtog Faarene og de 2 aftagne Skind, som alt blev ham udleveret. Tiltalte blev ført i Arrest. 2de Qv: Sv: dette kan Vidnet ikke med Vished sige. 3. Qv: Sv: Vidnet anseer de 5 stjaalne Faar, i den Stand de vare som slagtede, at have været værd 80 rd. I øvrigt vidste han ikke mere til Oplysning, da Berthe Larsdatter for øvrigt er ham ubekjendt. Peder Hansen og de øvrige som hos ham vare tilstede, nægtede at være vidende om at Faarene vare stjaalne. De stjaalne Faar bleve fundne i Peder Hansens Huus Søndagen d: 6te f: M: om Eftermiddagen Kl: henved 3. Disse Forklaringer bleve oplæste for ham; han vedstod sam/m/e og bekræftede denne med corporlig Eed, hvorefter han blev dimitteret.

1813: 83

Derpaa mødt

Soldat Hans Erichsen Balsnæs, 29 Aar gam/m/el. Han blev formanet til Sandhed og forklarede, at han Søndagen d: 6te f: M: om Eftermiddagen Kl: 1 gik hen at besøge sin Morbroder, nærværende Peder Hansen, som da sad og spiiste. Berthe Larsdatter, som logerede hos Peder Hansen, bad denne hjelpe hende at slagte Faar, hun havde kjøbt og som hun sagde at have kjøbt paa Landet. Peder Hansen bad ham hjelpe sig deri, hvilket Deponenten gjorde, uden at have mindste Mistanke om at Faarene vare stjaalne. Siden da Faarene vare dræbte, kom Ejermanden med Politiebetjent Reutz og flere, og da først fik Deponenten høre at Faarene vare stjaalne. Husets Dørre stode aabne medens Faarene blevne slagtede, og Deponenten gik uanmodet derhen for at besøge Peder Hansen. I øvrigt veed han intet at oplyse, og Berthe Larsdatter er ham forresten ubekjendt. En Skoemagerdreng, som Deponenten ikke kjender, var ogsaa tilstede hos Peder Hansen den Tid Deponenten kom derind, og bemeldte Dreng hjalp til at slagte Faarene. Berthe Larsdatter bad dem, ikke at gjøre Skade paa Skindene, da Sælgeren skulde have sam/m/e tilbage. Denne Forklaring blev oplæst for Deponenten, som vedstod sam/m/e og blev dimitteret.

Da det allerede var langt over Middag begjerede Actor Anstand til i Morgen Formiddag Kl: 10.

Eragtning:

den begjerte Anstand bevilges og de øvrige Indstævnte forelægges at møde her sam/m/e Tid.

Arrestantinden blev Laugrettet overleveret for at føres tilbage i Arrest.

Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

Aar 1813 d: 6te Januarii om Formiddagen Kl: 10 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Justits Sagen Foged Bøgh, som Actor contra Berthe Larsdatter, m: fl:, og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd som Dagen tilforn.

Tiltalte Berthe Larsdatter var tilstede, frie for Baand og Tvang. Indstævnte Peder Hansen mødte.

Actor Foged Bøgh mødte og begjerede Sagen frem/m/et efter de i Gaar fremlagte Qvæstioner.

Tiltalte Peder Hansen fremstod. Han angav sig at være 59 Aar gam/m/el, født paa Gaarden Hougo, i Davigens Præstegjeld i Nordfjord. Hans Forældre vare Hans Olsen og Anna Absalonsdatter. I mere end 30 Aar har han været boesat i Bergen, hvor han er givt med Marthe Andersdatter, med hvem han har avlet 9 Børn. I sidstmeldte Tid har han ernæret sig

som Bordarbejder. Hans Forklaring under Præliminair Forhøret blev oplæst for ham og han vedstod sam/m/e i eet og alt. Til Actors Qvæstioner svarede han saaledes: 1ste Qv: Sv: hun kom gaaende igjennem den Gade, som fører til Deponentens Huus, og De-

1813: 83b

ponenten saae hende ikke førend ved Dørren. 2. Qv: Sv: ney, hun kom alene. 3. Qv: Sv: ikke, saavidt Deponenten veed. 4. Qv: jo hans Kone og Huuskonen Cecilia Casparsdatter saavelsom Tiltalte selv have sagt dette, og hun skal engang have bragt hjem i sit Logis et Faar, som en Soldat skal have slagtet for hende og ligeledes en anden Gang 2 Faar, som ogsaa af en Soldat skal være slagtede; men Deponenten veed ikke mere herom, da han det hele forrige Aar har været ude paa Arbejde paa Gaarden Fjøsanger og kun været hjem/m/e om Søndagene. Det her omforklarede skal være skeet i Slagtertiden forrige Aar. 5te Qv: Sv: ney, men hun har sagt, at hun havde mange, hun handlede med, og der er ofte kom/m/et Bønder til hende i hendes Logis. I øvrigt forklarede han, at Berthe Larsdatter gik ud {Aft} Løverdag Eftermiddag d: 5te December {om Efter} omtrent Kl: 3, sigende til hans Kone, at hun havde et hastigt Ærende; men hun kom ikke hjem førend næste Dags Morgen Kl: 9 da hun havde Faarene med sig. Hun sagde, at have kjøbt Faarene af en Mand, ved Navn Hans, men Gaardens Navn nævnte hun ikke. Hun sagde, at Sælgeren skulde have Skindene tilbage. Han benægtede, at have været vidende om at Faarene vare stjaalne og ligeledes at Berthe Larsdatter lovede ham enten Penge eller Andel i Kjødet eller nogen anden Belønning for at slagte Faarene. Hun bad Deponenten om Formiddagen at slagte Faarene, men han vilde ikke gjøre det førend Højmæssen var forbi. Berthe Larsdatter erindrede ham adskillige Gange om at slagte Creaturerne, da Aftenen ellers kom paa. Deponenten havde ingen Mistanke til Berthe, derfor slagtede han Faarene for aabne Dørre. Hans Søstersøn Hans Erichsen kom at besøge ham, og denne hjalp til at slagte Faarene; ligeledes var en Skoemagerdreng Wiching, for hvem Deponentens Kone vasker, tilstede og behjelpelig i Slagtningen. I øvrigt har Berthe Larsdatter ernæret sig med at væve for Folk, og hun har Væverstoel hjem/m/e i hendes Logis.

Disse Forklaringer bleve oplæste for Deponenten, som vedstod sam/m/e og blev dimitteret.

Derefter fremstod

Peder Hansens Kone Marthe Andersdatter, som angav sig at være 54 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed svarede hun til Actors 1ste Qvæstion: ligesom hendes Mand Peder Hansen; ligeledes til 2den og 3de Qvæstion. 4de Qv: Tiltalte har saaledes som Peder Hansen forklarede 2 Gange tilforn havt Faar hjem/m/e. Deponentinden kjendte ikke den Soldat, som slagtede disse Faar. Den Tiltalte sagde at have kjøbt dem, og det var i Slagtertiden sidste Aar. Deponentinden kjøbte det ene Faar af Berthe Larsdatter for 16 s. Marken. 5te Qv: Sv: Dette sagde Tiltalte ikke. I øvrigt forklarede hun sig ligesom hendes Mand, med den Forandring, at ikke Deponentinden vasker for Skoemagerdrengen Wiching, men at Tiltalte Berthe Larsdatter sendte bud efter Skoemager-

1813: 84

drengen, som skal være hos en Mester, der boer ved Nye-Kirken i Bergen. Deponentens Mand har i hele forrige Aar været ude paa arbejde paa Fjøsanger og ikkun været hjem/m/e om Søndagene. Mere vidste ikke Deponentinden at oplyse. Dimitteret.

2det Vidne Cecilia Casparsdatter, 50 Aar gam/m/el, logerende hos Peder Hansen. Efter Formaning til Sandhed svarede hun til Actors Qvæstioner saaledes: 1ste Qv: Sv: jo. 2. Qv: ney. 3 Qv: Sv: Peder Hansen var hjem/m/e, men om Hans Erichsen var ude, veed Deponentinden ikke, da han er indqvarteret ude i Byen. 4de Qv: igjennem Gaden og ind igjennem Gadedørren. 5te Qv: Sv: om Morgenen henved Kl: 9. 6te Qv: Sv: ingen saavidt

som Deponentinden saae. 7de Qv: Berthe Larsdatter lukkede Faarene ind i en liden Vedbod hos Peder Hansen. 9de Qv: Dette hørte Deponentinden ikke. 10 Qv: jo, men Deponentinden skjønner ikke Værdien. 11te Qv: Sv: ney ikke videre end, at Tiltalte Berthe Larsdatter omtrent ved Michaeli Tider f: A: skal have ladet 2 Faar slagte hjem/m/e i hendes Logis; men Deponentinden saae ikke Faarede, ej heller veed hun hvem der slagtede sam/m/e eller hvorfra Tiltalte har faaet dem. I øvrigt sagde hun at Berthe Larsdatter gik ud Løverdag Eftermiddag d: 5te Dec: omtrent Kl: 3, og at hun sagde at have et hastigt Ærinde. Deponentinden var ikke hjem/m/e d: 6te f: M: medens Faarene slagtedes. Videre vidste hun ikke at oplyse, ej heller veed hun noget om Berthe Larsdatters foregaaende Vandel, Videre end {end} at hun i det halve Aar, hun har logeret hos Peder Hansen har opført sig vel hjem/m/e. Huset og ernæret sig med at væve for Folk. Disse Forklaringer bleve oplæste for Deponentinden, som vedstod sam/m/e og aflagde Lovens Eed til Stadfæstelse derpaa.

Da det allerede var langt over Middag begjerede Actor Anstand til Løverdagen d: 9de d: M: om Formiddagen Kl: 10 som den første ledige Tid til Sagens videre frem/m/e.

Defensorerne Hjort Stuvitz og Heyberg, som fra først af i Dag havde været tilstede, reserverede det fornødne.

Eragtning:

den begjerte Opsættelse bevilges.

Arrestantinden overleveres Laugrettet for at føres tilbage i Arrest.

Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

Aar 1813 d: 9de Januarii om Formiddagen Kl: 10 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Justits Sagen Foged Bøgh, som Actor contra Berthe Larsdatter, m: fl:, og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd som tilforn.

Actor Foged Bøgh mødte og fremstillede Tiltalte Berthe Larsdatter i Retten frie for Baand og Tvang. Han tilkjendegav derhos, at have ladet Thore Steffensen Laxevaag tilsige at møde i Dag for at vurdere det ene

1813: 84b

af de stjaalne Faar, hvilket var ham tilhørende.

Defensor Procurator Hjorth Stuvitz mødte paa egne og Proc: Heybergs Vegne. Tiltalte Peder Hansen var ogsaa nærværende.

For Retten mødte

Thore Stephensen Laxevaag, 30 Aar gam/m/el. Han forklarede, at han hos Zacharias Olsen Nyegaardsvig havde til Foster en voxen Sou, og at denne af Tiltalte Berthe Larsdatter skal være bortstjaalet tilligemed de 4 andre Faar hun stjal fra Zacharias Olsen i f: M: Deponenten har faaet Kroppen og Skindet af bemeldte Sou tilbage. Han vurderede Souen for 16 rd i den Stand den var da den blev stjaalet, og taxerede derhos sit Tab ved \at/ miste Avlen og Ulden for 7 a 8 rd. Dimitteret.

Tiltalte Berthe Larsdatter erklærede, at hun ikke havde noget mod denne Taxt at erindre.

Tiltalte Peder Hansen erklærede ligeledes at han intet havde at erindre ihenseende til de af Zacharias Olsen Nyegaardsvig og Thore Stephensen Laxevaag, paa de stjaalne Faar, satte Taxter.

Derpaa fremstod atter Tiltalte

Berthe Larsdatter, som om hendes foregaaende vita gjorde følgende Forklaring: omtrent i hendes 14de eller 15de Aar døde hendes Forældre, og da kom hun i Tjeneste hos nu afdøde Anders Sandvig, i Ous Præstegjeld, hvor hun forblev i nogle Aar og imidlertid blev

confirmeret i Fuse Kirke. Derefter kom hun hen at styre en liden Huusmands Plads i Bagervaagen, under Florvaag, for Ejeren Edvard Harkens, hvilken Plads hun styrede i nogle Aar. Siden var hun, formedelst Sygelighed, i henved 3 Aar hos hendes Søster i Strudshavn og paa Gaarden Myhr her i Fogderiet, samt tjente i et Aar hos bortrejste Anders Lyngbøe. Efter den Tid har hun tjent hos Madame Gjerchen paa Nordnæs i Bergen nogle Aar, og siden har hun, formedelst hendes svage Helbred, ikke kundet tage Tjeneste, men opholdt sig i Bergen og ernæret sig med at gaae Ærender for Folk og at væve Lærreder. Hun communicerede senest i Strudshavns Kirke afvigte Som/m/er. Videre svarede hun til Actors fremlagte Qvæstioner saaledes til 2de \og 3de/ Qv: hun ledte Smalerne indad mod Solemsvigen, og der tog hun over Vandet til Nyegaard i Baad med en Mand som skulde rejse over og hvilken Mand, hun ikke kjendte. Fra Nyegaard ledte hun Faarene ind til Peder hansens Huus i Bergen. 4de Qv: Sv: ney. 5. Qv: Sv: omtrent Kl: 9 om Morgenen. 6te Qv: dette veed hun ej med Vished, men hun sagde strax til Peder Hansen at hun havde kjøbt nogle Faar og bad ham slagte dem for sig, hvilket han dog ej gjorde førend efter Middag. 7de Qv: Sv: ney. I øvrigt forklarede hun, at hun forlod sit Logis Løverdag Eftermiddag og gik ud i Byen at faae sig noget Mad. Hun blev siden ude og gik Landevejen omkring til Nyegaard, hvor hun af et Fæehuus stjal de omforklarede 5 Faar. Hun havde intet bestemt Forsæt at stjæle, men hun gik Vejen frem uden egentlig at vide hvorfor; det var hendes trængende Forfatning, som indgav hende Tanken at begaae Tyverie. Da de stjaalne Faar bleve slagtede var Soldat Hans Erichsen og Skoemagerdreng Wiching, der er i Lære hos en Mester i Nyekirke-Smuget, tilstede. Den første kom uanmodet for at besøge hendes Vert, men hun havde sendt Bud efter den sidste ved Peder Hansens lille Søn, at han maatte kom/m/e og hjelpe hende at slagte Faar. Hendes Vert spurgte om Morgenen, hvorfra hun havde faaet Faarene, og hun svarede, at hun havde kjøbt dem. Mere

1813: 85

blev ikke talt derom. Hun tilstod, at hun i forrige Aars Slagtertid kjøbte engang 2 Faar af frem/m/ede Bønder i Sandvigen, og en anden Gang eet Faar af nogle frem/m/ede Bønder, som laae ved Triangelen. Disse 3 Faar lod hun slagte i sit Logis og {en} \2/ frem/m/ed Soldat\er/, som hun mødte paa Gaden, slagtede Faarene for hende mod Betaling af 12 s. for hvert Faar. Til at kjøbe det ene af Faarene havde Peder Hansens Kone leveret hende 7 rd, og da Faaret blev kjøbt leverede hun Tiltalte atter 3 rd, hvorefter Peder Hansens Kone beholdt {Skin} Kjødet. Skindene af bemeldte 3 Faar leverede Tiltalte tilbage til Sælgerne, som havde betinget sig sam/m/e, og hun udleverede, efter Aftale, de 2 Skind ved Muren og det 3die i Nordals Gaarden, hvor Bønderne havde sagt at hun skulde treffe dem. Videre Tilstaaelse eller Forklaring var ikke af Tiltalte at erholde.

Actor tilkjendegav at han ved Politiet i Bergen havde ladet Tiltalte Berthe Larsdatters Kister forsegle. Han indleverede nu i Retten 2 Kister, som Tiltalte erklærede at være hende tilhørende og som vare forseglede. Kisterne bleve aabnede og deri fandtes ikke andet end nogle gamle Klæder, Lapper og endeel smaa Æsker, hvilket blev pakket ind i den største Kiste, {og} som blev beseglet med Rettens Seigl.

Actor begjerede Anstand til Fredagen d: 15de d: M: om Formiddagen Kl: 10 for at faae indkaldet de øvrige Personer, som de afgivne Forklaringer give Anledning til at lade afhøre.

Defensor forbeholdt det fornødne.

Eragtning:

den begjerte Anstand bevilges.

Arrestantinden blev Laugrettet overleveret for at føres tilbage i Arrest. Kistene beror til videre i Rettens Forvaring.

Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

Aar 1812!! (1813) d: 13de Januar om Formiddagen Kl: 10 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Justits Sagen Foged Bøgh som Actor contra Ole Bendixen Wangsnæs m: fl:, og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af Laugrettesmændene Lars Blix de Fine og Anfind Olsen.

Actor Foged Bøgh mødte og fremstillede begge de Tiltalte frie for Baand og Tvang, samt fremlagde Præsten Thodes Attest, af 18de f: M: betreffende Antonette Baar Halvorsdatters Fødsel, og ligeledes Continuations Stævning, af 19de f: M: i forkyndt Stand. Han begjerede derhos Attesten oplæst for Antonette og hendes videre Forklaring indhentet, samt Vidnerne paaraabte og afhørte om hvad de vide til Sagens Oplysning. Attesten og Stævningen indtages saaledes lydende: #

Defensor Procurator Heyberg mødte og reserverede det fornødne.

Præsten Thodes foranstaaende Attest blev oplæst for Antonette Halvorsdatter, som erklærede, at hun ej med Vished veed om hun er født i \Wiigs/ Sogn eller i Lyster.

Efter Stævningen mødte Lehnsmand Johannes Fougstad, 56 Aar gam/m/el. Den hos de Tiltalte fundne Gryde, anført i Forhøret under No 7, blev ham foreviist, og han erklærede at den er ham tilhørende samt at den i sidstafvigte September Maaned om Natten er bleven ham frastjaalet ud af hans Ildhuus i Alverstrøm/m/en

1813: 85b

hvor den stod hvælvet paa et Kar.

Tiltalte Ole Bendixsen Wangsnæs tilstod nu, at han en Nat i September Maaned f: A: kom rejsende nordfra til Alverstrøm/m/en, og at han gik ind i Ildhuset sam/m/esteds, hvilket stod aabent, samt at han der stjal bemeldte Gryde. Paa {Grund her} den Tid, han stjal Gryden, laae Antonette i Baaden og sov. Han vedblev at benægte at have stjaalet nogen af de andre hos ham fundne Koster.

Antonette Baar Halvorsdatter erklærede nu at hendes forrige Forklaringer om denne Gryde vare usandfærdige, og at Ole Bendixen Wangsnæs den Tid, de bleve grebne, bad hende sige, at hun ejede Gryden; men hun veed ikke, hvorfra han har faaet Gryden, da han har sagt at have kjøbt den.

Ole Bendixen tilstod at have anmodet Antonette om at sige Gryden hørte hende til, og han nægtede at have sagt hende at den er stjaalet.

Paa Grund af disse Forklaringer blev bemeldte Gryde af Laugrettet taxeret for ?? Rixdaler, hvorefter den blev udleveret til Lehnsmanden Fougstad, som declarerede at den er ham mod hans Vidende og Villie frakom/m/en og at det Ildhuus, hvor af den blev udstjaalen, stod aabent om Natten.

Samtlige i Retten beroende Kister og Gjem/m/er, som hos de Tiltalte bleve fundne, bleve nu i Retten aabnede efterat Forseiglingerne vare befundne at være ubeskadigede. Alle deri værende Koster blev derpaa foreviiste Lehnsmand Fougstad, som ikke vedkjendte sig nogen af sam/m/e; derimod mødte tillige hans Tjenestepige Anna Johnsdatter Solem, 24 Aar gam/m/el, som vedkjendte sig et i den ene Kiste {fundet} liggende blaat og hvidt stribet uldent Forklæde, hvilket hun erklærede, at være, mod hendes Vidende og Villie, bortstjaalet af hendes Husbondes, Lehnsmand Fougstads, Ildhuus den sam/m/e Nat som Gryden.

Tiltalte Ole Wangsnæs tilstod nu, at han stjal fornævnte Forklæde sam/m/e Tid og Sted som forbemeldte Gryde. Antonette Halvorsdatter benægtede, at være{nd} vidende om hvorfra Ole Wangsnæs har {stjaalet} faaet dette Forklæde, eller at han har stjaalet sam/m/e, hvilket Ole Wangsnæs benægtede at have sagt hende.

Bemeldte Forklæde blev af Laugrettet taxeret for 64 Skilling, hvorefter det blev Anna Johnsdatter Solem udleveret. Hun vedkjendte sig ingen af de andre Koster.

Derefter mødte som

10de Vidne Enken Marie Elisabeth Jacobsen, 29 Aar gam/m/el. Hun aflagde Lovens Eed og forklarede, at hun i sidstafvigte Som/m/er saae, at Tiltalte Antonette Halvorsdatter, som var i Huset hos en Kone, navnlig Ragnild Olsdatter Schanche, bar ind til bemeldte Kones Huus en Kiste og et Skrin eller en bom/m/e, men Vidnet saae ikke saa nøje til, at hun kan gjenkjende sam/m/e, og hun veed derfor ikke om det var nogen af de nu tilstedeværende Kister. Mere vidste hun ikke til

1813: 86

Oplysning, og det er hende ikke bekjendt at Antonette tilforn har stjaalet eller hælet med Tyve. Dimitteret.

11te Vidne Johannes Gullachsen Næsse, 37 Aar gam/m/el. Den hos Tiltalte fundne Brevtaske blev ham foreviist og han erklærede at have kjøbt sam/m/e hos 9de Vidne, samt at hans Kone Pauline Næsse skal have solgt den til nærværende Ole Wangsnæs i afvigte Høst, en Dag da Tiltalte kom ind til Vidnet og drak sig en Drone. Han veed ellers intet til Sagens Oplysning og vedkjender sig ingen af de tilstedeværende Koster. Hans Kone Pauline Næsse ligger syg og kan ikke møde. Hans Forklaring blev ham forelæst og han vedstod sam/m/e, bekræftende den med Lovens Eed. Dimitteret.

I Tiltaltes, Antonettes, Kiste blev fundet et Pass fra Bergen til Kjøbenhavn, dateret 21de April 1803 og lydende paa Maria Antonette Jørgens, ligeledes et Pass fra Altona til Bergen, dateret 1ste Maij 1806 og lydende paa sam/m/e Navn, og endvidere et Skudsmaal af 20de April 1803 fra Christian Pedersen, i Bergen, til Tjenestepigen Maria Antonette Jürgens. I Anledning heraf erklærede Tiltalte, at disse Documenter vare hende angaaende, og at hun, efter sam/m/e, er rejst til Kjøbenhavn 1803, og at hun tjente sam/m/esteds i eet Aar og siden rejste til Altona, hvor hun tjente hos en Kjøbmand Bøhre i 2 Aar. Derefter drog hun tilbage til Bergen. Hun vedblev at paastaae at hendes rette Navn er Antonette Baar Halvorsdatter, men sagde at hun har ladet sig kalde saaledes som det i Passene og Skudsmaalet er opgivet, uden at hun vidste at opgive nogen Grund dertil, erklærede i øvrigt, at hun ikke troede saadant at være utilladeligt, eller at det var gjort i nogen ond eller bedragelig Hensigt. Hos den Christian Pedersen, som har udstedt Skudsmaalet, tjente Tiltalte i 3 ½ (2 ½?) Aar. Han er nu død, men han var Styrmand og boede paa Engen i Bergen. Bemeldte 3 Documenter vedhæftes Acten.

Actor begjerede Anstand til Mandagen d: 18de d: M: om Formiddagen Kl: 10 for til den Tid at faae Vidnet Pauline Næsse indstævnt paa nye.

Eragtning:

den begjerte Anstand bevilges.

Arrestanterne bleve Laugrettet overleverede for at føres tilbage i Arrest. Kosterne beroe til videre i Rettens Bevaring.

Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

Aar 1813 d: 15de Januar om Formiddagen Kl: 10 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Justits Sagen Foged Bøgh som Actor contra Berthe Larsdatter, og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie i Overværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd som i sidste Møde vare tilstede.

Actor Foged Bøgh mødte og fremstillede den Tiltalte Berthe Larsdatter frie for Baand og Tvang. Tiltalte Peder Hansen var i sin Friehed tilstede.

Actor fremlagde Continuations Stævning, af 9de d: M:, til i Dag lovlig forkyndt, hvorefter han bad de Indstævnte paaraabte

1813: 86b

og afhørte om hvad de veed til Sagens Oplysning. Bemeldte Stævning indtages her saaledes lydende: #

Defensorerne Hjorth Stuvitz og Heyberg mødte og reserverede det fornødne.

Efter Stævningen mødte som

3die Vidne Madame Sophie Gerchen, som angav sig at være 41 Aar gam/m/el og forklarede, at Tiltalte Berthe Larsdatter har tjent hos hende i 1 ½ Aar og kom ud af denne Tjeneste ved Paaske-Tid 1812. I denne Tjeneste forholdt hun sig troe og skikkelig og Vidnet veed ikke at hun tilforn har stjaalet. I øvrigt sagde Vidnet, at Tiltalte hos Vidnet havde faaet 2 rd til at give i Haandpenge paa Faar, som hun havde lovet at kjøbe for Vidnet, og at Tiltalte i sidstafvigte Høst kjøbte 4 Faar for Vidnet, hvilke Vidnet betalte med 8 rd pr: Stykke foruden Haandpengene og 7 Mark Gryn, som Tiltalte modtog eet Aar i forvejen for at give til de Bønder, hos hvem hun havde bestilt Faarene. Skindene bleve, efter accord, udleverede til Tiltalte, som sagde at Sælgerne skulde have sam/m/e tilbage.

Tiltalte tilstod, at hun, saaledes som 3de Vidne har forklaret, har bestilt 4 Faar for henved 2 Aar siden og givet til Haandpenge derpaa 2 rd og 7 Mark Gryn. Hun kjendte ikke Bønderne, hos hvem hun bestilte Faarene men hun traf dem sidstleden Høst i Holmen ved Sandvigen, og der leverede de hende Faarene, imod Betaling af 8 rd pr: Stykke foruden {Skinene} \Haandpengene/ og imod at de fik Skindene tilbage. Hun vidste heller ikke at opgive fra hvilken Gaard eller hvilket District Bønderne vare; men fra deres Klædedragt at slutte vare de fra Søndfjord.

3die Vidne erklærede, at hun ikke saae eller talte med de Bønder, som havde solgt de bemeldte 4 Faar, men at Tiltalte bragte Faarene og siden efter modtog Skindene tilbage tilligemed Pengene. Vidnet aflagde derpaa Lovens Eed til Bekræftelse paa hendes Forklaring. Dimitteret.

4de Vidne Lars Knudsen Solemslien, som angav sig at være 37 Aar gam/m/el. Han forklarede, at han den af 1ste Vidne opgivne Tid blev anmodet af den Bestjaalne at følge ham over til Nyegaard og Videre for at søge efter de ham frastjaalne Faar; hvilket han gjorde. I øvrigt forklarede han sig ligesom 1ste Vidne ihenseende til 1ste Qvæstion. Videre svarede han til Actors fremlagte 2den Qvæstion: Vidnet har vel seet alle den Bestjaalnes Faar tilforn, men han kan ikke bestemt huske eller kjende dem som siden bleve stjaalne. 3de Qv: Sv: Vidnet anseer sam/m/e at være værd mellem 80 og 100 rd. Endvidere forklarede han, at have hørt at Tiltalte sam/m/e Nat, hun stjal Faarene, ogsaa skal i Laxevaag have stjaalet endeel Liinklæder, der laae ude paa Marken for at bleges. Klæderne vare paa bleeg hos en Kone, hvis Mand hedder Lars og boer i Laxevaag. Videre vidste han ikke til Oplysning. Hans Forklaringer

1813: 87

bleve ham forelæste, han vedstod sam/m/e, bekræftede dem med Lovens Eed og blev dimitteret.

I Anledning heraf tilstod Tiltalte, at hun om Morgenen da hun ledte de stjaalne Faar over Laxevaags Markerne stjal nogle Stykker Liinklæder, der hængte i Buskene sam/m/esteds for at bleges. Hun veed ikke hvormange Stykker eller hvad Slags Klæder det var, men hun troer det var 5 Stykker, og blant disse var en Særk. Disse Klæder bar hun hjem i en Pose, som hun havde taget med da hun gik hjem/m/enfra for at faae sig Meel i. Hun gjemte Klæderne paa

Loftet i hendis Logis. Dagen efter at Tiltalte var arresteret kom der en Kone til hende i Arresten og spurgte, om disse Klæder. Tiltalte viiste hende hjem i sit Logis, uden at hun tilstod at have stjaalet Klæderne. Siden har Tiltalte hørt, at Klæderne skal være fundne i Huset hos Peder Hansen og udleverede til bemeldte Kone, hvis Navn er Tiltalte ubekjendt.

Tiltalte Peder Hansen forklarede, at hans Kone har fortalt ham, at en Kone fra Laxevaag har været hos hende efterat Berthe Larsdatter var arresteret og efterspurgt endeel hende frastjaalne Klæder, samt at de have søgt efter disse Klæder og fundet sam/m/e oppe paa Loftet, hvorefter bemeldte frem/m/ede Kone skal have faaet Klæderne udleverede. Han saae ikke, at Berthe Larsdatter bragte Klæder med sig da hun kom hjem Søndags Morgen med Faarene, og han veed i øvrigt ikke mere om dette Tyverie.

Derpaa mødte

Skoemagerdreng Wiching Knudsen, som angav sig at være 22 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede han, at Tiltalte Berthe Larsdatter den Søndag, hun blev arresteret, om Formiddagen sendte Bud ud til Deponenten, at han skulde kom/m/e ind til hende. Deponenten gik derind, da han nyelig tilforn havde forsaalet et Par Skoe for Tiltalte og endnu ikke faaet Penge derfor. Saasnart han kom derind bad Berthe Larsdatter ham hjelpe sig at slagte endeel Faar, hun havde kjøbt. Deponenten, Peder Hansen og en Soldat slagtede Faarene; hvis Antal var 5. Da de 2 Faar vare flaaede kom Politiet og nogle Bønder, som angav sig at eje Faarene, hvorefter Berthe Larsdatter tilstod Tyveriet og blev arresteret. Deponenten benægtede at have havt ringeste Formodning om at Faarene vare stjaalne; ligesaa benægtede han at have betinget sig Betaling for at hjelpe til at slagte sam/m/e. Berthe Larsdatters foregaaende Forhold er i øvrigt Deponenten ubekjendt. Det Bud, som Tiltalte sendte til Deponenten, blev frembragt af Peder Hansens Søn, der er et lidet Barn. Denne Forklaring blev oplæst for Deponenten, som vedstod sam/m/e og blev dimitteret.

Actor begjerede Anstand til Torsdagen d: 21de d: M: om

1813: 87b

Formiddagen Kl: 10 for at udvirke Amtets Continuations Ordre at tiltale Berthe Larsdatter for det i Dag af hende tilstaaede nye Tyverie og at tilvejebringe nærmere Oplysninger derom.

Eragtning:

den begjerte Anstand bevilges.

Arrestantenden!! blev Laugrettet leveret for at føres tilbage i Arrest.

Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

Aar 1813 d: 16de Januarii om Formiddagen Kl: 10 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen det fra d: 4de s: M: udsatte Forhør, betreffende endeel bortstjaalne Faar, Michel Andersen, m: fl:, tilhørende, og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2 sam/m/e Laugrettesmænd som i sidste Møde.

Klagerne mødte.

Anklagede Anders Zachariassen Fantoft blev paaraabt, men mødte ikke.

Dernæst fremstod som

17de Deponentinde Anna Arnesdatter Todtland, 17 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede hun, at der ved Michaeli Tider 1812 gik \2/ frem/m/ede Faar i Sandals Udmark. Deponentinden, som den Tid tjente hos Ole Olsen Sandal, kom en Aften kort før Michaeli hjem til Sandal med hendes Husbondes Faar. De 2 frem/m/ede Faar fulgte med. Anders Zachariassen Fantoft og hans Kone kom til Sandal, og de tog bort med sig det ene af bemeldte frem/m/ede Faar, hvilket havde Toftemærke i det højre Øre og et skraae Snit bag i det venstre Øre. Konen paastod at dette Faar ikke hørte dem til, men Anders {Zachariassen}

\Chrispinussen/ sagde, at det var hans Faar. Det andet af bemeldte frem/m/ede Faar, hvilket havde sam/m/e Mærke og tillige en liden saa kaldet Bjore /: et triangulair Indsnit :/ i højre Øre, blev siden efter hentet af Michel Andersen Houge, der sagde at sam/m/e tilhørte {hans Søn} ham selv. I øvrigt vidste hun ikke noget til Sagens Oplysning. Denne Forklaring blev oplæst for Deponentinden, som vedstod dens Rigtighed og blev dimitteret.

Klagerne fremlagde nu en Seddel, som de sagde at have faaet hos Consumtions Betjenten ved Porten i Bergen, og hvilken Seddel viste, at Anklagede d: 15de Julii og 29de Sept: 1812 har indført slagtede Faar til Bergen. Bemeldte Seddel indtages her saaledes lydende: #

I Anledning af 17de Deponentindes Forklaring bliver det nødvendigt til Examination at indkalde Anklagedes Kone. Forhøret udsættes derfor til Tiirsdagen d: 19de d: M: om Formiddagen Kl: 10.

Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

Aar 1813 d: 18de Januar om Formiddagen Kl: 10 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Justits Sagen Foged Bøgh, som Actor contra Ole Bendixen Wangsnæs, m: fl:, og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af Laugrettesmændene Lars Blix de Fine og Anfind Olsen.

Actor Foged Bøgh mødte og fremstillede de Tiltalte i Retten uden Baand og Tvang, samt fremlagde Continuations Stævning, af 15de dennes, til Vidnet Pauline Næsse.

1813: 88

Stævningen indtages saaledes lydende: #

Defensor Procurator Heyberg mødte og forbeholdt det fornødne.

Vidnet Pauline Næsse blev paaraabt, men mødte ikke.

Laugrettet tilkjendegav, at hun var syg og sengeliggende.

Actor forlangte Sagen udsat til Mandagen d: 25de Januarii 1813 om Formiddagen Kl: 10.

Eragtning:

den begjerte Anstand bevilges.

Arrestanterne bleve Laugrettet overleverede for at føres tilbage i Arrest.

Sam/m/e Dag og Sted om Formiddagen Kl: 11 continuerede Politie Sagen Foged Bøgh som Actor, contra Kobbersmedmester Hagelsteen, i Overværelse af de sam/m/e Personer.

Actor mødte og declarerede, at han endnu ikke havde modtaget det Forhør, som ved Bergens Byething skal optages til Sagens Oplysning; han begjerede der for Anstand til Mandagen d: 25de Januar 1813 om Formiddagen Kl: 11.

Klageren Iver Larsen mødte.

Tiltalte blev paaraabt, men mødte ikke.

[Eragtning:]

Den forlangte Anstand blev af Dom/m/eren bevilget.

Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

Aar 1813 d: 19de Januarii om Formiddagen Kl: 10 continuerede det fra d: 16de s: M: udsatte Forhør, betreffende endeel bortstjaalne Faar, Michel Andersen, m: fl:, tilhørende, og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd som tilforn.

\Anklagede mødte/

Til i Dag var af Dom/m/eren udstedt Indkaldelse, saaledes lydende: #
Da Forkyndelses Paategningen udviser, at Anklagedes Kone ligger i Barsel-Seng, og det altsaa kan vare længe inden hun kan møde i Retten, saa sluttes Forhøret, for ikke at forsinke Sagen, da hendes Forklaring nærmere kan blive indhentet dersom Action anlægges.
Forhøret skal det hastigste skee kan blive beskrevet og Amtet tilsendt.

Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

Aar 1813 d: 21de Januarii om Formiddagen Kl: 10 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Justits Sagen Foged Bøgh, som Actor, contra Berthe Larsdatter, og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie, i Overværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd som tilforn.
Actor mødte og fremstillede den Tiltalte \Berthe Larsdatter/ løs og ledig i Retten.
Defensor Procurator Heyberg mødte, paa egne og den anden Defensors, Procurator Hjorth Stuvitzs, Vegne.
Actor fremlagde Amtets Continuations Ordre, af 16de d: M:, om at tiltale Berthe Larsdatter for de flere af hende begaaede Tyverier, samt Continuations Stævning, af 18de Januarii sidstleden i denne Anledning. Bemeldte Ordre og Stævning indtages saalydende: #
Ifølge foranstaaende Stævning mødte {Konen}
Anna Nielsdatter Laxevaag, Tøm/m/ermand Lars Olsens Kone, som angav sig at være 49 Aar gam/m/el. Hun forklarede, at hun en Søndags Nat omtrent 14 Dage før Juul sidstleden havde endeel Klæder, der vare hende anbetroede til Vaskning, hængende i Buske paa Laxevaags

1813: 88b

Mark for at bleges, og at hun om Morgenen efter savnede 2 Drejels Servietter, en fiin Lærreds Skjorte og 2 Lærreds Særke. Da Deponentinden hørte at Tiltalte Berthe Larsdatter sam/m/e Nat havde passeret over Laxevaags Mark med endeel stjaalne Faar og var bleven arresteret, formodede hun at bemeldte Berthe ogsaa havde stjaalet Klæderne, hvorfor Deponentinden gik hen til Arresten, fik Tiltalte i Tale og spurgte derom. Tiltalte benægtede Tyveriet, men Deponentinden gik hjem i Tiltaltes Logis og spurgte om Klæderne. Peder Hansens Kone sagde strax til Deponentinden, at der paa Loftet laae endeel Klæder, som Berthe Larsdatter havde efterladt sig og som derpaa bleve Deponentinden foreviiste. Deponentinden gjenkjendte strax Klæderne, som vare de foranførte bortkomne 5 Stykker, hvilke bleve Deponentinden udleverede. Foruden de bemeldte 5 Stk: stjaalne Klæder hængte der mange andre Klæder {sam/m/steds} \i buskene paa Laxevaags Mark/, hvilke ikke af Tyven bleve borttagne. Deponentinden fremviste nu i Retten forbemeldte tilbageleverede Koster.
Tiltalte Berthe Larsdatter erklærede, at hun ikke vidste andet end at de nu fremviiste 5 Stk: Liinklæder vare de, som hun stjal som omforklaret i Laxevaag.
Laugrettet taxerede bemeldte Klæder saaledes: 2 Drejels Servietter 3 rd Stykket: en fiin Lærreds Skjorte 14 rd: 2 Lærreds Særke 10 rd Stykket.
Derefter mødte
Peder Hansens Kone Marthe Andersdatter, afhørt i Sagen d: 6te d: M: Hun forklarede, at hun nogle Dage efterat Berthe Larsdatter var bleven arresteret, bemærkede, at der paa Loftet hos hende laae i en Pose de nu i Retten foreviiste 5 Stk: Liinklæder. Deponentinden, som formodede at Klæderne, der endnu vare vaade, maatte være stjaalne af Berthe Larsdatter, hængte Klæderne op for at tørre dem og siden at bringe dem her i Retten naar Sagen kom for. Imidlertid kom den nu tilstedeværende Kone Anna Nielsdatter Laxevaag og spurgte efter Klæderne, som strax bleve hende foreviiste og, da hun vedkjendte sig sam/m/e, tillige

udleverede. Hun tilstod i øvrigt, at Klæderne vare udleverede den Tid Deponentinden sidste Gang gjorde Forklaring i denne Sag, men at Deponentinden glemte at gjøre Forklaring herom. Endelig benægtede hun at hun vidste noget om bemeldte Klæder forinden hun, som meldt, fandt dem paa Loftet. Dimitteret.

Den Bestjaalne Anna Nielsdatter Laxevaag erklærede dernæst, at fornævnte 5 Stk: Liinklæder ere hende frakomne imod hendes Vidende og Villie, hvorefter Klæderne {atter} bleve hende tilbageleverede. I øvrigt erklærede Deponentinden, at Tiltalte Berthe Larsdatter for henved 20 Aar siden skal have begaaet Tyverie i Fuse Sogn og Ous Præstegjeld, samt at hun derfor skal være bleve straffet. Det bemeldte Tyverie blev begaaet paa en Gaard Høysæter kaldet. Mere vidste hun ikke at oplyse. Dimitteret.

Tiltalte Berthe Larsdatter tilstod, at hun for Utroeskab i at udlaane \noget af/ hendes Husbondes, Niels Høysæters, Gods, for henved 20 Aar siden, er bleven straffet med et Aars Arbejde i Bergens Tugthuus, hvilken Straf hun har udstaaet.

Actor fremlagde Sognepræst Arentzs Attest af ?de d: M: om Tiltaltes Daab, samt Præsten Hyssings Attest,

1813: 89

af sam/m/e Dato, om Berthe Larsdatters Vandel. Bemeldte 2de Attester indtages her saaledes lydende: #

Disse Attester bleve oplæste for Tiltalte, som tilstod at sam/m/e vare hende angaaende og erklærede, at hun intet derved havde at erindre.

Actor begjerede Anstand til Mandagen d: 25de d: M: om Formiddagen Kl: 11 ½ for at faae atter indstævnt Edvard Harkens og at frem/m/e det videre fornødne.

Defensor forbeholdt det fornødne.

Eragtning:

den forlangte Anstand bevilges.

Arrestantinden blev Laugrettet overantvordet for at føres tilbage i Arrest.

Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

Aar 1813 d: 25de Januar om Formiddagen Kl: 10 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Justits Sagen Foged Bøgh som Actor contra Ole Bendixsen Wangsnæs, m: fl:, og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd som i sidste Møde.

Actor mødte og fremstillede begge de Tiltalte løse og ledige i Retten, samt tilkjendegav, at han havde ladet Pauline Næsse atter tilsige at møde til i Dag.

For Defensor mødte procurator Hjorth Stuvitz, som reserverede det fornødne.

Vidnet Pauline Næsse blev paaraabt, men mødte ikke.

Laugrettet tilkjendegav, at have mundtligen varslet hende at møde til i Dag, men at hun ligger meget syg.

Actor begjerede at Retten vilde opnævne 2de eedsvorne Laugrettesmænd til at modtage Pauline Næsses edelige Forklaring over de af ham fremlagte Qvæstioner til hende, af hvilke han til den Ende begjerede bekræftet Udskrivt saavelsom af 9de og 11te Vidnes Vidnesbyrd. Ligeledes bad han sig den i Retten fremlagte Brevtaske udleveret til Foreviisning for Pauline Næsse. Og for at faae dette udført begjerede han Sagen udsat til Mandagen d: 1ste Febr: 1813 om Formiddagen Kl: 10.

Eragtning

De forlangte Udskrivter skulle blive Actor meddeelte, og Laugrettesmændene Lars Blix de Fine samt Anfind Olsen opnævnes herved til at indfinde sig hos Vidnet Pauline Næsse,

forelæse hende Actors Qvæstioner og modtage hendes Svar edeligen derpaa. Actor paalægges at foranstalte de Tiltalte sisterede for Vidnet i det hendes Svar forlanges. Brevtasken udleveres Actor.
Den forlangte Udsættelse bevilges. De Tiltalte bleve Laugrettet overleverede for at føres tilbage i Arrest.

Sam/m/e Dag og Sted om Formiddagen Kl: 11 continuerede Politie Sagen Foged Bøgh, som Actor, contra Kobbersmedmester Hagelsteen i Overværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd
Actor mødte og erklærede, at han endnu ikke havde modtaget det forhen omhandlede Forhør i Sagen, af hvilken Aarsag han begjerede Udsættelse til Mandagen d: 1ste Febr: 1813 om Formiddagen Kl: 10 ½.
Tiltalte blev paaraabt, men mødte ikke.

Eragtning:

Den begjerte Udsættelse bevilges.

Sam/m/e Dag og Sted om Formiddagen Kl: 11 ½ continuerede Justits Sagen Foged Bøgh, som Actor, contra Berthe

1813: 89b

Larsdatter, i Overværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd som tilforn.
Actor Foged Bøgh mødte og fremstillede den Tiltalte \Berthe Larsdatter/ frie for Baand og Tvang samt fremlagde Continuations Stævning, af 21de Januar 1813, i forkyndt Stand, hvorefter han begjerede Vidnet Edvard Harkens paaraabt og afhørt om hvad han veed ang: Tiltaltes foregaaende Vandel. Stævningen indtages saal: #
Derpaa fremstod som
5te Vidne Edvard Harkenz, Ejer af Florvaag, 50 Aar gam/m/el. Han forklarede, at Tiltalte for 4 Aar siden havde forpagtet en ham tilhørende Plads Bagervaagen kaldet, under Florvaag. I den \Tid/ af 2 Aar, hun var sam/m/esteds, malkede hun ofte {ude paa Marken saavelsom} inde i Fæehuset Deponentens Geeder, og den Tid, hun forlod Pladsen tog hun bort med sig af Deponentens hende overleverede Besætning en halvaargam/m/el Stud, hvilken Deponenten siden ikke har faaet tilbage eller veed hvor er afbleven. Den Tiltalte Berthe Larsdatters foregaaende Vandel er Deponenten uvidende saavelsom om hun senere har begaaet Forbrydelser.
Tiltalte Berthe Larsdatter tilstod at hun malkede Gederne for 5te Vidne, men efter hans og Kones Anmodning og at hun stedse leverede dem Melken, da hun melkede dem som Tjener hos Harkens. Ligeledes tilstod \hun/ at hun bortførte en Studekalv førend hun rejste fra Bagervaagen, men denne var hende ikke overleveret, hvorimod {hun} den var avlet af Pladsens Creature i den Tid, hun styrede Pladsen for aarlig Afgivt, og altsaa tilhørte hende.
Harkenz tilstod at den omhandlede Studekalv var avlet af de Køer, som vare overladt den Tiltalte mod aarlig Afgivt, men at Tiltalte ikke betalte Afgivten. Ligesaa forklarede han, at Tiltalte var betroed at malke hans Geder, og \at/ han ej kan overbevise hende om at have beholdt Melken, men at han har hende mistænkt derfor. Dimitteret.
Actor begjerede Anstand til Mandagen d: 15de Febr: 1813 om Formiddagen Kl: 10, for da at kunne fremlægge den over Tiltalte Berthe Larsdatter afsagte Tyvsdom, hvorom han Dags Dato har tilskrevet Sorenskriver Hansen i Sundhorlehn.
Defensor Procurator Hjorth Stuvitz mødte paa egne og Procurator Heybergs Vegne, og reserverede det fornødne.

Eragtning:

den begjerte Anstand bevilges.

Arrestantinden blev Laugrettet udleveret for at føres tilbage i Arrest.

Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

Politie Sag.

Aar 1813 d: 30te Januarii om Formiddagen Kl: 9 blev en Politie-Ret sat i Sorenskriverens Boepæl i Bergen og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie i Overværelse af de tvende eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen, for at behandle en af Fogeden, paa Embeds Vegne, {anlagte} \paastævnte/ Sag mod Hans Olsen Wedefjeld, m: fl:, betreffende at de have nægtet at give Qvarteer og Kost til 4 Soldater hver, m: v:

Foged Bøgh mødte og fremlagde 1. Stævning, af 6te d: M:, i lovlig forkyndt Stand. 2. Amtets Ordre, af 21de f: M:, og 3. Lehnsmand Fjeldsendes Anmeldelse af 22de Aug: 1812.

Actor begjerede de Indstævnte paaraabte og Lehnsmandens Anmeldelse dem forelæst. De bemeldte 3 Documenter indtages her

1813: 90

saaledes lydende: #

De Indstævnte mødte personlig.

Hans Olsen Wedefjeld erklærede, at han ikke selv kunde møde den Tid, han var tilsagt, da han var syg, men at han sendte sin Tjenestepige med Mad, hvilken hun sagde, at de bestemte Soldater modtog.

De øvrige 3 Indstævnte, for hvem Stævningen, Amtets Ordre og Lehnsmandens Anmeldelse blev oplæst, erklærede, at de vare tilsagte til den af Lehnsmanden opgivne Tid, men at de, formedelst Sygdom og Skrøbelighed, ikke kunde møde, og de tilstode, at de ikke sendte nogen for sig med Kosten.

Actor, som fra Lehnsmanden var bleven underrettet om, at hvad Hans Olsen Weddefjeld har anført, forholder sig rigtigt, frafaldt Tiltale mod denne, men paastod derimod enhver af de øvrige Tiltalte tilpligtede at bøde hver til Præstegjeldets Fattigcasse 10 rd og desuden een for alle og alle for een at betale Søgsmaalets Omkostninger, og saaledes indlod han Sagen til Dom.

De Tiltalte Jacob Grimstad og Niels Hundven erklærede, at de ikke havde Kost i Huset den Tid de vare tilsagte at møde. De indlode derhos Sagen.

Eragtning:

Denne Sag optages til Dom.

Lars Blix de Fine Anfin Olsen

Aar 1813 d: 1ste Februar om Formiddagen Kl: 10 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Justits Sagen Foged Bøgh, som Actor, contra Ole Bendixsen Wangsnæs og Antonette Baar Halvorsdatter, og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd som sidste Gang.

Actor mødte og fremstillede begge de Tiltalte uden Baand og Fængsel samt fremlagde de 2de ham sidste Retsdag meddeelte Udskrivter, af hvilke den ene nu viser, at de opnævnte Laugrettesmænd have indhentet Pauline Næsses Vidnesbyrd. Udskrivterne, med Paategning indtages saalydende: # Actor tilbageleverede derhos den ham udlaante Brevtaske.

For Defensor Procurator {Hjorth} Heyberg mødte Procurator Hjorth Stuvitz, som forbeholdt det fornødne.

Foranstaaende Qvæstioner og Vidnet Pauline Næsses Svar bleve oplæste for de Tiltalte, som ikke havde noget derved at erindre.

Efter Actors Forlangende blev Laugrettets Skjøn fordret betreffende Tiltaltes, Antonette Baar Halvorsdatters Alder, og Laugrettet skjønnede, at det med Vished kan {skjønnes} sees af hendes udvortes, at hun er langt over Lavalder.

Actor begjerede Sagen udsat til Mandagen d: 15de d: M: om Formiddagen Kl: 10 ½ for at slutte sam/m/e, da han i Forretninger imidlertid maatte rejse ud paa Landet.

Eragtning:

den begjerte Anstand bevilges.

Arrestanterne bleve Laugrettet leverede for at føres tilbage i Arrest.

Sam/m/e Dag og Sted om Formiddagen Kl: 10 ½ continuerede Politie Sagen Foged Bøgh som Actor contra Kobbersmedmester Hagelsteen, i Overværelse

1813: 90b

af de sam/m/e Personer.

Actor Foged Bøgh mødte og forlangte Anstand til Mandagen d: 8de d: M: om Form: Kl: 10, da han endnu ikke havde modtaget det forhen omhandlede Forhør i Sagen.

Tiltalte blev paaraabt, men mødte ikke.

Eragtning:

den begjerte Anstand bevilges.

Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

Maaneds Thing i Bergen

Aar 1813 d: 3die Februar blev Maanedsthing holdt i Sorenskriverens Boepæl i Bergen og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie i Overværelse af de 4 eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine, Anfind Olsen[, Ole Rasmussen og Jørgen Ellingsen.]

Hvor da først blev publiceret følgende Kongl: Anordninger:

1. Placat, af 5te December 1812, ang: Omgangsmaaden med Hittegods, som findes paa Landet.
2. Placat, af 7de December 1812, som bestem/m/er Coursen af dansk Courant mod Toldspecies for 1ste Qvartal 1813.
3. Placat, af 8de December 1812, ang: at Actorer og Dom/m/ere i Justits Sager skulle have Pengeskyds.
4. Placat, af 12te December 1812, om at Repræsentativer paa Slesvig Holstensk Courant kunne erlægges for Toldafgivter i Kongerigerne.
5. Forordning, dat: 22de Decbr: 1812 om Friebatailloners Organisation i den norske Armees første Divisons!! District.
6. Placat, dat: 29de Dec: 1812, ang: Forhøjelse i de for Kongl: Søepasse erlæggende Gebyrer.
7. Placat, af 29de Dec: 1812, ang: Fiskerfartøjers Maalebreves Paategning ved Toldstederne, at ikkun det halve af 10 Pct: Afgivten deraf er erlagt.
8. Placat, af 29de Desbr: 1812, om at ethvert Fartøy over 5 Læsters Drægtighed skal forsynes med Kongl: Søepass.

9. Placat, af 5te Januar 1813, hvorved Placaten af 29de October 1812, om Qvarteer Penge, udvides til ogsaa at gjelde for Norge.

10. Forordning, af 5te Januar 1813, om Forandring i Pengevæsenet for Danmark, Norge og Hertugdøm/m/ene.

11. Placat, af 5te Januar 1813, angaaende den fremtidige Udbetaling af Gager, Pensioner etc:

Gam/m/el Sag:

Elling Ellingsen contra Christopher Christophersen Ask, fra Fol: 76.

For {Indstævnte} \Citanten/ mødte Procurator Lassen, som fremlagde Indlæg, af Dags Dato, og saaledes atter indlod Sagen til Dom. Indlæget indtages saaledes lydende: #

Toldprocureur Rogge mødte og henholdt sig til sin udførte Procedure og Paastand, hvornæst han atter indlod Sagen under Benægtelse af alt ubevisligt, anført i Vederpartens Indlæg.

Eragtning:

denne Sag optages til Dom.

Gam/m/el Sag.

Capitain J: Fr: Cappe contra Mons Olsen Bjelkerøen, fra Fol: 74.

For Citanten mødte Procurator Lassen som fremlagde Indlæg af Dags Dato, med de deri paaberaabte Copier, hvis Originaler han anviiste til Rettens Conference, og saaledes indlod han Sagen til Dom. Indlæget og Copierne indtages her saaledes lydende: #

Indstævnte Mons Olsen mødte. Indlæget blev oplæst for ham; han benægtede alt ubeviist deri anført. I øvrigt erklærede han, at han fra først af har opryddet Pladsen

Grønnevigen, og at han desaarsag troer sig berettiget at beholde sam/m/e paa sin og Hustrues Livstid. Han paastod derfor Friefindelse og indlod Sagen til Dom.

Procurator Lassen modsagde, at Citanten havde indgaaet nogen Rydnings Contract, og de muelige Forbedringer, Indstævnte havde gjort, vare ikke andre, end de, han var pligtig at gjøre i Betragtning af den ringe Afgivt, han svarede.

Eragtning:

Denne Sag optages til Dom.

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Thinget opsat til den følgende Dag.

Christie

Lars Blix de Fine	Anfin Olsen
Ole Rasmussen	Jørgen Ellingsen

Den følgende Dag continuerede Maanedsthinget i Sorenskriverens Boepæl i Bergen i Overværelse af de samme Personer som i Gaar.

Hvorda blev publiceret følgende Documenter:

1. Aflyst Obligation fra Peder Larssen Holm til Jan Blummendal, stor 60 rd, mod 1ste Prioritet i et Vaanhuus i 1ste Rode No 46 i store Sandvigen, dat: 14 Octbr: 1796, qvitteret 23 Junii 1812.

2. Aflyst Obligation fra Kjøbmand Christopher Pritzier Heiberg til Madame Clerche sal: J: B: (R:?) Frøchens for 999 rd, mod Pant i et Partie Pakboder No 19 i store Sandvigen, dateret 21 Januar 1811 og qv: 13 Januar 1813.

3. Aflyst Obligation fra Friderich Meyer og Henrich Meyer til Myndlingen Elisabeth Cappe for 2000 rd, mod Pant i deres ejende Gaard i store Sandvigen under No 12, dateret 11te Julii 1808, efter Qvittering af 22 Januar 1813.

4. Aflyst Obligation fra Alberth H: Krohn til Agent Wollert D: Krohn for 6000 rd, mod Pant i Gaarden Lunggaarden No 136 i Schjolds Skibrede, dateret 30 Decembr: 1806 og qvitteret 31 Decbr: 1812.

5. Aflyst Obligation fra Kjøbmand Peter Koren til Kjøbmand Christian Børs for 1600 rd, mod Pant i et Partie Pakboder No 30 i store Sandvigen, dateret 5 Junii 1809 og qvitteret 21 Decbr: 1812.

6. Obligation fra Claus Severin Nicolle til hans Fader Philip Christian Nicolle for 3000 rd, imod Pant i Gaarden Mellingen No 79 i Radøe Skibrede, dateret 16 Novbr: 1812.

7. Bøxelseddel fra Peter Lexau senior til Kjøbmand Andreas Svendsen paa et Stykke Mark under Gaarden Laxevaag i Schjolds Skibrede, dateret 3 Novbr: 1812.

8. Aflyst Obligation fra Johannes Larssen Todtland til hans Brødre Ole Larssen og Lars Larssen Todtland, stor 138 rd, mod Pant i Gaarden Todtland, No 54 i Alenfit Skibrede, dateret 23 Feb: 1808 og qvitteret 31te Octbr: 1812.

9. Obligation fra Johannes Larssen Todtland til Ole Johannessen Næsse for 200 rd, mod Pant i Gaarden Todtland No 54 i Alenfit Skibrede, dateret 30 Octbr: 1812.

10. Aflyst \paa/ Obligation fra Berge Johannessen Tarlebøe til Ole Zacariassen Kobbeltvedt, stor 398 rd, mod Pant i Gaarden Tarlebøe No 130 i Schjolds Skibrede, dat: 29 April 1795 og qvitteret 2den Februar 1813 for resterende 348 rd.

11. Obligation fra Niels Johannessen til Jacob Pedersen Agotnæs for 100 rd, mod Pant i et Vaanhuus No 36 i 2den Rode i Store Sandvigen, dateret 29 Decbr: 1812.

12. Aflyst \paa/ Obligation fra Johannes Amundsen Mjøs til Lehnsmand Lars Knudsen Storoxe, stor 199 rd, dat: 29de Febr: 1805, efter Qvittering af 28de Novbr: 1812, for de resterende 100 rd, mod Pant i Gaarden Mjøs No 71 i Radøe Skibrede.

Gam/m/el Sag

Ole Høyer contra {Madame} Johannes Jacobsen Exe, fra Fol: 76.

For Hoved Citanten mødte Procurator Heyberg og fremlagde Indlæg af Dags Dato, til hvilket han refererede sig og indlod Sagen til Dom. Indlæget er saalydende: #

Procurator Lassen mødte for Contra Citanterne og modsagde alt ubeviist og urigtigt i det fremkomne Indlæg, og saaledes indlod han atter Sagen til Dom.

Eragtning:

den/n/e Sag optages til Dom.

Derefter blev end videre publiceret følgende Documenter:

13. Aflyst Obligation fra Niels Thorsen Bredsteen til Thore Larssen indre Arne \stor 96 rd/ mod Pant i Gaarden Bredsteen No 54 i Arne Skibrede, dateret 23 Maji 1804 og qvitteret 23 Decbr: 1812.

14. Aflyst Obligation fra Anders Larssen nordre Echeland til Friderich Marstrander for 500 rd, mod Pant i Gaarden nordre Echeland No 49 i Alenfit Skibrede, dat: 23 Maji 1803 og qvitteret 4de Januar 1813.

15. Skjøde fra Anders Larssen nordre Echeland til Ole Nielssen Fosse paa 18 Mrk S:r, 12 Kd: Malt ½ Faar i Gaarden nordre Echeland No 49 i Alenfit Skibrede, for 400 rd, dateret 5te Januar 1813. imod aarligt Vilkaar af Værdie 24 rd.

1813: 91b

16. Vilkaarsbrev fra Ole Nielssen nordre Echeland til Anders Larssen Fosse paa aarligt Levekaar af Gaarden nordre Echeland, No 49 i Alenfit Skibrede, af Værdie 24 rd aarl:, dat: 5 Januar 1813.

17. Skjøde fra Johannes Fougstad paa Hr: Secretair Johan Korens Vegne til Anders Anderssen paa 1 pd Smør 8 Kd: Malt i Gaarden Berland No 27 i Herløe Skibrede, for 1000 rd, dat: 14 Decbr: 1812.

18. Obligation fra Anders Anderssen Berland til Rasmus Hanssen Soltvedt for 600 rd, mod Pant i Gaarden Berland No 27 i Herløe Skibrede, dat: 14 Decbr: 1812.

19. Skjøde fra Johannes Fougstad paa Secretair Korens Vegne til Ole Wichingsen paa 12 Mrk Smør 4 Kander Malt i Berland No 27 i Herløe Skibrede, for 500 rd, dateret 14 Decbr: 1812.

20. Obligation fra Ole Wichingsen Berland til Rasmus Hanssen Soltvedt for 300 rd, mod Pant i Berland No 27, dateret 14 Decbr: 1812.

21. Skjøde fra Johannes Fougstad paa Secretair Johan Korens Vegne til Michel Anderssen paa 1 pd 3 Mrk Smør 12 Kd: Malt i Gaarden Rødsland, No 65 i Herløe Skibrede, for 950 rd, dat: 14 Decbr: 1812.

22. Obligation fra Michel Anderssen Rødsland til Ole Hanssen Elsaas for 800 rd, mod Pant i Gaarden Rødsland No 65 i Herløe Skibrede, dat: 14 Decbr: 1812.

23. Aflyst Obligation fra Peder Anderssen Kleveland til Mons Nielsen Houge for 300 rd, mod Pant i Gaarden Kleveland No 17 i Mjelde Skibrede, dateret 23 Novbr: 1805 og qv: 19 Januar 1813.

24. Skjøde fra Peder Anderssen Kleveland til Kjøbmand Gerdt Hr: Meyer paa 1 pd 6 Mrk Smør 16 Kd: Malt Landskyld samt Overbøxel til 4 Kander Malt Gjerstad Kirke tilhørende, i Gaarden Kleveland, No 17 i Mjelde Skibrede, for 2100 rd, dateret 20de Januar 1813.

25. Bøxelseddel fra Gerdt Hr: Meyer til Peder Anderssen paa 1 pd 6 Mrk Smør 16 Kd: Malt Landskyld og Overbøxel til 4 Kander Malt samt Skatteskyld 21 Mrk Smør i Kleveland No 17 i Mjelde Skibrede, dateret 20 Januar 1813, med Revers Intet til Tugthuset.

26. Aflyst Obligation fra Johannes Anderssen søre Wevle til Sjur Johannessen Revem for 150 rd, mod Pant i Gaarden søre Wevle No 20 i Mjelde Skibrede, dat: 22 Novbr: 1806 og qv: 19 Januar 1813.

27. Skjøde fra Johannes Anderssen søre Wevle til Kjøbmand Gerdt Hr: Meyer paa ½ Løb Smør 3 Kander M: i Gaarden søre Wevle, No 20 i Mjelde Skibrede, for 1800 rd, dateret 20 Januar 1813.

28. Bøxelseddel fra Gerdt Hr: Meyer til Johannes Anderssen paa ½ Løb Smør 3 Kd: M: Landskyld og Skatteskyld 1 pd 14 ¼ Mrk Smør i Gaarden søre Wevle, No 20, dateret 20 Januar 1813, med Revers. Intet erlagt til Tugthuset.

29. Afkald fra Halvor Rasmussen til Sebastian Schielderup for Myndlingen Oline OlsDatters Mødernearv 37 rd 1 mrk 14 s, dateret 28 Januar 1813.

30. Ditto fra Ole Magnesen Melkeraaen til hans Formynder Johannes Monssen Blindem for hans Fædernearv 13 rd 3 mrk 8 s, dateret 30 Januar 1813.

31. Do: [fra] Christian Hanssen Strømme for hans Kones Siri LarsDatter Qvalvogs Arvemidler 64 rd 12 s, til Formynderen Lars Anderssen Qvalvog, dateret 23 Octbr: 1812.

32. Skjøde fra Frue Kahrs til hendes Søn Christopher Kahrs paa Østrems Annex-Kirke, i Lindaas Skibrede, for 2500 rd, dateret 30 Augusti 1812.

33. Obligation fra Hartvig Carl Philip Nyegaard til Knud Michelsen Bouge for 420 rd, mod Pant i yttre Taqvam No 38 i Arne Skibrede, dat: 16 Aug: 1812.

34. Aflyst Obligation fra Anders Nielssen til Erich Hanssen for 98 rd, mod Pant i et Vaanhuus No 22 i 2den Rode i store Sandvigen, dat: 5 Junii 1802 og qvitt: 1ste Febr: 1813.

35. Aflyst Do: fra Do: til Do: for 88 rd, mod 2den Prioritet i Huset No 22 i 2den Rode i store Sandvigen, dat: 7 Junii 1806, qv: 1ste Febr: 1813.

36. Skjøde fra Anders Nielssen til Ole Anderssen Wandberg paa et Vaanhuus i 2den Rode No 22 i store Sandvigen for 300 rd, dateret 1ste Februar 1813.

37. Obligation fra Ole Anderssen Wandberg til Erich Hanssen for 250 rd, mod Pant i et Vaanhuus No 22 i 2den Rode i store Sandvigen, dateret 1ste Febr: 1813.

38. Bøxelseddel fra Lieutenant Jens Kahrs Garman til Ole Anderssen Wandberg paa en Husegrund i 2den Rode No 22 i store Sandvigen, dateret 1ste Febr: 1813, med revers.

39. Aflyst Obligation fra Hans Peter Eliasen Lund til Johan Chr: Wiese for 150 rd, mod 2den Prioritet i et Vaanhuus No 68 i 1ste Rode i store Sandvigen, dateret 21 April 1807 og qvitteret 2den Februar 1813.

40. Skiftebrev efter Johannes Olsen Sletten, sluttet 12te Decembr: 1812, hvorved Boets Jordegods. 1. i Gaarden Sletten No 54 i Schjolds Skibrede, af Skyld 18 Mrk Smør ¼ Hud, er udlagt til Enken

1813: 92

Agothe JacobsDatter og Børnene \for 350 rd/. 2. I Gaarden Sørejde Matr: 86 i Schjolds Skibrede, er Boet ejende 8 1/10 Mrk Smør 3 3/5 Kd: M: for 54 rd, som er udlagt til Sønnen Salomon Johannessen og Datteren Brithe JohannesDatter. 3. I Gaarden Houkeland, Matr 84 i Schjolds Skibrede, er Boet ejende 4 Mrk Smør 3 3/10 Kd: M: for 14 rd, som er udlagt til Datteren Brithe JohannesDatter.

41. Bøxelseddel fra Anders Anderssen Haaversthun m: fl: til Rasmus Rasmussen paa 7 26/175 Mrk Smør 139/1400 Hud Landskyld og Skatteskyld 14 52/126 Mrk Smør i Gaarden Sletten No 54 i Schjolds Skibrede, dateret 1ste Februar 1813, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.

42. Skjøde fra Anders Johannessen Seim til Johannes Pedersen Arnetvedt \og Pigen Marthe AndersDatter/ paa 18 Mrk Smør, 3 Kd: Malt ¼ Hud i Gaarden Seim, No 44 i Arne Skibrede, for 200 rd og Vilkaar, til Værdie 32 rd aarlig, dateret 2den Februar 1813.

43. Vilkaarsbrev fra Johannes Pedersen Seim til Anders Johannessen Seim og Kone Guri GudmundsDatter paa aarligt Levekaar af Gaarden Seim, dateret 2 Febr: 1813.

44. Skjøde fra Haldor Jacobsen Bysem til hans Søn Anders Haldorsen Høyland paa ½ Løb Smør i Gaarden Sjur{tvedt}\sæter/, No 65 i Alenfit Skibrede, dateret 4 Septbr: 1812, for Summa 90 rd.

45. Skjøde fra Anders Haldorsen Høyland til Ole Bottolfsen Høyland paa ½ Løb Smør i Gaarden Sjursæter, No 65 i Alenfit Skibrede, for 90 rd, dateret 17 Septbr: 1812.

46. Skjøde fra Enken Anna Metthe Detlov til hendes Datter, Jomfrue Malene Christensen paa et Vaanhuus No 47 i 1ste Rode i store Sandvigen, for 800 rd, dateret 2den Januar 1813.

47. Obligation fra Jomfrue Magdalena!! (Malene) Christensen med Curator til hendes Moder Mettha sal: Detlovs for 500 rd, mod Pant i Vaanhuus i 1ste Rode No 47 i store Sandvigen, dat: 3die Januar 1812.

48. Aflyst Obligation fra Johan Garman til Frue Wenche sal: Wollert Krohns for 2999 rd, mod 1ste Prioritet i Gaarden store Sandvigen No 64 i Arne Skibrede, dat: 4 Octobr: 1800 og qvitteret 16de Januar 1813.

49. Aflyst Obligation fra Ditto til Lector F: C: H: Arentz for 2998 rd, mod 2den Prioritet i Garden store Sandvigen No 64 i store Sandvigen!! (i Arne Skibrede), dat: 16 Octbr: 1804 og qvitt: 13de Januar 1813.

50. Aflyst Obligation fra Do: til Frue Etatsraadinde Wenche Krohn for 1950 rd, mod Pant i Gaarden nedre Mjelde, No 60, dateret 24 April 1805 og qvitteret 16 Januar 1813.

51. Aflyst Do: fra Do: til Lector Friderich Chr: H: Arentz for 599 rd, mod Pant i Hougs Hoved-Kirke samt Mjelde og Brudvigs Annex-Kirker, dat: 24de April 1802 og qvitt: 13 Januar 1813.

52. Aflyst Do: fra Do: til Agent Wollert Krohn for 299 rd, mod Pant i Gaarden Espeland, No 3 i Schjolds Skibrede, dateret 11 Decembr: 1805, qvitteret 16 Januar 1813.

53. Skjøde fra Madame Cecilia Catharina Garmann til hendes Søn Lieutenant Jens Kahrs Garmann paa Gaarden Store Sandvigen, Matr: No 64 i {store S} Arne Skibrede, for 16000 rd, dateret 30te Decembr: 1812.

54. Obligation fra Lieutenant Jens Kahrs Garman til Agent Wollert D: Krohn for 16000 rd, mod 1ste Prioritet i Gaarden store Sandvigen No 64 i Arne Skibrede, dateret 16de Januar 1813.

55. Skjøde fra Madame C: C: Garmann til hendes Søn Christopher Garmann paa \1;/ Gaarden nedre Mjelde No 60 i Mjelde Skibrede, af Landskyld 3 Løber Smør, 3 Tønder Malt og 6 Skilling Penge. 2; Hougs Hoved-Kirke med underliggende Jordegods: ½ Løb Smør ½ Tønde Malt i Gaarden Espeland Matr: No 3 i Schjolds Skibrede og 18 Mrk Smør 2 Skilling Penge i Gaarden yttre Brudvig No 1 i Arne Skibrede. 3; Mjelde Annex Kirke med {underliggende} Ornamenter, og 4; Brudvigs Annex Kirke, alt for Kjøbesum 6000 rd, dateret 30 Decbr: 1812. Desuden Vilkaar til Værdie for 120 rd aarlig.

56. Obligation fra Christopher Garman til \Agent/ Wollert D: Krohn for 4500 rd, mod 1ste Prioritet i Mjelde Annex-Kirke med underliggende Jordegods, dateret 2den Januar 1813.

57. Vilkaarsbrev fra Christopher Garman til hans Moder Madame C: C: Garman paa aarligt Levekaar af Gaarden nedre Mjelde, dateret 2den Februar 1813.

58. Forpagtnings Contract imellem Chr: Garmann og Aschild Olsen Moldvig angaaende bestyrelsen af Gaarden nedre Mjelde, dat: 5te Decbr: 1812.

59. Afkald fra Birkedommer Hans Lem Jersin til hans Svigermoder Madame C: C: Garman og hans Svigerbrødre for hans Kones Wenche Carine Garmans Fædernearv 2000 rd, dateret 4de Februar 1813.

Da ingen havde videre at føre i Retten blev Thinget hævet.

Christie

Lars Blix de Fine Anfin Olsen
Ole Rasmussen Jørgen Ellingsen

1813: 92b

Aar 1813 d: 8de Februarii om Formiddagen Kl: 10 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Politie Sagen Foged Bøgh, som Actor, contra Kobbersmedmester Hagelsteen, og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2 eedsvorne Laugrettesmænd: Lars Blix de Fine og Ole Rasmussen.

Actor mødte og tilkjendegav, at han endnu ikke havde modtaget det forhen ommeldte Forhør, men at han d: 6te d: M: \atter/ havde tilskrevet Stiftet om at erholde sam/m/e. Han forlangte derfor Anstand til Mandagen d: 15de d: M: om Formiddagen Kl: 11.

Indstævnte Hagelsteen blev paaraabt, men mødte ikke.

Eragtning:

den begjerte Anstand bevilges.

Lars Blix de Fine Christie Ole Rasmussen

Forhør.

Aar 1813 d: 9de Februarii om Formiddagen Kl: 10 blev en Extra-Ret sat i Sorenskriverens Boepæl i Bergen og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2 eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen, for, efter Amtets Ordre af 1ste d: M:, at optage et edeligt Forhør til Oplysning betræffende en, for Tyverie, i Stavanger anholdt Person, navnlig Ole Svendsen.

Amtets Ordre og den i sam/m/e omhandlede Skrivelse, af 25de November 1812, fra Actor, Procurator Hansen i Stavanger, indtages her saaledes lydende: # Med Amtets Ordre fulgte desuden følgende Documenter: 1. en Attest, af 17de Maij 1811, fra Consul Fasmer, om at Ole Svendsen er i hans Tjeneste. 2. en Afregning, dateret 19 Oct: 1811, mellem Consul Fasmer og Ole Svendsen. 3. en Attest, af 14de October 1809 fra Fuldmægtig Moss, \paategnet af Peder Olsen i Strudshavn d: 8 Nov: 1809/. 4. et Forhør, optaget ved Stavanger Byes Jurisdiction d: 21de October 1812, til hvilket er hæftet et Forhør, som ved Hadanger!! (Hardanger) Jurisdiction er optaget d: 8de Januar 1813. og 5te et ved Sundhorlehns Jurisdiction d: 26de f: M: optaget Forhør. Af disse Documenter bliver {at tilbagesende til Amtet.} No 1, 2 og 3 at vedhæfte dette Forhør; No 4 og 5 tilbagesendes til Amtet naar Forhøret er sluttet.

Efterat Amtets Ordre var indløbet til Dom/m/eren d: 3die d: M: udstedte han d: 4de s: M: Indkaldelse til de opgivne Vidner, under denne Jurisdiction, hvilken Indkaldelse han d: 4de s: M: leverede Stævne Vidnet Niels Iversen Lunggaarden til Forkyndelse; men da Stævningen endnu ikke er tilbageleveret kan sam/m/e ikke her indtages.

Assessor Gyldenkrantz mødte, som beskikket Defensor for Ole Svendsen, og fremlagde Amtets Ordre, af 5te d: M:, om at møde ved Forhøret i Dag. Denne Ordre indtages her saaledes lydende: #

De indkaldte Vidner bleve paaraabte, men ingen af dem mødte. Da nu svær Storm af sønden Vind har raset i Gaar og endnu i Dag vedbliver, formoder Dom/m/eren, at denne Storm forhindrer Vidnerne at møde. Forhøret udsættes derfor til {Fre}\Løver/dagen d: 13de d: M: om Formiddagen Kl: 10, til hvilken Tid nye Indkaldelse skal blive udfærdiget.

Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

Aar 1813 d: 13de Februar om Formiddagen Kl: 10 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen det fra d: 9de s: M: udsatte Forhør, betreffende en i Stavanger for Tyverie anholdt Person, navnlig Ole Svendsen, og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2 eedsvorne Laugrettesmænd: Lars Blix de Fine og Ole Rasmussen.

1813: 93

Dom/m/eren havde nu imodtaget den til den seneste Retsdag udstedte Indkaldelse, hvilken her indtages saaledes lydende: #

Til i Dag var af Dom/m/eren udstædt Continuations Indkaldelse, af 9de d: M:, som lyder saaledes: #

Defensor, Assessor Gyldenkrantz, mødte og forbeholdt det fornødne.

Fra det indkaldte Vidne, Consul Fasmer, blev indleveret en Skrivelse, af 12te d: M:, til Dom/m/eren. Denne Skrivelse er saaledes lydende: #

Efter Tilsigelse fremstod som

1ste Vidne Mestersvend Anders Magnesen, 48 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede han, at han kjender Spigersmed Ole Svendsen, da denne har arbejdet paa Alvøens Fabrik i 2 Aar. Ole Svendsens Forklaringer i Forhøret, af 21de Oct: 1812, \pag: 7 og 9/ blev oplæst for Vidnet, som, i Anledning deraf erklærede, at Ole Svendsen, formedelst

Drikfældighed, blev afskediget fra Alvøens Fabrik i Førstningen af Aug: 1812, og at Vidnet gjorde Afregning med Ole Svendsen samt gav ham en Attest {af} om at han var afskediget fra Consul Fasmers Tjeneste, paa det at han hos Politiemesteren i Bergen kunde faae Pass. I den Tid Ole Svendsen arbejdede paa Alvøen veed Vidnet ikke at han begik Tyverie eller andre Forbrydelser, ej heller veed Vidnet at Ole Svendsen tilforn har begaaet Forbrydelser. I Anledning af at Tiltalte, i Forhøret af 21de October pag: 5 og 6, har sagt, at han havde Hægter og Staaltraad at sælge, erklærede Vidnet, at han ikke paa Alvøens Fabrik har savnet Staaltraad, som kan formodes at være borttaget af Ole Svendsen. Videre vidste Vidnet ikke at forklare til Oplysning i Sagen. Denne Forklaring blev oplæst for Vidnet, som vedstod sam/m/e og bekræftede den med Lovens Eed. {Dimitteret.} Den ved Forhørerne fulgte Attest /: No 1 :/ blev Vidnet foreviist og Vidnet erklærede at han kjender sam/m/e at være skrevet af Consul Fasmer, samt at den blev Ole Svendsen givet til Foreviisning for Præsten naar Ole Svendsen vilde gaae til Alters. Dimitteret.

2det Vidne Thore Johannesen Lie, Smed paa Alvøens Fabrik, 57 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede han sig om Ole Svendsens Opførsel aldelis ligesom 1ste Vidne. Maren Knudsdatter Rønnings Forklaring i Forhøret, af 21de Octob: 1812 pag: 3, blev oplæst for Vidnet, som benægtede at have anmodet Ole Svendsen om at hilse {Ole} \Johannes/ Rønning i Stavanger. Videre vidste Vidnet ikke at oplyse. Han bekræftede sit Vidnesbyrd med Lovens Eed og blev dimitteret.

3die Vidne Gjestgiver {Elias Eliasen} Peder Olsen Olderust, 33 Aar gam/m/el. Han blev formanet til Sandhed, hvornæst hans Paategning paa Moss's Attest: /: No 3 :/ blev ham foreviist. Vidnet erklærede at have givet Ole Svendsen det i Paategningen indeholdte Vidnesbyrd, da Ole Svendsen, i Aaret 1809 reparerede noget paa Vidnets Meelmøller i Strudshavn, og tillige den Tid tilbød sig at ville opsette en Spiger mølle sam/m/esteds. Aarsagen, hvorfor Vidnet ikke antog Ole

1813: 93b

Svendsen dertil, var fordi Tiltalte var noget drikfældig. Vidnet veed ikke at Ole Svendsen tilforn har begaaet Tyverie eller andre Forbrydelser. Mere vidste han ikke til Sagens Oplysning. Dimitteret efter at have hørt sin Forklaring oplæse og bekræftet sam/m/e med Lovens Eed.

Da Paategningen paa den til i Dag udstedte Indkaldelse udviser, at Gjestgiver Elias Eliasen Kongshavn er bortrejst og ikke kom/m/er tilbage i 8 Dage, og Hr: Consul Fasmer i sin indgivne Skrivelse, af Gaars Dato, har forbeholdt sig at give yderligere Forklaring om facta, som skulle bevise, at Ole Svendsen ikke kunde vedblive at arbejde paa Alvøens Fabrik, saa udsættes Forhøret til Løverdagen d: 20de Febr: 1813 om Formiddagen Kl: 10, til hvilken Tid Hr: Consul Fasmer, i Alvøen, og Elias Eliasen, i Kongshavn, forelægges, under Falsmaals Straf, at møde i {So} min, Sorenskriver Christies, Boepæl i Bergen for at afgive edeligt Vidnesbyrd i denne Sag.

Lars Blix de Fine Christie Ole Rasmussen

Aar 1813 d: 15de Februar om Formiddagen Kl: 10 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Justits Sagen Foged Bøgh, som Actor contra Berthe Larsdatter \m: fl:/ og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af Laugrettesmændene Lars Blix de Fine og Ole Rasmussen.

Actor mødte og fremstillede Tiltalte Berthe Larsdatter løs og ledig i Retten samt tilkjendegav, at han vel havde fra Sorenskriver Hansen modtaget den over Berthe Larsdatter afsagte Dom, men at en Paategning paa Dom/m/en udviser, at Appel er declareret. Actor har

derfor tilskrevet Amtet for at erholde Overrettens Dom \{samt at slutte Sagen}/; og for at fremlægge sam/m/e, naar den maatte indløbe \samt om mueligt at slutte Sagen/, begjerede Actor Anstand til Fredagen d: 5te Martii 1813 om Formiddagen Kl: 10, da {Actor ikke} Comparenten i denne og den følgende Uge er saa meget beskjeftiget med Søefolks Udskrivning, at han ikke har Tid at frem/m/e nærværende Sag.

Defensor Procurator Hjorth Stuvitz mødte, paa egne og Procurator Heybergs Vegne, og reserverede det fornødne.

Eragtning:

den begjerte Anstand bevilges.

Arrestantinden blev Laugrettet udleveret for at føres tilbage i Arresten.

Sam/m/e Dag og Sted continuerede, i Overværelse af de sam/m/e Personer, Justits Sagen Foged Bøgh som Actor, contra Ole Bendixsen Wangsnæs og Antonette Baar Halvorsdatter.

Actor mødte og fremstillede begge de Tiltalte frie for Baand og Tvang samt fremlagde Indlæg, af 13de d: M:, med den deri paaberaabte Attest af 9de d: M: fra Foged Kjerboe i Søndfjord. Actor henholdt sig til Indlæget og indlod Sagen til Dom. Bemeldte Indlæg og Attest indtages her saaledes lydende: #

Defensor lod fremlægge Indlæg af Dags Dato, hvori han begjerer Anstand til Fredagen d: 19de d: M: Indlæget er saaledes lydende: #

Eragtning:

den begjerte Udsættelse til næste Fredag om Formiddagen Kl: 10 bevilges.

Arrestanterne bleve Laugrettet leverede for at føres tilbage i Arrest.

1813: 94

Sam/m/e Dag og Sted om Formiddagen Kl: 11 continuerede, i Overværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd, Politie Sagen Foged Bøgh, som Actor contra Kobbersmedmester Hagelsteen.

Actor mødte og fremlagde et inden Bergens Byething d: 19de f: M: optaget Thingsvidne, hvilket han først i Forgaars havde modtaget fra Amtet. Han begjerede derhos Anstand til Fredagen d: 19de d: M: om Formiddagen Kl: 10 ½ for at slutte Sagen. Thingsvidnet bedhæftes Acten. {Eragtning:}

Tiltalte blev paaraabt, men mødte ikke.

Eragtning:

den begjerte Anstand bevilges.

Lars Blix de Fine Christie Ole Rasmussen

Aar 1813 d: 19de Februar om Formiddagen Kl: 10 continuerede i Sorenskriverens Boepæl Justits-Sagen Foged Bøgh, som Actor, contra Ole Bendixsen Wangsnæs, m: fl:, og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd som i sidste Møde.

Foged Bøgh mødte og fremstillede begge de Tiltalte uden Baand og Tvang.

Defensor Procurator Heyberg mødte og fremlagde Forsvars Skrivt, af Dags Dato, til hvilket han refererede sig og indlod Sagen til Dom. Indlæget indtages saaledes lydende: #

Actor fremlagde en af Laugrettesmændene Lars Blix de Fine og Ole Rasmussen, efter hans Ordre, foretagne Taxation over den Baad, som hos Tiltalte Ole Wangsnæs er funden. Bemeldte Taxation indtages her saa lydende: #

Denne Taxation blev oplæst for begge de Tiltalte, som ikke havde noget derved at erindre. Ole Wangsnæs erklærede derhos, at bemeldte taxerede Baad er den, som han under Sagen har forklaret at have fundet paa Vaagen i Bergen.

Actor henholdt sig til sit forrige og vedblev at indlade Sagen til Dom.

Eragtning:

denne Sag optages til Kjendelse eller Dom.

Arrestanterne overleveres Laugrettet for at føres tilbage i Arrest.

Sam/m/e Dag og Sted om Formiddagen Kl: 11 continuerede, i Overværelse af de sam/m/e Personer, Politie Sagen Foged Bøgh, som Actor contra Kobbersmed Hagelsteen.

Actor mødte og tilkjendegav, at uagtet han sidste Retsdag havde forlangt Anstand for at slutte Sagen, maatte han dog atter forlange den udsat, da han, ved at gjennemgaae Documenterne, fandt det nødvendigt at forlange et nyt Thingsvidne optaget i Bergen, i Anledning af det, i det sidst fremlagte Forhør, afhørte 2det Vidnes Forklaring, der ikke er bestemt nok. Han begjerede derfor Anstand til Fredagen d: 5te Martii 1813 om Form: Kl: 11, for da at fremlægge dette Thingsvidne, om det til den Tid er færdigt.

Tiltalte blev paaraabt, men mødte ikke.

Eragtning:

den begjerte Anstand bevilges.

Lars Blix de Fine Christie Ole Rasmussen

1813: 94b

Aar 1813 d: 20de Februar om Formiddagen Kl: 10 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen det fra d: 13de s: M: udsatte Forhør betreffende den i Stavanger, for begaaet Tyverie, anholdte Ole Svendsen, og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie i Overværelse af Laugrettesmændene Lars Blix de Fine og Anfind Olsen.

Dom/m/eren havde ladet den, den sidste Rettesdag skete Forelæggelse forkynde. Bemeldte Forelæggelse og Forkyndelses Paategningen indtages her saaledes lydende: #

I Anledning af bemeldte Forelæggelse var til Dom/m/eren indsendt en Skrivelse, af Dags Dato, fra Consul Fasmer og et Vidnesbyrd, af 18de s: M: fra Gjestgiver Elias Eliasen i Kongshavn, hvilke 2 Documenter her indtages saaledes lydende: #

Da Hr: Consul Fasmers Forklaring ikke indeholder Oplysning om hvilke og hvormange de Arbejds Redskaber ere, som han formoder at Ole Svendsen har borttaget, og hvad Værdie han sætter paa sam/m/e, ej heller om Consulen veed at Ole Svendsen tilforn har gjort sig skyldig i Tyverie, eller andre Forbrydelser, og Elias Eliasens Forklaring heller ikke oplyser hvad Værd han sætter paa den Baad, han laante Ole Svendsen, hvad Slags Baad dette var, samt om han veed at bemeldte Ole Svendsen tilforn har begaaet Tyverie eller andre Misgjerninger, saa udsættes dette Forhør til Løverdagen d: 27de Febr: 1813 om Formiddagen Kl: 10, til hvilken Tid Consul Fasmer og Elias Eliasen Kongshavn atter tilsiges at møde i min, Sorenskriver Christies, Boepæl i Bergen, under Falsmaals Bøder, for nærmere at oplyse de foranførte Poster, med mere, som deres Forklaringer maatte give Anledning til.

Defensor Assessor Gyldenkrantz blev paaraabt, men mødte ikke.

Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

Aar 1813 d: 27de Februar om Formiddagen Kl: 10 continuerede det fra d: 20de sam/m/e Maaned udsatte Forhør, betreffende Ole Svendsen, som for Tyverie er anholdt i Stavanger, og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i min Boepæl i Bergen, i Overværelse af de 2 eedsvorne Laugrettesmænd Anfind Olsen og Jørgen Ellingsen.

Den af Dom/m/eren den sidste Rettesdag skeete Forelæggelse var for de vedkom/m/ende bleven forkyndt. Udskrivten, med Forkyndelses Paategningen indtages her saaledes lydende: #

Efter Tilsigelsen mødte

\4. Deponent/ Elias Eliasen Kongshavn, som angav sig at være 34 Aar gam/m/el. Ole Svendsens {Forklaring} Svar paa 7de Spørsmaal i Forhøret af 21de October 1812 pag: 10, saavelsom Deponentens til Retten d: 20de d: M: indgivne Forklaring blev oplæst for ham. I Anledning heraf declarerede Deponenten, at han noget efter St: Hans Dags Tider f: A: solgte til Ole Svendsen en Færingsbaad for 6 rd, hvilken Baad Ole Svendsen atter overdrog til Deponenten for 6 rd, som han siden Tid efter anden fortærede Mad og Brændeviin for hos Deponenten. I August Maaned f: A: laante Deponenten

1813: 95

Ole Svendsen bemeldte Baad, blot til at rejse paa fra Kongshavn til Alvøen; men siden har Deponenten hverken seet Ole Svendsen eller Baaden, og Deponenten veed ikke hvor Baaden er afbleven: Denne Baad taxerede Deponenten for Sex Rixdaler, da Baaden var gam/m/el. Om Ole Svendsen tilforn har begaaet Tyverie eller andre Forbrydelser er Vidnet aldeles ubekjendt; derimod var Ole Svendsen noget drikfældig. Videre vidste {Ole Svend} Deponenten ikke at oplyse i denne Sag. Da denne Deponent forklarer at være bedragen af Ole Svendsen blev han dimitteret uden Eeds Aflæggelse, efterat hans Forklaring for ham var oplæst og som rigtig erkjendt.

Tiltaltes Defensor, Assessor Gyldenkrantz, mødte og havde været nærværende ved foranstaaende Deponents Afhørelse, men fandt ligesaa lidet fornødent til dette som de flere førte Vidner at gjøre Contra Qvæstioner, fordi af sam/m/e Forklaringer intet udkom/m/er, som kan fælde Tiltalte.

Fra Consul Fasmer blev indsendt en Skrivelse af Dags Dato, saaledes lydende: #

Da forbemeldte \Consul Fasmers/ Skrivelse ikke indeholder de Oplysninger, som det ved Rettens Eragtning, af 20de d: M: var ham paalagt at meddele, og denne Mangel efter Skrivelsens Indhold, mere maae ansees grundet i Uvidenhed end i Modvillighed, saa bliver Consul Fasmer herved atter forelagt, under Falsmaals Bøder, at møde i min, Sorenskriver Christies, Boepæl i Bergen Fredagen d: 5te Martii 1813 om Formiddagen Kl: 11, for nærmere at afgive Forklaring i Overeensstem/m/else med Rettens Eragtning af 20de d: M:

Anfin Olsen Christie Jørgen Ellingsen

Maaneds-Thing i Bernæstangen.

Aar 1813 d: 2den Martii blev Maaneds Thing holdt paa Thing-Stedet Bernæs-Tangen og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie i Overværelse af de 4 eedsvorne Laugrettesmænd: Johannes {Johannesen} \Ellevsen/ indre Bernæs, Johannes Olsen indre Bernæs, Mons Monsen indre Eyde og Lars Arnesen yttre Eyde.

Hvor da først blev publiceret {følgen} de sam/m/e Kongl: Anordninger, som bleve bekjendtgjorte paa Maaneds-Thinget i Bergen d: 3die Februar sidstleden fra No 1 til 11 inclusive, og desuden følgende:

1. Placat, af 2den December 1812, ang: Forbud mod, ved offentlig Auction at bortsælge Kornvarer, Kjød, Smør, Flesk og andre egentlige Torv-Varer.
2. Do: af 2den Januar 1813 om at samtlige Postbønder mellem 2 Postaabnerier i Norge, hvor en betydelig Forsinkelse i Postens Befordring skeer, uden at de Skyldige kan opdages, skulle udrede den bestemte Mulct mod Regres til de Skyldige.
3. Fundation for Rigsbanken, dat: 5te Januar 1813.

1813: 95b

4. Kongl: Rescript, af 5te Januar 1813, betreffende Finantsernes Forvaltning for Fremtiden.
5. Bekjendtgjørelse om Assurance paa Gaarde og Huse i Kongerigerne, dat: 15de Januar 1813.
6. Placat, af 19de Januar 1813, ang: Understøttelse for fraværende enroullerede Søefolks Famielier.
7. Do: af 21de Januarii 1813, hvorved Placaten af 2den Decbr: 1812, ang: at Torvevarer ej maae sælges ved offentlig Auction, nærmere forklares.
8. Bekjendtgjørelse om Forholdet af Species i Told- og Fyr-Afgivterne mod Rigsbankdaler S: V:, dat: 21de Januer 1813.
9. Placat, af 23de Januar 1813, om at 1/6 Rigsdalerstykkerne maae i de Congl: Casser, modtages for 1/6 Rigsbankdaler.
10. Do:, af 23de Januarii 1813, angaaende nøjere Bestem/m/else i henseende til Udstedelsen af visse Slags Gjeldsbreve.
11. Do:, af 25de Januarii 1813, om nogle Bestem/m/elser for Aaret 1813 ihenseende til det stemplede Papir for Danmark og Norge.
12. Placat for Norge, angaaende Betaling til Underofficererne, som tilsige Frieskyds paa Dragon-Qvarteret, dat: 26 Jan: 1813.
13. Do:, af 29de Januar 1813, hvorved den Skipper og Mandskab for Indførsel af Kornvarer til Norge tilstaaede Præmie forhøjes og ansættes i Rigsbankpenge.
14. Bekjendtgjørelse om Betaling i Rigsbankpenge for Lotsning, samt for de til Søefarendes Vejledning satte Prikker eller Mærker, dateret 30te Januar 1813.
15. Placat, af 3die Febr: 1813, fra Vice-Statholderskabet i Norge, ang: Betaling i Rigsbankpenge for Penge- og Frieskyds.

Nye Sag.

Sjur Rasmussen Echnæsva\a/gen contra Magne Olsen Echnæsvaagen.

For Retten mødte Rasmus Sjursen Todtland, paa hans Faders, Sjur Rasmussen Echnæsvaagens, Vegne og fremlagde 1. Stævne-Vidnernes Attest om at han d: 10de f: M: mundtligen har ladet indstævne til i Dag Magne Olsen Echnæsvaagen, i Anledning af endeel Vilkaar, denne skal skylde til \bemeldte/ Sjur Rasmussen, og 2. Forligelses Com/m/issionens Attest, af 2den Novbr: f: A:, om at denne Sag til Rettergang er henviist. Fornævnte 2 Attester indtages her saaledes lydende: # Til Beviis om det paastævnte Vilkaar fremlagde Rasmus Sjursen 3. et Vilkaarsbrev, dateret 21de Maij 1792 og thinglyst d: 22de s: M:, udstedt af Ole Sjursen Echnæsvog til Citanten, og 4. et Do:, dateret 16de Maij 1795 og thinglyst d: 18de s: M:, udstedt af bemeldte Ole Sjursen til Citanten. De nu bemeldte 2 Documenter bevise, at det i sam/m/e omhandlede Vilkaar skal hæfte paa Pladsen Echnæsvaagen og Gjestgiveriet sam/m/esteds og svares af Udstederen eller efterkom/m/ende Ejere, saa paastod han, at

indstævnte Magne Olsen Echnæsvaagen, som nu værende Ejer af Pladsen og Gjestgiveriet, maatte ved Dom tilpligtes, {at enten} at udbetale Citanten det resterende {V} halve Vilkaar fra Michaeli 1808 til indeværende Aar, med saa stor Sum i Rigsbankpenge, som uvillige Mænd ved en lovlig Forretning taxere sam/m/e til, og ligeledes for Eftertiden enten at præstere Citanten, hvis Kone forlængst ved Døden er afgaaet, det ham, ifølge bemeldte Documenter, tilkom/m/ende

1813: 96

halve Vilkaar, eller og saa meget som Vilkaaret aarligen bliver taxeret af upartiske Mænd efter lovlig Omgang. Saa paastod han og Citanten tillagt Sagens Omkostninger skadesløs med 5 rbdr N: V:, og saaledes indlod han Sagen til Dom.

Indstævnte Magne Olsen Echnæsvaagen mødte og declarerede, at han aldeles ikke var Ejer af Pladsen Echnæsvaagen og Gjestgiveriet sam/m/esteds, men at han alene boede som Forpagter derpaa.

Ole Magnesen {Echnæsvaagen} \indre Eydsnæs/ mødte derhos og tilkjendegav, at han var Ejer af Pladsen Echnæsvaagen og havde erholdt Auctions Skjøde derpaa.

Bemeldte Ole Magnesen {Echnæs} indre Eydsnæs blev med Rasmus Sjursen Todtland paa Sjur Rasmussens Vegne, saaledes forenet, at Ole Magnesen betaler til Citanten for det resterende Vilkaar 4 \siger fire/ Rigsbankdaler N: V:, og at hand herefter, fra indeværende Aars Michaeli at regne, betaler aarlig til {Rasmus} Sjur Rasmussen, saalænge denne lever, i stedet for det i foranstaaende 2 Vilkaarbreve betingede Vilkaar, aarligen 8, siger otte Rigsbankdaler N: V:; hvilken Forpligtelse ogsaa skal gjelde for efterkom/m/ende Ejere af Pladsen. Ligeledes vedtog Ole Magnesen at betale Omkostningerne her ved Retten i Anledning af Sagen.

Paa disse Vilkaar frafaldt Rasmus Sjursen Søgsmaalet, og begge Parter underskreve Forliget.

Rasmus Sjursen Todtland. Ole Magnesen indre Eydsnæs.
begge med holdt Pen

Magne Olsen Echnæsvaagen havde ingen videre Paastand.

Denne Sag blev derpaa hævet efterat Omkostningerne vare saaledes beregnede Incaminationen 1 rbdr 3 mrk 4 s: til Sorenskriveren 3 mrk 12 s. Rbpg. til Kongens Casse, og 1 mrk 2 s: til Just: Fondet. Tilsvarspenge 2 mrk 8 s: Sorenskr: 1 mrk K: C: og 4 s. Just: F:, tilsam/m/en Rbpg: 2 rbdr 5 mrk 14 s:, hvilken Sum Ole Magnesen betalte med 17 rd 5 mrk 4 s.

Derefter blev publiceret følgende Almues Documenter:

1. Skjøde fra Johan Isachsen Wiche til Helge Iversen Schorve paa Gaarden Wiche, No 68 i Wasværns Thinglaug, af Skyld ½ Løb Smør, for 1200 rd, dat: 7de Decbr: 1812, og imod Vilkaar for 180 rd aarlig.
2. Vilkaarsbrev fra Helge Iversen Schorve til Johan Isachsen Wiche paa aarligt Levekaar af bemeldte Gaard, dat: 7de Decbr: 1812. Vilkaaret er taxeret for 180 rd aarlig.
3. Bøxelbrev fra Anders Magnesen nordre Bysem til Sønnen Elling Andersen paa ½ Løb Sm: 6 Kd: M: \Landsk:/ i Skaar, No 65 i Echanger Skibrede, dat: 26 Febr: 1813, med Revers. Intet erlagt til Tugthuset. Skatteskylden er ½ Løb Smør.
4. Skjøde fra Lars Nielsen Sandal til Ole Nielsen Fosse paa 18 Mk: Sm: i Fosse, No 85 i Wasværns Thinglaug, for 300 rd, dat: 4 Jan: 1813.
5. Skjøde fra Ole Nielsen Fosse til Anders Larsen nordre Egeland paa 18 Mk: Smør i bemeldte Gaard Fosse, for 300 rd, dat: 5 Jan: 1813.

6. Skjøde fra Anders Rasmussen Hjemvig til Sønnen Lars Andersen paa 18 Mk: Sm: 12 Kd: M: i Hjemvig, No: 25 i Hosanger Skibrede, for 400 rd og Vilkaar taxeret for 280 rd, dat: 7 Dec: 1812.

7. Vilkaarbrev fra Lars Andersen Hjemvig til Farfaderen Rasmus Andersen, dateret 7de Dec: 1812.

8. Skjøde fra Berge Johnsen Rachnæs \m: fl:/ til Erich Johnsen yttre Gjervig, paa 11 7/10 Mk: Sm: 2 2/15 Kd: M: i Hougstvedt, No 56 i Hosanger

1813: 96b

Skibrede, indberegnet hans egen Andeel, for 146 rd, dat: 10 Dec: 1812.

9. Odels-Skjøde fra Sjur Olsen, Johannes Olsen og Ole Olsen Ham/m/ersland til Brithe Johannesdatter Ejdsnæs og hendes 3 Døttre, paa Odelsretten til ½ Løb Smør 2 Mæler Malt i indre Eydsnæs No 50 i Echanger Skibrede, for 1000 rd, dat: 14 Dec: 1812.

10. Skjøde fra Erich Magnesen indre Eydsnæs til Ole Magnesen Svindal paa 18 Mk: Sm: 1 Mæle Malt i indre Eydsnæs, No 50 i Echanger Skibrede, for 300 rd og Vilkaar, taxeret for 130 rd, dat: 7 Dec: 1812.

11. Vilkaarbrev fra Ole Magnesen indre Eydsnæs til Erich Magnesen indre Eydsnæs og Hustrue paa aarligt Levekaar af bem:te Brug, dat: 17de Febr: 1813.

12. Bøxelbrev fra Niels Rasmussen Fitje til Sønnen Rasmus Nielsen paa 22 ½ Mk: Sm: og 7 ½ Kd: M: \Landsk:/ i Fitje, No 51 i Hosanger Skibrede, dat: 19 Febr: 1813, med Revers. Intet erlagt til Tugthuset. Skatteskylden er

13. Vilkaarbrev fra Rasmus Nielsen Fitje til Forældrene Niels Rasmussen og Guri Olsdatter, dat: 19 Febr: 1813.

14. Skiftebrev efter Ingeborg Sjursdatter Helleland, sluttet 5te Novbr: 1812, hvorved 11 4/5 Mk: Sm: 11 4/5 Kd: M: i Helleland, No 36 i Hosanger Skibrede er udlagt til Enkemanden Mons Wermundsen Helleland og Børnene, saal: som Skjødebogen Fol: 445 udviser.

15. Aflyst Obligation fra Jacob Monsen Helleland til Niels Andersen Hanestvedt for 220 rd, mod Pandt i Helleland, No 36 i Hosanger Skibrede, dateret 18de Martii 1811 og qvitteret 25de Febr: 1813.

16. Obligation fra Jacob Monsen Helleland til Enken Aase Sjursdatter Helleland for 83 Rbdr: 2 mrk N: V:, mod Pandt i bemeldte Gaard, dat: 2den Martii 1813.

17. Aflyst Obligation fra Johannes Larsen Essem til Jørgen Olsen Fjeldskaalnæsset, for 60 rd, mod Pandt i Essem, No 52 i Echanger Skibrede, dat: 8de Dec: 1807, qvitteret 2 Martii 1813.

18. Bøxelbrev fra Biskop Brun til Johannes Olsen paa 27 Mark Sm: 3 Kd: M: ½ Faar Landskyld og (åpent rom) Sm: Skattesk: i Fjeldskaal, No 71 i Hosanger Skibrede, dat: 18 Febr: 1813, med Revers. Intet erlagt til Tugthuset.

19. Skjøde fra Halvor Erichsen nordre Rødsland til Sønnen Arne Halvorsen paa 1 Pd: 12 Mk: Sm: 12 Kd: M: i nordre Rødsland, No 68 i Hosanger Skibrede, for 400 rd, og aarlig Levekaar, taxeret for 300 rd, dat: 5 Jan: 1813.

20. Aflyst Obligation fra Halvor Erichsen nordre Rødsland til Jørgen Nielsen Øfsthuus, for 400 rd, mod Pandt i bemte: Brug, dateret 4 Nov: 1812, qvitteret 2den Martii 1813.

21. Obligation fra Arne Halvorsen nordre Rødsland til Jørgen Nielsen Øfsthuus, for 100 Rbdr: N: V:, mod Pandt i sam/m/e Brug, dat: 2den Martii 1813.

22. Aflyst paa Obligation fra Lars Johnsen nedre Echanger til Myndlingen Anna Monsdatter Grimstad, m: fl:, stor 250 rd, en Anpart af 50 rd, dat: 1 Nov: 1811 efter Qvittering af 23 Febr: 1813.

23. Obligation fra Gudmund Olsen søndre Øfsthuus til Jørgen Nielsen nordre Øfsthuus, for 50 Rbdr: N: V:, mod Pandt i {Løsøre, D} Creature, dat: 2 Martii 1813.

24. Vilkaarbrev fra Arne Halvorsen nordre Rødsland til Forældrene Halvor Erichsen og Marthe Andersdatter, dat: 5 Jan: 1813, paa aarligt Levekaar af nordre Rødsland No 68 i Hosanger Skibrede.

25. Aflyst Obligation fra Ole Nielsen Fosse til Lars Nielsen Sandal for 200 rd, mod Pant i Gaarden Fosse, No 85 i Watzværns

1813: 97

Tinglaug, dateret 4 Julii 1808 og qvitteret 4 Januar 1812. Fol: 447.

Da ingen havde videre at føre i Rette, blev Thinget hævet.

Christie

Lars Arnesen yttre Eyde. LAS og bomerke

Johannes Olsen indre Bernæs. IOS og bormerke

Mons Monsen indre Eyde. MMS og bomerke

Johannes Ellevsen indre Bernæs. IES og bomerke

alle med paaholdt Pen.

Aar 1813 d: 5te Martii om Formiddagen Kl: 10 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Justits Sagen Foged Bøgh, som Actor, contra Berthe Larsdatter \m: fl:/, og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie i Overværelse af Laugrettesmændene Anfind Olsen og Ole Rasmussen.

Actor mødte og fremstillede den Tiltalte løs og ledig i Retten samt fremlagde en Dom, afsagt d: 12te October 1789 af Sorenskriveren i Sundhorlehn og Meddomsmænd, og en Laugtingsdom, afsagt d: 9de Januar 1790, begge over Tiltalte Berthe Larsdatter. Ligeledes fremlagde han Amtets Skrivelse af 25de f: M:, hvorefter den ved højeste Ret endeligen afsagte Dom, ikke findes i Stifts-Archivet. I Anledning heraf har Comparenten erhvervet Tugthus-Inspecteur Falchs Attest af 4de d: M: tegnet paa Amtets bemeldte Skrivelse, hvoraf sees, at Berthe Larsdatter Høysætter har været, efter højeste Rets Dom, for Tyverie indsat i Bergens Tugthus i eet Aar og udstaaet Straffen fra 1ste Maij 1790 til 1ste Maij 1791. Fornævnte 2 Dom/m/e vedhæftes Acten. Amtets Skrivelse og Inspecteur Falchs Attest indtages saaledes lydende: #

bemeldte 2 Dom/m/e, Amtets Skrivelse og Falchs Attest bleve for Tiltalte oplæste, og hun erklærede, at saavel Dom/m/en som Falchs Attest ere hende angaaende, da hun, paa den Tid hun begik de i Dom/m/ene omhandlede Tyverier, tjente paa Gaarden Høysæter.

Actor, som ikke vidste anden Maade at tilvejebringe Højeste Rets Dom paa, end at reqvirere sam/m/e gjennem Amtet fra højeste Rets Justits Contoir, maatte indstille til Rettens Eragtning, om højeste Rets Dom paa denne Maade skulde reqvireres, eller om den fra Falch fremlagte Attest kunde ansees som fuldgyldig. I første Tilfælde maatte han forlange Sagen udsat til Onsdagen d: 28de April \1813/ da Svar fra højeste Ret ej kunde indløbe i d: M: og Actor saa langt ud i April maatte være fraværende, formedelst de indtræffende Søe-Sessioner. I sidste Tilfælde forlangte han Udsættelse til d: 15de d: M:, da han ej saae sig i Stand til før at faae Sagen sluttet formedelst hans Fraværelse næste Uge paa Mandskabs Tegninger.

Defensor Procurator Hjort Stuvitz mødte og reserverede det fornødne.

Tiltalte Peder Hansen mødte ikke.

Eragtning:

Anstand bevilges til Mandagen d: 15de d: M: om Formiddagen Kl: 10, og naar Sagen, fra Actors Side, er udprocederet skal Rettens Dom eller Kjendelse om det videre fornødne afgives.
Arrestantinden blev Laugrettet overleveret for at føres tilbage i Arrest.

Sam/m/e Tid og Sted om Formiddagen Kl: 10 ½ continuerede Politie-Sagen Foged Bøgh, som Actor, contra Kobbersmedmester Hagelsteen, i Overværelse af de sam/m/e Personer.

1813: 97b

Actor mødte og {frem} anmeldte at han ikke endnu havde modtaget det reqvirerede Continuations Thingsvidne fra Bergen; han begjerede derfor Anstand til Mandagen d: 15de d: M: om Formiddagen Kl: 10 ½.
Indstævnte Hagelsteen blev paaraabt, men mødte ikke.

Eragtning:

den begjerte Anstand bevilges.

Sam/m/e Dag og Sted om Formiddagen Kl: 11 continuerede det fra d: 27de f: M: udsatte Forhør, betreffende den, for Tyverie, i Stavanger anholdte Ole Svendsen, og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af Laugrettesmændene Anfind Olsen og Ole Rasmussen.
{Dom/m/eren havde ladet den den!! sidste Retsdag afsagte Eragtning forkynde for Hr: Consul Fasmer. Udskrivten, med Forkyndelses Paategning, indtages her saaledes lydende: # Dom/m/eren ventede indtil Kl: 12; men da Consul Fasmer, efter skeet Paaraab, hverken mødte eller lod møde, saa blev eragtet:} /: udeladt, da skrivtlig Vidnesbyrd just indløb :/
I Anledning af Dom/m/erens den sidste Rettes Dag afgivne Eragtning indløb nu i Retten skrivtligt Vidnesbyrd, af Dags Dato fra Consul Fasmer, bemeldte Vidnesbyrd indtages her saaledes lydende: #
Defensor, Assessor Gyldenkrantz, mødte; og, efterat han havde gjennemlæst Consul Fasmers skrivtlige Vidnesbyrd, fandt fremdeles intet, som saaledes kunde gravere Tiltalte, med nogen Hensyn til Tyverie. Dette var alt hvad Defensor saae, sig vedkom/m/ende, med dette Thingsvidnes Lejlighed, at anvende til Defension for Tiltalte, da Comparenten troer, at disse Sagens Oplysninger intet vil bidrage til nogen Tiltalte overbeviist Forbrydelse. I øvrigt Paastod Comparenten sig, som befalet Defensor, tilkjendt 2 rbdr i Salarium for hans havte Møder og Procedure i denne Anledning, hvilket Salarium han venter sig tilkjendt ved Dom paa competent Sted.

Eragtning:

Da de forlangte Oplysninger nu ere tilvejebragte og Dom/m/eren ikke finder Anledning til at gjøre videre Undersøgelser, saa sluttes dette Thingsvidne, og det skal saa hastigt som mueligt blive beskrevet og Amtet tilsendt.

Anfin Olsen Christie Ole Rasmussen

Aar 1813, den 13de Martii blev af mig Sorenskriver Christie i min Boepæl i Bergen i Politie-Sagen Foged Bøgh, som Actor, contra Hans Olsen Weddefjeld, m: fl:, i Overværelse af Laugrettesmændene Niels Iversen Lundgaarden og Poul Nyegaard afsagt og aflæst følgende:

Dom.

Efter Amtets Ordre af 21de December 1812 tiltales Hans Olsen Weddefield, Jacob Olsen søndre Fjeldsbøe, Erich Knudsen Grimstad og Niels Sjursen Hundven, at lide Straff fordi de ikke, efter Tilsigelse haver mødt i Kiilstrømmen d: 21de og 22de August 1812 for at modtage og give den befalede Kost hver til 4 Soldater, som de skulle have havt i Indqvartering.

Actor, Foged Bøgh, har frafaldt Actionen mod Hans Olsen Weddefield, paa Grund af at denne, efter Anmeldelse fra Lehnsmanden, skal have fremsendt sin Tienestepige til bestemt Tid med den befalede Kost som af Vedkommende blev modtaget.

Actor har derimod paastaaet de øvrige Indstævnte tilpligtede hver for sig at bøde til Lindaas Præstegjelds Fattig-Casse 10 rdr og desuden en for alle samt alle for en at udrede Søgsmaalets Omkostninger.

1813: 98

Saavel med den fremlagte Anmeldelse af 22de August 1812 fra Lehnsmand Fjeldsende som med de Tiltaltes egen Tilstaaelse, er det paastævnte oplyst.

De Tiltalte foregiver deels Sygdom og deels Fattigdom som Grunde for deres Udeblivelse, men ingen af Deelene have de beviist.

De Tiltalte maae {derfor} saaledes, for deres Overhørighed mod Øvrighedens Foranstaltning, der var grundet i Forordningen af 9de Maij 1806, ansees med en arbitrair Straf, som fastsættes 1 Rbdr 3 mrk N: V: til Fattigcassen, hvorhos de bør udrede til Lehnsmanden for Stævningens Forkyndelse med Tillægs Afgivterne, 2 rd 48 s, samt det stemplet Papir som i Sagen burde have været brugt med 9 s saa og til Laugrettet med Tillægs Afgivten for 1ste Dag 2 rd 48 s og med Dommens Afsigelse 3 rd, tilsam/m/en 8 rd 9 s der udgjør 1 Rbdr 33 ½ s.

I denne Sags Udførelse har intet Ophold fundet Sted.

thi Kiendes for Ret:

Indstævnte Jacob Olsen søndre Fjeldsbøe, Erich Knudsen Grimstad og Niels Sjursen Hundven bør hver for sig bøde til Lindaas Præstegjelds Fattig Casse een Rixbankdaler og otte og fyrretyve Skilling Navneværdie samt desuden, een for alle og alle for een, udreede dette Søgsmaals Omkostninger med een Rigsbankdaler, tre og tredive og en halv Skilling Navneværdie.

At efter kommes inden 3 Solemærker efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Niels Iversen Lundgaarden Christie Poul Nyegaard

Aar 1813 d: 15de Martii om Formiddagen Kl: 10 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Justits Sagen Foged Bøgh, som Actor contra Berthe Larsdatter \m: fl:/ og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie, i Overværelse af de 2 eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen.

Tiltalte Berthe Larsdatter var løs og ledig i Retten tilstede.

Actor fremsendte til Retten skrivtligt Indlæg, af 12te Martii 1813, med den deri paaberaabte Attest fra Sognepræst Larsen, i hvilket Indlæg Sagen indlades til Dom. Indlægget og Attesten indtages her saaledes lydende: #

bemeldte 2de Documenter bleve af Dom/m/eren oplæste for Tiltalte Berthe Larsdatter, som, i Anledning af \Hr:/ Larsens Attest, erklærede, at det, hun tilvendte sig uden Ejernes Vidende og Villie, vare de Koster, for hvilke hun, ved de fremlagte Dom/m/e og senere ved Højeste Ret, blev inddømt i Tugthuset.

Defensorerne Heyberg og Hjort Stuvitz \samt Peder Hansen/ {mødte} bleve paaraabte, men mødte ikke.

Eragtning:
denne Sag udsættes til Fredagen d: 19de Martii 1813 Form: Kl: 10, til hvilken Tid Defensorerne paalægges at fremkom/m/e med hvad de ansee fornødendt til de Tiltaltes Forsvar.
Arrestantinden blev Laugrettet overleveret for at føres tilbage i Arrest.

Sam/m/e Dag og Sted om Formiddagen Kl: 10 ½ continuerede, i Overværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd, Politie Sagen Foged Bøgh, som Actor contra Kobbersmedmester Hagelsteen.
Actor fremsendte Indlæg, af Dags Dato, hvori Anstand begjeres til Mandagen d: 22de d: M: om Formiddagen Kl: 10 paa Grund af at det forommeldte Thingsvidne fra Bergen endnu ikke er indløbet. Indlæget er saaledes lydende: #
Indstævnte Hagelsteen blev paaraabt, men mødte ikke.
Eragtning:
den begjerte Udsættelse bevilges.

Sam/m/e Dag og Sted om Formiddagen Kl: 11 blev, i Overværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd, i Justits Sagen Foged Bøgh, som Actor contra Ole Bendixsen Wangsnæs, af mig Sorenskriver Christie afsagt følgende
Kjendelse:
Da Dom/m/eren, som Medlem af en befalet Kongl: Com/m/ission

1813: 98b

til at paadømme en Tyvesag mod Lars Knudsen, m: fl:, er bleven underrettet om, at Tiltalte Ole Bendixsen Wangsnæs i forrige Aars Som/m/er \har/ under opdigtede Navne, skaffet sig Kredit hos Kjøbmand Johan Trumphy og hos Enken Madame Lunde i Bergen, for endeel Varer, og Dom/m/eren, under 11te d: M:, har modtaget fra sine Medkom/m/issarier 2 Extracter betreffende de derom for Com/m/issionen fremkomne Oplysninger, saa paalægges det herved Actor, Her: Foged Bøgh, ifølge Amtets Ordre af 19. September 1812, under denne Sag, at tiltale Ole Bendixsen Wangsnæs for bemeldte Forbrydelser, og derefter at besørge det videre fornødne til Oplysning om bemeldte Bedragerier.
Til den{ne} Ende udsættes den/n/e Sag indtil videre, da dees nærmere Foretagelse skal blive beram/m/et paa Continuations Stævningen; og Actor skal til Afbetjening blive tilsendt Medkom/m/issarierne, Assessor Langes og Assessor Bulls, Skrivelse af 10 d: M: tilligemed de deri paaberaabte 2 Extracter.
Tiltalte Ole Bendixsen Wangsnæs var løs og ledig tilstæde i Retten, medens denne Kjendelse blev afsagt.
Arrestanten blev derefter Laugrettet overleveret for at føres tilbage i Arresten.
Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

Aar 1813 den 16de Martii blev i Sorenskriverens Boepæl i Bergen i Overværelse af Laugrettesmændene Lars Blix de Fine, Anfind Olsen, Ole Rasmussen og Brynild Godskalksen i Sagen Capitain Johan Friderich Cappe contra Mons Olsen Bjelkerøen eller Grønnevigen afsagt og oplæst følgende:
Dom.

Ved Stævning af 13de November 1812 sagsøger Capitain Johan Friderich Cappe Huusmand Mons Olsen Bjelkerøen eller Grønnevigen at lide Dom til, under Udkastelses Tvang, til næste Lovens Fardag at flytte sit i Grønnevigen under Gaarden Milde, i Skjolds Skibrede, staaende Huus, og for Citanten at ryddiggjøre den ham der til Forpagtning overdragne Mark, samt at have de ham ved Contract af 3 September 1795 og 2den Martii 1801 samt Forliig af 7de October 1807 forundte Rettigheder forbrudte, og endelig at erstatte Søgsmaalets Omkostninger skadesløst.

For at beviise at Søgsmaalet er grundet har Citanten deels fremlagt Copier af de bemeldte Foreeninger og deels ført Vidner om at Indstævnte har forbrudt sig imod sam/m/e, hvorhos Citanten har fremlagt en Udsigelse til Indstævnte at flytte fra Pladsen til Fardag 1813, hvilken Opsigelse er datteret 12te November 1812 og forkyndt \den 16de/ sam/m/e Maaned.

Da nu Contracten af 2den Martii 1801 i 5te § fastsætter, at Indstævnte efter ¼ Aars Opsigelse, skal fravige Pladsen og flytte sit Huus og alle sine Ejendeele derfra, og Forliiget af 7de October 1807 ej allene ikke indskrænker dette men endog giver Citanten større Rett mod Indstævnte, og da Indstævnte har tilstaaet at have hugget et Birketræe, hvilket er stridende mod Contracten af 3de Septbr: 1795 § 3, og Vidnerne derhos formeentligen have oplyst, at Indstævnte, i flere Henseender, har forbrudt sig imod de oprettede Foreeninger, saa har Citanten paastaaet Dom lige efter Stævningen og sig tillagt i Omkostninger noget Klækkeligt.

Indstævnte har benægtet Søgsmaalets Rigtighed i Almindelighed; derimod har han tilstaaet at have hugget et lidet Birketræe, som han behøvede til Feyekoste. I øvrigt har han paastaaet at have fra først af opryddet Pladsen Grønnevigen og at følgelig han og hans Hustrue ere berettiget at beholde sam/m/e deres Levetid, hvorfor han har paastaaet Friefindelse for Citantens Søgsmaal.

I følge de fremlagte Beviisligheder har Indstævnte først ved Contracten af 3de September 1795, erholdt Rett at opsætte sig et Huus i Udmarken, Grønnevigen kaldet,

1813: 99

uden at nogen Jord er ham givet til Benyttelse. Dernæst har han, ved Contracten af 2den Martii 1801, faaet til Forpagtning et Stykke Udmark i Grønnevigen, hvor han kunde slaae Græs til een a toe Koer, hvilket Stykke Indstævnte selv skulde rydde og gjerde ind. I førstnævnte Contracts 3de Post var det bestemt, at Indstævnte ikke maatte hugge det mindste Træe eller hvad der kunde blive til Træe, ligesom det i 5te Post var fastsat, at Indstævnte, dersom han handlede imod Contractens Bestemmelse, skulde have Contracten forbrudt og flytte til et andet Sted. I Contracten af 2den Martii 1801 3de Post er det fastsat, at Indstævnte skulde opfylde alt hvad han i Contracten af 3 September 1795 havde paataget sig, og at, saafremt ikke begge bemeldte Contracter af ham i alt bleve opfyldte, samme da, uden videre Dom skulde være ophævede; hvorhos 5te Post endvidere bestemmer, at naar en af Parterne finder det for godt, ikke længere at holde denne Contract, skeer det efter ¼ Aars Opsigelse, hvorefter Indstævnte skal flytte sit Huus m: v:. Endvidere har Indstævnte, ved Forliig inden Forligelses Commissionen d: 7de October 1807, forbundet sig til, at dersom enten han selv eller nogen i hans Huus handler imod bemeldte Forpagtnings-Contract skal han strax, uden Lov og Dom, fravige Pladsen og bortflytte sit paa samme staaende Huus.

Heraf sees da 1mo, at Citanten har betinget sig Rett til, med ¼ Aars Opsigelse, at udsige Indstævnte fra Pladsen naar den første finder for godt, og 2do, at Indstævnte har forbrudt sine Rettigheder efter bemeldte Contracter saasnart som han har overtraadt nogen af de Bestemmelser Contracterne indeholder.

Vel kunne den første af disse Bestem/m/elser synes at være stridende mod Forordningen af 29de April 1752 § 4 og Forordningen af 29de Junii 1792, efterdi Indstævnte har bebygget og ryddet den \om/qvæstionerede Plads i Udmarken; men naar det sees hen til, at Indstævnte, i

følge de Oplysninger 5te, 6te, 7de og 8de Vidne have givet ligesaa vel kan henføres til Strandsiddere som til Rydnings Huusmænd, og at bemeldte Forordninger, endog i Henseende til de sidste, tillade Jorddrotterne at foreskrive Pligter, som Huusmændene skulde efterkomme, saa kan Retten ikke ansee bemeldte Foreening som Lovstridig.

Hvad den anden af forbemeldte Bestemmelser angaaer, da har Citanten med 2det og 3die Vidners Svar paa 2den Qvæstion beviist, at der ved Indstævntes Huus, i forrige Aar ved Kyndelsmisse Tider henlaae 3 Fyrretræer, samt at Indstævnte havde tildækket sin halve Koestald med Fyrrebar, hvilke Træer og Fyrrebar maae ansees at være hugget i Citantens Skov, da hans Beskyldning derom ikke special er modsagt af Indstævnte.

Ligeledes har Indstævnte tilstaaet, at han, for 2 Aar siden har hugget et Citanten tilhørende Birketræe; og da Træers Hugst er en af de Poster, der i Foreningerne er{e} Indstævnte forbuden under Fortabelse af de ham tilstaaede Rettigheder, saa er Søgsmaalet, endog med Hensyn dertil hiemlete. Indstævnte maae derfor viige Pladsen og bortflytte sit Huus, hvorhos han maae erstatte Citanten Sagens Omkostninger med 2 rbdr.

Som temere letigans kan han, efter Omstændighederne, ikke ansees.

Det anordnede stemplet Papir er i denne Sag bleven brugt.

thi Kiendes for Ret:

Indstævnte Mons Olsen Grønnevigen bør til førstkommende Lovens Fardag indeværende Aar fravige og for Capitain Johan Frederich Cappe, ryddiggjøre den paastævnte Plads Grønnevigen, samt derfra bortflytte sit sammesteds staaende Huus, alt under Udkastelses Tvang, samt erstatte Citanten denne Sags Omkostninger med tvende Rigsbankdaler Navneværdie. At efterkommes til den bestemte Tid saafremt denne Dom 15 Dage tilforn er lovligen forkyndt, under Adfærd efter Loven.

Sam/m/e Dag og Sted blev i Overværelse af de samme Personer i Sagen Elling Ellingsen contra Christopher Christophersen Ask afsagt og aflæst følgende:

Dom.

Ved Stævning af 3de April 1813 sagsøger Elling Ellingsen Fruegaarden Ejeren af Gaarden Ask i Herløe Skibrede, Christopher Christophersen, at lide Dom, hvorved Citanten!! (Indstævnte?) vil vente en imellem dem oprettet Contract, betreffende Brugen af Pladsen Fruegaarden, kjendt som en Nullitet, og Citanten derimod anseet som den, der har modtaget til Leje bemeldte Plads paa sin og Kones Levetid, m: v: samt {at} Indstævnte tilpligtet at erlægge Sagens Omkostninger skadesløst.

1813: 99b

Citanten har fremlagt en Copie af bemeldte Contract, hvilken han forgiver, at Indstævnte har meddelt ham til hans Sikkerhed. Denne Copie er uden Bekræftning og den Viser ikke Originalens Datum.

Citanten har derhos ført Vidner for at bevise at Contractens Indhold var ham ubekjendt den Tid han underskrev samme og at han altsaa er forledet til at underskrive; hvorhos Citanten har henholdt sig til den i Stævningen gjorte Paastand med Tillæg, at han maatte erholde Omkostningerne erstattet med 80 rd.

Indstævnte har benægtet at have forlokket Citanten til at underskrive den omhandlede Contract og derimod paastaaet at dens Indhold var Citanten bekjendt forinden han underskrev samme; hvorfor Indstævnte har paastaaet Friefindelse og sig tillagt i Omkostninger 156 rd.

Da Citanten ikke har benægtet at have underskrevet den Originale Contract, hvilken heller ikke under Sagen er fremlagt, og de afhørte Vidner endog have oplyst at Citanten frievillig har underskrevet en Contract af Indhold omtrent som den fremlagte Copie, efterat Indstævnte

først havde oplæst den originale, i Sagen fremlagte, Contract mellem ham og Ole Sjursen og derhos erklæret, at den Contract, Citanten skulde underskrive, var af sam/m/e Indhold /: hvilket den ogsaa virkelig sees at være :/ saa kan det anlagte Søgsmaal ikke andet end ansees ugrundet.

Indstævnte maae derfor friefindes og Citanten ansees som temere letigans samt tilpligtes at erstatte Indstævnte Sagens Omkostninger med 4 rbdr N: V:.

Vel har Indstævnte ikke mødt hos Forligelses Commissionen; men det maae bemærkes, at han, den første Gang han var kaldet dertil, var fraværende paa en Reise, samt at en anden mødte paa hans Vegne, og at han, efterat Sagen til Rettergang var henviist og allerede af Citanten paastævnt her til Retten, ikke kunne ansees pligtig at møde for Forligelses Comissionen den sidste Gang, han var kaldet dertil, nemlig 5 Dage forinden Stævningen faldt i Rette.

Det anordnede stemplet Papir til Sagens Førelse er brugt; derimod er den af Indstævnte fremlagte Forpagtnings Contract imellem ham og Ole Sjursen ikke skrevet paa stemplet Papir, hvorfor sam/m/e til det Kgl: Rentekammer bliver at indsende.

thi Kiendes for Ret.

Indstævnte Christopher Christophersen Ask bør for Citanten Elling Ellingsens Tiltale og Paastand i denne Sag frie at være; derimod bør Citanten Elling Ellingsen bøde for unødig Trætte til Justits-Cassen saameget som Dommen og Seiglet koster, samt betale til Indstævnte Christopher Christophersen Ask i Erstatning for denne Sags Omkostninger fire Rigsbankdaler Navne Værdie. Det idømte udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og efterkommes under Adfærd efter Loven.

Christie

Lars Blix de Fine	Anfin Olsen
Ole Rasmussen	Brynel Godskalsen

Aar 1813 den 18de Martii blev af mig Sorenskriver Christie, i min Boepæl i Bergen i Overværelse af Laugrettesmændene Lars Blix de Fine, Anfind Olsen, Ole Rasmussen og Brynild Godskalksen, i Sagen Ole Høyer contra Johannes Jacobsen Exe afsagt og aflæst følgende:

Dom:

Ved Stævning af 11te November 1811 sagsøger Kjøbmand Ole Høyer Mad:me Pauline Næven og Forpagter Johannes Jacobsen Exe at lide Dom til Bøders, Skades Erstatnings og Omkostningers Udredelse i Anledning af at de den 8de August 1811 have bortranet 2de Citanten tilhørende Gjeder og een Buk og beholdt sam/m/e i deres Værge indtil den 1ste October 1811 da de lode Gjederne ved offentlig Auction bortsælge.

Citanten har strax ved Sagens Incamination nedlagt Paastand om at de Indstævnte hver for sig maatte tilfindes at udrede Bøder for Ran samt erstatte Geedernes og Bukkens Værdie efter Markeds Priis og Sagens Omkostninger med 30 rd.

Ved Kjendelse afsagt d: 28de November 1811, er Søgsmaalet afviist \for saavidt/ som Indstævnte Madame Næven angaaer.

Citanten har fremlagt en

1813: 100

den 1ste October 1811 holdt Auctions Forretning som viser, at Indstævnte Johannes Jacobsen Exe tilstaaer at have d: 8de Aug: optaget paa hans i Forpagtning havende Gaard store Sandvigen, 2 Geede-Kid, og derefter ladet sam/m/e bortsælge ved offentlig Auction d: bemeldte 1ste October for 5 rd 3 mrk 12 s.

Endvidere har Citanten erhvervet og fremlagt et Aasteds Tingsvidne, af 22de Junii 1812, for at bevise at den Gaard, Indstævnte Johannes Jacobsen Exe har i Forpagtning, ikke er forsynet med lovlige Gjerder. Endelig har Citanten under 9de December 1811 frafaldt den nedlagte Paastand om Rans-Straf, hvorefter han i Indlæg af 4de August 1812 og 4de Februar 1813, har gjort den Paastand, at Indstævnte Johannes Jacobsen Exe tilfindes at erstatte ham de paastævnte Creaturers Værdie efter uvillige Mænds Skjøn, at udrede en passende Mulct for hans lovstridige Forhold og at erstatte Sagens Omkostninger med 60 rd.

Indstævnte Johannes Jacobsen Exe {har} har benægtet at have ranet de paastævnte Creaturer, men derimod tilstaaet at have optaget dem i hans Ager, hvilket sidste han ogsaa med Vidner har beviist. Han har derhos udtaget Contra-Stævning, af 14de Martii 1812, til Friefindelse, og til Mortification af den mod ham brugte skammelige Beskyldning, samt til at faae Hoved-Citanten tilpligtet at udrede Bøder efter Loven og erstatte Sagens Omkostninger skadesløst. Til denne, i Contra Stævningen gjorte Paastand har Contra-Citanten, i Indlæg af 15de December 1812, henholdt sig med Tillæg, at han paastaaer Hoved Citanten tilpligtet at bøde, for den gjorte Ransbeskyldning, 50 rd til Stædets Fattig-Casse og at oprette Søgemaalets Omkostninger med 50 rd.

At Contra-Citanten har i Ageren paa den til ham Forpagtede Gaard optaget de paastævnte Creature d: 8de Aug: 1811, er baade af ham selv tilstaaet og med Vidner oplyst.

Den fremlagte Auctions Forretning viser, at Contra-Citanten har ladet de optagne 2 Geeder offentligen bortsælge; men hvor Bukken er afbleven er derimod aldeles ikke oplyst. Imidlertid maae den antages at være forbleven i Contra-Citantens Besiddelse, da han ikke har yttret det ringeste om at have tilbageleveret den.

Contra Citantens Rett til at optage bemeldte Creaturer, er grundet saavel i Tingens Natur som i 3 – 12 – 21de og 23de Artikkel; men da det med det fremlagte Aasteds-Tingsvidne er oplyst, at der for den omspurgte Gaard ikke gives noget Gjerde paa søndre Side mod Udmarken, og Contra-Citanten heller ikke har beviist hvad Skade de optagne Creature haver gjort, saa har han, i følge bemeldte Artikel og Analogien af den foregaaende 16de Artikkel, ikke havt Ret at holde de optagne Creature inde eller at fordre Skades Erstatning af Ejermanden, omendskjøndt Hoved-Citanten i den mod Auctionens Holdelse gjorte Protest af 1ste October 1811, implicite tilstaaer, at Creaturerne have ej(?) gjort Contra Citanten Skade.

Contra-Citanten maae derfor blive pligtig at erstatte Hoved-Citanten Værdien af 2 unge Geeder og een Buk efter uvillige Mænds Skjøn; og da han, uden Hjem/m/el, har taget sig selv til Rette, ved at holde Creaturene inde og at bortsælge 2 af dem, saa maae han belægges med en Mulct af 1 rbdr til Fattig-Cassen.

Hvad Contra Søgsmaalet anbelanger da kan det ikke nægtes at den af Hoved-Citanten gjorte Ransbeskyldning er aldeeles ugrundet; thi Hoved Citanten har ikke speciatim modsagt hvad Contra-Citanten i Reqvisitionen af 12te September 1811 og Indlæg af 15de December 1812, har debiteret nemlig, at Hoved Citanten flere Gange blev varslet om, at Creaturerne vare optagne.

Vel har Hoved-Citanten, som meldt, frafaldt denne Beskyldning og den Paastand om Rans Straf han \i Anledning deraf/ fra først af gjorde, men Contra-Citanten maae dog alligevel ansees fornærmet, da bemeldte Beskyldning er gjort i Stævningen saavel som i Retten og den med Hensyn til den Straf, hvormed Ran, ifølge 6 – 15 – 1 og seenere Anordninger, belægges, i det mindste maae ansees utilbørlig og altsaa bedøm/m/es efter 6 – 12 – 4.

Hoved Citanten maae derfor ansees med en Mulct af 5 rbdr til Fattigcassen, og Beskyldningen maae derhos mortificeres.

I Følge foranstaaende Data burde vel Søgsmaalets Omkostninger hæves, men da

Hoved Citanten, som contra indkaldt til Forligelses Commissionen er udeblevet, og derved maae ansees at have villet forkaste Forliig ihenseende til Contra-Søgsmaalet saa bør han i Overeensstemmelse med Forordningen af 20de Januar 1797 § 26 og Cancelliets Circulair af 12te Januarii 1799 § 2, erstatte Contra Søgsmaalets Omkostninger med 4 rbdr og desuden ansees som temere letigans.

Det anordnede stemplet Papir er i denne Sag bleven brugt.

thi Kiendes for Ret.

Contra Citanten, Forpagter Johannes Jacobsen Exe, bør til Hoved-Citanten Kjøbmand Ole Høyer, udbetale Værdien af de paastævnte 2 unge Geeder og en Buk, i følge den Taxt, som af uvillige Mænd ved et lovligt Skjøn bestemmes. Saa bør og Johannes Jacobsen Exe bøde til store Sandvigens Fattigskole een Rixbankdaler Navne Værdie.

Den af Hoved Citanten Kjøbmand Høyer, mod Contra Citanten Johannes Jacobsen Exe, i denne Sag gjorte Rans-Beskyldning bør død og Magtesløs at være og ikke komme Contra-Citanten til Hinder eller Æres Forkleinelse i nogen Maade; og bør Kjøbmand Ole Høyer, for denne ugrundede Beskyldning bøde til store Sandvigens Fattigskole fem Rixbankdaler Navne Værdie.

Saa bør og Kjøbmand Ole Høyer bøde til Justits-Cassen for unødig Trætte, saa meget som Dommen og Seiglet koster, samt erstatte Contra-Citanten Johannes Jacobsen Exe Contra-Søgsmaalets Omkostninger med fire Rigsbankdaler Navne-Værdie.

Det idømte udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og efterkommes under Lovens Adfærd.

Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

Aar 1813 d: 19de Martii om Formiddagen Kl: 10 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Justits Sagen Foged Bøgh, som Actor contra Berthe Larsdatter og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie, i Overværelse af Laugrettesmændene Lars Blix de Fine og Anfind Olsen.

Tiltalte var løs og ledig i Retten tilstede.

Defensor Procurator Hjort Stuvitz mødte og fremlagde Indlæg, af Gaars Dato, hvori Sagen indlades til Dom. Ligesaa mødte Defensor Procurator Heyberg og fremlagde Indlæg, af Dags Dato, hvori Sagen indlades til Dom. Bemeldte Indlægge indtages her saaledes lydende: #

Eragtning:

denne Sag optages til Kjendelse eller Dom.

Artrestanten blev Laugrettet leveret for at tilbage føres i Arresten.

Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

Aar 1813 d: 22de Martii om Formiddagen Kl: 10 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Politie-Sagen Foged Bøgh, som Actor contra Kobbersmedmester Hagelsteen og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af Laugrettesmændene Lars Blix de Fine og Anfin Olsen.

Actor mødte og anmeldte, at han ikke endnu havde modtaget det forhen ommeldte Thingsvidne fra Bergen, hvorfor han begjerede Udsættelse til Mandagen d: 29de d: M: om Formiddagen Kl: 10.

Indstævnte Hagelsteen blev paaraabt, men mødte ikke.

Eragtning:

den begjerte Anstand bevilges.

Sam/m/e Dag og Sted om Formiddagen Kl: 10 ½ continuerede Justits Sagen Foged Bøgh, som Actor contra Ole Bendixsen Wangsnæs, m: fl:, i Overværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd.
Actor mødte og fremstillede

1813: 101

den Tiltalte Ole Bendixsen Wangsnæs løs og ledig i Retten, samt fremlagde skrivtlig Continuations Stævning, af 16de d: M: i lovlig forkyndt Stand, samt en Skrivelse af 10de s: M: fra Assessorerne Lange og Bull, til Sorenskriver Christie tilligemed de deri omhandlede 2 Extracter. Actor begjerede dernæst Vidne-Forklaringen oplæst for Tiltalte og denne qvæstioneret i Anledning af sam/m/e, om han tilstaaer det Omvidnede. Stævningen, Skrivelsen og Extracterne indtages her saaledes lydende: #
Stævningen, Skrivelsen og Extracterne bleve oplæste for Tiltalte Ole Wangsnæs, som fremstod løs og ledig, og vedblev sin Tilstaaelse saaledes som den er afgiven i bemeldte Extract af Commissions Protocollen, med det Tillæg, at han hos Kjøbmand Johan Trumphy fik et halv Anker Kornbrændeviin paa Credit, samt at han ikke husker de Navne, han gav sig da han tog Brændevinen paa Borg hos Madame Lunde og hos Trumphy, ej heller hvad Priis han skulde give for Brændevinen. Han tilstod ogsaa, at han til Madame Lunde sagde, at han havde en Jægt med Potæter liggende ved Torvet og \at/ han skulde betale Brændevinen naar Poteterne vare solgte. Endelig declarerede han, at han begik bemeldte Bedragerier kort efter Paaske forrige Aar og, saavidt som han husker, førend han blev dømt for Tyverie og Bedragerie her ved Retten. Brændeviinen erholdt baade Trumphy og Madame Lunde tilbage.
Dernæst fremstod Kjøbmand Johan Trumphy. Hans aflagte Vidnesbyrd blev oplæst for ham af den forbemeldte Extract, og han vedblev sam/m/e med den Forandring, at det omvidnede passerede i Martii eller April Maaneder 1812, hvilket Deponenten nu ved nøjere Eftertanke husker. Han forklarede derhos, at Tiltalte kaldte sig Ole Wiig og sagde at han havde et Fartøj med Skind og Talg liggende i Sandvigen, samt at han strax skulde kom/m/e og betale for Brændevinen de 42 eller 45 rd, som, saavidt Deponenten husker, skulde betales for sam/m/e. I øvrigt veed Deponenten ikke at der var Vidner tilstede, som hørte deres Aftale. Brændevinen fik Deponenten tilbage hos en frem/m/ed Mand, fra Stavanger, som laae ved Torvet og til hvem Ole Wangsnæs, nogle Dager forinden Deponenten fik det tilbage, havde solgt sam/m/e for 30 rd. Videre vidste Deponenten ikke at oplyse. Dimitteret.
Tiltalte tilstod at han opdigtede Omstændighederne saaledes som Kjøbmand Trumphy har forklaret, dog husker han ej om det opdigtede Navn var saaledes som opgivet af Trumphy. Manden fra Stavanger, som Tiltalte i øvrigt ikke kjendte, fik sine Penge tilbage.
Videre mødte Niels Lunde, Kjøbmand i Bergen. Hans Vidnesbyrd blev oplæst for ham af forbemeldte Extract og han vedblev sam/m/e, med det Tillæg at det omvidnede passerede omtrent i Martii eller April 1812. Videre forklarede Comparenten, at det var fransk Brændeviin, som blev

1813: 101b

Tiltalte crediteret for 48 rd, et halvAnker. Hvad Navn Tiltalte gav sig husker Deponenten ikke, men han erindrer bestemt, at Tiltalte ikke kaldte sig Ole Bendixsen Wangsnæs. Deponenten husker ikke om der var andre tilstede da Brændevinen blev Tiltalte crediteret. Deponentens Moder fik Brændevinen uskad tilbage Dagen efterat den var Tiltalte crediteret. Tiltalte fortalte, at han havde en Jægt med Potæter liggende ved Torvet og lovede at betale naar Potæterne vare solgte. Næste Dag traf Deponenten Tiltalte paa Gaden, og efterat Deponenten havde anholdt Tiltalte tilstod denne Bedrageriet og skaffede Brændevinen

udleveret hos en Deponenten ubekjendt Mand paa Torvet. Mere vidste Deponenten ikke at oplyse. Dimitteret.

Tiltalte tilstod Rigtigheden af Niels Lundes Forklaring i et og alt. Han erklærede derhos at han solgte Brændevinen til en Mand, der sad i en Hytte paa Torvet, men Tiltalte veed ikke hvad denne Mand hedder eller hvor han er at finde. Manden fik sine Penge tilbage.

Endelig mødte Sjur Jacobsen Brenning, 44 Aar gam/m/el. Peer Larsens foranstaaende Skrivelse blev oplæst for ham, og han erklærede, at Tiltalte Ole Wangsnæs ikke, saavidt Deponenten veed, har ved Bedragerie eller Tyverie berøvet Deponenten Noget. Han vidste i øvrigt intet at oplyse om Tiltaltes Forbrydelser. Denne Forklaring blev oplæst for Deponenten, som stadfæstede sam/m/e med Eed. Dimitteret.

Actor Foged Bøgh henholdt sig til sit forhen i denne Sag indgivne Indlæg med den Forandring, at han paastaaer Tiltalte Ole Bendixsen Wangsnæs dømt at arbejde i Bergenhuus Fæstning i fem Aar; og saaledes indlod han atter Sagen til Dom.

Defensor Procurator Heyberg lod anmelde Forfald, da han er bortrejst til en Aasteds Forretning 4 Mile fra Byen.

Eragtning:

Anstand i Sagen gives til Fredagen d: 26de d: M: om Formiddagen Kl: 10, til hvilken Tid Defensor, Procurator Heyberg haver at frem/m/e hvad videre han anseer fornøden til den Tiltaltes Forsvar.

Arrestanten blev Laugrettet overleveret for at føres tilbage i Arresten.

Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

Aar 1813 d: 26de Martii om Formiddagen Kl: 10 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Justits Sagen Foged Bøgh, som Actor, contra Ole Bendixsen Wangsnæs og Antonette Baar Halvorsdatter, og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af Laugrettesmændene Anfind Olsen og Lars Blix de Fine.

Begge de Tiltalte vare i Retten tilstede frie for Baand og Tvang.

Defensor Procurator Heyberg mødte og tilkjendegav, at han først i Gaar Aftes var tilbagekom/m/en fra den forhen ommeldte Rejse paa Landet. Han henholdt sig i øvrigt i alle Dele til sin forhen udførte Procedure og Paastand, og saaledes vedblev han, at indlade Sagen til Dom.

Eragtning

Denen Sag optages til Kjendelse eller Dom.

Arrestanterne

1813: 102

bleve Laugrettet overleverede for at føres tilbage i Arrest.

Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

Forhør.

Aar 1813 d: 27de Martii om Eftermiddagen Kl: 2 blev en Extra-Ret sat i Sorenskriverens Boepæl i Bergen og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2 eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen, for, efter Anmeldelse af Dags Dato, fra Hr: Foged Bøgh, at optage Forhør betreffende Rachel Knudsdatter, som for Tyverie er arresteret.

Foged Bøghs bemeldte Skrivelse indtages saaledes lydende: #

Arrestantinden Rachel Knudsdatter var tilstede frie for Fængsels Baand og Tvang.
Efter Tilsigelse fremstod som

1ste Deponentinde Anna Marie Olsdatter, som angav sig at være 24 Aar gam/m/el. Hun forklarede at hun omtrent 14 Dage efter Michaeli 1812 mistede et Lærreds Pudevaar med Kniplings Kandter for, hvilket Deponentinden havde i Vask fra Madame Myhlenfort, Skipper Iver Myhlenforts Kone i Bergen. Dette Pudevaar hængte, blant andre Klæder, for at tørres paa et Plankeværk udenfor det Huus i store Sandvigen hvori Deponentinden opholder sig. I Pudevaaret stod mærket C: E:. I gaar fik Deponentinden høre at Rachel Knudsdatter skulde have falbudet dette Pudevaar. Deponentinden fik see Pudevaaret hos Oline Hansdatter, i Sandvigen, til hvem Rachel havde falbudet det for 16 rd, og da Deponentinden gjenkjendte sam/m/e og Rachel Knudsdatter tilstod at have stjaalet sam/m/e, anmeldte Deponentinden dette for Hr: Foged Bøgh. Deponentinden har ogsaa mistet en Flamsklærreds Sengebetræk og et hvidt Kembrits Lom/m/etørklæde, med rød Rand; men hun veed ikke om Rachel Knudsdatter har stjaalet dette eller ey. I øvrigt angav hun, at bemeldte Rachel Knudsdatter har været tilforn inddømt paa Tugthuset for Tyverie. Dimitteret efter at have hørt denne Forklaring oplæse og vedkjendt sig sam/m/e som rigtig.

2den Deponentinde Marthe Larsdatter, Ole Andersen Windøens Kone. Hun forklarede at hendes Mand er bortrejst og at Rachel Knudsdatter har logeret hos hende i 6 Uger. Hun hørte i Gaar at Rachel Knudsdatter tilstod for 1ste Deponentinde at have stjaalet det af denne omforklarede Pudevaar og nogle Nøster Garn, som fandtes i hendes Kiste, hvilket Garn hun sagde at have stjaalet fra Anders Erichsen. Deponentinden har ikke tilforn seet hverken Pudevaaret eller Garnet hos Arrestantinden, og hun veed ellers ikke at denne

1813: 102b

har forøvet andre Tyverier siden hun kom ud af Tugthuset, hvor hun tilforn har været inddømt for Tyverie. Dimitteret.
Dernæst fremstod

Rachel Knudsdatter, som angav sig at være 28 Aar gam/m/el, født paa Gaarden Listoe, i Nordfjord. Hendes Forældre vare Knud Rasmussen og Rachel Rasmusdatter, som begge ere døde. Hun var hjem/m/e hos sine Forældre indtil omtrent for 8 Aar siden, da hun kom her til Byen. Hun har tjent hos afdøde Madame Holtermann i 2 Aar og hos Kjøbmand Henrich Meyer i 1 ½ Aar samt hos afdøde General Hoff i ½ Aar. Den øvrige Tid hun har været i Bergen har hun {deels} været syg og ikke kundet tjene. Foged Bøghs Skrivelse blev oplæst for hende, hvorefter hun tilstod at hun ved Michaeli Tider afvigte Aar stjal et Lærreds Pudevaar, som hængte paa et Plankeværk i store Sandvigen udenfor det Huus, hvori 1ste Deponentinde opholder sig. I Gaar bød Deponentinden dette Pudevaar til Kjøbs til Oline Hansdatter, og i denne Anledning blev hun røbet. De Kniplings Kandter, som vare for Pudevaaret har Deponentinden sprættet fra, og ligeledes har hun skaaret ud Mærket og kastet sam/m/e bort. Hvad Mærket var veed hun ikke. Ligesaa tilstod hun at hun i Vinter sidstleden, medens hun logerede hos Matros Anders Erichsen i Sandvigen, stjal fra denne 7 a 8 Nøster Stryegarn, som hængte inde i hans Stue. Saavel Pudevaaret som det stjaalne Garn har hun endnu i hendes Kiste. Hun benægtede at have stjaalet det af 1ste Deponentinde omforklarede Sængebetræk og Lom/m/etørklæde. Derimod tilstod hun at hun tilforn i Aaret 1812 \ved Politieretten i Bergen/ er dømt at arbejde i Bergens Tugthuus i 2 Maaneder, fordi hun fra Henrich Poulsen havde stjaalet et Tørklæde og nogle Lapper. Denne Straf har hun udstaaet. Hun benægtede at have forøvet andre Tyverier eller Forbrydelser, eller at have været straffet offentlig annerledes end foran omforklaret. Hun gik sidste Gang til Alters i Korskirken i Bergen ved Michaeli Tider 1812.

Derefter blev frembragt Arrestantindens Kiste, som var forseiglet. Kisten blev aabnet og deri fandtes et fiint Lærreds Pudevaar, opsprættet, og tillige {et} omtrent en Alen Kniplinger i 2 Stykker. Ligesaa fandtes 8 Nøster ublegt Stryegarn. Arrestantinden tilstod at disse Koster ere de hun, som meldt, har stjaalet.

Laugrettet vurderede Pudevaaret \med Kniplingerne/ for 2 rbdr og de 8 Nøster Stryegarn for 1 rbdr 2 mrk.

1ste Deponentinde gjenkjendte det i Kisten fundne og nu vurderede Pudevaar og erklærede, at sam/m/e er det hende frastjaalne.

Saavel 1ste som 2den Deponentinde eftersaae Arrestantindens øvrige i Kisten værende Klæder, men de erklærede, at de ikke kunde opgive eller vide at nogen af sam/m/e ere stjaalne. Dimitterede.

1813: 103

Arrestantindens i Dag afgivne Forklaring blev oplæst for hende og hun vedblev sam/m/e i det hele.

Da Arrestantinden har tilstaaet det paaklagede Tyverie og ingen videre Oplysning var at erholde for nærværende Tid, saa blev Forhøret sluttet for at beskrives og indsendes til Amtet. Kisten blev forseglet efterat Kosterne i sam/m/e vare nedlagte, og imidlertid skal den henstaae i Rettens Forvaring. Arrestantinden blev Laugrettet overantvordet for at føres tilbage i Arrest.

Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

Aar 1813 d: 29de Martii om Formiddagen Kl: 10 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Politien Sagen Foged Bøgh som Actor, contra Kobbersmedmester Hagelsteen og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie i Overværelse af Laugrettesmændene Anfind Olsen og Lars Blix de Fine.

Fra Actor indløb Indlæg, af Dags Dato, hvori Anstand begjeres til Mandangen d: 5te April 1813 om Formiddagen Kl: 11. Indlægget indtages her saaledes lydende: #

Tiltalte blev paaraabt, men mødte ikke.

Eragtning:

den begjerte Udsættelse bevilges.

Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

Maaneds Thing i Bergen.

Aar 1813 d: 1ste April blev Maaneds Thinget holdt i Sorenskriverens Boepæl i Bergen og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de 4 eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine, Anfind Olsen, Ole Rasmussen og Brynild Godskalksen.

Hvor da først blev publiceret de Kongl: Anordninger, som paa Maaneds Thinget i Bernæs-Tangen d: 2den Martii 1813, fra No 1 til 15 inclusive, og derhos:

16. Cancelliets Resolution, af 27de Februar 1813, ang: at Overformynderne kunne indkalde Værger at møde for at give Oplysninger om de Umyndiges Arve under Mulct af 1 Rbdr: Daglig, som ugentlig fordobbles.

Nye Sag:

Assessor Krüger contra Knud Pedersen.

Told Procureur Rogge mødte og fremlagde 1. skrivtlig Stævning, af 20de Februar 1813, i forkyndt Stand, hvorved Assessor Conrad A: Krüger har ladet indstævne Forpagter Knud at lide Dom fordi {denn} han har overfaldt Citanten paa en voldsom Maade, m: v: 2. Attest af 11te Januar 1813 om at Sagen fra Forligelses Com/m/issionen er henviist til Rettergang. 3. Qvæstioner, af Dags Dato, til Vidnerne, hvilke han begjerede paaraabte og afhørte. Stævningen, Attesten og Qvæstionerne indtages her saaledes lydende: #

Indstævnte blev paaraabt, men mødte ikke.

Told-Procureur Rogge, som meget ønskede at Indstævnte personlig skulde møde, og som formoder at Vejret alene hindrer ham heri, da han har lovet at ville møde, begjerede Udsættelse med Vidnernes Afhørelse til i Eftermiddag Kl: 4, i Forventning af at Indstævnte da møder.

Dom/m/eren, som imidlertid havde flere nye Sager at behandle, bevilgede denne Opsættelse.

1813: 103b

Nye Sag:

Sivert Steen contra Jonas Heldt.

Procurator Heyberg mødte og fremlagde 1. skrivtlig Stævning, af 8de f: M:, i forkyndt Stand, hvorved Sivert Steen har ladet indstævne Jonas Heldt at lide Dom til at opfylde en mellem Parterne indgaaet Forening ang: Mærkerne mellem begges Ejendoms Gaarde Jorddalen og øvre Eyde, m: v:; 2. Attest, af 3die Februarii d: A:, som viser at Sagen er henviist fra Forligelses Com/m/issionen til Retten. 3. Copie af Citantens Skjøde, dateret 12te October 1810; {og} 4. Copie af det her paastævnte Document, til hvilken 2de sidste han foreviiste Originalerne. 5. Qvæstioner, af Dags Dato, til Vidnerne, hvorefter han begjerede saavel den Indstævnte som Vidnerne paaraabte og de sidste afhørte samt foreviiste den anviiste Original af Documentet af 20de Septbr: 1811.

De bemeldte Documenter No 1, 2, 3, 4 og 5 indtages her saaledes lydende: # Originalerne No 3 og 4 skulle blive Citanten tilbageleverede naar Copierne med dem er confererede.

Indstævnte Jonas Heldt mødte og benægtede at have indgaaet {den} en saadan Forening som den af Citanten fremlagt ej heller nogen anden Forening angaaende Mærkerne imellem Øvre Eyde og Jorddalen.

Derefter fremstod som

1ste Vidne Stephen Bergesen Rølland, som angav sig at være 70 Aar gam/m/el og ubeslægtet med begge Parter. Han aflagde Lovens Eed og svarede til 1ste Sp: jo. 2. Qv: Sv: jo, efter Citantens Forlangende. 3. Sv: jo. 4. Sv: jo, Indstævnte var enig med Citanten deri at Mærkerne skulde gaae netop saaledes som det er anført i det under No 4 fremlagte Document, hvilket blev nu blev!! oplæst for Vidnet. Men det blev ikke omtalt at Parterne skulde oprette noget skrivtligt derom. 5te Qv: Sv: jo. Dimitteret.

Efterat dette var passeret bleve begge Parter saaledes forenede, at Indstævnte Jonas Heldt underskriver den fremlagte Original No 4 og vedtager dens Indhold i det Hele, med det Tillæg, at det Gjerde, efter Documentets Indhold, skal oprettes, sættes alene paa Sivert Steens Grund, og at {at} de i Documentet bestemte Linier for Eftertiden skulle afgjøre enhver af Parternes Ejendoms Grænser for Gaardene Øvre Eyde og Jordalen.

Jonas Heldt underskrev derpaa i Retten bemeldte Document og erholdt af Citanten, til sin Efterretning, den fremlagte Copie. Derefter underskreve begge Parter dette Forliig.

Jonas Heldt Sivert Steen

Citanten betalte til Sorenskriveren 1 rbdr 4 mrk 4 s: K: C: 4 mrk 2 s: J: F: 1 mrk tilsam/m/en 2 rbdr 3 mrk 6 s:

Indstævnte betalte [til Sorenskriveren] 2 mrk 8 [K: C:] 1 mrk [J: F:] 4 [s:] tilsam/m/en 3 mrk 12 s: Rbpg.
Sagen bortfalder altsaa som forligt.

1813: 104

Om Eftermiddagen Kl: 4 blev atter paaraabt Sagen Assessor Krüger contra Knud Forpagter.
Told-Procureur Rogge mødte, paa Citantens Vegne, men Indstævnte Knud Forpagter mødte ikke.
Toldprocureur Rogge, i Henhold til sin forrige Tilførsel i Dag, begjerede Vidnernes Afhørelse opsat til i Morgen.
Da de indkaldte Vidner ikke havde noget imod at bie indtil i Morgen, blev deres Afhørelse til næste Dag udsat.

Da ingen, efter Paaraab, havde videre at føre i Rette, blev Thinget udsat til næste Dag.

Christie

Lars Blix de Fine Anfin Olsen
Ole Rasmussen Brynel Godskalsen

Den følgende Dag continuerede Maaneds Thinget i Overværelse af de sam/m/e Personer som Dagen tilforn.

Hvor da blev paaraabt Sagen Assessor Krüger contra Forpagter Knud.
Told Procureur Rogge mødte: og bad at Vidnerne maatte blive afhørte efter de i Gaar fremlagte Qvæstioner dog foreløbigen uden Eeds Aflæggelse, da deres aflæggende Forklaringer mueligen kunne oplyse at nogen af dem selv haver havt Deel i det paastævnte Overfald.
Assessor Krüger mødte ogsaa personlig.
Indstævnte Forpagter Knud mødte og vedtog lovligt Varsel samt tilkjendegav at hans Navn er Knud Peersen. Stævningen blev for ham oplæst tilligemed det i Sagen i Gaar passerede og han tilstod at have forøvet det i Sagen paastævnte Overfald, men erklærede at han dertil var lokket og tilskyndet af Citantens Kone, Frue Krüger, som endog har anmodet ham om at see til at slaae Citanten i hjel og til Belønning derfor lovet ham at han skulde faae sidde sin Livstid som Forpagter paa Gaarden og derhos faae Klæder til sine Børn. Han benægtede ellers at have villet slaae Citanten i hjel eller at have lovet Fruen eller andre at gjøre dette. Aarsagen hvorfor han d: 2den December f: A: slog til Citanten var, at de kom i Trætte om noget Korn, som Citanten vilde sætte sin Dreng til at tærske ud for Indstævnte. Han benægtede at have slaaet Citanten med andet end de blotte Næver eller at have havt nogen Slags Instrumenter eller Redskaber hos sig, hvormed han vilde gjøre Skade; men Citanten tog en Indtang og vilde slaae fra sig med, hvilket han dog ikke gjorde. Indstævnte tilstod, at han gav Citanten nogle Slag med blotte Næver i Hovedet og Ansigtet, men han kan ikke sige hvor mange det var. Strax efter at dette Klam/m/erie, som passerede i Citantens Kjøkken, var forbi, kom Frue Krüger ud i Kjøkkenet til Indstævnte og sagde: ”Fanden slaae dig Du maatte nu have gjort Ende paa ham, medens Du var om det”. Indstævntes Kone Oline Olsdatter og Søn Peer Knudsen have ogsaa hørt, at Frue Krüger have gjort den omforklarede Begjering til Indstævnte, og Fruen sagde tillige, at hun skulde lukke Indstævnte ind til Citanten om Natten naar han sover bedst, for at han da kunde slaae ham i hjel. Indstævnte nægtede at ville gjøre

dette, hvorved han selv tillige vilde kom/m/e til at lide Straf; men Konen sagde, at hun nok skulde sørge for at det ikke blev bekjendt. Han

1813: 104b

tilføjede ellers, at Citanten adskillige Gange bad ham, at han ikke maatte slaae mere, da Indstævnte ellers kunde slaae ham i hjel. Indstævnte bad i øvrigt, at hans Kone og Søn, som nu ere her tilstede, maatte fremkaldes for at gjøre Forklaring om de ikke have hørt Frue Krüger {p} bede ham om det nu omforklarede.

Told-Procureur Rogge bad tilført, at han vel, efter Citantens Anmodning havde udtaget den irettelagte Stævning, for at overvise!! (overbevise?) Indstævnte om Vold mod Citanten, men da Indstævntes Forklaring har givet Sagen et andet Udseende end Comparenten, om den ellers befindes rigtig, kunde formode, saa erklærede Comparenten i Assessor Krügers Nærværelse, at han, efter Sagens nærværende Natur ikke vilde have videre med den at bestille, og overlod saaledes til Citanten selv at besørge det videre fornødne.

Indstævntes Kone Oline Olsdatter fremstod og {angav} \forklarede/, at have hørt Frue Krüger anmode hendes Mand Knud Peersen om at see til at slaae Assessor Krüger i hjel, samt at have lovet ham og Børnene Klæder derfor. Hun sagde ogsaa at Frue Krüger i forrige Aar bad hende at rejse til Byen for at faae noget Rotte-Krudt, som Fruen sagde at ville give sin Mand i Maden. Fremdeles forklarede hun, at Frue Krüger sagde til Knud Peersen efterat han havde slaaet Assessor Krüger i Kjøkkenet d: 2den Dec: f: A:, at han /: Knud :/ skulde have slaaet til ham med Brækstangen, som stod i Kjøkkenet, saa havde det været forbi med een Gang.

Assessor Krüger frafaldt Vidnernes Afhørelse ihenseende til det Paastævnte, da Indstævnte selv har tilstaaet sam/m/e. Han begjerede derhos Anstand til Som/m/erthinget for Herløe Skibrede d: 15 Maij 1813 for da at fremkom/m/e med nærmere Irettesættelse, den han nu, da Vidner skulde føres, ikke havde kunnet forfatte.

Eragtet:

den begjerte Opsættelse bevilges.

Derefter blev publiceret følgende Documenter:

1. Auctions Skjøde til Agent Christopher Sødring paa Gaarden Aarestad, Matr: No 129 i Schjolds Skibrede, af Skyld 1 Løb 1 pd 12 Mrk Smør, for 45500 rd, dateret 29 Decembr: 1812.
2. Obligation fra Agent Christopher Sødring til Justitsraad C: L: Dahl, stor 5000 rbd Sølv Værdie, mod Pant i Gaarden Aarestad, No 129 dateret 5 Februar 1813.
{3. Skyldsætnings Forretning af 15de Octbr: 1812, hvorved Gaarden Nyebøen er skyldsat for 4 Mrk S:r Skat- og Landskyld og givet nyt Mat: No 179.}
4. Auctions Skjøde til Kjøbmand Cornelius Dediken paa Gaarden Nyebøe, Matr: No 179 i Schjolds Skibrede, af Skyld 4 Mrk Smør, for 1399 rd, dateret 29 Januar 1813.
5. Do: {fra} til Kjøbmand Herman Schanche paa Gaarden Garmanslund, No 181 i Schjolds Skibrede, af Skyld 6 Mrk Smør, for 1700 rd, dateret 29 Decembr: 1812.
6. Do: til Kjøbmand og Consul, Henrich Jansøn paa Gaarden Lappen, No 183 i Schjolds Skibrede, af Skyld 10 Mrk Smør, for 3200 rd, dateret 20 Januar 1813.
7. Foreening imellem Kjøbmand Michael Prahl og Opsidderne paa Gaarden Myhren Mons Nielsen og Johannes Monssen angaaende et Stykke Mark m: v:, datteret 8 Septbr: 1812.
8. Forpagtnings Contract fra Diderich Hagelsteen til Peder Johnsen Dahle angaaende Bestyrelsen af Store Sandvigens Møllebrug, dateret 10 Martii 1813.

{9. Obligation fra Christopher Kahrs til hans Moder Frue C: E: Kahrs, dateret 8 April 1812, for 7000 rd, mod Pant i Gaarden Toftegaard, No 21 i Lindaas Skibrede, efter Paategning af 17. Martii 1813 omskrevet til 2100 rbdr Sølv Værdie.

{10. Do: fra Do: til Do:, af 11te Decembr: 1812, for 2500 rd, mod Pant i Østrems Annex-Kirke i Lindaas Skibrede, omskrevet efter Paategning af 17 Martii 1813, til 500 rbdr S: V:}

11. Do: fra Kjøbmand Peter Greve Bredal til Frue Kahrs, dateret 11 Januar 1811, stor 2000 rd, mod Pant i et Parti Pakboder No 62 i store Sandvigen, efter Paategning af 17 Martii 1813 omskrevet til 800 Rbdr S: V:

12. Do: fra Do: til Do:, dateret 11te {Novb:} \Octobr:/ 1811, stor 5000 rd, mod Pant i Gaarden Henøe \No 55/ m: fl: Gaarde i Herløe Skibrede, omskrevet til 1500 rbd S: V:, efter Paategning af 17 Martii 1813.

13. Paategning af 10de Februar 1813, paa en Obligation af 4 Aug: 1804, udstædt af B: Edvard Harkenz til Hybert Løsch for 499 rd \5 mrk/ mod Pant i Gaarden Florvaag No 6 i Herløe Skibrede, hvorved bemeldte Obligation er omskrevet til 499 rbdr 5 mrk S: V:

14. Paategning af 10de Febr: 1813, hvorved en af Johan Garman til {Løsch} \Iver Bang/ under 5te Octbr: 1792 udstædt Pante-Obligation for 399 rd, mod Pant i Nedre Mjelde, No 60 i Mjelde Skibrede, er omskrevet til 399 rbdr S: V:

15. Paategning af 31te Martii 1813, hvorved en af Enken Ingebor Iversen til Secretair og Sorenskriver Christie udstædt Pante-Obligation, af 16 Febr: 1811, for 400 rd, mod Pant i Gaarden nordre Fløen, No 174 i Schjolds Skibrede, er omskrevet til 160 rbd S: V:

16. Paategning af 31 Martii 1813, hvorved en Obligation \af 13 April 1811/ fra Do: til Do: mod Pant i bemeldte Gaard for 200 rd, er omskrevet til 70 rbdr S: V:

17. Paategning af 1ste Martii 1813, hvorved en Obligation af 19. Septbr: 1812 fra Christopher Christophersen til Studiosis Bartolomeus Hammer for 1500 rd, mod Pant i Gaarden Asch, No 9 i Herløe Skibrede, er omskrevet til 375 rbdr Sølv Værdie.

18. Foreening imellem Jens Kahrs Garman og Christopher Garman af 12te Febr: 1813, hvorved de paatager sig for deres Moder, Madam Garman at betale 3 Obligationer, som hæfter paa Gaarden nedre Mjelde m: fl:, til sammen Capital 2598 rd.

19. Paategning \af 4 Martii 1813/ paa en Obligation af 6 Maji 1807 fra Peder Poulsen Skaalevignæsset til Commerceraad Brange (Braage) mod Pant i {Løsøre og} et Vaanhuus paa Pladset Skaalevignæsset under Gaarden Kjøkkelvig, stor 50 rd, hvorved be:te Obligation er omskrevet til 50 rbdr S: V:

20. Paategning af 26 Febr: 1813, hvorved en Obligation af 12te April 1803 fra Tosten Larssen Horvig til Lector Arentz eller hans Børn Jørgen Meldal Arentz og Peter Arentz, stor 190 rd, mod Pant i indre Horvig No 85, er omskrevet til 190 rbdr S: V:

21. Aflyst Obligation fra Jacob Johnsen Mæhle til Einer Monssen Borge for 98 rd, mod Pant i Mæhle No 49 i Mjelde Skibrede, dat: 28 Maji 1807 og qvitteret 26 Februar 1813.

22. Aflyst Obligation fra Jacob Larssen Haatoft til Lars Jacobsen øvre Tvedt for 190 rd, mod Pant i Haatoft, No 96 i Herløe Skibrede, dat: 16 Maji 1808 og qvitteret 26 Novbr: 1812.

23. Paategning af 13 Febr: 1813, hvorved en af Bjørne Anderssen store Mitthun til Procurator C: Kahrs udstædt Obligation af 19 Januar 1809 for 298 rd mod Pant i store Mitthun No 71, er omskrevet til 298 rbd S: V:

24. Paategning {paa en Obligation} af 1ste April 1813, hvorved en af Jens Amundsen til Lars Blix de Fine udstædt Obligation af 7de Martii 1812 for 400 rd, mod Pant i et Vaanhuus No 15 i 2den Rode i store Sandvigen, er {udbragt} \omskrevet/ til 120 rbdr S: V:

25. Paategning af 20 Februar 1813, hvorved en fra Amund Gabrielsen Nyegaard til Lector Arentz under 24 April 1789 udstædt Obligation for 150 rd, mod Pant i Gaarden Nyegaard, No 118 i Schjolds Skibrede, er omskrevet til 150 rbdr S. V:

26. Paategning af 20 Februar 1813, hvorved en fra Amund G: Nyegaard til Lector Arentz under 22 April 1801 udstædt Obligation for 150 rd, mod Pant i Nyegaard, No 118, er omskrevet til 150 rbd S: V:

27. Paategning af 20de Febr: 1813, hvorved en fra samme Debitor til Lector Arentz under 1ste Juni 1804 udstædt Obligation for 98 rd, mod Pant i Nyegaard, er omskrevet til 98 rbdr S: Værdie.

28. Paategning af 20 Febr: 1813, hvorved en fra Do: til Do: udstædt Obligation af 30 Martii 1808 for 100 rd mod Pant i Gaarden Nyegaard, No 118, omskrevet til 85 rbd S: V:

1813: 105b

29. Paategning af 2den Februar 1813, hvorved en fra Madame Jørgendal til Professor Arentz under 18 Augusti 1808 udstædt Obligation for 700 rd, mod Pant i Gaarden Nyegaard, No 118 i Schjolds Skibrede, er omskrevet til 560 rbd S: V:

30. Paategning af 2de Febr: 1813, hvorved en af Madame Valeur til Professor Arentz under 21 Decbr: 1809 udstædt Obligation for 298 rd, mod Pant i et Vaanhuus No 66 i 2den Rode i store Sandvigen, omskrevet til 199 rbdr S: V:

31. Paategning af 2 Febr: 1813, hvorved en fra Michel Sjursen Nebstad til Lector Arentz under 17de Januar 1794 udstædt Obligation for 48 rd mod Pant i Løsøre, er omskrevet til 48 rbd S: V:

32. Paategning af 18 Febr: 1813, hvorved en fra Lars Michelsen Høgi til {Professor Arentz} Hans Severin Arentz under 23 Junii 1812 udstædt Obligation for 500 rd mod Pant i Lindaas Hoved Kirke, er omskrevet til 125 rbdr S: V:

33. Paategning af 1ste Martii 1813, hvorved en fra Johan Henrich Petersen, Jochum Herman Petersen og Carl Friderich Petersen til Madame Ingebor Cathrine Arentz under 7de Octobr: 1797 udstædt Obligation for 600 rd, mod Pant i Gaarden søre Rølland, No 2 i Schjolds Skibrede, er omskrevet til 600 rbd, S: V:

34. Paategning af 2den Febr: 1813, hvorved en fra Michel Michelsen til Rector Arentz under 5te Maji 1783 udstædt Obligation for 150 rd, mod Pant i Schage, No 61 i Schjolds Skibrede, er omskrevet til 150 rbd S: V:

35. Paategning af {5te Martii 1798} 2den Febr: 1813, hvorved en fra Enken Marthe AndersDatter Thune til Madame Ingebor C: Arentz for 600 rd udstædt Obligation af 5te Martii 1798, mod Pant i et Vaanhuus No 50 i 2den Rode i store Sandvigen, er omskrevet til 600 rbd S: V:

36. Aflyst paa en Obligation fra Sognepræsten til Hammer, Hans Bergendal til Lector Arentz, stor 398 rd 5 mrk 10 s, dateret 17 Januar 1802, \mod Pant i Løsøre/ efter Qvitteringer af 4de Julii 1810, 16de Januar 1811 og 17 Januar 1812 for de betalte 215 rd 5 mrk 10 s.

37. Paategning af 2den Februar 1813, hvorved de resterende 183 rd paa en Obligation fra Sognepræst Hans Bergendal til Lector Arentz, dat: 17 Januar 1802, mod Pant i Løsøre, er omskrevet til 183 rbdr S: V:

38. Paategning af 6te Martii 1813, hvorved en fra Enken Ingebor Iversen til Kammeraad Dahl under 30te April 1810 udstædt Obligation \for 1800 rd/ mod Pant i Nordre Fløen, No 174, \er/ omskrevet til 900 rbd S: V:

39. Paategning af 6 Martii 1813, hvorved \en/ fra Kjøbmand Danckert K: Holm til Kammeraad Dahl under 11te April 1811 udstædt Obligation for 2500 rd, mod Pant i Gaarden Holmedal No 177, er omskrevet til 875 rbd S: V:

40. Paategning af 6 Martii 1813, hvorved en fra Ddr:!! (Didrich?) Hagelsteen til Kammeraad Dahl under 11te April 1810 udstædt Obligation for 3200 rd, mod Pant i Gaarden Møllendal, No 128 i Schjolds Skibrede, er omskrevet til 1600 rbdr S: V: skriver sexten hundre Rigsbankdaler S: V:

41. Bøxelseddel fra Sognepræst Iver Munthe Daae til hans Søn Ludvig Iversen Daae paa ½ Løb Smør ½ Hud Landskyld og 2 pd 6 Mrk Smør Skatteskyld i Gaarden Grimsejde, No 46 i Schjolds Skibrede, dateret 20 Januar 1813, med Revers Intet erlagt til Manufacturet.

42. Obligation fra Ole Sjurssen Hammersland til hans Søn og Myndling Ole Olsen for 33 rbd 2 mrk Sølv Værdie uden Renter, mod Pant i Hammersland, No 88 i Schjolds Skibrede, dateret 23 Februar 1813.

43. Forpagtnings Contract fra Christopher {Kahrs} \Garmann/ til Ole Knudsen Fladeqval angaaende Bestyrelsen af en Anpart i Gaarden nedre Mjelde, dateret 19 Febr: 1813.

44. Forening imellem Jonas Heldt og Sivert Steen angaaende Grændselinien imellem Gaardene øvre Ejde og Jordal i Arne Skibrede, dat: 20 Septbr: 1811.

45. Skjøde fra Skipper Peter Olsen Erland til Halsteen Larssen Oppedal paa 1 Løb ½ Mrk Smør i Gaarden Ravneberg, No 136 i Lindaas Skibrede, for 2800 rd, dateret 20 Novbr: 1812.

46. Bøxelseddel fra Frue Ameln til Ole Tostensen paa 3 Mrk Smør, 1/12 Faar, 7 Mrk Fisk Landskyld og Skatteskyld 8 Mrk Smør i Gaarden Oen, No 38 i Herløe Skibrede, dateret 22 Decbr: 1812, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.

1813: 106

47. Skjøde fra Kjøbmand Philip Sudmann til Kjøbmand Edvard J: Hambro paa et Partie Pakboder No 65 i store Sandvigen for 15000 rd, dateret 1ste Februar 1813.

48. Do: fra Kjøbmand Gerhard Schnelle til Kjøbmand Lyder Harrje paa 2de dobbelte Nøst i 1ste Rode i store Sandvigen, for 2300 rd, dateret 16 Decbr: 1812.

49. Bøxelseddel fra Lars Larssen Hopland til Steffen Jacobsen paa ½ Løb Smør 2 Mæler 6 Kander Malt Landskyld og Skatteskyld 2 pd 10 ½ Mrk Smør i Gaarden Hopland, No 42 i Alenfit Skibrede, dateret 10 Martii 1813, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.

50. Skjøde fra Paul Paulsen Follesøe til Sønnen Paul Paulsen paa 9 Mrk Smør, 6 Kd: Malt og 2 ¼ Mrk Fisk i Follesøe, No 1 i Herløe Skibrede, for 200 rbd N: V:, dat: 31 Martii 1813.

51. Do: fra Do: til Sønnen Niels Paulsen paa 2 ¼ Mrk Smør, 1 ½ Kande Malt og 9/16 Mrk Fisk i Follesøe, No 1 i Herløe Skibrede, for 60 rbd N: V:, dateret 31 Martii 1813.

52. Do: fra Justitsraad Dahl til Kjøbmand Wollert Konow paa en Øde\Nøste/grund under Gaarden Aarstad, for 300 rd, dateret 26 Januar 1813.

53.Forpagtnings Contract fra Diderich Adolph v: Ely til Ole Monssen Jordal paa et Plads kaldet Bustevolden under Gaarden Houland, dateret 17 Febr: 1813.

Da ingen efter Paaraab havde videre at føre i Rette blev Maanedstinget hævet.

Christie

Lars Blix de Fine	Anfin Olsen
Ole Rasmussen	Brynild Godschalchsen
	Ole Rasmussen!!

Aar 1813 d: 3de April om Formiddagen Kl: 9 blev en Extra Ret sat i Sorenskriverens Boepæl i Bergen og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2

eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen for, efter Amtets Ordre, af 2den s: M:, at optage et Inqvisitions Forhør i Anledning af en af Knud Pedersen og Oline Olsdatter i en privat Sag paa Maanedsthinget i Gaar gjort Forklaring om, at Frue Krüger skal have intenderet at bringe sin Mand, Assessor Conrad A Krüger af Dage. Amtets Ordre indtages her saaledes lydende: #

Den i bemeldte Ordre omhandlede Extract af det passerede i en ved Nordhorlehns Jurisdiction verserende Sag mellem Assessor Krüger og Knud Pedersen er ikke Dom/m/eren tilbagesendt, men en ligelydende blev nu fremlagt, og sam/m/e vedhæftes Forhøret.

Frue Krüger saavelsom hendes Mand Assessor Krüger mødte personlig.

Amtets forbemeldte Ordre blev oplæst og paategnet.

Derefter fremstod særskilt inden lukte Dørre.

1ste Deponentinde Frue Randine Margrethe Krüger, som angav sig at være 25 Aar gam/m/el. Hun benægtede foreløbigen bestemt at have anmodet enten Knud Pedersen, Oline Olsdatter eller nogen anden om at skaffe hendes Mand, Assessor Krüger, af Dage. Derimod paastod hun, at enhver som har forklaret saadant, opdigter Løgn. Hvad Knud Pedersen og Oline Olsdatter angaaer, da troer hun det rimeligt, at disse kunne være anmodede af Nogen at gjøre saadan Forklaring. I denne Anledning maatte hun gjøre Dom/m/eren opmærksom paa, at Knud Pedersen, efterat han en Dag i December f: A: havde overfaldt hendes Mand i Kjøkkenet, og siden derfor blev jaget bort fra Gaarden, har af Assessor Krüger faaet Gaver baade af 7 a 8 Tønder Korn, 1 bpd Uld og Penge. Hun veed at hendes Mand har eftergivet ham henved 60 rd, som Knud Pedersen skyldte ham, og hun har selv seet, at Assessor Krüger engang, omtrent 8 a 10 Dage efterat han var

1813: 106b

bleven overfaldt, som meldt, af Knud Pedersen, har taget en Pakke Banco-Sedler af sit {Chatol} \Kam/m/er/ og givet Knud Pedersen. Frue Krüger stod i Spise-Kam/m/eret, da Knud Pedersen modtog disse Penge, og hun hørte da at Assessor sagde til Knud Pedersen: ”nu maae Du ogsaa love mig at sige dette paa Raadstuen eller i Retten”. Disse Ord fortalte Deponentinden strax hendes Am/m/e, Maren, at hun havde hørt hendes Mand sige. I øvrigt angav hun, at hindes Mand allerede længe førend han blev overfaldt af Knud Pedersen, ofte har sagt, i Tjenernes Paahør, at hans Kone vilde forgive ham og havde faaet Rotte-Krud fra hendes Moder. Hun benægtede aldeles at have givet eller lovet Klæder eller Penge til Knud Pedersen eller dennes Kone Oline eller deres Børn, eller \at/ have anmodet nogen af dem om at hente medicamenter eller andet \saadant/ paa Apotheker eller {hos} hos nogen af hendes Familie, eller andre. Hun sagde, at da Knud Pedersen overfaldt hendes Mand i Kjøkkenet paa Herløe i December f: A:, hvilket skede om Morgenen før det blev Dag, laae hun i Sovekam/m/eret næst ved. Efterat Klam/m/eriet var forbi gik hun ud i Kjøkkenet, og da saae hun, at Knud Pedersen stod meget vred og bankede paa en Dør. Anledningen til at Deponentinden \stod op og/ gik ud i Kjøkkenet var at hun hørte der var Klam/m/erie med hendes Mand, men det var allerede forbi da hun kom ud i Kjøkkenet. Hun talede ikke til Knud Pedersen. Hun benægtede aldeles at have lukket eller sagt at ville lukke Knud Pedersen ind i Sovekam/m/eret til hendes Mand om Natten.

I øvrigt declarerede hun, at hendes Mand ofte har æreskjændt hende, og, endogsaa i Tjenernes Overværelse, slaaet og mishandlet hende paa adskillige Maader, hvilket alt hun stedse taalmodig har baaret og taalt. Hendes Mand har ofte {beha} mishandlet hende i den Grad, at hun har maattet gaae fra ham om Nætterne og har været nødt at ligge paa Gulvet. Videre Forklaring eller Tilstaaelse var ikke for Tiden at erholde.

2den Deponet Assessor Conrad A{:}\rentsen/ Krüger, som angav sig at være 49 Aar gam/m/el. Han forklarede, at han ikke har anden Anledning at mistænke sin Kone, end at

Oline Olsdatter og Knud Pedersen \tilforn/ have fortalt ham hvad de i Gaar i Retten forklarede, og at han i den senere Tid har mærket at alle hans Tjenere er blevne meget opsætsige mod ham. Han benægtede i øvrigt, at have mishandlet sin Kone, {eller at have gi} Videre declarerede han, at da han d: 2den December f: A: blev overfaldt af Knud Pedersen laag hans Kone i Kam/m/eret ved Siden af Kjøkkenet. Deponenten raabte Vold, men Konen kom ikke ud i Kjøkkenet, ej heller Tjenestepigen Maren som var i sam/m/e Værelse som Fruen. Derimod saa Assessoren, at hans Kone lukkede Dørren paa Klem og tittede ud i Kjøkkenet. Han saae ikke at hans Kone siden efter gik ud og talede med Knud Pedersen. Overfaldet skeede om Morgen tidlig omtrent Kl: 7 a \8/ i Tusmørket. Han declarerede at han saae sig nødt at jage Knud Pedersen bort fra sin Forpagtning paa Herløe strax efterat han havde overfaldt ham, og Deponenten sagde at han, for at faae Knud Pedersen til at rejse godvillig fra Gaarden, gav denne 100 rd i Penge; og disse Penge modtog Knud hjem/m/e paa Gaarden Herløe Dagen forinden han rejste fra Gaarden. Pengene gav Deponenten ham for at han kunde skaffe sig Huuslye, da han med Familie var huusvild. Noget Korn og Uld, som tilhørte Knud som Forpagter, medtog han ogsaa da han rejste fra Gaarden. Videre gaver benægtede Assessoren at have gjort!! Knud Pedersen.

3de Deponent Knud Pedersen, som angav sig at være 52 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede han sig ligesom

1813: 107

hans Forklaring i den fremlagte Extract lyder. {Endvidere sagde han} dog fragik han nu at hans Kone eller andre har hørt Frue Krüger anmode ham om at slaae hendes Mand i hjel. Han sagde at Fruen kun een Gang har anmodet ham derom, og dette skeede i afvigte Som/m/er i Borgestuen paa Herløe. Nu fragik han at Fruen den Tid lovede ham nogen Belønning derfor; derimod sagde hun til ham, efterat Deponenten d: 2den Decbr: f: A: havde slaaet Assessoren i sit Kjøkken, at dersom Deponenten da havde slaaet hendes Mand i hjel, kunde han have siddet paa Gaarden sin Livstid og faaet Klæder til sig og sine Børn. Den Tid Deponenten, som meldt, slog Assessoren, var Fruen i Kam/m/eret næstved. Assessoren raabte Vold, men ingen kom ud i Kjøkkenet. Strax efterat Klam/m/eriet var forbi kom Frue Krüger ud i Kjøkkenet. Assessoren gik ind i Stuen, og Fruen sagde da til Deponenten: ”Fanden slaae dig Du maatte nu have gjort det, medens Du var om det”. Hun sagde ikke ”gjort Ende paa ham”, saaledes som Deponenten i Gaar i Retten forklarede. Dette Klam/m/erie {og det videre} fandt Sted en Morgen Kl: mellem 7 og 8. Han {tilstod at} benægtede at enten Assessor Krüger eller nogen anden har anmodet ham i denne Sag at vidne eller forklare andet, end hvad der er sandt. Omtrent 3 Uger efter at foranførte Klam/m/erie var forbi blev Deponenten foreent med Assessor Krüger om at rejse bort fra Gaarden Herløe, hvoraf han havde en Part i Forpagtning. Den Dag Deponenten forlod Gaarden gav Assessoren ham 20 rdr til Huse-Leje. Ligesaa fik Deponenten Lov at tage med sig 8 Tønder Havre, som kom paa Deponentens Lod. Mere har Assessoren ikke givet ham hverken i Penge, Klæder eller andet. De bemeldte 20 rd overleverede Assessoren ham paa Borge-Gaarden udenfor Porten paa Herløe Gaard. Paa nærmere Tilspørgsel maatte han tilstaae, at han ogsaa fik tage med sig 24 Mark Uld, der ogsaa kom paa hans Lod. Ligesaa maatte han \nu/ tilstaae, at Assessor Krüger gav ham 100 rd den Dag han rejste fra Gaarden, og ikke blot, som forhen forklaret, 20 rd. Aarsagen til at han før blot opgav 20 rd, sagde han nu at være, at han ikke vidste om han gjorde Ret eller Uret i at nævne hele Sum/m/en, da det kunde blive udlagt som om Assessoren havde betalt ham for hvad han skulde forklare. Ellers kunde han ikke nægte at han har forhen fortalt Assessor Krüger de omforklarede Ord af Fruen og at Assessoren har bedet ham om at sige Sandheden naar han kom/m/er for Retten. Han benægtede at Assessor Krüger har eftergivet ham nogen Gjeld den Tid Deponenten forlod Herløe eller tilforn, og han paastod at Assessoren heller ikke

havde noget til gode hos ham. Hans Kone Oline har siden, efterat Klam/m/eriet imellem Deponenten og Assessoren var forbi, fortalt til Deponenten, at Frue Krüger havde anmodet hende om at skaffe sig Rottekrudt fra Bergen. Han benægtede at Frue Krüger har sagt til ham, at han burde have slaaet til Assessoren med Brækstangen som stod i Kjøkkenet. Han benægtede \ligesaa/ at have seet Assessor Krüger mishandle sin Kone. Videre vidste Deponenten ikke at forklare. Dimitteret.

4de Deponentinde Oline Olsdatter, Knud Pedersens Hustrue, som angav sig at være 47 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede hun sig aldeles ligesom i Gaar i Retten efter den fremlagte

1813: 107b

Extract; dog fragik hun nu at have hørt Frue Krüger anmode hendes Mand Knud Pedersen om at slaae Assessor Krüger i hjel. Hun sagde at det var ved Paaske Tid 1812 at Frue Krüger bad Deponentinden rejse til Bergen for at skaffe hende Rottekrudt. Deponentinden svarede at hun ikke kunde faae Rottekrudt, om hun endog vilde, og Fruen sagde dertil at hun vel kunde faae det hos Fruens Søster i Bergen. Dette blev talt i Borgestuen hos Deponentinden, og der var ingen tilstede, som hørte derpaa. Hun benægtede at Assessor Krüger eller nogen anden har anmodet hende om at vidne andet i denne Sag end hvad der er Sandhed. Derimod forklarede hun, at Assessoren gav hendes Mand 100 rd fordi han maatte forlade Gaarden i utide, hvilke Penge skulde være til Husleje. Assessoren leverede Pengene til Deponentindens Søn Peder Knudsen, for at denne skulde flye dem til sin Fader. Da de droge fra Gaarden fik de tage med sig 8 Tdr: Havre og 24 Mk: Uld, der kom paa deres Lod som Forpagtere paa Halvt. Hun veed ikke at Assessoren har eftergivet hendes Mand nogen Gjeld. Hun tilstod at hun, strax efter at Frue Krüger havde bedet hende skaffe sig Rottekrud, fortalte dette til sin Mand, som sagde, Gud bevare Dig fra at gjøre saadant. {Videre vidste hun ikke at oplyse og} Hun benægtede at have seet at Assessor Krüger har mishandlet sin Kone. Til Slutning forklarede hun, at Assessor Krüger engang har ladet Deponentinden og hendes Søn hente hjem til sig paa Herløe og at de begge rejste derhen. Dette er nu omtrent 4 Uger siden. Han spurgte dem da om hvad de vidste til Oplysning om hans Kones Efterstræbelser; men han anmodede dem aldeles ikke om at vidne andet end Sandhed. For denne Rejse gav han dem 2 rd og 2 Kander Melk, og intet videre. Mere vidste hun ikke til Sagens Oplysning. Denne Forklaring blev oplæst for hende. Hun vedstod dens Rigtighed og blev dimitteret.

5te Deponent Peder Knudsen, 20 Aar gam/m/el; Knud Pedersens og Oline Olsdatters Søn. Efter Formaning til Sandhed forklarede han at han ikke har hørt Frue Krüger anmode hans Forældre eller andre om at skille hendes Mand ved Livet eller at skaffe sig Rottekrudt; men hans Moder har engang fortalt ham at Fruen havde bedet hende at skaffe sig Rottekrudt. Hvad Tid Moderen fortalte ham dette husker han ikke. Han erklærede at den Dag hans Fader, som omforklaret af denne, havde slaaet Assessor Krüger i sit Kjøkken, kom Fruen henimod Aftenen ind hos hans Forældre, og da sagde hun til Deponenten "Fanden slaae dit Mandskab, du maatte have kom/m/et og hjulpet din fader i Morges, saa kunde Du have faaet dig en Trøje paa". Det er ham ikke bekjendt at nogen Person har begjert af hans Forældre, at de i denne Sag skulde vidne andet end Sandhed. Den Tid hans Fader skulde flytte fra Herløe gav Assessor Krüger Deponentens Fader 100 rd til Huseleye. Disse Penge flyede Assessoren til Deponentens Fader ude paa Borgegaarden den Dag han flyttede, i Deponentens Overværelse. Assessoren har siden efterat Deponentens Forældre vare flyttede fra Herløe sendt Bud efter Deponenten og dennes Moder, som strax rejste hen til ham. Han spurgte dem om hvad de vidste til Oplysning i denne Sag, og bad dem blot sige Sandhed. For deres umage gav han dem 2 rd og 2 Kander Melk. I øvrigt sagde {han} \Deponenten/, at Frue Krüger ofte hos hans Forældre har beklaget sig over at Assessoren var saa haard mod hende; men Deponenten har

aldrig seet ham mishandle hende. Han forklarede videre, at Assessorens Dreng Mons, den Morgen Knud Pedersen slog Assessoren,

1813: 108

sagde, at dersom han, nemlig Drengen, havde været tilstede, skulde han have rækket Knud et Handøvle /: et Redskab, Haandredskab :/ til at slaae med. Videre vidste han ikke at oplyse. Dimitteret efter at have hørt sin Forklaring oplæse og vedkjendt sig den.

6te Deponent. Mons Willumsen Schjelanger, 29 Aar gam/m/el, tjenende hos Assessor Krüger. Efter Formaning til Sandhed forklarede han, at han ikke veed eller har hørt at Frue Krüger paa nogen Maade har tragtet sin Mand efter Livet eller anmodet nogensomhelst Person at gjøre dette. Han var ikke tilstede den Tid, Knud Pedersen skal have overfaldt Assessoren. Deponenten tilstod at han sagde siden efter da han fik Historien at høre, at dersom han havde været tilstede skulde han have rakt Knud et Handøvle, hvormed han meente en Kjep eller andet deslige, for at Knud kunde pryglet Assessoren, hvilket Deponenten, som var vred fordi Assessoren var saa stræng og urimelig mod alle Husets Folk, den gang havde undt ham. Desse Udtrykken har Assessoren siden tilgivet ham. Deponenten veed ikke at Assessoren har givet Knud Pedersen Foræringer ej heller at Assessoren har lovet ham noget for at vidne i denne Sag; men Assessoren har en Gang, som Deponenten veed, havt Bud til Knud efterat denne flyttede fra Herløe, og Knud er {begge} \den/ Gang{e} kom/m/en til ham. Hvad de have talt om veed Deponenten ikke. Det er omtrent 8 Dage siden Knud var sidste Gang hos Assessoren og fik noget Melk, men om det var for Betaling veed han ej. Deponenten har ikke seet Assessoren mishandle sin Kone, men han har engang seet ham holde Fruen over Hænderne og da vare de begge meget vrede. Deponenten hørte Frue Krüger sige til Peer Knudsen den sam/m/e Dag som Knud havde slaaet Assessoren, at dersom Peer havde kom/m/et og hjulpet sin Fader, kunde han have faaet sig en Trøje paa. Videre vidste han ikke at oplyse. Dimitteret som de forrige.

7de Deponentinde Oline Olsen, som forklarede at være 15 Aar gam/m/el \uconfirmeret/ og at have tjent hos Assessor Krüger i eet Aar men at hun kom fra ham ved Juletider sidstleden. Efter Formaning til Sandhed forklarede hun videre, at hun ikke veed det mindste om at Frue Krüger har villet tragte sin Mand efter Livet eller anmodet nogen Person derom. Hun var tilstede i Assessorens Kjøkken en Morgen tidlig i Decbr: f: A: og da kom Assessoren og Knud Peersen i Trætte. Knud tog Assessoren i Brystet og slog ham i Hovedet med blotte Næver. Assessoren raabte Vold og Deponentinden løb ud af Kjøkkenet hen til Forpagteren Zacharias, som hun bad kom/m/e hen at hjelpe Assessoren, hvilket denne ikke vilde gjøre da Assessoren ikke havde sendt Bud efter ham. Deponentinden veed ikke om Fruen den Tid var opstaaet eller ikke. Hun benægtede at have hørt Fruen tale med Knud sam/m/e Morgen. Deponentinden har hverken hørt eller seet, at Fruen har talt med Knud Pedersen om at lukke denne ind til Assessoren om Natten ej heller at dette er skeet. Hun har ofte seet at Assessoren har skuet og stødt sin Kone, men aldrig at han har slaaet hende. Derimod har han ofte skjeldt hende grovt ud. Videre oplysende Forklaring vidste Deponentinden ikke at afgive; dog sagde hun at Fruen i forrige Aars Høst sagde til Deponentinden, at denne saavelsom Am/m/en og Budejen skulde faae nye Klæder dersom Assessoren døde. Anledningen

1813: 108b

til at Fruen sagde dette kan Deponentinden ikke nu huske; men Fruen talede sam/m/e Tid om at Assessoren var vranten og vredagtig. Deponentinden laae i sam/m/e Værelse som Assessoren og Fruen. Een Nat i forrige Aars \Høst/ klagede Assessoren over at {Deponent}

hans Kone havde slaaet ham; men det var mørkt, og Deponentinden veed ikke om det virkelig var skeet. Fruen har ogsaa bedet Deponentinden, at dersom Assessoren vilde slaae hende naar hun ikke havde gjort noget uskikkeligt, skulde hun støde ham fra sig og ikke lade han fare med hende som han vilde. Dimitteret ligesom de forrige.

8de Deponent Zacharias Ellingsen, 54 Aar gam/m/el, Forpagter hos Assessor Krüger paa Herløe. Han benægtede at \vide at/ Frue Krüger har tragtet efter sin Mands Liv paa nogen Maade; derimod forklarede han, at han engang i afvigte Høst begjerede hos Assessoren Lov at tærske Korn, som de skulde have fælles af Avlen, og at Assessoren nægtede dette. Da Deponenten fortalte Fruen dette sagde hun, at dersom han og de andre een Gang havde givet Assessoren Prygl, saa havde han været bedre mod dem i adskillige Henseender. Han tilstod at Oline Olsen kom til ham om Morgenen tidlig d: 2de Decbr: f: A: og sagde at Assessoren og Knud vare i Klam/m/erie, og at hun bad ham gaae ned til Assessoren, hvilket Deponenten ikke vilde gjøre da {Asse} hun tillige sagde at Assessoren ikke havde sendt hende hen til Deponenten. Mere vidste Han ikke at oplyse. Dimitteret ligesom de forrige.

9de Deponentinde Gjertrud Jørgensdatter, Forpagter Haldor Hvalens Hustrue paa Herløe, 49 Aar gam/m/el. Hun erklærede, efter Formaning til Sandhed, at hun ikke veed det ringeste til Oplysning om at Frue Krüger skal have eftertragtet hendes Mands Liv. Deponentinden har engang hørt Fruen sige {til s} ude paa Hvallen, "at det var vandt /: uvist :/ hvem der levede længst og hvem som da blev siddende paa Pladsen", men hvad dette skulde betyde veed Deponentinden ikke, og der blev ikke forhen talt om Assessoren. Mere vidste hun ikke at oplyse. Dimitteret ligesom de forrige.

10de Deponent John Johannesen Herløe-Sund, Gjestgiver, 37 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed declarerede han, at han ikke veed det ringeste til Oplysning om, at Frue Krüger har anmodet noget Menneske om at slaae eller dræbe hendes Mand, ej heller at skaffe hende Rottekrudt eller andre Midler dertil. Om Knud Pedersen eller hans Kone af nogen er bleven overtalt til at forklare hvad de have gjort i denne Sag eller af nogen have faaet Betaling derfor, veed Deponenten ikke; men Knud har længe skyldet Deponenten 7 ½ rd, som han ej har kundet betale, og disse Penge betalte Knud den Dag, han flyttede fra Herløe. At Assessoren har mishandlet Fruen er ham ligeledes ubekjendt. Mere vidste han ikke til Oplysning. Dimitteret ligesom de forrige.

Derpaa blev confronteret 4de Deponentinde og 5te Deponent. Den sidste vedblev at paastaae at hans Fader selv modtog de omforklarede 100 rd af Assessor Krüger, i Deponentens Overværelse. 4de Deponentinde declarerede at hun ej med Vished veed hvem Pengene bleve leverede til. Begge forklarede nu tillige eenstem/m/ig, at John Johannesen Herløesund, i deres Paahør, sagde til Knud

1813: 109

Pedersen, i Anledning af at denne havde overfaldt Assessoren d: 2den Decbr: f: A:, "at dersom han havde gjort det, da vilde bemeldte John Herløesund eftergive Knud hvad denne skyldte ham". Men hvad John egentlig meente kan de ikke vide. De benægtede at John talte om at Knud skulde have slaaet Assessoren i hjel. De her omvidnede Ord bleve sagte, nogle Dage efter Overfaldet, i Borgestuen paa Herløe.

10de Deponent mødte atter. Han benægtede at have udladt sig med de her omforklarede Ord; og om det end og skulde være saa at han havde brugt saadanne Ord, saa har det blot været for Spøg, da han aldeles ikke kan huske at have gjort det. Men med Eed drister han sig ikke til at benægte det.

Derpaa fremstode samlede Assessor Krüger og hans Hustrue. Fruen vedblev sin forhen afgivne Forklaring i et og alt. Assessoren benægtede at have mishandlet sin Kone i nogen Henseende, og at have gjort Gave til nogen af de afhørte Personer for at de skulde forklare sig

som skeet er. Det Korn han overlod Knud Pedersen var stipuleret ved et Forlig inden Forligelses Com/m/issionen for Mangers Præstegjeld, hvilket Forlig Assessoren haaber at kunne fremlægge. Ligesaa benægtede han at have eftergivet Knud Pedersen nogen Skyld. I øvrigt forbeholdt han at gjøre videre Indsigelser mod hvad hans Kone har forklaret.

Derefter fremstod atter Knud Pedersen, som i Frue Krügers og Assessorens Overværelse, igjentog sin afgivne Forklaring. Frue Krüger benægtede bestemt hans Forklaring forsaavidt den indeholder Beskyldninger mod hende. Hun erklærede derhos ofte at have hørt Knud Pedersen sige at han ønskede at see Assessoren hænge, flyde og deslige. Knud Pedersen benægtede dette.

Videre fremstod {hun} atter 4de Deponentinde som ligeledes vedblev sin i Dag afgivne Forklaring i Frue Krügers Overværelse. Frue Krüger benægtede 4de Deponentindes Beskyldninger som aldeles løgnagtige, og nægtede at have talt det mindste med hende om Rottekrud eller deslige.

Ligesaa fremstod atter 5te Deponent, der ogsaa i eet og alt vedblev sin afgivne Forklaring. Frue Krüger benægtede at have udladt sig saaledes som 5te Deponent har forklaret, men sagde, at hvert Ord var usandfærdigt.

Derpaa fremstod atter 6te Deponent, der ligeledes vedblev sin afgivne Forklaring. Frue Krüger benægtede at have sagt det omvidnede til Peder Knudsen. Assessor Krüger benægtede at have været haard og urimelig mod Husets Folk.

Atter fremstod 7de Deponentinde, som ligeledes {fre} igjentog sin afgivne Forklaring. Assessoren benægtede at have mishandlet sin Kone som omforklaret. Frue Krüger erklærede at hun ikke kan huske at have sagt til Oline at denne og de andre Piger skulde faae nye Klæder dersom Assessoren døde; derimod tilstod Fruen at have bedet Pigen Oline ikke tage imod

1813: 109b

Slag af Assessoren, naar han uden Skyld vilde byde hende sam/m/e.

Derefter fremtraadte atter 8de Deponent, som ogsaa vedblev sin Forklaring. Frue Krüger sagde at det kunde være mueligt at hun i et overilet Øjeblik har sagt det omforklarede; men hun er sig dog ikke bevidst at have gjort det.

Atter fremtraadte 9de Deponentinde, der vedblev sin afgivne Forklaring. Frue Krüger erklærede at hun ikke veed at have udladt sig saaledes som denne Deponentinde har forklaret.

10de Deponent fremstod atter, og igjentog sin Forklaring.

Assessor Krüger erklærede at han for Øjeblikket ikke vidste at opgive flere, der kunde give Oplysning i denne Sag.

Da det vil blive fornødendt at afhøre Am/m/en Maren, saa blev Forhøret indtil videre udsat, for at faae hende indkaldt, da hun skal opholde sig paa Herløe, 3 Mile herfra.

Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

Aar 1813 d: 5te April om Formiddagen Kl: 10 blev en Extra Ret sat i Sorenskriverens Boepæl i Bergen og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2 eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen, for, efter foregaaende Beram/m/else, at behandle en Justits Sag mod Rachel Knudsdatter for begaaet Tyverie.

Foged Bøgh mødte og fremlagde 1. Stævning, af 31te f: M: i forkyndt Stand. 2. Præliminair Forhør, optaget ved denne Ret d: 27de f: M:, og {paategne} hvorpaa er tegnet Amtets Actions Ordre af 29de f: M:. 3. en over Tiltalte d: 11te Martii 1812 ved Politie Retten i Bergen afsagt Dom for 1ste Gang begaaet Tyverie, forsynet med Tugthuus Inspecteur

Falchs Attest om at Straffen er udstaaet. og 4de Attest, af 3de April 1812, fra Sognepræst Irgens ang: Tiltaltes sidste Altergang.

Actor fremstillede derhos den Tiltalte løs og ledig i Retten og begjerede Tiltaltes og de øvrige under Præliminair Forhøret afhørte Personers Forklaringer oplæste, samt Anders Erichsens Forklaring om det ham frastjaalne modtaget.

Stævningen og Attesten No 4 indtages saalydende: # Præliminair Forhøret og Dom/m/en vedhæftes Acten.

Defensor Procurator Hjorth Stuvitz mødte ifølge Amtets, paa Forhøret tegnede, Ordre og udbad sig at Dom/m/eren vilde under den Tiltaltes Examination forhøre hende om hendes oeconomiske Forfatning.

Tiltaltes Forklaring under Præliminair Forhøret blev oplæst for hende og hun vedblev sam/m/e, med den Forandring, at Pudevaaret laae, nedblæst af Plankeværket, paa Vejen. Ligesaa blev for hende oplæst den fremlagte Politierets Dom \med Falchs Attest/ og Attesten No 4. Tiltalte tilstod at Dom/m/en er hende angaaende, og at hun følgelig har været straffet i 4 Maaneder paa Tugthuset. Ihenseende til Attesten No 4 havde hun intet at erindre, og hun sagde at den i Attesten ommeldte Michel Jacobsen skal være Michel Rasmussen, hos hvem hun logerede efterat hun var kom/m/en ud fra Tugthuset. I øvrigt declarerede hun, at hun ikke har havt Tjeneste siden hun kom ud af Tugthuset, da hun har havt og har et spædt Barn ved Brystet.

1813: 110

Da hun kom ud af Tugthuset, tog hun hen til hendes Kjereste Jens Olsen, \hos Michel Rasmussen/ i Sandvigen, hos hvem hun var til Michaeli \og siden hos Anders Erichsen/ til i Fasten d: A:. Tiltalte har imidlertid syet for Folk og derved fortjent noget til Underholdning. For Resten har hendes oeconomiske Forfatning været maadelig, men egentlig Mangel har hun ikke lidt.

Derefter fremstod Anna Maria Olsdatter, som af Tiltalte er bestjaalen. Hendes Forklaring under Præliminair Forhøret blev oplæst for hende, og hun vedstod den i det Hele.

Det under Præliminair Forhøret fremlagte Pudevaar med de 2 Stykker Kniplinger blev af Tiltaltes Kiste udtaget efterat Forseglingen var brækket. Anna Maria Olsdatter vedkjendte sig disse Koster, som hun sagde at være kom/m/et ud af hendes Besiddelse mod hendes Vidende og Villie. Hun frafaldt Erstatning, for Pudevaarets Forringelse og sagde at hun selv vilde afgjøre dette med Madame Myhlenfort.

Tiltalte tilstod at det nu fremlagte Pudevaar og Kniplingerne er det, hun, som omforklaret, har stjaalet.

Videre fremstod Marthe Larsdatter, Ole Andersen Windøens Hustrue. Hendes Forklaring under Præliminair Forhøret blev oplæst for hende og hun vedblev sam/m/e. Hun sagde tillige at hendes Mand Ole Andersen har, som Søefarende, været borte i 2 Aar og er for Tiden i Kongens Tjeneste i Danmark. Hun bekræftede sin afgivne Forklaring med Lovens Eed og blev dimitteret.

Oline Hansdatter mødte dernæst og angav sig at være 17 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede hun at Rachel Knudsdatter i \næst/ forrige Uge kom og bød hende til Kjøbs et Par Alne Kattun, hvilke Deponentinden ikke vilde kjøbe. Ligesaa falbød Tiltalte det nu tilstede værende Pudevaar, som Deponentinden sagde at vilde see paa og derefter gik hen og viiste til Anne Marie Olsdatter, der vedkjendte sig sam/m/e. Siden efter hørte Deponentinden Rachel Knudsdatter tilstaae at have stjaalet Pudevaaret og Kniplingerne fra Anne Marie Olsdatter. Hvor Tiltalte har gjort af Kattunet veed Deponenten ikke, men hun saae det og det var hvid Kattun. Deponentinden veed ikke at Tiltalte har stjaalet mere siden

hun kom ud af Tugthuset. Hun aflagde Lovens Eed til hendes Forklarings Bekræftelse og blev dimitteret.
Det fremlagte Pudevaar \og Kniplingerne/ blev derefter udleveret til Anne Marie Olsdatter.
Tiltalte erklærede at den omvidnede Kattun var 2 Alne, som hun i afvigte Høst havde kjøbt hos {Madame} \Frantz/ Pytter for 2 rd Alnen, og som hun nu formedelst Trang vilde sælge og senere har solgt til en frem/m/ed Kone for sam/m/e Priis
Den Bestjaalne Anders Erichsen mødte og angav sig at være 50 Aar gam/m/el. Han forklarede at Tiltalte har logeret hos ham, tilligemed hendes Kjereste Jens Olsen, fra Michaeli f: A: og indtil for 6 Uger siden. Han vilde ikke beholde hende længere i Logis, da han et Par Gange traf hende

1813: 110b

inde i hans egen Stue uden at hun havde noget der at bestille. I dette Aar /: hvor længe det er siden kan Deponenten ikke huske :/ savnede han 7 Mark Strye og Liingarn, opnøstet i Nøster. Hvor mange Nøster det var erindrer han ikke. Deponenten spurgte Tiltalte om hun havde taget sam/m/e, men hun benægtede det. Derefter sagde han hende ud af sit Logis. Han har i øvrigt ikke savnet andre Ting og veed heller ikke at Tiltalte har stjaalet mere. Det i Tiltaltes Kiste værende Garn, hvoraf et Nøste fandtes at være Liingarn, blev nu foreviist Anders Erichsen, der vedkjendte sig sam/m/e og erklærede det at være ham fra kom/m/en mod hans Vidende og Villie. Garnet blev vejet og fandt at være 7 Mark. Tiltalte vedblev sin Tilstaaelse at have stjaalet dette Garn fra Anders Erichsen. Paa Grund heraf blev Garnet ham udleveret. Den Bestjaalne eftersaae de i Tiltaltes Kiste værende Sager, men vedkjendte sig ingen af dem. Dimitteret.
Actor begjerede Udsættelse til i Morgen Formiddag Kl: 10 for at faae indkaldt Frantz Pytter, Michel Rasmussen m: fl:
Den begjerte Anstand blev bevilget.
Tiltalte blev Laugrettet overleveret for at føres tilbage i Arrest.

Sam/m/e Dag og Sted om Formiddagen Kl: 11 continuerede, i Overværelse af de sam/m/e Personer, Politie Sagen Foged Bøgh, som Actor, contra Kobbersmedmester Hagelsteen.
Actor mødte og forlangte Anstand til Tiirsdagen d: 13de April 1812!! (1813) om Formiddagen Kl: 10 da han endnu ikke havde modtaget det reqvirerede Thingsvidne fra Bergen.
Indstævnte blev paaraabt, men mødte ikke.

Eragtning:

den begjerte Anstand bevilges.

Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

Aar 1813 d: 6te April om Formiddagen Kl: 10 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Justits Sagen Foged Bøgh, som Actor contra Rachel Knudsdatter og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af Laugrettesmændene Lars Blix de Fine og Jørgen Ellingsen.
Actor mødte og fremstillede den Tiltalte løs og ledig og tilkjendegav at have til i Dag ladet indstævne som Vidner Frantz Pytter, Jens Olsen Engesæter og Michel Rasmussen, hvilke han begjerede afhørte om hvad, som det i Gaar passerede giver Anledning til.
Defensor mødte.
Derefter fremstod

Kjøbmand Frantz Pytter, som angav sig at være 45 Aar gam/m/el. Han erklærede, at han af Udseende kjender Tiltalte og at hun nogle Gange har været i hans Boutiqve, og han husker at hun engang kjøbte noget blaat og hvidt Tøy til et Forklæde. Om hun derimod i Høst har kjøbt hvid Kattun hos ham, husker han ikke; men han veed heller ikke bestemt at det ikke er skeet. Om Tiltalte i øvrigt har forøvet Tyverier siden hun kom ud af Tugthuset, er Deponenten ubekjendt. Han aflagde Lovens Eed til Stadfæstelse paa denne hans Forklaring. Dimitteret.

Derefter mødte

Michel Rasmussen, Fisker, boende i Sandvigen, 31 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklareded han, at Tiltalte logerede hos ham fra den Tid, hun kom ud af Tugthuset i forrige Aar indtil Michaeli. I den Tid opførte

1813: 111

hun sig upaaklageligt. Det var hos Deponenten, hun logerede medens hun gik til Alters. Det er Deponenten ubekjendt, om Tiltalte, siden hun kom ud af Tugthuset, har forøvet andre Tyverier, end de, for hvilke hun nu tiltales. Mere vidste han ikke at oplyse. Han bekræftede sin Forklaring med Lovens Eed og blev dimitteret.

Endelig fremstod

Jens Olsen Engesæter, som angav sig at være 33 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede han, at han har været forlovet med Tiltalte og vilde have egtet hende i forrige Aar, i hvilken Anledning han var rejst Hjem til sin Familie. Da han kom tilbage til Bergen, hørte han at Tiltalte havde stjaalet og var inddømt i Tugthuset. Efter at hun havde udstaaet Straffen og imidlertid født et Barn, som Deponenten er Fader til, var der adskillige, som bad ham ikke at forskyde hende, da hun kunde forbedre sig. Deponenten tog hende derpaa til sig for at egte hende, og hun logerede i sam/m/e Logis som han, nemlig hos Michel Rasmussen indtil Michaeli f: A: og hos Anders Erichsen indtil i Paasken d: A: Anders Erichsen savnede i Vinter noget Garn, der blev ham frataget, og han havde Tiltalte mistænkt derfor og vilde altsaa ikke beholde hende længere i Logis. Deponenten spurgte hende derom, men hun nægtede derfor. Da det imidlertid var rimeligt at hun var skyldig i dette Tyverie, og Deponenten endog af nogle Yttringer af hende kunde slutte, at hun ikke var frie for at have taget lidet af Garnet, ophævede han sin Forbindelse med hende. Han benægtede at have seet enten Garnet eller Pudevaaret eller andre stjaalne Koster hos Tiltalte, eller at have været vidende om at hun har forøvet Tyverie siden hun kom ud af Tugthuset. Mere vidste han ikke at oplyse. Tiltalte erklærede, at Jens Olsens Forklaring i et og alt medfører Sandhed. Paa Grund af Jens Olsens Forklaring om at han af Tiltaltes Yttringer troede hende skyldig i at have taget noget Garn, fandt Dom/m/eren det betænkeligt, at stæde ham til Eeds Aflæggelse. Jens Olsen benægtede imidlertid, at Tiltalte for ham tilstod at have taget Garnet, hvilket Tiltalte ogsaa erklærede for rigtigt. Dimitteret.

Actor fremlagde Indlæg af Dags Dato, hvori Sagen indlades til Dom. Indlæget indtages saalydende: #

Defensor fremlagde ogsaa Indlæg af Dags Dato, hvori Sagen ligeledes til Dom indlages. bemelte Forsvars Skrivt indtages her saaledes lydende: #

Actors Indlæg og Defensors Forsvar blev for Tiltalte oplæst, hvorefter blev eragtet: Denne Sag optages til Kjendelse eller Dom.

Tiltalte blev Laugrettet overleveret for at føres tilbage i Arrest.

Lars Blix de Fine Christie Jørgen Ellingsen

Forhør.

Aar 1813 d: 9de April om Eftermiddagen Kl: 2 blev en Extra Ret sat i Sorenskriverens Boepæl i Bergen og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2de eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og {Jørgen Ellingsen} \Anfind Olsen/, for, efter Amtets Ordre, af 2den d: M:, at optage

1813: 111b

undersøgelses Forhør i Anledning af at Ole Mathiasen Tarlebøe og Niels Iversen Lunggaarden skal have gaaet om for at formaae Bønderne, som indbringe Melk til Bergen, at formindske deres Udsalgs Maal, m: v:. Amtets Ordre blev af Dom/m/eren fremlagt, og den indtages her saaledes lydende: #

{Efter Tilsigelse mødte} Det i Amtets Ordre omhandlede Politieforhør, med Bilage, skal blive dette Forhør vedhæftet.

Efter Tilsigelse mødte Endre Rasmussen, Consumtions Underbetjent. Den Politie Forhøret vedhæftede Anmeldelse, af 19de Martii d: A: tilligemed hans Forklaring under Politie Forhøret blev oplæst for ham og han vedstod sam/m/e. Han erklærede, at han ikke har seet det Skrivt, som de Anklagede gik omkring med, og at han heller ikke nøjere veed dets Indhold, eller hvem der havde forfattet sam/m/e. Mere vidste han ikke at angive til Oplysning.

Derefter frenstod som

1ste Deponent Thomas Olsen Kalvedal, 36 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede han, at det er ham bekjendt at Ole Mathiasen Tarlebøe og Niels Iversen Lundgaarden, for 3 Aar siden gik omkring til de nærmeste ved Bergen boende Bønder og sagde til disse, at da alle Varer vare stegne i Prisen, saa maatte de lægge een Skilling paa Prisen for Maalet af den Melk \og Fløde/, de sælge, da de ellers ikke kunde stoppe at indkjøbe de Varer, de behøvede. De vare ogsaa hos Deponenten om det sam/m/e; men de bragte ikke Budskab fra nogen især, ej heller foreviiste de noget skrivtligt derom; heller ikke sagde de, at der skulde paalægges nogen Mulct paa dem, der ikke saaledes forhøjede Prisen. Om at formindske Melk-Maalet talede de heller ikke. Det var tilforn omtalt mellem Bønderne ved Kirken, at de bleve nødte at forhøje Prisen paa Melken; men Deponenten veed ikke, at Nogen havde overdraget fornævnte 2 Mænd at gaae om i bemeldte Anledning. Mændene sagde heller ikke at de gik om efter Øvrighedens Foranstaltning. Mere vidste han ikke til Oplysning. Dimitteret.

2den Deponentinde Sophie Arnesdatter, Ole Johannesen Krohnstads Enke, der er i Arbejde hos Justitsraad Dahl. Hun angav sig at være 67 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede hun sig aldeles ligesom 1ste Deponent, dog vidste hun ikke, at det forud blant Bønderne var omtalt at forhøje Priserne, ej heller kunde hun nøje erindre om det er 3 eller 4 Aar siden det skeede. Dimitteret.

Derefter fremstillede sig Anklagede Ole Mathiasen Tarlebøe, Selvejerbonde, 41 Aar gam/m/el. Amtets Ordre, Endre Rasmussens Angivelse og Politieforhøret blev ham forelæst. I Anledning deraf declarerede han, at han og Niels Iversen Lunggaarden, som begge ere Stævnevidner, for omtrent 3 Aar siden blev anmodet af endeel Bønder, af Aarstad Sogn, at gaae omkring til Gaardbrugerne sam/m/esteds og sige, at de burde gjøre deres Melkemaal lige og indrette dem saale-

1813: 112

des som Politiemaalet, samt at de burde tage noget mere for Maalet af Melken og Fløden; hvormeget Paalægget var kan han ikke nu huske, men han troer det var 1 a 2 s: Deponenten og Niels Iversen gik omkring i Aarstad Sogn og sagde dette til Børnderne; men de havde intet

skrivtligt opsat derom, heller ikke sagde de til Nogen at det var Øvrighedens Befaling. Ligesaa benægtede han, at de sagde, at nogen Mulct skulde paalægges. Han vidste ikke at nævne Nogen især som overdrog ham og Niels Iversen dette Ærende. I øvrigt erklærede han, at da det omforklarede skeede, havde allerede baade Strudshavns og Birkelands Sogn tilforn forenet sig om at gjøre Melke maalene lige store og at forhøje Prisen paa Melken og Fløden. Videre Tilstaaelse eller Forklaring var ikke at erholde. Dimitteret.

Ligesaa indstillede sig Niels Iversen Lunggaarden, Huusmand, 45 Aar gam/m/el. Efterat Amtets Ordre, Anmeldelsen og Forhøret for ham var oplæst forklarede han sig aldeles ligesom Ole Mathiasen Tarlebøe. Videre Forklaring var ikke at erholde.

Jonas Houkeland var indkaldt at møde, men han lod melde Forfald da han er fraværende for at kjøbe Brænde.

Paa Grund heraf blev Forhøret udsat til i Morgen, til hvilken Tid Jonas Houkeland atter skal blive indkaldt.

Sam/m/e Dag og Sted, om Eftermiddagen Kl: 4 continuerede, fra d: 25de Novbr: 1812 udsatte Forhør til Oplysning angaaende Omgangsmaaden med endeel Varer, der hørte til Kjøbmand Peter Greve Bredals ved Toskelandet i Decbr: 1811 strandede Raaesejls Jægt.

Sorenskriveren maatte anmærke, at Aarsagen, hvorfor dette Forhør saa længe har henstaaet er deels mange Embeds Forretninger der ideligen have beskjæftiget ham og fornem/m/elig, at mange af de Personer, der skulle forhøres ere ældgamle og skrøbelige og at han har villet skaane dem for i den strængeste Aarstid at rejse en lang og besværlig Vey, samt at han ikke har villet holde de øvrige fra deres Fiskerie og Næring, som især gaaer til fra Nytaar til Martii Maaneds Udgang.

Til i Dag var af Sorenskriveren udstedt skrivtlig Indkaldelse, som, med Forkyndelses Paategning, indtages saaledes lydende: #

Derefter mødte som

22de Deponent Ole Knudsen Østrem, som angav sig at være 48 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede han, at han var syg den Tid Bredals Jægt strandede og Varer fra sam/m/e drev omkring, samt at han følgelig ikke har været ude paa Søen eller Landet den Tid og ej heller bjerget nogen af Varerne. Han benægtede at være vidende om at Nogen har fordulgt Gods som er bjerget, bemeldte Fartøj tilhørende. Videre vidste han ikke at oplyse. Dimitteret.

23de Deponent Mathias Knudsen Østrem, som angav sig at være 60 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede han at han bjergede den Baad, som hørte til Bredals omspurgte

1813: 112b

Jægt og at han kort Tid derefter udleverede Baaden til Bredals Gesel paa Henøen. Andet Gods eller Varer bjergede Deponenten ikke, og han veed ikke at Nogen har fordulgt noget af det bjergede Gods. Videre Forklaring vidste han ikke at give. Dimitteret.

24de Deponent Erich Magnesen Østrem, 50 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede han, at han ikke var hjem/m/e den Tid Strandingen skeede, og derfor ikke har bjerget noget af den omspurgte Ladning. Han veed heller ikke at nogen Bjerger har fordulgt noget af det Bjergede. Dimitteret.

25de Deponent Mons Christiansen Østrem, 52 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede han sig aldeles ligesom 12te Deponent. Dimitteret.

26de Deponent Henrich Jacobsen Østrem, 59 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede han sig aldeles ligesom 22de Deponent. Dimitteret.

27de Deponent Stephen Jørgensen Østrem 40 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede han sig ligesom 12te Deponent. Dimitteret.

28de Deponent Lars Jacobsen Østrem, 48 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede han at han, tilligemed Lars Hansen Hjertaas, der nu er udcom/m/anderet, og Ole Thomassen Hjertaas, der nu af Alderdom og Skrøbelighed er sengeliggende, bjergede 2 Tønder Meel, 2 Bundter Tøndebaand, 2 Bræder og et Stykke af Haandrebet af Jægten, hvilket de afleverede til Bredals Svoger, Christopher Kahrs paa Toftegaard Dagen efterat de havde bjerget det. Bemeldte Varer laae og drev paa Fjorden. Mere bjergede ikke Deponenten eller hans Kamerater. Han benægtede at vide at nogen Bjerger har fordulgt noget af det Bjergede. Dimitteret.

29de Deponent Magne Olsen Hopland, 30 Aar gam/m/el. Han blev formanet til Sandhed og forklarede sig ligesom 16de Deponent, undtagen om det ved Bersvigen fundne, hvorom han intet vidste. Dimitteret til videre

30te Deponent Michel Michelsen Østrem, 46 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede han sig aldeles overeensstem/m/ende med 12te Deponent. Dimitteret.

31te Deponent Mons Andersen Østrem, 51 Aar gam/m/el. Han blev formanet til Sandhed og forklarede sig aldeles ligesom 22de Deponent. Dimitteret.

32te Deponent Christopher Carstensen Østrem 55 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede han sig aldeles overeensstem/m/ende med 10de Deponent. Dimitteret.

Den i Indkaldelsen ommeldte Berge Andersen Hopland er, ifølge Stævnevidnernes Paategning paa Indkaldelsen, død.

Da saaledes ingen videre Oplysning for Tiden var at erholde, blev Forhøret udsat til i Morgen Formiddag paa det at Klageren da kunde møde og nærmere declarere om han er kom/m/et paa Spor efter nogen der kan ansees skyldig.

Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

1813: 113

Forhør.

Aar 1813 d: 10de April om Formiddagen Kl: 9 blev en Extra Ret sat i min, Sorenskriver Christies, Boepæl i Bergen, og blev Retten bestyret af mig i Overværelse af de 2 eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen, for, efter Amtets Ordre af 22de Martii 1813, mig indløbet d: 27de s: M:, at optage Undersøgelses Forhør betreffende endeel Varer, som skal være frastjaalet Jens Knudsen Bache efterat hans fragtede Fartøy var forliist i Kiilstrøm/m/en sidstleden Høst, m: v:.

Amtets Ordre og den sam/m/e vedfulgte Klage fra Jens Knudsen Bache, dateret 22de Martii 1813, bleve af Sorenskriveren fremlagte, og de indtages her saaledes lydende: #

Til dette Forhør var af Dom/m/eren udstedt skrivtlig Indkaldelse, af 3die d: M:, hvilken, med Forkyndelses Paategningen indtages saalydende:#

Klageren, Jens Knudsen Bache, mødte. Ligesaa mødte Indkaldte Jan Nielsen. Amtets foranstaaende Ordre og Baches Klage bleve oplæste. Jens Knudsen Bache vedstod Klagen i det Hele. Han indleverede derhos et Andragende, af Dags Dato, om hvorledes de i Klagen omhandlede 2 Duge /: Tørklæder :/ ere komne tilbage i hans Besiddelse. Dette Andragende indtages her saaledes lydende: # Klageren fremviste derhos i Retten de 2 omhandlede Tørklæder, som vare coleurede Kattuns eller Bomuldstøys Tørklæder, med bred Bord om, hvilke Klageren sagde at have faaet tilbage paa den i hans Andragende, af Dags Dato omhandlede Maade. Klageren erklærede derhos at han bestemt gjenkjender de 2 fremlagte

Tørklæder og at de ere ham tilhørende samt frakomne ham imod hans Vidende og Villie i Kiilstrøm/m/en i forrige Aars Høst.
Jan Nielsen benægtede Klagens Indhold saavelsom Indholden af det i Dag af Klageren fremlagte Andragende, forsaavidt som Jan Nielsen vedkom/m/er.
De indkaldte Vidner bleve paaraabte men mødte ikke.
Da det er mueligt at Vinden, som har blæst stærk, har hindret dem fra at møde til fastsat Tid, opsatte Dom/m/eren Forhøret til i Eftermiddag Kl: 2.
Tørklæderne bleve indtil videre i Retten beroende.

Sam/m/e Dag og Sted om Formiddagen Kl: 11 continuerede, i Overværelse af de sam/m/e Personer, det fra i Gaar udsatte Forhør betreffende endeel Varer, bortkomne fra Kjøbmand P. G. Bredals ved Toskelandet i 1811 strandede Raasejls Hægt.
Klageren, {mødte} Kjøbmand Peter Greve Bredal, mødte og erklærede at han ikke vidste at give videre Spor til Oplysning i denne Anledning. Han forlangte derfor heller ikke videre Undersøgelse {i} desangaaende.
Da der ikke for Tiden er Grund til at indkalde flere Personer i denne Anledning blev Forhøret sluttet for at beskrives og tilsendes Amtet.

Sam/m/e Dag og Sted om Formiddagen Kl: 11 ½ continuerede, i Overværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd, det fra i Gaar

1813: 113b

udsatte Forhør angaaende Ole Mathiasen Tarlebøe og Niels Iversen Lundgaarden.
De Anklagede bleve paaraabte, men mødte ikke.
Efter Tilsigelse mødte som
3de Deponent Gjestgiver Jonas Jacobsen Houkeland, 54 Aar gammel. Efter Formaning til Sandhed forklarede han sig aldeles overeensstem/m/ende med 1ste Deponent, hvis Forklaring han derefter hørte oplæse og vedkjendte sig som sin egen. Dimitteret.
Da ingen videre Oplysning for Tiden var at erholde og de af Anmelderen opgivne Vidner ere afhørte, blev Forhøret sluttet, for at beskrives og indsendes til Amtet.

Sam/m/e Dag om Eftermiddagen Kl: 2 continuerede sam/m/e Sted det begyndte Forhør betreffende endeel Jens Knudsen Bache i Kiilstrøm/m/en frakomne Varer.
Klageren mødte; ligeledes mødte Jan Nielsen, der vedblev sin forrige Benægtelse. Han forklarede ellers, at han var tilstede i Kiilstrømmen i det Mellemrum fra den Tid Jægten forliiste og indtil at Bache kom tilbage dertil fra Bergen. Baches \bjergede/ Tøy stod imidlertid i Ringkjøbs Nøst i Kiilstrøm/m/en og Ringkjøb havde Nøglerne dertil. Deponenten har ikke taget det ringeste af Klagerens Tøy og han veed aldeles ikke at opgive hvem der har borttaget sam/m/e. Han kunde ikke nægte, at han solgte {3} nogle Tørklæder til Gjestgiveren i Sognefæste og at nogle af disse Tørklæder vare af sam/m/e Sort som de af Klageren fremlagte, da Deponenten havde netop af sam/m/e Slags at sælge. Prisen erindrer Deponenten ikke. De Tørklæder, Deponenten havde at sælge, havde han deels kjøbt af en Sælgekone i Bergen, deels paa en Auction i Stavanger. I øvrigt forbeholdt han sig at indgive Contra-Klage imod Jens Knudsen Bache. Videre Forklaring var ikke at erholde.
De Indkaldte Vidner Peder Jacobsen Sætre og Iver Henrichsen Træet bleve paaraabte, men mødte ikke.

Da Vejret rimeligen har forhindret dem at møde og Forhøret alligevel maae udsættes for at faae Gjestgiver Ringkjøb indkaldt, saa bliver nye Indkaldelse at udstede, og Forhøret indtil videre udsat.

Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

Aar 1813 d: 12te April om Formiddagen Kl: 9 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen det fra d: 3die s: M: udsatte Forhør betreffende at Frue Krüger skal have intenderet at bringe Hendes Mand Assessor Krüger af Dage, og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2 sam/m/e Laugrettesmænd som tilforn.

Efter Tilsigelse mødte særskilt, inden lukte Dørre som

11te Deponentinde Maren Wallem, som angav sig at være 49 Aar gam/m/el og at tjene som Amme hos Assessor Krüger paa Herløe. Efter Formaning til Sandhed forklarede hun, at hun laae i et Kam/m/er ved Siden af Kjøkkenet i Assessor Krügers Huus paa Herløe om Morgenen tidlig d: 2den Decbr: f. A: og at hun da hørte at der var Klam/m/erie i Kjøkkenet

1813: 114

samt at der blev raabt Vold; men hvem det var som raabte veed hun ikke. Deponentinden stod op saa hastigt hun kunde og gik ud i Kjøkkenet, og da var Knud Forpagter sammesteds. Han stod meget vred og bankede paa Assessorens Stuedør. Frue Krüger laae i Sengen i formebemeldte Kammer paa sam/m/e Tid som Klam/m/eriet var. Hun stod ogsaa op og gik ud i Kjøkkenet og det forinden Deponentinden, der blev opholdt ved Barnet, som laae og skreeg. Da Fruen kom ud sagde Fruen til Knud, ”hvad er det for Sjauv /: Støj :/ du gjør”. Videre hørte Deponentinden ikke Fruen sige til ham. Hun benægtede at have hørt Fruen bede Forpagteren, eller andre, slaae Assessoren i hjel, eller at have hørt hende bede Oline Olsdatter, eller andre, om at skaffe sig Rotte krud. Ligesaa benægtede hun at have hørt Fruen sige til Peder Knudsen, at dersom han havde hjulpet sin Fader d: bemeldte 2 Decbr:, kunde have faaet en nye Trøje paa, eller andet deslige. Hun benægtede ogsaa at Frue Krüger har lovet hende nye Klæder i Tilfælde af at Assessoren døde; heller ikke har hun hørt Fruen love nogen af de andre Tjenere saadant. Hun har \hørt fortælle af de andre Tjenere at/ Assessor Krüger har {i øvrigt} havt Rottekrud staaende paa et Kam/m/ers ovenover Vognhuset, og \at han/ i forrige Som/m/er forinden Fruen rejste ind til Bergen for at ligge i Barsel-Seng, havde {han h} \for at dræbe Rotter/ lagt Rottekrud ud paa Smørrebrød i Vasker-Huset, der staaer bestandig aabent \{for at dræbe}/. Hun vidste ikke at oplyse, at Assessor Krüger eller nogen anden har anmodet Knud Pedersen eller Oline Olsdatter at vidne i Retten hvad de have forklaret i denne Sag; men hun saae at Assessor Krüger den Dag Knud Pedersen fløttede bort fra Herløe, leverede denne en Pakke, hvidt Papir, og {sagde} \hørte ham sige/ til Knud: ”nu maae du ogsaa vidne ret naar Du kom/m/er for Retten”. I Vasker-Svalen, som er tæt ved Spise-Kam/m/eret paa Herløe, skeede dette. Da Knud fløttede fik han ogsaa 8 Tønder Havre og noget Uld samt en Tønde Potæter, hvilket han skal have betinget sig {p} inden Forligelses Com/m/issionen for at rejse strax bort fra Gaarden. Om Assessoren har givet Knud mere, veed Deponentinden ikke; men Knud Pedersen har været {en} \3/ Gang\e/ hos Assessoren paa Herløe efterat Knud flyttede derfra. Den/n/e {sidste} \sidste/ Gang var i Løverdags for 14 Dage siden. Knud bad da Assessoren om noget Melk, og han fik 2 Kander. Den første Gang Knud kom til Assessoren, havde denne sendt Bud efter ham, og derefter rejste de begge hen til Forligelses Com/m/issionen paa {S} Slætten. Hvad Assessoren har talt med Knud Pedersen bemeldte 3 Gange veed hun ikke, thi de have stedse talt sam/m/en ene inde i Assessorens Værelse. Hun benægtede at have hørt Frue Krüger

1813: 114b

sige, at hun om Natten skulde lukke Knud Pedersen ind til Assessoren medens denne sov. Deponentinden saae ikke at Frue Krüger lukkede Kam/m/erdørren paa Klem og tittede ud i Kjøkkenet den Tid, det omforklarede Klam/m/erie var d: 2de Decbr: f: A: I øvrigt sagde hun, at hun ikke har erfaret andet, end at Frue Krüger har opført sig vel mod hendes Mand, uagtet at han et Par Gange har slaaet hende og ofte ellers behandlet \hende/ ilde samt med grove Ord udskjeldt hende. Deponentinden har ofte hørt Assessoren sige til sin Kone, at hun maaskee tænkte paa at forgive ham med Rottekrud. Frue Krüger har ofte om Nætterne kom/m/et grædende ud fra hendes Mand og lagt sig i Fladseng i sam/m/e Værelse som Deponentinden, hvorhos hun har beklaget sig over at Assessoren har knebet hende og udskjeldt hende. Videre vidste hun ikke at forklare.

7de Deponentinde Oline Olsen fremstod atter. Paa nærmere Tilspørgsel forklarede hun, at Assessor Krüger den Dag Knud Pedersen flyttede fra Herløe kom ud i Vaskerhuset med en Pakke Penge i Haanden, og bad Deponentinden kalde paa Peder Knudsen, hvilket hun gjorde. Peder Knudsen kom strax og gik med Assessoren ned til Søeboden, men hvad de der talede sam/m/en veed Deponentinden ikke. I øvrigt veed hun ikke at Assessor Krüger har givet Knud Pedersen, dennes Kone eller Peder Knudsen Foræringer af Penge eller andet, undtagen noget Korn og Uld, som Knud fik tage med sig den Tid, han forlod Forpagtning i Vinter. I forrige Aars Som/m/er havde Assessor Krüger en Pakke Rottekrud liggende paa et Kam/m/er ovenover Vognhuset, hvilket Kam/m/er ofte stod aabent. Forinden Frue Krüger i afvigte Som/m/er rejste ind til Bergen for at ligge i Barsel, havde Assessoren lagt Rottekrud ud i Vaskerhuset for at dræbe Rotter, hvoraf der var en Mængde. Vaskerhuset stod aabent for alle. Deponenten var \undertiden/ med Assessoren naar han tog Rottekrudet ud og satte sam/m/e frem omkring i Krogene for at dræbe Rotterne. I øvrigt forklarede hun, at Assessor Krüger Dagen forinden det sidste Forhør i denne Sag holdtes, bad Deponentinden sige, naar hun kom for Retten, ”at Fruen havde truet Deponentinden med at Dræbe hende, dersom hun ikke vilde slaae Assessoren, naar han var grov mod Deponentinden”, og at Assessoren bad Deponentinden om at forklare dette, uagtet Deponentinden sagde ham, at Fruen aldrig{t} havde udladt sig saaledes. Assessoren udlod sig tillige med, ”at han skulde kom/m/e Deponentinden ihu”, dersom hun vilde forklare saadant i Retten. Mere vidste hun ikke at oplyse.

Derefter mødte Assessor Krüger. Han declarerede, at han i mere end 16 Aar har havt Rottekrud paa Herløe for at dræbe Rotter. Rottekrudet har han havt forvaret deels paa et Kam/m/er ovenover Kornhuset ved Vognskuret, og deels

1813: 115

imellem Spærrerne paa Loftet i sam/m/e Huus. Dørren til Kam/m/eret ovenpaa Kornhuset stod stedse lukket og \Opgangen til/ Loftet, hvorpaa Rottekrudet laae skjult, var ogsaa lukket. Han tilstod, at han ikke bestemt kunde nægte, at han i forrige Som/m/er forinden hans Kone rejste ind til Bergen for at ligge i Barsel, har lagt ud Rottekrud i Vaskerhuset for Rotterne, og at Vaskerhuset stod aabent for Husets Folk, som {derom} vare advarede om at Rottekrudet var udlagt.

Ligesaa mødte Frue Randine Krüger, som declarerede, at hun vidste, at hendes Mand i forrige Som/m/er, medens hun var hjem/m/e paa Herløe, havde lagt Rottekrud ud for Rotterne i Vaskerhuset, og at hun har vidst at han havde Rottekrud liggende i en forseglet Pakke paa Kam/m/eret ovenover Vognhuset og Kornhuset, hvilken Pakke hun selv har seet, da Dørren til dette Kam/m/er undertiden stod aaben. Hun har ogsaa med hendes Mand været oppe paa

bemeldte Kam/m/er, og han har advaret hende om \ikke/ at røre ved Pakken, da den indeholdt Rottekrud.

Assessoren erklærede, at han selv \plejede at/ forvarede Nøglen til bemeldte Kam/m/er paa en Bjelke oppe paa Loftet, og at han ikke veed at Kam/m/erdørren har staaet aaben. At hans Kone har været med ham oppe paa Loftet og seet Rottekrudet, kan han ikke erindre. Han tilstod at han havde sendt Bud efter Oline Olsen en a 2 Dage forinden dette Forhør begyndte, for at bede hende møde for denne Ret og gjøre Forklaring i Sagen mod Knud Pedersen, da hun ellers kom til at møde for Byethinget. Om Oline kom til ham, husker han ikke. Han benægtede bestemt, at have anmodet Pigen Oline om at forklare i Retten andet end hvad der var sandt, eller at have lovet hende nogen Belønning.

11te Deponentinden fremstod atter i begges Overværelse. Hendes Forklaring blev oplæst for hende. Hun forandrede sam/m/e derhen, at Knud har kun een Gang været hos Assessoren efterat han fløttede fra Herløe, og dette var for 14 Dage siden. Knuds Kone og Søn var det derimod som var paa Herløe de andre 2 omforklarede Gange. Forresten vedblev hun sin Forklaring, og hun benægtede at have af Frue {Assessor} Krüger modtaget Løvter!! (Løfter) om Belønning eller nogensomhelst Belønning, for at vidne andet hvad der er sandt.

Assessor Krüger benægtede hvad 11te Deponentinde har vidnet ham til Last og anmærkede at der var en Venskabs Forstaaelse mellem hans Frue og Am/m/en, hvilket kan sees endog deraf at det Forklæde Am/m/en nu havde paa sig tilhører Fruen.

Fruen declarerede at have laant Am/m/en et Forklæde, da hun er fattig og kun har faa Klæder.

7de Deponentinde fremtraadte atter. Hendes Forklaring blev for hende oplæst i Assessor Krügers og

1813: 115b

Fruens Overværelse. Deponentinden vedstod sam/m/e i det Hele.

Assessor Krüger erklærede, at han ikke kunde erindre at hun har været med ham naar han har taget Rottekrud ned af Kam/m/eret. I øvrigt benægtede han aldeles hendes i Dag afgivne Forklaring og han anmærkede, at denne Deponentinde har været sigtet for Tyverie og i den Anledning været arresteret.

Hun benægtede hans Tilførte og erklærede, at Frue Krüger ikke har anmodet hende om at vidne andet end hvad der er sandfærdigt. Dimitteret.

Assessor Krüger fremlagde et inden Forl:s Com/m/issionen d: 11 Jan: 1813 sluttet Forlig om at give Forpagt: Knud Pedersen 8 Tdr: Havre for at fratræde Gaarden. Forliget indtages saalydende: #

Da saaledes ingen Videre Oplysning var at erholde blev dette Forhør sluttet for at beskrives og tilstilles Amtet.

Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

Sam/m/e Dag og Sted om Eftermiddagen Kl: 2 continuerede i Overværelse af de sam/m/e Personer, det fra d: 10de s: M: udsatte Forhør, betreffende endeel Jens Knudsen Bache i Kiilstrøm/m/en frakomne Varer.

Klageren mødte.

Jan Nielsen var tilsagt at møde, men indsendte Dr: Monrads Attest, af Dags Dato, om at Sygdom forhindrer ham fra at møde. Attesten er saaledes lydende: #

Efter Tilsigelse mødte som

1ste Deponent Hans Enoch Ringkjøb, Gjestgiver i Kiilstrøm/m/en, 62 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede han, at Klageren og Jan Nielsen, som forliiste med et

af dem befragtet Fartøy i Kiilstrøm/m/en sidstleden Høst i September Maaned, fik Lov at sætte ind i Deponentens Nøst endeel Tøy, som de havde bjerget af Fartøjet forinden det sank ned. Hvormeget Tøy det var kan Deponenten ikke huske, men der var nogle Maatter Hamp og Liin, samt endeel Tobak og en Kiste. Det bjergede Tøy blev indsat i Nøstet, og Nøst-Dørene bleve tilspigrede undtagen een, til hvilken Nøgelen blev overleveret Jan Nielsen, som forblev i Kiilstrøm/m/en medens Jens K: Bache rejste til Byen at gjøre Anstalt om at faae Fartøjet op. Nielsen havde bestandig Nøgelen til Nøst-Dørren {undtagen naar} og Deponentens Tjenere bleve af Nielsen indlukkede for at tage Brænde ud af Nøstet, naar de behøvede dette. Jan Nielsen saavelsom Bache havde ofte Bønder inde i Nøstet medens Varerne laae sam/m/esteds. Deponenten veed ikke, at Nielsen, eller nogen anden, har bortstjaalet nogen af Varerne. Heller ikke veed Deponenten at Nielsen har solgt de omhandlede og i Retten fremlagte Tørklæder eller havt sam/m/e i Besiddelse. Da Bache kom tilbage fra Bergen og eftersaae sit Tøy, klagede han over at han havde af det bjergede mistet endeel Hamp og Staal, noget hvidt Kattun og nogle Tørklæder. Han bad derfor Deponenten om at faae sætte sin Kiste op i Deponentens Krambod, hvilket ogsaa skeede efterat Bache havde taget Tal paa alt hvad han havde deri, og hvilket Deponenten forlangte forinden han vilde modtage Kisten.

1813: 116

I øvrigt erklærede han, at baade Nielsen og Bache og især den sidste næsten bestandig den hele Tid, de laae der, vare meget beskjænkede. Videre vidste han ikke at oplyse. Dimitteret efter at have hørt sin Forklaring oplæse og vedkjendt sig dens Indhold.

2den Deponent Iver Henrichsen Træet, som angav sig at være 53 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede han, at han ikke veed det ringeste om at Jan Nielsen, eller nogen anden, har bortstjaalet nogen af de Varer, som Klageren har opgivet at have mistet i Kiilstrøm/m/en efterat han i afvigte Høst havde forliist sam/m/esteds. Deponenten rejste som kjendt Mand (kjentmann) med Jan Nielsen fra Kiilstrøm/m/en til Wig i Sogn. I Sognefæste kom Gjestgiverens Kone sam/m/esteds og hendes Datter om bord i Fartøjet til Nielsen. Deponenten saae, at Nielsen til disse 2de solgte nogle Tørklæder, endeel Kaffe, m: m:. Iblandt Tørklæderne vare 2de coleurede, med bred Bord om. \for hvilke bleve givet 6 rd pr: Stk:/. De af Klageren fremlagte 2 Tørklæder bleve nu Deponenten foreviiste, og han sagde at blant de af Nielsen, som meldt, solgte Tørklæder var 2 netop af sam/m/e Slags som de fremlagte; men om det er just de 2 selvsam/m/e, kan han ikke med Vished sige, da de ikke vare mærkede. Omtrent 3 Uger for Juul leverede Klageren Deponenten et Tørklæde af sam/m/e Slags, for at han skulde undersøge om de{t} Tørklæder, Nielsen havde solgt som meldt, vare af sam/m/e Sort. Deponenten og Peder Jacobsen Sætre rejste da hen til Sognefæste før Juul 1812, og de fik hos Gjestgiverens Kone og hendes Tjenestekarl udleveret 2 saadanne Tørklæder, som de nu fremlagte, hvilke bemeldte Gjestgiver-Kone og Datteren sagde at være de Tørklæder, de havde kjøbt af Jan Nielsen. Deponenten kan ikke bestemt vide, om de fremlagte 2 Tørklæder vare de sam/m/e, som ham saaledes bleve overleverede i Sognefæste, da der ikke var Mærke i dem; men de vare netop af sam/m/e Slags. Bemeldte 2 Tørklæder overleverede Deponenten og Peder Sætre til Bache og Assessor Gyldenkrantz. Deponenten saae ogsaa, at Jan Nielsen til Gjestgiverens Kone i Wigøer, i Sogn, solgte et Stykke hvidt Kattun; men hvad Prisen var veed Deponenten ikke. Ligeledes saae Deponenten, at Jan Nielsen adskillige Steder paa Rejsen til forskjellige Personer, som Deponenten ikke kjender, solgte tør Hamp i enkelte Dukker og Markeviis. Mere vidste han ikke at oplyse. Dimitteret efter at have hørt denne Forklaring oplæse og vedkjendt sig sam/m/es Rigtighed.

3de Deponent Peder Jacobsen Sætre, som forklarede sig at være 40 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede sig aldeles ligesom 2den Deponent om at de rejste hen til Sognefæste og fik

1813: 116b

der udleveret 2 Tørklæder, om hvilke han erklærede det selv sam/m/e som 2den Deponent efterat de 2 af Klageren fremlagte Tørklæder vare ham foreviiste. Han erklærede sig ligeledes ligesom 2den Deponent om bemeldte af Klageren fremlagte 2 Tørklæder. Mere vidste han ikke at oplyse. Dimitteret.

De 2 af Klageren fremlagte og for 2den og 3de Deponent foreviiste Tørklæder bleve nu af Dom/m/eren paategnede i Kandten udenfor Borden, hvorefter de bleve Klageren udleverede.

Da Jan Nielsen har beviist Sygdoms Forfald, udsættes Forhøret til Tirsdagen d: 20de April \1813/ om Formiddagen Kl: 10, som den første Tid, hvorpaa Forhøret, formedelst Helligdagene, kan holdes.

Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

Aar 1813 d: 13de April om Formiddagen Kl: 10 blev en Extra Ret sat i Sorenskriverens Boepæl i Bergen og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie i Overværelse af de 4 tiltagne eedsvorne Laugrettes og Meddomsmænd, Anfind Olsen, Jørgen Ellingsen, Niels Iversen Lunggaarden og Anders Olsen Echaas.

Hvor da, i Justits Sagen Foged Bøgh, som Actor, contra Ole Bendixsen Wangsnæs og Antonette Baar Halvorsdatter, i Overværelse af begge de Tiltalte, blev afsagt følgende

Kjendelse:

Under nærværende Sag har Tiltalte Ole Bendixsen Wangsnæs forklaret at han en Morgen tidlig tog en Baad, som han fandt drivende paa Vaagen i bergen. Det er derimod ikke af ham omforklaret hvorledes han kunde kom/m/e til at tage Baaden medens den drev ude paa Vaagen. Det bliver derfor nødvendigt, at Tiltalte afgiver nøjere Forklaring herom, og at den fremlagte Stiftsoverrets Dom, af 11te Maij 1812 forelæses Tiltalte, hvilket ikke under Sagen er skeet. Denne Sag reasumeres derfor, og det paalægges Actor at besørge det i denne Henseende fornødne.

Actor Foged Bøgh mødte og begjerede Tiltalte qvæstioneret i Overeensstem/m/else med bemeldte Kjendelse samt Stifts overrettens Dom ham forelæst til nærmere Erklæring.

Defensor Procurator Heyberg mødte ligeledes.

Tiltalte Ole Bendixsen Wangsnæs fremstod løs og ledig, og forklarede, at han saae Baaden ligge og drive ude paa Bergens Vaag, og at han tog en anden Baad, der laae belagt i Wossegaarden og rejste ud paa Vaagen efter den første Baad, hvilken han buxerede ind til Wossegaarden, hvor han belagde den Baad, han derfra tog og siden roede bort i den anden, han havde fundet. For Tiltalte blev oplæst forbemeldte Stiftsoverrets Dom tilligemed den derpaa tegnede Attest af Inspecteur Falch. Tiltalte erklærede at Dom/m/en og Attesten var han angaaende.

Foged Bøgh henholdt sig til sit forhen i denne Sag indgivne og vedblev at indlade Sagen til Dom.

Defensor henholdt sig ligesaa til sit forrige og indlod atter Sagen.

Eragtning:

denne Sag optages til Dom.

Derefter blev af Sorenskriveren med de tiltagne 4 Meddomsmænd afsagt og af So-

1813: 117

renskriveren aflæst følgende

Dom:

Under denne Sag tiltales, ifølge Amtets Ordre af 19 September 1812, Ole Bendixsen Wangsnæs og Antonette Baar Halvorsdatter, eller Baarsdatter, til Undgjeldelse hvad ulovligt der under Sagen maatte blive dem overbeviist.

Ved egen Tilstaaelse og corpus delicti er Tiltalte Ole Bendixen Wangsnæs overbeviist om, at han, efterat han d: 27 Julii 1812 var undviigt {var} \fra/ Bergens Tugthuus, har taget en Baad, som han fandt drivende paa Vaagen i Bergen, og at han paa denne Baad har strejfet omkring indtil han blev grebet d: 12 September 1812. Ligeledes er han overbeviist om, at han en Nat i September Maaned 1812 har af Lehnsmand Fougstads Ildhuus i Alverstrøm/m/en borttaget en Gryde, Lehnsmand Fougstad tilhørende, og et blaat og hvidt stribet uldent Forklæde, Tjenestepigen Anna Johnsdatter Solem tilhørende.

Baadens Eier har ikke været at opdage uagtet at avertissement derom er skeet i Adresse Aviserne. Baaden er vurderet for 6 Rd:, Gryden for 1 Rd: og Forklædet for 64 s: D: C: Gryden og Forklædet ere komne tilstede og Ejerne udleverede.

End videre er Tiltalte Ole Bendixsen Wangsnæs overbeviist om, at han, medens han var Actioneret for Tyverie og Bedragerie og sad arresteret i Bergen, har af Arrestforvarer faaet Lov at gaae ud for at kjøbe sig Mad, og at han da, under opdigtede Navne og Løgnagtige Foregivender, har faaet Credit hos Kjøbmand Johan Trumphy, i Bergen, for et Halvanker \Korn/ Brændeviin, for hvilket han skulde have betalt 42 a 45 Rd:, samt hos Madame Lunde for et Halvanker Fransk Brændeviin, for hvilket var accorderet 48 Rd:. Bemeldte Trumphy og Madame Lunde have faaet deres Brændeviin tilbage da de betimeligen fik Oplysning om Bedrageriet.

Tiltalte Antonette Baar Halvorsdatter er ved egen Tilstaaelse og Sagens Omstendigheder overbeviist om, at hun har huset Tiltalte Ole Bendixsen Wangsnæs efter at han var undviigt fra Tugthuset, hvor om hun var vidende, og at hun derefter er rejst bort med han og i lang Tid, fra Førstningen af August til den 12 September 1812, har strejfet omkring med ham saavel her i Jurisdictionen som i Søndfjord. Og da hun længe har paastaaet, at hun i mange Aar har ejet den Gryde, Ole Wangsnæs, som meldt, er overbeviist om at have stjaalet, og hun først, efter at den rette Eier havde ved kjendt sig sam/m/e og Ole Wangsnæs havde tilstaaet Tyveriet, frafaldt bemeldte Paastand og erklærede sam/m/e for usandfærdig, maae hun tillige ansees overbeviist om at have hælet med Tiltalte Ole B: Wangsnæs i denne Henseende.

Det er oplyst, at Tiltalte Ole Bendixsen Wangsnæs, ved Bergens Stiftsoverrets Dom, af 11 Maij 1812, for Tyverie og Bedragerier, er dømt at arbejde i Bergens Tugthuus i eet Aar og at han, efterat bemeldte Dom, er indsat i Tugthuuset d: 26 s: M:, men at han derfra er undvigt d: 27 Julii 1812. Tiltalte Antonette Baar Halvorsdatter er derimod ikke overbeviist om tilforn at være straffet for Tyverie, Hælerie eller anden offentlig Forbrydelse.

1813: 117b

Actor Foged Bøgh har paastaaet, at Tiltalte Ole Bendixsen Wangsnæs døm/m/es at arbejde i Bergenhuus Fæstning i 5 Aar, efter at han først har udstaaet den idømte Tugthuus Straf, samt at Tiltalte Antonette Baar Halvorsdatter døm/m/es til arbejde i Bergens Tugthuus i eet Aar, og begge desuden at betale Actionens Omkostninger og et billigt Salarium til Defensor.

Defencor, Procurator Heiberg har paastaaet den første tilpligtet at indsættes i Tugthuuset i den Tid, som rester i den ham forhen idømte Straf eller en føje Tid længere, og den sidste friefunden for Actors videre Tiltale.

Om det endog kan antages at Tiltalte Ole Bendixsen Wangsnæs, saaledes som han foregiver, har fundet den omhandlede Baad drivende paa Bergens Vaag, kan han dog, paa Grund af 5 – 9 – 2, ikke andet end andsees som Tyv derfor, og det uagtet at Baadens Ejermand ikke har

været at udfinde, thi Loven lyder i Almindelighed, at enhver der ikke oplyser hvad han hittede, skal blive Tyv derfor. Hvad angaaer hans Forhold med at optage paa Credit hos Kjøbmand Trumphy og madame Lund de foromeldte Varer, da kan dette ikke andet end ansees som svigagtigt, efterdi han har givet sig opdigtede Navne og anført løgnagtige Omstændigheder for at faae Varene crediterede. Vel har det ikke nøyagtigen kunnet faaes oplyst, om Tiltalte har forøvet disse Bedragerier forinden han blev dømt for Tyverie og Bedragerier første Gang; men da det af Stiftsoverrets Dom/m/en sees, at de ikke den Tid var oplyste, og de, om de da havde været oplyste, vilde have forøget hans Straf, hvis Maximum ikke er anvendt, kan de ikke andet end kom/m/e i Betragtning til Strafs bestem/m/else. Men da Loven ikke har fastsadt 3 Marks eller nogen endelig almindelig Straf for Svig hvilket 6 – 13 – 29 og 6 – 18 – 14, med flere Lovsteder beviise saa maae Straffen blive arbitraire og fastsettes til offentlig Arbejde, compatibelt med Tyvs-Straffen; og da Tiltalte forhen er dømt, for første gang begaaet Tyverie og Bedragerier, til en ikke ringe Grad af Straf, og han nu atter er overbeviist om, at have forøvet 2 Tyverier og 2 Bedragerier, saa bliver Straffen, med hensyn til det stjaalnes og det forsvegnes ikke {høje} \ringe/ Værdie, i Overeensstem/m/else med Forordningen af 20 Februarii {1792} \1789/ § 2, at bestemmes til Fæstnings Arbejde i 4 Aar, efter at han først har udstaaet den forhen idømte Tugthuus Straf.

Hvad angaaer Tiltalte Antonette Baar Halvorsdatter, da kan hun, som den der har huset og hælet Ole Bendixsen Wangsnæs uagtet hun vidste at han fra Tugthuset var undvigt, og som den, der har strejfet omkring med ham i mere end een Maaned, og endelig som den, der maae antages at have hælet med ham ihenseende til den i Alverstrøm/m/en stjaalne Gryde, ikke andet end ansees strafskyldig.

Efter Laugrettes Skjøn og de oplyste Omstændigheder er hun langt over Criminel Lavalder, og hun er ikke overbeviist om at være tilforn belagt med offentlig Straf. Hendes Straf bliver, ifølge 3 – 21 – 16, Forord: af 9 August 1754, Forord: af 20de Februar 1789 § 7, og Analogien af Mandatet af 31 October 1740, at

1813: 118

fastsætte til Fire Maaneders Arbejde i Tugthuset, hvorved tillige er taget hensyn paa Tiltales lange Arrest.

Begge de Tiltalte maae derhos tilpligtes at udrede denne Sags Omkostninger og deriblant et Sallarium {af} \til/ Defensor af 6 Rbdr:. Om Skades Erstatning kan her ikke under den/n/e Sag blive Qvæstion da det stjaalne og forsvegne er kommet tilstede.

I Sagførelsen har intet \u/forsvarligt Ophold fundet Sted.

Det anmærkes, at Sorenskriveren, med Hensyn til at en Overret mueligen kunde finde deres Straf anvendelig for de{t} af Ole Bendixsen Wangsnæs begaaede Bedragerier, har taget Meddomsmænd til sig i Sagen, for at intet i denne Henseende skal ansees efterladt.

Thi Kjendes For Ret:

Tiltalte Ole Bendixsen Wangsnæs bør, efter at have udstaaet Resten af den ham, ved Bergens Stiftsoverrets Dom af 11 Maij 1812 idømte Straf af eet Aars Arbejde i Bergens Tugt- og Manufactur-Huus, indsættes til offentlig Arbejde i Bergenhuus Fæstning i Fire Aar.

Tiltalte Antonette Baarsdatter, eller Baar Halvorsdatter, bør indsættes til Arbejde i Bergens Tugt- og Manufactur-Huus i Fire Maaneder.

Saa bør og de Tiltalte, een for begge og begge for een udreede alle af denne Sag \lovlig/ flydende Omkostninger, og deriblandt til Defensor, Procurator Heiberg, et Salarium af sex Rixbankdaler Navnværdie. De idømte Omkostninger udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og det hele efterkom/m/es under Adferd efter Loven.

Tiltalte Ole Bendixsen Wangsnæs erklærede, at han vilde nærmere betænke sig om han vilde apellere eller ikke.
Antonette Baar Halvorsdatter, som løs og ledig var nærværende, erklærede derimod, at hun med Dom/m/en var tilfreds.
Arrestanterne bleve Laugrettet overleverede for at føres tilbage i Arresten.

Christie

Anfin Olsen Jørgen Ellingsen
Anders Olsen Ejchaas Niels Iversen Lunggaarden
med holdt Pen

Samme Dag og Sted om Formiddagen Kl: 10 ½ continuerede Politie-Sagen Foged Bøgh, som Actor contra Kobbersmedmester Hagelsteen, i Overværelse af Laugrettesmændene Anfind Olsen og Jørgen Ellingsen.
Actor mødte og tilkjendegav: at han endnu ikke havde modtaget det ofte om/m/eldte {forhen} \Thingsvidne/; han bad derfor Sagen udsadt til Mandagen d: 26 April 1813 om Formiddagen Kl: 9 ½, som den første Tid han havde ledig formedelst de indfaldende Sessioner.
Tiltalte blev paaraabt, men mødte ikke.

Eragtet:

den begjerte Anstand bevilges.

Anfin Olsen Christie Jørgen Ellingsen

Aar 1813 d: 20de April om Formiddagen Kl: 10 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen det fra d: 12te s: M: udsatte Forhør, betreffende endeel Jens Knudsen Bache i Kiilstrøm/m/en frakomne Varer, og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie i Overværelse af

1813: 118b

de 2de eedsvorne Laugrettesmænd Anfind Olsen og Jørgen Ellingsen.
Klageren Jens Knudsen Bache mødte. Laugrettet declarerede at have mundtligen indkaldt Jan Nielsen til at møde i Dag. Indkaldte Jan Nielsen blev paaraabt, men mødte ikke.
Forhøret blev derfor udsat til Torsdagen d: 22de d: M: om Formiddagen Kl: 9, til hvilken Tid Jan Nielsen atter bliver at indkalde og, i Vægrings Tilfælde, ved Vagt at afhente.

Anfin Olsen Christie Jørgen Ellingsen

Forhør.

Aar 1813 d: 22de April om Formiddagen Kl: 8 blev en Extra Ret sat i Sorenskriverens Boepæl i Bergen og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie, i Overværelse af de 2 eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen, for at optage Forhør over en for Tyverie anholdt og om Aftenen silde d: 20 d: M: til Arresten indbragt Mand, navnlig Lars Jacobsen Lysevold.
Sorenskriveren maatte anmærke, at han ikke før har kunnet begynde Forhøret da han i Gaar havde en Aasteds Sag at behandle 1 ¼ Miil borte fra Byen.
Arrestanten var løs og ledig i Retten tilstede.

For Retten mødte Ole Mathiasen Tarlebøe og Niels Iversen Lunggaarden, begge eedsvorne Laugrettesmænd og Stævnevidner, hvilke fremlagde Hr: Foged Bøghs Ordre, af 20de d: M: om at følge med Møller Didrich Hagelsteen for at inqvirere om en ham paa Møllendal frastjaalet 2 Etage Kakkelovn og at anholde den, hos hvem Ovnen maatte findes.

Fogedens Ordre, paategnet Hagelsteens Reqvisition, af 19de denne Maaned, indtages her tilligemed Reqvisitionen, saa lydende: #

Bemeldte Ole Tarlebøe og Niels Lunggaarden forklarede eenstem/m/igen at de d: 20de d: M: fulgte med Møller Hagelsteen, i Overeensstem/m/else med foranstaaende Udnævnelse; og at de begyndte med at inqvirere paa Gaarden Lysevold, hvor der var Mistanke om at den bortstjaalne Kakkelovn var henbragt. Nærværende Arrestant Lars Jacobsen Lysevold benægtede at have Ovnen hos sig; men ved Inqvisitionen fandt de sam/m/e liggende under Laaven /: Tærskeloen :/ i Høeladen, saaledes skjult, at den var Stykkeviis puttet ind under Løegulvet og tildækket for Enderne med Høerusk. De fandt i alt 15 Stykker af Ovnen og et Rør, som Lars Jacobsen Lysevold derpaa tilstod at have stjaalet af Møller Hagelsteens Huus paa Møllendal en Nat for omtrent 4 Uger siden. Det var en 2 Etage Kakkelovn. Ovnen blev derpaa sam/m/e Dag bragt til Bergen og afleveret til nærværende Dom/m/er, i Fogedens Fraværelse. Ligeledes blev Tyven anholdt og om Aftenen afleveret i Byens Arrest. Dimitterede.

Derefter fremstod Møller Diderich Hagelsteen, boende i store Sandvigen, 34 Aar gam/m/el. Hans foranstaaende Reqvisition til Fogeden blev oplæst og han vedstod sam/m/e. Videre forklarede han, at den i Reqvisitionen om/m/eldte Ovn stod opsat \i Stuen/ i et ham tilhørende Vaanhuus tæt ved {Møllendal} Aarstad Broen ovenfor Møllendal. I bemeldte Vaanhuus laae derimod ingen Mennesker, ej heller har der i denne Vinter ligget Folk sam/m/esteds. Hvorledes Tyven er kom/m/et derind, veed

1813: 119

Klageren ikke, og der findes ikke Spor af Tyen har brækket ind; men adskillige Ruder vare forhen udslagne, saa at Vinduerne udvendig fra kunde lukkes op. Hele Huset stod øde, og der fandtes i sam/m/e ikke andet end Nagelfaste Ting. I øvrigt forklarede han sig om Inqvisitionen og den fundne Ovn aldeles ligesom Ole Tarlebøe og Niels Lunggaarden. Bemeldte Ovn var nu i Retten tilstede og Klageren vedkjendte sig sam/m/e som hans retmæssige Ejendom, erklærede, at den er ham frataget aldeles uden hans Vidende og mod hans Villie. Dimitteret.

Videre fremstod uden Baand og Tvang bemeldte Lars Jacobsen Lysevold, der angav sig at være 49 ½ Aar gam/m/el, født paa Gaarden nedre Todtland, i Skjold Skibrede. Hans Forældre vare Jacob Larsen, Gaardmand, og Anna Michelsdatter, som begge forlængst ere døde. Han var hjem/m/e hos sine Forældre til hans 24de Aar. Derpaa kom han ud at tjene hos nu afdøde Jomfrue Formann, paa Lysekloster Gaard, hvor han tjente i eet Aar. Siden kom han i Tjeneste hos ligeledes afdøde Provst Fritzner, paa Fanøe Præstegaard, hvor han tjente i 4 Aar. Derefter fik han bøxle Gaard paa Lysevold, der er Fanøe Præstekald beneficeret, og denne Gaard, af Skyld een Løb Smør, beboer Deponenten endnu. I 20 Aar har han havt sam/m/e i Bøxel. For 21 Aar siden blev Deponenten givt med Anna Thomasdatter Hatlestad, med hvem han har avlet 4 Børn, hvor 2 endnu leve. Han gik sidste Gang til Alters i Birkelands Kirke kort efter {Julen} Nytaar d: A: Han benægtede at have tilforn begaaet Tyverie eller nogen anden offentlig Forbrydelse eller at have været offentligen tiltalt eller straffet. Derimod tilstod han, at \han/ en Nat, for henved 4 Uger siden, gik ind i et Didrich Hagelsteen tilhørende øde Vaanhuus, ved Aarstad Broen, og brød ned en i Stuen sam/m/esteds opsat 2 Etage Kakkel-Ovn, hvilken Ovn han førte hjem i Kløv paa hans Hest; men den sam/m/e Nat, som han stjal Ovnen fik han kun hjembragt omtrent det halve. De øvrige Stykker forvarede han derimod bagom et Gjerde ved Vejen ovenfor Aarstad-Broen, og næste Nat kom han og hentede de

saaledes forvarede Stykker paa Heste-Ryggen hjem til Lysvold, hvor han forvarede det hele under Løegulvet. Han kom begge Gange hjem om Natten, saa at ingen af Husets Folk vidste noget derom. Han benægtede at han forud havde Hensigt at stjæle Ovnen eller andet; men han kom om Aftenen fra Bergen og vilde rejse hjem. En stærk Regnbøje kom paa, og Deponenten søgte Lye i bemeldte Huus, hvor han slap ind igjennem en Bagdør, som stod aaben. Han opholdt sig længe inde i Stuen og havde sin Hest staaende udenfor. Da han mærkede at der stod en Kakkelovn i Stuen, og han vidste, at der ingen Folk var, fik han Lyst at stjæle Ovnen, hvilket han, som sagt gjorde.

1813: 119b

Klokken var omtrent 10 om Aftenen da han begyndte paa Tyveriet. Han benægtede, at der var nogen med hverken den første Aften da han stjal Ovnen eller den anden Nat da han bragte Resten hjem. Derimod tilstod han, at Ovnen blev funden hos ham i Forgaars saaledes som nu i Dag i Retten er omforklaret. Ovnen, som nu i Retten var tilstede, er den sam/m/e, som han stjal og som hos ham blev funden. Deponenten har endnu Dørren til Ovnen liggende hjem/m/e ovenpaa et Skab i Klædeboden. Videre Tilstaaelse eller Forklaring var ikke at erholde.

Laugrettet taxerede bemeldte Ovn, med Rør og Dør til, for 25 Rigsbankdaler Navne-Værdie.

I Retten mødte Stads Capitain Johan Martens, 44 Aar gam/m/el. Han indleverede skrivtlig Klage, af 21de d: M:, over at der fra ham for 2 Aar siden er bortstjaalet 1390 St: Patroner, som han har Arrestanten mistænkt for at have stjaalet. Klagen blev oplæst og Klageren vedstod sam/m/e i det hele.

Inqvisiten tilstod, at han for 3 a 4 Aar siden har bragt Melk til Klageren og havde sin Hest staaende hos ham. Derimod benægtede han at have stjaalet nogen af de i Klagen opgivne Koster eller at vide hvor sam/m/e er afblevne. Han veed heller ikke, at han har seet noget Foustage staae i Boden ved Pladsen hos Klageren, ej heller husker han, at han har Penge tilgode hos denne. Han benægtede, at have faaet Bud fra Klageren om at kom/m/e til ham, eller at have nægtet at gjøre dette. Aarsagen til at Inqvisiten flyttede sin Hest bort fra Klageren var, at han solgte Hesten til Kjøbmand Gjert Meyer, som bad Inqvisiten at han siden efter vilde holde til hos ham med Hesten, da Inqvisiten beholdt Hesten i Foster længe efterat den var solgt. Videre benægtede Inqvisiten at han har havt Krud eller Kugler hjem/m/e hos sig; derimod sagde han, at han for henved 4 Aar siden kjøbte i Muren hos en Høker 10 a 12 Stykker Patroner, for at have sam/m/e som Kystværnsmand, hvilket Inqvisiten var i Begyndelsen af Krigen. Videre Tilstaaelse var ikke at erholde.

Da ingen videre Oplysning for Tiden var at erholde blev Forhøret sluttet for at beskrives og tilsendes Amtet.

Arrestanten blev Laugrettet overleveret for at føres tilbage i Arrest.

Sam/m/e dag og Sted om Formiddagen Kl: 10 continuerede i Overværelse af de sam/m/e Personer det fra d: 20de s: M: udsatte Forhør, betreffende endeel Jens Knudsen Bache i Kiilstrømmen fra{stjaalne}komne Varer.

Jens Knudsen Bache mødte.

Ligeledes mødte Jan Nielsen. Bemeldte Jan Nielsen erklærede, at han ikke bestandig havde Nøgelen til Nøstet i Kiilstrøm/m/en den af 1ste Deponent omforklarede Tid, men at Nøglen laae paa Ovnen i Stuen hos Ringkjøb. Han benægtede at han paa Rejsen til Leirdal solgte hvid Kattun til nogen, og han benægtede bestemt, at han i Wigøer solgte hvid Kattun til Gjestgiverens Kone eller nogen anden. Derimod tilstod han, at han adskillige Steder paa bemeldte Rejse solgte til Personer, han ej bestemt husker, baade Liin og Hamp,

deels tør og deels fugtig; men denne Liin og Hamp havde han selv bragt med fra Bergen og faaet reddet i Kiilstrøm/m/en. Videre Tilstaaelse eller Forklaring var ikke af Jan Nielsen at erholde.

Da ingen videre Oplysning i denne Sag kan erholdes ved denne Jurisdiction, blev Forhøret sluttet for at beskrives og tilsendes Amtet.

Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

Aar 1813 d: 26de April om Formiddagen Kl: 9 ½ continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Politie-Sagen Foged Bøgh, som Actor, contra Kobbersmedmester Hagelsteen og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2 eedsvorne Laugrettesmænd Anfind Olsen og Jørgen Ellingsen.

Actor Foged Bøgh mødte og fremlagde det forhen ommeldte Thingsvidne, optaget under Bergens Byes Jurisdiction d: 31te f: M:, hvilket er Comparenten indløbet d: 24de d: M: om Aftenen silde. Og da Actor ansaae det nødvendigt, at den afhørte Cederwarf indkaldes at beedige sin Forklaring, siden det ikke er oplyst, at han med Tiltalte har været interesseret, maatte han forlange Sagen udsat til Onsdagen d: 5te Maij 1813 om Formiddagen Kl: 10, som den første, formedelst Som/m/erthingene, ledige Tid, til hvilken han tillige agtede at slutte Sagen. Thingsvidnet vedhæftes Acten.

Tiltalte blev paaraabt, men mødte ikke.

Eragtning:

den begjerte Udsættelse bevilges.

Sam/m/e Dag og Sted om Formiddagen Kl: 10 blev, efter Justits Sagen Foged Bøgh, som Actor, contra Ole Iversen Kjellevold og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af ovennævnte Laugrettesmænd.

Actor Foged Bøgh mødte og fremlagde 1. det, ifølge den afsagte Kjendelse, erhvervede Thingsvidne, begyndt ved yttre Sogns Jurisdiction d: 2den f: M: og sluttet d: 4. næstefter, 2. Amtets Skrivelse af 6te April 1813, hvorved bemeldte Forhør er Comparenten tilstillet, samt 3de den i bemeldte Skrivelse omhandlede Regning af 19de f: M: fra Sorenskriver Hesselberg.

Actor henholdt sig til sit forrige og \da intet nyt er udkom/m/et mod Tiltalte/ indlod atter Sagen til Dom med det Tillæg i hans forrige Paastand, at Tiltalte maatte tilpligtes at udrede Omkostninger efter Sorenskriver Hesselbergs fremlagte Regning og Dom/m/erens Skjøn, samt at erlægge et efter Tiderne passende Salarium til Defensor.

Thingsvidnet vedhæftes Acten. Amtets Skrivelse og den fremlagte Regning indtages her saaledes lydende: #

Defensor Procurator Hjorth Stuvitz mødte og henholdt sig ligeledes til sit forrige med Tillæg at han maatte erholde passende Salarium efter Dom/m/erens Skjøn.

\Tiltalte O: M: Lervog mødte ikke./

Eragtning:

denne Sag optages til Dom.

Derefter blev blev!! strax afsagt og oplæst følgende

Dom:

Efter Amtets Ordre af 25de April 1812 tiltales i denne Sag Ole Iversen Kiellevold til Undgjeldelse for begaaede Tyverier paa Øyjorden og Hammerstræet.

Ligeledis til-

1813: 120b

tales, i følge Amtets Ordre af 22 Maij 1812, Ole Monsen Leervog til Undgjeldelse efter Omstændighederne for at have af Tiltalte Ole Iversen Kiellevold, Kjøbt en Baad, som denne havde stjaalet.

Ved egen Tilstaaelse, corpus delicti og Sagens Omstændigheder er Tiltalte Ole Iversen Kiellevold overbeviist om, at han den 15de April 1812 paa en Plads kaldet Hammerstræet har stjaalet en hvid Vadmels Skjorte, et hvidt Lærreds Tørklæde og et blaaestribet Lærreds Tørklæde, der laae ude paa Marken og tilhørte Huusmand Baste Johannesen Hammerstræet. Ligeledes er han overbeviist om, at han om Natten imellem d: 15de og 16de April 1812 har udtaget et Vindue af Aamund Olsens Sængebod paa Gaarden Øyjorden, og, ved at række Haanden ind igjennem Vinduet har stjaalet af en aabenstaaende Kiste 8 rd i Sølvpenge, en 5 rd Seddel 2 rds Sedler, circa 3 rd i Tolvskillinge Sedler, 92 s i Kobberpenge, 1 Par hvide Uldstrømper, et Par hvide Fingervanter, et Par blaastribede Vevlunger eller Korte Ermer, 3 smaae Æsker eller Skrin og en Liden Brevtaske, hvilke Ting tilhørte Hans Aamundsen Øyjorden. Endelig er bemeldte Ole Iversen Kjellevold overbeviist om, at han sam/m/e Nat stjal en Færings Baad med 2 Par Aarer og Tilfar hvilken laae optrukken ved et Nøst paa Øyjorden og tilhørte Huusmand Ole Larsen Øyjorden. Samtlige stjaalne Kosters Værdie udgjør 30 rd 5 mrk 8 s D:C: De fleste af Kosterne ere komne tilstæde og udleverede til Ejerne. Paa Erstatning for det ikke tilstædekomne har den Vedkommende renunceret.

Efter at disse Tyverier vare oplyste er Tiltalte Ole Iversen Kjellevold undvigt i Midten af Aug: Maaned 1812. Da Sagens Omstændigheder gave Anledning til at indhente Oplysninger fra yttre Sogns Jurisdiction om ikke Tiltalte sam/m/esteds havde forøvet Tyverier, saa har Sagen i lang Tid og seenest fra d: 24de Decbr: 1812 henstaaet derefter. Ved de under yttre Sogns Jurisdiction optagne Forhør er ikke tilveiebragt Oplysning om at Tiltalte Ole Iversen Kiellevold sammesteds har forøvet Tyverie. Hvad hans Straf angaaer da naar sam/m/e bestem/m/es efter Forordningen af 20 Februar 1789 § 1, thi det er ikke oplyst at han tilforn er straffet for Tyverie, og Tiltalte er langt over Lavalder. Det paa Øyjorden begaaede Tyverie kan heller ikke ansees som Indbrud, da Tiltalte ikke kom ind i Værelset og stjal men blodt rakte Haanden ind igjennem Vinduet, og der heller ikke laae Folk i Værelset. Vel har Tiltalte forøvet 3 forskiellige Tyverier, men de ere dog alle forøvede paa een Dag og næsten paa sam/m/e Sted, og det sidste han stjal, nemlig Baaden var nesten en Nødvendighed for ham naar han vilde kom/m/e bort og undgaae at blive opdaget. Værdien af de stjaalne Koster er just ikke betydelig, dog kan den heller ikke ansees ringe især med Hensyn til 2 af de bestjaalne, der ere Huusmænd.

Paa Grund af samtlige Sagens Omstændigheder fastsættes Straffetiden til 8 Maaneder.

Erstatning for det ikke tilstædekomne bortfalder, paa Grund af Vedkommendes Declaration derom.

Derimod maae Tiltalte oprette Sagens Omkostninger. Af Defensors fremlagte Regning bør udgaae Diæt i Bernestangen og Reise Omkostninger/ derfra, efterdi han havde en privat Sag sam/m/e Dag og Sted at udføre. De Defensor tilkommende Diætpenge og Reise-Omkostninger udgjøre altsaa 1 rbdr 18 s Navne-Værdie. Sallariet billiges ved tre Rigsbankdaler Navne Værdie. Blant Omkostningerne regnes ogsaa Sorenskriver Hesselbergs Fordring efter den fremlagte Regning af 19 Martii 1813, hvorfra bør afgaae de for Incaminationen og Beskrivelsen beregnede 1 rbdr 5 mrk 7 s saa at det resterende Beløb udgjør 16 rbdr 20 s.

Hvad Tiltalte Ole Monsen Leervog betreffer, da er han ved egen Tilstaaelse og Sagens Omstændigheder overbeviist om, at have af Tiltalte Ole Iversen Kjellevold kjøbt den bemeldte stjaalne Baad for 6 rd. Han kunde altsaa paa en Maade ansees at have understøttet

Tyveriet efterat det var begaaet og derfor betragtes som Hæler. Men da der til Begrebet om Hælerie hører at Hæleren maae enten have vist at Kosterne vare stjaalne eller og havt Mistanke derom og ingen af Delene \her/ er Tilfældet med Ole Monsen Leervog, kan han ikke, efter de almindelige Principer om Hælerie, ansees strafskyldig, vel fastætter!! (fastsætter) Forordningen af 9de August 1754 § 20, at de, som {hæle} kjøbe Baad af ubekjendte reisende Personer skulde straffes som de, der kjøbe med Tyve; men da Tiltalte Ole Iversen Kjellevold ikke faldbød Baaden, hvilket bemeldte Forordning forudsætter, men derimod erklærede, at han vilde trække Baaden op ved Fanebust medens han reiste om for at kjøbe Chreature, og Tiltalte Ole Monsen

1813: 121

Leervog derimod anmodede ham om at sælge Baaden og siden \efter/ kjøbte den for dens virkelige Værdie, samt endelig da {Tiltalte} han efter Omstændighederne havde Grund at ansee Tyven for en omreisende Handelskarl, saa maae bemeldte Ole Monsen Leervog friefindes for Actors Videre Tiltale, hvorimod han bør udrede til Defensor i Sallarium een Rigsbankdaler Navne Værdie.

Sagførelsen her ved Retten har været Lovforsvarlig.

thi Kiendes for Ret:

Tiltalte Ole Iversen Kjellevold bør naar han antræffes hensættes til Arbeide i Bergens Tugt- og Manufactur-Huus i 8 Maaneder og udrede alle af denne Sag flydende Omkostninger, hvoriblandt til Sorenskriver Hesselberg i yttre Sogns Sorenskriverie sexten Rixbankdaler tyve Skilling Navne Værdie, samt til Defensor, Procurator Hjorth Stuvitz i Diætpenge og Reise Omkostninger 1 rbdr 18 s: samt i Sallarium 3 rbdr, tilsam/m/en fire Rigsbankdaler, atten Skilling Navneværdie.

Tiltalte Ole Monsen Leervog bør for Actors videre Tiltale i denne Sag frie at være; derimod bør han til Defensor Procurator Hjorth Stuvitz udrede et Sallarium af en Rigsbankdaler Navne-Værdie.

De idømte Omkostninger udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og det hele efterkom/m/es under Adfærd efter Loven.

Sam/m/e Dag og Sted blev, i Overværelse af de samme Personer, i Justitz Sagen Foged Bøgh som Actor contra Berthe Larsdatter og Peder Hansen, afsagt følgende

Kiendelse.

Da Tiltalte Berthe Larsdatter ikke har bestemt erklæret: om den i Indspecteur Falchs Attest af 4de Martii 1813 omhandlede Høyesterets Dom er afsagt i den samme Sag som de 2de fremlagte Underrets Dom/m/e, saa bliver hendes nærmere Erklæring derom at indhente og til den Ende reassumeres Sagen.

Tiltalte Berthe Larsdatter fremstod løs og ledig. Inspecteur Falchs Attest af 4. Martii 1813, blev oplæst for hende og hun erklærede, at den i samme omtalte høyeste Rets Dom er afsagt i sam/m/e Sag som de 2 under \denne/ Sag{en} fremlagte Underrets-Dom/m/e.

Actor Foged Bøgh mødte, henholdt sig til sit forrige og indlod atter Sagen.

Defensor Procurator Hjorth Stuvitz ligeledes.

Eragtning:

denne Sag optages til Dom.

Derefter blev strax i Retten afsagt følgende:

Dom.

Ifølge Amtets Ordre af 17de December 1812 og Continuations Ordre, af 16 Januarii 1813, tiltales, under denne Sag, Arrestantinden Berthe Larsdatter Halsteendal, eller, som hun og er kaldet, Høysæther, at lide Dom og Straf for begaaede Tyverier.

Ligesaa tiltales under denne Sag, i følge bemeldte Ordre af 17de Decbr: 1812, Bordarbeidsmand Peder Hansen, forsaavidt det, under Sagen, skulle opdages, at han enten som Hæler eller Medvider har haft nogen Deel i det af Berthe Larsdatter hos Zacharias Olsen Nyegaardsvigen forøvede Tyverie.

Ved egen Tilstaaelse, corpus delicti og Sagens øvrige Omstændigheder er Tiltalte Berthe Larsdatter overbeviist om, at hun Natten til Søndagen d: 6te Decbr: 1812 er gaaet ind i Zacharias Olsens Faarehuus, i Nyegaardsvigen, og har stjaalet en Væder og 4 Faar, hvilke hun bragte ind til hendes Logis, hos Tiltalte Peder Hansen i Bergen, Søndag Morgen, og sam/m/e Dag lod slagte.

Ligeledes er hun overbeviist om, at hun, da hun sam/m/e Dags Morgen, drev de stjaalne Faar over Laxevaags Mark, stjal 2 Dreiels Særvietter, een fin Lærreds Skjorte og 2 Lærreds Sække, hvilke hængte i Buskerne sammesteds for at tørres, og vare betroede Konen Anna Nielsdatter Laxevog til at vaskes.

Af de stjaalne Creature tilhørte Væderen og 3 Faar Zacharias Olsen Nyegaardsvigen, det 4de Faar tilhørte derimod Thore Stephensen Laxevaag. Samtlig disse 5 Creature haver Ejerne faaet tilbage tilligemed Skindene, efterat Creaturerne vare slagtede og 2 af dem flaaede. Ejerne haver vurderet hver af bemeldte Creature for 16 rd

1813: 121b

tilsammen 80 rd, efterat Creaturerne først vare slagtede. Derimod har Zacharias Olsen Nyegaardsvigen taxeret sin Skade ved at miste Avlen og Ulden af hans 4 Faar til 30 rd, og Thore Stephensen Laxevaag har vurderet den Skade, han leed {efterat} ved at det ham frastjaalne Faar blev slagtet til 7, a 8 rd. Imod disse Taxter har Tiltalte Berthe Larsdatter ikke havt noget at erindre.

Det stjaalne Linned er ligeledes kommet tilstede og udleveret Anne Nielsdatter Laxevaag, efterat det først i Retten var taxeret for 40 rd.

Det er under Sagen oplyst, at Tiltalte Berthe Larsdatter i Aaret 1790, ved høyeste Rets Dom, har begaaet Tyverie er tilpligtet at arbeide i Bergens Tugthuus eet Aar, hvilken Straf hun har udstaaet. Vel er Udskrivt af høyeste Rets Dom ikke fremlagt; men de 2 fremlagte Underrets Domme vise at Tiltalte var overbeviist om Tyverie, og Tugthus Inspecteur Falchs Attest oplyser at hun, for begaaet Tyverie, er straffet efter høyeste Rets Dom, hvilken Dom Tiltalte har erklæret at være afsagt i sam/m/e Sag som bemeldte 2 Underrets-Dom/m/e.

Tiltalte Berthe Larsdatter maae derfor ansees efter Forordningen af 20de Febr: 1789 § 2; og naar der tages Hensyn til, at det stjaalnes Værdie er betydelig, især med Hensyn til de Bestjaalne og at Tiltalte har begaaet 2 Tyverier, saa at hun for første Gang begaaet Tyverie er bleven belagt med en høy Grad af den bestemte Tyvs-Straf, saa maae Straffe-Tiden nu fastsættes til 4 Aar, uanseet at Tiltaltes Forfatning ikke kan andet end ansees som trængende. Hun maae derhos blive pligtig at oprette Zacharias Olsen det Tab, han har lidt ved at miste Creaturerne med 5 rbdr N: V: og Thore Stephensen hans ligeledes lidte Tab med 1 rd 1 mrk N: V:, samt erstatte Actionens Omkostninger.

Defensor, Procurator Hjorth Stuvitz {Omkostninger} Sallarium billiges med 5 rbdr.

I Henseende til den Tiltalte Peder Hansen har Actor frafaldt Søgsmaalet, men derhos paastaaet ham tilpligtet at udrede et passende Sallarium til den for ham beskikkede Defensor.

Vel kan Peder Hansen, forudsat at han i denne Sag har forøvet nogen Forbydelse, ikke \allene/ har begaaet samme under denne Rets Jurisdiction men tillige i Bergens Bye, da han har givet Berthe Larsdatter Hjelp efterat hun havde bragt de stjaalne Faar hiem i hans Huus i

Bergen. Ikke destomindre anseer Retten sig competent at paakjende Sagen mod ham, da her er Undersøgelse ligesaavel om han, som Medvider, har deeltaget i Forbrydelsen under denne Jurisdiction, som om han senere har været Tyven behjelpelig, og hans Forbrydelse, om den existerer, kan ansees, som et accessorium, der staaer i nøyeste Forbindelse med Hoved Sagen og altsaa retteligen bør paakjendes ved den Ret, hvor Hoved-Sagen afgjøres. Det er ikke oplyst at Peder Hansen som Medvider, har deltaget i Tyveriet; derimod er han overbeviist om, at have slagtet Faarene for Berthe Larsdatter efterat hun havde bragt dem hiem i hans Huus. Naar det nu tages i Overveielse, at Berthe Larsdatter sagde til ham at have kjøbt Faarene, og at han havde Grund til at troe dette, efterdie det er oplyst, at hun tilforn pr Commission havde kjøbt Faaer, kan han ikke ansees strafskyldig, saamegetmere som han slagtede Faarene om Dagen og for aabne Dørre hvilket beviser at han var in bona fide. Han maae derfor blive at friefinde for Actors {videre} Tiltale.

Den for ham beskikkede Defensor Procurator Heibergs Sallarium billiges med 3 rbdr.

Med Soldat Hans Erichsen er aldeeles intet ulovligt oplyst, ey heller mod andre noget, der kan foranledige at forbeholde Justitiens Tiltale.

Under Sagførelsen har intet uforsvarligt Ophold fundet Sted.

thi Kiendes for Ret:

Tiltalte Berthe Larsdatter Halsteendal, eller Høysæter, bør indsættes til Arbeide i Bergens Tugt- og Manufactur-Huus i fire Aar, og betale alle af denne Sag lovlig flydende Omkostninger og deriblandt til Defensor, Procurator Hjorth Stuvitz, et Sallarium af fem Rixbankdaler Navne Værdie. Saa bør og Tiltalte Berthe Larsdatter udrede i Erstatning til Zacharias Olsen Nyegaardsvigen fem Rixbankdaler Navne Værdie og til Thore Stephensen Laxevaag Een Rigsbankdaler sexten Skilling Navne Værdie.

Tiltalte Peder Hansen bør for Actors Tiltale i denne Sag frie at være.

1813: 122

Defensor Procurator Heiberg tillægges et Sallarium af tre Rigsbankdaler Navne Værdie.

De idømte Summer udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og det heele efterkom/m/es under Adfærd efter Loven.

Tiltalte Berthe Larsdatter erklærede at hun med den afsagte Dom var tilfreds.

Samme Dag og Sted blev i Overværelse af de sam/m/e Personer, i Justits Sagen Foged Bøgh, som Actor contra Arrestantinden Rachel Knudsdatter afsagt følgende:

Dom.

I Følge Amtets Ordre af 29de Martii 1813 tiltales under denne Sag Arrestantinden Rachel Knudsdatter til Strafs Lidelse for 2de Gang begaaet Tyverie.

Ved egen Tilstaaelse og corpus delicti er Tiltalte overbeviist om at hun ved Michaeli Tider 1812 har stjaalet et Lærreds Pudevaar, med Kniplings Kanter for, hvilket hængte paa et Plankeværk i store Sandvigen for at tørres eller var nedbæst!! (nedblæst) og laae ved Plankeværket. Bemeldte Pudevaar tilhørte Mad:me Myhlenforth i Bergen, men var betroet Pigen Anna Maria Olsdatter til Vasking. Ligeledes er Tiltalte overbeviist om, at hun i sidstafvigte Vinter har frastjaalet hendes Vært Anders Erichsen af store Sandvigen 7 Nøster ublegt Stryegarn og eet Nøste Liingarn, tilsam/m/en vægtige 7 Marker. Kosterne ere komne tilstæde, vurderet tilsammen for 3 rbdr 2 mrk, og udleverede til de Vedkommende.

Spørgsmaal om Skades Erstatning bortfalder saaledes, da Kosterne ere komne tilstæde og den Bestjaalne Anna Maria Olsdatter har renunceret paa Erstatning for Pudevaarets Forringelse.

Hvad Straffen angaaer da naar Tiltalte, som, med den fremlagte Politierets Dom af 11te Martii 1812, er overbeviist om at være straffet med Arbeide i Bergens Tugthuus i 4 Maaneder for 1ste Gang begaaet simpelt Tyverie, bliver at ansee efter Forordningen af 20 Februar 1789 § 2. Og da Tiltaltes Forfatning har været trængende og det stjaalnes Værdie er ringe fastsættes Straffe-Tiden til 3 Aar.

Tiltalte maae derhos blive pligtig at udrede Søgsmaalets Omkostninger. Defensors Sallarium billiges med 4 rbdr.

Sagførelsen har været Lovforsvarlig.

thi Kiendes for Ret.

Tiltalte Rachel Knudsdatter bør indsættes til Arbeide i Bergens Tugt- og Manufactur-Huus i tre Aar, og betale alle af denne Sag Lovlig flydende Omkostninger, og deriblandt til Defensor, Procurator Hjorth Stuvitz, et Sallarium {med} \af/ fire Rixbankdaler Navne Værdie.

De idømte Omkostninger udredes inden 15 Dage efter Dommens lovlige Forkyndelse og det hele efterkommes under Adfærd efter Loven.

Tiltalte, som løs og ledig var tilstede og hørte Dom/m/en aflæse, erklærede at hun vilde appellere sam/m/e.

Anfin Olsen Christie Jørgen Ellingsen

Aar 1813 d: 29de April blev det almindelige Som/m/er- Sage- og Skatte-Thing for Sartor Skibrede fremholdt paa Thingstedet Tøsøen, og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de 4 sam/m/e Dag i Eed tagne Laugrettesmænd Anders Ingebrichtsen Leerøen, Johannes Rasmussen Leerøen, Anders Olsen Foldenæs og Erich Larsen Waage. Foged Bøgh, Skibredets Lehnsmand og endeel Thingsøgende Almue vare tilstede.

Hvor da først blev publiceret {følgende} \ de sam/m/e / Kongl: Anordninger som paa Høste-Thinget for Lindaas Skibrede d: 22de October 1812 under No 30 til 34, paa Høstethinget for Hosanger Skibrede d: 4de Novbr: 1812, under No 35 til 41, paa Mjelde Skibrede d: 28de Novbr: 1812 fra No 43 til 47, paa Maanedsthinget i Bernæs-

1813: 122b

Tangen d: 7de Decbr: 1812 under No 1, paa Maanedsthinget i Bergen d: 14 Dec: 1812 under No 1, paa Maanedsthinget i Bergen d: 3 Febr: 1813 under No 1 til 13, paa Maanedsthinget i Bernæstangen d: 2den Martii 1813 under No 1 til 15 og paa Maaneds-Thinget i Bergen d: 1 April 1813 under No 1.

Endvidere blev publiceret følgende:

1. Kongl: Resolution af {20de Dec:} 7de Novbr: 1812 om hvilke Mandskaber herefter skulle com/m/anderes til Kronarbejde.
2. Amtets Skrivelse af 16de Dec: 1812 og Vice Statholderskabets Circulair af 9de Dec: 1813!! (1812), ang: at Soldaterne selv skulle til Verterne betale for det Maaltid Varm Mad de erholde.
3. Amtets Skrivelse af 29 Dec: 1812 om at Auditeurerne, efter Commissariats Collegii Resol: af 14de s: M:, skulle have 1 rd for hvert Afskeds Pass
4. Do: af 17 Jan: 1813, om at Skoleholdere, efter Canc: Resol: af 2de s: M:, kun skulle gjøre Veyarbejde naar de have gaardbrug.

5. Rentekam/m/erets Skriv: af 29 Dec: 1812 om Betaling for indenlandsk Saltpeter efter Kongl: Resol: af 19de Nov: 1812.

6. Amtets Skrivelse af 2 Febr: 1813 om et Kongl: Laan 30000!! (300000?) rd til Trængende i Norge for at kjøbe Korn, og at Bergens Stift deraf er tildeelt 60,000!! rd.

7. Kongl: Reskr:, af 1 Febr: 1813, om en Opfordring at levere Sølv til Rigsbanken.

8. Amtets Skrivelse af 3 Martii 1813, om Skarpretter-Toldens Oppebørsel, efter Canc: Skr: af 13de Febr: 1813.

9. Canc: Skrivelse af 27 Febr: 1813, om at Sognepræsten til Fanøe kan oppebære Offerskjeppe.

10. Forordning af 16 Febr: 1813, ang: hvorledes de ved staaende Taxter fastsatte Betalinger indtil videre skulle erlægges.

11. Do:, af 24 Febr: 1813, ang: Reservers Udtagelse i den norske Armees 2det Divisions District.

12. Do:, af 23de Febr: 1813, ang: Afdrags Rettens Ophævelse ved Hamborg, Lübeck og alle øvrige i det franske Rige indlem/m/ede Lande.

13. Placat af 15 Febr: 1813, ang: Udstedelse af Anviisninger fra Rigsbanken.

14. Do:, af 17 Martii 1813, hvorved Indførsels Tolden af marmoreret Papir fastsættes.

15. Vice-Statholderskabets Placat, af 29 Martii 1813, ang: Betaling af 1 Rigsbankdaler for at attestere indbringendes Varers Godhed.

16. Placat, af 2 Martii 1813, ang: at Auctioner over afdøde Fattiglemmers Efterladenskaber afholdes af Fattig Com/m/issionerne.

17. Forordning, af 9de Martii 1813, ang: de Fordringer i D: C:, hvilke førend Fr: af 5 Jan: 1813, ere enten lovlig paatalte eller ved Dom eller Forlig afgjorte.

18. Placat, af 13 Martii 1813, ang: Assurancers Ansættelse og Erstatningernes Udbetal: i Rigsbankpenge for Bygningerne i Norge.

19. Do:, af 27 Martii 1813, ang: Indkomst Skats Beregning i Rigsbankpenge for 1812.

20. Reskr: af 27de Febr: 1813, og Canc:-Resol: af 6te Martii 1813, ang: Taxter paa Flesk, Smør og flere Varer.

1813: 123

21. Placat, af 20 Martii 1813, ang: Fragtafgivtens Beregning i Rigsbankpenge.

22. Do:, af 20 Martii 1813, ang: hvilken Ret skal paakjende Spørsmaal om Krænkelse af Territorial Retten.

23. Do:, af 22 Martii 1813, ang: hvorledes Vexler, lydende paa Rigsbankpenge, maae trækkes.

24. Do:, af 20 Martii 1813, ang: Søepassgebyrers Beregning i Rigsbankpenge.

25. Do:, af 23 Martii 1813, ang: det Retsgebyr, som erlægges for Notering i Pandtebøgerne af de til Rbpg: omskrevne Documenter.

26. Do:, af 5 April 1813, hvorved det tillades at indføre Bomuld, Riis, Rum etc:, samt Tolden for visse Varer bestem/m/es.

Forklaring om Vrag.

For Retten mødte Endre Michelsen Koursland, Anders Rasmussen Glæsnæs, Mons Andersen Glæsnæs, Mons Nielsen Glæsnæs, Peder Nielsen Glæsnæs, Knud Michelsen Koursland, Knud Olsen Koursland, Ingebrecht Haagensen og Hans Monsen Koursland, som forklarede, at de omtrent 4 Uger før Juul 1811 bjergede 5 Bjelker, fiirhugen af Fyrretrær, imellem 12 og 18 Alne lange, samt 12 Gran-Planker, hvilke laae og drev paa Havet udenfor Tellevaagen udenfor alle Land. De buxerede det bjergede omtrent ½ Fjerding vey ind til Goltøe Sundet. Det blæste meget haardt af vest sydvest den Tid bjergningen skeede, og dersom Vinden havde

staaet fra eller blot langs Landet havde intet deraf blevet bjerget. Der fandtes paa det Bjergede ikke Mærke eller Stempel.
Denne Forklaring blev oplæst for Comparenterne som vedstode dens Rigtighed og bleve dimitterede.

Ditto. (Forklaring om Vrag)
For Retten mødte Anders Jacobsen Warøen, Christen Andersen Hum/m/elsund og Anders Olsen Warøen, som tilkjendegave, at de, tilligemed Niels Haaversen {T} og Mons Nielsen Tønnevigen, Ole Nielsen og Hans Andersen Warøen, Lars Johannesen Hum/m/elsund og Mons Andersen Steensland, omtrent 4 Uger før Juulen 1811 bjergede 6 Stk fiirhugne Fyrre-Bjelker, en Tylt Planker og en Skibsraae, som laae og drev ved Landet i den aabne Søe udenfor Warøen og som de buxerede ind i Varøe-Osen henimod en halv Fjerdingvey og belagde ved Landet samt siden lagde op. Paa det bjergede stod ikke Mærke eller Stempel. Under Bjergningen blæste en Storm af vestsydvest, som gjorde Bjergningen meget farlig for Comparenterne.
Denne Forklaring blev oplæst for Comparenterne, som vedstode dens Rigtighed. Dimitterede.

Ditto. (Forklaring om Vrag)
For Retten mødte Erich Nielsen, Gregorius Michelsen og Niels Ingebrichtsen Sælstøe, som tilkjendegave at de omtrent 4 Uger før Juul 1811 bjergede 4 Stk fiirhugne Fyrre-Bjelker, en Bramstang og 109 Stk Fyrre Planker, som laae og drev paa Søen omtrent en halv Fierding Vey udenfor Tellevaagen i den aabne Søe, og som de buxerede henved en Fjerdedeel Miil ind til Sælstøe. Paa det bjergede stod ikke Mærker eller Stempel, og det

1813: 123b

Bjergede havde drevet til Havs dersom Vinden havde blæst langs eller fra Landet. Det blæste en stærk sydvest Vind den Tid Bjergningen skeede.
Denne Forklaring blev oplæst for Comparenterne, som vedstode dens Rigtighed. Dimitterede.

Forklaring om Vrag.
For Retten mødte Thomas Willumsen Telle, Clemet Hansen Telle, Ole Grimsen, Iver Larsen, Jens Clemetsen, Peder Nielsen, Baste Ejnersen, Halvor Nielsen, Thomas Nielsen og Ole Willumsen Telle, som tilkjendegave, at de omtrent 4 Uger før Juul 1811 bjergede 26 Stk Fyrrebjelker, 19 Stk Bjelke-Ender og 90 Stk Fyrre-Planker, en Stige, en Top-Stang og en Lee-Sejls Spire(?), hvilke Ting laae og drev i den aabne Søe omtrent en halv Fjerdingvey udenfor Tellevaagen. Comparenterne buxerede det Bjergede ind i Tellevaagen og drog sam/m/e paa Land. Der var ikke Mærke eller Stempel paa noget af det Bjergede. Paa den Tid Bjergningen skeede blæste en stærk sydvest-Vind.
Denne Forklaring blev oplæst for Comparenterne, som vedstode sam/m/e og bleve dimitterede.

Ditto. (Forklaring om Vrag)
For Retten mødte Erich Ingebrichtsen Bakke, som tilkjendegav, at han og Knud Winziansen Hamre omtrent 4 Uger før Juul 1811 bjergede een Bjelke, som laae og drev ved de yderste Skjær paa Havet udenfor Øbsøen og som de buxerede ind til Øbsøen og belagde sam/m/esteds. Der var paa Bjelken intet Mærke eller Stempel. Paa den Tid Bjergningen skeede blæste Vinden meget haardt af sydvest.

Denne Forklaring blev oplæst for Comparenten, som vedstod den og blev dimitteret.

Ditto. (Forklaring om Vrag)
For Retten mødte Anders Larsen Angeltvedt, Lars Pedersen og Iver Andersen Angeltvedt, som forklarede, at de, tilligemed Lars Andersen og Iver Monsen Angeltvedt, omtrent 4 Uger før Juulen 1811 bjergede 2 Fyrrebjelker og 4 Planker, som laae og drev paa havet ved Sandskjærene udenfor Landeraae, og som de buxerede ind omtrent ¼ Miil til Angeltvedt og sam/m/esteds belagde. Paa det Bjergede stod intet Mærke eller Stempel. Det blæste en stærk sydvest Vind paa den Tid, Bjergningen skeede. Og at faae det bjergede oplagt paa Land vare de i alt 17 Mand.
Denne {Mand} Forklaring blev oplæst for Comparenterne, som vedstode sam/m/e og bleve dimitterede.

Ditto. (Forklaring om Vrag)
For Retten mødte Thomas Olsen Algerøen og Mons Andersen Algerøen, som tilkjendegave, at de tilligemed Iver Hansen, Jacob Nielsen, Stephen Michelsen, Anders Hansen, Anders Olsen, Mons Nielsen, Endre Hansen, Michel Nielsen og Ole Thorstensen Algerøen, omtrent 4 Uger før Juul 1811 bjergede 10 Stk Fyrrebjelker, 23 Stk Fyrre-Planker og en liden Bram-Stang, som laae og drev i den aabne Søe udenfor Skjærene vestenfor Algerøen og \som de/ derefter buxerede ind til Algerøen. Medens Bjergningen skeede blæste det en stormende Sydvest-Vind. Paa det bjergede Gods stod ingen Mærker.
Denne Forklaring blev oplæst for Comparenterne, som vedstode sam/m/e og bleve dimitterede.

1813: 124

Forklaring om Vrag.
For Retten mødte Henrich Olsen Kaartvedt og Hans Michelsen Kaartvedt, som forklarede, at de omtrent 4 Uger før Juul 1811 bjergede 2 Fyrre-Bjelker, {og} som laae og drev udenfor de yderste Skjær vestenfor Kaartvedt, og som de buxerede ind til Kaartvedt, omtrent 3 Fjerdedeel Miil. Paa bemeldte Bjelker stod intet Mærke. Under Bjergningen blæste en Storm, som gjorde Bjergningen meget vanskelig.
Denne Forklaring blev for dem oplæst og de vedstode sam/m/e. Dimitteret.

Ditto. (Forklaring om Vrag)
For Retten mødte Torchel Nielsen Langøen, Lars Ingebrichtsen Langøen, Anders Ingebrichtsen Sæchingstad og Michel Michelsen Sæchingstad, Anders Andersen, Lars Larsen og Niels Larsen Sæchingstad, Anders Andersen Skaalevigen, og Ole Nielsen Aase, som forklarede, at de omtrent 4 Uger før Juul 1811 bjergede 8 Stk Fyrrebjelker og 10 Planker, som de fandt udenfor Skjærene i aaben Søe vestenfor Algerøen og som de derefter buxerede ind til Langøen. Paa det Bjergede stod ingen Mærker. Det blæste under Bjergningen en stærk sydvest Vind.
Denne Forklaring blev oplæst for Comparenterne, som vedstode sam/m/e og bleve dimitterede.

Ditto. (Forklaring om Vrag)
For Retten mødte Michel Michelsen Sæchingstad, Thomas Larsen, Jacob Andersen, Lars Larsen, {Sæch} Niels Larsen, Tørris Larsen, Ingebricht Ingebrichtsen og Brynild Olsen Sæchingstad, som forklarede, at de {fo} omtrent 4 Uger før Juul 1811 bjergede 4 Stk Bjelker,

15 Fyrre-Planker og en Ege-Planke, som de fandt i Aaben Søe vestenfor Algerøen og som de buxerede ind til Gaarden Sæchingstad omtrent ½ Miil. Der stod ingen Mærker paa noget af det Bjergede. Under Bjergningen blæste en Storm af sydvest, som drev det bjergede ind til Landet.
Denne Forklaring blev oplæst for Comparenterne, som vedstode sam/m/e. Dimitterede.

Ditto. (Forklaring om Vrag)
For Retten mødte Stephen Hansen, Hendrich Nielsen, Mathias Ingebrichtsen, Lars Olsen, Erich Jacobsen, Niels Hansen, {og} Poul Nielsen, Ole Olsen, Abel Larsen, Mons Larsen, Johannes Johannesen, Thore Aagesen, Elling Monsen og Thomas Hansen Landeraae, som forklarede, at de omtrent 4 Uger før Juul 1811 bjergede 8 Stk Fyrrebjelker og 54 Stk Planker samt en stor Skibs-Jolle, som de fandt ved Landet og de yderste Hav-Skjær vestenfor Landeraae Øerne, og derefter buxerede ind til Landeraae, circa en halv Miil. Paa de Bjergede fandtes ikke Mærker eller Stempel. Det blæste en Storm af Vestenvind, som drev Vraget ind mod Landet.
Denne Forklaring blev oplæst for Bjergerne, som vedstode sam/m/e. Dimitterede.

Da ingen for i Dag havde videre at føre i Rette

1813: 124b

blev Tinget udsat til i Morgen.

Christie
Anders Ingebrigtsen Leerøen. A.E.S.L. og bomerke
Anders Olsen Foldenæs. A.O.S.F. og bomerke
Johannes Rasmussen Leerøen. J.R.S. og bomerke
Erich Larsen Waage. E.L.S. og bomerke

Den paafølgende 30te April 1813 continuerede Sommertinget for Sartor Skibrede i Overværelse af de samme Laugrettesmænd som i Gaar.

Hvorda blev publiceret følgende Documenter:

1. Paategning af 17de April 1813, hvorved en fra Halvor Monssen Hitzøen til Kjøbmand Colben Knudsen under 1ste Octobr: 1807 udstædt Obligation for 120 rd, mod Pant i Hitzøen, No 41, er omskrevet til 114 Rbdr S: V:
2. Skjøde fra Johannes Johannessen nordre Bjørøen til Sønnen Ole Johannessen paa 9 Mrk Fisk i Gaarden nordre Bjørøen, No 81, for 25 Rbdr, dateret 29 April 1813.
3. Skjøde fra Brithe OlsDatter nordre Bjørøen og Johannes Johannessen ibidem til Mons Olsen nordre Bjørøen paa 13 ½ Mrk Fisk i nordre Bjørøen, No 41, for 26 Rbdr 4 mrk, dateret 29 April 1813.
4. Bøxelseddel fra Johannes Johannessen Landeraae til Sønnen Michel Johannessen paa 9 1/3 Mrk Fisk Landskyld og Skatteskyld 6 Mrk Smør i Landeraae, No 59, dateret 30 April 1813, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.
5. Bøxelseddel fra Ole Salomonsen Bache til Salomon Olsen paa 1 pd 3 Mrk Fisk Landskyld og Skatteskyld 18 Mrk S:r i søre Toft, No 12, med Revers \dat: 30 April 1813/ (1812?) intet erlagt til Tugthuset.
6. Do: fra Wincent Pedersen nordre Toft til Niels Erichsen paa 18 Mrk Fisk Landskyld og Skytteskyld 9 Mrk Smør i nordre Toft, No 13, dat: 30 April 1813 Intet erlagt til Tugthuset.

7. Skjøde fra Niels Knudsen søre Toft til Mons Pedersen paa 1 pd 1 Mrk Fisk i Gaarden søre Toft, No 12, for 60 rd, dateret 2den Octob: 1812.

8. Bøxelseddel fra Agent Johan Weiner Krohn til Mons Michelsen paa 1 pd Fisk Landskyld og Skatteskyld 12 Mrk Smør i Ejde, No 30, dateret 23 Februar 1813.

9. Skjøde fra Amund Hanssen Bache til Sønnen Hans Amundsen paa 18 Mrk Fisk i Bache, No 16, for 16 rbdr 4 mrk, dateret 29 April 1813.

10. Bøxelseddel fra Mons Michelsen Agotnæs og Enken Marthe MichelsDr: Kaartvedt til Lars Jenssen paa 1 pd 6 Mrk Fisk Landskyld og Skatteskyld 15 Mrk Smør i Gaarden Gjetanger, No 66, dat: 30 April 1813, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.

11. Afkald fra Ida KnudsDatter søre Golten for hendes Faderarv 11 rd 1 mrk 10 s til Formynderen Carsten Hanssen Schouge, dat: 29 April 1813.

12. Skiftebrev efter Brithe OlsDatter Skaalevig, sluttet 30 Augusti 1812, hvorved 1 pd Fisk i Skaalevig, No 51, er udlagt til Creditor Jens Thorsen og flere.

13. Skjøde fra Jens Thorsen m: fl: til Lyder Tollachsen paa 1 pd Fisk i Gaarden Schaalevig, No 51, for 295 rd, dateret 28 Decembr: 1812.

14. Paategning af 9de April 1813, hvorved en fra Absalon Iversen Bjelkerøen til Friderich Elholm under 23 Martii 1810 udstædt Obligation, mod Pant i Bjelkerøen, No 1, er omskrevet til 200 Rbdr S: V:

15. Skjøde fra Gregorius Michelsen Selstøe paa Myndlingen Astri PedersDatters Vegne til Morten Wermundsen paa 7 53/60 Mrk Fisk i Spilde, No 28, for 50 rd, dateret 27 Februar 1813.

16. Skjøde fra Enken Kari EliasDatter nedre Børnæs til Søren Olsen paa 1 pd 3 Mrk Fisk i nedre Golten, No 22, for 170 Rbdr, dateret 29 April 1813.

17. Skjøde fra Enken Kari NielsDr: Landeraae til Matthias Knudsen Solsvig paa 9 1/3 Mrk Fisk i Landeraae, No 59, for 40 Rbdr, dateret 5 April 1813.

18. Skjøde fra Ditto til Ole Olsen Landeraae paa 9 1/3 Mrk Fisk i Gaarden Landeraae, No 59, for 40 Rbdr, dateret 5 April 1813.

19. Aflyst Obligation af 2de Maii 1808 fra Steffen Michelsen Algerøen til Hans Olsen Waage og Elling Christophersen Kobbeltvedt, stor 129 rd, mod Pant i Algerøen, No 53, efter Qvittering af 29de April 1813.

20. Skjøde fra Hans Olsen Eide og Ole Hanssen Hagenæs til Michel Nielsen Algerøen paa 9 39/40 Mrk Fisk i Gaarden Algerøen, No 53, for 40 Rbdr S: V:, dateret 29 April 1813.

1813: 125

21. Skjøde fra Ole Halvorsen Bjelkerøen til Sønnen Niels Olsen paa 12 Mrk Smør i Gaarden Bjelkerøen, No 1, for 8 rbdr 2 mrk, dateret 30 April 1813.

22. Bøxelseddel fra Niels Olsen Gavelen til Ole Willumsen paa 1 pd 5 8/35 Mrk Fisk, eller rettere 1 pd 3 Mrk Fisk Landskyld og Skatteskyld 13 ½ Mrk Smør i Trængerejde, No 38, dateret 30 April 1813, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.

23. Skjøde fra Niels Knudsen Schage og Jacob Andersen Sekkingstad til Michel Johannessen Tønnevigen paa 3 7/32 Mrk Fisk i Warøen, No 8, for 40 rd, dateret 2den Octobr: 1812.

24. Skiftebrev efter Brithe HansDatter Telle, sluttet 15 Augusti 1812, hvorved Boets Jordegods 18 Marker Fisk i Gaarden Midt-Tvedt, No 25, er udlagt til Hans Pedersen Telle og flere.

Fogden frenlagde Restancelisten, som viser at paa indeværende Aars Skatter er betalt 107 rbdr 44 s. Denne Liste blev inden Retten læst og som uimodsagt rigtig befunden.

Da ingen havde ingen!! (noget?) videre at føre i Rette blev Sommertinget for Sartor Skibrede hævet.

Christie

Anders Ingebrigtsen Leerøen. A.E.S.L. og bomerke

Anders Olsen Foldenæs A.O.S. og bomerke

Johannes Rasmussen Leerøen. J.R.S. og bomerke

Erich Larssen Waage. E.L.S. og bomerke

Aar 1813 d: 3die Maij blev det almindelige Som/m/er- Sage- og Skatte-Thing for Skjold Skibrede fremholdt paa Thingstedet Houkeland og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie i Overværelse af de 4 sam/m/e Dag i Eed tagne Laugrettesmænd: Mons Olsen Borge, Hans Larsen Espeland, Hans Monsen Liethun og Anders Bendixsen Houkelandstræet. Foged Bøgh, Skibredets Lehnsmand og endeel Thingsøgende Almue vare tilstede.

Hvor da først blev publiceret de sam/m/e Kongl: Anordninger som paa Som/m/er-Thinget for Sartor Skibrede d: 30te April 1813 og endvidere følgende:

27. Vice-Statholderskabets Placat af 21de April 1813 ang: Forhøjelse i Skyds Taxterne indtil videre.

28. Do: af 17de April 1813, ang: Anvendelse af Mulcter for forbudet Opkjøb af Fedevarer paa Landet.

29. Cancelliets Resol: af 27de Febr: ang: Mulct af een Rigsbankdaler daglig for Værger, som ikke møde og gjøre Forklaring om Umyndiges Midler.

Bjergnings Thingsvidne.

For Retten mødte Lars Monsen Grimstad og tilkjendegav, at han d: 15de April d: A: bjergede Sergeant Jens Andersen Bjerkeland og dennes Kone, Anna Nielsdatter, som vare kuldsejlede paa Fjorden østenfor Bjørøen og som vare komne op paa Baaden og sad paa Kjølen.

Ligeledes mødte Sergeant Jens Andersen Bjerkeland og tilkjendegav, at han sidstleden 15de April kuldsejlede ved Bjørøen tilligemed hans Kone Anna Nielsdatter og at de kom op paa Kjølen, hvor de sad henimod en halv Time og raabte om Hjelp. Nærværende Lars Monsen kom da roende ud og bjergede Comparenten og hans Hustrue, som han tillige førte i Land og forfriskede. Det blæste en stærk nord vest Vind.

Til yderligere Oplysning fremstillede Bjergeren som

1ste Vidne {R} Ingebricht Jensen Grimstad, 28 Aar gam/m/el, ubeslægtet med Bjergeren. Han aflagde Lovens Eed og forklarede, at han sidstleden Skjertorsdag saae, at en

1813: 125b

Baad kuldsejlede ved Bjørøen og at der kom en Mand roende ud fra Grimstad og bjergede Folkene, som havde været i den kuldsejlede Baad. Vidnet saae dette fra en høj Klippe i Grimstad udmark, men han var saa langt borte, at han ikke kunde kjende Bjergeren eller de Bjergede. Han har derimod siden hørt at det var de foranførte Personer. Det blæste sam/m/e Tid stærk vestenvind. Dimitteret efter at have hørt Vidnesbyrdet oplæse og vedkjendt sig sam/m/e.

2det Vidne Martha Olsdatter Knappen, 19 Aar gam/m/el, tjenende hos Bjergeren. Hun aflagde Lovens Eed og forklarede, at hun fra en Høj saae at en Baad kuldsejlede imellem Bjørøen og Grimstad sidstleden Skjertorsdag, og at 2 Personer, som vare i Baaden, kom op paa Kjølen. Hun løb strax hjem og fortalte det til hendes Husbonde, Lars Monsen Grimstad,

der strax satte sin Baad ud og roede bort for at bjerge Folkene. Vidnet fik saa ondt, af Skræk, at hun ikke kunde følge ham ud. Hun saae fra Land, at hendes Husbonde bjergede de Kuldsejlede og bragte dem tilbage til Grimstad. De Bjergede vare de foranførte Personer. Vidnet saae ingen andre Baade paa Fjorden. Det blæste en stærk vestenvind. Dimitteret ligesom forrige Vidne.

Sergeant Jens Andersen Bjerkeland declarerede derefter, at han ikke saae andre Baade paa Fjorden end den, hvori Bjergeren kom ud, og at han og hans Kone vist havde omkom/m/et, dersom ikke Bjergeren var kom/m/et dem til Hjelp.

Bjergeren begjerede Thingsvidnet sluttet og sig beskreven meddeelt, hvilket blev bevilget.

Da ingen havde videre at føre i Rette, blev Thinget udsat til næste Dag.

Christie

Mons Olsen Borge. M.O.S. og bomerke

Hans Monssen Liethun. H.M.S. og bomerke.

Hans Larssen Espeland. H.L.S.E. og bomerke

Anders Bendixsen Houkelandstræet. A.B.S.T.

Næste Dag den 4de Maji 1813 continuerede Sommerthinget for Schjolds Skibrede i Overværelse af de samme Laugrettesmænd som i Gaar.

1. Skjøde fra Skifte Retten i afdøde Stads Capitain Herman Did: Ulhorns Boe til Kjøbmand Andras!! (Andreas) Busch paa Gaarden Frydenbøe, af Skyld 4 Mrk Smør, Matr: No 149, for 35050 rd, dateret 25 Januar 1813.
2. Udskrivt af Nordhordlehns Sorenskriveries Auctions Protocol for saavidt Auctions Conditionerne for Gaarden Frydenbøe vedkommer, som ere fremlagte ved Auctionen over bemeldte Gaard den 3 Novbr: 1812.
3. Paategning af 14de April 1813, hvorved en fra Ole Simonsen Fløen til Jochum Arent Føæg under 4de Octobr: 1802 udstædt Obligation for 160 rd, mod Pant i et Vaanhuus i Fløen, er omskrevet til 160 Rbdr.
4. Skjøde fra Simon Olsen Aadland til Erich Erichsen paa 1 pd 3 Mrk Smør ¼ Hud, indberegnet hans egen Arvelod i Gaarden Aadland, No 58, for 37 Rbdr 3 rbmrk, dateret 3 Maji 1813.
5. Auctions Skjøde til Jacob Jacobsen paa Gaarden Nordbøe, af Skyld 10 Mrk, Matr: No 182, for 3421 rd, dateret 29 Decbr: 1812.
6. Obligation fra Jacob Jacobsen til Justitsraad Dahl for 800 Rbd S: V:, mod Pant i Gaarden Nordbøe, No 182, dateret 27de Januar 1813.
7. Paategning af 3 Maji 1813, hvorved en fra Rasmus Nielssen Søevig til Rasmus Nielssen Sæterdal under 4de Octobr: 1802 udstædt Obligation for 230 rd, mod Pant i Gaarden Søevig, No 83, er omskrevet til 230 Rbdr S: V:

1813: 126

8. Paategning af 1ste Martii 1813, hvorved en fra Kjøbmand Clamer Metzer til General Major Hoff under 11te Julii 1809 udstædt Obligation for 1200 rd, mod Pant i Gaarden Strand, No 121, er omskrevet til 720 Rbdr S: V:

Forhør.

I Anledning af Foged Bøghs Anmeldelse, i Skrivelse af Dags Dato, blev begyndt Forhør over en for Tyverie anholdt Person, navnlig Andreas Halversen.

Fogedens Skrivelse og den i sam/m/e omtalte Anmeldelse af 3die d: M: fra Lehnsmand Fougstad {indtages} bleve af Dom/m/eren fremlagte og de indtages her saaledes lydende: #

Arrestanten var løs og ledig tilstede i Retten. Fogedens og Lehnsmand Fougstads foranførte Skrivelse bleve for ham oplæste, og derefter afgav han følgende Forklaring: Han hedder Hans Halversen, er fød i Bergen og er 24 Aar gam/m/el. Hans Fader hedte Halvor Olsen og var Drager i Bergen men er nu død. Moderen hendte Karen og lever endnu. Han var hjem/m/e hos sine Forældre til hans 15de Aar, og da kom han i Lære hos Skræddermester Rasmus Olsen Bøe, i Bergen, hos hvem han forblev, som Skræderdreng, i 5 Aar og som Svend i 2 Aar. I 2 Aar derefter har Inqvisiten været hjem/m/e hos sin Moder og ernæret sig med Skræder Syening. Han er ugivt og har ikke conditioneret hos andre end foranførte Skræder Bøe. Inqvisiten er døbt og confirmeret i Bergens Domkirke, hvor han sidste Gang com/m/unicerede ved Michaeli Tider 1812. Videre forklarede han, at han i Gaar rejste fra Bergen med 3 ham ubekjendte Bønder, som satte han af ved Alverstrøm/m/en i Gaar Aftes. Hans Hensigt var at faae noget at fortjene ved Skræder Arbejde. Sidste Nat laae han i Alverstrøm/m/en og i Morges tidlig gik han hen efter til Gaarden Hilland, hvor han tog en Baad, som stod optrukket ved Nøstet sam/m/esteds og satte ud samt et Par Aarer, som laae i Nøstet, /: der stod aabent :/ og vilde roe tvers over Sundet til Alversunds Kirke, hvor der stod mange Huse og hvor Inqvisiten troede at kunne faae Arbejde. hans Hensigt var ikke at stjæle Baaden, men blot at benytte Baaden til at roe {tv} over Sundet, der er ganske smalt. Strax efterat Inqvisiten var roet fra Land kom nogle Mænd fra Hilland og raabte efter ham, hvorpaa 2 Sogninger, som roede i en Baad tæt ved Inqvisiten, anholdt ham og førte ham tilbage til Nøstet ved Hilland, hvor bemeldte Mænd fra Hilland tog ham fat og siden førte ham til Lehnsmand Fougstad og derpaa til Foged Bøgh i Bergen. Han tilstod ligeledes, at han tog et Fiske-Snøre, som hængte i Nøstet paa Hilland, og lagde sam/m/e i Baaden da han roede bort fra Nøstet. Han benægtede, at det var hans Hensigt at stjæle Snøret, men han kunde ikke opgive nogen Grund, hvorfor han bemægtigede sig sam/m/e. Mændene fra Hilland fik baade Snøret, Baaden og Aarerne tilbage. I øvrigt benægtede han at have tilforn været straffet eller tiltalt for Tyverie eller nogen anden offentlig Forbrydelse, eller at have stjaalet tilforn. Denne Forklaring blev for ham oplæst og han vedblev sam/m/e i eet og alt.

1813: 126b

Derpaa fremstod Knud Halversen Hilland, af Alenfit Skibrede, 43 Aar gam/m/el. Han forklarede, at hans Naboe John Hilland i Morges tidlig sendte ham Bud, at der var en frem/m/ed Person ved hans Nøst. I Anledning heraf gik han strax der ned, og da han kom der var allerede bemeldte John og Hans Hilland i Færd med at raabe efter nærværende Arrestant, der havde taget Deponentens Baad og roet ud paa Sundet. 2 Mænd fra Sogn, grebe Arrestanten og bragte ham tilbage til Deponentens Nøst tilligemed den stjaalne Baad. Arrestanten sprang hurtig ud af Baaden og vilde undløbe, men Hans Hilland greb ham og holdt ham fast. Det var en Færrings Baad, som Arrestanten havde taget og et Par Aarer. Ligeledes havde Arrestanten taget et Fiske-Snøre med Jernsteen paa. Baaden stod i Nat optrukket paa Lunderne ved Deponentens Nøst, men Aarerne laae inde i Nøstet, og Snøret hængte ligeledes inde i Nøstet. Bemeldte Nøst var ikke lukket i Laas, men Deponenten havde sat et Bord mod Dørren indenfra for at holde den tillukket. Deponenten tog Kosterne tilbage da Tyven blev grebet. Alle fornævnte Koster bleve Deponenten frastjaalne, og kom altsaa ud af hans Besiddelse uden hans Vidende og mod hans Villie. I øvrigt kjender Deponenten ikke den Arresterede. Da Tyven blev grebet, sagde han, at han skulde til Lehnsmand Fougstad og var bestilt derhen som Skræder. Siden sagde han, at hans Hensigt var at rejse til Holsenøen for at faae Arbejde. Mere vidste ikke Deponenten at oplyse. Dimitteret.

Videre mødte som

1ste {Vidne} \Deponent/: John Johnsen Hilland, 55 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede han, at han i Morges tidlig saae en frem/m/ed Person snige sig ned til Knud Hillands Nøst og at han derfor strax sendte Bud til Knud Hilland derom. Kort derefter saae Deponenten at bemeldte frem/m/ede Person roede bort i en Færring, hvorfor Deponenten raabte til ham, at han skulde kom/m/e tilbage; men den frem/m/ede vedblev at roe bort. 2 Mænd fra Sogn, som roede ude paa Sundet, standsede derpaa den frem/m/e og bragte ham tilbage til Nøstet. Imidlertid vare Knud Halversen og Hans Halversen tillige komne derhen. Den nu tilstedeværende Arrestant er den Person, som havde taget bemeldte \Færings/ Baad, med eet Par Aarer og et Fiske-Snøre, hvilket Ejeren Knud Hilland strax fik tilbage. Tyven vilde undvige da han kom til Land, men Hans Hilland stoppede ham. Deponenten og Hans Hilland førte Tyven til Lehnsmand Fougstad, af hvem han sagde at være bestilt til Skrædder-Arbejde, men hvilket han siden fragik, da han kom hen til Fougstad, som benægtede dette. Deponenten og Hans Hilland tilligemed den Bestjaalne bragte derpaa i Dag Tyven til Hr: Foged Bøgh. Mere vidste han ikke at oplyse da han aldeles ikke \har/ kjendt Arrestanten tilforn. Da Tyven blev grevet talede han slet ikke om, at han blot havde taget Baaden for at roe tvers over Sundet, men da han kom til Alverstrøm/m/en sagde han, at han vilde have roet hen til Holsenøen. Dimitteret efter at have hørt sin Forklaring oplæse og vedkjendt sig sam/m/e.

2den Deponent. Hans Halvorsen Hilland, 37 Aar gam/m/el og den Bestjaalnes Broder. Efter Formaning til Sandhed forklarede han, at {Jo} han, efter John Hillands Anmodning, i Morges tidlig bragte sin Broder Knud Hilland Bud, at der var en frem/m/ed Person nede ved hans Nøst, og at Deponenten og hans

1813: 127

Broder strax gik ned til Nøstet, hvor de saae, at 2 frem/m/ede Mænd fra Sogn kom roende til Lands med den nu tilstedeværende Arrestant, der havde taget Knud Hillands Færings Baad, et Par Aarer og et Fiske-Snøre, hvilket Knud strax tog tilbage. I øvrigt forlarede Deponenten sig aldeles overeensstem/m/ende med 1ste Deponent John Hilland. Dimitteret ligesom forrige Deponent.

Inqvisiten tilstod at han vilde have undløbet da han kom til Lands ved Hillands-Nøstet, hvilket skeede af Frygt for at han skulde faae Prygl. Ligeledes tilstod han, at han foregav for dem, der greb ham, at han af Fougstad var bestilt til at sye. {hvilket} Han tilstod ogsaa, at han senere sagde, at hans Hensigt var at rejse til Holsenøen, hvor han har Slægtninge paa Gaarden Sagestad.

Da ingen videre Oplysning for Tiden var at erholde, blev Forhøret sluttet for at beskrives og tilstilles Amtet.

Arrestanten blev Lehnsmand Borge overleveret for at foranstaltes tilbageført i Arresten.

Derefter blev end videre publiceret følgende Documenter.

9. Paategning af 8 Martii 1813, hvorved en fra Feldbereder Johan Müller til Kammeraad Dahl under 11te Octobr: 1809 udstædt Obligation for 200 rd, mod Pant i en Skindmølle paa Aarestads Grund, er omskrevet til 110 Rbdr S: V:

10. Paategning af 8 Martii 1813, hvorved en fra Do: til Do: under 11te Junii 1810 udstædt Obligation for 100 rd, mod 2den Prioritet i be:te Skindmølle, er omskrevet til 45 Rbdr S: V:

11. Paategning af 1ste Martii 1813, hvorved en fra Kjøbmand Daniel Wiese til Arent Greve under 3 Julii 1808 udstædt Obligation for 5000 rd, mod Pant i Unneland, No 10, er omskrevet til 4000 Rbdr S: V:

12. Do: af 3 Maji 1813, hvorved fra Henrich Larssen Nordejde til Lars Michelsen Madhopen under 5te Maji 1808 udstædt Obligation for 80 rd, mod Pant i Nordejde, No 85, er omskrevet til 68 Rbdr S: V:

13. Do: af 3 Maji 1813, hvorved en fra Ole Antoniussen Bynes til Myndlingen Elkje OlsDatter Hetlevigen og Lars Michelsen Madhopen under 3 Maji 1811 udstædt Obligation for 60 rd, mod Pant i Byenæs, No 93, er omskrevet til 21 Rbdr S: V:

14. Afkald fra Erich Erichsen Aadland for hans Kones Lene LarsDatter Aadlands Fædernearv 144 rd 7 s til Formynderen Lars Olsen Lønningen, dateret 3 Maji 1813.

15. Paategning af 27de Februar 1813, hvorved en fra Lars Matthiassen Bjørndal til Kammeraad Dahl under 30te April 1810 udstædt Obligation for 700 rd, mod Pant i Bjørndal, No 175, er omskrevet til 350 Rbdr S: V:

16. Do: af 3 Maji 1813, hvorved en fra Lars Jacobsen Lysevold til Niels Pedersen Samdal under 9 Septbr: 1799 undstædt Obligation for 199 rd, mod Pant i Løsøre, er omskrevet til 199 Rbdr S: V:

17. Afkald fra Thor Steffensen Laxevaag for hans Hustrues Marthe AmundsDatter Kirke-Birkelands Fædernearv 45 rd 80 s til Formynderen Ole Olsen Fyllingen, dateret 22 Febr: 1813.

18. Afkald fra Sivert Sjurssen Lie til Formynderen Ole Anderssen Unneland for hans Fædernearv 25 rd 3 mrk 3 s, dateret 11te Febr: 1813.

19. Afkald fra Ole Arnesen til Formynderen Ole Olsen Samdal for hans Arv efter Kari OlsDr: Dyngeland 105 rd 5 mrk 2 s, dateret 11 Febr: 1813.

20. Aflyst Obligation fra Peder Paulsen Skaalevignæsset til Jens Rasmussen Kjøkkelvig, stor 100 rd, mod Pant i et Vaanhuus paa Skaalevignæsset under Kjøkkelvig, No 114, dateret 3 Octbr: 1808 og qv: 3 Aug: 1811.

21. Aflyst Obligation fra Friderich Hanssen Smøraas til Ole Rasmussen Steen for 50 rd, mod Pant i Løsøre, dateret 15 Martii 1809 og qvitteret 2 Novbr: 1812.

22. Paategning {af} uden Datum, hvorved en fra Lars Monssen store Mitthun til Agent Wollert D: Krohn under 3 Maji 1810 udstædt Obligation for 200 rd, mod Pant i store Mitthun, No 71, er omskrevet til 100 Rbdr S: V:

23. Afkald fra Jens Iversen Møllendals Enke, Ingebor M: Iversen til Formynderen Lars Arnesen indre Arne for hendes Børns Arvemidler, tilsammen 110 rd 1 mrk 7 s, dat: 3 Maji 1813.

1813: 127b

25. Paategning af 4de Maji 1813, hvorved en fra Paul Olsen Schjold til Simon Christophersen Steenvigen under 1ste Aug: 1803 udstædt Obligation for 40 rd, mod Pant i Schjold, No 68, er omskrevet til 40 Rbdr S: V:

Fogden fremlagde Restancelisten der viser at paa indeværende Aars Skatter er betalt 51 Rbdr 48 s. Denne Liste blev inden Retten læst og af Laugrettet og Almuen, som uimodsagt rigtig befunden.

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Sommerthinget for Schjolds Skibrede hævet.

Christie

Mons Olsen Borge. M.O.S. og bomerke

Hans Monssen Litthun. H.M.S. og bomerke

Hans Larssen Espeland. A.L.S.E. og bomerke

Anders Bendixsen Houchelandstræet. A:B:S:

Aar 1813 d: 5te Maij om Formiddagen Kl: 10 ½ {continu} blev en Extra Ret sat i Sorenskriverens Boepæl i Bergen og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2 eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen, for, efter foregaaende Beram/m/else, at foretage en Justits Sag mod Lars Jacobsen Lysevold.

Actor Foged Bøgh mødte og fremlagde 1. Stævning, af 1ste Maij 1813, i forkyndt Stand. 2. Præliminair Forhør, optaget ved denne Jurisdiction d: 22de April 1813 og forsynet med Amtets Actions Ordre, {paa}tegnet derpaa under 26de s: M:, og 3. skrivtlige Qvæstioner, af Gaars Dato, til de indstævnte Personer.

Actor fremstillede derhos den Tiltalte løs og ledig i Retten samt begjerede hans Forklaring under præliminair Forhøret oplæst for ham, og de øvrige Indstævnte examinerede efter de fremlagde Qvæstioner.

Stævningen og Qvæstionerne indtages saaledes lydende: # Forhøret vedhæftes Acten.

Tiltalte fremstod løs og ledig. Hans Forklaringer under Præliminair Forhøret bleve for ham oplæste og han vedblev sam/m/e i eet og alt. Ligeledes blev Stævningen læst og paategnet. Actor fremlagde i Retten den af Tiltalte under Forhøret omforklarede Ovnsdør, hvilken Actor havde ladet hente hjem/m/e paa Lysevold. Dørren blev Tiltalte foreviist, og han tilstod at den er den af ham stjaalne, der hører til den forom/m/eldte Kakkelovn. I Anledning af Capitain Martens's Klage, forklarede Tiltalte endvidere, at han vedblev at bringe Melk til Klageren omtrent 2 Aar efterat han flyttede sin Hest hen til Geert Meyer.

Procurator Hjorth Stuvitz var tilstede, som Defensor for Tiltalte, ifølge Amtets paa Præliminairforhøret tegnede Ordre, og forbeholdt det fornødne til den Tiltaltes Forsvar under Sagen.

Derefter mødte, ifølge Stævningen, som

1ste Vidne Ole Mathiesen Tarlebøe, afhørt under Præliminair Forhøret. Hans Forklaring derunder, pag: 2 og 3 blev for ham oplæst og han vedblev sam/m/e i eet og alt. Til Actors Qvæstioner svarede han saaledes: 1ste \og 2de/ Qv: Sv: jo, og Vidnet veed ikke, at Tiltalte har stjaalet forhen eller begaaet andre Forbrydelser. 3de Qv: Sv: ney. Vidnet aflagde derpaa Lovens Eed til Stadfæstelse paa alt foranførte og blev dimitteret.

2. Vidne Niels Iversen Lunggaarden, ligeledes afhørt under Præliminair Forhøret. Hans Forklaring sam/m/esteds pag: 2 og 3 blev for ham oplæst og han vedblev sam/m/e i

1813: 128

det Hele. Til Actors Qvæstioner svarede han aldeles overeensstem/m/ende med 1ste Vidne, hvorefter han aflagde Eed til Bekræftelse derpaa og blev dimitteret.

Den Bestjaalne Diderich Hagelsteen mødte derefter. Hans Forklaring \i Præliminair Forhøret/ pag: 3, blev ham forelæst og han vedblev sam/m/e i det Hele. Han tilføjede, at det er mueligt at Bagdørren til det Huus, hvoraf Ovnen blev udtaget, kan have staaet aaben, da den een Gang for meget lang Tid siden har været brækket op, uden at Comparenten veed af hvem. Den i Dag indleverede Kakkelovnsdør blev ham foreviist, og han vedkjendte sig sam/m/e og sagde at den hører til den stjaalne Ovn. Han renuncerede paa Skades Erstatning fordi Ovnen er nedrevet, hvorefter Ovnen med Dørren og Røret, blev ham udleveret. Dimitteret.

Tiltalte benægtede at have forhen brækket op Dørren i det Huus, hvoraf han stjal Ovnen.

3die Vidne Peder Larsen, Høker i Muren i Bergen, 42 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede han sig saaledes: til Actors 1ste Qv: Sv: ney. 2. Qv: Sv: ney, ikke saavidt Vidnet veed, og Vidnet har aldrig solgt Patroner. 3. Qv: Sv: ney. 4. Qv: Sv: ney. Han aflagde derpaa Lovens Eed til Stadfæstelse derpaa og blev dimitteret.

4de Vidne Endre Dahl, Høker i Muren, 37 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede han sig saaledes: til 1ste Qv: Sv: jo. 2. Qv: Sv: ney. 3. Qv: Sv: Vidnet veed ikke at Tiltalte har forhen stjaalet eller begaaet andre Forbrydelser. 4. Qv: Sv: ney. Han aflagde derpaa Lovens Eed {og} til Bekræftelse paa hans Forklaring og blev dimitteret.

5te Vidne Inger Cathrine Johannesen, Høker Jørgen Johannesens Kone, i Bergen, 69 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed svarede hun til 1ste, {Qv:} 2den, 3de og 4de Qv: aldeles ligesom 4de Vidne, hvorefter hun aflagde Eed til Stadfæstelse paa hendes Forklaring. Hun declarerede, at hendes Mand Jørgen Johannesen er borte paa en Rejse i Sundfjord. Saavel dette som 4de Vidne, der endnu var tilstrede, declarerede, at der ikke er andre Høkere, som have holdt Krambod i Muren længere end 2 Aar, foruden de i Dag afhørte. Dimitteret.

Tiltalte erklærede, at han ikke gjenkjender nogen af de i Dag afhørte Personer /: nemlig 3de, 4de og 5. Vidne :/ at være nogen af dem, han har kjøbt Patroner hos. Heller ikke veed han at angive hvem det var.

Derefter mødte Stads Capitain Johan Martens. Hans Forklaring under Præliminair-Forhøret, pag: 5 og 6, blev oplæst for ham og han vedblev sam/m/e saavelsom den i Forhøret indførte Klage, hvorhos han tilkjendegav, at Jens Østensen Fjøsanger, Niels Pedersen Samdal, Michel Jacobsen Heldal og Johannes Monsen Walle kunne afgive Vidnesbyrd om, at Tiltalte har ofte havt skarpe Patroner hjem/m/e paa Gaarden og at han har bragt sam/m/e hjem i Mælke bøtterne fra Bergen. Dimitteret.

1813: 128b

Tiltalte tilstod at han i 1807 og 1808 havde adskillige skarpe Patroner hjem/m/e paa sin Gaard foruden dem, han, som meldt, kjøbte i Muren i Bergen, med at han selv lavede bemeldte Patroner til og solgte dem til andre Kystværnsmænd: nemlig til Michel Jacobsen Heldal, Niels Pedersen Samdal og \Johannes/ Mons\en/ Walle. Krudtet til disse Patroner kjøbte Tiltalte hos 3die Vidne, Peder Larsen, og Blyet til Kuglerne hos Kjøbmand Christian Børs i Bergen. Til andre end bemeldte 3 Bønder og Jacob i Botnen, under Gaarden Slettebakken, har Tiltalte ikke solgt skarpe Patroner, og af fornævnte Personer fik han 6 s: for Stykket. Tiltalte fik ogsaa adskillige Gange hos en Constabel, hvis Navn {han ikke} eller Opholdssted han ikke veed, skarpe Patroner for Melk, som Tiltalte solgte ham. Dette skeede førend Tiltalte holdt til med sin Hest hos Capitain Martens, og Ombytningen skeede paa Gaards-Pladsen hos Madame Schnell paa Markevejen, hvor Tiltalte den Tid holdt til med sin Hest paa Torvedagene. Dette er for 6 a 7 Aar siden. Denne Forklaring blev oplæst for Tiltalte, som vedstod sam/m/e. {og ikke væ} Videre Forklaring eller Tilstaaelse var ikke af Tiltalte at erholde betræffende de af Martens opgivne Patroner.

Actor fremlagde i Retten en grøn Taftes Parapluie, som {Lehnsma} blev funden hjem/m/e i Tiltaltes Huus paa Lysevold, da Kakkelovnsdørren blev eftersøgt.

Tiltalte tilstod at han har havt den fremlagte Regnehat i sin Besiddelse hjem/m/e paa Lysevold indtil han blev arresteret. Han har faaet den paa følgende Maade: omtrent for eet Aar siden eller lidet længere gik Tiltalte en Dag {igjennem Marken} fra Bergen, og da han kom henimod Botnen, nordenfor Tvedteraas, saa han nogle simpel klædte Byefolk sidde paa en Houg ovenfor Veyen. Saasnart som disse bleve Tiltalte vaer løb de bort. I Anledning deraf gik Tiltalte hen til det Sted, hvor de havde siddet, og der fandt han bemeldte Parapluie, som han tog hjem med sig. Han har senere ikke oplyst den eller efterspurgt Ejermanden.

I Retten mødte Hans Johannesen Agdesteen, 20 Aar gam/m/el, tjenende hos Cancellieraad Christie paa Hoop. Han forklarede, at den nu fremlagte Parapluie er hans Husbonde tilhørende og at den er frakom/m/et Cancellie Raaden for henved eet Aar siden, men hvor eller hvorledes

veed Deponenten ikke. Cancellieraaden har ofte efterspurgt Parapluien. Mere vidste han ikke at oplyse. Dimitteret.
Bemeldte Parapluie blev, indtil videre, beroende i Rettens Forvaring.
Tiltaltes Forklaringer i Dag bleve, for ham oplæste og han vedblev sam/m/e.
Den Indstævnte, Kjøbmand Geert Meyer, {be} er, ifølge Forkyndelses Paategningen paa Stævningen, bortrejst paa Landet.
Actor begjerede Anstand til Løverdagen d: 8de d: M: om Formiddagen Kl: 9 for da at faae indstævnt de flere Personer, som maae afhøres.

Eragtning:

den begjerte Anstand bevilges.
Arrestanten blev Laugrettet overleveret for at føres tilbage i Arrest.

Sam/m/e Dag og Sted om Formiddagen Kl: 11 ½ continuerede Politie Sagen Foged Bøgh, som Actor, contra

1813: 129

Kobbersmedmester Hagelsteen og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie i Overværelse af {fore} de 2 eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen.
Actor mødte og tilkjendegav at have ladet Cederwarf indstævne til i Dag, hvorfor han begjerede ham paaraabt, hans Forklaring forelæst og hans Eed til Stadfæstelse derpaa modtaget.
{Deref} {Indstævnte Kobbersmed H} Derefter mødte Kobbersmed-Mester Nicolaij Cederwarf, afhørt som 1ste Deponent i denne Sag d: 14de October 1812. Hans aflagte Forklaring blev oplæst for ham \af Protocollen/, hvorefter han aldeles vedblev sam/m/e og bekræftede den med Lovens Eed. Dimitteret.
Actor fremlagde Indlæg af Dags Dato, hvori han, under Forbeholdenhed af videre Tilsvar, indlader Sagen til Dom. Indlægget indtages saaledes lydende: #
Indstævnte Hagelsteen lod fremlægge Indlæg, af Dags Dato, hvori han begjerer Anstand til Løverdagen d: 8de d: M:. Indlægget er saa lydende: #

Eragtning:

den begjerte Anstand til Løverdagen d: 8de d: M: om Formiddagen Kl: 11 ½ bevilges.

Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

Aar 1813 d: 8de Maij om Formiddagen Kl: 9 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Justits Sagen Foged Bøgh, som Actor, contra Lars Jacobsen Lysevold og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie i Overværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd som i forrige Møde.
Actor Foged Bøgh mødte og fremstillede den Tiltalte løs og ledig i Retten samt fremlagde Continuations Stævning, af 5te d: M:, i forkyndt Stand, hvorefter han begjerede de indkaldte Vidner paaraabte og afhørte om hvad de veed til Oplysning i Sagen.
Defensor Procurator Hjorth Stuvitz mødte og reserverede det fornødne.
Derefter fremstod som
6te Vidne Kjøbmand Christian Børs, 66 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede han, at han ikke kjender Tiltalte og at han ikke veed om Tiltalte har kjøbt Blye i hans Krambod eller ikke, da Vidnet ikke selv staaer i sin Krambod. De Tjenere, som stode i hans Krambod i Aarene 1807 og 1808 ere ikke nu længere hos Vidnet. Han troer at det var

Skipper Carlsens Kone, som i de Aar stod i Kramboden hos ham. Mere vidste Vidnet ikke at oplyse. Han aflagde Eed til Stadfæstelse paa sin Forklaring og blev dimitteret.
Tiltalte erklærede, at det var en Jomfrue, som udsolgte Blyet til ham i Kjøbmand Børs's Boutiqve, men han veed ikke hendes Navn.

7de Vidne Michel Jacobsen Heldal, 50 Aar gam/m/el, Tiltaltes Broder. Efter Formaning til Sandhed forklarede han, at Tiltalte i Høeslaattens Tid for 5 Aar siden solgte Deponenten omtrent 60 Stk skarpe Patroner for omtrent 8 s: Stykket. Deponenten saavelsom Tiltalte vare den Tid Kystværnsmænd. Deponenten saae ved deres Forsamlinger, at Tiltalte havde skarpe Patroner

1813: 129b

i en Patrontaske, og spurgte ham derfor, hvorfra han havde faaet sam/m/e? Tiltalte svarede, at han havde kjøbt sam/m/e af en Soldat i Bergen og at han havde nogle at overlade Deponenten, hvorefter Tiltalte siden sendte Deponenten det forbemeldte Antal hjem til Heldal. Deponenten er for nærværende Tid ikke i Besiddelse af een eneste af bemeldte Patroner, thi han har skudt Krudet bort og omstøbt Kuglerne til Hagel, efterat han blev frie for Kystværnet. Han benægtede at have seet Patroner hjem/m/e hos Tiltalte, eller at være vidende om at Tiltalte har forfærdiget skarpe Patroner. Deponenten veed at Tiltalte kjøbte sig Gevær som Kystværnsmand, og der var mange af sam/m/e Division som kjøbte sig baade Geværer og Patroner. Vidnet veed ikke, at Tiltalte tilforn har begaaet Tyverie, ej heller at Tiltalte har solgt Patroner til andre end de i Dag indstævnte fra Walle, Samdal og Botnen. Mere vidste han ikke at oplyse. Dimitteret til videre uden Eeds Aflæggelse /: da han har kjøbt Ting, der mueligen kunne bevises at være stjaalne :/ efterat han først havde declareret at han ikke veed hvorfra Tiltalte havde faaet bemeldte Patroner, uden forsaavidt Tiltalte, som anført, fortalte ham det.

8de Vidne Niels Pedersen Samdal, 60 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede han, at han, for henved 4 Aar siden fik til Kjøbs hos Tiltalte noget over 60 Stk skarpe Patroner, for hvilke Deponenten gav Tiltalte 2 rdr og desuden eftergav ham Leje for nogle Creature. Ligeledes har Tiltalte for circa 3 Aar siden foræret Deponenten omtrent 16 Stk skarpe Patroner. Tiltalte sagde, at han havde faaet sam/m/e hos Soldater, der {gik} vare komne fra Piqvet-Vagt. Bemeldte Patroner fik Deponenten paa Gaarden Lysevold hos Tiltalte, og Deponenten saae ikke hos Tiltalte flere Patroner. Krudtet har Deponenten skudt bort, og de fleste af Kuglerne har han støbt om til Hagl; men har troer, at han endnu har hjem/m/e et Par af Kuglerne, som vare i Patronerne. Deponenten har hørt Snak om, at Bjørne og Anders Midt-Thun, i Skjold Skibrede, ogsaa skal have kjøbt Patroner af Tiltalte. Deponenten veed ikke at Tiltalte har forfærdiget Patroner, ej heller veed han, annerledes end forommeldt, hvorfra Tiltalte havde faaet forbemeldte Patroner. Deponenten veed ikke heller at Tiltalte forhen har begaaet Tyverie eller andre Forbrydelser. Mere vidste han ikke at oplyse. Dimitteret ligesom 7de Deponent.

9de Vidne Johannes Monsen Walle, 47 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede han, at han for 3 ½ Aar siden fik til Foræring hos Tiltalte imellem 12 og 20 Stk skarpe Patroner, med hvidt Papir om, hvilke Tiltalte sendte Deponenten med sin Tjenestedreng Jens, efterat Tiltalte først uanmodet havde tilbudet Deponenten Krud. Depo-

1813: 130

nenten spurgte ikke om og veed heller ikke, hvorfra Tiltalte havde faaet Patronerne, eller om han havde flere; ej heller veed han, at Tiltalte har solgt Patroner til andre, end de i Dag afhørte 7de og 8de Deponenter. Deponenten boer {Tiltalt} i Nærheden af Tiltalte, men han veed ikke

eller har hørt, at Tiltalte har forfærdiget Patroner. Disse bemeldte Patroner har Deponenten skudt bort {p} til Maals naar han har været paa Kystværns Exercitie, og han har aldeles ingen af dem tilbage. At Tiltalte forhen har begaaet Tyverie eller andre Forbrydelser, er Deponenten ubekjendt. Mere vidste han ikke at oplyse, og han benægtede at have kjøbt Patroner, Kugler eller Krud af Tiltalte. Hans Forklaring blev ham forelæst, han vedstod den og blev dimitteret ligesom 7de og 8de Deponent.

10de Vidne Jacob Olsen Botnen, 43 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede han, at han, for henved 4 Aar siden fik 12 a 16 Stk skarpe Patroner, med hvidt Papir om, hos Tiltalte for Skoe, som Deponenten syede for Tiltalte. Disse Patroner fik Deponenten hjem/m/e hos Tiltalte, som tog dem ud af sin Patrontaske, og Deponenten saae ikke eller veed at Tiltalte havde flere end de forbemeldte Patroner. Deponenten har skudt Krudet bort og støbt Hagl af Kuglerne, saa at han ikke har nogen af Patronerne i Besiddelse. Han veed ikke at Tiltalte har solgt eller givet Patroner til andre. Tiltalte sagde til Deponenten at, han havde kjøbt foranførte Patroner i Bergen, men ikke hos hvem, og Deponenten veed i øvrigt ikke hvorfra Tiltalte har faaet dem. {I øvrigt} \Forresten/ veed Vidnet ikke at Tiltalte forhen har begaaet Tyverie eller andre Forbrydelser. Dimitteret ligesom 9de Deponent.

11te Vidne Jens Østensen Fjøsanger, 19 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede han, at han har været opfostret hos Tiltalte og været hos ham i 11 Aar indtil Paaske dette Aar. Han mærkede for henved 6 Uger siden, at Tiltalte havde en Kakkelovn liggende under Løegulvet; men hvorledes den var henlagt sam/m/esteds eller af hvem, veed han ikke, og han talede ikke noget til hans Husbonde derom. Deponenten hørte aldeles ikke \eller saae/ at Tiltalte kom hjem om Natten med Ovnen, og han veed ikke heller at der var nogen med Tiltalte, at stjæle Ovnen; men Tiltalte var ude i 2 Nætter efter hinanden og havde en Hest med sig. Tiltalte sagde, at han havde været ud efter nogle Tøndebaand, som han skulde have havt, men at han ikke fik sam/m/e uagtet han havde ventet til seent om Aftenen. Deponenten har et par Gange for henved 4 Aar siden seet, at Tiltalte har bragt skarpe Patroner hjem med sig fra Bergen

1813: 130b

hvilke Patroner Tiltalte har ført hjem i et Kandebøtte. Tiltalte har sagt, at have kjøbt bemeldte Patroner af en Konstabel i Bergen. I øvrigt har Deponenten aldrig seet, at Tiltalte har støbt Kugler eller gjort Patroner, ej heller at Tiltalte har havt Patroner i sine Kister eller Gjem/m/er. Papiret omkring de foromtalte hjembragte Patroner {har} var hvidt. Deponenten blev engang, for henved 3 a 4 Aar siden, sendt fra Tiltalte til Johannes Walle med 12 a 20 Stk Patroner, hvilke han afleverede uden at faae Penge eller andet tilbage derfor. Deponenten har seet den sidste Retsdag fremlagte Parapluie hos Tiltalte, men veed ikke hvorfra Tiltalte har faaet den, eller hvem der ejer sam/m/e. Forinden sidstafvigte Høst har Deponenten ikke seet Parapluien hos Tiltalte. At Tiltalte tilforn har begaaet Tyverie eller andre Forbrydelser, er Deponenten ubekjendt. Hans Forklaring blev oplæst for ham, han vedstod den og erklærede at han ikke veed om Tiltalte har stjaalet nogen af de i Capitain Martens Klage opgivne Ting, samt at han ikke heller vidste mere til Sagens Oplysning. Han bekræftede sin Forklaring med Eed og blev dimitteret.

Tiltalte tilstod at han har solgt circa 60 Patroner til 7de Deponent, og til Niels Samdal overladt nogle og sytti Stykker, samt til 10de Deponent omtrent 13 Stk, og at han har givet til Johannes Walle 16 Stk skarpe Patroner, hvilke han, som forhen omforklaret, deels har kjøbt hos en Constabel, deels selv forarbejdet. Papiret om Patronerne var hvidt og han har kjøbt Papiret til dem, han gjorde, i Bergen uden at han veed at sige hvor.

Capitain Martens mødte og tilkjendegav at han for Tiden ikke vidste at angive mere til Oplysning om Patronerne. Han declarerede derhos at Papiret omkring \de/ Patroner, han mistede, var hvidt.

I Retten mødte Marthe Johannesdatter, Matros Hans Andersens Kone, af Bergen, 44 Aar gam/m/el. Hun fremviiste i Retten en {Kaffe}\Riis/mølle, som hun i Gaar havde forefundet i Tiltales Huus paa Lysevold og som hans Kone udleverede hende. Denne {Kaffe}\Riis/mølle har Comparentinden mistet ved Michaeli Tider f: A: af hendes Logis hos Madame Matzou, i Bergen, hvor Tiltalte undertiden kom. Hun gjenkjender Riismøllen bestemt og den er hende frakom/m/en aldeles uden hendes Vidende og Villie.

Tiltalte tilstod at have havt den nu fremviiste Riismølle i sin Besiddelse fra Juletider sidstleden, og han forklarede, at have kjøbt sam/m/e af en ham ubekjendt Kone paa Gaden i Bergen tæt inde ved

1813: 131

Stadsporten. Konen var iklædt en sort Kaabe. Han gav 5 rd for {Kaffe}\Riis/møllen.

Laugrettet vurderede bemeldte Riismølle, der var af Træe, med Messing-Skaal og Jern-Hank, for 1 rbdr 4 mrk. Riismøllen blev derpaa Marthe Johannesdatter udleveret efterat hun havde edeligen vedkjendt sig den som hendes Ejendom, der mod hendes Vidende og Villie var hende frakom/m/et.

Da Tiden var forløbet med det Passerede, og Indstævnte Cancellieraad Christie \Madame Schnelle/ og Geert Meyer ikke mødte, begjerede Actor Sagen udsat til den første belejlige Tid i næste Maaned efterat Som/m/erthingene, som begynde først i næste Uge, ere tilendebragte.

Eragtning

Anstand til Tirsdagen d: 8de Junii 1813 \Form: Kl: 9/ bevilges, da dette er den første for Dom/m/eren \og Actor/ dertil ledige Tid, efterdi Som/m/erthingene og beram/m/ede Aasteds Sager uafbrudt vedvare fra d: 10de d: M: indtil d: 4de Junii.

Arrestanten blev Laugrettet overleveret for at føres tilbage i Arrest.

Sam/m/e Dag og Sted om Formiddagen Kl: 11 ½ continuerede, i Overværelse af de sam/m/e Personer, Politie Sagen Foged Bøgh som Actor contra Kobbersmedmester Hagelsteen.

Tiltalte lod fremlægge Indlæg, af Dags Dato, hvori han begjerer Anstand til en for Retten belejlig Tid. Indlægget er saaledes lydende: #

Actor mødte og henholdt sig til sit forrige.

Eragtning:

Anstand bevilges til Tirsdagen d: 8de Junii 1813 \Formiddag Kl: 11/, som er den første for Actor og Dom/m/eren ledige Tid, da Som/m/erthingene og beram/m/ede Aastedssager uafbrudt vedvare fra d: 10de d: M: til d: 4de næste Maaned.

Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

Aar 1813 d: 12te Maij blev det almindelige Som/m/er- Sage- og Skatte-Thing for Lindaas Skibrede fremholdt paa Thingstedet Kiilstrøm/m/en og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de 4 sam/m/e Dag i Eed tagne Laugrettesmænd: Ole Jacobsen Riisøen, Thomas Jacobsen Oenæs, Ole Arvesen Hodne og Mons Haldorsen Myching. Foged Bøgh, Skibredets Lehnsmand og endeel thingsøgende Almue vare tilstede.

Hvor da først blev publiceret de sam/m/e Kongl: Anordninger som paa Som/m/erthinget for Sartor Skibrede d: 29de April d:!! og for Skjold Skibrede d: 3die d: M: med undtagelse af de paa Høste Tinget for Lindaas Skibrede d: 22de October 1812 under No 30 til 34 publicerede. End videre blev bekjendtgjort:

30. Forordning af 23 Febr: 1813 ang: at der ej skal svares 6te og 10de Penge af Arve Capitaler som udføres til de Kejserlig franske Stater.

31. Placat, af 21de April 1813, hvorved Sportlerne for Skibsmaaling fastsættes.

1813: 131b

32. Kongl: Resolution, af 13de April 1813, angaaende Straf for dem, som paa Landet overtræder de for Udsalg af Fødevarer en Detail fastsatte Taxter.

Nye Sag.
For Retten mødte Thor Knudsen Fjeldsbøe og fremlagde Stævning, af 23de April 1813, i forkyndt Stand, hvorved han har ladet indstævne Hans Olsen Wedefjeld at lide Dom til Undgjeldelse for usandfærdige og fornærmelige Beskyldninger mod Citanten, m: v:. Ligeledes fremlagde han Forligelses Com/m/issionens Attest af 22 April 1813 om at Sagen til Rettergang er henviist.

Citanten begjerede derefter Indstævnte saavelsom Vidnerne paaraabte og de sidste afhørte over det Spørgsmaal: om de ikke hørte at Indstævnte Hans Olsen Wedefjeld paa sidste Høste Thing for Lindaas Skibrede i October 1812 inde for Retten {beskyl} gjorde fornærmelige Beskyldninger mod Citanten, og hvori bemeldte Beskyldninger bestode?

Stævningen og Forligelses Com/m/issions Attesten indtages saaledes lydende: #

Indstævnte Hans Olsen Wedefjeld mødte og erklærede, at han paa sidste Høste Thing udlod sig om Citanten saaledes som Citanten i Stævningen har anført, men derimod benægtede han at have gjort nogen fornærmelig Beskyldning, som anført i Stævningen, mod Citantens Søn Knud.

Efterat dette var passeret bleve Parterne saaledes forenede: 1. Hans Olsen Weddefjeld igjenkalder den paastævnte Beskyldning, som skal være død og magtesløs og ikke kom/m/e Citanten til Æres Tab i nogen Henseende. Ligeledes forbinder Indstævnte Hans Olsen Weddefjeld sig at erlægge til Lindaas Præstegjelds Fattigcasse een Rigsbankdaler Navneværdie, som inden 14 Dage skal betales. Ligeledes forpligter Hans Olsen Weddefjeld sig at erstatte dette Søgsmaals Omkostninger, som beregnes til {23 rd} 3 rbdr 4 mrk 6 s:. 2. Paa foranstaaende Conditioner frafalder Citanten dette Søgsmaal, men forbeholder sig Ret at paatale sam/m/e, dersom Indstævnte paa nye skulde igjentage Beskyldningerne.

Thore Knudsen Fjeldsbøe Hans Olsen Wedefjeld
begge med holdt Pen.

Citanten betalte:	Incamination:	Sorenskr:	1 – 3 – 4.	K: C:	0 – 3 – 12.	J: F:	0 – 0 – 14.
Indstævnte:	Tilsvar:	--	0 – 2 – 8.	--	0 – 1 – 0.	--	0 – 0 – 4.

Sagen blev derpaa, som afgjort ved Forliig, hævet.

Nye Sag.
For Retten mødte forhen værende Gjestgiver i Sogn Rolf Rolfsen og fremlagde: 1. skrivtlig Stævning, af 24 Martii 1813, i forkyndt Stand, hvorved han har ladet indstævne Lejlændingerne Knud Ingebrichtsen og Lasse {Ingebrichtsen} Bendixsen Houchaas at lide Dom til for ham, som Ejer og Boeslidsmand, at fravige og ryddiggjøre deres af ham tilbøxlede Jordeparter i Gaarden Houkaas, m: v:. 2. Forligelses Com/m/issionens Attest, af 3de Martii 1813, om at Sagen

1813: 132

til Rettergang er henviist. 3. Copie af et til Citanten d: 10de Maij 1798 udstedt Skjøde paa 1 Pund Smør 1 Mæle og 4 Kander Malt Landskyld i Gaarden Houkaas, Matr: No 57 i Lindaas Skibrede, til hvilket Skjøde han anviste Originalen til Conference. 4. Attest, af 3die Maij 1813 fra Hr: Foged Endresen, i Sogn, om at Citanten har afstaaet sit Gjestgiverie og sin Borgerhandel samt hans Huse paa Wiigøren. og 5. Indlæg, af Dags Dato, hvortil han henholdt sig og indlod Sagen til Dom. Bemeldte Documenter indtages: #

Indstævnte Knud Ingebrichtsen og Lasse Bendixsen Houkaas mødte personlig. Stævningen, Indlæget og Foged Endresens Attest bleve dem forelæste. Knud Ingebrechtsen erklærede, at han havde solgt Gaarden Houkaas til Citanten paa det Vilkaar, at han skulde erholde Gaarden i Bøxel paa sin Livstid, hvilket ogsaa blev opfyldt ved Bøxel-Seddelen, der blev udstedt og thing lyst sam/m/e Dag som Skjødet. For at bevise dette begjerede han Opsættelse til {Høste} Maanedsthinget i Bergen d: 4de Aug: 1813, og han benægtede i øvrigt alt ubeviist af Citanten fremført.

Indstævnte Lasse Bendixsen mødte og benægtede ligeledes alt ubeviist af Citanten anført. Han erklærede derhos, at naar Citanten vil skaffe ham lige Gaardbrug tilbage i Bøxel er han villig at fravige sin Part.

Citanten benægtede alt hvad der fra de Indstævntes Side Sagen er tilført som ubeviist og usandfærdigt, hvorimod han henholdt sig til sit forrige og protesterede imod al Udsættelse.

Eragtning:

den begjerte Anstand bevilges.

Citanten betalte:	Incamination:	Sorenskr:	1 – 3 – 4.	K: C:	3 mrk 12 s:	J: F:	0 – 0 – 14.
Indstævnte:	Tilsvar:	--	0 – 2 – 8.	--	0 – 1 – 0.	--	0 – 0 – 4.

Forklaring om Vrags Bjergning.

For Retten mødte Gullach Josephsen, Ole Olsen, Elling Albrechtsen, Ingebricht Jacobsen, Ditlev Baarsen, Aamund Rasmussen og Niels Olsen Hope, som eenstem/m/igjen forklarede, at de i Førstningen af Martii Maaned 1812 bjergede en Mahogni Blok, som laae og drev i det aabne Hav omtrent en halv Miil udenfor alle Skjær vestenfor Fædje, hvilken Blok de derpaa buxerede ind til Fædje og siden anmeldte for Fogden at være fundet. De havde megen Besværlighed med at bjerge bemeldte Blok da den laae langt vest i Havet og Strøm/m/en bar fra Land, hvorfor de arbejdede paa Bjergningen fra om Morgenen til Aftenen da det mørknede. Paa den bjergede Blok stod ingen Mærker. Denne Forklaring blev for dem oplæst og de vedstode dens Rigtighed.

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Thinget udsat til den følgende

1813: 132b

Dag og Protocollen underskrevet.

Christie

Ole Jacobsen Riisøen. og bomerke — Ole Arvesen Hodne. OASH. og bomerke

Thomas Jacobsen Oenæs. TIS og bomerke — Mons Haldorsen Myching og bomerke

alle med holdt Pen.

Den følgende Dag continuerede Thinget i Overværelse af de sam/m/e Personer som Dagen tilforn.

Bjergnings Thingsvidne.
For Retten mødte Hougne Nielsen Holmaas, som tilkjendegav, at han d: 25de Januar d: A: bjergede Pigen Botilde Aamundsdatter Skouge, som var faldt igjennem Iisen i Fjeldsende Vandet, hvorover hun skulde gaae. Comparenten kom gaaende forbi og hørte hendes Raab om Hjelp, hvorefter han strax fik et par Skie til Laans paa nærmeste Gaard og paa disse gik han ud, med en lang Stang i Haanden, og ved denne lykkedes det ham at faae hende reddet og bragt paa Land uagtet at Iisen var meget svag. Til nærmere Oplysning derom fremstillede han som:

1ste Vidne Johannes Colbeensen Waage, 41 Aar gam/m/el og ubeslægtet med Bjergeren. Han aflagde Lovens Eed og forklarede, at han d: 25de Januar d: A: om Formiddagen hørte Raab om Hjelp, da et Menneske var faldt igjennem Iisen i Fjeldsende Vandet. Vidnet løb ud og tog en lang Stang, som han leverede til Hougne Nielsen Holmaas, der havde faaet et Par Skie til Laans paa Gaarden for at gaae ud at redde den Person, der var faldt igjennem Isen. Vidnet, tilligemed mange andre, stod paa Land og saae, at bemeldte Hougne Holmaas paa Skierne gik ud over Isen og at han, ved Hjelp af Stangen, bjergede foranførte Pige Botilde Amundsdatter Skouge, som han bragte levende paa Land. Isen var meget svag, saa at Bjergeren yderligere vovede sit Liv. Uden Hjelp vilde bemeldte Pige ufejlbarligen have omkom/m/et. Da hun kom til lands var hun meget forfrosen og næsten sandseløs. Hun blev ført op paa Gaarden Waage, hvor hun blev forfrisket og opvarmet, saa at hun, efter 2 Dages Forløb, kom sig saa vidt at hun kunde kom/m/e hjem. Hun er endnu i Live. Dimitteret efterat hans Forklaring for ham var oplæst og af ham for rigtig erkjendt.

2det Vidne Hans Truelsen Fjeldanger, 56 Aar gam/m/el og ubeslægtet med Bjergeren. Han aflagde Lovens Eed og forklarede sig aldeles overeensstem/m/ende med 1ste Vidne, undtagen deri, at Vidnet \selv/ ikke leverede Bjergeren Stangen, han havde med sig. 1ste Vidnes Forklaring blev derefter oplæst for ham, han vedstod den som sin egen og blev dimitteret.

Bjergeren begjerede det Passerede sluttet som Thingsvidne og sig beskreven meddeelt.

Eragtning:

1813: 133

Thingsvidnet sluttes og Beskrivelsen bevilges.

Derefter blev puvliceret følgende Documenter:

1. Skjøde fra Enken Sigrid AmundsDatter indre Lyren m: fl: til Amund Larssen Førland \og Dordi MichelsDatter/ paa 2 Mæler Malt 12 Skilling Penge i indre Lyren, No 1, for 353 rd og Vilkaar til Værdie 13 Rbdr aarlig, dat: 10 Decbr: 1812.
2. Protest fra Peder Larssen paa hans Steddatters, Anna GullachsDatters Vegne mod ovenmeldte Skjødes Tinglysning, dateret 11te Maji 1813.
3. Vilkaarsbrev fra Amund Larssen indre Lyren til Enken Sigrid AmundsDatter paa aarligt Vilkaar af Gaarden indre Lyren, No 1, dateret 12 Maji 1812!! (1813?)
4. Bøxelseddel fra Arve Erichsen Hodneland til Ole Johannessen Skouge paa 1 pd Smør 12 Kd: Malt i Gaarden Hodneland, No 65, Skatteskyld 1 pd 9 Mrk Smør, dateret 7 Decbr: 1812, med Revers Intet til Tugthuset.
5. Vilkaarsbrev fra Ole Johannessen Hodneland til Arve Erichsen og Kone Brithe OlsDatter, dateret 7de December 1812.
6. Skjøde fra Amund Iversen indre Lyren til Sønnen Jacob Amundsen paa 16 Kd: Malt 8 Skilling Penge i indre Lyren No 1, for 70 rd, dateret 22 Octobr: 1812.

7. Paategning af 12 Maji 1813, hvorved en fra Michel Olsen indre Lyren til Lars Amundsen indre Lyren under 11 Februar 1797 udstædt Obligation for 60 rd DC:, omskrives til 60 Rbdr S: V:

8. Bøxelseddel fra Ole Olsen Wiig til Sønnen Iver Olsen paa ½ Løb Smør, 1 Mæle Malt ½ Hud Landskyld og Skatteskyld 2 pd 12 ¾ Mrk Smør i Wiig, No 81, dat: 12 Maji 1813, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.

9. Do: fra Frue Kahrs til Amund Olsen paa 10 ½ Mark Smør 10 ½ Kd: Malt Landskyld og Skatteskyld 18 3/8 Mrk Smør i Hopland, No 11, dat: 12 Septbr: 1812, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.

10. Vilkaarsbrev fra Amund Olsen Hopland til Mons Olsen Hopland paa 10 ½ Mark S:r 10 ½ Kd: Malt i Hopland, No 11, dateret 12 Maji 1813.

11. Skjøde fra Lars Hanssen Nørland til Hans Ejnersen paa 1 pd Smør 16 Kd: Malt i Nørland, No 174 for 33 Rbdr 2 mrk og Vilkaar, til Værdie 20 Rbdr aarlig, dateret 12te Maji 1813.

12. Vilkaarsbrev fra Hans Ejnersen Nørland til Lars Hanssen og Kone Eli OlsDatter samt deres Søn Hans Larsen, dateret 12te Maji 1813.

13. Skiftebrev efter Iver Erichsen indre Lyren, sluttet 8 Januar 1813, hvorved Boets Jordegods 16 Kd: Malt, 4 Skil: Penge i indre Lyren, No 1, for 400 rd, er udlagt til Enken Siri OlsDatter og Børnene.

14. Skjøde fra Rasmus Jacobsen yttre Sæbøe paa Myndlingen Ingebor IversDatters Vegne til hendes Broder Mons Iversen paa 8 Kd: Malt 4 Skilling Penge, indberegnet hans egen Arvelod i indre Lyren, No 1, for 11 Rbd 4 mrk, dateret 12te Maji 1813.

15. Bøxelseddel fra Halsteen Michelsen Brundtland paa Myndl: Synneve JacobsDr: Rises Vegne med fl: til Mons Larssen paa 8 4/13 Mrk Smør 5 7/13 Kd: Malt Landskyld og Skatteskyld 18 Mrk Smør i Rise, No 42, dateret 22 Octbr: 1812, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.

16. Do: fra Sognepræst Arnold Meyer til Ole Anderssen paa 18 Mrk Smør 1 Mæle Malt 6 Kd: Malt Landskyld og 1 pd 7 ½ Mrk Smør Skatteskyld i Bersvig, No 12, dat: 9 Martii 1812, med Revers Intet erlagt til Tugtguset.

17. Paategning af 12te Maji 1813, hvorved en fra Enken Marthe IversDatter indre Kilen til Rasmus Nielssen Maraas og Iver Nielssen Maraas under 18 Octbr: 1811 udstædt Obligation for 80 rd DC: mod Pant i Løsøre, er omskrevet til 24 rbdr S: V:

18. Do: af 12 Maji 1813, hvorved [en] fra Michel Johnsen nedre Syslach til Rasmus Nielsen Maraas under 19de Octbr: 1811 udstædt Obligation for 40 rd DC:, mod Pant i Løsøre, er omskrevet til 12 Rbdr, S: V:

19. Do: af 12 Maji 1813, hvorved en fra Mons Knudsen Kaalaas til Rasmus Nielsen Maraas under 11 Maji 1808 udstædt Obligation for 70 rd SC:, mod Pant i Kaalaas, No 54, er omskrevet til 59 rbdr 3 mrk S: V:

20. Do: af 12 Maji 1812!! (1813), hvorved en fra Endre Pedersen Kaalaas til Iver Nielsen Maraas under 17de Octbr: 1805 udstædt Obligation for 90 rd DC:, mod Pant i Kaalaas, No 54, er omskrevet til 90 Rbdr S: V:

21. Do: af 12 Maji 1813, \hvorved en/ fra Do: til Rasmus Nielsen Maraas og Marthe NielsDatter under 18 Octbr: 1811 udstædt Obligation for 90 rd, mod Pant i Kaalaas No 54, er omskrevet til 27 Rbdr S: V:

22. Do: af 12 Maji 1813, hvorved en fra Iver Nielssen Qvalvaag til Iver Nielsen Qvalvaag og Jacob Nielsen Maraas under 19 Octobr: 1809 udstædt Obligation for 180 rd DC:, mod Pant i Qvalvaag, No 89, er omskrevet til 99 rbdr S: V:

23. Do: af 12 Maji 1813, hvorved en fra Ole Knudsen Weraas til Iver Nielsen Weraas under 8 Maji 1811 udstædt Obligation for 100 rd DC:, mod Pant i Weraas No 45, er omskrevet til 35 rbdr S: V:

1813: 133b

24. Paategning af 12 Maji 1813, hvorved en fra Ole Knudsen Weraas til Rasmus Nielsen Maraas under 18 Octobr: 1811 udstædt Obligation for 50 rd DC:, mod Pant i Weraas, No 45, er omskrevet til 15 rbdr S: V:

25. Do: af 12 Maji 1813, hvorved en fra Knud Olsen Weraas til Jacob Nielsen Maraas under 8de Maij 1811 udstædt Obligation for 100 rd DC:, mod Pant i Weraas, No 45, er omskrevet til 35 rbdr S: V:

26. Do: af 12 Maji 1813, hvorved en fra Do: til Jacob Nielssen Maraas under 18 Octobr: 1811 udstædt Obligation for 50 rd DC:, mod Pant i Weraas No 45, er omskrevet til 12 Rbdr S: V:

27. Afkald fra Steffen Larssen Houcheland for hans Hustrue Ragnille OlsDatter Hougsdals Faderarv 18 rd 2 mrk 11 s, dateret 24 Febr: 1813, til Formynderen Amund Hanssen Tverberg.

28. Do: fra Knud Olssen Hougsdal for hans Kones Ragnille LarsDatter Houchelands Faderarv 9 rd 12 s, dateret 24 Februar 1813, Ole Magnesen Skuggedal.

29. Bøxelseddel fra Frue Kahrs til Johannes Steffensen paa 6 Mrk Smør, 2 Kd: Malt, 1/12 Hud ½ Skl Penge Landskyld og Skatteskyld 10 ¾ Mrk Smør i Solem No 6, dateret 12 Martii 1813, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.

30. Do: fra Do: til Gudmund Iversen paa 9 Mrk S:r, 9 Mrk Fisk 3 Kd: Malt Landskyld og Skatteskyld 7 7/8 Mrk Smør i Lekvold No 8, dat: 30 Septbr: 1812, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.

31. Skjøde fra Sognepræst Hans Bull Motzfeldt til den residerende Capellan til Lindaas, Hr: Bang paa nogle Huse paa Apelbakken, for 300 rd, dateret 16 Januar 1812.

32. Paategning af 13 Maji 1813, hvorved en fra Michel Olsen indre Lyren til Myndlingen Ellev Pedersen Bergen!! (Berge) under 8 Maji 1811 udstædt Obligation, de resterende 100 rd DC:, er omskrevet til 35 rbdr S: V:

33. Skiftebrev efter Ingebor IversDatter Todtlandsvig, sluttet 8 Maji 1812, hvorved Boets Jordegods 12 Mrk Smør i Todtlandsvig, No 172, er udlagt til Creditor \Erich/ Torgersen Molland, Enkemanden Lars Torgersen og Sønnen Torger Larssen.

34. Obligation fra Christopher Kahrs til hans Moder Frue C: E: Kahrs for 7000 rd DC:, mod Pant i Gaarden Toftegaard No 21, dateret 8 April 1812 og omskrevet til {17 Martii 1} 2100 rbdr S: V: efter Paategning af 17 Martii 1813.

35. Obligation fra Do: til Do: for 2500 rd DC:, mod Pant i Østrems Annex Kirke, dateret 11 Decbr: 1812 og omskrevet til 500 Rbdr Sølv værdie efter Paategning af 17 Martii 1813.

Fogden fremlagde Restancelisten, der viser, at paa indeværende Aars Skatter er betalt 31 rbd 88 s. Denne Liste blev inden Retten læst og af Almuen og Laugrettet, som uimodsagt, rigtig befunden.

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Sommerthinget for Lindaas Skibrede hævet.

Christie

Ole Jacobsen Riisøen. og bomerke

Ole Arvesen Hodne. O.A.S.H. og bomerke

Thomas Jacobsen Oenæs. T.I.S. og bomerke

Mons Haldorsen Myching. og bomerke

Aar 1813 d: 15de Maij blev det almindelige Som/m/er- Sage- og Skatte-Thing for Herløe Skibrede fremholdt paa Thingstedet Alverstrøm/m/en, og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie i Overværelse af de 4 {af Foged} sam/m/e Dag i Eed tagne Laugrettesmænd: Rasmus Iversen From/m/erejde, Niels Gundersen From/m/erejde, Hans Olsen Husebøe, og Joseph Olsen Schjelanger. Foged Bøgh, Skibredets Lehnsmand og endeel thingsøgende Almue vare tilstede.

Hvor da først blev publiceret de sam/m/e Kongl: Anordninger som paa Høste-Thinget for Lindaas Skibrede d: 12te s: M:

Forklaring om fundet Vrag.
For Retten mødte Stephen Olsen, Anders Helgesen og Mons Halvorsen Lyngøen, som eenstem/m/igen forklarede, at de i Slutningen af Novbr: 1811 bjergede 3 Stk fiirskaarne Fyrrebjelker, som laae og drev inde ved de yderste Skjær Vestenfor Lyngøen udenfor alle Land. Comparenterne buxerede de fundne Bjelker omtrent ¼ Miil ind til Lyngøen. Paa Bjelkerne stod ikke Stempel eller Mærke. Det blæste en Storm af sydvest paa den Tid Bjergningen skeede, saa at Bjergerne næsten vare i Livs Fare. Det Bjergede blev anmeldt for Fogeden og derefter offentlig bortsolgt. Denne Forklaring

1813: 134

bleve oplæst for Comparenterne, som vedstode sam/m/e i det Hele og bleve dimitterede.

Ditto. (Forklaring om fundet Vrag)
For Retten mødte Hans Olsen, Ole Hansen, Niels Jacobsen Magne Hansen {og} Anders Nielsen og Iver Petersen Alvem, som eenstem/m/igen forklarede at de, tilligemed Ole Christiansen Alvem, omtrent i Slutningen af November 1811 bjergede 2 Stk fiirskaarne Fyrrebjelker og en halv Tylt Planker, som de fandt drivende paa Søen, Bjelkerne paa en Havbugt vestenfor Alvem og Plankerne inde ved Landet paa Herløevær. Under Bjergningen blæste det stærkt, saa at Bjergerne havde megen Besværlighed og tillige vare udsatte for Fare. Paa det Bjergede fandtes ikke Mærker. Comparenterne anmeldte Bjergningen for Fogeden. Denne Forklaring blev oplæst for Bjergerne, som aldeles vedstode sam/m/e og erklærede, at der ikke er Land eller Øer vestenfor de Steder, hvor det Bjergede fandtes, men at det aabne Hav staaer ind derpaa.

Ditto. (Forklaring om fundet Vrag)
For Retten mødte Gunder Andersen Hendøe, som forklarede, at han, i Slutningen af November 1811, i et stormende Vejr, bjergede en fiirskaaren Fyrrebjelke, som laae og drev i et Havgab vestenfor Hendøen, og som Comparenten, tilligemed hans 2 Børn, buxerede ind i Sikkerhed omtrent ¼ Miil og derefter belagde indtil at Vinden standsede saa at han kunde buxere den ind paa Hendøen. Der er ikke Land vestenfor det Havgab, hvori Bjelken fandtes, men der var Land paa nordre og søndre Side. Efterat Bjergningen for Fogeden var anmeldt, blev Bjelken offentligen bortsolgt. Der fandtes ikke Mærke paa Bjelken. Dimitteret efter at have hørt sin Forklaring oplæse og vedkjendt sig sam/m/e.

Ditto. (Forklaring om fundet Vrag)
For Retten mødte Gunder Andersen, Endre Hansen og Mons Magnesen Hendøen, som forklarede, at de i Slutningen af November Maaned 1811 bjergede en fiirskaaren Fyrrebjelke, som laae og drev i et Havgab vestenfor Hendøen saaledes, at der var Land paa sønden og nordre Side men ikke paa vestre Side, hvor det aabne Hav stod ind paa. Under Bjergningen

blæste en stærk Vind, som gjorde det meget besværligt for Comparenterne at buxere Bjelken ind til Hendøe, hvilket de dog, med Anstrængelse gjorde. Paa Bjelken fandtes intet Mærke. Dimitteret efter at have hørt deres Forklaring oplæse og vedkjendt sig sam/m/e.

Ditto. (Forklaring om fundet Vrag)
For Retten mødte Johannes Johannesen Hendøen, som forklarede, at han, tilligemed Thomas Rasmussen Hendøen, {b} i Slutningen af Novbr: Maaned 1811 bjergede 2 Stk fiirskaarne Fyrrebjelker, som laae og drev paa en Havbugt vestenfor Hendøen, saaledes, at der var Land paa nordre og søndre Side men ikke paa vestre Kandt hvor det aabne

1813: 134b

Hav stod ind. Det blæste en stærk sydvest Vind, og Bjergerne havde megen Møje med at buxere Bjelkerne ind i Sikkerne!! (Sikkerhed). Paa de fundne Bjelker stod ingen Mærker. Bjergningen blev anmeldt for Fogeden. Dimitteret efter at have hørt sin Forklaring oplæse og vedkjendt sig sam/m/e.

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Thinget udsat til d: 17de d: M:

Christie
Rasmus Iversen From/m/erejde. RIS: og bomerke
Hans Olsen Husebøe. HOS og boemerke
Niels Gundersen From/m/erejde. N.G.S. og bomerke
Joseph Olsen Schjelanger. IOS og bomerke
alle med holdt Pen.

Den paafølgende 17de Maji 1813 continuerede Sommerthinget for Herløe Skibrede i Overværelse af de samme Laugrettesmænd som forrige Rettes Dag.

Hvorda blev publiceret følgende Documenter:

1. Paategning {af} uden Datum, hvorved en fra Johannes Kilstrøm til Agent Krohn under 23de Januar 1812 udstædt Obligation for 1500 rd DC: er omskrevet til 450 Rbdr S: V:, mod Pant i en Kobbermølle i Florvaag.
2. Aflyst paa en Obligation fra Christopher Christophersen til Madame Dahl, stor 3000 rd, dattert 1ste Julii 1808, mod Pant i Gaarden Asch, No 9, for de betalte 300 rd efter Qvittering af 11 Desbr: 1812.
3. Paategning af 11 Martii 1812!! (1813), hvorved \de paa/ en fra Christopher Christophersen under 1ste Julii 189!! (1809) til Enken Madame Dahl til Rest værende 2700 rd DC: er omskrevet til 1620 Rbdr S: V:, mod Pant i Ask No 9.
4. Paategning {af} uden Datum, hvorved en fra B: Edvard Harckens til Bispinde Hagerup under 4 Aug: 1804 udstædt Obligation for 1000 rd DC:, mod Pant i Florvaag, No 6, er omskrevet til 1000 Rbdr.
5. Bøxelseddel fra \Sognepræst/ Hans Bergendal til Anders Halstensen paa ½ Løb Smør {18 Kd:} 12 Kd: M: i Grasdal, No 92, dat: 15 Maji 1813, med Revers Intet erlagt til Tugthuset. Skatteskyld 1 pd 21 Mrk Smør.
6. Vilkaarsbrev fra Anders Halstensen Grasdal til Forældrene Halsteen Anderssen og Marthe ChristiansDatter, dat: 15 Maji 1813.
7. Paategning af 15 Maji 1813, hvorved en fra {Rasmus Hanssen} Anders Anderssen Berland til Rasmus Hanssen Soltvedt under 14 Decembr: 1812 udstædt Obligation for 600 rd DC: mod Pant i Berland No 27, er omskrevet til 120 Rbdr S: V:

8. Paategning af 15 Maji 1813, hvorved en fra Ole Wichingsen Berland til Rasmus Hanssen Soltvedt under 14de Decembr: 1812 udstædt Obligation for 300 rd DC:, mod Pant i Berland No 27, er omskrevet til 60 Rbd S: V:

9. Skjøde fra Johannes Johannessen yttre Bragstad til Lars Knudsen paa 1 pd 3 Mrk Smør 18 Kd: Malt i yttre Bragstad, No 73, for 160 rbdr og Vilkaar til Værdie 9 rbd aarlig, dateret 15 Maji 1813.

10. Aflyst Obligation fra Johannes Johannessen yttre Bragstad til Niels Magnesen Solem, stor 40 rd, mod Pant i yttre Bragstad No 73, dat: 5 Maji 1803 og qvitteret 15 Maji 1813.

11. Vilkaarsbrev fra Lars Knudsen yttre Bragstad til Johannes Johannessen og Kone Marthe JohannesDatter, dateret 15 Maji 1813.

12. Afkald fra Mons Monssen Toft for hans Kones Gunilde MonsDatter Herløevæhrs Arvemidler 20 rd 90 s til Formynderen Niels Monssen Herløevæhr, dateret 15 Maji 1813.

13. Bøxelseddel fra Iver Nielssen Mitzøen til Michel Olsen paa 12 Mrk Fisk i Gaarden Mitzøen No 29, dat: 15de Maji 1813, med Revers Intet erlagt til Tugthuset. Skatteskyld 6 Mrk Smør.

14. Paategning af 15 Maji 1813, hvorved de paa en Obligation fra Sjur Knudsen Gripsgaard til Halsten Andersen Grasdal {under} \af/ 19de Octobr: 1807 {udstædt Obligation} resterende 50 rd DC:, mod Pant i Gripsgaard, No 97, er omskrevet til 47 Rbd 3 mrk S: V:

15. Paategning af 15 Maji 1813, hvorved de paa en Obligation af 11te Maji 1805 fra Rasmus Olsen øvre Tvedt til Halsteen Anderssen Grasdal m: fl: resterende 25 rd DC:, mod Pant i øvre Tvedt, No 78, er omskrevet til 25 Rbdr S: V:

16. Paategning af 15 Maji 1813, hvorved en fra Do: til Halsteen Anderssen Grasdal under 15 Maji 1809 udstædt Obligation for 75 rd DC:, mod Pant i øvre Tvedt, No 78, er omskrevet til 48 Rbdr 4 mrk 8 s: S: V:

17. Skjøde fra Enken Inger SteffensDatter Egeland m: fl: til Steffen Knudsen paa 8 Mrk Smør 2 2/3 Kd: M: i Egeland, No 70, for 15 Rbdr, dateret 15 Decbr:!! (Maji) 1813, og Vilkaar til Værdi 10 Rbdr aarlig.

18. Vilkaarsbrev fra Steffen Knudsen Egeland til Moderen Inger SteffensDatter Egeland, dateret 15de Maji 1813.

1813: 135

19. Bøxelseddel fra Henrich Henrichsen Formann til Peder Nielssen paa 14 ½ Mrk Smør 29/144 Hud Landskyld og Skatteskyld 21 ¾ Mrk Smør i Fosse, No 86, dateret 2den Martii 1813, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.

20. Odelslysning fra Mons Olsen Rong paa hans formenende Odels og Indløsnings Ret til Rasmus Olsens Brug, af Skyld 20 4/7 Mrk Fisk i Rong, dateret 15 Maji 1813.

21. Aflyst Obligation fra Thomas Rasmussen Herløevæhr til Anders Rasmussen Bredvig for 400 rd, mod Pant i Herløevæhr, No 41, dateret 12te Decembr: 1810 og qvitteret 4de Januar 1813.

22. Aflyst Obligation fra Friderich Monssen Herløevæhr til Jacob Monssen Landsvig for 195 rd, mod Pant i Herløevæhr, No 41, dateret 11te Maji 1811 og qvitteret 4 Januar 1813.

23. Aflyst Do: fra Do: til Elling Ottesen Tosche for 195 rd, mod Pant i Herløevæhr No 41, dateret 11 Maji 1811 og qvitteret 15 {Januar} \Maji/ 1813.

24. Skiftebrev efter Johannes Ejnersen Holme, sluttet 11te Decembr: 1812, hvorved Boets Jordegods 14 Mrk Smør 4 2/3 Kd: Malt i Holme, No 77, er udlagt til Enken Marthe NielsDatter Holme og Børnene.

25. Paategning af 15 Maji 1813, hvorved en fra Ole Johannessen Hæsdal til Halsten Anderssen Grasdal under 22 Octobr: 1810 udstædt Obligation for 50 rd DC:, mod Pant i Hæsdal, No 95, er omskrevet til 22 rbdr 3 mrk S: V:

26. Bøxelseddel fra Provstinde Micheleth til Ole Willumsen paa 4 ½ Mrk Smør 4 ½ Kd: Malt Landskyld og 9 Mrk S:r Skatteskyld i Schielanger, No 58, dat: 14 Aug: 1812, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.

27. Paategning af 15 Maji 1813, hvorved en fra Michel Anderssen Rødsland til Ole Hanssen Elsaas under 14 Decembr: 1812 udstædt Obligation, mod Pant i Rødsland, No 65, for 800 rd DC:, er omskrevet til 160 Rbdr S: V:

28. Afkald fra Joseph Olsen Schielanger for hans Kones Ragnille JohannesDatter Schielangers Arvemidler 53 rd, til Formynderen Johannes Larssen Schielanger, dat: 15 Maji 1813.

29. Aflyst Obligation fra Niels Monssen Herløevæhr til Anders Erichsen Skaar m: fl:, stor 690 rd, mod Pant [i] Herløevæhr, No 41, dat: 14 April 1812 og qvitteret 17 Maji 1813.

30. Paategning af 17 Maji 1813, hvorved en fra Ole Olsen Landsvig til Rasmus Hanssen Soltvedt under 15 Martii 1809 udstædt Obligation for 50 rd DC:, mod Pant i Landsvig, No 62, er omskrevet til 42 Rbdr 3 mrk S: V:

31. Skiftebrev efter Christi JohnsDatter indre Bragstad, sluttet 30 Decembr: 1812, hvorved Boets Jordegods ½ Løb Smør i indre Bragstad, No 74, for 150 rd, er udlagt til Enkemanden Christian Olsen indre Bragstad, og Børnene.

Fogeden fremlagde Restancelisten, som udviser at paa indeværende Aars Skatter er betalt 16 rbd 64 s. Denne Liste blev inden Retten læst, examineret og rigtig befunden.

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Sommerthinget for Herløe Skibrede hævet.

Christie

Rasmus Iversen Frommerejde. R.I.S. og bomerke

Hans Olsen Husebøe. H.O.S. og bomerke

Niels Gunderssen Frommerejde. N.G.S. og bomerke

Joseph Olsen Schielanger. I.O.S. og bomerke

Aar 1813 d: 18de Maij blev det almindelige Som/m/er- Sage- og Skatte-Thing for Radøe Skibrede fremholdt paa Thingstedet Alverstrøm/m/en og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de 4 sam/m/e Dag i Eed tagne Laugrettesmænd: Aamund Larsen indre Sæbøe, Christian Jensen Wildanger, Rasmus Gundersen indre Helle og Jacob Stephensen Halland. Foged Bøgh, Skibredets Lehnsmand og endeel Thingsøgende Almue vare tilstede.

Hvor da først blev publiceret de sam/m/e Kongl: Anordninger som paa Som/m/erthinget for Lindaas Skibrede d: 12te d: M: Endvidere blev oplæst

33. en Bekjendtgjørelse, uddraget af Stats Tidenden, betreffende Forholdet mod Sverig, hvilken er tilstillet Fogeden fra Amtet til Bekjendtgjørelse.

Da ingen havde noget at føre i Rette, blev Thinget udsat til næste Dag.

Christie

Rasmus Gundersen indre Helle. R.G.S. og bomerke

Aamund Larsen indre Sæbøe ALS og bomerke

Jacob Stephensen Halland. ISSH og bomerke

Christian Jensen Wildanger. CIS og bomerke

Den følgende Dag continuerede, i Overværelse af de sam/m/e Personer, Som/m/erthinget for Radøe Skibrede.

Justits Sag:
Foged Bøgh mødte og fremlagde 1. skrivtlig Stævning, af 7de Maij 1813, i forkyndt Stand, hvorved Arrestanten

1813: 135b

Skræddersvend Hans Halvorsen er indstævnt at lide Dom for begaaet Tyverie paa Gaarden Hilland, og 2. Præliminair-Forhør, optaget paa Som/m/erthinget for Skjold Skibrede d: 4de s: M: og hvorpaa er tegnet Amtets Actions Ordre af 6te s: M:

Actor fremstillede dernæst den Tiltalte løs og ledig i Retten og begjerede hans Forklaring under Præliminair Forhøret ham forelæst, og ligeledes de indstævnte Vidner paaraabte, deres Forklaringer dem forelæste og derefter af dem beedigede.

Stævningen blev læst og paategnet og den indtages her saaledes lydende: # Forhøret vedhæftes Acten.

Defensor Procurator Hjorth Stuvitz mødte, ifølge den paa Forhøret af Amtet tegnede Defensions Ordre, og forbeholdt det fornødne.

Tiltalte fremstod løs og ledig. Hans Forklaring blev oplæst for ham af Præliminair Forhøret pag: 1, 2, 5 og 6, og han vedblev sam/m/e i det Hele, med den Forandring, at hans Navn er Andreas Halvorsen og ikke Hans Halvorsen.

Derefter mødte den Bestjaalne Knud Halvorsen Hilland. Hans Forklaring under Præliminair Forhøret blev ham forelæst og han vedblev sam/m/e i det Hele. Han tilkjendegav dernæst, at han havde den stjaalne Baad og Snøret her tilstede. Snøret blev fremlagt i Retten, og Baaden foreviiste den Bestjaalne ved Bryggen paa Alverstrøm/m/ens Thingsted. Tiltalte tilstod, at den nu foreviiste Færings Baad og Snøret vare de, han, som omforklaret, bemægtigede sig ved Hillands Nøstet. Laugrettet vurderede bemeldte Baad \med et Par Aarer/ for 3 rbdr 2 mrk og Snøret \med Steen/ for 1 rbdr. Den Bestjaalne aflagde derpaa Eed til Stadfæstelse paa \at/ bemeldte Baad \med Aarer/ og Snøret kom ud af hans Besiddelse uden hans Vidende og mod hans Villie. Derefter blev Baaden og Snøret tilbageleveret den Bestjaalne, som derefter blev dimitteret.

Tiltalte erklærede, som tilforn, at det aldeles ikke var hans Hensigt at stjæle hverken Baaden eller Snøret, men at han blot vilde roe over Sundet i den første, og at han tænkte paa at bruge Snøret til at fiske med i Sundet, samt at han havde tænkt at tage Skjæl i Sundet til Agn eller Mading at fiske med. Ligeledes sagde han, at det var hans Agt at bringe Baaden og Snøret tilbage til Hillands Nøstet.

Derpaa fremstod som

1ste Vidne John Johnsen Hilland, afhørt som 1ste Deponent under Præliminair Forhøret. Hans Forklaring sam/m/esteds blev ham forelæst og han vedstod sam/m/e i eet og alt. Han tilføjede, at da han raabte efter Tiltalte, som havde taget Baaden, svarede Tiltalte at han blot vilde roe tvers over Sundet. Vidnet raabte da til den Tiltalte, at dersom han vilde kom/m/e tilbage med Baaden, skulde Vidnet sætte ham over paa hiin Side; men Tiltalte vedblev at roe tvers over mod hiin Side, indtil at han af de omforklarede 2 Mænd fra Sogn blev stoppet. Vidnet aflagde derpaa Lovens Eed til Stadfæstelse paa hans Forklaring og blev dimitteret.

1813: 136

2det Vidne Hans Halvorsen Hilland, afhørt under Præliminair Forhørt som 2den Deponent. Hans Forklaring blev oplæst for ham; han vedstod dens Rigtighed, aflagde Eed til Stadfæstelse derpaa og blev dimitteret.

Tiltalte tilstod at han hørte 1ste Vidne raabe efter ham i det han vilde sætte fra Land med Baaden, og at Tiltalte svarede at han vilde roe tvers over Sundet. Derimod benægtede Tiltalte at have hørt 1ste Vidne tilbyde sig at roe ham over Sundet. Han tilstod ogsaa, at han roede fra Land uagtet at 1ste Vidne raabte efter ham, hvilket han ikke tog i Betænkning da han blot vilde benytte Baaden til at roe over Sundet.

3die Vidne Lehnsmand Johannes Fougstad, 57 Aar gam/m/el. Hans Skrivelse, af 4de Maij, inddraget i Forhøret pag: 1 og 2, blev ham forelæst og han vedstod sam/m/e. Han forklarede videre, at han ikke har bestilt eller ladet bestille til sig paa Skræder-Arbejde den Tiltalte. Vidnet talede ikke med Tiltalte da denne om Morgenen blev grebet, og Vidnet hørte ham heller ikke sige i hvad Hensigt han havde taget Baaden, eller hvor han agtede sig hen. I øvrigt kjender Vidnet ikke den Tiltalte og veed heller ikke mere til Sagens Oplysning, end at Tiltalte skal have opholdt sig i Vidnets Bondestue Natten føren han blev grebet og at han om Morgenen tidlig var ind i Vidnets Ildhuus og varmede sig. Han aflagde Lovens Eed til Stadfæstelse paa denne Forklaring og blev dimitteret efterat Forklaringen for ham var oplæst og [af] ham vedkjendt som rigtig.

Actor fremlagde dernæst 3. Stifts Provst Fleischers Attest, af 10de Maij 1813, om Tiltaltes Daab, Confirmation og Altergang. 4. skrivtligt Vidnesbyrd, af 18de s: M: fra Skrædermester Rasmus Bøe, ang: Tiltaltes Forhold, og 5. do: af 13de s: M:, fra Oldermanden for Skræderlauget i Bergen Peter Christensen. Actor erklærede derhos, at Stævningen, ifølge Tiltaltes Forklaring under Præliminair Forhøret, lyder paa Hans Halvorsen, men at dette angaaer nærværende Arrestant, hvis rette Navn, ifølge hans egen Forklaring i Dag saavelsom efter de fremlagte Attester, er Andreas Halvorsen. Bemeldte Documenter No 3, 4 og 5 indtages her saaledes lydende: #

Foranstaaende Documenter No 3, 4 og 5 bleve oplæste for Tiltalte, som erklærede at sam/m/e vare han angaaende og at han ikke havde noget derved at anmærke.

Actor fremlagde Indlæg, af Dags Dato, hvori Sagen indlades til Dom. Bemeldte Indlæg er saaledes lydende: #

Defensor Procurator Hjorth Stuvitz fremlagde ligeledes Indlæg, af Dags Dato, hvori Sagen indlades til Dom.

Eragtning:

Denne Sag optages til Kjendelse eller Dom.

Arrestanten blev Fogeden overleveret til Bevogtning.

1813: 136b

Derefter blev publiceret følgende Documenter:

1. Mageskjøde fra Frue Krigs Kommissairinde Inger Dorthea Dahl til hendes Søn Niels Alstrup Dahl paa hendes efter Samfrænde-Skiftebrev af 5te Augusti 1811 udlagte Andeel i Gaarden Marøen, No 63, for Mellemlæg \til Kjeøberen/ 240 rd 4 mrk 1 ¼ s, dateret 24de Junii 1812.

2. Paategning af 17de Maji 1813, hvorved en fra Petter Schrøder Lamberg til Lars Gudmundsen \Eide/ og fl: udstædt Obligation af 15de Junii 1812, for 1800 rd DC:, mod Pant i Gaarden øvre Qvalem, No 59, er omskrevet til 450 Rbdr S: V:

3. Aflyst Obligation fra Ole Arnesen nedre Tjore til Niels Magnesen Solem for 200 rd, mod Pant i nedre Tjore, No 7, dateret 14 Maji 1811 og qvitteret 18 maji 1813.

4. Aflyst paa Niels Ellingsen Aschelands Obligation af 25de Octobr: 1802, til Abraham Jacobsen Hope, stor 190 rd, mod Pant i Ascheland, No 18, for de resterende 140 rd efter Qvittering af 25 Junii 1812.

5. Bøxelseddel fra Frue Inger Dorthea Dahl til Christopher Johnsen paa 6 Mrk Smør 4 Kd: Malt Landskyld og Skatteskyld 10 ½ Mrk Smør i Gaarden Bøe, No 62, dateret 22 Febr: 1813, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.

6. Afkald fra Steffen Jacobsen Storheim for hans Hustrues Anna TorchelsDatter yttre Sæbøes Fædernearv 36 rd 3 s, til Formynderen Erich Amundsen Husebøe, dateret 18 Maji 1813.

7. Bøxelseddel fra Sognepræst Johan Henrich Wolff til Gunder Johannessen paa 11 ¼ Mrk Smør 6 Kd: Malt og Skatteskyld 15 ¾ Mrk Smør i nordre Solem, No 42, dat: 24 Decbr: 1812, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.

8. Bøxelseddel fra Niels Erichsen Kaartvedt til Johannes Halvorsen paa 4 ½ Mrk S:r 3 Kd: Malt Landskyld og Skatteskyld 6 ¾ Mrk Smør i Kaartvedt, No 34, dat: 18 Maji 1813, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.

9. Aflyst paa en Obligation af 25 Octobr: 1810 fra Elling Jacobsen Nøetvedt til Rasmus Olsen Thore, stor 200 rd, mod Pant i Nøetvedt, No 40, for de resterende 100 rd efter Qvittering af 18 Maji 1813.

10. Skjøde fra Mons Olsen Kaartvedt til Sønnen Ole Monssen paa 15 Mrk Smør 10 Kd: Malt i Kaartvedt, No 44, for 16 Rbdr 4 mrk, dateret 18 Maji 1813.

11. Skjøde fra Niels Carlsen Kaalaas til Jacob Olsen Koursbøe og Johanne NielsDatter paa 18 Mrk Smør 15 Kd: Malt i Kaalaas, No 33, for 16 rbdr 4 mrk, dateret 18 Maji 1813.

12. Bøxelseddel fra Niels Carlsen Kaalaas til Jacob Olsen Koursbøe og Johanne NielsDatter paa 18 Mrk Smør 15 Kd: Malt Landskyld og Skatteskyld 1 pd 5 ¼ Mrk Smør i Gaarden Kaalaas, No 33, dateret 18 Maji 1813, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.

13. Kjøbecontract {imellem} \fra/ Niels Haaversen søre Houcheland til Myndlingen Torgjer Tollevsen, hvorved han forbinder sig til at tilskjøde Myndlingen hans ejende 1 pd S:r ½ Td Malt i søre Houcheland, No 4, dat: 18 Maji 1813.

14. Bøxelseddel fra Capitain Detlef J: Rensch til Henrich Jacobsen paa 11 1/7 Mrk Smør 9 2/7 Kd: Malt Landskyld og Skatteskyld 19 ½ Mrk Smør i nedre Qvalem, No 58, dat: 12 Martii 1813, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.

15. Paategning af 18 Maji 1813, hvorved en fra Johannes Anderssen Kaalstad til Madame E: Arentz under 24 Octbr: 1804 {under} udstædt Obligation for 40 rd DC:, mod Pant i Kaalstad, No 37, er omskrevet til 40 Rbdr S: V:

16. Paategning af 18 Maji 1813, hvorved er fra Christian Rasmussen nedre Waagenæs til Lehnsmand Ole Magnesen Bøe under 23 Octbr: 1807 udstædt Obligation for 112 rd DC:, er omskrevet til 106 rbdr 2 mrk 6 2/3 s S: V: Pant i nedre Waagenæs No 56.

17. Paategning af 7 Maji 1813, hvorved en fra Rasmus Iversen øvre Waagenæs til Daniel Nielsen Rølland under 3die Januar 1810 udstædt Obligation for 200 rd DC:, mod Pant i øvre Waagenæs, No 57, er omskrevet til 100 rbdr S: V:

18. Fæsteseddel fra Lars Larssen Watle til Lars Johannessen paa et Stykke Udmark, kaldet Grønrinden, under Gaarden Bratougle, dateret 18 Maji 1813.

19. Aflyst paa en Obligation af 20 Octobr: 1808 fra Johannes Johnsen Bratougle til Johannes Johannessen Olsvold, mod Pant i Bratougle, No 23, stor 80 rd, de resterende 56 rd efter Qvittering af 29 Octobr: 1812.

20. Aflyst paa en Obligation af 4de Octobr: 1804 fra Mons Johannessen Helleland til Arent Greve, stor 98 rd, mod Pant i Helleland, No 48, for de betalte {50rd} 48, efter Qvitteringer af 7 Novbr: 1805, 22 Junii 1807 og 30 Octbr: 1812.

21. Paategning af 6te April 1813, hvorved de paa en af Mons Johannessen Helleland under 4 Octbr: 1804 til Arent Greve udstædt Obligation resterende 50 rd DC:, omskrevet til 50 rbdr S: V:

22. Paategning \af/ {fra Anders} 18 Maji 1813, hvorved en fra Anders Willumsen nedre Waagenæs til Lars Larssen Risnæs under 26 Octobr: 1810 udstædt Obligation \for 45 rd DC:,/ mod Pant i nedre Waagenæs No 56, er omskrevet til {45 rbdr S: V:} 20 rbd 1 mrk 8 s S: V:

23. Paategning af 18 Maji 1813, hvorved en fra Jens Johannessen søre Houcheland til Lars Larssen Storheim under 24de October 1804 udstædt Obligation for 70 rd, DC:, mod Pant i søre Houcheland, No 4, er omskrevet til 70 rbdr S: V:

1813: 137

24. Paategning af 18 Maji 1813, hvorved en fra Ole Claussen søre Wetaas til Lars Larssen Storeim under 28 Aug: 1810 udstædt Obligation for 80 rd DC:, mod Pant i søre Wetaas, No 2, er omskrevet til 36 rbdr S: V:

25. Paategning af 19 Maji 1813, hvorved en fra Johannes Johnsen Myching til Michel Gudmundsen Hundven og Christian Gudmundsen Konglevold under 24 Octbr: 1811 udstædt Obligation for 400 rd DC:, er omskrevet til 120 rbdr S: V: Pant i Myching No 51.

26. Paategning af 18 Maji 1813, hvorved en fra Wiching Sjurssen {Tvedt} Mjøs til Myndlingerne Willum Arnesen Mangersnæs og Christine ChristensDatter Bøe under 1ste Aug: 1808 udstædt Obligation for 130 rd DC:, mod Pant i Mjøs m: fl:, omskrives til 104 rbdr S: V:

Samme Dag blev i Justits Sagen, Foged Bøgh, som Actor, contra Andreas Halvorsen afsagt følgende

Kjendelse:

Under nærværende Sag bliver det fornødent, at Tiltalte Andreas Halvorsen afgiver nærmere Forklaring over følgende Puncter: 1. Om han ikke fra Alverstrømmens Gjestgiversted, hvorfra han gik bort om Morgenen tidlig, kunde see Husene ved Alversunds Kirke, og om han allerede medens han var i Alverstrømmen havde besluttet at reyse over til bemeldte Huse? og 2. Om han, forinden han tog Baaden og det øvrige, anmodet nogen, og i saa fald, hvem, at sætte sig over Sundet. Til den Ende reasumeres Sagen.

Tiltalte var løs og ledig i Retten tilstede. Actor og Defensor mødte. Tiltalte besvarede forbemeldte Spørgsmaale saaledes: 1ste Sp: Han saae vel Kirken men ikke Husene, og han havde allerede i Alverstrøm/m/en besluttet at rejse over Sundet til Kirken, samt at tage Knud Hillands Baad for at roe derover. Baaden saae han om Aftenen tilforn at ligge optrukket ved Hillands-Nøstet. til 2den Qv: Sv: Tiltalte bad en frem/m/ed Mand, som laae med Baad i Alverstrøm/m/en, om at sætte sig over Sundet om Morgenen tidlig forinden Tiltalte gik hen til Hilland; men bemeldte frem/m/ede Mand nægtede at gjøre dette, da han skulde rejse nordefter og ikke vilde opholde sig. Tiltalte bad ingen, i Alverstrøm/m/en \eller paa Hilland/ Hjem/m/ehørende, om at sætte sig over til Kirken. Han sagde ogsaa, at han ikke i Alverstrøm/m/en spurgte om han kunde faae Skræder-Arbejde.

Actor henholdt sig til sit forrige og indlod atter Sagen.

Defensor henholdt sig ligeledes til sit indgivne Forsvars Skrivt, der nu for Tiltalte blev oplæst, og indlod atter Sagen.

Eragtning:

denne Sag optages herved til Dom.

Derefter blev strax i Retten afsagt følgende

Dom:

Efter Amtets Ordre af 6te Maij 1813 tiltales Skræddersvend Hans Halvorsen, men som senere er befunden at hedde Andreas Halvorsen, for begaaet Tyverie paa Gaarden Hilland. Ved egen Tilstaaelse, corpus delicti og Vidners Forklaring er Tiltalte overbeviist om, at han d: 4 Maij sidstleden om Morgenen tidlig er gaaet hen til et Nøst paa Gaarden Hilland og at han har sat ud en Færingsbaad, som stod optrukket ved Nøstet, samt taget ud af Nøstet et Par Aarer og eet Fiskesnøre, hvorefter han er roet bort med Baaden, Aarerne og Snøret, men strax blev grebet, anholdt og arresteret. Baaden, Aarerne og Snøret, bleve af Ejeren, Knud Halvorsen Hilland, tagne tilbage, da Tiltalte blev anholdt. Baaden, med Aarerne, er vurderet for 3 rbd 2 mrk: og Snøret, med Steen, for 1 rbdr, tilsammen fire Rigsbankdaler 32 s.

Vel paastaaer Tiltalte, at det ikke var hans Hensigt at stjæle bemeldte Koster, og at han blot vilde afbenytte Baaden og Aarerne til at roe over Sundet fra Hilland til Huusene ved Alversunds Kirke hvor han meente at kunne faae Skrædderarbejde, samt at han tog Snøret for at Fiske med sam/m/e; men da Tiltaltes Forklaringer om hans Hensigt har været vaklende lige fra det Øjeblik han blev grebet, og han endog selv tilstaaer, at 1ste Vidne raabte efter ham da han vilde roe bort med Baaden, samt at han desuagtet roede bort, saa kan han ikke andet end \ansees at/ have været in malafide saameget mere, som han søgte at undvige da han blev ført tilbage \til Land/ med Kosterne. Han maae derfor ansees som Tyv efter Fr: af 20 Februar 1799 § 1, da han er over

1813: 137b

Lavalder og ikke er overbeviist om tilforn at være dømt for Tyverie.

Da Kosternes Værdie ikke er betydelig og Tiltalte har meget fordelagtige Vidnesbyrd om hans foregaaende Vandel, saa bestem/m/es Straffetiden til 2 Maaneder.

Om Skades Erstatning bliver her ingen Qvæstion, da Kosterne ere kommet tilstæde; derimod maae Tiltalte udrede Actionens Omkostninger. Defensors Sallarium billiges med 4 rbdr. I Diætpenge tilkom/m/er Defensor, som ikke har havt private Forretninger paa Thinget, for een Forretningsdag og 2 Rejsedage, 3 rbdr og for Skyds 2 rbd 16 s. Sagførelsen har været Lovforsvarlig.

Thi kjendes for Ret:

Tiltalte Andreas Halvorsen bør indsættes til Arbejde i Bergens Tugt- og Manufactuur-Huus i to Maaneder og betale alle af denne Sag lovlig flydende Omkostninger, og deriblandt Sallarium, Diætpenge og Skyds til Defensor, Procurator Hjorth Stuvitz ni Rigsbankdaler, sexten Skilling.

De idømte Omkostninger udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og det hele efterkom/m/es under Adfærd efter Loven.

Tiltalte, som løs og ledig hørte Dom/m/en oplæse, erklærede, at han med sam/m/e var tilfreds.

Fogden Bøgh fremlagde Restancelisten, der udviser at paa indeværende Aars Skatter er betalt.!! Denne Liste blev inden [Rætten], examineret og rigtig befunden.

Da ingen havde noget videre at føre i Rette blev Sommertinget for Radøe Skibrede hævet.

Christie

Rasmus Gundersen indre Helle. R.G.H. og bomerke

Amund Larssen indre Sæbøe. A.L.S.
Jacob Steffensen Halland. I.S.S.H. og bomerke
Christian Jenssen Wilanger. C.I.S. og bomerke

Aar 1813 d: 20de Maij blev det almindelige Som/m/er- Sage- og Skatte-Thing for Alenfit Skibrede fremholdt paa Thingstedet Alverstrøm/m/en, og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie, i Overværelse af de 4 sam/m/e Dag i Eedtagne Laugrettesmænd: Tollev Andersen Odderaas, Carl Guttormsen Smørdal, Baste Aslachsen Næbstad og Knud Pedersen nordre Levestad. Foged Bøgh, Skibredets Lehnsmand og endeel Thingsøgende Almue vare tilstede.

Hvor da først blev publiceret de sam/m/e Kongl: Anordninger som paa Som/m/erthinget for Lindaas og de følgende Skibreder i denne Maaned ere bekjendtgjorte.

Gam/m/elt Bjergnings Thingsvidne. fra Fol: 54.
For Retten mødte Jacob Olsen Fjeldsbøe og tilkjendegav, at han ikke havde kunnet formaae Vidnerne at møde til sidste Høsteting for Alenfit Skibrede for at gjøre Forklaring i det paa Høstetinget for Lindaas Skibrede d: 23de October f: A: begyndte og til d: {18de} 2den Novbr: næstefter udsatte Thingsvidne, betreffende Amund Olsen Ydstebøes Bjergning. Derimod fremstillede han nu 2 godvillig mødende Vidner, som han begjerede afhørte om Bjergningen.
Derefter fremstod som
1ste Vidne Salomon Olsen Brudeknappen, som angav sig at være 71 Aar gam/m/el og ubeslægtet med Bjergerne. Han {forklar} aflagde Eed og forklarede, at nærværende Jacob Olsen Fjeldsbøe, tilligemed de 3 af ham under dette Thingsvidne opgivne Personer, omtrent 3 Uger før Michaeli 1812 kom roende op til Brudeknappen med Drengen Aamund Olsen Ydstebøe, som de sagde at have bjerget søndenfor Brudeknappen hvor han havde kuldsejlet og sad oppe paa Kjølen af Baaden. Den Bjergede var gjennemvaad, næsten sandseløs og kunde ikke tale. Han forblev hos Vidnet,

1813: 138

blev bragt til Sengs, opvarmet og forfrisket, saa at han næste Dag kom sig. Han fortalte da, at han Dagen tilforn kuldsejlede og at hans Fader og en Bødker, som vare med paa Baaden, druknede. Kort efter at Bjergerne havde bragt den Bjergede op i Brudeknappen, kom Baaden, kantret, drivende forbi. Vinden var ikke meget stærk. Hans Forklaring blev oplæst for ham, han vedstod dens Rigtighed og blev dimitteret.
2. Vidne Niels Salomonsen Brudeknappen, 18 Aar gam/m/el og ubeslægtet med Bjergerne. Han aflagde Lovens Eed og forklarede sig aldeles overeensstem/m/ende med 1ste Vidne. Dimitteret.,
Jacob Olsen Fjeldsbøe begjerede Thingsvidnet sluttet og sig beskreven meddeelt, som blev bevilget.

Derefter blev publiceret følgende Documenter:
1. Skjøde fra Anders Halvorsen Fotland til Rasmus Anderssen Hjemvig paa 1 pd 12 Mrk Smør i Lechnæs, No 71, for 110 rbd, dateret 20 Maji 1813, Vilkaar af Værdie 10 rbdr aarlig.

2. Vilkaarsbrev fra Anders Rasmussen Hjemvig paa hans Søns og Myndlings Rasmus Anderssens Vegne til Anders Halvorssen Fotland og \Kone/ Magdeli JohannesDatter paa aarligt Levekaar af Lechnæs, dat: 20 Maji 1813.

3. Bøxelseddel fra Ole Aschildsen Nepstad og Lars Aschildsen Birkeland til Aschild Olsen paa 21 3/11 Mrk S:r, 14 2/11 Kd: Malt og 13/44 Faar Landskyld og Skatteskyld 1 pd 15 Mrk Smør i Nepstad, No 74, dateret 30 Martii 1813, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.

4. Attest fra Foged Bøgh af 20 Maji 1813, hvorved den ved Skiftebrev af 24 Aug: 1799 til Ole Johannessen udlagte Andeel i Gaarden Nepstad, No 74, er 14 8/11 Mrk S:r, 9 9/11 Kd: M: og 9/44 Faar isteden for de i Skiftebrevet anførte 18 Mrk S:r ¼ Td: Malt.

5. Obligation fra Ole Nielssen Echeland til Lars Nielssen Sandal og fl:, stor 233 rbdr 2 mrk S: V:, mod Pant i nordre Echeland No 49, dateret 20 Maji 1813.

6. Skjøde fra Johannes Anderssen Mongstad til Sønnen Anders Johannessen paa ½ Løb Smør ½ Tønde Malt i Mongstad, No 34, for 13 rbdr 4 mrk, dateret 20 Maji 1813.

7. Paategning af {26 Octobr:} \20 Maji/ 1813, hvorved en fra Mons Johnsen Alver til Lars Larssen Storheim under 26 Octobr: 1811 udstædt Obligation for 90 rd, mod Pant i Alver, No 5, er omskrevet til 27 rbdr S: V:

8. Bøxelseddel fra Biskop Brun til Ole Olsen paa ½ Løb Smør, 1 Mæle Malt ¼ Faar i Ryland, No 53, Skatteskyld 2 pd 3 Mrk Smør, dateret 19 Decembr: 1812, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.

9. Vilkaarsbrev fra Johannes Sjurssen Halstensdal til Forældrene Sjur Olsen og Randi JohannesDatter paa aarligt Levekaar, dateret 20 Maji 1813.

10. Paategning af 20 Maji 1813, hvorved [en] fra Halvor Rasmussen Sjursæter paa Myndlingen Rasmus Olsen Læchnæs's Vegne til Lars Johnsen nedre Echanger under 24 Junii 1812 udstædt Obligation for 150 rd DC:, er omskrevet til 37 rbdr 3 mrk S: V:, mod Pant i Læchnæs No 71.

11. Bøxelseddel fra Sognepræst Arnold Meyer til Lars Michelsen paa 1 pd 6 6/11 Mrk Smør 15 3/11 Kd: Malt Landskyld og Skatteskyld 1 pd 18 Mrk Smør i Langenæs, No 22, dateret 15 Decbr: 1812, med Revers Intet til Tugthuset.

12. Paategning af 20 Maji 1813, hvorved en [fra] Ole Bergesen nedre Qvamme til Ole Anderssen nedre Tvedt under 22 Decembr: 1809 udstædt Obligation for 150 rd DC:, mod Pant i nedre Qvamme, No 10, er omskrevet til 75 rbdr S: V:

13. Paategning af 20 Maji 1813, hvorved en fra Do: til Do: udstædt Obligation af 27 Octbr: 1810 for 50 rd DC, er omskrevet til 22 rbdr 3 mrk S: V: Pant i be:te nedre Qvamme No 10.

14. Paategning af 20 Maji 1813, hvorved en fra Do: til Do: under 31 Octbr: 1812 udstædt Obligation for 150 rd DC: mod Pant i nedre Qvamme, No 10, er {udlagt} omskrevet til 37 rbdr 3 mrk S: V:

15. Paategning af 20 Maji 1813, hvorved en fra Baste Magnesen Alver {under} til Ole Anderssen nedre Tvedt under 27 Martii 1810 udstædt Obligation for 110 rd DC:, mod Pant i Alver No 5, er omskrevet til 55 rbdr S: V:

16. Paategning af 20 Maji 1813, hvorved en fra Johan Hanssen nedre Møchesvold til Ole Anderssen nedre Tvedt under 19 Novbr: 1806 udstædt Obligation for 200 rd DC:, mod Pant i nedre Møchesvold, No 27, er omskrevet til 200 rbdr S: V:

17. Afkald fra John Bergesen øvre Tvedt for Myndlingen Helene BergesDatters Arvemidler 29 rd 2 mrk 11 s, til hendes forrige Formynder Johannes Arnesen Isdal, dat: 8 Januar 1813.

1813: 138b

18. Vilkaarsbrev fra Ole Olsen Ryland til Forældrene Ole Sjurssen og Christi ErichsDatter paa aarligt Levekaar af Gaarden Ryland, dat: 20 Maji 1813.

19. Vilkaarsbrev fra Lars Michelsen Langenæs til hans Svigerfader Michel Monssen Langenæs paa aarligt Levekaar af Langenæs, dat: 20 Maji 1813.

20. Aflyst Obligation af 28 Octbr: 1809 fra Hans Nielsen Hopland til Berge Jacobsen Ryland for 96 rd, mod Pant i Hopland, No 52, efter Qvittering af 20 Maji 1813.

21. Skjøde fra Berge Jacobsen Ryland m: fl: til Myndlingen Niels Hanssen Hopland paa ½ Løb Smør, 20 Kd: Malt 1/6 Faar i Hopland, No 52, for 82 rbd 4 mrk 12 s, og Vilkaar til Værdie 8 rbdr aarlig, dat: 20 Maji 1813.

22. Obligation fra Lars Larssen Hopland paa Myndlingen Niels Hanssen Hoplands Vegne til Berge Jacobsen Ryland for 52 rbd 4 mrk 12 s: S: V:, mod Pant i Hopland, No 52, dateret 20 Maji 1813.

23. Vilkaarsbrev fra Lars Larssen Hopland paa be:te Myndlings Vegne til hans Moder Kari SteffensDatter paa aarligt Levekaar, dat: 20 Maji 1813.

24. Bøxelseddel fra Anders Monssen Alver til Sønnen Arne Anderssen paa 16 Mrk Smør 16 Kd: Malt Landskyld og Skatteskyld 1 pd 4 Mrk Smør i Alver, No 5, dat: 20 Maji 1813, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.

25. Paategning af 20 Maji 1813, hvorved [en] fra Johannes Sjurssen Halsteensdal til Johannes Monssen Echangerlie under 4de April 1804 udstædt Obligation for 80 rd DC:, mod Pant i Halsteensdal, No 64, er omskrevet til 80 rbdr S: V:

26. Paategning af 20 Maji 1813, hvorved en fra Johannes Larssen Todtland til Ole Johannessen Næsse under 30te Octbr: 1812 udstædt Obl: for 200 rd DC:, mod Pant i Todtland, No 54, er omskrevet til 50 rbdr S: V:

27. Paategning af 20 Maji 1813, hvorved en fra Mons Olsen indre Fosse til Ole Hanssen Elsaas under 16 Maji 1811 udstædt Obligation for 300 rd DC:, mod Pant i indre Fosse, No 12, er omskrevet til 105 rbdr S: V:

28. Paategning af 20 Maji 1813, hvorved [en] fra Endre Pedersen nordre Titland til Rasmus Olsen indre Lyren og Niels Olsen Lie under 16 Maji 1811 udstædt Obligation for 150 rd DC:, er omskrevet til 52 rbdr 3 mrk S: V: Pant i Gaarden Titland, No 16.

29. Paategning af 20 Maji 1813, hvorved en fra Helje Knudsen Bøgevold til Niels Olsen Lie under 16 Maji 1811 udstædt Obligation for 200 rd DC:, mod Pant i Bøgevold No 33, er omskrevet til 70 rbdr S: V:

30. Paategning af 18 Maji 1813, hvorved en fra Wiching Sjurssen Mjøs til Myndlingerne Willum Arnesen Mangersnæs og Christine ChristensDatter Bøe under 1ste Aug: 1808(?) udstædt Obligation for 130 rd DC:, mod Pant i Halstensdal, No 64, er omskrevet til 104 rbdr S: V:

31. Paategning af 20 Maji 1813, hvorved en fra Erich Jonsen yttre Gjærvig ved Bøxelseddel af 28 Martii 1810 til Myndlingerne Mons Larssen yttre Gjærvig og Brithe LarsDatter bestemt aarlige Bidrag i Penge 20 rd til hver, omskrevet til 13 rbdr 8 s: S: V: for hver Myndling.

Fogden fremlagde Restancelisten, som viser, at paa indeværende Aars Skatter er betalt 20 rbd 16 s. Denne Liste blev inden Retten læst, examineret og rigtig befunden.

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Sommertinget for Alenfit Skibrede hævet.

Christie

Tollev Anderssen Odderaas. T.A.S.

Baste Aslachsen Nepstad. B.A.S. og bomerke

Carl Guttormsen Smørdal. C:G:S:

Knud Pedersen nordre Leivestad K.P.S. og bormerke

Aar 1813 d: 22de Maij blev det almindelige Som/m/er- Sage- og Skatte-Thing for Echanger Skibrede holdt paa Thingstedet Bærnæstangen og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie i Overværelse af de 4 sam/m/e Dag i Eed tagne Laugrettesmænd Iver Erichsen Mjøanger, Stephen Johannesen Elvig, Bertel Erichsen Qvingedal og Mons Iversen Hope. Foged Bøgh, Skibredets Lehnsmand og endeel Thingsøgende Almue vare tilstede.

Hvor da først blev publiceret de sam/m/e Kongl: Anordninger som paa Som/m/er-Thinget for Lindaas og følgende Skibreder for i Aar.

Bjergnings Thingsvidne.
For Retten mødte Ole Olsen og Knud Christensen Moldvigen, som tilkjendegave at de sidstleden Langfredag bjergede Sivert Nielsen Alvøen, som var kuldsejlet paa Mulefjorden og sad paa Kjølen af Baaden raabende om Hjelp. Vinden var saa stormende at Comparenterne, for at kom/m/e ud paa Fjorden, maatte tage med sig Ole Olsen Moldvigen, den yngre, og Erich Johannesen Padøen, og endog

1813: 139

med disses Hjelp var det kun med yderste Anstrængels og Fare, at de kunde redde bemeldte Person.
Til yderligere Oplysning derom fremstillede de den Bjergede, som forklarede, at han \Dagen før/ sidstleden Langfredag vilde besøge sine Forældre paa Kleppe og at han, tilligemed hans Broder Rasmus Nielsen som var med i sam/m/e Ærende, kuldsejlede paa Mulefjorden om Natten til Langfredag. Comparenten var saa heldig at kom/m/e op paa Kjølen tilligemed hans Broder; men Stormen var saa stærk og Søegangen saa høj at Søen ideligen overskyllede dem. Om Natten døde Comparentens Broder og blev bortskyllet af Søen, men Comparenten holdt sig paa Kjølen og blev tidlig Langfredags Morgen reddet af fornævnte Bjergere, som med megen Anstrængelse roede ud til ham. Comparenten var meget udmattet og næsten sandseløs, og han vilde sikkerlig have omkom/m/et uden deres Hjelp. Dimitteret.
Bjergerne tilkjendegave at de kunde fremføre Vidner om det passerede men at disse ikke i Dag kunde møde. De begjerede derfor Udsættelse til Mandagen d: 24de d: M:, til hvilken Tid Vidnerne have lovet at møde.

Eragtning:

Den begjerte Udsættelse bevilges.

Da ingen havde mere at føre i Rette blev Thinget udsat til d: 24de d: M:

Christie

Iver Erichsen Mjøanger IES og bomerke
Bertel Erichsen Qvingedal BES og bomerke
Stephen Johannesen Elvig SIS og bomerke
Mons Iversen Hope MIS og bomerke

alle med holdt Pen.

Den 24de Maij 1813 continuerede Som/m/erthinget for Echanger Skibrede paa sam/m/e Sted og i Overværelse af de sam/m/e Personer som d: 22de s: M:

Gam/m/elt Bjergnings Thingsvidne. fra Fol: 138.

Bjergerne Ole Olsen og Knud Christensen Moldvigen mødte og fremstillede følgende, godvillig mødende, Vidner:

1ste Vidne Christen Knudsen Moldvigen, 54 Aar gam/m/el, Bjergerens Knud Christensens Fader. Han aflagde Lovens Eed og forklarede, at han sidstleden Langfredags Morgen saae, at de 2 nu tilstedeværende og de 2 andre af dem opgivne Bjergere rejste ud paa Mulefjorden og bjergede en Mand, som sad paa Kjølen af en kantret Baad og raabte om Hjelp. Bjergerne bragte siden den Bjergede til Land paa Moldvigen. Vidnet kjendte den Bjergede, som hedder Sivert Nielsen Alvøen. Han var meget udmattet og næsten sandsesløs. Det blæste en Storm af sydost Vind, og den Bjergede vilde vist have omkom/m/et dersom ikke Bjergerne vare komne ham til Hjelp, thi der vare ingen andre Baade ude paa Fjorden. Den Bjergede fortalte, da han kom sig, at hans Broder havde været med ham, men var druknet. Dimitteret efter at have hørt sin Forklaring oplæse og vedkjendt sig den.

2det Vidne Christi Olsdatter Moldvigen, 20 Aar gam/m/el, Bjergerens Ole Olsens, den ældres Datter. Hun aflagde

1813: 139b

Lovens Eed og forklarede sig aldeles overeensstem/m/ende med 1ste Vidne, hvis Forklaring hun hørte oplæse og vedkjendte sig som hendes egen. Dimitteret.

Bjergerne begjerede sig Thingsvidnet sluttet og beskreven meddeelt, hvilket blev bevilget.

For dette Thingsvidnes Optagelse beregnes Gebyr 1 rd 5 mrk 4 s: D: C: uden nogen Forhøjelse.

Derefter blev publiceret følgende Documenter:

1. Bøxelseddel fra Klokker Niels Monssen Myching til Ole Sjurssen paa 1 pd Smør 18 Kd: Malt Landskyld og Skatteskyld 1 pd 13 ½ Mrk Smør i Kaalaas, No 40, dat: 15 Maji 1813, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.
2. Vilkaarsbrev fra Ole Sjursen Kaalaas til Lars Rasmussen og Kone Brithe LarsDatter paa Vilkaar af denne Gaard, dateret 22 Maji 1813.
3. Afkald fra Gjertrud NielsDatter Qvingedal for hendes Arvemidler 9 rd 4 mrk 10 s til Formynderen Christen Anderssen Wæland, dateret 22 Maji 1813.
4. Do: fra Inga JohannesDatter Moestrømmen for hendes Moderarv 5 rbdr 4 mrk til Formynderen Niels Olsen Nøetvedt, dat: 22 Maji 1813.
5. Bevilling for Ole Bottolfsen Høyland m: fl: paa en Bøygdesaug under Gaarden Høyland, dateret 11te Augusti 1812.
6. Bøxelseddel fra Niels Iversen Ascheland til Bertel Anderssen Wæland paa 1 pd Sr: 12 Kd: Malt i Røe, No 21, i Skatteskyld 1 pd 9 Mrk Smør, dateret 2 Martii 1813, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.
7. Vilkaarsbrev fra Bertel Anderssen Røe til Hans Larssen Røe og Kone Eli HemmingsDatter, dateret 22de Maji 1813.
8. Afkald fra Iver Nielssen Wæland for hans Hustrues {Helga} Begga HelgesDatter Tofts Moderarv 86 rd 1 mrk 2 s, til Formynderen Helge Knudsen Toft, dat: 16 Febr: 1813.
9. Paategning af 22de Maji 1813, hvorved en fra Anders Sevartsen Houge til Niels Olsen Echnæs under 5 Junii 1805 udstædt Obligation for 160 rd DC:, mod Pant i Houge, No 33, er omskrevet til 160 rbdr S: V:
10. Paategning af 22 Maji 1813, hvorved en fra Mons Haldorsen Lie til Elling Nielssen Echnæs under 6te Martii 1809 udstædt Obligation for 50 rd DC:, mod Pant i Lie No 30, er omskrevet til 35 rbdr S: V:

11. Aflyst Obligation fra Jørgen Anfindsen Næssebøe til \Myndlingerne/ Mons Johannessen Echangerlie m: fl:, stor 100 rd, mod Pant i Næssebøe, No 14, dat: 1ste Novbr: 1809 og qvitteret 6te \Novbr:/ 1812.

12. Skjøde fra Johannes Johannessen indre Ejde til Sønnen Niels Johannessen paa 17 7/24 Mrk Smør 5 25/32 Kd: Malt i indre Ejde, No 61, for 120 rd DC:, dat: 2 Feb: 1813.

13. Do: fra Do: til Datteren Brithe JohannesDatter og hendes Mand Lars Gudmundsen paa paa!! 8 31/48 Mrk Sr: 2 57/64 Kd: M: i indre Ejde, No 61, for 60 rd, dat: 2 Feb: 1813.

14. Do: fra Do: til Datteren Sygni JohannesDatter paa 8 31/48 Mrk Smør 2 57/64 Kd: M: i indre Ejde, No 61, for 60 rd, dateret 2 Feb: 1813.

15. Skjøde fra Lars Gudmundsen indre Ejde og Lars Anderssen Hjemvig til Niels Johannessen indre Ejde paa 1 pd 10 7/12 Mrk Smør 11 9/16 Kande Malt indberegnet hvad han ved ovenmeldte Skjøde er ejende, i \indre/ Ejde, No 61, for 66 rbd 4 mrk, dateret 22de Maji 1813. Vilkaar til Værdie 10 rbdr aarlig.

16. Vilkaarsbrev fra Niels Johannessen Ejde til Forældrene Johannes Johannessen og Ingebor OlsDatter paa aarligt Levekaar, dateret 22de Maji 1813.

17. Bøxelseddel fra Berge Larssen Asgaard til Sønnen Lars Bergesen paa paa!! 10 Mrk Sr:, 1 2/3 Kd: M: 5/18 Faar Landskyld og Skatteskyld 20 Mrk Sr: i Asgaard, No 34, dat: 6 Novbr: 1812, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.

18. Skjøde fra Johannes Johannessen Askevig til Iver Simonsen!! Heltvedt paa 18 Mrk Sr: ½ Mæle Malt Landskyld i Askevig, No 59, for 16 rbd 4 mrk, og Vilkaar, til Værdie 10 rbdr aarlig, dat: 2den Martii 1813.

19. Vilkaarsbrev fra Iver Monssen!! Heltvedt til Johannes Johannessen Askevig og Kone Brithe OlsDatter paa aarligt Vilkaar af Askevig, dat: 2 Martii 1813.

20. Skjøde fra Kari NielsDatter indre Hindenæs til Sønnen Iver Olsen paa 18 Mrk Smør ½ Faar, indberegnet hans egen Arvelod i indre Hindenæs, No 26, for 200 rd DC:, og Vilkaar til Værdie 34 rd DC: aarlig, dat: 7de Novbr: 1812.

21. Vilkaarsbrev fra Magne Iversen Svindal paa Myndlingen Iver Olsens Vegne til dennes Moder Kari NielsDatter paa aarligt Vilkaar af indre Hindenæs, dat: 7 Novbr: 1812.

22. Aflyst Obligation fra Halvor Iversen Essem til Anders Nielssen Myhr for 165 rd, mod Pant i Essem, No 52, dateret 22de Decembr: 1803 og qvitteret 22 Maji 1813.

23. Paategning af 22 Maji 1813, hvorved en fra Halvor Erichsen Høyland til Ingebor SteffensDatter Høyland under 11te Martii 1812 udstædt Obligation for 350 rd, mod Pant i Høyland No 36, er omskrevet til 105 rbdr S: V:

24. Paategning af 22 Maji 1813, hvorved en fra Erich Olsen Lie til Ole Bottolfsen Høyland og Anders Haldorsen Høyland under 3 Martii 1812 udstædt Obligation for 300 rd DC:, mod Pant i Lie, No 30, er omskrevet til 90 rbdr S: V:

1813: 140

25. Paategning af 22 Maji 1813, hvorved en fra Mons Magnesen Gjellesvig til Johannes Amundsen Groven under 12te Decembr: 1810 udstædt Obligation for 160 rd, mod Pant i Gjellesvig, No 15, er omskrevet til 64 rbdr S: V:

26. Paategning af 22 Maji 1813, hvorved en fra Iver Simonsen Askevig til Myndlingen Ole Simonsen Askevig m: fl: under 19 Maji 1804 udstædt Obligation for 68 rd DC:, mod Pant i Askevig, No 59, er omskrevet til 68 rbd S: V:

27. Paategning af 22 Maji 1813, hvorved en fra Anders Knudsen Gjellesvig til Myndl: Ole Amundsen Gjellesvig m: fl: under 31 Octbr: 1811 udstædt Obligation for 127 rd DC:, mod Pant i Gjellesvig No 15, er omskrevet til 38 rbdr 9 6/10 s: S: V:

28. Paategning af 22 Maji 1813, hvorved en fra Christen Anderssen yttre Hindenæs til Anders Nielsen Myhr under 13de Maji 1801 udstædt Obligation for 50 rd, mod Pant i yttre Hindenæs, No 27, er omskrevet til 50 rbdr S: V:

29. Do: af 22 Maji 1813, hvorved en fra Do: til Do: under 31 Octobr: 1811 udstædt Obligation for 133 rd DC:, mod Pant i yttre Hindenæs, No 27, er omskrevet til 39 rbd 5 mrk 6 ½ s S: V:

30. Do: af 22 Maji 1813, hvorved en fra Mons Monssen Wæland til Johannes Johannessen indre Ejde under 6 Feb: 1799 udstædt Obligation for 50 rd DC:, mod Pant i Wæland, No 18, er omskrevet til 50 rbdr S: V:

31. Do: af 22 Maji 1813, hvorved en fra Johannes Anderssen Gjellesvig til Lehnsmand Ole Nielssen Echanger under 18 Aug: 1812 udstædt Obligation for 150 rd DC:, mod Pant i Gjellesvig No 15, er omskrvet til 37 rbdr 3 mrk S: V:

32. Skiftebrev efter Gjertrud JohnsDatter nedre Aas, sluttet 19 Octobr: 1812, hvorved Jordegods 1 pd Smør 12 Kd: M: i nedre Aas, No 20, er udlagt til Creditorerne Lars Johannessen Ryland og Iver Erichsen Gousereijde samt Enkemanden Niels Ingebrigtsen og Børnene.

33. Fredlysning fra Foged Bøgh paa Gaarden Strømme mod Fæebejtning, Skovhugst og nye Vejes Anlæggelse af den tilgrænsende Gaard Steensland og andre tilgrænsende Gaarde, dat: 24 Maji 1813.

34. Aflyst Obligation fra Ole Nielssen Store Urdal til Anders Monssen Rommereim for 100 rd DC:, mod Pant i store Urdal, No 74, dat: 13 Decembr: 1802 og qvitteret 23 Maji 1813.

35. Aflyst Obligation fra Niels Anderssen Nipen til Anders Monssen Rommereim for 90 rd, mod Pant i Nipen No 79, dat: 22 Maji 1793 og qv: 23 Maji 1813.

36. Paategning af 24de Maji 1813, hvorved en fra Ole Sjursen Fjelde til Anders Monssen Rommereim under 16de Maji 1800 udstædt Obligation for 40 rd DC:, mod Pant i Fjelde, No 72, er omskrevet til 40 rbdr S: V:

37. Paategning af 24 Maji 1813, hvorved en fra Do: til Do: under 2 Novbr: 1802 udstædt Obligation for 30 rd DC:, mod Pant i Fjelde, No 72, omskrevet til 30 rbdr S: V:

38. Paategning af 24 Maji 1813, hvorved en fra Jacob Nielssen lille Urdal under 30 Octbr: 1806 til Anders Monssen Rommereim udstædt Obligation for 140 rd DC:, mod Pant i lille Urdal, No 76, er omskrevet til 140 rbdr S: V:

39. Afkald fra Niels Michelsen Nepstad for hans Kones Guri MonsDatter indre Ejdes Moderarv 12 rd DC:, til Formynderen Niels Olsen Echnæs, dat: 19 Maji 1813.

40. Paategning af 22 Maji 1813, hvorved en fra Berge Iversen indre Ejdsnæs til Lars Johnsen nedre Echanger m: fl: under 28 Octbr: 1807 udstædt Obligation for 200 rd DC:, mod Pant i indre Ejdsnæs No 50, omskrevet til 190 rbd S: V:

41. Aflyst paa en Obligation af 28 Octbr: 1807 fra Berge Iversen indre Ejdsnæs til Lars Johnsen nedre Echanger m: fl:, stor 200 rd DC:, eller 190 rbd, mod Pant i indre Ejdsnæs, No 50, for Mons Olsen Svindals Andeel 57 rbdr eller 60 rd DC:, efter Qvittering af 24de Maji 1813.

Fogden fremlagde Restancelisten, der udviser at paa indeværende Aars Skatter er betalt (åpent rum) Denne Liste blev inden Retten læst, examineret og rigtig befunden.

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Sommerthinget for Echanger Skibrede hævet.

Christie

Iver Erichsen Mjøanger. I.E.S. og bomerke

Bertel Erichsen Qvingedal. B.E.S: og bomerke

Steffen Johannessen Elvig. S.I.S. og bormerke

Mons Iversen Hope M.I.S. og bomerke

Aar 1813 d: 25de Maij blev det almindelige Som/m/er- Sage- og Skatte-Thing for Hosanger Skibrede fremholdt paa Thingstedet Bernæstangen, og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie i Overværelse af de 3 sam/m/e Dag i Eed tagne, Laugrettesmænd: Niels Rasmussen Øfsthuus, Elling Haldorsen Hoshovde og Ole Johannesen yttre Bernæs, samt Jørgen Nielsen Øfsthuus, der forhen er eedsvoren Laugrettesmand og nu mødte for Ole Johannesen Hoshovde, som, formedelst Sygdoms Forfald, ikke kunde møde. Foged Bøgh, Skibredets Lehnsmand og endeel Almue var tilstede.

Hvor da først blev publiceret de sam/m/e Kongl: Anordninger som paa Som/m/erthinget for Lindaas Skibrede d: 12te d: M: og senere for de følgende Skibreder i d: M: Endvidere blev publiceret efterfølgende Kongl: Anordninger:

1813: 140b

34. Placat, af 23de April 1813, ang: hvad Betaling der tilkom/m/er en constitueret Embedsmand fra den Tid en virkelig er udnævnt i Embedet, og indtil denne har tiltraadt sam/m/e.
35. Do:, af 20de April 1813, ang: at Prisepenge ikke modtages i den Kongl: Casse.
36. Do:, af 20de April 1813, ang: Flyttetiden og Opsigelsestiden for Huuslejere i Kjøbstæderne udenfor Kjøbenhavn.
37. Do:, af 9de April 1813, ang: Forandring i Fr: af 9de Aug: 1754.
38. Do:, af 20de April 1813, ang: hvorvidt Capitaler, som tilhøre Umyndige eller milde Stiftelser, kunne ventes modtagne i den Kongl: Casse.
39. Do:, af 20de April 1813, for Norge, ang: Skydsbetalingen i Rigsbankpenge.
40. Vice-Statholderskabets Resolution, af 3die Maij 1813, ang: endeel Bestem/m/elser, som skulle iagttages ihenseende til frem/m/ede Rejsende.

Da ingen for i Dag havde noget at føre i Rette blev Thinget udsat til i Morgen.

Christie

Niels Rasmussen Øfsthuus. N.R.S. og bomerke
Elling Haldorsen Hoshovde.
Ole Johannessen yttre Bernæs.
Jørgen Nielsen Øfsthuus.

Den paafølgende 26de Maji 1813 continuerede Sommerthinget for Hosanger Skibrede i Overværelse af de samme Laugrettesmænd som i Gaar, undtagen i Niels Rasmussen Øfsthuus Sted, Lehnsmand Jacob Ellevsen Lohne.

Hvorda blev publiceret følgende Documenter:
1. Skjøde fra Aschild Haldorsen Mjøs og Anders Larssen yttre Ejde til Jacob Haldorsen Bysheim paa 16 4/5 Mrk Smør 9 3/5 Kd: Malt i nordre Bysem, No 65, for 1000 rd DC:, dateret 7 Decembr: 1812.
2. Skjøde fra Johannes Johannessen indre Ejde til Sønnen Ole Johannessen paa 13 ½ Mrk Smør ¼ Faar i Jelvig, No 81, for 120 rd DC:, dateret 2den Februar 1813.
3. Skjøde fra Do: til Sønnen Anders Johannessen paa 13 ½ Mrk Smør ¼ Faar i Jelvig, No 81, for 120 rd DC:, dateret 2den Febr: 1813.

4. Bøxelseddel fra Anders Johannessen indre Ejde til Broderen Ole Johannessen paa 13 ½ Mrk Sr: ¼ Faar Landskyld og Skatteskyld \1 pd Sr:/ i Jelvig, No 81, dat: 22 Maji 1813, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.

5. Skjøde fra Johannes Johannessen indre Ejde til Sønnen Johannes Johannessen Askevig paa 14 Mrk Sr: 8 Kd: Malt i søre Bysem, No 64, og 4 ½ Mrk Smør 2 Kd: Malt i Svennem, No 58, for 120 rd DC:, dat: 2 Febr: 1813.

6. Afkald fra Anna SjursDatter Melkeraaen for hendes Arv efter Gjertrud EllingsDatter Nordaas 9 rd 3 mrk 1 s, til Formynderen Ole Olsen Hustrulie, dateret 11te Julii 1812.

7. Paategning af 22de Maji 1813, hvorved en fra Peder Sjursen Hougstvedt til Niels Olsen Echnæs under 12te Novbr: 1810 udstædt Obligation for 440 rd DC:, mod Pant i Hougstvedt, No 56, er omskrevet til 198 rbdr S:V:

8. Bøxelseddel fra Fuse Anderssen Hole og Aschild Johannessen Wahre til Anders Aschildsen paa 18 Mrk Sr: ½ Faar i Wahre, No 37, Skatteskyld 1 pd 12 Mrk Sr:, dat: 25 Maji 1813, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.

9. Paategning af 25 Maji 1813, hvorved de paa en fra John Olsen indre Bernæs til Christen Knudsen Molvig og fl: udstædt Obl: af 31 Octbr: 1807, resterende 30 rd DC:, er omskrevet til 28 rbdr 3 mrk S: V:, mod Pant i indre Bernæs, No 30.

10. Aflyst Obligation fra Gudmund Olsen søre Øfsthuus til Aschild Haldorsen Mjøs for 20 rd, dat: 1ste Novbr: 1802, mod Pant i Løsøre, {dater} efter Qvittering af 3 April 1813.

11. Obligation fra Haldor Larssen Hammerspladset til Knud Larssen indre Gjervik for 50 Rbd S: V:, mod Pant i Huse paa Hammerspladset under Hammers Præstegaard, dateret 25 Maji 1813.

12. Aflyst paa en Obligation af 1ste Novembr: 1811 fra Iver Magnesen Svindal til Arne Olsen øvre Echanger, stor 600 rd, mod Pant i Mjøs, No 41, for de betalte 150 rd efter Qvittering af 29 Januar 1813.

13. Paategning af 25 Maji 1813, hvorved de paa næstforestaaende Obligation fra Iver Magnesen Svindal til Arne Olsen øvre Echanger, {under} \dat:/ 1 Novembr: 1811, resterende 450 rd DC:, omskrevet til 135 rbdr S: V:, mod Pant i Mjøs, No 41.

14. Paategning af 25 Maji 1813, hvorved en fra Johannes Olsen Horsaas til Arne Olsen øvre Echanger under 3 Martii 1812 udstædt Obligation, for 300 rd DC:, mod Pant i Horsaas, No 87, er omskrevet til 90 rbdr S: V:

15. Skjøde fra Jørgen Nielsen Øfsthuus til Ingebrigt Larssen Bergshougen paa endeel Huse, som ere staaende paa Gjestgiverstedet Bernestangen, for 166 rbd 4 mrk, dat: 25 Maji 1813.

1813: 141

16. Skjøde fra Anders Halvorsen Fodtland m: fl: til Johannes Tørressen Lechnæs paa 1 pd Sr: 16 Kd: Malt i Fodtland, No 38, for 110 rbdr og Vilkaar til Værdie 8 rbdr aarlig, dateret 25 Maji 1813.

17. Vilkaarsbrev fra {Johannes fra} Johannes Tørressen Fodtland til Anders Halvorsen Fodtland og Kone Magdeli JohannesDatter, dateret 25 Maji 1813.

18. Paategning af 25 Maji 1813, hvorved [en] fra Sjur Knudsen Mjøs til Jørgen Nielsen Øfsthuus under 4 Novembr: 1812 udstædt Obligation for 300 rd DC:, mod Pant i Mjøs, No 41, er omskrevet til 75 rbdr S: V:

19. Skjøde fra Magne Olsen Echnæsvaagen til Ole Nielssen Fugledal paa 9 Mrk Smør ¼ Faar i Gaarden Fugledal, No 75, for 50 rbdr, dateret 25 Maji 1813.

20. Paategning af 25 Maji 1813, hvorved en fra Johannes Knudsen Elvigsbotten under 21 Maji 1808 til Niels Nielssen Øfsthuus og Halvor Olsen Tøssen udstæd Obligation for 200 rd DC:, mod Pant i Elvigsbotten, No 28, er omskrevet til 170 rbdr S: V:

21. Paategning af 25 Maji 1813, hvorved de paa en Obligation af 1ste Novembr: 1811 fra Lars Johnsen nedre Echanger paa Myndlingen Niels Iversen Svennems Vegne til Anna MonsDatter Grimstad m: fl: {for} resterende 200 rd, mod Pant i Svennem, No 58, er omskrevet til 60 rbdr S: V:

22. Skiftebrev efter Anna MonsDatter Grimstad, sluttet 19 Decembr: 1812, hvorved Boets Jordegods 1 pd Smør 2 Mæler Malt i Grimstad, No 57, er udlagt til Enkemanden Anders Michelsen og Sønnen Lars Anderssen, hver det halve.

23. Afkald fra Erich Gudmundsen Løetvedt for hans Moderarv 11 rd 3 mrk 10 ½ s til Formynderen Michel Rasmussen nedre Echanger, dateret 25 Maji 1813.

24. Skiftebrev efter Ole Bastesen Angelskaar, sluttet 11te Decembr: 1812, er Boets Jordegods 1 pd 12 Mrk Sr: i Gaarden Angelskaar, No 93, udlagt til {Enkemanden} StervboeEnken Brithe AndersDatter Angelskaar og Børnene.

Fogden fremlagde Restancelisten for indeværende Aar, der viser at paa dette Aars Skatter er betalt 15 rbdr 32 s. Denne Liste blev inden Resten!! (Retten) læst, examineret, og rigtig befunden.

Christie

Jacob Ellevsen Lohne Jørgen Nielssen Øfsthuus. I.N.S. og bomerke

Elling Haldorsen Hoshovde. E.H.S. og bomerke

Ole Johannessen yttre Bernæs. O.I.S. og bomerke

Aar 1813 d: 28de Maij blev det almindelige Som/m/er- Sage- og Skatte-Thing for Mjelde Skibrede fremholdt paa Thingstedet Mjeldegaard, og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie i Overværelse af de 4, sam/m/e Dag i Eed tagne, Laugrettesmænd: Johannes Andersen Kleppe, Johannes Monsen Øfstemjelde, Mons Johannesen Øfstemjelde og Lars Rasmussen Rongved. Foged Bøgh, Skibredets Lehnsmand og endeel Almue vare tilstede.

Hvor da først blev publiceret de sam/m/e Kongl: Anordninger som paa Som/m/erthinget for Lindaas og følgende Skibreder dette Aar.

Da ingen for i Dag havde videre at føre i Rette blev Thinget udsat til i Morgen.

Christie

Johannes Anderssen Kleppe. Mons Johannessen øvste Mjelde.

Johannes Monssen øvste Mjelde. Lars Rasmussen Rongved.

Næste Dag continuerede Sommerthinget for Mjelde Skibrede i Overværelse af de samme Laugrettesmænd som i Gaar.

Hvorda blev publiceret følgende Documenter:

1. Aflyst Obligation fra Johan Garman til Capitain Johan Koren Dahl for 699 rd mod Pant i nedre Mjelde, No 60, dat: 8 Octbr: 1794 og qvitteret 4de Maji 1813.

2. Opsigelse fra Madame Garman paa en af hendes Mand under 21de Januar 1806 indgaaet Caution for Birkedommer Jersin angaaende Oppebørsler af Svanøe Birks Indkomster.

3. Skjøde fra Johannes Olsen Hovden til Niels Hanssen Koppen paa 12 Mrk Smør 8 Kd: Malt i Koppen, No 52, for 33 rbdr 2 mek, dat: 28 Maji 1813.

4. Bøxelseddel fra Niels Hanssen Koppen til Johannes Olsen Hovden paa 12 Mrk Sr: 8 Kd: M: Landskyld og Skatteskyld 18 Mrk Sr: i Koppen, No 52, dat: 28 Maji 1813, med Revers Intet til Tugthuset.

5. Paategning af 28 Maji 1813, hvorved en fra Mons Larssen Wichne til Lars Thomassen Aaseim under 16 Maji 1803 udstædt Obligation for 110 rd DC:, er omskrevet til 110 rbdr S: V:, mod Pant i Wikne No 68.

1813: 141b

6. Paategning af 28 Maji 1813, hvorved en fra Mons Larssen Wichne til Lars Thomassen Aaseim under 23 Novbr: 1811 udstædt Obligation for 290 rd DC:, er omskrevet til 87 rbdr S: W:, mod Pant i Wichne No 68.

7. Afkald fra Niels Monssen Aaseim for hans Datters Kari NielsDatters Arvemidler 27 rd 2 mrk 7 s til hendes forrige Formynder Niels Larssen Askeland, dat: 28 Maji 1813.

8. Aflyst Obligation fra Sjur Sjursen Gjerstad til Johannes Aschildsen Grøtvedt m: fl: for 300 rd, mod Pant i Gjerstad, No 40, dateret 23 Octobr: 1802 og qvitteret 16 Novbr: 1812.

9. Skjøde fra Johannes Einersen Rongved til Sønnen Ejner Johannessen paa 18 Mrk Smør 18 Kd: Malt i Rongved, No 51, dateret 28 Maji 1812, for Kjøbesum 125 rbdr.

10. Skjøde fra Erich Sjursen Halland til Sønnen Knud Erichsen paa 1 pd Smør 4 Kd: Malt, indberegnet hans egen Arvepart i Halland, No 15, for 75 rbdr, dat: 14 April 1813.

11. Skjøde fra Ole Monssen Revem til Datteren Marthe OlsDatter paa 1 pd 6 Mrk Smør 20 Kd: Malt i søre Revem, No 26, for 200 rbdr og Vilkaar til Værdie 22 rbdr aarlig, dat: 28 Maji 1813.

12. Vilkaarsbrev fra Lars Iversen Greve paa Myndlingen Marthe OlsDatters Vegne til hendes Forældre Ole Monssen og Ingebor JohannesDatter paa aarligt Vilkaar af søre Revem, dat: 28 Maji 1813.

13. Skjøde fra Rasmus Knudsen Rongved til Sønnen Lars Rasmussen paa 1 pd 1 Mrk Sr: 2 Mæler 1 Kd: Malt i Rongved, No 52, for 116 rbdr 4 mrk og Vilkaar, til Værdie 13 rbdr aarl:, dat: 28 Maji 1813.

14. Vilkaarsbrev fra Lars Rasmussen Rongved til Forældrene Rasmus Knudsen Rongved og Kari LarsDatter, dateret 28 Maji 1813.

15. Skjøde fra Amund Pedersen Fjeldskaal m: fl: til Anders Michelsen paa 12 Mrk Smør 8 Kd: Malt i Burkeland, No 13, for 116 rbdr 4 mrk, dateret 7de Maji 1813.

16. Forpagtnings Contract fra Christopher Garmann til Knud Olsen Lillejord angaaende Bestyrelsen af en Part i Gaarden nedre Mjelde, {for} dateret 28 Maji 1813.

17. Paategning af 28 Maji 1813, hvorved en fra Johannes Johannessen Skjerping til Lehnsmand John Larssen Rongved under 16 Junii 1809 udstædt Obligation for 100 rd DC:, mod Pant i Skjerping, No 44, er omskrevet til 60 rbdr S: V:

18. Paategning af 28 Maji 1813, hvorved en fra Iver Olsen Wevletvedt til Do: under 24 Maji 1811 udstædt Obligation for 200 rd, mod Pant i Wevletvedt, No 18, er omskrevet til 70 rbdr S: W:

19. Skiftebrev efter Kari OlsDatter Havre, sluttet 30te Novbr: 1812, hvorved Boets Jordegods 15 Mrk Sr: 8 Kd: Malt i Havre, No 72, er udlagt til Enkemanden Knud Aschildsen og Børnene.

20. Afkald fra Marthe JohannesDatter Wemmelvig for hendes Moderarv 18 rd til Formynder Johannes Larsen Wesæter, dateret 29 Maji 1813.

Fogden fremlagde Restancelisten, som viser, at paa indeværende Aars Skatter er betalt 27 rbdr 40 s. Denne Liste blev inden Retten læst, examineret og rigtig befunden.

Da ingen havde noget videre at føre i Rette blev Sommerthinget for Mjelde Skibrede hævet.

Christie

J: Kleppe Mons Johannessen øvste Mjelde. M.J.S. og bomerke

Johannes Monssen øvste Mjelde. I.M.S.Ø. og bomerke

Lars Rasmusen Rongved

Aar 1813 d: 31te Maij blev det almindelige Som/m/er- Sage- og Skatte-Thing for Arne Skibrede fremholdt paa Thingstedet Mjeldegaard og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie, i Overværelse af de 4 sam/m/e Dag i Eed tagne Laugrettesmænd: Anders Bastesen Garnæs, John Goutesen Seim, Niels Olsen Søeraas og Besse Erichsen Myhrdal. Foged Bøgh{, Skibr} og endeel Almue var tilstede.

Hvor da først blev publiceret de sam/m/e Kongl: Anordninger som paa Som/m/erthinget for Mjelde Skibrede d: 28de s: M:.

{Da ingen for i Dag havde noget at føre i Rette blev Sommerthinget udsat}

End videre blev publiceret følgende Kongelige Anordninger:

41. Placat, angaaende hvad der skal iagttages ved og i Anledning af Pengeforsendelser med den norske Brevpost, dateret 15 Maji 1813.

42. Bekjendtgjørelse fra Vice Statholderskabet af 13 Maji 1813 angaaende Udstædelsen af Rigsbank-Anviisninger i Christiania.

1813: 142

Da ingen for i Dag havde videre at føre i Rette blev Thinget udsat til i Morgen.

Christie

Anders Bastesen Garnæs. Niels Olsen Søraas.

John Goutesen Seim. Besse Erichsen Myrdal.

Den paafølgende 1ste Junii 1813 continuerede Som/m/ertinget for Arne Skibrede, i Overværelse af de samme Personer som i Gaar.

Hvorda blev publiceret følgende Documneter:

1. Paategning af 27 Martii 1813, hvorved en fra Anfind Olsen til General Major Hoff under 5te Junii 1810 udstædt Obligation for 400 rd DC:, mod Pant i et Vaanhuus i 1ste Rode No 47 i store Sandvigen, er omskrevet til 180 Rbdr S: V:.

2. Aflyst Obligation fra Jens Olsen Melkeraaen til Steffen Rasmussen nordre Toppe og Jens Jenssen Bogetvedt stor 230 rd, mod Pant i Melkeraaen, No 76, dateret 18 Januar 1812 og qvitteret 30te Januar 1813.

3. Paategning af 11te Martii 1813, hvorved en fra Casper Tornøe til Kjøbmand Hillebrandt Harmens under 1ste April 1805 udstædt Obligation for 700 rd DC:, mod Pant i et Parti Pakboder i store Sandigen, er omskrevet til 700 Rbdr S: V:.

4. Contract fra Jacob Hansen til hans Svigerfader Daniel Paulsen angaaende Brugen og Benyttelsen af et Vaanhuus i 1ste Rode No 63 i store Sandvigen m: v:, dateret 12 Januar 1812.

5. Aflyst paa en Obligation af 30te Julii 1800 fra Knud Nielssen til Mons Hanssen Westerlie, stor 70 rd, mod Pant i et Vaanhuus No 25 i 1ste Rode i store Sandvigen, for de betalte 20 rd efter Qvit: af 16 Julii 1807.

6. Paategning af 17 April 1813, hvorved de paa sistmeldte Obligation resterende 50 rd DC: er omskrevet til 50 rbdr S: W:.

7. Paategning af 17 April 1813, hvorved en fra Clemet Olsen til Mons Hansen Westerlie under 5te Octobr: 1811 udstædt Obligation for 230 rd DC:, mod Pant i et Vaanhuus No 67 i store Sandvigens 2den Rode, er omskrevet til 99 rbdr S: V:

8. Do: af 17 April 1813, hvorved en fra Brynild Godschalchsen til Mons Hanssen Westerlie under 13 Julii 1810 udstædt Obligation for 200 rd D: C:, mod Pant i et Vaanhuus No 35 i 2den Rode i Sandvigen, er omskrevet til 90 rbdr S: V:

9. Do: af 1ste Martii 1813, hvorved en fra Rebekka Lahusen til Frue Kahrs under 13 Junii 1808 udstædt Obligation for 800 rd DC:, mod Pant i Vaanhuus No 42 i 2den Rode i Sandvigen, er omskrevet til 640 rbd S: V:

10. Do: af 8de Maji 1813, hvorved en fra Peder Pedersen øvre Selvig til Steffen Knudsen Blindem under 17 Januar 1811 udstædt Obligation for 100 rd DC:, mod Pant i øvre Selvig, No 59, er omskrevet til 40 rbdr S: V:

11. Do: af 25 Maji 1813, hvorved en fra Ingebrigt Andreas Jevlesen til Anders Rasmussen Hjemvig under 8 Junii 1809 udstædt Obligation for 100 rd DC:, mod Pant i et Vaanhuus, No 37 i 2den Rode i Sandvigen, er omskrevet til 65 rbdr S: V:

12. Aflyst Obligation fra Kjøbmand Tønnes Rolfsen til Agent D: Krohn for 6000 rd, mod Pant i Lystgaarden Elsesroe i store Sandvigen, dat: 11 Junii 1811 og qvitteret 30 April 1813.

13. Paategning af 28 Maji 1813, hvorved en fra Ole Gjetlesen Helleland til Lars Thomassen Aaseim under 30 Novbr: 1809 udstædt Obligation for 350 rd DC:, mod Pant i Helleland, No 35, er omskrevet til 192 rbdr S: W:

14. Do: {af} uden Datum, hvorved en fra Michel Hanssen til Madame Lucia Gørbitz under 17 Martii 1798 udstædt Obligation for 100 rd DC:, mod Pant i et Vaanhuus No 13 i 2den Rode i Sandvigen, er omskrevet til 100 rbdr S: W:

15. Do:, hvorved en fra Jacob Olsen Udal til Frantz Pytter under 28 Septbr: 1809 udstædt Obligation for 200 rd, mod Pant i et Vaanhuus No 61 i 1ste Rode i Sandvigen, er omskrevet til 110 rbdr S: W:

16. Do:, hvorved en fra Ole Haldorsen til Martin Gørbitz under 24 Junii 1795 udstædt Obligation for 30 rd DC:, mod Pant i et Vaanhuus No 53 i 2den Rode i Sandvigen, er omskrevet til 30 rbdr S: V:

17. Do:, hvorved en fra Ole Haldorsens Enke Ragnilde MartinesDatter til Frantz Pytter under 11 Martii 1803 udstædt Obligation for 20 rd, mod Pant i et Vaanhuus No 67 i Sandvigens 1ste Rode, {dateret 11te M} er omskrevet til 20 rbdr S: V:

18. Do:, hvorved en fra Magne Anderssen til Martin Gørbitz under 16 Februar 1796 udstædt Obligation for 49 rd DC:, mod Pant i et Vaanhuus No 53 i 2den Rode i Sandvigen, er omskrevet til 49 rbdr S: W:

19. Do:, hvorved en fra John Bottolfsen til Madame Gørbitz under 10 Januar 1800 udstædt Obligation for 99 rd, mod Pant i et Vaanhuus No 64 i 1ste Rode i Sandvigen, er omskrevet til 99 rbdr S: V:

20. Aflyst paa en Obligation af 13 Augusti 1810 fra Jens Knudsen til Frantz Pytter, stor 120 rd, mod Pant i et Vaanhus i 1ste Rode No 65, for de betalte 20 rd efter Qvittering af 18 Octbr: 1812.

21. Paategning paa sistmeldte Obligation, hvorved den paa samme resterende 100 rd DC:, er omskrevet til 45 Rbr Sølv Værdie.

22. Paategning uden Datum, hvorved en fra Arne Johannessen til Madame Gørbitz under 14 Octbr: 1800 udstædt Obligation for 30 rd DC:, mod Pant i et Vaanhuus No 20 i 1ste Rode i Sandvigen, er omskrevet til 30 rbdr S: V:

23. Do:, hvorved en fra Do: til Martin Gørbitz under 6 Octbr: 1780 udstædt Obligation for 40 rd DC:, mod Pant i Huset No 20 i 1ste Rode, er omskrevet til 40 rbdr S: W:

24. Do:, hvorved en fra Johannes Christiansen til Martin Gørbitz under 20 Septbr: 1796 udstædt Obligation for 80 rd DC:, mod Pant i Huset No 54 i 2den Rode i Sandvigen, er omskrevet til 80 rbdr S: W:

1813: 142b

25. Paategning uden Datum, hvorved \en/ fra Johannes Jacobsen til Fratntz Pytter under 28 Septbr: 1807 udstædt Obl: for 99 rd, mod Pant i Huset No 71 i 2den Rode i Sandvigen, er omskrevet til 99 rbdr S: W:

26. Do:, hvorved en fra Kjøbmand Albert H: Krohn til {Agent Wollert Krohn} Etatsraadinde Wenche Krohn under 11te Decembr: 1804, udstædt Obligation for 3998 rd DC:, mod Pant i Pakboderne No 16 (76?) i Sandvigen, omskrevet til 3998 rbdr S: W:

27. Do:, hvorved en fra Peder Røsler til Agent Wollert Krohn under 11 Junii 1804 udstædt Obligation for 499 rd DC:, mod Pant i Gaarden Grønnestølen under Sandvigen, er omskrevet til 499 rbdr S: W:

28. Do:, hvorved en fra Do: til Do: under 12te Decembr: 1797 udstædt Obligation for 499 rd DC:, mod Pant i Grønnestølen, er omskrevet til 499 rbdr S: W:

29. Do:, af 14 April 1813, hvorved en fra Mons Johnsen til Lars Evje under 16 Augusti 1791 udstædt Obligation for 49 rd DC:, mod Pant i et Vaanhuus No 53 i store Sandvigen, er omskrevet til 49 rbdr S: W:

30. Do: af 14 April, hvorved en fra Ole Holgersens Enke Berthe HansDatter til Lars Evje under 26 Januar 1807 udstædt Obligation for 273 rd 1 mrk 5 s DC:, mod Pant i Vaanhuuset No 46 i 2den Rode, er omskrevet til 273 rbdr 1 mrk 5 s S: W:

31. Do: af 14 April 1813, hvorved en fra H: P: E: Lund til John Evje under 20 April 1807 udstædt Obligation for 150 rd DC:, mod Pant i Huset No 68 i 1ste Rode i Sandvigen, er omskrevet til 150 rbdr S: W:

32. Do: af 12 April 1813, hvorved en fra Hans Arnesen til Christopher Stoltz under 14 Januar 1806 udstædt Obligation for 250 rd DC:, mod Pant i Huset No 63 i 2den Rode, er omskrevet til 250 rbdr S: W:

33. Do: [af] 13 April 1813, hvorved en fra Ole Nielssen Fosse til Do: under 12te Junii 1809 udstædt Obligation for 270 rd DC:, mod Pant i Huset No 88 i 1ste Rode, er omskrevet til 162 Rbdr S: W:

34. Do: af 13 April 1813, hvorved en fra Niels Olsen til Do: under 12 Junii 1809 udstædt Obligation for 150 rd DC:, mod Pant i Huset No 17 i 1ste Rode, er omskrevet til 90 rbdr S: W:

35. Do: af 14 April, hvorved en fra Hemming Christiansen til Do: under 16 Julii 1811 udstædt Obligation for 200 rd DC:, mod Pant i Huset No 8 i 2den Rode, er omskrevet til 70 rbdr S: V:

36. Do: af 5 April 1813, hvorved en fra Anders Christensen til Jan Arent Greve under 11 Junii 1811 udstædt Obligation for 100 rd DC:, mod Pant i endeel Huus paa Pladset Sletten under Aastvedt, er omskrevet til 35 rbd S: W:

37. Do: af 5 April 1813, \hvorved en/ fra Do: til Do: under 11 Decbr: 1811 udstædt Obligation for 100 rd DC:, mod Pant i Løsøre, er omskrevet til 30 rbdr S: W:

38. Obligation fra John Hansen Søgnesand, Pladsmand paa Gaarden Aastvedt, til Jan A: Greve for 100 rd DC:, dateret 11te Febr: 1812 og omskrevet efter Paategning af 26 Febr: 1813 til 30 rbd S: V:, mod Pant i Løsøre.

39. Obligation fra Lieutenant Jens Kahrs Garmann til Overst-Lieutenant Johan Koren Dahl for 699 rbdr S: V:, mod 2den Prioritet i Gaarden store Sandvigen, No 64, dateret 4 Maji 1813.

40. Obligation fra Ditto til Frue A: S: Haberdorff for 570 Rbdr S: W:, mod 3die Prioritet i store Sandvigen, No 64, dateret 9 Maji 1813.

41. Paategning uden Datum, hvorved en fra Anbjørn Nielssen Hjorteland til Magne Clemetsen Flachtvedt under 21 Junii 1800 udstædt Obligation for 49 rd DC:, mod Pant i Hjorteland No 58, er omskrevet til 49 Rbdr S: W:

42. Do:, hvorved en fra Thomas Hanssen Lie til Mons Jenssen Birkeland og Kari ThomasDatter Lie under 29 Novbr: 1810 udstædt Obligation for 160 rd DC:, mod Pant i Lie No 68, er omskrevet til 72 Rbdr S: W:

43. Do:, hvorved en fra Niels Johannessen Nyegaard til Mons Jenssen Birkeland under 27 Novbr: 1806 udstædt Obligation for 80 rd DC:, mod Pant i Huse paa Pladset Nyegaard under store Sandvigen, er omskrevet til 80 rbd S: V:

44. Do:, hvorved en fra Jørgen Danielsen Birkeland til Mons Jenssen Birkeland for 300 rd DC:, udstædt \af 22 Martii 1811,/ Obl:, mod Pant i Birkeland, No 96, er omskrevet til 105 rbdr S: W:

45. Do: af 15 Maji 1813, hvorved en fra Dag Johannessen Seim til Lars Iversen indre Arne under 2den Decbr: 1812 udstædt Obligation for 200 rd DC:, mod Pant i Seim No 44, {dateret} er omskrevet til 50 Rbdr S: W:

46. Skjøde fra Johannes Olsen Waxdal til Jørgen Bergesen paa 21 Mrk Smør 7/24 Hud i Waxdal No 21, for 1000 rd DC:, dateret 3 Decbr: 1812.

47. Paategning af 8 Maji 1813, hvorved en fra Niels Olsen Søraas til Steffen Knudsen Blindem m: fl: udstædt Obligation af 29 Novbr: 1810, stor 600 rd, er for de resterende 450 rd DC:, omskrevet til 202 rbdr 3 mrk S: W:, mod Pant i Søraas No 69.

48. Do: af 1 Martii 1813, hvorved en fra Niels Michelsen Angeltvedt til Steffen Hjorteland under 27 Novbr: 1811 udstædt Obligation for 400 rd DC:, mod Pant i Angeltvedt No 95, er omskrevet til 120 rbdr S: W:

49. Do: uden Datum, hvorved en fra Hans Monssen indre Horvig til Mons Hanssen Westerlie under 18de Maji 1813 udstædt Obligation for 134 rd DC:, mod Pant i indre Horvig No 85, er omskrevet til 134 Rbdr S: W:

1813: 143

50. Paategning uden Datum, hvorved \en/ fra Gudmund Monssen midt Horvig til Mons Hanssen Westerlie under 9 Julii 1803 udstædt Obligation for 70 rd DC:, mod Pant i Midt Horvig No 84, er omskrevet til 70 rbd S: V:

51. Do:, hvorved en fra Hans Knudsen indre Horvig til Do: under 30 Maji 1797 udstædt Obligation for 60 rd DC:, mod Pant i indre Horvig No 85, er omskrevet til 60 rbdr S: W:

52. Skiftebrev efter Kari LarsDatter Garnæs, sluttet 21de Octbr: 1812, hvorved Jordegods 1 pd 12 Mrk Smør 6 Kd: M: ½ Hud i Garnæs No 42, er udlagt til Enkemanden Johannes Pedersen og Børnene.

53. Skiftebrev efter Pernille SteffensDatter yttre Songstad, sluttet 19 Septembr: 1812, hvorved ½ Løb Sr: 12 Kd: Malt i yttre Songstad, No 34, er udlagt til Enkemanden Mons Jenssen yttre Songstad og Børnene.

54. Paategning af 1ste Junii 1813, hvorved en fra Peder Pedersen Garnæs til Mons Johannessen Garnæs under 27 Novbr: 1811 udstædt Obligation for 200 rd DC:, mod Pant i Garnæs No 42, er omskrevet til 60 rbdr S: W:

Fogden fremlagde Restancelisten, som viser, at paa indeværende Aars Skatter er betalt 79 rbd 64 s. Denne Liste blev inden Retten læst, examineret og rigtig befunden.

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Sommerthinget for Arne Skibrede hævet.

Christie

Anders Bastesen Garnæs. A.B.S. og bomerke
Besse Erichsen Myrdal. B.E.S. og bomerke
John Goutesen Seim. J.G.S:
Niels Olsen Søraas. N.O.S: og bomerke

Forhør.

Aar 1813 d: 5te Junii om Formiddagen Kl: 9 blev en ExtraRet sat i Sorenskriverens Boepæl i Bergen, og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2 eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen, for, efter foregaaende Beram/m/else, at optage et Undersøgelses Forhør over Jan Nielsen Meyer, af Korshavn, i Anledning af endeel hos ham fundne, paa Gaarden Børnæs stjaalne, Sejl og Fiske-Redskaber m: v:. Om dette Forhørs Optagelse var til Dom/m/eren indløbet Skrivelse, af 17de Maij 1813, fra Foged Bøgh tilligemed den deri paaberaabte Skrivelse, af 15de s: M:, fra Amtet, saavelsom den deri omhandlede Klage, af 10de s: M: fra Johannes Jensen Børnæs, m: fl:

Fornævnte 3 Documenter bleve nu af Dom/m/eren fremlagte, og de indtages her saaledes lydende: # Til dette Forhør var af Dom/m/eren udstedt skrivtlig Indkaldelse, af 30te f: M:, hvilken, med Forkyndelses Paategningen, indtages saalydende: #

Dom/m/eren maatte anmærke, at da han har været paa Thingrejser i de længst bortliggende Skibreder uafbrudt fra den Tid han modtog Fogedens foranførte Skrivelse \d: 17de f: M:/ og til d: 1ste d: M:, og en Aasteds Sag var beram/m/et at holdes d: 3de d: M: paa Gaarden Wiig, 7 Mile fra Bergen, saa har han ikke kunnet begynde Forhøret førend i Dag.

Den Anklagede Jan Nielsen Meyer var løs og ledig tilstede.

Klagerne Johannes Jensen, Niels Olsen, {og} Jens Nielsen {Børnæs mødte.} og Michel Willumsen Børnæs mødte. Klagen blev for dem oplæst og de vedstode sam/m/e i det Hele. Ligeledes blev oplæst Amtets foranførte Skrivelse tilligemed Fogedens brev af 17de f: M:

Derefter blev særskilt afhørt

1ste Deponent Klageren Johannes Jensen nedre Børnæs, 39 Aar gam/m/el. Han forklarede, at der af hans Nøst paa Børnæs, en Søndags Nat 14 Dage før Paaske sidstleden, blev bortstjaalet følgende {ham selv tilhørende Ting, at have} Ting: en Blyesteen, vægtig 6 Mk:, ham selv tilhørende, et Fær-

1813: 143b

rings Sejl, 4 Blyestene, et Fiske-Snøre paa 120 Favne, en nye Skindbrog, en Do: Skindtrøye, en brugt Skindbrog og et Par nye Fisker Vandter, Deponentens Fader Jens Nielsen tilhørende,

samt et Lagen, af Stryedrejel, Deponentens Broder Thomas Jensen Forland tilhørende. Nøstet var bleven opdirket og stod aabent om Morgenen efterat Tyveriet var skeet. De øvrige Nøste paa Børnæs bleve ligeledes sam/m/e Nat opdirkede og deraf blev borttaget mange andre Søe Redskaber, hvoriblandt, af Michel Willumsens Nøst, et Brygdebaads og et Sexroings Sejl, af hvilke Deponenten og hans Fader ejer hele det sidste og Halvdelen i det første. Nogen ud efter Paaske kom Deponenten, som var paa Retour fra en Skyds, og i Korshavn, hvor han af nærværende Jan Nielsen Meyer kjøbte et {Færings} \Spryd-/Sejl, som han 8te Dage efter afhentede og betalte med 14 rd D: C:. Da han hentede dette Sejl kjøbte han ogsaa af Meyer et Færings Sejl for 20 rd, paa hvilket han gav 5 rd i Haand-Penge. Dette Sejl fik han med sig. Han kjendte strax Sejlet og saae at det var hans Faders Sejl, men han torde ikke tale noget derom, da han var alene hos Meyer oppe paa det Loft hvor Sejlet laae. 8 Dage derefter rejste Deponenten, tilligemed de 3 andre Klagere og Ole Jacobsen og Ole Andersen Børnæs samt Rasmus Jensen Førre, hen til Meyer for at kjøbe flere Søeredskaber og saaledes efterspore de dem frastjaalne Sager. De havde det ommeldte Færings Sejl med sig. Meyer tilstod at have solgt Deponenten sam/m/e, og sagde først at have havt sam/m/e til Topsejl paa sin Jagt, men siden, da Jens Nielsen Børnæs erklærede Sejlet for sit, sagde Meyer, at have kjøbt det af en frem/m/ed Person. De fandt hos Meyer 7 Favne af endeel Kal eller Touge, som vare stjaale bort af Børnæs-Nøsterne, og dette Toug tog de ligeledes tilbage med sig. Meyer erklærede Touget for at være hans eget. Mere af de stjaalne Koster fandt de ikke hos Meyer. Det Spryd-Sejl, som Deponenten kjøbte hos Meyer, tilhører Knud Poulsen Hetlevigen, som har vedkjendt sig sam/m/e, efterat Deponenten har ladet bekjendtgjøre at have kjøbt sam/m/e. Mere havde Deponenten ikke at opgive. Dimitteret.

2den Deponent Klageren Michel Willumsen Børnæs, 39 Aar gam/m/el. Han forklarede at hans Nøst og Søebod blev opdirket den forbemeldte Søndags Nat og at deraf blev bortstjaalet: en sort Vampe eller Trøje af Vadmeel, en Skindtrøje, en blaae ulden Skjorte, en Blyesteen paa 5 Mark, en Do: af 3 Marks Vægt, Deponenten selv tilhørende, samt et Brygdebaads Sejl, hvoraf Deponenten ejede Halvdelen, og et Sexrings Sejl, Jens og Johannes Børnæs tilhørende. Deponenten var med 1ste Deponent og de af denne omforklarede Personer, den sidste Gang 1ste Deponent var hos Meyer i Korshavn, og da foregik alt der saaledes som 1ste Deponent har forklaret. Mere vidste ikke Deponenten at oplyse. Dimitteret.

3de Deponent Klageren Niels Olsen Børnæs, 46 Aar gam/m/el. Han forklarede, at der af hans Nøst og 2 Søeboder paa Børnæs

1813: 144

den omforklarede Søndags Nat blev bortstjaalet, en Vadmels Væv, 15 Alne lang, 600 Favne diverse Kal eller Touge, en Grundsen eller Line 260 Favne lang, et Fiske-Snøre 120 Favne langt, 3 Blyestene, hver af 6 Marks Vægt, et Færrings Sejl, en stor Ham/m/er, Deponenten selv tilhørende, samt et Fiske-Snøre, Søren Olsen Helland tilhørende og et Do: nu afdøde Knud Johannesen Børnæs tilhørende. I Øvrigt forklarede han sig aldeles ligesom 2den Deponent. Dimitteret.

4de Deponent Klageren Jens Nielsen Børnæs, 67 Aar gam/m/el. Han forklarede at der af hans og hans Søns Johannes Jensens Nøst paa Børnæs Den foranførte Søndags Nat blev bortstjaalet de af hans Søn, 1ste Deponent, opgivne Ting. I øvrigt forklarede han sig ligesom 2den Deponent. Dimitteret.

Derefter fremstod løs og ledig Anklagede Jan Nielsen Meyer, som angav sig at være født d: 8de Aug: 1749. Hans Forældre vare Kjøbmand og Skipper Niels Meyer, i Bergen, og Boel Meyer. Hans Forældre døde i hans spæde Alder og han blev opdragen hos Kjøbmand Ole Due, hos hvem han forblev til hans 19de Aar, da han givtede sig og flyttede til Gaarden Grov

i Søndfjord, hvor han boede i 7 Aar. Siden kjøbte han Follerøens Gjestgiversted, i Sundhorlehn, som han beboede i 5 a 6 Aar. I den senere Tid fra Aaret 1784 har Inqvisiten været boesat i Korshavn, under Sundhorlehns Jurisdiction, hvor han ejer Husene og har ernæret sig som Pladsmand. Han har været 2 Gange givt. Med hans første Kone, Cecilia Maria Hansen, der er død, har han avled 7 Børn, hvoraf 2 endnu leve. Med hans nærværende Kone, Karen Margrethe Vessel har han avlet eet Barn, som endnu lever. Han gik seneste Gang til Alters i Østervolds Kirke i sidstafvigte Høst. Han benægtede at have nogen sinde {tilfo} begaaet Tyverie, Hælerie eller andre Forbrydelser eller at have været offentlig tiltalt eller straffet i saadan Henseende. Han tilstod at han omtrent 14 Dage efter Paaske solgte til Klageren Johannes Nielsen Børnæs et barket Sprydsejl, for 14 rdr D: C:, og at han 8 Dage derefter solgte til den sam/m/e Mand et Færrings Raaesejl, for 20 rd D: C:, og at han til Haandpenge for det sidste modtog 5 rdr, saa at han havde {og endnu har} til gode 15 rdr. Johannes {Nielsen} \Jensen/ Børnæs havde den sidste Gang han kom til Inqvisiten de 3 andre Klagere og 3 andre Mænd med sig, og i disses Paahør erklærede Johannes Børnæs Raaesejlet for at være hans Fader tilhørende, hvilket ogsaa Faderen, som var tilstede, paastod. Inqvisiten sagde først, at han {mange Aar havde ejet Sejlet} havde havt Sejlet til Topsejl paa sin Jægt /: hvilket han foregav for at høre dem ud om de var viss i deres Sag :/ men siden da de vedblev at paastaae at Sejlet var deres, sagde han, at han havde kjøbt det af en ham ubekjendt rejsende Mand. Han erklærede dem strax at naar Sejlet var deres, kunde de beholde det, og han forenede sig med Johannes saaledes

1813: 144b

at denne fik Varer for de i Haandpenge givne 5 rd, hvorefter de toge Sejlet med sig. Inqvisiten forklarede nu, at han omtrent 3 Uger førend Klagerne, som meldt, vare hos ham havde kjøbt bemeldte Raaesejl af en frem/m/ed, ham ubekjendt, Mand, der kom til Inqvisiten i Korshavn, og solgte Sejlet, af Trang for 12 rd. Med Sejlet fulgte omtrent 7 Favner Toug, og Inqvisiten gav bemeldte frem/m/ede Mand en Sopken for at han skulde lade Touget følge med Sejlet i sam/m/e Kjøb. Den/n/e frem/m/ede Mand sagde Inqvisiten sit Navn, men Inqvisiten har nu glemt dette. Manden sagde ogsaa at han var søndenfra, men ikke fra hvilket Sted. Da denne Mand roede bort fra Korshavn, saa {Vidnet} \Inqvistien/, at Manden havde sat en Sæk efter sig nede ved Søeboden. Inqvistien raabte efter Manden, men denne roede i det sam/m/e omkring et Næss og kom ikke tilbage. Inqvisiten eftersaae Sækken, og i denne laae det Sprydsejl, hvilket Inqvisten, som omforklaret, senere solgte til Johannes Børnæs. Inqvisiten benægtede at have oplyst dette Sejl, der saaledes fandtes ved hans Brygge; men han troede at sam/m/e kunde ansees som hans, da han havde fundet det paa sit eget Land. Der var ingen tilstede, som saae at Inqvisiten, saaledes som foranført, kjøbte og fandt bemeldte 2 Sejl, Touget og Sækken. Klagerne og deres Kam/m/erater, som vare med dem, inqvirerede overalt hos Inqvisiten om de kunde finde andre Ting, der var dem frastjaalet, og dette tillod Inqvisiten dem, da han vidste sig uskyldig. Da fandt de 7 Favne Toug, som Inqvisiten fik tilligemed Raaesejlet, og disse vedkjendte de sig og tog bort med sig. Inqvisiten benægtede at have stjaalet hverken bemeldte 2 Sejl og de 7 Favne Toug ej heller nogen andre af de af Klagerne opgivne Koster, som ere dem fratagne.

Klageren Johannes Jensen Børnæs fremviiste nu i Retten det Spryd-Sejl, han, som omforklaret, har kjøbt hos Anklagede, og som Knud Poulsen Hetlevigen senere har vedkjendt sig. Dette Sejl, som var et barket Lærreds Sprydsejl, blev foreviist Anklagede, der erklærede at sam/m/e var det Sprydsejl han, som meldt, fandt liggende i Sækken nede ved hans Søebod og som han solgte til Johannes Jensen Børnæs for 14 rd.

Inqvisitens i Dag afgivne Forklaring blev ordlydende oplæst for ham, og han vedstod sam/m/es Rigtighed.

5te Deponent Knud Poulsen Hetlevigen, 51 Aar gam/m/el. Han forklarede, at han Natten til første Søndag efter Paaske mistede sin Baad og det forbemeldte i Retten fremviste Sprydsejl, der blev stjaalet ud af hans Nøst paa Hetlevigen. Deponenten veed ikke hvem der har bortstjaalet sam/m/e, men han har nu faaet det udleveret af 1ste Deponent, som i Bergen har ladet bekjendtgjøre at have kjøbt et saadant Sejl hos Anklagede. Deponenten vedkjendte sig nu dette Sejl som hans

1813: 145

Ejendom, og erklærede at det var kom/m/en fra ham mod hans Vidende og Villie. Laugrettet taxerede bemeldte Sprydsejl for 2 rbdr 2 mrk, hvorefter Sejlet blev 5te Deponent udleveret. 5te Deponent erklærede at Sejlet var i sam/m/e Stand som da han mistede det, og at han ikke vilde gjøre videre Krav paa Erstatning. Dimitteret.

Anklagede benægtede at have kjøbt nogen Baad eller andet, af den Mand, der solgte ham forbemeldte {Sprydsejl} Raaesejl.!!

6te Deponent Ole Jacobsen Børnæs, 48 Aar gam/m/el, ubeslægtet med Klagerne. Efter Formaning til Sandhed forklarede han, at han omtrent 14 Dage efter Paaske fulgte med de foranførte 4 Klagere hen til Korshavn for at eftersee om der fandtes nogle Fiskeredskaber, der vare dem frastjaalne. 1ste Deponent havde med sig et Raaesejl, som han sagde at have kjøbt hos Meyer i Korshavn 8 Dage tilforn. Klagerne spurgte den Anklagede hvor{fra} han havde faaet bemeldte Raaesejl, og Anklagede svarede, at han havde havt det til Topsejl paa hans Jægt, men senere, da 4de Deponent erklærede det for sit, sagde Anklagede, at han havde kjøbt det hos en frem/m/ed Mand, der kom roende paa en hvid Baad til Korshavn, for 12 rd. Deponenten hørte ikke Anklagede sige, hvor længe han havde havt Sejlet eller hvad Tid han kjøbte det. Hos Anklagede blev funden 7 Favne Kal, eller Toug, som Niels Olsen vedkjendte sig og som Anklagede sagde at have faaet tilligemed bemeldte Sejl, hvori Kalen laae indsvøbt den Tid, Anklagede kjøbte Sejlet. Deponenten hørte ikke Anklagede tale noget om et Sprydsejl. Klagerne toge baade Raae-Sejlet og de 7 Favne Kal tilbage med sig. Deponenten kjender begge Dele saa bestemt, at han skal gjenkjende den naar de forevises ham. Mere vidste Deponenten ikke at oplyse. Anklagede dulgte ikke de bemeldte 7 Favne Kal, men bød dem selv frem til Kjøbs. Dimitteret efter at have hørt sin Forklaring oplæse og vedkjendt sig sam/m/e.

7de Deponent Ole Andersen Børnæs, 28 Aar gam/m/el og ubeslægtet med Klagere.!! Efter Formaning til Sandhed forklarede han omtrent 14 Dage efter Paaske var med 1ste Deponent i Korshavn og saae, at denne af Anklagede kjøbte et Færrings Raaesejl for 20 rd og gav 5 rd Haandpenge derpaa. 1ste Deponent sagde strax til Deponenten, at Sejlet var hans Fader tilhørende, men han talte intet derom til Meyer. 8 Dage derfter fulgte Deponenten atter med 1ste Deponent og de 3 øvrige Klagere hen til Meyer i Korshavn. I øvrigt forklarede han sig aldeles ligesom 6te Deponent, undtagen deri, at han ikke hørte Anklagede sige hvorfra han havde faaet de 7 Favne Kal, og at Deponenten ikke saa nøje kjendte denne Stump Kal, at han kan gjenkjende sam/m/e. Mere vidste han ikke til Oplysning. Dimitteret ligesom forrige Deponent

Klagerne erklærede, at Indstævnte Hans Hansen

1813: 145b

Børnæs var bortrejst da Stævningen blev forkyndt, og at Rasmus Jensen Føre havde Forfald som gjorde, at han ej kunde møde. De erklærede ogsaa at de havde Raaesejlet og de 7 Favne Kal hjem/m/e paa Børnæs.

Da ingen videre Oplysning for Tiden var at erholde, blev Forhøret sluttet for at beskrives og tilstilles Amtet.
Arrestanten blev Laugrettet overleveret for at føres tilbage i Arrest.
Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

Aar 1813 d: 8de Junii om Formiddagen Kl: 9 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Justits Sagen Foged Bøgh, som Actor, contra Lars Jacobsen Lysevold, og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2 eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen.
Actor mødte og fremstillede den Tiltalte løs og ledig i Retten samt erklærede, at han, formedelst idelige Thing-Rejser og paa sam/m/e Tid forefaldne Udskrivelser af Søe….ter (Søelianter?), ej havde kunnet faae Stævning til i Dag \udtaget/ for at lade flere Vidner afhøre. Han fremlagde Attest, af 5te Maij 1813, fra Sognepræst Daae, til Fanøe, betræffende Tiltaltes Daab og Vandel, hvilken Attest er saaledes lydende: #
Defensor, Procurator Hjort Stuvitz, mødte og forbeholdt det fornødne til den Tiltaltes Forsvar.
Foranstaaende Præste Attest blev oplæst for Tiltalte, som erklærede den at være sig angaaende og i øvrigt ikke havde noget derved at bemærke.
Actor begjerede Sagen udsat til Mandagen d: 14de Junii 1813 Formiddag Kl: 9 for til den Tid at faae indstævnt de øvrige Vidner.
Eragtning:
den begjerte Opsættelse bevilges.
Arrestanten blev Laugrettet overleveret for at føres tilbage i Arresten.

Sam/m/e Dag og Sted \Formiddag Kl: 11/ continuerede, i Overværelse af de sam/m/e Personer, Politie Sagen Foged Bøgh, som Actor, contra Kobbersmedmester Hagelsteen.
Tiltalte lod fremlægge Indlæg, af dags Dato, hvori Opsættelse forlanges paa Grund af at han ikke har kunnet faae en passeret Udleverings Forretning beskrevet. Indlægget indtages saaledes lydende: #
Actor mødte og fremlagde en Regning, af 13de Novbr: 1812, fra Klagerne Johnsen, Larsen og Hansen, over udlagte Omkostninger i denne Sag, til Beløb 17 rd 3 mrk D: C:, hvilken Regnings Beløb han paastod Tiltalte tilpligtet at erstatte dem med 2 rbdr 5 mrk 8 s:. I øvrigt henholdt han sig til sit forrige. Bemeldte Regning indtages her saalydende: #
Eragtning:
Opsættelse bevilges til Fredagen d: 11te d: M: om Formiddagen Kl: 10 ½.
Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

Aar 1813 d: 9de Junii om Formiddagen Kl: 9 blev en Extra Ret sat i Sorenskriverens Boepæl i Bergen, og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2 eedsvorne Laugrettesmænd: Lars Blix de Fine og Anfind Olsen, ifølge en af Assessor Krüger indgivne og af Hr: Foged Bøgh Dom/m/eren tilstillet

1813: 146

Klage, dateret 27de Maij 1813, at optage Undersøgelses Forhør, betræffende endeel ham paa Herløe Gaard fratagne Koster, m: v:.

Foged Bøghs Skrivelse, af 31te Maij d: A: og Assessor Krügers Klage, af 27de s: M:, indtages her saaledes lydende: # Til dette Forhørs Optagelse var af Dom/m/eren udstedt Indkaldelse af 31te Maij 1813, hvilken, med Forkyndelses Paategning, indtages saalydende: #

Klageren mødte. For ham blev oplæst forbemeldte Klage og Fogedens Skrivelse samt Indkaldelsen. Han vedstod Klagen i det Hele, og forklarede, at han, ved sin Hjemkomst til Herløe d: 30te April sidstleden, erfarede, at Dørren til hans daglige Stue, hvilken han havde lukket indenfra ved at sætte en Stour eller Stang for, den Tid han rejste fra sit Hjem, havde været aabnet, og at den havde været forseiglet med Harpix, der var sat paa en Sejegarns Traad, spændt fra Dørren til Karmen. Han efterspurgte da, hvem der havde gjort dette, og Tjenerne fortalte ham {da}, at hans Kone havde været hjem/m/e, aabnet og siden forseiglet Dørren, hvorhos de sagde, at bemeldte hans Kone havde taget med sig et Skrin og en Overseng, m: m: Ved at eftersee sine Gjem/m/er erfarede Comparenten, at der var borttaget de i Klagen anførte Ting og desuden en Mængde Linnet, hvoriblandt endeel Lagener, circa 9 a 10 Stk, adskillige Drejels og Damaskes Bordduge, m: m:, som Comparenten endnu ikke bestemt kan opgive. Han savnede ogsaa rødt og hvidt Lærreds Betræk til endeel Stole, som stode i een af Stuerne. For den bemeldte Stuedør, der gaaer ud til Kjøkkenet, er ingen Laas og har heller aldrig været nogen. Det i Klagen opgivne Guldur og Sølvskrin havde Comparenten ikke givet sin Kone, men hun benyttede sam/m/e som en fælles Ejendom, medens hun levede i Fællesskab med ham. Comparenten erklærede i øvrigt, at han, som løst Rygte, forud havde hørt, at hans Kone havde været hjem/m/e paa Herløe og hentet deres Barn til Byen, men han husker ikke, at hans Kone har sagt ham det. Heller ikke har hans Kone sagt ham, at hun har taget noget hjem fra Herløe, medens han var i Byen, og han benægtede at have seet nogen af de i Klagen opgivne Ting hos hans Kone i Bergen efter den Tid, hun skal have været paa Herløe.

Efter Indkaldelsen fremstod som

1ste Deponentinde, Ingeborg Øriansdatter Carlsøen, 33 Aar gam/m/el, Forpagterkone paa Pladsen Carlsøen, under Herløe. Efter Formaning til Sandhed forklarede hun, at hun, i Assessor Krügers Fraværelse og medens han opholdt sig i Bergen i April Maaned sidstleden, var {af anmode} betroet at passe paa hans Huus paa Herløe. En Onsdag, nemlig Dagen førend Lehnsmanden stævnede Klagerens Am/m/e, Maren, at møde i et Undersøgelses Forhør over Frue Krüger, i Bergen, kom bemeldte Frue Krüger, Klagerens Hustrue, rejsende hjem til Herløe. Hun tog i den Dør, som gaaer fra Kjøkkenet {i} ind i Dagligstuen, og stødte sam/m/e op med blotte Hænder, da den ikke var lukket annerledes end ved en Stour og en Stol, som inde i Stuen var sat for Dørren. Med Fruen fulgte ind i Stuen et velklædt Fruentim/m/er, som Deponentinden ikke kjender, og en Mandsperson samt Fruens Am/m/e Maren. Deponentinden gik ikke ind med. Da Frue rejste

1813: 146b

fra Herløe, hvilket skeede om Dagen, omtrent en Times Tid efterat hun var kom/m/en derud, tog hun Am/m/en Maren og Barnet med sig til Byen. Ligeledes tog Fruen ud af Stuen et blankt, paa nogle Steder forgyldt, Skrin, et gam/m/elt hende tilhørende Skjørt; og da Fruen rejste tog hun med sig en Overseng, 2 gamle Dækkener, som Am/m/en havde {ligget under,} havt til Sengeklæder, en liden sølv-Barneskee, samt en Kop, en Talerken og en liden Krukke, som havde været brugt til Barnet. Deponentinden saae ikke at Fruen tog med sig Hoved-Puder, Lagener, Stolebetræk eller anden Slags Linned \eller andre Ting/ {med sig}. Fruen havde med sig, da hun gik ind i Stuen, et lidet Skrin, med Mad i, hvoraf hun og de andre spiiste. Førend Fruen rejste bort, trak hun Stuedørren til, trak med Haanden Stolen hen til Dørren, og forsejglede Dørren ved en Traad, hvorpaa hun satte varm Harpix men ikke trykkede noget Sejgl, men blot Ildtangen. Saaledes forsejglet stod Dørren lige indtil Assessor

Krüger kom hjem, og Traaden var slet ikke frareven. Deponentinden veed ikke at andre har været inde i Stuen i Klagerens Fraværelse og hun benægtede at have været selv derinde eller at vide, hvem der har borttaget de af Assessoren opgivne Koster. I det øverste af Stuedørren sees en Sprække, men Deponentinden veed ikke om denne er kom/m/en i Dørren ved det at Fruen stødte den op, eller om den havde Sprækken før eller har faaet den siden. Da Fruen kom hjem bad Deponentinden hende, at hun ikke maatte gjøre Skade paa Stuedørren; men Fruen svarede, at Dørren skal op, og at ingen kan formene hende at gaae ind i hendes eget Huus. Mere vidste hun ikke at oplyse. Dimitteret efter at have hørt sin Forklaring oplæse og i et og alt vedkjendt sig dens Rigtighed.

2den Deponent Mons Willumsen Schjelanger, 29 Aar gam/m/el, tjenende hos Klageren. Efter Formaning til Sandhed forklarede han, at Frue Krüger, Klagerens Hustrue, kom hjem til Herløe gaard den af 1ste Deponentinde opgivne Tid, om Morgenen kort førend Tjenerne spiste Frokost. Deponenten, som fik dette at høre, gik ind i Kjøkkenet, og da var Fruen, samt Jomfrue Karen Brunchorst og en Søefarende {i lange} gaaet ind i Daglig-Stuen. Konen Ingeborg, /: 1ste Deponentinde :/ kom just ud med en Stok, der havde staaet indenfor mod Stuedørren. Fruen opholdt sig blot en {halv} Times Tid paa Gaarden, og da hun rejste tog hun bort med sig alle de af 1ste Deponentinde opgivne Ting og desuden en Halmpude. Det Skrin, som Fruen tog med sig ud af Stuen, var {et} ligesom et Barne-Skriin, af Træe, med forgyldt Stads paa. Fruen viiste Deponenten de forbemeldte Ting, som hun tog med sig, og han saae ikke, at hun tog andet eller mere, og hun havde ingen Skrin eller Kister med, hvori hun kunde hjem/m/e noget \uden et lidet Madskrin/. Førend Fruen rejste bort lukkede og forsejglede hun Dørren saaledes som 1ste Deponentinde har opgivet, og Dørren har stedse siden staaet saaledes forsejglet lige indtil den Tid, Deponenten rejste til Bergen for at hente Assessoren hjem. Fruen tog ogsaa Am/m/en og Barnet med sig til Bergen. Am/m/en og Ingeborg laae i Huset saalænge Am/m/en var paa Herløe, men siden laae der ingen uden alene 1ste Deponentinde \og Budejen Ragnild/. Deponenten veed aldeles ikke videre at oplyse hvem der har borttaget de af Klageren opgivne bortkomne Ting eller hvor sam/m/e ere afblevne. Den Stour, som havde

1813: 147

staaet mod Stue-Dørren, var saa tyk, at den neppe kunde bøjes af et Fruentim/m/er. Deponenten tillagde, at Fruen lagde de forbemeldte Klæder ned i en gam/m/el Kiste, som hun ogsaa tog med til Byen, foruden Barne-Vuggen og nogle faa Barneklæder. Deponenten saae da Klæderne bleve nedlagte i Kisten, at intet andet blev nedpakket deri. Dimitteret efter at have hørt sin Forklaring oplæse og vedkjendt sig sam/m/es Rigtighed i det Hele, og han tilføjede, at han i Forgaars saae, at der var en Sprække brækket oveni den bemeldte Stuedør, {og} \men/ at han ej veed hvorledes eller hvad Tid, den er kom/m/en deri.

3die Deponentinde Ragnild Olsdatter Skram/m/estøe, 17 Aar gam/m/el og har tjent hos Klageren indtil 3 Uger efter Paaske d: A:. Efter Formaning til Sandhed forklarede hun, at hun saae at Frue Krüger kom hjem paa Herløe den af 1ste Deponentinde opgivne Tid, og havde med sig en Jomfrue samt 3 Roerskarle, samt, at Fruen, som rejste et Par Timer efterat hun var kom/m/en, tog med sig alle de af 1ste Deponentinde og 2den Deponent opgivne Ting. Mere saae Deponentinden ikke Fruen, eller nogen af dem der var med hende, at borttage. Deponentinden, saae ikke hvorledes Fruen kom ind i Dagligstuen, men da Fruen rejste lukkede hun Dørren saaledes som 1ste Deponentinde har forklaret, og saaledes stod Dørren urørt lige indtil at Klageren kom hjem. Deponentinden veed aldeles ikke hvor de andre, af Klageren opgivne, Koster ere afblevne eller hvem der har borttaget sam/m/e, og hun benægtede at have borttaget nogen af sam/m/e. Assessoren viiste Deponentinden sidstleden Pintsedag, da han lod hende hente til sig, at \der i/ den bemeldte Stuedør var en Sprække

oventil, men hun veed ej hvorledes eller naar denne er kom/m/en deri. Mere vidste hun ikke at oplyse. Dimitteret ligesom de forrige Deponenter.

Da de indkaldte Personer \saaledes/ vare afhørte blev Forhøret udsat til Tirsdagen d: 15de Junii 1813 om Formiddagen Kl: 9, til hvilken Tid Frue Krüger og de øvrige Personer, som i de afgivne Forklaringer ere nævnte, skulle blive indkaldte at møde. Det anmærkes, at denne er den første, formedelst andre beram/m/ede Forhør og Sager, for Dom/m/eren ledige Tid.

Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

Aar 1813 d: 11te Junii om Formiddagen Kl: 10 ½, continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Politie Sagen Foged Bøgh, som Actor, contra Kobbersmedmester Hagelsteen og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2 sam/m/e eedsvorne Laugrettesmænd som i seneste Møde vare tilstede.

Tiltalte fremsendte Indlæg, af Dags Dato, hvori Anstand begjeres {til} i 8 Dage paa Grund af at han ej har kunnet faae beskreven den forommeldte Udleverings Forretning.

Bemeldte Indlæg indtages saaledes lydende: # Den i Indlægget paaberaabte Attest lyder saaledes: #

Actor mødte og reserverede sig videre Tilsvar i Sagen.

Eragtet:

Den begjerte Anstand bevilges til Løverdagen d: 19de Junii 1813 Formiddagen Kl: 11.

Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

Aar 1813 d: 12te Junii om Formiddagen Kl: 9 blev en Extra Ret sat i Sorenskriverens Boepæl i Bergen og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2de

1813: 147b

eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen, for, efter indløben Klage, dateret 23de April 1813, fra Hr: Henrich Formann paa Lille Bergen, at optage Inqvisitions Forhør betreffende Indbrud og Tyverie, som er skeet paa hans Gaard lille Bergen i afvigte Som/m/er og Høst.

Formanns Klage og en sam/m/e medfulgt Opsats betreffende hvad enhver af de deri opgivne Personer kunde formodes at give nogen Oplysning om, bleve af Dom/m/eren fremlagte og de indtages her saaledes lydende: # Dom/m/eren maatte anmærke, at han ikke havde modtaget Klagen førend paa Thinget d: 17de f: M: da den af Klageren selv blev ham overleveret, og at han, formedelst Thingene og andre beram/m/ede Forretninger, der have varet til i Gaar, ikke før har kunnet begynde dette Forhør. Under 5te d: M: var af Dom/m/eren udstedt Indkaldelse, som her indtages saaledes lydende: #

Klageren mødte. For ham blev oplæst den forbemeldte Klage og Opsats, som han vedstod i det Hele, henholdende sig til den forbemeldte Opsats, der viser hvad han har savnet og \hvad/ der er bleven ham frastjaalet samt hvad Tid og Sted. Han fremlagde derhos den i første Punct af Opsatsen ommeldte Tyve Nøgel tilligemed den rette Nøgel, og han erklærede, at han fandt Tyve-Nøgelen staaende i Dørren for hans Søebod den under anden Punct ommeldte Tid, nemlig en Aften silde i forrige Høst.

Efter Indkaldelsen mødte som

1ste Deponent Forpagter Anders Andersen lille Bergen, 32 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed besvarede han de af Klageren fremsatte Qvæstioner saaledes: 1ste Qv:

Han veed ikke hvem som har gjort \eller ladet gjøre/ den fremlagte og ham nu foreviiste Tyve-Nøgle, hvilken han ikke har seet førend da Klageren viiste ham den i afvigte Høst. Deponenten har havt den rette Nøgel i Forvaring naar Klageren har været bortrejst, hvilket var Tilfældet i forrige Som/m/er, og da har han forvaret den paa en Hylde i hans Stue, og han veed ikke at andre have havt Nøgelen i den Tid end Forpagteren Haldor Knudsen, som i Deponentens Sygdom i forrige Som/m/er, modtog Brænde for Klageren og til den Ende havde Søeboden aaben. 2den Qvæstion: Herom veed Deponenten aldeles intet til Oplysning. Paa den Tid, Klageren sagde at have mærket at en Tyv var inde i hans Søebod i afvigte Høst, var Deponenten ikke hjem/m/e i Huset, men gaaet hen til Forpagter Haldor Nordsund for at tilsige denne at rejse til Byen og levere ham nogen Mad. 3. Herom veed Deponenten aldeles intet og han har ikke seet nogen af de opgivne Koster hos Nogen, og han veed heller ikke hvor sam/m/e ere afblevne. Klageren frafaldt Undersøgelse om det i 4de Post indeholdte. 5te Qv: Herom veed Deponenten intet, og de her omspurgte Ting fortalte Klageren at være bortstjaalne førend Deponenten blev Forpagter paa lille Bergen, undtagen Touget paa 28 Favner. 6te Qv: Deponenten veed aldeles ikke hvem der har forøvet det omspurgte. Videre Oplysning eller Forklaring var ikke at erholde. Dimitteret efter at have hørt sin Forklaring oplæse og vedkjendt sig dens Rigtighed.

2den Deponentinde Kari Knudsdatter lille Bergen, 1ste Deponents Kone, 33 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede hun sig saaledes: til 1ste Qv: Hun veed ikke hvem der har gjort

1813: 148

eller ladet gjøre den fremviste Tyvenøgel, som hun ikke veed at have seet tilforn. Om den rette Nøgels Forvaring forklarede hun sig ligesom 1ste Deponent. 2den Qv: Herom veed Deponentinden intet til Oplysning, og hun har aldrig seet, at Høe har været indlagt i Nøstet paa lille Bergen. 3de Qv: Herom veed hun intet; og hun har aldrig hørt eller spurgt noget ihenseende til de Opgivne Koster, hverken at nogen har havt saadant ej heller falbudet eller solgt deslige Ting. 5te Qv: ligesom 1ste Deponent. 6te Qv: Herom veed hun aldeles intet. {Dimitteret ligesom} I øvrigt erklærede hun at hendes Mand var gaaet hen til Forpagter Haldor Nordsund den Tid Klageren mærkede at en Tyv var inde i Søeboden, og at hendes Mand havde det af ham under No 2 opgivne Ærende. Dimitteret ligesom 1ste Deponent.

3de Deponent Haldor Knudsen Nordsund, 24 Aar gam/m/el, Forpagter under lille Bergen. Efter Formaning til Sandhed forklarede han til 1ste Qv: Han veed ikke hvem der har gjort eller ladet gjøre den fremviiste Tyvenøgel, og han har ikke seet den førend sidstleden Høst da Klageren viiste ham den. 1ste Deponent har, i Klagerens Fraværelse, forvaret den rette Nøgel, og Deponenten havde den een Dag i forrige Som/m/er da han modtog Brænde for Klageren, og da Brændet var indlagt i Søeboden lagde Deponenten strax Nøgelen ind paa Hylden hos 1ste Deponent. 2den Qv: Svar ligesom 2den Deponentinde. 1ste Deponent var hos Deponenten for at tale om en Byerejse og levere noget Meel, paa sam/m/e Tid omtrent som Klageren skal have truffet Tyven inde paa Søeboden i afvigte Høst. 3de Qv: ligesom 2den Deponentinde. Mere vidste han ikke at forklare til Oplysning. Dimitteret ligesom de forrige.

4de Deponentinde Helga Brynildsdatter Nordsund, 3die Deponents Hustrue, 25 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed svarede hun til 1ste Qvæst: Hun har ikke tilforn seet den fremviste Tyvenøgel og veed intet om hvem der har gjort eller ladet den gjøre. 2den Qv: ligesom 2den Deponentinde. 3de Qv: ligesom 2den Deponentinde. Mere vidste hun ikke til Sagens Oplysning. Dimitteret ligesom de forrige.

5te Deponent Jacob Andersen Fosse, 23 Aar gam/m/el. Han blev formanet til Sandhed og forklarede til 1ste Qv: Deponenten tjente i forrige Aar hos 1ste Deponent. En Aften i

forrige Høst kom Klageren og bad ham følge sig ned til Søeboden og sagde, at der var Tyve sam/m/esteds. Deponenten fulgte med. Da de kom ned til Søeboden stod Dørren aaben og i sam/m/e den nu fremviste Tyvenøgel. Udenfor Dørren laae 2 Knipper Høe. De saae eller hørte ingen Tyve, da disse formodentlig vare bortløbne. Deponenten veed aldeles ikke hvem der har gjort eller ladet gjøre bemeldte Tyvenøgel, som han aldrig har seet førend da den, som meldt, fandtes i Søebod-Dørren. Den rette Nøgel har 1ste Deponent havt i Forvaring naar Klageren har været bortrejst, og den har ligget paa en Hylde i Stuen. 2den Qv: Herom veed Deponenten intet at oplyse. 1ste Deponent var ikke hjem/m/e den Tid Deponenten, som omforklaret, blev kaldt ned til Søeboden af Klageren; men Deponenten veed ikke hvor 1ste Deponent var paa den Tid. 3. Qv: ligesom 2den Deponentinde.

1813: 148b

Mere vidste han aldeles ikke at oplyse. Dimitteret ligesom de forrige.

6te Deponentinde Danille Nielsdatter Fosse, 5te Deponents Hustrue, 25 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed svarede hun til 1ste Qv: ligesom 3die Deponent. Den rette Nøgel havde 1ste Deponent i Forvaring naar Klageren var bortrejst. 2den Qv: ligesom 5te Deponent, med Tillæg, at hun just den omforklarede Aften var hos 1ste Deponent for at sye. 3de Qv: ligesom 2den Deponentinde. Mere vidste hun ikke at oplyse. Dimitteret ligesom forrige.

7de Deponent Jacob Jacobsen Fosse, 24 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede han, at han i forrige Aar tjente hos 1ste Deponent paa lille Bergen. Han svarede til 1ste Qv: ligesom 4de Deponentinde. 2 Qv: ligesom 2. Deponentinde. 3. Qv: ligesom 2den Deponentinde. {Mere} 5te Qv: og 6te Qv: Herom veed Deponenten intet. Mere vidste han ikke at forklare til Sagens Oplysning. Dimitteret ligesom forrige.

8de Deponent Johannes Halstensen Fladøen, 38 Aar gam/m/el. Han blev formanet til Sandhed og svarede til 1ste Qv: ligesom 4de Deponentinde. 2. Qv: ligesom 2den Deponentinde. 3. Qv: ligesom 2den Deponentinde. 5te og 6te Qv: Herom veed Deponenten aldeles intet at oplyse, ligesom han ikke heller vidste at forklare mere til Oplysning i Sagen. Dimitteret ligesom de forrige.

9de Deponent Helge Sjursen, Forpagter i Florvaag, 38 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede han, at han var Forpagter paa lille Bergen indtil {Maji og} \Foraaret/ f: A: Videre svarede han til 1ste Qv: ligesom 4de Deponentinde. 2de Qv: ligesom 2den Deponentinde. 3. Qv: ligesom 2den Deponentinde. 5te og 6te Qv: Herom veed Deponenten intet til Oplysning, og han veed heller ikke det ringeste andet til Sagens Opklarelse. Dimitteret ligesom de forrige. Han anmeldte Forfald for hans Kone, som har et sygt Barn.

Klageren erklærede at han var forenet med 7de Deponent angaaende de i Klagen opgivne Ting, som denne Deponent tog med sig da han rejste bort fra Gaarden.

10de Deponent Jacob Jacobsen, Lejlænding paa Fosse, 49 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede han sig saaledes: til 1ste Qv: ligesom 3die Deponent. 2den Qv: ligesom 2den Deponentinde. 3. Qv: ligesom 2den Deponentinde. 5te og 6te Qv: ligesom 9de Deponent. Dimitteret ligesom de forrige.

Da Tiden med det passerede var forløben og de indkaldte Personer, samt 10de Deponent tillige, afhørte, blev Forhøret, i Overeensstem/m/else med Indkaldelsen, udsat til Onsdagen d: 16de Junii 1813 om Formiddagen Kl: 9. Nøglerne bleve Klageren leveret.

Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

Aar 1813 d: 14de Junii om Formiddagen Kl: 9 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Justits Sagen Foged Bøgh, som Actor, contra Lars Jacobsen Lysevold, og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2 eedsvorne Laugrettesmænd: Lars Blix de Fine og [Anfind Olsen]

Actor Foged Bøgh mødte og fremstillede den Tiltalte løs og ledig samt fremlagde Continuations Stævning, af 8de d: M:, i forkyndt Stand, til i Dag, saaledes lydende: #

Ifølge Stævningen mødte som

1813: 149

12te Vidne \Madame/ Cecilia Cathrina Carlsen, 21 Aar gam/m/el. Hun aflagde Lovens Eed og forklarede, at hun var i Condition hos Kjøbmand Christian Børs i Aarene 1807 og 1808, men at hun ikke erindrer eller veed at have solgt Blye til den nu tilstedeværende Lars Jacobsen Lysevold, som hun i øvrigt ikke kjender. Børs havde ellers Blye at sælge. Mere vidste hun ikke at oplyse. Dimitteret efter at have hørt sin Forklaring oplæse og vedkjendt sig sam/m/e.

Tiltalte erklærede, at han ikke kjender nærværende 12te Vidne og at han {derfor} ikke kan sige, om det var hende, som solgte ham Blyet.

13de Vidne Kjøbmand Geert Henrich Meyer, 58 Aar gam/m/el. Han svarede til Actors fremlagte Qvæstioner saaledes: til 1ste Qv: jo. 2. Qv: jo, for 2 Aar siden kjøbte Vidnet en Hest af Tiltalte, og Vidnet har ogsaa for omtrent 4 Aar siden kjøbt en anden Hest af Tiltalte. 3. Qv: da Vidnet kjøbte den første Hest hos Tiltalte bad Vidnet ham at holde til hos sig med Hesten naar han kom til Byen, efterdi Tiltalte beholdt Hesten i Foster en Tid efterat den var solgt. Tiltalte holdt til der med Hesten omtrent i eet Aar. Siden efter, for 2 Aar siden, da Vidnet havde kjøbt den 2den Hest, bad Tiltalte selv om at maatte holde til hos Vidnet med sin Hest naar han kom til Byen, hvilket ogsaa skeede \i/ omtrent eet Aar derefter. 4. Qv: Vidnet veed ikke at Tiltalte forhen har begaaet Tyverie eller andre Forbrydelser. 5te Qv: Sv: ney, og Vidnet saae aldrig, og har ej heller hørt at nogen af hans Huusfolk har seet, at Tiltalte havde skarpe Patroner i den omforklarede Tid. Heller ikke {har} \veed/ Vidnet {hø} at Tiltalte har solgt skarpe Patroner. Vidnets foranstaaende Forklaring blev oplæst for ham; han vedstod den og bekræftede sam/m/e med Lovens Eed. Dimitteret.

Tiltalte erklærede at det var \{saavel}/ den Tid, han havde solgt den første Hest til Geert Meyer, for 4 ½ Aar siden, at Meyer bad ham holde til hos sig med Hesten {i sam} Om Tiltalte, da han havde solgt den sidste Hest til Meyer, bad om Tilladelse at holde til med Hesten hos ham, erindrer han nu ikke. I Anledning af at Tiltalte, under Forhøret nægtede, at have havt Kugler eller Krudt hjem/m/e hos sig, videre end 10 a 12 Stk skarpe Patroner, sagde han nu, at han benægtede saadant af Frygt for, at han, skjøndt han er uskyldig, skulde blive mistænkt for at have taget de Patroner, Capitain Martens havde mistet.

14de Vidne Anders Jansen store Midt-Thun, 60 Aar gam/m/el. Han blev formanet til Sandhed og forklarede, at han aldrig har kjøpt eller faaet Patroner hos Tiltalte eller vidst, at Tiltalte har havt saadanne{, men}. Han veed i øvrigt ikke, at Tiltalte har forøvet Tyverie eller andre Forbrydelser. Denne Forklaring blev oplæst for Vidnet, som vedstod sam/m/e, og erklærede derhos, at han engang har seet hans Søn Bjørne Andersen, der nu er udcom/m/anderet \og bortrejst/, at have

1813: 149b

havt omtrent 6 skarpe Patroner, men at Vidnet ikke veed, om Sønnen havde faaet disse hos Tiltalte eller ikke. Han aflagde derpaa Lovens Eed til Bekræftelse paa foranførte og blev dimitteret.

Tiltalte benægtede at have nogensinde solgt eller overladt Bjørne Andersen Midt-Thun skarpe Patroner. Senere tilstod han, at han havde solgt 6 skarpe Patroner til Bjørne Andersen Midt-Thun, hvilke han havde faaet for Melk hos den forommeldte frem/m/ede Constabel. Bjørne gav 8 s: for Stykket.

I Retten mødte

\15de Vidne/ Rasmus Rasmussen Wildanger, 29 Aar gam/m/el. Han anmeldte Forfald for Indkaldte Cancellie Raad Christie i at møde i Dag, da han har en Mængde Arbejdere paa sit Gods og Marmorbrud, som han maae see til. Deponenten forklarede, at have tjent hos Cancellieraad Christie indtil sidstleden Høst og at han endnu er i Arbejde hos ham. Den under Sagen forhen fremlagte silke-Parapluie \som nu blev fremvist/ kjender Deponenten bestemt, og den er Cancellie Raad Christie tilhørende. Cancellie Raaden mistede den for henved 2 Aar siden. Han tog den med sig til Byen engang han rejste didhen, og nogle Dage derfter savnede han den og eftersprugte sam/m/e; men om han havde mistet den{ne} hjem/m/e paa Hoop, i Byen, eller paa Rejsen, veed Deponenten ikke, og Cancellieraaden har sagt, at han heller ikke veed dette; men \at/ den er ham frakom/m/et mod hans Vidende og Villie. Om Tiltalte har begaaet Tyverie eller andre Forbrydelser tilforn, er Vidnet ubekjendt. Hans Forkalring blev han forelæst, han vedstod dens Rigtighed, bekræftede sam/m/e med Eed og blev dimitteret.

Laugrettet taxerede bemeldte Regnhat for 2 rbdr Navneværdie. Regnhatten blev af Dom/m/eren paategnet og derefter udleveret 15de Vidne paa Cancellie Raad Christies Vegne.

Tiltalte blev ved sin forhen afgivne Forklaring om denne Regnhat.

Klageren, Capitain Martens, mødte og erklærede, at han ikke vidste mere til Oplysning om de forbemeldte Patroner, end at han har hørt, at Drengen Ole Monsen Smøraas, der nu tjener paa {Smøraas} \Lysevold/, skal vide mange flere, som Tiltalte har overladt Patroner til.

Derefter mødte

16de Vidne Anna Thomasdatter Lysevold, Tiltaltes Hustrue, 44 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede hun, at hun ikke var hjem/m/e paa Lysevold den Tid Tiltalte rejste bort og stjal Kakkelovnen hos Hagelsteen og at hun ikke vidste det ringeste derom, da hun fra Mandag til Løverdag sam/m/e Uge var hjem/m/e hos hendes Moder paa Hatlestad. Da hun kom hjem viiste Tiltalte hende et Stykke af en Kakkelovn, som han sagde at have kjøbt af en Gesel i Bergen for 10 rd i gode Penge. Af deres Tjenestedreng fik hun høre, at Tiltalte havde været fraværende i 2 Nætter sam/m/e Uge, og at han var rejst bort ene med een Hest. Den hos Tiltalte fundne og i Retten fremviiste Riismølle{,} har Vidnet seet hjem/m/e hos hendes Mand engang i sidste Vinter /: Tiden erindrer hun ikke nøjere :/

1813: 150

men hun spurgte han ikke om hvorfra han havde faaet sam/m/e, da han er hidsig og opfarende mod hende. Ligeledes har hun seet hos ham den i Retten foreviiste silke Regnehat, uden at have spurgt om sam/m/e eller vidste hvorfra han havde faaet den. Hun husker ej rettere, end at hun først i forrige Aar saae den. Deponentinden har {ikke seet eller} et Par Gange seet, at Tiltalte, naar han er kom/m/en hjem fra Bergen, har i et Kandebøtte bragt hjem skarpe Patroner, med hvidt Papir udenom. Tiden naar dette er skeet kan hun ikke opgive, heller ikke Antallet, men det var ikke mange. Tiltalte sagde at have kjøbt Patronerne af en Konstabel i Bergen; men hvor han ellers har faaet dem, er Deponentinden ubekjendt. Derimod har Deponentinden aldrig seet, at Tiltalte har ført Krud eller Blye \særskilt/ hjem med sig fra Bergen, eller at han har støbt Kugler eller tillavet Patroner hjem/m/e paa Gaarden, hvilket hun heller ikke har{t} hørt at nogen af Huusfolkene har seet. Hun har ogsaa engang seet at Michel Jacobsen Heldal hjem/m/e hos hendes Mand fik omtrent 6 skarpe Patroner, og ligeledes Niels Samdal circa 18 Stk Do: Om han har solgt eller overladt skarpe Patroner til andre veed hun

ikke. Hun veed heller ikke at opgive, at han \tilforn/ har begaaet Tyverie eller andre Forbrydelser, da hun aldrig derom har været vidende. Denne Forklaring blev oplæst for Deponentinden, som vedblev sam/m/e og erklærede at hun ikke vidste mere til Sagens Oplysning. Dimitteret til videre uden at antages til Eed.

Defensor, Procurator Hjorth Stuvitz, som fra først af havde været tilstede, reserverede det fornødne til den Tiltaltes Forsvar.

Indstævnte Madame Schnelle og Niels Pedersen Samdal bleve paaraabte, men mødte ikke. 16de Vidne anmeldte at Niels O: Samdal var bortrejst for en kort Tid da Stævningen blev forkyndt og at han ej endnu er kom/m/en tilbage. Forkyndelses Paategningen udviser, at Bjørne Andersen Midtthun er udcom/m/andert til Østlandet. Da Madame Schnelle henhører under Bergens Byes Jurisdiction og altsaa ikke kan forpligtes at møde her ved Retten, og den af Klageren Martens opgivne Ole Monsen maae afhøres tilligemed Niels Samdal, saa begjerede Actor Anstand til Tiirsdagen d: 22de Junii 1813 om Formiddagen Kl: 9. Imidlertid vilde Actor tilskrive Vedkommende om at erhverve de {og} Thingsvidner, som behøves af Personer udenfor denne Jurisdiction.

{Eragtning:

den begjerte Anstand bevilges. Arrestanten blev Laugrettet tilbage}

Tiltalte erklærede, at han har støbt Kugler mange Gange paa Lysevold, og at han har havt 3 Kugleformer dertil. Han har faaet Bud hjem til sin Sviger\sønn/ Paul Paulsen der er hjem/m/e paa Lysevold, og denne har udleveret de 2 Kugleformer, hvilke Tiltalte nu fremlagde. Den 3die kunde Svigersønnen ikke finde. Den var saaledes indrettet, at der paa een gang kunde støbes i sam/m/e 5 Kugler af forskjellig Størrelse, nogle mindre og nogle større ende de,

1813: 150b

som kunne støbes i de 2 fremlagte. Tiltalte erklærede at han i alle bemeldte Former har støbt Kugler til de Patroner, han har tillavet og desuden brugt Kridtforme, som han selv har gjort og som siden er ødelagte. Bemeldte 2 Forme bleve, til videre i Retten beroende.

16de Vidne, der endnu var tilstede, blev fremkaldt. Hun erklærede, at hun ikke veed at have tilforn seet de nu af hendes Mand fremlagte og hende foreviiste 2 Kugleforme, og at hun heller ikke har seet den 3die af ham omforklarede Kugleform eller veed, at hendes Svigersøn har sendt Tiltalte de fremlagte 2 Kugleforme. Dimitteret.

Eragtning:

den begjerte Anstand bevilges.

Arrestanten blev Laugrettet leveret for at føres tilbage i Arrest.

Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

Aar 1813 d: 15de Junii om Formiddagen Kl: 9 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen det fra d: 9de s: M: udsatte Forhør betreffende endeel Assessor Krüger paa Herløe frakomne Ting, og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie i Overværelse af de sam/m/e 2 eedsvorne Laugrettesmænd som tilforn.

Fra Klageren var til Dom/m/eren indleveret en Liste, dat: 10de Junii 1813, ang: endeel Linned, som han savner foruden de i Klagen og siden i Retten opgivne Ting. Bemeldte Liste indtages her saaledes lydende: #

Efter Tilsigelse mødte:

4de Frue Randine Krüger, Klagerens Hustrue, 25 Aar gam/m/el. Klagen og Fogedens foranførte Skrivelse blev for hende oplæst, tilligemed den foranførte Liste af 10de d: M: Hun declarerede, at hun ikke har mindste Grund til at troe at nogen af hendes Tjenere paa Herløe have bortstjaalet nogen af de af Klageren opgivne Ting, og at hun heller ikke kan give nogen

Oplysning om at nogen anden har bortstjaalet sam/m/e. Hvad Fruen veed at oplyse i denne Sag bestaaer i følgende. Hun opholdt sig i sidste Vinter og Foraar i Bergen, hvor Klageren ogsaa opholdt sig hos hende i April Maaned. Da han nægtede at lade hende faae deres Lille Søn til sig til Byen og Fruen fik Bud fra Am/m/en, som var med Barnet hjem/m/e paa Herløe, at baade Am/m/en og Barnet sultede og at Fruen følgelig enten maatte sende dem mad eller lade dem kom/m/e til Byen, rejste Fruen tidlig om Morgenen d: 7de April sidstleden hjem til Herløe, uden at sige hendes Mand noget derom, da han ellers vilde have forhindret hendes Afrejse. I Selskab med hende fulgte Jomfrue Karen Brunchorst, og til Skyds havde de 3 Tøm/m/ermænd fra Skibsbygmester Brunchorsts Værft. Da Fruen kom ud paa Herløe fandt hun Dørrene lukkede undtagen Kjøkken Dørren og Dørrene til de Værelser hvori Tjenerne opholdt sig. Dørren fra Kjøkkenet til Dagligstuen, for hvilken Dør der ingen Laas var, stod lukket ved en Stok og en Stol indvendig fra. Fruen stødte til Dørren med blotte Hænder saa at den gik op og derefter gik hun, Am/m/en Maren, Jomfrue Brunchorst og Tømmermand Hans Johnsen ind i Stuen, hvor Fruen aabnede en hende tilhørende Kiste, hvortil hun selv førte Nøgelen med sig. Af denne Kiste tog hun ud, et Guld-Dame-Ur, et Sølv-Syeskrin, nogle af hendes Gangklæder og et lidet rødt Sengeteppe,

1813: 151

hvori en af hendes Kjoler laae indsvøbt{, samt}. Fruen tog ogsaa med sig, da hun rejste fra Gaarden, hvilket skeede efter 2 a 3 Timers Forløb efterat hun var kom/m/et, de af 1ste Deponentinde og 2den Deponent opgivne Ting, og et Halm-Skrin, hvilket hun formoder at være det af bemeldte Deponenter opgivne Skrin, med forgyldte Zirater. Disse Ting lod hun lægge ned i en \ gam/m/el / Kiste, og rejste derefter bort og tog \ sam/m/e saavelsom/ Am/m/en og Barnet med sig til Bergen. Dørren til Daglig-Stuen lukkede hun til aldeles saaledes som bemeldte Deponenter have forklaret, og det Hele skeede i Overværelse af Jomfrue Brunchorst, Tøm/m/ermanden Hans Johnsen og Am/m/en Maren, som stedse vare med hende. Da Fruen kom til Bergen lod hun alt bringe hjem i Logiet hos hende og hendes Mand. Han spurgte hende strax, om hun havde taget Uhret og Sølv-Skrinet med sig, hvortil hun svarede Ja. Hun \har/ ogsaa siden for omtrent 3 Uger siden viist Klageren baade Uhret og Skrinet. Foruden det foranførte tog Fruen med sig \3 Servietter og/ et sirtses Sengeteppe, hvori hun svøbte Barnet ind. {Forbe} I øvrigt anmærkede hun, at hun flere Gange havde forlangt af hendes Mand at følge ham naar han rejste hjem til Herløe, eller at han vilde lade hende ene rejse hjem til Barnet, men at han stedse nægtede hende dette. Da Fruen bemeldte Dag var hjem/m/e havde hendes Mand ladet næsten alt Boeskab lukke inde i de andre Værelser, hvori Fruen ikke gik ind. Alt foranstaaende begjerede Fruen udtrykkeligen tilført, og hun anmærkede derhos, forsaavidt som hendes Mand har opgivet at være bleven frastjaalet Ting, som hun har taget hjem til sig og ham og endog forlængst viist ham, at hun lever i fuldkom/m/en Fællesskab med ham og altsaa er Ejer af hans halve Boe. Til Slutning bemærkede hun, {ihen} at hendes Mand har, i den fremlagte Liste af 10de Junii, opgivet at have mistet flere Sorter Linned af adskillige Slags, end Fruen veed at de eje og have havt paa Herløe, og hvilket hun kunde godtgjøre med en Specification, hun for henved 2 Aar siden gjorde over deres Linned, hvilken Specification hun endnu har. Disse Forklaringer bleve for hende oplæste, hun vedstod sam/m/e og blev dimitteret.

5te Deponentinde Jomfrue Karen Brunchorst, 20 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede hun sig fuldkom/m/en overeensstem/m/ende med Frue Krüger ihenseende til den omhandlede Rejse fra Bergen til Herløe \og tilbage/ og alt hvad Fruen tog med sig derfra. I øvrigt erklærede hun, at hun aldeles veed det ringeste mere om hvem der har frataget Klageren de af ham opgivne Koster, samt, at Tøm/m/ermand Hans Johnsen er, for hendes Fader, bortrejst til Husefæst, i Søndfjord, og ej kan ventes tilbage førend om 6 Uger.

Dimitteret efter at have hørt sin Forklaring saavelsom Frue Krügers oplæse og vedkjendt sig sam/m/e.

Frue Krüger reserverede alt lovligt mod Klageren med Hensyn til hans Klage, forsaavidt den vises at angaae hende.

Assessor Krüger mødte ikke uagtet han blev paaraabt.

Derefter fremstod som

6te Deponentinde Maren Wollem, 49 Aar gam/m/el, Amme hos Frue Krüger. Efter Formaning til Sandhed forklarede hun, at Klageren, da han i Vinter rejste til Byen, lukkede alle Dørre i Huset paa Herløe undtagen til Kjøkkenet og Tjenernes Værelser, samt at Deponenten, tilligemed 1ste og 3die Deponentinde, laae i Huset. Dørren til Dagligstuen fra Kjøkkenet var lukket saaledes

1813: 151b

som 1ste Deponentinde har forklaret; men Deponentinden har aldrig seet eller veed at den, i Assessor Krügers Fraværelse, har været aabnet mere end een Gang, og dette skeede \af Fruen/ den af 1ste Deponentinde omforklarede Tid. Deponentinden sendte engang tilforn Bud ind til Frue Krüger i Bergen, at baade Deponentinden selv og Barnet leed Nød, da de ikke havde ordentlig Føde og Barnet fattedes Klæder, samt at Fruen derfor enten maatte kom/m/e derud eller og sende dem det nødvendige, da Assessoren strængt havde forbudet at hverken Am/m/en eller Barnet maatte føres fra Herløe. Fruen kom da ud, som meldt, og havde med sig de af hende i Dag opgivne Personer. Deponentinden tilligemed disse vare stedse inde med Fruen i Stuen og saa da, at Fruen borttog de af hende selv i Dag opgivne Ting, men intet mere. Fruen lukkede derefter Dørren til og forseglede den saaledes som 1ste Deponentinde har forklaret, hvorefter Fruen tog de bemeldte Ting, Am/m/en og Barnet med sig og bragte alt hjem i sit Logis, hvor Klageren tillige boede hos Fruen. Der var ingen alene i Dagligstuen paa Herløe den Tid Fruen, som meldt, havde aabnet Dørren, og Deponentinden veed derfor \at/ ikke {troe at} Nogen har borttaget noget andet end hvad forhen er meldt. I øvrigt veed Deponentinden aldeles ikke hvor nogen af de i….(?) af Klageren opgivne Koster ere afblevne, og hun benægtede at have borttaget det ringeste deraf. Fruen aabnede Dørren saaledes som 1ste Deponentinde har forklaret, og hun havde selv Nøgelen med sig til den Kiste, hvori Uret, sølv-Skrinet og nogle af hendes Klæder laae. Videre vidste Deponentinden ikke at oplyse, undtagen at det af 1ste og 2den Deponenter omtalte forgyldte Skrin, maae have været et {Hal} Træeskrin, indlagt med Zirater af Halmstraae. Dimitteret efterat have hørt sin Forklaring oplæse og vedkjendt sig dens Rigtighed.

Da ingen videre Oplysning for nærværende Tid kan tilvejebringes og Klageren har tilkjendegivet Dom/m/eren, at han vil møde d: 22de d: M:, for at opgive om han veed noget yderligere til Oplysning om det bortstjaalne, saa udsættes Forhøret til bemeldte Dag om Formiddagen Kl: 11.

Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

Aar 1813 d: 16de Junii om Formiddagen Kl: 9 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen det fra d: 12te s: M: udsatte Forhør betreffende skeet Indbrud og Tyverie hos Henrich Formann, paa lille Bergen, og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2 sam/m/e Laugrettesmænd som tilforn.

Klageren mødte \og fremviste atter de 2 forbemeldte Nøgler/.

Efter den foranstaaende Indkaldelse, som sidste Rets Dag blev fremlagt, mødte som

11te Deponent Anders Brynildsen Fosse, 64 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede han sig saaledes: til 1ste Qv: Han veed ikke hvem der gjort eller ladet

gjøre den fremviiste Tyve-Nøgel, som Deponenten ikke har seet førend sidstleden Høst da Klageren viiste ham den. 2. Qv: ligesom 2den Deponentinde. 3de Qv: ligesom 2den Deponentinde. 5te og 6te Qv: Svar ligesom 8de Deponent. Mere vidste han ikke at oplyse. Dimitteret efter at have hørt sin Forklaring oplæse og vedkjendt sig dens Rigtighed.

1813: 152

12te Deponent Lars Larsen Fosse, 50 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed svarede han til 1ste Qv: som 11te Deponent. 2. Qv: ligesom 2. Deponentinde. 3. Qv: ligesom 2den Deponentinde. 5te og 6te Qv: ligesom 8de Deponent. Mere vidste han ikke at oplyse. Fimitteret ligesom forrige Deponent.

13de Deponent Johannes Iversen Fosse, 31 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede han sig saaledes: til 1ste Qvæst: ligesom 11te Depon:, med den Forandring, at han ej har seet Nøgelen førend hos Klageren for 8 Dage siden. til 2den og 3de Qv: ligesom 2den Deponentinde. 5te og 6te Qv: ligesom 8de Deponent. Dimitteret ligesom de forrige.

14de Deponent John Olsen Fosse, 56 Aar gam/m/el. Han blev formanet til Sandheds Udsigende og svarede til 1ste Qv: ligesom 4de Deponentinde. 2den og 3de Qv: ligesom 2den Deponentinde. 5te og 6te Qv: Sv: ligesom 8de Deponent. Dimitteret ligesom de forrige.

15de Deponent Ole Andersen Fosse, 38 Aar gam/m/el. Han blev formanet til Sandhed og svarede til 1ste Qv: ligesom 4de Deponentinde. til 2den Qv: og 3de Qv: ligesom 2den Deponentinde. 5te og 6te Qv: ligesom 8de Deponent. Dimitteret ligesom de forrige.

16de Deponent Christen Olsen Fagerbakken, 64 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed svarede han til 1ste Qv: ligesom 11te Deponent. 2den og 3de Qv: ligesom 2den Deponentinde. 5te og 6te Qv: ligesom 8de Deponent. Dimitteret ligesom de forrige.

Da alle de opgivne Personer ere afhørte undtagen Forpagter Helge Sjursens Kone i Florvaag, saa blev Forhøret udsat til Tiirsdagen d: 22de Junii 1813 om Formiddagen Kl: 11 ½ til hvilken Tid bemeldte Kone paa nye skal blive indkaldt.

De fremlagte 2 Nøgler bleve Klageren {foreviiste} tilbageleverede.

Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

Forhør.

Aar 1813 d: 18de Junii om Formiddagen Kl: 9 blev en Extra Ret sat i Sorenskriverens Boepæl i Bergen og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2 eedsvorne Laugrettesmænd: Lars Blix de Fine og Anfind Olsen, for, efter Amtets Ordre af 9de dennes, indløbet til Sorenskriveren d: 11te s: M:, at optage Undersøgelses Forhør, betreffende, at Qvindemennesket Synneve Christensdatter lille Sangolt skal have født et uægte Barn paa aaben Mark og ladet sam/m/e der blive henliggende, m: v:. Amtets Ordre og den deri paaberaabte Skrivelse, af 7de s: M: fra Foged Bøgh, samt den forrettende Præsts, Hr: Hvedings Indberetning af 24de Maij d: A: {fr}, bleve af Dom/m/eren fremlagte, og de indtages her saaledes lydende: # Til dette Forhør var af Dom/m/eren udstedt Indkaldelse, dateret 12te Junii 1813, hvilken her indtages og lyder saaledes: #

Dom/m/eren maatte anmærke at han formedelst andre beram/m/ede Forhør og Aasteds

1813: 152b

Sager ikke har kunnet beram/m/e dette Forhør til Foretagelse førend til i Dag.

Efter Indkaldelsen fremstod særskilt som

1ste Deponent Helge Halvorsen Dom/m/edal, som angav sig at være 48 Aar gam/m/el. Præsten Hvedings foranstaaende Anmeldelse blev oplæst for ham, hvorefter han blev formanet til Sandheds Udsigende og dernæst forklarede: at Manden Ole Winziansen lille Sangolt sidstleden 1ste Paaske \Dags/ Aften kom {hjem} til Deponenten og Aamund Hansen store Sangolt samt Michel{sen} Haagensen Skage, som just kom gaaende hjemefter fra Sunds Kirke, og bad dem at de vilde rejse hen til lille Sangolt og der undersøge og forfare, om ikke Pigen Synneve Christensdatter var frugtsom/m/elig da han frygter for at have besvangret hende, og at hun har Hensigt til at gjøre en Ulykke paa sit Foster efterdi hun {h..} ikke for Nogen vil tilstaae at være frugtsom/m/elig, uagtet han mange Gange derom har anmodet hende. Deponenten og de 2 andre forbemeldte Mænd rejste hen til Sangolt 3die Paaskedag og spurgte den Anklagede, om hun var frugtsom/m/elig? i Førstningen svarede hun blot: "Gud veed det", og at hun ikke vidste det; men da de nærmere paatrængte hendes Tilstaaelse derom, sagde hun dem, at hun var frugtsom/m/elig og at hendes Foster havde Liv og rørede sig, hvorhos hun, efter deres Formaning og Begjering, lovede dem, at hun skulde omgaaes ordentlig med Fosteret naar Tiden kom, at hun skulde føde. De spurgte hende ikke om, og hørte hende heller ikke sige, hvad Tid hun ventede sin nedkomst; men de fortalte strax til hendes {Forældre} \Fader og Broderen Ole/, at hun var frugtsom/m/elig og bad disse at paase paa hende og ikke lade hende gaae ene bort for at hun ikke skulde gjøre Ulykke paa Fosteret. Moderen var ikke tilstede, da hun gik bort strax efterat Deponenten og hans Følge kom til Gaarden. Faderen og Broderen lovede at passe vel paa hende. Deponenten rejste derpaa bort, og veed forresten ikke mere om det Passerede, end at han har hørt tale om, at Anklagede skal have omgaaet med hendes Barns Fødsel saaledes som Præstens Anmeldelse viser. Deponenten veed ikke, at Anklagede tilforn har været frugtsom/m/elig, {og} men han har hørt et løst Bøygde-Snak om at hun engang tilforn for mere end eet Aar siden, skal have været frugtsom/m/elig, men ej hvorledes Barnet er født eller hvor det er afbleven. Mere vidste Deponenten ikke at oplyse, {og} han benægtede at kunne huske og navnligen opgive den eller de, af hvilke han har hørt det forbemeldte Bøygde-Snak. Dimitteret efter at have hørt sin Forklaring oplæse og vedkjendt sig dens Rigtighed i det Hele.

2den Deponent Hougne Nielsen Dom/m/edal, som angav sig at være 23 Aar gam/m/el. Han blev formanet til Sandheds Udsigende og forklarede, at han noget efter Paasken fulgte med Ole Winziansen Sangolt og 1ste Deponent \til Hr: Hveding/, samt at bemeldte Ole Winziansen da fortalte Præsten, at han /: Ole :/ var Fader til et af Synneve Christensdatter lille Sangolt født uægte Barn, hvilket Moderen havde født ude paa Marken og ladet ligge sam/m/esteds, samt, at

1813: 153

Barnet var fundet levende paa Marken. Ole fortalte ogsaa til Præsten, at han ikke havde kunnet formaae Anklagede til at tilstaae at hun var frugtsom/m/elig, og han derfor havde maattet sende Mænd til hende for at forfare om hun var frugtsom/m/elig eller ikke. Ole nævnte ikke Mændenes Navn ej heller Udfaldet af deres Undersøgelse. Deponenten benægtede at have hørt Rygte eller Bøyde-Snak om at Anklagede tilforn har været frugtsom/m/elig eller at vide noget derom. I øvrigt sagde han at have hørt, at Anklagede skal have født sit Barn saaledes som Præstens foranstaaende Anmeldelse udviser. Mere vidste han ikke at oplyse. Dimitteret efterat hans Forklaring for ham var oplæst og af ham som aldeles rigtig vedkjendt.

3de Deponent Ingebricht Simonsen store Sangolt, som angav sig at være 38 Aar gam/m/el. Dom/m/eren paamindede ham om at forklare den rene Sandhed, hvorefter Deponenten afgav følgende Forklaring: 4de Paaskedag sidstleden kom Deponenten gaaende

over lille Sangolts Bøe eller Engemark indengjerdes, for at gaae ud i Udmarken og hente noget Brænde. Han hørte da Skrig af et spædt Barn i Nærheden af sig, og gik efter Lyden hen til det Sted, hvorfra han hørte Skriget. Han fik da see, at et spædt Barn laae under en fremstaaende Steenhelle, indsvøbt i et Skjørt eller en Stak. Deponenten løb strax ned til Christen Bendixsen lille Sangolt og fortalte ham dette, hvorpaa de begge ilede op til Stedet, hvor Barnet laae. Christen tog Barnet og bragte det hjem i {hans} \sit/ Huus, og Deponenten fulgte med ham. Deponenten saae aldeles ikke Blod eller noget Mærke af at Anklagede havde født Barnet i Nærheden af det Sted, hvor Barnet laae, uagtet han nøje eftersaae dette. Alt det omforklarede skeede om Morgenen Kl: henved 9. Omtrent en knap halv Time tilforn, da Deponenten gik over Marken ned til Møllen, havde han mødt Anklagede indengjerdes paa lille Sangolts Mark, og havde tillige talt med hende et Par Ord om Vejret; men hun talede ikke til ham om sin Fødsel. Hun saae alligevel ilde ud, men Deponenten spurgte hende ikke om Noget i denne Anledning. Imidlertid var dette den egentlige Aarsag til at Deponenten paa nye gik over Marken, da han forhen havde hørt, at Anklagede skulde være frugtsom/m/elig, men at hun havde benægtet saadant. Da Deponenten og Christen kom hjem med Barnet, laae Anklagede i Sengen; de leverede hende Barnet, og hun tog strax imod det og tilstod, at hun havde nyelig født det ude paa Bøen og henlagt det paa Marken. Deponenten spurgte hende, hvorfor hun ikke tog Barnet hjem med sig? hvortil hun svarede, at hun ikke torde gjøre det for hendes Fader, da hun ikke torde være i Huset hos ham med Barnet. Imidlertid sagde hun, at hun siden vilde have gaaet ud og taget Barnet hjem til hendes fader. Faderen var ikke tilstede da Anklagede sagde dette. Da Faderen og Deponenten kom ind med Barnet til Anklagede, bebrejdede Faderen hende alvorligen, at hun var gaaet bort og \havde/ født og {havde} ladet Barnet ligge paa Marken. Anklagede svarede hertil intet men blot græd.

1813: 153b

\Anklagedes/ Moder{en] var ikke i Stuen tilstede; men Deponenten talede med hende udenfor, og {Moder} hun sagde, at hun ikke vidste noget om Anklagedes hem/m/elige Barnefødsel, da Anklagede var gaaet ud om Morgenen førend de andre stode op. Deponenten gik derpaa til sit Arbejde. Han tilføjede at han, forinden han gik fra Anklagede, spurgte hende, om hun havde født Barnet langt fra det Sted, hun havde henlagt sam/m/e? og at hun svarede, at det var i Nærheden deraf. Det var en liden Ur eller Steendysse, hvori Barnet var henlagt, og der stod et Par smaa Buske foran den Helle, hvorunder Barnet laae, saa at det laae skjult; men der var intet tungt lagt paa Barnet, ej heller Løv, Jord eller andet lagt paa for at skjule det. Ansigtet var ikke blottet men tilligemed den hele Krop indhyllet i Skjørtet, der løst var svøbt omkring Barnet. Deponenten saae ikke efter om Navlestrengen var afskaaret eller tilbundet, men {Barnet var aldeles} han besaae {det} \Barnet/ blot paa Ansigtet og Brystet. Barnet levede og er endnu i Live. Deponenten har nu siden efter at dette er passeret hørt et løst Bøygde-Snak om, at Anklagede i forrige Som/m/er skal have været frugtsom/m/elig; men han veed aldeles ikke om Rygtet er sandt eller ikke. Deponenten boer paa Naboegaarden og saae hende jevnligen i forrige Aar, men han kunde aldeles ikke observere at hun var frugtsom/m/elig. Bemeldte Rygte har ikke været almindeligt, men Deponenten har hørt sam/m/e af langt fraværende Folk, hvis Navne han ikke veed at opgive. Det Sted, hvor det omforklarede Barn laae, er omtrent 10 Alne ud til Siden fra en Gang-Stie, der bruges naar \man gaaer/ til og fra Møllen for at løse eller stem/m/e Møllevandet, men som ellers ikke bruges. Om Morgenen efterat Barnet var fundet, sagde Anklagede til Deponenten, at hun var gaaet ud for at lukke Faarene ud, og at Fødsels-Smerterne kom paa hende efterat hun havde gjort dette. Faarehuset laae i Nærheden af det Sted, hvor Barnet var henlagt, og da Deponenten, som meldt, traf Anklagede paa Marken om Morgenen kom hun, som om hun kom fra Faarehuset. Deponenten var ikke inde i Faarehuset og eftersaae om hun havde født

Barnet der. Mere vidste ikke Deponenten at oplyse. Dimitteret efter at have hørt sin Forklaring oplæse og vedkjendt sig dens Rigtighed i det Hele.

4de Deponent Christen Bendixsen lille Sangolt, som angav sig at være 61 Aar gam/m/el{. Efter} og Anklagedes Fader. Efter Formaning til Sandhed forklarede han, \at han/ i sidstafvigte {Foraar} Vinter og Foraar saae, at hans Datter, Synneve Christensdatter, begyndte at blive saa tyk, at han maatte formode hun var frugtsom/m/elig. Saavel Deponenten som hans Kone Ingeborg Olsdatter spurgte adskillige Gange den Anklagede, om hun var frugtsom/m/elig, men hun nægtede det bestemt. Hverken Deponenten eller hans Kone visiterede Anklagede for at overbevise sig derom. 3die Paaskedag sidstleden kom 1ste Deponent og de 2 af ham opgivne 2de andre Mænd til Deponentens Huus for \at/ undersøge dette; og da tilstod Anklagede, efterat bemeldte Mænd vare bortrejste, at hun var frugtsom/m/elig, og Aamund Hansen store Sangolt sagde dette ogsaa til

1813: 154

Deponenten. Men Deponenten benægtede, at nogen af bemeldte Mænd bad ham passe paa hende, i det mindste kan han ikke huske at de bade ham derom. Deponenten spurgte ikke Anklagede om hvad Tid hun ventede sig, men han formanede hende at forblive hjem/m/e og føde Barnet og ikke forlade Huset naar hun kunde vente sig. Hans Kone bad hende ogsaa at lave Børnetøy til. 4de Paaskedags Morgen tidlig forinden Deponenten vaagnede var Anklagede gaaet ud, uden at Deponenten vidste noget derom. Da Deponenten stod op sendte han sin Søn Ole ud for at see efter Anklagede, og Ole kom strax hjem tilligemed hende, som han sagde at have mødt paa Marken. Deponenten spurgte hende, hvor hun havde været, men hun kunde knap svare, satte sig ned og fik ondt{, samt blev nedlagt i Sengen}. Kort efter kom hun til sig selv stod op og gik ud i Sengeboden og lagde sig i Sengen. Deponenten spurgte hende ikke om hun havde født, og hun sagde det heller ikke selv; men Deponenten syntes hun var saa forandret, at han formodede hun havde gjort Barsel. I det sam/m/e hun gik ud til Sengeboden kom 3die Deponent og kaldte Deponenten ud, {og} \samt/ bad ham følge sig ud paa Marken, hvor han sagde at have fundet et spædt Barn. Deponenten fulgte med ham og fandt da Barnet liggende indsat under en fremragende Helle aldeles saaledes som 3die Deponent har forklaret og indsvøbt saaledes som 3die Deponentn opgav. Om Stedet hvor Barnet laae forklarede han sig aldeles ligesom 3die Deponent. Deponenten tog Barnet og bragte det hjem. Ved Navlestrængen var ikke rørt. Deponenten leverede Barnet til Anklagede, som laae paa Sengen og tilstod at have født sam/m/e ude paa Marken. Han bebrejdede hende dette, og hun sagde at hun var gaaet ud for at lukke Faarene ud, samt at hun ikke havde formodet at hun saa snart skulde føde, og at hun ikke, af Frygt for Deponenten, torde tage Barnet hjem, samt at hun ikke havde bedre Forstand. Deponenten benægtede at have nægtet hende at opholde sig hjem/m/e hos ham enten naar hun fødte eller havde født Barnet, hvorimod han paastod, at havde formanet hende at blive hjem/m/e for at føde sam/m/esteds. Ved det Sted paa Marken, hvor Barnet laae, saaes ingen Spor af at Anklagede der havde født Barnet. Deponenten eftersaae ikke Faarehuset, for at erfare om hun der havde født Barnet, thi Anklagede sagde, at hun havde født det ude paa Marken i Nærheden af det Sted, hvor hun henlagde det. Da Deponenten bragte Barnet hjem, sagde Anklagede, at det var hendes Agt, enten selv at have gaaet ud efter det eller og at have sendt en anden derud. Anklagede har ikke om Natten ligget i Seng med noget andet Fruentim/m/er, for hvem hun kunde have aabenbaret sin Tilstand. Da Anklagede 3die Paaskedag tilstod sit Svangerskab, sagde hun ogsaa at Ole Winziansen lille Sangolt var Barnefaderen. Deponenten ved ikke, og har heller ingen Mistanke om, at Anklagede tilforn har været med Barn. Mere vidste han ikke at oplyse. Dimitteret efter at have hørt sin Forklaring oplæse saavelsom 3die Deponents Forklaring betreffende Barnets Tilstand og Stedet hvor det fandtes, hvilket alt han erklærede for rigtigt.

1813: 154b

Dernæst fremstod uden Baand og Tvang Anklagede

Synneve Christensdatter lille Sangolt, som angav sig at være 22 Aar gam/m/el. Hendes Forældre ere Christen Bendixsen lille Sangolt og Ingeborg Olsdatter, som begge lever. Inqvisitinden er født paa Gaarden lille Sangolt, i Sunds Præstegjeld. I hendes 13de Aar kom hun ud at tjene hos Helge Halvorsen Dom/m/edal, hos hvem hun forblev i 3 Aar. Derefter tjente hun hos Enken Gjertrud Andersdatter Lieskjæret i ¼ Aar, og endelig hos Carsten Hansen Skouge i 3 Aar. Siden har hun været hjem/m/e hos hendes Forældre. Hun benægtede at have været tilforn tiltalt eller straffet for nogen Forbrydelse. I Sunds Kirke gik hun sidste Gang til Alters {3 Dage før ..} i afvigte Høst. Amtets Ordre, Foged Bøghs Skrivelse og Præsten Hvedings Anmeldelse blev hende forelæst, hvorefter hun blev formanet til Sandheds Udsigende og forklarede sig saaledes: Hun tilstod, at hun var bleven besvangret af Ole Winziansen lille Sangolt, og at hun har dulgt sit Svangerskab saavel{som} for hendes Forældre som for alle andre indtil den 3die Paaskedag sidstleden da hun tilstod det først for 1ste Deponent og de 2de af ham opgivne Mænd og siden for hendes Forældre. Aarsagen til at hun dulgte Svangerskabet var, at hun frygtede for, at hendes Fader vilde jage hende bort fra sig dersom han fik det at vide. Hendes Fader har dog aldrig truet hende, at jage hende bort om han fik saadant at viide, ikke heller har han i øvrigt været haard eller stræng mod hende; men hun stod engang i Dørren hjem/m/e, fire Uger førend hun blev forløst, og hørte hendes Fader inde i Stuen tale om, at han vilde friste hende til at sige Sandheden, samt skræm/m/e hende med at sige, at han ellers vilde jage hende bort. Hendes Fader sagde ogsaa, at dersom han vidste det var sandt, at hun var frugtsom/m/elig, skulde hun ikke være en Dag længere i hans Brød. 3die Paaskedag sidstleden da Inqvisitinden tilstod at være frugtsom/m/elig, formanede hendes Fader hende til at omgaaes ordentlig med sit Barns Fødsel og ikke at gaae bort fra Huset naar hun mærkede at hun ikke var vel. Næste Dags Morgen længe efter at Solen var rundet stod Inqvisitinden op og gik op til Faarehuset for at lukke Faarene ud, hvilket hun ogsaa gjorde. Hun havde ikke om Morgenen været inde i Stuen hos hendes Forældre og veed derfor ikke om de vare opstaaede eller ej, men hendes Broder Ole, som laae i Sengeboden, hvor Inqvisitinden ogsaa laae, sov da hun gik ud. Inqvisitinden følte sig ikke syg da hun gik ud bemeldte Morgen; dog havde hun nogen Værk i Ryggen /: Ryggine :/ men sam/m/e havde hun følt stærkere de foregaaende Dage. Efterat hun havde lukket Faarene ud overfaldt Fødsels Smerterne hende. Hun gik et lidet Stykke, men aarkede ikke at gaae længere, og fødte ude paa Bøen et Pigebarn. Hun forsøgte paa at bære Barnet med sig hjemefter, men hun var saa mat, at hun ikke kunde bære det længere end et lidet Stykke. Hun tog da Barnet tilligemed Efterbyrden, {s} og lagde sam/m/e ind [i] et Skjørt hun tog af sig, hvorefter hun lagde det under en fremstaaende Helle i \Nærheden af/ en liden Ur tæt ved Faarehuus-

1813: 155

Vejen, som hun kom gaaende. Hun lagde det under Hellen fordi det regnede sam/m/e Tid, og hun vilde ikke lægge det i Vejen for at ingen skulde kom/m/e gaaende og gjøre det Skade.

Efterat {dette var passeret fik A} Anklagede saa vidt var examineret fik hun ondt og faldt i en Besvimelse, saa at Dom/m/eren ikke længere kunde fortsætte Examinationen.

Derefter fremstod som

5te Deponent Ole Winziansen lille Sangolt, som angav sig at være 28 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede han, at han er Fader til det af Anklagede fødte Barn. Omtrent 4 Uger førend hun fødte Barnet til Verden tilstod hun for Deponenten at hun var svanger. Før den Tid havde hun ikke sagt ham noget derom, og han havde heller ikke før

spurgt hende derom, ligesom han heller ikke paa hendes Udseende havde kunnet mærke, at hun var svanger, da hun stedse havde en sid Skindtrøje paa sig, hvorved hun dulgte sin Forfatning. Han havde heller ikke {i omtrent ¼ Aars Tid} legemlig Omgang med hende siden Helgemisse Tider forrige Aar, saa at han ikke paa den Maade kunde kom/m/e efter hendes Forfatning. Saasnart han blev vidende derom, bad han hende opdage det for hendes Forældre og tilstaae sin Fejl. Han benægtede at have bedet hende føde i Dølgsmaal eller at lægge nogen anden end ham ud for Barnefader. Da han mærkede, at Anklagede ikke for hendes Forældre aabenbarede sin Tilstand bad han Aamund Hansen store Sangolt, Haagen Michelsen Skage og Hans Albrichtsen store Sangolt at gaae til hende og formaae hende dertil. Dette gjorde han 14 Dage før Paaske sidstleden; men da det ikke skeede bad han {de førstmeldte 2 Mænd samt} 1ste Deponent samt Michel Haagensen {store Sangolt} \Skage/ og Aamund Hansen ibidem at faae hende til at tilstaae Svangerskabet, hvilket de ogsaa gjorde 3die Paaskedag. Deponenten var nærværende hos Christen Bendixsen Sangolt den Dag, bemeldte 3 Mænd vare hos Anklagede i ovenmeldte Ærende, men han hørte ikke at hun tilstod Svangerskabet for dem; derimod hørte han, at hendes Fader lovede at passe paa hende og bad hende holde sig hjem/m/e da de skulde {passe paa} \give/ hende {og} al Hjelp. Deponenten var aldeles uvidende om Anklagedes Fremgangsmaade den Tid, hun fødte Barnet 4de Paaskedag, og han fik det først at høre efterat Barnet var fundet. Da Deponenten først fik anklagedes Svangerskab at vide, bad han hende ikke om at skaffe sig an Barneklæder ej heller gav han hende noget dertil, og der blev af hende heller ikke talt om Barneklæder. Mere vidste han ikke at oplyse. Dimitteret efter at have hørt sin Forklaring oplæse og vedstaaet sam/m/es Rigtighed; dog tilstod han først, at han er givt Mand.

Derefter fremstod atter

Anklagede, som nu var kom/m/et sig og erklærede, at være i fuldkom/m/en Stand til at aflægge en rigtig Forklaring da hun ikke nu følte sig syg. Hun forklarede da videre, at hun gik alene op til Faarehuset den bemeldte 4. Paaskedags Morgen som sædvanligt, Hun havde troet at hun skulde gaaet den Uge over og ikke kom/m/et {ned} \i Barsel/ førend i næste Uge derefter. I hendes Frietimer, medens hendes Forældre sov om Eftermiddagen, havde hun lige fra Juul sidstleden

1813: 155b

af og til lavet Børnetøj til; men hun forvarede dette altid paa det at ingen derved skulde kom/m/e efter hendes Tilstand; dog havde hendes Broder Ole Christensen 3die Paaskedag seet, at hun havde vasket noget Børne-Hoved-Tøy; men han talede ikke til hende derom. Det Børnetøy, som hun havde tillavet var 2 Skjorter og 2 Hoved-Tøyer samt en Reev eller Blee. Da Barnet var bragt hjem til hende bad hun sin Moder tage dette Børnetøy frem af Inqvisitindens Kiste, hvilket {hun} \Moderen/ ogsaa gjorde. Efterat Inqvisitinden, som forhen meldt, havde lagt Barnet fra sig paa Marken, gik hun hjem til hendes Forældre, og strax efterat hun kom ind i Stuen fik hun ondt og sansede sig ikke længere. Da hun kom til sig igjen kom 3. Deponent ind og kaldte hendes Fader ud. Inqvisitinden maatte gaae til Sengs, og kort efter kom hendes Fader og 3. Deponent{inde} ind med Barnet til hende. Aarsagen, hvorfor hun ikke, strax hun kom ind efter at have født Barnet, sagde sine Forældre noget om Fødselen var fordi hun da var saa mat og syg. Hun bad blot om en Draabe at drikke, fik den og faldt i Afmagt. Saasnart 3die Deponent kom og kaldte paa hendes Fader, forstod hun at han havde seet Barnet paa Marken. Hun tilstod, at hun mødte 3die Deponent paa Marken efterat hun havde født Barnet 4de Paaskedags Morgen og lagt det fra sig, samt, at hun hilsede paa ham og talede med ham et Par Ord om Vejret; men at hun ikke talede til ham om Barnefødselen eller bad ham hjelpe hende hjem med Barnet. Aarsagen var, at hun ikke vilde Tildragelsen strax skulde kom/m/e i frem/m/ede Munde, samt at hun vilde have hendes egen Slægt til at hjelpe

hende Barnet hjem. I øvrigt sagde hun, at hun ikke aabenbarede Svangerskabet for Barnefaderen førend 4 Uger førend hun kom ned med Barnet, og da bad han hende tie dermed saalænge hun kunde, men sagde dog at de begge skulde tilstaae deres Synd naar det ikke længer kunde dølges. Han bad hende ikke føde i Dølgsmaal eller gjøre nogen Ulykke paa Barnet, derimod bad han hende at lægge en anden ud for Barnefader, hvilket hun nægtede. Da hun aabenbarede ham sin Forfatning, hvilket skeede i Laden hos ham, blev han saa vred, at \han/ slog til hende med en Spærre i Hovedet, saa at hun blødte i Panden. Han gav hende ogsaa et Slag med knyttet Næve i Ansigtet. Inqvisitinden skreeg, og hendes Moder kom dertil, men Ole Winziansen nægtede at have slaaet Inqvisitinden. Til Slutning benægtede hun at have nogensinde tilforn været med Barn, men hun har hørt sige, at en frem/m/ed Kone skal have sagt dette til Ole Winziansens Kone. Hun erklærede, at hun ikke har havt legemlig Omgang med Ole Winziansen siden kort efter Julen sidstleden, og hun benægtede bestemt, at have havt ringeste Hensigt til at gaae ud for at føde Barnet eller paa nogensomhelst Maade at lade sam/m/e omkom/m/e, men at det var hendes Bestem/m/else, da hun forlod Barnet paa Marken, strax at sige det til hendes Forældre naar hun kom hjem. Anden Tilstaaelse var ikke af hende at erholde. Denne Forklaring blev oplæst for hende, hun vedstod den i det Hele uden nogen Forandring, men hun tillagde at Barnet endnu lever og er friskt og vel,

1813: 156

samt at det er hjem/m/e hos hendes Forældre.

5te Deponent fremstod atter; han benægtede bestemt at have anmodet Anklagede om at dølge Svangerskabet, eller at have slaaet hende hverken i hans Lade eller andensteds. Ligesaa fragik han, at have havt legemlig Omgang med Tiltalte senere end forhen af ham opgivet. Dimitteret.

Da der for nærværende Tid ikke er flere Personer som kunne afhøres, blev Forhøret udsat til Onsdagen d: 23de d: M: om Formiddagen Kl: 9 for at de flere Personer, som kunne formodes at vide noget til Oplysning, {da} kunne blive indkaldte til Møde bemeldte Tid, som er den første dertil, formedelst andre beram/m/ede Forretninger, ledige.

Dom/m/eren vilde ikke paa egen Haand lade den Anklagede arrestere, da hendes Barn er saa spædt og det heller ikke nu var med hende. Imidlertid paalagde han Laugrettet at føre hende {hende} hen til Fogeden \som boer her i Byen/ og at overlade til ham hvorvidt han vil arrestere hende eller ikke.

Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

Aar 1813 d: 19de Junii om Formiddagen Kl: 11 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Politie-Sagen Foged Bøgh, som Actor, contra Kobbersmedmester Hagelsteen, og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2 sam/m/e Laugrettesmænd som i sidste Møde vare tilstede.

Foged Bøgh mødte.

Tiltalte lod fremlægge Indlæg, af Dags Dato, hvori Anstand begjeres til Tirsdagen d: 22de d: M: om Formiddagen Kl: 10, da han ikke endnu har faaet beskreven den forommeldte Udleverings Forretning. Indlægget indtages saaledes lydende: #

Eragtet:

den forlangte Udsættelse bevilges.

Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

Aar 1813 d: 21de Junii om Formiddagen Kl: 9 blev en Extra Ret sat i Sorenskriverens Boepæl i Bergen og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie, i Overværelse af de 2 eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen, for at behandle en af Foged Bøgh, som befalet Actor, paastævnt Justits Sag mod Arrestanten Jan Nielsen Meyer, betreffende Tyverie.

Actor mødte og {fremlagde} tilkjendegav at han strax havde udtaget Stævning i denne Sag og, efter at have ladet sam/m/e forkynde for Tiltalte og den beskikkede \Defensor/, for 8 Dage siden afsendt Stævningen til Lehnsmand Tøsøen for at forkynde for de øvrige Vedkom/m/ende, men at han ikke endnu havde faaet den tilbage, hvortil han formoder Aarsagen er den stærke Nordenvind som i de seneste Dage har blæst og endnu i Dag vedvarer, og som formodentligen forhindrer de indkaldte Vidner at møde.

Actor fremstillede imidlertid den Tiltalte løs og ledig i Retten og begjerede Sagens Henstand til i Eftermiddag i Forventning af at Stævningen skulde indløbe og Vidnerne møde.

Defensor, Toldprocureur Roge mødte og reserverede det fornødne til

1813: 156b

Tiltaltes Forsvar.

Eragtning:

Opsættelse til i Eftermiddag Kl: 4 bevilges.

Tiltalte blev Laugrettet overleveret for at føres tilbage i Arrest.

Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

Sam/m/e Dag og Sted om Eftermiddagen Kl: 4 continuerede, i Overværelse af de sam/m/e Personer, Justits Sagen Foged Bøgh som Actor contra Jan Nielsen Meyer.

Actor mødte og tilkjendegav at han nu havde faaet den i Dag ommeldte Stævning, hvilken han nu fremlagde, i forkyndt Stand, under No 1. Videre fremlagde Actor, under No 2, det her ved Retten d: 5te d: M: optagne Præliminair Forhør, hvorpaa er tegnet Amtets Actions Ordre af 11te s: M: og Sam/m/es Defensions Ordre til Told-Procureur Rogge.

Actor fremstillede dernæst den Tiltalte løs og ledig for Retten og begjerede hans Forklaring under Præliminair-Forhøret ham forelæst, og ligeledes forelæst de Bestjaalne samt Vidnerne deres i Forhøret afgivne Forklaringer, som han, for Vidnerne Vedkom/m/ende, tillige begjerede beedigede.

Stævningen, No 1, indtages her saaledes lydende: # Præliminair Forhøret vedhæftes Acten.

Told procureur Rogge mødte, ifølge forbemeldte Defensions Ordre, og forbeholdt den Tiltaltes Ret.

Derefter fremstod løs og ledig Tiltalte Jan Nielsen Meyer. Stævningen og Amtets Actions Ordre blev for ham oplæst. Ligesaa blev for Tiltalte oplæst Klagen, /: indført i Forhøret pag: 2 og 3 :/ saavelsom hans Forklaringer i Forhøret /: pag: 7, 8 og 9 :/. Tiltalte vedblev aldeles de forbemeldte Forklaringer som rigtige, og havde intet deri at fratage eller tillægge, uden at han ikke saae at den omforklarede frem/m/ede Mand satte Sækken efter sig i Korshavn ved Søeboden, men at han saae Sækken staae der strax efterat Manden var roet fra Landet.

Derefter fremstod den i Præliminair Forhøret afhørte

2den Deponent Michel Willumsen Børnæs. Hans Forklaring /: pag: 6 :/ blev for ham oplæst, og han vidste intet videre at tillægge, da han endnu ikke er kom/m/en paa Spor efter andre af de Stjaalne Koster end hvad Forhøret oplyser at være fundet hos Tiltalte. Dimitteret.

Ligesaa fremstod

3die Deponent Niels Olsen Børnæs, hvis Forklaring, pag: 6 ogsaa for ham blev oplæst. Han vedstod sam/m/e i det Hele, og vidste for øvrigt ikke at oplyse noget mere i

Anledning af det ham frastjaalne. Han erklærede, at da han, formedelst Stormvejr, i Dag har maattet gaae over Land {de} mere end een Miil, saa kunde han ikke medbringe de fundne, ham tilhørende, 7 Favner Toug eller Kal, men som han lovede til neste Ræt at frembringe. Dimitteret.

Derpaa fremtraadte

4de Deponent Jens Nielsen Børnæs. Hans Forklaring /: pag: 7 :/ blev for ham oplæst og han vedblev sam/m/e i det Hele. Han declarerede, at hans Søn /: 1ste Deponent :/ var bortrejst til Jedderen, og at han havde med sig det fundne, dem

1813: 157

tilhørende Raaesejl, hvilket han ikke nu i Retten kunde fremvise, da 1ste Deponent endnu ikke er kom/m/en tilbage. Om de øvrige, Deponenten frastjaalne, Koster vidste han intet mere at oplyse. Dimitteret.

Videre fremstod som

1ste Vidne Ole Jacobsen Børnæs, afhørt som 6te Deponent i Præliminair Forhøret. Hans Forklaring, /: pag: 9 og 10 :/ blev for ham oplæst og han vedblev sam/m/e i det Hele. Han vidste i øvrigt ikke at oplyse, at Tiltalte forhen har begaaet Tyverie, Hælerie eller andre Forbrydelser. Derimod erklærede han, at han, tilligemed Daniel Skoleholder paa Sund, var ind i Korshavn, omtrent 3 Dage efterat Klagerne havde faaet Raasejlet og Kalen tilbage, og at de da saae, at der var en frem/m/ed Person sam/m/esteds, som {han} havde en Færings Baad, af sam/m/e Facon, som den 5te Deponent har sagt Vidnet at have mistet, og at denne Mand laae med sin Baad afsides i en Bugt ved Korshavn. Vidnet og Daniel spurgte Tiltalte, om han ikke havde seet en frem/m/ed Person der sam/m/e Tid, hvilket Tiltalte nægtede; men Vidnet saae, at den frem/m/ede kom gaaende fra Tiltaltes Huus, og han maatte vist have været kjendt sam/m/esteds, da Tiltaltes Hund, {g} der ellers bestandig gøer ad Frem/m/ede, fulgte med ham roelig til Søen. Hvem den Frem/m/ede i øvrigt var veed Vidnet ikke. Mere vidste Vidnet ikke at oplyse. Hans Forklaring blev oplæst for ham, han vedstod den, aflagde Lovens Eed til Stadfæstelse derpaa og blev dimitteret.

Tiltalte erklærede, i Anledning heraf, at der var en frem/m/ed hos ham i Korshavn, nogle Dage efterat de her omhandlede Sejl vare Klagerne udleverede, og at den Frem/m/ede, som Tiltalte aldeles ikke kjender eller veed at angive, blot kom derhen og spurgte om Vejen sydefter, og om han kunde faae Mad at kjøbe. Personen var ikke inde hos Tiltalte, og han gik bort efter et Qvarteers Forløb. Tiltalte saae ikke hans Baad. Det var ikke den Person, af hvem Tiltalte kjøbte det forommeldte Raaesejl. 1ste Vidne og Daniel Sund spurgte Tiltalte sam/m/e Tid, om han ikke havde seet en frem/m/ed Baad ligge ved Landet; hvortil han svarede nej. Siden kom de og spurgte Tiltalte, om der ikke havde været en frem/m/ed Mand hos ham for nyelig; og da fortalte Tiltalte dem at en Frem/m/ed nyelig havde spurgt om Vejen sydefter.

1ste Vidne forklarede nu, i Anledning heraf, at Tiltalte til Slutning sagde, at der havde været en frem/m/ed Person oppe ved Huset hos ham, men at han ikke vidste hvor denne var rejst hen. {De} Vidnet og Daniel spurgte ham først om Baaden, som Tiltalte nægtede at have seet. Dimitteret.

2det Vidne Ole Andersen Børnæs, afhørt i Forhøret som 7de Deponent. Hans Forklaring /: pag: 10 :/ blev oplæst for ham og han vedblev sam/m/e i det Hele. Han erklærede derhos at han ikke vidste, at Tiltalte forhen har

1813: 157b

begaaet Tyverie, Hælerie eller andre Forbrydelser. Hans Forklaring stadfæstede han dernæst med Lovens Eed. Dimitteret.

3die Vidne Hans Pedersen, Huusmand paa Børnæs, 56 Aar gam/m/el, ubeslægtet med de Bestjaalne, men givt med Tiltaltes Kones Søster. Efter Formaning til Sandhed forklarede han, at han, omtrent 14 Dage efter Paaske sidstleden, var med Klagerne hos Tiltalte for at efterspørge adskillige dem frastjaalne Ting. Vidnet kom ikke ind med dem til Meyer og hørte heller ikke hvad de talede med ham, eller saae dem inqvirere; men da de rejste bort, havde de med sig 7 Favne Toug, som Niels Olsen sagde at være af det ham frastjaalne Toug. Vidnet {saae ikke gjen}kjender bemeldte Favne Toug saa nøye, at han kan distingvere den fra andet Toug, naar han faaer dem at see. I øvrigt veed Vidnet ikke at Tiltalte forhen har begaaet Tyverie, Hælerie eller andre Forbrydelser. Mere vidste ikke Vidnet at oplyse{. Hans Forklaring blev}, undtagen at han saae en itusprættet Fokke ligge ude \paa/ Marken at tørres hos Tiltalte, den Tid, Vidnet, med Klagerne, som meldt, var i Korshavn; men hvorfra Tiltalte har faaet denne Fokke veed Vidnet ikke. Hans Forklaring blev oplæst for ham, han vedstod den og {blev} aflagde Lovens Eed til Stadfæstelse derpaa, hvorefter han blev dimitteret.

I anledning af dette Vidnes Forklaring erklærede Tiltalte, at han ikke har havt nogen itusprættet Fokke hos sig paa Korshavn, men at han, den Dag Klagerne vare hjem/m/e hos ham og inqvirerede om deres Søeredskaber, havde nogle Stykker af et gam/m/elt Sejl liggende ude paa Marken for at bleges. Disse Stykkers Antal var 2 a 3, hvert saa stort, at deraf kunde faaes en Skjorte. Tiltalte har for mere end eet Aar siden kjøbt sam/m/e om bord paa en hollandsk Fisker-Hukker, der laae paa Korshavns Havn. Tiltalte gav derfor en Fjerding Qeran(?)-Sild. Det var Sejldug, som {brugtes til K} var bestemt af Skipperen at bruges til Klædning paa Touge. Det var lagt ud paa Marken for at bleges, da Titalte vilde lade gjøre Skjorter deraf. Aarsagen, hvorfor ikke Tiltalte før har ladet denne Sejldug blege, er, at han ikke før har behøvet den til Skjorter eller andet. Tiltalte veed ikke bemeldte hollandske Skippers Navn.

3die Vidne erklærede, at det var tydeligt at see, at de 2 Stykker, som laae ude paa Marken at tørres vare af en Fokke, da den ene Dug var skraae tilskaaren. Tougene vare frasprættede, men begge Stykker laae saaledes ved Siden af hinanden, at man kunde see Fokkens Dannelse. Det var aldeles nye Sejldug og slet ikke gam/m/el Dug, der kunde være bestemt til Klædning. Hver Dug var omtrent 6 a 7 Alne lang. Mere vidste ikke Vidnet herom.

Tiltalte vedblev, at paastaae at det var gam/m/el Sejldug, og han sagde, at han fik 3 Skjorter syed af sam/m/e. Dette har hans Kone sagt ham siden han blev arresteret, og hun har sendt ham den ene Skjorte ind i Arresten, hvor han endnu har den.

4de Vidne Rasmus Jensen Førde, 37 Aar gam/m/el, 1ste Deponents Broder og 4de Deponents Søn. Efter Formaning til Sandhed forklarede han{, at han} sig aldeles overeensstem/m/ende med 6te Deponents i Forhøret /: pag: 9 og 10 :/ anførte Forkla-

ring, hvilken han derefter hørte oplæse og vedkjendte sig som sin egen; dog tillagde og forandrede han følgende: at Tiltalte i Førstningen sagde, at han havde havt Raasejlet i lang Tid og at han havde kjøbt Dugen til sam/m/e hos en Hollænder. Tiltalte sagde tillige, da 4de Deponent spurgte ham om, hvorfor han i Førstningen paastod at Sejlet havde været hans i lang Tid? at han maatte see til at præcavere sig, da han havde kjøbt Sejlet og frygted, at Ejermanden skulde tage det tilbage. I Førstningen paastod ogsaa Tiltalte, at han længe havde ejet de 7 Favne Kal, men senere erklærede han at have faaet den tilligemed Sejlet. Vidnet vidste i øvrigt ikke at Tiltalte har begaaet Tyverie, Hælerie eller andre Forbrydelser. Mere vidste han ikke at oplyse. Bemeldte Forklaringer bleve oplæste for Vidnet, han vedstod sam/m/e, aflagde Lovens Eed derpaa, og blev dimitteret, erklærende, at han ikke havde seet de af 3die Vidne omforklarede Stykker af en Fokke.

Vidnerne tilkjendegave, at Knud Poulsen Hetlevigen, der nu blev paaraabt, men ikke mødte, var bortrejst i Forretninger paa nogle Dage.
Tiltalte benægtede at kunne huske, at han svarede saaledes som 4de Vidne i Dag har forklaret.
Actor begjerede Sagen udsat til Onsdagen d: 20de d: M: om Formiddagen Kl: 9, for til den Tid at faae indkaldt de øvrige Personer og faae Sejlet og Touget fremviist i Retten.
Defensor forbeholdt det fornødne.

Eragtning:

den begjerte Anstand bevilges.
{Arrestanten} Tiltalte blev Laugrettet overleveret for at føres tilbage i Arresten.

Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

Aar 1813 d: 22de Junii om Formiddagen Kl: 9 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Justits Sagen Foged Bøgh, som Actor, contra Lars Jacobsen Lysevold, og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie i Overværelse af de eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen.
Actor mødte og fremstillede den Tiltalte løs og ledig i Retten samt tilkjendegav, at have ladet indstævne den af Capitain Martens sidst opgivne Dreng Ole Monsen Smøraas samt Niels Pedersen Samdal, men at han endnu ikke havde faaet Stævningen tilbage.
Defensor Procurator Hjorth Stuvitz mødte og forbeholdt det fornødne.
Klageren, Capitain Martens, var ogsaa tilstede.
I Retten mødte
17de Vidne Ole Monsen Smøraas, 17 Aar gam/m/el \og confirmeret/, tjenende hos Tiltalte. Efter Formaning til Sandhed forklarede han, at han ikkun har tjent hos Tiltalte længere end fra Paaske dette Aar. Han erklærede derhos, at han ikke veed eller har hørt at Tiltalte har overladt Patroner, Krud eller Kugler til andre, end Michel Heldal, Niels Samdal, Bjørne Midt-Thun og Johannes Walle, og dette har han blot hørt fortælle af andre. Han veed ikke eller har hørt, at der er kom/m/en bud fra Tiltalte hjem efter Kugleforme, ej heller at Paul

1813: 158b

Paulsen har sendt Tiltalte Kugleformer hen til Arresten. I de 3 Dage Vidnet var hos Tiltalte førend denne blev arresteret, saae han heller ikke, at Tiltalte havde Kugleformer hjem/m/e hos sig, og han har ej heller seet saadanne i Tiltaltes Huus efter den Tid. Om de af Tiltalte begaaede Tyverier veed han aldeles intet at oplyse, og at Tiltalte tilforn har stjaalet er Vidnet ubekjendt. Hans Forklaring blev oplæst for ham, han vedstod dens Rigtighed, bekræftede den med Lovens Eed, og blev dimitteret.
Tiltalte erklærede nu, at han ikke sendte Bud hjem til hans Svigersøn Paul Paulsen Skjold efter Kugleformene, men at han derom talede med Paul Paulsen selv, der kom til ham i Arresten, og siden selv bragte ham Kugleformerne sam/m/esteds. Paul Paulsen er nu bortcom/m/anderet til Østlandet, under Major Geelmuydens Com/m/ando, og bortrejst 1ste Pintsedag sidstleden.
Derefter mødte det forhen afhørte
8de Vidne, Niels Pedersen Samdal. Han erklærede nu, at han hjem/m/e har efterseet om han skulde endnu have Kugler af de Patroner, Tiltalte overlod ham, men at han, uagtet nøjagtigt Eftersyn, ikke har kunnet finde nogen af dem. De fremlagte 2 Kugleforme bleve ham foreviiste og han erklærede, at han ikke kjender sam/m/e eller veed at have seet dem tilforn, ligesom han heller ikke har seet Kugleforme hos Tiltalte hjem/m/e paa Lysevold. Han

aflagde derpaa Eed til Stadfæstelse paa hans i denne Sag afgivne Forklaring, der nu for var!! (ham) bleve oplæst, hvorefter han blev dimitteret.

Actor begjerede Udskrivt af hvad Tiltalte har forklaret angaaende de 2 ham af Paul Paulsen Skjold sendte Kugleforme, da Actor anseer det fornødendt at indhente dennes edelige Forklaring derom, hvorhos han begjerede Anstand til Mandagen d: 19de Julii 1813, da han ikke før den Tid kom/m/er tilbage fra Som/m/erthingene paa Woss, og han til den Tid venter at erholde det reqvirerede Thingsvidne fra Bergens Byes Jurisdiction, hvorunder Madam/m/e Schnelle skal afhøres.

Eragtning:

den begjerte Anstand bevilges.

Arrestanten blev Laugrettet overleveret for at føres tilbage i Arrest.

Sam/m/e Dag og Sted om Formiddagen Kl: 10 continuerede, i Overværelse af de sam/m/e Personer, Politie Sagen Foged Bøgh, som Actor, contra Kobbersmedmester Hagelsteen.

Tiltalte lod fremlægge Indlæg, af Dags Dato, hvori Sagen indlades til Dom. Med Indlægget fulgte den forom/m/eldte Udleverings Forretning, begyndt d: 15de Septbr: 1812 og endt d: 12te October s: A: Indlægget indtages saaledes lydende: # Forretningen vedhæftes {Acten} Tiltaltes Act.

Actor mødte og forlangte Sagen udsat til Onsdagen d: 30te Junii 1813 Form: Kl: 11, for til den Tid at besvare Tiltaltes Indlæg.

Eragtning:

den begjerte Opsættelse bevilges.

Sam/m/e Dag og Sted om Formiddagen Kl: 11 continuerede, i Overværelse af de sam/m/e Personer, det fra d: 15de d: udsatte Forhør, betreffende endeel fra Assessor Krüger, paa Herløe, bortstjaalne Ting.

Klageren mødte, og

1813: 159

fremlagde en Skrivelse, af 16de d: M:, til Dom/m/eren, betreffende adskillige, ikke af ham forhen opgivne, Ting, der ere ham frastjaalne paa Herløe Gaard. Denne Skrivelse indtages saaledes lydende: # Forestaaende Skrivelse \saavelsom Listen af 10de d: M:/ blev oplæst for Klageren, der vedstod sam/m/es Indhold og i øvrigt erklærede, at han ikke vidste flere end de forhen afhørte Personer, der kunde indkaldes til at afgive Forklaringer om de ham, som meldt, frastjaalne Ting. Han begjerede derhos bekræftet Copien af dette Forhør naar sam/m/e er sluttet. Dom/m/eren forelæste Klageren det den sidste Rets Dag passerede. Klageren benægtede at have opgivet, som bortkom/m/et, mere Linned end han har ejet paa Herløe. Ligesaa benægtede han at hans Kone har viist ham nogen af de Ting, hun har tilstaaet at have taget paa Herløe Gaard, eller at hun nogensinde, førend han indgav sin Klage, har sagt ham, at have taget nogen af de bemeldte Ting.

Eragtning:

Da der for nærværende Tid ikke findes flere Personer, under denne Jurisdiction, {nærvæ} som kunne formodes at vide noget til Oplysning om det Paaklagede, saa sluttes Forhøret, og det skal saa hastigt som mueligt blive beskrevet og Amtet tilsendt. Forinden Amtets Resolution \derpaa/ er indløbet kan den af Klageren forlangte Beskrivelse ikke bevilges.

Sam/m/e Dag og Sted, om Formiddagen Kl: 11 ½ continuerede i {Sorenskriverens Bo} Overværelse af de sam/m/e Personer, det fra d: 16de s: M: udsatte Forhør, betreffende Indbrud og Tyverie paa Gaarden lille Bergen hos Hr: H: Formann. Dom/m/eren havde, under 16de dennes, udstedt skrivtlig Indkaldelse, hvilken nu her indtages saaledes lydende: #

Indkaldte Ingeborg Johannesdatter Florvaag blev paaraabt, men mødte ikke. Da Forkyndelses Paategningen udviser, at den Indkaldte har Forfald, blev Forhøret udsat til Mandagen d: 19de Julii 1813 om Formiddagen Kl: 10, til hvilken Tid det maae formodes, at det angivne Forfald vil ophøre.

Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

Aar 1813 d: 23de Junii om Formiddagen Kl: 9 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen det fra d: 18de s: M: udsatte Forhør over Qvindemennesket Synneve Christensdatter lille Sangolt, og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie, i Overværelse af de sam/m/e 2 Laugrettesmænd, som i sidste Møde vare tilstede. Af Dom/m/eren var udstedt Indkaldelse d: 19de d: M:, hvilken Indkaldelse, med Forkyndelses Paategning, indtages her saaledes lydende: #

Efter Indkaldelsen fremstod som

6te Deponent Michel Haagensen Skage, som angav sig at være 59 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede han, at 1ste Deponent og Aamund Hansen store Sangolt sidstleden 3die Paaskedag kom og bad Deponenten om at følge dem hen til lille Sangolt, da Ole Winziansen lille Sangolt havde anmodet dem og Deponentens Søn Haagen Michelsen Skage om at rejse didhen for at efterspørge og undersøge om Anklagede var frugtsom/m/elig, hvilket hun \skulde/ nægte. Deponenten

1813: 159b

rejste sam/m/e Dag med bemeldte 2 Mænd hen til lille Sangolt. De 2 andre Mænd talede først med Synneve Christensdatter, og siden tillige Deponenten. Hun tilstod, at hun var frugtsom/m/elig, men sagde ej hvad Tid hun ventede sig. Deponenten og de 2 andre Mænd advarede Anklagede og hendes Fader og Broder aldeles saaledes som 1ste Deponent har forklaret. I øvrigt forklarede han sig aldeles ligesom 1ste Deponent, undtagen deri, at han ikke veed eller har hørt at Anklagede forhen skal have være frugtsom/m/elig. Mere vidste han ikke at oplyse. Dimitteret efter at have hørt sin Forklaring oplæse og vedkjendt sig sam/m/e saavelsom den Deel af 1ste Deponents Forklaring, hvori han er anført at være overeensstem/m/ende med hun. Deponenten anmeldte at \Indkaldte/ Aamund Hansen store Sangolt, for 14 Dage siden, er afrejst efter Korn til Stavanger Amt men endnu ikke kom/m/et tilbage. Ligeledes anmeldte han, at hans Søn Haagen Michelsen var i Færd med at fange en Hval, som var indestængt i Fiskevaagen, og at han derfor ikke kunde møde.

7de Deponent Hans Albrichtsen store Sangolt, som angav sig at være 36 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede han, at Ole Winziansen lille Sangolt, omtrent 8 Dage før Paaske sidstleden, bad Deponenten, {og} Aamund Hansen store Sangolt og Haagen Michelsen Skage om at gaae hen til Synneve Christensdatter lille Sangolt og formaae hende at aabenbare at hun var frugtsom/m/elig, hvilket han sagde at hun ikke vilde tilstaae. Deponenten og de 2 andre Mænd lovede at gjøre dette; men da de andre ikke kom til Deponenten, og dennes Kone var syg, skeede det ikke. Deponenten veed aldeles intet om Anklagedes Barnefødsel videre end, at han har hørt, at dermed er omgaaet saaledes som Anmeldelsen fra Præsten viser. Deponenten har aldrig hørt Rygte om, og veed heller ikke, at Anklagede forhen har været med Barn. Da 5te Deponent bad Deponenten om det foranførte sagde hiin, at dersom Barnet bliver født paa den Tid, han meente, var han dets Fader. Mere

vidste Deponenten ikke at oplyse. Dimitteret efter at have hørt sin Forklaring oplæse og vedkjendt sig dens Rigtighed.

8de Deponentinde Ingeborg Olsdatter lille Sangolt, som angav sig at være 63 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede hun, at hun aldeles ikke, førend 3 Uger før Paaske sidstleden, fattede Mistanke om at hendes Datter Synneve Christensdatter, var frugtsom/m/elig, men at hun da syntes at Datteren saae ud dertil. Deponentinden og hendes Mand /: 4de Deponent :/ spurgte da Anklagede selv derom, men hun nægtede det bestemt. Flere Gange har Deponentinden ikke talt til Anklagede derom førend 3die Paaskedag sidstleden, da de af 4de Deponent opgivne Mænd kom og fik Anklagede til at {aabenbare} tilstaae sin Forfatning. Deponentinden var ikke hjem/m/e da dette skeede, thi hun \var/ gaaet op til sin anden Datter {strax} paa store Sangolt strax efterat Mændene vare komne og førend de havde talt om deres Ærende. Da Deponentinden kom hjem {tilstod} fortalte hendes Mand hende, at Anklagede havde tilstaaet sit Svangerskab, og at han troede, at hun ikke \havde/ lang Tid tilbage førend hun skulde føde. Deponentinden talede aldeles ikke med Datteren desangaaende. Heller ikke bad Deponentinden Anklagede om at lave Børnetøy til; men da Deponentinden, 3 Uger før Paaske, spurgte Anklagede om hun var med Barn,

1813: 160

sagde Deponentinden tillige, at dersom det er saa, maatte Anklagede være betænkt paa Børnetøy til Barnet. 4de Paaskedags Morgen stod Deponentinden op og gik ud for at bede Anklagede lukke Faarene ud. Anklagede var allerede udgaaet. Deponentinden viiste derfor sin Søn Ole ud at see efter hende. Han gik og kom strax tilbage med Anklagede, som han sagde at have mødt paa Veyen. Da Anklagede kom ind var hun meget mat, forlangte noget at drikke, og fik strax ondt saa at hun var ude af sig selv. {De} Efter nogen Tids Forløb kom hun til sig selv, og {i det sam/m/e kom 1ste Deponent og kaldte 4de Deponent ud. Anklagede} gik ud i Sengeboden og lagde sig paa Sengen, uden at hun talede det ringeste. Kort derefter kom 3de Deponent og kaldte 4de Deponent ud. Deponentinden gik imidlertid ind til Anklagede i Sengeboden, hvor Anklagede laae. Deponentinden spurgte Anklagede, hvor hun havde været? og dertil svarede hun, at hun havde lukket Faarene ud; men hun talede ikke om at hun havde født Barnet. I det sam/m/e kom 3de og 4de Deponent ind med Barnet. Deponentinden blev derover saa forskrækket, at hun ikke sandser hvad videre der passerede; men hun hørte Anklagede sige, at hun ikke havde tænkt at gjøre Barnet noget ondt og at hun saasnart hun var i Stand dertil vilde have gaaet ud efter det, da hun før var saa mat, at hun ikke kunde bære det hjem med sig. Med Barnet fulgte al Efterbyrden. Anklagede bad Deponentinden tage ud af hendes Kiste noget Børnetøy, som hun sagde at have lavet til, hvilket ogsaa Deponentinden gjorde. Det tillavede Barnetøy, som laae i Anklagedes Kiste var 2 Skjorter, 2 Hovedtøyer og en Reev eller Blee. Deponentinden veed ikke hvad Tid Anklagede havde tillavet dette. Heller ikke veed Deponentinden at Anklagede forhen har været med Barn. Hverken Deponentinden eller hendes Mand har truet Anklagede med at de vilde forskyde hende eller behandle hende haardt dersom hun var frugtsom/m/elig. Omtrent 3 Uger før Paaske hørte Deponentinden, at Anklagede skreeg udenfor. Deponentinden løb ud af Stuen og ind i {Ole Winziansens} Høeladen, hvor hun hørte Skriget vedvare. Anklagede var i Laden og jamrede sig for at Ole Winziansen havde slaaet hende i Hovedet med en Spærre. Anklagede blødte i Panden og havde en stor Kugle /: Hævelse :/ sam/m/esteds. Ole Winziansen var i hans egen Lade, der er adskilt fra Deponentindens ved en aaben Mellemvæg, hvorigjennem Anklagede sagde, at han var gaaet ind til hende og atter ud da hun skreeg. Hans Kone var der tilligemed ham. Han benægtede at have slaaet hende. Deponentinden spurgte hende om Aarsagen til at han slog hende, og da sagde Anklagede, at det var fordi hun havde sagt ham at hun var frugtsom/m/elig, og at han var Fader til Barnet. I Anledning heraf maatte nu Deponentinden

tilstaae, at hun 3 Uger førend Anklagede fødte Barnet, vidste at Anklagede var frugtsom/m/elig; men hun benægtede at have været vidende om hvad Tid Anklagede ventede sig. Deponentinden veed ikke om Anklagede har aabenbaret sit Svangerskab for nogen anden, og Anklagede har ikke \om Nætterne/ ligget i Seng med andre Fruentim/m/er, for hvem hun kunde have udladt sig derom.

1813: 160b

Mere vidste ikke Deponentinden at oplyse. Dimitteret efter at have hørt sin Forklaring oplæse og vedkjendt sig dens Indhold.

Anklagede fremstod derpaa løs og ledig. Hun erklærede, at hun ikke med Vished husker om hun, den omforklarede Dag, da Ole Winziansen slog hende i Laden, sagde sin Moder at det var fordi hun sagde at hun var frugtsom/m/elig med ham; men det forekom/m/er hende at hun sagde det, og at Moderen svarede, at hun alt havde kunnet see paa Anklagede at hun var frugtsom/m/elig. {Anklagede} \Inqvisitinden/ var saa bedøvet af det Slag, hun havde faaet i Hovedet, at hun ej ret kan huske hvad hun siden talede til sin Moder. Ole Winziansens Hustrue, Anna {Ingo} Endresdatter, stod i hendes egen Høelade den Tid han slog Inqvisitinden, saa at hun saae det Passerede. {Dimitteret efter at have hørt} Denne Forklaring \blev/ oplæst og \hun/ vedkjendte sig sam/m/e.

Inqvisitinden saavelsom 8de Deponentinde bleve nu confronterede. 8de Deponentinde vedblev at paastaae at Anklagede, som meldt, sagde hende, at 5te Deponent slog hende fordi hun vilde bære paa ham /: beskylde ham for :/ at han havde besvangret hende. Inqvisitinden erklærede, at mueligen sagde dette, men at hun ej med Vished husker det.

9de Deponent Ole Christensen lille Sangolt, som angav sig at være 19 Aar gam/m/el \og confirmeret/. Han blev formanet til Sandhed og forklarede, at han aldeles ikke vidste, at hans Søster Synneve Christensdatter var med Barn, førend 3die Paaskedag sidstleden da hun, i hans Overværelse, tilstod det for hans Fader og Aamund Hansen Sangolt samt 1ste og 6te Deponent. Deponentens Fader saavelsom bemeldte 3 Mænd formanede hende at fare vakkert med Barnet naar hun skulde føde, hvilket hun ogsaa lovede og sagde at være betænkt paa. Næste Dags Morgen, da Deponenten vaagnede, var {hans} Anklagede opstaaet og gaaet ud; men han veed ej hvad Tid hun stod op eller gik ud. De laae begge om Natten i Sengeboden, og Deponenten saae at hun lagde sig der Aftenen tilforn. Deponenten var vaagen om Morgenen i Lysningen, og saae da at Anklagede laae i Sengen som om hun sov. Han {lagde} faldt derpaa i Søvn, og da han vaagnede anden Gang var Anklagede staaet op. Da Deponenten var opstaaet spurgte Forældrene efter Anklagede, og da han svarede, at hun var gaaet ud, viiste de ham ud at see efter hende, hvilket han strax gjorde. Han mødte hende paa Marken, gaaende sagte hjemefter og vendte derfor hjem, og sagde Forældrene at hun strax kom. Han talede ikke med hende ude paa Marken, men vendte om da han saae hende kom/m/e. Da Anklagede kom ind i Stuen, var Deponenten ikke der tilstede, og han saae eller hørte ikke videre til hende førend da hans Fader og 3die Deponent kom hjem med Barnet, hvilket de bragte ind i Sengeboden, hvor Anklagede imidlertid havde lagt sig til Sengs. Anklagede sagde da, at hun var gaaet ud for at lukke Faarene ud, og at Fødsels-Smerterne imidlertid vare komne paa hende, samt at hun ikke var i Stand til at bære Barnet hjem med sig, men at hun havde tænkt at gaae ud efter sam/m/e saasnart hendes Kræfter tillode det. Deponenten hørte hende ikke sige, at hun ikke torde tage Barnet hjem for hendes Faders Skyld. Ikke heller har Deponenten nogensinde hørt nogen af hans Forældre true hende

1813: 161

med at forskyde hende eller andet deslige. Deponenten veed ikke, ej heller har han hørt Rygte om, at Anklagede forhen har været frugtsom/m/elig. 3die Paaskedag, forinden de bemeldte 3 Mænd kom for at høre om Anklagedes Svangerskab, saae Deponenten at hun havde for sig og vaskede noget Børnetøy, men han talede ikke til hende derom. Mere vidste Deponenten ikke at oplyse. Hans Forklaring oplæst for ham, han vedstod dens Rigtighed og blev dimitteret.

Da de Personer, som {fornem/m/eligen} vides at kunne give Oplysning i denne Sag, forsaavidt som Anklagedes Forbrydelse angaaer, ere afhørte, og det, hvorom Aamund Hansen store Sangolt og Haagen Michelsen Skage kunne formodes at være vidende, ikkun ere Biomstændigheder, saa blev Forhøret sluttet for at beskrives og tilsendes Amtet.

Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

Aar 1813 d: 30te Junii om Formiddagen Kl: 9 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen det fra d: 22de s: M: udsatte Forhør, betreffende Indbrud og Tyverier paa lille Bergen hos Henrich Formann, og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2 eedsvorne Laugrettesmænd Ole Mathiasen Tarlebøe og Niels Iversen Lundgaarden

For Retten mødte som

17de Deponentinde Inger Johannesdatter Florvaag, som angav sig at være 37 Aar gam/m/el, Helge Sjursen Florvaags Kone. Hun begjerede at maatte i Dag afhøres uagtet at Forhøret til d: 19de næste M: var udsat. Efter Formaning til Sandhed svarede hun til de fremlagte Qvæstioner saaledes: 1ste Qv: at hun aldrig har seet hverken den rette Nøgel ej heller Tyvenøgelen til Klagerens Søebod, og at hun heller ikke veed hvem der gjort eller ladet gjøre ej heller hvem der har brugt Tyvenøgelen. 2den Qv: ligesom 2den Deponentinde. 3de Qv: Sv: ligesom 2den Deponentinde. 5te Qv: Sv: ligesom 8de Deponent. Dimitteret efter at have hørt sin Forklaring oplæse og vedkjendt sig dens Rigtighed.

Da alle de opgivne Personer nu vare afhørte og ingen videre Oplysning var at erholde, blev Forhøret sluttet for at beskrives og tilstilles Amtet.

Sam/m/e Dag og Sted om Formiddagen Kl: 9 continuerede, i Overværelse af de sam/m/e Personer, Justits Sagen Foged Bøgh, som Actor, contra Jan Nielsen Meyer.

Actor mødte og fremstillede den Tiltalte løs og ledig samt fremlagde {St} Continuations Stævning, af 21de d: M:, i forkyndt Stand. Stævningen indtages saaledes lydende: #

Defensor, Toldprocureur Rogge, mødte og forbeholdt det fornødne.

Derpaa fremstod

1ste Deponent Johannes Jensen nedre Børnæs. Hans Forklaring, Præliminair-Forhøret pag: 5 og 6, blev for han oplæst og han vedstod sam/m/e i det hele, erklærende, at han ikke vidste mere til Oplysning i Sagen. Dimitteret.

4de Deponent Klageren Jens Nielsen Børnæs mødte og fremviste i Retten det ham frastjaalne Færings Raaesejl, som 1ste Deponent kjøbte hos Tiltalte. Ligeledes mødte

3die Deponent Niels Olsen Børnæs og fremviiste de ham frastjaalne 7 Favne Kal eller Toug, som hos Tiltalte ere fundne. Be-!!

1813: 161b

Raaesejl og Toug blev nu i Retten foreviiste Tiltalte, som erklærede, at det er det Sejl, han solgte til 1ste Deponent og det Toug, han, som omforklaret, kjøbte tilligemed Raaesejlet.

Laugrettet taxerede Sejlet, der er gam/m/elt og lappet, for 1 rbdr 4 mrk N: V: og de 7 Favne Toug for 2 mrk Rbpg: N: V:.

Tiltalte erklærede, at han ikke kan vide, om Sejlet, med Touget, er 3de og 4de Deponenter tilhørende eller ikke, {men} og at han ej heller veed, om der er nogen anden Ejermand til sam/m/e.

Derpaa mødte atter

1ste Vidne Ole Jacobsen Børnæs. Det foranførte Raaesejl blev ham nu foreviist tilligemed de 7 Favne Toug, og han erklærede, i Henhold til hans forhen aflagte Eed, at det er det forhen omforklarede Raaesejl, som Tiltalte erklærede at have kjøbt hos en frem/m/ed Mand, og Vidnet kjender Sejlet og veed, at det er Jens Nielsen Børnæs tilhørende. De bemeldte 7 Favne Kal ere de sam/m/e, som hos Tiltalte bleve fundne. Dimitteret.

2det Vidne Ole Andersen Børnæs mødte ligesaa. Han erklærede sig om det nu tilstedeværende Sejl ligesom 1ste Vidne. De 7 Favne Kal kan hand erimod ikke med Vished gjenkjende. Dette bevidnede han, i henhold til sin forhen i Sagen aflagte Eed. Dimitteret.

3die Vidne Hans Pedersen Børnæs mødte atter. Sejlet og Kalen blev ham foreviist, og han erklærede, i Henhold til sin i Sagen aflagte Eed, at {disse} \Touget/ ere det sam/m/e, som Klagerne havde tilbage med sig fra Korshavn den forhen omforklarede Tid. Sejlet erklærede han, at han ikke saae hos Tiltalte, men at det er det sam/m/e som Klagerne havde med sig da de kom fra Børnæs den af Vidnet forhen omforklarede Tid. Dimitteret.

4de Vidne Rasmus Jensen Førde mødte dernæst. Sejlet og Touget blev ham foreviist, og han erklærede sig om sam/m/e aldeles ligesom 1ste Vidne, og det i Henhold til hans forhen aflagte Eed. Dimitteret.

4de Deponent Jens Nielsen Børnæs aflagde derpaa Lovens Eed til Stadfæstelse paa, at bemeldte nu tilstedeværende Raaesejl er ham tilhørende, og at det var ham frakom/m/et mod hans Vidende og Villie. Ligesaa aflagde 3die Deponent, Niels Olsen Børnæs, Lovens Eed til Stadfæstelse, at de nu tilstedeværende 7 Favne Toug ere ham tilhørende og mod hans Vidende og Villie vare ham frakomne. Sejlet og Touget blev dem derpaa tilbageleveret.

Derefter mødte den i Præliminair Forhøret afhørte

5te Deponent Knud Poulsen Hetlevigen. Hans Forklaring, pag: 9, blev oplæst for ham og han vedblev sam/m/e i det Hele. Han foreviisten!! (foreviiste/foreviistes) nu atter Sejlet i Retten. Tiltalte erklærede, at det er det Sprydsejl, han solgte til 1ste Deponent, men at Tiltalte ikke veed, hvem Sejlets rette Ejermand er. 5te Deponent aflagde derpaa Lovens Eed til Stadfæstelse paa at bemeldte Sejl er hans Ejendom og at det fra kom ham mod hans Vidende og Villie. Sejlet blev ham derpaa tilbageleveret. Tiltalte vedblev sin forhen afgivne Forklaring, at han havde fundet bemeldte Sejl, omtrent {14} 3 Uger førend Klageren kom til ham og efterspurgte endeel dem frastjaalne Koster, hvilket var omtrent 14 Dage efter Paasken. 5te Deponent vedblev, at Sejlet var ham frastjaalet Natten til 1ste Søndag efter Paaske. Tiltalte erklærede nu, at han ikke saa nøje kan huske Tiden da han fandt Sprydsejlet, og videre Tilstaaelse eller Forklaring, i denne Anledning, var ikke af

1813: 162

ham at erholde. 5te Deponent {bleve} erklærede, at hans Søn Thorsteen Knudsen og Hans Sørensen \Hetlevigen/ kunne bevidne, at han havde Sejlet indtil 8 Dage efter Paaske sidstleden. Dimitteret.

Actor fremlagde nu den ene af Tiltalte sidste Retsdag omforklarede Skjorte, han skal have ladet sig gjøre af den Sejldug, der laae og tørredes hos ham paa Marken. Tiltalte erklærede, at bemeldte Skjorte er syet af foranførte Stykker Klædnings Dug, som han kjøbte hos en Hollænder. Denne Skjorte, der var af næsten nye Dug, som Laugrettet skjønnede at være alt for god at bruges til Klædning paa Skibs Touge, blev nu foreviist 3die Vidne som atter fremstod og erklærede, at denne Skjorte er af sam/m/e Slags Dug, som de af ham omforklarede 2 Stykker af en Fokke, der laae ude paa Marken hos Tiltalte. 2det Vidne

fremstod atter og erklærede sig om bemeldte 2 Stykker Sejldug aldeles ligesom 3die Vidne, hvis Forklaring han siden hørte oplæse og erklærede for hans egen. {Dimitteret.} Begge disse Vidner erklærede i øvrigt, at Korshavn er Skibshavn, hvori ofte plejer at ligge Skibe. Dimitteret. Tiltalte vedblev sin forrige Forklaring om bemeldte Stykker Sejldug.

Actor fremlagde Attest af 22de Junii 1813 fra den forrettende Præst Hr: Hveding, ang: Tiltaltes Levnet og Altergang. Denne Attest indtages saaledes lydende: # Foranstaaende Attest blev oplæst for Tiltalte, som vedblev at benægte at have forøvet nogen Slags Forbrydelser.

Actor begjerede Anstand til Onsdagen d: 21de Julii 1813 om Formiddagen Kl: 9, som den første Tid, han i Sagen kan møde, formedelst de indfaldende Som/m/erthing paa Woss og 2 Justits Sager, han sam/m/esteds har at udføre.

Eragtning:

den begjerte Anstand bevilges.

Arrestanten blev Laugrettet overantvordet for at føres tilbage i Arrest.

Sam/m/e Dag og Sted om Formiddagen Kl: 11 ½ continuerede, i Overværelse af de sam/m/e Personer, Politie Sagen Foged Bøgh, som Actor, contra Kobbersmedmester Hagelsteen.

Actor mødte og fremlagde Indlæg, af 29de d: M:, med den deri paaberaabte Attest, af 24de s: M:, fra Consumtions Kasserer Krog, hvorhos han indlod Sagen til Dom. Indlægget {at} og Attesten indtages her saaledes lydende: #

Tiltalte blev paaraabt, men mødte ikke.

Eragtning:

Denne Sag optages til Kjendelse eller Dom.

Ole M: Tarlebøe Christie Niels Iversen Lunggaarden

Aar 1813 d: 2den Julii blev det almindelige Som/m/er- Sage- og Skatte-Thing for Wasværns Thinglaug fremholdt paa Thingstedet Bolstadøren, og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie, i Overværelse af de 4, sam/m/e Dag i Eed tagne, Laugrettesmænd: John Haldorsen Rørbakke, Berge Helgesen Rørgaae, Lars Larsen Fosse, og Mons Sjursen Kaldestad. Foged Bøgh, {Skibr} Thinglaugets Lehnsmand og endeel Almue var tilstede.

Hvor da først blev publiceret og læst følgende Kongelige Anordninger, nemlig først de sam/m/e som bleve bekjendtgjorte

1813: 162b

paa Som/m/erthinget for Sartor Skibrede d: 29de April 1813 og siden paa de andre Som/m/erthing d: A: inclusive No 40, og derefter følgende:

41. Placat, af 15de Maij 1813, ang: hvad der skal iagttages ved og i Anledning af Pengeforsendelser med den norske Brevpost.

42. Bekjendtgjørelse fra Vice Stadtholderen i Norge, dat: 13 Maij 1813, om Rigsbank Anviisningers Udstedelse.

43. Placat, af 5 Maij 1813, ang: nærmere Bestem/m/else af Fr: af 5 Jan: 1813 i Henseende til Capitaler og Kjøbesum/m/e som førend 1ste Aug: d: A: skulle betales i Species etc:

44. Do: af 27 April 1813, om hvad Rente der kan stipuleres i Vexel-Obligationer.

45. Do:, af 8de Maij 1813, ang: Nedsættelse af Indførsels {Tolden} Consumtionen af indenlandske Brændevine.

46. Vice-Statholderskabets Circulaire af 21de Maij 1813, indeholdende Kongl: Rescript af 11te Maij 1813, ang: Prinds Christian Friderichs Ansættelse som Statholder og com/m/anderende General i Norge.

47. Statholderens Kundgjørelse af 22de Maij 1813.

48. Rigsbankens Skrivelse, af 11te Maij 1813, til Stiftamtmand Bull, ang: de Vilkaar, hvorunder den modtager Sølv til Laans.

49. Statholderskabets Circulaire, af 11te Junii 1813, om at den ved Vice Statholderskabets Placat af 21de April sidstleden, bestemte Skyds Betaling skal vedblive, etc:

50. Placat, af 12te Maij 1813, hvorved Expeditions Gebyrerne for Skibs Certificater bestem/m/es i Rigsbankpenge.

51. Do:, af 14 Maij 1813, ang: Bestem/m/elsen i Rbpg: af dem for Lægerne fastsatte Taxt.

52. Det norske Com/m/issariats Collegii Skrivelse af 29de April 1813, ang: Ordenen ved Mandskabernes Udskrivning, Cronarbejderes Udtagelse, m: m:

53. Do: af 26de April 1813 ang: at de \Mandskaber/ som vægre sig ved at modtage civile Ombud, hvortil de ere udsente, skulle først tages til Cronarbejdere.

{54. Placat, af}

Gam/m/el Justits Sag fra Fol: 66.
For Retten mødte Arne Knudsen Bolstad og anviiste Sognepræst Jersins Qvittering for, at han, i Overeensstem/m/else med Amtets Resolution af 18de Novbr: 1812, har erlagt 10 rd til Fattigcassen, for at have overfaldt Lehnsmand Horvey, samt ligeledes Stævnevidnernes Qvittering for at have betalt dem for Indkaldelsen i Justits Sagen mod ham.

Lehnsmand Horvey var tilstede.

{For Arne Knudsen} Foged Bøgh mødte og fremlagde Amtets Resolution af 18de Novbr: 1812 om at den d: 9de Novbr: f: A: begyndte Justits Sag {for} mod Arne Knudsen Bolstad, i bemeldte Henseende, kan bortfalde. Denne Resolution og bemeldte 2 Qvitteringer indtages her saaledes lydende: #

Foranstaaende Amtets Resolution blev oplæst for Tiltalte Arne Knudsen Bolstad, som, i Almuens Paahør, declarerede, at han afbeder sin Forseelse mod Lehnsmand Horvey. Det blev ham derhos betydet, at Sagen skal staae aaben mod ham, dersom han oftere skulde gjøre sig skyldig i lignende Brøde.

Denne Sag bortfalder altsaa.

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Thinget udsat til næste Dag.

Christie

John Haldorsen Rørbakke. Lars Larsen Fosse. L.L.S. og bomerke
Berge Helgesen Rørgaae Mons Sjursen Kaldestad.

alle med holdt Pen.

1813: 163

Næste Dag den 3die Julii 1813 continuerede Sommerthinget for Watzværns Tinglaug i Overværelse af de samme Laugrettesmænd som i Gaar.

1. Bøxelseddel fra Anders Willumsen Hougen til Willum Willumsen paa 1 pd Smør Landskyld og Skatteskyld 1 pd 6 ½ Mrk Smør i Stamnæs, No 1, dat: 19 Octobr: 1812, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.

2. Obligation fra {Lars} \Anders/ Larssen Fosse til Johannes Johannessen indre Ejde for 50 rbd og til Anders Erichsen Angelskaar for 50 rbd, ialt 100 rbd, mod Pant i Fosse No 85, dateret 2 Julii 1813.

3. Afkald fra John Olsen Strømme til Formynderen Ole Ejnersen Dyevig for hans Faderarv 26 rd 4 mrk 13 s, dateret 2den Julii 1813.

4. Obligation fra Lars Larssen Fosse til Claus Larssen Bøe for 116 rbd \4 mrk/ S: V: mod Pant i Fosse No 85, dateret 2 Julii 1813.

5. Aflyst Obligation fra John Haldorsen Rørbakken til Johannes Johannessen indre Ejde for 100 rd, DC:, mod Pant i Rørbakken, No 75, dat: 5 Julii 1808 og qvitteret 12 Novbr: 1812.

6. Skjøde fra Mons Nielssen Røe til Sønnen Knud Monssen paa 4 ½ Mrk Smør med Bøxel og Overbøxel til andre 4 ½ Mrk Smør Evangers Kirke tilhørende i Gaarden Røe No 30, dat: 2 Julii 1813, mod Vilkaar til Værdie 20 rbd aarlig. Kjøbesum 58 rbd 2 mrk

7. Obligation fra Knud Monssen Røe til Helge Gullachsen Brekhuus for 150 rbd S: V:, mod Pant i Gaarden Røe, No 30, dateret 2 Julii 1813.

8. Obligation fra Knud Sjursen Teiten til Johannes Johannessen Askevig for 100 rbd S: V:, mod Pant i Løsøre, dateret 2 Julii 1813.

9. Aflyst paa en Obligation af 3 Novbr: 1792 fra Gullach Olsen Svange til Johannes Olsen Soldal og Sjur Olsen Berven, stor 330 rd DC:, mod Pant i Svange No 58, for betalte 95 rd 2 mrk DC:, efter paateignet Qvittering uden Datum.

10. Aflyst Obligation fra Johan Isachsen Wiche til Michel Sjurssen Berge, stor 130 rd DC:, mod Pant i Wiche No 68, dat: 2 Julii 1810 og qvitteret 2den Julii 1813.

11. Obligation fra Helge Iversen Skorve til Johan Isachsen Wiche for {1200 rd DC:} 300 rbdr S: V:, mod Pant i Wiche No 68, dateret 3 Julii 1813.

12. Obligation fra Helge Iversen Skorve til Michel Sjursen Berge for 60 rbdr S: V:, mod Pant i Skorve, No 49, dateret 3 Julii 1813.

13. Skjøde fra Lars Knudsen Soue til Lars Sjursen Langeland paa en Fjeldstrækning eller Fjeldstøel under Gaarden Træfald, for 83 rbdr 2 mrk, dateret 28de Maji 1813.

14. Vilkaarsbrev fra Knud Monssen Røe til Forældrene Mons Nielssen og Torbjør BrynildsDatter paa aarligt Levekaar, dateret 2den Julii 1813.

15. Aflyst Obligation fra Jacob Knudsen Træfald til Niels Johannessen Berge, stor 400 rd DC:, mod Pant i Træfald No 42, dateret 5 Novbr: 1810 og qvitteret 3 Julii 1813.

16. Obligation fra Knud Jacobsen Træfald til Niels Johannessen Berge for 230 rbdr S: V:, mod Pant i Træfald No 42, og til Ole Knudsen Ejde for 50 rbdr S: V:, ialt 280 rbdr, dat: 3 Julii 1813.

17. Aflyst Obligation fra Lars Knudsen Gulbraae til Erich Nielssen Fære, stor 450 rd DC:, mod Pant i Gulbraae No 44, dateret 3 Julii 1807 og qv: 22de Octbr: 1811.

18. Obligation fra Jacob Knudsen Træfald til Ole Knudsen Ejde for 266 rbd 4 mrk S: V:, mod Pant i Træfald No 42, dateret 3 Julii 1813.

19. Obligation fra Do: til Gullach Anderssen Fannæs for 70 rbdr 1 mrk S: V:, mod Pant i Løsøre, dateret 3die Julii 1813.

20. Aflyst Obligation fra Mons Nielssen Røe til Helge Gullachsen Brechuus, stor 130 rd, mod Pant i Røe No 30, dat: 6 Novbr: 1809 og qvitteret 2 Julii 1813.

Desuden blev inden Retten anviist og i Pandtebogen antegnet, fra Fol: 494 til 500, 51 Stk Omskrivninger, i Følge Fr: af 5 Jan: 1813, paa Obligationer og andre Documenter.

Fogden fremlagde Restancelisten, som viser at paa indeværende Aars Skatter er betalt 20 rbd 16 s. Denne Liste blev inden [Retten] læst, examineret og rigtig befunden.

Da ingen havde noget videre at føre i Rette blev Sommerthinget for Watzværns Tinglaug hævet.

Christie

John Haldorsen Rørbakken. Lars Larssen Fosse L.L.S.
Berge Helgesen Rørgaae. Mons Sjursen Kaldestad

1813: 163b

Aar 1813 d: 19de Julii om Formiddagen Kl: 9 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Justits Sagen Foged Bøgh, som Actor, contra Lars Jacobsen Lysevold, og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2 eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen.

Actor mødte og fremstillede den Tiltalte løs og ledig samt erklærede, at han endnu ikke havde modtaget det forhen ommeldte Thingsvidne fra Bergens Byes Jurisdiction, og at han havde reqvireret hos Regimentet endeel Oplysninger, som \han/ ej heller endnu havde modtaget. Han begjerede derfor Anstand til Torsdagen d: 5te Aug: 1813 om Formiddagen Kl: 11, da han ikke førend den Tid kunde vente at erholde de fra Regimentet forlangte Oplysninger.

Defensor mødte og forbeholdt det fornødne.

Eragtet:

den begjerte Anstand bevilges.

Arrestanten blev Laugrettet leveret for at føres tilbage i Arrest.

Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

Aar 1813 d: 21de Julii om Formiddagen Kl: 9 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Justits Sagen Foged Bøgh, som Actor, contra Jan Nielsen Meyer, og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2 eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen.

Actor Foged Bøgh mødte og fremlagde Continuations Stævning af 30te Junii 1813 saaledes lydende: #

Actor fremstillede dernæst den Tiltalte løs og ledig i Retten, og begjerede det indstævnte Vidne Daniel Sund afhørt om det, hvorom 1ste Vidne, Ole Jacobsen Børnæs, har vidnet.

Defensor Toldprocureur Rogge mødte og forbeholdt det fornødne.

Derefter fremstod som

5te Vidne Skoleholder Daniel Arnesen Sund, 44 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede han sig aldeles overeensstem/m/ende med 1ste Vidne Ole Jacobsen Børnæs i alt hvad denne i Retten har forklaret d: 21de f: M:, undtagen deri, at han ikke bestemt kan opgive Tiden da det omforklarede skeede, men at det var i førstningen af Maij Maaned. Vidnet talede med den Fremmede og spurgte ham hvor hen han skulde rejse og hvorfra han kom. Den Frem/m/ede sagde, at han kom fra Byen og vilde rejse sydefter. Vidnet saae ogsaa Baaden. Begge Stævnene vare afskaarne og besmurte med Tjære. Ligeledes vare Mærkerne udskaarne af Aarerne. Vidnet og 1ste Vidne vilde have faaet Hjelp for at anholde den Frem/m/ede; men da de fik Hjelp med sig, var den Frem/m/ede bortrejst. Mere vidste Vidnet ikke at oplyse i Sagen. 1ste Vidnes Forklaring saavelsom 5te Vidnes egen Forklaring blev oplæst, og 5te Vidne vedstod begge, bekræftende sam/m/e med Lovens Eed. Dimitteret.

6te Vidne Hans Sørensen Hetlevigen, 46 Aar gam/m/el. Han fremviste i Retten det Knud Poulsen Hetlevigen frastjaalne Sejl, som i denne Sag er vurderet og siden Knud P. Hetlevigen udleveret. Efter Formaning til Sandhed forklarede han, at bemeldte Sejl var i

Ejerens Knud Poulsens besiddelse indtil Natten til 1ste Søndag efter Paaske d: A: da det blev bortstjaalet tilligemed en Færrings Baad. Den Bestjaalnes Søn Thorsten Knudsen havde Sejlet med sig i Bergen \Løverdagen tilforn/. Tiltalte er Vidnet aldeles ubekjendt. Mere

1813: 164

vidste ikke Vidnet at oplyse. Hans Forklaring blev oplæst for ham, han vedstod dens Rigtighed {og blev dimitteret} aflagde Eed derpaa, og blev dimitteret.

7de Vidne Thorsten Knudsen Hetlevigen, 23 Aar gam/m/el, den Bestjaalnes, Knud Poulsen Hetlevigens, Søn. Han blev formanet til Sandhed og forklarede sig aldeles ligesom 6te Vidne, hvis Forklaring han hørte siden oplæse, vedkjendende sig dens Rigtighed og bekræftede sam/m/e med Lovens Eed. Dimitteret.

Tiltalte erklærede, at det nu fremviiste Sejl er det sam/m/e som forhen i Sagen er tilhjemlet af Knud Hetlevigen. Sejlet blev 6te Vidne udleveret.

Actor declarerede, at han havde forlangt et Things-Vidne optaget ved Sundhordlehns Jurisdiction, betræffende den søndersprættede Fokke, som laae ude paa Marken hos Tiltalte, og hvoraf Tiltalte har ladet sig gjøre Skjorter m: v:. Actor forlangte derfor Sagen udsat til Onsdagen d: 11te August 1813 om Formiddagen Kl: 9, da han forinden ikke kan vente at modtage bemeldte Thingsvidne.

Eragtning:

den begjerte Udsættelse bevilges.

Arrestanten blev Laugrettet udleveret for at føres tilbage i Arrest.

Sam/m/e Dag og Sted om Formiddagen Kl: 11 blev, i Overværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd, i Politie Sagen Foged Bøgh, som Actor contra Kobbersmedmester Hans Hagelsteen afsagt følgende

Kjendelse:

I den af Gabriel Johnsen d: 5te October 1812 til Fogden Bøgh indgivne Klage er til Slutning anført, at flere Vidners!! kunde opgives om forlanges. Det bliver fornødent, til Sagens fuldstændige Oplysning, at Gabriel Johnsen og de 2de andre Toldrøjeter!! (-røyerter/-betjenter) opgive hvilke de flere Vidner ere, samt at disse derefter afhøres. Ligedan ansees det nødvendigt, at Klagerne tilspørges: om de eftersaae Smeltedigelen i Tiltaltes Værksted, samt om de fandt Kobbermyndte deri? og ligeledes, at Tiltalte afgiver Forklaring om, hvorfra han har faaet de anholdte Kobberpenge. Til den Ende reasumeres Sagen, og Actor paalægges at besørge Klagerne saavelsom Tiltalte indkaldte at møde her for Retten Mandagen d: 26 Julii 1813 om Formiddagen Kl: 9, da Sagen paa den Tid atter skal blive foretaget.

Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

Aar 1813 d: 24de Julii om Formiddagen Kl: 9 blev en Extra Ret sat i Sorenskriverens Boepæl i Bergen, og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie med de 4 tiltagne eedsvorne Laugrettes og Meddomsmænd: Lars Blix de Fine, Anfind Olsen, Anders Olsen Echaas og Anders Aschildsen Bredsteen, for, efter foregaaende Beram/m/else at foretage en af Foged Bøgh paastævnt Justits Sag mod Synneve Christensdatter lille Sangolt og Ole Winziansen lille Sangolt betreffende deres Forhold, den førstes i at føde et uægte Barn ude paa Marken m: v:, og den sidstes som Barnefader.

Actor Foged Bøgh mødte og fremlagde 1. Stævning af 6te Julii 1813, i forkyndt Stand. 2. Præliminair Forhør, begyndt d: 18de Junii sidstleden og sluttet d: 23de s: M:, med Amtets

paategnede Actions Ordre af 26de s: M: og 3. Skrivtlige Qvæstioner, af Dags Dato, til Vidnerne og de Angjeldende, som han begjerede paaraabte, forelæste deres i Præliminair-Forhøret afgivne Forklaringer og examinerede efter de

1813: 164b

fremlagte Qvæstioner. Stævningen og Qvæstionerne indtages saaledes lydende: # Forhøret vedhæftes Acten.

Tiltalte Synneve Christensdatter lille Sangolt og Ole Winziansen lille Sangolt mødte i deres Friehed.

Procurator Hjorth Stuvitz, som befalet Defensor for Tiltalte Synneve Christensdatter lille Sangolt, i følge Amtets paa Forhøret tegnede Ordre, mødte og reserverede det fornødne.

Stævningen og Amtets Actions Ordre blev oplæst for begge de Tiltalte.

Derefter fremstod:

1. Vidne Helge Halvorsen Dom/m/edal, afhørt i Præliminair-Forhøret som 1ste Deponent. Hans Forklaring /: pag: 4 og 5 :/ blev oplæst for ham og han vedstod sam/m/e i det Hele. Til Actors fremlagte Qvæstioner svarede han saaledes: 1ste Qv: jo, det er Tiltalte Ole Winziansen lille Sangolt, der har sagt Vidnet dette sidstleden Vinter; men han sagde blot at have hørt saadant som løst Snak. Af Andre har Vidnet ikke hørt dette fortælle. 2. Qv: Sv: ney. 3. Qv: I de 3 Aar, hun tjente hos Vidnet førte hun sig vel og, og Vidnet har ej heller siden hørt andet om hende. 4de og 5te Qv: Sv: Vidnet var med Hougne Nielsen Dom/m/edal og Ole Winziansen lille Sangolt hos Præsten Hveding noget efter Paaske sidstleden, og da tilgik alt saaledes som 2den Deponent /: Forhøret pag: 6 :/ har forklaret. Hougne Nielsens bemeldte Forklaring blev oplæst for Vidnet, der erkjendte sam/m/es Rigtighed. 6te Qv: jo, og det er tæt ved Vejen til Fæehuset og Udmarken. {7de Qv: ney.} men der er ellers ingen alfar Vey. 7de Qv: Sv: ney. Foranstaaende Svar bleve oplæste for Vidnet, som erkjendte sam/m/es Rigtighed og bekræftede sit Vidnesbyrd i det Hele med Lovens Eed. Dimitteret.

Tiltalte Ole Winziansen lille Sangolt tilstod at have i Vinter sagt til 1ste Vidne, at Synneve Christensdatter lille Sangolt skal have været frugtsom/m/elig engang tilforn; men han veed ikke, om det er saa, eller hvorlænge det skal være siden. Han har blot hørt det af sin Kone Anna Endresdatter lille Sangolt, men af ingen anden, og Konen sagde det som blot løst Snak, uden at angive af hvem hun havde hørt det. Denne Forklaring blev ham forelæst og han vedstod dens Rigtighed.

2det Vidne Hougne Nielsen Domedal, afhørt som 2den Deponent i Præliminairforhøret. Hans afgivne Forklaring /: pag: 6 :/ blev oplæst for ham og han vedstod den i det Hele. Han svarede til Actors Qvæstioner saaledes: 2. Qv: Sv: hun har behandlet det vel, naar Vidnet har seet det. 3. Qv: Sv: godt, saavidt Vidnet veed. 6. Qv: Sv: ney, Vidnet er ikke bleven viist Stedet. 7. Qv: Sv: ney. Hans Svar i Dag bleve ham forelæste, han vedstod sam/m/e, og bekræftede hans Vidnesbyrd i det Hele med Lovens Eed. Dimitteret.

3die Vidne Michel Haagensen Skage, afhørt som 6te Deponent i Forhøret. Hans Forklaring /: pag: 19 :/ blev oplæst for ham og han vedblev sam/m/e i det Hele. Til Actors Qvæstioner svarede han saaledes: 2de Qv: Sv: ney. 3de Qv: Sv: Vidnet har ikke hørt noget usøm/m/eligt om hende tilforn. 6te Qv: Sv: ligesom 2det Vidne. 7de Qv: Sv: ney. Vidnets foran-

1813: 165

staaende Svar bleve for ham oplæste, han vedblev sam/m/e, og aflagde Lovens Eed til Stadfæstelse paa hans Vidnesbyrd i det Hele i denne Sag. Dimitteret.

4de Vidne Hans Albrichtsen store Sangolt, afhørt som 7de Deponent under Forhøret. Hans Forklaring /: pag: 19 og 20 :/ blev oplæst for ham, og han vedstod sam/m/e. Videre svarede han til Actors Qvæstioner saaledes: 2de Qv: Sv: ney. 3de Qv: ligesom 3die Vidne. 6te Qv: ligesom 2det Vidne. 7de Qv: Sv: ney. Foranstaaende Svar bleve ham atter forelæste; han vedstod sam/m/e og aflagde Lovens Eed til Bekræftelse paa hans Vidnesbyrd i denne Sag. Dimitteret.

5te Vidne Ingebricht Simonsen store Sangolt, afhørt under Præliminair Forhøret som 3die Deponent. Hans Forklaring /: pag: 6, 7, 8 og 9 :/ blev oplæst for ham, og han vedblev sam/m/e i det Hele. Vidnet svarede videre til de fremlagte Qvæstioner, saaledes: 1ste Qv: Sv: ney. 2. Qv: Sv: jo, godt, saavidt Vidnet har hørt og seet. 3. Qv: Sv: ligesom 2det Vidne. 6. Qv: Stedet er i Nærheden af Veyen til Faarehuset, hvor Folk daglig Gaar i den Tid, Faarene holdes inde. Ellers er der ingen Passage af Folk, uden saavidt Vidnet forhen har forklart. 7de Qv: Sv: jo, Faarene vare lukkede ud, men han saae ikke, at Synneve gjorde det. 8de Qv: Sv: ney. Hans foranstaaende Svar bleve oplæste for ham og han vedblev sam/m/e, hvorefter han stadfæstede sit Vidnesbyrd i det Hele med Lovens Eed. Dimitteret.

6te Vidne Aamund Hansen store Sangolt, som angav sig at være 39 Aar gam/m/el, ubeslægtet med de Tiltalte. Efter Formaning til Sandhed svarede han til Actors fremlagte Qvæstioner saaledes: 1ste {Qv:} 2de og 3die \og 4de/ Qv: Vidnet, saavelsom 1ste og 3die Vidne, rejste, efter Begjering af Ole Winziansen lille Sangolt, saaledes som 1ste Vidne har forklaret, hen til Tiltalte Synneve Christensdatter 3die Paaskedag sidstleden, og tilgik det da saaledes som 1ste Vidne under Præliminair Forhøret pag: 4 og 5 har forklaret, med den Forandring, at ikke Tiltalte \i Førstningen/ nægtede at være svanger, men at hun græd og sagde at hun ikke havde baaret sig ret ad. Vidnet hørte hende ikke heller sige at Fosteret havde Liv eller hvad Tid hun ventede sig, og han spurgte hende heller ikke derom. I øvrigt forklarede han sig ligesom 1ste Deponent i Forhøret, med den Forandring, at han ej har hørt, at Tiltalte forhen har været frugtsom/m/elig. 1ste Deponents Forklaring i Forhøret blev ham derpaa forelæst, og han erkjendte sam/m/e som sin egen med foranstaaende Forandringer. 5te Qv: Sv: godt, saavidt Vidnet har hørt og seet. 6te Qv: Vidnet har intet usøm/m/eligt hørt om hende. 7. Qv: Stedet er ikke bleven Vidnet viist. 8. Qv: Sv: ney. Disse Svar bleve oplæste for Vidnet, som vedstod sam/m/e og aflagde Lovens Eed til Stadfæstelse paa hans i Dag afgivne Vidnesbyrd. Dimitteret.

7de Vidne Haagen Michelsen Skage, 30 Aar gam/m/el og ubeslægtet med de Tiltalte. Efter Formaning til Sandhed svarede han saaledes til Actors for ham fremlagte Qvæstioner: 1ste Qv: Sv: Tiltalte Ole Winziansen lille Sangolt har 2de Gange, først 8 Dage før Paaske og siden 1ste Paaskedag anmodet Vidnet om det omspurgte. Den første Gang skede det ikke, fordi Hans Albrichtsen lille Sangolt, der ogsaa var anmodet at være

1813: 165b

med, ikke havde Tid den bestemte Dag, og den sidst fastsatte Dag var Vidnet bortrejst i Ærende, men han havde anmodet sin Fader /: 3die Vidne :/ at gaae i sin Sted. 4de Qv: Sv: ney. 5te Qv: Sv: ney. 6te Qv: ligesom 6te Vidne. 7de Qv: Stedet er Vidnet ubekjendt. 8de Qv: Sv: ney. Hans Forklaring og Svar blev oplæst for ham, han vedblev sam/m/e og bekræftede dem med Lovens Eed. Dimitteret.

{8de Vidne Gjertrud Absalonsdatter Lieskjæret /: der er den i Forhøret under Navnet Gjertrud Andersdatter anførte}

8de Vidne Carsten Hansen Skouge, 49 Aar gam/m/el, ubeslægtet med de Tiltalte. Efter Formaning til Sandhed besvarede han Actors for ham fremlagte Qvæstioner saaledes: 1ste Qv: Sv: jo; 2. og 3. \og 4./ Qv: jo i 3 Aar, og kom hun fra ham for henved 3 Aar siden. Hendes Opførsel var upaaklagelig da, og Vidnet har aldrig hørt noget usøm/m/eligt om

hende tilforn ej heller siden førend nu, hun lod sig besvangre. 5te Qv: Sv: ney. 6te Qv: Sv: ney. 7de Qv: Sv: ney. Disse hans Svar bleve ham af Protocollen forelæste; han vedblev sam/m/e og aflagde Lovens Eed til Bekræftelse derpaa. Dimitteret.

9de Vidne Anna Endresdatter, Tiltaltes Ole Winziansen lille Sangolts Hustrue, som angav sig at være 26 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede hun sig saaledes ihenseende til Actors for hende fremlagte Qvæstioner. 1ste Qv: Sv: jo. 2de Qv: Sv: jo, og Vidnets Mand fortalte hende dette omtrent 4 Uger forinden Tiltalte fødte Barnet til Verden. 3. {Qv:} 4de og 5te Qv: Sv: Vidnet var i Laden med sin Mand en Dag, omtrent 4 Uger før Paaske, og Tiltalte Synneve Christensdatter var sam/m/e Tid i sin Faders Lade, der er under sam/m/e Tag, med aabent Skillerum mellem. Vidnets Mand talede med Synneve, men \Vidnet/ hørte ej hvorom de talede, og saae heller ikke, at hendes Mand gik eller var gaaet imellem Skjellerumet ind til Synneve. Dagen tilforn havde Vidnets Mand sagt, at Tiltalte Synneve Christensdatter havde Vaadt i Brysterne, og dette havde Vidnet igjen sagt til Synneves Moder. Synneve spurgte da Vidnet i Laden, hvoraf hun vidste, at hun /: Synneve :/ havde vaadt i Brysterne? hvilket Synneve nægtede. Vidnets Mand, som arbejdede paa en Spær i Laden, lod Spærren falde hen mod Skillerumet mellem Laderne. Om Spærren traf Synneve eller ikke, kunde Vidnet ikke see, men hun hørte ikke at Synneve skreg eller beklagede sig derover. Nogle Dage efter, talede Vidnet med Synneves Moder, som sagde at have talt til Synneve om hun havde Melk i Brysterne, men at Synneve havde benægtet det. 6te Qv: Sv: ney. 7de Qv: Sv: Vidnet har hørt dette som et løst Snak af en frem/m/ed omrejsende Tiggerkjelling, men ellers ikke af nogen anden; og dette har Vidnet fortalt sin Mand. I de 3 Aar Vidnet har boet paa Sangolt, har hun heller ikke kunnet see at Tiltalte har seet ud til at være frugtsom/m/elig førend nu i sidste Foraar. 8. Qv: det er tæt ved Vejen til Faaerhuset og Møllerne, hvor Folk gaae som have at bestille sammesteds. Ellers er der ingen Passage af Folk. 9de Qv: Svar ney. Samtlige foranførte Svar bleve oplæste for

1813: 166

Vidnet som vedstod sam/m/e og bekræftede dem med Lovens Eed. I øvrigt erklærede hun, at hun har tilgivet begge de Tiltalte deres Forseelser mod hende. {Dimitteret.} I Anledning af Synneve Christensdatters og 8de Deponentindes Forklaringer i Forhøret om det i Laden passerede, blev Vidnet nøjere examineret; og forklarede hun da, at hun ikke saae at 8de Deponentinde kom ind i Laden og heller ikke hørte hende tale til Vidnets Mand om at han havde slaaet Synneve. Heller ikke saae Vidnet at Synneve var blodig i Panden eller havde en Hævelse sam/m/esteds. Vidnet gik ud af Laden strax efterat Spærren, som meldt, var faldet hen mod Mellemvæggen. Vidnet benægtede at have seet, at hendes Mand slog Synneve med knyttet Næve i Ansigtet. Dimitteret.

10de Vidne Ole Christensen lille Sangolt, afhørt i Forhøret som 9de Deponent. Hans Forklaring under Forhøret /: pag: 23, 24 og 25 :/ blev oplæst for ham og han vedblev den i det Hele, med det Tillæg, at han raabte efter Tiltalte da hans Forældre om Morgenen havde viist ham ud efter hende, og at han hørte hende svare ude paa Marken, at hun strax kom/m/er hjem, hvorefter han strax fik see hende kom/m/e som omforklaret. Han svarede til Actors for ham fremlagte Qvæstioner saaledes: til 1ste Qv: Sv: jo, Vidnet saae, da han kom ud om Morgenen, at Faarene vare lukkede ud, og han veed ikke, at nogen anden end Synneve havde lukket dem ud. 2. Qv: Stedet, hvor Barnet skal have ligget, var tæt ved Faarehuus-Vejen og lidt fra en Stie, som fører til Qværnehuus-Stem/m/en /: Diget :/. Der er ikke ellers Vey for andre, end de, der gaae til og fra Faarehuset og Qværnestem/m/en. 3. Qv: Sv: godt. 4. Qv: Sv: hun brugte en sid Skind-Trøje, saaledes som andre Fruentim/m/er i Bøygden, paa den Aarets Tid, pleje at bruge. Undertiden brugte hun ogsaa en kort blaa Trøje. 5te Qv: Sv: ney.

Hans Svar bleve oplæste for ham og han vedblev sam/m/e, bekræftende sin hele Forklaring i denne Sag med Lovens Eed. Dimitteret.

11te Vidne Christen Bendixsen lille Sangolt, afhørt i Præliminair Forhøret som 4de Deponent. Hans Forklaring /: pag: 9, 10 og 11 i Forhøret :/ blev oplæst for ham, og han vedstod den i det hele. Videre svarede han til Actors for ham fremsatte Qvæstioner saaledes: 1ste Qv: Sv: ney han husker det ikke. 2. Qv: Sv: jo, omtrent 4 Uger før Paaske sagde hans Kone, at hun tvivlte for /: bar Mistanke om :/ at Datteren var frugtsom/m/elig. 3. Qv: Sv: dette har Vidnet aldrig gjort. 4. Qv: Sv: Vidnet saae at Faarene var udlukkede om Morgenen førend Ingebricht Sangolt kom og {fort} bragte \Budskab om/ Barnet, og han veed ikke at nogen anden end hans Datter Synneve kan have gjort dette. 5. Qv: Sv: hun har behandlet det som en god Mor. 6. Qv: Sv: jo, der \gaar/ ofte Folk som ville gaae til store Sangolt og Dom/m/edal. 7. Qv: Sv: ney. Hans foranstaaende Svar bleve oplæste for ham; han vedblev sam/m/e og bekræftede sin afgivne Forklaring i det hele med Lovens Eed. Dimitteret.

12te Vidne Ingeborg Olsdatter lille Sangolt, afhørt som 8de Deponentinde i Præliminair Forhøret. Hendes Forklaring derunder /: pag: 20, 21, 22 og 23 :/ blev oplæst for hende og hun vedblev sam/m/e, med den Forandring, at hun ikke gik

1813: 166b

ind i Høeladen den Tid, Tiltalte klagede over at Ole Winziansen havde slaaet hende, men at hun blot stod udenfor Dørren til Høeladen, samt at hun ikke talede til Ole medens hans Kone var i Laden, men siden efterat hun var gaaet ud og Ole kom udenfor. Videre svarede hun til Actors for hende fremsatte Qvæstioner saaledes: 1ste Qv: Sv: ney. 2. Qv: Sv: Vidnet husker ej rettere, end at hun nogle Uger før Paaske sagde til sin Mand, at deres Datter Synneve nok var frugtsom/m/elig. 3. Qv: Sv: ligesom 10de Vidne til 4de Qv: 4de Qv: Sv: Faarene bleve lukkede ud, men Vidnet veed ikke at nogen anden end Synneve gjorde det. 5. Qv: Sv: ligesom en god Moder bør {gj} behandle sit Barn. 6te Qv: Sv: ligesom 10de Vidne til 2den Qv:, med Tillæg at der ogsaa en enkel Gang gaaer Folk der forbi til store Sangolt og Dom/m/edal. 7de Qv: Sv: ney. Vidnets Svar bleve for hende oplæste, hun vedstod sam/m/e og {bekræftede} og benægtede i øvrigt at have raadet sin Datter til at dølge Svangerskabet eller føde Barnet hem/m/eligen, Hun aflagde derpaa Lovens Eed til Stadfæstelse paa hendes Forklaring i det Hele og blev dimitteret.

Derefter fremstod løs og ledig Tiltalte Ole Winziansen lille Sangolt. Hans Forklaringer i Præliminair-Forhøret /: pag: 13, 14 og 17 :/ bleve oplæste for ham, og han vedblev sam/m/e i det hele; dog tilstod han, at han kastede en {en} 3 Alne lang Spær henefter mod Væggen, hvor Synneve Christensdatter stod {den af hende pag} i Laden den af hans Kone i Dag omforklarede Tid. Dette gjorde han i Hidsighed fordi Synneve nægtede at være frugtsom/m/elig eller at have Melk i Brysterne. Han saae ikke om Spærren traf Synneve eller ikke, men hun gav et Skrig fra sig, og strax derefter kom 12te Vidne til Lade-Dørren, og spurgte hvad der var paa Færde, men talede ikke videre. Han benægtede bestemt, at han slog hende med knyttet Næve i Ansigtet, uagtet at Synneve Christensdatter, som nu med ham var i Retten tilstede, vedblev at paastaae dette. Videre svarede han til Actors for ham fremlagte Qvæstioner saaledes: 1ste Qv: Sv: jo, ved Helgemisse Tider sidste Høst. 2. Qv: Sv: ney. 3. Qv: ney. 4. Qv: Sv: han har ej hørt andet end vel. 5te Qv: Sv: ligesom 12te Vidne. 6te Qv: Sv: ney. Han benægtede i øvrigt at have tilforn besvangret noget Fruentim/m/er udenfor Egteskab. Hans foranstaaende Forklaring blev oplæst for ham, han vedblev den og blev dimitteret til videre.

Endelig fremstod løs og ledig Tiltalte Synneve Christensdatter lille Sangolt. Hendes Forklaringer i Præliminair Forhøret /: pag: 11, 12, 13, 15, 16, 17, og 23 :/ bleve oplæste for

hende, og hun vedblev sam/m/e i det Hele. Dog tillagde hun, at den Kone, hos hvem hun tjente paa Lieskjæret, skal hedde Gjertrud Monsdatter, og at denne nu opholder sig hos Peder midt Fjelde som Inderste samt er en Krøbling, der ej kan møde her i Retten, {men} da hun {neppe} kun med Besværlighed kan gaae paa Krykker. Saa tillagde hun og, at Anledningen til at Ole Winziansen, som omforklaret, slog hende i Høeladen, var, fordi hun af sin Moder havde hørt at 9de Vidne skulde have sagt, at Tiltalte havde Vaadt i Brysterne, og fordi {Vidnet} \Tiltalte/ i Laden spurgte 9de Vidne, om hvoraf hun vidste dette og om Ole Winziansen havde sagt det? samt endelig

1813: 167

fordi Tiltalte sagde til ham, at han var Barnefaderen, hvorimod han bad hende lægge en anden ud. Om dette sidste talede hun og Ole sagte saa at 9de Vidne ej kunde høre det. Hun tilstod, at hun for 9de Vidne nægtede at have Melk i Brysterne. At hun siden ikke har aabenbaret det for andre, var tillige af Frygt for at Ole Winziansen oftere skulde slaae hende. Hun erindrer ikke, at Ole Winziansen seenere har bedet hende aabenbare sit Svangerskab. Hun erklærede ogsaa, at hendes Moder ikke kom ind i Høeladen den Tid Tiltalte var slaaet af Barnefaderen, men at Moderen stod udenfor Dørren, og spurgte hvad der var paa Færde. Tiltalte svarede videre til Actors for hende fremlagte Qvæstioner saaledes: 1ste Qv: Sv: ney, ikke for at skjule Svangerskabet, men det er en almindelig Klædedragt, at bruge en lang Skindtrøje om Vinteren og Foraaret naar det er kaldt. Om Helligdagene og naar det var vaadt Veyr brugte Tiltalte korte Trøjer, som andre Piger ogsaa da bruge. 2. Qv: jo, det var, som forhen omforklaret, kort efter Juul sidstleden.

Ole Winziansen lille Sangolt blev nu med hende confronteret, men han paastod bestemt, at han ej havde havt Sam/m/enleje med hende senere end Helgemisse Tider f: A:. Tiltalte Synneve vedblev sit forrige herom. Han vedblev ogsaa at benægte at have anmodet hende at lægge nogen anden ud for Barnefader, hvilket hun vedblev at paastaae.

12te Vidne fremstod atter. Paa Rettens Tilspørgsel svarede hun: at 9de Vidne, omtrent 4 Uger før Paaske, havde sagt hende, at Tiltalte Synneve havde Vaadt i Brysterne, og at Vidnet sagde dette til Datteren, som svarede saaledes: har jeg ikke havt det før saa har jeg det ikke endnu. Dimitteret.

Tiltalte Synneve Christensdatter tilstod at dette var rigtigt.

Actor begjerede Udsættelse til Tiirsdagen d: 3de Aug: 1813 om Formiddagen Kl: 11, til hvilken Tid han vilde {erhverve} \foranstalte/ Gjertrud Monsdatter afhørt og frem/m/e det videre fornødne i Sagen.

Eragtning:

den begjerte Opsættelse bevilges.

Christie

Lars Blix de Fine — Anders Olsen Echaas
Anfin Olsen — Anders Aschildsen Bredsteen
med holdt Pen.

Aar 1813 d: 26de Julii om Formiddagen Kl: 9 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Politie Sagen Foged Bøgh som Actor contra Kobbersmedmester Hagelsteen og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2 eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfin Olsen.

Actor Foged Bøgh mødte og fremlagde Continuations Stævning af 21de Julii 1813 i Overeensstem/m/else med den i Sagen afsagte Kjendelse, i forkyndt Stand. Bemeldte Stævning indtages her saaledes lydende: #

Klagerne Johnsen, Hansen og Larsen mødte og erklærede, at de ikke i Tiltaltes Værksted eftersaae Smeltedigler eller Former til at smelte i og at de altsaa ej kan vide om Tiltalte havde kan/n/et Kobbermyndt i saadanne Digler eller Forme. Klageren Johnsen opgav, at de flere Vidner, han formener kan give Oplysning i denne Sag ere Ole Mathiasen Tarlebøe og Holger Olsen \og dennes Søn Jacob/, boende i Kalvedalen, hvilke {….} have kjørt Kobberpenge for Tiltalte til hans Kobbermølle

1813: 167b

i f: A:. Alle 3de Klagere erklærede derhos, at de ikke vidste at opgive andre Vidner i Sagen. Dimitterede.

Tiltalte mødte og declarerede, at han ikke havde opkjøbt de anholdte Penge eller givet Opgjeld for sam/m/e, men at han i de gode Tider, medens de vare gangbare, har indsamlet dem og for det meste modtaget dem for forfærdiget Kobberarbejde, han har solgt efter Kobberpengenes paalydende Værdie. Denne Forklaring blev ham forelæst og han vedblev sam/m/e, erklærende at han ikke i sit indgivne Indlæg, af 22de f: M:, havde tilstaaet at have opkjøbt Penge, men at han blot har villet sige, at om han endog havde gjort det, var det vel \ikke/ urigtigt naar det ej var skeet efterat det var forbudet.

Actor begjerede Opsættelse til Onsdagen d: 28de d: M: Formiddagen Kl: 10 for da at faae de i Dag opgivne Vidner indkaldte.

Eragtet:

den begjerte Opsættelse bevilges.

Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

Aar 1813 d: 28de Julii om Formiddagen Kl: 9 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Politie Sagen Foged Bøgh som Actor contra Kobbersmedmester Hans Hagelsteen og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd som i sidste Møde vare tilstede.

Actor Foged Bøgh mødte og fremlagde Stævning af 26de d: M: i Forkyndt Stand, samt begjerede de indstævnte Vidner paaraabte og afhørte, om de have i f: A:, og hvad Tid samt hvor ofte, kjørt Kobberpenge fra Byen eller andet Sted til Tiltaltes Kobbermølle, og om de ellers veed noget til Sagens Oplysning? Stævningen indtages saaledes lydende: #

Tiltalte blev paaraabt, men mødte ikke.

Derefter fremstod som

3de Vidne Ole Mathiasen Tarlebøe, 41 Aar gam/m/el. Han aflagde Lovens Eed og forklarede, at han i Foraaret 1812 adskillige Gange har kjørt sam/m/enbankede Kobberkjedler, med Kobber indeni, fra Tiltaltes Huus i Byen og til Kobbermøllen paa Møllendal, og aldrig om Aftenen i Mørket, men bestandig den lyse Dag. Vidnet kunde ikke see om det var Kobbermyndt eller andet smaat Kobber, som laae i Kjedlerne, og Tiltalte eller hans Folk sagde heller ikke Vidnet noget derom. Vidnet har ikke seet Tiltalte omsmelte eller opkjøbe Kobberpenge, og han veed intet videre til Sagens Oplysning. Dimitteret efterat hans Forklaring for ham var oplæst og af ham som rigtig erkjendt.

4de Vidne Holger Olsen, 45 Aar gam/m/el. Efterat han havde aflagt Lovens Eed forklarede han, at han i forrige Aars Som/m/er adskillige Gange har seet at Tiltalte har ladet Kobberkjedler, der vare sam/m/enbankede saaledes som de i denne Sag anholdte, kjøre op til Møllendals Kobbermølle, men Vidnet har ikke seet eller veed hvad der var i dem. Selv har Vidnet ikke kjørt noget op for Tiltalte, og han har ej heller lagt Mærke til hvem det var som har kjørt Kjedlerne for Tiltalte. Vidnet har ikke seet Tiltalte omsmelte eller opkjøbe

Kobberpenge, og han veed i øvrigt intet til Sagens Oplysning. Dimitteret efter at have hørt denne Forklaring oplæse og vedkjendt sig sam/m/e.

5te Deponent Jacob Holgersen, 10!! Aar gam/m/el. Efter Formaning

1813: 168

til Sandhed forklarede han, at han ikke har kjørt eller seet andre kjøre Kobberpenge for Tiltalte op til Kobbermøllen, men at han engang i forrige Aars Som/m/er har seet, at Tiltalte havde en Fjerding med Danske Kobberpenge staaende i sit Verksted, og at Tiltalte selv tog nogle Træeskuffeler fulde af bemeldte Kobberpenge og kastede sam/m/e op i en Smelte-Form, som stod paa Ilden. Tiltaltes Svend Cederwarf var sam/m/e Tid tilstede, men Deponenten husker ej, om der var andre nærværende. Mere vidste han ikke til Oplysning i Sagen. Dimitteret efter at have hørt denne Forklaring oplæse og vedstaaet sam/m/e i det Hele.

Klagerne Johnsen og Hansen vare tilstede.

Actor begjerede Anstand til Maanedsthinget \i Bergen/ d: 5te Aug: 1813 om Formiddagen Kl: 9 for til den Tid at lade Tiltalte og Cederwarf {per} indkalde paa nye i Anledning af 5te Deponents Forklaring.

Eragtet:

den begjerte Anstand bevilges.

Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

Aar 1813 d: 3die August om Formiddagen Kl: 11 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Justits Sagen Foged Bøgh, som Actor, contra Synneve Christensdatter og Ole Winziansen lille Sangolt, og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie med de sam/m/e 4 eedsvorne Laugrettes og Meddomsmænd som tilforn.

Actor Foged Bøgh mødte og fremlagde det forhen ommeldte Vidnesbyrd af Gjertrud Monsdatter; der er indhentet af Lehnsmanden og 2 Mænd, efterdi Vidnet er saa skrøbelig at hun ej kan møde i Retten. Ligeledes fremlagde han 2de Attester, af 1ste d: M:, fra Sognepræst Hveding, angaaende de Tiltaltes Daab og Vandel. Bemeldte 3 Documenter begjerede han oplæste for de Angjeldende. De omtalte Documenter indtages her saaledes lydende: #

Defensor mødte og reserverede det fornødne.

Begge de Tiltalte mødte i deres Friehed. For Synneve Christensdatter blev oplæst Gjertrud Monsdatters Vidnesbyrd og Præste Attesten, hende angaaende; og hun havde intet derved at erindre. Ligesaa blev for Ole Winziansen oplæst foranstaaende Præste-Attest, ham vedkom/m/ende, og han havde intet derved at bemærke.

Actor begjerede Tiltalte Ole Winziansen qvæstioneret angaaende hans foregaaende Vandel. Tilte!! (Tiltalte) Ole Winziansen erklærede i Anledning heraf, at hans Forældre ere de i Attesten ommeldte Wincentz Olsen og Lisbeth Jacobsdatter store Bøe, i Østervolds Sogn i Sundhorlehn, og at han var hjem/m/e hos dem til hans 16de Aar, samt at han derefter har tjent \i 1 Aar paa Hopland og/ i 3 Aar paa Gaarden Kalve, og derpaa i 3 Aar været hjem/m/e hos sin Moder samt om Vinteren rejst som Matros med Jagter til Lofoden, {og} samt at han blev givt i Aaret 1809 og at han i henved 4 Aar har været boesat paa lille Sangolt. Han benægtede at have forhen været under Justitiens Tiltale.

Actor begjerede Anstand til Onsdagen d: 11te Aug: 1813 om Formiddagen Kl: 10, for at slutte Sagen.

Eragtet:

den begjerte Anstand bevilges.

Christie

Lars Blix de Fine Anfin Olsen

Anders Olssen Anders Axselsen

1813: 168b

Maaneds Thing i Bergen

Aar 1813 d: 4de August blev Maanedsthing holdt i Sorenskriverens Boepæl i Bergen og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie i Overværelse af de fire eedsvorne Laugrettesmænd: Lars Blix de Fine, Anfind Olsen, Jørgen Ellingsen og Ole Rasmussen.

Hvor da først blev publiceret de sam/m/e Kongl: Anordninger som paa Som/m/erthingene for Hosanger Skibrede d: 25de Maij og for Wasværns Thinglaug d: 2den Julii sidstleden for første Gang ere bekjendtgjorte. Endvidere blev publiceret:

1. Placat, af 2den Junii 1813, om hvorledes de før Fr: af 5 Jan: 1813 paaløbne Renter af omskrevne Capitaler skulle beregnes.
2. Amtets Skrivelse af 24de Julii 1813, med Copie af Statholderskabets Circulaire af 19de s: M:, om en Overcriminal-Ret for Delinqvent-Sager i Norge.
3. Placat, af 28de April 1813, om Skillemyndt for Kongerigerne, Danmark og Norge og Hertugdøm/m/ene Slesvig og Holstein.

Nye Sag

Oberstlieutenant Hamer contra Madam/m/e Hjorth Stuvitz.

Procurator Lassen lod fremlægge 1. Rettens Stævning af 15de Julii 1813, hvorved Oberstlieutenant Ham/m/er, Ridder, har ladet stævne afdøde Sognepræst Hjorth Stuvitz's Enke at lide Dom i Anledning af nogle fornærmelige Beskyldninger, hun mod ham har gjort. 2. skrivtlige Qvæstioner, af Dags Dato, og 3. Indlæg, af Dags Dato, hvori han begjerer de indstævnte Vidner afhørte, m: v:, No 1, 2 og 3 indtages saalydende: #

Paa Madame Hjorths Vegne mødte Politiefuldmægtig Leganger, og foreviiste den ham af Stiftet meddeelte Bevilling af 17de Februar 1813, {og} senere d: 23 Junii d: A: extenderet, til at udføre Sager i Bergens Bye og paa Landet i søndre Bergenhuus Amt. Han benægtede derefter at Indstævnte nogensinde har brugt det Udtryk mod Oberstlieutenant Ham/m/er, som Stævningen indeholder, nemlig at han stjal Veed fra hende, ligesom Comparenten og protesterede mod at de indstævnte Vidner, Knud Haraldsen og Magne Larsen Skaar, blive admitterede til at aflægge Eed som Vidner i denne Sag, da de ere Citantens Tjenestefolk og desuden maae ansees som selv paagjeldende efterdi det var dem, som foraarsagede den Dispute, hvorunder Madame Hjorth skal have brugt de paastævnte Udladelser, hvilken Paastand han troer har fuldkom/m/en Medhold i Lovens 1 – 13 – 17 og 18 samt Analogien af Fr: af 16 Sept: 1778, hvorom han udbad sig Rettens Kjendelse.

Eragtet:

da det ej kan vides hvorvidt de indstævnte Vidner ere villige eller ikke forinden de ere afhørte, saa antages de til Afhørelse under Reservation af \at/ det, ved Sagens Paadøm/m/else, nærmere paakjendes hvor vidt deres Vidnesbyrd kan ansees afgjørende.

Dom/m/eren erindrede Laugrettesmændene om at være opmærksom/m/e paa Sagen, da de skulle være Meddomsmænd i sam/m/e med ham.

Leganger reserverede Indstævntes Ret i Anledning af denne Rettens Kjendelse.

Ved Premier Lieutenant Paludan blev fremstillet som

1ste Vidne Musqvetteer Magne Larsen Skaar, som angav

sig at være 27 Aar gam/m/el og at være i Tjeneste hos Citanten. Han aflagde Lovens Eed og svarede til de af Citanten fremsendte Qvæstioner saaledes: 1ste Qv: Sv: jo. 2. Qv: Sv: Indstævnte Madame Stuvitz kom ned til Elven og spurgte Vidnet, hvem der havde givet ham Lov at rydde Steene i Elven? hvortil Vidnet svarede: Oberstlieutenant Ham/m/er. Madame Hjorth Stuvitz sagde da, "at Oberstlieutenanten vil gaae ind paa hende paa alle Maader, og at han ogsaa gjorde dette den Gang han gik hen og tog og stjal en Jægt Veed fra hende". Dette forklarede Vidnet uden at de i 2den Qv: indeholdte Udtrykke først for Vidnet vare oplæste. 3. Qv: Sv: jo. 4. Qv: Vidnet fortalte det Passerede til Citanten et Par Dage efterat det \var/ skeet, og Citanten spurgte Vidnet, om han nøje erindrer Ordene, hvilket Vidnet sagde ham at gjøre. Citantens 2den Tjenestekarl Knud Harraldsen skal have fortalt Citanten det passerede sam/m/e Dag som det skeede.

Procurator Leganger begjerede Vidnerne contratilspurgte: om ikke Madame Hjorth Stuvitz den ommeldte Tid tiltalede Vidnet fordi hun formeente, at de toge Steene fra hendes Land og kastede over til Citantens, og var meget vred i den Anledning? Vidnet svarede hertil: jo. Vidnets foranstaaende Forklaring blev oplæst for ham, han vedstod den i det Hele og blev dimitteret.

Dernæst mødte som

2det Vidne Knud Harraldsen Egerol, 36 Aar gam/m/el, tjenende hos Citanten. Han aflagde Lovens Eed og svarede til 1ste Qv: jo. 2de Qv: Sv: ligesom 1ste Vidne. og var 1ste Vidne sam/m/e Tid tilstede. 3. Qv: Sv: jo. 4de Qv: Sv: Vidnet sagde det Passerede til Citanten sam/m/e Dags Aften som det omforklarede var skeet. Nogle Dage derefter spurgte Citanten baade Vidnet og 1ste Vidne, om de nøje erindre de af Indstævnte brugte Udtrykke, hvilket de bekræftede.

Til Contraqvæstionen svarede han, jo, og at Indstævnte i Vrede sagde de omforklarede Ord. Dimitteret ligesom første Vidne.

Eragtet:

den af Citanten i det fremlagte Indlæg begjerte Beskrivelse og Udsættelse bevilges.

Citanten betalte Incamination

til Sorenskr:	1 rbd	3 mrk	4 s:	Kong: C:	3 mrk	12 .	Just: F:	0 mrk	14.
2 Vidners Afhørelse		2				12			4.
Udsættelse			12			5			1.
	2 rd	0	0		4 mrk	13.		1	3.

skriver tre Rigsbankdaler.

Indstævnte erlagde.

Tilsvarspenge		2	8.		1				4.
for en Kjendelse			12			5			1.
Contr: Qv: til 2 Vidner		1				6			2.
		4	4		1	11			7.

skriver Een Rigsbankdaler og Sex Skilling.

Gam/m/el Sag

Gjestgiver Rolf Rolfsen contra Knud Ingebrichtsen og
Lasse Bendixsen Houkaas. Fra Fol: 132.

For Retten mødte Knud Ingebrichtsen og Lasse Bendixsen Houkaas og fremlagde Forligelses Com/m/issionens Attest af 2den Aug: 1813 om at have contra indklaget Citanten, hvilket de,

formedelst den lange Afstand imellem deres og Citantens Opholdsteder, ej havde kunnet faae effectueret tidligere; og da de altsaa ej have kunnet faae Citanten indstævnt til at høre Vidner i denne Sag, maatte

1813: 169b

de begjere Udsættelse til Høste-Thinget for Lindaas Skibrede d: 14de \15de og 16de/ October 1813 for at da at faae Vidnerne afhørte. Forligelses Com/m/ssionens Attest indtages saaledes lydende: #

For Citanten mødte Toldprocureur Rogge, som forbeholdt Citantens Ret i alle Maader til Tid og Sted.

Eragtet:

den begjerte Anstand bevilges.

Indstævnte betalte for en Udsættelse. til Sorenskr: 0-0-12 K: C: 0-0-5 s (Just: F:) 0-0-1 s.

Da ingen havde videre at føre i Rette, blev Thinget udsat til næste Dag.

Christie

Lars Blix de Fine Anfin Olsen
Ole Rasmussen Jørgen Ellengsen

Den paafølgende 5te Augusti 1813 continuerede Maanedsthinget i Sorenskriverens Bopæl i Bergen i Overværelse af de samme Laugrettesmænd som i Gaar; hvorda blev publiceret:

1. Skjøde fra Fridericha Lovisa Krefting til Niels Thomas Bredahl paa Gaarden Krogenæsset, af Skyld 2 2/3 Mrk Smør 1/27 Hud, Matr: No 170 i Schjolds Skibrede, for 2000 rbd N: V:, dat: 1ste Julii 1813.
2. Aflyst Obligation fra Peder Hanssen Follesøe til Peder Michelsen søre Echerhovde for 100 rd, mod Pant i Follesøe No 1 i Herløe Skibrede, dateret 10 Aug: 1808 og qvitt: 1ste Octobr: 1812 og 26de Junii 1813.
3. Appendix Skiftebrev efter Peder Hanssen Follesøe, dateret 17 Febr: 1813, hvorved Boets ejende Jordegods 4 ½ Mrk Smør, 3 Kd: Malt og 1 1/8 Mrk Fisk i Gaarden Follesøe, No 1 i Herløe, er udlagt til Creditor Niels Monssen Follesøe for 130 rd.
4. Skjøde fra Peder Michelsen Echerhovde {til} med fl: til Ole Olsen Follesøe paa 9 Mrk Sr: 6 Kd: Malt i Follesøe, No 1 i Herløe, for 244 rd DC:, dateret 20 Febr: 1813.
5. Afkald fra Rognald Johannessen Aarstadstykket for hans Datters Gunilde RognaldsDatters Moderarv 5 rd 4 mrk, til Formynderen Lasse Bendixsen Tarlebøe, dat: 23 Junii 1813.
6. Afkald fra Lars Johannessen Hjelmeland for hans Kones Marthe GudmundsDatter Henøes ved Skifte af 23 April 1800 tilfaldne Arv 61 rd 1 mrk 14 s, til Formynderen Ole Pedersen Tvedt, dateret 12te Junii 1813.
7. Obligation fra Stadsmægler Hans Schultz Blytt til Regina sal: Jacob Blaauw for 600 rbdr S: W:, mod Pant i Gaarden Nordrevold, No 176 i Schjolds Skibrede, dat: 26 Junii 1813.
8. Skjøde fra Paul Olsen Schjold til Sønnen Mons Paulsen paa 9 Mrk Sr:, 6 Kd: Malt og 1/32 Hud i Gaarden Schjold, No 68 i Schjolds Skibrede, for 41 rbd 4 mrk, dat: 4 Maii 1813.
9. Obligation fra Peder Anderssen Grimstad til Johannes Olsen Hollen for 200 rbd S: V:, mod Pant i Grimstad, No 90 i Schjolds Skibrede, dat: 28 Julii 1813.
10. Aflyst Obligation fra Peder Olsen Strudshavn til Madame Maria S: Schneider for 1100 rd mod Pant i Gjestgiverstedet Strudshavn, dat: 23 April 1812 og qvitt: 23 Julii 1813.

11. Aflyst Obligation fra Gunder Knudsen Bøe til Hans Christian Schrøder for 200 rd DC:, mod Pant i Gaarden Indsylte, No 65 i Radøe Skibrede, dat: 25(?) Octob: 1811, efter Qvitteringer af 7de Junii 1812 og 3 Julii 1813.

12. Skjøde fra Frue Karen Ameln til hendes Søn Reinhold Ameln paa Gaarden nedre Næsset, No 145 i Schjolds Skibrede, af Skyld 6 Mrk Smør, for 6000 rbd N: V:, dat: 1ste Junii 1813.

13. Skiftebrev efter Gjertrud MichelsDatter {Tøsøen} \Bjørøen/, sluttet 29 Martii 1813, hvorved Jordegods 1 pd Fisk i søndre Bjørøen, No 82, er udlagt til Enkemanden Niels Larssen søre Bjørøen og Børnene.

14. Do: efter Lars Nielssen Steensland, sluttet 29 Martii 1813, hvorved Jordegods 1 pd 2 2555/2736 Mrk Fisk i Steensland, No 14, er udlagt til Creditor Lars Erichsen Steensland og Børnene.

15. Do: efter Brithe NielsDatter Leerøen, sluttet 16 Januar 1813, hvorved Boets Jordegods 8 Mrk Smør 1/9 Hud i Gaarden Leerøen No 2, er udlagt til Enkemanden Christopher Olsen og Børnene.

16. \Appendix/ Do: efter Botilde ChristiansDr: Telle, sluttet 4 Januar 1813, hvorved 22 Mrk Fisk i Gaarden Telle, No 26 i Sartor Skibrede, er udlagt til Enkemanden Jens Clementsen Telle og Børnene.

1813: 170

Gam/m/el Politie Sag

Foged Bøgh som Actor contra Kobbersmedmester Hagelsteen. Fra Fol: 167.

Actor Foged Bøgh mødte og fremlagde \Continuations/ Stævning, af 28de Julii 1813 i forkyndt Stand, hvorhos han begjerede Tiltalte og det forhen afhørte Vidne Cederwarf paaraabte og examinerede om det som 5te Deponent har forklaret. Stævningen indtages her saaledes lydende: #

Klageren vare i Retten tilstede.

Tiltalte mødte og benægtede at have smeltet Kobberpenge saaledes som 5te Deponent har forklaret, ligesom han i det Hele benægtede Rigtigheden af 5te Deponents Forklaring.

Igjen fremstod 1ste Vidne Nicolay Cederwarff, som benægtede at have været tilstede og have seet det, hvorom 5te Deponent har forklaret sig, hvorimod Vidnet vedblev sit forhen afgivne Vidnesbyrd i det Hele.

5te Deponent mødte nu tillige og vedblev sin forhen gjorte Forklaring og sagde Tiltalte saavelsom Cederwarf under Øjnene, at hans Forklaring var sandfærdig; hvorimod hine vedbleve deres Benægtelse. Dimitterede.

Actor henholdt sig til sit indgivne Indlæg, da han troede, at det paastævnte var bleven saa meget mere evident ved de senere afhørte 3 Vidners Forklaringer. Han indlod derfor atter Sagen til Dom.

Tiltalte henholdt sig til sit forrige og vedblev ligeledes at indlade Sagen.

Eragtet:

Sagen optages til Dom.

Derefter blev publiceret følgende Documenter:

17. Skiftebrev efter Besse Fusesen Sjursæter, sluttet 19 Septbr: 1812, hvorved Jordegods 21 Mrk Sr: i Sjursæter, No 43 i Lindaas Skibrede, er udlagt til Enken Gjertrud MartinusDr: og Børnene.

18. Do: efter Mons Monssen Loftaas, sluttet 29 Martii 1813, hvorved Boets Jordegods 10 5/13 Mrk Sr: 13 34/39 Kd: Malt i Loftaas, No 36 i Lindaas, er udlagt til Enken Helga JohannesDr: og Sønnen Jacob Monssen.

19. Do: efter Ingeborg IngebrigtsDatter Wabøe, sluttet 14 April 1813, hvorved Jordegods 1 pd 12 Mrk Smør 2 Mæler Malt i Wabøe, No 61, er udlagt til Enkemanden Knud Johannessen Wabøe og Børnene.

20. Do: efter Anna OlsDatter Fanebust, dat: 17 April 1813, hvorved Jordegods ½ Løb Smør 24 Kd: Malt i Fanebust, No 55 i Lindaas Skibrede, er udlagt til {Børnene} \Enkemanden/ Hans Bergesen Fanebust og Børnene.

21. Do: efter Kari MonsDatter Tongeland, sluttet 19 Junii 1813, hvorved Jordegods 9 Mrk Sr: ¼ Hud i Tongeland, No 4 i Schjolds Skibrede, er udlagt til Enkemanden Lars Larssen Tongeland og Datteren Eli LarsDatter.

22. Do: efter Gjertrud NielsDatter \øvre/ Natland, sluttet 10 Aug: 1812, hvorved 1 pd 5 5/7 Mrk Sr: 1/3 Hud i øvre Natland, No 76 i Schjolds Skibrede, er udlagt til Enkemanden Lars Monssen og Børnene.

Gam/m/el Justits Sag.

Foged Bøgh som Actor contra Lars Jacobsen Lysevold. Fra Fol: 163.

Actor Foged Bøgh mødte og fremlagde Continuations Stævning af 19de f: M:, i forkyndt Stand, hvorhos han begjerede det indstævnte Vidne Lars Michelsen Heldal paaraabt og afhørt om han veed noget til Oplysning om at Tiltalte har stjaalet Patroner hos Capitain Martens, eller solgt skarpe Patroner i Qvantitet, eller selv tillavet saadanne.

Actor fremstillede \tillige/ den Tiltalte løs og ledig i Retten.

Continuations Stævningen indtages saaledes lydende: #

Defensor mødte og reserverede det fornødne.

Capitain Martens var tilstede.

Derpaa fremstod som

18de Vidne Lars Michelsen Heldal, som angav sig at være 21 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed

1813: 170b

forklarede han at han ikke veed det ringeste om at Tiltalte, der er hans Farbroder, har stjaalet skarpe Patroner fra Capt: Martens; men at Deponenten, siden Sagen begyndte, har hørt at Tiltalte skal have solgt skarpe Patroner til de Personer, som i Sagen have tilstaaet dette. Deponenten har ikke hørt at Tiltalte har solgt eller givet Patroner bort til andre. Engang, for henved 5 Aar siden leverede Tiltalte Deponenten omtrent 20 skarpe Patroner, hvilke Deponenten skulde bringe til sin Fader Michel Jacobsen Heldal, hvilket ogsaa skeede. Desse Patroner modtog Deponenten af Tiltalte i Bergen, og Tiltalte sagde at have kjøbt dem hos en Soldat, hvis Navn han ej nævnede. Deponenten veed ikke at Tiltalte har forfærdiget skarpe Patroner. De 2 af Tiltalte forhen fremlagte Kugleforme bleve derpaa foreviiste denne Deponent, som erklærede, at han kjender dem begge, og at Tiltalte, saavidt Deponenten husker, for mere end 5 Aar siden, har solgt den ene af dem til Deponentens Fader; men hvilken af Formene det er kan Deponenten ej sige. De tilhører begge Deponentens Fader, og Deponenten har selv \ved sin Broder Jacob Michelsen ladet frem/ bringe {dem} til den Tiltalte i Arresten, da Tiltalte havde sendt Bud, at han vilde have den Kugleform, han havde solgt Michel J. Heldal, for at forevise dem i Retten. Deponenten leverede ham begge Formene, da han og hans Fader ej vidste hvilken af disse det var; som Tiltalte havde solgt; men Tiltalte sagde, at han vilde beholde dem begge for at huske efter hvilken den rette var. Deponenten vidste i øvrigt, ikke at Tiltalte har begaaet andre end de oplyste Tyverier, og mere

kunde han ikke oplyse i denne Sag. Denne Forklaring blev oplæst for Deponenten, som vedblev sam/m/e {og stadfæstede den med Lovens Eed. Dimitteret.} med det Tillæg, at Tiltalte kjøbte den ene Kugleform {forinden} af Deponenten i Arresten nogle Dage førend den blev nedsendt til ham, og at han gav 2 rdr D: C: for sam/m/e, saa at den nu hører Tiltalte til. Denne Forklaring stadfæstede han derpaa med Eed. Dimitteret.

Tiltalte tilstod, at det forholder sig rigtigt som 18de Vidne i Dag har forklaret om Kugleformene; men Tiltalte kan endnu ikke bestemt gjenkjende hvilken af Formene det \er/ som han for omtrent for 4 a 5 Aar siden solgte sin Broder Michel Heldal; dog troer han det er den mindste af dem. Paa Spørgsmaal, om hvorfor Tiltalte tilforn har gjort anden Forklaring om Formene? svarede Tiltalte, efter mange Udflugter, at han ej den Tid huskede rettere, end at det var hans Svigersøn der bragte sam/m/e, og at han troede det var ligegyldigt, hvad Forklaring han gjorde, naar det kun var sandt, at han havde ejet Kugleformen. At han ejede dem begge maatte [han]? tilstaae var Usandhed.

Actor fremlagde et i Bergen optaget Thingsvidne, begyndt d: 2den og sluttet d: 6te Julii sidstleden, under hvilket Thingsvidne den forhen omhandlede Madame Schnelle er afhørt. Dette Thingsvidne vedhæftes Acten.

Tiltaltes Forklaring i dette Thingsvidne, pag: 6, blev ham forelæst og han vedblev sam/m/e.

Actor begjerede Sagens Anstand i 3 Uger da han ej før kunde vente at erholde de fra Østlandet reqvirerede 2 Forhør.

Eragtet:

den begjerte Anstand bevilges til Torsdagen d: 26de

1813: 171

Aug: 1813 om Formiddagen Kl: 10.

Arrestanten blev Laugrettet leveret for at føres tilbage i Arrest.

Gam/m/el Sag

Oberstlieutenant Ham/m/er contra Madame Hjorth Stuvitz.

Procurator Lassen, paa Citantens Vegne, lod fremlægge Indlæg, af Dags Dato, hvori Sagen indlades til Dom. Indlægget indtages saaledes lydende: #

Paa Indstævntes Vegne mødte Fuldmægtig Leganger, som begjerede Anstand til Høste-Thinget for Skjold Skibrede d: 4de October 1813, for at frem/m/e det videre fornødne til Indstævntes Forsvar.

Eragtning:

Den begjerte Opsættelse bevilges.

Indstævnte betalte:

for en Udsættelse Sorenskr: 0-0-12 s: K: C: 0-0-5 s: Just: F: 0-0-1.
tilsam/m/en atten Rigsbakskilling.

End videre blev publiseret:

23. Skiftebrev efter Wiching Larssen Moldeklev, sluttet 14 Junii 1813, hvorved 18 Mrk Smør 6 Kd: Malt i Moldeklev, No 91 i Herløe Skibrede, er udlagt til Enken Gjertrud NielsDatter Moldeklev og den Afdødes Søster Ranvei LarsDatter.

24. Do: efter Baste Amundsen Spurkeland, sluttet 19 Aug: 1812, hvorved 9 Mrk Sr: 2 Kd: M: ½ Faar i Spurkeland, No 56 i Alenfit, er udlagt til Sønnen Jacob Bastesen og Sødskende.

25. Do: efter Marthe AndersDatter Sellevold, sluttet 10 Octbr: 1812, hvorved 6 ¾ Mrk Sr: 3 Kd: Malt i lille Skare under Sellevold, No 14 i Alenfit, er udlagt til Datteren Brithe MonsDatter.

26. Skjøde fra Frue Karen Ameln til Kjøbmand Dankert D: Krohn paa Herløe Kirke, for 333 rbd 2 mrk, eller 2000 rd DC:, dateret 30 Januar 1813.

27. Ditto fra Do: til Kjøbmand Dankert D: Krohn paa 20 27/64 Mrk Fisk i Gaarden Dale, No 37 i Herløe Skibrede, for 1500 rd DC:, eller 250 rbd, dat: 30 Januar 1813.

28. Aflyst paa en Obligation fra Major Christian Ameln til Kjøbmand Hillebrant Harmans, dat: 11te Novbr: 1806, mod Pant i Gaarden nedre Næsset, No i Schjolds Skibrede og Pakboderne No 24 i store Sandvigen m: m:, stor 30,000 rd DC:, eller efter Omskrivning af 1ste Martii 1813, Rbdr 30,000, efter Qvittering af 29 Julii 1813 for betalte 8000 rbdr S: V:

29. Auctions Skjøde til Kjøbmand Peter Valeur paa 2 pd Sr: 2 Kd: Malt i Gaarden øvre Dale, No 84 i Herløe Skibrede, for 1001 rbd, dat: 15 Junii 1813.

30. Skjøde fra Peter Valeur og Gotfrid Smith, som Executores Testamenti i Cordt Holtermans Boe, til Capitain Lieutenant, Ridder, Abraham Valeur paa Gaarden Frekhoug, af Skyld 1 Løb Smør 1 Tønde Malt, Matr: No 89 i Herløe Skibrede, for 25000 rd DC, eller 4166 rbd 64 s, dat: 29 Julii 1813.

31. Afkald fra Ole Amundsen Spurkeland for hans Kones Gjertrud AndersDatter Skaars Moder-Arv 17 rd 1 mrk 4 s, til Formynderen Amund Johannessen Spurkeland, dat: 2 Aug: 1813.

32. Qvittering af 2den Novbr: 1812 fra Niels Monssen Helle, paategnet et Skiftebrev af 20de Junii 1810 efter Mons Nielssen Helle, til dennes Enke og Arvinger for de ham ved be:te Skifte for Krav udlagte 2 41/45 Mrk Sr: 2 41/45 Kande Lax i Dale, No 13 i Arne Skibrede, for 100 rd.

33. Obligation fra Ole Pedersen til Henrich Christie for 25 rbdr S: V:, mod Pant i et Vaanhuus No 69 i 2den Rode i store Sandvigen, {for} dateret 11te Junii 1813.

34. {Afkald} Bøxelseddel fra Johan Garman til Bottel Claussen paa en Husegrund i 2den Rode No 33 i store Sandvigen, dat: 8de Octbr: 1790.

35. Aflyst Obligation fra Peder Pedersen til Hans Erichsen Flachtvedt for 90 rd, mod Pant i et Vaanhuus, No 69 i 2den Rode i Sandvigen, dateret 1ste Aug: 1810 og qvitteret 15de Maji 1813.

1813: 171b

36. Afkald fra Matthias Otzen for han Kones Johanne Margrethe Meyers efter Frue Hofagentinde J: M: Krohn paa Lunggaarden tilfaldne Arv 288 rd DC:, til hendes Fader Gjerdt Henrich Meyer, dat: 12 Januar 1813.

37. Afkald fra Gjertrud PedersDatter øvre Kleppe for hendes Faderarv 6 rd 5 mrk 4 s til Formynderen Anders Paulsen Follesøe, dat: 8 Januar 1813.

38. Auctions Skjøde \af 18 Junii 1806/ til Jacob Olay Grungs Enke paa et Vaanhuus i 2den Rode No 28 i store Sandvigen, for 210 rd DC:, eller 35 rbdr, {dat:} \udstædt/ 8de Aug: 1812. NB: svares ingen ½ procto Afgivt.

39. Skjøde fra Enken Anne Marie Grung til John Rønne paa sistmeldte Vaanhuus, for 83 rbd 2 mrk S: V:, dateret 30 Julii 1813.

40. Obligation fra John Rønne til Madame Anne Marie Grung for 83 rbd 2 mrk S: V:, mod Pant i b:te Vaanhuus No 28 i store Sandvigen, dat: 31 Julii 1813.

41. Aflyst paa en Obligation af 12te Octobr: 1807 fra Johan Garman til Frue A: S: Haberdorff, stor 1500 rd DC:, mod Pant i Hougs, Mjelde og Brudvigs Kirker, til Afdrag 600 rd DC:, efter paategnet Qvittering af 29 Maji 1813.

42. Samfrænde Skiftebrev efter Frue Wenche Dahl, sluttet 23 Januar 1813, hvorved Boets ejende Gaard Kalvedalen, af Skyld 22 Mrk Smør, Matr: No 180 i Schjolds Skibrede, er udlagt til Enkemanden, Justitsraad Christian Lerche Dahl og Børnene.

43. Obligation fra Lars Michelsen Høgi til Professor Arentz for 300 rbd S: V:, mod 2den Prioritet i Lindaas Kirke, dat: 9de Junii 1813.

44. Skjøde fra Christine Holm, afg: Kjøbmand Gjerdt Holms Enke, til Over-Krigscommissair August C: Mohr paa Gaarden Westrelien, af Landskyld 3 Mrk Smør, Matr: No 133 i Schjolds Skibrede, for 3750 rbdr, dat: 11 Junii 1813.

45. Aflyst Obligation fra Johan Krefting til Krigsraad Berent Frøchen, stor 2600 rd, mod Pant i Krogenæsset, No i Schjolds Skibrede, dateret 31 Januar 1811 og qvitteret 29de Julii 1813.

46. Obligation fra Elling Olsen Kobbeltvedt til Enken Brithe NielsDatter Rølland, for 33 rbdr 2 mrk S: V:, mod Pant i Kobbeltvedt, No 133 i Schjolds Skibrede, dateret 26 Junii 1813.

47. Fæsteseddel fra Lars Anderssen Melkeraaen m: fl: til Hans Nielssen Salhuus paa et Plads under Gaarden Melkeraaen, kaldet Sletstølen, dat: 12 Junii 1813.

48. Aflyst Obligation fra Regiments Feldskjær Ole Bornemann Bull til Agent Hans Krohn, stor 350 rd, mod Pant i Loftaas, No 11 i Mjelde Skibrede, dat: 8 April 1805 og qvitteret 16 Decembr: 1812.

49. Aflyst Obligation fra Frue Gedsken E: Bull til Madame Elsebe Sophie Rolfsen, stor 12000 rd, mod Pant i Gaardene Wallestrand, Ronhovde, Eide m: fl:, dat: 1ste April 1811 og qvitteret uden Datum.

50. Aflyst paa en Obligation af 16de Martii 1806 fra Capitain Detlef J: Reusch til Major Ameln, stor 800 rd, mod Pant i endeel Huse paa {Gaarden} \Gjestgiverstedet/ Bøevaagen under Mat: No 62 i Radøe Skibrede, for de betalte 200 rd efter Qvittering af 11 Junii 1812.

51. Skjøde fra Christopher Christophersen til Kjøbmand Johan Nicolaysen paa en Andeel i den saakaldede Askekjøn med deriværende Karudser, for 60 rbd, dat: 14 Julii 1813.

52. Testamente efter afdøde Cordt Holterman paa Frekhoug, dat: 19 Novbr: 1811 og confirmeret den 7de Decembr: 1811.

53. Attest af 3die April 1811 fra Skifte-Commissarierne i Agent Hans Krohns Boe, hvorved attesteres, at Halvparten i Gjestgiverstedet Glæsvæhr etc: er udlagt til Sønnen Johan Herman Krohn.

54. Skjøde fra Kjøbmand Johan Herman Krohn til hans Broder, Agent Johan Weiner Krohn paa {Gaarden} Halvdelen i Gaardene Glæsnæs, Margrettevolden, Obsøen og fl:, for 2667 rd 24 s, dateret 23 April 1811.

55. Bøxelseddel fra Biskop Brun til Gullach Knudsen paa ½ Løb Smør ½ Tønde Malt i Gaarden Toschem, No 61 i Alenfit Skibrede, dateret 14 Julii 1813, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.

1813: 172

56. Et Afregnings Beviis imellem Foged Bøgh og Madame Cecilia C: Garman, dateret 28de Maji 1813.

57. Aflyst Obligation fra Mons Anderssen lille Thuenæs til Thomas Michelsen Sandvig, stor 200 rd, mod Pant i lille Tuenæs, No 41, dat: 28 Novbr: 1810 og qvitteret 2den Julii 1813.

58. Aflyst Obligation fra Tollev Olsen Flachtvedt til Ole Johannessen nedre Selvig, stor 95 rd, mod Pant i Flachtvedt, No 67 i Arne Skibrede, dat: 30 Novbr: 1809 og qv: 23 Novbr: 1812.

59. Aflyst paa en Obligation af 30te Januar 1811 fra Niels Olsen Lie til Jacob Sjursen Hopland og fl:, stor 296 rd, mod Pant i Gaarden Lie, No 35 i Alenfit Skibrede, for de betalte 96 rd efter paategnet Qvittering af 24de Julii 1813.

60. Aflyst paa en Obligation fra John Michelsen Mjøs til Michel Pedersen Onæs, dat: 23 Octobr: 1807, stor 240 rd, mod Pant i Mjøs, No 71 i Radøe Skibrede, for de betalte 20 rd efter paategnet Qvittering uden Datum.

61. Udskrivt af Nordhordlehns Sorenskriveries Aastæds Protocol, {betræffende} \indeholdende/ en den 29de Junii 1813 afholdt Opmaalings Forretning paa Gaarden nordre Fløen samt et ved bemeldte Forretning indgaaet Forlig imellem Enken Ingebor Iversen, Lars Holm, Wollert Konow og Justitsraad Dahl.

62. Skiftebrev efter Peder Pedersen, sluttet 22 Junii 1812, hvorved Boets Vaanhuus i 2den Rode No 69 i store Sandvigen, er udlagt til Sønnen Ole Pedersen.

Desuden blev inden Retten anviist og i Pantebogen antegnet fra fol: til , 144 Stk Omskrivninger, i Følge Forordningen af 5te Januar 1813, paa Obligationer og andre Documenter

63. Obl: fra Ph: Ch: Nicolle til Major Chr: Kahrs for 300 rd, dat: 14 Septbr: 1806, mod Pant i Wabøenæs No 62 i Lindaas, omskrevet 21 April 1813 til 300 rbd S: V:

Da ingen havde videre at føre i Rette, blev Maanedsthinget hævet.

Christie

Lars Blix de Fine Anfin Olsen
Ole Rasmussen Jørgen Ellengsen

Forhør.

Aar 1813 d: 7de August om Formiddagen Kl: 9 blev en Extra Ret sat i Sorenskriverens Boepæl i Bergen, og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2 eedsvorne Laugrettesmænd Jørgen Ellingsen og Anfind Olsen, for, i Overeensstem/m/else med Amtets Ordre af 26de Julii 1813, at optage et Forhør, betreffende at Sivert Jensen Kjøkkelvig og Arne Holmedal skal have kjøbt endeel Tyvekoster af nogle actionerede Soldater, m: v:. Amtets Ordre og den i sam/m/e om/m/eldte Skrivelse fra Com/m/andantskabet i Bergen indtages her saaledes lydende: #

Dom/m/eren maatte anmærke, at han, da han d: 28 f: M: havde modtaget foranstaaende Amtets Ordre, strax tilskrev Amtet om at erholde Udskrivt af det i Krigsretten passerede, betræffende fornævnte 2 Personer, samt at han derefter havde modtaget Com/m/andantskabets Skrivelse af 1ste og 7de d: M: tilligemed de deri paaberaabte Extracter. Com/m/andantskabets forbemeldte Skrivelser indtages her saaledes lydende: # Extracten vedhæftes Forhøret.

Til dette Forhør var af Dom/m/eren d: 2den d: M: udstedt Indkaldelse, som {her} med Forkyndelses Paategningen indtages saa lydende: #

De Indkaldte Sivert Jensen Kjøkkelvig og Arne Olsen Holmedal mødte. Amtets Ordre og Com/m/andantskabets Skrivelse, af 25de Julii 1813, blev dem forelæst.

Dernæst fremstod særskilt

1. Sivert Jensen Kjøkkelvig, som angav sig at være 24 Aar gammel og til Huse hos hans Fader, som er Huusmand under Gaarden Kjøkkelvig. Efter Formaning til Sandhed forklarede han, at han {sidstleden} Dagen før Skjertorsdag sidstleden var i Bergen og havde solgt Fisk, samt at han, efter at

havde solgt Fisken gik ind ved Middags Tid {til} i et Vertshuus i Hollænder-gaden i Bergen, hvor der, foruden andre, var en Soldat Johannes, som Inqvisiten ofte tilforn havde seet sam/m/esteds, men som \han/ i øvrigt ikke kjendte. Denne Soldat spurgte Inqvisiten, om han vilde kjøbe et Lagen, og i den Anledning gik Inqvisiten hjem i Soldatens Qvarteer i en Søegaard ved Strandgaden indenfor Muren, hvor Soldaten fremviiste Lagenet, og sagde, at det tilhørte Tjenestepigen sam/m/esteds, som havde givit ham i Commission at sælge det for 30 rdr. Pigen var ikke tilstede, og Soldaten sagde, at hun var gaaet ud i Byen, samt at han Dagen tilforn havde været ude for at sælge Lagenet, men ej været buden mere end 28 rd for sam/m/e. Inqvisiten kjøbte da Lagenet for 30 rdr D: C:, som strax bleve betalte, hvorefter han tog Lagenet i Haanden og bragte sam/m/e aabenlyst tilbage til det sam/m/e Verthuus, hvor Inqvisiten havde andet Tøy staaende. Klokken var omtrent 11 ½ om Formiddagen da Inqvisiten kjøbte og modtog Lagenet. Inqvisiten førte derpaa Lagenet hjem og viiste det strax til sine Forældre. Den Tid Inqvisiten kjøbte Lagenet, saae han, at der vaar skaaret eller klippet et lidet Stykke af det ene Hjørne, hvilket Sælgeren sagde at kom/m/e deraf, at Lagenet var revet itu paa en Spiger, og at han derefter havde skaaret Traverne bort. Inqvisiten veed ej bemeldte Johannesis Tilnavn, men troer at det skal være Herland. Nogen Tid efter fik Inqvisiten høre, at der hos Martinus paa Skaalevignæsset af Politiet var gjort Inqvisition efter et bortstjaalet Lagen, og da han formodede, at det mueligen kunde være det Lagen, han havde kjøbt, bad han Martinus sige dette til Politie betjent Reutz. Næste gang Inqvisiten rejste til Byen foreviiste han Lagenet til Politie betjent Reutz, som modtog sam/m/e. Inqvisiten benægtede at have kjøbt andet af bemeldte eller andre Soldater, saavelsom at han [ej]? vidste eller formodede, at bemeldte Soldat Johannes havde stjaalet. I øvrigt vidste Inqvisiten intet mere at oplyse. Sam/m/e Forklaring blev oplæst for Inqvisiten, som vedstod sam/m/e og blev dimitteret, efterat han først havde declareret at han aldrig tilforn har været tiltalt for Hælerie eller anden Forbrydelse.

2. Arne Olsen Holmedal, som angav sig at være 46 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede han, at han {adskillige} \en/ Gang{e} sidstleden Vaar \noget før Paaske/ {havde seet} paa et Vertshuus i Hollændergaden traf en Soldat, som skal hedde Solejde, men som han i øvrigt ikke kjendte, og at denne Soldat, efter at have spurgt ham om han vilde kjøbe et Brød af ham, tilbød Inqvisiten nogle Barne-Klæder, som han sagde at have kjøbt paa en Auction. Inqvisiten gik da hjem med Soldaten i dennes Qvarteer i Hollændergaden hos en Guldsmed, og der kjøbte Inqvisiten de i den fremlagte Extract af det i Krigsretten d: 8de Maij sidstleden \passerede/ ommeldte Ting, som Politiebetjenterne Reutz og Hove have forklaret at have fundet hos Arne Holmedal, og for disse Ting gav Inqvisiten henved 80 rd; men nøje erindrer han ej Sum/m/en. Denne Handel skede ved Middags Tid. Inqvisiten modtog strax det kjøbte og førte det hjem sam/m/e Dag. Forbemeldte Ting beholdt Inqvisiten hos sig, og nogen Tid efter kom Politiebetjenterne fra Bergen og spurgte efter sam/m/e, hvorpaa Inqvisi-

1813: 173

tens Kone strax foreviiste det kjøbte, som Politiet tog med sig. Han benægtede at have kjøbt eller faaet 6 Servietter og en Borddug af bemeldte Soldat eller nogen anden, og paastod, at Johannes Herlands Forklaring derom i den fremlagte Extract af det i Krigsretten d: 1ste og 8de Maij passerede, hvilket nu blev ham forelæst, var usandfærdig. Ligesaa benægtede han at have kjøbt mere, end han \nu/ har tilstaaet, af nogen af forbemeldte Soldater. Inqvisiten declarerede at han ej nogensinde har været tiltalt for Tyverie, Hælerie eller anden Forbrydelse. I øvrigt erklærede Inqvisiten, at han ej vidste eller formodede at forbemeldte Solejde havde stjaalet det solgte, hvorfor han ogsaa strax efter at have kjøbt det foreviiste sam/m/e til hans Kones Søster Karen Tollevsdatter, givt med en Gartner Augustinus boende i Vaskerelven i

Bergen, og til en Kone, der er i Huset hos hende. Om de af de tiltalte Soldater forøvede Tyverier vidste han intet videre at oplyse. Denne Forklaring blev oplæst for Inqvisiten, som vedblev sam/m/e i det Hele. Dimitteret.

Da intet videre fandtes at oplyse, blev Forhøret sluttet for at beskrives og tilsendes Amtet, hvorhos Sorenskriveren anmærkede, at han ikke havde fundet det fornødent at underrette Com/m/andantskabet om Forhørets Beram/m/else, efterdi han havde erholdt Udskrivter af det i Krigsretten passerede betreffende de 2de Indkaldte.

Anfin Olsen Christie Jørgen Ellengsen

Aar 1813 d: 11te August om Formiddagen Kl: 9 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Justits Sagen Foged Bøgh som Actor contra Jan Nielsen Meyer, og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2de eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen.

Actor mødte og fremstillede den Tiltalte løs og ledig i Retten samt fremlagde Attest, af 3de Aug: 1813, fra Sognepræst Reen ang: Tiltaltes Daab, og erklærede i øvrigt, at han ej endnu havde modtaget det fra Sundhordlehns Jurisdiction reqvirerede Forhør, hvorfor Actor begjerede Udsættelse til Onsdagen d: 18de Aug: 1813 om Formiddagen Kl: 10. Bemeldte Attest indtages saaledes lydende: #

Defensor Procurator Rogge mødte og forbeholdt det fornødne.

Den forbemeldte Døbeattest blev oplæst for Tiltalte, som intet havde derved at bemærke.

Eragtning:

Den begjerte Anstand bevilges.

Tiltalte blev Laugrettet overleveret for at føres tilbage i Arrest.

Sam/m/e Dag og Sted om Formiddagen Kl: 9 ½ continuerede {i Sorenskriverens Boepæl i Bergen} i Overværelse af de sam/m/e Laugrettes- og Meddomsmænd som forhen, Justits Sagen Foged Bøgh, som Actor contra Synneve Christensdatter lille Sangolt.

Actor mødte og fremlagde Indlæg, af Gaars Dato, hvori Sagen indlades til Dom. Dette Indlæg indtages her saaledes lydende: #

For Synneve Christensdatter mødte hendes Defensor, Procurator Hjorth Stuvitz, og begjerede Udsættelse til Onsdagen d: 18de d: M: om Formiddagen Kl: 10 ½, da han til den Tid agtede at indstævne

1813: 173b

endeel Vidner om en Omstændighed, som kan tjene til den Tiltaltes Forsvar.

Eragtet:

den begjerte Anstand bevilges.

Christie

Lars Blix de Fine Anfin Olsen
Anders Olssen Anders Axselsen

NB: i Acten underskrives de 2 første i første Sag, og alle 4 i sidste.

Aar 1813 d: 11te Aug: om Formiddagen Kl: 10 blev en Extra Ret sat i Sorenskriverens Boepæl i Bergen og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2 eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen, for, efter foregaaende

Stævning og Beram/m/else, at optage et Thingsvidne til Oplysning i en ved Wosse Sorenskriveries Jurisdiction mod Tollev Olsen Bøe anlagt Justits-Sag.

Hvor da for Retten mødte Foged Bøgh, som fremlagde Stævning, af 24de Julii 1813, i lovlig forkyndt Stand, og Udskrivt af Wosse Jurisdictions Protocol om hvad der, ihenseende til det indstævnte Vidne, er Passeret. \Stævn: indtages saaledes: # Udskrivten vedhæftes./

Actor begjerede dernæst Vidnet paaraabt og tilspurgt: om han kjender Tiltalte Tollev Olsen Bøe, i hvor lang Tid, og hvorledes Tiltaltes Sindsforfatning i den Tid har været?

Det indstævnte Vidne blev paaraabt, men mødte ikke.

Actor tilkjendegav, at han, formedelst andre Forretninger, ej kunde bie paa Vidnet, som maaskee endnu kunde kom/m/e da det har lang Vey hertil. Han begjerede derfor {Sagen} Thingsvidnet opsat til Onsdagen d: 18de d: M: om Formiddagen Kl: 9, til hvilken Tid han vilde udtage nye Stævning.

Eragtet:

den begjerte Anstand bevilges.

Sam/m/e Dag og Sted om Formiddagen Kl: 11 blev, i Overværelse af de sam/m/e Personer, en Extra Ret sat, for, efter Amtets Ordre af 31te Julii 1813, at optage et Forhør til Oplysning om, hvem der har forfattet et Stemplings-Brev til Fjelds Sogns Almue om at møde paa Sunds Præstegaard for at forlange og i al Fald aftrue Præsten Attest til Magazin-Korns Erholdelse, m: v:. Dom/m/eren fremlagde Amtets Ordre af 31te f: M: tilligemed Lehnsmand Tøsøens Indberetning af 30te s: M: og det deri om/m/eldte originale Stemplings Brev. Amtets Ordre og Lehnsmandens Indberetning indtages saaledes lydende: # Stemplings Brevet vedhæftes Forhøret in originali. Til dette Forhør var af Dom/m/eren udsendt Indkaldelse, af 5te d: M:, hvilken nu blev fremlagt og lyder saaledes: #

Indkaldte Lars Nielsen Bildøen mødte. For ham blev oplæst Amtets Ordre og Lehnsmandens Indberetning.

Derefter fremstod som

1ste Deponent. Lehnsmand Peder Knudsen Tøsøen, 64 Aar gam/m/el. Foranstaaende hans Indberetning til Amtet blev oplæst for ham og han vedblev den i det heele, erklærende, at han af Erich Larsen Telnæs og Jacob Larsen Tøsøen har hørt fortælle at Lars Nielsen Bildøen er Forfatter til det fremlagte Stemplings Brev, som {lige} nu blev Lehnsmanden foreviist og som han tilstod at være det sam/m/e, som medfulgte hans Indberetning til Amtet. Deponenten har ogsaa hørt, som et almindeligt Bøygde-Snak, at Lars Nielsen Bildøen

skal være Brevets Forfatter. Mere vidste ikke Deponenten at oplyse, undtagen at Lars Nielsen Bildøen ogsaa skal have tilstaaet for Stævne-Vidnerne, Lars Erichsen Telnæs og Erich Larsen Telnæs, den Tid de stævnede ham d: 7de d: M:, at han var Forfatteren. Dimitteret efter at have hørt sin Forklaring oplæse og vedkjendt sig sam/m/e.

2den Deponent Lars Nielsen Bildøen, som angav sig at være 48 Aar gam/m/el, født, boesat og givt paa Gaarden Bildøen, hvor han nu er Vilkaarsmand. Han benægtede at have nogensinde været tiltalt for nogen Forbrydelse. Det fremlagte originale Stemplingsbrev blev oplæst for ham og foreviist ham, hvorefter han tilstod, at han, efter Begjering af Fjelds Sogns hele Almue, som talede derom ved Fjelds An/n/ex-Kirke, sidstleden Christi Him/m/elfarts-Dag, havde skrevet {det nu f} bemeldte Stemplings Brev, som han derefter {levere} sendte med et lidet Pigebarn til Gaarden Strøm/m/e, hvorfra det videre er befordret fra Gaard til Gaard. Han benægtede at have af sig selv tilbudet sig at skrive Brevet, men {at} sagde at den

forsamlede Almue baarede paa ham /: udvalgte ham dertil :/, og formoder han at dette skede fordi der kun ere faa Mænd i Sognet, som kunne skrive saa godt som ham. Hans Mening med at det skulde skee med Trudsel, var ikke andet, end at Almuen skulde samles og tale med Præsten derom{; og}, da han troede at Præsten skulde blive bange, og uddele Attesterne, naar han saae den hele Almue samles for at begjere det. Aarsagen til Almuens Forlangende var, at adskillige Mænd, som havde været inde i Bergen og ansøgt om Magazin-Korn, havde faaet det Svar, at de kunde faae det, naar de havde Attest fra Præsten, hvorfor Almuen troede at Skylden var Præstens, da han ej vilde udsteede Attester. I øvrigt erklærede han \at han/ nu indseer, at hans Fremgangsmaade har været urigtig, og at han fortryder sam/m/e, ligesom han er villig offentlig at afbede den og at erlægge til Fattigvæsenet en Mulct, som Øvrigheden finder passelig efter hans Omstændigheder. Hans Forklaring blev oplæst for ham og han vedstod den i det Hele. Dimitteret.

Da ingen videre Oplysning for Tiden var at erholde, blev Forhøret sluttet for at beskrives og indsendes til Amtet.

Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

Aar 1813 d: 13de August om Formiddagen Kl: 10 blev en Extra Ret holdt i Sorenskriverens Boepæl i Bergen og bestyret af mig, Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2 eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen, hvor da i Politie Sagen Foged Bøgh, som Actor contra Kobbersmedmester Hagelsteen blev afsagt og aflæst følgende

Dom:

Ved Stævning af 10de October 1812 tiltaler Foged Bøgh, som

1813: 174b

Politie Actor paa Embeds Vegne Kobbersmedmester Hans Hagelsteen at lide Dom til Confiscation af endeel Kopperpenge, som i 9 Kiedler og 1 Fjerding, ere fundne i Tiltaltes Kobber mølle paa Møllendal og af Tolbod Røjerterne Gabriel Johnsen, Iver Larsen og Johannes Hansen anholdt d: 2den September s: A:, samt til Strafs Lidelse efter Anordningerne og Erstatning af Sagens Omkostninger.

Actor har oplyst at de anholdte Penge bleve fundne i Tiltaltes Værkstæd paa Kobbermøllen i en Fjerding og i sam/m/enbankede Kobberkjedler, og vare blandede med afklippede Stykker Kobber. Da dette formeentligen viser, at Pengene vare bestemte at omsmeldtes, har Actor paastaaet de hos Tiltalte anholdte Kobberpenge til Beløb 323 rd 1 mrk D: C: eller 53 rbdr 5 mrk 2 2/3 s i Overereensstemmelse!! med Placaten af 6te April 1812 § 6 bør confiskeres og deres Beløb udbetales til Angiverne, samt at Tiltalte ansees med Bøder af Pengenes 8 dobbelte Værdie, 430 rbdr 5 mrk 5 1/3 s som tilfalder Kongens Casse, og at Tiltalte derhos dømmes at betale alle af Sagen flydende Omkostninger, og deriblandt til Angiverne 2 rbdr 5 mrk 8 s, til Actor et Sallarium af 25 Rbd S: V: og til Procurator Assessor Gyldenkrantz, som for Byetinget i Bergen har været beordret at optage Thingsvidner i denne Sag, 3 rbdr S: V:

Tiltalte har benægtet at have villet omsmeldte de paastævnte Kobberpenge, men foregiver derimod at sam/m/e vare bestemte at gives ud deels til Reparationer paa Kobbermøllen og deels til Arbeideres Løn og Underholdning, samt at han havde ladet sam/m/e bringe ud til Møllendal, fordi han troede dem der at være sikkrere for Ildevaade og Tyve-Haand end i Byen. Han har derfor paastaaet sig aldeeles friefunden for Actors videre Tiltale i denne Sag, og de anholdte Kobberpenge og Varer udleverede paa Anholdernes Bekostning, forbeholdende sin Rett at tiltale Anholderne for deres ulovlige Anmastelse af hans Ejendom og til Erstatning af denne Sags Omkostninger.

Naar man seer hen til Stedet hvor de anholdte Penge blevne antrufne, deres {Ind} Indpakning i Kobberkjedler, som aabenbare vare bestemte til Omsmeltning, deres Sam/m/enblandning med Kobber-Splinter eller Skraae, som skulde smeltes, de lidet tilfredsstillende Grunde, Tiltalte har givet, betreffende Pengenes Bestemmelse, saavelsom de Omstændigheder, at Pengene ere bragte op til Møllen om Aftenen efterat det var bleven mørkt, at Tiltalte, efter 1ste Vidnes og 2de Deponents Forklaringer, tilforn har havt Kobbermyndt i sin Kobbermølle, samt at han efter 2det Vidnes Forklaring i Tingsvidnet af 19de Januar 1813, har opkjøbt Kobberpenge i smaae Qvantiteter og at han endelig efter 5te Deponents Forklaring tilforn har omsmeltet danske Kobberpenge, saa er der stor Mistanke om, at Tiltalte har kjøbt de omhandlede Kobberpenge og havt i Sinde at omsmelte sam/m/e.

Men da Tiltalte nægter at have havt saadan Hensigt og hans Forbrydelse, om den endog var beviist, ikkun er attenteret, for hvilken, Placaten af 6te April 1812 ikke fastsetter nogen Straf, saa maae Tiltalte friefindes for Actors videre Tiltalte.

Derimod maae han paa Grund af den betydelige Mistanke der er imod ham, tilpligtes at udreede alle af Sagen flydende Omkostninger, og deriblandt Sallarium til Actor 15 rbdr, og til Procurator Assessor Gyldenkrantz 3 rbdr. Den af Actor til Klagerne paastaaede Erstatning af 2 rbdr 5 mrk 8 s for Transport Omkostninger, m: m:, maae Tiltalte ogsaa blive pligtig at udrede, da sam/m/e er en Følge af Tiltaltes Fremgangs maade, og Tiltalte i øvrigt har gjort speciell Indsigelse mod Klagernes Regning.

Rettens Gebyhr bliver i Overeensstemmelse med Reglementet af 11 Junii 1788 § 10 som for en Extra Rets Sag at beregne.

Til Sorenskriveren.

Berammelsen	6 rd	K: C:	2 rd 2 mrk 10 s	J: F:	0 – 3 – 6 s
Incamminationen	4 – 3 – 12		1 – 5 – 4		0 – 2 – 10
For 2 Vidner	1 – 0 – 0		0 – 2 – 4		0 – 0 – 12
Tilsvar	1 – 1 – 8		0 – 3 – 0		0 – 0 – 12
1ste Dags Gebyhr	12 – 0 – 0		4 – 5 – 4		1 – 0 – 12
2den Do:	9 – 0 – 0		3 – 3 – 15		0 – 5 – 1
3de Do:	6 – 0 – 0		2 – 2 – 10		0 – 3 – 6
4de Do:	6 – 0 – 0		2 – 2 – 10		0 – 3 – 6
5te til 11 Do: incl:	70 – 0 – 0		28 – 2 – 10		6 – 3 – 6
	115 – 5 – 4		47 – 0 – 3		10 – 5 – 7

1813: 175

	115 – 5 – 4	K: C:	47 – 0 – 3	J: F:	10 – 5 – 7
Fogeden for Laugrettets Opnævnelse	1 – 0 – 0		0 – 2 – 7		0 – 0 – 9
Laugrettet for 4 Møder i Aaret 1812	2 – 4 – 8		1 – 3 – 6		0 – 1 – 14
Do: for 7 Møder indtil 1ste Martii 1813	8 – 4 – 8	(bet: til Lars Blix 8 Jan: 1814)	3 – 3 – 14		0 – 4 – 6
Stævne Vidnerne for Stævningens Forkyndelse	1 – 4 – 8		0 – 3 – 15		0 – 1 – 5
4 Udsættelser i 1812	1 – 3 – 0		0 – 3 – 12		0 – 0 – 12
7 Do: til 1ste Martii 1813	4 – 2 – 4		1 – 4 – 15		0 – 2 – 3
	136 – 0 – 0		55 – 4 – 8		12 – 4 – 8

som reduseret til

Rigsbankpg: udgjør	22 – 4 – 0	9 – 1 – 12	2 – 0 – 12
til Sorenskriveren: 14 Dages Gebyhr efter 1ste Martii 1813	28 – 0 – 0	11 – 2 – 4	2 – 3 – 12
For de smaae Møder efter Sagens Reesumation beregnes intet.			
13 Udsettelser	1 – 3 – 12	0 – 4 – 1	0 – 0 – 13
Laugrettet for 15 Møder efter 1ste Martii 1813	2 – 3 – 0 (bet: Lars Blix)	0 – 5 – 10	0 – 1 – 14
Stempl: Papir som burde have været brugt her ved Retten	0 – 0 – 14	0 – 0 – 0	0 – 0 – 0
For Tingsvidnet af 19 Jan: 1813 til Byefogden i Bergen Assessor Bull	10 – 3 – 12 | indbefattet		
Til Byeskriveren	| Tillægs-		
Secret Klongl:	4 – 5 – 6 | Afgivterne		
Laugrettet	0 – 3 – 14 |		
Stævningsmændene	0 – 5 – 10 |		
For Tingsvidnet af 31te Martii 1813			
Byefogden i Bergen	5 – 0 – 12		
Byeskriveren i Bergen	2 – 5 – 4		
Laugrettet	0 – 4 – 8		
Stævningsmændene	1 – 0 – 12		
Stempl: Papir som ved Byetinget burde været brugt	1 – 2 – 7		
Summa	83 – 1 – 15	22 – 1 – 11	5 – 1 – 3 s

I Sagførelsen har, fra Actors Side, intet uforsvarligt Ophold fundet Sted. Dommeren maatte anmærke, at Som/m/ertinget for Wasværens Tinglaug, som holdtes d: 2den og 3de f: M: 6 Mile fra hans Boepæl, og endeel berammede Skiftebehandlinger og andre Forretninger, hvoriblandt Votering i en meget vidløftig befalet Comissions-Sag, have forhindret ham at afsige Dom i denne Sag tidligere end skeet er. Fra Tiltaltes Side er det anordnede stemplet Papir bleven brugt.

thi Kiendes for Ret:

Tiltalte Kobbersmed-Mester Hans Hagelsteen bør for Actors videre Tiltale i denne Sag frie at være; derimod bør han udrede alle af denne Sag lovlig flydende Omkostninger, nemlig: til Dom/m/eren, Fogeden, Byefogden og Byeskriveren i Bergen, Laugrettes og Stævningsmændene samt til Kongens Casse for stemplet Papir, tilsammen Eet Hundrede og ti Rixbankdaler, syv og sytti Skilling S: V:, der deeles efter foranstaaende Beregning, samt til Actor Foged Bøgh i Sallarium femten Rixbankdaler S: V: og til Procurator Assessor Gyldenkrantz i Sallarium tre Rixbankdaler S: V: Endelig bør Tiltalte til Toldrøyerterne Gabriel Johnsen, Iver Larsen og Johannes Hansen udrede to Rixbankdaler otte og

firesindstyve Skilling Navne Værdie. At efterkommes inden 3 Solemærker efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

1813: 175b

Aar 1813 d: 18de Aug: om Formiddagen Kl: 9 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen det fra d: 11te s: M: udsatte Thingsvidne til Oplysning i en ved Wosse Jurisdiction mod Tollev Olsen Bøe anlagt Justits Sag, og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2 eedsvorne Laugrettesmænd {Lars Blix de Fine og Jørgen Ellingsen.} Anfind Olsen og Jørgen Ellingsen.

Actor Foged Bøgh mødte og tilkjendegav at have ladet indkalde Vidnet John Olsen Kolve, som han begjerede afhørt over de sidste Rettes Dag fremsendte Qvæstioner.

Som Defensor for Tollev Olsen Bøe i dette Tilfælde mødte Toldprocureur Rogge efter Amtets Ordre af 16 d: M:, hvilken han fremlagde, reserverende det fornødne til Tiltaltes Forsvar. Amtets Ordre lyder saaledes: #

Derefter fremstod

John Olsen Kolve, som angav sig at være 55 Aar gam/m/el og at have forhen været Forpagter under Gaarden Houland, men nu at have i Forpagtning en Plads under Gaarden Eydsvaag. Efter Formaning til Sandhed besvarede han Actors Qvæstioner saaledes: Vidnet \har/ kjendt Tiltalte Tollev Olsen Bøe fra {hans} dennes spæde Alder og indtil Aaret 1801, i hvilket Aar Tiltalte var Forpagter hos Vidnet paa Gaarden Kolve. I den omforklarede Tid har Vidnet ikke mærket andet, end at Tiltalte stedse har været ved sin fulde Forstand og ikke lidt af Sindssvaghed. I det Aar han var Forpagter hos Vidnet opførte han sig skikkeligt, og Vidnet veed ikke at han tilforn har begaaet Forbrydelser. Mere vidste han ej at oplyse\./{, da han siden} Hans Forklaring blev oplæst for ham, han vedstod dens Rigtighed og bekræftede den med Lovens Eed. Dimitteret.

Actor begjerede Thingsvidnet sluttet og sig beskreven meddeelt.

Eragtning:

Thingsvidnet sluttes og den forlangte Beskrivelse bevilges.

Sam/m/e Dag og Sted om Formiddagen Kl: 10 continuerede, i Overværelse af de sam/m/e Personer, Justits Sagen Foged Bøgh som Actor contra Jan Nielsen Meyer.

Actor mødte og \fremstillede Tiltalte løs og ledig samt/ begjerede Udsættelse til Torsdagen d: 26de d: M: om Formiddagen Kl: 10 ½, da han ej endnu havde modtaget det fra Sundhordlehns Jurisdiction reqvirerede Thingsvidne.

Defensor Toldprocureur Rogge mødte og reserverede det fornødne.

Eragtet:

den forlangte Udsættelse bevilges.

Arrestanten blev Laugrettet overleveret for at føres tilbage i Arrest.

Anfin Olsen Christie Jørgen Ellengsen

Aar 1813 d: 18de August om Formiddagen Kl: 10 ½ continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Justits Sagen Foged Bøgh, som Actor, contra Synneve Christensdatter lille Sangolt, og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie med de sam/m/e 4 Laugrettes og

Meddomsmænd som forhen, undtagen Lars Blix de Fine, i hvis Sted mødte eedsvorne Laurettesmand Jørgen Ellingsen.
Defensor, Procurator Hjort Stuvitz mødte og {producerede} declarerede, at han, under 12te d: M: havde ladet indstævne de i Sagen afhørte 5te, 10de og 11te Vidner, men at han endnu ikke fra Lehnsmand Tøsøen

1813: 176

havde faaet Kalds-Seddelen tilbage. Han begjerede de indstævnte Vidner paaraabte og tilspurgte: 1. om det regnede den Morgen da Tiltalte havde lagt Barnet fra sig paa Marken. og 2. om det ellers var Tiltaltes Post, at lukke Faarene ud om Morgenen, og hvad Tid hun plejede at gjøre dette?
Tiltalte Synneve Christensdatter lille Sangolt mødte i sin Friehed.
Actor Foged Bøgh var tilstede.
Det i Sagen afhørte
10de Vidne Ole Christensen lille Sangolt mødte og svarede til Defensors Qvæstioner, i Henhold til den aflagte Eed, saaledes: ad 1ste Qv: Sv: jo, det var Regnvejr, og regnede stundom meget stærkt. ad 2den Qv: Sv: jo, og det plejede sædvanligt at skee tidligt om Morgenen ved sam/m/e Tid omtrent som den Dag, hun fødte Barnet til Verden. Dimitteret efter at have hørt denne Forklaring oplæse og vedkjendt sig dens Rigtighed.
11te Vidne Christen Bendixsen lille Sangolt mødte atter og i Henhold til sin forhen aflagte Eed svarede saaledes: ad 1ste Qv: og 2den Qv: aldeles ligesom 10de Vidne, hvis Svar han derefter hørte oplæse og vedkjendte sig som sine egne. Han anmeldte at det indstævnte 5te Vidne Ingebricht Simonsen store Sangolt, formedelst upasselighed, ej kunde møde i Dag. Dimitteret.
Defensor begjerede Udsættelse til Torsdagen d: 26de d: M: om Formiddagen Kl: 11, i Haab om da at faae 5te Vidne afhørt.

Eragtet:

den begjerte Anstand bevilges.

Christie

Anfin Olsen Jørgen Ellingsen
Anders Olsen Anders Aschildsen Bredsteen

Aar 1813 d: 26de August om Formiddagen Kl: 10 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Justits Sagen Foged Bøgh som Actor contra Lars Jacobsen Lysevold, og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2 eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen.
Actor Foged Bøgh mødte og fremstillede den Tiltalte løs og ledig i Retten samt declarerede, at han ej endnu havde modtaget de fra Østlandet reqvirerede Forhør, hvis Aarsag han begjerede Anstand til Torsdagen d: 2den Septbr: 1813 om Formiddagen Kl: 10 ½.
Defensor, Procurator Hjorth Stuvitz mødte og reserverede det fornødne.

Eragtet:

den begjerte Udsættelse bevilges.
Arrestanten blev Laugrettet overleveret for at føres tilbage i Arrest.

Sam/m/e Dag og Sted, om Form: Kl: 10 ½ continuerede, i Overværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd, Justits Sagen Foged Bøgh, som Actor, contra Jan Nielsen Meyer.

Actor mødte og fremstillede den Tiltalte løs og ledig samt erklærede, at han ej endnu havde modtaget det forom/m/eldte Thingsvidne fra Sundhordlehns Jurisdiction. Han bad derfor Sagen udsat til Torsdagen d: 2 Sept: 1813 om Formiddagen Kl: 11.

For Defensor mødte Procurator Hjorth Stuvitz, der reserverede det fornødne til den Tiltaltes Forsvar.

Eragtning:

den forlangte

1813: 176b

Opsættelse bevilges.

Arrestanten blev Laugrettet overleveret for at føres tilbage i Arrest.

Christie Anfin Olsen

Aar 1813 d: 26de: Aug: om Formiddagen Kl: 11 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Justits-Sagen Foged Bøgh, som Actor, contra Synneve Christensdatter lille Sangolt, og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie med de sam/m/e Laugrettes og Meddomsmænd som forhen.

Defensor Procurator Hjorth Stuvitz mødte og declarerede, at han til i Dag havde ladet 5te Vidne indkalde, hvorfor han begjerede sam/m/e paaraabt og afhørt ligesom de 2de sidst afhørte Vidner.

Actor Foged Bøgh var tilstede.

Ingebricht Simonsen store Sangolt blev paaraabt, og for ham mødte Ole Winziansen lille Sangolt, der anmeldte Sygdoms Forfald for Vidnet.

Defensor begjerede Udsættelse til Torsdagen d: 2den Sept: 1813 om Formiddagen Kl: 11 ½, for imidlertid ved Lehnsmanden og 2 Mænd at faae indhentet 5te Vidnes nærmere Forklaring, da Sygdom mueligen fremdeles kan forhindre Vidnets Møde i Retten.

Eragtet:

den begjerte Opsættelse bevilges.

Christie

Lars Blix de Fine Anfin Olsen
Anders Axselsen Anders Olssen

Aar 1813 d: 2den September om Formiddagen Kl: 10 ½ continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Justits Sagen Foged Bøgh, som Actor, contra Lars Jacobsen Lysevold, og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2de eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen.

Actor mødte og fremstillede den Tiltalte løs og ledig i Retten samt erklærede at han ikke havde modtaget de forom/m/eldte Forhører, og at han desaarsag \maatte/ begjere Anstand til Fredagen d: 10de d: M: om Formiddagen Kl: 10.

Defensor mødte og reserverede det fornødne.

Eragtet:

den begjerte Anstand bevilges.

Arrestanten blev Laugrettet overleveret for at føres tilbage i Arresten.

Sam/m/e Dag og Sted, om Formiddagen Kl: 11, continuerede i Overværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd, Justits Sagen Foged Bøgh, som Actor, contra Jan Nielsen Meyer.

Actor mødte og fremstillede den Tiltalte løs og ledig i Retten samt fremlagde et under Sundhordlehns Jurisdiction d: 18de f: M: optaget Thingsvidne, som han begjerede Tiltalte forelæst.
Defensor mødte og reserverede det fornødne. Thingsvidnet vedhæftes Acten.
For Tiltalte blev oplæst bemeldte Thingsvidne, hvorved han ikke havde noget at anmærke, undtagen at han i eet og alt henholder sig til sine forhen afgivne Forklaringer.
Actor begjerede Anstand til Fredagen d: 10de d: M: om Formiddagen Kl: 10 ½, for da at slutte Sagen, da han, formedelst andre Forretninger ikke havde Tid dertil førinden bemeldte Dag.

Eragtet:

den begjerte Anstand bevilges.
Tiltalte blev Laugrettet leveret for at føres tilbage i Arrest.

Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

Sam/m/e Dag og Sted \Form: Kl: 11 1/2/ continuerede Justits Sagen Foged Bøgh som Actor, contra Synneve Christensdatter

1813: 177

lille Sangolt. og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de sam/m/e Laugrettes- og Meddomsmænd som forhen.
Defensor Procurator Hjorth Stuvitz mødte og fremlagde den af ham forhen berørte under 11te Aug: sidstleden udfærdigede skrivtlige Indvarsling til Ingebricht Sangolt, med flere. Han tilkjendegav derhos, at have til i Dag ladet tilsige bemeldte Vidne at møde, om han maatte være frisk, og da Vidnet nu er tilstede, begjerede han ham afhørt ligesom de d: 18de f: M: examinerede Vidner. Bemeldte Stævning indtages saaledes lydende: #
Actor mødte og reserverede det fornødne.
Derpaa mødte
5te Vidne Ingebricht Simonsen store Sangolt, som i Henhold til hans forhen aflagte Eed i Sagen, forklarede: til 1ste Qv: at det regnede om Formiddagen den Tid, han, som omvidnet, mødte Tiltalte ude paa Marken, men at det var opholdt at regne den Tid, han fandt Barnet. til 2den Qv: Undertiden plejede Tiltalte og undertiden andre af Huusfolket, som det kunde falde sig, at lukke Faarene ud; men dette plejede altid at skee tidligt om Morgenen saasnart som Folkene vare {lukkede ud} \staaede op/. Da Vidnet mødte Tiltalte paa Marken om Morgenen, saae han, at Faarene gik ude paa Marken. Dimitteret efter at have hørt disse Svar oplæse og vedkjendt sig sam/m/e.
Defensor fremlagde Indlæg, af Dags Dato, hvortil han henholdt sig og indlod Sagen til Dom. Indlægget lyder saaledes: #
Actor henholdt sig til sit forrige og benægtede alt ubeviisligt, anført af Defensor.

Eragtet:

denne Sag optages til Kjendelse eller Dom.

Christie

Lars Blix de Fine Anfind Olsen
Anders Olssen Anders Axselsen

Aar 1813 d: 10de September om Formiddagen Kl: 10 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Justits Sagen Foged Bøgh, som Actor contra Lars Jacobsen Lysevold, og

blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2de sam/m/e Laugrettesmænd som i sidste Møde.
Actor mødte og fremstillede den Tiltalte løs og ledig i Retten samt tilkjendegav, at han ej endnu havde modtaget de omhandlede Thingsvidner, hvorfor han begjerede Udsættelse til Torsdagen d: 23de d: M: om Formiddagen Kl: 9.
Defensor, Procurator Hjorth Stuvitz, mødte og reserverede det fornødne,

Eragtet:

den begjerte Anstand bevilges.
Arrestanten blev Laugrettet overleveret for at føres tilbage i Arrest.

Sam/m/e Dag og Sted continuerede, i Overværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd, Justits Sagen Foged Bøgh, som Actor, contra Jan Nielsen Meyer.
Actor mødte og fremstillede den Tiltalte løs og ledig samt fremlagde Indlæg, af 9de d: M:, hvori Sagen indlades til Dom. Indlægget lyder saaledes: #
Defensor, Toldprocureur Rogge, mødte og begjerede Sagen udsat i 8 Dage for at frem/m/e det

1813: 177b

fornødne til den Tiltaltes Forsvar.

Eragtet:

Anstand bevilges til Tiirsdagen d: 21de d: M: \Form: Kl: 9/, som den den første for Retten belejlige Tid.
Arrestanten blev Laugrettet overleveret for at føres tilbage i Arrest.

Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

Aar 1813 d: 21de Septenber om Formiddagen Kl: 9 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Justits Sagen Foged Bøgh som Actor contra Jan Nielsen Meyer og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2 sam/m/e Laugrettesmænd, som i sidste Møde vare tilstede.
Den Tiltalte var løs og ledig tilstede.
Defensor, Told Procureur Rogge, mødte og fremlagde Indlæg, af dags Dato, hvori Sagen indlades til Dom. Indlægget indtages saalydende: #
Actor Foged Bøgh mødte og henholdt sig til sit forrige og vedblev at indlade Sagen til Dom.

Eragtet:

Denne Sag optages til Kjendelse eller Dom.
Arrestanten blev Laugrettet overleveret for at føres tilbage i Arrest.

Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

Aar 1813 d: 23de September om Formiddagen Kl: 9 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Justits Sagen Foged Bøgh, som Actor contra Lars Jacobsen Lysevold, og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2de eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen.
Actor Foged Bøgh mødte og fremstillede den Tiltalte løs og ledig i Retten samt fremlagde det fra det Bergenhusiske Regiment reqvirerede Thingsvidne, optaget d: 23de August 1813, hvilket han begjerede forelæst den Tiltalte. Thingsvidnet vedhæftes Acten.
Defensor, Procurator Hjorth Stuvitz mødte og forbeholdt det fornødne.

For Tiltalte blev oplæst det fremlagte Thingsvidne, hvorved han ikke havde noget at erindre.
Actor fremlagde dernæst en til i Dag udtagen Vidne-Stævning, {lovlig} dat: 20de d: M: og lovlig forkyndt, hvorhos han begjerede Vidnet Jacob Michelsen Heldal paaraabt og afhørt, om han har tilbragt Tiltalte i Arresten nogle Kugleforme, hvad Tid og efter hvis Forlangende, samt, om han ellers veed noget til Sagens Oplysning? Stævningen indtages saaledes lydende: #
Derefter fremstod
19de Vidne Jacob Michelsen Heldal, 18 Aar gam/m/el, Tiltaltes Brodersøn. Efter Formaning til Sandhed forklarede han, at han, efter 18de Vidnes Begjering, ved Pintsetider d: A: bragte Tiltalte i Arresten de 2de i Retten fremlagte Kugleforme, hvilke nu bleve Vidnet foreviiste og af ham gjenkjendte for at være de sam/m/e. Han veed ej andet end at Formene vare hans Fader tilhørende; men han har hørt, at hans Fader forhen skal have kjøbt den ene af Tiltalte. I øvrigt veed han ikke at Tiltalte har overladt Patroner til andre end de Personer, som under Sagen have oplyst at have faaet saadanne og hvilket Vidnet, først efterat Sagen begyndte, har hørt. Han har ogsaa for henimod 5 Aar siden seet endeel Patroner, som Tiltalte skal have overladt hans Fader og Broder Lars, men han kan ej opgive Antallet. Mere vidste han ikke til Oplysning. Hans Forklaring blev ham

1813: 178

forelæst, han vedstod dens Rigtighed, bekræftede den med Lovens Eed og blev dimitteret.
Actor begjerede Anstand til Tiirsdagen d: 28de d: M: om Formiddagen Kl: 9 for at frem/m/e det videre fornødne og, om mueligt, at slutte Sagen.
Eragtet:
den begjerte Opsættelse bevilges.
Arrestanten blev Laugrettet overleveret for at føres tilbage i Arrest.
Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

Aar 1813 d: 23de September om Formiddagen Kl: 10 blev en Extra Ret sat i Sorenskriverens Boepæl i Bergen og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie med de 4 eedsvorne Laugrettes og Meddomsmænd Lars Blix de Fine, Anfind Olsen, Jørgen Ellingsen og Ole Rasmussen, for at behandle en af Procurator Lassen, efter Amtets Ordre, paastævnt Justits Sag mod Thorsten Ellingsen Schutle for begaaet Qvæg-Tyverie paa Marken, m: v:.
Procurator Lassen mødte og fremlagde 1. Rettens Stævning, af 4de d: M:, til i Dag, lovlig forkyndt, og 2. det ved Wosse Sorenskriveries Jurisdiction optagne præliminaire Forhør, af 28de f: M:, hvorpaa er tegnet Amtets Actions Ordre, af 1ste d: M:; hvorefter han fremstillede den Tiltalte løs og ledig for Retten og udbad sig denne Forhøret forelæst. Stævningen indtages saaledes lydende: # Forhøret vedhæftes Acten.
Defensor, Procurator Hjorth Stuvitz mødte, ifølge Amtets paa Forhøret tegnede Ordre, og reserverede den Tiltaltes Tarv.
Stævningen \og Actions Ordren/ blev oplæst for Tiltalte, der fremtraadte uden Baand og Tvang. Ligeledes blev for ham oplæst det fremlagte Præliminair Forhør. Tiltalte vedstod Rigtigheden af hans under Forhøret afgivne Forklaringer, med den Forandring, at han ikkun tjente i eet Aar hos Falch, paa Nyegaard.
Dernæst fremstod den Bestjaalne Knud Nielsen Waxdal. Hans Forklaring under Præliminair forhøret blev oplæst for ham og han vedstod den i det hele. Han tilføjede, at Koen var hans egen Hjemfødning, at den er ham mod hans vidende og Villie fratagen ude i Udmarken, og at han endnu ikke havde faaet den tilbage fra Woss, da den skal være bleven syg. Dimitteret.

Derefter fremstod som

1ste Vidne Elling Møller Falch, 48 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede han, at Tiltalte har tjent hos Vidnet i eet Aar paa Nyegaard, og at han, efter Opsigelse, kom af sin Tjeneste ved Paaske Tider f: A: I sin Tjeneste {forøvede} \viiste/ han ingen Utroeskab, og Vidnet veed ikke at han forhen eller siden har begaaet Tyverier eller andre Forbrydelser. Videre veed Vidnet ikke til Oplysning. Hans Forklaring blev oplæst for ham; han vedstod dens Rigtighed, bekræftede den med Lovens Eed og blev dimitteret.

2det Vidne John Nielsen Sæterdal eller Sædal, 30 Aar gam/m/el.

1813: 178b

Efter Formaning til Sandhed forklarede han, at han ikke kjender Tiltalte videre, end at denne, for henved 4 Uger siden, kom til Vidnet paa Sæterdalen og tilbød sig at arbejde for Vidnet, samt at Tiltalte arbejdede hos Vidnet i 2 Dage for Kost og Dagleje, og derefter rejste bort da Vidnet ej havde mere Arbejde for ham. Vidnet savnede intet, som han kan have Tiltalte mistænkt for at have stjaalet, og han veed heller ikke om Tiltalte forhen har begaaet Tyverie eller andre Forbrydelser. Han forlangte ikke af Vidnet at faae Mad til Kjøbs den Dag han rejste bort \ej heller forhen/; men Vidnet troer han havde Penge, da \han/ forlangte at faae en 100 rdr Seddel vexlet. Denne Forklaring blev oplæst for Vidnet, som vedstod sam/m/e, og tilføjede, at han ikke kunde mærke at Tiltalte var syg i de 2 Dage denne arbejdede hos ham. Han bekræftede derpaa sin Forklaring med Eed og blev dimitteret efterat han havde declareret, at han ikke troer, at Tiltalte vilde paa Sæterdalen have kunnet faae til Kjøbs Mad til Føde for sig paa Vejen naar han rejste derfra.

{Actor frem} Tiltalte benægtede at have havt nogen 100 rdr Seddel da han var paa Sæterdalen. Han sagde ogsaa at han ej kunde huske at have talt om at vexle nogen saadan Seddel. Videre forklarede han, at han ikke forlangte Mad til Kjøbs hos andre, end hos en Huusmandskone, i Nærheden af Sæterdalen, hvilken Kone sagde, at hun ej kunde sælge ham Mad.

Actor fremlagde det i Præliminair Forhøret ommeldte Strilabøtte, og den hos Tiltalte fundne Tegnebog, med 45 rd D: C: i, samt Tollekniven og et nyt blaat og rødt Halstørklæde.

Tiltalte tilstod at det fremlagte Strilebøtte var det som han stjal, med Røm/m/e i paa Waxdals Stølen. Tørklædet sagde han at have kjøbt hos en frem/m/ed Karl paa Woss. Pengene har han samlet Tid efter anden af sin Løn og Arbejds Penge.

I Retten fremstod

Anders Johannesen Waxdal, som angav sig at være 55 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede han, at hans Datter Guri Andersdatter, som passer hans Creature paa Stølen, har sagt ham, at \for omtrent 4 Uger siden/ Dørren til Sæterhuset sam/m/esteds var bleven brækket op en Dag {imellem} efterat hun var gaaet bort derfra om Morgenen og førend hun kom dertil om Aftenen, samt at der var bortstjaalet nogle Lepser Brød og lidt Røm/m/e samt et Strilebøtte, hvilket sidste stod udenfor {Huset} \i Gangen/ og tilhørte Marthe Nielsdatter Waxdal. Brødet og Røm/m/en tilhørte Comparenten, og han troer ej at det var mere end 5 Lepser Brød. Det kunde \ tilsam/m/en / være værd circa 1 rbdr 2 mrk; men Comparenten renoncerer paa Erstatning derfor. Det Stjaalne kom bort mod Comparentens Vidende og Villie. \Der var ingen Folk i Sæterhuset da Tyveriet skeede/ Dimitteret efter at have hørt det foranstaaende oplæse og vedkjendt sig sam/m/e.

Tiltalte tilstod, at han Dagen forinden han stjal Koen, var oppe paa Waxdals Stølen og at han, midt om Dagen, da ingen Folk vare tilstede, tog Krampen fra Laasen for Sælsdørren og gik \ind/ og tog de omforklarede 5 Lepser Brød og lidt Røm/m/e, samt det nu tilstædeværende Bøtte, der stod i Gangen udenfor Sæls-Stuen. Røm/m/en og Brødet har Tiltalte spiist op. Han har intet mod

1813: 179

den i Dag derpaa satte Værdie at erindre.
Actor fremlagde derefter Tiltaltes Døbe-Attest, af 18de d: M: fra Sognepræst Jersin. Denne Attest indtages saaledes lydende: #
Foranstaaende Attest blev oplæst for Tiltalte, som erklærede, at den var ham angaaende og ellers ikke havde noget derved at bemærke.
Videre fremstod:
Guri Andersdatter {3die} Waxdal, 23 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede hun{: at} sig aldeles ligesom hendes Fader Anders Johannesen Waxdal. Hun erklærede at Marthe Nielsdatter Waxdal er nyelig kom/m/en i Barselseng og sygelig saa at hun ej kan møde; men Comparentinden kjender bestemt Strilebøttet og veed at det er hende tilhørende samt hende mod Vidende og Villie frataget tilligemed det øvrige; som blev Comparentinden eller hendes Fader frastjaalet. Bøttet blev af Laugrettet taxeret for 16 s. rbpg: Navneværdie og derefter udleveret Guri Andersdatter, paa Marthe Nielsdatter Waxdals Vegne. Dimitteret efterat have hørt sin Forklaring oplæse og vedkjendt sig sam/m/e.
Actor begjerede Sagen udsat til Fredagen d: 5te Novbr: 1813, \Formiddag Kl: 10/ for at han imidlertid kunde faae de under Præliminair Forhøret afhørte Vidners Forklaringer beedigede ved Wosse Jurisdiction. Skulde han før bemeldte Tid erholde dette, da vilde han nærmere underrette Dom/m/eren derom, for at Sagen, i saadant Tilfælde, før kan vorde foretaget.
Eragtet:
den begjerte Anstand bevilges.
Tiltalte blev Meddomsmændene udleveret for at føres tilbage i Arrest.
Christie

Lars Blix de Fine	Anfin Olsen
Ole Rasmussen	Jørgen Ellengsen

Aar 1813 d: 24de September om Formiddagen Kl: 9 blev en Extra Ret sat i Sorenskriverens Boepæl i Bergen og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie, i Overværelse af de 2 eedsvorne Laugrettesmænd Anfind Olsen og Jørgen Ellingsen, for, efter Klage af 19de d: M: fra Kjøbmand Albert H: Krohn, at optage Forhør betræffende at Reyert Johnsen Aasen skal have stjaalet et Faar paa Marken. Til dette Forhør var af Dom/m/eren, under 20de d: M:, udstedt Indkaldelse. Krohns Klage og bemeldte Indkaldelse indtages her saaledes lydende: #
Klageren mødte. Klagen blev for ham oplæst og han vedblev sam/m/e i det hele.
Dernæst fremstod \løs og ledig/ den Anklagede, som angav sig at hedde Reyert Johnsen, at være 45 Aar gam/m/el og Forpagter paa Pladsen Tvedte-Aasen. Han forklarede at han er født paa Gaarden Saarem i Gloppens Præstegjeld i Nordfjord, hvor hans Forældre John Erichsen og Else Reyersdatter vare boesatte Bønderfolk. Indtil sit 22de Aar var Inqvisiten hjem/m/e hos sine Forældre. Han blev derpaa indcom/m/anderet til Garnisonen i Bergen, hvor han forblev i 10 Aar til han havde udtjent. Derefter tjente han hos nu afdøde Madame Turau i Bergen i eet Aar. Han givtede sig derpaa med hans endnu levende Kone Helene Paulsdatter, med hvem han har avlet 5 Børn, og har siden

1813: 179b

været Forpagter paa lille Bergen, hos Henrich Formann, i eet Aar, i Bagervogen, under Florvaag, hos Berent Frøchen, i 3 Aar, paa Herløe, hos Assessor Krüger, i 3 Aar, {og} paa

Øvre-Eyde, hos Jonas Heldt, i 3 Aar, og endelig paa Houland i et halvt Aar samt paa Tvedte Aasen i 1 ½ Aar. Klagen og Indkaldelsen blev oplæst for ham, og han tilstod at han 14 Dage før sidstleden Tiirsdag blev vaer at der holdt sig endeel Ravne et Par Rifle-Skud udenfor Tvedte-Aasens Bøegjerde. Han gik da med sin Kone derhen og fandt et Faar liggende dødt. Hovedet og Halsen var afædt af Rovdyr, og Hjertet var ligeledes udrevet. Inqvisiten tog Faaret hjem til sig, og da han fandt at Kjødet var {ubeskad} ufordærvet flaaede han Faaret og saltede Kjødet ned. Skindet har han endnu og Kjødet ligeledes. Han saae ikke at der var noget Mærke paa Faaret da Hovedet var afædt. Inqvisiten vidste at det ikke var hans eget Faar, da han ej savnede nogen af sine; men han vidste ikke hvem det tilhørte. Sam/m/e Dag som Inqvisiten fandt Faaret, kom Klagerens Dreng Gjerdt op til Inqvisiten og spurgte, om ikke denne havde faaet et frem/m/ed Faar hjem med sine Faar? Inqvisiten svarede, at der ikke var kom/m/et noget frem/m/ed Faar hjem med hans; men han talte intet om det Faar, han havde fundet, efterdi Gjerdt ikke spurgte om noget dødt Faar. Næste Dag kom Ole Grønstølen, dennes Datter, og Klagerens Dreng Gjerdt til Inqvisiten og spurgte om han ikke havde fundet et Faar dødt i Udmarken? hvorhos Ole Grønstølen sagde, at han havde seet Inqvisiten bringe det hjem fra Udmarken, og at der havde været en Mængde Fugle omkring sam/m/e. Inqvisiten sagde dem strax, at han Dagen forhen havde fundet Faaret, og han viiste dem Skindet og tilbød dem at vise dem Kjødet, som han sagde at have saltet ned. Aarsagen, hvorfor han nedsaltede Kjødet, var for at conservere det til Ejermanden, da det ikke kunde holde sig uden Nedsalting i den Varme, som den Tid var. Inqvisiten talede ikke med andre Folk den {første} Dag, han fandt Faaret, og har derfor heller ikke fortalt det til Nogen. Grunden til at Inqvisiten ikke den første Dag fortalte Drengen Gjerdt at have fundet Faaret, var, at Gjerdt blot spurgte om et levende Faar. Faaret var af spansk Race; men Inqvisiten benægtede at være vidende om, at Klageren havde Faar af den Race. Inqvisiten benægtede, at han nogensinde har begaaet Tyverie eller andre Forbrydelse. Han gik sidste Gang til Alters i Domkirken i Bergen ved St: Hans Dags Tider dette Aar. Anden Forklaring var ikke af Inqvisiten at erholde. Denne Forklaring blev for ham oplæst, og han vedblev sam/m/e. Dimitteret til videre.

Derpaa fremstod som

1ste Deponent Gjerdt Hansen Fæm/m/eland, 40 Aar gam/m/el, tjenende hos Klageren paa Fjøsangerhougen. Efter Formaning

1813: 180

til Sandhed forklarede han, at Ole Grønstølens Datter kom til Deponenten en Tirsdag, 14 Dage før sidste Tirsdag, og sagde, at Krohns Faar vare blevne jagede fra Bøen paa Tvedte-Aasen, og at Forpagteren Reyert havde baaret hjem et Faar dødt Aftenen tilforn. Deponenten gik sam/m/e Dag op til Anklagede, og spurgte denne, om han ikke havde seet Krohns Faar eller om disse havde været paa Bøen hos ham? hvilket Anklagede benægtede. Deponenten sagde til Anklagede, at der var bortkom/m/et 2 af Krohns Faar; men Anklagede talede ikke om at han havde fundet noget frem/m/ed Faar. Næste Dag gik Deponenten med Ole Grønstølen og dennes Datter op til Anklagede og spurgte, om han ikke Mandagen forhen havde hidset Hunden paa Klagerens Faar? Anklagede sagde ney dertil, men hans Kone sagde at hun havde gjort det, da Faarene vare komne ind paa deres Bøe. Ole Grønstølen spurgte derpaa Anklagede, hvor der blev af det Faar, som en Mand Dagen forhen bar hjem til Tvedte-Aasen? Anklagede tilstod da strax, at han Dagen før havde fundet et dødt Faar, hvoraf Hovedet og Halsen var afædt, samt at han havde nedsaltet Kjødet. Anklagede viiste dem Skindet, og det var tydeligt at see paa Skindet at Hovedet var afrevet, og der viistes nogle Hul i Halsen, som om de vare bidte deri. Anklagede viiste ogsaa det Sted i Udmarken, hvor Faaret skulde være fundet; og sam/m/esteds laae nogle faa Dotter Uld, og der viistes lidt Blod. Anklagede sagde, at Faaret hængte fast mellem en Steen efter det ene Bagbeen; og der var

virkelig paa Stedet en saadan flad Steen, hvorimellem Faaret {h} kunde have hængt fast efter Benet. Faaret, som kom bort, var mærket i Øret; men Hovedet fandtes ikke paa Stedet eller i Nærheden deraf. Deponenten veed ikke om Anklagede kjender Klagerens Faar eller Mærker. Da Anklagede tog Skindet frem for at viise Deponenten sam/m/e, gik han over Høestaalet ind i et lidet mørkt Kam/m/er, hvor han havde det forvaret. Anklagede tilbød Deponenten at see Kjødet. I øvrigt veed Deponenten ikke at Anklagede tilforn har forøvet Tyverie eller andre Forbrydelser. Mere vidste han ikke at oplyse. Dimitteret efter at have hørt sin Forklaring oplæse og vedkjendt sig dens Rigtighed.

2den Deponent Ole Olsen Grønstølen, 59 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede han, at han hjem/m/e paa Gaarden Grønstølen saae, at Klagerens Faar vare komne ind paa Tvedteaasens Bøe den \omforklarede/ Mandags Aften, og at et!! (en) Hund blev hidset paa dem og jagede dem af Bøen ud i Udmarken. Næste Morgen saae Deponenten ligeledes hjem/m/efra, at der laae et Faar paa det Sted i Udmarken, hvor Faarene standsede Aftenen tilforn efterat de vare jagede fra Bøen. Ligeledes saae Deponenten at en Mand kom gaaende og, efter at have med Foden stødt et Par Gange til Faaret, tog sam/m/e op paa Ryggen og bar det hen til Tvedte-Aasen. Anledningen til at Deponenten blev dette vaer, var, at en Mængde Ravne sam/m/e Morgen fløy omkring bemeldte Faar og skrege.

1813: 180b

Deponenten lod sin Datter Anna gaae hen til Klagerens Tjenere for at sige dem det omforklarede. Næste Dag /: Onsdagen :/ fulgte Deponenten og hans Datter Anna Drengen Gjerdt /: 1ste Deponent :/ hen til Anklagede, hvor alt passerede fuldkom/m/en saaledes som 1ste Deponent har forklaret; dog erklærede 2den Deponent at han ikke havde Skindet i Haanden og ikke tydelig saae om Hovedet var afrevet, eller om det var afskaaret. Saa tillagde og Deponenten, at det tydeligen var at see, at Faaret havde hængt fast efter et af Benene mellem en Steen der, hvor det havde ligget. I øvrigt forklarede Deponenten sig ligesom 1ste Deponent. Dimitteret efter at have hørt sin Forklaring oplæse og vedkjendt sig sam/m/e.

3die Deponent Anna Olsdatter Grønstølen, 19 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede hun sig aldeles overeensstem/m/ende med 2den Deponent, hvis Forklaring derefter blev hende forelæst og af hende erklæret for aldeles rigtig som hendes egen. Dimitteret.

Anklagede fremstod atter. Han declarerede, at han ikke var hjem/m/e Aftenen førend han fandt Faaret, og at han ikke veed om hans Kone hidsede Hunden paa Klagerens Faar videre, end at Konen selv har sagt ham siden, at hun havde gjort dette, da de vare komne ind paa Bøen. Han erklærede ogsaa, at det havde været hans Agt at oplyse det fundne Faar dersom der ikke var skeet Eftersøgelse om sam/m/e. At han havde hængt Skindet op paa et Kammer ovenover Stuen, var fordi det var luftigt sam/m/esteds saaledis at Skindet kunde tørres, ligesom det og der laae i Sikkerhed baade for Hunde og Katte. Videre declarerede han, at han ikke saae Hovedet af Faaret uagtet han eftersaae rundt omkring i Nærheden af det Sted, hvor Faaret laae. Han formoder derfor at en Ræv maae have slæbet sam/m/e bort om Natten. Dimitteret efter at have hørt denne Forklaring oplæse og vedkjendt sig sam/m/e.

Da ingen videre Oplysning for Tiden var at erholde blev Forhøret sluttet for at beskrives og tilsendes Amtet.

Anfin Olsen Christie Jørgen Ellingsen

Aar 1813 d: 28de September om Formiddagen Kl: 9 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Justits Sagen Foged Bøgh, som Actor contra Lars Jacobsen Lysevold, og blev Retten

bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd som i sidste Møde.
Actor mødte og fremstillede den Tiltalte i Retten, uden Baand og Tvang, samt fremlagde Continuations Stævning af 24de d: M:, i forkyndt Stand. Stævningen er saaledes lydende: #
Defensor, Procurator Hjorth Stuvitz, mødte og reserverede det fornødne.
Ifølge Stævningen fremstod Tiltaltes Hustrue Anna Thomasdatter Lysevold, afhørt som 16de Deponentinde i denne Sag. Hendes forhen aflagte Forklaring blev af Protocollen oplæst for hende; hun vedblev den i det Hele og bekræftede den med Lovens Eed. Dimitteret til videre.
Ligeledes fremstod Michel Jacobsen Heldal, afhørt som 7de Deponent i denne Sag. Hans Forklaring blev ham af Protocollen forelæst, og han vedblev sam/m/e i alt samt bekræftede den med Lovens Eed. Dimitteret.

1813: 181

Atter mødte den som 9de Deponent i denne Sag afhørte Johannes Monsen Walle, hvis forhen afgivne Forklaring blev ham forelæst af Protocollen. Han vedstod sin Forklaring i det hele, bekræftede den med Lovens Eed og blev dimitteret.
Tiltaltes Hustrue mødte atter og erklærede, at den i hendes aflagte Vidnesbyrd ommeldte Dreng, der fortalte at Tiltalte havde været hjem/m/e fra i 2 Nætter, var den som 11te Vidne afhørte Jens Østensen Fjøsanger. Dimitteret.
Tilsidst mødte den som 10de Deponent i denne Sag afhørte Jacob Olsen Botnen. Hans Forklaring blev ham af Protocollen forelæst, han vedstod dens Rigtighed og bekræftede den med Lovens Eed. Dimitteret.
Den Bestjaalne Cancellie Raad Christie lod fremsende Skrivelse af Gaars Dato, hvori han anmelder Sygdoms Forfald og tillige erklærer, at han ej edeligen kan tilhjemle sig den i Sagen omhandlede Silke\tøys/-Parapluie, hvilken han ved sit Bud lod indlevere i Retten. Budet anmeldte, at Cancellieraadens Tjenistekarl Hans Johannesen Agdesteen, der forhen i Sagen har gjort Forklaring om Parapluien, er bortrejst til Sundhordlehn og ikke kom/m/er tilbage førend om 14 Dage. Christies foranførte Skrivelse indtages her saaledes lydende: # Denne Skrivelse blev oplæst for Tiltalte, som erklærede, at han ikke havde brugt eller forringet Parapluien.
Actor begjerede Sagen udsat til Mandagen d: 11te October 1813 om Formiddagen Kl: 9, som den første, formedelst Høste Thingene, ledige Tid, til hvilken han vilde frem/m/e det videre fornødne og, om mueligt slutte Sagen.

Eragtet:

den begjerte Anstand bevilges.
Tiltalte blev Laugrettet overantvordet, for at føres tilbage i Arrest.

Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

Aar 1813 d: 30te September blev det almindelige Høste- Sage- og Skatte Thing for Sartor Skibrede fremholdt paa Thingstedet Tøsøen og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de 4 eedsvorne Laugrettesmænd Anders Ingebrichtsen Leerøen, Johannes Rasmussen Lerøen, Anders Olsen Foldenæs og Erich Larsen Waage. Foged Bøgh, Skibredets Lehnsmand og endeel thingsøgende Almue vare tilstede.

Hvor da først blev publiceret de sam/m/e Kongl: Anordninger, som bleve bekjendtgjorte paa Som/m/erthinget dette Aar for Skjold Skibrede under No 27, 28 og 29, for Lindaas Skibrede under No 30, 31 og 32, for Radøe Skibrede under No 33, for Hosanger Skibrede under No 34,

35, 36, 37, 38, 39 og 40 og for Wasværns Thinglaug d: 2de Julii under No 41 til 53 inclusive. Endvidere de, som paa Maanedsthinget i Bergen d: 4de Aug: d: A: bleve læste under No 1, 2 og 3. Desuden blev publiceret:

1. Rentekam/m/erets Resolution af 3die Julii 1813, om at Føderaadsfolk ej bør svare Indkomst Skat af det Vilkaar, de nyde i stedet for nødtørftig Underholdning in natura.
2. Placat, af 1ste Julii 1813, angaaende Ansættelsen i Rigsbankpenge af den ved Pl: af 14 Sept: 1798, for Druknedes Redning, bestemte Præmie.
3. Do:, af 9de Julii 1813, ang: Fornyelse af Forbuddet mod Brugen af det Hamborgske, Bremiske, Lybske og flere Flag.
4. Do:, af 9de Julii 1813, ang: nøjere Bestem/m/else af den 43de § i Frd: af 5te Januar 1813, m: v:.
5. Do:, af 17 Julii 1813, ang: at de ved offentlige Stiftelsers Obligationers Omskrivning i Rbpg: behøvende afskrivter, maae udstedes paa ustemplet Papir.
6. Do:, af 22 Junii 1813, ang: at Præmie for visse Levnetsmidlers Indførsel i Norge ansættes til Rigsbankpenge.

1813: 181b

7. Statholderens Placat, af 23 Julii 1813, om Forhøjelse i Betalingen for Pengeskydsen i Norge fra 12te Aug: d: A:
8. Amtets Skrivelse, af 3de Aug: 1813, til Foged Bøgh, ang: at de 12 s: D: C:, som Almuen, der ikke forretter Vey arbejde in natura, har erlagt, saavelsom Vey-Tolden, efter Statholderens Skrivelse af 27de Julii 1813, skal, fra dette Aars Begyndelse, erlægges med Rigsbankpenge Skilling for Skilling.
9. Placat, af 10 Julii 1813, ang: Forudbetaling af en bestemt aarlig Contingent til Brandskader i Norge, og de siden 1ste Jan: 1813 indtrufne Brandskaders Erstatning i Rigsbankpenge.
10. Statholderens Skrivelse af 4de Aug: 1813, om at de ved Fr: af 9de Maij 1806 fastsatte Godtgjørelser for Officeer Qvarterer, Vagtstuer, Sygestuer etc:, fra 1ste Jan: 1813, skulle beregnes i Rbpg: S: V: med Daler for Daler etc:
11. Kongl: Resol: af 19de Junii 1813 ang: Attester, som bør tilvejebringes af det Mandskab, som, i følge Kongl: Resol: af 29de Julii 1812, kan vente Frietagelse for militair Tjeneste, og Udvidelse af den 24de § litra C i Reglem: af 3 Junii 1803, m: v:
12. Kongl: aabent Brev ang: Bank- og Penge-Væsenet i Dm: og Norge, dat: 30 Julii 1813.
13. Rigsbankdirectionens Bekjendtgjørelse, af 30te Julii 1813, ang: Indbetaling af de sam/m/e tillagte Hæftelser kan skee med Sedler og 1/5 i rede Sølv, m: v:
14. Forordning af 9de Julii 1813, ang: Fordelingen af den Rigsbanken ved Fr: af 5te Jan: 1813 tillagte Hæftelse i faste Ejendom/m/e, samt om Lættelse i i nogle ældre Skatter.
15. Placat, af 31 Julii 1813, ang: det stemplede Papir for 1814 og den følgende Tid.
16. Declaration, af 3de Sept: 1813, ang: Krigens Udbrud mod Sverrig.
17. Amtets Skrivelse, af 20 Sept: 1813, ang: at de 10 første §§ i Fr: af 4de Martii 1808 atter skal sættes i Kraft, i Anledning af Krigens Udbrud mellem Danmark og Sverrig.

Fogeden fremlagde det store Skatte Thingsvidne, bestaaende af 14 Qvæstioner, hvilke inden Retten bleve oplæste og hvortil Almuen i Almindelighed og isærdeleshed de 2 Mænd Anders Amundsen Tønnevigen og Niels Kaaresen Sælle svarede saaledes: 1ste, 2den, 3die og 4de Qv: Sv: ney. 5te og 6te Qv: Sv: ingen andre end de sædvanlige. 7de, 8de og 9de Qv: Sv: ney. 10de Qv: Sv: jo. 11te, 12te, 13de og 14de Qv: Sv: ney.

Ligesaa blev oplæst Thingsvidnet over Huusmands og Engeslet-Skatterne, hvilket i Retten blev oplæst og af Laugrettet og Almuen rigtig befundet.

Da ingen havde noget videre at føre i Rette bleve Thinget udsat til den følgende Dag.

Christie

Anders Ingebrigtsen Leerøen. A.E.S.L. og bomerke

Anders Olsen Foldenæs. A.O.S.F. og bomerke

Johannes Rasmussen Leerøen. J.R.S. og bomerke

Erich Larssen Waage. E.L.S. og bomerke

Den følgende Dag continuerede Thinget i Overværelse af de sam/m/e Personer som den foregaaende Dag.

Bjergnings Thingsvidne.

For Retten mødte Ole Endresen søndre Echerhovde og Niels Rasmussen søndre Echerhovde, som eenstem/m/ig forklarede, at de omtrent 3 Uger før Paaske d: A: reddede Drengen Ole Nielsen søndre Echerhovde, som var faldet i Søen paa Fjorden østenfor Echerhovde, hvilket de fra Landet bemærkede.

De fremstillede den Reddede Ole Nielsen søndre Echerhovde, som angav sig at være 21 Aar gam/m/el og forklarede, at han den bemeldte Tid var rejst ud for at {op}drage \op/ Ilen til et Sildegarn, og at Ilen brast itu i det han trak paa den, samt at han, af den Aarsag faldt baglænds

1813: 182

ud af Baaden i Søen. Vinden var vestlig og drev strax Baaden fra Comparenten, saa at han, der ikke kan svøm/m/e og ikke havde Baaden eller andet at holde sig fast ved, ufejlbarlig havde druknet, dersom ikke de 2de forbemeldte Mænd i Hast vare komne ud i Baad og reddet ham. Comparenten vare næsten sandsesløs den Tid, de tog han op af Søen. Dimitteret.

Endvidere fremstillede Bjergerne som

1ste Vidne Ole Hansen søndre Echerhovde, Bjergerens Ole Endresens Stedsøn, 41 Aar gam/m/el. Han aflagde Lovens Eed og forklarede, at han den bemeldte Tid fra Landet paa Echerhovde saae, at den nu afhørte Ole Nielsen faldt ud af en Baad paa Fjorden, saaledes som den Bjergede selv har forklaret, samt at han ikke fik fat \i/ Baaden, men laae i Søen. De nu tilstedeværende Ole Endresen og Niels Rasmussen Echerhovde, der ogsaa var blevet det vaer, roede strax ud i en Baad; og Vidnet saae, at de bjergede Ole Nielsen og bragte ham i Land; men den Bjergede var saa udmattet at han ej kunde gaae, hvorfor Bjergene!! (Bjergerne) bare ham op til Huuset, hvor han siden kom sig. Uden Bjergernes Hjelp vilde han vist have omkom/m/et. Denne Forklaring blev oplæst for Vidnet, som vedstod sam/m/e og blev dimitteret.

2det Vidne Lisbeth Nielsdatter Ulvesætter, 19 Aar gam/m/el og {20} ubeslægtet med Bjergerne. Hun aflagde Lovens Eed og forklarede sig aldeles ligesom 1ste Vidne, hvis Forklaring hun derefter hørte oplæse og vedkjendte sig som sin egen. Dimitteret.

Bjergerne begjerede Thingsvidnet sluttet og sig beskreven meddeelt, som blev bevilget.

Omkostningerne beregnes saaledes: Incamination 1 rbd 3 mrk 4 s: og 2 Vidners Afhørelse 32 s:, skriver Een Rigsbankdaler, fem mark og fire Skilling, alt uden Forhøjelse.

Da ingen havde videre for i Dag at føre i Rette blev Thinget udsat til i Morgen.

Christie

Anders Ingebrigtsen Leerøen. A.E.S.L. og bomerke

Anders Olsen Foldenæs. A.O.S.F. og bomerke
Johannes Rasmussen Leerøen. J.R.S. og bomerke
Erich Larssen Waage. E.L.S. og bomerke

Den følgende Dag, den 2den Octobr: 1813 continuerede Høstethinget for Sartor Skibrede i Overværelse af de samme Personer som i Gaar.

Hvorda blev publiceret følgende Documenter:

1. Skiftebrev efter Ingebor LarsDatter Kobbeltvedt, sluttet 28 Julii 1813, hvorved Boets Jordegods 18 Mrk Fisk i Kobbeltvedt, No 68, er udlagt til Enkemanden Mons Jacobsen og Creditor Peder Nielssen midt Fjelde.
2. Do: efter Ørians Hanssen Agotnæs, sluttet 22 Julii 1813, hvorved Boets Jordegods 10 Mrk Fisk i Gaarden Agotnæs, No 62, er udlagt til Enken Christi JacobsDatter.
3. Do: efter Jacob Johannessen Agotnæs, sluttet 23 Julii 1813, hvorved Boets Jordegods 9 Mrk Fisk i Gaarden Agotnæs, No 62, er udlagt til Creditor Johannes Johannessen nordre Bjorøen.
4. Do: efter Anna JacobsDatter Næsse, sluttet 21 Julii 1813, hvorved 6 ¾ Mrk Fisk i Næsse, No 44, er udlagt til Enkemanden Ole Nielssen Næsse.
5. Do: efter Malene NielsDatter Landeraae, sluttet 23 Julii, hvorved 16 ½ Mrk Fisk i Landeraae, No 59, er udlagt til Døttrene Kari EllingsDatter og Brithe EllingsDr:, hver 8 ¼ Mark Fisk.
6. Do: efter Anna KnudsDatter nordre Toft, sluttet 19 Julii 1813, hvorved Boets Jordegods i Gaarden nordre Toft, No: 13, i Schouge No 37, i Hammersland No 32, Hommelsund No 6, Store Sangolt No 35 og laxevaagen Skratholmen er udlagt til Enkemanden Johannes Michelsen og Børnene. Fol: 524.
7. Do: efter Gjertrud MichelsDr: øvre Børnæs, sluttet 17 Julii 1813, hvorved Boets Jordegods i Gaarden øvre Børnæs og flere Gaarde, er udlagt saaledes som Skjøde bogen fol: 525 viser.

1813: 182b

8. Skiftebrev efter Anna WincentsDatter Leerøen, sluttet 16 Julii 1813, hvorved Boets Jordegods i Gaarden Leerøen med flere Gaarde er udlagt til Enkemanden og Børnene saaledes som Skjødebogen fol: 525 udviser.
9. Do: efter Knud Johannessen øvre Børnæs, sluttet 17 Julii 1813, hvorved Boets Jordegods 1 pd 3 Mrk Fisk i øvre Børnæs, No 4, er udlagt til Enken Agothe JohannesDatter og Børnene.
10. Do: efter Eli JacobsDatter Tønnevigen, sluttet 20 Julii 1813, hvorved Boets Jordegods 18 Mrk Fisk i Tønnevigen, No 11, {er ud} og 1 49/240 Mrk Fisk i Warøen No 8, er udlagt til Enkemanden Johannes Larssen Tønnevigen.
11. Bøxelseddel fra Peder Nielssen midt Fjelde og Lars Gregoriussen Kobbeltvedt til Halvor Olsen paa 1 pd 3 Mrk Fisk Landskyld og 13 ½ Mrk Smør Skatteskyld i Gjetanger, No 66, dateret 30 Septbr: 1813, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.
12. Skjøde fra Ole Olsen Bildøen til Sønnen Ole Olsen paa 1 pd Fisk i Bildøen, No 69, for 100 rbd N: V: og Vilkaar til Værdie 18 rbd aarlig, dateret 1ste Octobr: 1813.
13. Bøxelseddel fra Endre Hanssen Algerøen til Iver Olsen paa 1 pd 3 Mrk Fisk Landskyld og Skatteskyld 13 ½ Mrk Smør i Næsse, No 44, dat: 30 Septbr: 1813, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.

14. Bøxelseddel fra Michel Hanssen Hagenæs til Sønnen Lars Michelsen paa 9 Mrk Fisk Landskyld og Skatteskyld 4 ½ Mrk Smør i Hagenæs, No 85, dateret 30 Septbr: 1813, med Revers Intet til Tugthuset erlagt.

15. Skiftebrev efter Hans Olsen Gjetanger, sluttet 29 Martii 1813, hvorved 13 ½ Mark Fisk i Gjetanger, No 66, er udlagt til Enken Anna ErichsDatter og Creditor Jens Erichsen Nordejde.

16. Skjøde fra Jens Erichsen Nordejde til Ole Olsen paa 15 Mrk Fisk, indberegnet hans Kones Anna ErichsDatters Arvepart, i Gaarden Gjetanger, No 66, for 5 rbd N: V:, dat: 30 Septbr: 1813.

17. Aflyst Obligation fra Hans Michelsen Koursland til Endre Michelsen Koursland for 47 rd, dat: 26 Septbr: 1812, mod Pant i Koursland No 19, efter Qvittering af 30 Septbr: 1813.

18. Skiftebrev efter Hans Olsen Trængerejde, sluttet 30 Septbr: 1812, hvorved 10 1/8 Mrk Fisk i Næsse, No 44, er udlagt til Sønnen Ole Hanssen Hammersland og Datteren Siri HansDatter.

19. Skjøde fra Johannes Olsen Trængerejde med fl: til Anders Endresen Trængerejde paa 10 1/8 Mrk Fisk i Gaarden Næsse, No 44, for 24 rbd 4 mrk 8 s: N: V:, dateret 1ste Octbr: 1813.

20. Bøxelseddel fra Ole Hanssen Hammersland m: fl: til Anders Davidsen paa 1 pd 3 Mrk Fisk Landskyld og Skatteskyld 13 ½ Mrk Sr: i Næsse, No 44, dat: 30 Septbr: 1813, med Revers Intet til Tugthuset.

21. Bøxelseddel fra Elling Christophersen Kobbeltvedt til Sønnen Christopher Ellingsen paa 18 Mrk Fisk Landskyld og Skatteskyld 9 Mrk Sr: \i Kobbeltvedt No 68/, dat: 24 Junii 1813, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.

22. Bøxelseddel fra Ole Rasmussen Windenæs m: fl: til Torchel Pedersen paa 1 pd 12 Mrk Fisk Landskyld og Skatteskyld 18 Mrk Sr: i Angeltvedt, No 58, dat: 30 Septbr: 1813, med Revers Intet til Tugthuset.

23. Vilkaarsbrev fra Torchel Pedersen Angeltvedt til Lars Pedersen Gjetanger og Kone Anna LarsDatter, paa aarligt Levekaar, dat: 30 Septbr: 1813.

24. Vilkaarsbrev fra Christopher Ellingsen Kobbeltvedt med Curator til Forældrene Elling Christophersen og Kari MichelsDatter, dateret 1ste Octbr: 1813.

25. Skjøde fra Paul Michelsen Bildøen til Sønnen Niels Paulsen paa 1 pd Fisk i Gaarden Bildøen, No 69, for 120 rbd N: V: og Vilkaar til Værdie {for} 12 rbd N: V: aarlig, dat: 30 Septbr: 1813.

26. Vilkaarsbrev fra Niels Paulsen Bildøen til Forældrene Paul Michelsen og Anna NielsDatter paa aarligt Levekaar, dateret 30 Septbr: 1813.

27. Skiftebrev efter Marthe OlsDatter Langøen, sluttet 2den Februar 1813, hvorved 1 pd 18 Mrk Fisk i Langøen, No 50, er udlagt til Enkemanden Torchel Nielssen Langøen og Creditorene.

28. Skjøde fra Mons Jacobsen Kobbeltvedt og Peder Nielssen midt Fjelde til Jacob Monssen paa 18 Mrk Fisk i Kobbeltvedt, No 68, for 50 rdb N: V:, dat: 30 Septbr: 1813. Vilkaar til Værdie 12 rbd aarl:

29. Vilkaarsbrev fra Jacob Monssen Kobbeltvedt til Faderen Mons Jacobsen paa aarligt Levekaar til Værdie 12 rbd aarlig, dateret 30 Septbr: 1813.

30. Skjøde fra Lars Erichsen Steensland m: fl: til Lars Nielssen paa 1 pd 3 Mrk Fisk i Steensland, No 14, for 38 rbd 2 mrk N: V:, dateret 30 Septbr: 1813.

31. Bøxelseddel fra Mons Christensen midt Tvedt paa Myndlingen Lars Nielssens Vegne til Lars Erichsen paa 1 pd 3 Mrk Fisk Landskyld og Skatteskyld 16 ½ Mrk Sr: i Steensland, No 14, dateret 30 Septbr: 1813, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.

32. Afkald fra Michel Michelsen Kaldestad til Formynderen Ole Halvorsen Bjelkerøen for hans Faderarv 8 rd 2 mrk 10 s, dateret 30 Septbr: 1813.

1813: 183

33. Afkald fra Christi PedersDatter Dommedal \og Sigrid PedersDatter ibm/ til Formynderen Wincens Monssen Worland for deris Arv efter Cecilia MatthiasDr: Bjelkerøen, hver 10 rd 5 mrk 2 s, dat: 30 Septbr: 1813.

34. Do: fra Michel Olsen Windenæs og Ole Olsen Windenæs til deres Formynder Jacob Michelsen Windenæs, for deres Arv efter Randi OlsDatter Windenæs, hver 8 rd 1 mrk 1 s, dateret 30 Septbr: 1813.

35. Do: fra Knud Olsen Aase for hans Kones Anna JohannesDatter Windenæs Arv 13 rd 5 mrk 12 s, til Formynderen Knud Christiansen Windenæs, dateret 30 Septbr: 1813.

36. Do: fra Anna JohannesDatter Kaldestad for hendes Arv 7 rd 3 mrk 12 s, til Formynderen Michel Johnsen Dale, dateret 30 Septbr: 1813.

37. Obligation fra Søren Olsen nedre Golten med Curator til Hans Henrich Strand for 125 rbd S: V:, mod 1ste Prioritet i nedre Golten, No 22, dateret 4de Augusti 1813.

38. Obligation fra Ditto til Johannes Larssen Tønnevigen for 170 rbd S: V:, mod 2den Prioritet i nedre Golten, No 22, dateret 4de Augusti 1813.

39. Afkald fra John Johnsen Syltøen for hans Kones Guri NielsDatter Syltøens Arv 41 rd 5 mrk 5 s til Formynderen Anders Jenssen Windenæs, dateret 30 Septbr: 1812.

40. Attest fra Foged Bøgh af 1ste Octbr: 1813 hvorved det i Skiftebrev efter Ole Ellingsen Solsvig, sluttet 16de Augusti 1805, {hvorved Boets} \udlagte/ Jordegods 10 4/5 Mrk Fisk i Solsvig No 60, berigtiges saaledes, at den rette Landskyld er 7 27/81 Mrk Fisk og altsaa paa Sønnerne Paul Olsen og Ole Olsen kommer paa hver 3 54/81 Mrk Fisk.

41. Bøxelseddel fra Ole Rasmussen Windenæs paa Myndlingen Ole Olsen Solsvigs Vegne til Paul Olsen paa 3 54/81 Mrk Fisk Landskyld 3 Mrk Smør \Skatteskyld/ i Solsvig No 60, dateret 15de Februar 1812. Intet erlagt til Tugthuset.

42. Odelsskjøde fra Elling Olsen Solsvig til Broderen Paul Olsen paa paa!! Odels Retten til 10 4/5 Mrk Fisk i Solsvig, No 60, dateret 15 Februar 1812.

43. Afkald fra Mons Nielssen Algerøen for hans Hustrue Marthe TostensDrs: Arv 13 rd 5 mrk 3 s, til Formynderen Tosten Johnsen Telnæs, dateret 1ste Octobr: 1813.

44. Vilkaarsbrev fra Ole Olsen Bildøen \til/ Forældrene Ole Olsen og Kari LarsDatter paa aarligt Vilkaar til 18 rb aarl:, dateret 1ste Octobr: 1813.

45. Delebrev efter Kari AndersDatter Waage, dateret 1ste Octobr:, hvorved Boets Jordegods 1 pd Fisk i Telle, No 26, er udlagt til Enkemanden Anders Anderssen Waage og Børnene for 50 rbd N: V:

46. Skjøde fra Anders Anderssen Waage den ældre og Engel Larssen Bildøen til Anders Anderssen Waage den yngre paa 1 pd Fisk i Telle, No 26, for 33 rbd 2 mrk N: V:, dat: 1ste Octobr: 1813.

47. Afkald fra Anna AndersDatter Angeltvedt for hendes Moderarv 6 rd 3 mrk 8 s, til Formynderen Jens Michelsen Agotnæs, dateret 1ste Octobr: 1813.

48. Aflyst Obligation fra Salomon Olsen {Helleland} Helland til Knud Johannessen øvre Børnæs, stor 75 rd DC:, mod Pant i et Vaanhuus paa nedre Børnæs, No 3, dat: 27 Junii 1800 og qvitt: \1ste/ Octbr: 1813.

49. Delebrev efter Jens Ørianssen Worland, dateret 1ste Octobr: 1813, hvorved Boets Jordegods 18 Mrk Fisk og 6 Kander Malt i Worland, No 18, er udlagt til Enken Brithe RasmusDatter, nu i Egteskab med Peder Nielssen Dale.

50. Skjøde fra Anders Andersen Waage den ældre til Sønnen Anders Anderssen Waage den yngre og Svigersønnen Engel Larssen Bildøen paa et Baadenøst og en Sængebod paa Gaarden Waage for 16 rbd N: V:, dateret 1ste Octobr: 1813.

51. Paategning af 30te Septbr: 1813 hvorved en fra Simon Larssen Glæsnæs til Anders Nielssen Kjøkkelvig under 1ste Maij 1809 udstædt Obligation for 23 rd DC:, mod Pant i Løsøre, omskrives til 14 rbd 4 mrk 11 1/5 s: S: V:

Fogden derefter fremlagde Restancelisten over udestaaende Skatter, der viser at for dette Aar udestaar i ordinaire Skatter 644 rbd 3 mrk 4 s N: V:. Denne Liste blev inden Retten læst, examineret og rigtig befunden.

Ligesaa fremlagde Fogden Tingsvidnerne over Af- og Tilgangen i Odels og Selvejermandtallet samt Vejmestermandtallet, som inden Retten bleve oplæste, examinerede og rigtig befundne.

Til Laugret for næstkommende Aar 1814 bleve opnævnte Jens Steffensen Nordejde, Hans Olsen Nordejde, Niels Halvorsen Hommelsund og Anders Olsen Warøen.

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Høstethinget for Sartor Skibrede hævet.

Christie

Anders Ingebrigtsen Leerøen. A.E.S.L. og bomerke

Anders Olsen Foldenæs. A.O.S.F. og bomerke

Johannes Rasmussen Leerøen. J.R.S. og bomerke

Erich Larssen Waage. og bomerke

1813: 183b

Aar 1813 den 4de October blev det almindelige Høste- Sage og Skatte-Ting for Schjolds Skibrede fremholdt paa Tingstedet Haukeland, og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de samme Dag i Eed tagne Laugrettesmænd Mons Monsen Schjoldal, Ole Monsen Schjoldal, Henderich Larsen Nordeide og Salomon Larsen Bjørge. Foged Bøgh, Skibredets Lehnsmand og endeel Tingsøgende Almue vare tilstæde.

Hvor da først blev publiceret de sam/m/e Kongl: Anordninger som paa Høste Thinget for Sartor Skibrede d: 30te f: M:

Fogeden fremlagde det store Skatte Thingsvidne bestaaende af 14 Qvæstioner, hvortil Almuen i Almindelighed og i sær de 2 Mænd Sergeant Knud Andersen Birkeland og Ole Goutesen Rødland svarede saaledes: 1ste, 2den, 3de og 4de Qv: Sv: ney. 5te og 6te Qv: Sv: ingen andre end de sædvanlige, 7de og 8de Qv: Sv: ney. 9de Qv: Sv: jo, Kjøbmand Paul Meyer Smit, der bruger en Anpart i Gaarden Søevig, saavelsom Gaarden store Fjøsanger. 10de Qv: Sv: jo. 11te, 12te 13de og 14de Qv: Sv: ney.

Ligesaa fremlagde Fogeden Thingsvidnerne over Mølle- Qværne- Huusmænds og Engeslet-Skatter saavelsom over Flom-Saugene, hvilke Thingsvidner inden Retten bleve oplæste og af Laugrettet og Almuen for rigtig erklærede.

For Retten mødte Peter Nyestrrøm, født i Westermanland i Sverrige og Johan Beekstrøm, født i Stockholm, begge \Lutheraner og/ Pottemagere, arbejdende paa et Pottemageri, tilhørende Capitain Cappe, paa Mille, hos hvem de have forbundet sig at arbejde i 3 Aar.

For dem blev oplæst den 4de og 5te § i Forordningen af 4de Martii 1808, hvorefter de lovede at holde sig sam/m/e efterrettelig, og dernæst aflagde den sam/m/esteds bafalede Eed.

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Thinget udsat til den næste Dag.

Christie
Mons Monsen Schjoldal. M:M:S:S: og bomerke
Henrich Larsen Nordejde HLSN:
Ole Monsen Schjoldal OMS og bomerke
Salomon Larsen Bjørge. S.L.S.B.

Den følgende Dag continuerede Thinget i Overværelse af de sam/m/e Personer som forrige Dag.

For Retten mødte Erich Magnus Piilstrøm, som angav sig at være født i oster Gothland i Sverrig, 42 Aar gam/m/el \og Lutheran/. Han er nu Papirmagersvend paa Alvøens Fabrik hos Consul Fasmer, hvor han i 7 Aar har arbejdet. For ham blev oplæst den 4de og 5te § i Fr: af 4 Martii 1808, hvorefter han aflagde den sam/m/esteds befalede Eed.

Forklaring om mundtlig Testamente.
For Retten mødte, paa Pigen Oline Madsdatter Hjelmelands Vegne, hendes Forlovede Lasse Knudsen Thueland, der tilkjendegav, at, den {for} i Som/m/er 4 Uger efter St: Hans Dag afdøde Forpagter Gunder Olsen Kjøkkelvik paa sit yderste erklærede at bemeldte Pige skulde være hans eneste Arving da han ej har Livs Arvinger.
Til Oplysning derom fremstillede han som godvillig mødende Vidner 1. Conrad Ameln, \43 Aar gam/m/el / 2. Peder Rasmussen Kjøkkelvig, 49 Aar gam/m/el og 3. Carl Henrichsen Nyegaard under Kjøkkelvig, hvilke eenstem/m/igen forklarede, at den nu afdøde Forpagter \Enkemand/ Gunder Olsen Kjøkkelvig, der døde 4 Uger efter St: Hans Dag d: A:, 2de Dage førend hand døde lod kalde {Vidne} dem som Vidner til sig, og at han da, med fuld Forstands Brug og frie Villie, declarerede, at Pigen Oline Madsdatter Hjelmeland, som ogsaa

1813: 184

var tilstede, skulde være hans eneste Arving og beholde alt hvad han efterlod sig. Comparenterne talede flere Gange med ham forinden han døde, og han igjenkaldte ikke hiin Bestem/m/else. Han havde i øvrigt ingen Livsarvinger men blot Udarvinger, og hans Efterladenskaber bestaar blot i Indboe og nogle Creature. Denne Forklaring blev oplæst for dem, de vedstode alle dens Rigtighed i det hele, og tilbød sig, naar paafordres, at bekræfte sam/m/e med Eeed!!, hvilken Dom/m/eren ikke nu vilde modtage, da den Afdødes Arvinger ikke vare indstævnte at anhøre Vidnerne.
Lasse Knudsen Thueland begjerede det passerede beskreven, som blev bevilget.

Gam/m/el Sag
Oberstlieutenant Ham/m/er contra Madame Hjorth Stuvitz, fra Fol: 168.
Procurator Leganger mødte for Indstævnte og fremlagde en af ham under 1ste f: M: udtaget Contra-Stævning i lovlig forkyndt Stand, samt Qvæstioner til de Indstævnte Vidner, som han begjerede maatte blive afhørte. Stævningen og Qvæstionerne indtages her saaledes lydende: #
Procurator Lassen mødte for Hoved-Citanten og fremlagde Exceptions Indlæg, af Dags Dato, hvortil han refererede sig. Dette Indlæg lyder saaledes: #

Procurator Leganger paastod at de Indstævnte Vidner maatte blive afhørte i Overeensstem/m/else med Stævningen, da han formente, at den i Citantens fremlagte Exceptions Indlæg paaberaabte Forordning af 27 Sept: 1799 er uanvendelig i denne Sag; men om Retten, imod Formodning, ikke vilde indvilge hans Paastand, maatte han begjere Sagen udsat til næste Ret.

De nu tilstedeværende {Meddoms}\Laugrettes/mænd mødte, som Meddomsmænd for de fra først af i Sagen tilstedeværende Meddomsmænd.

Eragtet:

da den af Contracitantinden gjorte Beskyldning, efter Vidnernes Forklaring, er bestemt og hun allerede in limine processus har anmærket, at Hoved-Vidnerne kunde ansees som paagjeldende, saa frem/m/es Sagen efter den udtagne Contra-Stævning, under Reservation af nærmere Paakjendelse ved Dom/m/en i Sagen, hvorvidt de {til} intenderede Oplysninger kunne tages til Følge. {Sagen}

Procurator Lassen forbeholdt sine Indsigelser mod den afsagte Kjendelse.

Lieutenant v: Hoff fremstillede det afhørte Hoved-Vidne Magne Larsen Skaar, og Hans Pedersen Fuse.

Derefter fremstod som

1ste Vidne Synneve Olsdatter, tjenende hos Contra-Citantinden, 45 Aar gam/m/el. Hun aflagde Lovens Eed og svarede til det fremsatte Spørgsmaal 1. Vidnet hørte af Pigen Berthe Malene, at Berge Johannesen skulde have sagt det omspurgte til hende; men Johannes Torgersen blev ikke nævnt. Dimitteret.

2det Vidne Berthe Malene Wilhelmsdatter, 32 Aar gam/m/el, tjenende hos Møller Hagelsteen. Hun aflagde Lovens Eed og svarede til 2den Qv: Sv: Vidnet hørte i Som/m/er, uden at hun kan huske hvad Tid, at Hagelsteens Dreng Berge Johannesen sagde, at han havde seet at Citantens 2de omspurgte Drenge vare paa Madame Hjorths Land og bare Stene over. Af Johannes Torgersen har hun ikke hørt det omspurgte. Dimitteret.

3die Vidne Berge Johannesen Mæland, 42 Aar gam/m/el, tjenende hos Møller Hagelsteen. Han aflagde Lovens Eed og svarede til 3die Qv:, at han ikke har seet det omspurgte,

1813: 184b

men at han vel saae de bemeldte 2de Drenge, at arbejde i Møllendals Elven med Steene, uden at han bestemt kunde see, fra hvilken Side de toge Stenene, da han var langt derfra. Dimitteret.

4de Vidne{t} Johannes Torgersen, 60 Aar gam/m/el, tjenende hos Møller Hagelsteen. Han aflagde Lovens Eed og svarede aldeles overeensstem/m/ende med 3die Vidne. Dimitteret.

5te Vidne Hans Pedersen Fuse, 29 Aar gam/m/el, Soldat og tjenende hos Contra-Citantinden. Han aflagde Lovens Eed og svarede til 4de Qv:, at han ikke saae at de omspurgte Drenge toge Stene af Contra Citantindens Land, men vel at de stode i Elven nærmere ved hendes end ved Hoved Citantens Land. 5te Qv: Sv: ney. Dimitteret.

6te Vidne Tosten Johannesen, Favnesætter i Bergen, 69 Aar gam/m/el. Han aflagde Lovens Eed og svarede til 6te Qv: jo \og Bonden hedder Lars Klævald/. 7de Qv: Sv: Bonden har fortalt Vidnet at {Bonden} Madame Hjorth ikke fik den omspurgte Veed, og at Aarsagen dertil var, at Hoved Citantens Drenge /: hvis Navne Bonden ikke opgav :/ sagde til ham, at det nok var Oberstlieutenant Ham/m/er der skulde have Veeden; hvorfor Bonden sagde, at han udleverede Veeden til Hoved Citanten, da han ej vidste Madame Hjorths Navn. 8de Qv: jo, Bonden som leverede Veeden har fortalt Vidnet det omspurgte, undtagen det

sidste, nemlig at Drengene sagde, at det var Oberstlieutenant Ham/m/er der ved Vidnet havde beseet Veeden, hvilket Bonden ikke har fortalt Vidnet. Dimitteret.

Procurator Leganger begjerede derefter Sagen udsat til Maanedsthinget i Bergen d: 8de Dec: 1813, for at tilvejebringe, om mueligt, den bemeldte Bondes Lars Klævalds Vidnesbyrd i Sagen.

Eragtet:

den begjerte Udsættelse bevilges.

Contra Citanten betalte: Incamination, med Afdrag af Tilsvarspengene,

til Sorenskr:	N: W:	2-0-10 ½	K: C: 0-4- 2 ½	J: F: 0-1- 2 ¾
for at afhøre 6 Vidner		1-1- 8	0-2-13	0-0-15
een Udsættelse		0-1- 6 ½	0-0- 9 3/8	0-0- 1 7/8
		---	---	---
		3-3- 9	1-1- 8 7/8	0-2- 3 5/8
		---	---	---
Hoved Citanten				
for en Eragtning	N: W:	0-1- 6 ½	0-0- 9 3/8	0-0- 1 7/8

Da ingen havde videre at føre i Rette, blev Thinget udsat til næste Dag.

Christie

Mons Monsen Schjoldal. M:M:S: og bomerke

Henrich Larsen Nordeide. H:L:S:N:

Ole Monsen Schjoldal O:M:S og bomerke

Salamon Larsen Bjørge S:L:B:S:!!

Dagen derefter continuerede, i Overværelse af de sam/m/e Personer Høste Thinget for Skjold Skibrede.

For Retten mødte Emanuel Hedval, som angav sig at være født i Gothenborg, i Sverrig, 18 Aar gam/m/el, og at være i Condition som Garver-Svend hos Consul Konow paa Gravdal, hvor han været i henved 2 Aar og hvor hans Moder, Enken Marie Elisabeth Hedval og hans Søster Zara Hedval, begge svenske af Fødsel, hvilke han forsørger, tillige opholde sig.

Paa Consul Konows Vegne mødte Jørgen Olsen, Contoirbetjent, som vedstod Rigtigheden af at bemeldte Personer opholde sig ved Consulens Garverie paa Gravdal.

For bemeldte Emanuel Hedval blev oplæst den 4de og 5te § i Fr: af 4de Martii 1808, hvorefter han aflagde den sam/m/esteds befalede Eed, efterat Eedens og Forordningens Indhold var bleven ham betydet.

1813: 185

Derefter blev publiceret følgende Documenter:

1. Auctions Skjøde til Zacharias Simonsen paa et Vaanhuus paa Gaarden Lunggaarden, dateret 16de Octobr: 1809.
2. Skjøde fra Zacharias Simonsen til Mons Nielssen Lunggaarden paa et Vaanhuus paa Gaarden Lunggaardens Grund for 300 rnd M: V:, dateret 27de Maji 1813.
3. Forpagtnings Contract fra Kjøbmand Bøhmer til Johannes Heljesen Hekland angaaende Bestyrelsen af Gaarden Solemsbakken, dateret 12te Novbr: 1811.
4. Auctions Skjøde fra Krigsraad Frøchen til Paul Henrich Berle paa Gaarden Møllenpriis, dateret 29de Maji 1801.

5. Aflyst en Fæsteseddel fra Henrich Berle til Niels Christensen paa en Husegrund paa Gaarden Møllenpriis, dat: 5te Septbr: 1796, efter Paategning af 29 Septbr: 1810.

6. Vilkaarsbrev fra Johannes Monssen Lohne til Forældrene Mons Johannessen og Anna EllevsDatter paa aarligt Levekaar, dateret 4de Octobr: 1813.

7. Skjøde fra Ole Johnsen Houge til Sønnen Lars Olsen paa 1 pd 2 ¼ Mrk Smør, 8 ¾ Kd: Malt og 35/192 Hud i Houge, No 7, for 150 rbd N: V:, dateret 15 Junii 1813.

8. Afkald fra Søren Sørensen Follesøe for hans Kones Synneve HansDatter øvre Fyllingens Arv 15 rd 1 mrk 7 s, til Formynderen Niels Johnsen Hammersland, dat: 4 Octobr: 1813.

9. Afkald fra Sigrid LarsDatter Næsse til Formynderen Mons Olsen Skjoldal for hendes Faderarv 12 rd 3 mrk 9 s, dat: 4 Octbr: 1813.

10. Do: fra Mons Larssen Frøetvedt for hans Kones Brithe PaulsDatter Todtlands Arv 8 rd 1 mrk 4 s, til Formynderen Ole Nielssen nedre Todtland, dat: 4de Octbr: 1813.

11. Do: fra Jacob Matthiassen Gimmeland for hans Kones, Marthe OlsDr: Gimmelands Arv 18 rd 5 s, til Formynderen Ole Olsen øvre Todtland, dat: 4 Octobr: 1813.

12. Do: fra Guttorm Brigtsen Bratland for hans Kones, Kari LarsDatter nedre Dyngelands Arvemidler 115 rd 4 mrk 2 s, dateret 4 Octbr: 1813.

13. Do: fra Sognepræst Welhaven paa Aarstad Sogns Fattig-Casses Vegne til Formynderen Martinus Antoniussen Landaas for Myndling og Lægdslem Berthe JensDatters (Jans-?) Arvemidler, dateret 5te Octobr: 1813.

14. Paategning af 11te Junii 1813 hvorved de paa en Obligation fra Jacob Monssen Wallem til Madame A: M: sal: Knud Geelmuydens under 15de Martii 1793 resterende 200 rd DC:, mod Pant i Wallem, No 118, omskrives til 200 rbd S: V:

15. Do: af 1ste Junii, hvorved en fra Peder Erichsen Oldernæs til Jomfrue Ingebor Jørgendahl under 2den Novbr: 1812 udstædt Obligation for 50 rd DC:, mod Pant i Vaanhuus paa Pladset Oldernæs under Laxevaag, er omskr: til 10 rbd 5 mrk S: V:

16. Do: af 5te Octbr: 1813, hvorved en fra John Larssen Lieland til Niels Wincenssen Hille under 3 Maji 1810 udstædt Obligation for 400 rd, mod Pant i Lieland, No 57, er omskrevet til 200 rbd S: V:

17. Do: af 4de Octbr: 1813, hvorved en fra Hans Larssen Houcheland til Ole Larssen nedre Birkeland under 3 Maji 1806 udstædt Obligation for 200 rd DC:, mod Pant i Houcheland, No 84, er omskrevet til 200 rbd S: V:

18. Do: af 4 Octbr: 1813, hvorved en fra Søren Sørensen Hetlevig til Erich Nielssen Ramsvig under 20 Octbr: 1808 udstædt Obligation for 55 rd DC:, mod Pant i Løsøre, er omskrevet til 41 rbd 1 mrk 8 s: S: V:

19. Do: af 4 Octbr: 1813, hvorved en fra Ole Monssen Flæsland til Faderen Mons Olsen Flæsland under 3 Maji 1810 udstædt Obligation for 60 rd DC:, uden Renter, mod Pant i Flæsland No 55, er omskrevet til 30 rbd S: V:

20. Do: af 1ste Julii 1813, hvorved \den ../ en fra Toldbetjent Hans Dahle til Lars Monssen under 2 Octbr: 1809 udstædt Forpagtnings Contract benævnte Afgivt omskrives til Rigsbankpenge Sølvværdie, af det forpagtede Stykke Udmark under Gaarden Grimstad.

21. Afkald fra Marthe JohannesDatter Houcheland til Formynderen Ole Monssen Borge for hendes Faderarv 4 rd 4 mrk 14 s, dateret 5 Octbr: 1813.

22. Paategning af 8de Septbr: 1813, hvorved en fra Elias Olsen Sølen til John Michelsen Ransdal under 8de Januar 1804 udstædt Obligation for 80 rd DC:, mod Pant i Søllen, No 15, er omskrevet til 80 rbd S: V:

23. Skiftebrev efter Halvor Halvorsen Søevig, sluttet 17 Julii 1813, hvorved Boets Jordegods 9 Mrk Sr: 6 Kd: Malt i Nordejde, No 85, er udlagt Sønnen Halvor Halvorsen og Sødskende. fol: 534.

24. Paategning af 4de Octbr: 1813, hvorved en fra Niels Gunderssen Møllenpriis til Anders Rasmussen Næss under 3 Julii 1809 udstædt Obl: for 199 rd DC:, mod Pant i et Vaanhuus paa Møllenpriis, er omskrevet til 119 rd 2 mrk 6 2/5 s: S: V:

25. Fredlysning fra Foged Bøgh af 5te October 1813 over Gaarden Gravdal med underliggende og tilhørende Skog m: v:

26. Aflyst et Forlig, undgaaet inden Amts Forligelses Commissionen den 7de Martii og 11te April 1810 imellem Madame Jørgendal og Zacharias Olsen Nyegaardsvigen paa Myndl: Johanne Larsine IversDatters Vegne angaaende Indløsnings Retten til Gaarden Nyegaard, qvitt: 30 Septbr: 1813.

1813: 185b

27. Aflyst Obligation fra Zacharias Olsen Nyegaardsvigen paa Myndl: Johanne Larsine IversDatters Vegne til Madame Jørgendal, stor 600 rd DC:, omskrevet til 480 rbd S: V:, mod Pant i Pladset Nyegaardsvigen, dat: 4 Maji 1810 og qvitteret 30 Septbr: 1813.

28. Forliig, indgaaet inden Amts Forligelses Commissionen den 1ste Septembr: 1813 imellem Zacharias Olsen Nyegaardsvigen paa Myndlingen Johanne Larsine IversDatters Vegne og Madame Jørgendal, betræffende Odels Retten til Gaarden Nyegaard, som overdrages Madame Jørgendal for 2000 rbd N: V:

29. Skjøde fra Madame Giertrud Johanne Jørgendahl til Kjøbmand Edvard I: Hambroe paa 10 Mrk Smør Landskyld i Gaarden Nyegaard, No 118, for 6666 rbd 2 mrk N: V:, dateret 30te September 1813.

Fogden derefter fremlagde Tingsvidnerne over Af- og Tilgangen i Odels og Selvejer samt Veimester Mandtallerne, som inden Retten bleve oplæste og rigtig befundne

Ligesaa fremlagde Fogden Restancelisten, som viser, at paa indeværende Aars Skatter udestaaer i ordinaire Skatter 2495 rbd 3 mrk 12 s: \N: V:/ Denne Liste blev inden Retten læst, examineret og rigtig befunden.

Formynderen Zacharias Olssen Nyegaardvigsvigen!! (Nyegaardsvigen) lod opbyde til Udlaan 2000 rbd N: V: mod rescriptmæssigt Pant, tilhørende hans Myndling Johanne Larsine IversDatter.

Ligesaa lod Formynderen Rasmus Larssen Knappen opbyde til Laans mod rescriptmæssigt Pant hans Myndlings Kari NielsDatters Hammerslands Arvemidler 15 rbd 5 mrk N: V:

Til Laugrettesmænd for næstkommende Aar 1814 bleve opnævnte Niels Sjursen Rølland, Niels Johannessen Lohne, {Johannes Monsen Lohne} \Hans Salomonsen Grimstad/ og Mons Olsen Bjørge.

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Høstetinget for Schjolds Skibrede hævet.

Christie

Mons Monssen Schjoldal. M.M.S.S. og bomerke

Henrich Larssen Nordejde. H.L.S.N.

Ole Monssen Schjoldal. O.M.S. og bomerke

Salomon Larssen Bjørge. S.L.S.B.

Aar 1813 d: 11te October om Formiddagen Kl: 9 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Justits Sagen Foged Bøgh som Actor contra Lars Jacobsen Lysevold, og blev Retten

bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2 eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen.

Actor mødte og fremstillede den Tiltalte løs og ledig i Retten samt fremlagde Stævning, af 6te d: M: i lovlig forkyndt Stand, saaledes lydende: #

Det indstævnte Vidne blev paaraabt, men mødte ikke.

Actor begjerede Udsættelse til Fredagen d: 5te November 1813 om Formiddagen Kl: 11, da Forkyndelses Paategningen viiser, at Vidnet Hans Agdesteen er fraværende, og Høste Thingene, som begynde i Overmorgen og vedvare til d: 3die Novbr:, hindrer Sagens Foretagelse førend bemeldte 5te November.

Defensor mødte og reserverede det fornødne.

Eragtet:

den begjerte Anstand bevilges.

Arrestanten blev Laugrettet overleveret for at føres tilbage i Arrest.

Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

Aar 1813 den 12te October blev i Sorenskriverens Boepæl i Bergen i Justits Sagen Foged Bøgh som Actor contra Synneve Christensdatter lille Sangolt af mig Sorenskriver Christie og de nedenstaaende 4 Laugrettes og Meddomsmænd afsagt følgende:

Kiendelse.

Til denne Sags fuldkomne Oplysning anseer Retten det fornødendt, at følgende nærmere Forklaringer indhentes:

A. af Barnefaderen Ole Winziansen lille Sangolt. 1. om Tiltalte Synneve Christensdatter lille Sangolt for ham har udladt sig med noget hvoraf han kunde have eller slutte, at hun havde i Sinde at føde i Dølgsmaal, eller at gjøre en Ulykke paa Barnet?

1813: 186

B. af 3die og 4de Vidne Ingebricht Simonsen store Sangolt og Christen Bendixen lille Sangolt: 2. om Barnet, da det blev fundet ude paa Marken, var indpakket i Klæde eller andet, foruden det Skjørt hvori det laae indsvøbt? 3. om det Sted hvorpaa Barnet fantes var langt borte fra Huusene paa Gaarden?

og C. af bemeldte Ingebricht Simonsen store Sangolt og Ole Christensen lille Sangolt: 4. om de hørte eller veed at andre have hørt Tiltalte skrige eller vaande sig ude paa Marken den Morgen da hun fødte Barnet?

Til den Ende reasumeres herved Sagen, og den berammes atter til Foretagelse paa Sunds Præstegaard Tiirsdagen den 16de November 1813 om Eftermiddagen Kl: 3, som den første, formedelst Høste Tingene og andre beram/m/ede Forretninger ledige Tid, til hvilken det paalægges Actor at foranstalte de forbemeldte Personer indstævnte at møde paa Sunds Præstegaard.

Christie

Lars Blix de Fine Anders Olssen
Anders Axsilssen Anfin Olsen

Aar 1813 d: 14de October blev det almindelige Høste- Sage- og Skatte Thing for Lindaas Skibrede fremholdt paa Thingstedet Kiilstrøm/m/en, og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie i Overværelse af de 4 eedsvorne Laugrettesmænd: Ole Jacobsen

Riisøen, Thomas Jacobsen Oenæs, Mons Haldorsen Myching og Ole Arvesen Hodne. Foged Bøgh, Skibredets Lehnsmand og endeel Thingsøgende Almue var tilstede.

Hvor da først blev publiceret de sam/m/e Kongl: Anordninger som paa Høste Thinget for Sartor Skibrede d: 30te f: M:, med Undtagelse af de, der bleve Bekjendtgjorte paa sidste Som/m/erthinge for Skjold og Lindaas Skibrede under No 27, til 32 inclusive. End videre blev læst:

18. Placat af 28de August 1813, om hvorledes Beløbet af Sølv-Værdie skal beregnes og erlægges, forsaavidt angaaer directe Skatters og Afgivters Oppebørsel til den Kongl: Casse.

Fogeden fremlagde det store Skatte-Thingsvidne, bestaaende af 14 Qvæstioner, hvilke inden Retten bleve oplæste, og hvortil Almuen og Laugrettet samt især de 2 Mænd: Hougne Erichsen Riisnæs og Søren Larsen Furrebotten svarede saaledes: til 1ste, 2den, 3die og 4de Qv: Sv: ney. 5te og 6te Qv: Sv: ingen andre end de sædvanlige. 7de, 8de og 9de Qv: Sv: ney. 10de Qv: Sv: jo. 11te, 12te, 13de og 14de Qv: Sv: ney.

Ligesaa fremlagde Fogeden Thingsvidnet over Flom-Saugene, hvilket blev oplæst og af Laugrettet og Almuen rigtig befundet, hvorhos de erklærede, at Ejerne af Qualvogs, Holsøens og Hodnes Sauge, have tilbageleveret deres Saugbevillinger og at Saugene ikke bruges.

Endvidere fremlagde Fogeden Thingsvidnet over Mølle, Qværne, Huusmands og Engeslet Skatterne, hvilket blev oplæst, examineret og af Laugrettet og Almuen rigtigt befundet.

Om Frieskydsen.
Fogeden begjerede Almuens Declaration om hvorledes den herefter vilde betale for Frieskydsen. Almuen erklærede, at den vilde erlægge for Frieskydsen det sam/m/e som betales for den militaire Transportskyds, hvilket ogsaa Almuerne i Sartor og Skjold Skibrede havde vedtaget.

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Thinget udsat til næste Dag.

Christie
Ole Jacobsen Riisøen. O.J.S. og bomerke
Mons Haldorsen Myching. M.H.S. og bomerke
Thomas Jacobsen Oenæs. T.I.S. og bomerke Ole Arvesen Hodne

1813: 186b

Den følgende Dag continuerede, i Overværelse af de sam/m/e Personer, Høste Thinget for Lindaas Skibrede.

Thingsvidne om en skudt Bjørn.
For Retten mødte Aamund Hansen Tverberg, som forklarede, at han, tilligemed Stephen Larsen Houkeland, for 13 Dage siden skjød en voxen Bjørn i Houkelands Udmark, og til Beviis derom fremviiste han i Retten Huden, der var ganske raae og befandtes at være omtrent een Favn langt.

Til ydermere Stadfæstelse fremstillede han som godvillig mødende Vidne Rasmus Knudsen Hougsdal \64 Aar gl:/ og Christen Andersen Hougsdal, {som} 50 Aar gam/m/el, som begge forklarede, at Aamund Hansen Tverberg og Stephen Larsen Houkeland, Mandagen i forrige Uge kom til Hougsdal med {den} en Bjørn, som de nyelig havde skudt og {at de efter} flaaet, samt, at Vidnerne bragte Kjødet af Bjørnen ind til Bergen og solgte sam/m/e. Den nu

fremviiste Huud havde de ogsaa med sig, og den var da ganske raae. Denne Forklaring bekræftede begge Vidnerne med Lovens Eed. Dimitteret.
Fogeden udbetalte Skytteren {Pr} Skudpræmien efterat Klørne paa den højre Fremfod vare Huden afskaarne.
Aamund Tverberg betalte Tillægs Afgivterne med 6 ½ s: til Kongens Casse og 1 ½ s: til Justits Fondet. Sorenskriveren eftergav Salariet. {for at}

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Thinget udsat til næste Dag.

Christie

Ole Jacobsen Riisøen. O.J.S. og bomerke

Mons Haldorsen Myching. M.H.S. og bomerke

Thomas Jacobsen Oenæs. T.I.S. og bomerke

Ole Arvesen Hodne.

Næste Dag continuerede Thinget i Overværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd.

Gam/m/el Sag:
Rolf Rolfsen contra Knud Ingebrichtsen og Lasse Bendixsen Houkaas. Fra Fol:
De Indstævnte Knud Ingebrichtsen og Lasse Bendixsen Houkaas mødte personlig og fremlagde \Contra/ Stævning af 9de Aug: d: A:, i forkyndt Stand, saaledes lydende: #
Den Indstævnte \Knud Ingebrichtsen/ fremstillede derhos 2 godvillig mødende Vidner, som han begjerede afhørte over følgende Spørgsmaal: om ikke Vidnet veed og hørte, at Comparenten solgte den paastævnte Gaardepart til Hoved-Citanten paa det Vilkaar, at Sælgeren strax, uden Bøxels Erlæggelse, skulde faae Bøxelbrev derpaa og beboe Gaardeparten paa Livstid?
Hoved Citanten havde ved Skrivelse tilstillet Dom/m/eren Contraqvæstioner til Vidnerne, saaledes lydende: #
Derefter fremstod som
1ste Vidne Ole Johannesen Houkaas, som angav sig at være 48 Aar gam/m/el og ubeslægtet med Contra Citanterne. Han aflagde Lovens Eed og svarede til Contra Citanternes foranstaaende Spørgsmaale: at Vidnet var paa \ Som/m/er / Thinget paa Toftegaard 1798 og da hørte og saae, at Contra-Citanten {af Hove} Knud Ingebrichtsen Houkaas gav Skjøde til Hoved-Citanten paa det paastævnte Jordegods samt fik Bøxelbrev derpaa uden at erlægge Bøxel, samt at Hoved-Citanten, i Samtale med Vidnet, paa Thinget sagde, at Knud Ingebrichtsen skulde sidde som Lejlænding paa Gaarden sin Livstid \uden Bøxel/. Vidnet var forresten ikke tilstede, da Handelen mellem Parterne blev sluttet. Han svarede til Contra Qvæstionerne saaledes: 1ste Qv: er besvaret ved Svar paa Hovedspørgsmaalet. 2. Qv: Sv: dette er Vidnet ubekjendt 3de Qv: Sv: ney. Vidnets Svar bleve for ham oplæst; han vedblev sam/m/e og blev dimitteret.
2det Vidne Haagen Nielsen Holmaas, 39 Aar gam/m/el og ubeslægtet med Parterne. Han aflagde Lovens Eed og svarede: til Hoved-Spørgsmaalet, at Vidnet var paa Som/m/er-

1813: 187

Thinget for Lindaas Skibrede paa Gaarden Toftegaard 1798, samt at han da hørte {af} Knud Ingebrichtsen Houkaas siige, at han havde solgt sin Gaard Houkaas til Hoved-Citanten imod at erholde Bøxelbrev derpaa for Livstid, uden Bøxels Erlæggelse; men Vidnet hørte ikke Parternes Aftale eller Kjøbslutning derom ej heller var han tilstede ved Documenternes Underskrivelse. Han besvarede 2det Contra Spørgsmaal saaledes: dette er Vidnet ubekjendt hvem der var tilstede da Handelen blev sluttet. 1ste og 3de Qvæstion er besvaret under

Hoved Spørgsmaalets Besvarelse. Dimitteret efter at have hørt sit Vidnesbyrd oplæse og vedkjendt sig dets Rigtighed.

3die Vidne Lehnsmand Lars Larsen Fjeldsende, den ældre, 75 Aar gam/m/el, ubeslægtet med Parterne. Han aflagde Lovens Eed, og forklarede, i Anledning af Hovedspørgsmaalet, at Hoved-Citanten, i den Tid han vilde kjøbe den paastævnte Gaardepart, ofte talede med Vidnet om sam/m/e og sagde, at han vilde kjøbe den, paa Vilkaar, at Knud Ingebrichtsen skulde, naar han havde solgt den, faae Bøxelbrev paa Livstid frit, samt at Hoved Citanten, efterat Kjøbet var sluttet, sagde til Vidnet paa Thinget, at han da havde kjøbt Gaarden paa nysmeldte Vilkaar. Vidnet underskrev ogsaa Knud Ingebrichtsens Skjøde til Rolfsen, til Vitterlighed, men paa den Tid blev intet aftalt om Vilkaarene, hvorimod Knud sam/m/e Tid fik Bøxelbrev hos Rolfsen. Dernæst svarede Vidnet til Contra-Qvæstionerne saaledes: 1ste Qv: det omforklarede skeede paa Thinget paa Toftegaard Aaret 1798. 2. Qv: Vidnet veed ikke, hvem der var tilstede, da Handelen blev sluttet. 3. Qv: er besvaret. Hans Forklaring blev oplæst for ham, han vedblev sam/m/e og aftraadte derpaa.

Contra Citanterne fremlagde derpaa \de til dem udstedte Bøxel-Sedler, og/ en Attest, af 4de f: M:, fra Gjestgiver Sæbøe, der har kjøbt Hoved-Citantens forhen værende Gjestgiverie i Wigøer, hvilken Attest formeentligen viiser, at Hoved-Citanten ikke er Boeslidsmand. \Bøxel Sedlerne og/ Attesten inddrages saaledes lydende: # Contra-Citanterne formeente saaledes at have oplyst at Hoved-Citanten ej kan ansees som Boeslidsmand, og at han af Knud Ingebrichtsen Houkaas har kjøbt Gaarden paa det Vilkaar, at sidstmeldte skulde beholde den i Bøxel paa Livstid. De paastode derfor Friefindelse for Hoved-Søgsmaalet, og Hoved-Citanten tilpligtet at erstatte dem Søgsmaalets Omkostninger, indberegnet deres 2 Rejser til yttre Sogn, med 16 rbdr 4 mrk N: V:; og saaledes indlod de Sagen til Dom, under Reservation af videre Tilsvar.

Eragtet:

den af Hoved-Citanten nedenunder de fremlagte Contraqvæstioner begjerte Udsættelse til Maanedsthinget i Bergen d: 8de Decbr: 1813 bevilges.

Contra Citanterne betalte for Incaminationen, imod {Afkortning} \Tilbagebetaling/ af de betalte Tilsvarspenge:

	S: V:	N: V:	N: V:
Sorenskr:	1 rbd 3 mrk 4 s:	K: C: 1-1- ½	J: F: 0-1-10 ¼
for 3 Vidner	0-2- 8	0-1-12 1/8	0-0- 9 3/8
	---	---	---
	1-5-12	1-2-12 5/8	0-2- 3 5/8
Hoved Citanten betalte			
for Contr: Qv: til 3 Vidner	0-1- 4	0-0-14	0-0- 4 5/8
en Udsættelse	0-0-12	0-0- 5 5/8	0-0- 1 7/8
	---	---	---
	0-2- 0	0-1- 3 5/8	0-0- 6 2/4

Derefter blev publiceret følgende Documenter:

1. Skjøde fra Lars Knudsen Solem til Kjøbmand Peter Greve Bredal paa 6 Mrk Smør, 2 Kd: M:, 1/12 Hud og ½ Skilling Penge i Solem, No 10, for 200 rd DC:, dateret 22de Junii 1811.
2. Aflyst en Obligation fra Erich Knudsen Grimstad til Lars Nielssen Seim m: fl:, stor 300 rd, mod Pant i Grimstad, No 85, dateret 12 Maji 1810 og qvitteret 10 Februar 1813.
3. Paategning af 14 Octbr: 1813, hvorved en fra Rasmus Larssen nedre Tvedt til Mons Johannessen Egefit under 14de April \1803/ udstædt Obligation for 96 rd DC:, mod Pant i nedre Tvedt, No 78, er omskrevet til 96 rbd S: V:

1813: 187b

4. Bøxelseddel fra Biskop Brun til Engel Olsen paa 15 Mrk Smør, 6 7/8 Kd: Malt og 5/24 Faar \Landskyld/ i Fondenæs, No 30, Skatteskyld 22 ½ Mrk Sr:, dat: 14 Aug: 1813, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.

5. Do: fra Do: til Ingebrigt Jacobsen paa 12 Mrk Smør 8 Kd: Malt Landskyld og Skatteskyld 18 Mrk Smør i Gaarden Hope No 40, dateret 27de Septbr: 1813, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.

6. Afkald fra Erich Matthiassen Høsteland for hans Faderarv 15 rd 4 mrk 6 s til Formynderen Anders Johnsen Halsøen, dateret 14 Octbr: 1813.

7. Do: fra Marthe LarsDatter Houcheland til hendes Formynder Amund Hanssen Tverberg for hendes Fædernearv 9 rd 11 s:, dat: 14 Octbr: 1813.

8. Skjøde fra Claus Erichsen Hougsdal til hans Søn Erich Claussen paa 17 1/7 Mrk Smør 3 17/21 Kd: Malt i Hougsdal, No 164, for 35 rbd N: V:, dateret 14 Octbr: 1813, og Vilkaar til Værdie 20 rbd N: V: aarlig.

9. Vilkaarsbrev fra Erich Claussen Hougsdal til hans Forældre Claus Erichsen og Brithe BastesDatter, dateret 14 Octobr: 1813.

10. Aflyst Obligation fra Endre Pedersen Kaalaas til Rasmus Nielssen og Iver Nielssen Maraas, stor 90 rd, mod Pant i Kaalaas No 54, dateret 17 Octobr: \1805/, efter Qvittering af 1sre Octobr: 1813.

11. Aflyst Obligation fra Do: til Rasmus Nielssen Maraas og Marthe NielsDatter Maraas, stor 90 rd, mod Pant i Kaalaas, No 54, dateret 18 Octobr: 1811 og qv: 1ste Octobr: 1813.

12. Skjøde fra Endre Pedersen Kaalaas til Rasmus {Iversen} \Nielssen/ Maraas og Jacob Nielssen Maraas paa 1 pd 3 Mrk Smør 18 Kd: Malt i Gaarden Kaalaas, No 54, for 166 rbd 4 mrk N: V:, dat: 14 Octbr: 1813.

13. Bøxelseddel fra Rasmus Nielssen Maraas og Jacob Nielssen Maraas til Endre Pedersen paa 1 pd 3 Mrk Smør 18 Kd: Malt Landskyld og Skatteskyld 1 pd 16 ½ Mrk Smør i Gaarden Kaalaas, No 54, dateret 14 Octbr: 1813, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.

14. Do: fra Thomas Knudsen lille Aas til Arne Iversen paa 4 1/26 Mrk Smør 5 5/13 Kd: Landskyld og Skatteskyld 9 Mrk Smør i Loftaas, No 36, dat: 14 Octbr: 1813, med Revers Intet til Tugthuset erlagt.

15. Do: fra Do: til Hans Monssen Loftaas paa 1 2/13 Mrk Smør 1 7/13 Kd: Malt Landskyld \Skatteskyld 3 Mrk Smør/ i Loftaas, No 36, dateret 14 Octbr: 1813, med Revers.

16. Do: fra Sognepræst Arnold Meyer til Mons Olsen paa 18 Mrk Smør 18 Kd: Malt Landskyld og Skatteskyld 1 pd 12 Mrk Sr: i Tykhelle, No 50, dat: 28 Septbr: 1813, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.

17. Omskrivning \af 14 Octbr: 1813/ paa en Obligation fra Mons Michelsen nedre Skodven til Ole Larssen lille Hovde, {under} dat: 15 Octbr: 1803, stor 120 rd, omskrevet til 120 rbd S: V: Pant i nedre Skodven No 94.

18. Paategning af 14de Octobr: 1813, hvorved en fra Niels Knudsen Hougsmyhr til Lars Olsen lille Hovde under 11 Maji 1807 udstædt Obl: for 90 rd DC:, mod Pant i Hougsmyhr No 103, er omskrevet til 90 rbd S: V:

19. Paategning af 14de Octbr: 1813 hvorved en fra Michel Michelsen Oenæs til Michel Madsen Spjudøen under 12 Maji 1807 udstædt Obl: for 96 rd DC:, mod Pant i Oenæs, No 91, er omskrevet til 96 rbd S: V:

20. Aflyst paa en Obligation af 8de Maji 1805 fra Knud Larssen Kaardal til Synneve OlsDatter Synnevaag, stor 28 rd, mod Pant i Løsøre, for de betalte 8 rd DC efter qvittering af 20 Septbr: 1813.

21. Paategning af 14de Octbr: 1813, hvorved de paa sidstanførte Obligation resterende 20 rd DC: er omskrevet til 20 rbd S: V:

22. Aflyst Obligation fra Ole Knudsen Weraas til Iver Nielssen Maraas, stor 100 rd DC: eller 35 rbd S: V:, dateret 8 Maji 1811, {ef} mod Pant i Weraas No 45, efter Qvittering af 4 Augusti 1813.

23. Aflyst Obligation fra Do: til Rasmus Nielssen Maraas, stor 15 rbd S: V: eller 50 rd DC:, mod Pant i Weraas No 45, dateret 18 Octbr: 1811 og qvitteret 4 Aug: 1813.

24. Aflyst Obligation fra Knud Olsen Weraas til Jacob Nielssen Maraas, stor 100 rd DC: eller 35 rbd S: V:, mod Pant i Weraas, No 45, dateret 8 Maji 1811 og qvitteret 4 Aug: 1813.

25. Aflyst Obligation fra Do: til Do: for 40 rd DC: eller 12 rbd S: V:, mod Pant i Weraas, No 45, dateret 18 Octbr: 1811, og qvitteret 4 Aug: 1813.

26. Skjøde fra Knud Olsen Weraas og Ole Knudsen Weraas til Rasmus Nielssen Maraas paa 1 pd Smør {i Weraa} 2 Mæler Malt i Weraas, No 45, for 166 rbd N: V:, dateret 4 Aug: 1813.

27. Bøxelseddel fra Rasmus Nielssen Maraas til Knud Olsen Weraas paa 12 Mrk Smør og 12 Kd: Malt Landskyld og Skatteskyld 20 Mrk Smør i Weraas, No 45, dat: 4 Augusti 1813, med Revers.

28. Do: fra Do: til Ole Knudsen Weraas paa 12 Mrk Smør 12 Kd: Malt Landskyld og Skatteskyld 20 Mrk Smør i Gaarden Weraas, No 45, dat: 4 Aug: 1813, med Revers.

29. Afkald fra Jacob Anderssen Hougsmyhr for hans Arv 8 rd 5 mrk 5 s til Formynderen Niels Knudsen Hougsmyhr, dateret 14 Octbr: 1813.

30. Afkald fra Niels Knudsen Hougsmyhr for hans Kones Kari AndersDatters Arvemidler 4 rd 2 mrk 11 s til hendes Formynder Ole Nielssen Træland, dateret 14 Octbr: 1813.

31. Bøxelseddel fra Sognepræst Arnold Meyer til Torchel Nielssen paa 18 Mrk Sr: 15 Kd: M: Landskyld og Skatteskyld 1 pd 5 ¼ Mrk Sr: i Nævedal, No 75, dateret 14 Septbr: 1813, {og qvitt} med Revers.

32. Vilkaarsbrev fra Torchel Nielssen Nævdal til Forældrene Niels Torchelsen og Anna PedersDatter, paa aarligt Levekaar, dateret 15 Octbr: 1813.

1813: 188

33. Aflyst paa en Obligation af 3 Maji 1803 fra John Anderssen Konglevold til Anders Arnesen Qvalvaag, stor 198 rd, mod Pant i Konglevold, No 86, for de betalte 100 rd efter qvitteringer af 3 Maji 1811 og 3 Maji 1812.

34. Paategning af 28de Junii 1813, hvorved de paa sidstmeldte Obligation resterende 98 rd DC: er omskrevet til 98 rbd S: V:

35. Paategning af 28 Junii 1813, hvorved en fra Jacob Pedersen Maraas til Anders Arnesen Qvalvaag under 17 Octobr: 1804 udstædt Obligation 100 rd DC:, mod Pant i Maraas, No 104, er omskrevet til 100 rbd S: V:

36. Do: af 15 Octobr: 1813, hvorved en fra Michel Michelsen Oenæs til Lars Monssen Qvalvaag under 8 Maji 1805 udstædt Obl: for 100 rd DC:, mod Pant i Oenæs No 91, er omskrevet til 100 rbd S: V:

37. Afkald fra Ole Halvorsen Duesund for hans Faderarv 25 rd 1 mrk 13 s til Formynderen Henrich Halvorsen store Slire, dateret 15 Octobr: 1813.

38. Do: fra Christen Christensen Sandnæs for hans Faderarv 18 rd 1 mrk 6 s til Formynderen Amund Arnesen Schouge, dateret 15 Octbr: 1813.

39. Do: efter Erich Iversen Andvig for hans Faderarv 15 rd 2 s, til Formynderen Torger Larssen Todtland, dateret 15 Octbr: 1813.

40. Do: fra Ludvig Larssen Fjeldsende for hans Hustrues Marthe AmundsDatter Mjøs's Faderarv 3 rd 2 mrk 7 s til Formynderen Jacob Thomassen Udlyren, dateret 15 Octobr: 1813.

41. Skiftebrev efter Anna IversDatter Høyland, sluttet 3 Martii, hvorved Boets Jordegods 18 Mrk Smør 6 Kd: Malt i Gaarden Hodne, No 67, er udlagt til Enkemanden Ole Bottolfsen Høyland.

42. Afkald fra Steffen Larssen Fjeldanger for hans Faderarv 15 rd 6 s, til Formynderen Mons Josephsen Brundland, dateret 16 Octbr: 1813.

43. Bøxelseddel fra Frue Kahrs til Hans Knudsen paa 6 Mrk Smør, {6 Kande} 6 Mrk Fisk og 2 Kd: Malt Landskyld og Skatteskyld 11 Mrk Smør i Østrem, No 10, dateret 12 Martii 1813, med Revers.

44. Afkald fra Hemming Iversen indre Kilen til Formynderen Iver Endresen indre Kilen for hans Arvemidler 84 rd 4 mrk 10 s, dateret 16 Octobr: 1813.

Formynderen Lars Monssen Qvalvaag lod opbyde hans Myndlings Johannes NielsDatter Oenæs's Arvemidler 26 rd 4 mrk N: V: mod rescriptmæssig Pant.

Fogden fremlagde Tingsvidnerne over Af- og Tilgangen i Odels og Selvejer samt Veimester mandtallerne, som inden Retten bleve oplæste og af Almuen og Laugrettet rigtig befundne. Ligesaa fremlagde Fogden Restancelisten, der viser at paa indeværende Aars Skatter udestaaer i ordinaire Skatter 2379 rbd 2 mrk 5 5/8 s. N: V: Denne Liste blev inden Retten læst, examineret og rigtig befunden.

Til Laugrettesmænd for næstkommende Aar 1814 bleve opnævnte Ole Iversen Selgelie, Brynild Olsen Berge, Lars Johannes!! Stegelvig og Erich Olsen Todtland.

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Høstethinget for Lindaas Skibrede hævet.

Christie

Ole Jacobsen Risøen. O.J.S. og bomerke

Mons Haldorsen Myching. M.H.S. og bomerke

Thomas Jacobsen Oenæs. T.I.S. og bomerke

Ole Arvesen Hodne.

Aar 1813 d: 18de October blev det almindelige Høste- Sage- og Skatte-Thing for Herløe Skibrede fremholdt paa Thingstedet Alverstrøm/m/en, og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie i Overværelse af de 4 eedsvorne Laugrettesmænd Niels Gundersen From/m/ereyde, Rasmus Iversen From/m/ereyde, Joseph {Michelsen} \Olsen/ Schjelanger og Hans Olsen Husebøe. Foged Bøgh, Skibredets Lehnsmand og endeel thingsøgende Almue var tilstede.

Hvor da først blev publiceret de sam/m/e Kongl: Anordninger som paa Høste-Thinget for Lindaas Skibrede d: 14de d: M:

Fogeden fremlagde det store Skatte Things vidne, bestaaende af 14 Qvæstioner, hvilke inden Retten bleve oplæste og hvortil Laugrettet og Almuen samt i særdeleshed de 2 Mænd Niels Nielsen Tvedt og Endre Ingebrichtsen Ryland svarede saaledes: til 1ste, 2den 3de og 4de Qv: Sv: ney. 5te og 6te Qv: Sv: ingen andre end de sædvanlige. 7de, 8de og 9de Qv: Sv: ney. 10de Qv: Sv: jo. 11te, 12te, 13de og 14de Qv: Sv: ney.

Ligesaa fremlagde Fogeden Thingsvidnerne over Mølle- Qværne- Huusmænds og Engeslet-

1813: 188b

Skatter, samt over Flom-Saugene, hvilke inden Retten bleve oplæste og af Laugrettesmændene saavelsom af Almuen rigtig befundne.

Om Frieskydsen
Almuen vedtog, ihenseende til Frieskydsen, det sam/m/e som Almuen paa Lindaas og foregaaende Skibreder have vedtaget, nemlig, at der skulde af Skydscassen betales med tre fjerdedele af Betalingen for Pengeskydsen.

Om Thingholdet.
Almuen accorderede at betale til Lehnsmand Fougstad Thingholdspenge for 1814, atten Rigsbankskilling Sølv Værdie pr: Mand.

Bjergnings Thingsvidne.
For Retten mødte Mons Jespersen og Knud Jespersen Turøen, som forklarede, at de 4 Uger før sidstleden Løverdag paa Windøe-Osen imellem Turøen og Wiig bjergede Anders Larsen Wiig og Lars Andersen Wiig, der vare kuldsejlede og sad paa Kjølen af Baaden. Comparenterne saa fra Landet, at de Bjergede kuldsejlede ude paa Fjorden og de løb strax til Baaden og roede ud, men det varede længe førend de kunde kom/m/e ud til dem, da det var henved ¼ Miil borte og Vinden var stærk.

Til Stadfæstelse derpaa fremstillede Bjergerne den ene af de Bjergede, nemlig Anders Larsen Wiig, som forklarede, at han tilligemed hans Søn Lars Andersen kom fra Havet den forbemeldte Tid og vilde rejse hjem, samt at de kuldsejlede paa Windøe-Osen og vare saa heldige at kom/m/e op paa Kjølen af Baaden. Vinden blæste stærk af Sydost. Comparenten og hans Søn sad paa Kjølen henved een Time og raabte om Hjelp. Omsider kom de nu tilstedeværende Bjergere roende ud fra Turøen og bjergede Comparenten og hans Søn, der vare meget udmattede af Anstrængelse for at holde sig fast ved Baaden, hvilket var vanskeligt for dem formedelst den svære Søegang. Der var ingen andre Baade eller Folk i Nærheden, og Comparenten, med hans Søn, havde vist omkom/m/et dersom ikke Bjergerne vare komne dem til Hjelp.

For endmere at oplyse Factum fremstillede Bjergerne som godvillig mødende:

1ste Vidne Anders Olsen Wiig, 21 Aar gam/m/el og ubeslægtet med Bjergerne. Han aflagde Lovens Eed og forklarede, at han, tilligemed Albricht Knudsen Wiig, kom fra Havskjærene hjemefter den foranførte Tid, og at han, paa Windøe-Osen fik see, at de bemeldte nu tilstedeværende 2 Bjergere vare ifærd med at bjerge Tilbehøret til en Baad, der laae hvælvet ude paa Osen, samt at de havde hos sig i Baaden fornævnte Anders Larsen Wiig og Lars Andersen, der vare ganske vaade og udmattede, og sagde at have kuldsejlet og at være bjergede af Mons og Knud Jespersen Turøen. Det blæste en stærk sydost Vind. Dimitteret efter at have hørt sin Forklaring oplæse og vedkjendt sig dens Indhold.

Bjergerne erklærede at den bemeldte Albricht Knudsen Wiig er saa aldrende og svag, at de ej havde kunnet formaae ham at møde i Retten i Dag. De begjerede derfor Thingsvidnet sluttet og sig beskreven meddeelt.

Eragtet:
{den begjerte} Thingsvidnet sluttes og den forlangte Beskrivelse bevilges.

Ditto:

I Retten mødte Johannes Ellingsen og Ole Stephensen Landsvig, som forklarede at de, tilligemed Iver Hansen Kaartvedt og Isach Olsen Tvedt, i Martii Maaned dette Aar bjergede Baste Hansen Goustad, som var rejste ud efter Sild, og hvis Baad blev fyldt af Søen og siden kantrede paa Landsvig-Osen.

De fremstillede i Retten den Bjergede Baste Hansen Goustad, der forklarede, at han i Martii Maaned d: A:, {var} tilligemed Einer Olsen Goustad var rejst

1813: 189

ud til Havet for at fiske Sild, og at de, efter at have faaet deres Baad ladet, rejste hjemefter, men at Vinden blev saa stærk og Søegangen saa svær, at deres Baad fyldtes af Søen paa Landsvig Osen og siden efter kantrede. De kom begge op paa Kjølen, men Einer Olsen Goustad blev bortskyllet af Søen og druknede. Comparenten var derimod saa heldig, at han holdt sig fast, \og/ at han, efter at have siddet paa Kjølen henved een Times Tid og raabt om Hjelp, blev reddet af de nu tilstedeværende Bjergere og de 2 andre af dem opgivne Mænd. Comparenten var meget udmattet af Kulde og Væde den Tid han blev reddet, og han havde neppe udholdt at sidde længere paa Kjølen, saa at han har Bjergernes Hjelp at takke for at han endnu lever. Dimitteret.

Bjergerne fremstillede endvidere, som godvillig mødende:

1ste Vidne Lars Larsen Landsvig, 59 Aar gam/m/el, ubeslægtet med Bjergerne. Han aflagde Eed og forklarede, at han i Martii Maaned d: Aar, fra Landet paa Landsvig saae, at en Mand sad paa Kjølen af en kantret Baad ude paa Landsvig-Osen og at han blev bjerget af endeel Folk i en anden Baad, der kom hen til ham. Siden efter kom baade Bjergerne og den Bjergede hjem til Landsvig, og Vidnet saae da at Bjergerne, saavelsom den Bjergede vare de foranførte Personer. Den Bjergede Baste Hansen Goustad var saa udmattet da han kom til Lands at han ikke kunde gaae. Paa den Tid Bjergningen skeede blæste en Storm af nordvest. Dimitteret efter at have hørt sin Forklaring oplæse og vedkjendt sig dens Rigtighed.

Bjergerne begjerede Thingsvidnet udsat til Maaneds-Thinget i Bergen d: 7de Decbr: 1813 for at de da kunde faae afhørt et Vidne om det passerede, hvilket Vidne i Dag var forhindret fra at møde.

Eragtet:

den begjerte Udsættelse bevilges.

Da ingen for i Dag havde videre at føre i Rette blev Tinget udsat til i Morgen.

Christie

Niels Gundersen Frommerejde. N.G.S. og bomerke

Joseph Olsen Schielanger I.O.S. og bomerke

Rasmus Iversen Frommerejde R.I.S. og bomerke

Hans Olsen Husebøe. H.O.S. og bomerke

Næste Dag continuerede Høstethinget for Herløe Skibrede i Overværelse af de samme Personer som i Gaar, men da ingen havde noget at føre i Rette blev Tinget udsat til næste Dag.

Den paafølgende 20de October 1813 continuerede Høstethinget for Herløe Skibrede i Overværelse af de samme Laugrettesmænd.

Hvorda blev publiceret følgende Documenter:

1. Bøxelseddel fra F: N: Pytter til Gjestgiver Peder Olsen Olderust paa et Stykke Jord kaldet Odden under Gaarden Strudshavn, dateret 28 Martii 1812.

2. Paategning af 21 April 1813, hvorved en fra Christopher Christophersen til Madame Johanne Metthe Jordan under 1ste Novembr: 1809 udstædt Obligation for 1000 rd DC:, mod 1ste Prioritet i Gaarden Ask, No 9, er omskrevet til 550 rbd S: V:

3. Aflyst paa en Obligation af 28de Martii 1810 fra Ole Thomassen Tvedt til Lars Nielssen Grimstad m: fl: stor 600 rd DC:, mod Pant i Tvedt No 17, efter Qvittering af 25 Junii 1812, for de betalte 300 rd DC:

4. Paategning af 5te October 1813, hvormed de paa sidstmeldte Obligation resterende 300 rd DC:, tilhørende Lars Nielssen Grimstad, er omskrevet til 150 rbd S: V:

5. Paategning af 7 Septbr: 1813, hvormed en fra Ole Johannessen nedre Dale til Johannes Aschildsen Grøetvedt under 14de Maji 1798 udstædt Obligation for 80 rd DC:, mod Pant i nedre Dale No 85, er omskrevet til 80 rbd S: V:

6. Afkald fra Tønnes Pedersen Krogaas for hans Hustrue Synneve LarsDatter Follesøes Arvemidler 74 rd 3 mrk 10 s til Formynderen Joseph Anderssen Turøen, dat: 19 Octobr: 1813.

7. Skjøde fra Ole Thomassen Tvedt til Kjøbmand Olavus Krøger paa et Qværnehuus paa Gaarden Houglands Grund for 40 rbd N: V:, dateret 5te Octobr: 1813.

1813: 189b

8. Skjøde fra Ole Thomassen Tvedt til Kjøbmand Olavus Krøger paa et Baadenøst paa Gaarden Houglands Grund for 40 rd DC: eller 6 rd 4 mrk N: V:, dateret 31 Januar 1813.

9. Afkald fra Peder Johannessen Rogn til Formynderen Johannes Olsen Koursbøe for hans Faderarv 27 rd 2 mrk 6 s, dateret 18 Octbr: 1813.

10. Do: fra Ole Anderssen Moldeklev til Formynderen Ole Olsen Moldeklev for han Fædernearv 42 rd 51 s, dateret 18 Octbr: 1813.

11. Skjøde fra Ole Olsen Rogn til Sønnen Ole Olsen paa 12 213/277 Mrk Fisk i Gaarden Rogn, No 33, for 60 rbd N: V:, dateret 18 Octobr: 1813.

12. Paategning af 18 Octobr: 1813, hvorved en fra Niels Johannessen Rødsæter til Myndlingen Magne Johannessen under 11te Maji 1811 udstædt Obligation for 47 rd 3 mrk DC:, mod Pant i Rødsæter No 80, er omskrevet til 16 rd 3 mrk 12 s: S: V:

13. Aflyst Obligation fra Jacob Olsen Blom til Rasmus Olsen Tjore, stor 150 rd DC:, mod Pant i Blom No 35, dateret 21 Octobr: 1811 og qvitteret 18 Maji 1813.

14. Vilkaarsbrev fra Hans Nielssen Sjurdal til Forældrene Niels Monssen Sjurdal og Ingebor TorgersDatter paa aarligt Levekaar af Gaarden Sjurdal, dateret 18 Octbr: 1813.

15. Paategning af 14de Augusti 1813, hvorved en fra Matthias Larssen øvre Tvedt til Johannes Monssen Mjaatvedt under 16 Maji 1809 udstædt Obligation for 90 rd DC:, mod Pant i øvre Tvedt No 78, er omskrevet 58 rbd 3 mrk S: V:

16. Aflyst paa en Obligation af 27 Octobr: 1812 fra Niels Anderssen Moldeklev til Ole Anderssen Moldeklev m: fl: stor 150 rd DC:, mod Pant i Moldeklev No 91, for de betalte 50 rd DC: efter Qvittering af 18 Octobr: 1813.

17. Paategning af 18de Octobr: 1813, hvorved de paa sidstmeldte Obligation resterende 100 rd DC:, er omskrevet til 25 rbd S: V:

18. Skjøde fra Enken Gjertrud NielsDatter Moldeklev og Ole Pedersen Myrtvedt til Ole Anderssen paa 18 Mrk Smør 6 Kd: Malt ¼ Faar i Gaarden Moldeklev, No 91, for 129 rbd 2 mrk N: V:, og Vilkaar til Værdie 13 rbd N: V: aarlig, dateret 18 Octobr: 1813.

19. Vilkaarsbrev fra Ole Anderssen Moldeklev til hans Moder Gjertrud NielsDatter paa aarligt Vilkaar af Gaarden Moldeklev, dateret 18 Octobr: 1813.

20. Skiftebrev efter Ejner Olsen Goustad, sluttet 25de Aug: 1813, hvorved Boets Jordegods 18 Mrk Sr: 12 Kd: Malt i Goustad, No 101, er udlagt til Enken Berthe OlsDatter Goustad og Børnene.

21. Bøxelseddel fra Jacob Olsen indre Lyren m: fl: til Knud Johannessen Myrtvedt paa 9 Mrk Smør 6 Kd: Malt Landskyld og Skatteskyld 13 ½ Mrk Smør i Goustad, No 101, dat: 18 Octbr: 1813, med Revers.

22. Forliig, indgaaet inden Aastæds Retten paa Gaarden øvre Dale den 3 Septbr: 1813, imellem Kjøbmand Peter Valeur og Enken Synneve HalstensDatter øvre Dale betræffende aarligt Vilkaar af øvre Dale.

23. Paategning af 19de Maji 1813, hvorved en fra Halsteen Rasmussen nedre Dale under 19 Octobr: 1801 udstædt Obligation til Sjur Olsen Bjørnestad for 40 rd, mod Pant i nedre Dale No 85, er omskrevet til 40 rbd S: V:

24. Afkald fra Iver Nielssen Refsgaard for hans Moderarv 105 rd 4 mrk 2 s, til Formynderen Niels Iversen Refsgaard, dateret 18 Octobrr: 1813.

25. Do: fra Peter Nielssen Herløevæhr for hans Faderarv 28 rd 14 s til Formynderen Paul Petersen Toske, dateret 18 Octobr: 1813.

26. Do: fra Ole Johannessen Sjurtvedt for hans Hustrue Synneve NielsDatters Arv 14 rd 7 s til Formynderen Christen Petersen Næsse, dat: 18 Octobr: 1813.

27. Do: fra Michel Anderssen Rødsland for hans Moderarv 6 rd 5 mrk 14 s til hans Formynder John Monssen Bratzhoug, dateret 18de Octobr: 1813.

28. Do: fra Mons Nielssen Echeland for hans Kones Mette JacobsDatter Rogns Arv 8 rd 3 mrk 11 s til hendes Formynder Rasmus Hanssen Rogn, dateret 18 Octobr: 1813.

29. Do: fra Anders Olsen Wiig for hans Moderarv 12 rd 1 mrk 7 s til hans Fader og Formynder Ole Anderssen Wiig, dateret 18 Octobr: 1813.

30. Aflyst Obligation fra Ole Knudsen nordre Aadland til Niels Magnesen Solem, stor 90 rd DC:, mod Pant i nordre Aadland, No 104, dateret 21 Octobr: 1803 og qvitteret 19 Octobr: 1813.

31. Bøxelseddel fra Sognepræst Hans Bergendal til Hans Henrich Evensen paa 2 pd Smør 16 Kd: Malt Landskyld og Skatteskyld 2 pd 4 Mrk Smør i Mæland, No 82, dat: 9de Octobr: 1813, med revers.

32. Vilkaarsbrev fra Hans Henrich Evensen Mæland til Niels Knudsen Mæland og Kone Marthe ErichsDatter paa aarligt Levekaar, dateret 19 Octobr: 1813.

33. Bøxelseddel fra Ole Aschildsen Nepstad m: fl: til Ole Hanssen paa 1 pd 12 Mrk Smør 2 Mæler Malt Landskyld og Skatteskyld 1 pd 21 Mrk Smør i Leervig, No 71, dateret 19 Octobr: 1813, med Revers.

34. Afkald fra Steffen Johnsen Haatoft for hans Kones Synneve LarsDatter Hofmanstvedts Arv 5 rd 12 s til Formynderen Anders Knudsen Iden, dateret 19 Octobr: 1813.

35. Do: fra Lars Johannessen Schielanger for hans Kones Synneve MichelsDatter Herløeværs Fædernearv 11 rd, dateret 19 Octobr: 1813.

36. Paategning af 19 Octobr: 1813, hvorved en fra Knud Michelsen Sjurtvedt til Peder Michelsen Isdal under 10de Maji 1808 udstædt Obligation for 77 rd DC:, mod Pant i Sjurtvedt No 64, er omskrevet til 65 rbd 2 mrk 11 1/5 s S: V:

37. Paategning af 6te Septbr: 1813, hvorved en fra Niels Olsen Rødsæter til Erich Hanssen Dale under 21 Novbr: 1800 udstædt

Obligation for 42 rd DC:, mod Pant i Rødsæter No 80, er omskrevet til 42 rbd S: V:

Fogden fremlagde Tingsvidnerne over Af- og Tilgangen i Odels og Selvejer- samt Veimester-Mandtallerne for indeværende [Aar], som inden \Retten/ blev examinerede og rigtig befundne.
Ligesaa fremlagde Fogden Restancelisten, der viser at paa indeværende Aars Skatter udestaaer i ordinaire Skatter 1708 rbd 5 mrk 9 5/8 s. N: V: Denne Liste blev inden Retten læst, examineret og af Laugrettet og Almuen, som uimodsagt, rigtig befunden.

Til Laugrettesmænd for næste Aar 1814 blev opnævnte Torger Jenssen Mitzøen, Johannes Christiansen Wiig, Johannes Johannessen Toft og Michel Gudmundsen Husebøe.

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Høstethinget for Herløe Skibrede hævet.

Christie

Niels Gudmundsen Frommerejde. N.G.S. og bomerke

Joseph Olsen Schielanger. J.O.S. og bomerke

Rasmus Iversen Frommerejde. R.I.S. og bomerke

Hans Olsen Husebøe. H.O.S. og bomerke

Aar 1813 d: 21de October blev det almindelige Høste- Sage- og Skatte-Thing for Radøe Skibrede fremholdt paa Thingstedet Alverstrøm/m/en og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie i Overværelse af de 4 eedsvorne Laugrettesmænd Aamund Larsen indre Sæbøe, Christian Jensen Wildanger, Rasmus Gundersen indre Helle og Jacob Stephensen Halland. Foged Bøgh, Skibredets Lehnsmand og endeel Almue var tilstede.

Hvor da først blev publiceret de sam/m/e Kongl: Anordninger som paa Høste-Thinget for Lindaas Skibrede d: 14de d: M: Endvidere blev læst følgende:

19. Placat, af 27de Aug: 1813, angaaende Kaperfarten.
20. Do:, af 30te Aug: 1813, ang: at Lotserne!! (losene) ere berettigede at oppebære Lotsbetalingen i Rbpg: S: V:
21. Kongel: Bekjendtgjørelse, af 4de Septbr: 1813, ang: Besiddere af faste Ejendom/m/e i Danmark og Norge, som opholde sig i Udlandet.
22. Forordning, af 7de Sept: 1813, ang: hvad ihenseende til Svenske, som opholde sig her i Rigerne, samt de Skibe og Varer, der ere svensk Ejendom, bør iagttages.
23. Do: ang: Toldafgivternes Erlæggelse i Sølv, dat: 8de Septbr: 1813.
24. Do:, af 8de Septbr: 1813, ang: Fyrafgivtens Erlæggelse i rede Sølv.

Fogeden fremlagde det store Skatte-Things vidne, bestaaende af 14 Qvæstioner, hvilke inden Retten bleve oplæste og hvortil Laugrettet og Almuen samt især de 2 Mænd Niels Carlsen Kaalaas og Iver Michelsen Waxtjol svarede saaledes: til 1ste, 2den, 3de og 4de Qv: Sv: ney. 5te og 6te Qv: Sv: ingen andre end de sædvanlige. 7de 8de og 9de Qv: Sv: ney. 10de Qv: Sv: jo, 11te, 12te, 13de og 14de Qv: Sv: ney.
Ligesaa fremlagde Fogeden Thingsvidnet over Mølle, Qværne, Huusmands og Engeslet Skatterne, hvilket blev oplæst og af Laugrettet og Almuen rigtig befundet.

Om Frieskydsen
Almuen vedtog, ihenseende til Frieskydsen, det sam/m/e som Almuerne i de foregaaende Skibreder.

Om Thingholdet

Almuen accorderede med Lehnsmand Fougstad om Thingholdet for 1814 og tilstod ham 2 mrk 3 s: skriver fem og tredive Skilling \S: V:/ pr: Mand, hvorimod han skulde betale Lehnsmanden og Laugrettet som sædvanligt.

Nye Sag.

Johannes Johnsen Myching contra Paul Johannesen Grindem.

For Retten mødte Johannes Johnsen Myching, som fremlagde Stævne-Vidnernes Attest om, med mundtlig Varsel, at have indstævnt til i Dag Poul Johannesen Grindem at lide Dom til at udlevere en Citanten tilhørende Biile, som Indstævnte skal have tilkjøbt sig af en anden, m: v:. Ligeledes fremlagde Citanten Forligelses Com/m/issionens Attest af 7de September

1813: 190b

1813 om at Sagen til Rettergang er henviist. Bemeldte 2 Attester indtages her saaledes lydende: #

Citanten begjerede den Indstævnte paaraabt og ligeledes det indstævnte Vidne, hvilket sidste han begjerede tilspurgt og edelig afhørt over følgende Spørgsmaale: 1. om Vidnet veed, at Instævnte er i Besiddelse af en Citanten tilhørende Biile? 2. om ikke Vidnet har ført den omspurgte Biile til Citanten fra Woss, efterat Citantens Hustrue havde arvet sam/m/e?

Indstævnte Poul Johannesen Grindem mødte og erklærede at han ikke {veed} er i Besiddelse af nogen Biile, som {hen} tilhører Citanten, men vel at {han} \Indstævnte/ ejer en Biile, som han har kjøbt af en anden ustævnt Mand.

Derefter fremstod som

1ste Vidne Godvind Erichsen Myching, 40 Aar gam/m/el, Citantens Hustrues Broder. Han aflagde Lovens Eed, og svarede til 1ste Spørgsmaal, at Vidnet har i sidstleden Som/m/er seet hos Indstævnte en Biile, som tilhører Citanten og er Citantens Hustrue tildeelt i Arv efter hendes Mormoder, ved {myndig} Skifte mellem hende og hendes myndige Medarvinger. Vidnet har ogsaa seet, at Indstævnte i forrige Aar kjøbte bemeldte Biile af en i Sagen ustævnt Mand. til 2det Spørgsmaal: Sv: jo, for endeel Aar siden. Vidnets Svar blev oplæst for ham; han vedstod sam/m/e og blev dimitteret.

Citanten begjerede Udsættelse i Sagen for at faae ved Continuations Stævning indkaldt i Sagen den Mand, der har solgt Bilen til Indstævnte, hvilket ikke kan skee førend i næste Maaned, hvorfor han bad Sagen udsat til Maanedsthinget i Bergen d: 8de Decbr: 1813.

Indstævnte havde intet mod den forlangte Udsættelse at erindre.

Eragtet:

den begjerte Udsættelse bevilges.

Citanten betalte, da Sagens Gjenstand ansees at være under 10 rbdrs Værdie. Incamination, og for 1 Vidnes Afhørelse samt en Udsættelse 1 rbd 33 s: S: V:, skriver Een Rigsbankdaler, tre og tredive Skilling S:V:, uden nogen Forhøjelse. Indstævnte betalte 20 rbsk, skriver tyve Skilling Rbpg: S: V: uden Forhøjelse.

Da ingen havde videre at føre i Rette, blev Thinget udsat til den følgende Dag.

Christie

Aamund Larsen indre Sæbøe. ALS og bomerke

Jacob Stephensen Halland. ISSH og bomerke

Christian Jensen Wildanger. CIS og bomerke

Rasmus Gundersen indre Helle. RGS og bomerke

alle med holdt Pen

Den næste Dag continuerede, i Overværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd, Høste Thinget for Radøe Skibrede.

Forklaring om Vrag.
For Retten mødte Jacob Larsen, Niels Larsen og Ole Johannesen Reigstad, som forklarede, at de, tilligemed Ole Gudmundsen Reigstad, omtrent 4 Uger før Julen 1811, bjergede en stor fiirhugget Fyrre-Bjelke, som laae og drev paa Feijøe Osen, og som de buxerede hjem til Reigstad, omtrent een Miil fra det Sted hvor de fandt den. Bjelken blev funden paa Feijøe-Osen imellem Feijøen og de indre Øer; men denne Oos er over en Miil bred og det aabne Hav staaer ind derpaa. Vinden blæste stærk fra Vesten og drev Bjelken indefter mod Landet; men dersom Vinden havde vendt sig havde den igjen drevet Bjelken ud paa Havet. Paa

1813: 191

Bjelken fandtes intet Mærke. Denne Forklaring blev oplæst for dem, de vedstode dens Rigtighed, og bleve dimitterede.

Derefter blev publiceret følgende Documenter:

1. Paategning af 20de Octobr: 1813, hvorved en fra Ole Iversen nedre Tvedt til Myndlingerne Kari OlsDatter Nummedal og Ragnill JohannesDr: Moe under 25 Octobr: 1810 udstæd Obligation for 150 rd DC:, mod Pant i nedre Tvedt, No 47, er omskrevet til 67 rbd 3 mrk S: V:
2. Paategningf af 20de Octobr: 1813, hvorved en fra Do: til Johannes Knudsen Nyegaard under 25 Octbr: 1810 udstædt Obligation for 120 rd DC:, mod Pant i nedre Tvedt No 47, er omskrevet til 54 rbd S: V:
3. Afkald fra John Anderssen Mellingen for hans Faderarv 18 rd 5 mrk 15 s til Formynderen Gudmund Johnsen Ystebøe, dateret 6 Febr: 1813.
4. Aflyst Obligation fra Hans Michelsen Tolleshoug til Erich Iversen Gouserejde, stor 99 rd DC:, mod Pant i Tolleshoug, No 16, dat: 24 Octobr: 1804, og qv: 10 Septbr: 1813.
5. Aflyst Obligation fra Anders Rasmussen Tolleshoug til Lars Anderssen søre Aase, stor 400 rd DC: eller 100 rbd S: V:, mod Pant i Tolleshoug No 16, dat: 30 Octobr: 1812 og qv: 21 Octobr: 1813.
6. {Skjøde} \Obligation/ fra Godvin Erichsen Myching til John Monssen Qvamme for 25 rbd N: V:, mod 2den Prioritet i Myching, No 51, dateret 21 Octobr: 1813.
7. Bøxelseddel fra Peder Danielsen Frøetjol til Niels Anderssen paa ½ Løb Smør ½ Faar \Landskyld/ i Frøtjol, No 24, Skatteskyld 2 pd Smør, dat: 21 Octobr: 1813 med Revers.
8. Bøxelseddel fra Enken Christi SteffensDatter yttre Sæbøe m: fl: til Mons Monssen paa 8 7/112 Mrk Smør, 3 107/144 Kd: M: og 351/484 Skl: Penges Landskyld og Skatteskyld 14 7/96 Mrk Sr: i yttre Sæbøe No 11, dateret 21de Octobr: 1813, med Revers.
9. Vilkaarsbrev fra Mons Monssen yttre Sæbøe til hans Moder Christi SteffensDatter paa aarligt Vilkaar af yttre Sæbøe, dateret 21 Octobr: 1813.
10. Skiftebrev efter Ole {Olsen} \Alvsen/ Ystebøe, sluttet 20 Septbr: 1813, hvorved Boets Jordegods 1 pd Smør 16 Kd: Malt i Ystebøe, No 75, er udlagt til Enken Magdeli NielsDatter og Børnene.
11. Skjøde fra Amund Olsen Hopland \m: fl:/ til Niels Olsen paa 12 Mrk Smør 8 Kd: Malt, indberegnet hans egen Arvelod i Ystebøe, No 75, for 60 rbd N: V:, dateret 21 Octobr: 1813.
12. Delebrev efter Lars Monssen Birkeland af 21 Octbr: 1813, hvorved Boets ejende 1/5 Part i Mælands Annex Kirke med tilhørende Jordegods, nemlig: 14 Mrk Smør 11 2/3

Kd: Malt i Gaarden Birkeland No 45 og 4 4/5 Mrk Sr: 3 1/5 Kd: Malt i Leervig, No 71 \i Herløe Skibrede/, er udlagt til Enken Sigrid EllingsDatter og Børnene.

13. Skjøde fra Anders Larssen Dalland m: fl: til Elling Larssen Birkeland paa 1/10 Deel i Mælands Annex Kirke med tilhørende Jordegods, neml: 7 Mrk Sr: 5 5/6 Kd: Malt i Gaarden Birkeland No 45 i Radøe Skibrede, og 2 2/5 Mrk Smør 1 3/5 Kd: M: i Gaarden Leervig, No 71 i Herløe Skibrede, for 109 rbd 2 mrk 8 3/11 s: N: V:, dateret 21de Octobr: 1813.

14. Afkald fra Johannes Johannessen Mjøs for hans Faderarv 4 rd 5 mrk til Formynderen Gunder Christiansen øvre Qvalem, dateret 21 Octobr: 1813.

15. Afkald fra Rasmus Sjursen Qvalem for hans Kones Magnille RasmusDatters Faderarv 47 rd 5 mrk 5 s, til Formynderen Endre Hanssen Henøen, dateret 21 Octobr: 1813.

16. Do: fra Rasmus Olsen indre Helle til Formynderen Michel Olsen Haaland for hans Faderarv 22 rd 1 mrk 6 s, dateret 21 Octobr: 1813.

17. Do: fra Ole Johannessen Ystebøe for hans Kones Kari IversDatter Soltvedts Arv 45 rd 2 mrk 3 s til Formynderen Iver Johannessen Soltvedt, dateret 21 Octobr: 1813.

18. Do: fra Knud Olsen Hougland for hans Arvemidler 36 rd 5 mrk 15 s til Formynderen Johannes Nielssen Hougland, dateret 21 Octobr: 1813.

19. Do: fra Niels Anderssen Kolstad for hans Kones Danille PedersDatters Moderarv 99 rd 1 mrk 13 s til Formynderen Absalon Pedersen Kaalaas, dateret 21 Octobr: 1813.

20. Do: fra Anna NielsDatter indre Sæbøe for hendes Faderarv 9 rd 2 mrk 2 s til Formynderen Knud Larssen Olsvold, dateret 21 Octobr: 1813.

21. Do: fra Lars Michelsen for hans Kones Marthe JohnsDatters Arv 21 rd 1 mrk 2 s til Formynderen John Monssen Qvamme, dateret 21 Octobr: 1813.

22. Do: fra Niels Olsen Solem for hans Arvemidler 123 rd 5 mrk 12 s til Formynderen Niels Magnesen vestre Solem, dateret 21 Octobr: 1813.

23. Do: fra Ole Claussen søre Wetaas for hans Moderarv 34 rd 5 mrk 7 s til Formynderen Jens Johannessen Houcheland, dateret 21 Octobr: 1813.

24. Aflyst Obligation fra Peder Larssen Pletten til Niels Magnesen Solem og Niels Olsen Solem, stor 40 rd DC:, mod Pant i Pletten, No 77, dateret 21 Maji 1799 og qvitteret 21de Octobr: 1813.

1813: 191b

25. Skjøde fra Niels Magnesen Solem m: fl: til Lars Pedersen paa 21 15/150 Mrk Smør 14 5/75 Kd: Malt i Gaarden Pletten, No 77, for 351 rd 4 mrk DC:, eller 58 rbd 2 mrk 10 4/6 s: S: V:, dateret 30te Octobr: 1812.

26. Afkald fra Michel Erichsen Udsylte for hans afdøde Børns, Lars Michelsens og Elsebeth MichelsDatters Arvemidler 20 rd 3 s til deres Formyndere Jacob Larssen Reigstad og Magne Rasmussen Solem, dat: 21 Octbr: 1813.

27. Paategning af 21de Octobr: 1813, hvorved en fra Rasmus Knudsen Mjøs til Lehnsmand Lars Knudsen Storoxe under 25de Octobr: 1810 udstædt Obligation for 150 rd DC:, mod Pant i Mjøs, No 71, er omskrevet til 67 rbd 3 mrk S: W:

28. Aflyst paa sidstmeldte Obligation {6} 26 rbd 4 mrk S: V: efter Qvittering af 21 Octobr: 1813.

29. Paategning af 22de October 1813, hvorved en fra Godvin Erichsen Myching til John Monssen Qvamme under 22 Octobr: 1801 udstædt Obligation for 50 rd DC:, mod Pant i Myching No 51, er omskrevet til 50 rbd S: V:

30. Paategning af 21 Octbr: 1813, hvorved en fra Johannes indre Tougle til Niels Magnesen Solem under 1ste Aug: 1808 udstædt Obl: for 65 rd DC:, mod Pant i indre Tougle, No 19, er omskrevet til 52 rbd S: V:

31. Skiftebrev efter Peder Nielssen Sæbdal, sluttet 27 Julii 1813, hvorved Boets Jordegods 1 pd Sr: 8 Kd: Malt i Gaarden Sæbdal, No 30, er udlagt til Creditrix Anna LarsDatter Sæbdal og Stervboe Enken Anna KnudsDatter, samt 10 ½ Mrk Smør 7 Kd: Malt i Gaarden Bratougle, No 23, er udlagt til den Afdødes Moder Magdeli IngebrigtsDatter og {hendes} \den Afdødes/ Sødskende.

Fogden fremlagde Tingsvidnerne over Af- og Tilgangen i Odels og Selvejer Mandtallerne samt Veimestermandtallet, som inden Retten bleve læste, examinerede og rigtig befundne.
Ligesaa fremlagde Fogden Restancelisten, der viser, at for indeværende Aar udestaaer i ordinaire Skatter (åpent rum) Denne Liste blev inden Retten læst, examineret og rigtig befunden.

Til Laugrettesmænd for næste Aar 1814 bleve opnævnte Niels Rasmussen midt Tjore, Johannes Johnsen Myching, Gunder Christiansen øvre Qvalem og Michel Knudsen Instebøe.

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Høstethinget for Radøe Skibrede hævet.

Christie

Amund Larssen indre Sæbøe. A.L.S. og bomerke

Jacob Steffensen Halland. I.S.S.H. og bomerke

Christen Jensen Wilanger. C.J.S. og bomerke

Rasmus Gundersen indre Helle. R.G.S. og bomerke

Aar 1813 d: 23de October blev det almindelige Høste- Sage og Skatte-Thing for Alenfit Skibrede fremholdt paa Thingstedet Alverstrøm/m/en, og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de 4 eedsvorne Laugrettesmænd: Tollev Andersen Odderaas, Carl Guttormsen Smørdal, Knud Pedersen Leivestad og Baste Aslachsen Næpstad. Foged Bøgh, Skibredets Lehnsmand og endeel Almue vare tilstede.

Hvor da først blev publiceret de sam/m/e Kongl: Anordninger som paa Høste Thinget for Radøe Skibrede d: 21de d: M:

Foged Bøgh fremlagde det store Skatte Thingsvidne, bestaaende af 14 Qvæstioner, hvilke inden Retten bleve oplæste, og hvortil Almuen og Laugrettet, samt især de 2 Mænd: Anders Olsen Tvedten og Lars Larsen Seim svarede saaledes: til 1ste, 2den, 3de og 4de Qv: ney. 5te Qv: Sv: ingen andre end de sædvanlige. 6te Qv: Sv: ney. 7de, 8de og 9de Qv: Sv: ney. 10de Qv: Sv: jo. 11te, 12te, 13de og 14de Qv: Sv: ney.
Ligesaa fremlagde Fogeden Thingsvidnet over Mølle- Qværne- Huusmænds og Engeslet Skatterne, hvilket blev oplæst og af Almuen og Laugrettet som rigtig erkjendt.

Om Frieskydsen.
Almuen vedtog om Frieskydsen det sam/m/e som Almuerne paa de øvrige Skibreder havde vedtaget, med Tillæg, at der for \en Stævnings/ Baad{en} betales det sam/m/e som for en Mand, og for en Færing det halve.

Om Thingholdet
Almuen accorderede med Lehnsmand Fougstad om Betalingen for Thingholdet for 1814, og Almuen tilstod ham 40 s: S: V: pr: Mand, hvilken Betaling skulde reparteres paa Løbe-Tallet.

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Thinget udsat til næste Mandag.

Christie

Carl Guttormsen Smørdahl Knud Pedersen Leivestad.
Baste Aslachsen Næpstad. Tollev Andersen Odderaas.

1813: 192

Den paafølgende 25de October 1813 continuerede Høstethinget for Alenfit Skibrede i Overværelse af de samme Laugrettesmænd.

Hvorda blev publiceret følgende Documenter:

1. Bøxelseddel fra Enken Ragnille OlsDatter Bærefjord til Ole Halvorsen paa 12 Mrk Smør, 1/3 Faar og 2 Skilling Penges Landskyld og Skatteskyld 1 pd 3 Mrk Sr: i Gaarden Berefjord, No 21, dateret 23 Octobr: 1813, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.
2. Vilkaarsbrev fra Ole Halvorsen Berefjord til Enken Ragnille OlsDatter paa aarligt Levekaar af Gaarden Berefjord, dat: 23 Octobr: 1813.
3. Delebrev efter Anna EllevsDatter Hosdal, dateret 23 October 1813, hvorved Boets Jordegods 18 Mrk Smør, 1 Mæle Malt i Hosdal, No 75, er udlagt til Enkemanden Aschild Matthiassen og Sønnen Matthias Aschildsen, hver 9 Mrk Smør og 6 Kd: Malt.
4. Skjøde fra Niels Nielsen nordre Leivestad til Helje Samsonsen Leivestad paa en Andeel i et Stykke Mark kaldet Juvigen, under Gaarden nordre Leivestad, for 8 rbd N: V:, dat: 23 Octobr: 1813.
5. Delebrev efter Christen Olsen nordre Fæste, dateret 23 Octobr: 1813, hvorved Boets Jordegods 1 pd 12 Mrk Sr: 2 Mæle Malt i nordre Fæste, No 20, er udlagt til Stervboe Enken Brithe JohnsDatter og Børnene.
6. Afkald fra Niels Olsen Hjelmtvedt for Myndlingen Cecilia OlsDatter Elsaas's Arvemidler 158 rd 4 mrk 1 s. til hendes forrige Formynder Hans Knudsen øvre Tvedts Arvinger, dat: 23 Octobr: 1813.
7. Afkald fra Michel Johnsen Hopland for Myndlingen Anders Erichsen Hoplands Arv 19 rd 3 s til hans Formynder Iver Erichsen Gouserejde, dateret 23 Octobr: 1813.
8. Do: fra Michel Johnsen Hopland for hans Stedsøn Ole Erichsens Arv 19 rd 3 s til {hans Form} Overformynderiet, dateret 23de Octobr: 1813.
9. Do: fra Erich Erichsen Hopland for hans Faderarv 19 rd 3 s til Formynderen Niels Olsen Lie, dateret 23 Octobr: 1813.
10. Do: fra Marthe ErichsDatter Hopland for hendes Arv 9 rd 3 mrk 2 s til Formynderen Iver Johannessen Hopland, dat: 23 Octobr: 1813.
11. Do: fra Niels Hanssen Hopland til Formynderen Lars Larssen Hopland, for hans Faderarv 99 rd 3 mrk 14 s, dateret 23 Octobr: 1813.
12. Do: fra Enken Marthe OlsDatter Beraas for hendes Arv efter Farfaderen, stor 39 rd 1 mrk 9 s til Formynderen Anders Olsen Sellevolds Stervboe, dat: 23 Octobr: 1813.
13. Do: fra Do: for hendes Broderarv 24 rd 3 mrk 8 s til Formynderen Niels Nielssen nedre Møchesvold, dateret 23 Octobr: 1813.
14. Do: fra Marthe MagnesDatter Alver for hendes Moderarv 4 rbd 2 mrk 6 s til Formynderen Baste Magnesen Alver, dat: 23 Octobr: 1813.
15. Do: fra Ole Grimsen Sellevold for hans Kones Brithe NielsDatters Arv 39 rd 1 mrk 3 s til \Over/formynderiet, dateret 23 Octobr: 1813.
16. Do: fra Aschild Anderssen Kolaas for hans Kones Marthe OlsDatters Arv 26 rd 1 mrk 3 s til Formynderen Mons Bessesen Houkaas, dat: 23 Octobr: 1813.

17. Do: fra Ingebor LarsDatter Totland for hendes Arv 17 rd 5 mrk 7 s til Formynderen Jacob Sjursen Hopland, dateret 23 Octobr: 1813.

18. Do: fra Steffen Steffensen Monstad for hans Kones Marthe BastesDatters Arv 15 rd 4 mrk 9 s til Formynderen Baste Bastesen Spurkeland, dat: 23 Octobr: 1813.

19. Skiftebrev efter Anna IversDatter Høyland, sluttet 3 Martii 1813, hvorved Boets Jordegods ½ Løb Smør i Gaarden Sjursæter, No 65, er udlagt til Sønnesøn Johannes Monssen Helleland og Sødskende.

20. Skiftebrev efter Anna AndersDatter Tofting, sluttet 9de Augusti 1813, hvorved Boets Jordegods 1 pd 12 Mrk Smør 2 ½ Mæle Malt i Tofting, No 24, er udlagt til Enkemanden Hans Hanssen Tofting og den Afdødes Sødskende.

21. Paategning af 23 Octobr: 1813, hvorved en fra Lars Olsen Alver til Lehnsmand Lars Knudsen Storoxe under 19 Maji 1807 udstædt Obligation for 98 rd DC:, mod Pant i Alver, No 5, er omskrevet til 98 rbd S: V:

22. Aflyst paa en Obligation fra Enken Ragnille OlsDatter Berefjord til Lehnsmand Lars Knudsen Storoxe, stor 130 rd, mod Pant i Berefjord No 21, dat: 28 Octobr: 1809, efter Qvittering af 15 Octobr: 1811 for betalt 30 rd DC:

23. Paategning af 23 October 1813, hvorved de paa sidstmeldte resterende 100 rd DC: er omskrevet til 55 rbd S: V:

24. Paategning af 23 Octbr: 1813, hvorfor!! (hvorved) en fra Lars Larssen øvre Møchesvold til Lehnsmand Lars Knudsen Storoxe den 15 Julii 1810 udstædt Obligation for 300 rd DC:, mod Pant i øvre Møchesvold No 26, er omskrevet til 135 rbd S: V:

25. Do: af 23 Octobr: 1813, hvorved en fra Peder Pedersen Storoxe til Do: under 19 Maji 1807 udstedt Obligation for 100 rd DC:, mod Pant i Storoxe No {26} 31, er omskrevet til 100 rbd S: V:

26. Do: af 23 Octobr: 1813, hvorved en fra Anders Olsen indre Fosse til Mons Olsen Sellevold den 19 Maji 1809 udstædt Obligation for 30 rd DC:, mod Pant i indre Fosse No 12, er omskrevet til 19 rbd 3 mrk S: V:

27. Do: af 23 Octbr: 1813, hvorved en fra Rasmus Bastesen Isdal til Johannes Aschildsen Grøtvedt den 19 Maji 1808 udstædt Obligation for 95 rd DC:, mod Pant i Isdal No 81, er omskrevet til 80 rbd 4 mrk 8 s S: V:

28. Do: af 23 Octbr: 1813, hvorved en fra Anders Halvorsen nedre Møchesvold til Iver Gudmundsen søre Echeland den 16 Maji 1811 udstædt Obligation for 150 rd DC:, mod Pant i nedre Møchesvold No 27, er omskrevet til 52 rbd 3 mrk S: V:

1813: 192b

29. Paategning af 23 Octobr: 1813, hvorved en fra Ole Michelsen søre Tidtland til Marthe OlsDatter Lie den 26 Octbr: 1797 udstædt Obligation for 90 rd DC:, mod Pant i Tidtland No 15, er omskrevet til 90 rbd S: V:

30. Do: af 23 Octbr: 1813, hvorved en fra Ole Guttormsen Tidtland til Marthe OlsDatter Lie den 28 Octobr: 1802 udstædt Obligation for 70 rd DC:, mod Pant i nordre Tidtland No 16, er omskrevet til 70 rbd S: V:

31. Do: af 23 Octbr: 1813, hvorved en fra Niels Salomonsen Brudeknappen til Salomon Olsen Brudeknappen den 15 Maji 1812 udstædt Obligation for 400 rd DC:, mod Pant i Brudeknappen No 83, er omskrevet til 120 rbd S: V:

32. Do: af 23 Octbr: 1813, hvorved en fra Ole Salomonsen Monstad til Salomon Olsen Brudeknappen den 28 Octobr: 1809 udstædt Obligation for 100 rd DC:, mod Pant i Monstad No 34, er omskrevet til 55 rbd S: V:

33. Do: af 23 Octbr: 1813, hvorved en fra Gullach Jacobsen Møchesvold til John Michelsen Ryland den 19 Maji 1798 udstædt Obligation for {248 rbd} 248 rd DC:, mod Pant i øvre Møchesvold No 26, er omskrevet til 248 rbd S: V:

34. Do: af 23 Octobr: 1813, hvorved en fra Niels Olsen Seim til Ole Jacobsen Mychelthun den 19 Maji 1809 udstædt Obligation for 50 rd DC:, mod Pant i Seim No 51, er omskrevet til 32 rbd 3 mrk S: W:

35. Do: {fra} af 23 Octobr: 1813, hvorved en fra Ole Sjursen Fiskesæter til Agothe HeljesDatter Seim den 26 Octobr: 1803 udstædt Obligation for 96 rd DC:, mod Pant i Fiskesæter, No 40, er omskrevet til 96 rbd S: W:

36. Do: af 23 Octobr: 1813, hvorved en fra Godschalch Heljesen søre Leivestad til Jorand GodskalksDatter Leivestad m: fl: den 31 Octbr: 1812 udstædt Obl: for 200 rd DC:, mod Pant i søre Leivestad, No 60, er omskrevet til 50 rbd S: W:

37. Do: af 23 Octobr: 1813, hvorved en fra Ole Erichsen Monstad til Niels Jacobsen Hjelmtvedt m: fl: den 16 Maji 1811 udstædt Obligation for 250 rd DC:, mod [Pant] i Monstad No 34, er omskrevet til 87 rbd 3 mrk S: W:

38. Aflyst Obligation fra Lars Knudsen Haaland til Anders Olsen Næsse, stor 400 rd DC:, mod Pant i Haaland No 11, dateret 14 Decembr: 1810 {stor} og qvitteret 23 Octobr: 1813.

39. Aflyst Obligation fra John Nielssen søre Aase til Faderen Niels Johnsen søre Aase, stor 100 rd uden Renter, mod Pant i søre Aase, No 79, dateret 16 Maji 1806 og qvitteret 22de Julii 1812.

40. Afkald fra Magdeli MagnesDatter Alver for hendes Moderarv 4 rbd 2 mrk 6 s til Formynderen Anders Olsen nedre Tvedt, dateret 23 Octbr: 1813.

41. Afkald fra Arne Olsen Bakken for hans Kones Anna JohnsDatter Sellevolds Arvemidler 43 rd 2 mrk 1 s til Formynderen Haaver Jenssen Sellevold, dat: 23 Octobr: 1813.

42. Bøxelseddel fra Sognepræst Hans Bergendal til Mons Rasmussen paa 1 pd 6 Mrk Smør 12 Kd: M: Landskyld og 1 pd 13 ½ Mrk Sr: Skatteskyld i nedre Tvedt No 7, dateret 23 Octbr: 1813.

43. Aflyst Obligation fra Steffen Iversen Høyland paa Myndlingen Marthe MagnesDatter Mundals Vegne til Aschild Rasmussen Hosdal, stor 160 rd DC:, mod Pant i nedre Mundal, No 72, dat: 7 Novbr: 1812 og qv: 23 Octbr: 1813.

44. Aflyst paa en Obligation \af 26 Octbr: 1811/ fra Do: paa Do:s Vegne til Ole Monssen øvre Echanger m: fl:, stor 240 rd, mod Pant i nedre Mundal No 72, efter Qvittering af 23 October \{23 Octbr:} 1813/ for Aschild Rasmussen Hosdals Andeel 100 rd DC:

45. Paategning af 23de October 1813, hvorved de paa sidstmeldte Obligation resterende 140 rd DC: er omskrevet til 42 rbd S: W:

46. Paategning af 25 Octbr: 1813, hvorved en fra Niels Olsen Seim til Lars Nielssen Seim under 19 Maji 1809 udstædt Obligation for 150 rd DC:, mod Pant i Seim No 51, er omskrevet til 97 rbd 3 mrk S: W:

47. Do: af 25 Octbr: 1813, hvorved en fra Johannes Larssen Seim til Lars Nielssen Seim den ældre den 26 Octbr: 1811 udstædt Obl: for 200 rd DC:, uden Renter, mod Pant i Seim No 51, er omskrevet til 60 rbd S: W:

48. Do: af 25 Octbr: 1813, hvorved en fra Reiner Paulsen Spurkeland til Paul Michelsen Spurkeland den 15 Febr: 1810 udstædt Obl: for 80 rd DC:, mod Pant i Løsøre, er omskrevet til 40 rbd S: W:

49. Do: af 25 Octbr: 1813, hvorved en fra Halvor Anderssen Skaar til Ingebor LarsDatter Skaar den 16 Maji 1811 udstædt Obl: for 96 rd uden Renter, mod Pant i Skaar No 55, er omskrevet til 33 rbd 3 mrk 9 3/5 s: S: W:

50. Aflyst Obligation fra Niels Olsen Næsse til Marthe SimonsDatter Næsse m: fl:, stor 187 rd 5 mrk 10 s: DC:, uden Renter, mod Pant i Næsse No 57, dat: 16 Maji 1805 og qvitteret 23 Octobr: 1813.

51. Afkald fra Erich Olsen Tepstad til Formynderen Ole Aschildsen Nepstad for hans Fader!! (Faderarv?) 127 rd 18 s, dateret 30te Martii 1813.

52. Afkald fra Knud Larssen Storoxe for hans Kones Marthe OlsDatters Arvemidler 64 rd 2 mrk 11 s til Formynderen Anders Olsen Næsse, dateret 25 Octobr: 1813.

53. Afkald fra Halvor Anderssen Skaar for hans Kones Anna KnudsDatters Moderarv 15 rd 1 mrk 12 s til Formynderen Knud Amundsen Todtland, dat: 25 Octobr: 1813.

54. Afkald fra Hans Halvorsen Bærefjord for hans Hustrue Brithe OlsDatters Arvemidler 63 rd 5 mrk 2 s til Formynderen Christian Nielssen yttre Fosse, dateret 25 Octobr: 1813.

55. Bøxelseddel fra Anders Johannessen Næssebøe m: fl: til Hans Hanssen Tofting paa 18 Mrk Smør 15 Kd: Malt Landskyld og Skatteskyld 1 pd 5 ¼ Mrk Smør i Tofting, No 24, dateret 25 Octobr: 1813, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.

56. Vilkaarsbrev fra Hans Hanssen Tofting til Pigen Cecilia JohannesDatter Tofting paa aarligt Vilkaar, dateret 25 Octobr: 1813.

57. Afkald fra Niels Olsen søre Lie til Formynderen Niels Larssen søre Lie for hans Arv 9 rd 5 mrk 10 s, dateret 25 Octobr: 1813.

58. Afkald [fra] Ragnille OlsDatter søre Lie for hendes Arvemidler 10 rd 4 mrk 14 s til Formynderne Niels Larssen søre Lie og Ole Erichsen Monstad, dateret 25 October 1813.

1813: 193

Fogden fremlagde Tingsvidnerne over Af og Tilgangen i Odels og Selvejer- samt Vejmester-Mandtallerne, der inden Retten bleve oplæste og af Laugrettet og Almuen, som uimodsagt rigtig befundne.

Ligesaa fremlagde Fogden Restancelisten, der viser at paa indeværende Aars ordinaire Skatter udestaaer 528 rbd 9 ½ s: N: V: Denne Liste blev inden Retten læst, examineret og rigtig befunden.

Til Laugrettesmænd for næste Aar 1814 blev opnævnte Anders Olsen nordre Fæste, Niels Olsen Seim, Knud Knudsen Hjelmtvedt og Hans Tostensen Klevedal.

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Høstethinget for Alenfit Skibrede hævet.

Christi

Carl Guttormsen Smørdal. C:G:S: Knud Pedersen Leivestad. K.P.S. og bomerke

Baste Aslachsen Nepstad Tollev Anderssen Odderaas.

med holdt Pen

Aar 1813 d: 27de October blev det almindelige Høste- Sage- og Skatte-Thing for Echanger Skibrede holdt paa Thingstedet Bernæstangen, og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie i Overværelse af de 4 eedsvorne Laugrettesmænd: Iver Erichsen Mjøanger, Stephen Johannesen Elvig, Bertel Erichsen Qvingedal og Mons Iversen Hope. Foged Bøgh, Skibredets Lehnsmand og endeel Almue var tilstede.

Hvor da først blev publiceret de sam/m/e Kongl: Anordninger som paa Høste Thinget for Radøe Skibrede d: 21de d: M: og endvidere følgende:

25. Placat, af 14de September 1813, ang: Forandring i Forordningen af 31te Aug: 1804, ang: Lister over Transporttjenlige Fartøjer.

26. Forordning, af 14de September 1813, ang: en Forandring i Fr: af 5te Jan: 1813 § 30, tilligemed en nærmere Bestem/m/else af, hvorledes der skal forholdes med Cautionister for de til Rbpg: reducerede Gjeldsforpligtelser.

27. Rigsbank-Directionens \Circulair/ Skrivelse, af 20de Sept: 1813, til Amtmanden, ang: Modtagelsen og Indsendelsen af Sølv og Sedler, som indbetales paa Bankens Hæftelser i faste Ejendom/m/e, samt Bekjendtgjørelse om det Forhold, hvorefter Myntsorter af Banken modtages.

28. Placat, af 28de Septbr: 1812, ang: skjerpet Straf for dem, som bestjæle de Kongl: Poster.

29. Do:, af 28de Sept: 1813, ang: Underholdnings Penge for Gjeldsfanger.

30. Do: fra Statholderskabet, dat: 9de October 1813, ang: Forhøjelse i Præmien for Kornvarers Undførsel til Norge, og Bortfaldelse af den ved Pl: af 22 Junii d: A: udlovede Præmie etc:

Fogden fremlagde det store Skatte-Thingsvidne, bestaaende af 14 Qvæstioner, hvilke inden Retten bleve læste, og hvortil Almuen og Laugrettet, samt især de 2 Mænd: Niels Olsen Echnæs og Erich Andersen Rødland svarede saaledes: til 1ste, 2den 3de og 4de Qv: Sv: ney. 5te og 6te Qv: Sv: ingen andre end de sædvanlige. 7de 8de og 9de Qv: Sv: ney. 10de Qv: Sv: jo. 11te, 12te, 13de og 14de Qv: Sv: ney.

Ligeledes fremlagde Fogeden Thingsvidnerne over Mølle- Qværne- Husmænds og Engeslet-Skatterne, samt over Flom-Saugene, hvilke bleve oplæste og af Laugrettet og Almuen rigtig befundne.

Om Thingholdet.

Sjur Dyrkolbotten og Johannes Eyde, paa egne og Medejeres Vegne, af Thinghusene, accorderede med Almuen som forbandt sig at svare dem i Thinghold saavel for dette som for næste Aar Een Rigsbankdaler Navneværdie pr: Løb.

Om Frieskydsen

Almuen vedtog ihenseende til Frieskydsen det sam/m/e som paa Høstethinget for Alenfit Skibrede d: 23de d: M:

Da ingen havde videre for i Dag at føre i Rette blev Høstethinget udsat til næste Dag.

Christie

Iver {Monssen} \Erichsen Mjøanger. I.E.S. og bomerke

Bertel Erichsen Qvingedal. B.E.S.

Steffen Johannessen Elvig. S.J.S. og bomerke

Mons Iversen Hope. M.I.S.

1813: 193b

Den paafølgende 28de October 1813 continuerede Høstethinget for Echanger Skibrede i Overværelse af de samme Laugrettesmænd.

Hvorda blev publiceret følgende Documenter:

1. Delebrev efter Drængen Ole Monssen Mulen, hvorved Boets Jordegods 4 ½ Mrk Smør i Gaarden Mulen, No 66, er udlagt til hans Fader Mons Johnsen Mulen for 15 rbd N: V:, dat: 22 Maji 1813.

2. Skjøde fra Mons Johnsen Mulen til Sønnen Niels Monssen paa 18 Mrk Smør i Gaarden Mulen, No 66, for 100 rbd N: V:, dateret 22 Maji 1813, mod Vilkaar til Værdie 12 rbd aarlig.

3. Vilkaarsbrev fra Niels Monsen Mulen til Forældrene Mons Johnsen og Kari RasmusDatter paa aarligt Vilkaar, dateret 22de Maji 1813.

4. Bøxelseddel fra Baste Anderssen Reigstad m: fl: til Johannes Nielssen paa ½ Løb Smør, 15 Kd: Malt og ¼ Faar Landskyld og Skatteskyld 2 pd 5 ¼ Mrk Smør i Fyllingen, No 43, dat: 27 Octbr: 1813, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.

5. Vilkaarsbrev fra Johannes Nielssen Fyllingen til hans Svigerforældre Anders Knudsen og Kari OlsDatter, dateret 27 Octobr: 1813.

6. Afkald fra Ole Johannessen Kringlebotten for hans Kones Ragnille KnudsDatter Nyegaards Arv 23 rd 1 mrk 8 s til hans Formynder Jacob Pedersen Nyegaard, dateret 14 Octobr: 1813.

7. Skjøde fra Enken Anna EllevsDatter Fyllingsnæs m: fl: til Lars Sjursen Fyllingsnæs paa 1 pd 12 Mrk Smør 12 Kd: Malt i Fyllingsnæs, No 45, dateret 27 Octobr: 1813 for Kjøbesum 160 rbd N: V: og Vilkaar til Værdie 16 rbd N: V:

8. Vilkaarsbrev fra Lars Sjurssen Fyllingsnæs til hans Moder Anna EllevsDatter paa aarligt Levekaar, dateret 27 Octobr: 1813.

9. Delebrev efter Haldor Anderssen Sandvig, dateret 27 Octobr: 1813, hvorved Boets Jordegods 18 Mrk Sr: 12 Kd: Malt i Sandvig, No 42, er udlagt til Enken Synneve AmundsDatter og Datteren Ingebor HaldorsDatter, hver 9 Mrk Smør 6 Kd: Malt, for 50 rd N: V:

10. Skjøde fra Synneve Amundsen!! Sandvigen!! til Anders Sjursen paa {18} \9/ Mrk Smør 6 Kd: Malt i Sandvigen!! (Sandvig), No 42, for 25 rbd N: V:, og Vilkaar til Værdie 13 rbd N: V: aarlig, dateret 27 Octbr: 1813.

11. Vilkaarsbrev fra Anders Sjursen Sandvigen til hans Svigermoder Synneve AmundsDatter paa aarligt Vilkaar, dateret 27 Octbr: 1813.

12. Bøxelseddel fra Erich Amundsen Hølleland til Ole Baarsen paa 1 pd Smør 16 Kd: Malt Landskyld og Skatteskyld 1 pd 12 Mrk Smør i Hølleland, No 17, dateret 21 Septbr: 1813, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.

13. Vilkaarsbrev fra fra!! Ole Baarsen Hølleland til Erich Amundsen og Kone Kari MonsDatter paa aarligt Vilkaar, dateret 27 Octobr: 1813.

14. Skjøde fra Anders Ellevsen Todtland til hans Stedsøn Niels Knudsen paa 12 Mrk Smør 10 Kd: Malt i Todtland No 58, for 50 rbd N: V:, og Vilkaar til Værdie 12 rbd N: V:, dateret 27 Octbr: 1813.

15. Vilkaarsbrev fra Niels Knudsen Todtland til Forældrene Anders Ellevsen og Eli AndersDatter paa aarligt Vilkaar, dateret 27 Octbr: 1813.

16. Skiftebrev efter Brithe BastesDatter Høsdal (Hopsdal i Alenfit), sluttet 10de Augusti 1813, hvorved Boets Jordegods 23 3/7 Mrk Smør i Heldal No 54, er udlagt til Enkemanden Baste Olsen Hosdal (Hopsdal) og Børnene, samt 6 Mrk Smør 2 ½ Kd: Malt og 1/24 Faar i Fyllingen, No 43, er udlagt til Døttrene Elisabeth BastesDatter og Marthe BastesDatter, hver det halve.

17. Skiftebrev efter Anna IversDatter Høyland, sluttet 3 Martii 1813, hvorved Boets Jordegods 18 Mrk Smør og 15 Kd: Malt i Gaarden Jordal, No 28, er udlagt til Enkemanden Ole Bottolfsen Høyland og den Afdødes Sønnebørn.

18. Afkald fra Mons Johannessen Echangerlie for hans Moderarv 92 rd 2 mrk 14 s til Formynderen Niels Olsen øvre Echanger, dateret 27 Octobr: 1813.

19. Afkald fra Anders Olsen Egemoe for hans Faderarv 14 rd 2 mrk 1 s til hans Formynder Niels Aschildsen Sætre, dateret 27 Octbr: 1813.

20. Do: fra Ole Haldorsen Hodne for hans Faderarv 14 rd 11 s til Formynderen Niels Anderssen Lie, dateret 27de Octobr: 1813.

21. Do: fra Fuse Iversen Washelle for hans Kones Synneve HalvorsDatters Arvemidler 26 rd 5 mrk 12 s til Formynderen Halvor Olsen Fyllingen, dat: 27 Octobr: 1813.

22. Do: fra Iver Johannessen indre Hindenæs for hans Faderarv 24 rd 4 mrk 4 s til Formynderen Michel Anderssen indre Hindenæs, dat: 27 Octbr: 1813.

23. Do: fra Anders Amundsen Gjellesvig for hans Datters Synneve AndersDatters Arv 7 rd 2 mrk 14 s til {F} Overformynderiet, dat: 27 Octobr: 1807.

24. Do: fra Ole Larssen Nøetvedt for hans Kones Brithe GullachsDatters Arv 25 rd til hendes Formynder Johannes Iversen nedre Helleland, dat: 27 Octbr: 1813.

25. Do: fra Elling Olsen Einestrand for hans Kones Ingebor OlsDatters Arv 2 rd 3 mrk 3 s til Formynderen Erich Olsen Qvinge, dat: 27 Octbr: 1813.

26. Do: fra Wermund Olsen Farrestvedt for hans Faderarv 4 rd 2 mrk 8 s til Formynderen Hans Nielssen Almelie, dateret 27 Octobr: 1813.

27. Do: fra Erich Johannessen Hatlehougen for hans Faderarv 26 rd 2 mrk 15 s til Formynderen Ole Olsen Molvig, dateret 27 Octobr: 1813.

28. Do: fra Kari KnudsDatter Todtland for hendes Faderarv 17 rd 1 mrk 11 s til Formynderen Ole Arnesen yttre Ejde, dateret 27 Octobr: 1813.

1813: 194

29. Afkald [fra] Brithe BastesDatter Echangerlie for hendes Faderarv 10 rd 4 mrk 11 s til Formynderen John Olsen Echangerlie, dateret 27 Octobr: 1813.

30. Do: fra Kari OlsDatter Nummedal for hendes Faderarv 11 rd 2 s til hendes Formynder Johannes Olsen Nummedal, dat: 27 Octobr: 1813.

31. Do: fra John Nielssen Askeland for hans Kones Brithe GudmundsDatters Arv 11 rd 2 mrk 6 s til Formynderen Knud Gudmundsen nedre Aas, dat: 27 Octbr: 1813.

32. Do: fra Ole Anderssen Hjelmaas for hans Kones Ragnille SjursDatters Arv 14 rd 3 mrk 1 s til Formynderen Ole Anderssen Hjelmaas, dat: 27 Octbr: 1813.

33. Do: fra Ole Amundsen Gjellesvig for hans Faderarv 33 rd 2 mrk 13 s til Formynderen Niels Erichsen Storsæter, dateret 27 Octobr: 1813.

34. Do: fra Marthe HelgesDatter øvre Helleland for hendes Arv 8 rd 4 mrk 7 s til Formynderen Ole Rasmussen Strømme,

35. Do: fra Baste RasmusDatter!! Qvingedal for hans Faderarv 17 rd 4 mrk 2 s til Formynderen Anders Bastesen Qvingedal, dat: 27 Octobr: 1813.

36. Do: fra Marthe HelgesDatter øvre Helleland for hendes Moderarv 8 rd 4 mrk 7 s til Formynderen Ellev Knudsen Farrestvedt, dat: 27 Octbr: 1813.

37. Do: fra Sigrid IversDatter Høevig for hendes Faderarv 7 rd 11 s til Formynderen Johannes Knudsen Strømme, dateret 27 Octobr: 1813.

38. Do: fra Tollev Gudmundsen nedre Aas for Myndlingen Marthe TollevsDatter nedre Aas's Arv 4 rd 2 mrk 13 s til Formynderen Ole Larssen Hodneqvam, dat: 27 Octobr: 1813.

39. Do: fra Ole Christensen Bjørsvig for hans Moderarv 23 rd 1 mrk 4 s til Formynderen Anders Sjursen Echnæs, dateret 27 Octobr: 1813.

40. Do: fra Brithe JohannesDatter Moestrømmen for hendes Moderarv 5 rd 4 mrk til Formynderen Anders Johannessen Langedal, dat: 28 Octbr: 1813.

41. Paategning af 27 Octobr: 1813, hvorved en fra Elling Thomassen Røe til Haldor Jacobsen Bysem under 3 Martii 1812 udstædt Obligation for 500 rd DC:, mod Pant i Røe, No 21, er omskrevet til 150 rbd S: W:

42. Do: paa en fra Besse Johannessen Bjørndal til Haldor Jacobsen Bysem under 12 Maji 1803 udstædt Obligation for 160 rd DC:, mod Pant i Bjørndal No 55, er omskrevet til 160 rbd S: W: den 27 Octbr: 1813.

43. Do: paa en fra Ole Jacobsen yttre Hindenæs \til/ Anders Haldorsen Bysem og Elling Haldorsen Bysem den 23 Maji 1810 udstædt Obligation for 340 rd DC: mod Pant i yttre Hindenæs, No 27, er omskrevet til 170 rbd S: W: den 27 Octbr: 1813.

44. Do: paa en fra Mons Olsen Weland til Lars Arnesen yttre Ejde den 18 Maji 1804 udstædt Obligation for 30 rd DC:, mod Pant i Wæland, No 18, er omskrevet til 30 rbd S: W: den 27 Octbr: 1813.

45. Do: paa en fra Michel Anderssen indre Hindenæs til Ole Olsen Fyllingen under 28de Octobr: 1808 udstædt Obligation for resterende 100 rd DC:, mod Pant i indre Hindenæs, No 26, er omskrevet til 75 rbd S: W:, den 27 Octobr: 1813.

46. Do: af 25 {Octobr:} \Maji/ 1813, hvorved en fra Ole Nielssen Wæland til Arne Olsen øvre Echanger under 1ste Novbr: 1809 udstædt Obligation for 50 rd DC:, mod Pant i Wæland No 18, er omskrevet [til] 27 rbd 3 mrk S: V:

47. Do: af 27 Octobr: 1813, hvorved en fra Niels Ingebrigtsen nedre Aas til Lars Johannessen Ryland og Iver Erichsen Gousereide den 12 Junii 1809 udstædt Obl: for 250 rd DC:, mod Pant i nedre Aas, No 20, er omskrevet til 150 rbd S: V:

48. Do: af 27 Octobr: 1813, hvorved en fra Knud Hanssen Houge til Johannes Baarsen Famestad under 25 Maji 1809 udstædt Obligation for 90 rd DC:, mod Pant i Houge, No 33, er omskrevet til 90 rbd S: W:

49. Do: af 27 Octobr: 1813, hvorved en fra Christen Nielssen indre Ejde til Knud Anderssen nordre Bysem under 28de Octobr: 1807 udstædt Obligation stor 150 rd DC:, mod Pant i indre Ejde, No 61, er omskrevet til 142 rbd 3 mrk S: W:

50. Afkald fra Ole Johnsen Otterstad for hans Faderarv 5 rd 13 s til Formynderen Niels Johnsen Otterstad, dateret 27de Octobr: 1813.

Fogden fremlagde Tingsvidnerne over Af- og Tilgangen i Odels- og Selvejer-Mandtallerne samt Vejmester-mandtallet, som inden Retten blev læst og af Laugrettet og Almuen rigtig befunden.

Ligesaa fremlagde Fogden Restancelisten, som viser at paa indeværende Aars ordinaire Skatter udestaaer 175 rbd 3 mrk 7 5/8 s. Denne Liste blev inden Retten læst, examineret og rigtig befunden.

Til Laugrettesmænd for næste Aar bleve opnævnte John Olsen Kleiven, Jørgen Nielssen Echnæs, Knud Christensen Moldvig og Jacob Johannessen Egefit.

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Høstethinget for Echanger Skibrede hævet.

Christie

Iver Erichsen Mjøanger. I.E.S. og bomerke

Bertel Erichsen Qvingedal. B.E.S.

Steffen Johannessen Elvig. S.I.S. og bomerke

Mons Iversen Hope. M.I.S.

Aar 1813 d: 29de October blev det almindelige Høste- Sage- og Skatte Thing for Hosanger Skibrede fremholdt paa Thingstedet Bernæstangen, og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie i Overværelse af de 4 eedsvorne Laugrettesmænd: Niels Rasmus Nielsen Øfsthuus, Elling Haldorsen Hoshovde, Ole Johannesen yttre Bernæs og Ole Johannesen Hoshovde.

1813: 194b

Foged Bøgh, Skibredets Lehnsmand og endeel Almue var tilstede.

Hvor da først blev publiceret de sam/m/e Kongl: Anordninger som paa Høste Thinget for Echanger Skibrede d: 27de d: M:, med Undtag af No 31 til 40 incl:.

Fogeden fremlagde det store Skatte Thingsvidne bestaaende af 14 Qvæstioner, hvilke inden Retten bleve oplæste og hvortil Almuen og Laugrettet samt især de 2 Mænd: Johannes Ellevsen indre Bernæs og Mons Halvorsen Nordaas svarede saaledes: til 1ste, 2den, 3de og 4de Qv: Sv: ney. til 5te og 6te Qv: Sv: ingen andre end de sædvanlige. 7de, 8de og 9de Qv: Sv: ney. til 10de Qv: Sv: jo. til 11te, 12te, 13de og 14de Qv: Sv: ney.
Ligesaa fremlagde Fogeden Thingsvidnerne over Flom-Saugene, samt over Mølle- Qværne-Huusnænds og Engeslet-Skatterne, hvilke inden Retten bleve oplæste og af Almuen og Laugrettet rigtig befundne.

Om Frieskydsen
Almuen vedtog, ihenseende til Frieskydsen, det sam/m/e som Almuen for Echanger Skibrede.

Om Thingholdet
Almuen accorderede med Sjur Dyrkolbotten og Johannes Eyde, som Ejere af Thinghusene, og tilstod dem sam/m/e Betaling som Almuen for Echanger Skibrede d: 27de d: M:

Da ingen for i Dag havde videre at føre i Rette blev Thinget udsat til næste Dag.

Christie

Niels Rasmus Nielsen Øfsthuus. Ole Johannessen yttre Bernæs.
Elling Haldorsen Hoshovde. Ole Johannessen Hoshovde.

Den paafølgende 30te October 1813 continuerede Høstethinget for Hosanger Skibrede i Overværelse af de samme Laugrettesmænd.

Hvorda blev publiceret følgende Documenter:

1. Paategning af 29 October 1813, hvorved en fra Ole Nielssen Hougstvedt til John Erichsen Fodtland under 17 Maji 1804 udstædt Obligation for 98 rd DC:, mod Pant i Hougstvedt No 56, er omskrevet til 98 rbd S: V:
2. Skjøde fra John Nielssen Nonaas til hans Broder Johannes Nielssen paa 18 Mrk Smør 18 Kd: Malt i Nonaas, No 60, for 200 rbd N: V: og Vilkaar til Værdie 18 rbd N: V:, dateret 29 October 1813.
3. Aflyst Obligation fra John Nielssen Nonaas til Niels Rasmussen Litland, stor 50 rd, mod Pant i Nonaas, No 60, dateret 31 Octobr: 1792 og qvitteret 29 Octobr: 1813.
4. Obligation fra Johannes Nielssen Nonaas til Niels Rasmussen Litland for 50 rbd S: W:, mod Pant i Nonaas No 60, dateret 29 Octobr: 1813.

5. Vilkaarsbrev fra Johannes Nielssen Nonaas til John Nielssen Nonaas og Kone Marthe OlsDatter paa aarligt Levekaar af Nonaas, dat: 29 Octobr: 1813.

6. Bøxelseddel fra Ole Magnesen nedre Kleppe til hans Søn Magne Olsen paa 18 Mrk Smør 12 Kd: Malt i nedre Kleppe, No 34, dat: 29 Octbr: 1813, med Revers Intet til Tugthuset.

7. Vilkaarsbrev fra Magne Olsen nedre Kleppe til Forældrene Ole Magnesen og Ingebor TørresDatter paa aarligt Levekaar, dateret 29 Octobr: 1813.

8. Afkald fra Niels Anderssen Myr for hans Moderarv 47 rd 25 s til hans Formynder Ellev Sjursen øvre Rachnæs, dateret 18 Febr: 1813.

9. Afkald fra Kari JohnsDatter søre Myching for hendes Moderarv 6 rd 2 mrk 6 s til Formynderen Lars Aschildsen nordre Myching, dateret 29 Octobr: 1813.

10. Do: fra Gullach Heljesen øvre Helleland for hans Moderarv 17 rd 2 mrk 15 s til Formynderen Lars Nielssen Fladeqval, dateret 29 Octobr: 1813.

11. Do: fra Anders Olsen Tepstad for hans Kones Marthe JørgensDatters Arv 42 rd 2 mrk 3 s til Formynderen Magne Anderssen nedre Mundal, dat: 29 Octobr: 1813.

12. Do: fra Inga JohannesDatter Echeland for hendes Moderarv 13 rd 2 mrk 3 s til Formynderen John Erichsen nordre Rødsland, dateret 29 Octobr: 1813.

13. Do: fra fra!! Arne Johnsen Fodtland for hans Moderarv 51 rd 1 mrk 11 s til Formynderen Sevre Ingvaldsen Heldal, dateret 29 Octobr: 1813.

14. Do: fra Rasmus Nielssen Fitie for hans Kones Siri JohannesDatters Arv 41 rd 4 mrk 5 s for!! (til) Formynderen, Lehnsmand Jacob Ellevsen Lohne, dat: 29 Octbr: 1813.

15. Do: fra fra!! Johannes Monssen Ascheland for hans Faderarv 104 rd 4 mrk 2 s til Formynderen Ejner Einersen Ladstad, dateret 29 Octobr: 1813.

16. Do: fra Anders Michelsen Grimstad for hans Kones Anna MonsDatters Arv 30 rd 2 mrk 15 s til hendes Formynder {Anders Michelsen} Aschild Johannessen Wahre, dateret 29 Octbr: 1813.

17. Skjøde fra Ingebrigt Larssen Bergshougen til Sjur Nielssen Dyrkolbotten paa \endeel/ Huse paa Gjestgiverstedet Bernestangen, for 166 rbd 4 mrk \N: V:/, dateret 29 October 1813.

1813: 195

18. Afkald fra Mons Wermundsen Helleland for hans afdøde Datter Marie MonsDatters Moderarv 33 rd 3 mrk 4 s til hendes Formynder Jørgen Nielssen Øfsthuus, dateret 29 Octobr: 1813.

19. Afkald fra Jacob Johannessen Leeraae for hans Moderarv 55 rd 15 s til hans Formynder Ole Jacobsen Elvig, dat: 29 Octobr: 1813.

20. Aflyst paa en Obligation af 12 April 1797 fra Ole Rasmussen Fitje til Mons Halvorsen Nordaas, stor 90 rd DC:, mod Pant i Fitje No 51, efter Qvittering af 30 Octobr: 1810 for de betalte 50 rd DC:

21. Paategning af 29de October 1813, hvorved de paa sidstmeldte Obligation resterende 40 rd DC: er omskrevet til 40 rbd S: W:

22. Paategning af 29 Octbr: 1813, hvorved en fra Niels Knudsen søre Rødsland til Mons Halvorsen Nordaas under 1 Novbr: 1803 udstædt Obligation for 120 rd DC:, mod Pant i søre Rødsland No 67, er omskrevet til 120 rbd S: V:

23. Paategning af 29 Octobr: 1813, hvorved en fra Jens Anderssen Nonaas til Mons Halvorsen Nordaas under 13 Maji 1813 udstædt Obligation for 40 rd DC:, mod Pant i Nonaas, No 60, er omskrevet til 40 rbd S: W:

24. Do: af 29 Octbr: 1813, hvorved en fra Sjur Monssen Nordaas til hans Fader Mons Halvorsen Nordaas under 1 Novbr: 1811 udstædt Obligation for 250 rd DC:, uden Renter, mod Pant i Nordaas No 62, er omskrevet til 75 rbd S: W:

25. Bøxelseddel fra Arne Monssen søre Myching til Sønnen Ole Arnesen paa 12 Mrk Smør 4 Kd: Malt Landskyld og Skatteskyld 16 Mrk Smør i søndre Myching No 48, dat: 23 Septbr: 1813, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.

26. Bøxelseddel fra Ole Olsen Hustrulie til Sønnen Johannes Olsen paa 14 2/5 Mrk Smør 4 4/5 Kd: Malt Landskyld og Skatteskyld 18 Mrk Smør i Hustrulie, No 90, dateret 28 Octobr: 1813, med Revers.

27. Vilkaarsbrev fra Johannes Olsen Hustrulie til Forældrene Ole Olsen og Sigrid NielsDatter paa aarligt Levekaar, dateret 30 Octobr: 1813.

28. Afkald fra Ole Nielssen Fladeqval for hans Faderarv 46 rd 1 mrk 2 s til Formynderen Niels Johnsen Kaland, dateret 29 Octobr: 1813.

29. Do: fra Siri OlsDatter Gammersvig for hendes Faderarv 4 rd 2 mrk 4 s til Formynderen Ole Knudsen Elvig, dateret 29 Octobr: 1813.

30. Paategning af 29 Octbr: 1813, hvorved en fra Ole Olsen nordre Rødsland til Mons Olsen nordre Rødsland under 1 Novbr: 1811 udstædt Obligation for 120 rd DC:, mod Pant i nordre Rødsland, No 68, er omskrevet til 36 rbd S: W:

31. Paategning af 29 Octbr: 1813, hvorved en fra Peder Iversen Tvedten til Inga PedersDatter Tvedten m: fl: udstædt Obligation af 27 Februar 1812 for 85 rd DC:, mod Pant i Tvedten No 46, er omskrevet til 25 rbd 3 mrk S: W:

32. Do: af 29 Octobr: 1813, hvorved en fra Mons Nielssen Hatland til Lars {Johannessen} Johnsen Echanger og Ole Larssen Echanger under 3 Decembr: 1810 udstædt Obligation for 300 rd DC:, mod Pant i Hatland No 53, er omskr: til 135 rbd S: W:

33. Do: af 29 Octobr: 1813, hvorved en fra Anders Johannessen Tvedten til Erich Pedersen Heldal under 31 Octbr: 1797 udstædt Obligation for 50 rd DC:, mod Pant i Tvedten No 46, er omskrevet til 50 rbd S: W:

34. Do: af 29 Octobr: 1813, hvorved en fra Johannes Johannessen søre Bysem til Ingvald Olsen Fjeldskaal under 17 Maji 1804 udstædt Obligation for 60 rd DC:, mod Pant i søre Bysem No 64, er omskrevet til 60 rbd S: W:

35. Do: {paa} af 29 Octbr: 1813, hvorved en fra Mons Nielssen Hatland til Anders Johannessen Hatland under 3 Decbr: 1810 udstædt Obligation for 300 rd DC:, uden Renter, mod Pant i Hatland No 53, er omskrevet til 135 rbd S: W:

36. Do: af 29 Octbr: 1813, hvorved en fra Amund Anderssen Mjøs til Sevre Ingvaldsen Heldal under 31 Octbr: 1810 udstædt Obligation for 30 rd DC:, mod Pant i Mjøs No 41, er omskrevet til 13 rbd 3 mrk S: W:

37. Do: af 29 Octbr: 1813, hvorved en fra Peder Olsen Langeland til Iver Halvorsen Tossen (Tøssen) under 4 Novbr: 1812 udstædt Obligation for 250 rd DC:, \uden Renter/ mod Pant i Langeland No 55, er omskrevet til 62 rbd 3 mrk S: W:

38. Do: af 4 Novbr: 1813, hvorved en fra Iver Halvorsen Tøssen paa Myndlingen Anders Johannessen Hellelands Vegne til Sevre Magnesen Helleland under 4 Novembr: 1812 udstædt Obligation for 180 rd DC:, uden Renter, mod Pant i Helleland No 36, er omskrevet til 97 rbd 3 mrk S: W:

Fogden fremlagde Tingsvidnerne over Af- og Tilgangen i Odels- og Selvejer samt Vejmester Mandtallerne, som inden Retten bleve oplæste og af Almuen og Laugrettet rigtig befundne. Ligesaa fremlagde Fogden Restancelisten, der viser at for indeværende Aar udestaar i ordinaire Skatter 316 rbd 5 mrk 13 1/8 s N: V: Denne Liste blev inden Retten læst, examineret og rigtig befunden.

Til Laugrettesmænd for næste Aar bleve opnævnte Ole Nielsen Fugledal, Mons Monssen Fugledal, Aschild Haldorsen Mjøs og Anders Olsen Mjøs.

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Tinget for Hosanger Skibrede hævet.

Christie

Niels Rasmus Nielsen Øfsthuus NR S. og bomerke

Ole Johannessen yttre Bernæs O.I.S. og bomerke

Elling Haldorsen Hoshovde E.H.S. og bomerke

Ole Johannessen Hoshovde. O.I.S. og bomerke

Aar 1813 d: 1ste November blev det almindelige Høste- {og} Sage- og Skatte-Thing for Wasværns Thinglaug fremholdt paa Thingstedet Bolstadøren og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de 4 eedsvorne Laugrettesmænd: John Haldorsen Rørbakken, Berge Helgesen Rørgaae, Lars Larsen Fosse og Mons Sjursen Kaldestad.

1813: 195b

Foged Bøgh, Skibredets Lehnsmand og endeel Thingsøgende Almue var tilstede.

Hvor da først blev publiceret de sam/m/e Kongl: Anordninger som paa Høste Thinget for Echanger Skibrede d: 27de f: M:, med Undtagelse af de Anordninger, der bleve bekjendtgjorte for Wasværns Thinglaug paa Som/m/erthinget d: 2den Julii sidstleden under No 41 til 53, begge inclusive.

Fogeden fremlagde det store Skatte-Thingsvidne, bestaaende af 14 Qvæstioner, hvilke inden Retten bleve oplæste og hvortil Almuen og Laugrettet samt især de 2 Mænd: Johannes Johannesen Stamnæs og Niels Olsen Øye svarede saaledes: til 1ste, 2den, 3de og 4de Qv: Ney. 5te og 6te Qv: Sv: ingen andre end de sædvanlige. 7de, 8de og 9de Qv: Sv: ney. 10de Qv: Sv: jo. 11te, 12te, 13de og 14de Qv: Sv: ney.

Ligeledes fremlagde Fogeden Thingsvidnet over Flom-Saugene, hvilket blev oplæst i Retten og af Laugrettet og Almuen som rigtigt befundet.

Nye Sag.

Kam/m/eradvokat Schønheyder contra Jacob Sjursen Nakke.

Lehnsmand Horvey mødte for Procurator Lassen og fremlagde Rettens Stævning af 6te Septbr: 1813, i forkyndt Stand, hvorved han, paa KammerrAdvocatens, Etats raad og Ridder Schønheyders Vegne, har ladet indstævne forhen værende Lehnsmand Jacob Sjursen Nakke at lide Dom til Forbrydelse af Evanger Annex-Kirke, m: v: Ligesaa fremlagde han Procurator Lassens Indlæg, af 30te October 1813, med de deri paaberaabte Bilage, i hvilket Indlæg Sagen indlades til Dom. Stævningen, Indlægget og de med sam/m/e fulgte Bilage, undtagen Taxations og Licitations Forretningerne No 2 og 3, der findes Acten vedhæftet, indtages her saaledes lydende: #

Indstævnte Jacob Sjursen Nakke blev paaraabt, men han hverken mødte eller lod møde.

Hr: Johan Fleischer mødte, som Ejer af Wangens Kirke, paa egne og hans Faders, Krigsraad Fleischers Vegne, og paastod, at saafremt han, ifølge det fremlagte Kirke-Skjøde af 7de Aug: 1724, maae svare Brød og Viin til Evanger Kirke, han da ogsaa, ifølge Skjødets 6te Post, maatte være berettiget til at oppebære de deri specificerede Indtægter af Evanger Kirke.

Ingen af de indstævnte Pandthavere mødte.

Eragtet:

Denne Sag optages.

Hr: Fleischer betalte Tilsvarspenge saaledes: til Sorenskriveren: 0-4-11 s: N: V: Kongens Casse 0-1 mrk 14 s: N: V: J: F: 0-0-7 ½ s N: V: tilsam/m/en Een Rigsbankdaler een Mark og en halv Skilling Navneværdie.

Da ingen havde videre at føre i Rette, blev Thinget udsat til næste Dag.

Christie

John Haldorsen Rørbakken
Lars Larssen Fosse. L.L.S. og bomerke
Berge Heljesen Rørgaae. B.H.S.R. og bomerke
Mons Sjursen Kaldestad

Den paafølgende 2den November 1813 continuerede Høstethinget for Watzværns Tinglaug i Overværelse af de samme Laugrettesmænd.

Hvorda blev publiceret følgende Documenter:

1. Paategning af 3die Julii 1813, hvorved en fra Anders Torbjørnsen Soleraas til Eli MadsDatter Sæve under 3die Julii 1806 udstædt Obligation for 50 rd DC:, mod Pant i Soleraas No 90, er omskrevet til 50 rbd S: V:
2. Afkald fra Peder Nielssen Ædal for hans Moderarv 16 rd 5 mrk 13 s til hans Formynder Peder Knudsen Stene, dateret 28 Septbr: 1813.
3. Paategning af 29de October 1813, hvorved en fra Aschild Sjursen Tøssen til Ole Johannessen Hoshovde og Johannes Anderssen Ejde under 20 Septbr: 1774 udstædt Obligation for 70 rd DC:, mod Pant i Tøssen No 10, er omskrevet til 70 rbd S: W:

1813: 196

4. Paategning af 27 Octobr: 1813, hvorved en fra Lars Gullachsen Horvey til Niels Rasmussen Litland under 3die Julii 1810 udstædt Obligation for 250 rd DC:, mod Pant i Horvey 1ste Thun No 18, er omskrevet til 112 rbd 3 mrk S: W:
5. Do: af 27 Octbr: 1813, hvorved en fra Anders Torchelsen Horvey til Haldor Jacobsen Bysem under 3 Julii 1810 udstædt Obligation for 250 rd DC:, mod Pant i Horvey 1ste Thun, er omskrevet til 112 rbd 3 mrk S: W:
6. Do: af 27 Octbr: 1813, hvorved en fra Niels Anderssen Brekhuus til Haldor Jacobsen Bysem og Niels Johannessen Jelvig under 4de Julii 1809 udstædt Obligation for 400 rd DC:, mod Pant i Brekhuus No 34, er omskrevet til 240 rbd S: W:
7. Do: af 6te Julii 1813, hvorved en fra John Larssen Lie til Anders Danielsen Waxdal under 4 Julii 1809 udstædt Obligation for 144 rd DC:, mod Pant i Lie 1ste Thun No 81, er omskrevet til 120 rbd S: W:
8. Do: af 6 Julii 1813, hvorved en fra Do: til Do: under 5te Novbr: 1810 udstædt Obligation for 200 rd DC:, mod Pant i Lie 1ste Thun, No 81, er omskrevet til 90 rbd S: W:
9. Do: af 6te Julii 1813, hvorved en fra Do: til Do: under 3 Julii 1812 udstædt Obligation for 300 rd DC:, mod Pant i Lie 1ste Thun, er omskrevet til 75 rbd S: W:
10. Aflyst \paa/ Obligation fra Aschild Heljesen Aarhuus til Faderen Helje Larssen Aarhuus, stor 140 rd DC:, mod Pant i Aarhuus No 35, dateret 6 Novbr: 1809 og qvitteret 24 Aug: 1813 for Resten 100 rd DC:
11. Paategning af 1ste Novembr: 1813, hvorved en fra Henrich Jørgensen Brekke til Endre Jøgensen Elje under 3 Julii 1811 udstædt Obligation for 280 rd DC:, mod Pant i Brekke No 83, er omskrevet til 98 rbd S: W:

12. Skjøde fra Peder Knudsen Stene til Sønnen Knud Pedersen paa 8 Mrk Smør Landskyld i Stene No 54, for 150 rbd N: W:, dateret 1ste Novembr: 1813.

13. Paategning af 1ste Novbr: 1813, hvorved den aarlige Afgivt 1 rd DC:, i Fæsteseddel, af 3 Julii 1810, paa et Plads kaldet Skakkefald under Bolstad, som skal svares af Huusmand Niels Nielssen til Ole Brynildsen Bolstad m: fl:, er omskrevet til 2 mrk 11 1/5 s. S: V:

14. Obligation fra Knud Larssen Luren til Willum Bjørnesen Reqve for 25 rbd S: W:, mod Pant i Gaarden Luren, No 28, dateret 2den Junii 1813.

15. Aflyst Obligation fra Anders Larssen Fosse til Johannes Johannessen indre Ejde og Anders Erichsen Angelskaar, stor 100 rbd S: W:, dateret 2den Julii 1813 og {tinglyst} qv: 8de Octobr: 1813.

16. Paategning af 1 Novbr: 1813, hvorved \de paa/ en fra Peder Knudsen Stene til Endre Jørgensen Elje under 4 Novbr: 1803, udstædt Obligation {for de} resterende 50 rd DC:, mod Pant i Stene, No 54, er omskrevet til 50 rbd S: W:

17. Do: af 1ste Novembr: 1813, hvorved en fra Helje Iversen Schorve paa Myndlingen Ingebor OlsDatters Vegne til Gullach Heljesen nedre Schierven under 4de Novbr: 1811 udstædt Obligation for 170 rd DC:, mod Pant i nedre Schierven, No 61, er omskrevet til 51 rbd S: W:

18. Do: af 1ste Novbr: 1813, hvorved en fra Knud Haldorsen Runtzeberg til Knud Knudsen Ejde under 2 Julii 1810 udstædt Obligation for 300 rd DC:, mod Pant i Runtzeberg No 22, er omskrevet [til] 135 rbd S: W:

19. Do: af 1ste Novbr: 1813, hvorved en fra Lars Knudsen Gulbraae til Tormod Andersen Nakke og Aad Andersen Brekhuus under 13 Julii 1811 udstædt Obligation for 500 rd DC:, mod Pant i Gulbraae No 44, er omskrevet til 175 rbd S: W:

20. Do: af 3 Julii 1813, hvorved en fra Knud Sjursen Hernæs til Knud Rasmussen Lillejord under 3 Julii 1810, udstædt Obligation for 200 rd DC:, mod Pant i Hernæs No 66, {dat:} er omskrevet til 90 rbd S: W:

21. Do: af 1 Novbr: 1813, hvorved en fra Ole Pedersen Horvey paa Myndlingen Knud Johnsen Føres Vegne til Anders Henrichsen Føre og Niels Larssen Bolstad under 6 Novbr: 1810 udstædt Obligation for 80 rd DC:, mod Pant i Førre, No 15, er omskrevet til 36 rbd S: W:

22. Do: af 1ste Novbr: 1813, hvorved en fra Gullach Olsen Svange og Ole Gullachsen Svange \til Ole Larssen Evanger/ under 5te Novbr: 1802 udstædt Obligation for 290 rd DC:, mod Pant i Svange No er omskrevet til 290 rbd S: W:

23. Do: af 1ste Novembr: 1813, hvorved en fra Jacob Anderssen Sevelstad til Lars Nielsen Rommereim m: fl: under 2den Novembr: 1807 udstædt Obligation for 200 DC:, mod Pant i Sevelstad No 31, er omskr: til 190 rbd S: W:

24. Do: af 1ste Novbr: 1813, hvorved en fra Peder Monssen Øye til Ole Johannessen Dale under 1 Julii 1805 udstædt Obligation for 230 rd DC:, mod Pant i Øye No 84, er omskrevet til 230 rbd S: W:

25. Do: af 1 Novbr: 1813, hvorved en fra Knud Knudsen Thoe til Torger Henrichsen Luren under 1 Julii 1805 udstædt Obl: for 80 rd DC:, mod Pant i Thoe No 29, er omskrevet til 80 rbd S: W:

26. Do: af 3 Julii 1813, hvorved en fra John Johnsen Axelberg til Rasmus Rasmussen Lillejord under 6 Novbr: 1810 udstædt Obl: for 200 rd DC:, er omskrevet til 90 rbd S: W:, mod Pant i Mæstad No 27.

27. Forlig indgaaet inden Wosse Præstegjelds Forligelses Commission den 9de October 1811 imellem Mons Sjursen Kallestad {som} \og/ Formynder for Sjur Amundsen Kallestad, Anders Pedersen øvre Rasdalen, angaaende Vilkaar, der skal svares til Sjur Henrichsen m: v:

1813: 196b

28. Afkald fra Ole Nielssen Rasdalen m: fl: til Formynderen Niels Larssen Bolstad for afdøde Myndling Brithe NielsDatter nedre Rasdals Moderarv 21 rd, dat: 1 Novbr: 1813.

29. Afkald fra Knud Johnsen Førre for hans Arvemidler 25 rd 3 mrk til Formynderen Lars Nielssen Bolstad, dateret 1 Novbr: 1813.

30. Do: fra Knud Knudsen Thoe for hans Moderarv 10 rd 2 mrk 1 s til \hans/ Formynder og Fader Knud Knudsen Thoe, dateret 1 Movbr: 1813.

31. Do: fra Ole Sjursen Førre for hans Kones Anna AndersDatters Arv 12 rd 5 mrk 3 s til Formynderen Lars Anderssen Bolstad, dateret 1 Novbr: 1813.

32. Do: fra Aschild Anderssen Lie for hans Kones Marie AndersDatters Arv 3 rd 1 mrk 11 s til Formynderen Lars Anderssen Bolstad, dateret 1 Novbr: 1813.

33. Do: fra Gulleich Sjursen Aarhuus for hans Kones Torbjør AndersDatters Arv 106 rd 3 mrk 3 s til Formynderen Anders Larssen Aarhuus, dateret 1 Novbr: 1813.

34. Do: fra Knud Gullachsen Fannæs for Myndlingen Brithe JohnsDatter Evangers Arv 30 rd 4 mrk 5 s til hendes forrige Formynder Aschild Torbjørnsen Rødland, dat: 1 Novbr: 1813.

35. Do: fra Guri LarsDatter Luren for hendes Faderarv 6 rd 4 mrk 4 s til Formynderen Lars Haldorsen Luren, dateret 1 Novbr: 1813.

36. Do: fra Anna OlsDatter Strømme for hendes Faderarv 13 rd 2 mrk 6 s til Formynderen Anders Olsen Dyvig, dateret 1 Novbr: 1813.

37. Do: fra Torchel Johannessen Øfstedalen for hans Kones Marthe KnudsDatters Arv 16 rd 1 mrk 7 s til Formynderen Brynild Knudsen Horvey, dat: 1 Novbr: 1813.

38. Obligation fra Ole Olsen nedre Rasdal {til Myndlingen Torbjø} paa \Myndl:/ Ole Jacobsen Rørgaaes Vegne til Myndlingen Torbjør JacobsDatter Rørgaae m: fl:, mod Pant i Rørgaae No 20, dateret 2den Novbr: 1813.

39. Afkald fra Helge Gulleichsen Horvey for hans Faderarv 8 rd 5 mrk 12 s: til Formynderen Jacob Knudsen Træfald, dateret 2 Novbr: 1813.

40. Vilkaarsbrev fra Ole Simonsen Næssem til hans Fader Simon Nielssen Næssem paa aarligt Levekaar, dateret 2 Novbr: 1813.

41. Afkald fra Ole Sjursen Førre for Myndlingen Kari SjursDatter Føres Arv 28 rd 4 mrk 4 s til hendes forrige Formynder Ole Endresen Rongen, dateret 2 Novembr: 1813.

42. Fæsteseddel fra Ole Brynildsen Bolstad til Huusmand Michel Knudsen paa et Plads under Gaarden Bolstad kaldet Bolstadnaaven, dateret 2 Novembr: 1813.

43. Et Forlig, indgaaet inden Wosse Præstegjelds Forligelses Commission den 3die Martii 1813, imellem Lars Larssen Bjørgo paa Myndlingen Ole Anderssen Horveys Vegne og Knud Brynildsen Horvey angaaende Bestyrelsen af Ole Anderssens Brug i Gaarden Horvey.

Fogden fremlagde Tingsvidnerne over Af- og Tilgangen i Odels og Selvejer- samt Vejmester-Mandtallerne, som inden Retten bleve oplæste og af Almuen og Laugrettet rigtig befundne.
Ligesaa fremlagde Fogden Restancelisten, som viser, at for indeværende Aar udestaaer i ordinaire Skatter 155 rd 3 mrk 8 5/8 s. N: V: Denne Liste blev inden \Retten/ examineret og af Laugrettet og Almuen som uimodsagt rigtig befunden.

Til Laugrettesmænd for næstkommende Aar 1814 bleve opnævnte Gulleich Larssen Langeland, Aschild Helgesen Aarhuus, Ole Simonsen Næssem og Knud Olsen Mæstad.

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Høstethinget for Watzværns Tinglaug hævet.
Christie

John Haldorsen Rørbakken. Lars Larssen Fosse. L.L.S. og bomerke
Berge Heljesen Rørgaae. B.H.S.R. og bomerke Mons Sjursen Kaldestad.

Aar 1813 d: 5te November continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Justits Sagen {Foged Bøgh} \Procurator Lassen/ som Actor contra Thorsten Ellingsen Schutle og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie i Overværelse af de sam/m/e Laugrettes og Meddomsmænd som tilforn.

Actor mødte og fremlagde Lehnsmand Ringheims Skrivelse til Comparenten, af 5te f: M:, paategnet Actors Skrivelse af 25de September, betræffende om og hvorvidt den bortstjaalne Koe er i Live; men da Comparenten endnu ikke havde erholdt det af ham hos Fogeden reqvirerede Thingsvidne, henseende de paa Woss værende Personer, der i denne Sag have været

1813: 197

afhørte, maatte han begjere Sagens Anstand til Løverdagen d: 13de d: M: om Formiddagen Kl: 10. Actor anmærkede, at da han, paa Grund af Lehnsmand Ringheims bemeldte Skrivelse, havde foranstaltet Tiltalte henført til Stedet, hvor Koen skal være, for at den der kan forevises ham, m: v:, var dette Aarsagen, hvorfor ikke Angjeldende i Dag kunde sisteres for Retten. Bemeldte Lehnsmand Ringheims Skrivelse indtages saaledes lydende: #

Defensor Procurator Hjorth Stuvitz mødte og reserverede den Tiltaltes Tarv.

Eragtet:

den begjerte Opsættelse bevilges.

Christie

Lars Blix de Fine Anfin Olsen
Ole Rasmussen Jørgen Ellingsen

Aar 1813 d: 5te November om Formiddagen Kl: 11 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Justits Sagen Foged Bøgh som Actor contra Lars Jacobsen Lysevold, og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2 eedsvorne Laugrettesmænd, Lars Blix de Fine og Anfind Olsen.

For Actor mødte Procurator Lassen, som fremstillede den Tiltalte løs og ledig for Retten og fremlagde Fogedens Continuations Stævning til i Dag, af 11te f: M:, i forkyndt Stand, hvorefter han begjerede de Indstævnte paaraabte og afhørte. Stævningen indtages saaledes lydende: #

Defensor Procurator Hjorth Stuvitz mødte og forbeholdt det fornødne Tilsvar i Sagen.

I Retten mødte som

20de Vidne Hans Johannesen Agdesteen. Hans i Retten d: 5te Maij dette Aar aflagde Forklaring blev ham forelæst, og han vedblev sam/m/e som aldeles rigtig. Den hos Tiltalte fundne og nu i Retten beroende grønne Silketøjs Parapluie blev ham foreviist, og han erklærede at sam/m/e, saavidt Vidnet kan skjønne, er Cancellie Raad Christie tilhørende. Han bekræftede sin aflagde Forklaring med Lovens Eed og blev dimitteret. Parapluien blev ham, paa Cancellieraad Christies Vegne, udleveret.

Den Bestjaalne Marthe Johannesdatter mødte atter og fremviiste i Retten den hende frastjaalne, hos Tiltalte fundne og hende derefter udleverede Riismølle. Tiltalte tilstod at den nu fremviiste Riismølle er den hos ham forefundne.

Derefter fremstod som

21de Vidne Berthe Andersdatter, Landeværnsmand Sjur Sjursens Kone, 40 Aar gam/m/el. Hun declarerede, at den nu i Retten værende Riismølle har hun for et Par Aar siden ofte seet i fornævnte Marthe Johannesdatters Besiddelse og Gjem/m/er, samt at hun veed at Møllen er Marthe Johannesdatter tilhørende. Denne Forklaring bekræftede hun med Lovens Eed. Dimitteret.

22de Vidne Olave Berntsdatter, 20 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede hun sig aldeles overeensstem/m/ende med 21de Vidne, med Tillæg, at Vidnet saa meget mere veed at Møllen tilhører Marthe Johannesdatter, som Vidnet har tjent hos bemeldte Kone i det halve Aar 1812, og da ofte havde Møllen i sine Hænder. Hun bekræftede sin Forklaring med Lovens Eed. Dimitteret.

1813: 197b

Riismøllen blev derefter Marthe Johannesdatter udleveret.

Procurator Lassen fremlagde dernæst Foged Bøghs Indlæg, af Dags Dato, hvori Sagen indlades til Dom. Indlægget indtages saaledes lydende: #

Defensor Procurator Hjorth Stuvitz udbad sig Sagens Anstand til Løverdagen d: 13de d: M: for da at slutte sam/m/e.

Eragtet:

den begjerte Anstand bevilges.

Tiltalte blev Laugrettet overleveret for at føres tilbage i Arrest.

Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

Aar 1813 den 9de November om Eftermiddagen Kl: 4 blev i Sorenskriverens Boepæl i Bergen i Overværelse af Laugrettesmændene Lars Blix de Fine og Anfind Olsen i Justits Sagen Foged Bøgh, som Actor contra Jan Nielsen Meyer, afsagt følgende:

Kjendelse:

Da Tiltaltes Hustrue under det ved Sundhordlehns Jurisdiction optagne edelige Forhør, i Svar paa 9de Qvæstion, har forklaret, at Tiltalte, foruden det i denne Sag omhandlede Sprydseil, skal have fundet een Sæk og et Stykke Bastetaug, hvilke Ting han skal have solgt til Johannes Børnæs, og der følgelig opstaaer Qvæstion om, hvorvidt Tiltalte kan blive at ansee som Tyv for disse Koster? saa bliver det nødvendigt: at Tiltaltes nærmere Forklaring herved saavel som Johannes Børnæs's Forklaring indhentes, samt at den sidste, i Tilfælde at han har kjøbt Kosterne, paalægges at fremviise sam/m/e og at de lovligen taxeres. Fremdeeles anseer Retten det nødvendigt, at da Tiltaltes Hustrue, i hendes Svar paa 16de Qvæstion, har gjort en anden Forklaring om, hvorfra Tiltalte havde faaet de under Sagen omhandlede 2 Stykker af et Seil hvoraf hun har syet Skjorter til ham, end den Forklaring, Tiltalte selv desangaaende har afgivet, hans yderligere Declaration derom bliver indhentet. Sagen bliver derfor at reasumere, og det paalægges Actor at foranstalte det nødvendige til at erhverve bemeldte yderligere Oplysninger, til hvilken Ende Sagen atter bliver at foretage i Dommerens Boepæl i Bergen Løverdagen den 4de Decbr: 1813 om Formiddagen Kl: 10, hvilken er den første, formedelst Høstetingene, saavel for Actor som for Dommeren dertil ledige Tid.

Tiltalte var løs og ledig tilstede og hørte denne Kjendelse aflæse. Han blev derpaa Laugrettet overleveret for at føres tilbage i Arrest.

Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

Aar 1813 d: 13de November om Formiddagen Kl: 10 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Justits Sagen {Foged Bøgh} Procurator Lassen som Actor contra Torsten Ellingsen Schutle, og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie med de sam/m/e Laugrettes og Meddomsmæand som forhen.

Actor mødte og erklærede, at han endnu ikke havde modtaget det forhen ommeldte Thingsvidne, samt at Tiltalte endnu ikke var kom/m/et tilbage fra Woss. Han begjerede derfor Anstand til den første for Retten belejlige Tid.

Defensor Procurator Hjorth Stuvitz mødte og forbeholdt det fornødne.

Eragtet:

Sagen opsættes til Løverdagen d: 4de December 1813 om Formiddagen Kl: 11, som er den første for Sorenskriveren ledige Tid, da Aasteds Forretninger, Høste Thingene og Maanedsthinget i Bernæstangen uafbrudt vedvare fra d: 15de til 30te d: M:

Sam/m/e Dag og Sted om Formiddagen Kl: 11 continuerede i Overværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd, Justits Sagen Foged Bøgh, som Actor, contra Lars Jacobsen Lysevold.

Tiltalte var løs og ledig i Retten tilstede.

Defensor mødte

1813: 198

og fremlagde Forsvars-Skrivt, af Dags Dato, hvortil han henholdt sig og indlod Sagen til Dom. Defensions-Indlægget indtages saaledes lydende: #

For Actor mødte Procurator Lassen, som henholdt sig til Fogedens Procedure og Paastand og vedblev at indlade Sagen til Dom.

Eragtet:

denne Sag optages til Kjendelse eller Dom.

Tiltalte blev Laugrettet overleveret for at føres tilbage i Arrest.

Christie

Lars Blix de Fine	Anfin Olsen
Ole Rasmussen	Jørgen Ellengsen

Aar 1813 d: 16de November om Eftermiddagen Kl: 3 continuerede paa Sunds Præstegaard Justits Sagen Foged Bøgh, som Actor contra Synneve Christensdatter lille Sangolt, og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie med de 4 eedsvorne Laugrettesmænd, Lars Blix de Fine, Anfind Olsen, Jørgen Ellingsen og Niels Iversen Lunggaarden, af hvilke de 2 sidste mødte for de 2 fra først af tiltagne Meddomsmænd Anders Axelsen og Anders Olsen, der i Dag vare forhindrede fra at møde.

Tiltalte Synneve Christensdatter lille Sangolt mødte i sin Friehed.

For Actor, som er fraværende i Forretninger paa Høste-Tinget paa Woss, mødte Fuldmægtig Lem, som fremlagde Actors, i Overeensstem/m/else med den afsagte Kjendelse, udtagne Stævning i lovlig forkyndt Stand. Denne Stævning indtages saaledes lydende: #

Ifølge Stævningen fremstod først: Tiltalte Ole Winziansen lille Sangolt, som, paa Tilspørgsel, declarerede, at Synneve Christensdatter lille Sangolt ingensinde for ham har udladt sig med noget, hvoraf han kunde slutte, at hun vilde \føde i Dølgsmaal eller/ gjøre en Ulykke paa sit Foster, men at han {af sig} begyndte at befrygte saadant Forsæt hos hende, blot {deraf} fordi hun ikke vilde aabenbare Svangerskabet. Dimitteret, efterat have hørt denne Forklaring oplæse og vedkjendt sig dens Rigtighed.

Videre fremstod 3die Vidne Ingebricht Simonsen Store Sangolt og 4de Vidne Christen Bendixsen lille Sangolt, hvilke, i Henhold til deres forhen i Sagen aflagte Eed, eenstem/m/igen svarede, til den i Kjendelsen omhandlede 2den Qv: ney; og til 3die Qvæstion, at det omspurgte Sted var omtrent halvaldet!! (halvandet) Geværskuds, eller 100 Skridts Distance fra Husene paa Gaarden. 3die Vidne svarede særskilt til 4de Qv: ney. Dimitterede ligesom forrige.

Endelig mødte 10de Vidne Ole Christensen lille Sangolt, som ligeledes, i Henhold til hans forhen i Sagen aflagte Eed, svarede til 4de Qv: ney. Dimitteret.

{Fra Defensor] Fuldmægtig Lem, paa Actors Vegne, vedblev at indlade Sagen til Dom.

Fra Defensor, Procurator Hjorth Stuvitz var Retten {overlev} tilsendt Indlæg, af {Dag} 13 d: M:, hvor han forlanger Udsættelse til Torsdagen d: 18 d: M: Bemeldte Indlæg lyder saaledes: #

Eragtet:

Opsættelse til d: 18de d: M: om Eftermiddagen Kl: 4 bevilges og Sagen foretages da atter i Dom/m/erens Boepæl i Bergen.

Christie

Lars Blix de Fine Anfin Olsen
Nils Iversen Jørgen Ellengsen

1813: 198b

Aar 1813 d: 18de November om Eftermiddagen Kl: 4 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Justits Sagen Foged Bøgh, som Actor contra Synneve Christensdatter lille Sangolt, og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie med de sam/m/e 4 Meddomsmænd, som fra først af i Sagen vare tilstede.

Defensor, Procurator Hjorth Stuvitz mødte og som han af det d: 16de sidstleden i Sagen passerede intet fandt at være til Skade for den Tiltalte, henholdt han sig til sit fremlagte Forsvars Skrivt og atter indlod Sagen til Dom.

Tiltalte blev paaraabt men mødte ikke.

Eragtet:

denne Sag optages til Dom.

Sorenskriveren confererede dernæst med Meddomsmændene angaaende denne Sag og foreviiste dem Sagens Documenter samt recenserede samtlige dens Beviise og data. Efterat dette var skeet blev strax i Retten eensstem/m/igen forfattet og af Sorenskriveren aflæst følgende:

Dom:

Under nærværende Sag tiltales i Følge Amtets Ordre af 26de Junii 1813, Synneve Christensdatter lille Sangolt til Undgjeldelse efter Omstændighederne i Anledning af hendes forhold med at føde et uægte Barn ude paa Marken og der at lægge sam/m/e fra sig. Ligesaa er, i følge bemeldte Ordre, i denne Sag actioneret Barnefaderen, givt Mand Ole Winziansen lille Sangolt, til Undgjeldelse forsaavidt noget under Sagen kunde opdages som var at lægge ham til Last.

Det er ved egen Tilstaaelse oplyst og ved Vidnernes Forklaringer saavelsom Sagens øvrige Omstændigheder stadfæstet, at Tiltalte Synneve Christensdatter lille Sangolt, sidstleden 4de Paaskedags Morgen er gaaet ud fra hendes Forældres Huus, paa Gaarden lille Sangolt, for at lukke Faarene ud af Faarehuuset, samt at hun, efterat have gjort dette, har ude paa Marken født eet levende Barn, som hun svebte ind i et Skjørt hun havde taget af sig og lagde fra sig

under een fremragende Helle i een liden Uhr eller Steendysse paa Marken, og at hun derefter gik hiem til sine Forældre uden at sige dem eller andre, at hun havde født Barnet. Kort Tid derefter er Barnet funden ude paa Marken og af Finderne Ingebrigt Simonsen store Sangolt saavelsom Tiltaltes Fader, bragt levende hiem til Moderen, der modtog det som sit og siden har pleiet det Moderligen.

Paa Grund af disse Oplysninger har Actor paastaaet Tiltalte Synneve Christensdatter lille Sangolt tilpligtet, i Overeensstemmelse med 6 – 6 – 10 Art: 2det Membrum, og Fr: af 19de May 1751 at stryges til Kagen og brændemærkes paa Kinden samt at hensættes til Arbeide i Bergens Tugthuus paa Livstid og betale Actionens Omkostninger.

For at bestem/m/e om og hvorvidt Tiltaltes Forhold qvalificerer hende til Straf eller ikke? maa det først tages i Betragtning om hun kan ansees at have villet føde sit Barn i Dølgsmaal eller ikke? De Omstændigheder som synes at viise, at hun har havt en saadan Hensigt, ere: at hun ikke af sig selv har aabenbaret sit Svangerskab for nogen anden end Barnefaderen, og at hun tvertimod naar hendes Forældre have spurgt hende derom, har nægtet at være Frugtsommelig, indtil at hun omsidder, ungefær 3 Uger førend hun bragte Barnet til Værden, paa en forblomet Maade tilstod det for hendes Moder, at Barnefaderen anseer det nødvendigt, at formaae Mænd at gaae hen og forfare om hun var med Barn: at hun gik ene ud tidlig om Morgenen og fødte Barnet ude paa Marken, uden at nogen hørte Raab eller Skrig af hende: at hun lagde Barnet hen afsides i en Steendysse under en fremstaaende Helle: at hun traf Ingebrigt Simonsen store Sangolt paa Marken efterat hun havde født og bortlagt Barnet, talede med ham om Veiret, men ikke fortalte ham om hendes Fødsel uagtet hun var saa vel at hun kunde gaae ene hiem igjen, samt at hun heller ikke da hun kom hiem, sagde Forældrene eller andre noget om Barne Fødselen.

Derimod synes følgende Omstendigheder at godtgjøre, at hun ikke har havt Hensigt at føde Barnet i Dølgsmaal, nemlig: at hun for Barnefaderen har erklæret at hun var Frugtsommelig, og at han, efter hendes Forklaring, som dog af ham er benægtet, anmodede hende om at tie dermed saalænge det kunde dølges: at hun ikke for Barnefaderen har yttret noget, hvoraf han kunde slutte at hun vilde føde i Dølgsmaal eller gjøre

1813: 199

Ulykke paa Barnet: at Frygt for hendes Forældres Vrede kan antages, saaledes som hun har debiteret, at have afholdt hende fra betimelig at aabenbare denne hendes Forfatning: at hun implicite tilstod for hendes Moder, omtrent 3 Uger før Paaske, at hun havde Vaadt, eller Melk i Brysterne: at hun strax tilstod sit Svangerskab for de af Barnefaderen udsendte Mænd: at hun havde tillavet Børnetøy, som da Barnet var bragt hiem, fandtes i hendes Kiste, og som Broderen Dagen tilforn havde seet hende \at/ vaske: at hun efter 10de Vidnes Forklaring, ikke den Dag hun fødte Barnet, gik ud om Morgenen førend efterat det var bleven lyst: at hun gik ud i et Ærende, som hun ellers pleiede at rygte nemlig at lukke Faarene ud, og at hun maae antages virkelig at have gjort dette, da Faarene fandtes at være lukkede ud og ingen andre af Huusets Folk havde gjort det: at Undeelse!! (Undseelse) {for} \og/ Fordom kan have foraarsaget at hun ikke, da hun, efterat have født Barnet, mødte Ingebrigt Simonsen store Sangolt ude paa Marken, sagde ham det passerede og forlangte hans Hjelp, hvilket hendes egen Forklaring ogsaa udviiser, da hun anfører som Aarsag: at hun ikke vilde Tildragelsen strax skulle kom/m/e i fremmedes Munde, samt at hun vilde have hendes egen Slægt til at hielpe hende Barnet hiem: at hun ikke havde taget Klude eller andet ud med sig for at indpakke Barnet i, men at det fandtes indsvøbt i et Skjørt, hun havde taget af sig: at hun ikke er overbeviist om tilforn at have været frugtsommelig og at hun følgelig ikke saa nøye forud kunde beregne, hvad Tid, hun kunde vente sig, ej heller føle paa sig at Fødsels Tiden nærmede sig: og at hun i det hun kom hiem til sine Forældre efterat have født Barnet, var

yderlig udmattet og strax faldt i besvimelse, saa at hun ej kunde sandse at sige dem det Passerede.

Retten anseer de for den sidste Meening anførte Grunde saa overveiende at den ikke hos den Tiltalte kan præsumere Forsæt, til at gaae ud for i Eensomhed eller Dølgsmaal at føde hendes Barn. Dette forudsat bliver det nærmere at undersøge, hvorvidt Tiltalte bør belægges med Straf for Barnets Bortlæggelse?

Det torde vel være Spørgsmaal undergivet om Lovens i 6 – 6 – 10 dicterede Straf for Barns Bortlæggelse er anvendelig paa den Moder, som i Dølgsmaal føder sit Barn ude paa Mark eller Vej, og lader det samesteds henligge? De ældre norske Love, f: Ex: Hagen Adelsteens Guletings Lov, Christendoms, Retten Cap: 21, og Trondhiems Kirke-Rett Cap: 2, synes ikke at viise dette; thi de fastsætter Straf for dem, som bærer ud Barn, døbt eller udøbt, hvilket saavel efter disse Loves historiske Aarsag, som efter Udtrykkene, synes at give tilkjende, at de handle om dem der efter den Tids Uskik bare hiemmefra ud og lagde fra sig de Børn som efter ordentlig Omgang vare fødte. Forordningen af 27de November 1647, der er Lovens Kilde, synes heller ikke at gaae videre. Men om end og Lovens Straf ansees anvendelig i det opgivne Tilfælde, bør det uden Tvivl dog ikkun skee da, naar Moderen overbeviises om Forset at føde sit Barn i Dølgsmaal og ikke at tage sig af det, samt derefter \at have/ havt Tid og {For} Fatning nok til at kunne angive Barnets Henlæggelse, men enten nægtet eller og modvilligen fordulgt sam/m/e.

Hvad nu Tiltalte Synneve Christensdatter angaaer, da kan hun, efter det foranførte, ikke ansees for at have havt Forsæt til at føde i Dølgsmaal. Heller ikke er hun overbeviist om at have benægtet at have født og bortlagt Barnet; og hvad det angaaer, at hun ikke strax for Ingebrigt Simonsen store Sangolt eller for hendes Forældre aabenbarede Factum da maae dette vel undskyldes ved hendes Undseelse Fordom, og Frygt samt fornem/m/elig ved hendes udmattede Tilstand, hvori hun vel neppe kan have havt Tankekraftens sædvanlige Brug. /: vide 4de og 8de Deponents Forklaringer under Forhøret pag: 10 og 21: :/ Hendes Fremgangsmaade med Barnet efterat det var født, synes ogsaa at viise, at hun ikke har haft Hensigt til at lade det ligge og omkomme; thi hun har baaret det et Stykke fra det Sted, hvor hun fødte det, og hendes egen Forklaring om, at hun vilde have baaret Barnet hiem efter, maae antages som rigtig, da den ikke modsiges af Sagens øvrige Omstændigheder. Fremdeeles har hun ordentligen indsvøbt Barnet og Efterbyrden i sit Skjørt førend hun lagde det fra sig; og den Omstendighed, at hun lagde Barnet i Nærheden af Faarehuus Vejen, som hun just kom gaaende og hvor Folk af og til plejede at gaae, samt at Stedet ikkun var circa 100 Skridt borte fra Huusene paa Gaarden, synes heller ikke at røbe ond Intention mod Barnet; tvertimod viiser hendes Forhold, med at lægge Barnet under Lye af en fremstaaende Hælle, Omsorg for dets Conservation, da Vidneforklaringen oplyser, at det sam/m/e Tid var Regnveir. Endelig maae det bemærkes, at Tiltaltes foregaaende Vandel, i følge den fremlagte

1813: 199b

Præsteattest, har været ulastværdig.

I Følge samtlige foranførte Omstændigheder maae Tiltalte Synneve Christensdatter lille Sangolt blive at friefinde for Actors videre Tiltale; derimod maae hun blive pligtig at udreede alle af Actionen lovlig flydende Omkostninger. Defensors Sallarium billiges med Sex Rigsbankdaler S: V:. Mod Ole Winziansen lille Sangolt har Actor frafaldt Actionen; og da intet ulovligt i Henseende til Barnets Fødsel eller Bortlæggelse er ham overbeviist, og han kun, i modsat Tilfælde, efter Amtets Ordre, skulde actioneres, kan intet derimod af Retten være at erindre.

I Sagførelsen har intet uforsvarligt Ophold fundet Stæd, og den har i det heele været forsvarlig.

thi Kiendes for Ret:

Tiltalte Synneve Christensdatter lille Sangolt bør for Actors videre Tiltale og Paastand i denne Sag frie at være; derimod bør hun udrede alle af denne Sag lovlig flydende Omkostninger, hvorunder regnes Sallarium til Defensor Procurator Hjorth Stuvitz, Sex Rigsbankdaler Sølv Værdie.

De idømte Omkostninger udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Christie

Lars Blix de Fine — Anfin Olsen

Anders Aschieldsen Bredsteen — Anders Olsen Eichaas.

Aar 1813 d: 20de November blev det almindelige Høste- Sage- og Skatte-Thing for Mjelde Skibrede fremholdt paa Thingstedet Mjeldegaard, og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie i Overværelse af de 4 eedsvorne Laugrettesmænd, Johannes Andersen Kleppe, Lars Rasmussen Rongved, Johannes Monsen øvste Mjelde og Mons Johannesen øvste Mjelde. Foged Bøgh, Skibredets Lehnsmand og endeel thingsøgende Almue var tilstede.

Hvor da først blev publiceret de sam/m/e Kongl: Anordninger som paa Høste Thinget for Echanger Skibrede d: 27de f: M:, med Undtagelse af de som bleve bekjendtgjorte paa Som/m/erthinget for Hosanger og følgende Skibreder d: A: under No 34 til 40 inclusive.

Endvidere blev thinglyst

31. Bergens Politie Placat, af 16de October 1813 ang: Forprang.
32. Taxt for Post-Tourerne imellem Bergen, Stavanger, Christiania, Borgensund, Molde, etc:
33. Placat, af 30 Sept: 1813, ang: Præmie for Indførsel af Korn, Fødevarer og Brændeviin til Norge.
34. Do: af 19de Septbr: 1813, ang: nærmere Bestem/m/else ihenseende til Provenuet af priis dømte Ladninger og Skibe.

Fogeden fremlagde det store Skatte Thingsvidne, bestaaende af 14 Qvæstioner hvilke inden Retten bleve oplæste og hvortil Almuen i Almindelighed og især de 2 Mænd Niels Nielsen Revem og Anders Johannesen Burkeland svarede saaledes; til 1ste, 2den, 3de og 4de Qv: Sv: ney. 5te Qv: Sv: ingen andre end de sædvanlige. 6te, 7de, 8de, 9de Qv: Sv: ney. 10de Qv: Sv: jo. 11te, 12te, 13de og 14de Qv: Sv: ney.

Om Frieskydsen.
Almuen vedtog ihenseende til Frieskydsens Betaling det sam/m/e som Almuerne for Echanger og følgende Skibreder.

Om Thingholdet
Almuen accorderede Hr: Garman Een Rigsbankdaler pr: Løb i Navneværdie for Thingholdet i Aaret 1814, hvormed Hr: Garmann var fornøjet.

Da ingen for i Dag havde videre at føre i Rette blev Tinget udsat til Mandagen den 22 Novbr:

Christie

Johannes Anderssen Kleppe. JK

Johannes Monssen øvste Mjelde. I.M.S.O. og bomerke
Lars Rasmussen Rongved. L.R.S. og bomerke
Mons Johannessen øvste Mjelde. M.J.S. og bomerke

1813: 200

Aar 1813 den 22de Novembr: continuerede Høstethinget for Mjelde Skibrede i Overværelse af de samme Laugrettesmænd som første Rettes Dag, men da ingen havde noget at føre i Rette blev Tinget udsat til i Morgen.

Den paafølgende 23de Novembr: 1813 continuerede Høstethinget for Arne!! (Mjelde) Skibrede i Overværelse af de samme Laugrettesmænd.

Hvorda blev publiceret følgende Documenter:

1. Contract imellem Kjøbmand Johan Herman Krohn og Niels Monssen Ejde angaaende Overdragelsen af en Husegrund paa Gaarden Ejde m: v:, dateret 13 Novbr: 1813.
2. Paategning af 20 Novembr: 1813, hvorved en fra Daniel Fabiansen Oudestad til Anders Olsen Blom under 26 Novbr: 1811 udstædt Obligation for 400 rd DC:, mod Pant i Oudestad No 48, er omskrevet til 120 rbd S: V:
3. Do: af 20 Novbr: 1813, hvorved en fra Do: til Do: under 28 Novembr: 1812 udstædt Obligation \for 200 rd DC:/, mod Pant i Oudestad No 48, er omskrevet til 50 rbd S: W:
4. Obligation fra Daniel Fabiansen Oudestad til Anders Olsen Blom for 25 rbd S: W:, mod 3die Prioritet i Oudestad No 48, dateret 20 Novembr: 1813.
5. Paategning af 20 Novbr: 1813, hvorved en fra Niels Einersen Tvedteraas til Ejner Monssen Borge under 19 Maji 1801 udstædt Obligation for 98 rd DC:, mod Pant i Tvedteraas, No 46, er omskrevet [til] 98 rbd S: W:
6. Do: af 20 Novembr: 1813, hvorved en fra Johannes Larssen Kleveland til Myndlingen Marthe JohannesDatter Hustrulie under 23 Novembr: 1805 udstædt Obligation for 98 rd DC:, mod Pant i Kleveland No 17, er omskrevet [til] 98 rbd S: W:
7. Fæsteseddel fra Ole Michelsen Hovden til John Nielssen paa et Stykke Mark under Gaarden Hovden, dateret 20 Novbr: 1813.
8. Skiftebrev efter Elling Ellingsen Solberg, sluttet 28 Maji 1813, hvorved Boets Jordegods ½ Løb Smør 2 ½ Mæle Malt i Gaarden søre Solberg No 28, er udlagt til Enken Anna ChristensDatter og Børnene.
9. Fæsteseddel fra Ole Hanssen og Johannes Olsen Blomdal til John Johnsen paa et Plads kaldet Kindal under Gaarden Blomdal, dateret 20 Novembr: 1813.
10. Bøxelseddel fra Anders Ellingsen Fougstad m: fl: til Sjur Ellingsen paa 18 Mrk Smør 15 Kd: Malt Landskyld og Skatteskyld 1 pd 4 ½ Mrk Sr: i Gaarden Solberg, No 28, dateret 27 Novembr: 1813, med Revers.
11. Vilkaarsbrev fra Sjur Ellingsen Solberg til hans Moder Marthe OlsDatter paa aarligt Levekaar af Gaarden Solberg No 28, dateret 27 Novembr: 1813.
12. Vilkaarsbrev fra Do: til Enken Anna ChristensDatter Solberg paa aarligt Vilkaar af Gaarden Solberg, No 28, dateret 22 Novembr: 1813.
13. Aflyst Obligation fra Johannes Anderssen Burkeland til Kjøbmand H: P: Bruus, stor 70 rd DC:, mod Pant i Burkeland, No 13, dat: 14 Decembr: 1810 og qvitteret 24 Februar 1812.

14. Paategning af 20 Septbr: 1813, hvorved en fra Madame Schwarschoph til Mons Monssen Wallestrand under 1ste Septbr: 1795 udstædt Forskrivelse, stor 145 rd 4 mrk 12 s DC:, er omskrevet til 145 rbd 4 mrk 12 s S: W:

15. Do: af 20 Septbr: 1813, hvorved en fra Do: til Do: under 21 Novembr: 1795 udstædt Forskrivelse for 165 rd DC:, er omskrevet til 165 rbd S: W:

16. Do: af 20 Novembr: 1813, hvorved en Regning, stor 165 rd 5 mrk DC:, vedhæftet en imellem Madame Schwarskoph og Mons Monssen Wallestrand under 18 Octobr: 1793 oprettet Contract, er omskrevet til 165 rbd 5 mrk S: W:

17. Paategning af 20 Novbr: 1813, hvorved en fra Erich Monssen Weaae til Fabian Nielssen Teigland og Rasmus Johnsen Hartvedt under 23 Novbr: 1807 udstædt Obligation for 198 rd DC:, mod Pant i Weaae No 45, er omskrevet til 188 rbd 9 3/5 s S: W:

18. Do: af 20 Novbr: 1813, hvorved en fra John Iversen Solberg til Einer Einersen Ladstad under 24 Maji 1811 udstædt Obligation for 98 rd DC:, mod Pant i nordre Solberg No 29, er omskrevet til 34 rbd 1 mrk 12 4/5 s. S: W:

19. Do: af 20 Novbr: 1813, hvorved en fra Johannes Larssen Houge til Myndlingen Johannes Larssen Houge den yngre m: fl: under 28 Novbr: 1812 udstædt Obligation for 321 rd 2 mrk 9 s, mod Pant i Houge No 16, er omskrevet til 80 rbd 2 mrk 2 ¼ s S: V:

20. Do: af 20 Novbr: 1813, hvorved en fra Niels Johannessen Houge til Erich Sjursen Kalland under 29 Maji 1809 udstædt Obligation for 150 rd DC:, mod Pant i Houge No 16, er omskrevet til 109 rbd 3 mrk S: W:

21. Afkald fra Anders Monssen Fyllingen for hans Kones Ingebor BastesDatter Reigstads Arv 30 rd 1 mrk til hendes Formynder Rasmus Bastesen Isdal, dateret 27 Octobr: 1813.

22. Afkald fra Magne Andersen Hvidsteen for hans Moderarv 23 rd 4 mrk 13 s til Formynderen Iver Johannessen øvste Mjelde, dateret 20 Novbr: 1813.

23. Do: fra Niels Olsen Stavenæs for hans Kones Brithe {Ols}\Erichs/Datter yttre Brudvigs Faderarv 22 rd 5 mrk 5 s til hendes Formynder Anders Sjursen Løetvedt, dat: 20 Novbr: 1813.

24. Do: fra Anna MonsDatter nordre Wevle for hendes Faderarv 5 rd 14 s til Formynderen Niels Jenssen Mæle, dateret 20 Novbr: 1813.

25. Do: fra John Olsen Wevle til Formynderen Niels Nielssen Revem for hans Arv 18 rd 3 mrk 6 s, dateret 20 Novembr: 1813.

26. Do: fra Anna JensDatter Mæle for hendes Moderarv 8 rd 2 mrk 2 s til Formynderen Aschild Johannessen Hatland, dateret 20 Novbr: 1813.

1813: 200b

27. Afkald fra Mons Nielssen Aaseim for hans Arvemidler 54 rd 4 mrk 10 s til hans Formynder Anders Nielssen Hvidsteen, dateret 20 Novbr: 1813.

28. Do: fra Anders Johannessen Hustrulie for Myndlingen Marthe JohannesDatter Hustrulies Arvemidler 128 rd 2 mrk 5 s til hendes forrige Formynder Ole Iversen Loftaas, dateret 20 Novbr: 1813.

29. Do: fra Johannes Olsen Blomdal for hans Moderarv 11 rd 2 mrk 4 s til Formynderen Knud Olsen Hæsjedal, dateret 20 Novbr: 1813.

30. Paategning af 22 Novbr: 1813, hvorved en fra Berge Knudsen søre Borge til Ole Monssen Revem under 23 Novbr: 1807 udstædt Obligation for 80 rd DC:, mod Pant i søre Borge No 24, er omskrevet til 76 rbd S: W:

31. Vilkaarsbrev fra Johan Harbitz til hans Moder Elisabeth Christine Harbitz paa aarligt Levekaar, dateret 22 Novbr: 1813.

32. Afkald fra Johannes Olsen øvste Mjelde for hans Faderarv 45 rd 3 mrk til hans Formynder, Lehnsmand John Larssen Rongved, dateret 22 Novbr: 1813.

33. Do: fra John Olsen Watle for hans Arvemidler 38 rd 5 mrk 14 s til hans Formynder John Larssen Rongved, dateret 22 Novbr: 1813.

34. Do: fra Einer Olsen Rivenæs for hans Faderarv 34 rd 1 mrk 15 s til hans Formynder Anders Nielssen nordre Ascheland, dat: 22 Novbr: 1813.

35. Do: fra Ole Jørgensen midt Mjelde for hans \Kones Marthe MonsDatters/ Arvemidler 27 rd 1 mrk 13 s til hendes Formynder Jørgen Olsen midt Mjelde, dateret 22 Novbr: 1813.

36. Skjøde fra Niels Hanssen Koppen til hans Søn Ole Nielssen paa 1 pd Smør 16 Kd: Malt i Koppen, No 52, for 91 rbd 4 mrk N: W:, dateret 8de Junii 1813.

37. Afkald fra Brithe MichelsDatter Daltvedt for hendes Arvemidler 16 rd 4 mrk {13 s} 3 s til hendes Formynder Niels Johannessen Mæle, dateret 20 Novbr: 1813.

38. Do: fra Baste Olsen Borge for hans Moderarv 28 rd 2 mrk 15 s til hans Formynder Lars Hanssen Hannisdal, dateret 23 Novbr: 1813.

Fogden fremlagde Tingsvidnerne over Af- og Tilgangen i Odels og Selvejer Mandtallerne samt Veimester mandtallet, som inden [Retten] bleve oplæste og af Laugrettet og Almuen rigtig befunden.

Ligesaa fremlagde Fogden Restancelisten, som viser at for indeværende Aar er for Mjelde Skibrede betalt i ordinaire Skatter 242 rbd 3 mrk 11 5/8 s. N: V:. Denne Liste blev inden Retten læst, examineret og rigtig befunden.

Som Laugrettesmænd for næstkommende Aar blev opnævnte Niels Olsen midt Mjelde, Michel Olsen øvste Mjelde, Johannes Nielssen Mæle og Johannes Monssen Præstthun.

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Høstethinget for Mjelde Skibrede hævet.

Christie

Johannes Anderssen Kleppe. JK og bomerke

Johannes Monssen øvste Mjelde. I.M.S.Ø. og bomerke

Lars Rasmussen Rongved. L.R.S. og bomerke

Mons Johannessen øvste Mjelde. M.J.S. og bomerke

Aar 1813 d: 24de November blev det almindelige Høste- Sage- og Skatte-Thing for Arne Skibrede fremholdt paa Thingstedet Mjeldegaard, og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie i Overværelse af de 4 eedsvorne Laugrettesmænd Anders Bastesen Garnæs, John Goutesen Seim, Besse Erichsen Myrdal og Niels Olsen Sæveraas!! (Søraas). Foged Bøgh, Skibredets Lehnsmand og endeel Almue var tilstede.

Hvor da først blev publiceret de sam/m/e Kongl: Anordninger som paa Høste Thinget for Mjelde Skibrede d: 20de s: M:

Fogeden fremlagde det store Skatte-Thingsvidne, bestaaende af 14 Qvæstioner, hvilke inden Retten bleve oplæste og hvortil Almuen og Laugrettet samt in specie de 2 Mænd Niels Knudsen Dahle og Halsteen Johannesen midt Brudvig svarede saaledes: til 1ste, 2den, 3de og 4de Qv: ney. 5te og 6te Qv: Sv: ingen uden de sædvanlige. 7de, 8de og 9de Qv: Sv: ney. 10de Qv: Sv: jo. 11te, 12te, 13de og 14de Qv: Sv: ney.

Om Frieskydsen
Almuen vedtog om Frieskydsens Betaling af Skyds-Cassen det sam/m/e som Almuen paa Mjelde Skibrede d: 20de d: M:

Om Thingholdet
Almuen indgik accord med Hr: C: Garmann om at betale ham i Thinghold for 1814 Een Rigsbankdaler Navneværdie pr: Løb.

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Thinget udsat til følgende Dag.

Christie
Anders Bastesen Garnæs. A.B:S: og bomerke
Besse Erichsen Myrdal B:E.S. og bomerke
John Goutesen Seim. J.G.S. og bomerke
Niels Olsen Sæveraas!! (Søraas). N.O.S. og bomerke
alle med paaholdt Pen.

1813: 201

Den følgende Dag continuerede, i Overværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd, Høste Thinget for Arne Skibrede.

Nye Sag.
Enken Ingeborg Johannesdatter Dahle contra Thomas Olsen og Anders Nielsen Dahle.
For Retten mødte Enken Ingeborg Johannesdatter Dahle, med Laugværge Niels Knudsen Dahle, som fremlagde Stævnevidnernes Attest om at de d: 8de d: M:, med mundtligt Varsel, have indstævnt Thomas Olsen og Anders Nielsen Dahle til dette Thing, fordie de have ulovligen slaaet Høe og Haae paa det hende tilbøxlede Brug i Gaarden Dahle. \m: v:/ Ligesaa fremlagde de Forligelses Com/m/issionens Attest, af 4de f: M:, om at Sagen til Rettergang er henviist. Bemeldte 2 Attester indtages her saaledes lydende: # Citantinden, med Laugværge, begjerede dernæst de Indstævnte paaraabte tilligemed Vidnerne, hvilke sidste de begjerede edeligen afhørt om {følgende Spørgs} de ikke viide at de Indstævnte have fornærmet Citantinden saaledes som Klagen til Forligelses Com/m/issionen og Stævne-Attesten udviser, og hvorom Vidnernes historiske Forklaring bades modtaget.
De Indstævnte Thomas Olsen og Anders Nielsen Dahle mødte personlig i Retten. Stævne-Attesten blev dem forelæst. De erklærede, at hvad de i den paastævnte Anledning have foretaget sig er skeet med Samtykke og Tilladelse af Ejerne til Citantindens tilbøxlede Brug, Niels Monsen Helle.
Den til Vedermæle indstævnte Niels Monsen Helle blev ligeledes paaraabt. For ham mødte hans Broder Johannes Monsen Helle, som anmeldte Sygdoms Forfald for bemeldte Niels Monsen Helle, og derhos, paa hans Vegne, {declarerede,} fremlagde Copie af hans Declaration, af 23de d: M:, i denne Sag, anvisende derhos Originalen, som hans Broder, da han blev upasselig nedskrev for at anvises i Retten. Bemeldte Copie indtages her saaledes lydende: # Originalen blev tilbageleveret med Anviisnings Paategning.
Eedens Forklaring blev oplæst for de indstævnte Vidner, og derefter fremstod særskilt som
1ste Vidne Johannes Olsen Dahle, 15 ½ Aar gam/m/el, ubeslægtet med Parterne. Han aflagde Lovens Eed og forklarede, at han kort efter Michaeli Tider dette \Aar/ saae, at Thomas Olsen og Anders Nielsen Dahle bare hjem \til dem selv/ endeel Høe fra en Slaatte-Teig {tilhø} Rødskaret kaldet, tilhørende det Citantinden tilbøxlede Brug i Dahle. Hvormeget Høe

det var kan Vidnet ikke sige; ikke heller saae han hvad Tid Høet blev afslaaet; men de bare paa Høet næsten en heel Dag. {At Ander} Citantinden frafaldt dette Vidnes Videre Afhørelse. Dimitteret efter at have hørt sin Forklaring oplæse og vekjendt sig dens Rigtighed.

2. Vidne Ragnild Monsdatter Dahle, 21 Aar gam/m/el og ubeslægtet med Parterne. Hun aflagde Lovens Eed og forklarede, at hun noget før Michaeli sidstleeden saae, at de Indstævnte Thomas og Anders Dahle drog hen til Citantindens Slaatte-Teig Rødskaret, forsynede med Leer!! (Ljåer) og River; men hun saae ikke, at de sloge Høe sam/m/esteds; derimod har hun kort før Michaeli, med hendes Husbondes Tilladelse, en Dag hjulpet dem at bære Høe hjem fra bemeldte Slaatte-Teig. Der blev i alt baaret Hjem 15 Børrer Høe, og det blev hjembaaret til Thomas Olsen Dahle. Saavel de Indstævnte selv som deres Tjenere bare Høet hjem med Vidnet.

1813: 201b

Vidnet saae ogsaa, at Indstævnte Anders Nielsen Dahle og hans Hustrue en Dag i sidstleden Høst slog Haae i et saa kaldet Træe eller indhegnet Stykke i Udmarken, tilhørende Citantindens Brug i Dahle. Vidnet saae ogsaa, at Thomas Olsen Dahle Dagen førend Haaen blev slaaet, kom gaaende ud i sam/m/e Træe, hvor Citantinden just sad og malkede sine Creature, samt at han tog en Olderbusk og slog og jagede Citantindens Creature ud over Garen eller Gjerdet, da Citantinden stod i Ledet og mødte for at han ej skulde jage Creaturerne ud af Indhegningen. Mere vidste hun ikke at oplyse i denne Sag. Dimitteret efter at have hørt denne Forklaring oplæse og vedkjendt sig dens Rigtighed.

3de Vidne John Iversen Dahle, 64 Aar gam/m/el, ubeslægtet med Parterne. Han aflagde Lovens Eed og forklarede, at han ikke vidste det ringeste mere til Oplysning i denne Sag end at Thomas Olsen Dahle jagede Citantindens Creature ud af det af 2det Vidne omforklarede Træe; og Vidnets Forklaring herom var aldeles ligesom 2det Vidnes. Dimitteret efter at have hørt 3de Vidnes Forklaring herom oplæse og at have erkjendt sam/m/e som sin egen.

Citantinden paastod i Erstatning for det af de Indstævnte borttagne Høe 6 rbdr \N: V:/, samt i Omkostninger 15 rbdr \N: V:/, ligesom hun paastod de Indstævnte tilpligtede en passende Mulct til Fattigcassem, og saaledes indlod hun Sagen til Dom.

De Indstævnte begjerede Udsættelse til Februarii Maanedsthing i Bergen for da at give Tilsvar i Sagen og nærmere fra sin Side at oplyse sam/m/e.

Eragtet:

den begjerte Opsættelse bevilges.

Citantinden betalte

Incamination Sorenskr:	1 rbd 3 mrk 4 s.	K: C: 3 mrk 12 s:	J: F: 14 s: S: V:
3 Vidner	2 8	15	5
Sum/m/a S: V:	1 rbd 5 12	4 mrk 11 s	1 mrk 3 s:
eller N: V:	3 3 1 ½	1 2 12 5/8	2 3 5/8

Indstævnte betalte

Tilsvar	2 mrk 8 s	1 mrk	4 s:
en Udsættelse	12	5	1
Sum/m/a Sølvværdie	3 mrk 4 s	1 mrk 5 s.	5 s.
der er i Navneværdie	1 1 ½	2 7 3/8	9 3/8

Da ingen for i Dag havde videre at føre i Rette blev Thinget udsat til i Morgen.

Christie
Anders Bastesen Garnæs. A.B.S. og bomerke
Besse Erichsen Myrdal N.E.S. og bomerke
John Goutesen Seim. J.G.S. og bomerke
Niels Olsen Søraas. og bomerke

Den paafølgende 26de Novembr: 1813 continuerede Høstethinget for Arne Skibrede i Overværelse af de samme Laugrettesmænd.

Hvorda blev publiceret følgende Documenter:

1. Aflyst en Obligation fra Michael Prahl til til!! Consul Henrich J: Fasmer, stor 3000 rd, mod Pant i et Partie Pakboder No 56 i store Sandvigen, dateret 11te Julii 1811 og qvitteret 29 Julii 1813.
2. Obligation fra Michael Prahl til Kammeraad og Stiftamtsakriver Lambrechts for 1150 rbd S: W:, mod Pant i Pakboderne No 56 i store Sandvigen, dateret 5te Augusti 1813.
3. Aflyst Obligation fra Kjøbmand Friderich Meltzer til Hofagent H: D: Janson, stor 4000 rd, mod Pant i Pakboderne No 80 B i store Sandvigen, dat: 11 Martii 1811 og qvitteret uden Datum.
4. Skjøde fra Friderich Meltzer til DeHer(?) (Deherrer?) Konow & Compagnie paa et Parti Pakboder i store Sandvigen for 10000 rd DC:, dateret 27 Februar 1813.
5. Aflyst Obligation fra Konow & Compagnie til det nyttige Selskap i Bergen for 1100 rd, mod Pant i Pakboderne No 35 i store Sandvigen, dat: 13 Martii 1809 og qvitteret 26 April 1813.
6. Aflyst Obligation fra Kjøbmand Peter Staman til Jomfrue Else Margrethe Hagelsteen for 1000 rd, mod Pant i Pakboderne No 55 i store Sandvigen, dat: 11 Novembr: 1811, qvitteret 30 Julii 1813.
7. Paategning ad 27 April 1813, hvorved en fra Jacob O: Grung til Henrich Berle under 25 April 1810 udstædt Obligation for 3000 rd DC:, mod Pant i et Vaanhuus, No 28 i 2den Rode i store Sandvigen, er omskrevet til 1500 rbd S: W:

1813: 202

8. Paategning uden Datum, hvorved en fra Lieutenant Jens Kahrs Garman til Agent Wollert D: Konow under 16de Januar 1813 udstædt Obligation for 16000 rd DC:, mod Pant i Gaarden Store Sandvigen No 64, er omskrevet til 3200 rbd S: W:
9. Aflyst paa en Obligation fra Madame Catharina Elkjer til Hans do!! Knagenhjelm med fl:, stor 598 rd, mod Pant i Pakboderne No 61 i store Sandvigen, dateret 29 Martii 1802, efter Qvittering af 25 Junii 1813 for de resterende 298 rd 79 ½ s.
10. Aflyst Obligation fra Ole Rasmussen Uren til Kjøbmand Lorentz Holterman, stor 400 rd, mod Pant i et Vaanhuus paa Pladsen Uren i 1ste Rode No 28 i store Sandvigen, dat: 23 Octbr: 1811 og qvitteret 24 Februar 1813.
11. Skjøde fra Ole Rasmussen Uren til Kjøbmand Lorentz Holterman paa et Vaanhuus paa Pladset Uren, i 1ste Rode No 28 i store Sandvigen, for 1200 rd DC:, dateret 24 Februar 1813.
12. Paategning af 6te September 1813, hvorved en fra Ole Anderssen Wanberg til Erich Hanssen under 1ste Februar 1813 udstædt Obligation for 250 rd, mod Pant i et Vaanhuus No 22 i 2den Rode i store Sandvigen, er omskrevet til 50 rbd S: W:

13. Do: af 5 Septbr: 1813, hvorved en fra Niels Knudsen Dale til Erich Hansen under 20 Novbr: 1806 udstædt Obligation for 150 rd DC:, mod Pant i et Vaanhuus No 93 i 1ste Rode i store Sandvigen, er omskrevet til 150 rbd S: W:

14. Do: af 6 Septbr: 1813, hvorved en fra Niels Pedersen til Erich Hansen under 23 Martii 1812 udstædt Obligation for 300 rd DC:, mod Pant i et Vaanhuus No 56 i 2den Rode i store Sandvigen, er omskrevet til 90 rbd S: W:

15. Do: af 6 Septbr: 1813, hvorved en fra Ole Jørgensen til Erich Hansen under 11 Junii 1811 udstædt Obligation for {89} 98 rd DC:, mod Pant i et Vaanhuus No 51 i 1ste Rode i store Sandvigen, er omskrevet til 34 rbd 1 mrk 12 4/5 S: W:

16. Do: af 6 Septbr: 1813, hvorved en fra Jens Anderssen Mjelde til Erich Hansen under 3 Augusti 1812 udstædt Obligation for 400 rd DC:, mod Pant i Vaanhuuset No 70 i 1ste Rode i store Sandvigen, er omskrevet til 100 rbd S: W:

17. Paategning uden Datum, hvorved en fra Mons Bergesen Egevigen til Enken Berthe SjursDatter Øyjorden under 26de Novbr: 1807 udstædt Obligation for 250 rd DC:, mod Pant i Huse paa Pladset Egevigen under store Sandvigen, er omskrevet til 237 rbd 3 mrk S: W:

18. Do: af 17 Junii 1813, hvorved en fra Niels Johannessen til Bottolf Claussen under 6 Maji 1812 udstædt Obligation for 96 rd DC:, mod Pant i et Vaanhuus No 36 i 2den Rode i store Sandvigen, er omskrevet til 28 rbd 4 mrk 12 4/5 s: S: W:

19. \Odels/ Skjøde fra Michel Olsen Blindem til hans Broder Ole Olsen Hjorteland paa Odels Retten til 18 Mrk Sr: 1 Mæle Malt i Hjorteland, No 58, dateret 25 September 1813.

20. Skjøde fra Christopher Garman til Svend Amundsen Djønne paa Brudvigs Annex Kirke med underliggende Jordegods og tilhørende Ornamenter for 333 rbd 2 mrk N: W:, dateret 24de Augusti 1813.

21. Afkald fra Jan Jansen Almaas for hans Moderarv 14 rd 3 mrk 11 s til hans Formynder Steffen Bergesen Rølland, dateret 10 Novembr: 1813.

22. Do: fra Marthe HansDatter Melkeraaen for hendes Faderarv 4 rd 3 mrk 11 s til Formynderen Niels Nielsen Morvig, dateret 18 Novbr: 1813.

23. Do: fra Daniel Monssen Jordal for hans Faderarv 59 rd 5 mrk 13 s til Formynderen Ole Nielsen Jordal, dateret 18 Novbr: 1813.

24. Skiftebrev efter Marthe ThomasDatter Helleland, sluttet 8de Julii 1813, hvorved Boets Jordegods ½ Løb Smør ½ Hud i Garden Helleland, No 35, er udlagt til Enkemanden Johannes Olsen og Børnene.

25. Afkald fra Brithe EinersDatter Dale for hendes Faderarv 5 rd 3 s til hendes Formynder Haldor Ingebrigtsen Dale, dateret 24 Maji 1813.

26. Skjøde fra Niels Johannessen Stanghelle til hans Søn Mons Nielssen paa 1 pd Smør 1 Mæle Malt i Gaarden Stanghelle, No 15, for 72 rbd N: W: og Vilkaar til Værdie 16 rbd aarlig, dateret 25 Novembr: 1813.

27. Skjøde fra Rasmus Larssen Toft til Sønnen Lars Rasmussen paa 18 Mrk Smør 6 Kd: Malt i Toft No 86, for 100 rbd N: W: og Vilkaar til Værdie 12 rbd aarlig, dateret 24 Novembr: 1813.

28. Vilkaarsbrev fra Lars Rasmussen Toft til hans Forældre Rasmus Larssen og Kari ErichsDatter paa aarligt Levekaar af denne Gaard, dateret 24 Novbr: 1813.

29. Skjøde fra Lars Anderssen Melkeraaen til hans 4 Døttre Kari, Mette, Marthe og Brithe LarsDøttre paa 14 2/3 Mrk Smør 1 2/9 Kande Malt i Melkeraaen \for 20(?) rbd N: W:/, No 76, dateret 24 Novembr: 1813.

30. Aflyst Obligation fra Sjur Johannessen Morvig til Morten Rasmussen indre Fosse, stor 60 rd, mod Pant i Morvig No 73, dateret 23 Augusti 1803 og qvitteret 27de Maji 1812.

31. Paategning af 22 Novbr: 1813, hvorved en fra Niels Marcussen Seim til Ole Knudsen Blom under 28 Novbr: 1811 udstædt Obligation for 300 rd DC:, mod Pant i Seim No 44, er omskrevet til 90 rbd S: W:

32. Do: af 24 Novembr: 1813, hvorved en fra Mons Johannessen yttre Songstad paa Myndlingen Mons Einersen indre Songstads Vegne til Johannes Monssen øvre Romsloe og Anna JohannesDatter indre Songstad stor 80 rd, dateret 26 Novbr: 1798, mod Pant i indre Songstad, No 33, er omskrevet til 80 rbd S: W:

33. Do: af 24 Octbr: 1813, hvorved en fra Brynild Olsen Taqvam til Johannes Knudsen yttre Bouge under 27 Maji 1811 udstædt Obligation for 400 rd DC:, mod Pant i yttre Taqvam No 38, er omskrevet til 140 rbd S: W:

34. Do: af 24 Novbr: 1813, hvorved en fra Hartvig C: Ph: Nyegaard til Knud Michelsen Bouge under 16 Aug: 1812 udstædt Obligation for 420 rd DC:, mod Pant i yttre Taqvam, No 38, er omskrevet til 105 rbd S: W:

35. Do: af 6 Julii 1813, hvorved en fra Ole Knudsen Herfindal til Anders Danielsen Waxdal under 22 Novbr: 1792 udstædt Obligation for 90 rd DC:, mod Pant i Herfindal, No 20, er omskrevet til 90 rbd S: W:

36. Do: af 24 Novbr: 1813, hvorved en fra Johannes Hanssen indre Arne til Michel Danielsen Bouge under 30 Maji 1808 udstædt Obligation for 230 rd DC:, mod Pant i indre Arne No 45, er omskrevet til 195 rbd 3 mrk S: W:

37. Do: af 24 Novbr: 1813, hvorved en fra Niels Anderssen Aaseim til Michel Danielsen Bouge under 7 April 1804 udstædt Obligation for 150 rd DC:, mod Pant i Aaseim No 43, er omskrevet til 150 rbd S: W:

1813: 202b

38. Paategning af 24 Novembr: 1813, hvorved en fra Niels Anderssen Aaseim til Michel Danielsen Bouge under 28 Maji 1811 udstædt Obligation for 150 rd DC:, mod Pant i Aaseim No 43, er omskrevet til 52 rbd 3 mrk S: W:

39. Do: af 24 Novbr: 1813, hvorved en fra Mons Nielssen indre Taqvam til Mons Monssen Olsnæs under 27 Novbr: 1806 udstædt Obligation for 150 rd DC:, mod Pant i indre Taqvam No 37, er omskrevet til 150 rbd S: W:

40. Do: af 24 Novembr: 1813, hvorved en fra Ole Bessesen yttre Taqvam til Johannes Haldorsen indre Taqvams {under 27 Maji 1812 udstædt Obligation} Myndlinger Anna FabiansDatter og Brithe FabiansDatter Tuenæstvedten under 27 Maji 1812 udstædt Obl: for 200 rd DC:, med Pant i yttre Taqvam No 38, er omskrevet til 60 rbd S: W:

41. Do: af 11 Junii 1813, hvorved en fra Rasmus Olsen Garnæs til Johannes Thomassen Garnæs under 1ste Junii 1809 udstædt Obligation for 188 rd DC:, mod Pant i Garnæs No 42, er omskrevet til 122 rbd 1 mrk 3 1/5 s S: W:

42. Bøxelseddel fra Sognepræst Bergendal til Clemet Magnesen paa 18 Mrk Smør 9 Kd: Malt Landskyld og Skatteskyld 1 pd ¾ Mrk \Sr:/ i Flachtvedt, No 67, dat: 24 Novbr: 1813, med Revers.

43. Vilkaarsbrev fra Clemet Magnesen Flachtvedt til Forældrene Magne Clemetsen og Gjertrud ErichsDatter, dateret 24 Novembr: 1813.

44. Bøxelseddel fra Erich Larssen Melkeraaen m: fl: til Niels Olsen paa 1 pd Smør 1/3 Hud Landskyld og Skatteskyld (åpent rom) i yttre Horvig, No 83, dateret 6 Septbr: 1813, med Revers.

45. Vilkaarsbrev fra Mons Nielssen Stanghelle til hans Forældre Niels Johannessen og Magdeli MonsDatter paa aarligt Levekaar, dateret 24 Novembr: 1813.

46. Skjøde fra Mons Nielssen Dale med fl: til Myndlingen Iver Monssen paa 2 19/30 Mrk Smør 2 19/30 Kande Lax i Dale, No 13, for 56 rbd N: V: og Vilkaar til Værdie 18 rbd N: W:, dateret 24 Novbr: 1813.

47. Vilkaarsbrev fra Johannes Nielssen Dale paa Myndlingen Iver Monssens Vegne til hans Forældre Mons Nielssen og Brithe IversDatter, dateret 24 Novembr: 1813.

48. Afkald fra John Johannessen Dale for hans Arvemidler 51 rd 3 mrk 12 s til Formynderen Johannes Nielssen Dale, dateret 24 Novembr: 1813.

49. Afkald fra John Sjursen Solberg for hans Søns {John} Sjur Jonsen Solbergs Moderarv 40 rd 4 mrk 4 s til hans forrige Formynder Niels Erichsen Seim, dateret 24 Novbr: 1813.

50. Do: fra Thomas Larssen Aaseim for Myndlingen Niels Haldorsen Havres Arvemidler 9 rd 4 mrk 8 s til hans forrige Formynder Ole Amundsen søre Skulstad, dateret 24 Novbr: 1813.

51. Do: fra Thomas Hanssen Lie for hans Kones Marthe JohnsDatter Espelies Moderarv 32 rd 4 mrk 4 s til Formynderen Johannes Jacobsen Falkanger, dateret 24 Novbr: 1813.

52. Do: fra Niels Carlsen Aastvedt for hans Fædernearv 35 rd 2 mrk 12 s til Formynderen Ole Olsen Bredsteen, dateret 24 Novbr: 1813.

53. Do: fra Erich Johannessen Blindem for hans Arvemidler 65 rd 1 mrk 6 s til Formynderen Magne Clemetsen Flachtvedt, dateret 24 Novembr: 1813.

54. Do: fra Mons Einersen Songstad for hans Faderarv 21 rd 4 mrk 10 s til Formynderen Mons Johannessen yttre Songstad, dateret 24 Novbr: 1813.

55. Do: fra Anna OlsDatter Fosmarken for hendes Moderarv 16 rd 2 mrk 3 s til Formynderen Marcus Nielssen indre Songstad, dateret 24 Novbr: 1813.

56. Do: fra Ole Johannessen Havre for hans Moderarv 14 rd 4 mrk 14 s til Formynderen Niels Olsen Hane, dateret 24 Novbr: 1813.

57. Do: fra Thomas Jacobsen Wasdal for hans Faderarv 18 rd 3 mrk 1 s til Formynderen Niels Olsen Hane, dateret 24 Novbr: 1813.

58. Do: fra Anna OlsDatter Wasdal for hendes Faderarv 12 rd 4 mrk 12 s til Formynderen Ole Sjursen Løetvedt, dateret 24 Novembr: 1813.

59. Do: fra Berge Nielssen yttre Horvig for hans Kones Kari BergesDatter yttre Horvigs Arv 101 rd 3 mrk 1 s til Formynderen Ole Larssen yttre Horvig, dateret 24 Novbr: 1813.

60. Do: fra Agothe JohnsDatter Helleland for hans!! (hendes) Faderarv 11 rd 5 mrk 8 s til Formynderen Ole Johnsen Tuenæs, dateret 24 Novbr: 1813.

61. Do: fra Brithe JohnsDatter Helleland for hendes Faderarv 11 rd 5 mrk 8 s til Formynderen Johannes Knudsen Helleland, dat: 24 Novbr: 1813.

62. Do: fra Niels Olsen Qvamme for hans Kones Brithe MichelsDatter Angeltvedts Faderarv 13 rd 1 mrk 2 s til Formynderen Ole Jenssen Qvamme, dateret 24 Novembr: 1813.

63. Do: fra Niels Olsen Rølland for hans Faderarv 10 rd 4 mrk 7 s til Formynderen Lars Iversen indre Arne, dateret 24 Novbr: 1813.

64. Do: fra Jens Anderssen Houland for hans Faderarv 14 rd 2 mrk 12 s til Formynderen Johannes Nielssen yttre Arne, dat: 24 Novbr: 1813.

65. Do: fra Peder Pedersen Garnæs for hans Kones Magdeli AndersDatter Tuenæs Arv 10 rd 3 mrk 14 s til Formynderen Niels Larssen Aaseim, dateret 24 Novbr: 1813.

66. Do: fra Ole Larssen Thuenæs for hans Kones Beathe AndersDatters Arv 10 rd 3 mrk 14 s til Formynderen Mons Johannessen Garnæs, dateret 24 Novembr: 1813.

67. Afkald fra Ole Johannessen Watle for hans Kones Guri OlsDatter Watles Arvemidler 22 rd, til Formynderen Johannes Olsen Helleland, dateret 24 Novbr: 1813.

68. Do: fra Mons Olsen Garnæs for hans Faderarv 14 rd 2 mrk 11 s til Formynderen Helge Rasmussen Romsloe, dateret 24 Novembr: 1813.

69. Do: fra Magdeli NielsDatter Jebne for hendes Arvemidler 13 rd 4 mrk 10 ½ til Formynderen Ole Knudsen Blom, dateret 24 Novembr: 1813.

Fogden fremlagde Tingsvidnerne over Af- og Tilgangen i Odels og Selvejer- samt Veimester-Mandtallerne som inden Retten bleve oplæste og af Laugrettet og Almuen, som uimodsagt, rigtig befundne.

Ligesaa fremlagde Fogden Restancelisten, som viser at for dette Skibrede udestaaer i ordinaire Skatter 402 rbd 2 mrk 10 7/8 s N: V: Denne Liste blev inden Retten læst, examineret og af Almuen og Laugrettet rigtig befunden.

Til Laugrettesmænd for næste Aar bleve opnævnte Niels Erichsen Helle, Johannes Nielssen Helle, John(?) Endresen Ejchaas og Ole Knudsen Ejchaas.

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Høstethinget for Arne Skibrede hævet.

Christie

Anders Bastesen Garnæs. A.B.S. og bomerke

Besse Erichsen Myrdal B.E.S. og bomerke

John Goutesen Seim. J.G.S. og bomerke

Niels Olsen Søraas. N.O.S. og bomerke

Maaneds Thing i Bernæstangen.

Aar 1813 d: 29de November blev Maanedsthinget holdt paa Thingstedet Bernæstangen og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie i Overværelse af de 4 eedsvorne Laugrettesmænd: Johannes Johannesen indre Eyde, Lars Arnesen Tofte, Knud Gudmundsen nedre Aas og Johannes Ellevsen indre Bernæs.

Hvor da først blev publiceret de sam/m/e Kongl: Anordninger som bleve bekjendtgjorte paa Høste-Thinget for Arne Skibrede d: 20de s: M: under No 31, 32, 33 og 34.

Endvidere blev {bekjedtgjort} læst

1. Kongelig Bekjendtgjørelse, af 14de October 1813, ang: Auctions Afholdelse over nogle Qvantiteter Kornvarers aarlige Overladelse af de Kongl: Magaziner i Danmark i et vist Tidsrum.

Sam/m/e Dag blev thingøæst følgende Almues Documenter:

1. Skiftebrev efter Mons Monsen yttre Horvig, sluttet 9de Julii 1813, hvorved boets ejende 12 M: Sm: i Gaarden Egemoe, Matr: No 73 i Echanger Skibrede, er udlagt til Enken Ingeborg Rasmusdr: yttre Horvig og Sønnen Mons Monsen, hver 6 M: Sm:

2. Vilkaarsbrev fra Ole Johannesen Jelvig til Forældrene Johannes Johannesen indre Eyde og Ingeborg Olsdatter, dat: 26de Maij 1813, paa aarligt Levekaar af 1 Pd. 3 M: S: ½ Faar i Jelvig, No 81 i Hosanger Skibrede.

3. Omskrivning paa en Declaration, dat: 31te Octob: 1811, fra Helge Gullachsen øvre Helleland om at Sønnen Gullach{sen} Helgesen skal have Ret at indløse i Gaarden No 90, 9

M: S: 3 Kd: M: for 150 rd, hvorved denne Sum forandres til 45 rbdr: S: V:, dat: 29de Octobr: 1813.

4. Obligation fra John Larsen Lie til Anders Danielsen Waxdal for 16 rbd 4 mrk S: V:, eller N: V: 30 rbdr, mod 3 Pr: i 1 Pd. Sm: i Lie, 1ste Thun, No 81, i Wasværns Thinglaug, dat: 1 Nov: 1813.

5. Afkald fra Niels Iversen Blegelie for hans Kones, Gunnild Nielsdatter indre Eydes Fædrenearv 28 rd 4 mrk, til Formynd: Anders Sjursen indre Echnæs, dat: 29de October 1813.

6. Do: fra Rasmus Andersen Hjemvig for hans Hustrues, Marthe Olsdatter Todtlands, Fædrene Arv 23 rd 67 s, til Formynderen Johannes Ellevsen indre Bernæs, dat: 29 Novbr: 1813.

7. Fæste-Seddel fra Niels Olsen Wahre til Sønnen Ole Nielsen paa \Halvedelen i/ et Stykke Udmark kaldet Træet og en Ager, under Gaarden øvre Kleppe No 33 i Hosanger Skibrede, dat: 29de Novbr: 1813.

8. Bøxelbrev fra John Jensen nedre Aas til Mons Johnsen paa 12 M: S: 6 Kd: M: Landsk: og 15 M: S: Skattesk: i nedre Aas No 20 i Echanger Skibrede, dat:19 Nov: 1813, med Rev: intet til Tugthuset.

Da ingen, efter skeet Paaraab, havde videre at føre i Rette blev Thinget hævet.

Christie

Johannes Johannesen indre Eyde. IIS og bomerke — Lars Arnesen Toft.
Johannes Ellevsen indre Bernæs. IES og bomerke — Knud Gudmundsen nedre Aas.

1813: 203b

Forhør.

Aar 1813 d: 3die December om Formiddagen Kl: 9 blev en Extra Ret sat i Sorenskriverens Boepæl i Bergen og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2 eedsvorne Laugrettesmænd Ole Rasmussen og Niels Iversen Lundgaarden, for, efter Forlangende af Toldprocureur Rogge, i Skrivelse af 12te November d: A:, og Amtets Ordre af 19de October sidstleden, tegnet paa Toldprocureurens Brev af 16de s: M:, at optage et Forhør, betræffende at Thore Johannesen Birkeland skal have voldeligen overfaldt Under Oppebørsels Betjenten ved Stadsportens Comsumtions Contoir Hans L: Tregder.

Dom/m/eren fremlagde nu de ham i denne Anledning tilhændekomne Documenter, nemlig 1. Toldprocureur Rogges Skrivelse, af 12te Nov: 1813. 2. Toldinspecteur Justitsraad Lassens Skrivelse af 11te Octob: 1813. 3. Underbetjent Hans Larsen Tregders Klage, af sam/m/e Dato. og 4. Toldprocureurens Skrivelse af 16de October sidstl: til Amtet, med Sam/m/es derpaa tegnede Svar af 19de s: M: Disse 4 Documenter indtages her saaledes lydende: # Af Dom/m/eren var, under 12te f: M:, udstedt skrivtlig Indkaldelse, som, med Forkyndelses Paategningen lyder saaledes: #

Sorenskriveren maatte anmærke, at Aarsagen hvorfor dette Forhør nu først optages, er, at han fra d: 15de f: M: og indtil d: 1ste dennes uafbrudt har været bortrejst {paa} \i/ Aasteds Forretninger og paa Høste-Thingene.

Klageren mødte. Klagen blev oplæst, og han vedstod sam/m/es Rigtighed i det hele.

Anklagede Thore Johannesen Kirke-Birkeland mødte i sin Friehed. Klagen og de øvrige foranstaaende Documenter bleve oplæste for ham. Han angav sig at være 23 Aar gam/m/el, født paa Gaarden Kirke Birkeland i Skjold Skibrede og Fanøe Præstegjeld. Hans Forældre ere Johannes Thorsen og Marthe Halvorsdatter, og han tjener hos dem som Postkarl. Han

benægtede at have nogensinde været tiltalt for nogen Slags Forbrydelse. I Anledning af den fremlagte Klage forklarede han, at han d: 10de October sidstleden kom med 3de Creature til Bergen og at han, efter at have anmeldt sam/m/e ved Consumtions Contoiret, ej havde Penge nok hos sig til at clarere Consumtionen med. Han lod da Creaturerne staae, gik ind til Byen og fik de manglende Penge til Laans, samt gik derpaa atter ud til Consumtions Contoiret. Klageren vilde ikke modtage Pengene fordi Banco-Sedlerne vare forrevne; og da Deponenten bad Klageren om alligevel at modtage sam/m/e, sagde Klagerens Kone til Klageren; "naar han ikke har andre Penge, saa lad ham gaae den Fant". I Anledning heraf sagde Deponenten til Klagerens Hustrue: "naar jeg er en Fant, kan Du ogsaa være en Fante-Kjelling".!! (Kjerring) Medens dette passerede var Klageren og hans Hustrue inde i Consumtions Contoiret, og Deponenten udenfor; men da Deponenten havde sagt de sidst forklarede Ord, kom baade Klageren og hans Kone løbende ud paa Veyen. Klageren gav strax Deponenten, med knyttet Næve, et Ørefigen, saa at Deponenten tumlede hen mod Gjerdet, hvorefter Deponenten med sin Stok gav Klageren nogle Slag og saaledes værgede sig, da Klageren vedblev at slaae ham, ligesom og Klageren siden efter tog Stene op af Veyen og saaledes forfulgte Deponenten lige

1813: 204

til Stadsporten. Dette er Sagens sande Sam/m/enhæng; og forsaavidt Klagen indeholder andet benægtede Anklagede sam/m/e. Denne Forklaring blev oplæst for Anklagede, som vedstod sam/m/es Rigtighed i det Hele, og blev ad interim dimitteret.

Klageren vedblev Klagen, og benægtede at have hørt, at hans Kone skjeldte Anklagede for en Fant; derimod tilstod han, at Anklagede skjeldte Klagerens Hustrue for en Fantekjelling, og at han /: Klageren :/, i den Anledning, gik udenfor og tog Anklagede i Brystet og stødte ham hen imod Gjerdet; hvorimod han benægtede at have slaaet Anklagede under Øret. Ligesaa benægtede Klageren at have taget Stene op af Vejen og at have saaledes forfulgt Anklagede til Stadsporten; hvorimod han, i saa Henseende, refererede sig til Klagen.

Derefter fremstod som

1ste Deponentinde Zara Marie Tregder, Klagerens Hustrue, 37 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede hun, at Anklagede, i Anledning af at Klageren ikke, den omforklarede Tid, vilde betroe ham det som fattedes i Consumtionen for de omhandlede Creature, saavelsom i Anledning af, at Klageren ikke vilde modtage et Par af de Bancosedler, Anklagede vilde indbetale \fordi disse vare lasede/, bebrejdede hende og hendes Mand, at de {ikke} skulde have snyltet sig til en Røm/m/ekolle hos Anklagedes Fader, og at hun, fortrydelig over at Anklagede gjorde denne usandfærdige Bebreydelse, sagde til Anklagede, at han var en Fant. Anklagede skjeldte hende derpaa ud for en Fante-Kjelling. Hendes Mand, opbragt derover, gik udenfor og tog Anklagede i Brystet, hvorefter Anklagede baade slog Klageren med sin Pidske og tog ham i Brystet samt rev hans Linned og Vest itu. Hun benægtede at have seet, at hendes Mand slog til Anklagede. Hun saae ogsaa, at Anklagede gav Klageren adskillige Spark med Foden; derimod saae hun ikke, at Klageren tog Stene op af Vejen. Mere vidste hun ikke til Oplysning. Dimitteret, efter at have hørt denne Forklaring oplæse og vedkjendt sig dens Rigtighed.

Anklagede benægftede at have sparket til Klageren; derimod kunde \han/ ikke bestemt sige, om han havde revet Klagerens Linned itu, da dette let kunde være skeet medens de vare i Klam/m/erie.

2den Deponentinde Sylvia Sivertsdatter, 44 Aar gam/m/el, tjenende hos Klageren. Efter Formaning til Sandhed forklarede hun, at hun hverken saae eller hørte at Klageren og Anklagede vare i Klam/m/erie eller skjeldte hinanden ud, da hun, medens det paaklagede skal være passeret, var ude paa Gaards-Pladsen. Hun hørte derimod siden, at hendes Madmoder

sagde, at Anklagede havde skjeldt hende ud og overfaldt hendes Mand. Hun vidste saaledes intet til Sagens Oplysning. Dimitteret.

3die Deponent Ole Olsen Grønstølen, \i/ 16\de/ Aar gam/m/el og confirmeret. Efter Formaning til Sandhed forklarede han, at han den omhandlede Dag, af Anklagede blev anmodet at staae og passe paa 3 Creature, som han maatte lade staae efter sig ved Consumtions Contoiret udenfor Stadsporten, medens

1813: 204b

han gik ind til Byen for at laane Penge til Consumtionens Klarering. Deponenten stod da og passede paa Creaturene tilligemed Anklagedes lille Søster, hvis Navn Deponenten ikke veed. Anklagede kom tilbage og betalte Consumtionen. Deponenten hørte, at Klagerens Kone skjeldte Anklagede ud for en Fant, og at Anklagede derpaa sagde: "er jeg en Fant, saa er Du en Fante-Kjelling". I Anledning af dette kom Klageren ud af Consumtions Contoiret og gik hen og slog til den Anklagede; men om han gav ham et Ørefigen eller et Slag i Nakken kunde Deponenten ej nøje see. Anklagede gav derpaa Klageren adskillige Slag med en Pidsk, han havde i Haanden. Deponenten saae ikke, at Anklagede sparkede til Klageren eller rev dennes Linned itu. Heller ikke saae Deponenten, at Klageren tog Stene op af Vejen; men Klageren fulgte Anklagede nedefter til Stadsporten. Mere vidste Deponenten ikke at oplyse. Dimitteret efterat hans Forklaring var oplæst for ham og af ham erkjendt for rigtig.

Anklagede erklærede at hans Søster Malena Johannesdatter var med ham medens det omhandlede passerede, og at hun kan stadfæste Rigtigheden af hans afgivne Forklaring; men da hun er et Barn paa 14 Aar havde han ej troet at hendes Forklaring i Retten vilde blevet modtaget, og derfor ej heller taget hende med sig. Han lovede imidlertid, at han skulde møde her i Retten i Morgen; og til den Ende blev Forhøret udsat til i Morgen Formiddag Kl: 9.

Christie

Niels Iversen Lundgaard. Ole Rasmussen

begge med holdt Pen.

Aar 1813 d: 4de December om Formiddagen Kl: 9 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen det fra den forrige Dag udsatte Forhør betræffende Overfald paa Under-Toldbetjent Tregder, i Overværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd som Dagen tilforn.

Klageren saavelsom den Anklagede vare tilstede.

Derefter fremstod som

4de Deponentinde Malena Johannesdatter Kirke Birkeland, 14 Aar gam/m/el, Anklagedes Søster. Efter Formaning til Sandhed forklarede hun, at \hun/ den ommeldte Dag fulgte Anklagede til Byen med 3 Creature. Om det ved Consumtions Huset passerede afgav hun Forklaring aldeles ligesom 3die Deponent, og tillagde hun, at hun saae, at Klageren tog en Steen op af Vejen og vilde have kastet sam/m/e efter Anklagede, men at Klagerens Hustrue bad ham at han ej skulde kaste den paa Anklagede, hvilket han heller ikke gjorde. Mere vidste hun ikke at oplyse. 3die Deponents Forklaring blev oplæst for hende; hun vedstod den som sin egen og blev dimitteret.

Klageren declarerede, at han ikke vidste nogen andre der kunde vidne om denne Tildragelse.

Da saaledes ingen videre Oplysning for Tiden var at erholde, blev Forhøret sluttet for at beskrives og tilsendes Vedkom/m/ende.

Christie

Niels Iversen Lundgaard. Ole Rasmussen.

begge med holdt Pen.

Aar 1813 d: 4de December om Formiddagen Kl: 10 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Justits Safen Foged Bøgh, som Actor, contra Jan Nielsen Meyer og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2 eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen.

Actor Foged Bøgh mødte og fremstillede den

1813: 205

Tiltalte løs og ledig i Retten samt fremlagde den i Overeensstem/m/else med den afsagte Kjendelse udtagne Continuations Stævning, i lovlig forkyndt Stand. Stævningen indtages saaledes lydende: #

Defensor, Toldprocureur Rogge mødte og forbeholdt det fornødne.

Tiltalte erklærede, at han, som omforklaret under Forhøret fandt Sprydsejlet liggende i en Sæk, ved hans Søebod, samt at der tillige i Sækken laae et lidet Stykke Baste-Toug. Han solgte til Johannes Jensen Børnæs Sækken for 6 rd D: C: og Baste-Touget for 48 s. Dernæst blev Tiltaltes Hustrues Forklaring i Svar paa 16de Qvæstion oplæst for Tiltalte, som vedblev at have tilbyttet sig de omhandlede Sejlstykker af en hollandsk Skipper om Som/m/eren 1812 og at han ej bestemt kan huske hvad Tid han viiste sin Kone Sejlstykkerne; men han sagde hende bestemt, at det var med en hollandsk Skipper at han havde tilbyttet sig sam/m/e i forrige Aar.

Den Bestjaalne Johannes Jensen Børnæs mødte og forklarede, at han af Tiltalte sidstleden Foraar kjøbte en Gammel Stryelærreds Sæk for 6 rd D: C: og et lidet Stykke Bastetoug for 48 s: D: C: Touget er bortkom/m/et for ham uden at han veed hvor sam/m/e er afblevet; Sækken har han derimod endnu hos sig. Den er gam/m/el med 3 Lagger paa. Lehnsmanden betydede ham ikke at han skulde tage Sækken med sig, hvorfor han heller ikke nu havde den her i Retten. Han har ogsaa brugt Sækken saa at dens Værd ej nøje kan taxeres efter dens Tilstand, den Tid han kjøbte sam/m/e. Han taxerede Sækken for at være værd 1 rbdr N: V: og Bastetouget 8 s: N: V: Tiltalte havde intet imod denne Taxt at erindre, og Laugrettet skjønnede at de opgivne Taxter paa bemeldte Koster vare passelige efter Tingenes opgivne Beskaffenheder. {Dimitteret.} Johannes Jensen Børnæs paastod Tiltalte tilpligtet at {udrede} tilbagebetale ham de 14 rd D: C:, eller 2 rbdr 2 mrk N: V: som Comparenten gav ham for Sprydsejlet, da Comparenten, uden Godtgjørelse, har maattet udlevere Ejeren sam/m/e. Dimitteret.

Tiltalte declarerede, at han troede sig berettiget til at beholde Sækken og Bastetouget, da han ej kunde vide om ikke Ejeren aldeles havde forladt sam/m/e, siden han ej kom tilbage, da Tiltalte raabte paa ham.

Actor henholdt sig til sit forrige og vedblev at indlade Sagen til Dom.

Defensor ligeledes.

Eragtet:

denne Sag optages til Dom.

Tiltalte blev Laugrettet overleveret for at føres tilbage i Arresten.

Sam/m/e Dag og Sted om Formiddagen Kl: 11 continuerede i Overværelse af Laugrettes og Meddomsmænder Lars Blix de Fine, Anfind Olsen, Jørgen Ellingsen og Ole Rasmussen, Justits Sagen Procurator Lassen contra Tosten Ellingsen Schutle.

Actor mødte, og da han ej endnu havde modtaget de forommeldte Oplysninger fra Woss, begjerede han Sagen udsat til Fredagen d: 10de Decbr: 1813 om Formiddagen Kl: 10.

Tiltalte var løs og ledig i Retten tilstede.

Defensor, Procurator Hjorth Stuvitz mødte og reserverede det fornødne.

Eragtet:

den begjerte Opsættelse bevilges.

Arrestanten blev Laugrettet udleveret for at føres tilbage i Arrest.

Christie

Lars Blix de Fine Anfin Olsen
Ole Rasmussen Jørgen Ellengsen

1813: 205b

Samme Dag og Stæd om Eftermiddagen Kl: 3 blev i Overværelse af Laugrettesmændene Lars Blix de Fine og Anfind Olsen, i Justits-Sagen Foged Bøgh, som Actor, contra Jan Nielsen Meyer afsagt og aflæst følgende:

Dom.

I følge Amtets Ordre af 11te Junii 1813 tiltales under nærværende Sag, Arrestanten Jan Nielsen Meyer, hos hvem der er bleven fundet endeel Jens Nielsen Børnæs, m: fl: frastjaalne Koster, til Undgjeldelse eftersom han maatte findes skyldig i saa Fald. Ved eegen Tilstaaelse, Kosternes Tilstædekommelse og Sagens øvrige Omstændigheder er Tiltalte overbeviist om at have havt i sin Besiddelse og solgt til Johannes Jensen Børnæs, et Sprydsejl, tilhørende Knud Poulsen Hetlevigen, og eet Færings Raae-Seil tilhørende Jens Nielsen Børnæs, hvilke Seil nogen Tid tilforn vare Ejerne frastjaalne. Ligeledes er hos Tiltalte fundet 7 Favne Kal eller Toug, Niels Olsen Børnæs tilhørende, hvilket Toug ogsaa, med mere, var frastjaalet Ejeren nogen Tid førend det hos Tiltalte blev fundet. De 2de forommeldte Seil ere komne tilstæde, og vurderede, det første til 2 rbd 2 mrk, og det sidste til 1 rbd 4 mrk N: V: Ejerne haver med Hjemmels Vidner beviist deres Ejendoms Rett til Sejlene, og have aflagt den befalede Tilhiemlings Eed. Ligeledes har Niels Olsen Børnæs eedeligen tilhiemlet sig de forbemeldte 7 Favne Toug, der ere vurderede for 2 mrk.

Actor har derfor paastaaet Tiltalte tilpligtet at arbejde i Tugthuset i eet Aar og at udreede Actionens Omkostninger. Hvorimod Defensor har paastaaet Tiltalte friefundet.

Tiltalte foregiver, at have kjøbt Raasejlet og de 7 Favne Toug af een ham ubekjendt Person for 12 rd DC, og en Sopken, og at have fundet Sprydsejlet, tilligemed et Stykke Bastetoug, i en Sæk, som bemeldte fremmede Person havde sat efter sig i Nærheden af Tiltaltes Søebod, i det han reiste bort fra Tiltalte. Derimod har Tiltalte erklæret at han ikke har oplyst bemeldte fundne Koster og at han ansaae dem som sine, da han havde fundet dem ved hans eeget Land, hvorfor han ogsaa seenere solgte dem til bemeldte Johannes Jensen Børnæs. Tiltalte har saaledes ej allene ikke kunnet oplyse sin Hjemmel til Raaeseilet; men hans afgivne Forklaring om at have kjøbt samme har endog kun liden Troeværdighed; thi han har fra først af erklæret for Ejeren, at Seilet var hans eget, og at han længe havde ejet sam/m/e; og 4de Vidnes Forklaring om, at Tiltalte seenere maatte tilstaae, at han kun sagde dette for at see til at præcavere sig, da han havde kjøbt Seilet, og frygtede, at Ejeren skulde tage det tilbage, stadfæster tillige at Tiltalte var in mala fide. Hvad Sprydsejlet angaaer da synes heller ikke Tiltaltes Forklaring om den Maade, hvorpaa det er kommet i hans Besiddelse, at være troeværdig; tji han debiterer at have fundet Seilet omtrent 3 Uger førend Klagerne vare komne hiem til ham for at søge efter deres Koster /: altsaa omtrent 8 Dage for Paaske d: A: eller i det seenste i Paaskedagene :/; derimod har Ejeren paastaaet, ligesom 6te og 7de Vidnes Forklaring beviise, at han havde Seilet hos sig indtil Natten til 1ste Søndag efter Paaske. Men \om/ endog Tiltaltes Paastand, at have fundet Sprydseilet ved hans Søebod, var sandfærdig, saa kan han dog paa Grund af 5 – 9 – 2, ikke andet end blive Tyv derfor. Havde han simpelt

hen beholdt Sejlet i sin Besiddelse, uden at oplyse det, saa kunde han have undskyldt sig med, at han ventede, at Manden der havde sat det efter sig, skulde komme og afhænte sam/m/e; men hans Fremgangsmaade, at disponere derover ved at sælge det til andre, viser aabenbar at han var in mala fide. Hans Opdragelse og Stilling gjør det tillige usandsynligt, at han bona fide skulde staae i den Formeening, at alt hvad nogen glemte efter sig paa den Plads, han beboer, skulde høre ham til. Hvad angaaer de hos Tiltalte fundne 7 Favner Toug, da har Tiltalte heller ikke kunnet skaffe Hjemmel til samme. Vel har Ejeren Niels Olsen Børnæs ikke med Hjemmels Vidner beviist sin Ejendoms Rett til Touget; men ligesom dette, efter Omstændighederne, neppe vilde have været mueligt saaledes anseer Retten det heller ikke paa Grund af Sagens øvrige Omstændigheder, og Ejerens aflagte Tilhiemlings Eed, for nødvendigt. Efter Tiltales egen Tilstaaelse har han tilligemed bemeldte Sprydsejl, fundet en Sæk og et Stykke Baste Toug, hvilke Ting han ligeledes har solgt til Johannes Nielsen!! (Jensen?) Børnæs. Sækken er vurderet for 1 rbd N: V: Touget for 8 s: N: V: Men da ingen Ejer til disse Ting ere fremtraadt eller vides, og Tiltalte kan have troet at sam/m/e vare res derelictie, hvilket de ogsaa mueligen kan have været, finder

1813: 206

Retten ikke, at Tiltalte kan ansees som Tyv derfor og Hvad derimod de \øvrige/ for anførte Koster angaaer, da maae Tiltalte, i Overeensstemmelse med 5 – 9 – 2 og 6 – 17 – 11 blive at ansee som Tyv derfor. Straffen bliver at bestemme efter Forordningen af 20de Februar {1798} 1789; og da Tiltalte er langt over Criminal Lavalder men ikke overbeviist om tilforn at være straffet for Tyverie, bliver Forordningens 1ste § at tage til Følge. Paa Grund af Tiltaltes Alder og hans i Præste Attesten omhandlede slette Rygte, saavelsom Kosternes Værdie især med Hensyn til Ejerne, bør ikke minimum af den fastsatte Straf anvendes; imidlertid bestemmes Straffetiden, især paa Grund af Tiltaltes lang varige Arrest til 4 Maaneder. Han maae tillige blive pligtig at udrede Actionens Omkostninger.

Defensors Procurator Rogges Sallarium billiges med 6 rbd S: V: Den under Tingsvidnet ved Sundhordlehns Jurisdiction for Tiltalte mødte Defensor Lehnsmand yttre Næss, tillæges i Sallarium een Rbd N: V: Om Skades Erstatning bliver her intet Spørgsmaal, da Kosterne ere Ejerne tilbageleverede. Vel har Johannes Jensen Børnæs paastaaet sig af Tiltalte erstattet de 20 rd han har betalt ham for Sprydsejlet; men det maae overlades til Johannes Jensen Børnæs, i Overeensstemmelse med 6 – 17 – 5 ved privat Søgsmaal at indtale denne hans formeentlige Rett hos Tiltalte.

Sagførelsen har været lovforsvarlig.

Aarsagerne hvorfor Dommeren har havt Sagen optaget til Dom over 6 Uger ere: at han den 22de 23de, 24de og 28de September sidstleden har havt Aasteds Sager, et Forhør og 2 andre Justitssager at behandle: at han fra den 29de s: M: indtil den 4de November næstefter, næsten uafbrudt har maattet reise paa Høste-Tingene, hvor han tillige har holdt Formynderting, og at han desuden imidlertid har havt en Mængde andre løbende Forretninger at bestride.

thi Kiendes for Ret:

Tiltalte Jan Nielsen Meyer bør indsættes til Arbeide i Bergens Tugt- og Manufacturhuus i Fire Maaneder og betale alle af denne Sag lovligen flydende Omkostninger og deriblandt i Sallarium til Defensor Toldprocuraur Rogge, sex Rigsbankdaler Sølv Værdie, samt til Defensor, Lehnsmand Peder Eliasen yttre Næss een Rigsbankdaler Navneværdie.

De idømte Omkostninger udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og det Heele efterkommes under Adfærd efter Loven.

Tiltalte var løs og ledig tilstæde og hørte {denne} Dommen aflæse. Han erklærede, at han vilde betænke sig paa om han vilde appellere eller ikke.

Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

Aar 1813 den 7de December blev Maanedsthinget holdet i Sorenskriverens Boepæl i Bergen i Overværelse af de 4 eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine, Anfind Olsen, Jørgen Ellingsen og Ole Rasmussen.

Hvorda først blev publicert de samme Kongelige Anordninger som bleve bekjendtgjorte paa Maanedsthinget i Bernæstangen den 29de f: M: og end videre læst følgende:

1. Placat, angaaende Afgivten af Skibes Kjøb og Salg, dateret 14de October 1813.
2. Placat, af 14 October 1813, for Danmark og Norge, angaaende hvorledes de ved Forordningen af 9 Maji 1806 § 17 bestemte Bespisningspenge skulle erlægges i Rigsbankpenge.
3. Kongelig Bekjendtgjørelse, angaaende Auctions Afholdelse over nogle Qvantiteter Kornvarers aarlige Overladelse af de Kongl: Magasiner i Danmark i et vist Tidsrum, dateret 14 Octbr: 1813.
4. Forordning for Kongerigerne Danmark og Norge angaaende en Afgivt af Varer i Forraad til Salg, Bearbejdning eller for 28 ugers Tid end et halvt Aars Forbrug, dat: 14 Octobr: 1813.
5. Placat for Danmark og Norge, angaaende Auctioners Berammelse for priisdømte Ladninger, hvor disse skulle bortsælges mod rede Sølv, dateret 19 Octbr: 1813.
6. Forordning af 20 Octbr: 1813, angaaende Opgjørelse af Nordlandenes Indbyggeres Gjeld til Kjøbmændene i Bergen, samt den Nordlandske Handels Friegivelse.
7. Forordning, af 25 October 1813, hvorved for eengang en Mobilieskat paabydes i Kongeriget Norge.
8. Placat for Danmark og Norge, angaaende Betalingen af Gjeld til den Kongelige Casse for confiskeret fiendtlig Ejendom, dateret 26 Octobr: 1813.
9. Placat, angaaende den udenrigske Portoes Erlæggelse i rede Sølv eller Sedler beregnet til Sølv efter en maanedlig Gjennemsnits cours; samt om Betalingen i Sølv af de med Postens forsendende i det tydske eller i andet end det danske Sprog udkommende Tidender m: v:, dat: 30 Octbr: 1813.

1813: 206b

Gam/m/elt Bjergnings Thingsvidne, fra Fol: 188.
Paa egne og øvrige Bjergeres Vegne mødte Ole Stephensen Landsvig der fremstillede og begjerede afhørt det godvillig mødende

2det Vidne Claus Clausen Wetaas, 18 Aar gam/m/el, ubeslægtet med Bjergerne. Han aflagde Lovens Eed og forklarede sig aldeles overeensstem/m/ende med 1ste Vidne, hvis Forklaring han derefter hørte oplæse og vedkjendte sig som sin egen. Dimitteret.

Ole Stephensen Landsvig begjerede Thingsvidnet sluttet og sig beskreven meddeelt, hvilket blev bevilget.

Bjergnings Thingsvidne.
For Retten mødte Ole Stephensen, Ole Willumsen, Johannes Larsen og Jacob Monsen Landsvig, som eenstem/m/igen forklarede, at de i Augusti Maaned sidstleden paa Mangers

Fjorden bjergede Parykmager Hans Nielsen fra Bergen, der var kuldsejlet og sad i Baaden næsten aldeles under Vandet.

Til Oplysning derom fremstillede Bjergerne den Reddedes Søn, Ananias Hansen, 18 Aar gam/m/el, som forklarede, at han med sin Fader, Parykmagermester Hans Nielsen, rejste udefter paa Mangers Fjorden d: 13de Aug: sidstleden, og at de kuldsejlede nordenfor Landsvig, da en uformodet Vindbøye kom over dem. Baade Comparenten og hans Fader holdt sig fast ved Baaden, som af Vinden blev dreven længere og længere ud i Fjorden. De havde Steen til Ballast i Baaden, og da Baaden havde ligget Kantret en Stund begyndte den at synke. Comparenten, der kan svøm/m/e, kastede da Klæderne af sig og svømmede til Landet, gik op paa Gaarden Landsvig og traf de nu tilstædeværende Bjergere, som, paa hans Anmodning, strax droge ud og bjergede hans Fader. {Comparentens} Vinden var sydvest, men den blæste just ikke overmaade stærkt. Comparentens Fader er siden gaaet ud med en Kaper og kan derfor ikke nu møde i Retten.

Bjergerne fremstillede endvidere, som godvillig mødende

1ste Vidne Berge Rasmussen Kaalstad, 42 Aar gam/m/el, ubeslægtet med Bjergerne. Han aflagde Lovens Eed \og/ forklarede, at han i Augusti Maaned sidstleden hørte, fra Marken paa Gaarden Kaalstad, at der var Nogen, som raabte om Hjelp ude paa Mangers Fjorden, og at han, tilligemed Michel Olsen Kaalstad, strax roede ud for at yde Hjelp til den Raabende, som de endog fra Landet kunde see. Førend Vidnet naaede hen til ham kom en Baad ud fra Landsvig og bjergede ham. Bjergerne vare de forbemeldte, nu tilstedeværende 4 Mænd, og den Bjergede sagde at han var en Parykmager fra Bergen; men Vidnet kjendte ham ikke. Hans Baad laae kantret og nedsynket under Vandskorpen da den havde Ballast af Steen inde. Vinden var ikke synderlig stærk; men uden Hjelp af andre Mennesker vilde bemeldte Parykmager neppe være bleven i Live. Dimitteret efter at have hørt denne Forklaring oplæse og vedkjendt sig sam/m/es Rigtighed.

2det Vidne Michel Olsen Kaalstad, 24 Aar gam/m/el, ubeslægtet med Bjergerne. Han aflagde Lovens Eed og forklarede sig aldeles overeensstem/m/ende med 1ste Vidne, hvis Forklaring han derefter hørte oplæse og vedstod som sin egen. Dimitteret.

Bjergerne begjerede dette Thingsvidne sluttet og sig beskreven meddeelt.

Eragtet:

Thingsvidnet sluttes og Beskrivelsen bevilges.

1813: 207

Thingsvidne

For Retten mødte Krambodhandler Peder Larsen, som, paa sin Myndlings Anna Gullachsdatters Vegne, fremlagde 1. Rettens Stævning, af 18de Novbr: 1813, til Thingsvidne i en af ham for Bergens Stiftsoverret indstævnt Sag mod Enken Sigrid Aamundsdatter indre Lyhren, m: v:, i forkyndt Stand. 2. Statholderens Bevilling, af 20de October 1813, at føre nye Vidner og fremlægge nye Documenter i bemeldte Sag. 3. Underrets Acten i bemeldte Sag, hvoraf sees: at Sagen for vedkom/m/ende Forligelses Com/m/ission har været behandlet. 4. En af Comparenten gjort Protest mod Thinglysningen af det i Stævningen omhandlede Skjøde, hvilken Protest er dateret 11te Maij 1813 og thinglyst d: 13de s: M: og 5. skrivtlige Qvæstioner, af Dags Dato, til de Indstævnte Vidner, hvilke han begjerede paaraabte og afhørte derefter.

Han begjerede ligesaa Indstævnte paaraabte og provocerede hende eller hendes Laugværge at fremvise in originali det omhandlede Skjøde.

Citanten begjerede No 2, 3 og 4 af de foranførte Documenter vedhæftede Thingsvidnet. No 1 og 5 inddrages her saaledes lydende: #

For Enken Sigrid Aamundsdatter indre Lyhren mødte hendes Laugværge Lars Aamundsen indre Lyhren, der benægtede alt urigtigt og ubeviisligt i Stævningen anført, og ellers ikke havde noget imod Thingsvidnets Frem/m/e her ved Retten at erindre. Han erklærede i øvrigt, at Enken ikke har det omhandlede Skjøde.

Citanten begjerede Aamund Larsen Førland paaraabt og provocerede ham til at fremlægge det omtvistede originale Skjøde.

Aamund Larsen Førland mødte og anviiste i Retten det originale Skjøde af 10de Decbr: 1812, hvilket han begjerede sig tilbageleveret med Rettens Anviisnings Paategning.

Citanten begjerede Skjødet vedhæftet Thingsvidne-Acten og formeente og paastod, at dette burde følge Acten tilligemed de andre Documenter.

Aamund Larsen Førland forlangte sig Skjødet udleveret {og} som hans Ejendom, den han ikke vilde lade følge Citantens Act, og deri var hans Fader og Curator Lars Olsen Førland, der ogsaa var tilstede, enig med ham.

Ifølge Stævningen fremstod som

1ste Vidne Jacob Amundsen indre Lyhren, 52 Aar gam/m/el ubeslægtet med Parterne. Han aflagde Lovens Eed og svarede: til 7de Qv: Dette er Vidnet ubekjendt. 8de Qv: Vidnet har skrevet Niels Olsen Ulvatnes og Niels Larsen Hundvens Navne paa det nu fremlagte Skjøde, og disse Mænd holdt i Pennen; dette skeede paa Gaarden Lyhren, men netop hvad Tid eller Datum kan Vidnet ikke erindre, dog var det den Dag Prædiken ved Lyhre Kirke. 9de Qv: Sv: dette kan Vidnet nu ikke erindre.

Citanten begjerede Vidnet videre tilspurgt: 10de. om ikke Niels Olsen Ulvatten \senere/ har sagt til Vidnet: Hvad Tid det var at hans Navn paa Skjødet blev underskrevet? Sv: jo, i Gaar sagde bemeldte Niels Olsen Ulvatten, at det skeede 2den Juledag 1812, og Vidnet bød Niels Olsen at drikke noget Øll, han havde brygget til Julen sam/m/e Tid. Niels Larsen Hundven underskrev senere med paaholden Pen; Vidnet husker ey nøje Tiden, men det

1813: 207b

forekom/m/er ham, at det skeede efter Julen. Vidnets Svar bleve oplæste for ham; han vedstod sam/m/e og blev dimitteret.

2det Vidne Fuldmægtig Sebastian Schjelderup, 37 Aar gam/m/el. Han aflagde Lovens Eed og forklarede, at han, efter Begjering af Enken Sigrid Amundsdatter indre Lyhren og Laugværge, har skrevet det forbemeldte Originale Skjøde den Datum som Skjødet udviser, samt at Enken og Laugværgen sam/m/e Datum underskreve Documentet med iholdt Pen. Om de strax toge Skjødet med sig eller om de senere kom tilbage og afhentede sam/m/e, kan Vidnet nu, efter saa lang Tids Forløb ej huske. Kjøberen og hans Fader var tilstede ved Skjødets Forfattelse. Hans Forklaring blev oplæst for ham; han vedstod dens Rigtighed og blev dimitteret.

Citanten begjerede Niels Ulvatnes Declaration afgivet, om han ikke underskrev det omhandlede Skjøde 2den Juledag.

Niels Olsen Ulvatne som var tilstede, erklærede at han, som omspurgt, underskrev Skjødet 2den Juledag \f: A:/ paa Lyhren. Citanten frafaldt Niels Ulvatnes Afhørelse som Vidne, ligeledes Aamund Larsen Førlands Afhørelse.

Niels Larsen Hundven blev paaraabt, men mødte ikke.

3die Vidne Lars Olsen Førland, 52 Aar gam/m/el. Han blev formanet til Sandhed, aflagde Lovens Eed og svarede: til 1ste Qv: at han med Indstævnte Sigrid Aamundsdatter indre Lyhren, hendes Laugværge og hans Søn Aamund Larsen var inde hos Sorenskriveren for at faae Skjøde skrevet paa den omtvistede Gaard, og at han ej husker rettere end at dette

var førend Sagen var behandlet ved Forligelses Com/m/issionen i Febr: f: A:, samt at Skjødet den Gang ikke blev skrevet, men at han, med bemeldte Personer atter rejste til Bergen den paa Skjødet anførte Datum, og at Skjødet da ved Fuldmægtig Schjelderup blev skrevet. {og strax under} Han husker ikke om Skjødet strax blev underskrevet eller ikke. 2. Qv: Sv: Sam/m/e Dag som Skjødet blev skrevet fik hans Søn det \udleveret og tog det/ hjem med sig. 3de Qv: er besvaret under No 1, og Vidnet sagde at ingen andre Personer vare med {end} de under 1. Qv: opgivne. 4. Qv: Sv: Aarsagen var, saavidt Vidnet veed, at Enken ej kunde bestyre Gaarden, og at hun derfor havde solgt sin Part i Gaarden til Vidnets Søn, som Odelsberettiget, hvilket ogsaa Creditorerne og Værgen for hendes Datter havde gjort. Han ved ikke at nogen Raadgiver især fandtes dertil. 5te Qv: Sv: Kjøberen Aamund var, som ommeldt, tilstede men ikke Dordie Michelsdatter. 6te Qv: Skjødet blev skrevet saaledes som omvidnet under Svaret paa 2de Qv:, og Vidnet veed ikke at Odelsstævning i Sagen den Tid var udtaget eller forkyndt. 7de Qv: Sv: Skiftebrevet saae Vidnet ikke tilstede, og han veed ej hvad Tid Skiftet er sluttet. Skiftebrevet blev, saavidt han veed, thinglyst paa Som/m/erthinget 1813 og da Arvingerne udleveret. I øvrigt veed Vidnet om Skjødets Underskrivelse ej andet, end at han har hørt at Niels Larsen Hundven skal have underskrevet det lidt efter at Niels Ulvatne underskrev, og det omtrent strax efter Nytaar; dog veed Vidnet det ej med Vished.

Citanten frafaldt, indtil Videre, Niels Larsen Hundvens Afhørelse.

Citanten, som ukyndig i Rettergang, begjerede Thingsvidnet opsat til i Morgen for nærmere at consulere!! (consultere) Sagkyndige, om han havde videre, til sin Myndlings Tarv at iagttage.

Enkens Laugværge benægtede alt ubeviist baade i Stævningen og Qvæstionerne og ellers

1813: 208

under Sagen. Imod Opsættelsen havde han intet at erindre.

Eragtet:

den forlangte Opsættelse bevilges.

Dette Thingsvidnes Omkostninger beregnes saaledes:

Citanten for Incaminationen:

til Sorenskr:	2-2- 5 ½	Kong: Casse	1 rbd 1 mrk ½ s:	Just: F:	1 mrk 10 ¼ s: N: V:
3 Vidners afhørelse	0-4-11		0-1-12 1/8		9 3/8
en Udsættelse	0-1- 6 ½		0-0- 9 3/8		1 7/8
	---		---		---
	3-5- 7		1-3- 6 s.		2 mrk 5 ½
Indstævnte Tilsvar:	0-4-11		0-1-14		7 ½
	---		---		---
	4-4- 2		1-5- 4		2 mrk 13 s

tilsam/m/en Syv Rigsbankdaler og tre Skilling, Navneværdie.

Nye Sag:

Madame Bøhmer og Søn contra Johannes Helgesen Hækland.

For Retten mødte Procurator Hjorth Stuvitz, paa Madame Anna Marie Bøhmers og Stedsøns Otte Nævermann Bøhmers Vegne, og producerede 1. skrivtlig Stævning, af 18de f: M:, lovlig forkyndt, hvorved Forpagter Johannes Helgesen Hækland er stævnt at lide Dom til at fravige den ham forpagtede Gaard Solemsbakken, m: v:. 2. Forligelses Com/m/issionens Attest, af 3die s: M:. 3. bekræftet Udskrivt af Nordhordlehns Pandteprotocoll, indeholdende den Contract, der, under 12te Novbr: 1811, er oprettet imellem Otto Bøhmer og Indstævnte, ang: Gaarden Solemsbakkens Bestyrelse. 4. skrivtlig Opsigelse, af 3die Sept: d: A:, forkyndt d: 4de s: M:, fra Citantinden til Indstævnte, ihenseende til Gaardens Fravigelse til Fardag 1814.

5. Fuldmagt fra Citantinden til hendes Søn Otto Bøhmer, dateret 6te October 1813. og 6. skrivtlige Qvæstioner, af Dags Dato, til Vidnerne, som han begjerede paaraabte og afhørte, hvorhos han begjerede fornævnte 6 Documenter i Acten inddragne. De fremlagte Documenter, No 1 til 6 inclusive indtages saaledes lydende: #

Indstævnte Johannes Helgesen Hækland blev paaraabt, men mødte ikke.

Ifølge Stævningen fremstod som

1ste Vidne Johannes Hansen, Forpagter i Solemsvigen, 36 Aar gam/m/el, ubeslægtet med begge Parter. Han aflagde Lovens Eed og svarede: til 1ste Qv:, at Indstævnte ikke har vært med at kaste med Solems Noden i sidstleden Som/m/er, uagtet der tvende Gange har været kastet med sam/m/e; men Vidnet veed ikke om Indstævnte har været tilsagt dertil eller ikke. Den ene Gang var Otto Bøhmer \selv/ og hans Tjenestekarl {selv} med. 2. Qv: Sv: dette er Vidnet ubekjendt. 3. Qv: Sv: jo. Disse Svar bleve oplæste for Vidnet, som vedstod sam/m/e og blev dimitteret.

2det Vidne Berthe Andersdatter, Tjenstepige paa Kalfaret, 23(?) Aar gam/m/el og ubeslægtet med Parterne. Hun aflagde Lovens Eed og svarede til 1ste Qv: dette er Vidnet ubekjendt. 2den Qv: Vidnet har ikke hørt Indstævnte nægte det omspurgte, men Citantindens Tjenestepige, Dorthe, kom et Par Gange i sidstafvigte Som/m/er og bad Vidnet, som den Tid tjente paa Naboegaarden, at flytte hende over til Nyegaard, og bemeldte Pige sagde, at Indstævnte havde nægtet at flytte hende over Vandet. 4de Qv: Sv: jo, og Vidnet tjente hos Citantindens Forpagter Hans, i Krohnvigen, indtil sidstleden Michaeli. Dimitteret efter at have hørt denne Forklaring oplæse og vedkjendt sig dens Rigtighed.

3die Vidne Dorthe Magnesdatter, 18 Aar gam/m/el, ubeslægtet med begge Parter. Hun aflagde Lovens Eed og svarede saaledes: til 5te Qv: Sv: jo i halvandet

1813: 208b

Aar, og hun forlod Tjenesten sidstleden Michaeli. Citantinden og hendes Søn fører fælles Husholdning. 6te Qv: Sv: Melken og Fløden havde undertiden en meget bitter Smag, og brast ofte naar den skulde koges. I øvrigt kan hun ikke sige, at den var fordærvet. Paa sam/m/e Tid fik Citantinden Melk og Fløde fra hendes anden Forpagter, paa Naboegaarden Krohnvigen, men denne Melk og Fløde havde ikke den bemeldte bittre Smag og brast ej heller saa ofte som hiin. 7de Qv: Sv: jo, Vidnet bemærkede ingen Forskjel deri. 8de Qv: Sv: Vidnet saae engang i sidstafvigte Som/m/er, at Citantinden i sit eget Maal maalte den Melk, som Indstævntes Kone bragte, og der fattedes eet Maal Melk; thi der var kun 7 Maal, og Citanden!! (Citantinden) sagde at der skulde have været 8. Vidnet har aldrig hørt, at Citantinden eller hendes Søn har klaget over, at Maalet var urigtigt, oftere end den omforklarede ene Gang i Som/m/er. 9de Qv: jo, de fik engang i sidstleden Som/m/er hos Indstævnte tvende saa kaldede Røm/m/ekoller, som de ej kunde spise, da de vare meget bedske af Smag. 10. Qv: Sv: Indstævntes Hustrue bragte den selv til Citantinden, og der er kun et lidet Stykke imellem Forpagterens og Citantindens Huse paa Gaarden. 11te Qv: Sv: Madame Fasmer og Peter Høyer. Hendes Svar bleve ogsaa indhentede paa 1ste og 2det Spørgsmaal, hvortil hun svarede saaledes: 1ste Sp: Vidnet selv har een Gang i sidste Som/m/er, efter Citantens Ordre, tilsagt Indstævnte at møde ved Nodkastninger i Solemsvigen, og hun hørte ogsaa, at Bøhmers Tjenestekarl en anden Gang tilsagde Indstævnte at gjøre det sam/m/e; men begge Gange svarede Indstævnte, at han ej havde Tid dertil. Der blev imidlertid begge Gange kastet med Noden uden Indstævntes Hjelp. 2den Qv: Sv: jo, dette har Vidnet ofte hørt. Hendes foranstaaende Svar bleve hende forelæste; hun vedstod sam/m/es Rigtighed og blev dimitteret.

4de Vidne Johanne Knudsdatter, 30 Aar gam/m/el, tjenende hos Citantinden. Hun aflagde Lovens Eed og svarede: til 1ste Qv: Sv: Vidnet hørte engang i afvigte Som/m/er, at

Citanten sagde til Indstævnte, at han skulde møde ved Nodekastningen og at Indstævnte svarede, at han ej havde Tid dertil. Der blev alligevel kastet med Noden; men Indstævnte mødte ikke ved Kastningen. 2. Qv: Sv: ney dette har Vidnet ikke erfaret, men hun har engang i Som/m/er hørt, at Indstævntes Kone og Pige nægtede at flytte Citantindens Tjenestepige Dorthe over Vandet. 5. Qv: Sv: jo Citantinden og hendes Søn have fælles Husholdning. 6te og 7de Qv: Sv: aldeles ligesom 3die Vidne. 8de Qv: Vidnet har adskillige Gange seet, at Melken baade paa Gaarden og i Byen er bleven eftermaalt, og Citantinden har da sagt, at der ej var saa mange Maal som der skulde være. Citantinden har ofte derover ført Anke til Indstævntes Kone. 9de, 10de og 11te Qv: Sv: aldeles ligesom 3die Vidne; men hun tillagde ihenseende til 9de Qv: at der dog blev spiist en Deel af de omforklarede 2 Melkeboller. Dimitteret efter at have hørt sin Forklaring oplæse og vedkjendt sig den som sandfærdig.

5te Vidne Madam/m/e Aseline Fasmer, 45 Aar gam/m/el, Citantindens Søsterdatter. Hun aflagde Lovens Eed og svarede: til 12te \og 13de/ Qv: Sv: jo, Vidnet var der, som omspurgt,

1813: 209

tilligemed Peter Høyer og flere, og dem blev buden 2 saa kaldte Røm/m/ekoller, der vare saa bittre og mugne, at Gjesterne ikke kunde spise dem. 14. Vidnet saae ej, hvorfra Citantinden fik Røm/m/ekollerne, men hun formoder at det var fra Indstævnte, thi Citantinden sendte Bud derom til Indstævntes Kone, som kom og svarede, at Aarsagen, hvorfor Melken var bedærvet, maatte nok være at den havde staaet for længe opsat. Videre svarede Vidnet til 2det Sp: at hun ej har hørt Indstævnte men vel hans Tjenestepige, nægte det omspurgte. Dimitteret efter at have hørt hendes Forklaring oplæse og vedkjendt sig dens Rigtighed.

6te Vidne Bagermester Peter Stamann Høyer, 56 Aar gammel, ubeslægtet med Parterne. Han aflagde Lovens Eed og svarede: til 2den Qv: Sv: ney. 12te og 13de Qv: Sv: ligesom 5te Vidne. 14de Qv: Sv: dette er Vidnet ubekjendt, men Citantinden sagde, at hun havde faaet Melken hos Indstævnte. Dimitteret ligesom de forrige.

Da Dagen var forløbet med det i Dag passerede, begjerede Procurator Hjorth Stuvitz Udsættelse til den følgende Dag, hvilket blev bevilget.

Christie

Lars Blix de Fine Anfin Olsen
Ole Rasmussen Jørgen Ellengsen

Den følgende Dag continuerede Maanedsthinget i Overværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd som Dagen tilforn.

Gam/m/elt Thingsvidne.

Peder Larsen contra Enken Sigrid Amundsdatter indre Lyhren. vide Fol: 207.

Paa Citantens Vegne mødte Procurator Heyberg, som næst at forbeholde alt videre lovligt ved et intenderende continuations Thingsvidnes Optagelse, begjerede nærværende Thingsvidne sluttet og det i gaar foreviiste Skjøde i Acten inddraget forinden det bliver Ejeren tilbageleveret. Han begjerede sig dernæst det Passerede saa hastig som mueligt meddeelt.

Indstævntes Laugværge mødte og henholdt sig til sit forrige.

Aamund Larsen Førland var ogsaa, med hans Fader og Curator, tilstede og havde intet imod at forbemeldte Skjøde indføres i Citantens Act, naar han kun af Retten erholder Skjødet tilbage efterat Acten er beskrevet. \Skjødet indtages #/

Eragtet:
Thingsvidnet sluttes og den forlangte beskrivelse bevilges.

Gam/m/el Sag.
Johannes Johnsen Myching contra Poul Johannesen Grindem. Fra Fol: 190.
Citanten mødte og fremlagde Stævnevidnernes Attest om at han, med mundtligt Varsel, til i Dag har indstævnt Erich Godvindsen Myching og Poul Johannesen Grindem i denne Sag til Doms Lidelse, m: v:. Ligesaa fremlagde han Forligelses Com/m/issionens Attest, af 22de Novbr: 1813, om at Sagen, forsaavidt som Erich Godvindsen Myching angaaer, til Rettergang er henviist. Bemeldte 2 Attester indtages saaledes lydende: #
Citanten begjerede de Indstævnte, saavelsom Vidnet Godvind Erichsen Myching, paaraabte, og den sidste afhørt over det Spørgsmaal: om ikke Erich Godvindsen Myching er den af ham sidst omvidnede ustævnte

1813: 209b

Mand, af hvem Poul Johannesen Grindem kjøbte den omtvistede Biile?
Indstævnte Erich Godvindsen Myching mødte og benægtede at have solgt til Poul Johannesen Grindem nogen Citanten tilhørende Biile; derimod har han solgt en Biile, som Indstævnte selv ejede.
Derpaa mødte det forhen afhørte 1ste Vidne Godvind Erichsen Myching, som er Erich Godvindsens Søn. I Henhold til hans forhen aflagte Eed, forklarede han, at den af ham forhen i Sagen omvidnede ustævnte Mand, der solgte Poul Johannesen Grindem Biilen, var Vidnets nu tilstede værende Fader Erich Godvindsen Myching, der er Citantens Svigerfader. {Dimitteret} Citanten begjerede Vidnet videre tilspurgt: om ikke Poul Johannesen Grindem, førend han kjøbte Biilen, vidste, at den tilhørte Citanten? Vidnet svarede hertil jo, og at Vidnet selv havde sagt det til Poul Grindem. Dimitteret.
Citanten fremlagde Indlæg, af Gaars Dato, hvori Sagen indlades til Dom. Bemeldte Indlæg lyder saaledes: #
Indlægget blev oplæst for Erich Godvindsen Myching, som henholdt sig til sin forrige Benægtelse, paastod Friefindelse og indlod saaledes Sagen til Dom.
Eragtet:
Sagen optages til Dom.
Citanten betalte for eet Vidnes Afhørelse 16 s: S: V: uden Forhøjelse. Indstævntes Tilsvarspenge bleve ham eftergivne.

Gam/m/el Sag.
Oberstlieutnant Ham/m/er contra Madame Hjorth Stuvitz. Fra Fol: 184.
For Indstævnte mødte Procurator Leganger, som tilkjendegav, at Sagen imellem Parterne præliminariter var forligt paa det Kongl: danske Cancellies forventende Approbation, hvisaarsag han begjerede Udsættelse til Maanedsthinget i Bergen d: 3de Febr: 1814, til hvilken Tid han haabede, at Collegiets Approbation, hvorom Indstævnte har ansøgt, skulde indløbe.
For Citanten mødte Procurator Lassen, der intet havde imod den forlangte Udsættelse, da Sagen, som meldt, præliminariter er forligt.
Eragtet:
den forlangte Udsættelse bevilges.
Indstævnte betalte for en Udsættelse:
til Sorenskr: N: V: 1 mrk 6 ½ s: til Kong: Casse 9 3/8 s: J: F: 1 7/8 s:
tilsam/m/en tre og tredive to ottendedele Skilling N: V:

Gam/m/el Sag

Madame Bøhmer og Søn contra Johannes Helgesen Hækland. Fra Fol: 208.

For Citantinden og hendes Søn mødte Procurator Hjorth Stuvitz og frafaldt 15de og 16de Qvæstion til Vidnerne. Derimod fremlagde Comparenten Indlæg, af Dags Dato, hvormed han indlod Sagen til Dom. Indlægget indtages saaledes lydende: #

Indstævnte blev 3de Gange paaraabt men mødte ikke og lod heller ikke møde.

Eragtet:

denne Sag optages.

Rettens Gebyr blev saaledes beregnet:

Incamination:

	til Sorenskr: N: V: 2 rbd 5 mrk 5 ½ s:			Kong: Casse. 1 rbd 1 mrk ½ s:			J: F: 1 mrk 10 ¼ s:	
for 6 Vidners Afhørelse:	1	1	8		2	13		15
en Udsættelse		1	6 ½			9 3/8		1 7/8
tilsam/m/en	4	2	4	1	4	6 7/8	2	11 1/8

skriver sex Rigsbankdaler, fire og femti Skilling Navneværdie.

Gam/m/el Sag.

Rolf Rolfsen contra Knud Ingebrichtsen og Lasse Bendixsen Houkaas. Fra Fol: 186.

For Hoved Citanten mødte Procurator Rogge, som fremlagde

1813: 210

Indlæg, af Dags Dato, med det deri paaberaabte Things vidne, og indlod atter Sagen til Dom. Indlægget indtages saalydende: # Thingsvidnet vedhæftes Acten.

For Contra-Citanterne mødte Procurator Lassen, som fremlagde Amtets Ordre af 29de f: M:, om at paatage sig Sagen, saavelsom det i Ordren omhandlede beneficium processus gratunti og Forligelses Com/m/issionens Attest. Han begjerede Anstand til Maanedsthinget i Bergen d: 3de Febr: 1814, for nærmere at gjøre sig Sagen bekjendt og da at fremkom/m/e med det videre fornødne. Amtets Ordre, Beneficiet og Attesten indtages saaledes lydende: #

Eragtet:

den forlangte Udsættelse bevilges.

Derefter blev publiceret følgende Documenter:

1. Obligation fra Christian Ameln til Hr: Commerceraad Braage for 1000 rbd S: V:, mod Pant i Gaarden Floen, No 57 i Herløe Skibrede, dateret 22de Junii 1813.
2. Paategning af 31te Maji 1813, hvorved en fra Sognepræsten til Sunds Præstegjeld, Provst Hjorthøy til den Kongelige Casse under 18de Januar 1811 udstædt Obligation for 800 rd DC:, er omskrevet til 320 rbd S: W:.
3. Aflyst Obl: fra Madame G: J: Jørgendal til Professor F: C: H: {Holberg} Arentz, stor 700 rd DC: eller 560 rbd S: W:, mod Pant i Gaarden Nyegaard, No 118 i Schjolds Skibrede, dateret 17 Aug: 1808 og qvitteret 1ste Novbr: 1813.
4. Aflyst Obligation fra Christopher Sødring til Justitsraad Christian L: Dahl, stor 5000 rbd S: V:, dateret 5te Februar 1813, \mod Pant i Aarestad, No 129/ efter paategnet Qvittering af 16 Octobr: 1813.
5. Odelsskjøde fra Johan Galtung til Kjøbmand G: H: Meyer paa OdelsRetten til 2 pd 13 5/7 Mrk Sr: 2/7 Hud i Samdal, No 36 i Schiolds Skibrede, dateret 14 Martii 1812.

6. Bøxelseddel fra Biskop Brun til Michel Paulsen paa 18 Mrk Fisk Landskyld og Skatteskyld 9 Mrk Sr: i Gaarden Strømme, No 70 i Sartor Skibrede, med Revers, dateret, dateret 30 Novbr: 1813.

7. Aflyst \paa en/ Obligation fra Ole Olsen Isdal til Anders Aschildsen Reigstad, stor 60 rd DC:, dat: 10 Maji 1792, mod Pant i Løsøre, for de resterende 30 rd DC: efter paategnet Qvittering af 20 Novbr: 1813.

8. Aflyst Obligation fra Rasmus Bastesen Isdal til Johannes Aschildsen Grøetvedt, stor 95 rd DC:, omskrevet til 80 rbd 4 mrk 8 s S: W:, mod Pant i Isdal, No 81 i Alenfit Skibrede, dat: 19 Maji 1808 og Qv: 22 Novbr: 1813.

9. Afkald fra Jomfrue K: M: Heiberg for hendes Arv efter afdøde Jomfrue Anne Marie Heiberg paa Lunggaarden, stor 70 rd 13 s: DC:, til Nordhordlehns Overformynderie, dat: 24 Julii 1813.

10. Afkald fra Jørgen Olsen Røe og Ole Matthiassen Lønningdal for deres Arv efter Anna MatthiasDatter øvre Natland, til Beløb 29 rbd N: V:, til Enkemanden Lars Monssen Natland, dat: 2 Decbr: 1813.

11. Do: fra Ole Michelsen Haaland for hans Kones Botille OlsDatter Marøens Arv 10 rd 1 mrk 19 s til Formynderen Johannes Christensen Willanger.

12. Do: fra Hans Olsen Mangersnæs for hans Kones Marthe ErichsDatters Arv 3 rd 4 mrk 3 s til Formynderen Erich Anderssen Mangersnæs, dateret 8 Fevr; 1813.

13. Do: fra Marthe OlsDr: øvre Tvedt for hendes Arv 8 rd 2 mrk 5 s til Formynderen Baar Johannessen Fammestad, dateret 27 Octbr: 1813.

14. Do: fra Paul Monssen Harkestad for hans Kones Anna OlsDatter Fjelstads Faderarv 11 rd 1 mrk 10 s til Formynderen Torchel Nielsen Fjelstad, dat: 3 Decbr: 1813.

15. Paategning af 30 Novbr: 1813, hvorved en {fra} \til/ Knud Johannessen yttre Bouge fra Ole Halvorsen Holme under 25 Junii 1801 udstædt Obligation for 98 rd DC:, mod Pant i Gaarden Holme, Matr: No 77 i Herløe Skibrede, er omskrevet til 98 rbd N: W:

16. Afkald fra Marthe NielsDatter Marøen for hendes Faderarv 4 rd 1 mrk 8 s til Formynderen Mons Rasmussen Marøen, dateret 4 Decbr: 1813.

17. Obligation fra Knud Johannessens Kone Gunilde MonsDatter til Niels Olsen i Bergen for 76 rbd 2 mrk S: W:, mod Pant i et Vaanhuus paa lille Damsgaard i Schjolds Skibrede, dat: 11 Novbr: 1813.

18. Aflyst Obligation fra Mons Gullachsen i store Sandvigen til Jacob Reiersen stor 98 rd DC: eller 98 rbd S: V:, mod Pant i Huset, No 18 i 2den Rode i store Sandvigen, dat: 7 Decbr: 1799 og qvitteret 3 Octbr: 1813.

19. {Paategning} \Obligation/ af 4 {Octobr:} \Januar/ 1813, {hvorved en} fra Lars Pedersen Pletten til Salomon Olsen Brudeknappen, stor 300 rd DC:, omskrevet 21 Octobr: 1813 til 60 rbd S: W:, mod Pant i Gaarden Pletten, No 77 i Radøe Skibrede.

20. Paategning af 2den Novembr: 1813, hvorved en fra Jens Anderssen Houge til hans Fader Anders Monssen Houge under 20 Julii 1811 udstædt Obligation for 200 rd DC:, uden Renter, mod Pant i Gaarden Houge No 7 i Schiolds Skibrede, er omskrevet til 70 rbd S: W:

21. Do: af 4de Decembr: 1813, hvorved en fra Rolf Rolfsen til Lindaas Præstegields Fattig Casse under 5 Aug: 1799 udstædt Obligation for 150 rd DC:, mod Pant i Houchaas No 57 i Lindaas Skibrede, er omskrevet til 150 rbd S: V:

22. Afkald fra Jomfrue Maria Elisabeth Gørbitz for hendes Faderarv 1161 rd 2 mrk til hendes Formynder Frantz Anton Pytter, dateret 26 Augusti 1813.

22.b; Obl: fra Zacarias Simonsen til Albert H: Krohn for 150 rd, dat: 29 April 1811, mod Pant i 1 Huus paa Lunggaarden, omskrevet 10 Martii 1813 til 53 rbd S: W:

1813: 210b

23. Obligation fra Mons Nielssen til Albert H: Krohn for 47 rbd 3 mrk S: W:, mod Pant i et Huus paa Lunggaarden, dat: 4 Junii 1813.

23.b; Skjøde fra Michel Hanssen Hagenæs til hans Søn Hans Michelsen paa 18 Mrk Fisk i Gaarden Hagenæs, No 85 \i Sartor Skibrede/, for 80 rbd N: V:, dateret 7 December 1813.

24. Fæsteseddel fra Frue Inger Reusch til Rasmus Sjursen paa et Stykke Mark kaldet Grønnevolden under Gaarden nedre Qvalem, i Radøe Skibrede, dateret 22 Novbr: 1813.

25. Bøxelseddel fra Frue Kahrs til Ole Sjursen paa 9 ¾ Mrk Smør og 9 ¾ Kande Malts Landskyld og Skatteskyld 17 1/16 Mrk Smør i Gaarden Hopland, No 11 i Lindaas Skibrede, dat: 20 Novbr: 1813, med Revers.

26. Bøxelseddel fra Niels Michelsen lille Solem til Hans Knudsen Langedal paa Gaarden lille Solem, af Skat- og Landskyld 12 Mrk Smør, Matr: No 124 i Schjolds Skibrede, dateret 30 Octbr: 1813, med Revers.

27. Afkald fra Baar Magnesen Isdal for hans Moderarv 24 rd 1 mrk 1 s til hans Fader og Formynder Magne Larssen Isdal, dateret 7de Decbr: 1813.

28. Skiftebrev efter Agent Hans Krohn i Bergen, sluttet 22de Octobr: 1811, hvorved Boets ejende Jordegods og Kirker m: v:, er udlagt til Børnene saaledes som Skjødebogen fol: 573 udviser.

29. Bøxelseddel fra Dankert D: Krohn til Joseph Rasmussen paa 21 Mrk Fisk Landskyld og Skatteskyld 9 Mrk Smør i Gaarden Øst-Tvedt, No 24 \i Sartor Skibrede/, dateret 29 Januar 1813, med Revers.

30. Paategning af 30 Novbr: 1813, hvorved en fra Ole Halvorsen Holme til Johannes Knudsen yttre Bouge under 12 Maji 1806 udstædt Obligation for 90 rd DC:, mod Pant i Gaarden Holme, Matr: No 77 i Herløe Skibrede, er omskrevet til 90 rbd S: W:

31. Skjøde fra Frue Karen Ameln til Kjøbmand Danckert D: Krohn paa 1 pd Fisk Landskyld i Gaarden Skaalevig, Matr: No 51 i Sartor Skibrede, for 350 rbd N: W:, dateret 28 Septbr: 1813.

32. Aflyst Obligation fra Jacob Olssen Udal!! (Urdal) til Frantz Pytter for 200 rd DC: eller 110 rbd S: W:, mod Pant i et Vaanhuus No 61 i 1ste Rode i store Sandvigen, dat: 28 Septbr: 1809 og qvitert 29 Octobr: 1813.

33. Skjøde fra Jacob Olsen Urdal til Madame Inger Martine Eydesen paa et Huus i 1ste Rode No 61 i store Sandvigen, dateret 1ste Novbr: 1813, for Kjøbesumma 250 rbd N: W:

34. Bygselseddel fra Peter Stamann paa Lieutenant Jens Kahrs Garmans Vegne til Madame Inger Martine Eydesen paa Grunden til Huset, No 61 i 1ste Rode i store Sandvigen, dateret 24 Novbr: 1813, med Revers.

35. Skjøde fra Torjus Svendsen til Niels H: Olsen paa et Vaanhuus i 1ste Rode No 90 i store Sandvigen, for 208 rbd N: W:, dateret 3 Decembr: 1813.

36. Skjøde fra Steffen Haagensen Sætre til hans Søn Haagen Steffensen paa 1 pd Smør ¼ Hud i Gaarden Hammersland No 88 i Schiolds Skibrede, for 180 rbd N: W: og Vilkaar til Værdie 16 rbd N: W: aarlig, dateret 6 Decembr: 1813.

37. Vilkaarsbrev fra Haagen Steffensen Sætre til hans Forældre Steffen Haagensen Sætre og Maria MonsDatter paa aarligt Levekaar af Gaarden Hammersland, dateret 6 Decbr: 1813.

38. Bøxelseddel fra Nicolay Nicolaysen til Rasmus Christophersen paa {12 5/15} 12 6/15 Mrk Smør 5 23/45 Kd: Malt Landskyld og Skatteskyld 16 8/15 Mrk Smør i Gaarden øvre Kleppe, Matr: No 13 i Herløe Skibrede, dateret 13 Januar 1813, med Revers.

39. Skiftebrev efter Ingebor JensDatter Haaland, sluttet 21 Octobr: 1813, hvorved Boets Jordegods 6 ¾ Mrk Smør 4 ½ Kd: Malt i Gaarden Haaland, Matr: No 55 \i Radøe Skibrede/, er udlagt til Enkemanden John Michelsen Haaland og Sønnen Mons Christiansen, hver det halve.

40. Do: efter Elisabeth GullachsDatter Kaartvedt, sluttet 8 Novembr: 1813, hvorved Boets Jordegods 15 Mrk Smør 10 Kander Malt i Gaarden Kaartvedt, No 34 i Radøe Skibrede, er udlagt til Enkemanden Mons Olsen Kaartvedt og Børnene.

41. Do: efter \Marthe/ MagnesDatter indre Tougle, sluttet 8de Novembr: 1813, hvorved Boets Jordegods 18 Mrk Smør 12 Kander Malt i Gaarden indre Tougle, No 19 i Radøe Skibrede, er udlagt til Enkemanden Magne Michelsen indre Tougle og Børnene.

42. Do: efter Anna JacobsDatter lille Hopland, sluttet 8 November 1813, hvorved Boets Jordegods 18 Mrk Smør og 18 Kd: Malt i Gaarden lille Hopland, Matr: No 89 i Lindaas Skibrede, er udlagt til Enkemanden Anders Christensen og Børnene.

43. Delebrev af 21 October 1813{, hvorved} efter Lars Anderssen Birkeland i Radøe Skibrede, hvorved Boets {Jordegods} ejende 1/5 Part i Mælands Annex Kirke, i Herløe Skibrede med tilhørende Jordegods 4 4/5 Mrk Smør 3 1/5 Kd: Malt i Gaarden Leervig, Matr: No 71 i bemeldte Skibrede, er udlagt til Enken Sigrid EllingsDatter Birkeland og Børnene.

44. Skjøde fra Anders Larssen Dalland m: fl: til Elling Larssen Birkeland paa 1/10 Part i Mælands Annex Kirke med tilhørende Jordegods 2 2/5 Mrk Smør 1 3/5 Kd: Malt i Gaarden Leervig, No 71 i Herløe Skibrede, for 109 rbd 2 mrk 8 3/11 s. N: V:, dateret 21 Octbr: 1813 NB: ½ pro[cent?] til Kongens Casse er beregnet ved dette Skjødes Tinglysning for Radøe Skibrede den 22 Octbr: 1813.

45. Skjøde fra Ulve Johannessen Nipen med fl: til Johannes Knudsen paa 13 ½ Mrk Fisk i øvre Børnæs,

1813: 211

Matr: No 4 i Sartor Skibrede, for 53 rbd 4 mrk 5 s: N: W:, dateret 30 Septbr: 1813.

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Maanedsthinget hævet.

Christie

Lars Blix de Fine — Anfin Olsen
Ole Rasmussen — Jørgen Ellengsen

Aar 1813 d: 10de December om Formiddagen Kl: 10 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Justits Sagen Procurator Lassen, som Actor contra Thosten Ellingsen Schutle i Overværelse af de sam/m/e Laugrettes og Meddomsmænd som forhen.

Tiltalte var løs og ledig i Retten tilstede.

Actor mødte og begjerede Anstand til d: 17de d: M: om Formiddagen Kl: 11, da han endnu ikke havde modtaget det forommeldte Forhør fra Woss.

Defensor mødte og reserverede det fornødne.

Eragtet:

den begjerte Anstand bevilges.

Tiltalte blev Laugrettet udleveret for at føres tilbage i Arrest.

Christie

Lars Blix de Fine — Anfin Olsen
Ole Rasmussen — Jørgen Ellengsen

Aar 1813 den 13de December blev i Sorenskriverens Boepæl i Bergen af mig Sorenskriver Christie med de tiltagne 4 eedsvorne Laugrettes og Meddomsmænd: Lars Blix de Fine, Anfind Olsen, Jørgen Ellingsen og Ole Rasmussen, i Sagen Procurator Lassen, paa Kammer

Advokatens Vegne, contra Jacob Sjursen Nache, efterat Sagens Documenter paa det nøyeste vare gjennemgaaede, eenstem/m/igen afsagt og af Sorenskriveren aflæst følgende:

Dom.

I følge det Kongelige Rentekammers Ordre, af 9de November 1811, tiltales, under denne Sag, Jacob Sjursen Nache, som Ejer af Evanger Annex-Kirke, beliggende i Wasværns Tinglaug og Nordhordlehns Sorenskriverie, til at have bemeldte Kirke forbrudt med videre. Procurator Lassen som Befuldmægtiget af Kammer-Advocaten, Etatsraad Schjønhejder, Ridder og Dannebrogsmand, har, ved Stævning, af 6te September 1813 og Indlæg af 30te October næstefter, paastaaet, at Indstævnte, ifølge Lovens 2 – 21 – 6 og Fr: af 25de Februar 1733, samt 13de August 1734 § 16 maae have bemeldte Kirke med al dens Gods, Rettighed og Herlighed, til Kongen forbrudt, samt at Indstævnte derhos tilpligtes at erstatte den Kongelige Kasse den paa Kirken værende Brøstfældighed, saaledes som sam/m/e ved Modtagelsen, efter uvillige Mænds Syn og Taxt, maatte befindes, saavelsom at erlægge Processens Omkostninger skadesløs ligesaafuldt som om Sagen ikke havde været publiqve, og at betale Citanten i Sallarium 30 rbd S: V:

Den fremlagte Besigtelses og Taxations Forretning af 6te April 1812, oplyser at Kirken er {Kirken} temmelig forfalden, og at den behøver betydelige Reparationer. Ligeledes er det med Foged Bøghs fremlagte Indberetninger af 18de Februar og 9de April 1811 saavelsom med Hr: Stiftamtmand Bulls fremlagte Skrivelse, af 20de d: M:, til det Kongel: Rentekammer, beviist at Indstævnte har været paalagt, at foranstalte Kirken repareret, men at han ikke har føyet nogen Anstalt dertil. Endvidere oplyser den 2den Post i den fremlagte Gjenpart af det Kongelige allernaadigste Skjøde, dateret 7de August 1724, hvorved bemeldte Kirke med flere, fra Kongen ere afhendet, at dersom Kirken ikke holdes i den tilbørlige Stand og Hævd den da, med alt dens Gods, Rettighed og Herlighed, til Kongen skal forbrydes og hiemfalde. Endelig viiser det fremlagte Udskrivt af det til Indstævnte d: 5te Julii 1802 udstædte Kirke Skjøde at Kirken er ham overdraget i Henhold til forbemeldte Kongelige Skjøde og Forordningerne af 25de Februar 1733 og 13de August 1734.

Indstævnte har tillige, ved ikke at møde eller lade møde under Sagen, bejaende {contesteret} contesteret litem. Han maae derfor i Overeensstemmelse med bemeldte Kongl: Skjøde, Lovens 2 – 21 – 6 og Forordningerne af 25de Februar 1733 samt 13de August 1734 § 16, tilpligtes at have den paastævnte Kirke, med alt dens Tilbehør, til Kongen forbrudt, og at betale den paa Kirken, ved Modtagelsens værende Brøstfældighed efter nærmere lovlig Besigtelse og Taxation. Ligesaa maae han blive pligtig at erlægge Sagens Omkostninger nemlig: Rettens Gebyhr og stemplet Papir som om Sagen privat var anlagt og Sallarium til Citanten. Rettens Gebyhr er for Incamination og Tilsvar og Meddomsmændenes Betaling, med Tillægs Afgivterne 3 rbdr 66 s: S: V: Det stemplede Papir til Stævningen, Indlægget, 2de Udskrivter af Kirke-Skjøderne og Besigtelses Forret-

1813: 211b

ningen udgjør 2 mrk 6 ½ s: N: V: Procurator Lassens Sallarium billiges med 10 rbd S: V:

Sagførelsen har været lovforsvarlig, og det anmærkes at Sagen [i] følge den fremlagte Extract af Kammeradvocatens Instrux er udført paa ustemplet Papir.

thi Kiendes for Ret:

Tiltalte Jacob Sjursen Nache bør have Evanger Annex-Kirke, med al dens Gods Rettighed og Herlighed til Kongen forbrudt, og derhos erstatte den Kongelige Kasse den paa bemeldte Kirke værende Brøstfældighed saaledes som sam/m/e ved Modtagelsen, maatte befindes efter uvillige \og kyndige/ Mænds Syn og Taxt. Saa bør han og udrede denne Retts Gebyhr 3 rbd 66 s: S: V: skriver tre Rigsbankdaler, sex og tredsindstyve \Sexti/ Skilling Sølvværdie og til den Kongl: Kasse for det stemplede Papir som til Sagen burde have været brugt 38 ½ Rbskl

N: V: Endelig bør han til Procurator Lassen erlægge i Sallarium ti Rigsbankdaler Sølv Værdie.

Det idømte udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og, forsaavidt Brøstfældigheden paa Kirken angaaer, inden 15 Dage efterat sam/m/e ved en lovlig Syns og Taxations Forretning er fastsat og denne for ham er bleven forkyndt. Det hele efterkommes under Adfærd efter Loven

Christie

Lars Blix de Fine — Anfin Olsen
Ole Rasmussen — Jørgen Ellengsen

Aar 1813 d: 17de December om Formiddagen Kl: 10 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Justits Sagen Procurator Lassen, som Actor, contra Thosten Ellingsen Schutle, og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie med de sam/m/e 4 Laugrettes og Meddomsmænd som forhen.

Tiltalte var i Retten tilstede uden Baand og Tvang.

Actor fremsendte Indlæg, af Dags Dato, hvori han begjerer Anstand til den første belejlige Tid i næste Uge. Indlæget lyder saaledes: #

Defensor mødte ikke.

Eragtet:

Denne Sag udsættes til Onsdagen d: 22de d: M. om Formiddagen Kl: 10.

Tiltalte blev Laugrettet udleveret for at føres tilbage i Arrest.

Christie

Lars Blix de Fine — Anfin Olsen
Ole Rasmussen — Jørgen Ellengsen

Aar 1813 d: 22de December om Formiddagen Kl: 10 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Justits Sagen Procurator Lassen, som Actor, contra Thorsten Ellingsen Schutle, og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie i Overværelse af de sam/m/e 4 Laugrettes og Meddomsmænd som forhen.

Actor mødte og fremstillede den Tiltalte løs og ledig i Retten samt fremlagde et, under 12te og 15de f: M:, {af} ved Wosse Sorenskriveries Jurisdiction optaget Thingsvidne, vedhæftet præliminair-Forhøret, som, i den Anledning, havde været Fogeden tilstillet. Actor fremlagde dernæst Indlæg, af Dags Dato, og saaledes indlod han Sagen [til Dom?].

Bemeldte Thingsvidne blev nu oplæst for Tiltalte, som ikke havde noget derved at bemærke. Thingsvidnet vedhæftes Acten. Actors Indlæg indtages saaledes lydende: #

Defensor, Procurator Hjorth Stuvitz, begjerede Udsættelse til i Morgen Formiddag Kl: 10, for da at slutte [Sagen til Doms?]

Eragtet:

den begjerte Udsættelse bevilges.

Tiltalte overleveres Laugrettet for at føres tilbage i Arrest.

Christie

Lars Blix de Fine — Anfin Olsen
Ole Rasmussen — Jørgen Ellengsen

Aar 1813 d: 23de December om Formiddagen Kl: 10 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Justits Sagen Procurator Lassen contra Thorsten Ellingsen Schutle, og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie, med de sam/m/e 4 eedsvorne Laugrettes og Meddomsmænd som forhen.

Tiltalte var løs og ledig i Retten tilstede.

Defensor mødte og tilkjendegav, at han, ved at gjennemlæse det paa Woss, under 13de!! (12te?) og 15de November sidstleden optagne Thingsvidne er kom/m/et i Erfaring om at den Tiltalte, fra sin Barndom af har været fjantet og tosset. For at kom/m/e til videre Kundskab om hans Forhold, i saa Henseende i den senere Tid, ansaae han det nødvendigt at indkalde det førte Vidne, Elling Falk \m: fl:/, til Forklarings Aflæggelse desangaaende. Til den Ende begjerede han Anstand til en for Retten belejlig Tid.

Actor mødte og reserverede det fornødne.

Eragtet:

Udsættelsen bevilges til Mandagen d: 3die Januar 1814 om Formiddagen Kl: 11, som den første, formedelst de indfaldende Helligdage og Juleferierne, belejlige Tid.

Tiltalte blev Laugrettet overleveret for at føres tilbage i Arrest.

Christie

Lars Blix de Fine	Anfin Olsen
Ole Rasmussen	Jørgen Ellengsen

Aar 1813 den 24de December blev, i Sorenskriverens Boepæl i Bergen, i Overværelse af de 2de eedsvorne Laugrettesmænd Niels Iversen Lunggaarden og Anders Olsen Echaas i Justits Sagen Foged Bøgh som Actor, contra Lars Jacobsen Lysevold afsagt følgende:

Kiendelse.

Forinden Dom i denne Sag kan afsiges anseer Retten det fornødent, at nærmere Oplysning tilveiebringes om følgende Puncter,

1. Madame Eli Margrethe Schnell, som under det fremlagte Tingsvidne, optaget ved Byetinget i Bergen den 2den og 6te Julii 1813, har erklæret, at hun ikke nøyagtig kan bestem/m/e Værdie af det Meel og den Suurdeig Tiltalte Lars Jacobsen Lysevold skal have fravendt hende, bør opfordres til at erklære om bemeldte Ting ere hende mod hendes Vidende og Villie frakomne samt at sætte den Værdie derpaa som hun formeener at Kosterne omtrent kan ansees at have havt. Hun bør tillige afgive Forklaring om hun veed, om den i sam/m/e Tingsvidne om/m/eldte Dreng Geert, der var i lære hos hende, er død, eller om han er i Live, og, i sidste Fald, hvor han opholder sig, og i Tilfælde hun ikke bestemt kan oplyse dette, bør Erklæring for Oldermanden for Bagerlauget i Bergen derom indhentes. Saa bør hun og adspørges, om Tiltalte, den Tid de omhandlede Koster bleve fundne i hans Melkebøtte, tilstod at han selv havde taget sam/m/e, eller om han skjød Skylden paa bemelte Dræng Geert eller nogen anden? og om der var Folk tilstæde, som hørte derpaa, hvilke ogsaa, i det Tilfælde, derom bør afgivne!! (afgive) Vidnesbyrd.

2. Tiltaltes Hustrue Anna Thomasdatter Lysevold, der er afhørt som 16de Vidne her ved Retten, bør nærmere afhøres, om hun hos Tiltalte har seet de i Capitain Martens's Klage af 21de April 1813, opgivne Koster, neml: 1 Sølvskee, 1 Lagen, 1 Par sorte Kledes Buxer og nogle Tin-Tallærkener, eller om hun veed, at Tiltalte har stjaalet sam/m/e?

3. Tiltalte bør nærmere examineres i Anledning af 8de og 18de Vidners Forklaringer, om hvem de Soldater ere af hvilke han, ifølge bemeldte Vidners Udsiigende, skal have kjøbt endeel skarpe Patroner?

Til den Ende reasumeres herved Sagen og den skal atter blive foretaget i Dommerens Boepæl Tirsdagen den 4de Januar 1814 om Formiddagen Kl: 10, som den første formedelst

de indfaldende Jule Ferier og andre bestemte Forretninger der til ledige Tid, til hvilken Actor herved paalægges at foranstalte det, i Overeensstem/m/else med denne Kjendelse fornødne.
Tiltalte var løs og ledig i Retten tilstede og hørte denne Kjendelse aflæse. Han blev derpaa udleveret Laugrettet for at føres tilbage i Arresten.

Christie

Niels Iversen Lundgaard. Anders Olsen Echaas.

begge med iholdt Pen.

1813: 212b

Forhør

Aar 1813 d: 29de December om Eftermiddagen Kl: 2 blev en Extra Ret sat i Sorenskriverens Boepæl i Bergen, og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2 eedsvorne Laugrettesmænd Niels Iversen Lundgaarden og Anders Olsen Echaas, for, i Anledning af Hr: Foged Bøghs Skrivelse, af Gaars Dato, indløbet i Dag, at optage et Forhør til Oplysning om endeel Berge Guttormsen Rachnæs frastjaalne og hos Jacob Torchelsen Tertnæs fundne Koster. Dom/m/eren fremlagde forbemeldte Fogedens Skrivelse, som her indtages saaledes lydende: #

For Retten mødte Klageren Berge Guttormsen Rachnæs, som angav sig at være 36 Aar gam/m/el. Fogedens Skrivelse blev for ham oplæst, hvorefter han forklarede at der Natten til Onsdagen i forrige Uge blev gjort Indbrud i hans Nøst ved Søen paa Gaarden Rachnæs, og at der blev bortstjaalet 1. et Fiskesnøre, med Blyesteen, 2. et Laxe-Nods Toug, 3. en Laxenods Ile, desuden 4. circa 70 Favne forskjellig Slags Toug. 5. en Fjerding saltet Fisk. 6. en Kiste. 7. en kort Høvl. 8. en liden Jern Ham/m/er. 9. 2 smaae Borer og 10. en Klemshage. Dørren til Nøstet fandtes at være spendt eller stødt op saa at Krampen for Laaset var reven ud. Sam/m/e Nat blev der ogsaa af Klagerens Ildhuus paa Gaarden Rachnæs stjaalet 11. en Kobberkjedel, paa en halv Tøndes Størrelse. 12. et Tin-Fad og 13. et halvt barket Kalvskind. Ildhuset stod uden Laas for Dørren. Klageren veed ikke hvem der har forøvet Tyveriet, men han fandt i Gaar hos Jacob Torchelsen, Vilkaarsmand paa Gaarden Tærtnæs i Arne Skibrede, det under No 1{, 2 og 3} anførte {Koster} \Snøre/, hvilket han nu i Retten foreviiste. Bemeldte Jacob Torchelsen Tertnæs sagde, at han havde kjøbt {disse Koster} \dette Snøre/ tilligemed noget mere Toug, hos Johannes Jacobsen Nordeim, boende i Skudevigen, ved Bergen, men at han havde solgt de andre kjøbte Touge til nogle Mænd fra Tvedt \m: fl:/. Klageren kom i Gaar til Jacob Torchildsen Tertnæs og spurgte, om han ikke nyelig havde kjøbt endeel Touge? hvilket Jacob Tertnæs benægtede. Klageren, tilligemed Knud Guttormsen Mossevold og Elling Monsen Mossevold, inqvirerede derpaa i Huset, og fandt bemeldte Snøre, med Blyesteen, liggende \i/ en Kornstamp eller Stempe under Laag, men dog ovenpaa Kornet. Da dettet var fundet tilstod Jacob Tertnæs først at have kjøbt sam/m/e, men: det øvrige Toug hos Johannes Nordeim. Lars Larsen og Lars Johnsen Sandal vare ogsaa med Klageren og disse havde med sig \de/ 2 Touge, anførte under No 2 og 3, hvilke de havde forhen sagt Klageren at have kjøbt af Jacob Tertnæs, der ogsaa tilstod dette. Mere vidste han ikke at oplyse; men han fremviiste derefter {fremstod som} de forbemeldte under No 2 og 3 anførte Touge. Mere vidste han ikke at oplyse.

Derefter fremstod som

1ste Deponent Knud Guttormsen Mossevold, 34 Aar

1813: 213

gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede han, at han og Elling Monsen Mossevold, efter begjering af Klageren, fulgte denne i Gaar til Gaarden Tertnæs, hvor de gik ind til Jacob Torchelsen, som Klageren adspurgte, om han ikke for nyelig havde kjøbt endeel Touge?, hvilket Jacob Tertnæs benægtede. Lars Larsen og Lars Johnsen Sandal var ogsaa med, og havde med sig de 2 nu tilstedeværende Touge, No 2 og 3, hvilke Lars Larsen sagde at have kjøbt af Jacob Tertnæs. Jacob Tertnæs tilstod strax dette og sagde at have kjøbt Tougene hos en Mand i Skudevigen, og desuden nogle andre smaa Stykker Toug; derimod benægtede han, at han havde mere i Huset af de kjøbte Koster. De inqvirerede da i Huset og fandt det nu tilstedeværende Snøre med Blyesteen, saaledes som Klageren har opgivet. Jacob Tertnæs sagde at have kjøbt det omforklarede hos Johannes Nordeim og \at/ have afhentet det paa Sandvigsholmen. Mere vidste han ikke at oplyse. Dimitteret efter at have hørt sin Forklaring oplæse og vedkjendt sig dens Rigtighed.

2den Deponent Elling Monsen Mossevold, 26 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede han sig aldeles overeensstem/m/ende med 1ste Deponent, hvis Forklaring han derefter hørte oplæse og vedstod som hans egen. Dimitteret.

3die Deponent Lars Johnsen Sandal, 39 Aar gam/m/el. Han blev formanet til Sandheds Udsigende og forklarede sig aldeles overeensstem/m/ende med 1ste Deponent, hvis Forklaring siden blev oplæst for ham. Han vedstod den som hans egen. Dimit:

4de Deponent Lars Larsen Sandal, 34 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede han, at han sidstleden lille Jule-Aften, eller anden Dag før Juul, kom roende fra Bergen, og at Jacob Torchelsen Tertnæs ligesaa kom roende sam/m/e Vey. Omtrent ved Hellen, en halv Miil fra Bergen, roede {han} Deponenten forbi Jacob Tertnæs, som da adspurgte Deponenten, om han vilde kjøbe noget Toug. Deponenten besaae det og kjøbte strax de nu tilstedeværende 2 Laxenods Touge for 8 rd 48 s:, som Deponenten betalte paa Stedet. Jacob Tertnæs havde flere Touge liggende i Baaden. Deponenten havde ingen Mistanke om at Tougene var stjaalet, da han kjendte Sælgeren; han spurgte derhos heller ikke denne hvorfra han havde faaet sam/m/e. Klageren fik {viide} høre at Deponenten havde kjøbt 2 Touge paa Rejsen fra Byen, og kom for 2 Dage siden og forlangte at see det. Deponenten viiste det strax frem, og Klageren vedkjendte sig det. I Gaar rejste Deponenten med Klageren og 1ste, 2de og 3die Deponent hen til {Rach}\Tert/næs, hvor alt foregik saaledes som 1ste Deponent har forklaret. Mere vidste han ikke at oplyse. Dimitteret efter at have hørt sin og 1ste Deponents Forklaringer oplæse og vedkjendt sam/m/es Rigtighed.

Klageren fremstod atter og erklærede det for sandt, at 4de Deponent strax tilstod for ham at have kjøbt bemeldte Touge og tillige

1813: 213b

fremviiste sam/m/e.

Derefter fremstod i sin Friehed Jacob Torchelsen Tertnæs, som angav sig at være 70 Aar gam/m/el, født paa Gaarden Lillejord, i Hosanger Præstegjeld. Hans Forældre vare Torchild Iversen og Brithe Jakobsdatter. I hans 14de Aar døde hans Forældre og siden har han tjent hos adskillige Folk i Hosanger Præstegjeld hvilke alle nu er døde. Han tjente saaledes indtil hans 40de Aar da han blev givt med hans endnu levende Kone, Agotte Aschildsdatter, med hvem han har avlet 6 Børn hvoraf kun 2 leve. Han blev derpaa Ejer af en Part i Gaarden Blom, i Mjelde Skibrede, hvor han boede i 7 Aar. Han solgte siden denne Gaardspart og bøxlede Gaard paa Tærtnæs, hvor han har boet, som Gaardmand i 16 a 17 Aar, og siden som Vilkaarmand hos hans Søn. Han gik sidste Gang til Alter i Aasene Capel dette Aars Høst. Han benægtede at have nogensinde været tiltalt for nogen Forbrydelse. Videre tilstod han, at han Torsdagen \i/ forrige Uge rejste ind til Skudevigen med noget Ener, han skulde sælge. Nede i

Fjæren i Skudevigen traf han en Mand, navnlig Johannes, som spurgte, om Inqvisiten vilde kjøbe endeel Toug af ham? Inqvisiten svarede Ja, da Inqvisiten havde til gode hos ham 11 rd, hvilke Inqvisiten havde laant ham i Fjor til Magazin-Korn. Da Inqvisiten havde solgt Enen!! (Eneren) rejste han med bemeldte Johannes, dog hver i sin Baad, henefter til Sandvigsholmen, hvor Johannes sagde, at han havde Touget liggende. Johannes roede foran og gik op paa Holmen og kom siden i sin Baad roende ud mod Inqvisiten, der ej havde orket at roe saa stærkt som ham. Inqvisiten kjøbte da af Johannes det nu i Retten tilstedeværende Snøre, samt de 2 Laxetouge, og 3 Stk andre deslige Touge, tilsam/m/en for 30 rd D: C:, hvori han qvittede de ommeldte 11 rd; dog blev Inqvisiten ham skyldig 3 rd D: C: Inqvisiten har kjendt bemeldte Johannes i 2 Aar, og har tilforn kjøbt af ham 3 Baade-Sejl, hvoraf Inqvisiten endnu har det ene hjem/m/e. Hvorfra Johannes har faaet bemeldte Sejl, er Inqvisiten ubekjendt. Han kunde ikke nægte, at han drog Mistanke om at Johannes ikke var kom/m/en ærligt til Tougene, da han saaledes drog ud paa Holmen og hentede sam/m/e. Ikkedestomindre kjøbte han dem, for at faae Gjelden liqvideret. Handelen skeede om Eftermiddagen Kl: 2. Inqvisiten roede hjemefter med Tougene, og solgte paa Vejen de 2de nu tilstedeværende Laxe-Touge til 4de Deponent for 8 rd 3 mrk D: C: Denne Sum har han nu betalt 4de Deponent tilbage. De 3 andre Touge solgte han ligeledes paa Veyen til 2 Mænd, fra Gaarden Tvedten paa Holsenøen; men han veed ej deres Navne. Han tilstod at han for Klageren nægtede i Førstningen, at have for nyelig kjøbt Touge. Aarsagen var, at han, som sagt, havde Mistanke om, at bemeldte Johannes ikke var kom/m/en ærligen til de Touge Inqvisiten havde kjøbt af ham; Ligesaa tilstod han, at det nu tilstedeværende Snøre, med Blyesteen til, i Gaar af Klageren blev fundet i Huset hos Inqvisiten. Inqvisiten havde

1813: 214

ikke viist Snøret til nogen af Husets Folk. Han benægtede at have kjøbt nogen {andr} af de andre af Klageren opgivne Koster /: No 4 til 12 inclusive :/ eller at bemeldte Johannes falbød ham nogen af sam/m/e. Inqvisiten vidste ikke hvad bemeldte Johannesis Tilnavn er; men han er Skoelapper og skal være født ved Stavanger, samt have tjent som Matros paa Kanonflottillen. Bemeldte Johannes skal i de senere Dage have havt adskillige 100 rdr Sedler i sit Værge, hvilket en Kone af Naboelauget i Dag har sagt Inqvisiten. Denne Forklaring blev oplæst for Inqvisitten, som vedstod dens Rigtighed i det Hele.

4de Deponent tilstod at han i Dag har faaet tilbage hos Jacob Tertnæs de for Tougene betalte 8 rd 48 s: D: C:

Klageren erklærede, at den omhandlede Johannes Jacobsen Nordeim undertiden stripper om som Betler i Bøygden og at han en Gang i Høst var hos Klageren og fik noget Mad samt laae i Klagerens Huus om Natten.

Bemeldte Snøre No 1 blev nu nærmere af Laugrettet beseet. Paa Blyestenen fandtes et Mærke, saaledes (et bomerke), hvilket Klageren erklærede at være sit Boemærke. Laugrettet vurderede Snøret og Blyestenen for 5 rbd N: V:. Ligesaa vurderede Laugrettet Touget No 2 for 1 rbd 4 mrk N: V: og Touget No 3 for 2 rbd N: V:.

Samtlige bemeldte 3de Numbre bleve derpaa Klageren udleverede. Klageren erklærede, at han ikke forlangte Jacob Torchelsen Tertnæs for Tiden arresteret.

Paa nærmere Tilspørgsel declarerede Jacob Tertnæs, at der ikke var Nogen tilstede, som hørte at bemeldte Johannes tilbød ham Touget eller saae at Inqvisiten modtog sam/m/e, da baade Johannes og Inqvisiten vare alene, hver i sin Baad.

Da ingen videre Oplysning her ved Retten for Tiden var at erholde, efterdi bemeldte Johannes Jacobsen Nordem boer under Bergens Byes Jurisdiction, saa blev Forhøret sluttet, og det skal saa snart som mueligt blive beskrevet og Amtet tilstillet for at nærmere Undersøgelse og Forhør af Politiemesteren {kan} i Bergen kan foranstaltes. Laugrettet blev

paalagt at føre Jacob Tertnæs hen til Hr: Foged Bøgh, for at Fogeden kan beslutte, hvorvidt han vil hæfte ham eller ikke.

Christie

Niels Iversen Lundgaard. Anders Olsen Echaas.

begge med holdt Pen.

Tingbok I. A. 51 1812-1815 for Nordhordland
Året 1814

(1814: 214)

Aar 1814 d: 3die Januar om Formidagen Kl: 11 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Justits Sagen Procurator Lassen contra Thorsten Ellingsen Schutle, og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie med de sam/m/e 4 eedsvorne Laugrettes og Meddomsmænd som i sidste.

Tiltalte var løs og ledig i Retten tilstede.

Defensor Procurator Hjorth Stuvitz mødte og tilkjendegav, at han, ifølge det den seneste Retsdag passerede, havde foranstaltet indvarslet til i Dag, den Tiltaltes forrige Husbonde Elling Falch og Arrestforvarer

1814: 214b

Thorsten Tofte, \af/ hvilke Comparenten udbad sig af Retten indhentet historisk Forklaring om hvorledes de i den Tid \de/ have kjendt Tiltalte, have fundet ham udi sine Sjels-Evner og Legems Forfatning?

Derpaa fremstod den som 1ste Vidne i denne Sag afhørte Elling Møller Falch, som, i Henhold til hans i Sagen aflagde Eed, forklarede, at Tiltalte i den Tid han tjente hos Vidnet viiste en høj Grad af Tossevurrenhed, og at han blev anseet som en Fjante, endskjøndt Vidnet aldrig sporede hos \ham/ egentlig Galskab eller Vanvittighed. Tiltalte klagede sig ogsaa ofte over at han ikke havde sin Hilse!! (Helse); men han var ikke saaledes syg at han var sengeliggende. Dimitteret.

Videre mødte som

3. Vidne Thorsten Jensen Tofte, Arrestforvarer i Bergen, 37 Aar gam/m/el. Han aflagde Lovens Eed og forklarede, at Tiltalte i de 3 Maaneder, Vidnet har været Arrestforvarer, har forholdt sig meget indgetagen og stille i Arresten og at Vidnet ikke har sporet nogen Slags Vanvittighed hos ham. Dog sagde i Gaar Arrestanten Lars Jacobsen Lysevold, der sidder i sam/m/e Arrest som Tiltalte, at denne i den senere Tid har været meget tungsindig. Saavidt Vidnet har mærket, har Tiltalte ikke i Arresten været sygelig. Mere vidste Vidnet ikke at oplyse. Dimitteret efter at have hørt sin Forklaring oplæse og vedkjendt sig sam/m/es Rigtighed.

Defensor begjerede Anstand til Onsdagen d: 5te Januar d: A: om Formiddagen Kl: 9 for da at faae {Vidnet} Lars Lysevold som Vidne afhørt.

Actor mødte og reserverede det fornødne.

Eragtet:

den begjerte Anstand bevilges.

Tiltalte blev Laugrettet overleveret for at føres tilbage i Arrest.

Christie

Lars Blix de Fine Anfin Olsen

Ole Rasmussen Jørgen Ellengsen

Aar 1814 d: 4de Januarii om Formiddagen Kl: 10 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Justits Sagen Foged Bøgh, som Actor contra Lars Jacobsen Lysevold, og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2 eedsvorne Laugrettesmænd Anfind Olsen og Jørgen Ellingsen.

Actor mødte og fremstillede den Tiltalte løs og ledig i Retten samt tilkjendegav at have, i Overeensstemmelse med den afsagte Kjendelse, ladet indstævne Tiltaltes Kone, hvilken, saavelsom Tiltalte selv han begjerede examineret i Overeensstem/m/else med {den afsagte} Kjendelsen.

Defensor Procurator Hjorth Stuvitz mødte og forbeholdt den Tiltaltes Forsvar.

Derefter fremstod atter

16de Vidne, Anna Thomasdatter Lysevold, som i Henhold til hendes forhen aflagte Eed, forklarede, at hun aldeles ikke har seet hos Tiltalte, eller veed at andre hos ham har seet de i Kjendelsen, under No 2 ommeldte Koster, og at hun ej heller veed at han eller nogen anden har stjaalet sam/m/e. Dimitteret efter at have hørt denne Forklaring oplæse og vedkjendt sig dens Rigtighed.

I Anledning af Kjendelsens No 3 forklarede Tiltalte, at han vel engang har faaet nogle faa Patroner hos en Soldat og ligesaa engang hos nogle

1814: 215

Soldater der skulde have været paa Piqvet-Vagt, men at han ikke veed at opgive deres Navn eller navne, efterdi han ikke kjendte nogen af dem.

Actor erklærede, at han igjennem Amtet havde forlangt ved Byethinget iværksat det i Kjendelsen under No 1 om/m/eldte men at han ikke endnu havde modtaget Thingsvidnet. Han begjerede derfor Udsættelse til Onsdagen d: 12te Jan: 1814 om Formiddagen Kl: 10.

Eragtet:

den begjerte Anstand bevilges.

Tiltalte overleveres Laugrettet for at føres tilbage i Arresten.

Anfin Olsen Christie Jørgen Ellengsen

Aar 1814 d: 5te Januarii om Formiddagen Kl: 9 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Justits Sagen Procurator Lassen, som Actor contra Thorsten Ellingsen Schutle, og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie med de sam/m/e 4 Laugrettes og Meddomsmænd som tilforn.

Actor mødte og fremstillede den Tiltalte løs og ledig i Retten.

Defensor fremstillede Arrestanterne Lars Jacobsen Lysevold og Peder Andersen, hvilke han begjerede afhørte ligesom 2det og 3die Vidne den sidste Rettesdag.

Derpaa fremstod uden Baand og Tvang, som

4de Vidne Lars Jacobsen Lysevold, 51 Aar gam/m/el, som for nærværende Tid sidder arresteret og tiltales for første Gang begaaet Tyverie. Efter Formaning til Sandhed forklarede han, at han har været arresteret i sam/m/e Arrest som Thorsten Schutle den hele Tid, denne har været hæftet, og at bemeldte Thorstein lige fra den første Tid han kom ind i Arresten har forekom/m/et Deponenten at være fjantet, da han næsten daglig i flere Timer har staaet stille paa eet Sted, seet op i Loftet og blot bevæget Hovedet fra den ene Side til den anden \Side/. Deponenten har i øvrigt ikke bemærket nogen Galskab hos ham, undtagen at han sidstleden Nytaarsdags Aften laae og vred sig paa Gulvet i Arresten uden at ville tale eller svare.

Deponenten har ikke kjendt Tiltalte tilforn, og i Arresten har Tiltalte ikke været syg. Mere vidste han ikke at oplyse. Denne Forklaring blev oplæst for Deponenten, som aldeles vedstod sam/m/e og bekræftede den med corporlig Eed.

5te Vidne Peder Andersen Gjedevig, 38 Aar gam/m/el, som for nærværende Tid sidder arresteret for \Kirke/ Tyverie. Efter Formaning til Sandhed forklarede han sig aldeles overeensstem/m/ende med 4de Vidne, hvis Forklaring han derefter hørte oplæse og vedkjendte sig som sin egen. Denne Deponent blev dimitteret uden Eeds Aflæggelse.

Defensor begjerede Sagens Anstand til Onsdagen d: 12te Januar 1814 om Formiddagen Kl: 11 for da at slutte [Sagen] og tillige at tilveje bringe Stadsphysici Attest eller Betænkning om Tiltaltes Forfatning.

Eragtet:

den begjerte

1814: 215b

Udsættelse bevilges.

Tiltalte overleveres Laugrettet for at føres tilbage i Arresten.

Christie

Lars Blix de Fine Anfin Olsen
Ole Rasmussen Jørgen Ellengsen

Sam/m/e Dag og Sted om Formiddagen Kl: 10 {continuerede} blev en Extra Ret sat {i Sorenskriverens} og bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af Laugrettesmændene Lars Blix de Fine og Anfind Olsen, for at behandle en af Procurator Lassen, som befalet Actor, paastævnt Sag mod Arrestanten Anders Olsen Dahle.

Procurator Lassen mødte og fremlagde Rettens Stævning til i Dag, af 31te f: M:, i forkyndt Stand, med det deri benævnte Politie Forhør, af 20de s: M:, hvorpaa er tegnet Amtets Actions Ordre af 27de s: M:. Han fremstillede derhos Tiltalte løs og ledig for Retten og udbad sig Præliminair-Forhøret ham forelæst og hans yderligere Forklaring om hans vita og Forbrydelsen qvæstionis indhentet. Stævningen indtages saalydende: # Forhøret vedhæftes Acten.

Procurator Hjorth Stuvitz mødte som Defensor for Tiltalte, ifølge Amtets paa Forhøret tegnede Ordre, og forbeholdt det fornødne.

Tiltalte fremstod løs og ledig i Retten. I Anledning af at hans Navn i Politieforhøret og Stævningen er anført at være Anders Olsen Dahle, men i Forkyndelses Paategningen Niels Nielsen Dahle, forklarede Tiltalte, at han virkelig hedder Niels Nielsen Dahle og at han ogsaa i Politie Retten angav sit rette Navn, men at det ved Fejlskrivelse maae være anført som Anders Olsen. For ham blev oplæst bemeldte Forhør, Amtets Actions Ordre og Stævningen. Tiltalte forklarede, at han er fød paa Gaarden Dahle, i Samnager Kirke-Sogn og Ous Præstegjeld, og at han er 49 Aar gam/m/el. Hans Forældre vare Niels Nielsen og Dorthe Olsdatter, Huusfolk under Gaarden Dahle, hvilke begge ere døde. Han var hjem/m/e hos dem indtil hans 12te Aar, da han kom ud til Anders \søndre/ Holmefjord, hos hvem Tiltalte tjente i 12 Aar, men denne Mand er nu død. Derefter har han tjent hos Christopher Hafsgaard i 10 Aar, og Hans Østestad i 9 Aar, begge i Samnager. Han givtede sig derpaa med hans endnu levende Kone, Marthe Hansdatter Aalland, med hvem han har avlet 2 endnu levende Børn. Han opholdt sig først eet Aar som Huusmand paa bemeldte Gaard Dahle, og siden flyttede {siden} \han/ til Nordhordlehn, hvor han i 2 Aar var Forpagter paa Pladsen Fosnæs under Hoop, tilhørende Cancellie raad Christie, og siden i 2 Aar paa Krohnstad hos Frue Ameln.

Derefter \har/ han i ¾ Aar logeret i store Sandvigen og i den Tid arbejdet som Daglejer. Han benægtede at han nogensinde har været tiltalt eller straffet for Tyverie eller andre Forbrydelser. Han gik senest til Alters i Korskirken i Bergen efter Michaeli 1813. Han vedblev den sidste i Politieforhøret afgivne Forklaring, at han stjal den Børre Høe, hvormed han blev greben Natten til

1814: 216

sidste Løverdag førend den 20de f: M:, {paa} af en Udlade paa Gaarden Sandal, og at det stjaalne var circa 2 Voger. Bemeldte Udlade ligger paa Sletten vestenfor Sandals Broen. Han benægtede at have stjaalet Høe oftere, eller at have stjaalet Korn eller andet hverken paa Sandal eller andensteds. Det Høe, Tiltalte bar, den Tid han blev grebet, tog Vægteren, der greb ham, ind i sit Huus i Marken i Bergen. Det er {følgelig} opdigtet hvad Tiltalte i Præliminair-Forhøret angav, at han fik bemeldte Høe hos Johannes Dahle{, hvorom}. I øvrigt erklærede han at yderlig Fattigdom har drevet ham til at stjæle, da hans 2 Børn ere smaa og hans Kone altsaa ej har kunnet fortjene noget til deres Underholdning, men har maattet være hjem/m/e at passe Børnene, og Tiltalte ikke har kunnet faae stadigt Dagsarbejde efterat Consul Konow, hos hvem han har havt Markarbejde fra Som/m/ermaale f: A:, rejste østefter. Videre Forklaring eller Tilstaaelse var ikke af Tiltalte at erholde.

Dernæst mødte den Bestjaalne Ole Olsen Sandal, 53 Aar gam/m/el. Hans Forklaring under Præliminair Forhøret blev oplæst for ham og han vedstod sam/m/e som rigtig. Han tillagde, at den Udlade, hvoraf hans Høe blev stjaalet, ligger paa Sletten vestenfor Sandals Broen, og at det viises udenfor, at der var baaret Høe ud af Laden. Det bortkomne Høe kunde være circa 2 Voger {Høe}, som han taxerede for 1 rbd N: V: pr: Vog, altsaa for 2 rbd tilsam/m/en. Han kan ikke med Vished sige, om der er stjaalet Korn fra ham i hans Hjem/m/elade eller ikke; men han formoder det, da han, omtrent 14 Dage førend Høet blev stjaalet, fandt en frem/m/ed Pose, hvori der var stoppet urenset Korn, liggende paa Løegulvet. Han veed ej hvem der ejer Posen eller havde stoppet Kornet ind i sam/m/e. I øvrigt declarerede han, at den nu tilstede værende Arrestant, som Deponenten kjender fra den Tid han var Forpagter paa Fosnæs, hedder Niels Nielsen, og at det er den sam/m/e, som blev afhørt i det oplæste Præliminair Forhør. Mere vidste han ikke at oplyse. Dimitteret efter at have hørt sin Forklaring oplæse og vedkjendt sig dens Rigtighed; dog tillagde han først at bemeldte Høe er ham frataget uden hans Vidende og mod hans Villie, samt at den omhandlede Udlade stod aaben, uden Laas for Dørren.

Videre fremstod Tiltaltes Hustrue Marthe Hansdatter, 39 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede hun, at hendes Mand gik ud Fredags Morgen Kl: 8, som var Dagen førend han blev arresteret, og at han sagde, han vilde søge at faae Sjou eller Arbejde. Hun bad ham sælge deres eneste Gryde for at faae Mad, da deres Trang var meget stor og de, Tid efter anden havde solgt, at!! (alt) hvad de kunde undvære; men han vilde ikke gjøre det, da han haabede at faae Arbejde. Han kom ikke hjem om Natten,

1814: 216b

og næste Dag hørte hun, at han var arresteret. Han har ellers ikke i Høst eller Vinter tilforn været ude nogen Nat; og Deponentinden er aldeles uvidende om hans begangne Tyverie. Hun veed heller ikke, at han tilforn har forøvet Tyverie. I 5 Aar har hun været givt med Tiltalte, og hans Forhold har været godt. Dimitteret efter at have hørt denne Forklaring oplæse og vedstaaet dens Rigtighed.

Tiltalte havde intet at erindre imod den af Ole Sandal paa det stjaalne Høe satte taxt.

Actor udbad sig Sagens Anstand til Mandagen d: 10de d: M: om Formiddagen Kl: 10, som er den første for ham belejlige Tid formedelst andre befalede Sager.

Eragtet:

den begjerte Anstand bevilges.

Tiltalte overleveres Laugrettet for at føres tilbage i Arrest.

Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

Aar 1814 d: 10de Januar om Formiddagen Kl: 10 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Justits Sagen Procurator Lassen, som Actor contra Niels Nielsen Dahle, og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie i Overværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd som tilforn.

Tiltalte var i Retten løs og ledig tilstede.

Actor mødte og tilkjendegav, at han hos vedkom/m/ende Præst havde reqvireret Attest om Tiltaltes Daab og Vandel, samt at han om det sidste tillige havde reqvireret Thingsvidne fra Sundhordlehns Jurisdiction.

I Retten mødte Niels Nielsen Kobbeltvedt og tilkjendegav at han en Nat i den 3die Uge for Juul sidstleden mistede af sin Udlade paa Gaarden Kobbeltvedt omtrent 4 Voger Høe, hvilke han formoder, at Tiltalte har stjaalet, da endeel Vægtere have seet ham gaae med Høebørrer paa Gaden nogle Gange førend han blev arresteret. Ligesaa tilkjendegav Comparenten, at Enken Berthe Tarebøe!! (Tarlebøe) i sam/m/e Uge mistede af sin Hjem/m/elade paa Gaarden Tarlebøe omtrent en Halvtønde udrivtet Korn, som Tiltalte ogsaa kan have stjaalet, da Tarlebøe er tæt ved Kobbeltvedt beliggende.

{End} Ligeledes mødte Elling Olsen Kobbeltvedt, som angav at han i forbemeldte Uge blev frastjaalet en Brænde-Soug (vedsag?), en Jern-Midtvol /: en Jernbolt til en Arbejds-Slæde :/ og {en} i den næste Uge en Børre Høe, circa 2 Voger, hvilke Ting Tiltalte vel ogsaa har taget, da en Vægter i Marken \i Bergen/ skal have mødt Tiltalte en Nat med en Børre Høe og en Soug ovenpaa.

Derefter møtte som

1ste Vidne Vægter John Gundersen, 50 Aar gam/m/el. Hans Forklaring under Præliminair Forhøret blev oplæst for ham og han vedblev sam/m/e, med Tilføjende, at den nu tilstedeværende Niels Nielsen Dahle, er den sam/m/e Person, som han anholdt, og som under Forhøret var tilstede i Politieretten. Vidnet havde nu ogsaa det anholdte Høe i Retten tilstede. Han forklarede videre, at han, circa 8 Dage forinden han anholdt Tiltalte, om Morgenen Kl: henved 4 saae en Person, af sam/m/e Figur og Klædedragt som Tiltalte, kom/m/e gaaende

1814: 217

fra Stadsporten forbi Hospitalet med en Børre Høe; men Vidnet kan ej med Vished sige, at det var Tiltalte, omendskjøndt Vidnet talede med ham. Personen sagde, at Høet skulde bringes til Danker Krohn, og derfor lod Vidnet ham passere, da det alt var saa langt paa Morgenstunden. Mere vidste han ikke at oplyse. Hans Forklaring blev oplæst for ham, han vedstod dens Rigtighed, aflagde derpaa Lovens Eed og blev dimitteret.

Laugrettet besaae den af 1ste Vidne fremviste Børre Høe og skjønnede, at sam/m/e indeholdt circa 2 Voger Høe og at den var værd 2 rbdr N: V:

Tiltalte tilstod, at den nu taxerede Børre Høe er den, han stjal paa Sandal, da han kjender den paa Børre-Touget. Han benægtede at have stjaalet nogen af de af Niels og Elling Kobbeltvedt i Dag opgivne Koster, eller at han tilforn \har/ baaret nogen Børre Høe ind til Byen om Morgenen eller Nætterne.

Dernæst fremstod som

2det Vidne Herman Sørensen, Vægter i Bergen, 54 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede han, at han omtrent 14 Dage eller 3 Uger før Juul sidstleden, en Morgen Kl: 5, da Vidnet kom hjem fra sin Post, mødte Tiltalte, som han nu bestemt gjenkjender, paa Hospitals Gaarden i Bergen, med en Børre Høe og en Brænde-Soug ovenpaa sam/m/e. Vidnet talede med Tiltalte, som sagde at Høet skulde sælges. Vidnet har kjendt Tiltalte fra den Tid denne var Forpagter paa Krohnstad, hvor Vidnet ej andet vidste end at Tiltalte endnu var. I øvrigt veed Vidnet ikke, at Tiltalte tilforn har forøvet Tyverie; og andet vidste han ikke til Sagens Oplysning. Vidnet var alene den Tid, han mødte Tiltalte med Høebørren. Denne Forklaring blev oplæst for Vidnet, som aldeles vedstod sam/m/e, aflagde Lovens Eed til Stadfæstelse, og blev dimitteret.

Tiltalte benægtede aldeles det af 2det Vidne omvidnede.

Videre fremstod som

3die Vidne Vægter Johannes Servildsen, 39 Aar gam/m/el. Hans Forklaring i Forhøret blev ham forelæst og han vedblev sam/m/e i det Hele, med Tillæg, at han bestemt gjenkjender Tiltalte at være den Person, han mødte i Marken i Bergen om Morgenen Kl: 4 den i Forhøret omforklarede Løverdag. Vidnet var alene den Tid han saaledes mødte Tiltalte; men Vidnet talede med ham. Denne Forklaring blev oplæst for Vidnet, som, i Henhold til hans under Forhøret aflagte Eed, vedblev sam/m/e og erklærede, at han ej vidste mere til Oplysning om Tiltalte og denne Sag. Dimitteret.

Tiltalte benægtede aldeles dette Vidnes Forklarings Rigtighed.

Det fremviiste Høe blev beroende hos Dom/m/eren for siden at udleveres Ole Sandal.

Actor fremlagde derefter Sognepræst Irgens's Attest, af 8de d: M:, paategnet Comparentens Skrivelse, af 6te s: M:, og Frue Amelns Attest af 8de s: M: Bemeldte 2 Attester

1814: 217b

og Actors Skrivelse indtages saaledes lydende: #

Bemeldte Attester bleve oplæste for Tiltalte, som ikke havde noget imod sam/m/es Rigtighed at indvende. Han tillagde, i Anledning af Frue Amelns Attest, at han kun var Forpagter paa Krohnstad i eet Aar, men at han boede som Huusmand sam/m/esteds i eet Aar.

Actor begjerede Anstand til {Løver}\Man/dagen d: 31te d: M: om Formiddagen Kl: 10, da han førend den Tid ikke kunde vente at modtage det reqvirerede Thingsvidne.

Defensor lod anmelde Forfald at møde i Dag, da han for Stiftsoverretten havde en befalet Sag at udføre.

Eragtet:

den begjerte Anstand bevilges.

Tiltalte blev Laugrettet overleveret for at føres tilbage i Arrest.

Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

Aar 1814 den 12te Januar om Formiddagen Kl: 10 continuerede Justits Sagen Foged Bøgh contra Lars Jacobsen Lysevold i Sorenskriverens Boepæl i Bergen, og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2de eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen.

Actor mødte og fremstillede den Tiltalte løs og ledig for Retten, samt derhos erklærede, at han endnu ikke havde erholdet det ved Byetinget reqvirerede Tingsvidne. Han begjærede derfor Sagen udsat til Onsdagen den 19de d: M: om Formiddagen Kl: 10.

Defensor Procurator Hjorth Stuvitz mødte og forbeholdt det fornødne.

Eragtet:

Den forlangte Anstand bevilges.

Tiltalte blev derefter overleveret Laugrettet for at føres tilbage i Arresten.

Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

Samme Dag og Sted om Formiddagen Kl: 11 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Justits Sagen, Procurator Lassen, som Actor, contra Torsten Ellingsen Skutle og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie med de samme 4 Laugrettes- og Meddoms mænd som tilforn.

Tiltalte var løs og ledig i Retten tilstede.

Defensor Procurator Hjorth Stuvitz mødte og fremlagde Stadsphysici, Dr: Monrads, Attest, af Dags Dato, angaaende Tiltaltes Forfatning. Bemeldte Attest indtages saaledes lydende: #

Da den bemeldte Attest først i Dag er indløbet, maatte Defensor begjere Sagens Anstand til Onsdagen d: 19de d: M: om Formiddagen Kl: 10 ½ for at slutte [Sagen].

Actor mødte og reserverede det fornødne.

Bemeldte Attest blev oplæst for Tiltalte, som ikke havde noget derved at bemærke.

Eragtet:

den begjerte Opsættelse bevilges.

Tiltalte blev overleveret Laugrettet for at føres tilbage i Arresten.

Christie

Lars Blix de Fine Anfin Olsen
Ole Rasmussen Jørgen Ellingsen

Aar 1814 d: 19de Januar om Formiddagen Kl: 10 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Justits Sagen Foged Bøgh, som Actor, contra Lars Jacobsen Lysevold, og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2 sam/m/e Laugrettesmænd som i sidste Møde.

Tiltalte var i Retten tilstede uden Baand og Tvang.

Actor fremsendte Indlæg, af dags Dato, hvori Anstand begjeres til Mandagen d: 24de d: M: om Formiddagen Kl: 11. Bemeldte Indlæg lyder saal: #

Defensor, Procurator Hjorth Stuvitz, mødte og forbeholdt det fornødne.

Eragtet:

den forlangte Anstand bevilges.

Arrestanten blev Laugrettet overleveret for

1814: 218

at føres tilbage i Arresten.

Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

Aar 1814 d: 19de Januar om Formiddagen Kl: 10 ½ continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Justits Sagen Procurator Lassen contra Thorsten Ellingsen Schutle, og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie med de sam/m/e Meddomsmænd som tilforn.

Tiltalte var løs og ledig i Retten tilstede.

Defensor mødte og, forinden han slutter Sagen fra sin Side, bad nærværende Laugrets Skjøn indhentet om i hvad Forfatning det har fundet den Tiltalte de Gange, han har været her for Retten? Laugrettet erklærerede, at de ikke har kunnet skjønne andet, end at Tiltalte er i høj Grad eenfoldig og tosset, og at hans Forhold i Retten og naar de har bragt ham fra og til Arresten har røbet dette, men at de ikke anseer ham for Vanvittig, hvorimod de formene at

han maae betragtes som fjantet. Defensor fremlagde derpaa Indlæg, af Dags Dato, hvormed han indlod Sagen til Dom.

Actor fremsendte Indlæg af Dags Dato og indlod atter deri Sagen.

Bemeldte Indlægge bleve oplæste for Tiltalte, og de indtages her saaledes lydende: #

Eragtet:

Denne Sag optages til Kjendelse eller Dom.

Tiltalte blev Laugrettet overleveret for at føres tilbage i Arrest.

Christie

Lars Blix de Fine Anfin Olsen
Ole Rasmussen Jørgen Ellengsen

Aar 1814 den 19de Januar blev i Sorenskriverens Boepæl i Bergen, i Overværelse af de 2de eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen i Sagen Johannes Johnsen Myching contra Paul Johannesen Grindem og Erich Godvindsen Myching, afsagt følgende:

Dom.

Ved mundtlig Stævning, af 5te October 1813, sagsøger Bonden Johannes Johnsen Myching den Indstævnte Paul Johannesen Grindem i Anledning af at denne af Citantens Svigerfader haver kjøbt en Citanten tilhørende Biile, m: v: Citanten har seenere ved mundtlig Continuations Stævning, af 22de November 1813, i sam/m/e Anledning, indstævnt sin Svigerfader Erich Godvindsen Myching til Undgjeldelse i denne Henseende. I Indlæg, af 7de December 1813, har Citanten paastaaet Paul Johannesen Grindem tilpligtet enten in natura at udlevere en Citanten tilhørende, af Erich Godvindsen Myching solgt, Haandbiile, eller og at betale dens Værdie med 8 1/3 Rbdr N: V:, samt at begge de Indstævnte paalægges en Mulct af 5 rbd S: V: til Fattigkassen og een for begge {og} \samt/ begge for een at oprette ham Søgsmaalets Omkostninger med 6 rbd N: V: Indstævnte Paul Johannesen Grindem har benægtet at være i Besiddelse af nogen Citanten tilhørende Biile. Ligeledes har Indstævnte Erich Godvindsen Myching benægtet at have solgt Paul Johannesen Grindem nogen Citanten tilhørende Biile, og derhos paastaaet sig friefundet for Søgsmaalet. Citanten har ikke godtgjort sin Ejendomsret til den paastævnte Biile. Vel har det førte Vidne forklaret at Indstævnte Erich Godvindsen Myching har solgt til Indstævnte Paul Johannesen Grindem en Citantens Kone i Arv tilfalden Biile, hvilken Vidnet siden har seet i Paul Grindems Besiddelse; men dette Vidne er enkelt, og den omqvæstionerede Biile er ikke fremviist i Retten saa at den ikke af Citanten og Vidnet er vedkjendet.

Indstævnte Paul Johannesen Grindem maae altsaa, ifølge 5 – 5 – 5, og Analogien af 6 – 17 – 10, friefindes, og da Indstævnte Erich Godvindsen Myching heller ikke er overbeviist om det, han sigtes for, maae han ogsaa for Citantens Tiltale friefindes. Men da Erich Godvindsen Myching ikke har mødt for Forligelses Com/m/issionen, maae han paa Grund af {Ho} Forordningen af 20de Januar 1797 § 26 og Cancelliets Circulaire af 12te Januar 1799 § 2, tilpligtes at oprette Citanten Søgsmaalets Omkostninger med 4 rbd N: V: og at bøde for unødig Trætte.

Det attesteres

1814: 218b

at det anordnede stemplet Papir i denne Sag er bleven brugt.

thi Kiendes for Ret:

Indstævnte Paul Johannesen Grindem og Erich Godvindsen Myching bør for Citantens Johannes Johnsen Mychings Tiltale og Paastand i denne Sag frie at være. Derimod bør \Indstævnte/ Erich Godvindsen Myching bøde for unødig Trætte saa meget som Dommen og

Seglet Koster, samt udrede til Citanten Johannes Johnsen Myching i denne Sags Omkostninger fire Rigsbankdaler Navne Værdie.

At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Sam/m/e Dag og Sted blev i Overværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd i Sagen Madame Anna Maria Bøhmer og Søn contra Forpagter Johannes Helgesen Hækland, afsagt og oplæst følgende:

Dom.

Ved skrivtlig Stævning af 18de November 1813 sagsøger Enken Madame \Anna Maria/ Bøhmer og hendes Søn Otte Næverman Bøhmer Forpagteren Johannes Helgesen Hekland at lide Dom til Ophævelse af en mellem dem den 12te Novembr: 1811 indgaaet Forpagtnings Contract, betreffende Brugen af Gaarden Solemsbakken, og til at fratræde og ryddiggjøre til næste 3die Maij 1814 bemeldte Gaard, samt aflevere det ham overleverede Inventarium tilligemed Besætningen og endelig at udrede dette Søgsmaals Omkostninger. Citanterne haver fremlagt Udskrivt af bemeldte Contract, conform med Nordhordlehns Pante Protocol, saavelsom skrivtlig Udsigelse til Indstævnte at fraviige Gaarden den 3de Maij 1814, hvilken Udsiigelse lovligen er forkyndt d: 4 September 1813. Ligeledes haver Citanterne ført endeel Vidner for at oplyse, at Indstævnte har overtraadt Forpagtnings Contracten; og, paa Grund af de oplyste Omstændigheder, have Citanterne, i deres indgivne Indlæg, paastaaet at bemeldte Contract vorder kjendt død og magtesløs, og at Indstævnte maatte tilpligtes til næste Fardag at fratræde og til Citanterne at overlevere Gaarden Solemsbakken, med det ifølge Contractens 1ste Post, anamede Inventarium samt Besætningen, alt i forsvarlig Stand, og endelig at oprette Citanterne Søgsmaalets Omkostninger med 50 rbdr S: V:

Indstævnte har ikke i Retten mødt eller ladet møde.

Det, som Citanterne anke over, er, at Indstævnte i adskillige Puncter skal have overtraadt bemeldte Forpagtnings Contract, saasom at han ikke, efter Tilsigelse, har mødt for at kaste med Noden: at han har forsømt at forrette Fløtning over Vandet naar han har været tilsagt, og at han har leveret enten fordærvet Fløde og Melk eller og i ringere Maal end han ere pligtig m: v:. Om disse Ankeposter have de af Citanterne førte Vidner ikke afgivet fuldkommen Beviis, thi Vidnerne ere deels enkelte og deels ere deres Forklaringer ubestemte. Men da Indstævnte aldeles er udeblevet, maae han, ifølge 1 – 4 – 32, og Forordningen af 3de Junii 1796 § 2, ansees at have tilstaaet Rigtigheden af de mod ham gjorte Beskyldninger. Da nu nogle af de Overtrædelser Indstævnte er beskyldt for ere stridende mod forbemeldte Forpagtnings Contract, og Gaarden ikkun er ham overdraget til Forpagtning saalænge han ikke forbryder sig mod Contracten /: 2den og 10de Post :/ saa maae han have Contracten forbrudt og blive pligtig at fravige Gaarden til næste \Fardag/, samt aflevere den Besætning og de Inventarier der ere ham overleverede. Han maae ogsaa {tilpligtes} tilfindes at oprette Citanterne Sagens Omkostninger med 8 rbd S: V:

Det anordnede stemplet Papir er i denne Sag bleven brugt.

thi Kiendes for Ret:

Indstævnte Johannes Helgesen Hekland bør have den imellem ham \og Kjøbmand Bøhmers/ paa Enken Madame Anna Maria Bøhmers Vegne, den 12te November 1811 oprettede Forpagtnings Contract om Gaarden Solemsbakken, forbrudt, og derhos til den 3die Maij 1814 for bemeldte Mad:me Anna Maria Bøhmer fravige og ryddiggjøre Gaarden Solemsbakken, samt til hende overlevere den af ham

modtagne i bemeldte Contracts 1ste Post specificerede Besætning og de sam/m/esteds anførte Inventarier i saadan Stand, som upartiske Mænd efter lovlig Omgang anseer forsvarlig. Saa bør og Indstævnte Johannes Helgesen Hekland udrede til Mad:me Anna Maria Bøhmer i Erstatning for dette Søgsmaals Omkostninger otte Rigsbankdaler Sølv Værdie.

Det idømte udredes inden 15 dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og det heele efterkommes under Adfærd efter Loven.

Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

Aar 1814 d: 24de Januar om Formiddagen Kl: 9 blev en Extra Ret sat i Sorenskriverens Boepæl i Bergen og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2de eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og {Anfind Olsen} Ole Rasmussen, for, i Anledning af en Klage fra Erich Monsen Mjeldem, dateret 15de d: M: og indsendt ved Fogedens Skrivelse, af sam/m/e Dato, at optage Forhør over en for Tyverie anholdt Person, navnlig Ole Iversen Kjellevold.

Klagen og forbemeldte Fogedens Skrivelse indtages her saaledes lydende: # Til dette Forhør var af Dom/m/eren udstedt skrivtlig Indkaldelse af 18de d: M:, saaledes lydende: #

Dom/m/eren maatte anmærke, at han d: 17de og 18de dennes var bortrejst for at holde en Skjøns og Taxations Forretning over Opførelse af nye Præstegaardshuse paa Gaarden Foldenæs, og at han, af den Aarsag, ej kunde udstede Indkaldelsen førend d: 19de, ligesom han, formedelst at den Bestjaalne boe imellem 3 a 4 Mile fra Bergen, ej kunde beram/m/e Forhøret foretaget førend i Dag.

Den anholdte Ole Iversen Kjellevold var løs og ledig i Retten tilstede.

Klagen og Fogedens Skrivelse bleve i Retten oplæste

Den Bestjaalne Erich Monsen Mjeldem mødte og vedstod Klagen i det Hele.

Videre mødte som

1ste Deponent Politiebetjent Ole Svedes Reutz, som forklarede at han, efter Klagerens Begjering, inqvirerede i den Anholdtes Logie ved Nøstet i Bergen d: 15de d: M:, og at han der forefandt de i Klagen specificerede Koster, hvor af Klageren vedkjendte sig de i Klagen, som hans, opgivne. Disse Koster tilstod den Anholdte og nu tilstedeværende Ole Iversen Kjellevold at have stjaalet paa Gaarden Mjeldem sidstleden Nytaarsdags Aften. Deponenten arresterede \ham/ derfor. Sidstleden Mandag har Deponenten faaet opspurgt, at Arrestanten havde solgt endeel Koster til Asbjørn Oldernæsset, under Laxevaag, og hos denne er fundet et rød Bomuldstøys Tørklæde og et stor(?) (Par?) sorte Barnebuxer, der ogsaa skal være Klageren tilhørende, samt \et/ barket Baade-Sejl, der skal tilhøre en Bonde paa Herløevær. Disse Koster ere ogsaa bragte hen til Hans Ameland, hvor de øvrige Koster ligger. Asbjørn Oldernæss tilstod at have kjøbt sidstmeldte Koster hos den Anholdte, der i nogen Tid havde Arbejdet hos ham. Mere vidste Deponenten ikke at oplyse. Denne Forklaring blev oplæst for Deponenten, som vedstod sam/m/e og bekræftede den med Lovens Eed. Dimitteret.

1814: 219b

Klageren fremstod atter og declarerede, at de ham frastjaalne Koster bleve udtagne af et Stabur og et Kam/m/er tæt ved sam/m/e, hvori Tyven havde steget ind igjennem Vinduet efterat dette var slaaet og brækket itu. I bemeldte Stabur og Kam/m/er laae ingen Mennesker, og der plejer heller ingen at ligge sam/m/esteds. Han tillagde, at da den Anklagede blev arresteret, tilstod han, at han ikke havde været alene om at begaae Tyveriet, men at en Person, navnlig Søren, havde været i Selskab med ham. Klageren fremlagde dernæst i Retten følgende, hos den Anklagede i hans Logis fundne Koster, der af Laugrettet saaledes bleve

taxerede: 1. en barket Vadmeels Mandstrøje, taxeret for 5 rbd. 2. en hvid Vadmels Do:, 4 rbdr. 3. en violet Klædes Vest, 1 rbdr. 4. en rødstribet Kalemankes Vest, 1 rbdr 48 s. 5. en graae isprængt Vest, 48 Rbskl: 6. et Par sorte Vadmels Buxer 2 rbdr, 7. et Par sorte Klædes Buxer, 1 rbd 48 s: 8. 2 Par uldne Strømper, 1 rbd 2 mrk. 9. et Par uldne Bælgvanter, 8 rbskl. 10. en sort Filtes Mandshat, 2 rbdr. 11. et rødt og hvidt Kartuns (Kattuns) Børneforklæde, 8 rbskl, 12. et blaat og rødt Do:, 8 rbskl:. 13. et rødt og hvidt bomulds Tørklæde, 8 rbskl. 14. et gam/m/elt rødt silke Tørklæde, 8 rbskl. 15. en Lærreds Halvskjorte, 16 rbskl. 16. et Par Stryelærreds Langbuxer, som Klageren sagde at være syede af den ham frastjaalne Skjorte, 32 rbskl. 17. et lidet Bøtte med circa 4 Mærker Smør, 1 rbdr 32 s. 18. en Fyrretræes Kiste, med Laas og Jernbeslag, 2 rbdr, alt i N: V:. Alle forbemeldte Koster sagde Klageren at være sig tilhørende og ham mod hans Vidende og Villie frakomne.

Derpaa mødte Ole Johannesen Mjelden og forklarede, at han Natten til Nytaarsdag sidstleden af en Tyv blev berøvet en Færrings Baad, der stod i Deponentens Nøst paa Mjeldem. Nøstet stod aabent. Deponenten har hørt, at nærværende Arrestant har {sat} \stjaalet/ bemeldte Baad og sat den efter sig paa Herløevær, i Herløe Skibrede. {Videre b} Mere end Baaden blev ikke Deponenten frastjaalet bemeldte Nat. Dimitteret.

Dernæst fremstod Anklagede Ole Iversen Kjellevold, som angav sig at være 27 Aar gam/m/el, og fød paa Gaarden Kjellevold, i Gulens Skibrede, yttre Sogns Fogderie, hvor hans Forældre Iver Andersen og Kari Iversdatter endu leve som Huusmands-Folk. Han tilstod, at han Dagen for Nytaarsdag traf en Person, ved Navn Søren, paa Torvet i Bergen, og at denne anmodede ham om at følge sig ud paa Landet for at bære noget Tøy ind til Byen for Betaling. Inqvisiten fulgte med ham og da de kom til Eydsvaag, sagde bemeldte Søren ham, at de skulde stjæle. De gik saaledes over Aasene, og da de kom til Gaarden Mjeldem anviste Søren et Stabur, hvoraf han sagde, at de skulde stjæle adskilligt Tøy, han vidste at ligge sam/m/esteds. Søren slog Vinduet ind og steeg ind igjennem sam/m/e samt lukkede derefter Stabursdørren op. Inqvisiten gik ind af Dørren, og de stjal derpaa i Fælledskab alle de foranførte og nu tilstedeværende Koster, undtagen Smørret, hvilket de stjal ud af et Kam/m/er i Nærheden, efterat Søren først havde taget Vinduet ud. De toge tillige af sam/m/e Kam/m/er et andet Bøtte Smør; men

1814: 220

Bøttet lagde de efter sig udenfor Huset. Smørret som var i Bøttet beholdt Søren. De gik derefter begge ned til Søen, hvor de af et Nøst stjal en Baad og 2 Par Aarer, samt roede med samtlige stjaalne Koster ud til Herløevær, hvor de ankom Nytaarsdagen. Sam/m/e Dags Aften silde gik de ind i et aabenstaaende Nøst, hvoraf de stjal 2 barkede Baade-Sejl og 2 Par Skindbuxer. De toge ogsaa af Nøstet en Færrings Baad, og de lagde efter sig ved Landet den paa Mjeldem stjaalne Baad. Derpaa roede de indefter mod Byen, og Inqvisiten satte Søren paa Land nordenfor Eydsvaag. Efter at have aftalt hvor de skulde lægge Baaden, lovede Inqvisiten at forvare Kosterne, og rejste med disse til sit Logis hos en Kone, som kaldes Pouls Marthe. Af de forbemeldte, paa Herløevær stjaalne, Koster blev nu i Retten fremlagt 19. et nyt barket Lærreds Færrings Raaesejl, der af Laugrettet blev taxeret for 16 rbd 4 mrk. 20. et gam/m/el barket Do:, 10 rbdr. 21. et Par nye Skindbuxer, 64 rbskl. 22. et Par gamle Do: 48 rbskl. \alt i N: V:/ Inqvisiten tilstod, at forbemeldte Koster /: No 19 til 22 inclusive :/ ere de, han og hans Kam/m/erat, som meldt, stjal paa Herløevær. Baaden har Inqvisiten lagt paa Land nede ved Nøstet, og den skal nu være i Hans Amelands Forvaring. Han benægtede at have stjaalet følgende, i Klagen opgivne, Koster, nemlig, en sølv Halskjede, en Sølv-Myndt, 2 saa kaldte Søljer eller Sølvspænder, 3 Lod blaaefarve og en blaae Fruentim/m/erhue; heller ikke veed han, om hans Kam/m/erat Søren stjal sam/m/e; derimod toge de, foruden det foranførte, af Staburet paa Mjeldem. 23. et nyt {blaa} rødt og gult bomulds Tørklæde. Dette Tørklæde er

det af Politiebetjent Reutz i Dag omforklarede. Det blev nu i Retten fremviist og af Laugrettet taxeret for 2 rbd N: V: Erich Monsen Mjeldem vedkjendte sig dette Tørklæde som sin Ejendom, frakom/m/et ham mod hans Vidende og Villie tilligemed det øvrige. Inqvisiten tilstod at dette Tørklæde er det forbemeldte af ham stjaalne. Videre forklarede han, at han nogle Dage forinden han blev arresteret, solgte til Asbjørn Oldernæsset, under Laxevaag, Tørklædet No 23, Sejlet No 19 og Buxerne No 7, men at han ej fik den accorderede Kjøbesum/m/a, tilsam/m/en 84 rd D: C:. Disse Koster solgte Inqvisiten {til} i en Søegaard inde i Bergen, og indtil den Tid han solgte dem, havde han dem forvarede i sit Logis. Inqvisiten vidste ikke at opgive hvem den omforklarede Person Søren, der var med Inqvisiten i at stjæle, er, eller hvor han logerer eller er at finde. Inqvisiten har ofte tilforn seet bemeldte Person paa Gaden og Torvet, og hørt ham kalde Søren; men han kunde ikke opgive nogen af de Personer, der have nævnt hans Navn. Personen var klædt i blaae Pantalons, og graae Trøje samt en stribet Vest. Denne Søren har Inqvisiten ikke seet, siden de skiltes ad nordenfor Eydsvaag. Endelig tilstod Inqvisiten, at han tilforn har begaaet Tyverie og derfor været tiltalt ved denne Ret, men at han omtrent ved Michaeli Tider 1812 fandt Lejlighed at undvige førend Dom over ham blev

1814: 220b

afsagt. Han havde af Arrestforvareren faaet Lov at gaae ud med dennes Pige for at kjøbe sig Mad, men løb bort fra Pigen paa Gaden. Efter Undvigelsen opholdt Inqvisiten sig {nogle} hele Vinteren over i Romsdals Fogderie nogle Mile fra Molde, hvor han ernærede sig som Daglønner. Han gik Postvejen nordefter og fulgte med Lejlighed over Fjordene. Imidlertid arbejdede han af og til som Daglønner undervejs. Sidstleden Som/m/er kom Inqvisiten sam/m/e Vej og paa sam/m/e Maade tilbage til Søndfjord, og derfra fulgte han med en Jægt til Bergen, hvor han ankom noget før Michaeli f: A: Siden den Tid har han logeret hos forbemeldte Marthe og ernæret sig som Sjouer, ved Dagsarbejde. Inqvisiten benægtede at have forøvet andre end de nu opgivne Tyverier, siden den Tid han undveeg. Iblandt det hos Inqvisiten fundne Tøj var ogsaa en Biile eller Hug-Øxe. Denne sagde Inqvisiten at have faaet til Laans hos Asbjørn Oldernæsset. Videre Tilstaaelse var ikke af Anklagede at erholde.

Klageren Erich Monsen Mjeldem erklærede, at det ene Bøtte, hvori Smørret havde været, fandtes at ligge udenfor det Kam/m/er, hvoraf det blev udtaget, og at han saaledes havde faaet Bøttet tilbage.

Forbemeldte, paa Mjeldem stjaalne og i Retten fremviiste, Koster \Smørret undtagen/ bleve nu nedlagte i Kisten No 18, og samtlige fremlagte Koster bleve saaledes i Rettens Forvaring beroende.

Da ingen andre Personer i Dag vare tilstede for at afhøres, blev Forhøret udsat til Onsdagen d: 26de d: M: om Formiddagen Kl: 11 for at Asbjørn Oldernæss til den Tid kan vorde indkaldt og afhørt.

Arrestanten blev Laugrettet overantvordet for at føres tilbage i Arresten.

Sam/m/e Tid og Sted om Formiddagen Kl: 11 continuerede, i Overværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd, Justits Sagen Foged Bøgh, som Actor contra Lars Jacobsen Lysevold.

Actor mødte og tilkjendegav at han ej endnu havde modtaget forom/m/eldte Thingsvidne, hvorfor han begjerede Anstand til Mandagen d: 31te Januar 1814. Form: Kl. 10 ½.

Tiltalte var løs og ledig tilstede.

Defensor mødte og reserverede det fornødne.

Eragtet:

den forlangte Anstand bevilges.

Tiltalte blev Laugrettet overleveret for at føres tilbage i Arresten.
Lars Blix de Fine Christie Ole Rasmussen

Aar 1814 d: 26de Januarii om Formiddagen Kl: 9 blev en Extra Ret sat i Sorenskriverens Boepæl i Bergen, og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie, i Overværelse af de 2 eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Ole Rasmussen, for, efter foregaaende Stævning og Beram/m/else, at behandle en Justits Sag mod Tyvs Arrestanterne Ole Halvorsen og Iver Halvorsen.

Procurator Hjorth Stuvitz mødte og fremlagde Stævning, af 21de d: M:, med lovlig Forkyndelses Paategning, mod Arrestanterne Ole og Iver Halvorsen, saa og det deri paaberaabte Politie Kam/m/er Forhør, hvorpaa findes tegnet Amtets Ordre om denne Action tilligemed Defensors Udnævnelse; hvorefter han fremstillede begge de Tiltalte frie for Baand og

1814: 221

Tvang, samt udbad sig Forhøret oplæst for dem og deres Forklaring om deres vita indhentet. Han fremlagde derhos skrivtlige Qvæstioner, af Dags Dato, hvorefter han begjerede den Bestjaalne og de Tiltalte examinerede. Stævningen og Qvæstionerne indtages saaledes lydende: # Forhøret vedhæftes Acten.

Defensor Procurator Christensen mødte og forbeholdt det fornødne til Tid og Sted.

Begge de Tiltalte fremstode uden Baand og Tvang. For dem blev oplæst Stævningen, Præliminair-Forhøret og Amtets Actions Ordre. De vedstode Rigtigheden af deres Forklaringer under Forhøret, med den Forandring, at Ole Halvorsen er 20 Aar gam/m/el og Iver Halvorsen 18 Aar gam/m/el.

Dernæst forklarede særskilt først Ole Halvorsen, at hans Forældre ere Halvor Iversen og Barbroe Olsdatter, som begge leve og boe i Bergen i den saa kaldte Strangehage. Faderen er fast Lots. {Han} \Inqvisiten/ er født paa Gaarden Trane, i Storøens Præstegjeld, i Sundhordlehn, hvor hans Fader den Tid var Huusmand. {Inqvisitens} \Hans/ Forældre ere for omtrent 8 Aar siden flyttede til Bergen. {Han} \Inqvisiten/ har stedse været hjem/m/e hos Forældrene, undtagen den Tid han har faret til Søes, nemlig een Rejse til Trondhjem for 6 Aar siden, med en nu herfra bortrejst Jægteskipper Arent Bøchmann, og en Rejse til Danmark med Skipper Abraham Steendal; men paa denne Rejse blev han taget af Fienden og opbragt til Engeland, hvor han sad i prison i eet Aar. I Aaret 1811 kom han derfra tilbage paa Grund af at han var syg, men Skipperen sidder endnu i Fangenskab i England. Efter den Tid har Inqvisiten været hjem/m/e hos sine Forældre, og arbejdet som Sjouer om bord paa Skibe og hos Kjøbmænd for Dagløn. Inqvisiten er ikke confirmeret. Han benægtede at have nogensinde tilforn været tiltalt for Tyverie eller andre Forbrydelser.

Dernæst fremstod særskilt Iver Halvorsen, som angav sig at være 18 Aar gam/m/el, og at være født paa sam/m/e Sted som Broderen. Han forklarede sig ligesom denne om deres Forældre. Videre sagde han at han, naar han ikke har været ude til Søes, har været hjem/m/e hos sine Forældre og ikke nogensteds havt Tjeneste, men at han har gjort 2 Rejser med Skipper Christian Krog, og een med Skipper Hasselmann. Inqvisiten er for et Par Aar siden confirmeret i Nyekirken, i Bergen, hvor han sidstleden Høst gik til Alters. Han benægtede at have tilforn stjaalet eller været tiltalt for nogensomhelst Forbrydelse. Videre svarede han til de af Actor fremlagte Qvæstioner, saaledes: at han og hans Broder roede ud fra Bergen, paa en gam/m/el, deres Fader tilhørende Baad, den sam/m/e Aften som de begik Tyveriet og at deres Hensigt var at stjæle af Skibet, da Inqvisiten havde arbejdet som Sjouer om bord paa sam/m/e

\indtil/ 2 Dage forhen. Inqvisiten vidste at en Skipper Carl Dahl, som passede paa Skibet, {ikke laa} og heller ingen anden laae om bord den Nat. Under Tyveriet foram!! (fornam) de ingen Folk, hverken om bord eller i Nærheden. Vinduet, hvorigjennem de steeg ned i Kohytten var lukket indvendig med Kroge; men der var en Sejldugs Rude paa sam/m/e, og denne skar de op, hvorefter de toge Krogene fra og Vinduet ud. De stjal derpaa de i Forhøret opgivne Koster og med disse rejste de {ud} henimod Morgenstunden indefter til Bergen. Paa Vejen mødte de 2 Bønder, til hvem de solgte Smørret og Touget for 50 rd \D: C:/, som

1814: 221b

Bønderne strax betalte. Inqvisiten kjendte ikke disse Bønder. {Skipper} Det stjaalne Bramsejl førte de hjem, og de forvarede det oppe paa Loftet hos deres Forældre uden at disse vidste det ringeste deraf. Faderen var ude, som Lots da Tyveriet skeede, og han er endnu ikke kom/m/en tilbage. Smørret kunde være af omtrent eet \bismer/ punds Vægt; og Touget omtrent af 12 a 14 Favnes Længde. Skipper Dahl fattede Mistanke til Inqvisiten og paaduttede ham at have forøvet dette Tyverie. Inqvisiten tilstod det for ham og blev siden 8 Dage efter ved Politiet arresteret. For 30 af de 50 rd, Inqvisiten fik for det solgte, kjøbte han sig et Par Skoe, og for det øvrige har han og hans Broder Ole kjøbt sig Mad.

Derpaa fremstod særskilt Tiltalte Ole Halvorsen, som, i Anledning af Actors Qvæstioner, forklarede at han, af hans Broder blev anmodet om at rejse ud og stjæle paa det omhandlede Skib, og at de begge udførte dette paa den af Broderen nys opgivne Maade. Hans Forklaring om Tyveriet, de stjaalne Koster, sam/m/es Anvendelse og Forvaring, m: v:, var i alt fuldkom/m/en overeensstem/m/ende med Broderens.

Derpaa fremstod den bestjaalne Skipper Ole Johannesen, 35 Aar gam/m/el. Hans i Politie Forhøret indførte Klage blev oplæst for ham, og han vedstod sam/m/e i det Hele, med Tillæg at han ej med Vished veed om det bortstjaalne Kabel-Toug netop var 40 Favne langt, men at det sikkerlig var 30 Favne. Smørret var af henved 2 bismerpunds Vægt. Han savner i øvrigt ingen andre Ting om bord. Videre svarede han saaledes til Actors fremlagte Qvæstioner: 7. Qv: Ney, thi Skipper Carl Dahl, som skulde bevogte Skibet, har sagt Comparenten, at han ikke laae om bord den Nat; og andre Skibsfolk var der ikke om bord. 8. \og 9de/ Qv: jo, og begge Ender vare fastbundne i Land; men Tyvene løste blot den ene Ende, og skar af det halve inde ved Skibet, saa at Skibet alligevel laae fast for den anden Halvdeel af Touget. 10. Smørret taxerede han, tilligemed Dunken, for 13 rbdr 2 mrk N: V:, og det bortstjaalne Toug for 150 rbdr N: V:. Sejlet er kom/m/et tilbage itusprettet, og Comparenten renoncerer paa Erstatning for den derpaa gjorte Skade. Samtlige disse Koster ere Comparenten frakomne mod hans Vidende og Villie. Den bestjaalne forklarede videre, at det er ham ubekjendt om de Tiltalte forhen have begaaet Tyverie eller andre Forbrydelser. Denne Forklaring blev oplæst for den Bestjaalne, som aldeles vedstod sam/m/e. Han lovede at lade det tilstedekomne Sejl foreviise her i Retten den næste Rettesdag.

Begge de Tiltalte erklærede, at de ikke nøje kunde vide Længden af det stjaalne Toug, \eller qvantiteten af Smørret/ og \at/ den mueligen kan have været saadan som den Bestjaalne har opgivet den. Imod den af den Bestjaalne paa Smørret og Touget satte Taxter havde de intet at indvende. I øvrigt forklarede begge, at det var Trang, som forledede dem begge til at begaae Tyveriet, da deres Forældre ere fattige Folk, og her nu for de Tiltalte ikke var noget at fortjene.

Actor begjerede Opsættelse til Mandagen d: 31te d: M: om Formiddagen Kl: 9, for da at frem/m/e det videre fornødne.

Defensor havde intet mod det i Dag passerede at erindre ligesom ikke heller mod den begjerede Anstand.

Eragtet:

den begjerte Opsættelse bevilges.
De Tiltalte bleve Laugrettet overleverede for at føres tilbage i Arresten.

1814: 222

Sam/m/e Dag og Sted om Formiddagen Kl: 11 continuerede, i Overværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd, det fra den 24de s: M: udsatte Forhør over Ole Iversen Kjellevold.
Tiltalte var løs og ledig i Retten tilstede.
Efter Tilsigelse mødte Konen Marthe Poulsdatter, bortrejst Matros Ole Olsen Fures Hustrue, som angav sig at være 46 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede hun, at nærværende Ole Iversen Kjellevold har logeret i Huset hos hende ved Nøstet i Bergen \omtrent/ siden Michaeli Tider f: A:, og at han har ladet sig kalde Ole. Hun har været aldeles uvidende om hvem han var. Han har holdt sig hjem/m/e i sit Logis om Nætterne i den Tid hun har været hjem/m/e, og hun har aldrig seet ham have mistænkelige Koster hjem/m/e i hans Logis. Videre vidste hun ikke at oplyse. Dimitteret efter at have hørt denne Forklaring oplæse og vedkjendt sig dens Rigtighed.
Videre fremstod Asbjørn Larsen Oldernæsset, som angav sig at være 54 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede han, at nærværende Arrestant sidstleden Høst var med nogle Bønder at kaste Sild i Vigen uden ved Laxevaag, og at han da kom op til Deponenten for at faae kogt noget Sild, hvilket han ogsaa fik Tilladelse til. Arrestanten kaldte sig den Tid Ole. Han fik Logis i et Par Dage hos Deponenten, da de Bønder, med hvem han var som Arbejdsmand for at kaste, bleve liggende med Noden i Nærheden nogle Dage. Anklagede havde den Tid baade en Baad Sejl. Deponenten vilde have kjøbt Sejlet, men Anklagede vilde ikke sælge det. Siden den Tid har Anklagede ikke været hos Deponenten; men for henved 3 Uger siden kom Anklagede til Deponenten i en Søegaard ude paa Nordnæs i Bergen \og solgte/ et nyt Raaesejl, et nyt rødt og gult Tørklæde og et Par smaa sorte Buxer. {Kjøbet} For Sejlet gav Deponenten 65 rd d: C:, hvoraf dog kun 20 rd bleve betalte, men Resten skulde staae indtil at Deponenten fik Lejlighed at betale det. Deponentens Søn, Lars Asbjørnsen kjøbte sam/m/e Tid og Sted det bemeldte Tørklæde og Buxerne for 19 rd D: C: Kjøbet skeede ved høj lys Dag i flere Menneskers Paasyn; og Deponenten havde ingen Mistanke til den Anklagede da han ej vidste eller formodede at denne var en Tyv. Anklagede sagde, at have kjøbt Sejlet paa en Auction paa Gaarden Monstad, ved Kiilstrøm/m/en. Sam/m/e Tid laante Deponenten den Anklagede en Biile, hvormed Anklagede sagde at ville række en Huud til Støvler. Den hos Anklagede fundne Biile blev foreviist Deponenten, som erklærede den for sin. Mere vidste han ikke at oplyse og videre Tilstaaelse var ikke af ham at erholde.
Anklagede tilstod Rigtigheden af denne Deponents Forklaring. Biilen blev derpaa udleveret til Asbjørn Oldernæsset. Anklagede tilstod, at han havde en barket Qvigehud i sit Logis, og at han har stjaalet denne paa Herløevær sam/m/e Tid som han stjal Baaden og Sejlet, m: v:. Han tilstod at han i Høst havde en Baad og Sejl henne ved Oldernæsset medens han var paa Sildefiskerie sam/m/e Sted; men han benægtede at have stjaalet sam/m/e; derimod paastod han at have faaet Baaden, med Sejlet, til Laans hos en Bonde fra Søndfjord, som skulde for Laanet have Deel i den Sild, Anklagede fik. Bemeldte Bonde hedte Tosten, men Anklagede veed ikke at

1814: 222b

sige nærmere hvor han boer eller er at finde.

Videre fremstod Lars Asbjørnsen Oldernæsset, 16 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede han, at han saaledes som hans Fader Asbjørn Larsen i Dag har forklaret, kjøbte af Anklagede et Par Buxer og et Tørklæde for 19 rd \D: C:/, og at Deponenten igjen solgte til Anklagede et Par Fløjels Buxer for 14 rd, som i hiin Sum bleve liqviderede. Deponenten betalte Anklagede 1 rd, og med Resten skulde Anklagede bie. Han vidste i øvrigt ikke, at Tiltalte var Tyv; og mere vidste han ej at oplyse.

Sejlet No 19, Tørklædet No 23 og Buxerne No 4 bleve nu foreviste Asbjørn Larsen og Lars Asbjørnsen, som tilstode, at sam/m/e ere de Koster, de, som meldt, have kjøbt af Anklagede, og som Politiebetjent Reutz siden hos dem har afhentet. Dimitterede.

Anklagede erklærede, at han har solgt de af Lars Asbjørnsen kjøbte Buxer til en ham ubekjendt Kone paa Gaden i Bergen.

Da ingen videre Oplysning for Tiden var at erholde, blev Forhøret sluttet for at beskrives og tilsendes Amtet.

Anklagede blev Laugrettet overleveret for at føres tilbage i Arresten.

Lars Blix de Fine Christie Ole Rasmussen

Aar 1814 d: 27de Januarii om Formiddagen Kl: 10 blev en Extra Ret sat i Sorenskriverens Boepæl i Bergen, og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2 eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Ole Rasmussen, for at behandle en efter Amtets Ordre paastævnt Justits Sag mod Jacob Torchelsen Tertnæs.

Actor Procurator Lassen mødte og fremlagde, Rettens Stævning, af 11te d: M:, til i Dag, med Forkyndelses Paategning, og det i Stævningen bemeldte her optagne Forhør, af 29de f: M:, hvortil er hæftet Bergens Politiekam/m/er-Forhør, af 5te d: M:. Han anmærkede, at Amtets Ordre, af 10de d: M:, var paategnet førstmeldte Forhør; hvorefter han begjerede Tiltalte paaraabt og hans Forklaring i det her optagne Forhør, saavelsom hele Politiekammer-Forhøret ham forelæst, ligesom han og begjerede de afhørte Deponenters Forklaringer oplæste for dem, og sam/m/e beedige forsaavidt som Vidnerne angaaer.

Defensor, Procurator Hjorth Stuvitz mødte, ifølge Amtets paa Forhøret tegnede Defensions Ordre, og reserverede det fornødne. Forbemeldte Stævning indtages her saaledes lydende: #

Tiltalte mødte i sin Friehed. For ham blev oplæst den udtagne Stævning, saavelsom hans Forklaringer under det her ved Retten optagne Præliminair-Forhør, og Amtets Actions Ordre. Tiltalte vedblev sine i bemeldte Forhør afgivne Forklaringer i det Hele. Ligesaa blev for ham oplæst Politiekam/m/er-Forhøret i det Hele. I Anledning af Johannes Nordeims Forklaring i det Forhør, tilstod Tiltalte, at han i alt har kjøbt 4 a 5 Fiskesnører af bemeldte Nordeim, og at han endnu har 4 af disse hjem/m/e; ligesaa har han i Fjor af Nordem kjøbt en Fangline, som ogsaa endnu er i Tiltaltes Værge. Snørerne ere kjøbte successive i Aarene 1812 og 1813.

Videre fremstod den Bestjaalne Berge Guttormsen Rachnæs. Hans Forklaring under Præliminair-Forhøret, pag: 1, 4 og 6, bleve oplæst for ham og han vedblev

sam/m/e i det Hele. Han fremviiste tillige i Retten de tilstedekomne Koster, anført i Forhøret under No 1, 2 og 3. Tiltalte tilstod at de nu fremviiste Koster, No 1, 2 og 3 ere de sam/m/e, som under Forhøret vare fremlagte og som han har kjøbt hos Johannes Nordeim. Den Bestjaalne fremviiste i Retten sit Boemærke, indgravet i han Signet, og dette Mærke fandtes at være det sam/m/e, som det, der er indgravet i Blyestenen paa Snøret No 1. Han erklærede derhos, at bemeldte 3 Koster ere hans Ejendom, og at de ere ham mod hans Vidende og Villie frakomne.

Derefter fremstod som

1ste Vidne Knud Guttormsen Mossevold, afhørt som 1ste Deponent i Præliminair Forhøret. Hans Forklaring i sam/m/e blev oplæst for ham, og han vedblev sam/m/e i det Hele, bekræftende den med Lovens Eed. Han bevidnede ogsaa at han kjender den Bestjaalnes Boemærke, og at det er dette som findes paa Blyestenen til Snøret No 1. De tilstedekomne Touge, No 2 og 3 kan Vidnet ikke med Vished sige at være Berge Rachnæs tilhørende; men Vidnet skjønner, at det er Laxenods-Touge; og saadanne var den Bestjaalne Ejer af. I øvrigt vidste han ikke at oplyse, om Tiltalte forhen har begaaet nogen Slags Forbrydelse. Dimitteret.

2det Vidne Elling Monsen Mossevold, afhørt i Forhøret som 2den Deponent. Hans Forklaring blev oplæst for ham, og han vedstod sam/m/e i det Hele, og forklarede sig i øvrigt fuldkom/m/en ligesom 1ste Vidne i Dag har gjort. Han bekræftede dernæst sit Vidnesbyrd med Eed. Dimitteret.

3die Vidne Lars Johnsen Sandal, afhøret i Forhøret af 29de Dec: f: A: som 3die Deponent. Hans Forklaring i bemeldte Forhør blev oplæst for ham; han vedstod den i eet og alt, samt forklarede sig i øvrigt ligesom 1ste Vidne i Dag; hvorefter han aflagde Lovens Eed til Stadfæstelse paa det Hele, og blev dimitteret.

4de Vidne Lars Larsen Sandal, afhørt som 4de Deponent i bemeldte Forhør. Hans Forklaring blev ham igjen forelæst, og han vedstod den i eet og alt. Han afgav i øvrigt Forklaring ligesom 1ste Vidne i Dag har gjort, og stadfæstede det hele med Lovens Eed; \dog/ {Dimitteret} tilføyede han, at han ej bestemt kjender den Bestjaalnes Boemærke. Dimitteret.

Derpaa fremstod det i Politieforhøret afhørte Vidne, Matros Lars Christian. For ham blev oplæst hans Vidnesbyrd under bemeldte Forhør, hvilket han nu i Retten gjentog. Dimit:

Tiltalte tilstod Rigtigheden af at han, saaledes som dette Vidne har forklaret, ved Juletider sidstleden solgte til Johannes Nordeim noget Melk og Poteter. Disse Poteter havde Tiltalte selv avlet i en liden Ager, han har brækket op paa Gaarden Tertnæs; og Melken var af hans egen Koe.

Dernæst mødte Johannes Jacobsen Nordem. Hans Forklaring under Politie Forhøret blev oplæst for ham, og han vedblev sam/m/e i et og alt, uagtet at Tiltalte i Retten vedblev at paastaae at have kjøbt af ham de forhen opgivne Koster. Snøret, No 1, blev Nordeim foreviist; men

1814: 223b

han benægtede, at dette er det Snøre, han har solgt til den Tiltalte, da hiint Snøre var gam/m/elt. I øvrigt kunde han ikke nægte at han af og til har gaaet om paa Landet med sine smaa Børn og betlet. Anden Tilstaaelse var ikke af ham at erholde. Han anmeldte Sygdoms Forfald for hans Kone. Dimitteret.

Tiltalte erklærede, at Nordems Hustrue af og til har seet den Handel, som har været imellem hendes Mand og Tiltalte. Tiltalte meldte, at hans Hustrue i 12 Aar været sengeliggende, og hun næsten ingen Sands eller Samling har. Ligesaa meldte han, at han kun har een Søn, og at hans Datter ikke er hjem/m/e hos ham paa Tertnæs.

Dernæst fremstod som

5te Vidne Willum Jacobsen Tertnæs, Tiltaltes Søn, 29 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede han, at han er aldeles uvidende om hvorfra Tiltalte har faaet de omhandlede Koster, da Tiltalte aldrig har talt til ham derom, eller viist ham nogen af Kosterne. Han har heller ikke hos Tiltalte seet andre mistænkelige Koster; dog har han seet hos Tiltalte et Raaesejl, men veed ikke hvorfra denne har faaet sam/m/e; Ligeledes nogle Snører. Han veed ikke at Tiltalte {tilforn} har nogensinde begaaet Tyverie. I øvrigt vidste han aldeles intet til Sagens Oplysning, og han har aldrig seet eller vidst at Tiltalte har været hos Johannes Nordem eller denne hos ham, ej heller at de have handlet sam/m/en. Denne

Forklaring blev oplæst for Vidnet, som vedblev sam/m/e og stadfæstede den med Lovens Eed. {Dimitteret.} Han tillagde, at Tiltalte ikke var ude om Nætterne i den Tid Tyveriet paa Rachnæs skal være begaaet, og at han heller ikke har erfaret at Tiltalte ellers har været borte fra sit Hjem om Nætterne. Dimitteret.

Videre fremstod Anders Rasmussen Tvedten, 52 Aar gam/m/el, og Ole Johannesen Tvedten, 28 Aar gam/m/el, hvilke eenstem/m/igen forklarede, at de lille Jule-Aften sidstleden paa Vejen fra Byen hjemefter af Tiltalte Jacob Torchelsen Tertnæs, som de traf liggende med sin Baad ved Hellen, kjøbte 5 Stykker diverse Touge, for 16 rd D: C:, De betalte strax Pengene, og modtoge Tougene, og gjorde sig ingen videre Betænkning desangaaende, da Anders Rasmussen kjendte Tiltalte, og denne desuden sagde dem at han var fra Tertnæs. De fremlagde nu i Retten bemeldte 5 Stykker Touge, der fandtes at være diverse Laxenods Touge. Tiltalte tilstod, at han til bemeldte 2 Mænd, som omforklaret, havde solgt de nu fremlagte fem Stykker Toug, for 16 rd D: C:; og han sagde, at han nu havde betalt dem denne Sum tilbage; hvilket de og nu i Retten erklærede. Ligesaa forklarede Deponenterne, at de ikke kjøbte mere hos Tiltalte, og at de ikke veed at Tiltalte nogensinde har forøvet Tyverie. Dimitterede.

Den Bestjaalne Berge Guttormsen Rachnæs vedkjendte sig de nu fremlagte 5 Stk Toug, som hans Ejendom, og paastod at sam/m/e, tilligemed de forhen opgivne andre Koster, ere ham frakomne mod hans Vidende og Villie.

1814: 224

Laugrettet taxerede bemeldte 5 Stk Toug, der vare Hampe-Touge, nogle Stk nye og andre gamle, og udgjorde tilsam/m/en 48 Favne, for 10 rbdr N: V:

Den Bestjaalne Berge Guttormsen Racnæs aflagde derpaa Lovens Eed til Stadfæstelse paa, at de i Retten fremlagte 7 Stk Toug og Fiskesnøret, No 1, med Tilbehør ere ham tilhørende, og at de ere ham mod hans Vidende og Villie fra komne; hvorefter Kosterne bleve ham udleverede, da Tiltalte ikke benægtede den Bestjaalnes Ejendoms Ret. Den Bestjaalne erklærede derhos, at han vilde forskaffe Hjem/m/els Vidner ihenseende til bemeldte Koster, men at disse, som for Tiden [ere] ude paa Fiskerie ved Havet, ikke kunde møde førend noget hen i Februarii Maaned.

Actor anmeldte, at han hos vedkommende Sognepræst havde reqvireret Tiltaltes Døbe Attest, men ej endnu modtaget sam/m/e. Han forlangte Udsættelse til Løverdagen d: 12te Febr: 1814 om Formiddagen Kl: 10 for til den Tid at faae Nordems Hustrue afhørt, om hun imidlertid skulde blive frisk, og at frem/m/e det videre fornødne.

Eragtet:

den begjerte Anstand bevilges.

Lars Blix de Fine Christie Ole Rasmussen

Aar 1814 d: 31te Januar om Formiddagen Kl: 9 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Justits Sagen Procurator Hjorth Stuvitz, som Actor contra Ole og Iver Halvorsen, og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie i Overværelse af de sam/m/e 2 Laugrettesmænd som i sidste Møde vare tilstede.

Actor mødte og fremstillede begge de Tiltalte løse og ledige i Retten.

Den Bestjaalne, Skipper Ole Johannesen, mødte og fremviiste i Retten det stjaalne Bramsejl, som han havde faaet tilbage itusprettet. Begge de Tiltalte tilstode, at dette er det af dem paa den Bestjaalnes Skib stjaalne Bramsejl.

Laugrettet taxerede bemeldte Sejl, i heel Stand, for 40 rbdr N: V:. Sejlet blev derpaa den Bestjaalne tilbageleveret.

Actor tilkjendegav, at han med Dagsposten havde reqvireret hos Sognepræsten til Storøen, Hr: Olsen, Attest om de Tiltaltes Alder, og da han ikke kan vente denne Attest førend med Posten i næste Uge, saa udbad han Sagens Anstand til Onsdagen d: 9de næste Maaned om Formiddagen Kl: 10.

Defensor, Procurator Christensen mødte ikke.

Eragtet:

den begjerte Anstand bevilges.

De Tiltalte bleve Laugrettet overleverede for at føres tilbage i Arresten.

Sam/m/e Dag og Sted om Formiddagen Kl: 10 continuerede, i Overværelse af de sam/m/e Personer, Justits Sagen Procurator Lassen, som Actor, contra Niels Nielsen Dahle.

Tiltalte var løs og ledig i Retten tilstede.

Procurator Lassen fremsendte Indlæg, af Dags Dato, med de deri paaberaabte 2 Bilage. Indlægget og Bilagene indtages saaledes lydende: #

For Tiltalte mødte Defensor Procurator Hjorth Stuvitz, som reserverede det fornødne. Bemeldte Attest fra Cancellieraad Christie, saavelsom Kjøbmændenes Dancker Krohns og Jens Berles Attester bleve oplæste for Tiltalte, som ikke havde noget i Anledning af sam/m/e at erindre{,} videre end at det var et Opdigtet Foregivende af ham for Vægteren, at han

1814: 224b

skulde bringe Høet til Danker Krohn.

I Retten mødte {efter} som

4de Vidne Helga Torgersdatter, Enke, 48 Aar gam/m/el. Hun forklarede, at Tiltalte har logeret hos hende i Sandvigen siden Michaeli 1813, og at han i den Tid, saavidt hun veed, har opført sig skikkeligt. Hans Vandel forhen er hende aldeles ubekjendt. Om de Tyverier, han nu tiltales og beskyldes for, veed hun intet at oplyse. Tiltalte har, saavidt Vidnet har erfaret, holdt sig hjem/m/e i sit Logis om Nætterne. Denne Forklaring blev oplæst for hende, hun vedstod dens Rigtighed, bekræftede sam/m/e med Lovens Eed og blev dimitteret.

Eragtet:

Anstand i Sagen til Løverdagen d: 12te Februar 1814 om Formiddagen Kl: 10 ½ bevilges.

Tiltalte blev Laugrettet overleveret for at føres tilbage i Arrest.

Sam/m/e Dag og Sted om Formiddagen Kl: 10 ½ continuerede, i Overværelse af de sam/m/e Personer, Justits Sagen Foged Bøgh, som Actor, contra Lars Jacobsen Lysevold.

Actor mødte og fremstillede den Tiltalte løs og ledig i Retten samt fremlagde et ved Bergens Byething d: 10de d: M: begyndt og d: 19de s: M: sluttet Thingsvidne, og forlangte Angjeldende tilspurgt, om han ikke maatte tilstaae, at han selv havde stjaalet det omhandlede Meel og Suurdeigen fra Madame Schnelle? Bemeldte Thingsvidne blev oplæst for Tiltalte, som benægtede at have stjaalet det omhandlede Meel og Suurdeigen, men vedblev at have faaet sam/m/e hos Bagerdrengen Geert. Han havde i øvrigt nu ikke noget imod den af Madame Schnell fastsatte Taxt paa bemeldte Koster at erindre. Thingsvidnet vedhæftes Acten.

Actor vedblev at indlade Sagen til Doms, med den yderligere Paastand, at Tiltalte tilpligtes at erstatte Madame Schnell Værdien af det hende fravendte Meel og Suurdeigen med 3 rbdr N: V:, og at udrede et passende Salarium til Procurator Christensen.

Defensor Hjorth Stuvitz mødte og begjerede Anstand til Torsdagen d: 3die Februar 1814 om Formiddagen Kl: 10 for at igjennemgaae det i Dag fremkomne Thingsvidne og da at slutte Sagen.

Eragtet:

den begjerte Udsættelse bevilges.

Tiltalte blev Laugrettet overleveret for at føres tilbage i Arrest.

Lars Blix de Fine Christie Ole Rasmussen

Maaneds Thing i Bergen.

Aar 1814 d: 2den Februarii blev Maanedsthinget holdt i Sorenskriverens Boepæl i Bergen og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie i Overværelse af de 4 eedsvorne Laugrettesmænd: Lars Blix de Fine, Jørgen Ellingsen, Ole Rasmussen og Brynild Godskalksen.

Hvor da først blev publiceret følgende Kongl: Forordninger etc:

1. Statholderskabets Placat af 1 Novbr: 1813, ang: at Kobber 4 Skillinger skulle roullere for 4 Rbskl.
2. Placat af 6te Novbr: 1813, ang: at civile Enbedsmænd ikke maae eje eller bruge Landbrug inden 2 Miles Afstand fra deres Embedsgaard.
3. Forordning, af 16de Novbr: 1813, ang: hvorledes Private skulle udrede Pensioner eller andre aarlige Præstetioner i Rigsbankpenge.
4. Placat, af 20de Novbr: 1813, ang: det stemplede Papirs Stigen uden noget bestemt maximum.
5. Do:, af 24de Novbr: 1813, ang: Udredelsen af de enkelte Embeder paalagte afgivter til offentlige Indretninger eller Fonds.

1814: 225

6. Forordning, af 8de Decbr: 1813, ang: nogle nærmere Bestemmelser i henseende til Fr: af 18de Decbr: 1764 og 14de April 1769, betræffende Jorders Deling i Norge.
7. Statholderskabets Placat, af 15de Januar 1814, ang: Forhøjelse i de for Forsøm/m/else ved Veyarbejdet fastsatte Mulcter.

Gam/m/el Sag.

Enken Ingeborg Johannesdatter Dahle contra
Thomas Olsen og Anders Nielsen. fra Fol: 201.

For de Indstævnte, som selv \Niels N: Helle undtagen/ vare tilstede, mødte Toldprocureur Rogge. For Citantinden mødte hendes Laugværge Niels Knudsen Dahle.

Parterne bleve saaledes forenede, at Thomas Olsen og Anders Nielsen Dahle frafalde Ret til at bruge den paastævnte Slaatte Rødskaret og det paastævnte Træe, og at de lovede at lade Citantinden blive i uforsyrret Besiddelse af det hendes Mand tilbøxlede Brug, baade inden og uden-Gjerdes. De forbandt sig ogsaa at betale Citantinden i Erstatning for Søgsmaalets Omkostninger, m: v:, 19 rbdr 1 mrk N: V:, hvilken Sum de i Retten erlagde til Niels Knudsen Dahle. Paa Grund heraf frafaldt Niels Knudsen Dahle, paa Enkens Vegne, dette Søgsmaal.

Dette Forliig blev af Parterne underskrevet.

Niels Knudsen Dahle. Thomas Olsen Dahle. Anders Nielsen Dahle.
alle med holdt Pen.

Paa Grund heraf bortfaldt denne Sag, som afgjort ved Forlig.

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Thinget udsat til den følgende Dag.

Christie

Lars Blix de Fine — Brynnel Godskalksen
Ole Rasmussen — Jørgen Ellengsen

Næste Dag continuerede Maanedsthinget i Sorenskriverens Huus i Bergen i Overværelse af de samme Laugrettesmænd som i Gaar.

Hvorda blev publiceret følgende Documenter:

1. Obligation fra Capitain Niels Alstrup Dahl til Justitsraad Christian Lerche Dahl for 533 rbd 32 s: S: W:, mod Pant i Gaarden Marøen, Matr: No 63 i Radøe Skibrede, dateret 10 Januar 1814.
2. Obligation fra Christian Ameln til Commerceraad Jens Braage for 2000 rbd S: W:, mod 2den Prioritet i Gaarden Floen, No 57 i Radøe Skibrede, dateret 28de Julii 1813.
3. Obligation fra Erich Jacobsen Watne til hans Fader Jacob Nielssen Watne for 85 rbd 3 mrk S: W: eller 160 rbd 1 mrk 14 s. N: W:, mod Pant i Watne, No 50 i Alenfit Skibrede, dateret 23 Decembr: 1813.
4. Fæsteseddel fra Samuel Johnsen Hougedal til Arne Olsen Ejdsvaag paa et Plads kaldet Qværnevigen under Gaarden Hougedal, i Arne Skibrede, dateret 15 Januar 1814.
5. Aflyst paa en Obligation af 22 Octbr: 1810 fra Ole Amundsen Rødsland til Knud Anderssen Iden, stor 85 rd, mod Pant i Rødsland, No 65 i Herløe Skibrede, de resterende 50 rd DC eller 22 rbd 3 mrk S: W:, efter paategnet Qvittering af 27 Septbr: 1813.
6. Aflyst Obligation fra Knud Michelsen Sjurtvedt til Peder Michelsen Isdal, stor 77 rd, dat: 16 Maji 1808 og omskrevet 19 Octobr: 1813 til 65 rbd 2 mrk 11 1/5 s: S: W:, mod Pant i Sjurtvedt, No 64 i Herløe Skibrede, efter Qvittering uden Datum.
7. Afkald fra Marthe Helene MagnusDatter til Formynderen Niels Anderssen Tvedt for hendes Arvemidler 21 rd 2 mrk 14 s, dateret 19 Januar 1814.
8. Do: fra Tørres Larssen Sekkingstad for hans Kones Guri NielsDatters Faderarv 5 rd 1 mrk 9 s til hendes Formynder Anders Anderssen Waage den yngre, dateret 28 Januar 1814.
9. Do: fra Mons Sjursen Espeland til hans Fader og Formynder Sjur Olsen Espeland for Arv 26 rd 4 mrk 6 s, dateret 8de Januar 1814.
10. Do: fra Ole Sjursen Espeland til hans Fader og Formynder Sjur Olsen Espeland for hans Arvemidler 26 rd 4 mrk 6 s, dateret 8 Januar 1814.
11. Do: fra Anders Olsen Ejchaas for hans Arvemidler 17 rd 3 mrk 13 s til Formynderen Rasmus Hagtorsen Eikaas, dateret 11 Decbr: 1813.
12. Do: fra Michel Olsen Wiig for hans Kones Kari IversDatter Mitzøens Moderarv 26 rd 3 mrk 6 s til hendes Formynder Iver Nielssen Mitzøen, dat: 20 Decbr: 1813.

1814: 225b

13. Afkald fra Mons Johannessen Kleppe for hans Kones Ingebor ThomasDatter Glæsnæs's Arvemidler 32 rd 1 mrk 5 s til hendes Formynder Lars Nielsen Berge, dateret 20 Decbr: 1813.
14. Do: fra Johannes Olsen Wiig for hans Hustrue Marthe NielsDatter Hægøens Arvemidler 51 rd 3 mrk 5 s til hendes Formyndere Niels Anderssen Hægøen og Anders Nielssen Hægøen, dat: 20 Decbr: 1813.
15. Do: fra Magdeli NielsDatter Marøen for hendes Faderarv 4 rd 1 mrk 8 s til hendes Formynder Mons Rasmussen Marøen, dateret 21 Decbr: 1813.

16. Do: fra Erich Hanssen Melkeraaen for hans Faderarv 9 rd 1 mrk 4 s til Formynderen Johannes Magnesen Melkeraaen, dat: 31 Decbr: 1813.

17. Do: fra Elling Olsen Solsvig for hans Arvemidler 38 rd 2 mrk 9 s til hans afdøde Fader og Formynder Ole Ellingsen Solsvigs Stervboe, dat: 30 Decbr: 1813.

18. Do: fra Jacob Olsen Søraas for hans Hustrue Bertha OlsDatter Schjolds Fædernearv 157 rd 4 mrk 5 s til hendes Formynder Ole Olsen Sandal, dateret 24 Decbr: 1813.

19. Do: fra Erich Larssen Melkeraaen den yngre for hans Hustroe Kari KnudsDatter Aastvedts Faderarv 12 rd 3 mrk 10 s til hendes Formynder Gregorius Olsen Hetlebakken, dat: 23 Decbr: 1813.

20. Do: fra Christopher Jenssen Schjelanger for hans Moderarv 17 rd 4 mrk 13 s til Formynderen Jens Knudsen Schjelanger, dateret 22 Decbr: 1813.

21. Paategning af 22 Novbr: 1813, hvorved en fra Johannes Pedersen Tongeland til Ole Monssen Hundhammer under 19 Januar 1805 udstædt Obligation for 98 rd DC:, mod Pant i Tongeland, No 4 i Schjolds Skibrede, er omskrevet til 98 rbd S: W:

22. Paategning af 23 Decbr: 1813, hvorved en fra Lars Jacobsen Houge til hans Fader Jacob Monssen Houge under 24 Julii 1811 udstædt Obligation for 200 rd DC:, mod Pant i Gaarden Houge, No 7 i Schjolds Skibrede, er omskrevet til 70 rbd S: W:

23. Paategning af 7 Julii 1813, hvorved Myndlingen Halvor Arnesen Mangersnæssets Andeel \50 rd DC:/ i en fra Wiching Sjursen Mjøs under 1ste Augusti 1808 udstædt Obligation, mod Pant i Gaarden Mjøs, No 71 i Radøe Skibrede, og Gaarden Halsteensdal, No 64 i Alenfit Skibrede, er omskrevet til 40 rbd S: W:

24. Paategning af 1ste Martii 1813, hvorved en fra Johannes Jacobsen til Kjøbmand Henrich Helmers under 31 Julii 1807 udstædt Obligation for 300 rd DC:, mod Pant i et Vaanhuus i 2den Rode No 71 i store Sandvigen, er omskrevet til 300 rbd S: W:

25. Paategning af 10 Decbr: 1813, hvorved en fra Ole Halvorsen yttre Helle til Rasmus Olsen indre Lyren under 24 Octbr: 1803 udstædt Obligation for 150 rd, mod Pant i yttre Helle, No 54 i Radøe Skibrede, er omskrevet til 150 rbd S: W:

26. Paategning af 23 Octobr: 1813, hvorved en fra Christian Christiansen Myrtvedt til Johannes Monssen Elsaas under 10 Majii 1800 udstædt Obligation for 40 rd DC:, mod Pant i Myrtvedt, No 98 i Herløe Skibrede, er omskrevet til 40 rbd S: W:

27. Do: af 23 Octobr: 1813, hvorved en fra Rasmus Larssen nedre Tvedt til Pigen Dordi ErichsDatter Ryland under 2den Maji 1803 udstædt Obligation for 96 rd DC:, mod Pant i nedre Tvedt, No 78 i Lindaas Skibrede, er omskrevet til 96 rbd S: W:

28. Do: af 30 Octbr: 1813, hvorved en fra Clemet Olsen til Jørgen Olsen Næsse og Envold Olsen Fjeldskaal under 29de Januar 1812 udstædt Obligation for 200 rd DC:, mod Pant i et Vaanhuus i 1ste Rode No 70 i store Sandvigen, er omskrevet til 60 rbd S: W:

29. Do: af 27 Octobr: 1813, hvorved en fra Jacob Olsen Fjeldsbøe til Myndlingerne Marthe, Brithe, Christi, Gjertrud, Ingebor og Oline OlsDøttre Kleiven{, stor} under 22 Maji 1812 udstædt Obligation for 200 rd DC:, mod Pant i Fjeldsbøe, No 96 i Lindaas Skibrede, er omskrevet til 60 rbd S: W:

Gam/m/el Sag.

Oberstlieutenant Ham/m/er contra Madame Hjorth Stuvitz. fra Fol: 209.

For Procurator Leganger mødte Procurator Christensen, som, for Indstævnte, tilkjendegav, at der under 18de og 25 December sidstleden allerede er indsendt til det Kongl: danske Cancellies approbation de Vilkaar, hvorpaa denne Sag forventes hævet; men da endnu ingen Resolution derpaa er indløbet, begjerede Comparenten Sagens Anstand til Maanedsthinget i Bergen d: 1ste April d: A:

Paa Citantens Vegne mødte ingen.

Eragtet:

den begjerte Opsættelse bevilges.
Indstævnte betalte
for en Udsættelse, til Sorenskr: 1 mrk 6 ½ s. N: V: K: C: 9 3/8 s: J: F: 1 7/8 s:
tilsam/m/en tre og tredive to ottendedele Skilling Navne Værdie.

Gam/m/el Sag.
Rolf Rolfsen contra Knud Ingebrichtsen og Lasse Bendixsen Houkaas. fra Fol: 209.
For Contra Citanterne mødte Procurator Lassen, som fremlagde Continuations Stævning, af 11te Januar 1814, paategnet af

1814: 226

Procurator Rogge at være ham lovlig forkyndt paa Hoved-Citantens Vegne, samt Indlæg, af Dags Dato, {hvortil han henholdt sig,} med det deri paaberaabte Bilag, hvortil han henholdt sig, og indlod Sagen til Dom. Stævningen og Indlægget {og Bilaget} indtages her saaledes lydende: # Udskrivten af Rolfsens Skjøde vedhæftes Acten for Contra-Citanterne.
Toldprocureur Rogge mødte og fremlagde Indlæg, af Dags Dato, hvortil han henholdt sig og indlod Sagen Dom, refererende sig, hvad den paastævnte Erstatning for de paa Gaarden opførte Husebygninger angaaer, som aldeles er ubeviist, til hans paa den i Dag fremlagte Continuations Stævning givne Paategning. Hoved-Citantens Indlæg indtages saaledes lydende: #
Procurator Lassen begjerede nu Anstand til Maanedsthinget d: 1ste April 1814 i Bergen, deels for at igjennemgaae Hoved-Citantens i Dag indgivne Indlæg og deels for at føre Vidner betræffende at Contra Citanterne have opført de fleste Huse paa Gaarden, hvilket Hoved Citanten, mod Formodning, i Dag har benægtet.
Eragtet:
den begjerte Opsættelse bevilges.

Derefter blev end videre publiceret følgende Documenter:
30. Aflyst paa Obligation fra Johannes Thorsen til Kjøbmand Johan Nicolaysen, stor 99 rd, dateret 11 Septbr: 1804, mod Pant i et Vaanhuus paa Gaarden Kalfarets Grund i Schjolds Skibrede, til Afdrag 49 rd efter paategnet Qvittering af 11te Octobr: 1807.
31. Paategning af 1ste Martii 1813, hvorved de paa sidstmeldte Obligation resterende 50 rd DC:, er omskrevet til 50 rbd S: W:
32. Skiftebrev efter Niels Johannessen Mæle, sluttet 2den Decembr: 1813, hvorved Boets Jordegods 1 pd 9 Mrk Smør 2 Mæler 9 Kd: Malt i Mæle, No 49 i Mjelde Skibrede, er udlagt til Enken Helga Rasmusdatter og Børnene.
33. Ditto efter Elling Ellingsen Solberg, sluttet 20 Novbr: 1813, hvorved 4 ½ Mrk Smør 3 ¾ Kd: Malt i Solberg, No 28 i Mjelde Skibrede, er udlagt til Enken Marthe OlsDatter Solberg og Børnene.
34. Do: efter Berthe MichelsDatter af store Sandvigen, sluttet 1ste Augusti 1812, hvorved Boets ejende Vaanhuus, No 64 i 1ste Rode i store Sandvigen, er udlagt til Enkemanden Isach Olsen og Børnene.
35. Vilkaarsbrev fra Jacob Pedersen Agotnæs til hans Datter Berthe JacobsDatter paa aarligt Levekaar af hans endnu ejende Andeel i Gaarden Agotnæs, No 62 i Sartor Skibrede, dateret 1ste Octobr: 1813.
36. Bøxelseddel fra Niels Anderssen Kobbeltvedt til Mons Henrichsen paa 18 Mrk Fisk Landskyld og Skatteskyld 9 Mrk Smør i Kobbeltvedt, No 68 i Sartor Skibrede, dateret 29 Decbr: 1813, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.

37. Bøxelseddel fra Frue Kahrs til Mons Christiansen paa 9 ¾ Mrk Smør 9 ¾ Kd: Malt Landskyld og Skatteskyld 17 1/16 Mrk Smør i Hopland, No 11 i Lindaas Skibrede, dateret 20de Decembr: 1813, med Revers Intet til Tugthuset erlagt.

38. Do: fra Do: til Magne Olsen paa 9 ¾ Mrk Smør 9 ¾ Kd: Malt Landskyld og 17 1/16 Mrk Smør Skatteskyld i Hopland, No 11 i Lindaas Skibrede, dat: 21 Decbr: 1813, med Revers Intet erlagt til Tugthuset.

39. Skjøde fra Einer Olsen øvre Waagenæs til hans Stedsøn Martinus Rasmussen paa 9 Mrk Smør 12 Kd: Malt i øvre Waagenæs, Matr: No 57 i Radøe Skibrede, for 83 rbd 2 mrk N: W:, dateret 16 Decbr: 1813, og Vilkaar til Værdie 22 rbd N: V: aarlig.

40. Vilkaarsbrev fra Steffen Olsen Lyngøen paa hans Myndling Martinus Rasmussens Vegne til Ejner Olsen øvre Waagenæs og Kone Inger AndersDatter paa aarligt Vilkaar af øvre Waagenæs, dat: 16 Decbr: 1813.

41. Skjøde fra Jacob Bastesen Spurkeland m: fl: til Baste Bastesen paa 18 Mrk Smør 4 Kd: Malt 1/6 Faar Landskyld i Spurkeland, No 56 i Alenfit Skibrede, for 58 rbd 2 mrk N: W: og Vilkaar til Værdie 15 rbd aarlig, dat: 29 Decbr: 1813.

42. Vilkaarsbrev fra Baste Bastesen Spurkeland til hans Broder Jacob Bastesen paa aarligt Levekaar af Gaarden Spurkeland, dateret 29 decembr: 1813.

43. Bøxelseddel fra Sognepræst Hans Bergendal til Clemet Magnesen paa 18 Mrk Sr: 9 Kd: malt Landskyld og Skatteskyld 1 pd ¾ Mrk Smør i Flaktvedt, No 67 i Arne Skibrede, dateret 31 Decembr: 1813, med Revers.

44. Vilkaarsbrev fra Clemet Magnesen Flachtvedt til Forældrene Magne Clemetsen og Gjertrud ErichsDatter paa aarligt Levekaar, dateret 1ste Februar 1814.

45. Skjøde fra John Larssen yttre Horvig til hans 3 Døttre Cecilia, Ingebor og Cornelia JohnsDøttre paa 18 Mrk Sr: ¼ Hud i yttre Horvig, No 83 i Arne Skibrede, for 32 rbd 3 mrk N: W:, dateret 6 Augusti 1813.

46. Aflyst Obligation fra Torjus Svendsen til Niels H: Olsen, stor 700 rd DC:, {dat:} mod Pant i et Vaanhuus No 90 i 1ste Rode i store Sandvigen, dateret 9 Decbr: 1812 og qvitteret 1ste Februar 1814.

Sam/m/e Dag continuerede Justits Sagen Foged Bøgh, som Actor, contra Lars Jacobsen Lysevold. fra Fol: 224.

Tiltalte var løs og ledig i Retten tilstede.

Procurator Hjorth Stuvitz, som Tiltaltes Defensor, fremlagde Indlæg,

1814: 226b

af Dags Dato, hvori han paa nye indlader Sagen til Dom. Bemeldte Indlæg intages saaledes lydende: #

Actor mødte og henholdt sig til sit forrige.

Eragtet:

denne Sag optages.

Derefter blev strax i Retten afsagt og aflæst følgende:

Dom.

Ifølge Amtets Ordre af 26de April 1813 tiltales Arrestanten Lars Jacobsen Lysevold til Undgjeldelse saavel for et af ham begaaet Tyverie hos Møller Hagelsteen paa Møllendal, som for de flere Forbrydelser af den Art, det under Sagen maatte oplyses at han havde forøvet. Ved egen Tilstaaelse corpus delicti og Sagens øvrige Omstændigheder er Tiltalte overbeviist om, at han en Aften silde i Slutningen af Martii Maaned f: A: er gaaet ind i et øde staaende,

Møller Didrich Hagelsteen tilhørende, Huus paa Gaarden Møllendal, og at han der har nedrevet og bortstjaalet en to Etages Kakkelovn, hvilken han deels den sam/m/e og deels den følgende Natt bragte paa Hesteryggen hiem til Gaarden Lysevold. Bemeldte Ovn er ved Inqvisition funden hos Tiltalte, der havde giemt den under Gulvet i hans Høelade. Ovnen er taxeret for 25 rbd N: V: og derefter bleven udleveret til den Bestjaalne, som har renunceret paa Erstatning for dens Nedrivelse.

Ligeledes er det oplyst at der hos Tiltalte er fundet følgende Koster, hvortil han ingen Hjem/m/el har kunnet opgive, nemlig: 1. en grøn Taftes Parapluie, hvilken Tiltalte foregiver at have, for et Aar siden, fundet paa en Houg, i Nærheden af Post veien nordenfor Tvedteraas, men derhos tilstaaer at have havt i sin Besiddelse lige indtil at han blev arresteret uden at han paa nogen Maade har oplyst at have fundet den. Det er med 2 Vidner oplyst at denne Parapluie tilhører Cancellie Raad Christie, som mod Vidende og Villie har mistet den for henved 1 a 2 Aar siden uden at han veed hvor eller hvorledes, og som siden ofte har efterspurgt den hos sine Tienere. Uagtet at Ejeren Cancellie Raad Christie ikke har kunnet eedeligen tilhiemle sig denne Parapluie, efterdi den i den seenere Tid skal være undergaaet megen Forandring, maae hans Ejendoms Rett alligevel antages som beviist med de 2 forom/m/eldte Vidner, af hvilke den ene i Almindelighed var betroet Parapluien til Brug. Denne Parapluie er taxeret for 2 rbdr N: V:, og udleveret til Ejeren, 2. en Riismølle, hvilken Tiltalte paastaaer at have kjøbt paa Gaden i Bergen ved Juletider 1812 af en ham ubekjendt Kone for 5 rd. Det er derimod oplyst med 2 Vidner, at bemeldte Riismølle tilhører Konen Marthe Johannesdatter, bortreist Matros Hans Andersens Kone, som har erklæret at den uden hendes Vidende og mod hendes Villie er hende frakom/m/et ved Michaelie Tider 1812, og derhos eedeligen tilhiemlet sig samme. Denne Mølle er taxeret for 1 rbd 4 mrk.

Endelig er det oplyst, at der engang medens Tiltalte, for 6 a 7 Aar siden, paa Torvedagene holdt til med sin Hest hos Bager Enken, Mad:me Else Margrethe Schnell i Bergen, blev funden i hans Melkebøtte endeel Meel og noget Suurdeig, hvilket Tiltalte nu har foregivet at have faaet hos en Bager-Dreng Geert, som den Tid var i Lære hos bemeldte Mad:me Schnell, ligesom han og har tilstaaet, at han en anden Gang ligeledes havde faaet noget Meel og Suurdeig hos bemeldte Dræng, hvilket alt han begreb at Drængen maatte have stjaalet fra sin Madmoder. Mad:me Schnell har taxeret bemeldte hende frakomne Meel og Suurdeig, efter den Tids Priis, for 3 rd DC:, og derhos erklæret at Kosterne ere hende mod Vidende og Villie frakomne. Mod denne Taxt har Tiltalte intet havet at erindre.

Bemeldte Bagerdræng Geert har ikke været at finde. Vel har Vidnet Bærnt Jørgensen, under det i Bergen den 17de f: M: optagne Tingsvidne, forklaret, at Drengen skulde opholde sig i Tronhiem; men da det er saa usikkert, om han der vilde findes, og det er oplyst, at Tiltalte ikke, den Tid Kosterne bleve fundne hos ham, skjød Skylden paa Drengen, og endelig da det med Hensyn til de øvrige, Tiltalte overbeviiste, Forbrydelser, ikke vilde have nogen synderlig Indflydelse paa hans Straf, hvad enten han selv har taget Kosterne fra Mad:me Schnell eller tilvendt sig dem fra hendes Dræng, som han, efter hans egen Tilstaaelse, vel indsaa at maatte have stjaalet sam/m/e; har Retten ikke troet at burde udsette Sagen længere i Anledning deraf.

Tiltalte er ogsaa under Sagen beskyldt for at have frastjaalet Borger Capitain Johan Martens circa 1400 Stk skarpe Patroner. Uagtet at all muelig Inqvisition derom er skeet og uagtet at adskillige Omstændigheder gjøre Tiltalte mistænkt for at have forøvet dette Tyverie kan han dog ikke imod hans bestemte Benægtelse, ansees overbeviist derom, da hverken corpus delicti eller Vidnesbyrd, derom haves. Efter Tiltaltes egen Tilstaaelse har han derimod drevet ulovlig Handel om skarpe Patroner med en Constabel og nogle Soldater; men da han ikke har kunnet opgi-

ve hvem disse ere, kan heller intet videre mod ham eller dem, i denne Anledning, foretages.
Hvad angaaer den under No 1 benævnte Parapluie, og Riismøllen, omhandlet under No 2, da kan Tiltalte, paa Grund af Lovens 5 – 9 – 2 og 6 – 17 – 11, ikke andet end ansees som Tyv for bemeldte Koster. Og hvad der for ommeldte Meel og Suurdeigen betreffer, da maae han, efter hans egen Tilstaaelse, i det mindste ansees som Hæler for sam/m/e.
Tiltalte er langt over Lavalder; men han er ikke overbeviist om at være tilforn straffet for Tyverie eller Hælerie. Han maae følgelig, for samtlige, ham under denne Sag overbeviiste Forbrydelser, blive at ansee, efter Forordningen af 20de Februar 1789 § 1 og 7. Med Hensyn til den Tiltaltes Alder, hans iværende gode Forfatning, som Leilænding paa en stor og god Gaard, og de forskillige samt til forskillige Tider forøvede Forbrydelser, saavelsom Kosternes ikke ringe Værdie, er der Grund til at anvende en høy Grad af den for 1ste Gang begaaet Tyverie bestemte Straf; men Straffetiden bliver dog, paa Grund af Præstens fordeelagtige Vidnesbyrd om Tiltaltes foregaaende Vandel, saavelsom Tiltaltes langvarige Arrest, at moderere til eet Aar.
Da Kosterne ere komne tilstæde, undtagen det Mad:me Schnell {frastjaalne} fravendte, bliver der ikke Spørgsmaal om Skades Erstatning, uden i henseende til den hende forøvede Skade, der er ansat til 3 rd DC: og som Tiltalte nu bør tilsvare med 3 rbdr N: V:. Tiltalte maae ogsaa blive pligtig at udrede Actionens Omkostninger. Defensors, Procurator Hjorth Stuvitz's Sallarium billiges med 12 rbd S: V:. De til Tingsvidnernes Optagelse ved Byetinget beskikkede Actores, Procuratorerne Leganger og Christensen tillægges et Sallarium af 3 rbd S: V: hver.
Denne Sags lange Henstand kan ikke tilregnes Actor eller Defensor, da den er forvoldt deels ved Tiltaltes egen usandfærdige Forklaringer og deels ved andre tilfældige Omstændigheder. Retten anseer derfor Sagførelsen forsvarlig.
Aarsagen til at Reesumtions-Kjendelsen (gjenopptagelses-) først blev afsagt den 24de December f: A:, efterat Sagen den 13de November næstforhen var optaget, er, at berammede Aastedsforretninger, saavelsom Høste- og Maaneds-Tingene uafbrudt beskjæftigede Dommeren fra den 15de November til den 1ste December, og at Justitsforhør og offentlige Sager, daglig vare at behandle indtil den 17de December f: A:

thi Kiendes for Ret:

Tiltalte Lars Jacobsen Lysevold bør indsættes til Arbeide i Bergens Tugt- og Manufactur-Huus i eet Aar samt betale alle af denne Action lovligen flydende Omkostninger, og deriblandt i Sallarium til Defensor, Procurator Hjorth Stuvitz, tolv Rigsbankdaler S: V:, samt til Procuratorerne Leganger og Christensen hver hver!! tre Rigsbankdaler S: V: Ligesaa bør han udrede i Erstatning til Mad:me Else Margrethe Schnell tre Rigsbankdaler N: V:.
Det idømte udredes, inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og det heele efterkommes under Adfærd efter Loven.
Tiltalte som hørte denne Dom aflæse, erklærede, at han, vilde betænke sig paa om han skulde apellere eller ikke.

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Thinget hævet.

Christie

Lars Blix de Fine — Jørgen Ellengsen
Ole Rasmussen — Brynnel Godskalksen

Aar 1814 d: 9de Februar om Formiddagen Kl: 10 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Justits Sagen Procurator Hjorth Stuvitz, som Actor, contra Ole og Iver Halvorsen i Overværelse af de 2 eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Ole Rasmussen.

Actor mødte og fremstillede de 2 Tiltalte løse og ledige i Retten samt fremlagde Continuations Stævning, af 31te f: M:, i lovlig forkyndt Stand. Actor begjerede Skipperne Krog og Hasselmann examinerede om Tiltalte Iver Halvorsen har faret med dem, hvad Tid, og hvorledes han har opført sig? Stævningen indtages saalydende: #

Defensor, Procurator Christensen, mødte og reserverede det fornødne, samt anmærkede, at han sidste Tægtedag, formedelst Embedsforretninger ved Politiekam/m/eret var hindret fra at møde.

1814: 227b

Derpaa fremstod som

1ste Vidne Skibs Capitain Christian Krogh, 50 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede han, at Tiltalte Iver Halvorsen i de 2 sidste Aar har, som Skibsdreng, gjort 2 Søerejser med Comparenten, og at han har opført sig i alle Maader troe og skikkelig. Det er ogsaa Comparenten ubekjendt, at han nogensinde før har begaaet Forbrydelser. Mere vidste han ikke til Sagens Oplysning. Denne Forklaring blev oplæst for Skipper Krog, som vedstod den og bekræftede den med Eed. {Dimitteret.} Den anden Tiltalte er Vidnet ubekjendt. Dimitteret.

2det Vidne Georg Nicolaus Hasselmann, Skibs-Capitain, 66 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede han, at Tiltalte Iver Halvorsen har, for circa 4 Aar siden, gjort en Søerejse, som Kahytsdreng, med Comparenten, og at Tiltalte, som daglig gik i Kahytten, hvor Comparentens Koster stode aabne, ikke har berøvet Comparenten det mindste. Han opførte sig ogsaa i øvrigt skikkeligt, og Comparenten veed ej, at han tilforn har begaaet Forbrydelser. Om Tiltalte Ole Halvorsen veed Vidnet heller intet uskikkeligt. Deres Forældre ere fattige skikkelige Folk. Hans Forklaring blev ham forelæst; han vedstod den, bekræftede den med Eed og blev dimitteret.

Derpaa fremstod de Tiltaltes fader, fast Lots Halvor Iversen, 52 Aar gam/m/el. Han erklærede at han var ude som Lots med et Skib, den Tid Tyveriet blev begaaet, og at han intet vidste derom. Han benægtede at de Tiltalte forhen have begaaet Tyverie eller andre Forbrydelser. Deponenten har en gam/m/el Baad, som han havde laant Skipper Carl Dahl til at rejse fra og til Skibet i Strudshavn. Om det er denne Baad, de Tiltalte have brugt, veed Deponenten ikke. Deponenten er en fattig Mand, og han veed ikke andet end at Trang har forledet de Tiltalte til deres Brøde. {Dimitteret.} Iver skal ogsaa ikke have faaet sine Sjouer-Penge udbetalte for hans Sjour paa Skibet i Strudshavn. Dimitteret.

Videre fremstod de Tiltaltes Moder Barbroe Olsdatter, 50 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede hun, at hun ikke vidste noget om at de Tiltalte vilde stjæle eller at de forøvede Tyveriet, ej heller at de vare ude om Natten, da de plejde at ligge i et andet Værelse end hun. I øvrigt forklarede hun sig aldeles ligesom hendes Mand. {Dimitteret.} Hun benægtede at hun saae det stjaalne Sejl hos de Tiltalte forinden Tyveriet blev opdaget. Dimitteret.

Actor {fremalgde} erklærede, at han ikke havde modtaget den ommeldte Attest fra Præsten Hr: Olsen, og forlangte derfor Opsættelse til Onsdagen d: 16de d: M: om Formiddagen Kl: 10.

Eragtet:

den begjerte Opsættelse bevilges.

De Tiltalte bleve Laugrettet overleverede for at føres tilbage i Arresten.

Lars Blix de Fine Christie Ole Rasmussen

Aar 1814 d: 12te Februarii om Formiddagen Kl: 10 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Justits Sagen Procurator Lassen, som Actor contra Jacob Torchelsen Tertnæs, og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2 eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Ole Rasmussen.

Tiltalte mødte ikke.

Actor mødte og fremlagde

1814: 228

Præsten Hr: Bergendals Attest af 8de Febr: 1814 om Tiltaltes Daab, og tilkjendegav derhos, at han havde reqvireret nye Attest, hvori Forældrenes Navne ere indførte. Bemeldte Attest indtages saal: #

Actor begjerede dernæst afhørt de af den Bestjaalne Berge Guttormsen omhandlede Hjem/m/els-Vidner, betræffende hans Ejendomsret til de tilstedekomne Koster.

Defensor Procurator Hjorth Stuvitz mødte og forbeholdt det fornødne.

Den Bestjaalne Berge Guttormsen Rachnæs mødte og fremviiste atter i Retten de ham den sidste Rettesdag udleverede Koster; hvorhos han fremstillede som godvillig mødende Hjem/m/els Vidner:

6te Vidne Guttorm Nielsen Rachnæs, 70 Aar gam/m/el, den Bestjaalnes Fader. Efter Formaning til Sandhed forklarede han at de nu tilstedeværende 7 Stk Toug og Fiske-Snøret ere hans Søn Berge Guttormsen Rachnæs tilhørende, og at Vidnet mange Gange har seet dem hos ham og havt dem i Hænderne. Denne Forklaring blev oplæst for ham, han vedstod den, og bekræftede den med Lovens Eed, erklærende, at han ej vidste mere til Sagens Oplysning. Dimitteret.

7de Vidne Jacob Johnsen Mossevold, 33 Aar gam/m/el, den Bestjaalnes Sødskendebarn. Han forklarede, at han med Vished kjender, at det nu tilstedeværende Fiske-Snøre og det ene Laxenods Toug ere Berge Guttormsen Rachnæs tilhørende, og at Vidnet, som i 2 Aar har tjent hos den Bestjaalne, ofte har havt disse Koster i sine Hænder. De øvrige Touge kan Vidnet ikke med Vished gjenkjende; men han seer at det er det Slags Touge, hvoraf den Bestjaalne havde mange. Denne Forklaring blev ham forelæst; han vedstod dens Rigtighed og bekræftede den med Lovens Eed, erklærende, at han ikke vidste meere til Sagens Oplysning. Dimitteret.

Den Bestjaalne tog Kosterne tilbage.

Actor tilkjendegav, at han havde opsat skrivtlige Qvæstioner til Johannes Jacobsen Nordems Hustrue, og, da hun er syg, anmodet Laugrettet at indhente hendes Svar paa sam/m/e, men at hun er befunden ikke at være ved sin fulde Forstand, hvilket alt vil sees af hans Qvæstioner og Laugrettets Erklæring derpaa, som han nu fremlagde. Bemeldte Document indtages her saalydende: #

Actor tilkjendegav videre, at han hos Fogeden havde reqvireret Inqvisition foretaget hos den Tiltalte for at erfare hvad flere stjaalne Koster hos ham maatte findes, men at denne Forretning ej endnu er Comparenten indløben. Actor forlangte derfor Udsættelse til den første for Retten ledige Tid i næste Uge.

Eragtet:

Anstand bevilges til Onsdagen d: 16de d: M: om Formiddagen Kl: 10 ½.

Sam/m/e Dag og Sted om Formiddagen Kl: 10 ½ continuerede, i Overværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd, Justits Sagen Procurator Lassen, som Actor, contra Niels Nielsen Dahle.

Actor mødte og fremstillede den Tiltalte løs og ledig i Retten samt tilkjendegav, at han endnu ikke havde modtaget det forommeldte Thingsvidne fra Sundhordlehn; hvorfor han begjerede Anstand til en belejlig Tid i næste Uge.

Defensor, Procurator Hjorth Stuvitz mødte og forbeholdt det fornødne.

Eragtet:

Udsættelse bevilges til Onsdagen d: 16de d: M: om Form: Kl. 11.

Tiltalte blev Laugrettet overleveret for at føres tilbage i Arresten.

Lars Blix de Fine Christie Ole Rasmussen

1814: 228b

Aar 1814 d: 16de Februar om Formiddagen Kl: 10 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Justits Sagen Procurator Hjorth Stuvitz, som Actor contra Ole og Iver Halvorsen, og blev Retten bestyret af mig, sorenskriver Christie, i Overværelse af de 2 eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen.

Actor mødte og fremstillede begge de Tiltalte frie for Fængsels Baand og Tvang; hvorpaa han tilkjendegav, at han, med mundtlig Varsel til i Dag havde ladet indkalde Skipper Carl Dahl, som han bad at maatte afgive historisk Forklaring i denne Sag.

Derpaa fremstod som

3die Vidne Skipper Carl Dahl, 54 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede han, at han har Opsyn paa Skipper Johannesens i Strudshavn liggende Skib, og at han sidstleden Nytaarsaften rejste fra Skibet ind til Bergen, hvor han forblev indtil Dagen efter Nytaarsdag. Tiltalte Iver Halvorsen, som var antaget til Oppasser og som Sjouer hos Deponenten, roede ham ind til Byen, og skulde ligeledes blive i Land til Dagen efter Nytaar. Da Deponenten denne Dag kom om bord igjen paa Skibet, mærkede han, at der af Kahytten var bortstjaalet de af Skipper Johannesen opgivne Koster; hvilke vare tagne paa den Maade, at Tyven havde taget Kahyts Vinduet op og steget ned derigjennem. Andre end de bemeldte Koster savnedes ikke. Der laae ingen Folk om bord i Skibet paa den Tid Tyveriet skeede. Deponenten talede om, at han vilde faae fat paa en Spaae kjelling!! (spåkjerring) for at gjenvise ham Kosterne; og da Iver Halvorsen hørte dette tilstod denne, at hans Broder Ole havde begaaet Tyveriet. Deponenten gik derfor til den Tiltalte Ole Halvorsen, og da denne tilstod at han og hans Broder Iver havde forøvet Tyveriet, lod Deponenten dem begge arrestere. De sagde strax, at de havde solgt Touget og Smørret til nogle fremmede Bønder. Deponenten veed ikke andet end at de Tiltalte tilforn havde ført en ordentlig Vandel og ej stjaalet. Iver Halvorsen har til gode Sjouerløn for 1 ½ Dag hos Deponenten, beregnet til 4 mrk N: V: pr: Dag. Denne Forklaring blev oplæst for Deponenten, som vedstod sam/m/e, bekræftede den med Eed og blev dimitteret.

Actor fremlagde hans Skrivelse af 29de f: M:, til Præsten Hr: Olsen paa Storøen, betræffende de Tiltaltes Daab, samt 2 fra Hr: Olsen indløbne Attester, der, sam/m/enholdte med Reqvisitionen, hvori Hr: Olsen har sendt Attesterne til Comparenten, vise de Tiltaltes Alder. Bemeldte 2 Attester indtages her saaledes lydende: # Ligeledes fremlagde Actor Præsten Hr: Reins Attest af 2den Febr: 1814 om Tiltaltes Iver Halvorsens Confirmation. Denne Attest indtages saaledes lydende: #

Foranstaaende 2 Døbe-Attester, saavelsom Confirmations Attesten bleve oplæste for de Tiltalte, som ikke havde noget derved at bemærke.

Tiltalte Iver Halvorsen tilstod, paa given Anledning, at det var ham, som anviiste hvorledes de skulde kom/m/e ned i Kahytten og at han skar Ruden ud og lettede Vinduet op samt steg \først/ ned i Kahytten.

Actor begjerede Anstand til Løverdagen d: 19de d: M: om Formiddagen Kl: 11 for da at slutte.
Defensor lod anmelde Forfald, da han, som Politie Fuldmægtig i Dag maatte være tilstede i Politie-Retten.

Eragtet:

den begjerte Anstand bevilges.
De Tiltalte bleve Laugrettet {tilbage}\over/leverede for at føres tilbage i Arresten.

1814: 229

Sam/m/e Dag og Sted, om Formiddagen Kl: 10 ½ continuerede Justits Sagen Procurator Lassen, som Actor, contra Jacob Torchelsen Tertnæs.
Actor mødte og erklærede, at han endnu ikke havde modtaget den ommeldte Attest fra Hr: Bergendal, ej heller den før omhandlede Inqvisitions Forretning, hvorfor han begjerede Opsættelse til Løverdagen d: 19de d: M: om Formiddagen Kl: 11 ½.
Defensor, Procurator Hjorth Stuvitz, mødte og reserverede det fornødne.
Tiltalte mødte ikke.

Eragtet:

den begjerte Opsættelse bevilges.

Sam/m/e Dag og Sted om Formiddagen Kl: 11 continuerede Justits Sagen Procurator Lassen, som Actor, contra Niels Nielsen Dahle.
Tiltalte var løs og ledig i Retten tilstede.
Actor mødte og anmeldte, at han ej endnu havde modtaget det omhandlede Thingsvidne fra Sundhordlehn. Han begjerede derfor Sagen opsat til Onsdagen d: 23de d: M: om Formiddagen Kl: 10.
Defensor mødte og reserverede det fornødne.

Eragtet:

den begjerte Opsættelse bevilges.
Tiltalte blev overantvordet Laugrettet for at føres tilbage i Arresten.

Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

Aar 1814 d: 19de Februar om Formiddagen Kl: 9 blev en Extra-Ret sat i Sorenskriverens Boepæl i Bergen, og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2 eedsvorne Laugrettes {og} Mænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen, for at behandle en af Procurator Hjorth Stuvitz, som befalet Actor, paastævnt Justits Sag mod Ole Iversen Kjellevold m: fl:
Procurator Hjorth Stuvitz mødte og fremlagde 1. Stævning af 1ste d: M:, forsynet med Dom/m/erens Beram/m/else, saavelsom med Forkyndelses Paategninger. og 2. et under 24de og 26de f: M: ved denne Ret optaget Præliminair Forhør, hvorpaa er tegnet Amtets Ordre, af 28de s: M:, til denne Action, samt Defensors Udnævnelse.
Actor begjerede Tiltalte \Ole Iversen Kjellevold/ først forelæst hans Forklaringer under Præliminair Forhøret og hans yderligere Forklaring i Anledning deraf indhentet. Forhøret vedhæftes Acten.
Tiltalte \Ole Iversen Kjellevold/ var løs og ledig i Retten.

Procurator Heyberg mødte som Defensor og forbeholdt de Tiltaltes Tarv.
Tiltalte Asbjørn Larsen Oldernæss og Lars Asbjørnsen mødte i deres Friehed.
For de Tiltalte blev oplæst Stævningen samt Actions Ordren.
Dernæst blev for Tiltalte Ole Iversen Kjellevold oplæst hans Forklaringer i Præliminair Forhøret, pag: 5, 6, 7 {og}, 8 og 10, og han vedblev sam/m/e i det hele. Actor fremlagde i Retten et Par næsten færdig syede Støvler samt nogle Stk Qvige-Læder, som han havde foranstaltet eftersøgt og fundet i Tiltalte Ole Iversen Kjellevolds Logis. Tiltalte Ole Iversen Kjellevold tilstod at han har forfærdiget disse Støvler af den paa Herløevær stjaalne Huud, og at disse Støvler, tilligemed de løse Stykker Læder, udgjøre hele Huden.
Videre blev for Tiltalte Asbjørn Larsen Oldernæsset oplæst hans Forklaring under Præliminair Forhøret, pag: 9 og 10, og han tilstod dens

1814: 229b

Rigtighed i det hele.
Ligeledes blev for Lars Asbjørnsen Oldernæsset oplæst hans Forklaring under Forhøret, pag: 10, og han vedblev sam/m/e i det hele.
Den Bestjaalne Erich Monsen Mjeldem mødte. For ham blev oplæst hans Klage og hans Forklaringer under Forhøret p: 1, 2, 3, 4, 5, 7 og 8, hvilke han i det hele vedblev. De under Forhøret fremlagte Koster vare i Retten tilstede. Tiltalte Ole Iversen Kjellevold vedtog atter at disse Koster af ham vare stjaalne. Paa Grund heraf bleve de af Erich Monsen Mjeldem vedkjendte Koster denne udleverede.
Den Bestjaalne Ole Johannesen Mjeldem mødte. Hans Forklaring, pag: 5 i Forhøret blev oplæst for ham, og han vedstod sam/m/e.
Dernæst fremstod Anders Nielsen Herløevær, 50 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede han, at han Natten til den anden Dag efter Nytaar sidstleden mistede af hans Nøst \og Søebod/ paa Herløevær, et \gl:/ barket Færrings Raaesejl, en nye Skindbuxe, og henved en Halvtønde saltet Fisk. Ligesaa blev ham frastjaalet en liden Færrings Baad, der stod optrukket paa Lunderne udenfor Nøstet, tilligemed 2 Par Aarer. Af en Fiske-Kiste, som laae i Søen blev ogsaa bortstjaalet 2 levende Flyndrer. Saavel Nøstet som Søeboden vare utillukkede. Mere blev ikke Deponenten frastjaalet; derimod fandt han en frem/m/ed Færrings Baad, med eet Par Aarer i, at ligge belagt ved Nøstet. Deponenten veed ikke hvem der ejer denne Baad; men han har i Dag roet den ind her til Byen. Tiltalte Ole Iversen Kjellevold er Deponenten ubekjendt. Af de under Forhøret fremlagte Koster vedkjendte Deponenten sig, som sin Ejendom, Sejlet No 20 og Skindbuxerne No 21, hvilke tilligemed det øvrige opgivne, er ham mod Vidende og Villie frakom/m/et. Denne Forklaring blev oplæst for Deponenten, som vedblev sam/m/e.
Tiltalte tilstod, at han af en Søebod paa Herløevær stjal tilligemed det forhen tilstaaede, noget saltet Fisk, circa en Fjerding, samt af en Fiske-Kiste, der laae i Søen, 2 levende Flyndrer. Fisken har Tiltalte spiist op hjem/m/e i han!! (hans) Logis. Tilligemed Baaden stjal Tiltalte ogsaa paa Herløevær 2 Par Aarer.
Anders Nielsen Herløevær taxerede den ham frastjaalne saltede Fisk, tilligemed Flyndrerne, for 5 rbdr N: V: Tiltalte Ole Iversen Kjellevold havde intet imod denne Taxt at erindre.
Derefter fremstod Knud Monsen Bredvigen, 38 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede han, at der Natten til 2den Dag efter Nytaar sidstleden, af hans Nøst paa Gaarden Bredvigen, blev bortstjaalet et nyt barket Færrings Raaesejl og et Par gamle Skindbuxer. Nøstet stod aabent. Mere blev ikke Deponenten frastjaalet. Af de under Forhøret fremlagte Koster blev af Deponenten vedkjendt som hans Ejendom, Sejlet No 19 og Skindbuxerne, No 22. Disse Koster frakom Deponenten mod hans Vidende og Villie. Sam/m/e Nat blev Ole Olsen Bredvigen frastjaalet en halv Qvigehud, som hængte i et aabenstaaende Huus hjem/m/e paa Gaarden Bredvigen. Deponenten kjender ikke Tiltalte Ole Iversen

Kjellevold. Denne Forklaring blev oplæst for Deponenten, som vedstod sam/m/e i det Hele.
Tiltalte Ole Iversen Kjellevold tilstod at han stjal de af Knud Monsen Bredvigen vedkjendte Koster af et Nøst, ikke langt fra Herløevær, men at han ikke veed hvad Gaard dette Nøst hørte til. Ligesaa tilstod han, at han gik op paa Gaarden sam/m/esteds, og at han af et \der/ aabenstaaende Huus {sam/m/esteds} stjal den om/m/eldte Qvigehuud, der egentlig kun var en halv Huud.
Kosterne No 19 og 22 bleve Knud Monsen Bredvigen udleverede. Ligeledes bleve Kosterne No 20 og 21 udleverede til Anders Nielsen Herløevær.
Marthe Poulsdatter blev paaraabt, men mødte ikke.
Actor begjerede at Tiltalte Ole Iversen maatte af Laugrettet bringes hen til de 2 tilstedekomne Baade og forevises disse for at man kan erfare om han tilstaaer at have stjaalet sam/m/e, og at Baadene ligeledes maatte forevises Ole Johannesen Mjeldem og Anders Nielsen Herløevær, til paafølgende Vedkjendelse, samt at Baadene af Laugrettet maatte taxeres.

Eragtet:

Laugrettet paalægges at opfylde det af Actor forlangte, og Sagen udsættes til i Eftermiddag Kl: 2.
Tiltalte Ole Iversen Kjellevold blev Laugrettet overleveret til Bevaring.

Sam/m/e Dag og Sted om Formiddagen Kl: 11 continuerede, i Overværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd, Justits Sagen Procurator Hjorth Stuvitz, som Actor, contra Ole og Iver Halvorsen.
Begge de Tiltalte vare i Retten tilstede uden Baand og Tvang.
Actor mødte og fremlagde Indlæg, af Dags Dato, hvormed han indlod Sagen til Dom. Indlægget indtages saaledes lydende: #
Defensor, Procurator Christensen mødte og {fremlagde} begjerede Anstand til Onsdagen d: 23de d: M: om Formiddagen Kl: 11 for at indgive Forsvars Skrivt for de Tiltalte.

Eragtet:

den begjerte Anstand bevilges.
De Tiltalte bleve Laugrettet overleverede for at føres tilbage i Arresten.

Sam/m/e Dag og Sted om Formiddagen Kl: 11 ½ continuerede, i Overværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd, Justits Sagen Procurator Lassen, som Actor, contra Jacob Torchelsen Tertnæs.
Actor mødte og tilkjendegav, at han endnu ikke havde modtaget den forommeldte Inqvisitions Forretning. Han begjerede derfor Anstand til Onsdagen d: 23de d: M: om Formiddagen Kl: 11 ½.
Defensor mødte og reserverede det fornødne.
Tiltalte var ikke i Retten tilstede.

Eragtet:

den begjerte Anstand bevilges.

Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

Sam/m/e Dag om Eftermiddagen Kl: 2 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen, i Overværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd, Justits Sagen Procurator Hjorth Stuvitz, som Actor, contra Ole Iversen Kjellevold, m: fl:

Actor mødte og fremstillede Tiltalte Ole Iversen Kjellevold løs og ledig i Retten.

Laugrettesmændene tilkjendegav

1814: 230b

at de, i Overeensstem/m/else med Actors Begjering, havde ført Tiltalte Ole Iversen Kjellevold hen til de 2 omhandlede Baade i Overværelse af de Bestjaalne Ole Johannesen Mjeldem og Anders Nielsen Herløevær.

Tiltalte Ole Iversen Kjellevold tilstod, at han i Dag af Laugrettet var bragt hen at besee begge de omhandlede Baade, og at den, som Anders Herløevær i Dag har bragt ind til Byen er den sam/m/e, som Tiltalte havde stjaalet paa Mjeldem og siden lagt efter sig ved Herløevær. Ligesaa tilstod han, at den hos Ameland henliggende Færrings Baad er den, som Tiltalte havde stjaalet paa Herløevær.

Den Bestjaalne Anders Nielsen Herløevær mødte og erklærede, at han med Laugrettet og Tyven i Dag har været hen at besee den hos Ameland oplagte Færringsbaad, med 2 Par Aarer, og at Comparenten vedkjender sig Baaden, med Aarerne, som hans Ejendom, hvilken mod hans Vidende og Villie var ham frakom/m/et. Laugrettet taxerede bemeldte Baad, med Aarer, som de nøje havde beseet, for 6 rdbr N: V: Baaden blev derpaa overladt af Retten til Anders Nielsen Herløeværs Disposition.

Den Bestjaalne Ole Johannesen Mjeldem mødte atter og tilkjendegav, at han i Dag, i Laugrettets og Tyvens Overværelse, havde beseet den af Anders Nielsen Herløevær indbragte Færringsbaad, og at denne Baad, med Tilfar, er den som blev Comparenten frastjaalen paa Mjeldem sidstleden Nytaarsdags Nat. Den tilhører Comparenten og den \er/ kom/m/en ud af hans besiddelse mod hans Vidende og Villie. Laugrettet taxerede bemeldte Baad, med Tilfar, for 10 rbdr N: V: Baaden blev derpaa af Retten overladt Ole Johannesen Mjeldem til frie Disposition.

Derpaa fremstod som

2det Vidne Hans Nielsen Ameland, 50 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede han, at 1ste Vidne, Politiebetjent Reutz, da denne havde inqvireret og fundet Tyvekoster hos Tiltalte Ole Iversen Kjellevold, bad om Tilladelse at sætte sam/m/e ind til Bevaring hos Vidnet, og at trække en af Tyven stjaalet Baad op paa Vidnets Grund, hvilket alt Vidnet tilstod. Kosterne ere de, som {til} \i/ Retten her have været fremlagte under Forhøret og tillige Baaden, som i Dag er udleveret til Anders Nielsen Herløevær. Tiltalte Ole Iversen Kjellevold har i 4 Uger nys før Juulen sidstleden arbejdet som Sjouer hos Vidnet, og imidlertid opført sig skikkelig. Vidnet kjendte ham i øvrigt ikke, og vidste ikke at han var en undvigt Tyv. Mere vidste han ikke at oplyse. Denne Forklaring blev oplæst for Vidnet, som vedstod den og aflagde Eeden til Stadfæstelse derpaa.

Tiltalte Ole Iversen Kjellevold tilstod at han i 4 Uger førend sidste Juul arbejdede, som Sjouer, hos 2det Vidne, hvilket han i øvrigt ikke har kjendt.

Actor tilkjendegav at han i Dag {havde} agtede at lade Ole Olsen Bredvig indkalde til Forklarings Aflæggelse om den ham frastjaalne halve Hud. Han begjerede derfor Sagen udsat til Onsdagen d: 23de d: M: om Formiddagen Kl: 10 ½.

Defensor, Procurator Heyberg mødte og reserverede det fornødne.

Eragtet:

den begjerte Opsættelse bevilges.

Arrestanten

1814: 231

blev Laugrettet overleveret for at føres tilbage i Arresten.

Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

Aar 1814 d: 23de Februar om Formiddagen Kl: 10 continuerede i Sorenkriverens Boepæl i Bergen, i Overværelse af {Stævne-Vidnerne} de 2 eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen, Justits Sagen Procurator Lassen, som Actor, contra Niels Nielsen Dahle, og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie.

Tiltalte var løs og ledig i Retten tilstede.

Actor fremlagde Amtets Skrivelse af 21de d: M:, med de deri ommeldte Thingsvidner fra Sundhordlehn, daterede 18de Januar og 17de Febr: d: A:, hvilke han udbad sig Tiltalte forelæst. Amtets Skrivelse indtages saaledes lydende: # Thingsvidnerne vedhæftes Acten.

Defensor, Procurator Hjorth Stuvitz, mødte og forbeholdt fornødent Tilsvar naar Actor har sluttet [Sagen].

For Tiltalte blev oplæst foranstaaende Amtets Skrivelse og de forbemeldte 2 Thingsvidner, med tilhørende Bilage. Tiltalte forklarede, at han kun tjente hos Christopher Hofsgaard i 4 Aar og paa Østestad i 3 Aar, men at han var omtrent 20 Aar gam/m/el, da han først kom ud fra sine Forældre til Holmefjord. Han benægtede at have frastjaalet Enken Guri Haagensdatter Fuse eller hendes afdøde Mand Besse Torjulsen hverken Sølvringe, Søljer, Penge eller andet. I øvrigt havde han intet ved de bemeldte Thingsvidner at bemærke.

Actor begjerede Anstand til Mandagen d: 28de d: M: om Formiddagen Kl: 11, for da at slutte Sagen.

Eragtet:

den begjerte Opsættelse bevilges.

Tiltalte blev overleveret Laugrettet for at føres tilbage i Arresten.

Sam/m/e Dag og Sted om Formiddagen Kl: 10 ½ continuerede i Overværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd, Justits Sagen Procurator Hjorth Stuvitz, som Actor, contra Ole Iversen Kjellevold, m: fl:

Actor mødte og fremstillede den Tiltalte Ole Iversen Kjellevold løs og ledig i Retten, samt begjerede de 2de andre Tiltalte examinerede om deres foregaaende vita.

Defensor, Procurator Heyberg, mødte og reserverede det fornødne.

Derefter fremstod Tiltalte Asbjørn Larsen Oldernæsset i sin Friehed og forklarede, at han er fød paa Gaarden Kuem, i Ous Præstegjeld og Sundhordlehns Fogderie. Hans Forældre vare Lars Larsen og Mari Asbjørnsdatter, Gaardmands-Folk paa Kuem. Hans Moder døde paa Barsel-Seng med Tiltalte, som siden blev opdraget hos Asbjørn Søevig, i sam/m/e Præstegjeld, der nu er død. Tiltalte blev omtrent i hans 18de Aar udcom/m/anderet til Kjøbenhavn, som Mariner, og han kom tilbage derfra i sam/m/e Aar som han blev udcom/m/anderet. Derefter tjente han paa forskjellige Steder i Sundhordlehn {hos} omtrent i 7 Aar hos forskjellige Personer der nu ere døde; og tilsidst tjente han, som Postdreng, i 7 Aar hos Hans Andersen Hatvigen, i Ous Præstegjeld. Derpaa fik Tiltalte i Forpagtning den Rydnings Plads under Laxevaag, som han endnu beboer, og som han har styret i 19 Aar. I 19 Aar har Tiltalte været givt og avlet 10 Børn med hans endnu levende Kone Margrethe Olsdatter. Tiltalte com/m/unicerede i Strudshavns Kirke sidstleden Høst. Han benægtede at han nogensinde

1814: 231b

har været tiltalt for nogen Slags Forbrydelse, eller at han har forøvet Tyverie, Hælerie eller andet. I øvrigt angav han, at Bondehandler Jacob Frøysæth, i Bergen, var Vidne til at Inqvisiten kjøbte de {omhandlede} \opgivne/ Koster af Tiltalte Ole Kjellevold. Denne Forklaring blev oplæst for Inqvisiten, som vedstod den i det Hele.

Dernæst fremstod Tiltalte Lars Asbjørnsen Oldernæsset i sin Friehed. Han forklarede at han er fød paa Oldernæsset, og confirmeret i Strudshavns Kirke for 2 Aar siden. Hans Fader er Tiltalte Asbjørn Larsen og Moderen Margrethe Olsdatter, hos hvem han til nærværende [Tid]? har været uden at have havt nogen Tjeneste. Han gik seneste Gang til Alters i Strudshavns Kirke med hans Forældre i sidstafvigte Høst. Han benægtede, at have forøvet nogensomhelst Forbrydelse, eller at have været under offentlig Tiltale. Denne Forklaring blev oplæst for Tiltalte, som vedblev den i det Hele.

Actor anviiste et ved indre Sogns Jurisdiction d: 1ste Oct: 1813 begyndt og d: 15de December s: A: sluttet Forhør, betræffende en ved Wosse Jurisdiction d: 20de November 1813 for Tyverie dømt Person, navnlig Gjest Baarsen Hyldesgaard eller Sogndalsfjæren, der, forinden Dom/m/ens Afsigelse, var undvigt og imidlertid havde forøvet Tyverier i Sogn, for hvilke han nu, i Forbindelse med Hoved-Sagen, tiltales for Bergens Stifts-Overret, hvor Comparenten er Actor mod ham. Af dette Forhør begjerede han Tiltalte Ole Iversen Kjellevold forelæst Gjest Baarsens Forklaring, fra Pag: 4 til 8, og Tiltalte tilspurgt, om han vedtager sam/m/e, som sig Angjeldende. For Tiltalte blev oplæst Gjest Baarsens Forklaringer fra pag: 4 til 8 i bemeldte Forhør. Tiltalte Ole Kjellevold benægtede aldeles Gjest Baarsens Forklaringer, forsaavidt de angaae ham, og han erklærede bestemt, at han, paa den Tid Leirdals Marked holdtes, var ude paa Fiskerie i Nærheden af Bergen, og at han \omtrent/ paa denne Tid var hos Tiltalte Asbjørn Oldernæsset et Par Nætter, saaledes som Asbjørn selv har forklaret. Han kjender i øvrigt Gjest Baarsen fra den Tid de sad arresteret sam/m/en i Byetings Arresten, for henved 2 Aar siden; men Inqvisiten har ikke seet Gjest Baarsen siden den Tid Inqvisiten undveeg af Arresten. Anden Forklaring i denne Henseende var ikke af Tiltalte at erholde. Denne hans Forklaring blev Oplæst for ham, og han vedstod den i det Hele.

Forhøret blev Actor tilbageleveret med Anviisnings Paategning.

Actor tilkjendegav, at han havde ladet Ole Olsen Bredvigen indkalde til Møde i Dag, men at han ikke havde faaet Stævningen tilbage. Han maae derfor udtage nye Stævning, og begjerede, i den Anledning, Udsættelse til Løverdagen d: 26de Febr: 1814 \Form: Kl: 11/ til hvilken Tid han haabede at faae Stævningen sikkert forkyndt.

Eragtet:

den begjerte Opsættelse bevilges.

Tiltalte Ole Kjellevold blev Laugrettet overleveret for at føres tilbage i Arresten.

/: NB: Foretaget paa nye d: 26de Febr: 1814. :/

Sam/m/e Dag og Sted om Formiddagen Kl: 11 continuerede, i Overværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd, Justits Sagen Procurator Hjorth Stuvitz, som Actor, contra Ole og Iver Halvorsen.

De Tiltalte vare tilstede i Retten uden Baand og Tvang.

Defensor, Procurator

1814: 232

Christensen, mødte og fremlagde Indlæg af dags Dato, hvortil han henholdt sig, indladende Sagen til Dom. Bemeldte Indlæg indtages saaledes lydende: #

Actor mødte og henholdt sig til sit forrige og vedblev at indlade Sagen.

Eragtet:

Denne Sag optages til Kjendelse eller Dom.

De Tiltalte bleve Laugrettet leverede for at føres tilbage i Arresten.

Sam/m/e Dag og Sted om Formiddagen Kl: 11 ½ continuerede, i Overværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd, Justits Sagen Procurator Lassen, som Actor, contra Jacob Torchelsen Tertnæs.

Actor mødte og begjerede Anstand til Mandagen d: 28de d: M: om Formiddagen Kl: 11 ½, da han ej endnu havde modtaget den forommeldte Inqvisitions Forretning.

Defensor Procurator Hjorth Stuvitz mødte og reserverede det fornødne.

Tiltalte blev paaraabt, men mødte ikke.

Eragtet:

den begjerte Anstand bevilges.

Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

Aar 1814 d: 26de Februarii om Formiddagen Kl: 11 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen, i Overværelse af Laugrettesmændene Lars Blix de Fine og Anfind Olsen, Justits Sagen Procurator Hjorth Stuvitz, som Actor, contra Ole Iversen Kjellevold, m: fl:, og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie.

Tiltalte Ole Iversen Kjellevold var løs og ledig i Retten tilstede.

Actor mødte og begjerede den Bestjaalnes Ole Olsen Bredvigens, Forklaring om det ham frastjaalne modtaget.

I Retten mødte Ole Olsen Bredvigen, som angav sig at være 62 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede han, at han Natten til den 2den Dag efter Nytaar mistede en halv Koe-Huud, som hængte i et aabenstaanede Tørr-Huus paa Gaarden Bredvigen. Deponenten veed ikke hvem der tog bemeldte halve Huud, men den fra kom ham uden hans Vidende og mod hans Villie. Han taxerede bemeldte halve Huud for 2 rbdr 4 mrk N: V:

De hos Tiltalte Ole Iversen fundne, næsten færdig syede, Støvler med nogle Stykker tyndt Læder, bleve nu Ole Olsen Bredvigen foreviiste. Han erklærede, at Læderet, saavelsom Støvlerne ere af sam/m/e Sort Læder, som det ham frastjaalne, men at han ej bestemt kan gjenkjende eller tilhjemle sig sam/m/e. Laugrettet taxerede bemeldte Støvler, med Læderet, for 3 rdbr N: V:

Tiltalte erklærede, at disse Støvler og Læderet ere ene og allene af den \halve/ Huud, han, som forhen tilstaaet, stjal i Nærheden af Herløevær. Imod den af den Bestjaalne satte Taxt havde han intet at erindre.

Støvlerne og Læderet blev derpaa udleveret til Ole Olsen Bredvigen, som erklærede, at han ikke fordrer videre Skades-Erstatning, og at der ikke blev ham frastjaalet noget mere foruden bemeldte halve Huud.

For Defensor, Procurator Heyberg, som er fraværende {paa} \i/ Forretninger i Hardanger, mødte Procurator Krogh, som, for Tiltalte forbeholdt alt lovligt.

Actor begjerede Anstand til Løverdagen d: 5te Martii 1814 om Formiddagen Kl: 10, da han maae lade Marthe Poulsdatter afhøre under et Thingsvidne i Bergen, efterdi hun ikke har villet møde her ved Retten.

Eragtet:

den begjerte Anstand bevilges.

Tiltalte Ole Iversen

blev Laugrettet overleveret for at føres tilbage i Arresten.

Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

Aar 1814 d: 28de Febr: om Formiddagen Kl: 11 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Justits Sagen {Foge} Procurator Lassen, som Actor, contra Niels Nielsen Dahle, og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2 eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen.

Actor mødte og fremstillede den Tiltalte løs og ledig i Retten samt fremlagde Indlæg, af Dags Dato, samt Consul Konows Erklæring, af 26de d: M:, om Tiltaltes Forhold, paategnet Comparentens Skrivelse derom, af 25de s: M: Indlægget og bemeldte Skrivelse og Erklæring indtages her saaledes lydende: #

Konows forstaaende!! (forestaaende) Erklæring blev oplæst for Tiltalte, der ikke havde noget derved at bemærke.

Defensor, Procurator Hjorth Stuvitz, mødte og begjerede Anstand til Løverdagen d: 5te Martii 1814 \om/ Formid: Kl: 11, som den første, formedelst Maanedsthinget i Bernæstangen d: 2den s: M:, for Retten dertil ledige Tid.

Eragtet:

den begjerte Opsættelse bevilges.

Tiltalte blev Laugrettet overleveret for at føres tilbage i Arresten.

Sam/m/e Dag og Sted \om Form: Kl: 11 ½ / continuerede, i Overværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd, Justits Sagen, Procurator Lassen som Actor, contra Jacob Torchelsen Tertnæs.

Actor mødte og fremlagde Foged Bøghs Skrivelse, af 23de d: M:, med den deri ommeldte Inqvisitions Forretning, af 21de s: M:, hvorhos han erklærede at have udtaget Continuations Stævning til d: 9de næste Maaned i Anledning deraf; og da Tiltalte i Dag ikke møder i Retten, begjerede han Sagen opsat til bemeldte 9de Martii 1814 om Formiddagen Kl: 9. Fogedens Skrivelse indtages saaledes lydende: # Inqvisitions Forretningen vedhæftes Acten.

Defensor Procurator Hjorth Stuvitz mødte og forbeholdt den Tiltaltes Tarv.

Tiltalte blev paaraabte, men mødte ikke.

Eragtet:

den begjerte Opsættelse bevilges.

Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

Aar 1814 den 1ste Martii blev en Extra Rett holdt i Sorenskriverens Boepæl i Bergen, og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie med de 4re eedsvorne Laugrettes og Meddomsmænd Lars Blix de Fine, Anfind Olsen, Jørgen Ellingsen og Ole Rasmussen, for at afsige Dom i Justits-Sagen, Procurator Lassen som Actor, contra Thorsten Ellingsen Schutle.

Efterat Sorenskriveren med Meddomsmændene havde gjennemgaaet samtlige denne Sags Documenter og Oplysninger blev eenstem/m/igjen forfattet og af Sorenskriveren aflæst følgende

Dom.

I følge Amtets Ordre, af 1ste September 1813 tiltales, under nærværende Sag, Arrestanten Thorsten Ellingsen Schutle til Undgjeldelse for begaaede Tyverier. Tiltalte er ved egen Tilstaaelse og ham endeel tillige ved corpus delicti saavelsom Sagens øvrige Omstændigheder

overbeviist om, at han, den 23de August 1813, paa Waxdals-Stølen har stjaalet en, Knud Nielsen Waxdal tilhørende, Koe, der, blant Ejerens øvrige Chreature, gik og græssede ude paa Marken, hvilken Koe han strax drev opefter til Woss, hvor Tiltalte fandtes at have den i Gaarden Tverbergs Udmark. Denne Koe er kommet tilbage til Ejerens Disposition, vedkjendt af Lars Johnsen Bjrøche, paa Ejerens Vegne, og bleven vurderet for 25 rbdr N: V: Ligeledes er Tiltalte overbeviist om, at han, sam/m/e Dag, brød ind i Sæterhuset paa Waxdals-Stølen og sammesteds stjal et saa kaldet Strilebøtte, Marthe Nielsdatter Waxdal tilhørende, samt omtrent een Kande Rømme og circa 5 Lægser Brød, der tilhørte Anders Johan-

1814: 233

nesen Waxdal. Bøttet er kommet tilstæde og, paa Ejerindens Vegne, vedkjendt af Guri Andersdatter Waxdal, samt vurderet for 16 Rbskl N: V: Tiltalte foregiver at have opspiist Rømmen og Brødet, der af Ejeren er bleven taxeret for 1 rbdr 2 mrk N: V:, mod hvilken Taxt Tiltalte ikke har havt noget at erindre. Den Bestjaalne Anders Johannesen Waxdal har renunceret paa Skades-Erstatning for bemeldte Rømme og {Melk} Brød. Paa Grund heraf, og da det øvrige er kommet tilstæde, bliver der ikke Spørgsmaal om Skades Erstatning.

Actor har paastaaet den Tiltalte straffet med at stryges til Kagen og at arbejde i Bergenhuus Fæstning sin Livstid samt at erlægge alle af Actionen flydende Omkostninger.

Defensor har derimod, paa Grund af endeel af de afgivne Vidnesbyrd, saavelsom Stadsphysia Dr: Monrads, Attest af 12te Januar 1814, der oplyse, at Tiltalte maae ansees som en Fjante eller Tosse, /: Fatuces :/ (Fatuus?) paastaaet, at Tiltalte blodt dømmes til en kort Tids lemfældigt Arbeide i Tugthuuset.

Vel er det ved Vidnesbyrd af mange Personer, der i længere og kortere Tid haver kjendt Tiltalte, saavelsom ved bemeldte Attest og Laugrettets Skjøn, oplyst: at Tiltalte er i høy Grad taabelig og maae ansees som fjantet, men ingen af Vidnesbyrdene, undtagen 10de Vidnes i Thingsvidnet af 15de November 1813, giver Oplysning om, at Tiltalte mangler Forstandens Brug; og selv det, den samme Tid, afhørte 11te Vidne, som er den, i hvis Huus Tiltalte laae i den Tid, han, efter 10de Vidnes Forklaring, skal have været næsten aldeeles fra sin Forstands Brug erklærer bestemt, at hun ikke veed at Tiltalte har været fra Forstanden.

Da nu Lovgivningen ikke frembyder nogen Grund til at frietage Fjantede for Straf, eller for dem at moderere de for Misgjerninger i Almindelighed dicterte Straffe, og den af Actor alligerede Fr:!! (Forordning) af 18de December 1767, i Pæmisserne!! (Præmisserne?) derimod giver tilkjende, at saadanne Personer bør belægges med de ordinaire Straffe for Forbrydelser, saa maae den Tiltalte, der er over criminel Lavalder og som ikke er overbeviist om, tilforn at være dømt for Tyverie, blive at ansee efter Fr: af 20 Febr: 1789 § 4.

Han maae derhos udrede Actionens Omkostninger Actors Sallarium billiges med 8 rbdr S: V:, Defensors Procurator Hjorth Stuvitz's med 5 rbd S: V:, og den for Wosse Jurisdiction beskikkede Defensors, Dannebrogsmand Aad Knudsen Gjelles, med 2 rbd S: V:.

Sagførelsen har været lovforsvarlig. q

thi Kiendes for Ret.

Tiltalte Thorsten Ellingsen Schutle bør stryges til Kagen og indsættes til Arbeide i Bergenhuus Fæstning sin Livstid, samt betale alle af denne Action lovligen flydende Omkostninger, hvoriblandt regnes Sallarium til Actor, Procurator Lassen, otte Rigsbankdaler Sølv Værdie, og til Defensorerne, Procurator Hjorth Stuvitz og Dannebrogsmand Aad Knudsen Gjelle, den første fem og den sidste to Rigsbankdaler Sølv Værdie.

Det idømte udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og det Heele efterkommes under Adfærd efter Loven.

Tiltalte som løs og ledig var i Retten tilstæde og hørte denne Dom aflæse, erklærede at han maatte appellere til Over-Retten.

q Flere næsten daglige indfaldne Forhør og Justitssager, i Foreening med de dagligen indløbne {Forretn} …indelige (Mindelige?) Forretninger have forhindret mig Sorenskriver Christie at votere i denne Sag førend skeet er.

Christie

Lars Blix de Fine Anfin Olsen
Ole Rasmussen Jørgen Ellengsen

Maaneds Thing i Bernæs-Tangen

Aar 1814 d: 2den Martii blev {det almindelige} Maanedsthinget holdt paa Thingstedet Bernæstangen og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie i Overværelse af de 4 eedsvorne Laugrettesmænd: Johannes Olsen indre Bernæs, Johannes Johannesen indre Bernæs, Haldor Andersen Hoshovde og Ole Johannesen Bjerkeland.

Hvor da først blev publiceret de sam/m/e Kongl: Anordninger som paa Maanedsthinget i Bergen d: 2den Febr: d: A: Endvidere blev læst følgende Anordninger:

8. Placat, af 9de December 1813, ang: at Vaccinateurerne

1814: 233b

udenfor Lægestanden, maae tilstaaes frie Befordring, og et Honorarium for hver af dem vaccineret Person.

9. Placat, af 16de Decbr: 1813, ang: at Fiskerlejet Arnager, paa Bornholm, ihenseende til Prisers Opbringelse og Salg, skal ansees som Kjøbsted.

10. Bekjendtgjørelse, af 27de Januar 1814, fra Statholderskabet i Norge, ang: at Sam/m/e har udfærdiget Beviser til en Sum, af 3 Millioner Rigsbankdaler, m: v:

11. Do: fra Regentskabet i Norge, dat: 19de Febr: 1814, ang: det norske Folks fredelige Forhold til andre Nationer og om Kaperiets Ophævelse.

Dernæst blev thinglyst følgende Almues Documenter:

1. Skjøde fra Magne Larsen Svennem til Lars Iversen Essem paa 13 ½ M: S: 6 Kd: M: i Svennem, No 58 i Hosanger Skibrede, for 170 rbd N: V: dat: 22 Decbr: 1813, og mod Vilkaar, taxeret for 10 rbd aarlig.

2. Vilkaarbrev fra Lars Iversen til Magne Larsen Svennem og Hustrue Brithe Larsdatter, paa aarligt Levekaar af bet: Brug, dat: 22 Decbr: 1813.

3. Skjøde fra Anders Brynildsen Schervigen til Sønnen Brynild Andersen paa 12 Mk: Sm: i Skjervigen, No 59 i Wasværns Tinglaug, for 375 rbdr N: V:, dat: 28de Febr: 1814.

4. Afkald fra Johannes Monsen Echangerlie til Anders Tørrissen øvre Echanger for den afdøde Myndlings, Mons Johannesen Echangerlies Arv, 92 rd 2 mrk 14 s, dat: 7de Decbr: 1813.

5. Do: fra Ole Andersen Myhr til hans Formynder Sjur Olsen Bjrønestad for hans Møderne Arv, 47 rd 2 mrk 9 s:, dat: 15 Januar 1814.

6. Do: fra Iver Andersen Myhr til Formynderen Anders Nielsen Myhr for hans Arv efter Moderen og Mormoderen, stor 63 rd 4 mrk 14 s:, dat: 18de Decbr: 1813.

7. Do: fra Ole Pedersen til Form: Niels Olsen søndre Bysem for hans Døttres Anne Margrethe og Severine Olsdatters Arve, hver 4 rd 4 mrk 9 s: efter Gjertrud Ellingsdr: Nordaas, dat: 23 Decbr: 1813.

8. Skiftebrev efter Niels Andersen Nipen, sluttet 28de Octobr: 1813, hvorved boets andeel 9 Mk: Sm: i Nipen, No 79 i Echanger Skibrede, er udlagt til Creditor Sjur Nielsen Dyrkolbotten, m: fl: /: Pandteb: Fol: 581 :/.

9. Do: efter Anders Nielsen Toft, sluttet 10de Decbr: 1813, hvorved Boets Andeel, 2 Pd: Sm: 1/3 Faar, i Gaarden Toft, No 24 i Echanger Skibrede, er udlagt til Enken Elisabeth Erichsdatter og Børnene /: Pandteb: Fol: 581 :/

10. Do: efter Iver Bertelsen Hope, sluttet d: 28de October 1813, hvorved Boets ejende 21 Mk: Sm: 3 Kd: Ml: i Gaarden Hope, i Echanger Skibrede No 2, er udlagt til Sønnen Hougne Iversen, m: fl: /: Pandteb: Fol: 581 :/.

Da Ingen, efter skeet Paaraab, havde videre at føre i Rette, blev Thinget hævet.

Christie

Johannes Olsen indre Bernæs IOS og bomerke

Haldor Andersen Hoshovde HAS og bomerke

Johannes Ellevsen indre Bernæs IES og bomerke

Ole Johannesen Birkeland OIS og bomerke

alle med iholdt Pen.

Aar 1814 d: 5te Martii om Formiddagen Kl: 10 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Justits Sagen Procurator Hjorth Stuvitz, som Actor, contra Ole Iversen Kjellevold, m: fl:, og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie, i Overværelse af de 2 eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen.

Actor mødte og fremstillede Arrestanten Ole Iversen

1814: 234

Kjellevold uden Baand og Tvang samt fremlagde Extract af Nordhordlehns Sorenskriveries Justits Protocol, indeholdende den Tiltaltes, Ole Iversen Kjellevolds, vita indtil den Tid, han blev arresteret for de Tyverier, hvorfor han d: 26de April 1813 er dømt. Ligeledes fremlagde han bekræftet Udskrivt af bemeldte Dom. Disse 2 Udskrivter vedhæftes Acten.

For Tiltalte Ole Iversen blev oplæst bemeldte 2 Udskrivter. Han tilstod Rigtigheden af den foranstaaende Forklaring om hans vita. Hvad den afsagte Dom af 26de April 1813 angaaer, da erklærede han, at han ikke tilforn har vidst sam/m/es Indhold og at han nærmere vilde betænke sig paa om han vilde appellere Dom/m/en.

Actor begjerede Tiltalte Asbjørn Larsen Oldernæsset og Lars Asbjørnsen adspurgte, om de bestemt erindrer hvad Tid i sidste Høst Tiltalte Ole Iversen Kjellevold logerede hos Asbjørn Larsen Oldernæsset, og om det var før eller efter Michaeli? De Tiltalte Asbjørn Larsen og Lars Asbjørnsen \mødte og/ forklarede, {at} eenstem/m/igjen, at Tiltalte Ole Iversen Kjellevold logerede hos den første, som omforklaret under Forhøret, paa selve Michelsdag 1813 og et Par Dage derefter.

Actor fremlagde dernæst Sognepræst Castbergs Attest, af 3die d: M:, betræffende Asbjørn{sen} Larsen Oldernæssets Vandel og sidste Altergang, og en Do: af sam/m/e Dato, betræffende Lars Asbjørnsen Oldernæssets Daab og Vandel. Disse 2 Attester indtages her saaledes lydende: #

Bemeldte 2 Attester bleve oplæste for Asbjørn Larsen Oldernæsset og hans Søn Lars Asbjørnsen, som begge, hver for sit Vedkom/m/ende, vedstode Rigtigheden deraf og erklærede Attesterne sig {vedkom/m/ende} angaaende.

Actor tilkjendegav at han ej endnu havde faaet optaget det \d: A:/ sidste Retsdag, om/m/eldte Thingsvidne ved Byethinget i Bergen. Han begjerede derfor Anstand til Løverdagen d: 12te Martii 1814 om Formiddagen Kl: 10.

Defensor mødte ikke.

Eragtet:

den begjerte Anstand bevilges.

Tiltalte Ole Iversen Kjellevold blev Laugrettet overleveret for at føres tilbage i Arresten.

Sam/m/e Dag og Sted om Formiddagen Kl: 11 continuerede i Overværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd, Justits Sagen Procurator Lassen, som Actor, contra Niels Nielsen Dahle.

Defensor Procurator Hjorth Stuvitz mødte og fremlagde Forsvars Skrivt, af Dags Dato, hvormed han indlod Sagen til Dom. Indlægget indtages saaledes lydende: #

Tiltalte var i Retten tilstede uden Baand og Tvang.

Actor mødte og henholdt sig til sit forhen anførte og vedblev at indlade Sagen, dog {Eragtet: Denne Sag optages til Kjendelse eller Dom. Tiltalte overleveres Laugrettet for at føres tilbage} begjerede han først Laugrettets Skjøn om Tiltaltes Alder afgivet. Laugrettet erklærede, at det bestemt kan skjønnes af Tiltaltes Udseende, at han er langt over criminel Lavalder.

Eragtet:

denne Sag optages til Kjendelse eller Dom.

Tiltalte blev Laugrettet overleveret for at føres tilbage i Arrest.

Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

1814: 234b

Aar 1814 d: 9de Martii om Formiddagen Kl: 9 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Justits Sagen Procurator Lassen, som Actor, contra Jacob Torchelsen Tertnæs og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie, i Overværelse af de {sam/m/e} 2 eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen.

Tiltalte mødte i sin Friehed.

Actor mødte og fremlagde den sidst ommeldte Continuations Stævning, af 23de f: M:, i forkyndt Stand, hvorhos han begjerede den sidste Gang fremlagte Inqvisitions Forretning oplæst for Tiltalte og de ved Inqvisitionen fundne Koster, som Actor havde foranstaltet frembragte her til Retten, ham foreviiste, og Tiltaltes Forklaring afgivet om, hvorfra han har faaet disse Koster? {Defensor Proc} Stævningen indtages saaledes lydende: #

Defensor, Procurator Hjorth Stuvitz, mødte ikke men lod anmelde Forfald, da han i Dag havde en anden Justits Sag ved Byethinget at udføre.

Foged Bøghs forhen fremlagte Skrivelse, af 23de f: M:, tilligemed Inqvisitions Forretningen blev oplæst for Tiltalte, som ikke havde noget derved at bemærke. Dernæst blev Seiglet frataget den i Fogedens foranstaaende Skrivelse ommeldte Pakke og de i Inqvisitions Forretningen specificerede Koster stykkeviis foreviiste den Tiltalte, som erklærede, at han i et Tidsrum af henved 2 Aar \successive/ har kjøbt alle disse Koster hos Johannes Jacobsen Nordem, men at han ej kan huske eller opgive hvad Tid han har kjøbt enhver af Kosterne. Nogle af Kosterne har han kjøbt hjem/m/e i Huset hos Johannes Nordem og andre af dem ude paa Byefjorden, hvor han adskillige Gange har mødt Johannes Nordem i Baad. Een Gang i forrige Aar kjøbte Tiltalte et Sejl af Johannes Nordem ude ved Hæggernæsset, og den Tid var Johannes Nordems Kone ogsaa tilstede. Tiltalte veed ej hvilket af de nu tilstedeværende Sejl

dette er. Han kunde ej fragaae, at han havde Mistanke om at Johannes Nordem havde stjaalet Kosterne. Foruden Nordems Kone har Ingen været tilstede ved Handelen imellem Nordem og Tiltalte. Tiltalte fremlagde dernæst i Retten det af ham under Inqvisitions Forretningen om/m/eldte Sejl, som han har solgt til Lars Tellevigen og som denne nu \siden/ har leveret Tiltalte tilbage. Dette Sejl, der var et barket Raaesejl, har Tiltalte ogsaa kjøbt hos Johannes Jacobsen Nordem; men han husker ej hvad Tid det var. I anledning af at der, efter Lehnsmand Bøes Paategning paa Stævningen, ej findes nogen Mand, ved Navn Anders, paa Gaarden Solem i Radøe Skibrede, erklærede Tiltalte, at han med Vished veed, at det var en Mand fra Solem \eller Solen/, i Radøe Skibrede, til hvem han solgte et ej endnu tilstedekom/m/et Sejl, som han ogsaa havde kjøbt hos Johannes Nordem, men at han ej med Sikkerhed veed Mandens Navn \dog troer han det skal være Lars./ Manden var gam/m/el. Videre Forklaring eller Tilstaaelse var ikke af Tiltalte at erholde. Denne hans Forklaring blev oplæst for ham, og han vedblev den i det Hele.

I Retten mødte Johannes Jacobsen Nordem, for hvem alle bemeldte Koster bleve fremviiste. Han benægtede aldeles at have havt i sin Besiddelse nogen af de

1814: 235

bemeldte Koster eller at have solgt nogen af dem til den Tiltalte. Ligesaa benægtede han bestemt, at han og hans Kone havde mødte Tiltalte ved Hæggernæsset og der solgt ham noget Sejl eller andet. Han benægtede ogsaa at være vidende om, at hans Kone har havt nogen af Kosterne i Hævd, eller solgt dem til den Tiltalte. Hans Kone er endnu syg. Tiltalte vedblev at paastaae at have kjøbt Kosterne, som anført, hos Johannes Nordem, som, efter at være confronteret med Tiltalte, benægtede aldeles dennes Forklarings Rigtighed. Denne Forklaring blev oplæst for Johannes Nordem, som aldeles ikke vilde gjøre nogen anden Forklaring. Dimitteret.

Lars Olsen Tellevigen lod anmelde Forfald, da han var rejst paa Fiskerie ud til Havet.

Actor tilkjendegav, at han fandt det nødvendigt at oplyse de hos Tiltalte fundne Koster saavel i Bergens Adresse-Aviser, som, ved Fogedens Foranstaltning, paa Landet. Han begjerede imidlertid Opsættelse til Løverdagen d: 19de d: M: om Formiddagen Kl: 9, til hvilken Tid han agtede paa nye at indstævne Lars Tellevigen og Lars Solem; og han begjerede at Kosterne indtil den Tid maatte beroe hos Dom/m/eren.

Eragtet:

den begjerte Opsættelse bevilges, og Tiltalte paalægges at møde den bemeldte Tid. Kosterne kunne beroe i Retten indtil videre.

Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

Aar 1814 d: 12te Martii om Formiddagen Kl: 10 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Justits Sagen Procurator Hjorth Stuvitz, som Actor, contra Ole Iversen Kjellevold \m: fl:/, og blev Retten bestyret af mig Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2 eedsvorne Laugrettesmænd Anfind Olsen og {Ole Rasmus} Jørgen Ellingsen.

Actor mødte og fremstillede den Tiltalte \Ole Iversen/ løs og ledig i Retten samt tilkjendegav, at \han/ ej heller endnu havde faaet optaget det ommeldte Thingsvidne ved Byethinget i Bergen, da Konen Marthe Poulsdatter, som derunder skal afhøres, for en Tid er bortrejst paa Landet. Han begjerede derfor Anstand til Løverdagen d: 19de d: M: om Formiddagen Kl: 11.

For Defensor mødte Procurator Krogh, som forbeholdt alt Lovligt, og tilkjendegav, at han til det forom/m/eldte Thingsvidne for Byethinget agtede at indstævne som Vidne Kjøbmand Frøysæth til Oplysning om Handelen mellem Ole Iversen Kjellevold og de 2 andre Tiltalte.

Eragtet:

den begjerte Anstand bevilges.

Tiltalte Ole Iversen Kjellevold blev Laugrettet overleveret for at føres tilbage i Arresten.

Lars Blix de Fine Christie Jørgen Ellengsen

Sam/m/e Dag og Sted om Formiddagen Kl: 10 ½ blev, i Overværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd, i Justits Sagen, Procurator Hjorth Stuvitz, som Actor, contra Ole Halvorsen og Iver Halvorsen afsagt følgende

Dom:

Efter Amtets Ordre af 19de Januar 1814, tiltales under nærværende Sag Arrestanterne Ole Halvorsen og Iver Halvorsen til Undgjeldelse for begaaet Tyverie om bord paa Skibet Anna Bolette. De Tiltalte ere ved egen Tilstaaelse og tildeels ved corpus delicti overbeviiste om, at de, Natten til den 2den Januar 1814, ere gaaede om bord paa Skonerten Anna Boletta, som den Tid laae fortøyet i Strudshavn, og at de, efterat de havde taget Dæksvinduet

1814: 235b

til Kahytten ud ere stegne ned i Kahytten og have stjaalet et Bram Seil og en Dunk med circa 2 Bpd Smør i, samt at de ligeledes have afkappet og bortstjaalet af Skibets Landtoug circa 30 Favne. Sejlet er kommet tilstæde og vurderet for 40 rbd N: V: Smørret og Touget, som efter de Tiltaltes Forklaring, sam/m/e Nat af dem blev solgt til ubekjendte Bønder, er af Skibføreren Ole Johannesen taxeret tilsam/m/en for 163 rbd 2 mrk N: V:, imod hvilken Taxt de Tiltalte ikke have havt noget at erindre.

De Tiltalte ere begge over criminel Lavalder og ikke overbeviiste om tilforn at være dømte for Tyverie. Paa Grund deraf, og da det er oplyst, at der ikke den Nat Tyveriet blev begaaet laae Folk om bord i Skibet, maae de Tiltalte blive at ansee efter Forordningen af 20de Februar 1789 §1.

Vel er Værdien af det Stjaalne ikke ubetydelig; men da det er oplyst, at de Tiltalte af Trang ere forledede til at begaae Tyveriet og de begge ere meget unge samt derhos have meget fordelagtige Vidnesbyrd om deres foregaaende Vandel, saa fastsættes Straffetiden ikkun til 2 Maaneder for hver; hvorimod de bør erstatte Skipper Ole Johannesen Værdien af de ikke tilstædekomne Koster og udrede Actionens Omkostninger. Actors Sallarium billiges med 5 rbd S: V:, Defensors med 3 rbd S: V:

Sagførelsen har været lovforsvarlig.

thi Kiendes for Ret.

Tiltalte Ole Halvorsen og Iver Halvorsen bør indsættes til Arbeide i Bergens Tugt- og Manufactur-Huus hver i to Maaneder og een for begge og begge for een betale i Erstatning til Skipper Ole Johannesen et Hundrede tre og sexti Rigsbankdaler, to Mark Navneværdie, samt derhos udrede alle af denne Sag lovligen flydende Omkostninger og deriblandt til Actor Procurator Hjorth Stuvitz i Sallarium 5 rbdr S: V:, og til Defensor, Procurator Christensen tre Rigsbankdaler Sølv Værdie.

Det idømte udredes inden 15 dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og det hele efterkommes under Adfærd efter Loven.

De Tiltalte, som begge vare i Retten tilstæde uden Baand og Tvang, erklærede, at de med denne Dom vare fornøyede.

Anfin Olsen Christie Jørgen Ellengsen

Aar 1814 d: 19de Martii om Formiddagen Kl: 9 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Justits Sagen Procurator Lassen, som Actor, contra Jacob Torchelsen Tertnæs, og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2 eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen.

Actor mødte og fremlagde Continuations Stævning, af 9de d: M:, med Forkyndelses Paategning, forsaavidt som Lars Olsen nordre Solem angaaer, anmærkende at han først i Dag havde faaet Stævningen tilbage fra Lehnsmanden. Stævningen lyder saaledes: #

Defensor, Procurator Hjorth Stuvitz, mødte og reserverede det fornødne.

Tiltalte blev paaraabt, men mødte ikke.

I Retten fremstod Indstævnte Lars Olsen nordre Solem, som angav sig at være 54 Aar gam/m/el, og, efter Formaning til Sandhed, forklarede, at han, for 3 Aar siden kjøbte af Tiltalte Jacob Torchelsen Tertnæs et Sexrings Raaesejl, for 6 rd D: C:, og at Kjøbet skeede hjem/m/e i Huset paa Gaarden Tertnæs hos den Tiltalte. Comparenten havde ingen Mistanke om, at Sejlet ikke var Tiltaltes eget, da den Tiltalte solgte det aabenbart og han er en boesiddende Mand. Dette Sejl har Comparenten for 8 Dage siden, forinden han blev indstævnt i denne Sag, leveret tilbage til Jacob Tertnæs, der gav ham sine 6 rd D: C: tilbage. Tiltalte sagde at han havde kjøbt Sejldugen og selv ladet Sejlet sye. Om Tiltaltes

1814: 236

foregaaende Vandel veed Deponenten intet at oplyse. Deponenten kjøbte intet andet af den Tiltalte. Dimitteret efter at have hørt sin Forklaring oplæse og vedkjendt sig dens Rigtighed.

Actor maatte derefter begjere Sagens Anstand til Løverdagen d: 26de d: M: om Formiddagen Kl: 10 for da at faae Lars Tellevigen atter indstævnt til Møde.

Eragtet:

den begjerte Opsættelse bevilges.

Sam/m/e Dag og Sted om Formiddagen Kl: 11 continuerede, i Overværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd, Justits Sagen Procurator Hjorth Stuvitz, som Actor, contra Ole Iversen Kjellevold, m: fl:

Actor mødte og tilkjendegav at det ved Bergens Byething intenderede Thingsvidne i Gaar er sluttet; men da han endnu ikke havde faaet sam/m/e {sluttet} \beskrevet/ var han nødt til at begjere Anstand til Løverdagen d: 26de d: M: om Formiddagen Kl: 10.

For Defensor, Procurator Heyberg, mødte Procurator Krogh, der reserverede det fornødne.

Tiltalte \Ole Iversen/ var i Retten tilstede uden Baand og Tvang.

Eragtet:

den begjerte Anstand bevilges.

Arrestanten blev Laugrettet overleveret for at føres tilbage i Arresten.

Lars Blix de fine Christie Anfin Olsen

Aar 1814 den 26de Martii blev Extra Ret sadt i Sorenskriver Christies Boepæl her i Bergen og blev Retten administreret af mig Prokurator Hans Strøm Krogh som under 21 Martii d: A: af Stiftet dertil constitueres, tilligemed de tvende Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen. Hvorda blev foretaget

Gammel Sag

Lassen som Actor mod Jacob Torchildsen Tertness.

Actor mødte og lod sig det forrige Rettens dag passeret Tiltalte forelæse.
Tiltalte Jacob Torchildsen Terness!! (Tertnæs) fremstod for Retten frie for Baand og Tvang og efterat Lars Solems aflagte Forklaring var bleven for ham forelæst forklarede at han rigtig nok for 3 aar siden solgte til denne det omforklarede Sexæringssegl for 6 rd DC, men han opgav for Lars Solem at have selv kjøbt Seglet uden at opgive af hvem. Seglet har han erholdt tilbage ligesom han til Lars Solem har udbetalt de modtagne 6 rd DC.
Actor anmeldte derefter at han i Begyndelsen af denne Uge havde tilstillet Fogden en Continuations Stevning i Anledning det forrige Rettesdag ommeldte Vidne Lars Tellevigen, men da benævnte Stevning ikke var tilbagekommen og heller ikke det ommeldte Vidne mødte, saa maatte Comparenten formode at Fogden ikke har været hjemme da Stevningen blev ham tilstillet eller og noget andet maatte have foraarsaget denne Misforstaaelse, desaarsag Comparenten maatte udbede sig Sagens Anstand til førstkommende Onsdag 8te Dage, og hvilken Ansættelse var den korteste Comparenten kunde være tjent med i sær da det forhen ommeldte Avertesement ikke førend i dag 8te Dage bliver indført 3 Gang i Aviserne, og Addresse Contoret, skjøndt derom anmodet ikke formedelst andre avertesements før{hen har} kunne indføre senere (samme?).
Defensor Procurator Hjorth Stuvitz som fra først af i Dag har været nærværende forbeholdt det fornødne.

Eragtet

den forlangte Anstand bevilges til {førstkommende} Onsdag Formiddag Kl: 11 den 6 April.

1814: 236b

Samme Dag skulde efter Berammelse fra 19de Martii sidstleden den mod Ole Iversen Kiellevold for Retten verserende Justits action, været behandlet, men da Rettens administrator i Dag Procurator Krogh som constitueret Sorenskriver i Hr: Sekretair og Sorenskriver Christies Fraværelse forhen under denne Sag har mødt for Defensor Procurator Heiberg, og han desformedelst har ansøgt Stiftet om at en anden maatte blive constitueret til at behandle og paadømme denne Sag, og ingen Constitution endnu fra Stiftet er indløben, saa fandt Rettens administrator det rigtigst at lade beroe med denne Sags Behandling indtil førstkommende Mandag Formiddag Kl: 11 ½ {og Arrestanten Ole Kiellevold}
Actor og Defensor var ved Retten tilstæde saa og Tiltalte Ole Kiellevold som til Laugrettet blev overleveret for at henbringes i Arresten.

Lars Blix de Fine Krogh Anfin Olsen

Aar 1814 den 28de Martii \Formidd: Kl: 11/ continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Justits Sagen ct(?) Ole Iversen Kiellevold, og blev Retten bestyret af den i den constituerede Sorenskriver Procurator Kroghs Forfald, constitueret Procurator Albert Lassen, i Overværelse af Laugrettesmændene Lars Blix de Fine og Anfind Olsen.
Administrator fremlagde Stiftets {Skrivelse} \Comunication/(?) dat: 25de d: M: som indtages saal: #
Tiltalte var løs og ledig for Retten tilstæde.
Actor Procurator Hjort Stuvitz anmeldte at han endnu ikke havde modtaget Amtets Svar paa den om/m/eldte Skrivelse, desaarsag han begjerede Sagens Anstand til førstkommende Løverdag Formiddag Kl: 11 og forbeholdt sig da dersom Sagen ej skal stilles i beroe, om mueligt at slutte Paa sin Side.
Defensor Procurator Heiberg, forbeholdt det Fornødne.

Eragtet

Den forlangte Anstand til Løverdagen den 2den April Formiddag Kl: 11, bevilges, hvorefter Tiltalte blev overleveret Laugrettet for at føres tilbage i Arresten.

Lars Blix de Fine Lassen Anfin Olsen

Aar 1814 den 1ste April \om Formiddag Kl: 9/ blev en Extra Ret sat i Sorenskriver Christies Boepæl i Bergen, og blev Retten administreret af den Constituerede Sorenskriver, Procurator Hans Strøm Krogh i Overværelse af de eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen. Hvor da i Sagen Procurator Lassen som Actor contra Arrestanten Niels Nielsen Dahle blev afsagt og aflæst følgende

Dom.

I følge Amtets Ordre af 21de Decbr: 1813 er Arrestanten Niels Nielsen Dahle sadt under Tiltale for at have frastjaalet Ole Olsen Sandahl en Børre Høe.

Ved saavel egen Tilstaaelse som corpus delicti og Sagens øvrige Omstændigheder er det beviist at Tiltalte Natten til den 18de Decbr: sidstleden blev anholdt med en Børre Høe omtrent 2 Voger, som han havde frastjaalet Ole Olsen Sandal af en denne tilhørende og aabenstaaende Udlade paa Gaarden Sandahl.

Da Ole Olsen Sandahl som har vedkjendt sig Høet der er bleven taxeret for 2 Rbdr N: V: har erholdt samme tilbage vil Erstatning herfor bortfalde.

Betreffende de af Niels Nielsen og Elling Olsen Kobbeltvedt samt Enken Berte Tarlebøe under Sagen opgivne hos dem forøvede Tyverier hvorefter den første skal have mistet omtrent 4 Voger Høe. Elling Kobbeltvedt omtrent 2 Voger Høe, 1 Brændesaug og en Jern Midtvold samt Enken Berte Tarlebøe omtrent ½ Tønde udrøvtet Korn.

Vel have 2 og 3 Vidne i denne Anledning bevidnet at de hver for sig omtrent paa de af de bestjaalne Niels og Elling Kobbeltvedts opgivne Tider have antruffet Tiltalte Niels Nielsen Dahle med Høe og 2det Vidne at han samme Tid havde en Saug hos sig; men da Vidnerne omforklarer forskjellige Tider og ere enlige(?) og Tiltalte bestemt har benægtet saavel Vidnernes Forklaringer, som at have forøvet disse Tyverier, finder Dommeren ikke Beviserne saa tilstrækkelige at Tiltalte herfor vil blive at ansee, ligesom heller ikke Actor herfor har nedlagt Paastand mod Tiltalte.

Tiltalte Niels Nielsen Dahle

1814: 237

som over Criminell Lavalder og ikke forhen straffet for nogen Forbrydelse vil saaledes blive at dømme for det af ham hos Ole Olsen Sandahl \forøvede Tyverie/ efter Forordningen af 20de Februarii 1789, § 1 {forøvede Tyverie} og i Betragtning af dettes ringe Værdie, hans store Fattigdom og i værende Forfatning, finder Dommeren en Straf af 3 Maaneder i Bergens Tugt og Manufacturhuus passende. Saa vil han og blive tilpligtet at udrede alle af Actionen lovlig flydende Omkostninger, hvoriblandt \Actors/ Sallarium billiges med 6 rbd S: V: og Defensors med 4 Rbdr S: V:

Sagførelsen har været forsvarlig.

Thi Kjendes for Ret:

Tiltalte Niels Nielsen Dahle bør indsættes til Arbejde i Bergens Tugt- og ManufactuurHuus i 3 siger Tre Maaneder. Saa bør han og betale alle af denne Action lovlig flydende Omkostninger hvoriblandt til Actor Procurator Lassen 6 Rbdr S: V: og til Defensor Procurator Hjorth Stuvitz 4 Rbdr S: V:

At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Lovlige Forkyndelse og det heele efterkommes under Adfærd efter Loven.

Lars Blix de Fine Krogh Anfin Olssen

Maanedsting i Bergen

Aar 1814 den 1ste April blev Retten sadt i Sorenskriver Christies Boepæl \Kl: 9 Formiddag/ for at afholde det befalede Maanedsting. Retten blev betjent af mig Hans Strøm Krogh som af Amtet under 21de Martii sidstleden constitueret Sorenskriver i Hr: Sekretair og Sorenskriver Christies fraværelse, tilligemed efterskrevne 4re eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine. 2. Andfind Olssen. 3. Ole Rasmussen og 4. Jørgen Ellingsen.

Hvorefter blev publiceret følgende

1. Hans Majestæt Kong Friderich den 6tes aabne Brev af dato 18 Januarii angaaende Norges afstaaelse til Sverrig.
2. Aabent Brev fra Norges Regent Prinds Christian Friderich angaaende Rigets nærværende Stilling og tilkommende Regjerings Forfatning. dat: Christiania 19 Febr: 1814.
3. Kundgjørelse fra Prindsregenten til det Norske Folk. dat: 19 Febr: 1814.
4. Instruction for Regjeringsraadet som under Regentskabet i Norge indsættes. dat: Christiania 2 Martii 1814
5. Kundgjørelse angaaende een anordnet Committee til under Regentskabet provisorisk at bestyre Oplysningsfaget. dat: 2 Martii 1814.
6. Instruktion for den Committee som under Regentskabet indsættes for provisorisk at overtage Oplysningsfaget det Lærde og Almue skolerne etc: dat: Christiania 2 Martii 1814.

De til i Dag indstevnte Sager bleve paaraabte men da ingen mødte blev Md: Tingets videre behandling udsadt til Eftermiddag Kl: 2. Og blev da i overvær af de ovennævnte Rettens personer foretaget:

{Tingsvidne}

Nye Sag.

Dankert D: Krohn som Ejer af Fjeldes Annex Kirke i Sunds Præstegjæld, stævner Bonden Henrich Jacobsen Agotnes af bemeldte Kirkesogn og Sartor Skibrede til Doms angaaende resterende Fisketiende for Aarene 1812 og 1813, til Beløb 584 rd DC eller 97 rbd 2 mrk N: V: m: v: efter skrivtlig Stævning af 6te d: M:, som Procurator Heiberg paa Citantens Vegne fremlagde i forkyndt Stand, saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Com/m/issionen af 12te Januar sistleden hvorefter han paastod Dom i Henhold til Stævningen samt denne Sags Omkostninger med 20 rbd S: V: Stævningen og Forligelses Com/m/issionens Attest indtages saal: #

Indstævnte Henrich Jacobsen Agotnæs blev paaraabt og mødte og tilsvarede at han vel ikke kun/n/e nægte at have Fisket, saameget som Citanten i hans Klage til Forligelses Com/m/issionen har opgivet {ligesom han ogsaa} hvoraf han har tilbuden Citantens Handels Gesel i Solsvigen at modtage hos ham den Krohn som Ejer af Fjelde Kirke tilkom/m/ende Anpart Tiende in Natura, som denne ikke har ville modtage. Indstævnte benægtede ellers at Citanten tilkom saameget i Tiende som denne har paastaaet og troede at Citanten som Kirke Ejer ikke var berettiget til mere Tiende end hvad han betaler til Kongen nemlig 1 rd DC: eller 16 s: Rbsk: N: V: pr: Td:, det han til alle Tider har været villig at erlægge; men begjerede ellers Sagen udsat til næst holdende Sommerting for Sartor Skibrede for at kun/n/e fremkomme med det fornødne fra sin Side.

Citanten ved Procurator Heiberg benægtede at Indstævnte nogen sinde har tilbuden Citanten eller hans Handels-Gesel paa lovlig Maade eller paa det anordnede Tiendested, og i øvrigt vedblev sit forrige.

Eragtet:

Den forlangte Anstand bevilges til Som/m/etinget for Sartor Skibrede den 29de April førstkommende.

Nye Sag.

Dankert D: Krohn, som Ejer af Fjelds Annex Kirke i Sunds Præstegjeld, stævner Bønderne Paul Michelsen, Ole Olesen, Engel Larsen, Anders Olsen og Thomas Olsen, alle Opsiddere paa Gaarden Bildøen til Doms efter skrivtlig Stævning af 6te d: M: angaa-

1814: 237b

ende resterende Fiske-Tiende af Fjelds Kirke i Sartor Skibrede, for Aaret 1813, med Sum/m/a 633 rd 2 mrk eller 105 rbd 3 mrk 5 1/3 s N: V: \med videre/, hvilken Stævning Procurator Heiberg, paa Citantens Vegne, fremlagde i forkyndt Stand, saa fremlagde han og Attest fra Forligelses-Commissionen af 12te Januarii sidstleden, hvorefter han paastod Dom efter Stævningen og i Sagens Omkostninger 20 rbd S: V:. Stævningen og For: Com/m/iss: Attesten blev oplæst saal:

De samtlige Indstævnte Paul Michel!! (Michelsen), Ole Olsen, Engel Larsen, Anders Olsen og Thomas Olsen, mødte Personlig, benægtede Søgemaalet i det Heele og in specie at have i Aarene 1812 og 1813 havt saa betydeligt Fiskerie, som Citantens Klage til Forligelses Com/m/issionen udviser. Af den Fisk de har fisket har de paa Fiskebryggen i Bergen betalt den Tiende de formeentlig pligtede af deres Fiskerier og troede saaledes at Citanten \{var}/ aldeeles uberettiget affordre dem nu nogen Tiende og i den betalte Fisketiende var ogsaa Kirketienden indberegnet. De Indstævnte erklærede videre at de aldrig har nægtet at betale den Tiende de pligter, ligesom de og var villige at betale Kirketiende in Natura, til Citanten i Tilfelde han var berettiget til saadant og naar han vilde modtage sam/m/e paa Stædet hvor de erholdt Fisken; men de benægtede i øvrigt aldeeles Citantens Ret til den paasøgte Tiende, da de formeener intet videre at pligte naar de betaler deres Tiende paa {dens} Fiskebryggen {og hermed indlod de Sagen Dom fra deres Siide med Paastand om aldeeles Frifindelse} og var de ellers begjærende Sagens Anstand til Sommertinget for Sartor Skibrede, for \da/ at fremkom/m/e med det videre Fornødne fra deres Side.

Procurator Heiberg, for Citanten benægtede de Indstævntes Tilførsel og forbeholdt ved Sagens Udsættelse Tid at fremme det videre Fornødne fra sin Side.

Eragtet:

Sagen udstaaer til Som/m/ertinget for Sartor Skibrede den 29de April førstkommende.

Gammel Sag fra Fol: 225.

Procurator Lassen mødte og fremlagde Continuations Stævning til i Dag af 17de Februar d: A: lovlig forkyndt, og Qvæstioner af Dags Dato hvorefter han udbad sig Vidnerne afhørte. Stævningen og Qvæstionerne er saalydende.

For Citanten Rolf Rolfsen mødte Toldprocureur Rogge som forbeholdt alt lovligt.

Derefter fremstod som

1ste Vidne Ole Johannes!! Houchaas henved 50 Aar gl: og Parterne ubeslægtet: forklarede til 1ste Spørgsmaal efterat have aflagt Lovens Eed, jo som omspurgt. 2det Sp: Sv: jo. 3de Sp: Sv: jo det er dem bekjendt. Til 4de Qv: Sv: jo Lasse Bendixen har iagtaget et Stykke af Udmarken og lagt til Eng. Til 5te Sp: jo Lasse Bendixen har opført alle de omspurgte Bygninger af Nyt saaledes som Qvæstionen ommelder undtagen Glasstuen

som forhen stod paa Gaarden som Røgstue og er end nu staaende paa sam/m/e Tomt som da. Til 6te Sp: jo Samtlige omforklarede Bygninger m: v: er af Knud Ingebrigtsen og Lasse Bendixen opførte saaledes som omforklaret efterat Hoved-Citanten Rolf Rolfsen var bleven Ejer af Gaarden Houchaas og Contra-Citanterne havde faaet Gaarden tilbøxlet. Paa given Anledning fra Hoved-Citantens Siide forklarede Vidnet videre at af alt Træeværket \og Næver/ som er anvendt til de omforklarede Bygninger har han intet fundet eller erholdt i Gaardens Skaug men har maattet kjøbt og tilført det alt; hvorimod han formoder at det meste af Steen og Heller er fundet paa Gaarden. Demitteret.

2det Vidne. Johannes Colbeensen Waage, 42 Aar gam/m/el, Parterne ubeslægtet, aflagde Eed og vandt til de fremsatte Spørgsmaale i et og alt som forestaaende Vidne. Demitteret.

3de Vidne Steffen Larsen Fjeldanger, 24 Aar gam/m/el, Parterne ubeslægtet, aflagde Eed og forklarede sig til de fremsatte Spørgsmaale eenstemmig med 1ste Vidne. Demitteret.

4de Vidne Lars Johannesen Fjeldanger 37 Aar gam/m/el, Parterne ubeslægtet, aflagde Eed, og vandt til samtlige fremsadte Spørgsmaale aldeeles overeensstem:de med 1ste Vidne. Demitteret.

Procurartor!! Lassen, begjærede derefter Sagens Anstand til i Morgen Eftermiddag Kl: 3 for om mueligt da at slutte [Sagen].

Toldprocureur Rogge forbeholdt at fremkomme med hvad han anseer fornødent naar \Contra/ Citanten have sluttet.

Eragtet:

Den forlangte Anstand bevilges.

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Tinget udsat til i Morgen.

Krogh

Lars Blix de Fine Ole Rasmussen Anfin Olsen Jørgen Ellengsen

1814: 238

Den følgende Dag continuerede Maanedstinget i Overværelse af de sam/m/e Personer som forrige Dag. Hvor da

Tingsvidne.

Procurator Heiberg mødte for Krambod Handler Peder Larsen i Bergen som Værge for hans Stifdatter Anna Gullichsdatter og fremlagde Stævning af 4de f: M: lovlig forkyndt, hvorved er indkaldet Enken Siri Amundsdatter indre Lyhren med Laugværge og Fl: for at høre Vidner og see Documenter i rettelagde alt til et lovligt Tingsvidnes Erholdelse og til fremlæggelse ved Bergens Stifts Overret udi en Sag anlagt af Citanten Peder Larsen, og af Secretair og Sorenskr: Christie og Meddomsmænd under Nordhordl: Jurisdiction paadømt Sag følgelig naadigst Bevilling af 20de October f: A: Saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Com/m/issionen af 10de Januar sidstleden, samt et her ved Jurisdictionen under 7de og 8de December f: A: optaget Tingsvidne med derved hæftede Acter og øvrige Documenter, hvoriblandt den forom/m/eldte naadigste Bevilling og Endelig fremlagde han skrivtlige Qvæstioner til Vidnerne af Gaar Dato, hvorefter han begjærede samtlige Indstævnte paaraabte og Tingsvidnet fremmet i Overeensstemmelse med Stævningen. Stævning, Forligelses Com/m/is: Att:, og de fremlagte Qvæstioner bleve læste og indtages saal: # Den fremlagte Domsagt Tingsvidne Bevilling og øvrige Demoagtens vedhæftede Documenter bliver denne Tingsvidne Act i sin Tid at vedhæfte.

De samtlige Indstævnte Parter bleve paaraabte og mødte, Laugværgen Lars Amundsen Lyhren paa egne og Enkens Vegne og Amund Larsen Førland. De øvrige Indstævnte mødte ikke og bleve af de nærværende ommeldt at Amund Larsen Førlands Curator Faderen Lars Olsen ikke mødte formedelst Hustruens Sygdom. Af de indstævnte Vidner som bleve paaraabte mødte Haldor Hopland, som ommeldte at det indstævnte Vidne Anna Larsdatter er ikke mer end 10 a 11 Aar gam/m/el og saaledes under Vidne-Alder, hvorfor han troede hendes Møde unødvendigt. De øvrige indstævnte Vidner mødte ikke efter Paaraab. De Indstævnte mødende Parter benægtede Søgsmaalet og forbeholdt alt lovligt.

Derefter fremstod som:

1ste Vidne Haldor Monsen Hopland over 50 Aar gl:, Parterne ubeslægtet, blev formanet til Sandheds Udsigende, aflagde Lovens Eed og vandt til 1ste Spørgsmaal: jo, Amund Larsen Førland tiente hos Vidnet den omspurgte Tid, og forlod Tienesten forrige Aars Martii Maaned. Til 2det Spørgsmaal: jo, der kom i den Tid Bud fra Amund Larsens Fader til ham at han skulde gjøre en Reise i Anledning et Skjøde; men hvor hen Reisen skulde gaae eller hvorom Skjødet skulde angaae er Vidnet uvidende om videre end at han senere har hørt at Aamund Larsen har erholdt Skjøde paa Gaarden Lyhren. Om Amund Larsen gjorde den omforklarede Reise før eller efter Jul kan Vidnet nu ikke erindre; men det var i den Tid de tærskede, hvilket vedvarede saavel før som efter Juul. Til 3. Qv: Sv: Det var Amunds Broder som anmodede Amund Larsen til den omforklarede Reise. Til 4de Qv: Sv: Er derom uvidende og kan nu ikke erindre om han den omforklarede Tid havde hørt tale om Forlovelsen mellem Amund og Pigen Dordi Michelsdatter. Til 5te Qv: Er derom uvidende, da Amund kun 1 Aar tiente ham og var i den Tid fraværende i Smaae Erinder; men hvor han da reiste hen veed Vidnet ikke. Til 6te Sp: Sv: jo, Ved Hjemkomsten hørte Vidnet at Amund Larsen havde faaet Skjøde paa det omhandlede Brug i Lyhren; men af hvem han hørte saadant kan han nu ikke erindre; ligesom heller ikke veed eller nu kan erindre at have hørt at Amund Larsen skal have gjort flere end den omforklarede Reise for at erholde Skjøde paa Lyhren. Til 7de Spørgsmaal. Sv: Han kan ikke erindre nu at han den Gang hørte Tale om at en Odels Stævning betreffende Gaarden indre Lyhren skulde være forkyndt for Amunds Fader Lars Førland eller Enken Sigrid Lyhren, og kan ikke erindre at have hørt omtale denne Odels-Stævning eller nogen Odels Sag betreffende Gaarden Lyhren førend for kort siden, og hvor med 8de Sp: tilige er besvaret. Dette Vidnesbyrd blev Vidnet derefter af Protocollen forelæst og af ham vedtaget rigtigt og hvorefter han da ingen af Parterne havde han videre at tilspørge fra Retten blev demitteret.

2det Vidne Sebastian Schælderup, 38 Aar gl:, Parterne ubeslægtet, blev forelæst sit under Tingsvidnet 7de December 1813 som 2det Vidne afgivne Forklaring som i Tingsvidne Acten findes pag: 12, og hvorefter han i Kraft af den forhen aflagte Eed forklarede til de nu fra Citantens Side fremsadte 16de og 17. Sp: saaledes: Til 16de Sp: Vidnet veed at det omspurgte Skjøde først blev tinglyst [paa] Som/m/ertinget 1813, for Lindaas Skibrede, og var fra 10de Decbr: 1812 til den Tid afholdt 3de Maanedstinge{t} for Lindaas Skibrede som omspurgt: Til 17de Nei Vidnet er aldeles uvidende om hvad Aarsagen var hvorfor Skjødet først paa Sommertinget blev tinglyst. Vidnet blev forelæst sin Forklaring {og bl} som det vedstod rigtig og blev da

1814: 238b

ingen af Parterne havde \det/ videre at tilspørge fra Retten Demitteret.

Procurator Heiberg maatte i Anledning af de udeblevne Vidner saasom: Periana Willachsdatter Hopland, Berthe Willumsdatter Lyhren, Mons Iversen Lyhren, Rasmus Olsen Lyhren og Jacob Olsen Lyhren begjære denne Tingsvidne Sag udsat til førstkommende Som/m/erting for Lindaas Skibrede og Vidnerne forelagt atter under Faldsmaals Straf til

Udsættelses Tiden at møde; ligesom han og nu paastod dem samtlige idømt Lovens Faldsmaals Bøder for deres Udeblivelse i Dag, til Deeling efter Lovens Bestem/m/else hvorom han ville forvente Dommerens Lovmedholdige Kjendelse.

Eragtet:

Da tvende Justits-Sager ere berammede til Foretagelse i Formiddag, skal den forlangte Kjendelse vorde afsagt i Eftermiddag Kl: 3.

Krogh

Lars Blix de Fine Andfind Olssen Ole Rasmussen Jørgen Ellingsen

Gammel Justits-Sag.

Actor Procurator Stuvitz ct!! (contra) Ole Iversen Kiellevold.

Aar 1814 den 2de April Formiddag Kl: 11, continuerede Justits Sagen Procurator Hjorth Stuvitz som Actor ct!! (contra) Ole Iversen Kiellevold og blev Retten i Secretair Christies Boepæl i Bergen administreret af den constituerede Sorenskriver Procur: Albert Lassen i Overværelse af de sam/m/e Laugrettes mænd som sidst.

Actor mødte og fremstillede den Tiltalte løs og ledig for Retten og paa sam/m/e Grunde som forrige Gang begjærede Sagens Anstand til førstkommende Onsdag den 6te d: M: Kl: 11 ½.

Defensor Procurator Heiberg mødte og forbeholdt det fornødne.

Eragtet:

den forlangte Anstand bevilges.

Arrestanten blev derefter overleveret Laugrettet for at føres tilbage i Arrest.

Lars Blix de Fine Lassen Anfin Olsen

Derpaa continuerede Maanedstinget i Overværelse af sam/m/e Rettens Personer som ovennævnt. Hvorda blev foretaget

Justitz Tingsvidnet.

Actor Procurator Hjorth Stuvitz contra Olay Torne Echle og Johan Christian Steen.

Actor Pr: Stuvitz fremlagde Stævning af 25de f: M: med paategnet lovlig Forkyndelse samt Qvæstioner til de indstævnte Vidner. Stævning og Qvæstioner ere saal:

Procurator Lassen, som beskikket Defensor for Anna Hellena Galtung mødte og forbeholdt det Fornødne, saavelsom Toldprocureur Rogge: som befalet \Defensor/ for de i Sagen værende Hovedpersoner.

De Tiltalte Olay Torne Echle og Johan Christian Steen vare i Retten tilstæde frie for Baand og Tvang. De øvrige Tiltalte og indstævnte Anders Jensen og Hustrue, samt Anna Galtung mødte ikke efter Paaraab.

Derefter fremstod for Retten som:

1ste Vidne Mons Jansen Selvig 25 Aar gam/m/el, ubeslægtet med de Tiltalte, blev formanet til Sandheds Udsigende, aflagde Eed og vandt til 1ste Sp: Vidnet har 2de Gange solgt sur Fløde eller Rømme til de Tiltalte Drænge Olay Echle og Johan Steen, hvilke han nu gjenkjendte at være de sam/m/e Personer som nu for Retten tilstæde. For Rømmen skulde de Tiltalte betalt ham 3 rbmrk N: V:; men disse har han ikke erholdt. Til 2de Sp: De opgav ikke for Vidnet til hvem de kjøbte Rømmen, og tilbageleverede ham Bøtterne hvori sam/m/e havde været tom/m/e uden at han saa hvori de aftømte sam/m/e. Til 3de Sp: De afkjøbte ham Rømmen i Værkstædet hos Hattemager Brunfeldt noget efter Nytaar sidstleden. Denne Forklaring blev Vidnet forelæst og af ham vedtaget rigtigt og fra Retten Demitteret.

Actor som var kom/m/et til Kundskab om at det andet indstævnte Vidne ikke var den rette Marthe Fantoft som i Dag her har mødt, forbeholdt sig nærmere at indstævne Marthe Fantoft der skal være Antoni Fantofts Hustrue til næstkom/m/ende Onsdag Formiddag Kl: 10 den 6te d: M:

Eragtet:
Tingsvidnet udstaar til Onsdagen den 6te d: M: Formiddag Kl: 10.

Derefter blev publiceret følgende Documenter:

1. Paategning af 4de Junii 1813, hvorved en fra John Steffensen til Niels Larssen under 30 Septbr: 1800 udstædt Obligation stor 140 rd, mod Pant i et Vaanhuus No i store Sandvigen, de resterende 100 rd DC: er omskrevet til 100 rbd S: W:
2. Do: af 4 Junii 1813, hvorved en fra Ole Halvorsen i store Sandvigen til Niels Larssen under 8 Octbr: 1805 udstædt Obl: for 120 rd DC:, mod Pant i et Vaanhuus No i 2den Rode i store Sandvigen, ere omskrevet til 100 rbd S: W:
3. Do: af 27 Octobr: 1813, hvorved en fra Knud Arnesen Helleland til Lars Arnesen yttre Ejde under 24de Octobr: 1803 udstædt Obligation for 99 rd DC:, mod Pant i Gaarden Helleland No 48 i Radøe Skibrede, er omskrevet til 99 rbd S: W:

1814: 239

4. Forlig, indgaaet inden Lindaas Præstegjelds Forligelses Commission den 7 Martii 1814 imellem Helge Samsonsen Leivestad og Brynild Olsen Borge Berge angaaende 10 Læs Møg m: m:
5. Delebrev efter Ole Erichsen Dyrøen, dateret 19 Martii 1814, hvorved Boets Jordegods 1 pd Smør 1 Kande Malt i Gaarden Dale, No 84 i Herløe Skibrede, er udlagt til Sønnerne Ole Olsen Dyrøen, Niels Olsen og Erich Olsen for 130 rbd N: W:
6. Et Mageskjøde af 12 Martii 1814 hvorved Lars Knudsen yttre Bragstad mageskjøder og overdrager til Johannes Knudsen Nyegaard 1 pd 3 Mrk Smør og 18 Kd: Malt i Gaarden yttre Bragstad, Matr: No 73 i Herløe Skibrede, for 166 rbd 4 mrk N: W: og Mellemlæg 33 rbd 2 mrk N: W:
7. Bøxelseddel fra Axel Olsen Hopland til Gudmund Larssen og hans Forlovede Lisbeth Axelsdatter paa 1 pd Smør, 13 ½ Kd: Malt 1/9 Faar Landskyld og Skatteskyld 1 Pund 12 2/3 Mrk Sr: i Gaarden Hopland, No 52 i Alenfit Skibrede, dateret 23 Decembr: 1813, med Revers.
8. Aflyst paa en Obligation af 8 Maji 1811 fra Michel Olsen indre Lyren til Myndlingen Ellev Pedersen Berge, stor 200 rd DC:, mod Pant i indre Lyren No 1 i Lindaas Skibrede, for de resterende 100 rd DC: eller 35 rbd S: W: efter paategnet Qvittering af 14 Octobr: 1813.
9. Bøxelseddel fra Kjøbmand Nicolay Nicolaysen til Niels Michelsen paa 21 Mrk Smør, men efter Fogdens Paat: 15 3/4 Mrk Sr: 7 Kd: M: Landskyld \Skatteskyld 21 7/8 Mrk Sr:/ i Gaarden nedre Kleppe, Matr: No 13, i Herløe Skibrede, dateret 27 Januar 1814, med Revers.
10. Skiftebrev efter John Olsen Fanebust, sluttet 29 Decembr: 1813, hvorved Boets Jordegods 1 pd 12 Mrk Smør og 2 Mæler Malt i Fanebust, No 55 i Lindaas Skibrede, er udlagt til StervboeEnken Kari PedersDatter og Datteren Sigrid JohnsDatter, hver 18 Mrk Sr: 12 Kd: Malt.
11. Bøxelseddel fra Enken Kari PedersDatter Fanebust til Datteren Sigrid JohnsDatter og hendes Forlovede Baste Hansen paa 18 Mrk Smør 12 Kd: Malt Landskyld og Skatteskyld 1 Pund 3 Mrk Sr: i Fanebust, No 55 i Lindaas Skibrede, dateret 21 Martii 1814, med Revers.
12. Vilkaarsbrev fra Niels Iversen øvre Selvig til hans Stedfader Steffen Knudsen og Moderen Synneve NielsDatter paa aarligt Vilkaar af Gaarden øvre Selvig, dateret 12 Martii 1814.

13. Skjøde fra Michel Olsen Haaland til hans Svigersøn Matthias Johannessen paa 6 ¾ Mrk Smør 4 ½ Kd: Malt i Haaland, Matr: No 55 i Radøe Skibrede, for 83 rbd 2 mrk N: W:, dateret 21 Febr: 1814, og Vilkaar til Værdie 24 rbd N: W: aarlig.

14. Vilkaarsbrev fra Matthias Johannessen Haaland til hans Svigerforældre Michel Olsen og Gjertrud MichelsDatter paa aarligt Levekaar af Haaland, dat: 21 Febr: 1814.

15. Bøxelseddel fra Enken Brithe NielsDatter Rølland til Lars Larssen paa 1 pd 3 Mrk Smør 22 ½ Kd: Malt {i Gaarden} Landskyld og Skatteskyld 1 Pd 23 ¼ Mrk Sr:, i Gaarden Røskeland, Matr: No 12 i Mjelde Skibrede, dateret 19de Februar 1814, med Revers.

16. Vilkaarsbrev fra Aschild Olsen Nepstad til hans Forældre Ole Aschildsen og Marthe ErichsDatter paa aarligt Levekaar af Gaarden Nepstad i Alenfit Skibrede, dateret 17 Januar 1814.

17. Skiftebrev efter Enken Ingebor JohannesDatter Selstøe, sluttet 29 Decembr: 1810, hvorved 13 ½ Mrk Fisk i Selstøe, No 23 i Sartor Skibrede, er udlagt til Sønnerne Niels Ingebrigtsen og Johannes Ingebrigtsen, hver det halve.

18. Do: efter Sander Nielssen øvre Tvedt, sluttet 7de Januar 1814, hvorved 12 Mrk Smør og 20 Kd: Malt i øvre Tvedt, Matr: No 77 i Lindaas Skibrede, er udlagt til StervboeEnken Kari OlsDatter og Datteren Kari SandersDatter, hver 6 Mrk Smør 10 Kd: Malt.

19. Bøxelseddel fra Johan Garmann til Erich Hanssen Dale paa en Husegrund i 1ste Rode No 39 i store Sandvigen, dateret 15 April 1798.

Derefter blev udi forestaaende Tingsvidnesag Peder Larssen ctr!! (contra) Siri AmundsDatter Lyren med flere afsagt følgende

Eragtning:

Lovlig stevnte men udeblevne Vidner Periana WillachsDatter Hopland, Berthe WilhelmsDatter Lyren, Mons Iverssen Lyren, Rasmus Olssen Lyhren og Jacob Olssen Lyhren bliver herved i Følge Forordningen af 3 Martii 1741, 3 Juni 1796 Capt: 1 § 3 og Forordningen af 5 Januarii 1813 § 43 tilpligtet hver for sig at udreede deres Faldsmaalsbøder med 10 Rigbdr Sølv Werdie til Deeling i overeensstemmelse med Forordningen af 3 Martii 1741 og bliver de under lige Straf herved forelagt at møde paa førstholdende Sommerting for Lindaas Skibreede den 13de Maji førstkommende for at afgive deres Vidnesbyrd, til hvilken Tid Tingsvidnet herved bliver udsadt. Og haver Citanten at besørge denne Eragtning sig beskreven meddeelt og paa lovlig Maade forkyndt.

Det ipligtede udreedes inden Lovbefalet Tid under Afdfærd!! (Adfærd) efter Loven.

Gammel Sag fol: 237.

Rolf Rolfsen ctr Knud Ingebrigtsen og Lasse Bendixen Hauchaas.

Procurator Lassen mødte for Contra Citanterne og fremlagte skrivtlig Indlæg af Dags

1814: 239b

Dato og indlod Sagen Dom.

Procurator Rogge mødte og fremlagde ligeledes Indlæg af Dags Dato hvorved han indlod Sagen Dom.

Eragtet:

Sagen optages til Doms.

Gammel Sag fol: 225.

Oberstl: Hammer ctr Mad:me Hjorth Stuvitz

blev paaraabt; men da ingen mødte fra nogen af Parternes Side udstaaer Sagen til føstholdende Sommerting for Skiolds Skibrede førstkommende 2den May.

Da ingen efter Udtraab havde videre ved Tinget at bestille blev samme herved sluttet.

Krogh

Lars Blix de Fine Anfin Olsen Jørgen Ellensgen Ole Rasmussen

Aar 1814 den 6te April blev ExtraRet sadt i Sorenskriver Christies Boepæl her i Bergen for at behandle {et fra April sidstleden} \endeel/ udsadte Justits sager. Retten betjent af mig Hans Strøm Krogh som constitueret Sorenskriver tilligemed de tvende Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Simon!! (Andfind?) Olssen. Hvorda blev foretaget

Gammel Sag fol: 238.

Hjorth Stuvitz som Actor mod Olaj T: Ekle og Johan C: Steen.

Actor mødte og tilkjendegav at han vel siden seneste Rettesdag har foranstaltet indvarslet det da paaberaabte Vidne Anna Fantoft, men da han ikke har faaet nogen lovmæssig Varselspaategning af vedkommende Kaldsmænd, saae han sig nødsaget især formedelst de indtræffende Helligdage at begjære denne Sags Anstand til i Dag 8te Dage.

De Tiltalte Olaj Ekle og Johan C: Sten var ved Retten tilstæde frie for Baand og Tvang. Saa mødte og de Tiltaltes Defensores Rogge og Lassen som forbeholdt alt lovligt.

Eragtet.

Den forlangte Anstand bevilges til den 13 April førstkommende Kl: 9 Formiddag.

Ditto fol: 236.

Lassen ctr Jacob T: Tertnæss

Actor mødte og fremlagte Continuations Stevning til i dag af 30te f: M: lovlig forkyndt hvorhos han foreviiste Foged Bøeghs Skrivelse om at saavel \med/ førstmeldte ligelydende Continuations Stevning som en derefter udtaget var indløben Misforstaaelse paa grund af at man havde troet at bemeldte Vidne Lars Tellevigen boede under Sartors Skibrede. Comparenten udbad sig derefter det indstevnte Vidne paaraabt.

Tiltalte Jacob Torchildsen Tertness var frie for Tvang ved Retten tilstæde.

Defensor Procurator Hjorth Stuvitz mødte og forbeholdt alt lovligt. Den producerede Continuations Stevning blev læst saalydende: #

Det indstevnte Vidne blev paaraabt men mødte ikke.

For Retten mødte Ole Olssen Bildøen af Sartors Skibreede og anmeldte at han af Rygte havde hørt at \hos/ en \Person/ som for denne Ret skulde være sadt under Tiltale for Tyverie skulde være fundet endeel Baadesegl og da han {for omtrent 2 Aar siden} \for en rum Tid siden/ af sit Nøst paa Gaarden Bildøen en Nat var bleven frastjaalet et Raasegl til en Baad, saa indfandt han sig nu for at erfare om nogen af de hos Tiltalte Jacob T: Tertness forefundne Segl skulle være det ham frakomne. Han opgav som kjendemærke paa Seglet at der var en Lap paa samme ved det eene Revbaand, og denne ere bleven paasadt strax efterat \han/ havde ladet Seglet sye. Comparenten blev derefter foreviist de hos Jacob Tertnæss ved Inqvisitions Forretningen forefundne Segl af hvilke han kjendte som sit det Sexærings \Raae/ segl som Lars Olssen Solem har opgivet at have kjøbt af Tiltalte og igjen tilbageleveret denne, og paa hvilket forefandtes den af Deponenten Ole Bildøen opgivne Lap. Til Beviis for at dette Segl ere ham tilhørende fremstillede {nu} Ole Bildøen nu sin Søn Ole Olssen Bildøen hvis Forklaring han i denne henseende begjærede taget.

Derefter fremstod Ole Olssen Bildøen som sagde sig 18 Aar gammel aflagde Eed og forklarede: at han fuldkommen igjenkjender det ovenmeldte ham nu fremviisende Sexærings Raasegl som sin Faders Ejendom og veed han at dette Segl, som da var saa godt som nyt, blev hans Fader frastjaalet af et Nøst paa Gaarden Bildøen {for omtrent 2 Aar siden}, men hvem der har stjaalet Seglet er han uviidende om, ligesom han heller ikke kan opgive nogen som kunde gjenkjende dette hvorefter han da han end videre forklarede ikke at kjende det ringeste til Tiltalte Jacob Tertness

1814: 240

og at han aldrig forhen har seet ham saavidt han veed, blev han fra Retten demitteret.

Igjen fremstod Ole Olsen Bildøen den ældre som paa opfordring erklærede at han ingen flere kjender som kunde bevidne hans Ejendom til det ovenmeldte Segl, men dette er ham hvirkelig tilhørende og mod hans Viidende og Villje ham frakommet det han med Lovens Eed bekræftede.

Tiltalte Jacob Tertnæss benægtede at have stjaalet det omhandlede Sexærings Raasegl og vedblev sin Forklaring at have kjøbt dette Segl af Lars!! (Johannes?) Norem {hvorefter} som han efter bedste Erindring betalte \med/ henved 5(?) (6?) rd DC: det han forklarede ogsaa at have sagt Lars Solem da han solgte ham Seglet, dog opgav han ikke af hvem han havde kjøbt Seglet og saaledes benægtede han Lars Solems Forklaring.

Det ommeldte Segl blev derefter af Laugrettet taxeret Værd 2 Rbdr N: W: hvormed den Tiltalte erklærede sig tilfreds. Dette Sexærings Raaesegl blev derefter udleveret til Ole Olssen Bildøen den ældre.

Actor der formodede at det indstevnte Vidne Lars Olssen Tellevigen formedelst Modvind ej havde kunnet Møde i dag og Comparenten desaarsag alligevel maatte have Sagen udsadt for at slutte [den] og indhente Amtets Extentions ordre henseende det i dag oplyste senere Tyverie, udbad sig det ommeldte Vidne forelagt under Faldsmaalsstraf til een for Retten belejlig Tid.

Eragtet

Det lovlig stevnte men udeblevne Vidne Lars Olssen Tellevigen forelægges herved under Faldsmaalsstraf at møde inden Retten som holtes i Sorenskriver Christies Boepæl her i Byen, den 15de April førstkommende Kl: 10 Formiddag for at afgive Forklaring, til hvilken Tid nærværende Sag udstaar som den første for Dommeren belejlige Tid formedelst de indfaldende Helligdage og forud berammede Forretninger.

Denne Opsættelse blev Tiltalte Jacob Tertness betydet og ham paalagt at møde til den Tid.

Lars Blix de Fine Anfin Olsen Krogh

Samme Dag og Sted continuerede om Formiddagen Kl: 11 ½ Justits Sagen Pr: Hjorth Stuvitz contra Ole I. Kiellevold, og blev Retten bestyret af den constituerede Sorenskriver Albert Lassen i Overværelse af de sidstnævnde Laugrettesmænd.

Hvor da Actor mødte og fremstillede den Tiltalte løs og ledig for Retten og tilkjendegav at han sidstleden 2den April om Aftenen var tilhendekommet Amtets Ordre af 28de f: M: der indeholder at nærværede!! Action mod Ole Kiellevold skal foregaae uagtet den forlangte Appel. Comparenten i Anledning heraf og tildeels for at paa nye indkalde Angjeldende Asbjør!! (Asbjørn) og Ole Oldernæsset at høre sig forelæse det ved Bergens Byetingoret!! (Byetingsoverrett?) optagne Tingsvidne, begjærede denne Sags Anstand til d: 13de d: M:, Formiddagen Kl: 11, da de intreffende Helligdage tilsiger at ingen Rettergang førend den Tid kan holdes og han ikke i disse Helligdage kan faae indvarslet fornævnte andgjeldende 2de Personer fra Oldernæsset.

Defensor Pr: Heiberg mødte og forbeholdt det fornødne.

Eragtet:

Den forlangte Anstand bevilges.

Arrestanten blev derefter overleveret Laugrettet for at føres tilbage i Arrest.

Lars Blix de Fine Lassen Anfin Olsen

Aar 1814 den 13 April blev ExtraRet [sadt] i Sorenskriver Christies Boepæl her i Bergen for at behandle den fra 6 April mod Olaj Ekle med fl: udsatte Justitssag. Retten betjent af mig Hans Strøm Krogh som constitueret Sorenskriver tilligemed de tvende Laugrettesmænd Andfind Olssen og Jørgen Ellingsen.

Gammel Sag fol: 239. Olaj Ekle med flere.

Actor mødte og tilkjendegav at det var ham bevidst at Anna Fantoft havde frafald i dag for at møde og desaarsag begjærede han Sagens Anstand til Fredag Formiddag for paa nye at indvarsle hende.

Tiltalte Olaj Ekle og Johan C: Sten var ved Retten tilstæde frie for Baand og Tvang.

Defensorerne Rogge og Lassen mødte og forbeholdt alt lovligt.

Eragtet

den forlangte Anstand bevilges til Fredag Formiddag den 15de April Kl: 11 da det vil paaligge Actor til den Tid at foranstalte det fornødne og slutte Sagen fra sin Siide om mueligt.

De Tiltalte Ekle og Steen bleve derefter overleveret Laugrettet for at henbringes i Arresten.

Andfind Olssen Jørgen Ellingsen Krogh

1814: 240b

Aar 1814 den 13de April Formiddag Kl: 11 continuerede i Sorenskriver Christies Boepæl i Bergen Justits Sagen Procurator Hjorth Stuvitz, som Actor contra Ole Iversen Kiellevold og blev Retten bestyret af de sam/m/e Personer som sidst.

Actor mødte og fremstillede den Tiltalte løs og ledig for Retten og fremlagde den forhen ommeldte Amtets Skrivelse af 28de f: M: og tilkjendegav han derhos at da han formærkede at de Angjeldende Asbjørn Larsen og Lars Asbjørnsen Oldernæsset ikke i Dag møder formedelst Forfald som er ham bekjendt, begjærede han Sagens Anstand til næstkommende Fredag Formiddag Kl: 11.

\Defensor mødte og forbeholdt det fornødne./

Eragtet:

Den forlangte Anstand bevilges, hvorhos det herved paalægges Actor til Udsættelses Tiden lovlig at stævne de i Dag ommeldte Personer, samt {efter O} om mueligt at slutte Sagen til Doms.

Arrestanten blev overleveret Laugrettet for at tilbageføres i Arrest.

Anfin Olsen Lassen Jørgen Ellengsen

Aar 1814 den 13de April blev en Extra Rett sat i Sorenskriver Christies Boepæl i Bergen, og Retten Administreret af mig Procurator Heiberg, nærværende de 2de Laugrettesmænd Anfind Olsen og Jørgen Ellingsen, for at optage et Tingsvidne-Forhør, til Afbenyttelse udi en ved

Lyse Klosters Justisdiction!! (Jurisdiction) verserende Justits Sag mod Tyvs-Delinqventinden Chatarine Berle, alt ifølge Stiftets Constitution af 5te d: M: som her inddrages saal: #

Procurator Krogh mødte og fremlagde den til dette Forhør udtagne Stævning af 5te d: M: med Forkyndelses Paategning, samt \hans/ Skrivelse af 4de d: M: til Stiftet, med Stiftets Paategning af sam/m/e Dato, som godtgjør hans Competense til nærværende Forhørs Optagelse hvorefter han for Retten fremstillede Konen Eli Larsdatter Sandal med Begjær at Chatarine Berles under 29de Marti d: A: inden Retten ved Lyse Klosters Jurisdiction afgivne Forklaring maatte blive hende af den herved forevisende Udskrivt af Lyse Klosters Justits Protocol forelæst og hendes Forklaring i denne Anledning modtaget. Stævningen og Actors Skrivelse med Amtets Paategning indtages her saalydende: # # Men den foreviiste Udskrivt bliver dette Tingsvidne at vedhæfte.

Som Defensor for den fraværende Tiltalte mødte Procurator Hjorth Stuvitz, som forbeholdt det Fornødne til den Tiltaltes Tarv.

Derefter fremstod den Indstævnte:

Elie Larsdatter Sandal som blev formanet til en sandfærdig Forklaring og efterat den foreviiste Udskrivt var hende forelæst, forklarede hun at være 38 Aar gam/m/el og ubeslægtet med den Tiltalte. Hun forklarede endvidere at omtrent 4 a 5 Uger for St Michels Dag forrige Aar kom til hende i hendes Huus paa Gaarden Sandal, 2de Piger voxne, og 1 Liden, samt en voxen Mands-Person, der hos Deponentinden erholdt 2de Røm/m/e-Koller, dem de tilsam/m/en spiiste og betalte med Penge. Den eene af de voxne Piger forærede derpaa Deponentindens Søn, som er et lidet Barn, en halv Bomulds Dug eller Tørklæde for, som hun sagde, at Deponentinden skulde være desto villigere til at overlade dem de omforklarede 2de Melkekoller. Deponetinden!! har ikke før eller siden seet nogen af de omforklarede Personer, ei heller ved hun nogen af deres Navne. Den omforklarede halve Dug eller Tørklæde fremleverede nu Deponetinden!! {nu} i Retten, til Afbenyttelse under Hovedsagen, og da hun intet videre viste at forklare blev hun dimitteret.

Actor begjærede Tingsvidnet sluttet og sig in foma!! (forma) beskrevet meddelt.

\Defensor paastod sig under Hoved-Sagen tilkjendt et passende Sallarium./

Eragtet:

Tingsvidnet sluttes og Beskrivelsen bevilges og skal saa hastig muelig tilligemed det omforklarede Tørklæde blive Actor tilstillet.

Anfin Olsen Heiberg Jørgen Ellengsen

constituer: Sorenskriver

Aar 1814 den 15de April om Formiddagen Kl: 10 blev Extra Rett sat i Sorenskriver Christies Boepæl i Bergen, for, at behandle de fra 13de April sidstleden til i Dag

1814: 241

udsatte Justits-Sager mod Jacob Tertnæs, og Olay Echle. Retten blev administreret af den constituerede Sorenskriver Krogh i Overværelse af de 2de eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen. Hvor da blev foretaget:

Gammel Sag fol: 240.

Procurator Hjorth cont: Olay Echle og Johan Christian Steen.

Actor mødte og fremlagde en af ham under 13de d: M: udfærdiget Varselseddel hvorved Marthe Fantoft givt med Antoni Fantoft er indkaldet under Falsmaals Straf at møde til Vidnesbyrds Aflæg i Dag; men da Actor af Kaldsmændenes Paategning fornem/m/er at ikke

disse der have fundet dette Vidne og han er kom/m/en seenere i Erfaring om at sam/m/e Marthe, Antonis's Kone skal boe paa Gaarden Byenæs i Schjolds Skibrede, omtrent en Miil her fra Byen forbeholdt han sig at lade hende paa nye der indvarsle til Vidnesbyrds Aflæg under denne Sag til en Sagens Udsættelsestid som han overlod til Dom/m/eren at bestemme. Varselseddelen med Paategning indtages saalydende.

De Tiltalte Olay Echle og Johan C: Steen vare frie for Baand og Tvang i Retten tilstæde.

Saa mødte og Defensorerne Rogge og Lassen og forbeholdt alt lovligt.

Eragtet:

Tingsvidnet udstaaer til Mandagen den 18de d: M: om Eftermiddagen Kl: 2.

Arrestanterne blev Laugrettet overleveret for at føres tilbage i Arresten.

Gammel Sag fol: 239.

Procurator Lassen cont: Jacob Torchilsen Tertnæs.

Actor mødte og udbad sig det til i Dag forelagte Vidne Lars Olsen Telvigen afhørt, hvorhos han fremlagde continuations Stævning til i Dag af 9de d: M: samt Amtets Extensions Ordre af s: D: Stævningen og Amtets Extensions Ordre indtages saalydende:

Defensor Procurator Hjorth mødte og forbeholdt det fornødne.

Saa var og tilstæde Tiltalte Jacob Tertnæs frie for Baand og Tvang.

Derefter fremstod for Retten:

Lars Olsen Telvigen, som efterat være formanet til Sandheds Udsigende afgav paa Dommerens forskillige Spørgsmaale følgende Forklaring: Sidtsafvigte Høst samtalede Deponenten med Tiltalte Jacob Tertnæs her i Byen hvor Jacob tilbød ham et barket Seil tilkjøbs det han foregav at have erholdt hos en Mand i Skudevigen uden at benævne denne annerledes end at han enten havde været eller da var i Tieneste paa Kanonbaaderne og bleve de da forenede om at Jacob for Seglet skulde have 3 Voger Næver. Nogen Tid derefter kom Jacob til ham paa Gaarden Telvigen og overleverede ham det omaccorderede Segl men da Deponenten ikke havde den belovede Næver tilstæde erholdt ikke Jacob, sam/m/e. Da Deponenten seenere igjennem Ryktet erfarede at Jacob var tiltalt for Tyverie reiste Deponenten til Jacob og tilbageleverede ham igjen Sejlet. Ingen var nærværende endten da han sluttede Handelen eller modtog Seilet, heller ikke da han overleverede dette. Seilet som nu i Retten var tilstæde blev foreviist saavel Deponenten som Jacob Tertnæs, hvilke begge gjenkjendte sam/m/e for at være det omhandlede. Lars Telvigen erklærede at en Vog Næver afvigte Høst blev betalt med 15 a 16 mrk Rbp: N: V: Seilet blev derefter af Laugrettet taxeret Værd 3 rbd N: V: med hvilken Taxt saavel Tiltalte som Deponenten vare tilfreds.

Tiltalte Jacob Tertnæs erklærede at han forlængst mueligen for mere end et Aar siden, kjøbte dette Segl af Johannes Nordem; men hvormeget han betalte for sam/m/e, om han kjøbte mere sam/m/e Tid, om nogen var tilstæde ved Handelen eller hvor denne skeede, kan han nu ikke erindre; men han vedblev sin Paastand at have kjøbt Seglet af Johannes Nordeim.

Johannes Nordeim som i sin Friehed for Retten var tilstæde benægtede at have solgt Tiltalte Jacob Tertnæs endten det omhandlede Segl eller nogen anden Ting, da han aldrig har havt nogen Handel eller Samqvem med ham; men blodt kjendt ham som en anden Mand. Paa given Anledning forklarede Johannes Nordeim at han ikke i 2 a 3 Aar har været nogen Steds omkring paa Landet i Sartor Skibrede synden eller vesten for Byen ingen!! (i nogen?) Erinder; men været i den Tid i Tieneste paa Kanonbaadene og med disse i Hagelsund og i Bukken.

Derefter fremstod Johannes Nordeims Kone

Anna Kirstine Ludvigsdatter som sagde sig 44 Aar gam/m/el og sidst nød Alterens Sacramente

1814: 241b

-te!! ved Paaske Tider 1813. Hun blev formanet til Sandheds Udsigende og paa Dommerens forskillige Spørgsmaal afgav følgende Forklaring, efterat de af Jacob Tertnæs under 27de Januar og 9de Martii afgivne Forklaringer var hende betydet at hun er aldeeles uvidende om at hendes Mand nogen sinde til Jacob Tertnæs har solgt eller mod Madvarer eller andre Ting bortbyttet enten Baadeseil, Fiskeredskaber eller andre Ting eller noget af hvad Jacob Tertnæs under Sagen har opgivet eller hvorfor hun her er sat under Tiltale, og benægtede hun saaledes aldeeles Jacob Tertnæs Forklaring in specie at hun nogensinde har været tilstæde ved nogen Handel imellem hendes Mand og Jacob Tertnæs. Efter paa nye at være formanet til Sandheds Udsigende og hendes Forklaring her i Protocollen var hende forelæst som og hendes Mands Forklaring i Politie Forhøret Pag: 4 den hun vedtog som rigtig, stadfæstede hun sin afgivne Forklarings Rigtighed ved Lovens Eed.

Tiltalte Jacob Tertnæs som blev confronteret med Anna Kirstine vedblev sin Forklaring.

Derefter fremstod for Retten:

Lars Pedersen Angeltvedt af Sartors Skibrede 55 Aar gl: som forklarede: at han forrige Aars Høst, blant flere Ting tillige blev frastjaalet et barket Raaeseil hvilket han efter den skeede Indkaldelse formodede at gjenfinde blant de hos Jacob Tertnæs forefundne Seil. Disse Seil blev Lars Angeltvedt derefter foreviiste af hvilke han gjenkjendte som sit et af de hos Jacob Tertnæs ved Inqvisitions Forretningen forefundne barkede Raaeseil, og fremstillede han de 2de Mænd Torchel Pedersen Angeltvedt og Iver \Andersen/ Angeltvedt der begge kunde bevidne hans Ejendoms Rett til dette Seil. Bemeldte Torchel Pedersen Angeltvedt og Iver Andersen Angeltvedt blev derefter fremkaldet af hvilke den første angav sig at være 39 den anden 60 Aar gl:, blev formanet til Sandheds Udsigelse aflagde Eed og vandt: at de ved fuldkommen Vished veed at det nu i Retten tilstædeværende Raaseil har forhen i den af Lars Angeltvedt angivne Tid været ham tilhørende, og at han for omtrent et Aar siden beklagede sig at have mistet sam/m/e uden at de veed hvem der havde taget sam/m/e. Ligesom de heller ikke kjender noget til Tiltalte Jacob Tertnæs; {ligesom de heller ikke} \eller/ veed hvor Johannes Nordeim opholdt sig den Tid Lars Angeltvedt mistede Seilet. Vidnerne bleve derefter dimitterede. Lars Angeltvedt begjærede sig derefter dette Seil udleveret som sin Ejendom og erklærede at sam/m/e var ham mod hans Vidende og Villie frakommet, hvilket han med Eed bekræftede og hvorefter det omhandlede Segl som af Laugrettet blev taxeret for 2 rbd N: V: blev ham udleveret.

Tiltalte Jacob Tertnæs erklærede sig fornøyet med den satte Taxt og vedblev at have kjøbt det af Johannes Nordeim, som denne benægtede.

Actor fremlagde derefter Indlæg{get} af Dags Dato, {hv} og foreviste den ommeldte Regning fra Adresse Contoiret, stor 6 rbd 4 mrk og qvittetert(?). Saaledes indlod han Sagen [Dom].

Defensor begjærede Sagens Anstand til Mandagen den 25de d: M: Formiddag Kl: 11 da han formedelst denne Sags Vidløftighed og andre Forretninger [ej]? seer sig i Stand førend den Tid at slutte Sagen.

Eragtet:

Den forlangte Anstand bevilges.

Lars Blix de Fine Anfin Olsen Krogh

Samme Dag om Formiddag Kl: 11 ½ continuerede Justits Sagen Procurator Hjorth Stuvitz som Actor contra Ole Iversen Kiellevold.

Actor mødte og fremstillede den Tiltalte løs og ledig for Retten og fremlagde derefter en under 13de d: M: af ham udstædt Indvarsling til Angjeldende Asbjørn Larsen og Lars Asbjørnsen Oldernæsset, saa og et under 17de og 18de f: M: ved Bergens Byetings Rett

optaget Tingsvidne, hvilket sidste han begjærede disse 2de indvarslede forelæst. \Stævningen indtages saal: # Tingsvidnet vedhæftes Sagen./

Derefter fremstod

Asbjørn Larsen Oldernæsset som foreløbigen forklarede at hans Søn Lars Asbjørnsen er for otte Dage siden reist med en Jægt til Sogn, og ikke var tilstæde da Varselen blev ham forkyndt. Hvorefter det ham betreffende i det fremlagde Tingsvidne blev ham forelæst og vedkjendte den af Jacob Frøysæt afgivne Forklaring som rigtig, \dog vedblev han sin forrige Deposition./

Defensor mødte og forbeholdt det fornødne.

Actor som formodede at den udeblevne Lars Asbjørn-

1814: 242

sen i næste Uge vil komme tilbage, og Comparenten formedelst en forehavende Reise og andre befalede Forretninger ved denne og Byetingsretten ikke kun/n/e slutte Sagen førend Løverdagen den 23de d: M: begjærede Anstand til den Tid.

Eragtet:

Den forlangte Anstand bevilges til Løverdagen den 23de d: M: Formiddag Kl: 11.

Arrestanten blev Laugrettet overleveret for at føres tilbage i Arrest.

Lars Blix de Fine Lassen Anfin Olsen

Aar 1814 den 18de April Eftermiddag Kl: 2 blev Extra Rett sat i Sorenskriver Christies Huus af mig Hans Strøm Krogh, som constitueret Sorenskriver tiligemed de 2de eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen for at behandle følgende Justits-Sager;

Gam/m/el Tingsvidne Sag. fra fol: 241.

Procurator Hjorth Stuvitz contra Olay Echle m: fl:

For Actor mødte Procurator Heiberg, som fremlagde skrivtlig Varsel af 15de d: M: i forkyndt Stand; men da Stævne Vidnernes Paategning viser at det derved Indstævnte Vidne Marthe Knudsdatter Byenæs er syg og Sengeliggende, desformedelst hun i Dag ikke har kunnet møde, saa maatte Comparenten begjære bemeldte Vidne forelagt under Falsmaals Straf, at møde til en for Retten beleilig Tid, og Tingsvidnet til saadan Tid udsat. Stævningen er saal:

For Retten mødte den under Tiltale sadte Anna Galtung, som declarerede at hendes Søster det til i Dag indstævnte Vidne Marthe Byenæsset, formedelst Sygdom ikke kunde møde i Dag, samt paa yderligere Tilspørgsel at hun, foruden Marthe, har en anden i Live værende Søster, ved Navn Engel Knudsdatter givt med en Sjouer ved Navn Guttorm og boende i et Smug i Marken i Nærheden af Høkker Seben. Demitteret.

De Tiltalte Olay Echle og Johan Christian Steen var i sin Friehed for Retten tilstæde.

Defensorerne Rogge og Lassen mødte og forbeholdt det fornødne.

Eragtet:

Det indstævnte og formedelst Sygdom udeblevne Vidne Marthe Knudsdatter Byenæss, bliver herved i Medhold af Forordningen 3de Martii 1741 og 3de Junii 1796 forelagt under Faldsmaals Straf at møde her Mandagen den 25de April førstkom/m/ende Formiddagen Kl: 11 ½ for at aflægge Vidnesbyrd i denne Sag, og til hvilken Tid Sagen udstaar.

Arrestanterne Echle og Steen blev overleveret Laugrettet til Forvaring.

Nye Sag

Sagen!! Procurator Lassen som Actor contra: Andreas Andreassen m: fl: blev derefter foretaget efterat de tvende Laugrettes og Meddomsmænd Jørgen Ellingsen og Ole Rasmussen var tiltaget med de forrige.

Actor mødte og fremstillede de Tiltalte, Slaver Andreas Andersen, Ole Erichsen Seim og Frederich Olsen, hvorefter han fremlagde den til i Dag udtagne Stævning datt: 12te d: M: lovlig forkyndt det {under} \mellem/ 4de Decbr: f: A: og 2de d: M: optagne Garnisons Forhør, hvorpaa var tegnet Amtets Ordre af 26de f: M: Saa producerede han og Amtets Continuations Odre af 4de d: M: og skrivtlige Qvæstioner af Dags Dags!! Dato til de Tiltalte og Klageren Kjøbmand Nicolay Nicolaysen.

De producerede Documenter neml: Stævning, Continuations Ordre og Qvæstioner indtages saal: Forhøret bliver Acten i sin Tid at vedhæfte.

Tiltalte Anna Marie Elisabet mødte {ikke} efter Paaraab, \og erklærede sig tilfreds med at Sagen mod hende blev udført og paadømt herved Retten./

Actor udbad sig derefter De Tiltaltes Forklaringer i Forhøret og det videre dem betreffende hver især forelæst og dernæst modtaget deres Forklaring henseende deres foregaaende Vita.

De 2de Tiltalte Ole Erichsen Seim og Friderich Olsen {erklærede} som begge mødte for Retten løs og ledige erklærede sig paa Tilspørgende tilfreds med at Sagen mod dem forsaavidt de kunne have gjort sig strafskyldig bliver udført behandlet og paadømt ved denne Rett.

Defensor Procurator Hjorth Stuvitz mødte ved Procurator Heiberg og forbeholdt det Fornødne.

Derefter blev fremkaldet:

1. Slaven Andreas Andersen som blev forelæst de under Garnisons Forhøret aflagt forskillige Forklaringer, saavel de der ere aflagte af ham selv som af de andre, saavelsom samtlige i dette Forhør inddragne Bielage og i hvilken Anledning han ingen Indsigelser havde at gjøre, Han forklarede ellers, at [han] for omtrent 4 a 5 Aar siden blev for Byetinget første Gang dømt 2 Maaneder paa Tugthuset, strax efter han var udkom/m/en i sin Friehed blev han igjen grebet i Tyverie og for omtrent 4 Aar siden dømt til Slaverie paa 3 Aar efter Byetings-Dom, og endelig i afvigte Aar 1813 dømt til Slaverie sin Livs-Tid men hvilken Dom han har forlangt appelleret uden at endelig Dom saavidt ham bekjendt er faldet i Sagen. Han er, som i Forhøret omforklaret, 21 Aar gam/m/el uconfirmeret, forklarede derefter til Actors fremsatte Spørgsmaale: som til 1ste Sp: jo Den \Kniv med/ hvidt Elfenbens Skaft blev af Ham og Gunder Holme stjaalet paa Kalfaret tilligemed de øvrige Ting, og har de ikke saasom af dem {til Forhøret} \til Politiebetjent Reusch/ forklaret faaet denne af Konen Anna Marie Elisabet. Til 2de: Han tilstaaer at have tilligemed Gunder Holme Natten imellem den 21de og 22de Novembr: f: A: stjaalet paa Kalfaret samtlige de i Nicolaysens Nota af 8de December anførte Sager /: Noten

1814: 242b

indraget i Forhøret pag: 5 og 6 :/ efterat denne Nota \atter/ ere ham forelæst, med Tillæg at de derforuden tog 1 stor Blikbom/m/e ulakeret og 2de Sække, dog tilstode de ikkun at have taget en Pude og saaledes {forandrede} \berigtigede/ han sin pag: 4 afgivne Forklaring. Gunder Holme blev betydet denne af Anders afgivne Forklaring som han vedtog rigtig. Til 3de Sp: Sv: Delinqventen leverede Frederich det omspurgte Laas med Anmodning at sælge det om han kunde faae det solgt eller i Manglende Fald kaste det paa Søen, da det var af ingen Værdie, uden at angive for Frederich andet end at han havde faaet Laaset til Foræring; ligesom Frederich den Gang og var uvidende om det paa Kalfaret skeede Tyverie, men hvilket han seenere har {fortalt ham} \erfaret/ efterat {Forhøret} \Tyveriet/ var optaget. til 17de Sp: De af Gunder Holme til Ole Børsem overladte 2 pund Kaffi veed Delinqventen intet videre

om end at de formodentlig {er af} \var/ den Kaffe som han og Gunder Holme i Fællig tog paa Kalfaret sam/m/e Tid da de tog de øvrige Ting, og var dette all den Kaffe de den Gang tog hvilke de formoder kunde være omtrent 2 pund. Af Rullegardinerne forklarede han at {have} \være/ leveret Ole Børsem 1, Ole Seim 2de og Tiltalte Anna Maria Elisabet 3. Gunder Holme, tilstod Rigtigheden heraf. Til 19de Sp: Hvor Oversængen er som og den eene Pude er han aldeeles uvidende om, da disse Ting ere bortkom/m/en fra det Sted, hvor de til Forvaring var henlagt. Eet Pudevær har Anders Niøs erholdt og hvilket i Forhøret pag: 10 er benævnt veed et Sængetræksel; Han forklarede ellers at paa Kalfaret ikke blev stjaalet 2 Puder; men en Pude med Fyld og 1 Pudevær, hvilket Klageren har angivet for 2 Puder. Til 20de Den pag: 8, i Forhøret omtalte Blikdaase var liden med lidet Kanel i og havde han taget denne paa Kalfaret foruden de 3 førmeldte; men igjen bortkastede den da han kom til Slaveriet, da han ikke fandt den værd at beholde. Til 21. Uden at være opmuntret eller anviist af nogen forøvede de Tyveriet paa Kalfaret, i Haab om at finde der noget, da de viste Stedets Ejer var en formuende Mand. Aftenen Kl: 9 omtrent Da Tiltalte kom ind i Slaveriet efterat have forøvet det paatalte Tyverie udlokkede Ole Seim af ham Tilstaaelse herfor, hvorefter Delinqventen foreviste Ole Seim til Gunder Holme, da Ole udlod sig med at han vilde kjøbe alt hvad de havde stjaalet. Delinqventen har ingen Forstaaelse havet med Anna Marie og veed saaledes ikke hvorledes hun er bleven vidende om Tyveriet. Til 22. Ingen saavidt ham bekjendt og som han har gjordt til Medvider undtagen Tiltalte Ole Seim. Andreas blev til viderede!! Demiteret. Og igjen fremstod

Gunder Pedersen Holme som efterat være forelæst de under Garnisons Forhøret aflagte og ham vedkommende Forklaringer svarede til Actors 1ste Spørgsmaal Henholder sig til sin forhen gjorte Vidtagelse af Anders Andersens Svar til dette Spørgsmaal. Til 4de Det var som han formoder Slaven Tiltalte Ole Seim der spurgte efter ham da han af denne har hørt at han den ommeldte Dag har været i hans Logis for at tale med ham. Til 5te Sp: Hans Opgivende i Forhøret pag: \6 og/ 8 at have solgt til en frem/m/ed Gjestgiver er opdigtet, for om mueligt at kunde beholde disse Sager; men derimod har han overladt til Slaven Tiltalte Ole Seim de 10 stjaalne Stager og begge Arme-Stagerne, Pudeværet, en Sæk samt en Pebberstøder, og til Anna Maria Elisabet 3 Rullegardiner og alle de stjaalne Knive og Gafle, paa nogle faae Knive og Gafle nær som Ole Børsem erholdt tilligemed 1 Rullegardin, den forommeldte Elfenbens Skaftede Kniv samt de 2 pund Kaffe. Oversængen, Puden den eene Sæk og en Armstage samt de 3de omforklarede Blikbommer er alt bortkommet af Hjem/m/estedet uden at han veed hvor det er afblevet {og var i B……}. Det Sukker og Gryn som han og Andreas havde taget paa Kalfaret, var alt i Blikbommerne og kom bort med disse undtagen noget lidet Sukker som Ole Børsem fik. Hermed er 7de Qvæstion besvaret. Til 8de Sp: Han forstaar ikke hvad dermed er benevnt naar de i Forhøret pag: 6 findes tilført{, at} under 9de Decbr: "at for de Sager som Ole Seim fik af ham befindes her i Retten tilligemed Speelen og Sængklæderne." Men formoder at dette skal forklares saaledes at Speilen og Sængeklæderne blev solgt til Ole Seim tilligemed de øvrige stjaalne Ting af hvilke endeel Ting den Tid var i Retten tilstæde. 18de og 19de Sp: forbigaaes som besvaret. 20de er derom uvidende videre end hvad Andreas har forklaret til dette Spørgsmaal. Til 21. Enig med Andreas Andersen for saavidt Anledning til Tyveriet og Hæleriet med Ole Seim angaaer. Anna Marie Elisabet blev levert de 3de Rullegardiner for af sam/m/e at sye Deponenten Skjorte og Buxe og Knivene og Gaflene erholdt hun for at selge sam/m/e da hun opgav at kjende en dansk Skipper som vilde afkjøbe hende sam/m/e, og var ingen tilstæde da disse Ting bleve hende overleveret ligesom

han ikke veed at kunne opgive nogen som herom kunde give Oplysning. Med Gardinene fulgte ingen Snorer undtagen et lidet Stykke \da de øvrige bleve igjen paa Kalfaret/. Nærværende Anna Maria Elisabeth benægtede denne af Gunder Holme afgivne Forklaring. Til 22de forklarede Gunder Holme at ingen andre end Ole Seim, Ole Børseim og Anna Marie Elisabet {er af} for saavidt han erindrer og med hans Vidende havt nogen af Tyvekosterne og har han blodt til de 2de første ikke til Anna Maria Elisabet sagt at det var Tyvekoster.

Da Dagen med det Passerede var forløben blev Sagens \videre/ Behandling udsat til førstkom/m/ende Onsdag den 20de d: M: Eftermiddag Kl: 2 {Eftermiddag}, som den første for Retten ledige Tid.

De Tiltalte Andreas, Ole Seim og Gunder Holme blev derefter overleveret Slavefogeden og Vagten til Forvaring.

Krogh

Lars Blix de Fine — Anfin Olsen
Ole Rasmussen — Jørgen Ellengsen

Aar 1814 den 20de April om Eftermiddagen Kl: 2 continuerede i Sorenskriver Christies Boepæl i Bergen, Justits Sagen Procurator Lassen, som Actor contra Slavene Andreas Andersen m: fl: og blev Retten bestyret af mig Hans Strøm Krogh, i Overværelse af Laugrettes og Meddomsmændene Lars Blix de Fine, Anfind Olsen, Jørgen Ellingsen og Ole Rasmussen.

Hvorda Actor mødte og fremstillede de trende Tiltalte Slaver løs og ledig for Retten og udbad sig, for at Comparenten kunde sættes i Stand til jo for jo heller at reqvirere de fornødne Attester og Udskrivter, at de øvrige Tiltaltes foregaaende Vita præliminairiter modtaget.

Derefter blev for Retten fremkaldet

Ole Erichsen Seim, som sagde sig 19 Aar gam/m/el, fød paa Leganger i Sogn og for omtrendt 3 Aar siden dømt ved Hjemtinget {for} \i/ indre Sogn til 2 Maaneders Tugthus-Arbeide for Tyverie. Efterat han var udkom/m/et fra Tugthuset blev han atter grebet for Tyverie og ved Stifts-Over-Retten for omtrent 2 Aar siden, dømt til Slaverie i 4 Aar i hvilket han endnu er.

Frederich Olsen som sagde sig 32 Aar gam/m/el, for omtrent 5 Aar siden blev han ved Byetings-Retts-Dom dømt til 6 Maaneders Tugthuus Arbeide, og strax efterat han var udkom/m/en fra Tugthuset blev han atter grebet i Tyverie og for lidt over 2 Aar siden blev han ved Byetings Retten, dømt til Slaverie i 3 Aar.

Ole Seim forklarede derefter til Actors fremlagte Qvæstioner saaledes: Til 9de Han har ved de forskillige Benævnelser ikke benevnt andet end en Sæk og Overtrækket af en Undersæng som var indputtet i Sækken og hvilke Sager Holme og Andreas Andersen havde stjaalet paa Kalfaret. Dette Overtræk af Undersængen er undertiden under Forhøret bleven kaldet Væehret(?) (Været), Overtrækket eller Træksel af en Undersæng fordie der intet Fyld var i sam/m/e, undertiden ogsaa en Undersæng, fordie det forhen havde været en Undersæng. Til 10de Efter at Deponenten var kom/m/en i Foreening med Holme at afkjøbe ham de stjaalne Sager nemlig: 2 Armestager, 10 Lysestager 1 Pudevær den forommeldte Undersæng og 1 Sæk, fulgte han med Gunder Holme op under Fjeldet hvor disse Sager var forvaret for at medtage hvad han kunne og tog han da med sig 6 Lysestager og 1 Armestage hvilke samtlige han nedgrov paa Fæstnings-Marken, og som siden blev fundet der. 2 Lysestager og Pudeværet eller Sængetrækselet medtog Anders Niøs sam/m/e Tid. Faae Dage for dette passerede havde han fra sam/m/e Sted nedbragt 2 Lysetager og 2 Rullegardiner, hvilke han havde forvaret paa Loftet i Slaveriet blant nogle Høvle-Fliser. Til 11te Sp: Jo Det var af de Sager som Holme og Andreas Andersen havde stjaalet paa Kalfaret efter disses Udsigende til

Deponenten. Til 12te I den omspurgte Sæk var den Gang 6 Stager, 2 Armstager og det omforklarede Overtræk eller Sængetræksel som Niøs erholdt, hvilket var af bleget Lærred. Der var under Fjeldet hvor Gunder Holme anviste ham at have forvaret de omhandlede Tyvekoster ikkun en stor Sæk af ubleget Lærred, som han og de 2de øvrige Tiltalte under Forhøret har navngivet at være en Undersæng eller Overtrækket af en Undersæng og et hvidt Overtræk af en Pude eller en liden Oversæng af bleget Lærred som han og disse har benævnt et Pudevær eller Sængetræksel.

Gunder Holme og Andreas Andersen bleve betyde den/n/e af Ole Seim afgivne Forklaring, samt Nicolaysens i Garnisons Forhøret inddragne Nota p: 5 og 6 af Dato 8de December 1813 hvorefter de eensstemmigen forklarede at de paa Kalfaret ikke tog nogen Oversæng med Fjærfyld; men 2de Puder med Halm-Fyld af graadt ubleget Lærred af hvilke de udstyrtede Halmfylden samt et Overtræk af hvidt ble\e/get Lærred paa en Oversæng eller Pude og endelig en liden Pude med Fyld. Heraf erholdt Anders Niøs det blegede Sænge Træksel den ene af de ublegede Puder eller Pudevær som de ogsaa under Forhøret har kaldet Sæk erholdt Ole Seim og det andet ublegede Pude Betræk som de ligeledes har kaldet Sæk og Pude

1814: 243b

med Fyld blev bortstjaalet af Hjem/m/estedet under Fjeldet og saaledes berigtigede de deres Forklaringer. De aftraadte derpaa fra Retten.

Ole Seim vedtog at have erholdt den ene Sæk eller ublegede Pudebetræk som bortkom fra ham. Efter Confrontation blev det oplyst at Gunder Holme og Andreas havde havt eet Hjem/m/ested for sig hvor den ene Sæk bortkom nemlig under en Hælle i Fjældet og at Ole Seim havde havt et andet Hjem/m/estæd i en Lade oppe under Fjældet som han fomoder at være Peter Heibergs Lade paa Blegen hvor den anden Sæk bortkom tilligemed Armestagen. Til 13de Deponenten Ole Seim har ikke været med Gunder og Andreas og forøvet Tyverie paa Kalfaret. Ved sin Forklaring i Forhøret pag: 7 har han benevnt den Dag da Gunder og Andreas forøvede Tyveriet. Til 14de Forklaret til 10de Sp: og forholder sig som p: 3 anført. 15de Han skulde efter Foreening med Gunder Holme havt 10 Stager 2 Armestager en Sæk eller Pude-Betræk det blegede Overtræk og Speilen men hvilken sidste han ikke erholdt. 16de Sp: er besvaret ved det foregaaende. 17de Sp: Den omspurgte Kaffe havde han ingen Andeel i, om Rullegardinerne ved han intet videre end hand forhen er forklaret. 18de Sp: forbiegaaet. Denne Forklaring aflagde Deponenten efterat være forelæst de ham vedkommende under Garnisons Forhøret aflagte Forklaringer, og vedtog han for øvrigt de i Forhøret afgivne Forklaringer forsaavidt de ikke maatte være stridende mod hans i Dag afgivne den han paastod at være den rigtige. Actor begjærede derefter 20de 21de og 22de Qvæstion til denne Tiltalte fremsat. Deponenten derefter forklarede til 20de Er derom uvidende. Til 21. Eening med Andreas Andersen og gav Deponenten Holme 100 rd for de afkjøbte Sager. Til 22. Er derom uvidende; ligesom han og erklærede sig aldeeles uvidende om Frederich Olsen enten har været Medvider i Tyveriet, Hæler eller om han har været vidende om at det ham givne Laas var Tyvekoster. Deponenten aftradte!! (aftraadte) derpaa og hvorefter blev fremkaldet

Frederich Olsen som efterat være betydet den i Garnisons Forhøret pag: 9 ham vedkommende Forklaring sagde at han af Andreas Andersen blev leveret et gam/m/elt lidet Laas med begjær at kaste sam/m/e paa Søen det han ogsaa udførte uden at han viste at det var Tyvekoster, ligesom han heller ikke da han medtog Laaset hvilket var Tirsdag eller Onsdag \efter/ at Andreas havde været ude Natten til Søndagen forud viste at dette var stjaalet eller at Tyveriet paa Kalfaret var forøvet; men viste blodt at Andreas var ude som meldt Natten til Søndag og {h}var det i den Tid almindelig at en og anden af Slaverne vare ude om Nætterne. Han havde ingen Mistanke om at Laaset var stjaalet saa meget mindre som

det er almindeligt at Slaverne har en og anden Ting som de selv forarbeider eller tilforhandler sig; men aldrig har han forhen enten {kjøbt} \faaet/ eller tilforhandlet sig noget af Andreas. Demitt:

Igjen fremstod Enken Anna Marie Elisabeth Jacobsen Enke efter Jægteskipper Christopher{sen} Jacobsen boende paa Sydnæs 29 Aar gam/m/el fød af Forældre Rasmus Klebo og Margrethe Molde i Throndhiem hvor hun ogsaa er confirmeret; Hun var hos sine Forældre indtil hun var 14 Aar gam/m/el, hvorefter hun kom i Tieneste hos Gjestgiver Angel i Boxnæs Præstegjeld hvor hun var i 6 Aar. Derefter blev hun i Throndhiem og tiente med sin fornævnte nu afdøde Mand med hvem hun fløttede her til Byen for omtrent 9 Aar siden. Hun gik sidste Gang til Alters afvigte Høst i Domkirken. Hun benægtede forhen at være tiltalt eller straffet for nogen Forbrydelse. Drefter blev hendes Forklaring i Garnisons Forhøret p: 11, Pollietiebetjent Reuschs Klage i Forhøret p: 5 og de øvrige Forklaringer i Forhøret hende vedkommende \forelæst/. Hendes afgivne Forklaring vedstod hun rigtig i alle Deele og benægtede fremdeles at den hende nu i Retten forviste \Gardin/ Snoer som Gunder Holme og Andreas nu paastode at være den sam/m/e som de havde taget paa Kalfaret og leveret hende var hende af Gunder leveret; men at hun i mere end 3 Aar havde faaet denne Snor i sit Eje og har hun ikke i 2 Aar som hun kan erindre seet nærværende Gunder Holme. Den i Forhøret ommeldte Gaffel blev Deponentinden foreviist hvilken hun erklærede tilligemed en anden Gaffel og 2 Knive at have for omtrent 1 ½ Aar siden kjøbt af en Kone ved Navn Agothe Marie {og be} hvilke hun belovede at forevise og benægtede aldeeles at have erholdt enten denne eller de øvrige af Gunder Holme opgivne Knive og Gafle. Saa

1814: 244

benægtede hun og at have erholdt af Gunder Holme de af ham omforklarede Rulle-Gardiner. Deponentinden angav at Agotte Marie er boende i det sam/m/e Huus som hun.

Gunder Holme vedblev sin Forklaring at Marie Elisabeth hos ham havde erholdt saavel de omforklarede 3 Rullegardiner som 2 Dusin Knive og Gafle hvoraf den nu i Retten nærværende og fra Regimentet Retten tilsendte Gaffel som blev ham forvist at være af de paa Kalfaret stjaalne. Gaffellen omtalt i Forhøret pag: 10 som og Gardin-Snoren hvil!! (hvilke?) ligeledes fra Regimentet Retten er tilstellet, den han nu efter at være sam/m/e foreviist vekjendte at være et Stykke af de paa Kalfaret stjaalne Gardin-Snorer, som han forærede Anna M: Elisabet. Gunder og Anna M: Elisabet bleve confronterede og vedbleve hver sin Forklaring. Gaffelen og Snoren som var bleven Retten overleveret uforseglet bliver i Rettens Forvaring indtil videre.

Actor maatte derefter, da Tiden med det passerede var Forløbet begjære Sagens Anstand til den første for Retten ledige Tid.

\Defensor mødte og forbeholdt det fornødne./

Eragtet:

Sagen udstaar til Mandagen den 25de d: M: Eftermiddag Kl: 2 som den første for Retten beleilige Tid.

De Tiltalte bleve derefter til Slavefogden overleverede til Forvaring.

Krogh

Lars Blix de Fine	Anfin Olsen
Ole Rasmussen	Jørgen Ellengsen

Aar 1814 den 23 April Form: Kl: 11 continuerede i Sorenskriver Christies Boepæl i Bergen Justitssagen Procurator Hjorth Stuvitz som Actor ctr:!! (contra) Ole Iversen Kiellevold m: fl:

og blev Retten bestyret af den constituerede Sorenskriver Albert Lassen i Overværelse af Laugrettesmændene Anfind Olsen og Ole Rasmussen Uhren.
Den Tiltalte Ole Iversen Kiellevold var løs og ledig i Retten tilstæde.
Actor mødte og tilkjendegav at \han/ først i Gaar {Formiddag} formedelst indtruffen Uvejr var hjemkommet fra den ommeldte Reise og da det til den Tid har været ham umueligt at affatte det fornødne til denne Sags Slutning, begjærede han Anstand til Mandagen den 25de d: M: Eftermiddag.
De øvrige Tiltalte mødte ikke.
Procurator Heiberg lod anmelde at han som Settedommer i en Justitssag paa Lysekloster, var forhindret fra i Dag at kunne være nærværende.

Eragtet:

Den forlangte Anstand bevilges til Mandagen den 25de d: M: Eftermiddag Kl: 2.
{Arrestanten blev derefter overleveret Laugrettet for at føres tilbage i Arresten.

Ole Rasmussen Uhren Lassen Anfind Olsen
med paaholden Pen. med paaholden Pen.

Aar 1814 den 25de April Formiddag Kl: 11 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Justitssagerne mod Jacob Tertnæs og Olay Echle, Retten betjent af mig Krogh som constitueret Sorenskriver tilligemed de 2de eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen. Hvorda! blev foretaget:

Gammel Tingsvidnesag

Procurator Hjorth Stuvitz contra Olay Echle og Johan C: Steen.

Actor Procurator Hjorth Stuvitz mødte og fremstillede de Tiltalte løs og ledig for Retten og fremleverede den af Dommeren under 18de April sidstl: afsagte Eragtning med paategnet Forkyndelse og hvorefter han begjærede det nu mødende Vidne Marthe Knudsdatter Bynæsset fremkaldt og hendes Svar modtaget paa de under 2den April sidstl: {hæ…} fremlagte Qvæstioner.
\Defensorerne Rogge og Lassen mødte og forbeholdt det fornødne./
Den fremlagte Eragtning er saal:
Derefter fremstod:
Marthe Knudsdatter Byenæs, som sagde sig 65 Aar gl: Søster til Anne Galtung, forklarede til Actors 1ste Qv: Vidnet kjender aldeles ikke de 2de Tiltalte nærværende Arrestanter Olay Echle og Johan Steen og er sig ikke bevist nogensinde før at have seet {hende} dem. 5te Qv: jo hun er Søster af Anna Galtung og har desuden en Søster boende i Marken heri Byen ved Navn Engel, givt med en Arbeidsmand Guttorm. Til 6te Sp: Besvaret ved hendes Svar til 1ste Sp:. 7de Sp: Vidnet har ikke været heri Byen siden 3 Uger efter Michaelii sidst og var da hos sin Søster Anna Galtung, men eftersadte ingen Amber der, da hun ingen Amber havde med sig. Hun forklarede videre for omtrent 3 Aar siden havde hun med sig her til Byen en Amber; men denne tog hun igjen tilbage med sig og har den endnu hiem/m/e, og siden har hun ikke havt nogen Amber med sig. Actor bad derefter at den Amber som omtales i Forhøret p: 9, hvilket Forhør han nu foreviste, maatte blive Vidnet anviist og Hendes Forklaring modtaget om hun kjender sam/m/e. Vidnet forklarede at den hende nu foreviste Amber vedkjendte hun sig aldeles ikke, hverken som sin eller som hendes Søster Anna Galtungs, da hun aldrig før har seet den. Denne Forklaring afgav Vidnet efterat hun havde aflagt Lovens Eed.
Actor begjæ-

rede Tingsvidnet sluttet og sig beskrevet meddeelt, som Retten bevilgede.
Arrestanterne bleve derefter Laugrettet overleverede for at føres tilbage i Arrest.

Gammel Sag:

Procurator Lassen; som Actor, ctr: Jacob Torchelsen Tertnæs.

Defensor Procurator Stuvitz mødte og tilkjendegav, at deels en forehavt Reise paa Landet og deels andre befalede Sagers Udførelse, deels for Byens Jurisdictioner og deels her, hvilket sidste denne Protocol viiser har hindret ham fra i Dag at slutte [Sagen], og derfor begjærede han Sagen udsat til en for Retten belejlig Tid.

Eragtet:

Formedelst forud beram/m/ede Forretninger og Som/m/ertingene udstaar Sagen til 4de May Kl: 11.

Lars Blix de Fine Anfin Olsen Krogh

Samme Dag om Eftermiddag Kl: 2. continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen Justits Sagen, Procurator Hjorth Stuvitz som Actor contra Ole Iversen Kiellevold m: fl: og blev Retten bestyret af den constituerede Sorenskriver Procurator Albert Lassen, i Overværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd som \ved/ første Møde vare tilstæde.

Arrestanten var løs og ledig i Retten tilstæde; hvorimod de øvrige Tiltalte ej mødte.

Actor anmeldte at uagtet sin anvendte Umage for at slutte Sagen i Dag, havde han været derfra forhindret formedelst sam/m/es Vidløftighed, og hans Møde \i Formiddag/ i 3 Justits Sager; desaarsag han atter saa sig nødt til at forlange Sagen udsat til førstkom/m/ende Mandag Eftermiddag Kl: 2, og erklærede han, for at Defensor til sam/m/e Tid kunde slutte [Sagen] at han vilde sende ham sit Indlæg inden førstkommende Onsdag Aften.

Procurator Heiberg som Defensor for de Tiltalte forbeholdt det Fornødne.

Eragtet:

Da Protocollen fra førstkommende Onsdag afbenyttes, til de anstundende Som/m/ertinge, ligetil Slutningen af denne Uge, saa bevilges den forlangte Anstand, som den første for Retten ledige Tid.

Arrestanten blev derefter overleveret Laugrettet for at tilbageføres i Arresten.

Anfin Olsen Lassen Ole Rasmussen

Samme Dag Tid og Sted continuerede Sagen mod Slaven Andreas Andreassen m: fl: og \blev/ Retten betjent ved de sam/m/e Personer som sidste Rettesdag.

Actor mødte og indbad sig de mødende Vidner afhørt.

De samtlige Tiltalte vare i Friehed for Retten tilstæde.

Derefter blev fremkaldet som:

1ste Vidne Nicolay Berg sagde sig 20 Aar gam/m/el og Svend hos Smedemæster John Lykke ubeslægtet til de Tiltalte, aflagde Eed og vandt at han er aldeles uvidende om det af Gunder Holme og de øvrige under Sagen Tiltalte forøvede Tyverie paa Kalfaret, videre end hvad han nu senere efterat Sagen var anlagt har erfaret. Afvigte Høst omtrent i den Uge da det omtalte Tyverie blev forøvet afkjøbte han Gunder Holme en Bordkniv med hvidt Skaft som denne foregav at have kjøbt paa et Spiseqvarter uden at Vidnet viste at den var stjaalet og som han tilbageleverte til Politiebetjent Reusch Dagen efterat han havde kjøbt den. Vidnet kjender aldeeles intet til de Tiltalte og er ubekjendt om deres Vandel. Denne Forklaring afgav Vidnet efterat være betydet Smedemæster Lykkes i Forhøret p: 7 tilførte Forklaring, og da han intet videre viste til Oplysning blev han Demitteret.

2det Vidne. Hans Dahl, 18 Aar gl: i Lære hos Smedemæster Lykke ubeslægtet med de Tiltalte og

3de Vidne Lars Aamundsen 19 Aar gl: ligeledes i Lære hos Smedemæster Lykke, de Tiltalte ubeslægtet; hvilke begge efterat have aflagt Lovens Eed og været betydet Smedemæster Lykkes i Forhøret pag: 7 aflagte Forklaring forklarede eensstemmig at de Tiltalte ere dem aldeles ubekjendte Personer og at de ere aldeeles uvidende om de Tiltaltes forøvede Tyverie; Ligesom de heller ikke kjender noget til Marie Elisabeth; hvorefter de bleve demitterede.

4de Vidne Johannes Smørdal, Sergant, 24 Aar gl:, ubeslægtet med de Tiltalte, som aflagde Lovens Eed, og blev forelæst sin i Garnisons Forhøret pag: 2, 4, og 6 tilførte Forklaringer dem han vedtoge som rigtige og paa Tilspørgende forklarede at at!! han aldeles intet kjender til de Tiltalte, deres Vandel og det af dem forøvede Tyverier, videre end som under Forhøret omforklaret, ligesom han heller ikke har mindste Kjendskab til Tiltalte Anna Maria

1814: 245

Elisabeth uden for saavidt at han har været i hendes Huus og inqvireret efter Tyvekoster uden at finde noget, og da han saaledes intet viste til Oplysning i Sagen blev han Demitteret.

Paa Tilspørgende erklærede de 3de tiltalte Slaver ikke at kjende den af Anna Maria Elisabet omtalte Soldat Ole Tvedt videre end de har hørt at han forrige Vinter deserterede herfra; hvilket nærværende Gunder Holme erklærede at vide med Vished.

I Anledning af den af Captn: Hougs udi Forhøret pag: 2 tilførte Forklaring at Slaven Andreas var undvigt af Slaveriet Natten til den 21de og blev igjen funden Løverdags Morgen den 21de forklarede Tiltalte Andreas at dette maae være en Skrivefeil, da han udbrød af Slaveriet Natten til Søndag eller Løverdags Aften, hvorefter han udførte Tyveriet paa Kalfaret Søndags Aften og da dette var udført gik han hjem til sin Moder hvor 2de Soldater der vare udsendte for at efterlede ham paagrebe ham og førte ham tilbage i Slaveriet. Han forklarede videre at hans Moder saavel var uvidende om Tyveriet for!! (før?) det blev begaaet som efter at det var forøvet.

Defensor Procurator Hjorth som fra først af havde været tilstæde forbeholdt det fornødne.

Da Dagen med det Passerede og 3de foregaaende Justits-Sager var forløbet og ingen flere af de indkaldte Vidner som alle sorterer under Byens Jusrisdiction, mødte saa blev denne Sag udsat til Onsdagen den 4de Maij førstkommende Eftermiddag Kl: 2, som den første formedelst de indfaldende Sommertinge og andre beram/m/ede Forretninger, for Retten beleilige Tid.

De Tiltalte Arrestanter blev derefter overleveret Vagten for at henbringes i {Arrest} \Slaveriet/.

Krogh

Lars Blix de Fine Anfin Olsen
Ole Rasmussen Jørgen Ellengsen

Sommerting for Sartors Skibrede

Aar 1814 den 28de April blev det almindelige Som/m/er- Sage- og Skatteting for Sartors Skibrede fremholdt paa Tingstedet Tøsøen, og blev Retten bestyret af mig Hans Strøm Krogh som af Amtet constitueret Sorenskriver i Hr: Secretair Christies Fraværelse i Overværelse af de 4re eedsvorne Laugrettesmænd Niels Halvorsen Hommelsund. 2. Anders Olssen Warøen.

3. Hans Olssen Ejde og Jens Steffensen Nordeide Foged Bøgh, Skibredets Lehnsmand og endeel tingsøgende Almue vare tilstæde

Hvor da! først blev publiceret følgende Anordninger:

1. Forordning af 8de December 1813, for Norge, angaaende nogle Bestem/m/elser i Fr: af 18de December 1767 og 14de April 1769, betreffende Jordejendom/m/es Deeling i Norge.
2. Placat angaaende det stemplede Papirs Stigen, uden noget bestemt maximum datt: 20de Novbr: 1813.
3. Forordning hvorved en Mobillie Skat paabydes i Norge, datt: 25de Octbr: 1813.
4. Placat angaaende Udredelser af de enkelte Embedes paalagte Afgivter til offentlige Indretninger, datt: 24de Novbr: 1813.
5. Forordning angaaende hvorledes Pengsioner etc som paaligge private at udrede, skulle gaae over fra DC: til Rbp:, datt: 16de November 1813.
6. Placat angaaende den udenrigske Portoes Erlæggelse i rede Sølv m: v: datt: 30te Octbr: 1813.
7. Placat, for Norge, hvorved det forbyde (forbydes) civile Embedsmænd der var tillagte Embedsgaarder, at eje eller bruge Landbrug inden 2 Miiles Afstand fra sam/m/e, datt: 6 Novbr: 1813.
8. Placat, angaaende Betalingen af Gjeld til den Kongelige Kasse, for Konfiskeret fiendtlig Ejendom, datt: 26de Octbr: 1813.
9. Forordning angaaende en Afgivt i Varer m: v: datt: 14de Octbr: 1813.
10. Bekiendtgjørelse angaaende Auctions Afholdelse {angaaende} \over/ nogle Qvantiteter Kornvares Overladelse af de Kongelige Magasiner i Danmark datt: 14de Octbr: 1813.
11. Placat, hvorledes Bespisnings-Penge skulde erlægges i Rigsbankpenge Sølv Værdie, datt: 14de Octbr: 1813.
12. Placat, angaaende nærmere Bestemmelser i Henseende til Provenuet af priisdømte Skibe og Ladninger, datt: 29de September 1813.
13. Placat, angaaende at de i Aaret 1809 udprægede Kobber 4 Skillinger intil videre skulde forblive i Omløb for 4 Rbskl:, datt: 1ste November 1813.
14. Forordning af 20de Octobr: 1813, angaaende Opgjørelse af Nordlandenes Indbyggeres Gjeld til Kjøbmændene i Bergen, samt den nordlandske Handels Friegivelse.
15. Taxt, for et enkelt Brev, i Postturen mellem Bergen, Borgesund og Molde, uden Datum.
16. Placat fra Pollitiet i Bergen angaaende Forprang, datt: 16 Octbr: 1813.
17. Placat, angaaende skjærpet Straf for dem, der bestjæler de Kongelige Postere, datt: 28de Septbr: 1813.

1814: 245b

18. Placat for Norge, angaaende Forandring i Forordningen af 31te August 1804, datt: 14de Septbr: 1813.
19. Placat, angaaende Underholdningspenge for Gjeldsfanger, datt: 28de Septembr: 1813.
20. Forordning, angaaende en Forandring i Forordningen af 5te Januar 1813 § 30, m: v: datt: 14de Septbr: 1813.
21. Placat af 9de October 1813 hvorved, den Skippere og Mandskab, for Indførsel af Kornvarer til Norge tilstaaede Præmie forhøyes, m: v:

22. Forordning, angaaende den almindelige Fyrafgifts Erlæggelse i rede Sølv, datt: 8de Septbr: 1813.

23. Forordning, angaaende Toldafgivternes Erlæggelse i Sølv, datt: 8de September 1813.

24. Placat af 30te August 1813, hvorefter samtlige Danske og Norske Lodser ere berettigede til at oppebære de dem reglementerte Lodspænge i Rigsbankp: Sølv Værdie.

25. Placat af 27de August 1813, angaaende Kaperfarter.

26. Forordning, angaaende, hvad i Henseende til Svenske, som opholde sig her i Rigerne, samt de Skibe og Varer, der ere svensk Ejendom, bør iagttages, datt: 7de September 1813.

27. Kongelig Bekjendtgjørelse, angaaende Besiddere af faste Ejendomme i Danmark og Norge, som opholde sig i Udlandet, datt: 4de September 1813.

28. Placat af 28de August 1813 om hvorledes Beløbet af Sølvværdie skal beregnes og erlægges, for saavidt angaaer directe Skatters og Afgivters Oppebørsel til den Kongelige Kasse.

29. Placat, angaaende Forhøyelse i de Forsøm/m/else ved Veiarbeide fastsatte Mulcter, datt: 15de Januar 1814.

30. Placat, angaaende at Vaccinateurerne udenfor Lægestanden maae lige med Lægerne, tilstaaes frie Befordring, og et Honorarium for hver af dem vaccineret Person, datt: 29de December 1813.

31. Placat, angaaende at Fiskerleiet Arnager paa Bornholm, i Henseende til Prisers Opbringelse og Salg, indtil videre skal ansees som Kjøbstæd, datt: 16de December 1813.

32. Bekjendtgjørelse, fra Statholderen, angaaende Udfærdigelse af 3 Millioner Rigsbankdaler, lydende paa 50, 25, 15, 5 og 1 Rigsbankdaler N: V: m: v:, datt: 27de Januar 1814.

33. Placat, angaaende Taxters Fastsættelse i Rigsbanko, datt: 28de December 1813.

34. Kongeligt aabent Brev, angaaende Norges Afstaaelse til Sverrig, datt: 18de Januar 1814.

35. Kongen af Danmarks Skrivelse, til det norske Folk, datt: 18de Januar 1814.

36. Bekiendgjørelse fra det danske Cancellie, at de ikke indfødte i Norge ansatte Embedsmænd, maae have Tilladelse at forlade deres Embeder, datt: 5te Februar 1814.

37. Freds Tractat imellem Danmark og Sverrig, datt: Kiel, 14de Januar 1814.

38. Ditto imellem Danmark og Engeland, datt: Kiel 14de Januar 1814.

39. Aabent Brev, fra Norges Regent, angaaende Rigets nærværende Stilling og tilkommende Regjeringsform datt: 19de Februar 1814.

40. Prints Regentens Kundgjørelse til det norske Folk af 19de Februar 1814.

41. Kundgjørelse, angaaende det Norske Folks fredelige Forhold til andre Nationer og Kaperiet Ophævelse, datt: 19de Februar 1814.

42. Kundgjørelse, angaaende det norske Flag, datt: 27de Februar 1814.

43. Bekiendtgjørelse fra Regentskabet, hvorledes skal forholdes med Sager som attraaes indstævnt for Høyeste Ret i Norge, datt: 20de Martii 1814.

44. Placat angaaende en Norsk Enke-Kasses Oprettelse i Norge, datt: 20de Martii 1814.

45. Kundgjørelse angaaende en Com/m/itte til provisorisk at bestyre Oplysnings-Faget, datt: 2de Martii 1814.

46. Tillæg til denne Kundgjørelse af 22de Martii 1814.

47. Anordning, angaaende Piterods-Straffens Ophævelse, datt: 28de Martii 1814.

48. Ditto, angaaende midlertidig Bestemmelse for Varers Ind og Udførsel, til og fra Norge datt: 6te April 1814.

49. Regentskabets Skrivelse til Amtet af 4de Marts 1814, om Moebillie Skattens hastige Inddrivelse.
50. Amtets Com/m/unication af Rigsbankens Bekjendtgjørelse af 16de April 1814.
51. Instruction for Rigjærengsraadet (Regjærings-) som under Regentskabet i Norge er nedsat, datt: 2de Marti 1814.
52. Ditto for den Comitte som under Regentskabet er nedsat for provisorisk at overtage Oplysningsfaget.
53. Amtets Com/m/unication af Regentens Skrivelse af 8de April, hvorved det forbydes Huusbonder at uddrive af deres Pladse de Huusmænd som formedelst Udcomando, ikke kunde præstere de stipulerede Arbeidsdage.

Derefter blev paaraabt {følgende} de indstævnte Sager

Gammel Sag fra Fol: 237
For Retten mødte Henrich Agotnæsset og anmeldte at han efter sidste erholdte Udsættelse ikke videre denne Gang havde at iretteføre end at han henholdt sig til hvad han sidste Rettesdag tilførte Protocollen, og erklærede videre at han aldrig har

1814: 246

været uvillig at levere Citanten den Tiende han pligtede ham, men han troede det var Citantens Pligt at indfinde sig paa de Stæder hvor han /: Indstævnte :/ kom til Lands med sin Fisk og naar Citanten ikke der indfandt sig for at modtage den han tilkommende Tiende, troede Comparenten han ikke var pligtig at henføre denne til andre Stæder, da det var ham ofte umueligt ved Budsendelse at kunde underrette Tiendetageren om hvor han var henkom/m/en, for at yde sin Tiende saameget mindre som han lettelig ved saadant Ophold kunde forspilde det mest fordelagtige Fiskerie. Indstævnte indlod saaledes Sagen Dom med Paastand at blive for Citantens Tiltale aldeles friefunden imod at han for de 32 Tønder Tran han forrige Aar erholdt betaler til Citanten 16 s: Rbp: N: V: \pr: Tønde/ som er den Tiende som fra Arilds Tider har været erlagt, og mod at erholde hos Citanten denne Sags Omkostninger skadesløs erstattet efter Dommerens Skjøn.
Procurator Heiberg mødte for Citanten og gjentog sin Benægtelse ved Sagens Incamination, saavel for de som i Dag af Indstævnte tilførte, da denne aldrig har tilbuden enten Citanten eller hans Handels-Gesel at betale den paastævnte Tiende in natura, ligesaa lidet som han finder Citanten pligtig at modtage den Tiende som i Dag har anbudet. Herhos maatte Comparenten anmærke, at da Indstævnte i Dag efter Løfte intet har fremmet efter hans Løfte til Sagens Oplysning og saaledes blot har havt sam/m/e udsat for at trenere den til Upligt, saa indstillede han til Dommeren at Indstævnte ved Sagens Paakjendelse maatte blive anseet i Overeensstemmelse med de om Rettens vedbørlige og hurtige Pleie ergangne Anordninger. Comparenten vedblev derpaa at indlade Sagen Dom, med Paastand, i Overeensstemmelse med Stævningen og Lovens 2den B: 22 Cap: 3 Art: Reschreftet (Rescriptet) af 24 Februar 1703, Cancellie Resolutioner af 2de Julii 1784 og 1ste Januar 1785, samt i Tillæg i Processens Omkostninger for hans Reise og Omkostninger 30 rbr S: V: og for det øvrige henholdt Comparenten sig til sin forhen udførte Procedeure og Paastand og saaledes under Protest mod al videre Udsættelse vedblev at indlade Sagen Dom.
Indstævnte Henrich Jacobsen Agotnæs vedblev sit forrige Tilførte og troede Citanten \u/berettiget til det Paasøgte og indlod saaledes fra sin Side Sagen Dom under Benægtelse af alt ubeviist fra Citantens Side.
Procurator Heiberg vedblev sit forrige, da Fordringen ved Indstævntes Tilstaaelse fuldelig er beviist.

Eragtet

Sagen optages til Doms.

Gam/m/el Sag fra Fol: 237.

Dankert Krohn contra Paul Michelsen Bildøen m: fl:

De Indstævnte Paul Michelsen, Ole Olsen, Engel Larsen, Anders Olsen og Thomas Olsen, alle Opsiddere af Gaarden Bildøen, mødte personlig for Retten og irette æskede den af Kjøbmand Dankert Krohn i Bergen mod dem anlagte og fra sidstholdte Maanedsting udsatte Sag og hvorhos de fremlagde et af Procurator Lassen under Gaars Dato paa deres Vegne forfattet skrivtlig Indlæg i Sagen, hvormed de indlod denne Dom. Indlægget blev inden Retten læst saal: #

Procurator Heiberg mødte for Citanten og næst at forbeholde sine Indsigelser mod det i Dag fra Indstævntes Side fremkom/m/en fremlagde han continuations Stævning af 9de d: M: lovlig forkyndt, men da han nødvendig maae gjøre sig bekjendt med det i Dag fremlagte Indlæg førend han kan videre fremme Sagen begjærede han sam/m/e udsat til i Morgen Formiddag Kl: 9. Den fremlagte continuations Stævning blev inden Retten læst saal: #

De Indstævnte som vedtoge lovlig Varsel prottesterede imod den af Citanten forlangte Anstand til i Morgen, og paastod at Citanten efter sin irettelagde Stævning i Dag skulde føre de attraaede Vidner.

Procurator Heiberg vedblev sit forrige, saa meget mere som det i Dag fremkomne Indlæg indeholder andre Benægtelser og Sigtelser end som tilforn af de Indstævnte er nedlagt.

Indstævnte vedblev sit forrige.

Eragtet:

Den af Citanmten forlangte Anstand bevilges til i Morgen Formiddag Kl: 9, da han haver at iretteføre det fra sin Side fornødne eragtende.

Da ingen i Dag havde videre at føre i Rette, blev Tinget udsat til næste Dag.

Krogh

Niels Halvorsen Hommelsund. NHS og bomerke

Hans Olsen Ejde. HOS og bomerke

Anders Olsen Warøen. A:O:W:

Jens Steffensen Nordeide. I:S:S: og bomerke

Næste Dag den 29de April continuerede {Høste} \ Som/m/er /tinget for Sartor Skibrede i Overværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd som i Gaar. og blev da foretaget den fra i Gaar udsatte Sag

Dankert Krohn, contra Paul Bildøen m: fl:

Procurator Heiberg mødte for Citanten og fremlagde skrivtlige Qvæstioner af Dags Dato til Vidnerne dem han begjærede paaraabt og derefter afhørt Qvæstionerne indtages saal: #

De samtlige Indstævnte \mødte/ undtagen Paul, Ole og Anders. De indstævnte Vidner Niels og Ole Bildøen, samt Christopher Kobbeltvedt mødte ligeledes.

Derefter blev fremkaldet for Retten som

1ste Vidne: Niels Poulsen Bildøen, sagde sig 24 Aar gam/m/el og en Søn af Indstævnte Paul Michelsen Bildøen, aflagde Lovens Eed, efterat Eedens Forklaring af Lovbogen var ham forelæst og formanet til Sandheds Udsigende og hvorefter han forklarede til 1ste Qv: jo, han kjender samtlige de Indstævnte. Til 2de Sp: jo Vidnet ved at de Indstævnte forrige Aar 1813 fiskede en deel saavel Makril som Sild den de for det meste solgte {ved Torvet} til en Deel Fiskere fra Byen hvilke har fortalgt ham at de igjen solgte denne Fisk ved Torvet i Bergen. Hvad de Indstævnte fiskede i Aaret 1812 er han uvidende

om, videre end at han har hørt saavel af sin Fader som af de øvrige Indstævnte at de fiskede eendeel, men hvad Slag og hvor meget ved han ikke

1814: 246b

Til 3de Sp: Den Fangst de Indstævnte gjorde forrige Aar skeede i Fjelds Sogn. Til 4de Sp: Han har saavel af sin Fader som af de øvrige Opsiddere paa Gaarden Bildøen hørt at de forrige Aar fiskede Makril som de solgte for 5000 rd omtrent, og Sild som de solgte for omtrent 10 a 12000 rd DC, om det var noget mere eller mindre kan Vidnet ikke bestemt opgive men saa omtrent var det. Procurator Heiberg frafaldt 5te Sp: som besvaret ved 4de Sp: Til 6te Sp: Ikke saavidt han ved er der af den omforklarede Fisk bleven betalt nogen Tiende til Kirke Ejeren og har erfaret og deels hørt at der ikke i de sidste 20 Aar har været betalt \Tiende/ af hvad de har fisket paa Bildøen uden naar Kirkeejeren har udstædt Tiendesædtler; men naar Fisken har været solgt ved Torvet i Bergen. Procurator Heiberg begjærede Vidnet tilspurgt for det 7de: Tiente Vidnet paa Citantens Handelsstæd Solsvigen i Aaret 1812. 8de: Veed Vidnet at der i bemeldte Aar blev af Citantens Folk fra Solsvig affordret Bildøens Beboere Tiende i bemeldte Aar, og i saafald blev Tiende efter Anfordring betalt eller indfandt de sig med Tiende upaamindte og 9de: Har Vidnet seet at den omforklarede solgte Makril til Bye-Fiskerne blev solgt ved Torvet og er Tiende deraf betalt, til hvem og hvoraf ved Vidnet saadant. Vidnet svarede: til 7de Sp: Jo som omspurgt. Til 8de: Det er ham ikke bekjendt at Bildøens Opsiddere /: Indstævnte :/ bleve affordrede nogen Tiende i den Tid {af} \i/ Aaret 1812 han tiente i Solsvigen. Han ved heller ikke at de Indstævnte i den Tid han tiente der anbød nogen Tiende men han har hørt af {indstævnte} Lars Bildøen at han skulde have tilskrevet Præsten et Brev med Forlangende at erholde Seddel da han vilde betale den pligtende Tiende naar de solgte Fisken til Kjøbmænd i Bergen; men naar Fisken blev solgt ved Torvet vilde de ikke betale videre Tiende end hvad de maatte erlægge paa Fiskebryggen ved Slottet i Bergen, og vilde Lars som ellers er en ustævnt Mand og Fader til Indstævnte Engel Larsen, være Com/m/issionair for Præsten og Kirkejeren, Til 9de Sp: Henholder sig til sit Svar paa 2det Spørgsmaal og ved ikke at nogen anden Tiende er betalt end hvad som efter Byefiskernes Fortælling til ham skal være erlagt paa Slottet. Da ingen af Parterne havde Vidnet videre at tilspørge blev det fra Retten demitteret.

2det Vidne Ole Olsen 19 Aar gam/m/el en Søn af Indstævnte Ole Olsen Bildøen, som aflagde Lovens Eed efterat dens Forklaring af Lovbogen var bleven ham forelæst om!! (og?) ham betydet dens Vigtighed og formanet til Sandheds Udsigende og hvorefter han svarede til 1ste Sp: jo han kjender de Indstævnte. Til 2det Sp: eensstem/m/ig med 1ste Vidne, med Tillæg at han vel var hjemme paa Bildøen i Aaret 1812 og til Deels med dem som fiskede og saaledes erfarede at de af og til fangede noget Fisk; men hvad Slags og hvor meget erindrer han ikke; dog veed han at der blev solgt noget men for hvor meget kan han ikke erindre. Til 3die S: eenstemmig med 1ste Vidne. Til 4de Sp: Har hørt af sin Fader og de øvrige Indstævnte, at de forrige Aar solgte Makril for omtrent 5000 rd DC; men for hvormeget de solgte Sild kan han ikke erindre at have hørt men ved at de solgte en temmelig Deel. 5te Spørgsmaal blev ligeledes for dette Vidne frafaldet. 6te Sp: Vidnet ved at de Indstævnte ikke har betalt nogen Tiende af den Fisk de fangede i Aarene 1812 og 1813. Procurator Heiberg frafaldt 7de og 8de Sp: til dette Vidne. Til 9de Sp: Byefiskerne har fortalt at de solgte den kjøbte Makril paa Torvet i Bergen og at de betalte Fisketiende paa Slottet i Bergen; men om Kirketienden deri var indberegnet, ved han ikke da Fiskerne ikke udlod sig derom. Da ingen af Parterne havde Vidnet videre at tilspørge og Vidnet vedstod sin Forklarings Rigtighed blev han fra Retten demitteret.

3de Vidne. Christopher Ellingsen Kobbeltvedt sagde sig 22 Aar gam/m/el og anmeldte at han var en Medejer i den Nod hvormed det paastævnte Fiske var skeed og var Lods ejer i Fiskevogen hvor Fisken var trækket, og saaledes aldeles intreseret med de Indstævnte i de paastævnte Fiskerier hvori han var deeltager, og saaledes prottesterede mod at aflægge Vidnesbyrd da han maatte betragtes ligemed de Indstævnte.

Paa Grund heraf frafaldt Procurator Heiberg dette Vidne og maatte begjære Sagen udsat til førstkommende Maanedsting for Augusti Maaned i Sorenskriverens Boepæl i Bergen for at pleie sam/m/e ved continuations Stævning.

De Indstævnte mødende Parter forbeholdt alt lovligt under foreløbigen at prottestere mod alt ubeviist fra Citantens Side i Dag frembragt.

Eragtet:

Den forlangte Anstand bevilges til førstholdende Augusti Maanedsting de!! August!! i Sorenskriver Christies Boepæl i Bergen.

Efter Paaraab mødte ingen som havde Sager at iretteføre.

Derefter blev publiceret følgende Documenter:

1. Bøxelseddel fra Kjøbmand Danckert D: Krohn til Anders Anderssen paa 1 pd Fisk Landskyld og Skatteskyld 10 ½ Mrk Smør i Gaarden Skaalevigen, No 51, dat: 1ste Octobr: 1813, med Revers.

1814: 247

2. Skjøde fra Synneve JensDatter Telle til Clemet Hanssen Telle paa 6 Mrk Fisk i Gaarden Telle, No 26, for 16 rbd 4 mrk N: W:, dateret 28 {Januar} \April/ 1814.
3. Afkald fra Hans Nielssen nordre Skouge til Formynderen Niels Erichsen Nordre Schouge for hans Moderarv 15 rd 12 s, dateret 28 April 1814.
4. Fredlysning fra Foged Unmack over Fremmedes Fæebejtning og Lyngskjæren i Gaarden Kourslands Udmark, dateret 2de Octobr: 1798.
5. Afkald fra Ole Michelsen Worland for hans Hustrues Marthe AndersDatter Bakkes Arvemidler 106 rd 6 s, dateret 28 April 1814, til Formynderen Peder Pedersen nordre Toft.
6. Do: fra Ole Willumsen Telle for hans Kones Kari JohannesDatters {Telles} Moderarv 14 rd 1 mrk 15 s, dateret 28 April 1814, til Formynderen Steffen Johannessen nordre Echerhovde.
7. Do: fra Johannes Steffensen nordre Echerhovde til Formynderen Ole Olsen nordre Echerhovde for hans Moderarv 13 rd 3 mrk 7 s, dateret 28 April 1814.
8. Do: fra Ole Nielsen Golten for hans Hustrue Botilde GrimsDatter Kaldestads Arv 26 rd 6 s, til Formynderen Jens Nielssen Trængerejde, dateret 28 April 1814.
9. Skjøde fra Erich Larssen Snekkevigen m: fl: til Mons Larssen paa 5 71/125 Mrk Smør 11 17/125 Mrk Fisk i Gaarden Snekkevigen, No 76, for 120 rbd 4 mrk 6 s N: V:, dateret 28 April 1814.
10. Bygselseddel fra Knud Wincentsen Hamre og Ole Salomonsen Bakke til Anders Olsen paa 18 Mrk Fisk \Landskyld/ i Warøen, No 8, dateret 28 April 1814, Skatteskyld 9 Mrk Smør.
11. Delebrev efter Enken Synneve JensDatter Nipen, dateret 29 April 1814, hvorved Boets Jordegods 1 pd 4 4/5 Mrk Fisk i Nipen, No 27, er udlagt til Døttrene Agothe TollevsDatter og Kari TollevsDatter, hver 14 2/5 Mrk Fisk.
12. Bøxelseddel fra Agent Johan Weiner Krohn til Haagen Nielssen paa 2 pd 6 Mrk Fisk Landskyld og Skatteskyld 1 pd 12 Mrk Smør i Dommedal, No 33, dat: 1ste April 1814, med Revers

13. Bøxelseddel fra Ole Knudsen Lie til Engel Aamundsen paa 12 Mrk Fisk Landskyld og 6 Mrk Smør Skatteskyld i Lie, No 84, dateret 29 April 1814.

14. Afkald fra Hans Olsen Nordejde til afdøde Formynder Thomas Olsen Algerøens Stervboe for Myndlingen Michel Hanssen Kaartvedts Arvemidler 43 rd 2 mrk, dateret 29 April 1814.

Fogden fremlagde Restancelisten over de ordinaire Skatter, der viser, at paa indeværende Aars Skatter er {intet} betalt 4 rbd 68 s: N: W:. Ligesaa fremlagde Fogden Restancelisten over {de red} udestaaende Rente til Rigsbanken i Følge Forordningen af 5te Januar 1813 og den i Følge Forordningen af 25 Octbr: 1813 paabudne Mobilie-Skat, der udviser, at der paa bemeldte {Db Skatter} Renter rester 494 rbd 4 mrk 7 s: og paa Mobilie Skatten 2121 rbd 4 mrk 15 ½ s: alt N: W:

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Sommerthinget for Sartor Skibrede hævet.

Krogh

Niels Halvorsen Hommelsund. N.H.S. og bomerke

Hans Olsen Ejde. H.O.S. og bomerke

Anders Olsen Warøen. A.O.W.

Jens Steffensen Nordejde. I.S.S. og bomerke

Sommerting for Schiolds Skibrede

Aar 1814 den 2den Maij blev det almindelige Som/m/er- Sage- og Skatteting for Schiolds Skibrede fremholdt paa Tingstedet Houkeland, og Retten bestyret af mig Hans Strøm Krogh, som af Amtet constitueret Sorenskriver i Hr: Secretair Christies Fraværelse, i Overværelse af de 4re sam/m/e Dag i Eed tagne Laugrettesmænd Niels Johannesen Lohne, Hans Salomonsen Grimstad, Mons Olsen Bjørge og Niels Sjursen Rødland. Foged Bøgh, Skibredets Lehnsmand og endeel Tingsøgende Almue vare tilstæde.

Hvor da! først blev publiceret samme Kongelige Anordninger som paa Som/m/ertinget for Sartor Skibrede den 28de Maij!! (April) blev publicerede.

Samme Dags Eftermiddag Kl: 2. continuerede \Justits Sagen/ Procurator Hjorth Stuvitz som Actor contra Ole Iversen Kiellevold, og blev Retten bestyret af den constituerede Sorenskriver Procurator Albert Lassen i Overværelse af Laugrettesmændene Mons Olsen Bjørge og Niels Sjursen Rølland.

Hvorda Actor Procurator Hjorth Stuvitz mødte og tilkjendegav at han ved at gjennemlæse denne Sags vidløftige Documenter og efter Adgang dertil ogsaa Justitz-Protocollen, ikke har fundet at Bestjaalne Erich Monsen Mjeldem enten har tilhiemlet sig eller sat nogen Taxt paa de ham frastjaalne men ej tilbagekomne Koster som var Smør udi et Bøtte, et Sølv Halskjæde en Sølvmyndt, 2 saakaldte Søllier eller Spænder, 3 Lod Blaaefarve og 1 blaae Fruentimerhue, {fandt} der ere ommeldte i Forhøret pag: 6, og da han anseer saadan Taxt og Tilhiemling nødvendig var han nødt til \atter/ at begjære Sagens Anstand til næstkom/m/ende Tirsdag d: 5te d: M: atter at behandles i Sorenskriver Christies Huus i Bergen, til hvilken Tid og Stæd, om Udsættelsen bevilges han forbeholdt sig at lade indkalde ommeldte Erich Monsen Mieldem til

den intenderende Forklarings Afleggelse.
Actor anviiste imidlertid hans udi denne Sag under 27de f: M: affattede Deductions-Skrivt, hvilket efter sidste Rettesdags Protocollation har været Defensor forevist.
Defensor Procurator Heiberg mødte og tilkjendegav at efterat han fra en Reise paa Landet \var/ kom/m/en tilbage her til Byen sidstleden Fredags Aften har han i Gaar modtaget det i Dag foreviiste Indlæg fra Actor og da denne nu har begjæret Sagens Anstand til førstkom/m/ende Tirsdag saa forbeholdt {Defensor} \Comparenten/ til den Tid om mueligt at slutte [Sagen].
De øvrige Tiltalte Asbjørn Larsen og dennes Søn mødte ikke.

Eragtet:

Den forlangte Anstand bevilges til førstkommende 5te d: M: {Formiddag Kl: 2} \Eftermiddag Kl: 2/.

Mons Olsen Bjørge Lassen Niels Sjursen Rølland

Derefter blev Thinget fastsat: og Retten betjent af de sam/m/e Personer som førstnævnt og blev da foretaget:

Gammel Sag. Fol: 239

Oberst-Ljeutenant Ham/m/er contra Mad:me Hjorth Stuvitz.

For Procurator Leganger mødte Procurator Heiberg som i Forventning af Resolutionen paa den forhen ommeldte Ansøgning maatte inløbe, begjærede Sagens Anstand til førstkom/m/ende Augusti Maanedsting.
Pr: Lassen møtte for Citanten og efter dennes Forlangende maatte gjøre Vederparten opmærksom paa at om han ikke inden omtrent 4 Uger erholdt Svar paa den ommeldte Ansøgning, han da atter maatte fremsende een til den nye Regjering, da Citanten ikke vilde denne Sags længere Henstand.
Procurator Heiberg, som ikke tvivlede paa at Procurator Leganger uden Citantens Provocation vil vide at iagttage det Fornødne til Sagens Frem/m/e, vedblev sit Forrige.

Eragtet:

Den forlangte Anstand bevilges til næstholdende Maanedsting for Augusti Maaned.

Da ingen efter Paaraab havde Sager at føre irette blev Tinget udsat til følgende Dag.

Krogh

Niels Johannesen Lohne. N:I:S: og bomerke Mons Olsen Bjørge og bomerke
Hans Salomonsen Grimstad. H.S.S.G. Niels Sjursen Rølland.

Næste Dag den 3die Maij continuerede Som/m/ertinget for Schiolds Skibrede i Overværelse af de sam/m/e Personer som i Gaar og blev da foretaget

Tingsvidne.

Procurator Heiberg mødte som befalet Sagfører for Konen Brithe Maarsdatter Fjøsangerhougen og fremlagde skrivtlig Stævning af 5te f: M: i forkyndt Stand, saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Com/m/issionen af 17de Januar d: A: som viiser at Sagen der forgjeves har været foretaget til Mægling og endelig skrivtlige Qvæstioner til Vidnerne af Dags Dato. {Endelig} \Han/ foreviiste dernæst Statholderskabets Bevilling af 9de Februar d: A: til denne Sags frie Førelse og Stiftets Ordre til Comparenten som Sagfører at udføre sam/m/e hvilke 2de sidste Documenter han begjærede sig tilbageleverede med Rettens Anviisnings Paategning. Comparenten begjærede derpaa de Indstævnte paaraabte og afhørte efter de fremlagde Qvæstioner. Stævningen, Forligelses Com/m/issions Attesten og

Qvæstionerne bleve læste og ere saalydende: # Benificion poupertatis og Procurator Heibergs Ordre til dette Tingsvidne og Sags Udfør bleve med Rettens Paategning ham tilbageleveret.

Indstævnte Knud Knudsen Kinne blev paaraabt og mødte. Saa mødte og af de indstævnte Vidner Thomas Larsen Fjøsanger, som anmeldte at de!! (det) andet indstævnte Vidne Geert Fjøsangerhoug {Tho} ikke formedelst Sygdom kunde møde.

Derefter blev fremkaldet som

1ste Vidne Thomas Larsen Fjøsanger \30 Aar gl:/, som efterat være betydet Eedens Vigtighed og formanet til Sandheds Udsigende aflagde Lovens Eed og vandt til Citantens 1ste Qv: Efterat have forklaret at være Parterne ubeslægtet. jo han kjender Parterne. Til 2det Sp: Forrige Aar ved Michaeli Tider blev Vidnet af Citantinden anmoedet at være tilstæde hos hende da Knud Kinne havde indfundet sig hos hende for imod hendes Vidne at fratage hende en Kiste som hendes Mand for omtrent eet Aar forhen havde kjøbt og modtaget hos Knud Kinne og var Knud Kinne den sam/m/e Tid tilstæde. Hermed er tillige 3die Spørgsmaal besvaret. 4de: Om/m/eldte Tid hørte Vidnet Knud Kinne tilstaae at Citantindens Mand havde afkjøbt hans /: Knuds :/ Kone den omhandlede Kiste og der for betalt 11 rdr DC: for omtrent 1 Aar forhen. Til 5te Sp: Ommeldte Tid hørte Vidnet Knud Kinne bruge disse Udtryk: at dersom Citantinden ikke med det gode vilde udlevere Kisten vilde han falde Slag om dem!! (den) /: slaae sig den til :/ saaledes forstod Vidnet det og dersom han ikke eene kunde vinde dette vilde han hente Folk til Hjelp med sig. Til 6te jo som omspurgt. Til 7de: Vid-

1814: 248

net hørte Knud sige, da Citantinden vægrede sig for at aabne Kisten om der ikke var en Øx at erholde da der med denne kunde blive Raad til at aabne Kisten og saaledes blev Citantinden tvungen til at levere ham Nøgelen og hvorefter han aabnede Kisten. Til 8de: jo Knud aabnede Kisten og udkastede de deri værende Klæder og saa Vidnet at Penge laa paa Bordet, hvor mange veed han ikke. Til 9de Sp: jo Citantinden erklærede at alt det passerede som foran anført skeede imod hendes Villie og hun modsatte sig Knuds Forsæt saameget mueligt, dog uden at bruge Voldsomheder, og var foruden Vidnet tilstæde tillige det andet indstævnte Vidne Geert Fjøsanger Haugen, samt Citantindens {hendes} Broder Niels Maarsen Fosnæs og for en Tid Citantindens Søster Nicoline Maarsdatter. Paa given Anledning fra Citantens Side forklarede Vidnet at Citantindens Mand Ole Hendrichsen Fjøsangerhaugen var som Soldat udcom/m/anderet i Landets Tieneste Pindsetider for!! (før) det omforklarede passerede og var saaledes ikke nærværende. Da ingen af Parterne havde Vidnet videre at tilspørge blev det fra Retten demitteret.

2det Vidne Nicoline Maarsdatter Fjøsangerhaugen, godvillig mødende, sagde sig 24 Aar gammel og Søster til Citantinden, blev formanet til Sandheds Udsigende, betydet Eedens {Hellighed} \Vigtighed/ og forklarede: Forrige Aar noget for Michaelii Tider da Vidnet kom hiem til sin Søster fra et Ærinde formærkede hun at Indstævnte Knud Kin/n/e var der tilstæde og hørte at han affordrede Citantinden en Kiste som Citantindens Mand, saavidt hun veed efter Søsterens og Mands Sigende til hende, for noget henved et Aar forhen havde afkjøbt Knud, og hørte hun at Knud brugte forskillige Trudsler for at faae Kisten udleveret; men da Citantinden ikke godvillig ville udlevere sam/m/e saae hun at Knudt egenmægtig bragte denne fra Loftet ned i Kjøkkenet. Vidnet hørte og at Knud spurgte efter en Øx for at opbryde Kisten da Citantinden nægtede at ville levere ham Nøgelen, samt saae at hun der efter leverede Knud Nøgelen og at Knud udkastede af Kisten det deri forvarede Tøy og reiste bort med Kisten. Denne Kiste var graamalet. Vidnet saae at der laae 11 rd DC: paa Bordet som hun hørte at Knud skulle have lagt til Betaling for Kisten. Samme Tid var tilstæde 1ste

Vidne, Gert Fjøsangerhaugen, og Vidnets Broder Niels Fosnæset. Vidnet veed at Citantinden hendes Søster havde tilkaldt de 2de Mænd 1ste Vidne og Geert Fjøsangerhaugen, for at være Vidne til Knuds Fremfærd og at hun imod sin Villie blev frataget Kisten og paatvunget de 11 rd DC: Videre forklarede Vidnet at Citantindens Mand Ole Henrichsen Fjøsangerhaugen, som Soldat blev udcom/m/anderet i Landets Tieneste 8te Dage for Pintse Tider 1813, og har siden ikke været hjem/m/e. Efterat Vidnet havde aflagt denne historiske Forklaring, frafaldt Procurator Heiberg de fremsadte Spørgsmaal. Da ingen af Parterne efter Dommerens Tilspørgende havde Vidnet videre Forklaring at affordre, blev det fra Retten demitteret.

Procurator Heiberg begjærede det Passerede sluttet og sig i Tingsvidne Form beskrevet meddeelt.

Efter Dommerens forskillige Tilspørgende havde Indstævnte Knud Kinne intet at tilsvare, hvorefter Tingsvidnet saaledes bleve sluttet og skal blive Citantindes Fuldmægtig, saa hastig som mueligt beskreven meddeelt.

Derefter blev publiceret følgende Documenter:

1. Skjøde fra Enken Dorthe PaulsDatter Snekkevigen til Paul Olsen Snekkevigen og Niels Olsen Gavelen paa 19 1/5 Mrk \Sr:/ 1/5 Hud i Hammersland, No 88, for 76 rbd N: W:, dat: 30 Martii 1814.
2. Bøxelseddel fra Paul Olsen Snekkevigen og Niels Olsen Gavelen til Niels Michelsen paa 1 pd Smør ¼ Hud Landskyld og Skatteskyld 1 pd 9 Mrk i Hammersland, No 88, dat: 2 Maii 1814, med Revers.
3. Vilkaarsbrev fra Niels Michelsen Hammersland til hans Moder Anna MichelsDatter paa aarligt Vilkaar, dateret 2den Majii 1814.
4. Bygselseddel fra Sognepræst Iver Munthe Daae til Hans Eliassen paa 1 pd Sr: 1/3 Hud Landskyld og Skatteskyld 1 pd 12 Mrk Smør i Hornæs, No 45, dateret 12 April 1814, med Revers.
5. Skjøde fra Amund Gabrielsen Nyegaard til hans Datter Gurine Marie AmundsDatter og Carl Henrich Rasmussen paa Gaarden Simonsvigen, No 118, af Skat og Landskyld 3 ½ Mrk Smør, for 1200 rbd N: W:, dateret 2den Maji 1814.
6. Obligation fra Carl Henrich Rasmussen paa egne og Gurine Marie AmundsDatters Vegne til Amund Gabrielsen Nyegaard for 1200 rbd N: W:, mod Pant i Simonsvigen, No 118, dateret 2 Maji 1814.
7. Afkald fra Hougbrigt Lennertsen for hans Kones Caroline OlsDatters Arv efter Sander Olsen Fanøehammeren, stor 55 rd 5 mrk, til Formynderen Jens Olsen Fanøehammeren, dat: 12 Martii 1814.
8. Do: fra Jens Anderssen Birkeland for hans Kones Anna NielsDatter Søevigs Arv 26 rd 15 s: til Formynderen Niels Nielssen Øfstthun, dateret 19 April 1814.

Fogden fremlagde Restancelisten over de ordinaire Skatter, der viser, at paa indeværende Aars Skatter er betalt 27 rbd 6 s: N: W: Ligesaa fremlagde Fogden Restancelisten over udestaaende Renter til Rigsbanken og den paabudne Mobilie-Skat, der udviser, at paa bemeldte Renter rester (åpent rom) og paa Mobilieskatten (åpent rom)

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Sommerthinget for Schjolds Skibrede hævet.

Krogh

Niels Johannessen Lohne. N.I.S. Mons Olsen Bjørge
Hans Salomonsen Grimstad. H.S.S.G. Niels Sjursen Rølland.

1814: 248b

Aar 1814 den 4de Maij om Eftermiddag Kl: 2 continuerede den mod Slaven Andreas Andersen med fl: anlagte Justits Sag og Retten betjent af de sam/m/e Personer som 1ste Gang.

Actor mødte og fremstillede de Tiltalte Slaver løs og ledig for Retten, og indlod sig de mødende Vidner afhørte.

Derefter blev fremkaldet som

5te Vidne Maren Møller, Enke efter Skræddermæster Moldrup, som sagde sig over 60 Aar gam/m/el, blev formanet til Sandheds Udsigende, aflagde Lovens Eed og efterat være betydet den af Corporal Ullestad i Garnisons Forhøret pag: 13, tilførte Forklaring forklarede at Skarpskytter Magnus Børsem vel har været indqvarteret hos hende en Kort Tid omtrent en Maaned men i den Tid erfarede hun hverken at nogen af de her tiltalte Personer dem hun ikke kjender eller veed at have seet for nu kom til Børsem eller at denne havde noget Lærred eller andre af de hos Nicolaysen stjaalne Ting hvilke Ting saaledes som de i Forhøret pag: 5 fantes specificeret bleve hende forelæst og er for øvrigt aldeles uvidende om det paa Kalfaret forøvede Tyverie. Da Vidnet intet videre vidste til Oplysning at afgive, blev hun demitteret.

6te Vidne Corporal Andreas Aamundsen Ullestad sagde sig 22 Aar gam/m/el, aflagde Lovens Eed, og blev forelæst sin under Garnisons Forhøret aflagde Forklaring som dette Forhør er tilført p: 12, \og/ 13, {og 16} den han vedtog i et og alt som rigtig og forklarede videre ikke at kjende til de her for Retten tiltalte 3de Slaver og er for øvrigt aldeeles uvidende om det af dem paa Kalfaret forøvede Tyverie og hvor Tyvekosterne ere, og da han saaledes intet videre viste at forklare til Oplysning, og forklarede at den den!! i Garnisons Forhøret pag: 13 omtalte Ole Tøssen er bortreist fra Byen, blev han dimitteret.

7de Vidne Anders Brigtsen Kaland, Landværn, 30 Aar gam/m/el, aflagde Lovens Eed og efterat være betydet den af {Ole Seim og} ham afgivne Forklaring, Forhøret tilført pag: 14 den han vedtog som rigtig og paa yderligere Tilspørgende, declarerede at de 3de her for Retten tiltalte Slaver ere ham aldeles ubekjendte Personer, saaog Konen Anna Marie Elisabet og veed han aldeeles ikke noget om det af disse forøvede Tyverie paa Kalfaret, heller ikke om hvor de endnu savnede Tyvekoster ere, og da han saaledes \intet/ videre vidste at forklare blev han demitteret.

8de Vidne Ole Evie, 28 Aar gl:, boende i Bergen \som/ Vertshuusmand, blev formanet til Sandheds Udsigende aflagde Eed og vandt: De herfor Retten tiltalte 3de Slaver ere ham ubekjendte Personer og er det af dem paa Kalfaret forøvede Tyverie ham ubekjendt. Den af Gunder Holme under Garnisons-Forhøret pag: 11 afgivne Forklaring blev Vidnet betydet, hvortil han declarerede at det er mueligt Gunder Holme, kan have fortæret for endeel Penge; men det er ham ubevist og han \gjen/kjender ikke nærværende Gunder Holme ligesom han ogsaa benægtede at skylde denne 2 rdr. Gunder Holme, som var tilstæde forklarede efterat være confronteret med Ole Evie at han i dennes Huus, havde forbrugt de Penge han i Forhøret har forklaret; men da han ikke forhen var bekjendt i dette Huus og det omforklarede passerede om Aftenen saa gjenkjender han nu heller ikke Ole Evie, og kan ikke med bestemthed siige om Ole Evie var tilstæde eller om Pengene blev fortæret i hans Huus. Da ingen videre Oplysning var at erholde blev han fra Retten demitteret.

9de Vidne Bergitte Christensdatter Gloppestad, tienende hos Capitaine Hougs, sagde sig 17 Aar gam/m/el, blev formanet til Sandheds Udsigende, aflagde Eed og efterat være betydet de i Garnisons Forhøret befindende Forklaringer hende vedkommende in specie pag: 6 og 14, forklarede at hun ikke har afkjøbt Ole Seim nogen Brød, men efter hans Anmodning til forskellige Tider solgte for ham 10 Brød, for ialt 100 rd DC: dem hun leverede ham. Hun er bekjendt at Tiltalte Ole Seim tilkjøbte sig hos Anders Kaland et Sølv Lachmeehr(?) for 220

rd DC: og veed at hendes Huusbonde Capitaine Hougs derom var vidende; men om Brødhandelen var han uvidende. At de solgte Brød var Ole Seims egne veed hun der af at hun hver 5te Dag erholdt 2 Brød som Leening og hvoraf hun blev leveret det ene til Salg. Hun kjender ikke videre til Ole Seim end som omforklaret, og har seet ham og de øvrige Tiltalte, som Slaver. Hun er aldeeles uvidende om det af de Tiltalte paa Kalfaret forøvede Tyverie, og veed ikke hvor de stjaalne Koster som endnu savnes ere.

1814: 249

10de Vidne Berthe Gurine Andersdatter, sagde sig 52 Aar gam/m/el og blev formanet til Sandheds Udsigende, efterat have forklaret, at være Moder til Tiltalte Andreas Andersen. Hun forklarede at Løverdags Aften kom Tiltalte hendes Søn Andreas Kl: omtrent 5 til hende og paa hendes Tilspørgende sagde, uden Tilladelse, hvorpaa han efterat hun havde paalagt ham igjen at forføye sig tilbage til Slaveriet forlod hende. Søndags Morgen derpaa indfandt sig en Underofficer som spurgte efter Andreas med da han ikke var hos hende gik de derfra og kom igjen om Aftenen i Tanke at at!! han var hos hende og paagribe ham. Efterat de hos hende havde opholdt sig en Tid kom hendes Søn Tiltalte Andreas igjen til hende og blev han da paagrebet. Dette var efter hvad hun seenere har erfaret den sam/m/e Søndag som Tyveriet paa Kalfaret blev forøvet. Andreas udlod sig ikke for hende hverken Løverdagen at han vilde udføre det Tyverie som han Søndagen derpaa udførte paa Kalfaret, eller Søndagen, at han havde udført dette, tvert imod lovede han paa hendes Anmodning Søndags Aften at gaae tilbage i Slaveriet. Hun er for øvrigt aldeeles uvidende om det forøvede Tyverie og veed ikke noget hvor de stjaalne og endnu savnede Koster ere. Hun kjender ikke de Tiltalte Ole Seim og Friderich Olsen, heller ikke Anna Marie Elisabet. Denne Forklaring bekræftede Vidnet med Eed, og da hun intet videre vidste til Sagens Oplysning, og Tiltalte Anders!! (Andreas) Andersen vedstod hendes Forklaring som rigtig blev hun fra Retten demitteret:

11te Vidne Pollietiebetjent Ole Reusch, sagde sig omtrent 40 Aar gam/m/el, blev formanet til Sandheds Udsigende aflagde Lovens Eed og blev derefter forelæst hans i Garnisons Forhør pag: 15 inddragne Klage samt de ham vedkommende, Forhøret, pag: 1, 2, 4, 6 og 10 inddragne Forklaringer, dem han samtlige vedtoge rigtig og sagde sig for øvrig uvidende om det paa Kalfaret forøvede Tyverie og veed ikke hvor de endnu savnede Koster ere. Kjender ikke videre til de Tiltalte Slaver eller Anna Marie Elisabet end som under Forhøret er omforklaret, hvorefter han blev demitteret.

12te Vidne Anders Andersen Njøs, Landværn, 37 Aar gam/m/el, forklarede efterat være formanet til Sandheds Udsigende{, forklarede}, at han fortiden er hensadt paa Vand og Brød som Straf for hans med Ole Seim drevne Handel af 2 Lysestager og 1 Sængetræksel, af de paa Kalfaret stjaalne Koster, samt efterat være betydet de ham vedkommende Forklaringer i Garnisons Forhøret in specie pag: 10 dem han vedstod rigtig at han aldeeles intet videre vidste til Oplysning i Sagen og hvor efter blev afskediget.

Actor erklærede at han havde ladet indkalde Kone Anna Maria Elisabets i Forhøret saakaldte Tieneste Pige Agotte Marie men at hun følge Kaldsmændenes Erklæring var bortreist herfra Byen, og udbad sig derefter Sagens Anstand til i Morgen Eftermiddag Kl: 3.

Nærværende Anna Maria Elisabet erklærede at hun ikke har nogen Pige men at den i Forhøret benævnte Agotte Marie var i Logis hos hende og nu for en kort Tid reist paa Landet til sine Forældre hvorfra hun ventes tilbage i næste Uge.

Defensor som fra først af havde været tilstæde forbeholdt de Tiltaltes Tarv.

Actor anmeldte at den i Forhøret omtalte Pige Berthe Hagland efter den ham givne Underretning opholdt sig paa Woss, mere end 1? Miile herfra.

Eragtet:

Sagen udsættes til i Morgen Eftermiddag Kl: 3 atter her at behandles.

De Tiltalte Slaver blev derefter overleveret Slavefogden til Forvaring.

Krogh

Lars Blix de Fine Anfin Olsen
Ole Rasmussen Jørgen Ellengsen

Aar 1814 den 4de Maij continuerede, Justitssagen Procurator Lassen som Actor contra Jacob Torchelsen Tertnæs, og blev Retten betjent af de sam/m/e Personer som sidste Gang.

Deffensor mødte og tilkjendegav at han formedelst mange andre befalede Sagers Behandling ved Bergens Byeting og denne Rett ikke har havt Leilighed til i Dag at slutte denne vidløftige Sag, hvorfore han var nødt til at begjære denne Sags Anstand til førstkommende Mandag Formiddag Kl: 11.

Actor mødte og forbeholdt alt lovligt.

Saa var og for Retten tilstæde Tiltalte Jacob Tertnæs.

Eragtet:

Anstand bevilges til Mandag …(?) d: M: Formiddag Kl: 11.

Lars Blix de Fine Krogh Anfin Olsen

Aar 1814 den 5te Maij om Eftermiddagen Kl: 3 continuerede Justitssagen Procurator Hjorth Stuvitz contr: Ole Iversen Killevold (Kiellevold) m: fl: og blev Retten bestyret af den constituerede Sorenskriver Albert Lassen i Overværelse af {de samme} Laugrettesmændene Lars Blix de Fine og Anfind Olsen.

Actor mødte og fremstillede den Tiltalte løs og ledig for Retten og udbad sig, den efter hans Foranstaltning indkaldte Erich Monsen Mieldem afhørt.

Derefter fremstod den forhen afhørte Erich Monsen Mieldem som blev betydet sin under Præliminair Forhøret, og forklarede at da!! (af?) det bortstjaalne og ej tilbagekomne Koster savnede han i alt \circa/ 2 Pund Smør hvilke han taxerede for 10 rbr N: V:. Den bortkomne Halskjæde og Sølvmyndt ansatte han af Værdie henimod 4 Lod Sølv a 8 mrk \Rbp/ pr: Lod, 2 Sølvsøllier ialt 1 Lod ligeledes

1814: 249b

8 Rbmrk N: V:, 3 Lod Blaaefarve a 4 s Rbp: N: V: Loddet og den blaae Fruentim/m/erhue 10 rbmrk N: V:.

Tiltalte Ole Iversen Kiellevold vedblev at benægte at have stjaalet disse her ommeldte Ting og henholdt sig i øvrigt til sin forhen derom afgivne Forklaring men havde ellers intet at erindre mod den sadte Taxt.

Erich Monsen Mieldem, frafaldt nogen Erstatning for de ej tilbagekom/m/ende Koster og aflagde derpaa Lovens Eed paa at sam/m/e og heri Dag ommeldte vare ham mod hans Vidende og Villie frakomne og at denne af ham ansatte Taxt vare efter hans bedste Skjøn og \Demitteret/

Actor fremlagde derefter en nye erhvervet Udskrivt af den under 26de April f: A: over Tiltalte Ole Iversen Kiellevold afsagte Dom der her inden Retten forhen er Tiltalte forelæst, og som han nu atter vedkjendte sig. Bemeldte Dom bliver Acten at vedhæftes. Actor fremlagde derpaa det under 2de d: M: i Retten anviste Indlæg af 27de f: M:, hvortil han henholdt sig og indlod Sagen Dom.

De øvrige Tiltalte mødte ikke.

Defensor Procurator Heiberg mødte ved Procurator Krogh, og begjærede Sagens Anstand til førstkom/m/ende Mandag, Formiddag Kl: 11, da han formedelst flere Justits Sager denne

Sags Vidløftighed og i Dag andre uopsætlige(?) Forretninger havde været forhindret fra i Dag at kunne slutte [Sagen]

Eragtet:

Den forlangte Anstand bevilges.

Arrestanten blev Laugrettet overleveret for at tilbageføres i Arrest.

Lars Blix de Fine Lasse Anfin Olsen

Derefter continuerede Justitssagen Procurator Lassen, som Actor, contra Slavene Andreas Andersen m: fl: og blev Retten bestyret af de sam/m/e Personer som sidst.

Actor mødte og fremstillede de Tiltalte Slaver løs og ledig for Retten hvorefter han udbad sig at de tilstædeværende og her i Retten hidbragte Koster maatte blive de Tiltalte foreviiste og af Laugrettet taxeret.

\Defensor mødte og forbeholdt det fornødne./

Derefter blev de Tiltalte foreviiste de tilbagekomne og i Retten tilstædeværende Koster nemlig 2 Flamsklineds Rullegardiner, en Mæssing Armstage 10 Messing Lysestager, 1 Morter 2 ..q..re..(?), Præsenter{ede} Tillærkner en liden malet Blikbom/m/e \1 Spejel/ samt et Lærret Sængebetræk, 1 Hvidtskaftet Gaffel og en brunskaftet Ditto, samt en Snor, hvilke 2de sidste Ting som er bleven fundet hos tiltalte Anna Marie Elisabet forhen heri Retten har været Tiltalte foreviist. Samtlige disse Ting vedkjendte nu nærværende Tiltalte Andreas Andersen og Gunder Holme at være de sam/m/e som de Natten til den {29de} \22de/ November sidstleden stjal paa Kalfaret af Hr: Kjøbmand Nicolay Nicolaysens Gaard, ligesom og Tiltalte Ole Seim gjenkjendte disse Koster. Laugrettet taxerede derefter de 2de Flamsklins Rullegardiner for 8 rbd Stykket et Speil 5 rbd, 2de Pressenter Tillærkner á 1 rbd Stk, 1 lille Blikdaase 2 mrk, 1 Mæssing Armstage 4 rbd og {Stagerne} de 10 Mæssingstager for 3 rbd St: er 30 rbd, samt Sængetrækslet 2 rbd N: V:, Materen(?) (Morteren?) 5 rbd, Den hvidskaftede Gaffel 16 rbs og den brunskaftede Gaffel 16 s: Rbp:, Snoren 4 s, med hvilken Taxt de Tiltalte erklærede sig tilfreds.

Derefter fremstod for Retten \den bestjaalne/ Kjøbmand Nicolay Nicolaysen, som efterat være forelæst den i Garnisons Forhøret pag: 5 inddragne Klage fra ham og Nota samt den pag: 12 indragne Nota hvilke han vedkjendte sig, saa og samtlige heri Retten tilstædeværende og taxerede Koster, undtagen {begge} \den brunskaftede/ Gaffel og Gardinsnoren hvilke ikke med Bestemthed kunde gjenkjende; {men} \ærklærede han at han/ formodede \disse/ at være hans og fandt dem lignende hans og erklærede han \videre/ foruden disse Ting endnu at have mistet og savner de i Noten af 22de Februar 1814 i Forhøret pag: 12, inddragne, specificerede Ting, samt et lidet Laas, noget Kanel, lidt Kaffe, 2de Blikbom/m/er, og en Morterstang. Laaset taxerede den bestjaalne for 1 mrk Rbp: N: V:, Kanel og Kaffi kunde ikke Værd sættes {paa} da han ikke viste, hvormeget af disse Ting han var berøvet. Blikbom/m/erne taxerede han for 1 rbd pr Stk og Morterstangen for 1 rbd. Han frafaldt ellers all {Erstat} Paastand om Erstatning for de ham frastjaalne og ikke tilbagekomne Koster. Den Bestjaalne Kjøbmand Nicolaysen bekræftede derefter med corporlig Eed at de ham i Dag i Retten fore{komne}viste Koster ere ham tilhørende og at disse saavelsom de øvrige samtlige ere imod hansVidende og Villie \ham/ frakomne, ligesom \han/ og bekræftede Rigtigheden af de paasatte Taxter, og efterat have forklaret til Actors sjette Qvæstion at \med/ det i Kisten \pag: 6/ anførte etc bom/m/enes, den Kaffe og Specerier som seenere under Sagens oplyst at være han frastjaalet uden at han kan bestem/m/e Qvantiteten af det eller det øvrige, og da saaledes ingen videre Oplysning er at erholde og Hr: Nicolaysen ikke kunde opgive nogen som med Bestemthed kun/n/e gjenkjende, deri Retten tilstædeværende \brunskaftede/ Gaffel og Gardinsnor{er} som hans Ejendom lige-

som han selv ikke heller nu som foran forklaret kunde gjenkjende disse Ting blev han fra Retten demitteret. De i Retten tilstædeværende og af den bestjaalne tilhjemlede Koster bleve ham derefter udleverede \undtagen den brune gaffel og Snoren/ De stjaalne 2 pund Kaffe blev af Laugrettet taxeret for 20 rbmrk.

Paa Tilspørgende declarerede Tiltalte Andreas \at/ {af af Kanel} den omforklarede lille Blik- eller Krydderdaase var omtrent halv fuld af stødt Kanel, og formodede han at dette Kanel beløbe til omtrent 1 Lod. Laugrettet skjønnede derefter at det opgivne Qvantitet Kanel kunde være omtrent 1 Lod og Værd 1 rbd.

Derefter blev fremkaldet for Retten

Anna Marie Elisabet som atter blev foreviist den nu i Retten tilstædeværende brunskaftede Gaffel og Gardinsnor hvilke hun ikke vilde vedstaae at have erholdt af Gunder Holme; men vedblev sin i denne Anledning forhen afgivne Forklaring. Videre forklarede hun at hendes Mand er død for omtrent 5 Aar siden og at hun siden har sutineret sig ved at sye for Betaling.

Actor maatte derefter da Eftermiddagen med det passerede var forløben begjærede!! han Sagens Anstand til den første for Retten ledige Tid.

Eragtet:

Sagen udstaar til næstkom/m/ende Onsdag d: 11te Maij Kl: 2 Eftermiddag.

Slaverne bleve til Slavefogden udleveret.

Krogh

Lars Blix de Fine — Anfin Olsen
Ole Rasmussen — Jørgen Ellingsen

Aar 1814 den 9de Maij Formiddag Kl: 10 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen, Justits Sagen Procurator Hjorth Stuvitz som Actor contra Ole Iversen Kiellevold, og blev Retten bestyret af Procurator Albert Lassen, som constitueret Sorenskriver, i Overværelse af Laugrettesmændene Anders Olsen Eichaas, og Anders Aschieldsen Bredsteen.

Actor mødte og fremstillede Tiltalte \Ole Kiellevold/ løs og ledig for Retten.

Tiltalte Lars Asbjørnsen mødte nu men derimod ikke hans Fader.

Efter Tilsigelse mødte Konen Marthe Paulsdatter, som blev forelæst sin under Præliminair Forhøret pag: 8 og 9 afgivne Forklaring, den hun vedtog som rigtig med det yderligere Tillæg at det var efter Michailie f: A: at Tiltalte Ole Iversen Kiellevold kom til at boe i hendes Huus. Den Tid han der ankom var hun ikke hiem/m/e; men bortreist paa Landet, hvor hun forblev i 3 a 4 Uger; han forlod sit Logis hos hende imellem Juul og Nytaar f: A:. Hun kan ikke nøyere erindre Dagen. Arrestanten kom tilbage ikke rettere end hun veed Lørdagen efter Nytaarsdag, silde om Aftenen. Hun vidste ikke videre til Oplysning. Denne sin Forklaring stadfæstede hun med sin corporlige Eed. Dim:

Derefter fremstod Tiltalte Lars Asbjørnsen Oldernæset der blev forelæst Jacob Frøysets Forklaring i det fremlagte Tingsvidne, den han {fremlagde} vedkjente som rigtig; dog vedblev han at paastaae at de og bemeldte Tid havde mellem sig det omhandlede Tørklæde, og formeente at Jacob Frøyset ikke maae have observeret dette. Videre forklarede han, at da den omtalte Handel skeede foregav Arrestanten at Buxerne vare forliden til ham og at han derfor vilde sælge dem, samt at han havde faaet Tørklædet for nogle Penge han havde til gode. Dimitteret.

Derefter fremstod Tiltalte Ole Iversen Kiellevold som, i \sin/ Friehed, forklarede at den af Marthe Paulsdatter og Lars Asbjørnsen, her i Dag aflagde Forklaringer \hvilke bleve ham forelæste/ ere rigtige. Paa Rettens Tilspørgende gjentog han sin Tilstaaelse om at have begaaet, de i den fremlagte Dom af 26de April f: A: ommeldte Tyverier paa Øyjorden og

Hammerstræet, og erklærede han at da han begik de herunder Sagen omhandlede Tyverier drog han ikke Tvivl om at formeldte Dom var afsagt og hvilket han endog trode at være skeed circa 4 Uger efter at han var undvigt af Arresten, og at han havde appelleret denne Dom i Haab om at den deri ommeldte Straffetid, skulde blive formindsket. Fremdeles forklarede han at den af ham benævnte Søren ogsaa tilligemed ham stjal de ommeldte Koster paa Gaarden Bredvig, saavel som alt det øvrige. De trode ikke at {helle} \til/ de bortstjaalne Sager var mere end 3 Ejere, eftersom Kosterne paa de 3de diverse Stæder laae saa godt som i Nærheden af hinanden. Tyverierne …., Natten til Nytaarsdag skeede i uafbrudt Tid saavelsom de forøvede den paafølgende Nat. Tiltalte saa slet ikke de øvrige af Klagerne opgivne Koster ligesaalidet som de \savnede/ ….. Par Vanter, hvilke han ogsaa bestemt benægtede at have taget eller at have nogen Kundskab herom. Han veed ikke at opgive nogen der har seet oftmeldte Søren. Den heri Sagen fremlagte Dom af 26de April f: A: blev Tiltalte forkyndt efter hans {tilbag} Paagribelse. Derefter blev fremlagt {bekræftet Udskrivt af} den i forrige Sag fremlagte Døbeattest datt: 29de Maij 1812, \saal:/ hvilken blev Arrestanten forelæst, og af ham vedkjendt uden at have noget derimod at erindre.

Retten fremlagde derefter Amtets Extensions Ordre af 7de d: M: paategnet Administrators Skrivelse af s: Dato \saal:/

Defensor Procurator Heiberg som i Retten den heele Tid havde været tilstæde, fremlagde Indlæg af Dags Dato hvortil han

1814: 250b

henholdt sig og indlod Sagen Dom. \Indl: er saal:/

Eragtet:

Denne Sag optages.

Arrestanten blev derefter Laugrettet overleveret for at føres tilbage i Arrest.

Anders {Olsen} \Aschildsen/ Bredsteen Lassen Anders Olsen Echaas

Derefter continuerede Justits Sagen Procurator Lassen som Actor contra Jacob Torchelsen Tertnæs og blev Retten betient ved den constituerede Sorenskriver Krogh i Overværelse af Laugrettesmændene Anfind Olsen og Jørgen Ellingsen.

Defensor mødte og fremlagde Doms Paastand af Dags Dato hvormed han indlod Sagen Dom og var ellers begjærende at Laugrettet maatte afgive sit Skjøn om de ikke i flere Aar har kjendt Tiltalte Jacob Tertnæs som en Fjante. Laugrettet derefter erklærede at de vel en Tid har kjendt Tiltalte Jacob Tertnæs som en Mand af svage Forstands Evner uden at de kan kalde ham fjantet eller tosset; men i høy Grad enfoldig.

Actor Procurator Lassen henholdt sig til sit forrige og indlod Sagen Dom.

Eragtet:

Sagen optages til Kjendelse eller Dom.

Anfin Olsen Krogh Jørgen Ellengsen

Aar 1814 den 11te Maij Eftermiddag Kl: 2, blev i Sorenskriverens Boepæl i Bergen i Overværelse af Laugrettesmændene Jørgen Ellingsen og Ole Rasmusen, Sagen Procurator Hjorth Stuvitz som Actor contra Ole Iversen Kiellevold ……(?) efter Defensors Forlangende ved Procurator Krogh, der fremlagde Stiftets Skrivelse af 10de d: M: forsynet med Secretair Klingborgs Paategning af Dags Dato som blev Arrestanten der var løs og ledig i Retten tilstæde betydet og som vedkjendte sig Paategningen som rigtig. Skrivelsen med de paa sam/m/e værende Paategninger ere saal:.

Derefter blev Sagen atter optaget og strax af Administrator aflæst følgende

Dom.

Efter Amtets Ordre datt: 28de Januar d: A: og ixtenderet den 7de d: M:, tiltales i nærværende Sag Arrestanten Ole Iversen Kiellevold, for af ham begaaede Tyverier paa Gaarden{e} Mieldem, Herløevæhr og Bredvig, samt Asbjørn Larsen Oldernæsset med dennes Søn Lars Asbjørnsen, iHenseende den Samhandel, de have havt med Arrestanten, om noget Lovstridigt i den Anledning maatte blive dem overbeviist; om hvilket alt imellem dem 24 og 26 s: M: er ved denne Jurisdiction optaget et Præliminair Forhør. Følge de førte Vidner corpus delicto, Arrestantens egen Tilstaaelse og Sagens øvrige Omstændigheder er det oplyst, at medens han var under Action ved denne Rett for de af ham begaaede Tyverier paa Øyjorden og Hammerstræet, undveg han af Arresten førend Dom/m/en den 26de April f: A: blev afsagt, og begav sig til Romsdals Fogderie, hvor han ernærede sig som Daglønner, derefter reiste han til Sundfjord og dernæst til Bergen hvor han ankom ved Michailie f: A:; siden den Tid opholdt han sig der og ernærede sig som Sjouer, hvorpaa \han/ Dagen førend afvigte Nytaarsdag, efter hans Foregivende, traf en Person ved Navn Søren, som skal have anmodet ham om at følge med sig ud paa Landet, for at bære noget Tøy {fra} \ind/ til Byen for Betaling. Arrestanten fulgte med bemeldte Søren, og da de kom til Eidsvog, skal Søren have sagt ham at de skulde stjæle. De gik saaledes over Aasene, og da de kom til Erich Monsen Mieldem, anviiste Søren et Stabur, hvoraf han sagde de skulde stjæle adskilligt som han viste at ligge der. Søren slog Vinduet ind, steeg igjennem sam/m/e og lukkede derefter Staburdørren op. Tiltalte Ole Iversen Kiellevold gik ind af Dørren og stjal derpaa, efter hans foregivende i Foreening med bemeldte Søren, tvende \2/ Trøyer, trende \3/ Væster, to Par Buxer, to Par Strømper, et Par Vanter, en Hat, tvende Forklæder, tvende Bomulds og 1 Silke Tørklæde, en Lærreds Halvskjorte, en Skjorte, et Bøtte med circa 4 Marker Smør, en Jernbeslagen Kiste med Laas for. Smøret skal de have taget af et i Nærheden værende Kam/m/er tilligemed et andet Bøtte Smør, men Bøttet lagde de efter sig udenfor Huuset, hvorimod Søren, efter {Citantens} \Arrestantens/ Opgivende beholdt sidstnævnte Smør. I Staburet og Kam/m/eret laae ingen Folk, og der pleiede heller ikke at ligge nogen der. De gik derpaa ned til Søen hvor de af Ole Johannesen Mieldems Nøst, der var aabent, stjal en Baad med 2 Par Aarer og roede med samtlige benævnte Koster til Herløevæhr, hvor de ankom Nytaarsdag, og silde om Aftenen da, bortstjal de fra Anders Nielsen Herløevæhrs Nøst og Søebod, der var utillukket, et gammelt barket Færings Raaeseil, et Par nye Skindbuxer, circa en Fjærding saltet Fisk, og udenfor Nøstet, en liden Færings-Baad med 2 Par Aarer, af en Fiskekiste i Søen, 2 levende Flyndrer, samt paa Gaarden Bredvig i Nærheden deraf bortstjal de fra Knud Monsen Bredvigs Nøst

1814: 251

som var aabent, et nyt barket Færings Raaeseil og et Par gamle Skindbuxer, og fra Ole Olsen ibid, en halv Qvigehud, det hengte i et Torvehuus (Tørre-), de lagde efter sig ved Landet den paa Mieldem stjaalne Baad, hvorimod Tiltalte Ole Iversen Kiellevold tog samtlige øvrige Koster i sin Forvaring. Det nye barkede Færings Raaseil hvilket er taxeret for 16 rbd 4 mrk solgte Arrestanten til Tiltalte Asbjørn Larsen Oldermæsset for 65 rd DC:, hvoraf kun 20 rd blev betalte. Resten skulde blive staaende, og til Sønnen Lars Asbjørnsen, Forklædet og Buxerne der ere taxerede 3 rbd 48 s, samt ommeldt i Præliminair Forhøret under No 7 & 23, for 19 rd DC:; hvoraf 4 rd blev staaende. Kjøbet skal være skeet om Dagen i fleres Paasyn, hvilket og bestyrkes ved Vidnet Bondehandler Jacob Frøyseths Forklaring i det under 17de Martii d: A: ved Bergens Byeting optagne og her under Sagen fremlagte Tingsvidne. Asbjørn Larsen og dennes Søn har benægtet at de vidste eller formodede at Ole Iversen Kiellevold var Tyv, desuden skal han ved benævnte Leilighed sagt at have kjøbt Seglet paa en Auction, at

han solgte Buxerne fordi de vaer ham for smaae, og at han havde faaet Tørklædet for nogle Penger han havde til gode. Arrestanten har declareret Appel paa formeldte over ham afsagte Dom; men Amtet har følge den fremlagte Skrivelse datt: 28de Martii d: A: erklæret at nærværende Action desuagtet skulde nyde sin Frem/m/e. De fra Erich Monsen Mieldem bortstjaalne og tilstædekomne Koster ere taxerede for 25 rbd 8 s, N: V:, og det øvrige Smør for 10 rbd N: V:, hvorimod denne {tillige} har opgivet bemeldte Tid {tilbage} \tillige/ at have mistet en Halskjæde af Sølv med en Sølvmyndt i, 2 Sølv Søllier, 3 Lod Blaaefarve, hvilke Ting han har ansat af Værdie 10 rbd 2 mrk N: V:; men da Arrestanten bestemt har benægtet at have stjaalet dette saavelsom det ene \og savnede/ Par Vanter, kan sam/m/e ej heller tillægges ham. De fra Ole Johannesen Mieldem og Anders Nielsen Herløevæhr, bortstjaalne og tilstædekomne Baade med Tilbehør, ere taxerede for a 10 rbd og a 6 rbd N: V:, og det fra denne bortstjaalne gamle barkede Raaseil 10 rbd og et Par nye Skindbuxer 64 Rbs: samt den ej tilstædekomne Fisk og Flyndre 5 rbd N: V: Det Knud Monsen Bredvig frastjaalne og tilstædekomne nye barkede Færings Raaseil og Skindbuxer ere ansatte af Værdie 17 rbd 32 s;, og den fra Ole Olsen ibid: bortstjaalne halve Qvigehud 2 rbd 4 mrk. Arrestantens forgivende om at oftmeldte Søren, tilligemed ham har forøvet omtalte Tyverier, kan ikke kom/m/e i allermindste Betragtning, {da} \saasom/ dette Opgivende paa ingen Maade er beviist eller nogen formodning derfor tilveiebragt; da de fleste af Kosterne ere fundne hos Arrestanten, og de øvrige har følge hans \egen/ Tilstaaelse været i hans Besiddelse, bliver han paa Grund deraf og Sagens flere Omstændigheder, i Overeensstemmelse med 6 – 17 – 1, 2, 3, at ansee som Tyv for det heele. Saaledes maae Tiltalte Ole Iversen Kiellevold antages at være overbeviist om at have begaaet de her omhandlede Tyverier, der udgjør ialt 86 rbd 72 s: N: V: Vel har Arrestanten forøvet disse Tyverier, førend den fremlagte Dom blev ham forkyndt, og som en Følge deraf og Sagens Appel ej heller blev eller endnu er exiqveret, men sees hen til at Fr: 20de Februar 1789 § 2 blot fordrer {blot fordrer} at Delinqventen forhen er dømt (ordet understreket), uden at statuere at det er den endelige Dom eller at han har udstaaet Straffen, at 6 – 17 – 33, 34, 35, 37, 38 blot{t} sige befindes (ordet understreket), hvorimod Udtrykket igjen (ordet understreket) i 6 – 17 – 38 ej kan anføres, da denne Art: nævner det allene som noget almindeligt at Straffen er udstaaet, at Analogien af 6 – 13 – 13, 25 og 6- 13 – 17 confereret med den foregaaende Art: er og in casu mod Delinqventen, at Arrestanten ikke kunde drage i Tvivl, som han og har tilstaaet, at han allerede var dømt for benævnte Tyverie, som for første Gang begaaet Tyverie og at han ved sin Undvigelse selv har foraarsaget at oftmeldte Dom ej blev forkyndt, samt ved Sagens Appel blodt kan erholde Straffens Størrelse forandret, saa kan der ingen Tvivl være om at han for de her omhandlede og af ham, lenge efterat Dommen den 26de April f: A:, var afsagt, begaaede Tyveriet maae blive, at ansee efter Forordningen 20de Februar 1789 § 2 som for anden Gang begaaet Tyverie; paa Grund af Tiltalte Ole Iversen Kiellevolds, frivillige Bekjendelse, det stjaalnes ikke betydelige Værd

1814: 251b

naar tages Hensyn til Ejernes Stilling, og Tyverierne bleve begaaede, saa at siige blot ved tvende forskillige Tider og paa 3 Diverse Stæder, skjønnes ikke at Straffen kan fastsættes til mere end 4 Aars Fæstnings-Arbeide efterat han først har udstaaet den ham, efter den i Sagen faldende endelige Dom tilpligtende Straf for de første af ham begaaede Tyverie; thi ligesaa urimeligt; som det vilde være at døm/m/e han til den første fastsatte Straf som han hidintil ved sin Undvigelse af Arresten og Erklæring om Appel har undgaaet eller blo{d}t at forøge den/n/e Straf, ligesaa inconseqvent vilde det være at fritage ham, for den første Straf, med denne nu afsigende Dom, da intet er til Hinder for at begge Straffene kan kumuleres. Erich Monsen Mieldem, saavelsom Ole Olsen Bredvig har frafaldet Erstatning; Anders Nielsen

Herløevæhr, der ej har renunceret paa Godtgjørelse for den ej tilstædekomne Fisk og Flyndre maae blive at erstatte sam/m/e, efter den af ham derpaa sadte Taxt, med 5 rbd N: V: Angaaende Asbjørn Larsen Oldernæsset og dennes Søn Lars Asbjørnsen, da saasom de har benægtet at være vidende om eller formodet at Arrestanten var Tyv, sees tydelig at de ikke kan ansees som Tyvhælere, heller ikke paalægges nogen under arbitrair Straf for at have afkjøbt ham bemeldte Koster, ligesaalidet at svare Actionens Omkostninger, da de ikke har paadraget sig nogen selvforskyldt Mistanke. Kosterne ere af forliden Qvantitet til at det skeete Kjøb, kunde ansees at være af den Slags Handel som Pl: 20de Julii 1807 har forbudet, om denne Placat endog ellers kunde in casu været anvendelig. Actors Sallarium billiges med 6 rbd Sølv V: og Deffensors med 4 rbd S: V:, hvorimod denne ej kan tilkom/m/e den paastaaede Betaling for Skyds og Diet, da især Tingstædet Haukeland er langt fra ikke en Miil fra Byen, ja ikke engang ¼ Miil.

Det skjønnes ikke at Actor eller Defensor har begaaet nogen Forsømmelse, der kan virke Ansvar.

thi Kiendes for Ret:

Tiltalte Ole Iversen Kiellevold bør, efter at have udstaaet den ham idøm/m/ende Straf for de af ham forøvede, og, i den her under Sagen fremlagte Dom af 26de April f: A:, ommeldte, paakjendte Tyverier, hensættes til Arbeide i Bergenhuus Fæstning i 4 Aar, og betale Anders Nielsen Herløevæht i Skadeserstatning 5 rbd N: V:, samt at erlægge alle de af denne Action lovlig flydende Omkostninger, hvoriblandt og Sallarium til Actor Procurator Hjorth Stuvitz 6 Rbd S: V: og til Defensor Procurator Heiberg 4 rbd Sølv Værdie.

Tiltalte Asbjørn Larsen Oldernæsset og dennes Søn Lars Asbjørnsen bør for Actors Tiltale i denne Sag frie at være.

Det Idømte at udreedes inden 15 dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Straffen fuldbyrdes efter Øvrighedens nærmere Foranstaltning under Adfærd efter Loven.

Arrestanten der som meldt var tilstæde i Retten erklærede {den for ham oplæste} at han vilde betænke sig paa, om han vilde appellere den/n/e {nu over ham afsagte} Dom eller ikke.

Jørgen Ellingsen Lassen Ole Rasmussen

Sam/m/e Dag og Sted Kl: 3, continuerede den mod Slaverne Andreas Andersen m: fl: anlagte Justits Action og blev Retten betjent af Constitueret Sorenskriver Krogh med de 4re eedsvorne Laugrettesmænd Jørgen Ellingsen, Ole Rasmussen, Anders Olsen Eichaas og Anders Aschieldsen Bredsteen.

Actor mødte og fremstillede de tiltalte Slaver løs og ledig for Retten og fremlagde han bekræftet Udskrivt af en inden Bergens Byeting den 20de Junii 1809 afsagt Dom over Tiltalte Friderich Olsen, Ditto om dennes Forklaring om sit foregaaende Vita afgivet den 4de Februar 1812 og 29de April 1809, Ditto af en den 31te Martii 1812 over ham afsagt Byetingsdom, Ditto af en den {2}7de Junii 1808 afsagt Pollitie Kam/m/er Rets Dom, endelig Tiltaltes Døbe Attest datt: 7de d: M: Saa producerede han og, Underrets Acten i en den 20de Februar 1812 ved indre Sogn paakjendt Justits Sag mod Tiltalte Ole Erichsen Seim med det dermed vedhæftede Præliminair Forhør. Endelig og Udskrivt af Stiftorets!! (Stiftsrets? / Stiftsoverrets?) Doms Conclution af

1814: 252

den den!! 1ste Junii 1812 over Ole Erichsen Seim afsagte Dom, hvorefter han udbad sig samtlige Documenter de 2de benævnte Tiltalte hver især forelæste og af Underrets Acten Seim, Inspecteur Falchs Attest p: 5, Dom/m/en af 28de Maij 1810 over Seim afsagt, Ditto af 20de Februar 1812 pag: 22 og 23 og hans Forklaring om sit foregaaende Vita i det

vedhæftede Præliminair Forhør p: 4, hvorhos han erklærede at bemeldte fra Justits Contoiret ham tilstillede Documenter havde han saavelsom de der henhører til Slaven Andreas Andersen reqvireret den 19de og 20de f: M:; men hvilke sidste han endnu ikke havde faaet og derom for en Tid siden tilskrevet Amtet, saasom endeel af Documenterne og Overcriminal Rets Acten skal være der beroende. \De i Dag fremlagde Documenter bliver Acten i sin Tid at vedhæfte./

Derefter blev fremkaldet \Tiltalte/ Friderich Olsen som efterat være forelæst de fremlagte 2de Vita, 3de Dom/m/es Udskrivter og den fremlagte Præste Attest, erklærede sam/m/e rigtig og ham vedkommende.

Derefter blev fremkaldet Tiltalte Ole Erichsen Seim, som blev forelæst den i den fremlagte Underretsact pag: 5 inddragne Attest fra Falch og Præste Attest fra Betvidt, de pag: 22 og 23 indførte Dom/m/e og hans i Forhøret p: 4 anførte Vita og endelig den fremlagte Udskrivt af den under 1ste Junii 1812 afsagte Dom, hvilke samtlige han erklærede rigtige og sig vedkom/m/ende og erklærede at den sidste over ham afsagt Stifts Overrets Dom af 1ste Junii 1812 ikke er indanket.

Frederich Olsen erklærede at den over ham den 4de Julii 1812 afsagte Byetingsdom ikke er indanket, og heller ikke nogen af de foregaaende.

Da Tiden med det Passerede var forløben og Protocollen desuden skulde i Dag afbenyttes til en Udskrivt som skulde expides!! (expideres?) af en i en Justits Sag i Dag afsagt Dom maatte Actor begjære Sagen udsat til den første for Dom/m/eren ledige Tid.

Eragtet

Da Dom/m/eren i Morgen afreiser til Som/m/ertinget for Lindaas Skibrede og Som/m/ertingene for de øvrige Skibreder continuerlig vedvarer indtil 5te Junii førstkom/m/ende, saa bliver med denne Sags videre Behandling udsat indtil 8de Junii Eftermidd: Kl: 3.

Krogh

Anders Olsen Eichaas — Anders Aschieldsen Bredsteen
Jørgen Ellengsen — Ole Rasmusen

Sommerting for Lindaas Skibrede

Aar 1814 den 13de Maji blev Sommer- Sage- og Skatteting holdet for Lindaas Skibredes Almue paa det almindelige Tingsted Kilstrømmen, og blev Retten betjent af Procurator Hans Strøm Krogh som constitueret Sorenskriver tilligemed følgende 4 eedsvorne Laugrettesmænd 1. Lars Johannessen Stegelvig, 2. Ole Iversen Selgelie, 3. Brynild Olssen Berge, 4. Erich Olssen Totland som aflagde Laugrettesmandseden

Hvor da først blev publiceret de samme Anordninger og Øvrigheds Foranstaltninger som for Sartor Skibrede og som foran findes specificerede fol: 245.

Og blev derefter foretaget de for Retten verserende og til dette Ting indstevnte Sager.

Gammel Sag fol: 39.

Rolf Rolfssen ctr:!! (contra) Knud Ingebrigtssen og Lasse Bendixen Houchaas.

Denne Sag blev reasummiret da Dommeren efter at Sagen til Dom var optaget er fra Rolf Rolfssen og Knud Ingebrigtssen indløben Skrivelse af 26de April sidstleden at Sagen for saavidt dem angaaer er forligt og begjæres hævet, og hvilken Skrivelse indtages her saal: # og hvorefter Sagen for saavidt dem vedkommer er hævet, men blev derefter \til Dom optagen og strax/ udi Sagen for saavidt Lasse Bendixen vedkommer afsagt saadan

Dom.

Ved Stevning af 24de Martii 1813 søger Rolf Rolfssen som Boeslidsmand Lasse Bendixen til for sig at fravige hans brugende Anpart i Gaarden Hauchaas 12 Mrk Smør 8 Kander Malts Landskyld i Gaarden Hauchaas i Lindaas Skibrede som denne i følge Bygselbrev skal have i Brug og Besiddelse.

Indstevnte Lasse Bendixen har derimod ved sin befalet Sagfører paastaaet enten Sagen afvist paa Grund af for kort Varsel til Forligelses Commissionen – at ingen Opsigelse før Juul har fundet Sted og at ikke Bygselsummen har været Lejlendingen tilbagebuden eller Lejlendingen for Citantens Søgemaal friefundet.

Endelig har begge Parter paastaaet sig Processens omkostninger tillagte.

Hvad betreffer den paastaaede Afvisning da

1814: 252b

findes ikke de derfor fremførte Grunde saa tilstrækkelige at samme kan gives Medhold, thi den Indstevnte Lasse Bendixen personlig har mødt for Retten ved Sagens Incamination uden at fremkomme med nogen Indsigelse mod den for korte Varsel, maae det antages at han har renunceret paa denne Rettighed og den senere fremkomne Exception maae ansees som for sildig fremsat. At ingen Udsigelse før Juul, førend Søgsmaalets Anlæg har fundet Sted, kan ligesaalidet virke Afvisning thi da Citanten ved sin Klage til Forligelses Commissionen af 26 Februarii og Stevning af 24 Martii 1813 har søgt Lejendingen!! (Lejlendingen) til Gaardens Fravigelse til Faredag 1814 har denne endog faaet en længere Opsigelse end den Lovbestemte og da Indkaldelsen til Forligelses Commissionen ligesaa tilstrækkelig opfylder \den/ Hensigt man maae antage Lovgiveren ved sit Bud i Lovens 3 B: 13 Cap: 1 Art: har havt for Øye, nemlig at Lejendingen!! (Lejlendingen) betids kunde viide sin Skjæbne og derved sættes i Stand til at kunde forskaffe sig en anden Boepæl, som den bef…(?) Opsigelse, maae klage til Forligelses Commissionen un!! (nu?) fuldkommen træde i dennes Sted. Ligesaa lidet kan endelig den Omstændighed at Bygselsummen ikke har været Lejlendingen tilbuden virke Afvisning, thi da Jorddrotten ikkun under den Betingelse, at tilbagebetale Lejlendingen sin Indfæstning, kan erholde Gaarden saa ville en sadan foreløpig Anbydelse være ligesaa overflødig som den er uden for Lovens Bestemmelse. Hvad endelig Lejlendingens Erstatning for Forbædringer angaaer daa maae denne først godtgjøre at hand virkelig har forbædret Gaarden og saaledes tilkommer Erstatning førend denne kan tilbydes ham. Da den paastaaede Afvisning saaledes ikke kan billiges bliver det allene Spørgsmaal om Citanten ogsaa kan betragtes som Boeslidsmand og om han som saadan er berettiget til det paasøgte og Indstevnte Lasse Bendixen forpligtet til for ham at fravige sit Brug. Foruden det, at det af Indstevnte er uimodsagt at Citanten er Ejer af den paasøgte og af Indst: brugende Anpart i Hauchaas, har ogsaa Citanten i denne henseende produceret 1. Copie af et Skjøde fra Knud Ingebrigtssen til ham paa 1 pd Smør 1 Mæle 4 Kander Malt. 2. Eet af Citanten under 21 Febr: 1807 til Indstevnte Lasse Bendixen udstedt Bygselbrev hvorefter denne er bleven tilbygslet 12 Mrk Smør 8 Kander Malt i Gaarden Hauchaas som forhen har været brugt af Knud Ingebrigtssen og 3. et under yttre Sogns Sorenskriveries Jusrisdiction den 6te September 1813 optaget Tingsvidne og ved disse Documenter godtgjordt saavel at være ejende Gaarden qvæstionis som at denne af ham er bleven bortbygslet til Indstevnte og at han /: Citanten :/ har solgt sin forhen havende Boepæl og Huus og saaledes nu at være huusvild og Boeslidsmand. Indstevntes Sagfører har derimod paaberaabt sig en skrivtlig Forklaring af Niels Sæbøe og N: Lansten hvorefter Citanten skulde være Ejer af Huus, en Ager og Engslotte og paastaaet ham ikke at være Boeslidsmand, eller som saadan at kunne betragtes. Men foruden det at disse Mænds Forklaringer, der ikke med Eed er bekræftet ikke imod Citantens Benægtelse kan tillægges den fuldkomne Troeværdighed som i Rettergang

udfordres uagtet deres Forklaring for endeel bestyrkes ved de af Citanten under Tingsvidnet førte Vidnes Prov, saa maae det og antages saavel med hensyn til Lovens Udtryk og Bestemmelser som det Sted hvor Boeslidsmand findes omtalt, at Lovgiveren ved Boeslidsmand ikke allene har taget Hensyn til den Huusvilde men ogsaa til den der ingen Jord havde, og naar Boeslidsmand tages i denne Forstand maae Citanten ogsaa fra denne Siide blive at betragte som Boeslids\mand/ da den ubetydelige Ager og Engslotte han har ikke kan kaldes nogen Jord – Gaard Da Citanten saaledes maae betragtes som Boeslids mand, maae han ogsaa i overeensstemmelse med Lovens 3 B: 13 C: 1 Art: sammenholdt med Forordningen af 18 October 1780 være berettiget til at erholde den af Lasse Bendixen i Gaarden Hauchaas i Brug havende Anpart, til Brug og Besiddelse imod til denne at udbetale den udgivne Fæste. Den formentlig tilkommende

1814: 253

Erstatning for de paa Gaarden anvendte Forbædringer maae derimod forbeholdes Indstevnte efter lovlig Omgang. Processens Omkostninger maae Indstevnte betale som og Sallarium til den befalede Sagfører og det Stemplede Papir som under Sagen skulde været forbrugt.

Thi kiendes for Ret:

Indstevnte Lasse Bendixen Hauchaas bør under Udkastelsestvang til Lovens Faredag 1815 at fravige og for Citanten Rolf Rolfsen ryddiggjøre den ham ved Bygselbrev af 21 Februar 1807 tilsbygslede Anpart i Gaarden Hauchaas af Skyld 12 Mrk 8 Kander Malt imod hos Citanten at erholde sin udgivne Fæste eller Første Tage.

Erstatning for anvendte Forbedringer forbeholdes Indstevnte efter lovlig Omgang.

Processens Omkostninger betaler Indstevnte til Citanten med 8 Rbdlr S: W: saa betaler han og Salarium til den befalede \Sagfører Procurator Lassen/ 6 Rbdlr S: W: samt det Stemplede Papir {som Stemplede Papir} som under Sagen skulde været forbrugt med 36 s Rbp N: W:

Det idømte udreedes og efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Derefter blev paaberaabt de til dette Ting indstævnte Sager og blev da paaberaabt

Gammel Tingsvidne Sag fra Fol: (åpent rom)

Peder Larsen contra Siri Amundsdatter Lyhren m: fl:

Citanten mødte Personlig for Retten og producerede Continuations Stævning af 12te f: M: med Forkyndelses Paategning samt den under 2de April sidstl: afsagte Faldsmaals Kjendelse, ligeledes i forkyndt Stand og hvorefter han begjærede de ved Stævningen indstævnte og ved Kjendelsen forelagte Vidner fremkaldet og deres eedelige Forklaring modtaget paa de forhen fremlagte og de nu herved fremlæggende Spørgsmaale af Dags Dato modtaget. Den fremlagde Stævning; Faldsmaals Kjendelse og Qvæstionerne af Dags Dato indtages saalydende: # # #

De Indstævnte Lars Amundsen Lyhren, Niels Olsen Ulvatne, Amund Larsen Førland, Lars Olsen Førland mødte og vedtog lovlig Varsel. For Niels Hundven blev meldt Forfald, og Peder Syslach at være udcom/m/anderet i Kongens Tieneste. De samtlige ved Stævningen indkaldte og Faldsmaalskjendelsen forelagte Vidner mødte. Efter Tingsvidne Erhververens Forlangende bleve {de øvrige} Vidnerne separat examinerede imedens de øvrige fra Retten vare ufviiste, og hvorefter fremstod som:

3die Vidne Prianne!! (Periana) Willachsdatter Nordejde, som efterat være forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen betydet dens Vigtighed og formanet til Sandheds Udsigende aflagde Eed og forklarede at være 22 Aar gam/m/el, ubeslægtet til Parterne og vidnede til Citantens Qvæstioner af 1ste April saal: Til 1ste jo som omspurgt og tiente hun hos Haldor

Hopland og forlod hans Tieneste Faaraaret 1813. Til 2de Høsten 1812, kom Amunds Broder til ham i et Erinde men hvilket veed Vidnet ikke, dog veed hun at Amund bort reiste med Broderen men hvor hen veed hun ikke. Ligesom hun heller ikke kan erindre hvor længe han var borte. 3de Sp: Hun veed ikke af andre end Broderen. Til 4de Er derom uvidende. Til 5te Hun veed at Amund i den Tid hun tiente Haldor Hopland var adskillige Gange borte i smaa Erinder, men hvor veed hun ikke; ligesom hun heller ikke veed om han var forlovet for den Tid eller siden. Til 6te Sp: Hun hørte ikke den omspurgte Tid omtale enten Amund havde faaet Skjøde paa Lyhren eller om han nærmere(?) skulde reise til Byen for at erholde dette. 7. Sp: Hun \har/ aldeles ikke hørt omtale nogen Odelsstevning paa Lyren førend i den senere Tid efterat Sagen var anlagt. Til 8. Sp: Henholder sig til sit forrige.

4. Vidne Berthe WillumsDatter Lyhren som efterat være betydet Eedens Vigtighed og formanet til Sandheds Udsigende aflagte Lovens Eed og forklarede at være 26 Aar gl: og ubesægtet til Parterne vidnede til det for hende fremsadte Spørgsmaal: Hun veed \{ikke}/ at hendes Huusbond Lars Amundsen Lyren var til Byen forrige Aar 1812 men veed ikke hvad hans Erinde var, ligesom hun heller ikke errindrer enten han den Gang var stevnt til Forligelses Commissionen heller ikke. 10. Sp: Hun kan ikke erindre om nogen Odelsstevning eller anden Stevning er forkyndt for hendes Huusbonde førend han rejste til Byen eller efter han havde rejst til Byen. Paa Citantens Tilspørgende svarede Vidnet at hun ikke veed om hendes Huusbonde \Lars/ Amund {Lars}sen Lyhren var med Amund Larssen paa noget Frierie. Med Parternes Samtykke demitteret.

5. Vidne Mons Iversen Lyhren 29 Aar gammel ubeslægtet med Parterne, aflagde Lovens Eed og vidnede til de for ham fremsatte Spørgsmaale nemlig til 13. Sp: Vidnet veed at Sigrid AmundsDr: Lyren før Juul 1812 rejste til Bergen for at udstæde Skjøde til Amund Larsen Førland paa en Anpart i Gaarden Lyren, men om dette var førend han blev stevnt til Forligelses Commissionen eller efter at han var stevnt det erindrer hon (hun) ikke. 14. Sp: Han veed ikke om Sigrid var een eller flere Gange i Byen for at erholde Skjødet, eller naar hun udstedte dette videre end hvad som forklaret til 13. Sp: Til 19 Sp: er derom uvidende. Vidnet blev med Parternes Samtykke demitteret.

Citanten frafaldt de øvrige tvende Vidner Rasmus og Jacob Lyhren.

6te Vidne Lensmand Lars Larssen Fjeldsende over 70 Aar gammel ubeslægtet med Parterne aflagde Eed efterat være formanet til Sandheds Udsigende og vandt til de i Dag fremlagte Qvæstioner saasom til 28. Sp:

1814: 253b

Vidnet kan ikke nu erindre hvad der blev talt, og kan ikke erindre om der blev omtalt om Amund Larssen den Gang havde erholdet Skjøde paa den omtvistede Anpart i Lyren eller ikke, ligesom han heller ikke den Gang havde hørt at Amund havde erholdt Skjøde. Til 29. Sp: Nej kan ikke erindre at have hørt det omspurgte eller \at/ have være!! (været) omspurgt saadant. Til 30. Sp: Nej har ikke hørt det omspurgte. Til 31. Sp: Kan ikke erindre videre end han veed at Amund har været tilstæde de gange han har været i Embedsforretninger hos ham. Med Parternes Samtykke demitteret.

7. Vidne Iver Larssen Fieldsende som efterat være formanet til Sandheds Udsigende aflagde Eed, og forklarede at være 49 Aar gammel ubeslægtet til Parterne forkl: til 28. Sp: Da Vidnet var paa Gaarden Lyren hos Enken Sigrid AmundsDr: for at forkynde en Stevning for Citantens paa hans Stifdatters Vegne hørte han Sigrid og hendes Laugværge omtale at de da engang havde været i Byen hos Sorenskriveren for at erholde et Skjøde skrevet paa Gaarden Lyren, men at de da ikke fik det men skulde rejse derind igjen for at faae det fuldfærdiget, men naar dette blev Vidnet sagt, ved hvilken Stevnings Forkyndelse det var veed Vidnet ikke nu at kunne forklare end dog troer hand at det var for Juul 1812 uden at

han nu med Bestemthed kan erindre dette han tillægger nu at han ikke hørte omtale at de igjen skulde rejse til Byen for at faae Skjødet fuldfærdiget. 29de Sp: Nej det kan Vidnet ikke erindre. 30. Sp: Nej det kan Vidnet ikke erindre. 31. Sp: Kan ikke erindre det omspurgte. Dem:

8. Vidne Ole Larssen Førland som efterat være formanet til Sandheds Udsigende og forklaret Eedens Vigtighed \aflagde Eeden/ sagde sig 18 Aar gammel og Broder til Amund Larssen Førland. Vidnede til 32. Qv: For Juul 1812 var Vidnet i Erinde til sin Broder Amund Larssen som da tjente hos Haldor Hopland med Begjær at han skulde komme til sin Fader for at rejse til Bergen og faae Skjøde paa Gaarden Lyren men hvad Dato kan han ikke erindre ligesom han heller ikke veed om der den Gang var søgt paa Gaarden Lyren. 33. Sp: Han kan ikke erindre at han hørte omtale ved Faderens og Broderens Hjemkomst fra Byen om Broderen havde erholdt Skjøde paa Gaarden Lyren eller ikke. 34. Sp: Han kan ikke erindre om hans Fader og Broderen var mere end en Gang i Byen for at erholde Skjøde og kan heller ikke erindre om Lænsmanden var paa Gaarden og forkyndte Odelsstevningen førend Faderen var i Byen eller etter da han ikke har lagt dette paa Hukommelsen. Demitteret.

Citanten begjærede Tingsvidnet hermed sluttet og sig beskreven meddeelt.

Eragtet

Tingsvidnet er hermed sluttet og skal blive Citanten beskreven meddeelt saa hastig mueligt.

Derefter fremstod for Retten Magne Magnessen Tviborness som anmeldte at Natten imellem den 5te og 6te Januarii sidstleden maatte han friste den tunge Skjæbne at een ulykkelig Ildebrand udbrød paa hans ejende Gaard Tviborness, som næsten aldeles lagde hans Gaards Huuser i Aske uden at han veed hvorledes denne Ildebrand opkom og blev ved denne Ildebrand saavel 4 Faarkreature indebrændt som alt hans Indboe af hvilket han intet fik rædde men maatte nøgne flygte fra Huuset og fremstillede han de tvende Mænd Ole Jacobsen Løftaas og Mons Larssen Rise som kunde bevidne denne ulykkelige Tildragelse og hvilke han begjærede maatte i denne henseende aflægge deres Forklaring.

Ole Jacobsen Løftaas og Mons Larssen Rise fremstode derefter for Retten og efter aflagt Eed forklarede at det er dem bekjendt at en ulykkelig Ildebrand Natten til den 6te Januarii sidstleden udbrød hos Magne Magnessen Tviborness som {næsten} aldeles fortærede alle hans Gaards Huuse undtagen Floer og lade som eene blev tilbage ligesom han ogsaa veed at han ved denne Ildebrand mistet alt sit Indboe og 4 Faar kreature og skjønnede de at Skaden kunde være ¾ Parter af Gaarden.

Dette Tingsvidne begjærede Magne Magnessen Tviborness sig derefter beskreven meddeelt.

Da ingen efter Paaraab havde videre med Tinget at bestille blev dette udsadt til i Morgen.

Krogh

Lars Stegelvig. Erich Totland. Ole Sælgevig!! (Sælgelie) Brynild Berge

Næste Dag den 14de Maji continuerede Sommertinget for Lindaas Skibrede med de samme Rettens Personer som i Gaar vare tilstæde.

Derefter blev publiceret følgende Documenter:

1. Bøxelseddel fra Johan Salomon Hind til Magne Magnesen paa 9 Mrk Smør, 6 Kd: Malt og 9 Mrk Fisk Landskyld og Skatteskyld 18 Mrk Smør i Gaarden Aaraas, No 9, dateret 8 Decembr: 1813, med Revers.

2. Vilkaarsbrev fra Magne Magnesen Aaraas til Forældrene Magne Magnesen og Kari Olsdatter paa aarligt Levekaar af Aaraas, dateret 12 Maji 1814.

3. Bøxelseddel fra Frue Kahrs til Magne Erichsen paa 12 Mrk Smør, 12 Mrk Fisk og 4 Kd: Malt Landskyld og Skatteskyld 22 Mrk Smør i Gaarden Østrem, dateret 16 Decembr: 1813, med Revers.

4. Aflyst Obligation fra Niels Erichsen Solem til Arne Gullachsen Monsløb for 30 rd DC:, mod Pant i Gaarden Solem, No 6, dateret 16 Octobr: 1797 og qvitteret 23 Octobr: 1813.

5. Bøxelseddel fra Gullach Johannessen Grow paa Myndlingen Kari SandersDatter øvre Tvedts Vegne, til Halvor Iversen paa 6 Mrk Smør 10 Kander Malt Landskyld og Skatteskyld 13 ½ Mrk Smør i Gaarden øvre Tvedt, \No 77,/ dateret 1ste April 1814, med Revers.

6. Bøxelseddel fra Frue Kahrs til Rasmus Endresen paa 9 Mrk Smør i Synnevaag, No 27, dateret 1ste Martii 1814, med Revers. NB: Dette Brug eller Plads er efter Fogdens Paategning ikke skatlagt eller skyldsat.

7. Bøxelseddel fra Frue Kahrs til Knud Jacobsen paa 9 9/13 Mrk Smør 8 1/13 Kd: Malt Landskyld og Skatteskyld 15 ¾ Mrk Smør i Gaarden Synnevaag, No 27, dateret 4 Maji 1814 med Revers.

8. Fæsteseddel fra Major Christian Brügger til Bottel Monssen paa et Huusmandsplads under Gaarden Thorsvik, dateret 13 Maji 1814.

9. Delebrev efter Amund Iversen indre Lyren og Kone Christie AndersDatter, dateret 13 Maji 1814, hvorved Boets Jordegods 16 Kd: Malt og 8 Skl: Penge i Gaarden indre Lyren, No 1, er udlagt til Sønnen Jacob Amundsen indre Lyren.

10. Vilkaarsbrev fra Baste Hanssen Fanebust til Enken Kari PedersDatter Fanebust paa aarligt Vilkaar af Gaarden Fanebust, dateret 13 Maji 1814.

11. Aflyst paa en Obligation fra Knud Larssen Kaardal til Enken Synneve OlsDatter Synnevaag, stor 28 rd DC:, mod Pant i Løsøre, dateret 8de Maji 1805, for de resterende 20 rbd S: V:, efter qvittering af 13de Maji 1814.

12. Skjøde fra Iver Monssen Duesund m: fl: til Ole Halvorsen paa 16 Mrk Smør 4 Kd: Malt i Gaarden Duesund, No 147, for 162 rbd 3 mrk N: V: og Vilkaar til Værdie 20 rbd N: V: aarlig, dateret 13 Maji 1814.

13. Vilkaarsbrev fra Ole Halvorsen Duesund til Stedfaderen Iver Monssen og Moderen Marthe HansDatter paa aarligt Levekaar, dateret 13 Maji 1814.

14. Odelsskjøde fra Henrich Halvorsen store Slire til hans Broder Ole Halvorsen paa Odelsretten til 16 Mrk Sr: 4 Kd: M: i Duesund, dateret 13 Maji 1814.

15. Vilkaarsbrev fra Halsteen Larssen Ravneberg til Mons Jørgensen Ravneberg og Kone Dorthe HansDr: paa aarligt Levekaar, dateret 14 Maji 1814.

16. Bøxelseddel fra Christopher Kahrs til Gudmund Pedersen paa ½ Vog Fisk Landskyld og Skatteskyld 18 Mrk Smør i Gaarden Mulen, No 115, dateret 26 Septbr: 1813, med Revers.

17. Afkald fra Johannes Larssen Høevig for hans Hustrue Marthe HansDatter Ravnebergs Faderarv 9 rd 3 mrk 7 s til Formynderen Peder Iversen Hougsdal, dateret 13 Maji 1814.

18. Vilkaarsbrev fra Mons Olsen Tykhelle til Forældrene Ole Monssen og Synneve MichelsDatter paa aarligt Vilkaar af Tykhelle, No 50, dateret 13 Octobr: 1813.

19. Forening imellem Knud Ingebrigtsen Houchaas og Rolff Rolfsen angaaende Overdragelsen af den førstes Brug i Gaarden Houchaas m: m:, dateret 25 April 1814.

20. Skiftebrev efter Marthe SjursDatter Schouge, sluttet 2de Decembr: 1813, hvorved Boets Jordegods {7 ½ Mrk} \1 pd 11 1/3 Mrk/ Smør \2 Mæler/ 2 2/3(?) Kd: M: i Gaarden Schouge, No 70, er udlagt til Enkemanden David Johannessen og Børnene.

21. Bøxelseddel fra Georg Wallace paa Myndlingen Dorthea Margrethe Heibergs Vegne til Ole Olsen paa 12 Mrk Smør og 12 Kd: M: Landskyld og Skatteskyld 18 Mrk Smør i Kaardal, No 44, dat: 28 Januar 1814, med Revers.

Fogden fremlagde Restancelisten over de ordinaire Skatter, der viser at paa indeværende Aars Skatter er betalt 6 rbd 94 s N: W: Ligeledes fremlagde Fogden Restancelisten over udestaaende Renter til Rigsbanken og den paabudne Møbelskat!!, der viser at paa Renterne er betalt (åpent rom) og paa Mobilieskatten (åpent rom)

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Sommerthinget for Lindaas Skibrede hævet.

Krogh

Lars Johannessen Stegelvig. L.I.S. og bomerke

Brynild Olsen Berge. B.O.S.

Ole Iversen Selgelie og bomerke

Erich Olsen Todtland. E.O.S. og bomerke

Sommerting for Herløe Skibrede

Aar 1814 den 16de Maij blev det almindelige Sommer- Sage- og Skatteting for Herløe Skibrede [fremholdt] paa Tingstedet Alverstrømmen, og blev Retten bestyret af Hans Strøm Krogh, som constitueret Sorenskriver, i Overværelse af de 4re eedsvorne Laugrettesmænd Torger Jensen Mitsøen, Johannes Christiansen Wiig, Johannes Johannesen Toft og Michel Gudmundsen Huusebøe. Fogden, Lænsmanden og endeel Almue var tilstæde.

Hvorda først blev publiceret de sam/m/e Anordninger og Øvrigheds Foranstaltninger, som for Sartor Skibrede og som foran findes specificeret fol: 245.

Tingholdet.

Derom blev Lænsmand Fougstad med Almuen akkorderet at Almuen pr: Mand for Aaret 1814 skal betale 2 mrk 3 s S: W skriver Fem og Tredive Rigsbankskilling Sølv Verdie hvorimod han som sædvanlig skal betale Lænsmanden og Laugrettet.

1814: 254b

Derefter blev paaraabt om nogen havde indstævnt Sager til dette Ting men [da] ingen meldte sig blev Tinget udsadt til i Morgen.

Krogh

Torger Jensen Mitzøen. T.I.S.

Johannes Christensen Wiig.

Johannes Johannessen Toft. J.J.S. og bomerke

Michel Gudmundsen Huusebøe. MGS og bomerke

Præliminair Forhør

Aar 1814 den 16de Maji da det almindelige Sommerting ogsaa for Herløe Skibrede blev Ret (Retten) sat for i Følge Amtets Ordre af 21de f: M: grundet paa Skrivelse fra Assessor Krüger af 18de s: M: at optage et Preliminair Forhør i Anledning af at Forpagter John Johannessen Smørdalen, skal have frataget ham 3 Faareskind. Retten blev administreret af mig Procurator Hans Strøm Krogh, som constitueret Sorenskriver, tilligemed de 2de

eedsvorne Laugrettesmænd Torger Jensen Mitsøen, og Johannes Christensen Wiig. Amtets Ordre og Hr: Assessor Krügers Klage, indtages saal: #

Til Følge denne Ordre havde Administrator under 21de f: M: indkaldet de samtlige Angjeldende til Møde og Forhørs Optagelse i Bergen d: 5te d: M:; men hvilken Indkaldelse først indløb Lehnsmanden saa silde at han ikke kunde faae de Vedkommende indkaldet til beram/m/et Tid, efter Lehnsmandens Paategning, hvorfor Administrator atter under 5te d: M: udstædte Indkaldelse til i Dag. Begge disse Indkaldelser bleve oplæste og indtages saal: #

De ved Indkaldelsen af 5te d: M: indkaldte Personer, bleve paaraabte og mødte samtlige undtagen John Herløesundets Kone som var fraværende ved Indkaldelsens Forkyndelse. Saa mødte heller ikke Assessor Krüger men derimod indløb til Administrator denne Skrivelse af Gaars Dato som blev oplæst saalydende: #

Derefter blev fremkaldet

John Johannesen Smørdalen som sagde sig 34 Aar gam/m/el og nu boende paa Gaarden Bøe i Bøe Sogn, Radøe Skibrede, som efterat være forelæst saavel Assessor Krügers Klage af 18de f: M: som dennes Skrivelse af Gaars Dato forklarede: Han har aldeeles ikke {ved}taget de 3de Væder-Skind; men i afvigte Høst blev af en Pige ved Navn Marthe Olsdatter Guldbrandsøen opbragt til hans Kone Anna Guttormsdatter 3de Væderskind, som denne sagde at tilhøre Pigen Mallene Larsdatter Solhielmen, med Begjær {at tørke sam/m/e} at tage disse i Forvaring indtil hun enten selv eller ved Leilighed kunde bringe dem til Byen til Mallene som kort Tid foran formedelst Sygdom havde forladt Assessor Krügers Tieneste og passerede dette 3 a 4 Dage for Juul sidstleden. Da Skindene bleve opsendte til ham var han ikke tilstede; men først omtrent 8te Dage derefter blev det ham fortalt af sin Kone og var da Skindene tørre; men næsten aldeles fortæret af Muus og næsten ubrugelig til nogen Ting. Deponenten vidste ikke andet end at disse Skind tilhørte Pigen Mallene, da han, som nærværende ved Faarenes Slagtning saae at hun aftog og udvalgte til sig 3de af de bedste Skind, hvilket hun sagde at skee efter Assessor Krügers Tilladelse, der havde givet hende Tilladelse dertil, uden at han ved om hun skulde have disse som Foræring eller paa sin Løn. Paa Grund heraf tog Deponenten ikke i Betænkning som meldt at modtage disse Skind i Forvaring og at tilføre Pigen Mallene dem da han engang tidlig i Foraaret reiste til Byen. Deponenten paastod saaledes ikke at have fortaget Assessor Krüger enten de omhandlede Skind eller nogen anden Ting, og benegtede saaledes Assessor Krügers, saavel Klage som Skrivelse af 15de Maij og benægtede at have givet Assessoren et saadant Svar som hans Brev indholder; men derimod tillod sig at vilde hos Mallene igjen erholde Skindene og hiemføre Skindene. Det var ham aldeeles uvidende at Mallene havde erklæret Assessoren at hun ikke vilde have disse Skind og at hun havde tilbageleveret {disse Skind} dem. Deponenten modtog ikke i Høst nogen Faar eller Væder-Skind, for at oppindes!! (pinnes opp) eller tørres. Deponenten erklærede sig aldeeles uvidende om, de i Klagerens Skrivelse af 15de d: M: omtalte 2 Pudevære og 1 Salvet!! (Særviet); ligesom han og erklærede sig uvidende om at Pigen Marthe Zacariasdatter, eller nogen anden i Assessor Krügers Fraværelse forrige Aar med eller uden hans Vidende har gjort Oster!! (ystet ost) eller paa anden Maade anvendt hans Melk, og har aldeeles ikke selv deeltaget heri. Da ingen videre Oplysning var hos Deponenten at erholde fratraate han til videre.

Igjen fremstod som

2den Deponent Niels Lunden Herløe, sagde sig 46 Aar gam/m/el, ubeslægtet med John Smørdal og boede som Forpagter hos Assessor Krüger paa Herløe, forklarede at Løverdagen for Palmesøndag sidstleden hørte han at Klageren efterat have tilkaldet John Smørdal spurgte denne efter nogle

Væderskind, hvortil John svarede at han havde indført dem til Mallene Solhielm, og at han vilde igjen erholde dem og føre dem tilbage til Assessoren om han ønskede sam/m/e. Han hørte ikke John udlade sig saaledes som i Klagerens Skrivelse anført, heller ikke hvor mange Skind det var. Deponenten hørte i afvigte Høst da de Faar blev slagtet at Pigen Mallene, sagde at Assessor Krüger havde givet hende Tilladelse at udvælge sig 3de gode Skind til en Trøye, og saae han at hun besaae Skindene; men hvilke samtlige derefter bleve henlagte i en Stald. Om Mallene siden erholdt disse Skind og om de bleve henbragte til John Smørdal samt af denne ført til Byen er han uvidende om videre end foran forklaret. Ligesom han heller ikke veed om Klageren havde tilsendt John nogen Skind til at tørres og pinnes. Deponenten er uvidende om de i Klagerens Skrivelse ommeldte 2 Pudevære og 1 Salviet, enten Klageren har mistet sam/m/e eller hvem der har taget dem, da han aldrig har hørt saadant omtalt førend nu. Ligesaa uvidende erklærede Deponenten sig henseende den af Klageren i Skrivelsen om/m/eldte Ost og Melk. Da ingen videre Oplysning var at erholde blev han fra Retten dimitteret.

Igjen fremstod som:

3. Deponent Haldor Jacobsen Waler Herløe, som sagde sig omtrent 50 Aar gam/m/el, boende paa Herløe, som Forpagter hos Klageren, og ubeslægtet med John Smørdal forklarede sig efter at være formanet til Sandheds Udsigende eensstem/m/ig med næstforrige Deponent med Undtagelse af at han ikke hørte John belove at bringe Skindene tilbage og med Tillæg at han forhen har hørt Klageren at beklage sig over at have mistet 2 Pudevære og en Salviet men Deponenten er for øvrigt uvidende om hvor disse Ting ere eller hvem der har taget sam/m/e. Da Deponenten ingen videre Oplysning kunde opgive blev han dimitteret.

4. Deponent Anna Dorthea gift med Haagen Herløe, Forpagter hos Klageren, sagde sig 37 Aar gl: og ubeslægtet med John {Herløe} \Smørdal/. Blev formanet til Sandheds Udsigende og forklarede: Løverdagen for Palme søndag sidstleden var hun tilstæde tilligemed 2den og 3de Deponent og hørte at Klageren spurgte John om nogle Faarskind uden videre at benævne hvilke, hvortil John svarede: at han havde ført dem til Byen til Pigen Mallene Solhielm og at han skulde igjen erholde dem hos hende og tilbagelevere Assessoren sam/m/e om han vilde; men hvortil Assessoren intet svarede. Hun er uvidende om, hvilke Skind dette var, ligesom hun heller ikke veed om Assessoren har tilsendt John nogle Skind for [at] tørkes og pindes. Deponentinden har af Mallene Solhielm hørt at Assessor Krüger skulde have givet hende Tilladelse til at udvelge sig 3de Faarskind til en Trøye; men hun var ikke tilstæde da dette blev sagt til 2den og 3de Deponent. Hun har vel af Assessoren hørt at han skal have mistet 2de Pudevær og en Særviet; men om dette forholdet sig saa, hvem der har taget dem eller hvor de er, veed hun ikke. Deponentinden sagde sig aldeeles uvidende om, enten Pigen Marthe eller nogen anden, i Klagerens Fraværelse f: A: afbenyttede Melken til Ost eller andet imod eller med Klagerens Vidende eller at noget saadant har existeret. Demitteret da ingen {da ingen} videre Oplysning var at erholde.

De samtlige Deponentere bleve førend de afgav Forklaring formanet til Sandheds Udsigende og betydet Eedens Vigtighed.

Da ingen flere af de Indkaldte mødte og videre {Oplysning} \Forklaring/ maae erholdes af de i Dag opgivne Personer, nemlig Anna Guttormsdatter Bøe, Marthe Olsdatter Guldbrandsøen, og Marthe Zachariasdatter Schiellanger foruden Pigen Wilmiche Alida og Mallene Larsdatter Solhielm hvilke 2de sidste skal opholde sig i Byen, saa blev med Forhørets videre Fortsættelse udsat til den 8de Junii førstkommende Kl: 9 Formiddag, hvortil nærmere Indkaldelse skal blive udstædt.

Krogh

Torger Jensen Mitzøen. TIS og bomerke

Johannes Christensen Wiig. IKW og bomerke

Den paafølgende 17de Maji 1814 continuerede Sommerthinget for Herløe Skibrede i Overværelse af de samme Laugrettesmænd som i Gaar.

Hvorda blev publiceret følgende Documenter:

1. Afkald fra Jacob Sørensen Follesøe med flere for deres Arv efter Anna OlsDatter Follesøe, stor 56 rd DC:, til Enkemanden Jacob Anderssen Follesøe, dat: 31 Decbr: 1813.
2. Paategning af 7de Januar 1814, hvorved en fra Niels Nielssen Tvedt til Thore Amundsen Davanger og Aad Thorsen Davanger under 28 Martii 1810 udstædt Obligation stor 300 rd DC:, mod Pant i Tvedt No 17, er omskrevet til 150 rbd S: V:
3. Delebrev efter Brithe BastesDatter nordre Hougland, dateret 16 Maji 1814, hvorved Boets Jordegods 9 Mrk Smør ¼ Faar i nordre Hougland, No 25, er udlagt til Enkemanden Niels Nielsen og Børnene.

1814: 255b

4. Bøxelseddel fra Frue Ameln til Anders Nielssen paa 9 Mrk Fisk 1/24 Faar Landskyld og Skatteskyld 5 ½ Mrk Smør i Sture, No 47, dateret 11 Maji 1814, med Revers.
5. Fæsteseddel fra Iver og Søren Halvorsønner nordre Selle til Magne Nielssen [paa] et Plads under Gaarden Nødenæs, kaldet Stølenæsset, dateret 16 Maji 1814.
6. Skjøde fra Jacob Olsen Rogn til Sønnen Anders Jacobsen paa 14 Mrk Fisk i Rogn, No 33, for 30 rbd N: W:, dateret 16 Maji 1814.
7. Skjøde fra Christopher Christophersen til Major Severin Lohmann paa Pladsen Fruegaarden under Gaarden Ask, Matr: 9, som ved Skyldsætnings Forretning af 17 Junii 1813 er skyldsat for 4 Mrk Smør og givet Matr: No 113, for Kjøbesum 100 rbd N: W:, dateret 13de Decembr: 1813.
8. Skjøde fra Major Severin Lohmann til Major Thomas von Rosenkrantz paa Gaarden Fruegaarden, af Skyld 4 Mrk Smør, Matr: No 113, dateret 24 Decembr: 1813, for 100 rbd N: W:

Fogden derefter fremlagde Restancelisten, der udviser, at paa indeværende Aars ordinaire Skatter er {intet} betalt 6 rbd 64 s: N: W: Ligesaa fremlagde Fogden Restancelisten over udestaaende Renter til Rigsbanken og den paabudne Mobilieskat for indeværende Aar, der viser at paa Renterne er betalt (åpent rom) og paa Mobilieskatten (åpent rom) Bemeldte Restancelister blev inden Retten oplæst og af Almuen og Laugrettet, som uimodsagt rigtig befunden.

Krogh

Torger Jenssen Mitzøen. T.I.S. og bomerke

Johannes Johannessen Toft. J.J.S. og bomerke

Johannes Christensen Wiig. I.K.S. og bomerke

Michel Gudmundsen Husebøe. M.G.S. og bomerke

Sommerting for Radøe Skibrede

Aar 1814 den 18de Maij blev det almindelige Som/m/er- Sage- og Skatteting fremholdt paa Tingstedet Alverstrøm/m/en, og blev Retten bestyret af mig Hans Strøm Krog, som af Amtet constitueret Sorenskriver, i Overværelse af de 4re eedsvorne Laugrettesmænd Niels Andersen Ystebøe, Gunder Christiansen øvre Qvalem, Johannes Johnsen Myching og Niels Rasmusen midt Tjore. Foged Bøgh, Skibredets Lehnsmand og endeel Tingsøgende Almue vare tilstæde.

Hvorda! først blev publiceret de sam/m/e Anordninger og Øvrigheds Foranstaltninger som paa Som/m/ertinget for Sartor Skibrede, og som foran findes specificeret fol: 245.

Efter paaraab indfandt sig ingen som havde indstævnt Sager til dette Ting, thi blev med Tingets videre Behandling og Fortsættelse udsadt til Fredag den 20de Maji.

Krogh

Niels Anderssen Ystebøe. Johannes Johnsen Myching.
Gunder Christiansen Qvalem. Niels Rasmussen midt Tjore.

Den paafølgende 20de Maji continuerede Sommerthinget for Radøe Skibrede i Overværelse af de samme Laugrettesmænd som næst Rettesdag.

Hvorda blev publiceret følgende Documenter:

1. Obligation fra Frue Inger Worm, afg: Capitain Detlef Johan Reuschs Enke til Frue Doctorinde Mossins Legat for 400 rbd S: V:, mod Pant i Gaarden nedre Qvalem, No 58, dateret 30te April 1814.
2. Skjøde fra John Ellingsen og Elling Johnsen øvre Solem til Haldor Jacobsen Bysem paa 2 pd Sr: 16 kander Malt i øvre Solem, No 8, for 303 rbd 2 mrk N: W:, dateret 30 Martii 1814.
3. Bøxelseddel fra Haldor Jacobsen Bysem til Elling Johnsen paa 1 pd Sr: 8 Kd: M: Landskyld og Skatteskyld 1 pd 6 Mrk Smør i øvre Solem No 8, dateret 30 Martii 1814, med Revers.
4. Ditto fra Do: til Rasmus Johnsen paa 1 pd Sr: 8 Kd: Malt Landskyld og Skatteskyld 1 pd 6 Mrk Sr: i øvre Solem, No 8, dateret 30 Martii 1814.
5. Vilkaarsbrev fra Elling Johnsen og Rasmus Johnsen øvre Solem til Forældrene John Ellingsen og Marthe NielsDatter, dateret 18 Maji 1814.
6. Bøxelseddel fra Agent Wollert D: Krohn til Johannes Anderssen paa 18 Mrk Sr: ¼ Tønde Malt Landskyld og Skatteskyld 1 pd 3 Mrk Sr: i Gaarden Tvedt, No 6, dateret 25 April 1814, med Revers.
7. Bøxelseddel fra Ellev Johannessen Bouge m: fl: til Mons Knudsen paa 18 Mrk Sr: 12 Kd: M: Landskyld og Skatteskyld 1 pd 3 Mrk Smør i Bouge, No 36, dateret 18 Maji 1814, med Revers.
8. Bøxelseddel fra Sognepræst Johan H: Wolff til Erich Ellevsen paa ½ Løb Sr: ½ Tønde Malt Landskyld og Skatteskyld 2 pd 6 Mrk Smør i Gaarden indre Tjore, No 5, dateret 12 Januar 1814.
9. Aflyst Obligation fra Ole Iversen nedre Tvedt til Johannes Knudsen Nyegaard, stor 120 rd DC:, mod Pant i Gaarden nedre Tvedt, No 47, dat: 25 Octobr: 1810 og qvitteret 18 Maji 1814.
10. Skiftebrev efter Ole Iversen nedre Tvedt, sluttet 19 Februar 1814, hvorved Boets Jordegods 18 6/7 Mrk Sr: 15 5/7 Kd: M: i Gaarden nedre Tvedt, No 47, er udlagt til Creditor Johannes Knudsen Nyegaard med flere, efter Skjødebogens Udviis Fol: 593.

1814: 256

11. Afkald fra Hans Olsen Lunde for hans Hustrue Anna MagnesDatter Qvammes Fæderne Arv 36 rd 2 mrk 10 s. til Formynderen Jacob Erichsen Olsvold, dateret 24 October 1811.

12. Ditto fra Johannes Ellingsen Dalland for hans Faderarv 24 rd 10 s til Formynderen Ole Johannessen indre Morchen, dateret 18 Maji 1814.

13. Do: fra Metthe ThomasDatter Manger til hendes Formynder Berge Johannessen øvre Manger for Arv 9 rd 4 mrk 14 s, dateret 18 Maji 1814.

14. Skjøde fra Anna LarsDatter Sæbdal til Aschild Anderssen paa 1 pd Smør 8 Kander Malt i Sæbdal, No 30, for 28 rbd N: W:, dateret 18 Maji 1814.

15. Vilkaarsbrev fra Mons Knudsen Bouge til hans Svigerforældre Ellev Johannessen Bouge og Kari KnudsDatter, dateret 18 Maji 1814.

16. Delebrev efter Rasmus Gudmundsen nedre Waagenæs, dateret 1ste April 1814, hvorved Boets Jordegods 6 Mrk Smør 4 Kander Malt i nedre Waagenæs, No 56, er udlagt til Enken Kari SteffensDatter nedre Waagenæs.

17. Afkald fra Claus Claussen søre Wetaas, for hans Fader og Moderarv 67 rd 4 mrk 7 s til Formynderen Jens Olsen Waxtjol, dateret 19de Maji 1814.

18. Do: fra John Hanssen Mangersnæs for hans Hustrue Anna ErichsDatter Mangersnæsses Arv 3 rd 4 mrk 3 s til Formynderen Erich Anderssen Mangersnæs, dateret 20 Maji 1814.

19. Bøxelseddel fra Biskop Brun til Ole Nielssen paa 21 Mrk Smør 1 Mæle i Gaarden Soltvedt, No 73, dateret 12te April 1814, med Revers. Skatteskyld (åpent rom)

20. Fæsteseddel fra Peter Schrøder Lamberg til Steffen Halvorsen paa et Huusmandsplads kaldet Fløeholmen under Gaarden øvre Qvalem, dateret 16 Maji 1814.

Ved denne Bøxelseddels Tinglysning mødte Gunder Christianssen øvre Qvalem som paa egne og øvrige Opsidderes Vegne paa øvre og nedre Qvalem i kraftigste Maade protesterede mod dennes Gyldighed og Udstæderens Rettighed til det bortbygslede Plads Fløeholmen da denne henhører til de dem forhen tilbygslede Gaardebrug i øvre og nedre Qvalem som fælles af dem stedse har været brugt og bruges og forbeholder \de/ deres Ret i alle optænkelige Tilfælde og med saadan Protest blev denne Bygselseddel eller Fæsteseddel tinglæst.

Fogden derefter fremlagde Restancelisten for dette Aars Skatter der viiser at af disse paa dette Sommerting er betalt 2 rbd 48 s N: W: Ligesaa fremlagde Fogden Restancelisten over udestaaende Renter til Rigsbanken og den paabudne Mobilieskat for indeværende Aar som viiser at af disse er paa dette Sommerting betalt (åpent rom)

Da ingen havde videre med Tinget at bestille blev dette hermed sluttet.

Krogh

Niels Rasmussen Tjore. Gunder Christiansen øvre Qvalem.
Niels Anderssen Ystebøe. Johannes Johnssen Myching.

Sommerting for Alenfit Skibrede

Aar 1814 den 21de Maij blev det almindelige Sommer- Sage- og Skatte-Ting for Alenfit Skibrede holdet paa Tingstedet Alverstrøm/m/en, og blev Retten bestyret af mig Procurator Hans Strøm Krogh, som af Amtet constitueret Sorenskriver, i Overværelse af de 4re eedsvorne Laugrettesmænd Knudt Knudsen Hjelmtvedt, Niels Olsen Seim, Anders Olsen \nore/ Fæste og Hans {Østen}\Tostens/sen Klevedal. Foged Bøgh, Skibredes Lehnsmand og endeel Tingsøgende Almue vare tilstæde.

Hvorda! først blev publiceret de samme Anordninger og Øvrigheds Foranstaltninger som paa Sommertinget for Sartor Skibrede, og som foran findes specificeret fol: 243.

Derefter blev publiceret følgende Documenter:

1. Skiftebrev efter Rasmus Knudsen Skare, sluttet 30te Decembr: 1808, hvorved Boets Jordegods 1 pd 12 Mrk Smør 18 Kd: Malt i søre Elsaas, No 38, er udlagt til Creditor Knud Anderssen Elsaas, Stervboe Enken Anna SimonsDatter og Børnene.

2. Skjøde fra Lars Knudsen Haaland og John Knudsen Elsaas til Enken Anna SimonsDatter {paa} Elsaas, paa 1 pd 3 Mrk Smør 13 ½ Kd: Malt i søndre Elsaas, No 38, for 150 rbd N: W:, dateret 21 Maji 1814.

3. Bøxelseddel fra Niels Simonsen og John Larssen Gouserejde paa Myndlingerne Knud Rasmussens og Guri RasmusDatters Vegne til John Knudsen paa 9 Mrk Sr: 4 ½ Kd: M: Landskyld og Skatteskyld 12 3/8 Mrk Sr: i søndre Elsaas, No 38, dateret 21 Maji 1814, med Revers.

4. Afkald fra Brithe LarsDatter Gousereide for hendes Arvemidler 44 rd 8 s, til Formynderen John Larssen Gousereide, dat: 21 Maji 1814.

5. Aflyst paa en Obligation fra Lars Olsen Alver til Lehnsmand Lars Knudsen Storoxe, stor 98 rd, mod Pant i Alver, No 5, dateret 19de Maji 1807 og omskrevet 23 Octobr: 1813 til 98 rbd S: V:, for de betalte 8 rbd S: V:, efter Qvittering af 21 Maji 1814.

6. Aflyst Obligation fra Endre Pedersen nordre Tidtland til Rasmus Olsen indre Lyren og Niels \Olsen/ Lie, dateret 16 Maji 1811, stor 150 rd DC:, omskrevet 20 Maji 1813 til 52 rbd 3 mrk S: V:, {efter} mod Pant i nordre Titland, No 16, efter Qvittering af 25 Martii 1814.

7. Afkald fra Rasmus Olsen Skotsund for hans afdøde Datter Ingebor RasmusDatters Arv 47 rd 4 mrk 8 s, til Formynderen Steffen Steffensen Bærefjord, dat: 21 Maji 1814.

8. Vilkaarsbrev fra Gudmund Larssen Hopland til hans Svigermoder Anna EllevsDatter paa aarligt Levekaar af Gaarden Hopland, dateret 21 Maji 1814.

1814: 256b

9. Paategning af 8de Septembr: 1813, hvorved en fra Lars Larssen Todtland til Salomon Olsen Brudeknappen og Lars Larssen Todtland under 24 Octobr: 1807 udstædt Obligation, til Rest 200 rd DC:, er omskrevet til 190 rbd S: V:, mod Pant i Gaarden Todtland, No 54.

10. Aflyst paa sidstmeldte Obligation for betalte 30 rd 3 mrk DC:, hvoraf ingen Renter svares, efter paategnede Qvitteringer af 12te Septbr: 1813 og 21 Maji 1814.

11. Afkald fra Lars Simonsen Skare for hans Moderarv 20 rd 2 mrk 6 s til Formynderen John Nielssen Sellevold, dateret 21 Maji 1814.

12. Do: fra Ole Olsen søre Lie for hans Faderarv 9 rd 5 mrk 10 s til Formynderen Sjur Olsen Ryland, {for} dateret 21 Maji 1814.

13. Do: fra Ole Olsen nordre Aase for Myndlingen Anna OlsDatter nordre Aases Arvemidler til hendes forrige Formynder Niels Jacobsen Hjelmtvedts Stervboe, dateret 21 Maji 1814.

14. Do: fra Knud Knudsen Hjelmtvedt for Myndlingen Ingebor JacobsDatter Elsaas's Arv {100 rd 5 mrk 8 s} 157 rd 4 mrk 1 s til hendes forrige Formynder Niels Jacobsen Hjelmtvedts Stervboe, dateret 21 Maji 1814.

Fogden fremlagde Restancelisten paa de ordinaire Skatter, der viser at der paa indeværende Aars Skatter {intet} er betalt 5 rd 74 \ ½ / s N:W: Ligeledes fremlagde Fogden Restancelisten over Renterne til Rigsbanken samt over Mobilieskatten, der viser, at paa Renterne er betalt (åpent rom) og paa Mobilie Skatten (åpent rom) Bemeldte Restancelister bleve inden Retten examinerede og af Laugrettet og Almuen, som uimodsagt, rigtig befunden.

Da ingen havde videre at føre i Retten blev Sommerthinget for Alenfit Skibrede hævet.

Krogh

Knud Knudsen Hjelmtvedt. Anders Olsen Fæste. A.O.S.F.
Niels Olsen Seim. Hans Tostensen Klevedal. HTS

Sommerting for Hosanger Skibrede

Aar 1814 den 23de Maij blev det almindelige Sommer- Sage- og Skatteting for Hosanger Skibrede holdt paa Tingstædet Bernæstangen og blev Retten bestyret af mig Procurator Hans Strøm Krogh, som af Amtet constitueret Sorenskriver i Overværelse af de 4re eedsvorne Laugrettesmænd 1. Ole Nielssen \Fugle/Dahle. 2. Mons Monssen \Fugle/Dahle. 3. Aschild Haldorssen Miøs. 4. Anders Olssen Miøss. Foged Bøgh, Skibredets Lehnsmand og endeel Tingsøgende Almue var tilstæde.

Hvorda først blev publiceret de sam/m/e Kgl: Anordninger og Øvrigheds Foranstaltninger som paa Sommertinget for Sartor Skibrede og som foran findes specificeret fol: 245.

Da ingen for i Dag havde noget at føre i Rette blev Thinget udsat til [i] Morgen.

Krogh

Ole Nielssen Fugledal. Aschild Haldorsen Mjøs.
Mons Monssen Fugledal. Anders Olsen Mjøs.

Den paafølgende 24de Maji continuerede Sommerthinget for Hosanger Skibrede i Overværelse af de samme Laugrettesmænd som i Gaar.

Hvorda blev publiceret følgende Documenter:

1. Bygselseddel fra Biskop Brun til Aschild Matthiassen paa ½ Løb Smør 15 Kander Malt \Landskyld/ i Gaarden Echeland, Matr: No 92 i Hosanger Skibrede, dateret 9 Martii 1814, med Revers. Skatteskyld 1 pd 23 ¼ Mrk Sr:
2. Delebrev efter Niels Rasmussen Litland, dateret 22de Martii 1814, hvorved Boets Jordegods 1 pd 16 Mrk Smør 13 1/3 Kd: Malt og 5/9 Faar i Gaarden Litland, Matr: No 66, for 166 rbd 4 mrk N: W:, er udlagt til Enken Ingebor BergesDatter og Sønnen Arne Nielssen, hver 20 Mrk Smør, 6 2/3 Kd: Malt og 5/18 Faar.
3. Skjøde fra Enken Ingebor BergesDatter Litland med flere til Arne Nielssen paa 2 pd Smør, 16 Kd: Malt og 2/3 Faar Landskyld i Gaarden Litland, indberegnet hans egen Arvelod, Matr: No 66, for 131 rbd 5 mrk 4 s N: W: og aarligt Vilkaar til Værdie 18 rbd N: W: aarlig, dateret 22de Martii 1814.
4. Bygselseddel fra Arne Nielssen Litland til Erich Johnsen Fodtland paa 8 Mrk Smør, 2 2/3 Kd: Malt og 1/9 Faar Landskyld og Skatteskyld 12 2/3 Mrk Sr:, i Litland, No 66, dat: 22 Martii 1814, med Revers.
5. Vilkaarsbrev fra Arne Nielssen Litland til hans Moder Ingebor BergesDatter paa aarligt Vilkaar i Gaarden Litland, dateret 23 Maji 1814.
6. Vilkaarsbrev fra Ole Anderssen Echeland til hans Svigermoder Agothe MonsDatter Echeland paa aarligt Vilkaar, dateret 23 Maji 1814.
7. Bøxelseddel fra Ole Aschildsen Nepstad til Anders Hanssen paa 1 pd 3 Mrk Smør ½ Faar Landskyld og Skatteskyld 2 Pund Sr: i Gaarden Jelvig, No 81, dateret 7 Januarii 1814, med Revers.

8. Afkald fra Marthe IversDatter Høevig for hendes Faderarv 4 rd 11 s til Formynderen Johannes Brynildsen Ladvigshougen, dateret 23 Martii 1814.

9. Afkald fra Lars Monssen Kaland for hans Faderarv 29 rd 2 mrk 4 s til Formynderen Anders Jacobsen Kleveland, dateret 23 Maji 1814.

10. Obligation fra Johannes Knudsen Elvigsbotten til Niels Nielssen Øfsthuus for 25 rbd N: W:, mod Pant i Løsøre, dateret 23 Maji 1814.

11. Skjøde fra Mons Olsen nordre Rødsland til Sønnen Ole Monssen paa 18 Mrk Smør og 6 Kander Malt i Gaarden nordre Rødsland, No 68, for 112 rbd 3 mrk N: W: og Vilkaar til Værdie 33 rbd aarlig, dateret 2den Martii 1814.

1814: 257

12. Vilkaarsbrev fra Ole Monssen nordre Rødsland til Forældrene Mons Olsen og Anna KnudsDatter paa aarligt Levekaar af denne Gaard, dateret 2den Martii 1814.

13. Afkald fra Johannes Johannessen Gammersvig for Myndlingen Marthe JohannesDatter Moes Arv 12 rd 1 mrk 3 s til hendes forrige Formynder Johannes Knudsen Moes Stervboe, dateret 23 Maji 1814.

14. Mageskjøde fra Iver Olsen Storsæter paa Myndlingen Synneve HaldorsDatter Hoshovdes Vegne til hendes Fader Haldor Anderssen Hoshovde paa 6 Mrk Smør 4 Kd: Malt i Gaarden Hoele, No 42, hvorfor intet Mellemlag er givet, dateret 23 Maji 1814.

15. Mageskjøde fra Haldor AndersDatter!! (Anderssen) Hoshovde til hans Datter Synneve HaldorsDatter paa 15 Mrk Smør 5 Kd: Malt i Gaarden Løetvedt, No 35, hvorfor intet Mellemlag er givet, dateret 23 Maji 1814.

Fogden derefter fremlagde Restancelisten, som viser, at paa indeværende Aars ordinaire Skatter er betalt 7 rbd N: W: Ligesaa fremlagde Fogden Restancelisten over udestaaende Renter til Rigsbanken samt den paabudne Mobilie skat, der viser at paa Renterne er betalt (åpent rom) og paa Mobilieskatten (åpent rom) Disse Restancelister bleve inden Retten examinerede og af Laugrettet og Almuen, som uimodsagt, rigtig befundne.

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Sommerthinget for Hosanger Skibrede hævet.

Krogh

Ole Nielssen Fugledal. O.M.!!S. og bomerke

Aschild Haldorsen Mjøs. A.H.S.M. og bomerke

Mons Monssen Fugledal. M.M.S. og bomerke

Anders Olsen Mjøs. og bomerke

Sommerting for Echanger Skibrede

Aar 1814 den 25de Maij, blev det almindelige Som/m/er- Sage- og Skatteting for Echanger Skibrede fremholdt paa Tingstedet Bernæstangen, og blev Retten bestyret af mig Hans Strøm Krogh, som af Amtet constitueret Sorenskriver i Overværelse af de 4re eedsvorne Laugrettesmænd 1. Knud Christensen Molvig. 2. Jørgen Nielssen Echness og 3. Jacob Johannessen Egefit som nye Mænd og Niels Olssen Echness. Foged Bøgh, Skibredets Lehnsmand og endeel Tingsøgende Almue vare tilstæde.

Hvorda! først blev publiceret de sam/m/e Kgl: Anordninger og Øvrigheds Foranstaltninger, som paa Som/m/ertinget for Sartor Skibrede og som foran findes specificeret fol: 245.

Derefter blev paaraabt de til Tinget indstævnte Sager.

Nye Sag.
For Retten mødte Johannes Iversen nedre Helland som fremlagde Stævnevidnernes Attest, for til dette Ting at have indstævnt Magne Olsen nedre Helland i Anledning af af!! (at) denne skal have hugget og hiemført en Deel ham /: Citanten :/ tilhørende Olderskauv, derom at høre Vidner og lide Dom til Erstatning efter nærmere Paastand. Saa fremlagde han og Attest fra vedkommende Forligelses Com/m/ission, som viiser at denne Sag til Retten er henviist, hvorefter han begjærede de Indstævnte Vidner fremkaldet, eedtaget og deres Vidnesbyrd modtaget om de ikke veed at Indstævnte har hugget endeel Oldertræer i Skovteigen Hatlebrækken kaldet, 2de Om ikke Oldertræerne i denne Skogteigen er ham tilhørende og 3de Af hvad Værdie og hvor meget de anser de Oldertræer som Magne i denne Skogteig har hugget. Stævnevidnernes Attest, som og Forligelses Com/m/issionens Arrest indtages saal:
# #
Indstævnte Magne Olsen mødte Personlig for Retten, benægtede Søgsmaalet og paastod at alle de i Skovteigen Hatlbrækken værende Oldertræer ere ham og hans Brug i Gaarden nedre Helland tilhørende. Han tilstod at have i denne Skogteig Hatlebrækken i denne Vinter havde hugget omtrent 6 a 7 Læds (Lass) Older-Veed, ligesom han forhen ofte naar han vilde havde hugget i denne Teig da han ansaa og anseer {denne} Olderveeden i denne Teig at være ham tilhørende og stedse har brugt sam/m/e som sin Ejendom, ligesom den og saaledes har været brugt af hans Fader og Formand paa Gaarden, og benægtede han at Citanten havde mindste Rett eller Ejendom til de omhandlede Oldertræer i denne Skovteig.
Citanten benægtede Indstævntes Tilførte og begjærede Vidnerne førte og deres Svar modtaget paa 2det og 3die Spørgsmaal, da det første er besvaret ved Indstævntes Tilstaaelse.
Derefter fremstod som:
1ste Vidne Knud Hansen Vilkaarsmand boende paa Gaarden nedre Helland og i 3de Leed beslægtet med begge Parter, han aflagde Eed og vandt: For omtrent 30 Aar siden var en Uenighed mellem Parternes Formænd om forskellige Skougstrækninger og hvorefter Vidnet saavelsom en nu afdød Mand Hans Olsen Almelie blev af begge Parter nemlig Vidnet af Indstævntes Fader og Hans Almelie af Citantens Fader anmodede om i mindelighed at opgjøre deres Tvistighed imellem Dem. I disses Overvære blev der forskillige Skovteiger byttet imellem Parterne, og hvorefter det blev afgjort og vedtaget at all de{n} Older og Hassel Træer som voxede i Hatlebrækken inden den Strækning fra Bøegjærdet til Liebækken og op til hugne Mærker i Træer, skulde tilhøre Citantens nu havende Brug til eene Ejendom og al øvrige Skov til det andet Brug som nu ejes og bruges af Indstævnte. Til 3die Sp: Vidnet saae afvigte Vinter endeel Olderveed som Indstævnte tilstod at have hugget i Hatlebrækken inden den benævnte Grændse, og formener sam/m/e at kunde beløbe til 6 Vinterlæds af Værdie 2 rbd N: V: Paa yderligere Tilspørgende forklarede Vidnet at han veed at Hassel og Oldertræer i Hatlebrækken inden den be{stemte}nævnte {Mær} Grændse, stedse har været brugt og benyttet i omtrent 30 Aar af Citanten og hans Formænd. Demitteret.

1814: 257b

2det Vidne Mons Johannesen 28 Aar gam/m/el tiener hos begge Sagens Parter, som efter at have aflagt Eed vandt til 2det Spørgsmaal: Han veed ikke videre hvem der ejer Oldertræerne i den omhandlede Skogteig Hatlebrækken end at han i Aaret 1810 hørte af nu afdøde Hans Almelie at han for mange Aar siden tilligemed Knud Helland var paa Gaarden Helland og i Forening med saavel Citantens som Indstævntes Fader skiftede dem imellem en Deel Skoug-Teiger og hvorefter det blev bestemt og vedtaget at al Older og Hattel i Hatlebrækken, skulde tilhøre Citantens Brug. I de 8 a 9 Aar Vidnet har tient paa Gaarden

deels hos Citanten deels hos Indstævnte veed han at Oldertræerne i Hatlebrækken har været brugt og benyttet af Citanten uden at han veed at saadant Brug i den Tid har været forøvet af Indstævnte. Til 3de Sp: eensstemmig med 1ste Vidne. Dimitteret.

3die Vidne Hans Knudsen Helland, Gaardmand paa Gaarden Helland, ubeslægtet med Citanten og i 3de Leed beslægtet med Indstævnte, aflagde Eed og vandt til 2de Sp:: Han har hørt at \Skoven i/ Hatlebrækken skulde i fortiden være saaledes udskiftet at Older og Hattel indenfor de af 1ste Vidne benævnte Grændser skulde tilhøre Citantens Brug, og han veed at Oldertræerne i denne Teig i de sidste 6 a 7 Aar har været brugt af Citanten. Til 3de Sp: eensstemmig med 1ste Vidne og veed han at Citanten i Vinter forbød Indstævnte at hugge denne Olderskov og at Indstævnte desuagtet siden ophuggede og hiemkjørte sam/m/e. Dimitteret.

Citanten som ikke havde flere Vidner for Tiden at føre begjærede Sagen udsat til næste {Ting for Maandes} Ting for dette Tinglaug for at føre flere Vidner, blant hvilke Johannes Kjøkkelvig og for at iagttage det videre fornødne fra sin Side.

Indstævnte vedblev sin Benægtelse og Paastand og forbeholdt alt lovligt.

Eragtet:

Den forlangte Anstand bevilges til Høsttinget for Echanger den 28de Octobr: førstkom/m/ende.

Da ingen for i Dag havde videre at føre i Rette blev Thinget udsat til i Morgen.

Krogh

Knud Christensen Moldvig. Jacob Johannessen Egefit.
Jørgen Nielssen Echnæs. Niels Olsen Echnæs.

Den paafølgende 26de Maji 1814 continuerede Sommerthinget for Echanger Skibrede i Overværelse af de samme Laugrettesmænd som i Gaar.

Hvorda blev publiceret følgende Documenter:

1. Mageskjøde fra Johannes Knudsen Nyegaard til Lars Knudsen Bragstad paa 12 Mrk Smør i Gaarden Nyegaard, No 94, for 33 rbd 2 mrk Mellemlag, dateret 12te Martii 1814.
2. En Qvittering af 2den Februar 1814 fra Herman Brunchorst til Magne Iversen Svindal for 200 rd DC:, hvorfor han var udlagt 18 Mrk Sr: 6 Kd: M: i Gaarden Qvamme, No 25, i Skiftebrev efter bemeldte Magne Svindals Kone, sluttet 13 Julii 1811, hvorpaa bemeldte Qvittering er anført.
3. Skiftebrev efter Christen Anderssen Wæland, sluttet 27de Martii 1813, hvorved Jordegodset 10 ½ Mrk Smør 4 Kd: Malt i Gaarden Wæland, No 18, er udlagt til Stervboe Enken Marthe Olsdatter og Børnene.
4. Skiftebrev efter Lars Gudmundsen indre Ejde, sluttet 27 Novbr: 1813, hvorved Boets Jordegods 1 pd 17 ½ Mrk Sr: 13 ½ Kd: Malt i Gaarden indre Ejde, No 6, er udlagt til Stervboe Enken Brithe JohannesDatter og Børnene.
5. Skjøde fra Lars Arnesen yttre Ejde m: fl: til Myndlingen Gudmund Larssen paa 20 ¾ Mrk Smør 6 15/16 Kd: Malt i Gaarden indre Ejde, No 61, for 133 rbd 2 mrk N: W:, dateret 25de Maji 1814.
6. Obligation fra Knud Gudmundsen nedre Aas paa Myndlingen Gudmund Larssens Vegne til Myndlingen Brithe LarsDatter indre Ejde m: fl:, stor 71 rbd 10 2/3 s: S: V:, mod Pant i indre Ejde No 61, dateret 25de Maji 1814.
7. Afkald fra Iver Nielssen Askeland for hans Moderarv 19 rd 1 mrk 6 s til Formynderen Anders Johnsen Rommereim, dateret 25 Maji 1814.

8. Do: fra Ole Simonsen Askevig for hans Faderarv 70 rd 13 s til Formynderen Iver Simonsen Heltvedt, dateret 25 Maji 1814.

9. Do: fra Johannes Aschildsen Grøetvedt for hans Hustrue, Agothe OlsDatter øvre Echangers Arv 25 rd 5 mrk 3 s, til Formynderen Anders Nielssen Myr, dateret 21 Maji 1814.

10. Do: fra Aschild Olsen Askeland for hans Hustrue Marie ChristensDatter Næssebøes Arvemidler 27 rd 3 mrk 13 s til hendes Formynder Ole Olsen Dyrdal, dateret 25 Maji 1814.

11. Skjøde fra Sjur Nielssen Dyrkolbotten m: fl: til Myndlingen Niels Nielssen paa 4 ½ Mrk Smør i Gaarden Nipen, No 79, for 54 rbd N: W:, dateret 29 Martii 1814.

12. Skjøde fra Sjur Nielssen Dyrkolbotten til John Larssen paa 4 ½ Mrk Smør i Gaarden Nipen, No 79, for 33 rbd N: W:, dateret 29 Martii 1814.

13. Bøxelseddel fra Jacob Nielssen lille Urdal paa Myndlingen Niels Nielssens Vegne til dennes Stedfader John Larsen paa 4 ½ Mrk Sr: Skat- og Landskyld i Nipen, No 79, dat: 29 Martii 1814, med Revers.

14. Obligation fra Jacob Nielssen lille Urdal paa Myndlingen Niels Nielssen Nipens Vegne til Myndlingen Synneve NielsDatter Nipen, med fl:, stor 43 rbd 1 mrk 5 1/3 s: S: V:, mod Pant i Gaarden Nipen, No 79, dateret 25de Maji 1814.

1814: 258

15. Skjøde fra Niels Olsen yttre Horvig til hans Stedsøn Mons Monssen paa 12 Mrk Smør i Egemoe, No 73, indberegnet hans egen Arvelod, for 25 rbd N: W:, dateret 25 Maji 1814.

16. Vilkaarsbrev fra Ole Monssen store Urdal paa Myndlingen Mons Monssens Vegne til dennes Moder Ingebor RasmusDatter paa aarligt Levekaar af Gaarden Egemoe, taxeret for 8 rbd N: W: aarl:, dateret 25 Maji 1814.

Fogden derefter fremlagde Restancelisten der udviser, at paa indeværende Aars ordinaire Skatter er intet betalt. Ligesaa fremlagde Fogden Restanceliste over Renterne til Rigsbanken og Mobilieskatten, der viser, at paa Renterne udestaar (åpent rom) og paa Mobilieskatten (åpent rom) Bemeldte Restancelister bleve inden Retten examinerede og af Laugrettet og Almuen som uimodsagt rigtig befunden.

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Thinget for Echanger Skibrede hævet.

Krogh

Knud Christensen Moldvig. K.C.S. Jacob Johannessen Egefit og bomerke
Jørgen Nielsen Echnæs. I.N.S. og bomerke Niels Olsen Echnes

Sommerting for Mjelde Skibrede

Aar 1814 den 2den Junii blev Retten sat paa Mjelde Gaard, for at behandle Sommer- Sage- og Skattetinget for Mielde Skibrede og blev Retten betjent af mig Procurator Hans Strøm Krogh, som constitueret Sorenskriver tilligemed følgende nu i Eed tagne Laugrettesmænd 1. Johannes Nielssen Mæle. 2. Johannes Monssen Præstthun. 3. Michel Olssen øfste Mielde og 4. Niels Olssen Midt Mjelde. Foged Bøgh, Skibredets Lehnsmand og endeel Tingsøgende Almue vare tilstæde.

I Følge Berammelse skulde Retten været sat i Gaar for at behandle dette Ting men formedelst overordentlig stormende Veir kunde hverken Rettens Administrator eller Fogden kom/m/e hertil Stedet førend i Nat Kl: 1; hvilket Administrator fandt fornødent at anmerke.

Derefter blev publiceret

1. Addresse fra Norges Rigsforsamling angaaende Norges Krones Overdragelse til Hans Majestæt Kong Christian Frederich, datt: 17de Maji 1814.

2. Kongens Bekjendtgjørelse til Bergens Stiftamtmand, om at have antaget Norges Krone.

3. Kongelig Bekjendtgjørelse af 19de Maji 1814.

4. Ditto Bekjendtgjørelse af 19de Maji 1814, hvorledes skal forholdes med Brev og Andragende som indsendes til Regjeringen.

Og derefter blev publiceret de sam/m/e Anordninger, som paa Som/m/ertinget for Sartors Skibrede og som findes specificeret fol: 245.

Derefter blev publiceret følgende Documenter:

1. Skjøde fra Enken Synneve SvendsDatter Hougsvigen til hendes Søn Lars Jacobsen paa et Huus i Hougsvigen under Hougs Præstegaard, for 16 rbd 4 mrk N: W:, dateret 18de Septembr: 1813.

2. Afkald fra Gabriel Jorissen Hosdal for hans Kones Marthe BastesDatter Reigstads Arv 30 rd 1 mrk til Formynderen Anders Anderssen nordre Reigstad, dateret 21 Maji 1814.

3. Do: fra Synneve OlsDatter Hartvedt for hendes Arvemidler 17 rd 5 mrk 7 s til hendes Formynder Anders Monssen øvste Mjelde, dateret 2den Junii 1814.

4. Do: fra Sjur Anderssen Løetvedt for hans Kones Anna JensDatter Mæles Moderarv 8 rd 2 mrk 1 s til hendes Formynder Ole Johannessen nordre Askeland, dateret 2 Junii 1814.

5. Do: fra Ole Nielsen Loftaas for hans Faderarv 13 rd 4 mrk 5 s til Formynderen Niels Nielssen nordre Revem, dateret 2 Junii 1814.

6. Do: fra Johannes Erichsen Halland for hans Faderarv 67 rd 4 mrk 10 s til Formynderen Michel Anderssen Halland, dateret 2 Junii 1814.

7. Paategning af 24 Novbr: 1813, hvorved en fra Jens Johannessen Gjerstad til Michel Danielsen Bouge under 16 Maji 1803 udstædt Obligation for 130 rd DC:, mod 1ste Prioritet i Gjerstad, No 40, er omskrevet til 130 rbd S: V:

9!!. Paategning af 24 Novbr: 1813, hvorved en fra Do: til Do: under 24 Maji 1806 udstædt Obligation for 40 rd DC:, mod Pant i Gjerstad No 40, er omskrevet til 40 rbd S: W:

10. Delebrev efter Konen Anna HaldorsDatter Hagenæs, dateret 2de Junii 1814, hvorved Boets Jordegods 18 Mrk Sr: 9 Kd: Malt i Gaarden Njøstad, No 34, er udlagt til Enkemanden Elling Olsen Hagenæs og Sønnen Ole Ellingsen Hagenæs, hver det halve.

12!!. Fæsteseddel fra Christopher Garmann til Ole Knudsen Fladeqval paa et Huusmandsplads under Gaarden nedre Mjelde, dateret 2de Junii 1814.

Fogden derefter fremlagde Restancelisten, der viser, at paa de ordinaire Skatter er for indeværende Aar betalt 41 rbd 38 ½ s. Ligesaa fremlagde Fogden Restanceliste over Renterne til Rigsbanken og Mobilieskatten, der viser at paa Renterne udestaar (åpent rom) og paa Mobilie Skatten (åpent rom) Bemeldte Restancelister bleve inden Retten oplæste, {og} examinerede og rigtig befundne.

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Sommerthinget for Mjelde Skibrede hævet.

Krogh

Johannes Nielsen Mæle. I.N.S. og bomerke

Michel Olsen øvste Mjelde.

Johannes Monssen Præstthun. I.M.S. og bomerke

Niels Olsen midt Mjelde. og bomerke

1814: 258b

[Sommerting for Arne Skibrede]

Aar 1814 den 3de Junii blev det almindelige Som/m/er- Sage- og Skatteting for Arne Skibrede holdt paa Tingstedet Mjelde Gaard, og blev Retten bestyret ved mig Procurator Hans Strøm Krogh, som constitueret Sorenskriver, i Overværelse af de 4re sam/m/e Dag i Eed tagne Laugrettesmænd Niels Erichsen Helle, Johannes Nielsen Helle, John Endresen Eichaas og Ole Knudsen Eichaas. Foged Bøgh, Skibredets Lehnsmand og endeel Tingsøgende Almue vare tilstæde.

Hvor da! først blev publiceret de sam/m/e Kongelige Anordninger og Øvrigheds Foranstaltninger som paa Som/m/ertinget for Mjelde Skibrede i Gaar.

Derefter blev udi Justits Sagen, Procurator Lassen som befalet Actor contra Jacob Torchildsen Tertnæs afsagt saadan:

Dom:

Efter Amtets Ordre af 10de Januar 1814, tiltales under nærværende Sag Jacob Torchildsen Tertnæs, for endeel deels hos ham forefundne og deels af ham solgte Varer Berge Guttormsen Rachnæs tilhørende og frastjaalne nemlig: 1 Fiskesnøre, 1 Laxenodstaug, 1 Laxenods Iile og 5 Stk forskillige Laxenodstaug, samt i Følge Amtets Extensions Ordre af 9de April d: A: for et hos ham forefundet Baadeseil tilhørende Ole Olsen Bildøen og for de flere Tyverier som under Sagen maatte optages imod ham.

Det er saavel ved corpus dilecti som Tiltaltes Tilstaaelse og øvrige Sagens oplyste Omstændigheder beviist at et Fiskesnøre med Blysteen, hvorpaa Berge Guttormsen Rachnæs's Mærke er forefundet hos Tiltalte Jacob Tertnæs, at han til Lars Larsen Sandal har solgt et Laxenodstaug og en Laxenods Iile for 1 rbd 8 s N: V: og til Anders Rasmussen samt Ole Johannesen Tvedten at have solgt 5 forskillige Stykker Laxenodstauge for 2 rbd 4 mrk N: V: og at samtlige disse Koster har været Berge Guttormsen Rachnæs tilhørende og ham imod Vidende og Villie frastjaalet, samt endelig at Tiltalte Jacob Tertnæs har været i Besiddelse af 2de barkede Raaseil tilhørende Ole Olsen Bildøen og Lars Pedersen Angeltvedt som disse ligeledes mod deres Vidende og Villie er bleven frastjaalet \hvilket alt vedkommende har erholdt tilbage/.

Under Benægtelse af at have stjaalet enten disse eller nogen af de øvrige af Berge Rachnæs, opgivne ham frastjaalne Varer har Tiltalte Jacob Tertnæs foregivet at have tilforhandlet sig samtlige \forhen/ benævnte Koster hos Johannes Nordeim og saaledes at være kommet til disses Besiddelse; Men foruden det at Tiltaltes Benægtelse af at være i Besiddelse af det seenere hos ham forefundne Fiskesnøre meget svækker dette hans Foregivendes Rigtighed, saa maae og Johannes Nordeims bestemte Benægtelse og den totale Mangel af Beviis for at han af Johannes Nordeim har tilforhandlet sig de forbenævnte Koster virke at Tiltalte i Medhold Lovens 6 – 17 – 1, 2, 3 og 11 Art: maae blive som Tyv at ansee for de hos ham forefundne og af ham solgte Koster og saaledes at straffe, og vil en Straf af 6 Maaneders Tugthuus-Arbeide med Hensyn saavel til Tiltaltes Alder som Kosternes Værd og øvrige Sagens Omstændigheder findes passende. Erstatning for de øvrige af Berge Guttormsen Rachnæs opgivne ham frakomne Varer vil bortfalde, da det ikke er Tiltalte imod hans Benægtelse overbeviist at have stjaalet sam/m/e og han ikke kan betragtes som Tyv for flere end de hos ham forefundne og af ham solgte Koster. Derimod maae Tiltalte tilsvare alle af

denne Action lovlig flydende Omkostninger hvoriblandt Actors Procurator Lassens Sallarium billiges med 6 rbd S: V: og Defensor Procurator Stuvitz's Sallarium med 4 rbd S: V:

Sagførelsen har været lovforsvarlig og fandt Dommeren fornødent at anmærke at deels Justits Sager og deels Tingene for Nordhordlehns Sorenskriverie som continuerlig har vedvaret fra denne Sags Optagelse, har aarsaget at ikke Dom førend i Dag er bleven afsagt.

thi Kiendes for Ret:

Tiltalte Jacob Torchildsen Tertnæs bør at arbeide i Bergens Tugt og Manufacturhuus i 6 siger sex Maaneder, saa bør han og betale alle af denne Action lovlig flydende Omkostninger, hvoriblandt til Actor Procurator Lassen 6 rbd S: V: og til Defensor Procurator Hjorth Stuvitz 4 rbd S: V:

At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og \i/ det Heele under Adfærd efter Loven og Øvrighedens nærmere Foranstaltning.

Da ingen for i Dag havde videre at føre i Rette blev Tinget udsat til i Morgen.

Krogh

Niels Erichsen Helle. John Endresen Eichaas.
Johannes Nielsen Helle. Ole Knudsen Eichaas.

1814: 259

Den paafølgende 4de Junii 1814 continuerede Sommerthinget for Arne Skibrede i Overværelse af de samme Personer som forrige Dag.

Hvorda blev publiceret følgende Documenter:

1. Aflyst Obligation fra John Hanssen Aastvedt til J: A: Greve for 100 rd DC: eller 30 rbd S: V:, dateret 11te Febr: 1812 og omskrevet 26 Febr: 1813, mod Pant i Løsøre, efter Qvittering af 16 April 1814.
2. Aflyst Obligation fra Michel Olsen Blindem til John Johannessen Blindem for 97 rd, mod Pant i Blindem, No 57, dateret 9 Julii 1804, efter paategnet Qvittering af 10de Febr: 1813.
3. Delebrev efter John Johannessen {Blom} \Blindem/ og Kone Brithe HaljersDatter, dateret 19 {Junii} Februar 1814, hvorved Boets Jordegods 18 Mark Smør 12 Kd: Malt i Blindem, No 57, er udlagt til Datteren Ingebor JohnsDatter, givt med Michel Olsen Blindem.
4. Afkald fra Ole Anderssen Fougstad for hans Arvemidler 52 rd 1 mrk 11 s til Formynderen Thomas Olsen Dale, dateret 3die Junii 1814.
5. Do: fra Brithe OlsDatter Helle for hendes Moderarv 5 rd 4 mrk 7 s til hendes Formynder Johannes Nielsen Helle, dat: 3 Junii 1814.
6. Skjøde fra Anders Olsen Dyvig paa Mons Olsen Rivenæs Vegne til dennes Søster Kari OlsDatter Rivenæs paa 4 4/5 Mrk Smør 3/45 Hud i Waxdal, No 21, for 24 rbd N: W:, dat: 3 Junii 1814.
7. Skjøde fra Ole Olsen Watle paa Myndlingen Guri JohannesDatters Vegne til Ole Johannessen paa 18 Mrk Sr: ¼ Hud, indberegnet hans egen Arvelod, i Gaarden Helleland, No 35, for 66 rbd 4 mrk N: W: og Vilkaar til Værdie 10 rbd N: W: aarlig, dateret 3 Junii 1814.
8. Vilkaarsbrev fra Ole Johannessen Helleland til hans Fader Johannes Olsen paa aarligt Vilkaar af Gaarden Helleland, dat: 3 Junii 1814.
9. Afkald fra Johannes Larssen Næsse for hans Faderarv 24 rd 1 mrk 1 s: til hans Formynder Anders Larssen Thuenæs, dat: 3 Junii 1814.

10. Bøxelseddel fra Ole Olsen Rivenæs m: fl: til Erich Anderssen paa 11 1/5 Mrk Sr: 7/45 Hud i Gaarden Waxdal, No 21, dateret 3 Junii 1814. med Revers.

11. Skjøde fra Anders Johannessen Waxdal til Sønnen Erich Anderssen paa 20 Mrk Sr: 5/18 Hud i Waxdal, No 21, for 100 rbd N: W: og Vilkaar til Værdie 24 rbd N: W: aarlig, dat: 3 Junii 1814.

12. Vilkaarsbrev fra Erich Anderssen Waxdal til Forældrene Anders Johannessen og Kari ErichsDatter, dateret 3 Junii 1814.

13. Paategning af 3die Junii 1814, hvorved en fra Ole Gjætlesen Helleland til Lars Thomassen Aaseim under 30 Novbr: 1809 udstædt Obl: for 350 rd DC:, som den 28 Maji 1813 er omskrevet til 192 rbd 3 mrk S: V: mod Pant i Helleland, No 35, igjen forandres til 227 rbd 3 mrk S: V:

Fogden derefter fremlagde Restancelisten, der viiser at paa indeværende Aars ordinaire Skatter er betalt 35 rbd 52 s. Ligesaa fremlagde Fogden Restancelisten over udestaaende Renter til Rigsbanken og Mobilieskatten, der viser, at paa Renterne udestaaer (åpent rom) og paa Mobilieskatten (åpent rom) Bemeldte Restancelister bleve inden Retten examinerede og af Laugrettet og Almuen rigtig befundne.

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Sommerthinget for Arne Skibrede hævet.

Krogh

Niels Erichsen Helle. og bomerke

Johns Endresen Eichaas. I.E.S.E. og bomerke

Johannes Nielsen Helle. I.N.S.H. og bomerke

Ole Knudsen Eichaas O.K.S. og bomerke

Aar 1814 den 8de Junii blev Retten sat i Sorenskriver Christies Boepæl for at behandle det fra 16de Maij sidstleden efter Amtets Ordre optagne og udsatte Præliminair Forhør betreffende John Johannesen Smørdahlen. Retten blev administreret af mig Procurator Krogh som constitueret Sorenskriver tilligemed følgende Laugrettesmænd neml: Lars Blix de Fine og Anders Aschieldsen Bredsteen.

Til Følge sidste Udsættelse er af Administrator under 28de f: M: udstædt Indkaldelse hvorved saavel vedkommende Parter som de Vidner det sidst afholdte Forhør gav Anledning til at indkalde til i Dag indkaldte til at møde og hvilken Indkaldelse med Lehnsmandens Forkyndelses Paategning er saal: #

Af de Indkaldte mødte Assessor Krüger, Marthe Guldbransøen og Marteh Schiellanger. John Smørdahlen og hans {Inds} indstævnte Kone Anna Guttormsdatter mødte ikke efter Paaraab.

Klager Assessor Krüger anmeldte at han havde her tilstæde en Mand ved Navn Ole Schom/m/estøe, som han troede vilde kunde afgive Oplysning om det som er Forhørets Gjenstand og, hvorfor han var begjærende at han maatte fremstilles og blive afhørt.

Derefter fremstod som

5te Deponent Ole Olsen Schommestøe, som sagde sig 47 Aar gam/m/el ubeslægtet med Parterne, og boende som Huusmand under Gaarden Herløe hos Klageren Assessor Krüger, forklarede sig at være uvidende om Assessor Krüger til John Smørdalen har op-

1814: 259b

sent Faarskind for at pinnes og tørres; men har af 2den Deponent, Haldor Walen Herløe hørt sige at denne har havt Bud fra Pigen Mallene Solhielm {at han} til John Smørdal at han til

Assessor Krüger skulde udlevere de Faarskind som hun til ham havde overleveret eller tilsendt naar Assessor Krüger efterspurgte sam/m/e. Han er uvidende om enten Mallene havde erklæret til Assessoren at hun vilde have de 3de Skind som Assessoren skal have givet hende Tilladelse til at afbenytte eller at hun ikke vilde have dem. Deponenten har af Fjerde Deponentinde Anna Dorthea, Haagen Herløes Hustrue hørt at Marthe Schiellanger som forrige Aar tiente hos Assessor Krüger, skal, under Assessorens Ophold i Byen have afbenyttet endeel Melk og Fløde til at lage Ost og Grød af men er ellers intet videre vidende derom. Deponenten er aldeles uvidende om de i Klagerens Skrivelse af 15de Maij omhandlede 2 Pudevær og 1 Salvet, om hvem der har taget dem eller hvor de ere. Det sam/m/e som Anna Dorthea har fortalt ham har han og hørt af hendes Mand Haagen og en Pige ved Navn Orlaug, som den Tid tiente hos Assessor Krüger men nu opholder sig i Byen. Da Deponenten intet videre vidste til Oplysning, blev han Demitteret.

Derefter fremstod som

6te Deponentinde Marthe Olsdatter Guldbransøen, hiem/m/e hos sin Fader Ole Guldbrandsøen og Parterne ubeslægtet forklarede: Omtrent 14 Dage for Juul sidstleden blev hun af Mallene Solhielm som den Gang tiente og var i Huset hos Assessor Krüger anmodet om at opbringe til John Smørdalen 3de Faarskind \til Forvaring/ som Mallene sagde at have erholdt hos Assesor Krüger. Hun opbragte Skindene og leverede dem til Johns Hustrue da John ikke var inde i Stuen men dog hjem/m/e paa Gaarden. Hvorledes Skindene vare, gode eller itue kan hun ikke forklare, da disse vare sam/m/enrullede. Faae Dage derefter forlod Mallene Solhielm Assessor Krügers Tieneste og reiste til Byen. Deponentinden veed ikke om Assessoren har opsendt Skind til John Smørdalen, for at pinnes og tørkes, heller ikke om Mallene har givet John Ordre at udlevere Skindene til Assessoren. Deponentinden har ikke hørt Mallene sige at hun ikke vilde have Skindene. Hun er ogsaa uvidende om at Marthe Schiellanger i Assessorens Fraværelse skal have benyttet sig af Melken eller Fløden. Da Deponentinden intet videre vidste til Oplysning blev hun Demitteret.

7de Deponentinde Marthe Zachariasdatter Schiellanger, sagde sig 21de, ubeslægtet med Parterne, forklarede sig aldeeles uvidende om de omhandlede Skind, da hun ikke tiente paa sam/m/e Tid hos Assessor Krüger som Mallene Solhielm, men før den Tid. Hun benægtede nogen Sinde imod Assessorens Vidende og Villie at have afbenyttet enten Melk til at lage Ost af eller Fløde til Grød, hverken til eget Brug eller for at bortgive til andre, og benægtede saaledes, alt hvad i denne Henseende under dette Forhør \mod hende/ er fremkommet. Deponentinden blev derefter demitteret.

Samtlige Deponentere bleve forinden de afgave Forklaring formanet til Sandheds Udsigende og forelæst deres pro!! efter aflagt Forklaring.

Da ingen flere Vidner var at afhøre og ingen videre Oplysning at erholde blev Forhøret herved sluttet, og skal saa hastig muelig blive Amtet beskrevet tilstillet.

Lars Blix de Fine Krogh Anders Aschieldsen Bredsteen
med paaholden Pen.

Aar 1814 den 8de Junii Eftermiddag Kl: 3 blev Retten sat i Sorenskriver Christies Boepæl i Bergen, for videre at behandle den fra 11te Maij sidstleden udsatte Justits-Sag \mod Slaven/ Andreas Andersen m: fl: og blev Retten betient af Procurator Krogh, som constitueret Sorenskriver i Overværelse af Laugrettes \og Meddoms/ mændene Lars Blix de Fine, Anfind Olsen, Jørgen Ellingsen og Ole Rasmussen.

Actor mødte og fremstillede samtlige tiltalte Slaver Seim, Andersen og Olsen løs og ledig for Retten og fremlagde han Underrets Acten i ..(?) inden Bergens Byeting den 7de Julii f: A: paakjendt Justits Sag contra Andreas Andersen m: fl:

Tiltalte Andreas Andersen fremstod derefter løs og ledig for Retten for

hvem Følge Actors Forlangende blev oplæst Tiltaltes Døbeattest af 7de Julii f: A: og den sam/m/e Dag over ham afsagte Dom, Underrets Acten pag: 53, 54, den under 16de August 1809 over ham afsagte Overcriminal-Rets Dom indført i denne Rets-Act Bilaget Litr: D:, Tiltaltes under 7de Januar 1809 inden Bergens Byeting afgivende Forklaring om hans foregaaende Vita, Ditto af 2den Maij 1808 Litr: G: & H: og den under 30te Julii 1808 over ham afsagte Byetings Dom, Litr: I:

Videre fremlagde Actor Stifts-Rets Acten i den under 11te October 1813 mod Tiltalte Andreas Andersen med flere paakjendte Sag, og Overcriminalrets-Acten i sidstmeldte Sag, paakjendt den 3de Novbr: s: A:, hvilke ligeledes blev Arrestanten Andreas Anders!! (Andersen), forelæst, hvilket alt han vedkjendte sig som rigtig og sig vedkommende undtagen den under 3de November 1813 afsagte Overcriminalrets Dom, hvorved Stiftsoverrets Dommen af 11te October og Byetings Dommen af 7de Julii 1813, som tilfinder ham at arbeide i Bergenhuus Fæstning i Livs Tid er stadfæstet, hvilken Overcriminalrets Dom, han ikke kjendte eller havde hørt før nu, ligesom heller ikke denne Dom fandtes paategnet nogen Forkyndelse, hvorimod Delinqventen erklærede at saavel den under 7de Julii 1813 afsagte Byetings Dom som den seenere under 11te October s: A: afsagte Stifts Over Rets Dom var ham bekjendt og for ham forkyndt førend han forøvede Tyveriet paa Kalfaret. De{n} fremlagte Acter med vedhæftede Bielager bliver denne Act i sin Tid at vedhæfte. \{Attesterne er saalydende: # #}/

Actor fremlagde dernæst Attest fra Stiftsprovst Fleischer af 25de April d: A: paategnet Comparentens Skrivelse desangaaende, om Tiltaltes Anna Marie Elisabets sidste Altergang, Ditto fra Præsten Schielderup om naar Tiltalte var døbt m: v:, ditt: Ringved den 13de Maij 1814, hvilke 2de Attester blev hende forelæst og hvilke hun vedtoge som rigtig og hende vedkom/m/ende, da hun som løs og ledig Person for Retten var tilstæde. \Attesterne er saalydende/

Paa Actors Tilspørgende i Anledning at han atter i Dag forgjæves har ladet indkalde Konen Agotte Marie, declarerede nærværende Anna Marie Elisabet, at hun ikke siden 4de Maij sidstleden har været her i Byen men paa Landet hos sin Fader som saavidt hun erindrer skal hede John Møchlestad og bor i Tysnæs Præstegjæld Sundhordlehns Sorenskriverie, og hvortil hun henreiste nogen Tid før 4de Maij sidstleden.

Actor anmærkede fremdeles at han ogsaa til i Dag havde ladet indkalde Skarpskytter Ole Fossen; men at denne {ikke} var {tilstæde} fraværende, og da Tiden med det passerede var forløben maatte han begjære Sagens Anstand til førstkom/m/ende Onsdags Eftermiddag som den første for Retten ledige Tid,

Eragtet:

Sagen udstaaer til den forlangte Tid Kl: 3.

Krogh

Lars Blix de Fine Anfin Olsen
Ole Rasmussen Jørgen Ellengsen

Aar 1814 den 9 Junii blev Retten sadt i Sorenskriver Christies Boepæl i Bergen og blev Retten administreret af mig Procurator Krogh som constitueret tilligemed de tvende Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anders Olssen Echaass.

Og blev da udi Sagen anlagt af Kjøbmand Dankert Dankertssen Krohn mod Henrich Jacobsen Agothness afsagt følgende

Dom

Ved Stævning af 6te Martii sidstleden sagsøger Kjøbmand Dankert Dankertssen Krohn Indstævnte Henrich Jacobssen Agothness til at betale sig 584 r DC: eller Rigsbankpenge 97 rb 2 mrk N: W: resterende Fisketiende for Aarene 1812 og 1813 som Citanten qua (i egenskap av, som) Ejer af Fjelds Kirke skulle tilkomme samt Renter af denne Summa fra Stævningens Forkyndelses Datum og Sagens Omkostninger.

Indstævnte Henrich Jacobssen Agothness har derimod under at afgive Tilstaaelse for at have i Aarene 1812 og 1813 fisket ialt for den af Citanten i sin Klage til Forligelses Commissionen opgivne Summa, samt Citanten at være Ejer af Fjelds Kirke og som saadan berettiget til Tiende, deels paastaaet at have tilbudet Citantens Handelsgesell i Solsvigen Tiende af den fangede Fisk, som denne ikke har villet modtaget, deels Citanten at være forpligtet at modtage Tienden paa de Steder og Tider Fisken fanges og at han /: Citanten :/ skulde være uberettiget til mere Tiende end 16 s pr Tønde Tran saaledes som Tienden erlægges til Kongen hvilket han har anbudet Citanten. Forøvrigt har Indstævnte paastaaet sig for Søgsmaalet friefunden og sig tillagt Sagsomkostninger.

Spørgsmaalet under nærværende Sag er altsaa ikke om Citanten er Kirkeejer og som saadan berettiget til Tiende, thi dette har Indstævnte Tilstaaet men blot om ikke den af Citanten paastaaede Tiende er mere end han tilkommer og om han ikke bør lade sig nøye med 16 s Rbpenge N: W: pr Tønde Tran; thi hvad angaaer Indstævntes Paastand at have tilbudet Citantens Handelsgesell den Citanten tilkommende Tiende

1814: 260b

da kan dette som ubeviist ikke komme i Betragtning imod Citantens Benægtelse. Ligesaalidet kan Indstævntes Paastand at Citanten skulde være forpligtet til at modtage sin Tiende paa det Sted og de Tider Fisken fangedes, gives Biefald, thi ikke allene ville det som oftest være forbunden med de byrdefuldeste Vanskeligheder, ja umueligt for Tiende tageren at oppeske de Steder og Tider hvor Fiskeren enten fangede eller kom til Lands med sin Fangst, men den Kongelige Resolution af 16 Julii 1771, Cancelliets Pro Memoria af 2 Julii 1774 og Reskriptet af 10 October 1777 viiser ogsaa at ingen yderligere Pligter i denne henseende paaligger Tiendetageren end at han skal være forpligtet at holde Folk paa de ved Stiftets Plakat af 5 Augusti 1771 bestemte Steder. Nærværende Dommer skjønner derfor ikke rettere end at det maae være Tiendeyderens Pligt paa et af de ved Stiftets Plakat bestemte Steder at infinde sig for at yde sin Tiende, og først da naar Tiende tageren der enten ingen har til at modtage Tiende eller ikke vil modtage denne, ophører hans Pligt at præstere samme. Hvad dernæst angaaer Indstævntes Paastand at Citanten skulde lade sig nøye med den samme Tiende som til Kongen betales nemlig med 16 Rs: pr Tønde Tran da har han ikke allene ikke godtgjordt at det virkelig forholder sig som opgivet at Kongetienden ikkun erlægges med 16 s pr Tønde, men om dette end forholdt sig saaledes ville dette dog ikke være forbindende for Kirkeejeren saalænge ingen speciel Foreening desangaaende med samme var indgaaet thi uagtet Kongens, Kirkens og Præstens Tiende oprinnelig har været lige, kan dog ikke den enes Eftergivelse af sin Ret drage til Følge Tab for den anden. At Kirkeejeren er berettiget til Tiende viiser saavel Lovens 2 B: 22 C: 3, 4 og 5 Art: som Reskriptet af 24 Febr: 1703, den Kongelige Resolution af 16 Julii 1771 og Reskriptet af 10 October 1777 med de flere i denne Anledning udgangne Anordninger og saavel i Medhold disse Anordninger som i annalogie med Cancelliets ProMemoria af 1 Januarii 1785 og \Reskriptet af/ 27 September 1780, maae det antages at Kirkeejeren er berettiget til at erholde Tienden in natura. Er nu Tiendetageren saaledes i Almindelighed berettiget til at have Tienden in natura saa kan heller ikke denne, in specie Citanten med hvilken ingen Foreening desangaaende er beviist at være indgaaet, være forpligtet at lade sig nøye med en Tiende der saa lidet staar i Forhold til Varernes Værd og Tiendeyderens Fordeel som de anbudne 16 Rbs: pr Tønde Tran, men maae derimod være

fuldkommen berettiget til at erholde sin tilkommende Tiende enten in natura leveret eller betalt efter hvad Varerne ere solgte for. Da Indstævnte har tilstaaet at have fisket for saameget som Citanten i sin Klage til Forligelses Commissionen har opgivet bliver til Slutning allene at undersøge om den af Citanten paastevnte Summa 584 r DC: eller 97 Rbdlr 2 mrk N: W: er mere end Citanten tilkommer eller forholdsmæssig efter hvad Indstævnte har tilstaaet. Indstævnte har tilstaaet at have solgt 32 Tønder Tran for 14400 rd DC: Kirkeejerens tilkommende Tiende heraf nemlig 1/30 Part udgjør 480 r DC: Tienden af Vaarsildfisket til Kirke og Præst 8 r DC: altsaa til Kirkeejeren 4 r DC: og at Tienden af Qval og Sommerfisket 1812 udgjør 200 r DC: til Kirke og Præst og altsaa til Kirkeejeren 100 rd DC: og saaledes udkommer den paastævnte Summa 584 rd DC: eller Rigsbankpenge N: W: 97 r 2 mrk som Citanten vil blive at tildømme med Renter fra Stævningens Forkyndelses Datum samt Sags Omkostninger

thi kiendes for Ret

Indstævnte Henrich Jacobsen Agothness bør til Citanten Dankert Dankertsen Krohn betale de paasøgte 97 Rbdlr 2 mrk skriver Syv og Halvfemsindstyve Rigsbankdaler Toe Mark Navn Verdie med Renter 4 proCæntum fra 4 Martii sidstleden indtil Betaling skeer samt i denne Sags Omkostninger 30 Rbdlr N: W: alt at udredes og efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Lars Blix de Fine Anders Olssen Echaas Krogh

Aar 1814 den 15de Junii om Eftermiddag Kl: 3 continuerede i Sorenskriver Christies Boepæl i Bergen Justitssagen Procurator Lassen som Actor contra Slaven Andreas Andersen m: fl: og blev

1814: 261

Retten bestyret af den constituerede Sorenskriver Krogh med de sam/m/e Meddoms og Laugrettes mænd som sidste Ret.

Actor mødte og fremstillede samtlige tiltalte Slaver løs og ledig for Retten, hvorefter han foreviste en ham fra Stifts-Contoiret udleveret bekræftet Udskrivt af den over Slaven Andreas Andersen den 11te October 1813 afsagte Stifts Rets Dom, hvorpaa var anført Raadstuetienerens Forkyndelses Paategning af 15de s: M: for Slaven Andreas Andersens eget Paahør paa Bergenhuus Fæstning og om at han havde erklæret sig misfornøyet med denne Dom. Dommen blev Slaven Andreas foreviist tilligemed dens Forkyndelses-Paategning, hvilken blev ham forelæst og hvorefter han declarerede at kjende Dommen og Paategningen at være rigtig samt at han 14 Dage efter St: Hans Dag 1813 efter eget Forlangende blev indsat paa Bergenhuus Fæstning. \Udskrivten blev Actor tilbageleveret./

Anna Maria Elisabet indleverede den forhen af hende under 20de April ommeldte Kniv og Gaffel med Erklæring at hun ej kunde finde den anden Kniv. Paa bemeldte her indleverede Kniv fandtes et nydt hvidt Træeskaft, hvorhos Slaven Andreas Andersen aldeeles benægtede at bemeldte Kniv og Gaffel var af dem de paa Kalfaret stjal. Bemeldte Kniv og Gaffel blev indtil videre tages!! (taget) i Rettens Forvaring under Forsegling {og skal}.

Actor fremlagde derpaa Indlæg af Dags Dato og saaledes indlod Sagen Dom. Indlægget blev læst saalydende: #

Deffensor mødte og forbeholdt alt lovligt og begjærede Udsættelse i 8te Dage.

De Tiltalte bleve derefter overleverede Slavefogden til Forvaring.

Eragtning.

Sagen udstaar til Onsdagen den 22de Junii førstkom/m/ende Eftermiddag Kl: 3.

Krogh

Lars Blix de Fine Anfind Olsen
Ole Rasmussen Jørgen Ellengsen

Aar 1814 den 22de Junii Eftermiddag Kl: 3 blev Retten sat i Sorenskriver Christies Boepæl i Bergen, for videre at behandle den mod Slaven Andreas Andersen m: fl: anlagte Justits Action og blev Retten betjent af de sam/m/e Personer som sidst.

Actor mødte og fremstillede de Tiltalte løs og ledig for Retten, hvorhos han begjærede at Konen Ragnille Schanche som han til denne Rett havde indkaldet og nu fremstillede maatte til eedelig Forklaring blive forelagt følgende Spørgsmaal 1. Om hun veed at Anna Maria Elisabet har faaet eller tilkjøbt sig nogle Knive og Gafle samt Rulle Gardiner af Soldat Gunder Holme, 2de Om hun har formærket om Anna Marie Elisabet i den Tid eller strax efter at Tyveriet paa Kalfaret var forøvet har borført!! (bortført) eller skjult noget Boehave eller andet. 3. Om hun kan erindre at have seet Gunder Holme, kom/m/e til Anna Maria Elisabet naar og hvorledes {eller} og om Anna Maria har udladt sig med at have faaet noget hos denne Person.

Derefter fremstod

Konen Ragnille Schanche, Enke efter Bordarbeidsmand Jacob Schanche, som sagde sig 67 Aar gammel ubeslægtet med de Tiltalte og at Anna Maria Elisabet har logeret i hendes Huus til sidste Paaske Flyttetid og svarede derefter til Actors Spørgsmaale saasom til 1ste Hun er aldeeles uvidende om at Anna Marie Elisabeth enten har kjøbt eller faaet af Gunder Holme eller andre enten Knive eller Gafle eller Rullegardiner; men hun har til forskillige Tider seet baade Knive og Gafle af forskillige Sorter baade sorte og hvide skaftede hos hende, saa og seet hende sye paa baade blegede og ublegede Lerreder uden at hun ved videre hvorledes hun var kommet til dette. Til 2det Hun kan herom aldeeles ingen Forklaring afgive da hun havde kun saare liden Omgang med Anna Maria; men formærkede ellers ikke noget til det Omspurgte. Til 3de Da Anna Maria deels holdt Skjenkestue og deels syede for Folk kom der bestandig mange forskillige Mennesker til hende deels Soldater og deels andre uden at hun veed om Gunder Holme var deriblandt, eller nogen af de andre Tiltalte, da hun ikke kjender nogen af disse og ikke i den Tid saavidt hun erindrer hørte deres Navn nevne. Anna Maria har heller ikke udladt sig for hende om at have faaet eller kjøbt noget af Gunder Holme. Denne Forklaring bekræftede Vidnet med Lovens Eed efterat være formanet til Sandheds Udsigende og efterat hendes Forklaring var hende forelæst.

Defensor Procurator Hjorth som havde været tilstæde anmeldte at han formedelst de mange befalede Sager hvoriblandt endeel af Vidløftighed som han siden Sagens sidste Behandling har havt at udføre for

1814: 261b

Byetinget har hindret ham fra saa nøyagtig at kunde gjennemgaae denne vidløftige Sag at han kunde slutte sam/m/e i Dag, hvorfor han saa sig nødsaget at udbede sig Anstand bevilget til næstkommende Løverdag.

Procurator Lassen forbeholdt alt lovligt.

Eragtet:

Den forlangte Anstand bevilges til Løverdagen den 25de Junii Kl: 3 Eftermiddag.

Slavene blev derefter Slavefogden overleveret til Forvaring.

Krogh

Lars Blix de Fine Anfin Olssen Jørgen Ellingsen Ole Rasmussen

Aar 1814 den 25de Junii om Eftermiddagen Kl: 3 continuerede i Sorenskriver Christies Boepæl i Bergen Justits Sagen Procurator Lassen som Actor, ctr: Slaven Andreas Andersen m: fl: og blev Retten betient af de sam/m/e Personer som sidst.

Actor mødte og fremstillede de Tiltalte Slaver løs og ledig for Retten hvorhos han bad det i Retten nærværende og sidst afhørte Vidne Ragnille Schanches yderligere Forklaring modtaget om, de af hende omforklarede Knive og Gafles Qvantitet om Anna Marie gjorde sig Umage for at skjule dem eller ikke; om det kunde observeres at det om/m/eldte Lærred havde hørt til Rullegardiner; om og hvorledes hun kjendte Anna Marias Forhold at være og om hun forhen har været tiltalt eller straffet for nogen offentlig Forbrydelse; endelig og om hvilke Personer der maatte være der mueligen kunde oplyse om hun har afkjøbt Gunder Holme, de her under Sagen {fremlagde} omhandlede Koster.

Ragnille Schanche under forhen aflagte Eeds Kraft afgav \derefter/ følgende Prov. De sidste omforklarede Knive som hun har til forskillige Tider seet hos Anna Marie Elisabet vare ikkun 2 a 3 Par deels hvide deels sortskaftede som forekom hende at være kun lidet brugt. Da Polletie Betjent Reusch en Gang kom til Anna Marie for at undersøge om Tyve Koster spurgte Vidnet hende hvad Reusch's Erinde var, hvortil Anna Marie svarede: at han vilde efterlede hos hende om nogle af de paa Kalfaret bortstjaalne Sager skulde findes hos hende; men hun havde ingen af sam/m/e men vel endeel Knive og Gafle hun {havd} for en Tid siden \havde/ bekommet {fra en fremmed Skipper}. Hun formærkede ikke at Anna Maria skjulte noget. Om noget af det Lærred som hun hos Anna Maria Elisabeth saae forhen havde været afbenyttet \til/ Rullegardiner eller ikke kan hun ikke skjønne da alt var itu klippet og hun intet saa i hele Stykker. Vidnet veed intet videre om Anna Maria Elisabeth og hendes Opførsel end at hun i Vinter imedens denne logerede hos hende mistede adskillige Ting end og af Betydenhed og til Beløb over 12 a 1300 Rdr DC;, uden at hun veed om Anna Maria eller nogen anden har frataget hende dette. Anna Maria holdt ellers som for{an} forklaret Skjænkehuus og saa hun ofte hende ubekjendte Folk, at bringe forskillige Ting til Anna Maria og ligeledes bragte fra hende men om dette var Tyvekoster veed hun ikke, men formode det, hvorfor hun og udsagde hende af Logie; i øvrigt veed hun ikke at hun \har/ været {tiltalt} straffet for nogen Forbrydelse men saavidt hun erindrer har hun for 2 a 3 Aar siden været tiltalt for Hælerie eller Tyverie, det hun ikke veed med Vished. Vidnet kan ingen opgive som kunde give Oplysning om det som er Gjenstanden for nærværende Action undtagen Agotte Marie som var i {sam/m/e} \hendes/ Huus paa sam/m/e Tid som Anna Maria logerede hos Vidnet. Da Vidnet intet videre kunde opgive til Oplysning blev hun Demitteret.

Deffensor mødte og fremlagde Forsvars skrivt for de Tiltalte hvortil han henholdt sig og indlod Sagen Dom. Indlægget indtages saal: #

Actor anmeldte at han havde ladet Tiltalte Anna Maria Elisabet indkalde til i Dag, men at hun ej kunde møde formedelst at hun var bortreist paa landet, og da han anseer det nødvendigt at hendes yderligere Forklaring blev modtaget i Anledning Ragnille Schanches Deposition og det er mueligt at hendes Fraværelse kun er for en meget kort Tid, Følge den Comparenten, givne mundtlige Underretning, maatte han begjære Sagens Anstand til Onsdag den 29de d: M: Efterm: Kl: 3, som den første for Retten ledige Tid, efter forud at have fremlagt Klageren Nicolaysens Erklæring af 15de d: M: Nicolaysens Declaration bleve de Tiltalte forelæst og af Andreas Andersen vedtaget rigtig. Actors Skrivelse med Nicolaysens Paategning er saalydende: #

[Eragtet:]

Den forlangte Anstand bevilges, og Slaverne blev Slavefogden overleveret til Forvaring.

Krogh

Lars Blix de Fine — Anfind Olssen

Ole Rasmussen — Jørgen Ellengsen

1814: 262

Aar 1814 den 29de Junii Efterm: Kl: 3 continuerede i Sorenskriver Christies Boepæl i Bergen Justits-Sagen Procurator Lassen som Actor contra Slaven Andreas Andersen m: fl: og blev Retten bestyret af de sam/m/e Personer som \ved/ sidste Møde.

Actor mødte og udbad sig Ragnille Schanches her inden Retten de 2de sidste Rettes-Dager aflagte Forklaringer Anna Maria Elisabet forelæst.

Anna Maria Elisabet fremstod derefter for Retten frie for Baand og Tvang, og efterat være forelæst Ragnille Schanches afgivne Prov erklærede at hun vel af Ragnille Schanche har hørt at hun afvigte Vinter skal have mistet adskillige betydelige Ting men Deponentinden har intet taget fra hende og veed heller ikke hvem der har berøvet hende det ligesom Deponentinden heller ikke havde Opsyn over Ragnilles Ting eller \havde/ det i Forvaring i hendes Fraværelse. Hun benægtede at have været Ejer af nye hvidskaftede eller sortskaftede Knive, og de som Ragnille har seet og omforklaret, har været af dem som hun til Retten har indleveret. Hun tilstod ofte at have havt saavel blegede som ublegede Lærreder at sye Skjorter og andet af til forskillige men kunde nu ikke opgive nogen af de Personer hun har syd for som opholdende sig her paa Stedet; men alle vare frem/m/ede Søefolk som nu vare bortreiste. Deponentinden vedblev sin Benægtelse, aldrig forhen at have være tiltalt for nogen Rett eller dømt for nogen Forbrydelse; men vel at der for faae Aar siden overgik hende Dom i en privat Sag for Gjeld og formoder hun at ikke har givet Ragnille Anledning til sin Forklaring i denne Henseende. Da ingen videre Forklaring var af hende til Oplysning at erholde blev hun fra Retten demitteret til videre.

Actor anmeldte derefter at han for omtrent 14 Dage siden havde reqvireret et Tingsvidne under Sundhordlehns Jurisdiction optaget om den der sig opholdende og her under Sagen benævnte Agotte Maria havde til Angjeldende Anna M: Elisabeth \solgt/ de her af hende indleverede Gafle og Knive, hvilke Comparenten til den Ende havde afsent efterat have faaet sam/m/e udleveret af Administrator. Da Actor ansaa fornævnte Agotte Marias Forklaring i denne Sag ikke af den Nødvendighed at han derfor burde opholde Sagen men blot som Forsigtighed Regne samt at dette Tingsvidne i al Fald kunde fremlægges ved Overretten, saa overlod han til Rettens Skjøn om Sagen efter dette Tingsvidne skulde stilles i Beroe eller ej.

\Deffensor mødte og henholdt sig til sit Indlæg./

Eragtet

Sagen optages.

Krogh

Lars Blix de Fine Anfin Olsen
Ole Rasmussen Jørgen Ellengsen

Sommerting for Watzværen

Aar 1814 den 1ste Julii blev det almindelige Sommer- Sage- og Skatteting for Watzværns Tinglaug fremholdt paa Tingstedet Bolstadøren, og blev Retten bestyret af mig Procurator Hans Strøm Krogh, som constitueret Sorenskriver i Overværelse af de 4re sam/m/e Dag i Eed tagne Laugrettesmænd: Aschield Helgesen Aarhuus, Gullig Larssen Langeland, Knudt Olsen Mæstad og Ole Simonsen Neseim. Foged Bøgh, Skibredets Lehnsmand og en deel Tingsøgende Almue vare tilstæde.

Hvorda, først blev publiceret de sam/m/e Kongelige Anordninger og Øvrigheds Foranstaltninger som paa Som/m/ertinget for Mjelde Skibre!! (Skibrede) og endvidere

No 1. Kongelig Kundgjørelse af 23de Maij 1814 af Rigsforsamlingens Beslutninger af 19de Maij s: A: angaaende første ordentlige Storthings Holdelse og de Sager som i Særdeleshed blive Gjenstand for dets Overvejelse.

2. Ditto af Rigsforsamlingens Beslutninger af 19de Maij 1814 angaaende Statens Pængevesen dat: 23de Maij 1814.

3. Placat af 3de Junii 1814, som gjør Bestem/m/elser i Henseende til Skydstaxten.

4. Kongelig Opfordring af 9de Junii 1814 til almindelig Væbning af Norges Vaabendygtige Mandskab.

5. Communication fra det Norske Commissariats Collegium af 11 Julii 1810.

Derefter blev paaraabt de til dette Ting indstevnte Sager

Nye Sag

Gullig Sjurssen Brechhuus mod Anders Larssen Aarhuus.

For Retten mødte Niels Sjurssen Tesdahl og fremlagde Amtets Constitution af 16 Julii 1813 til at gaae i Retten for Gullig Sjurssen Brechhuus udi en Sag som denne agtede

1814: 262b

for Retten at anlægge mod Anders Larssen Aarhuus, 2. Stevnevidnernes Attest for at \Gullig Brechhuus/ her til dette Ting med mundtlig Varsel har indstevnt Anders Larssen Aarhuus at lide Dom til at overlevere til ham 18 Mrk Smørs Landskyld i Gaarden Aarhuus samt til at erfare een under 3 Martii 1812 oprettet Vilkaars Contract kjendt ugyldig med videre og 3. Attest fra vedkommende Forligelses Commission som viiser denne Sag til Retten at være henviist og hvorefter han bad Indstevnte paaraabt. Bemeldte 3 Documenter blev læste saalydende: #

For Retten mødte saaog Citanten Gullich Bræchhuus med Curator og Fader Sjur Bræchhuus.

Efter Paaraab mødte Instevnte Anders Larssen Aarhuus som vedtog lovlig Varsel og ville afvarte hvad Citanten videre havde at iretteføre.

Citantens Møde Niels Tesdahl framlagde derefter et under 3 Martii 1812 af Indstevnte udstedt Skjøde tinglæst 4 Julii s: A: som viiste at Citanten er ejer af 18 Mrk Smør i Gaarden Aarhuus. 2. Udskrivt af Nordhorlens Skjødeprotokoll af den paastevnte og omhandlede Contract af 3 Martii 1812 og 3. Præsteattest af 17 Junii 1814 som viiser Citanten Gullich Bræchhuus at være føed 17 Søndag efter Trinitatis 1789 hvorefter Comparenten indlod Sagen Dom med Paastand efter Stevningsattesten og de fremlagde Documenter samt i Sags Omkostnin[ger] 8 Rbdlr N: W: og var tillige begjærende at Dommeren vilde tilspørge Indstevnte Anders om han ikke vedtog de sidst fremlagde 3 Documenter nemlig Skjødet, Udskrivten og Præsteattesten i alle henseender som rigtig.

Indstevnte vedtog de benævnte Documenter som rigtig og under iøvrigt at benægte og modsige alt urigtigt og ubeviist fra Citantens Siide udbad han sig Sagen udsadt til førstholdende Høsteting for dette Tinglaug for til den Tid videre at fremkomme med hvad han til sin Sags Styrke finder fornøden og forbeholdt sig iøvrigt alt lovligt. De ovennævnte Documenter Skjødet, Udskrivten og Præsteattesten er saalydende: #

Citanten havde intet imod Udsættelsen.

Eragtet:

Sagen udsættes til førstholdende Høsteting for Watzværens Tinglaug.

Citanten betalte Incamination 1 r 3 mrk 4 s S: W: og Indstevnte betalte Tilsvarspenge 40 s og Udsættelse 12 s ialt 52 s

Da ingen for i Dag havde videre at føre i Rette blev Thinget udsat til næste Dag.

Aschild Helgesen Aarhuus. Knud Olsen Mæstad.
Gulleich Larssen Langeland. Ole Simonsen Nesseim.

Den paafølgende 2den Julii 1814 continuerede Sommerthinget for Watzværns Tinglaug i Overværelse af de samme Laugrettesmænd som i Gaar.

Hvorda blev publiceret følgende Documenter:

1. Paategning af 9de Augusti 1813, hvorved en fra Jacob Sjursen Nache til Peder Anderssen Strudshavn \udstædt Obligation/, stor 100 rd DC:, dateret 5te Novbr: 1805, mod Pant i Evangers Kirke, er omskrevet til 100 rbd S: V:
2. Vilkaarsbrev fra Ole Nielssen Øfstedal til hans Moder Anna LarsDatter paa aarligt Levekaar af Gaarden Øfstedal, dateret 10 Martii 1814.
3. Afkald fra Jacob Haldorsen Runtzeberg for hans Moderarv 5 rd 4 mrk 1 s til hans Fader og Formynder Haldor Knudsen Runtzeberg, dateret 1ste Julii 1814.
4. Afkald fra Johannes Johannessen Elvig for hans Moderarv 31 rd 14 s til Formynderen Johannes Johnsen Strømme, dateret 1ste Novembr: 1813.
5. Skiftebrev efter Matthias Knudsen Strømme, sluttet 3die Novbr: 1813, hvorved Boets Jordegods 1 pd 12 Mrk Smør i Strømme, No 4, er udlagt til Stervboe Enken Ingebor JohnsDatter og Børnene.
6. Afkald fra Aschild Nielsen Bolstad for hans Kones Ingebor LarsDatter Lies Arvemidler 39 rd 4 mrk 13 s til hendes Formynder John Larssen Lie, dateret 1ste Julii 1814.
7. Obligation fra Elling Monssen Smaabrekke til Wiching Anderssen Gjerme for 60 rbd S: V:, mod Pant 6 Mrk Smør i Smaabrekke, No 77, dateret 3die Julii 1813.
8. En Dom, afsagt 6te Augusti 1813, hvorved er stadfæstet et Forlig imellem Niels Thomassen Kolle samt Aschild Larssen og Lars{sen} \Knudsen/ Gjetle betræffende et Mærkesgjærdes Opførelse imellem Gaardene Kolle og Gjetle m: m:
9. Afkald fra Ole Haldorsen Runtzeberg for hans Moderarv 5 rd 4 mrk 1 s til hans Fader og Formynder Haldor Knudsen Runtzeberg, dateret 1ste Julii 1814.

Fogden derefter fremlagde Restancelisten, der udviser, at paa indeværende Aars ordinaire Skatter er betalt 10 rbd 24 s. N: W: Ligeledes fremlagde Fogden Restancelisten over udestaaende Renter til Rigsbanken samt Mobilie-Skatten, der viser at paa Renterne udestaar (åpent rom) og paa Mobilieskatten (åpent rom) Bemeldte Restancelister bleve inden Retten examinerede og rigtig befundne.

1814: 263

Da ingen havde videre med Tinget at bestille blev sam/m/e hævet.

Krogh

Aschild Helgesen Aarhuus Knud Olsen Mæstad
Gullig Larsen Langeland Ole Simonsen Næsse!! (Næsseim)

Aar 1814 den 2den Julii blev Retten sat paa Tingstedet Bolstadøren af mig Hans Strøm Krogh som constitueret Sorenskriver med følgende 2de Laugrettesmænd Aschield Helgesen Aarhuus og Gullig Larsen Langeland, for efter Anmelde!! (Anmeldelse) af Dags Dato fra

Lehnsmand Berge Horvey at optage et Priliminair Forhør i Anledning af endeel Tyverier som af Drængen Lars Henrichsen Fadnæs og Niels Olsen Bergstadsnæs skal være forøvede. Anmeldelsen er saal: #

Paa Grund af denne Anmeldelse ere de{t} samtlige i sam/m/e ommeldte Personer bleven indkaldet og mødte nu tilstæde Drængen Lars Henrichsen Fadnæs og Henrich Olsen Fadnæs, Knud og Haldor Fadnæs samt Johannes Brechhus. Derimod mødte ikke Niels Olsen Bergstadnæsset, da han blev angivet at opholde sig paa Mjelde. Synneve Pedersdatter var fraværende paa en Reise til en anden Bøygd og for Knud Jacobsen Træefald blev meldt Forfald. Heller ikke mødte Aad Olsen Fadnæs.

Derefter blev fremkaldet Anklagede Lars Henrichsen Fadnæs, som sagde sig i 16de Aar gam/m/el, uconfirmeret og er \...?.../ Søn af Henrich Olsen Fadnæs og \Pigen/ Barbro Haldorsdatter {Fadnæs} \Horvey/ af Evanger Sogn og Watzværns Tinglaug. Han har stedse været hjem/m/e hos sin Fader paa Gaarden Fadnæs. Noget før Juul sidstleden skulde Deponenten i Selskab med Niels Olsen Bergstadnæsset som den Gang tjente hos Deponentens Fader afhente en Deel Kul fra {Faderen} \Marken/. Paa Vejen traf de Aad Olsen Fadnæs, der boer som Huusmand under Gaarden Fadnæs som anmodede Deponenten og Niels igjentagne Gange at de skulde forskaffe ham noget Korn og Potatis og gav dem Anviisning hvorledes de paa bedste Maade skulde kunde fratage Deponentens Fader sam/m/e og tilbringe ham det og derfor vilde han godt betale dem og tilbød dem 1 rbdr 2 mrk N: V: for hver Aske Korn /: en Kande beregnes til 10 Asker :/ og 5 rbmrk for hver Aske Potates. Deponenten følte \vel/ i Førstningen det urigtige i dette hans Forlangende men ved hans igjentagne Anmodninger og {Anmodninger} \opmuntringer/ lod han sig endelig forføre og først efterat Aad havde tilbragt ham en Sæk tog Deponenten og Niels Bergstadnæsset 2 Asker Korn \fra Dep: Fader/ som han bragte til Aad hvorfor han hos Aad erholdt 16 mrk: N: V: Dette Korn toge de om Dagen af Loven!! (Laaven) imedens Deponentens Fader gik fra dem et Erinde ned i en Boe. Da Deponenten havde tilbragt Aad dette Korn formanede han ham til at bære sig saa hem/m/elig ud at ikke Folk \skulde/ fornemme{de} det. Megen Tid derefter, ligeledes før Juul kom Aad til Deponenten da denne for sin Fader skulde formale en deel Korn med Anmodning at erholde noget af Meelet i en Pose han havde med sig; men da Deponenten ikke vilde dette tog Aad selv endeel som han siden sagde Deponenten at have været 5 Mrk og derfor betalte ham 5 rd. Paa Aads forskillige Anmodninger siden efter og hans forskillige Opmuntringer har Deponenten deels før Juul og deels efter Juul frastjaalet sin Fader ialt foruden ovennævnte 2 Asker Korn, deesuden 4 Asker af hvilket Aad selv har hentet de 3 og for disse 4re Asker erholdt Deponenten 6 rbd 4 mrk N: V: Desuden har Deponenten til forskillige Tider, snart over og snart mindre frastjaalet sin fader 4 Asker Potates som Aad selv har afhentet og derfor betalt Deponenten 5 rbmrk pr Aske. Kornet tog Deponenten af Loven og Potatesene af Kjælderen og bragte {Knud} \Aad/ ham stedse Sæk til at forvare Kosterne i og havde han gjort saadan Aftale med Deponenten at han skulde sætte det stjaalne bag Knud Gullachsen Fadnæss's Høelade hvor Aad, Natten der efter afhentede det. Forskillige Gange naar Aad anmodede og opmuntrede Deponenten til at forøve de omforklarede Tyverier, var Aads Vermoder Synneve {Peders}\Johns/datter og hans Kone Marita Jacobsdatter tilstæde og hørte saadant og deres Aftale med hinanden. Niels Bergstadnæsset som havde været med Deponenten at tage de 2 første omforklarede Asker Korn erholdt de 8 mrk: for den ene Aske. De øvrige Penge har Deponenten selv modtaget og brugt paa forskillige Maader, ligesom han og for Kort Tid siden mistede en Deel af sin Lom/m/e, saa at han nu ingen har tilbage. Foruden de omforklarede Tyverier tilstod Deponenten nu at han noget efter Juul sidstleden havde frastjaalet Knud Jacobsen Træefald \af/ hans Tegnebog 5 rbd 5 mrk N: V: men hvoraf denne seenere har erholdt tilbage de 5 rbd. De øvrige 5 mrk har Deponenten forbrugt. Videre tilstod Deponenten at han nu i Foraaret da Johannes Gullachsen Brechhuus havde hjemført endeel Korn fra Byen og indsat dette i Sæk i

hans Faders Nøst havde forskaffet sig Nøgelen til Nøstet og udtaget af Sækken omtrent en Skjæppe Korn; men da han vilde sælge dette blev han grebet og tilstod hvorledes han var kom/m/et til sam/m/e, og hvorefter Johannes erholdt alt det stjaalne Korn tilbage. Andre eller flere Tyverier har han ikke forøvet og declarerede ikke forhen at have været tiltalt eller straffet for nogen Forbrydelse. Endelig forklarede han at være døbt i Evanger Kirke. Demitteret til videre.

Igjen fremstod:

Henrich Olsen Fadnæs, 34 Aar gam/m/el, boende som Gaardmand paa Gaarden Fadnæs, forklarede at være Fader til Lars Henrichsen, og sagde sig at være aldeles uvidende om de af denne forøvede Tyverier førend nu da han havde frataget Johannes Brechhuus det omforklarede Korn og de Knud Træefald fratagne Penge; hvilke Lars Henrichsen en Tid efter endelig til-

1814: 263b

stod for Deponenten og Deponenten er ligeledes uvidende om Aad Olsen Fadnæs har været Hæler og Medvider i de af hans Søn forøvede Tyverier, videre end hvad hans Søn her inden Retten har forklaret, og da Deponenten saaledes intet videre viste til Oplysning i Sagen blev han Demitteret.

2. Deponent Knud Gullichsen Fadnæs, sagde sig 34 Aar gam/m/el og boende som Gaardmand paa Gaarden Fadnæs, forklarede videre at i Foraaret da han vilde affordre Lars Monsen Hougen, Huusmand under Evangerhougen en deel Korn denne skyldede ham fortalte Lars Deponenten at Drængen Lars Hendrichsen Fadnæs havde tilbuden ham et Par Asker Korn til Kjøbs hvorpaa Deponenten fattede Mistanke og \da/ han i Forening med Lars Monsen affordrede Drængen Regnskab hvorfra han havde erholdt Kornet tilstod han for dem at have stjaalet det i sin Faders Nøst af en Sæk Korn som Johannes Brechhuus der havde staaende, hvorpaa Johannes Brechhuus erholdt sit Korn tilbage og Vidnet opdagede saaledes Tyveriet for Drængens Fader. Lars Monsen skulde betalt Drængen 20 rd for Kornet men disse blev ikke betalte. I {Foraaret} Vinter, da Deponenten engang havde et Erinde til Aad Olsen Fadnæs erfarede han da han kom opimod Aads Huser at denne og Lars Henrichsen samtalede strax ovenfor Husene hvorpaa Deponenten stansede og hørte at Drængen affordrede Aad endeel Penge, hvormange kunde han ikke høre; men der blev talt om 5 eller 50 rd DC:, hvorfor kunde Deponenten heller ikke høre men han hørte Aad lovede at betale Drængen. For øvrigt er han aldeeles uvidende om de af Lars Henrichsen forøvede Tyverier eller hvorvidt Niels Bergstadnæsset eller Aad Pedersen have været Hælere eller Medvidere med ham, men det forekom Deponenten som at baade Aad og Drængen Lars bleve flaue eller ilde til Mode, da Deponenten pludselig kom til dem efterat have hørt hin omforklarede Samtale. Demitteret da han intet videre havde at afgive til Oplysning.

3de Deponent Haldor Haldorsen 39 Aar gam/m/el, Huusmand under Gaarden Fadnæs, han forklarede i afvigte Vinter før eller efter Juul kan Deponenten ikke erindre saae han engang Drængen Lars Hendrichsen bære en Hid /: en Skindpose :/ som han nedsatte i en Aad Olsen tilhørende Høelade bag Aads Stuehuus. Da Deponenten fandt dette besynderligt gik han hen for at undersøge sam/m/e og fandt at der kunde være omtrent 2 Asker Korn i den, hvorpaa Deponenten gik ind i Aads Stue hvor Lars Henrichsen sad for om mueligt at faae nærmere Oplysning men da Aad ikke var hjem/m/e og Lars Henrichsen ikke vilde udlade sig, gik Deponenten bort uden at han veed hvor der blev af Kornet. I Foraaret hørte han tilligemed Knudt Gullachsen at Lars Henrichsen bortaccorderede til Lars Monsen Hougen en Deel Korn som Drængen vilde overlade denne for 20 rd DC:, og var tillige tilstæde da Knud og Lars Monsen affordrede Lars Henrichsen Regnskab for, hvor han havde erholdt Kornet, og hørte dennes Tilstaaelse for at have stjaalet det i Faderens Nøst af en Sæk Korn, Johannes

Brechhuus der havde staaende. Da Deponenten intet videre viste til Oplysning blev han Demitteret.

4de Deponent Johannes Gullachsen Brechhuus, sagde sig 53 Aar gam/m/el og boende som Gaardmand paa Brechhuus, forklarede: at for nogle Uger siden kom han fra Bergen med endeel Kornvarer hvilke han fik Tilladelse at indsætte i Hendrich Olsen Fadnæs's Nøst, indtil han kunde hjemhente det. Da Deponenten et Par Dage derefter kom for at afhente Kornet erfarede han at der af den ene Sæk var borttaget omtrent 1 Skjæppe eller lidet derover, men da han ikke viste hvem der havde forøvet dette, kunde han ikke videre end beklage sig derover for Hendrich Fadnæs som ingen Oplysning kunde give ham desangaaende; men for faae Uger siden erholdt han tilbage det som var ham frastjaalet og erfarede da at dette Tyverie var forøvet af Lars Henrichsen Fadnæs. Det ham fratagne Korn ansaa han af Værdie 4 rbd 3 mrk. Da han ingen videre Oplysning viste at afgive blev han fra Retten Demitteret.

5te Deponent Berge Nielsen Styve, sagde sig 39 Aar gam/m/el og Huusmand under Gaarden Styve, forklarede at afvigte Efteraar noget før Juul kom Deponenten ind til Aad Olsen Fadnæs og fandt ham i Arbeide med at reparere et Gevæhr, og da Deponenten spurgte ham om han vilde sælge sam/m/e og hvem der skulde have det svarede Aad at Drængen Lars Hendrichsen Fadnæs skulde have Gevæhret og skulde derfor levere ham 2 Asker Korn. Da Deponenten intet videre til Oplysning kunde forklare blev han Demitteret.

I Anledning af 3die og sidste Deponents Forklaring blev igjen fremkaldet Tiltalte Dræng Lars Hendrichsen Fadnæs, som tilstod at den Hid med 2 Asker Korn som Haldor Haldorsen havde seet ham med og som han afsatte i Aad Olsens Høelade blev Aad overleveret og er af det foran omforklarede Korn. Børsen erholdt ikke Deponenten af Aad for Kornet men efterat Aad havde erholdt de 2 første Asker, kom Deponenten nogle Dage derefter i Accord med Aad at denne skulde erholde de 16 rbmrk som han havde betalt for de 2 først bekomne Asker Korn tilbage og derimod levere Deponenten Geværet; Men da Deponenten ikke den Gang havde saa mange Penge efter som han saaledes som foranforklaret havde udbetalt Niels Bergstadnæsset

1814: 264

de ham tilkom/m/ende 8 rbmrk for den ene Aske Korn saa tilforhandlede Niels sig Gevæhret \hos ham/ og beholdt det. {Alt} De samtlige 6 Asker Korn som han fratog sin Fader var Blanding-Korn, og det som han fratog Johannes Brechhuus var Reenkorn og havde Deponenten intet imod den af Johannes Brechhuus {det af} paa det stjaalne Korn satte Taxt at erindre. Det Korn Deponenten fratog sin Fader blev ikke maalt af ham mere end de 2 første Asker; men det øvrige saavel som Potætesene har han angivet efter Opgivelse af Aad som for Deponenten har opgivet at han maalte det, men om hvis Rigtighed han intet videre er bekjendt, dog syntes han at det kunde svare til Aads Opgivende og heller være lidt mere aller mindre.

Igjen fremstod \Faderen/ Henrich Olsen Fadnæs som angav de ham frastjaalne 6 Asker Korn af 20 rd \DC:/ pr: Aske og Kartiflerne!! (Kartoflerne/potetene) 6 rd DC:, eller 1 rbd pr Ask. Tiltalte Dræng havde intet imod den af Faderen satte Taxt.

De samtlige Deponentere bleve forinden de afgave Forklaring formanet til Sandheds Udsigende og efter aflagt Forklaring forelæst deres Prov som de vedtog rigtig.

Da ingen flere var tilstæde som kunde afgive Forklaring og Oplysning i Sagen blev med Forhørets videre Fortsættelse udsat, til igjen at foretages herpaa Tingstedet den 16de Julii førstkommende, for til den Tid at faae indkaldet de i Dag udeblevne samt Aad Olsens Vermoder og Hustrue og blev Tiltalte Dræng Lars Hendrichsen overleveret Lehnsmanden til sikker Forvaring og hvorefter Forhøret for i Dag blev sluttet.

Aschield Helgesen Aarhuus Krogh Gullig Larsen Langeland

Aar 1814 den 14de Julii blev en Extra Ret sadt i Sorenskriver Christies Boepæl for i følge Anmældelse af Lars Blix de Fine af 2 Julii sidstleden og Fogden Bøghs Skrivelse af 4de næstefter at optage et Præliminair Forhør i Anledning af et Indbrud og Tyverie som Pigen Christiane Rasmusdatter skal have forøvet i Store Sandvigen hos Enken Elen Larsdatter. Retten blev administreret af mig Hans Strøm Krogh som constitueret Sorenskriver i overværelse af de tvende Vidner og Laugrettesmænd Andfind Olssen og Lars Blix de Fine. Til dette Forhørs Optagelse havde Administrator under 12te d: M: udstædt Indkaldelse hvorved de samtlige i Anmeldelsen opgivne Personer til i Dag er bleven indkaldet og hvilken Indkaldelse med sin Forkyndelses paategning, samt ovenmeldte Anmeldelse fra Lars Blix de Fine og Fogdens Bøghs Skrivelse til Administrator blev oplæst saal: # # #

Derefter blev fremkaldet Anklagte Christiane Rasmusdatter som sagde sig 20 Aar gammel døbt i Korskirken og gik til Alters for omtrent 1 Aar siden. Hun er en Datter af Daglønner Rasmus Christenssen og Moder Marthe Rasmusdatter af hvilke den sidste er død. Hun har stedse været hjemme hos sine Forældre indtil for omtrent 3 Aar siden, da hun i 3 Aar tjente hos sin Søster Rachel Martine givt med Jagtskipper Jacob Olssen Udahl som nu boer i Nærheden af Kaabbervigen men den Gang boede i Sandvigen siden har hun været hjemme hos sin Fader og ernæret sig med Dagarbejde. Hun forklarede videre at Torsdagsmorgen den 23 Junii sidstleden omtrent Kl: 4 da hendes Fader var fraværende og da hun vidste at Konen Elen Larsdatter som logerede hos hendes Fader ligeledes Dagen forhen var rejst bort brød hun /: Deponentinden :/ en Liste bort fra \Gade/ Døren for hendes Faders Huus og saaledes blev det hende mueligt at {be…} aabne Døren og da hun saaledes var kommen ind i Huuset kunde hun igjennem gaae alle Værelserne eftersom ingen af dem ere laasede men blot forsynet med en Klinke. Da hun kom ind i Elen Larsdatters Værelse saae hun at Nøgelen til \en/ hende tilhørende og i Stuen staaende Kiste hang paa Væggen hvorpaa hun oplukkede Kisten og udtog af samme {samtlige} \af/ de Ting som i Anmeldelsen specificeret nemlig 1 blaaestribet \Lærrets/ Forklæde, en rød ulden strikket Nattrøye 2 pr hvide Nadstrømper 4 Skakke Klæder 3 Køyser, en rødstribet stoffes Vest, ½ Alen Stryelærret, et rødrudet {bomulds} \Kattuns/ eller Lærrets Halstørklæde, et Linlærrets Halstørklæde og en Kattuns Halskrave. Endvidere tog hun et hvidt Linlærrets Forklæde et par sorte Uldstrømper, \og/ 1 Mrk Uldgarn \og 1 Uldsax/ som var i Stuen samt et rød stribet Skjørt, 1 guulstribet Ditto og en Stryelærrets Særk som var paa Loftet og i Kjøkkenet tog hun

1814: 264b

en temmelig stor Gryde. Da hun havde taget disse Ting lukkede hun Huuset igjen og begav sig paa Vejen til en Kone ved Navn Sussanne Qvist som boer ved Nøsten i Nærheden af Ba..vigen og som hun kjendte for at faae hende til at selge for sig disse stjaalne Koster og leverede hun hende samtlige foranbenævnte Ting udtagen det rødstribede Skjørt og det Linlærrets Tørklæde og Uldgarnet hvilket Deponentinden selv beholdt men det øvrige modtog Sussanne med Løfte at sælge det for hende uden at Deponentinden opgav hvor hun havde faaet det ligesom heller ikke Sussanne spurgte herom. Sussanne har senere sagt Deponentinden at hun har solgt disse Ting og har Deponentinden faaet for Gryden 13 Mrk N: W: for Hoserne og Vesten 5 Mrk for Skjørtet 1 rd 2 mrk for Trøyen 8 Mrk for Skakkeklæderne, Køyserne og Halskraven 4 mrk og for Uldsaxen 1 mrk samt for Serken 2 mrk og for de 2de Forklæder 4 mrk. Hun kan ikke errindre hvad hun erholdt for den ½ Al: Strye Lærret. De Penge hun saaledes erholdt har hun anvendt til at kjøbe sig Mad for da hun intet kunde erholde hos sin Fader som intet har eller er ejende, og har hun ingen Penge

tilbage. Det rødsribede Skjørt begge Halstørklæderne samt Uldgarnet har hun alt solgt til en Pige ved Navn Ragnille som tjener hos Kjøbmand Ellerhausen i Dræggen, alt for 1 Rbdlr N: W: uden at hun opgav for hende hvor hen hun havde bekommet disse Ting ligesom heller ikke Pigen spurgte herom. Denne Pige har hun kjendt noget tilforn. Det som bevægede Deponentinden til at begaae dette Tyverie var deels den yderlige Fattigdom hun var i da hun ingen Tjeneste eller Arbejde kunde faae og havde intet at leve af eftersom hendes Fader formedelst Sygdom, Alderdom og Fattigdom intet kunde give hende, og deels den Lejlighed som frembød sig da hendes Faders Huus hvor hun begik Tyveriet stod ledigt. Hun benægtede at hendes Fader imindste Maade var vidende om dette af hende forøvede Tyverie da hun strax gik ned til Nøstet og der opholdt sig hos en Kone ved Navn Serene de Skaaren indtil sidste Fredag da hun blev paagrebet og bragt i Arrest, men Serene var uvidende om at hun havde begaaet dette Tyverie. \Hun har ikke forhen været tiltalt eller Straffet for nogen Forbrydelse./ Hun blev derefter Demitteret indtil videre og igjen fremstod

Den Bestjaalne Elen Larsdatter som sagde sig 49 Aar gammel er Enke og lever af Dagarbejde og deels af andres Velgjørenhed. Hun forklarede videre at Onsdagen den 22 Junii sidstleden da hun forlod sit Logie for at rejse paa Landet et Ærinde, leverede hun Nøgelen til Huuset hvori hun logerer til Huusets Ejer, Tiltalte Christianes Fader Rasmus Christensen for at forvare samme indtil hun kom tilbage. Da hun Mandagen derpaa den 27de Junii kom hjem savnede hun strax de ovennævnte af Christiane stjaalne Sager uden at hun vidste hvem der havde taget samme, \men da/ hun fik høre af Jens Stenepladsen at han havde seet Tiltalte Christiane gaae med en Gryde fatte!! (fattede) han strax Mistanke og derfor henvendte sig strax til hendes Fader, men han forsikkrede at være uvidende derom og da han laae Syg hos sin Søster kunde han ikke heller faae fat paa Christiane. Først sidste Fredag blev hun paagreben og da tilstod hun det forøvede Tyverie og at have solgt Kosterne saaledes som hun i Dag her for Retten har opgivet. Deponentinden ærklærede de ovennævnte Ting at være hende frakommen imod hendes Viidende og Villje og opgav disses Værd saaledes Gryden 10 Rbdlr N: W: 1 rødstribet Skjørt 4 mrk 1 guulstribet Skjørt 2 Rbdl 1 Stryelærrets Særk 1 r 2 mrk N: W: 1 hvidt Lærrets Forklæde 3 mrk N: W: 1 blaaestribet Forklæde 1 r 2 mrk N: W: 1 rød ulden strikket Nattrøye 2 r 4 mrk N: W: 3 pr Uldstrømper 2 r 3 mrk N: W: 1 Mrk Uldgarn 4 mrk N: W: 4 Skakkelæer!! (Skakkeklæder) og 3 Køyser 1 r 4 mrk N: W: 1 rødstribet Vest 3 mrk ½ [Alen] Stryelærret 4 mrk 1 Uldsax 2 mrk 1 rødrudet Dug 3 Rbdl 1 Linlærrets Dug 1 r 2 mrk N: W: 1 Kattuns Krave 4 mrk N: W: Hvilken Taxt den Tiltalte intet havde at indvænde imod. Da hun intet videre vidste til Oplysning at opgive blev hun Demitteret.

Igjen fremstod

1ste Dep: Jens Nielssen Stenepladssen som sagde sig 29 Aar gammel blev formanet til Sandheds Udsigende og forklarede at Onsdags morgen den 23!! (22?) Junii sidstleden Klokken imellem 4 og 5 omtrent

1814: 265

mødte han nærværende Tiltalte Christiane RasmusDatter som bar paa Skulderen en stor Gryde. Da han spurgte hende hvor hun havde erholdt samme sagde hun at have afhentet den hos en Smed uden at hun udlod sig videre men gik sin Vej til Byen. Om hun samme Tid bar andre eller flere Sager observerede han ikke ligesom han heller ikke videre tiltalte hende. Da Konen Eleen LarsDatter nogle Dage derefter beklagede sig over at være i sin Fraværelse bleven bestjaalen opgav han dette for hende da han da formodede at det var Christiane som havde forøvet Tyveriet men han vidste ikke hvor hun opholdt sig og havde heller ikke siden seet hende. Deponenten har kjendt Tiltalte Christiane fra Barn af men veed ellers intet om hende videre end at saavel hun som Faderen har levet i yderlig Fattigdom. Demiteret.

2. Deponent Rasmus Nielssen Stenepladsen sagde sig 24 Aar gammel blev formanet til Sandheds Udsigende og aflagde Forklaring aldeeles overeensstemmende med 1ste Deponent med hvilken han paa samme Tid var tilstæde. Demitteret.

3. Deponent Karen AndersDatter Stenepladsen som sagde sig 21 Aar gammel blev formanet til Sandheds Udsigende og forklarede sig aldeeles overeensstemmende med 1ste Deponent med hvilken hun paa samme Tid var tilstæde dog kjender Deponentinden intet videre til Tiltalte og har aldrig seet hende forhen. Demiteret.

4. Deponent Rasmus Christensen som sagde sig over 70 Aar gammel og Fader til Tiltalte Christiane blev formanet til Sandheds Udsigende og forklarede sig aldeeles uviidende om det af hans Datter forøvede Tyverie thi han beboede ikke selv sit Huus men laae i den Tid Syg hos sin Søster og vidste aldeeles ikke hvor hans Datter var da han intet havde at give hende enten til Klede eller Underholdning maatte hun selv besørge sig samme, og var dette ogsaa Aarsagen hvorfor han ikke kunde faae fat paa hende da han blev underrettet om det af hende forøvede Tyverie og selv som Syg kunde han ikke oplede hende. Han har ikke talt med hende førend i Dag. Han vidste saaledes aldeeles ikke noget at afgive til Oplysning og blev Demiteret.

Tiltalte Christiane RasmusDatter vedstod Rigtigheden af 1, 2 og 3 Deponents Forklaring.

Da ingen flere var at afhøre for denne Ret eftersom de af Tiltalte Christiane opgivne Personer Sussanne Qvist – Pigen Ragnille og Serene de Skaaren henhører under Byens Jurisdiction blev Forhøret hermed sluttet og skal hastigst mueligt blive Amtet tilstillet beskrevet.

Tiltalte Christiane blev derefter overleveret Laugrettet til Afleverelse i Byens Arresthuus.

Lars Blix de Fine Krogh Anfin Olsen

Samme Dags Eftermiddag Kl: 3 blev en Extra Ret sadt i Sorenskriver Christies Boepæl af mig Hans Strøm Krogh som constitueret Sorenskriver i overværelse af de tvende Vidner og Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Andfind Olssen for i Følge Amtets Skrivelse af 1ste denne Maaned {at} under et Forhør at modtage Bonden Michel Blindes Forklaring i Anledning 3de forfalskede Rigsbankssedler som han af Iver Isaachssen Gjelle skal have modtaget og til hvilken Ende Administrator under 12te dennes har ladet Michel Blinde indkalde. Amtets Skrivelse samt Administrators Indkaldelse med Paategning er saalydende: # # Det ved Amtets Skrivelse fulgte Politiekammer Forhør skal blive dette Forhør vedhæftet.

Derefter fremstod Michel Olssen boende paa Gaarden Blinde i Hammers Præstegjeld Aase!! (Aasene) Sogn som Gaardmand, som sagde sig 37 Aar gammel. Han blev formanet til Sandheds Udsigende og efterat være forelæst Politiekammerets Forhøret \og foreviist de vedhæftede Sedler/ afgav følgende Forklaring: Deponenten havde til gode hos Iver Isaachssen Gjelle 140 Rdlr DC: disse havde han for-

1814: 265b

skjellige Gange affordret ham forgjæves hvorpaa Iver endelig lovede at betale ham Løverdag efter St: Hans Dag alt eller endeel. I Følge dette Løfte indfandt Deponenten sig hos Iver den bestemte Tid og modtog han da \nemlig Løverdag den 25 Junii/ de Politieforhøret vedhæftede 3de Sedler. Da Deponenten aldrig forhen har havt 5 Rbdlrs Sedler i Hænde eller nøye beseet dem, var han tvilsom om de vare rigtige og desaarsag henvente han sig til Tranvrager Henrich Meyer hvor han erfarede at de vare forfalskede fra 1 til 5 Rigsbankdaler hvorpaa Deponenten saaledes som Meyer har forklaret tilbagehentede Iver Gjelle som foregav at have erholdt disse Sedler saaledes St: Hans Aften paa Syndness hos en Kone som

han ikke kjendte. Deponenten er aldeeles uviidende om hvor Iver Gjelle har erholdt disse forfalskede Sedler men han veed at Iver erholdt sidste St: Hans Dag 4re enkelte Rigsbankdaler Sedler af Rasmus Hartvedt af Mielde Skibrede, det Rasmus selv har fortalgt Deponenten, og mueligt kunde han igjenkjende disse Sedler. Da Deponenten intet viidere havde at forklare blev han Demiteret.

Paa Grund af Michel Blindes sidste afgivne Forklaring blev med Forhøret udsadt til den 21de førstkommende som den første for Retten belejlige Tid for til den Tid at kunde faae Rasmus Hartvedt indkaldet og hans Forklaring modtaget.

Krogh Anfin Olssen
Lars Blix de Fine

Aar 1814 den 16 Julii blev Retten sadt \og et overordentlig Ting holdt/ paa Tingstædet Boldstadøren i Watzværens Tinglaug i Følge den Kongelige Reskript af 13 Junii sidstleden for at publicere Kongeriget Norges Grundlov og i Følge samme at optage Mandtal over de stemmeberettigede Borgere i Evanger Sogn under Wosse Præstegjeld samt modtage disses Eed. Og blev Retten betjent af mig Hans Strøm Krogh som constitueret Sorenskriver med de 4re opnævnte eedsvorne Laugrettesmænd 1. Haldor Jonssen Qvileqval. 2. Hellje Gulligssen Bræchhuus. 3. Knud Olssen Bragestad og 4. Sjur Simonssen Lillevig. Saa var og ved Tinget tilstæde Fogden Bøgh og Sognepræst Jessin.

Hvorefter blev publiceret

1. Det Kongelige Reskript af 13 Junii sidstleden med Amtets Skrivelse af 21 s: M:
2. Kongeriget Norges Grundlov af 17de Maji 1814 med Addresse fra det Norske Folks Representantere og Prinds Regentens Svar paa samme af 19 Maji 1814.

Hvorefter Rettens Administrator saavelsom Laugrettet {som} \og/ samtlige i Mandtallet anførte Personer, med opragte Fingre aflagde Eed at ville viise Norges Constitution og Norges Konge Troeskab og Lydighed.

Og hvorefter dette overordentlige Ting blev hævet.

Krogh

Haldor Johnsen Qvileqval. Hellie Gulachssen Brechhuus. Knud Olssen Bragestad og Sjur Simonssen Lillevig. alle med holden Pen.

Continuation af Forhøret fol: 263.

Aar 1814 den 16 Julii blev Retten sadt paa Boldstadøren for videre at behandle det fra 9!! (2) Julii sidstleden udsatte Præliminair Forhør betræffende det af Lars Henrichsen Fadnes begangne Tyverie. Retten blev administreret af mig Procurator Krogh som constitueret Sorenskriver med følgende tvende Laugrettesmænd Sjur Simonsen Lillevig og Niels Larssen Bolstad

For Retten var tilstæde Drængen Lars Henrichsen Fadness frie for Baand og Tvang samt hans Fader

Derefter blev fremkaldet

Niels Olssen Berstadnesset som sagde sig 22 Aar gammel fød af Forældre Ole Anderssen Berstadnesset og Eli NielsDatter af hvilke den første er død. Han har været hjemme hos sine Forældre indtil han var atten Aar gammel og har siden i 2 Aar tjent hos Henrich Fadness og hos Broderen Knud Olssen Mjelde. Han var sidste Gang til Alters i avvigte Foraar. Han afgav videre Forklaring \efterat være betydet den af Lars afgivne Forklaring/ at afvigte Høst noget før Juul var Deponen-

ten tilligemed Lars Henrichsen i Laden hos Henrich Fadness og da Henrich gik et ærinde i en der i Nærheden staaende Boed tog Lars 2 Asker af det optærskede Korn og fyldte i en Sæk eller Hid det Deponenten ikke nøye errindrer med Sigende at han {giv} vilde give samme til Huusmand Aad Olssen Fadness og der for faae et Gevæhr hos ham, men Lars {hverken} anmodede \ikke/ Dep: at deeltage med ham i dette Tyverie ligesom han heller ikke videre har enten deeltaget med ham i samme eller deelt med ham de Penge eller andre Ting som Lars af Aad har modtaget og saaledes benægtede han den af Lars i denne Henseende afgivne Forklaring, vel kunde han ikke nægte at have modtaget Penge af Lars, men dette skeede der ved at han hos Pigen Maritta HaldorsDatter Bjørgo vilde laane 10 rd DC: og da Lars Henrichsen skyldte hende denne Summa gav hun ham anvisning at modtage samme hos Lars det han ogsaa gjorde og for disse Penge afkjøbte han {Aad} \Lars/ det Gevæhr som {Lars} \denne/ sagde han skulde have hos Aad for Kornet \og flere Penge har han ikke modtaget hos Lars/. Aad har aldrig anmodet Dep: at fratage sin Huusbonde Korn eller andet og ellers aldrig anmodet ham om at forskaffe sig noget. Dep: benægtede at have fulgt med Lars da denne som omforklaret skulde hjemhente endeel Kul fra Marken, men gik for i Vejen for Lars og hørte saaledes ikke at Aad anmodet ham om at forskaffe sig Korn. Dep: veed ikke hvorledes Lars var kommen til den Sæk hvori han fyldte de omforklarede 2 Asker Korn men Lars sagde at Aad ejede Sækken. Forøvrigt erklærede Dep: sig aldeeles uviidende om de af Lars forøvede Tyverier videre end at Lars fortalte Vidnet nogle Gange at han havde taget deels Korn og deels Potates \fra Faderen/ og leveret til Aad som derfor betalte ham, men hvad han fik veed han ikke, men Dep: saae ikke at Lars forøvede disse Tyverie. Efterat Lars nogle Gange havde fortalt ham disse Tyverier truede han Lars med at han vilde opdage det for Faderen men da Lars bad ham til og lovede ikke at ville forøvede!! (forøve) saadant oftere tiede han stille. Han har ogsaa selv engang afkjøbt Lars 2 Asker Potatos for 1 r 4 mrk N: W: som Lars sagde at have faaet hos en Mand i Bøygden til Betaling for Gjeld. Disse Potatos erholdt hans Moder Elie Berstadnesset hos ham og nogen Tid derefter sagde Lars ham at have stjaalet dem fra sin Fader Henrich Fadness.

Derefter blev Tiltalte Lars Henrichsen fremkaldet til confrontation med denne Deponent og vedblev Lars sin Paastand at have leveret Niels 8 r DC:, for den ene Aske Korn og opgav at samme blev Niels leveret i Kornladen, hvilket Niels benægtede. Videre tilstod Lars at han foruden disse 8 r DC: tillige leverede Niels 10 r DC: som han skyldte Maritta Bjørgo. Han tilstod ogsaa at have frastjaalet sin Fader de til Niels solgte 2 Asker Potatos hvorefter han strax erholdt 5 r DC: men mere har han ikke faaet ligesom han heller ikke kan errindre deres Accord om disse. Lars Henrichsen tilstod at Niels ikke var med ham da han som omforklaret skulde hjemhente Kul og da Aad anmodede ham at begaae de forøvede Tyverier, men at Niels var gaaet forud men Dep: fortalte Niels dette seenere hvilket Niels nu tilstod. Videre paastod Lars at han anmodede Niels at tie med ham da han tog de 2de første Asker Korn og belovede Niels at han vilde dele med ham, hvilket Niels den Gang vedtog og samtykkede udi og derfor erholdt de 8 r DC: for den eene Aske. Niels tilstod nu at dette af Lars opgivne forholdt sig rigtig men han benægtede at have erholdt de 8 r DC: Begge blev derefter indtil videre Demiteret.

Derefter blev fremkaldet

Aad Olssen Huusmand under Gaarden Fadness sagde sig 31 Aar gammel er givt og har 3 Børn. Han gik sidste Gang til Alters i Foraaret. Han er Søn af Hussmand Ole Fadness og Guri MichelsDatter hos hvilke han var hjemme indtil han var 17 Aar gammel da han deels tjente i Bøygden deels ærnærede sig ved Dag arbejde indtil for 8 Aar siden da han blev givt. Efterat være formanet til Sandheds Udsigende og efterat være betydet den af Lars Henrichsen

afgivne Forklaring benægtede han aldeeles dennes Forklaring i et og alt og paastod at han aldrig

1814: 266b

enten har anmodet Lars om at tilbringe sig Korn Potatos eller andre eller af ham at have erholdt noget deslige enten mod Betaling eller uden Betaling men tilstod at have solgt til Lars Henrichsen et Gevæhr for 16 Rbmrk som Lars betalte ham. Derimod laante Dep: Lars 5 Rbdlr N: W: noget efter Juul sidstleden hvorfor Lars lovede ham Korn som han Deponenten betingede sig dog vidste han \ikke/ hvorfra Lars skulde faae Korn, men uagtet han ofte har affordret ham dette Korn eller Pengene har han dog endnu intet erholdt. Han har ikke tilsendt Lars nogen Sæk til at forvare Kornet udi. Demiteret indtil videre.

Som

6. Deponent Lars Monssen Haugen Huusmand under Evangerhaugen sagde sig 42 Aar gammel blev formanet til Sandheds Udsigende og forklarede {sig} at i Foraaret anbød Drængen Lars Henrichsen ham 2 Asker Korn til kjøbs for 20 rd DC:. Da Deponenten fortalte dette til Knud Fadness som han skyldte Korn formodede denne at dette var Tyvekoster hvor paa de begge toge fat paa Lars at han skulde forklare hvorfra han havde erholdt Kornet hvilket denne da tilstod at have stjaalet af en Sæk tilhørende Johannes Brechhuus som stod i hans Faders Nøst. Deponenten som intet vidste til Oplysning at afgive enten henseende de flere af Lars forøvede Tyverier eller om dennes Samhandel med Aad Fadness blev Dem:

7. Deponent Knud Jacobssen Trefald som sagde sig 25 Aar gammel blev formanet til Sandheds Udsigende og afgav Forklaring: at han sidstleden Vinter noget efter Juul blev da han logerede hos Henrich Fadness frastjaalet sig Tegnebog med 5 Rbdl 5 mrk N: W: som han Dagen efter fik igjen paa de 5 mrk nær og hvilke Penge han om Morgenen fandt liggende paa sin Hovedpude. Han har seenere faaet at viide at dette Tyverie var forøvet af Drængen Lars Henrichssen Fadness. De 5 Mrk har han ikke erholdt tilbage og frafaldt erstatning for samme. Demiteret da han intet videre vidste til Oplysning at afgive.

8. og 9. Deponentere Anders Knudssen Herness og Kone Liva HenrichsDatter begge boende til Huuse hos Elie NielsDatter Berstadnesset af hvilke den første sagde sig 48 Aar gammel og den sidste 39 Aar gammel blev formanet til Sandheds Udsigende og forklarede at afvigte Vinter engang da de havde hørt at Henrich Fadness havde mistet endeel \udrøftet/ Korn og de tilligemed Niels Olssen Berstadnesset samtalede derom sagde denne at han vidste hvor det Korn som Henrich havde mistet var bleven af og at hans egen Huusmand nemlig Aad Fadness havde faaet det. Da de intet videre havde at forklare til Oplysning bleve de Demiterede.

Aad og Lars bleve derefter confronterede men enhver vedblev sin Paastand og at den af dem afgivne Forklaring var rigtig.

I Anledning af 8de og 9. Deponents Forklaring fremstod Henrich Fadness og forklarede at han engang i sidst afvigte Vinter savnede endeel udrøftet Korn omtrent 2 á 3 Asker uden at han veed hvem som har frastjaalet ham samme og ansaae han dette Korn af Verdie 6 Rbd 4 mrk. De 2 Asker Potatos som Lars efter Opgivende i Dag havde sagt til Niels Olssen taxerede han Værd 2 Rbdlr mod hvilken Taxt Lars og Niels intet havde at indvende.

Niels Berstadnesset blev derefter fremkladet og i Anledning 8. og 9. Dep: Forklaring sagde at Lars havde fortalt ham at han i Vinter tog endeel udrøftet Korn af Faderens Kornlade uden at opgive hvormeget, og det havde han leveret til Aad.

Lars Henrichsen benægtede at have taget dette udrøftede Korn og vidste ikke at have sagt saadant til Niels.

Aad benægtede ligeledes at have erholdt dette Korn.

10. Deponent Maritha JacobsDatter Hustrue til Aad Olssen Fadness sagde sig 31 Aar gammel

1814: 267

blev formanet til Sandheds Udsigende og forklarede sig aldeeles uvidende om hvad hendes Mand beskyldes for. Hun [har] heller ikke nogensinde seet \eller erfaret at/ Lars Henrichssen har tilbragt hendes Mand eller hende enten Korn eller Potatos og har aldrig hørt hendes Mand anmode Lars om at forskaffe sig noget deslige videre end at hendes Mand sagde til Lars da denne af Aad laante 30 rd DC: at Lars skulde derfor skaffe ham Korn, men saavidt hun veed har Lars hverken leveret Korn eller betalt denne Gjeld. Demiteret.

11. Synneve JohnsDatter Fadnes Svigermoder til Aad Olssen Fadness \hos hvem hun opholder sig/ sagde sig noget over 60 Aar gammel blev formanet til Sandheds Udsigende og aflagde Forklaring at hun er aldeeles uvidende om at Aad enten har anmodet Lars at forskaffe sig Korn og Potatos eller at denne har bragt ham noget deslige ligesom hun heller ikke har hørt saadant af Aad. Hun har vel ofte seet Lars i Deres Huus baade Dag og Aften og kan errindre at han engang kom til dem efter at de vare nedlagde og at Aad derefter stod op og gik ud med Lars, men om Lars til saadanne Tider medbragte Korn eller andet veed hun ikke. Demiteret da hun intet videre vidste til Oplysning.

Da ingen flere Personer var at afhøre til Oplysning blev Drængen Lars Henrichsen overleveret til Lænsmanden til Forvaring og Forhøret hermed sluttet.

Sjur Lillevig. Niels Bolstad. Krogh

Overordentlig Ting for Haugs Præstegjeld.

Aar 1814 den 18 Julii blev Retten sadt og et overordentlig Ting holdet paa Mjelde Gaard for Haus Præstegjeld i Følge det Kongelige Reskript af 13 Junii sidstleden for at publicere Kongeriget Norges Grundlov og i Følge samme at optage Mandtal over de stemmeberettigede Borgere i Haugs, Brudvig og Stamness Sogne samt modtage disses Eed. Retten blev administreret af mig Hans Strøm Krogh som constitueret Sorenskriver tilligemed følgende 4re eedsvorne Laugrettesmænd 1. Johannes Nielssen Romsloe. 2. Johannes Olssen nord Wesæt 3. Størch Halstenssen Qvamme og 4. Niels Erichssen Helle. Saa var og tilstæde Kongens Foged Bøgh og Sognepræsten for Haugs Præstegjeld Meyer

Derefter blev publiceret det for Watzværens Tinglaug og Evanger Sogn extraherede Reskript og Grundloven og hvorefter samtlige i Mantallet for Haugs, Brudvigs og Stamness Sogne indførte Borgere med opragte Fingre aflagde Eed at viise Norges Grundlov og Norges Konge Troeskab og Lydighed og hvormed dette Ting blev hævet. Krogh

Johannes Romsloe. Johannes nordre Wesæt. Størch Qvamme og Niels Helle.

Overordentlig Ting for Gjerstad og Mielde Sogn.

Aar 1814 den 19 Julii blev Retten sadt paa Mjelde Gaard og et overordentlig Ting afholdt med Gjerstad og Mjelde Sogners Almue af Haugs Præstegjeld i Følge det Kongelige Reskript af 13 Junii sidstleden for at publicere Kongeriget Norges Grundlov og i Følge samme at optage Mandtal over de stemmeberettigede Borgere i Gjerstad og Mjelde Sogne under Haugs Præstegjeld samt modtage disses Eed. Retten blev administreret af mig Procurator Hans Strøm Krogh som constitueret Sorenskriver tilligemed de 4re Laugrettesmænd Johannes

Nielssen Romsloe 2. Johannes Olssen nordre Wesæt. 3. Lars Aschildssen Myching og 4. Jon Sjurssen Solberg.

1814: 267b

Saa var og ved Retten tilstæde Kongens Foged Bøgh og Sognepræst Meyer.
Derefter blev publiceret og for tilstædeværende Almue oplæst det Kongelige Reskript af 13 Junii sidstleden og Kongeriget Norges Grundlov som extraheret fol: 265 for Evanger Sogn og hvorefter de samtlige i Mandtallet anførte Personer hver for sig med opragte Fingre aflagde Eed at ville viise Norges Grundlov og Norges Konge Troeskab og Lydighed og hvormed dette Ting blev hævet. Krogh
Johannes Romsloe. Johannes Wesæt. John Solberg. Lars Myching.

Continuation af Forhøret fol: 265.

Aar 1814 den 21de Julii Continuerede det efter Amtets Ordre af 1ste Julii sidstleden begyndte og til i Dag udsadte Forhør betreffende de 3de af Iver Gjelle udleverede forfalskede Rigsbankdalerssedler, og blev Retten betjent af de samme Personer som sidste Gang.
Dommeren fremlagde derefter en af ham under 18 Julii udstedt Indkaldelse hvorved Iver Isaachssen Gjelle er indkaldet til i Dag til at anhøre de afgivne Forklaringer og Rasmus Hartvedt til at afgive Forklaring, samt Capitaine Dahls Indberetning til Dom/m/eren at Iver Gjelle er hjempermiteret. Indkaldelsen med Paategning, samt Capitain Dahls Indberetning er saal: # #
Iver Isachsen Gjelle mødte ikke efter Paaraab.
Derimod mødte og fremstod for Retten Rasmus Johnsen Hartvedt, som sagde sig 54 Aar gam/m/el og boende som Gaardmand paa Hartvedt i Mjelde Skibrede, og efterat være forevist de 3de PolitieKam/m/er-Rets Forhøret vedhæftede Rigsbanksedler forklarede at han vel sidstleden Sanct Hans Dag betalte til Iver Isachsen Gjelle 4 enkelte Rigsbankdaler Sedler derved at han byttede Iver Jelle en 5 Rigsbankdalers Seddel i mindre Sedler; men Deponenten gjenkjender ingen af de Politie Cammerets Forhøret vedhæftede og fra en til fem forfaldskede Rigsbankdalers Sedler at være af dem han som omforklaret gav Iver Gjelle igjen paa den byttede 5 Rigsbankdalers Sedler, og andre eller flere end de omforklarede Penge har Deponenten ikke leveret Iver Gjelle. Han er forøvrigt uvidende om hvor Iver Gjelle har erholdt de Forhøret vedhæftede forfalskede Sedler. Denne Forklaring afgav Rasmus Hartvedt efterat være formanet til Sandheds Udsigende, og da han intet videre vidste at afgive til Oplysning blev han Demitteret.
Forhøret blev hermed sluttet og det skal hastigt mueligt blive beskrevet og Amtet tilsendt.
Lars Blix de Fine Krogh Anfin Olsen

Overordentlig Ting for Fanøe og Birkelands Sogne

Aar 1814 den 22 Julii blev Retten sadt og et overordentlig Ting afholdt paa Gaarden Haukeland i Schiolds Skibrede i Følge det Kongelige Reskript af 13 Junii sidstleden for at publicere Kongeriget Norges Grundlov og i Følge samme at optage Mandtal over de stemmeberettigede Borgere i Fanøe og Birchelands Sogne saavel af Lehnets Gods som af Lyse Closters Gods og modtage disses Eed. Retten blev administreret af mig Hans Strøm Krogh som constitueret Sorenskriver tilligemed følgende 4re eedsvorne Laugrettesmænd 1. Søren Pederssen Samdahl. 2. Hans Haldorssen nedre Sandven. 3. Halvor Olssen Schiold og

4. Ole Olssen øvre Totland. Saa var og ved Tinget tilstæde Kongens Foged Bøgh og Sognepræst Daae.

Derefter blev publiceret det for Evanger Sogn extraherede Reskript og Norges Grundlov hvorefter de samtlige i Mandtallet anførte Personer aflagde Eed at ville vise Norges Grundlov og Norges Konge Troeskab og Lydighed.

Hvorefter dette Ting hermed blev hævet. Krogh

Søren Samdahl. Hans Nedre Sandven. Halvor Schiold. Ole Olssen Totland.

1814: 268

Overordentlig Ting for Aarestads Sogn

Aar 1814 den 25 Julii blev Retten sadt og et overordentlig Ting holdet paa Bergens Raadhuus for Aarestads Sogn under Nordhorlens Sorenskriverie i Følge det Kongelige Reskript af 13 Junii sidstleden for at publicere Kongeriget Norges Grundlov og i Følge samme at optage Mandtal over de stemmeberettigede Borgere i Aarestads Sogn og modtage disses Eed. Retten blev administreret af mig Procurator Krogh som constitueret Sorenskriver tilligemed følgende 4re eedsvorne Laugrettesmænd 1. Martinus Antoniussen Landaas. 2. Ole Matthiassen Tarlebøe. 3. Thomas Olssen Kalvedahl og 4. Matthias Olssen Tarlebøe. Saa var og ved Retten tilstæde Kongens Foged og Sognepræst Welhaven.

Hvorefter blev publiceret

1. Det Kongelige Reskript til Stiftet af 13 Junii.
2. Kongeriget Norges Grundlov.

Hvorefter Sognepræsten Laugrettet og de øvrige i Mandtallet indførte Personer aflagde Eed at viise Norges Grundlov og Norges Konge Troeskab og Lydighed.

Hvorefter dette Ting blev hævet. Krogh

Martinus Landaas. Ole Tarlebøe. Thomas Kalvedahl og Matthias Tarlebøe.

Ditto for Domkirkens Sogn under Nordhorlen.

Aar 1814 den 25 Julii blev Retten sadt og et overordentlig Ting holdet paa Bergens Raadhuus for Domkirkens Sogn under Nordhorlens Sorenskriverie i Følge det Kongelige Reskript af 13 Junii sidstleden for at publicere Kongeriget Norges Grundlov og i Følge samme at optage Mandtal over de stemmeberettigede Borgere og modtage disses Eed. Retten blev administreret af de samme Personer som for Aarestads Sogn og var Fogden og Sognepræsten Hr: Stiftsprovst Fleischer tilstæde.

Hvorefter blev publiceret

1. Det Kongelige Reskript af 13 Junii sidstleden.
2. Kongeriget Norges Grundlov.

Hvorefter Sognepræsten og de øvrige i Mandtallet anførte Personer aflagde Eed at viise Norges Grundlov og Norges Konge Troeskab og Lydighed.

Hvorefter Tinget blev hævet. Krogh

Martinus Landaas. Ole Tarlebøe. Tomas Kalvedahl og Matthias Tarlebøe.

Overordentlig Ting for Store Sandvigen under Arne Skibreede

Aar 1814 den 26 Julii blev Retten sadt og et overordentlig Ting afholdet paa Bergens Raadstue for Store Sandvigens Beboere under Arne Skibreede i Nordhorlens Sorenskriverie for i Følge det Kongelige Reskript af 13 Junii sidstleden at publicere Kongeriget Norges Grundlov, optage Mandtal over de stem/m/eberettigede Borgere og modtage disses Eed. Retten administreret af Krogh som const: Sorenskriver med følgende Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Andfind Olssen. Ved Retten tilstæde Foged Bøgh og Præsten M: Irgens.

Derefter blev publiceret

1. Det Kongelige Rescript af 13 Junii 1814 og Kongeriget Norges Grundlov

hvorefter de samtlige i Mandtallet anførte Personer aflagde Eed at ville viise Norges Grundlov og Norges Konge Troeskab og Lydighed.

Hvorda med Tinget blev hævet. Krogh

Lars Blix de Fine. Jørgen Ellingsen. Andfind Olssen og Ole Rasmussen.

1814: 268b

Overordentlig Ting for Sunds Sogn

Aar 1814 den 28 Julii blev Retten sadt og et overordentlig Ting holdet i Buchen for Sunds Sogns Almue af saavel Lehnets som Lyse Closters Godses Bønder for i Følge det Kongelige Reskript af 13 Junii sidstleden at publicere Kongeriget Norges Grundlov, optage Mandtal over de stemmeberettigede Borgere og modtage disses Eed. Retten blev administreret af mig Procurator Hans Strøm Krogh som constitueret Sorenskriver tilligemed følgende 4re Laugrettesmænd 1. Ole Salamonssen Bache. 2. Tore Erichssen Schoge. [3.] Ingebrigt Simonssen Store Sangolt og 4. Knud Rasmussen Lerøen. Saa var og ved Retten tilstæde Kongens Foged Bøgh og Sognepræst Lund.

Derefter blev publiceret

1. Det Kongelige Reskript af 13 Junii sidstleden og
2. Kongeriget Norges Grundlov.

Hvorefter de samtlige i Mandtallet anførte og benævnte Personer aflagde Eed at ville viise Norges Grundlov og Norges Konge Troeskab og Lydighed

og hvorefter Tinget blev hævet. Krogh

Ole S: Bache. Thore Schoge. Ingebrigt Store Sangolt. Knud R: Lerøen.

Overordentlig Ting for Fjelle og Strudshavns Sogne

Aar 1814 den 30 Julii blev Retten sadt og et overordentlig Ting holdet i Strudshavn for Fjelle og Strudshavns Sogne under Nordhorlens Sorenskriverie for saavel Lyse Closters som Lenets Gods, for i Følge det Kongelige Reskript af 13 Junii sidstleden at publicere Kongeriget Norges Grundlov, optage Mandtal over de stemmeberettigede Borgere i disse Sogne og modtage disses Eed. Retten blev administreret af mig Procurator Krogh som constitueret Sorenskriver tilligemed følgende 4re Laugrettesmænd 1. Paul Michelssen Bildøen. 2. Iver Anderssen Anglevig. 3. Niels Claussen Kleppe og 4. Rasmus Paulssen Bjørndalen. Ved Retten var tilstæde Kongens Foged Bøgh og Sognepræst Kastberg.

Derefter blev publiceret

1. Det Kongelige Reskript af 13de Junii sidstleden og
2. Kongeriget Norges Grundlov af 17 Maji

hvorefter de samtlige i Mandtallet indførte Personer aflagde Eed at viise Norges Grundlov og Norges Konge Troeskab og Lydighed

og hvormed dette Ting blev hævet. Krogh
Niels Kleppe. Paul Bildøen. Rasmus Bjørndalen. Iver Angeltvedt.!!

Maanedsting den 3 Augusti

Aar 1814 den 3 Augusti blev Retten sadt i Sorenskriver Christies Boepæl i Bergen for at afholde det befalede Maanedsting og blev Retten betjendt af mig Hans Strøm Krogh som constitueret [Sorenskriver] tilligemed følgende 4 Laugrettesmænd. 1. Lars Blix de Fine 2. Anfind Olssen 3. Jørgen Ellingssen og 4. Ole Rasmussen.

Forklaring om fundet Wrag

For Retten mødte Niels Olssen Hidsøen, Ole Simonssen ibidem og Halvor Monssen ibdem og anmeldte at de tilligemed flere i November Maaned 1811 bjergede paa deres Gaard Hidsøen omtrent 270 stykker Bjelker som om Natten kom drivende paa Land og saaledes af dem blev bjerget da det drev omkring paa Søen ved Landet \inden for Skjerrene dog/ saaledes at dersom Vinden havde vendt sig og de ikke havde bjerget det paa Land havde det atter drevet til Søes. Samme tid og paa samme Sted bjergede de ligeledes den Halveside af et Vrag men Dækket som tillige flød omkring paa Søen drev fra dem og blev siden bjerget paa Lokøen.

Nye Sag

Lars Nielsen Seim og Knud Knudsen Seim med flere contra Brynild Olsen Berge.

For Retten mødte Lars Nielsen og Knud Knudsen Seim af Alenfit Skibrede, og producerede Stævnevidnernes Attest for til i Dag med mundtlig Varsel at have indkaldet Brynild Olsen Berge i Anledning af at han uden deres Tilladelse skal have paataget sig at oprydde i deres Gaards Udmark et Qver-

1814: 269

nested, derom at høre Vidner og taale Dom efter nærmere Paastand. Dernæst fremlagde de Stævnevidnernes Attest for at have indstævnet Vidnerne Helje Leivestad og Ole Egeland under Falsmaals Straf for i denne Sag at afgive Vidnesbyrd. Endelig producerede de Attest fra Vedkom/m/ende Forligelses-Com/m/ission som viser at Sagen til Retten er henviist og hvorefter de var begjærende de indstævnte Vidner paaraabt, eedtaget og deres eedelige Forklaring modtaget nemlig Ole Selgelie paa Spørgsmaal? 1. Om han var tilstæde og hørte at Indstævnte Brynild vilde hos dem og øvrige Opsiddere paa Seim som Ejere af den omhandlede Qværngrund bøxle sam/m/e, om han kan erindre hvad Svar Brynild dertil erholdt, og naar skeede dette? 2det Om han har hørt at Brynild af Citanterne blev forbuden at oprydde Grunden førend Helge Leivestad havde afstaaet sin Rett til Qværnestædet, og førend de var kom/m/en i Foreening med ham. Til Ole Nielsen Egeland begjæres fremsadt som 1ste Spørgsmaal. Om han har været nærværende og har hørt at Brynild Berge har tilbudet Helge Leivestad Penge for at afstaae sin Rett til det omhandlede Qværneplads, og om dette passerede efterat Brynild havde anmodet Citanterne om Bygsel paa dette Qværnestæd. Hvorefter Comparenterne udbad sig Brynild Berge paaraabt og ham tilspurgt om han vedtog at have begyndt at opbygge et Qværnestæd paa deres Ejendom saaledes som deres Stævning omformelder.

De Indstævnte Vidner mødte alle, saaog Indstævnte Brynild Olsen Berge som under at benægte Søgsmaalet declarerede at han indeværende Foraar 8te a 14 Dage for St Hans Dag {sidstleden} erholdt Tilladelse hos Citanterne paa deres Grund at oprydde sig et Qværnestæd

paa hvilket de belovede ham Bøxelbrev imod at han skulde betale dem 6 rbd N: V: og paa Grund heraf har Comparenten og saaledes som Citanternes Stævning omformelder begyndt at opbygge og at lægge Grund til et Qværnehuus, til hvilket han formener sig at være fuldkom/m/en berettiget og forbeholdt sig nærmere at beviise sin Foreening med Citanterne og sin Rett til at afbenytte det omhandlede Qværnestæd. Citanterne benægtede Indstævntes Tilførte og paastode at de efter Anmodning af Brynild Berge ikke havde givet ham Løfte {til} \paa/ det omhandlede Qværnestæd uden paa Vilkaar at Helge Samsonsen Leivestad som først havde faaet Løfte paa Qværnestædet godvilligen vilde afstaae dette, og da Helge ikke har villet afstaae sam/m/e formenede \de/ Brynild aldeeles uberettiget til Qværnestædet. Indstævnte benægtede at være givet Løfte paa Qværnestædet paa det af Citanterne opgivne Vilkaar.

Derefter blev fremkaldet som 1ste Vidne.

Ole Iversen Selgelie, boende som Gaardmand paa Selgelie, blev formanet til Sandheds Udsigende, aflagde Eed og vandt. Til 1ste Sp: 8te a 14 Dage for St Hans Dag sidstleden var saavel Vidnet som Indstævnte Brynild hos Citanterne Seims Opsiddere for at erholde tilbøxlet det omhandlede Qværnestæd og fik de da rigtig nok Løfte paa sam/m/e imod at de til Seims Opsiddere skulde betale 6 rbd N: V:; men blev sam/m/e Tid omtalt af Seims Opsiddere at Helje Samsonsen Leivestad forhen af dem havde erholdt Løfte paa dette Stæd og at de hos ham havde modtaget Bøxel uden at det bestemt blev sagt dem at de ikke skulde erholde Pladsen med mindre Helje Leivestad vilde afstaae sam/m/e. Derimod blev Brynild af en af Citanterne, hvem kan Vidnet ikke erindre tilleveret de Penge som disse af Helge Leivestad havde modtaget for Pladset for at Brynild skulde overlevere \dem til en ustevnt Mand og denne til/ Helje sam/m/e. Der blev sam/m/e Tid omtalt at Vidnet og Brynild skulde {Søndagen} \en Dag/ derpaa erholde bestemtere Svar hos Citanterne om de skulde erholde Pladsen eller ikke, og til den Ende skulde de enten kom/m/e selv eller sende en Mand. Een a toe Dage derefter fortalte Brynild til Vidnet at hans Moder havde været hos Citanterne og at han ikke vidste vist hvorledes det blev med Pladset om de erholdt det eller ikke; men at de nærmere skulde tale med Citanterne derom næste Søndag. Søndagen derpaa talte Vidnet med \Lars/ Niels\en/ {Olsen} Seim og sagde denne ham at Helje ikke vilde afstaae sin Rett til Pladset; men om Lars tillige udlod sig med at Vidnet og Brynild ikke kunde erholde Pladset desformedelst kan Vidnet nu ikke med Bestemthed erindre, dog forekom/m/er det ham saaledes, uden at han som sagt bestemt kan erindre det. Vidnet talte sam/m/e Dag med Brynild, som sagde ham at han havde erholdt et lignende Svar og {var} \kunde/ endnu ikke med Vished vide om han erholdt Pladset eller ikke. Senere sam/m/e Dag talede Vidnet og Brynild med Niels Olsen Seim som ikke er Part i nærværende Sag og da gav denne dem Løfte paa Pladset, forsaavidt hans Anpart angik. Vidnet har seenere afstaaet for sin Deel den Rett han muelig kunde havt til dette Qværnestæd, saa at han nu hverken har ringeste Andeel i Sagen eller har Paastand om nogen Rett til Qværnestædet thi Onsdagen efter den ovennævnte Søndag da saavel Vidnet som Brynild var paa Qværnestædet for at opryd-

1814: 269b

de dette kom Citanterne Seims Opsiddere til dem og forbød dem dette Arbejde, da de ikke havde erholdt vist Løfte paa Pladset og truede med at stævne dem, hvorpaa Vidnet ophørte med Arbejdet, indgik Forliig med Citanterne og afstod fra Paastand da han viste at han ikke af samtlige Opsiddere haver erholdt bestemt Løfte. Hermed er 2den Qvæstion besvaret. Paa Indstævntes Tilspørgende svarede Vidnet at han henholder sig til sin forhen afgivne Prov, dog hørte han at Citanterne ønskede heller at bortbøxle Pladset til Vidnet og Brynild end til Helge; men der blev som sagt talt om at Helge skulde have første Tilbud og han hørte ikke bestemt Løfte at Brynild og ingen anden skulde have Qværnestædet. Derimod omtalte Citanterne at de

ikke vilde indvikles i Proces med Helje. Med Parternes Samtykke, blev Vidnet demitteret efterat have hørt sit Prov forelæse og vedkjendt sig sam/m/e.

2det Vidne Ole Nielsen Egeland. Gaardmand paa Egeland og Parterne ubeslægtet, aflagde Lovens Eed og vandt efterat være formanet til Sandheds Udsigende paa det for ham fremsadte Spørgsmaal. Omtrent 8 a 14 Dage for St Hans Dag sidstleden anmodede Brynild Vidnet at følge sig til Helge Leivestad for som Vidne at paahøre at han tilsagde Helge at møde hos Seims Mændene for at samtale med dem om Qværnepladset. Vidnet hørte da at Brynild bød Helje at dersom Helje til ham vilde med det Gode afstaae den halve Deel i det omhandlede Qværneplads som han af Seimsmændene havde erholdt tilbøxlet da vilde Brynild derfor give ham noget lidet eller en liden Mon(?). Da Helje nægtede at afstaae sin Rett til Brynild brugte Brynild disse Udtryk "ja naar du ej med det Gode vil afstaae saa er derom intet videre at tale" Brynild sagde og Vidnet sam/m/e Tid at han af Seimsmændene /: Citanterne :/ havde medtaget (modtaget) Heljes Bøxelpenge for at tilbagelevere ham sam/m/e; men at han da ikke vilde tilbyde han dem da han frygtede at det var for silde paa Aftenen. Vidnet hørte sam/m/e Tid Brynild sige til Helge Leivestad, at han af Seimsmændene /: Citanterne :/ havde erholdt Løvte paa Qværnepladsen, dersom Helge vilde afstaae den ham tilbøxlede Halvepart; men til Vidnet sagde Brynild blot at han havde erholdt Løfte hos Seimsmændene paa Qværnestædet og at han ikke vilde udlade sig med dette \for Helge/ for at faa Helge at gaae bort til Seimsmændene. Vidnet blev derefter med Parternes Samtykke demitteret efter at han var forelæst sin Forklaring som han vedstod rigtig.

Citanterne frafaldt det indstævnte Vidne Helge Leivestad.

Derimod fremstod Helje Samonsen!! (Samsonsen) Leivestad som den heele Tid for Retten havde været tilstæde og erklærede at han fandt sig beføyet til som Intervenient at indtræde i denne Sag da det her under Sagen omhandlede Qværneplads var ham af Citanterne Seims Opsiddere tilbøxlet forinden Indstævnte Brynild anmode Citanterne derom, og da han hverken har afstaaet sin Rett til det Tilbøxlede og heller ikke saavidt ham bekjendt paa nogen Maade forbrudt dette henholdt han sig til den med Citanterne en Gang indgangne Accord og paastod sig udelukkende berettiget til det ham engang tilbøxlede reserverende sig for øvrigt alt lovligt.

Citanterne derefter {derefter} som troede fra deres Side tilstrækkelig at have oplyst Sagen indlod denne Dom med Paastand at Brynild Olsen Berge bliver kjendt aldeeles uberettiget til det omhandlede og paasøgte Qværnestæd samt tilpligtet under Mulct at fraholde sig alt Brug og Benyttelse af sam/m/e samt tilpligtet at betale dem i Sags Omkostninger 20 rbd N: V: og saaledes indlader de Sagen Dom under Benægtelse af alt urigtigt og ubeviist fra Indstævntes Side.

Indstævnte Brynild Olsen Berge benægtede Citanternes Tilførte og Paastand, og udbad sig Sagens Anstand til næstholdende Høsteting for Alenfit Skibrede.

Eragtet:

Den forlangte Anstand bevilges til førstholdende Høsteting for Alenfit Skibrede den 22de October førstkom/m/ende.

Sam/m/e Dags Eftmiddag!! (Eftermiddag) Kl: 3 blev Retten atter sat, betjent af de sam/m/e Personer som i Formiddag og blev da Sagen, Procurator Lassen som Actor contr: Slaven Andreas Andersen med flere efter {af} Procurator Lassens Forlangende, af 20de f: M: hvorved han havde meldt at den ommeldte Agothe Marie ej var at finde reacumeret.

Actor mødte og fremlagde Amtets Skrivelse af 14de d: M: med den deri ommeldte Sorenskriver Bings Skrivelse af 5te s: M:, den her sidst indleverede Gaffel og Kniv fra {Indstævnte} Tiltalte Anna Marie Elisabeth forsynet med Administrators Paategning og

Forsegling samt Klagerens Nicolay Nicolaysens Paategning af 21de f: M: om at sam/m/e vare ham foreviiste men ej af de hos ham bort-

1814: 270

stjaalne. Videre indleverede Actor de her forhen omtaldte \og i Garnisons Forhøret/ omtalte Gaffel, et Stykke af et Knivskaft og Gardinsnor hvilke samtlige Ting vare i de i Amtets Skrivelse omtalte 2de Pakker. Sluttelig producerede Comparenten Stævnevidnernes Attest under 19de f: M: om at den ommeldte Agothe Marie ej her var at finde. Amtets Skrivelse til Procurator Lassen, Sorenskriver Bings Skrivelse af 5te Julii og Administrators samt den bestjaalne Nicolaysens Paategning med den omhandlede Kniv og Gaffel og endelig Stævnevidnernes Attest af 1ste Julii indtages saalydende: # # # # og hvorefter strax af Dom/m/eren og Laugrettes og Meddomsmændene blev afsagt følgende:

Dom.

I Følge Amtets Ordre af 26de Martii sidstleden og Extentions Ordre af næstpaafølgende 4de April tiltales under nærværende Sag Slaven Andreas Andersen for i Foreening med Soldat Gunder Holme at have forøvet Indbrud og Tyverie paa Gaarden Kalfaret hos Kjøbmand Nicolay Nicolaysen. Slaverne Ole Erichsen Seim og Friderich Olsen for Hælerie og Anna Marie Elisabet for Samhandel med disse.

Ved egen Tilstaaelse, corpus dilecti (delicti) og Sagens oplyste Omstændigheder er det beviist at Tiltalte Slave Andreas Andersen Natten mellem den 21de og 22de November f: A: efterat have udbrudt sig af Slaveriet, for i Foreening med Soldat Gunder Holme indbrækket sig paa Gaarden Kalfaret og frastjaalet dette Steds Ejer Kjøbmand Nicolaysen følgende: 6 flamskslinneds Rullegardiner, 10 Mæssing Lysestager, et Par Armestager, 2 laqverede Præsenter-Bakker, et Dusin hvidskaftede og 1 Dusin brunskaftede Knive og Gafle, 3 Blikbom/m/er, 1 Malm-Morter, 1 liden Speil, et Overtræk paa en Oversæng, 1 Pude, 1 Pudevær, 2 Sække, 1 liden Blikdaase, noget \lidet/ Sukker og Gryn, 2 Pund {Sukker} \Kaffe/ og {Gryn} noget Kanel alt taxeret for 115 Rbdlr 84 s N: W: af hvilke Ting den Bestjaalne igjen har erholdt tilbage 2 Rullegardiner, 1 Speil, 2 Præsenter-Bakker, 1 Blikbom/m/e, 1 Mæssing Armstage, 10 Mæssing Lysestager, 1 Overtræk til en Oversæng eller Sængetræksel og 1 Malm Morter. De øvrige stjaalne ovenbenævnte Koster, som ikke ere komne tilstæde har \de/ Tiltalte foregivet at være dem frataget af et deres Gjem/m/estæd exept 4 Rullegardiner, 1 Pude, 1 Sæk, Kniverne og Gaflerne, samt 2 Pund Kaffe som Tiltalte Anna Marie Ellisabeth og den bortreiste Ole Børsem skal have erholdt.

Tiltalte Andreas Andersen, der som beviist er over criminal Lavalder og som under 7de Julii 1813 ved en extra Bytings Retts Dom, stadfæstet ved Stifts Over-Rets Dom af 11te October 1813 og Overcriminalrets Dom af 3de November {sidstleden} s: A: for 3die Gang begaaet Tyverie er dømt til Slaverie for Livs Tid vil saaledes nu for det ham her for Retten overbeviiste Tyverie som seenere forøvet blive at ipligte Straf efter Forordningen af 20de Februar 1789 § 5.

Vel har Deffensor paaberaabt at da Overcriminalrettens Dom ikke har været Tiltalte forkyndt og da han saaledes har været uvidende om denne ham endelig idømte Straf maatte dette virke at han for dette ham nu overbeviste Tyverie ikke burde straffes efter bemeldte Forordnings 5te §; men denne Omstendighed kan efter nærværende Dom/m/ers Formeening ikke bevirke nogen Formildelse for Tiltalte Andreas; thi Forkyndelse {af} udfordres ikke af Høyesterets Dom/m/e disses Execution træder i Forkyndelsens Stæd. Tiltalte var ved 2de ham forkyndte Dom/m/e vidende om den ham ipligtede Straf af Slaverie for Livstid og \da/ disse Dom/m/e vare stadfæstede af Overcriminal-Retten endog førend det her paatalte Tyverie var forøvet findes ikke denne Omstændighed at kunde give Grund til Fritagelse for Straf efter bemeldte Forordnings 5te §.

Betreffende Tiltalte Ole Erichsen Seim, da er det saavel ved egen Tilstaaelse som med corpus dilecti (delicti) \og/ Sagens øvrige Omstendigheder beviist at han, efterat Slaven Andreas Andersen i Foreening med Soldat Gunder Holme havde forøvet det paaklagede Tyverie paa Kalfaret hos Kjøbmand Nicolaysen afkjøbte disse forskillige af de stjaalne Koster, uagtet han var vidende om at de vare stjaalne. Ole Erichsen Seim har herved gjort sig skyldig i Hælerie og da han forhen i Følge de under Sagen den 11te Maji sidstleden fremlagde Documenter er over criminal Lavalder og under 1ste Julii 1812 ved Stiftsoverretten er dømt til 4 Aars Slaverie følgelig egen Tilstaaelse for 2den Gang begaaet Tyverie

1814: 270b

maae han nu blive at ansee af 20de Februar 1789 § 7, thi da han 2de Gange forhen har været dømt for Tyverie og denne Forbrydelse tillige indbefatter Hælerie, maae han ogsaa blive at straffe som for 3die Gang begaaet Hælerie.

Hvad angaaer Tiltalte Friderich Olsen da er det saavel ved egen Tilstaaelse som ved Anders!! (Andreas) Andersens Forklaring godtgjort at Friderich har af de paa Kalfaret stjaalne Koster erholdt et Laas men da han ikke vidste at dette var stjaalet Gods og tillige modtog sam/m/e for at bortkaste det, det han udførte {sam/m/e} saa findes ingen Grund at tilkjende ham Straf.

Henseende Anna Marie Elisabet da afgiver vist nok Gunder Holmes Forklaring megen Mistanke mod hende, {saa maa} \som og/ de hos hende forefunde Gafle og Gardinsnorer; men da intet Beviis har været at erholde for at hun af Gunder Holme har modtaget nogen Koster, ligesom heller ikke den Bestjaalne Nicolaysen med Bestemthed har kundet vedkjendt sig de hos hende forefundne og i Retten fremleverede Gafle og gardinsnorer for at være af dem ham frastjaalne, saa kan hun heller ikke med sin Benægtelse blive som Hæler at ansee eller som den der har drevet Samhandel med de Tiltalte.

Da den Bestjaalne Nicolaysen har frafaldt Erstatning for de ham frastjaalne og ikke tilbagekomne Koster, saa vil Igjeld saaledes bortfalde.

Sagførelsen har her for Retten været lovforsvarlig.

Dommeren fandt det fornødent at anmærke at deels Som/m/ertingene og deels andre forud beram/m/ede Forretninger deels paa Landet og deels heri Byen har med Rejsedage uophørlig continueret fra denne Sag til Dom blev optaget indtil sidste 30te Julii, hvilket har foraarsaget at det ikke førend nu har været mueligt at afsige Dom i denne vidløftige Sag.

thi Kiendes for Rett:

Tiltalte Slave Andreas Andersen bør i Medhold Forordningen af 20de Februar 1789 § 5te at Kagstryges og brændemærkes paa Panden; samt igjen for Livstid indsættes til Arbejde paa Bergenhuus Fæstning under stræng Bevogtning.

Tiltalte Ole Erichsen Seim bør at indsættes til Arbejde i Bergenhuus Fæstning sin Livstid.

Saa bør de og in solidum betale alle denne Action lovlig flydende Omkostninger hvoriblandt Actor Procurator Lassens Sallarium billiges med 15 rbd S: V: og Defensor Procurator Stuvitz Sallarium med 10 rbd S: V:

Tiltalte Anna Marie Elisabet og Friderich Olsen bør for Actors Tiltale aldeles frie at være.

At efterkommes og udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og i det heele under Adfærd efter Loven og Øvrighedens nærmere Foranstaltninger.

Krogh

Lars Blix de Fine Ole Rasmussen Anfin Olsen Jørgen Ellensgen

Derefter blev ved Tinget videre fortsatt.

Nyt Tingsvidne.

Procurator Lassen som befalet contra Mad:me Anna Maria Bøhmer

Procurator Lassen mødte og fremlagde en af ham udstædt Stævning datt: 30 Junii d: A: forsynet med Forkyndelses-Paategning og foreviste han den i Stævningen ommeldte Bevilling til at føre nye Vidner og fremlægge nye Documenter, datt: Eidsvold 13de Maij d: A: Videre fremlagde han det Johannes Helgesen forundte Beneficium paupertatis af sam/m/e Dato, Amtets Ordre af 24de Maij d: A:, den ved Stifts Overretten den 2den s: M: fremlagte Underrets Act, hvilken han havde faaet udlaant og Qvæstioner af Dags Dato til de Indstævnte Vidner, hvorefter han begjærede de afhørte. Den fremlagte Ordre, Stævning og Qvæstioner indtages saalydende: # # # Det fremlagte Beneficium og Domsacten bliver denne Tingsvidne Act i sin Tid at vedhæfte.

Procurator Heiberg paa Procurator Hjorth Stuvitz's Vegne mødte for Indstævnte Mad:me Bøhmer og Indstævnte Stedsøn Otte Bøhmer, og næst at forbeholde alt lovligt mod Søgemaalets Rigtighed, begjærede han Vidnerne forelagt til Besvarelse følgende Contra-Qvæstioner 1; Er Vidnet Johannes Hagland!! (tidl: Hækland/Hekland) beslægtet. 2det Hvorlænge har Vidnet været i Nabolaget af Gaarden Solemsbakken eller havt Kundskab om Omgangs maaden der. Desforuden begjærede Comparenten samtlige til i Dag nye Vidner, forelagt til Besvarelse den 1ste, 2den 3die og 4de af de her

1814: 271

ved Retten den 7de December f: A: fremlagte skrivtlige Qvæstioner som findes inddraget i den af Procurator Lassen i Dag fremlagte Underrets Act pag: 8 a 9; forbeholdende i øvrigt alt videre lovligt under Vidnehørelsen.

Procurator Lassen fremlagde derefter en ham nu meddelet Attest fra Hr: Capitain Dahl Comandeur for Skrpskytter!! (Skarpskytter) Depotet som nu i Retten var nærværende, desaarsag han frafaldt 3de Qvæstion. Bemeldte Attest blev læst saalydende: #

De samtlige Indstævnte Vidner blev paaraabte og af disse {mødte} blev fremkaldet som:

1ste Vidne Lars Knudsen Lien som sagde sig 38 Aar gam/m/el og Parterne ubeslægtet {med Parterne} og efter Formaning til Sandhed aflagde Eed og vandt til 1ste Spørgsmaal: Vidnet veed at Solemsbakkens Creature om Som/m/eren beiter i fellig med Solemsvigens og flere omliggende Gaarders Creature i Udmarken fordi disse Gaarders Udmark ikke er adskildt med noget Gjærde. Til 2det Sp: Han veed ikke enten der forrige Aars Som/m/er blev kastet med Noden eller ikke. Til 4de Sp: Vidnet saa Indstævntes Hæst forrige Aar forskillige Gange beite paa Citantens i Pagt havende Gaard Solemsbakken {indenfor Bøegjærdet} paa et Stykke Mark Citanten brugte til Høeslott, og blev dette Stykke aldeeles afbeitet saa at de{t}\r/ ikke fandtes noget at slaae og har han ligeledes i Aar seet Indstævntes Hæst paa samme Stykke en og anden Gang. Til 5te Sp: ?!! Vidnet har hørt den mellem Bøhmer og Citanten existerende Contract læse og har forstaaet denne saaledes at Citanten skulde af Bøhmer erholde 3 Alen mer Jord end Formanden paa Bruget havde havt; men Vidnet veed at Citanten ikke har faaet mere Jord til Brug end Formanden har havt. Til Contra-Qvæstionerne svarede Vidnerne!! (Vidnet?) saaledes: {Til} 1ste Besvaret før. 2de Sp: Han har i 7 Aar boet paa Lien i Nabolauget og været vel bekjendt med Omgangsmaaden paa Solemsbakken. Til de i Acten p: 8 og 9 inddragne Qvæstioner besvaret saaledes: 1ste Qv: besvaret før. Til 2det Sp: Vidnet veed ikke at Citanten har nægtet at fløtte de Indstævnte; men har tvert imod seet ham ofte forrette saadan Tieneste. Procurator Lassen bemærkede at Contra tilholder Citanten blot at fløtte Mad:me Bøhmer. 3de og 4de Sp: Besvaret under Tingsvidne Citantens 1ste Sp: Procurator Heiberg maatte herved anmærke at hvad der spørges om i den 4de og 5te af de i Dag fra Procurator Lassen fremlagte Qvæstioner

ikke i Hovedsagen er omventileret, heller ikke været til Ventilation ved Forligelses-Com/m/issionen fra nærværende Citants Side desformedelst Comparenten indstillede til Dommerens Skjønnende hvorvidt Vidneførelsen efter disse Qvæstioner kan frem/m/es eller ikke. Procurator Lassen bemærkede at Vederpartens nu gjorte Exeptioner vare port (post) fæstum overalt vare de ommeldte Qvæstioner fremsadte for at beviise Citantens desaarsag gjørende Exeptioner hvilke Comparenten ej veed skal først for Forliigelses Com/m/issionen. Procurator Heiberg vedblev sit forrige. Dommeren optog Parternes Paastand til Kjendelse til i Morgen Kl: 9 imidlertid blev fortsat med Afhør af de øvrige Vidner for hvilke disse Qvæstioner ikke er fremsat og hvorefter Lars Lien besvaret 7de Spørgsmaal saaledes: Vidnet har aldrig seet den Melk og Fløde som Citanten har tilbragt de Indstævnte og veed saaledes intet om det omspurgte. Til 8de Vidnet veed ikke videre herom end at den stærke Varme forrige Aars Som/m/er ofte foraarsaget at Melk og Fløde {ofte} blev fordærvet og at den brast naar den skulde koges. Da ingen havde Vidnet videre at tilspørges blev Vidnet Demitteret.

2det Vidne Anna Knudsdatter Hustrue til 1ste Vidne 34 Aar gammel og Parterne ubeslægtet, aflagde Eed efterat være formanet til Sandheds Udsigende og vidnede til 1ste Hoved Qvæstion eenstem/m/ig med 1ste Vidne. Til 2det Sp: Vidnet veed at forrige Aars Sommer blev der en Gang af de Indstævnte kastet med deres Nod at Citanten den Gang var fraværende og com/m/anderet paa Vagt og at hans Hustrue havde et Spædt barn at passe som hun ej kunde forlade da hun var allene; hvilket var Aarsagen at ingen af disse var med Indstævnte ved Kastningen. Vidnet veed ikke om der flere gange i forrige Aar blev kastet med Noden. Til 7de Qv: er derom uvidende. Til 8de Qv: eensstemmende med 1ste Vidne. Procurator Lassen frafaldt 4de og 5te Spørgsmaal til dette Vidne. 1ste Contra Spørgsmaal er besvaret. 2de Sp: eenstem/m/ig med 1ste Vidne. Til det 1ste af de i Acten inddragne Spørgsmaal: Besvaret foran. Til 2de eensstem/m/ig med 1ste Vidne. 3die og 4de besvaret under Tingsvidne Citantens 1ste Spørgsmaal. Demitteret da ingen havde Vidnet videre at tilføre.

1814: 271b

3. Vidne Niels Martinussen Blegenberg eller Nye Krohnborg 38 Aar gam/m/el og Parterne ubeslægtet, blev formanet til Sandhed, aflagde Eed og vandt. Procurator Lassen frafaldt 1ste 4de og 5te Qv: for dette Vidne og hvorefter Vidnerne!! (Vidnet) svarede til 2det Sp: Vidnet veed at der en Gang forrige Aar blev kastet med Noden og at Citanten da ikke var tilstæde men hørte siige at han var com/m/anderet paa Vagt uden at han veed dette bestemt. Han hørte og at Citantens Kone ikke mødte tilstæde fordie hun havde et lidet Barn at passe som hun ikke kunde forlade, dog veed han heller ikke om dette forholder sig saaledes. Til 1ste {Contra} Spørgsmaal i Acten: Henholder sig til sit Svar paa 2det Hoved-Spørgsmaal. Til 2det Sp: eenig med første Vidne. De øvrige Contra Sp: frafaldt Heiberg for dette Vidne.
Da nu skulde optages et befalet Forhør begjærede Prok: Lassen de øvrige ej afhørte i Qvæstjonerne ommeldte Vidner forelagte at møde her for Retten i Morgen Formiddag Kl: 9.

Eragtet

Da med denne Sag ikke videre kunne fortsættes i Aften eftersom et befalet og tilstevnt Forhør tillige skulde optages bliver de lovlig stevnte og her under Jurisdictionen henhørende Vidner {hørende ..} Johannes Hanssen Solemsvigen, Hans Kronvigens Hustrue under Faldsmaalsstraf forelagte at møde her for Retten Kl: 9 Formiddag i Morgen til hvilken Tid den i Dag incamminerede Stevning sættes i sin fulde Kraft og vil til samme Tid de indstevnte …(?) uden for Jurisdictionen boende Vidner Berthe AndersDr:, Dorthe AagnusDr: (MagnusDr:?) og Johanne Knudsdatter bliver antaget til Vidnesbyrds aflæg om de godvillig vil møde.

Hermed blev Tinget hævet for i dag. Krogh
Lars de Fine. Andfind Olssen. Jørgen Ellingsen og Rasmus Olssen.

Forhør.
Aar 1814 den 3die August blev Extra Rett sat i Sorenskriver Christies Boepæl for efter Amtets Ordre af 20de f: M: at optage et Undersøgelses Forhør i Anledning af en Rigsbankseddel som forfalsket fra een til 5 {s..} af Søren Nyebøe \var udgivet/. Retten blev administreret af Procurator Krogh som constitueret Sorenskriver tilligemed de sam/m/e Laugrettesmænd som have betjent Retten ved Maanedstinget. Paa Grund af Amtets Ordre havde Dommeren under 23de f: M: indstævnt de samtlige Vedkommende og i Klagen opgivne Personer hvilken Indkaldelse tilligemed Amtets Ordre og den sam/m/e vedfulgte Klage fra Politibetjent Jordan!! (senere: Jordal) blev nu af Dom/m/eren fremlagt og indtages saalydende: # # #. Den Amtets Skrivelse vedfulgte forfalskede Rigsbankseddel, bliver dette Forhør i sin Tid at vedhæfte in originali.
Derefter blev fremkaldt som 1ste Deponent
Anklagede Søren Henrichsen Nyebøe som sagde sig 15 á 16 Aar gam/m/el og sidst at have nydt Alterens Sakramente i Strudshavns Kirke afvigte Foraar. Han er Søn af Henrich Olsen og Anna Hansdatter Forpagtere paa Gaarden Hop som begge leve. Han har stedse været hjem/m/e hos sine Forældre. Han blev foreviist den Amtets Skrivelse vedfulgte forfalskede Rigsbank Seddel, hvilken han gjenkjendte og forklarede at for nogen Tid siden omtrent 14 Dage eller 3 Uger overleverede hans Fader Hendrich Nyebøe ham nærværende Seddel med Ordre at kjøbe Fisk og faae tilbage hvad han mindre betalte end 30 rd DC: Da han modtog Seddelen hos sin Fader om Eftermiddagen saa han ikke videre paa den enten den var forfalsket eller rigtig men forvarede den strax i sin Brevtaske og saae siden ikke paa den førend han Dagen efter kom her til Byen da han paa Torvet vilde afhandle Niels Nyegaardsvigen en Deel Fisk hvorpaa dennes Kone som sam/m/e Tid var tilstæde overleverede Seddelen til en ham da ubekjendt Mand men som han nu igjenkjender for at være den nu nærværende Johannes Jersing!! (senere: Gjertsen) med Forespørgsel om Seddelen var rigtig eller ikke, hvorpaa han af denne fik vide at Seddelen var forfalsket det han forsikkrede at han forhen var aldeeles uvidende om. Han erklærede ogsaa ikke at kunde læse den Slags Skrift hvormed Seddelen er trykt og han veed ikke hvorfra hans Fader har faaet denne Seddel. Deponenten aftraadte indtil videre.
2den Deponent Politiebetjent Jordal!! (Jordan), som efterat være forelæst sin til Stiftet indgivne Klage den han vedkjendte sig ligesom han og gjenkjendte den ham nu foreviiste og her i Retten tilstædeværende forfalskede Rigsbankseddel, forklarede videre: at den 19de forrige Maaned da Jersing som i Klagen ommeldt gjorde Deponenten opmærksom paa at nærværende Søren Nyebøe havde en forfalsket Rigsbankseddel tilspurgte Deponenten denne

1814: 272

hvor og hos hvem han havde bekommet sam/m/e, hvortil Søren svarede at han havde erholdt den hos Thomas Erichsen; men viste Søren Nyebøe sig for øvrigt meget ilde til Mode og forskrækket, og udlod Søren sig samme Tid at Thomas Erichsen skulde have flere saadan/n/e forfalskede Sedler som han var bleven narret med. Deponenten beholdt derefter den forfalskede Seddel og indsendte den med sin Klage til Stiftet. Demitteret.
Anklagede blev betydet forestaaende Politiebetjent Jordans Prov hvortil han svarede at han vel ikke kunde nægte at han den omhandlede Tid opgav at have erholdt Seddelen af Thomas

Erichsen; men dette hans Opgivende var aldeeles urigtigt. At han samme Tid udlod sig med at Erichsen skulde have flere forfalskede Sedler kunde han ikke erindre; men kunde dog ikke benægte saadant Udsagn, imidlertid har Erichsen aldrig sagt Deponenten at han havde forfalskede Sedler. Paa forskillige Spørgsmaal af Administrator kunde Deponenten ingen Grund angive {hvorfor han} til sit Udsagn at have erholdt Seddelen af Erichsen; men vedblev sin Paastand hverken selv at have forfalsket den eller at vide af hvem den er forfalsket.

Derefter fremstod som

3de Deponent Blokedrejer Gjertsen!! (Jersin), boende heri Byen, {som} er 40 Aar gam/m/el og ubeslægtet med Anklagede. Forklarede at den af Jordal omforklarede Tid var Vidnet tilstæde paa Torvet og saa at nærværende Søren Nyebøe overleverede den omhandlede nu i Retten tilstædeværende Seddel, den Deponenten gjenkjender til Niels Nyegaardsvigen og da dennes Kone overleverede Deponenten sam/m/e deels for at see om den var rigtig, deels for om muelig at bytte den optagede!! (opdagede) han at Seddelen var forfalsket, hvorpaa Deponenten hentede Politiebetjent Jordal og da denne kom tilstæde hørte han Søren sige at have erholdt Seddelen af Thomas Erichsen og hvorpaa Deponenten gik uden at høre videre. Demitteret.

4de Deponent Niels Andersen Nyegaardsvigen 55 Aar gam/m/el, ubeslægtet med Anklagede forklarede videre: Den i Jordals Klage omhandlede 19de Julii kom nærværende Søren Nyebøe som han gjenkjender til han for at afhandle ham en Deel Fisk hvorpaa Søren overleverede ham nærværende Seddel med Anmodning at erholde 25 rd DC: tilbage og da denne Seddel deels forekom Deponenten mistænkelig og han deels ikke vel skjønner deslige Sedler \saa blev den/ leveret {han den} til Johannes Gjertsen som fortalte Seddelen at være falsk, hvorpaa Politie betjent Jordal kom tilstæde som modtog Seddelen og gik afsted med Søren. Da Deponenten intet videre viste at forklare blev han demitteret.

5. Deponentinde Karen Knudsdatter Nyegaardsvig 52 Aar gam/m/el ubeslægtet til Anklagede forklarede sig aldeeles overeensstemmende med sidste Deponent og blev derpaa demitteret.

6te Deponent Hendrich Olsen Nyebøe; Forpagter under Gaarden Hop 80 Aar gam/m/el og Fader til Anklagede Søren Nyebøe. Forklarede videre efterat være foreviist den i Retten nærværende Seddel at han vel ikke skjønner deslige Sedler, ligesom han heller ikke kan lese saadan skrift som findes paa den men synes dog at gjenkjende Seddelen for at være en han for omtrent 3 Uger siden leverede sin Søn da denne en Etermiddag!! (Efter-) fulgte i Skyds med endeel frem/m/ede fra Hop for at hiemkjøbe endeel Fisk. Deponenten veed ikke hvorfra eller hos hvem han erholdt denne Seddel; men omtrent {8 Dage} 3 Uger førend Søren erholdt nærværende Seddel byttede Deponenten en 5 Rigsbankdaler Seddel med en Matros som han ikke kjender. Dette passerede i [store} Altone Gaarden uden at nogen anden var tilstæde; men om nærværende Seddel er den sam/m/e veed han ikke. Han paastod ikke selv at have forfalsket Seddelen, veed heller ikke af hvem den er forfalsket, enten den er forfalsket af hans Søn eller ikke; Han veed ikke om hans Søn forstaar Skrift. Han kunde intet {tilstrække} oplysende Svar afgive paa Dommerens Spørgsmaal, hvoraf han viste at han leverede sin Søn en 5 rbd Seddel da han dog ikke skjønnede deslige Sedler. Demitteret da ingen videre Oplysning

1814: 272b

var at erholde.

Anklagede Søren forklarede derefter paa Dom/m/erens Tilspørgende at efterat Jordal havde erholdt Seddelen fulgtes de ad til Thomas Erichsens Broder Mægler Erichsen hvor Deponenten paa Grund af sit Opgivende at have erholdt den forfaldskede hos Thomas Erichsen erholdt en god 5 Rbdlr Seddel som han hjem førte til sine Forældre men har senere

tilbagebetalt Erichssen de bekomne 5 Rbdr. Han forklarede ikke forhen at have [været] tiltalt for nogen Forbrydelse.

Hermed blev Forhøret sluttet og skal hastigst mueligt blive Amtet beskreven tilstillet.

Lars Blix de Fine Krogh Anfin Olsen
Ole Rasmussen Jørgen Ellingsen

Dagen derpaa continuerede Maanedstinget, i Overværelse af sam/m/e Personer som i Gaar.

Hvor da udi Tingsvidnesagen Procurator Lassen som befalet, for Johannes Hetland (tidl: Hækland/Hekland/Hagland) contra Mad:me Bøhmer afsagt saadan:

Kjendelse.

Da den imellem Parterne verserende Hovedsag angaaer om {Hoved} Tingsvidnecitanten har ved misligholdelse af den imellem Parterne oprettede Forpagtnings-Contract fortabt sin Rettighed til fremdeles at beholde Gaarden Solemsbakken i Forpagtnings. Tingsvidne Citantens for Vidnerne fremsatte 4de og 5. Qvæstion derimod har til Formaal at oplyse Handlinger af de Indstævnte hvorved disse deels skal have fornærmet Citanten i hans Brug af den forpagtede Gaard deels ikke haver opfyldt sit Løfte efter Forpagtnings-Contracten saa kan disse Qvæstioner som saaledes ikke skjønnes at staae i Forbindelse med Hoved Sagen og som angaaer Handlinger der ikke ere paaklagede til Forligelses Com/m/issionen eller paatalte under Hovedsagen ikke imod Indstævntes Protest blive antaget til Fremsettelse for Vidnerne men bliver herved afviiste.

Procurator Lassen mødte og forbeholdt sine Indsigelser mod den afsagte Kjendelse til Tid og Stæd, {hvorhos da de øvrige ej i Gaar} hvorefter han begjærede Vidneførelsen continueret,

{Derefter fremstod som} men da han nu formærkede følge den her givne Underretning at de i Gaar ej afhørte Vidner ej i Dag kunde møde, saa maatte Comparenten begjære Sagen udsat til Høstetinget paa Haukeland den 3de 4de og 5te October.

Procurator Heiberg for Procurator Hjorth Stuvitz forbeholdt det fornødne.

Eragtet

Den forlangte Anstand bevilges til førstholdende Høsteting for Schjolds Skibrede den 3die 4de og 5te October førstkom/m/ende paa Haukeland.

Justits Tingsvidne.

Procurator Hjorth Stuvitz som Actor contra Oline Gurine Olsdatter m: fl:

For Actor mødte Procurator Lassen som fremlagde skrivtlig Tingsvidnestævning af 30te f: M: lovlig forkyndt hvorved blant andre er indkaldt Konen Marthe Persdatter Fløen for at aflægge Vidnesbyrd om et Par Strømper som ere forefundne hos de Tiltalte og skal være den Bestjaalne Jochum Føg tilhørende. Han fremlagde derefter en Avskrift af Bergens Byes Extra Retts Justits Protocol den han begjærede denne Act vedhæftet.

Han begjærede derefter samtlige Indstævnte paaraabt og Udskrivten forelæst, samt de i Retten nu nærværende Strømper Qvæstionis Vidnet Marthe Persdatter Fløen foreviist, og hendes Forklaring indhendtet om hun kjender disse Strømper som nærværende Jochum Føg tilhørende.

Defensor Procurator Heiberg mødte og forbeholdt det fornødne.

Stævningen blev læst saalydende: # Udskrivten bliver denne Tingsvidneact i sin Tid at vedhæfte.

Indstævnte Oline, Anna og Tora Wilhelmsen vare i sin frihed for Retten tilstæde. Saa mødte og Indstævnte Jocum Føg som vedkjendte sig de af Actor fremlagte Strømper. Endelig mødte det indstævnte Vidne

Marthe Pedersdatter, som efterat være formanet til Sandheds Udsigende aflagde Eed og vandt at være 48 Aar gammel og boer i Fløen ved Bergen, og ubeslægtet med de Tiltalte og Jochum Føg. De i Retten nærværende Strømper, blev hende derefter foreviist, dem hun gjenkjendte for at være Jochum Føg tilhørende og har hun ofte haft dem hos sig da hun vasker for Jochum Føg, dog vare de meget ilde medfarne, og et Stykke af dem rekket hvorved de vare bleven kortere; men ikke desto mindre gjenkjendte hun dem, og da hun intet

1814: 273

videre viste til Oplysning blev hun Demitteret.

Tiltalte Oline forklarede paa Tilspørgende at {hun} disse Strømper bleve \hende/ leverede af hendes Broder som hun nu angav at hede Herman Wiching Olsen og at være paa en Kanonbaad under Maaneds Lieutenant Rasmussens Comando og saaledes benægtede hun Vidnets Prov.

Actor begjærede Tingsvidnet sluttet og sig saa hastig som muelig beskrevet meddelt.

Deffensor forbeholdt det fornødne.

Eragtet

Tingsvidnet hermed sluttet og skal blive Actor beskrevet meddeelt.

Arrestanterne bleve overleveret Laugrettet tilligemed Strømperne for at henbringes i Arrest.

Forhør.

Paa Grund af Amtets Ordre af 1ste d: M: at optage Undersøgelses Forhør i Anledning af en udstædt og af Konen Anna Solemsvigen til Politie mæster Friele overleveret Seddel hvorved Almuesmænden er opfordret til at indfinde sig i Bergen for at nedtvinge Priserne paa Fødevare, har Administrator under 2den d: M: indkaldet bemeldte Anna Solemsvigen og hendes Mand til Møde her i Dag for i den Anledning at afgive Forklaring. Amtets Ordre og Indkaldelsen indtages saal: # # Den i Amtets Ordre omtalte Stemplings-Seddel bliver dette Forhør i sin Tid at vedhæfte.

De Indkaldte Personer Anna Solemsvigen og hendes Mand mødte og hvorefter blev fremkaldet

1ste [Deponent] Anna Haldorsdatter givt med Ole Olsen Forpagter paa Solemsvigen hos Raadmand og Politiemæster Friele. sagde sig 55 Aar gam/m/el og forklarede at Søndagen den 24de Julii sidstleden strax efter Middag kom Hans Krohnvigens Hustrue Marthe til hende og Mand og overleverede til dem den nu her i Retten nærværende Stemplings-Seddel /: som blev Deponentinden foreviist og som hun gjente!! (gjenkjendte) for at være den af hende til Politie Mæsteren overleverede :/ med Udtryk "her er en Seddel men jeg veed ikke hvad den indeholder" hvorpaa Deponentinden som ikke kunde læse skrivt og ikke viste hvad Seddelen indeholdt, men dog formodede at det var en af de i Bøygden circulerende Sedler hvorom hun havde hørt tale, strax tog Seddelen og med sin Mands Samtykke overleverede den til Hr: Raadmand og Politiemæster Friele. Hvem der har skrevet denne Seddel eller hvem som først har ladet den udgaae i Bøygden veed hun ikke og har heller ikke hørt det; ligesom heller ikke Hans Krohnvigens Kone fortalte hende hvor hun havde erholdt den da Deponentinden ikke spurgte hende derom. Demitteret.

2den Deponent Ole Olsen, Forpagter paa Solemsvigen, og givt med 1ste Deponent sagde sig noget over 50 Aar gam/m/el og forklarede sig ellers i et og alt overeensstemmende med med!! 1ste Deponent. Demitteret.

Da ingen flere var tilstæde at afhøre blev med Forhørets videre Fortsættelse udsat til førstkommende Løverdag Eftermiddag Kl: 3 for imidlertid ved de beskikkede Stævnevidner under Falsmaals Straf at indkalde Hans Krohnvigens Kone og Mand, og hvem de maatte kunde opgive enten af hvem de havde erholdt omhandlede Seddel eller hvem der havde

skrevet sam/m/e eller udgivet den i Bøygden til Circulation eller fjerneste Oplysning i denne Henseende.

Gam/m/el Sag. fra Fol: 246.

Dankert D: Krohn contra Paul Michelsen Bildøen m: fl:

For Citanten mødte Procurator Heiberg som paa Grund af at de Indstævnte i mindelighed havde betalt den paastævnte Fisketiende og Sagen saaledes ved Forliig var afgjort begjærede sam/m/e hævet.

De Indstævnte mødte ikke efter Paaraab, ej heller meldte sig nogen paa deres Vegne; thi blev Sagen hævet.

Gam/m/el Sag.

Oberstlieutenant Ham/m/er ctr!! (contra) Mad:me Stuvitz.

Denne Sag blev paaraabt men ingen mødte; thi udstaaer Sagen til næstholdende Høsteting for Schjolds Skibrede den 3die 4de og 5te October.

Derefter blev publiceret følgende Documenter:

1. Skjøde fra Niels Henrik Olsen til Johannes Berentsen paa et Vaanhuus i 1ste Rode No 90 i store Sandvigen, for 500 rbd N: W:, dateret 26 Julii 1814.
2. Obligation fra Johannes Berentsen til Niels H: Olsen for 393 rbd 4 mrk 6 s N: W:, mod Pant i et Vaanhuus No 90 i 1ste Rode i store Sandvigen, dat: 26 Julii 1814.
3. Bøxelseddel fra Peter Staman paa Lieutenant Garmans Vegne til Johannes Berentsen paa Grunden til Ovenmeldte Huus, dateret 28 Julii 1814, med Revers.

1814: 273b

4. Skjøde fra Enken Berthe OlsDatter til {Niels} Svigersønnen Chrispinus Ellingsen paa et Vaanhuus No 6 i 2den Rode i store Sandvigen, for 83 rbd 2 mrk N: W: og Levekaar til Værdie 66 rbd 4 mrk N: W: aarlig, er dateret 11te Junii 1814.
5. Obligation fra Chrispinus Ellingsen til Claus Bottolfsen for 66 rbd 4 mrk N: W:, mod Pant i et Vaanhuus No 6 i 2den Rode i store Sandvigen, dateret 11 Junii 1814.
6. Skjøde fra Krigscommissair Dahls Enke, Inge Dorthea Dahl til Datteren Jomfrue Marie Friman Dahl paa følgende Brug i Gaarden Wilanger, No 69 i Radøe Skibrede, nemlig: Michel Ellingsens Brug af Skyld 9 Mrk Sr:, 6 Kd: M: og 9 Mrk Fisk og Ole Olsens Enkes Brug 13 ½ Mrk Sr:, 9 Kd: M: og 13 ½ Mrk Fisk, dateret 18de Junii 1814, alt for Kjøbesumma 390 rbd N: W:
7. Skjøde fra Do: til Datteren Jomfru Henninge Dorthea Dahl paa 18 Mrk Smør 12 Kd: Malt i Hougland, No 61 i Radøe Skibrede og 16 Mrk Sr: 2/9 Hud i Gaarden Fjeldanger, No 59 i Lindaas, alt for 300 rbd N: W:, dateret 18 Junii 1814.
8. Bevilling for Olavus Krøger paa en Bøygdesaug ved Stedet Trættevaag under Gaarden Hougland i Herløe Skibrede, dateret 29 Octobr: 1813.
9. Forpagtnings Contract fra Ditmar Kahrs til Brynild Johannessen paa et Plads kaldet Slettebakken under Gaarden Salhuus, i Arne Skibrede, dateret 10 Decembr: 1813.
10. Aflyst Obligation fra Knud Knudsen Hjelmtvedt til Erich Erichsen Hjelmtvedt, stor 80 rd, mod Pant i Hjelmtvedt, No 45 i {Arne} \Alenfit/ Skibrede, dat: 16 Maji 1806 og qvitteret 18 April 1811.
11. Aflyst paa en Obligation fra Johannes Magnesen Melkeraaen til Myndtlingerne Ole Magnesen Melkeraaen m: fl:, stor 151 rd 1 mrk 9 s, mod Pant i Melkeraaen, No 76 i Arne Skibrede, dateret 27 Maji 1803, {efter Qvittering} og omskrevet den 12te Junii 1813 for

Resten til 53 rbd 1 mrk 9 s S: V:, for de til Afdrag betalte 12 rbd 2 mrk 3 s: S: V: efter Qvittering af 20 Junii 1814.

12. Paategning af 7de Junii 1814, hvorved en fra Ole Olsen Tvedt til Anders Jacobsen Davanger under 28de Martii 1810 udstædt Obligation for 100 rd DC:, mod Pant i Tvedt No i Herløe, er omskr: til 50 rbd S: W:

13. Paategning af {23 Novbr: 1811} af 3 Junii 1814, hvorved en fra Mons Larssen Wichne til Lars Thomassen Aasem under 23 Novbr: 1811 udstædt Obligation for 290 rd DC, mod Pant i Wichne No 68 i Mjelde, er omskrevet til 150 rbd S: V:

14. Skjøde fra Jacob Anderssen Follesøe til Søstersønnen Anders Pedersen paa 9 Mrk Sr:, 6 Kd: M: 2 ¼ Mrk Fisk i Gaarden Follesøe, No 1 i Herløe, for 93 rbd 4 mrk 8 s N: W: og Vilkaar, til Værdie 26 rbd N: W: aarlig, dateret 27 Junii 1814.

15. Vilkaarsbrev fra Anders Pedersen Follesøe til Morbroderen Jacob Anderssen og dennes Søster Berthe AndersDatter paa aarligt Levekaar, dateret 27 Junii 1814.

16. Afkald fra Anders Monssen Askeland til Formynderen Anders Monssen øvste Mjelde for hans Faderarv 104 rd 4 mrk 2 s, dateret 2 Junii 1814.

17. Do: fra Martinus Rasmussen nordre Selle for hans Faderarv 3 rd 4 mrk 8 s til Formynderen Steffen Olsen Lyngøen, dat: 18 Maji 1814.

18. Do: fra Brithe OlsDatter Bruraas for hendes Faderarv 5 rd 2 mrk 15 s til Formynderen Gudmund Monssen midt Horvig, dat: 11 Junii 1814.

19. Do: fra Michel Michelsen Bredsteen for hans Faderarv 4 rd 4 mrk 6 s til Formynderen Hans Olsen Houchaas, dat: 23 Junii 1814.

20. Do: fra Anna OlsDatter Houchaas for hendes Faderarv 6 rd 5 mrk 8 s til Formynderen Hans Olsen Houchaas, dat: 23 Junii 1814.

21. Skjøde fra Johannes Hanssen Koppen til Sønnen Hans Johannessen paa 12 Mrk Sr: 8 Kd: Malt i Koppen, No 52 i Mjelde Skibrede, for 100 rbd N: W: og Vilkaar til Værdie 40 rbd N: W: aarlig, dateret 29 Julii 1814.

22. Vilkaarsbrev fra Hans Johannessen Koppen til Forærldrene Johannes Hanssen og Anna GjetlesDatter paa aarligt Levekaar, dateret 29 Julii 1814.

23. Aflyst Obligation fra Enken Lisbeth JohnsDatter til Reebslagernes Svennelade, mod Pant [i] et Vaanhuus, No 16 i 2den Rode \i store Sandvigen/, dateret 26 Junii 1786 og qvitteret 24de Junii 1814.

24. En Qvittering af 2 Febr: 1814 fra Herman Brunchorst til Magne \Iversen/ Svindal for 50 rd DC:, hvorfor han var udlagt 3 3/5 Mrk Smør 1 1/5 Kd: Malt i Gaarden Hodne, No 67 i Lindaas Skibrede, i Skiftet efter bemeldte Magne Svindals Kone, sluttet 13 Julii 1811, hvorpaa bemeldte Qvittering er paategnet.

25. Paategning af 1ste Augusti 1814, anført paa en Forening imellem Consul Henrich {J: Fa} Jensøn og John Smith af 19 Januar 1811.

26. Skjøde fra John Smith til Consul Henrich Jensøn paa {Halvedelen} hans efter Skjøde af 10de Julii 1810 ejende Halvdeel i et Vaanhuus med fl: Huse samt en Kornmølle paa Aarstads Grund, for Kjøbesum 133 1/3 Rbd N: W:, dat: {2}3 Aug: 1814.

27. Aflyst \paa/ en Obligation fra Capitain Niels Alstrup Dahl til Justitsraad Dahl, stor 533 rbd 32 s: S: V:, mod Pant i Marøen, No 63 i Radøe Skibrede, til Afdrag 177 rbd 53 1/3 s: S: V: efter paategnet Qvittering af 11 Junii 1814.

28. Skjøde fra Kjøbmand Dankert D: Krohn til Madame Sophie Svane paa et Vaanhuus i 2de Rode No 45 i Store Sandvigen, for 133 rbd 2 mrk N: W:, dat: 1ste Aug: 1814.

29. Bøxelseddel fra P: Staman paa Lieutenant Garmans Vegne til Madame Sophie Svane paa Grunden til ovenmeldte Huus, dat: 2 Aug: 1814.

30. Skiftebrev efter Kari OlsDatter yttre Taqvam, sluttet 4 Decembr: 1813, hvorved Boets Jordegods 18 Mrk Smør ¼ Faar i yttre Taqvam, No 38 i Arne Skibrede, er udlagt til Creditor Johannes Knudsen yttre Bouge, Stervboe Enkemanden Brynild Olsen og Børnene.

31. Aflyst Obligation fra Ole Anderssen til Madame Barbara Gjerding, stor 120 rd, mod Pant i et Huus i 2den Rode No 31 i store Sandvigen, dat: 22 Junii 1811 og qvitteret 8 Maji 1814.

32. Skjøde fra Peder Olsen Strudshavn til Peder Aadland og Aamund Helland paa et Parti Pakboder med tilliggende Grund paa østre Side af Indfarten til Strudshavns Vog, for 2000 rd DC:, dat: 1 Octbr: 1813.

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Maanedsthinget hævet.

Lars Blix de Fine [Krogh] Anfin Olsen
Ole Rasmussen Jørgen Ellingsen

Aar 1814 den 6te August Eftermiddag Kl: 3, continuerede i Sorenskriver Christies Boepæl i Bergen det fra den 4de s: M: udsatte Forhør betreffende en af Konen Anna Solemsvigen til Raadmand og Politiemæster Friele overleveret Seddel og Retten blev betjent af den constituerede Sorenskriver Krogh med de 2de eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen. Administrator havde udstædt Indkaldelse til i Dag, hvorefter Hans Krohnvigen og Kone mødte for Retten. Indkaldelsen med Paategning er saalydende: #

Derefter fremstod for Retten

3de Deponent Hans Knudsen Krohnvigen, \36 Aar gam/m/el / og boer som Bøgselmand paa lille Solem og forklarede at den 24de Julii om Eftermiddagen Kl: 1 blev han fra Johannes Helgesen Solemsbakken personlig overleveret den hans i Retten værende fra Politiemæster Friele Stiftet tilsendte Seddel den Deponenten gjenkjender med Ordre at levere den til Ole Solemsvigen. Deponenten modtog Seddelen, læste den og afsendte sin Kone strax med {Seddelen} sam/m/e til Ole Solemsvigen. Fra hvem Johannes Solemsbakken havde erholdt Seddelen veed Deponenten ikke ligesom heller ikke hvem der har skrevet den eller hvem der har først udgivet den til Circulation i Bøygden. Paa Dommerens Tilspørgende, hvorfor Deponenten som efter egen Forklaring kan læse Skrivt ikke indsendte Seddelen til Øvrigheden da han dog saae at det var en Oprør Seddel, svarede Deponenten at han ikke forstod sig derpaa og at han ikke vovede andet end følge Ordre uagtet Johannes Solemsbakken ikke overleverede Seddelen med Trudsel; men vel paalagde ham at bringe Seddelen fra sig saa hurtig muelig, men Deponenten frygtede for Almuens Mishag ja endog Vold i Tilfælde at han havde overleveret den til Øvrigheden, og ikke efter Bestem/m/elsen. Deponenten forklarede ellers at han vel Mandagen den 25de Julii, Formiddag, var i Bergen, efter Øvrighedens Indkaldelse for at indskrives i Mandtallet over de Stemmeberettigede Borgere i Aarestads Sogn; men strax denne Forretning var forbie forlod han Byen og reiste til sit Hjem og deeltog saaledes ikke i de Tumultuarische Optrin som den Dag skal have fundet Sted heri Byen. Han erklærede ellers at han ikke efter Seddelen havde villet møde i Byen, da han ansaae saadant for en ulovlig Handling. Deponenten formoder at Seddelen kom fra Lien til Johannes Solemsbakken, dog veed han det {af} \ikke/ med Vished. Deponenten veed at Ole Solemsvigen var i Byen Tiirsdagen den 26 Julii. Demitteret, da han intet videre viste til Oplysning.

4. Deponent Marthe Andersdatter Hustrue til foranstaaende Deponent, sagde sig 30 Aar gam/m/el og forklarede sig aldeeles overeensstemmende med forestaaende Deponent; dog kan hun ikke læse Skrivt; men hørte \af/ hendes Mand hvad den indeholdt og hvorved hun tillige udlod sig at han ikke syntes om Seddelen og at det var et uforsvarlig Foretagende. Hun hørte Ole Solemsvigen oplæse Seddelen, og at han sagde at den skulde bringes til Niels

Blegenberg; men strax derefter kom Ole Solemsvigens Kone ind og fortalte at Politiemæster Friele havde erholdt den. Demitteret.

Da ingen flere i Dag var at afhøre da Stævnevidnerne ikke havde fulgt Dom/m/erens Ordre, saa blev med Forhørets Fortsættelse udsat til Mandagen den 8de August, Eftermiddag Kl: 3, for til den Tid at faae indkaldt Johannes Solemsbakken og Hustrue med de flere Personer som disse og de øvrige for Stævnevidnerne kan opgive. Krogh

Lars Blix de Fine Anfin Olsen

Aar 1814 den 8de August, Eftermiddag Kl: 3 continuerede i Sorenskriver Christies Boepæl i Bergen det fra den 6te næst forhen udsatte Forhør, betreffende en af Konen Anna Solemsvigen til Raadmand og Politiemæster Friele overleveret Seddel, og blev Retten bestyret af mig {som} Hans Strøm Krogh som constitueret Sorenskriver i Overværelse af de sam/m/e {Personer som}

1814: 274b

Laugrettesmænd som sidst. Administrator havde udstædt Indkaldelse til i Dag hvorefter Johannes Solemsbakken m: fl: til i Dag er indkaldt. Indkaldelsen er saalydende: #

Derefter fremstod for Retten som

\5te Deponent/ Johannes Solemsbakken som sagde sig 37 Aar gam/m/el og boer som Forpagter paa Gaarden Solemsbakken. Han blev foreviist den heri Retten værende fra Politimæster Friele Stiftet tilsendte Seddel den han gjenkjendte og erklærede at Søndagen den 24de Julii sidstleden Formiddag, blev sam/m/e ham tilsendt \fra/ Lars Lien ved hans Søn Knud, som kan være omtrent 7 a 8 Aar gam/m/el med Ordre at levere sam/m/e fra sig til sin Naboe, hvorefter Deponenten modtog sam/m/e i Forvaring og Middags Tider omtrent da han var kom/m/en fra Kirke overleverede han den til Hans Krohnvigen eller dennes Kone med Ordre at den videre skulde gaae fra ham. Deponenten kan ikke læse Skrivt, {viste} saaledes at han med bestemthed kunde gjøre sig bekjendt med Seddelns Indhold; men da han havde hørt Rygte om at deslige Seddel skulde circulere i Bøygden formodede han at den modtagne var en af sam/m/e og desaarsag overleverede den til Hans Krohnvigen som meldt. Deponenten hverken veed eller har hørt hvem der er Forfatter af denne Seddel eller hvem som først har sat den i Circulation. Deponenten indfandt sig ikke i Byen formedelst Opfordringen i Seddelen; men var efter Øvrighedens Foranstaltning om Formiddagen paa Raadhuset for at blive anført i Mandtallet over de stem/m/eberettigede Borgere og hvor efter han forlod Byen omtrent Kl: 2 Eftermiddag og var saaledes uvidende om de Tumultuariske Optrin, som den Dag seenere skal have fundet Sted i Byen. Paa Dom/m/erens Forestilling om det uforsvarlige i hans Adfærd ikke at overlevere{de} Seddelen til sin Compagnie Cheff eller den civile Øvrighed, erklærede Deponenten at han uden at gjøre sig Begreb derom og uden Hensigt at understøtte den ulovlige Stempling overleverede Seddelen fra sig til Hans Krohnvigen. Deponenten er Soldat ved Skarpskytter-Koret. Demitteret da ingen videre Oplysning var at erholde, dog tillagde han at han troer og synes at have hørt at Lars Lien erholdt Seddelen fra Stranden.

6te Deponentinde Barbro Iversdatter sagde sig 27 a 28 Aar gam/m/el og Hustru til forrige Deponent, med hvilken hun i et og Alt forklarede sig overeensstemmende dog gjenkjendte hun ikke Seddelen. Demitteret.

7de Deponent Lars Knudsen Solemslien 38 Aar gam/m/el, boende som Pagter paa Solemslien forklarede: Han gjenkjender ikke nærværende Seddel da han aldrig har seet den aaben; men Løverdags Aften kom Zacharias Rasmussen Stranden til Deponenten og overleverede ham en sam/m/enlagt Seddel, som han formoder at være den sam/m/e som

nærværende, den han modtog, og udlod tillige Zacharias sig med at Seddelen nok skulde indeholde en Opfordring til Almuen at indfinde sig i Byen men udlod sig ikke med hvor fra han havde denne Kundskab, ligesom det og lod paa ham som han ikke selv var vis derpaa. Deponenten overleverede derpaa Seddelen til sin 8te Aars gamle Søn Knud med Ordre at levere den til Johannes Solemsbakken; men da Deponenten hverken kan læse Skrift eller viste dens Indhold gav han ingen {nærmere} \anden/ Ordre end at han skulde levere den til Johannes, som kunde gjøre med den hvad han vilde. Deponenten veed ikke hvem der er Forfatter af Seddelen eller hvem der først har udgivet den; ligesom han heller ikke har {erholdt} hørt Rygte om deslige Sedler, førend han erholdt den. Til Dom/m/erens Forestilling, afgav Deponenten sam/m/e Svar som 5te Deponent. Deponenten var i Byen Mandagen den 25de Julii Efter Øvrighedens Foranstaltning for at indføres i Mandtallet over de stemmeberettigede Borgere; men reiste hiem Formiddag sam/m/e Dag uden at deeltage i de Tumultuarische Optrin som den Dag skal have fundet Stæd, om hvilke han ikke er videre bekjendt end hvad Rygtet seere!! (seenere) har sagt ham. Demitteret.

8de Deponentinde Anna Knudsdatter, Hustrue til forestaaende, 34 Aar gam/m/el. Hun forklarede at være aldeeles uvidende saavel om den nærværende Seddel, den hun ikke kjender som om dens Forfatter og hvem der har sadt den i Circulation. Hun veed ikke vi-

1814: 275

dere herom end hvad hendes Mand her i Dag har forklaret. Demitteret.

9de Deponent Anders Rasmussen, 30 Aar gam/m/el, hjem/m/e hos sin Moder, Forpagter paa Stranden. Deponenten gjenkjender ikke den nærværende Seddel, da han ikke kan læse Skift; men Løverdagen den 23de Julii Eftermiddag Kl: 6 omtrent blev en saadan Seddel som den nærværende dem tilbragt ved en Søn af Ole Gyldenpris ved Navn Gabriel med Ordre at sende sam/m/e fra dem til Naboen, uden at udlade sig med Indholden af Seddelen; men Deponenten formodede at det var en Seddel der afordrede!! (affordrede) Almuen at møde i Byen, da han havde hørt Rygte om at deslige Sedler skulde være i Omløb i Bøygden. Deponentens Broder Zacharias som nu er fraværende paa en Reise gik derpaa med Seddelen sam/m/e Dag til Lars Solemslien. Han ved ikke eller har hørt hvem der er Seddelens Forfatter eller hvem der har sadt den i Omløb. Deponenten var vel i Byen den 25de Julii; men deeltog ikke i fjerneste Maade i Opløbet den Dag hvorimod han holdt sig som Tilskuer ved Doctor Monrads Huus og reiste hjem omtrent Kl: 6 om Aftenen. Demitteret.

10de Deponent Ole Olsen, Forpagter paa Gyldenpris 44 Aar gam/m/el, forklarede: Han kan ikke med Vished gjenkjende den nærværende Seddel, da han ikke kan læse Skrift men synes at den ligner noget en saadan Seddel som han Løverdagen den 23de Julii om Eftermiddagen omtrent Kl: 6 blev tilbragt ved Johannes Larsens Kone der overleverede ham sam/m/e, med Ordre at levere den fra sig og med Udladelse at hun formodede at det var en Seddel der afordrede!! Almuen at møde i Byen, hvorom saavel hun som Deponenten havde hørt et løst Rygte at der skulde existere deslige Sedler i Omløb; men Deponenten hverken veed eller har hørt hvem der har skrevet nærværende eller deslige Sedler eller hvem der har sadt sam/m/e i Omløb. Han har hørt at Johannes erholdt den fra Rasmus Frydenbøe, hvilket Johannes's Kone sagde. Deponenten var ikke i Byen hverken Mandagen den 25de Julii eller næste Dag. Demitteret.

11te Deponent Johannes Larsen Gyldenpris, Forpagter, 62 Aar gam/m/el forklarede: Han gjenkjender den nærværende Seddel, uagtet han ikke kan læse Skrift, og erholdt han sam/m/e Løverdagen den 23de Julii Eftermiddag \fra Rasmus Frydenbøe/ med Ordre at bringe den fra sig uden at forklare hvad den indeholdt hvilket Deponenten heller ikke viste; men fulgte Ordre og afsendte den med sin Kone til Ole Gyldenpriis. Han havde ikke forhen hørt Tale om deslige Sedler; men havde hørt et løst Rygte om at Almuen skulde samles i

Bergen den 25de Julii. Deponenten sagde sig at være en Bordarbeidsmand og \da han/ desaarsag er i Byen hver Dag var han der ogsaa Mandagen den 25de Julii, men da han intet Arbeide kunde erholde den Dag reiste han hjem henimod Middag uden at deeltage i Tumulten eller være derom vidende. Deponenten har hverken hørt eller veed hvem der har skrevet Seddelen eller sadt den i Omløb. Demitt:

12. Deponentinde Janniche Gundersdatter henimod 60 Aar gam/m/el og forklarede sig overeensstemmende med forestaaende Deponent. Demitteret.

13. Deponent Rasmus Knudsen Frydenbøe, Forpagter 28 Aar gam/m/el forklarede: Han gjenkjender nærværende Seddel endskjøndt han ikke kan læse Skrivt for at være den sam/m/e som han Løverdagen den 23de Julii om Eftermiddagen erholdt hos {Drængen} \Manden/ Christen Jacobsen Charlsfryd som overleverede ham den med Ordre at levere den fra sig, uden at udlade sig med hvad Seddelen indeholdt. Deponenten som heller ikke viste Seddelens Indhold; men havde hørt et løst Rygte om at deslige Sedler skulde circulere i Bøygden og at Almuen skulde møde {der den 25de} i Byen den 25de Julii, sluttede sig til nærværende Seddel indeholdt saadant. Deponenten afsendte den med sin 7 Aars gamle Søn til Johannes Gyldenpris med Ordre at sende den fra sig. Deponenten veed ikke hvem der er Seddelens Forfatter eller hvem der har sat den i Omløb, har heller ikke hørt saadant. Deponenten var ikke i Byen Mandagen den 25de Julii eller Tirsdagen. Demitteret.

14de Deponentinde Marthe Marie Knudsdatter, Hustrue til Forestaaende 47 Aar gam/m/el forklarede sig aldeeles overeensstem/m/ende med forrige Deponent og blev Demitteret.

Hermed blev Forhøret udsat til d: 10de August Eftermiddag Kl: 3, for til den Tid at indstævne Christen Charlsfryd med de flere som kunde give Op-

1814: 275b

lysning. Krogh

Aar 1814 den 9de August, Eftermiddag Kl: 3 blev en Extra Rett sat i Sorenskriver Christies Boepæl i Bergen, og blev Retten bestyret af mig Hans Strøm Krogh som constitueret Sorenskriver i Overværelse af de 2de eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen, for efter foregaaende Stævning og Beram/m/else at foretage en af Procurator Lassen som befalet Actor mod Christiane Rasmusdatter indstævnt Sag.

Actor Mødte og fremlagde Stævning til i Dag af 18de f: M:, det her under 14de f: M: optagne Præliminair Forhør hvorpaa var tegnet Amtets Actions Ordre af 16de s: M:; hvorhos med Forhøret var vedhæftet, et Ditto ved Bergens Byeting mellem den 26de f: M: og 3. dennes optaget. Videre producerede han Christiane Rasmusdatters Døbeattest fra Sognepræsten Hr: Irgens af 23de s: M:, og Skipper Jacob Olsens Attest om Tiltaltes Forhold, medens hun hos ham opholdt sig og hvorefter han begjærede Forhørene og de fremlagde Attester Tiltalte Christiane Rasmusdatter forlæst saavel som Susanna Qvist og øvrige her i Dag mødende Deponentere det dem Vedkom/m/ende i Forhørene. Fremdeles at Tiltalte Susana Qvists Forklaring om hendes foregaaende Vita maatte modtages.

Stævningen, Præsteattesten og Jacob Olsens Skrivelse til Acten indtages saal: # # # Forhørerne bliver denne Act i sin [Tid] at vedhæfte.

Derefter fremstod for Retten løs og ledig de Tiltalte Christiane Rasmusdatter og {Johanne} Susanne Qvist. Saa mødte og de øvrige Indstævnte Personer undtagen Jens Stinepladsen som var udcom/m/anderet med Kanonbaadene, samt Rasmus Christensen som syg. Marthe Jacobæa og Gjertrud Hammer mødte godvillig efter mundtlig Tilsigelse.

Hvorefter blev fremkaldet:
Tiltalte Christiane Rasmusdatter, som blev forelæst sine under Forhørene afgivne Forklaringer og de øvrige Forklaringer hende vedkom/m/ende dem hun vedstod i et og alt som rigtig og tillagde at Susanna Qvist vel har anmodet hende at forskaffe sig alskens Ting til at selge; men dog ikke ved saadan Leilighed brugte det Udtryk at Deponenten skulde stjæle; men Deponentinden troede hendes Meening var denne. Den omforklarede Gryde overleverede Deponentinden til Susanne Qvist paa Muren om Morgen Kl: 7 omtrent, men vilde hun ikke modtage sam/m/e førend de gik afsides for at ingen Folk skulde see det, ligesom hun og troer at ingen af nogen saae det, {Ligeledes blev} Derefter blev hun forelæst Præste Attesten som hun vedtog for saavidt hendes Alder betreffer; men paastod at hun som ommeldt under Forhøret com/m/unicerede forrige Aar i Kors Kirken for Præsten Brun.
Derefter fremstod
Susanne Qvist, som efterat være forelæst de forskillige af Christiane Rasmusdatter afgivne Forklaringer, vedblev sine under Byetings Forhøret pag: 5 og 8 afgifne Forklaringer hvilke bleve hende forelæste og {i Anledning} \benægtede/ Christianes Forklaring, at hun ikke vilde modtage den omforklarede Gryde førend de var gaaet afsides saa ingen skulde see det, da hun tvert imod modtog den da Christiane anmodede hende derom, uden at bekymre sig om at nogen saa den eller ikke, eftersom hun ikke formodede denne eller de øvrige Koster at være stjaalne. Betreffende Gryden forklarede hun at hun modtog denne længst nede paa Muren, ved Søen. Derfra gik hun opad Muren udefter lille Markevejen ned Korpilsmuget og udefter Strandgaden, hvor hun udenfor Nye{Kjirk}almendingen, traf en Bonde som hun ikke kjendte, veed ikke heller fra hvilken Bøygd han var, og kan ikke erindre hvorledes han var Klædt. Denne bød hende 2 rbd for Gryden men solgte hun den til ham for 2 rbd 2 mrk N: V: Ingen havde forhen budet hende paa den; ligesom hun heller ikke havde faldbuden den for nogen. Hun forklarede, at være fød i Trondheim af Forældre Nicolay Wind Capitain ved Indfanteriet og Moder Ingeborg Normann, hos hvilke hun var hjemme indtil sit 9de Aar, da hun kom til Helgeland til sin nu afdøde Mormoder Brynilde Norman, hvor hun var til sit 12te Aar. Derfra kom hun til Proprietair Hersleb paa Helgeland, hvor hun opholdt sig til sit 17de Aar omtrent, da hun kom her til Bergen, hvor hun kom i Tieneste hos afdøde Raadmand Weiner hos hvem hun tiente i omtrent 5 Aar da hun blev givt med sin nu afdøde Mand Lars Qvist. Siden har hun ernæret sig deels med at vadske for Folk, deels ved at selge forskellige Krambovare og andet og har hun solgt Krambovahre for Hansen ved Muren, Olaus Krøger, Reimers og Carl Jordan med fl:, dog var dette alt for Krigens Begyndelse, siden har hun ernæret sig deels ved Dagarbejde, deels ved at sælge Vah-

1814: 276

rer, Klæder og deslige for trængende Folk. Hun aftraadte indtil videre.
Igjen fremstod
Pigen Gjertrud Hammer, som vedblev sin under Byetings Forhøret afgivne Forklaring som blev hende forelæst, og tillagde at hun foruden Fingerbøllen og Tørklædet er bleven frastjaalet en nye Klavodugs (Klaverdugs) Særk og et gam/m/elt Linlærreds Lagen paa sam/m/e Tid som Christiane tiente hos hende uden at hun veed hvem der har taget sam/m/e. Videre tillagde hun sin Forklaring at Susanna Qvist først nægtede men seenere tilstod at have solgt for Christiane Fingerbøllet for 1 rbmrk N: V: Deponenten kjender ikke videre til Susanne Qvist; men Tiltalte Christiane var troe og skikkelig saalænge hun tiente Deponentinden, indtil hun blev bekjendt med Susanne. Susanne Qvist har og tilstaaet for Deponentinden at have solgt et rødrudet Lom/m/etørkle som Christianne skal have leveret hende og som Deponentinden efter Beskrivelsen, formoder at være det hende frakomne og for disse Ting paastod Deponentinden Erstatning hos Susanne Qvist. Hun aftrædte indtil videre.

Susanna Qvist blev fremkaldet og efterat være betydet Gjertrud Hammers Forklaring tilstod at have solgt et Sølv Fingerbøl til en Guldsmed-Kone, Mandens Navn vidste hun ikke; men han boer i en Gade i Nærheden af Sukkerhuusbryggen for 1 rd DC:, og Lommetørklædet til en Spillemand ved Navn Elling for 1 r eller 2 rd DC: det hun ikke erindrer. Disse Vahrer havde hun til Forhandling modtaget hos Christiane. Men nogen Særk og Lagen har hun ikke solgt. {Christiane benægtede} Hvem der {ellers} tilhørte disse Varer veed {jeg} \hun/ ikke videre. Den af Gjertrud Hammer paa disse Varer sadte Taxt kunde hun ikke bifalde da Fingerbøllet ikkun vejede efter Guldsmedens Sigende til 1 r DC: og Tørklædet ansaae hun værd 2 rd DC:

Gjertrud Hammer fremstod atter og forklarede at hun først blev frastjaalet Fingerbøllet og Tørklædet og nogen Dage derefter mistede hun Særken og Lagenet, hvorefter hun ved Lovens Eed bekræftede sin Forklarings Sandhed og at de opgivne hende frastjaalne Varer var hende imod Vidende og Villje frastjaalet samt af opgivet Værd. Demiteret.

Marthe Jacobea Olsdatter som blev forelæste af Forhøret hendes afgivne Forklaringer som hun vedstod rigtig og blev indtil videre Demitteret.

Da Dagen med det passerede var forløben og Protocollen skulde afbenyttes til andre Forretninger saa blev med Sagen hermed sluttet for i Dag og formedelst andre forud berammede Forretninger der continuerlig vedvarer, indberegnet Rejsedage til 23de d: M: blev Sagen udsadt til videre Behandling til den 24de August førstkom/m/ende Eftermiddag Kl: 3, atter her at foretages, til hvilken Tid Actor behagelig vil besørge de Vedkom/m/ende indkaldt; og blev denne Udsættelse betydet Actor og Defensor Procurator Hjorth, som fra først af havde været tilstæde og hvorefter Tiltalte Christiane Rasmusdatter blev overleveret Laugrettet til Afleverelse i Arresten.

Lars Blix de Fine Krogh Anfin Olsen

Aar 1814 den 10de August om Eftermiddagen Kl: 3 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen det fra den 8de s: M: udsatte Forhør betreffende en Stemplings-Seddel der af Konen Anna Solemsvigen er overleveret til Politiemæster Friele og blev Retten administreret af mig Hans Strøm Krogh som constitueret Sorenskriver i Overværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd som sidste Gang.

Administrator havde under 8de d: M: til i Dag indkaldet endeel Personer til Forklarings Aflæg. Indkaldelsen er saalydende: #

Af de indkaldte mødende Personer blev fremkaldet

15de Deponent Christen Jacobsen Forpagter paa Charlsfryd, omtrent 70(?) Aar gam/m/el, som forklarede at Løverdagen den 23de Julii da han kom hjem fra Byen fortalte hans Kone Kari Gabrielsdatter ham at en 6 a 7 Aars gam/m/el Dræng havde i hans Fraværelse bragt en Seddel fra Lars Damsgaard, som hun strax havde afleveret til Rasmus Frydenbøe. Hun havde hørt Seddelen skulde indeholde en Opfordring til Almuen at møde i Bergen den 25de Julii; men hun kunde ikke selv læse Skrivt eller forstaae Seddelens Indhold. Deponenten kjendte saaledes ikke den i Retten værende Seddel, {veed} og hverken veed eller har hørt hvem der har skrevet sam/m/e eller sat den i Circulation. Deponenten var ikke i Byen den 25de Julii og er saaledes uvidende om de Tumulter som den Dag skal have fundet Stæd i Byen. Dimitteret.

16. Deponent Johannes Nielsen Forpagter paa Charlsfryd, omtrent 50 Aar gam/m/el. Han kjender ikke videre den nærværende Seddel end at en 6 a 7 Aar gam/m/el Dreng tilbragte ham Løverdags Eftermiddag den 23de Julii en tillukket Seddel fra Lars Damsgaard

med Ordre at sende den fra sig. Deponenten som ikke kan læse Skrivt aabnede ikke Seddelen; men lod Drængen levere sam/m/e til sin Jordejer Børs, hvilket denne dog ikke gjorde men leverede denne til Christen Jacobsen. Deponenten kjendte saaledes ikke Seddelens Indhold, men havde hørt at deslige Sedler skulde circulere i Bøygden. Han hverken veed eller har hørt hvem der er Seddelens Forfatter eller hvem der har udgivet den til Circulation. Deponenten var som sædvanlig i Byen den 25de Julii med Melk; men reiste hiem ved Middags Tid, og veed saaledes ikke om de Tumulter som der har fundet Stæd. Demitteret.

17de Deponent Lars Olsen, Forpagter paa Damsgaard og 46 Aar gam/m/el, forklarede: Han kjender ikke nærværende Seddel; men hans Kone Berthe Larsdatter fortalte ham da han Løverdags Eftermiddag kom hjem fra Markarbeide at et Bud fra Knud Nyegjerdet havde den Dag været hos dem med en Seddel med Ordre at sende den videre; men hvad Seddelen indeholdt viste hun ikke, hvorimod hun havde fulgt Ordre og med en liden 7 Aar gam/m/el Dræng de har hos dem afsendte hun Seddelen til Johannes Carlsfryd. Han var Mandags Formiddag som sædvanlig med Melk i Byen til sin Jordejer Hofagent Janson, men reiste hjem ved Middags Tider og saaledes hverken deeltog i Tumulterne den Dag eller veed derom Besked. Han hverken veed eller har hørt hvem der er Seddelens første Udgiver. Demitteret.

18. Deponent David Johannesen Laxevog, Forpagter paa Laxevog 60 Aar gam/m/el, forklarede: Han gjenkjender ikke videre nærværende Seddel, end at han Løverdag straxt efter Middag, erholdt ved en Dræng fra John Laxevognæsset en Seddel som muelig kan være den sam/m/e, dog gjenkjender han den ikke, med Ordre at bringe den fra sig og hvorpaa han afleverede den til Ole Knudsen Smebakkens Hustrue. Deponenten kan ikke læse Skrivt {eller} \og/ kjender \ikke/ Seddelens Indhold. Han \hverken/ veed eller har hørt hvem der har skrevet den eller sadt sam/m/e i Omløb. Deponenten var i Byen den 25de Julii med Melk til sin Jordejer og Mad til sin Søn som er Soldat og reiste fra Byen Kl: 4 om Eftermiddagen uden at deeltage i Tumulten den Dag. Demitteret.

19de Deponent John Aamundsen, Forpagter paa Laxevognæsset 47 Aar gam/m/el, forklarede at Løverdagen den 23de Julii lidt over Middag erholdt han fra Johannes Olsen Hollen, den i Retten værende Seddel som han gjenkjender, med Ordre at bringe den fra sig, hvorpaa han sendte den til David Laxevog. Deponenten kan vel læse Skrivt naar denne er ordentlig og godt skrevet; men Læste ikke noget i Seddelen da han modtog den men afsendte den strax, og viste saaledes ikke noget bestemt om Seddelens Indhold; men da han forhen havde hørt et løst Rygte at en Deel af Almuen skulde have forenet sig om at møde i Bergen den 25de, sluttede han sig til at Seddelen angik dette; men han havde ikke forhen hørt Tale om deslige Sedler; ligesom han hverken veed eller har hørt om hvem der er Forfatter af den nærværende eller hvem der har sadt den i Omløb. Han var som sædvanlig i Byen Mandags Morgenen med Melk til sin Jordejer Mad:me Lexau; men reiste hjem Middags Tider og saaledes uden at deeltage i Tumulten den Dag er han uvidende om sam/m/e. Demitteret.

20de Deponent Johannes Olsen Forpagter paa Hollen 40 Aar gam/m/el forklarede: Han gjenkjendte nærværende Seddel for at være den sam/m/e som han Løverdags Middag blev tilbragt fra Aamund Nyegaard med Ordre at levere den fra sig. Deponenten kan vel noget lidt læse Skrivt; men kunde ikke læse nærværende Seddel saaledes at han bestemt kjendte dens Indhold; men da han forhen havde hørt et løst Rygte om at endeel Almues mænd havde foreenet dem om at møde i Bergen formodede han Seddelen maatte angaae dette. Han havde ikke forhen hørt Tale om deslige Sedler. Deponenten afsendte den strax til John Laxevognæsset. Deponenten var vel i Byen Mandagen den 25de Julii med endeel Sild til Forhandling, men deltog ikke i Tumulten, og saa heller ikke noget til denne, da han forlod Byen Kl: 3 a 4 Eftermiddag. Deponenten hver-

ken veed eller har hørt hvem der er Seddelens Forfatter eller hvem der har udgivet den til Circulation. Demitteret.

Flere af de indstævnte Personer mødte ikke; thi blev med Forhøret udsadt til den 25de August førstkommende, da andre berammede Forretninger til den Tid continuerlig vedvarer.

Krogh Lars Blix de Fine Anfin Olsen

Overordentlig Ting for Lindaas, Sandness og Myching Sogne af Lindaas Præstegd:

Aar 1814 den 12 Augusti blev Retten sadt paa Tingstædet Kilstrømmen for Lindaas Sandness og Myching Sogne under Lindaas Præstegjeld for i Følge det Kongelige Reskript af 13 Junii sidstleden at optage Mandtal over de stemmeberettigede Borgere i disse Sogne publicere Kongeriget Norges Grundlov og modtage de stemmeberettiges Eed. Retten administreret af mig Hans Strøm Krogh som constitueret Sorenskriver tilligemed følgende eedsvorne Laugrettesmænd 1. Arve Erichssen Haadneland. 2. Berge Larssen Asgar. 3. Erich Østensen Rosness og 4. Johannes Larssen Elvig. Saavel Kongens Foged var tilstæde som Stedets Præst A: Meyer.

Hvorefter blev publiceret

1; det Kongelige Reskript af 13 Junii 1814.
2; Kongeriget Norges Grundlov.

Hvorefter samtlige i Mandtallet anførte Personer aflagde Eed at ville stedse viise Norges Grundlov og Norges Konge Troeskab og Lydighed.

Og hermed blev Tinget hævet. Krogh

Erich Rosness. Arve Hodneland. Johannes Elvig. Berge Larssen Asgaard.

Overordentlig Ting for Lyrens og Østrems Sogne af
Lindaas Præstegjeld samt Fedje Sogn.

Aar 1814 den 13 Augusti blev et overordentlig \Ting/ holdet og Retten sadt paa Tingstædet Kilstrømmen for Lyrens og Østrems Sogne under Lindaas Præstegjeld for i Følge det Kongelige Reskript af 13 Junii sidstleden at publicere Kongeriget Norges Grundlov og optage Mandtal over de stemmeberettigede Borgere i disse Sogne samt modtage disses Eed. Retten blev administreret af mig Krogh som constitueret Sorenskriver tilligemed følgende Laugrettesmænd 1. Lars Amundssen indre Lyren. 2. Michel Gudmundssen Hundven. 3. Hans Michelssen Strømme og 4. Peder Jacobssen Sætre. Saavel Kongens Foged Bøgh som Præsten Hveding i Sognepræst Meyers Forfald var tilstæde ved Retten.

Hvorda blev publiceret

1. Det Kongelige Reskript af 13 Junii 1814.
2. Kongeriget Norges Grundlov.

Hvorefter de samtlige i Mandtallet anførte Personer aflagde Eed stedse at ville vise Norges Grundlov og Norges Konge Troeskab og Lydighed.

Og hermed blev Tinget hævet. Krogh

Michel Hundven. Lars Lyren. Hans Strømme. Peder Sætre.

Overordentlig Ting for Mangers, Herløs og Bøe Sogne af Mangers Præstegjeld.

Aar 1814 d: 15 August blev et overordentligt Ting og Retten sat paa Tingstædet Alverstrømmen for forbemeldte Sogne for ifølge det Kong: Reskript af 13 Juni sidst: at publicere Kongeriget Norges Grundlov og optage Mandtal over de stemmeberettigede Borgere i disse Sogne, samt modtage disses Eed. Retten

1814: 277b

blev administreret af mig Foged Bøgh, da den constituerede Sorenskriver Krogh formedelst Sygdom havde maattet forlade Thingene, og uagtet Amtets Constitution for mig ikke i den Tid havde kundet erhverves tilligemed følgende eedsvorne Laugrettesmænd {Magne Halvorsen} \Halvor Rasmussen/ Husebøe, Ellef Johannesen Bouge, Johannes Olsen Rogn og Michel Ellingsen Wildanger. Sognepræsten Hr: Provst Wolff mødte.

Hvorda blev publiceret

1. det Kongelige Reskript af 13 Juni sidst:
2. Kongeriget Norges Grundlov.

Hvorefter samtlige i Mandtallet anførte og!! aflagde Eed stedse at vise Norges Grundlov og Norges Konge Troeskab og Lydighed,

hvorefter Tinget blev hævet. Bøgh

Michel Ellingsen Wildanger Ellef Johannesen Boge,
Halvor Rasmussen Husebøe Johannes Olsen Rogn
holdt Pen.

Overordentlig Ting for Sæbøe Sogn af Mangers Præstegjeld, Seims Sogn af Hosanger Præstegjeld og Alversunds Sogn af Hammers Præstegjeld

Aar 1814 d: 16 Aug: blev et overordentlig Thing holdt og Retten sat paa Tingstedet Alverstrømmen for forbemeldte Sogne for ifølge det Kongl: Reskript af 13 Juni sidst: at publicere Kongeriget Norges Grund Lov og optage Mandtal over de stemmeberettigede Borgere i bemeldte Sogne. Retten blev administreret af mig Foged Bøgh i Commerens!! (Dommerens) Sygdom efter Amtets Constitution af Gaards Dato tilligemed følgende eedsvorne Laugrettesmænd Iver Michelsen Waxtjold, Mons Jonsen Sæbøe, Tollev Andersen Odersaas og Jacob Jacobsen Erstad. Paa Sognepræsterne Hr: Wullfs Hr: Bergendals og egne Vegne mødte Sognepræsten til Hosanger Hr: Arentz.

Hvorda blev publiceret

1. det Kongl: Reskript af 13 Juni sidst:
2. Kongeriget Norges Grundlov

Hvorefter de samtlige i Mandtallet anførte aflagde Eed stedse at vise Norges Grund Lov og Norges Konge Troeskab og Lydighed,

hvorefter Tinget blev hævet. Bøgh

Iver Michelsen Waxjold Mons Jonsen Sæbøe
Tollev Andersen Sæbøe!! (Oderaas) Jacob Jacobsen Erstad
holdt Pen.

1814: 278

Overordentlig Ting for Hammers, Aasene og Herløe Sogne af Hammers Præstegjeld.

Aar 1814 d: 17 Aug: blev et overordentligt Ting holdt og Retten sat paa Hammers Præstegaard for forbemeldte Sogne for ifølge Kongl: Reskript af 13 Juni sidst: at publicere Kongeriget Norges Grundlov og optage Mandtal over stemmeberettigede Borgere i bemeldte Sogne. Retten blev administreret af mig Foged Bøgh i Dommerens Sygdom efter Amtets Constitution af 15 d: M: tilligemed følgende eedsvorne Laugrettesmænd Ole Andersen Bircheland, Ole Lechnes, Mons Jensen(?) Bircheland og Daniel Monsen Ulvesætter. Sognepræsten Hr: Bergendal mødte;

hvorda blev publiceret

1. Reskript af 13 Juni sidst:
2. Kongeriget Norges Grundlov.

Hvorefter de samtlige i Mandtallet anførte aflagde Eed stedse at vise Norges Grundlov og Norges Konge Troskab og Lydighed,

hvorefter Tinget blev hævet. Bøgh

Ole Andersen Bircheland, Ole Lechnes
Mons Jensen(?) Bircheland Daniel Monsen Ulvesætter
holdt Pen

Overordentlig Thing for Hosanger og Moe Sogne af Hosanger Præstegjeld

Aar 1814 d: 19 Aug: blev et overordentligt Thing holdt og Retten sat paa Thingstedet Bernestangen for forbemeldte Sogn for ifølge Kongl: Reskript af 13 Juni sidst: at publicere Kongeriget Norges Grund Lov og optage Mandtal over stemmeberettigede Borgere i bemeldte Sogne. Retten blev administreret af mig Foged Bøgh i Dommerens Sygdom efter Amtets Constitution af 15 d: M: tilligemed følgende eedsvorne Laugrettesmænd Anders Rasmussen Hjemvig Steffen Olsen Galteland Johannes Monsen Fladaas og Anders Jacobsen Kleveland. Sognepræsten Hr: Arentz mødte.

Hvorda blev publiceret

1. Reskript af 13 Juni sidst:
2. Kongeriget Norges Grund Lov.

Hvorefter samtlige i Mandtallet anførte aflagde Eed stedse at vise Norges Grund Lov og Kongen Troeskab og Lydighed,

hvorefter Thinget blev hævet. Bøgh

Steffen Galteland, Anders Hjemvig, Johannes Fladaas, Anders Kleveland
holdt Pen

1814: 278b

Forhør

Aar 1814 d: 22de Aug: blev en Extra Ret sat paa Tingstedet Mielde for i følge Stiftets Ordre af 1ste denne Maaned til den constituerede Sorenskriver Krogh at optage et Undersøgelses Forhør i Anledning af en fra Fogden Bøgh indsendt Stemplings Sedel dens udstæder at om mueligt ved Undersøgelse at opdage, med videre; og Retten betient af mig Andreas Dankertsen Heiberg som dertil i Procurator Kroghs Sygdoms Tilfælde beskiket ved Stiftets Constitution af 16de d: M: {tillig} i Overværelse af de 2de Eedsvorne Laugrettesmænd Johannes Olsen Nordre Weset og Johannes Olsen midt Mielde alt efter den constituerede Sorenskriver Kroghs Hoved Indkaldelse af 2den D: M: og nærværende Administrators continuations Indkaldelse af 20de Dennes som her indrages og er af saadan

Indhold. Derefter blev fremlagt 1. Stiftets Ordre af 1ste Aug: D: M:!! 2. Fogden Bøghs Skrivelse til Procurator Krogh af 3de D: M: 3. Stiftets Constitution for nærværende Administrator af 16de Dennes og endelig 4. den omhandlede Stemplings Sedel, hvoraf 1. 2. og 3de indrages her og ere saalydende: # Men 4de sc: (altså/såsom) Stemplings Sedel bliver dette Forhør i sin Tiid vedhæftet.

Af de indstævnte fremstod derpaa som

1. Deponent Lars Tohmassen Aasheim der sagde sig at være 63 Aar Gammel og forklarede at en Dag i Julii Maaned sidstleden, Dag og Dato erindrer ikke Deponenten bestemt kom en Pige fra Gaarden Wikne og hilsede fra hendes Fader Ole Wikne at her var en Sedel som strax skulde bringes til næste Gaard, denne Sedel som Deponenten modtog og lod ved sin Tieniste Pige Anne Johannes Datter bringe til Jacob Nakke Forpagter paa Haaugs Prestegaard kand Vidnet ikke nu med Vished sige at være den samme som nu i Retten er nærværende da han ikke den gang kunde læse Sedelen fuldkom/m/en formedelst at han manglede sine briller men da han nu ved Sedelens forelæsning gienkiender adskillige Ord som han ved ovenmeldte Modtagelse, skiøndt utydelig, syntes at kunde læse og nerværende Sedel desuagtet har den samme Størelse saa troer han at det er den selvsamme. Videre forklarede Deponenten at han aldrig havde hørt tale om enten at Almuen havde foresat sig at reise indtil Byen eller at saadane Sedler som den omspurgte circulerede i Bøygden førend den Dag da Sedelen som ovenmeldt blev ham leveret, ligesaa lidet som han har indfundet sig i Byen den 25de Julii sidstleden da han paa den Tiid intet havde der at bestille og da han saaledes, efterat være formanet til en Sandfærdig Forklaring, og hans afgivende efter at være ham forelæst, af ham blev vedkiendt som rigtig, {og har} intet videre vidste til Oplysning blev han dimiteret.

Derefter fremstod som

2den Deponent Anna Bastes Datter Wikne, 34 Aar gammel gift med den indstævnte Ole Nilsen Wikne, som, efter at hun var formanet til en Sandfærdig og Uforbeholden Forklaring, forklarede at hendes Mand i Dag formedelst Sygdoms Tilfælde ikke kunde Møde ligesom han om den omhandlede Sedel, saavidt Vidnet ved, ingen anden Kundskab har, end den Deponentinden har mundtlig fortalt ham. Hun forklarede end videre at engang sist i Afvigte Julii Maaned, da Deponentinden var hiemme og hendes Mand ude i Marken paa Arbeide kom Drengen Magne Andersen Hvidsteen, til Deponentinden og leverede hende en Sedel med anmodning om at denne Sedel Strax maatte bringes til nærmeste Gaard og der leveres for for siden at bringes videre fra Gaard til Gaard. Deponentinden leverede derpaa strax hendes Steddatter oven{meldte}\for/ af Lars Tohmassen Aasheim ommeldte Ole Wiknes Datter bemeldte Sedel for at bringe den til Aasheim men da Deponentinden ikke kan læse Skrift, og ikke engang aabnede Sedelen før hun leverede den til sin Steddatter saa ved hun ikke hvad samme indeholdt eller kan gienkiende om det er den samme som nu her i Retten er nærværende eller ej, ligesom hun ikke kan erindre sig bestemt hvad Dag det omforklarede er Paseret. Forresten har Vidnet ikke hørt det ringeste Tale om at Almuen havde foresadt sig at Reise indtil Byen eller hvad der den havde foresat sig at handle førend efter at samme var skeet, og det kuns ved et Løst Rygte, saasom hverken hun eller hendes Mand paa den Dag var i Byen videre vidste hun ikke at forklare og da hun havde vedtaget sin Forklaring blev hun dimiteret.

Igien fremstod som

3. Deponent Ingebrigt Johannesen Wimelvig som sagde sig at være 30 Aar gammel og efterat være formanet til Sandheds Udsigende forklarede han at i Julii Maaned

sidstleden, nogle Dage forinden Tumulten var i Bergen kom Deponentens Broder og Dreng Ole Johannesen udi Marken hvor Deponenten stod og Arbeidede hvorda bemeldte hans Broder fremviiste ham en Sedel, som denne sagde at have modtaget af Deponentens Pige Kari Niels Datter, for at bringe den til nærmeste Gaard; Deponenten tog da Sedelen fra merbemeldte hans Broder og læste den, forsaavidt at han noget nær gienkiender den her i Retten værende for at være den samme, ligesom han nu da Sedelen blev ham forelæst at Ordene i denne ere de samme som han observerede, at være anbragt i hin af hans Broder ham foreviiste. Efter at Deponenten og Broderen imellem sig havde delibereret om De skulde bringe Sedelen videre eller ej blev det omsider besluttet at den skulle bringes til Nabo Gaarden Havre for der at leveres til skikkelige Folk, og gik derpaa Broderen hentil Gaarden Havre med den men til hvem han der blev leveret ved Deponenten ikke. Deponenten havde ikke hørt tale om den i Sedelen ommeldte Stemsætning i Byen, af Almuen, førend Sedelen som meldt blev ham foreviist. Søndag Aften før Opløbet var i Byen blev Deponenten Anmodet om at giøre følge med hans Naboe Ole Johannesen Wiemelvig, Ole Olsen Blom, Ole Knudsen Blom, Anders Olsen Blom og Johannes Olsen Havre, til Byen for at høre om det var muelig paa en skikkelig Maade at faa Lindring i Koren!! (Korn) Priiserne Dog uden at der skulde fra Deres Siide skee noget Ondt men De vilde paa en god Maade forespørge sig derom. Deponenten som er andsadt Soldat ved Fri Battaillonen, var i Betænkning om han skulde giøre Følge med de ovenbenævnte eller ej, men da han desuagtet havde Ærinde til Byen og Reisen i det heele ikke var bestemt i nogen Ond Hensigt saa lod han sig overtale at reise, ved Ankomsten til Byen Mandag Morgen gik Deponenten til Houcheland ovenfor Byen hvor han havde hørt at Fogden Bøgh skulde være, ved Ankomsten der {hørte} forefant Deponenten Endeel Almue forsamlet og hørte han at Fogden formanede Folket til Rolighed og reiste Fogden derpaa til Byen og Deponenten saavelsom de fleste af Forsamlingen der blev der paa Stedet i Rolighed indtil \mod/ Midags Tider da de samtlige begav sig til Byen, Deponenten var atter i Betænkning om han skulde følge med Forsamlingen eller ej, men da en Mand her af Skibredet nemlig Niels Nielsen Hundhammer sagde ham: at Fogden Bøgh skulde have sagt at Det var det samme enten de var af Frie Battaillonen eller ej saa fulgte Deponenten med dog enten at være tænkt til at udøve eller udøvede noget Opløb eller Larm. Efter at Deponenten saaledes var kommen til Byen igien fra Haucheland fulgtes han med den øvrige Forsamling og saa paa Folke Mængden uden for Raadstuen uden at han om Formiddagen enten med Tale eller anden Maade tog Deel i det Paserede. {ved Middags Tiider.} Da det var over Middag gik Deponenten i sit sædvanlige Logie i Byen hos Tømmermand John Davidsen boende i Strenghaugen i Bergen hvor Deponenten efter at have spist Middag mad lagde sig ned at sove og blev ved i nogle Timmer at sove uden at han ved hvad i saadan Tiid Paserede i Byen, henmod Aften vognede Vidnet og gik hen igien til Raadstuen, og oppaa Raadstue Sahlen hvor Deponenten hørte en skrækkelig Skraal og Allarm saavel af Bønder som af Byens Pøbel af hvilke begge Deele Sahlen var prop fuld, i Trængselen blev Deponenten skyvet tæt frem til Raadstue Bordet og da han ikke længer kunde komme vendte han sig om imod Almuen og tiltalede Dem saa høyt som han kunde bedende Dem at De skulle tie stille og paa en beskeeden Maade tiltale Øvrigheden naar de vilde vente af denne at faae nogen bestemt Retledning saaledes at den eene kunde leve med den anden men ald Deponentens Umage var her spilt da hans Ord ikke kunde høres for skraael endskiøndt han 3 a 4 Gange endnu gientog det samme saasom han syntes af Stiftamtmandens Mine {at den.. ikke …..} at mærke, Høyst….(?) intet havde imod at Deponent-

1814: 279b

en tiltalede Almuen som forommeldt. Deponenten forsikrede paa Tilspørgende at det ikke var ham {istand} mueligt i forommeldte Trængsel og Allarm at udmærke nogen i Særdeleshed som meere eller mindre giorde sig skyldig i Tumulten. Deponenten forblev i Trængselen indtil Precidenten havde oplæst et Papier som Deponenten troer skulde være en Taxt endskiøndt han ikke tydelig kunde høre Ordene formedelst Allarmen og da Stiftamtmanden strax derpaa ville forlade Sahlen blev der imellem Folket giort en Aabning for at give ham Rum men da Stiftamtmanden var kommen omtrent midt paa Gulvet syntes Deponenten at høre paa den anden Siide i Sahlen et Raab som sagde slip ham ikke hvorpaa Folkemængden trænkte sig til den Siide Stiftamtmanden vilde gaa ud hvorved Mængden paa den modsatte Siide blev saa fortyndet at Deponenten med Nød og neppe fik trænge sig ud af Sahlen og saasnart Deponenten var kommen udenfor skyndte han sig hiem i sit Logie og kom siden ikke meere til Raadstuen og ved ej heller hvad der siden er paseret da [han]? Dagen efter om \Tiirsdag/ Formidag tilligemed sit førstnævnte Følge forlod Byen Da han paa Forskillige giorte Spørgsmaale intet videre vidste at forklare og han havde vedkiendt sig sin Forklaring som rigtig blev han dimiteret.

Endvidere fremstod som

4de Deponent fremstod næstforrige Deponents Tieneste Pige Kari Niels Datter Wiemelvig som sagde sig at være 60 Aar gam/m/el efter at hun var bleven formanet til Sandheds udsigende forklarede hun iHenseende den omhandlede Stemplings Sedel at hun nogle Dag!! for hendes Huusbonde nu afhørte Ingebrigt Wiemelvig med De øvrige af ham omforklarede, i sidst afvigte Julii Maaned reiste til Byen, var hun allene hiemme i Stuen paa Wiemelvig for at pase!! (passe) paa Børnene medens Huusets Folk var ude paa Arbeide; og kom da en Mand {ind i stuen} til hende som var klædt i Skin Trøye og Skin Buxer samt sagde at han var fra Waxdal i Arne Skibrede saavidt Vidnet nu kan ærindre men hun hørte ham ikke nævne sig med Navn. Denne Mand leverede derpaa Deponentinden en liden sammen lagt Sedel med Begiær at sam/m/e maatte sendes til nærmeste Gaard hvortil Vidnet svarede at der ingen Folk var hiemme som kunde bringe den af Stæd og Hun altsaa ikke kunde tage imod den, hvor til Manden sagde at han gaaer ingen anden Steds med Sedelen og at den faar ligge ligge!! her indtil Folket kommer hiem Deponentinden tog altsaa imod Sedelen og lod den ligge indtil hendes Husbondes Broder Ole Johannessen som forhen er omforklaret, kom hiem til hvem hun leverede Sedelen og da han strax gik bort med den har Deponentinden ikke siden seet {han} den; og da hun ikke aabnede Sedlen eller laag!! (lagde) videre mærke til hvor den saa ud kan hun ikke sige om det er den samme som nu for Retten er nærværende eller ej videre vidste hun ikke paa Tilspørgende at forklare og da hun havde vedkiendt sin aflagde Forklaring som rigtig blev hun dimiteret.

Endelig fremstod som

5te Deponent Ole Johannesen Wiemelvig 36 Aar gam/m/el boesadt paa Gaarden Wiemelvig som efter at være formanet til en Sandfærdig og Uforbeholden Forklaring forklarede at han ikke ved meere til Oplysning om den omforklarede Stemplings Sedel end hvad hans Naboe 3de Deponent har fortalt ham hvilken Fortælling Indeholt at der var Paseret en Sedel som havde sagt at Almuen skulde forsamles i Byen men ej videre hvad den Indeholdt og da Deponenten saaledes ikke har seet Sedelen kan han heller ikke bedømme om det er den samme som nu i Retten er nærværende Angaaende Reisen til Byen er det saaledes tilgaaet som 3de Deponent har for-

1814: 280

klaret indtil de om Mandag Morgen var kommet til Byen, men hvad der er Paseret paa Haucheland ved Deponenten ikke da han ikke gik længer end et stykke oven for Stadsporten hvor han lagde sig ned indtil Fogden Bøgh kom tilbage fra Haucheland, da Endeel af de fleere

som laae i Græset talede til Fogden fik de til Svar at de skulde holde sig Roelig til han kom tilbage fra Byen hvorpaa de samtlige bleve roelig liggende indtil 3de Deponent med den øvrige Almue kom ned fra Haucheland da Deponenten og de øvrige gav sig i Følge med Floken!! (Flokken) til Byen. Deponenten blev med fleere Almues mænd staaende ved Raadstuen heele Formiddagen uden at foretage sig noget enten i Ord eller Gierning; da det var lidt over Middag gik Deponenten hiem i sit Logie hos en Tømmermand ved Navn Ejner Gietlesen eller Jensen som boer i Strengehaugen i Bergen, her spiste Deponenten Middagmad og lagde sig der paa ned at sove og efter at han han!! i nogle Timer havde lagt stod han op og gik ind igien i Byen til Raadstuen og op paa Raadstu Sahlen her hørte Deponenten et forskrækkelig Skraal med Støy og Allarm af Bønder og Bye Pøbel saaledes som 3de Deponent har forklaret men Deponenten som Strax forføyede sig ud af Sahlen igien blev siddende i Raadstue Trappen hvor han blev sidende indtil Allarmen paa Sahlen toeg meere end Sædvanlig Overhaand og en stor mængde Folk kom styrtende ned ad Trappen ved hvilken Leilighed Deponenten skyndte sig derfra og langt hen paa Gaden og da Folke mængden uden for Raadstuen blev alt større og større kunde Deponenten ikke see hvad der siden Paserede. Deponenten begav sig derpaa Strax igien i sit Logie hvor han forblev indtil han med 3de Deponent og de øvrige i Deres Følge om Tiirsdag Formiddag begav sig fra Byen paa Hiemvejen. Efter adskillige Spørgsmaale vidste Deponenten intet videre til Oplysning herom at afgive og da han havde vedtaget sin Forklaring som rigtig blev han dimiteret.

Fra Sognepræsten til Haugs Prestegield Hr: Johan Kybke Meyer blev til Administrator frem sendt hans skriftlige Tilsvar af Dags Dato som her indrages saal: #

Efter paaraabt mødte ikke Forpagter Jacob Nache.

Og da ingen fleere ere indstævnte saa blev af Administrator

Eragtet

Dette Forhør stilles i beroe til først kom/m/ende Torsdag {Eftermidag} \Formidag/ Kl: 9 den 25de denne Maaned og foretages da i Sorenskriver Christies Huus i Bergen til hvilken Tiid og Sted Forpagter Jacob Nakke forelægges under Faldsmaals Straff at møde.

Heiberg

Johannes Olsen Nore Weeset Johannes Olsen Midt Mielde

Justits Sag mod Christiane RasmusDatter fol: 275

Aar 1814 den 24de Augusti continuerede det i Følge Opsættelse fra 7de Augusti af Advocat Lassen som Actor mod Christiane RasmusDatter anlagte Justitssag. Retten blev betjent af mig Hans Strøm Krogh som constitueret Sorenskriver med de samme Laugrettesmænd som sidste Rettes Dag.

Actor mødte og fremlagde Amtets Extentions Ordre af 11te d: M: som blev læst saalydende: #

Actor udbad sig derefter {\Elen LarsDatter/} Tiltalte opspurgt: om hun havde {taget} {\mistet/} taget hos Klagerinden Elen LarsDr: det af denne ommeldte hvide Lærrets Forklædet, {om i blant de 3 pr: Uldstrømper var 2 pr: hvide og 1 pr: sorte} og om det af angjeldende ommeldte rødrudede Kattuns Halstørklæde er den af Ellen LarsDatter benævnte røde Bomulds Dug, samt om hun har taget den af Gjertrud Hammer ommeldte Særk Lommetørklæde og Lagen.

1814: 280b

Derefter fremstod Tiltalte Christiane RasmusDatter frie for Baand og Tvang som til Actors Spørgsmaal svarede: Hun har taget det af Klagerinden ommeldte hvide Lærrets Forklæde og

det af hende benævnte rødrudet Kattuns Tørklæde er det samme som Klagerinden Elen har kaldet en rød Bomuldsdug men fra Gjertrud Hammer har hun ikke taget hverken Særken, Lommetørklædet eller Lagenet og benægtede saaledes Sussanne Qvistes Forklaring at hun /: Tiltalte :/ havde leveret Sussanne Lommetørklædet til at sælge.

Paa Actors Tilspørgende forklarede Elen LarsDr: at iblandt de hende fratagne 3 pr: Strømper ere 2 pr: hvide og 1 pr: sorte. Elen LarsDatter blev derefter forelæst den af hende under Præliminair Forhøret afgivne Forklaring den hun vedtog som rigtig i et og alt og med Eed bekræftede saavel at disse samtlige Ting var hende mod [hendes]? Villie og Vidende frakomne som af opgiven Verdie som den rigtige. Derefter blev indleveret i Retten de {fra} inden Byetinget fremleverede og Elen LarsDatter tilhørende Koster nemlig 1 rødstribet Skjørt, 1 rød Bomuldsdug, 1 Linlærrets halsdug og cirka 1 Mrk Uldgarn hvilke Koster den Bestjaalne Elen LarsDatter vedkjendte sig som hende tilhørende og den Tiltalte vedstod at have frataget hende disse Koster og at være de samme som af hende under Forhøret omforklaret. Disse Koster som af Laugrettet saaledes blev taxeret nemlig Skjørtet for 4 mrk 1 rød Bomuldsdug for 3 Rbdlr 1 Linlærrets Halstørklæde 8 mrk og 1 Mrk Uldgarn for 4 mrk, blev derefter den Bestjaalne Elen LarsDatter udleveret.

Videre blev indleveret de i Byetingsforhøret ommeldte 2de Natkapper 1 Kersklæde og 1 Rulleklæde eller Rulledug hvilke Koster Tiltalte Christiane vedkjendte sig for at være de hun havde frataget Marthe Jacobæa.

Actor fremlagde derefter Erklæringer fra de Personer Tiltalte Sussanne Qvist havde opgivet at have solgt for hvilke ere paategnede Comparentens Skrivelse af 12te d: M: hvornæst han anmærkede at han i gaar havde beordret Varselsmændene at tilsige Sussanne Qvist om at møde her idag men Kaldsmændene \nærværende Laugrettesmænd/ ærklærede nu her inden Retten at de havde været i hendes Logie men \hun/ var ikke at finde. Videre ærklærede Kaldsmændene at de havde til idag {\havde/} indkaldet alle de i Forhøret omtalte øvrige Deponentere men at samtlige med Undtagelse af Karen AndersDatter vare her fra Byen bortreiste, desaarsag Actor begjærede Sagens Anstand til en for Retten belejlig Tid.

Defensor havde fra først af været ved Retten tilstæde og forbeholdt alt lovligt.

Eragtet

Sagen udstaaer til Mandagen den 29 Augusti Kl: 3 Eftermiddag.

Tiltalte Christiane blev derefter overleveret Laugrettet til Afleverelse i Arresten.

Lars Blix de Fine Krogh Anfin Olsen

Continuation af Forhøret fol: 278

Aar 1814 den 25 Augusti blev Retten sadt i Sorenskriver Christies Boepæl for i Følge Forelæggelse af 22 Augusti sidstleden at modtage Jacob Sjurssen Naches Forklaring betreffende den af Fogden Bøgh Amtet tilstillede Stemplingsseddel. Retten blev administreret af mig Procurator Krogh som constitueret Sorenskriver i overværelse af de tvende Laugrettesmænd Anders Bresten og Anders Øchaas. Den Jacob Sjurssen Nache forkyndte Forelæggelse er saal: #

Derefter fremstod for Retten Jacob Sjurssen Nache som sagde sig omtrent 50 Aar gammel og boende som Forpagter paa Haugs Præstegaard. Han blev foreviist den ovennævnte Seddel som han gjenkjendte for at være den samme som ham blev tilbragt {fra} \med/ Lars Tomassen Aaseims Pige. Da han havde læst Seddelen fandt han dennes Indhold saa lovstridig at han istæden for at bringe den til næste gaard som Pigen beordrede ham, leverede Seddelen til hans Husbonde Sognepræsten Hr: Meeyer. Hvem som er Seddelens Forfatter eller hvem

1814: 281

som først har sadt den i Circulation veed han ikke. Han var ikke i Byen Mandagen den 25 Julii.

Hermed blev Forhøret for denne Gang sluttet indtil nye Stevning kan udstædes for at indkalde de Personer som Forhøret paa Mjelde den 22 Augusti giver Anledning til.

Anders Bredsten. Krogh {Ole} \Anders/ Øchaas.

Continuation af Forhøret fol: 276.

Aar 1814 den 25 Augusti Continuerede det den 10de Augusti sidstleden udsadte Forhør betræffende den fra Politiemester Friele Stiftet tilsendte Stemplingsseddel. Retten blev administreret af Krogh som constitueret Sorenskriver med de tvende Laugrettesmænd Anders Bredsten og {Ole} \Anders/ Øchaas. Dommeren fremlagde derefter den udstædte Indkaldelse til i Dag som er saal: #

Derefter blev fremkaldet som

21. Deponent Amund Gabrielssen Nyegaard som sagde sig 50 Aar gl: Forklarede: han kan ikke gjenkjende den ham nu foreviisende Seddel da han ikke har modtaget samme, men Løverdagen den 23 Julii blev en Seddel, som han formoder at være den nærværende, hans Huus tilbragt fra Zacarias Nyegaardsvigen ved hans Søn Ole og Da han ikke var hjemme modtog Deponentens 16 Aar gamle Søn Johannes samme og bragte den til Johannes Holen. Seddelen kom med Ordre at den skulle sendes fra Mand til Mand og paa Grund deraf afsendte hans Søn samme. Overbringeren Johannes sagde at Seddelen indeholdt at Almuen skulde møde i Byen den 25 Julii, men Deponentens Søn kan ikke læse Skrivt. Deponenten har aldrig forhen seet denne Seddel og han hverken veed eller har hørt hvem der har skrevet samme eller hvem der først har sadt den i Omløb. Deponenten var i Byen Mandagen den 25 men han veed intet videre om de Tumultuariske Optrin som der skal have foregaaet. Demit:

22. Deponent Zacarias Olssen Nyegaardsvig sagde sig 37 Aar gl: Forklarede: Han kunde ikke med Sikkerhed gjenkjende den foreviisende nærværende Seddel \da han ikke kan læse Skrivt/ men synes at den ligner den som Jacob Walems 17 Aars gamle Søn Mons tilbragte ham Løverdagen den 23 Julii og som han igjen ved sin Søn Johannes afsendte til Amund Nyegaardsvig. Mons Walem fortalte Deponenten at Seddelen indeholdt en Opfordring til Almuen at møde i Bergen Mandagen den 25 Julii. Deponenten hverken veed eller har hørt hvem der har skrevet Seddelen eller sadt den i Omløb. Han var i Byen Mandagen den 25 Julii med Melk men deltog ikke i de Tumultuariske Optrin som den Dag skal have fundet Sted. Demt:

23. Deponent Jacob Monssen Walem som sagde sig 43 Aar gl: Forklarede: Han igjenkjender nærværende Seddel for at være den samme som Mons Lyngbøes Hustrue Christie tilbragte ham Løverdags Formiddag 23 Julii og som Deponenten med sin Søn Mons afsendte til Zacarias Nyegaardsvig. Han kan læse Skrivt saa meget at han kunde skjønne Seddelens Indhold. Deponenten hverken veed eller har hørt hvem som er Seddelens Forfatter eller hvem som først har sadt den i Circulation. Forøvrigt eensstemmig med 22. Dept: Demt:

24. Deponent Mons Johannes Forpagter paa Lyngbøe og ontrent 40 Aar gl: Forklarede: Han gjenkjender vel ikke med Sikkerhed den nærværende Seddel for at være den samme som han Fredags Aften modtog fra Ole Tinnebechen (Tennebekken?) og Løverdagsmorgen afsendte med sin Kone til Jacob Walem, da han ikke kan læse Skrivt, men han synes dog at det er den samme. Ole Tin/n/ebechen fortalte ham at Seddelens Indhold var at Almuen skulde møde i Bergen Mandagen den 25 Julii. Forøvrigt overeensstemmende med 23. Dept: med Tillæg at en stor deel Almues Folk Mandags morgen kom til ham og disse formaaede ham til at rejse til Byen da de udlode sig med

at de havde hørt at det skulde være Straf for den som ikke rejste. Det:!! (Demitteret)

25. Deponent Ole Olssen boende som Forpagter paa Tinnebechen som sagde sig 40 Aar gl: Forklarede: at han erholdt en Seddel Fredag aften fra Johannes Tinnebechslien ved en lille 8 a 9 Aars gammel Pige med Ordre at sende den fra sig og som fortalte at Seddelen skulde indeholde at Almuen skulde møde i Bergen den paafølgende Mandag, men om det var den nærværende Seddel kunde han ikke bestemme da han ikke kan læse Skrivt. Han sendte Seddelen fra sig til Mons Lyngbøe. Forøvrigt eensstemmig med 24. Dept: Demt:

26. Deponent Anders Larssen sagde sig 19 Aar gl: Opholdende sig i Gravdahl. Forklarede at hans Svoger Mallersvend!! (Møller-) Niels Iversen formedelst Forfald ikke kunde møde men at Deponenten {gjenk} synes at gjenkjende den nærværende Seddel som hans Svoger blev tilbragt Fredags Eftermiddag fra Wincians Solitude og som fra hans Svoger blev sendt til Knud Baneuhren. Seddelen kom med Ordre at den skulde gaae fra Mand til Mand og med samme Ordre blev den afsendt. Tillige blev sagt at Seddelen indholdt Opfordring til Almuen at møde i Bergen den paafølgende Mandag den 25 Julii men Deponenten læste ikke Seddelen uagtet han kan læse Skrivt. Forøvrigt eensstemmig med 22. Deponent med Tillæg at han forlod Byen Kl: 2 a 3 Eftermiddag. Deponentens Svoger var ikke i Byen. Demt:

27. Deponent Wincians Nielssen Solitude sagde sig 20 Aar gl: Søn af Niels Forpagter paa Solitude. Han gjenkjender nærværende Seddel for at være den samme som han Fredags Eftermiddag modtog fra Martinus Schaalevigsnessets Hustrue Barbro og som han samme Dag afleverede til Niels Iversen Møllersvend i Gravdahl. Deponenten kan læse Skrivt og kjender saaledes Seddelens Indhold. Forøvrigt eensstemmig med 26. Deponent. Det:

28. Deponentinde Barbro OlsDatter Schaalevigsnesset sagde sig 42 Aar og Hustru til Martinus Schaalevigsnesset. Forklarede: Hun gjenkjender vel ikke nærværende Seddel men formoder det at være den samme som hun Fredagseftermiddag i sin Mands Fraværelse modtog fra Rasmus Schaalevigsnesset med Ordre at sende den til næste Naboe og som hun leverede til 27. Dept: Hendes Mand var vel i Byen Mandagen den 25 Julii men kom hjem Kl: 1 Eftermiddag. Forøvrigt eensstemmig med 22. Deponent. Demt:

29. Deponent Rasmus Henrichssen Schaalevigen sagde sig omtrent 38 Aar gl: Forklarede: Han gjenkjender vel ikke nærværende Seddel da han ikke kan læse Skrivt men han troer at det er den samme som han Fredagsmiddag erholdt fra Wincians Schaalevigs Kone Margrethe med Ordre Ordre!! at den skulde gaae fra Mand til Mand og som han leverede til Barbroe Schaalevig med lige Ordre. Forøvrigt eenstemmig med 22. Deponent. Demt.

30. Deponent Margrete RasmusDatter givt med Wincians Schaalevig 36 Aar gl: Forklarede: Hun gjenkjender ikke nærværende Seddel men formoder det at være den samme som hun Fredagsmiddag i sin Mands Fraværelse modtog fra Gunder Olssen Schaalevig ved Peder Schaalevigsnessets Søn med Ordre at sende den fra sig og som hun leverede til 29. Deponent. Hendes Mand var den Tid saavel som Mandagen paa en Rejse til Havs. Forøvrigt eensstemmig med 22. Dept: Demt:

31. Deponentinde Berthe SjursDatter givt med Jens Schaalevig omtrent 50 Aar gl: Forklarede sig \aldeles/ eensstemmig med 30. Deponent med Forandring at hun erholdt Seddelen fra Lars Schaalevigs Kone og hun sendte den til Gunder Schaalevig som ikke var hjemme \med Tillæg at/ og hendes Mand var Mandag i Byen med en \Baad/ Ladning Sild til Salg og kom hjem omtrent Kl: 1 a 2 Eftermiddag. Demt:

1814: 282

32. Deponentinden Siri TorbjørnsDatter givt med Peder Olssen Schaalevig 42 Aar gl: Forklarede sig aldeeles eensstemmig med 30. Deponentinde med Forandring at hun

erholdt Seddelen fra Peder Paulssen Schaalevigs Hustrue og hun sendte den til Lars Aamundssens Kone og med Tillæg at hendes Mand ikke var i Byen Mandagen 25 Julii. Demt:

33. Deponentinden Mallene HansDatter givt med Peder Paulssen Schaalevigsnesset 40 Aar gl: Forklarede sig aldeeles eensstemmig med 30. Deponentinde i et og alt med den Forandring at hun erholdt Seddelen fra Anders Nielssen Schaalevigsnesset og afsendte den til Peder Schaalevigs Hustrue. Det:

34. Deponent Anders Nielssen Schaalevigsnesset 44 Aar gl: Han kjender nærværende Seddel som han kan læse for at være den samme som han Fredagsmiddag erholdt fra Johannes Johannessen Kiøkelvig med Ordre at sende den fra sig og som han afsendte til Peder Schaalevigsnessets Hustrue. Han var vel Mandagen i Byen i Byen!! med en Baad Sild til Salg men han rejste strax den var solgt hjem og kom hjem Kl: omtrent 1 a 2. Forklarede sig for øvrigt eensstemig med 22. Deponent. Demit:

Hermed blev {dette} Forhør\et/ sluttet for i Dag og udsadt til den 29 Augusti Kl: 9 Formiddag, for til den Tid at faae indkaldet de flere. Krogh

Anders Bredstaen \Anders/ Ole\sen/ Øchaas

Aar 1814 den 29 Augusti continuerede det fra 25de sidstleden udsadte Forhør og blev Retten administreret af de samme Personer som sidste Rettesdag. Dommeren havde udstædt Indkaldelse til i Dag som blev oplæst saalydende: #

Af de Indkaldte mødte ikkun Niels Olsvig, Anders Leervig, Lars Bredvigs Hustrue og Jacob Bredvig. Nu mødte ogsaa de øvrige Indkaldte undtagen Niels Gjerding, Ole Stølen og Niels Bredvig.

Derefter fremstod som

35. Deponent Johannes Johannessen Kiøkelvig omtrent 50 Aar gl: Forklarede: Han gjenkjender ikke den nærværende Seddel, men Torsdagen den 21 Julii blev han tilbragt en saadan Seddel omtrent fra Hans Martin Pedersen Kiøkelvig med Ordre at den videre skulde sendes fra Mand til mand og hvorefter han tilsendte Anders Schaalevigsnesset samme. Deponenten kan ikke læse Skrivt og kjendte ikke Seddelens Indhold men han havde hørt omtale at den skulde indeholde en Opfordring til Almuen at møde i Byen Mandagen den 25 Julii og paa Grund deraf og da han saae at mange flere rejste til Byen \og han tillige skulde bringe Melk derind/ rejste han ogsaa derhen men han kom ikke til Raadhuuset og rejste hjem Kl: omtrent 2 Mandags Eftermiddag. Han hverken veed eller har hørt omtale hvem der har skrevet denne Seddel eller hvem som har sadt den i Omløb. Demt:

36. Deponent Hans Martin Pedersen Kiøkelvig 22 Aar gl: Forklarede sig aldeeles eensstemmig med 35. Deponent med Tillæg at han var i Byen Mandagen med Melk og endeel Stikkelsbær til Salg. Han erholdt Seddelen fra Ole Olssen Kiøkelvig. Demit:

37. Ole Olssen Kiøkelvik sagde sig 40 Aar gl: Forklarede sig eensstemmig med 35. Deponent med {Tillæg} \Forandring/ at han ikke forhen havde hørt omtale at Seddelen skulde indeholde Opfordring til Almuen at møde i Byen Mandagen den 25 Julii men han rejste ind til Byen den Dag alligevel fordie han hver Mandag rejser til Byen og sælger Melk og rejste han hjem igjen Kl: 2 Eftermiddag. Han erholdt Seddelen fra Carl Pladset. Det:

38. Deponent Carl Henrichsen Pladset sagde sig omtrent 50 Aar gl: Forklarede sig aldeeles eensstemmig med 35. Deponent med Forandring at han erholdt Seddelen fra Niels Olsvig og at han rejste fra Byen Kl: 3. Demt:

39. Deponent Niels Olssen Olsvig sagde sig 39 Aar gl: Forklarede sig aldeeles eensstemmig med 35. Deponent med Forandring at han ikke var i Byen Mandagen den 25 Julii og at han erholdt

1814: 282b

Seddelen fra Niels Gjerding. Demt:

40. Deponent Anders Hanssen Lervig sagde sig 4 a 45 Aar gl: Forklarede: Torsdagen den 21 Julii da Deponenten var fraværende kom en Seddel sendende til ham fra Bertel Godvig med Ordre at den videre skulde sendes fra Mand til Mand og hvorpaa hans {….} Tjenestepige bragte den til Niels Gjerding men hvad Seddelen ellers indeholdt veed han ikke dog hørte han omtale at Almue skulde samles i Byen Mandagen derpaa. Han kjender saaledes ikke den nærværende Seddel. Han var i Byen Mandagen med Melk som sædvanlig men rejste hjem Kl: 12 a 1. Han hverken veed eller har hørt hvem der har skrevet Seddelen eller sadt den i Omløb. Demt:

41. Deponent Bertel Hanssen Godvig sagde sig 6 a 47 Aar gl: Forklarede sig aldeeles eensstemmig med 35. Deponent med Forandring at han erholdt Seddelen fra Ole Stølen og han rejste fra Byen med 40. Deponent. Demt:

42. Deponent Jacob Johannes Bredvig sagde sig 35 Aar gl: forklarede sig aldeeles eensstemmig med 35. Deponent med Forandring at han modtog Seddelen fra Lars Kolbenssen Brevig og rejste fra Byen Kl: omtrent 12 a 1. Demt:

43. Deponent Mari HadlesDatter givt med Lars ColbensDatter Bredvig sagde sig 3 a 54 Aar gl: Forklarede sig aldeeles eensstemmig med 42. Deponent med Forandring at hendes Mand erholdt Seddelen fra Enken Elie Drotningsvigens Søn Niels som kan være omtrent 12 a 14 Aar gl: Dem:

Da ingen flere var at afhøre bliver dette Forhør udsadt til Torsdagen den 1 September Kl: 3 Eftermiddag for imidlertid at faae indstevnt de flere Personer. Krogh

Anders Bredsten. Ole!! (Anders) Øchaas.

Justits Sagen mod Christiane RasmusDatter Fol: 280

Aar 1814 den 29 Augusti blev Retten sadt i Sorenskriver Christies Boepæl for efter Udsættelse fra 21 Augusti \videre/ at behandle den af Assessor Lassen som Actor anlagte Justitssag mod Christiane RasmusDatter med flere. Retten blev administreret af mig Prokurator Krogh som constitueret Sorenskriver tilligemed følgende 2de Laugrettesmænd Andfind Olssen og Lars Blix de Fine.

Actor mødte og fremstillede Tiltalte Christiane løs og ledig for Retten hvorefter han udbad \at/ den bestjaalne Gjertrud Hammer som nu ere tilstæde maatte ansætte Taxt paa de hende frastjaalne Særk og Lagen.

Gjertrud Hammer fremstod derefter og under den forhen aflagde Eeds Kraft taxerede hun Særken af Værdie 8 rd 2 mrk N: W: og Lagenet 1 rd 4 mrk N: W:

Derefter fremstod Guldsmed Erich Lindholm som forklarede at han ved Fastelavens Tider omtrent afkjøbte Sussanne Qvist et Sølv Fingerbølle som var itu og vejede omtrent ½ qvintin og hvorfor han betalte hende 1 rd DC: Efterat være gjordt opmærksom paa at Gjertrud Hammer havde taxeret denne Fingerbølle for 4 mrk N: W: benægtede han at samme dog efter nærværende Pris var saa meget værd, derimod erbød han sig at ville betale Gjertrud Hammer 1 mrk N: W: og paastod sig friefunden for at betale mere da han aldeeles ikke vidste at Fingerbøllen var stjaalet Gods. Han forklarede ellers at være 62 Aar gammel og boesat her i Byen. Demiteret.

Igjen fremstod

Elling Crispinussen som sagde sig 28 Aar gammel og boesadt her i Byen. Forklarede at omtrent ved Pintsetider sidstleden kom Sussanne Qvist til ham for at ville laane 1mrk N: W: paa et lidet rødt og hvidt Lommetørklæde, hvilket hun ogsaa erholdt og sadte Tørklædet til

Pant men 3 a 4 Uger derefter indfandt hun sig igjen og indløste Tørklædet hvilket siden ikke har været i hans Værge. Demit:
Marthe Jacobæa OlsDatter som efterat være betydet den af hende under Byetingsforhøret pag: 4

1814: 283

afgivne Forklaring den hun vedkjendte sig blev derefter foreviist de i Retten nærværende og under Byetingsforhøret anmeldte ikke da tilstædekomne Koster nemlig 1 Rulledug, 1 Kappe med Skakkelæde(?) og 1 Kappe uden Ditto hvilke hun vedkjendte sig og efter at disse Ting af Laugrettet var saaledes taxeret \ligesom under Byetingsforhøret/ nemlig Rulledugen 1 rd N: W: den ene Kappe med Korsklædet {for 1 rd ..} og den anden Kappe uden Korsklædet for 3 mrk N: W: tilsammen bleve de til Marthe Jacobea udleverede som erklærede nu at have erholdt tilbage alt hvad hende var frastjaalet. Demit:
Igjen fremstod den under Forhøret pag: 6 afhørte Pige Maren AndersDatter som vedblev sin under Forhøret afgivne Forklaring som rigtig og stadfæstede samme ved Lovens Eed og da hun intet videre vidste at forklare blev hun demiteret.
Undertegnede Laugrettesmænd erklærede derefter at de i afvigte Uge efter Actors Forlangende havde været i Sussanne Qvistes Boepæl for at tilsige hende til Møde i Dag men hun var ikke tilstæde hvorhos Huusfolkene havde lovet at tilkjendegive hende deres Ærinde.
Laugrettet erklærede at de kjender den bestjaalne Elen LarsDatter som en yderlig fattig Kone der endog ofte har maattet ærnære sig ved Betlerie, hvilket Tiltalte Christiane RasmusDatter tilstod at være hende bekjendt.
Actor maatte da han saaledes var sadt ud af Stand til at faae Sussanne Qvist afhørt begjære Sagens Anstand til den første for Retten belejlige Tid.
\Defensor forbeholdt alt lovligt/

Eragtet

Sagen udsættes herved til Torsdagen den 1ste September Kl: 3 Eftermiddag.
Tiltalte Christiane blev overleveret Laugrettet til afleverelse i Arresten. Krogh

Lars Blix de Fine Anfind Olssen

Continuation af Forhøret fol: 282,

Aar 1814 den 1ste September continuerede det fra 29 Augusti udsadte Forhør betræffende den fra Politiemester Friele Stiftet tilsendte Stemplingsseddel. Retten administreret af Krogh som constitueret Sorenskriver i Overværelse af de tvende Laugrettesmænd Andfind Olssen og Lars Blix de Fine. Dommeren havde udstædt Indkaldelse til i Dag af Dato 29 Augusti som er saalydende: #
De Indstævnte mødte alle undtagen Eli Drotningsvigen, Christopher paa Stykket, Arne Olssen Bachen.
Derefter fremstod som

44. Deponent Niels Anderssen \Drotningsvig/ som sagde sig 14 Aar gl: Forklarede at han erholdt en Seddel hos Johannes Pederssen Ramsvig med Ordre at levere den til næste Gaard, men hvad Dag dette var eller hvad Seddelen videre indeholdt veed han ikke ligesom han heller ikke kan læse Skrivt eller gjenkjende den ham nu foreviisende Stemplingsseddel. Deponenten er en Søn af Eli Drotningsvig og han modtog Seddelen i hendes Fraværelse og afleverede den til Lars Bredvigs Kone. Han hverken veed eller har hørt hvem der har skrevet Seddelen eller sadt den i Omløb. Dem:

45. Deponent Johannes Pederssen Ramsvig sagde sig 16 Aar gl: Forklarede at han erholdt en Seddel hos Knud Træets Pige Marie med Ordre at sende den til næste Gaard, men

hvad Dag dette var eller hvad Seddelen indeholdt veed han ikke ligesom han heller ikke kan læse Skrivt eller gjenkjende nærværende Seddel. Men den bekomne Seddel afleverede han efter Ordre til Eli Drotningsvigens Søn Niels. Deponenten tjener hos Erich Ramsvig og denne var ikke hjemme hverken da han modtog eller afleverede Seddelen men fortalte ham det senere. For øvrigt eensstemmig med 44. Dept: Demt:

46. Deponent Marie NielsDatter tjener hos Knud i Træet sagde sig 16 Aar gl: Forklarede at hun en Torsdags formiddag da hendes Husbonde og Kone var fraværende erholdt en Seddel hos Arne Olssen Bachens 9 Aarsgamle Søn med Ordre at sende den til næste Gaard, men hvad Seddelen indeholdt sagde han ikke ligesom hun heller ikke vidste det da hun ikke kan læse Skrivt. Den nærværende Seddel kunde hun ikke igjenkjende. Hun af-

1814: 283b

leverede Seddelen strax til Johannes Ramsvig. Hun fortalte senere sin Husbonde om denne Seddel. Huusbonden var ikke i Byen Mandagen da saa mange Almues folk var herinde. For øvrigt eensstemmig med 44. Dept: Demt:

47. Deponent Christopher Eliassen Søndrehavnen sagde sig 30 Aar gl: Forklarede at han ikke kunde igjenkjende nærværende Seddel, men Onsdagen den 20 Julii om Aftenen sildig da han var paa Søen paa Fiskerie erholdt han en Seddel hos Mons Johannessen Myren med Ordre at sende den fra sig til næste Naboe hvilken Deponenten gjorde næste Dag og sendte den til Arne Bachen uden at han vidste hvad Seddelen indeholdt da Mons intet sagde ham herom og Deponenten ikke kan læse Skrivt. Deponenten har hverken hørt eller veed hvem der har skrevet Seddelen eller sadt den i Omløb. Han var i Byen Mandagen den 25 Julii som sædvanlig med Melk men forlod Byen Kl: omtrent 12 uden \at/ have deeltaget [i] de Tumultuariske Optrin som den Dag skal have fundet Sted. Demt:

48. Deponent Mons Johannessen Myren sagde sig omtrent 20 Aar gl: Forklarede sig aldeeles eensstemmig med 47. Deponent med Forandring at han modtog Seddelen fra Elling Bachen og leverede Den til Christopher Søndrehavnen. Demt:

49. Deponent Elling Anders Bachen sagde sig 35 Aar gl: Forklarede: at Onsdags aften den 20 Julii erholdt han en Seddel hos Niels Hammersland med Ordre at levere den fra sig til Myren uden at opgive hvad Seddelen indholdt det Deponenten heller ikke kunde skjønne da han ikke kan læse Skrivt ligesom han heller ikke kan igjenkjende om den nærværende Stemplingsseddel er den samme som han blev leveret. Deponenten leverede Seddelen til Mons Myren. Niels Hammersland sagde at Seddelen \var/ kommen sønden fra men videre ved Deponenten ikke om hvem der har skrevet den eller sadt den i Omløb. Deponenten var ikke i Byen den 25 Julii.

Hermed blev Forhøret sluttet og udsadt til 5 Septbr: Kl: 3 Eftermiddag for at indstævne Niels Hammersland med de flere som kan give Oplysning. Krogh

Lars Blix de Fine Anfin Olsen

Justitssag fol: 282. Lassen ctr: Christiane RasmusDatter

Aar 1814 den 1ste September continuerede Justitssagen anlagt af Prokurator Lassen mod Christiane RasmusDatter med flere. Og blev Retten administreret af Prokurator Krogh som constitueret Sorenskriver i Overværelse af de tvende Laugrettesmænd Andfind Olssen og Lars Blix de Fine. Actor mødte og fremlagde Kjøbmand Reimers Skrivelse til ham af 29de f: M: De Tiltalte Christiane og Sussanne Qvist var ved Retten tilstæde frie for Baand og Tvang. Bemeldte Skrivelse tilligemed Skrivelse fra \Hansen(?)/ Høyes og Jordan \samt …..(?)/ blev Sussanne Qvist forelæst og af hende vedtaget som rigtig. \Bemeldte Skrivelser ere saalydende: # # # # #

Paa Actors Tilspørgende blev Sussanne Qvist nærmere examineret hvorefter hun benægtede at have modtaget af Tiltalte Christiane RasmusDatter det i det her for Retten optagne Forhør ..agt(?) ommeldte hvide Lærrets Forklæde de øvrige 2 pr: Uldstrømper, de 4 Skakkeklæder og 3 Køjser, samt den ½ Mrk Stryelærret, men derimod tilstode at hun havde modtaget den der ommeldte Kartuns!! (Kattuns) Halskrave som hun har solgt men erindrer ikke til hvem. Tiltalte Christiane som blev betydet denne Sussanne Qvists Forklaring, vedblev sin forhen afgive!! (afgivne) Forklaring at Sussanne hos hende har modtaget samtlige af hende tilstaaede og Elen LarsDatter frastjaalne Sager saaledes som forhen forklaret. Uagtet de Tiltalte bleve confronterede var ingen anden Oplysning at erholde. Guldsmed Lindholms og Elling Chrispinussens Forklaringer bleve

1814: 284

derefter forelæste Sussanne Qvist som tilstode Rigtigheden af samme og tillagde at efterat have indløst Tørklædet fra Elling Chrispinussen leverede hun dette tilbage til Christiane RasmusDatter som ejede Tørklædet. Christiane tilstod at dette Tørklæde tilhørede hende at hun saaledes som Sussanne har forklaret erholdt dette tilbage da det var indløst og at hun /: Christiane :/ forlængst har borkastet!! (bort-) Tørklædet som opslidt. Paa Actor!! (Actors) Forlangende skjønnede Laugrettet at Tiltalte Sussanne Qvist kunde være af opgivne Alder 58 Aar gammel. Sluttelig erklærede Sussanne Qvist paa Actors Tilspørgende at hun blev ægteviet med sin ommeldte Mand Aar 1789 og at det var for omtrent 2 Aar siden at hun sidste Gang communicerede i Domkirken.

Actor erklærede dernæst at han formedelst Sorenskriverens bortrejse og Protokollens afbenyttelse til andre Sager ej blev i Stand til at erholde Udskrivt af det Passerede at han førend i Morgen kunde reqvirere Sussanne Qvists Attest fra Trondhiem og da denne Attest ej er aldeeles nødvendig torde han ej derefter opholde Sagen hvorefter Actor fremlagde Indlæg af Dags Dato og saaledes indlod Sagen.

Defensor mødte og udbad sig Sagens Anstand til Mandagen den 5 September for at give Tilsvar i Sagen.

Eragtet

Sagen udestaar til Mangen!! (Mandagen) den 5te September Kl: 3 Eftermiddag.

Arrestantinden blev derefter leveret Laugrettet til afleverelse i Arresten. Krogh

Andfind Olssen Lars Blix de Fine

Continuation af Forhøret fol: 283.

Aar 1814 den 5 September continuerede i Følge Udsættelse fra 1ste September Undersøgelses Forhøret betreffende den fra Politiemester Friele Stiftet tilsendte Stemplingsseddel. Retten blev administreret af {de samme Personer som sidste Rettesdag} \Krogh med Laugrettesmænd Andfind Olssen og Ole Rasmussen/. Den af Dommeren til i Dag udstedte Indkaldelse er saalydende: #

De samtlige i Forkyndelsespaategningen benævnte Personer mødte og blev derefter fremkaldet som

50. Deponent Niels Michelssen Hammersland som sagde sig 30 Aar gl: Forklarede Tirsdags morgen den 19 Julii erholdt han en Seddel hos Iver Jenssen Dolvig med Ordre at sende den fra sig til Naboen, men han omtalte ikke hvad Seddelen indeholdt og da Deponenten ikke kan læse Skrivt vidste han heller ikke dens Indhold og kan saaledes ikke nu igjenkjende den nærværende Seddel men den han bekom leverede han fra sig til Elling Bachen. Han havde vel hørt omtale at Seddelen skulde indeholde Opfordring til Almuen at møde i Byen paafølgende Mandag men han vidste det ikke med Vished. Deponenten hverken

veed eller har hørt hvem der har skrevet denne Seddel eller sadt den i Circulation. Deponenten var ikke i Byen Mandagen den 25 Julii. Demit:

51. Deponent Iver Jenssen Dolvig som sagde sig 27 Aar gl: Forklarede at Mandagen den 18 Julii om Aftenen erholdt han fra Ole Michelssen Schiold den af Fogden udstedte Berammelse til et Extra Ting paa Haucheland den 22 Julii og inden i denne Berammelse laae ogsaa en Seddel som han modtog med Ordre at sende den fra sig men hvad Seddelens Indhold var blev ikke sagt og vidste han det heller ikke da han ikke kan læse Skrivt, men han havde ogsaa hørt Rygte om at Seddelen skulde indeholde Opfordring til Almuen at møde i Bergen Mandagen den 25 Julii. Hvem der har skrevet denne Seddel eller sadt den først i Omløb veed han ikke og har heller ikke hørt saadant. Deponenten var \vel/ i Byen Mandagen den 25 Julii men var ikke paa Raadhuuset og deeltog aldeeles ikke i de Tumultuariske Optrin som den Dag skal have fundet Sted, men rejste hjem Mandags Aften. Han kjender ikke den nærværende Seddel. Demit:

1814: 284b

52. Deponent Ole Michelssen Schiold sagde sig 41 Aar gl: Forklarede: Han sig i et og alt aldeeles overeensstemmende med forestaaende 51. Deponent med Forandring, at han modtog Seddelen fra Halvor Schiold og at han synes at denne Seddels Indhold /: da Dommeren oplæste Seddelen :/ ikke var aldeeles ordlydende med den som han modtog og som han selv læste saa godt som han kunde, men da han ikke godt kan læse Skrivt ere han ikke fuldkommen vis paa om Seddelen ogsaa indeholdt hvad han læste, dog forekommer det ham som Meeningen at være lige i begge. Han hverken har hørt eller veed af hvem Seddelen er skreven eller hvem der har sadt den i Omløb. Han var ikke i Byen Mandagen den 25 Julii. Demit:

53. Deponent Halvor Olssen Schiold sagde sig 60 Aar gl: Forklarede sig eenstemmig med 51. Deponent med Forandring at han modtog Seddelen {hos} fra Lars Lille Tvedt den yngres Søn som er omtrent 10 a 12 Aar gl: Han har ikke forhen hørt Seddelen læse. Demit:

54. Deponent Lars Larssen Søreaas som sagde sig 58 Aar gl: Forklarede at Mandagen om Eftermiddagen den 18 Julii modtog han fra Ole Michelssen Schiold den af 51. Deponent omforklarede Berammelse fra Fogden Bøgh hvorudi laae en Seddel som opfordrede Almuen at rejse til Byen den 25 Julii for at søge at faae Kornpriserne nedsadt, og hvilken Seddel han læste, men \da/ han nu ikke havde sine Briller med sig kunde han ikke læse den nu i Retten værende og saaledes igjende!! (igjenkjende) om det var den samme. Efterat Dommeren have oplæst Seddelen forklarede Deponenten at det forekom ham som at den nærværende Seddel ikke indeholdt ordlydende de samme Udtryk som den omforklarede Seddel skjøndt de fleste Udtryk vare de samme ligesom ogsaa Meeningen i begge stemmede overeens dog kunde han ikke med Vished bestemme om dette var den samme Seddel som han modtog og afleverede til Ole Johnssen Nordaas efterat have foreviist den til sin Naboe Jacob Søraas, eller ikke. Han han!! hverken veed eller har hørt hvem der har udstedt Seddelen eller sadt den i Omløb. Han var ikke i Byen den 25 Julii. Demot:

55. Deponent Hans Larssen Søreide som sagde sig 17 Aar gl: og at tjene hos Ole Johnssen Nordaas som formedelst Forfald ikke kunde møde han forklarede: at Mandagen den 18 Julii om Eftermiddagen modtog hans Huusbonde den omforklarede Berammelse hvorudi laae en Seddel, men hvad denne Seddel indeholdt vidste ingen af Huusets Folk da de ikke kunde læse Skrivt, men da den kom med Ordre at den skulde sendes fra dem sendte de den til Anders Nordaastræet med lige Ordre og saaledes igjenkjendte han ikke nærværende Seddel eller kunde bestemme om det er den samme eller ikke. Dept: (Deponenten) saavelsom hans Huusbonde havde hørt omtale som et Rygte at Seddelen skulde indeholde Opfordring til Almuen at møde i Byen den 25 Julii, men han hverken veed eller har hørt hvem

der har skrevet Seddelen eller har sadt den i Omløb. Hans Huusbonde var ikke i Byen Mandagen den 25 Julii og heller ikke Deponenten. Demt:

56. Depont: Anders Larssen Nordaastræet sagde sig 33 Aar gl: Forkl: sig eensstemmig med 51. Deponent med Forandring at han erholdt Seddelen fra Ole Jonssen Nordaas og sendte den til Ole Michelsen Schiold. Han var ikke i Byen Mandagen den 25 Julii. Det:

Igjen blev fremkaldet 52. Deponent Ole Michelssen Schiold som forklarede at han først om Formiddagen Kl: henimod 12 erholdt den omforklarede Seddel fra Halvor Schiold og senere henimod Kl: 7 erholdt han den samme Seddel fra Anders Nordaastræet. Den første

Gang Seddelen kom til ham sendte han Seddelen til Lars Søraas og anden Gang sendte han den til Iver Dolvig.

Hermed blev dette Forhør for i Dag sluttet og udsadt indtil Indkaldelse kan blive udstedt til Lars Lille Tvedt den yngre og de flere som kunde give Oplysning. Krogh

Andfind Olssen. Ole Rasmussen.

Continuation af Justits sagen mod Christiane RasmusDatter. fol: 283

Aar 1814 den 5 September continuerede efter Udsættelse fra 1ste September den af Prokuratur Lassen mod Christiane RasmusDatter anlagte Justits action og blev Retten administreret af Krogh som constitueret Sorenskriver tilligemed de tvende Laugrettesmænd Andfind Olssen og Ole Rasmussen.

Og mødte da Defensor Prokurator Hiorth Stuvitz som producerede skrivtlig Indlæg af Dags Dato hvormed han indlod Sagen Dom. Actor henholdt sig til sin udførte Procedure og indlod ligeledes Sagen Dom. Det fremlagte Indlæg er saalydende: #

Eragtet

Sagen optages til Kjendelse eller Dom. Krogh

Ole Rasmussen Anfin Olsen

Aar 1814 d: 10de September om Formiddagen Kl: 9 blev en Extra Ret sat i Sorenskriverens Boepæl i Bergen, og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie, med de tiltagne 4 eedsvorne Laugrettes og Meddomsmænd: Lars Blix de Fine, Anfind Olsen, Jørgen Ellingsen og Ole Rasmussen for, efter foregaaende Stævning og Beram/m/else, at behandle en Sag mod Søren Henrichsen Nyebøe, betræffende en hos ham anholdt forfalsket Bancoseddel, m: v:.

Actor Foged Bøgh mødte og fremlagde 1. Amtets Actions Ordre af 31te f: M: 2. Stævning, af 3die d: M:, med Forkyndelses Paategning og Beram/m/else. 3. Præliminair Forhør, af 3die f: M: 4. skrivtlige Qvæstioner, af Dags Dato, og 5. Sognepræst Castbergs Attest, af 5te d: M:, angaaende Tiltaltes Alder, m: v:.

Actor begjerede dernæst den Tiltalte paaraabt og hans Forklaring under Forhøret oplæst for ham, ligesom han og bad Vidnerne paaraabte og afhørte efter Qvæstionerne.

Bemeldte Documenter No 1, 2, 4 og 5 indtages saaledes lydende. Præliminair-Forhøret vedhæftes Acten.

Tiltalte mødte i sin Friehed.

Procurator Hjorth Stuvitz mødte som Defensor for den Tiltalte ifølge Amtets forbemeldte Ordre, No 1, og forbeholdt det fornødne Tilsvar under Sagførelsen.

For Tiltalte blev oplæst Actions Ordren, Stævningen og hans Forklaringer inden Præliminair Forhøret. Tiltalte vedblev sin seneste Forklaring under Forhøret som aldeles rigtig. Videre svarede han til Actors 1ste Qv:, at han ey vidste nogen Grund til hans Udsigende, at have faaet Seddelen hos Thomas Erichsen, men at han blot sagde dette af Uforstand. Til 2den Qvæstion svarede han: Ney.

Dernæst fremstod som

1ste Vidne Politiebetjent Mons Jordahl, 45 Aar gam/m/el. Hans Forklaring som 2de Deponent i Forhøret blev oplæst for ham og den vedhæftede Bancoseddel blev ham foreviist.

1814: 285b

Han vedblev i eet og alt forbemeldte Forklaring og svarede videre: til 1ste Qv: Ney. 2den Qv: Sv: ney, Tiltalte har været Vidnet ubekjendt. Til 3die Qv: Sv: ney. Foranstaaende Forklaring blev oplæst for Vidnet, som vedstod sam/m/e og bekræftede den i det hele med Lovens Eed. Dimitteret.

2det Vidne Blokkedrejer Johannes Gjertsen, afhørt i Forhøret som 3die Deponent. Hans Forklaring i Forhøret pag: 4 og 5 blev oplæst for ham, ligesom den hoshæftede Bancoseddel blev ham foreviist; og han vedkjendte sig Forklaringen samt gjenkjendte Seddelen. Han svarede til 1ste, 2den og 3die Qv: aldeles ligesom 1ste Vidne. Han bekræftede derpaa sine afgivne Forklaringer med Lovens Eed og blev dimitteret efterat hans Forklaring i det hele var ham forelæst og af ham som rigtig erkjendt.

Derefter fremstod Henrich Olsen Nyebøe, afhørt under Forhøret som 6te Deponent. Hans Forklaring under Forhøret pag: 5 og 6. blev oplæst for ham, og han vedblev sam/m/e i det Hele. Videre svarede han til Actors Qvæstioner: 1ste Qv: ney. 2. Qv: Sv: {godt i alle Henseender} Deponenten havde ej mere end een Seddel, som skulde være en 5 rbdrs Seddel, og han veed ej rettere, end at det er den sam/m/e, han tilbyttede sig hos den omforklarede Matros. 3die Qv: Sv: godt i alle Henseender. 4de Qv: Sv: ney, og han har aldrig seet hans Søn, den Tiltalte, have Blæk eller Pen hjem/m/e i Huset, ej heller andensteds. Hans Forklaring blev ham forelæst, og han vedblev den i det Hele. Retten tilstedede ham ikke, indtil videre, at aflægge Eed.

3die Vidne Anna Hansdatter Nyebøe, Tiltaltes Moder, 62 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed forklarede hun til 1ste Qv: {Ney} /: efterat den fremlagte Seddel var hende foreviist :/ Ney. 2de Qv: hendes Mand, Henrich Olsen Nyebøe, sagde hende, en Aften da Tiltalte var rejst ind til Bergen med nogle Frem/m/ede fra Hoop, at han havde levert Tiltalte en 5 rbdrs Seddel at kjøbe Fisk for; men Vidnet saae ikke Seddelen. 3die Qv: Sv: ney. 4de Qv: Sv: ney. 5te Qv: Sv: godt, og han har aldrig været tiltalt eller straffet for nogen Forbrydelse. 6te Qv: Sv: ney, og hun har aldrig seet Tiltalte have Pen eller Blæk hjem/m/e hos sig ej heller andensteds. Hendes Forklaring blev oplæst for Hende; hun vedstod den i det hele og bekræftede den med Lovens Eed. Dimitteret.

4de Vidne Mægler Hans Erichsen, 35 Aar gam/m/el. Den Forhøret vedhæftede Seddel blev ham foreviist, og han erklærede, at Tiltalte af Politiebetjent Jordahl blev ført op til Vidnet {for} omtrent i Julii Maaned, samt at Jordahl foreviiste den bemeldte Seddel, som han sagde at have anholdt hos Tiltalte, der skulde have sagt, at have faaet Seddelen hos Vidnets Broder, Thomas Erichsen, til Indkjøb af Fisk. Tiltalte taug stille til hvad Jordahl fortalte Vidnet; hvorfor Vidnet leverede Tiltalte en {anden} 5 rbdr Seddel, paa det at Tiltalte kunde kjøbe den af Thomas Erichsen forlangte Fisk. Tiltaltes Fader har siden tilbagebetalt disse 5 rbd. I øvrigt veed Vidnet ikke, om Tiltalte kan skrive eller læse, eller om han nogensinde har været tiltalt eller straffet for Forbrydelser. Mere vidste Vidnet ikke at oplyse. Denne Forklaring blev oplæst for Vidnet, som vedblev den og

bekræftede den med Lovens Eed. Dimitteret.

5te Vidne Thomas Erichsen, 34 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed og efterat den fremlagte Bancoseddel var bleven ham foreviist, forklarede han, at han ikke veed at have seet bemeldte Bancoseddel tilforn. Han kjender Tiltalte; men benægter at have leveret ham den fremlagte eller nogen 5 rbd \eller anden/ Seddel til Indkjøb af Fisk eller i anden Hensigt. Vidnet veed ikke om Tiltalte kan læse eller skrive, ej heller om han for Retten har været tiltalt eller er straffet for Forbrydelser. I øvrigt vidste han intet til Sagens Oplysning. Tiltaltes Forældre bor paa en Plads, der hører under Gaarden Hoop, hvor Vidnet boer. Denne Forklaring blev oplæst for Vidnet, som vedstod sam/m/e og stadfæstede den med Eed. Dimitteret.

Paa Tilspørgsel forklarede Tiltalte, at han ikke kan huske, om han sagde til Politiebetjent Jordahl, at han skulde kjøbe Fisk til Thomas Erichsen, eller til sin Fader, for den omspurgte Seddel. For Tiltalte blev oplæst Sognepræst Castbergs Attest, af 5te d: M:, fremlagt under No 5. Tiltalte havde intet i Anledning af denne Attest at bemærke.

Niels Andersen Nyegaardsvig og Hustrue bleve paaraabte, men mødte ikke, hvorimod Henrich Olsen Nyebøe anmeldte Forfald for dem, da de vare rejste ud til Havkanten paa Fiskerie, og endnu ikke ere komne tilbage.

Actor begjerede Anstand til Onsdagen d: 21de d: M: om Formiddagen Kl: 9 for da at faae bemeldte Vidner afhørte.

Eragtet:

den begjerte Anstand bevilges.

Christie

Lars Blix de Fine Jørgen Ellengsen
Ole Rasmussen Anfin Olsen

Aar 1814 d: 10de September om Formiddagen Kl: 2 continuerede i Sorenskriverens Boepæl i Bergen det fra d: 5te s: M: udsatte Forhør betræffende en af Hr: Politiemester Friele til Stiftet indsendte Stemplings-Seddel, og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie i Overværelse af de 2 eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen. Til dette Forhør var udstedt skrivtlig Indkaldelse, af 7de d: M:, hvilken nu blev fremlagt og lyder saaledes: #

Den indkaldte Lars Olsen lille Tvedt mødte ikke.

Dermed fremstod som

57de Deponent Mons Pedersen Smøraas, 53 Aar gam/m/el. Han forklarede, at \en/ {den omspurgte og nu tilstedeværende} Stemplings Seddel blev bragt til Gaarden Smøraas af Carl Nielsen Nøetvedt en Løverdag Aften i Julii Maaned, med Ordre at den skulde leveres videre fra Gaard til Gaard. Deponenten veed ej hvem der havde skrevet bemeldte Seddel, og han troer heller ikke at det er den nu tilstedeværende Seddel, da der var et Ord i Slutningen som var overstrøget. Deponenten leverede Seddelen til Lars Olsen lille Tvedt Dagen derpaa. Deponenten var i Bergen d: 25de Julii, men indfandt sig ikke paa Raadstuen og tog ej heller Deel i nogen Uorden paa Gaderne. Videre vidste han ej at oplyse. Dimitteret efter at have hørt denne Forklaring oplæse og vedkjendt sig dens Rigtighed.

58de Deponent Lars Olsen lille Tvedt, den yngre, 36 Aar gam/m/el. Han forklarede, at han af 57de Deponent modtog

en Seddel en Søndag Aften i Julii Maaned, men at Deponenten ej veed Indholden, da han ej kan læse Skrivt, og ingen anden, som kunde læse Skrivt, var tilstede. Seddelen fulgte med Thinglisten. Deponenten veed ej hvem der har forfattet Seddelen, og kan ej skjønne om det er den nu tilstedeværende Seddel eller ikke. Han leverede den fra sig til Halvor Olsen Skjold den næste Dag. Videre vidste han ej at oplyse. Dimitteret ligesom 57de Deponent.

Friderich Hansen Smøraas lod anmelde Sygdoms Forfald ved

59de Deponent Ole Monsen Smøraas, 33 Aar gam/m/el. Han forklarede sig ligesom 57de Deponent, med den Forandring, at han ej kan læse Skrivt og derfor ej veed om det var den nu tilstedeværende Seddel. Dimitteret ligesom 57de Deponent.

60de Deponent Carl Nielsen Nøetvedt, 62 Aar gam/m/el. Han forklarede, at han en Fredag Aften i Julii Maaned, tilligemed Thinglisten modtog en Seddel fra hans Naboe Michel Olsen Nøetvedt, der skal have faaet Seddelen fra Gaarden Tistad. Han veed ej Seddelens Indhold da han ej kan læse Skrivt, ej heller veed han, hvem der havde forfattet Seddelen; men han synes at det er den nu fremlagte Seddel. Deponenten mødte ikke i Bergen d: 25de Julii d: A: Mere vidste han ikke at oplyse \undtagen at han Dagen efter bragte Listen og Seddelen til Smøraas./ Dimitteret ligesom 57de Deponent.

61de Deponent Michel Olsen Nøetvedt, 40 Aar gam/m/el. Han forklarede sig aldeles ligesom 60de Deponent med Tillæg, at Peder Nielsen Tistad, Søn af Niels Nielsen Tistad, var den som leverede Deponenten bemeldte Seddel. Dimitteret ligesom 57de Deponent.

62de Deponentinde Maren Nielsdatter, tjenende hos Hans Nielsen øvre Tistad, 29 Aar gam/m/el. Hun forklarede, at hun en Dag i Julii Maaned d: A: af Søren Tistads Datter, Saloma Sørensdatter modtog en Seddel, hvis Indhold hun ej veed, tilligemed Thingbrevet, og at hun leverede sam/m/e til Niels Hansen øvre Tistad, der igjen skal have leveret den til Niels Nielsen Tistads Søn Peder Nielsen. Hun veed ej hvem der havde forfattet Seddelen og kan ej skjønne om det er den nu tilstedeværende \Seddel/ eller ikke. Mere vidste hun ej at oplyse. Dimitteret ligesom 57de Deponent.

63de Deponent Niels Hansen øvre Tistad, 53 Aar gam/m/el. Hans Forklaring var aldeles ligesom 62de Deponentindes. Han mødte ikke i Bergen d: 25de Julii 1814. Dimitteret ligesom 57de Deponent.

64de Deponent Niels Nielsen øvre Tistad, 55 Aar gam/m/el. Hans Forklaring var overeensstem/m/ende med 62de og 63de Deponentere. Deponenten var ej tilstede, og saae ej heller Stemplings Seddelen; men hans Søn Peder har fortalt ham det saaledes som 62de Deponentinde har forklaret det. Dimitteret ligesom 57de Deponent.

65de Deponent Søren Larsen nedre Tistad, 55 Aar gam/m/el. Han forklarede, at hans Datter Saloma en Dag i Julii Maaned d: A: leverede til 62de Deponentinde en Seddel, der fulgte med Fogedens Thingbrev, og som hun havde modtaget fra Pigen Britha Tollevsdatter nedre Tistad for at levere videre til Naboerne. Deponenten saae ej Seddelen og veed

ej heller dens Indhold{. Han vee} eller hvem der havde forfattet sam/m/e. I øvrigt var \han/ ej i Bergen d: 25de Julii d: A:, og mere vidste han ej at oplyse. Dimitteret ligesom 57de Deponent.

66de Deponentinde Brithe Tollevsdatter nedre Tistad, 21 Aar gam/m/el. Hun forklarede at hun modtog den af 65de Deponent omforklarede Seddel hos Lars Tollevsen nedre Tistad, der igjen skal have faaet den fra Johannes Johannesen nedre Tistads Datter, Anna Johanna. I øvrigt var hun overeensstem/m/ende med 65de Deponent. Dimitteret ligesom 57de Deponent, efterat have tilføjet, at hun tjener hos Niels Nielsen nedre Tistad.

67de Deponent Lars Tollevsen nedre Tistad, 18 Aar gam/m/el. Han forklarede sig aldeles overeensstem/m/ende med 66de Deponentinde, og blev dimitteret ligesom 57de Deponent.

68de Deponent Johannes Johannesen nedre Tistad, 46 Aar gam/m/el. Hans Forklaring var overeensstem/m/ende med 66de og 67de Deponenters. Hans Datter Anna Johanna modtog Seddelen fra Deponenten, der havde faaet den hos Paul Nielsen nedre Tistad, hans Svigerfader, der sagde at have faaet den hos en af Tjenestekarlene paa Fanøe Præstegaard. Bemeldte Paul Nielsen er over 80 Aar gam/m/el og kan ej møde her i Retten. Deponenten veed ej hvem der har forfattet Seddelen, ej heller besaae han den saa nøje, at han kan skjønne, om det er den nu her i Retten tilstedeværende. Tjenestekarlene paa Fanøe Præstegaard hedde: Christian Larsen, Helge Larsen, {og} Knud Larsen og {Johannes} John Arnesen. Deponenten var i Byen d: 25de Julii i et privar Ærende, men rejste hjem igjen før Middagen. Mere vidste han ej at oplyse. Dimitteret ligesom 57de Deponent.

Eragtning:

Forhøret udsættes til {Onsdagen} \Løverdagen/ d: 24de d: M: om Formiddagen Kl: 10 som den første belejlige Tid, inden hvilken nye Indkaldelse kan blive besørget.

Lars Blix de Fine Christie Anfin Olsen

Aar 1814 d: 15de September om Formiddagen Kl: 9 blev en Extra Ret sat paa Gaarden Mjelde, og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie, i Overværelse af de 2 eedsvorne Laugrettesmænd Johannes Olsen og Jørgen Olsen midt Mjelde, for, efter foregaaende Beram/m/else, at foretage en af Foged Bøgh, paa Embeds vegne, paastævnt {Justit} Sag mod Lars Henrichsen Fadnæs, m: fl:

Paa Foged Bøghs Vegne mødte Procurator Heyberg og fremlagde 1. Stævning, af 20de f: M:, forsynet med Beram/m/elses og Forkyndelses Paategning. 2. det under 2den Julii d: A: optagne Præliminair Forhør, hvorpaa findes Amtets Actions Ordre, af 23de s: M:; og 3. skrivtlige Qvæstioner til Vidnerne og de Tiltalte, af Dags Dato.

Actor maatte her anmærke: at denne Sag har været engang tilforn beram/m/et til Foretagelse paa Thingstedet Bernæstangen, hvor saavel Dom/m/er som Actor og Defensor havde indfundet sig d: 19de

1814: 287b

f: M:; men formedelst at ingen af de Indstævnte mødte kunde intet den Tid med Sagen foretages. Til Legittimation herfor fremlagde Actor \som No 4/ en under 31te Julii udfærdiget Stævning, forsynet med Dom/m/erens Beram/m/else; og vil af Lehnsmand Horveys derpaa skeete Paategning erfares, af hvilken Aarsag ingen af de Indstævnte kunde møde, ligesom det deraf bliver kjendeligt, hvorfor Sagen nu først foretages.

Actor begjerede dernæst de Tiltalte saavelsom Vidnerne paaraabte og enhvers Forklaring under Forhøret dem forelæst samt deres Videre Forklaring og Svar i Anledning af de fremlagte Qvæstioner indhentet. No 1 {og} 3 og 4 indtages saalydende: # No 2 vedhæftes Acten.

Procurator Hjorth Stuvitz mødte som Defensor for Lars Henrichsen Fadnæs ifølge Amtets, paa Forhøret tegnede, Ordre, og forbeholdt det fornødne.

Tiltalte Lars Henrichsen Fadnæs mødte uden Baand og Tvang. For ham blev oplæst Stævningen og Amtets Actions Ordre. Ligeledes blev for ham oplæst hans under Præliminair Forhøret afgivne Forklaringer /: pag: 2, 3, 5, 6, 8, 10 :/ hvilke han vedblev som rigtige.

Derpaa fremstod den Bestjaalne Henrich Olsen Fadnæs. Hans Forklaringer under Præliminair Forhøret /: pag: 3, 4, 6 og 10 :/ bleve ham forelæste og han vedstod sam/m/e som rigtige. Videre svarede han til de fremlagte Qvæstioner saaledes: 1ste \og 2den/ Qv: han savnede hverken Korn eller Potates undtagen det pag: 10 omforklarede udrøftede Korn, omtrent 2 a 3 Asker, hvilket savnedes i Januari Maaned d: M: 3. Qv: Sv: ney. 4. Qv: bortfalder. 5. Qv: Sv: alt det af Deponenten omforklarede er ham frakom/m/et mod hans Vidende og Villie. 6. Qv: Deponenten frafalder al Erstatning. 7de Qc: Tiltaltes Lars Henrichsen Fadnæss's Opførsel har for øvrigt været god. Niels Bergstadnæsset har i den Tid, han tjente hos Deponenten, saavidt {Vidnet} \Deponenten/ veed, før og siden opført sig vel; dog tog han engang i forrige Som/m/er en Sølv-Sølje, som Deponentens Datter, Gjertrud, der er 10 Aar gam/m/el, havde fundet ude paa Marken og lagt {den} ned i en Bordskuffe; men da Deponenten spurgte ham om denne Sølje, tilstod han, at han havde taget den til sig, ligesom han og, efter Deponentens Anmodning, bragte den tilbage og lagde den i sam/m/e Bordskuffe. Tiltalte Aad Fadnæs har, saavidt som Deponenten veed, opført sig ustraffeligt. 8de Qv: Sv: ney, og Deponenten har ej savnet andre Ting, for hvilke han kan have de Tiltalte mistænkte. Dimitteret efter at have hørt sin Forklaring oplæse og vedkjendt sig dens Rigtighed i det Hele.

Videre mødte som

1ste Vidne Knud Gullichsen Fadnæs, afhørt under Forhøret som 2den Deponent. Hans Forklaring, pag: 4, blev ham forelæst, og han vedblev sam/m/e som aldeles rigtig. Videre svarede han til 1ste Qv: Ney. 7de Qv: Vidnet veed ikke at Tiltalte Lars Henrichsen og Aad Fadnæs tilforn har forøvet nogen Slags Forbrydelser. Tiltalte Niels Bergstadnæsset har, saavidt som Vidnet veed, opført sig ustraffeligt; dog har Vidnet hørt, at han skal i forrige Aars Som/m/er have taget en Sølje, af Sølv, der tilhørte

1814: 288

Vidnet, men som Henrich Fadnæss's Datter Gjertrud havde fundet ude paa Marken og lagt inde i Bordskuffen hos hendes Fader, hvilken Sølje han dog skal have bragt tilbage til sam/m/e Sted, da Hendrich Fadnæs paaduttede ham at have taget den. \Sølvsøljen er Vidnet tilbageleveret i uskad Stand./ 8de Qv: Sv: ney, og Vidnet har ikke hørt Niels Bergstadnæsset tilstaae, at han vidste noget om de af Lars Henrichsen forøvede Tyverier. Denne Forklaring blev oplæst for Vidnet, som vedblev den i det hele, med Tillæg, at det om Søljen forklarede har Vidnet hørt af Henrich Fadnæs. Han bekræftede derpaa sine afgivne Forklaringer med Lovens Eed. Dimitteret.

2det Vidne Haldor Haldorsen Fadnæs, afhørt som 3die Deponent under Præliminair Forhøret. Hans Forklaring /: pag: 4 og 5 :/ blev oplæst for ham og han vedblev sam/m/e. Videre svarede han til 1ste Qv: jo, der var Folk tilstede; men Vidnet husker ikke nu hvem det var. \2. Qv:/ Vidnet spurgte blot Lars Henrichsen, om han skulde male Korn? og dertil svarede denne ney. 7de Qv: Vidnet veed ej andet, end at de have opført sig ustraffeligt. 8de Qv: Sv: ney. Disse Svar bleve oplæste for Vidnet, som vedstod sam/m/e og bekræftede sin Forklaring i det Hele med Lovens Eed. Dimitteret.

3die Vidne Berge Nielsen Styve, afhørt som 5te Deponent. Hans Forklaring /: pag: 5 :/ blev oplæst for ham, og han vedblev sam/m/e. Videre svarede han til 1ste Qv: dette kan Vidnet nu ikke huske. 7de og 8de Qv: Sv: ligesom 2det Vidne. Hans Svar bleve ham forelæste; han vedblev sam/m/e og aflagde Lovens Eed til Stadfæstelse paa hans Forklaring i det Hele. Dimitteret.

Dernæst fremstod den Bestjaalne Johannes Gullachsen Brækhuus, afhørt under Forhøret som 4de Deponent. Hans Forklaring /: pag: 5 :/ blev ham forelæst og han vedblev dens Rigtighed. Han svarede til 7de og 8de Qv: ligesom 2det Vidne. I øvrigt erklærede han, at han ikke havde nogen Erstatning at fordre for hvad der mueligen er ham frakom/m/et mere end han fik

tilbage af det stjaalne Korn. Dimitteret, efter at have hørt sin Forklaring oplæse og vedkjendt sig sam/m/e.

Knud Jacobsen Træfald lod anmelde Sygdoms Forfald.

4de Vidne Lars Monsen Hougen, afhørt som 6te Deponent. Hans Forklaring /: pag: 9 og 10 :/ blev oplæst for ham og han vedblev sam/m/e i det Hele. Til 7de og 8de Qv: svarede han aldeles ligesom 2det Vidne. Han bekræftede derpaa sit Vidnesbyrd i det hele med Lovens Eed. Dimitteret.

5te Vidne Anders Knudsen Hernæs, afhørt som 8de Deponent. Hans Forklaring /: pag: 10 :/ blev oplæst, og han vedblev sam/m/e. 7de og 8de Qv: besvarede han ligesom 2det Vidne. Han stadfæstede sin Forklaring med Lovens Eed. Dimitteret.

6te Vidne Liva Henrichsdatter {Bergstadnæsset} \Hernæs/, afhørt som 9de Deponentinde. Hendes Forklaring /: pag: 10 :/ blev

1814: 288b

hende forelæst og hun vedstod sam/m/e. Til 7de og 8de Qv: svarede hun ligesom 2det Vidne. Hun bekræftede sit Vidnesbyrd med Lovens Eed og blev dimitteret.

7de Vidne Marthe Haldorsdatter Bjørgo, 23 Aar gam/m/el. Efter Formaning til Sandhed svarede hun til 1ste Qv: Vidnet laante Lars Henrichsen Fadnæs 10 rd D: C: kort før Juulen 1813, og han sagde, at Niels Olsen Bergstadnæsset skulde have disse Penge, samt at Laanet skeede for denne. Niels Bergstadnæsset har ogsaa siden tilstaaet for Vidnet at have modtaget disse 10 rd D: C: og sagt, at han for sam/m/e havde kjøbt Sild i Bergen. til 7de og 8de Qv: Sv: ligesom 2det Vidne. Hendes Forklaring blev oplæst for hende, hun vedblev den og tilføjede, at Lars Henrichsen, da han laante Pengene til Niels Bergstadnæsset, sagde, at denne behøvede dem til at kjøbe Sild for \til sin Moder/. Hun bekræftede sin Forklaring med Eed, og blev dimitteret.

8de Vidne Forpagter Knud Olsen Mjelde, 25 Aar gam/m/el, Tiltalte Niels Olsen Bergstadnæssets Broder. Efter Formaning til Sandhed svarede han: til 7de og 8de Qv: ligesom 2det Vidne. Han bekræftede sit Vidnesbyrd med Lovens Eed og blev dimitteret.

Dernæst fremtraadte atter Tiltalte Lars Henrichsen Fadnæs. Han svarede til Actors Qvæstioner saaledes: 1ste Qv: Sv: det var 5 rd D: C: for de omforklarede 5 Mark Meel, som Aad Fadnæs tog fra Deponenten i Møllen. 2den Qv: de 2 første Asker Korn var Niels Olsen Bergstadnæsset med at stjæle fra Hendrich Fadnæs; derimod har han ikke været med i nogen af de andre Tyverier, ej heller modtaget nogen af de Penge, Inqvisiten har faaet for det øvrige Stjaalne; men han har været vidende om at Inqvisiten har begaaet Tyverierne, da Inqvisiten selv har sagt ham det. 3. Qv: Sv: Niels Bergstadnæsset har ikke advaret ham om holde op med at stjæle; men de have indbyrdes anmodet hinanden om at tie stille med hinandens Forbrydelser. 4de Qv: Sv: Niels Bergstadnæsset saae selv hvorfra Inqvisiten fik de omspurgte Potatos; thi de vare begge ude paa Ageren, hvor Inqvisiten tog dem op, og Niels Bergstadnæsset modtog dem i en Sæk ude paa Ageren samt bar Potæterne hen i en Ur, hvor han skjulte dem. 5te Qv: er besvaret under 2den Qv: 6te Qv: Sv: ney, og han veed ej heller hvem der har faaet det udrøftede Korn, hans Fader skal have mistet; men Niels Olsen Bergstadnæsset sagde engang den sidste Vinter til Inqvisiten, at han vilde stjæle Korn fra Hendrich Fadnæs, og var ogsaa Natten derefter ude; men om han stjal det, eller ikke, har han siden ikke fortalt Inqvisiten. Han husker ikke, om dette \var/ førend eller efterat Henrich Fadnæs savnede det udrøftede Korn. 7de Qv: Sv: ney. Disse Svar bleve oplæste for Inqvisiten, som vedblev sam/m/e i det hele.

Endelig mødte løs og ledig i Retten Tiltalte Niels Olsen Bergstadnæsset. Hans Forklaring /: pag: 7,

1814: 289

8, 9, og 11 :/ blev oplæst for ham og han paastod at sam/m/e indeholdt Sandhed. Han svarede til Actors Qvæstioner saaledes: 1ste Qv: ney. 2. Qv: ney. 3. Qv: Sv: jo, og Lars Henrichsen fortalte ham det selv, men hvad Tid det var husker han ikke.

I Anledning af Lars Henrichsens Svar paa 4de Qv: forklarede Niels Bergstadnæsset, at han ikke saae Lars Henrichsen tage de omspurgte Potates op af Ageren, og at han ej heller modtog dem paa Ageren, eller bar dem hen i nogen Ur; derimod sagde han, at Lars Henrichsen havde baaret Potæterne hen i en Ur, hvorfra han /: Niels :/ hentede dem om Natten, da Lars forbød ham at tage dem om Dagen, eller at tale noget derom til Henrich Fadnæs. Aarsagen, hvorfor Lars Henrichsen {ej vilde at} forbød ham dette, var, fordi Lars skulde have faaet Potæterne hos en Mand, han havde laant Penge til, og dette vilde han ej at Faderen skulde vide. Omtrent 3 a 4 Uger derefter sagde Lars ham, at have stjaalet bemeldte Potates. Inqvisiten tilstod, at han ej fortalte Henrich Fadnæs dette, hvilket ogsaa Lars forbød ham at gjøre.

I Anledning heraf bleve nu \Tiltalte/ Lars Henrichsen og Niels Olsen confronterede. Begge vedbleve nu hver deres foranførte Forklaringer om de bemeldte Potates, og Lars Henrichsen tillagde, at han var Niels Olsen behjelpelig en Søndag derefter, {at be} lidt efter Middag, at føre Potæterne bort fra Uren hjem til Niels Olsens Moder paa Bergstadnæsset; hvilket Niels Olsen benægtede. Lars Henrichsen paastod, at Niels Olsens Moder var tilstede da Niels bragte Potæterne hjem til hende. {For be} Niels Olsen forklarede videre, at de 5 rd D: C:, han betalte Lars Henrichsen for Potæterne, havde han faaet hos Knud Brynildsen Horvey for 2 Arbejdsdage og noget Bast, som han havde faaet hos Lars Henrichsen Fadnæs. Lars Henrichsen tilstod at have overladt ham lidt Bast, han havde flækket i sin Faders Skov, i Foraaret 1813.

I Anledning af Lars Henrichsens Svar paa 6te Qv: blev Niels Olsen examineret. Han benægtede at have sagt Lars Henrichsen, at han vilde stjæle Korn fra Henrich Fadnæs, eller at have været ude nogen Nat i denne eller nogen anden Anledning.

Lars Henrichsen blev atter confronteret med ham i denne Anledning. Enhver af dem blev ved sin forhen gjorte Forklaring, og Lars Henrichsen tilføjede, at Niels Olsens Moder har anmodet ham, at han ej maatte forklare for Nogen, at hendes Søn havde været med ham i at tage de omspurgte Potatos.

Videre tilstod Tiltalte Niels Olsen Bergstadnæsset, at han, saaledes som Henrich Fadnæs og 1ste Vidne har forklaret, engang i afvigte Aars Som/m/er

1814: 289b

stjal en Sølje, af Sølv, der laae i Bordskuffen hos Henrich Fadnæs. Han forvarede Søljen hos sig omtrent i 14 Dage; men da der skeede Efterspørgsel om sam/m/e, nægtede han i Førstningen at have taget sam/m/e; men da Henrich Fadnæs paaduttede ham sam/m/e Tyverie, tilstod han det og bragte Søljen tilbage paa sam/m/e Sted, hvor han tog den.

Disse Forklaringer bleve derpaa oplæste for begge de tilstedeværende Tiltalte, der vedstode sam/m/e, hver for sit Vedkom/m/ende.

Actor fremlagde Attest fra Sognepræst Jersin paa Woss, dateret 13de d: M:, ang: de 3 Tiltaltes Alder, m: v:. Bemeldte Attest indtages under No 5 saaledes lydende: #

Foranstaaende Attest blev oplæst for de 2 tilstedeværende Tiltalte, som ikke havde noget derved at bemærke.

Martha Jacobsdatter Soleraas, Marthe Jacobsdatter Fadnæs, Synneve Johnsdatter Fadnæs og Aad Olsen Fadnæs bleve paaraabte, men mødte ikke. Ihenseende til den sidste fremlagde Actor Lehnsmand Horveys Indberetning, af 13de d: M:, til Fogeden, hvilken Indberetning Literes under No 6 saaledes lydende: #

7de Vidne, som endnu var tilstede, forklarede, i Anledning af Niels Olsens Udsigende /: pag: 7 i Forhøret :/ at Lars Henrichsen ikke skyldte hende 10 rd, og at hun heller ikke har givet Niels Olsen Anviisning paa at modtage 10 rd D: C: hos Lars Henrichsen, men at det forholder sig saaledes som hun forhen i Dag har forklaret; hvilket Niels Olsen ogsaa nu tilstod. Dimittet.

I Anledning af 7de Vidnes Forklaring tilstod Tiltalte Niels Olsen, at han rigtig nok sagde til hende, at han for de bemeldte, hos hende laante, 10 rd D: C: havde kjøbt Sild i Bergen; og dette forholder sig virkelig saaledes, og hans Moder fik Silden. Han maatte altsaa nu tilstaae, at hans Forklaring /: Forhøret pag: 7 :/ "at han for 10 rd havde afkjøbt Lars Henrichsen et Gevær" var urigtig; derimod sagde han, at han fik de 10 rd han betalte for Geværet, i Løn hos Henrich Fadnæs, og dette var noget før Juul 1813.

Den Bestjaalne Henrich Olsen Fadnæs mødte atter og forklarede, at han 3 Uger før Juul betalte Niels Olsen 10 rd D: C: i Løn.

Lars Henrichsen vedblev sin forrige Forklaring om Betalingen for Geværet.

Actor tilkjendegav, at da de almindelige Høste-Thinge om føje Tid tage sin begyndelse og uopholdelig vedvare indtil d: 31te October, da Høstethinget afholdes paa Bolstadøren, saa maatte han til den Tid begjere Sagen udsat; og i øvrigt da der ved de i Dag erholdte Oplysninger behøves nye og nøyere Undersøgelser, saa fandt han sig beføjet til ikke at paastaae Faldsmaals Straf over det udeblevne Vidne, Marthe Jacobsdatter Soleraas, som desuden har havt en Vey af 5 ½ Miil hertil at rejse. De øvrige 3de, som kunne

1814: 290

ansees mere og mindre at være implicerede i Sagen, skulle vorde foranstaltet sisterede for Retten til Udsættelses Tiden.

Eragtet:

Den forlangte Udsættelse bevilges til Høste-Thinget for Wasværns Thinglaug d: 31te October og 1ste Novbr: d: A:

Christie

Johannes Olsen midt Mjelde — Jørgen Olsen midt Mjelde
J:O:S: og bomerke — IOS og bomerke
med paaholden Pen.

Aar 1814 d: 16de September om Formiddagen Kl: 11 blev en Extraret sat paa Thingstedet Mjeldegaard, og blev Retten bestyret af mig, Sorenskriver Christie, i Overværelse af de 2 eedsvorne Laugrettesmænd Johannes Olsen og Jørgen Olsen midt-Mjelde for at continuere det fra d: 25de f: M: udsatte Undersøgelses Forhør, betræffende en af Hr: Foged Bøgh indsendt Stemplings-Seddel, m: v:.

Til dette Forhør vare Beboerne paa Gaardene Waxdal og Bouge indkaldte ifølge Stevnevidnernes Attest af 10de s: M:, grundet paa den constituerede Sorenskriver Kroghs Skrivelse til Stævnevidnerne. Attesten indtages saal: #

Retten ventede til Kl: 2 Eftermiddag; men da ingen af de Indvarslede mødte og Attesten ikke melder om de ere indstævnte under Faldsmaals-Straf, maatte Dom/m/eren udsætte Forhøret til Løverdgaen d: 24de d: M: om Formiddagen Kl: 10, paa det at sam/m/e, efter lovlig Indkaldelse, da kan foretages i Sorenskriverens Boepæl i Bergen.

J:OS og boemerke — Christie — IOS. og bomerke
Johannes Olsen Midtmjelde — Jørgen Olsen midt Mjelde
begge med holdt Pen

Continuation af Justitssagen mod Søren Nyebøe fol: 285.

Aar 1814 den 21de September continuerede den mod Søren Nyebøe anlagte Justitsaction betræffende en forfalsket Rigsbankdalerseddel. Retten blev administreret af mig Prokurator Hans Strøm Krogh som af Stiftet constitueret Sorenskriver tilligemed de fire Laugrettesmænd \og Meddomsmænd/ 1. Lars Blix de Fine. 2. Anfind Olssen. 3. Jørgen Ellingssen og Ole Rasmussen.

Actor Foged Bøgh mødte og fremlagte skrivtlig Stevning af 10de d: M: i lovlig forkyndt Stand forlangte derpaa de indstevnte paaraabt og afhørt efter de fremlagte qvæstioner. Stevningen blev læst saalydende: #

De Indstevnte mødte alle undtagen Politiebetjent Jordahl

Derefter fremstod som

5. Vidne Niels Anderssen Nyegaardsvig som blev forelæst sin under Præliminair Forhøret som 4. Deponent afgivne Forklaring den han vedstod som rigtig og derefter \efter aflagt Eed/ svarede til Actors 1. qv: Nej! er derom uvidende da ikke saa nøye kjendte ham. Til 2. qv: han boer saa langt fra ham og kjender saa lidet til Tiltalte at han ikke veed hvorledes hans Opførsel har været, dog veed han ikke at have hørt noget uskikkeligt om ham. 3. qv: Nej han veed intet mere til Sagens Oplysning. Demiteret efterat være forelæst sit Svar som han vedstod som rigtig.

6. Vidne Karen KundsDatter Nyegaardsvigen som efterat være forelæst sin under Forhøret som 5. Deponent afgivne Forklaring den hun vedstod som rigtig og efterat have aflagt Lovens Eed vidnede til Actors qvæstioner saaledes Til 1. Sp: 2. qv: og 3. qv: aldeles eensstemmig med næst forestaaende Vidne.

Begge disse Vidner erklærede derefter at Aarsagen til deres Udeblivelse sidste Rettesdag var at de vare rejste ud til Havkanten paa Fiskerie førend Stevningen blev dem forkyndt, hvilket ogsaa Stevningens Paategning udviiser.

Defensor Prokurator Hiorth Stuvitz som var tilstæde begjærede Angjeldendes Fader Henrich Nyebøe fremkaldet og tilspurgt

1814: 290b

om han den Tid han leverede Sønnen den omhandlede Bankoseddel gav ham ordre tillige at kjøbe Fisk for samme til Thomas Erichssen.

Derefter fremstod Henrich Nyebøe som efterat være formanet til Sandheds Udsigende forklarede til Defensors Spørgsmaal: Da han leverede ham den omhandlede Seddel med Udtryk: at der har Du en 5 Rbdlrs Seddel og Sønnen Tiltalte Søren udlod sig med hvad han skulde gjøre med en saa stor Seddel bad Deponenten Sønnen at han ogsaa dersom han saae godt Kjøb skulde kjøbe Fisk til Erichssen. Tiltalte Søren vedstod Rigtigheden.

Prokurator Hiorth Stuvitz udbad sig Sagens Anstand til den 24. denne Maaned for at indstevne de forhen afhørte Vidner Gjertsing!! (Gjertsen) og Jordahl til nøyere Forklarings Aflæg.

Imod denne Udsættelse havde Actor intet at indvende.

Eragtet:

Den forlangte Udsættelse bevilges til Løverdagen den 24de d: M: Kl: 10.

Krogh

Lars Blix de Fine Anfin Olsen

Ole Rasmussen Jørgen Ellingsen

Aar 1814 den 24 September continuerede Justitssagen mod Søren Nyebøe efter Udsættelse fra 21 September og blev Retten betjent af de samme Personer som siste Gang.
Angjeldende var løs og ledig for Retten.
Saa mødte og Actor.
Defensor mødte og begjærede fremkaldet de forhen afhørte Vidner Gjertsing!! (Gjertsen) og Jordahl og dem tilspurgt: om Søren Nyebøe da han blev anholdt med den omhandlede Bankoseddel ikke yttrede at han skulde kjøbe Fisk for denne Seddel saavel til sin Fader som Erichsen og om han under sine Forklaringer for Vidnerne viiste sig eenfoldig og frygtsom for at komme i Mislighed henseende denne Seddels Ihændehavelse?
Derefter fremstod det forhen som 2det Vidne afhørte Johannes Gjertsen som under forhen aflagde Eeds kraft vidnede til Defensors Spørgsmaal: Han hørte ikke at Tiltalte Søren yttrede at han skulde kjøbe Fisk til sin Fader men allene til Erichsen og han hørte aldeeles ikke \at/ hans Fader blev omtalt derimod viiste Søren sig meget frygtsom og vilde løbe sin Vej men Vidnet holdt ham tilbage indtil Politiebetjent Jordahl kom tilstæde. Da ingen havde Vidnet videre at tilspørge og Vidnet vedstod sit Prov rigtig tilført Protocollen blev det demiteret.
Derefter fremstod den forhen som 1ste Vidne afhørte Politiebetjent Mons Jordahl som under forhen aflagde Eeds kraft svarede til Defensors Spørgsmaal saasom til Første Membrum eensstemmig med Gjersten og til 2det Membrum at Søren viiste sig meget frygtsom og vilde gjærne have løbet sin Vej, men ikke nogen paafaldende eller særdeles Enfoldighed. Da ingen havde Vidnet videre at tilspørge og det vedstod sit Prov blev det demiteret.
Actor forlangte Sagen udsadt til næste Mandag Formiddag Kl: 9 for da at slutte Sagen.
Defensor forbeholdt alt lovligt.

Eragtet

Udsættelsen bevilges.

Krogh

Lars Blix de Fine Anfin Olsen
Ole Rasmussen Jørgen Ellengsen

Continuation af Forhøret fol: 286

Aar 1814 den 24de September continuerede Forhøret betræffende den fra Raadmand Friele Stiftet tilsendte Stemplings seddel \i Sorenskriver Christies Boepæl/ Retten blev betjendt af Prokurator Krogh som constitueret Sorenskriver i overværelse af de tvende Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen.
Dommeren havde udstedt Indkaldelse til i Dag af de Personer som sidst under Forhøret blev opgivet og hvilken Indkaldelse er saalydende: #
Af de Indstevnte Personer mødte som
69. Deponent Christian Larssen som sagde sig i 19 Aar gammel og er til Huuse hos

1814: 291

sin Fader der er Forpagter paa Fanøe, blev formanet til Sandheds Udsigende og forklarede at han en Dag /: hvilken kan Deponenten ikke errindre :/ erholdt af Christopher Smesvigen en Seddel med Ordre at bringe den fra sig og til næste Naboe uden at opgive hvad Seddelens Indhold var, hvilket Deponenten heller ikke kunde forskaffe sig Kundskab om da han ikke kan læse Skrivt og hans Fader som han foreviiste Seddelen heller ikke kunde, hvorpaa Deponenten afleverede Seddelen efter Ordre til Paul Tisdahl. Deponenten kunde ikke gjenkjende nærværende \Stemplings/ Seddel som blev ham foreviist. Han hverken veed eller har hørt hvem der har forfattet eller skrevet Seddelen heller ikke hvem som først har sadt den i Omløb. Da {Vidnet} \Deponenten/ intet videre vidste til Oplysning blev han demiteret.

70. Deponent Christopher Arnessen Smedsvig som sagde sig 39 Aar gl: og forklarede efterat være formanet til Sandheds Udsigende: Han kunde ikke gjenkjende den nærværende Stemplingsseddel da han ikke kan læse Skrivt men en Dag i Sommer /: Dagen kan han ikke erindre :/ blev han ved Carl Sælles Pige Kari tilsendt en trygt Betjendtgjørelse fra Fogden Bøgh til Almuen af Fanøe Præstegjeld om at møde paa Haugeland for at aflægge Eed til Kongen og Constitutionen og inden dette Brev laae tillige en Seddel og hvilke begge Deele han modtog med Ordre at sende det videre fra sig til næste Naboe uden at det blev ham sagt hvad Seddelen indeholdt men først Løverdagen den 23de Julii hørte han som et Bøygderygte at den omforklarede Seddel skulde indeholde Opfordring til Almuen at møde i Bergen Mandagen derpaa den 25 Julii. Deponten!! (Deponenten) afleverede Brevet og Seddelen til 69. Deponent. Deponenten var vel i Byen Mandagsmorgen den 25de Julii men dette var ikke efter Seddelens Opfording men for at hjemhente sig en Skjeppe Salt hvorfor han ogsaa uden at deeltage i de Tumultuariske Optrin som den Dag skal have fundet Sted, forlod Byen ved Middags tider og kom til sit Hjem 2 Miile herfra til Aftens. Deponenten hverken veed eller har hørt hvem der skal have forfattet denne Stemplingsseddel eller først sadt den i Omløb, han erholdt den som meldt fra Carl Sælle i Fanøe Præstegjeld og Sundhorlehns Sorenskriverie. Da Deponenten intet videre vidste til Oplysning og vedstod denne Forklaring som rigtig tilført blev han demiteret.

Da den Person, som efter sidstafhørte Deponents Forklaring, har til ham overleveret den omhandlede Stemplingsseddel henhører under en anden Jurisdiction, kunde nærværende Dommer ikke videre ihverksætte dette Forhør men slutter samme her ved for saa hastig muelig at tilstille Amtet samme i beskreven Stand.

Lars Blix de Fine Krogh Anfin Olsen

Samme Dag blev Retten sadt i Sorenskriver Christies Boepæl \af de ovennævnte Personer/ for efter den fra Dommeren udstedte Indkaldelse at continuere det fra 16 September udstedte Forhør betræffende den fra Fogden Bøgh Amtet tilsendte Stemplingsseddel og til hvilket Forhør var indkaldet Opsidderne paa Waxdahl og Bouge, men uagtet Dommeren har ventet fra Kl: 10 til Kl: 2 er dog endnu ikke indløben enten den udstedte Stevning, eller nogen af de Indkaldte mødt, hvilket {formodentlig} \mueligen/ det stormende Vejr har aarsaget, og da det saaledes ikke kan viides om vedkommende er indkaldet eller ikke blev med Forhøret udsadt til den 10 October førstkommende som den første for Dommeren belejlige Tid formedelst Tingrejser

1814: 291b

og andre Forretninger for til den Tid at udstæde nye Indkaldelse. Krogh

Lars Blix de Fine Anfin Olsen

Forhør over Jens Tørrissen Brudvig

Aar 1814 den 26 September blev en ExtraRet sadt i Sorenskriver og Sekretair Christies Bopæl for i Følge anmeldelse fra Foged Bøgh og Dommerens udstedte Stevning at afholde et Præliminair Forhør i Anledning endeel Tyverier som Jens Tørressen Brudvig, Huusmand under Gaarden Rachness, skal have forøvet. Retten blev administreret af mig Prokurator Krogh som constitueret Sorenskriver i Overværelse af de tvende Laugrettesmænd Jørgen Ellingssen og Ole Rasmussen. Stevningen af 19 Septbr: saal: #

Derefter fremstod løs og ledig for Retten anklagede Jens Tørrissen Brudvig som sagde sig 48 Aar gammel, Barnføed paa Brudvig i Haugs Præstegjeld af Forældre Tørris Jenssen og Kari JensDatter Brudvig som begge ere døde for mange Aar siden. Hos sine Forældre opholdt han sig indtil han var 16 Aar gammel da han blev commanderet i Kongens tjeneste som Soldat og laae i Bergens garnison i 10 Aar, hvorpaa han givtet sig og opholdt sig her i Byen i 9 Aar af hvilke han de 3 første Aar som Skolemester paa Christi Krybbe og siden holdt han Skole hos sig selv. Derefter rejste \han/ omkring forskjellige Steder paa Landet og betlede Livets Underholdning for sig Kone og Børn i endeel Aar indtil han for 2 Aar siden blev Huusmand hos Ellev Rachness. Han har Kone og 4 Børn i Live af hvilke det yngste er 3 Aar gammelt. {For …..} Da han allene har Huus paa Rachness \hvilket han i Sommer ene ved egen Hjelp har opført/ men intet Plads har han og hans Kone vexelvis maattet rejse omkring paa Landet og Sammenbetlet det nødvendige til Livs Ophold, men da han for omtrent 3 Uger siden rejste omkring for at indsamle sig ved Betlerie noget til Underholdning for sig og sine og næsten intet havde erholdt kom han til Gaarden {Riveness} \Wiig/ hvor han i et aabent Nøst tilhørende {Mons} \Jacob/ Wiig forefandt endeel Suurmelk omtrent 16 Kander tog han denne og rejste hjem med den men da \den ene/ Ejer{ne} af Melken Jens Riveness strax kom efter ham erholdt han al Melken tilbage og opgav Jens at han og {Steffen} Ole Riveness ejede Melken. 8te Dage omtrent derefter da han og hans i 2 Dage intet havde havt at stille deres Hunger paa og han intet havde kunnet sammenbetle rejste han om Morgenen her fra til Gaarden Gjervig for at faae noget, men da han intet erholdt hos 2 Mænd paa Gaarden, hvis Navne han ikke veed, som han traf, saa resolverede han til at tage endeel Potates paa en Ager som laae i Nærheden af Huuserne, og af denne tog han omtrent en Skjeppe Potates da Huusmanden Berge Gjervig som ejede disse Potates kom til ham paa Ageren og fratog ham hvad han havde taget, anholdt ham og førte ham til de øvrige Opsiddere paa Gaarden og derpaa til Fogden Bøgh som lod ham arrestere. Paa samme Tid han tog den omforklarede Melk rejste han ogsaa op til Gaarden Garness i Haugs Præstegjeld og fratog Johannes Garness en Slibesteen hvilken denne strax erholdt tilbage da han strax kom efter ham. Flere eller andre Tyverier har Deponenten aldrig begaaet og var den høyeste og meest trykkende Armod da han var i arbejde med sit Huus for til Vinteren at faae Tag over Hovedet, og hans Families og smaae Børns Nød som {han} ikke i 2 Dage havde erholdt det allerringeste til Livets Ophold, har drevet ham til at begaae de {bekj} omforklarede Tyverier. Han aftraadte derefter indtil videre.

Derefter fremstod som

1814: 292

1. Deponent Erich Johnssen Gjervig som sagde sig 31 Aar gammel. Forklarede Fredag den 16 September Eftermiddag Kl: 5 omtrent blev han af Huusmanden Berge Pederssen anraabt at komme ham til Hjelp da der var en Tyv i hans Potates ager. Da Deponenten som var der i Nærheden i Arbejde kom tilløbende bad Berge ham løbe til Søen og anholde Tyven som efterat have frakastet sig de tagne Potates tog Flugten derhen hvorpaa Deponenten løb til Søen og fandt der nærværende Tiltalte Jens Brudvig {vilde denne} \som/ i det første ikke \ville/ gaae med ham tilbage til Huusmanden, men da Deponenten tvang ham dertil fulgte han med, og da Berge fremviiste omtrent 1 Skjeppe Potates som han sagde Jens havde optaget men fraslengt sig ved hans Tilkomst tilstod {Berge} \Jens/ at han havde taget samme og hvor paa Deponenten i Foreening med begge Ole Gjervig og Berge anholdt Tiltalte og førte ham her til Byen til Fogden. Deponenten har ingen Bekjendtskab til Tiltalte og veed ikke om han har begaaet eller!! (andre) eller flere Tyverier. Demit:

2. Deponent Ole Olssen Gjervig sagde sig 68 Aar gammel og 3. Deponent Ole Olssen Gjervig den yngre som sagde sig 38 Aar gl: Forklarede begge eensstemmig: At Fredagen den 16 September Eftermiddag Kl: 5 omtrent bleve de {ved ….} anmodede af Erich Jonssen Gjervig og Berge Pederssen Gjervig anmodede!! om at være dem behjelpelig at anholde og føre en Tyv til Byen, hvorpaa de gik til Søen til dem og fandt der \disse og/ Tiltalte Jens Brudvig som tilstod at have opgravet af en Ager omtrent 1 Skieppe Potates og hvorpaa de i Fellesenig med de ovennævnte bragte ham her til Byen til Fogden. De kjender ikke Tiltalte og veed ikke om han har forøvet andre eller flere Tyverier. Demit:

4. Deponent Berge Pederssen sagde sig 64 Aar gl: og boer som Huusmand paa Gjervig Forklarede at Fredagen \den 16de Sept:/ Eftermiddag Kl: 5 omtrent da Deponenten kom ud af sit Stuehuus mødte han Tiltalte Jens som kom med en temmelig Deel Potates i sin Hat og spurgte \om/ hans Kone var derinde i Huuset, {og} Da Deponenten syntes det mistænkeligt med de mange Potates saae han efter om de mueligen kunde være taget af hans egen Ager og da han paa denne som laae strax ved Huuset saae at en Del var optaget raabte han paa Erich Johnssen som var der i Nærheden i Arbejde i Hensigt at anholde Tiltalte Jens, men da denne hørte at han raabte paa Erich kom han igjen ud af Huuset, kastede Potæterne fra sig og løb til Søen hvorfra han dog blev tilbagehentet af Erich Jonssen som imidlertid var kommen tilstæde. Tiltalte blev derpaa anholdt og saaledes som af 1. Deponent forklaret ført til Byen. Tiltaltes og!! Kone og 2 Børn som havde været inde i Deponentens Huus imedens Potæterne blev optaget rejste derefter fra Gaarden. Det kunde være omtrent 1 Skjeppe Potates som Tiltalte havde taget og disse fik Deponenten alle tilbage. De optagne Potates Taxerede Deponenten for 1 Rbdlr. Deponenten kjender ikke Tiltalte Jens og veed ikke om han har begaaet andre eller flere Tyverier. Demiteret.

Samtlige 4re afhørte Deponentere erklærede derefter at han ikke den omhandlede Dag havde anmodet nogen af dem om Almisse og der er ikke flere Opsiddere paa Gjervig end de.

I Anledning disse Deponenternes Forklaring berigtigede Tiltalte sin Forklaring saaledes at det var paa \Naboe/ Gaarden indre Gjervig han havde [anmodet] 2 Mænd om Almisse uden at erholde noget ligesom han ogsaa vedtog den af Erich og Berge afgivne Forklaring som rigtig.

5. Deponent Jens Johannessen Riveness som sagde sig 55 Aar gammel. Forklarede at for omtrent 3 Uger siden da Deponentens tjeneste pige \Baarni/ i Foreening med Ole Rivenesses Pige Ingeborg KnudsDr: om Morgenen kom til Jacob Wiigs Nøst hvor endeel Meel Suurfløde med videre ham og Ole Riveness tilhørende var indsadt fandt de Døren for Nøstet opbrækket og 1 Bøtte med 16 Kander Suur Melk 1 Ditto med 14 Kander Ditto 1 Bøtte med 13 Kander Suurfløde eller Rømme, 1 Kande bøtte med

1814: 292b

Melk og Rømme tilsammen og ½ Kande bøtte med Rømme, som alt var Deponenten tilhørende at være borttaget, og fra Ole Riveness var ligeledes borttaget 1 Bøtte med 12 Kander Sur Melk. Da Deponenten blev underrettet herom drog han og Ole mistanke paa Tiltalte Jens hvorpaa Deponenten med sin Dræng Peder Monssen rejste til Tiltalte og forefandt de der som han erholdt tilbage 23 Kander Melk og alle Bøttene undtagen et Kandebøtte, alt det øvrige mistede Deponenten og foregav Jens at have solgt Rømmen i Byen. Melken [og]? de 30 Kander ansaae han værd 1 Rbmrk pr Kande. De 13 Kander Rømme ansaae han værd 21 Rbdlr 4 mrk. Den i Kandebøttet værende Rømme og Melk taxerede han værd 9 Rbmrk N: W: og ½ Kande Rømme 1 Rbmrk og Kandebøttet som han mistede 2 Rbmrk. Videre {vidste} forklarede Deponenten at han havde hørt Rygte om at Tiltalte ikke skulde være at troe og desaarsag fattede han mistanke til ham om dette Tyverie. For øvrigt veed han ikke noget videre om Tiltalte. Demit:

Tiltalte Jens tilstod at have taget de af Jens Riveness opgivne Koster, Natten til Løverdagen den 10 September, men han fandt den paasadte Taxt for høy af Jens Riveness, men derimod fandt han den af Berge Gjervig sadte Taxt for Potæterne passende.

6. Deponent Ellev Sjurssen Rachness sagde sig 52 Aar gammel og forklarede: at Tiltalte Jens Tørrissen boer paa hans Gaard uden Plads. For omtrent 3 Uger siden saa Vidnet at 5. Deponent Jens Riveness kom der til Gaarden til Tiltalte og afhentede hos ham endeel Meel og nogen Bøtter og hørte tillige Tiltalte Jens Tilstaae at have taget de Koster som Jens i Dag her for Retten har opgivet. Ligeledes saae han at Johannes Garness for omtrent 14 Dage siden afhentede fra Tiltalte en Slipesteen som Jens tilstod at have frastjaalet Johannes Garness. Deponenten har først i den seenere Tid hørt at Jens ikke skulde være troe men veed ellers ikke videre om nogen forøvede Tyverier. Han veed at Tiltalte er i ytterste Fattigdom og at Kone og Børn neppe har Klæder at skjule sig i. Formedelst de \nu/ opdagede Tyverier har Deponenten udsagt Tiltalte, som han ellers har laant endeel Penge for at opbygge sig et lidet Huus, af sin Gaard. Demiteret.

Forhøret blev hermed for denne Gang sluttet og udsadt til 8. October førstkommende som den første for Dommeren belejlige Tid formedelst Høstetingene for Sartor og Schiolds Skibrede for i midlertid at faae indstevnt de i Dag opgivne og Sagen vedkommende Personer.

Tiltalte blev derefter overleveret Laugrettet til afleverelse i Arresten. Krogh

Jørgen Ellengsen Ole Rasmussen

Aar 1814 den 28de September blev Retten sadt i Sekretair Christies Boepæl for videre at behandle den fra 24de September udsadte Justitssag mod Søren Nyebøe. Retten blev administreret og!! (af) Krogh som constitueret Sorenskriver tilligemed de samme Laugrettesmænd som sidste Gang.

Actor Foged Bøgh mødte og fremlagde Indlæg af 26de d: M: som blev læst saalydende: #

Defensor Prokurator Hiorth Stuvitz mødte og producerede ligeledes Indlæg af Dags Dato som blev læst saalydende: #

Sagen blev derefter af Actor og Defensor indladt til Dom.

Eragtet

Sagen optages til Kjendelse eller Dom.

Lars Blix de Fine Krogh Anfin Olsen

Ole Rasmussen Jørgen Ellengsen

1814: 293

Aar 1814 den 29de September blev det almindelige Høste- Sage- og Skatteting for Sartors Skibrede fremholdt paa Tingstedet Tøsøen, og blev Retten bestyret af den i Hr: Sorenskriver Christies fraværelse constituerede Hans Strøm Krogh i Overværelse af de 4re eedsvorne Laugrettesmænd Niels Halvorsen Homelsund, Anders Olsen Warøen, Hans Olsen Ejde og Jens Steffensen Nordeide. Foged Bøgh Skibredets Lehnsmand og endeel Tingsøgende Almue vare tilstæde.

Hvor da! Først blev publiceret følgende Kongelige Anordninger

1. Addresse fra Norges Rigsforsamling angaaende Norges Krones Overdragelse til Hans Majestæt Kong Christian Frederich datt: 17de Maij 1814.
2. Kongelig Bekjendtgjørelse af 19de Maij 1814 om at Hans Majestæt Kong Christian Frederich har modtaget Norges Krone.

3. Anordning af 19de Maij 1814 om en Bøn og Takkefæsts Holdelse.
4. Ditto af Ditto Dato om af!! (at?) Regjeringsraadet herefter føres Navn af Statsraad.
5. Kundgjørelse af 23de Maij om hvad Sager foretages paa næste Storting.
6. Ditto af Ditto om Statens Pengevæsen.
7. Placat af 3de Junii 1814 om Skydsen.
8. Opfordring til Almindelig Bevæbning af Norges vaabendygtige Mandskaber af 9de Junii 1814.
9. Amtets Skrivelse af 28de Junii, at kuns efter Høyesterets Doms Afsigelse kan ventes Benaadning.
10. Anordning af 22de Junii, inden hvad Tid Børn bør døbes i Kirken.
11. Convention med Sverrig af 14de August 1814.
12. Waabenstilstand ved sam/m/e af sam/m/e Dato.
13. Indkaldelse af 16de August 1814 til Storthing.
14. Stadsraadets Bekjendtgjørelse af 23de August 1814 at have overtaget Regjeringen i Kongens Sygdom.
15. Amtets Skrivelse af 13 Septbr: 1814 om Bøygdemagasin.
16. Bevilling for Rigsbanken til at indkalde Ihændehavere af Courantbanksedler. datt: 11te Aug: 1814.
17. Statsraadets Bekjendtgjørelse, angaaende Danske Courantbanksedlers Indløsning af den norske Rigsbank datt: 19de September 1814.

Bierningstingsvidne!! (Biergnings-).
For Retten mødte Johannes Josephsen Glesness og anmeldte at han i Foreening med John Endressen Glesness den 26de Augusti sidstleden Kl: omtrent 5 Eftermiddag observerede at en Baad som kom siglende uden for Glesness med en Mand udi kuldsiglede hvorpaa de iilede den kuldseglede til Hjelp, fandt ham som var Endre Amundssen Wolden og bjergede ham af Søen op i deres Baad og bjergede tillige Baaden til land. Til yderligere Oplysning herom fremstillede han den den!! Bjergede Endre Amundssen Wolden som forklarede at den 26de Augusti sidstleden da han med (mod?) en temmelig stræk!! (stærk) Sydostvind kom siglende fra Søen hvor han havde været paa Fiskerie og kom henimod Glesness, kom en stærk Flage(?) og kastede hans Baad omkuld førind han kunde faae løst ned Seglet og hvorved han kom i Søen og havde ufejlbarlig omkommet dersom ikke Johannes Josephsen Glesnes og John Endressen Glesness var kommet ham til Hjelp og hvorved de reddede saavel ham som hans Baad. Mødende Johannes Glesness fremstillede derefter som godvillig mødende Vidne Christian Gabrielssen som sagde sig 90 Aar gammel. Forklarede efter aflagt Eed at Eftermiddagen den 26de Augusti stod Vidnet veed sine Huuser paa Glesness og saae at en Baad kom sejlede!! (sejlende) ned(?) efter {efter} Sundet med 1 Mand i, og strax derefter at denne Baad var kuldsejlet samt at de tvende ovennevnte Mænd Johannes Josephsen Glesness og John Endressen ibidem i en Vidnet tilhørende Baad strax rejste ud og bjergede bemeldte Endre Amundssen Wolden som de derefter bragte til Land tilligemed den kantrede Baad og havde upaatvivlelig Endre Wolden omkommet saafremt ikke de ovennævnte Personer havde reddet ham da ingen andre Folk var i Nærheden og Vejret var hart. Vidnets Prov blev ham forelæst og af ham vedtaget rigtig hvorpaa det blev demiteret.
Den nærværende Bjerger erklærede derefter at han ingen flere Vidner havde at føre til Beviis om den ovenmeldte Bjergning og begjærede derfor dette Tingsvidne sluttet og sig beskreven meddelt.

Forklaring om fundet Wrag.
For Retten mødte Amund Amundssen Tønnevig og forklarede at ved Michaeli Tider 1811 blev af Comparenten og Anders Amundssen

1814: 293b

Tønnevig bjerget i det aabne Hav omtrent ¾ Miil fra Land og uden for alle Skjær 1 Skibsroer og een Bjelke som de i haarde Vejr og svær Søe bjergede paa Land paa Gaarden Tønnevig og hvilke Ting ellers havde drevet bort. Om det bjergede har de ellers forlængst gjort Indberetning til Fogeden. Da han intet videre havde at forklare blev han demiteret.

Da ingen havde videre ved Tinget at bestille i Dag blev det udsadt til i Morgen.

Niels Halvorsen Hommelsund. Anders Olsen Warøen. Krogh
Hans Olssen Eide. Jens Steffensen Nordejde.

Næste Dag continuerede Høstetinget for Sartors Skibrede i overvær af de samme Laugrettesmænd som igaar vare tilstæde.

Forklaring om bjerget Wrag.
Peder Olssen, Halvor Olssen og Ole Janssen alle fra Gaarden Nordvigen mødte for Retten og anmeldte at de i November Maaned 1811 tilligemed endeel flere Personer bjergede vesten for Lokøen dog uden for Land Dækket af et Skib som kom drivende i aaben Søe i haardt Vejr og hvilket de efter megen Anstrængelse indbjergede til Lokøen da det ellers vilde være drevet bort. Om det bjergede har de ellers forlængst gjordt Indberetning til Fogden. Da de intet videre havde at forklare bleve de demiterede.

Da ingen for i Dag havde videre at føre i Rette blev Thinget udsat til næste Dag.

Niels Halvorsen Hommelsund. Krogh Anders Olsen Warøen.
Hans Olsen Ejde. Jens Steffensen Nordejde.

Den paafølgende 1ste October 1814 continuerede Høstethinget for Sartor Skibrede i i!! Overværelse af de samme Laugrettesmænd som i Gaar.

Hvorda blev publiceret følgende Documenter:

1. Skiftebrev efter Pigen Brithe NielsDatter Mitzøen, sluttet 20 Decembr: 1813, hvorved Boets Jordegods 11 27/48 Mrk Fisk i Gaarden Angeltvedt, No 58 {er udlagt} og 4 ½ Mrk Smør 1 ½ Kd: Malt i Gaarden Tøsøen, No 83, er udlagt som Skjødebogen Fol: 607 udviser.
2. Do: efter Endre Nielssen Strømme, sluttet 23 Augusti 1814, hvorved Boets Jordegods 1 pd 3 Mrk Fisk i søre Fjelde, No 89, er udlagt til Creditor Peder Nielssen midt Fjelde, Enken Astri NielsDatter og Børnene.
3. Do: efter Marthe NielsDatter Bildøen, sluttet 24 Augusti 1814, hvorved 1 pd 12 Mrk Fisk i Bildøen, No 69, samt 1 pd 28/33 Mrk Fisk i Kallestad No 39, er udlagt til Enkemanden Anders Olsen Bildøen og Børnene.
4. Do: efter Niels Michelsen Bjelkerøen, sluttet 30te Augusti 1814, hvorved 12 Mrk Smør i Gaarden Bjelkerøen, No 1, er udlagt til Enken Brithe MonsDatter og Børnene.
5. Do: efter Brithe AndersDatter Windenæs, sluttet 25 Aug: 1814, {er B} hvorved Boets ejende Jordegods 1 pd 2 151/480 Mrk Fisk i Gaarden Windenæs, No 61, er udlagt til Enkemanden Ole Rasmussen og Børnene. I Gaarden Angeltvedt, No 58, er Boet ejende 13 3/8 Mrk Fisk som er udlagt til Enkemanden Ole Rasmussen samt 3 ¾ Mrk Smør 1 ¼ Kd: Malt i Tøsøen, No 83 er ligesaa udlagt til Enkemanden Ole Rasmussen.

6. Do: efter Anders Rasmussen Glesnæs, sluttet 31 Aug: 1814, hvorved Boets ejende 1/30 Part i Laxevaagen Skratholmen er udlagt til Enken Kari JohannesDatter Glesnæs.

7. Do: efter Inger EliasDatter nedre Børnæs, sluttet 19 Septbr: 1814, hvorved 18 Mrk Fisk i Gaarden nedre Børnæs, No 3, er udlagt til Enkemanden Jens Nielsen og Børnene, samt 1 109/180 Mrk Fisk i Warøen, No 8, er udlagt til be:te Enkemand.

8. Do: efter Paul Olsen Solsvigen, sluttet 9de April 1814, hvorved 3 54/81 Mrk Fisk i Solsvigen, No 60, er udlagt til Enken Berthe JensDatter samt den Afdødes Moder og Sødskende.

9. Do: efter Sidsille HansDatter store Sangolt, sluttet 28 April 1814, hvorved 1 21/24 Mrk Smør, 10 Skilling Penge og 9 9/24 Mrk Fisk i store Sangolt, No 35, er udlagt til Sønnen Hans Albrigtsen store Sangolt og hans Sødskende.

10. Do: efter Arent Thomassen søre Echerhovde, sluttet 10 Septbr: 1814, hvorved 12 Mrk Smør 6 Mrk Fisk i søre Echerhovde, No 80, er udlagt til StervboEnken Christi OlsDatter og Arvingerne.

11. Do: efter Anna MonsDatter nordre Bjorøen, sluttet 22 Augusti 1814, hvorved 4 9/10 Mrk Fisk i nordre Bjorøen, No 81, er udlagt til StervboeEnkemanden Gudmund Haagensen og Børnene.

12. Bøxelseddel fra Ole Olsen Nordejde til Lars Olsen paa 14 Mrk Fisk \Landskyld/ i Landeraae, No 59, dateret 29 September 1814, Skatteskyld 9 Mrk Smør med Revers.

13. Do: fra Hans Nielssen Agotnæs og Ole Olsen Nordejde til Matthias Ingebrigtsen paa 16 16/27 Mrk Fisk Landskyld og Skatteskyld 10 2/3 Mrk Smør i Gaarden Landeraae, No 59, dat: 29 Septbr: 1814, med Revers.

1814: 294

14. Delebrev efter Kari NielsDatter søre Toft, dateret 29 Septbr: 1814, hvorved Boets Jordegods er udlagt til StervboeEnkemanden Mons Pedersen, nemlig 1 pd 6 Mrk Fisk i hans eget Brug og 1 pd 6 Mrk Fisk i Morten Monssens Brug i Gaarden søre Toft, No 12.

15. Skjøde fra Ole Jenssen søre Fjelde til Sønnen Hans Olsen paa 1 pd 3 Mrk Fisk i Gaarden søre Fjelde, No 89, for 100 rbd N: W:, dateret 29de Septbr: 1814.

16. Skjøde fra Lars Nielssen Berge til Sønnen Thomas Larssen paa 1 pd 6 Mrk Fisk i Gaarden Berge, No 17, for 200 rbd N: W:, dateret 29 Septbr: 1814.

17. Delebrev efter Wintzians Lassesen Kalve, dateret 29 Septbr: 1814, hvorved Boets Jordegods 7 ½ Mrk Fisk i Gaarden Trængerejde, No 38, er udlagt til den Afdødes Halvsøster Brithe EliasDatter, givt med Isach Jenssen Berge.

18. Bøxelseddel fra Agent Johan Weiner Krohn til Lars Albrigtsen paa 1 pd Fisk Landskyld og Skatteskyld 12 Mrk Smør i Gaarden Ejde, No 30, dateret 14 Martii 1814, med Revers.

19. Skjøde fra Enken Botilde MichelsDatter Algerøen til Thomas Hanssen Landeraae paa {20} 12 9/10 Mrk Fisk i Gaarden Landeraae, No 59, for 50 rbd N: W:, dateret 29 Septbr: 1814.

20. Skjøde fra Thomas Hanssen Landeraae til Michel Nielsen Algerøen paa 12 Mrk Fisk i Gaarden Algerøen, No 53, for 191 rbd 4 mrk N: W:, dateret 29 Septbr: 1814.

21. Afkald fra Michel Nielssen Dale for hans Arv 4 rd 5 mrk 12 s til Formynderen Ole Matthiassen Næsse, dateret 29 Septbr: 1814.

22. Do: fra Niels Olsen søre Echerhovde for hans Kones Kari AndersDatter Knapskougs Arv 22 rd 3 mrk 15 s til Formynderen Engel Nielssen Foldenæs, dateret 30 Septbr: 1814.

23. Mageskjøde fra {Kjøb} Mons Anderssen Algerøen til Kjøbmand Dankert D: Krohn paa 11 537/1296 Mrk Fisk i Lars Nielssens Brug samt 15 1701/1800 Mrk Fisk i Paul

Nielssens Brug i Gaarden Landeraae, Matr: No 59, som er ansat for 50 rbd N: W:, dateret 24 Septbr: 1814.

24. Mageskjøde fra Kjøbmand Dankert D: Krohn til Mons Anderssen Algerøen paa 12 Mrk Fisk i Algerøen, No 53, som er ansat for 50 rbd N: W:, dateret 24 Septbr: 1814.

Hr: Foged Bøgh derefter fremlagde det store Skatte-Thingsvidne, bestaaende af 14 Qvæstioner, hvilke inden Retten bleve oplæste og hvortil Laugrettet i Almindelighed og i Særdeleshed de 2de Mænd Mons Anderssen Algerøen og Ole Jenssen søre Fjelde svarede saaledes: Til 1ste, 2de, 3die og 4de Qv: Svar: ney. 5te og 6te Qv: Ingen andre end de sædvanlige. 7de, 8de og 9de Qv: ney. 10de Qv: jo. 11te, 12te, 13de og 14de Qv: ney.

Derefter fremlagde Fogden Tingsvidnet over Huusmands og Engeslæt-Skatterne, hvilket inden Retten blev oplæst og examineret og af Laugrettet og Almuen rigtig befundet.

Ligeledes fremlagde Fogden Thingsvidnerne over Odels og Selveiermandtallerne samt Vejmestermandtallet, hvilke inden Retten bleve oplæste og af Almuen og Laugrettet rigtig befundne.

End videre fremlagde Fogden Restancelisten, der viser at paa dette Aars Skatter {Skatter} udestaaer 1427 rbd 3 mrk 14 ½ s N: W: Denne Restanceliste blev inden Retten oplæst og af Laugrettet og Almuen, som uimodsagt, rigtig befunden.

Til Laugrettesmænd for næstkommende Aar 1815 bleve opnævnte Ingebrigt Simonsen store Sangolt, Knud Olsen Skouge, Peder Michelsen søre Echerhovde og Ole Olsen nordre Echerhovde.

Da ingen havde noget videre at føre i Rette blev Høstethinget for Sartor Skibrede hævet.

Krogh

Niels Halvorsen Hommelsund. N.H.S. og bomerke

Anders Olsen Warøen. A.O.W.

Hans Olsen Ejde. H.O.S. og bomerke

Jens Steffensen Nordejde. I.S.S. og bomerke

Aar 1814 den 3die October blev det almindelige Høste- Sage- og Skatteting for Schjolds Skibrede fremholdt paa Thingstædet Haucheland, og blev Retten bestyret af mig Hans Strøm Krogh som constitueret Sorenskriver i Hr: Secretair Christies Fraværelse i Overværelse af Laugrettesmændene Aamund Gabrielsen Nyegaard, Zacharias Olsen Nyegaardsvigen, Peder Andersen Grimstad og Anders Knudsen yttre Hope som i Dag ere tagne i Eed. Foged Bøgh, Skibredets Lehnsmand og endeel tingsøgende Almue vare tilstæde.

Hvor da! først blev publiceret de sam/m/e Kongel: Anordninger som paa Høstetinget for Sartors Skibr:

Derefter fremlagde Foged Bøgh det saakaldte Store Skattetingsvidne bestaaende af 14 Qvæstioner hvilke inden Retten blev oplæst og examineret og hvortil Laugrettet og Almuen i almindelighed og de tvende Mænd Mons Olssen Borge og Niels Monssen Rølland i Særdeleshed saaledes svarede til de 4re første Spørgsmaale: Nej. 5 og 6te qv: Ingen andre end de sædvanlige. 7 og 8de qv: Nej. 9. qv: Jo. Kjøbmand Paul Meyer Smith bruger 2de Gaarde nemlig Fiøsanger og Søevigen. 10. Sp: Jo. 11. qv: 12, 13 og 14. qv: nej.

Derefter fremlagde Fogden Tingsvidnet over Huusmænd og Engsletskatterne hvilket inden Retten blev oplæst og examineret og af Laugrettet og Almuen rigtig befunden.
Ligeledes fremlagde Fogden Tingsvidnerne over Odels og Selvejermandtallerne samt Vejmester mandtallet hvilke inden Retten blev oplæst og rigtig befunden af Almuen og Laugrettet.

Gammelt Tingsvidne.

Johannes H: Hakland (Hekland?) contra Bøhmer.

Procurator Lassen mødte og producerede skrivtlig Continuations Stævning af 11te August i lovlig forkyndt Stand hvorefter han begjærede de indstævnte Vidner paaraabt og dem forelagt til Besvarelse de sidste Session fremlagte og for dem fremsadte Spørgsmaale. Stævningen blev læst saal: #
De samtlige Indstævnte bleve paaraabte og mødte alle undtagen Skarpskytter Johannes Møgster og Berthe Andersdatter, hvilken sidste blev anmeldt død.
Procurator Hjorth Stuvitz mødte for Mad:me Anna Marie Bøhmer og Søn Otte Bøhmer og foruden at forbeholde fornødne Contra Qvæstioner til de indstævnte Vidner bad disse for saavidt de under Hovedsagen ved Hjemtinget ere afhørte maatte blive forelæste de af dem inden Retten den 7de December 1813 afgivne Forklaringer. Disse Vidner ere Johannes Solemsvigen, Dorthea Magnusdatter og Johanne Knudsdatter og da Underretsacten i denne Sag fra Citantens Side forhen er fremlagt ansaa Comparenten det unødvendigt at irettelægge den{ne} originale Act Indstævnte Mad:me Bøhmer er meddelt, men blodt anvise sam/m/e til Rettens Conforntation!! (Confrontation), med den forhen fremlagte Originale.
Derefter blev fremkaldt som:
4de Vidne (navnet ikke nevnt) som efter at være formanet til Sandheds Udsigende, og efterat være forelæst sin forhen afgivne Forklaring i Underrets Acten p: 11 svarede i Kraft af den forhen aflagde Eed til Citantens 1ste Qvæst: jo som 1ste Vidne. Til 10de Sp: Den Melk og Fløde som fra Johannes blev tilbragt Bøhmers var ikke alle Tider bitter og af slet Smag; men ikkun nogle Gange, da hun smagte den efterat den var kogt. Hun smagte aldrig Melken førend den blev kogt, og veed saaledes ikke om den førend Kogningen var bitter og af slet Smag. Hun smagede blodt paa den Melk som hun selv modtog og aldrig saavidt hun erindrer paa den Melk som af Mad:me Bøhmer blev modtaget af Johan/n/es 11te Sp: Saa ofte som Bøhmers, saavidt Vidnet ved forlangte Melk og Fløde hos Citanten fik de sam/m/e og kan hun erindre at Citanten en Gang ombyttede den bitre Melk med god Melk og bestandig ombyttede han den bruste!! (brustne) Fløde med god Fløde saa ofte det blev forlangt. Til 12te Sp: Om Bøhmer forud havde bestilt den af hende til Bøhmers 9de Spørgsmaal i Acten pag: 11 omforklarede Røm/m/ekolle veed hun ikke; men det var paa den Tid meget varmt Veir, dog kunde Vidnet ikke skjøn/n/e om Melkens slette Smag og Bitterhed var aarsaget ved den stærke Varme eller af andre Aarsager. Om det varme Vejr foraarsagede at Melken og Fløden brast eller om dertil var andre Aarsager kunde vidnet ikke skjønne; men dog veed hun at Melk og Fløde ofte om Som/m/erne i varmt Veir brister ved at koges. Til 13. Spørgsm: Hun veed ikke hvad Bøhmer gjorde med den omforklarede bitre Melk om hun beholdt den leverede den fra sig eller slog den bort; dog veed hun at den ikke blev fortæret i Huuset, da den formedelst sin slette Smag ikke kunde nydes. Til 2de Membrum af denne Qv: Hun henholdt sig til sin i Underrets Acten pag: 11 og 12 indførte Forklaring til Bøhmers 1ste og 2den Qvæst: dog med den Forandring og Tillæg at da hun var oppe og tilsagde Johannes til Nodekastning var Johannes ikke hjem/m/e men hun talte med hans Kone svarede at hun ikke havde Tid. Vidnet veed heller ikke om Johannes var hjem/m/e da Bøhmers Dræng, som omforklaret, var hos ham for at tilsige ham til Nodekastning, eller om Johannes's Hustrue ogsaa den Gang svarede paa Mandens Vegne. Vidnet {efter} veed at Johannes den Tid var

Soldat og ofte var i Byen, samt at hans Kone havde et spædt Barn at oppasse. Hun har aldrig hørt Johannes nægte at skydse; men har hørt Konen at nægte under Paaskud at hun ikke har havt Tid. Efter given Anledning fra Pr: Hjorts Side svarede Vidnet at hun efter saae (eftersaa) at Skindet som var til Dæksel paa Bøttet var surt; men Bøttet selv var reent og ordentlig. Hun har derimod hørt af Johannes Heklands Tieneste Pige at dennes Kone ikke tit nok vasker sine Melkebøtter eller holder dem reene. Vidnet blev efter Parternes Samtykke demitteret.

5te Vidne Johanne Knudsdatter, som efterat være formanet til Sandheds Udsigende og forelæst sin forhen afgivne Forklaring i Acten inddragen p: 11 forklarede i Kraft af den forhen aflagte Eed til Tingvidnecitantens 1ste Sp: eenstem/m/ig med 1ste Vidne. Til 10de Sp: At den omforklarede Melk og Fløde var fra Johannes, veed hun deraf at hun selv modtog den. Til 11te: Saa ofte det af Bøhmer blev forlangt at den bedærvede Melk og brustne Fløde skulle ombyttes blev sam/m/e af Johan/n/es ombyttet med god melk. Til 12te: De omforklarede Rømmekoller var forhen af Bøhmer bestilte; men hvor mange Dage førend de {bleve} vare bestilte kan Vidnet ikke erindre dog var

1814: 295

det i sam/m/e Uge som de bleve spiste Fredagen. Om det i de Dage var meget varmt, kan vidnet ikke erindre. Til 13de Spm 1ste Membrum: Undertiden beholdt Bøhmer den brustne Fløde og bittre Melk; men undertiden blev den ombyttet af Johannes. Til 2det Membrum: Vidnets Forklaring til Bøhmers 1ste og 2den Qvæstion som i Underrets Acten inddraget pag: 12 forandrede hun nu derhen: at Vidnet ikke hørte Bøhmer tilsige Johannes selv at møde til Nodkastning; men til Johannes's Kone og at hun undskyldte sig derfor under Paaskud at hverken hun eller hendes Pige havde Leilighed dertil. Hun veed at Citantens Kone havde et spædt Barn at oppasse. Vidnet har heller ikke hørt selv at Johannes Heklands Hustrue eller Pige har nægtet at skydse Bøhmers Pige over Vandet; men hun har hørt Dorthe Magnusdatter fortælle dette. Vidnet blev med Parternes Samtykke demitteret.

6te Vidne Niels Johannesen Nyegaard, sagde sig 69 Aar gam/m/el, aflagde Eed og forklarede til Citantens 6te Sp: Han har aldrig hørt at Citanten har nægtet at skydse Bøhmer eller hans Stedmoder; men veed tvert imod at saavel Johannes selv som hans Kone og Tienestepige tit og ofte har skydset disse og hentet dem fra Nyegaard. Demitt: med Parterners Samtykke.

Da Dagen med det passerede var forløben beroer med Afhør af de øvrige Vidner til i Morgen.

Da ingen havde videre med Tinget at bestille, blev Tinget udsat til {næste} i Morgen.

Krogh

Aamund Gabrielsen Nyegaard. AGN og bomerke

Zacharias Olsen Nyegaardsvigen. S.O.N.

Anders Knudsen Hope. A.K.S. Peder Andersen Grimstad. PAS:

Aar 1814 den 4de October blev Extra Ret sadt i Sekretair Christies Boepæl i Bergen og blev Retten bestyret af Prokurator Hans Strøm Krogh som constitueret Sorenskriver tilligemed de tvende Laugrettes mænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen.

Hvor da! I Justits-Sagen Procurator Lassen, som befalet Actor contra Arrestantinden Christiane Rasmusdatter blev afsagt følgende

Dom.

I Følge Amtets Ordre af 15de Julii og Extentions Ordre af 11te Augusti tiltales under nærværende Sag Christiane Rasmusdatter for forskillige forøvede Tyverier og Susanne Qvist for Samhandel med de stjaalne Koster eller Hælerie. Ved saavel egen Tilstaaelse som corpus delicti, Vidner og Sagens øvrige oplyste Omstændigheder er det beviist at Christiane Rasmusdatter, Natten til den 23de Julii sidstleden eller Morgenen tidlig ved at bortbryde en Liste fra Gadedørren har indbrudt sig i et Hendes Fader Rasmus Christensen tilhørende Huus i Sandvigen i hvilket Konen Elen Larsdatter logerede og i dennes Fraværelse bortstjaalet fra hende, 1 blaastribet Lærreds Forklæde, 1 rød ulden strikket Nattrøye, 2 Par hvide Uldstrømper, 4 Skakkeklæder, 3 Køyser, 1 rødstribet Stoffes Vest, ½ Alen Stryelærred, 1 rødrudet Halstørklæde, 1 Lindrærreds!! (Linlærreds) Ditto, 1 Kartuns!! (Kattuns) Halskrave, 1 hvidt Lindlærreds Forklæde, 1 Par sorte Uldstrømper, 1 Mrk Uldgarn, 1 Uldsax, 1 rødstribet Skjørt, 1 gulstribet Ditto, 1 Stryess Særk og en stor Gryde, af hvilke samtlige Koster, som tilsammen er taxeret for 27 Rbdr 5 mrk N: V: Den Bestjaalne har erholdet tilbage, 1 rødstribet Skjørt, 1 rødrudet Halstørklæde, 1 Linlærreds Halstørklæde og omtrent 1 Mrk Uldgarn som tilsam/m/en taxeret for 5 rbdr 4 mrk. At hun har frastjaalet Gjertrud Hammer imedens hun tiente hos hende 1 Sølv Fingerbølle taxeret for 4 rbmrk N: V: som af Susanna Qvist solgt til Guldsmed Lindholm for 1 rbmrk og endelig at have frastjaalet Konen Marthe Jacobea Olsdatter af dennes Kiste 1 Par Bomulds Strømper 3 Natkapper, hvoraf den ene uden Skakkeklæde og en Seildugs Rulledug, tilsam/m/en taxeret for 6 rbd 5 mrk N: V: hvilke samtlige hende frastjaalne Koster hun har erholdt tilbage. Foruden disse opgivne og af Tiltalte Christiane Rasmusdatter tilstaaede Tyverier har Gjertrud Hammer opgivet at have mistet et rødrudet Lommetørklæde som skal være hende frataget paa sam/m/e Tid som Fingerbøllet, senere et Lagen og en Særk, hvilket alt hun formoder Tiltalte Christiane at have taget det ogsaa Susanna Qvists Forklaring at have efter Christianes Anmodning solgt for hende et rudet Lommetørklæde vækker Formodning for; men da Christiane bestemt har benægtet saadant, og ellers saa aabenhjertig tilstaaet de øvrige Tyverier finder Dommeren ikke disse Omstændigheder saa tilstrækkelige at Actors Paastand i denne Henseende kan blive at tage til Følge hvorimod hun {for} \der/ som beviist er over criminel Lavalder for de øvrige hende overbeviiste {Omstændigheder} Tyverier vil blive at straffe efter Forord: [af] 20 Februar 1789 § 1 for første Gang begaaet Tyverie og denne Straf med Hensyn \til/ paa hvilken Maade hun har forøvet Tyverierne; samt de igjentagne Gange at bestemme til 4re Maaneder ligesom hun ogsaa vil blive pligtig in Solidum med Susanne Qvist at erstatte Elen Larsdatter Værdien af de hende frastjaalne og ikke tilbagekomne Koster med 22 rbd 1 mrk N: V: og til Gjertrud Hammer ligeleedes in Solidum med Susanna Qvist Værdien af det stjaalne Fingerbølle med 4 Rbmrk N: V: Betreffende Su-

1814: 295b

sanna Qvist da er det vel ikke imod hendes Benægtelse beviist at hun har opmuntret Christiane Rasmusdatter til at forøve Tyverier eller at hun har været viidende om at de Koster hun for hende har solgt har været stjaalet; men uagtet hun saaledes vel ikke kan blive at betragte som Medvider eller Hæler i disse Tyverier, saa dog \da hun/ ved at modtage hos hende saa mange Varer til Forhandling af hvilke endeel endog saadanne som hun med mindste Eftertanke maatte indsee at være Ting hun ikke kunde være Ejer af eller paa en redelig Maade være kom/m/en i Besiddelse af, hendes Foregivende til Hattemager Brede betreffende Rulleklædet ogsaa gjør hendes Forhold mistænkelig, har hun dog deels ved denne Handel begaaet en lovstridig Handling, og om dog ikke fremvirket saa dog sautineret Tyveriet og deels ved sit urigtige foregivende til Hattemager Brede paataget sig Mistange!! (Mistanke) \om/ at de solgte Koster har været Tyvekoster, hvorefter en arbitrair Pengebod af 10 rbd S: V: til Bergens Sygehus ansees passende Straf for hende, ligesom hun ogsaa in

Solidum med Tiltalte Christiane Rasmusdatter maae blive pligtig at erstatte Elen Larsdatter Værdien af de denne frastjaalne af Susanne solgte og ikke tilbage komne Koster med 22 rbd 1 mrk N: W: samt til Gjertrud Hammer for 4 Rbmrk N: V: Saa vil de ogsaa begge blive pligtige at udrede alle af denne Action flydende Omkostninger, hvoriblandt Actors Sallarium billiges med 6 rbd S: V: og Deffensors med 4 rbd S: V: Endelig forbeholdes Gjertrud Hammers Rett til Guldsmed Lindholm til Erstatning for det hende frakomne og af ham kjøbte Fingerbølle med 4 Rbmrk N: W: for saavidt Erstatning [ikke]? maatte være at erholde hos Christiane Rasmusdatter eller Susanne Qvist.

Sagførelsen har været Lovforsvarlig.

thi Kiendes for Ret:

Tiltalte Christiane Rasmusdatter bør at arbeide i Bergens Tugt og Manufacturhuus i 4re siger fire Maaneder. Tiltalte Susanne Qvist bør for sit lovstridige og mistænkelige Forhold bøde til Bergens Sygehuus 10 rbdr S: V: Endelig bør de begge in Solidum erstatte Elen Larsdatter de hende frastjaalne og ikke tilbagekomne Koster med 22 rbd 1 mrk N: V: og til Gjertrud Hammer 4 mrk N: V: samt udrede alle af denne Action lovlig flydende Omkostninger, hvoriblandt til Actor Assessor Lassen 6 rbd S: V: og Defensor Pr: Hjorth Stuvitz 4 rbd S: V: Endelig forbeholdes Gjertrud Hammer Rett til Erstatning hos Guldsmed Lindholm for Fingerbøllet med 4 mrk N: W: forsaavidt Erstatning ikke maatte blive at erholde hos de Tiltalte Christiane og Susanne Qvist.

At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og i det heele under Adfærd efter Loven og Øvrighedens nærmere Foranstaltning.

Saavel Christiane Rasmusdatter som Susanne Qvist var i Retten tilstæde og hørte denne Dom aflæse, samt erklærede sig dermed begge fornøjet.

Lars Blix de Fine Krogh Anfind Olssen

Aar 1814 den 4de October continuerede Høste Tinget for Schjolds Skibrede, og Retten blev betjent af de sam/m/e Personer som i Gaar hvorda

Tingsvidnesagen

Mad:me Bøhmer ctr: Johannes Hekland continuerede.

Procurator Lassen som mødte begjærede de nu mødende Vidner Hans Krohnvigens Hustrue og Johannes Solemsvigen afhørte og hvorefter fremstod som

7de Vidne Marthe Andersdatter givt med Hans Krohnvigen, sagde sig 30 Aar gam/m/el og Parterne ubeslægtet, aflagde Lovens Eed, efterat være betydet dens Vigtighed og formanet til Sandheds Udsigende, og svarede til Citantens 1ste Sp: eenstem/m/ig med 1ste Vidne. Til 2det Sp: Vidnet kan ikke erindre naar eller hvor ofte Bøhmer lod kaste med Noden, heller ikke om Citanten Johannes Hekland var med nogen Gang eller ikke. Vidnet veed at Johannes Heklands Hustrue, forrige Som/m/er havde et spædt Barn at paapasse. Til 7de: Vidnet har forskillige Gange seet hos Bøhmers brusten Melk og Fløde som disse har sagt at have faaet fra Johannes Hekland; men om Johannes virkelig har leveret denne Fløde og Melk, derom er hun uvidende og anden Kundskab har hun ikke om den af Johannes Heklands til Bøhmers leverede Melk og Fløde. Til 8de Sp: Vidnet veed og har ofte for Bøhmers bragt Bud til Johannes om at den leverede Melk og Fløde var bristen og med Forlangende om anden Melk i den Sted; men om Johannes har leveret anden Melk og Fløde der om er hun uvidende, dog har hun aldrig hørt Johannes at nægte saadant. Vidnet veed at det ofte er Tilfældet i stærk varme at Melk og Fløde brister ved Kogning, dog indtraf dette ikke mere end en Gang forrige Aars Som/m/er for Vidnet som ligesom Johannes leverer Melk til Bøhmer. Dimitteret, da ingen havde Vidnet videre at tilspørge.

8de Vidne Johannes Hansen Solemsvigen 37 Aar gam/m/el, blev forelæst sin den 7de December 1813 afgivne Forklaring som i Underrets Acten er inddraget pag: 10 og hvorefter han i Kraft af den forhen aflagde Eed svarede til Tingsvidnecitantens Qvæstioner saaledes: Til 1ste Sp: eenstem/m/ig med 1ste Vidne. Til 2de Sp: Vidnet henholdt sig til sin under 7de December 1813 afgivne Forklaring paa Bøhmers 1ste Spørgsmaal med Tillæg

1814: 296

at han ikke veed om Johannes Hekland var hjem/m/e eller fraværende de 2de Gange da der som omforklaret blev kastet med Noden og at Johannes Heklands Hustrue forrige Aars Som/m/er havde et spæt Barn at paapasse. Til 6te Sp: Henholder sig til sin ommeldte Forklaring paa Bøhmers 2de Qvæst: i Acten pag: 10. Vidnet blev demitteret med Parternes Samtykke.

Indstævnte Bøhmer blev 3de Gange paaraabt men hverken mødte eller lod møde.

Pr: Lassen begjærede Tingsvidnet sluttet, og sig saa hastig som mueligt beskreven meddelt.

Eragtet:

Tingsvidnet bliver herved sluttet og skal blive Citanten beskreven meddeelt.

Gam/m/el Sag

Oberstljeutenant Ham/m/er ctr: Mad:me Hjorth Stuvitz.

Procurator Leganger mødte og anmeldte at Statsraadet under 23de Aug: sidstleden har tilholdet at denne Sag hæves efter en Foreening som Parterne have indgaaet, hvorefter Mad:me Hjorth Stuvitz giver Citanten en Æres Erklæring som Comparenten nu foreviiste og begjærede læst og protocolleret herved Retten. Bemeldte Statsraadets Skrivelse fremlagde Comparenten og erklærede at efter fornævnte Forliig kan Citanten i Bergens Addresse Aviis lade indføre følgende: I Anledning at Præsten Hjorth Stuvitz Enke har den 8de Junii 1813 brugt ærefornærmende Udtryk mod mig har hun derfor afgivet sin Erklæring, som Statsraadets 3de Departement har approberet og ej forlangt den af mig mod hende i bemeldte Anledning anlagte Sag videre fremmet, hvorhos bemærkes at benævnte Erklæring den 4de October d: A: ved Nordhordl: Jurisdiction er tinglæst. I Overeensstem/m/else hermed begjærede Proc: Leganger at denne Sag nu maatte blive hævet.

For Citanten mødte Ass: Lassen som anviiste Stiftets Skrivelse til Citanten af 23de August d: A: indeholdende berørte Statsraadets Skrivelse, saa anviiste han og Citantens Skrivelse af 10de f: M: til Comparenten om, {at} i Overeensstemmelse med Statsraadets Resolution at hæve denne Sag, hvorefter han ligeleedes begjærede Sagen hævet; thi blev denne Sag hævet.

Derefter blev publiceret

1. En Æres Erklæring fra PræsteEnken Hjort Stuvitz til Oberstljeutenant Ham/m/er datt: 1ste Octbr: 1814.

Da ingen havde videre med Tinget at bestille blev sam/m/e for i Dag hævet og udsadt til i Morgen.

[Krogh]

Aamund Gabrielsen Nyegaard A.G.N. og bomerke

Zacharias Olsen Nyegaardsvigen S.O.N.

Anders Knudsen Hope A.K.H. Peder Andersen Grimstad PAS

Følgende Dag den 5te October continuerede det almindelige Høsteting for Schjolds Skibrede, og blev Retten betjent af de sam/m/e Personer som i Gaar.

Forhør.
I Anledning af Foged Bøghs Anmeldelse i Skrivelse af 2den d: M: blev begyndt Forhør over en for Tyverie anholdt Person navnlig Erich Hansen Bratlien. Fogdens bemeldte Skrivelse blev af Dom/m/eren fremlagt, og lyder saaledes: #
Til dette Forhør havde Dommeren tilkaldet de samtlige i Fogdens Anmeldelse benævnte Personer. Hvorefter fremstod som
1ste Deponent Lars Olsen lille Tvedt den ældre som forklarede at sidstleden Fredags Aften omtrent Kl: 6 savnede han en liden Kiste hvori var 3de smaae Skrin med forskillige Sorter Sølvpenge Specier, Kroner heele og halve, Rigsorter, 15 Skillinger og anden smaae Sølvmyndt, samt endeel Documenter nemlig hans Bøxelbrev og Skattebog, samt en rød Klædes Pung med 2 Sølvknappe et Sølv Signet og endeel Sølvpenge, saa var og i Skrinet nogle Dalere i 12 Skillings Sedler, samt et Hæstemaal. Da han forgjæves Aftenen og langt hen paa Natten havde efterledt denne Kiste med deriværende fik han Erich Hansen Bratlien som en Tid havde været hos ham til Arbeide, til at følge med sig Løverdags Morgen til Byen hvor Deponenten vilde gjøre Angivelse om Tyveriet og Undersøgning om sam/m/e. Paa Vejen fik han høre at Erich Bratlien i Selskab med Tambur Møller og Soldat Handeland, Aftene forud nemlig Fredags Aften havde gaaet opefter Landevejen hvorpaa Deponenten som forhen havde hørt at Møller og Handeland havde været straffet for Forbrydelser og vare mistænkelige Folk, fattede Mistanke om at Erich Bratlie i Selskab med disse havde forøvet Tyveriet. Deponenten tog derpaa Erich Bratlien for sig og efterat han en Tid havde talt med ham herom tilstod denne at han Fredags Aften havde udstjaalet af Deponentens Bod den ovenmeldte af Deponenten onforklarede Kiste med deriværende Skrin, Sølvpenge m: v: opgivne og havde afleveret det alt til Tambur Møller og Soldat Handeland som gik derfra uden at han erholdt noget af det stjaalne eller veed hvor de gik hen. Denne Bekjendelse gjorde Erich Bratlien siden i Overværelse af de 2de Mænd {Niels Ols} Lars Olsen lille Tvedt den yngre og Niels Hansen Unneland. Deponenten har siden forgjæves bestræbet sig for at faae Oplysning om hvor de stjaalne Ting ere afblevne og har endnu aldeeles intet erholdt tilbage. Erich Bratlien kom til Deponenten i Som/m/ersarbejde omtrent 5 Uger efter St Hans Dag sidstleden og

1814: 296b

har været hos ham bestandig indtil sidste Løverdag. I al denne Tid har han intet uskikkeligt erfaret om ham. Deponenten aftraadte indtil videre.
Igjen fremstod
Anklagede Erich Hansen Bratlien som sagde sig omtrent 5 a 36 Aar gam/m/el født af Forældre Hans Jacobsen Blatlien!! (Bratlien) og Moder Anna Erichsdatter paa Gaarden Bratlien i Helgelands Fogderie Helgelands Sogn Nordlands Amt. Hans Fader er død; men hans Moder lever. Hos hans Forældre var han hjem/m/e indtil han var noget over 20 Aar gam/m/el, da han formedelst et Slagsmaal \i Helgelands Fogderie/, hvorunder han begik Drab, blev \han/ dømt til Bergenhuus Fæstning hvor han har hensiddet i 12 a 13 Aar indtil nu sidstleden Paaske da han erholdt sin Friehed. Da han var udsluppet fra Fæstningen fæstede han sig i Tieneste hos Niels Monsen og Tollev Pedersen Nyegaard; men da Tollev ikke kunde opfylde sin Accord med ham tog han fra dem omtrent 5 Uger efter St Hans Dag sidstleden og fæstede sig i Dagarbejde hos Lars Olsen lille Tvedt den ældre. Da han en Tid havde været hos Lars Tvedt havde han hørt forskillige Gange omtale deels af Lars Olsen Tvedts den ældre Børn, deels af Lars Olsen Tvedt den yngres Stedsøn Ole en Dræng omtrent 12 a 13 Aar gam/m/el at hans /: Deponentens :/ Husbonde Lars Tvedt havde en Kiste staaende paa Loftet

af en Bod hvori der skulde være forskillige Sølvpenge. Han fattede aldrig det Forsæt at frastjæle sin Husbonde dette; men Michelsdag sidstleden da han havde et Erinde i Byen traf han tilfeldigviis Tambur Møller som han kjendte fra den Tid Deponenten havde været arresteret i Fæstningen og med Hvilken han drak forskillige Dram/m/e i en Kjelder paa Torvet omtrent ligeover for Triangelen Tromphies Kjelder kaldet. Da han her havde drukket sig temmelig beruset med Møller fulgtes han med ham til Møllers Qvarter hos en Underofficeer John Wiig paa Vitterlevs Alminding hvor Møller udfrittede ham om han vidste nogen Steds hvor der kunde være Lejlighed at stjæle og hvor{til}\paa/ Deponenten som nu formedelst sit Ruus ikke havde den fornødne Eftertanke, gav Møller Oplysning om hvad han viste henseende det ovenomforklarede Lars Tvedt tilhørende Pengeskrin. Deponenten kastede sig derpaa paa en Sæng for at udsove sit Ruus; men efter megen Kort Tids Forløb kom saavel Møller som Soldat Handeland til ham, vækkede ham af Søvnen, skjænkede ham med Brændevin og saaledes i en meget beruset Forfatning fik ham til ikke allene at give Oplysning om Pengeskrinet men endog formaaede ham til at være dem behjelpelig i at udstjæle denne Kiste. Deponenten som da var meget beskjænked fulgte derpaa med Møller og Handeland fra Byen til Lars Tvedts Gaard, og efterat Soldat Handeland underveis deels havde lokket ham, deels truet ham med Prygl dersom han ikke forskaffede dem den oftmeldte Kiste og de saaledes var kommen til Gaarden efterat det var næsten Mørkt, listede Deponenten sig ind i Lars Tvedts Bod som stod aaben med Nøggelen i Døren og op{pe} paa Loftet i denne og der efter den Beskrivelse han som ovenmeldt havde erholdt over den Kiste hvori Lars Tvedt skulde forvare endeel Sølvpenge nedtog fra Loftet hvor flere Kister stode, en Kiste og udbragte den til Tambur Møller og Soldat Handeland som modtog sam/m/e og strax gik derfra uden at Kisten blev aabnet og uden at han erholdt noget af hvad der var i sam/m/e. Efterat han havde leveret Kisten gik han ind i Stuen til Lars Tvedt og sagde til denne at han ville lægge sig og da han derpaa kom op paa det ovenomforklarede Loft hvor han havde sin Sæng og hvor han den heele Som/m/er havde lagt nemlig i sam/m/e Værelse som Kisten havde staaet, angrede han den begangne Forbrydelse og gik ned til Lars og fortalte at Kisten var bortstjaalet; dog uden at angive Tyvene eller at han selv var meddelagtig, hvorpaa han i Selskab med Lars løb ud for om mueligt at igjenfinde disse; men da de ikke bleve fundne, fulgte han næste Dag nemlig sidste Løverdag med Lars til Byen og paa hans paatrængende Spørgsmaale tilstod i Overvær af Niels Tvedt den yngre og Niels Unneland sin Brøde saaledes som ovenforklared. Ene den berusede Forfatning hvori Deponenten var, Møllers og Handelands Overtalelse og Trudsler forførte ham til at begaae dette Tyverie og lægge sig i Selskab med disse Personer, som han forhen kjendte og vidste at de havde været Straffet for Tyverie. Han erholdt intet af dem og var intet lovet. Han aftraadte indtil videre.

Den bestjaalne Lars Tvedt som havde anhørt Anklagedes Protocollen tilførte Forklaring declarerede at han nok bemærkede Fredags Aften at Erich Bratelie ved sin hjemkomst var beruset; men ikke overstadig ful!! (full). Det var i Skumringen om Aftenen at Erich kom til ham og fortalte at den omhandlede Kiste var borte og var saaledes den første der gjorde Deponenten opmerksom paa Tyveriet, ligesom og Erich sam/m/e Aften fulgtes med ham for om mueligt at opspore Tyven. Nøgelen har Deponenten stedse ladet staae i Dørren til den omforklarede Boed og saaledes stod Boden aaben Fredag Aften da Tyveriet blev begaaet og havde Anklagede Erich Bratlien sin Seng og sit Tilhold imedens han var hos Deponenten paa Loftet af denne Bod hvor Kisten stod.

Derefter fremstod

Tambur Christian Møller som forklarede at han i Gaar havde været under Forhør for Krigs Retten og derefter i Anledning af Erich Bratliens Deposition forklarede at sidstleden Fredags Formiddag traf han Erich Bratlien paa Torvet og fulgte med ham ind i Tromphies Kjelder paa Torvet hvor de drak endeel Brændeviin og {deels} derfra fulgtes de hjem

tilligemed Soldat Handeland i Deponentens Qvarteer hos John Wiig paa Vitterlevs Alminding hvor de spidste Middag; men drak intet, derfra

1814: 297

fulgtes de tilbage til Tromphies Kjelder hvor de igjen drak lidt og kjøbte en Potte Brændevin tilsam/m/en. Imedens de saaledes vare samlede beklagde Erich sig over at hans Huusbonde ingen Penge vilde give ham, hvorfor han havde besluttet at fratage denne en Kiste som stod paa det sam/m/e Værelse hvor Erich laae i hvilken han formodede at Huusbonden havde forskilligt af Værdie forvaret og begjærede af Deponenten og Handeland at de vilde være ham behjelpelig i at udtage sam/m/e, hvorfor han lovede at vilde deele med dem hvad der fandtes i Kisten, imidlertid skulde de reise til Byen med sam/m/e, da han et Par Uger derefter vilde komme til Byen for at erholde sin Deel. Med denne Aftale reiste Deponenten i Selskab med Erich og Handeland fra Byen og kom til Tvedt i Skumringen Fredag Aften omtrent Kl: 7, da Erich tilbragte dem en Kiste og derpaa forlod dem. Deponenten og Handeland forføjede sig derpaa et Stykke fra Gaarden hvorpaa Handeland med en Steen opslog Laaget og udtog af Kisten nogle smaae Skrin, 2 eller 3, endeel Papirer og forskillige Sølvpenger hvilke sidste Deponenten saa da Handeland talte sam/m/e at være Kroner heele og halve Rigsorter, Otteskillinger og forskillige andre Myndter; men hvilke alle Handeland forvarede; men der imod {sl..} bortkastede de smaae Skrin og nedlagde Papirerne i Kisten og eftersadte sam/m/e. Deponenten og Handeland forføyede sig derpaa til Byen og da de ankom dertil ved Midnats Tider kunde de ikke slippe i Qvartererne men drev paa Byens Gader til om Morgenen da de i forskillige Kjeldere dem han nu ikke kan erindre eller opgive var inde og drak Brændeviin og erholdt han dertil hos Handeland omtrent 30 rd i Banco sedler; men fik ingen af de paa Tvedt bekomne Sølvpenge; ligesom han heller ikke saa at Handeland byttede nogen Sølvpenge. Omtrent Kl: 8 Løverdags Morgen forlod Deponenten Handeland da denne var comanderet til Vagt, og Løverdags Eftermiddag Kl: 3 blev Deponenten arresteret. Deponenten nægtede at have opmuntret Erich Bratlie til at forøve Tyveriet Qvæstionis som og at der blev drukket Brændevin i hans Qvarteer og at Erich Bratelie var meget beskjenket. Han aftraadde derpaa.

Igjen fremstod

Daniel Pedersen Handeland som forklarede at Fredag Formiddag sidstleden traf han Erich Bratelien og Tambur Møller paa Torvet og fulgtes med disse hiem til Møllers Qvarteer hos John Wiig paa Vitterlivs Almending hvorpaa Møller hentede omtrent en Pegl Brændevin den de drak i fællig, derpaa gik de ind i en Kjelder paa Torvet og kjøbte en Flaske Brændeviin og fulgtes derefter opefter Landeveien til lidet over for Haukeland hvor langt kan han nu ikke erindre da Møller og han forlod Erich Brattelie og vendte tilbage til Byen hvor de ankom omtrent 9 og gik strax hen til et Qvindemen/n/eske ved Navn Marie eller kaldet Trondhiems Marie og er boende neden for Engen et Sted Rennestenen kaldet hvor Møller efter kort Tids Forløb forlod ham; men Deponenten blev tilbage og laae der til Kl: 9 Løverdags Morgen, da han gik hjem til sit Qvateer i 15de Rode No 23 for at omklæde sig og trække paa Vagt og \bleve arresteret/ lidt efter Middag sam/m/e Dag. Deponenten benægtede at have været paa Tvedt i Selskab med Møller og Erich Bratlie, der at have modtaget nogen Kiste, {eller} Sølvpenge eller noget andet. Han har heller ikke hørt Møller og Erich Bratlie omtale at de fra Lars lille Tvedt vilde udstjæle en Kiste og paastod at den af ham afgivne Forklaring var rigtig og sandfærdig. Den af Erich Brattelie og Tambur Møller afgivne Forklaring blev derefter Soldat Handeland forelæst og hvorefter han paastod disse Forklaringer aldeeles urigtige og usandfærdige og den af ham ovenanførte afgivne Forklaring at indeholde Sandhed.

Møller blev ligeledes forelæst den af Erich Brattelie afgivne Forklaring hvorefter han benægtede at enten han eller Handeland havde lokket eller ledet Erich Bratelie til at forøve det

omhandlede Tyverie men paastod ellers at den af ham afgivne Forklaring var sandfærdig og rigtig og at Handeland ved at fravige Deponentens Forklaring lægger Skjul paa Sandheden.
Erich Brattelie vedblev ligeledes sin Forklaring
og saaledes var efter Confrontation ingen videre Oplysning af de anklagede at erholde.
Derefter fremstod som
5te og 6te Deponentere Lars Olsen Tvedt den yngre og Niels Hansen Unneland, af hvilke den første sagde sig 36 Aar den anden 55 Aar gam/m/el hvilke efterat være formanede til Sandheds Udsigende forklarede at Erich Brattelien Løverdags Formiddag i Overværelse af Lars Olsen Tvedt den ældre tilstod for dem at have forøvet det omhandlede Tyverie saaledes og med de Omstændigheder som Erich Brattelie her for Retten har forklaret og Protocollen tilført. Demitteret.
Arrestanterne Møller og Handeland blev Vagten overleverede, Anklagede Erich Brattelie leveret Lehnsmand Borge alle til Forvaring.

Da ingen flere var at afhøre, blev Forhøret sluttet og skal saa hastig muelig blive beskrevet og Amtet tilsendt.

Derefter blev publiceret følgende Documenter:
1. Bøxelseddel fra Niels Michelsen Hammersland til Ole Sjursen paa 12 Mrk Smør 1/8 {Mrk} \Hud/ Landskyld og Skatteskyld 16 ½ Mrk Sr: i Hammersland, No 88, dateret 3die Octobr: 1814, med Revers.
2. Skjøde fra Iver Aadsen Odland til Sønnen Ole Iversen paa 1 pd 3 Mrk Smør ¼ Hud i Odland, No 58, for 300 rbd N: W: og Vilkaar til Værdie 18 rbd N: W: aarlig, dateret 3de October 1814.
3. Vilkaarsbrev [fra] Ole Iversen Odland til Forældrene Iver Aadsen og Anna OlsDatter paa aarligt Levekaar af Gaarden Aadland, dateret 3 October 1814.
4. Skiftebrev efter Anna MonsDatter nordre Bjorøen, sluttet 22de Augusti 1814, hvorved Boets Jordegods 9/10 Mrk Smør 3/5 Kd: Malt i Gaarden Nordejde, No 85, er udlagt til StervboeEnkemanden Gudmund Haagensen nordre Bjorøen.
5. Do: efter Berge Johannessen Tarlebøe, sluttet 10de Julii 1814, hvorved Boets ejende 1 pd Smør i Gaarden Tarlebøe, No 130, er udlagt Creditor Magne Clemetsen Flachtvedt samt Enken Berthe NielsDr: og Børnene.

1814: 297b

6. Skiftebrev efter Eli MonsDatter øvre Birkeland, sluttet 27 Junii 1814, hvorved Boets ejende Jordegods ½ Løb Smør, 1 Mæle Malt og 1/8 Hud i Gaarden øvre Birkeland, No 60, er udlagt til Creditorerne Johannes Monssen Kirke-Birkeland og Ole Paulsen Steen samt StervboeEnkemanden Niels Jacobsen og Børnene.
7. Afkald fra Mons Monssen Houkeland for hans Kones Eli RasmusDatters Arv 3 rd 15 s til Formynderen Niels Hagtorsen Houcheland, dateret 4 Octobr: 1814.
8. Obligation fra Zacharias Olsen Nyegaardsvigen til Myndlingen Johanne Larsine IversDatter for 266 rbd 4 mrk S: W:, mod Pant i Pladset Nyegaardsvigen under Gaarden Nyegaard, No 118, dateret 5te Octobr: 1814.

Fogden fremlagde Tingsvidnerne over Odels og Selvejer- samt Veimester-Mandtallerne, som inden Retten bleve oplæste og af Laugrettet og Almuen rigtig befundne.
Ligesaa fremlagde Fogden Restancelisten, som viser, at paa indeværende Aars Skatter udestaaer 3961 rbd 6 ¾ s N: W: Denne Liste blev inden Retten oplæst og af Laugrettet og Almuen som uimodsagtig rigtig befunden.

Til Laugrettesmænd for næste Aar 1815 bleve opnævnte Friderich Hanssen Smøraas, Ole Monssen Smøraas, Carl Rasmussen Simonsvigen og Johannes Olsen Hollen.

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Høstethinget for Schjolds Skibrede hævet.

Krogh

Amund Gabrielsen Nyegaard. A.G.N. og bomerke

Peder Andersen Grimstad. P.A.S. og bomerke

Anders Knudsen Hope A:K:H:

Zacharias Olsen Nyegaardsvigen S:O:S:N:

Continuation af Forhøret over Jens Brudvig fol: 291.

Aar 1814 den 8de October blev ExtraRet sadt i Secretair Christies Boepæl for \efter Indkaldelse/ at continuere det fra 26de f: M: udsadte Forhør over arresterede Jens Brudvig. Retten blev administreret af Krogh som constitueret Sorenskriver i Overværelse af de tvende Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Jørgen Ellingsen. \Indkaldelsen saalydende: #/

Arresterede Jens Brudvig var ved Retten tilstæde løs og ledig.

Derefter fremstod som

6. Deponent Baarnie JensDatter som sagde sig 20 Aar gammel en Datter af Jens Riveness hos hvilken hun er i Tjeneste forklarede at om Løverdags morgen for omtrent 4 a 5 Uger siden da Deponentinden i Foreening med Pigen Ingeborg gik til Jacob Wigs Nøst for at hjemhænte endeel Melk og Fløde som de havde indsadt der savnede de 1 Bøtte med 16 Kander Suur Melk. 1 Ditto med 14 Kander Ditto. 1 Ditto med 13 kander Suur Fløde 1 Ditto med 1 Kande Melk og Fløde tilsammen samt 1 Ditto med ½ Kande Rømme, alt hendes Fader Jens Riveness tilhørende samt 1 Bøtte med 12 Kander Suur Melk 1 Ditto med 1 Kande Ditto og 1 Bøtte med ½ Kande Rømme alt tilhørende Ole Riveness. Fredagsaften var saavel Deponentinden som Pigen Ingeborg i dette Nøst og da fandtes dette alt der og var Nøstdøren da aldeeles heel og ubeskadiget med!! (men Løverdagsmorgen var Dørren brækket itu og det foranførte borttaget. Hvem der har forøvet dette Tyverie veed hun ikke videre end at hendes Fader og Drængen Peder Monssen Torsdag strax da hun havde indberettet om Tyveriet afrejste for at oplede Tyven og næste Søndags aften kom tilbage med 23 Kander Suurmelk og samtlige ham frastjaalne Bøtter, paa et Kandebøtte nær samt 1 Bøtte paa 12 Kander med deriværende 6 kander Suurmelk og 1 Bøtte paa 1 Kande hvori havde været Melk men nu var tomt, tilhørende Ole Riveness og forklarede at han havde hentet dette hos Jens Brudvig der boede som Huusmand paa Rachness og at han havde forøvet Tyveriet. Deponentinden kjender Jens Brudvig og har forhen hørt et Rygte om at han ikke ere troende. Demiteret.

7. Deponent Ingeborg KnudsDatter sagde sig 30 Aar gammel tjener hos Ole Riveness og forklarede sig aldeeles overeensstemmende med foranstaaende 6. Deponent med Forandring at hun ikke forhen har hørt Tiltalte Jens Brudvig omtale som utroe. Demiteret.

8. Deponent Ole Olssen Riveness som sagde sig 33 Aar gammel forklarede at han ikke veed videre om det omhandlede Tyverie end hvad hans Tjenestepige Ingeborg KnudsDatter har fortalt ham, og at han hos Jens Riveness ved hans Hjemkomst Søndags aften erholdt tilbage 1 Bøtte paa 12 Kander med deriværende 6 Kander \Suur/ Melk og 1 tomt Bøtte paa 1 Kande de øvrige

7 Kander Suurmelk mistede han saavelsom 1 Bøtte paa ½ Kande med ½ Kande Rømme udi og opgav Jens Riveness samme Tid at Jens Brudvig, Huusmand under Rachness havde forøvet Tyveriet og at han hos ham havde erholdet dette tilbage. Deponenten taxerede Melken for 1 mrk N: W: pr Kande og Rømmen 2 mrk pr Kande. Det ham frastjaalne og ikke tilbagekomne \ 1/2/ Kandebøtte taxerede han for 1 mrk N: W: Foruden dette har Deponenten engang forhen i Sommer af samme Nøst mistet 10 Mrk Smør og et Fad med grød men veed ikke hvem som har taget dette. I Anledning dette opgivende blev \Tiltalte/ Jens Brudvig fremkaldet, men han benægtede at have taget dette Smør og Grøden hvorimod han tilstod at have taget den omforklarede Melk og Rømme samt Halvkandebøttet, og havde han intet imod, den af Ole Riveness paa de ham frakomne Ting, sadte Taxt at indvende. Ole Riveness som ikke kunde opgive nogen der kunde give oplysning om det ham frastjaalne Smør etc: blev demiteret.

9. Deponent Peder Monssen som sagde sig 19 Aar og i Tjeneste hos Jens Riveness forklarede at en Løverdag for omtrent 4 a 5 Uger siden da Pigen Baarni fortalte hans Huusbonde om det omhandlede forøvede Tyverie rejste han i Selskab med sin Huusbonde til Tiltalte Jens Brudvig som boede paa Rachness som Huusmand og da de i hans Huus forefandt de hans Huusbonde og Ole Riveness frastjaalne Bøtter og Melk, tilstod Anklagede at han havde forøvet dette Tyverie og leverede til Deponentens Huusbonde 23 Kander Suurmelk samt 1 Bøtte paa 16 Kander 1 Ditto paa 14 Kander 1 Ditto paa 13 Kander \og/ 1 Ditto paa 1 Kande men den Melk og Fløde som havde været i disse blev ikke tilbageleveret videre end de 23 Kander Melk. {Saa erholdt de ogsaa til} Ole Riveness \erholdt siden/ 1 Bøtte paa 12 Kander med 6 Kander \Sur/ Melk udi samt 1 Kandebøtte tilsendt med Johannes Garness fra Anklagede. Deponenten kjender ikke Anklagede og har ikke forhen hørt enten godt eller ondt om ham. Demiteret.

10. Deponent Jacob Anderssen Wiig sagde sig 29 Aar gammel forklarede at han havde givet Tilladelse til Ole og Jens Riveness at deres Piger maatte bruge hans Nøst til deri at indsætte Melk og Fløde og hvad de videre vilde. Saavidt han vidste var Nøstdørren heel og ubeskadiget indtil en Løverdags morgen for omtrent 4 a 5 Uger siden da de anmeldte at den var brækket itu om Natten og at der var bortstjaalet fra dem en betydelig deel Melk og Fløde, saaledes som her inden Retten opgivet. Han har senere hørt at Jens Brudvig Huusmand under Rachness skal have forøvet Tyveriet, videre veed han ikke herom, men samme Tid var i en ham tilhørende Ager beliggende tet ved dette Nøst opbrækket omtrent 3 Al: i Længde og 1 a 2 Al: i Bredde og Potæterne deraf optaget hvike han formodede vilde ufgjøre ½ Skjeppe vel maalt, men om Anklagede det han ellers formoder havde forøvet dette Tyverie veed han ikke. De frastjaalne Potates ansaae han Værd 3 a 4 rd D: C: Deponenten troer bestemt at Anklagede har taget disse Potates da saavel Jens Riveness som Peder Monssen saae en Kippe med Potates staaende ved Søen da de hentede deres Melk, og da Anklagede boer langt fra Søen op i Rachness Marken formoder han at disse Potates vare de ham fratagne. Demiteret.

Igjen fremstod 9. Dep: Peder Monssen som forklarede at da han i Selskab med sin Huusbonde kom til Søen ved Rachness for hos Jens at opspørge den bortstjaalne Melk, stod ved Søen en Kippe med omtrent ½ Skjeppe Potates der hvorudi tillige laae ovenpaa 2 Skjorter som \Anklagede/ Jens havde stjaalet fra Johannes Garness. Anklagede Jens Brudvig fremstod derefter og opgav at de Potates som fandtes i Kippen havde han samme Løverdag faaet hos Aschild Geiterem og benægtede bestemt at have taget enten disse eller andre hos Jacob Wiig.

1814: 298b

11. Deponent Johannes Pederssen Garness som sagde sig 48 Aar gl: forklarede: at Natten til en Løverdag for 4 a 5 Uger siden havde Anklagede Jens Brudvig frastjaalet ham en

Slibesteen men som han erholdt tilbage næste Dag og samme Tid erholdt han hos Anklagede Jens til Ole Riveness 1 Bøtte paa 12 Kander med omtrent 6 Kander Suurmelk udi samt et tomt Kandebøtte. Slibesteenen ansaae han Værd 10 mrk N: W: Demit: Anklagede Jens Brudvig tilstod at have den samme Nat da han tog den omforklarede taget denne Slibesteen samt samme Tid tog han af en Stamp som stod tet ved Huuserne 1 Linlærrets Skjorte 1 Stryelærrets ditto og 1 Stryelærrets Forklæde alt tilhørende Johannes Thomassen Garness, men hvilket alt denne har faaet tilbage.

12. Deponent Johannes Thomassen Garness som sagde sig 46 Aar gl: forklarede at en Løverdagsmorgen for omtrent 4 a 5 Uger siden savnede Deponenten 1 Linlærrets \og/ 1 Stryelærrets Skjorte samt 1 Stryelærrets forklæde som laae i en Stamp tet ved hans Huuser og da Deponenten af Jens Riveness fik høre at han hos Anklagede Jens Brudvig havde fundet disse rejste Deponenten til Jens Brudvig og erholdt dette tilbage. De{nne}\tte/ {Stryelærrets Skjorte} \ham frastjaalne/ ansaae han Værd 5 Rbdlr N: W: Demit: Anklagede Jens havde intet imod den satte Taxt paa Slibesteenen, Skjorterne og Forklædet.

De samtlige Deponentere blev formanet til Sandheds Udsigende og vedstode deres Prov som rigtig Protocollen tilført.

Da ingen flere for Tiden var at afhøre blev Forhøret hermed sluttet og skal blive Amtet saa hastig mueligen tilstillet i beskreven Stand.

Arrestanten blev overleveret Laugrettet til afleverelse i Arresten. Krogh

Lars Blix de Fine Jørgen Ellengsen

Continuation af Forhøret fol: 291.

Aar 1814 den 10de October Kl: 9 {Eftermiddag} \Formiddag/ blev Retten sadt i Sekretair Christies Boepæl i Bergen for efter Udsættelse fra sidste 24 September og den under næstfølgende 27de September udstedte Indkaldelse at continuere det paabegyndte Forhør betræffende den fra Fogden Bøgh Amtet tilsendte Stemplingsseddel. Retten blev administreret af Krogh som constitueret Sorenskriver i Overværelse af Laugrettesmændene Andfind Olssen og Lars Blix de Fine.

Den af Dommeren forhen til Forhørets Behandling sidste Gang udstedte Indkaldelse som senere var Indløben saavel som Indkaldelsen til i Dag begge med behørig Paategning om Forkyndelse blev af Administrator fremlagt og oplæst saalydende: #

Efter Paaraab mødte ingen af de til i Dag indkaldte Personer og da Administrator i Forventning af de Indkaldtes Møde forgjæves havde ventet til Kl: henved 4 blev Forhøret udsadt til den 8de November førstkommende Kl: 2 Eftermiddag som den første for Retten belejlige Tid, da Dommeren næste 12te d: M: skal afrejse til Lindaas \og flere/ Skibreders Høstetinge som continuerlig vedvarer indtil 2 November, for imidlertid at udstæde nye Indkaldelse og faae føyet de fornødne Foranstaltninger til de modtvillige udeblevne Personers Møde og Afhør.

Lars Blix de Fine Krogh Anfin Olsen

Aar 1814 den 13de October blev det almindelige Høste- Sage- og Skatteting for Lindaas Skibrede fremholdt paa Tingstedet Kiilstrøm/m/en, og blev Retten bestyret af mig Hans Strøm Krogh som constitueret Sorenskr: i Hr: Secret: Christies Fraværelse i Overværelse af de 4re eedsvorne Laugrettesmænd, Lars Johannesen Stegelvig, Ole Iversen Selgelie, Brynilde Olsen Berge og Erich Olsen Totland. Foged Bøgh, Skibredets Lehnsmand og endeel tingsøgende Almue vare tilstæde.

Hvor da! først blev

1814: 299

publiceret de sam/m/e Kongelige Anordninger, som paa Høstetinget for Sartors Skibrede.

Derefter fremlagde Fogden Bøgh det saakaldte Store Skattetingsvidne bestaaende af 14 Qvæstioner hvilke inden Retten bleve oplæste og {oplæste} examinerede og hvortil Laugrettet og Almuen i Almindelighed og de tvende Mænd Gregorius Arnessen Rongvær og Manden!! Ole Jacobssen Risøen i Særdeleshed saaledes svarede til de 4re første Spørgsmaale Nej. 5 og 6 Spl: Ingen andre end de sædvanlige 7 og 8 qv: Nej. 9 qv: Nej. 10 Sp: Jo. 11 12 13 og 14 qv: Nej.

Derefter fremlagde Fogden Tingsvidnet over Huusmænd og Engsletskatten hvilket inden Retten blev oplæst og examineret og af Laugrettet og Almuen rigtig befunden.

Ligeledes fremlagde Fogden Tingsvidnet over Odels og Selvejermandtallet samt Vejmestermandtallet [som] inden Retten blev oplæst og rigtig befunden af Almuen Laugrettet.

Efter Samtale med dette Skibredes tilstædeværende Almue, blev Almuen indbyrdes eenige om at Skydkassen!! (Skydskassen) skal fremdeeles for Aaret 1810 vedblive som sædvanlig saaledes at de Skydsende erholder 2 mrk N: W: pr Miil pr Mand og for en Sexæringsbaad og derover ligemed en Mand og for Færingsbaad 1 mrk N: W: pr Miil.

Derefter mødte endeel Personer af Fedje Sogn som formedelst stormende Vejr ikke kunde møde paa det under 13 Augusti sidstleden for dette Sogn afholdte overordentlige Ting, hvilke Personer nemlig Rasmus Jonssen, Jacob Jonssen og Lars Johannessen af Gaarden Huuse, Michel Larssen Ejde, Arne Jenssen Moldøen og Christen Nielssen Ertholmen samt af Østreims Sogn Gregorius Arnessen Rongvær, Clement Friderichssen ibidem: samt Rasmus Hanssen, Lars Olssen, Erich Olssen, Jetmund Jetmundssen, Martinus Larssen og Mons Nielssen alle af Gaarden Oxness hvilke samtlige aflagde Eed at ville vise Norges Grundlov og Norges Konge Troeskab og Lydighed.

Da ingen havde videre ved Tinget at bestille blev dette udsadt til i Morgen. Krogh

Lars Stegelvig. Ole Selgelie. Brynild Berge. Erich Fotland.!! (Totland)

Næste Dag den 14de October continuerede Høstetinget for Lindaas Skibreedes Almue i Overvær af de samme Personer som i Gaar.

Efter Paaraab mødte ingen som havde noget at i Rette føre thi udstaaer Tinget til i Morgen.

Krogh

Lars Stegelvig. Ole Selgelie. Brynild Berge. Erich Fotland.

Næste Dag den 15de October continuerede Tinget med Lindaas Skibreedes Almue i Overværelse af de samme Personer som første Dag.

Derefter blev publiceret følgende Documenter:

1. Bygselseddel fra Sognepræst Iver Munthe Daae til Ole Knudsen Tofte paa 1 pd Smør 2/3 Faar Landskyld og Skatteskyld 1 pd 6 Mrk Smør i Gaarden Anvig, No 176, dat: 29 Septbr: 1814, med Revers.

2. Do: fra Frue Kahrs til Hans Nielssen paa 12 Mrk Smør Skat- og Landskyld i Gaarden Dyrnæs No 15, dateret 10de Octobr: 1814, med Revers.

3. Do: fra Sognepræst Arnold Meyer til Lars {Davidsen} \Detlefsen/ paa 6 {Mrk Smør} Kd: Malt 18 Mrk Fisk i Gaarden Koursøen, No 19, dateret 10 Octobr: 1814, med Revers Skatteskyld 16 ½ Mrk Smør.

4. Do: fra John Hagen til Lars Sjursen paa 1 pd Smør Skat- og Landskyld i lille Slire, No 137, dateret 24 Junii 1814, med Revers.

5. Vilkaarsbrev fra Lars Sjursen lille Slire til Faderen Sjur Olsen paa aarligt Levekaar af lille Slire, dateret 13 Octobr: 1814.

6. Bygselseddel fra Biskop Brun til Sjur{sen} \Jensen/ (Jonsen?) paa 18 Mrk Smør, 8 ¼ Kd: M: og ¼ Faar Landskyld og Skatteskyld 1 pd 3 Mrk Smør i Fondenæs, No 30, dateret 25 Junii 1814, med Revers.

7. Do: fra Sognepræst Arnold Meyer til Martinus Larssen paa 6 Mrk Smør 9 Mrk Fisk Landskyld og Skatteskyld 12 Mrk Smør i Børilden, No 20, dateret 23 Aug: 1814, med Revers.

8. Aflyst Obligation fra Iver Amundsen indre Lyren til Faderen Amund Iversen og Broderen Jacob Amundsen indre Lyren, stor 250 rd D: C:, mod Pant i indre Lyren No 1, dateret 7de Maji 1800 og qvitteret 13de Octobr: 1814

9. Bygselseddel fra Ole Michelsen øvre Schodven til Sønnen Rasmus Olsen paa 1 pd Sr: 8 Kd: Malt Landskyld og Skatteskyld 1 pd 6 Mrk Smør i øvre Schodven, No 98, dat: 13 Octbr: 1814, med Revers.

1814: 299b

10. Bøxelseddel fra Johan Salomon Hind til Knud Knudsen paa 13 ½ Mrk Sr:, 2 ¼ Kd: M: 3/16 Faar Landskyld og Skatteskyld 19 11/16 Mrk Smør i Kaland, No 37, dateret 18 Novbr: 1813, med Revers.

11. Skiftebrev efter Sander Olsen nedre Tvedt, sluttet 1ste April 1814, hvorved 14 ¾ Mrk Smør 1 Mele 1 1/8 Kd: M: i nedre Tvedt, No 78, for 100 rbd N: W: er udlagt til Enken Agothe EllevsDatter og Sønnen Ole Sandersen, hver det halve.

12. Bygelseddel fra Peder Olsen Famestad paa Myndlingen Ole Sandersens Vegne til hans Stedfader Ole Pedersen paa 7 3/8 Mrk Smør 6 9/10 Kd: M: Landskyld og Skatteskyld 12 9/40 Mrk Sr: i nedre Tvedt, No 78, dateret 13 Octobr: 1814, med Revers.

13. Bygselseddel fra Iver Halvorsen Selle til Clemet Olsen Børnæs paa 9 Mrk Sr: 6 Mrk Fisk Landskyld i Oxnæs No 16, dateret 26 Julii 1814, med Revers Skatteskyld 12 Mrk Smør.

14. Afkald fra Matthias Erichsen Hosteland for hans Arvemidler 20 rd 1 mrk 3 s D: C:, til Formynderen Ole Rasmussen Risnæs, dateret 14 Octobr: 1714.

15. Skjøde fra Bertel Knudsen Fanebust til Sønnen Iver Bertelsen paa 13 ½ Mrk Sr: 9 Kd: Malt i Gaarden Fanebust, No 55, for 300 rbd N: W: og Vilkaar til Værdie 12 rbd N: W: aarlig, dat: 14 Octobr: 1814.

16. Vilkaarsbrev fra Iver Bertelsen Fanebust til Forældrene Bertel Knudsen og Anna IversDatter, dateret 14de Octobr: 1814.

17. Delebrev efter Rasmus Nielsen Maraas, dateret 13de Octobr: 1814, hvorved Boets Jordegods i Gaardene Weraas, No 45, øvre Syslach, No 48, Kaalaas, No 54 og Maraas, No 104, er udlagt saaledes som Skjødebogen Fol: 614 udviser.

Fogden fremlagde Tingsvidnerne over Af- og Tilgangen i Odels- og Selvejermandtallerne samt Veimestermandtallet, som inden Retten bleve oplæste og af Laugrettet og Almuen rigtig befundne.

Ligesaa fremlagde Fogden Tingsvidnet over Flom-Saugene, som inden Retten blev oplæste, examinerede og rigtig befundne.

Endelig fremlagde Fogden Restancelisten, der udviser, at paa indeværende Aars ordinaire Skatter udestaaer 3695 rbd 5 mrk 7/8 N: W: Denne Liste blev inden Retten læst og af Almuen og Laugrettet rigtig befunden.

Til Laugrettesmænd for næste Aar 1815 blev opnævnt Michel Iversen Synnevaag, Ole Hanssen Synnevaag, Lars Olsen Hodneqvam og John Anderssen Konglevold.

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Høstethinget for Lindaas Skibrede hævet.

Krogh

Lars Johannessen Stegelvig. L.I.S. og bomerke Brynild Olsen Berge.
Ole Iversen Selgelie. Erich Olsen Todtland. og bomerke

Høsteting for Herløe Skibrede.

Aar 1814 den 17de October blev det almindelige Høste- Sage- og Skatteting for Herløe Skibrede fremholdt paa Tingstedet Alverstrøm/m/en og blev Retten bestyret ved Hans Strøm Krogh som constitueret Sorenskriver i Hr: Secretair Christies Fraværelse i Overværelse af de \ sam/m/e / 4re Laugrettesmænd som paa Som/m/ertinget. Foged Bøgh Skibredets Lehnsmand og endeel Tingsøgende Almue vare tilstæde.

Hvorda først blev publiceret de sam/m/e Kongelige Anordninger, som paa Høste tinget for Sartors Skibrede.

Derefter fremlagde Fogden Bøgh det saakaldte Store Skattetingsvidne bestaaende af 14 Qvæstioner hvilke inden Retten bleve oplæste og examinerede, og hvortil Almuen og Laugrettet i Almindelighed og de tvende Mænd Ole Andersen Wiig og Paul Monssen Harchestad i Særdeleshed saaledes svarede til de 4 første qvæstioner Nej. 5 og 6 qvæstion Ingen andre end de sædvanlige 7, 8 og 9 Qvæstioner Nej. 10 qv: Jo: 11, 12, 13 og 14 qvæstioner Nej.

Derefter fremlagde Fogden Tingsvidnet over Huusmænd og Engsletskatten hvilket inden Retten blev oplæst og examineret og af Laugrettet og Almuen rigtig befunden.

Efter Samtale med dette Skibredes tilstædeværende Almue blev Almuen indbyrdes eenige om at Skydskasse Indretningen saaledes som hidindtil ønskedes at vedblive saaledes: at de Skydsende erholder 3 Rbmrk pr Mand og pr Miil og for en Sexærings baad og derover lige med en Mand og for en Færingsbaad det halve eller 1 ½ Mrk N: W:

Da ingen efter Udraab havde Sager at iretteføre beroer med Tinget til i Morgen.

Johannes Christiansen Wiig. Michel Gudmundsen Husebøe. Krogh
Johannes Johannessen Toft. Torger Jenssen Mitzøen.

1814: 300

Næste Dag den 18de October continuerede Tinget for Herløe Skibrede og blev Retten betjent af de samme Personer som i gaar.

Og mødte da af Herløe Sogn Anders Nielssen, Ole Hanssen, Hans Olssen og Niels Jacobssen alle af Gaarden Alveim som formedelst stormende Vejr ikke kunde møde her paa det overordentlige Ting den 15 Augusti sidstleden for at aflægge Eed til Constitution og Konge og hvorefter de nu aflagde Eed at ville viise Norges Grundlov og Norges Konge Troeskab og Lydighed.

Da ingen efter Udraab havde Sager at iretteføre beroer med Tingets Fortsættelse til i Morgen.

Krogh

Johannes Christiansen Wiig. Johannes Johannessen Toft.
Torger Jenssen Mitzøen. Michel Gudmundsen Husebøe.

Næste Dag den 19 October continuerede Høstetinget for Herløe Skibrede i Overværelse af de samme Personer som i Gaar.

Hvor da blev publiceret følgende Documenter:

1. Bøxelseddel fra Nicolay Nicolaysen til Sølfest Willachsen paa 1 pd 4 49/50 Mrk Smør 12 22/25 Kd: M: Landskyld og Skatteskyld 1 pd 16 ¼ Mrk Smør i Gaarden nedre Kleppe, No 14, dat: 4 Octobr: 1814, med Revers.
2. Vilkaarsbrev fra Sølfest Willachsen nedre Kleppe til Moderen Inger ThorsDatter paa aarligt Vilkaar af nedre Kleppe, dateret 8 Octobr: 1814.
3. Skjøde fra Anders Hanssen Hæsdal til Sønnen Mons Anderssen paa 18 Mrk Smør 1/6 Faar i Hæsdal, No 95, for 33 rbd 2 mrk N: W: og Vilkaar til Værdie 14 rbd N: W: aarlig, dateret 17 Octobr: 1814.
4. Vilkaarsbrev fra Mons Anderssen Hæsdal til Forældrene Anders Hanssen og Barbro MonsDatter, dateret 17de Octobr: 1814.
5. Afkald fra Ole Olsen Oen for hans Kones Kari JacobsDatter Rongs Arv 8 rd 3 mrk 12 s til Formynderen Johannes Olsen Oen, dateret 17 Octobr: 1814.
6. Do: fra Torchel Nielssen Fjelstad for hans afdøde Søns Mons Torchelsens Arvemidler 13 rd 11 s til Formynderen Paul Monssen Harkestad, dateret 17 Octobr: 1814.
7. Do: fra Ole Olsen Hæstenæs for hans Hustrue Anna OlsDatter Goustads Arvemidler 59 rd 5 mrk 5 s. til Formynderen Baste Hanssen Goustad, dateret 18 Octobr: 1814.
8. Skjøde fra Enken Herborg WillumsDatter Tosche til Mons Olsen paa 10 1/8 Mrk Sr:, 4 ½ Kd: M:, 3/16 Faar og 6 ¾ Mrk Fisk i Toschen, No 56, for 193 rbd 4 mrk 8 s N: W:, dateret 18 Octobr: 1814.
9. Bøxelseddel fra Knud Olsen nordre Aadland til Sønnen Elling Knudsen paa 9 Mrk Sr: 3 Kd: M: Landskyld og Skatteskyld 11 ¼ Mrk Sr: i nordre Aadland, No 104, dateret 18 Octobr: 1814; med Revers.
10. Vilkaarsbrev fra Elling Knudsen nordre Aadland til Forældrene Knud Olsen og Cecilia EllingsDatter, dateret 18de Octobr: 1814.

Nye Sag:
Derefter mødte Proc: Heiberg for Retten og anmeldte at han for Hr: Dankert D: Krohn har {været} indstevnt til dette Ting Paul Harchestad efter Stævning af 28de f: M: for skyldigværende Fisketiende af Brigde-Tran (Brugde-) m: v: som Stævningen udviiser, hvilken Stævning Comparenten Procurator Heiberg fremlagde i forkyndt Stand. Saa

fremlagde han og Attest fra Forliigelses Com/m/issionen af 19de Julii d: A:, som viiser at Sagen der forgjæves har været proberet mindelig afgjort. Stævning og Forligelses Com/m/issionens Attest er saalydende: # #

Derefter Procurator Heiberg paastod Dom efter Stævningen og Indstævnte ipligtet en klækkelig Mulct for hver Dag han sidder sam/m/e overhørig, og endelig til Citanten at udrede denne Sags Omkostninger iberegnet Reise til Tinget med 30 rbd S: V: og saaledes under Forbeholdenhed af alt videre lovligt fra sin Side indlod Dom.

Indstævndte Paul Monsen Harchestad mødte og næst at benægte Søgsmaalet og under Forbehold af alt lovligt tilstod han at han med flere i Aaret 1813 fangede 2de Brøygder hvoraf de erholdt 14 Tønder Tran, dem han solgte for 58 1/3 Rbd N: V: pr Tønde; men da han har været paa Tiendestædet Hegøeholmen, for at opgive og betale den Tiende som Krohn qua (i egenskap av, som) Ejer af Herløe Kirle kunde tilkom/m/e uden at nogen paa Krohns Vegne var paa dette Sted til hvem de kunde opgive eller aflevere Tienden, saa troede han sig frietaget for det paasøgte, imidlertid maatte han udbede sig Sagens Anstand til næstholdende Maanedsting for til den Tid at beviise og iagtage det fornødne fra sin Side.

Proc: Heiberg benægtede alt urigtigt og ubeviist fra Indstævntes Siide og vedblev at paastaa Dom som forommeldt.

Eragtet:

Den forlangte Anstand bevilges til Maanedstinget i Bergen den 7de December førstkom/m/ende.

Nye Sag.

For Retten mødte Proc: Heiberg for Kjøbmand Dankert Dankertsen Krohn og fremlagde Rettens Stævning af 28de f: M: i forkyndt Stand hvorved er indstævnt Niels Jacobsen Alvem for resterende Tiende af Brigde-Fiskerie for Aaret 1813 m: v: som Stævningen udviiser. Saa fremlagde han og Attest fra Forl: Com/m/iss: af 19de Juli d: A:, som viiser at Sagen der forgjæves har været proberet mindelig afgjort. Stævn: og \F: C:/ Att: er saal: # #

Derefter Proc: Heiberg paastod Dom ligesom i forrige Sag er anført.

Indstævnte Niels Jacobsen Alveim mødte og anmeldte at

1814: 300b

han vel forrige Aar i fællig med endeel flere fangede en Brigde hvoraf de erholdt 7 Kander Tran som de solgte for 58 1/3 Rbd N: V: pr Tønde, men da han i rette Tid indfandt sig paa Tiendestædet Hegøeholmen for at gjøre Angivelse og betale den Tiende som Citanten qva (qua) Ejer af Herløe Kirke tilkom uden at Citanten der havde nogen at modtage Angivelse eller Tiende, troede Comparenten paa disse og flere Grunde Citanten uberettiget til det paasøgte. For imidlertid at beviise og iagttage det fornødne fra sin Side begjærede han Sagens Anstand til næste Maanedsting og saaledes under benægtelse af Søgemaalet fra Citantens Side reserverede sig alt lovligt.

Procurator Heiberg benægtede alt ubeviist og urigtigt fra Indstævntes Side og paastod Dom.

Eragtet:

Den forlangte Anstand bevilges.

Nye Sag.

Procurator Heiberg mødte for Kjøbmand Dankert Dankertsen Krohn og fremlagde Rettens Stævning af 28de f: M: i forkyndt Stand, hvorved er indstævnt Bonden Ole Johannesen Wiig for resterende Tiende af Brigdefiskerie i Aaret 1813 med 180 rd D: C: eller 30 rbd N: V: med videre efter Stævningens Formæld. Saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Com/m/issionen af 19de Julii d: A: som viiser at Sagen forgjæves har været proberet

mindelig afgjort. Comparenten paastod derpaa Dom efter Stævningen og Sagens Omkostninger med 30 rbd S: V: og saaledes under Forbeholdenhed af alt videre lovligt fra sin Siide indlod Sagen. Stævningen og Forligelses Com/m/issionens Attest er saal: # #

Indstævnte Ole Johannesen Wiig mødte og declarerede at han rigtig nok i Foreening med flere forrig Aar erholdt 12 Tøn/n/er Tran af dræbte Brigder som han har solgt for 900 rbd N: V:, men da Citanten ingen paa sine Vegne har haft paa Gaarden Wiig i Herløe Sogn, som saavidt han veed altid har været det Stæd hvor Tiende har været leveret, for enten at modtage Angivelse eller Tiende af ham. Citantens Handelsgesel i Solesvig heller ikke af ham vilde modtage den sam/m/e Tiende som han havde erlagt til Konge og Præst \neml: 1 rd D: C: pr Tde/ hvilket Comparenten henbød denne efterat have solgt Tranen, saa troede Comparenten Citanten uberettiget til det paasøgte og i al fald troede han at Citanten ikke var berettiget til meere Tiende end hvad Konge og Præst har erholdt og modtaget nemlig 1 rbmrk N: V: pr Tønde og denne var han endnu villig og stedse har været villig at ville betale; imidlertid begjærede han Sagens Anstand til næste Maanedsting for at iagttage det fornødne fra sin Side.

Procurator Heiberg benægtede alt urigtigt og ubeviist fra Indstævntes Side og in spice!! (specie) at der nogensinde har været noget anordnet Tiendested paa Gaarden Wiig, hvorfore Comparenten vedblev at paastaa Dom som formeldt.

Eragtet:

Sagen udstaar til næste Maanedsting.

Fogden derefter fremlagde Tingsvidnerne over Af- og Tilgangen i Odels- og Selvejer- samt Veimester mandtallerne, som inden Retten blev oplæste og af Laugrettet og Almuen, som uimodsagt rigtig befundne.

Ligesaa fremlagde Fogden Restancelisten, der viser, at paa indeværende Aars ordinaire Skatter udestaaer 2328 rbd 2 mrk 11 ¼ s. N: W: Denne Liste blev inden Retten examineret og rigtig befunden.

Til Laugrettesmænd for næste Aar 1815 blev opnævnte Knud Nielssen Fjelstad, Ole Gudmundsen Sture, Niels Nielssen Sture og Johannes Nielssen Schjold.

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Høstetinget for Herløe Skibrede hævet.

Krogh

Johannes Christiansen Wiig. I.K.S. og bomerke

Johannes Johannessen Toft. J.J.T. og bomerke

Michel Gudmundsen Husebøe. M:G:S: og bomerke

Torger Jenssen Mitzøen. T.I.S. og bomerke

Høsteting for Radøe Skibrede.

Aar 1814 den 20 October blev det almindelige Høste- Sage- og Skatteting for Radøe Skibrede fremholdt paa Tingstædet Alverstrømmen, og blev Retten betjent af den i Secretair Christies Fraværelse constituerede Sorenskriver Pr: Hans Strøm Krogh, i Overværelse af de \samme/ 4re eedsvorne Laugrettesmænd som paa Sommertinget beklædede Retten Niels Anderssen Ystebøe Gunder Christiansen Qvalem Johannes Jonssen Myching og Niels Rasmussen mit Tjore. Foged Bøgh, Skibredets Lehnsmand og en del tingsøgende Almue vare tilstæde.

Hvorda! først blev publiceret de sam/m/e Kongelige Anordninger som paa Høstetinget for Sartors Skibrede.

Derefter fremlagde Foged Bøgh det saakaldte Store Skattetingsvidne bestaaende af 14 Qvæstioner hvilke inden Retten bleve oplæste og examinerede og hvortil Almuen og Laugrettet i Almindelighed og de tvende Mænd Iver Michelsen Waxtiold og Niels Magnessen Solem [i] Særdeleshed afgav følgende Svar til de 4re første qvæstioner Nej 5 og 6 qv: Ingen andre end de sædvanlige 7, 8 og 9 qvæstion Nej. 10 qv: Jo. 11, 12, 13 og 14 qv: Nej

Ligeledes fremlagde Fogden Tingsvidnet om Huusmænd og Engsletskatten hvilket efter Examination blev befundet rigtig.

Efter Samtale med den tilstædeværende Almue blev Almuen indbyrdes eenige om at de i Sæbøe Sogn ville som hidindtil vedblive \Frie/ Skydsen naar Alversunds Sogn tillige deeltog i samme dog

1814: 301

imod at erholde 3 Rbmrk \N: W:/ pr Mand pr Miil og ligesaadan Betaling for en Sexærings og større Baad og for en Færingsbaad det halve.

Da ingen for i Dag havde videre at føre i Rette blev Thinget udsat til i Morgen.

Krogh

Niels {Iversen} \Anderssen/ Ystebøe. Johannes Johnsen Myching.
Gunder Christiansen Qvalem. Niels Rasmussen midt Tjore.

Næste Dag den 21de October 1814 continuerede Høstethinget for Radøe Skibrede i Overværelse af de samme Laugrettesmænd som i Gaar.

Biergnings Tingsvidne.
For Retten mødte Willum {Aamundsen} Ellingsen indre Helle og Amund Knudsen indre Helle og anmeldte, at {fo} omtrent 14 Dage for St Hans Dag dette Aar kom Comparenterne seylende fra Fiske paa den saakaldte Skreyosen i Henøe Fjorden sønden for Henøe, og saae de da, at en Færings Baad, der seylede bag efter dem, kuldseylede paa bemeldte Henøe Fjord, hvorpaa Comparenterne strax vendte deres Baad og roede til den kantrede Baad, paa hvis Kjøl de forefandt en Mand siddende ved Navn Friderich Gudmundsen øvre Waagenæs, der holdt sin Kammerat Rasmus Christiansen nedre Waagenæs ved Haaret, da denne ikke var i Stand til at komme op paa Kjølen af Baaden.

Til Bekræftelse herpaa fremstillede Comparenterne begge de Bjergede, der forklarede, at de den omforklarede Tid kom seylende paa bemeldte Henøe Fjord sønden for Henøe, hvor der paakom en stærk Storm saa at deres Baad kantrede. Friderich Gudmundsen kom da op paa Kjølen af den kantrede Baad men hans Kammerat Rasmus Christiansen laae i Søen og blev holdt ved Haaret af Friderich Gudmundsen, der ikke var i Stand til at faae ham op paa Kjølen, og havde \de/ sikkerlig begge druknet dersom ikke Bjergerne havde kommet dem saa hastig til Hjelp.

Til ydermere Beviis herpaa fremstillede Bjergerne som godvillig mødende Vidner Sjur Knudsen indre Helle og Arne Gregoriussen yttre Helle, af hvilke fremstod som

1ste Vidne Sjur Knudsen indre Helle, 47 Aar gl:, ubeslægtet med Bjergerne, som aflagde Lovens Eed og forklarede: at omtrent 14 Dage før St Hans Dag dette Aar kom

Vidnet, i Selskab med Arne Gregoriussen yttre Helle, seylende paa {Herløe} \Hennøe/ Fjorden sønden for Henøe, og saae han da, at en Færings Baad forud paa bemeldte Fjord kuldsejlede og \at/ en Mand havde klavret sig op paa Kjølen af Baaden, og da Vidnet siden kom nærmere til den kuldseylede Baad, saae han, at de Kuldseylede vare Friderich Gudmundsen øvre Waagenæs og Rasmus Christiansen nedre Waagenæs samt at disse bleve bjergede af Willum Ellingsen indre Helle og Amund Knudsen ibidem, der tog de kuldseylede ind i deres Baad og derefter buxerede den {kuld} kantrede Baad til Lands. Det blæste samme Tid en svær Storm saa at de Bjergede formodentlig havde druknet saafremt Bjergerne ikke saa hastig havde kommet dem til Hjelp. Dimitteret.

Derpaa fremstod som

2det Vidne Arne Gregoriussen yttre Helle, 26 Aar gammer, ubeslægtet med Bjergne!! (Bjergerne), som aflagde Lovens Eed og forklarede sig i et og alt overeensstemmende med 1ste Vidne, hvorpaa han blev demitteret.

Bjergerne derefter begjærede {sig} Tingsvidnet sluttet og sig beskreven meddeelt, som blev bevilget.

Derefter blev publiceret følgende Documenter:

1. Bøxelseddel fra Sognepræst Johan Henrich Wolff til hans Søn, Lieutenant Samuel Wolff paa en Øe kaldet Kidøen under Mangers Præstegaard, dateret 10de Octobr: 1814.
2. Afkald fra Marthe TorgersDatter Solem for hendes Fædernearv 6 rd 5 s til Formynderen Arne Jacobsen Solem, dateret 20 Octobr: 1814.
3. Do: fra Magdeli LarsDatter nedre Tvedt for hendes Moderarv 12 rd 3 mrk 15 s til Formynderen Johannes Johannessen Olsvold, dateret 20 Octobr: 1814.
4. Vilkaarsbrev fra Peder Hanssen Kaartvedt til hans Fader Hans Pedersen paa aarligt Levekaar, dateret 20de Octobr: 1814.
5. Skjøde fra Enken Sigrid EllingsDatter Birkeland til hendes Søn Sivert Larssen paa 7 Mrk Smør 5 5/6 Kande Malt i Gaarden Birkeland, No 45, der er Mælands Kirke tilhørende, for 133 rbd 2 mrk N: W: og Vilkaar til Værdie 15 rbd \N: W:/ aarlig, dateret 20 Octobr: 1814.
6. Vilkaarsbrev fra Elling Larssen [og] Sivert Larssen Birkeland til deres Moder Sigrid EllingsDatter paa aarligt Levekaar af Gaarden Birkeland, dateret 20 Octobr: 1814.
7. Afkald fra Oline AndersDatter Mællingen for hendes Faderarv 9 rd 3 mrk til hendes Formynder Gudmund Johnsen Ystebøe, dateret 20 Octobr: 1814.
8. Bøxelseddel fra Jacob Pedersen Agotnæs til Johannes Larssen paa ½ Løb Sr: ½ Tønde Malt Landskyld og Skatteskyld 2 pd 6 Mrk Sr: i Pletten, No 77, dateret 31te Augusti 1814, med Revers.

Hr: Foged Bøgh derefter fremlagde Thingsvidnerne over Af- og Tilgangen i Odels og Selvejer mandtallerne samt Veimestermandtallet, der inden Retten bleve oplæste og af Laugrettet og Almuen rigtig befundne.

1814: 301b

Ligeledes fremlagde Fogden Restancelisten, der viser, at paa indeværende Aars ordinaire Skatter udestaaer (åpent rom) Denne Liste blev inden Retten examineret og af Laugrettet og Almuen rigtig befunden.

Til Laugrettesmænd for næste Aar 1815 bleve opnævnte Niels Nielsen nedre Sæbøe, Niels Anderssen Helleland, Magne Rasmussen Øvre Qvalem og Mons Gullachsen Sletten.

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Høstethinget for Radøe Skibrede [hævet].

Krogh

Niels Anderssen Ystebøe
Johans Johnsen Møching

Niels Rasmussen Tiore
Gunder Christiansen Qvalem
med paaholden Pen

Høsteting for Alenfit Skibrede.

Aar 1814 den 22de October blev det almindelige Høste Sage og Skatteting for Alenfit Skibrede fremholdt paa Tingstædet Alverstrøm/m/en og blev Retten bestyret af de!! (den) i Secretair Christies fraværelse constituerede Sorenskriver Hans Strøm Krogh i Overværelse af Laugrettesmændene Knud Knudsen Hjelmtvedt, Niels Olsen Seim, Anders Olsen nore Fæste og Hans Torstensen {Kaleklev} Klevedal.

Hvor da! først blev publiceret de sam/m/e Kongelige Anordninger som paa Høstetinget for Sartors Skibrede.

Fogden Bøgh fremlagde derefter det saakaldte Store Skattetingsvidne bestaaende af 14 Qvæstioner hvilket inden [Retten] blev oplæst og examineret og af Laugrettet og Almuen i Almindelighed samt af de tvende Mænd Hans Haldorssen Berfjord og Sjur Larssen Kidness hvilke svarede til de 4re første Spørgsmaale Nej. Til 5 og 6 qv: Ingen andre end de sædvanlige. 7, 8, 9 qv: Nej. 10 Qv: Jo. 11, 12, 13 og 14 qv: Nej.

Derefter fremlagde Fogden Tingsvidnet over Huusmand og Engsletskatten som inden Retten blev oplæst og examineret og af Laugrettet og Almuen blev befunden rigtig.

Efter Samtale med Alversunds Sogns Almue ville disse ikke vedblive at forrette Frieskydsen saaledes som hidindtil med mindre at de erholdt 4 Mrk N: W: pr Miil hvilket den øvrige tilstædeværende Almue ikke ville indgaae.

Gammel Sag fol: 269

Seims Opsiddere contra Brynild Olssen Berge

Brynild Olssen Berge mødte for Retten og fremlagde Stævnevidnernes Attest til dette Ting contra at faae indstevndt Lars Nielssen Seim med øvrige opsiddere til at høre Vidner og taale Dom i Anledning et qværnested hvortil han troer sig berettiget alt efter Attestens Formeld som blev oplæst saalydende: #

De Indstevnte Seims opsiddere mødte som og de indstevnte Vidner samt det forhen afhørte Vidne Ole Selgelie.

De Indstevnte Citantere Seims opsiddere benægtede contra Søgsmaalet og forbeholdt alt lovligt.

Contra Citanten Brynild Berge begjærede Vidnerne fremkaldte og dem tilspurgte: om de veed eller har hørt at han /: Contra Citanten :/ har af Seims Mænd /: Citanterne :/ har erholdt tilbøxlet et Qværnestæd. 2. Om Vid: har hørt de Vilkaar hvorpaa Seims Mændene har tilbygslet ham dette Qværnested.

Derefter fremstod som

1. contra Vidne Niels Olssen Seim, i hvis Sted Ole Michelssen Titland tog Plads som Laugrettesmand som sagde sig 29 Aar gammel og Broder til contra Citanten Brynild Berge som efter at være formanet til Sandheds Udsigende og forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen, aflagde Lovens Eed og vidnede til det fremsatte 1. Sp: I dette Aars Sommer kom en Dag hans Broder Brynild Berge \og Ole Selgelie/ til Vidnet som Ejer af en deel i gaarden Seim med Forlangende at faae bøxlet et qværnested; da Vidnet ikke ville give Løfte herpaa

uden i Foreening med de øvrige Opsiddere af Seim kom Citanten Lars Nielssen den yngre ogsaa tilstæde hvorpaa denne lovede at Brynild skulle faae bygsle qværnestedet da Hellie Leivestad ikke havde faaet videre Løfte paa samme end under det Vilkaar at de øvrige opsiddere vilde, {hvilket han sagde at de ikke ville} og naar de ikke alle vare eenige i at tilbygsle Hellie dette

1814: 302

qværnested skulde Brynild erholde det, hvorpaa Lars Nielssen den yngre tilspurgte de øvrige tilstæde værende Seims Mænd og Citantere nemlig Lars Nielssen den ældre, Johannes Larssen, Johannes Haldorsen Knud Knudsen, Isach Iverssen og Arne Johannessen om de vilde at Brynild skulde have qværnestedet for 6 Rbdlr N: W: i Bygsel hvortil disse Citantere svarede Ja undtagen Johannes Larssen som sagde at Brynild ikke skulde faae qværnestedet med mindre han kunde sætte grundslaen paa qværnekallen hvilket er en Umuelighed naar qværnen skulde bruges, ligesom denne heller ikke give Løfte da han frygtede at Hellie havde første Ret til qværnestedet. Efter given Anledning fra Citanternes Siide svarede Vidnet at han ikke hørte at Seims Mændene /: Citanterne :/ indlod sig med den gang at Brynild ikke skulde faae qværnepladset med mindre at Hellie vilde afstaae sin Ret men Vidnet var ikke til stæde den heele Tid da dette blev Forhandlet imellem Parterne. Til 2. Sp: Contra Citanten skulde give 6 Rbdlr N: W: i Bygsel og hans Kone skulde være berettiget til at bruge qværnestedet efter ham saa længe hun levede som Enke og saalænge det ikke blev brugt til fornærmelse for andre. Der blev tillige omtalt at der ikke skulde arbejdes paa qværnestedet førend der blev talt med Hellie Leivestad. Da ingen havde Vidnet videre at tilspørge blev Vidnet demiteret og hvorpaa han igjen indtog sin Plads som Laugrettesmand.

2det contra Vidne Anna NielsDatter Leivestad som sagde sig 49 aar gammel, Moder til Contra Citanten Brynild Berge. Efterat være forelæst Eedens Forklaring, \og/ formanet til Sandheds Udsigende aflagde hun Eed og vandt til 1. Sp: aldeeles overeensstemmende med første Vidne med Tillæg at hun var tilstæde den heele Tid imedens Parterne handlede om dette qværnested uden at Hellie Leivestad videre blev omtalt end af første Vidne forklaret og at Citanterne udlod sig med at Hellie ikke skulde faae qværnepladset. Vidnet saae samme Tid at contra Citanten og Ole Selgelie optog deres Pengebog for at betale den omtalte Bygsel \men/ i det Citanterne ikke modtoge samme ligesom Vidnet hørte at der blev omtalt de vilde faae fat paa Hellie Leivestad og levere ham sin Bygsel tilbage, men om der blev omtalt at Citanterne vilde formaae Hellie til at afstaae sin Ret kan Vidnet ikke errindre at hun hørte dog kan hun ikke med Bestemthed sige om det ikke blev omtalt. Til 2. Sp: Eensstemmig med 1ste Vidne. Da ingen havde Vidnet videre at tilspørge blev det demiteret.

3. godvillig mødende Vidne Kari AndersDatter tjener hos Brynild Berge sagde sig 29 aar gammel Parterne ubeslægtet, blev formanet til Sandheds Udsigende aflagde Eed og vandt: Een Dag i Sommer kom Citanten Lars Nielssen den yngre til hendes Huusbonde og tiltalte ham saaledes: Jeg seer Du har været paa Qværnestedet og arbejdet – jeg veed ikke hvorledes det vil blive da Hellie Leivestad er vred derfor. Da Brynild hertil svarede: Du veed vi havde Lov dertil - svarede Lars Jeg veed nok Fanden Du havde Lov, men nu bliver Hellie vred og før jeg skal lide Fortræd før skal ingen {h…} af Eder have det - hvorpaa Lars gik. Da ingen havde Vidnet videre at tilspørge blev det demiteret.

4. godvillig mødende Vidne Ole Iversen Selgelie afhørt som første Hovedvidne blev formanet til Sandheds Udsigende og i Kraft af forhen aflagde Eed forklarede paa Tilspørgende fra Contra Citn: at han i Sommer hørte at Brynild lovede Citanten Lars Nielssen den yngre en Eeg for en moderat Pris efterat Lars havde tilspurgt Brynild saaledes: Faar jeg nu den omtalte Eeg nu har Du faaet qværnepladset? hvortil Brynild svarede at han skulde faae Eegen naar han vilde selv hente den. Dette passerede efterat Vidnet med Brynild havde

gjordt Aftale med Citanterne om qværnepladset saaledes som af Vidnet forhen forklaret. Demiteret med Parternes Samtykke.

Contra Citanten indlod derefter Sagen Dom med Paastand om Friefindelse for Hovedsøgsmaalet samt kjendt berettiget til Brug og Benyttelse af det omhandlede qværneplads samt sig tillagt i Sags Omkostninger 13 r 2 mrk N: W: og saaledes indlod han Sagen Dom.

Citanterne benægtede Contra Citantens førte Vidners Prov som ham saa nær beslægtede og i henhold til den forhen nedlagte Paastand indlod de Sagen Dom.

1814: 302b

Eragtet.

Sagen optages til Dom.

Forhør over Ole Iversen Kiellevold.

For Retten mødte Lars Olsen Telvig og anmeldte at han i Nat i et Kam/m/er i hans Moders Gjertrud Magnesdatters Huus paa Gaarden Telvig havde paagrebet en Person, som har Navngivet sig at være Ole Iversen Kiellevold, som ved at indslaae en Ruude i Vinduet til et Kammer der støder til Stuen havde oplukket dette Vindue og krøbet ind af sam/m/e, hvor han {paa} og hans Broder Niels paagreb ham imedens han var i færd med at stjæle en Deel Madvare. Efter hans eget Opgivende skal han førend han blev paagrebet i Kammeret have været i Fæehuuset og der melket en Koe og opdrukket Melken. I Nat skal tillige have været opbrækket foruden Deponentens eller hans Moders Nøst hvorfra var udtaget et Baadeseil som de seenere i Dag har fundet i Marken skjult under et Braat, tillige et Berge Nielsen Horvig tilhørende Nøst men hvoraf dog intet var udtaget og hvilket Deponenten formoder at nærværende paagrebne Ole Kiellevold har forøvet. Ved sidstnævntes Nøst fandtes tillige en graae Trøye af Coleur og Facon som de der bruges af Tugthuus-Læmmerne, samt et Par hvide uldne Strømper. Aarsagen til at nærværende Ole Kiellevold blev paagrebet var denne: at i Nat efterat saavel Deponenten som hans Broder og Moder der alle ligge i Stuen tet med det ommeldte Kam/m/er længe havde hørt {at} en svag snoken i Kam/m/eret stod Moderen op og med Lys gik ind i sam/m/e hvor hun forefandt Ole Kiellevold som sprang hende i Møde og vilde skyde hende fra sig; men hvor paa Deponenten og hans Broder paa hendes Anskrig kom hende til hielp og endelig efter temmelig Umage og efterat Ole Kiellevold havde sat sig til Modværge de overmandet ham og udtog af hans Lom/m/e en Tollekniv den Deponenten nu fremleverede i Retten tilligemed den ommeldte Trøye og Strømper. Efterat han og hans Broder havde bundet Hænderne paa Ole Kiellevold tilkaldte de Johannes Bergesen Horvig og med hans Hjelp har han bragt Ole Kiellevold hertil.

Ole Kiellevold frie for Baand og Tvang fremstod derefter for Retten og forklarede \at være 28 Aar gammel. Forrige Aar blev han dømt til Tugthuset og sidste Vaar til …..(?) Slaverie/ at han sidste Onsdags Aften omtrent Kl: 7 da han som Tugthuuslem skulde bære Feieskare(?) deserterede Landevejen Sandvigen igjennen udefter til Telvig hvor han sildig i Gaar Aftes ankom og da han uden at være kjendt der forefandt et Huus og han intet havde spiset siden Onsdag Middag drev Hungeren ham til at indbryde sig i Huuset, for om mueligt at finde noget at spise. Han indbrød sig paa den Maade at han med den nu i Retten fremleverede Kniv frabrækket Blyet fra en Ruude hvorpaa han oplukket Vinduet og {krøb ind} af Kammeret udtog et Bøtte hvor paa han gik ind i Floren, melkede en Koe og uddrak Mælken; men da dette endnu ikke slukkede hans Hunger krøb han ind i Kammeret hvor han forefandt noget Smør og Brød, som han strax gav sig i færd med men hvorpaa han blev grebet. Han benægdede at det var hans Hensigt at stjæle andet end blodt Mad for at stille sin Hunger og angav at det var hans Bestemmelse om mueligt at naae indre Sogn eller Lyster for der at faae

en Tieneste og paa skikkelig Maade at kunne sutinere sig. Kniven havde han havt med sig af Tugthuuset, og havde ikke medtaget denne i nogen ond Hensigt. Han tilstod at have opbrudt de 2de omforklarede Nøste for om mueligt der at finde nogen Fødevare til Livets Ophold og Seglet havde han udtaget for at lægge sig i sam/m/e da han var vaad og frøs. Trøyen og Strømperne tilstod han at være sig tilhørende og afdrog han Trøyen for om mueligt at undgaae at blive kjendt. Han har ikke siden han undveeg fra Tugthuuset begaaet andre eller flere end de omforklarede Tyverier.

Derefter fremstod

Johannes Bergesen Horvig, som forklarede at være 20 Aar gammel og at han efter Budsendelse fra Lars Telvigen kom der og hvor han forefandt nærværende Ole Kiellevold bunden og som tilstod at han i Nat var grebet i et Kammer ved Siden af Stuen hos Lars Telvigens Moder hvor han havde indbrudt sig for at erholde endeel Madvare saaledes som af ham her for Retten er forklaret. Deponenten forefandt ogsaa i dag sin Faders Berge Horvigs Nøst opbrækket samt udenfor dette de her i Retten foreviiste Klæder.

Da ingen flere var at afhøre blev Forhøret herved sluttet, og anholdte Ole Kiellevold overleveret Lehnsmand Lars Storoxe til Forvaring indtil han kan blive

1814: 303

transporteret til Byen og blev Lehnsmanden tillige leveret Klæderne og Tollekniven. Forhøret skal blive beskrevet og Amtet tilstillet.

Da ingen for i Dag havde videre at føre i Rette blev Thinget udsat til Mandagen den 24 d: M:

Krogh

Knud Knudsen Hjelmtvedt. Anders Olsen nordre Fæste.
Niels Olsen Seim.

Den paafølgende 24de October 1814 continuerede Sommerthinget!! (Høste-) for Alenfit Skibrede i Overværelse af de samme Laugrettesmænd som sidste Rettes Dag.

Hvorda blev publiceret følgende Documenter:

1. Bøxelseddel fra Anders {Hanssen} \Halvorsen/ nedre Møchesvold til Sønnen Elling Anderssen paa 22 ½ Mrk Smør 18 Kd: Malt Landskyld og Skatteskyld 1 pd 16 ½ Mrk Smør i nedre Møchisvold, No 27, dat: 22 Octobr: 1814, med Revers.
2. Vilkaarsbrev fra Elling Anderssen nedre Møchisvold til Forældrene Anders Halvorsen og Anna JohannesDatter, dateret 22 Octobr: 1814.
3. Afkald fra Hans Hanssen Tofting for hans Kones Anna OlsDatter Beraas's Arvemidler \39 rd 1 mrk 10 s./ til Formynderen Johannes Johannessen Beraas, dateret 22 Octobr: 1814.
4. Delebrev efter Ole Larssen Alver, dateret 22de Octobr: 1814, hvorved Boets Jordegods 18 Mrk Sr: 18 Kd: Malt i Gaarden Alver, No 5, er udlagt til Enken Anna OlsDatter og Børnene.
5. Vilkaarsbrev fra Baste Magnesen Alver til hans Fader Magne Jenssen paa aarligt Vilkaar, dateret 22de Octobr: 1814.
6. Aflyst Obligation fra Helge Knudsen Bøgevold til Niels Olsen Lie for 200 rd D: C:, mod Pant i Bøgevold No 33, dat: 16 Maji 1811 og omskrevet til 70 rbd S: W:, efter Qvittering af 8 Octobr: 1814.

7. Aflyst paa en Obligation fra Ragnille OlsDatter Bærefjord til Lehnsmand Lars Knudsen Storoxe, dateret 28 Octobr: 1809, stor 130 rd, mod Pant i Bærefjord No 21, for de resterende 100 rd D: C:, der er omskrevet til 55 rbd S: W:, qvitteret den 18 Octobr: 1814.

8. Afkald fra Holger Erichsen Smedsdal for hans afdøde Søsters Anna ErichsDatter Smedsdals Arv 5 rd 1 mrk 11 s til Formynderen Johannes Knudsen Fiskesæter, dateret 22 Octobr: 1814.

9. Skjøde fra John Christensen Møchesvold m: fl: [til] Sæbjørn Christensen paa 18 Mrk Smør 12 Kd: M: i Gaarden nordre Fæste, No 20, for 333 rbd 2 mrk N: W: og Vilkaar, til Værdie 20 rbd N: W: aarlig, dat: 22 Octbr: 1814.

10. Vilkaarsbrev fra Sæbjørn Christensen nordre Fæste til hans Moder Brithe JohnsDatter paa aarligt Levekaar, dateret 22 Octobr: 1814.

11. Obligation fra Sæbjørn Christensen nordre Fæste til Lehnsmand Lars Knudsen Storoxe og Ole Christensen Fæste, stor 151 rbd 10 2/3 s S: W:, mod Pant i nordre Fæste No 20, dateret 22 Octobr: 1814.

12. Skiftebrev efter Marthe EndresDatter Todtland, sluttet 21 Maji 1814, hvorved 1 pd Smør 16 Kd: Malt i Gaarden Todtland, No 54, er udlagt til Enkemanden Aschild Knudsen og Børnene. Fol: 618.

13. Do: efter Niels Jacobsen Hjelmtvedt, sluttet 14 Junii 1814, hvorved Boets ejende ½ Deel i Seims Annex Kirke og underliggende Jordegods ½ Løb Sr: ½ Tønde Malt i Hjelmtvedt, No 45, er udlagt til Enken Synneve JohannesDatter og Børnene. Fol: 618.

14. Do: efter Axel Olsen Hopland, sluttet 10 Junii 1814, hvorved 1 pd Sr:, 13 ½ Kd: Malt og 1/9 Faar i Hopland No 52, er udlagt til Enken Anna EllevsDatter og Børnene. Fol: 618.

15. Do: efter Hans Knudsen øvre Tvedt, sluttet 14 Junii 1814, hvorved 1 Løb Sr: 2 Mæler Malt i øvre Tvedt, No 6, er udlagt til Enken Marthe LarsDatter og Børnene. Fol: 618.

16. Bøxelseddel fra Mons Bessesen Houchaas til Sønnen Peder Monssen paa 2 pd Sr 16 Kd: M: Landskyld og Skatteskyld 2 pd 12 Mrk Sr: i Houchaas, No 18, dat: 24 Octobr: 1814, med Revers.

17. Vilkaarsbrev fra Peder Monssen Houchaas til Forældrene Mons Bessesen og Cecilia GullachsDatter, dateret 24 Octobr: 1814.

18. Skjøde fra Enken Anna OlsDatter Alver m: fl: til Sønnen Ole Olsen Gyldenpriis paa 14 2/5 Mrk Sr: 14 2/5 Kd: Malt i Gaarden Alver, No 5, for 216 rbd 4 mrk N: W:, dateret 24 Octobr: 1814.

19. Obligation fra Ole Olsen til hans Moder Anna OlsDatter Alver for 62 rbd 1 mrk 5 1/3 s. S: W: eller 116 rbd 4 mrk N: W:, mod Pant i Alver No 5, dateret 24 Octobr: 1814.

20. Contract imellem Helje Samsonsen nordre Leivestad og Brynild Olsen Berge angaaende Brugen af en Skovteig kaldet Oxedalshougen, under Gaarden nordre Leivestad, m: v:, dateret 24 Maji 1814.

Ved denne Contracts Tinglysning fremstod for Retten Niels Olsen Seim og paa hans Stedfader Christen Larsen nordre Leivestads Vegne protesterede mod denne Contracts Tinglysning, paa Grund af, at den deri omhandlede Skovteig, Oxedalshougen kaldet, ikke er undtaget i Christen Leivestads fra Helje Samsonsen meddelte Skjøde paa Gaarden nordre Leivestad, hvorfor Christen Larssen anseer sig som ene berettiget til Skovhugst i bemeldte Teig og som ene Ejer tilsammen.

Fogden derefter fremlagde Tingsvidnerne over Af- og Tilgangen i Odels og Selvejer samt Veimester Mandtallerne, som inden Retten blev examineret og rigtig befunden.

1814: 303b

Ligeledes fremlagde Fogden Restancelisten, der viser at paa dette Aars Skatter udestaar 1581 rbd 5 mrk 4 ¾ s N: W: Denne Liste blev inden Retten examineret og af Laugrettet og Almuen som, uimodsagt, rigtig befunden.

Som Laugrettesmænd for næste Aar bleve opnævnte Johan (John) Hanssen nedre Møchesvold, Matthias Olsen øvre Mundal, Halvor Ellevsen øvre Mundal og Aschild Olsen Kapperdal.

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Høstethinget for Alenfit Skibrede hævet.

Krogh

Knud Knudsen Hjelmtvedt. K.K.S. og bomerke Anders Olsen nordre Fæste.
Niels Olsen Seim. Hans Tostensen Klevedal. H.T.S.K.

Høsteting for Hosanger Skibrede.

Aar 1814 den 26de October blev det almindelige Høste- Sage og Skatteting for Hosanger Skibrede fremholdt paa Tingstedet Bernæstangen, og blev Retten bestyret af mig Procurator Hans Strøm Krogh som constitueret Sorenskriver i Hr: Secretair Christies Fraværelse i Overværelse af de 4re eedsvorne Laugrettesmænd Ole Nielsen Fugledal, Mons Monsen ibid:, Aschild Haldorsen Mjøs og Anders Olsen ibid: Foged Bøgh, Skibredets Lehnsmand og endeel Tingsøgende Almue vare tilstæde.

Hvor da, først blev publiceret, sam/m/e Kongelige Anordninger som paa Høstetinget for Sartor Skibrede og som

18. Stiftets Skrivelse til Fogden Bøgh indeholdende StatsRaadets Resolution af 2 October betreffende de circulerende Representativer.

Derefter fremlagde Fogden det saakaldte Store tingsvidne bestaaende af 14 Poster som inden Retten blev examineret og af Laugrettet og Almuen i Almindelighed samt af de tvende Mænd Niels Nielssen Øfsthuus og Jacob Haldorssen Bysem i Særdeleshed blev besvaret saaledes til de 4re første qvæstioner Nej til 5 og 6 qv: Ingen flere end de sædvanlige. 7, 8 og 9 qv: Nej 10 qv: Jo. 11te 12, 13 og 14 qv: Nej.

Ligeledes fremlagde Fogden Tingsvidnerne over Mølle qværne, Huusmænds og Engsletskatten som blev!! inden Retten blev examineret tilligemed Tingsvidnet over Flomsaugene som af Laugrettet og Almuen blev befunden rigtig.

Tingholdet for Aaret 1815 blev efter Samtale med Almuen saaledes afgjordt at Almuen vedtog at betale til Tingholderne {…. …… ….} 1 rd 1 mrk 8 s N: W: pr Løb og at denne akkord ikkun skulde være gjeldende for Tingholdet for Aaret 1815.

Efter Samtale med Almuen for dette Skibrede blev Almuen eenige om at Skydskasse Indretningen skulde vedblive som hidindtil saaledes at de Skydsende skal erholde 2 Rbmrk pr Miil og pr Mand og lige Betaling for en Sexæringsbaad eller derover og det halve for en mindre Baad, men de nærmest Skydsstedet Bernestangen boende erklærede at de vilde have 3 Rbmrk pr Miil pr Mand.

Nye Sag.

Erich Gudmundsen Løetvedt mødte for Retten og fremleverede Stævnevidnernes Attest for til dette Ting at have indkaldet Enken Magdele Olsdatter med Laugværge Mons Birkeland til

fravigelse til næste Fardag af 15 Mrk Smør og 5 Kander Malt i Gaarden Løetvedt, hvortil han som Odels og Boeslids mand troer sig berettiget. Saa fremlagde han og Forligelses Com/m/issions Attest om at nærværende Sag forgjeves har været behandlet til Mægling og derfra til Retten henviist. Endelig Attest fra Lehnsmand Lohne og Niels Echnæs at indstævnte Enke Magdelie Olsdatter under 5te October sidstleden har været udsagt til fravigelse af denne Gaard. 4de Skjøde af 23de Maij d: A: tingl: næste Dag som viiser Citanten efter Mageskifte {af} er bleven Ejer af 15 Mrk Smør 5 Kander Malt i Gudmund Andersens Brug i Gaarden Løetvedt Matr: No 35 i Hosanger Skibrede og 5te Revers af en under 3de Martii 1806 fra Haldor Andersen Hoshovde og Johannes Ellevsen Bernæs til Gudmund Andersen udstedt Bøxelseddel paa 18 Mrk Smør 6 Kander Malt i Gaarden Løetvedt No 35 i Hosanger Skibrede, med Paategning om Reversens Anviisning tilligemed den Originale Byxelseddels Tinglysning d: 4de Marts 1806, og da Comparenten troede herved at have beviist saavel sin Ejendoms-Ret til det paasøgte af Magdeli Olsdatter i Brug havende Gods i Gaarden Løetvedt og at hendes Mand Gudmund Andersen har erholdt dette Gods tilbøxlet. Comparenten anmærkede at han er givt med den i Mageskjødet benævnte Synneve Haldorsdatter deri hvilket Skjødet udviiser, er en Datter af Haldor Andersen Hoshovde, som har udstædt Bøxelbrevet hvoraf Reversen forhen er framlagt, og da Haldor er Odels-Erhverver af det Gods som Comparenten paasøger og Comparenten som givt med Odels-Erhververens Datter er Boeslids mand, saa troede han sig berettiget til det paasøgte og paastod Dom efter Stævningen. Stævningen saavelsom de øvrige fremlagte Documenter bleve læste og indtages her saal: # #

1814: 304

Indstævnte Magdeli Olsdatter Løetvedts Laugværge Mons Johannesen Birkeland mødte og anmeldte Enkens Forfald til Personlig at møde; men derimod fremstod nu for hende Procurator Heiberg som næst at benægte Søgsmaalets Rigtighed, i det heele maatte in specie mod sam/m/e nedlægge følgende Indsigelse: først har ikke Citanten beviist at han virkelig er Ejer og mindre at han er Odelsmand til det paasøgte Brug, andet er den fremlagte Udsigelse i saa Fald, foruden at den ikke er forfattet paa lovligt stemplet Papir, altsaa af en uvedkommende Person udstæd aldeles som ugyldig at indsee og endelig 3de Som en Følge heraf Varselseddelen eller Stævneattesten der ikke engang stem/m/er overeens med Attesten fra Forligelses Com/m/issionen bør ansees som ugyldig, saa paastod Comparenten Sagen og Søgsmaalet her fra Retten afviist og Enken Magdeli Olsdatter Løetvedt tillagt Kost og Tæring, indberegnet hendes Laugværges Reise til Tinget og Sagfører-Sallarium 30 rbd S: W: under hvilken Paastand og Forbeholdenhed af alt videre lovligt Comparenten indlod Sagen til Rettens lovmedholdige Kjendelse.

Citanten benægtede Pr: Heibergs Tilførte og troede at han med de fremlagte Documenter in specie Skjødet og Reversen godtgjør saavel Sigtelsen som at være givt med Synneve Haldorsdatter, hvilket sidste er en saa bekjendt Sandhed at han troede Indstævnte sam/m/e [? ?] og saaledes henholdt han sig til sit forrige og indlod Sagen Dom.

Pr: Heiberg vedblev sin Benægtelse og i Overeensstemmelse med de anførte Grunde vedblev sin Paastand om Sagens Afviisning med videre.

Eragtet:

Sagen optages til Kjendelse. {eller Dom}

Derefter fremstod for Retten Lars Olsen Ladvig af Moe Sogn og Las!! (Lars) Iversen Ejde af Stamnæs Sogn som formedelst Sygdom ikke mødte paa det for dette Tinglaug afholdte overordentlige Ting, og hvilke begge nu med Lovens Eed bekræftede at ville vise Norges Konge og Norges Grundlov Troskab og Lydighed.

Og hermed blev Tinget for i Dag sluttet.

Krogh

Ole Nielssen Fugledal. Aschild Haldorsen Mjøs.
Mons Monssen Fugledal. Anders Olsen Mjøs.

Næste Dag den 27de October continuerede Høstethinget for Hosanger Skibrede og blev Retten {bestyret} \beklæd/ af de samme Personer som i Gaar.

Hvorda blev publiceret følgende Documenter:

1. Skiftebrev efter Sevre Ingvaldsen Heldal, sluttet 23de Maji 1814, hvorved Boets Jordegods i Gaardene Heldal No 69, Giettrem No 63 og nedre Kleppe No 34, er udlagt saaledes som Skjødebogen Fol: 619 udviser.
2. Ditto efter Mons Wermundsen Helleland, sluttet 15 Septbr: 1814, hvorved Boets Jordegods 7 2/25 Mrk Smør 7 2/25 Kd: Malt i Gaarden Helleland, No 36, er udlagt til Creditor Berge Bastesen Fodtlandsvigen, Enken Randi BastesDatter og Børnene.
3. Do: efter Mons Olsen nordre Mjelstad, sluttet 16 April 1814, hvorved 1 pd 3 Mrk Smør 13 ½ Kd: Malt i Gaarden nordre Mjelstad, No 84, er udlagt til StervboeEnken Ingebor EllingsDatter.
4. Do: efter Johannes Knudsen Moe, sluttet 27 Maji 1814, hvorved 1 pd Sr: 12 Kd: M: i Gaarden Moe, No 23, er udlagt til Enken Ingebor IversDatter og Børnene.
5. Do: efter Niels Nielssen Fotland, sluttet 27 Augusti 1814, hvorved 12 Mrk Sr: 8 Kd: M: i Gaarden Fotland No 38, er udlagt til Enken Marthe PedersDatter og Børnene.
6. Do: efter Brithe MonsDatter Mjøs, sluttet 14 Junii 1814, hvorved 10 Mrk Smør 6 2/3 Kd: Malt i Gaarden Mjøs, No 41, er udlagt til Creditor Sevre Ingvaldsen Heldal med flere samt Enkemanden Amund Anderssen Mjøs.
7. Skjøde fra Haldor Johannessen Næsse til Sønnen Johannes Haldorsen paa 1 pd Smør i Gaarden Næsse, No 5, for 150 rbd N: W:, dateret 26 Octobr: 1814, med Vilkaar til Værdie 26 rbd N: W: aarlig.
8. Paategning af 26 Octobr: 1814 anført paa et Vilkaarsbrev af 7 Decbr: 1812, hvorved bestemmes, at \det/ deri bestemte Vikaar skal efter Rasmus Anderssens Død ydes til Udstæderens Lars Anders!! Hjemvigs Forældre Anders Rasmussen Hjemvig og Brithe JohannesDatter.
9. Skjøde fra Elling Haldorsen nordre Bysem til Jacob Haldorsen ibidem paa 12 3/5 Mrk Sr: 7 1/5 Kd: Malt i nordre Bysem, No 65, for 48 rbd 4 mrk 8 s: N: W:, dateret 26 Octobr: 1814.
10. Bøxelseddel fra Jacob Haldorsen Bysem til Elling Haldorsen paa 14 Mrk Sr: 8 Kd: M: Landskyld og Skatteskyld 20 Mrk Smør i nordre Bysem, No 65, dateret 26 Octobr: 1814, med Revers.
11. Vilkaarsbrev fra Johannes Haldorsen Næsse til Forældrene Haldor Johannessen og Sigrid JohannesDatter, dateret 26 Octobr: 1814.
12. Afkald fra Erich Gudmundsen Løetvedt for hans Hustrue Synneve HaldorsDatter Hoshovdes Moderarv 30 rd 2 mrk 11 s til Formynderen Iver Olsen Storsæter, dat: 26 Octobr: 1814.
13. Skjøde fra Lars Iversen Ejde til Sønnen Iver Larssen paa 1 pd Sr: 8 Kd: Malt i Gaarden Ejde, No 10, for 100 rbd N: W:, dateret 26 Octobr: 1814.
14. Afkald fra Anna LarsDatter Mjøs for hendes Faderarv 18 rd 5 mrk 11 s til Formynderen Ole Bottolfsen Høyland, dateret 27 Octbr: 1814.

15. Aflyst Obligation fra Gudmund Olsen søre Øfsthuus til Jørgen Nielssen nordre Øfsthuus, stor 50 rbd N: W:, mod Pant i Løsøre, dateret 2 Martii 1813, og qvitteret 27 October 1814.

1814: 304b

16. Skjøde fra Guttorm Nielssen nedre Rachnæs til Sønnen Berge Guttormsen paa 1 pd 18 Mrk Smør 18 Kd: Malt i Gaarden nedre Rachnæs, No 73, indberegnet hans egen Arvelod, for 100 rbd N: W:, dateret 27 Octobr: 1814.

17. Bøxelseddel fra Enken Kari NielsDatter Øfsthuus til Sønnen Niels Nielsen paa 13 1/39 Mrk Smør og 520/525 Kd: M: Landsk: i Gaarden nordre Øfsthuus, No 44, dateret 1ste Martii 1811, med Revers.

18. Vilkaarsbrev fra Niels Nielssen Øfsthuus til Moderen Kari NielsDatter paa aarligt Levekaar af Gaarden nordre Øfsthuus, dateret 1ste Martii 1811.

Derefter blev udi Sagen indstevnt af Erich Gudmundssen Løetvedt mod Enken Magdelie OlsDatter Løetvedt afsagt følgende

Kiendelse:

Gjenstanden for nærværende Sag er 15 Mrk Smør 5 Kander Malt som Enken Magdelie OlsDatter bruger i Gaarden Løetvedt og til hvilke Citanten Erich Gudmundssen paa sin Hustrue Synneve HaldorsDatters Vegne formeener sig som Ejer, Odels og Boeslidsmand berettiget til Brug og Benyttelse til næste Lovens Faredag og hvortil han har paastaaet sig ved Dom kjendt berettiget. Indstevnte Enke Magdelie OlsDatter har derimod ved Sagfører Heiberg under Benægtelse af Søgsmaalets Rigtighed paastaaet Sagen afviist paa grund af at Citanten ikke skal have beviist at være Ejer af Godsets qvæstionis eller dertil odelsmand, og at Sagen saaledes skal være anlagt af en uvedkommende Person. Ved det fra Citantens Siide producerede Mageskifteskjøde af 23 Maji sidstleden har han vel godtgjordt Synneve HaldorsDatter at være bleven Ejer af 15 Mrk Smør 5 Kander Malt i Gaarden Løetvedt og at Haldor Anderssen Hoshovde er hendes Fader, men da dette Dokument eene godtgjør Synneve HaldorsDatters Ejendom og Citanten hverken har beviist at være givt med hende paa hvis Ejendoms og odelsret han grunder sin Ret til det paasøgte, eller paa anden Maade at være bleven Ejer af Godset qvæstionis, saa maae ogsaa Citanten blive at betragtes som in competent Sagsøger og Sagen følgelig som anlagt af een uvedkommende Person at afviise hvorhos han vil blive tilpligtet at erstatte Indstevnte Magdelie OlsDatter for Møde, Kost og Tæring 3 Rbdlr N: W:

thi kiendes for Ret:

Denne Sag afviises. I Kost og Tæring til Indstevnte Magdelie OlsDatter betaler Citanten Erich Gudmundssen 3 Rigsbankdaler Navn Werdie. At udredes inden 15 Dage efter denne Kjendelses Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Fogden derefter fremlagde Thingsvidnerne over Af- og Tilgangen i Odels og Selvejer samt Veimester Mandtallerne, der inden Retten blev examinerede og af Laugrettet og Almuen, som uimodsagde rigtig befundne.

Ligeledes fremlagde Fogden Restancelisten, der viser, at paa indeværende Aars Skatter udestaar 516 rbd 4 mrk 12 ½ s. N: W: Denne Liste blev inden Retten læst, examinert og af Laugrettet og Almuen rigtig befunden.

Til Laugrettesmænd for næstkommende Aar blev opnævnte Johannes Tørressen Fotland, Anders Johnsen Fotland, Sevre Magnesen Helleland og Mons Johannessen Birkeland.

Da ingen havde videre {havde} at føre i Rette blev Høstethinget for Hosanger Skibrede hævet.

Krogh

Ole Nielssen Fugledal. O.N.S. og bomerke

Aschild Haldorsen Mjøs. A.H.S.M. og bomerke

Mons Monssen Fugledal. M.M.S. og bomerke

Anders Olsen Mjøs. A.O.S. og bomerke

Høsteting for Echanger Skibrede.

Aar 1814 den 28de October blev det almindelige Høste Sage og Skatteting for Echanger Skibrede fremholdt paa Tingstedet Bernæstangen, og blev Retten bestyret af mig Procurator Hans Strøm Krogh, som constitueret Sorenskriver i Overværelse af Laugrettesmændene 1. Knud Christensen Molvig 2. Jørgen Nielssen Echness 3. Jacob Johannessen Egefit og Niels Olssen Echness istæden for John Olssen Kleven.

Derefter blev publiceret de samme Anordninger som for Hosanger Skibrede i nærvær af Fogden Laugrettet og tingsøgende Almue.

Tingholdet for Aaret 1815 blev accorderet med Almuen og af dette Skibredes Almue blev antaget den samme Akkord som blev afsluttet ved Hosanger Skibredes Almue saaledes at Almuen vedtog at betale 1 rd 1 mrk 8 s N: W: pr Løb

Betreffende Frieskydsen blev vedtaget det samme som for Hosanger Skibrede.

Efterat Retten var sadt mødte den til Sommertinget udnævnte men da formedelst Forfald ude-

1814: 305

blevne nye Laugrettesmand John Olssen Kleven som aflagde Laugrettesmandseeden og indtog sin Plads som Laugrettesmand.

Derefter fremlagde Fogden det saakaldte store Skattetingsvidne bestaaende af 14 Poster som inden Retten blev oplæst og examineret og af Laugrettet og Almuen i Almindelighed samt af de tvende Mænd Christen Knudsen Molvig og Niels Olssen Echness som svarede til 1 2 3 Sp: Nej til 4 Sp: Jo det halve af Gaarden Kleven som bruges af den samme Mand som forrige Aar. til 5 og 6 Sp: Nej ingen anden end de sædvanlige. 7 8 9 Sp: Nej. 10 Sp: Jo. 11 12 13 og 14 Sp: Nej.

Derefter fremlagde Fogden Tingsvidne over Qværne, Huusmænds og Engsletskatten samt Tingsvidne over Flomsauge som blev inden Retten examineret og af Laugrettet og Almuen uimodsagt som rigtig befunden.

Gammel Sag.

Johannes Iversen Helland contra Magne Olssen Helland blev paaraabt hvor efter begge Parter mødte og erklærede at denne Sag ere forligt og hvorfor de begjærede Sagen hævet.

Eragtet.

Denne Sag som efter begge Parters Deklaration er forligt og begjært hævet, bliver herved hævet.

Dermed blev Tinget sluttet for i Dag og udsadt til i Morgen. Krogh
Knud Molvig. Jørgen Echness. Jacob Egefit og John Olssen Kleven.

Næste Dag den 29de October continuerede Høstetinget med Echanger Skibredes Almue. Og blev Retten betjent af de samme Personer som i Gaar.

Hvorefter mødte Hellie Gullachsen og Ole Halvorsen af øvre Helland, Rasmus Ellevsen og Johannes Olsen Nummedahl, Knud Monsen og Berge Brynildssen Stensland, Lars Knudsen og Jacob Pederssen Nyegaard alle af Moe Sogn som anmeldte at de formedelst Forfald ikke kunde møde paa det overordentlige Ting som holdtes den 19 Augusti hvorfor de nu fremstillede sig og med Lovens Eed bekræftede at ville vise Norges GrundLov Troeskab og Lydighed.

Derefter blev publiceret følgende Documenter:

1. Skiftebrev efter Axel Olsen Hopland, sluttet 10de Juni 1814, hvorved Boets Jordegods {1 pd Sr: 13 ½ Kd: Malt} 15 ¼ Mrk Smør 13 ¼ Kd: Malt i Gaarden Jordal, No 28, er udlagt til StervboeEnken Anna EllevsDatter Hopland og Børnene.
2. Ditto efter Ingebor MagnesDatter søre Øfsthuus, sluttet 3die Septbr: 1814, hvorved Boets Jordegods 12 Mrk Sr: 10 Kd: Malt i Gaarden Todtland, No 58, er udlagt til StervboeEnkemanden Anders Anderssen søre Øfsthuus og Børnene, samt 7 Mrk Smør 2 ¾ Kd: Malt i Gaarden yttre Ejde, No 60, er alt udlagt til Enkemanden, be:te Anders Anderssen søre Øfsthuus.
3. Skjøde fra Niels Johnsen Otterstad til hans Datter Marie NielsDatter og Jacob Hanssen Almelie paa 8 5/8 Mrk Smør 2 7/8 Kd: M: i Otterstad, No 86, for 100 rbd N: W: og Vilkaar til Værdie 30 rbd N: W: aarlig, dateret 28 Octobr: 1814.
4. Vilkaarsbrev fra Jacob Hanssen Otterstad til Niels Johnsen og Kone Brithe OlsDatter paa aarligt Levekaar, dateret 28 Octobr: 1814.
5. Skjøde fra Knud Halvorssen øvre Helleland til Broderen Ole Halvorsen paa 9 Mrk Sr: 3 Kd: Malt i Gaarden øvre Helleland, No 90, for 150 rbd N: W: og Vilkaar til Værdie 28 rbd N: W: aarl:, dat: 28 Octbr: 1814.
6. Vilkaarsbrev fra Ole Halvorsen øvre Helleland til Broderen Knud Halvorsen og Kone Marthe PedersDatter, dateret 28 Octobr: 1814.
7. Delebrev efter Magne Olsen Bjørndal, dateret 28 Octobr: 1814, hvorved Boets Jordegods 18 Mrk Sr: 12 Kd: M: i Gaarden Bjørndal, No 55, er udlagt til den Afdødes Fader Ole Larssen Bjørndal.
8. Skjøde fra Enken Elisabeth ErichsDatter Toft m: fl: til Sønnen Erich Anderssen paa 2 pd Smør 1/3 Faar i Gaarden Toft, No 24, indberegnet hans egen Arvelod, for 181 rbd 14 s og Vilkaar, til Værdie 10 rbd N: W: aarlig, dateret 25 Maji 1814.
9. Obligation fra Lars Johannessen Huusdal paa Myndlingen Erich Anderssen Tofts Vegne til dennes Moder Elisabeth ErichsDatter Toft med flere, stor 181 rbd 4 mrk 14 s N: W:, mod Pant i Gaarden Toft, No 24, dateret 25 Maji 1814.
10. Bøxelseddel fra Erich Anderssen \Toft/ med Curator til hans Stedfader Ole Haldorsen paa 1 pd Sr: 1/6 Faar \Landskyld/ i Gaarden Toft, No 24, dateret 28 Octobr: 1814, med Revers Skatteskyld 1 pd 5 Mrk Smør.
11. Vilkaarsbrev fra Erich Anderssen Toft med Curator til hans Moder Elisabeth ErichsDatter, dateret 28 Octobr: 1814.
12. Afkald fra Ole Jacobsen yttre Hindenæs for Myndlingen Jørgen Bertelsen yttre Hindenæsses Faderarv 9 rd 2 mrk 10 s til hans forrige Formynder Anfind Larssen Mjøs, dat: 28 Octbr: 1814.

1814: 305b

13. Afkald fra Johannes Olsen Nummedal for Myndlingen Marie OlsDatter Strømmes Arvemidler 60 rd 1 mrk 12 s til hendes forrige Formynder Lars Olsen Almelie, dat: 28 Octobr: 1814.

14. Afkald fra Aschild Nielssen Sætre for hans Kones Anna OlsDatter Sætres Arv 14 rd 4 mrk 6 s til Formynderen Niels Aschildsen Sætre, dateret 28 Octobr: 1814.

15. Bøxelseddel fra Ole Larssen Bjørndal til hans Datter Helga OlsDatter og hendes Forlovede Iver Olsen Bjørge paa 18 Mrk Smør 12 Kd: Malt Landskyld og Skatteskyld 1 pd 3 Mrk Smør i Gaarden Bjørndal, No 55, dateret 29 Octobr: 1814, med Revers.

16. Vilkaarsbrev fra Iver Olsen Bjørndal til Ole Larssen Bjørndal og Kone Aase BergesDatter, dateret 29de Octobr: 1814.

17. Bøxelseddel fra Ole Olsen Bjørge til Sønnen Ole Olsen paa 16 Mrk Smør 5 1/3 Kd: M: Landskyld og 21 1/3 Mrk Smør Skatteskyld i Bjørge, No 53, dateret 29 Octobr: 1814, med Revers.

18. Vilkaarsbrev fra Ole Olsen Bjørge til Forældrene Ole Olsen og Magdeli NielsDatter paa aarligt Levekaar af Gaarden Bjørge, dateret 29 Octobr: 1814.

Fogden derefter fremlagde Tingsvidnerne over {Odels} Af- og Tilgangen i Odels og Selvejer samt Veimestermandtallerne, der inden Retten bleve examinerede og af Laugrettet og Almuen, som uimodsagt rigtig befundne.

Ligeledes fremlagde Fogden Restancelisten, der viser, at paa indeværende Aars Skatter udestaaer 274 (244) rbd 3 mrk 6 s N: W: Denne Liste blev inden Retten examineret og af Laugrettet og Almuen som uimodsagt, rigtig befunden.

Til Laugrettesmænd for næstkommende Aar blev opnævnte Ole Iversen Wiche, Sjur Larsen Egefit, Johannes Johannessen Aschevig og Gudmund Johannessen Aschevig.

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Høstethinget for Echanger Skibrede hævet.

Knud Christensen Moldvig. Jacob Johannessen Egefit.
Jørgen Nielssen Echnæs. I.N.S. og bomerke John Olsen Kleiven.

Høstething for Watzværn.

Aar 1814 den 31te October blev det almindelige Sage Skatte{ting} og Høstething for Watzværns Thinglaug fremholdt paa Tingstedet Bolstadøren og blev Retten bestyret af mig, {constit Sebastian Schielderup} \Foged Bøgh/, som constitueret Sorenskriver, da den til de judicielle Forretning constituerede Sorenskriver, Procurator Krogh ved en ulykkelig Hændelse var druknet paa Reysen her til Thinget, i Overværelse af de 4 eedsvorne Laugrettesmænd: Aschild Helgesen Aarhuus, Gullach Larssen Langeland, Knud Olsen Mæstad og Ole Simonsen Nessem. Foged Bøgh, Thinglaugets Lehnsmand og endeel thingsøgende Almue vare nærværende.

Hvorda først blev publiceret de samme Kongelige Anordninger som paa Høstethinget for Sartors og følgende Skibreder ere kundgjorte, og desuden

19. Et Circulaire fra Statsraadet af 14 Octobr: 1814, angaaende Kong Christian Frederichs Frasigelse fra Norges Krone m: v:

20. Statsraadets Bekjendtgjørelse af 17de Octobr: 1814, angaaende Ophævelsen af Placaten af 20de Junii d: A: betræffende de dansk fødte Embedsmænd og Indbyggere i Kongeriget Norge.

21. Do: af 28 Septbr: 1814, angaaende at alle Skatter skal betales med Cours af 375 pro cento.

Udsadt Justits Sag,

Foged Bøgh som Actor contra Lars Henrichsen Fannæs.

Retten blev i denne Sag administreret af mig Sebastian Schielderup, som dertil constitueret af Fogden paa Amtets Vegne, da \den/ constituerede Sorenskriver, Procurator Krogh var paa Vejen hertil druknet, tilligemed de {4} ved Thinget nærværende 4 eedsvorne Laugrettesmænd.

Actor Foged Bøgh \mødte/ og fremstillede for Retten løs og ledig Tiltalte Lars Henrichsen, Niels Olsen Bergstadnæsset og Aad Olsen Fannæs, og fremlagde i Retten Amtets Extentions Ordre af 27 Septembr: \1814/ for tillige \at tiltale/ Niels Olsen Bergstadnæsset for forøvet Tyverie, hvorved tillige Procurator Brandt er beskikket til Defensor for ham. Saa fremlagde han og 2de Stævninger af 26 f: M: i lovlig forkyndt Stand.

Paa Grund af, at den constituerede Sorenskriver, Procurator Krogh i Gaar paa Reysen hertil var druknet, og at der ingen examineret var ved Thingene som kunde constitueres, og da Defensor i Sagen, Procurator Hjorth Stuvitz ligeledes var druknet, saae Actor sig nødsaget til at forlange Sagen udsat til Thinget for Arne Skibrede, som holdes paa Mjelde Gaard den 23de November førstkommende.

Paa Defensor, Procurator Brandts Vegne mødte Fuldmægtig Jacob Krum, som mod Udsættelsen intet havde {intet} \at/ erindre, men forbeholdt det Fornødne for den Tiltalte.

Eragtet:

Den forlangte Anstand bevilges.

S Schielderup

1814: 306

Gammel Sag.

{Ander} Gullach Sjursen Brekhuus contra Anders Larssen Aarhuus – Fol: 262.

Anders Larssen Aarhuus mødte og fremlagde en Skrivelse af 24de f: M: fra hans antagne Sagfører, Procurator Lassen, hvori denne forlanger Sagen udsat til Maanedsthinget i Bergen, paa Grund af, at han ej siden han \havde/ modtaget Sagen ikke kunde have udfærdiget Contra Stevning i Sagen. Bemeldte Skrivelse blev oplæst i Retten og indtages her saalydende: #

Paa Citanten Gullach Brechhuuses Vegne mødte hans beskikkede {Defensor} \Sagfører/ Niels Sjursen Tesdal, som protesterede mod den forlangte Anstand, paa Grund af, at Anders Larssen Aarhuus havde havt Tid nok at indklage {Sagen} Contra-Søgsmaalet {saavel} for Forligelses Commissionen som holdtes for Augusti og Septembr: Maaned isteden for han først indklagede den for Commissionen, som holdtes i Octobr: Maaned.

Anders Aarhuus henholdt sig til de i Indlægget anførte Grunde og forlangte Rettens Eragtning.

Niels Tesdal vedblev ligeledes sit Tilførte, med Tillæggende, at Anders Aarhuus styrer den omtvistede Jord og altsaa ønsker Sagen udsat til Ting fra Thing, hvorimod hans Part, som ingen Jord har, bestandig vil tabe.

Eragtning.

Vel synes det, som Anders Larssen Aarhuus fra Sommerthinget til nu kunde have forskaffet den ommeldte Contra Stevning, men ikke destomindre {nægter} \trøster/ Dommeren sig ikke

til at nægte den begjærte Anstand, da Procurator Lassen saa sildig skal være anmodet at paatage sig Sagens Førelse for Anders Aarhuus, at saadant ej kunde forskaffes til nærværende Thing. Hvad derimod Udsættelse til Maanedsthinget i Bergen angaaer, da kan saadant ikke skee, da der intet Maanedsthinget!! i Bergen holdes for Watzværns Thinglaug, men derimod i Bernestangen næstkommende 28 {Decembr:} \Novembr:/, til hvilken Tid denne Sag udsættes; thi eragter: Den begjærte Anstand bevilges til Maanedsthinget i Bernestangen den 28de Novembr: førstkommende om Formiddagen Kl: 10.

Da ingen havde videre for i Dag at føre i Rette blev Thinget udsat til i Morgen.

Bøgh

Aschild Helgesen Aarhuus. Knud Olsen Mæstad.
Gullach Larssen {Aarhuus} \Langeland/. Ole Simonsen Næssem.

Næste Dag den 1ste Novembr: 1814 continuerede Høstethinget for Watzværns Tinglaug i Overværelse af de samme Laugrettesmænd som i Gaar.

Hvorda Fogden fremlagde det store Skatte-Thingsvidne, bestaaende af 14 Qvæstioner, der inden Retten blev examineret og hvortil Laugrettet og Almuen {i Almuen} i Almindelighed og i Særdeleshed de 2de {Mæg} \Mænd/ Ole Brynildsen Bolstad og Ole Sjursen Førre svaredes saaledes: til 1ste, 2den, 3die og 4de Qv: \Sv:/ ney til 5te og 6te Qv: \Sv:/ ingen andre end de sædvanlige. til 7de, 8de og 9de Qv: Sv: nej 10de Qv: Sv: jo 11te, 12te, 13de og 14de Qv: Sv: ney.
Ligeledes fremlagde Fogden Thingsvidnet over Flom-Saugene, der inden Retten blev læst og examineret og af Laugrettet og Almuen, som uimodsagt rigtig befundet.

Derefter blev publiceret følgende Documenter:

1. Paategning af 29 Octobr: 1813, hvorved en fra Knud Olsen Bragstad til Johannes Knudsen Strømme under 2den Julii og 5te Novbr: 1810 udstædt Obligation for 200 rd D: C:, mod Pant i Gaarden Bragstad No 41, er omskrevet til 90 rbd S: W:
2. Skjøde fra Anders Sjursen øvre Scherven til Sønnen Sjur Anderssen paa 12 Mark Smør i Gaarden øvre Schjerven, No 60, for 200 rbd N: W: og Vilkaar til Værdie 20 rbd N: W:, dateret 31te {Novembr:} \Octobr:/ 1814.
3. Vilkaarsbrev fra Sjur Anderssen øvre Schjerven til Forældrene Anders Sjursen og Joren LarsDatter, dateret 31te Octobr: 1814.
4. Obligation fra Lars Svendsen Hjørnevik til Niels Knudsen Ejde for 200 rbd N: W:, mod 1ste Prioritet i 18 Mrk Sr: i Hjørnevigen, No 70, dat: 31te Octobr: 1814.
5. Skjøde fra Niels Larsen Bolstad til Sønnen Lars{sen} \Nielsen/ paa 1 pd 17 Mrk Smør i Bolstad, No 72, for 200 rbd N: W: og Vilkaar til Værdie 20 rbd N: W: aarl:, dateret 31 Octbr: 1814.
6. Vilkaarsbrev fra Lars Nielssen Bolstad til Forældrene Niels Larssen og Kari JohannesDatter, dateret 31te Octobr: 1814.
7. Obligation fra Lars Nielssen Bolstad til hans Fader Niels Larssen Bolstad for 200 rbd N: W:, mod 1ste Prioritet i Gaarden Bolstad, No 72, dat: 31 Octbr: 1814.

1814: 306b

8. Skjøde fra Anders Larssen Berge til Sønnen Lars Anderssen paa 4 Mrk Smør i Gaarden Berge, No 80, for 98 rbd S: W: eller 183 rbd 4 mrk 8 s, dateret 1ste Julii 1814.

9. \Aflyst/ Obligation fra Anders Larssen Berge til Hans Johannessen Dalsejde, stor 98 rbd D: C:, mod Pant i 4 Mrk Sr: i Berge, No 80, dateret 4 Novembr: 1808 og qvitteret 31te Octobr: 1814.

10. Obligation fra Lars Anderssen Berge med Curator \til/ Hans Johannessen Dalsejde, stor 98 rbd S: W:, mod Pant i 4 Mrk \Sr: i/ Berge, No 80, dateret 31te Octobr: 1814.

11. Delebrev efter Myndlingen Johannes Torchelsen Øfstedal, dateret 31te Octobr: 1814, hvorved Boets Jordegods 2 ¼ Mrk Smør i Gaarden Øfstedal og Rørbakke, No 14, {dateret} er udlagt til Faderen Torchel Johannessen Øfstedal.

12. Afkald fra Jacob Larssen Luren for hans Faderarv 13 rd 2 mrk 8 s til Formynderen Lars Larssen Runtzeberg, dateret 31 Octobr: 1814.

13. Do: fra Niels Carlsen nedre Rasdal for hans Faderarv 7 rd 2 mrk 6 s til Formynderen Lars Anderssen Bolstad, dateret 1ste Novbr: 1814.

14. Obligation fra John Larssen Lie til Anders Danielsen Waxdal for (åpent rom) S: V: eller N: W: 83 rbd 2 mrk, mod 4de Prioritet i Lie 1ste Thun, dateret 1ste Novbr: 1814.

15. Aflyst paa en Obligation fra Mons Ellingsen Smaabrekke til Haagen Tostensen Sandven m: fl:, stor 428 rd 4 mrk D: C:, dateret 2de Julii 1796, mod Pant i Smaabrekke, No 77, qvitteret 28 Octobr: 1814 for de resterende 228 rd \4 mrk/ D: C:

Fogden derefter fremlagde Thingsvidnerne over Af- og Tilgangen i Odels og Selvejer, samt Vejmester-Mandtallerne, som inden Retten bleve oplæste og af Laugrettet og Almuen, som uimodsagt rigtig befundne.

Ligeledes fremlagde Fogden Restancelisten, der viser, at paa indeværende Aars Skatter udestaaer 599 rbd 4 mrk 13 s N: W: Denne Liste blev inden Retten examineret og af Laugrettet og Almuen, som uimodsagt, rigtig befunden.

Til Laugrettesmænd bleve for {denne Forretning} \næstkommende Aar/ opnævnte: John Johnsen Axelberg, Anders Johannessen Flansaas, Johannes Navesen Bragestad og Knud Jacobsen Træefald.

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Høstethinget for Watzværns Thinglaug hævet.

Aschild Helgesen Aarhuus. Knud Olsen Mæstad.
Gullach Larssen Langeland. Ole Simonsen Nessem.

Nye Justits-Sag.

Aar 1814 den 8de November blev en Extraret sat i Sorenskriver Christies Huus i Bergen, og Retten bestyret af mig Procurator Andreas Danckertsen Heiberg som constitueret Sorenskriver, i følge Amtets Constitution af 1ste d: M:, i Overværelse af de 2de eedsorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen, for at behandle en paa Justitiens Vegne af afdøde Procurator Hiorth Stuvitz som Actor mod Tyvs-Arrestanten Jens Tørrissen {Bolstad} \Brudvig/ indstævnte Sag for Adskillige Tyverier m: v:

Actor \Pr:/ Brandt mødte ifølge Stiftets Ordre, i afdøde Procurator Hiorth Stuvitz stæd som Actor, og fremlagde {endvid} Stevning af 20de f: M: forsynet med Dommerens Berammelse i forkyndt Stand, saa fremlagde han og det under 26de Septbr: og 8de Octbr: d: A: optagne Præliminair Forhør, hvorpaa findes Stiftets Actions Ordre af 11te forrige og 7de d: M: hvorefter han fremstillede den Tiltalte løs og ledig for Retten, og begjerede de indstævnte Vidner Paaraabte. Stevningen indtages saal: # # men det fremlagde præliminair Forhør bliver Acten i sin Tid at vedhæftes.

Defensor Procurator Christensen forbeholdt det Fornødne.

Derefter fremstod for Retten den Tiltalte Jens Tørrissen Brudvig

1814: 307

frie for Baand og Tvang og blev forelæst hans Forklaringer i præliminair Forhøret de han vedtog som Rigtige, og i henseende til hans opgivne Alder skjønnede Laugrettet at samme kunde være passende efter hans Udseende. Den Tiltalte traade indtil videre tilside.
og fremstod derpaa som

1ste Vidne Erich Jonsen Jerviig der i præliminair Forhøret pag: 3 er anført som 1ste Deponent som efter at være formanet til sandfærdig Forklaring og betydet Eedens Vigtighed, blev forelæst hans i præliminair Forhøret afgivne Forklaring den han vedkjendte sig som rigtig i alle Deele, og da han paa gjentagen tilspørgende forsikrede at han ikke kjendte til Tiltaltes forrige Vandel eller vidste videre til denne Sags Oplysning, bekræftede han sin Forklaring med Lovens Eed og blev demitteret.

2det Vidne Ole Olsen Jerviig der som 2den Deponent i præliminair Forhøret pag: 4 er anført og

3die Vidne Ole Olsen Jerviig den yngre fremstode derpaa for Retten og blev forelæst deres Forklaring i præliminair Forhøret pag: 4 den de i alle Deele vedkjendte sig som rigtig og derpaa bekræftede samme med Lovens Eed og blev demiteret.

4de Vidne Berge Pedersen som bemeldte pagina i præliminair Forhøret er anført som 4de Deponent, fremstod for Retten og blev forelæst hans ved præliminair Forhøret aflagde Forklaring den han i alle Deele vedtog som rigtig og blev demiteret, efter at saavel han som de øvrige 3de afhørte Vidner vare forelæst deres samlede Forklaring bemeldte pagina. Tiltalte Jens Tørrissen Brudviig blev forelæst hans Forklaring pag: 4 paa de 4re afhørte Vidners Udsagn, den han nu vedtog som rigtig.

5te Vidne Jens Johannessen Riwenæs der som 5te Deponent ved præliminair Forhøret er Afhørt, fremstod derpaa for Retten og blev forelæst hans Forklaring i præliminair Forhøret pag: 4 og 5 den han nu vedkjendte sig som rigtig i alle Maader, Tillæggende paa Actors tilspørgende: at det han har omforklaret, nemlig at Deponentet!! (Deponenten) har hørt at Tiltalte ikke skulle være Troe, bestaaer deri at {han har hørt} det er Deponenten sagt Tiltalte skal have staalen for en Tid siden 4 Liigkiste Bord fra Bonden Ole Qvamme, i Stamnæs Sogn, videre at han skulle fra en anden Mand, hvis Navn han ikke veed, skal have stiaalet en Skjorte og noget Smør, som den Bestjaalne tildeels skal have faaet tilbage, endelig har Deponenten hørt at den Tiltalte i dette Aars Sommer skal paa Sjur Reweims Setterstøl i Gjerstads Sogn stiaalet Madvarer, videre vidste Deponenten ikke at forklare. Denne hans Forklaring saavelsom den paa de fra ham stjaalne Koster satte Taxt, samt at disse ere ham frakomne imod hans vidende og Villie, bekræftede han Alt med Lovens Eed. Deponenten frafaldt Erstatning for de bortstjaalne og ej tilbagekomne Koster og blev demiteret. Den Tiltalte Jens Brudviig blev forelæst hans Forklaring pag: 5 den han atter vedkjendte sig som rigtig med Tillæggende, at han for at komme ind i det omforklarede Nøst rigtig nok maatte frabrække en Lokke eller Klemme, hvilket skeede med hans blotte Hænder

1814: 307b

og ved hvilken Lejlighed Hængslerne til Dørren bleve frarøkkede, og tilstod han at hans første Forklaring var urigtig, for saavidt at han deri foregiver at have fundet Nøstet aaben.

6te Vidne Ellew Sjursen Rachnæs afhørt som 6te Deponent i præliminair Forhøret, fremstod derpaa og blev forelæst hans Forklaring i præliminair Forhøret pag: 5 og 6 den han i alle Deele vedkjendte sig som rigtig, {og da han paa gjentagne Spørgsmaal intet videre vidste at forklare, bek} derhos tillagde Vidnet at han er vidende om, at Tiltalte skal have stjaalet 2de

set Fiskeliiner fra Helje og Ole Hechland i Brudviigs Sogn, hvilke for endeel skal være komne tilbage, videre er bleven funden hos Tiltalte en Stør eller Stage med 15 Baand Ruug paa som Tiltalte skal have taget paa Ageren hos forbenævnte Helge Hechland, end videre er funden hos Tiltalte en Stør med 13 Baand Havre som Deponenten ikke veed hvor de ere stjaalne, men ere indtil videre indlagt hos Deponenten til Forvaring. Videre vidste Deponenten ikke at forklare, hvorfore han med Lovens Eed bekræftede sin Forklaring saavel i priminair!! (præliminair) Forhøret, som her, og blev demiteret.

7de Vidne Baarnie Jens Datter afhørt i præliminair Forhøret som 7de Deponent, fremstod og blev forelæst hendes Forklaring i præliminair Forhøret pag: 6 og 7 den hun vedkjendte sig som aldeeles rigtig, og i henseende til de Tyverier som Tiltalte forhen skal have begaaet var hun aldeeles Overeensstemmende med hendes Fader 5te Deponent Jens Johannesen Riwenæs, og da hun intet videre vidste at forklare, samt var betydet Eedens Vigtighed, bekræftede hun sin Forklaring med Lovens Eed og blev demiteret.

8de Vidne Ingeborg Knuds Datter afhørt ved præliminair Forhøret som 8de Deponent, fremstod og blev forelæst hendes \saavelsom næst forrige Vidner/ Forklaring i præliminair Forhøret pag: 7, hvilket Alt hun vedkjendte sig som rigtig, og efter at være betydet Edens Vigtighed, bekræftede samme med Lovens Eed og blev demiteret.

9de Vidne Ole Olsen Riwenæs afhørt i præliminair Forhøret som 9de Deponent, fremstod og blev forelæst hans Forklaring i præliminair Forhøret pag: 7 og 8 den han i alle Deele vedkjendte sig som rigtig. Den Tiltalte Jens Brudviig tilstod nu, at han rigtig nok ved St: Hans Dags Tider af det samme Nøst, som han seenere tog den omforklarede Melk og Rømme, bortstiaal en Æske med Smør og et Fad med Grød, Smøret og Grøden har han fortæret, men Æsken og Fadet veed han ikke hvor er afblevne. I Anledning heraf forklarede nu Vidnet Ole Olsen Riwenæs at bemeldte Smør, Grød, Fad og Æske var af Verdie 4 Rbdlr N: W: Han forklarede \sig/ videre i henseende til de Tyverier som Tiltalte forhen skal have begaaet, {forklarede han sig} aldeeles Overeensstemmende med 5te Deponent Jens Johannesen Riwenæs, med Tillæg at han har hørt at det skal være Haldor Monsen Øye i Stamnæs Sogn fra hvem Tiltalte

1814: 308

skal have stiaalet den af Jens Riwenæs omforklarede Skiorte og Smør, samt at den Tiltalte desuden for en Rum tid siden skal have stiaalet fra Anders Egemoe i bemeldte Stamnæs Sogn en barket og en sort Vadmels Kufte. Videre vidste Deponenten ikke paa Gjentagne Spørgsmaale at forklare hvorpaa han bekræftede saavel denne hans Forklaring som Værdien paa de bortstjaalne Koster og sammes Modvillige Fravændelse med Lovens Eed. Deponenten erklærede derhos at han frafaldt aldeeles Erstatning for de ham frastjaalne og ej tilbagekomne Koster, hvorpaa han blev demiteret.

10de Vidne Peder Monsen afhørt ved præliminair Forhøret som 10de Deponent, fremstod og blev forelæst hans Forklaring vide Forhøret pag: 8 \og 9/ den han i alle Deele vedkjendte som rigtig, og da han efter tilspørgende intet videre vidste til Oplysning, bekræftede han sin Forklaring med Lovens Eed og blev demiteret.

11te Vidne Jacob Andersen Wiig afhørt som 11te Deponent ved præliminair Forhøret, fremstod og blev forelæst hans Forklaring i præliminair Forhøret pag: 8 og 9 den han vedkjendte sig i alle Deele som rigtig, og da han efter adskillige givne Spørgsmaale intet videre vidste til Oplysning i Sagen, bekræftede han med Lovens Eed saavel hans Forklaring som den af ham sadte Taxt paa de bortstjaalne Potates samt disses Modvillige Fravændelse, hvorhos han tillige frafaldt al Erstatning for samme, og blev demiteret. Tiltalte Jens Brudviig tilstod nu at han rigtig nok den omforklarede Tid havde stiaalet fra Jacob Andersen Wiig, de af denne omforklarede Potates, og var disse de samme som 10de Vidne i hans Forklaring i

Forhøret pag: 9 har ommeldt at {have} \være/ fundet i en Kipe ved Søen paa Garnæs, han havde ellers intet at indvende mod den af Jacob Wiig angivne Qvantitet og Verdie.

12te Vidne Johannes Pedersen Garnæs afhørt som 13de Deponent ved præliminair Forhøret, fremstod og blev forelæst hans Forklaring vide Forhøret pag: 9 det han i alle Deele vedkjendte sig som rigtig, med Tillæg at de af ham omforklarede Bøtter og 6 Kander Suur-Melk er de samme som af Ole og Jens Riwenæs har omforklaret, og at de blot fra Tyveriets Opdagelse og til de bleve leverede Ejerne vare under Bevaring paa et sted tilligemed Vidnets Slibesteen; ligesom og at det er den samme Melk og Bøtter som 10de Vidne i hans Forklaring pag: 8 har ommeldt, og da Vidnet ikke videre Vidste til Oplysning ej heller tilforn havde hørt noget om den Tiltalte, bekræftede han sin Forklaring med Lovens Eed, og blev demiteret. Efterat han under den Aflagde Eed havde forklaret at den ham nu tilbageleverede Slibesteen var ham frakommen imod hans Vidende og Villie.

13de Vidne Johannes Thomassen Garnæs afhørt i præliminair Forhøret som 13de Deponent, fremstod og blev forelæst hans Forklaring i Forhøret pag: 9 og 10 det han vedkjendte sig i alle Deele som rigtig, ligesom og at de omforklarede og de ham tilbageleverede Skjorter og Forklæde var ham fravændt imod hans vidende og Villie; hvilket Alt han bekræftede med Lovens Eed, og blev demiteret. Tiltalte Jens Brudviig blev forelæst hans Forklaring pag: 10, den

1814: 308b

han ligeledes vedkjendte sig som rigtig, og i Anledning af de fleere Tyverier som af Vidnerne i Dag er omforklaret Forklarede han sig saaledes: En Gang i Sommer, \om/ før eller efter St: Hans Dag kan han ikke erindre, var han ind i Fjorene for at Betle, kom han Rejsende forbie et Aabent Nøst paa Gaarden Qvamme i Stamnæs Sogn, og saa han i dette Nøst ligge endeel breede Bord af hvilke han tog {4} \3/ Stk i sin Baad og bragte dem Hjem til Rachnæs hvor de endnu er beroende, den Tid han tog disse Bord vidste han ikke hvem disse vare tilhørende, men siden har han hørt at Ole Qvamme skulle være Ejer af samme. Han forklarede endvidere at han paa den samme Omrejse som forbemeldt kom op paa Gaarden Øye i Stamnæs Sogn for at Betle, og der fandt Lejlighed til hos Haldor Monsen Øye at stjæle 1 Stryelerrets Skiorte og et lidet Stk Smør omtrent paa 3 Mrk:er, hvilke han tog i Stuen, da han ved Ankomsten deri ej fandtes Folk tilstæde, men da han kom ud af Stuen paa Gaarden traf han Konen som fratog ham saavel Smøret som Skiorten, hvilket han godvillig uden hendes paafordring overleverede hende. Siden efter kom han paa Gaarden Reweims Setterstøel i Gierstads Sogn hvor der ingen Folk var tilstæde, hvor han fandt Døren til Setterhuuset tillukket med en Krog udvendig, hvilken han Aabnede og gik ind, samt der tog 2de saakaldede Rømmekoller, dem han tømte i sit medhavende Bøtte, og formeenede han at de begge til sammen kunde indeholde 2 Kander med Rømme og Melk, hvormed han uden at tage videre gik bort og har siden fortært, bemeldte Setterstøel tilhørte Gaardemand Sjur Reweim. En Tid derefter var han paa Gaarden Egemoe i Stamnæs Sogn for at Betle hvor han ingen Folk fandt Hjemme, men derimod fandt hengende i en Svale 2de Vadmels Kufter, den eene brun barket og den Anden sort, disse 2de Kufter tog han og begav sig derfra med, og bragte dem siden Hjem paa Rachnæs hvor de endnu skal være beroende, han veed ikke hvem de tilhører førend han i Dag hører at det skal være Anders Egemoe. I Høst stial han paa Gaarden Hechland i et aabent Nøst 2de set Fiske Liiner tilhørende Bønderne Helge og Ole Hechland, ligesom han paa Ageren tog en Stour med Rug paa \Gaarden Hechland/ og en Ditto med Havre paa Gaarden Wemmelwiig begge Gaarde i Brudviigs Sogn og skeede disse Tyverier paa samme Tid og Dag som han tog den foromforklarede Melk \og Røm/m/e / paa Gaarden Wiig, saasom alle disse Gaarde ligger i et Strøg, Liinerne har Ejerne faaet tilbage, Rugen har Ejeren foræret Anklagedes Børn, men er endnu paa Gaarden Rachnæs beroende og Havren er indlagt til

bevaring hos Ellev Rachnæs, han veed ikke af hvem Beboerne paa Wemmelwiig der tilhører den omforklarede Havre. Efter fleere Gjentagne Spørgsmaale fra Dommer og Actors Side forsikkrede Tiltalte {Helligt} at han vidste sig Frie for nogen sinde at have begaaet fleere Tyverier.

1814: 309

Og da saaledes intet videre for denne Sinde var at foretage eller videre Oplysning at tilvejebringe, saa blev af Dommeren

Eragtet.

Denne Sag udsettes til Foretagelse paa Tingstædet Mielde førstkommende 23de denne Maaned om Eftermiddagen Kl: 2 slet, som er den første Tid samme igjen kan foretages formedelst den Vidtløftighed de i Dag opgivne Vidner boe fra hinanden; og vil Actor imidlertiid forsyne sig med extentions Ordre i henseende til de i Dag opdagede nye Tyverier.

Den Tiltalte blev derpaa Laugrettet overleveret for at bringes i Arresten.

Gammelt Undersøgelses Forhør. fra Fol: 298.

Samme Dag om Eftermiddagen Kl: 2 continuerede Undersøgelses Forhøret i Anledning af den i sin Tid fra Fogden Bøgh til Amtet indsendte Stemplings Seddel, hvilket Forhør fra den 10de f: M: til i Dag er udsat. Ved Forhøret blev fremlagt Varsels Seddel af 27de {Octbr:} \Sept:/ sidstl: udstæd af den forrige constituerede Sorenskriver nu afdøde Procurator Krogh, hvilken med sin Forkyndelses Paategning inddrages og er saalydende.

Efter paaraab mødte ingen af de indkaldte, og da det allerede var meere end 2de Timer over den bestemte Tid og fleere Forretninger forestod, saa bliver Forhøret udsat til førstkommende Mandag den 14de d: M: Formiddag Kl: 9 til hvilken Tid de indstævnte ifølge Amtets Ordre af 29de f: M:, som først i Dag er Administrator indløben, bliver ved Lensmanden hertil at indbringe.

Nye Justits Sag.

Samme Dag om Eftermiddagen Kl: 4 blev en Extraret sat i Sorenskriver Christies Huus i Bergen, og Retten administreret af den constituerede Sorenskriver Procurator Heiberg og Meddomsmænd Lars Blix de Fine, Anfind Olsen, Jørgen Ellingsen og Ole Rasmussen alle af Store Sandvigen, for at behandle en af Assessor og Procurator Lassen som Actor indstævnt Justits Sag mod Tyvs Delinqventen Ole Iwersen Kiellewold.

Actor mødte og fremlagde 1. Stevning til i Dag af 5te d: M: lovlig forkyndt, 2. det i Sagen optagne præliminair Forhør af 22de f: M: hvorpaa \er/ tegnet Amtets Ordre af 26de s: M: 3de Een over Tiltalte Ole Iwersen Kiellewold ved denne Jurisdiction under 26de {December} \April/ 1813 afsagt Dom informa beskreven 4. Ditto en Udskrift af samme Dom 5. Den under 6te Junii d: A: over Tiltalte afsagte

1814: 309b

Stifts Overrets Dom ligeledes informa beskreven 6. Ditto en Udskrift af samme Dom 7. Den under 20de Julii d: A: i samme Sag afsagde Over Criminal Dom informa beskreven 8de og Qvestioner til de indstævnte Vidner saavelsom til Arrestanten af Dags Dato, hvorefter Actor fremstillede den Tiltalte løs og leedig for Retten og efterat have Anmærket at han uopholdelig efter Actions Ordrens Modtagelse havde afsendt den fremlagde Stevning til den forhen constituerede Sorenskriver Krogh, men formedelst dennes Afgang, under 5te d: M: var den først nu indløbet den nu constituerede Sorenskriver, udbad sig de fremlagde Domme \Tiltalte/ forelæst, samt den i førstmeldte Doms Act {inddragene} \vedhæftede/ Udskrift No

17. \tilligemed præliminair Forhøret her i Sagen/ Af de fremlagde Documenter bliver No 2, 3, 4, 5, 6 og 7 denne Act i sin Tid at vedhæfte, hvoraf No 1 og 8 inddrages og er saalydende. # #

{Defensor} Toldprocureur Rogge mødte som Defensor for Ole Iwersen Kiellewold ifølge Amtets Ordre af 5te d: M: og forbeholdt det fornødne for den Tiltalte. Bemeldte Stiftets Ordre som er No 9 af de fremlagde Documenter inddrages her saalydende.

Derpaa fremstod for Retten den Tiltalte Ole Iwersen Kiellewold frie for Baand og Tvang som blev forelæst samtlige fremlagde Domme og bemeldte Doms Acten {inddragne} \vedheftede/ Udskrift No 17, tilligemed de øvrige om hans Aflagde Forklaring og Vitta!! (Vita), hvilket Alt han vedkjendte sig som sig Vedkommende og rigtig, saavelsom en af Actor nu fremlagt Udskrift af Nordhordlehns Justits Protocol indeholdende den over Tiltalte under 11te May ergangne Dom som blev ham forelæst, hvilken Udskrift No 10 bliver Acten i sin Tid {bliver} at vedhefte. Derefter blev Tiltalte forelæst hans Forklaring i Præliminair Forhøret af 22de f: M: hvilket han vedtog og paastod at være rigtig, hvorimod han stadig vedblev at benægte enten at have sprungen imod den Bestiaalne Giertrue Magnes Datter eller paa anden Maade sat sig til Modverge ej heller forsøgt paa at undflye, da han indsaa at det var ugjørlig saasom han inde i Huuset var omringet af Folk, og Vinduet i Kammeret var saalidet og saa høyt fra Jorden, at han \ikke i en hast/ kunde bryte der igjennem og der var ikke fleere Dørre til Kammeret end den igjennem hvilken Huussets Folk kom ind og greb ham, hvilken Dør tilforn var tillukket og gaaer denne Dør fra Kam/m/eret ind i {et} Kiøkkenet, hvor fra først igjen er indgang i Stuen

1814: 310

som er der hvor Folkene ligger, hvilken Stue er den samme som i Forhøret er ommeldt. Han tillagde ellers at han, dog uden at giøre videre Modstand, rigtig nok vægrede sig for at lade sig binde. Derefter svarede Delinqventen til de af Actor fremlagde Qvæstioner saasom til 14de Tiltalte har aldrig tilforn været paa Gaarden Telwiig ej heller paa Gaarden Horwiig og altsaa ikke heller hos de Bestiaalne. Til 15de: Han vidste ikke om der var Folk i Huuset, men formodede at saadane kunde være i Stuen, men paa den kant {formodede} han gik ind af Vinduet formodede han at ingen Folk skulde være, i hvilken Formodning han end meere blev bestyrket efter at det Brædt han siden betiente sig af, for at udbrække Ruden faldt ned, med en ikke liden Allarm og han dog ikke mærkede at nogen inden for Rørte sig, i hvilket sidste tilfælde han strax var betænkt paa at tage Flugten. Ligesom han herhos paa givne Anledning fra Actors Side forklarede at det Vindue som meldt af hvilket han krøb ind var udvendig paa Kammeret høyere fra Jorden end han selv, indvendig derimod ikke høyere fra Gulvet end til hans Skuldre. Til 16de Deponenten var ikke betænkt paa at giøre nogen Modverge, men derimod om han havde merket Folk at komme, da at Flye. Til 17de Den omspurgte Kniv har Tiltalte kjøbt imedens han var paa Festningen som havde været omtrent 3 Maaneder før han kom paa Tugthuuset, og plejede han bestandig at bære denne i sin Lomme imedens han var paa Tugthuuset, Kniven havde han betalt med 2 rd D: C: og Pengene dertil havde han sammensparet af sine Brødpenge. At han bestandig bar Kniven hos sig medens han var paa Tugthuuset er saavel Under Inspecteuren {og} \som/ Portneren vidende om. Til 18de den første Nat laae han eller sad i en Hytte eller Smalehuus i Schrederdahlen, den anden Nat derimod lengere henne paa Fjeldet under en saakaldet Hilder eller Bierghule. Til 19de Nej det var ikke den Tiltaltes hensigt at beholde Sejlet, men at lade det blive paa Stedet, saasom han havde Afbenyttet det at ligge under. Til 20de Tiltalte formoder at Kl: kunde være mellem 12 og 1 da han var i Nøsterne og mellem 2 og 3 da han gik ind af Viinduet alt om Natten. Til 21de Tiltalte veed ikke hvem de omforklarede Nøster tilhørte, men han har intet taget af noget Nøst, undtagen det omforklarede Sejl. Sluttelig Tillagde Tiltalte paa

Tilspørgende, at han ingen Madvarer intenderede at medtage, lagt!! (langt) mindre medtog noget, ligesom det var yderst ubetydelig \han/ fik Spiise, forinden han blev paagreben.
Actor begjerede denne Sag udsat til en for Retten belejlig Tid og til den Tid de indstævnte Vidner forelagt at møde under Falsmaal

1814: 310b

Straf, hvorhos han Anmærkede at Forkyndelses Paategningen udviiser at de indstævnte Vidner ej ved Forkyndelse har været Tilstæde, hvilket han Formodede er Aarsagen til deres Udeblivelse og som i al Fald ej kan sinke Sagen da Kl: er allereede over 7 slet.

Eragtet

Den forlangte Anstand bevilges til førskommende Mandag Formiddag Kl: 9 som den første Tid, til hvilken de forelæggende Vidner efter Forkyndelse her kan møde. Til Udsettelses Tiden forelægges de stevnte og udeblevne Vidner {at} \inden/ Faldsmaal Straf at møde.
Den Tiltalte blev derefter Laugrettet overleveret for at henbringes i Arresten.

Lars Blix de Fine	Heiberg	Anfin Olsen
Jørgen Ellengsen	const: Sorenskriver	Ole Rasmussen

Nye Justits Sag.

Aar 1814 den 9de November blev en Extraret sat i Sorenskriver Christies Huus i Bergen, og Retten betjent af den constituerede Sorenskriver Andreas D: Heiberg, i Overværelse af de 2de Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen, for at behandle en af Fogden Bøgh paa Justitiens Vegne, mod Tyvs arrestanten Erich Hansen Brattelien indstævnet Sag, for begaaet Tyverie.
I Fogden Bøghs sted efter Amtets Ordre mødte Procurator Brandt og fremlagde Stevning af 10de f: M: forsynt med Dommerens Berammelse i forkyndt Stand, saa fremlagde han og det under 5te f: M: optagne præliminair Forhør, forsynet med Amtets Ordre til Actionen af 10de og 11te f: M: Han fremstilte derpaa den Tiltalte løs og ledig for Retten, hvilken han begjerede forelæst hans i præliminair Forhøret afgivne Forklaring pag: 2 og 3 samt nærmere Afhørt og begjerede de øvrige Indstævnte paaraabt. Det fremlagde præliminair Forhør bliver i sin Tid Acten at vedhefte, hvorimod Stevningen indtages her saalydende. # #
Procurator Christensen mødte og fremlagde Stiftets Ordre af 3de dennes til at indtræde som Defensor i den afdøde Procurator Hiorth Stuwitz's Sted, hvorhos han forbeholdt den Tiltaltes Tarv. Stiftets Ordre er saal:
Endvidere var tilstæde frie for Baand og Tvang de 2de paa Bergenhuus Fæstning Arresterede Delinqventere Tambour Christian Møller og Musqveteer Daniel Pedersen Handeland, hvilke med Militair Vagt efter indstævning vare hidbragte.
Derefter fremstod Tiltalte Erich Hansen Brattelie frie for Baand og Tvang, som blev forelæst hans Forklaring i præliminair Forhøret pag: 2, 3 og 4 den han gjenkjendte som af sig Aflagt og vedtog som rigtig i alle Deele, uden

1814: 311

at han vidste noget, enten at fratage eller Tillægge.
Derefter blev Tambour Christian Møller fremstillet og hans Forklaring i præliminair Forhøret pag: 5 og 6 forelæst, den han vedblev urokkelig at paastaae at være rigtig.
Igjen fremstod Tiltalte Brattelien som paastod at Christian Møllers Forklaring var urigtig for saavidt den ikke var Overeensstemmende med Comparentens.

Derpaa blev fremstillet Musqveteer Daniel Pedersen Handeland som \ligeledes/ blev forelæst hans Forklaring i præliminair Forhøret pag: 6 den han ligeledes Haardnakken paastod at være rigtig. Men som Tiltalte Brattelien aldeeles benægtede.

Derefter fremstod den Bestjaalne Lars Olsen Lille Tvedt den Ældre som blev forelæst hans Forklaring i præliminair Forhøret pag: 1, 2, {og} 4 og 5 den han vedtog som rigtig, han forklarede endvidere: at han ikke var gandske istand til at bestemme nøyagtig hvor stor Capital af Sølv Penge der var i den omforklarede Kiste og Skrin, men han var dog Overbeviist om, at der i det Aller mindste var 40 rdlr Dansk Courant i reede Sølv Penge, hvis Verdie han med Frelst Samvittighed efter nærværende Tiders Penge Gehalt kunde ansætte til 333 Rbdr N: W:, under hvilken Verdie han og indbefattede den bortkomne røde Klædes Pung med 2de Sølv Knapper og et Sølv Signet samt Heste Maalet; Han forklarede derhos at alle de saaledes taxerede Koster ere ham frakomne imod hans Vidende og Villie. Derimod har han erholt tilbage i uskad Stand, Kisten og de deri værende Papiirer, tilligemed Skriinene, hvilket Alt blev funden paa Bierchelands Bøe. Han ansadte Verdien paa det Gjenfundne, som ligeledes var ham frakommen imod hans vidende og Villie til 10 Rbmrk N: W: Efterat hans Forklaringer vare ham {betydede og} forelæste og han intet videre vidste at forklare, samt ingen havde ham videre at tilspørge, bekræftede han sin Forklaring i det heele med Lovens Eed, og blev demitteret.

Derpaa fremstod de som 5te og 6te Deponentere under præliminair Forhøret afhørte Lars Olsen Twedt den yngre og Niels Hansen Unneland som blev forelæste deres Forklaringer i præliminair Forhøret pag: 7 den de vedtog som rigtig og bekræftede med Lovens Eed, og da de efter Tilspørgende intet videre vidste at forklare til denne Sags Oplysning blev de demitterede.

Dernest blev fremstillet for Retten Lars Olsen Twedts Stivsøn Ole som er den Erich Hansen Brattelien i sin Forklaring i præliminair Forhøret pag: 3 har omforklaret, bemeldte Dreng forklarede at han er 12 á 13 Aar gl: og heder Ole Olsen samt er som forbemeldt en Stivsøn af Lars Olsen Twedt den yngre, han forklarede endvidere i Anledning af Erich Bratteliens Udsagn om ham, at han en Gang i Sommer var oppe paa Loftet hos Erich Brattelien hvor denne som omforklaret havde sit Natteleje, og bød da Erich Brattelien Deponenten til kjøbs, et par smaae Støvler, hvorpaa Deponenten svarede at han ingen Penge havde at betale dem med, hvorhos han Tillagde, at den der var Ejer af en saadan Kiste der staaer, kunde nok være istand til at betale et par Støvler, dette er Alt hvad Deponenten erindrer des angaaende, og da Erich Brattelien efter Tilspørgende intet havde at indvende, blev bemeldte Deponent uden Eed demitteret.

1814: 311b

Atter fremstod som Vidne Christen Johannesen Vershuusholder i Tromphyes Kielder paa Torvet her i Byen, han forklarede at være 30 Aar gammel og har været boesat her i Bergen omtrent 3 Aar. Efter at være formanet til en Sandferdig Forklaring samt betydet Eedens Vigtighed aflagde han Eed og vandt, at han kjender Erich Brattelien for saavidt han veed at han har været i Slaveriet, samt at han vel muelig af og til kan have været i Vidnets Kjelder, ligesom og han synes at erindre at Battelien!! (Brattelien) ved Michels Dags Tider ligeledes var i Kjelderen, men om samme var den i præliminair Forhøret omforklarede Dag kan Vidnet paa ingen Maade bestemme, ligesaa lidet som det er ham muelig at afgiøre om nærværende Tambour Møller og Musqveteer Handeland var i Selskab med Brattelien eller ej, saasom der gaaer mange i hans Kjelder, dem han ikke kan legge Merke til, ej heller hvilken Samtale, der holdes mellem Folket som der indfinder sig, og da han saaledes intet videre til Oplysning vidste at Forklare blev han demitteret.

Endvidere fremstod som Vidne Niels Monsen Nyegaard Gaardebruger paa Gaarden Nyegaard i Schiolds Skibrede, han blev formanet til en Sandfærdig Forklaring samt betydet Edens Vigtighed, hvorefter han aflagde Eed og forklarede at være 35 Aar gl:, endvidere at nærværende Tiltalte Erich Hansen Brattelien, efter at han var kommen ud af Slaveriet, blev noget efter Paasche antaget af Vidnet og \Vidne/ Tollew Pedersen Nyegaard som Daglønner, for at Rødde paa deres Gaarder og i saadan Tjeneste var han hos dem indtil omtrent 5 Uger efter St: Hans Dag, men da han ikke længere kunde blive Afbenyttet hos Vidnet og Naboe, saasom de ikke saa sig i stand til at opfylde den indgangne Contract, tog han fra dem til Lars Olsen Lille Twedt den ældre. I den Tid Tiltalte var i den omforklarede Tjeneste, opførte han sig Troe og Skikkelig i alle Maader, saa at Comparenten intet paa ham havde at Udsette, og før eller siden har Vidnet ikke haft bekjendtskab med ham, ligesom han heller intet ved til Oplysning om det Factum Brattelien her tiltales for, og da han saaledes intet videre vidste til Oplysning blev han demitteret.

Endelig fremstod som Vidne Tollew Pedersen Nyegaard Naboe til næst forrige Vidne, han blev formanet til Sandfærdig Forklaring samt betydet Edens Vigtighed, hvorefter han aflagde Eed og forklarede at være 50 Aar gam/m/el, og i det øvrige forklarede han sig i det heele Overeensstemmende med næst forrige Vidne, hvis Forklaring blev ham forelæst, og som han vedtog som sin egen i alle Deele, hvorefter han blev demitteret.

De 2de Millitaire Arrestantere blev derpaa til Vagten Overleverede, for at Transporteres tilbage til Festningen.

Actor begjerede Sagen udsat til førstkommende \Løverdags/ Formiddag Kl: 9 for ved Continuations Stevning at indkalde fleere Vidner, der først i Dag

1814: 312

ere ham opgivne.

Eragtet

Den forlangte Anstand bevilges til først kommende Løverdags Formiddag Kl: 9.

Arrestanten blev derpaa Laugrettet overleveret for at henbringes i Arresten.

Lars Blix de Fine Heiberg Anfin Olsen

const: Sorenskriver

Nyt Justits Forhør.

Aar 1814 den 11te November \Eftermiddag Kl: 3/ blev en Extraret sat, udj Sorenskriver Christies Huus i Bergen, og Retten administreret af mig Procurator Andreas Danckertsen Heiberg som constitueret Sorenskriver, i Secretair og Sorenskriver Christies Fraværelse, følgelig Amtets Constitution af 1ste d: M:; i Overværelse af de 2de eedsvorne Laugrettesmænd Anders Olsen Eichaas og Anders Aschildsen Bredsteen, {alt} til Undersøgelse om den undvigte Tyvs Arrestant Jens Tørrissen Brudviigs Paagribelse.

Hvorda! fremstod for Retten Halsteen Johannesen, Mons Jacobsen og Johannes Jonsen alle beboere paa Gaarden Midt Brudviig i Arne Skibreede, som eensstemmig Forklarede: at Natten til sidstl: Onsdag den 9de d: M: var der paa Naboe Gaarden Yttre Brudviig hos Manden Tørris Tørrissen skeet et betydeligt Tyverie, hvilket ved Dagens Anbrud blev Opdaget, i hvilken Anledning den Bestjaalne strax deels selv, deels ved Andre giorde Undersøgelse samt videre Anstalter til Gjerningsmandens Paagribelse. Samme Dag lidt over Middag kom Beboerne af Gaarden Olsnæs \i Arne Skibrede/ Lars Olsen og Ole Andersen til Gaarden Yttre Brudviig medbringende den ovenbenævnte Bestjaalne Tørris Tørrissens Broder nærværende Tyvs Arrestant Jens Tørrissen Brudviig, og da Broderen Tørris Tørrissen vidste at denne hans Broder var under Tiltale for Tyverie, sendte han strax Bud efter 2de af

Comparenterne Halsteen og Mons for at have disse til Hjelp, for at paapasse Delinqventen, saa meget meere som ovenmeldte Mænd fra Olsnæs tilkjendegav at de havde fundet bemeldte Jens Tørrissens Opgivende om hans Rejses Hensigt med videre fremgangs Maade Mistænkelig, Comparenterne vedblev da at holde Vagt paa Angjeldende Jens Tørrissen den Dag indtil de bleve Afløst af Broderen Tørris som selv paatog sig med sit Huusfolk \at paapasse ham/, indtil i Gaar Formiddag da en af de i Hovedsagen afhørte Vidner Jacob Andersen Wiig kom til Comparenterne og fortalte at bemeldte Jens Tørrissen var Undveget her fra Byen Tiirsdag Eftermiddag efter at han havde været Excamineret her for Retten, i det

1814: 312b

samme kom forbemeldte Tørris Tørrissen yttre Brudviig og tilkjendegav Comparenterne, at Jens Tørrissen atter var Undvigt fra ham, hvorpaa Comparenterne strax satte efter ham, og indhentete ham omtrent en halv Fjerding Vej fra Gaarden hvor de anholdt ham, og siden har haft ham under Bevaring til i Dag Morges, da Vejret blev saaledes at de kunde bringe ham ind til Byen fra Gaarden Yttre Brudviig, som er omtrent 4 Miile, og maatte de til Hjelp hertil formedelst Vejret antage 2 andre Mænd Lars Johannesen Midt og Niels Olsen Yttre Brudviig samt Drengen Friderich Jonsen Hechland, de er ankomne til Byen for omtrent 2 Timer siden, da de strax bragte Delinqventen til Dommeren.

Derpaa fremstod for Retten bemeldte Jens Tørrissen Brudviig frie for Baand og Tvang, som forklarede: at sidstleden Tirsdag Eftermiddag omtrent Kl: 4 efter at han havde været til Excamination her ved denne Ret, for begaaet Tyverie, og endnu opholdt sig her i Værelset under Opsyn af Laugrettet, imedens at en anden Justits-Sag forhandles, foregav han at han vilde gaae uden for Dørren paa Natturens Vegne, hvilket foregivende skeede til en i Værelset nærværende uvedkommende, uden at Laugrettet som vare opmærksom/m/e paa den anden Verserende Sag derom kunde være vidende, saa meget meere som der i Stuen vare tilstæde mange Mennesker, den anden benævnte Sag vedkommende, han fandt da Lejlighed til ubemærket at liste sig ud, uden Hat, og da han kom ud i Gaarden fandt han Porten Aaben og strax begav sig paa Flugten, samt forttsatte Vejen videre ud af Stadsporten og op ad Landevejen, han vedblev saaledes at gaae Landevejen langs indtil Klokken efter hans Formeening kunde være 2 om Natten, da han var kom/m/et imod Postgaarden Thuenæs, hvor han Vilede!! (hvilede) omtrent en halv Times Tid paa Marken, derefter gik han ned til Søes paa Thuenæs hvor han forefandt et Aabent Nøst, og af samme udtog en Sexærings Baad, med denne Baad roede han til en Gaard kaldet Lille Hamre paa Osterøen, hvor han forlod Baaden, og siden gik over land til Gaarden Gierstad og derfra igjen til Gaarden Hachenæs dog uden paa de omnævnte Gaarde \at have/ truffet Folk, i Udmarken ved bemeldte Gaard Hachenæs Vilede han sig omtrent ½ Times Tid under en Bierghammer, hvorpaa han atter fortsatte Vejen til Gaarden Olsnæs hvor han gik ind, og strax blev paagreben og bragt til sin Broder Tørris Tørrissen yttre Brudviig og

1814: 313

siden er tilgaaet saaledes som af ovenmeldte Deponentere er om Forklaret. Han forklarede: at han paa denne sin Rejse ikke havde været hos hans Broder Tørris Tørrissen yttre Brudviig førend han blev der henbragt af før ommeldte Mænd fra Olsnæs, og at han aldeeles var uvidende om det der begaaede Tyverie.

Forommeldte Deponentere fremstod derpaa og {efter} paa Rettens Tilspørgende Declarerede: at den Vej som Angjeldende har Forklaret at have taget fra Thuenæs \til Olsnæs/ udgiør en Strekning i det mindste 6 Miile og overland igjennem Ubanede veje, samt at den Baad som er bleven savnet paa Gaarden Thuenæs, den Nat Delinqventen undveeg herfra

Byen, er funden ved Gaarden Kirke Brudviig den samme Morgen nemlig Onsdag den 9de hujus, fulle 2 Miile eller lidt derover fra det sted, nemlig Lille Hammer hvor Delinqventen har foregivet at have forladt Samme. Den Mand som ejede bemeldte Baad paa Gaarden Thuenæs hedder Ole Jonsen og ved den samme Tid som Baaden blev borte, midstede en Anden Mand paa Gaarden Thuenæs ved Navn Magne Johannesen en spansk Tyrehuud og et norsk Faareskind, som begge Deele vare lagt i Blød i Søen, tet ved det Nøst hvor Baaden stod, denne Huud tilligemed Faareskindet som begge vare sammenføyet med et Stykke Toug, ere ligeledes fundne paa det samme stæd ved Kirke Brudviig hvor Baaden som forommeldt er funden, dog saaledes at Huuden og Skindet var nedsønket i Søen. De Tillagde endvidere at fra Thuenæs til Brudviig hvor Baaden er funden kuns er 1 Miil, og ligger denne Gaard tet ved Comparenternes paaboende Gaard Midt Brudviig og Gaarden Yttre Brudviig hvor Delinqventens Broder boer, endvidere tillagde de: at det var omtrent ved Middags Tider {at Delin} om Onsdag den 9de d: M: at Delinqventen blev bragt som forommeldt til Gaarden Yttre Brudviig ved Mændene fra Olsnæs. Efter at denne Forklaring var Delinqventen forelæst, foreholdt Dommeren ham, hvor Urimelig hans Forklaring var i henseende til den Tour han foregiver at have taget, men desuagtet og efter at han paa det Alvorligste var Formanet til at Forklare Sandhed, var dog ingen anden Bekjendelse af ham at erholde, og da ingen fleere Mødte, blev ovennævnte 3de Deponentere demitterede, Delinqventen henbragt i Byens Arrest og dette Forhør

1814: 313b

sluttet, for saa hastig Muelig at Beskrives og Amtet tilstilles.

Heiberg

Anders Olsen Eichaas
med paaholden Pen.

Anders Aschildsen Bredsteen
med paaholden Pen.

Gammel Justits Sag fra Folio 310.

Aar 1814 den 12te November \blev en Extraret sat i Sorenskriver Christies Huus i Bergen hvorved/ continuerede Justits Sagen Procurator Brandt som Actor contra Erich Hansen Brattelien, og Retten administreret af mig Procurator Heiberg som constitueret Sorenskriver, med de samme Laugrettesmænd som forrige Rettesdag den 9de d: M: findes anført.

Hvorda! Actor mødte og fremlagde Continuationsstævning af 10de d: M: i forkyndt Stand, tilligemed Skriftlige Qvæstioner til Vidnerne af Dags Dato, ligesom han, fremstillede den Tiltalte Erich Hansen Brattelien i sin Friehed for Retten. Stevningen og Qvæstionerne indtages her saalydende.

Defensor Procurator Christensen comparerede og forbeholdt det Fornødne.

Saa blev og ved Millitair Vagt fra Bergenhuus Festning fremstillet de 2de Millitaire Arrestantere Tambour Møller og Musqveteer Handeland frie for Baand og Tvang.

Af de indstævnte Vidner fremstod som:

1ste Vidne Ragnilde Knuds Datter Lille Twedt, som blev formanet til Sandheds Udsigende, og efter at være betydet Eedens Vigtighed aflagde Eed og forklarede at være 26 Aar gammel, samt i Tjeneste hos den Bestjaalne Lars Olsen Lille Twedt som svarede til de fremlagde Qvæstioner: saasom til 8de Nej. Til 9de bemeldte Aften saa hun Tiltalte Erich Hansen Brattelien komme gaaende strax uden for Bøegaren til Gaarden Lille Twedt hvor Vidnet var og Melkede Creaturene, og var da i Selskab med Brattelien 2de Personer hvoraf hun bestemt Gjenkjender Musqveteer Handeland at være den eene, men om Møller var den Anden, kan hun bestemt ikke sige, dog forekommer det hende saaledes, og erindrer hun nøye at \nærværende/ Handeland gik foran, den anden Person som hun ikke gjenkjender gik

imellem og tilsidst Erich Hansen Brattelien, disse tre Personer gik en anden eller den Almindelige Vej til Gaarden, og da Vidnet enstund derefter kom hjem, fortalte hun sin Huusbonde hvad hun havde seet, og befalede denne hende, at gaae hen til Naboen Lars Olsen den yngre og fortelle at saadanne Folk var gaaet opefter, og efter at hun havde forrettet dette Ærende og igjen var kommet Hjem til hendes Huusbonde var Erich Brattelien hjemme og havde fortalt at Kisten var bortstiaalet, {videre} hvorpaa hendes Huusbonde og Brattelien gik ud for at lede efter Tyvene, videre forklarede Vidnet at Brattelien i den Tid han har været i Tjeneste hos Vidnets Huusbonde har saavidt Vidnet veed og har erfaret opført sig upaaklagelig, og da hun intet videre vidste at forklare og ingen videre havde hende at tilspørge blev Vidnet demitteret.

2. Vidne Niels Nielsen Øfsthun fremstod derpaa, og efter at være

1814: 314

formanet til en Sandferdig Forklaring, og betydet Eedens Vigtighed, aflagde Eed og forklarede at være 43 Aar gammel boesat paa Gaarden Øfsthun og ubeslægtet til den Bestjaalne, han svarede derpaa til den for ham fremsatte 10de Qvæstion: Nej: Vidnet har ikke selv seet det Omspurgte, men derimod har hans Døttre fortalt ham at de den omspurgte Aften har seet 3de Personer gaae forbie Vidnets Gaard paa Vejen til Lille Twedt, men hvem disse 3de Personer vare ved Vidnet ikke. Vidnet kjender tiltalte Erich Brateelien fra den Tid han kom i Tjeneste hos den Bestiaalne Lars Olsen Lille Twedt, i hvilken Tid han intet Ondt har hørt om ham, førend han blev heftet for det han nu tiltales, til Møller og Handeland har Vidnet derimod intet Bekjendtskab, og da han intet videre vidste til Oplysning og ingen havde Vidnet videre at tilspørge blev han demitteret.

3. Vidne Magrethe Niels Datter Øfsthun som fremstod og blev formanet til en Sandferdig Forklaring, samt forelæst Eeden af Lovbogen, samt betydet dens Vigtighed, forklarede at være i sit 16 Aar gammel og Confirmeret i sin Christendom, samt ubeslægtet til denne Sags Parter, og en Datter af næst forrige Vidne, hun svarede derpaa: til den 10de skriftlige Qvæstion: at den omspurgte Aften saa hun Erich Brattelien tilligemed 2de andre Personer gaae forbie hendes Faders Gaard paa Vejen til Lille Twedt, men hvem disse 2de Personer vare veed Vidnet ikke, ej heller kan hun gjenkjende om disse 2 Personer vare de nu inden Retten nærværende Tamboeur Møller og Musqveteer Handeland, da hun var saa langt der i fra hvor de gik, at hun ikke nøye kunde betragte dem, men Brattelien gienkjendte hun for saavidt at han Tjente Lars Olsen Lille Twedt og har hun imedens han Tjente der, intet Ondt hørt om ham, og da hun intet videre vidste til Oplysning og hendes Forklaring blev hende forelæst, bekræftede hun samme med Lovens Eed og blev demitteret.

4. Vidne Anna Niels Datter Øfsthun fremstod og blev formanet til Sandheds Udsigende, forelæst og betydet Eedens Vigtighed samt Aflagde Eed og forklarede at være 17 Aar gammel, samt en Søster til næst forrige Vidne, hun svarede derpaa til den 10de skriftlige Qvæstion: at hun den omspurgte Aften, saa 3de Personer gaae forbie hendes Faders Gaard paa Vejen til Lille Twedt, men hun var saa langt fra Vejen, at hun \ej/ kunde Skjeldne hvem disse Personer vare, eller om det var nogen af de 3de som inden Retten var nærværende, hun veed ellers at Brattelien har været i Tjeneste hos den Bestiaalne Lars Olsen Lille Twedt og har i saadan Tid intet Ondt hørt om ham, og da hun intet videre vidste til Oplysning blev hun demitteret.

5. Vidne Karie Anders Datter Mitthun fremstod for Retten og efter at være formanet at Vidne Sandhed samt forelæst og betydet Eedens Vigtighed, aflagde Eed og forklarede at være 20 Aar gammel samt i Tjeneste hos hendes Fader Anders Mitthun, ubeslægtet til denne Sags Parter; hun svarede derpaa til den 11te af de skriftlige Qvæstioner, overeensstemmende med næst forrige Vidne, og da hun intet videre vidste til Oplysning blev hun demitteret.

6. Vidne Tronhjems Marie eller som hun nu sagde sig at hede Anne E: Marie Jacobsen som blev formanet at Vidne Sandhed, og blev forelæst og betydet Eedens Vigtighed samt aflagde Eed og forklarede at være

1814: 314b

28 Aar gammel født i Tronhjem og nu boesadt i Bergen, hun svarede derpaa til de Skriftlige Qvæstioner: saasom til 4de Jo: hun kjender nærværende Musqveteer Handeland og Tambour Møller, derimod kjender hun ikke tiltalte Brattelien. Til 5te Jo de omspurgte Personer vare hos hende den omspurgte Tid. Til 6te Nej hun saae ikke Handeland have Sølvpenge hos sig, men derimod betalte Handeland hans Fortæring som bestod i Smør og Brød samt Kaffe med 2 rd D: C: i Banco og blev Skyldig 2 rd, derimod betalte Møller sin Fortæring som var blot Smør og Brød med 12 Danske Kobber Skillinger, meere eller anden Fortæring fik de ikke og andre Penge saae hun ikke hos dem, og derved er 7 Qvæstion besvaret. Videre vidste hun ikke efter Tilspørgende at Forklare, hvorpaa hendes Forklaring blev hende betydet, den hun gjentog som Rigtig, bekræftede samme med Lovens Eed og blev demitteret.

Det indstævnte Vidne John Wiig mødte ikke efter Paaraab.

De Millitaire Arrestantere \hvoraf Tambour Møller vedkjendte sig som rigtig, men Handeland benægtede Ragnilde Knuds Dr: Lille Tvedts Forkl:/ bleve derpaa Vagten overleverede.

Actor begjerede Sagen udsat til førstkommende Onsdag Formiddag Kl: 9 for om Muelig at slutte Sagen.

Defensor Procurator Christensen havde for Tiden intet imod det i Dag passerede, men forbeholdt det Fornødne.

Eragtet.

Den forlangte Anstand bevilges til Onsdagen den 16de d: M: Formiddag Kl: 9.

Arrestanten Erich Brattelien blev Laugrettet overleveret for at henbringes i Byens Arrest.

Lars Blix de Fine Heiberg Anfin Olsen

Gammel Justits Sag. fra Folio 309.

Aar 1814 den 14de November blev en Extra-Ret sat i Secretair og Sorenskriver Christies Huus i Bergen, hvorda continuerede den fra den 8de d: M: udsadte Justits Sag, Assessor og Procurator Lassen som Actor, contra Ole Iwersen Kiellevold og Retten bestyret af den samme Dommer og Meddomsmænd som forrige Rettes Dag findes Anført.

Hvorda Actor mødte og fremstillede den Tiltalte Løs og Ledig for Retten og udbad, at den i Forhøret ommeldte, og {den} nu i Retten fremleverede Tollekniv, foreviist Tiltalte.

\Defensor mødte og forbeholdt det Fornødne/

Derpaa fremstod den tiltalte Ole Iwersen Kiellevold for Retten frie for Baand og Tvang, som blev foreviist den nu af Actor i Retten fremleverede Tollekviv, den han vedkjendte sig, at være sig tilhørende og den samme som præliminair Forhøret er ommeldt og ved sammes Optagelse i Retten er indleveret, han vedblev ellers sin den 8de d: M: aflagde Forklaring om Maaden paa hvilket han var kommet i besiddelse af samme m: v:.

Actor fremstillede derefter Under Inspecteur og Portneren paa Tinghuuset, for at disse kunde blive Afhørte.

Derpaa fremstod som

1ste Vidne Under Inspecteuren Elling Olsen Dahl der

1814: 315

aflagde Eed og forklarede: at være 48 Aar gammel og at have været Under Inspecteur paa Tinghuuset noget over 4 Aar, han forklarede endvidere at han gienkjender Arrestanten Ole Iwersen Kiellewold og at denne den 19de Octbr: sidstleden, da han med fleere af Tugthuus Lemmerne var ude at bringe Fejnskarnet bort af Gaderne /: som er disses sædvanlige Arbejde om Onsdagen :/ undveeg saaledes som i præliminair Forhøret af den Tiltalte er forklaret. Vidnet blev derpaa foreviist den nu i Retten nærværende Tollekniv, den han gienkjendte at være tiltalte Ole Iwersen tilhørende og bestandig har været i dennes Verge siden han sidste Gang kom fra Festningen til Tugthuuset og medens han der opholdt sig. Ihenseende til tiltalte Ole Iwersen Kiellewolds Opførsel i den korte Tid han var i Tugthuuset, forklarede Vidnet at samme har været upaaklagelig og da han saaledes intet videre vidste til Oplysning, blev han demitteret.

2. Vidne Portner Andreas Thomassen fremstod derpaa, aflagde Eed og Forklarede at være 35 Aar gammel, og at have været Portner ved Tugthuuset paa det 3die Aar, han forklarede sig ellers saavel i henseende til Arrestanten, dennes Undvigelse og den i Retten nærværende Tollekniv m: v: i alle Deele Overeensstemmende med første Vidne, hvis Forklaring han vedtog som sin egen, og da han intet videre vidste til Oplysning, blev han demitteret.

Den Tiltalte som blev betydet disse 2de Forklaringer, havde intet derimod at Erindre.

Actor fremlagde derefter den sidstommeldte Forelæggelse lovlig forkyndt den 11te d: M: hvilke Vidner han begjerede Paaraabt. Bemeldte Forelæggelse med dens Forkyndelses Paategning indtages her og er af saadan Indhold. # #

Efter 3de Ganges Paaraab mødte ingen af de forelagte Vidner ej heller lod melde noget Forfald.

Actor da han Formærkede at disse Vidner ikke heller denne Gang mødte, og han ej ville Resigvere(?) (risikere?) noget Ansvar, ved Sagens Udsettelse, indtil disse Vidner fandt for godt at møde, paastod dem Dømt i Faldsmaals Bøder og forelagt under lige Bøder at møde til den første for Retten ledige Tid, til hvilken han begjerede Sagen udsadt, efter at have Anmærket at Retten havde ventet efter disse Vidner indtil nu Klokken 12.

Eragtet

Lovlig stevnte og forelagte Vidner \Lars og Niels Olsen Telwiig, Giertrue Magnes Dr: Telwiig samt Johannes Bergesen og Berge Nielsen Horwiig/, der hverken har mødt eller ladet melde Forfald, bliver herved, efter Actors Paastand og ifølge Forordningen af 3de Martii 1741 og 3de Junii 1796 samt Forordningen af 5te Januarii 1813 confereret med Lovens 2 B: 21 C: 16 Art: at udreede hver 10 rbd S: V: Faldsmaals Bøder til den i førstmeldte Forordning bestemte Deeling, og bliver de under lige Straf herved atter forelagte at Møde her i Sorenskriver Christies Huus {her} i Bergen Torsdagen den 1ste Decbr: førstkommende Formiddag Klokken 9, til hvilken Tid, som formedelst de forestaaende Tingrejser, er den første for Dommeren leedige \Tid/, denne Sag herved udsettes; Til hvilken Ende denne Eragtning saa hastig skee kan, skal vorde Actor in duplo beskreven tilstillet. Det Idømte at efterkom/m/es

1814: 315b

i den Orden og paa den Maade som Forordningen af 3de Martii 1741 foreskriver.

Arrestanten blev derpaa overleveret Laugrettet for at henbringes i Byens Arrest.

Heiberg

Lars Blix de Fine	Anfin Olsen
Ole Rasmussen	Jørgen Ellengsen

Gammel Undersøgelses Forhør fra Fol: 309.

Aar 1814 den 14de November blev en Extraret sat i Secretair og Sorenskriver Christies Huus i Bergen, hvorda continuerede det fra den 8de d: M: udsatte Undersøgelses Forhør, angaaende den fra Fogden Bøgh i sin Tid til Amtet indsendte Stemplings Seddel, og Retten bestyret af den samme Dommer og Laugret som forrige Rettesdag.

Da ingen af de Angjeldende og indkaldte Personer, endnu i Dag efter Paaraab mødte, endskiønt Dommeren ved Expresse sidstleden Onsdag den 9de dennes havde tilsendt Lensmand Fougstad den ommeldte Amtets Ordre af 29de f: M: for ifølge samme hertil at indbringe meerbemeldte indkaldte Personer, paa hvilket endnu intet svar fra Lensmanden er Indløbet, efter at Retten her havde opholdt sig fra Kl: 9 Formiddag til nu Kl: 1 Eftermiddag, saa bliver med dette Forhør atter stillet i beroe til Torsdagen den 1ste Decbr: førstkommende, som er den første Dag der er Leedig formedelst de imellem Rummet indtreffende Tingrejser, for imidlertiid at faae Undersøgt Aarsagen, hvorfore Amtets Ordre ikke er Effectueret, og derefter at fremme det Fornødne.

Lars Blix de Fine Heiberg Anfin Olsen

Gammel Justitz Sag fra Folio 313.

Aar 1814 den 16de November continuerede Justits Sagen Procurator Brandt som Actor contra Tiltalte Erich Hansen Brattelien og Retten bestyret af den samme Dommer og med de samme Laugrettesmænd som forrige Gang findes Anført.

Hvorda Actor mødte og fremstillede den Tiltalte Løs og Ledig for Retten.

Endvidere fremstod for Retten den Bestjaalne Lars Olsen Lille Twedt som blev forelæst Vidnet Ragnilde Knuds Datter Lille Twedts den 12te dennes aflagte Forklaring, den han under hans forhen aflagde Eeds Kraft vedkjendte sig at være Rigtig. I Anledning af Vidnet Anne E: Marie Jacobsens Forklaring den 12te denne Maaned om at Tambour Møller skulle have betalt hende, for sin Fortæring med Kobber Myndt, forklarede bemeldte Lars Olsen Lille Twedt at deri den ommeldte bortstjaalne Kiste var tillige, foruden de ommeldte Sølvpenge m: v:, ogsaa 1 rd 3 mrk D: C: eller 3 rbdr N: W: i gamle Kobber Skillinger, hvilket Altsaa ligeledes vare ham frakomne imod hans Vidende og Villie. Han tillagde endvidere at han siden seeneste Rettesdag er kommen i Erfaring om: at Brattelien tilligemed Handeland og Møller skal paa deres Vandring til Lille Twedt den ommeldte 30te September \været inde/ paa Sandbrekken omtrent ¾ Miil fra Byen og ¼ Miil fra Comparentens Boepæl.

Derpaa fremstod som forbemeldt i sin Friehed for Retten den Tiltalte Erich

1814: 316

Brattelien som vedkjendte sig saavel Vidnet Ragnilde Knuds Datters som nærværende Lars Olsen Lille Twedts Forklaringer, der bleve ham forelæst, at være Rigtige, og tillagde han: at den Dag han, Handeland og Møller, nemlig da Tyveriet blev begaaet, var inde paa det ommeldte Stæd Sandbrekken, var der tilstæde i Huuset 2de Fruentim/m/ere som sad og bagede Brød, og erindrer han tillige at Handeland ved samme Lejlighed begjerede Melk, som det eene af Fruentimmerne den Comparenten formeener var Konen i Huuset sagde hun ikke havde, hvorpaa Comparenten Handeland og Møller, efter et kort Ophold Forføyede sig derfra, og fortsatte Vejen til Lille Twedt som forhen er Forklaret, og sagde han endvidere: at det er af Forglemmelse at han tilforn ikke har Opgivet at de som Meldt var inde paa Sandbrekken. Lars Olsen Lille Twedt tilkjendegav at Konen paa Sandbrekkens Navn er Elie. Demitteret.

Actor begjerede Sagen udsat til en for Retten belejlig Tid, for imidlertiid i Anledning af de i Dag erholdte Oplysninger, at kunne forudtage Continuations Stevning.
Defensor forbeholdt det Fornødne.

Eragtet.

Paa Actors Forlangende, udsettes denne Sag til Fredagen den 2den December førstkommende Formiddag Kl: 9, som er den første for Retten leedige Tid, formedelst de forestaaende Tingrejser, og andre Berammede Justits-Sagers Behandling.
Den Tiltalte blev derpaa Laugrettet overleveret for at henbringes i Byens Arrest.

Lars Blix de Fine Heiberg Anfin Olsen

Høstething for Mjelde Skibrede.

Aar 1814 den 19de November blev det almindelige Høste- Sage- og Skattething for Mjelde Skibrede fremholdt paa Thingstedet Mjelde Gaard og blev Retten bestyret af mig, Procurator Andreas Danchertsen Heiberg, i Følge Amtets Constitution af 1ste d: M:, i Overværelse af de 4re eedsvorne Laugrettesmænd Johannes Nielsen Mæle, Johannes Monssen Præstthun, Michel Olsen øvste Mjelde, og Niels Olsen midt Njelde. Ved Thinget var nærværende Fogden Bøgh, Skibredets Lehnsmand John Larssen Rongved og Endeel thingsøgende Almue.

Derefter blev publiceret de samme Kongl: Anordninger {som} og Publicerede som for Watzværns Tinglaug og de foregaaende Høstethinge ere bekjendtgjorte og end videre

No 22. Storthingets Kundgjørelse af 21 f: M: angaaende Kongeriget Norges Foreening med Sverrig.

-- 23. Stiftets Skrivelse til Foged Bøgh af 9de d: M: angaaende dansk Courant Sedlers Indløsning mod Rigsbank-Sedler.

-- 24. Stiftets Skrivelse til Sorenskriveriet af 11te dennes, angaaende Hans Majestæts, {C} Kong Carl den 13des Udvælgelse som Norges constitutionelle Konge.

Fogden Bøgh fremlagde derpaa det saa kaldte store Skatte-Tingsvidne, bestaaende af 14 Qvæstioner, hvilket inden Retten blev oplæst og examineret, samt af Laugrettet og Almuen i Almindelighed, som de 2de Mænd Mons Johannessen Smaaland og Niels Nielsen Reveim i særdeleshed blev besvaret saaledes nemlig: til 1ste 2, 3 og 4 Qvæstion Nej. til 5te ingen andre end de sædvanlige, 6, 7, 8 og 9: Nej, til 10 Joe, til 11te 12, 13 og 14 Nej.

Efter Samtale med Almuen, erklærede de Skydsende af samme at de ikke vil forrette Frieskyds, uden de erholdt 2 rbmrk N: W: pr Miil for hver Mand, hvilket den øvrige Almue var villig at tilstaae dem, naar de

1814: 316b

forlangende derfor vilde skydse, i modsadt Fald vilde Almuen forrette Frieskydsen i Natura, Mand for Mand efter Tour.

Da ingen havde videre ved Tinget i Dag at forrette, blev samme udsat til {i Morgen} \Mandagen den 21de d: M:/

Heiberg

Johannes Nielsen Mæle Michel Olsen Øfste Mielde
Johannes Monsen Præstthun Niels Olsen Midt Mielde

Aar 1814 den 21de Novembr: continuerede Høstethinget for Mjelde Skibrede i Overværelse af {Skif} de samme Laugrettesmænd som sidste Rettes Dag, men da ingen havde noget at føre i Rette blev Thinget udsat til i Morgen.

Den paafølgende 22de November continuerede Høstethinget for Mjelde Skibrede i Overværelse af de samme Personer som i Gaar.

Hvorda blev publiceret følgende Documenter:

1. Skjøde fra Enken Marthe AndersDatter Rivenæs m: fl: til hendes Søn Mons Olsen paa 9 Mrk Smør 7 ½ Kd: Malt i Røscheland, No 12, {for} indberegnet hans egen Arvelod, for 33 rbd N: W:, dateret 3die Junii 1814.
2. Skiftebrev efter Mons Olsen nordre Mjelstad, sluttet 16 April 1814, hvorved Boets Jordegods 1 pd 6 Mrk Smør 20 Kd: Malt i Gaarden nordre Borge, No 23, er udlagt til Sønnen Elling Monssen m: fl:
3. Do: efter Agothe AndersDatter Røscheland, sluttet 28 Julii 1814, hvorved Boets Jordegods 1 pd 3 ¼ Mrk Smør i Gaarden Røscheland, No 12, er udlagt til Enkemanden Mons Aschildsen og Børnene.
4. Skjøde fra Peder Nielssen Weaae til Sønnen Niels Pedersen paa 18 Mrk Smør 1 Mæle Malt i Gaarden Weaae, No 45, for 187 rbd 3 mrk N: W:, dateret 19 Novbr: 1814.
5. Aflyst Obligation fra Niels Johannessen Houge til Erich Sjursen Halland, stor 150 rd, mod Pant i Houge, No 16, omskrevet til 109 rbd 3 mrk S: W:, dateret 29 Maji 1809 og qvitteret 12 Novbr: 1814.
6. Bøxelseddel fra Sognepræst Johan Kypke Meyer til Johannes Erichsen paa 18 Mrk Smør 6 Kd: Malt Landskyld og Skatteskyld 22 ½ Mrk Smør i yttre Brudvig, No 77, dateret 21 Novbr: 1814, med Revers.
7. Vilkaarsbrev fra Johannes Erichsen yttre Brudvig til Forældrene Erich Olsen og Dordi JohannesDatter, dateret 21 Novbr: 1814.
8. Skjøde fra Michel Anderssen Halland til Sønnen Sjur Michelsen paa 12 Mrk Smør 2 Kd: Malt i Halland, No 15, for 200 rbd N: W:, dateret 21 Novbr: 1814.
9. Skjøde fra Niels Einersen søre Ascheland til Sønnen Mons Nielssen paa 18 Mrk Smør 12 Kd: Malt i søre Ascheland, No 63, for 80 rbd N: W:, dateret 21 Novbr: 1814.
10. Afkald fra Ole Knudsen Wesæt for hans Faderarv 7 rd 1 mrk til Formynderen Lars Einersen øvste Mjelde, dateret 21 Novbr: 1814.
11. Qvittering af 21 Novbr: 1814 fra Hans Monssen Dale m: fl: til Ole Hanssen Blomdal, hvorved deres i Skiftet efter hans Kone Ingebor JohannesDatter Blomdal, sluttet 18 April 1811, for Gjeld udlagte ½ Rdr Penge i Gaarden Blomdal, No 36, er {udlagt} \overdraget/ til Enkemanden, bemeldte Ole Hanssen Blomdal.
12. Afkald fra Michel Olsen øvste Mjelde til Formynderen Lars Einersen øvste Mjelde for hans Faderarv 45 rd 3 mrk, dateret 22 Novbr: 1814.
13. Testamente fra Ingebrigt Aadsen søre Revem og Kone Ingebor JohannesDatter til Pigen Ingebor JohannesDatter, dateret 24 Maji 1810 og confirmeret 23 Novbr: 1810.

Fogden fremlagde Thingsvidnerne over Odels og Selvejer samt Vejmester Mandtallerne, hvilke inden Retten bleve examinerede og af Laugrettet og Almuen, som uimodsagt, rigtig befundne.

Ligesaa fremlagde Fogden Restancelisten, der viser, at paa indeværende Aars Skatter udestaar 686 rbd 2 mrk 7 ½ s. N: W: Denne Liste blev inden Retten læst, examineret og af Laugrettet og Almuen rigtig befunden.

Til Laugrettesmænd for næste Aar blev opnævnte Iver Erichsen Gjerstad, Sjur Ellingsen Solberg, Thomas Larssen Aasem og Lars Johnsen Rongved.

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Høstethinget for Mjelde Skibrede hævet.

Heiberg

Johannes Nielssen Mæle. I.N.S. og bomerke Michel Olsen øvste Mjelde.
Johannes Monssen Præsthun og bomerke Niels Olsen midt Mjelde. N.O.S. og bomerke

Aar 1814 den 23de November blev det almindelige Høste- Sage- og Skattething for Arne Skibrede fremholdt paa Thingstedet Mjelde Gaard og blev Retten bestyret af mig Procurator Andreas Dankertsen Heiberg som constitueret Sorenskriver i Overværelse af de 4 eedsvorne Laugrettesmænd: John Endresen Eichaas, Ole Knudsen Eichaas, Niels Erichsen Helle og Johannes Nielssen Helle. Ved Retten var nærværende Hr: Foged Bøgh, Skibredets Lehnsmand Johannes Fougstad og endeel thingsøgende Almue.

Hvorda først blev publiceret de samme Anordninger som for Mjelde Skibrede er kundgjorte.

Fogden Bøgh mødte og begiærede Almuens bestemmelse, saaledes

1814: 317

som ved de andre Tinglaug er skeed angaanede Forholdet med Frieskydsens Foretning her i Skibredet, efter Samtale med Almuen herom, declarerede de Skydsende Af samme at de ikke kunde forrette Skydsen for næste Aar ringere end 3 rbmrk N: W: per Mil og Mand, hvilket den øvrige Almue erklærede sig villig at betale.

Herr Fogden fremlagde derpaa det saakalde store Skatte Tingsvidne bestaaende af af!! 14 Qvæstioner, hvilket inden Retten blev oplæst og Examinert, samt af Laugrettet og Almuen i Almindelighed, og de 2de Mænd Ole Andersen Waxdahl og Knud Niels!! Waxdahl i Særdeleshed blev besvaret saaledes nemlig: til de 4 første Qvæstioner, Ney, til 5te ingen Andre end de sædvanlig og priviligerede, til 6 – 7 – 8 og 9: Ney, til 10 Joe, til 11te 12te 13 og 14 Ney.

Her Fogden fremlagde derpaa Tingsvidne over Mølle- Qværne- Huusmænds og Engeslet Skatterne for indeværende Aar, hvilket blev examineret inden Retten og af Laugrettet Almuen og de 2de Mænd, som forbemeldt, befunden at være rigtig.

Derefter blev følgende Sager foretaget:

Gammel Justitz Sag fra Fol: 305

Samme dag blev foretaget gammel Justitssag: Foged Bøgh som Actor contra Lars Hendrichsen Fadnes, Niels Olsen Bergestadnæs og Aad Olsen Fadne!! (Fadnes), og Retten betient af Auditeur og Toldprocureur \Christensen/ Rogge som constitueret Sættedommer, med Lagrettesmænd som forhen anført.

Settedommeren fremlagde en Copie af Hr: Procurator Heibergs Indstilling til Stiftet af 10de Novber d: A: om en constitueret Settedommers Udnævnelse, paa hvilken Indstilling Stiftets Beskikkelse til Administrator findes anført. Den originale Constitution blev ved Copien foreviist.

Paa Actor Foged Bøghs Vegne mødte Procurator Heiberg og fremstillede samtlige Tiltalte løse og ledige for Retten, hvorefter han fremlagde Continuations-Stævning af 1ste d: M: i forkyndt Stand, samt begjærede de indstævnte Vidner paaraabte og afhørte efter de den 15de Sept: fremlagte skriftlige Qvæstioner.

Defensor Procurator Brandt mødte og forbeholdt det fornødne. Den for tiltalte {Niels Olsen Berst} Lars Henrichsen Fadnes nu beskikkede Defensor Procurator Christensen lod møde ved Proprietaire Christopher Garman, som fremlagde Stiftets Ordre til Defensionen i afdøde Procurator Hiorth Stuvitzes Sted, samt forbeholdt det Fornødne. Stævningen og Procurator Christensens Defensions Ordre indtages her.

Actor begjærede derefter Aad Olsen Fadnes's Forklaring i Præliminair Forhøret p: 9 ham forelæst og hans Svar derpaa indtaget, samt hans Besvarelse paa de førommeldte skrivtlige Qvæstioner indhæntet.

Derefter fremstod tiltalte Aad Olsen Fadnes for hvem blev forelæst det af Actor for ham forlangte af Præliminair Forhøret, saavelsom Lars Henrichsens aflagte Forklaring i Forhøret p: 2 og 3, og i hvilken Anledning den tiltalte Aad vedblev sin aflagte Forklaring i Forhøret. Derefter svarede han paa de for ham fremsatte Qvæstioner, saasom til 1ste Den Samtale han den omforklarede Tid havde med Lars Henrichsen, angik de 5 Rbdlr som Lars havde lovet at skaffe ham Korn for, og som Deponenten har omforklaret i Præliminair Forhøret. 2de Tiltalte vidste ikke at Lars Henrichsen havde nogen Jord hvoraf han kunde skaffe ham Korn, dog formodede han at han kunde have

1814: 317b

saadan Jord da han havde lovet at skaffe ham Korn. Spurgt ham derom havde han ikke gjort. til 3de Han giorde sig ingen Tanke derom, men formodede, at siden Lars havde lovet ham Korn, maatte han ogsaa have det eller vide at skaffe det. til 4de Derpaa tænkte han ikke, og heller ikke spurgte han ham derom. til 5te Lars Fadnes fik Gevæhret hos Tiltalte. til 6te Tiltalte meente, at siden Handelen ikke var af større Vigtighed kunde det nok lade sig giøre. til 7de Nei, han havde aldeles intet Meel faaet af Lars Fadnæs; {hverken Actor eller Defens}. Den Tiltalte blev indtil videre demitteret.

Derefter fremstod som 9de Vidne Marthe Jacobs Dtr: \Solleraas/, nest Søskendebarn til den tiltalte Aad Olsen Fadnes's Kone, 44 Aar gl: blev formanet til at sige Sandhed, og forklarede paa de for hende fremsatte Qvæstioner, efter at Eeden for hende var bleven oplæst, saasom til 1ste Nei Vidnet har ikke hørt noget derom. 2den og 3de Qv: er besvaret ved den 1ste. Derimod tillagde Vidnet nu, at hun Ugen efter dette Aars Sommerting fulgtes med Aad Olsen Fannes's Kone {og} over Fjeldet til Exingedalen, og sagde ved den Leilighed da Aads Kone til Vidnet, at hun og Mand vare stævnte til at møde paa Bolstadøren angaaende at Lars Henrichsen havde løyet paa dem angaaende noget Korn og Potates, men hun meente at de kom at befrie sig med Eed, og naar de dertil vare istand, saa bliver den Løgner som har løyet; paa Vidnets Tilspørgende {at} om de var istand dertil, svarede Aads Kone, at Lars har faaet et Gevæhr hos Aad, men hvor {samme} \dette/ var kommet fra, kunde vi Fanden ikke paase paa. Videre vidste Vidnet ikke at forklare, men beedigede hendes aflagte Forklaring og blev demitteret.

Derefter fremstod som 10de Vidne Knud Brynildsen Haarvei \39 Aar/ der, efterat have aflagt Lovens Eed, forklarede at være ubeslægtet med nogen af de Tiltalte, og {eller besvarede de for ham fremsatte Qvæstioner, saasom til} blev forelæst Niels Knudsen Bærstadnæssets Forklaring den 15de Septb: sidstl: angaaende Vidnet, hvortil Vidnet svarede, at det forholdt sig rigtig, at Niels Berstadnæsset havde af ham faaet de omforklarede 5 rd D: C: Videre vidste Vidnet intet at forklare til Oplysning; thi blev han demitteret.

Derefter fremstod som 11te Vidne Elie Niels Dtr: Berstadnesset, der forklarede at være 55 Aar gl:, Moder til {tiltalte} Niels Olsen Berstadnæsset, og for ham blev forelæst den af Lars Henrichsen den 15de Septb: sidstl: i Anledning af hende aflagte Forklaring, hvortil hun sagde, at Lars har aldrig været hos hende med Potates men derimod har hendes Søn {den tiltalte} Niels en Søndag, som hun nu ikke nøye kan erindre, men var \noget før/ i Advendt forrige Høst, bragt hende 2 Asker Potates som han sagde at Lars Henrichsen havde kiøbt af en anden Mand, nemlig Lars Monsen Haukeviken, og hendes Søn igien af Lars Henrichsen. Desuden forklarede Vidnet, at det forholdt sig rigtig hvad hendes Søn har forklaret om at have kiøbt endeel Sild til hende fra Bergen, og til at kiøbe denne Sild havde han deels hos hende faaet noget {Penge} \Smør/, og deels skal han, efter hans eget Sigende til Vidnet, have laant nogle Penge paa Fadnes hos en Pige navnlig Marthe Haldors Dtr: Biørge. Meere vidste ikke Vidnet at forklare, men tillagde, at hun aldeles ikke formodede, at hendes Søn paa en ulovlig Maade var kommen til det han bragte hende.

Actor i Anledning af, at dette Vidne har modtaget de omtalte Koster af hendes Søn, uden at denne har paa lovlig Maade legitimeret sin

1814: 318

Besiddelsesret dertil, indstillede at med dette Vidnets Eedtagelse maatte beroe indtil videre, hvilket Retten indvilgede.

Niels Olsen Bergstadnesset forklarede, at den af hans Moder idag aflagte Forklaring var rigtig, ligesom han og tilstod at han ikke havde sagt til hans Moder at Potatisserne vare stiaalne.

Lars Henrichsen fremstod ligeledes og vedblev \at/ hans forhen aflagte Forklaring var rigtig, hvorimod han benægtede Aad Olsen Fadnesses Forklaring.

\De 2de Vidner Synneve Johns Dtr: og Marthe Jacobs Dtr: Fadnæs mødte ikke efter Paaraab./

Actor i Anledning af de udeblevne Vidner Synneve Johns Dtr: og Marthe Jacobs Dtr: Fadnesses Udeblivelse, endskiønt de 2de Gange have lovlig været stævnte, og uden at meldt noget antaligt!! (antageligt) Forfald, ei have mødt, begiærede disse paalagt at udrede Faldsmaals Bøder i Overeensstemmelse med Forordn: af 3de Marti 1741 og 3de Juni 1796, samt derefter begjærede Sagen udsat til en for Dommeren beleilig Tid og Sted, og endelig foranførte Vidner atter forelagte til bemeldte Tid, under Lovens Faldsmaal at møde.

Eragtet

Da de indstævnte Vidner Synneve Johns Dtr: og Marthe Jacobs Dtr: Fadnes befindes til idag lovlig at være stævnte, men ikke idag ere mødte for Retten uagtet Veiret har været godt og Retten har opholdt sig med at behandle Sagen indtil Kl: 3 Eftermiddag, og de øvrige Vidner fra samme Sted have mødt, saa dømmes bemeldte Synneve Johns Dtr: og Marthe Jacobs Dtr: Fadnes i Overeensstemmelse med Forordningen af 3de Marti 1741 og 3de Juni 1796, samt Forord: af 5te Januar 1813 conf: med Lovens 2 – 21 – 16 Art:, til at udrede deres Faldsmaals Bøder hver 10 Rbdlr Sølv Værdie efter den i førstmeldte Forordninge bestemte Deelingsmaade, ligesom de og, under lige Faldsmaals Straf, forelægges at møde som Vidner her paa Tingstædet Mielde Gaard Fredagen den 16de December førstkommende, som er den første Tid Protocollen formedelst andre forestaaende og beroende Forretninger er ledig.

Nye Sættedommer Sag

Eieren af Gaarden Tellevig i Arne Skibrede No 82 stævner Enken Giertrue Magnus Dtr: med Lavværge til at fravige den Part i bemeldte Gaard Tellevigen, som hun Leilendingsviis bruger, af Aarsag at hun har misbrugt Gaarden og dens Skov tvertimod et i Aaret 1809 indgaaet Forliig med videre.

For Citanten mødte Procurator Heiberg og fremlagde Stævning af 27de f: M: lovlig forkyndt, saa fremlagde han og Attest fra Forligelses-Commissionen af 21de Septb: d: A: som viiser at Sagen forgiæves der har været proberet mindelig afgjort, og endelig producerede han et under 24de August 1809 inden Hammers Præstegjelds Forligelses Commission sluttet Forlig, hvorved Indstævnte har forbundet sig til at fraholde sig de Fornærmelser, hun her sagsøges for, endelig fremlagde han skrivtlige Qvæstioner til Vidnerne af Dags Dato hvorefter han begiærede samtlige Indstævnte paaraabte og Vidnerne afhørte efter de fremlagte Qvæstioner. Stævningen, Attest fra Forligelses Commissionen om Sagens Henviisninger, Forliiget og Qvæstionerne blive her at inddrages.

1814: 318b

Indstævnte Giertrue Magnus Dtr: Tellevig mødte ikke, hvorimod Gaardmand Ole Larsen som hendes antagne Lavværge mødte paa hendes Vegne og benægtede at Indstævnte i nogen Henseende har fornærmet Citanten.

Af de indstævnte Vidner mødte Gaardmand Jens Olsen Espelie der sagde sig at være 43 Aar gammel, ubeslægtet med nogen af Parterne, og forklarede, efter paa Lovens Maade at have aflagt corporlig Eed, paa de for ham fremsatte skrivtlige Qvæstioner, saasom til 1ste Qvæs: Jo! til 2den Jo Vidnet har den omspurgte Tid været paa Gaarden Tel{le}vig og der beseet Ungskoven paa Gaardens Hjemmebøe, hvilket skeede efter Citantens Forlangende. til 3de Vidnet saae den ommeldte Tid at der var 5 unge Træer af Birk huggede i Skoven og nogle og Fyrretyve Stykker var Næveren \og Barken/ aftagen, til 4de Af 41 Stykker Træer var saavel Barken som Næveren aftaget iaar, men af andet \som vare huggede/ 5 Stk skiønnede Vidnet at Barken og Næveren [i]? forveien var bleven aftaget, {til 5te} men hvem der har hugget bemeldte Træer, eller hvem der har flækket Næveren af de ovenmeldte 41 Træer vidste Vidnet ikke; \nu/ {til 5te} sagde Vidnet, at Enken Giertrue samme Tid han var henne at besee Skoven, tilstod at hun rigtig nok havde flækket Næveren og Barken af Træerne, for dermed at barke Læder og Tække Huuse, men {hun nægtede for at} om Hugningen af Træerne blev ikke talt, sluttelig tillagde Vidnet at det var førend Sagen havde været indstævnt til Forligelses-Commissionen, han som omforklaret var hensendt af Citanten for at besee Skoven. til 5te Jo Vidnet anseer det for skadeligt for Skoven at Barken og Næveren aftages af Træerne. 6te Herpaa havde Vidnet ikke Forstand. til 7de Nei saadant er ikke [i]? Brug. demitteret.

Derefter fremstod som 2det Vidne Johannes Jacobsen Falchanger 63 Aar gl: Gaardmand og ubeslægtet med nogen af Parterne, han aflagde Eed og forklarede paa Qvæstionerne til 1ste Jo! til 2den, Vidnet har den 2den Novb: d: A: været efter Citantens Anmodning henne at besee den omhandlede Skov paa Telvigs Hjemmebøe. til 3de Eenstemming med forrige Vidne. til 4de Eenstemmig med forrige Vidne, dog med den Forandring, at han ikke havde hørt Indstævnte Giertrue Magnus Dtr: tilstaae at hun havde ladet Barken og Næveren aftage. til 5te ligesom forrige Vidne. til 6te Vidnet var, da han saae Skoven, ikke belavet paa at vurdere Skaden, og gjennemsaae den desaarsag ikke saa nøye, at han trøster sig til nu at vurdere Skaden. til 7de ligesom forrige Vidne. demitteret.

Procurator Heiberg begjerede Sagens Anstand til den 8de December førstkommende ved Maanedstinget i Bergen for at faae fleere Vidner indkaldte og fremme det videre Fornødne.

Eragtet.

Den forlangte Anstand bevilges til 8de Decb: førstkommende da Sagen igien foretages ved Maanedstinget, der holdes i Sorenskriver Christies Bopæl i Bergen.

Rogge

Da Dagen var forløben, og ingen efter Udraab havde videre [ved]

1814: 319

Tinget at andrage for i Aften, blev samme udsadt til i Morgen.

Heiberg

John Endresen Echaas — Niels Erichsen Helle
Ole Knudsen Echaas — Johannes Nielsen Helle

Næste Dag den 24de November continuerede Høstetinget for Arne Skibrede og Retten blev betient af mig Procurator Heiberg som constitueret Sorenskriver, med de samme Laugrettesmænd, som i Gaar er anført, hvorda blev foretaget:

Gammel Justits Sag fra Fol: 309.

Procurator Brandt som Actor contra Jens Tørrissen Brudvig: Actor mødte og fremlagde 1. Stiftets Extentions Ordre af 11te d: M:, 2. Continuations Stevning af s: D:, 3de det i Anledning af Tiltalte Brudvigs Paagribelse den sam!! (samme) Dato optagne Forhør, 4. Stiftets Skrivelse af 15de d: M:, 5te Continuations Stevning af 18de denne, 6te Attest fra Sognepræsten for Hougs Præstegield Herr Meyer af Gaars Dato, og 7de Attest fra Compagnie Cheffen om, at Tiltalte medens han stod ved Compagniet ikke har været Tiltalt eller straffet for nogen Forseelse, hvorefter han begjærede de til i Dag indstevnte paaraabte og den Tiltaltes Forklaring dem angaaende forelæst, samt de Afhørte, deres dem betydet, og deres nærmere Forklaring indtaget, ligesom han fremstillede den Tiltalte i Retten frie for Baand og Tvang. Af de fremlagde Documenter bliver No 3 og 4 Acten i sin Tiid at vedhæfte, hvorimod No 1 2 5 6 og 7 her indtages og ere saalydende: # #,

Af de jndstevnte Vidner {mødte} blev først Paaraabt Ole Qvamme, som lod møde ved hans Søn:

14de Vidne Johannes Olsen Qvamme gammel 28de Aar, som blev formanet til een Sandfærdig Forklaring og betydet Eedens rigtighed, hvorefter han aflagde Eed og forklarede: At hans Fader jndstevnte Ole Qvamme ikke formedelst Sygdoms Forfald har kundet møde her, derimod forklarede han nu efter at Tiltalte Jens Tørrissen Brudvigs Forklaring ind!! (inden) Retten den 8de November, var ham forelæst: at omtrent ved St: Hans Dags Tiid dette Aar, blev der borte af hans Faders Nøst 3 stkr: brede Bord, eller Bredder, men hvem der har taget samme vidste han ikke ey heller hans Fader, disse Bord, som var bortkomne mod hans Faders og Hans Videnden og Villie, ansatte han af Værdie 8 mrk rigsbankpenge N: V:, og da han indted videre vidste til Oplysning, samt erklærede at disse Bord ikke ere tilbage komne, til Ham eller hans Fader, blev han dimiteret. Tiltalte havde indted imod den satte Taxt.

15. Vidne fremstod derpaa Indstevnte Sjur Johannessen Reveim, som blev formanet til een Sandfærdig Forklaring og betydet Eedens Vigtighed, hvorefter han aflagde Eed og Forklarede, efter at den Tiltaltes Forklaring den 8de d: M: var ham forelæst: At ved St: Hans Dags Tiider dette Aar fandt han paa hans Sætter Støel, hvor der ingen Folk plejer ligge, at den ydste Dør, {een Dag} hvorfoer der indted andet Lukke er for end een Krog udvendig, var aabnet, samt den inddre Dør, hvorfor der var Laas, var brækket, og da han videre undersøgte i Sætterhuuset, fandt han {han} 2de saakaldede Melke koller gandske tomme, og 16 stykker ditto foreendeel Aftagne Melk og Rømme, hvoraf noget fandtes nedslaaet paa Gulvet, og former!! (formeener?) Vidnet vist at have mistet ved denne Leilighed 3 Kander Rømme til 2 rbmrk N: W: pr Kande og 4 Kander Melk til 1 rbmrk pr Kande, hvilket Alt er ham frakommet mod hans Videnden og Villie ligesom han frafalt all Erstatning for samme og da han intet videre vidste til Oplysning i denne Sag blev han demitteret. Den Tiltalte Jens Brudvig, tilstoed at være den som den ommeldte Tiid har forøvet alt hvad dette Vidne har forklaret, og skeede dette den Dag og Tiid som han den 8de

1814: 319b

denne Maaned har omforklaret, han havde efter Tilspørgende heller indted at Indvende mod, endten Qvantiteten eller Værdien af det som af Vidnet er omforklaret,

16de Vidne Helge Larsen Hechland, fremstod derpaa, og efter at være formanet til een Sandfærdig Forklaring, samt forelæst Edens Forklaring af Lovbogen, aflagde Eed og forklarede {at være:} at være 70 Aar Gammel, og være en Fader af den Tiltaltes afdøde første Kone, han blev derpaa forelæst Tiltaltes Forklaring den 8de d: M:, hvorpaa han erklærede at han i dette Aars Høst omtrent 3 Uger for Michaeli mistede een Staur med Ruug som stoed paa hans Ager, hvilken Ruug han ansatte til Værdie 2 rbmrk N: W:, og som han har faaet tilbage, derimod mistede han og hans Naboe \Ole Johannessen/ hver sidt Sædt med Fiskeliner hvilke laag i et Aabent Nøst, paa deres Gaard, disse Liner har {han} \de/ siden faaet tilbage da de blevne fundne i den Tiltaltes Værge paa Gaarden Rachnes, hvor Vidnet tillige fandt sin Ruug igien, efter at den Tiltalte Jens Brudvig havde tilstaaet at have stiaalet begge Deele; Efter Tilspørgende forklarede han at han indted uskikkeligt har hørt eller erfaret af den Tiltalte, førend han giorde sig skyldig i det han nu tiltales for, og da han indted videre vidste at!! til Oplysning blev han demiteret. efter: at han havde vedkiendt sig Linerne, som vare nærværende, som sig tilhørende og frakomne mod hans Vidende og Villie. som

17de Vidne fremstod Ole Johannessen Hechland, som efter foregaaende Formaning til Sandheds Udsigende og Betydning af Eedens Vigtighed Aflagde Eed og Forklarede at være 48 Aar gammel, ubeslægtet og ubesvogret til den Tiltalte, forresten var han i sin Forklaring aldeeles overeensstemmende med 3die Vidne, hvis Forklaring han hørte oplæse og vedkiendte sig som sin egen i alle deele. Dimiteret. De omtalte Liner vare nærværende, og blev den Tiltalte foreviiste, hvorpaa han vedkiendte sig dem at være de samme som han har omforklaret at have stiaale paa Gaarden Hechland; Linerne bleve derpaa af Laugrettet Vurderet at være af Værdie 66 rbd 4 mrk N: W: hvert Sæt, mod hvilken Værdie den Tiltalte indted havde at indvende.

18de Vidne Haldor Monsen Øye \40 Aar Gammel/ fremstoed derpaa, blev formanet til at forklare Sandhed og betydet Eedens Vigtighed, han aflagde derpaa Eed og, efter at den Tiltaltes den 8de denne Maaned aflagde Forklaring var ham forelæst, forklarede: at den 11te August dette Aar, kom den Tiltalte i Vidnets Huus for at betle, men som Vidnet og hans Huusfolk var ude af Stuen mens Tiltalte var der inde, og de ved deres Tilbage komst, efter at Tiltalte Jens Brudvig var bortgaaet, savnede een Strylærrets Skiorte, 1 Styke Smør paa 4 Mrkr og 1 Melkost paa 5 Mrkr, saa fattede Vidnet strax Mistanke paa at Tiltalte havde taget samme, saameget mere, som Vidnets Kone havde mødt Tiltalte i Gaarden uden for Huuset og seet at han baar noget under Trøyen der saa ud som een Skiorte, hvorefter han strax sadte efter den Tiltalte, som da han blev truffet omtrent Een Ottendeel Miil fra Gaarden kastede Skiorten fra sig hvilken Vidnet saaledes fik tilbage og anser af Værdie for 4 mrk rbp N: W:, derimod har han ikke faaet endten Smørret eller Osten tilbage

1814: 320

han ansatte Smøret i Værdie af 8 rbmrk og Osten 2 mrk 8 s: rbp: alt N: W:, for hvilket alt han frafalt Erstatning, samt forklarede at samme var ham frakommet mod hans Vidende og Villie, Vidnet har indtet uskikkeligt tilforne hørt om den Tiltalte Dimit: Tiltalte tilstoed nu at dette Vidnes Forklaring var rigtig, og at hans Forklaring desangaaende, den 8de var usandfærdig, forsaavidt den med Vidnes ikke stemmer overeens ligesom han ikke havde noget at indvende mod den paa Kosterne satte Taxt.

19de Vidne Anders Rasmussen Eegemoe mødte og blev formanet til een sandfærdig Forklaring samt betydet Eedens Vigtighed, han aflagde derpaa Eed og sagde sig 55 Aar gammel ubeslægtet med den Tiltalte, hvis Forklaring \d: 8de d: M:/ derpaa blev ham forelæst, hvorpaa han forklarede, at den 14de August d: M:!! (A:) om Aftenen kom Tiltalte Jens Brudvig til Vidnet for at Betle og fik Logie hos Vidnet om Natten, om Morgenen derpaa den 15de reyste Tiltalte fra Vidnet; Dagen derefter den 16de d: M: savnede Vidnet een brun barket og sort Kofte begge af Vadmel, hvis Værdie han ansatte til 5 rbd N: W: for begge, og hvilke han ikke har faaet tilbage, ligesom de paa foranførte Maade ere ham frakomne mod hans Vidende og Villie, ligesom han, hvis Kofterne ikke findes, frafalt Erstatning for samme. Han indtet uskikkeligt hørt om den Tiltalte tilforn, og da han indted videre vidste til Oplysning blev han dimiteret. Den Tiltalte havde indtet at erindre mod denne Forklaring ey heller mod den Kosterne sadte Taxt.

20. Vidne, Ingebrigt Johannessen Wimmelvig, \36 Aar gammel/ fremstod derpaa, blev formanet til Sandheds Udsigende, betydet Eedens vigtighed og aflagde Eed, hvorpaa han forklarede, efter at høre forelæse Den Tiltalte Jens Brudvigs, den 8de d: M: aflagde Forklaring, at omtrent 3 Uger for Michaelie dette Aar, mistede \han/ af sin Ager paa Gaarden Wimmelvich, 1 Staur med Havre-Korn, dem han siden har hørt skal være stiaalen af nærværende Tiltalte Jens Brudvig og taget i Bevaring hos 6te Vidne Ellev Siursen Rachnæss, denne Havre som er Vidnet frakommen mod hans Vidende og Villie, ansadte han nu til Værdie 5 mrk rbp: N: W:, for hvilken Havre, som han selv vil lade hendte, han frafalt all videre Erstatning, og da han havde erklæret at han intet ont har hørt om Tiltalte tilforn, samt indted videre vidste til Oplysning blev han dimiteret. Den Tiltalte havde indted mod denne Forklaring at indvende. som:

21de Vidne fremstoed derpaa Halsteen Johannessen \Midt Brudvig 47 Aar Gammel/ som efter at være formanet til een Sandfærdig Forklaring og forelæst hans med de {fleres} 2de Andres Diposition aflagt inden Forhøret den 11te d: M:, vedkiendte sig samme Diposition som rigtig, med den Forandring at det vare Johannes Johannessen Tuenæs, som skal have mistet den omforklarede Tyre Huud og Foreskind, i stædet for den omforklarede Magne Johannessen som er een Broder af den nu ommeldte Johannes Johannessen, Han tillagde ellers at han indted uskikkeligt har hørt om den Tiltalte tilforn, og da han indted videre vidste at afgive til Oplysning, bekræftede han sin Forklaring med Lovens Eed og blev dimiteret.

22de Vidne Mons Jacobsen Midt Brudvig, derefter at være formanet

1814: 320b

til Sandheds Udsigende, forklarede at være 46 [Aar] gammel, han blev derpaa forelæst Forhøret af 11te D: M:, hvoraf han vedkiendte sig hans med de 2de Andres Diposition som rigtig, med den samme Forandring som 21de Vidne Halsteen Johannessen der har giort, og forresten var han aldeeles overeensstemmende med denne, og da han indted videre vidste til Oplysning, bekræftede han sin Forklaring og blev dimiteret.

23de Vidne Johannes Johnsen Midt Brudvig, fremstod derpaa for Retten, og efter at være formanet til at forklare Sandhed, og betydet Eedens Vigtighed, forklarede at være 38 Aar gammel, han blev derpaa forelæst, hans og næst foregaaende 2de Vidners Diposition i Forhøret af 11te d: M:, den han med den samme Forandring som de vedkiendte sig som rigtig i alle Maader, ligesom han med disse ellers i Hans Forklaring var eensstemmig, og da han indted videre vidste til Oplysning blev han dimiteret, efter at han med Lovens Eed havde bekræftet sin Forklaring.

24de Vidne Lars Johannessen Midt Brudvig \21 Aar gammel/ fremstod derpaa, og blev formanet til at sige Sandhed, samt betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa han aflagde Eed og forklarede at {alt er} han har været med at transportere den Tiltalte ind til Bergen saaledes

som af næst foregaaende 3de Vidne er forklaret. Han har indted uskikkeligt hørt om den Tiltalte tilforen og da han indted videre vidste til Oplysning blev han dimiteret.

25de Vidne Niels Olsen {Midt} \yttre/ Brudvig \31te Aar gammel/ som blev formanet til at vidne Sandhed og betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa han aflagde Eed og forklarede sig i alle deele overeensstemmende med næst foregaaende Vidne med Tillæg, at han var een af de første som fandt Baaden, som Tiltalte havde taget paa Tuenæs, og da han indtet videre vidste til Oplysning blev han dimiteret.

26de Vidne Friderich Johnsen Hechland 21 Aar gammel, fremstod for Retten og blev formanet til Sandheds Udsigende, samt betydet Eedens Vigtighed, han aflagde derpaa Eed og forklarede sig overeensstemmende med 24de Vidne, med Tillæg at han var med 21de 22de og 23de Vidne at eftersøge og paagribe den Tiltalte, da han var undveget fra Broderen Tørris Tørrissen yttre Brudvig, saaledes som ved Forhøret af 11te denne Maaned er omforklaret, og da han indted videre vidste at forklare blev han dimiteret.

27de Vidne Tørris Tørrissen yttre Brudvig \59 Aar gammel/ fremstod derpaa for Retten, blev formanet til at vidne Sandhed og betydet Eedens Vigtighed, han forklarede derpaa at Natten mellem den 8de og 9de d: M:, da hans Kone omtrent 3 Timer for Dag kom udj Gaarden ved hans Huus observerede hun at der i Gaarden laae adskillige Ting af hendes Eyendele, hvilke havde været til bevaring \i een Boed/, udkastede paa Marken \og/ i Gaarden, hun giorde da strax saadant bekiendt for Vidnet, som derpaa sendte Bud til hans nærmeste Naboer, hvilke i Følge med ham eftersøgte Gierningsmanden, da Vidnet med Grund troede at det havde været een der havde til Hensigt at stiæle disse Ting, ligesom Vidnet troede at Tyven havde taget noget med sig, men da han efter lang eftersøgen indted Spor kunde faae paa Tyven, kom han tilbage, til sidt Hiem, og var der

1814: 321

Imidlertiid hiemme, funden rundt omkring paa Marken, adskilligt af Vidnets Løsøre bestaaende af Klæder, Mæssing, Tin, Steentøy og mere, hvilket alt blev funden igien, saa at Vidnet efter nøyere Eftersyn fandt at han indtet havde mistet, alt det, som saaledes, var \udkastet var/ i Bevaring i een Bod, hvortil Nøglen stoed i Dørren. Samme Dag den 9de d: M: ved Middags-tider, kom opsidderne paa Gaarden Olsnæss, nemlig Lars Olsen, Ole Andersen og Mons Monssen, til Vidnet og med bragte Vidnets Broder, nærværende Tyvs Arestant Jens Tørrissen Brudvig, som sagde at de havde paagrebet ham da de fandt ham mistenkt; bemeldte hans Broder sagde da, paa Tilspørgende af Vidnet, at han var friekjendt af Retten i Byen for det Tyverie han var tiltalt for, og havde fulgt 6te Vidne Ellev Rachnæss fra Byen til Rachnæss, og havde gaaet tvert over Osterøen til Olsnæss, men da Vidnet ansaae dette for urigtigt begiærede han, de forhen afhørte Vidner fra Midt Brudvig at holde Vagt med sig paa den Tiltalte, saaledes som af dem er omforklaret i Forhøret af 11te d: M:, ligesom alt tilgik som af dem er forklaret, indtil de reyste med den Tiltalte til Byen. {Inden} Samme dag som den Tiltalte var paagreben og bragt til Vidnet, kom Johannes Erichsen yttre Brudvig og Drengen Mons Nielsen yttre Brudvig, som Vidnet havde sendt ud for at lede efter Tyven, og medbragte een Baad som de sagde at have funden {een Baad} løs flydende paa Søen ved Gaarden Kirke-Brudvig, denne Baad, som var een nye Sexaarings Baad, blev derpaa af Vidnet og 25de Vidne Niels Olsen opsat paa Land, og det i samme værende Seil indlagt i Niels's Nøst til Bevaring, hvor alt blev beroende indtil Eyerens Ole Johnsen Tuenesses Dreng med flere kom og hendtede Baaden og Sejlet, som de sagde var stiaalet af Eyerens Nøst den omforklarede Natt mellem den 8de og 9de d: M:. Vidnet forklarede videre at den Tiltalte er ydderlig fattig og har i nogle Aar indted andet haft at ernæse sig af end at betle, forresten har Vidnet indtet uskikkeligt erfaret af ham førend han nu blev paagrebet, ligesaalidet som Vidnet ved om det var den Tiltalte, der havde udbragt de ovenanførte Sager af Vidnets Boed, eller

ikke. Videre vidste Vidnet ikke til Oplysning at forklare, og efterat hans Forklaring var ham forelæst erkiendte han sammes som rigtig, det han bekræftede med Lovens Eed og blev dimiteret.

Igien fremstod, forhen afhørte 25de Vidne Niels Olsen yttre Brudvig, som ydderligere forklarede, under den af ham forhen aflagde Eeds Kraft, at han som nu næst foregige!! (forrige) Vidne har forklaret, var med ham og optrækkede Baaden, samt havde Sejlet i Bevaring, i sidt Nøst indtil samme tillige med Baaden blev afhendtet og bragt til Tuenæs, hvor den hørte Hiemme, han tillagde ellers at han om Morgenen før Dag havde seet {bemeldte} een Baad ligge ved hans Nøst, da han vare uden for sidt Huus, hvorpaa han gik ned til Nøstet, som er eet Steen kast fra Huuset, og saa han da den samme Baad, som han siden, som omforklaret har, draget paa Land med

1814: 321b

næst forrige Vidne, ligge ved Landet med een Huud i, Vidnet gik derpaa ind i sidt Nøst, og medens han, tilligemed Drengen Mons Nielsen, som Vidnet havde taget med sig ned til Nøstet for at see efter hvad det var for een fremmed Baad der var saa tidlig kommet til hans Nøst, uden at nogen fremmede Folk havde været hiemme i Huuset hos ham, var derinde, hørte Vidnet at der kom et Menniske løbende ned efter og tog Baaden og roede fra Land, Vidnet gik strax ud og raabte efter den bortroende, med denne svarede ham ikke og vedblev at roe sin Vey, videre sagde han sig ikke at vide til Oplysning, thi blev han atter dimiteret.

28de Vidne Lars Olsen Olsnæss fremstod derpaa for Retten, blev formanet til een sandfærdig Forklaring og betydet Eedens Vigtighed, han aflagde derpaa Eed og {aflagde} forklarede at være 38 Aar gammel, samt at nærværende Tiltalte Jens Tørrissen yttre Brudvig, kom til Vidnets Naboe Mons Monsen Olsnæss, \Om Formiddagen Kl: mellem 8 og 9 den 9de d: M:/ hvor Vidnet var nærværende, og sagde paa tilspørgende at han var kommet over Land fra Rachnæs paa hin Side af Osterøen for at lede efter sin Kone, men da Vidnet sagde i det samme til bemeldte hans Naboe, at der om Natten var skeed Tyverie paa {Nab} een af Naboe Gaardene hos Tørris yttre Brudvig {var skeet Tyverie om Nat}, saasom derom var kommet Budsendelse til Vidnet, gik Jens Brudvig strax udaf Stuen, Vidnet som tillige med hans Naboe, vidste at Jens Brudvig var under Tiltale for Tyverie, fattede strax Mistanke paa hans hastige bortgang af Stuen, hvorpaa {de begav} \han/ gik ud for at indhendte ham, {de} \han/ fandt ham da et stykke {fra} uden for Bøegiærdet hvor {de paagreb ham, og} \han/ tillig med den 3die Naboe Ole Andersen Olsnæs \tog ham/ og \alle 3/ bragte ham til Broderen Tørris Tørrissen yttre Brudvig og afleverede ham, saaledes som af denne er omforklaret, Den Tiltalte giorde ingen videre Bekiendelse for dem, end at han var friekiendt for det Tyverie han var tiltalt for og havde fulgt 6te Vidne Ellev Rachnæss fra Byen. Vidnet har ikke hørt noget ont om den Tiltalte førend han begik den forseelse som han nu tiltales for, og da Vidnet indted videre vidste at forklare blev han dimiteret.

29de Vidne Ole Andersen Olsnæss fremstoed derpaa, blev formanet til at vidne Sandhed og betydet Eedens Vigtighed, han aflagde derpaa Eed og forklarede at være 34 Aar gammel, han forklarede sig eller!! (ellers) aldeeles overeensstemmende med næst forige Vidne med den Forandring at han ikke var inde i Stuen hos Mons, og hørte altsaa ikke den der foregaaende Samtale, og da han indtet videre vidste til Oplysning blev han dimiteret.

30te Vidne Ole Johnsen Tuenæss, fremstoed derpaa, blev formanet til en Sandfærdig Forklaring, betydet Eedens Vigtighed og aflagde Eed samt forklarede at være 41 Aar gammel, samt at der Natten mellem den 8de [og] 9de d: M: blev opbrekket et Nøst paa Gaarden Tuenæss, som var Vidnet tilhørende og der udaf udtaget een nye Sexaarings Baad med Seil, hvilken Baad og Seil Vidnet, siden har faaet tilbage fra yttre Brudvig, saaledes som af

1814: 322

27de Vidne Tøris Brudvig og 25de Vidne Niels Brudvig er forklaret, Baaden {er af} \var/ ham frakommet mod hans Vidende og Villie, og er af Laugrettet i Dag, i den Tiltaltes Overværelse synet og Taxeret. Samme Natt, som Vidne!! (Vidnet) mistede ovenævnte ham tilhørende Baad og Sejl blev bortstiaalet!! mistede hans Naboe Johannes Johannessen een Spansk Tyre-Huud og et Norsk Faareskind, som begge deele var nedlagt i Søen, tet ved Vidnets Nøst, for at blødes, hvilken Huud og Skind hans Naboe har faaet igien fra Gaarden Kirke Brudvig hvor den var funden nedsænket i Søen. Vidnet har indted uskikkeligt hørt om den Tiltalte tilforn, og da han indtet videre vidste til Oplysning blev han dimiteret.
Laugrettes Mændene, Mændene John Endresen Echaas og Ole Knudsen Echaas, forklarede derpaa, at de efter Dommerens Ordre, i Dag havde været nede ved Søen og i den Tiltaltes Nærværelse synet den af dette Vidne omforklarede Baad med tilhørende Sejl, hvilke begge deele de skiønnede at være Værd 25 rbd N: W:

31te Vidne Johannes Johannessen Tuenæss, fremstoed derpaa og efter at være formanet til Sandheds Udsigende samt betydet Eedens Vigtighed, aflagde Eed, og forklarede, At være 23 Aar gammel, samt at han Natten imellem den 8de og 9de denne Maaned, saaledes som af næst forrige Vidne er forklaret, mistede en Spansk Tyre huud og et Norsk Faare skind, hvilke begge deele, der ere ham tilhørende og vare ham frakomne mod hans Vidende og Villie, han har erholdt til bage fra Kirke Brudvig hvor samme vare fundne nedsænkede i Søen, angaaende den Tiltaltes foregaaende Opførsel forklarede han sig overeensstemmende med næst forige Vidne. Bemeldte Huud og Skind, som var nedlagt i Kalk kunde Vidnet desformedelst ikke bringe her til Tingstædet, men han erklærede at begge deele var af Værdie 27 rbd og 2 mrk N: W:. Da han indted videre vidste til Oplysning blev han dimiteret.

Actor Da Dagen med det passerede var medgaaet, begiærede Sagen udsadt til i Morgen Formiddag Kl: 9.

Defensor lod mød!! (møde) ved Proprietair Christopher Garmann, som [ved]? hele Sagens behandling i Dag havde været nærværende, og forbeholdt det fornødne.

Eragtet,

Da Kl: nu allerede er hen ved 8te i Aften saa bliver Sagen efter Actors forlangende udsat til Morgen Formiddag Kl: 9.

Da ingen havde videre ved Tinget at andrage for i Aften bliver samme udsadt til i Morgen.

Heiberg

John Endresen Echaas — Niels Erichsen Helle
Ole Knudsen Echaas — Johannes Nielsen Helle

Dagen næstefter den 25de November continuerede Høstethinget for Arne Skibrede paa Tingstædet Mjelde, og Retten betient af de samme Personer som i Gaar,

Hvorda atter blev foretaget, den fra i Gaar udsadte Sag: Procurator Brandt, contra Jen!! (Jens) Tørrissen Brudvig.

Actor mødte og tilkiendegav at der i Dag var ankomne eendeel ustevnte Vidner, dem han begiærede afhørte om hvad de kunde vide til Sagens Oplysning, hvorhos han fremstillede den Tiltalte for Retten frie [for] Baand og Tvang.

Defensor lod møde ved Proprietair Christopher Garman, som forbeholdt det fornødne til den Tiltaltes Tarv.

Eedens Forklaring \blev derpaa/ af Lovbogen

1814: 322b

oplæst for samtlige de nu mødende ustevnte Vidner hvorpaa af disse som:

32te Vidne fremstoed, Magdelie Niels Datter yttr: Brudvig, som efter at være formanet til at vidne Sadhed!! (Sandhed), forklarede at være 42 Aar gammel, Gift med 27de Vidne Tørris Tørrissen yttre Brudvig, bemeldte 27de Vidnes Forklaring blev hende derpaa forelæst hvilken [hun]? declarerede var i alle maader rigtig og derfor gientog som sin egen i alle deele, forresten vidste hun indtet til oplysning, hvorefter hun bekræftede denne hendes Forklaring med Lovens Eed og blev dimiteret.

33te Vidne Johannes Erichsen yttre Brudvig, frem stod derpaa og blev formanet til een sandfærdig Forklaring, hvorpaa han: efter at 27de og 25de Vidnes Forklaring var ham forelæst, forklarede at han er 30 Aar gammel, og at han {den} Natten mellem den 8de og 9de d: M: da Tyveriet hos Tørris Tørrissen var skeed, blev tilligemed Drengen Mons Niels!! Niels!! yttre Brudvig, udsendt af Tørris, for om mueligt at oplede Tyven, paa den deres Tour fandt de ved Kirke Brudvig Landet løs flydende paa Fiorden drivende een Exaarings!! (Sex-) Baad, hvori var et Sejl, hvilken Baad de bragte med sig til yttre Brudvig, hvor den med Sejlet blev modtaget af 27de og 25de Vidne, saaledes som af disse er omforklaret, og fra hvem den igien er afhændtet af Eyeren Ole Johnsen Tuenæs; forresten har Vidnet indted uskikkeligt hørt eller erfaret af den Tiltalte, førend han bekik!! (begik) det han her tiltales for. Da Vidnet {efter} \paa/ Tilspørgende indtet videre vidste til Oplysning heri Sagen at forklare, og hans Forklaring var ham forelæst, bekræftede han samme med Lovens Eed og blev dimiteret.

34. Vidne Drengen Mons Nielssen yttre Brudvig frem stoed derpaa og blev formanet til at vidne Sandhed, hvorefter han forklarede at være paa 16de Aar gammel, og Confirmeret i dette Aars Sommer, han blev derpaa forelæst 27de og 25de Vidnes, samt nu næst forhen afhørte 33te Vidnes Forklaring, hvilket han erkiendte at være rigtig og gientog som sin egen, ligesom han, erkiendte som rigtig at der den samme Morgenen ned ved 25de Vidne Niels Olsen yttre Brudvigs Nøst, var saaledes tilgaaet, som af denne i Gaar er omforklaret, da Vidnet var den som var med bemeldte Niels Olsen, for at eftersee den omforklarede Baad, og var dette den samme Baad, som siden af Vidnet, tillige med Johannes Erichsen yttre Brudvig blev funden ved Kirke Brudvig, og af denne er omforklaret og da han indted videre vidste til Oplysning, bekræftede han sin Forklaring, efter at den var ham foræst!! (forelæst), med Lovens Eed og blev dimiteret.

35. Vidne Mons Monssen Olsnæs, fremstoed derpaa og blev formanet til at vidne Sandhed, han forklarede derpaa at være 52 Aar Gammel, han blev derpaa forelæst 28de Vidne Lars Olsens Forklaring den han erkiendte som rigtig og gientog som sin egen, med Tillæg at han var med for at transportere den Tiltalte til 27de Vidne, da han af Lars Olsen og \Ole/ Andersen var anholdt, efter han var udgaaet af Vidnes Stue, saaledes som af Lars Olsen i Gaar er omforklaret, og da Vidnet indted videre vidste som kunde tiene til Oplysning i denne Sag, bekræftede han sin aflagte Forklaring {og b} med Lovens Eed og blev dimiteret.

36. Vidne Dordie Johannes Datter Kirke Brudvig, som blev for-

1714: 323

manet til at vidne Sandhed, hun forklarede derpaa at være 18 Aar Gammel og confirmeret, for 3 Aar siden, hun forklarede derpaa videre at da hun tillige med Drengen Peer Erichsen Kirke Brudvig den 9de d: M: var kommet ned til Søen for at roe ud i Marken for [at] hendte Brende, fandt de tet ved Landet nedsønket i Søen, een stoer Spansk Tyrehuud og et Norsk Foreskind {nedsenket i Søen}, {den} \hvilke/ de tog op af Søen og bragte dem hiem til Vidnes Forældre. hvor de{n} blev beroende indtil de{n} blev afhendted {fra} \af/ Ejeren Johannes Johannessen {yttre} Tuenæss, Vidnet havde ellers hørt at der var sked Tyverie hos Tøris yttre Brudvig

Natten mellem den 8de og 9de d: M:, samt at der om Morgenen for Dag, den Dag som Huuden og Skindet blev funden, var seet een Baad med een Huud i ved yttre Brudvig Landet, og at denne Baad med Sejl var funden ved Kirke Brudvig Landet, samme Dag, Vidnet kiender den Tiltalte Jens Brudvig, og indtet uskikkelig hørt om ham førend nu. og da hun indted videre vidste til Oplysning, og hendes Forklaring var hende forelæst, bekræftede hun samme med Lovens Eed og blev dimiteret.

37te Vidne Drengen Peer Erichsen {yttre} \Kirke/ Brudvig fremstod derpaa og blev formanet til Sandheds Udsigende, han forklarede derpaa at være 15 Aar gammel og confirmeret, dette Aars Sommer, han blev derpaa forelæst næst forrige Vidnes Forklaring, den [han]? erkiændte at være rigtig og gientog som sin eegen i alle deele, og da han indted videre vidste til Oplysning blev han dimiteret, efter at han havde med Lovens Eed bekræftet hans Forklaring.

Derpaa fremstoed den Tiltalte for Retten og efter at de forskillige Forklaringer var ham forelæst, forklarede han nu, at han ingen Baad havde taget paa Tuenæss, men da han Natten mellem den 8de og 9de d: M:, efter at han var undvigt fra Bergen, kom om Natten hen ved Kl: 2, til bemeldte Gaard, bankede han paa et Huus, hvoraf der kom een Mand ud, som Tiltalte ikke kiendte, denne Mand anmodede Tiltalte at føre sig over Fiorden, bemeldte Mand gik derpaa med Tiltalte ned til Søen hvor Manden med sin med havende Nøgle aabnede et Nøst, det Vidnet ikke ved hvem tilhører og deraf udtog een liden Baad, med hvilken han flyttede Tiltalte over Fiorden til Gaarden Lille Hammer paa Osterøen, hvor bemeldte Mand satte ham i Land, uden at tage nogen Betaling af Tiltalte, derfra gik Tiltalte over Land til Giærstad og derfra til Olsnæs, hvor han kom om Eftermiddagen den 9de d: M:, hvor han blev taget og bragt til hans Broder saaledes som Vidnerne derom har forklaret. Dommeren formanede den Tiltalte at aflægge een rigtig og samhengende Forklaring, hvorpaa, han blev forelæst hans Forklaring ved Forhøret den 11te d: M:, hvorpaa han declarerede at hans Forklaring den gang var urigtig, Men den i Dag sandfærdig, og til Beviis herfor sagde han: at han den 9de d: M: om Morgenen var inde hos Manden Johannes Giærstad, førend han gik til Olsnæs, samt at naar han faar see den Mand, som fra Tuenæss flyttede ham over Fiorden

1814: 323b

formoder han at kunde kiende ham igien, tillæggende, at det var ingen af de Mænd fra bemeldte Gaard, som nu her er afhørte som Vidner. Paa Tilspørgende hvorfor hans Forklaring den 11te var afvigende fra den han i Dag har aflagt, svarede den Tiltalte, at \han/ ikke kunde bestemme, da han ingen Aarsag derfor kunde give; Dommeren maatte her anmærke at den Tiltalte nu under Examination har vist sig trodsig i at besvare de for ham fremsadte adskiellig Spørgsmaale, og at det kun efter adskiellige gientagelser \er/ at man med Møye har faaet et og andet Ord af ham.

Derpaa blev fremlagt een Skrivelse fra LensMand Lohne i Hosanger Skibrede til Dommeren af 21de d: M: angaaende at de fra Anders Egemoe stiaalne Klæder eller Koster og nogle Bord ikke er at finde paa Rachnæs, hvilken Skrivelse her indtages saalydende: # #, I Anledning heraf forklarede den Tiltalte at de omskrevne Ting vare paa Rachnæss da han forlod samme, men maae siden være tagne derfra.

Efter flere gientagne formaninger vedblev den Tiltalte sin i Dag aflagte Forklaring, uden at anden Tilstaaelse var af han [at]? erholde.

Actor begiærede derpaa Sagen udsadt til den 5te December førstkommende for at fremme det videre fornødne.

Eragtet:

Den forlangte Anstand bevilges til den 5te December førstkommende Formiddag Kl: 9, da denne Sag atter bliver at foretage i Sorenskriver Christies Huus i Bergen, hvilken Tiid er den

første som er ledig formedelst Maanedstingets Holdelse i Bernestangen 3 Mile fra Byen, og andre berammede Forretninger.

Derefter blev publiceret følgende Documenter:

1. Fæsteseddel fra Johannes Michelsen Kirke Brudvig til hans Broder Michel Michelsen paa et Plads under Gaarden Kirke-Brudvig, dateret 23 Novbr: 1814.
2. Bøxelseddel fra Johannes Monssen Helle til Sønnen Mons Johannessen paa 18 Mrk Sr: 12 Kd: M: ¼ Hud Landskyld og Skatteskyld 1 pd 21 Mrk Sr: i Gaarden Helle, No 14, dat: 23 Novbr: 1814, med Revers.
3. Skjøde fra Johannes Monssen Helle til Sønnen Johannes Johannessen paa 6 ¾ Mrk Smørs Landskyld i Gaarden Langhelle, No 24, for 25 rbd N: W:, dateret 23 Novbr: 1814.
4. Bøxelseddel fra Sognepræst J: K: Meyer til Johannes Olsen paa 18 Mrk Sr: 1 Vog Næver \Landskyld/ i {den Hougs} Gaarden Qvamme, No 10, dat: 22 Novbr: 1814, med Revers. Skatteskyld 1 pd Smør.
5. Afkald fra Synneve MonsDatter Dale for hendes Arvemidler 12 rd 2 mrk 5 s til Formynderen Niels Thomassen Jebne, dat: 23 Novbr: 1814.
6. Do: fra Michel Michelsen Kirke-Brudvig for hans Kones Brithe NielsDatter Helles Arv 5 rd 4 s!! (mrk) 7 s til hendes Formynder Haldor Hanssen Dale, dat: 23 Novbr: 1814.
7. Contract fra Lars Monssen Stavenæs med Curator til hans Søster Anna MonsDatter, hvorved til hende overdrages Odels Retten til 9 Mrk Smør 6 Kd: Malt i Gaarden Stavenæs, {No} dat: 2de Julii 1814.
8. Bøxelseddel fra Sognepræst Meyer til Lars Olsen paa 10 ½ Mrk Smør, 3/8 Vog Næver, 1/8 Bord Landskyld og Skatteskyld 12 Mrk Smør i Gaarden Olsnæs, No 6, dateret 23 Novbr: 1814, med Revers.
9. Do: fra Do: til Jacob Sjursen paa lige Skyld i Gaarden Olsnæs, No 6, dat: 23 Novbr: 1814, med Revers.
10. Aflyst Obligation fra Niels Bessessen Refskre til Kari NielsDatter Helle, dateret 26de Novbr: 1801, stor 70 rd D: C:, mod 1ste Prioritet i Gaarden Refskre No 17, {dat:} efter Qvittering af 3die Junii 1814.
11. Skjøde fra Niels Bessessen Refskre til Sønnen Besse Nielsen paa 18 Mrk Smør i Gaarden Refskre, No 17, for 66 rbd 4 mrk N: W: og Vilkaar til Værdie 20 rbd N: W:, dateret 23 Novbr: 1814.
12. Vilkaarsbrev fra Besse Nielssen Refskre til Forældrene Niels Bessesen og Brithe KnudsDatter paa aarligt Levekaar, dat: 23 Novembr: 1814.

1814: 324

13. Skjøde fra Niels Olsen Ulvesæter til Sønnen Mons {Ol}\Niels/sen paa 18 Mrk Smør 6 Kd: Malt i Gaarden Ulvesæter, No 70, for 200 rbd N: W: og Vilkaar til Værdie 25 rbd N: W: aarlig, dat: 23 Novbr: 1814.
14. Vilkaarsbrev fra Mons Niels!! Olsen!! Ulvesæter til Forældrene Niels Olsen og Carnilske NielsDatter, dateret 23 Novbr: 1814.
15. Bøxelseddel fra Ole Aschildsen Nepstad og Niels Nielssen Morvig til Ole Magnesen paa 1 pd 8 Mrk Sr: 5 1/3 Kd: Malt Landskyld og Skatteskyld ½ Løb Smør i Melkeraaen, No 76, dat: 20 Augusti 1814, med Revers.
16. Vilkaars brev fra Ole Magnesen Melkeraaen til hans Moder Marthe IversDatter paa aarligt Levekaar af Melkeraaen, dateret 23 Novbr: 1814 {med Revers}
17. Afkald fra Anders Olsen Thuenæs for hans Kones Brithe OlsDatter Skulestads Arv 18 rd 1 mrk 12 s til hendes Formynder Michel Olsen Skulestad, dateret 23 Novbr: 1814.

18. Do: fra Niels Olsen Ulvesæter til Nordhordlehns Overformynderi for Myndlingen Ole Carlsen Aastvedts Arvemidler 35 rd 2 mrk 12 s dateret 23 Novbr: 1814.

19. Do: fra Johannes Olsen Qvamme for hans Kones Anne OlsDatter Melkeraaens Faderarv 25 rd til Formynderen Lars Anderssen Melkeraaen, dateret 23 Novbr: 1814.

20. Do: fra Mons Olsen Ulvesæter for hans Moderarv 57 rd 4 mrk til hans Fader og Formynder Niels Olsen Ulvesæter, dateret 23 Novbr: 1814.

21. Aflyst paa en Obligation fra Jens Olsen Melkeraaen til hans Søstre Ingebor, Synneve, Anna og Kari OlsDøttre Melkeraaen, stor 140 rd D: C:, dateret 18 Januar 1812, mod Pant i Melkeraaen No 76, for de betalte 70 rd D: C: efter paategnet Qvittering af 14 Novbr: 1814.

22. Paategning af 16 Novbr: 1814 hvorved de paa sidstmeldte Obligation resterende 70 rd D: C: er omskrevet til 21 rbd S: W:

23. Skiftebrev efter Jørgen Bergesen Waxdal og Kone Brithe LarsDatter, sluttet 10 Decembr: 1813, hvorved 21 Mrk Smør 7/24 Hud i Waxdal, No 21, er udlagt til Creditor Michel Danielsen Bouge for 175 rbd N: W:

24. Do: efter \Dorthe/ OlsDatter indre Arne, sluttet 14 Julii 1814, hvorved ½ Løb Smør ½ Hud i indre Arne, No 45, er udlagt til Enkemanden Daniel Johannessen og Børnene.

25. Do: efter Niels Olsen yttre Arne, sluttet 15 Julii 1814, hvorved ½ Løb Smør, ½ Hud og ½ Faar i yttre Arne, No 48, er udlagt til Enken Gjertrud ErichsDatter og Børnene.

26. Do: efter Brithe RasmusDatter yttre Brudvig, sluttet 12te Julii 1814, hvorved 18 Mrk Smør i yttre Brudvig, No 1, er udlagt til Enkemanden Johannes Johnsen og Børnene.

27. Do: efter Aase OlsDatter øvre Romsloe, sluttet 13 Julii 1814, hvorved 6 Mrk Smør 1/12 Hud i Gaarden indre Arne, No 45, er udlagt til Enkemanden Lars Davidsen Romsloe og Børnene.

28. Ditto efter Tosten Johannessen i store Sandvigen, sluttet 23 Decembr: 1813, hvorved Boets ejende Vaanhuus No 62 i 2den Rode i store Sandvigen, er udlagt til StervboeEnken Kari MonsDatter med fl:

29. Skjøde fra Detlef Martens til Henrich Hagelsteen paa 2de Vaanhuse, No 64 og 67 i 2den Rode i store Sandvigen, med tilhørende Bagerværksted, for Kjøbesum 4000 rbd S: V:, dateret 4de Julii 1814.

30. Obligation fra Henrich Hagelsteen til Detlef Martens, stor 4000 rbd S: V:, mod Pant i ovenmeldte 2de Huse, No og i 2den Rode i store Sandvigen, dateret 9de Augusti 1814.

31. Bøxelseddel fra Peter Staman paa Lieutenant Jens Kahrs Garmanns Vegne til Henrich Hagelsteen paa Grunden til bemeldte 2de Huse m: v:, dateret 20de Augusti 1814, med Revers.

32. Auctions Skjøde fra Sorenskriver Christie til Daniel Olsens paa et Vaanhuus No 23 i 1ste Rode i store Sandvigen \for/ 356 rd D: C:, dateret 26de Februar 1812.

33. Bøxelseddel fra Johan Garmann til Frantz Pytte paa en Husegrund med underliggende Engelykker i 1ste Rode No 36 i store Sandvigen, dateret 15 April 1801.

34. Do: fra Do: til Do: paa en Husegrund i 1ste Rode No 38 i store Sandvigen, dateret 26 April 1802.

35. Aflyst Obligation \fra/ Johannes Halvorsen til Tønnes Tønnessen for 50 rd D: C:, mod Pant i et Vaanhuus No 17 i 2den Rode i store Sandvigen, dateret 23 Januar 1807 og qvitteret 7 Augusti 1814.

36. Bøxelseddel fra Lieutenant Garmann til Lars Steffensen Hæggertvedt paa en Husegrund og et Stykke Mark kaldet Lønborg under Gaarden store Sandvigen, dateret 20 Novbr: 1814.

37. Do: fra Do: til Ole Olsen Hæggernæsset paa en Husegrund m: v: paa Hæggernæsset i store Sandvigen, dateret 21 Novembr: 1814.

Fogden derefter fremlagde Thingsvidnerne over Odels- og Selvejer- samt Vejmester Mandtallerne, som inden Retten bleve examinerede og rigtig befundne.
Ligesaa fremlagde Fogde!! (Fogden) Restancelisten, der viser, at paa indeværende Aars Skatter udstaaer 1179 rbd 2 mrk 7 s: N: W:. Denne Liste blev inden Retten oplæst, examineret og af Laugrettet og Almuen, som uimodsagt, rigtig befunden.

Til Laugrettesmænd for næste Aar 1814!! (1815) bleve opnævnte Tollev Olsen Flachtvedt, Niels Monssen Flachtvedt, David Sjursen Bukkesteen og Ole Knudsen ibidem.

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Høstethinget for Arne Skibrede hævet.

Heiberg

John Endresen Eichaas. I.E.S. og bomerke
Ole Knudsen Eichaas. O.K.S. og bomerke
Niels Erichsen Helle. N.E.S. og bomerke
Johannes Nielssen Helle. I.N.S. og bomerke

Aar 1814 den 28de November blev Maanedstinget sadt paa Ting stædet Bernæstangen og Retten bestyret af mig Procurator Andreas Danchertsen Heiberg, som i Følge Amtets Constitution af 1ste d: M:, constitueret Sorenskriver, med de 4 Laugrettesmænd sc:!! (altså, såsom)

1814: 324b

Niels Olsen Echnæs, Rasmus Siursen Tohtland, Johannes Ellevsen Bernæss og Siur Ingebrigtsen Bernes.

Hvor da: blev, publiceret følgende Forordninger og offentlige Kundgiørelse, som ikke for dette Aars Høste tinge paa dette Stæd tilforen ere publicered, saasom:

No 18. Stiftets Skrivelse til Fogden af 18de Octbr: angaaende Dansk Courant Sedlers Indløsning.

No 19, Stadsraadets Circulahre af 14de October sidstleden, angaaende Kong Christian Friderichs Frasigelse af Norges Regiering og Krone.

20. Stadsraadets Bekiendtgiørelse \Af 17de October sidstleden/ om Placaten af 20de Junji d: A: dens Ophævelse m: v:

21. Do: af 28de September sidstleden angaaende alle Skatters betaling efter Cours 375 proCt:

22. Stortingets Kundgiørelse 21de f: M: angaaende Kongeriget Norges Foreening med Sverrig.

23. Stiftes Skrivelse til Fogden af 9de d: M: angaaende Dansk Courant Sædlers Indløsning mod Rigsbanksædler.

24. Stiftets Skrivelse til Sorenskriveriet af 11te d: M: angaaende, Hans Majestæt Kong Carl den 13des Udvælgelse til Norges, constitutionelle Konge.

Derefter blev foretaget følgende

Gammel Sag fra Fol: 306:

Anders Larssen Aarhuus mødte Personlig og fremlagde 1. contra-Stevning af 5te {Novemb} d: M: i forkyndt stand, saa blev og fremlagt, fra \Assessor/ Procurator Lassen, paa contra Citantens Vegne, 2. Attes!! (Attest) fra Forligelses Commissionen af 5te f: M:, som viser at

Sagen der har været foretaget til contra Megling, 3die Qvæstioner til contra Vidnerne af 22de d: M:, 4de Een Udskrift af Nordhordlehns Sorenskriveries Pandte Protocoll, Fol: 341 og 499, indeholdende, den under 3die Martz 1812 udstædte Pandte Obligation, paa 9 Mrkr Smør i Gaarden Aarhuus Matr: No 35 i Watzwærens Tinglaug, med sammes paategnede Omskrivning til Rigsbankpenge 3die Julji 1813. og endelig 5te Indlæg af 22de d: M:, hvilke Documenter, bleve læste, og Acteres her saalydende: # #

Contra-Citanten fremleverede derpaa i Retten det under 3de Martz 1812, oprettede og i Qvæstionerne omnævnte, samt under Sagen omtvistede Vilkaars Contract til Afbenyttelse under Vidneførelsen, samt sig derefter tilbageleveret, hvorefter han begiærede samtlig Indstevnte paaraabte, og Vidnerne afhørte efter de fremlagte Qvæstioner.

Paa Hoved-Citantens Vegne, som og selv Personlig var tilstæde, mødte den bevilgede Sagfører Niels Siusen!! (Siursen) Tesdahl og anmærkede at omendskiøndt deri contra Stevnemaalet kunde være et og andet at erindre mod contra Stevningens Fremme vilde han dog forbiegaae dette, men derimod udbad han sig af Dommeren at indted under nærværende Sag maatte foretages, der endten stred \mod/ eller gaar udenfor Hoved-Stevnemaalet hvilket han troede at Dommeren nøye vilde ansee da dette vilde komme til at præjudicere Hoved Citanten i sin Lovlige Retts nydelse, og i Øvrigt benægtede han alt det af contra-Parten tilførte saavel i Indlægget som de øvrige fremlagde Documenter, der endten endten!! strider imod Sagens Sande Samenhæng, eller de under Hoved-Søgsmaalet fremlagde Documenter, og i Øvrigt forbeholdt sig alt Lovligt.

Derpaa fremstod for Retten som

1ste contra Vidne Siur Gullachsen Brechuus, der blev formanet til at vidne Sandhed og betydet Eedens Vigtighed, hvorefter han aflagde Eed og forklarede at være 57 Aar Gammel, samt een kiødelig Fader til Hoved Citanten.

1814: 325

Han svarede derpaa til de fremlagde Qvæstioner, saa som til 1ste Nej Vidnet var ikke Lensmand, den omspurgte Tiid, men var næværende!! (nærværende) paa bemelte Tiid og Stæd, som Laugrettes-Mand i Retten. til 2den, Vidnet var ikke nærværende da bemelte Vilkaars Contract, som nu blev ham foreviist, blev underskrevet. til 3die Vidnet vidste at der blev opretted een Vilkaars-Contract, men hvad samme indeholdt, eller skulde indeholde var Vidnet uvidende om. til 4de Vidnet havde vel talt med sin Søn tilforen, og hørt af denne at han vilde oprette et Vilkaarsbrev eller Contract til hans Svigerfader contra Citanten men da bemeldte hans Søn ikke havde sagt ham hvorledes samme skulde være indrettet, havde Vidnet ingen Aarsag haft endten at samtykke eller modsige samme, ligesaalidet som Vidnet vidste at dette var een væsentlig Betingelse for Skiødets udstædelse. Den bevilgede Sagfører Tesdahl, begiærede Vidnet contra tilspurgt: 1mo om Vidnet der er Hoved Citantens rette Fader for næværende!! (nærværende) Tiid er misfornøyet med den {foreviiste} \fremlagde/ Vilkaars Contracts, Efterlevelse og Opfyldelse 2det om det er Vidnet bekiendt at contra Citanten Anders Larsen Aarhuus for nærværende Tiid bruger og bestyrer de paasøgte 18 Mrkr Smørs Landskyld i ovennævnte Gaard Aarhuus?, Herpaa svarede Vidnet saasom til 1ste contra Qvæstion: Ja Vidnet er misfornøyet hermed, og har været misfornøyet dermed fra den Tiid han blev underrettet om sammes Indhold. til 2det Joe Vidnet ved at contra \Cit:/ bruger og bestyrer det omspurgte. Da ingen havde Vidnet videre at tilspørge, og han, efter at hans Forklaring var ham forelæst havde vedkiendt sig samme som rigtig, blev han dimiteret.

2det Vidne Siur Ingebrigtsen Bernæs \46 Aar gammel og ubeslægtet til begge Parter/ fremstod derpaa for Retten, og efter at være formanet til at Vidne Sandhed, samt betydet Eedens Vigtighed, aflagde Eed og svarede, til de med fornøden Forandring for ham fremsadte Qvæstioner saasom til 5te, Joe Vidnet kiender de omspurgte Personer? til 1ste Qvæstion

Joe Vidnet var nærværende paa Tinget den omspurgte \Tid og/ Stæd, med flere Almues Mænd, uden at [han]? der havde nogen bestemt Forretning. til 2det Joe den fornefnte Vilkaars Contract blev da oprettet mellem de omspurgte Personer, og af Vidnet underskrevet til Vitterlighed. til 3de, Hoved Citantens Fader nærværende Siur Gullachsen Brechuus, forlangte af Vidnet at han tilligemed een anden Mand, skulde komme ind i Stuen for at underskrive, som Vitterligheds Vidne, et mellem hans Søn Gullach Siursen og Anders Larssen Aarhuus oprettende Vilkaars-Brev. 4de, Vidnet kan ikke erindre alle Vilkaars-Contractens Ord, men Vidnet erindrer at at!! hvad Anders Larsen Aarhuus begiærede af Gullach Siursen, som begge tilligemed Siur Gullachsen Brechuus var nærværende, blev tilført Vilkaars-Contracten, uden nogen Modsigelse, endten af Gullach Siursen, hans Fader Siur Gullachsen eller nogen anden, og blev Vilkaars Contracten derefter underskrevet, \af Gullach Siursen/ saavel i Vidnets som ovenmeldte Personers Overværelse dog blev Contracten ikke læst efter at den var skrevet; som Vidnet hørte. Da ingen havde videre at tilspørge, og han havde gientaget sin Forklaring som rigtig blev han dimiteret.

1814: 325b

3die Vidne Johannes Ellevsen Bernæss, fremstoed derpaa for Retten, og efter at være formanet til Sandheds Udsigende, samt betydet Eedens Vigtighed aflagde Eed og forklarede: at være 65 Aar gammel samt ubeslægtet til begge Parter, han svarede derpaa til de skriftlige Qvæstioner, efter at disse med fornøden Forandring for ham var fremsadt, saasom til 5te Joe Vidnet kiender de omspurgte Personer, forsaavidt han tilforen har seet dem her paa Bærnæsstangen. 1ste Qvæstion Joe Vidnet var nærværende den omspurgte Tiid, som Skydsskaffer. til 2den Overeensstemmende med 2det Vidne. til 3die Qvæstion dette kan Vidnet ikke erindre med Vished, endten Siur Gullachsen var nærværende eller ey. til 4de Qvæstion Vidnet kan heller ikke sige endten Siur Gullachsen var Vidende om Vilkaars Brevets Indhold eller ey, i Anledning af Tilspørgende om Gullach Siursen underskrev Vilkaars brevet den Tiid eller ey, svarede Vidnet, at han formedelst hans Alderdom \ey/ kan erindre dette, men han veed at han aldrig har underskrevet noget Document som Vitterligheds Vidne, uden at de contraherende Parter først har underskrevet. Da ingen havde Vidnet videre at tilspørge og han havde vedkiendt sig sin Forklaring som rigtig blev han demiteret.

4de Vidne Haldor Johnsen Qvileqval fremstoed derpaa, som blev formanet til Sandheds Udsigende, samt betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa han aflagde Eed og vandt: At være 45 Aar gammel og ubeslægtet med begge Parter, han svarede derpaa til de Skrivtlig Qvæstioner, efter samme med fornøden Forandring for ham var fremsadt, saasom til 5te, Joe Vidnet kiender de omspurgte Personer. til 1ste 2den 3die og 4de Qvæstion, Ney Vidnet var ikke nærværende, og er altsaa uvidende om det omspurgte. til 6te Qvæstion Vidnet har ikke seet den foreviiste Vilkaars Contract, Derimod har den omspurgte Siur Gullachsen fortalt Vidnet, at han var nærværende paa Bernæsstangen den 3die Martz 1812, men om der blev oprettet nogen Vilkaars Contract eller om han var vidende om noget saadant passeret, har han ikke fortalt Vidnet. Den bevilgede Sagfører Niels Tesdahl, begiærede dette Vidne contra tilspurgt: Om det er Vidnet bekiendt at nærværende Sags contra Citant Anders Larsen Aarhuus, for næværende!! (nærværende) Tiid bruger og bestyrer de paasøgte 18 Mrkr Smørs Landskyld i Gaarden Aarhuus? Derpaa svarede Vidnet at han herom er uvidende.

Contra Citanten Anders Larssen Aarhuus og Hoved Citanten Gullach Siursen Brechuus, eller Aarhuus, som efter den under 1ste Julji dette Aar fremlagde Præste Attest af 17de Junji næstforhen, {nu er myndig}, den han vedkjiendte sig som sig angieldende, nu er myndig, og tilkiendegav at de i Dag ere belvne!! (blevne) saaledes forligte: 1mo Contra Citanten overlader til Brug og Beboelse, for Hoved Citanten Gullach Siursen Brechuus, de i denne Sag omtvistede 18 Mrkr Smørs Landskyld, eller det halve af 1 bpd: 12 Mrkr Smør i Gaarden

Aarhuus Matr: No 35, i Watzværns Tinglaug, til første Lovens Fardag 1815, med halvedeelen i sammes paastaaende og tilhørende Huuse samt alle til og underliggende Rettigheder og Herligheder. 2do Contra Citanten Anders Larsen Aarhuus forbeholder sig, saalenge han bestyrer selv de øvrige 18 Mrkr Smør i bemeldte Brug af Gaarden eene at benytte det af ham indhegnede og oprydde Engestykke indste Tveite Træet kaldet, men naar han, til een anden end Hoved Citanten, skulde overlade bemeldte 18 Mrkr Smør da at Hoved Citanten, faar til Ejendom udskiftet det halve af dette Engestykke. Derimod forbinder Hoved Citanten sig til, naar han til første Lovens

1814: 326

Fardag, efter foranførte contra Citantens Tilstaaelse erholder til Brug de 18ten Marker Smørs Landskyld som Skiødet af 3die Martz 1812 lyder paa i bemeldte Gaard Aarhuus 3die at svare af bemeldte Brug, det halve af det Vilkaar, som hans Svigerfader \Contra Citanten/ har forbundet sig til, at svare til Vilkaars Folkene John Andersen Aarhuus og Huustrue Anne Gullachs Datter, saalenge disse lever, i Overeensstemmelse med den derom oprettede Vilkaars Contract. 4de Naar Contra Citanten afstaaer sin Halvedeel 18 Mrkr Smør i Gaarden Aarhuus, endte samme skeer til een Anden eller Hoved Citanten, forbinder denne sig til at svare sin Svigerfader Nærværende Anders Larsen Aarhuus, saalenge han lever, et Aarlig Levekaar nemlig: 6 Sold eller 3 Tønder af det bedste Korn som avles paa Gaarden, som vel tilredt og behandlet leveres ham, Foster til 2 Kiør og 3 Faar, {lige som} af hvilken, som fridt Sties \melkes/ og røgtes Afdrotten leveres ham, ligeledes overlades ham til Brug 1 Ager {hvorpaa kan} til een Aske Potates, desuden svares ham fridt Huus og Tilsyn, samt Lys og Varme; naar derimod {naar} hans Svigerfader ved Døden afgaaer, og den {halvedeel} anden halvedeel 18 Mrk Smør endten forhen er overladt Hoved Citanten, eller da kommer i Hans Eye, svarer han et lignende Vilkaar til hans Svigerfaders gienlevende Kone, men dersom een anden er overladt dette sidste bemeldte halve Brug, da ophører Vilkaaret at svares af Hoved Citanten, og derimod svares af den der bruger samme til den gienlevende Kone, saalenge samme Brug ikke er i Hoved Citantens Eye. 5te forbinder Hoved Citanten Gullach Siursen Aarhuus at betale til Contra Citanten, til godtgiørelse for hafte Omkostninger i denne Sag den Summa 16 rbdr 4 N: W:, skriver Sexten Rigsbankdaler, Fire Mark Navne Wærdie, hvilke betales inden Paaske anstundende Aar 1815. Endelig blev begge Parter eenige om: at det under 3 Martz \udstæde/ og 4die Julji 1812 tinglyste Skiøde lydende paa 18 Mrk Smørs Landskyld i Gaarden Aarhuus, og den under samme Dato udstæde og Tinglæste Obligation, begge deele uden videre omtvist skal staae ved Magt, og de{tte} under merbemeldte Data (Dato) udstæde og tinglyste Vilkaars \Contract/ herved være ophævet. Contra Citanten giver derimod frie Raadighed at overlade, de merbemeldte Øvrige 18 Mrkr Smør til hvem han vil, paa ovenanførte Vilkaar.

Efter at dette Forlig lydelig var oplæst for begge Parter erklærede de begge, at dette var deres sande Mening, og at de dermed begge var fornøyet hvilket de med deres Underskrift i Protocollen bekræftede. Og begiærede samme med Dom bekræftet.

Anders Larsen Aarhuus Gullich Sjiursen Aarhus
med paaholden Pen.

Derefter blev af Dommeren affattet saadan bekræftelses

Dom.

Da begge Parter, saaledes inden Retten, som ovenanført har med hin anden indgaaet Forlig og samme med deres Underskrift bekræftet, samt erklæret for Retten at all Tvist herom fra begge sider fra nu af skal være ophørt, saa

Kiendes for Rett:

At ovenmeldte sluttede og foranførte, samt med felles Underskrift bekræftede Forlig, bør i alle det!! (de) ord, puncter og Clausuler ved Magt at stande, samt at efterkommes under Adfærd efter Loven.

1814: 326b

Derefter blev publiceret følgende Documenter:

1. Delebrev efter Peder Matthiassen indre Echnæs, dateret 28de Novbr: 1814, hvorved Boets Jordegods 15 5/12 Mrk Sr: 8 1/3 Kd: Malt i Jacob Halvorsens Brug i Gaarden Ladstad, Matr: No 52 i Hosanger Skibrede, samt 15 1/7 Mrk Smør 7 6/7 Kd: Malt i Gudmund Johannessens Brug i samme Gaard er udlagt til Datteren Brithe PedersDatter, givt med Johannes Johannessen indre Echnæs.
2. Bøxelseddel fra Johannes Olsen Hoshovde og Haldor Anderssen Hoshovde til Johannes Johannessen paa 1 pd 12 Mrk Smør 16 Kd: Malts Landskyld og Skatteskyld (åpent rum) i Gaarden Hoshovde, No 70 i Hosanger Skibrede, dateret 28 Novbr: 1814, med Revers.
3. Vilkaarsbrev fra Johannes Johannessen Hoshovde til Haldor Anderssen Hoshovde paa aarligt Levekaar af bemeldte Gaard, dateret 28 Novbr: 1814.
4. Skiftebrev efter Myndlingen Lars Knudsen Werpelstad, sluttet 1ste Julii 1814, hvorved 2 3/5 Mrk Sr: i Werpelstad, No 87 i Watzværns Tinglaug, er udlagt saaledes som Skjødebogen Fol: viser.

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Maanedsthinget hævet.

Heiberg

Niels Olsen Echnæs. Johannes Ellevsen Bernæs.
Rasmus Sjursen Todtland. Sjur Ingebrigtsen Bernæs.

Aar 1814 den 1ste December blev en Extraret sat i Secretair og Sorenskriver Christies Huus i Bergen, og Retten bestyret af mig Procurator Heiberg som constitueret Sorenskriver og Meddomsmænd Lars Blix de Fine, Anfind Olsen, Jørgen Ellingsen og Anders Olsen Eichaas:

Hvorda blev foretaget gammel Justits Sag Assessor og Procurator Lassen som Actor contra Ole Iversen Kiellewold see Folio 314.

Actor mødte og fremlagde den sidste passerede Faldsmaals Kjendelse in forma beskreven, som forsynet med Forkyndelses Paategning, hvorefter han fremstillede den Tiltalte Ole Iwersen Kiellewold løs og ledig for Retten, dernæst udbad han sig at de forelagte Vidner maatte blive afhørte. Den fremlagde Faldsmaals Kjendelse bliver denne Act at vedhæfte.

Defensor forbeholdt det Fornødne.

Af de forelagte Vidner fremstod derpaa

3. Berge Nielsen Horviig \59 Aar gl:/ som blev formanet til at Vidne Sandhed og betydet Eedens Vigtighed: hvorefter han blev forelæst Lars Olsen Telwiigs Forklaring i Præliminair Forhøret og derpaa Forklarede: at han af andre har hørt at hans Nøst skal have været Opbrækket den ommeldte Nat, men Vidnet har ikke selv opserveret saadant, da Nøstet Døre (Nøste Dørene) ved Vidnets Ankomst til samme befandtes ligedanne lukkede, som Vidnet forhen forlod det. Af Nøstet hvori var til bevaring endeel Baade med deres Reedskaber, er intet bortkommet, ej heller er paa Nøstet selv, hvis Døre er saa gamle, at den uden at brækkes kan løftes af Hengslerne, er skeet nogen Skade. Vidnet som ikke var nærværende da den omforklarede graae Trøye \og Strømper/ blev fundet ved hans Nøst, har

altsaa ikke {.. ……..} derom nogen Kundskab, og da han efter adskillige Spørgsmaale ikke vidste videre til Oplysning, bekræftede han sin Forklaring med Lovens Eed og blev demitteret.

4de Vidne Johannes Bergesen Horviig fremstod derpaa og blev formanet til at Vidne Sandhed og blev betydet Edens Vigtighed, han forklarede derpaa at være en Søn af næst foregaaende Vidne, hans Forklaring i præliminair Forhøret blev ham forelæst, den han vedkjendte sig som Rigtig, med den Forandring at han ikke fandt hans Faders Nøst opbrækket og ubeskadiget. Efterat næstforegaaende Vidnes Forklaring var dette Vidne forelæst, vedkjendte han sam/m/e som rigtig. Paa givne Anledning forklarede Vidnet, at saavidt som han kan Erindre, er Vinduet hvor igjennen Indbrudet er skeet, omtrent 3 Alen fra Jorden og altsaa høyere end den Tiltalte er, indvendig derimod er det

1814: 327

omtrent 1 ½ Alen fra Gulvet, og er dette Vindue saa stort at et Voxen Menneske kan bryte derigjennem, ind og udgangen af det Kammer hvor indbrudet er skeet er saaledes som den Tiltalte under 8de f: M: har forklaret, da Vidnet ikke videre til Oplysning i denne Sag vidste at forklare, bekræftede han sit Provemaal med Lovens Eed og blev demitteret.

5te Vidne Lars Olsen Telwiig fremstod derpaa og blev formanet at Vidne Sandhed og blev betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa han forklarede: at være 25 Aar gammel, samt en Søn af den Bestjaalne Giertrud Magnes Datter Telwiig, hans Forklaring i Præliminair Forhøret blev ham forelæst, den han vedkjendte sig som Rigtig, og derefter svarede til de Skriftlige Qvæstioner saasom til 1ste Qvæstion: overeensstemmende med 4de Vidne saavel i Henseende til Vinduets Høyde udvendig som indvendig, samt sammes Størrelse. Til 2det Jo der er Laas for Kammer Dørren og var denne Lukket, saaledes at Nøgelen stod i udvendig til Kiøkkenet og kan det Laas som var for Dørren kuns med Møye og af en der er nøye bekjendt med sam/m/e, oplukkes indvendig i Kammeret, uden Hjelp af Nøgelen, og er dette et saakaldet Skablaas, uden Dexel, for Resten er Dørrens, hvoraf der er kun en til dette Kammer, og Kammeret selv, saaledes Citueret som af den Tiltalte Ole Kiellewold under 8de f: M: er forklaret nemlig: at man først igjennem bemeldte Dør, kommer i et Kiøkken, og fra Kiøkkenet først igjen ud i Stuen, hvor Vidnet med hans Moder og Broder havde sit Natteleje, og plejer der aldrig Folk have Natteleje i bemeldte Kammer. Til 3de der er kun den omforklarede eene Dør til dette Kammer, og er udgangen af samme og indgangen til Stuen, saaledes som til anden Qvæstion er omforklaret. Til 4de Nej der laae ikke nogen i bemeldte Kammer, ej heller nogen i nærheden deraf, undtagen i Stuen, hvor Vidnet hans Moder og Broder som omforklaret, saavelsom 2 af Vidnets smaae Sødskende der ere Børn i 14 og 10 Aar og altsaa under Lavalder, i Nøstet og Fæehuuset laae ingen Folk og plejer ej heller nogen der at ligge. Til 5te Nej der var ikke Lys paa, da Indbruddet skeede, og maatte hans Moder først gaae ud i Kiøkkenet for at faae samme Tænt, og plejer de ikke om Nætterne at have Lys paa efter at de er gaaet til Sengs. Til 6te Vidnets Moder og Sødskende, var ved sædvanlig Sengetiid som er omtrent Kl: 9 om Aftenen den omforklarede Nat Indbrudet skeede gaaet til Sengs, men Vidnet selv som havde noget Arbejde for sig var først gaaet til Sengs henved Midnat, og efter Vidnets Skjønnende skeede Indbruddet imellem 2 à 3 Timer derefter. Til 7de Vidnet mærkede ikke til nogen Allarm, saasom han Sov Tungt og det desuden Blæsede en temmelig stærk Vind, førend hans Moder som omforklaret Raabte om Hjelp. Til 8de Da Vidnet kom til Greb han Tiltalte over begge Hænderne, men da den Tiltalte begyndte at ville Bide Vidnet i Haanden, maatte Vidnet slippe den Haand og giorde den Tiltalte sig umage for at komme til Vidnet, formodentlig \for/ der at komme igjennem og undviige, nogen anden Voldsom Modstand giorde den Tiltalte \ikke/ i Kammeret ej heller til Drab eller anden Skade end Forbemeldt. Til 9de Vidnet opserverede ikke at Tiltalte havde nogen Tollekniv forinden

Vidnets Broder havde taget Kniven op af Tiltaltes Lomme, hvilken Kniv er den samme som nu i Retten er nærværende, og skeede dette efterat de havde faaet Tiltalte ind i Stuen, og Vidnet ved at ligge over ham paa Gulvet holdt begge hans Hænder, hvortil Vidnet maatte Anstrænge alle sine Kræfter, saasom den Tiltalte ved at sparke med Benene efter dem og paa anden Maade giorde sig al Muelig Umage for at slippe Løs. Til 10de de Stiaalne Koster ere alle hans Moder tilhørende. 11te Er dette Vidne

1814: 327b

uvedkommende. Til 12te Jo Vidnet veed ikke rettere end at Kroggene!! (Krogene) var paa. Til 13de Besvaret under 8de og 9de Qvæstion. Da Vidnet intet videre vidste at forklare ej heller havde noget Bekjendtskab med den Tiltalte tilforn, bekræftede han hans Aflagde Forklaring med Lovens Eed og blev demitteret.

Derpaa fremstod for Retten:

6te Vidne Giertrud Magnes Datter Telwiig som blev formanet til Sandheds Udsigende og betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa hun forklarede at være 53 Aar gammel samt Moder til 5te Vidne, hun svarede derpaa til de skriftlige Qvæstioner saasom: Til 1ste, 2det, 3de, 4de, 5te og 6te Qv: overeensstemmende med 5te Vidne, dog med den Forandring til 6te Qvæstion: at Vidnet som forhen var falden i Søvn, ikke vidste naar hendes Søn 5te Vidne gik til Sengs. Til 7de Vidnet hørte en liden Stund for!! (før) hun stod op, en slags liden Allarm paa Væggen uden paa Huuset, hvilket Vidnet antog for Larm af Rotter og da denne Allarm var forbie stod Vidnet op og tænte Lys paa i Kiøkkenet for at gaae ind i bemeldte Kammer for at hente sig noget Plaster til hendes saare Fod, der havde smertet hende om Natten, og da hun i denne Hensigt kom ud i Kammeret fik hun Øye paa den Tiltalte der kom imod hende, hvorpaa hun blev overmaade Angest og derpaa strax gav Anskrig om Hjelp til hendes Sønner, og kom da disse til og er derefter tilgaaet saaledes som af 5te Vidne er forklaret i alle Deele, dog kan Vidnet ikke med Vished Erindre om den Tiltalte vilde eller virkelig skiød hende tilbage da hun kom ind i Kammeret, saasom hun i den første Angest ikke kunde ligge saa nøye Mærke dertil. Til 8de og 9de Qv: overeensstemmende med 5te Vidne som det var der holdt den Tiltalte i Kam/m/eret da han vilde bide samt holdt ham i Stuen, da den anden af hendes Søn!! (Sønner) tog den i Retten værende Kniv fra den Tiltalte. Til 10de det af den Tiltalte Fortærede Brød og Smør var Vidnet tilhørende og var hende frakom/m/en mod hendes Vidende og Villie og er efter Vidnets Skjønnende af Verdie 8 Rbsk N: W: den Melk derimod som den Tiltalte har Malket!! (Melket) af Vidnets Koe, slutter Vidnet sig til, i Forhold til hvad hun plejer Malke af bemeldte Koe, at have været omtrent 1 Potte. Sejlet som ligeledes var Vidnet, tilligemed Melken, frakommet uden hendes Vidende og Villie, har Vidnet faaet tilbage og foreviiste det nu her inden Retten. Til 11te Vidnet frafalder \den/ Erstatning som i Qvæstionen er ommeldt i et og Alt. Til 12te Vidnet veed med hvished at den nederste Krog var paa, men om den øverste var paa eller ikke, kan Vidnet ikke nøye bestemme, dog formoder hun samme. Til 13de overeensstemmende med 5te Vidne. Sluttelig tillagde Vidnet paa givne Anledning at hun ingen andre Ting har midstet den omforklarede Nat, da Indbruddet skeede. Da Vidnet intet videre vidste til Oplysning i denne Sag og hun intet Bekjendtskab har haft tilforn med den Tiltalte, bekræftede hun sin aflagde Forklaring med Lovens Eed og blev demitteret. Bemeldte og nu afhørte Vidne tilhørende Baade Sejl som i Retten var nærværende blev af Laugrettet taxeret at være Værd 5 Rbdr N: W: og et Potte nye Malket Melk 10 Rbsk: N: W:. Den Tiltalte blev derpaa foreviist meerbemeldte Sejl og sagde han, at da det var Mørkt om Natten laae han ikke saa meget Mærke til, da han tog det af ham omforklarede Sejl, hvorledes samme saa ud, at han med hvished kan sige om det er det samme som nu her i Retten er nærværende.

1814: 328

dog har han ingen Anledning til at troe, at det skulle være et Andet end det han tog; ligesom han intet havde at indvende mod den paa Seglet og de øvrige Koster satte Verdie.

7de Vidne Niels Olsen Telwiig fremstod derpaa for Retten og blev Formanet at Vidne Sandhed, samt betydet Eedens Vigtighed, han Forklarede derpaa at være 17 Aar gammel og Confirmeret, {hvorefter} samt at være en Søn af den Bestjaalne Giertrud Magnes Datter, han svarede derpaa paa de fremlagde Qvæstioner: saasom til 1ste, 2den, 3de, 4de, 5te og 6te Qvæstion overeensstemmende med 5te Vidne med den samme Forandring som af 6te Vidne hans Moder har Aflagt. Til 7de overeensstemmende med 5te Vidne. Til 8de Ligeledes kun med den Forandring, at han ikke stod saaledes i Kammeret at han ikke(?) kunde see at den Tiltalte ville bide hans Broder. Til 9de overeensstemmende med 5te Vidne med Tillæg: at det var Vidnet som tog den nu i Retten værende Kniv af den Tiltaltes Lomme, medens Vitnets Broder \holdt den Tiltalte/ som omforklaret paa Gulvet. Actor frafaldt 10de og 11te Qv: for dette Vidne. Til 12te overeensstemmende med 6te Vidne. Til 13de overeensstemmende med 5te Vidne. Da Vidnet intet videre vidste til Oplysning og han intet Bekjendtskab har haft med den Tiltalte tilforn bekræftede han sin Afgivne Forklaring med Lovens Eed og blev dimitteret.

Den Tiltalte havde intet at Erindre imod Vidnernes Forklaring, undtagen at han benægtede at have haft til Hensigt at Bide 5te Vidne.

Det i Retten foreviiste og Taxerede Segl blev den Bestjaalne Giertrud Magnes Datter Telwiig tilbageleveret.

Actor begjerede Sagens Anstand til førstkommende Fredag i næste Uge Formiddag Kl: 11, som den første for ham leedige Tid, da han imellem tiiden havde 2de befalede Sager at slutte, saavelsom Møde i 2de Justits Sager, foruden siden Forretninger i Politieretten.

Eragtet

Den Forlangte Anstand bevilges til Fredag den 9de d: M: Formiddag Kl: 11 som den første for Retten leedige Tid, formedelst andre berammede Forretninger.

Den Tiltalte blev derpaa Laugrettet overleveret for at bringes i Byens Arrest.

Heiberg

Lars Blix de Fine — Anfin Olsen
Anders Olssen Øykaas — Jørgen Ellengsen

Aar 1814 den 1ste December blev en Extraret sat i Secretair og Sorenskriver Christies Huus, og Retten bestyret af mig Procurator Heiberg som constitueret Sorenskriver, i Overværelse af de 2de eedsorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen,

hvorda continuerede Undersøgelses Forhøret i Anledning af den til Amtet fra Fogden Bøgh indsendte Stemplings Seddel, see Folio 315.

Derefter blev i Retten fremlagt Dommerens Skrivelse til Lensmand Fougstad af 9de f: M:, forsynet med Lensmand Fougstads Paategning af 14de sammes, som viiser Aarsagen hvorfore intet kunde passere den sidste Rettesdag, da dette Forhør skulde Foretages, saa fremlagdes og den Constituerede Sorenskriver afdøde Procurator Kroghs Skrivelse til Amtet af 27de October sidstleden forsynet med Amtets Paategning af 29de s: M: hvilken Documenter her inddrages og ere saalydende. # #

Dommeren fandt fornøden her at Anmærke at den fremlagde Skrivelse til Lensmand Fougstad af 9de

1814: 328b

forrige Maaned tilligemed den deri indsluttede og Paaberaabte Procurator Kroghs Skrivelse blev den samme Dag nemlig den 9de November sidstleden leveret til Skydsskafferen i Sandviigen Lars Blix de Fine for med Expresse at befordres til sit Bestemmelses Stæd.

Af de indkaldte til dette Forhør mødte: {først}

1. Anders Johannesen Waxdahl som blev formanet til Sandheds Udsigende, og forklarede at være 59 Aar gammel og boesadt paa Gaarden Waxdahl i Arne Skibrede, samt at Aarsagen hvorfor de ikke har mødt var af Eenfoldighed, da mange, de han nu ikke kan erindre hvem ere, har sagt ham, at det ikke var nødvendig at møde, saasom Stemplings-Seddelen alleene angik Borgerne i Byen og ikke nogen Kongelig Forretning; for Resten vedtog han at være Lovlig Varslet, saaledes som de forskjellige Varsels Paategninger udviiser. Stemplings Seddelen qvæstionis blev Deponenten derpaa foreviist samt forelæst, hvorpaa han Forklarede: at saavidt Vidnet erindrer var det om Søndags Aften den 17de Juli at Knud Michelsen Boges Søn, et Barn paa 12 Aar kom til Deponenten og leverede ham en Seddel som lignede den ham nu foreviiste stemplings Seddel, men om det var den samme kan Vidnet ikke bestemme, da han ikke kan læse Skrift. Barnet som bragte Seddelen sagde Deponenten at den skulde sendes fra Mand til Mand eller Gaard til Gaard og skulle handle om at all Almuen skulde møde i Byen den 25de Julii for at høre om de ikke kunde faae bedre Kiøb paa Kornvahrene som de syntes at Borgerne holdt i forhøy Priis; hvorpaa Deponenten sendte den modtagne Seddel til Naboe gaarden Jebne. Deponenten tilligemed hans Naboer Knud Nielsen Waxdahl og Johannes Tørrissen Waxdahl rejste derpaa Søndagen den 24de Julii til Byen for at bivaane Forsamlingen og høre om Korn Priserne som forhen meldt. I Byen opholdt Deponenten og Kammerater sig til Mandags Aften den 25de da de igjen Rejste {til} \fra/ Byen; under deres Ophold i Byen om Mandagen vare de nærværende ved Forsamlingen saavel paa Houcheland som Byens Raadstue, men Deponenten og Kammerater forholdt sig gandske Rolig, Ligesom Deponenten medens han var nærværende i Forsamlingerne ikke opserverede nogen der giorde Molest, videre vidste Deponenten ikke {af} paa Tilspørgende at forklare, men gientog sin Afgivne Forklaring som Rigtig, og blev demitteret.

2. Deponent Knud Nielsen Waxdahl som forklarede at være 42 Aar gam/m/el og boesat paa bemeldte Gaard Waxdahl, i henseende til Aarsagen for hans Udeblivelse ved de forrige Indkaldelser var han eensstemmig med foregaaende Deponent, ligesom han, som denne vedtog Lovlig Varsel, angaaende Stemplings Seddelen qvæstionis forklarede han, at han hverken har haft den i sine Hænder eller seet {den} nogen Seddel, enten som den Nærværende eller nogen Anden, men hans Naboe næst forhen afhørte Deponent, har sagt ham at en saadan Seddel var {gaaet} \passeret/ over Gaarden Waxdahl og at Budet som bragte Seddelen skulle have sagt at Almuen skulle samle sig i Byen, hvorpaa Deponenten tilligemed første Deponent og Johannes Tørrissen rejste til Byen, og holdt sig der og rejste hjem igjen som af første Deponent er Forklaret, og saa han indtet passere meere end første Deponent har ommeldt, hvis Forklaring han i saa Henseende vedtog som sin egen, han vedtog sin afgivne Forklaring i alle Deele som Rigtig, og blev da han intet videre vidste til Oplysning at Forklare Demitteret.

3. Deponent Knud Michelsen Indre Bouge fremstod derpaa for Retten, og blev

formanet til en Sandfærdig Forklaring, hvorpaa han forklarede at være 46 Aar gammel og boesat paa Gaarden Indre Bouge i Arne Skibrede, han vedtog ellers at være lovlig Varslet i Overeensstemmelse med de skeede Varsels Paategninger, i Henseende Aarsagen for hans Udeblivelse forklarede han sig ligesom de 2de næst foregaaende Deponentere, og angaaende den foreviiste Stemplings Seddel forklarede han sig saaledes: at den omforklarede 17de Julii

kom hans Naboe Johannes Johannesen Boges Tjenestepiige til Deponenten med en Seddel, der lignede den i Retten nærværende, men om det var den samme kan Deponenten ikke bestemme, da han ikke kan læse Skrift, denne Seddel sagde bemeldte Tjenestepige skulle sendes fra Mand til Mand og indeholde at Almuen skulle møde i Bergen den 25de Julii, for at høre om de kunde faae Nedsettelse paa Kornvahrene; Deponenten lod derpaa sin 12 Aars gamle Søn bringe Seddelen til 1ste Deponent Anders Johannesen Waxdahl og siden har Deponenten ikke seet den, og veed ikke hvor den blev af. Deponenten var ikke i Byen den 25de Julii og ved altsaa ikke hvad der passerede. Han vidste intet videre til Oplysning at forklare, men hans her afgivne Forklaring vedtog han som Rigtig i alle Deele.

Denne Deponent saavelsom de 2de forrige Afhørte der endnu vare nærværende for Retten, Erklærede eensstemmigen at ingen af dem havde været paa Wemmelwiig eller der leveret den af 4de Deponentinde den 22de Augusti sidstleden omforklarede Seddel. Sluttelig tillagde de, at de øvrige indkaldte og i sær Konen Anna Niels Datter yttre Bouge, i Dag formedelst Forfald ikke har kundet mødt, men vilde Formodentlig Møde naar dette Forhør atter bliver Foretaget, og lovede Deponenterne at give dem Budsendelse om til hvilken Tid Forhøret i Dag bliver udsadt.

Eragtet

Dette Forhør udsettes til Fredagen den 9de denne Maaned om Formiddagen Kl: 9, til hvilken Tid de udeblevne nemlig Ole Andersen Waxdahl, Johannes Tørrissen Waxdahl, Johannes Johannes Indre Boge og Konen Anna Niels Datter yttre Boge haver at Møde, \hvis ikke disse ved Millitair Vagt vil blive afhentet/ til hvilken Ende denne Eragtning blev de mødende Deponentere i Dag beskreven meddeelt, til videre Kundgiørelse for indbemeldte Personer.

Lars Blix de Fine Heiberg Anfin Olsen

Aar 1814 den 2den December blev en Extraret sat i Secretair og Sorenskriver Christies Huus i Bergen, og Retten bestyret af mig Procurator Heiberg som constitueret Sorenskriver, i Overværelse af de 2de Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen, hvorda blev foretaget:

Gammel Justits Sag

Procurator Brandt som Actor contra Erich Hansen Brattelien see Fol: 315.

Actor mødte og fremstillede den Tiltalte Løs og Ledig for Retten og fremlagde Continuationsstævning af 21de f: M: \lovlig Forkyndt/ Han begjerede derpaa de til i Dag indstævnte Vidner Paaberaabte og Afhørte. Bemeldte Continuationsstævning bliver her at indtage saalydende. # #

Defensor Procurator Christensen forbeholdt det Fornødne.

Tambour Møller og Musqveteer Handeland som ved Vagt fra Festningen ere hidbragte, vare i Retten nærværende frie for Baand og Tvang.

Af de Indstævnte Vidner fremstod som:

7de Vidne Underofficeer Jon Ottesen Wiig som blev formanet til en Sandfærdig Forklaring samt betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa han aflagde Eed efter Loven, og forklarede at være 42 Aar gammel, samt at han kjender de Nærværende 3de Arrestantere, han svarede derpaa til de fremlagde Skriftlige Qvæstioner saasom til 1ste Nej: Vidnet saa ikke nogen af de 3de Arrestantere

at være i hans Huus den omspurgte Dag, men Vidnet har hørt, at disse 3de skal have været i det Huus han beboer den 30te September sidstleden, i Tambour Møllers Qvarteer hos en paa Overværelserne boende Madame Rønne. Til 2det Nej: da han som sagt ikke saa nogen af de Tiltalte, og derved er 3de Qvæstion besvaret. Vidnet tillagde ellers at han den omspurgte Dag var paa Vagt og altsaa ikke havde Anledning til at see, om de 3de Tiltalte var i Seldskab eller ej, og da han intet videre til Oplysning vidste at Forklare undtagen at han som Voldmæster paa Festningen havde kjendt Tiltalte Brattelien medens denne var i Slaveriet, i en Tid af 10 Aar, og at bemeldte Brattelien i en saadan Tid havde opført sig Sædelig, Troe og Skikkelig; samt da ingen havde ham videre at tilspørge blev han demitteret.

8de Vidne Elie Ols Datter Sandbrekken som blev formanet til en Sandfærdig Forklaring samt betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa hun aflagde Eed og forklarede at være 62 Aar gammel, samt boesadt paa Huusmandspladset Sandbrekken som ligger ved den Almindelige Landevej omtrent ¾ Miile fra Byen, og naar de der i Almindelig gaaer til Lille Twedt passere forbie hendes Huus og plejer de Rejsende sædvanlige der at Viile!! (hvile) Hun blev derefter forelæst den Tiltalte Erich Hansen Bratteliens Forklaring af 16de f: M: og forklarede hun, at det er meget Mueligt at de nu nærværende 3de Personer den omspurgte Dag kan have været i hendes Huus og forlangt Melk, men da saadant skeer næsten Daglig og af mange forskjellige Rejsende Personer, saa er det hende ikke mueligt at kunde sige, om det af Erich Brattelien Forklarede er passeret, saa meget meere som hun ikke kan erindre sig nogen sinde tilforn at have seet, nogen af de nærværende 3de Tiltalte, ej heller veed hun nogen Tid saalenge hun har boet paa Sandbrekken har haft nogen at bage Fladbrød for sig. Ellers tillagde hun at der af og til ved Michels-Dags Tider, kom fleere Betlersker i hendes Huus, men om saadanne var nærværende den 30te September veed Vidnet ikke, og da hun ikke videre vidste til Oplysning i denne Sag, blev Vidnet demitteret. Tambour Møller forklarede at han med de 2de Andre paa deres Vandring til Lille Twedt den 30te Septbr: Rigtig nok var inde paa Sandbrekken, samt at saavel han som Handeland der forlangte Melk at Drikke, men hvilket blev dem nægtet af nu afhørte Vidne som han gjenkjender at være Konen der i Huuset, ligesom han kan erindre at denne Kone den omspurgte Tid var i færde med at bage Fladbrød, men om der var noget andet Fruentimmer der bagede Brød, kan han ikke erindre. Musqveteer Handeland benægtede nogen sinde enten den omspurgte Dag eller ellers i Seldskab med de andre to Tiltalte eller alleene har været paa Sandbrekken, hvilket Stæd han ikke veed hvor ligger.

Efter Paaraab mødte ikke Lars Olsen Lille Twedt den yngre.

Actor begjerede Sagen udsat til en for Retten beleilig Tid, for imidlertiid at faae Forelagt Vidnet Lars Olsen Lille Twedt den yngre, som formedelst Forfald i Dag ikke har kundet møde, under Faldsmaal at møde.

Eragtet

Den forlangte Anstand bevilges til førstkommende Torsdag Eftermiddag Kl: 2, som er den første for Retten beleilige Tid formedelst andre allerede beram/m/ede Forretninger, Til hvilken Tid det stævnte og udeblevne Vidne Lars Olsen Lille Twedt den yngre forelægges under Lovens Faldsmaals Straf at møde, her i

1814: 330

Sorenskriver Christies Huus i Bergen.

De Tiltalte 2de Fæstnings Arrestantere bleve derpaa til Vagten overleverede, og den Tiltalte Brattelien til Laugrettet for at henbringes i Byens Arrest.

Lars Blix de Fine Heiberg Anfin Olsen

Aar 1814 den 5te December blev en Extraret sat i Sorenskriverens Secretair Christies Huus i Bergen, og Retten bestyret af mig Procurator Heiberg som constitueret Sorenskriver, i Overværelse af de 2de Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen; hvorda blev foretaget:

Gammel Justits Sag see Folio 322.

Procurator Brandt som Actor contra Jens Tørrissen Brudviig.

Actor mødte og fremlagde Continuationsstævning af 26de f: M: i forkyndt Stand, hvilken Stævning her indtages og er saalydende. # #

Actor tilkjendegav at den Tiltalte Jens Tørrissen Brudviig var henlagt paa Byens Sygehuus, og formedelst hans Svaghed ikke i Dag kunde fremstilles for Retten, derimod begjerede han de Indstævnte Vidner paaraabte og afhørte.

Af de i Dag Indstævnte fremstod som:

38te Vidne Ole Larsen Thuenæs som blev formanet til en Sandfærdig Forklaring og betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa han aflagde Eed og forklarede, at være 23 Aar gammel, samt boesadt paa Gaarden Thuenæs, han forklarede endvidere, at han kjender Tiltalte Jens Tørrissen Brudviig og ved at han er under Tiltale her for Retten, for begaaet Tyverie, han veed ogsaa at der om Morgenen den 9de f: M: paa bemeldte Gaard Thuenæs blev savnet en Sexærings Baad med Sejl, Ole Jonsen Thuenæs tilhørende samt en Spandsk Tyrehuud og et Norsk Faareskind tilhørende Johannes Johannesen Thuenæs, men hvem der har taget disse Ting ved Vidnet ikke, men han veed at Baaden og Seglet skal være fundet paa Søen ved Kirke Brudviig, og af Ejeren tilbagehentet fra Gaarden yttre Brudviig, og Huuden samt Skindet fundet i Søen nedsængt i Søen ved Gaarden Kirke Brudviig og derfra afhentet af Ejeren. Han tillagde paa Tilspørgende, at han ikke har seet enten Tiltalte Jens Tørrissen Brudviig eller nogen anden Rejsende Person Natten imellem den 8de og 9de f: M: paa Gaarden Thuenæs, eller Skydset den Tiltalte eller nogen anden over Fjorden, ej heller var vidende om, den Tiltalte eller nogen anden var passeret Thuenæs den omspurgte Nat eller Morgen; han har intet uskikkeligt hørt om den Tiltalte forinden han begik de Tyverier som han nu er Hæftet for, og da han intet videre vidste til Oplysning blev han demitteret.

39de Vidne Lars Olsen Thuenæs som blev formanet til en Sandfærdig Forklaring og betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa han aflagde Eed og Forklarede, at være 46 Aar gammel, samt boesadt paa Gaarden Thuenæs, som Postbonde, for øvrigt forklarede han sig i alle Deele overeensstemmende med næstforrige 38te Vidne, hvis Forklaring blev ham forelæst, og hvilken han vedtog som sin egen. For resten forklarede han at det indstævnte Vidne Ole Haldorsen er i Tjeneste hos Vidnet som Postdreng, og formedelst Forventning af Posten i Dag og flere Dage ikke nu kunde møde, men Vidnet lovede at bemeldte hans Dreng skulde indfinde sig her i Retten førstkommende Fredag Kl: 2 den 9de dennes, og da Vidnet for Resten intet videre til Oplysning vidste, blev han demitteret.

40de Vidne Wiching Hansen Thuenæs fremstod derpaa for Retten, og blev formanet

til en Sandfærdig Forklaring, hvorpaa han aflagde Lovens Eed og forklarede at være 46 Aar gammel, samt boesat paa Gaarden Thuenæs som Postbonde, han forklarede sig derefter overeensstemmende med 38te Vidne i alle Deele, hvis Forklaring blev ham forelæst, den han i alle Deele vedtog som sin egen. Han forklarede endvidere at det Indstævnte Vidne Magne Johannesen er i Tjeneste hos Vidnet som Postdreng, og formedelst Postens Forventning i Vidnets Fraværelse i Dag ikke har kundet mødt, men Vidnet lovede at bemeldte Magne

Johannesen skal møde her i Retten Fredagen den 9de dennes om Eftermiddagen Kl: 2, og da han for Resten intet videre vidste til Oplysning, blev han demitteret.

41de Vidne Johannes Johannesen Thuenæs Fader til forhen afhørte 31te Vidne Johannes Johannesen den yngre, fremstod derpaa for Retten, og blev formanet til Sandfærdig Forklaring, og blev betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa han aflagde Eed og forklarede at være 54 Aar gammel, samt boesat paa Gaarden Thuenæs, for Resten forklarede han sig i alle Deele overeensstemmende med 38te Vidne, hvis Forklaring blev ham forelæst, den han vedtog som sin egen, og da han intet videre vidste til Oplysning blev han demitteret.

42de Vidne Carl Johannesen Thuenæs som blev formanet til en Sandfærdig Forklaring samt betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa han aflagde Eed og forklarede, at være 46 Aar gammel og boesadt paa Gaarden Thuenæs som Postbonde, han forklarede sig derefter i alle Deele overeensstemmende med 38te Vidne, hvis Forklaring blev ham forelæst, den han i alle Deele vedtog som sin egen. For Resten forklarede Vidnet, at det indstævnte Vidne Jens Gregoriussen er i Tjeneste hos Vidnet som Skydskarl, og formedelst Vidnets Fraværelse i Dag ikke kunde møde, men Vidnet lovede at bemeldte Jens Gregoriussen tilligemed de 2de foranførte Postdrænge, paa førstkommende 9de denne Maaned om Eftermiddag Kl: 2 skal møde her i Retten, og da [han] intet videre vidste til Oplysning i denne Sag blev han demitteret.

43de Vidne Helje Gregoriussen Thuenæs fremstod derpaa for Retten og blev formanet til en Sandfærdig Forklaring, samt betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa han Aflagde Eed, og forklarede sig at være 39 Aar gammel og boesadt paa Gaarden Thuenæs, for øvrigt forklarede han sig i alle Deele overeensstemmende med 38te Vidne, hvis Forklaring blev ham forelæst, og hvilken han vedtog som sin egen, og da han intet videre vidste til Oplysning blev han demitteret.

44de Vidne Anders Larsen Thuenæs fremstod derpaa for Retten og blev formanet til en Sandfærdig Forklaring, samt betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa han aflagde Eed og forklarede sig at være 53 Aar gammel, og boesadt paa Gaarden Thuenæs, for øvrigt forklarede han sig i alle Deele overeensstemmende med 38te Vidne, hvis Forklaring blev ham forelæst, den han vedtog som sin egen, og da han intet videre vidste til Oplysning blev han demitteret.

45de Vidne Erich Johannesen Thuenæs fremstod derpaa for Retten og blev formanet til en Sandfærdig Forklaring, samt betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa han aflagde Eed og forklarede sig at være 44 Aar gammel, og boesadt paa Gaarden Thuenæs, for øvrigt forklarede han sig i alle Deele overeensstemmende med 38te Vidne, hvis Forklaring blev ham forelæst, den han vedtog som sin

1814: 331

egen, og da han intet videre vidste til Oplysning, blev han demitteret.

46de Vidne Ole Michelsen Thuenæs fremstod derpaa for Resten!! (Retten) og blev formanet til en Sandfærdig Forklaring, samt betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa han forklarede sig [at] være 59 Aar gam/m/el Aflagde Eed, og sagde sig at boe paa Gaarden Thuenæs, og iøvrigt forklarede sig i alle Deele overeensstemmende med 38te Vidne, hvis Forklaring han vedtog som sin egen efter at denne var ham forelæst, og da han intet videre i denne Sag vidste til Oplysning, blev han demitteret.

47de Vidne Michel Olsen Thuenæs fremstod derpaa for Retten, og blev formanet til en Sandfærdig Forklaring, samt betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa han aflagde Eed, og forklarede sig at være 32 Aar gammel, og boesadt paa Gaarden Thuenæs, for øvrigt forklarede \han/ sig i alle Deele overeensstemmende med 38te Vidne, hvis Forklaring blev ham forelæst, den han i alle Deele vedtog som sin egen, og da han intet videre vidste til Oplysning blev han demitteret.

48de Vidne Ole Magnesen Thuenæs fremstod derpaa for Retten, og blev formanet til en Sandfærdig Forklaring, samt betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa han aflagde Eed og forklarede sig at være 51 Aar gammel og boesadt paa Gaarden Thuenæs, for øvrigt forklarede han sig i alle Deele overeensstemmende med 38te Vidne, hvis Forklaring blev han forelæst, den han vedtog som sin egen, og da han intet videre vidste til Oplysning, blev han demitteret.

49de Vidne Mons Andersen Thuenæs fremstod derpaa for Retten, og blev formanet til en Sandfærdig Forklaring, samt betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa han aflagde Eed og forklarede sig at være 36 Aar gammel og boesadt paa Gaarden Thuenæs, for øvrigt forklarede han sig i alle Deele overeensstemmende med 38te Vidne, hvis Forklaring blev ham forelæst, den han vedtog som sin egen, og da han intet videre vidste til Oplysning, blev han demitteret.

Laugrettesmændene Lars Blix de Fine og Anfind Olsen anmeldte derpaa at de efter Dommerens Foranstaltning havde været hende!! (henne) paa Byens Sygehuus tilligemed alle de i Dag afhørte Vidner som der havde fremstillet sig for den Tiltalte og Sengeliggende Jens Tørrissen Brudviig, og efter at denne havde seet og Talt med alle nærværende Vidner, havde han for Comparenterne erklæret at det var ingen af disse Vidner, der havde Fløttet ham over Fjorden, Natten imellem den 8de og 9de f: M:, som han har omforklaret den 25de November sidstleden.

Derefter fremstod for Retten det forhen afhørte 6te Vidne Ellev Sjursen Rachnæs som under den af ham forhen aflagde Eeds Kraft, i Alnedning!! (Anledning) af 27de Vidne Tørris Tørrissen Brudviig med de fleeres Forklaring, erklærede at han den 8de f: M: strax efter at han her ved Retten var afhørt, Rejste af Byen om Eftermiddagen Kl: 1 og var Jens Brudviig ikke med ham ifølge, ligesaa lidet som Vidnet, om samme havde blevet forlangt, havde taget ham med sig paa Baad, da Vidnet vidste at den Tiltalte ikke var frie. Vidnet forklarede ellers at de omhandlede Kufter og Bord findes ikke i Tiltaltes Boepæl paa Gaarden Rachnæs, ligesom og at den Tiltaltes Kone har været bortrejst at Betle, siden sidst afvigte Michelsdag, og har siden den Tid ikke været hjemme paa Rachnæs, ej heller ved Vidnet hvad Tid hun kommer tilbage, eller hvor hun opholder sig for Tiden, videre vidste Vidnet ikke til Oplysning, hvorfore han blev demitteret.

{Actor begjærede derpaa S}

Det indstævnte Vidne Johannes Gierstad blev paaraabt men mødte ikke.

Defensor forbeholdt det Fornødne.

1814: 331b

Actor begjerede Sagen udsadt til førstkommende Fredag den 9de d: M: om Eftermiddag Klokken 2 slæt, for at faae hørt de øvrige Vidner.

Eragtet.

Den forlangte Anstand bevilges til den 9de d: M: om Eftermiddag Kl: 2, som den første Tid der er leedig, for andre allerede Berammede Forretninger.

Lars Blix de Fine Heiberg Anfin Olsen

Aar 1814 den 7de December blev Maanedstinget sadt i Sorenskriver Christies Boepæl, og Retten bestyret af mig Procurator Anders Danckertsen Heiberg som ifølge Amtets Constitution af 1ste f: M:, er constitueret Sorenskriver, tilligemed 4re følgende Laugrettesmænd sc: (såsom, altså) Lars Blix de Fine, Anfind Olsen, Jørgen Ellingsen og Jørgen Hansen alle af Store Sandvigen.

Hvorda blev publiceret de samme Forordninger, som paa Maanedstinget paa Bernestangen den 28de November sidstleden og desuden:

No 25. Kundgiørelse fra Hans Majestæt Kong Carl den Trettende til det Norske Folk, angaaende hans Antagelse som Norges Constitutionelle Konge, dateret Christiania den 11te November 1814.

No 26. Høyst Sammes Bekjendtgiørelse om at Grev von Essen er udnævnt som Stadtholder i Norge, datr: Christiania den 11te November 1814.

Derefter fremstillede sig for Retten Jørgen Hansen Høkker boende i Sandviigen og aflagde den for Laugrettesmændene befalede Eed.

Derefter blev foretaget følgende Sager saasom:

Nye Sag.

Ole Jonsen Tostenswiig, contra Michel Olsen Wiig med fl: af Herløe Skibrede.

Citanten Ole Jonsen Tostenswiig mødte for Retten og fremlagde Stevne Seddel af 5te November sidstleden, hvor ved er indstævnt: 1. Michel Olsen, 2. Johannes Christiansen, 3. Johannes Olsen, 4. Anders Olsen, 5. Ole Steffensen og 6. Tørjer Jensen samt Michel Olsen, de 5 første beboere af Gaarden Wiig og de 2de sidste af Gaarden Mitzøe at høre Vidner og lide Dom i Anledning af de indstævnte skal have borttaget en Vragstok, som Citantens Kone og Tjeneste Pige, skal have opbierget paa Citantens Land og der med Toug fastjort, med videre efter Stevningens Indhold. Saa fremlagde han og: 2. Kaldsseddel til Forligelses Commissionen af 6te Septbr: sidstl: hvorefter de indstævnte til Commissionen ere indkaldte og 3. en Attest fra bemeldte Commission af 4de October sidstleden som viiser at Sagen der har været foretaget, men formedelst de Indstævntes udeblivelse til Rettergang Henviist. Han begjerede derpaa de Indstævnte Parter og Vidner Paaraabte og Vidnerne afhørt. Stevningen, Kaldsseddelen til og Attesten fra Forligelses Commissionen blev oplæst og her indtages saalydende. # #

De Indstævnte mødte alle Personlig og vedtog lovlig Varsel saavel til Commissionen som her for Retten, samt tilkjendegav: at Aarsagen hvorfore de ikke mødte ved Forligelses Commissionen var, at det Traf netop paa den Tid, da Brigde!! (Brugde) Fiskeriet, hvori alle Comparenterne ere Interresserede foregik. I Anledning af hvad de her til

1814: 332

Retten er indstævnt for, da benægtede Comparenterne paa en ulovlig Maade at have taget den omtvistede Stok, hvilken de fandt løs og ufortøyet, vel liggende i Stranden, saasom det paa den Tid var udfalden Vand, men saasnart det havde blevet Floe Søe eller høyt Vand, havde den fløt og bortdrevet fra Landet saasom det ved Samme hengende lidet Stykke Bastetoug ikke var fastjort i Landet; og saaledes vil de forvente og Paastaae sig aldeles friefunden for Citantens tiltale i denne Sag {og} \samt/ sig {Tillagt i Kost og Tæring for Tidsspilde} godtgiort Omkostninger og Tidsspilde, ligesom de forbeholdt deres Regres til Citanten for ulovlige Beskyldninger med videre, Alt efter nærmere forbeholden Paastand.

Citanten benægtede Indstævntes Tilførsel og i henhold til Stevningen og videre udførte begjerede de indstævnte Vidner afhørte. Af de indstævnte Vidner mødte for Retten som:

1ste Vidne Johannes Arnesen Tostenswiig som blev formanet til en Sandfærdig Forklaring, samt betydet Eedens Vigtighed og Forklaring af Lovbogen, hvorpaa han aflagde Eed og forklarede at være 57 Aar gammel samt boesadt paa Gaarden Tostenswiig og beslægtet med Citanten i 2det og 3die Leed, han forklarede endvidere, at den 4de Maij d: A: kom gaaende ved Stranden paa den Østlige Side af Gaarden Tostenswiig hvor han blev

Opmærksom paa en Vrag Tømmerstok som laae i Stranden, han gik derpaa hen til Stokken i Tanke at bierge samme, men da han kom nærmere til den fandt han at Samme var fastbunden med et Stykke Bastetoug i Landet, og da Vidnet heraf sluttede, at bemeldte Stok af Folk tilforn af Folk!! var fundet lod han den ligge i den Stilling den var. Bemeldte Stok som efter Vidnets Skiønnende var omtrent 5 Alen lang og en Favn i Omkreds i den Tykkeste Ende, fik Vidnet, Morgenen derpaa den 5te Maij, viide at skulle være funden og med Touget belagt den 3de Maij af Citantens Kone Giertrud Anders Datter og dennes Tjenestepige Karie Ols Datter som er et Barn paa 14 Aar. Paa Indstævntes Tilspørgende: forklarede Vidnet at meerbemeldte Stok laae Tør paa Landet endskjønt det næsten var høyt Vand, da Vidnet var hos den, samt at den ikke kunde flyde bort undtagen det var Aabse!! (ofse? / ofseleg?) eller {høy Vand} usædvanlig høyt Vand. Videre vidste Vidnet ikke til Oplysning at forklare, og efterat hans afgivne Forklaring var ham forelæst vedtog han samme som rigtig, med Tillæggende at Vidnet veed at det er den samme Stok han har Omforklaret, som de Indstævnte har taget og bragt hjem til dem og nu her Omtvistes, endskiøndt han just ikke saa paa, da de Indstævnte tog den fra Landet, hvilket, \efter/ sigende skal være skeet om Eftermiddagen den samme Dag, som Vidnet, som omforklaret, saa den om Formiddagen, demitteret.

2det Vidne Endre Johannesen Tostenswiig fremstod derpaa for Retten og blev formanet til en Sandfærdig Forklaring, samt betydet Eedens Vigtighed og Forklaring af Lovbogen, hvorpaa han aflagde Eed og forklarede at være 17 Aar gammel og Confirmeret nu afvigte Sommer, samt at være en Søn af næst forrige Afhørte Vidne, han forklarede videre, at han ikke havde seet den omtvistede Stok, men hans Fader havde fortalt ham, at han havde seet den og at den var fundet af Citantens Kone Giertrud Anders Datter og Pigen Karie Ols Datter; men derimod har Vidnet hørt af \en af/ de indstævnte Anders Olsen Wiig denne siige at havde de ikke været saavel Hjulpet og saa mange Folk, saa havde de ikke været i Stand at faae Stokken fra Landet. Videre vidste han ikke til Oplysning at forklare, og da hans Forklaring blev ham forelæst, vedtog han samme som Rigtig og blev demitteret.

Som ustævndt:

3de Vidne Synnewe Niels Datter Tostenswiig fremstod derpaa for Retten og blev

1814: 332b

formanet til at vidne Sandhed, samt betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa hun aflagde Eed og forklarede at være 25 Aar gammel og ubeslægtet med Sagens Parter, samt at være i Tjeneste hos første Vidne, hun forklarede sig derefter saaledes: at hun intet videre vidste om Sammenhengen med denne her omtvistede Stok end at hendes Huusbonde bemeldte første Vidne har fortalt hende det samme som han har fortalt andet Vidne, og som af denne er omforklaret. For Resten vidste Vidnet intet til Oplysning og blev demitteret.

Citanten fremlagde derpaa 2de Regninger paa de Omkostninger han har haft i denne Sag, hvilke han paastode sig godtgiorte af de Indstævnte med 108 rd 9 s D: C: eller 18 Rbdr 1 ½ s N: W: og de i Dag her i Retten betalte 3 Rbdr 4 mrk 15 ½ s N: W: tilsam/m/en 21 Rbdr 5 mrk 1 s Nawne Werdie samt de indstævnte tilpligtede under en hvis Mulct for hver Dag de sidde Dommen overhørige, at henbringe Stokken Qvæstionis til Citanten og overlevere ham den, med derved fulgte Stykke Bastetoug i den samme stand som de have taget den, og endelig at de Indstævnte maatte blive Anseede for deres ulovlige Forhold ved denne Lejlighed, alt efter Dommerens Skjønnende, under hvilken Paastand og med Forbeholdenhed alt videre Lovligt han indlod Sagen Dom.

De indstævnte anbøde sig nu inden Retten at betale til Citanten i Omkostninger for denne Sag 14 Rbdr 3 mrk 5 1/3 s N: W: samt at tilbagelevere ham Stokken qvæstionis tilligemed det derved værende Bastetoug, naar Citanten vilde tilbage kalde hans mod Indstævnte brugte

Ærerørige Beskyldninger saavel i Varsels Seddelen som Stevningen og hæve denne Sag, og lovede de Indstævnte i saa fald at tilbage bringe Stokken og Bastetouget inden Kyndelsmisse næste Aar 1815.

Citanten erklærede sig hermed Fornøyet, ligesom han end videre erklærede: at de i Varsels Seddelen og Stevneseddelen brugte Ærerørige Beskyldningen og Fornærmelige Udladelser skulle i alle Deele være tilbage kaldte og som usagte at Ansee, samt ikke komme nogen af de Tiltalte til Forkleinelse paa Ære, Navn eller Rygte i nogen Maade, ligesom han tillagde: at da de Indstævnte nu her i Retten har betalt ham de belovede 14 Rbdr 3 mrk 5 1/3 s N: W: samt forpligtet sig til at tilbagelevere Stokken qvæstionis saa skal Sagen hermed være hævet og Afgiort.

De Indstævnte vare fornøyede med denne Citantens giordte Erklæring.

Og lovede Parterne paa begge Siider indbyrdes at denne Sag saaledes fra begge Sider skal være afgiort uden Paaanke i Fremtiiden fra nogen af Siiderne, hvilken Formaning i det heele de bekræftede med deres underskrift i Protocollen.

Som Citant	Paa egne og samtlige nærværende Indstevntes Vegne
Ole Johnsen Tosteensvig	Michel Olsen Wiig
med paaholden Pen.	med paaholden Pen.

Eragtet

Da denne Sag saaledes inden Retten er Forligt og Afgiordt, saa bliver den, efter alle Parters Forlangende herved ophæwet.

Biergnings Tingswidne

For Retten fremstod Daniel Larsen Toft og tilkiendegav: at han tillige med Mons Monsen og Johannes Johannesen Toft paa en Baad og Ole Johannesen Wiig, Jørgen Bugge, Niels Olsen og Peder Knudsen alle af Gaarden Toft paa en anden Baad vare udtagne i Sældskab paa Brigde Fiskerie en Dag omtrent 8te Dage før Michaelie sidstl:

1814: 333

og hentede!! (hendte) det sig da, at de 4re Mænd paa den sidstnævnte Baad havde sadt sine Harpuner i en megen stor Brigde, men da denne Fisk var dem for Sterk, raabte de til Comparenten og hans Kammerater om Hjelp, i hvilken Anledning Comparentens tvende medhavende Mons Monsen og Johannes Johannesen Wiig forlod den Baad som Comparenten var paa og gik ind \i/ de om Hjelp Raabende \i/ deres Baad hvorpaa nu altsaa var 6 Mand og Comparenten alleene i den først ommeldte Baad, strax efter at hans 2de Kammerater, saaledes som Omforklaret var gaaet ind i den anden Baad, skildtes Baadene fra hinanden og den Baad der som forbemeldt havde fast i Brigden tilligemed alle 6 Mand gik under. Den sidstbenævnte Mand Peder Knudsen Toft blev tilligemed Baaden saalangt under Vandet trukket at bemeldte Peder Knudsen blev aldeeles borte og saaes ikke meere, derimod biergede Comparenten de øvrige 5 benævnte ikke uden med megen Møye og Livsfare. Til beviis herfore fremstillede han nu som Vidner tvende af de Biergede nemlig Mons Monsen og Johannes Johannesen Toft.

De 2de benævnte nemlig Mons Monsen Toft 49 Aar gammel og Johannes Johannesen Toft 34 Aar gammel, fremstod derpaa for Retten og bleve formanede til en Sandfærdig Forklaring og betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa de eensstemmigen Forklarede at Alting var tilgaaet den ommeldte Tid, fra først til sidst den ommeldte Tid saaledes som af nærværende Daniel Larsen Toft nu her ved Retten er Anmeldt i alle Deele, hvis Forklaring blev dem forelæst og som de vedtog som sin egen Rigtig at være, hvilket de bekræftede med deres corporlige Eed efter Loven og bleve demitterede.

Anmelderen Daniel Larsen Toft begjerede det passerede som Tingsvidne sluttet og sig beskreven meddeelt.

Eragtet.

Det passerede bliver herved som et Lovskikket Tingsvidne sluttet, og skal i Lovlig Tid blive Reqvirenten beskreven meddeelt.

Nye Sag:

Magne Hansen Alweim contra Ole Christiansen Alweim med fl:

Citanten Magne Hansen Alweim mødte for Retten og fremlagde Skriftlig Stevneseddel af 22de November sidstleden, hvorved er indstævnt Ole Christensen Alweim med Hustrue Anna Knuds Datter og Tjenestepiige Rachel Rasmus Datter Stuure alle af Herløe Skibrede til at høre Vidner og lide Dom, i Anledning af Adskillige Ærerørende Fornærmelser i Ord og udtrykke som de Indstævnte skal have brugt imod Citanten med videre, alt efter Stevneseddelens Formeld, saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commissionen af 8de November sidstleden som viiser at Sagen der til Mægling har været foretaget; han begjerede derpaa de indstævnte Paaraabte og Vidnerne afhørte om hvad de veed til denne Sags Oplysning. Stevningen og Forligelses Commissions Attesten bleve læste og indtages her saalydende.

De indstævnte Ole Christiansen Alweim, Anna Knuds Datter Alweim og Rachel Rasmus Datter Sture mødte alle Personlig for Retten og benægtede nogensinde at have fornærmet Citanten enten i Ord eller Gjerninger, hvorfore de Forventede

1814: 333b

sig, for Citantens Tiltale i denne Sag Friefundne, samt sig tillagt af ham Godtgiort for Omkostninger og Tidsspilde, efter nærmere forbeholdne Paastand.

Citanten fremlagde derpaa Skriftlige Qvæstioner til Vidnerne af Dags Dato, hvilke Qvæstioner her inddrages og ere saalydende. # #

Af de Indstævnte Vidner fremstod derpaa som:

1ste Vidne Iwer Pettersen Alweim som blev formanet til en Sandfærdig Forklaring og betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa han aflagde Eed og forklarede at være 51 Aar gammel, og ubeslægtet til Parterne paa begge Sider, han svarede derpaa til de skriftlige Qvæstioner saasom: Til 1ste Det var i Korn Skaaren eller Korn Høsten noget før Michaelie dette Aar at Vidnet hørte Indstævnte og nu nærværende Anna Knuds Datter Alweim at Skilde!! (Skielde?) og Kalde, brugende udtrykkene Swarte Tyr, Swarte Hund og Swarte Brand, men Vidnet hørte ikke at hun nævnede nogen ved Navn, men Citanten tilligemed fleere vare nærværende og forlangte Citanten da at Vidnet tilligemed de fleere nærværende skulde drage til minde hvad Anna Knuds Datter saaledes havde sagt, uden at Anna Knuds Datter derpaa \enten/ benægtede eller bekræftede at det var Citanten meendt. Vidnet har derimod ikke nogen sinde hørt at Ole Christiansen eller Rachel Rasmus Datter har kaldet eller fornærmet Citanten. Til 2det Herom er Vidnet uviidende. Til 3de henholdt Vidnet sig til sit Svar paa 1ste Qvæstion, da han intet derom har hørt enten før eller siden. Til 4de Nej: Vidnet veed intet meere til Oplysning. demitteret.

2det Vidne Karie Niels Datter Alweim fremstod derpaa for Retten og blev formanet til en Sandfærdig Forklaring, samt betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa hun aflagde Eed og forklarede at være 44 Aar gammel og ubeslægtet med Parterne paa begge Sider, Hun svarede derpaa til de skriftlige Qvæstioner saasom til 1ste aldeeles overeensstemmende med 1ste Vidne. Til 2den, 3de og 4de ligeledes. demitteret.

3de Vidne Niels Tørbiørnsen Pladsmand paa Alweim fremstod derpaa for Retten og blev formanet til en Sandfærdig Forklaring, samt betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa han

aflagde Eed og forklarede at være 46 Aar gammel, og ubeslægtet til Parterne paa begge Sider, han svarede derpaa til de skriftlige Qvæstioner saasom til 1ste At det var en Dag i Korn Høsten noget før Michaelie dette Aar, at Vidnet var nede ved Søen paa Gaarden Alweim og stod ved Citanten Magne Hansens Nøst og saa da {nærværende} Vidnet at nærværende Indstævnte Ole Christiansen tilligemed hans Tjenestepige nærværende Rachel Rasmus Datter kom Roende til Landet fra Fiske og hørte han dem sig imellem have nogen Samtale, og da Vidnet spurgte dem ved Ankomsten hvad de Talede om, svarede de at de havde været i Skjenderie med Magne Hansen og at denne havde været ude før, og taget Makril af deres Garn, ligesom de begge, tillagde at Magne Hansen havde lovet at han skulde skiære Tougene i Stykker paa deres Garn og Ramponere deres Søe-Reedskaber videre har Vidnet ikke hørt enten af Ole Christiansen eller Rachels!! Rasmus Datter til fornærmelse for Citanten, ej heller har han hørt indstævnte Anna Knuds Datter nogensinde at Skjelde eller kalde Citanten. Til 2det Vidnet veed ingen Anledning til

1814: 334

til!! det passerede. Til 3de Vidnet har ingen anden Udladelser hørt af de Indstævnte end som i Svaret paa 1ste Qvæstion er forklaret. Til 4de Nej Vidnet veed intet meere til Oplysning i denne Sag. demitteret.

De Indstævnte benægtede Vidnernes Forklaring, for saavidt de ere dem til Præjudice.

Citanten paastod derpaa at de af de Indstævnte brugte Ærerørige Beskyldninger maae blive ved Dom Mortificerede og ikke komme ham til Forkleinelse paa Ære gode Navn og Rygte i nogen Maade, samt at de Indstævnte vorder i Pligtet enhver for sig en passende Mulct til Sognets Fattige for deres Lovstridige Handlemaade, samt endelig at erstatte ham dette Søgemaals Omkostninger med 8 Rbdr S: V: under hvilken Paastand han indlod Sagen Dom, forbeholdende alt videre Lovligt.

De Indstævnte benægtede og begjerede Sagen udsadt til næste Anstundende Maanedsting i Februarii Maaned 1815.

Eragtet

Den forlangte Anstand bevilges til Anstundende Maanedsting i Februarii Maaned næste Aar.

Og da ingen havde videre ved Tinget i Aften at Andrage, bliver samme udsadt til i Morgen.

Heiberg

Lars Blix de Fine — Anfin Olsen
Jørgen Hanssen — Jørgen Ellengsen

Dagen efter den 8de December continuerede Maanedstinget i Secretair og Sorenskriver Christies Huus i Bergen, hvorda blev foretaget:

Gammel Sag:

Kjøbmand Danckert Danckertsen Krohn contra Poul Monsen Harchestad see Folio 300.

Retten blev i denne og de følgende Sager Administreret af Auditeur og Toldprocureur Christopher Rogge og de samme Laugrettesmænd som i Gaar var tilstæde.

I Følge Stiftets Constitution til første som Settedommer af 11te f: M: af hvilken Constitution saavelsom af Procurator Heibergs giorte Indstilling til Stiftet af 10de s: M: om at faae en constitueret Settedommer beskikket, blev fremlagt Copie med Anviisning af Originalen. # #

Indstævnte Poul Monsen Harchestad mødte og fremlagde Stevning af 24de October d: A: i forkyndt Stand, ligeledes fremlagde han Stevneseddel fra Lensmand Willum Monsen Schiellanger og Vidne Johannes Willumsen Schiellanger om Vidnernes lovlige Indkaldelse,

hvorefter Contracitanten begjerede Vidnerne afhørte. Bemeldte Stevning og Attest indtages her saalydende. # #

For Hoved Citanten mødte Procurator Heiberg og forbeholdt sine lovlige Indsigelser mod Contra-Saggivelsen og Vidnerne til Tid og Stæd.

Derefter fremstod som:

1ste Vidne Niels Olsen Fjeldstad hvem Contracitanten bad Tilspurgt om det er Vidnet bekjendt, at han sc: Contracitanten i Aaret 1813 indfandt sig paa Heggeholmen for der at erlægge Tienden til Hovedcitanten af det i samme Aar, skeede Brygde Fiskerie

1814: 334b

samt om der da fandtes nogen paa Heggeholmen, der meldte sig paa Krohns Vegne, at imodtage Tienden. Vidnet Niels Olsen Fjeldstad aflagde derpaa Lovens Eed og forklarede at være 31 Aar gam/m/el ubeslægtet med begge Parter, samt svarede til den fremsadte Qvæstion saaledes: Vidnet tjente i Aaret 1813 paa Heggeholmen og saa da at Contracitanten indfandt sig paa Heggeholmen samt hørte at han sam/m/e Tid spurgte hans Huusbonde Friderich Ameln om der var nogen paa Heggeholmen der kunde tage inod Fisketienden for Hovedcitanten af det omhandlede Brigde Fiskerie, hvortil Ameln da svarede: at han ikke tog imod den og at der heller ingen anden var der [som] kunde modtage den paa Krohns Vegne, Vidnet forklarede endvidere: at Contracitanten samme Gang havde Tranen med sig for at betale som Tjende!! (Tiende), men {h}viste ikke hvor stor Qvantitet, endelig tillagde Vidnet at to Dage derefter {havde} \indfandt/ Contracitanten sig atter paa Heggeholmen hvor han ogsaa da spurgte om der var nogen som kunde imodtage Tienden, hvortil Ameln atter svarede Nej og hvorpaa Contracitanten der solgte Tranen som han ogsaa den Gang havde med sig paa Heggeholmen, hvilket Alt passerede noget før Allehelgens Tider forrige Aar; i Anledning af Procurator Heibergs Tilspørgsel forklarede Vidnet: at det første Partie Tran Contra citanten som omforklaret tilbød i Tiende paa Heggeholmen solgte Contracitanten da den ikke der blev modtaget paa Hennelandet og det Partie Tran, Contracitanten tilbød i Tjende!! (Tiende) da han anden Gang var paa Heggeholmen solgte han det sidstnævnte Sted. Da Parterne intet videre havde at tilspørge dette Vidne blev sam/m/e demitteret.

2det Vidne Ole Hansen Alweim 35 Aar gammel, aflagde Lovens Eed ubeslægtet med Parterne og svarede til det fremsadte Spørgsmaal: at han noget for Allehelgens Tider forrige Aar, var i et eget Ærende paa Heggeholmen og saa da ved den Lejlighed Contracitanten kom der paa Land og havde i Baaden med sig et Partie Tran, hvor stort kan Vidnet ikke bestemt siige, men Baaden var dermed Lad og hørte Vidnet da, at Contracitanten spurgte Kiøbmand Friderich Ameln der boer paa Heggeholmen om der var nogen, der kunde modtage Tjende!! (Tiende) paa Krohns Vegne, men hvad bemeldte Kiøbmand Ameln svarede hørte Vidnet ikke da han var et Stykke derfra, med bemeldte Tran rejste Contracitanten derefter bort til Henne hvor han solgte den, Vidnet forklarede videre, at han nemlig Vidnet 2 Dage derefter var atter paa Heggeholmen og da saa han at der i Amelns Boed var indlagt et Partie Tran, som Contracitanten da havde

1814: 335

lagt der ind, men i hvad Hensigt veed Vidnet ikke, men dette Partie Tran solgte Contracitanten til bemeldte Kiøbmand Ameln, sluttelig tillagde Vidnet at det er ham bekjendt at siden Hoved citanten havde kiøbt Herløe Kirke havde der ingen været paa Heggeholmen paa Krohns Vegne for at imodtage Tienden. Da ingen af Parterne havde videre Vidnet at tilspørge blev samme demitteret.

Contracitanten Poul Monsen Harchestad henholdt sig derefter paa Grund af hvad der fra hans Side ved Vidner er Oplyst til den i den fremlagte Contrastævning nedlagte Paastand og dermed indlod Sagen til Dom.

Procurator Heiberg benægtede Contrasøgsmaalet og begjerede Sagen udsadt til næststundende Maanedsting i Februarii Maaned næste Aar, for at fremme det videre fornødne fra sin Siide.

Eragtet

Den forlangte Anstand bevilges.

Gammel Sag - see Folio 300.

Kiøbmand Danckert Danckertsen Krohn contra Niels Jacobsen Alweim

Indstævnte Niels Jacobsen Alweim mødte og fremlagde Contrastævning af 24de October d: A: i forkyndt Stand, samt Attest fra Lensmand Willum Monsen Schiellanger med Vidne, om Vidnernes Lovlige Indstævning. Bemeldte Stevning og Attest indtages her saalydende. # #

Contracitanten bad derefter at de indstævnte Vidner maatte blive tilspurgt: om det er dem bekjendt at han i Afvigte Aar havde indfundet sig paa Tiendestædet Heggeholmen for til Hovedcitanten at erlægge Tiende af det omhandlede Brigde Fiskerie, og om der da var nogen paa Krohns Vegne paa Heggeholmen der meldte sig for at imodtage bemeldte Tjende!! (Tiende).

Procurator Heiberg for Hovedcitanten mødte og forbeholdt sine Lovlige Indsigelser mod Contra Søgsmaalet og Vidnerne til Tid og Stæd.

Derefter fremstod som:

1ste Vidne Ole Hansen Alweim der forklarede at være 26 Aar gammel ubeslægtet saavel med Hoved som Contra-Citanten, men en Søn af Hans Olsen Alweim der er deelagtig i det paastævnte Brigde Fiskerie, han aflagde Lovens Eed og svarede til den for ham fremsadte Qvæstion saaledes: Vidnet var paa Heggeholmen forrige Aar omtrent ved Michaelie Tider og saa da at der kom 2de Baade til Heggeholmen med Tran, af hvilken Contracitanten var i den eene, Folk af den eene Baad blant hvilke var Magne Johannesen Hatten kom da paa Land og spurgte om der var nogen paa Heggeholmen paa Krohns Vegne at modtage Tienden, hvortil Kjøbmand Friderich Amelns Kone der boer paa Heggeholmen, svarede Magne Johannesen at der ingen Ordre var givet fra Krohn at modtage Tienden, og at hun ingen Tiende Sedler havde faaet i fra Krohn, hvorefter Tienden skulle erlægges, hvorefter Contracitanten og de øvrige rejste til Byen med Tranen og der solgte den, Vidnet tillagde at han i en Tid af 3 Aar har været Underbestyrer af Signalen paa Heggeholmen, men at der {nogen} \ingen i/ den Tid,

1814: 335b

er bleven erlagt Tjende!! (Tiende) paa Heggeholmen. Da ingen af Parterne havde videre at Tilspørge, blev Vidnet demitteret.

2det Vidne Jan Erichsen Bouge 35 Aar gammel ubeslægtet med begge Parter aflagde Eed og forklarede til den fremsatte Qvæstion {saaledes} i et og alt som forrige Vidne, med den Forandring: at han den Gang Tjente paa Heggeholmen hos Friderich Ameln, hvilken Tjeneste han forlod ved Allehelgens Dags Tider forrige Aar, og at han ikke som det forrige Vidne har været paa Signalerne. Demitteret.

Contra-citanten frafaldt Vidnet Magne Johannesen Hatten, og derefter paastod Dom efter Stevningen og dermed indlod Sagen Dom.

Procurator Heiberg benægtede Contra-Søgsmaalets Rigtighed og begjerede Sagen udsadt til førstkommende Maanedsting for Februarii Maaned næste Aar, for at fremme det videre Fornødne.

Eragtet

Den forlangte Anstand bevilges.

Gammel Sag - see Folio 300.

Kiøbmand Danckert Danckertsen Krohn contra Ole Johannesen Wiig.

Indstævnte Ole Johannesen Wiig mødte og fremlagde Stævning af 25de Octbr: dette Aar i forkyndt Stand, tilligemed Lensmand Willum Monsen Schiellangers Attest om Vidnernes Lovlige Indkaldelse, hvorefter han begjerede Vidnerne afhørte paa den for dem fremsættende Qvæstion: Om det er Vidnet bekjendt at Contra citanten i October Maaned forrige Aar var paa Wiig for at betale Hoved citanten Kiøbmand Krohn Tjende!! (Tiende) af det Brjgde!!-Fangst (Brugde-) som Contracitanten nyelig tilforn har haft, og om der da fandtes nogen paa bemeldte Krohns Vegne paa Gaarden Wiig for at modtage Tjenden!! (Tienden), samt om det er Vidnet bekjendt, at Tjenden i Langsommelig Tid har været erlagt paa Wiig som det rette Tiende Sted for Herløe Skibrede. Bemeldte Stevning og Attest indtages her saalydende. # #

Derefter fremstod som:

1ste Vidne Niels Larsen Wiig henved 80 Aar gammel ubeslægtet med begge Parter aflagde Eed og forklarede til det fremsadte Spørgsmaal: Vidnet {har} \veed/ ikke om Contracitanten har tilbudet at erlægge den paastævnte Tiende paa Wiig, men han vidste derimod bestemt at Tienden for Herløe Sogn i mangfoldige Aar har været paa Wiig erlagt, men siden Krohn blev Ejer af Herløe Kirke har denne ingen Fuldmægtig holdt paa Wiig for der at modtage Tienden. Da ingen af Parterne havde Vidnet videre at Tilspørge blev det Demitteret,

2det Vidne Anders Larsen Wiig 50 Aar gammel og ubeslægtet med begge Parterne, aflagde Eed og svarede til det fremsatte Spørgsmaal, {det var} Vidnet viiste at Contracitanten i

1814: 336

October Maaned forrige Aar, var paa Wiig for at erlægge Tjenden af den omhandlede Brigde Fangst til Hovedcitanten, samt at denne ingen Fuldmægtig der Steds havde, som kunde modtage den. Contracitanten anmodede Ole Andersen Wiig som i Lang Tid i Forvejen havde paa Wiig oppebaaret Tienden paa de forrige Kirke-Ejeres Vegne, men bemeldte Ole Andersen nægtede Contracitanten at modtage Tjenden paa Hovedcitanten Krohns Vegne sigende at han ingen Ordre havde fra ham. Procurator Heiberg begjerede dette Vidne Contra Tilspurgt: 1. Boer ikke Contracitanten paa Gaarden Wiig, og er ikke den Tran hvoraf der skulle svares Tiende, smeltet og virket paa samme Gaard? 2. Var Tranen allerede solgt forinden Tienden blev Anbuden til den ommeldte Ole Andersen Wiig? og 3de Var ikke bemeldte Ole Andersen Wiig i Participantskab med Contracitanten om Fiskeriet hvoraf den omspurgte Tran er erholdt? Vidnet svarede til første Contra Qvæstion: Jo som Omspurgt Til 2det Jo Tranen var vel solgt den Tid, men end ikke blevet leveret Kiøberen. Til 3de Jo som omspurgt. Videre havde ingen af Parterne Vidnet videre at tilspørge, \thi/ blev Vidnet demitteret.

Contracitanten Ole {Ander}\Johanne/sen Wiig begjerede Sagen udsadt til næste Maanedsting i Februarii Maaned næste Aar, for at føre fleere Vidner.

Procurator Heiberg benægtede Contra Søgsmaalet og forbeholdt alt Lovligt.

Eragtet

Retten bevilgede den forlangte Anstand.

Gammel Sag - see Folio 318

Ditmar Kahrs contra Enken Giertrue Magnes Datter Telviig

For Citanten mødte Procurator Heiberg og begjerede Sagens Anstand til førstkommende Maanedsting i Februarii Maaned næste Aar, da der ventileres om Forliig.
Indstævnte mødte ikke efter Paaraab ej heller nogen paa hendes Vegne.

Eragtet.

Den forlangte Anstand bevilges, paa foranførte Grund.

Rogge

Gammel Justits Sag - see Folio 322.

Procurator Brandt som Actor contra Tiltalte Erich Hansen Vrattelien
Actor mødte og begjerede det forelagte Vidne Lars Olsen Lille Twedt den yngre forelæst første Vidne Rangele Knuds Datters Lille Twedts den 12te November sidstleden aflagte Forklaring og hans Erklæring derover indhentet.
Den Tiltalte var nærværende i Retten frie for Baand og Tvang.
Defensor Procurator Christensen forbeholdt det Fornødne.
Derefter fremstod den under 9de November sidstleden, og i Præliminair Forhøret som 5te Deponent afhørte Lars Olsen Lille Twedt eller Twedt den yngre der blev forelæst bemeldte Rangele Knuds Datters Forklaring: hvilken han for saavidt han deri er nævnt, under hans forhen aflagde Eeds Kraft vedtog at

1814: 336b

være Rigtig, ligesom han Tillagde: at i den Tid Tiltalte Erich Brattelien har Tjent hos Vidnets Naboe Lars Olsen Lille Twedt den Ældre, har Vidnet ikke hørt eller erfaret andet end alt Skikkeligt af den Tiltalte indtil det her Paatalte blev Opdaget, og da han saaledes intet videre vidste til Oplysning i denne Sag, blev han atter fra Retten demitteret.
Actor begjerede Sagen udsadt til førstkommende Mandag Eftermiddag Klokken 2 for at fremme det videre Fornødne.

Eragtet

Den forlangte Anstand bevilges til førstkommende Mangs Eftermiddag Kl: 2 den 12te denne Maaned, som er den første for Retten ledige Tid, formedelst andre berammede Forretninger.
Tiltalte Erich Brattelien blev derpaa Laugrettet overleveret for at henbringes i Byens Arrest.

Derefter blev publiceret følgende Documenter:

1. Skiftebrev efter Knud Sjursen Wigebøe og Kone Kari PedersDatter, sluttet 23de Julii 1814, hvorved Boets Jordegods 18 Mrk Smør 1 Mæle Malt i Gaarden Wigebøe, No 67 i Herløe Skibrede, er udlagt til Sønnen Sjur Knudsen og Sødskende.
2. Skjøde fra Joeachim Chr: Silchenstedt til Jacob Dekke paa et Partie Pakboder No 16 i store Sandvigen, for 600 rbd N: W:, dateret 22de Novembr: 1814.
3. Aflyst paa en Obligation af 12te Octobr: 1807 fra Johan Garmann til Frue Haberdorff, stor 1500 rd mod Pant i Hougs Kirke m: m:, for de resterende 900 rd D: C:, som 29 Maji 1813 er omskrevet til 855 rbd S: W: efter [Qvittering]? af 26de Novbr: 1814.
4. Obligation fra Christopher Garmann til Frue Justitsraadinde Haberdorff for 855 rbd S: W:, mod 1ste Prioritet i Hougs Hoved-Kirke {m: m:, dateret} og et Plads under Gaarden nedre Mjelde, No kaldet nordre Mjelde Toften, dateret 26 November 1814.
5. Skjøde fra Christopher Garmann til Kjøbmand Carl Jordan paa ½ Løb Smør ½ Hud i Gaarden Espeland, Hougs Kirke tilhørende, beliggende i Schjolds Skibrede under Matr: No 3, for 1500 rbd N: W:, dat: 24 Septbr: 1814.
6. Aflyst paa en Obligation af 10de Januar 1814 fra Capitain Niels Alstrup Dahl til Justitsraad Dahl, stor 533 rbd 32 s: S: V:, mod Pant i Gaarden Marøen, No 63 i Radøe

Skibrede, for de resterende 355 rbd 74 2/3 s: S: V: efter paategnet Qvittering af 18 Novbr: 1814.

7. Auctions-Skjøde til Ole Anderssen paa et Vaanhuus i 1ste Rode No 66 i store Sandvigen for 204 rbd 3 mrk N: W:, dateret 8de Octobr: 1814.

8. Bøxelseddel fra Lieutenant Garmann til Ole Anderssen paa Grunden til ovenmeldte Huus, No 66 i 1ste Rode, dateret 5 Decbr: 1814, med Revers.

9. Skjøde fra Johannes Arnesen Tostensvig til Sønnen Mons Johannessen paa 6 Mrk Fisk i Gaarden Tostensvig, No 32 i Herløe Skibrede, for 100 rbd N: W:, dateret 3die Augusti 1814.

10. Skjøde fra Ditto til Sønnen \Endre/ Johannessen {Arnesen} paa 6 Mrk Fisk i Gaarden Tostensvig, No 32 i Herløe Skibrede, for 100 rbd N: W:, dateret 3die Augusti 1814.

11. Skiftebrev efter Ole Jacobsen Byenæs, sluttet 6te Septbr: 1814, hvorved Boets Jordegods 18 Mrk Smør ¼ Hud i Gaarden Byenæs, Matr: No 93 i Schjolds Skibrede, er udlagt til Enken Marthe HalvorsDatter og Børnene, samt 2 4/25 Mrk Smør 1 11/25 Kd: Malt i Gaarden Nordeyde, No 85 i Schjolds Skibrede, er udlagt til bemeldte Enke og Børnene.

12. Skjøde fra Arne Nielssen Nordeyde m: fl: til Guldsmed Hans Blytt paa 18 Mrk Smør 12 Kander Malt i Gaarden Nordeyde, No 85 i Schjolds Skibrede, for 250 rbd S: W:, dateret 6 Octobr: 1814.

13. Odelsskjøde fra Ole Antoniussen Byenæs og Iver Paulsen Byenæs til Hans Blytt paa Odels Retten til ovenmeldte Brug i Gaarden Nordeyde, dateret 12te Novbr: 1814.

14. Bøxelseddel fra Provstinde Micheleth til Ole Jenssen paa 6 Mrk Smør og 6 Kd: Malt Landskyld og Skatteskyld i Gaarden Schjelanger, No 58 i Herløe Skibrede, dat: 24 Octobr: 1814, med Revers.

15. Do: fra Frue Ameln til Jens Johannessen paa 1 pd Fisk Landskyld og Skatteskyld (åpent rom) i Gaarden Hatten, No 48 i Herløe Skibrede, dateret 12 Novbr: 1814, med Revers.

16. Vilkaarsbrev fra Jens Johannessen Hatten til Enken Anna OlsDatter paa aarligt Vilkaar af denne Gaard, dateret 12 Novbr: 1814.

17. Skjøde fra Elias Sørensen Riple til Sønnen Søren Eliassen paa 2 pd 6 Mrk Smør ¼ Hud i Gaarden Riple, No 28 i Schjolds Skibrede, for 333 rbd 3 mrk N: W:, dateret 2 Decbr: 1814, Vilkaar af Værdie 20 rbd N: W: aarl:

18. Vilkaarsbrev fra Søren Eliassen Riple til Forældrene Elias Sørensen og Lisbeth LarsDatter, dateret 2 Decbr: 1814.

19. Skjøde fra Ole Nielssen Kiddesæter m: fl: til Lasse Bendixsen Houchaas paa 8 5/11 Mrk Smør 5 7/11 Kande Malt i Gaarden Bratougle, No 23 i Radøe Skibrede, for 166 rbd 4 mrk N: W:, dat: 24 Octbr: 1814.

1814: 337

20. Bøxelseddel fra Sognepræst J: M: Daae til Paul Paulsen paa 1 Løb Smør 1 Mæle Malt Landskyld og Skatteskyld 1 Løb Smør i Lysevold, No 25 i Schjolds Skibrede, dat: 15 Octobr: 1814 med Revers.

21. Do: fra Do: til Knud Rasmussen paa ½ Løb 6 Mrk Smør ¼ Tønde Malt Landskyld og Skatteskyld (åpent rom) i Gaarden Litthun, No 43 i Mjelde Skibrede, dateret 21 Novbr: 1814, med Revers.

22. Do: fra Conrad Ameln til Lars Olsen paa 18 Mrk Smør 1 Mæle Malt Landskyld og Skatteskyld (åpent rum) i Gaarden øvre Tvedt, No 46 i Radøe Skibrede, dateret 12 Novbr: 1814, med Revers.

23. Skjøde fra Enken Sigrid EllingsDatter Birkeland til Sønnen Sivert Larssen paa 1/10 Part i Mælands Annex-Kirke med underliggende Jordegods 2 2/5 Mrk Smør 1 3/5 Kd:

Malt i Gaarden Leervig, No 71 i Herløe Skibrede, for 133 rbd 2 mrk N: W:, dateret 20 Octobr: 1814.

24. En Qvittering af 15 Novbr: 1814 fra Danckert K: Holm til Justitsraad Dahl hvorved {hand} den Andeel i Gaarden Kalvedalen, Matr: No i Schjolds Skibrede, som bemeldte Holms Hustrue Karen Dorthea ved Skiftet efter hendes Moder, Frue Wenche Dahl, sluttet 23 Januar 1814, var udlagt, af Skyld 11/13 Mrk Smør, overdrages til hans Svigerfader, bemeldte Justitsraad Dahl.

25. Afkald fra Niels Aadsen Lyngøen for hans Moderarv 51 rd 3 mrk 7 s til Formynderen Steffen Olsen Lyngøen, dateret 3die Decbr: 1814.

26. Ditto fra Aschild Olsen Nepstad for hans Hustrues Brithe MonsDatter Sellevolds Arvemidler, i alt 426 rd 7 s, til Formynderen Peder Pedersen Storoxe, dateret 1ste Decbr: 1814.

27. Aflyst Obligation fra Elling Johnsen øvre Solem til Haldor Jacobsen Bysem og Anders Haldorsen Bysem stor 300 rd, mod Pant i øvre Solem, No 8 i Radøe Skibrede, dat: 11te Decbr: 1810 og omskrevet 27 Junii 1813 til 135 rbd S: V:, efter paategnet Qvittering af 29 Martii 1814.

28. Aflyst Obligation af 11te Decembr: 1811 fra John Ellingsen øvre Solem til Haldor Jacobsen Bysem stor 300 rd og omskrevet 27 Junii 1813 til 135 rbd S: W:, mod Pant i øvre Solem, No 8 i Radøe Skibrede, efter Qvittering af 29 Martii 1814.

29. Skiftebrev efter Kari BergesDatter Morvig, sluttet 19 Julii 1814, hvorved Boets Jordegods 13 101/3988 (3488?) Mrk Smør i Gaarden Lechnæs, No 71 i Alenfit Skibrede, er udlagt til Enkemanden Lars Rasmussen Morvig.

30. Do: efter Brithe MichelsDatter Qvalvaag, sluttet 13 Octobr: 1814, hvorved Boets Jordegods 18 Mrk Smør 18 Kd: Malt i Gaarden Qvalvaag, No 89 i Lindaas Skibrede, er udlagt til Enkemanden Anders Arnesen og Datteren Marthe AndersDatter, samt 17 Mrk Smør 11 1/3 /1/4?) Kd: Malt i Gaarden Møchelthun, No 29 i Alenfit Skibrede, er udlagt til Sønnene Anders Anderssen og Lars Anderssen.

31. Do: efter Ole Olsen søre Solem, sluttet 8de Novbr: 1813, hvorved Boets ejende 3 Mrk Smør 1 ½ Kd: Malt i Gaarden Udhelle, No 54 i Radøe Skibrede, er udlagt til Enken Ingebor GudmundsDatter og Sønnen Gudmund Olsen, hver det halve.

32. Do: efter Johannes Johannessen nordre Bjørøen, sluttet 1ste Octobr: 1814, hvorved Boets Jordegods, sc: 9 Mrk Fisk i Gaarden nordre Bjørøen, No 81 i Sartor Skibrede, 22 7/8 Mrk Fisk i Gaarden søre Fjelde, Matr: No 89 i samme Skibrede, og 12 23/24 Mrk Fisk i Gaarden Nipen, No 27 i bemeldte Skibrede, er udlagt til Enken Ingebor MonsDatter og Børnene.

33. Do: efter Mons Jenssen Søreyde, sluttet 30te Julii 1814, hvorved Boets Jordegods 18 Mrk Sr: 8 Kd: Malt i Gaarden Søreyde, No 86 i Schjolds Skibrede, er udlagt til Enken Agothe TollevsDatter og Børnene.

34. Do: efter Baste Anderssen Reigstad, sluttet 3die Augusti 1814, hvorved Boets Jordegods 18 Mrk Sr:, 7 ½ Kd: Malt, 1/8 Faar i Anders Monssens Brug i Gaarden Fyllingen, No 43 i Echanger Skibrede, og 18 Mrk Smør 7 ½ Kd: M: 1/8 Faar i Johannes Nielssens Brug i samme Gaard, samt 18 Mrk Sr: ¾ Mæle Malt i Gaarden Grimstad, No 85 i Lindaas Skibrede, er {saa} udlagt saaledes som Skjødebogen Fol: 640 udviser.

35. Skjøde fra Over-Krigs Commissair August Mohr til Kjøbmand Jens Andreas Berle paa Gaarden Westerlien eller Uren, af Landskyld 3 Mrk Smør, Matr: No 133 i Schjolds Skibrede, for 4000 rbd N: W:, dateret 25de Septembr: 1813.

36. Bøxelseddel fra Brynild Olsen Berge til Michel Halvorsen paa 1 pd 3 Mrk Smør ¼ Tønde Malt Landskyld og Skatteskyld Mrk Sr: i Gaarden Berge, No 82 i Lindaas Skibrede, dat: 7 Decbr: 1814, med Revers.

37. Do: fra Peter \S:/ Lamberg til Michel Johnsen paa 12 Mrk Smør 10 Kd: Malt Landskyld og Skatteskyld (åpent rom) i Gaarden øvre Qvalem, No 59 i Radøe Skibrede, dateret 1ste Augusti 1814, med Revers.

38. Skjøde fra Ditlef Martens til Marchus Christian Berg paa et Vaanhuus i 2den Rode, No 26 i store Sandvigen, for 499 Rd D: C:, dateret 2den Octobr: 1811.

39. Delebrev efter Peder Matthiassen indre Echnæs, dat: 28 Novbr: 1814, hvorved Boets Jordegods 6 3/22 Mrk Smør i Gaarden øvre {Berge} \Mundal/, No 73 i Alenfit Skibrede, er udlagt til Datteren Brithe PedersDatter, givt med Johannes Johannessen indre Echnæs.

Da ingen havde videre ved Tinget at føre i Rette blev samme hævet.

Heiberg

Lars Blix de Fine — Anfin Olsen
Jørgen Hanssen — Jørgen Ellengsen

Aar 1814 den 9de December blev en Extraret sadt i Secretair og Sorenskriver Christies Huus i Bergen, og Retten bestyret af mig Procurator Heiberg som Constitueret Sorenskriver, tilligemed de 4re Laugrettes{mænd} og Meddomsmænd sc: Lars Blix de Fine, Anfind Olsen, Jørgen Ellingsen og Jørgen Hansen alle af store Sandviigen,
Hvorda! Continuerede Justitssagen

1814: 337b

Assesor og Procurator Lassen som Actor, contra Tiltalte Ole Iwersen Kiellewold.

Actor mødte og udbad Laugrettet maatte Omforklare, naar i Almindelighed her omkring paa Landet og in specie paa Gaarden Telwiig, Folk plejer at staae op om Morgenen om Høsten, i sær i October Maaned hvorom her er Spørgsmaalet?

Den Tiltalte var i sin Friehed her tilstæde for Retten.

Defensor forbeholdt det Fornødne.

Laugrettet svarede derpaa, paa Actors tilførte, at den almindelige Tid paa hvilken Folk her omkring paa Landet, og in specie paa Gaarden Telwiig \staaer op om Morgenen/ er i October Maaned om Høsten, \er/ om Morgenen Klokken 5.

Den Tiltalte forklarede paa given Anledning, at han eftersadte \i Floren/ den i Forhøret omforklarede Bøtte, og ikke \intenderede eller/ giorde andet brug deraf end deraf at drikke den af Koen malkede Melk, ligesom det ikke var ham muelig at gjenkjende den, saasom det var Mørkt den Tid han som sagt benyttede sig af samme, og var denne Bøtte omtrent paa 2 Kanders Størrelse. Laugrettet Skiønnede at en saadan Bøtte i Almindelighed kan være Værd 1 Rbmrk N: W: mod hvilken Taxt, den Tiltalte {hav} intet havde at indvende.

Actor anmærkede at da den Bestiaalne Giertrue Magnes Datter følge hendes Svar paa 13de Qvæstion ej har midstet andre Ting, end det af hende omforklarede Segl, Brød og Smør, fandt han det ufornøden at lade den ommeldte Bøtte, som Tiltalte ikke kunde gjenkjende, foreviise i Retten, hvorefter Actor fremlagde Indlæg af Dags Dato og indlod Sagen Dom. Bemeldte Indlæg blev Læst og indtages her saalydende. # #

Auditeur og Toldprocurator Rogge som Defensor, begjerede Sagen udsadt til førstkommende Mandag Eftermiddag Kl: 2.

Eragtet:

Den forlangte Anstand bevilges til førstkommende Mandag den 12te denne Maaned om Eftermiddagen Kl: 2.

Den Tiltalte blev overleveret Laugrettet for at henbringes i Byens Arrest. Heiberg
Lars Blix de Fine Anfin Olsen Jørgen Ellengsen Jørgen Hanssen

Samme Dag og Sæd!! (Stæd), om Eftermiddagen Kl: 2 slet, continuerede, ved mig Procurator Heiberg, som constitueret Sorenskriver, i Overværelse af de 2de Laugrettes Mænd, Lars Blix de Fine og Jørgen Hanssen: se Fol: 330.

Gammel Justits Sag.
Procurator Brandt som Actor contra Jens Tørrissen Brudvig.
Actor Mødte, og tilkiendegav at den Tiltalte endnu paa Sygehuuset er henliggende, og saa svag at han for Retten ikke kan fremstilles; han begiærede derefter de 3de af Tuenæs, til den 5te d: M:, indstevnte Vidner, som da, formedelst anmeldte Forfald, ikke mødte, paaraabte og afhørte.
Defensor forbeholdt det Fornødne. hvorpaa:
50de Vidne Jens Gregorius!! Tuhenæss!! (Gregoriussen Thuenæss) frem stoed for Retten, og blev formanet til Sandheds Udsigende, samt betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa han aflagde Eed og forklarede: at være 42 Aar gammel, i Tieneste hos 42. Vidne Carl Johannessen Tuhenæs!! (Thuenæs) som Skyds Dreng; for øvrigt forklarede han sig overenstemmende med 38te Vidne Ole Larsen Tuhenæs, og da han indted videre viste til Oplysning blev han Dimiteret.

1814: 338

51de Vidne Ole Haldorsen Thuenæss, fremstod derpaa for Retten, og blev formanet til at Vidne Sandhed, samt betydet Eedens Vigtighed hvorpaa han aflagde Eed og forklarede, at være 29 Aar gammel, i Tieneste hos 40de Vidne Wiching Hansen Thuenæss som Post-Dreng; for øvrigt forklarede han sig overeensstemmende med 38te Vidne, tillæggende, at der ikke ere flere Mandspersoner paa Thuenæss, end de som efter Indstevnings Paategningen, paa Stevningen af 26de November sidstleden, hertil ere indstevnte, undtagen een Dreng ved Navn Ole Einersen. Og da han indted videre vidste til Oplysning i denne Sag at forklare blev han dimiteret.
52de Vidne Magne Johannessen Thuenæss, fremstoed derpaa for Retten og blev formanet til een sandfærdig Forklaring, samt betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa han aflagde Eed og forklarede at være 26 Aar gammel, og i Tieneste hos Lars Olsen Thuenæs som Post-Dreng for det øvrige forklarede han sig i alle deele overeensstemmende med 38te Vidne Ole Larsen Thuenæss og 51de Vidne, næst forige afhørte Ole Haldorsen, hvis Forklaringer blev ham forelæst og hvilken han vedtog som sin Eegen. Og da han indted videre vidste til Oplysning blev han Dimiteret.
Laugrettet erklærede, at de efter Rettens Foranstaltning havde bragt, disse nu afhørte 3de Vidner, hen paa Byens Sygehuus og presenteret dem for den Tiltalte, og havde da den Tiltalte for Comparenterne erklæret, at det ikke var nogen af disse 3de der havde flyttet ham over Fiorden fra Thuenæss Natten mellem den 8de og 9de f: M:
Actor begiærede Sagen udsadt til den 20de d: M: Formiddag Kl: 9, som den første Tiid de udeblevne Vidner, der opholder sig i 3de forskiellige Skibrede, kan vorde indkaldte, til hvilken Tiid han, begiærede, de jndstevnte: Johannes Gierstad, Haldor Monsen Øyes Kone og Tiltale Brudvigs Kone, om hun er at finde, forelagt under Faldsmaal at møde.
Eragtet:
Den forlangte Anstand bevilges, paa den anførte Grund, til Tirsdagen den 20de denne Maaned Formiddag Kl: 9, til hvilken Tiid: Johannes Gierstad, Haldor Monsen Øyes Kone, og den

Tiltalte Jens Tørrissen Brudvigs Kone, om hun er at opspørge, forelægges under Faldsmaals Straf at møde, her i Secretair og Sorenskriver Christies Huus i Bergen. Heiberg

Lars Blix de Fine Jørgen Hanssen

Samme Dag og Stæd, om Eftermiddagen Kl: 4, blev een Extra Ret sadt i Secretair og Sorenskriver Christies Huus i Bergen, {for at} og Retten bestyret af mig Procurator Heiberg, som constitueret Sorenskriver i Overværelse af de 2de Laugrettes mænd, Lars Blix de Fine og Jørgen Hansen, for at continuere {Under} Undersøgelses Forhøret, angaaende Stempling-Sæddelen, fra Fol: 328.

Efter Paaraab mødte ingen af de forige Rettesdag forelagte Personer, ej heller, er Forelæggelsen tilbage kommen til Retten, thi bliver med dette Forhør at beroe, indtil, at Dommeren, kan faae tilskrevet Amtet herom, {samt} for at faae bevirket de Angieldende, med Millitair Vagt hid bragtet!! (bragt).

Lars Blix de Fine Heiberg Jørgen Hanssen;

1814: 338b

Nydt Justits Forhør

Aar 1814 den 12te December blev en Extraret sadt i Secretair og Sorenskriver Christies Huus i Bergen, og Retten bestyret af mig Procurator Heiberg som constitueret Sorenskriver, i Overværelse af de 2de eedsorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen af store Sandvigen, for at optage et Præliminair Forhør over Peder Nielsen og Søren Olsen begge af Gaarden Golten i Sartor Skibrede, angaaende begaaet Faare Tyverie. Hvorda blev fremlagt 1. Dommerens Skriftlige Indkaldelse af 1ste d: M: Lovlig forkyndt, 2. Fogdens Skrivelse til Administrator af 30te f: M:, samt 3de Handels Forvalter Christian Gabrielsens Anmeldelse af 28de s: M:, hvilke Documenter bleve oplæste og her indtages saalydende.

De 2de Angjeldende sc: Peder Nielsen og Søren Olsen Golten vare nærværende i Retten, Frie for Baand og Tvang, hvoraf Separatim fremstod som første Deponent:

Peder Nielsen Golten som sagde sig at være 37 Aar gammel, fød paa Gaarden Nedre Golten i Sartors Skibreede, af Forældre Gaardemand Niels Pedersen og Magrethe Sørens Datter, hvilke begge ere døde, han er døbt i Sunds Hoved Kirke, samt for omtrent for 16 Aar siden er Confirmeret i samme Kirke, ligesom han seeneste Gang var til Alters Michaelie d: A: i meerbemeldte Kirke, Han forklarede endvidere: at han bestandig har været Hjemme hos sine Forældre, indtil disse døde for omtrent 14 Aar siden, da han tiltraade deres Gaardebrug i Gaarden Golten, det han siden har brugt, og nu bruger og beboer som sin Ejendoms Gaard. For 12 Aar siden, blev han gift med hans endnu levende Kone Martha Johannes Datter, med hvilken han har Aflet 5 Børn, hvoraf de 4re endnu lever, og den Ældste er i det 10 Aar gammel. Angaaende det Factum som her Omhandles, forklarede han: at 3 Uger for sidstleden Michaelie, Overlade han og Medskyldige Søren Olsen Golten, at de vilde rejse ud for at tage nogle Smaler, hvoraf de viiste der vare mange løsegaaende i Udmarken ved Gaarden Glæsnæs, hvilket de strax i værksatte, og da de en Dag bemeldte Tid, vare i denne Hensigt udrejste, og henkommen i bemeldte Udmark, fandt de en Folk!! (Flok) der gaaende af 100 Stykker \Faar/ eller meere, af hvilken de bemægtigede sig 6 Stykker Voxne Gjeld Vedere, hvilke 6 Stykker, de i sin Baad bragte Hjem til Gaarden Golten, hvor de i Sørens Klæve slagtede de 4re og i Deponentens Huus ovenpaa en Lem de 2de andre. Af disse 6 Faar har Han og Søren solgt 3de Kroppe til Folk her i Byen og de 3de andre har de Deelt sig imellem,

og har de endnu Alle 6 Skind Hjemme hos sig. Deponentens Kone saae ikke nogen af Faarene, førend de vare slagtede, ej heller var der nogen anden Nærværende end Deponenten og Søren, da Slagtningen foregik, undtagen en Broder af Søren ved Navn Mons Olsen en Dreng paa 13 Aar, hvilken Dreng var nærværende med Deponenten og Søren den Gang de tog Faarene, og Sørens Kone Anna Johannes Datter, som er en Søster af Deponentens, klippede Ulden af Faarene førinden de bleve Slagtede, samt vidste paa hvilken Maade de vare tilkomne Samme, derimod vidste Deponentens Kone intet herom, førend han leverede hende Kiødet, dog kan han ikke Nægte, At hun saavel som Sørens Kone vidste om

1814: 339

i hvad Ærende de vare udrejste i, Ulden har de Deelt imellem sig, men Talgen har de solgt til 2 RbMrk og var Qvantiteten omtrent 1 Bpd eller 24 Mrkr, for de 3de solgte Smale Kropper har de erholdt 10 2/3 s pr Mrk N: W: eller 6 Rbdr 4 mrk N: W: pr Stykke. Han blev derpaa tilspurgt om han og Søren ikke havde været der paa Stedet fleere Gange, for at tage fleere Faar, hvor paa Deponenten forklarede: at {han} \de/ kun en Gang siden har været paa Glæsnæs for at tage Faar, og tog de da 2de Stykker, hvoraf det eene var Levende og Gik paa Landet, og det andet var dødt og flød paa Søen, da de tog det. Derimod har Deponenten og Søren taget 2de Faar i Udmarken ved Gaarden Golten nemlig en Veder og en Souv, samt paa Riisøen under Gaarden Toft, har de ligeledes taget 2de Souver. Til at begaae disse 3de sidste Tyverier har den ommeldte Sørens Broder været med dem i Udmarken paa Gaarden {Riisøen} Golten og Riisøen, de omforklarede 6 sidste Faar, ere alle slagtede i Sørens Huus, og har Sørens Kone klippet Ulden af de 4re nemlig Goltens og Riisøens, men de 2de fra Gaarden Glæsnæs vare klippede førend de bleve stiaalne. Ulden af de omnævnte 4re har de ligeledes deelt inellem sig, ligesaa ogsaa Kroppene af alle 6 ere deelt imellem dem til Huusbrug, og Talgen forbrugt i deres Huuse, og Skindene har de endu i sin Værge. Deponenten eller Søren vidste ikke hvem de 10 Faar vare tilhørende, da de tog dem, men har siden, har faaet at viide, at af de 6 første tilhører Handels Gesell Gabrielsen de 2, Andreas Aamundsen Glæsnæs 1, Endre Aamundsen Glæsnæs 1, Johannes Josephsen Glæsnæs 1, og Lasse Thomassen Glæsnæs 1, af de 6 sidste ommeldte tilhører Mons Andersen Glæsnæs den som blev Levendaget!! (Levendetaget) paa Glæsnæs Udmark Og Johannes Nielsen Golten og Peder Olsen Glæsnæs Ejer tilsammen den som blev dødfunden paa Søen, Iwer Knudsen Toftetræet tilhørte begge de 2 paa Riisøen tagne, derimod vidste Deponenten og Søren forøvigen!! (forøvrigen), at de 2de Faar som de har taget i Udmarken paa Golten vare Ole Michelsen Golten og Aamund Aamundsen Tønnewiig tilhørende. Tyveriet blev ellers opdaget, medens Deponenten og Søren samt deres Koner og Huusfolk vare i Begravelse paa Tønnewiigen {hos} \efter deres Svigerfader Afdøde Johannes Larsen Tønnewiig \hvis Kone tilforn er død/ da nogen af de Bestiaale!! (Bestiaalne) skal efter sigende have været inde i deres Huuse og Inqvireret og der fundet Skindene. Nogle Dage efter at de vare komne Hjem fra Begravelsen kom Johannes Nielsen Golten og Handels Gesell Gabrielsens Dreng Knud Rasmussen med fleere af de Bestjaalne, til Deponenten og Søren paa Gaarden Golten, og tillagde dem Tyveriet, hvilket de da strax tilstode. Deponenten er af Middelmaadig Omstændigheder, han er vel Skyldig endeel Gjeld, men hans Gaard er ikke Pandtsadt, han har aldrig været Tiltalt tilforn for nogen Forbrydelse, den han vidste sig frie for at have begaaet. Efterat hans Forklaring var ham forelæst og af ham som Rigtig {blev forelæst} Vedtaget blev han indtil videre demitteret. Derpaa fremstod som:

2. Deponent Søren Olsen Golten som sagde sig at være 22 Aar gammel boesadt paa Gaarden Golten og gift med Anna Johannes Datter som endnu Lever, men med hvilken han endu ingen Børn har Avlet, han er fød paa Gaarden Nedre Golten i Sartors Skibrede af

Forældre Gaardemand Ole Monsen og Mallene Castens Datter, hvilke begge ere døde, han har bestandig været Hjemme hos sine Forældre, indtil for

1814: 339b

4 Aar siden, da hans Fader døde, og \siden har/ han tiltraadt Omtrent for et Aar siden, efter at hans Moder forhen 2 Aar var død, og han havde, lagt i Odels Proces om Gaardebruget, bemeldte hans Faders Gaardebrug, det han nu bruger som sin Ejendoms Gaard; han [er] døbt i Sunds Hoved Kirke, samt Confirmeret for omtrent 6 Aar siden i bemeldte Kirke, hvor han seeneste Gang var til Alters Michaelie Tider dette Aar, han har aldrig Tilforn været Tiltalt for nogen Forbrydelse, den han vidste sig frie for at have begaaet. Angaaende det begaaede Tyverie: forklarede han at Alting var dermed Tilgaaet saaledes som af 1ste Deponent Peder Nielsen har forklaret, dog med den Forandring: at de har solgt 7 af de Stiaalne Smale Kropper, og at Peder Nielsens Kone var med at Klippe de 2de Faar, ligesom han tillagde at han mange Ganger og i lang Tid [blev]? bedet og forlokket saavel af Peder Nielsen som dennes Kone, til at begaae denne Forbrydelse inden han dertil endelig {over}lod sig Overtale. Han er i smaae Formues Omstændigheder og hans Gaard er Pantsat næsten ligesaa meget som den er Værd, og veed han ikke rettere end de stiaalne Faar, tilhører de Personer som af Peder Nielsen er opgivet, ligesom det er tilgaaet med Opdagelsen af Samme, som af Peder Nielsen er omforklaret.

Begge disse Deponentere bleve derpaa Comfrunterede!! (Confronterede) og tilstod nu første Deponent Peder Nielsen at de Rigtig nok har solgt 7 af Faare Kroppene, men veed ikke hvormeget de har faaet for samme, derimod benægtede han at enten han eller hans Kone har forlokket Søren Olsen at begaae denne Forbrydelse, men derimod har Søren Olsens Kone overtalt Deponenten hertil, dette sidste benægtede Søren Olsen, og da ingen videre Forklaring var af nogen af dem at erholde, bleve de demitterede.

Af de Indstævnte Vidner fremstod derpaa som:

3de Deponent Christian Gabrielsen 40 Aar gammel, som blev formanet til en Sandfærdig Forklaring, saaledes som han i sin Tid trøstede sig at beedige samme, hvorpaa han forklarede at være Handelsforvalter hos Hr: Jan Wejner Krohn paa Fiskevæhret Glæswæhr, han blev derpaa forelæst hans Anmeldelse til Hr: Foged Bøgh af 28de f: M: den han vedkjendte sig som Rigtig og af sig forfattet, han forklarede sig endvidere: at da han fra en Rejse til Stavanger, kom Hjem den 24de f: M: fik at viide af sin Tjeneste Dreng Knud Rasmussen at denne tilligemed fleere havde været paa Gaarden Golten hos de Angjeldende Peder Nielsen og Søren Olsen og der forefunden endeel Faare Skind 12 Stk i Tallet, hvoraf de 2de vare forsynede med Deponentens Mærke og at de 2de foran benævnte Angjeldende havde tilstaaet, at havde!! (have) Stiaalet de Faar, som disse 12 Skind havde tilhørt, dette Gav Deponenten Anledning til at efter telle sine Faar som almindelig gaaer Løs i Marken og Øene under Gaarden Glæswæhr, og ved at efter tælle disse savner Deponenten 4re Stykker nemlig 2 Voxne Gjeld Vederer dem han satte i Verdie paa den Tiid han midste Samme af 21 Rbdr 4 mrk N: W: per Stykke, samt 1 voxen Souv med Lam, dem han begge sadte i Værdie for 16 Rbdr 4 mrk N: W: tilsammen, disse 2de sidste har de Angjeldende ikke vildet tilstaae at have Taget, ej heller har Deponenten forefundet meere hos de Angjeldende, end Skindene af

1814: 340

de 2de først bemeldte Faar, men alle 4re ere Deponenten frakommen imod hans vidende og Villie, og vare hans sande Ejendom. Siden efter har Deponenten hørt at de øvrige i hans Anmeldelse omnævnte Personer skal have midstet endeel Faar, hvilket Alt, gav Deponenten Anledning til at indgive bemeldte Anmeldelse til Fogden. Deponenten har kjendt de 2de

Angjeldende siden han blev Handels Forvalter paa Glæswæhr i en Tiid af 4 Aar, i denne Tid har han ikke for nu, hørt om eller Erfaret noget uskikkeligt af de Angjeldende, og saa Vidt Deponenten veed er Peder Nielsens Formues Omstændigheder Gode, men Søren Olsens Maadelige, videre vidste Deponenten ikke i denne Anledning at forklare, og da han havde vedkjendt sig sin Forklaring som Rigtig blev han demitteret.

4de Deponent Iwer Knudsen Toftetræet fremstod derpaa for Retten og blev formanet til at sige Sandhed, hvorpaa han forklarede at være 23 Aar gammel, boesadt paa Gaarden Toftetræet, han forklarede endvidere: at han ved at eftersee sine Faar, som blant andre gik Løs paa en Øe under hans Gaard Riisøen kaldet, har Savnet 2de Souver, hvilke han ansaae at være af Verdie paa den Tid han midste dem 16 Rbdr 4 mrk pr Stykke N: W: disse 2de Faar som er ham frakomne imod hans vidende og Villie, havde Angjeldende Peder Nielsen og Søren Olsen Golten, tilstaaet at have Taget, og at de endnu har Skindene af samme i deres Bevaring, men Deponenten har ikke selv seet disse Skind hos de Tiltalte, i henseende til Søren Olsens Opførsel i Fortiiden samt hans Formues Omstændigheder, var Deponenten Overeensstemmende med 3de Deponent, Ligesaa og i henseende til Peder Nielsens Formues Omstændigheder, men i henseende til hans Opførsel i Fortiiden har Deponenten Rigtig nok, hørt Rygte om, at bemeldte Peder Nielsen ikke aldeeles skulle være Troe, men hvori hans Utoeskab!! (Utroe-) skulle bestaae ved Deponenten ikke. Videre vidste han ikke til Oplysning, og da han havde vedtaget sin Aflagde Forklaring som Rigtig blev han demitteret.

5te Deponent Peder Olsen Glæsnæs fremstod derpaa og blev formanet til at Vidne Sandhed, hvorpaa han forklarede at være 48 Aar gammel, samt boesadt paa Gaarden Glæsnæs, han forklarede endvidere at have mistet en Gjeld Veder som Deponenten og Johannes Nielsen Øvre Golten havde gaaende i Udmarken ved Garden Glæsnæs, een Tid efter at denne Gjeld Veder var Savnet, kom der Rygte om, at Angjeldende Peder Nielsen og Søren Olsen skulle have stiaalet Smaaler, i hvilken Anledning han begav sig hen til Gaarden Golten hos de Angjeldende, hvor han tilligemed hans Medejer Johannes Nielsen Golten forefandt Skindet af bemeldte deres savnede Gjeld Veder, forsynet med deres Almindelige Mærke, og sagde da de Angjeldende at de havde fundet bemeldte Væder, død flydende paa Søen. Bemeldte Veder som er Deponenten og Medejer frakommen mod deres vidende og Villie, ansaae Deponenten paa den Tid han midste den, at være Værd 10 Rbdr N: W:, saasom Ulden var af den taget for inden han midste den. I Henseende til de Angjeldendes Opførsel i Fortiiden samt deres Formues Omstændigheder, forklarede Deponenten sig overeensstemmende med 3de Deponent. Demitteret.

6te Deponent Johannes Nielsen Øvre Golten fremstod derpaa og blev

1814: 340b

formanet at Vidne Sandhed, hvorpaa han forklarede at være 39 Aar gammel og boesadt paa Gaarden Øvre Golten, samt Medejer med næst afhørte 5te Deponent i den af den omforklarede borteblevne Gjeld Veder, for Resten forklarede denne Deponent sig i alle Deele overeensstemmende med bemeldte 5te Deponent og blev demitteret.

7de Deponent \Endre/ Aamundsen Glæsnæs fremstod derpaa og blev formanet at vidne Sandhed, hvorpaa han forklarede at være 22 Aar gammel, tjenende paa Gaarden Glæsnæs hos hans Fader; han forklarede endvidere at omtrent ved Michaelis Tider havde hans Fader af de Faar, denne har gaaende i Udmarken ved Gaarden Glæsnæs, savnet en Gjeld Veder med Ulden paa, og da det nogen Tiid derefter Rygtedes at de 2de Angjeldende havde stjaalet Smaler, Rejste Deponenten paa hans Faders Vegne med fleere hen til de Angjeldende, hvor der forefandtes adskillige Smaleskind, i blant hvilket et forekom {Vidnet} \Deponenten/ ligne Skindet af den Veeder hans Fader havde Midst, men Deponenten kunde ikke nøye Gjenkjende Skindet, saasom Ulden nu var Afklippet og Øret hvori Mærket var staaende, var

Afskaaret, men de Angjeldende tilstod da for Deponenten og fleere at de havde Stjaalet Vederen og det foreviiste Skind tilhørte den. Bemeldte Veder der var hans Fader frakommen imod hans vidende og Villie, formeenede Vidnet at være med Ulden og Alt af Værd 15 Rbdr N: W: I Henseende til de Angjeldendes Opførsel i Fortiiden, samt deres Formues Omstændigheder, var han Overeensstemmende med 3de Deponent, demitteret.

8de Deponent Mons Andersen Glæsnæs fremstod derpaa og blev formanet til at vidne Sandhed, hvorefter han forklarede at være 32 Aar gam/m/el samt boesadt paa Gaarden Glæsnæs, han forklarede endvidere at han noget efter Michels Dag sidstafvigte, har savnet af sine Faar der gik i Udmarken ved Gaarden Glæsnæs en Gjeld Veder hvoraf Ulden var Aftaget, og da det Rygtedes at de Angjeldende havde stiaalet Smaler, Rejste han med fleere hen til Gaarden Golten, hvor der blant fleere Faareskind fandtes i de Angjeldendes Huus et som bar Deponentens Mærke, hvorpaa de Angjeldende tilstode, at have stjaalet den omforklarede Veder. Denne Veder, som er Deponenten frakom/m/en imod hans vidende og Villie, ansaae han i den Tid han midste den for 12 Rbdr N: W: I henseende til de Angjeldendes Formues Omstændigheder, og Opførsel i Fortiiden, er Deponenten overeensstemmende med 3de Deponent demitteret,

9de Deponent Andreas Aamundsen Glæsnæs som blev formanet at sige Sandhed, hvorpaa han forklarede at være 35 Aar gammel, samt boesadt paa Gaarden Glæsnæs, han forklarede derhos at af hans Faar, som vare i Udmarken ved Gaarden Glæsnæs omtrent ved Michels dags Tider savnede en Gjeld Veder med Ulden paa og da det siden Rygtedes at de Angjeldende havde stjaalet Smaler Rejste han med fleere hen til de Angjeldende paa Gaarden Golten, og i deres Huus forefandt Skindet af den bortteblevne Veder, som de Angjeldende da tilstod at have stjaalet. Be-

1814: 341

meldte Veder, som er ham frakommen imod hans vidende og Villie, ansaae Deponenten at være Værd i den Tid da den blev borte 16 Rbdr 4 mrk N: W:. I Henseende til de Angjeldendes Omførsel!! (Opførsel) med videre, var Vidnet overeensstem/m/ende med 3de Deponent demitteret.

10de Deponent Ole Michelsen Golten fremstod og blev formanet til at Vidne Sandhed, hvorpaa han forklarede at være 23 Aar gammel, samt boesadt paa Gaarden Nedre Golten, han forklarede at ved Michels dags Tider dette Aar har midstet af sine Faar der gik i Udmarken ved Gaarden, en Sauv med Ulden paa, og da han fattede Mistanke paa, at denne Sauv var stiaalet af hans Naboer nærværende Peder Nielsen og Søren Olsen Nedre Golten, saa gik han og Erich Johannesen samt Knud Knudsen af Naboe Gaarden Øvre Golten indudi Angjeldendes Huus, da disse vare fraværende i Begravelsen efter deres Svigerfader Johannes Larsen Tønnewiig, hvor de efter Inqvisition forefandt adskillige Faareskind, hvoriblandt var Skindet af Deponentens borteblevne og Omforklarede Sauv, paa hvilket Skind befandtes at være Deponentens Mærke. De Angjeldende have siden efter tilstaaet at have stiaalet denne Sauv, som er Deponenten frakommet imod hans vidende og Villje, og som han ansaae at være Værd {af} den Tid han midste samme 6 rbd 4 mrk N: W:. I Henseende til de Angjeldendes Opførsel i Fortiiden og Formues Omstændigheder, var Deponenten overeensstemmende med 3de Deponent demitteret.

11te Deponent Aamund Aamundsen Tønnewiig fremstod og blev formanet at Vidne Sandhed, hvorpaa han forklarede at være 28 Aar gl: og boesadt paa Gaarden Tønnewiig, samt at han ved Michels dags Tider har midstet en Veder, som gik i Udmarken ved Gaarden Golten, denne Veder som er Deponenten frakommen imod hans vidende og Villje, og som Deponenten anseer med Uld og Alt at have været Værd, da han midste samme 12 Rbdr N: W: havde Angjeldende tilstaaet at have Stjaalet, men Deponenten har ikke selv været i de

Angjeldendes Huus desangaaende, eller seet Skindet, siden han midste den. I Henseende til de Angjeldendes Opførsel i Fortiiden og deres Formues Omstændigheder, var Deponenten overeensstemmende med 3de Deponent demitteret

12te Deponent Lasse Thomassen Glæsnæs fremstod og blev formanet til at sige Sandhed, hvorpaa han forklarede at være 44 Aar gammel, og boesadt paa Gaarden Glæsnæs, saa forklarede han end og: at han noget for Michelsdags sidstleden, havde midstet af Udmarken paa Gaarden Glæsnæs en Gjeld Veder med Ulden paa, {og da det Rygtedes} denne Veder som er Deponenten frakommet imod hans vidende og Villje, samt som var Værd paa den Tid han midste den 15 Rbdr N: W:, havde Angjeldende tilstaaet at have Stjaalet. For Resten var denne Deponent overensstemmende med næst foregaaende 11te Deponent demitteret.

13de Deponent Johannes Josephsen Glæsnæs fremstod og blev formanet at vidne Sandhed, hvorpaa han forklarede at være 52 Aar gammel, Huusmand under Gaarden Glæsnæs, saa forklarede han og at noget for Michelie dette Aar, Mistede han en Gjeld Veder med Ulden

1814: 341b

paa, af Udmarken ved Gaarden Glæsnæs, og da det Rygtedes at de nærværende Angjeldende havde stjaalet Smaler, Rejste han med de fleere hen til dem paa Gaarden Golten, hvor han blant andre Faareskind i de Angjeldendes Huus, [fandt] Skindet af bemeldte ham frakomne Veder, som de Angjeldende strax tilstod at have stjaalet; Vederen som er Angjeldende!! (Deponenten) frakommet imod hans vidende og Villje Ansaae han at være Værd 15 Rbdr N: W: paa den Tid han midste den, for øvrigt var han Overeensstemmende med 3de Deponent og blev demitteret.

14de Deponent Ole Nielsen Øvre Golten som blev formanet til at sige Sandhed, hvorpaa han forklarede at være 32 Aar gammel og boesadt paa Gaarden Øvre Golten, saa forklarede han og at han ingen af de stjaalne Faar har Mistet, men derimod har han været nærværende i de Angjeldendes Huus, da de Bestjaalne havde Gjenfundet deres Faareskind, samt Hørt at de Angjeldende tilstaae, at de havde Stjaalet de i Dag omforklarede 12 Faar. I henseende til de Angjeldendes foregaaende Opførsel, samt deres Formues Omstændigheder, er Deponenten Overeensstemmende med 3de Deponent demitteret.

15de Deponent Knud Knudsen Øvre Golten fremstod og blev formanet at Vidne Sandhed, hvorpaa han forklarede at være 24 Aar gl: og boesadt paa Gaarden Øvre Golten, hvorhos han forklarede: at han tilligemed hans Naboe Erich Johannesen Øvre Golten, paa Forlangende af 10de Deponent Ole Michelsen Nedre Golten, fulgtes med denne ind i de Angjeldendes Huus, da disse vare Fraværende i Begravelsen efter deres Svigerfader, hvor der forefandtes adskillige Faareskind 12 Stykker i Tallet, af hvilke bemeldte Ole Michelsen vedkjendte sig det eene at være af een ham frakommen Sauv, og har Deponenten siden hørt de Angjeldende tilstaae at have Stjaalet, de 12 Faar, af hvilke de forefundne Skind vare. For øvrigt var Deponenten overeensstemmende med 3de Deponent. Demitteret.

16de Deponent Erich Johannesen Øvre Golten fremstod og blev formanet at vidne Sandhed, hvorpaa han forklarede at være 30 Aar gammel og boesadt paa Gaarden Øvre Golten, for øvrigt forklarede han sig aldeeles Overeensstemmende med næstforrige 15de Deponent og blev demitteret.

17de Deponent Rasmus Andersen Glæsnæs fremstod og blev formanet at sige Sandhed, hvorpaa han forklarede at være 31 Aar gammel og boesadt paa Gaarden Glæsnæs, hvorhos han forklarede at han ikke selv har midstet nogen af de Stjaalne 12 Faar, men derimod var han nærværende da de Bestjaalne fandt og Gjenkjendte deres Faareskind i de Angjeldendes Huus samt hørte at de Angjeldende tilstod at have Stjaalet, de i Dag

omforklarede 12 Faar, for øvrigt var han overeensstemmende med 3de Deponent og blev demitteret.
De 2de Angjeldende Peder Nielsen og Søren Olsen Nedre Golten fremstode derpaa atter, og erklærede, at de ikke har taget

1814: 342

fleere eller andre Faar, end de 12, de i Dag har Omforklaret, og for Resten havde de intet at Fratage eller Tillægge, deres i Dag giordte Forklaring, hvorpaa de fra Retten bleve demitterede.
Og da ingen fleere vare Indkaldte eller mødte, blev dette Forhør saaledes sluttet, og skal saa hastig Muelig blive beskreven og Amtet tilstillet.

Gammel Justits Sag: see Folio 336.
Procurator Brandt som Actor contra Tiltalte Erich Hansen Brattelien.
Samme Dag og Sted, continuerede denne fra 8de d: M: udsadte Justits Sag, hvorda Actor mødte og fremstillede den Tiltalte Erich Hansen Brattelien i sin Friehed for Retten, saa var og de 2de Festnings Arrestantere Tambour Møller og Musqveteer Handeland nærværende i Retten frie for Baand og Tvang.
Actor anmeldte derpaa at han til i Dag havde ladet Indkalde, den af Vidnet Jon Wiig ommeldte Mad:me Rønne, den han begjerede forelagt til Besvarelse de af de Skriftlige Qvæstioner som tilforn har været fremsendte (fremsadte) for Vidnet Underofficeer Jon Wiig.
Derpaa fremstod som:
9de Vidne Madame Synneve Rønne som blev formanet at vidne Sandhed samt betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa hun aflagde Eed og forklarede at være 48 Aar gammel, samt gift med fraværende Mussikant-Svend Ole Larsen Rønne, Hun forklarede endvidere: at hun ikke kjender Brattelien eller Musqveteer Handeland, derimod kjender hun Tambour Møller for saavidt at denne har lagt i Qvarteer hos Vidnet 2 à 3 Maaneder, og var der i Qvarteer paa den Tiid han blev Arresteret, hun svarede derpaa til de Skriftlige Qvæstioner saasom: til 1ste Vidnet erindrer ikke rettere, end der en Dag ved Michaelie Tider sidstleden, bestemt veed hun ikke Dagen, var et Par Personer inde paa Møllers Værelse, som er særskildt fra det Vidnet opholder sig i, tilligemed Møller, men hvem disse Personer vare veed Vidnet ikke, ligesom hun ikke erindrer sig før nu, at have seet Brattelien eller Musqveteer Handeland. Til 2det Vidnet saae ikke om enten Møller eller de 2de andre som var med ham den omforklarede Dag, drak noget eller om nogen af dem vare Beskikkede. Til 3de Nej Vidnet hørte ikke nogen slags Tale mellem Møller og de 2de \fremmede/ Personer der vare med ham. For Resten tillagde hun, at Møller i hendes Huus stedse har opført sig Troe og Skikkelig, og da hun intet videre vidste til Oplysning blev hun demitteret.
Actor fremlagde derpaa en Skrivelse til ham af 7de d: M: fra Stiftet, tilligemed den deri paaberaabte Skrivelse fra Commandantskabet af 5te s: M: som viiser at den Tilforn Brattelien overgangen Høyesterettes Dom ikke findes her paa Stedet, og at derom er tilskrevet Nordlands Amt. Bemeldte Skrivelse indtages her og er af saadan Indhold. I Anledning heraf maatte Actor for det første begjere Sagen udsadt til den 9de Januarii 1815.
Defensor forbeholdt det Fornødne.
Eragtet
Den forlangte Anstand bevilges til den 9de Januarii 1815 Formiddag Kl: 9.
Den Angjeldende Brattelien

1814: 342b

blev derpaa Laugrettet Overleveret for at henbringes i Byens Arrest og Festnings Arrestanterne blev overleverede til Vagten.

Gammel Justits Sag - see Folio 337.

Samme Dag og Sted, continuerede Justits Sagen, Assessor og Procurator Lassen som Actor contra Ole Iwersen Kiellewold, og Retten bestyret af den samme Dommer og Meddomsmænd som forrige Rettes Dag,

hvorda Defensor Auditeur og Toldprocureur Rogge mødte og fremlagde hans Forsvars Skrift af Dags Dato, til hvilket han refererede sig og indlod Sagen Dom. Bemeldte Indlæg indtages saalydende.

Actor henholdt sig til sin udførte Procedure og Paastand og atter indlod Sagen.

Den Tiltalte Ole Iwersen Kiellewold var i sin Friehed tilstæde for Retten og erklærede paa Tilspørgende, at han intet videre havde i denne Sag at Andrage.

Eragtet

Denne Sag optages herved til Kjendelse eller Dom.

Den Tiltalte blev derpaa overleveret Laugrettet, for at henbringes i Byens Arrest.

Heiberg

Lars Blix de Fine — Anfin Olsen
Jørgen Ellengsen — Jørgen Hanssen

Aar 1814 den 14de December, blev en Extraret sadt i Secretair og Sorenskriver Christies Huus i Bergen og Retten Bestyret af mig Procurator Heiberg som constitueret Sorenskriver, i Nærværelse af de 4re eedsorne Laugrettesmænd sc: Lars Blix de Fine, Anfind Olsen, Jørgen Ellingsen og Jørgen Hansen alle af store Sandvigen,

Hvorda Auditeur og Toldprocureur Rogge mødte paa Hermand Irgens som Madateir for Johannes es: Irgens i Enggeland og fremlagde Stevning af 12te d: M: i forkyndt Stand, tilligemed en Fuldmagt fra bemeldte Johannes Irgens paa ustemplet Papiir, hvilken ikke Udstæderen havde kundet skrevet paa stemplet Papiir, da samme ikke der Steds kunde erholdes, eftersom Sorenskriveren og Fogden begge boe 2 à 3 Miile fra Irgens men paa Grund heraf blev nu det befalede stemplede Papiir vedhæftet bemeldte Fuldmagt. Forinden Comparenten gik videre med Proceduren i nærværende Sag, der angaaer Johannes Irgens formeente Ret til Lov Befalet Andeel af Skibet de Fraue Elisabeth, samt dets Ladning, for saavidt samme af bemeldte Johannes Irgens blev Reddet fra total Forlis, anmodede han Retten om at forsøge om Mindelig Forliig imellem Parterne der begge vare tilstæde, kunde Treffes. Stevningen og Fuldmagten indtages her og er saalydende. # #

Den Indstævnte Skipper Simen Jans Jaschie tilligemed hans Commissionair Battallions Commandeur og Kiøbmand Albert H: Krohn mødte Personlig, saa var og tilstæde som Tolk Translateur Jens Jørgensen, Ihjennem hvilken den Indstævnte Skipper benægtede Søgsmaalet[s] Rigtighed, efter at Stevningen ved Translateuren var ham forelæst og i det Hollandske Sprog Betydet dens Indhold.

Citanten Herman Sem Irgens var ogsaa personlig tilstæde.

Dommeren Proponerede derpaa mindelig Forliig mellem Parterne, i Overeensstemmelse med \Forordn:/ 20de Januarii 1797, men samme var ikke for det første at opnaae, da begge

Parter ønskede at først Vidne Forklaringen maatte Indtages, for derefter at bestemme sig Nøyere om den Maade paa hvilken, de Ønskede Sagen Afgiordt.

Auditeur og Toldprocureur Rogge fremlagde derefter den, den 23de f: M: afholdte Notarial Forretning over Kof Skibet de Fraue Elisabeth, samt Qvæstioner af Dags Dato til Mandskabet med bemeldte Skipper, af hvilket han bad enhver i sær separatim maatte blive afhørte efter bemeldte Qvæstioner. Den fremlagde Notarial Forretning bliver i sin Tid denne Act at vedhæfte, men de fremlagde Qvæstioner indtages her saalydende.

Af de indstævnte Vidner mødte derpaa:

Janiche Jsebraths Harring som ved Hjelp af Translateuren blev formanet til en sandfærdig Forklaring og betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa han aflagde Eed og forklarede: at han farer med den Indstævndte Skipper og det omhandlede Skib som Styrmand, at være 41 Aar gammel, fød paa Ejelandet Schiermanicho under Vest Fresland og bekjender sig til den Reformeerte Religion, samt at være gift med et Sødskendebarn af den indstævnte Skipper, men ubeslægtet med Citanten, Han svarede derpaa atter veed Hjelp af Translateuren til de skriftlige Qvæstioner saasom: til 1ste Jo som Omspurgt. Til 2det Vidnet kunde ikke see hvad Skade Skibet fik af Stødet, men Vandet trængte sig strax og meere efter Haanden derind. Til 3de Det var bøyet!! (byget) Veder med Snee bøyer og N: W: men dog ikke Stærkere end Skibet førte alle sine Sejl, \nemlig/ Bramsejl {in …..} Topsejl og Bredfokke og Styrede Skibet ret Fordevind i smullt!! (smult) Vand. Til 4de Nej, Mandskabet frygtede ikke for, at Skibet den Tiid skulde Sønke, sasom den medste Ladning eller en stor Deel deraf, bestod af Foustager som vare fyldte med Tran, og vare disse Foustager Eege Tønder 192 i Tallet, derimod var Skibets øvrige ladning Circa 1900 Voger Rundfisk og 180 Voger Kobber. Til 5te Jo, de saae den omspurgte Baad med 2de Mand, og Raabte Skipperen at disse skulle komme Om bord for at bringe Skibet i en sikker Havn. Til 6te Jo, de kom Ombord, og spurgte da Skipperen dem om de ikke vidste en sikker Havn i Nærheden hvor Skibet kunde settes paa Grund, for at forebygge at ikke for meget Vand skulle trænge ind i Samme, og bederve Fiske Ladningen. Til 7de Vidnet hørte ikke Skipperen bestemt overdrog Commandoen til Irgens, men den Mand som stod til Roers, Styrede Skibet efter Irgenses Anviisning paa det omspurgte Land, uden at Skipperen eller det øvrige Mandskab havde noget derimod at siige. Til 8de Nej efter Vidnets Skjønnende stod Skibet ikke i den omspurgte Tiid, [i] Fare for at Synke, men der trængede immer meere Vand derind, og havde det været bedre for Ladningens Conservation jo før de havde kunde Naaet, det omspurgte Land. Til 9de Nej i saa Tilfælde havde kunde bjerget sig i Baaden. Til 10de Strax efter de havde naaet Steensejde Havn, Commanderede Irgens at Ankeret skulde falde, og da Ankeret var falden, Commanderede Capitainen at de skulle stikke paa Ankertouget for at Skibet skulle drive paa Grunden, og da Ankertouget var udstikket, tørnede Skibet paa Grunden, og kunde det omtrent være ¾ Time fra Ankeret var falden og til Skibet stod paa Grunden, og var der saa dybt hvor Skibet stod paa Grund, at naar det var fuldkommen høyt Vand, saa skylte det over Lugerne, men naar Vandet var Lavere kunde gaae tør over heele Dækket, og i aldeeles ufalden!! (udfalden) Vand var den laveste Deel {over} \af/ Dækket 1 Fod over Vandet, og er Skibet fra den underste Deel af Kjølen til den øverste Deel af Dækket 8 à 9 Fod høyt, hvorhos han tillagde at dette Skib er Fladbundet og ingen skarp Kiøl har. Til 11te Vidnet kunde ikke forstaae hvad Irgens sagde

1814: 343b

men Vidnet Roede tilligemed den Mand som Irgens havde med sig paa dennes Baad i Land med Toug, og skeede dette efter at Skibet som omforklaret var tørnet paa Grund, og anviiste den Mand som var med Irgenses Baad stedet hvor de skulle giøre Touget fast, og hvorefter Irgens og den Mand som var med ham gik i Land. Til 12te Nej Vidnet troer ikke at dette

havde været Tilfældet, da han formoder at den Lods som de havde Ombord tilforn havde viist et andet Sted hvor Skibet havde blevet Bjerget saavel som nu, saasom Lodsen sagde at han vilde holde efter de Skibe som vare i Forvejen Sejlede, og til den Havn disse kom hen, dog veed ikke Vidnet i hvilken Havn disse Skibe den omforklarede Dag kom hen, forresten ved ikke Vidnet hvad der blev Talt imellem Irgens og denne Lods efter at Irgens var Ombord kommen, men Lodsen befattede sig ikke med nogen Anviisning til Havn, efterat Irgens var Ombord kom/m/en. Til 13de Vidnet veed ikke hvor dybt der var paa det omspurgte Sted eller Strøg. Til 14de Nej, ingen af Skibets Mandskab var kjendt, og veed ikke Vidnet heller om den før omforklarede Lods [var]? eller ej. Til 15de Nej: Vidnet har ikke hørt saadan Udladelse af Skipperen. Til 16de Vidnet formoder at der var omtrent 2 Fod Vand i Skibet paa den omspurgte Tid, og var ikke Vandet den Tiid kommen op i Kahytten, hvor det først kom Kl: 8 om Aftenen, dog Pompede de paa den Tiid at Irgens kom Om bord, hvormed de Continuerede indtil Skibet stod paa Grund ved Steensejde, uden at de havde været istand at faae Skibet Lens, og var det omtrent 2 Timer fra Skibet stødte første Gang og til det kom paa Grund ved Steensejde. Til 17de Lodsen havde Commandoen da Irgens kom om!! Ombord, og havde de intet Bestemmelsesstæd hvor de vilde henflye, men Lodsen yttrede at han ville tage til den første og bedste Havn han kunde finde. Skipperen begjerede Vidnet Contra Tilspurgt: Om det ikke havde været bedre, at Skibet strax ved Ankomsten til Steensejdes Havn havde blevet sadt paa Grund istæden for at Irgens først Aardinerede først at Ankeret skulde falde, og om Fiske Ladningen i saa fald havde blevet Reddet fra Bedervelse. Hertil svarede Vidnet at han troer det havde været bedre at Skibet uden at lade Ankeret falde havde med engang blevet Ladsadt!! (Landsadt), saasom det da før havde kommet paa Grund, og i saa fald maatte Fisken i det mindste ikke blevet \saa/ total fordervet som den nu blev, og efter Vidnets Formeening endeel deraf bleven gandske tør Reddet. Auditeur Rogge fandt det i Anledning af det fremsadte Contra-Spørgsmaal fornødent at Anmærke: at Johannes Irgens efter hans {\bedste/} Overbeviisning paa bedste Maade føyede Anstalt til at Bjerge Skibet og Ladningen, hvorhos han tillige maatte Anmærke, at Skipperen havde paalagt ham i særdeeles at Rede!! (Redde) Skibet fra videre Skade, eftersom \det/ ikke var Assureret, hvorimod han sagde at Ladningen var Assureret og des Aarsag brydede han sig ikke saa meget om denne, Sluttelig maatte Comparenten Anmærke: at Vidnet som var ubekjendt

1814: 344

i Steensejde Naturligviis ikke kunde bedømme om nogen bedre fremgangs Maade med Landsetningen kunde have fundet Sted, end den som af Irgens blev foretaget. Henseende Skipperens Udladelser om det foran førte bad han Vidnet maatte afgive Forklaring. Paa Aditeur!! (Auditeur) Rogges Forlangende blev Vidnet tilspurgt: Om han havde hørt Skipperen sige til {Vidnet} Irgens det af Auditeuren anførte om Skibets særdeles Redning \frem/ for Ladningen: Hvorpaa Vidnet svarede at han aldeeles ingen saadan Samtale har hørt, mellem de omspurgte Parter. Paa given Anledning sagde Vidnet at da Irgens kom Ombord forekom han Vidnet som han var \lidt/ Beskjænket, ligesom han saae at der var en Flaske Brændeviin i Baaden som var halv Uddrukken og hvoraf Vidnet tillige fik en Dram, da han var i Land med det omforklarede Toug, men Skipperen var efter Vidnets Overbeviisning ikke Beskiænket, endskiøndt baade han og Mandskabet tilforn den Dag havde faaet en Dram. Sluttelig tillagde Vidnet at Mandskabet om bord paa Skibet bestod foruden Vidnet af Skipperen, det andet til i Dag indstævndte Vidne, den forommeldte Lods og en Skibsdræng, hvilken sidste er herfra nu Afrejst til Holland. Auditeur Rogge Benægtede at Irgens \da han/ kom Ombord var {Beskikket} beskienket. Og da ingen havde Vidnet videre at tilspørge og han havde Vedtaget hans Aflagde Forklaring som Rigtig blev han demitteret.

2det Vidne Clas Renders Dapperheldt som ved Translateuren blev formanet at vidne Sandhed og betydet Eedens Vigtighed, hvor paa han aflagde Eed og forklarede at være 45 Aar gammel fød paa Øen Schiermanicho og bekjendende sig til den Reformeerte Religion, samt farende med den indstævndte Skipper og Skibet de Fraue Elisabeth som Matros, han sagde sig at være Ubeslægtet med begge Parter og svarede derpaa til de Skriftlige Qvæstioner efter Translateurens Fortolkning saasom til 1ste, 2den, 3de, 4de, 5te og 6te overeensstemmende med første Vidne. Til 7de Ligeledes overeensstemmende med første Vidne, og var Vidnet den Mand som stod til Rors. Til 8de, 9de og 10de Qvæstion Overeensstemmende med første Vidne. Til 11te ligeledes med Forandring at da Vidnet ikke var med i Land, kan han heller ikke viide hvem der giorde Anviisningen til hvor Touget skulde Fastgiøres. Til 12te Nej dette Troer han ikke, da han formoder at den Lods de havde Ombord, havde vidst en anden Havn at Bjerge Skibet i. Til 13de, 14de og 15de og 16de overeensstemmende med første Vidne. Til 17de ligeledes overeensstemmende med første Vidne. Til den fremsadte Contraqvæstion svarede Vidnet i Alle Deele overeensstem/m/ende med første Vidne, for det øvrige forklarede Vidnet sig Overeensstemmende med første Vidne, saavel til Auditeur Rogges Sub Qvæstion som det videre af første Vidne Omforklarede, med Forandring at Vidnet fik ikke nogen Dram af den omforklarede Flaske og da ingen havde Vidnet videre at Tilspørge, og han havde vedtaget sin Forklaring som Rigtig blev demitteret.
Derefter fremstillede Auditeur Rogge som ustævnt:

1814: 344b

3de Vidne Thomas Samuelsen Engesund som blev formanet til at vidne Sandhed og betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa han aflagde Eed og forklarede: at være 26 Aar gammel og i Tjeneste hos Citantens Fader, men ubeslægtet med begge Parter, han forklarede derpaa videre: at den 10de November sidstleden kom Vidnet tilligemed Johannes Irgens Roende Sønden i fra et Skib som de havde været Ombord paa og ville nu Rejse hjem til Engesund og da de var henimod Hjemkommen traf de det her omhandlede Skib, komme Sejlende Søer efter for Fordevind med en Stiv Kulling af Norden foreenet med Snee Bøyer!! (Byger), i det Skibet sejlede dem forbie, Raabte Mandskabet til dem, at de skulle komme Ombord og havde Skibet saa stærk Fart at de ikke kunde naae det eller kom/m/e Ombord før {det} \end Skibet/ maatte dreje Bie op imod Vinden, da Vidnet saaledes med Irgens var kommet Ombord, formærkede Vidnet at der [var] meget Vand i Skibet og at det efter Vidnets Formeening var synke Ferdig; Skipsfolkene spurgte da Irgens om han var istand til at redde Skibet og faae samme med dets Ladning Reddet, hvortil Irgens svarede Ja, og tog strax Commandoen paa Skibet, de fik derefter Skibet med megen Møye at falde fra Vinden igjen, hvorpaa Irgens Lodsede Samme, Siglende for Fordevind til Havnen ved Steensejde under Veys og da de var kommen mod Havnen minkede de Sejl og saasnart de havde naaet Havnen blev efter Irgenses Aardination Ankeret faldt og Ankertouget heelt Udstukket, indtil Skibet stod paa Grund, og skeede det at Irgens feldede Ankeret for at forebygge at Skibet ikke med formegen Forsen (kraft) skulle settes paa Grund og derved tage formeegen Skade, da han frygtede for at der kunde være Steene i Grunden. Efter at Skibet saaledes var sadt paa Grund og alleene hang ved Roret, rejste Vidnet og en af Skibsfolkene, efter Irgens Aardination i Land med et Toug som der blev fastgiort og da Vidnet kom igjen Ombord stod Skibet paa Bunden og var Vandet saa høyt over Dækket at det gik Vidnet midt op paa Beenene. Vidnet troer {at} sikkert at hvis Irgens ikke havde kommet Ombord og saa hastig bragt Skibet i den omforklarede Havn, at det sikkert havde Siunket og Folkene sadt Livet til, da der paa det Strøg paa hvilken Skibet var da Irgens kom Ombord og Sejlede med Skibet til Havnen ved Steensejde er Sikkert over 40 Favner dybt, Vidnet hørte ingen af Skibs Mandskabet eller Lodsen Tale om enten de vare kjendte eller ej men han hørte at de med Skipper Jasche farende Folk sige at dersom Skibet

ikke hastigt blev bragt paa Grund saa maatte det Synke, da der var kommet Huul i samme; Vid-

1814: 345

net fornærkede Vel, at der var endeel Vand i Skibet, da han kom Ombord, men da han ikke var nede i Skibet, kan han ikke sige hvor mange Fad Vand der var i samme ej heller om Vandet var kommet op i Kahytten, og som der ikke blev Pompet steeg Vandet Naturligviis meere og meere undervejs til Steenseides Havn. Vidnet tilføyde end videre: at i fald der havde været Dybere i Steensejdes Havn hvor Skibet til Slutning kom at staae, saa havde Skibet Siunket, lige til det havde naaet Bunden. Fra det Sted hvor Irgens og Vidnet kom ombord paa Skibet og til Steensejdes Havn hvor det blev Reddet, er omtrent 1/8 Miil og var denne Havn den nærmeste som Vidnet kjender hvor Skibet kunde settes paa Grund uden total at Forliise. Der var ingen som befattede sig med Commandoen Ombord paa Skibet uden Irgens, efterat han var kommet Ombord. Til den fra Skipperens Side fremsadte Contra Qvæstion: svarede Vidnet at han ikke forstaaer sig paa at Bedømme dette, men hand veed at Irgens lod Ankeret falde af den Aarsag som han forhen har Omforklaret, han tillagde ellers at han ikke formærkede at Irgens var Beskienket, endskjøndt baade han og Vidnet havde drukket et Par Drammer i Forvejen, heller ikke kunde han forstaae Skipperens Tale saa{ledes}meeget at han kan siige om Skipperen sagde til Irgens noget om Skibets særdeeles Redning frem for Ladningen, heller ikke har Irgens Fortalt ham noget herom siden. Paa Skibet var veed Vidnets Ankomst foruden Lodsen Skipperen med 3de Medhavende Mandskaber. Og da ingen havde Vidnet videre at tilspørge og han havde vedkjendt sig sin Forklaring som Rigtig, blev han demitteret.

Dommeren proponerede derpaa atter Forliig for Parterne, {men samme} hvorpaa de endelig efter Ventilation bleve saaledes Foreenede, at Skipper Simon Jans Jasche inden i Morgen Eftermiddag Kl: 3 betaler til Citanten Herman Sem Irgens paa hans Broder Johannes N: C: Irgenses Vegne 600 Rbdr skriver Sex Hundrede Rigsbankdaler N: W: hvorimod Irgens \maae/ forbinde{r} sig til at ophæve denne Sag og frafalde All videre Pretantion enten fra ham eller Broders Siide for den omhandlede Bjergning af det omhandlede Skib.

Hermed Erklærede Citanten Irgens sig Fornøyet, og desformedelst frafaldt al videre Pretantion i ovenanførte Anledning, samt begjerede denne Sag hæwet, ligesom Battallions Commandeur Krohn forbandt sig til at udbetale ovenbenævnte 600 Rbdr N: W: paa Skipperens Vegne, hvilken Foreening de tilstædeværende bekræftede med sin Underskrift.

H: J: Irgens paa egne og Skibets Capt: Simon Jans Jaskies Vegne
Albert H Krohn

1814: 345b

Eragtet

Da denne Sag saaledes er Forliigt, saa bliver den efter begge Parters Forlangende herved hæwet. Heiberg

Lars Blix de Fine Anfin Olsen Jørgen Ellengsen Jørgen Hanssen

Aar 1814 den 16de December blev {gammel Justits} en Extra Ret sat paa Tingstædet Mjelde og Retten bestyret af den constituerede Sættedommer Auditeur og Toldprocureur Christopher med Laugrettes Mænd Niels Olsen Midtmielde og Anders Olsen Blom. Lehnsmanden for Wasværens Tinglaug var Tilstæde, for at gaae Retten til Haande,

og hvorda gammel Justits Sag, Foged Bøgh som Actor c:!! (contra) Lars Henrichsen Fadnes m: fl: blev foretaget.

Paa Foged Bøghs Vegne mødte Procurator Heiberg og fremlagde den til idag passerede Faldsmaals Kjendelse og Forelæggelse lovlig forkyndt, hvorefter han fremstillede samtlige Tiltalte og Angjeldende løs og ledig for Retten. Han begjærede derpaa de forelagte Vidner Martha Jacobs Dtr: og Synneve Johns Dtr: Fadnes forelæste tiltalte Lars Henrichsen Fadnes's Forklaring i Præliminair Forhøret p: 2 og 3 og deres Forklaring derover indhentede, samt dem derefter forelæst til Besvarelse de af de skriftlige Qvæstioner, som ere disse 2de Vidner vedkommende. Bemeldte Kjendelse bliver denne Act at vedhæfte.

Derefter fremstod som

12te Vidne Martha Jacobs Dtr: Fadnes \32 Aar gl:/ gift med tiltalte Aad Olsen Fadnes, efter at være betydet Eedens Vigtighed aflagde hun corporlig Eed og {forkl} \blev/ forelæst det af Acten af Præliminair Forhøret Forlangte, hvortil hun forklarede: at hun var aldeles Uvidende om hvad {i Anle} Præliminair Forhøret hende Angaaende er anført, da \hun/ ikke har hørt det ringeste at blive aftalt imellem Lars Henrichsen og hendes Mand tiltalte Aad Olsen, derimod har hun hørt en Aftale imellem hendes Mand \Aad/ Olsen og den tiltalte Lars Henrichsen, der gik ud paa, at Lars skulde af hendes Mand faae et Gevæhr hvor for Lars skulde betale ham endeel Penge, men hvormeget hørte hun ikke den Gang, men seenere har hendes Mand sagt hende, at han af Lars havde for det ommeldte Gevæhr faaet 16 rd Dansk Courant, men \hvem/ der siden har faaet dette Gevæhr hos Odd, enten Lars Henrichsen eller Niels Olsen Bergstadnæsset vidste hun ikke, men hendes Mand har sagt hende at han havde leveret det, Gevæhret, til Lars Henrichsen. Til de af Actor fremsatte Qvæstioner svarede Vidnet, saasom til 7de: Hun havde hørt at tiltalte Lars Henrichsen har været tyvagtig, derimod havde hun aldrig \hørt/ noget ondt om Niels Bergstadnesset og hendes Mand Aad Olsen. Til 8de Qvæs: Nei. Procurator Heiberg begjærede derpaa Vidnet forelæst hendes Forklaring i Præliminair Forhøret p: 11 og hendes Svar derpaa modtaget. Det forlangte af Præliminair Forhøret blev Vidnet forelæst, og hvortil hun i alle Deele henholdt, med Tillæg: at naar hun paa sin Mands Vægne har krævet Lars Henrichsen efter de ommeldte 30 rd dansk Courant, har Lars Henrichsen svaret hende, at han havde solgt Korn til Haldor Haldorsen Fadnes og naar han af denne fik Penge, skulde Aad Olsen, hendes Mand, faae hvad han havde laant ham sine Penge igjen. Actor begiærede derefter dette Vidne forelæst 9de Vidne {..rie Henrichs Dtr:} \Marthe Jacobs Dtr: Soleraas's/ Forklaring og nerværende Vidnes Erklæring herover indhæntet, hvortil hun, efterat det forlangte var bleven hende forelæst, svarede: at hun ved de af hende brugte Udladelser, at de kunde Fanden ikke passe paa hvor det var kommet fra, ikke havde meent det af Marthe Jacobs Dtr: omvidnede Gevæhr, men havde dermed havt hensyn til den urigtige Beskyldning og Løgn man havde brugt mod hendes Mand Aad Olsen. Endelig sagde Vid-

1814: 346

net, at Aarsagen hvorfor hun de forrige Gange, naar hun har været indstævnt her i Sagen, ikke har mødt for Retten, er den, at hun har smaae Børn hjemme at passe som hun ikke kunde forlade, men benægtede aldeles, at hendes Mand nogensinde har sagt til hende at hun ikke skulde møde i Retten for ikke at vidne i Sagen. Da hverken Actor eller Proprietair Christopher Garman, som mødte paa Defensor Procurator Christensens Vegne, eller Ole Johannesen Haugsvigen, som mødte paa Defensor Procurator Brandts Vegne, havde Vidnet videre at tilspørge, blev Vidnet demitteret.

Som 13de Vidne fremstod Synneve Johns Dtr: Fadnes, 72 Aar gam/m/el, Moder til nest forrige Vidne, aflagde Eed og efter Actors Forlangende blev forelæst Lars Henrichsen Fadnes's Forklaring i Præliminair Forhøret p: 2 og 3, ligesom hendes \egen/ Forklaring i

bemeldte Præliminair Forhør p: 11, hvortil hun svarede, at hun vedblev den af hende i Præliminair Forhøret p: 11 afgivne Forklaring som rigtig i alle Deele, men kunde aldeles ikke erindre at have hørt den i Præliminair Forhøret p: 2 og 3, imellem Lars Henrichsen Fadnes og Aad Olsen omforklarede Samtale hvorved Vidnet, efter Lars's Opgivende, skal have været nærværende; hun tillagde, at hun ikke veed, at Lars Henrichsen Fadnes har nogen Ager hvoraf han kunde høste hverken Korn eller Potates. Derefter forklarede hun, efter Actors Forlangende, til de for Vidnet i de forhen fremlagte, \fremsatte/ Qvæstioner, nemlig til 7de Qvæst: at hvad Niels Bergstadnesset og Aad Fadnes angaaer da har hun om dem ikke hørt noget Ondt, derimod har hun hørt, at Lars Fadnes har været tyvagtig. Til 8de Q: Nei hun veed intet videre at forklare til Oplysning. Sluttelig tillagde Vidnet, at Aarsagen hvorfor hun ikke de forrige Gange \hun/ har været indstævnt, har mødt for Retten, var fordie hun som meget gammel da befandt sig svag, men benægtede at nogen havde anmodet hende om ikke at møde. Da hverken Actor eller Defensor havde videre at tilspørge Vidnet blev hun demitteret.

Actor fremstillede derpaa atter det forhen afhørte 12te Vidne Martha Jacobs Dtr: Fadnes og begjærede hende tilspurgt: a. om hun er vidende om, at Lars Henrichsen Fadnes har nogen Ager hvoraf han kan høste enten Korn eller Potates. b. om hun var nerværende den Tid Aad Olsen Fadnes stod op og fulgte Lars Henrichsen ud saaledes som 13de Vidne har omforklaret efter Præliminair Forhøret p: 11. c. Om saadant er skeet fleere Gange, samt om Aad den eene eller fleere Gange har sagt Vidnet hvad han afhandlede med Lars Henrichsen medens han saaledes var ude. Herpaa svarede Vidnet, at hun ikke veed om Lars Henrichsen Fadnes har nogen Ager hvoraf han kan høste Korn eller Potates, men hun havde vel hørt af Lars's Moder Kari Jacobs Dtr: at Lars skulde have en!! (et) lidet Stykke Jord hvoraf han kunde høste Potates. Vidnet var nerværende den Gang Aad Olsen Fadnes stod op og fulgte Lars Henrichsen ud saaledes som i Forhøret p: 11 er omforklaret, men dette veed Vidnet ikke er skeet meere end een Gang, ligesom hun heller ikke veed hvad Aad og Lars afhandlede udenfor Døren, da Aad sagde hende ikke dette da han kom ind igjen, og heller ikke spurgte Vidnet ham derom. Vidnet blev derefter demitteret.

Actor begjærede derpaa tiltalte Aad Olsen tilspurgt, hvad han afhandlede med Lars Henrichsen Fadnes den Tid han som 12te og 13de Vidne har forklaret var ude med ham, samt om saadant er skeet fleere Gange? Derpaa fremstod tiltalte Aad Olsen og forklarede: at Lars Henrichsen

1814: 346b

Fadnes's Ærinde til ham den Gang var at faae Penge af ham imod derfor at skaffe Tiltalte Korn, men fleere end den Gang havde han, Tiltalte Aad, ikke havt nogen Samtale med Lars Henrichsen, ligesom han tillagde, at Lars Henrichsen den Gang enda ikke havde faaet de omforklarede 30 rd D: C: af ham han siden fik.

Derpaa fremstod tiltalte Lars Henrichsen Fadnes og paa Actors Tilspørgende sagde, at den Aften som Aad Olsen, efter 12te og 13de Vidnes Forklaring, stod op af sin Sæ\n/g og fulgte Tiltalte ud, {fik} annammede Aad af Tiltalte 2 Asker Korn, som denne tilbragte Aad og som denne sidst selv modtog og bragte i en ham tilhørende Bod hvor han forvarede det i en Kiste. {Paa Dommerens}

Af de Tiltalte var ingen videre Forklaring at erholde hvorpaa de samtlige bleve demitterede.

Paa Dommerens og Actors Tilspørgende erklærede nerværende Lehnsmand Berge Brynildsen Horvei, at det ikke bliver mueligt formedelst Uføre og ustadigt Veir med Meeniis {at} sikkert at kunne bestemme om enten det bliver mueligt for Retten at kunde indfinde sig paa Bolstadøren eller for Vidner og Parter derfra at fremkomme til noget andet Sted førend over Kyndelsmisse, da Vinteren førend den Aars Tid fra nu af sjelden eller aldrig pleier være stadig.

Procurator Heiberg begjærede derefter Sagen stillet i Beroe indtil videre for at kunne faae udstædt Continuations Stævning til de nye opgivne Vidners Indkaldelse og erholde Dommerens Berammelse til hvilken Tid og Sted Sagen atter kan foretages.

Eragtet

Sagen stilles i Beroe indtil Actor udtager den af ham ommeldte Continuations Stævning, da Sagen, naar dette skeer, skal igjen blive berammet til Foretagelse saasnart det formedelst andre Forretninger og øvrige Omstændigheder kan lade sig giøre.

Rogge

Niels Olsen Midtmielde
med paaholden Pen.
Anders Olsen Blom
med paaholden Pen.

Aar 1814 den 20de December blev en Extraret sadt i Secretair og Sorenskriver Christies Boepæl i Bergen, og Retten betjent af mig Procurator Heiberg som constitueret Sorenskriver i Overværelse af de 4re eedsorne Laugrettesmænd sc: Lars Blix de Fine, Anfind Olsen, Jørgen Ellingsen og Jørgen Hansen alle af store Sandvigen, for at behandle den fra den 9de d: M: udsatte:

Gammel Justits Sag - see Folio 338.

Procurator Brandt som Actor, contra Jens Tørrissen Brudviig,

hvorda Actor mødte og fremlagde den passerede Forelæggelse med Forkyndelses Paategning samt Attest fra Lensmand Horvey af

17de dennes som viiser Aarsagen til at Haldor Monsen Øyes Kone ikke til i Dag kan møde. Bemeldte Forelæggelse og Attest indtages her saalydende. # #

Derimod fremstillede nu Actor den forrige Rettesdag opgivne Dreng Ole Einersen tjenende paa Gaarden Thuenæs og begjærede ham Afhørt.

53de Vidne Ole Einersen Thuenæs fremstod derpaa for Retten og blev formanet til at vidne Sandhed samt af Lovbogen læst Eedens Vigtighed, hvorpaa han aflagde Eed og forklarede at være 18 Aar gammel og Confirmeret, samt at være i Tjeneste paa Gaarden Thuenæs hos Ole Jonsen der tilforn er Afhørt som 30te Vidne, han forklarede endvidere: at han kjender den Tiltalte Jens Brudviig, som i Dag er ham af Laugrettet foreviist i Arresten hvor han ligger Syg, men han har Natten imellem 8de og 9de f: M: ikke seet den Tiltalte Jens Brudviig paa Gaarden Thuenæs ej heller fløttet denne eller nogen anden over Fjorden bemeldte Tid. Derimod veed han at der bemeldte Nat er frakommen hans Huusbonde Ole Jonsen en Sexærings Baad med Sejl samt en Spandsk Tyrehud og et norsk Faareskind frakommet Johannes Johannesen Thuenæs og at Baaden med Sejlet er hentet tilbage fra Gaarden yttre Brudviig og Huuden med Skindet fra Gaarden Kirke Brudviig, men hvem der har stjaalet disse Ting veed Vidnet ikke. Han Tillagde at der ikke er fleere Mands Personer paa Gaarden Thuenæs der er saa Voxne at de kan Roe nogen Baad over Fiorden foruden de som nu ere Afhørte her inden Retten, ligesom han intet Uskikkeligt har hørt om den Tiltalte Jens Tørrissen Brudviig forinden han blev Hæftet for det han her Tiltales for, og da han intet videre vidste til Oplysning i denne Sag blev han demitteret.

Laugrettet Erklærede at de paa Dommerens Foranstaltning havde været henne i Byens Arrest hvor de forefandt den Tiltalte Jens Brudviig saa Syg at han ikke for Retten kunde fremstilles, ligesom de der havde foreviist ham nu afhørte Vidne Ole Einersen Thuenæs og havde han for

dem Erklæret at det heller ikke var denne som havde ført ham over Fiorden Natten imellem den 8de og 9de f: M:

Dommeren fremlagde derpaa en til ham fra Lensmand Lohne indløben Skrivelse af 14de d: M: som viiser Aarsagen hvorfor der ingen Forkyndelses Paategning, Angaaende Haldor Øyes Kone findes paategnet Stefningen af 26de f: M: med videre, hvilken Skrivelse her indtages og er saalydende. # #

Actor begjerede Sagen udsadt til den 12te Januarii næstkommende Aar og da det til i Dag forelagte Vidne Johannes Gierstad formodentlig formedelst det Uvejr som har hersket i de sidste 8te Dage ikke har kundet møde, begjerede han ommeldte Vidne endnu engang Forelagt til at møde førstkommende 12te Januarii til hvilken Tid han ligeledes begjerede forelagt det til i Dag formedelst Sygdom udeblevne Vidne nemlig Haldor Monsen Øyes Kone i fald hun til ommeldte Tid skulle blive saa Frisk.

Defensor var tilstæde og forbeholdt det Fornødne.

Eragtet

Den forlangte Anstand bevilges til den 12te Januarii anstundende Aar 1815 som den første Tid der er leedig, formedelst \andre/ allerede Be-

1814: 347b

rammede Forretninger, til hvilken Tid Vidnerne Johannes Gjerstad, Haldor Øyes Kone og den Tiltalte Jens Brudviigs Kone, om hun er at finde, forelægges under Faldsmaals Straf at møde, her i Secretair og Sorenskriver Christies Huus i Bergen. Heiberg

Lars Blix de Fine Anfin Olsen
Jørgen Hanssen Jørgen Ellengsen

Aar 1814 d: 20de Debr: blev en extra Ret sat i Secretair og Sorenskriver Christies Huus i Bergen, og Retten betient af mig Procurator Heiberg som constitueret Sorenskriver tilligemed de fire edsvorne Laugrettes og Meddoms-Mænd Lars Blix de Fine, Anfind Olsen, Jiørgen Ellingsen og Jiørgen Hansen alle af Store Sandvigen,

hvor da Af Dommeren og Meddoms Mænd, udi Sagen Fogden Bøgh som Actor contra Søren Henrichsen Nyebøe, enstemmig blev afsagt saadan

Dom

I følge Amtets Ordre af 31te Augusti D: A: har Fogden Bøgh ved stævning af 3de Septbr: næstefter, Justitialiter Saggivet Tiltalte Søren Henrichsen Nyebøe til at lide Dom, til Straf og Undgieldelse fordi han den 19de Julij sidstleden, har forsøgt paa at ville udgive Een, fra 1 til 5 rbd Erandet!! (endret/forandret?) Rigsbank-Seddel, hvilke Seddel findes det i denne Sag passerede preliminaire Forhør vedhæftet; i denne Anledning har Fogden ved Indlæg af 26de Septbr: sidstleden paastaaet tiltalt Søren Henrichsen Nyebøe straffet i Overensstem/m/else med Lovens 6te Bog 18 Cap: 1ste Art: at udrede alle af Actionen Lovlig flydende Omkostninger; samt at!! (et) passende Sallarium til den for ham beskikkede Defensor, hvorved Fogden, har indladt Sagen til Doms. Derimod har Defensor nu afdøde Procurator Hiorth Stuvitz ved Indlæg af 26de Septbr: paastaaet den tiltalte aldeles friefunden for Actors Tiltale i denne Sag, paa Grund af at han formener der intet er oplyst, som Tvertimod Tiltales!! (Tiltaltes) Benægtelse, godtgiør at Tiltalte enten selv har forfalsket Seddelen, eller var vidende om at den var Forfalsket paa den Tiid han vilde Udgive sam/m/e. Det bliver altsaa først at probere, hvorvidt der ved de i Sagen til veie bragte Oplysninger, er godtgiordt om den Tiltalte har giordt sig skyldig i den Forbrydelse som den Allierede Lovs Artikel ommelder eller ikke, og derefter at bestemme, hvorvidt den i sam/m/e fastsatte Straf, paa ham

er anvendelig eller ej. Ved de førte Vidner, nemlig: Politiebetient Jordahl, Blokkedreier Gierthen, Niels Andersen Nyegaard og Kone Karen KnudsDatter saavelsom Tiltaltes Tilstaaelse er det bleven oplyst at Tiltalte Søren Henrichsen Nyebøe, er den 19de Julij sidstleden, paa Fisketorvet, bleven andholdt med en Rigsbankseddel, som er forandret fra Een til 5 Rigsbankdaler, hvilken Seddel her inden Retten er bleven frembragt, vedhæftet præliminair Forhøret og har anbuden den/n/e Seddel, til de 2de sidstnevnte Vidner, for Fisk, som han havde afkiøbt dem; videre er det oplyst at han foregav, ved And\hol/delsen at han havde faaet denne Seddel af Thomas Erichsen til at kiøbe Fisk for, hvilken hans Foregivende, han inden Retten, har forandret derhen, at han vel tillige skulde kiøbe Fisk derfor til Erichsen, saavelsom til hans Fader efter denne sidstes Ordre, men at Seddelen var ham leveret af hans Fader, uden at han enten saae paa den eller, havde Forstand til at bedømme om den var Falsk eller ei. Men da det ikke er bleven bevist, tvertimod hans Benægtelse, at han enten selv har forfalsket den, eller vidste at den var forfalsket, da vilde Udgive den, førend den blev udgivet, og Faderen Henrich Olsen Nyebøe desuagtet, selv, her inden Retten, har forklaret, at han rigtig nok havde leveret Tiltalte den omhandlede og fremlagte Seddel

1814: 348

til det af Tiltalte inden Retten opgivne Brug, saa skiønner ikke denne Ret at Tiltalte har giordt sig skyldig i den Forbrydelse som Lovens 6 – 18 – 1 ommelder, da bemeldte Lovs Artikel udtrykkelig nævner eller handler med de Penge, der han veed falske at være, og følgelig ikke efter de Oplysninger som haves ikke kan ansees, som Falskner; Heraf naar!! (faar?) naturlig Følge, at den i bemeldte Artikel fastsatte Straf, ikke paa ham kan anvendes i denne Sag. Da nu den Tiltalte ikke desto mindre, ved hans Urigtige og vaklende Bekjendelse har draget, en Grundet Mistanke med hans Forhold i denne Begivenhed, der endskiøndt ubeviist, har draget til Følge og Action mod ham imod Føie er anlagt, hvilket har medtaget en del Omkostninger for dette offentlige, saa bliver han vel for Actors videre Tiltale at fremf..de(?) (friefindes?), men dog at ipligte at udrede alle af denne Action lovlig flydende Omkostning, hvoriblandt, til Denfensor!! (Defensor) et passende Sallarium, der bliver at bestemme til 5 rbd S: V:

Aarsagen til at denne Dom nu først bliver afsagt, er at den nuværende constituerede Sorenskriver først medtog Embedets Justits Protocol, den 8de f: M:, fra hvilken Tiid, den bestandig deles!! (dels) ved Tingreiserne, dels ved andre Forretninger Daglig uden Ophold har været i Brug, fra hvilken Dommeren, som Protocollen først i Dag er ledig.

Under Sagførelsen har intet ulovligt Ophold eller anden Forsømmelse fundet Sted.

Thi Kiendes for Rett:

Tiltalte Søren Henrichsen Nyebøe, bør for Actors videre Tiltale i denne Sag frie at være, hvorimod han bør at udrede alle af Actionen lovlig flydende Omkostninger, efter Amtets aproberede Regning, samt til de!! Defensor Afdøde Procurator Hjordt Stuvitzes Stervboe, i Sallarium 5 rbd S: V:, det idømte at Efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Lovlige Forkyndelse, under Adfærd efter Lov og Anordning.

Samme Dag og Sted blev, i Overværelse af de samme Laugrettesmænd, udi Sagen Lars Nielssen og Knud Knudsen paa egne og øvrige Opsidderes Vegne paa Gaarden Seim contra Brynild Olsen Berge afsagt følgende

Dom.

Ved mundtlig Stevning har Lars Nielssen og Knud Knudsen paa egne og øvrige Opsiddere paa Gaarden Seim, deres Vegne, den 19de Julii d: A: indstevnt Brynild Olsen Berge til Maanedsthinget i Bergen, for der at lide Dom med videre, i Anledning af at Brynild skal, uden Citanternes Tilladelse, have afgivet sig med i Citanternes ejende Udmark at rydde og opføre

en Qværnegrund, endskjønt Rettighed hertil tilforn var overladt en anden, nemlig Helge Samsonsen Leivestad, som derfor havde erlagt Bøxel, hvilket Citanterne paastaar at have tilkjendegivet {Citant} Indstævnte, da han anmodede dem om at faae Qværnepladsen bøxlet, og have Citanterne ved Sagens Indkaldelse til Doms, den 3die Augusti sidstleden, paastaaet Indstævnte Brynild Olsen Berge kjendt aldeles uberettiget til det omhandlede og paasøgte Qværnestæd samt tilpligtet, under Mulct, at fraholde sig al Brug og Benyttelse af samme, og at erstatte dem Sagens Omkostninger med 20 rbd N: W:. Derimod har Brynild Olsen Berge ved mundtlig Stevning den 8de Octobr: sidstleden contra ladet indstævne ovenmeldte Citantere til at møde ved Høstetinget for Alenfit Skibrede den 22de s: M:, hvor Contra-Citanten, ved at indlade Sagen til Doms, har paastaaet sig friefunden for Hoved-Søgsmaalet samt kjendt Berettiget til Brug og Benyttelse af det omhandlede Qværneplads, samt sig tillagt i Sagens Omkostninger 13 rbd 2 mrk N: W: paa Grund af at Hoved-Citanterne skal have lovet Contra-Citanten at faae dette Qværneplads tilbøxlet for 6 Rbd N: W: i Bøxel. Om denne Tvist har Parterne paa begge Sider pro & contra ført Vidner, og da intet Skrivtligt fra nogen af Parternes Side er fremlagt angaaende denne Samhandel, saa bliver Vidnernes Udsigende den eneste Rettesnor, hvorefter Dommeren kan erfare hvad Ret er paa begge Sider. Og bliver saaledes at afgjøre følgende Sagens Hoved-Gjenstand, nemlig: Har Hoved Citanterne givet Contra-Citanten noget Løfte om, at faae tilbøxlet den omhandlede og paasøgte Qværneplads, der, efter Loven, kan forbinde dem til at meddele ham Bøxelbrev derpaa og indrømme ham Brugen deraf? Ved de førte Vidners forskjellige Forklaringer er det rigtig udkommen, at der omtrent 14 Dage før St Hans-Dag dette Aar er samtalet mellem Contra-Citanten og 1ste Hovedvidne Ole Iversen Selgelie paa den ene Side og Hoved-Citanterne paa den anden Side om, at de 2de førstnævnte skulde faae Tilladelse til at opføre et Qværnebrug paa Hoved-Citanternes Grund, mod derfor at erlægge 6 Rbd N: W: i Bøxel; men bemeldte 1ste Hoved-Vidne tillægger i hans

1814: 348b

Forklaring, at samme Tid blev omtalt, at Helge Samsonsen Leivestad tilforn havde faaet Løvte!! (Løfte) paa dette Sted og at Hoved-Citanterne havde af ham modtaget Bøxel. Sammenligner man nu hermed dette Vidnes videre Forklaring, saasom at Brynild blev overleveret denne Bøxel for at tilbagebetale Helge, at det blev omtalt, at de skulde faae vissere Svar, og det Svar som Vidnet og Brynild derpaa siden har erholdt m: v:; samt naar hermed end videre bliver sammenlignet 2det Hoved-Vidne, Ole Nielssen Egelands Forklaring, hvori det blant andet heder, at Brynild lovede Helge, at han vilde give ham noget lidt om han, nemlig Helge, vilde afstaae den Halvedeel i Qværnepladset, men da denne nægtede denne Begjæring, udtrykker Brynild sig: ”ja! naar du ej med det gode vil afstaae, saa er derom intet videre at tale” med mere Samtale, som der mellem dem er falden, saa synes det at være afgjort, at Brynild ikke havde faaet Løvte om Qværnepladsens Tilbøxling, uden paa det Vilkaar, at Helge vilde godvillig afstaae sin Ret til samme. Hvad de fra Contra Citantens Side førte Vidners Forklaringer angaaer, da, foruden at disse Vidner deels er ham nær beslægtede og deels hans Tjenestetyende, som i al Fald med andre ubeslægtede Vidner ikke saa lige kunne komme i Betragtning, saa indtreffer det dog stedse i deres Forklaring, at der ved Samtale om Qværnestædet stedse er talet om Helge Leivestads ældre Ret til samme, og at saaledes intet vist Løvte er givet Brynild Berge om sammes Tilbøxling, uden Helge Leivestad vilde godvillig afstaae samme. End videre er af første Hovedvidne forklaret, at da Vidnet og Brynild var begyndt at arbeyde paa Qværnegrunden, bleve de af Hovedcitanterne forbuden samme, af hvilken Aarsag Vidnet strax ophørte at arbeyde og siden frafaldt al Ret til samme. At nu Helge Samsonsen Leivestad virkelig, førend Brynild Berge talte derom, havde tilbøxlet sig den her omhandlede Qværneplads og ikke godvillig vil afstaae samme, saa

at Hoved-Citanterne derved er sat ud af Stand til at overlade Brynild den, det er, foruden med de 2de Hoved-Vidners Forklaringer, ogsaa derved beviist og godtgjort, nemlig at bemeldte Helge Samsonsen har indtraad i Sagen som Intervenient og inden Retten paastaaet sin Ret til meerbemeldte Qværneplads, hvilken Paastand Contra-Citanten ikke har benægtet.

Efter saadanne Sagens Omstændigheder og de Oplysninger, som under samme ere tilvejebragte, vil Hoved-Citanterne Lars Nielssen Seim og Knud Knudsen Seim for Contra-Citanten Brynild Olsen Berges Tiltale i denne Sag blive at friefinde, og denne derimod blive at frakjende al Ret til Brugen og Benyttelsen af den omhandlede og her paasøgte Qværneplads, samt ipligtet at udreede en Mulct af 5 Rbd S: V: for hver Gang han herefter befatter sig med Brugen deraf, samt endelig at udrede til Hoved-Citanterne denne Sags Omkostninger med 10 Rbd N: W:, og Helge Samsonsen Leivestad at forbeholde {sin} \hans/ Ret til bemeldte Qværneplads.

Thi Kjendes for Ret:

Hoved-Citanterne Lars Nielssen Seim og Knud Knudsen Seim bør paa egne og Medejeres Vegne for Contra-Citantens Brynild Olsen Berges Tiltale i denne Sag frie at være, derimod bør bemeldte Brynild Olsen Berge være aldeles uberettiget til, og, under en Mulct af 5 Rbd S: W: for hver Gang han den antræffes, for Eftertiden, \at/ holde sig fra al Brug og Benyttelse af det i denne Sag omhandlede og paasøgte Qværneplads i Hoved-Citanternes Udmark; hvorimod Helge Samsonsen Leivestads Ret til samme forbeholdes. Processens Omkostninger betaler Contra-Citanten til Hoved-Citanterne med 10 Rbd N: W:, skriver ti Rigsbankdaler Navneværdie.

At efterkommes inden Femten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Heiberg

Lars Blix de Fine	Anfind Olssen
Jørgen Hanssen	Jørgen Ellinsen

1814: 349

Aar 1814 den 22de December blev en Extraret sadt i Secretair og Sorenskriver Christies Huus i Bergen og Retten bestyret af mig Procurator Heiberg som constitueret Sorenskriver, i Overværelse af de 2de Laugrettesmænd Anders Olsen Eichaas og Ole Johannesen Hougswiigen, hvorda Continuerede det fra den 9de d: M:, angaaende en i sin Tid af Fogden Bøgh, indsendt Stemplings-Seddel, udsatte:

Gammel Undersøgelses Forhør - see Folio 338.

Ved Forhøret blev fremlagt Hans Excellence General Lieutenant von Lowzows Skrivelse af 16de d: M: til Administrator hvilket først er ham Indløben den 19de ved hans Hjemkomst fra Forretninger paa Landet; saa blev og fremlagt Dommerens Ordre til Ole Johannesen Hougswiigen af 19de d: M: om at være den Militaire Commandoe Følgagtig m: v: hvilke begge her indtages og ere saalydende. # #

Hvorpaa fremstod for Forhøret Corporal Tosten Deuvingen som tilkiendegav at da han havde modtaget den i Dag fremlagte Ordre til Ole Johannesen Hougswigen den 19de d: M: efter at han \ sam/m/e Dag / havde overleveret Administrator den i Dag fremlagte Skrivelse fra Regiments Chefen, begav han sig strax til Vagtmæsteren for at erholde den fornødne Skyds, for at befordre sig tilligemed den under hans Anførsel Beordrede Commandoe saasom: Jægerne Ingebreth Ingeseth, Mons Jabne og Peder Gaasdahl, hvilken Skyds blev tilsagt og mødte om Morgenen den 20de d: M: men formedelst det indfaldende Stormende

Vejr af Norden Wind kom de ikke af Byen for om Middagen sam/m/e Dag og Ankom til Skydsskiftestædet Hougswiigen om Aftenen Kl: 6, derfra Rejste De med nye Skyds, tilligemed bemeldte Ole Johannesen Hougswiigen i Gaar Morges Kl: 6 og Ankom til Gaardene Boge og Waxdahl omtrent Kl: 9 slet, hvorfra De igjen her til Retournerede i Gaar Aftes Kl: 7 ½, Medbringende de i Orderen ommeldte Personer. Efter at han med Commandoen var Ankommen til Bestemmelsesstædet og havde faaet den fornødne Anviisning samt derefter havde betydet de Angjeldende hans sendelses Hensigt vare disse strax følagtige!! (følgagtige) med ham til Byen uden at der fra deres Side skeede nogen Modstand. Ved Ankomsten til Byen i Gaar Aftes meldte han sig strax hos Administrator som da bestemte Forhørets Foretagelse til i Dag Kl: 9, hvortil han nu frembragte de 4re Angjeldende Personer, ligesom han fremstillede de ovenanførte 3de Jægere som Samtlige Erklærede at fra Rejsens Begyndelse her fra Byen og til Ankomsten hertil i Gaar Aftes er alt slig passeret og tilgaaet, saaledes som deres Anfører Coporal!! (Corporal) Deuwigen har forklaret; og hvorpaa saavel han som de bleve fra Retten demitterede.

Af de Indkadte!! (Indkaldte) fremstod derpaa som:

1ste Deponent Ole Andersen Waxdahl som blev formanet til en Sandfærdig Forklaring: hvorpaa han forklarede at være 35 Aar gammel og boesadt paa Gaarden Waxdahl i Arne Skibrede, han vedtog lovlig at være Varslet Adskillige Gange til dette Forhør, men formedelst at Adskillige Personer, dem han nu ikke kan Erindre hvem er, have forbudet ham at møde ved Forhøret, saasom han havde sagt disse, at han troede ikke at vide noget til Oplysning og var det af den samme Aarsag han ikke mødte her den 1ste og 9de d: M: Stemplings-Seddelen qvæstionis blev ham nu i Retten foreviist den han sagde sig ikke at kjende eller have seet Tilforn, men han har hørt at en saadan Seddel har passeret over Gaarden Waxdahl og at den skulle Indeholde Opfordring til Almuen at indfinde sig i Byen i Anledning af de høye Korn Priiser, han veed og at hans Naboe den her tilforn Afhørte Anders Johannesen Waxdahl med fleere i saadant Ærende var indrejst til Byen den 25de Julii d: A: og var Deponenten Anmodet om tillige at Rejse her ind, men da han ikke dertil havde Tid og desuagtet ikke ville Rejse blev Deponenten

1814: 349b

Hjemme og var ikke tilstæde den 25de Julii i Byen, videre vidste han ikke til Oplysning, men hjentog!! (gjentog) sin aflagte Forklaring som rigtig og blev demitteret indtil videre.

2den Deponent Johannes Tørrissen Waxdahl som blev formanet til en Sandfærdig Forklaring, hvorpaa han forklarede at være 20 Aar gammel, i henseende til hans Udeblivelse forklarede han sig Overeensstemmende med næst forrige Deponent og ligesom denne vedtog lovlig Varsel. Stemplings Seddelen qvæstionis blev ham foreviist og forklarede han sig henseende Sam/m/e at han ikke har seet den tilforn eller haft den i Hænde, men forbemeldte Anders Johannesen Waxdahl sagde ham at en saadan Seddel var passeret og indeholdt Opfordring til Almuen at møde i Byen den 25de Julii d: A: i Anledning af de høye Korn Priiser, i hvilken Anledning Deponenten var bemeldte Anders Waxdahl med de øvrige af ham opgivne følgagtig til Byen hvor de vare nærværende ved Tumulten den 25de Julii d: A: Deponenten holdt sig gandske roelig ved denne Lejlighed i Byen og kom ikke {indtil} \ind paa/ Raadstuen, men han saa der uden for en mengde Mennisker saavel af Bønder som Byens Folk, uden at han veed at der passerede nogen Molest, ligesaa lidet som saadant af Deponenten blev udøvet. Efter Ophold af omtrent 1 ½ Dag i Byen rejste Deponenten med de øvrige benævnte derfra, videre vidste han ikke til Oplysning og efter at han havde gjentaget sin Forklaring som rigtig blev han indtil videre demitteret.

3de Deponent Johannes Johannesen Bouge som blev formanet at forklare Sandhed, hvorpaa han forklarede at være 40 Aar gammel og boesadt paa Gaarden Indre Bouge, i

henseende til lovlig Varsel og hans Udeblivelse derefter forklarede han sig Overeensstemmende med de 2de forrige Deponentere. Stemplings Seddelen qvæstionis blev ham foreviist: hvorpaa han forklarede sig saaledes: at nogen Tid før den 25de Julii sidstleden, Tiden kan han ikke Erindre, kom Konen Anna Niels Datter yttre Bouges Søn en lille Dreng til Deponenten med en Seddel som skulle bringes fra Mand til Mand men hvad Indhold samme skulle have sagde Drengen ikke og da Deponenten ikke kan læse Skrivt veed han heller ikke hvad den Indeholdt og af samme Aarsag kan han heller ikke sige om det er den Samme som nu i Retten er nærværende eller ej. Deponenten lod derfor Seddelen ved sin Pige bringe til sin Naboe den her forhen afhørte Knud Michelsen Bouge. Siden fik Deponenten at høre: at Seddelen skulle Indeholde Opfordring til Almuen om at rejse til Byen i Anledning af de høye Korn-Priiser, i hvilken Anledning Deponenten tilligemed forbenævnte Anders Johannesen Waxdahl med fleere var nærværende i Byen den 25de Julii sidstleden. Ved hans Nærværelse i Byen talede Deponenten med den constituerede Stiftamtmand Hr: Etatsraad Schiødtz om at faae Lindring i de høye Korn Priiser, men Deponenten var ikke Nærværende ved nogen Tumult, thi da Folketrængselen begyndte at tage til ved Raadstuen forføyede Deponenten sig til sit Logie ved Muuren og efter omtrent 1 ½ Dags Ophold i Byen forføyede han sig Hjem, videre vidste han ikke at forklare og da han havde gjentaget sin Forklaring som rigtig blev han indtil videre demitteret.

1814: 350

4de Deponent Anna Niels Datter yttre Bouge fremstod derpaa og blev formanet til en Sandfærdig Forklaring det hun lovede, og hvorpaa hun forklarede at være 49 Aar gammel samt boesadt paa Gaarden yttre Bouge og gift med Erich Nielsen Gaardemand paa bemeldte Gaard, i henseende til hendes Udeblivelse de forrige Gange dette Forhør har været bestemt at foretages og hvortil hun lovlig har været Varslet sagde hun at Aarsagen har været at hun ikke som Fruentimmer aleene har kundet Rejse da ingen af Mands Personerne har rejst undtagen den 1ste d: M: da hun var nødt til at blive hjemme formedelst at hendes Søns Kone var død og havde efterladt sig et lidet Barn det Deponentinden maatte tage til sig og Pleje saasom ingen andre Fruentimmere var i Huuset der kunde tilsee samme. Stemplings Seddelen qvæstionis blev hende foreviist, den hun sagde sig ikke at kunde gjenkjende da hun ikke kan læse Skrift, derimod forklarede hun at hun en Gang i Sommer noget før den 7de Søndag efter Trinitatis var rejst hen i Samnanger Sogn, Ous Præstegjeld og Sundhordlehns Sorenskriverie for at besøge hendes Søn som tjener hos Huusmand Knud Svendsen paa Gaarden Nordviig og blev hun der leveret en saadan Seddel som den her fremviiste, af Gaardemand Ole Thomasse {Reidahl} Reigstad i bemeldte Samnanger Sogn, som sagde at hun skulle levere den fra sig saa snart hun kunde, bemeldte Mand sagde hende ikke hvad Seddelen indeholdt, men naar vedkommende Læser den saa seer de hvad den Indeholder, saasnart Deponentinden var Hjemkommen lod hun hendes Søn bringe den til hendes Naboe nærværende Johannes Johannesen Bouge, siden efter har Deponentinden hørt at Seddelen skulle Indeholde Opfordring til Almuen om at Møde i Byen den 25de Julii i Anledning af de høye Korn-Priiser, i hvilken Anledning Adskillige at Almuen Rejste til Byen, hvormed blant andre var hendes Mand men hvad der i Byen passerede veed Deponentinden ikke da hun ikke var der Nærværende, og som hun intet videre vidste til Oplysning men Gjentog sin Forklaring som Rigtig blev hun demitteret.

{Derpaa fremstod} Den paa Lensmandens Vegne forrettende Ole Johannesen Hougswiigen Erklærede paa Dommerens Opfordring at han har været den der har Varslet til dette Forhør de Gange det havde været Berammet til Foretagelse og har ved saadan Lejlighed ingen af de Indkaldte viist sig Villig til Møde, men i sær har nærværende Johannes Johannesen Bouge fleere Gange bestemt sagt at han ikke vil Møde, og har Comparenten hørt af den her Afhørte

Knud Michelsen Bouge en Gang sige at han havde vildet Mødet dersom Anders Johannesen Waxdahl \ikke/ havde forbudet ham det eller holdt ham derfra det bemeldte Anders Waxdahl, efter bemeldte Knud Michelsens sigende har gjordt med de øvrige indkaldte tillige.

Johannes Johannesen Bouge saavelsom de 2de andre Afhørte Mænd fremstod derpaa atter for Retten hvoraf den første {tilstod} sagde at han ikke kan erindre hvad Ord han har brugt til Stevnevidnet Ole Hougswiigen dog kan det være Mueligt at han har sagt saaledes som af denne i Dag er Forklaret, da han troede at det ikke var Nødvendig at Møde; derimod Forklarede de alle 3 at de paa ingen Maade kan Erindre at det er bestemt Anders Waxdahl som har Afholdt dem fra at Møde, endskiøndt denne saavelsom fleere har sagt at saadant \ikke/ var Nødvendig, og da ingen videre Forklaring var af dem at erholde bleve de alle fra Retten demitterede.

Og da saaledes {var} \er/ bleven Oplyst at den

1814: 350b

her omhandlede Stemplings Seddel fra først af er kommen her ind i Jurisdictionen fra Samnanger i Sundhordlehn og Altsaa intet videre spor her kan ventes hvorfra den har sin første Oprindelse, saa bliver dette Forhør herved sluttet og skal saa hastig skee kan blive Amtet Beskreven tilstillet.

Heiberg

Anders Olsen Eychaas O Hougsvig

Tingbok I. A 51 1812-1815 for Nordhordland
Året 1815

1815: 350b

Nydt Justits Forhør.

Aar 1815 den 4de Januarii blev en Extraret sat i Secretair og Sorenskriver Christies Huus i Bergen og Retten bestyret af mig Procurator Heiberg som constitueret Sorenskriver, i Nærværelse af de 2de eedsorne Laugrettesmænd sc: Lars Blix de Fine og Jørgen Hansen af store Sandviigen, for ifølge Fogden Bøghs Skrivelse til Administrator af 31te Decbr: f: A: og efter udstædt Indkaldelse af 2den d: M: at foretage et Præliminair Forhør over Tyvs Arrestanten Hans Larsen Ølnæs angaaende et af ham intenderet Tyverie i Eidswog med videre. Forbemeldte Fogdens Skrivelse saavelsom Indkaldelsen bleve læste inden Retten og indtages her saalydende.

Derpaa fremstod for Retten som:

1ste Deponent angjeldende Hans Larsen Ølnæs frie for Baand og Tvang, han blev formanet til en Sandfærdig og uforbeholden Forklaring: hvorpaa han forklarede at hede som forbemeldt og at være noget over 34 Aar gam/m/el, og fød paa Gaarden Ølnæs i Indre Sogn af Forældre Lars Walter og Moder Brithe Lars Datter der begge ere forlængst døde, han Tjente fra sin Ungdom af Adskillige Steder indtil han omtrent for 9 à 10 Aar siden blev greben og tiltalt for Tyverie samt ved Indre Sogns Jurisdiction derfor Dømt til 2de Maaneders Tugthuus Straf, hvilken Straf han udholdt og kom ud af Tugthuuset for omtrent 8 à 9 Aar siden ved St: Hansdags Tider. Fra den Tid han kom ud fra Tugthuuset opholdt han sig deels her i Byen som Tjenestedræng hos Kiøbmand Poul Meyer Smith og Kiøbmand Albert Krohn, deels faret til Søes, og deels flakket omkring paa Landet, endelig kom han til sin Broder Lars Larsen yttre Wold i Sundhordlehns Sorenskriverie hvilken han igjen forlod og ved Godesund

i bemeldte Sorenskriverie stial en Baad hvormed han blev Greben og derfor Tiltalt, samt af nu afdøde Sorenskriver Hansen Dømt til 3 Aars Festnings Arbejde, efter hvilken Dom han omtrent for 6 Aar siden blev indsat paa Bergenhuus Festning hvor han forblev til den 29de April 1812 da han derfra blev Løsladt. Da han var udkommet fra Slaveriet rejste han strax hjem til Sogn og kom i Tjeneste hos Bondemand Peder Larsen Qvam i Hafsloe Præstegjeld hvor han forblev omtrent 1 Aar, derfra rejste han til sit Fødestæd Gaarden Ølnæs i Sogndahls Præstegjeld hvor han kom i Tjeneste hos Gaardemand Tron Jonsen sammestæds, i denne Tjeneste forblev han 1 ½ Aar og rejste derfra nogle Dage før Juul med et Fartøy som skulle rejse her til Byen fra hvilket Fartøy han tog Landevejen over Woss her til Byen hvor han kom 8te Dage før Juul sidstleden. Siden den Tid har han af og til opholdt sig hos sin Broder Bordarbejdsmand og Borger Tambour Jørgen Larsen som boer strax neden for Engen paa Vejen til Nøstet, deels opholdt sig ude paa Landet for at Betle

1815: 351

men han har intet faaet. I Juule Ugen {var} \kom/ han til Eidsvog, hvor han gik ind i en Floer eller Fæehuus hvortil han fandt Dørren Aaben, men da der kom Folk om Aftenen for at legge sig der, returnerede han derfra og kom paa en Gaard strax overfor kaldet Hougene hvor han ligeledes gik ind i Fæehuuset hvor han blev liggende om Natten da der ingen Folk kom til, og da han var Sulten og Tørst, Malkede han en Koe i sin Hat og drak Melken. Siden har han af og til været hos sin Broder her i Bergen, indtil han Natten imellem den 30te og 31te December sidstleden, atter paa sine Vandringer var kommet til Eidsvog, da han {gik ind i} \kom hen til/ Forpagteren nærværende Aad Nielsens iboende Huus, hvor han igjennem en Aabning der var indrettet til Vindue paa Svalen eller Forstuen i Huuset tog et Faareskind som der indenfor henkte!! (hengte), hvilket Skind han lagde uden for paa Marken, derpaa gik han ind {i} \igjennem/ bemeldte Aabning for at see om der var fleere Skind eller andre Ting at tage, men da Hunden indenfor i Stuen begyndte at blaffe, kom bemeldte Aad Nielsen ud i Svalen og greb Tiltalte, samt bragte ham ind til Fogden den 31te Decbr: sidstleden. Han har siden han kom ud fra Slaveriet ingen fleere Tyverier eller andre Forbrydelser begaaet, ej heller har han fleere Ganger været Tiltalt eller Straffet end som han herom har omforklaret, han har ikke været til Alters siden han kom ud af Slaveriet, og var det hans Ærende til Byen at faae Præste Attest om hans sidste Alter Gang som var om Vinteren 1812 i Korskirken, noget før han kom ud fra Slaveriet, videre eller anden Forklaring var for det første ikke af ham at erholde, hvorpaa han indtil videre Aftraade fra Retten.

2den Deponent Ejeren af Eidsvog Hr: Johan von der Fehr fremstod derpaa for Retten og forklarede at være 54 Aar gammel og boesat paa bemeldte Eidsvog, han forlarede end videre at den 31te December sidstleden om Morgenen omtrent Kl: 6 kom Forpagter Aad Nielsens Kone ind i Deponentens Stue og fortalte at den samme Person som de for nogen Tid siden havde seet i Fæehuuset om Natten nu var kommet her igjen til Eidsvog, samt havde været i færd med at Stiæle et Deponenten tilhørende Faareskind som var i Bevaring hos hendes Mand Aad Nielsen Eidsvog, og at hendes Mand havde paagrebet bemeldte mistænkelige Person som nu var i hendes og Mands Stue, spørgende hvad der videre skulle foretages med ham, hvortil Deponenten svarede: at han skulle bringes til Fogden, hvilket ved bemeldte Aad Nielsen og Gullach Andersen Brechhuus Forpagter {under} \paa/ Wolden under Eidsvog strax skeede, Deponenten har ikke tilforn seet den Tiltalte, men bemeldte hans Forpagter Folk havde sagt Deponenten at den Tiltalte Nattetider omtrent 8te Dage før Juul skal være Antruffen i deres Fæehuus, hvorfra han strax skal have begivet sig bort, ligesom Deponenten har hørt at en Koe den samme Nat skal have været Malket paa Gaarden Hougene hos Enken Karie Tørris Datter; ellers har Deponenten ikke hørt noget at være Savnet, i denne

Tid, enten paa Eidsvog eller Gaardene derom kring. Og da Deponenten intet videre vidste til Oplysning blev han demitteret.

3de Deponent Gullach Andersen Brechhuus Forpagter paa Pladsen Wolden under Eidsvog fremstod derpaa og Forklarede at være 37 Aar gammel samt at derom Morgenen den 31te Decbr: sidstleden omtrent Kl: 6 kom Bud til Deponenten at han skulle være Behjelpelig med Forpagter Aad Nielsen at bringe en paagreben Tyv til Fogden, hvorpaa Deponenten strax begav

1815: 351b

sig hen til bemeldte Forpagter i hvis Stue han da forefandt nærværende Angjeldende Hans Larsen Ølnæs som indtet havde med sig, undtagen 2de Stykker Toug. Deponenten og meerbemeldte Aad Nielsen tog da bemeldte 2de Stykker Toug fra den {Tiltalte} \Angjeldende/ og begav sig paa Vejen Over Land til Byen og da de vare komne et Stykke paa Vejen, begyndte den {Tiltalte} \Angjeldende/ at gaae saa stærkt til at Aad Nielsen ikke kunde følge ham, og da han paa denne Maade var kommet et stykke foran dem og Deponenten med Anstrængelse havde indhentet ham vilde Angjeldende med Magt tage det eene stykke Toug fra Deponenten, men da Deponenten modsadte sig dette, fattede Angjeldende Deponenten i Klæderne og da det var noget Gladt faldt de begge over Ende, imidlertiid kom Aad Nielsen til ved hvis Hjelp han fik den Angjeldende Bunden med det ene stykke Toug og maatte de for en Sikkerheds Skyld tage Niels Jerviigen med sig for at faae den Angjeldende indbragt til Fogden og efter hvis Ordre de den samme Dag Afleverede ham i Byetings Arresten. Deponenten har ikke tilforn kjendt eller seet den Angjeldende, men allene har hørt det sam/m/e som af 2den Deponent er omforklaret, og da han intet videre vidste til Oplysning blev han demitteret.

4de Deponent Aad Nielsen Forpagter paa Eidsvog fremstod derpaa og forklarede at være 44 Aar gammel, han forklarede endvidere at omtrent 8te Dage før Juul fortalte Deponentens Søn/n/er {og Datter} hvoraf den første er 10 og den sidste 6 Aar gammel, at da de silde om Aftenen tilligemed en ucomfirmeret Dreng Anders Andersen som er Deponentens Stivsøn kom op i Fæehuuset hvor de har deres Seng, traf de en Person staaende bag om Dørren i Fæehuuset og da de spurgte ham hvad han der havde at bestille, svarede han dem at han biede paa en Jagt som skulde komme op i Eidsvog for at hente ham, hvorpaa Børnene bad ham at gaae ned hos deres Forældre og banke paa Stuen, hvorpaa Børnene gik til Sengs og da de om Morgenen derpaa fortalte Deponenten det passerede og der ingen fremmet Person havde været inde hos ham, fattede han strax den Formodning at den Antrufne maatte være en Mistænkelig Person. Siden den Tid har Deponenten intet hørt om bemeldte Person undtagen at der den samme Nat paa Naboegaarden Hougene skulle været Malket en Koe tilhørende Enken Karie Tørris Datter. Natten imellem den 30te og 31te December sidstleden noget over Midnat begyndte Deponentens Hund som var inde i Stuen at blaffe hvorved Deponenten vaagnede og hørte at der var Folk i Svalen eller Forstuen hvorpaa Deponenten stod op af Sengen og gik ud i Svalen hvor han Traf Angjeldende og da Deponenten strax fattede Mistanke til Angjeldendes Ærende paa denne Tid i Svalen uden at have banket paa, tog han Angjeldende med sig ind i Stuen og strax tænte Lys paa, da Deponenten derpaa spurgte Angjeldende hvor han havde agtet sig hen, svarede denne at han var Sulten og vilde have lidt Mad hos Deponenten, hvilken Mad han ville betale med et lidet stykke Toug som han havde liggende uden for, den Angjeldende gik da strax uden for Dørren og Deponenten fulgte ham, men i det Deponenten som var lidt efter Angjeldende inde i Svalen

1815: 352

kom imod den yderste Dør, mødte han Angjeldende som kom tilbage ude fra Gaarden og havde da Angjeldende under den ene Arm et Faareskind og i den ene Haand et stykke Toug, Skindet slap Angjeldende strax ned da Deponenten mødte ham og da Deponenten vidste at der hang Skind i Svalen som hørte hans Huusbonde von der Fehr til, fattede Deponenten Mistanke om at det kunde være et af disse Angjeldende bar under Armen, da de derpaa var kommet ind i Stuen igjen {spurgte} \og/ Deponenten \spurgte/ hvad det var for et Skind Angjeldende slap ned i Dørren, tilstod denne strax at han havde taget det ude i Svalen og at Deponenten nu kunde faae det tilbage igjen. Den Angjeldende spurgte derpaa Deponenten hvad han vilde have for et saadant Skind og Deponenten svarede at han ingen havde at sælge, sagde den Angjeldende at han havde endnu et bedre Stykke Toug med sig som han vilde give Deponenten om han vilde overlade Skindet, hvorpaa Angjeldende atter vilde gaae ud for at hente det og Deponenten ikke vilde slippe ham ud Alleene fulgtes de atter ud paa Marken hvor Angjeldende tog det andet stykke Toug som laae tæt ved Vejen, og fulgtes ind i Stuen igjen med Deponenten; begge disse Stykker Toug hvoraf det først meldte er omtrent 2 à 3 Favner og det sidste omtrent 3 à 4 Favner Langt og begge omtrent en Finger Tykke ere beroende i Byetings Arresten, hvor de med den Angjeldende blev Afleveret. Efter at saavel Deponenten som den Angjeldende saaledes som forommeldt atter var kommet ind i Stuen sidste Gang og Deponenten havde betragtet ham nøyere fattede han Mistanke om at dette maatte være den samme Person som Børnene havde seet i Fæehuuset som forommeldt efter den Beskrivelse de havde givet Deponenten om hans klæde Dragt og da Børnene i saadan Anledning bleve tilhentede kjendte de Angjeldende strax igjen, ligesom denne og tilstod at han den omforklarede Aften eller Nat havde været i Fæehuuset saaledes som {af} Børnene havde Fortalkt. Paa Tilspørgende sagde Angjeldende til Deponenten at hans Ærende i Eidsvog var at hente Brage eller Eene for at bringe til Byen for at sælge, men da Deponenten nu havde truffet ham i Tyverie og han formedelst det forhen passerede holdt ham for meere end Mistænkelig, Anholdt Deponenten ham og om Morgenen mellem 5 og 6 sendte Bud til hans Huusbonde von der Fehr hvorefter i alle Deele er paaseret saaledes som anden og tredie Deponent har forklaret. Ligesom han tillagde at han ikke veed noget i det ommeldte Tidsrum er Savnet enten i Eidsvog eller de omliggende Gaarder, og da han for Tiden intet videre vidste til Oplysning blev han demitteret.

Den Angjeldende blev derpaa atter fremstillet og forelæst foranførte Deponenteres Forklaring mod hvilke han intet havde at indvende, ligesom han paa Administrators Tilspørgende tilstod at have stjaalet de omforklarede 2de stykker Toug af en Baad i Sandviigen den 30te Decbr: om Aftenen, da han var paa Vejen til Eidsvog, hans Ærende der var at hente Brage eller Eene, han tillagde nu at {den Baad} \han/ fra Hjemstædet Ølnæs i Sogndahl gik over Land til Nedre Amle hvor han antraf en stor Baad eller en liden Jagt fra Lysters Præstegjeld som var ladet med Feedevarer og ført af Sjur Hawellen i Lyster som Angjeldende betingede sig følge med, men da denne Jagt blev liggende for

1815: 352b

Modvind i bemeldte Amle, kjøbte 2 af de Medrejsende, hvoraf Angjeldende erindrer den eene at være Christopher Forthun af Lyster, {kjøbte} en Baad af Bisgaard i Amle, med hvilken Baad Angjeldende tilligemed 4 Andre foruden de 2de der havde kiøbt Baaden fulgtes til Neremsdahlen hvorfra han siden gik over Woss, af de Folk som vare paa Jagten og fulgtes med Angjeldende paa Baaden der{…} \af/ erindrer han ikke Navnet paa fleere end forbemeldte Sjur Hawellen og Christopher Forthun. Angjeldende som efter hans opgivende er yderlig Fattig og ikke ejer meere end det han staaer og gaaer i, har for det medste maattet Hjulpet sig med den Mad som Folk af Barmhjertighed, har givet ham paa Vejen til Byen, da

han kuns havde gandske faae Penge med sig Hjemmefra og hvoraf han desuden maatte betale 4 rd D: C: for at faae følge \med/ paa Baaden fra Amle til Nerumsdahlen. Videre sagde han sig ikke at vide, enten at kunde Tillægge eller Fratage hans giorte Forklaring.

Og da saaledes ingen videre Oplysning for denne Sinde var at erholde blev dette Forhør saaledes sluttet, og skal saa hastig skee kand blive Beskreven for Amtet at tilstilles.

Den Angjeldende blev derpaa Laugrettet overleveret for at henbringes i Byens Arrest.

Lars Blix de Fine Heiberg Jørgen Hanssen

Gammel Justits Sag: fra Folio 342.

Aar 1815 den 9de Januarii blev en Extraret sat i Secretair og Sorenskriver Christies Huus i Bergen og Retten bestyret af mig Procurator Heiberg som constitueret Sorenskriver, i Overværelse af de 2de eedsorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Jørgen Hansen.

Hvorda, continuerede Sagen Procurator Brandt som Actor contra Erich Hansen Brattelien.

Actor mødte og fremstillede den Tiltalte Løs og Ledig for Retten og anmærkede at da den af Stiftet fra Nordlands Amt Begjerede Dom over Tiltalte Erich Hansen Brattelien endnu ikke var ham indløben maatte han for det første begjere Sagen udsat til i Dag 14ten Dage, paa Grund af den usikkre Gang som finder Stæd for Posterne mellem Bergen og Nordlandene.

Defensor mødte og forbeholdt det Fornødne.

Eragtet

Den forlangte Anstand bevilges til den 23de d: M: Formiddag Kl: 9, paa den af Actor anførte Grund.

Den Tiltalte blev derpaa overleveret Laugrettet for at henbringes i Byens Arrest. Heiberg

Lars Blix de Fine Jørgen Hanssen

Nydt preliminair Forhør

Samme Dag blev en Extraret sat i Secretair og Sorenskriver Christies Huus i Bergen og Retten bestyret af mig Procurator

1815: 353

Heiberg som constitueret Sorenskriver, i Overværelse af de 2de Laugrettesmænd: Lars Blix de Fine og Jørgen Hansen begge af store Sandvigen, for at optage et preliminair Forhør over 2de i Byens Arrest i Gaar indsadte Personer nemlig: Aamund Aamundsen og Jørgen Matthiassen Grung angaaende et Fruentim/m/er som er bleven funden Død liggende oven for Snatteberget ved Sandviigen i Gaar Nat, hvilket Fruentim/m/er skal været kommet i Land Sønden for Hellen ifølge med ovenbenævnte Personer, alt efter Fogden Bøghs Skrivelse til Administrator af Gaars Dato, som blev fremlagt og oplæst, og indtages her saalydende. # #

De ovenbenævnte 2de Angjeldende vare i Retten nærværende frie for Baand og Tvang, og hvoraf særskildt fremstod:

1. Aamund Aamundsen som blev tilholdt at giøre en Sandferdig og rigtig Forklaring: hvorpaa han forklarede at være 35 Aar gammel født i Eggersund af Forældre Gaardemand Aamund Jonsen Westhovde og Moder Martha Aamunds Datter hvilke begge for længe siden ere døde, han er døbt i Eggersunds Kirke, og var hjemme hos sine Forældre indtil han var 4 Aar gammel, da disse døde, efter deres Dødsfald kom han i Huuset hos sin Morfader Aamund Westhovde hvor han var omtrent 6 ½ Aar, derfra kom han i Tjeneste hos Bonden Asbiørn Windbierkeland som Jetlegut eller Faarehyrde, i denne Tjeneste var han i 2 Aar, og atter

derfra i Tjeneste hos Bonden Rasmus Miølhuus hvor han forblev i 2 ½ Aar eller noget derover, alt i Eggersunds Sogn; Hans Morfader er død, men om nogen af de 2de hans ommeldte Huusbonder leve ved han ikke, da han fra den Sidste rejste lige her til Bergen, hvor han kom i Tjeneste paa Kiøbmand Poul Meyer Smiths Handelsstue som Løberdreng i denne Tjeneste forblev han i 2 Aar og kom derfra i Lære hos Bødkermester Edevard Tobiassen og blev der i omtrent 5 ½ Aar, da han blev Svend og tjente der som saadan 1 Aar derefter, siden kom han derfra i Tjeneste hos Bødker-Enken Madame Anthonissen der nu er død, i hvilken Tjeneste han forblev 1 Aar og kom derfra til Bødkermester Lyder Hansen Røst, som ligeledes er død, hvor han var i fast Tjeneste 1 Aar, samt af og til deels i Tjeneste hos bemeldte Røst deels Ernærede sig af Skouer!! (sjauer??) Arbejde noget over et Aar, siden var han Vægter her i Byen i 2 Aar og blev siden, i Aaret 1809 i Martii Maaned, Commanderet paa Bergens Roeflottillie {hvor ha} og Skonnerten Hotter under Maaneds Lieutenant Christian Meyers Commandoe i hvilken Tjeneste han forblev til i April eller May Maaned 1811 da han blev demitteret, siden har han ernæret sig deels som Bødker Arbejdsmand, deels faret til Søes paa Silde Fiskerie som Bødker, med Jens Grans Skipper Andreas Brun og Lorents Holtermans Skipper Jacob Olsen, og er han nu Forhyret til en saadan Rejse med Kiøbmand Annanias Hansens Fartøy der er beliggende her i Byen og føres af Skipper Gunder Olsen. Han blev i den Tid han var i Tjeneste hos Rasmus Miølhuus Comfirmeret i Eggersunds Kirke, og i den Tid han var som Svend hos Bødkermester Edeward Tobissen!! (Tobiassen) blev han gift med Christiane Bergithe Peders Datter som nu er død, og har efterladt ham en Datter som lever og er 9 Aar gammel, seenere er han bleven gift med sin nu levende Kone Anne Sussane Wendels Datter med hvilken han ingen Børn har Avlet, han er boesadt og ejer Huus her i Byen paa Nordnæs i 1ste Rode No 28,

1815: 353b

og var seeneste Gang med sin Kone i Nye Kirken til Alters, Anden Juule Dag sidstleden. Sidstleden Løverdag den 7de d: M: var Deponenten i Arbejde hos Rederen Kiøbmand Annanias Hansen i dennes Søegaard paa Nordnæs, hvorda omtrent ved Kl: 8 ½ slet om Morgenen den hertil Forhøret indkaldte Jørgen Mathiassen Grung kom til Deponenten og Overtalede ham til at følge sig hen paa et Vertshuus hos Madame Hansen, hvor Grung vilde Traktere Deponenten med en Dram hvortil Deponenten fulgte ham, og efterat de der havde været en kort Tid og drukket endeel Brændeviin gik Deponenten igjen til sit Arbejde og blev han saaledes veed af og til at gaae op i dette eller fleere Vertshuuser, indtil henimod Middag da Deponenten aldeeles holdt op at Arbejde, og derpaa gik hen til Kjøbmand Hansen for at faae Penge, hos hvem han fik en Bankoseddel paa 100 rd D: C: hvoraf Deponenten havde fortient endeel og endeel skulle Rederen have tilbage, da han kom ud fra sin Reder traf han igjen bemeldte Grung som havde biet paa ham udenfor, de gik da i Selskab hjem til Deponenten, hvor de Spiiste til sammen og drak Kaffe. Da Deponenten havde sagt Grung at han havde faaet den forbemeldte 100 rd Seddel hos Kiøbmand Hansen, bad Grung ham laane sig nogle deraf, til hvilken Ende de gik begge ud i Seldskab for at faae Seddelen Vexlet i mindre Sedler, de gik da ned til Nøstet hvor de kom ind i et Vertshuus, og der fik Seddelen Vexlet, hvorpaa Deponenten først betalte Grung endeel Penge som denne havde udlagt for ham til Brændeviin og desforuden lod Deponenten ham faae 20 rd D: C: som han sagde sig at være forlegen for, paa de Vilkaar at han skulde følge med Deponenten hen til Rederen Hansen, med hvis forbenævnte Fartøy de begeg ere forhyrede til een og den samme Rejse, og der lade disse 20 rd Afskrive som Forskud paa hans tilkommende Hyre paa Rejsen. Siden efter blev de veed at besøge Adskillige Vertshuus og alle Steder at drikke Brendeviin indtil de bleve meget Berusede saa at Deponenten ikke kan giøre Reede for deres Vandring, men Deponenten formoder at det var omtrent ved Kl: 7 om Aftenen, at der paa Gaden var kommet

et Fruentim/m/er i Selskab med dem, men hvor de først traf hende eller hvem hun var veed Deponenten ikke, da hun bestandig blev ved at leje paa Grung og holdt sig mest til ham, dette Fruentimmer førte dem til Slutning ind i et Vertshuus i Strengehaven hvor der var endeel Fruentimmer tilforn, her drak de atter endeel Brændeviin og efter et kort Ophold blev Deponenten og Grung eenige om, at gaae hjem til Deponentens Huus og gik derfor i fra bemeldte Vertshuus, men efterat de vare komne ud paa Gaden opserverede {Vidnet} \Deponenten/ at forbemeldte Fruentimmer endnu var i følge med Grung og strax efter skildtes Deponenten fra dem, saasom det var Mørkt kunde han ikke see hvad Vej de tog og saaledes maatte han gaae Hjem alleene, troende at Grung, saasom han gik hurtigere end Deponenten var kommet hjem for!! (før) ham, men som han ved sin Hjemkomst ikke fandt Grung der, og han viste at denne skulle have Vagt Om bord paa Fartøyet om Natten saa gik Deponenten ned i Rederens Søegaard og da han derfra kunde skiemte at der var nogen Ombord og han ikke var viis paa at det var Grung, gik han indtil Toldboden hvor han fik en \Mand/ den han ikke kjendte at fløtte sig hen til Fartøyet, hvilken Mand roede strax i Land igjen; da Deponenten saaledes var kommet Ombord fandt han Grung der tilligemed oftbemeldte Fruentimmer og da Deponenten paastod at Grung enten skulle tilbagelevere de erholdte 20 rd D: C: eller følge ham i Land til Reederen for at lade dem Afskrive som forbemeldt og Grung nægtede begge Deele kom de i Slagsmaal som varede en Tid, og da Grung nu vilde gaae i Land for at Anklage Deponenten sprang de alle 3 i Baaden som tilhørte Fartøyet, og kastede samme løs uden at nogen af dem opserverede eller Erindrede at Grung tilforn

1815: 354

havde taget Aarene ud af Baaden og lagt op paa Skibet, og da de saaledes intet Tilstrækkeligt havde at styre Baaden med samt da det tillige blæste en Stærk størm!! (Storm), drev de med Baaden ud af Vaagen og omsidder til Fiors. Efterat de en Tid lang havde drevet i Mørke kom de endelig under Land, som de siden har opserveret ved Hellen lidt mindre end ½ Miil fra Byen, her kom de med megen Anstrængelse og efterat have været i Livsfare paa Land og som een bræk Søe (brottsjø) i det samme fylte Baaden mistede de denne. Da de saaledes var kommet paa Land og det var overmaade Mørkt, samt steile Klipper foran og den Aabne Søe bag dem, vare de Raadvilde hvad Vej de skulle tage, men som de vare meget Forfrosne og Deponenten indsaa at de veed at staae stille maatte sette Livet til, saa brugte han al sin Overtallelse til at faae de 2de andre at følge sig men som de ikke dertil var at formaae, begav Deponenten sig til at klavre op ad Klipperne, og endelig {der}efter at have længe omvanket kom til Lars Hatlesen Hellen om Morgenen Kl: 4, saasnart han havde fundet Huus bankede han paa og overtalede Manden i Huuset tilligemed hans Søn at være sig følgagtig for at oplede de 2de Andre der havde været i Følge med ham, til hvilken Ende de strax begave sig paa Vejen, men da Deponenten var meget Svag formedelst den Angest og Anstrængelse han havde været i, kunde han ikke følge dem langt førend de maatte bringe ham tilbage til Huuset og begav derefter Lars Hatlesen og hans Søn sig allene ud for at leede, og kom tilbage igjen med uforrettet Ærende, da Deponenten ikke havde kundet beskrive dem hvad Vej de skulle tage, da Deponenten imidlertiid var bleven Forfrisket med Varmt Theevand og tørre Klæder, og det var begyndt at Lysne af Dagen, begav de sig atter ud for at leede og kom da først til Mons Echewiigen hvor de fandt Grung, men som Fruentimmeret ikke var der, begave de sig alle Samlede ud igjen for at leede efter hende hvorpaa hun blev funden død liggende ved en Klippe, og var Grung den første som opdagede hende. Saavel Deponenten som Grung blev derpaa bragt ind til Fogden, af forbemeldte Bønder og efterat de her til Byen vare Ankomne som var i Gaar Formiddag Kl: 10 bleve de indsadt i Byens Arrest og siden har de ikke talt med hinanden \eller været samlede/, uden for saavidt de i Dag have været begge nærværende

ved Obductions Forretningen. Deponenten forsikkrede paa at han paa ingen slags Maade har tilføyet den Afdøde nogen Skade eller været saaledes Aarsag i hendes død, men han Formoder at da hun var meget tøn Klæd saa har deels Kulden og deels Angesten været Aarsag dertil. I Retten blev nu foreviist en sønderslagen Løgte og 2de tolvskillings Sedler som Laugrettet forklarede at være funden ved den Afdøde, da de paa Fogdens Foranstaltning i Gaar afhendtede hende fra Dødsstædet, Løgten under hendes Venstre Arm og tolv skillings Sedlerne et Stykke hen paa Marken; saavel Løgten som tolvskillings Sedlerne befandtes nu bestenkte med Blod, og ved at foreviise Deponenten Aamund Amundsen disse Ting, sagde han paa Administrators tilspørgende at han ikke vidste hvem de tilhørte, men han formoder at {de} \Lygten/ tilhører den Afdøde, saasom han saa at hun havde Løgt med sig da hun fulgtes med Grung paa Gaden. Blodet troer han derimod er kommet af Grung saasom denne Bløde sterkt under og efter Slagsmaalet og Fruentimmeret tørrede Blodet af Grung med hendes Tørklæde. Endelig blev ogsaa foreviist en blaae Klædes Lomme hvori er endeel Bankosedler med meere, hvilken Lomme Deponenten sagde var bleven funden ved Siden af den Afdøde og altsaa formoder han at den maae være hende tilhørende, men Grung havde sagt ham, da de som forbemeldt fandt hende død, at Pengene var sig tilhørende. Deponenten Forklarede til Slutning at han ikke kjender det ommeldte Fruentimmer eller veed tilforn at have seet hende. Endelig forklarede han at han aldrig tilforn har været Straffet eller Tiltalt for nogen Forbrydelse, den han ogsaa vidste sig Frie for at have begaaet, hvorpaa han indtil videre blev demitteret.

Da Dagen med det passerede nu var Medgaaet saa blev Forhøret udsat til i Morgen Eftermiddag Kl: 2, til hvilken Tid Admini-

1815: 354b

strator har føyet Anstalt til, at faae de øvrige i Fogdens Skrivelse ommeldte Personer indkaldede, hvilket formedelst det i Dag indtrufne Haarde Vejr ikke har været Mueligt.

Herpaa blev de 2de Angjeldende overleveret Laugrettet for at henbringes i Byens Arrest og der separat at indsettes indtil de begge ere Afhørte og confronterede.

Lars Blix de Fine Heiberg Jørgen Hanssen

Dagen nestefter den 10de Januarii om Eftermiddag Kl: 2 continuerede dette Forhør ved og i Overværelse af de samme Personer som i Gaar,

Hvorda de 2de Angjeldende vare tilstæde Frie for Baand og Tvang og af hvilke separatim fremstod som:

2. Deponent Jørgen Matthiassen Grung som blev formanet til en Sandfærdig og uforbeholden Forklaring det han Lovede, hvorefter han forklarede at \hede Jørgen Mathiassen Grundt og at/ være i sit 38te Aar gammel født i Aardahls Sogn og Leirdahls Præstegjeld \og Sogns Provstie/ af Forældre, Faderen Gjestgiver paa Aardahlstangen Jan Jansen Grundt og Moder Martha Grundt fød Smith hvilke begge for Længst ere døde, han er døbt i Aardahls Kirke, og medens han var gandske liden, fløttede hans Forældre her til Byen, hvor hans Fader Ernærede sig som Skoemager Arbejdsmand; han var Hjemme hos sine Forældre til han var omtrent 13 à 14 Aar gammel, indtil Peder Isachsen Hosdahl af Jiellesskar Præstegjeld i Nordlandene tog han med sig derhen, i hvis Tjeneste han var i 8te Aar, fra denne Mand kom han i Tjeneste hos Jacob Parrelie paa Kræmmerlejet Sandviigen i bemeldte Præstegjeld, hos hvem han forblev i 7 Aar, derfra kom han til Andreas Ellingsen Skraawen i Waagenes Præstegjeld i hvis Tjeneste han forblev i 2 Aar, derfra kom han i Aaret 1808 til Tronhjem for at tage sig hyre til Søes, men blev Commanderet i Kongens Tjeneste paa den Tronhjemske Roeflottillie og blev ansat paa Kanonbaaden Christiansund, Commanderet af Maaneds

Lieutenant Buschman og var han paa denne Kanonbaad i Tjeneste til 1810, da han blev ansat paa Kjøbstædet Christiansund Flydende Batterie der Commanderes af Maanedslieutenant Dybling, paa hvilket Batterie han tjente til om Høsten s: A:, da han kom Om bord i en Kanon Jolle, som Commanderes af Maanedslieutenant Kiempe med hvilken han gik til Trondhjem \og/ med {hvilken han} \ham/ forblev i Tjenesten om bord paa en Kanonbaad kaldet Trondhiem indtil om Foraaret 1811 da han kom Om bord paa en Kanon Jolle i Christiansund der Commanderes af Maanedslieutenant Kalmeier og var han der i Tjeneste indtil om {Vinteren} \Høsten/ 1812 da han blev demitteret, og kom derefter i Christiansund i Arbejde hos Kjøbmændene indtil han fik Hyre med Anders Woldstad fra Bergen og har siden faret til Søes deels fra Bergen og deels fra Christiansund indtil han sidst i May eller først i Junii Maaned afvigte Aar \her i Bergen/ blev Commanderet Om bord i Skonnerten Odin under Maanedslieutenanterne Rasmussen og Wises Commando, fra hvilket Fartøy han blev

1815: 355

demitteret Juule Aften sidstleden. Han blev derpaa Forhyret med Kjøbmand Annanias Hansens Fartøy som er beliggende her i Bergen og føres af Skipper Gunder Olsen, for at giøre en Rejse som Matros paa Sildefiske, og var han i saadan Qvalite beordret at have Vagt, Natten imellem den 7de og 8de d: M: Ombord paa bemeldte Fartøy. Om Morgenen den 7de omtrent imellem 8 og 9 Traf Deponenten Aamund Aamundsen paa Rederen Annanias Hansens Brygge hvor denne var i Arbejde, og gik de da sammen op i et Vertshuus hos Madame Hansen hvor de drak ½ Pæl Brændeviin som Deponenten betalte, og fra den Tid tallede \ikke/ Deponenten /: saasom han var i Skauv!! (sjau) med Skipperen for at bringe adskilligt Ombord :/ med Aamund Aamundsen førend om Eftermiddagen omtrent Kl: 4, da Deponenten traf Aamund Aamundsen ved Rederens Dør, og sagde da Aamund Aamundsen at de skulle hen og faae sig en Dram, naar han kunde faae Vexle \en/ 100 rd Seddel som han havde hos sig, de gik da sammen ud paa Nordnæs i et Vertshuus for at faae Vexle Seddelen, men da de der ikke fik den Vexlet, drak de der heller ikke noget, hvorpaa de gik Hjem til Aamund Aamundsen hvor de Spiiste og drak Kaffe, de gik da ud igjen, efterat Deponenten havde Anmodet Aamund Aamundsen om, at Laane sig 20 rd D: C:, for at faae bemeldte 100 rd Seddel Vexlet. De kom saa ind paa et Vertshuus oven for Nyekirke Almendingen hvor Aamund Aamundsen tog ½ Pægel Brændeviin paa Credit, som han og Deponenten drak sammen, men fik enda ikke Seddelen Vexlet, hvorpaa de gik ned til Nøst!! (Nøstet?) til en Styrmand Bards som holder Høkkerie, her fik de Seddelen Vexlet og drak hver 1 Pægel Brændeviin, paa dette Sted fik Deponenten hos Aamund Aamundsen 6 rd D: C: som denne var Deponenten Skyldig og desuden til Laans 20 rd D: C: paa Vilkaar at Deponenten skulle betale ham disse tilbage om Mandagen den 9de d: M: naar han fik Penger paa sin udgaaende Hyre hos Rederen. De gik da derfra igjen for at gaae Hjem, Deponenten til sin Søster Marthe Grundt gift med Baadman Filiph Ferger som boer i Tyschesmuget og Aamund Aamundsen til sit Huus, men paa Vejen traf de et Fruentimmer som Deponenten ikke kjendte, da han tilforn ikke havde seet hende, dette Fruentimmer gav sig først i Samtale med Aamund Aamundsen, hvorpaa hun Overtalede dem begge at følge sig Hjem, og førte dem derpaa ind i et Vertshuus, hvor kan Deponenten ikke Erindre, da han var meget Beskjenket, i dette Huus var tilforn nogle Fruentimmer dem Deponenten heller ikke kjendte, her drak de nogle Dramme og Overtalede da Deponenten \først/meldte Fruentimmer at følge sig Ombord med Løgt hvilket hun var villig til og strax tente Lygten og begav sig ifølge med Deponenten og Aamund Aamundsen ud af Huuset, og da de var kommet et Stykke ud ad Gaden gik Aamund Aamundsen fra dem og Deponenten med Fruentimmeret Ombord. Efter at de var kommet Ombord tog Deponenten Aarene af Skibs Baaden og lagde dem op paa Skibet samt Fortøyede Baaden ved Skibets Side saaledes som han plejede

1815: 355b

de gik derpaa begge til Sengs i Mørket eftersom Løgten var slukket forinden de kom Ombord, og da de vel var kommet i Seng kom Aamund Aamundsen Ombord, paa hvilken Maade veed Deponenten ikke, bemeldte Aamund Aamundsen kom derpaa ned i Lugaren og forlangte sine 20 rd D: C: tilbage, samt sagde at Fruentimmeret strax skulde til Helvede i Land, Angribende Deponenten med slag i Ansigtet saa Blodet strømmede af Ham, Kastende saavel Deponenten som forbemeldte Fruentimmer ud af Køyen ned paa Gulvet i Lugaren og derfra ud paa Dækket og endelig i Baaden, efterat Deponenten og Fruentimmeret var kommet ned i Baaden, kom Aamund Aamundsen efter dem og da han formodentlig ved denne Leilighed havde kastet samme Løs og det Blæste en overhændig Størm!! (Storm), drev de udaf Vaagen, og da de ingen Aarer havde drev de til Fiors, Deponenten saavelsom Fruentimmeret begyndte strax at skrige om Hjelp, men Aamund Aamundsen truede med at ville kaste Deponenten Overbord saafremt de ikke tiede stille, ligesom Aamund Aamundsen atter begyndte at slaae Deponenten i Baaden, af hvilken Aarsag han ikke turde raabe om Hjelp, men Deponenten saa ikke at Aamund Aamundsen slog Fruentim/m/eret enten Ombord i Skibet eller Baaden. I denne Tilstand drev de Nord efter Byefiorden i en Overhændig Storm, indtil de omsider kom i Land ved Hellen omtrent ½ Miil fra Byen, her traf de et Steilt bierg hvor de med Livsfare klavrede paa Land og hvor der siden blev af Baaden veed Deponenten ikke, Aamund Aamundsen forlod dem derpaa strax og Deponenten og Fruentimmeret klavrede omkring i det forferdelige Mørke paa Klipperne, for om Muelig at opdage Huus og Folk, men som hun var meget tynd Klæd og allerede temmelig Forfrossen og Stiv af den lange Tid hun havde sadt i Baaden kunde hun ikke følge ham uden meget Langtsom, saasom Vejen desuagtet vare aldeeles ubanede paa Klipperne, til Slutning kunde hun slet ikke følge ham længer, hvorfore Deponenten alleene fortsatte Eftersøgningen saa godt han kunde krybe over Bierge og Steene, indtil han i Dagningen opdagede et Huus paa Gaarden Egewiigen hvor Deponenten gik ind og klagede sin Nød. Stax efter han var kommen ind, kom Aamund Aamundsen med Folkene fra Hellen til, hvorpaa de alle Samlede gik ud for at lede efter Fruentimmeret, da det nu var bleven saa Lyst at de kunde see at gaae, efter nogen Leeden fandtes hun liggende død ved et Bierg og var det Deponenten som først opdagede hende, dog kom de øvrige strax til. Den i Gaar inden Retten foreviiste Løgte og 2de tolvskillings Sedler, blev nu Deponenten foreviist, og sagde han at det var den samme Løgt som Fruentimmeret tog med sig i Byen da de gik Ombord, og fandtes den ved Siden af hende paa det Sted hun blev funden død, men tolvskillings Sedlerne veed Deponenten ikke hvem tilhører, han veed heller ikke hvorledes Lygten er blevet Blodig, undtagen det skulle komme deraf, at den afdøde tørrede Blodet af Deponenten med sit Tørklæde Ombord paa Skibet og imedens de var i Baaden, og ved dette Tørklæde igjen kan have bragt Blodet paa Lygten. Deponenten har som sagt ikke seet Aamund Aamundsen har slaget den Afdøde, ligesaa lidet som Deponenten selv har tilføyet hende nogen Skade. Strax efter de som Omforklaret havde fundet den Afdøde blev saavel Deponenten som Aamund Aamundsen bragt til Fogden, som lod dem indsette i Byens Arrest, hvor de har hensadt siden Kl: 10 Formiddag den 8de d: M: samt der været separat, og ikke siden har talt med hinanden, eller været sammen, uden for saavidt de var nærværende i Gaar ved Obductions Forretningen og her i Retten. Deponenten blev Comfirmeret i Jelleskars Kirke medens han {fra} \var/ i Tjeneste hos forbemeldte Peder Isachsen i Aaret 1793 eller 1794 og gik seeneste Gang til Alters omtrent for 1 Maaneds Tiid siden

1815: 356

i Nyekirken her i Bergen. Deponenten er ugift men har haft sit Logie hos hans Søster forbemeldte Marthe gift med Baadsmand Ferger, han har aldrig tilforn været Straffet eller Tiltalt for nogen Forbrydelse, den han ogsaa vidste \sig/ Frie for at have begaaet. Den i Gaar foreviiste blaae Klædes Lomme blev nu i Retten foreviist og befandtes der i samme at være 1 5 rbd Seddel og 2 rbd 5 mrk 14 s N: W: i mindre Sedler, samt en {Engelsk Skilling} \liden Svensk Penge/, 5 s D: C: i Sølvpenge og en Dansk Kobber 2 s, endelig fandtes ogsaa deri 2de gamle Tørklæder der begge ere Blodige \tilligemed en liden Fallekniv/. Deponenten forklarede herpaa at saavel Lommen som det der befandtes at være i samme, maae formodentlig tilhøre den Afdøde, da samme blev funden paa Siden af hende paa Marken der hun blev funden død liggende.

Begge de Tiltalte bleve nu samlede for Retten fremstillede og Comfronterede og efter at {enhver} begge deres Forklaringer vare dem forelæst, blev enhver ved sin som Rigtig uden at de deri ville giøre nogen Forandring, ligesom den eene benægtede den andens Forklaring i alt hvad den ikke stemmede Overeens med hans.

Aamund Aamundsen tillagde ellers nu; at der brente Lys Ombord i Skibet da han kom Ombord den omforklarede Tid. Dette benægtede Grundt aldeeles, da Løgten som Omforklaret førend han kom Ombord var slukket, og han ikke kunde finde Ildtøy at tende Lys med. Videre eller anden Forklaring var af disse Deponentere for det første ikke at erholde;

thi bliver dette Forhør udsadt til førstkommende Torsdag den 12te d: M: Formiddag Kl: 9 som er den første Tid som Forhøret igjen kan foretages, sasom der i Morgen er berammet en meget Vidtløftig Justitssag til Foretagelse. Til ovenmeldte Tid skal de øvrige dette Forhør vedkommende Personer blive foranstaltet indkaldet til Møde, hvilket ikke formedelst det indtreffende Stormende-Vejr til i Dag har kundet skee.

De 2de Angjeldende bleve derpaa overleverede til Laugrettet for at henbringes til Arresten.

Lars Blix de Fine Heiberg Jørgen Hanssen

Aar 1815 den 11te Januarii blev en Extraret sat i Secretair og Sorenskriver Christies Huus i Bergen, og Retten bestyret af mig Pr: Heiberg som constitueret Sorenskriver, i Overværelse af de 2de eedsorne Laugrettesmænd sc: Lars Blix de Fine og Jørgen Hansen begge af store Sandviigen, hvorda blev foretaget:

Nye Justits Sag:

Fogden Bøgh som Actor Contra Peder Nielsen, Søren Olsen, Martha Johannes Datter, Anna Johannes Datter og Mons Olsen Nedre Golten, for begaaet Faare Tyverie.

Paa Fogden Bøghs Vegne som Actor mødte Pr: Brandt og fremlagde Stævning af 19de Decbr: f: A: i forkyndt Stand, med paategnet Berammelse, saa fremlagde han et under 12te Decbr: f: A: optaget preliminair Forhør, hvorpaa findes tegnet Amtets Ordre til Actions Anlæg, hvorefter han fremstillede Samtlige \Tiltalte/ Løs og Ledig for Retten og begjerede de Tiltalte Peder Nielsen og Søren Olsen Nedre Golten, deres Forklaringer i præliminair Forhøret forelæst, samt nærmere Examination Undergiven, og de øvrige Tiltaltes Vita og videre fornødne Forklaring indhentet. Stævningen blev læst og her indtages saalydende. \#/ men præliminair Forhøret bliver denne Act at vedhæfte.

Af de Tiltalte fremstod derpaa:

1. Den i preliminair Forhøret som første Deponent afhørte Peder Nielsen Nedre Golten som blev forelæst hans der aflagte Forklaring p: 4, 5, 6 {og} 7, 8 og 15, den han vedkjendte sig som rigtig i alle Deele, uden han vidste noget enten at

fratage eller Tillægge. Procurator Brandt fremlagde derpaa Skriftlige Qvæstioner af Dags Dato, i Overeensstemmelse med hvilke han begjerede alle de vedkommende afhørte. Bemeldte Qvæstioner indtages her og er saalydende. # Angjeldende Peder Nielsen svarede derpaa til de Skriftlige Qvæstioner saasom til 1ste: Han kan nu ikke erindre hvem der egentlig var den første der giorde forslag til denne Handling, men de Talede begge derom flere Ganger forinden Handlingen blev i Verksat, dog var deres Koner ikke nærværende ved saadanne Samtaler. Til 2det Det veed Vidnet ikke, saasom de {har} \ere/ solgt\e/ {dem til} \af/ ham til ubekjendte Folk her i Byen. \Til 3de/ Saa vidt Vidnet erindrer vare han og Søren, efter at de havde første Gang stiaalet de 6 Faar paa Glæsnæs, først i Udmarken ved Golten og tog 2, saa paa Riisøen og tog 2 og derpaa til Slutning paa Glæsnæs og tog 2, men Tiden paa hvilken de vare paa hvert Sted, kan han ikke bestemt Erindre. Til 4de Tiltalte erindrede ikke rettere end at det vare kun 3de Kroppe de havde solgt, førend Sørens Forklaring blev ham forelæst ved preliminair Forhøret, da han først kom i erindring om at de!! (det) var 7 de havde solgt. Til 5te Nej: de vare begge lige gode om Gierningen.

Derpaa fremstod for det:

2. Den ved preliminair Forhøret som 2den Deponent afhørte Søren Olsen Nedre Golten, der blev forelæst hans Forklaring i preliminair Forhøret p: 7, 8 og 15 den han i alle Deele vedtog som rigtig, uden at han deri kunde giøre nogen Forandring. Han svarede derpaa til de Skriftlige Qvæstioner saasom til 1ste: Ved Pintse Dags Tider da de vare i Marken for at Spade Torv, saa saavel Tiltalte \som/ Peder Nielsen en Veder i Glæsnæs Marken, og sagde da Peder Nielsen: Lad han nu gaae til Høsten saa skal han vel faae det, siden den Tid har Peder Nielsen adskillige Gange Anmodet Tiltalte om at være sig Følgagtig for at stiæle Smalen, indtil de endelig som sagt, 3 Uger for Michels Dag blev eenige om at udføre Handlingen. Til 2det Tiltalte har ikke solgt meere end een og erindrer han ikke til hvem dette var her i Byen, men de øvrige 6 har Peder Nielsen solgt, til hvem veed Comparenten ikke, dog har de deelt Pengene for alle 7. Til 3de Overeensstemmende med Tiltalte Peder Nielsens Forklaring.

Derpaa fremstod for det:

3. Martha Johannes Datter Nedre Golten, som blev formanet til en Sandfærdig og uforbeholden Forklaring det hun lovede, og derpaa forklarede at være 36 Aar gammel, fød paa Gaarden Tønnewigen i Sunds Sogn af Forældre Faderen Gaardemand Johannes Larsen Tønnewigen og Moder Anna Carstens Datter der begge ere døde, hun var hjemme hos hendes Forældre til hun var 1 Aar gl: da hendes Morforældre Carsten Michelsen og Brithe Anders Datter paa Gaarden Berge tog hende til sig, hos hvilke hendes Morforældre, der nu begge ere døde hun blev Opfostret og blev bestandig hos dem indtil for 12 Aar siden da hun blev gift med her Tiltalte Peder Nielsen Golten og fløttede til deres nu felles ejende og paaboende Gaard, hun er Comfirmeret for omtrent 20 Aar siden i Sunds Hoved Kirke og gik seeneste Gang til Alters, med hendes Mand, i bemeldte Kirke ved Michaelie Tider f: A:. Hun har ikke tilforn været Straffet eller Tiltalt for nogen Forbrydelse, den hun ogsaa vidste sig frie for at have begaaet. Hun svarede derpaa til de fremlagde Skriftlige Qvæstioner, saasom til 6te Tiltalte var ikke hvis!! (viss) paa, naar hendes Mand og Søren Olsen rejste ud den første Gang, at deres Ærende var at stiæle Smaler, men hun formodede saadant, saasom hun tilforn havde hørt den Tale

om, at de vilde ud i saadan Ærender og da de rejste paa en saadan Tid om Aftenen, nemlig da hun gik til Sengs, ligesom Peder Nielsen og Søren Olsen heller ikke de flere Gange de have Rejst ud, bestemt har sagt hvad de har Rejst efter. Til 7de Hun har ikke selv klippet nogen af

de omspurgte Faar, men hun var Nærværende i Søren Olsens Stue da det eene Faar, som var taget i Goltens Udmark, blev af Søren Olsens Kone klippet, men hun har ikke været nærværende naar nogen af Faarene ere Slagtede, dog har hun modtaget Kiød og Uld af hendes Mand og Søren Olsens Kone og har disse sagt hende at det var af Faar som vare Stiaalne paa Glænæs!! (Glæsnæs), Golten og Riisøen. Til 8de Nej: hun har ikke forlokket Søren Olsen hertil, ej heller har hun egentlig Talt med ham herom, endskiøndt hun har været nærværende flere Gange, naar hendes Mand og Søren har haft Samtale om denne Handling, men ved slige Leiligheder har hun ikke hørt nogen Overtallelse fra hendes Mands Side, men han og Søren have altid været begge eenige herom. Hun blev derpaa forelæst hendes Mands Forklaring i preliminair Forhøret, den hun sagde at være rigtig, med den Forandring som hendes Svar til 6te Qvæstion udviiser. Søren Olsens Forklaring blev hende ligeledes forelæst, hvilken hun for saavidt sig Vedkommer aldeeles benægtede derimod kan hun ikke Nægte at hun og hendes Søster sc: Søren Olsens Kone har haft fleere Gange Samtale om dette Tyverie. Den Tiltalte Martha Johannes Datter forklarede sluttelig at hun med hendes Mand Peder Nielsen har Avlet 4 Børn som lever, hvoraf det Ældste er 10 Aar gammelt og det yngste omtrent 2 Aar gl:; hun har ingen Tjeneste Folk Hjemme og maatte desaarsage da hun Rejste hertil Byen, formaae en Huusmands Kone til at passe paa saavel Børnene som Huuset og hendes Creaturer. Videre Forklaring var af hende for det første \ej/ at erholde.

Derpaa fremstod for det:

4de Anna Johannes Datter Golten som blev formanet til en Sandfærdig og uforbeholden Forklaring, det hun lovede og derpaa forklarede at være 28 Aar gammel, en Søster af næst foregaaende Martha Johannes Datter og fød paa Gaarden Tønnewigen af de samme Forældre som hun, hun {van} er døbt i Sunds Hoved Kirke og var hjemme hos hendes Forældre til hun blev gift med her Tiltalte Søren Olsen Golten og fløttede til deres nu felles ejende og brugende Gaardepart i Gaarden Golten. Hun er for omtrent 10 Aar siden Comfirmeret i Sunds Hoved Kirke og \var/ seeneste Gang der til Alters med hendes Mand ved Michaelie Tider {dette} \forrige/ Aar. Hun har aldrig tilforn været Straffet for nogen Forbrydelse ej heller Tiltalt for nogen, den hun ogsaa vidste sig Frie for at have begaaet. Hun svarede derpaa til de fremlagde Skriftlige Qvæstioner, saasom til 9de: Den Aften de omspurgte første Gang Rejste ud paa det omspurgte Ærende, kom Peder Nielsen ind i hendes Stue og spurgte Søren om han nu var ferdig at Rejse, hvorpaa baade Peder og Søren gik ud, og hun gik til Sengs, ved bortgangen sagde ikke enten Peder eller Søren til hende hvor de ville Rejse hen, men hun formodede at det var til Glæsnæs for at stiæle Smaler, da hun havde hørt Peder Nielsen, fleere Gange i Sommer, at Anmode hendes Mand om at være ham behjelpelig og følgagtig til saadan Handling, de flere Gange, de forommeldte Peder Nielsen og hendes Mand har vært ude har de heller ikke sagt hende Bestemt hvad Ærende de Rejste i, men hun kunde som sagt slutte hvad de ville foretage sig og er hun ved deres Hjemkomst bleven Overbeviist herom. Til 10de Jo: hun har hver Gang de er kommet Hjem seet Faarene, saasom den første Gang, da de fra Glæsnæs bragte 6 og den anden Gang da de kom fra Gaarden Goltens Udmark bragte 2 og den tredie Gang da de fra Riisøen bragte 2 Stk, hvilke 10 Faar hun alle have Klippet, og deelt Ulden med sin Søster nu Afhørte Marthe Johannes Datter, men den 4de Gang, da de bragte de 2 sidste fra Glæsnæs saa hun

1815: 357b

ikke disse 2de Faar førend de vare Slagtede, ligesom hun ikke har været Nærværende ved nogen af de 12 Faars Slagtning, hun vidste som sagt at de vare Stia/a/le, baade da hun Klippede dem og da hun modtog Kiødet af hendes Mand og Peder Nielsen. Til 11te Nej hun har vist ikke Forlokket eller Overtalt Peder Nielsen, men derimod har hun fraradet!! (fraraadet) baade Peder Nielsen og hendes Mand {fra} at befatte sig med saadan Handling,

naar den første har villet Overtale den sidste hertil. Hun blev derpaa forelæst saavel Peder Nielsens som hendes Mand Søren Olsens Forklaringer i preliminair Forhøret, hvoraf hun vedkjendte sig den sidstes som Rigtig, og den førstes ligeledes, uden for saavidt den ikke stemmer Overeens med hendes Svar paa de Skriftlige Qvæstioner, da hun i Alt hvad der \der i/ gaae uden for, Benægter samme for saavidt hende {til}\ved/kommer. Sluttelig forklarede hun; at hun ingen Børn endnu har haft med sin Mand, men at hun nu er høyst Frugtsommelig, hun holder ingen Tienere og har desformedelst, maattet faaet en fremmet liden Pige til at passe hendes Huus og Creature, medens hun og Mand er her i Byen.Videre eller anden Forklaring vidste hun ikke at Afgive, eller til Oplysning at frembringe denne Sag vedkommende.

Fremdeeles fremstod for det:

5te Dreng Mons Olsen der blev formanet til en Sandfærdig Bekjendelse det han lovede, og derpaa forklarede: at være 13 Aar gammel og en Broder af Tiltalte Søren Olsen Golten, samt fød paa Gaarden Golten af de samme Forældre som denne, han \er døbt i Sunds Hoved Kirke og/ har bestandig været Hjemme hos sine Forældre indtil disse døde, og fra den Tid af har han været hos sin Broder Søren Olsen, han er ucomfirmeret, men har gaaet i Skole hos Bøyde Skolemesteren og der lert sin Christendom, samt ved det er Forbuden at stiæle. Han svarede derpaa til de Skriftlige Qvæstioner: saasom til 12te Jo, han vidste dette, da han havde hørt at Peder og Søren havde Talt \derom/ nylig {derom baade} for og ved Afrejsen. Til 13de Jo han var ombedet at følge med og vidste som sagt i hvad Ærende de Rejste i. Til 14de Jo han var efter deres Forlangende med og hjalp de omspurgte at gribe Faarene, bringe dem i Baaden og føre dem hjem. Til 15de Jo han har været med begge Deele. Til 16de Han har alle Gange været med, undtagen den sidste Gang paa Glæsnæs. Han blev derpaa forelæst Peder Nielsen og Søren Olsens Forklaring den han for saavidt sig vedkommer erkjendte som Rigtig. Han Benægtede nogensinde at have været med at stiæle Faar eller andre Ting fleere Gange end han nu har Omforklaret, ligesom han heller ikke er vidende om, at hans Broder eller Peder Nielsen har udøvet dette Haandværk, og veed han at det er rigtig hvad Peder Nielsen og Søren Olsens Koner har Forklaret om deres Huuslige Forfatning, ligesom han Tillagde intet videre {havde} \vidste/ at Forklare enten angaaende sig selv eller til videre Oplysning i denne Sag.

Derpaa fremstod som:

1ste Vidne Iwer Knudsen Toftetræet som er afhørt ved preliminair Forhøret som 4de Deponent, han blev derpaa betydet Eedens Vigtighed og forelæst hans Forklaring i preliminair Forhøret p: 9 og 10, det han vedkjendte sig som Rigtig i alle Deele. Derpaa blev ham foreviist 2de i Retten værende hviide Faareskind som af Laugrettet blev taxeret for 3 Rbmrk N: W: pr Stk

1815: 358

disse 2de Faareskind, sagde Vidnet at være af de 2de Faar han i preliminair Forhøret har omforklaret, at have Mistet, og altsaa at være ham tilhørende. Videre vidste han ikke til Oplysning at forklare, men hans Aflagte Forklaring bekræftede han med Lovens Eed; samt blev tilleveret bemeldte Smale skind, hvorpaa han forandrede den af ham paa de ham frakomne Faar i preliminair Forhøret satte Taxt til 6 rbd 4 mrk N: W: Stykke, hvorpaa han blev demitteret.

2det Vidne Johannes Nielsen Golten afhørt i preliminair Forhøret som 6te Dep: fremstod derpaa og blev betydet Eedens Vigtighed, han blev derpaa forelæst hans og Peder Olsen Glæsnæs Forklaring i præliminair Forhøret p: 10: den han vedkjendte sig som Rigtig i alle Deele. I Retten blev derefter foreviist et graat Faareskind som Vidnet erkjendte at være af den Gjeld-Veder som han og Peder Olsen Glæsnæs i preliminair Forhøret p: 10 har

omforklaret at have mistet, og hvilket Skind han vedkjendte sig og Peder Nielsen!! (Olsen) tilhørende, videre eller anden Forklaring sagde han sig ikke at vide til denne Sags Oplysning, men bekræftede hans Forklaring med Lovens Eed. Bemeldte Skind blev af Laugrettet vurderet for 4 Rbmrk N: W: og derefter {blev} Vidnet overleveret, hvorpaa han blev demitteret.

3de Vidne Ole Michelsen Golten afhørt i preliminair Forhøret som 10de Deponent, fremstod derpaa og blev betydet Eedens Vigtighed, han blev derefter forelæst hans Forklaring i preliminair Forhøret pag: 12 og 13, den han vedtog at være Rigtig i alle Deele. Inden Retten blev foreviist et graat Faareskind, det Vidnet vedkjendte sig som sin Ejendom, og at være af den Sauv som han i preliminair Forhøret har Omforklaret at have Mistet. Videre eller anden Forklaring sagde han sig ikke at vide til denne Sags Oplysning, men hvad han har forklaret, bekræftede han med Lovens Eed. Bemeldte Faareskind blev derpaa af Laugrettet Taxeret for 3 Rbmrk N: W: og overleveret Vidnet, som blev demitteret.

4de Vidne Aamund Aamundsen Tønnewiig afhørt i preliminair Forhøret som 11te Deponent, fremstod derpaa og blev betydet Eedens Vigtighed, samt forelæst hans Forklaring i preliminair Forhøret p: 13, den han nu gjentog som Rigtig. Han blev derpaa inden Retten foreviist et hviidt Faareskind som han vedkjendte sig som sin Ejendom og at være af den Veder, han i preliminair Forhøret har Omforklaret at have mistet. Videre sagde han sig ikke at vide til denne Sags Oplysning, og \det/ han saaledes {\har/} Forklarede bekræftede han med Lovens Eed. Det foreviiste Skind blev af Laugrettet taxeret for 4 Rbmrk N: W: og overleveret til Vidnet, som derpaa blev demitteret.

5te Vidne Ole Nielsen Øvre Golten, afhørt i preliminair Forhøret som 14de Deponent, fremstod derpaa og blev betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa han blev forelæst hans Forklaring i preliminair Forhøret pag: 14 den han nu igjentog som rigtig og bekræftede samme med Lovens Eed; og da han intet videre vidste til Oplysing

1815: 358b

blev han demitteret.

6te Vidne Knud Knudsen Øvre Golten afhørt i preliminair Forhøret som 15de Deponent, fremstod derpaa og blev betydet Eedens Vigtighed, samt derpaa forelæst hans Forklaring i bemeldte Forhør pag: 14 og 15, den han nu gjentog som rigtig og bekræftede med Lovens Eed, og da han ikke videre vidste til Oplysning blev han demitteret.

7de Vidne Erich Johannessen Øvre Golten afhørt i preliminair Forhøret som 16de Deponent, fremstod derpaa og blev betydet Eedens Vigtighed, samt forelæst hans Forklaring i bemeldte Forhør pag: 15, den han nu gjentog som rigtig, efterat næst foregaaende Vidnes Forklaring i bemeldte Forhør ligeledes var ham forelæst, han bekræftede derpaa samme med Lovens Eed, og da han intet videre vidste til Oplysning blev han demitteret.

Samtlige 5 Tiltalte fremstod derpaa for Retten og Erklærede at de intet havde imod de i Dag giorte Vidne Forklaringer, ej heller mod at de foreviiste Skind bleve leverede de Personer som have Tilhjemlet sig samme, da de virkelig tilhørte de Faar som vare disse Frastiaalne. For resten havde de intet videre at Anføre til deres Undskyldning for denne sinde, og da de fleeste af de Tiltalte ere boesadte og Jordejende Folk som ingen Tilsyn har Hjemme med deres Huus og videre, saa bleve de alle Samtlige demitterede og tilladte at Rejse til deres Hjem, saa meget meere som Procurator Brandt paa Fogdens Vegne intet havde herimod {har} \at/ Erindre; dog med Paalæg igjen her at indfinde sig, naar Sagen atter foretages, hvorfore de bliver tilstæde i Retten indtil Udsettelses Tiden bliver bestent og dem Tilkjendegivet.

De øvrige Indstevnte Vidner mødte ikke efter Paaraab.

Defensorerne Auditeur Rogge og Pr: Christensen vare fra begyndelsen af tilstæde og forbeholdt Tiltaltes Ret.

Procurator Brandt begjerede Sagen udsat til en for Retten beleilig Tid, til hvilken Tid han begjerede de i Dag indstævnte, men ikke mødende Vidner, forelagte at møde, da han formoder at Vejret har forhindret dem fra i Dag at indfinde sig.

Eragtet

Den forlangte Anstand bevilges til førstkommende {Onsdag} \Fredag/ den 13de d: M: Formiddag Kl: 9, som er den første ledige Tid fra andre allerede berammede Forretninger, til hvilken Tid de stævnte og udeblevne Vidner saasom: Handels Gesel Christian Gabrielsen, Peder Olsen Glæsnæs, Endre Aamundsen Glæsnæs med Fader, Mons Andersen Glæsnæs, Anders Aamundsen Glæsnæs, Lasse Thomassen Glæsnæs, Johannes Josephsen Glæsnæs, Rasmus Andersen Glæsnæs og Knud Rasmussen Dreng paa Glæswæhr, forelægges under Lovens Falsmaals

1815: 359

Straf at møde, her i Secretair og Sorenskriver Christies Huus.

Lars Blix de Fine Heiberg Jørgen Hanssen

Aar 1815 den 12te Januarii blev en Extraret sat i Secretair og Sorenskriver Christies Huus i Bergen og Retten bestyret af mig Pr: Heiberg som constitueret Sorenskriver, i Overværelse af de 2de eedsorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Jørgen Hansen, for at continuere med:

Gammel Justits Sag - see Folio 346.

Procurator Brandt som Actor contra Jens Tørrissen Brudvig.

Actor mødte og fremlagde Forstander Petter Grewe Bredahls Attest af Gaars Dato, som viser at Arrestanten er død, den 28de f: M: saa fremlagde han og den til i Dag passerede Forelæggelse, lovlig Forkyndt, hvorefter han begjerede det mødende Vidne Johannes Larsen Gierstad afhørt og tilspurgt om den Tiltalte Jens Tørrissen Brudvig Natten imellem den 8de og 9de November f: A: var i Vidnets Huus, og i saa fald hvad Tid paa Natten. Bemeldte Attest og Forelæggelse indtages her saalydende. # #

Defensor Pr: Christen!! (Christensen) mødte og forbeholdt det Fornødne.

54de Vidne Johannes Larsen Gierstad fremstod derpaa og blev formanet til en Sandfærdig Forklaring, og betydet Eedens Vigtighed samt svarede paa Actors Spørgsmaal: at han kjendte Jens Tørrissen Brudvig, men at denne ikke har været i Vidnets Huus siden Tidlig Afvigte Sommer, da han var der og Betlede. Den Tiltalte Brudvig har ikke fornærmet Vidnet ej heller har Vidnet hørt{, at} noget uskikkeligt om ham førend han blev paagreben for det han \her/ Tiltales for. Videre vidste Vidnet ikke til Oplysning og efterat denne hans Forklaring blev ham forelæst, bekræftede han samme med Lovens Eed og blev demitteret.

Actor fremlagde Amtets Resolution paa en af ham i Gaar indgivne Forespørgsel: Angaaende denne Sags Hævelse, i følge af hvilke han begjerede Sagen, formedelst Sagens store Vidtløftighed udsat i 14 Dage, for at slutte. Den fremlagde Resolution indtages her saalydende. # #

Eragtet

Den forlangte Anstand bevilges til den 26de d: M: Formiddag Kl: 10.

Samme Dag continuerede preliminair Forhøret over Aamund Aamundsen og Jørgen Mathiassen Grundt - see Folio 352.

Derpaa fremstod {som} de {Tiltalte} Angjeldende begge Løs og Leedig for Retten, og som:

3de Deponent Lars Hatlesen Hellen som blev formanet til en Sandfærdig Forklaring og derpaa forklarede at være 44 Aar gammel og boesat paa Pladsen Hellen under store Sandvigen; han forklarede endvidere: at afvigte Søndag den 8de d: M: om Morgenen omtrent Kl: 4 kom nærværende Aamund Aamundsen ind i Vidnets Stue, og var meget Vaad og Forfrossen, sigende at han var kommen drivende med en Baad fra Byen uden Aarer, samt med Livsfare er kommen i Land paa et Sted som han ikke vidste at finde igjen, samt bad {Vidnet} \Deponenten/ om tørre Klæder, samt Huuslye, ligesom han tilkjendegav at der havde været en Mands Person og et Fruentimmer {som} ifølge med ham som var bleven tilbage paa det Sted de var kommet i Land, bedende Deponenten at være følgagtig med sig for at oplede disse, da han frygtede for at de ikke kunde finde Huus i Mørket og saaledes kunde staae [i] Fare for at Fryse ihjel. Deponenten og hans Søn stod da strax op og med bemeldte Aamund Aamundsen begav sig ud for at leede efter Ovenmeldte Personer, men de vare ikke kommen langt ud, førend Aamund Aamundsen blev saa Afmægtig at de maatte

1815: 359b

bringe ham tilbage til Huuset og da de havde faaet ham ind igjen, begave de sig atter ud allene for at leede, men som Aamund Aamundsen ikke kunde give dem Underretning om, enten de skulle gaae Nord eller Sør efter, kom de atter tilbage med uforrettet Ærende, saasom det var overmaade Mørkt. Da det derimod begyndte at dages om Morgenen og Aamund Aamundsen var bleven saa forfrisket at han kunde følge med, begave de sig atter ud og gik da først til Mons Echewigen hvor de forefandt nærværende Jørgen Mathiassen Grundt, men da Fruentimmeret ikke var der begave de sig alle Samlede for at leede, og blev da bemeldte Fruentimmer funden liggende død paa Marken imellem Echewigen og Hellen og blev hun først opdaget af Grundt. Den i Retten foreviiste blaae Klædes Lom/m/e og sønderslagne Løgte med videre, blev nu Deponenten foreviist og Erklærede han at disse Ting laae ved Siden af den Afdøde, da hun blev funden. Deponenten saavelsom Mons Echewigen og Deponentens Søn tog da strax de 2de nærværende Angjeldende og bragte dem ind til Fogden, hvor efter de bleve Arresterede. Deponenten har intet Bekjendtskab haft til de Angjeldende tilforn og veed intet om deres foregaaende Vandel, og da han intet videre vidste til Oplysning blev han demitteret.

4de Deponent Hatle Larsen Hellen en Søn af nysafhørte 3de Deponent, fremstod derpaa og blev formanet til en Sandfærdig Forklaring, hvorpaa han forklarede at være 17 Aar gammel og comfirmeret, for Resten forklarede han sig aldeeles overeensstem/m/ende med Faderen nys Afhørte Lars Hatlesen Hellen hvis Forklaring blev ham forelæst, den han vedtog som sin Egen, og da han intet videre vidste til Oplysning blev han demitteret.

5te Deponent Mons Bergesen Echewigen som blev formanet at forklare Sandhed, hvorpaa han forklarede at være 50 Aar gammel, samt boesat paa Pladsen Echewigen under store Sandvigen, fremdeeles forklarede han at afvigte Søndag den 8de dennes om Morgenen imod Dagningen medens Deponenten og hans Huusfolk endnu laae, kom nærværende Jørgen Mathiassen Grundt ind til Vidnet og bankede paa og da Deponenten havde lukket han ind og faaet Lys paa, befandtes han at være slagen og Blodig i Ansigtet, samt meget Vaad og saa stiv af Kulde, at han ikke kunde Tale, Deponenten Varmede da Uldne Klæder og lagde over hans Ryg, samt gav ham Varmt at drikke, hvilket Virkede saa meget at han kom til at Tale igjen, og fortalte da Deponenten at han var kommet til Lands her en steds Omkring, med en Baad uden Aarer og ifølge med en Mands Person og et Fruentimmer som begge vare komne fra Han!! (ham); Imidlertiid var Dagen brudt frem og kom da Lars Hatlesen Hellen og hans Søn Hatle Larsen tilligemed nærværende Angjeldende Aamund Aamundsen til og hvorefter alting er tilgaaet saaledes som bemeldte 3de Deponent Lars Hatlesen Hellen har forklaret. Deponenten tillagde at begge de Angjeldende Jamrede sig meget og viste sig overmaade Bedrøvede, da de

fandt den Afdøde. Deponenten har ingen Bekjendtskab haft tilforn til de Angjeldende, og da han intet videre vidste til Oplysning blev han demitteret.

6te Deponent Skipper Gunder Olsen fremstod derpaa og blev formanet til en Sandfærdig Forklaring, hvorpaa han forklarede at \være/ 49 Aar Gammel boesat her i Bergen, samt som Skipper at føre Slupskibet tilhørende Kiøbmand Annanias Hansen, for med samme at gaae paa Sildefiske, fremdeles forklarede han, at han kjender nærværende Angjeldende Aamund Aamundsen og Jørgen Mathiass: Grundt som begge ere forhyrede at gaae med Comparentens førende Skib, den første som Bødker og den anden som Kok og var den sidste beordret at have Vagt Ombord paa Skibet, Natten mellem Løverdag og Søndag sidstleden den 7de og 8de d: M:. Løverdagen den 7de dennes traf Deponenten Jørgen Mathiass: Grundt Ombord paa Skibet, hvor han Natten forud tillige har haft Vagt og tog da bemeldte Grundt med sig for at hjembringe endeel Proviant, ved hvilken Lejlighed Deponenten saa at Aamund Aamundsen var i Arbejde i Gaarden hos Rederen Annanias Hansen, Jørgen Mathiassen Grundt var i Arbejde med Deponenten den hele Dag til om Eftermiddagen Kl: 4, da Deponenten gik Hjem, og beordrede Grundt at passe sin Vagt paa Skibet. Hvad de Angjeldendes Handling den Dag enten for eller siden har været er Deponenten ubekjendt, men om Søndags Morgen den 8de dennes, da Deponenten

1815: 360

kom om Bord, for at eftersee om Skibet var Pompet Lens, fandt han Lugen til Lugaren Aaben, men ingen Folk Ombord, ligesaa Baaden var borte, men sammes Aarer laae paa Skibets Dæk. Deponenten raporterede dette strax til Rederen som sagde Deponenten, at Aamund Aamundsen om Løverdagen havde faaet en Dansk Courant 100 rd Seddel, hvoraf Aamund Aamundsen havde fortient 40 rd D: C: og Rederen skulle have tilbage 60 rd D: C:, videre eller anden Forklaring vidste Deponenten ikke at afgive, og da han havde Gjentaget sit her Forklarede som rigtig blev han demitteret.

Og da ingen videre Oplysning var at erholde, blev dette Forhør sluttet, og skal saa hastig Muelig blive beskreven og Amtet tilstillet.

De Angjeldende bleve derpaa Laugrettet Overleverede for igjen at henbringes i Byens Arrest. Heiberg

Lars Blix de Fine Jørgen Hanssen

Aar 1815 den 13de Januarii blev en Extraret sat i Secretair og Sorenskriver Christies Huus i Bergen og Retten bestyret af mig Procurator Heiberg som constitueret Sorenskriver, i Nærværelse af de 2de eedsorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Jørgen Hansen, hvorda continuerede:

Gammel Justits Sag - see Folio 356.

Fogden Bøgh som Actor contra Peder Nielsen Nedre Golten med fleere.

Paa Fogdens Vegne mødte Procurator Brandt som fremstillede de samtlige Tiltalte for Retten frie for Baand og Tvang, hvorefter han begjerede de efter Forelæggelsen i Dag mødende Vidner forelæste deres i preliminair Forhøret afgivne Forklaringer {forelæste} og deres nærmere Forklaring om fornødiges indhentet.

Defensorerne Auditeur og Procurator Rogge samt Pr: Christensen forbeholdt det Fornødne.

Af de forelæste Vidner mødte som:

8de Vidne den i preliminair Forhøret som 5te Deponent afhørte Peder Olsen Glæsnæs som blev formanet til at Vidne Sandhed og betydet Eedens Vigtighed, han blev derpaa

forelæst hans Forklaring i preliminair Forhøret pag: 10 den han nu igjentog som rigtig, Ligesom han Tillagde: at hans Medejer i den borteblevne Veder Johannes Nielsen Øvre Golten har sagt ham at han som Afhørt \2det Vidne/ her inden Retten har modtaget Skindet af bemeldte deres Veder og tilhjemlet sig samme, hvorimod Vidnet intet havde at indvende, og da han intet videre vidste til Oplysning at anføre, bekræftede han sin Forklaring med Lovens Eed og blev demitteret.

9de Vidne Handels Gesel Christian Gabrielsen afhørt i preliminair Forhøret som 3de Deponent, fremstod derpaa og blev formanet til at vidne Sandhed samt betydet Eedens Vigtighed. Han blev derpaa forelæst hans Forklaring i bemeldte Forhør pag: 8 og 9 den han nu igjentog som rigtig i alle Deele. Vidnet erklærede nu at da han ikke tvertimod de Angjeldendes Benægtelse kan tillægge eller beviise dem at have taget de af ham omnævnte sidste 2de Faar af Verdie 16 Rbdr 4 mrk N: W: saa frafaldt han Erstatning for saavidt disse Vedkommer. Han sagde sig intet videre at vide til Oplysning i denne Sag, men hans Aflagde Forklaringer bekræftede han med Lovens Eed {og blev demitteret}. Derpaa blev inden Retten foreviist 2de Faareskind som Vidnet gjenkjendte og under sin aflagde Eeds Kraft sagde at være af de ham frakomne og i preliminair Forhøret Omforklarede 2de Gjeld Vedere, hvilke 2de Skind han begjerede hans nu mødende Tjenestedreng Knud Rasmussen foreviist og tilleveret. Demitteret.

10. Vidne Endre Aamundsen Glæsnæs, afhørt i preliminair Forhøret som 7de Deponent som blev betydet Eedens Vigtighed og derpaa forelæst hans Forklaring i preliminair Forhøret pag: 10 og 11, den han nu igjentog som rigtig. Inden Retten blev nu foreviist et hviidt Faareskind som Vidnet nu gjenkjendte at være det samme som han i preliminair Forhøret har Omforklaret at være sig foreviist af de Tiltalte, og skal have tilhørt den af ham omforklarede Veder,

1815: 360b

dette ommeldte Skind blev af Laugrettet Taxeret for 4 Rbmrk N: W: og blev derpaa Vidnet overleveret. Vidnet forklarede nu at hans Fader \Aamund Olsen/ formedelst Alderdom og Svaghed ikke har kunnet mødt, hvilket er Aarsagen til hans Udeblivelse i Dag. Og da Vidnet intet videre vidste til Oplysning bekræftede han sin aflagde Forklaring med Lovens Eed og blev demitteret.

11te Vidne Anders Aamundsen Glæsnæs afhørt i preliminair Forhøret som 9de Deponent, fremstod derpaa og blev betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa hans Forklaring i preliminair Forhøret pag: 12 [blev ham forelæst] den han nu gjentog som rigtig. Han blev derpaa inden Retten foreviist et sort Faareskind det han nu gjenkjendte at have tilhørt den Gjeld Veder han i preliminair Forhøret har omforklaret at have mistet og altsaa at være ham tilhørende. Bemeldte Skind som af Laugrettet blev Taxeret for 4 Rbmrk N: W: blev derpaa Vidnet som hans Ejendom tilleveret. Og da Vidnet intet videre vidste til Oplysning, bekræftede han sin Forklaring med Lovens Eed og blev demitteret.

12te Vidne Lasse Thomassen Glæsnæs afhørt i preliminair Forhøret som 12te Deponent, fremstod derpaa og blev betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa han blev forelæst hans Forklaring i bemeldte Forhør pag: 12, den han nu gjentog som rigtig i alle Deele. Han blev derpaa foreviist et i Retten nærværende hvidt Faareskind som af Laugrettet blev Taxeret for 4 Rbmrk N: W:, dette Skind sagde Vidnet at han nu gjenkjendte at være af den Gjeld-Veder han i preliminair Forhøret har omforklaret og altsaa at være ham tilhørende. Videre vidste Vidnet ikke til Oplysning i denne Sag, hvorpaa han bekræftede sin Forklaring med Lovens Eed og blev bemeldte Skind tilleveret og derefter demitteret.

13de Vidne Johannes Josephsen Glæsnæs, afhørt i preliminair Forhøret som 13de Deponent fremstod derpaa og blev betydet Eedens Vigtighed samt forelæst hans Forklaring i

preliminair Forhøret pag: 13 og 14 den han nu gjentog som rigtig; han blev derpaa \foreviist/ i Retten nærværende hvidt Faareskind som af Laugrettet blev taxeret for 3 Rbmrk N: W:, hvilket Skind Vidnet nu Gjenkjendte og sagde at være det samme som han i Forhøret har Omforklaret og altsaa at være hans Ejendom. Han vidste intet videre til Oplysning i denne Sag, hvorpaa han bekræftede sin Forklaring med Lovens Eed, blev bemeldte Faareskind tilleveret og derefter demitteret.

14de Vidne Knud Rasmussen fremstod derpaa og blev formanet til at Vidne Sandhed samt betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa han aflagde Eed og Forklarede at være 25 Aar gammel samt i Tjeneste hos Handels Gesel Christian Gabrielsen, han blev derpaa forelæst dennes Forklaring i preliminair Forhøret pag: 8 og 9 den han vedtog at være rigtig og gjentog som sin egen, Tillæggende: at Anledningen til at han Rejste hen til Golten tilligemed de øvrige var at der var Rygtedes at de Tiltalte Peder Nielsen og Søren Olsen Golten skulle have stiaalet Smaler og at der var savnet de af hans Huusbonde opgivne 4re Faar i dennes Fraværelse; ved Ankomsten til de Angjeldende tilstode disse strax at have stiaalet de 2de Vedere hvoraf Skindene fandtes hos dem, men de {som siden} benægtede at have stiaalet Sauven og Lammet. De Vidnets Huusbonde i Dag foreviiste 2de Faareskind blev nu ligeledes Vidnet foreviist og sagde han derpaa: at han Gjenkjendte dem at være de samme som han den omforklarede Tid fandt hos de Angjeldende, samt at disse Skind havde tilhørt de 2de Vedere som vare hans Huusbonde

1815: 361

frakomne. Disse Skind blev af Laugrettet taxeret for 4 Rbmrk N: W: pr Stykke og Vidnet Overleveret. Videre sagde han sig ikke at vide til Oplysning og da han havde gjentaget sin Aflagde Forklaring som rigtig, blev han demitteret.

Actor begjerede Sagens Anstand til en for Retten beleilig Tid, til hvilken han begjerede de i Dag udeblevne Vidner som have Anmeldt forfald, forelagt at møde under Faldsmaals Straf.

De Angjeldende havde intet imod de førte Vidner at erindre, ej heller mod at de {udleverede} \foreviiste/ Faareskind ere udleverede til Vedkommende saaledes som skeet er, og da de havde det Forfald som forrige Rettesdag er anført, samt Procurator Brandt paa Fogdens Vegne intet havde derimod bleve de fra Retten demitterede for at rejse Hjem, dog med Paalæg at indfinde sig her igjen i Retten førstkommende Fredag den 20de d: M: da Sagen atter foretages, hvilken Tid er den første for Retten ledige fra andre Forretninger.

Eragtet

Den forlangte Anstand bevilges til Fredagen den 20de d: M: Formiddag Kl: 9 slet, til hvilken Tid de stevnte og udeblevne Vidner sc: Aamund Olsen, Mons Andersen og Rasmus Andersen alle af Gaarden Glæsnæs forelægges under Lovens Faldsmaals Straf at møde i Secretair og Sorenskriver Christies Huus i Bergen.

Lars Blix de Fine Heiberg Jørgen Hanssen

Aar 1815 den 14de Januarii blev en Extraret sat i Secretair og Sorenskriver Christies Huus i Bergen og Retten bestyret af mig Pr: Heiberg som constitueret Sorenskriver, i Nærværelse af de 2de eedsorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Jørgen Hansen, hvorda blev foretaget

Nydt Justits Tingswidne:

Fogden Bøgh som Actor contra Ole Svendsen der er under Tiltale for Jedderens og Dahlerens Jurisdiction for begaaet Tyverie.

Actor mødte og fremlagde 1. Den til dette Tingsvidne udtagne Stevning af 27de f: M: forsynet med Berammelses Paategning af 28de samme i forkyndt Stand. 2. Amtets Skrivelse af 22de s: M: 3. Fogden Thorsens Skrivelse af 6te s: M: 4de Udskrift af Jedderens og Dahlens Justits Protocol 5. Den i bemeldte Udskrift anmeldte Attest af 4de Aug: f: A: 6. Skriftlige Qvæstioner af Dags Dato, han forlangte derpaa, det indstævnte Vidne Anders Magnesen paaraabt, de fremlagde Documenter ham forelæst og hans Forklaring indhentet paa de skriftlige Qvæstioner. Af de fremlagte Documenter bliver No 4 og 5 dette Tingsvidne at vedhefte men No 1, 2, 3 og 6 indtages her saalydende. #

Det Indstævnte Vidne Anders Magnesen mødte og blev formanet til en Sandferdig Forklaring samt betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa han aflagde Eed og forklarede at være 40 Aar gammel, Mester ved Alwøens Krudt og Papiir Fabriqver med videre. Han blev derpaa foreviist den under No 5 fremlagte Attest, {den han ikke} samt forelæst den Tiltalte Ole Svendsens Forklaring i den fremlagde Udskrift pag!! (No?) 4 {og 6} for saavidt Vidnet vedkommer, hvorpaa Vidnet svarede til de fremlagde Skriftlige Qvæstioner saasom til 1ste For omtrent 2 à 3 Aar siden, blev fra Fabriqverne i Alwøen, dem Vidnet bestyrer, Afskjediget en Person ved Navn Ole Svendsen, som sagde sig at være fød Øster paa Norge, efter at han havde Tjent ved bemeldte Fabriqver i 2 Aar. Til 2det Jo: forbemeldte Person har som sagt i 2 Aar tjent ved Fabriqven som Spiggersmed. 3de Spørgsmaal besvaret med 1ste og 2det. Til 4de Han opførte

1815: 361b

sig saaledes at Vidnet intet havde at klage paa ham, undtagen at han var noget Drikfeldig. Til 5te Han kom fra Tjenesten formedelst hans Drikfeldighed, saasom denne var Aarsag i, at han forsømte ofte sit Arbejde. Til 6te Nej: Vidnet har ikke udstædt denne Attest og ej heller seet den før den i Dag er bleven ham foreviist. Til 7de Vidnet veed ikke at den Tiltalte Svendsen har været under Tiltale tilforn, undtagen Vidnet her ved Jurisdictionen under et Forhør den 13de Febr: 1813 har Aflagt Vidnesbyrd angaaende bemeldte Ole Svendsen, paa hvilken Tid han skulle være Heftet og Tiltalt for Tyverie i Stawanger. Til 8de Nej: Vidnet veed ikke noget videre til Oplysning i denne Sag. Efterat Vidnet havde Gjentaget sin Forklaring som rigtig blev han demitteret.

Administrator maatte her Anmærke: at det af Vidnet i hans Svar paa 7de Qvæstion omforklarede Forhør findes efter Justits Protocollens Udviisende, at være begyndt den 9de Febr: og sl: den 5te Martii 1813 samt den 6te s: M: tilsendt Amtet til brug ved en Justitssag, hvorved Ole Svendsen var under Tiltale i Stawanger.

Fogden forlangte dette Tingsvidne sluttet og Amtet beskreven tilstillet.

Eragtet

Tingsvidnet sluttes herved og skal saa hastig som muelig blive beskreven og Amtet tilstillet.

Lars Blix de Fine Heiberg Jørgen Hanssen

Aar 1815 den 16de Januarii blev en Extraret sat i Secretair og Sorenskriver Christies Huus i Bergen og Retten bestyret af mig Procurator Heiberg som constitueret Sorenskriver, i Overværelse af de 2de eedsorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anders Olsen Eichaas, hvorda blev foretaget:

Nye Justits Sag:

Fogden Bøgh som Actor contra Hans Larsen Ølnæs for 3de Gang begaaet Tyverie.

Paa Fogdens Vegne mødte Procurator Brandt og fremlagde Stevning af 9de d: M: forsynet med Dommerens Berammelses Paategning af samme Dato, lovlig forkyndt, saa fremlagde han og det under 4de d: M: passerede preliminaire Forhør og endelig skriftlige Qvæstioner af Dags Dato, hvorefter han begjerede Tiltalte Hans Larsen Ølnæs, den Comparenten fremstillede Løs og Ledig for Retten, forelæst hans Forklaring i preliminair Forhøret pag: 3, 4 og 5, \9 og 10/ samt hans Svar modtaget paa de fremlagde skriftlige Qvæstioner og derefter Vidnerne paaraabte og afhørte. Preliminair Forhøret bliver Acten i sin Tid at vedhæfte, men Stevningen og Qvæstionerne indtages her og er saalydende.

Defensor Assessor og Procurator Lassen mødte og forbeholdt det Fornødne.

Den Tiltalte fremstod derpaa for Retten frie for Baand og Tvang, og blev forelæst hans Forklaring i Præliminair Forhøret, den han nu gjentog som rigtig og derefter svarede til de fremlagte skrivtlige Qvæstioner saasom til 1ste; Han rejste til Eidsvaag for at bætle og ellers af den Aarsag som han i Præliminair Forhøret har forklaret. Til 2det; Han rejste ikke i Andet Ærinde end som omforklaret og havde ikke til Hensigt at stjele da han rejste fra Byen. Til 3die; Nej han stjal ingen Ting i Floeren paa Eidsvaag. Til 4de; Han rejste i det Ærinde som han i Præliminair Forhøret har forklaret. I Anledning af Tiltaltes Svar paa 1ste Qvæstion blev han nu tilspurgt for det 5te; om han den første Gang han var ude bragte nogen Eene!! (Einer/brake) med sig til Byen? herpaa svarede Tiltalte: Nej! han bragte ingen med sig, men han var paa adskillige Gaarde og bætlede, hvis Navne han ikke veed, men han erindrer at han den samme Tiid var paa Gaarden Telviigen og der talede med Ejeren Ditmar Kahrs med flere. Videre eller anden Forklaring var ikke af den Tiltalte at erholde, og benægtede at have begaaet fleere Tyverier end han har omforklaret.

Derpaa fremstod som:

1ste Widne Ejeren af Eidsvaad!! (Eidsvaag) Johan von der Fehr som blev betydet Edens Vigtighed og derpaa forelæst hans Forklaring i Præliminair Forhøret Pag: 5 den han nu igjentog som rigtig med Forandring, at han ikke egentlig sagde, han da skulle bringe ham til Fogden, men at det var det rigtigste at saadant skeede.

1815: 362

Vidnet blev derpaa foreviist et i Retten nærværende hvidt Faareskind, det Vidnet vedkjendte sig som sig tilhørende, samt at have været i Forvaring hos hans Forpagter Aad Michelsen og at denne har sagt Vidnet, at det var dette Skind som den Tiltalte stjal den omforklarede Nat. Dette Skind som af Laugrettet blev skjønnet at være værd 5 mrk Rigsbankpenge Navne Værde, forklarede Vidnet at være sig frakommet imod hans Vidende og Villie. Vidnet vidste intet videre til Oplysning i denne Sag, mens \med/ hans aflagte Forklaring, bekræftede han med Lovens Eed og blev demitteret.

2det Widne Gullach Andersen Brekhuus, afhørt i Præliminair-Forhøret som 3die Deponent, fremstod derpaa og blev forelæst hans Forklaring i Præliminair Forhøret Pag: 5 og 6 den han nu gjentog som rigtig og bekræftede med Lovens Eed, og da han intet videre vidste til Oplysning blev han demitteret.

3die Widne Aad Nielsen Forpagter paa Eidsvaag afhørt i Præliminair Forhøret som 4de Deponent, fremstod derpaa og blev forelæst hans Forklaring i Præliminair-Forhøret Pag: 6, 7, 8 og 9 den han nu igjentog som rigtig med Forandring, at Vidnets omforklarede Stedsøn heder {Askild} Anders Askildsen og er kun 10 Aar gammel, derimod var der en anden Dreng med Børnene den omforklarede Nat i Fæehuuset, som heder Kund Arnesen. Vidnet blev nu foreviist det forommeldte Faareskind, det han gjenkjendte at være det samme som Angjeldende havde stjaalet den omforklarede Nat, saa blev ham og foreviist 2de i Retten nærværende Stykker Toug, det ene 3 ½ Favn langt og det andet 2 ½ Favn langt. Disse 2de Stykker Toug som af Laugrettet blev skjønnet af Værdie 1 Rbd 3 s Navne Værdie,

gjenkjendte Vidnet at være de samme som den Angjeldende havde med sig da han blev paagreben. Videre vidste Vidnet ikke til Oplysning i denne Sag, men hans aflagte Forklaring bekræftede han med Lovens Eed og blev demitteret. Den Angjeldende blev foreviist saavel det omforklarede Faareskind som de 2de Stykker Toug dem han tilstod at være de samme som han i Præliminair-Forhøret har omforklaret og stjaalet i Svalen ved Aad Nielsens Huus i Eidsvaag og af en Baad i Sandvigen.

4de Widne Giertrud Sjurs Datter Eidsvaag Hustrue til afhørte 3die Vidne Aad Nielsen, fremstod derpaa og blev Formanet til en sandfærdig Forklaring samt betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa hun aflagde Eed og forklarede: at være 35 Aar gammel og boesadt paa Gaarden Eidsvaag, hun forklarede sig derpaa overeensstemmende med 1ste og 3die Vidne hvis Forklaring blev hende forelæst og som hun gjentog som sin egen, ligesom hun gjenkjendte saavel Skindet som Tougene {hendes Man} at være de samme som hendes Mand har omforklaret, og da hun intet videre vidste til Oplysning, blev hun demiteret.

5te Widne Niels Gullachsen Øreviigen som blev formanet til Sandheds Udsigende og betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa han aflagde Eed og forklarede: at han er 40 Aar gammel samt at han ikke tilforn har seet eller kjendt den Tiltalte, men at han den 31te December sidstleden blev tilkaldet og var med andet og tredie Vidne, at bringe den Tiltalte ind til Fogden saaledes som af disse er omforklaret; videre eller anden Forklaring vidste Vidnet ikke til Oplysning i denne Sag at afgive, og da han havde gjentaget sit Aflagte som rigtig, blev han demitteret.

Igjen fremstod 2det Vidne Gullach Andersen Brekhuus som blev foreviist de forommeldte 2de Stykker Toug, dem han under sin forhen aflagte Eeds Kraft sagde at gjenkjende for de som som!! han i Præliminair-Forhøret har omforklaret, hvorpaa han atter blev demitteret.

6te Widne Jørgen Larssen, fremstod derpaa og blev betydet Edens Vigtighed, hvorpaa han aflagde Eed og forklarede: at være 55 Aar gammel og en Halvbroder af den Tiltalte; han forklarede end videre, at bemeldte hans Broder, har af og til \om Dagen/ været i hans Huus siden 8te Dage før Juul og lagt der hver Nat indtil den Nat han blev paagreben for Tyverie nemlig Natten imellem den 30te og 31te December sidstleden, han svarede derpaa til de skrivtlige Qvæstioner saasom til 5te; i den Tiid som Vidnet forhen har omforklaret. Til 6te; Den Tiltalte har intet havt at ernære sig af, men Vidnet har givet ham Mad for intet, da den Tiltalte ingen Penge havde at betale med og har den Tiltalte sagt Vidnet, at hans Hensigt med Rejsen til Byen var at faae Presteattest om hans seneste Altergang, samt at han ventede en Jægt hvormed han skulle have Varer, men denne Jægt er ikke ankommen. Til 7de; Tiltaltes Opførsel har i den Tiid han har været hos Vidnet, været upaaklagelig, Vidnet veed ellers at den Tiltalte 2de Gange tilforn har været straffet for Tyverie, men forresten har Vidnet intet Ondt hørt eller erfaret af ham. Til 8de; Vidnet var ikke hjemme da den Tiltalte gik ud om Aftenen den 30te December, men den Tiltalte havde før om Dagen talt om, at han ville gaae ud paa Landet at hente Eene og sælge i Byen; meere vidste Vidnet ikke til Oplysning, ligesom han heller ikke har seet de her i Retten foreviiste Touge hos den Tiltalte demitteret.

Den Tiltalte forklarede paa Tilspørgende, at han rigtignok havde sagt til sin Broder, at han ventede en Jægt med Varer for at Broderen skulle være meere villig til at lade ham faae Logie og Mad hos sig, men at dette var en Usanhed, da han ingen saadan Jægt havde eller har havt i Vente. Forresten havde den Tiltalte intet imod de førte Vidners Forklaring.

Procurator Brandt begjærede Sagen udsadt {til en} i 8te Dage for at udtage continuations-Stevning og faae samme forkyndt paa Telviigen, som er 2 Miile fra Byen.

Eragtet:

Den forlangte Anstand bevilges til Mandagen den 23de denne Maaned Formiddag Kl: 9 Sl:

Den Tiltalte blev derefter Laugrettet overleveret for at henbringes i Arresten. Heiberg

Lars Blix de Fine Anders Olssen Ekkas (Eichaas)

Aar 1815 den 20de Januarii blev en Extraret sat i Secretair og Sorenskriver Christies Huus i Bergen og Retten bestyret af mig Procurator Heiberg som constitueret Sorenskriver, i Overværelse af de 2de eedsorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Jørgen Hansen begge af store Sandvigen: hvorda blev foretaget

Gammel Justits Sag - dee Folio 360.

Fogden Bøgh som Actor contra Peder Nielsen Nedre Golten med fleere.

Paa Actors Vegne mødte Procurator Brandt som begjerede de til i Dag forelagte Vidner paaraabte og forelæste deres i preliminair Forhøret den 12te December f: A: afgivne Forklaring, samt nærmere Examineret.

De Tiltalte vare alle i deres Friehed tilstæde for Retten, undtagen Søren Olsens Kone Anna Johannes Datter der formedelst Sygdoms tilfælde ikke kunde møde.

Procurator Brandt fremlagde den forrige Rettesdag passerede Forelæggelse i forkyndt Stand, som blev læst og her indtages saalydende. #

1815: 362b

Af de forelagte Vidner: fremstod derpaa som:

15de Vidne Mons Andersen Glæsnæs, afhørt i preliminair Forhøret som 8de Deponent, hvilken blev forelæst hans Forklaring i bemeldte Forhør pag: 11 og 12 den han nu igjentog som rigtig. Han blev derpaa foreviist et inden Retten nærværende graat Faareskind, det han vedkjendte sig at være af den ham frakomne og i preliminair Forhøret pag: 11 omforklarede Gjeld Veder og altsaa at være hans Ejendom. Han blev derpaa betydet Eedens Vigtighed, samt sagde at han intet videre vidste til Oplysning i Sagen, men hans aflagte Forklaring bekræftede han med Lovens Eed. Procurator Brandt begjerede Vidnet tilspurgt: om han nogen sinde denne Gang eller tilforn har truffet de Tiltalte i Tyverie? Herpaa svarede Vidnet under hans forhen aflagde Eeds Kraft at han omtrent for 5 Aar siden antraf den Tiltalte Peder Nielsen Golten med 13 Stk: tørrede Sej som bemeldte Peder Nielsen havde stiaalet af Vidnets Nøst og nedbragt i sin Baad, hvilke 13 Stk Sej som til sammen Vejede omtrent 2 Bismerpund, var den Tid af Verdie omtrent 1 Rdr D: C: og Vidnet tilhørende, samt ham frakom/m/et mod hans vidende og Villie, fik Vidnet da strax tilbage af den Tiltalte og da han saaledes ingen Skade havde lidt, indsaa han ikke Nødvendigheden af at angive Tyveriet den Gang. Det i Retten foreviiste og forbemeldte Faareskind blev af Laugrettet taxeret for 4 Rbmrk N: W: og derpaa Vidnet overleveret. Og da han intet videre vidste til Oplynsing blev han demitteret.

16de Vidne Rasmus Andersen Glæsnæs, afhørt i preliminair Forhøret som 17de Deponent fremstod derpaa og blev betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa han blev forelæst hans aflagte Forklaring i bemeldte Forhør pag: 15, det han nu gjentog som rigtig, med Tillæg: at han har hørt som et løst rygte i Bøygden, at den Tiltalte Peder Nielsen ikke har været Frie for smaae Tyverier, men hvori disse egentlig har Bestaaet veed Vidnet ikke at bestemme. Videre sagde han sig ikke at vide til Oplysning i denne Sag, men hans aflagte Forklaring bekræftede han med Lovens Eed og blev demitteret, efter at han havde Anmeldt at den Indstævnte Aamund Olsen Glæsnæs var saa gammel og Svag at han ikke kunde Møde i Retten, af hvilken Aarsag Vidnet nu fremleverede bemeldte Aamund Olsens Skriftlige Vidnesbyrd af 16de d: M: Bemeldte Skriftlige Vidnesbyrd blev læst og indtages her saalydende. # #

De Tiltalte havde intet at indvende mod de aflagte Vidne Forklaringer ej heller mod at det ommeldte Faareskind blev overleveret Ejeren Mons Andersen Glæsnæs eller den paa samme sadte Taxt. Derimod tilstod nu Peder Nielsen Golten at han rigtig nok havde stiaalet de af

Mons Andersen Glæsnæs ommeldte 13 Stk Sej og at dermed var tilgaaet saaledes som af denne er Omforklaret, men fleere Tyverier vidste han sig Frie for at have begaaet, og altsaa i saa Henseende benægtede 16de Vidnes Forklaring.
Procurator Brandt begjerede Sagen udsat til i Dag 8te Dage for at indhente Amtets Extentions Orden i Anledning af det om Peder Nielsen i Dag opdagede Tyverie, samt at fremme det videre Fornødne.
Defensorerne Rogge og Christensen vare Nærværende og forbeholdt det Fornødne.
De Tiltalte bleve af de forrige Rettesdage anførte Grunde, tiladte at Rejse hjem saasom Procurator Brandt paa Fogdens Vegne intet havde at Erindre derimod,

1815: 363

dog bleve [de] Tiltalte paalagte at indfinde sig ved Sagens Foretagelse den 27de d: M:

Eragtet

Den forlangte Anstand bevilges til den 27de d: M: Formiddag Kl: 9, da den atter bliver at foretage her i Secretair og Sorenskriver Christies Huus. Heiberg

Lars Blix de Fine Jørgen Hanssen

Aar 1815 den 23de Januarii blev en Extraret sat i Secretair og Sorenskriver Christies Huus i Bergen og Retten bestyret af mig Procurator Heiberg som constitueret Sorenskriver, i Overværelse af de 2de eedsorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anders Olsen Eichaas: hvorda blev foretaget følgende

Gammel Justits Sag - see Folio 352.

Procurator Brandt som Actor contra Erich Hansen Brattelien.
Actor mødte og fremstillede den Tiltalte løs og ledig for Retten, hvorhos han tilkjendegav at den ved Amtet fra Nordland Reqvirerede Dom endnu ikke var indløben, desformedelst han maatte begjere Sagen udsat til Onsdagen den 15de Februarii førstkommende, inden hvilken Tid bemeldte Dom, formedelst Posternes usikkre Gang fra Nordlandene ikke kan ventes.
Defensor mødte og forbeholdt det Fornødne.

Eragtet

Den forlangte Anstand bevilges, paa den af Actor anførte Grund, til Onsdagen den 15de Februarii førstkommende Formiddag Kl: 9, da den atter foretages her i Secretair og Sorenskriver Christies Huus.
Den Tiltalte blev derpaa Laugrettet overleveret for at henbringes i Byens Arrest.

Samme Dag og Sted continuerede:

Gammel Justits Sag - see Folio 361.

Fogden Bøgh som Actor contra Hans Larsen Ølnæs.
Paa Fogdens Vegne mødte Pr: Brandt og fremstillede den Tiltalte løs og leedig for Retten, hvorefter han fremlagde Continuationsstævning af 17de d: M: i forkyndt Stand samt begjerede de indstævnte Vidner paaraabte og Afhørte, ligesom han begjerede det nu mødende Vidne Ditmar Kahrs tilspurgt: Om han har tilforn seet den Tiltalte Hans Larsen Ølnæs, paa hvad Sted og hvorledes var hans Opførsel da? Den fremlagte Continuationsstævning blev læst og indtages her saalydende. #
Defensor Assessor og Procurator Lassen mødte og forbeholdt det Fornødne.

7de Vidne Ditmar Kahrs fremstod derpaa og blev formanet til en Sandfærdig Forklaring samt betydet Eedens Vigtighed, hvorefter han aflagde Eed og forklarede at være 28 Aar gammel, Ejer af og boesat paa Gaarden Telwiig i Arne Skibrede. Han svarede dernæst til Pr: Brandts fremsadte Spørgsmaal: Jo Vidnet har seet den Tiltalte at vanke om paa Marken omkring Vidnets Huus saavidt Vidnet erindrer skeede dette den 15de December f: A: og da Vidnet ansaa den Tiltalte for en Mistænkelig Person saasom han ikke gik den lige Vej, men omkring paa Marken, ligesom for at søge Skiul for at blive seet af Folk, saa gik Vidnet ud til ham og spurgte ham, hvem han var og hvor han kom fra, hvorpaa den Tiltalte svarede Vidnet, at han var en Rejsende fra Sogn som var kommen med en Jagt ladet med Ost og Smør og vilde til Byen, men da Vidnet ingen Jagt saae ved sit Land og den Tiltalte intet havde med sig, saa paalagde Vidnet ham strax at forføye sig bort, hvilket denne giorde ad

1815: 363b

den almindelige Postvej og var da Tillige nærværende \Drengen/ Lars Olsen Telwiig {en Søn}. Vidnet har ikke enten før eller siden seet den Tiltalte, ej heller enten hørt eller selv erfaret noget Tyverie af ham [begaaet?], men Vidnet har hørt at den Tiltalte skal have været inde paa en Gaard kaldet Settre i Arne Skibrede hos Ole Johannesen sammestæds og der faaet Mad hos dennes Kone Marthe. Videre vidste Vidnet ikke til Oplysning og da han havde Gjentaget sin Forklaring som rigtig blev han demitteret. Den Tiltalte tilstod at dette Vidnes Forklaring var rigtig og var Aarsagen hvorfor han saavel gik i skiul paa Marken som sagde at han var kommen med en Jagt der skulle være ladet med de af Vidnet omforklarede Varer, var fordie han frygtede for at blive Anholdt, om han ikke gav saadan Undskyldning for sin Omvanken.

8de Vidne Knud Arnesen Rolland fremstod derpaa og blev formanet til en Sandfærdig Forklaring samt af Lovbogen forelæst Eedens Forklaring, hvorpaa han forklarede, at være i sit 16de Aar, men ucomfirmeret, han forklarede endvidere at omtrent 8te Dage for Juul, Dagen kan Vidnet ikke bestemt erindre, da Vidnet om Aftenen tilligemed Aad Nielsens smaae Sønner den Ældste 10 Aar og den yngste 6 Aar gammel, kom ind i Aads Flor eller Fæehuus \i Eidsvog/ for der at ligge sig, traf han nærværende Tiltalte Hans Larsen Ølnæs staaende bag om Fæehuus Dørren og da Vidnet spurgte den Tiltalte hvad han vilde der, svarede han at han biede efter en Jagt, hvorpaa Vidnet sagde ham at han kunde gaae ned i Stuen og bede om Huus og gik den Tiltalte derpaa strax bort. Siden den Tid har Vidnet ikke seet den Tiltalte meere end om Morgenen den 31te Decber: sidstleden i bemeldte Aad Nielsen Eidsvogs Stue, da den Tiltalte der var Anholdt og blev bragt til Fogden, Vidnet har ellers hørt at der den Nat som Vidnet traf den Tiltalte i Fæehuuset paa Eidsvog skal være Malket en Koe i Karie Tørris Datter Hougenes Flor, for Resten kjender Vidnet intet til den Tiltalte ej heller har Vidnet hørt eller erfaret at der er begaaet noget Tyverie enten i Eidsvog eller paa Gaardene der omkring foruden det som i denne Sag er Omforklaret, og da Vidnet intet videre vidste til Oplysning, bekræftede han sin Aflagte Forklaring med Lovens Eed og blev demitteret.

Proc: Brandt maatte begjere Sagens Anstand til den 27de d: M: Formiddag Kl: 9 for imidlertiid at faae udtaget Continuationsstævning.

Eragtet

Den forlangte Anstand bevilges til Fredagen den 27de d: M: Formiddag Kl: 9, da den atter bliver foretaget i Secretair og Sorenskriver Christies Huus.

Den Tiltalte blev derpaa Laugrettet overleveret for at henbringes i Byens Arrest.

Lars Blix de Fine Heiberg Anders Olssen Ekos

Aar 1815 den 25 Januar blev en Extra Ret sat i Secretair og Sorenskriver Christies Huus i Bergen og Retten bestyret af mig Procurator Heiberg som constiueret Sorenskriver i Overværelse af de 4 eedsorne Laugrettes og Meddomsmænd Lars Blix de Fine, Andfind Olsen, Jørgen Hansen og Anders Olsen Eichaas, hvorda blev foretaget

Ny Justitsag.

Fogden Bøgh som Actor contra Aamund Aamundsen og Jørgen Mathias!! (Mathiassen) Grundt {Paa} \i/ Anledning af et ved Hellen norden for Sandvigen fundet dødt Fruentim/m/er, som derhen var kom/m/et i Selskab med de Tiltalte; og hvis Død disse kunde formodes at have været Aarsag til.

Paa Fogden Bøghs Vegne mødte Proc: Brandt og fremlagde 1. Stævning af 17 den/n/es forsynet med Dom/m/erens Beram/m/elses Paategning i forkynt Stand 2. Præliminairforhør begyndt d: 9 og sluttet d: 12 den/n/e Maaned 3. Stadtsphysikus Doctor Monrads Obductions Attest af 12te den/n/es og 4. skriftlige Qvæstioner til Vidnerne af Dags Dato. Hvorefter han fremstillede de Tiltalte løs og ledig for Retten og begjerede dem forelæst deres Forklaring i Præliminair forhøret

1815: 364

og nærmere examinerede; ligesom han begiærede Vidnerne paaraabt og afhørte. Af de fremlagte Documenter som alle inden Retten bleve læste bleve No 2 og 3 den/n/e Act i sin Tid at vedhæfte, men No 1 og 4 indtages her og er saalydende # #

Defensor Proc: Christensen mødte og forbeholdt det fornødne.

Derpaa fremstod den Tiltalte Aamund Aamundsen som blev forelæst hans Forklaring i Præliminair forhøret p: 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 og 15, den han gjentog som rigtig i alle Dele uden at vide noget at tillægge eller fratage.

Derpaa fremstod ligeledes Jørgen Mathias!! Grundt; der ligeledes blev forelæst hans Forklaring i Præliminair forhøret p: 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, den han ligeledes gjentog som rigtig uden at ville enten fratage eller tillægge noget.

Derpaa fremstod som

1. Vidne Lars Hatlesen Hellen, afhørt i Præliminair forhøret som 3de Deponent, som blev {forelæ} betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa han blev forelæst sin Forklaring i bemeldte Forhør p: 16 og 17, den han nu gjentog som rigtig i alle Dele. Han svarede derpaa til de fremlagde Skrivtlige Qvæstioner saasom til 1ste Nei Grundt og Aamund Aamundsen vare næsten tæt ved hinanden, men Vidnet og de øvrige vare et Stykke bag efter. Til 2det Den sket!! (skeede?) ikke paa den almindelige Vei, {da} \men/ Liiget blev fundet omtrent et Steenkast vesten for den Vei man almindelig gaaer mellem Egevigen og Hellen. Til 3die De jamrede og vaandede sig begge meget, da de opdagede det døde Legeme, dog Grundt meest; og saavidt Vidnet kunde observere, var det ligemeget Samvittigheds Nag som Sorg, der virkede paa dem begge. Til 4de Jo han hørte dette og saae tillige, at Grundt tog endeel Bankosedler ud af Lom/m/en og tørrede dem paa Kakkelovenen i Stuen i Egevigen, hvilke Bankosedler Grundt da sagde var sig tilhørende, men hvormange det var i Tallet veed Vidnet ikke. Den i Præliminair forhøret omforklarede Lom/m/e og Lygte blev nu Vidnet forevist i Retten og gjenkjendte han dem at være de sam/m/e som han i meerbemeldte Forhør har ommeldt. Videre eller anden Forklaring sagde Vidnet sig ikke at viide til Oplysning i den/n/e Sag, men hans aflagte Forklaring bekræftede han med Lovens Eed, og blev demitteret.

2det Vidne Hatle Larsen Hellen afhørt i Præliminair forhøret som 4de Deponent fremstod derpaa og blev betydet Eedens Vigtighed, samt forelæst hans Forklaring i Præliminair forhøret p: 17 og 18, den han gjenkiendte som rigtig i alle Dele. Han svarede

derpaa til de skrivtlige Qvæstioner saasom til 1ste overeenstem/m/ende med 1ste Vidne; til 2det ligeledes overeenstem/m/ende med 1ste Vidne Lars Hatlesen Hellen; til 3die ligeledes overeenstem/m/ende med 1ste Vidne; til 4de ligeledes. Den i Retten nærværende Lomme og Lygte blev Vidnet foreviist og gjenkiendte nu at være de samme som i Præliminair forhøret er omforklaret. Videre eller anden Forklaring sagde Vidnet ikke at kunde afgive til den/n/e Sags Oplysning; men efter at have bekræftet den/n/e sin Forklaring med Lovens Eed blev han demitteret.

3die Vidne Mons Bergesen Egevigen, afhørt i Præliminair forhøret som 5te Dep: fremstod derpaa og blev betydet Eedens Vigtighed, samt forelæst sin i Præliminair forhøret p: 18 afgivne Forklaring den han i alle Dele vedtog som rigtig. Han svarede derpaa til de skrivtlige Qvæstioner saasom til 1ste overeenstem/m/ende med 1ste Vidne; til 2det ligeledes overeenstem/m/ende med 1ste Vidne; til 3die ligeledes overeenstem/m/ende med 1ste Vidne; til 4de ligeledes overeenstem/m/ende med 1ste Vidne. Den/n/e den i Retten nærværende Lygt og Lom/m/e blev Vidnet fore-

1815: 364b

vist, og gjenkjendte han nu disse at være de sam/m/e som han i Præliminair Forhøret har omforklaret; og da han intet videre vidste til Oplysning i den/n/e Sag, men havde gjentaget sin aflagte Forklaring som rigtig bekræftede han samme med Lovens Eed og blev demitteret.

Procurator Brandt maatte begjære Sagens Anstand til en for Retten beleilig Tid, da andre Forretninger for Dom/m/eren idag forestaar.

Eragtet:

Den forlangte Andstand bevilges til førstkom/m/ende Mandag d: 30te den/n/e Maaned Eftermiddag Kl: 2; som er den første {fo} ledige Tid for andre allerede berammede Forretninger, og til hvilken Tid de ej afhørte Vidner bliver at indvarsle til Møde her i Sorenskriver Christies Huus.

De Tiltalte bleve derpaa Laugrettet overleveret for at henbringes i Byens Arrest.

Heiberg

Lars Blix de Fine Anfind Olssen
Anders Olssen Ekos Jørgen Hanssen

Aar 1815 den 26de Januarii blev en Extraret sat i Secretair og Sorenskriver Christies Huus i Bergen og Retten bestyret af mig Pr: Heiberg som constitueret Sorenskriver, i Nærværelse af de 2de eedsorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Jørgen Hansen, hvorda continuerede:

Gammel Justits Sag - see Fol: 359.

Procurator Brandt som Actor contra Jens Tørrissen Brudviig.

Actor mødte og tilkjendegav: at han formedelst andre idelige Justits Forretninger ikke til i Dag har kundet slutte denne overmaade Vitløftige Sag, hvorfore han begjerede Udsettelse til førstkommende Maanedsting Onsdagen den 1ste Februarii for da at slutte fra sin Side.

Defensor Christensen mødte og forbeholdt det Fornødne.

Eragtet

Den forlangte Anstand Bevilges. Heiberg

Lars Blix de Fine Jørgen Hanssen

Aar 1815 den 27de Januarii blev en Extraret sat i Secretair og Sorenskriver Christies Huus i Bergen og Retten bestyret af mig Pr: Heiberg som constitueret Sorenskriver, i Overværelse af de 2de eedsorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Jørgen Hansen, hvorda continuerede:

Gammel Justits Sag - see Folio 362.

Fogden Bøgh som Actor, contra Peder Nielsen Golten med fleere.

Paa Fogdens Vegne mødte Procurator Brandt som Actor og fremlagde Extensions Ordre af 23 den/n/e M: iøvrigt Anmærkede han, at han endnu ikke havde erholdt de af ham hos vedkommende Sognepræst Reqvirerede Attester, hvorfore han til i Dag ikke har kundet Slutte Sagen, men maatte begjere Anstand til førstkommende Maanedsting Torsdagen den 2den Febr: til hvilken Tid han haaber de ommeldte Attester ville indløbe. Den fremlagte Extensions Ordre indtages her saalydende. # #

De Tiltalte vare i deres Friehed tilstæde for Retten.

Defensorerne vare begge tilstæde og forbeholdt det Fornødne.

Eragtet

Den forlangte Anstand bevilges.

Samme Dag og Sted continuerede:

Gammel Justits Sag - see Folio 363.

Fogden Bøgh som Actor contra Hans Larsen Ølnæs.

Paa Fogdens Vegne mødte Pr: Brandt og fremlagde Continuationsstævning af 23de d: M: lovlig forkyndt, hvorefter han fremstillede den Tiltalte løs og ledig for Retten, og begjerede de indstævnte Vidner Paaraabte og dem forelagt til Besvarelse det den 23de d: M: Ditmer Kahrs

forelagte Spørgsmaal som til Protocollen da er fremsat.

Defensor mødte og forbeholdt det Fornødne.

Continuationsstævningen blev læst og her indtages saalydende. # #

9de Vidne Ole Jonsen Settre fremstod derpaa og blev formanet til en Sandfærdig Forklaring samt betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa han aflagde Eed og forklarede at være 41 Aar gammel, samt boesat paa Gaarden Sættre, han svarede derpaa til det af Procurator Brandt fremsatte Spørgsmaal: Jo den 15de Decbr: sidstleden var den Tiltalte i Vidnets Huus og kom der om Eftermiddagen imellem 1 à 2, efterat han havde været inde hos Vidnets Naboe Knud Jansen Sættre, og foregav da den Tiltalte at han havde gaaet fra Byen den samme Morgen og ud ad Landet for at faae sig noget Mad, da han i Byen intet kunde faae uden for reede Penge, dem han ikke havde eller kunde skaffe sig, førend en Jagt ankom fra Sogn, med hvilken han ventede sig endeel ham tilhørende Fødevahrer, bestaaende af Ost, Smør og Talg med videre; Vidnet betingede sig da endeel Ost af den Tiltalte og gav han lidt Mad af Barmhjertighed, da han Formodede den Tiltalte kunde trenge hertil, saasom han havde bedet om Mad hos Vidnets forhen nævnte Naboe, den Tiltalte gik derpaa fra Vidnet og begav sig paa Vejen til Byen som er omtrent 2 Miile fra Vidnets Boepæl. Før eller siden den Omforklarede Tid har Vidnet ikke seet eller kjendt den Tiltalte og den Tid han som Omforklaret var i Vidnets Huus begik han ingen Utroeskab eller anden Uskikkelighed, ligesom Vidnet heller ikke har hørt at der paa den omforklarede Tid er savnet noget enten \paa/ Vidnets paaboende Gaard eller i Nærheden der omkring. Videre vidste Vidnet ikke til Oplysning i denne Sag og da han havde gjentaget sin Forklaring som rigtig blev han demitteret. Den Tiltalte tilstod at Vidnets Forklaring var rigtig og at Aarsagen hvorfore han

havde forebragt Usandheder om Jagten med videre, var den samme som den hvorfor han havde forebragt Ditmar Kahrs om bemeldte Jagt.

Actor begjerede Sagens Anstand til Maanedstinget førstkommende Onsdag den 1ste Febr: for at udtage Continuationsstævning.

Eragtet

Den forlangte Anstand bevilges.

Den Tiltalte blev derpaa Laugrettet overleveret, for at henbringes i Bytings Arresten.

Lars Blix de Fine Heiberg Jørgen Hanssen

Aar 1815 den 30te Januarii blev en Extraret sat i Secretair og Sorenskriver Christies Huus i Bergen, og Retten bestyret af mig Procurator Heiberg som constitueret Sorenskriver, i Nærværelse af de 4re eedsorne Laugrettes og Meddomsmænd Lars Blix de Fine, Anfind Olsen, Jørgen Hansen og Anders Olsen Eichaas for at continuere med

Gammel Justits Sag - see Folio 363

Fogden Bøgh som Actor contra Aamund Aamundsen og Jørgen Mathiassen Grundt

Paa Fogdens Vegne mødte Pr: Brandt og fremstillede de Tiltalte Frie for Baand og Tvang, ligesom han begjerede de i Dag mødende Vidner afhørte.

Defensor Procurator Christensen mødte og forbeholdt Alt Lovligt.

Der paa fremstod

4de Vidne Anne Sussane Wendels Datter der blev formanet til en Sandfærdig Forklaring samt betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa hun, for det første uden Eeds Aflæggelse, forklarede at være 52 Aar gammel og gift med den Tiltalte Aamund Aamundsen, hun forklarede endvidere at Løverdagen den 7de d: M: om Eftermiddagen omtrent ved Kl: 5 slet var saavel hendes Mand Tiltalte Aamund Aamundsen som den Tiltalte og nu nærværende Jørgen Mathiassen Grundt, der begge vare Forhyrede med Kjøbmand Annanias Hansens Fartøy, hjemme i Vidnets og Mands Huus hvor de tilsammen Spiiste og drak Kaffe og befandtes de da begge at være temmelig Beskiænkede. Grundt overtalede da hendes Mand Aamund Aamundsen at gaae ud med sig for at forsøge om de kunde faae Vexlet en Dansk Courant 100 rd Seddel som Aamund Aamundsen havde erholdt af Rehderen Kiøbmand Hansen samt deraf at laane Grundt

1815: 365b

20 rd D: C: som denne sagde sig at være meget forlegen for, ligesom Grundt lovede at følge hendes Mand hjem igjen, naar de havde faaet Seddelen Vexlet. Hendes Mand og Grundt gik derpaa ud og fra den Tid, saa Vidnet ikke sin Mand førend Dagen derpaa under Raadstuen, da han var Arresteret, ligesaa lidet som Vidnet veed hvorledes hans og Grundts Vandel eller Vandring har været fra den Tid de som sagt omtrent ved Kl: 5 slet bemeldte Løverdags Eftermiddag forlod Vidnets Huus. Vidnet har ikke opserveret at der har været nogen Ueenighed imellem hendes Mand og Grundt, ligesom hun ikke tilforn har haft noget Bekjendtskab til denne Sidste uden for saavidt at han engang som snarest forhen havde været inde i hendes Huus og talt med hendes Mand om ligegyldige Ting; og var ved denne Lejlighed hans Opførsel upaaklagelig. I en Tid af noget over 4 Aar som hun har været gift med Tiltalte Aamund Aamundsen, har denne stedse opført sig mod Vidnet og andre som en Fredsommelig og Stræbsom Mand og stedse viist sig at besidde et godt Sindelav. Vidnet kunde ingen Oplysning give om hvem eller hvorfra det her under Sagen omhandlede

Dødfundne Fruentimmer var, og da Vidnet intet videre vidste til Oplysning i denne Sag, samt efterat hun havde gjentaget sin aflagte Forklaring som rigtig blev hun indtil videre demitteret.

5te Vidne Styrmand Johan Christopher Bards fremstod derpaa og blev formanet til en Sandfærdig Forklaring samt betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa han aflagde Eed og forklarede at være 28 Aar gammel samt boesat som Høkker her i Byen, fremdeeles forklarede han, at han ikke kjender videre til de Tiltalte end at Aamund Aamundsen har tjent ved Bergens Roeflottillie som Matros i den Tid som Vidnet der tjente som Styrmand og Regnskabsfører og var da Aamund Aamundsens Opførsel Upaaklagelig, Grundt har der imod Vidnet ikke haft nogen besønderlig Bekjendtskab til, men Løverdagen den 7de dennes kom begge de Tiltalte indtil Vidnet omtrent mellem 6 à 7 om Aftenen og begjerede da Aamund Aamundsen at faae Vexle en Dansk 100 rd Seddel, hvilket Vidnet Vexlede med ham i mindre Sedler, derpaa leverede Aamund Aamundsen Grundt 2 Stkr 5 rd Sedler i D: C: som blev sagt skulle være til Laans og Fortærede de Tiltalte derefter 1 Pegel Brændeviin samt deelede en Do: med 2de andre Personer, som vare Vægtere, og kom ind i Stuen imedens de Tiltalte var der, og endelig Fortærede de Tiltalte et Krus Øl og betalte Aamund Aamundsen saavel de omforklarede 2de Pægler Brændeviin som Ølet med 10 rd D: C:, meere blev der ikke af de Tiltalte fortæret i Vidnets Huus, hvorfra de strax derpaa gik bort uden at der var nogen i Følge med dem; Vidnet Opserverede ved denne Lejlighed at Aamund Aamundsen var noget Beskienket, men Grundt fejlede saavidt Vidnet kunde see intet. Vidnet veed ikke hvor de Tiltalte siden gik hen, ej heller blev der Talt om saadant i Vidnets Huus og da han intet videre vidste til Oplysning men havde Gjentaget sin Forklaring som rigtig blev han demitteret.

6te Vidne Filib Filipsen Fergies fremstod derpaa og blev Formanet til en Sandferdig Forklaring samt betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa han aflagde Eed og forklarede at være 49 Aar gam/m/el gift med \den Tiltalte/ Grundts Søster, Ernærede sig i Søefarten som Baadsmand og boesat her i Byen, fremdeeles forklarede han, at hans Svoger nærværende Tiltalte Jørgen Mathiassen Grundt har siden hans Ankomst her til Byen forrige Aars Foraar, Logieret hos Vidnet naar han ikke har været i Tjeneste Om bord i Roeflottillien og har den Tiltalte, naar han har været i Vidnets Logie opført sig skikkelig og upaaklagelig. Fredag den 6te d: M: om Aftenen efterat han havde Spiist til Aftens gik den Tiltalte Grundt fra Vidnet for at gaae Ombord i Kjøbmand Annanias Hansens Fartøy, med hvilket han var forhyret

1815: 366

til en Rejse paa Sildefiske, for der at holde Vagt, og fra den Tid har Vidnet ikke seet ham førend han var Arresteret; Vidnet veed altsaa ikke hvorledes den Tiltalte har forholdt sig Løverdagen den 7de d: M: eller hvor han den Dag har opholdt sig, og da han saaledes intet videre vidste til Oplysning, men havde Gjentaget sin Forklaring som rigtig blev han demitteret.

7de Vidne Marthe Dorthe Fergies gift med næst foregaaende Vidne, fremstod derpaa og blev formanet til en Sandfærdig Forklaring samt betydet Eedens Vigtighed hvorpaa hun Aflagde Eed og Forklarede at være 56 Aar gammel og en Søster af den Tiltalte Jørgen Mathiassen Grundt, fremdeeles forklarede hun at hendes Broder som en ung Dreng kom i Tjeneste i Nordlandene, medens hans og Vidnets Fader afdøde Skoemagerarbeidsmand Jan Jansen Grundt endnu levede, og fra den Tid har den Tiltalte ikke opholdt sig her i Byen førend fra Afvigte Aars Foraar, fra hvilken Tid han deels har været i Tjeneste paa Bergens Roeflottillie og deels Logieret i Vidnets og Mands Huus. Den Tiltaltes Forældre ere forlængst døde og er den Tiltalte fød paa Aardalstangen i Sogn, som af ham er Omforklaret, for det øvrige var Vidnet Aldeeles Overeensstemmende med hendes Mand, hvis Forklaring hun gjentog som sin Egen. Og da Vidnet intet videre vidste til Oplysning, men havde gjenkjendt sin Forklaring som rigtig blev hun demitteret.

De Tiltalte havde paa Tilspørgende intet at indvende mod de i Dag afhørte Vidners Forklaringer.

Defensor fremlagde en fra Kiøbmændene Holterman og Hansen ham tilstillet Caution for Tiltalte Aamund Aamundsens Tilstædeblivelse og Fremskaffelse inden Retten naar paafordres, datr: 28de dennes. I Overeensstemmelse med Lovens 1 – 21 – 1, 2 og 3, begjerede Defensor paa Grund af den fremlagde Caution \at Tiltalte/ maatte blive løsladt af den ham paalagte Arrest, da det efter de Oplysninger der er tilvejebragt under Sagen, ikke synes at nogen corporlig Straf ville kunde komme til at ville blive en Følge af denne Action. Bemeldte Caution indtages her saalydende. # #

Pr: Brandt troede ikke at burde have noget imod den af Defensor Pr: Christensen begjerede Relaxtion.

Procurator Brandt begjerede Sagen udsadt til en for Retten belejlig Tid, for at fremme det videre Fornødne.

Eragtet

Den forlangte Anstand bevilges til førstkommende Torsdag Eftermiddag Kl: 2 som den første ledige Tid formedelst andre Berammede Forretninger og hvilken Tid da skal blive Eragtet i Anledning af Defensors Forlangende.

De Tiltalte bleve derpaa Laugrettet Overleveret for at henbringes i Byens Arrest.

Heiberg

Lars Blix de Fine	Anfind Olsen
Anders Olssen Ekos	Jørgen Hanssen

Aar 1815 den 1ste Februarii holdtes Maanedsting i Secretair og Sorenskriver Christies Huus i Bergen og Retten bestyret af mig Procurator Heiberg som constitueret Sorenskriver, i Overværelse af de 4re eedsorne Laugrettesmænd: Lars Blix de Fine, Anfind Olsen, Jørgen Hansen og Anders Olsen Eichaas,

Hvorda blev publiceret:

1. Kongeriget Norges Grundlov, datr: Stortinget i Christiania den 4de November f: A:, tilligemed hans Majestæt Kong Carl den 13des Naadige Kundgiørelse af 10de s: M: og endelig en Oversettelse af den Svenske Regjerings Successions Ordning af 26de September 1810 med videre.
2. Kongeriget \Norges/ Overord:lige Storting Declaration af 25de Novbr: f: A: angaaende naar det Overordentlige Storting skal holdes.
3. Hans Majestæt Kong Carls Rescript af 30te Novbr: f: A: til samtlige \Stiftamtmænd/ Biskopper og Amtmænd udj Norge, angaaende Eedens Aflæggelse for saavidt Embedsmændene angaaer.
4. Høy Sammes Bekjendtgiørelse af 30te

1815: 366b

November f: A:, angaaende første Ordentlige Stortings Holdelse.

5. Høy Sammes Forordning af 30te Novbr: f: A: hvorved Cheferne for Norges Riges Stadsraads forskjellige Departementerne ere Bestemt.
6. Høy Sammes Naadige Kundgiørelse angaaende Regjeringsanliggendernes Fordeeling mellem Rigets Statholder og Stadsraadets øvrige Medlemmer, datr: 30te Novbr: f: A:

7. Høy Sammes, Placat af 1ste Decbr: f: A: angaaende Coursen i reede Sølv for Afgifter af Skibsfart m: v:.

8. Bekjendtgiørelse fra Handels, Finantz og Toldfagets Departenet: angaaende Coursen for reede Sølv i Decbr: Maaned f: A: dateret 1ste December f: A:

9. Ditto fra Ditto, angaaende Cours Forholdet i Ditto for Januarii Maaned dette Aar, datr: 15de December f: A:.

10. Kong Carls Anordning: angaaende et Søe-Krigs-Collegiums Oprettelse for Kongeriget Norge dateret 20de December f: A:

11. Departementet for Finantz- Handels- og Toldfagets, dets Kundgiørelse af 15de Januarii d: A: angaaende Cours Forholdet i reede Sølv for Februarii Maaned.

Derefter blev foretaget følgende Sager:

Gammel Justits Sag see Folio 364.

Fogden Bøgh som Actor contra Hans Larsen Ølnæs.

Paa Fogdens Vegne mødte Procurator Brandt og fremstillede den Tiltalte løs og leedig for Retten, hvorefter han fremlagde Continuations stævning af 28de f: M: i forkyndt Stand og begjerede de ved samme indstævnte Vidner paaraabte og deres Forklaring indhentet. Bemeldte Continuationsstævning indtages her saalydende. # #

Defensor mødte og forbeholdt det Fornødne.

10de Vidne Martha Sølfests Datter Sættre fremstod derefter og blev formanet til en Sandfærdig Forklaring og blev betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa hun aflagde Eed og forklarede, at være 59 Aar gammel og gift med 9de Vidne Ole Jonsen Sættre samt boesat paa bemeldte Gaard Sættre, for øvrigt forklarede hun sig i alle Deele Overeensstemmende med hendes Mand afhørte 9de Vidne med Tillæg: at den Tiltalte Hans Larsen Ølnæs har siden været paa Gaarden Mellingen og Gaarden Rødland hvor paa han laae om Natten hos Ole Jansen Rølland, ligesom den Tiltalte havde været inde hos Anders Nielsen yttre Horviig alt i Arne Skibreede. Videre vidste Vidnet ikke til Oplysning men da hun havde Gjentaget sin Forklaring som Rigtig, blev hun demitteret.

11te Vidne Knud Jansen Sættre fremstod derpaa og blev formanet til en Sandfærdig Forklaring og betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa han aflagde Eed og forklarede at være 39 Aar gammel og boesat paa Gaarden Sættre, fremdeeles forklarede han at den Tiltalte, den af 9de Vidne omforklarede Dag havde været inde hos Vidnet og bad om Mad den han Erholdt og derefter forføyede sig bort, uden at enten Vidnet eller Naboer har saavidt Vidnet har erfaret, savnet noget i den Tid den Tiltalte har opholdt sig der paa Gaarden. Vidnet har ingen Bekjendtskab til den Tiltalte, enten for eller siden den omforklarede Dag, som var den 15de December f: A:, og da han intet videre vidste til Oplysning blev han demitteret.

12te Vidne Karie Tørris Datter Hougene fremstod derpaa og blev formanet til en Sandfærdig Forklaring og betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa hun aflagde Eed og forklarede: at være 59 Aar gammel, boesat paa Gaarden Hougene i Arne Skibreede, fremdeeles forklarede hun, at omtrent 8te Dage før Juul opserverede hun at en af hendes Kiør vare Malkede om Natten men af hvem saadant var skeet, viste Vidnet ikke, men hun har hørt at en Mistænkelig Person skal den samme Aften som hendes Koe blev

Malket om Natten været seet af Børnene i Floren eller Fæehuuset paa Eidsvog og at denne samme Person skal den 31te Decbr: sidstleden være Paagreben i Eidsvog og indbragt til Fogden. Hun ansaa at den Melk som var Malket af bemeldte hendes Koe, og hende frakommen mod hendes Videnden og Villie, omtrent kunde beløbe sig til ½ Kande og være af

Verdie 1 mrk Rbp: N: W:, hvis Erstatning hun frafaldt, ligesom hun tillagde at hun ikke før end i Dag ved at have seet den Tiltalte eller kjender noget til hans Vandel i For eller nu Tiden og da hun saaledes intet videre vidste til Oplysning, men havde Gjentaget hendes Forklaring som rigtig frafaldt Procurator Brandt de for hende fremsatte 9de og 10de Spørgsmaale af 16de f: M: og hun blev derefter demitteret.

Procurator Brandt begjerede Sagens Anstand til i Dag 8te Dage for imidlertiid at udtage Continuationsstævning.

Eragtet:

Den forlangte Anstand bevilges til den 8de d: M: Kl: 9 Formiddag.

Den Tiltalte blev Laugrettet overleveret for at henbringes i Byens Arrest.

Gammel Justits Sag - see Folio 364.

Procurator Brandt som Actor contra Jens Tørrissen Brudviig.

Actor mødte og Anmærkede at han [var]? hindret deels ved {de} mange Justits Sager, deels ved sine presserende Forretninger som constitueret Politie Fuldmægtig ikke har seet sig i Stand til at slutte denne Vidtløftige Sag, hvorfore han maatte begjere Anstand til i Dag 8te Dage som den første Tid det vil blive ham Muelig at Deducere denne Sag til Dom.

Defensor mødte og forbeholdt det Fornødne.

Eragtet.

Den forlangte Anstand bevilges til den 8de d: M: Kl: 10 Formiddag.

Og da efter Paaraab ingen Meldte sig som havde noget ved Maanedstinget i Dag at Andrage beroer Samme til i Morgen.

Heiberg

Lars Blix de Fine — Anfind Olssen

Anders Olssen Ekos — Jørgen Hanssen

Dagen nest efter den 2den Februarii continuerede Maanedstinget i Secretair og Sorenskriver Christies Huus i Bergen, ved de samme Personer som i Gaar findes Anført, hvorpaa blev foretaget

Gammel Settedommer Sager

Hvori Retten Administreredes af Auditeur og Toldprocureur Rogge følgelig Amtets Constitution af 11te November f: A: som tilforn findes fremlagt inden Retten.

1mo Ejeren af Telwiig Ditmer Kahrs contra Enken Giertrue Magnes Datter.

Procurator Heiberg mødte for Citanten og tilkjendegav at denne Sag i Mindelighed er Afgiort, des formedelst han begjerede nu Samme hævet.

Efter Paaraab mødte ikke Indstævnte ej heller meldte sig nogen paa hendes Vegne.

Eragtet

Sagen bliver efter Citantens Forlangende hævet.

2de Kjøbmand Danckert Danckertsen Krohn contra Poul Monsen Harchestad.

Procurator Heiberg mødte for Hovedcitanten og i Anledning af at de Vidner han agteder!! (agter) fremdeeles at føre i denne Sag, ikke formedelst det nu indtreffende Sildefiskerie har kundet blive her til Indstævnt da saadant kunde Geraade dem til et uoprettelig Tab, maatte Comparenten begjere Sagen udsat til førstkommende April Maanedsting.

Indstævnte blev Paaraabt men mødte ikke.

Eragtet

Paa den af

1815: 367b

Citanten anførte Grund, bevilges Sagen udsat til næste Anstundende Maanedsting, der holdes i Sorenskriveren Cancellie Secretair Christies Boepæl her i Byen den 5te og 6te April.

3tio Kiøbmand Danckert D: Krohn contra Niels Jacobsen Alweim.
Procurator Heiberg mødte for Hoved Citanten og maatte begjere Sagens Anstand til førstholdende April Maanedsting, da de Vidner Comparenten agter at føre ikke til i Dag har kundet blevet Indstævnt, saasom samme vilde Geraade dem, til Alt for stort Tab ved Forsømmelsen af det nu indtreffende Sildefiskerie.
Den Indstævnte mødte ikke efter Paaraab.

Eragtet

Sagen bliver paa den af Citanten anførte Grund, bevilget udsat til næst Anstundende Maanedsting, der holdes i Sorenskriveren Cancellie Secretair Christies Boepæl her i Byen den 5te og 6te April.

4to Kiøbmand Danckert D: Krohn contra Ole Johannesen Wiig.
Contracitanten Ole Johannesen Wiig blev paa Lovlig Maade Paaraabt men mødte ikke.
Pr: Heiberg mødte for Hovedcitanten og begjerede Sagens Anstand, til Anstundende Maanedsting den 5te og 6te April førstkommende, for at slutte fra sin Side.

Eragtet

Sagen bliver efter Hovedcitantens Forlangende udsat til næstkom/m/ende Maanedsting, der holdes i Sorenskriveren Cancellie Secretair Christies Boepæl her i Byen den 5te og 6te April.

Rogge Sættedom/m/er
{Consti: Sorenskriver}

Gammel Ting Sag - see Folio 333.
Magne Hansen Alweim contra Ole Christiansen Alweim med fleere.
Efter Paaraab mødte ingen af denne Sags Parter, thi bliver med Samme stillet i Beroe til Anstundende Maanedsting som holdes her i Secretair og Sorenskriver Christies Boepæl den 5te og 6te April førstkom/m/ende.

Gammel Justits Sag - see Folio 365.
Fogden Bøgh som Actor contra Aamund Aamundsen og Jørgen M: Grundt.
Paa Fogdens Vegne mødte Pr: Brandt og fremstillede begge de Tiltalte løs og leedig for Retten, samt begjerede de Mødende Vidner Afhørte.
Defensor {Assessor Lassen} mødte og forbeholdt det Fornødne.
8de Vidne Madame Anne Catharina Sal: Hansens fremstod derpaa og blev Formanet til en Sandferdig Forklaring, samt betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa hun aflagde Eed og forklarede at være 52 Aar gammel, Enke efter Afdøde Skipper Rasmus Hansen og nu boesat her i Byen, hun forklarede endvidere at hun kjender Tiltalte Aamund Aamundsen for saavidt hun har seet ham Arbejde i Kjøbmand Annanias Hansens Søegaard, hvorved Vidnet boer, men Jørgen Mathias!! Grundt kjender hun slet ikke, ej heller veed Vidnet om disse 2de Tiltalte har været i Vidnets Huus den omforklarede Løverdag, da hun der ikke har seet dem eller skienket dem noget Brendeviin, men dog kan Sam/m/e gjerne være Mueligt, saasom Brændeviins-Skienke ikke skeer i Vidnets egen Stue, men i hendes saakaldede Bondestue,

Vidnet erindrer ellers, at Aamund Aamundsen en Gang den omforklarede Løverdag, Tiden kan Vidnet ikke Erindre, Anmodede

1815: 368

hende om, at faae Vexle en Dansk Courant 100 rd Seddel i mindre Sedler, men da Vidnet ikke var forsynet med saadanne kunde hun ikke tjene ham deri, ej heller blev der saavidt Vidnet veed, skienket ham noget Brendeviin den Gang. Videre sagde Vidnet sig ikke at vide om de Tiltaltes Vandel eller noget andet til Sagens Oplysning, og da hun havde Gjentaget sin Forklaring som rigtig, blev hun demitteret.

9de Vidne Kjøbmand Annanias Hansen fremstod derpaa og blev formanet til en Sandfærdig Forklaring samt betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa han aflagde Eed og forklarede at være 31 Aar gammel, samt boesat her i Byen, han forklarede fremdeeles, at han kjender Aamund Aamundsen saasom denne i et Aars Tid har været i Vidnets Arbejde og i saadan Tid opført sig upaaklagelig, og da bemeldte Aamund Aamundsen deels havde Arbejdet hos Vidnet, deels var forhyret med Vidnets Skipper Gunder Olsen saa erholdt han af Vidnet en DC: 100 rd Seddel, Løverdagen den 7de f: M: hvorpaa han skulde tilbage betale Vidnet 58 rd DC:, meere Talede Vidnet ikke med Aamund Aamundsen den omforklarede Dag, ligesom Vidnet heller ikke formerkede at Aamund Aamundsen var Beruuset paa den Tid han modtog 100 rd Seddelen. Derimod har Vidnet slet ingen Bekjendtskab til Jørgen M: Grundt da han ikke veed at have seet denne før end et Par Dage førend den omforklarede Løverdag, da han blev Forhyret af ovenbenævnte Vidnets Skipper, ej heller veed han det mindste til Oplysning om de Tiltaltes Vandel meerbemeldte Løverdag. Vidnet blev derpaa foreviist den af Defensor Pr: Christensen fremlagte Caution af 28de f: M: den han nu vedkjendte sig at være udstædt og underskrevet af Kiøbmand Lorentz Holterman og Vidnet selv. Videre vidste han ikke til Oplysning, og da han havde gjentaget sin Forklaring som rigtig, blev han demitteret.

Procurator Brandt begjerede Sagen udsat til en for Dommeren beleilig Tid, for at fremme det videre Fornødne.

Eragtet:

Den forlangte Anstand bevilges til den 7de d: M: Eftermiddag Kl: 2 slet, Og paa Grund af den fremlagte Caution fra Kiøbmændene Holterman og Hansen samt de Oplysninger som haves i denne Sag, bliver Aamund Aamundsen fra i Dag af at Løslade af Arresten, derimod bliver Jørgen M: Grundt ved Laugrettet igjen i Arresten at henbringe.

Gammel Justits Sag - see Folio 364.

Fogden Bøgh som Actor contra Peder Nielsen Golten med fleere.

Paa Fogden Bøghs Vegne mødte Pr: Brandt og fremstillede de Tiltalte løs og ledig for Retten, hvorefter han fremlagde Indlæg af Gaars Dato tilligemed de Tiltaltes døbe {Att} og Comfirmations Attester, datr: 30te f: M: hvorefter han indlod Sagen Dom. Bemeldte Indlæg og Attester \som inden Retten bleve læste/ indtages her saalydende. # #

Defensor Auditeur Rogge mødte og begjerede Sagen udsat til førstkommende Onsdag den 8de d: M: Formiddag Kl: 10 for at slutte fra sin Side.

Defensor Pr: Christensen mødte og forbeholdt det Fornødne for sit Vedkommende.

Eragtet

Den forlangte Anstand bevilges.

Derefter blev publiceret følgende Documenter:

1. En Vexel Obligation fra Consul Hendrich J: Fasmer til Professor Arentz, stor 1298 rd dC:, dateret 19de Novembr: 1812 og omskrevet den 2den Februar 1813 til 1298 rbd S: W:, mod Pant i Gaarden Alvøen No 108 i Schjolds Skibrede, m: m:

1815: 368b

2. Vexel Obligation fra Consul H: J: Fasmer til Madame Wittrups Arvinger, stor 250 rd dC:, mod Pant i Gaarden Alvøen, No 108 i Schjolds Skibrede, dateret 19 Novembr: 1812 og omskrevet efter Paategning af 1ste Martii 1813, til 250 rbd S: W:

3. Skjøde fra Peder L: Røsler til Borger Erich Michelsen paa Rydningsgaarden Grønnestølen kaldet under Gaarden store Sandvigen, No 64 i Arne Skibrede, for 6833 rbd 2 mrk N: W:, dateret 16 Januarii 1815.

4. Protest {mod} fra Lieutenant Jens Kahrs Garman, som Ejer af store Sandvigen, mod sidstmeldte fra Peder Røsler til Erich Michelsen udstædte Skjødes Tinglysning, dateret 2den Februar 1815.

5. Bøxelseddel fra Sognepræst Johan Kjøbke Meyer til Sjur Monssen paa 18 Mrk Smør og 9 Kd: Malts Landskyld og Skatteskyld (åpent rum) i Gaarden Njaastad, No 34 i Mjelde Skibrede, dat: 28 Januar 1815, med Revers.

6. Forpagtnings Contract fra Christopher Christophersen til Berge Evensen angaaende Bestyrelsen af et under Gaarden Asch, i Herløe Skibrede, liggende Gaard eller Plads kaldet Nordre Lien, dateret 2den Januarii 1815.

7. Bøxelseddel fra Enken Berthe NielsDatter Rølland til Niels Jansen paa 1 pd 12 Mrk Smør 12 Kander Malt Landskyld og Skatteskyld (åpent rum) Smør i Gaarden Almaas, No 88 i Arne Skibrede, dateret 28de Januarii 1815, med Revers.

8. Skjøde fra Martinus Heldt til Jens Amundsen lille Hamre paa et Vaanhuus i 2den Rode No 14 i store Sandvigen, for 90 rbd N: W:, dateret 12te Januarii 1815.

9. Bøxelseddel fra Peter Staman paa Lieutenant J: K: Garmanns Vegne til Jens Amundsen lille Hamre paa Grunden til bemeldte Huus i 2den Rode No 14 i store Sandvigen, dat: 31 Januarii 1815, med Revers.

10. Aflyst Obligation fra Lars Larssen øvre Møchesvold til Lehnsmand Lars Knudsen Storxe, stor 300 rd dC:, mod Pant i øvre Møchesvold, No 26 i Alenfit Skibrede, dat: 15 Julii 1810 og omskrevet den 23 Octobr: 1813 til 135 rbd S: W:, efter paategnet Qvittering af 30 Januarii 1815.

11. Skjøde fra Lars Larssen øvre Møchesvold til Sønnen Knud Larssen paa ½ Løb Smør 1 Tønde Malt i øvre Møchesvold, No 26 i Alenfit Skibrede, for 553 rbd 12 s N: W: og Vilkaar, til Værdie 34 rbd N: W: aarlig, dateret 27 Januar 1815.

12. Vilkaarsbrev fra Knud Larssen øvre Møchesvold til Forældrene Lars Larssen og Marthe SjursDatter paa aarligt Vilkaar, til Værdie 34 rbd N: W: aarlig, dateret 27 Januarii 1815.

13. Obligation fra Knud Larssen øvre Møchesvold til Lehnsmand Lars Knudsen Storoxe for 135 rbd S: W: eller 253 rbd 12 s: N: W: og til Faderen Lars Larssen øvre Møchesvold for 300 rbd N: W:, tilsammen 553 rbd 12 s: N: W:, mod 1ste Prioritet i øvre Møchesvold, No 26 i Alenfit Skibrede, dateret den 27 Januarii 1815.

14. Skjøde fra Hans Hanssen Tofting m: fl: til Iver Nielssen Storoxe paa 1 pd 12 Mrk Smør 2 ½ Mæle Malt i Gaarden Storoxe, indberegnet hans egen Arvepart, Matr: No 31 i Alenfit Skibrede, for 375 rbd N: W:, dateret 20 Januarii 1815.

15. Bøxelseddel fra Iver Nielssen Storoxe til Sønnen Christian Iversen paa 1 pd 12 Mrk Smør 2 ½ [Mæle] Malt Landskyld og Skatteskyld (åpent rum) Smør i Gaarden Storoxe, No 31 i Alenfit Skibrede, dateret 20 Januarii 1815, med Revers.

16. Ditto fra Michel Johannessen Oudestad til Sønnen Ellev Michelsen paa 1 pd Sr: 15 Kd: M: Landskyld og Skatteskyld (åpent rum) Smør i Gaarden Oudestad, No 48 i Mjelde Skibrede, dat: 30 Januarii 1815, med Revers.

17. Skjøde fra Mons Monssen Grøetvedt til Sønnen Niels Monssen paa ½ Løb Sr: ½ Faar i Gaarden Grøtvedt, No 76 i Alenfit Skibrede, for 400 rbd N: W: og Vilkaar til Værdie 34 rbd N: W: aarlig, dateret 31te Decembr: 1814.

18. Obligation fra Niels Monssen Grøtvedt til Faderen Mons Monssen Grøtvedt for 300 Rbd N: W:, uden Renter, mod Pant i Grøtvedt, No 76 i Alenfit Skibrede, dateret 31 Decembr: 1814.

19. Vilkaarsbrev fra Niels Monssen Grøtvedt til Forældrene Mons Monssen og Kari NielsDatter paa aarligt Vilkaar af Gaarden Grøtvedt, dat: 31 Decembr: 1814.

20. Skjøde fra Anders Monssen Ascheland til hans Broder Johannes Monssen paa 18 Mrk Smør 12 Kd: Malt, indberegnet hans egen Arvelod i Gaarden nordre Ascheland, No 64 i Mjelde Sibrede, for 45 rbd N: W:, dateret 30 januarii 1815.

21. Skjøde fra Ole Johannessen nordre Ascheland og Johannes Monssen ibidem til Anders Monssen paa 16 ½ Mrk Smør 10 Kd: Malt, indberegnet hans egen Arvelod, i Gaarden nordre Ascheland, No 64 i Mjelde Skibrede, dateret 30te Januarii 1815.

22. Skjøde fra Ole Aadsen indre Arne m: fl: til Johannes Larssen Tuenæs paa 1 pd 12 Mrk Smør ½ Hud i Gaarden indre Arne, No 45, for 300 rbd N: W:, dateret 30te Januarii 1815.

23. Skjøde fra Enken Sigrid JohannesDatter Houge til hendes Stedsøn Johannes Larssen Houge paa 16 1/5 Mrk Smør 10 3/10 Kd: M: Landskyld og Overbøxel til 3 39/40 Skl: Penge, Hosanger Kirke tilhørende, i Gaarden Houge, No 16 i Mjelde Skibrede, for 250 rbd N: W: og Vilkaar til Værdie 14 rbd aarl:, dat: 26 Januar 1815.

24. Obligation fra Johannes Larssen Houge til hans Stedmoder Sigrid JohannesDatter Houge, stor 250 rbd N: W:, uden Renter, mod 1ste Prioritet i 16 1/5 Mrk Sr: 10 3/10 Kd: M: {og} i Gaarden Houge, No 16, dateret 26 Januarii 1815.

1815: 369

25. Vilkaarsbrev fra Johannes Larssen Houge til hans Stedmoder Sigrid JohannesDatter og hendes tilkommende Mand Mons Monssen Wallestrand, dateret 26 Januar 1815.

26. Skjøde fra Sjur Olsen Hæggebøe med fl: til Ole Sjursen paa 18 Mrk Sr: 12 Kd: Malt i Gaarden Hæggebøe, No 31 i Mjelde Skibrede, for 250 rbd N: W:, og Vilkaar til Værdie 24 rbd N: W: aarlig, dateret 13de Januarii 1815.

27. Vilkaarsbrev fra Ole Sjursen Hæggebøe til Forældrene Sjur Olsen og Marthe LarsDatter, dateret 13de Januar 1815.

28. Obligation fra Ole Sjursen Hæggebøe til Faderen Sjur Olsen Hæggebøe, stor 200 rbd N: W: uden Renter, mod Pant i Gaarden Hæggebøe, No 31 i Mjelde Skibrede, dat: 13 Januar 1815.

29. Bøxelseddel fra Haaver Knudsen Helle til Erich Nielssen paa 12 Mrk Smør, 6 Kd: M: Landskyld og Skatteskyld (åpent rum) i Gaarden indre Helle, No 53 i Radøe Skibrede, dat: 12 Decbr: 1814, med Revers.

30. Vilkaarsbrev fra Peder Haaversen og Erich Nielssen indre Helle til Haaver Knudsen og Kone Kari StørksDatter, paa aarligt Levekaar af Gaarden indre Helle, dateret 12te Decembr: 1814.

31. Bøxelseddel fra Lieutenant J: K: Garmann til Knud Erichsen nedre Berge paa en Husegrund i 2den Rode No 46 i store Sandvigen, dateret 21 Januarii 1815.

32. Afkald fra Berge Johnsen Blegelie for hans Kones Marthe MonsDatter Havres Arvemidler 118 rd 2 mrk 7 s til Formynderen Ole Knudsen Blom, dateret 10de Decembr: 1814.

33. Do: fra Gullach Helgesen Birkeland for hans afdøde Søsters Anna HelgesDatters Arvemidler 42 rd 5 mrk 5 s til hendes Formynder Haaver Knudsen indre Helle, dateret 12 Decbr: 1814.

34. Do: fra Anders Helgesen Birkeland for hans Arvemidler 70 rd 5 mrk 6 s til hans Formyndere Niels Olsen Birkeland og Gullach Helgesen ibidem, dateret 12 Decbr: 1814.

35. Forpagtnings Contract fra Diderich Adolph von Ely til Mons Olsen Qvamme paa Gaarden Botten under Gaarden Houland, No i Arne Skibrede, af Skyld ½ Løb Smør, dateret 20 Decembr: 1814.

36. Bøxelseddel fra Dankert D: Krohn som Værge for Madame A: C: Kropelien, til Anders Nielssen Espevold paa ½ Løb Smør ¼ Td Malt Landskyld og Skatteskyld (åpent rum) i Gaarden Espevold, No i Mjelde Skibrede, dateret 2 Februar 1815, med Revers.

37. Do: fra Do: til Ole Anderssen paa ½ Løb Smør ¼ Tønde Malt Landskyld og Skatteskyld (åpent rum) Smør i Gaarden Espevold, No i Mjelde Skibrede, dateret 2 Februar 1815, med Revers.

38. Skiftebrev efter Eli OlsDatter Nataas, sluttet 19 Novbr: 1814, hvorved Boets Jordegods 1 pd Smør 4 Kd: Malt i Gaarden Nataas, No 68 i Lindaas Skibrede, er udlagt til Enkemanden Fuse Michelsen Nataas og Børnene.

39. Do: efter Ole Jenssen Anthun, sluttet 19de Novembr: 1814, hvorved Boets Jordegods {2 pd} \ ½ Løb Smør/ \ ½ Tønde Malt/ {6 Mrk Smør} i Gaarden Anthun, Matr: No 30 i Mjelde Skibrede, er udlagt til StervboeEnken Kari MonsDatter og Børnene.

Da derefter Paaraab, ingen meldte sig, som havde videre ved dette Maanedsting at andrage, blev samme for denne gang hævet.

Heiberg

Lars Blix de Fine Anfind Olsen
Anders Olssen Jørgen Hanssen

Aar 1815 den 7de Februarii blev en Extraret sat i Secretair og Sorenskriver Christies Huus i Bergen og Retten bestyret af mig Pr: Heiberg som constitueret Sorenskriver, tilligemed de 4re eedsorne Laugrettes og Meddomsmænd Lars Blix de Fine, Anfind Olsen, Jøgen Hansen og Anders Olsen Eichaas, hvorda continuerede

Gammel Justits Sag. see Fol: 367.

Fogden Bøgh som Actor contra Aamund Aamundsen og J: M: Grundt.

Paa Fogdens Vegne mødte Pr: Brandt og fremstillede de Tiltalte Løs og Ledig for Retten, og fremlagde Continuationsstævning af 4de d: M: i forkyndt Stand, hvorefter han begjerede de til i Dag indstævnte Vidner Paaraabte og Afhørte. Bemeldte Continuationsstævning indtages og er saalydende. # #

Defensor Christensen mødte

1815: 369b

og forbeholdt Alt Lovligt.

10de Vidne Kjøbmand Poul Meyer Smith fremstod derpaa og blev formanet til en Sandfærdig Forklaring og betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa han forklarede at være 52 Aar gammel og boesat her i Byen, han forklarede endvidere at han ikke kan erindre om Tiltalte og

nærværende Aamund Aamundsen har tjent paa Vidnets Handelsstue eller ikke, saa meget meere som det er saa mange Aar tilbage siden den Tiltalte efter hans egen Forklaring skal have tjent Vidnet og at den Tiltalte ifølge den Alder han da havde og nu har maae betydelig have forandret sit udseende, for Resten har!! (kan) Vidnet ikke {hørt} \erindre/ at \have hørt/ nogen ved Navn Aamund Aamundsen paa Vidnets Handelsstue har udviist nogen uskikkelig Opførsel og da Vidnet saaledes intet vidste til Oplysning blev han demitteret. Efter at Tiltalte Aamund Aamundsen havde erklæret at Gjenkjende dette Vidne for at være den samme Kjøbmand Poul Meyer Smith som han i preliminair Forhøret pag: 2 har Omforklaret.

11te Vidne Bødkermester Edvard Tobiassen fremstod derpaa og blev Formanet til en Sandfærdig Forklaring, samt betydet Eedens Vigtighed hvorpaa han aflagde Eed og forklarede at være 56 Aar gammel og boesat her i Bergen som Bødkermester, han forklarede endvidere: at han gjenkjender nærværende Tiltalte Aamund Aamundsen for at have været i Lære hos Vidnet i en Tid af 5 ½ Aar som Dreng og derefter tjent Vidnet som Bødkersvend i et Aar i hvilket sidste Aar den Tiltalte blev gift. Det er omtrent 12 Aar siden den Tiltalte kom af Vidnets Tjeneste til Bødker Enken Madame Anthoniussen som nu er død. I den Tid Tiltalte var i Vidnets Tjeneste opførte han sig Upaaklagelig og siden den Tid har Vidnet ikke hørt noget Lastværdigt om ham. Videre vidste Vidnet ikke til Oplysning og da han, med Tillæg: at han kan erindre at den Tiltalte Aamund Aamundsen kom fra Kjøbmand Poul Meyer Smiths Handelsstue i Lære hos Vidnet, havde Gjentaget sin Forklaring som rigtig blev han demitteret.

12te Vidne Skipper Andreas Brun fremstod derpaa og blev Formanet til en Sandfærdig Forklaring, samt betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa han aflagde Eed og Forklarede at være 58 Aar gammel og boesat her i Byen han forklarede endvidere at han kjender den Tiltalte Aamund Amundsen som ernærer sig med deels at Arbejde som Bødker Arbeidsmand, deels med at fare til Søes som Bødker og har han som saadan en Gang giort en Rejse paa nogle Uger med Vidnet paa Sildefiskerie. I den Tid han var med Vidnet paa Rejsen opførte han sig upaaklagelig, og har Vidnet ikke enten før eller siden hørt noget Lastværdigt om ham. Videre vidste Vidnet ikke til Oplysning, og da han havde Gjentaget sin Forklaring som rigtig blev han demitteret.

Procurator Brandt fremlagde skriftlige Qvæstioner af Dags Dato, hvilke han begjerede de Tiltalte forelagte til Besvarelse. Bemeldte Qvæstioner indtages her saalydende. # #

Derpaa fremstod den Tiltalte Aamund Aamundsen som svarede til de fremlagte Skriftlige Qvæstioner saasom til 1ste

1815: 370

Nej, Tiltalte kan intet kjendemærke opgive paa det Omspurgte Huus, da han som sagt, den omforklarede Aften var meget beskienket, men han har hørt siden at dette Huus skal kaldes Høgehuuset, hvem der beboer Huuset veed han ikke at opgive, da han ikke tilforn har været der. Til 2det, Tiltalte hverken Tvang eller Overtalte det omspurgte Fruentimmer til at følge sig derfra, ej heller kan han sige at Grundt brugte noget Tvangs Middel hertil. Til 3de Hendes Tilstand var som Tiltaltes og Grundts nemlig meget Vaad og Forfrøsen især hun saasom hun var meget tøn klæd, ikke desto mindre hjalp hun selv til at komme op af Baaden og kunde gaae saalænge Tiltalte var tilstæde. Til 4de Tiltalte forlod hende og Grundt for at søge efter Huus og Folk, for at faae Hjelp til dem alle Sammen, men om dette skeede mod eller med hendes Villie veed han ikke. For resten Forklarede Tiltalte at de i Dag afhørte Vidner ere de samme som han i preliminair Forhøret har omforklaret og at han imod deres Vidnesbyrd intet havde at erindre.

Igjen fremstod den Tiltalte Jørgen Mathias Grundt som svarede til sidstmeldte Qvæstioner saasom til 1ste Overeensstemmende med Aamund Aamundsen Til 2det Tiltalte overtalede

det omspurgte Fruentimmer at følge sig Ombord med Løgt og Lys, hvortil hun uden mindste Tvang strax var villig. Til 3de Overeensstemmende med Aamund Aamundsen. Til 4de Han forlod hende for at søge om Huus og Redning for dem begge, da hun ikke kunde saa hastig komme frem som han og formærkede han ikke, at det var mod hendes Villie, det han gik hen at søge om Huuslye og Hjelp som forbemeldt.

Procurator Brandt begjerede Sagens Anstand til førstkommende Fredag den 10de d: M: Formiddag Kl: 10, for at fremme det videre Fornødne.

Eragtet:

Den forlangte Anstand bevilges.

Den Tiltalte Aamund Aamundsen blev indtil videre demitteret, hvorimod Jørgen Mathiassen Grundt blev overleveret Laugrettet, for at henbringes i Byens Arrest.

Heiberg

Lars Blix de Fine Anfin Olsen
Anders Olssen Ekos Jørgen Hansen

Aar 1815 den 8de Februarii blev en Extraret sat i Secretair og Sorenskriver Christies Huus i Bergen, og Retten bestyret af mig Pr: Heiberg som constitueret Sorenskriver, i Overværelse af de 2de eedsorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen, hvorda continuerede

Gammel Justits Sag - see Fol: 366.

Fogden Bøgh som Actor contra Hans Larsen Ølnæs.

Paa Fogdens Vegne mødte Pr: Brandt der fremstillede den Tiltalte Løs og Ledig for Retten, og fremlagde Continuationsstævning af 2den d: M: i forkyndt Stand, tilligemed Attest for Tiltaltes Daab og Confirmation dateret 26de f: M:, endelig begjerede han de til i Dag indstævnte mødende Vidner paaraabte og Afhørte. Bemeldte Continuationsstævning og Attest indtages her saalydende.

Defensor Assessor Lassen mødte og forbeholdt det Fornødne.

Den forbemeldte Attest blev derpaa den Tiltalte forelæst og vedkjendte han sig sammes Attestens Rigtighed og at være sig Vedkommende.

13de Vidne Lars Olsen Telwiig fremstod derpaa og blev formanet til en Sandfærdig Forklaring og betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa han aflagde Eed og forklarede: at være 26 Aar gammel, samt svarede til de af Pr:

1815: 370b

Brandt den 23de Januarii sidstleden i Protocollen fremsatte Spørgsmaal at saavidt Vidnet kan erindre var det den 15de Decbr: f: A:, at nærværende Hans Larsen Ølnæs, kom gaaende over Marken paa Telwiig og da Vidnet fattede Mistanke om den Tiltaltes Ærende der paa Gaarden, da han kom en udsædvanlig Vej, gik Vidnet ham imøde, men da den Tiltalte ikke kunde give ham nogen rimelig Grund for hvad hans Ærende der var, gik Vidnet hen for at Varskue Ejeren af Telwiig den her afhørte Vidne Ditmer Kahrs som i det samme kom ud, da han allerede tilforn havde seet Hans Ølnæs, de gik derpaa samlede hen paa Marken til ham og siden tilgik i alle Deele saaledes som Forklaret er af Ditmer Kahrs, hvis Vidnesbyrd Vidnet i det øvrige forklarede sig Overeensstem/m/ende med, demitteret.

14de Vidne Anders Nielsen yttre Horviig fremstod derpaa og blev formanet til en Sandfærdig Forklaring, hvorpaa han aflagde Eed og forklarede at være 36 Aar gammel og boesat paa Gaarden yttre Horviig, samt svarede paa Pr: Brandts forhen fremsatte Qvæstion: at omtrent 8te Dage før Juul om Morgenen for!! (før) det var blevet gandske Lys, kom en Person ind i Vidnets Stue, og da Vidnet spurgte ham om hvem han var og hvor fra han kom,

svarede han kortelig: at han var fra Sogn, og kom nu fra Byen, da han ventede en Jagt fra Sogn med Varer, hvorpaa Personen forføyede sig Øyeblikkelig ud af Stuen og før eller siden den Tid har Vidnet ikke seet denne Person, ej heller kan Vidnet gjenkjende at det er nu nærværende Tiltalte Hans Ølnæs som var inde hos Vidnet som Omforklaret. Videre vidste Vidnet ikke til Oplysning, og da han havde Gjentaget sin Forklaring som rigtig blev han demitteret. Den Tiltalte tilstod at det var ham som var inde hos dette Vidne, den omforklarede Morgen og at Alt var tilgaaet som Vidnet har Forklaret.

15de Vidne Ellen Erichs Datter Mellingen fremstod derpaa og blev Formanet til en Sandfærdig Forklaring \og betydet Eedens Vigtighed/, hvorpaa hun Aflagde Eed og Forklarede at være 26 Aar gammel og tjenende paa Mellingen hos hendes Forældre samt svarede til Pr: Brandts fremsatte Spørgsmaal: at noget meere end 8te Dage før Juul har hun seet den Tiltalte i hendes Forældres Huus paa Mellingen en Aften imod Mørkningen, da den Tiltalte kom der ind og foregav for Vidnet: at han kom fra Byen og ville Rejse om paa Landet for at sælge Ost, efterat den Tiltalte havde sat ¼ Time i Stuen gik han bort uden videre Samtale. Vidnet har værken før eller siden seet den Tiltalte og var hans Opførsel ikke annerledes end som Vidnet har forklaret. I Stuen var ingen fleere tilstæde end Vidnet og hendes Søster som her til i Dag er indstævnt som Vidne, og da hun intet videre vidste til Oplysning blev hun demitteret.

16de Vidne Carnilsche Erichs Datter Mellingen fremstod derpaa og blev Formanet til en Sandfærdig Forklaring og betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa hun aflagde Eed og Forklarede at være 19 Aar gammel og i Tjeneste hos sine Forældre paa Mellingen, samt svarede

1815: 371

til meerbemeldte Spørgsmaal: Aldeeles Overeensstemmende med Søsteren næst forrige Afhørte Vidne, hvis Forklaring hun gjentog som sin egen, og blev demitteret.

17de Vidne Ole Jansen Rølland fremstod derpaa og blev formanet til en Sandfærdig Forklaring og blev betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa han aflagde Eed og forklarede: at være 32 Aar gammel og boesat paa Gaarden Rølland, samt svarede paa oftbemeldte Spørgsmaal: at omtrent 8te Dage for Juul laag nærværende Tiltalte en Nat i Vidnets Huus, da han foregav: at komme fra et Fartøy hvormed var endeel Ost, som han ville selge, han fik Mad hos Vidnet om Aftenen da han kom og om Morgenen før han gik bort, hvorpaa han begav sig fra Vidnet sigende han ville gaae til Byen, han opførte sig Upaaklagelig den Nat han var i Vidnets Huus og før eller siden har Vidnet aldeeles ingen Bekjendtskab haft med ham, og da {han} \Vidnet/ intet videre vidste til Oplysning blev han demitteret.

Procurator Brandt begjerede Sagen \for det første/ udsat i 8te Dage, i Anledning af de fra Sogns og Sundhordlehns Jurisdiction {indhentede} \Reqvirerede/ Domme med flere Documenters Indhentelse.

Eragtet

Den forlangte Anstand bevilges til Onsdagen den 15de d: M: Formiddag Kl: 10.

Den Tiltalte blev af Laugrettet henbragt i Byens Arrest.

Samme Dag og Stæd continuerede Sagen - Pr: Brandt som Actor contra Jens Tørrissen Brudviig see Folio 367.

Actor mødte og fremlagde Indlæg af Dags Dato, til hvilket han refererede sig og indlod Sagen Dom. Bemeldte Indlæg blev læst og indtages her saalydende. # #

Defensor Pr: Christensen begjerede Sagens Anstand i 8te Dage for at slutte fra sin Side.

Eragtet

Den forlangte Anstand bevilges til den 15de d: M: Formiddag Klokken 10.

Samme Dag og Sted continuerede Justits Sagen - Fogden Bøgh som Actor contra Peder Nielsen Golten med fl: see Folio 368.
Pr: Brandt paa Actors Vegne mødte og fremstillede de Tiltalte Løs og Ledig for Retten:
Defensor Auditeur Rogge mødte og fremlagde Indlæg af Dags Dato, hvortil han refererede sig og indlod Sagen Dom. Bemeldte Indlæg blev læst og indtages her saalydende. # #
Defensor Pr: Christensen mødte og begjerede Sagens Anstand i 8te Dage, for ogsaa for sit Vedkommende at slutte, Anmærkende at andre Embeds forretninger saavelsom denne Sags Vidtløftighed ikke tillader ham at slutte for!! (før).

Eragtet

Den forlangte Anstand bevilges til Onsdagen den 15de d: M: Formiddag Kl: 10 slet.

Lars Blix de Fine Anfin Olsen Heiberg

Aar 1815 den 10de Februarii blev en Extraret sat i Secretair og Sorenskriver Christies Huus i Bergen, og Retten bestyret af mig Pr: Heiberg som constitueret Sorenskriver, {i Overværelse af de} tilligemed 4re eedsorne Laugrettes og Meddomsmænd Lars Blix de Fine, Anfind Olsen, Jørgen Hansen og Anders Olsen Eichaas, hvorda Continuerede

Gammel Justits Sag - see Folio 369.

Fogden Bøgh som Actor, contra Aamund Aamundsen og Jørgen M: Grundt.
Paa Fogdens Vegne mødte Procurator Brandt som fremstillede de Tiltalte løs og ledig for Retten; han tilkiendegav derpaa at han til

1815: 371b

i Dag havde foranstaltet nogle Vidner indkaldte som skulde give Oplysning om hvorfra det benævnte Fruentimmer var kommen eller hvor hun hørte hiemme. Og hvilke Vidner som
13de Vidne Anna Joachime Sagen fremstod derpaa, og blev formanet til en sandfærdig Forklaring, samt betydet Eedens Vigtighed hvorpaa hun forklarede: at være 30 Aar gammel og i Logie hos hændes Moder Gurine Enke efter Tøm/m/ermand Johannis Ellingsen Sagen; Hun forklarede endvidere: at i det Huus hvori hændes Moder boer, hvori der holdes Skiænkerie, kom en Pige som i 3de Dage tilforn havde været i Vidnets Moders Huus, og hvis Navn var Maren Marie og havde tilforn været i Tiæneste hos en ved Navn Ellen Bang som boer ved Sukkerbryggen, den 7de Januari sidstl: om Aftenen omtrent Kl: 8, medbringende de 2de her tiltalte Personer Aamund Aamundsen og Jørgen Mathias Grundt, hvilke 2de begierede og fik for Betaling Kaffe og nogle Dramme Brændevin. De opholdt sig her omtrent en Times Tid og imidlertiid havde Grundt overtalt bemeldte Pige Maren at hielpe sig ombord paa et Fartøy med Lys og Lygte hvorefter de strax forføyede sig bort alle 3de, og tog Pigen med sig en Lygt som tilhører Høker Knud Johannesen som boer i Naboelauget med Vidnet, hvilken Lygte Vidnet nu gienkiendte at være den samme som her i Retten er nerværende og tilforn er ommeldte, som funden ved det døde Fruentimmers Siide. Fra den Tiid har Vidnet ikke seet bemeldte Pige Maren men hun gienkiender at den blaae Klædes-Lomme som forhen har været de afhørte Vidner foreviist og nu i Retten er nerverende, er bemeldte Pige Maren tilhørende, og at hun havde den med sig den Aften hun som omforklaret gik ud med Grund!! (Grundt). Bemeldte Pige var iklæd en tynd Trøye og et tynd Skiørt samt tynde Strømper paa Benene. Vidnet veed ikke hvem Pigen!! (Pigens) Forældre vare, da hun som sagt kuns havde været i hændes Moders Huus i 3 Dage. Hun tillagde ellers: at de Tiltalte

Aamundsen og Grundt vare meget beskienkede baade da de kom ind og forlod det Huus Vidnet opholder sig i. Videre vidste Vidnet ikke til Oplysning, undtagen: at hun vidste at bemeldte Pige havde {endeel Banc} een Stk 5 Rbdr Seddel med sig da hun gik ud, men om hun havde flere Penge eller ei veed Vidnet ikke; og da hun havde gientaget sin Forklaring som rigtig, bekræftede hun samme med Lovens Eed og blev demitteret.

De Tiltalte erklærede: at de ikke til fulde kan gienkiende det nu afhørte Vidne dog forekommer det dem som at det er den samme som var nerværende i det Huus fra hvilket det dødfundne Fruentimmer fuldtes ud med Grundt, men med Sikkerhed kan de ikke sige dette, da de den omforklarede Tiid var meget beskienkede.

Defensor Procurator Christensen var mødt og forbeholdt det Fornødne.

Proc: Brandt begierede Sagen udsadt til førstkom/m/ende Tirsdag Eftermiddag Kl: 2 for at faae afhørte de i Dag ham opgivne Vidner.

Eragtet:

Den forlangte Anstand bevilges til den 14de d: M: Kl: 2 Efterm:

Arrestanten Grundt blev Laugrettet overleveret for at henbringes i Byens Arrest.

Heiberg

Lars Blix de Fine — Anfind Olssen
Anders Olssen Ekos — Jørgen Hanssen

1815: 372

Aar 1815 den 14de Februarii blev en Extraret sat i Secretair og Sorenskriver Christies Huus i Bergen, og Retten bestyret af mig Pr: Heiberg som constitueret Sorenskriver, i Overværelse af de 4re eedsorne Laugrettes og Meddomsmænd sc: Lars Blix de Fine, Anfind Olsen, Jørgen Ellingsen og Jørgen Hansen alle af store Sandviigen, hvorda continuerede:

Gammel Justits Sag - see Folio 371.

Fogden Bøgh som Actor contra Aamund Aamundsen og Jørgen M: Grundt.

Paa Fogden Bøghs Vegne mødte Pr: Brandt og fremstillede de Tiltalte løs og ledig for Retten, hvorefter han begjerede afhørt de til i Dag indkaldte Vidner.

14de Vidne Enken Gurine Ellings Datter Moder til afhørte 13de Vidne, fremstod derpaa og forklarede {at være] 67 Aar gl: Enke efter Tømmermand Johannes Ellingsen Sagen og boesat her i Byen, hun blev derpaa forelæst, bemeldte 13de Vidnes Forklaring den hun vedtog at være rigtig, med Tillæg: at hun den 9de Januarii sidstl: var inde under Raadstuen med en Særk som tilhørende den der den Dag Obducerede Fruentimmer som Vidnet gjenkjendte at være den samme Pige Maren Marie som Vidnets Datter har omforklaret at have været i hendes Huus i 3 Dage og den 7de Januarii om Aftenen fuldtes ud med Jørgen Grundt og Aamund Aamundsen. Lygten og Lommen blev hende nu foreviist, hvorom hun forklarede, at saavidt hun kan erindre er Lygten den samme som Maren Marie tog med sig den Omforklarede Aften samt at Lommen havde hun seet i den afdøde Piges Værge, men hun ved ikke hvor mange Penge Pigen havde hos sig, dog har hun hørt sige at det skulde være en 5 rbd Seddel, hun veed ikke hvem den afdødes Forældre har været, for Resten var hun overeensstemmende med hendes Datters Forklaring, og da hun saaledes intet videre vidste til Oplysning og hun havde Gjentaget sin Forklaring som rigtig, samt var betydet Eedens Vigtighed, bekræftede hun bemeldte sin Forklaring med Lovens Eed og blev demitteret.

15de Vidne Anne Marie Knuds Datter fremstod derpaa og blev Formanet til en Sandfærdig Forklaring, samt betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa hun aflagde Eed og Forklarede at være 20 Aar gammel og i Tjeneste hos den af 13de Vidne omforklarede Høkker

Knud Johannesen, hun blev derpaa foreviist den i Retten nærværende og forhen omforklarede Løgte, den hun Gjenkjendte at være hendes Huusbonde tilhørende og at være kommen i 14de Vidne Gurine Ellings Datters Huus, hendes Huusbonde og MadModer uafvidende, da Vidnet havde formaaet et lidet Pigebarn som er i Huuset hos Gurine at bringe den til Glasmesteren for sig og ved hvilken Lejlighed den er bleven staaende i Gurines Huus, da Vidnet har forsømt at hente den tilbage. Videre vidste hun ikke til Oplysning da hun intet Bekjendtskab har enten til de Tiltalte eller til den afdøde Pige Maren Marie, og da hun havde Gjentaget sin Forklaring som rigtig, blev hun demitteret.

16de Vidne Ellen Bang fremstod derpaa og blev Formanet til en Sandfærdig Forklaring, samt betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa hun aflagde Eed og Forklarede at være 30 Aar gammel og boesat her i Byen, hun forklarede ellers at en Pige ved Navn Maren Marie Hønnemør har været i Vidnets Tjeneste omtrent i 3 Uger og sagde bemeldte Pige da hun kom i Vidnets Tjenetse at hun kom fra nys Afhørte 14de Vidne Gurine Ellings Datter; Men da denne Pige var meget hengiven at gaae ud om Aftenen i utide, blev Vidnet Nødsaget at Afskjedige hende, hvorpaa \hun/ atter {hun} kom i Gurines Tjeneste, hvilket Alt skeede den 5te Januarii sidstl:, bemeldte Pige sagde til Vidnet at hun var fød af Forældre der skulle boe i Fjeldet, men videre Bekjendtskab har

1815: 372b

Vidnet ikke til hende, ligesom Vidnet siden har hørt at bemeldte Maren Marie Hønnemør skal den 7de Januarii om Aftenen være gaaet Ombord paa et Fartøy med en Matros og derefter være fundet Død paa Landet. Vidnet kjender slet ikke til nogen af de Tiltalte som hun ikke veed tilforn at have seet og da hun intet videre vidste til Oplysning, men havde Gjentaget sin Forklaring som rigtig blev hun demitteret.

Defensor som havde været nærværende fra begyndelsen af havde for Tiden intet imod det i Dag passerede, men fremdeeles forbeholdt Alt Lovligt.

Procurator Brandt begjerede Sagens Anstand til førstkommende Mandag den 20de d: M: for at fremme det videre Fornødne.

Eragtet

Den forlangte Anstand bevilges til førstkommende Mandag den 20de d: M: Eftermiddag Kl: 2 slet, som den første for Retten ledige Tid.

Arrestanten Grundt blev derpaa Laugrettet overleveret for at henbringes i Byens Arrest og Aamund Aamundsen indtil videre demitteret.

Heiberg

Lars Blix de Fine — Jørgen Ellingsen
Anfind Olssen — Jørgen Hanssen

Aar 1815 den 15de Februarii blev en Extraret sat i Secretair og Sorenskriver Christies Huus i Bergen og Retten bestyret af mig Pr: Heiberg Som constitueret Sorenskriver, i Overværelse af de 2de eedsorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen, hvorda continuerede:

Gammel Justits Sag - see Fol: 363.

Pr: Brandt som Actor contra Erich Hansen Brattelien.

Actor mødte og fremstillede den Tiltalte løs og ledig for Retten og fremlagde en Udskrift af det ved den Millitaire Ret i Sagen mod Musqveteer Handeland og Tambour Møller passerede den 4de og 26de Octobr: samt 8de November f: A: i hvilken Anledning han begjerede Erich Hansen Brattelien for saavidt ham vedkommer \ sam/m/e / forelæst. Bemeldte Udskrift bliver denne Act i sin Tid at vedhefte.

Ved Retten var tilstæde den Millitaire Arrestant Tambour Møller frie for Baand og Tvang, anført af Vagten fra Bergenhuus Festning.
Defensor mødte og forbeholdt det Fornødne.
Derpaa fremstod den Tiltalte Erich Hansen Brattelien og blev forelæst den fremlagte Udskrift, hvilken han tilstod for saavidt ham vedkommer som rigtig. I Anledning af Tambour Møllers Forklaring inddraget i bemeldte Udskrift paa slutningen af pag: 1 forklarede Inqvisiten: at han rigtig nok som Tambour Møller har forklaret fulgtes med denne hen til Major Reichborens Huus for der at laane Penge hos Majorens Dreng Hogne Knudsen, men da de begge vare komne ind, i den Stue hvor Drengen opholder sig, fandt de at denne ikke var inde og Stuen tom, hvilket gav Anledning til at de bleve eenige om at stiæle bemeldte Lagen og 2de Halskraver, hvoraf Lagenet efter Tiltaltes Formodning er Majoren tilhørende og Hals Kraverne Drengen Hognes. Efter at de havde taget disse Ting gik begge Inqvisiterne ud til Muuren hvor de traf en Bonde som Inqvisiten ikke kjendte, til hvilken de solgte saavel Lagenet som Kragene og derfor erholdt en 5 rbd Seddel, for disse Penge kjøbte de Brændeviin, og Mad m: v: for 7 Rbmrk som de tilsammen fortærede og Resten af Pengene beholdt Møller og hvoraf Inqvisiten intet siden har erholdt. Tambour Møller tilstod nu ogsaa Rigtigheden af denne Erich Bratteliens Forklaring, og hvorimod han intet havde imod at erindre. Den Tiltalte Erklærede paa Tilspørgende saavel fra Dommeren som Actors Side, at han vidste sig aldeeles frie for, ikke at have begaaet fleere Tyverier end som nu tilstaaet ere, og Aarsagen hvorfor han ikke tilforn har tilstaaet det nu i Dag omhandlede Tyverie, var at: da

1815: 373

Majoren eller hans Dreng, derom ingen Klage herom til \denne/ Retten har indgivet, saa troede Inqvisiten, at det ikke var Nødvendig her ved Retten, derom at melde noget.
Actor begjerede Sagens Anstand til førstkommende Mandag for at faae søgt Extensions Ordre samt faae indkaldte de i Dag opgivne Vidner.

Eragtet:

Den forlangte Anstand bevilges til førstkommende Mandag den 20de d: M: Eftermiddag Kl: 2 slet, som den første for Retten ledige Tid.
Tiltalte Brattelien blev derpaa overleveret til Laugrettet for at henbringes i Byens Arrest, og Tambour Møller til Vagten for at henbringes til Festningen.

Samme Dag og Stæd, continuerede Justits Sagen Pr: Brandt som Actor contra afdøde Jens Tørrissen Brudviig. see Folio: 371.
Defensor Pr: Christensen mødte og fremlagde Indlæg af Dags Dato, hvortil han henholdt sig og indlod Sagen Dom. Bemeldte Indlæg indtages her og er saalydende. # #
Actor Pr: Brandt mødte ligeledes og ihenhold til hans udførte Procedure og Paastand vedblev at indlade Sagen Dom.

Eragtet:

Sagen optages til Kjendelse eller Dom.

Samme Dag og Stæd, continuerede Justits Sagen, Fogden Bøgh som Actor contra Peder Nielsen Golten med fleere. see Folio 371.
Defensor Pr: Christensen mødte og fremlagde Indlæg af Dags Dato, hvortil han refererede og indlod Sagen Dom. Bemeldte Indlæg indtages her saal: # #
Pr: Brandt paa Fogdens Vegne, og Defensor Auditeur Rogge mødte ligeledes og ihenhold til deres udførte Procedure og Paastand, vedblev at indlade Sagen Dom.

De Tiltalte blev samtlige Paaraabte, men ingen af dem mødte, hvilket maae formodes kommer af det i Gaar og i Dag indfaldende Stormende Vejr.

Eragtet.

Sagen bliver herved optagen til Kjendelse eller Dom.

Samme Dag og Stæd, continuerede Justits Sagen, Fogden Bøgh som Actor contra Hans Larsen Ølnæs. see Folio 370.

Paa Fogden Bøghs Vegne mødte Procurator Brandt og fremstillede den Tiltalte løs og ledig for Retten, og maatte paa samme Grund som forrige Rettesdag er anført, begjere Sagen udsat i Dag 8te Dage.

Defensor Assessor Lassen mødte og forbeholdt det Fornødne.

Eragtet:

Den forlangte Anstand bevilges til Onsdagen den 22de d: M: Formiddag Kl: 9.

Den Tiltalte blev derpaa Laugrettet overleveret for at henbringes i Byens Arrest.

Lars Blix de Fine Anfind Olssen Heiberg

Aar 1815 den 20de Februarii blev en Extraret sat i Secretair og Sorenskriver Christies Huus i Bergen, og Retten bestyret af mig Pr: Heiberg som constitueret Sorenskriver, og de 4re eedsorne Laugrettes og Meedomsmænd Lars Blix de Fine, Anfind Olsen, Jørgen Hansen og Jørgen Ellingsen, hvorda blev foretaget

Gammel Justits Sag - see Fol: 372.

Fogden Bøgh som Actor contra Aamund Aamundsen og Jørgen M: Grundt.

Paa Fogdens Vegne mødte Pr: Brandt og fremstillede de Tiltalte løs og ledig for Retten, hvorefter han begjerede endeel til i Dag indkaldte Vidner paaraabte og Afhørte.

Defensor Pr: Christensen mødte og forbeholdt det Fornødne.

Af de indkaldte Vidner fremstod derpaa: den som

13de Vidne, den 10de d: M: afhørte Vidne Anna Jochomine Sagen som blev forelæst hendes Forklaring af Protocollen saavelsom 16de Vidne Ellen Bangs den 14de d: M: aflagte Forklaring, hvorpaa hun under hendes forhen

1815: 373b

aflagde Eeds Kraft forklarede: at den af hende den 10de d: M: omforklarede Pige Maren Marie ogsaa under Tiden kaldte sig Maren Marie Hønnemør samt af og til i Afvigte Aars Sommer og Høst opholdt sig hos Vidnets Moder, naar hun var hjemme fra Landet, hvor hun for det medtse rejste om og Betlede, men hun har ikke været i fast Tjeneste hos Vidnets Moder, lengere end fra den 4de eller 5te Januarii d: A:; Vidnet veed som sagt ikke hvem bemeldte Maren Marie Hønnemørs Forældre har været, da hun stedse naar man der om spurgte hende, sagde at disse vare døde, uden at hun opgav hvad deres Navne vare, meerbemeldte Maren Marie har ogsaa været i Huuset hos en ved Navn Giertrue Kapper der boer ved Nøstet. Vidnet tillagde ellers, at hendes Moder Gurine Ellings Datter var saa Syg at hun ikke i Dag kunde møde. Sluttelig tillagde Vidnet at bemeldte Maren Maries Broder ligeledes havde Logieret hos bemeldte Giertrue Kapper indtil han i afvigte Sommer gik til Søes og skal være død paa Rejsen, videre vidste Vidnet ikke til Oplysning, thi blev hun demitteret.

Pr: Brandt fremlagde derpaa Attest fra Vagtmester Sørensen af 14de d: M: som blev læst og her indtages saalydende. # # Tiltalte Aamund Aamundsen vedkjendte sig bemeldte

Attestens Rigtighed nemlig at han ikke har været Vægter i Udstæderens men i afdøde Vagtmester Balchens Embedstiid.
Pr: Brandt begjerede Sagen udsat til førstkommende Fredag for at faae saavel Gurine Ellings Datter som den ommeldte Giertrue Kapper kaldede at møde.

Eragtet

Den forlagte Anstand bevilges til førstkommende Fredag den 24de d: M: Formiddag Kl: 9, som den første for Retten ledige Tid.
Tiltalte Grundt blev Laugrettet overleveret for at henbringes i Byens Arrest og Aamund Aamundsen indtil videre demitteret.

Samme Dag og Sted continuerede Justits Sagen see Folio 372 Procurator Brandt som Actor contra Erich Hansen Brattelien.
Actor mødte og fremlagde Continuationsstævning af 16de d: M: i forkyndt Stand, saa fremlagde han og Amtets Extensions Ordre af 17de d: M: ligesom han fremstillede den Tiltalte løs og ledig for Retten og begjerede de indstævnte Vidner paaraabte og Afhørte. Bemeldte Continuationsstevning og Extensions Ordre bleve læste og indtages her saalydende. # #
Defensor mødte og forbeholdt det Fornødne.
10de Vidne Hogne Knudsen Haawersthun fremstod derpaa og blev formanet til en Sandfærdig Forklaring samt betydet Eedens Vigtighed hvorpaa han forklarede at være 30 Aar gammel og som staaer som Musqveteer ved det Nordhordlehnske Comp: og Bergenhuus Infanterie Regiment, samt at have været i Tjeneste som Gaars Karl hos Major von Reichborn i 2 ½ Aar Han blev derpaa forelæst saavel Tambour Møllers Forklaring i den fra Bergenhuus Festning fremlagte Udskrift pag: 1 som Tiltalte Bratteliens her i Retten den 15de d: M: aflagte Forklaring, hvorpaa han endvidere forklarede at den 27de Septbr: f: A: er i Major Reichborns Huus og det Værelse hvori Deponenten har sit Natteleje, borttaget et Stryelerrets Lagen, samt 2de Liinlerrets Halskraver, uden at Vidnet

1815: 374

vidste hvem der havde taget Samme, da han ikke var tilstæde paa den Tid disse Ting bleve borte, men først savnede samme, da han om Aftenen kom Hjem. Da Tiltalte Brattelien og Tambour Møller nogle Dage derefter var bleven Arresteret fattede Vidnet strax Mistanke til disse af hvilken Aarsag han gik hen i Byetings Arresten til Brattelien som da uden Vægring tilstod at han og Møller havde taget Lagenet og Kravene og solgt dem til en Bonde ved Muuren saaledes som af ham her i Retten er forklaret, desformedelst begav Vidnet sig hen paa Festningen og Anmeldte det passerede for Commandanten som lod Tambour Møller med Vagten følges med Vidnet hen til Muuren, men ved Ankomsten der, fandtes den opgivne Bonde at være bortrejst. Lagenet er hans Herre Major von Reichborn tilhørende, men Kraverne som er Vidnet frakommet mod hans Vidende og Villje tilhørte Vidnet selv og hvis Verdie han nu ansatte til 2 rbd 4 mrk N: W: og frafaldt Vidnet Erstatning for samme. Han tillagde ellers at Major Reichborn formedelst Sygdoms Tilfælde ikke i Dag kunde Møde. Videre vidste han ikke til Oplysning og da han havde Gjentaget sin Forklaring som rigtig bekræftede han samme med Lovens Eed og blev demitteret.
Actor begjerede Sagen udsat til førstkom/m/ende Fredag for at faae afhørt Major von Reichborn der i Dag formedelst Sygdom ikke har kundet møde.

Eragtet

Den forlangte Anstand bevilges til førstkommende Fredag den 24de d: M: Formiddag Kl: 10.
Den Tiltalte blev derpaa Laugrettet overleveret for at henbringes i Byens Arrest. Heiberg

Lars Blix de Fine Anfind Olssen Jørgen Ellengsen Jørgen Hanssen

Aar 1815 den 22de Februarii blev en Extraret sat i Secretair og Sorenskriver Christies Huus i Bergen og Retten bestyret af mig Pr: Heiberg som constitueret Sorenskriver, i Overværelse af de 2de eedsorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen, hvorda continuerede:

Gammel Justits Sag: see Fol: 373

Fogden Bøgh som Actor contra Hans Larsen Ølnæs.

Paa Fogdens Vegne mødte Pr: Brandt og fremstillede den Tiltalte løs og leedig for Retten, hvorefter han paa de samme Grunde som forhen Anført begjerede Sagen udsat til Tiirsdagen den 28de d: M: om Eftermiddagen Kl: 2.

Defensor Assessor og Procurator Lassen mødte og forbeholdt det Fornødne.

Eragtet

Den forlangte Anstand bevilges til førstkommende Tiirsdag den 28de d: M: om Eftermiddag Kl: 2 slet, og vil det paaligge Procurator Brandt til Udsettelses Tiiden at fremlægge Attest for at de paaberaabte Documenter fra Sundhordlehns og Sogns Jurisdictioner ere Reqvirerede og ej endnu Indløbne, om Sagen da atter maatte forlanges udsat.

Den Tiltalte blev derpaa Laugrettet overleveret, for at henbringes i Byens Arrest. Heiberg

Lars Blix de Fine Anfin Olsen

Aar 1815 den 24de Februarii blev en Extraret sat i Secretair og Sorenskriver Christies Huus i Bergen og Retten bestyret af den constituerede Sorenskriver Pr: Heiberg, i Nærværelse af de 4re eedsorne Laugrettes og Meddomsmænd Lars Blix de Fine, Anfind Olsen, Jørgen Ellingsen og Jørgen Hansen, hvorda continuerede:

Gammel Justits Sag - se Folio: 373.

{Procurator Brandt} Fogden Bøgh som Actor contra Aamund Aamundsen og Jørgen Grundt.

Paa Fogdens Vegne mødte Pr: Brandt og fremstillede de Tiltalte løs og ledig for

1815: 374b

Retten, hvorefter han begjerede de til i Dag ved mundtlig Varsel \indkaldte/ Giertrue Kapper og Gurine Ellings Datter paaraabte og Examinerede.

Efter paaraab mødte ikke den indkaldte Gurine Ellings Datter saasom hun efter Kaldsmændenes Opgivende endnu er Syg og Sengeliggende, men derimod fremstod som:

17de Vidne Giertrue Dorthe Niels Datter Kapper som blev formanet til Sandheds udsigende og betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa hun forklarede at være 45 Aar gammel, ugift men boesat her i Byen, fremdeeles forklarede hun, at den af de øvrige Vidner Omforklarede og Afdøde Pige Maren Marie har været i Vidnets Tjeneste 2de Gange, og er fød af Forældre Arbejdsmand {Hans Hegeland} \Jens Jansen/ og dennes Hustrue hvis Navn Vidnet ikke veed, hvilke hendes Forældre vare boesadte ved Fjeldet her i Byen og nu begge ere døde, bemeldte Pige er for endeel opdraget hos nu afdøde Kiøbmand Hønnemør af hvilken Aarsag hun ogsaa under Tiden kaldte sig Maren Marie Hønnemør. Meerbemeldte Maren Marie havde kun en Broder som har Logeret hos Vidnet i 3 Aar indtil han afvigte Aars Som/m/er da han paa en Rejse til Trondhiem døde i Kiøbstæden Molde hvor han var henkommen som Matros med Skipper Daniel Friele, hun har nu ingen fleere Slegtninger end et Sødskende Barn som er gift med en Fisker ved Navn Christopher som boer i Smedesmuget i Bergen. Vidnet veed at nok bemeldte Maren Marie var i Huuset hos det afhørte Vidne Gurine Ellings Datter og har hørt

at hun den 8de Januarii sidstleden er funden død ude paa Landet. Vidnet havde ingen Bekjendtskab til de Tiltalte Aamund Aamundsen og Grundt og da hun intet videre vidste til Oplysning, men havde gjentaget sin Forklaring som rigtig, bekræftede hun sam/m/e med Lovens Eed og blev demitteret.

Procurator Brandt begjerede Sagen udsat til førstkommende Tirsdag for at faae indkaldet de fleere Vidner.

Defensor mødte og forbeholdt det Fornødne.

Eragtet.

Den forlangte Anstand bevilges til førstkommende Tirsdag den 28de d: M: om Eftermiddag Kl: 2 slet, som den første for Retten ledige Tid.

DenTiltalte Grundt blev overleveret Laugrettet for at henbringes i Byens Arrest og Aamund Aamundsen indtil videre demitteret.

Samme Dag og Sted continuerede:

Gammel Justits Sag - see Folio 373.

Procurator Brandt som Actor contra Erich Hansen Brattelien.

Actor mødte og fremstillede den Tiltalte Erich H: Bratelien løs og ledig for Retten. Saa var og tilstæde under Anførsel af Vagten fra Festningen Tambour Møller frie for baand og Tvang.

Defensor mødte og forbeholdt det Fornødne.

Bemeldte Tambour Møller blev derpaa forelæst Vidnet Hogne Knudsen Haawersthuns Forklaring aflagt den 20de d: M: mod hvilken Forklaring Inqvisiten intet havde at indvende.

Fra Major Reichboren blev i Dag atter anmeldt Sygdoms Forfald, desformedelst Actor begjerede Sagens Anstand til førstkommende Tirsdag.

Eragtet

Den forlangte Anstand bevilges til førstkommende Tirsdag den 28de d: M: om Eftermiddag Kl: 3 slet, som den første for Retten ledige Tid.

Tiltalte Brattelien blev derpaa Laugrettet overleveret for at henbringes i Byens Arrest, og Tambour Møller til Vagten for at henbringes paa Festningen.

Heiberg

Lars Blix de Fine Anfind Olssen Jørgen Ellingsen Jørgen Hanssen

1815: 375

Aar 1815 den 28de Februarii blev en Extraret sat i Secretair og Sorenskriver Christies Huus i Bergen, og Retten bestyret af mig Procurator Heiberg som constitueret Sorenskriver, i Overværelse af de 4re Laugrettes og Meddomsmænd: Lars Blix de Fine, Anfind Olsen, Jørgen Ellingsen og Jørgen Hansen, hvorda continuerede:

Gammel Justits Sag - see Fol: 374.

Fogden Bøgh som Actor, contra Aamund Aamundsen og Jørgen M: Grundt.

Paa Fogdens Vegne mødte Pr: Brandt som fremstillede den Tiltalte Aamund Aamundsen for Retten frie for Baand og Tvang, men den Tiltalte Jørgen Mathias!! (Mathiassen) Grundt, kunde, efter Laugrettets opgivende, formedelst Sygdoms Tilfælde ikke i Dag Møde.

Pr: Brandt fremlagde derpaa hans Skrivelse til Sognepræsten for Nyekirken Hr: Rein af 17de d: M: tilligemed den derpaa erholdte Attest af 20de dennes, hvilken sidste blev den

Tiltalte Aamund Aamundsen forelæst, hvilken han for sit Vedkommende vedtog som Rigtig. Bemeldte Skrivelse og Attest indtages her og er saalydende. # #

Defensor mødte og forbeholdt det Fornødne.

Pr: Brandt begjerede derpaa afhørt det paa hans Foranstaltning ved mundtlig Varsel indkaldte og nu mødende Vidne afhørt, der som

18de Vidne nu fremstod og sagde sig, efterat være formanet til en Sandfærdig Forklaring samt betydet Eedens Vigtighed, at hede Anna Johanne Anfinds Datter 36 Aar gammel og gift med Fisker Christopher Jacobsen, hun blev derpaa forelæst 17de Vidne Giertrue Dorthe Niels Datter Kappers Forklaring den hun vedtog som Rigtig, med Tillæg at Vidnet og den afdøde Maren Marie endnu har et Sødskendebarn som er i Live, ved Navn Giertrue Pettriche og er i Tjeneste hos Kiøbmand Labe. Hun forklarede endvidere at den afdøde og her omhandlede Pige Maren Maries Moder var en Søster af Vidnets Moder og tillige med hans Kone forlængst ved Døden ere afgaaet, ligesom bemeldte Marens Broder afvigte Aars Sommer er paa en Rejse med Skipper Daniel Friele til Trondhjem, hendød, hun har ogsaa hørt at meerbemeldte Maren Marie er funden Død ude paa Landet den 8de Januarii sidstleden. Videre vidste hun efter gjentagne Spørgsmaale til Oplysning ikke at Forklare, og da hun havde gjentaget sin aflagte Forklaring som Rigtig, bekræftede hun samme med Lovens Eed og blev demitteret.

Pr: Brandt begjerede Sagen udsat til en for Retten beleilig Tid for at faae indkaldt det i Dag opgivne nye Vidne, samt Fremme det videre Fornødne.

Eragtet

Den forlangte Anstand bevilges til Tirsdagen den 7de Martii førstkommende Eftermiddag Kl: 2, som den første for Dommeren leedige Tid formedelst hans Rejse i Morgen til Maanedstinget paa Bernestangen som er 3 Miile her fra Byen.

Samme Dag og Stæd, continuerede:

Gammel Justits Sag - see Folio 374.

Procurator Brandt som Actor contra Erich Hansen Brattelien.

Actor mødte og fremstillede den Tiltalte Erich H: Brattelien Løs og Ledig for Retten, hvorefter han fremlagde Stiftets Skrivelse af 22de d: M: som først er Comparenten indløben den 24de, med de deri paaberaabte Documenter saasom: Høyeste-Rets Dom/m/en \Gjenpart af/ Benaadnings Reskript af 20de Martii 1801 og Capt: Bøychens Attest af 5te Septbr: s: A: hvilke Documenter bleve læste for den Tiltalte, samt af ham vedkjendt som sig Vedkommende, og hvoraf Stiftets Skrivelse og Capt: Bøychens Attest her indtages og ere saalydende. # # Dommen og Reskriptet vedheftes denne Act.

Defensor mødte og forbeholdt det Fornødne.

Efter Paaraab mødte ikke Major Reichboren, men lod melde Sygdoms forfald, thi begjerede Actor Sagen udsat til en for Retten beleilig Tid.

Eragtet

Udsettelsen bevilges til først-kommende Tirsdag den 7de Martii Eftermiddag Kl: 3, som den første for Dommeren leedige Tid formedelst hans Rejse til Maanedstinget paa Bernestangen som er 3 Miile her fra Byen.

Den Tiltalte blev derpaa Laugrettet overleveret for at henbringes i Byens Arrest.

Samme Dag og Sted, continuerede:

Gammel Justits Sag - see Folio 374.

Fogden Bøgh som Actor, contra Hans Larsen Ølnæs.

Paa Fogdens Vegne mødte Pr: Brandt der fremstillede Tiltalte Løs og Ledig for Retten, hvorefter Comparenten tilkjendegav at han endnu ikke har erholdt de Reqvirerede Documenter ej heller Attest for sammes Reqvisition, desformedelst han maatte begjere Sagen udsat til en for Dommeren beleilig Tid.

Defensor Assessor Lassen mødte og forbeholdt det Fornødne.

Eragtet

Den forlangte Anstand bevilges til Tirsdagen den 7de Martii førstkommende Eftermiddag Kl: 4 som den første for Dommeren ledige Tid, formedelst hans Rejse til Maanedstingene.

Den Tiltalte blev derpaa Laugrettet overleveret for at henbringes i Byens Arrest. Heiberg

Lars Blix de Fine Anfind Olssen Jørgen Ellingsen Jørgen Hanssen

Aar 1815 den 1ste Martii blev en Extraret sadt i Secretair og Sorenskriver Christies Boepæl i Bergen og Retten bestyret af mig Procurator Heiberg, som constitueret Sorenskriver, tilligemed de 4re eedsorne Laugrettes og Meddoms-Mænd Lars Blix de Fine, Anfind Olsen, Jørgen Ellingsen og Jørgen Hansen, hvorda blev foretaget:

Gammel Justits Sag - see Folio 342.

Assessor og Procurator Lassen som Actor contra Ole Iwersen Kiellewold.

Den Tiltalte var i sin Friehed for Retten tilstæde. Hvorefter udj Sagen blef aflæst følgende Reasumtions: Kjendelse:

Efter at denne Sag den 12te December sidstleden, var optagen til Kjendelse eller Dom, undveeg den Tiltalte af Byens Arrest, tilligemed een Anden der indsadt, og for Tyverie ved Bergens Byetingsret under Tiltale værende Delinqvent Abraham Sørensen; een Tid derefter da Dom heri Sagen skulde Afsiges, blev Dommeren underrettet om, at begge de undvigte igjen vare paagrebne, og til Byen indbragte, samt ved Paagribelsen Antrufne med endeel Tyvekoster, som var Frue Majorinde Kahrs frastiaalne paa Byens Grund, om hvilke der siden har været afholdt Undersøgelse ved Byetings-Retten, hvilket gav nærværende Rett Anledning til at opsette med Doms Afsigelse indtil samme var forbie. Men da nu Undersøgelsen ved Byetinget er endt, og Sagen altsaa for Retten kan foretages, saa bliver Sagen herved reasumeret. Og da Dommeren i Dag staaer færdig til at tiltræde Rejsen for at afholde det befalede Maanedsting paa Bernestangen 3 Miile fra Byen, saa bliver med denne Sag stillet i beroe til Onsdagen den 8de d: M: Formiddag Kl: 9 som den første for Retten ledige Tid, formedelst andre allerede beram/m/ede Forretninger, for Imidlertiid at faae det passerede ved Byetingsretten beskreven meddeelt, og derefter at meddeele Actor denne Kjendelse, til fornøden Efterretning og videre Foranstaltende Udførelse.

Den Tiltalte blev derpaa Laugrettet overleveret for at henbringes i Byens Arrest. Heiberg

Lars Blix de Fine Anfind Olssen Jørgen Ellingsen Jørgen Hanssen

Maaneds Ting paa Bernæstangen

Aar 1815 den 2den Martj blev Maanedstinget sadt paa Bernæstangen og Retten bestyret af mig Pr: Heiberg som constitueret Sorenskriver, {og Retten bestyret}

i Overværelse af de 4re Eedsorne Laugrettesmænd: Johannes Ellevsen Bernæs, Johannes Olsen ibidem, Ole Johannessen ibidem og Johannes Johannessen indre Eide,

hvorda blev publiceret, de samme Forordninger og andre offentlige Foranstaltninger, som ved Maanedstinget i Bergen den 1ste Februarji sidstleden samt end videre

No 12 Hans Majestæt Kong Carl den 13des Antagelse af det Overordentlige Stortings beslutning af 17de November 1814, om at Kronprindsen i Kongens Sygdoms Tilfælde sal!! (skal) føre Regieringen, som Lov, dateret 5te Januarji 1815.

hvorpaa blev foretaget følgende:

Gam/m/el Justits Sag see Folio 346.

Fogden Bøgh som Actor, contra Lars Hendrichsen Fadnæs m: fl:, og denne Sag Retten bestyret af mig Auditeur og Toldprocureur Roge, som Sætte Dommer, i Følge Amtets Constitution, som forhen under denne Sag findes fremlagt.

Paa Fogdens Vegne mødte Procurator Heiberg som fremstillede de Tiltalte Løs og Ledig for Retten, samt fremlagte Continuations Stævning af 25de f: M: forsynet med Sættedommerens Berammelses Paategning og lovlig forkyndt, hvorefter han begjærede de indstævnte Vidner paaraabte, samt forelæste de den 16de Decbr: f: A: afhørte Vidners Forklaringer, og nerværende Vidners Forklaring derpaa indhæntet. Stævningen indtages her saalydende.

Defensor Procurator Brandt lod i hans Sygdoms Forfald møde ved Lehnsmand {Lehn} Niels Olsen Echnæs og Procurator Christensen i hans Embeds Forfald ved Lehnsmand Ole Nielsen Echanger, som begge forbeholdt det Fornødne. Saa var og tilstæde Lehnsmanden for Wasværens Tinglaug Berge Brynildsen Horvei for at gaae Retten til Haande.

Af de indstævnte Vidner fremstod som

14de Vidne Haldor Haldorsen Fadnæs, 40 Aar gammel, ubeslægtet med nogen af de Tiltalte, og forklarede efter at 12te Vidnes Forklaring var bleven ham forelæst, at {tiltalte} Lars Henrichsen Fadnæs aldrig har solgt ham noget Korn, og heller aldrig har han været bemeldte Lars Henrichsen noget skyldig. Procurator Heiberg begiærede derefter dette Vidne forelæst til Besvarelse den 7de og 8de Qvæstion af de den 15te Septbr: 1814 fremlagte Qvæstioner, fremsat til den Bestiaalne Henrich Olsen Fadnes. Derefter Svarede Vidnet paa de af Actor forlangte Qvæstioner, saasom til 7de: At i den Tid han har boet paa sin nu havende Gaard som er omtrent 5 Aar, har han intet ont hørt om nogen af de Tiltalte førend nu da de ere under Tiltale. Til 8de, Nei! han vidste intet videre at forklare til Oplysning. Denne hans aflagte Forklaring bekræftede han med sin corporlige Eed og blev, da hverken Actor eller Defensor havde videre at spørge om, demitteret. Tiltalte Lars Henrichsen Fadnes vedblev at benægte som før, at {han aldrig} have sagt til Martha Jacobs Dtr: Fadnes at han havde solgt Korn til Haldor Haldorsen Fadnes eller hos denne havt Penge til gode.

Derefter fremstod som

15de Vidne Kari Jacobs Dtr: Fadnes, som blev formanet til at sige Sandhed, og hvorefter hun, efter at være bleven forelæst det af Actor forlangte, forklarede at være 37 Aar gammel, Stedmoder til den tiltalte Lars Henrichsen Fadnes og gift med hans Fader Henrich Olsen Fadnes, endvidere forklarede hun, at hun ikke nu kan erindre sig om hun har sagt til Martha Jacobs Dtr: Fadnes at Lars Henrichsen Fadnes havde nogen Jord hvoraf han kunde høste Potates, men derhos forklarede hun, at hendes Stedsøn

1815: 376b

Lars Henrichsen Fadnes i en Tid af 3 Aar har hvert Aar havt et Stykke Jord hvori han har sat Potates, og at han deraf Aaret 1813 om Høsten høstede 5 Asker eller ½ Tønde Potates, \af/

hvilke han solgte de 4 Asker til sin Farbroder Helge Olsen Fadnes og beholdt selv den Eene til Udsæd i Aaret 1814. Hun svarede derpaa til de for forrige Vidne fremsatte Qvæstioner, saasom til 7de At hvad tiltalte Aad Olsen Fadnes og Niels Olsen Berstadnesset angaaer da har hun intet ont forhen hørt om dem, men hvad derimod Lars Henrichsen Fadnes angaaer, da har han stedse havt Hang til Tyverie. Til 8de Qvæ: Nei! hun veed ingen videre Oplysning at kunne give. Denne hendes i dag aflagte Forklaring bekræftede hun med sin corporlige Eed og blev demitteret. Tiltalte Lars Henrichsen vedstod at den af sidste Vidne aflagte Forklaring henseende Potaterne var rigtig, og beklagede at hans Uforstand forhen har bragt ham i Forseelse.

Procurator Heiberg begjærede Sagen udsat til den 9de Marti førstkommende i Secretair og Sorenskriver Christies Huus i Bergen som den første Tid at Vidnet Helge Olsen Fadnes kan blive varslet og fremkomme til Retten for at afgive Forklaring.

Eragtet:

Den forlangte Anstand bevilges paa den af Actor anførte Grund.

De Tiltalte bleve overleverede Lehnsmand Horvei til Bevogtning.

Tingsvidne om Brandskade

For Retten fremstoed Selveyer og Gaardebruger Fuuse Olsen Heggertvedt, og tilkiende gav at omtrent 6 Uger for Juul afvigte Aar 1814, opkom om Natten, Ildebrand paa hans Eyende og paaboende Gaard Heggerstvedt, beeliggende, udi Echanger Skibrede og Nordhordlehns Fogderie under Matr: No 39, hvorved afbrendte følgende Huuse saasom 1mo Een Stuebygning, 2do Eet Ildhuus 3tio Een Boed med Loft og 4to Een Vede Skykke, ved hvilken Ulykkelige Ildebrand, Comparenten, neppelig fik bierget sig Selv med Kone og 6 smaae Børen, men det medste af hans Indboe blev ham ved Ilden berøvet, da Ilden, der opkom i Ildhuuset, greb saa hastig om sig {om sig} at alt var lagt i Aske førend Hielp fra Naboegaardene Hegertvedt Næss og Myhr kunde ankomme. Comparenten der er i Maadelige Formues Omstændigheder, og ved denne Ulykke, hvis Aarsag han ikke vidste at opgive, endvidere nu er forarmet, vil i Forventning af Naadigst {Forventning} bevilgende Skatte Godtgiørelse af hans Gaard, herom have et lovskikket Tingsvidne optaget, til hvilken Ende, og for at beviise hans Opgivendes Rigtighed, han nu fremstillede de 2de Vidner, Gaardemand Lars Larsen Myhr og Tieneste Dreng Niels Andersen Hegerstvedt Næss, hvilke vare de der først kom frem til Hielp og altsaa var Øyevidner til Ulykken.

De fremstilte Vidner Gaardemand Lars Larsen Myhr, der sagde sig at være 60 Aar, og Tieneste Dreng Niels Andersen Heggerstvedt Næsset der sagde sig at være 24 Aar gammel, frem-

1815: 377

stod derpaa for Retten, og efter at de vare formanede til Sandheds Udsigende, samt betydet Eedens Vigtighed, forklarede de eenstemmig at de er den brand lidte Fuuse Olsen Heggerstvet ubeslegtet og ubesvogret, samt at den \af ham/ omforklarede Natt er de af bemeldte Fuse Olsen specificerede huuse, som for det meste nylig af ham er opbyggede, ved den ommeldte Ulykkelige Ildebrand Afgaaede, og da det var om Natten Ulykken skeede, og den Brandlidte er eene Beboer {af} \paa/ Gaarden Hegerstvedt, saa vare Huusene paa Gaarden, saavel som hans Boehave lagt i Aske, førend Vidnerne hvormeget de end ilede kunde komme ham til Hielp, saa at det var med megen Anstrengelse at Fæhuuset med Kræaturene og Høeladen, blev reddet fra Luerne, foruden hvilke der ingen videre Bygning er paa Gaarden. Vidnerne forklarede endvidere at de i Lang tiid har kiendt den Brandlidte som een Ordentlig og skikkelig Mand, samt at hans Formues Omstendigheder tilforen vare Maadelige, men ved denne Ulykke end mere ere forværrede, ligesom og at han er gift og har 6 smaae Børen. Efter

at denne Forklaring var Vidnerne Forelæst, og af dem igientaget som rigtig bekræftede de samme, hver for sig som rigtig og blev demiteret.
Comparenten Fuuse Olsen Heggerstvedt, begiærede det passerede som Tingsvidne sluttet og sig beskreven meddeelt, som blev bevilget.

Derefter blev følgende Documenter publicerede:

1. Bøxelbrev fra Formynderen Knud Ellevsen Midtgaard og Ole Olsen Fyllingen, for Myndtlingerne Anna og Brithe Axels Døtre, til Iver Axelsen \paa/ 3 243/1200 Mrkr Smør og 2 939/1200 Kande Malts Landskyld og Skatteskyld (åpent rum) Smør, i Gaarden Jordahl No 28 i Echanger Skibrede, dateret 4de Februarji 1815, med Revers.
2. Do: fra Sognepræsten Herr J: K: Meyer, til Niels Johannessen Bierkeland paa ½ Løb Smør og 1 Mæle Malts Landskyld og Skatteskyld (åpent rum) Smør, i Gaarden Bierkeland No 38 i Mielde Skibrede, dateret 6te Februarji 1815, med Revers.
3. Afkald fra Siur Olsen Hamersland, for hans Arvemidler 2 rdr 1 mrk 7 s D: C: og 83 rbd 2 mrk N: W:, til Formynderen Rasmus Johnsen Todtland, dateret 30te December 1814.
4. Do: fra Johannes Olsen Hammersland, for Hans Arvemidler 2 rd 1 mrk 7 s: D: C: og 41 rbd 4 mrk N: W:, til Formynderen Berge Olsen yttre Eidsnæss, dateret 30te December 1814.
5. Skiftebrev \efter/ Ingvald Sivertsen Heldal, sluttet 26de October 1814, hvorved Boets Jordegods 8 ¼ Mrkr Smør og 6 61/124 Kande Malt i Gaarden Heldahl No 69 i Hosanger Skibrede, er udlagt til den Afdødes Moder, Ingebor Aschields Datter, og hans Søskende.
6. Ditto efter Ole Olsen Hustruelie, sluttet den 24de Februarji 1815, hvorved Stervboets Jordegods, 14 2/5 Mrkr Smør og 4 4/5 Kande Malt i Gaarden Hustruelie No 90 i Hosanger Skibrede, er udlagt til Enken Sirie Niels Datter og Børnene.
7. Bøxelbrev fra Stifts-Prost K: G: Fleischer, til Siur Johannessen, paa 18 Mrkr Smør og 15ten Kander Malts Landskyld og Skatteskyld (åpent rum) Smør, i Gaarden Yttre Bernæs No 29 i Hosanger Skibrede, dateret 17de Februarji 1815, med Revers.
8. Vilkaarsbrev fra Siur Johannessen Yttre Bernæs, til Forældrene Johannes Olsen og Anna Ols Datter, dateret 2den Martj 1815.

1815: 377b

9. Byxelbrev fra Anders Johnsen Rommereim, til Sønnen John Andersen paa 18 Mrkr Smør og 6 Kd: Malts Landskyld og Skatteskyld (åpent rum) Smør i Gaarden Rommereim No 77 i Echanger Skibrede, dateret 2den Martz 1815, med Revers.
10. Byxelbrev fra Anders Johnsen Rommereim, til Sønnen Mons Andersen, paa 18 Mrkr Smør og 6 Kd: Malts Landskyld og Skatteskyld (åpent rum) Smør i Gaarden Rommereim No 77 i Echanger Skibrede, dateret 2den Martz 1815, med Revers.
11. Skiøde fra Ole Monsen Essem, til Sønnen Mons Olsen, paa 20 ¼ Mrkr Smør og 9 Kander Malt, i Gaarden Essem No 52 i Echanger Skibrede, for 281 rbd 1 mrk 8 s: N: W:, dateret 7de Februarji 1815.
12. Ditto fra Lars Johnsen Yttre Eidsnæss, til Sønnen John Larsen paa 9 Mrkr Smør og 6 Kander Malt i Gaarden \Yttre/ Ejdsnæss No 49 i Echanger Skibrede, for 100 rbd N: W:, dateret 2den Martz 1815.

Da ingen, efter Udraab, havde videre ved Tinget at bestille, blev dette Maaneds Ting Hævet.

Heiberg

Johannes Ellevsen Bernæss IES og bomerke

Ole Johannessen Bernæss O:I:S: og bomerke

Johannes Olsen Bernæss I:O:S: og bomerke
Johannes Johannessen Indre Eide I:I:S: og bomerke
alle med paaholden Pen

Aar 1815 den 7de Martii blev en Extraret sat i Secretair og Sorenskriver Christies Huus i Bergen, og Retten bestyret af mig Procurator Heiberg som constitueret Sorenskriver, i Nærværelse af de 4re eedsorne Laugrettes og Meddomsmænd sc: Lars Blix de Fine, Anfind Olsen, Jørgen Ellingsen og Jørgen Hansen, hvorda continuerede:

Gammel Justits Sag - see Folio 375.

Fogden Bøgh som Actor contra Aamund Aamundsen og Jørgen M: Grundt.

Paa Fogdens Vegne mødte Procurator Brandt og fremstillede de Tiltalte Løs og Leedig for Retten, ligesom han begjerede det af 18de Vidne den 28de f: M: opgivne Sødskende Barn af den Afdøde, som til saadan Ende i Dag var indkaldt, tilligemed 2de andre Vidner som er bekjendt med 18de Vidne og det forommeldte til i Dag indkaldte, og som kan give Oplysning om disse 2des Beslægtskab med den Afdøde.

Defensor mødte og forbeholdt det Fornødne.

19de Vidne Giertrue Pettriche Niels Datter, som blev formanet til Sandheds Udsigende og betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa hun forklarede at være 38 Aar gl: en Datter af Bødker Arbejdsmand Niels Rasmusen og Hustrue Barbro Oline der begge forlængst er døde og hvoraf den første var en Broder af den afdøde og af 18de Vidne omforklarede Pige Maren Maries Moder. I øvrigt var hun Overeensstemmende med bemeldte 18de Vidne Anne Johanne Anfinds Datter hvis Forklaring blev hende forelæst og den hun gjentog som sin egen. Og da hun intet videre vidste til Oplysning bekræftede hun sin aflagde Forklaring med Lovens Eed og blev demitteret.

Derpaa fremstod atter den forhen afhørte 18de Vidne Anne Johanne Anfinds Datter som under Kraft af hendes forhen aflagte Eed, nu atter gjentog hendes den 28de f: M: afgivne Forklaring som rigtig med Tillæg at hendes Moder dersom!! (der som) omforklaret var en Søster af den afdøde Maren Maries Moder der hedder

1815: 378

Marthe og en Søster af nu afhørte 19de Vidnes Fader, er forlængst død og hedte Berthe Cathrine, samt var gift med Drager Anfind som ligeledes er død for saa lang Tid siden at Vidnet ikke kan erindre ham. Videre vidste hun ikke til Oplysning men som Beviis for hendes omforklarede Beslægtskab, begjerede hun 2de til i Dag indkaldte Vidner fremstillede og afhørte, af hvilke som:

20de Vidne Sewerin Peersen, som efterat være formanet til Sandheds Udsigende og betydet Eedens Vigtighed, forklarede at være 54 Aar gammel og boesat her i Byen som Bødker Arbejdsmand. Han blev derpaa forelæst 17de Vidne Giertrue Kappers Forklaring saavelsom de i Dag afhørte 18de og 19de Vidnes Forklaringer hvilke alle han vedkjendte som Rigtige, da han fra Ungdommen har kjendt saavelsom den afdøde Maren Marie som 18de og 19de Vidne og var hans sidst afdøde Kone en Søster af 18de Vidne Anne Johanne Anfinds Datter og da bemeldte hans afdøde Kone ingen Børn har efterladt sig saa veed Vidnet vist at den afdøde Maren Marie ingen fleere Beslægtede har efterladt sig end de i Dag afhørte 2de Sødskendebørn. Videre vidste han ikke til Oplysning, men hans aflagte Forklaring gjentog han som rigtig og bekræftede samme med Lovens Eed og blev demitteret.

21de Vidne Berthe Elisabeth Hans Datter som blev formanet til Sandheds Udsigende og betydet Eedens Vigtighed, samt derpaa forklarede at være 63 Aar gl: og boesat her i Byen

som Enke efter afdøde Matros Annanias Ellingsen. Hun forklarede fremdeeles at have kjendt den afdøde Maren Marie fra hendes Ungdom af og at hendes Fader Jens Jensen døde i Vidnets Huus, hvor han det sidste Aar af sin Levetiid Logierede, ligesom hun veed at de i Dag afhørte og nu nærværende 18de og 19de Vidne ere Beslægtede til den afdøde saaledes som af dem ere forklarede, hun er ikke Beslægtet eller Besvogret til nogen af dem, men for det øvrige var hun Overeensstemmende med næst afhørte 20de Vidne, hvis Forklaring saavelsom de øvriges var hende forelæst, og da hun intet videre vidste til Oplysning, men havde Gjentaget hendes Forklaring som rigtig, bekræftede hun samme med Lovens Eed og blev demitteret.

Procurator Brandt i Anledning af de fra Nordland og flere Steder reqvirerede Documenters Indhentelse maatte begjere Sagen udsat til en ubestemt Tid.

Eragtet

Den forlangte Anstand bevilges til i Dag 14ten Dage den 21de d: M: i Forventning af de af Pr: Brandt ommeldte Documenters Ankomst, men ifald de ikke til Udsættelses Tiden skulle være indløbne, vil Actor Ligitimere sig med Attest for samme.

Den Tiltalte Grundt blev Laugrettet overleveret for at henbringes i Byens Arrest.

Samme Dag og Sted, continuerede:

Gam/m/el Justits Sag - see Fol: 315

Pr: Brandt som Actor contra Erich H: Brattelien.

Actor mødte og fremstillede den Tiltalte Løs og Leedig for Retten.

Defensor forbeholdt det Fornødne.

Major Reichborn kunde atter i Dag ikke møde formedelst Sygdoms tilfælde, hvis Aarsage Actor maatte begjere Sagen udsadt til Torsdag Formiddag Kl: 10, den 9de d: M:

Eragtet

Den forlangte Anstand bevilges.

Den Tiltalte blev derpaa Laugrettet overleveret for at henbringes i Byens Arrest.

Samme Dag og Stæd, continuerede:

Gam/m/el Justits Sag - see Folio 375

1815: 378b

Fogden Bøgh som Actor contra Hans Larsen Ølnæs.

Paa Fogdens Vegne mødte Pr: Brandt og fremstillede den Tiltalte løs og leedig for Retten, hvorhos han tilkjendegav at i Dag 8te Dage, da nærværende Sag seeneste Gang blev foretaget her i Retten, indløb ham om Aftenen {de} endeel denne Sag betreffende reqvirerede Documenter, blant hvilke et ved Indre Sogns Jurisdiction optagne Tingsvidne udviiser at Tiltalte har begaaet et Tyverie, hvis Aarsager Pr: Brandt maatte begjere Sagen udsat til førstkom/m/ende Mandag Eftermiddag Kl: 2 /: da det er ham bekjendt at Mellemtiden er besadt med andre Forretninger :/ for imidlertid at faae Ansøgt Amtets Extentions Ordre.

Defensor mødte og forbeholdt det Fornødne.

Eragtet

Den forlangte Anstand bevilges til førstkommende Mandag den 13de d: M: om Eftermiddag Kl: 2 slet.

Den Tiltalte blev derpaa Laugrettet overleveret for at henbringes i Byens Arrest. Heiberg

Lars Blix de Fine Anfind Olssen Jørgen Ellingsen Jørgen Hanssen

Aar 1815 den 8de Martii blev en Extraret sat i Secretair og Sorenskriver Christies Huus i Bergen, og Retten bestyret af mig Procurator Heiberg som constitueret Sorenskriver, i Overværelse af de 4re eedsorne Laugrettes og Meddomsmænd sc: Lars Blix de Fine, Anfind Olsen, Jørgen Ellingsen og Jørgen Hansen alle af store Sandvigen hvorda {blev} continuerede:

Gammel Justits Sag - see Folio 375.

Assessor og Pr: Lassen som Actor contra Ole Iwersen Kiellewold.

Actor mødte og fremstillede den Tiltalte løs og ledig for Retten, hvorhos han tilkjendegav: at da han ikke førend i Gaar har erholdt Reassumtions Kjendelsen og det ved Byetinget passerede beskreven meddeelt, hvilket Paategningen paa Byetings Udskriften nærmere vil udviise, og Comparenten altsaa ikke kan erholde Stiftets Resolution førend i Morgen eller Overmorgen, saa maatte han begjære Sagen udsat til den første for Retten ledige Tid.

Defensor mødte og forbeholdt det Fornødne.

Eragtet

Da der allerede ere Berammede Forretninger alle Dage i denne og de 2de første Søgnedage i næstkommende Uge, saa bliver Udsettelsen bevilget til næste Onsdag den 15de d: M: Formiddag Kl: 9.

Den Tiltalte blev derpaa Laugrettet overleveret for at henbringes i Byens Arrest.

Heiberg

Lars Blix de Fine Anfind Olsen Jørgen Ellingsen Jørg: Hanssen

Aar 1815 den 9de Martii blev en Extraret sat i Secretair og Sorenskriver Christies Huus i Bergen, og Retten bestyret af mig Procurator Heiberg som constitueret Sorenskriver, i Nærværelse af de 2de eedsorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen, hvorda continuerede

Gammel Justits Sag - see Folio 378

Procurator Brandt som Actor, contra Erich Hansen Brattelien.

Actor mødte og fremstillede den Tiltalte løs og leedig for Retten, hvorefter han fremlagde skriftlig Vidnesbyrd af Gaars Dato, hvilket han begjerede den Tiltalte forelæst. Bemeldte Skriftlige Vidnesbyrd indtages

her og er saalydende. # #

Defensor mødte og forbeholdt det Fornødne.

Den Tiltalte fremstod derpaa for Retten og blev forelæst det af Actor fremlagte skriftlige Vidnesbyrd fra Major Reichboren, hvorimod den Tiltalte intet havde at indvende, ligesom han tilstod at det er det i Vidnesbyrdet ommeldte Lagen som han tilforn har omforklaret, i Seldskab med Tambour Møller, at have stiaalet fra Velbemeldte Major Reichboren.

Actor maatte begjere Sagens Anstand til {i Dag 8te Dage} \den 17de d: M:/, for til samme Tid at Deducere Sagen til Doms fra sin Side.

Eragtet

Den forlangte Anstand bevilges til førstkommende Fredagen den 17de d: M: om Formiddag Kl: 9, da alle Dage imellem rummet ere Bestemte til andre allerede Berammede Forretninger.

Den Tiltalte blev derpaa Laugrettet overleveret for at henbringes i Byens Arrest.

Lars Blix de Fine Heiberg Anfind Olssen

Samme Dag og Stæd blev en Extraret sat og Retten bestyret af mig Auditeur og Toldprocureur Rogge som Sættedommer, i Overværelse af de 2de eedsorne Laugrettesmænd Anders Olsen Eichaas og Anders Aschildsen Bredsteen, hvorda continuerede:

Gammel Justits Sag - see Folio 376

Fogden Bøgh som Actor contra Lars Hendrichsen Fadnæs med fleere.

Paa Fogdens Vegne mødte Pr: Heiberg og fremlagde Continuationsstævning af 2den d: M: i forkyndt Stand, hvorefter han begjerede det indstævnte Vidne afhørt og til den Ende forelæst 15de Vidne Karie Jacobs Datter Fadnæs's Forklaring den 2den dennes og derefter nærværende Vidne forelagt det 7de og 8de Spørgsmaal af de skriftlige Qvæstioner til den Bestiaalne Hendrich Olsen Fadnæs. Bemeldte Stævning med Forkyndelses Paategning, indtages her og er saalydende. # #

Lensmand for Watzwærns Tinglaug var nærværende og fremstillede alle de Tiltalte løs og leedig for Retten.

Defensorerne Pr: Brandt og Pr: Christensen mødte og forbeholdt det Fornødne.

Derpaa fremstod som:

16de Vidne Hellie Olsen Fadnæs der efter at være formanet til at sige Sandhed, aflagde han Lovens Eed og forklarede at være 22 Aar gl: en Farbroder til Tiltalte Lars Hendrichsen Fadnæs og efter at den af Actor forlangte Karie Jacobs Datter Fadnæsses Forklaring forrige Session var bleven ham forelæst, sagde han: at det forholdt sig rigtig at den Tiltalte Lars Hendrichsen Fadnæs havde solgt til ham om Høsten 1813, 4 Asker Potates, hvorfore han betalte den Tiltalte 16 rd D: C:, disse bemeldte Potates vidste Vidnet at Tiltalte Lars Hendrichsen havde høstet af det lille stykke Jord han var overdraget af sin Fader Hendrich Olsen, hvilket stykke Jord Vidnet veed ikke gav fleere Potates af sig end de 4 Asker Vidnet kjøbte og 1 Aske Tiltalte Lars selv beholdt til Udsæd, sluttelig tillagde Vidnet at han ikke veed at Lars Hendrichsen har nogen Jord hvoraf han kunde høste Korn, hvilket saavelsom det oven anførte, Vidnet har fornøden Kundskab om, da hand er i Tjeneste hos hans Broder den Bestiaalne Hendrich Olsen Fadnæs. Derefter svarede Vidnet til de {for} Af Actor forlangte Qvæstioner nemlig til 7de at saavidt han veed har Niels Bergstadnæsset og Aad Fadnæs hidindtil opført sig Vel, men Lars Hendrichsen Fadnæs har forhen haft Hang til Tyverie, hvorved han forstod at det Tyverie den Tiltalte var Mistænkt for, for nogle Aar siden at have stiaalet nogle Penge hos sin Fader. Til 8de Vidnet vidste ikke videre til Oplysning, og da han havde Gjentaget sin Forklaring som rigtig, blev han demitteret.

1815: 379b

Pr: Heiberg begjerede Sagen udsat til førstkommende Tirsdag den 14de d: M: om Eftermiddagen Kl: 2 som den første Leedige Tid formedelst andre ved Jurisdictionen Berammede Forretninger, for imidlertiid at faae indstillet til Amtet en Defensors Beskikkelse for Aad Olsen Fadnæs og om muelig at slutte Sagen.

Eragtet

Den forlangte Anstand bevilges, og bleve de Tiltalte Overleveret til Lensmanden for igjen at fremstille dem til møde førstkommende Tirsdag. Rogge

Anders Olsen Eichaas Anders Aschildsen Bredsteen

Aar 1815 den 10de Martii blev en Extraret sat i Secretair og Sorenskriver Christies Huus i Bergen, og Retten bestyret af mig Pr: Heiberg som constitueret Sorenskriver, i Overværelse af de 2de eedsorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anders Aschildsen Bredsteen, for i

følge Amtets Ordre af 27de f: M: at optage et Continuations-Forhør, angaaende en af de i Afvigte Sommer i Omløb sadte stemplings Sedler, betreffende Land Almuens møde i Bergen etc:

Bemeldte Amtets Ordre blev læst i Retten og indtages her saalydende. # # Saa blev og i Retten læst Administrators udstædte Indkaldelse af 6te d: M:, hvilken med Forkyndelses Paategning her indtages og er saalydende. # # De i Ordren ommeldte Forhører, ved hvilke stemplings Seddelen qvæstionis in Originalie er vedhæftet, bliver dette Forhør i sin Tid at vedhæfte.

Af de Indstævnte fremstod derpaa som:

1. Deponent Mons Pedersen Gimmeland og blev formanet til at udsige Sandhed, hvorpaa han blev forelæst Lensmand Almelands Forklaring inddraget i det under Lyseklosters Jurisdiction optagne Forhør pag: 14. Han forklarede derpaa at være 56 Aar gammel og boesat paa Gaarden Gimmeland i Schiolds Skibreede, han forklarede derpaa at der rigtig nok noget for den 25de Julii f: A: fra Huusmand Jacob Jacobsen Henne blev Deponenten tilsendt en Seddel hvis Indhold var Opfordring til Almuen at møde i Bergen Mandagen den 7de Søndag efter Trinitatis Angaaende de høye Korn-Priiser, hvilken Seddel Deponenten strax med en liden Dreng sendte til Lensmand Almeland. Deponenten blev derpaa foreviist den nu i Retten nærværende og forommeldte Forhører vedhæftede stemplings Seddel, hvilken ligesaa blev Deponenten forelæst, men Deponenten Erklærede at dette ikke var den samme Seddel som han modtog og som ovenfor forklaret tilsendte Lensmand Almeland da den nærværende stemplings Seddel baade er større af Format og af et andet Indhold end hiin, hvilket Vidnet deraf erindrer da hans Naboe Lars Olsen Gimmeland forelæste ham hiin Seddel. Deponenten forklarede endvidere at han den ommeldte Mandag tilligemed den øvrige Almue var i Byen, men da han havde bragt endeel Smør med sig vare han ude i Byen for at selge dette, og opholdt sig for det medste hos nogle Soldater Koner der havde Rejst omkring paa Landet og solgt blaae Farve og paa saadan deres Rejse havde haft Natteqvarteer hos Deponenten, i hvilken Anledning han nu besøgede dem igjen; Deponenten som samme Dags Eftermiddag igjen Rejste af Byen var ikke Nærværende ved noget Opløb enten ved Raadstuen

1815: 380

eller noget andet stæd her i Byen og veed altsaa ikke hvad der er passeret. Videre sagde han sig ikke at vide til Oplysning, og da han havde Gjentaget sin Forklaring som rigtig blev han demitteret.

2. Deponent Lars Olsen Gimmeland fremstod derpaa og blev formanet til at udsige Sandhed, hvorpaa han forklarede at være 36 Aar gl: og boesat paa Gaarden Gimmeland, han blev derpaa foreviist den nærværende og forommeldte stemplings Seddel og derpaa forklarede at forrige Aars Sommer omtrent 8te Dage før den 25de Julii kom hans Naboe nu nys afhørte 1ste Deponent Mons Pedersen Gimmeland og foreviiste ham en Seddel af saadan Indhold som af bemeldte Mons Gimmeland er omforklaret, hvilken Seddel Deponenten læste, og fandt at den hverken var saa stor eller saa Vidtløftig som den ham nu i Retten foreviiste, ligesom den ogsaa var skrevet med større Bogstaver end denne. Deponenten var ikke i Byen den omforklarede 25de Julii og kan altsaa ej heller give nogen Oplysning om hvad der da er passeret. Videre sagde han sig ikke til Oplysning at viide, og da han havde Gjentaget sin Forklaring som rigtig, blev han demitteret.

3de Deponent Johannes Johannesen Øfstebøe fremstod derpaa og blev formanet til at udsige Sandhed, hvorpaa han forklarede at være 26 Aar gammel og boesat paa Gaarden Øfstebøe, han blev derpaa foreviist den her nærværende og forommeldte stemlings Seddel, den han sagde sig aldeeles ikke at Gjenkjende, men {for} omtrent 8te Dage før den 25de Julii

forrige Aars Sommer blev en Seddel af saadan Indhold som den 1ste Deponent i Dag har forklaret bragt Deponenten med en liden Dreng fra Anders Andersen Lund, hvilken Seddel blev Deponenten forelæst af hans Naboe Niels Jonsen Øfstebøe, men den havde ikke det Indhold som den her Nærværende hvilken nu blev Deponenten forelæst, ej heller var hiin saa stor som denne. Den omforklarede Seddel leverede Deponenten derpaa til forbenævnte hans Naboe. Deponenten var i Byen den ommeldte 25de Julii sidsteleden for tillige med den øvrige Almue at høre {paa} \om/ Lindring paa Kornpriiserne, ligesom han var nærværende paa Gaden ved Kjøbmands Schnells Gadedør og saa at der var en stor Folkest{r}immel ved Raadstuen saavel af Bønder som Byens Pøbel, af hvilken sidste der var Mest, men Deponenten var ikke inde paa Raadstuen, saa ikke hvad der passerede og kan heller ikke opgive nogen som særdeeles udmærkede sig ved Allarmen. Videre sagde han sig ikke \at/ vide {om} til Oplysning og da han havde gjentaget sin Forklaring som rigtig blev han demitteret.

4de Deponent Niels Jonsen Øfstebøe fremstod og blev formanet til at udsige Sandhed hvorpaa han forklarede at være 47 Aar gl: og boesat paa Gaarden Øfstebøe i Schiolds Skibrede, han forklarede derhos: at med den Seddel som forrige Aar før den 25de Julii blev ham af hans Naboe nu afhørte 3de Deponent Leveret forholdt sig saaledes alting Rigtig som af denne er Omforklaret, men den omforklarede Seddel er ikke den samme som nu i Retten er Nærværende, da denne baade er skreven med mindre Bogstaver, er af et andet Indhold og større Format end hiin. Deponenten var i Byen den ommeldte 25de Julii for at kjøbe sig en Skieppe Salt, men da han lidet eller intet opholdt sig ved Raadstuen veed han ikke hvad der er passeret. Videre sagde han sig ikke til Oplysning

1815: 380b

at viide, og da han havde Gjentaget sin Forklaring som rigtig blev han demitteret.

5te Deponent Wintzians Andersen Samdahl \fremstod derpaa/ som blev formanet til Sandheds Udsigende og forklarede at være 51 Aar gl: boesadt paa Gaarden Samdahl i Schiolds Skibreede, han blev derpaa foreviist den i Retten Nærværende og forbemeldte Forhør Vedhæftede stemplings Seddel hvilken ogsaa blev ham forelæst, men han forklarede at han ikke erindrer sig at have seet denne Seddel tilforn, derimod forklarede han at omtrent 8te Dage før 7de Søndag efter Trinitatis f: A: kom en Mand fra Samnanger Sogn i Sundhordlehns Sorenskriverie ved Navn Hans Olsen Røe og leverede Deponenten en Seddel der ikke var saa stor som den ham nu i Retten foreviiste, ligesom den ogsaa var skrevet med større Bogstaver end denne. Deponenten som ikke kan læse skrift ved ikke Udtrykkene i hiin Seddel, men ovenmeldte Hans Olsen Røe sagde Deponenten at den skulde indeholde Opfordring til Almuen at møde i Bergen Mandagen efter bemeldte 7de Søndag efter Trinnitatis, i Anledning af de høye Korn-Priiser og til hvilken Ende Seddelen skulde sendes fra Mand til Mand af hvilken Aarsag Deponenten leverede den paa Gaarden Hougsdahl til en liden Dreng som var en Søn af Michel Nielsen Hougsdahl i Schiolds Skibrede. Deponenten var ikke i Byen den omforklarede Mandag og veed altsaa ikke hvad der passerede, og da han intet videre vidste til Oplysning men havde Gjentaget sin Forklaring som rigtig blev han demitteret.

Efter Paaraab mødte ingen af de øvrige Indstævnte, hvorpaa blev:

Eragtet

Dette Forhør udsettes herved til førstkommende Torsdag den 16de d: M: om Formiddagen Kl: 9 slet til hvilken Tid de stævnte men udeblevne nemlig Jacob Jacobsen Henne, Mons Mathiassen Lund, Anders Andersen Lund, Lars Rasmussen Hougsdahl og Michel Nielsen Hougsdahl herved forelægges under Lovens Faldsmaals Straf at møde i Secretair og

Sorenskriver Christies Boepæl her i Bergen, hvilke er den første Tid som er Leedig formedelst andre allerede Berammede Forretninger.

Lars Blix de Fine Heiberg Anders Axselsen Bresten

Nydt Præleminair Forhør

Aar 1815 den 11te Martii blev en Extraret sat i Secretair og Sorenskriver Christies Huus i Bergen, og Retten bestyret af mig Pr: Heiberg som constitueret Sorenskriver, i Nærværelse af de 2de eedsorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen, for i Anledning af en fra Mesteren ved Aarstads Papiir-Mølle John Smith til Secretair Christie i Gaar indløben Klage af 9de d: M:, at optage et præliminair Forhør over Arbejderne ved bemeldte Mølle Lars Hansen og Jon Andersen, angaaende Overfald paa Klageren med videre, hvilken Klage her indtages og er af saadan Indhold: # #

Saa blev og fremlagt Dommerens Indkaldelse af Gaars Dato hvilken her inddrages og med sin Forkyndelses Paategning er Saalydende. # #

De Angjeldende vare tilstæde for Retten frie for Baand og Tvang.

Saa mødte og Klageren Papiir-Mester John Smith

1815: 381

for hvem Klagen blev læst, den han vedtog som rigtig.

Af de Anklagte fremstod derpaa separatim som:

1ste Deponent Lars Hansen og blev formanet til en Sandfærdig og uforbeholden Forklaring, hvorpaa han forklarede at være 32 Aar gammel, fød paa Pladset Waaghalsen ved Christiania i Agers Sogn af Forældre Saugmæster Hans Gundersen og Moder Martha Anders Datter hvilke begge ere døde, han var Hjemme hos hans Forældre til han var ½ Aar gl: da hans Fader døde, da han kom til sin Faster som strax døde, hvorpaa han kom til sin Moster Anna Anders Datter og var gift med Hans Jacobsen Arbejdsmand ved {Saugbruget} Saugene hvor han blev opdragen og var til han blev Comfirmeret da han var omtrent 15 Aar gl:, siden kom han i Tjeneste hos Grosserer Erich Erichsen Monsen, i Christiania, som nu er død, i denne Tjeneste var han 1 Aar, siden kom han i Tjeneste hos Skibs Capitain Bindrop der ligeledes er død, og var i denne Tjeneste 2 ½ Aar paa Gaarden Aarvald, herfra blev han Vervet som Soldat ved det første Geworbne Granadeer Compagnie af det Oplandske Infanterie Regiment ved hvilket han Tjente i 1 Aar og 8 Maaneder da han fik sin Afskjed formedelst Sygdom. Siden ernærede han sig som Skomager omtrent 1 Aar, hvorefter han kom i Arbejde paa Gladehuusets Papiir-Mølle ved Christiania hvor han forblev indtil han kom her til Aarstads Papiir-Mølle hvor han har været siden den 26de Septbr: f: A: Han er Comfirmeret i Agers Kirke, da han som sagt var omtrent 15 Aar i hvilken Kirke han ogsaa er døbt, ligesom han ogsaa der seeneste Gang var til Alters noget for St: Hansdag f: A: Han blev derpaa forelæst Klagen og forklarede sig derpaa saaledes: At hans Kone Anna Aamunds Datter, som ogsaa er Tjeneste paa Aarstads Papiir Mølle, afvigte Tirsdag den 7de d: M: omtrent ved Kl: 11 Formiddag forlod sit Arbejde paa Møllen og gik op i det Huus hvor Deponenten har sin Boepæl for der at lave Mad til Deponenten sig selv og deres Børn, men da Mesteren nærværende Klager syntes at dette var for Tilig gik denne op og skal have skient paa hans Kone herfor, Konen kom da need til Deponenten og beklagede sig herfor, sigende at han maatte tage hendes Partie i det som ret var, hvorpaa Deponenten tiltalede Mesteren herom, og sagde til denne at han burde have Opsyn til det som var Nødvendigere til Principalens bedste, hvorover Mesteren blev Vred og befalede Deponenten at gaae til sit Arbejde, Deponenten gik derpaa op paa det 3die Loft og bag efter kom Mesteren og da

denne blev ved at skjende, {og da} \fordi/ Deponenten imidlertiid havde været i Byen omtrent 1 Times Tid uden dertil at have haft Mesterens Tilladelse, spurgte denne ham hvor han havde været, sagde han som sandt var at han havde været hos Hof Agent Jansøn og da Mesteren endvidere her over var Vred og spurgte Deponenten om han var Fuld, \og han/ frygtede for at Mesteren vilde slaae, faldt Deponenten paa at komme ham i Forkjøbet og

1815: 381b

derfor gav Mesteren et stød saa denne faldt baglens paa Gulvet, i det samme dette var skeet kom den anden Anklagte Jon Andersen hvilken Mesteren Smith bad om Hjelp, hvorpaa denne svarede jo jeg skal Hjelpe dig, hvilket jeg længe har Agtet og derpaa slog bemeldte Jon Andersen Klageren {i Ansigtet} men hvor mange Slag kan Deponenten ikke sige, de bleve derpaa begge eenige om, med Magt at bringe Klageren ned af Loftet og derpaa tog ham og bragte ham ned af Trapperne, uden dog at tilføye ham videre Skade, men da Klageren ved denne Lejlighed raabte om Hjelp kom de øvrige af Arbejdsfolkene til. Deponenten er ikke Forhyret til Aarstads Mølle af Mester Smith men af Hof Agent Janson og Consul Janson og {han} ved ikke hvorvidt han er Mester paa Møllen, da Deponenten selv var Forskreven til at være Mester der. Da ingen videre Forklaring for Tiden af denne Deponent var at erholde, blev han indtil videre fra Retten udviist.

Derpaa fremstod separatim som:

2den Deponent Anklagte Jon Andersen som blev formanet til Sandheds Udsigende, hvorpaa han forklarede at være 30 Aar gl: fød paa Gaarden Tvedten ved Christiania i Aagers Kirkesogn af Forældre Arbeidsmand Anders Andersen og Moder Giertrue Marie Jons Dr: hvoraf den sidste er død, han var Hjemme hos sine Forældre til han var 20 Aar gl: og kom siden til Drammen hvor han Ernærede sig af Skauver Arbejde i 8te Aar, derfra kom han til Marboe i Christiania hvor han var i Arbejde omtrent 1 ½ Aar og siden opholdt han sig paa Sagene ved Christiania indtil han i Junii Maaned f: A: kom her til Aarstads Papiir Mølle, hvor han nu er i Tjeneste, han tillagde her at af de 20 Aar han har omforklaret at have været hjem/m/e har Arbejdet 9 ½ Aar paa Gladhuus Papiir Møller ved Christiania og ½ Aar paa Eegers Papiir Mølle. Han er døbt i Agers Kirke samt er der Comfirmeret da han var 14 Aar gl:, ligesom han ogsaa der seeneste Gang gik til Alters i Junii Maaned f: A:, han sagde endvidere ikke at have været Tiltalt eller Straffet for nogen Forbrydelse tilforn. Klagen blev ham derpaa forelæst: hvorpaa han forklarede at afvigte Løverdag den 4de d: M: gik Deponenten til Byen, hvor han opholdt sig paa Adskillige Vertshuuser indtil om Tirsdagen den 7de dennes da han gik hjem igjen, og ved Meddags Tider Klædede sig af og lagde sig ned; Efter at han havde lagt omtrent en Time eller halvanden kom den her Anklagte Lars Hansen og bad Deponenten at følge sig til Arbejds-Værelset hvor bemeldte Lars Hansen sagde at han vilde faae de øvrige Arbejdere til at følge sig op paa Loftet til Mesteren Smith saasom denne skulle have Beskyldt ham for, at være Fuld, Deponenten fulgtes da paa denne Anfordring med Lars Hansen ned i bemeldte Arbeidsstue, hvor de øvrige Arbejdere vare nær-

1815: 382

værende, hvilke Lars Hansen bad ligeledes skulle følge med ham, Deponenten fulgtes da et Stykke efter Lars Hansen som omtrent var et halvt Minut foran Deponenten, og paa det andet Loft i Papiir Møllen og da Deponenten var kommen op paa Loftet, saa han Lars Hansen staae tet ved Klageren i den anden Ende af Loftet og hørte Lars Hansen {spørge} sige til Klageren er det saa Herr Smith at han siger Alvorlig jeg er Fuld, hvad Klageren Smith herpaa svarede hørte ikke Deponenten, men saa at Lars Hansen i det samme med sin eene Fod slog Beenene under Klageren saa at denne faldt til Gulvet og Lars Hansen ligge paa Knær oven paa ham, da

Smith igjen var kommet op af Gulvet bad han Deponenten at hjelpe sig og kom løbende lige hen til Deponenten hvoraf Deponenten blev Frygtsom og bad Smith {at] følge sig ned til hvilken Ende Deponenten tog ham i Brøstet og bragte ham hen til Trappen, til hvilket Lars Hansen var Behjelpelig, men da de var kommen til Trappen satte Smith sig imod paa denne Maade at følge dem ned, hvorpaa Lars Hansen skyvede til dem begge to saa at de gled ned af Trappen saavel fra dette Loft som fra det neden for indtil de var kommet ned i Møllen, og da Smith skreg sterkt undervejs kom de øvrige Arbejdere til nede i Møllen. Efter at de saaledes var kommen ned i Møllen var Deponenten bange for at Smith skulle have villet slaae Deponenten fordi han havde somsagt taget ham i Brøstet og derfor slog Deponenten 2de Gange til Smith uden at denne dertil havde givet ham nogen Anledning. Paa Tilspørgende benægtede Deponenten at have enten slaget eller brugt anden Voldsomhed mod Klageren end som nu af ham er Omforklaret, og da ingen videre Bekjendelse var at erholde blev bemeldte Lars Hansen igjen for Retten indkaldet for med denne Deponent at blive Comfronteret. Efter at deres Gjensidige Forklaringer for dem begge vare oplæste benægtede den eene den andens Forklaring og paastod enhver af dem at sin var Rigtig. Paa Tilspørgende Erklærede Lars Hansen at han ikke tilforn har været Tiltalt eller Straffet for nogen Forbrydelse, samt at han har været gift med ovenmeldte hans Kone noget over et Aar og har Avlet med hende et Barn der lever. Jon Andersen forklarede ogsaa at have været gift med hans nu havende Kone Johanne Mads Datter i 11 Aar, \med/ hvilken hans Kone, som opholder sig ved Agers Saugene i Agershuus Stift og Ager Sogn, han har Avlet 5 Børn, hvoraf et lever.

Da ingen videre Forklaring af de Tiltalte for denne sinde var at erholde blev af de opgivne Vidner, fremkaldet som:

3de Deponent Klagerens Kone Madame Ellen Smith fød Bredder

1815: 382b

som blev formanet til at forklare Sandhed, hvorpaa hun forklarede at være 19 Aar gammel og gift med Klageren nærværende Papiir-Mester John Smith: Angaaende det her Paaklagte forklarede hun at sidstl: Tirsdag den 7de d: M: saa hun fra sin Stue gjennem Vinduerne at Lars Hansen gik hen i den saakaldede nye Bygning og kom noget hurtig derfra igjen gaaende ned til Møllen, strax efter kom Jon Andersen ligeledes fra bemeldte Bygning, i hvilket Arbejds-Folkene have deres Logie, ogsaa meget hurtig; omtrent et Minut derefter, hørte hun skrig fra Møllen og da dette skrig havde vedvaret omtrent 10 Minuter og tog Alt meere og meere til, gik hun hen i Møllen for at Erfare hvad det var; ved Ankomsten der saa hun hendes Mand ligge paa Gulvet og at Jon Andersen holdt ham i Haaret med den eene Haand og slaae ham i Ansigtet med den anden, samt at Lars Hansen spændte ham {medens han laae} paa Bagdeelen medens han laae frem over paa Gulvet. Hun blev derover meget Forskrækket og spurgte i Angst hvad hendes Mand havde giort at de saa Voldsom behandlede ham, hvortil Lars Hansen svarede, skal han sige jeg er Fuld, men Jon Andersen svarede intet til hendes Spørgsmaal, hun bad dem derpaa for Gudsskyld at slippe hendes Mand, hvilket de ogsaa strax giorde, og da hun havde hjulpet ham op, strømmede Blodet ud af Mund og Næse og hvorpaa hun med megen Anstrængelse fik han bragt ind i Stuen, hvor han en Tid lang var gandske uden Samlinger, indtil hun fik ham Afvasket med Ædikke og ved andre Hjelpemidler fik det bragt saa vidt at han kom til sine Samlinger igjen, til hvilket alt Pigen Johanne Cornelis Datter var hende Behjelpelig, hendes Mand befandtes at være blaae plettet i Ansigtet samt meget Forslagen, ligesom han klagede over Smerte i Side og Ryg saa at han neppe kunde med Hjelp gaae over Gulvet. Han blev derpaa med Karjol bragt til Byen hvor en Læge strax blev hentet og har hendes Mand siden lagt til Sengs lige til i Gaar. Hun veed intet videre om Anledningen hertil end hvad hun siden har erfaret efter sigende nemlig: at Smith skulle have Tiltalt Lars Hansens Kone fordi hun var gaaen for tilig af Arbejdet for at Kaage sin Mad, ligesom Vidnet

\saa/ om Formiddagen da Kl: var henved 11 at hendes Mand kom fra ovenmeldte nye Bygning og at Lars Hansens Kone var ifølge med ham til Møllen, ligesom hun hørte Lars Hansens Kone at være høymælet paa Vejen, men hvad hun sagde kunde Vidnet ikke høre. Vidnet tillagde ellers at efter hendes Mand som ovenmeldt var bragt hen i Stuen i den Bygning hvor Vidnet boer, saa Pigen gjennem Vinduet

1815: 383

at Lars Hansen kom gaaende op mod Bygningen, og da Pigen sagde dette til Vidnet, bad hun Pigen at gaae ud mod ham og forhindre at han ikke skulle komme ind og da denne saaledes gik ud traf hun Lars Hansen i Kiøkkenet, men han vilde ikke gaae tilbage og tog Pigen og kastede hende hen over en Vand-Stamp, ved denne Allarm gik Vidnet selv ud i Kiøkkenet og sagde da Lars Hansen vil han endnu sige at jeg er Fuld, hvorpaa Vidnet bad ham gaae bort, hvilket han og strax giorde, sigende at for Madamens skyld skal jeg gaae. Og da hun intet videre vidste at forklare og ingen af Parterne havde videre at tilspørge blev hun demitteret.

4de Deponent Ewend Olsen fremstod derpaa særskildt og blev formanet til at forklare Sandhed, hvorpaa han forklarede at være 36 Aar gammel og i Tjeneste som Svend ved Aarstads Papiir-Mølle. Klagen blev derpaa Deponenten forelæst og hvorpaa han Foklarede: at Afvigte Tirsdag den 7de dennes om Eftermiddagen da Vidnet var inde i det Aflukke hvor Papiir Massen formales, hørte han [oven f} et sterkt Skrig oven fra Loftet hvilket gav Deponenten anledning til at see ud i Møllen, hvorved han saae de Anklagede Lars Hansen og Jon Andersen komme ned af Trapperne trækkende med Klageren Smith, hvilken sidste skreg stærkt, Deponenten blev saa Forpauset!! (forbauset) at han ikke Recolgierede sig til at ligge Mærke til hvorledes de Anklagede Haandterede sig med Klageren, men da denne var oprejst af Gulvet saa Vidnet at han bløde stærkt {igj} og at Blodet randt fra Næsen og ned over Munden, Vidnet som i førstningen stod som sagt Afsides kunde ikke see hvem det var af de Anklagede der slog eller spendte Klageren. Vidnet har været i Tjeneste paa Papiir-Møllen siden i September Maaned f: A: og her i den Tid ingen anden Mester end Klageren haft Møllen under Bestyrelse eller Ordineret hvad der skulle forrettes, videre sagde Deponenten sig ikke {videre} at have seet eller at vide til Oplysning herom, og da ingen havde ham videre at tilspørge, men han havde Gjentaget sin Forklaring som rigtig blev han demitteret.

5te Deponent Anders Andersen fremstod derpaa og blev formanet til en Sandfærdig Forklaring, hvorpaa han forklarede at være 34 Aar gammel og i Tjeneste paa Papiir-Møllen som Svend. Klagen blev ham derpaa forelæst hvorpaa han forklarede at Afvigte Tirsdag den 7de d: M: om Eftermiddagen da Deponenten i et Ærende var gaaet op til Pakstuen i første Loft paa Møllen, hørte han at der var Larm ovenfor, hvilket gav Deponenten Anledning til at gaae der op og da han kom op af den anden Trappe, hørte han Skrig og Tommel paa Loftet og da han derpaa var kommen op paa dette Loft, saa

1815: 383b

han de Anklagede komme frem over Loftet mod Trappen, havende Klageren imellem sig, de passerede saaledes Deponenten i en hast forbie og ned over Trappen og undervejs skreg Klageren, men om han raabte om Hjelp, kan Deponenten ikke med Vished sige, Deponenten fulgtes strax bag efter dem ned ad Trappen til det første Loft og da han kom der var de Anklagede tilligemed Klageren passeret ned ad den første Trappe i Møllen, Deponenten fulgte ogsaa her efter dem, og da han kom ned i Møllen saa han Klageren ligge Næsegrus paa Gulvet og at Jon Andersen holdt i Klageren med den eene Haand og slog ham med den Anden, men om det var i Haaret eller i Klæderne Jon holdt Klageren kan Deponenten ikke med Vished sige ej heller kan han sige om Lars Hansen spendte Klageren, thi Madamen kom

strax derpaa ind i Møllen paa hvis Anmodning de Anklagede strax forlod Klageren, da Madamen havde faaet Klageren oprejst, saa Deponenten at Blodet flød ned over Ansigtet paa Klageren, men om det var igjennem Næse eller Mund kan han ikke sige, ligesom han heller ikke saae om Dørren paa Loftet var Lukket da han først kom til efter at de som sagt alle 3 var kom/m/et frem paa Loftet imod Trappen, for hvilken ingen Dør var lukket da Deponenten gik derop. Deponenten som er en Broder af Anklagede Jon Andersen har været i Tjeneste paa Papiir Møllen siden Augusti Maaned f: A: og har der i den Tid ikke været anden Mester paa Møllen end Klageren eller Ordineret hvad der skulle Arbejdes. Videre sagde han sig ikke til Oplysning at vide, og da ingen havde ham videre at tilspørge, men han havde gjentaget sin Forklaring som rigtig blev han demitteret.

6te Deponent Christopher Larsen fremstod derpaa og blev formanet til {en} Sandhed hvorpaa han forklarede at være 27 Aar gammel samt at være i Tjeneste paa Aarstads Papiir-Mølle. Klagen blev ham derpaa forelæst: hvorpaa han forklarede: at Afvigte Tirsdag den 7de dennes om Eftermiddagen da Deponenten stod et stykke fra Trappen hen i Møllen, hørte Deponenten et skrig fra Loftet og da han i Anledning heraf vente Øynene mod Trappen saa han de Anklagede komme ud over Trappen og havde Klageren imellem sig og da de var kommet ned opserverede Deponenten at Jon Andersen holdt Klageren med den eene Haand og slog ham med den anden, men Deponenten kunde ikke see om

1815: 384

Lars Hansen spendte ham eller ikke. Deponenten saa vel Madamen komme ind i Møllen, men hørte ikke egentlig hvad der blev Talt, derimod saa han at saasnart Madamen var kommet til forlod de Anklagede Klageren og hun hjalp ham op, men Deponenten var ikke saa nær at han kunde see om Klageren blødte eller ej. Deponenten er ubeslægtet saavel med Klageren som de Anklagte, og fra den Tid Vidnet kom paa Papiir Møllen som var den 15de Julii f: A: har der ingen anden Mester været end Klageren eller Ordineret hvad der skulle foretages. Efter forlangende af den Anklagte Lars Hansen forklarede Deponenten at en kort Tid for det Omforklarede passerede kom Lars Hansen til Deponenten og spurgte Deponenten om han kunde see at han nemlig Hans!! Larsen!! (Lars Hansen) var Fuld. Videre sagde han sig ikke at vide til Oplysning, og da ingen havde ham videre at tilspørge blev han demitteret.

7de Deponent Anders Nielsen som blev formanet til Sandhed, hvorpaa han forklarede at være 29 Aar gammel og ubeslægtet med alle Parter. Klagen blev ham derpaa forelæst: hvorpaa han forklarede at han Tirsdagen den 7de dennes var i Arbejde ude paa Marken med at Kiøre Giødning og hørte han at der var skrig og Bulder i Møllen, ligesom han strax derefter saa Madamen komme ledende med Klageren ud af Møllen hen til Huuset, men han var ikke saa nær at han kunde see om Klageren Bløde, men strax efter var han inde i Kiøkkenet og opserverede han ved den Lejlighed at der var Blod paa Trappesteenen, og hørte da Pigen Johanne Corneles Datter sige at Smith var meget forslaaet, men Deponenten saa ham ikke selv, videre vidste Deponenten ikke til Forklaring, undtagen at han om Formiddagen den samme Dag da han sad i Stuen i den saakaldede nye Bygning hvor Arbejderne ved Møllen har sit Logie, hørte Deponenten Smith Tiltale Lars Hansens Kone som var i Kiøkkenet for at lave Mad, at det var for Tilig paa Dagen hun havde forladt Arbejdet og begivet sig hen til denne Forretning og strax derpaa forlod saavel Smith som bemeldte Kone Kiøkkenet, hvad der videre foregik veed ikke Deponenten og var da \paa/ det Uhr som hænger i bemeldte Stue Kl: noget over 11. demitteret.

8. Deponent Johannes Olsen fremstod derpaa og blev formanet til Sandhed, hvorpaa han forklarede at være 38 Aar gammel ubeslægtet med alle Parter, samt at være i Tjeneste ved Aarstads Papiir Mølle, i hvilken Tjeneste han har været i 5 Aar. Klagen blev ham derpaa

forelæst: hvorpaa han sagde at afvigte Tirsdag den 7de dennes om Eftermiddagen var han tilligemed Evend Olsen i det Aflukke hvor Papiir Massene Males, og hørte han da et stærkt

1815: 384b

Skrig i Møllen, Ewen Olsen som hørte det sam/m/e gik da først ud i Møllen, hvorpaa Deponenten gik bag efter, ved Ankomsten der saa Deponenten Klageren ligge frem over paa Gulvet, samt at Jon Andersen holde ham i Haaret med den eene Haand og slaae ham med den anden og Lars Hansen at spende Klageren bagen til, Madamen kom derpaa ind i Møllen og {da hun bad} raabte paa sin Mands Navn, hvorpaa de Anklagede slap ham, hun hjalp ham derpaa op, og da Klageren saaledes var kommen paa Beenene Bløde han stærkt, ligesom der ogsaa laae Blod efter ham paa Gulvet, Klageren blev derpaa af sin Kone ledet ud af Møllen hen til Huuset og viistes Blodet ogsaa paa Trappesteenene. I den Tid Deponenten har været i Papiir Møllen har der ingen anden Mester været end Klageren eller Ordineret hvad der skulde forrettes. Videre vidste han ikke for Tiden til Oplysning og da ingen havde videre ham at tilspørge, men han havde Gjentaget sin Forklaring som rigtig blev han demitteret.

9de Deponent Petter Jersing fremstod derpaa og blev formanet til Sandhed hvorpaa han forklarede at være 17 Aar gam/m/el i Tjeneste ved Aarstads Papiir-Mølle og ubeslægtet med Sagens Parter. Klagen blev ham derpaa forelæst: og forklarede han derefter: at Afvigte Tirsdag om Eftermiddagen den 7de d: M: da Deponenten var i Møllen og i Arbejde med at hæfte Papiir hørte han skrig paa Loftet samt Tummel som endelig kom ned af Trappen i Møllen og da Deponenten som vente Ryggen til Trappen vente sig om saa han Klageren ligge frem over paa Gulvet og at Jon Andersen gav ham et Slag, men Deponenten saa ikke Lars Hansen spende ham og da Madamen imidlertiid var kommen til forlod de Anklagede Klageren, hvorpaa Konen hjalp ham op og leedede ham ud af Møllen, men Deponenten var ikke saa nær at han kunde see om Klageren Blødede eller ej. Deponenten har været i denne Papiir Mølle siden Juli Maaned f: A: og i den Tid har der ingen anden Mester været i Papiir Møllen end Klageren eller Ordineret hvad der skulle forrettes. Da denne Deponent intet videre vidste til Oplysning heller ingen havde videre at Tilspørge ham, og han havde Gjentaget sin Forklaring som rigtig blev han demitteret,

10de Deponent Johanne Corneles Datter fremstod derpaa og blev formanet til Sandheds Udsigende, hvorpaa hun

1815: 385

Forklarede at være 26 Aar gammel, i Tjeneste hos Klageren samt ubeslægtet til Sagens Parter. Klagen blev derpaa hende forelæst: hvorpaa hun forklarede at Afvigte Tirsdag den 7de dennes om Eftermiddagen hørte hun et stærkt Skrig i Møllen medens hun var ude at hente Vand og da hun kom tilbage med Vandet saa hun Madamen springe fra det Huus hvor Klageren boer hen til Møllen og da Deponentinden havde inde i Kiøkkenet sat Vandbøtterne fra sig gik hun ud igjen saasom hun hørte Madamen Raabe{nde} jamrende paa sin Mands Navn, da Deponentinden saaledes var kommen ud, mødte hun Madame Smith som kom ledende med Manden ud af Møllen, hvorpaa Deponentinde!! hjalp hende at faae ham ind i Stuen, da han der var indkommen var han gandske uden Samling ligesom hans Hals-Tørklæde var saa fast Tilsnøret om Halsen at han var gandske sort i Ansigtet, af hvilken Aarsag de havde megen Møye at faae Hals-Tørklædet løst, han befandtes ogsaa at være meget Forslaget i Ansigtet og Blodet strømmede ham ud af Mund og Næse. Efter at have Aftort ham med Ædikke og Vand samt brugt andre Hjelpe Midler kom han omsider til sin Samling igjen og blev siden om Dagen med Karjol bragt til Byen hvor han har lagt til Sengs. Efter at han var indbragt i Stuen, saa Vidnet gjennem Vinduet at Lars Hansen kom {fra} hen mod

Huuset og da hun sagde dette til Madame Smith bad denne hende at gaae ud og forhindre at {denne} \han/ ikke skulde komme ind, Deponentinden traf da Lars Hansen i Kiøkkenet og da hun ville hindre ham fra at gaae ind i Stuen, tog han hende i Brøstet og den eene Arm og kastede hende hen over en Stamp Vand, Madame Smith kom i det samme ud og bad ham gaae bort, hvorpaa han gik, sigende at for Madamens Skyld skal han gaae. Videre vidste hun ikke for denne Sinde \ikke/ til Oplysning \at Forklare/ og da ingen havde hende videre at tilspørge, men hun havde Gjentaget sin Forklaring som rigtig blev hun demitteret.

Klageren fremlagde derpaa Attest fra Compagnie Feldskier Arentz af 9de d: M: hvilken Attest er Bekræftet af Regiments Chirurgus Svindt som blev læst og og her indtages saalydende. # #

De Anklagede benægtede Klagens Rigtighed, men tilstod at Vidnernes Forklaring i alle Deele var rigtig, for Resten henholdt de sig til deres her i Dag aflagte Forklaringer, uden at ville Fratage eller Tillægge samme noget.

Paa Klagerens Forlangende maae Retten tillige Anmærke: at han endnu befindes

1815: 385b

at være blaae og guul Plettet omkring Øynene og paa Brøstet saaledes som man Almindelig bliver efter sterke Contusioner.

Og da saaledes intet videre til Oplysning var at erholde blev de Anklagede indtil videre demitterede og dette Forhør sluttet, og skal saa hastig skee kan blive beskreven og Amtet tilstillet. Heiberg

Lars Blix de Fine Anfind Olsen

Aar 1815 den 13de Martii blev en Extraret sat i Secretair og Sorenskriver Christies Huus i Bergen, og Retten bestyret af mig Procurator Heiberg som constitueret Sorenskriver, i Overværelse af de 4re eedsorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine, Anfind Olsen, Jørgen Ellingsen og Jørgen Hansen, hvorda continuerede:

Gammel Justits Sag - see Folio 378.

Fogden Bøgh som Actor contra Hans Larsen Ølnæs.

Paa Fogdens Vegne mødte Pr: Brandt som fremstillede den Tiltalte Løs og Leedig for Retten Ligesom han tilkjendegav ved Mundtlig Varsel at have ladet indkalde de Herrer Kjøbmænd Poul Meyer Smith og Albert Krohn hvilke han begjerede forelæst den Tiltaltes Forklaring i præliminair Forhøret pagina 3 og deres Erklæring derefter indhentet.

Defensor mødte og forbeholdt det Fornødne.

Af de indkaldte mødte som:

18de Vidne Kjøbmand Poul Meyer Smith som forklarede at være 53 Aar gl: og boesat her i Byen. Han blev derpaa forelæst den Tiltaltes Forklaring i Præliminair Forhøret pag: 3, hvorpaa han Erklærede at han ikke veed at den nærværende Tiltalte Hans Larsen Ølnæs nogensinde har været i Vidnets Tjeneste eller erindrer nogen sinde at have seet ham tilforn og at han intet vidste enten Ondt eller Godt om den Tiltalte ej heller noget til Oplysning i denne Sag, hvilken Forklaring han bekræftede med Lovens Eed og blev demitteret.

Den Tiltalte forklarede nu at han egentlig ikke havde været i Kjøbmand Smiths Tjeneste, men kuns som Daglønner i det ommeldte Aar fra St: Hans Dag til Michels Dag mod 2 mrk Daglig Arbeidsløn, saa at det er rimelig Hr: Smith ikke har seet ham og altsaa ikke nu kan kjende ham.

Actor fremlagde derpaa Amtets Skrivelse til ham af 27de f: M:, med de deri paaberaabte Documenter saasom: 1mo Et ved Indre Sogns Jurisdiction optagen Forhør af 31te Januarii og 11te Februarii sidstleden med vedhæftede Bielage. 2do Een under bemeldte Jurisdiction den 8de Februarii 1804 afsagt Dom. 3tio Cancellie Raad og Sorenskriver Irgens's Regning over de medgaaede Omkostninger ved Forhøret til Beløb 14 rbd 2 mrk 1 ¼ s N: W: datr: 16de Febr: sidstl: og 4to Een ved Sundhordlehns Jurisdiction under 15de April 1809 afsagt Dom, hvilke Documenter han begjerede den Tiltalte forelæst. Af de fremlagte Documenter bliver Amtets Skrivelse, samt Regningen No 3 her at inddrage og er af saadan Indhold. # # Forhøret No 1 og Dom/m/en No 2 og 4 vedhæftes Acten. Saa fremlagde og Actor Amtets Extensions Ordre af 11te d: M: tegnet paa Comparentens Skrivelse af 10de samme Maaned hvilken blev læst og her indtages saalydende. # #

Den Tiltalte erkjendte de fremlagte og ham forelæste Domme som rigtige og sig Vedkommende, ligesom han ikke havde noget imod Vidnernes Forklaring

1815: 386

i det fremlagte Forhør af 31te Januarii og 11te Februarii sidstleden at indvende, ligesom han tilstod at hans Hensigt med den hjemte Ruug som Vidnet Trond Jonsen Ølnæs har Omforklaret i bemeldte Forhør pag: 2, var om han havde faaet Raaderum dertil, at selge samme og benytte sig af Pengene.

Pr: Brandt maatte begjere Sagen udsat til en for Retten beleilig Tid for at faae afhørt det til i Dag indkaldte Vidne Albert Krohn der formedelst Forfald ikke i Dag kunde Møde.

Eragtet:

Den forlangte Anstand bevilges til førstkommende Fredag den 17de d: M: om Formiddag Kl: 10 som er den første for Retten ledige Tid.

Samme Dag og Stæd blev udj Sagen Foged Bøgh som Actor contra Peder Nielsen Nedre Golten med fleere aflæst følgende:

Dom:

Ved Hoved Stevning af 19de December f: A: har Pr: Brandt paa Foged Bøghs Vegne som Actor ladet indstevne Peder Nielsen Nedre Golten og Søren Olsen Nedre Golten, til Straf og Undgjeldelse samt Actions Omkostningers Udredelse, for disses forøvede Tyverier paa Gaardene Glæsnæs og Golten, samt Riisøen under Gaarden Toft, af smaat Qvæg paa Marken, samt disses Hustruer Marthe Johannes Datter og Anne Johannes Datter saavelsom Søren Olsens Broder Mons Olsen, som Medvidere og Deeltagere i dette Tyverie. Endvidere tiltaler han Peder Nielsen Nedre Golten allene i Følge Amtets extentions Ordre af 23de Januarii d: A:, for et hos Mons Andersen Glæsnæs begaaet Tyverie ved at fratage denne 13 stkr tørrede Seje, der tilsammen ere sadte i Verdie til 1 rd D: C: paa den Tid de bleve stiaalne. Efter det under {Sagen} 12te December 1814 \optagne/, og her fremlagte Preliminaire Forhør samt det videre under Sagen passerede, er det ved de førte Vidner og Angjeldendes egen Tilstaaelse, samt ved de forefundne og i Retten anviiste Skind, beviist: at Peder Nielsen og Søren Olsen Nedre Golten have stiaalet fra Handels Gesæl Christian Gabrialen 2de Faar der ere taxerede for 21 rbd 4 mrk N: W: pr Stkr, fra Iwer Knudsen Toftetræ 2de Stkr Ditto som ere taxerede for 6 rbd 4 mrk per Stkr, fra Peder Olsen Glæsnæs og Johannes Nielsen Golten 1 Do taxeret for 10 rbd N: W: fra Endre Aamundsen Glæsnæs eller dennes Fader Aamund Olsen Glæsnæs 1 Do taxeret for 15 rbd N: W:, fra Mons Andersen Glæsnæs 1 Do taxeret for 12 rbd N: W:, fra Anders Aamundsen Glæsnæs 1 Do taxeret for 16 rbd 4 mrk N: W:, fra Ole Michelsen Golten 1 Do taxeret for 6 brd 4 mrk N: W:, fra Aamund Aamundsen Tønnewiig 1 Do taxeret for 12 rbd N: W:, fra Lasse Thomassen Glæsnæs 1 Do taxeret for 15 rbd N: W:

og fra Johan/n/es Iwersen Glæsnæs 1 Do taxeret for 15 rbd N: W:, og at den Tiltalte Mons Olsen har været dem behjelpelig i en Deel af disse Tyverie, samt endelig at de Tiltalte Martha og Anna Johannes Døttre have været medvidere i dette Tyverie, og paa en hviis Maade taget Deel deri; Anna Johannes Datter ved at klippe Ulden af Faarene og begge, efter at være vidende om at de vare stjaalne, ved at deele Ulden af de 10 Faar og modtage Kjødet af dem som ikke bleve solgte i Byen. Da Forbrydelsen saaledes tydelig og umodsagt er beviist, saa bliver det en Følge at de Tiltalte een for alle og alle for een bør tilpligtes at erstatte Værdien af de stiaalne Faar, der tilsammen ere taxerede for 159 rbd, efter Fradrag af 7 rbd 2 mrk som de tilbage komne Skind ere anseede i Værdie for, med 151 rbd 4 mrk N: W: siger

1815: 386b

Eet Hundrede, Femtie og Een Rigsbankdaler, Fiire Rigsbankmark Nawne Werdie hvori Mons Olsen dog ingen Deel tager, for saavidt, de fra Peder Olsen Glæsnæs og Johannes Nielsen Golten, samt fra Mons Andersen Glæsnæs stiaalne Vædere, af Værdie 20 rbd 4 mrk N: W, som han ikke har været med at stiæle. Endvidere er det beviist, med den Bestiaalnes Eedfæstelse og Peder Nielsen Nedre Goltens Tilstaaelse, at denne har, for omtrent 5 Aar siden frastiaalet Mons Andersen Glæsnæs 13 Stkr tørrede Sej; men da disse 13 Stkr Sej ere Ejeren tilbageleverede i uskad Stand, saa maae Erstatning herfor bortfalde. Endelig har den Bestiaalne Christian Gabrialen forklaret: at have mistet een Souv med Lam, paa samme Tid de omforklarede 2de Gjeld-Vædre blev ham frastiaalne, hvilken Souv med Lam han har ansadt i Værdie til 16 rbd 4 mrk, men da de Tiltalte bestemt har benægtet at have stiaalet disse 2de sidste anmeldte Faar, ingen Kjendsgierning er forefunden som kan beviise dette og endelig den Bestiaalne, paa Grund heraf, har frafaldt Erstatning derfor, saa kan heller ikke de Tiltalte derfor blive at ansee.

Det bliver derimod at afgiøre hvad Straf der kan blive at anvende paa de Tiltalte for dette Tyverie, hvilken i Følge Forordningen af 20de Februarii 1789, i Medhold Forordningen af 4de Marti 1690, bliver at bestemme i Overeensstemmelse med førstmeldte Forordnings 1 §:, kuns Straffens Grad for eenhver, bliver at afgiøre, efter een hvers meer eller mindre Deeltagelse, da det med de fremlagte Præste Attester er godtgiort at de 4 først ommeldte Tiltalte ere meget over Lavalder, men den sidste kun i sidt 14de Aar. Hvad angaaer den 1ste nemlig Peder Nielsen Nedre Golten, da er det oplyst at han er i temmelig gode Formues Omstændigheder, og altsaa ikke af Trang er bleven forført til at stiæle, at han tilforen har været berygtet for ikke at være frie for Hang til Tyverie og endelig at han tilforen har stiaalet 13 stkr tørrede Sej fra Mons Andersen Glæsnæs, og naar nu hertil lægges at Forbrydelsen i sig selv er qvalificeret i Henseende til Krænkelsen af, den Sikkerhed, som Lovene søger at skaffe Græsgangene, samt den Alder den Tiltalte har, der maae forudsætte at han har saamegen Erfarenhed, at han maatte saa meget meere kunde indsee Handlingens Lastværdighed, saa er der indtet der taler for ham til Straffens Formildelse, men han maae i Betragtning heraf og den Skade de Bestiaalne have lidt, blive at ansee med høyeste Straf for første gangs begaaet Tyverie, som ved Forordningen af 20de Febr: 1789 §: 1 er fastsadt til 2 Aars Tugthuus Arbejde. Den 2den Tiltalte nemlig Søren Olsen Nedre Golten, har vel i det Heele, uden Undtagelse deeltaget i Tyveriet og saaledes giort sig i Hoved-Sagen lige skyldig med den første, men, da han i Følge hans Alder ikke kan ansees at have den Erfarenhed, som denne, ej heller er berygtet for eller har forøvet Tyverie tilforn, samt er i mindre Formues Omstændigheder, og endelig da hans Bekjendelse har været meere ligefrem og oprigtig her for Retten, saa bliver dette at tage i Betragtning, og i Følge heraf Straffen for Ham, at bestemme til 18 Maaneders Tugthuus Straf. Den 3de Tiltalte nemlig Marthe Johannes Datter og den 4de Tiltalte Anna Johannes Datter

1815: 387

Nedre Golten, have vel ikke været med deres Mænd da disse stial de omhandlede Faar, men de have dog tilstaaet at have været vidende om at Mændene rejste ud i dette Ærende, og ved Hjemkomsten har i sær Anna Johannes Datter, befattet sig med at klippe Ulden af Faarene, som hun vidste vare stiaalne, ligesom de begge have deelt og benyttet sig af Ulden, samt \som forommeldt/ modtaget Kjødet til Forbrugelse i deres Huusholdning og dette altsammen efter at de begge vidste Faarene vare staalne, og saaledes ikke allene have været Medvidere men tillige Deeltagere i Tyveriet, ved hvilken deres Handlemaade, de unægtelig har qvalificeret sig til Strafs-Lidelse efter bemeldte Forordning af 20de Februarii 1789 den 1ste og §: §:. Men da herved kan komme i Betragtning at disse som Fruentimmer, og opdragen i Uvidenheds Tilstand, som Bønder Folk, der i det hele har liden Oplysning, ikke her kundet indsee Følgerne af denne deres Handling, da de formodentlig ikke har kundet troe Deres Mænd vilde bringe dem til at begaae noget som kunde være til deres Fordervelse, og de som een Følge heraf heller ikke har kundet overtale sig til at angive Handlinger, hvorved de maatte beskjemme deres Mænds Rygte, og saaledes deres Handlinger ikke i Henseende, Hensigten var saa ond, som den i Udøvelse virkelig er, saa bliver i Betragtning heraf, og da der paa deres Vandel i Fortiiden, ikke er klaget, deres Straf at bestemme til 6 Maaneders Tugthuus Straf for dem hver. Den 5te Tiltalte Mons Olsen Nedre Golten er efter den fremlagde Præste Attest under Lavalder, af hvilken Aarsag hans Straf, i Følge meerbemeldte Forordnings §:, bliver for første Gangs begaaet Tyverie, at bestemme til at pidskes med Riis i Fængsel, af Sløtteren under Fogdens Opsyn. Endelig bliver de Tiltalte at tilpligte een for alle og alle for een at udrede alle af Actionen lovlig flydende Omkostninger, og der iblandt de 2de første til Auditeur og Toldprocureur Rogge og de 3de sidste til Procurator Christensen, som deres Defensorer et billigt Sallarium.

Ved Sagførelsen har intet ulovligt Ophold, eller Forsømmelse fundet Stæd.

Thi Kjendes for Ret:

Tiltalte Peder Nielsen Nedre Golten og Søren Olsen Nedre Golten, bør hensettes til Arbejde i Bergens Tugt og Manufactuur-Huus den første i 2 siger To Aar, og den sidste i 18 siger Atten Maaneder, Martha Johannes Datter og Anna Johannes Datter bør hensettes til Arbejde i bemeldte Tugt og Manufactuur-Huus hver i 6 siger Sex Maaneder, og Drengen Mons Olsen Nedre Golten bør straffes med Riis i Fængsel af Slutteren under Fogdens Opsigt. Saa bør de og Een for alle og alle for een, at betale i Skades Erstatning, til Handels Gesell Christian Gabrielsen 42 rbd N: W:, til Iwer Knudsen Toftetræet 12 rbd 2 mrk N: W:, til Endre Aamundsen Glæsnæs eller dennes Fader Aamund Olsen, 14 rbd 2 mrk N: W:, til Anders Aamundsen Glæsnæs 16 rbd N: W:, til Ole Michelsen Golten 6 rbd 1 mrk N: W:, til Aamund Aamundsen Tøn/n/ewiig 11 rbd 2 mrk N: W:, til Lasse Thomassen Glæsnæs 14 rbd 2 mrk N: W:, og til Johannes Iwersen Glæsnæs 14 rbd 3 mrk N: W: tilsammen 131 rbd, siger Eet Hundrede, Tredewe og Een Rigsbankdaler Nawne Werdie, saa bør og de 4re første Een for alle og alle for Een betale i Erstatning til Peder Olsen Glæsnæs og Johannes Nielsen Golten 9 rbd 2 mrk N: W:, og til Mons Andersen Glæsnæs 11 rbd 2 mrk N: W:, tilsammen Tywe Rigsbankdaler og Fire Rigsbankmark Nawne Werdie.

1815: 387b

Endelig bør samtlige Tiltalte, Een for alle og alle for Een betale alle af Actionen lovlig flydende Omkostninger, samt de 2de første til Auditeur og Toldprocureur Rogge og de 3 sidste til Pr: Christensen i Salarium til hver 8 rbd siger Otte Rigsbankdaler Sølv Werdie.

Det idømte at udredes inden 15ten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og det øvrige efter Øvrighedens Foranstaltning, under Adfærd efter Loven.

Af de Tiltalte var Peder Nielsen, Søren Olsen, Martha Johannes Datter og Mons Olsen Nedre Golten tilstæde i Retten og Erklærede at de med den i Dag afsagde Dom vare Fornøyede, men den Tiltalte Anna Johannes Datter Nedre Golten var ikke tilstæde, da hun var i Barnsnød.
Dommeren Anmerkede ellers her: at denne Dom nu først har kundet blive Afsagt, formedelst den Lange Vej der var at hente de Tiltalte hvilket er blevet hindret ved det i en Tid af 14ten Dage indtrufne Stormende Vejr. Heiberg

Lars Blix de Fine, Anfind Olssen, Jørgen Ellingsen Jørgen Hanssen

Aar 1815 den 14de Martii blev en Extraret sat i Secretair og Sorenskriver Christies Huus i Bergen og Retten bestyret af mig Auditeur og Toldprocureur Rogge som Settedommer, i Overværelse af de 2de eedsorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen, hvorda continuerede:

Gammel Justits Sag - see Folio 379.

Fogden Bøgh som Actor contra Lars Hendrichsen Fadnæs med fleere.
Paa Fogdens Vegne mødte Pr: Heiberg og begjerede Tiltalte Niels Olsen Bergstadnæsset, i Anledning af det forrige Rettesdag afhørte Vidne Helge Olsen Fadnæs's Forklaring, tilspurgt: 1mo Om hand vidste at den Tiltalte Lars Hendrichsen Fadnæs var overladt et stk Ager hvori han Avlede Potates i Aaret 1873? 2do Om han vidste hvor meget Lars Hendrichsen Avlede af Potates i bemeldte Ager Stykke og at han solgte dem til bemeldte Helge Olsen?
Den for Lensmanden i Arne Skibreede forrettende Ole Johannessen Hougswiigen mødte og efter Fogdens Ordre af 9de d: M: frembragte de Tiltalte Løs og Leedig for Retten.
Derefter fremstod Løs og Leedig for Retten Niels Olsen Bergstadnæsset som blev forelæst de af Actor for ham fremsatte Qvæstioner: hvorefter han svarede til den 1ste Jo han vidste at Lars Hendrichsen Fadnæs var i Aaret 1813 bleven overladt et stk Jord af sin Fader, hvori han Avlede Potates. Til 2det Nej Tiltalte veed ikke hvormeget Lars Hendrichsen Høstede af bemeldte Ager eller Jordstykke, men han vidste at deri dette Stykke Jord kunde settes en Aske Potates og formoder {Vidnet} \Tiltalte/ at den Tiltalte \Lars Hendrichsen/ deraf igjen kunde Høste 4 à 5 Asker, sluttelig tillagde Tiltalte at han saae paa at Tiltalte Lars Hendrichsen om Høsten 1813 solgte til Helie Olsen 4 Asker Potates og troer Tiltalte at de vare de samme Potates Lars Hendrichsen havde Høstet af den {af} ham af hans Fader overladte Ager. Paa Grund af denne Forklaring: begjerede Pr: Heiberg Niels Olsen Bergstadnæsset tilspurgt for det 3die, Om han altsaa ikke vidste at de Poteter han kjøbte af Lars Hendrichsen vare Stjaalne? Derpaa svarede Niels Olsen Bergstadnæsset: at da han kjøbte

Poteterne vidste han ikke de vare Stiaalne, da Lars Hendrichsen foregav for ham at han havde faaet dem hos en Mand navnlig Lars Monsen Hougen eller Hougewiigen til hvem han havde Laant endeel Penge og maatte da han ikke kunde erholde samme modtage Potaterserne!! til Betaling, men 4re Uger derefter sagde Lars Hendrichsen Fadnæs ham, at han havde stiaalet de omhandlede Potates fra sin Fader. Niels Olsen Bergstadnæsset sagde paa given Anledning: at Aarsagen hvorfor han ikke giorde Anmeldelse til Øvrigheden om det af Lars Hendrichsen begaaede Tyverie da han blev vidende derom, var fordi Potaterserne den Gang vare forbrugte og troede saaledes at der ingen Anmeldelse behøvedes at skee.
Derpaa fremstod Tiltalte Lars Hendrichsen Fadnæs som benægtede at have sagt til Niels Olsen Bergstadnæsset at han havde faaet Potaterserne til Betaling af Lars Monsen Hougewiigen, men vedblev sin forhen aflagte Forklaring om at saavel han som Niels Olsen Bergstadnæsset begge vare sammen med at optage Potaterserne af hans Faders Ager. Pr:

Heiberg begjerede derpaa Lars Hendrichsen Fadnæs tilspurgt om han tilforn har begaaet fleere Tyverier og i saa Fald hvori disse bestaaer? Lars Hendrichsen forklarede i Anledning af Actors fremsatte Spørgsmaal: at han for omtrent 3 à 4 Aar siden stial en Gang nogle Penge, Summen erindrer han nu ikke, fra sin Fader Hendrich Olsen hvilke Penge han leverede til en ustævnt Person Jørgen Gullachsen. Nogen Justits Sag vidste han ikke \at der/ om dette Tyverie blev Anlagt, men han troer at hans Fader og bemeldte Jørgen Gullachsen kom i mindelig Forliig sammen. Fleere Tyverier vidste han med vished at han ikke havde begaaet, ligesom der heller ingen Dom er overgaaet ham.

Defensorerne Christensen og Brandt forbeholdt det Fornødne.

Procurator Heiberg maatte begjere Sagens Anstand til Onsdagen den 29de d: M: som den første Leedige Tid fra andre i Jurisdictionen Berammede Forretninger og formedelst den indfaldende Demel Uge og Paasche Helligt, for imidlertiid efter Continuations Stævning at faae oplyst de nærmere Omstændigheder i Anledning af de 2de {i Dag} Tiltaltes i Dag aflagde Forklaringer.

Eragtet.

Den forlangte Anstand bevilges og blev de 3de Tiltalte overleverede til den Forrettende Lensmand Ole Johannesen Hougswiigen som blev paalagt at frembringe dem til Fogden Bøgh med Anmodning at skaffe dem tilstæde ved Udsettelses Tiden.

Lars Blix de Fine Anfind Olssen Rogge

Aar 1815 den 15de Martii blev en Extraret sat i Secretair og Sorenskriver Christies Huus i Bergen, og Retten bestyret af mig Procurator Heiberg, som constitueret Sorenskriver, i Overværelse af de 4re eedsorne Laugrettes og Meddomsmænd sc: Lars Blix de Fine, Anfind Olsen, Jørgen Ellingsen og Jørgen Hansen, hvorda continuerede:

Gammel Justits Sag - see Folio 378.

Assessor og Procurator Lassen som Actor contra Ole Iwersen Kiellewold.

Actor mødte og fremstillede den Tiltalte i Retten frie for Baand og Tvang, hvorefter han fremlagde Continuationsstævning af Gaars Dato Lovlig forkyndt, saa fremlagde han og Amtets extentions Ordre af 8de d: M: {tilligemed} tegnet paa Comparentens Skrivelse af 7de sammes, med den deri paaberaabte Extract af Bergens Byetings{ret} Extrarets Justits Protocol hvorhos han foreviiste den i bemeldte Skrivelse paaberaabte Rea-

1815: 388b

sumtions Kjendelse af 1ste d: M: {tilligemed Skrif} og derefter fremlagde Skriftlige Qvæstioner af Dags Dato, og derefter begjerede den Tiltalte Examineret. Stevningen, extentions Ordren og Qvæstionerne indtages her saalydende. # # men den fremlagde Bytings Extract bliver Acten i sin Tid at vedhæfte.

Defensor Auditeur og Toldprocureur Rogge mødte og forbeholdt det Fornødne.

Derpaa fremstod den Tiltalte Ole Iwersen Kiellewold som blev tilholdt og Formanet til en rigtig og Sandfærdig Forklaring det han Lovede og derpaa svarede til de Skriftlige Qvæstioner saasom til 1ste Den Aften da han og Sørensen forlod Skrederdahlen gik de begge samlede ned til Byen. Til 2det det var om Aftenen efter at det var bleven Mørkt og formoder Tiltalte at Klokken kunde være 8. Til 3die De var ingenstæds inde i Byen, men gik omkring i Søegaardene for at eftersee om de kunde finde nogen Baad til at undvige af Byen med. Til 4de: De talede ikke med nogen, endskiøndt de saa adskillige Folk paa Gaderne. Til 5te De rejste af Byen omtrent Kl: 2 om Morgenen. Actor begjerede derpaa den Tiltalte

forelæst den fremlagde Byeting Extract hvilket han for sit Vedkommende erkjendte for Rigtig og paastod at hans Forklaringer saavel Der som Her, vare Rigtige og Sandfærdige.
Af de indstævnte Vidner fremstod derpaa:

1. Inger Hendrichs Datter som blev formanet til en Sandfærdig Forklaring, hvorpaa hun i Kraft af den Eed hun veed Byetinget har Aflagt: forklarede at være 36 Aar gammel og i Tjeneste hos Frue Majorinde Kahrs samt ubeslægtet med Tiltalte, hun blev derpaa forelæst hendes og Pigen Anna Lars Datters Forklaring inddraget i Byetings Extracten pag: 5 og 6 den hun erkjendte og gjentog som rigtig. Actor begjerede derpaa dette Vidne tilspurgt: 1ste Hvorledes hun kom i Kundskab om det skeede Indbrud og Tyverie? 2det Hvor de bortstiaalne Koster Laae? 3de Hvilket Tegn til Indbrud der fandtes og om Tyvene havde efterladt noget Indbruds Instrument eller noget andet dem tilhørende? og 4de Om der laae eller plejer ligge Folk paa Gaarden Lindenberg eller i Nærheden deraf? Herpaa svarede Vidnet saasom til 1ste Fredagen den 16de December om Morgenen kom Pigen Anna Lars Datter, der har sit Natteleje {hos F} i en Bygning som staaer paa Lindenberg paa den saakaldede Øwregaard, Hjem til Frue Kahrs med Melk og Fortalte at hun havde opserveret, at Rulle Gardinerne i Hoved Bygningen, som Dagen tilforn vare foretrukne fandtes nu at være {frat} trukken fra Vinduerne, hvilken faldt hende Mistænkelig, af hvilken Aarsag Vidnet tilligemed forbenævnte Anna Lars Datter strax forføyede sig ud paa Gaaden for at eftersee hvorledes Gardinerne kunde være frakomne Vinduerne, og fandt de da ved Ankomsten at en Luge for et Vindue ved Bagsiden af Huuset var sønderbrækket, en Rude udslaget af Vinduet og Vinduet Aaben, de eftersaae da i Huuset og fandt at de af Frue Kahrs opgivne, deels tilbage komne og deels ikke tilbage komne, Ting var borte. Til 2det De bortstiaalne

1815: 389

Koster hængte og laae, deels i Kiøkkenet og deels i Huusets andre Værelser, til hvilke Tyvene havde faaet Adgang til ved at tage Nøglerne som laae i et Skab i Kiøkkenet og til hvilket Skab Nøgelen igjen laae paa en Hylde i Kiøkkenet. Til 3de Der fandtes intet andet Tegn til Indbrud end som af hende forhen er ommeldt og fandtes der intet enten Indbruds Instrument eller andet Tyvene tilhørende. Til 4de Nej der laae ingen Folk i den Bygning hvor Indbrudet er skeet, ej heller Plejer der at ligge Folk, undtagen høyeste Sommer enkelte Gange Fruen selv plejer at ligge der, men derimod laae der Folk i Bygningen paa Øvregaarden som ligger omtrent et Par Hundrede Skrit fra bemeldte Hoved Bygning. Vidnet kjender ikke Tiltalte Ole Kiellewold og ved ikke at hun har seet ham førend paa Raadstuen, da hun der aflagde Forklaring. Videre vidste hun ikke til Oplysning og da hun havde gjentaget sin Forklaring som rigtig blev hun demitteret.

2det Vidne Anna Lars Datter fremstod derpaa og blev formanet til en Sandfærdig Forklaring, hvorefter hun under den af hende den 18de Januarii sidstleden ved Byetinget aflagde Eeds Kraft forklarede at være 25 Aar gammel og i Tjeneste hos Frue Majorinde Kahrs paa Gaarden Lindenberg som Malkepige, samt er ubeslægtet med den Tiltalte. Til de af Actor fremsatte 4re Spørgsmaale forklarede hun sig i et og Alt Overeensstemmende med næst foregaaende Vidne Inger Hendrichs Datter hvis Forklaring hun gjentog som sin egen efter at hendes og bemeldte Ingers Forklaring i Bytings Extracten pag: 5 og 6 var hende forelæst og af hende vedtaget som rigtig. Tillæggende at hun har sit Natteleje i Bygningen paa Øvregaarden og er den Anna Lars Datter som bemeldte Vidne Inger Hendrichs Datter har Omforklaret. Videre vidste hun ikke til Oplysning og da hun havde gjentaget sin Forklaring som rigtig blev hun demitteret.

3de Vidne Arrestforvarer Hans Bendt fremstod derpaa og blev formanet til at Vidne Sandhed hvorpaa han blev forelæst de Tiltaltes Forklaring i Byetings Extracten pag: 5 angaaende det der ommeldte Stryelerrets Betræk af en Madras samt hansVedkjendelse deraf,

hvilken han nu gjentog som rigtig samt Tillæggende at bemeldte Betræk var ham tilbageleveret i uskad Stand og hvilket Betræk han nu ikke havde med sig, men forbeholdt at foreviise naar Sagen forekommer, for Resten har han ikke midstet noget \den Tid/ som han Formoder nærværende Tiltalte skulle have taget. Demitteret indtil videre.

Actor begjerede derefter Sagens Anstand til den første for Retten leedige Tid for imidlertiid om muelig at faae fleere Vidner indkaldet og derefter at slutte Sagen.

Eragtet

Den forlangte Anstand bevilges til {Torsdagen} \Fredag/ den 31te d: M: Formiddag Kl: 11 som den første Ledige Dag formedelst andre allerede berammede Forretninger og den indtreffende Demmel Uge og Paasche Helligt.

Den Tiltalte blev derpaa Laugrettet overleveret for at henbringes til Byens Arrest.

Heiberg

Lars Blix de Fine — Jørgen Ellingsen
Anfind Olssen — Jørgen Hanssen

1815: 389b

Aar 1815 den 16de Martii blev en Extraret sat i Secretair og Sorenskriver Christies Huus i Bergen, og Retten bestyret af mig Procurator Heiberg som constitueret Sorenskriver, i Overværelse af de 2de eedsorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen, hvorda continuerede

Gammelt Undersøgelses Forhør angaaende stemplings Seddelen - see Folio 379.

6te Deponent Jacob Jacobsen Henne fremstod derpaa og blev formanet til en Sandfærdig Forklaring, hvorpaa han forklarede at være 64 Aar gammel og Huusmand paa Gaarden Henne i Schiolds Skibreede, han blev derpaa foreviist den {ved} Forhøret ved Nordhordlehn, vedhæftede Stemplings Seddel den han sagde sig ikke at gjenkjende, da han ikke kan læse Skrift, men nogen Tid for den 7de Søndag efter Trinitates forrige Aars Sommer, var Deponenten i Arbejde hos hans Svoger Niels Jonsen Øfstebøe /: afhørt som 4de Deponent :/ hvor der da kom en liden Dreng fra Anders Andersen Lund og bragte en Seddel til Øfstebøe hvilken Seddel efter Drengens sigende skulde indeholde opfordring til Almuen at møde i Bergen Mandagen efter bemeldte Søndag i Anledning af de høye Korn-Priiser, til hvilken Ende den skulde sendes fra Mand til Mand. Da Vidnet gik hjem om Dagen tog han bemeldte Seddel med sig hvor 1ste Deponent Mons Pedersen Giemmeland[s] lille Søn kom og til hvilken Deponenten leverede Seddelen. Deponenten var ikke i Byen den 25de Julii f: A: og ved altsaa ikke hvad der da er passeret, og da han intet videre vidste til Oplysning og han havde gjentaget sin Forklaring som rigtig blev han demitteret.

7de Deponent Mons Mathiassen Lund fremstod derpaa og blev formanet til Sandhed, hvorpaa han forklarede at være 38 Aar gammel og boesadt paa Gaarden Lund i Schiolds Skibreede, han blev derpaa foreviist Seddelen qvæstionis, den han sagde sig ikke at kunde Gjenkjende da han ikke kan læse Skrift, men noget for den 7de Søndag efter Trinitatis forrige Aars Sommer kom hans Naboe Anders Andersen Lunds lille Søn og bragte med sig en saadan Seddel som den her foreviiste, hvilken han sagde skulle bringes fra Mand til Mand og da bemeldte Dreng havde Ærende til Gaarden Øfstebøe bragte han ogsaa Seddelen med sig derhen, Bringeren af Seddelen sagde ikke hvad den skulle Indeholde, men siden fik Deponenten at vide, den skulle Indeholde Opfordring til Almuen at møde i Bergen Mandagen efter bemeldte Søndag i Anledning af de høye Korn-Priiser. Deponenten var i Byen den 25de Julii f: A: for at kjøbe sig ½ Skieppe Salt, men Deponenten var ikke nærværende ved noget

Opløb enten ved Raadstuen eller noget andet Sted i Byen og veed altsaa ikke hvad derved er foregaaet. Videre sagde han sig ikke {til} at vide til Oplysning, og da han havde Gjentaget sin Forklaring som rigtig, blev han demitteret.
Derpaa fremstod

1815: 390

8de Deponent Anders Andersen Lund som blev formanet til Sandhed og derpaa Forklarede at være 50 Aar gammel og boesadt paa Gaarden Lund i Schiolds Skibreede, han blev derpaa foreviist Seddelen qvæstionis den han sagde sig, ligesaa lidt som nogen Anden at have seet tilforn, men hans lille Søn og hans Naboe næst forhen afhørte 7de Deponent have fortalt ham at en Seddel skal være passeret Gaarden Lund paa en Tid Deponenten ikke var tilstæde og at bemeldte hans Søn skulle have bragt den til Gaarden Øfstebøe samt at den var kommet Deponentens Søn i Hende fra Gaarden Hougsdahl. Deponenten fik siden at vide at Seddelen indeholdt Opfordring til Almuen at møde i Bergen i Anledning af de høye Korn-Priiser. Deponenten var ikke i Byen den 25de Julii f: A: og veed altsaa ikke hvad der er passeret og da han saaledes intet videre vidste til Oplysning, men han havde Gjentaget sin Forklaring som rigtig blev han demitteret.

9de Deponent Lars Rasmussen Hougsdahl fremstod derpaa og blev formanet til Sandhed, hvorpaa han forklarede at være 44 Aar gammel og boesadt paa Gaarden Hougsdahl i Schiolds Skibrede, han blev derpaa foreviist Stemplings Seddelen qvæstionis og efterat han her i Retten havde Gjennemlæst denne Seddel, sagde han at han ikke tilforn har seet denne, men derimod forklarede han at i Afvigte Aars Sommer nogen Tid for den 25de Julii passerede en Seddel forbie Gaarden Hougsdahl paa hvilken der alleene var Skreven 3 à 4 Lin/n/ier hvis Indhold var at Almuen skulle samles i Bergen for at tale med Øvrigheden og Borgerne om det ikke var Mulig at faae Lindring i Korn-Priiserne formedelst den store Hunger og Ellendighed der er over alt paa Landet, men da denne Seddel \ikke/ var underskreven med noget Navn, saa ville Deponenten ikke befatte sig med den, og da hans Naboe Michel Nielsen var kommet til og tillige havde læst Seddelen blev den strax med Deponentens Dreng sendt til Gaarden Lund. Deponenten eller bemeldte hans Naboe Michel Nielsen var ikke i Byen den 25de Julii f: A: og veed altsaa ikke hvad der er paaseret. Og da han saaledes intet videre vidste til Oplysning, men havde Gjentaget sin Forklaring som rigtig blev han demitteret.

10de Deponent Michel Nielsen Hougsdahl fremstod derpaa og blev formanet til Sandhed, hvorpaa han forklarede at være 47 Aar gammel og boesadt paa bemeldte Gaard Hougsdahl i Schiolds Skibrede, han blev derpaa foreviist Stemplings Seddelen qvæstionis og efterat han havde Gjennemlæst samme forklarede han sig i alle Deele Overeensstemmende med næst afhørte 9de Deponent hvis Forklaring han gjentog som sin egen, og da han intet videre vidste til Oplysning blev han demitteret.

Da de fleedste af de her afhørte Deponentere har forklaret ikke at have seet nærværende Stemplings Seddel tilforn og 5te Deponent Wintzians Andersen Samdahl har forklaret at en Stemplings Seddel er til ham indløben fra Samnanger Sogn i Sundhordlehns Sorenskriverie, og saaledes ingen videre Oplysning her for Tiden kan faaes, saa bliver dette Forhør herved sluttet, og skal saa hastig Muelig blive beskreven og Amtet tilstillet.

Heiberg Lars Blix de Fine Anfind Olssen

1815: 390b

Aar 1815 den 17de Martii blev en Extraret sat i Secretair og Sorenskriver Christies Huus i Bergen og Retten bestyret af mig Procurator Heiberg som constitueret Sorenskriver, i Overværelse af de 2de eedsorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen, hvorda continuerede:

Gammel Justits Sag - see Fol: 385.

Fogden Bøgh som Actor contra Hans Larsen Ølnæs.

Paa Fogdens Vegne mødte Pr: Brandt og fremstillede den Tiltalte løs og leedig for Retten og begjerede derpaa de til i Dag ved Mundtlig Varsel indkaldte Vidner paaraabte og forelæste den Tiltaltes Forklaring i præliminair Forhøret p: 3 samt deres Forklaring indhentet angaaende den Tiltaltes i deres Tjeneste udviiste Opførsel.

Defensor forbeholdt det Fornødne.

19de Vidne Battallions Commandeur ved det Borgerlige Artellerie og Kjøbmand Albert Henrich Krohn fremstod derpaa og blev formanet til en Sandfærdig Forklaring, hvorpaa han aflagde Eed og forklarede at være 39 Aar gammel og boesat paa Lunggaarden her i Jurisdictionen han blev derpaa forelæst den Tiltaltes Forklaring i preliminair Forhøret pag: 3 og derefter forklarede at han synes at gjenkjende den Tiltalte for at have været i Vidnets Tjeneste den ommeldte Tid paa Handelsstuen i Bellggaarden paa det Tydske Contoir, men da Vidnets Handelsstue der, den Tid blev bestyret af Handesforvalter!! Beren Radtmann og denne da Hyrede og Afskjedigede Folkene saa kan Vidnet ikke erindre enten hvor længe Tiltalte tjente der eller hvorledes hans Opførsel var, men Vidnet har saavidt han Erindrer ikke hørt noget Klagemaal over den Tiltalte. Og da [han] intet videre vidste til Oplysning, men havde Gjentaget sin Forklaring som rigtig blev han demitteret.

20de Vidne Kjøbmand Berent Radtmand fremstod derpaa og blev formanet til en Sandfærdig Forklaring hvorpaa han aflagde Eed og forklarede at være 40 Aar gammel og boesat som Kjøbmand her i Bergen, han blev derpaa forelæst den Tiltaltes Forklaring i preliminair Forhøret pag: 3 hvorpaa han forklarede: at han Gjenkjender den Tiltalte for at have tjent paa næst foregaaende 19de Vidnes Handelsstue for omtrent 9 à 10 Aar siden, da Vidnet var Handesforvalter!! paa bemeldte Stue, men da det er saa længe Siden kan Vidnet ikke erindre i hvor lang Tid den Tiltralte tjente der, men Vidnet veed at {hans} \den Tiltaltes/ Opførsel i denne Tjeneste var Upaaklagelig. Videre vidste Vidnet ikke til Oplysning og da han havde Gjentaget sin Forklaring som rigtig blev han demitteret.

Den Tiltalte havde intet at indvende imod disse Vidners Forklaringer.

Pr: Brandt maatte begjere Sagen udsat til Torsdag den 30te d: M: som den første ledige Tid formedelst andre allerede berammede Forretninger og den indfaldende Paasche Helligt, for om Muelig til den Tid at kunde slutte fra sin Side.

Eragtet:

Den forlangte Anstand bevilges paa den af Procurator Brandt anførte Grund.

Den Tiltalte blev derpaa overleveret Laugrettet for at henbringes i Byens Arrest.

1815: 391

Samme Dag og Stæd continuerede:

Gammel Justits Sag - see Folio 378.

Procurator Brandt som Actor contra Erich Hansen Brattelien.

Actor Procurator Brandt mødte og fremstillede den Tiltalte løs og leedig for Retten samt tilkjendegav, at, da han formedelst Justits Protocollens idelige Brug af Retten i de sidste 8te Dage, ikke har funden Lejlighed til at gjennemlæse Sagen og da Sorenskriveren ikke heller

har haft Tid til at meddeele ham nogen Udskrift, maatte han begjere Sagens Anstand til førstkommende Tirsdag den 21de d: M:, til hvilken Tid han haabede at faae Lejlighed til at Deducere Sagen til Doms fra sin Side.

Defensor forbeholdt det Fornødne.

Eragtet

Den forlangte Anstand bevilges.

Den Tiltalte blev derpaa Laugrettet overleveret, for at henbringes i Byens Arrest.

Lars Blix de Fine Heiberg Anfind Olssen

Aar 1815 den 21de Martii blev en Extraret sat i Secretair og Sorenskriver Christies Huus i Bergen og Retten bestyret af mig Procurator Heiberg som constitueret Sorenskriver, i Overværelse af de 4re eedsorne Laugrettes og Meddomsmænd: Lars Blix de Fine, Anfind Olsen, Jørgen Ellingsen og Jørgen Hansen, hvorda continuerede:

Gammel Justits Sag - see Folio 377.

Fogden Bøgh som Actor contra Aamund Aamundsen og Jørgen M: Grundt.

Paa Fogdens Vegne mødte Pr: Brandt og fremstillede de Tiltalte løs og ledig for Retten, hvorefter han fremlagde: 1. Attest fra Chefen for Trondhiems Roeflottillie Søe Lieutenant Christie, betreffende Jørgen Grundt, datr: 22de f: M: 2. Aamund Aamundsens Døbe og Confirmations Attest af 21de f: M: for det 3de Attest fra Sognepræsten i Leirdahl Hr: Bøgesen af 11te f: M: hvilken viiser at ingen Attest for Grundts Alder kan erholdes, hvorefter han begjerede de fremlagte Attest!! {for} de Tiltalte forelæst samt Tiltalte Grundts Alder af Retten Skjønnet.

Defensor mødte og forbeholdt det Fornødne.

Bemeldte 3de Attester indtages her saalydende. # #

Af disse Attester blev den første og tredie forelæst Tiltalte Jørgen Mathias Grundt og Erklærede han sig at den førstnævnte var rigtig og ham vedkommende. I Anledning af den sidste sagde den Tiltalte at Navnene i Attesten paa hans Forældre og Søster vare Rigtige, Tillæggende at da hans Forældre fløttede her til Byen var han omtrent 7 à 8 Aar gl: og veed han ikke rettere end han er døbt i Aardahls Annex Kirke og Leirdahls Præstegield. Retten Skjønnede derpaa: at hans Alder omtrent kan være 40 Aar. Attesten No 2 blev derpaa den Tiltalte Aamund Aamundsen forelæst og af denne vedtaget som sig vedkommende.

Pr: Brandt maatte i Anledning af de øvrige reqvirerede Documenter som endnu ikke ere ham indløben, begjere Sagen udsat for det første til Fredagen den 31te d: M: \Formiddag Kl: 9/, som den første Ledige Dag efter Helligdagene.

Eragtet.

Den forlangte Anstand bevilges som den første, fra andre berammede Forretninger Leedige Tid.

Tiltalte Grundt blev derpaa Laugrettet overleveret for at henbringes i Byens Arrest og Aamund Aamundsen indtil videre demitteret.

1815: 391b

Samme Dag continuerede:

Gammel Justits Sag - see Folio 391

Procurator Brandt som Actor, contra Erich Hansen Brattelien.

Actor mødte og fremstillede den Tiltalte løs og leedig for Retten hvorefter han fremlagde Indlæg af Dags Dato, til hvilket han Refererede sig og indlod saaledes Sagen Dom.

Defensor Pr: Christensen mødte og begjerede Sagens Anstand til næstkommende Fredag 8te Dage, som den første for Retten ledige Tid efter de forestaaende Helligdage. Bemeldte Indlæg blev læst og her indtages saal: # #

Eragtet:

Den af Defensor forlangte Anstand bevilges til Fredagen den 31te d: M: Formiddag Kl: 10 som den første ledige Tid efter Paasche Helligt fra andre allerede berammede Forretninger.

Den Tiltalte blev derpaa Laugrettet overleveret for at henbringes i Byens Arrest.

Heiberg

Lars Blix de Fine Jørgen Ellingsen
Anfind Olssen Jørgen Hanssen

Aar 1815 den 22de Martji holdtes Extraretten i Secretair og Sorenskriver Christies Boepæl i Bergen, og Retten bestyret af mig Procurator Heiberg som constitueret Sorenskriver, i Nærværelse af de 2de edsorne Laugrettesmend Lars Blix de Fine og Anfind Olsen hvorda udi Justits-Sagen Procurator Brandt som Actor, contra Jens Tørrissen Brudvig, blev aflæst følgende:

Dom:

Efter Amtets Ordre af 11te Octobr: og 7de Novembr: 1814 og sammes Extentions Ordre af 11te Novembr: samme Aar tiltales Jens Tørrissen Brudvig under denne Sag for at have gjort sig skyldig i adskillige Tyveriers Forøvelse paa Gjervig med flere Gaarde under Nordhordlehns Jurisdiction. Under Sagens Behandling er det deels med den Tiltaltes egen Tilstaaelse, deels med de førte Vidner og Kosternes Forefindelse i den Tiltaltes Værge, beviist, at han har stjaalet fra følgende Personer, nemlig: 1; Fra Berge Pedersen Gjærvig en Skjæppe Potatos, taxeret for 1 rbd N: W:. 2; Fra Jens Johannessen Rivenæs 30 Kander suur Melk, 13 Kander Rømme eller tyk Fløde, 1 Kande med Rømme og Melk tilsammen, ½ Kande Rømme allene, tilligemed enTræebøtte paa en Kandes Størrelse, alt tilsammen taxeret for 10 rbd 4 mrk N: W:. 3; Fra Ole Olsen Rivenæs 13 Kander suur Melk og ½ Kande Rømme tilligemed en Træebøtte paa ½ Kandes Størrelse, tilsammen taxeret for 15 mrk Rigsbankpenge N: W:, og endelig en Æske med Smør og et Fad med Grød, tilsammen taxeret for 4 Rbmrk N: W:. 4; Fra Jacob Andersen Wiig ½ Skjæppe Potatos, taxeret for 4 mrk Rbp: N: W:. 5; Fra Johannes Pedersen Garnæs en Slibesteen, taxeret for 1 rbd 4 mrk N: W:. 6; Fra Johannes Thomassen Garnæs en Linlærreds Skjorte, 1 Stryelærreds Ditto samt et Stryelærreds Forklæde, tilsammen taxeret for 5 rbd N: W:. 7; Fra Ole Qvamme 3de Stykker brede Bord, tilsammen taxeret for 1 rbd 2 mrk N: W:. 8; Fra Sjur Johannessen Revem 3 Kander Rømme og 4 Kander Melk, tilsammen taxeret for 1 rbd 4 mrk N: W:. 9; Fra Helge Larssen Hekland en Staur med Rug samt et Sæt Fiskeliner, tilsammen taxeret for 67 rbd N: W:. [10;] Fra Ole Johannessen Hekland et Sæt Fiskeliner, taxeret for 66 rbd 4 mrk N: W: 11; Fra Halvor Monssen Øye en Stryelerreds Skjorte, 4 Mrk Smør og 5 Mrk Ost, tilsammen taxeret for 2 Rbd 2 mrk 8 s N: V:. 12; Fra Anders Rasmussen Egemoe en brun og en sort Vadmels Kufte, begge taxeret for 5 Rbd N: W:, og 13; Fra Ingebrigt Johannessen Wemmelvig en Staur med Havre, taxeret for 5 Rbmrk N: V:. Fremdeles, har den Tiltalte, om ikke tilfulde beviislig, dog paadraget sig den høyeste Grad af Mistanke for, Natten mellem den 8de og 9de Novembr: forrige Aar, da han undveeg fra Byen, at have stjaalet paa Gaarden Thuenæs, fra Ole Johnsen, en Sexærings Baad, taxeret for 25 rbd N: W:, og fra Johannes Johannessen en Spansk Tyrehuud og et norsk Faareskind, begge taxerede for 27 rbd 2 mrk N: V:. Endelig er det sandsynligt, at det paa Gaarden yttre Brudvig, hos den Tiltaltes Broder

Tørres Tørressen bemeldte Nat attenterede Tyverie, ogsaa af den Tiltalte Jens Tørrissen Brudvig er forøvet. Ved disse deels bevislig og deels formodentlig begaaede Facta, havde den Tiltalte uimodsigelig paadraget sig Tyvs Straf, i Overeensstemmelse med Forordningen af 20 Februar 1789, dens 1ste §, om han havde levet, men da han, som den fremlagde Attest, af 11te Januar d: A:, fra Forstander Bredal udviser, er død i Bergens Sygehuus, saa bortfalder naturligviis al Qvæstion om Strafs Lidelse i denne Anledning. Men da den Afdøde, som ovenfor godtgjort, har gjort sig skyldig i flere ikke ubetydelige Tyverier, hvorved flere Personer har lidt Skade, den disse lige saa billig som

1815: 392

retferdig burde blive erstattet, og der, i Følge hans Forbrydelse rettelig er anlagt Sag mod ham, hvorda det offentlige er sadt i betydelig Udgivt, saa maae hans Boe blive pligtig at erstatte saavel Værdien af de Koster, der ikke er deres Ejer i uskad Stand tilbageleveret for saavidt Erstatning derfor ikke er frafaldet, som alle af Actionen lovlig flydende Omkostninger, om bemeldte hans efterladte Boe dertil er noget ejende. Hvad nu Erstatningen for de stjaalne Koster angaaer, saa da disse deels og for det meste ere deres Ejere igjen i uskad Stand tilbageleveret, deels af dem for det manglende frafaldt Erstatning, saa bortfalder Erstatningen herfor, undtagen for de fra Ole Qvamme stjaalne 3de Stykker brede Bord, som ikke ere tilbage komne og hvis Værdie 1 rbd 2 mrk N: W: altsaa bliver at bestemmes, af den Afdødes Stervboe at udreedes. Saa bliver og fremdeles at bestemme, af bemeldte Stervboe, om der noget er ejende, at udredes alle af Actionen lovlig flydende Omkostninger samt til Actor Skyds Omkostninger 2 rbd 2 mrk 10 s: N: W: og Diæt 3 Rbd S: V: og endelig til Actor og Defensor et passende Sallarium.

Ved Sagførelsen har ingen Forsømmelse fundet Sted.

Thi Kjendes for Ret:

Tiltalte og nu afdøde Jens Tørrissen Brudvigs Stervboe, bør, om det noget ejende er, at udrede i Skades Erstatning til den bestjaalne Ole Qvamme 1 rbd 2 mrk, siger en Rigsbankdaler og to Mark Navneværdie; saa bør og bemeldte Stervboe udrede alle af Actionen lovlig flydende Omkostninger, hvoriblant til Actor, Procurator Brandt, Skyds Omkostninger 2 Rbd 42 s: N: W:, siger to Rigsbankdaler, fyrretyve og to Rigsbankskilling Navneværdie, Diæt 3 rbd, siger tre Rigsbankdaler Sølv værdie og Sallarium 8 rbd, siger otte Rigsbankdaler Sølvværdie, samt til Defensor, Procurator Christensen Sallarium 5 Rbd, siger Fem Rigsbankdaler Sølv værdie.

At efterkommes og udredes i den Orden og Maade som Lov og Anordning bestemmer og efter Øvrighedens Foranstaltning.

Lars Blix de Fine Heiberg Anfind Olssen

Aar 1815 den 30te Martji blev een Extraret sadt i Secretair og Sorenskriver Christies Boepæl i Bergen, og Retten bestyret af mig Procurator Heiberg, som constitueret Sorenskriver, i Nærværelse af de 2de Eedsorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen, hvorda blev foretaget

Gammel Justits Sag see Fol: 390.

Foged Bøgh som Actor contra Hans Larsen Ølnæs.

Paa Fogdens Vegne mødte Procurator Brandt, som tilkiendegav at da nogle Documenter, som han har reqvireret, ikke ere indløbne, har [han] ikke kundet slutte Sagen til i Dag og derfor maatte \begiære/ samme udsadt til i Onsdagen \den 5te April/

{Defen} Den Tiltalte var i sin Friehed tilstæde ved Retten.

Defensor mødte og forbeholdt det fornødne.

Eragtet

Den forlangte Anstand bevilges til førstkommende Onsdag d: 5te Aprill om Eftermiddagen Kl: 3.

Den Tiltalte blev Laugrettet overleveret for at henbringes i Byens Arrest.

Lars Blix de Fine Heiberg Anfind Olssen

Aar 1815 den 30te Marti blev en Extra Ret sat i Secretair og Sorenskriver Christies Bopæl i Bergen og Retten bestyret af mig Auditeur Rogge som Sættedommer i Overværelse af de 2de Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen, hvorda blev foretaget

Gammel Justits Sag see Folio 387

Foged Bøgh som Actor cont: Lars Henrichsen Fadnæs m: fl:

Paa Fogdens Vegne mødte Procurator Heiberg og fremlagde Continuations Stævning af 25de d: M: i forkyndt Stand. Hvorefter han begjerede de Indstævnte paaraabte og Henrich Olsen Fadnes og Jørgen Gullachsen Fadnes forelæst den Tiltalte Lars Henrichsens Forklaring til Protocollen d/en 14de d: M: og deres Erklæring derover indhæntet. Saa mødte og den Forrettende Lensmand i Arne Skibrede Ole Johannesen Hougsvigen som frembragte de Tiltalte der nu vare løse og ledige i Retten tilstæde, og som derhos tilkjendegav, at han formedelst det i Overgaars og igaar indtrufne Uveir og Uføre ikke førende idag har kunnet frembringe de Tiltalte, ligesom de Indstævnte Vidner af samme Aarsag ikke førend idag have kunnet møde. Den fremlagte Stævning indtages her saa lydende.

Defensorerne for-

1815: 392b

beholdt det fornødne.

Derefter fremstod indstævnte Henrich Olsen Fadnes for hvem blev forelæst tiltalte Lars Henrichsens Forklaring sidste Rettesdag, hvortil han svarede: at i 1808 eller 1809, Tiden kan han ikke saa nøye bestemme, laae han her i Garnisonen som Soldat, og ved hans Hjemkomst fortalte hans Hustrue Kari Jacobs Dtr: ham, at der i hans Fraværelse var begaaet et Tyverie paa Gaarden af nogle Sølvpenge 5 a 6 rd dansk Courant. Bemeldte hans Hustrue sagde ham tillige, at dette Tyverie var begaaet af hendes Stedsøn Lars Henrichsen Fadnes der selv havde tilstaaet Tyveriet for hende og han havde sagt hende at have leveret bemeldte stjaalne Sølvpenge til Jørgen Gullachsen. Nogen Tid derefter skal Lars Henrichsen Fadnes, da hun trængte paa ham om igjen at bringe de stjaalne Penge tilbage, rigtig ogsaa have tilbageleveret hende omtrent 3 rd af meerbemeldte Sølvpenge, hvilke Lars Henrichsen efter hans Hustrues Sigende foregav af have modtaget af Jørgen Gullachsen. Fleere Penge kom ikke tilbage igjen, uagtet hans Hustrue bestemt savnede 1 Specie foruden nogle fleere Smaapenge. Da han, nemlig Henrich Olsen Fadnes, havde Jørgen Gullachsen mistænkt for at have modtaget Kosterne af Lars Henrichsen, lod han Jørgen Gullachsen ved et privat Søgsmaal saggive for Retten {og} og hvori der i Aaret 1810 blev afsagt Dom. Fleere Tyverier vidste han ikke at hans Søn Lars Henrichsen Fadnes har begaaet, ligesom han heller intet videre vidste til Oplysning. Procurator Heiberg begiærede denne Deponent forelæst hans Hustrue Kari Jacobs Dtrs: Forklaring d/en 2den og Helje Olsen Fadnes's Forklaring den 9de d: M: og hans Erklæring derpaa indhæntet om hvorvidt samme er rigtig eller ikke. Efter de af Actor forlangte Forklaringer var bleven Henrich Olsen Fadnes forelæst, svarede han, at samme i et og alt forholdt sig rigtig, nemlig at han havde overladt Lars Henrichsen et lidet Stykke Jord

for deri at sætte Potates. Denne saavelsom hans forhen under Sagen aflagte Forklaring bekræftede Henrich Olsen Fadnes med hans corporlige Eed og blev demitteret.

Derefter fremstod Jørgen Gullachsen, der sagde sig at være 28 Aar gammel og Soldat, hvorefter den af Actor af tiltalte Lars Henrichsen den 14de d: M: aflagte Forklaring blev ham forelæst, og hvortil han svarede: at for circa 5 a 6 Aar siden bragte tiltalte Lars Henrichsen Fadnes ham nogle Sølvpenge, men hvormange veed han ikke at kunne opgive, uden at nævne noget videre, i hvilken Anledning han, sc: Jørgen Gullachsen, {skal} sagde ham at han ikke vilde have noget med bemeldte Sølvpenge at bestille, men saavidt han erindrer sig nu sagde han tillige til Lars Henrichsen at han kunde bringe Sølvpengene hen hvor han havde faaet dem. Lars Henrichsen lagde derpaa Pengene i en saa kaldet Hæk paa Væggen, hvor de i nogen Tid bleve liggende, indtil Henrich Olsen Fadnes's Hustrue beklagede sig over at hun havde mistet endeel Sølvpenge, og da han blev vidende herom bragte han Henrich Olsen Fadnes's Hustrue Kari Jacobs Dtr: de Penge Lars Henrichsen havde henlagt i den ovenmeldte Hæk. Videre vidste han ikke at forklare og blev demitteret.

Actor paa Grund af det idag passerede og for at faae Kari Jacobs Dtr: Fadnes indkaldt {mer} begjerede Sagen udsat til Fredagen d/en 7de April førstkommende som den første ledige Tid

1815: 393

formedelst andre i Jurisdictionen allerede berammede Forretninger.

Eragt:

Den forlangte Anstand bevilges paa den af Actor anførte Grund til Fredagen d/en 7de April førstkommende Kl: 10 slet, til hvilken Tid Actor vil besørge de Tiltaltes Møde i Retten, ligesom de Tiltalte nu for Retten overleveres ham til fornøden Bevogtning.

Lars Blix de Fine Anfind Olssen Rogge

Sam/m/e Dag og Stæd om Eftermiddagen Kl: 3 blev en Extraret sat i Secretair og Sorenskriver Christies Boepæl i Bergen, og Retten bestyret af mig Pr: Heiberg, som const: Sorenskriver, tilligemed de {tvende} \4re/ eedsvorne Laugrettesmænd, og Meddomsmænd: Lars B: de Finne, Anfind Olsen, Jørgen Ellingsen og Jørgen Hansen. Hvorda blev foretaget:

Nye Justitzsag

Foged Bøgh som Actor, contra Arbejderne paa Aarstads Papiirmølle, Lars Hansen og John Andersen, angaaende Mordigst og voldsomt Overfald paa Mesteren ved bemeldte Mølle, John Smith.

Paa Fogdens Vegne mødte Pr: Brandt og fremlagde Stævning af 25 den/n/es, forsynet med Dom/m/erens berammelses Paategning, {tillig} i forkyndt Stand, tilligemed et under 11 d: M:, optaget Præliminair Forhør. Præliminair Forhøret bliver denne Act i sin Tid at vedhæfte, men Stævningen indtages her saal: #

De Tiltalte Lars Hansen og John Andersen vare i Retten tilstæde, frie for Baand og Tvang; end videre mødte Klageren John Smith. Saa mødte og Tiltaltes af Amtet beskikkede Defensor, Pr: Stadfeldt.

Pr: Brandt begiærede Klageren saavelsom de øvrige indstevnte forelæst deres i Præliminair Forhøret afgivne Forklaring, samt Klagerens nærmere Forklaring indhæntet om hvorlede det er tilgaaet ved det over ham den omforklarede Tid udøvede voldsom/m/e Overfald.

Derpaa fremstod Klageren, Papiirmester John Smith, som blev forelæst hans Klage, inddraget i Præliminair Forhøret pag: 1 og 2, saavelsom de 2 Tiltaltes Forklaringer, fra pag: 4 til 9 incl: Han forklarede sig derpaa saaledes: at det omforklarede Tirsdag den 7 d: M:, om Formiddagen omtrent ved Kl: 10 ½, da Comparenten kom ind i Papiirmøllen, savnede han de

derved i Tjenesteværende Fruentim/m/ere fra deres Arbejde, Comp: gik derpaa op til det Huus hvori han boer og fandt han der i Kjøkkenet 2de af disse Fruentim/m/ere, navnl: Sølvi og Engel ifærd med at lave Mad, han tiltalede da disse hvorfor de var gaaet saa tidlig af Arbejde, hvorpaa de svarede, at de ikke viste rettere end Kl: var halv Tolv, men da Comp: sagde dem, at den endnu ikke var 11, saa gik de strax til sit Arbejde igjen; derpaa forføyede Comp: sig op i den saakaldede Nyebygning, hvor Arbejderne har sit Natteleje, og der antraf i Kjøkkenet Konen Randi, saavelsom den Tiltalte, Lars Hansens Kone, Anna Amundsdatter, og da Comp: ligeledes tiltallede disse som de 2 første, svarede Randi ligesom disse og strax forføyede sig til Arbejdet igjen, men Anna Amundsdatter sagde, at det kunde være Comp: ligemeget hvad Tid hun gik hen at koge sin Mad, og da Comp: igjen sagde hende, at dette ikke kunde være ham ligegyldigt, da han vilde have at alle Arbejderne paa en og den sam/m/e og rette Tid skulde gaae hen at koge deres Mad og Spise, saa gik bl:!! (bemeldte) Anna Amundsdatter strax hen til sin Mand, men hvad Sam-

1815: 393b

tale der faldt mellem dem, ved Comp: ikke; strax derefter var Comp: atter i Møllen og kom da Tiltalte Lars Hansen hentil Comp: og spurgte ham, hvorfor han havde været saa Stræng med Tiltaltes Kone, og da Comp: hertil svarede, at han paa ingen Maade havde været strængere med hænde end med de øvrige, som han alle havde befalet at gaae til deres Arbejde, men at Tiltaltes Kone Anna Amundsdatter tvertimod havde svaret Comp: uhøflig, sagde Lars Hansen, at han skulde lære Comp: til, at lade hænde koge Mad, hvorpaa Tiltalte Lars Hansen gik bort, som Comp: siden har faaet at vide, til Byen, omtrent halvanden Times Tid derefter kom bl:!! (bemeldte) Lars Hansen tilbage, og da Comp: spurgte han hvor han havde været, svarte Lars Hansen, det kan han spørge de andre som som!! gaar saa tit bort. Lars Hansen gik derpaa oppaa Loftet og strax derefter gik Comp: ligeledes op paa Loftet for at eftersee nogle Ulddækkener som der var ophengt for at tørres og da Comp: var i arbejde med at trække disse ned og eftertælle dem, kom Lars Hansen hen til ham og sagde, kandske Du meener at jeg har været i Byen for at Sludre, hvortil Comp: svarede, jeg vil intet vide, men gaae blot hen til dit Arbejde, og da Lars Hansen derpaa slog sine Hænder sam/m/en, kastede om sig, med Beenene og brugte Munden tillige, sigende blant andet, at han var ligesaa god Karl som Comparenten, blev Comp: foranleediget til at spørge ham, om han var Fuld eller Gal, befalende ham atter at gaae til sit Arbejde, men istædet for at adlyde den/n/e Befaling, gik Lars Hansen ned af Loftet og da Comp: derefter vilde gaae ned, fandt han Dørren for Trappen Tillaaset, saaledes at han ikke kunde slippe ud; strax derpaa kom Lars Hansen og John Andersen samlede tilbage og saasnart de var kom/m/en oppaa Loftet, kom Lars Hansen først hen til Comp: og raabte John til sig, sigende er jeg Fuld, hvorpaa han spendte Beenene under Comp: saa at Comp: faldt baglenges om paa Gulvet, hvorpaa Lars Hansen kom ovenpaa Comp: og med Knæerne gav ham adskillige Stød for Brøstet. Comp: brugte da al muelig ..m/m/.ge(?) for at kom/m/e op, og saasnart dette var bleven ham mueligt, løb han hentil John Andersen og bad denne om Hjelp, men istæden for at hielpe ham fattede John Andersen ham i Halstørklædet, snørede dette til om Halsen og slog Comp: med Næverne i Ansigtet, slæbende ham langs Gulvet hen mod Trappen, men herved mistede Comp: strax sin Samling, den han ikke fik gandske igjen førend han var kom/m/et ind i sin Stue, dog kan han erindre, at medens han blev slæbt langs ad Gulvet paa det øvre Loft, blev han spendt bagentil, men af hvem kan Comp: ikke sige. Efter at Comp: var kom/m/et ind i sin Stue, gik alting til, saaledes som hans Kone og Pigen Johan/n/e Corneliusdatter har forklaret.

Derpaa fremstod for Retten den Tiltalte Lars Hansen som blev forelæst hans Forklaring i Præliminair Forhøret p: 4 til 7 incl:, den han i alle Dele vedblev og vedtog som Rigtig, med Forandring, at han rigtig nok gik ned og hentede John Andersen, men {at} \han/ lukkede ikke

ved denne Lejlighed Trappedøren i Laas, ligesom han ellers benægtede, Klagerens, John Smiths Forklaring i alle de Deele som den ikke stem/m/er overeens med Tiltaltes egen, og da ingen videre Forklaring af ham var at erholde, blev han indtil videre demitt:.

Igjen fremstod Tiltalte John Andersen som blev forelæst hans Forklaring fra pag: 7 til 9 incl:, den han vedblev og vedtog som Rigtig, med den Forandring: at han tilforn har været tiltalt 2de gange for mistænkte

1815: 394

Tyverie og derfor straffet, den første gang med 2 Maaneders Arbejde i Christiania Tugthus og den anden med 3 Aars Arbejde i Agerhuus Fæstning, fra hvilket siste Stæd han kom frie i Aaret 1810 den 15 September. Han benægtede ellers saavel Klageren, John Smiths, som Tiltalte Lars Hansens Forklaringer i alle \de/ Deele som disse ikke stem/m/er overeens med hans egen, dog kan han ikke med vished sige, om det var i Brøstet eller i Halstørklædet han greeb Smith, da denne kom til ham oppe paa Loftet, og da for det første ingen videre Forklaring af ham var at erholde, blev han indtil videre Demitteret.

Procurator Brandt fremlagde derpaa skriftlige Qvæstioner, af Dags Dato, efter hvilke han begiærede alle de Vedkom/m/ende examinerede. Bemeldte Qvæstioner indtages her og er saal: #

Igjen fremstod Tiltalte Lars Hansen og svarede til de skriftlige Qvæstioner, saasom til 1ste: at Aarsagen hertil var ingen anden end den han i Præliminair Forhøret har omforklaret, nemlig: at hans Kone beklagede sig for ham, at Smith havde Skjændt paa hænde, og hermed er 2. Qvæstion besvaret. Til 3. Qv: nej, Smith truede han ikke hermed, men Tiltalte saae at Smith var Vred. Til 4de Qv: Sv: Tiltalte gik op i bemeldte Bygning for at anmode John Andersen at følge sig oppaa Loftet. Til 5te Qvæst: Sv: Hensigten hermed var at John Andersen skulde være ham behjelpelig til at forsvare sig mod Smit, om den/n/e skulde ville slaae ham. Til 6te Qv: jo, {Dep} Tiltalte anmodede de øvrige Arbejdere om det sam/m/e, og var Hensigten hermed, at de skulle være Vidne til om Tiltalte var Fuld eller ikke. Til 7de Qvæst: {første Membrum} Sv: jo; som Omspurgt i alle Deele. Demitteret indtil videre.

Atter fremstod Tiltalte John Andersen og svarede til de skriftlige Qvæstioner, saasom til 8de, Andledningen hertil var, deels som han i Præliminair Forhøret har omforklæret, nemlig: at han frygtede for at Smith vilde slaae ham. Til 9de Qvæst: Sv: nej, der var ingen saadan aftale skeet imellem dem. Til 10de Qv: Sv: nej, {Vidnet} Tiltalte har ikke brugt de omspurgte Ord, ligesaalidet som han har slaaet Smith førend de var kom/m/et ned i Møllen, og herved er 11te Qvæstion besvaret. Demitt: indtil videre. Afhørt i Præliminair Forhøret, som 3. Deponent.

1ste Vidne, Madame Elen Smith, som blev formanet til en sandfærdig Forklaring, samt betydet Eedens Vigtighed. Hun blev derpaa forelæst hendes Forklaring i Præliminair Forhøret pag: 9 til 11 incl:, den hun nu vedtog i alle Deele som Rigtig, tillæggende, at da hendes Mand, saaledes som sagt, var bragt ind i Stuen, befandtes hans Halstørklæde at være saa fast Sam/m/ensnøret om Halsen, at han var ganske sort i Ansigtet, og da Vidnet ikke kunde faae Knuden op, gik hun i et andet Værelse for at hænte en Sax eller Kniv for dermed at faae Tørklædet overskaaret, men da hun kom tilbage dermed, havde Pigen faaet Halstørklædet løst, ved, som Vidnet siden observerede, at bide Knuden op. Endvidere tillagde Vidnet, at hendes Mand, rigtig nok, som han i Dag har omforklaret, efter at han habde været inde i Stuen for at see hvad Klokken var, gik ud i Kjøkkenet og tiltalte de 2de Koner Sylvi og Engel, dog husker ikke Vidnet rettere end disse da var ovenpaa Loftet. Efterat Vidnet havde gjentaget sin Forklaring, som rigtig, bekræftede hun sam/m/e med Lovens Eed, hvorefter hun blev Demitteret.

1815: 394b

Pr: Brandt maatte, da Dagen nu det passerede var forløben, begjære Sagen udsadt til en for Retten belejlig Tiid.

I Anledning af det i Dag oplyste og da ingen af de Tiltalte er her boesadt eller ejende, af nogen fast Ejendom, samt John Andersen tilforn har været Straffet, med Corporlig Straf, fandt Pr: Brandt sig beføyet til, at indstille til Retten om ikke de 2de Tiltalte bør blive Arresteret, hvilket han saameget mere forventede af Retten vil blive billiget, som han i sin Deduction af Sagen, paa Grund af Sagens Omstændigheder, vil finde sig nødsaget til at paastaae Tiltalte Corporlig Afstraffet, og endelig da Klageren af Frygt ikke har tordet opholde sig i sit ved Aarestads Mølle beliggende Hus, siden den Tid det omforklarede Overfald existerede.

Defensor næst at forbeholde sig de fornødne Qvæstioner til næste Session, maatte aldeeles protestere mod den af Actor begiærte Arrest, da nærværende Sag {som} i sig selv, aldeeles ikke kan indbefattes under de Tilfælde hvori Lovgivningen tillader personlig Hæftelse; men Lovens 1ste Bogs 21, 3 herpaa synes at være Anvendelig.

Actor replicerede, at han formenede, da han vil finde sig beføyet til, at paastaae de Tiltalte med Corporlig Straf anseede, Defensors grunde mod den af ham forlangte Arrest, ikke kunde kom/m/e i Betragtning.

Defensor henholdt sig til sit forrige og begiærede Rettens Kjendelse.

Eragtet:

Den forlangte Anstand bevilges til førstkom/m/ende Manddag den 3 April om Formiddagen Kl: 9, som den første leedige Tid for andre allerede beram/m/ede Forretningen. Og da de Tiltalte ere løse og ledige Folk som ingen faste Ejendeele eje, saa fandt Dom/m/eren sig ikke beføyet til tvertimod Actors Forlangende, at nægte den paastaaede Hæftelse; men bevilgede sam/m/e; til hvilken Ende de Tiltalte bleve Laugrettet overleverede for at henbringes til Byens Arrest og der indsettes til Bevaring.

Heiberg

Lars Blix de Fine — Jørgen Ellingsen
Anfind Olssen — Jørgen Hanssen

Aar 1815 den 31te Martji, blev Een Extrarett sadt i Secretair og Sorenskriver Christies Boepæl i Bergen, og Retten bestyret af mig Pr: Heiberg som constitueret Sorenskriver, tilligemed de 4re Laugrettes og Meddomsmænd, Lars Blix de Fine, Anfind Olsen, Jørgen Ellingsen og Jørgen Hansen, hvorda blev foretaget

Gammel Justitssag see Fol: 391

Foged Bøgh som Actor contra Aamund Aamundsen og Jørgen M: Grundt.

Paa Fogdens Vegne mødte Pr: Brandt og fremstillede de Tiltalte løs og ledig for Retten, og tilkiendegav at de forige Rettes Dag ommeldte Documenter, endnu ikke ere indløbne, hvorimod een af de indstevnte Skippere igaar aftes skal være Hiemkommet, hvorfore han maatte Begiære Sagen udsadt til i Morgen Eftermiddag Kl: 3, for at faae bemeldte Skipper indvarslet.

Defensor mødte og forbeholdt det Fornøden.

Eragtet:

Den forlangte Anstand bevilges, den Tiltalte Aamund Aamundsen blev indtil videre demiteret, og Jørgen M: Grundt blev Lougrettet overleveret, for at henbringes i Byens Arest.

Samme Dag og Stæd continuerede

Gammel Justitssag see Fol: 391.

1815: 395

Procurator Brandt som Actor contra Erich Hansen Brattelien.
Actor mødte og fremstillede den Tiltalte løs og ledig for Retten.
Defensor Procurator Christensen mødte og fremlagde Indlæg af Dags Dato, hvortil han henholdt sig og indlod Sagen til Doms. bemeldte Indlæg blev læst i Retten og indtages her saalydende: # #
Actor henholdt sig til sin udførte Procedure og Paastand, samt vedblev at indlade Sagen fra sin Side.
Den Tiltalte erklærede, paa Rettens Tilspørgende, at han indted videre vidste at forklare endten fra eller til i Sagen.

Eragtet

Denne Sag optages til Kiendelse eller Dom.

Samme Dag og Stæd, continuerede

Gammel Justissag see Fol: 388.

Assessor og Procurator Lassen som Actor contra Ole Iversen Kiellevold.
Actor mødte og tilkiendegav at Tiltalte Kiellevold atter var undviget af Aresten, nemlig den 26de dennes /: hvilket Laugrettet erklærede at være dem fuldkommen bekiendt :/ og disformedelst ikke kan fremstilles i Retten, derimod begiærede Actor de i Dag mødende Vidner afhørte, efter de i Protocollen fremsadte Spørgsmaale, efter at deres i Byetings Extracten Afgivne Forklaringer var dem forelæste.
Defensor Auditeur og Toldprocureur Rogge mødte og forbeholdt det fornødne.
4de Vidne Kiøbmand Johan Harie, fremstod derpaa og blev forelæst hans i Byetings Extracten indtagne Forklaring, den han nu gientog og vedkiendte sig som rigtig, med tilføyende at de øvrige deri omnevnte og ey tilbage komne Ting, liggeledes var ham frakommen mod hans Vidende og Villie, hvilket han, under den af ham ved Byetingsretten Aflagde Eeds Kraft, {han} nu bevidnede. Under samme Eeds Kraft svarede han til de i Protocollen den 15de d: M: fremsadte Qvæstioner saasom til 1. Han kom i Kundskab derom, ved een af Frue Kahrses Tieneste-Folk. til 2de De laae paa adskillige stæder i Huuset, deels i Spiskammeret og deels i Kiøkkenet og deels paa Loftet. til 3. Indbrudet hvor skeed igiennem 2de Dørre den ene indenfor den Anden, men der fandtes indted Indbruds Instrument eller andet Tyvene tilhørende. til 4. Ney der laae ikke Folk, ey heller pleier der ligge Folk, undtagen enkelte Gange om Sommeren. Paa omspørgende erklærede Vidnet, at han frafaldt al Erstatning for den Skade der er tilføyet ved Indbrudet. Ligeledes erklærede han paa hans Svigermoders Frue Kahrses Vegne at hun tillige frafalder Erstatning for den Skade hendes Huus ved Indbrudet er tilføyet. Efterat Vidnet havde gientaget hans Forklaring som rigtig og indted videre vidste til Oplysning blev han demiteret.
4de!! Vidne Marthe {Ols}\Ovals/ Datter i Tieneste hos næst afhørte Johan Harie, fremstod derpaa og blev forelæst hendes i Byetings Extracten inddragne Forklaring, den hun nu gientog og vedkiendte sig som rigtig, hvorpaa hun svarede til forbemeldte Qvæstioner, under hendes ved Byetingsretten Aflagde Eeds Kraft, aldeeles overeensstemmende med hendes Huusbonde Johan Haries Forklaring derpaa, og da hun havde gientaget sin Forklaring som rigtig og indted videre vidste til Oplysning blev hun demiteret.
5te Vidne Arestforvarer Bendts Huusholderske Karen Dorthe Eeg, {som blev}

1815: 395b

fremstod derpaa og blev formanet til een Sandfærdig Forklaring og betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa hun aflagde Eed og forklarede: at være 49 Aar gammel samt i Tieneste hos Arestforvarer Bendt som Huusholderske, samt at hendes Huusbonde var fraværende paa een Reyse, Hun forviste nu i Retten eet Lærrets Betræk af 1 Madrasse, som blev af Laugrettet taxeret for 5 rbd N: W:, hvilket betræk vidnet forklarede at være det samme som Ole Kiellevold og Abraham Sørensen havde taget med sig den forige Gang de undveeg af Byetingsaresten, og som af hendes Huusbonde i Byetings extracten pag: 5 er ommeldt. Og da hun indted videre vidste til Oplysning men havde gientaget sin Forklaring som rigtig blev hun demiteret.

Af Naboe Folkene ved Gaarden Lindenberg mødte Mons Johannessen, Inger Christine Hertug og Hans Aamundsen, som eenstemmig forklarede at de boer nærmest Gaarden Lindenberg, men de observerede ikke noget den Nat da Indbrudet er skeed paa bemeldte Gaard, hvilket de først blev vidende om Dagen efter samme var skeed, de har heller ikke den mindste Kundskab om hvem Gierningsmændene kan have været. Den deres Forklaring bekræftede de hver i sær med Deres corporlige Eed efter Loven, og da de indted videre vidste til Oplysning blev de demiterede.

Actor fremlagde derefter Indlæg af Dags Dato og saaledes indlod Sagen. bemeldte Indlæg indtages og er saalydende # #

Defensor begiærede Sagens Anstand til førstkommende Mandag Eftermiddag Kl: 3.

Eragtet

Den forlangte Anstand bevilges.

Heiberg

Lars Blix de Fine Jørgen Ellingsen
Anfind Olsen Jørgen Hanssen

Aar 1815 den 1ste April blev een Extraret sadt i Secretair og Sorenskriver Christies Boepæl i Bergen og Retten bestyret af mig Pr: Heiberg, som constitueret Sorenskriver, tilligemed de 4 Laugrettes og Meddomsmænd, Lars Blix de Fine, Andfind Olsen, Jørgen Ellingsen og Jørgen Hansen, hvorda continuerede

Gammel Justitssag see Fol: 394.

Foged Bøgh som Actor contra Aamund Aamundsen og Jørgen M: Grundt.

Paa Fogdens Vegne mødte Procurator Brandt og fremstillede Tiltalte for Retten frie for Baand og Tvang, ligesom han til kiende gav at han ved mundtlig varsel, til i Dag havde ladet indkalde, forhen Indstevnte Skipper Gunder Olsen, men da denne formedelst Forfald, ikke kunde møde, maatte Comparenten begiære Sagen udsadt, til den 4de d: M:

Defensor mødte og forbeholdt det fornødne.

Eragtet

Den Forlangte Anstand bevilges til Tirsdagen den 4de d: M:, Eftermiddag Kl: 3, som den første, fra andre allerede berammede Forretninger, Ledige Tiid.

Den Tiltalte Aamund Aamundsen blev indtil videre demiteret og Jørgen M: Grundt overleveret Laugrettet for at henbringes i Byens Arest.

Heiberg

Lars Blix de Fine Jørgen Ellingsen
Anfin Olsen Jørgen Hanssen

Aar 1815 den 3de April blev en Extraret sat i Secretair og Sorenskriver Christies Boepæl i Bergen og Retten bestyret af mig Procurator Heiberg som constitueret Sorenskriver, i Nærværelse af de 4re eedsorne Laugrettes og Meddomsmænd sc: Lars Blix de Fine, Anfind Olsen, Jørgen Ellingsen og Jørgen Hansen, hvorda continuerede:

Gammel Justits Sag - see Folio 393.

Fogden Bøgh som Actor contra Lars Hansen og John Andersen.

Paa Fogdens Vegne mødte Pr: Brandt der fremstillede de Tiltalte løs og leedig for Retten, hvorefter han begjerede de i Dag mødende Vidner Examinerede efter de forrige Rettesdag fremlagde Qvæstioner, af hvilke han blot begjerede Madame Smith til Besvarelse 13de, 18de og 19de Qvæstion.

Defensor Pr: Stadfeldt mødte og fremlagde Skriftlige Contraqvæstioner som han begjerede Vedkommende forelagt til Besvarelse. Bemeldte Contraqvæstioner indtages her saalydende. # #

Derpaa fremstod atter

1ste Vidne Madame Elen Smith som efter at have gjentaget hendes forhen aflagte Forklaring som rigtig, under hendes aflagte Eeds Kraft, svarede paa de af Procurator Brandt fremlagde Skriftlige Qvæstioner saasom: til 13de Nej: Vidnet er aldeeles ubekjendt om det Omspurgte. Til 18de: Jo, Vidnet troer at Smith om han længere lige Voldsom havde blevet Medhandlet, kunde have sadt Livet til. Til 19de Henholdt Vidnet sig til sin forhen aflagte Forklaring, Tillæggende at Smith upaatvivlelig havde blevet Qvalt, om Halstørklædet ikke hurtig nok havde blevet løst. {Demitteret} Defensor begjerede dette Vidne forelagt til Besvarelse den 19de af hans fremlagde \Contra/ Qvæstioner. Hvorpaa Vidnet svarede: at hun ikke kjender noget til de Tiltaltes Opførsel, da hun med Arbejderne paa Møllen ingen Omgang har. Demitt:

2det Vidne Papiirmager-Svend Ewind Olsen afhørt i preliminair Forhøret som 4de Deponent, fremstod derpaa og blev formanet til en Sandfærdig Forklaring samt af Lovbogen forklaret Eedens Vigtighed, og derpaa forelæst hans Forklaring i preliminair Forhøret pagina 11 og 12 den han nu gjentog som rigtig og derefter svarede til de af Pr: Brandt fremlagde Qvæstioner saasom til 12te Nej: Vidnet har ikke faaet saadan Anmodning af Lars Hansen ej heller har han talt med Lars Hansen den Dag det her Paaklagte passerede om nogen Ting der angik Smith eller Tiltalte selv. Til 13de Nej: Vidnet har aldeeles ikke Opserveret eller hørt det Omspurgte. Til 14de Nej, Vidnet er uvidende om det Omspurgte. Til 15de Nej, Vidnet saa ikke hvad der passerede førend Smith var kommet ned af Trappen, saaledes som af Vidnet forhen er Omforklaret og skeede dette ved at de Tiltalte trak Smith med Magt ned af Trapperne, men om de trak ham efter Haaret eller ved at holde ham i Klæderne, laae!! Vidnet ikke nøye nok Mærke til at kunde bestemme, og hermed er 16de Qvæstion besvaret. Til 17de Jo og henholdt han sig herpaa til sin Forklaring i preliminair Forhøret. Til 18de Vidnet var ikke saa nær at han med Vished kan bestemme det Omspurgte, men det var dog Muelig: at et Menneske kunde tilsætte Livet paa en saadan Maade Smith blev behandlet. Til 19de Da Vidnet som sagt ikke var saa Nær, kan han heller ikke Forklare noget om det Omspurgte. Til 20de Henholdt Vidnet sig til sit Svar paa 15de og 19de Qvæstion. Til 21de Nej saadant har Vidnet ikke seet. Defensor bad Vidnet forelagt til Besvarelse den 6te og 10de samt den 13de til 19de Qvæstion inclusive med undtagelse af den 15de. Vidnet svarede derpaa til de af Defensor fremlagte Qvæstioner saasom til 6te Lars Hansen var den Omspurgte Tid først gaaet op paa Loftet. Til 10de Smith blev slebbet ned af Trappen, saaledes som Vidnet før har

Omforklaret. Til 13de Nej: Vidnet Opserverede ikke at Lars Hansen var beskienket. Til 14de Nej, Vidnet hørte ikke det Omspurgte. Til 16de Jo: Dørren til Trappen kan Tillaases og plejer Nøgelen deels at staae i og deels at Aftages efter Omstændighederne, og er der ikke fleere Ned eller Udgange fra Loftet end igjennem den eene Omforklarede Trappe. Til 17de Den Almindelige Tid til Madlavning om Middagen er Kl: henved 12, til Frokost mellem 7 og 8 og til Aftens ligeledes. Til 18de Mod Vidnet har Smiths Opførsel været Upaaklagelig og har Vidnet ikke seet nogen haard Opførsel imod Andre. Til 19de Vidnet har ikke Opserveret andet end god Opførsel af de Tiltalte, naar undtages det her Paaklagte. Procurator Brandt begjerede Vidnet tilspurgt: Om i hvis Værge den Omhandlede Nøyle plejer at være, samt om Vidnet veed i hvis Værge den var den Omhandlede Dag? Herpaa svarede Vidnet: At naar Dørren ere Tillukket plejer Nøgen!! (Nøgelen) at være i Mesterens Forvaring og saavidt Vidnet veed fik Lars Hansen den af Smith den omforklarede Dag, men om den blev tilbageleveret eller ej veed Vidnet ikke. Da Vidnet intet videre vidste til Oplysning og ingen havde ham videre at udspørge, men han havde Gjentaget sin Forklaring som rigtig, bekræftede han samme med Lovens Eed og blev demitteret.

3de Vidne Anders Andersen, afhørt i preliminair Forhøret som 5te Deponent fremstod derpaa og blev forelæst hans Forklaring i preliminair Forhøret pag: 12 og 13 den han nu gjentog som rigtig efterat være formanet til en Sandfærdig Forklaring og af Lovbogen forklaret Eedens Vigtighed. Til de af Pr: Brandt fremlagde skriftlige Qvæstioner svarede han til \saasom/ 12te, 13de og 14de Overeensstemmende med 2det Vidne. Til 15de Henholdt Vidnet sig til sin Forklaring i preliminair Forhøret og blev Smith slebbet af de Tiltalte, men om Tiltalte slebbede ham efter Haaret eller Klæderne, kan Vidnet ikke bestemme. Til 16de Nej Vidnet hørte ikke det Omspurgte. Til 17de Jo som Omspurgt. Til 18de Jo: Vidnet troer det Omspurgte kunde have blevet Følgen om der ikke havde kommet Folk til. Til 19de Vidnet gav ikke saa nye!! (nøye) Agt derpaa, at han \kan/ bestemme det Omspurgte. Til 20de Overeensstemmende med 2det Vidne{t}. Til 21de Ligesom 2det Vidne. Til Pr: Brandts i Dag fremsadte Sub Qvæstion svarede Vidnet Overeensstemmende med 2det Vidne. Til Defensors Skriftlige Qvæstion svarede Vidnet saasom til 6te Herom er Vidnet uvidende. Til 9de Vidnet henholdt sig til sin Forklaring i preliminair Forhøret og hans Svar paa Actors Qvæstioner. Til 10de Smith blev med Magt bragt ned af Trapperne, men i hvad Stilling han saavel som de Tiltalte egentlig kom ned af Trapperne laae!! Vidnet ikke nøye nok Merke til. Til 13de Overeensstemmende med 2det Vidne. Til 14de Vidnet hørte om Formiddagen den omforklarede Dag, at der var Ordstrid imellem Klageren og Tiltalte Lars Hansen, men hvori og hvorom denne Ordstrid bestod eller var, kan Vidnet ikke sige, da han med sit Arbejde stod saa langt fra dem at han ikke kunde høre samme, dog forekom det Vidnet som om de vare Vreede begge to, men derimod opserverede Vidnet ingen Samtale mellem Smith og John Andersen førend det Omforklarede Overfald skeede. Til 16de Overeensstemmende med 2det Vidne. Til 17de Overeensstemmende med 2det Vidne. Til 18de Ligeledes. Til 19de Ligesaa. De øvrige Qvæstioner frafaldt Defensor for dette Vidne. Da Vidnet intet videre vidste til Oplysning og ingen havde ham videre at Tilspørge, men han havde Gjentaget sin Forklaring som rigtig, bekræftede han samme med Lovens Eed og blev demitteret.

4de Vidne Christopher Larsen afhørt i preliminair Forhøret som 6te Deponent fremstod derpaa og blev formanet til en Sandfærdig Forklaring samt af Lovbogen Forklaret Eedens Vigtighed, han blev derpaa forelæst hans Forklaring i

preliminair Forhøret pag: 13 og 14 den han nu gjentog som rigtig, han svarede derpaa til de af Actor fremlagte Skriftlige Qvæstioner saasom til 12te Nej: Vidnet har ikke været Anmodet af Lars Hansen at følge ham op paa Loftet, ej heller har Vidnet talt med Lars Hansen den Dag, meere end som i preliminair Forhøret er Omforklaret. Til 13de, 14de, 15de, 16de, 17de, 18de, 19de og 20de Overeensstemmende med 2det Vidne. Til 21de Vidnet saa at Lars Hansen fik Løyelen!! (nøkkelen) til Trappen af Klageren Smith nyelig før det Omforklarede passerede. Til Pr: Brandts Sub Qvæstion forklarede han sig Overeensstemmende med 2det Vidne og med hans Svar paa 21de Qvæstion. Pr: Brandt begjerede Vidnet tilspurgt b:) Om Vidnet veed eller saae at Trappe-Dørren var lukket i Laas paa den Tid Smith var alleene op paa Loftet? c:) Om Vidnet ikke anseer det Sansynligt at Smith i Tilfælde af at han var faldet ud over \den Nederste/ Trappen som er mellem 6 à 7 Alen høy ville om ikke at slaae sig Ihjel saa dog i det mindste forfredet!! eller brækket Arm eller Been, samt om der var noget Rekværk eller andet der kunde forhindre et saadant Fald? Hertil svarede Vidnet saasom til b:), Nej Vidnet saae ikke det Omspurgte. Til c:) Jo som Omspurgt efter Vidnets Formeening og er der for den Trappe som Vidnet saa de Tiltalte kom/m/e slebende med Smith intet Rekværk eller andet som kunde Afværge det Omspurgte Fald. Til Defensors Qvæstioner svarede Vidnet saasom til 6te Overeensstemmende med 2det Vidne. Til 10de Ligesaa. Til 13de Ligeledes. Til 14de Ligesaa. Til 18de Ligeledes. 19de Ligesaa. De øvrige Contra-Qvæstioner frafaldes. Da Vidnet intet videre vidste til Oplysning og ingen havde ham videre at Tilspørge, men han havde Gjentaget sin Forklaring sim rigtig, bekræftede han samme med Lovens Eed og blev demitteret.

5te Vidne Anders Nielsen, afhørt i preliminair Forhøret som 7de Deponent fremstod derpaa og blev formanet til en Sandfærdig Forklaring samt af Lovbogen Forklaret Eedens Vigtighed, han blev derpaa forelæst hans Forklaring i preliminair Forhøret pag: 14 og 15 den han nu gjentog som rigtig og svarede derpaa til Pr: Brandts Skriftlige Qvæstioner saasom til 13de Vidnet har ikke Opserveret eller hørt det Omspurgte. Til 17de Overeensstemmende med 2det Vidne. De øvrige Qvæstioner frafaldes. Til Defensors Qvæstioner svarede Vidnet saasom til 11te Vidnet kan ingen anden Forklaring herpaa Afgive, end som i preliminair Forhøret er Omforklaret og hvorved 12te Qvæstion er besvaret. De øvrige Qvæstioner frafaldt Defensor. Da Vidnet ingen videre Oplysning kunde give og ingen havde ham videre at tilspørge, men havde Gjentaget sin Forklaring som rigtig, bekræftede han samme med Lovens Eed og blev demitteret.

Dommeren fremlagde derpaa en Skriftlig Caution fra Deherrer Hof Agent Jansen & Søn af 30te f: M: forsynet med Klageren Smiths Paategning, i hvis Følge den Tiltalte Lars Hansen den 31te d: M: er løsladt af Arresten. Bemeldte Caution indtages her saalydende. # #

Procurator Brandt, da Dagen med det passerede var forløbet, begjerede Sagen udsat til en for Retten belejlig Tid, for at faae de øvrige Vidner førte.

Eragtet

Den forlangte Anstand bevilges til Mandagen den 10de d: M: Formiddag Kl: 9 som den første fra andre allerede berammede Forretninger, og formedelst det i mellem Rummet indfaldende Maaneds Ting Leedige Tid.

Den Tiltalte Lars Hansen blev indtil videre demitteret og Jon Andersen overleveret Laugrettet, for at henbringes i Byens Arrest.

1815: 397b

Samme Dag og Stæd continuerede

Justits Sagen

Assessor og Procurator Lassen som Actor contra Ole Iwersen Kiellewold - see Folio 395.
Defensor Auditeur Rogge mødte og tilkjendegav at han formedelst andre Forretninger ikke til i Dag har kundet slutte Sagen, og da den Tiltalte desuden er undvigt af Arresten, saa begjerede han Sagens Anstand til Mandagen den 10de dennes som den første Leedige Tid formedelst andre berammede Forretninger og det indfaldende Maaneds Ting.

Eragtet

Den forlangte Anstand bevilges til den 10de d: M: Formiddag Kl: 11.

Heiberg

Lars Blix de Fine — Jørgen Ellengsen
Anfind Olsen — Jørgen Hansen

Aar 1815 den 4de April blev en Extraret sat i Secretair og Sorenskriver Christies Huus i Bergen og Retten bestyret af mig Procurator Heiberg som constitueret Sorenskriver, i Overværelse af de 4re eedsorne Laugrettes og Meddomsmænd sc: Lars Blix de Fine, Anfind Olsen, Jørgen Ellingsen og Jørgen Hansen, hvorda continuerede:

Gammel Justits Sag - see Fol: 395.

Fogden Bøgh som Actor contra Aamund Aamundsen og Jørgen M: Grundt.
Paa Fogdens Vegne mødte Pr: Brandt og fremstillede de Tiltalte løs og ledig for Retten samt begjerede det nu mødende Vidne Skipper Gunder Olsen forelæst hans Forklaring i preliminair Forhøret og ham tilspurgt om han vidste videre til Oplysning i denne Sag.
Defensor forbeholdt det Fornødne.
22de Vidne Skipper Gunder Olsen afhørt i preliminair Forhøret som 6te Deponent fremstod derpaa og blev formanet til en Sandfærdig Forklaring, samt betydet Eedens Vigtighed hvorpaa han blev forelæst hans Forklaring i preliminair Forhøret pag: 18 og 19 den han nu Gjentog som rigtig, ligesom han tillagde at han opserverede at saavel Aamund Aamundsen som Grundt ikke var frie for at være lidt Beskiænket, men hvor de var tilkommet dette ved Deponenten ikke, og da han ikke videre vidste til Oplysning, men havde Gjentaget sin Forklaring som rigtig, bekræftede han [samme] med Lovens Eed og blev demitteret.
Actor begjerede Sagen udsat til en for Retten beleilig Tid for at fremme det videre fornødne.

Eragtet.

Den forlangte Anstand bevilges til Tirsdagen den 11te d: M: om Eftermiddagen Kl: 2 slet, som den første fra andre Forretninger og formedelst det indfaldende Maanedsting Leedige Tid.

Heiberg

Lars Blix de Fine — Jørgen Ellingsen
Anfind Olssen — Jørgen Hanssen

Maaneds Tinget i Bergen

Aar 1815 den 5te April holdtes Maanedstinget i Secretair og Sorenskriver Christies Boepæl i Bergen, og blev Retten bestyret af mig Procurator Heiberg som constitueret Sorenskriver i Overværelse af de 4re eedsorne Laugrettesmænd sc: Lars Blix de Fine, Anfind Olsen, Jørgen Hansen og Anders Aschildsen Bredsteen,

hvorda i Nærværelse af endeel Tingsøgende Almue, blev publiceret følgende Kongelige Anordninger og Offentlige Foranstaltninger

saasom:

No 12 Hans Majestæt Kong Carl den 13des Antagelse, af det Overordentlige Stortings Beslutning af 17de Novbr: f: A: Angaaende At Kronprinsen i Kongens Sygdom fører Regjeringen, som Lov, datr: 5te Januarii 1815.

No 13 Kongelig Kundgjørelse som bestemmer hvor der indtil videre skal forholdes med Militaire Sagers Foretagelse og Paadømmelse ved Høyeste-Ret, datr: 19de Januarii 1815.

No 14 Kundgjørelse fra Departementet for Finantz- Handels og Toldfaget, angaaende Told Intradernes Opebørsel i reede Sølv eller Guld for Martii Maaned, datr: 15de Febr: 1815.

No 15 Kongelig Placat angaaende Skyds Betalingens Bestemmelse, datr: 17de Februarii 1815.

No 16 Kundgjørelse fra Departementet for Finantz, Handels og Toldfaget, angaaende Told Indtradernes Oppebørsel i reede Sølv og Guld for April Maaned den 15de Martii 1815.

No 17 Anordning angaaende Forbedring i Rets-Betjents Sportler m: v: datr: 16de Martii 1815.

Derefter blev følgende Sager foretaget:

Nye Ting Sag:

Torbiørn Pedersen Oppeland contra Ole Pedersen Bischopshawn.

Citanten Torbiørn Pedersen Oppeland mødte Personlig og fremlagde Attest fra Stevnevidnerne, datr: 15de Febr: sidstl: som viiser at Indstævnte ved Mundtlig Varsel er indkaldet til dette Ting for at lide Dom til at Erstatte 9 Voger 2 Bpd 10 Mrkr Smør som han har haft i Forvaring for Citanten, tilligemed Omkostninger som ere anvendte af Citanten paa Rejser og dette Søgemaal m: v: Saa fremlagde han og et under 7de Febr: d: A: ved Wosse Sorenskriveries Jurisdiction begyndt og den 13de s: M: sluttet Tingsvidne, hvori findes Inddraget pag: 3 og 4 Attest fra Forligelses Commissionen, datr: 7de Decbr: f: A: som viiser at Sagen der til Mægling har været foretaget. Stevne Attesten indtages her og er saalydende. # # men det fremlagde Tingsvidne bliver denne Act i sin Tid at vedhæfte. Citanten paastod derefter Dom efter Stevne-Attestens Indhold, samt sig tillagt i Omkostninger 6 rbd 1 mrk 12 s N: W: under hvilken Paastand og med Forbeholdenhed af alt videre Lovligt han fra sin Side indlod Sagen Dom.

Indstævnte Ole Pedersen Bischopshavn mødte Personlig og benægtede Søgsmaalets Rigtighed samt in Specie at have modtaget noget Smør af Citanten eller i denne Anledning at være ham noget Skyldig, derimod forbeholdt han sin Ret mod Citanten for de af denne mod Comparenten giorte ulovlige Beskyldninger, og til saadan Ende begjerede Sagens Anstand til førstholdende Sommerting for Arne Skibrede som holdes paa Tingstædet Mielde den 31te May førstkom/m/ende for at pleje Sagen med Contrastævning.

Citanten formeente at Sagen saa Tilstrækkelig er Oplyst, at ingen yderligere Beviisligheder behøves og desformedelst i Henhold til hans udførte Procedure og Paastand vedblev at paastaae Dom.

Indstævnte vedblev sit Forrige.

Eragtet

Den forlangte Anstand bevilges til Sommertinget for Arne Skibrede som holdes paa Tingstædet Mielde Onsdagen den 31te May førstkommende Formiddag Kl: 10 slet.

Biernings!! (Biergnings) Tings-Widne:

Derpaa Comparerede for Retten Niels Johannesen Taqvam og Michel Johannesen Brudviig begge boende i store Sandviigen, og Tilkjendegav

1815: 398b

at sidstleden 3de Martii da Comparenterne stode i Arbejde i Nyehawn ved Sandviigen hørte de et stærkt Skrig fra Byefiorden og da de saae ud efter hvad dette kunde være, saa de at en Baad paa Fiorden vare Synket og at de der paa værende 2de Mænd vare i yderste Fare for at drukne saasom det bemeldte Dag blæste en heftig Storm af Sønden Vind foreenet med svær Søegang. Comparenterne ilede da til at faae den nærmeste Baad udsat og var efter megen Anstrængelse endelig heldige nok at komme ud til de Forulykkede, som de da fandt at være nærværende 2de Mænd Thomas Olsen Kalwedahlen og Michel Tor{biørn}\ier/sen Kliberg der med en Baad laddet med Bredder samt slebbende efter sig nogle Planker {med hvilke} vare Rejste fra Byen for at bringe disse Materialier til Nyehawn. Comparenterne fandt veed Ankomsten Baaden Siunket, Bredderne bortdrevne og de forbenævnte 2de Mænd i Søen, Thomas Olsen holdende sig i Baaden og Michel Toriersen igjen ved Thomas Olsen og da de allerede en Tid havde lagt i Søen vare de paa Veje at gaae under, hvorfra Comparenterne lykkelig fik dem Reddet, dog ikke uden at være i Fare for selv at kantre med sin egen Baad.

Som Vidner paa deres Angivende fremstillede de 2de Mænd Niels Trondsen Bakke og Steffen Steffensen Mongstad hvilke eensstemmige Forklarede: at de den ommeldte Dag var i Arbejde paa et Plads i Nærheden af Nyehawn og saa at det med Bjerningen gik til som de 2de forrige Comparentere har Forklaret, samt at der slet ingen Baad eller Folk var i Nærheden som kunde have Bjerget de Forulykkede, hvilken deres Forklaring de bekræftede med deres corporlige Eed efter Loven og blev Demitteret.

De 2de Bjergede Thomas Olsen Kalwedahlen og Michel Torjersen Kliberg fremstod derpaa for Retten og efterat de 2de første Comparenteres Forklaring var dem forelæst, vedkjendte de sig samme som Rigtig i alle Deele, Tillæggende at da deres Baad var meget ladet og hæftet med de Planker som slebede efter samme, blev dem overvældet af Søen og Sank, ligesom de formoder sikkert at de havde blevet borte om de ikke Øyeblikkelig var bleven Bjerget af disse her nærværende 2de Personer, saasom der ingen andre vare, saavidt Comparenterne kunde see, der kunde komme dem til Hjelp. Efterat de havde gjentaget denne deres Forklaring, bekræftede samme med Lovens Eed og blev Demitteret.

Niels Johannesen Taqvam og Michel Johannesen Brudviig begjerede det passerede, som Tingsvidne, sluttet og sig beskreven meddeelt, hvilket af Retten blev bevilget.

Gammel Justits Sag - see Folio 392.

Fogden Bøgh som Actor contra Hans Larsen Ølnæs.

Paa Fogdens Vegne mødte Procurator Brandt, der fremstillede den Tiltalte løs og leedig for Retten, hvorefter han fremlagde Indlæg af Dags Dato, til hvilket han refererede sig og indlod Sagen Dom. Bemeldte Indlæg indtages her saalydende. # #

Defensor mødte og begjerede Sagens Anstand til den 12te d: M: Formiddag Kl: 11, som den første Tid han har

1815: 399

Leedig, da han i mellem Rummet skal slutte en Overordentlig Vidtløftig Justits Sag og har uopsettelige Forretninger som Assessor i Politieretten.

Eragtet.

Den forlangte Anstand bevilges.

Den Tiltalte blev derpaa Laugrettet Overleveret for at henbringes i Byens Arrest.

Da ingen i Dag havde videre ved Maanedstinget {i D} at Andrage blev samme udsat til i Morgen.

Heiberg

Lars Blix de Fine Jørgen Hanssen
Anfin Olsen Anders Axskelsen Brystein

Dagen nestefter den 6te April continuerede Maanedstinget i Secretair og Sorenskriver Christies Boepæl i Bergen og Retten Bestyret ved og i Overværelse af de samme Personer som i Gaar.

Hvorda blev publiceret følgende Documenter:

1. Vilkaarsbrev fra Johannes Johannessen Smørdal til Niels Aschildsen Spjeldnæs og Kone Kari MonsDatter paa aarligt Levekaar af Gaarden Spjeldnæs, No 105 i Lindaas Skibrede, dateret 7 Febr: 1815.
2. Afkald fra Bergens Overformynderie til Sorenskriver Christie for Myndtlingerne Ole Johan Hansens og Anna Johanne HansDatters ved Skiftet efter Anna JacobsDatter Krohnvigen, sluttet 17 Octobr: 1812, tilfaldne Arv, tilsammen 130 rd 5 mrk, dat: 1ste Julii 1813.
3. Auctions Skjøde til Kjøbmand Lyder Harrje paa Afgl: Jægteskipper Michael Petersens Vaanhuus i 1ste Rode No 54 i store Sandvigen for 2125 rbd N: W:, dateret 9de Januar 1815.
4. Bygselseddel fra Lieutenant Garmann til Lyder Harrje paa Grunden til bemeldte Vaanhuus i 1ste Rode No 54 i store Sandvigen, dateret 7de Octobr: 1814.
5. Aflyst Obligation fra Niels Nielssen Tvedt til Thore Amundsen Davanger og Aad Thorsen Davanger, stor 300 rd dC, omskrevet 7de Januar 1814 til 150 rbd S: V:, mod Pant i Gaarden Tvedt, No 17 i Herløe Skibrede, dateret 28 Martii 1810 og qvitteret 28 Febr: 1815.
6. Aflyst en Obligation af 28 Martii 1810 fra Ole Olsen Tvedt til Anders Jacobsen Davanger for 100 rd dC, omskrevet 7 Junii 1814 til 50 rbd S: W:, imod Pant i Gaarden Tvedt, No 17 i Herløe Skibrede, efter paategnet Qvittering af 15 Martii 1815.
7. Bøxelseddel fra Edvard Harkenz til Johan Gyldenthon paa et Plads kaldet Gyldenlund under Gaarden Erensdal eller Florvaag, dateret 8de Augusti 1814.
8. Bygselseddel fra Lars Knudsen Birkeland med fl: til Willum Johannessen paa \1 pd/ 12 Mrk Sr: 12 Kd: Malt Landskyld og Skatteskyld i Gaarden øvre Tvedt, No 6, i Alenfit Skibrede, dateret 24de Octobr: 1814, med Revers.
9. Skjøde fra Johannes Olsen Blomdal og Ole Hanssen Blomdal til Johannes Olsen paa 1 Rdlr Penges Landskyld i Gaarden Blomdal, Matr: No 36 i Mjelde Skibrede, for 140 rbd N: W: og Vilkaar til Værdie 37 rbd N: W: aarl: dateret 31 Januar 1815.
10. Vilkaarsbrev fra Johannes Olsen Blomdal til hans Fader Ole Hanssen Blomdal og Kone Anna KnudsDatter paa aarligt Vilkaar til Værdie 20 rbd aarlig, dateret 31 Januar 1815.
11. Vilkaarsbrev fra Ditto til hans Morfader Johannes Olsen Blomdal og Kone Marie AndersDatter paa Vilkaar til Værdie 17 rbd N: W: aarlig, dateret 31 Januar 1815.
12. Skjøde fra Carl Nielssen Nøetvedt til Sønnen Niels Carlsen paa 2 pd Smør ½ Hud i Gaarden Nøetvedt, No 41 i Schjolds Skibrede, for 300 rbd N: W: og Vilkaar til Værdie 20 rbd aarl:, dat: 7 Martii 1815.
13. Vilkaarsbrev fra Niels Carlsen Nøetvedt til Forældrene Carl Nielssen og Barbro NielsDatter paa aarligt Levekaar, af Værdie 20 rbd aarlig, dateret 7 Martii 1815.
14. Bøxelseddel fra Frue Ameln til Lars Nielssen paa 18 Mrk Sr: og 8 Kd: Malt Landskyld i Ryland, Matr: No 68 i Herløe, dateret 10 Martii 1815, med Revers. Skytteskyld!!

15. Vilkaarsbrev fra Lars Nielssen Ryland til Endre Ingebrigtsen Ryland og Kone Kari AnfindsDatter paa aarligt Levekaar af Gaarden Ryland, dateret 10 Martii 1815.

16. Skjøde fra Ole Brynildsen Iden til Sønnen Brynild Olsen paa 21 6/7 Mrk Sr: 4 6/7 Kd: M: i Gaarden Iden, No 66 i Herløe Skibrede, for 166 rbd N: W: og Vilkaar til Værdie 18 rbd N: W: aarlig, dateret 30 Martii 1815.

17. Vilkaarsbrev fra Brynild Olsen Iden til Forældrene Ole Brynildsen og Ranvey KnudsDr: paa aarligt Vilkaar til Værdie 18 rbd aarlig, dateret 30 Martii 1815.

18. Bøxelseddel fra Mons Olsen nordre Bjorøen til Lars Anderssen Wiig paa 15 ¾ Mrk Fisk Landskyld og Skatteskyld 6 7/8 Mrk Smør i Wiig, No 30 i Herløe Skibrede, dateret 1ste April 1815.

1815: 399b

19. Skjøde fra Niels Nielssen nordre Hougland og Niels Jacobsen Aasebøe til Baste Nielssen paa 9 Mrk Smør ¼ Faar i Gaarden nordre Hougland, No 25 i Herløe Skibrede, for 312 rbd 3 mrk N: W: og Vilkaar, til Værdie for 12 rbd aarlig, dateret 3 April 1815.

20. Vilkaarsbrev fra Baste Nielssen nordre Hougland til Faderen Niels Nielssen paa aarligt Vilkaar, til Værdie 12 rbd aarlig, dateret 3 April 1815.

21. Gavebrev fra Elling Olsen Hagenæs og Ole Ellingsen Hagenæs til den sidstes Børn Elling Olsen samt Anna og Kari OlsDøttre paa 18 Mrk Sr: 9 Kd: M:, nemlig til Elling Olsen 9 Mrk Sr: 4 ½ Kd: og til Anna og Kari OlsDøttre, hver 4 ½ Mrk Sr: 2 ¼ Kd: M: Landskyld i Gaarden Njaastad, No 34 i Mjelde Skibrede, som er ansat til Værdie for 200 rbd N: W:, dateret 2den Junii 1814.

22. Skjøde fra John Sjursen Solberg m: fl: til Sønnen Lars Johnsen paa 12 Mrk Smør 15 Kd: M: i Gaarden nordre Solberg, No 29 i Mjelde Skibrede, {dateret} for 325 rbd N: W: og Vilkaar, til Værdie 18 Rbd aarlig, dateret 21 Februar 1815.

23. Vilkaarsbrev fra Lars Johnsen Solberg til Faderen John Sjursen Solberg og Kone Marthe JohannesDatter paa Vilkaar af Gaarden nordre Solberg, dat: 21 Febr: 1815.

24. Aflyst Obligation fra Mægler Hans Schultz Blytt til Madame Regina Blaauw, dateret 26de Junii 1813, stor 600 Rbd S: W:, mod Pant i Gaarden nordre Wold, No 176 i Schjolds Skibrede, efter paategnet Qvittering af 23 Febr: 1815.

25. Forpagtnings Contract fra Christ: Christophersen til Johannes Knudsen og Kone paa et Plads kaldet Bredvigen under Gaarden Asch i Herløe Skibrede, dateret 10 Januar 1815.

26. Skiftebrev efter Jacob Hanssen, sluttet 4 Julii 1814, hvorved Boets ejende Vaanhuus i 1ste Rode No 63 i store Sandvigen er udlagt til Creditorerne Christopher Ellerhusen m: fl:

27. Skjøde fra Evert Sibransen til Jægteskipper Jacob Olsen Udal paa et Vaanhuus No 20 i 2den Rode i store Sandvigen, for 500 rbd N: W:, dateret 13 Febr: 1815.

28. Bygselseddel fra Lieutenant Garmann til Jacob Olsen Udahl paa Grunden til bemeldte Huus No 20 i 2den Rode, dateret 1ste Martii 1815 med Revers.

29. Bygselseddel fra Ditto til Anders Erichsen Seim paa en Husegrund i 2den Rode No 66 i store Sandvigen, dateret 4de April 1915.

30. Skjøde fra Erich Hanssen Dales Enke Guri AnvedsDatter til Hans Peter Eliassen Lund paa et Vaanhuus i 1ste Rode No 39 i store Sandvigen paa!! (for) 133 Rbd 2 mrk N: W: og Vilkaar til Værdie 78 Rbd N: W: aarlig, dateret 25de Februar 1815.

31. Vilkaarsbrev fra Hans Peter Eliassen Lund til Enken Guri AnvedsDatter paa frie Underholdning m: v:, dateret 25 Febr: 1815.

32. Protest \af 6te April 1815/ fra Enken Guri AnvedsDatters Arvinger mod ovenmeldte fra hende til H: P: E: Lund udstædte Skjøde paa Huset No 39 i 1ste Rode i Store Sandvigen samt mod den af bemeldte Lund udstædte Vilkaars-Contract.

33. Obligation fra Hans Peter Eliassen Lund til Enken Guri AnvedsDatter for 133 rbd 2 mrk N: W:, mod 1ste Prioritet i et Vaanhuus No 39 i 1ste Rode i store Sandvigen, dat: 25 Februar 1815.

34. Bygselseddel fra Lieutenant Garmann til Hans P: Eliassen Lund paa Grunden til bemeldte Huus, dateret 4 April 1815, med Revers.

35. Bygselseddel fra Ditto til Johannes Knudsen Soleim paa en Husegrund i 1ste Rode No i store Sandvigen, dateret 4 April 1815 med Revers.

36. Bygselseddel fra Enken Anna ChristensDatter søre Solberg til {hendes} Datteren Ingebor EllingsDatter og og!! hendes Forlovede Arne Johannessen Grønaas paa 18 Mrk Smør 15 Kd: Malt i Gaarden søndre Solberg, No 28 i Mjelde Skibrede, dat: 31 Martii 1815 med Revers NB: skal egentlig tinglyses for Mjelde Skibredes Ting eller Maanedstinget i Bernæstangen.

37. En Prost!! (Protest) fra Sjur Ellingsen søndre Solberg mod denne Bygselseddels Tinglysning, dateret 5te April 1815.

38. Vilkaarsbrev fra Arne Johannessen Grønaas til Enken Anna ChristensDatter Solberg paa aarligt Levekaar af Gaarden søndre Solberg, dateret 31 Martii 1815.

39. Skjøde fra Dorthe ClemetsDatter, Enke efter Ole Bergesen Toschedal, til Sønnen Johannes Olsen Toskedal paa et Vaanhuus i 1ste Rode No 22 i store Sandvigen, for 108 rbd 2 mrk N: W:, dateret 18de Martii 1815.

40. Skjøde fra Bottolf Claussen til Kjøbmand Lyder Harrje paa et Vaanhuus No 16 i 2den Rode i store Sandvigen, for 16 Rbd 4 mrk N: W:, dateret 9 Januar 1815.

41. Bygselseddel fra {Bottolf Claus} Lieutenant Garmann til Lyder Harrje paa Grunden til bemeldte Huus No 16 i 1ste!! (2den?) Rode, dateret 13 Augusti 1813 med Revers.

42. Auctions Skjøde til Hr: Daniel Gørbitz paa et Vaanhuus i 2den Rode No 44 i store Sandvigen, for Summa727 Rbd 3 mrk N: W:, dateret 4(?) Decembr: 1814.

1815: 400

43. Obligation fra Daniel Gørbitz til Bergens almindelige Enke-Casse for 400 Rbd S: W:, mod 1ste Priotitet i et Vaanhuus No 44 i 2den Rode i store Sandvigen, dat: 11te Decbr: 1814.

44. Forening imellem Ditmar Kahrs og Enken Gjertrud MagnesDatter Telvig angaaende Overleverelse af Enkens Brug i Gaarden Telvig med videre, dateret 18 Decembr: 1814.

45. Bøxelseddel fra Philip Christian Nicolle til Halvor Larssen paa 1 pd Smør 16 Kd: Malt Landskyld og Skatteskyld i Gaarden Ystebøe, No 75 i Radøe Skibrede, dat: 25 Martii 1815, med Revers.

46. Vilkaarsbrev fra Halvor Larssen Ystebøe til Christian Haldorsen Ystebøe og Kone Kari OlsDatter paa aarligt Levekaar af bemeldte Gaard, dateret 6te April 1815.

47. Fæsteseddel fra Philip Christian Nicolle til Sjur Helgesen paa et Plads Træet under Gaarden Mellingen, i Radøe Skibrede, dateret 25 Martii 1815, med Revers.

Hvorpaa blev foretaget: Gamle Sætte Dommer Sager saasom:

Kjøbmand Dankert D: Krohn contra Poul Monsen Harchestad.

Procurator Heiberg mødte for Citanten og tilkjendegav at da hans Commitent havde opgivet, at han endnu havde fleere Vidner at føre til Oplysning om denne Sag og disse som Comparenten uafvidende ikke her til i Dag har kunde{t} vordet Indstævnt, saa maatte Comparenten begjere Sagen udsat til Maanedstinget som først holdes her i Bergen den 2den og 3de Augusti førstkommende.

Contra Citanten Poul Monsen Harchestad mødte ikke efter Paaraab ej heller nogen paa hans Vegne.

Eragtet

Den af Procurator Heiberg forlangte Anstand bevilges.

Dankert D: Krohn contra Niels Jacobsen Alweim

Pr: Heiberg mødte for Hoved Citanten og tilkjendegav at da hans Comitent havde opgivet Comparenten fleere Vidner som til i Dag ikke er kundet blevet Indstævnt, saa maatte han begjere Sagen udsat til førstkommende Maanedsting her i Bergen den 2de og 3de Aug: førstkommende.

Contra Citanten Niels Jacobsen Alweim mødte ikke efter Paaraab, ej heller nogen paa hans Vegne.

Eragtet

Den forlangte Anstand bevilges.

Dankert D: Krohn contra Ole Johannesen Wiig

Pr: Heiberg mødte for Hoved citanten og begjerede Contracitanten Paaraabt og derefter fremlagde en werificeret Gjenpart af et fra Stiftamtmanden i Bergen udstædt, og paa de om Tjende!!-Væsenet (Tiende-) ergangne Anordninger grundet, Rescript af 22de Novbr: 1774 som viiser at paa Gaarden Wiig ingen Tiendeplads er Anordnet, men at netop denne Gaard med fleere er forbunden at erlægge deres Tjende!! (Tiende) paa Fiskevæhret Solswiig. Comparenten henholdt sig altsaa til sin forhen udførte Procedure og Paastand, samt i Overeensstemmelse dermed og paa Grund af det nu fremlagde Rescript {med} og øvrige om Tjendevæsenet ergangne Anordninger, paastod Dom efter hans forhen nedlagde Paastand med Tillæg af 10 rbd S: V: i Processens Omkostninger.

Contracitanten Ole Johannesen Wiig blev paaraabt men mødte ikke, heller ikke nogen paa hans Vegne.

Eragtet.

Denne Sag optages.

1815:400b

Nydt Tingswidne

Otto Bøhmer contra Johannes Helgesen Hechland.

Paa Citantens Vegne mødte Pr: Heiberg og fremlagde Stevning af 25de Febr: d: A: lovlig forkyndt, saa foreviiste han og den i denne Sag tilforn passerede Underrets-Act, hvorefter han begjerede de i Dag mødende Vidner Dorthe Magnes Datter og Johanne Knuds Datter forelæst deres Forklaring i bemeldte Act pag: 21, 22, 23, 24 og 25 og derefter dem Tilspurgt: Om de har opserveret at Indstævnte Johannes Helgesen Hechland har opført sig Ulydig samt Opsetsig, saavel mod nu afdøde Madame Bøhmer som mod hendes nu igjenlevende Søn Otte N: Bøhmer og hvori saadan Opsetsighed og Ulydighed har bestaaet? Bemeldte Stævning indtages her saalydende. # #

Auditeur og Procurator Christopher Rogge fremlagde Stiftets Constitution til ham af 24de Febr: d: A: at Behandle nærværende Sag som Settedommer, hvilken Constitution er tegnet paa Pr: Heibergs Skrivelse til Stiftet af 23de s: M:, hvilken Constitution her indtages saalydende. # #

Assessor Lassen som befalet Sagfører for Johannes Helgesen Hechland forbeholdt det Fornødne.

Derefter fremstod det forhen afhørte Vidne Dorthe Magnes Datter som blev forelæst det af P: Heiberg forlangte af Underrets Acten og som i Kraft af den af hende forhen aflagde Eed sagde {hun} at hun i et og Alt henholdt sig til sin i Acten indførte Forklaring og under samme Eeds Kraft forklarede paa den af Pr: Heiberg i Dag fremsatte Qvæstion at hun fleere Gange har været hensendt til Indstævnte Johannes Hechland fra hendes da værende Madmoder nu afdøde Madame Bøhmer og hendes nu igjenlevende Søn Otto Bøhmer {begjerende} i Ærende at beede Johannes Hechland at Skydse hende over fra Gaarden til Nyegaards Bryggen hvilket da denne under Tiden har giort, men undertiden Nægtet at giøre, dog erindrede hun nu ikke hvor mange Gange saadan Nægtelse er skeet, Anden Ulydighed vidste Vidnet ikke at Hechland har begaaet mod Madame Bøhmer eller hendes Søn, Vidnet forklarede yderligere: at det af og til har indtruffet, at naar Vidnet som Omforklaret forlangte Skyds har deels Hechland selv efter hans Huusfolks Sigende ikke været tilstæde at kunde Skydse Vidnet og deels har Huusfolkene Nægtet at Skydse paa Grund af at de har anseet Vinden for Sterk over Søen og deels have de sagt at de ikke havde Tid dertil. Pr: Heiberg begjerede Vidnet tilspurgt: Om paa hvilken Maade hun i Nægtende tilfælde af Skyds fra Johannes Hechland eller hans Folks Side er kommet over Vandet? Hertil svarede Vidnet: at i dette Tilfælde har Vidnet gaaet hen til den anden Citantens Pagter Hans

1815: 401

Navnlig: og denne eller hans Tjenere har \da/ Skydset Vidnet over Vandet, {videre vidste Vidnet ikke} og deels har hun taget Bøhmers Baad og selv roet over Vandet, videre havde Vidnet ikke at forklare og blev demitteret.

Johannes Helgesen Hechland mødte nu Personlig i Retten og forbeholdt det Fornødne.

Derpaa fremstod det forhen afhørte Vidne Johanne Knuds Datter som blev forelæst hendes Forklaring af Acten pag: 23 til 25 hvilken hun vedstod som rigtig og i Kraft af den af hende forhen aflagde Eed svarede til de af Procurator Heiberg fremsatte Qvæstioner saasom til 1ste Nej Vidnet har ikke hørt at Johannes Hechland har udviist nogen Opsetsighed eller Ulydighed mod Madame Bøhmer eller hendes Søn, da han hvad Skydsen angaaer altiid naar han har været Hjemme har Skydset for Citanterne, men naar han af og til ikke har været tilstæde og Vidnet efter Ordre af Madame Bøhmer og Bøhmer har forlangt at Hechlands Huusfolk skulle Skydse, have disse Nægtet dette, sigende at de ikke havde Tid dertil. Procurator Heiberg frafaldt det 2det Spørgsmaal til Besvarelse {for} \af/ dette Vidne, og da ingen havde Vidnet videre at Tilspørge, blev hun demitteret.

Procurator Heiberg maatte begjere Tingsvidnet udsat til førstkommende Maanedsting den 2den og 3de Aug: førstkommende, deels for di!! (fordi) at Vidnerne ere for endeel her i Byen boesadte og Vanskelig kan møde ved det Almindelige Ting uden for Byen og i Dag har Meldt Forfald for deres Udeblivelse, deels fordi, at der ved Settedommerens Rejse fra Byen ville medgaae meere Vidtløftighed uden Sagens hurtigere Pleje, og da Indstævnte imidlertiid vedbliver at benytte den Omtvistede Gaard, saa kan han heller ikke sige at lide ved Udsettelsen.

Eragtet

Den forlangte Anstand bevilges. Rogge

Gammel Ting Sag - see Folio 367.

Magne Hansen Alweim contra Ole Christiansen Alweim med fl:

Efter Paaraab mødte ingen af Parterne, thi bliver med denne Sag for sidste Gang udsat til det Almindelige Sommerting for Herløe Skibrede paa Tingstædet Alwerstrøm/m/en den 17de og 18de May førstkom/m/ende.

Og da efter Paaraab ingen havde videre ved Maanedstinget at Forrette, blev samme for denne Gang hævet.

Heiberg

Lars Blix de Fine Jørgen Hanssen
Anfin Olssen Anders Axskelsen

Aar 1815 den 7de April blev en Extraret sat i Secretair og Sorenskriver Christies Boepæl i Bergen og Retten bestyret af mig Auditeur Rogge som Sættedommer, i Overværelse af de 2de Laugrettesmænd Anders Aschildsen Bredsteen og Anders Olsen Eichaas, hvorda blev foretaget:

Gammel Justits Sag - see Fol: 392

Fogden Bøgh som Actor contra Lars Hendrichsen Fadnæs med fleere.

Paa Fogdens Vegne mødte Pr: Heiberg og tilkjendegav at det indstævnte Vidne endnu ikke er Ankommen, som Comparenten formoder, formedelst det indtrufne Stormende Vejr, og da Klokken nu er Allerede henved 6 slet Eftermiddag og Comparenten desuden har fleere Forretninger, saa maatte han begjere Sagen udsat til i Morgen i Forventning af at Vidnet til den Tid kunde Møde.

Defensorerne mødte

1815: 401b

og forbeholdt det Fornødne.

Eragtet

Sagen udsettes paa den af Actor anførte Grund til i Morgen Eftermiddag Kl: 1 og da det vil paalegge Actor at fremstille Arrestanterne for Retten. Rogge

Anders Aschildsen Bredsteen Anders Olsen Eichaas
begge med paaholden Pen.

Dagen nest efter, Den 8de April, continuerede denne Sag, og Retten blev bestyret af mig Auditeur Rogge i Overværelse af de samme Laugrettesmænd som igaar.

Paa Fogdens Vegne mødte Procurator Heiberg og tilkjendegav, at det indstævnte Vidne Kari Jacobs Dtr: Fadnes endnu ikke var ankommet, formodentlig formedelst det indtrufne stormende Veir, desformedelst han maatte begjære Sagen udsat til Mandagen d/en 17de d: M: som den første ledige Dag {der} formedelst andre i Jurisdictionen allerede berammede Forretninger.

Den forrettende Leensmand i Arnøe!! (Arne) Skibrede Ole Johannesen Hougsvigen mødte og fremstillede samtlige Tiltalte \undtagen Aad Olsen som ikke mødte/ løse og ledige for Retten.

Defensorerne lode forbeholde det Fornødne.

Eragtet

Paa den af Actor anførte Grund udsættes Sagen til den 17de April førstkommende Kl: 11 til hvilken Tid Actor vil besørge de Tiltalte igjen fremstillet for Retten, og hvilke nu bleve ham overleverede til Bevogtning. Rogge

Anders Aschildsen Bredsteen Anders Olsen Echaas
begge med paaholden Pen.

Aar 1815 den 10de April blev en Extraret sat i Secretair og Sorenskriver Christies Boepæl i Bergen og Retten bestyret af mig Procurator Heiberg som constitueret Sorenskriver, i Overværelse af de 4re eedsorne Laugrettes og Meddomsmænd Jørgen Hansen, Jørgen Ellingsen, Anders Aschildsen Bredsteen og Anders Olsen Echaas, hvorda continuerede:

Gammel Justits Sag - see Fol: 396

Fogden Bøgh som Actor, contra Lars Hansen og John Andersen.

Paa Fogdens Vegne mødte Procurator Brandt, der fremstillede de Tiltalte løs og leedig for Retten, hvorefter han begjerede de i Dag mødende Vidner Examinerede, efter de forhen fremlagde Qvæstioner, samt preliminair Forhøret for Vedkommende forelæst.

Defensor mødte og forbeholdt det Fornødne.

6te Vidne Johannes Olsen, afhørt i Preliminair Forhøret som 8de Deponent, fremstod derpaa og blev forelæst hans Forklaring i bemeldte Forhør pag: 15 og 16 den han nu igjentog som rigtig, derpaa svarede han til Actors Skriftlige Qvæstioner saasom til 12te Nej, Vidnet var ikke anmodet om det Omspurgte. Til 13de Nej aldeeles ikke. Til 14de Nej: herom er Vidnet uvidende. Til 15de Jo saaledes som i preliminair Forhøret er Omforklaret. Til 16de Nej Til 17de Jo som Omspurgt. Til 18de Jo saadant kunde have blevet Følgen, hvis Voldsomhederne lengere havde Vedvaret. Til 19de Nej Vidnet var ikke saa nær Klageren at han kunde see, hvorvidt Halstørklædet var tilsnøret eller ej. Til 20de Vidnet kom ikke til førend Klageren var kommet need i Møllen som før er forklaret, og saa altsaa ikke paa hvilken Maade, han blev

trukken ned af Trapperne. Til 21de Nej: herom er Vidnet uvidende. Derpaa svarede Vidnet til de i Protocollen fremsatte Sub qvæstioner saasom til a:) Nøgelen plejer at være i bevaring hos Mesteren Smith, men hos hvem den var den omspurgte Dag veed Vidnet ikke. b:) Herom er Vidnet uvidende til c:) Jo det Omspurgte var muelig, da der ikke er noget Rekværk eller noget andet for Trappen. Til Defensors Qvæstioner af 3de d: M: svarede Vidnet saasom til 13de Nej Vidnet opserverede ikke det Omspurgte. Til 14de Vidnet hørte eller saa ikke det Omspurgte. Til 18de Vidnet har ikke Erfaret at Smiths Opførsel har været andet end God mod Arbejderne. Til 19de Vidnet har ikke erfaret noget Paaklageligt af de Tiltalte. De øvrige Qvæstioner frafaldt Defensor til dette Vidne. Videre Forklaring sagde Vidnet sig ikke at vide til Oplysning, og da han var betydet Eedens Vigtighed og havde gjentaget sin Forklaring som rigtig, bekræftede han samme med Lovens Eed og blev demitteret.

7de Vidne Peder Jersing afhørt i preliminair Forhøret som 9de Deponent, fremstod derpaa og blev betydet Eedens Vigtighed, samt forelæst hans Forklaring i bemeldte Forhør pag: 16 og 17, den han gjentog som rigtig, og tilkjendegav at han ingen videre bestemt Forklaring kunde afgive til Oplysning i denne Sag, af hvilken Aarsag saavel Pr: Brandt som Defensor frafaldt Qvæstionerne til dette Vidne, og da han havde gjentaget sin Forklaring som rigtig, men for Resten syntes ikke at være Frie for Tosse eller Fiante Varenhed blev han fra Retten demitteret uden Eeds Aflæggelse.

8de Vidne Johanne Corneles Datter afhørt i preliminair Forhøret som 10de Deponent, fremstod derpaa og blev betydet Eedens Vigtighed samt blev forelæst hendes Forklaring i bemeldte Forhør pag: 17 og 18 den hun nu gjentog som rigtig, hun svarede derpaa til Actors skriftlige Qvæstioner saasom: til 13de Nej Vidnet har ikke formærket nogen Misforstaaelse mellem Smith og de Tiltalte førend det her paaklagte skeede; men derimod har Vidnet hørt saavel af 6te Vidne Johannes Olsens Kone Engel som af 7de Vidne Peder Jersing: at de Tiltalte skal have, efterat Preliminair Forhøret her i Sagen var optagen, Udladt sig med: at

dersom Smith kom paa Møllen igjen ville de overfalde ham paa nye. Til 18de Jo Smiths Tilstand var af saadan Beskaffenhed som Omspurgt. Til 19de Jo: Vidnet saa det Omspurgte og var det efter Vidnets Formeening Sandsynligt at {han} Smith kunde bleven Qvalt om Halstørklædet ikke hurtig nok havde blivet løst, af hvilken Aarsag Vidnet beed Knuden op medens Mad: Smith var henne for at hente en Sax eller Kniv til at overskjære samme med. De øvrige Qvæstioner frafaldt Pr: Brandt for dette Vidne. Til Defensors skriftlige Qvæstioner svarede Vidnet saasom til 17de omtrent Kl: 11 ½ slet om Formiddagen, de øvrige Contra Qvæstioner frafaldt Defensor for dette Vidne, og da ingen havde Vidnet videre at tilspørge, og hun havde gjentaget sin Forklaring som rigtig, bekræftede hun samme med Lovens Eed og blev demitteret.

9de Vidne Anna Aamunds Datter fremstod derpaa og blev formanet til en Sandfærdig Forklaring samt betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa hun forklarede at være i sit 22 Aar, gift med Tiltalte Lars Hansen noget over et Aar og med ham Avlet et Barn som lever, og er hun nu tillige med hendes Mand i Tjeneste ved Aarstads Papiir Mølle, hun er ellers

1815: 402b

fød ved Ager Saugene i Agers Sogn ved Christiania af Forældre Arbejdsmand Aamund Aamundsen og Moder Lisbeth Thors Datter der begge ere døde hun var Hjemme hos sine Forældre indtil disse døde som skeede da hun var i sit 13de Aar og var hun siden i Tjeneste ved Papiir Møllen indtil hun blev Confirmeret som var for 7 Aar siden dette Foraar, derefter kom hun i Tjeneste hos Smeden Jacob Aamundsen ved Agers Saugene, der endnu lever, hvor hun var i Tjeneste 1 ½ Aar da hun kom at Tjene hos Hødker Christian Andersen hvor hun Tjente et halvt Aar og kom saa igjen til bemeldte Smed Jacob Aamundsen og blev der 1 Aar, og som siden atter til Hødker Christian Andersen hvor hun forblev indtil 8te Dage for Juul 1813 da hun blev gift med sin nu havende Mand og opholdt sig siden med hendes Mand paa Gladhuusets Papiir Mølle indtil de begge Fløttede her til Aarstads Papiir Mølle. Pr: Brandt begjerede nærværende Vidne \forelæst/ hendes Mand Lars Hansens Forklaring i Preliminair Forhøret pag: 5, 6 og 7 samt hende Afhørt efter de forhen fremlagde skriftlige Qvæstioner. Hun blev derpaa forelæst det af Pr: Brandt begjerte det hun vedkjendte sig som rigtig, for saavidt hende vedkommer og gik det saaledes til at hun var opgaaet i det omforklarede Kiøkken for at lave Mad til sig sin Mand og Barn og kom da Smith derhen og sagde hende at hun var gaaet for Tilig hen til denne Forretning, da Kl: var ikke meere en halv tolv, og da hun derpaa svarede at har hun gaaet lidt for tilig derhen, saa skal hun desto tidligere gaae paa Arbejde igjen, og hun ved at passe sit Arbejde saa godt som nogen Anden, Smith var meget Vreed og sagde du skit Mæhr gaaer nok ikke paa Arbejde for Kl: 1 og du kjender mig ikke ret, gaaende efter hende over Gulvet med en lille Riispisk i Haanden, samt sigende at Kl: ikke vare meere end 11, samt befalede en lille Pige at gaae hen for at høre hvad Klokken var, hvilket Deponenten!! satte sig imod saasom denne Pige havde Deponentindens Barn, og da Smith sagde at hun skulle levere Barnet til en anden Kone som var i Kiøkkenet ved Navn Randie, svarede Deponentinden at Pigen skulle beholde Barnet som havde det og at han veed jo hvad Klokken er, om Pigen ikke gaaer hen og hører efter det, og da Smith derpaa sagde at Deponentinden skulle gaae paa sit Arbejde igjen, gik hun hen og beklagede sig for sin Mand saaledes som af denne er Omforklaret. Smith gik som Omforklaret med den lille Riispidske i sin Haand, men han truede ikke eller udlod sig med at han dermed ville slaae. Deponentinden hørte eller saae ikke noget til det her paaklagte Slagsmaal eller Overfald, da hun paa den Tid samme foregik var saa langt Afsides i Møllen. Pr: Brandt frafaldt de skriftlige Qvæstioner til denne Deponentinde, hvorimod han bad {Vidnet} hende tilspurgt: 1 Om hun opmuntrede Raadede eller bad hendes Mand at Hevne den hende af Smith formeentlige tilføyede Uret? Herpaa svarede hun: at hun ikke sagde videre til hendes Mand end at han som det eeneste

Forsvar hun havde maatte forsvare hende mod Smith. 2de Om hun Talede med sin Mand den omforklarede Dag efter at denne var kom/m/en fra Byen og hvorom handlede deres Samtale da? Hertil svarede Deponentinden at hun vidste hendes Mand gik til Byen for at Tale med Hofagent Jansen om det imellem Deponentinden og Smith passerede, men efterat hendes Mand var kommet tilbage Talede hun ikke med ham førend efter at det Paaklagte Slagsmaal var passeret. Defensor bad Deponentinden forelagt {til Bes} den 17de af hans skriftlige Qvæstioner, samt desuden: Om det ikke er Nødvendig for hende førend den ellers til Madlavling!! (Madlavning) bestemte Tid at tilsee sit spæde Barn og om hun eller hendes Mand dertil at begjert Tilladelse? Derpaa svarede Deponentinden til den 17de af de skriflige Qvæstioner: denne er i Almindelighed fra 11 ½ til 12 slet. Til den fremsatte Mundtlige Qvæstion svarede hun: Jo saadant er Nødvendig da hendes Barn først bliver Aar gammel anden Pintsedag d: A:, Deponentinden har ikke meere end een Gang, nemlig det første [Aar]? hun kom i Arbejde paa Møllen, beedet om saadan Tilladelse og svarede Smith hende da, at sligt ikke skulle blive hende Nægtet, da ingen havde Deponentinden videre at tilspørge og hun havde Gjentaget sin Forklaring som rigtig, blev hun indtil videre uden Eed demitteret.
Pr: Brandt begjerede Sagens

1815: 403

Anstand til en for Retten beleilig Tid, for at udtage Continuationsstævning.
Defensor forbeholdt det Fornødne og maatte i Anledning af Actors til Vidnerne fremsatte 3de Sub qvæstion ærbødigst begjere Rettens Syn over Trapperne i Papiir Møllen da han havde Grund til at troe efter disses retning og øvrige Beskaffenhed at intet Mordisk Attentat kunde være udøvet mod Klageren om han endog var stødt need af Trapperne, saa meget mindre som det er oplyst at een af de Tiltalte under Nedgangen holdt fast veed ham.

Eragtet

Den forlangte Anstand bevilges til Torsdagen den 13de April førstkommende Formiddag Kl: 9 slet.
Tiltalte Lars Hansen blev indtil videre Demitteret og John Andersen blev overleveret Laugrettet for at henbringes i Byens Arrest.

Samme Dag og Stæd continuerede:

Gammel Justits Sag - see Folio 397.

Assessor Lassen som Actor contra Ole Iwersen Kiellewold.
Defensor Auditeur Rogge mødte og fremlagde Indlæg af Dags Dato, til hvilket han refererede sig og indlod Sagen Dom. Bemeldte Indlæg indtages her saalydende.
Actor mødte og begjerede Sagen Udsat til i Overmorgen i Haab om at kunde fremstille Arrestforvarer Bendt og erholde dennes Tilhjemling paa det her i Retten fremviiste Lerrets Betræk.

Eragtet

Den forlangte Anstand bevilges. Heiberg

Jørgen Ellingsen Jørgen Hanssen Anders Olssen Anders Axskelsen

Aar 1815 den 11te April blev en Extraret sat i Secretair og Sorenskriver Christies Huus, og Retten bestyret af mig Procurator Heiberg som constitueret Sorenskriver, i Overværelse af de 4re eedsorne Laugrettes og Meddomsmænd, Jørgen Ellingsen, Jørgen Hansen, Anders Olsen Eichaas og Anders Aschildsen Breedsteen, hvorda continuerede:

Gammel Justits Sag - see Folio 397.

Fogden Bøgh som Actor, contra Aamund Aamundsen og Jørgen Mathias Grundt.

Paa Fogdens Vegne mødte Pr: Brandt der fremstillede de Tiltalte løs og ledig for Retten, samt tilkjendegav at de fra Nordlands Amt Reqvirerede Documenter endnu ikke var Indløben, af hvilken Aarsag han maatte begjere Sagen udsat til i Dag 8te Dage Eftermiddag Kl: 3 som den første Tid han kan vente Postens Ankomst.

Defensor mødte og forbeholdt det Fornødne.

Eragtet.

Den forlangte Anstand bevilges til den 18de d: M: Eftermiddag Kl: 3.

Tiltalte Aamund Aamundsen blev indtil videre Demitteret og Jørgen Mathias Grundt blev overleveret Laugrettet for at henbringes i Byens Arrest.

Heiberg

Jørgen Ellingsen Jørgen Hanssen Anders Olssen Anders Axskelsen

Aar 1815 den 12te Aprill blev een Extraret sadt i Secretair og Sorenskriver Christies Boepæl i Bergen, og Retten bestyret af mig Procurator Heiberg, som constitueret Sorenskriver, tilligemed de 4re Edsorne Laugrettes- og Mæddoms Mænd, Lars Blix de Fine, Anfind Olsen, Jørgen Ellingsen og Jørgen Hansen, hvorda blev foretaget

Gammel Justits Sag see Fol: 403.

Assessor og Procurator Lassen som Actor contra Ole Iversen Kiellevold.

Actor mødte og fremstillede Arest-Forvarer Bendt, til den forige Rettes Dag, ommeldte Tilhiemlings Aflæggelse.

Bemeldte Arest-Forvarer Hans Bendt, afhørt den 15de Martji, som 3die Vidne, fremstoed derpaa, og blev forelæst hans Forklaring bemeldte 15de Martz, hvilken

1815: 403b

han nu igientog som rigtig, ligesom han i Retten foreviiste, det omforklarede, og den 31 Martji i Retten vurderede Lærrets Betræk, det han nu vedkiendte sig som sig tilhørende, og at være frakommet mod hans Vidende og Villie, hvilket alt han bekræftede med Lovens Eed og blev demiteret,

Actor fremlagde derefter een Extract af Bergens Byetings Protocoll, med Byeskriverens paategnede Attestation af 11te d: M:, og saaledes indlod han atter Sagen til Doms, i Henhold til hans udførte.

Defensor mødte og i Henhold til hans udførte Procedure og Paastand, ligeledes indlod Sagen til Doms. \Bemeldte Extract vedhæftes Acten/

Eragtet:

Dagen bliver herved optagen.

Samme Dag og Sted, continuerede,

Gammel Justits-Sag see Fol: 398

Foged Bøgh, som Actor contra Hans Larsen Ølnæss.

Actor mødte \ved Procurator Brandt/ og fremstillede den Tiltalte løs og ledig for Retten, saa fremlagde han og Attester fra Overindspecteur Falch og Vagtmæster Lieutenant Capitaine von Hougs af Dags Dato, hvilke viiser at den Tiltalte har udstaaet, hans ved de fremlagte Domme idømte Straffe, og da Comparenten ikke indseer Nødvendigheden af at fremlægge den Tiltaltes foregaaende Vitta \hvilken ikke endnu \ey/ ere ham indløben/ saa vilde han ikke

lengere opholde Sagen derefter, men i henhold til hans udførte Procedure og Paastand vedblev at indlade Sagen til Doms.

Defensor Assessor og Procurator Lassen mødte og fremlagde Indlæg af Dags Dato, til hvilket han henholdt sig og indlod Sagen til Doms. Ovenmeldte Attester og Indlæg, blev læste og indtages, her saalydende # #:

Den Tiltalte havde indted mod de fremlagde Attester at indvende, men erkiendte samme som sig vedkommende, ligesom han erklærede indted videre at kunne andrage i Sagen, endten for eller imod sig.

Eragtet:

Sagen bliver hermed optagen; den Tiltalte blev overleveret Laugrettet for at henbringes til Byens Arest. Heiberg

Lars Blix de Fine Anfin Olsen Jørgen Ellingsen Jørgen Hanssen

Aar 1815 den 13de Aprill blev een Extrarett sadt i Secretair og Sorenskriver Christies Boepæl i Bergen, og Retten bestyret af mig Pr: Heiberg, som constitueret Sorenskriver tilligemed de 4re Eedsorne Laugrettes og Meddomsmænd, Lars Blix de Fine, Jørgen Ellingsen, Anders Olsen Echaas og Anders Aschieldsen Bredsteen, hvorda blev foretaget

Gammel Justits-Sag see Fol: 401.

Foged Bøgh som Actor contra Lars Hansen og John Andersen.

Paa Fogdens Vegne mødte Procurator Brandt og fremstillede de Tiltalte løs og ledig for Retten, hvorefter han fremlagde Continuations Stevning af Gaars Dato, samt begiærede de til i Dag indstevnte Vidner paaraabte og afhørte. Continuations Stevningen blev læst og indtages her saalydende # #

Defensor Procurator Stadfeldt mødte og forbeholdt det Fornødne.

10de Vidne, Randi Lars Datter fremstod derpaa og blev formanet til een Sandfærdig Forklaring, samt betydet Eedens Vigtighed, hvorefter hun forklarede, at være 63 Aar gl:, samt i Tieneste paa Aarstads Papiir-Mølle, samt ikke i Slægt med nogen af Parterne, hun forklarede end videre: at den 7de f: M: om

1815: 404

Formiddagen, hvad Klokken var ved hun ikke, gik Vidnet og Lars Hanssens Kone Anna Aamunds Datter, fra Papiir-Møllen, hen i den Bygning hvor Arbejderne ved Møllen plejer ligge, for at lage deres Mad, og efter at de havde været der een liden Stund, kom Mæsteren Smith ind i Kiøkkenet, og spurgte dem hvad de der havde at bestille, hvortil Anna Aamunds Datter svarede at de var der for at lave deres Mad, og da Smith dertil Svarede at det var for tidlig da Kl: ikkun \ej/ var mere end 11 ½, saa sagde hun at er hun gaaet for tidlig derhen saa skal hun gaae des tidligere til Arbeide igjen, Smith var da meget vred, og sagde: jeg bryder mig ikke om hvad Du skidtmær siger og Du skal strax gaae til didt!! (ditt) Arbeide igien, Anna Aamunds Datter svarede end videre: jeg maatte gaae saa tidlig for at see til midt lille Barn, og det har De selv givet mig Tilladelse til; Smith sagde endvidere at Kl: ikke er mere end 11, og bad een liden Pige, som sad og holdt Barnet, at hun skulde gaa hen og see hvad Klokken var, og da Anna Aamunds Datter dertil svarede at det behøves ikke, da Smith nok selv vidste hvad Klokken var sagde Han atter at hun strax skulde gaae til sidt Arbeide og Du kiender mig ikke ret og begyndte hun \da/ at græde og gik derpaa hen til hendes Mand for at beklage sig, Smith var som sagt meget Vred, samt havde een liden Riispidske i sin haand som han røstede med, og gik hen efter Anna Aamunds Datter hen ad Gulvet og ud af Døren, men han truede ikke med at slaae, ej heller tilføyede han endten Vidnet eller Anna Aamundsdatter

noget, endten med Slag eller i Andre Maader. Henseende det her paaklagede Slagsmaal, forklarede hun: at hun derom er aldeles uvidende, da hun var saa langt afsides i Møllen, paa den Tiid samme foregik, hun har heller ikke hørt de Tiltalte tale om at de vilde overfalde Smith, endten før eller efter Slagsmaalet passerede. Actor frafaldt Qvæstionerne til dette Vidne, derimod svarede hun til Defensors skriftlige Qvæstioner, saasom til 17de Sv: imellem 11ve og 12 om Formiddag. Til 18de Smith har været Streng i sin Commando undertiiden, men han har ikke slaaet, endten Vidnet eller andre Arbeidere, {men} til 19de Vidnet har ikke erfaret noget uskikkeligt af de Tiltalte, ey heller har hun hørt nogen Uenighed mellem dem og Mesteren Smith, førend det her paaklagte passerede. De øvrige Qvæstioner frafaldt Defensor for dette Vidne. Da ingen havde Vidnet mere at tilspørge og hun havde gientaget sin Forklaring som rigtig, bekræftede hun samme med Lovens Eed og blev demiteret.

11te Vidne Solvie (Sølvie) Siverts Datter, fremstod derpaa og blev formanet til een Sandfærdig Forklaring, samt betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa hun forklarede at Være 46 [Aar] Gl: og i Tieneste ved Aarstads Papiir Mølle, samt ubeslægtet med Parterne, hun {forklarede} blev derpaa forelæst Klageren Smiths Forklaring her i Retten den 30te f: M:, den hun vedkiendte som rigtig for saavidt hende vedkommer. Henseende det her paaklagte Overfald og om {at} de Tiltaltes Udladelser, forklarede hun sig overeensstemmende med 10de Vidne. Til Defensors Qvæstioner forklarede hun saasom til 17de Sv: overeensstemmende med 10de Vidne; til 18de Sv:

1815: 404b

Vidnet har ikke hørt det ringeste onde Ord af Smith i den Tiid hun har været i Tieneste ved Møllen, som har været siden Michaelie f: A:, endten mod Vidnet eller Andre, men hans Opførsel har stædse været god til 19de, Sv: Vidnet har ikke erfaret noget uskikkeligt af de Tiltalte. Videre vidste hun ikke til Oplysning, og da hun havde igientaget sin Forklaring som rigtig, og ingen havde hende videre at tilspørge, saa som Actor og Defensor havde frafaldt deres øvrige Qvæstioner, bekræftede hun sidt Vidnesbyrd med Lovens Eed og blev demiteret.

12te Vidne Engel Sophie Tollevs Datter, fremstoed derpaa og blev formanet til at Vidne Sandhed, samt betydet Eedens Vigtighed hvorpaa hun forklarede at være 32 Aar gammel, {hun blev der} og i Tieneste paa Papiir Møllen, hvor hun har været over 2 Aar, hun blev derpaa forelæst Klageren Smiths Forklaring, heri Retten den 30te f: M:, den hun vedkiendte sig som rigtig for saavidt hende vedkommer; i henseende til det her paaklagte Overfald, saavel som i Henseende til de Tiltaltes Udladelser, endten for eller efter Overfaldet, forklarede hun sig overeensstemmende med 11te Vidne. Procurator Brandt, frafaldt Qvæstionerne til dette Vidne, derimod svarede hun til Defensors Qvæstioner saasom til 17de Sv: overeensstemmende med 11te Vidne, til 18de overeensstemmende med 11te Vidne til 19de overeensstemmende med 10de Vidne. De øvrige Qvæstioner frafaldes. Da hun inted videre vidste til Oplysning, ingen havde hende videre at tilpørge, og hun havde gientaget sin Forklaring som rigtig, bekræftede hun sam/m/e med Lovens Eed og blev demitteret.

Hofagent Janson og Consul Janson bleve paaraabte men mødte ikke.

Procurator Brandt begiærede Sagen udsadt til i Dag 8 Dage, for Imidlertiid ved Byetinget at faae optaget et Tingsvidne, for derved at faa indhendted Hofagent Janson og Consul Jansons Forklaringer.

Eragtet:

Den forlangte Anstand bevilges til den 22de d: M: Formiddag Kl: 9, som den første, fra andre allerede berammede Forretninger, Ledige Tiid.

Den Tiltalte Lars Hansen blev indtil Vid: demiteret, og John Andersen, overleveret til Laugrettet for at henbringes i Byens Arest.

Heiberg

Lars Blix de Fine Jørgen Ellinsen
Anders Olssen Økos Anders Axsilsen Bresten

Nyt Priliminair-Forhør

Aar 1815 den 14de April blev en Extraret sat i Secretair og Sorenskriver Christies Boepæl, i Bergen, og Retten bestyret af mig Procurator Heiberg, som const: Sorenskriver, i Overværelse af de 2de eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen, for at optage et Priliminair Forhør over Drængene Magne Olsen og Besse Amundsen, samt Pigen Kari Knudsdatter, angaaende atskillige hos Proprietair Christopher Kahrs paa Toftegaard, begaaede Tyverier, alt, ifølge bemeldte Kahrs's, Skrivelse til Admini-

1815: 405

strator, af 7de den/n/es, som her indtages og er saal: # Derefter blev i Retten fremlagt Dom/m/erens Indkaldelse, af s: D:, som blev læst og her indtages saal: #

De indkaldte Magne Olsen og Besse Amundsen var i Retten tilstæde, frie for Baand og Tvang, men den indkaldte Pige Kari Knudsdatter, var endnu ikke ankom/m/en. Af de indkaldte fremstod derpaa separatim, som

1ste Deponent Magne Olsen Toftegaard, som blev formanet til at forklare Sandhed, det han lovede, hvorpaa han forklarede, at være 18 Aar gl: og confirmeret, han er død paa Gaarden Toftegaard, i Lindaas Præstegjeld, af Forældre, Pladsmand Ole Hansen og Moder Mari Rasmusdatter, som begge lever, han er døbt i Østrem Annex-Kirke og {forrige Aars} Høsten 1813 confirmeret i Lindaas Hovedkirke. Han har stedse været hjem/m/e hos sine Forældre til den 28 f: M:, da han kom i Tjeneste hos Enken Brithe Andersdatt: lille Lindaas, i hvilken Tjeneste han endnu er, Den fremlagde Skrivelse fra Proprietair Kahrs blev ham derpaa forelæst. Han forklarede sig derpaa, at forgangne Aar!! (Aars?) Vinter, i Vaarsildefiskeriets Tid, da Kahrs og hans Kone var fraværende, og Pigen Kari Knudsdatter eene Hjem/m/e, overtalede denne Pige Deponenten og Medskyldige Besse Amundsen, at de skulde ligge i Huset med hænde, saasom der ikke var trygt for Spøgerie; da de endog i denne Anledning var kom/m/et ind i en af Stuerne, saa Deponenten, at der laae en Nøgel paa Bordet, som var forseiglet, og, da Deponenten og Besse, spurgte Pigen om, til hvilket Værelse denne Nøgel hørte, svarede hun, at den var til Contoiret, og, at der i bemeldte Contoir befandtes Penge, Brændeviin, Tobak og Liin, ligesom hun beskrev dem, hvorledes Laaset for Contoiret var indrettet. Da Deponenten havde faaet denne Underretning, proberede han med sin egen Nøgel, om han dermed kunde lukke Contoiret op, og, da dette lykkedes, gik de alle 3 ind i Contoiret og tog der Deponenten 10 rd DC: og Besse Amudsen!! (Amundsen) 10 rd DC:, hvormed de alle forføyede sig derfra den gang. En Tid derefter aabnede de atter Contoiret paa sam/m/e maade, og tog da, af en Krukke omtrent ½ Pægl Rum og ¼ pd: Tobak, med hvilket de lod det beroe dennegang. De vare der atter den 3de gang paa sam/m/e Maade, og tog da 4 Lod Liin, hvilket de Vejede paa en {i Contoiret værende} Vægtskaal, den de, efter Pigens Anviisning, fandt i et lidet Spisekam/m/er, og hvortil Nøgelen laae i Contoiret. Brændeviinet fortærede de alle tre tilsam/m/en paa Stædet, men Tobakken og Liinen deelede Deponenten og Besse Amundsen mellem sig, og den Deel af Tobakken, som kom paa Deponentens Part gav han til Pladsmand Anders Hansen paa Toftegaard, uden at sige denne hvor han havde faaet den fra, som Anders Hansen heller ikke spurgte ham om. Ligeledes er det gaaet til med den Liin som Deponenten beholdt; men de 10 rd i Penge, har Deponenten endnu i sit Verge. Han har ikke taget mere, eller paa andre Stæder i Kahrs Huus, end som nu er omforklaret, og er han aldrig kom/m/en derind paa anden Maade, end som nu sagt er, undtagen en Gang da

bemeldte Pige Kari {Ols}\Knuds/datter, beklagede sig for Deponenten og Besse Amundsen, at Nøgelen til den yttre Dør var bleven liggende inde i Huuset og Dørren gaaet i Laas, paa hvilken Grund hun overtalede Deponenten og Besse, at gaae ind af et Vindue til

1815: 405b

Vaskehuuset, i hvilket der var en Rude ude, igjen/n/em hvilken de ragte Armen ind og aabnede Kraagerne og saaledes slap ind af Vinduet, og derefter aabnede Dørren. Denne gang tog de intet i Huuset, men bemeldte Pige har adskillige gange givet dem Mad, fordi de skulde være der og holde hende med Selskab. Deponenten har ikke sagt sine Forældre noget om det Passerede, end heller veed han, om Pigen Kari Knudsdatter har begaaet nogen anden Utroeskab, end som her nu er omforklaret. Han tillagde nu, at, da han og Besse var inde i det omforklarede lille Spiskam/m/er, saae \de/ der eet lidet Skrin, hvori der, efter Pigens sigende til dem, befandtes Sølvpenge, ligesom hun visede dem hvor Nøgelen var til bemeldte Skrin, den de tog og aabnede Skrinet, men da de i det sam/m/e brækkede Skjægget af Nøyelen, saa tog de ingen af de i Skrinet værende Sølvpenge, da derimod de Penge han før har omforklaret at have taget i Contoiret, bestod i Bankosædler. Da ingen videre Forklaring af denne Deponent for Tiden var at erholde blev han indtil videre demitteret.

2den Deponent Besse Amundsen Toftegaard fremstod derpaa separat og blev formanet til Sandheds Udsigende, det han lovede og derpaa forklarede: at være 18 Aar gl: og confirmeret om Høsten 1813 i Lindaas Hovedkirke. Han er fød paa Gaarden Toftegaard af Forældre, Pladsmand Amund Gudmundsen og Moder Unna Olsdatter, der begge lever. Ligesom han er døbt i Østrem Annex-Kirke. Han var hjem/m/e hos sine Forældre til han var omtrent 12 Aar gl: og kom saa i Tjeneste hos Gaardmand Johannes Persen Undeland i Guulens Skibrede og Yttre Sogns Sorenskriverie, hvor han forblev 1 Aar, som Diætlegut!! (Giætlegut), eller Faarehyrde. Derefter kom han hjem til sine Forældre og var hjem/m/e 1 Aar; siden kom han i Tjeneste hos Thor Iversen Bremnæs, i ovenmeldte Skibrede og Jurisdiction, hvor han forblev ¾ Aar, og kom saa hjem og var hjem/m/e \i/ ¼ Aar, ved hvilken Tiid han igjen kom i Tjeneste hos Hans Hansen Børilde, i Lindaas Skibr:, i den/n/e Tjeneste var han 1 Aar, og kom saa hjem igjen og forblev hjem/m/e til den 28 f: M:, da han kom i tjeneste hos Hans Olsen Sæverøen, hvor han endnu er. Bemeldte Kahrs's Skrivelse blev oplæst for Deponenten, hvorpaa han forklarede sig angaaende det passerede Tyverie, aldeeles overeensstem/m/ende med 1ste Deponent, hvis Forklaring, efter at Deponenten først havde særskildt aflagt sin, blev ham forelæst, og den han nu igjentog som sin egen, med den Forandring: at den Tobak, som faldt paa Deponentens Part ved Deelingen, gav Deponenten til en nu afdød Pladsmand, Johannes Olsen Toftegaard, men Liinen gav Deponenten til 1te: Deponents Moder, Mari Rasmusdatter, for noget Mad, som Deponenten fik hos hænde; men Magne Olsen var paa den Tiid ikke tilstæde. Pengene derimod gjemte Deponenten under en Steen paa Marken, da han ikke torde bringe dem Hjem til sine Forældre, af Frygt for Straf, naar disse havde opdaget Tyveriet, og da han en Tid derefter saae efter Pengene, vare disse borte, uden at Deponenten ved hvem der har taget dem. Han tillagde nu, at ingen af dem havde faldet(?) paa, at begaae disse Tyverier, naar ikke Pigen Kari Knudsdatter havde opmuntret dem dertil og forført dem ved den

1815: 406

af hende given Anledning.

Magne Olsen blev derpaa indkaldet for Retten og begge Deponenter confronterede, hvorpaa den siste erklærede, at han ikke var tilstæde da hans Moder fik den ommeldte Liin hos Besse Amundsen; men Moderen har siden sagt Deponenten dette, uden at spørge, hvor sam/m/e var

kom/m/et fra. Magne Olsen sagde, at han vidste ikke, hvor Besse Amundsen giorde af de 10 rd DC: eller Tobakken, men for det øvrige, var de aldeeles enige i deres Forklaring; ligesom de begge eenstem/m/ig forklarede, at de aldrig tilforn har været tiltalt eller straffet for nogen Forbrydelse, den de ogsaa vidste sig frie for at have begaaet; og da ingen videre Forklaring for denne Sinde af dem var at erholde, aftraadde de indtil videre.

3die Deponet!! (Deponent), Guldsmedmester Wilhelm {Frederich} \Friman/ Meyer, fremstod derpaa for Retten, og blev formanet til en sandfærdig Forklaring, samt betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa han forklarede: at være 30 Aar gl: og er Broder til Klageren Kahrs's Kone. Han forklarede derpaa, at, nest for Juul afvigte Aar, da Deponten!! (Deponenten) fvar!! (var) i Besøgelse hos sin Søster og Svoger, beklagede disse sig for, Tiid{en} efter anden at være bleven bestjaalet, samt at de havde deres Pige, Kari Knudsdatter, tilligemed de i Dag afhørte 2 Drænge, mistænkte derfor, saasom de havde faaet at hvide!! (vide), at disse Drænge havde havt sin gang i Huset hos Pigen, medens Kahrs og hans Kone vare fraværende; der blev da skikket Bud efter begge Drængene, hvoraf Magne Olsen strax tilstod, at alting var tilgaaet saaledes som han i Dag her i Retten har forklaret. Besse Amundsen vedblev vel en Tid at benægte, men Omsider giorde han ogsaa sam/m/e tilstaaelse; men Pigen Kari Knudsdatter vilde ikke rigtig ud med Bekjændelsen, uden forsaavidt at hun rigtig nok havde givet dem Mad, for at de skulde ligge i Huuset. Videre eller anden Forklaring vidste han for denne Sinde ikke at [forklare} afgive, og, da han havde gjentaget sin Forklaring som rigtig, blev han dimitteret.

4de Deponent Skoemager Thye Christopher Jæger fremstod derpaa og blev formanet til en sandfærdig Forklaring, samt betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa han forklarede, at være 22 Aar gl:, og beslægtet i 2det leed med Klageren Kahrs's Kone; for øvrigt forklarede han sig i alle Deele overeensstem/m/ende med 3die Deponent, hvis Forklaring blev ham forelæst, den han igientog som sin egen og blev demitteret.

Pigen Kari Knudsdatter blev paaraabt, men mødte ikke, og, da det vilde blive for vidløftig med en nye Indkaldelse hertil at faae hende frembragt, saasom de almindelige Som/m/erthings Rejser nu forestaaer, saa bliver dette Forhør herved nu sluttet og skal saa hastig muelig blive beskreven og Amtet tilstillet og De {alt} 2 første Deponentere blev Laugrettet overleveret for at bringes til Fogden.

Lars Blix de Fine Heiberg Anfin Olsen

1815: 406b

Aar 1815 den 17de April blev en Extraret sat i Secretair og Sorenskriver Christies Boepæl i Bergen, og Retten bestyret af Settedommeren Auditeur Rogge, i Nærværelse af de 2de eedsorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen, hvorda continuerede:

Gammel Justits Sag - dee Fol: 401.

Fogden Bøgh som Actor, contra Lars Hendrichsen Fadnæs med fleere.

Paa Fogdens Vegne mødte Pr: Heiberg som fremlagde Continuationsstævning af 8de d: M: i forkyndt Stand, hvorefter han begjerede de Indstævnte paarabbte, og Vidnet Karie Jacobs Datter Fadnæs forelæst hendes Mand Hendrich Olsen Fadnæsses Forklaring til Protocollen den 30te f: M: og hendes Erklæring derover indtaget. Bemeldte Stævning indtages her saalydende.

Defensorerne mødte og forbeholdt det Fornødne.

Den forrettende Lensmand Ole Johannesen Hougswiigen mødte og fremstillede Arrestanterne Lars Hendrichsen Fadnæs og Niels Olsen Bergstadnæsset \Løs og Leedig for

Retten/, hvorimod Lensmand Hougswiigen anmeldte at den 3die Tiltalte Aad Olsen Fadnæs ikke er Arresteret. Efter Paaraab mødte ikke bemeldte Aad Olsen Fadnæs skiøndt han ifølge Forkyndelses Paategningen paa den af Actor i Dag fremlagte Stævning er paa Lovlig Maade blevet Stevnet for at møde her i Dag for Retten.

Derefter fremstod Karie Jacobs Datter Fadnæs som efter at være forelæst det af Actor forlangte forklarede under den af hende forhen aflagde Eeds Kraft, at for circa 5 Aar Siden blev hende paa hendes paaboende Gaard Fadnæs frastiaalet endeel Sølvpenger 5 à 6 rd hvilken Sum hun nu ikke bestemt kunde opgive. Da hun havde hendes Søn Lars Henrichsen Fadnæs Mistænkt for dette Tyverie, bar hun det ind paa ham og han tilstod dette for hende at han rigtig nok havde begaaet det ommeldte Tyverie og at han havde leveret de stjaalne Penger til Jørgen Gullachsen Fadnæs. Nogen Tid derefter kom Lars Hendrichsen Fadnæs og overleverede hende 3 rd i grov Courant af de stjaalne Penger, som han sagde hende at han igjen havde faaet Udleveret af Jørgen Gullachsen Fadnæs og Dagen derefter igjen bragte Jørgen Gullachsen hende selv 8 mrk grov Courant, ligeledes af de stjaalne Penger som sidstnævnte fortalte hende var blevet ham Overleveret af Lars Hendrichsen Fadnæs i Forvaring. Hun tilkjendegav nu paa Rettens Omspørgende: at hun ikke kunde opgive Tiden paa hvilken hun mistede Sølvpengene, da det omtrent kunde være ½ Aars Tid fra den Tid hun savnede dem, hun havde efterseet dem, men da hun savnede dem og giorde Paatale derom til Lars Hendrichsen Fadnæs var det Dagen efter at han som Omforklaret igjen tilbageleverede hende de 3 rd og Dagen derpaa igjen at Jørgen Gullachsen Fadnæs bragte hende de 8 Mrk. Procurator Heiberg begjerede hende derpaa forelæst Jørgen Gullachsen Fadnes Forklaring til Protocollen den 30te f: M: og hendes Erklæring derover indhentet hvorvidt samme er Rigtig elle ej, hvilket skeede, og hvorefter hun forklarede at hun ikke til Jørgen Gullachsen havde indladt sig med at have midstet nogle Sølvpenger, men denne kom Uanmodet fra hendes Side til hende med de omforklarede 8 Mrk, videre vidste hun ikke at forklare og blev Demitteret.

Jørgen Gullachsen fremstod derpaa for Retten

1815: 407

og henholdt sig til sin forhen afgifne Forklaring, med den Anmærkning: at Karie Jacobs Datter rigtig nok ikke fortalte ham, at hun havde midstet Sølvpengene, men da han igjennem Rygtet havde faaet dette at vide, gav dette ham Anledning til at han bragte Karie Jacobs Datter samtlige Penger Lars Henrichsen paa den Omforklarede Maade var kommet til ham med.

Procurator Heiberg maatte da de Almindelige Sommertinge nu snart er for Haanden at begynde og for første Tour først endes den 2den May førstk: begjære Sagen udsat til den 3de s: M: for at fremme det videre Fornødne til Sagens Slutning.

Eragtet

Den forlangte Anstand bevilges og bliver de Tiltalte Arrestantere {herved} Overleveret Actor for igjen at besørge dem saavelsom Aad Olsen Fadnæs til at møde her ved Udsettelses Tiden.

Lars Blix de Fine Anfind Olssen Rogge

Aar 1815 den 18de April blev en Extraret sadt i Secretair og Sorenskriver Christies Boepæl i Bergen og Retten bestyret af mig Procurator Heiberg som constitueret Sorenskriver, i Overværelse af de 4re eedsorne Laugrettes og Meddomsmænd sc: Lars Blix de Fine, Anfind Olsen, Jørgen Hansen og Jørgen Ellingsen, hvorda continuerede:

Gammel Justits Sag - see Fol: 403.

Fogden Bøgh som Actor contra Aamund Aamundsen og Jørgen M: Grundt.

Paa Fogdens Vegne mødte Pr: Brandt der fremstillede de Tiltalte Løs og Ledig for Retten samt tilkjendegav at \de/ forhen ommeldte Documenter endnu ikke vare ham indløben, desformedelst han maatte begjere Sagen udsadt til en for Retten belejlig Tid.

Defensor mødte og forbeholdt det Fornødne.

Saa mødte og Matros Lars Bastian boende i eget Huus her i Byen i 11te Rode No 80 som tilkjendegav at være gift med en Søster af Tiltalte Jørgen Mathias Grundt samt fremlagde nu her i Retten hans skriftlige Caution for Jørgen Mathias Grundts Tilstædeblivelse indtil Sagens Slutning, paa Grund af hvilken Caution han forventede at den Tiltalte Grundt blev løsladt af Arresten. Bemeldte Caution indtages her saalydende. # #

Pr: Brandt paa Actors Vegne havde indtet imod meerbemeldte Caution eller Grundts Løsladelse derefter, at indvende.

Eragtet

Da ovenmeldte Cautionist er boesadt her i Byen og der fra Actors Side indtet derimod er Indvendt saa fandt Dommeren sig beføyet til at indvilge den forlangte Løsladelse, dog med Paalæg for bemeldte Grundt at indfinde sig her i Retten, naar Sagen her for Retten foretages, for øvrigt udsettes Sagen til Onsdagen den 3de May førstkommende Formiddag Kl: 9 slet, som den første Leedige Tid formedelst andre berammede Forretninger og de indfaldende Sommertinge.

De Tiltalte bleve derpaa indtil videre Demitterede.

Heiberg

Lars Blix de fine	Jørgen Ellingsen
Anfind Olssen	Jørgen Hanssen

Aar 1815 den 19de April blev en Extraret sat i Secretair og Sorenskriver Christies Boepæl i Bergen og Retten bestyret af mig Pr: Heiberg som constitueret Sorenskriver, i Nærværelse af de 2de eedsorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen hvorda udj Justits Sagen Procurator Brandt som Actor contra Erich Hansen Brattelien blev

1815: 407b

afsagt saadan:

Dom:

Efter Amtets Ordre af 10de og 11te October f: A: og Extensions Ordre af 17de Januarii sidstleden, tiltaler Procurator Brandt Arrestanten Erich Hansen Brattelien, for begaaet Tyverie hos hans Huusbonde Lars Olsen Lille Twedt den Ældre, og Major von Reichborn her i Bergen, og har Actor i denne Anledning, ved Indlæg af 21de forrige Maaned, paastaaet Arrestanten indømt til Arbejde i Bergens Tukt og Manufactuurhuus i 18 Maaneder, samt tildømt at erstatte Lars Olsen Lille Twedt de ham frastiaalne Sølvpenger og Sølvmyndter med videre, med 336 rbd N: W:, og Major von Reichboren det ham frastiaalne Lagen med 8 rbd 32 s N: W:, samt endelig at betale alle af Actionen Lovlig flydende Omkostninger, med mere. Derimod har Defensor Procurator Christensen ved Indlæg af 31te samme Maaned, paa Grund af de, efter hans Formeening, under Sagen forekommende Omstændigheder paastaaet at Arrestanten blodt bør inddømmes til Arbejde i Manufactuurhuuset i 2 Maaneder, mod at erstatte det bortstiaalne og ej tilbagekomne og betale Actions Omkostninger med videre. Under det den 5te October forrige Aar optagne preliminair Forhør og det i Sagen seenere passerede er det oplyst, at den Tiltalte, sidstleden 30te September 1814 om Aftenen, har af det Loft eller Værelse i hans Huusbondes Lars Olsen Lille Twedts den Ældres Huus \hvor han har sit Natteleje/, udtaget een Kiste, hvori der befandtes 3de smaae Skriin og endeel

Papiirer samt endeel Sølv og Kobbermyndter med meere, og efter hans Sigende, leveret samme til Tambour Christian Møller og Musqveteer Daniel Pedersen Handeland, som har Aabnet Kisten og derudaf taget Eendeel forskjellige Sølvmyndter: bestaaende af Danske Kroner og 24 s Stykker, samt 15 og 8 s Stykker, 2de Sølv Knappe, 1 Sølv Signete, een rød Klædes Pung, 1 Messing Hæste-Maal og endeel gamle Danske Kobberskillinger, og med disse gaaet til Byen, uden at Tiltalte deraf har faaet nogen Deel, hvilket hans Foregivende, Tambour Møller har tilstaaet at være rigtig, men Musqveteer Handeland har benægtet. Af det saaledes stiaalne er Kisten med de 3de Skriin og Papiirerne tilbage kommet i uskad Stand samt taxeret af Verdie 1 rbdr 4 mrk N: W:, men det øvrige er af den Bestjaalne, under hans Tilhjemlings og Fravendelses Eed, Vurderet for 336 rbd N: W: og indtet deraf tilbagekommet, hvorfore sammes Verdie bliver at tilsvare. Fremdeeles er det beviist at den Tiltalte i Sældskab med bemeldte Tambour Christian Møller, har den 27de Septbr: forrige Aar, været inde i Major von Reichborns Huus, og der bortstjaalet et Vendelærrets Lagen og 2de Liinlerrets Halskraver, hvilke de begge har solgt til en ubekjendt Bonde for 5 rbd N: W:, af hvilke Penge, den Tiltalte Brattelien og Tambour Møller til sammen har forbrugt strax 1 rbd 1 mrk N: W:, men det øvrige beholdt Tambour Møller, hvilket alt af den sidste er vedtaget som rigtig. Af disse Koster, som ikke ere tilbage komne, var Kraverne Musqveteer Hogne Knudsen Haawersthun \tilhørende/ som under sin Eed har Vurderet dem for 2 rbd 4 mrk N: W:, men frafaldt Erstatning for samme; Lagenet var derimod Major Reichborn selv tilhørende, og er af Ham Vurderet for 8 rbd 32 s N: W:, men Erstatning derfor er ikke frafaldt og altsaa bliver at tilsvare.

Efter disse Oplysninger, bliver det uden for al Tvivl at den Tiltalte, som ikke tilforen er straffet for Tyverie, men derimod har Arbejdet i Bergenhuus Fæstning fra 4de eller 5te September 1801 til 31te Martii 1814, i Følge Kongelig Benaadnings Rescript 20de Martii 1801, paa Høyesterettes Dom af 22de Januarii samme Aar, ved hvilken han for Drab var Dømt fra Livet, og ved bemeldte Rescript benaadet med at Hensættes til Fæstnings Arbejde paa Livstid bliver at ansee og straffe, i Overeensstemmelse med Forordningen af 20de Februarii 1789 dens 1 §,

1815: 408

kun bliver det nermere at bestemme Straffens Grad i Overeensstemmelse med Sagens forefundne Omstændigheder. Den Tiltalte har selv anført som undskyldning for hans Handling, at han af Tambour Møller og Musqveteer Handeland, blev deels overtalt og deels truet til at være dem behjelpelig til at udstiæle den omforklarede Kiste eller Pengeskrin, fra Lars Lille Twedt, om hvilket han i sin Beruselse havde opdaget for Møller, at een saadan Pengekiste fandtes i Hans Huusbondes, bemeldte Lars Lille Twedts Loft, efter at disse havde først skienket ham saameget Brendeviin at han var saa beruset, at han ikke havde sin fulde Eftertanke, og efterat han havde leveret Kisten eller Skrinet, til Møller og Handeland, samt var gaaet til Sengs, angrede han sin Handling, og gik derfor strax hen til sin Huusbonde og angav at det var stiaalet, samt var denne behjelpelig at eftersette Tyvene, skiøndt han ikke opdagede!! (gav til kjende) at han selv havde været i ledtog med dem, førend Dagen derpaa. Hvad nu det første angaar, saa nægter vel baade Handeland og Møller aldeeles for at have lokket eller truet Brattelien til at levere dem Kisten, ligesom Handeland aldeeles benægter at have været med i Handlingen med dem, men Møller har dog tilstaaet at baade han og Handeland fulgtes med Brattelien og at de modtog Kisten af ham, saaledes som han har forklaret, samt at Handeland Aabnede den med een Steen og tog Pengene med det øvrige deraf bortstiaalne af den, og derefter forføyede sig til Byen, ligesom 1ste Vidne Ragnilde Knuds Datter Lille Twedt, har forklaret at hun bestemt saa at Handeland og Møller var i Følge med Brattelien paa Vejen til Lille Twedt. Hvad det andet angaaer, saa har ikke allene

Møller tilstaaet, at han og Brattelien havde Drukket eendeel Brendeviin, og at den sidste var beruset, men den bestiaalne Lars Olsen Lille Twedt, har ogsaa forklaret at det forekom ham saaledes da Brattelien om Aftenen kom ind i Stuen, ligesom og denne sidste /: nemlig Lars :/ tilstaaer at det gik saaledes til med Opdagelsen af Tyveriet som Brattelien har forklaret. Det er derfor ikke usandsynligt: at Tiltalte Brattelien ikke havde begaaet denne Handling, naar ikke disse 2de Millitaire, der tilforn ere bekjendte, tiltalte og straffede for Tyverier ved den Millitaire Jurisdiction, hvorved de nu ligeledes ere under Tiltale Henseende de her omhandlede Facta, og altsaa ikke ved nærværende Rett kan komme under Tiltale, dertil havde forlokket ham, hvilke{t} Omstændinghed, saavelsom og at han ikke førend han blev bekjendt med disse, har begaaet Tyverie, samt at hans Vandel har været upaaklaget, naar undtages at han efter bemeldte Benaadnings Reskript for Drab har været hensadt i Festnings Arbejde, maae komme i Betragtning i Henseende til Straffens Grad. Derimod har han ingen egentlig Undskyldning kunde Anbragt for det i Major von Reichborns Huus, forøvede Tyverie, men dette er dog skeet i Seldkab med Møller, som har beholdt det medste af de 5 rbd som kosterne bleve solgte for, og den Deel som Brattelien deraf har erholdt er i det \heele/, saa ubetydelig, at det viiser, han ingen indgaaet Hang har til Tyverie.

Efter saadanne Sagens Omstændigheder og de tilvejebragte Beviisligheder, bliver Tiltalte Erich Hansen Brattelien som er over Criminel Lavalder, da han tilforn er dømt, og efter Dommens Afsigelse, har været i Festnings Arbejde i 12 ½ Aar, at han Dømmes i Tugthuus Arbejde i 6 Maaneder, samt tilpligte at betale Skades Erstatning for de

1815: 408b

stiaalne og ej tilbage komne koster, in Solidum med Tambour Møller, og endelig at udrede alle paa hans Arrest og Underholdning anvendte og ellers af Actionens Lovlig flydende Omkostninger, hvoriblandt til Actor og Defensor et i Overeensstemmelse med Sagens Vidtløftighed passende Sallarium.

Under Sagførelsen har indtet ulovligt Ophold eller Forsømmelse skeet.

Thi Kjendes for Rett:

Tiltalte Erich Hansen Brattelien bør hensættes til Arbejde i Bergens Tugt og Manufactuur Huus i 6 siger Sex Maaneder, saa bør han og, insolidum med Tambour Christian Møller, at betale i Skades Erstatning til Lars Olsen Lille Twedt den Ældre 336 rbd siger Tre Hundrede Tredewe og Sex Rigsbankdaler Nawne Werdie, samt til Major von Reichborn 8 rbd 32 s siger Otte Rigsbankdaler, Tredewe og Toe Skilling Nawne Werdie. Endelig bør han og at udreede alle paa hans Arrest og Underholdning anvendte og ellers af Actionen Lovlig flydende Omkostninger, hvoriblandt Salarium til Actor Procurator Brandt 12 rbd siger Tolw Rigsbankdaler Sølw Werdie og til Defensor Procurator Christensen 8 rbd siger Otte Rigsbankdaler Sølw Werdie.

Det idømte at udredes inden 15ten Dage efter denne Doms Lovlige Forkyndelse, og det øvrige at efterkommes ved Øvrighedens Foranstaltning, under Adfærd efter Loven.

Den Tiltalte var i sin Friehed ved Retten tilstæde og hørte Dommen Aflæse, hvorpaa han Erklærede at han med samme var Fornøyet, hvorefter han af Laugrettet blev henbragt i Byens Arrest.

Lars Blix de Fine Heiberg Anfind Olssen

Aar 1815 den 22de April blev en Extraret sat i Secretair og Sorenskriver Christies Boepæl i Bergen, og Retten bestyret af mig Procurator Heiberg som constitueret Sorenskriver, i

Nærværelse af de 4re eedsorne Laugrettes og Meddomsmænd Lars Blix de Fine, Anfind Olsen, Jørgen Hansen og Jørgen Ellingsen, hvorda continuerede:

Gammel Justits Sag - see Folio 403.

Fogden Bøgh som Actor contra Lars Hansen og John Andersen.

Paa Fogdens Vegne mødte Pr: Brandt og fremstillede de Tiltalte løs og leedig for Retten, hvorhos han tilkjendegav at det forrige Rettesdag anmeldte Tingsvidne endnu ikke var Erhvervet, desformedelst han maatte begjere Sagen udsat til en for Retten beleilig Tid.

Defensor mødte og forbeholdt det Fornødne.

Eragtet.

Den forlangte Anstand bevilges til Fredagen den 5te May førstkommende Eftermiddag Kl: 3, som den første for Retten Ledige Tid fra andre berammede Forretninger og de i næste Uge begyndende Sommertinge.

Den Tiltalte Lars Hansen blev indtil videre Demitteret og John Andersen overleveret Laugrettet for at henbringes i Byens Arrest.

Heiberg

Lars Blix de Fine — Jørgen Ellingsen
Anfind Olssen — Jørgen Hanssen

{Høste} Sommer-Thinget for Sartors Skibreede

Aar 1815 den 28de April blev det almindelige Sommer- Sage og Skatteting for Sartors Skibrede fremholdt paa Tingstædet Tøsøen og blev Retten bestyret af mig Procurator Andreas Dankertsen Heiberg som constitueret Sorenskriver, i Overværelse af de 4re eedsorne Laugrettesmænd

1815: 409

Ingebrigt Simonsen Store Sandgolt, Knuds Olsen Schouge, Peder Michelsen Søre Echerhowde og Ole Olsen Nore Echerhowde. Fuldmægtig Jacob Andreas Krum paa Fogdens Vegne, Skibreedets Lensmand Peder Knudsen Tøsøen og endeel Tingsøgende Almue var tilstæde.

Hvorda følgende Kongelige Anordninger og Offentlige Foranstaltninger blev publiceret saasom:

1. Stigtets Skrivelse til Fogden af 18de October f: A: angaaende Dansk Courant Banco Sedlers Indløsning, mod Rigsbanksedler.
2. Hans Majestæt Kong Christian Frederichs Tale til Stortinget, og Frasigelse af den Norske Trone, dateret 14de October forrige Aar.
3. Kundgiørelse fra Stadsraadet, angaaende Placatens af 20de Junii f: A: dens Ophævelse, af 17de October forrige Aar.
4. Ditto fra Ditto, angaaende Skatternes Oppebørsel, dateret 28de Septbr: f: A:
5. Ditto fra Norges Riges Representantere til deres Landsmænd indeholdende Beslutningen om at erkjende Kong Carl den 13de som Norges Constitutionelle Konge, dateret 21de October f: A:
6. Stiftets Skrivelse til Fogden Bøgh angaaende Sedle Ombytningen af 9de Novbr: f: A:
7. Ditto Ditto til Ditto, angaaende Kong Carl den 13des Udvælgelse til Norges Constitutionelle Konge, dateret 11te November f: A:
8. Kong Carl den 13des Antagelse af Norges Krone etc: af 11te Novbr: f: A:

9. Kongelig Bekjendtgjørelse angaaende Grev von Essens Udnævnelse til Stadtholder i Norge, dateret 11te Novbr: f: A:

10. Konge-Riget Norges Grundlov etc: dateret 4de Novbr: f: A:

11. Declaration fra det Overordentlige Storthing, angaaende det ordentlige Storthings Holdelse, dateret 25de Novbr: f: A:

12. Kong Carl den 13des Befaling til Samtlige Stiftamtmænd, Biskopper og Amtmænd angaaende Embedsmændenes Eed, af 30te Novbr: f: A:

13. Ditto Ditto, angaaende det ordentlige Storthings Holdelse, af Ditto Dato.

14. Ditto Ditto, angaaende Chefernes Udnævnelse i Stadsraadet, af Ditto Dato.

15. Kongelig Kundgiørelse angaaende Regierings Anliggendernes Fordeeling af Ditto Dato.

16. Kongelig Placat angaaende Afgifter af Skibsparter!! (Skibsfarter?) og Handel af 1 Decbr: f: A:

17. Kundgiørelse angaaende Told Afgifternes Cours i reede Sølv og Guld for Decbr: Maaned f: A: dateret 1ste Decbr: f: A:

18. Ditto angaaende Ditto for Januarii Maaned d: A:, datr: 15de Decbr: f: A:

19. Kongelig Anordning angaaende et Søekrigs Collegiums Oprettelse i Norge, af 20de Decbr: f: A:

20. Kundgiørelse angaaende Told Afgifternes Cours i Sølv og Guld for Februarii Maaned d: A: dateret 15de Januarii d: A:

21. Anordning angaaende \at/ Kronsprinsen fører Regjeringen i Kongens Sygdoms Tilfælde, af 5te Januarii d: A:

22. Kongelig Kundgiørelse som bestemmer hvorledes der indtil videre skal forholdes med Militaire Sagers Foretagelse og Paadømmelse ved Høyesteret af 19de Januarii d: A:

23. Kundgiørelse angaaende Told Afgifternes Cours i Sølv og Guld for Martii Maaned {forrige} dateret 15de Februarii dette Aar.

24. Kongelig Placat angaaende Skyds Taxten, datr: 17de Febr: d: A:

25. Kundgiørelse angaaende Told Afgifternes Cours i Sølv og Guld for April Maaned

1815: 409b

dateret 15de Martii dette Aar.

26. Anordning angaaende Forbedring i Rets Betjenternes Sportler med videre, dateret 16de Martii d: A:

27. Kongelig Kundgiørelse angaaende det Norske Handels-Flags Benyttelse paa kortere Farvand af 12te Januarii dette Aar.

28. Ditto Ditto hvorved Bestemmes at den visse Skibe ved Reglementet af 26de Junii 1813 tilstaaede Frietagelse for Pas Gebyhrer til Qvarantene Vesenet skal indtil videre være Ophævet. Datr: Ditto Dato.

29. Anordning om Forandring i Placaten af 2den Decbr: 1812 og 21de Januarii 1813 om Forbud mod Korn og Meels bortselgelse ved offentlig Auction af Ditto Dato.

30. Provisorisk Anordning hvorved Adskillige til Lettelse for Levnets Midlers Indførsel og mod Vahrers Udførsel givne Befalinger Ophæves af 17de Januarii dette Aar.

31. Anordning som bestemmer hvorledes der med Stevningers Udtagelse samt Varsel til Høyesteret indtil videre skal forholdes, af 9de Febr: d: A:

32. Placat angaaende nærmere Bestemmelse ved Norske og Danske Skibes Maal og Mærke af Ditto Dato.

33. Provisorisk Anordning angaaende en preliminair Examen ved Norges Universitet for Jurister, Læger og Pharmaceuter, af Ditto Dato.

34. Kundgiørelse angaaende Udleveringen af Forbryderes Udlevering i begge Riiger, af 31te Martii dette Aar.
35. Ditto Ditto angaaende det 7de Departements eller Marine Departementets Oprettelse af Ditto Dato.
36. Anordning angaaende Folketellingen.

Derefter blev følgende Sager foretagne:

Nydt Biergnings Tingsvidne

Anders Pedersen Aase og Erich Nielsen \nore/ Tvedt fremstode Personlige for Retten og tilkiendegav, at de for omtrent 7 à 8 Uger siden var ombord paa Frue Kahrs Jagt fra Bergen, som laa ved Gaarden Sylte her i Sartor Skibrede \og/ førtes af Skipper Paulsen for at salte Sild, hvor da Michel Larsen Nippen og Wintzens Nielsen Nippen, kom til med een baade ladning Sild, den de solgte til bemeldte Skipper Paulsen, og da de hos ham havde faaet sin Klarering reyste de derfra, med deres tomme Baad, omtrent ½ Times Tiid derefter hørte Comparenterne et sterk Skrig, som af Folk der er i Søe-Nød, af hvilken Aarsag Comparenterne tillige med Drengen Lars Ingebrigtsen Aase og Anders Pedersen Aase strax reyste ud \med 2de Baade/ for at erfare hvor og hvem fra Skriget kom, og om fornødiges at kom!! (komme) den!! (dem) til Hielp, som var i Nød. Da Comparenterne og Kammerater, saaledes var komne ud i Fiorden saae de ovenmeldte Michel Larsen og Wintzens Nippen, sad paa Kiølen af deres Baad, som var hvelvet formedelst een sterk Storm som den Dag blæste af Sydost, og havde kandtret Baaden, der stoed [i] Faare for at drive til Havs, hvor de Forulykkede upaatvivlelig havde maattet tilsadt Livet; Comparenterne med Kammerater roede da strax til de Kuldseilede, og med øyensynlig Livs-Fare fik bierget baade dem og Baaden.
Som Vidner til denne Tildragelse angav Comparenterne, Mons Nielsen og Niels Michelsen begge af Gaarden Kallestad i bemeldte Sartor Skibrede.

1815: 410

Bemeldte Mons Nielsen Kallestad fremstoed derpaa for Retten og blev formanet til een Sandfærdig Forklaring samt betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa han aflagde Eed og forklarede: at være 49 Aar Gammel, boesadt paa Gaarden Kallestad og ubeslegtet og ubesvogret med Parterne, han forklarede derpaa at han den omforklarede Tiid nemlig for omtrent 7 a 8 Uger siden, tillig med hans Naboe Niels Michelsen Kallestad kom reysende {med} \i/ deres Baad, forbie Gaarden Sylte, men Veyret var saa stærk af Sydost Vind at de blev Nød at søge Havn, og i det de med Anstrengelse arbeidede sig derhen, saa de bemeldte Michel Larsen og Wintzens Nielsen \Nippen/ at være Kulseylet og sidde paa hvelvet af sin Baad, samt at blive reddet af Anders Pedersen Aase og Erich Nielsen nore Tvedt \med Kammerater/ paa den Maade og i den Tilstand, som af disse nu her inden Retten er forklaret, ligesom Vidnet tillagde, at de Kulseilede, uden al Tvivl havde drevet til Havs og maatte have sadt Livet til om de ikke havde i sam/m/e Øyeblik faaet Redning som anmeldt, videre vidste Vidnet ikke til Oplysning og da han havde gientaget sin Forklaring som rigtig blev han demiteret.
Derpaa fremstod Niels Michelsen Kallestad, som blev formanet til een Sandfærdig Forklaring og betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa han aflagde Eed og Forklarede: at være 29 Aar Gammel samt boesadt paa Gaarden, ubeslegtet og ubesvogret med Parterne, for øvrigt forklarede han sig i Alle deele overeenstemmende med første Vidne, hvis Forklaring blev ham forelæst, og den han gientog som sin eegen, og blev demiteret.
Endvidere fremstoed, for Retten, Michel Larsen og Wintzens Nielsen Nippen, som eenstemmig forklarede at de for omtrent 7 à 8 Uger siden, vare Kulseilede med deres Baad

paa det stæd, som ovenmeldte Biergere og Vidner har forklaret, samt at alt foregik fra først til sidst saaledes som af Biergerne er \om/forklaret. Demiteret.
Anders Pedersen Aase paa Egne og Kammeraters Vegne begierede det passerede, som Tingsvidne sluttet og sig beskreven meddelt, som Retten bevilgede.

Da ingen {havde mere at} efter Udraab, havde noget videre for i Dag at i rette føre beroer Tinget til i Morgen.

Heiberg
Ingebrigt Simonsen Store Sandgoldt. I:S:S: og bomerke
Knud Olsen Schouge K:O:S: og bomerke
Peder Michelsen Søre Echerhovde P:M:S:E: og bomerke
Ole Olsen Nore Echerhovde O:O:S: og bomerke
alle med paaholden Pen.

Dagen næstefter den 29de Aprill continuerede Sommerthinget for Sartors Skibrede paa Tingstædet Tøsøen, og Retten betient af de samme Personer som i Gaar findes anført.

Hvorda: blev publiceret følgende Docuemneter saasom:

1. Skiøde fra Ole Olsen Landeraae til Thore Hansen Landeraae, paa 9 1/3 Mrkr Fiskes Landskyld i Gaarden Landeraae No 59 i Sartor Skibrede, for 100 rbd N: W:, dateret 20de April 1815.
2. Bøxelbrev fra Lensmand Peder Knudsen Tøsøen \til/ Jacob Larssen Telnæs, paa 18 Mrk Fiskes Landskyld og 9 Mrkr Smørs Skatteskyld i Gaarden Nordvigen No 43 i Sartor Skibrede, og indført i Publications Protocollen Fol: 663, med Revers. Datteret 21de Decembr: 1814.
3. Skiøde fra Willum Grimsen Kallestad med flere til Kiøbmand Danchert D: Krohn i Bergen, paa 18 Mrkr Fiskes Landskyldsleje i Gaarden Midt Tvedt No 25, i Sartors Skibrede for 100 rbd N: W: dateret 6te Decembr: 1814.
4. Bøxelbrev fra Kiøbmand Danckert Danckertsen Krohn i Bergen, til Iver Nielsen paa 18 Mrk Fiskes Landskyld og 9 Mrk Smørs Skatteskyld i Gaarden Midt Tvedt No 25

1815: 410b

i Sartor Skibrede, dateret 12 Januarji 1815 med Revers.

5. Bøxelbrev fra Biskop Brun, til Anders Anderssen Waage den yngre paa 18 Mrk Fisk Landskyld og 9 Mrk Smør Skatteskyld, i Gaarden Waage Matr: No 73, i Sartor Skibrede dateret 7de Aprill 1815 med Revers.
6. Skiøde fra Frue Karen Sl: Ameln til Kiøbmand Mathias Christopher Daniels i Bergen paa Gaarden Trellevigen med paastaaende Huusebygninger, No 10 i Sartors Skibrede, af Landskyld 1 ½ Vog Fisk, dateret 3die Maji 1813, for 1200 rbd N: W:
7. Do: fra Kiøbmand Mathias Christopher Daniels, til Kiøbmand Danchert D: Krohn, paa bemeldte Gaard Trellevigen No 10, m: v:, for 3000 rbd N: W:, dateret den 7de Aprill 1815.
8. Bøxelbrev fra Biskop Brun, til Niels Endresen Strømme, paa 18 Mrkr Fiskes Landskyld og 9 Mrkr Smørs Skatteskyld, i Gaarden Strømme No 70 i Sartors Skibrede, datteret 7 December 1814. med Revers.
9. Do: fra Lensmand Peder Knudsen Tøsøen paa Eegne og Medeyeres Vegne til Hans Christensen Nordvigen, paa 1 pd: Fiskes Landskyld og 12 Mrkr Smørs Skatteskyld i Gaarden Nordvigen No 43, i Sartors Skibrede, datteret 28de Aprill 1815 med Revers.

10. Skiøde fra Enken Astri Niels Datter Strømme med flere, til Peder Nielssen midt Fielde, paa 6 ¾ Mrkr Fiskes Landskyld i Gaarden søndre Fielde, i Sartor Skibrede No 89, for 100 rbd N: W:, datteret 28de April 1815.

11. Afkald fra Ole Michelsen Nedre Golthen, til Formynderen Ole Salamonsen Bakke, for hans Hustrues Martha Peders Datters, efter hendes Fader, Farfader og Farmoder, tilfaldne Arvemidler, til sammen 124 rd D: C:, datteret 28de April 1815.

12. Do: fra Do: til Do:, for Dittoes tilfaldne Arvemidler efter Anna Knuds Datter nordre Toft, tilsammen 45 rbd N: W:, datteret den 28de April 1815.

13. Bøxelbrev fra Niels Olsen Nordre Biørøen til Søn/n/en Ole Nielssen, paa 5 1/32 Mrkr Fiskes Landskyld og 3 ¼ Mrkr \Smørs/ Skatteskyld, i Gaarden nordre Biørøen No 81 i Sartor Skibrede, datteret 28de Aprill 1815, med Revers.

14. Do: fra Hans Mathiassen Sæle og Carsten Ingebrigtsen Bielkerøen paa deres Myndtlingers Anna og Eli Niels Døttres Vegne, til Rasmus Johnsen Bielkerøen, paa 10 Aar, pa 6 Mrkr \Smørs/ Skatteskyld og Landskyld, i Gaarden Bielkerøen No 1 i Sartors Skibrede, dateret 28de Aprill 1815. med Revers.

15. Do: fra Mons Andersen Algerøen til Arne Hanssen Bakke, paa 18 Mrkr Fiskes Landskyld og 10 ½ Mrkr Smørs Skatteskyld, i Gaarden Bakke, \No/ 16 i Sartors Skibrede datteret 28de Aprill 1815 med Revers.

16. Do: fra Hans Erichsen Foldnæs, til Paul Jacobsen Aagothnæs, paa 1 pd 3 1/8 Mrkr Fiskes Landskyld og 13 9/16 Mrk Smør Skatteskyld, i Gaarden Agothnæs, No 62, i Sartors Skibrede, datteret 28de Aprill 1815, med Revers.

17. Do: fra Tosten Johnsen Folnæs og Hans Olsen Nordeyde, paa eegne og Medeyeres Vegne, paa 18 Mrkr Fiskes Landskyld og 9 Mrkr Smørs Skatteskyld i Gaarden Algerøen No 53, i Sartor Skibrede, til Niels Larsen Sækkingstad, datteret 28de Aprill 1815 med Revers.

18. Skiøde fra Michel Larssen Hagenæs, til Jens Andersen Windenæs, paa 3 81/96 Mrkr Fiskes Landskyld i Gaarden Hitzøen, No 41 i Sartors Skibrede, for 12 rbd N: W: datteret 28de Aprill 1815.

19. Do: fra Willum Michelsen Telle, til Sønnen Ole Willumsen, paa 12 Mrkr Fiskes Landskyld, i Gaarden Telle No 26, i Sartor Skibrede, for 100 rbd N: W: datteret den 28de April 1815.

1815: 411

20. Skiftebrev efter Johannes Nielsen Sollesvig datteret 26de Augustij 1814, hvorved Boets Jordegods 385/580 Mrkr Fiskes Landskyld, i Gaarden Sollesvig No 60 i Sartor Skibrede, er udlagt til Sterboe Enken Kristie Pauls Datter.

21. Deele brev efter Ole Michelsen \øvre/ Børnæs datteret 29de Aprill 1815, hvorved Boets Jordegods, 1 pd 3 Mrkr Fiskes Landskyld i Gaarden Øvre Børnæs No 4, samt een Femtepart i Laxevogen Ertsholmen, er udlagt, til Broderen Willum Michelsen Telle og Søsteren Anna Michels Datter Bakke for 400 rbd N: W:

22. Paategning af 2den Augustji 1813, paa Obligation af 26de Aprill 1803, lydende paa 60 rd D: C:, mod 1ste Prioritets Rett i 18 Mrkr Fiskes Landskyld i Gaarden Midt Tvedt No 25 i Sartor Skibrede, fra Niels Winzansen Midt Tvedt til Niels Erichsen Sælstøe, hvorved ovenmeldte Capital er omskrevet til 60 rbd S: V:

Fogden fremlagte Restancelisten, der viser at paa indeværende Aars Skatter er betalt 49 rbd 2 mrk N: W: Denne Liste blev inden Retten læst og af Laugrettet og Almuen som uimodsagt rigtig befunden.

Da ingen, efter 3de Ganges Udraab, meldte sig, som havde videre ved Thinget at at! forrette, saa bliver samme for denne Gang ophævet.

Heiberg

Ingebrigt Simonsen Store Sandgoldt I:S:S: og bomerke

Knud Olsen Schouge K:O:S: og bomerke

Peder Michelsen Søre Echerhovde P:M:S:E: og bomerke

Ole Olsen Nore Echerhovde O:O:E: og bomerke

Alle med paaholden Pen.

Sommerthing for Schjolds Skibrede.

Aar 1815 den 1ste Maji blev det almindelige Sommer- Sage- og Skattething for Schjolds Skibrede fremholdt paa Tingstædet Houcheland og blev Retten bestyret af mig Procurator Andreas D: Heiberg som constitueret Sorenskriver i Overværelse af følgende 4 eedsvorne Laugrettesmænd Johannes Olsen Hollen, Carl Henrich Rasmussen Nyegaard, Jens Anderssen Hougen og Lars Olsen Houge. Ved Retten var nærværende Foged Bøgh, Skibredets Lehnsmand og endeel thingsøgende Almue.

Hvorda blev publiceret de samme Kongelige Anordninger som paa Sommerthinget for Sartor Skibrede ere kundgjorte, og end videre:

No 37. Forordning af 12te April 1815, angaaende: at for Eftertiden skal den danske Nations Skibe og Varer i Norge, med Hensyn til Toldafgivternes Erlæggelse, behandles som uprivilegeret Nations.

No 38. Kundgjørelse af 15 April 1815, hvorved bestemmes, at af de i rede Sølv og Guld paabudne Afgivter af Skibsfart og Handel bliver i Maji Maaned at erlægge med 3 rbd 72 s: N: W:

Nydt Biergnings Tingsvidne

{Ingebrigt Ingebrigtsen og Haagen Stephensen fremstoede derpaa for Retten og tilkiendegav}

Mons Olsen Biørgen fremstoed for Retten og tilkiendegav at for omtrent 6 Uger siden var han og hans Kone ude paa Grimstad Fiorden for at optage Comparentens Fiskegarn, en Dag da det blæste temmelig haart af Sydost Vind og kom da Ingebrigt Ingebrigtsen og Haagen Stephensen Madhopen, seilende paa deres Baad, og ligesom de var kommet ud i Fiorden, Kulseilede, samt vare komne paa hvelvet, da Comparenten og hans Kone observerede deres Uheld; Comparenten roede da strax til de forulykkede, og fik dem begge med megen møye, og ikke uden Livsfare indtagen i sin Baad, og bragte dem derpaa hiem til Comparentens Boepæl, for at faae dem opvarmede og forfriskede, og var der ingen andre Baade eller Folk tilstæde som kunde have reddet de Kulseilede,

som Vidner til dette hans Andragende fremstillede Comparenten Lars Ingebrigtsen Madhopen og Ole Stephensen Sætre, dem han begiærede afhørte i denne Anledning.

Som 1ste Vidne fremstod derpaa Lars Ingebrigtsen Madhopen, som blev formanet til een sandfærdig Forklaring samt betydet Edens Vigtighed, hvorpaa

1815: 411b

han aflagde Eed og forklarede: at være 28te Aar Gammel samt Broder til den biergede Ingebrigt Ingebrigtsen, han forklarede derhos at for omtrent 6 Uger siden, saa han hiemme paa Gaarden Madhopen, at hans Broder bemeldte Ingebrigt Ingebrigtsen tillige med Haagen Stephensen, seilede ud for at optage sine Fiskegaren, samt \at de/ da de vare komne ud i

Grimstadfioren kulseilede og kom paa hvelvet, samt bleve reddede af Mons Olsen Biørgen, saaledes som af denne er omforklaret, sluttelig tillagde Vidnet, at dersom ikke bemeldte Mons Olsen havde kommet dem til Hielp, havde de efter Vidnets Formening maatte blevet borte, da veyret blæste haart og ingen Anden var tilstæde som kunde have reddet dem. Demiteret.

2det Vidne Ole Stephensen Sætre, fremstod derpaa og blev formanet til een sandfærdig Forklaring, samt betydet Eedens Vigtighed hvorpaa han aflagde Eed og forklarede at være 18 Aar gammel, samt een broder til den biergede Hagen Stephensen; for øvrigt forklarede han sig i alle deele overeenstemmende med 1ste Vidne, hvis Forklaring blev ham forelæst og den han gientog som sin egen. Demiteret.

Derpaa fremstoed ovenmeldte Ingebrigt Ingebgigtsen og Haagen Stephensen, den \første/ 24 og Anden 20 Aar gammel, og begge eenstemmig forklarede, at de den Tiid og Stæd som af Mons Olsen Biørge og Vidnerne er omforklaret, Kulseilede, samt af Mons Olsen blev bierget saaledes som af ham omforklaret er. Demiteret.

Mons Olsen Biørge begiærede det passerede som Tingsvidne sluttet og sig beskreven meddeelt, som af Retten blev bevilget.

Da ingen efter 3de Udraab havde videre for i Dag at føre i Rette bliver Tinget udsadt til [i] Morgen.

Heiberg

Johannes Olsen Hollen I:O:S: og bomerke

Carl Henrich Rasmussen Nyegaard C:H:R:S:N:

Jens Andersen Haugen I A H

Lars Olsen Hauge L:O:H:

Næste Dag den 2den Maji 1815 continuerede Sommerthinget for Schjolds Skibrede i Overværelse af de samme Laugrettesmænd som i Gaar.

Hvorda blev publiceret følgende Documenter:

1. Aflyst Obligation fra Niels Johannessen Lohne til Faderen Johannes Nielssen Lohne, stor 198 rd dC, dateret 5te Octobr: 1811, mod Pant i Lohne, No 6 i Schjolds Skiberede, efter Qvittering af 1ste Maji 1815.
2. Bøxelseddel fra Sognepræst Iver Munthe Daae til Ole Olsen paa 1 pd Sr:, 1/3 Faar 8 Kd: Malt Landskyld og Skatteskyld 1 pd 14 Mrk Sr: i Skeye, No 64, dateret 17 April 1815, med Revers.
3. Skjøde fra Lars Olsen Dyngeland til Sønnen Ole Larssen paa 1 Løb Sr: 1 Tønde Malt i øvre Dyngeland, No 21, for 600 rbd N: W: dateret 1ste Maji 1815.
4. Vilkaarsbrev fra Ole Larssen øvre Dyngeland til Forældrene Lars Olsen og Barbro LarsDatter paa aarligt Levekaar af denne Gaard, dateret 1ste Maji 1815.
5. Skjøde fra Lars Monssen øvre Natland med fl: til Sønnen Mons Larssen paa 1 pd 6 Mrk Smør 1/3 Hud i Gaarden øvre Natland, \No 76/ for 300 rbd S: V: eller 562 rbd N: W:, dat: 1ste Maji 1815.
6. Obligation fra Mons Larssen øvre Natland til Myndlingen Eli LarsDatter øvre Natland, for 100 rbd S: V:, mod Pant i øvere Natland, No 76, dateret 1ste Maji 1815.

1815: 412

7. Vilkaarsbrev fra Mons Larssen øvre Natland til Faderen Lars Monssen paa aarligt Levekaar af øvre Natland, No 76, dateret 1ste Maji 1815.

8. Bøxelseddel fra Johannes Monssen Kirke-Birkeland til Mons Larssen paa 15 Mrk Sr: 1/6 Hud Landskyld og Skatteskyld 1 pd Smør i øvre Natland, No 76, dat: 1ste Maji 1815, med Revers.

9. Afkald fra Lieutenant Ludvig Daae til hans Formynder og Fader Iver Munthe Daae for hans Moderarv 1000 rd dC:, dateret 1ste Maji 1815.

10. Skjøde fra Elias Eliassen til Madame Anna M: sal: Mestmacher paa Gjestgiverstedet Kongshavn, for 5000 Rbd N: W:, dateret 14 Novbr: 1814.

11. Skjøde fra Lieutenant Thomas Sommer \m: fl:/ til Ole Nielssen paa Gaarden lille Solem, \No 124/ af Skyld 12 Mrk Smør, for 1000 rbd S: W:, dateret 25 Febr: 1815.

12. Obligation fra Ole Nielssen lille Solem til Lieutenant Thomas Sommer for 400 rbd S: W:, mod 1ste Prioritet i lille Solem, No 124, dateret 2den Maji 1815.

13. Obligation fra Do: til hans Søstre {Cathrine} \Marthe/ NielsDatter og Nicoline NielsDatter lille Solem samt til Hans Michelsen nedre Kleppe for 551 rbd 10 2/3 s: S: W:, mod 2den Prioritet i lille Solem, No 124, dateret 2den Maji 1815.

14. Vilkaarsbrev fra Ole Nielssen lille Solem til hans Fader Niels Michelsen {lil} nedre Kleppe paa aarligt Levekaar af Gaarden lille Solem, dateret 2den {Novbr:} \Maji/ 1815.

15. Aflyst Obligation fra Niels Michelsen lille Solem til Lieutenant Thomas Sommer, stor 800 rd dC, der er omskrevet til 400 rbd S: W:, dateret 3 Maji 1810 og qvitteret 2 Maji 1815, mod Pant i lille Solem, No 124.

16. Afkald fra Lars Tormodsen Lien for hans Hustrue Guri NielsDatter Grimens Arvemidler 25 rd 2 mrk 10 s, til hendes Formynder Ole Johnsen Grimen, dateret 2den Maji 1815.

17. Skiftebrev efter Turine OlsDatter lille Solem, sluttet 1814, hvorved Boets Jordegods 12 Mrk Sr: i lille Solem, Matr: No 124, er udlagt til Creditor, Lieutenant Thomas Sommer m: fl:

Fogden derefter fremlagde Restancelisten, der viser, at paa indeværende Aars Skatter er betalt (åpent rom) . Denne Liste blev inden \Retten/ læst og examineret samt af Laugrettet og Almuen, som uimodsagt, rigtig befunden.

{Da ingen havde} Til Laugrettesmænd for næstkommende Høstething opnævnes: Niels Nielssen Millestvedt, Niels Hanssen Grimstad, Lars Magnesen Borge og Jacob Jacobsen Grynmøllen.

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Sommerthinget for Schjolds Skibrede hævet.

Heiberg

Johannes Olsen Hollen I:O:S: og bomerke

Carl Henrich Rasmussen Nyegaard C:H:R:S:N:

Jens Andersen Haugen I:A:H: Lars Olsen Hauge L:O:H:

Alle med paaholden Pen

Aar 1815 den 3de May blev en Extra Ret sat i Secretair og Sorenskriver Christies Boepæl i Bergen og Retten bestyret af Sættedom/m/eren Auditeur Rogge i Nærværelse af de 2de eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen hvorda continuerede

gam/m/el Justits Sag - see Foli: 406,

Foged Bøgh som Actor c:!! (contra) Lars Henrichsen Fadnes m: fl:

Paa Fogdens Vegne mødte Procurator Heiberg og ved Ole Johannesen Haugsvigen samt Leensmand Horvei fremstillede samtlige 3de Tiltalte løse og ledige for Retten. Derefter

Comparenten fremlagde Continuations Stævning af 20de d:!! (f:?) M: lovlig forkyndt, som blev læst og indtages her saa lydende: #.

Procurator Heiberg tilkjendegav derpaa, at da han som constitueret Sorenskriver har været fraværende paa de almindelige Sommertinge og hvorfra han først er tilbagekommen igaar Aftes silde, har det ikke været ham muelig til idag at slutte Sagen, men maatte til saadan Ende begjære samme udsat til først-

1815: 412b

Kommende Mandag den 8de \d: M:/ Eftermiddag Kl: 1.

Defensorerne lode forbeholde det Fornødne. {Den fremlagte}

Eragtet:

Den forlangte Anstand bevilges, og samtlige 3de Tiltalte overleveres Actor til Frembringelse igjen her i Retten til Udsættelsestiden.

Lars Blix de Fine Anfind Olssen Rogge

Samme Dag og Stæd, continuerede

Gammel Justits-Sag

Fogden som Actor contra Aamund Aamundsen og Jørgen M: Grundt see Fol: 407.

{Paa Fogdens Vegne mødte} og Retten bestyret af mig Proc: Heiberg, som constitueret Sorenskriver, i Nærværelse af de 4 edsorne Laugrettes og Meddomsmænd, Lars Blix de Fine, Anfind Olsen, Anders Olsen Eichaas og Anders Askelsen Bredsteen.

Paa Fogdens Vegne mødte Proc: Brandt og fremstillede de Tiltalte løs og ledig for Retten, hvorhos han tilkiendegav at de fra Nordlandene reqvirered Documenter endnu ikke var indløbne, disformedelst han maatte begiære Sagen udsadt til for Retten beleilig Tiid.

Defensor mødte og forbeholdt det fornødne.

Eragtet:

Den forlangte Anstand bevilkes!! til den 5te Junji førstkommende Formiddag Kl: 9, som den første Ledige Tiid, formedelst Andre berammede Forretninger, samt de Almindelige Sommerthinge, hvorfra Dommeren først kommer tilbage den 2den Junji førstkommende.

Heiberg

Lars Blix de Fine Anfind Olssen Anders Olsen Ekos Anders Askelsen Bresten

Aar 1815 den 5te Maji blev een Extraret sadt i Secretair og Sorenskriver Christies Huus i Bergen, og Retten bestyret af mig Pr: Heiberg, som const: Sorenskriver med de 4re Eedsorne Laugrettes og Meddomsmænd, Lars Blix de Fine, Anfind Olsen, Anders Askelsen Bredsten og Anders Olsen Echaas hvorda blev foretaget:

see Fol: 408 Gammel Justits Sag:

Fogden som Actor contra Lars Hanssen og John Andersen

Paa Fogdens Vegne mødte Procurator Brandt og fremstillede den Arresterede John Andersen, Løs og Ledig for Retten, samt tilkiendegav at det ved {Nordhordlehn} \Byetinget/, igiennem Stiftet reqvirerede Tingsvidne endnu ikke var optaget desformedelst han begiærede Sagen udsadt, til een for Retten beleilig Tiid.

Defensor mødte og forbeholdt det fornødne.

Eragtet:

Den forlangte Anstand bevilges til førstkommende Fredagen den 9de Næste M:, {Eftermiddagen} \Formiddag/ Kl: 9, {som} den første for Retten Ledige Tiid.

Den Aresterede John Andersen blev derefter Laugrettet overleveret for at henbringes i Byens Arest.

Heiberg

Lars Blix de Fine — Anfin Olsen
Anders Assielsen Bresten — Anders Olsen Ekos

Aar 1815 d/en 8de May blev en Extra Ret sat i Secretair og Sorenskriver Christies Boepæl i Bergen og Retten bestyret af Auditeur Rogge som Sættedommer i Overværelse af de 2de Laugrettesmænd Anders Olsen Ekkaas og Anders Askildsen Bredsteen, hvorda blev foretaget

gammel Justits Sag:

Foged Bøgh som Actor c: Lars Henrichsen Fadnes m: fl: see Folio 418.

Paa Fogdens Vegne mødte Procurator Heiberg og fremlagde Stiftets Extentions Ordre af 6te d: M:

1815: 413

hvorhos han tilkjendegav, at han formedelst andre Forretninger i Sorenskriveriet hvor han er Constitueret Sorenskriver, ikke har faaet Tid til idag at slutte (Sagen), og da de almindelige Sommertinge i Overmorgen tager sin Begyndelse og ikke ender før Løverdagen d/en 3de Juni, hvorved Protocollen bestandig er i brug, og endelig da de Tiltalte ikke ere arresterede, saa maatte han begjære Sagen udsat til Mandagen d/en 5te Juni Eftermiddag Kl: 1, ligesom han erklærede, at han saa betimelig skal tilsende Defensorerne hans Indlæg, at disse ogsaa til Udsættelses Tiden fra deres Side kan slutte.

Ole Johannesen Haugsvigen mødte og fremstillede de Tiltalte løse og ledige for Retten.

Defensorerne lode forbeholde det Fornødne.

Extentions Ordren indtages her saa lydende:

Eragtet:

Den forlangte Anstand bevilges til anstundende 5te Juni Kl: 1 Eftermiddag, og overleveres herfra Retten samtlige Tiltalte til Fogden for igjen at besørge deres Møde her for Retten til Udsættelsestiden.

Rogge
Sættedommer

Anders Axildsen Bredsteen
Anders Olsen Ekaas
begge med Paaholden Pen

Aar 1815 d/en 9de May blev en Extra Ret sat i Secretair og Sorenskriver Christies Boepæl i Bergen og Retten bestyret af Auditeur Rogge som Sættedommer i Overværelse af de 4 eedsvorne Laugrettesmænd Ole Nielsen Schiold, Anders Askildsen Bredsteen, Anders Olsen Ekaas og Niels Iversen Lundgaarden, hvorda i Sagen: Kiøbmand Dancherth Danchertsen Krohn c: Ole Joahnnesen Wiig blev afsagt følgende

Dom:

{Aar 1815 den 8de May, blev udi Sagen: Kiøbmand Dankert Dankertsen Krohn contra Ole Johannesen Wiig afsagt følgende Dom}

Ved Stevning af 28de Sept: f: A: fra Kiøbmand Dankert Dankertsen Krohn, som Eier af Herløe Kirke, saggivet Ole Johannesen Wiig, af bemeldte Kirkesogn og Mangers Præstegield, til at betale ham den af Herløe Kirke pligtige Tiende af 12 Tønder Brigdetran!! (Brugde-), der af ham er solgt for 900 rbd N: W:, med 30 rbd N: W:, samt Renter deraf indtil Betaling skeer

og Sagens Omkostninger skadesløs. Ved bemeldte Stevnings Indcammination mødte indstævnte Ole Johannesen Wiig, og stilstod!! (tilstod), at han rigtig nok i Forening med flere, havde i Aaret 1813, erholdt 12 Tønder Tran af fangede Brigder, hvilket Qvantum Tran han solgte for 900 rbd N: W:, men derhos anmærkede, at da Citanten, ingen paa sine Vegne har havt paa Gaarden Wiig i Herløe Sogn, som saavidt han vidste, altid har været det Sted, hvor Tienden har været leveret, for enten at modtage Angivelse eller Tiende, og Citantens HandelsGesel i Solsviig, heller ikke af ham har villet modtage Tienden, saaledes som han har erlagt den til Kongen og Præsten, nemlig: med 1 rd D: C: pr Tønde, saa var Citanten efter hans Formening, uberettiget til det paasøgte, og i al Fald til større Tiende, end den, han havde betalt Kongen og Præsten, hvilken hans Paastand han efter i Sagen, at have udtaget Contra Stevning af

1815: 413b

25de Octbr: f: A: har med Vidner, søgt at bevise, og derhos paastaaet sig Frifunden for Hoved Citantens Tiltale. Det væsentlige af hvad man af de af Contra Citanten førte Vidnes forklaringer kan udlade er, at Tienden i de forrige Eieres Tiid af Herløe Kirke, i mange Aar er bleven erlagt paa Wiig, men at Hoved Citanten, siden han blev Eier af Kirken, ikke har holdt nogen derfor at modtage bemeldte Tiende. Dersom Wiig, var in casu, det Sted, hvor Tienden burde have været erlagt, vilde Hoved Citanten, der, efter hvad der under Sagen er in confesso, ingen Fuldmægtig har holdt paa Wiig for at modtage Tienden, for hans Forsømmelse i saa Henseende tage Skade for Hiemfield!! (Hiemgield?), men da det ved Cancellie-Promemoria af 2de Jullj 1774, angaaende Fisketiendes Oppebørsel i Bergens Stift er befalet, at naar saadanne Steder, hvor Fisketienden beleiligst kan afleveres, er blevne udmærkede overalt i Bergens Stift, hvor Tienden ydes, bør den {Fisketiende} Fiskende paa de Steder møde med Tienden, og det ved daværende Stiftamtmand Levetzous, under Sagen, fremlagde Promemoria til Foged Heiberg dateret 3de August s: A: Publiceret inden Retten, ved de almindelige Høstethinge i Nordhordlehns Sorenskriverie, er bestemt, at Gaarden Wiig, Turøen og Midsøe skulde erlægge Tiende i Solsvigen, er det ligefrem at Hovedcitanten, var berettiget til at fordre Tienden, for Gaarden Wiig, andbuden i Solsvigen, og hvor han \da/ ifølge ovenmeldte Cancellie Promemoria, var forpligtet til, at modtage den. At contra Citanten, eller ikke har været uvidende om, At Tienden burde erlægges i Solsvigen, maa man antage, siden han efter hans egen Foregivende, skal have tilbudet, Hovedcitantens derværende Fuldmægtig, den erlagt med 1 rd D: C: pr Tønde, saaledes som han foregiver, dog uden i mindste Maade, at have bevist samme, at han skal have erlagt den til Kongen og Præsten, men som bemeldte Krohns Fuldmægtig i Sohlsvigen, ikke skal have villet modtage, formodentlig, der det giorte Tilbud, ikke indeholder den fulde Tiende, hvortil Hovedcitanten ifølge Lovens 2 B: 22 C: 3de og 4de Artikkel, vare berettiget, og for Kirkens Deel udgiør 1/30 Deel, af den hele Fangst, eller af de paastevnte 900 rbd N: V:, 30 rbd N: V: Da Contracitanten saaledes ikke har anbudet den fulde Tiende i Solsviigen til Hovedcitantens derværende Fuldmægtig, hvilket han end ikke selv har paastaaet, thi han har blot, foregivet, at have anbudet 12 rd D: C: pr Tønde Tran, som var langt mindre, end Hovedcitanten tilkom, men Contra Citanten, blive at tilpligte at erlægge 30te Deelen, af de 900 rbd N: V:, hvorfor Tranen qvæstionis, blev solgt, eller 30 rbd N: V: som udgiør det fulde Beløb, Contra citanten, burde have erlagt i Kirketiende, med Renter deraf, fra Hovedstævningens Forkyndelses dato, indtil Betaling skeer, saavelsom og erstatte Hoved Citantens Sagens Omkostninger.

Det attesteres herved at under Sagen er det befalede stemplede Papiir bleven brugt.

Thi Kiendes for Ret

Contra Citanten Ole Johannessen Wiig, bør til Hovedcitanten

1815: 414

Kiøbmand Dankert Dankertsen Krohn betale de paasøgte 30 rbd N: V: med Renter 4 pC: deraf, fra 4 Octbr: f: A: indtil Betaling skeer, samt i Sagens Omkostninger 20 rbd N: V:
Det idømte efterkommes inden 15 Dage, efter denne Doms Lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Ole Nielsen Schiold	Anders Olsen Eichaas
Anders Askieldsen Bredsteen	Niels Iversen Lungegaarden
begge med paaholden Pen	begge med paaholden Pen

Sommerthing for Lindaas Skibrede

Aar 1815 den 11te Maji, blev det Almindelige Sommer Skatte og Sage Thing for Lindaas Skibrede fremholdt paa Thingstædet Kilestrømmen, og Retten bestyret af mig Procurator Andreas Danchertsen Heiberg, som constitueret Sorenskriver, i Nærværelse af de 4 eedsorne Laugrettes Mænd: Michel Iversen Søndevaag, Bertel Erichsen Haadne, Lars Olsen Haadneqvam og John Andersen Konglevold. Foged Bøgh, {og} Iver Larsen Fieldende, {paa Hans Faders,} \som/ Skibreedes Lensmand{s, Vegne} og eendeel Thingsøgende Almue var nærværende.

hvorda blev publiceret, {følgende} de samme Andordninger og offentlige Foranstaltninger, som ved Sommerthinget for Schiolds Skibrede, samt

No 39, Kongelig Resolution af forrige Maaned, angaaend at Procuratorerne her efter nyder 3 rbd Diet Daglig i Alle befalede Sager, bekiendtgiort i Skrivelse fra Stiftet til Fogden af 3die Maji 1815.

Derefter blev foretaget følgende Sager saasom

1mo Nye Justits-Sag

Foged Bøgh som Actor contra Tyvs Delinqventerne, Magne Olsen og Besse Aamundsen Tostegaard!! (Toftegaard) og Pigen Karie Knuds Datter Haucaas.

Actor Foged Bøgh mødte, fremlagde, \1ste/ skriftlig Stevning, af 18de f: M: i lovlig forkyndt Stand, 2det Preliminair Forhør, af 14de s: M: med Amtets paategnede Actions Ordre af 17de s: M:, 3die Præste Attest af 7de d: M: angaaende Bæsse og Magne; 4de Ditto af samme Dato for Kari Knudsdatter Hauchaas. 5te Skriftlige Qvestioner af 8de d: M: Ligeledes fremstillede han de Tiltalte, Magne Olsen, Besse Aamundsen og Kari Knudsdatter Hauchaas løs og ledige for Retten. De Angjeldende forlangte han deres Preliminair Forhøret givne Forklaring forelæst, samt de øvrige Documenter, og Kari Knudsdatter examineret, ligesom Vidnerne paaraabte og afhørt ifølge de fremlagte Qvestioner.

Defensor Lehnsmand Fieldsende mødte og forbeholdt det Fornødne.

Af de fremlagte Documenter bliver No 2 Acten at vedhæfte, men de øvrige bleve læste og her indtages saa lydende. # #

De \To/ førstnævnte Tiltalte, aftraadte derpaa indtil videre fra Retten, hvorimod

1815: 414b

fremstod som:

5te Deponent Pigen Kari Knudsdatter Hauchaas, som blev formanet til en sandfærdig og uforbeholden Forklaring, det hun lovede derpaa forklarede at være: noget over 21 Aar

gammel, samt fød paa Hauchaas i Lindaas Skibrede af Forældre Gaardemand Knud Ingebrigtsen Hauchaas og Anna Larsdatter, som begge lever. Hun er døbt i Lindaas Hoved Kirke, samt confirmeret i samme Kirke, da hun var i sit 16de Aar. Hun var hjemme hos hendes Forældre indtil hun var 10 Aar gammel, da hun først kom ud at tjene som Barne-Pige hos Gaardemand Ole Knudsen Meanger af Echanger Skibrede, i hvilken Tjeneste hun forblev i et Aar; derfra kom hun til Gaardemand Philipus Botolfsen Undeland i Gulens Skibrede, hos hvem hun tjente i 2 Aar, og derfra til Lars Johannessen Fjeldanger i Lindaas Skibrede, hos hvem hun tjente i 2 Aar, hvorfra hun kom til John Olsen Fanebust, som er død, og forblev der i 3 Aar, der fra kom hun hjem til hendes Fader og forblev hjemme i et Aar, i hvilket Aar, hun hver anden Uge tillige tjente hos Steffen Larsen Fjeldanger, som endnu lever, fra denne Tjeneste kom hun til Klageren Christopher Kahrs paa Toftegaard, og forblev der til dette Aars Foraar, og nu er hjemme hos hendes Forældre. Den fremlagde Attest No 4, blev hende derpaa forelæst, og den hun erkjendte sog!! (som) rigtig og sig vedkommende. Den fra Klageren Christopher Kahrs under 7de f: M: indkomne og i Preliminair Forhøret Pag: 1 og 2 inddragne Anmeldelse blev Deponentinden derpaa forelæst. Hun forklarede derpaa: at afvigte Aar, i Vaarsild-Fiskeriets Tider, da hun tjente paa Toftegaard, var hendes Huusbonde og Madmoder bortreiste, og hun allene hjemme i Huset, havde hun anmodet Drengene Magne Olsen og Besse Aamundsen, at de skulde være i Huset med hende, saasom hun var bange at ligge der allene; hvilken hendes Begjering de havde opfyldt i nogle Dage og Nætter, og havde hun af og til givet dem Mad om Dagene. Da de saaledes en Aften vare nærværende i Huset, traft!! (trefte) det sig at Nøgelen til Kahrs's Contoir, som ved hans Afreise var bleven forseglet, laae paa bordet, og da Magne Olsen og Besse Aamundsen observerede Nøglen, spurgte de til hvilket Værelse den hørte hvilket Deponentinden ogsaa sagde dem. De vilde da strax trække Forseglingen; men dette sadte Deponentinden sig bestemt i mod; derimod spurgte de hende om hun ingen anden Nøgel havde, som kunde aabne Laasen for bemeldte Contoir-Dør, og hun herpaa havde svaret Nej, spurgte de hende atter om hun ikke kunde beskrive dem Laasens Indretning, rev de saa meget paa Forseglingen at de kunde see, at der var et Kon(?) i Skjægget, og da de havde opdaget dette, gik de begge bort, og strax derefter kom igjen og med bragte en Nøgle, den de proberede i Laasen, og saaledes fik Døren aabnet, hvilket skeede i Deponentindens Nærværelse, endskjø\n/dt hun bad dem at holde sig derfra. Bemeldte begge Drenge gik derpaa ind i Contoiret, men hvad de der bestillede vidste Deponentinden ikke, ej heller saa hun om de tog noget der. De havde imidlertid fundet i Contoiret Nøgelen til et lidet Spise-Kammer i Bagstuen, i hvilket de vare gaaet ind medens Deponentinden var ude paa Borggarden for at see om hendes Huusbonde kom hjem, da hun ventede ham den Dag, og da hun kom ind igjen saae hun at de havde aabnet et Skriv, hvori hendes Madmoder havde forvaret endeel Sølvpenge, men hun saae ikke, at de Tiltalte {tog} \beholdt/ nogen af disse Penge, saasom Deponentinden af al Magt satte sig derimod, og de maatte nedlægge i Skrinet de Penge de allerede havde taget, samt i det de vilde lukke Skrinet igjen, brækkede de Nøgelen i Skrinet. Bemeldte Spise-Kammer blev derefter lukket, og Nøgelen igjen indlagt i Contoiret og Contoir Døren tillaaset, hvorpaa de forføyede sig hjem. Nogle Uge derefter kom bemeldte Magne og Besse atter igjen medbringende den samme Nøgle som første Gang, samt aabne!! (aabnede) Contoiret, og der tog ½ Pæl Brændeviin, som de paa Stedet fortærede, men Deponentinden drak intet deraf endskiøndt de bød hende af sam/m/e. Mens bemeldte Magne og Besse har siden engang været i Contoiret og engang

1815: 415

i det større Spise-Kammer, men hvad de der have bestilt eller om de har taget noget disse Gange veed Deponentinden ikke, uden forsaavidt at de selv tilstod det, for hendes Huusbonde og Vidnerne Meyer og Jæger afvigte Aars Høst noget før Juul. Bemeldte Drenge har ikke lagt

i Huset, siden den første Gang de vare ind i Contoiret, men deri mod traf det sig engang at Deponentinden havde været ude i Erende, og hun kom hjem igjen observerede hun at yder Døren var gaaet i Laas og Nøgelen laae inden for i Kjøkenet, saaledes at hun ikke kunde slippe ind i Huset, og da hun her{for}\over/ beklagede sig for Magne og Besse, sagde disse hende at de vidste Raad til at komme ind, hvilket Deponentinden anmodet dem da om, hvorpaa de aabnede et Vindue i Vasker-Huset og saaledes kom ind og aabnede Døren for hende. Paa Tilspørgende forklarede hun: at Aarsagen hvorfore hun ikke strax ommeldte det Passerede, da hendes Husbonde og Madmoder kom hjem, var deels fordie at Magne og Besse under adskillige Trudsler, hvoriblandt at gjøre Skade paa hende eller selv \at/ tage Skade, forbød hende at opdage det, deels fordie hun frygtede for Tiltale af sine Foresatte naar det blev opdaget. Hun har ikke tilforn været tiltalt for nogen Forbrydelse, den hun ogsaa vidste sig frie for at have begaaet. Magne Olsens og Besse Aamundsens Forklaringer i Preliminair Forhøret Pag: 4, 5, 6 og 7 blev derpaa Deponentinden forelæst, hvilke hun benægtede forsaavidt de ikke stemme overeens med hendes Forklaring, dog tilstod hun nu: at hun paa deres Tilspørgende sagde dem hvad det var for en Nøgle der hørte til det lille Spise-Kammer, i hvilket Vegtskaalene var, men at de brugte Vegtskaalene eller hvortil vidste Deponentinden ikke, da hun ikke saa at de enten tog Liin eller Tobak.

Derpaa blev de tvende første Tiltalte atter frem kaldte for Retten og med den sidste confronteret, og efter at saavel de førstes som den sidstes Forklaringer var dem alle forelæst, forandrede Magne Olsen og Besse Aamundsen deres Forklaringer i Preliminair-Forhøret derhen: at den første Gang de som meldt vare inde i Contoiret, og Pigen Kari Knudsdatter var nærværende blev der intet taget i Contoiret, men derimod var de inde i Contoiret engang da bemeldte Kari Knudsdatter ikke var hjemme i Huset, og denne Gang var det at de tog de omforklarede 20 rd D: C: {ligesom der da ingen andre var tilstede i Huset, end en liden Pige Marthe Engels Datter, der da var omtrent noget over 12 Aar, og saaledes var da yder Døre aabne} De forklarede derhos: at de denne benævnte Gang fandt yder Dørene lukket og derfor gik ind af det omforklarede Vindue i Vaskerhuset, da der ingen Folk var tilstede i Huset, som kunde lukke dem ind, men efter at de havde været inde i Contoiret og taget Pengene som omforklaret, kom en liden Pige, Marthe Engelsdatter hjem, for hvem Besse Aamundsen gik ud at lukke Døren op. Dette passerede en Dag ud paa Eftermiddagen nogle Dage efterat de første Gang havde været i Contoiret, og da bemeldte Pige, som den Tid var noget over Tolv Aar gammel først kom hjem siden saae hun ikke at Comparenterne vare inde i Contoiret, ej heller sagde de hende at de der havde taget Penge. De har saaledes været fire Gange inde i Contoiret, af hvilke Tiltalte Kari Knudsdatter, har været hjemme i Huset de 3 Gange, men hun har ikke seet naar de tog Tobakken eller Liinen, da hun ikke paa den Tid var inde i Contoiret men ude i en af Stuerne. De lagde end videre til: at Kari Knudsdatter egentlig ikke har forlokket dem til at begaae denne Forbrydelse, men blot givet dem Anledning dertil, ved at overtale dem til at være der og holde hende med Sælskab. De benægtede bestemt: at de under nogen Slags Trudsler har forbudet hende at opdage det Passerede; men derimod tilstod De at de vel havde budet hende af Brendevinet, men at hun ikke havde drukket noget deraf. Præste-Attesten No 3 blev derpaa de tvende Tiltalte Drenge forelæst, den de vedkjendte sig som rigtig, samt at være dem vedkommende ligesom de tillagde: at den i Præste Attesten ommeldte Gaard

1815: 415b

Qvalvog er den samme som Toftegaard. Magne Olsen indleverede derpaa i Retten de stjaalne 10 rd D: C:, som strax blev Ejeren Kahrs tilbageleveret.

1ste Vidne Britha Andersdatter lille Lindaas fremstod derpaa og blev formanet til en sandfærdig Forklaring og betydet Edens Vigtighed, hvorpaa hun forklarede: at være 35 Aar

gammel, Enke og boesat paa Gaarden lille Lindaas, samt at være beslægtet med den tiltalte Magne Olsen i andet Led; sidste Gang været til Alters for omtrent 3 Uger siden. Hun svarede derpaa til Actors skriftlige Qvestioner, saasom til 5te Qvestion: Sv: Jo. Vidnet kjender alle de Tiltalte. til 6te Qv: Sv: Vidnet har intet lastværdigt erfaret eller hørt om de Tiltalte førend nu. Til 7de Qv: Sv: Nej, aldeles intet. Da Vidnet intet videre vidste til Oplysning og Ingen havde hende videre at tilspørge men hun havde gjentaget sin Forklaring som rigtig bekræftede hun samme med Lovens Eed. Demitteret.

2det Vidne Johannes Pedersen Undeland fremstod derpaa og blev formanet til en sandfærdig Forklaring, samt betydet Eedens Vigtighed: hvorpaa han forklarede: at være 30 Aar gammel og boesat paa Gaarden Undeland \i Gulens Skibrede/, han var sidste Gang til Alters 2de Paaskedag d: A: og er ubeslægtet med de Tiltalte, han svarede derpaa til Actors Qvestioner, saasom til 5te Sv: Vidnet kjender tiltalte Besse Aamundsen, forsaavidt at denne har tjent Vidnet et Aar, som Gjetle gut eller Faare-Hyrde, men han har derimod intet Bekjendtskab til de andre Tiltalte. Til 6te Sv: Vidnet har intet at Klage over Besse, men var vel fornøyet med ham i den Tid han var i Vidnets Tjeneste. Til 7de Sv: Nej, aldeles intet. Da Vidnet intet videre vidste til Oplysning og ingen havde ham videre at tilspørge, men han havde gjentaget sin Forklaring som rigtig, bekræftede han samme med Lovens Eed, og blev derefter dimitteret.

3die Vidne Thore Iversen Bremnes, fremstod derpaa og blev formanet til en sandfærdig Forklaring, samt betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa han forklarede: at være 32 Aar gammel, boesadt paa Gaarden Bremnes i Gulens Skibrede; han var seneste Gang til Alters for omtrent ½ Aar siden og er ubeslægtet med alle de Tiltalte. Han svarede derpaa til Actors Qvestioner saasom til 5te Qv: Sv: overeensstemmende med Andet Vidne. Til 6te Qv: Sv: Ligeledes overeensstemmende med andet Vidne, til 7de Qv: Ligeledes. Da Vidnet intet videre vidste til Oplysning og ingen havde ham videre at tilspørge, men han havde gjentaget sin Forklaring som rigtig, og bekræftede den med Lovens Eed, blev Det demitteret.

4de Vidne Lars Hansen Børilde, fremstod derpaa og blev formanet, til een Sandfærdig Forklaring, samt betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa han forklarede at være 64 Aar gammel og boesadt paa Gaarden Børilde her i Lindaas Skibrede, han var sidste Gang til Alters omtrent for 3 Uger siden, og er een Kiødelig Farbroder til den Tiltalte Magne Olsen, men de øvrige Tiltalte Ubeslegtet, han svarede derpaa til Actors Qvestioner, saasom til 5te Qv: Sv: Jo! Vidnet kiende alle de Tiltalte, og har den Tiltalte Besse Aamundsen tient hos Vidnet i 1 Aar til 6te Qv: Sv: Vidnet har ikke erfaret eller hørt noget ont af de Tiltalte, førend nu, og opførte Besse Aamundsen sig aldeles troe og skikkelig medens han var i Vidnets Tieneste til 7de Qv: Sv: Vidnet ved aldeeles indted Videre til Oplysning i denne Sag, og da ingen havde ham videre at tilspørge, men da han havde gientaget sin Forklaring som rigtig bekræftede han samme med Lovens Eed og blev demiteret.

5te Vidne Aamund Gudmundsen Toftegaard, fremstod derpaa og blev

1815: 416

formanet til een Sandfærdig Forklaring, samt betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa han forklarede, at være 50 Aar gammel, samt Boesadt, som Pladsmand, paa Gaarden Toftegaard eller Qvalogen!! (Qvalvogen), han var seeneste Gang til Alters dette Aars Palme-Søndag, samt er Fader til den Tiltalte Besse Aamundsen, han forklarede endvidere at han slett indted havde hørt om det her paatalte Tyverie førend Kahrs sendte Bud til ham og lod ham vide at de Tiltalte havde tilstaaet samme, ligesom han ikke har fornum/m/et at hans Søn har bragt noget hiem i Faderens Huus endten Penge eller Vahrer. Han svarede derpaa til Actors Qvestioner, saasom: til 5te Qvst: S: Joe Vidnet kiender dem alle, og er Besse Aamundsen, som sagt, hans Søn til 6te Qvst: Sv: Vidnet har ikke erfaret, eller hørt noget Lastværdigt af nogen af

de Tiltalte førend nu, til 7 Qvst: Sv: Ney Vidnet ved aldeles ikke mere til Oplysning i denne Sag; den Tiltalte Besse Aamundsens Witta, fra preliminair Forhøret Pag: 6 \blev Vidnet forelæst/, det han vedkiendte som rigtig, og da han indted videre vidste at forklare til Oplysning i Sagen, men havde gientaget sin Forklaring, som rigtig, bekræftede han samme med Lovens Eed og blev demiteret.

6te Vidne Unna Ols Datter Toftegaard, fremstod derpaa og blev formanet til een Sandfærdig Forklaring, samt betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa hun forklarede at være 52 Aar gammel, samt gift med næstforegaaende 5te Vidne, og var sidste Gang til Alters med hendes Mand, dette Aars Palme Søndag, for det øvrige forklarede hun sig aldeeles overeensstemmende med hendes Mand, saavel angaaende Tyveriet, som til Actors Qvestioner, og henseende den Tiltaltes Vitta, hvilket hendes Mands Forklaring blev hen[de] forelæst, og den hun gientog, som sin egen, og da hun indted videre vidste til Oplysning, men havde gientaget sin Forklaring, som rigtig bekræftede hun samme med Lovens Eed og blev demiteret.

7de Vidne Guldsmedmæster Wilhelm Friman Mieyer!! (Meyer), afhørt i Preliminair Forhøret som 3de Deponent, fremstoed derpaa og blev formanet til at vidne Sandhed, samt betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa hans \Forklaring/ i bemeldte Forhør pag: 7 og 8, blev ham forelæst, og den han nu igientog som rigtig, han svarede derpaa til Actors Qvestioner, saasom til 5te Qvst: Sv: Jo Vidnet Kiender dem alle til 6te Qvst: Sv: Vidnet har indted lastværdigt endten erfaret eller hørt af de Tiltalte, førend han som vidne var nærværende da de tilstoed hvad de her tiltales for til 7de Qvst: Sv: Ney Vidnet ved indted videre som kan tiene til Oplysning her i Sagen, og da ingen havde ham videre at tilspørge, men da han havde gientaget sin Forklaring som rigtig bekræftede han samme med Lovens Eed og blev demiteret.

8de Vidne Skomager Thyge Christopher Jæger, afhørt i Preliminair Forhøret som 4de Deponent, fremstod derpaa og blev formanet til een sandfærdig Forklaring, samt betydet Eedens Vigtighed, hans Forklaring i bemeldte Forhør pag: 8 blev ham nu forelæst, og ligesaa næst foregaaende Vidnes Forklaring pag: 7 og 8, den han nu atter gientog som sin egen og som rigtig, til Actors Qvestioner, forklarede han sig alldeles overensstemmende med 7de Vidne og

1815: 416b

da ingen havde ham videre at tilspørge, men han havde gientaget sin Forklaring som rigtig bekræftede han samme med Lovens Eed og blev demiteret.

9de Vidne Marie Rasmus Datter Toftegaard, fremstoed derpaa og blev formanet til een sandfærdig Forklaring samt betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa hun forklarede at være 57 Aar gammel, samt gift med Pladsmand Ole Hansen Toftegaard eller Qvalvogen, hun var sidste Gang til Alters for omtrent 3 Uger siden, og er Moder til den Tiltalte Magne Olsen. Hun svarede derpaa til Actors Qvæstioner, saasom til 1ste Qvst: Sv: Jo hun har modtaget noget lidet Liin af Besse Aamundsen, hvorfore hun gav \ham/ noget lidt Mad, hvilken Liin han tilbød hende med Anmodning at faae lidt Mad derfor, og skeede dette afvigte Aar Vinter i Vaarsilde-Fiskeriets Tiid. til 2de Qvst: Sv: Ney Vidnet spurgte ham ikke derom, ey heller sagde han dette. til 3de Qvst: Sv: Ney da det var saa ubetydelig havde hun ikke nogen Formodning om at det kunde være stiaalet til 4. Qvst: Sv: Jo der har været een Pladsmand af dette Navn, og døde denne Mand 2 Dage efter Nytaar dette Aar. til 5te Qvst: Sv: Jo Vidnet Kiender dem alle, og er Magne Olsen, som sagt, hendes Søn. til 6te Qvst: Sv: Vidnet har aldrig erfaret eller hørt om noget lastværdigt af de Tiltalte, førend det blev opdaget hvad de her tiltales for. til 7de Qvst: Sv: Ney Vidnet ved indted videre til Oplysning, ligesaalidet som hun vidste det ringeste af Tyveriet før det som omforklaret blev opdaget. Og

da ingen havde hende videre at tilspørge, men hun havde gientaget sin Forklaring som rigtig bekræftede hun samme med Lovens Eed og blev demiteret.

10de Vidne Ole Hansen Toftegaard, fremstoed derpaa og blev formanet til een sandfærdig Forklaring, samt betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa han forklarede at være 60 Aar gammel, gift med næst foregaaende 9de Vidne Marie Rasmus Datter og Fader til den Tiltalte Magne Olsen, han er boesadt som Pladsmand paa Gaarden Toftegaard eller Qvalvogen, samt var seeneste Gang til Alters med hans Kone for omtrent 3 Uger siden, han svarede derpaa til Actors Qvestioner saasom til 4de Qvst: Sv: Aldeeles Overeensstemmende med næst foregaaende Vidne, til 5te Qvst: Sv: Ligeledes, til 6te Qvst: Sv: Ligeledes, til 7de Qvst: Sv: Ligeledes i alle deele. Og da ingen havde ham videre at tilspørge og han havde gientaget sin Forklaring som rigtig, bekræftede han samme med Lovens Eed og blev demiteret.

11. Godvillig mødende Vidne Hans Olsen Sæverøe, fremstoed derpaa og blev formanet til een Sandfærdig Forklaring, samt betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa han forklarede at være 28 [Aar] gl: og boesadt paa Gaarden Sæverøen, han er een Kiødelig Broder af den Tiltalte Magne Olsen, og var seeneste Gang til Alters forige Aars Høst efter Michaeli. Actor begiærede for dette Vidne fremsadt den 5 – 6 og 7de af de Skriftlige Qvestioner, hvortil Vidnet svarede saasom til 5te Qvst: Sv: Jo han

1815: 417

Kiender alle de Tiltalte, og er, som sagt, Magne Olsen hans Broder; til 6. Qvst: Sv:, overeenstemmende med 10de Vidne, til 7de Qvst: Sv: Ligeledes overensstem[mende] med 9de og 10de Vidne. Da ingen havde Vidnet videre at tilspørge og han havde gientaget sin Forklaring som rigtig bekræftede han samme med Lovens Eed og blev demiteret.

12te Vidne Anders Hansen Toftegaard, fremstod derpaa, som godvillig mødende, for hvilken Actor begiærede følgende Qvestioner fremsadt: 1mo Har Vidnet af Magne Olsen modtaget Lin eller Tobak, og hvad gav han derfor?, og desuden 2de, 3de, 5, 6 og 7de af de skriftlige Qvestioner. Vidnet blev derpaa formanet til een sandfærdig Forklaring og betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa han forklarede at være, 28 Aar Gammel, og boesadt paa Gaarden Toftegaard eller Qvalvogen, som Pladsmand, han er ubeslægtet med alle de Tiltalte og var seeneste Gang til Alters forige Aars Høst, efter Michelie, han svarede derpaa til Actors Qvestion i Protocollen: Jo Vidnet modtog forige Aars Sommer omtrent 2 a 3 Blade med Tobk!! (Tobak) og strax derefter omtrent et Par Lod Lin, men Vidnet gav indted der for. Til skriftlige Qvestioner svarede Vidnet saasom til {første} 2den Qvst: Sv: Jo Vidnet spurgte derom og svarede da Magne Olsen at han havde kiøbt Tobakken, men Linen, spurgte vidnet ikke om hvor Magne havde faaet den fra. til 3de Qvst: Sv: ney da det var saa ubetydeligt havde Vidnet ingen Formodning herom til 5te Qvst: Sv: jo Vidnet kiender dem alle. til 6. Qvst: Sv: Overeensstemmende med 7de Vidne. til 7de Qvst: Sv: ney han ved indted videre til Oplysning. Da ingen havde Vidnet videre at tilspørge og han havde gientaget sin Forklaring, som rigtig, bekræftede han samme med Lovens Eed og blev demiteret.

Samtlige Tiltalte fremstod nu atter for Retten, blev forelæst Vidnernes Forklaringer mod hvilken ingen af dem havde noget at erindre.

Derpaa fremstoed den bestiaalne Christopher Kahrs, som blev formanet til Sandhed og betydet Edens Vigtighed, hvorpaa han sadte paa de bortstiaalne Varer følgende Taxt, saasom: ½ Mrk Tobak 1 rbd N: W:, 4 Lod Lin 1 mrk rbp N: W: og ½ Pæl Rum 3 mrk rbp N: W:, og 20 rd DC: eller 3 rbd 2 mrk N: W: af hvilken, 1 rbd 4 mrk N: W: i Dag er tilbage leveret af Magne Olsen, at disse Koster er ham frakommet mod hans Vidende og villie, samt at den af ham derpaa sadte Taxt er efter hans bedste Skiøn, bekræftede han med Lovens Eed, ligesom han frafaldt Erstatning for det ey tilbage komne. Demiteret.

De Tiltalte, havde indted at indvende mod den paa Kosterne sadte Taxt.
Og da Dagen med det passerede var forløben, begiærede Actor Sagen udsadt til i Morgen.

Og da ingen havde mere for i Aften ved Tinget at andrage, beroer samme til i Morgen Kl: 9, til hvilken Tiid ovenmeldte Justits Sag herved udsættes.

Heiberg

Michel Iversen Søndevog M:I:S:S og bomerke

Bertel Erichsen Haadne B:E:S:H: og bomerke

Lars Olsen Haadneqvam L:O:S:H: og bomerke

John Andersen Konglevold I:A:K: og bomerke

med holdt Pen

1815: 417b

Dagen næstefter den 12te Maji, continuerede Sommerthinget for Lindaas Skibrede paa Thingstædet Kielestrømmen, ved og i nærværelse af de samme Personer som i Gaar findes Anført.

Hvorda blev foretaget den fra i Gaar Udsadte

Gammel Justits Sag

Foged Bøgh som Actor contra Magne Olsen Toftegaard med flere:

Actor mødte og fremstillede de Tiltalte Løs og Ledig for Retten, saae fremstillede han og som godvillig mødende Vidne, den i Gaar anmeldte Pige Marthe Engelsdatter, tjenende hos Kahrs, og forlangede hende forelæst, den af Angjeldende Magne Olsen og Besse Aamundsen i Gaar giorte Forklaring, saavidt hende angaaer, og hendes Forklaring derover inhentet, samt forelagt de trende sidste Qvestioner til besvarelse.

13de Vidne bemeldte Marthe Engelsdatter fremstod derpaa og blev formanet til en sandfærdig Forklaring og intet at fordølge, hvorpaa hun forklarede: at være noget over 14 Aar gammel og uconfirmeret, samt i Tjeneste hos Kahrs. ubeslægtet til de Tiltalte. Hun blev derpaa forelæst de Tiltalte Magne Olsen og Besse Aamundsens Forklaringer i Gaar angaaende hende, hun forklarede derpaa at i Vaarsilde Fiskeriets Tider f: A:, da hendes Husbonde og Madmoder af og til reiste bort var Vidnet for det meste med dem, og nærværende Kari Knudsdatter hjemme, og hvad der i Huset i Vidnets Fraværelse passerede veed hun ikke men engang traf det sig, Tiden Kan Vidnet ikke erindre, at Kari Knudsdatter var bortreist med bemeldte hendes Husbond og Madmoder, og Vidnet var allene hjemme, at hun: sc: Vidnet, var gaaet hen i Fæhuset for at eftersee Kreaturerne, samt havde lukket Døren til Huset efter sig og taget Nøglen med saasom der ved Vidnets bortgang ingen fleere var tilstede. Da hun fra Fæhuset kom tilbage, efter at hun omtrent ½ Times Tid havde været borte, blev yder Døren aabnet inden fra af Besse Aamundsen, og da Vidnet Kom ind i Huset fandt hun saavel denne som Magne Olsen at være derinde, endskjøndt hun som sagt havde tillaaset yder Døren, førend hun gik bort. Hun observerede, at Magne Olsen, just i det hun kom ind i Stuen, lukkede Contoir-Døren i, men Vidnet saa ikke at de havde taget noget, og da hun heller ikke havde Frygt for saadant, da de forsikrede hende at de ingen Fortred havde giort i Huset, saa fandt hun det heller ikke nødvendig at anmelde det passerede for hendes Husbonde og Madmoder, ligesom hun heller ikke, havde Eftertanke nok til at spørge de Tiltalte om, hvorledes de vare indkomne i Huset. Hun svarede derefter til Actors fremlagte Qvestioner, saasom til 5te Qvst: Sv: overeensstemmende med 7de Vidne. Til 6te Qvst: Sv: Ligeledes. Til 7de Qvst: Sv: Ligeledes. Da Ingen havde Vidnet videre at tilspørge, og {hun} \Det/

havde vedtaget sin Forklaring som rigtig, blev Det, da hun er under Lavalder, uden Eed, demitteret.

De Tiltalte havde indted mod dette Vidnes Forklaring at erindre.

Defensor Lensmand Fieldsende var tilstæde og forbeholdt det fornødne.

Actor begiærede Sagen udsadt til Sommertinget for Radøe Skibrede, paa Tingstædet Alverstrømmen, Fredagen den 19de d: M:, Formiddag Kl: 10, for at fremme det videre fornødne.

Eragtet:

Den forlangte Anstand bevilges, og blev de Tiltalte indtil videre overleveret deres Fædre, som forbandt sig til at skaffe dem tilstæde ved Sagens Foretagelse.

1815: 418

Derefter blev publiceret følgende Documenter:

1. Skiftebrev efter Magnille KnudsDatter Holmaas, sluttet 12te April 1815, hvorved Boets Jordegods 1 pd 3 Mrk Smør 13 ½ Kd: M: i Holmaas, No 56, er udlagt til Enkemanden Mons Monssen og Børnene.
2. Skjøde fra Sigvald Jørgensen Kjetteland m: fl: til Sønnen Anders Sigvaldsen paa 1 pd 12 Mrk Smør i Gaarden Kjetteland, No 168, for 50 rbd 2 mrk 4 s NW:, dat: 11te Maji 1815, Vilkaar til Værdie
3. Vilkaarsbrev fra Anders Sigvaldsen Kjetteland til Faderen Sigvald Jørgensen og Kone Ingebor IngebrigtsDatter, dateret 11te Maji 1815.
4. Skjøde fra Niels Hanssen Fanebust til Lars Johannessen Elvig og hans Forlovede Kari HognesDatter Riisnæs paa 18 Mrk Smør og 12 Kd: Malt i Fanebust, No 55, {No 55} for 166 rbd 4 mrk N: W: og Vilkaar, til Værdie 25 rbd NW:, dateret 11te Maji 1815.
5. Aflyst Obligation fra Niels Hanssen Fanebust til Hans Bergesen Fanebust, stor 34 rd dC, mod Pant i Fanebust, No 55, dat: 1ste Maji 1792 og qvitteret 11te Maji 1815.
6. Vilkaarsbrev fra Lars Johannessen Elvig til Niels Hanssen Fanebust og Kone Bothilde LarsDatter paa Levekaar af Gaarden Fanebust, dateret 11te Maji 1815.
7. Skjøde fra {Berge} \Ole/ Hanssen Fanebust med fl: til Berge Hanssen paa 18 Mrk Smør 12 Kd: M: i Fanebust, No 55, for 175 rbd NW:, {og Vilkaar til Værdie} dateret 11te Maji 1815. NB: ½ prCto svares os af Vilkaaret, da Vilkaartager ei har solgt.
8. Vilkaarsbrev fra Berge Hanssen Fanebust til Faderen Hans Bergesen paa aarligt Levekaar af denne Gaard, dateret 11te Maji 1815.
9. Bøxelseddel fra Sognepræst Arnold Meyer til Lars Halvorsen paa 19 (9?) 8/13 Mrk Sr: 7 11/13 Kd: M: Landskyld og Skatteskyld 1 pd 1 ½ Mrk Smør i Løetvedt, No 99, dat: 22 Novbr: 1814, med Revers.
10. Do: fra Frue Kahrs til Niels Anderssen paa 9 Mrk Smør, 1/16 Td: Malt og 1/8 Vog Fisk i Østrem, No 10, Skatteskyld 16 ½ Mrk Smør, dat: 6 April 1815, med Revers.
11. Afkald fra Johannes Olsen Hundven for hans Kones Marthe MichelsDatter {Hund} Oenæs Arvemidler 49 rd 9 s dC, dateret 8 Maji 1812, til Formynderen Michel Pedersen Oenæs Boe.
12. Bøxelseddel fra Sognepræst Iver Munthe Daae til Mons Knudsen paa 13 ½ Mrk Smør 9 3/13 Kd: Malt 5/13 Faar Landskyld og Skatteskyld 1 pd 6 Mrk Smør i Gaarden Rise, No 42, dateret 1ste April 1815, med Revers.
13. Vilkaarsbrev fra Rasmus Olsen øvre Skodven til Forældrene Ole Michelsen og Marthe ThomasDatter paa aarligt Levekaar, af Gaarden øvre Skodven, No 98, dat: 11 Maji 1815.

14. Aflyst Obligation fra Iver Larssen Fjeldsende paa Myndlingen Steffen Bertelsen Hodnelands Vegne til Lehnsmand Lars Larssen Fjeldsende og Lars Arnesen Toft, stor 90 rd dC, mod Pant i Hodneland, No 65, dat: 8 Maji 1805 og qvitteret 29 Martii 1815.

15. Afkald fra Magne Magnesen Aaraas den yngre for hans Kones Marthe OlsDatter Østrems Faderarv 8 rd 3 mrk 8 s til Formynderen Ole Olsen Østrem, dat: 11te Maji 1815.

16. Do: fra Michel Olsen Sætre for hans afdøde Stedsøn Ole Nielssen Sætres Faderarv 14 rd 1 mrk 6 s til Formynderen Magne Magnesen Aaraas, dateret 11te Maji 1815.

17. Skjøde fra Mads Rognaldsen Spjudtøen til Sønnen Michel Madsen paa 18 Mrk Smør i Gaarden Spjudøen, No 107, for 200 rbd NW: og Vilkaar, til Værdie 30 Rbd NW: aarl:, dat: 11 Maji 1815.

18. Vilkaarsbrev [fra] Michel Madssen Spjudøen til Faderen Mads Rognaldsen paa Levekaar af denne Gaard, dateret 11te Maji 1815.

19. Skjøde fra Mons Monssen Holmaas m: fl: til Lasse Bendixsen Hougaas paa 1 pd 3 Mrk Smør 13 ½ Kd: Malt i Holmaas, No 56, for 666 Rbd 4 mrk NW: og Vilkaar til Værdie 28 rbd aarlig, dateret 12te Maji 1815.

20. Vilkaarsbrev fra Lasse Bendixsen Holmaas til Mons Monssen Holmaas og hans Søn Knud Monssen paa aarligt Levekaar, dat: 12 Maji 1815.

21. Delebrev efter Ingebrigt Michelsen øvre Skodven, dateret 12te Maji 1815, hvorved Boets Jordegods 1 pd Smør 8 Kd: Malt i Gaarden øvre Skodven, No 98, er udlagt til Enken Marthe NielsDatter og Sønnen Knud Ingebrigtsen, hver 12 Mrk Smør 4 Kd M:

22. Skjøde fra Martha Niels Datter øvre Skodven med Laugværge, til Stedsønnen Knud Ingebrigtsen, paa 1 pd Smør 8 Kd: Malt i Gaarden øvre Skodven No 98, for 75 rbd S: W: eller 140 rbd 3 mrk 12 s: N: W:, indberegnet hans egen Arvelod i Gaarden, datteret 12te Maji 1815.

23. Vilkaarsbrev fra Knud Ingebrigtsen øvre Skodven, til Stedmoderen Martha Niels Satter, paa Aarlig Levekaar, af Værdie 12 Rbd N: W:, af bemeldte 1 pd Smør og 8 Kd: Malt i øvre Skodven, datteret 12 Maji 1815.

1815: 418b

24. Obligation fra Knud Ingebrigtsen øvre Skodven, til Stedmoderen Marthe Niels Dtr: øvre Skodven, med 1ste Prioritets Rett, i 1 pd: Smør og 8 Kd: Malt, af Gaarden øvre Skodven No 98, i Lindaas Skibrede, stoer 75 rbd S: W: eller 140 rbd 3 mrk 12, dat: 12te Maji 1815.

25. Bøxelseddel fra Frue Kahrs, til {Ole Olsen} \Jacob Johnsen/ Rongvæhr, paa 18 Mrk Smør Landskyld og 15 Mrkr Smør Skatteskyld, i Gaarden Rongvæhr No 18, datr: 29de October 1814. med Revers.

26. Do: fra Erich Knudsen Grimstad til Lars Monsen Haugevigen, paa 1 Pd: ¾ Mrkr Smør og 10 5/16 Kd: Malt Landskyld, {Skatteskyld} 1 pd: 10 Mrk Smør Skatteskyld, i Gaarden Grimstad No 85, datteret 31te Martji 1815, med Revers.

27. Do: fra Agent Wollert D: Krohn til Jacob Olsen Rebnor, paa 12 Mrkr Smør 1/3 Faar og ½ Vog Fisk Landskyld, 1 pd: 2 Mrkr Smør Skatteskyld, dat: 6te Aprill 1815 med Revers i Gaarden Rebnor No 14 i Lindaas Skibrede.

28. Obligation fra Lasse Bendixsen Holmaas til Myndtlingerne Karie Mons Datter og Martha Mons Datter, stor 166 rbd 4 mrk N: W:, med 1ste Priotitets Rett [i] 1 pd: 3 Mrkr Smør og 13 ½ Kd: Malt af Gaarden Holmaas No 56, dat: 12te Maji 1815.

Fogden fremlagde Restance Listen for 1ste Termin 1815, hvorefter findes betalt 80 rbd, hvilken Restance Liste blev læst og rigtig befunden

Da ingen havde videre ved Tinget at bestille, efter at 3de Udraab derom var skeed, saa bliver samme for denne Gang hævet.

Heiberg

Michel Iversen Syndevog M:I:S:S: og bormerke

Bertel Erichsen Hodne B:E:S:H: og bomerke

Lars Olsen Haadneqvam L:O:S:H: John Andersen Konglevold I:A:S:K:

Sommerthing for Herløe Skibrede

Aar 1815 den 17de Maji, blev det Almindelige Sommer- Skatte- og Sage-Thing for Herløe Skibrede, fremholdt, paa Thingstædet Alverstrømmen, og Retten bestyret af mig Procurator Andreas Danchertsen Heiberg, som constitueret Sorenskriver, i Overværelse af de 4 eedsorne Laugrettesmænd: Knud Nielssen Fieldstad, Ole Gudmundsen Sture, Niels Nielssen Sture og Johannes Nielssen Schiold. Den constituerede Foged Hr: Premier Lieutenant von Christie, Skibredets Lehnsmand Willem Monssen Schiellang og eendeel thingsøgende Almue var tilstæde.

Hvorda! først blev publiceret, de samme Kongelige Anordninger og offentlige Foranstaltninger ved Sommerthingen, for Sartor, Schiold og Lindaas Skibreeder ere publicerede, samt desuden

No 40 Constitution for Premier Lieutenant von Christie, til Fogderiets Bestyrelse i Foged Bøghs Fraværelse, ved det Ordentlige Storthing, datteret 10de Maji 1815.

Da ingen havde videre for i Dag at irette føre blev Thinget udsadt til i Morgen.

Heiberg

Knud Nielssen Fieldstad Ole Gudmundsen Sture

Niels Nielssen Sture Johannes Nielssen Schiold

Den følgende Dag continuerede Sommerthinget for Herløe Skibrede i Overværelse af de samme Laugrettesmænd som i Gaar.

Hvorda blev publiceret følgende Documenter:

1. Bøxelseddel fra Enken Botilde MichelsDatter Algerøen med flere til Michel Nielssen paa 15 ¾ Mrk Fisk Landskyld og Skatteskyld 6 3/8 Mrk Smør i Wiig No 30, dat: 28 April 1815, med Revers.
2. Skjøde fra Christopher Christophersen til Thomas Erichsen paa et Plads under Gaarden Asch kaldet søndre Lien, som ved Skyldsætnings Forretning af 16 Maji 1815 er skyld sat for 10 Mrk Smør Skatte- og Landskyld og givet nyt Matr: No 114, for Kjøbesum 333 rbd 2 mrk N: W:, dat: 3die Januar 1815.

1815: 419

3. Skjøde fra Christopher Christophersen til Kjøbmand Peter Greve Bredal paa Gaarden Asch, No 9, af Landskyld 2 Løber 2 pd 2 Mrk Smør, for 24375 rbd NW:, dateret 26 Januar 1815.
4. Bøxelseddel fra Knud Olsen Dale til Sønnen Ole Knudsen paa 1 pd 3 Mrk Fisk Landskyld og Skatteskyld 12 Mrk Smør i Gaarden Dale, No 37, dateret 8 April 1815, med Revers.

5. Do: fra Kjøbmand Jens Gran til {Ole} \Mons/ Nielssen paa 9 Mrk Fisk Landskyld og Skatteskyld 6 ¾ Mrk Smør i Gaarden Turøen, Matr: No 28, dateret 24 April 1815, med Revers.

6. Do: fra Ditto til {Jesper} Knud Jespersen paa 18 Mrk Fisk Landskyld og 13 ½ Mrk Smør Skatteskyld i Turøen, No 28, dateret 25 April 1815, med Revers.

7. Skjøde fra Johannes Fougstad paa Hr: Stiftsrets-Assessor Johan Korens Vegne til Anders Johannessen paa 16 ½ Mrk Fisk 3 Kd: Malt i Gaarden Blom, No 35, for 450 Rbd N: W:, dateret 5te December 1814.

8. Do: fra Do: til Jacob Monssen paa 18 Mrk Fisk i Gaarden Schjold, Matr: No 46, for 450 Rbd N: W:, dateret 17 Maji 1815.

9. Bøxelseddel fra Jacob Monssen Schjold til Halvor Johnsen paa 18 Mrk Fisk Landskyld og Skatteskyld 9 Mrk Sr: i Schjold, No 46, dateret 17 Maji 1815, med Revers.

10. Vilkaarsbrev fra Halvor Johnsen Schjold til Jacob Monssen Schjold og Kone Mari MonsDatter paa aarligt Levekaar af denne Gaard, dat: 17 Maji 1815.

11. Skjøde fra Johannes Fougstad paa Assessor Johan Korens Vegne til Christian Iversen paa 18 Mrk Fisk i Gaarden Nordvig, No 50, for 450 Rbd NW:, dateret 17 Maji 1815.

12. Do: fra Do: til Johannes Monssen Blom paa 16 ½ Mrk Fisk 3 Kander Malt i Blom, No 35, for 533 rbd 2 mrk N: W:, dateret 17 Maji 1815.

13. Do: fra Do: [til] Paul Paulsen paa 9 Mrk Smør, 6 Kd: M: 1/8 Hud i Gaarden Frommereyde, No 21, for 609 rbd NW:, dateret 17 Maji 1815.

14. Do: fra Do: til Peder Paulsen paa 6 Mrk Smør, 4 Kd: Malt 1/12 Hud i Frommereyde, No 21, for 437 rbd 2 mrk NW:, dateret 17 Maji 1815.

15. {Bøxelseddel} \Vilkaarsbrev/ fra Paul Paulsen Frommereyde til Moderen Guri JohannesDatter paa aarligt Levekaar af denne Gaard, dateret 17 Maji 1815.

16. Obligation fra Paul Paulsen Frommereyde til Rasmus Iversen Frommereyde for 300 rbd N: W:, mod 1ste Prioritet i denne Gaard, No 21, dateret 17 Maji 1815.

17. Skjøde fra Johannes Fougstad paa Assessor Johan Korens Vegne til Ole Hanssen Frommereyde den yngre paa 8 Mrk Smør, 5 1/3 Kande Malt og 1/9 Hud i Frommereyde, No 21, for 583 Rbd 2 mrk NW:, dateret 17 Maji 1815.

18. Obligation fra Ole Hanssen Frommereyde den yngre til Niels Gunderssen Frommereyde for 333 rbd 2 mrk NW:, mod 1ste Prioritet i be:te Skyld i Frommereyde, No 21, dat: 17 Maji 1815.

19. Skjøde fra Johannes Fougstad paa Hr: Assessor Johan Korens Vegne til Rasmus Olsen paa 8 Mrk Smør 5 1/3 Kd: Malt og 1/9 Hud i Frommereyde, No 21, for 583 rbd 2 mrk NW:, dateret 17 Maji 1815.

20. Obligation fra Rasmus Olsen Frommereyde til Johannes Johannessen Toft for 250 rbd N: W:, mod 1ste Prioritet i denne Gaard, dateret 17 Maji 1815.

21. Bøxelseddel fra Danckert D: Krohn til Gunder Nielssen paa 20 27/64 Mrk Fisk Landskyld og Skatteskyld 13 ½ Mrk Sr: i Gaarden Dale, No 37, dateret 12 Januar 1815, med Revers.

22. Bøxelseddel fra Henrich H: Forman til Jacob Anderssen paa 1 pd 7 Mrk Smør 31/72 Hud Landskyld og Skatteskyld 22 ½ Mrk Smør i Gaarden Fosse, No 86, dateret 7 Febr: 1815, med Revers.

23. Vilkaarsbrev fra Jacob Anderssen Fosse til Moderen Ingebor TorbjørnsDatter paa aarligt Levekaar af Gaarden Fosse, dateret 17 Maji 1815.

24. Delebrev efter Enken Mari LarsDatter Toft, dateret 17 Maji 1815, hvorved Boets Jordegods 17 6/10 Mrk Fisk i Gaarden Rong, No 33, er udlagt til Sønnerne Iver Petersen Alvem, Jacob Petersen Ryland og Datteren Marthe PetersDatter Fjeldstad.

25. Skjøde fra Knud Michelsen Sjurtvedt til Johannes Knudsen Wigebøe paa 9 Mrk Smør 4 ½ Kd: Malt i Gaarden Sjurtvedt, No 64, for 100 rbd N: W:, dateret 17 Maji 1815.

26. Afkald fra Anders Nielssen Dale for hans Fædernearv 18 rd 2 mrk 4 s til Formynderen Peter Arnesen Rong, dateret 17 Maji 1815.

27. Bøxelseddel fra Anders Knudsen Iden m: fl: til Steffen Knudsen Egeland paa 8 4/5 Mrk Smør 2 14/15 Kd: Malt i Egeland, No 70, dat: 17 Maji 1815, Skatteskyld

28. Skjøde fra Jacob Nielssen Aasebøe m: fl: til Einer Johannessen paa 14 Mrk Smør 4 2/3 Kd: Malt i Gaarden Holme, No 77, indberegnet hans egen Arvelod, for 317 rbd 2 mrk 6 s NW:, dateret 18de Maji 1815.

1815: 419b

29. Obligation fra Einer Johannessen Holme til hans Sødskende Brynild Johannessen Holme med flere, stor 97 rbd 4 mrk 14 s: NW:, mod 2den Prioritet i 14 Mrk Smør 4 2/3 Kd: Malt i Gaarden Holme, No 77, dateret 18 Maji 1815.

Den constituered Foged fremlagde derpaa Restance Listen over Skatterne, hvorefter indted, er betalt af 1ste Termins Skatter for indeværende Aar, hvilken blev læst og rigtig befunden.

Da ingen efter Udraab havde videre ved Tinget at iretteføre, blev samme for den gang hævet

Heiberg

Knud Nielssen Fieldstad K:N:S:F: og bomerke

Ole Gudmundsen Sture O:G:S:S: og bomerke

Niels Nielssen Sture N:N:S:S: og bomerke

Johannes Nielssen Schiold I:N:S: og bomerke

begge med paaholden Pen

begge med paaholden Pen

Sommerthing for Radøe Skibrede

Aar 1815, den 19de Maji, blev det Almindelige, Sommer- Skatte- og Sage-Thing for Radøe Skibrede, fremholdt paa Thingstædet Alverstrømmen, og Retten bestyret af mig Procurator Andreas Danchertsen Heiberg, i Nærværelse af de 4 eedsorne Laugrettesmænd: Niels Niessen!! (Nielssen) indre Sæbøe, Niels Anderssen Helleland, Magne Rasmussen øvre Qvalem og Mons Gullachsen Sletten. Den constituerede Foged Herr Premier Lieutenant von Christie, Skibredets Lehnsmand Ole Magnesen Bøe og eendeel thingsøgende Almue, var nærværende ved Retten.

Hvorda først blev publiceret, de samme Kongelige Anordninger og offentlige Foranstaltninger, som ved Herløe Skibredes og de øvrige Sommerthinge, ere publicerede.

Dernæst blev foretaget følgende Sager saasom:

Gammel Justits Sag

Fogden som Actor, contra Magne Olsen og Besse Aamundsen Toftegaard samt Pigen Kari Knuds Datter Hauchaas, see Fol: 410.

Den constituerede Foged Premier Lieutenant v: Christie mødte og fremlagde skriftlig Continuations Stevning af 12te Maji i forkyndt Stand, saa fremstillede han de Angieldende løs og ledig for Retten, og begiærede de indstevnte vidner paaraabte og forlagt!! (forelagt) til Besvarelse, de 3de sidste af de af Foged Bøgh fremlagde skriftlig Qvestioner. Stevningen blev læst, og her indtages saa lydende. # #

Paa Defensor Lehnsmand Fieldsendes Vegne mødte Lehnsmand Ole Magnesen Bøe og forbeholdt det fornødne.

Af de indstevnte Vidner mødte som

14de Vidne Knud Ingebrigtsen øvre Schodven, som blev formanet til een Sandfærdig Forklaring og betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa han forklarede at være 58 Aar gammel, boesadt paa Gaarden Øvre Schodven, eeen Fader til den Tiltalte Kari Knuds Datter, og var seeneste Gang til Alters Bededagen dette Aar, han blev derpaa forelæst den Tiltalte Kari Knuds Datters Forklaring om hendes Levnetsløb, tilført Protocollen den 11te d: M:, det han vedtog at være rigtig, forsaavidt angaar, det Tiidsrum fra hun blev fød og indtil hun kom i Tieneste hos Klageren Kahrs, men hvad angaar hendes Opførsel der, eller in specie, hendes Fremgangsmaade med hvad hun her tiltales for er Vidnet gandske ubekiendt med. Han svarede derpaa til de skriftlige Qvestioner, saasom til 5te Qvst: Sv:, Vidnet har ingen bekiendtskab til de 2 først omspurgte, men den sidste kiender han da hun som sagt er hans

1815: 420

Datter. til 6te Qvst: Sv: Vidnet har ikke erfaret, eller hørt noget ont om de Tiltalte førend nu; de ere blevne tiltalte. til 7de Qvst: Sv: Ney Vidnet ved indted videre til Oplysning, i Sagen. Da ingen havde ham videre at tilspørge og han havde gientaget sin Forklaring som rigtig bekræftede han samme med Lovens Eed og blev demiteret.

15de Vidne Anna Lars Datter øvre Schodven, fremstoed derpaa og blev formanet til een sandfærdig Forklaring og betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa hun forklarede at være 57 Aar gammel, gift med næstafvigte 14de Vidne Knud Ingebrigtsen øvre Schodven, samt een Moder til den Tiltalte Karie Knuds Datter, og var seeneste Gang til Alters med Hendes Mand Bededagen dette Aar. Den Tiltalte Kari Knuds Datters forbemeldte Forklaring blev hende derpaa forelæst, og hvorpaa Vidnet forklarede sig aldeeles overeensstemmende med bemeldte 14de Vidne. Hun svarede derpaa til de skriftlige Qvæstioner, saasom til 5. Qvst: Sv: overeensstemmende med 14de Vidne, til 6te Qvst: Sv: Ligeledes, til 7de Qvst: Sv: Ligeledes overeensstemmende med 14de Vidne. Da ingen havde hende videre at tilspørge og hun havde gientaget sin Forklaring som rigtig, bekræftede hun samme med Lovens Eed og blev Demiteret.

16de Vidne Lars Johannessen Fieldanger, fremstod derpaa og blev formanet til een sandfærdig Forklaring, samt betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa han forklarede at være 39 Aar gammel, ubeslægtet til de Tiltalte, samt boesadt paa Gaarden Fieldanger i Lindaas Skibrede. Han svarede derpaa til de Skriftlige Qvestioner saasom til 5. Qvst: Sv: Vidnet har indted Bekiendtskab til de 2de først omspurgte, men den sidste, nemlig Karie Knuds Datter kiende Vidnet for saavidt hun har tient Vidnet i 2 Aar. til 6te Qvst: Sv: Vidnet har ind[ted] ondt enten erfaret eller hørt om de 2de Drenge førend nu, og saalenge Pigen Kari Knuds Datter var i hans Tieneste, var hendes Opførsel {ube} upaaklagelig. til 7. Qvst: Sv: Ney Vidnet ved indted videre til Oplysning i Sagen. Da ingen havde ham videre at tilspørge og han havde gientaget sin Forklaring som rigtig blev han Demiteret, efter at han havde bekræftet sam[me] med Lovens Eed.

17de Vidne Stephen Larssen Fieldanger, fremstoed derpaa og blev formanet til een sandfærdig Forklaring, samt betydet Eedens Vigtighed: hvorpaa han forklarede at være 25 Aar gammel, boesadt paa Gaarden Fieldanger, og ubeslægted med de Tiltalte. Han svarede derpaa til [de] skriftlige Qvestioner, saasom til 5. Qvst: Sv: Overeenstemmende med 16de Vidne, med den Forandring, at Kari Knuds Datter kun har tient hos Vidnet hver anden Uge i Eet Aar. til 6te Qvst: Sv:, Ligeledes overenstemmende med 16de Vidne. til 7. Qvst: Sv: Ligesaa. Da ingen havde ham videre at tilspørge og han havde gientaget sin Forklaring som rigtig, bekræftede han samme med Lovens Eed og blev Demiteret.

De Tiltalte havde indted, endten at indvende, eller videre at tilspørge de i Dag afhørte Vidner.
Actor begiærede Sagen udsadt til d: 27 d: M:, paa Tingstædet Bernestangen, for dertil at faa indvarslet Vidnet Ole Knudsen Meanger af Eichanger Skibrede, som til Udsættelses Stædet har den nærmeste Vey at reyse, da Echanger Skibrede Thin!! (Thing) der afholdes, og for videre at fremme det fornødne.

1815: 420b

Eragtet:
Den forlangte Anstand bevilges til Løverdagen den 27de d: M: Formiddag Kl: 10 slet, da den/n/e Sag bliver at foretage paa Thingstædet Bernæstangen.
De Tiltalte blev derpaa overleveret deres Forældre, som forpligtede sig til at fremskaffe dem til Udsættelses Tiiden.

Nye Thing-Sag
Pigen Brithe Hans Datter Møchesvold, med Værge Knud Larssen Stor Oxe mødte for Retten, og fremlagde Attest, fra Stevnevidnerne, for Radøe Skibrede, af 5te d: M:, hvorefter Ole Magnesen Qvamme, ved Mundtlig Varsel er indstevnt, at møde ved Sommerthinget for Radøe Skibrede, for at høre Vidner m: v: samt at lide Dom, til at udrede hvad han skylder Citantinden for tilgodehavende Tienesteløn m: v: saa fremlagde hun og Attest fra Forligelses Commissionen af 2den d: M:, som viser at Sagen der har været anhængiggiort til Mindelig Afgiørelse, men da den Indkaldte Ole Magnesen Qvamme ikke har mødt, er Sagen til Rettergang henviist. Hvorefter Citantinden med hendes Værge Knud Larssen Stor-Oxe, begiærede den Indstevnte paaraabt, samt Vidnernes Forklaring indhendtet, i Følge Attest fra Lehnsmanden for Alenfidt Skibrede, hvorefter Vidnerne til i Dag er indstevnt, hvilken Attest er dateret 5te d: M: Attesten fra Stevnevidnerne for Radøe Skibrede, Attesten fra Forligelses Commissionen og Attesten fra Lehnsmand Stor Oxe, indtages een efter anden her og er saalydende. # #
Den Indstevnte Ole Magnesen Qvamme mødte Personlig, og benægtede Søgsmaalets Rigtighed, da han ikke troer sig {beføyet} forpligtet til at svare Citantantinden nogen Løn, saasom hun gik af hans Tieneste, førend det Aar var udløben, som hun var forhyret at tiene hos Comparenten, {i} af hvilken Aarsag han under forbeholdenhed af alt Lovligt, paastod sig for Citantindens Tiltale i den/n/e Sag frie funden, og sig tillagt Sagens Omkostninger.
Efter mellem Handling mellem Parterne bleve de endelig saaledes foreenede, Den Indstevnte betalte her i Retten til Citantinden, for hendes til gode havende Løn 8 rbd 2 mrk N: W:, og i Sagens Omkostninger 8 rbd 5 mrk 13 s:; hermed var Citantinden og hendes Værge fornøyet, hvorfore begge Parter begiærede Sagen uden videre hævet.
Eragtet
Da begge Parter saaledes ere blevne forenede, saa bliver Sagen efter deres Forlangende herved {ophørt} ophævet.

Nye Thing-Sag
Sogne Præsten for Mangers Præstegield Praust J: H: Wolff, contra Johannes Hanssen Sætre med flere, angaaende resterende Fiske Tiende for Sildefiske i Aaret 1814. Paa Praust Wolffs Vegne mødte Hans Søn Frantz Johan Wolff, efter skriftlig Fuldmagt af 16de d: M:, og fremlagde Rettens Stevning af 12te Aprill d: A:, Lovlig forkyndt, saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commissionen dateret 5te Julji 1814, som viiser at Sagen der forgiæves der har været forsøgt mindelig afgiort, hvorefter han begiærede de indstevnte paaraabte, og

Vidnernes Forklaringer indtaget. Stevningen og Forligelses Commissions Attester indtages her saalydende: # # #
De{n} Indstevnte Johannes Hanssen Sætre og Paul Johannessen Grindem, mødte paa egne og medintresenteres Vegne, og tilkindegav at de kun i Vaarfisket 1814, kun fisket een ringe deel Sild, som de bort tus-

1815: 421

kede i Byen for eenddel Salt, og vidste de ikke hvem som var befuldmægtiget for Prausten at modtage Tienden. Ikke distomindre anbød de sig nu at erlægge i Tiende for dette fiske 3 rbd 5 mrk 4 s: og i Sagens Omkostninger 11 rbd 5 mrk 12 2/3 s: Tilsammen Femten Rigsbankdaler Fem Mark 2/3 s: Navne Wærdie. Hermed erklærede Herr Wolff sig fornøyet paa hans Faders Vegne og da de indstevnte nu for Retten deponerede bemeldte 15 rbd 5 mrk 2/3 s: N: W:, saa begiørede begge Parter Sagen hævet.

Eragtet:

Da Parterne saaledes er forligt saa bliver Sagen herved, efter deres Forlangende hævet.

Da ingen havde videre for i Dag at irette føre blev Thing!! (Thinget) udsadt til i Morgen.

Heiberg

Niels Nielssen indre Sæbøe N:N:S: og bomerke

Niels Anderssen Helleland N:A:H:

Magne Rasmussen øvre Qvalem M:R:S: og bomerke

Mons Gullachsen Sletten M:G:S: og bomerke

Den følgende Dag den 20de Maji 1815 continuerede Sommerthinget for Radøe Skibrede i Overværelse af de samme Personer som i Gaar.

Hvorda blev publiceret følgende Documenter:

1. Skjøde fra Johannes Fougstad paa Hr: Secretair Korens Vegne til Knud Johannessen paa 17 7/13 Mrk Smør 14 8/13 Kd: M: i Gaarden Helleland, No 48, for 450 rbd N: W:, dat: 19 Maji 1815.
2. Do: fra Do: til Steffen Olsen Løngøen (Longøen) paa 12 Mrk Smør 16 Kd: Malt i Gaarden øvre Waagenæs No 57, for 383 rbd 2 mrk N: W:, dateret 19de Maji 1815.
3. Bøxelseddel fra Steffen Olsen Løngøen til Peder Olsen Bøe paa 12 Mrk Smør 16 Kd: Malts Landskyld og Skatteskyld 1 pd Smør i øvre Waagenæs, No 57, dateret 19 Maji 1815, med Revers.
4. Bøxelseddel fra Rasmus Iversen øvre Waagenæs til Niels Aadsen Løngøen paa 6 Mrk Sr: 8 Kd: [Malts] Landskyld og Skatteskyld 12 Mrk Smør i øvre Waagenæs, No 57, dateret 19 Maji 1815, med Revers.
5. Aflyst Obligation fra Johannes Johnsen Myching til Michel Gudmundsen Hundven og Christian Gudmundsen Konglevold, stor 400 rd dC:, dat: 24 Octobr: 1811, og omskrevet til 120 rbd S: V:, mod Pant i Gaarden Myching, No 51, efter Qvittering af 24 Martii 1815.
6. Aflyst Obligation fra Mons Ingebrigtsen øvre Waagenæs til Thomas Jacobsen Oenæs stor 150 rd dC:, mod Pant i øvre Waagenæs, No 57, dateret 17 Maji 1808 og qvitteret den 11te Maji 1815.
7. Afkald fra Johannes Albrigtsen Risnæs for hans Arvemidler 41 rd 3 mrk 7 s til Formynderen Elling Ottesen Tosche, dateret 18 Maji 1815.

8. Bøxelseddel fra Stiftsprovst Fleischer til Gregorius Monssen paa 1 pd Smør 1 Mæle Malt Landskyld og Skatteskyld 1 pd 9 Mrk Sr: i Gaarden Olsvold, No 15, dateret 2den Januar 1815. med Revers.

9. Vilkaarsbrev fra Gregorius Monssen Olsvold til Enken Brithe OlsDatter Olsvold paa aarligt Levekaar af denne Gaard, dateret 19 Maji 1815.

10. Bøxelseddel fra Lars Nielssen Bouge med fl: til Niels Nielssen indre Sæbøe paa 16 7/8 Mrk Sr: 5/24 Faars Landskyld og Skattesk: Mrk Sr: i indre Sæbøe, No 10, dateret 19de Maji 1815, med Revers.

11. Delebrev efter Johannes Nielssen indre Tougle, dateret 19 Maji 1815, hvorved Boets Jordegods 3 23/25 Mrk Smør 2 46/75 Kd: Malt i indre Tougle, No 19, er udlagt til den Afdødes Fader Niels Johannessen indre Tougle.

12. Skjøde fra Ole Nielssen indre Tougle m: fl: til John Nielssen paa 10 2/25 Mrk Sr: 6 54/75 Kd: Malt i indre Tougle, No 19, for 114 rbd 3 mrk N: W:, dateret 19 Maji 1815.

13. Bøxelseddel fra Niels Johannessen indre Tougle til Sønnen John Nielssen paa 3 23/25 Mrk Sr: 2 46/75 Kd: M: Landskyld i indre Tougle, No 19, dateret 19 Maji 1815. med Revers.

14. Do: fra Johannes Fougstad til Hans Michelsen paa 12 Mrk Sr: 6 Kd: Malt Landskyld og Skatteskyld i Nøetvedt, No 40, dateret 14 April 1815, med Revers.

15. Do: fra Ditto til Ole Rasmussen paa 18 Mrk Smør 9 Kd: Malt Landskyld og Skattesk: i Gaarden Nøetvedt, No 40, dat: 14 April 1815, med Revers.

1815: 421b

16. Vilkaarsbrev fra Ole Rasmussen Nøetvedt til Mons Monssen Nøetvedt og Kone Helga MichelsDatter paa aarligt Levekaar af denne Gaard, dateret 19 maji 1815.

17. Vilkaarsbrev fra Knud Johannessen Helleland til hans Moder Marthe AndersDatter paa aarligt Levekaar, dateret 19 Maji 1815.

18. Afkald fra Ole Monssen Sylte for hans Moderarv 35 rd 26 s: dC: til Formynderen Elling Ottesen Tosche, dateret 19 Maji 1815.

19. Aflyst Obligation fra Ole Iversen Nedre Tvedt til Myndlingerne Kari OlsDatter Nummedal og Ragnille JohannesDatter Moe, stor 150 rd dC:, {rester} mod Pant i nedre Tvedt No 47, dateret 25 Octobr: 1810 og omskrevet til 67 rbd 3 mrk, efter paategnet Qvittering af 6 Novbr: 1814.

20. Afkald fra Brynild Pedersen Pletten for hans Faderarv 29 rd 3 mrk 13 s til Formynderen Mons Gullachsen Sletten, dateret 19 Maji 1815.

21. Skjøde fra Lasse Bendixsen Houchaas til Michel Gudmundsen Holmaas paa 8 5/11 Mrk Smør 5 7/11 Kd: Malt i Gaarden Bratougle, No 23, for 166 rbd 4 mrk N: W:, dateret 12te Maji 1815.

22. Afkald fra Niels Nielssen Soltvedt for hans Faderarv 10 rd 5 mrk 10 s til Formynderen Christian Iversen Soltvedt, dateret 20 Maji 1815.

23. Do: fra Anne AndersDatter Mellingen for hendes Faderarv 9 rd 3 mrk til Formynder Gudmund Johnsen Ystebøe, dateret 20 Maji 1815.

Derefter fremlagde den constituerede Foged, Lieutenant Christie, Restance Listen, hvorefter, i dette Skibrede, for den 1ste Termin af indeværende Aars Skatter er betalt {98 rbd} \103 rbd/ 2 mrk N: W:, hvilken Liste blev examineret og rigtig befunden.

Og da ingen efter 3de Udraab, indfandt sig som havde videre ved Thinget at bestille, blev samme for denne Gang hævet.

Heiberg

Niels Nielssen indre Sæbøe N:N:S: og bomerke
Niels Anderssen Helleland N:A:H:
Magne Rasmussen øvre Qvalem M:R:S: og bomerke
Mons Gullachsen Sletten M:G:S: og bomerke
begge med paaholden Pen. begge med paaholden Pen.

Sommerthing for Alenfit Skibrede

Aar 1815 den 22de Maji: blev det almindelige Sommer- Skatte- og Sage-Thing, for Alenfit Skibrede, fremholdt paa Thingstædet Alverstrømmen, og Retten bestyret af mig Procurator Andreas Danchertsen Heiberg, i overværelse af de 4re Eedsorne Laugrettesmænd; Rasmus Christiansen Smørdahl, Mathias Olsen øvre Mundahl, Halvor Ellevsen øvre Mundahl og Aschield Olsen Kopperdahl. Den constituerede Foged Herr Premier Lieutenant von Christie, Skibredets Lehnsmand, Lars Knudsen Store Oxe og Eendeel thingsøgende Almue var tilstæde.

Hvorda først blev publiceret, de samme Forordninger og offentlige Foranstaltninger, som ved Radøe Skibrede og de Øvrige Sommerthinges Afholdelse ere publicerede, saavelsom og:

No 41. Anordning, hvorved Placaterne af 14de September 1798 og 1ste Julji 1813, {ophæves} Angaaende Præmier for dem, der vise sig virksom/m/e ved tilsyneladende druknede Menneskes Redning etc: ophæves, datteret 24de Aprill 1815.

No 42. Ditto, hvorved: den for Skibes Ind og UdLodsning ved Forordningen af 11te Januarji 1805 bestemte Betaling forhøyes, datteret 24de Aprill 1815.

No 43. Ditto, hvorved dem for Oversætning over Sund- og Færge-Stæder i Norge, skal for Eftertiiden og indtil videre, erlægges det tredobelte Beløb i Rigsbankpenge Navne Værdie, af hvad der for 11te September 1807 var bestemt i Dansk Courant, datteret 2de Maji 1815.

Derefter blev følgende Sager foretaget:

Nye Thingsag

Brynil Olssen Berge contra Christen Larssen Leivestad.

1815: 422

Citanten Brynild Olsen Berge mødte og fremlagde, Attest fra Lehnsmanden for Alenfit Skibrede Lars Storoxe, af 5te d: M:, hvorefter med mundtlig Varsel er indstevnt at møde, her for dette Thing, Christen Larsen Leivestad, til at lide Dom, i Anledning af een Skoveteig, som den indstevnte skal forholde {bruge} Citanten Brugen, af, uagtet denne, skal, som forbeholdt, fra Gaarden Leivestad være Citanten, af Ejeren Helge Samsonsen Leivestad, overladt til eene brug paa [Leve tid] \15 Aar/ m: v:, alt efter Attestens Formæld, saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commissionen af 1ste d: M:, som viiser at Sagen der forgiæves har været forsøgt mindelig afgiort. saavel Stevne Attesten, som Forligelses Commissions Attesten blev læst, og her indtages saa lydende: # #

Den indstevnte, Christen Larssen Leivestad blev paaraabt, hvorpaa \paa/ hans Vegne mødte, i hans Sygdoms Forfald, hans Sted Søn Niels Olsen Seim, som paa sin Stedfaders Vegne anmeldte at hans Stedfader i Dag formedelst Sygdom ikke kan møde, hvorimod han paa Indstevntes Vegne benægtede at være Citanten nogen Skove teig skyldig, da han af denne

ingen Gaard har kiøbt og altsaa heller ikke til denne kan overlade noget af hans Gaards Rettigheder, paa hvilken Grund han begiærede {Sagen} \Stevningen/ afviist, og hans Stedfader tillagt Kost og Tæring, hvorpaa han under Forbeholdenhed af alt videre Lovligt forventede Dommerens Lovmedholdige Kiendelse.

Citanten Brynild Olsen Berge replicerede: at endskiøndt han er overbeviist \om/ at Indstevnte Christen Larsen Leivestad saavel som hans nu mødende Stedsøn Nils Olsen Seim, fuldkommen maae være vidende om at den her omtvistede Skove teig, var af Helge Samsonsen Leivestad Forbeholdt, som særskildt Ejendom fra Gaarden Leivestad, da den af Helge blev kiøbt, saa vil han dog nu til beviis derfor begiære de \til/ i Dag {….} indstevnte Vidner derom afhørte, og til beviis, for Comparentens Rett til Brugen af Skoveteigen fremlagde han nu i Retten, een mellem Helge Samsonsen Leivestad og Comparenten, under 24de Maji, f: A: opretted og 24de October f: A: Thinglyst Contract, hvilken blev læst, og her indtages saalydende # #, Citanten paastod derfor Sagen fremmet og Vidnerne afhørte efter Stevne Attesten.

Niels Olsen Seim paa sin Stedfaders Vegne, modsagde den fremlagde Contract som slutted og indgaaet paa hans Bag!! (bak hans rygg?) og ham uafvidende, ligesom og at den deri bemeldte Helge Samsonsen Leivestad, ikke endten har været kaldet til Forligelses Commissionen, eller her til Retten indstevnt, disformedelst han atter paa denne Grund, saavel som paa Grund af hans forhen tilførte, vedblev at paastaae Stevningen og Sagen Afvist, under hans forhen nedlagde Forbeholdenhed og Paastand.

Citanten vedblev sin Paastand om Sagens Fremme og Vidnernes Afhørsel.

Eragtet:

Sagen optages herved til Kiendelse eller Dom.

Nydt Justits Things-Widne

I Retten blev fremlagt een Skrivelse fra Amtet af 17de d: M:, hvori er beordret, et Justits Thingsvidnes Optagelse, i Anledning af Procurator Baades, deri inddragne Reqvisition, om Arestanten Berge Bergesen øvre Thvedts Fødsel med videre: hvilken Amtets Skrivelse

1815: 422b

med dens Paategninger {ind} blev læst inden Retten og her indtages saalydende # #, saa blev og fremlagt Dommerens skriftlig Indkaldelse af 20de dennes Lovlig forkyndt hvilken ligeledes blev læst og \er/ af saadan Indhold # #,

Af de Indstevnte Vidner fremstoed derpaa

1mo Johannes Jacobsen Tofting, som blev formanet til een sandfærdig Forklaring, samt betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa han forklarede at være 40 Aar gammel, boesadt paa Gaarden Tofting i Lindaas Præstegield og Alenfits Skibrede, samt gift med den Tiltalte \Berge/ Bergesens Moder Berthe eller Brithe Arnes Datter. Han forklarede derhos at han blev gift med bemeldte hans Kone i Aaret 1800, og var da den Angieldende Berge Bergesen omtrent 5 à 6 Aar gammel, samt hiemme hos hans Moder, hvor han forblev indtil i Aaret 1811, da han kom i Tieneste hos Gaardemand Ole Olsen Kiednæs i Seims Sogn og Alenfit Skibrede, hvor han forblev til St: Hans dag samme Aar, da han forlod denne Tieneste, og kom at tiene hos Skipper Andreas Thomsen paa Solem ved Bergen; hvorlenge den Angieldende var i Tieneste hos Thomsen ved Vidnet ikke, men Vidnet ved at han senere kom til at tiene hos Hattemager Paul Pettersen i Bergen, og siden lod sig forhyre med een Kiøbmand Dometius i Bergen tilhørende Kaper, og har siden været i Tieneste Anboed!! (ombord) i {Bergens} \Friderichwærens/ Roeflottille. I den Tiid den Angieldende var hiemme hos Vidnet, kan Vidnet ikke klage over hans Opførsel. Siden den Angieldende kom at tiene hos

ovenmeldte Ole Olsen Kiednæs, har han ikke været i Vidnes Tieneste, men i den Tiid han var i Kongens Tieneste har han et par Gange besøgt Vidnet, paa een kort Tiid, og var han saaledes i Besøg hos Vidnet afvigte Januarij Maaned omtrent i 8 Dage, og efter den Tiid har Vidnet indted hørt fra ham for nu. Videre sagde Vidnet sig ikke at vide til Oplysning, og da han havde gientaget, sin Forklaring som rigtig, bekræftede han samme med Lovens Eed og blev demiteret.

2det Vidne John {Arnesen} \Bergesen/ øvre Tvedt, fremstod derpaa og blev formanet til een sandfærdig Forklaring samt betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa han forklarede at være 30ve Aar gammel, samt boesadt {boesadt} paa Gaarden øvre Tvedt, i Hammers Præstegield og Alenfits Skibrede, og een ret Broder til den Angieldende Berge Bergesen, forresten forklarede han sig overeensstemmende med Stedfaderen, 1ste Vidne Johannes Tofting, med Tillæg, at da den Angieldende i Januarji Maaned sidstleden var hiemme paa Besøg, opholdt han sig tillige hos Vidnet een 8 Dags Tiid, ligesom Vidnet selv førte ham til Byen, og har fra den Tiid ikke hørt noget fra ham førend nu. Videre sagde Vidnet ikke at vide til Oplysning, og da han havde gientaget sin Forklaring som rigtig, bekræftede han samme med Lovens Eed og blev demiteret.

3de Vidne Helene Berges Datter, fremstoed derpaa og blev formanet til een sandfærdig Forklaring, samt betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa hun

1815: 423

forklarede at være 17 Aar Gammel \og Confirmeret/, i Tieneste paa Gaarden Langenæs i Alenfits Skibrede, og een fuldSøster til den Angieldende Berge Bergesen, hun forklarede derhos, at hun var et Barn paa 12 a 13de Aar da hendes Broder kom ud at tiene, og har hun siden den Tiid ikke seet ham mere end eengang, for noget over et Aar siden da han var hiemme som snarest i Besøgelse hos deres fælles Forældre, og fra den Tiid har hun indted hørt fra ham førend nu da hun 3 Aar bestandig har været i den forommeldte Tieneste paa Langenæss. Videre vidste hun ikke til oplysning, og da hun havde gientaget sin Forklaring som rigtig bekræftede hun samme med Lovens Eed og blev demiteret.

4. Vidne Brithe eller Berthe Arnes Datter Tofting, fremstod derpaa og blev formanet til een sandfærdig Forklaring, samt betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa hun forklarede at være 55 Aar gammel gift med 1ste Vidne, og een ret Moder til den Angieldende Berge Bergesen, hun forklarede sig derpaa aldeeles Overeensstemmende med hendes Mand, bemeldte 1ste Vidne Johannes Jacobsen Tofting, med Tillæg at hendes Søn den Angieldende Berge Bergesen, er fød paa Gaarden øvre Tvedt, i Vidnets første Ægteskab med nu afdøde Berge Johnsen øvre Tvedt, samt at han er døbt i Alversunds Anæx-Kirke i Hammers Præstegield, {samt} \og/ at den Angieldende endnu, saavidt Vidnet ved ikke er Confirmeret. Videre sagde hun sig ikke at vide til Sagens Oplysning, og da hun havde gientaget sin Forklaring som rigtig, bekræftede hun samme med Lovens Eed og blev demiteret.

Eragtet:

Da de øvrige Vidner formedelst deres Fraværelse, ikke hertil i Dag har kundet blive indkaldte, saa bliver Tingsvidnet udsadt til førstkommende Torsdag den 25de d: M:, ved Sommerthinget for Echanger Skibrede, paa Thingstædet Bernestangen, for dertil at faa indkaldte saamange af de øvrige Vidner som her i Skibredet ere at finde, og til hvilken Ende Indkaldelse i Dag skal vorde udstæd.

Derefter blev publiceret følgende Documenter:

1. Skiftebrev efter Michel Olsen Beraas, sluttet {18de Maji} \31te Decemdr:/ 1814, hvorved Boets Jordegods 9 ½ Mrk Smør 6 1/6 Kd: Malt i Gaarden Møchelthun, No 29, er udlagt til Datteren Brithe MichelsDatter.

2. Do: efter Erich Jacobsen Watne, sluttet 30te Martii 1815, hvorved Boets Jordegods 2 (1?) pd Sr: 1 1/3 Faar i Gaarden Watne, No 50, er udlagt til Creditor Jacob Nielssen Watne, Enken Inga LarsDatter og Sønnen Niels Erichsen.

3. Do: efter Endre Pedersen Titland, sluttet 31 Decembr: 1814, hvorved Boets Jordegods ½ Løb Smør og 6 Kander Malt i Gaarden Tidtland, No 16, er udlagt til Enken Torbjør OlsDatter og Børnene.

4. Aflyst Obligation fra Peder Pedersen Storoxe til Lehnsmand Lars Knudsen Storoxe, stor 100 rd dC:, mod 1ste Prioritet i Gaarden Storoxe, No 31, dat: 19 Maji 1807 og qvitteret 12 Maji 1815.

5. Delebrev efter Ole Aschildsen øvre Mundal, dateret 22 Maji 1815, hvorved Boets Jordegods 9 Mrk Smør i Gaarden øvre Mundal, No 73, er udlagt til Sønnen Matthias Olsen, og 18 Mrk Smør i Gaarden Sjursæter, No 65, er udlagt til Sønnen Aschild Olsen Kapperdal, med fl:

6. Skjøde fra {Asch} Ole Rasmussen Lechnæs til hans Sønnesøn Aschild Olsen paa 1 pd 3 Mrk Smør i Gaarden Lechnæs, No 71, for Kjøbesum 96 rbd N: W: og Vilkaar til Værdie 34 rbd NW: aarlig, dateret 6 Martii 1815.

1815: 423b

7. Vilkaarsbrev fra Aschild Olsen Lechnæs til Ole Rasmussen Lechnæs og Kone Sigrid OlsDatter, paa aarligt Levekaar, dateret 6 Martii 1815.

8. Obligation fra Aschild Olsen Lechnæs til Ole Rasmussen Lechnæs for 96 rbd N: W:, mod 1ste Prioritet i 1 pd 3 Mrk Smør i Gaarden Lechnæs, No 71, dateret 6 Martii 1815.

9. Afkald fra Kari LarsDatter Hopland for hendes Arvemidler 9 rd 4 mrk 15 s til Formynderen Ole Johannessen Næsse, dateret 22 Majii 1815.

10. Aflyst {Obl} paa en Obligation af 24 Octbr: 1807 fra Lars Larssen Todtland til Salomon Olsen BrudeKnappen og Lars Larssen Todtland, stor 400 rd, mod Pant i Todtland, No 54, til Afdrag 9 rd 2 mrk 6 s efter Qvittering af 22 Maji 1815.

11. Afkald fra \Ole/ Aschild\sen/ {Olsen} Todtland for hans Moderarv 51 rbd 2 mrk 14 ½ s NW: til Formynderen Ole Olsen Skaar, dateret 22 Maji 1815.

12. Afkald fra Aschild Knudsen Todtland for hans Hustrue Sigrid LarsDatters Faderarv 17 rd 5 mrk 7 s til Formynderen Ole Hermansen Watne, dateret 22 Maji 1815.

13. Aflyst \paa en/ Obligation fra Lars Olsen Alver til Lehnsmand Lars Knudsen Storoxe, stor 98 rd dC:, dat: 19 Maji 1807, for de resterende 90 rd, efter Qvittering af 22 Maji 1815.

Fogden derefter fremlagde Restancelisten der viser, at der paa indeværende Aars Skatter er betalt 120 rbd {32 s} N: W:. Denne Liste blev inden {læst} Retten læst og examineret og af Laugrettet og Almuen rigtig befundet.

Da efter Paaraab, ingen meldte sig som havde videre ved Thinget at bestille blev samme for denne Gang sluttet.

Heiberg

Rasmus Christiansen Smørdahl R:C:S: og bomerke

Mathias Olsen øvre Mundahl M:O:S:M: og bomerke

Halvor Ellevsen øvre Mundahl H:E:S:M: og bomerke

Aschield Olsen Kopperdahl A:O:S: og bomerke

begge med paaholden Pen

begge med paaholden Pen

Sommerthing for Echanger

Aar 1815, den 24de Maji, blev det Almindelige Sommer- Skatte- og Sage-Thing fremholdt, paa Thingstædet Bernæstangen, for Echanger Skibrede, og Retten bestyret af mig Procurator Andreas Danchertsen Heiberg tillige med de 4 eedsorne Laugrettesmænd: Ole Iversen Wiche, Siur Larssen Egefit, Gudmund Johannessen Aschvig og Magne Olsen Echnæsvogen. Den constituerede Foged Her Premier Lieutenant von Christie, Skibredets Lehnsmand Ole Nielssen Echanger og eendeel Thingsøgende Almue var tilstæde.

Hvorda først blev, publiceret de samme Kongelige Anordninger og offentlige Foranstaltninger, som ved Sommerthinget for Alenfits og de foregaaende Skibreeder.

Derefter blev følgende Sager foretagne.

Nye Thing-Sag

Ole Iversen Qvamme mødte for Retten og fremlagde Attest \af 5te d: M:/ fra Stevne-Vidnerne for Echanger Skibrede, hvorefter Magne Iversen Svindahl, er indkaldet til dette Thing, for at høre Vidner med videre, samt at lide Dom til at efterkomme et Løfte, som Indstevnte skal have giort Citanten, om paa Stemplet Papiir, at meddeele ham et Beviis angaaende halve deelen af Gaarden Qvamme m: m: saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commissionen af 6te Martji sidstleden, som viiser at Sagen der har været foretaget til Mægling, hvorefter han begiærede den Indstevnte paaraabt, saavel som Vidnerne og disse sidstes Forklaring indhændted, om hvad de veed til denne Sags Oplysning bemeldte 2de Attester, {indtages} bleve læste i Retten og her indtages saalydende, # #

Den Indstevnte Magne Iversen Svindahl, mødte Personlig, og benægtede Søgsmaalets Rigtighed, da han har kiøbt, halvedeelen, nemlig 18 Mrkr Smør og 6 Kander Malt i Gaarden Qvamme, uden Forbeholdenhed og til Bevis

1815: 424

herfor fremlagde han et Skiøde udstæd af Citanten, dateret 28de Junji 1806, og Tinglyst 1ste November s: A:, paa hvilke{n} Grunde han paastod sig friefunden for Citantens Tiltale i denne Sag, og sig tillagt Processens Omkostninger med 4 rbd N: W:. Bemeldte Skiøde indtages her saalydende. # #, fremdeeles foreviiste han eet Skiftebrev, efter hans Afdøde Kone Ingebor Mons Datter, slutted den 13de Julji 1811, hvorefter bemeldte 18 Mrkr Smør og 6 Kd: Malt i Gaarden Qvamme No 25, er udlagt for Gield til Herman Brunchorst i Bergen, 200 rdr D: C:, og seenere igien af Comparenten indløst, i Følge Paategning, paa Skiftebrevet af Creditor Datteret 2de Februarji 1814. bemeldte {Qvittering} Paategning indtages her og er saalydende # #, Og da Citanten ikke da har giort nogen Paatale, paa Gaarden, saa {indseer} paastaar Comparenten at dette maae ansees som Beviis nok for at Citanten ingen videre Deel kan tilregne sig i merbemeldte 18 Mrk Smør og 6 Kd: Malt af Gaarden Qvamme, han vedblev følgelig sin forhen nedlagde Paastand, sluttelig fremlagde han een Obligation udstæd af Magne Larsen Svennem, for 170 rdr D: C:, mod 1ste Prioritets Pandte Rett i Gaarden Svennem No 58 i Hosangers Skibrede datteret 19de Maji 1806 og tinglyst den 20de s: M:, hvilken Obligation, efter ovenmeldte Skiftebrev, er udlagt til Citanten, for 170 rdr DC:, som var det resterende af Kiøbesummen for Gaarden Qvamme. bemeldte Obligation med Udlægs Paategning af 13de Julji 1811, indtages her saalydende # #.

Citanten replicerede, at da han overlod bemeldte 18 Mrkr Smør og 6 Kd: Malt i Gaarden Qvamme til den Indstevnte, var deres Aftale: at denne skulde eye Gaarden, indtil han var udtient som Soldat, efter hvilken Tiids Forløb, Indstevnte igien, skulde paa sin Bekostning

tilskiøde Citanten samme; Indstevnte har siden betalt Comparenten 130 rdr paa Kiøbesummen, og for det øvrige {har} nemlig 170 rd er den fremlagte Obligation udlagt. For opfyldelsen af ovenmeldte Aftale, havde Indstevnte forbundet sig til at meddeele ham et Beviis paa Stempel Papiir, hvilket endnu ikke er opfyldt, og for at faae Opfyldelse her af er det at han har seet sig nødsaget at sagsøge Indstevnte, han begiærede derfor Vidnerne førte og deres Forklaringer indtagne.

Indstevnte benægtede Citantens Tilførsel, for saavidt den om{handlede}\meldte/ Aftale angaaer, og ellers vedblev sidt forrige.

Derpaa fremstoed som:

1ste Vidne Jon Jenssen Nederaas, og blev formanet til een sandfærdig Forklaring, samt betydet edens Vigtighed, hvorpaa han aflagde Eed og forklarede: at være 50 Aar gammel, ubeslægtet med begge Parter og boesadt paa Gaarden Nederaas, han forklarede fremdeeles at om Høsten 1806, efter at Skiødet til den Indstevnte Magne Iversen Svindahl var thinglyst ved Tinget, talte Vidnet eengang med denne, og bad Vidnet ham ved den Leilighed om Tilladelse at hugge Brendeved i Qvammes Skov, hvortil Magne svarede at han ikke havde noget der at sige, da det var paa een kort Tiid, men hvad det var som skulde være paa een kort Tiid, nævnte ikke den Indstevnte, fremdeles sagde den Indstevnte \da/, at han ikke havde betalt noget paa Gaarden, men \at/ der var en Aftale mellem ham og Citanten Ole Qvamme at

1815: 424b

Indstevnte, skulde meddeele ham et Beviis, men hvori dette Beviis skulde bestaae, eller hvad det skulde indeholde blev ikke af den Indstevnte Magne Svindahl omnævnt. Videre sagde Vidnet sig ikke at vide til Oplysning, og da han havde gientaget sin Forklaring som rigtig og ingen af Parterne havde ham videre at tilspørge blev han demiteret.

2det Vidne Johannes Iversen Biørsvig, der er een Halvbroder af Citanten, fremstoed derpaa og blev formanet, til een sandfærdig Forklaring, samt betydet Edens Vigtighed, hvorpaa han aflagde Eed og forklarede: at være 28 Aar Gammel og boesadt paa Gaarden Biørsvig, fremdeles forklarede han at paa Høstetinget for Echanger Skibrede i Aaret 1806, da Skiødet til Indstevnte Magne Svindahl, paa Gaarden Qvamme blev tinglyst her paa Bernæstangen, talede Vidnet med den Indstevnte, og sagde denne da, Du er vel vred paa mig, for ieg har faaet Skiøde paa Gaarden Qvamme, og ikke har betalt 1 skilling i Haandpenge derpaa eengang, tilleggende at det skal ingen Faen have da jeg ikke er tænkt at benytte mig af det, og forresten har jeg lovet Ole Iversen Qvamme et Beviis paa steplet Papiir om hvad vores Aftale var. mere sagde Vidnet ikke at have hørt eller ved om denne Handel, og da ingen havde ham videre at tilspørge blev han demiteret.

3de Vidne Johannes Larssen Hodne, fremstoed derpaa og blev formanet til een sandfærdig Forklaring, samt betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa han aflagde Eed og forklarede: at være 46 Aar gammel, boesadt paa Gaarden Hodne, og ubeslegtet med begge Parter, men derimod er Vidnets Kone Søskendebaren til den Indstevnte Magne Svindahl, og een SøsterDatter af Citanten Ole Qvammes Kone, fremdeles forklarede han: at i Aaret 1806, vat Vidnet i Arbeide paa Gaarden Sandnæs, med Magne Svindahl for at bygge et Skib, og fortalte da Magne Vidnet at han havde faaet Skiøde paa halve Gaarden Qvamme, men at han ikke ville flytte dertil saalenge Ole Qvamme levede, \og da/ Vidnet svarede {da} Indstevnte at dette ikke kand være stort til nytte for han, sagde den/n/e jo! noget er bedre end indtet. Videre sagde Vidnet sig ikke at have hørt eller ved om denne Handel, og da ingen af Parterne havde ham videre at tilspørge, men han havde igientaget sin Forklaring som rigtig blev han demiteret.

Citanten indlod Sagen Dom efter Stevne Attestens Indhold, samt at den Indstevnte Magne \Iversen/ Svindahl maae blive tilpligtet at meddeele ham det paastevnte Beviis, under een passende Mulct for hver Dag han sidder Dommen overhørig samt erstatte Sagens Omkostninger med 8 rbd N: W:, forbeholdende i øvrig alt videre Lovligt.

Indstevnte benægtede Vidnernes Forklaring, som beslæktede til Citanten, og ellers i Hendhold til hans Udførte Procedure og Paastand vedblev at indlade Sagen Dom.

Eragtet:

Sagen er herved

1815: 425

optagen til paakiendelse.

Da ingen meldte sig som havde videre ved Thinget [at] andrage for i Dag, blev samme udsadt til i Morgen.

Heiberg

Ole Iversen Wiche og bomerke Siur Larssen Egefit S:L:S: og bomerke

Gudmund Johannessen Aschvig G:I:S:A og bomerke

Magne Olsen Echnæsvog M:O:S: og bomerke

Dagen næstefter den 25de Maji, continuerede Sommerthinget for Echangers Skibrede, i Overværelse af de samme Personer, som i Gaar, hvorda blev foretaget:

Gammelt Justits Thingsvidne

Angaaende Drabs Deliqventen!! Berge Bergesen øve!! Tvedten see Fol: 422 og 23.

Ved Retten blev fremlagt, Indkaldelse af 22de d: M:, Lovlig Forkyndt, som her indtages saa lydende, # #.

Derpaa fremstod som

5te Vidne Arne Bergesen øvre Tvedt, som blev formanet til een sandfærdig Forklaring, samt betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa han forklarede, at være 24 Aar Gammel, i Tieneste hos Broderen John Bergesen øvre Tvedt, der er afhørt som 2det Vidne, og er een fuld Broder til den Angieldende Berge Bergesen;

Actor Procurator Baades, i Amtets Ordre inddragne Reqvisition, blev ham derpaa forelæst, og forklarede han sig derefter, aldeles Overeensstemmende med, 1ste 2det og 4. Vidne, hvis Forklaringer blev ham forelæst, og de han igien[tog] som sine egne, tillæggende at hans Søster Christie Berges Datter, gift med Anders Schaalevignæsset, boer i Aschøens Sogn og Schiold Skibrede, samt at hans Anden Søster Anna Berges Datter, tiener paa Gaarden Kleppe, i bemeldte Sogn og Herløe Skibrede, begge nær ved Bergen. Efter Tilspørgende sagde Vidnet, sig ikke at vide noget videre til Olysning, i denne Sag, og da han havde gientaget sin Forklaring, som rigtig bekræftede han samme med Lovens Eed og blev demiteret.

6te Vidne Kari Berges Datter, fremstod derpaa og blev formanet til een sandfærdig Forklaring, samt betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa hun forklarede at være 33 Aar Gammel, forhen gift med Afdøde Johannes Tongaard, men nu gift med Aamund Simensen Erstad, og boesadt paa Gaarden Erstad i Alenfit Skibrede, og er een Fuldsøster til Angieldende Berge Bergesen, hun blev derpaa forelæst, bemeldte Procurator Baades Riqvisition, og forklarede sig derefter overenstemmende med, 1ste 2det og 4de Vidne \hvis/ Forklaringer blev hende forelæst, og dem hun igientog som sine egne, med det samme Tillæg, som næstafhørte 5te Vidne. Og da hun paa tilspørgende indted videre til Oplysning vidste at forklare, men havde

igientaget hende!! aflagde Forklaring som rigtig bekræftede hun samme med Lovens Eed og blev demiteret.

7de Vidne Martha Berges Datter fremstod derpaa, og blev formanet til een sandfærdig Forklaring samt betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa hun forklarede, at være 31 Aar gammel, gift med Ole Olsen Aassen og boesat paa Gaarden Aassen i Alenfit Skibrede, samt er een Fuldsøster af den Angieldende Berge Bergesen. Procurator Baades Riqvisition blev hende derpaa ligeledes forlæst, og hvorefter hun ogsaa forklarede sig overeensstemmende med 1ste 2det og 4de Vidne, hvis Forklaringer, tillige blev hende

1815: 425b

forelæst og vedtaget som hendes egne, med det samme Tillæg, som 5te og 6te Vidne har aflagt. Da hun efter Tilspørgende, indted videre vidste til Oplysning og hun havde gientaget sin Forklaring som rigtig, bekræftede hun samme med Lovens Eed og blev demiteret.

Den Indstevnte Ole Olsen Kiednæs af Seims Sogn, mødte ikke efter Paaraab, formodentlig, formedelst det i Dag indtrufne stormende Vejer af Norden vind.

Og da saaledes ingen flere her kan afhøres, og Sommertingene vedvarer til den 2den Junji førstkommende, 3 à 4 Mile fra Bergen, saa udsættes dette Thingsvidne til Torsdagen den 8de Junji Formiddag Kl: 9, da samme igien bliver at foretage i Sorenskriverens Boepæl i Bergen.

Derefter blev publiceret følgende Documenter:

1. Skiftebrev efter Anders Amundsen Gjellesvig, sluttet 27 Martii 1815, hvorved Boets Jordegods 8 6/7 Mrk Smør 3 6/7 Kd: M: i {den/n/e} Gaarden Gjellesvig, No 15, er udlagt til Enken Brithe MonsDatter og Børnene.
2. Do: efter Brithe IversDatter Myhr, sluttet 6 Februar 1815, hvorved Boets Jordegods 18 Mrk Smør 12 Kd: M: i Gaarden Myhr, Matr: No 37, er udlagt til Enkemanden Lars Larssen og Børnene.
3. Bøxelseddel fra Johannes Larssen Elvig til Sønnen Lars Johannessen paa 12 Mrk Smør 8 Kd: M: i Gaarden Elvig, No 1, dateret 24 Maji 1815, med Revers - Skatteskyld 18 Mrk Smør.
4. Bøxelseddel fra Johannes Johannessen Otterstad til Niels Knudsen paa 10 5/22 Mrk Smør 3 6/22 Kd: M: Landskyld og Skatteskyld 14 ¼ Mrk Sr: i Gaarden Otterstad, No 86, dateret 20 April 1815, med Revers.
5. Skjøde fra Lars Larssen Myhr til Sønnen Iver Larssen paa 3 3/5 Mrk Smør 2 2/5 Kd: M: i Gaarden Myhr, No 37, for 37 rbd 3 mrk N: W:, dateret 4 April 1815.
6. Bøxelseddel fra Lars Larssen Myhr m: fl: til Iver Larssen paa 10 4/5 Mrk Smør 7 1/5 Kd: M: Landskyld og Skatteskyld 18 Mrk Smør i Gaarden Myhr, No 37, dateret 4 April 1815, med Revers.
7. Skjøde fra Johannes Larssen Essem til Sønnen Lars Johannessen paa 20 1/6 Mrk Smør 8 2/3 Kd: Malt i Gaarden Essem, No 52, for 187 rbd \3 mrk/ N: W:, og Vilkaar, til Værdie 25 rbd N: W: aarl:, dateret 24 Maji 1815.
8. Vilkaarsbrev fra Lars Johannessen Essem til Forældrene Johannes Larssen og Gjertrud LarsDatter paa aarligt Levekaar af denne Gaard, dateret 24 Maji 1815.
9. Skjøde fra Berge Larssen Asgaard til Sønnen Lars Bergesen paa 10 Mrk Smør, 1 2/3 Kd: Malt og 5/18 Faar i Gaarden Asgaard, No 34, for 100 Rbd N: W:, dateret 24 Maji 1815.
10. Vilkaarsbrev fra John Sjursen Dyrkolbotten til Forældrene Sjur Nielssen og Marthe KnudsDatter paa aarligt Levekaar af denne Gaard, dateret 24 Maji 1815.
11. Afkald fra Gjertrud JohannesDatter Moestrømmen for hendes Moderarv 5 rd 4 mrk til Formynderen Berge Johannessen Moestrømmen, dateret 24 Maji 1815.

12. Afkald fra Knud Olsen Farrestvedt for hans Faderarv 4 rd 2 mrk 8 s til Formynderen Knud Olsen Strømme, dateret 24 Maji 1815.

13. Forpagtnings Contract fra Knud Gudmundsen nedre \Aas/ paa Myndlingen Gudmund Larssens Vegne til dennes Stedfader angaaende Bestyrelsen af Myndlingens eiende 20 ¾ Mrk Smør 6 15/16 Kd: Malt i Gaarden indre Ejde, No 61, dateret 24 Maji 1815.

Fogden derefter fremlagde Restancelisten, som viser, at paa indeværende Aars Skatter {udestaaer} er betalt for dette Skibrede 21 rbd 64 s: N: W: Denne Liste blev inden Retten læst og af Laugrettet og Almuen som uimodsagt, rigtig befundet.

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Sommerthinget for Echanger Skibrede hævet.

Heiberg

Ole Iversen Wiche og bomerke — const: Sorenskriver — Siur Larssen Egefit S:L:S: og bomerke

Gudmund Johannessen Aschvig G:I:S:A: og bomerke

Magne Olsen Echnesvogen M:O:S: og bomerke

begge med paaholden Pen. — begge med paaholden Pen.

Sommerthing for Hosangers Skibrede

Aar 1815 den 26de Maji blev det almindelige Sommer- Skatte og Sagething for Hosanger Skibrede, fremholdt paa Thingstædet Bernæstangen, og Retten bestyret af mig Procurator Andreas Danchertsen Heiberg, som constitueret Sorenskriver, tilligemed de 4 eedsorne Laugrettesmænd: Johannes Tørrissen

1815: 426

Fotland, Anders Johnsen Fotland, Sævre Magnesen Helleland og Mons Johannessen Bierkeland. Den constituerede Foged Herr Premier Lieutenant von Christie, Skibredets Lehnsman Jacob Lohne og en del thingsøgende Almue var tilstæde.

Hvorda, først blev publicerede, de samme Kongelige Anordninger [og] offentlige Foranstaltninger, som ved de foregaaende Skibredes Thinge, og desuden

No 44. Amtets Communication af 17de d: M:, af Stadtraadets Resolution af 6te dennes, at det herefter skal være forbuden at thing lyse Skiøder til Tømmerhandlerne fra Skoveyerene, paa et vist Antal Træer paa Roden etc:

Da ingen meldte sig, som for i Dag havde videre ved Thinget at bestille, bliver samme herved udsadt til i Morgen.

Heiberg

Johannes Tørrissen Fotland I:T:S: og bomerke

Anders Johnsen Fotland A:I:S: og bomerke

Sævre Magnesen Helleland S:M:S:H:

Mons Johannessen Bierkeland M:I:S: og bomerke

Dagen næstefter den 27de Maji continuerede Sommerthinget for Hosangers Skibrede, paa Thingstædet Bernæstangen, i Overværelse af de samme Personer som i Gaaer. Hvorda blev foretaget

Gammel Justits-Sag see Fol: 420.

Fogden som Actor contra Magne Olsen Toftegaard m: fl:

Den constituerede Foged Premier Lieutenant Christie mødte og fremstillede de Tiltalte, samtligen, løs og ledige for Retten, hvorefter han fremlagde continuations Stevning af 23de d: M: Lovlig forkyndt, {hvoreft} og derpaa begiærede det indstevnte Vidne paaraabt, samt forelæst den Tiltalte Pige Karie Knuds Dattes!! Forklaring, tilført Protocollen den 11te d: M:, og endelig forelagt, de 3de sidste af Fogdens skriftlig Qvestioner til Besvarelse. Den fremlagte continuations Stevning indtages her og er saalydende # #

Paa Defensors, Lehnsmand Fieldsendes Vegne mødte, Lehnsmand Lohne og forbeholdt det fornødne.

18de Vidne Ole Knudsen Meanger, fremstoed derpaa og blev formanet til at vidne Sandhed, samt betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa han forklarede at være 41 Aar gammel, boesadt paa Gaarden Meanger i Lindaas Præstegield og Echangers Skibrede, samt ubeslegtet med Sagens Parter. Han blev derpaa forelæst den Tiltalte Kari Knuds Datters Forklaring til Protocollen den 11te d: M:, den han for sidt Vidkommende vedtog som rigtig, og derpaa svarede til de skriftlige Qvestioner, saasom til 5te Qvest: Sv: Ney, Vidnet kiender ikke de 2de første, men den sidste kiender han da hun har tient hos Vidnet i et Aar, som Barnepige. til 6te Qvest: Sv: saalenge Pigen Karie Knudsdatter var i Vidnes!! Tieneste opførte hun sig troe og Lydig i alle deele, og siden den Tiid har \han/ ikke erfaret eller hørt noget Ont, om hende, \ej/ heller om de Andre Tiltalte, førendend!! (førend) nu, til 7 Qvst: Sv: Ney Vidnet ved ikke noget videre til Oplysning, og da han havde igientaget sin Forklaring, som rigtig, og ingen havde ham videre at tilspørge, bekræftede han, hans aflagde Forklaring med Lovens Eed og blev demiteret.

Actor, paa Grund af at der ved Ydre Sogns Juris-

1815: 426b

diction, skal optages et Vidne Forhør i denne Sag, maatte han begiære Sagen udsadt, til een ubestemt Tiid, og saasnart dette Vidne Forhør indløber skal Dommeren derom blive underrettet for at kunne veramme Sagens nærmere Foretagelse.

De samtlige 3de Tiltalte, havde paa Tilspørgende, indted at andrage mod Vidnets aflagte Forklaring.

Eragtet

Paa Grund af Actors Tilførte, stilles denne Sag i Beroe indtil Videre, og saasnart Actor, igien forlanger samme, vil den igien blive at foretage.

De Tiltalte bleve derpaa overleverede til Fædrene, som paatog sig at være Ansvarlig for at bringe dem tilstæde naar Sagen atter foretages.

Derefter blev publiceret følgende Documenter:

1. Skjøde fra Sjur Nielssen Dyrkolbotten m: fl: til Skibs Capitain Peter O: Erland paa Gjestgiverstedet Bernestangens Huse, for 383 rbd 2 mrk N: W:, dateret 24 Maji 1815.
2. Afkald fra Knud Olsen Strømme for hans Faderarv 26 rd 4 mrk 12 s til Formynderen Niels Johnsen Kaland, dateret 26 Maji 1815.
3. Do: fra Mons Larssen Strømme for hans afdøde Steddatter Inga OlsDatter Strømmes Arvemidler 13 rd 2 mrk 6 s til hendes Formynder Anders Johnsen Møgster, dateret 26 Maji 1815.
4. Aflyst Obligation fra Ole Ingebrigtsen Nordaas paa Myndlingen Rasmus Olsen søre Bysems Vegne til Niels Monssen søre Bysem, stor 68 rd, mod Pant i søre Bysem, No 64, dateret 14 Maji 1813, qvitteret 25 Maji 1815.

5. Delebrev efter Magne Iverssen Fyllingsnæs, dateret 26 Maji 1815, hvorved Boets Jordegods 1 pd 313/364 Mrk Smør 21 215/616 Kd: Malt i Gaarden Tepstad, No 83, er udlagt til Enken Anna JohannesDatter Fyllingsnæs.

6. Skiftebrev efter Niels Larssen Fladeqval og Kone Anna OlsDatter, sluttet 7de Februar 1815, hvorved Boets Jordegods 1 pd Smør i Gaarden Fladeqval, No 4, er udlagt til Sønnen Niels Larssen og Sødskende.

7. Bøxelseddel fra Jacob Anderssen Fladeqval til Hans Broder Simon Anderssen paa 8 Mrk Smør i Gaarden Fladeqval, No 4, dateret 4de Februar 1815 – med Revers.

Fogden derefter fremlagde Restancelisten, som viser, at der paa indeværende Aars Skatter er for dette Skibrede betalt 66 rbd 64 s N: W: Denne Liste blev inden Retten læst, og af Almuen og Laugrettet, som uimodsagt, rigtig befunden.

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Sommerthinget for Hosanger Skibrede hævet.

Heiberg

Johannes Tørrissen Fotland I:T:S: og bomerke

Anders Johnsen Fotland A:I:S: og bomerke

Sævre Magnesen Helleland S:M:S:H:

Mons Johannessen Nierkeland M:I:S: og bomerke

begge med paaholden Pen

begge med paaholden Pen

Sommerthing for Mielde Skibrede

Aar 1815 den 29de Maji, blev det almindelige Sommer- Skatte- og Sage-Thing, for Mielde Skibrede, fremholdt paa Thingstædet Mielde, og Retten bestyret af mig Procurator Andreas Danchertsen Heiberg, tilligemed de 4 eedsorne Laurettes-Mænd: Iver Erichsen Gierstad, Siur Ellingsen Solberg, Thomas Larsen Aasem og Lars Johnsen Rongved. Den constituerede Foged Herr Premier Lieutenant von Christie, Skibredets Lehnsmand John Larssen Rongved, samt eendeel thingsøgende Almue var tilstæde.

Hvorda først blev publiceret, de samme Kongelige Anordninger og offentlige Foranstaltninger som ved Sartors Skibredes Sommerting og de øvrige, ere kundgiorte, fra 8 og fremdeels, samt desuden:

No 45. Amtets Communication til Sorenskriveriet, indeholdende den Norske Regiærings Resolution, at Rigsbanken indtil videre skal være frietaget for at modtage Umyndiges Midler m: v:, datt: 24de Maji 1815.

1815: 427

No 46. Anordning, indeholdende nærmere Bestemmelser angaaende det stemplede Papiirs Brug til Documenter, som lyde paa Rigsbankpenge rede Sølv, datt: 24de April 1815.

No 47. Kundgiørelse angaaende Toldafgifternes Cours i rede Sølv eller Guld, for Junji Maaned d: A:, datteret 15de Maji 1815.

Da ingen havde videre i Dag ved Tinget at forrette blev samme udsadt til i Morgen.

Heiberg

Iver Erichsen Gierstad I:E:S: og bomerke

Siur Ellingsen Solberg S:E:S: og bomerke

Thomas Larssen Aasem T:L:A:

Lars Johnsen Rongved L:I:R:

Dagen derefter den 30te Maji continuerede Sommerthinget for Mjelde Skibrede i Overværelse af de samme Personer som i Gaar.

Hvorda blev publiceret følgende Documenter:

1. Skiftebrev efter Lars Hanssen Hannesdal, sluttet 25 Martii 1815, hvorved Boets Jordegods 1 pd Smør 16 Kander Malt i Gaarden Hannisdal, No 53, er udlagt til Enken og Børnene.
2. Do: efter Erich Monssen Weaae, sluttet 22 Februar 1815, hvorved Boets Jordegods 12 Mrk Smør og 8 Kd: M: i Gaarden Weaae, No 45, er udlagt til Creditorerne, Enken Marthe JohannesDatter og Børnene.
3. Skjøde fra Knud Olsen Blom til Sønnen Ole Knudsen paa 18 Mrk Sr: 1 Mæle Malt i Gaarden Blom, No 71, samt Overbøxel til 4 ½ Mrk Smør 3/8 Skl: Penge Hougs Præsteboel beneficeret, for 187 rbd 3 mrk N: W:, dateret 29 Maji 1815.
4. Bøxelseddel fra Anna ChristensDatter søndre Solberg til Datteren Ingebor EllingsDatter og hendes Forlovede Arne Johannessen Grønaas paa 18 Mrk Sr: 15 Kd: M: Landskyld og 1 pd 4 ½ Mrk Smør Skatteskyld i Gaarden søndre Solberg, No 28, dateret 31 Martii 1815, med Revers.
5. Protest fra Procurator Brandt paa Odelsmanden Sjur Ellingsen Solbergs Vegne, mod be:te Bøxelbrevs Tinglysning, dateret 5 April 1815.
6. Vilkaarsbrev fra Arne Johannessen Grønaas til Enken Anna ChristensDatter søre Solberg paa aarligt Levekaar, dateret 31 Martii 1815.
7. Skjøde fra Jacob Johannessen Mæle til Sønnen Iver Jacobsen paa 14 ¼ Mrk Sr: 14 ¼ Kd: Malt i Gaarden Mæhle, No 49, for 166 rbd 4 mrk, dat: 29 Maji 1815.
8. Odels Contract imellem John Olsen Watle og Ole Johannessen Watle angaaende Odelsretten til 1 pd 3 Mrk Smør og ¼ Faar i Gaarden Watle, No 65, dat: 29 Maji 1815.
9. Afkald fra Johannes Johannessen Tvedteraas til Formynderen Ingebrigt Larssen Weaae for Faderarv 23 rd 2 mrk 7 s, dateret 29 Maji 1815.
10. Bøxelbrev fra Formynderen Erich Hanssen Skjerping med fl: paa deres Myndlingers Vegne til Ole Olsen Wevle paa 12 Mrk Sr: 8 Kd: M: Landskyld og 18 Mrk Sr: Skatteskyld i Gaarden Hannisdal, No 53, dat: 29 Maji 1815, med Revers.
11. Forlig, sluttet inden Forligelses Commissionen for Hougs Præstegjeld den 3die April 1815 imellem Berge Johnsen Blegelie og Knud Aschildsen Havre angaaende den førstes Odelsret i den sidstes Brug i Gaarden Havre, No 72.
12. Vilkaarsbrev fra Ole Andersen Espevold til Forældrene Anders Anderssen og Ingebor OlsDatter paa Levekaar, til Værdie 27 rbd aarl:, dat: 29 Maji 1815.
13. Do: fra Anders Nielsen Espevold til Forældrene Niels Nielssen og Kari NielsDatter, paa aarligt Levekaar, dateret 29 Maji 1815.
14. Skjøde fra Rasmus Olsen Tvedteraas med fl: til Pigen Anna JohannesDatter Tvedteraas og hendes Forlovede Michel Olsen Skjerping paa, Kjøberskens egen Arvelod undberegnet, 18 Mrk Sr: 12 Kd: M: i Tvedteraas, No 56, for 300 rbd NW:, dat: 29 Maji 1815.

1815: 427b

15. Vilkaarsbrev fra Michel Olsen Skjerping til Rasmus Olsen Tvedteraas og Kone Brithe ColbeensDatter paa aarligt Levekaar, af 18 Mrk Sr: 12 Kd: M: i Gaarden Tvedteraas, No 46, dateret 29 Maji 1815.
16. Afkald fra Lars Monssen Wichne med Curator til Mons Larssen Wichne for Moderarv 13 rd 1 mrk, dateret 29 Maji 1815.

17. Aflyst Obligation fra Berge Knudsen søre Borge til Ole Monssen Revem, stor 80 rd dC: og omskrevet til 76 rbd S: V:, {dater} mod Pant i Gaarden søre Borge, No 24, dateret 23 Novbr: 1801 og qvitteret 6 Februar 1815.

18. Bøxelseddel fra Johannes Monssen Præsthun med fl: til Baste Bastesen Anthun paa 18 Mrk Smør 12 Kd: Malt Landskyld og Skatteskyld i Gaarden Anthun, No 30, dat: 30 Maji 1815, med Revers.

19. Fæsteseddel fra Christopher Garman til Underofficeer Knud Nielssen Birkeland paa et Plads, kaldet Mjelde-Tvedten under Gaarden nedre Mjelde, dateret 30 Maji 1815.

Fogden derefter fremlagde Restancelisten, der udviser, at der paa indeværende Aars Skatter er betalt 36 rbd 64 s: NW: Denne Liste blev inden Retten læst og af Laugrettet og Almuen rigtig befundet.

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Sommerthinget for Mjelde Skibrede hævet.

Heiberg

Iver Erichsen Gierstad I:E:S: og bomerke Siur Ellingsen Solberg S:E:S: og bomerke
Thomas Larssen Aasem T:L:S: og bomerke Lars Johnsen Rongved L:I:R:

Sommerthing for Arne Skibrede

Aar 1815 den 31te Maji, blev det almindelige Sommer- Skatte og Sage-Ting for Arne Skibrede, fremholdt, paa Thingstædet Mielde Gaard, og Retten bestyret af mig Procurator Andreas Danchertsen Heiberg, som constitueret Sorenskriver, tilligemed de 4 Eedsorne Laugrettesmænd: Tollev Olsen Flachtvedt, Niels Monssen Flachtvedt, David Siursen Bukkesteen og Ole Knudsen Bukkesteen. Den constituerede Foged Herr Premier Lieutenant von Christie, Skibredets Lehnsmand Johannes Fougstad og eendeel thingsøgende Almue var tilstæde.

Hvorda først blev publiceret de samme Kongelige Anordninger og offentlige Foranstaltninger, som ved Mielde Skibredes Sommerthing ere kundgiorte.

Derefter blev følgende Sager foretaget.

Nydt Undersøgelses Forhør

Ved Retten blev fremlagt 1mo Indkaldelse af 29de d: M:, hvorefter er indkaldet, Konen Martha Helges Datter Thuenæs, at møde her i Dag, for at være Examination undergiven, samt derpaa Forklaring at aflægge, angaaende hendes Forhold med hendes SønneKone og dennes Børen, m: v:, alt efter Indkaldelsens Indhold, som her indtages saalydende # #, saa blev og for det 2det fremlagt Amtets Ordre af 20de f: M: til dette Forhørs Optagelse, tillig med den deri paaberaabte 3tio Foged Bøghs Skrivelse af 18de og 4to Præsten Meyers Klage eller Anmeldelse, hvilke alle indtages her og er af saadan Indhold: # #

Den Angieldende Martha Helges Datter fremstoed derpaa \som 1ste Deponent/ og forklarede at hun var omtrent 66 Aar gammel; {hendes} Efter at Administrator havde samtalet med hende, og tilholdt hende at give een ordentlig Forklaring, blev det dog umueligt at faae noget ordentlig Svar paa de for hende fremsadte Qvestioner, endskiøndt fremsattes saa simple og indlysende som muelig, dog kom ud af hendes forvirrende Svar, omtrent følgende, skiøndt meget {….} ufuldstendige Resultat: at hun først har haft Mistanke mod hendes

Mands Troeskab mod hende, men da hun ikke havde faaet nogen Beviisning for hendes Mistanke, var hun faldet paa at Bande og skiende, hvilket igien havde bragt hende paa den Tanke at hun var fordømt fra Kirkens Gode, og altsaa havde holdt sig fra Alterens Sacramente, i hvilket Hun har fremturet, i omtrent 26 Aar, hun nægtede ikke for at have slaget sin Sønne-Kone, og kaldet hende baade for Hore og videre, samt skieldt hendes Børen for Horeunger, da hun nu har fattet Mistanke tillige mod bemeldte hendes Sønne Kones Troeskab mod Angieldendes Søn, uden at hun egentlig havde seet noget af hende som kunde give Anledning til denne Mistanke; Hun kunde ellers ikke klage over at hendes Sønne Kone {og} \eller/ hendes Søn har nægtet hende hvad hun behøvede til hendes underholdning, men da mange Mennisker har fordømt hende, saa vil hun paa ingen Maade være paa Gaarden Thuenæs, men ønsker at reyse omkring fra Gaard til Gaard og Mand til Mand, da hun troer da at kunde forlade hendes syndefulde Levnet og Udladelser. {Skiøndt} \Og da/ dette røber een forvirret Hierne, ligesom mange andre hendes svævende Udladelser viste det samme, og saaledes {indted} \ingen/ ordentlig Forklaring var at faae udaf hende, saa blev hun indtil videre bragt tilside fra Retten. Derpaa fremstoed

2den Deponent: Den Angieldendes Mand: Gregorius Fabiansen Thuenæs, som blev formanet til een sandfærdig Forklaring, samt betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa han forklarede at være 70 Aar gammel, og gift med den Angieldende Martha Helges Datter, samt at han med hende har levet i Ægteskab {med hende} i 42 Aar, og imidlertiid avlet med hende 9 Børen, hvoraf de 5 lever, hvoraf den ældste heder Jens \Gregoriussen/ og boer som Huusmand paa Thuenæs, den 2den er nærværende Helge Gregriussen!! Thuenæs, den 3die Besse Gregriussen!!, som ligger syg hiemme hos Faderen, den 4de Datteren Brithe Gregorius Datter, boesadt paa Gaarden Mieldem i Arne Skibrede, og den 5te Anna Gregorius Datter, som tiener hos Broderen Helge, og fornærværende ligger syg hiemme. Han forklarede end videre at hans Kone de første Aar af deres Ægteskab passede baade Kræaturene og hendes øvrige Huus-Gierning, indtil for omtrent 31 Aar siden, da Han og Hun flyttede til {den} Gaarden Thuenæs hvor de nu opholder sig, fra hvilken Tiidspunkt, hun aldeeles har forladt alle Huusgierninger, og stædse teet sig, som et Afsindigt Menniske uden at han ved paa nogen Maade at have givet hende Anledning hertil, og har han ikke med all sin overtalelse vært i Stand at bringe hende fra den afsindige Tanke at han var hende utroe i Ægteskabs-Pligterne, ligesom hun har haft ham mistænkt for hver Tienestepiige som er kommen til Gaarden at tiene, saavel hos ham selv som hos Naboerne. Denne hendes Galskab vedvarede, af og til indtil for omtrent 25 à 26 Aar siden da den tog til i saadan Grad at hun afholdt sig fra Al Kierkegang. Siden hans Søn nærværende Helge Gregorussen!! blev gift, har hendes Forvirrelse taget til indtil Raserie, saaledes at hun har truet saavel SønneKonen, som dennes Børen med Huug og slag – ja endog har lagt Haand paa Sønne Konen selv, saa at man har været nød at holde Vagt over hende, han indstillede saaledes til høyere Bestemmelse, hvad der i hans beklagelige Stilling, maatte blive at

1815: 428b

at!! foretage med hans Kone, da han efter hendes Sinds beskaffenhed er farlig at lade være i sin Friehed. Denne hans Forklaring blev ham derpaa forelæst, og gientog han den derpaa som rigtig. Dimiteret.

3die Deponent Helge Gregoriussen Thuenæs, fremstoed derpaa og blev formanet til een sadfærdig!! Forklaring samt betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa han forklarede at være 40 Aar Gammel, samt een Søn af de 2de første afhørte Deponentere, og boesadt paa Gaarden Thuenæs, og endelig at forbemeldte hans Forældre er hos ham i Vilkaar. Forresten forklarede han sig aldeeles overeensstemmende med Faderen 2den Deponent i alle deele, tillæggende

at han aldrig har mærket nogen Aarsag endten fra Faderens, eller Deponentens Kones Side, der kunde have foraarsaget den Angieldendes Galskab. Da han indted videre havde at forklare til Oplysning blev han demiteret.

4. Deponent Ingebor Mons Datter, fremstod derpaa og blev formanet til Sandhed og betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa hun forklarede at være 33 Aar gammel, og har været gift \i 4re Aar/ med næst afhørte 3de Deponent Helge Gregoriussen, og i den Tiid med ham avlet 2 Børn, som lever, samt at hendes Svigerforældre 1ste og 2den Deponent, er hos hende og Mand i Vilkaar, forresten forklarede hun; at siden hun blev gift, har hendes Svigermoder nærværende Marthe Helges Datr: for det mæste lagt til Sengs, og stædse teet, sig som et Menniske der ikke var med sine Sandser, men hendes Afsindighed har ikke alle tiider udbrudt til ordentlige Raserie, uden nogle Gange da hun har truet, samt eengang virkelig lagt Haand paa Deponentinden, og for det meste har hun udladt sig med Skieldsord og Banden, endskiøndt, Deponenten har een frelst Samvittighed for at have givet den mindste Anledning til hendes Svigermoders Afsindighed. Forresten indstillede hun det til Øvrighedens Bestemmelse, hvad der bliver at foretage med den Angieldende, da hun er villig at bære alt med Taalmodighed, naar hun {bare} \kun/ kan blive sikret for at hendes Børen ingen Overlast skeer. Demiteret.

5te Deponent, Ole Michelsen Thuenæs, fremstoed derpaa og blev formanet til een sandfærdig Forklaring, samt betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa han forklarede at være 60 Aar gammel, samt boesadt paa Gaarden Thuenæs omtrent i 25 Aar hvor han ogsaa er død og opdragen. Han forklarede endvidere, at siden Deponenten kom paa Gaarden har den Angieldende stædse teet sig saaledes som hendes Mand, 2den Deponent har forklaret, ligesom han aldrig har formærket noget Uskikkeligt, eller Usømmeligt, af 2den og 3die eller 4de Deponent, men at disse stædse har opført sig som sædelige og skikkelige Folk, hvorimod den den!! Angieldende, stædse har kaldet skieldt og bandet, hvilket især

1815: 429

har tiltaget, siden Sønnen Helge blev gift med 4de Deponentinde, forresten har Deponenten ingen Voldsomheder seet af den Angieldende, uden eengang da hun havde faaet sin Datter Anna Grigorius Datter fat i Haaret og Folk maatte ile til for at afværge at hun ikke skulde tilføye Datteren nogen Skade, da denne raabte om Hielp. Deponenten har ellers observeret at den Angieldende, uden Mandens, Sønnens og Sønne Konens samt de øvrige Barens Vidende, har forladt, Huuset og været borte 2 à 3 Dage, saa at de har været angest for hende og maattet lede efter hende indtil de har fundet hende igien. Deponenten, indseer {hel} ellers ikke rettere, end at det er farligt at lade dette Menniske blive i sin Friehed, da hun efter hendes Sindsforfatning, let kunde fristes til at giøre een Ulykke endten paa sig selv eller andre, naar hendes fatale pirioder!! indtræffer. Videre sagde han sig ikke at vide til Oplysning og da han havde gientaget sin Forklaring som rigtig, blev han demitteret.

6te Deponent: Ole Magnessen Thuenæs, fremstod derpaa og blev formanet til een sandfærdig Forklaring, og betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa han forklarede at være 52 Aar gl:, samt været boesadt paa Gaarden Thuenæs 28 Aar, og der død og opdragen. Han forklarede sig derpaa overeensstemmende, med 5te Deponent hvis Forklaring blev ham forelæst, og som \han/ igientog som sin egen i alle Deele og blev derpaa demitteret.

7de Deponent: Ole Johnsen Thuenæs, fremstod derpaa, og blev formanet til een sandfærdig Forklaring, samt betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa han forklarede at være 42 Aar gammel, og har været Boesadt paa Gaarden Thuenæs i 15 Aar, i hvilken Tiid den Angieldende har opført sig saaledes som den 5te Deponent har forklaret, hvis Forklaring blev ham forlæst!!, og den han nu igientog, som sin Eegen med Tillæg, at Deponenten var den som løste den Angieldendes Haand af Datteren Anna Gregorius Datters Haar. Demiteret.

8de Deponent: Anders Larsen Thuenæs, fremstod derpaa og blev formanet til een sandfærdig Forklaring og betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa han forklarede, at være 54 Aar gammel og boesadt paa Gaarden Thuenæs i 29de Aar, han forklarede sig derpaa aldeeles overeensstemmende med 5te Deponent, hvis Forklaring blev ham forelæst og den han igientog, som sin egen i alle Deele, demitteret.

9de Deponent Michel Olsen, fremstoed derpaa og blev formanet til een Sandfærdig Forklaring, samt betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa han forklarede at Være boesadt paa Gaarden Thuenæs i 7 Aar, han forklarede sig derpaa overeensstemmende med 5te Deponent, for den Tiid Deponenten har boet paa Gaarden. Demitteret. Derpaa fremstod

10de Deponent Wiching Hafsen Thuenæs, som blev formanet til een sandfærdig Forklaring og betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa han forklarede at være 47 Aar gammel og boesadt paa Gaarden Thuenæs

1815: 429b

i 24 Aar, han forklarede sig derpaa overeensstemmende med 5te Deponent, hvis Forklaring blev ham forelæst, og den han igientog som sin Eegen. Demitteret.

11te Deponent Carl Johannessen Thuenæs, fremstoed derpaa og blev formanet til een Sandfærdig Forklaring, samt betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa han forklarede at Være 47 Aar gammel, samt boesadt paa Gaarden Thuenæs i 24 Aar, forresten forklarede han sig aldes!! (aldeles) overeensstemmende med 5te Deponent, hvis Forklaring blev ham forelæst og den han igientog som sin Eegen. Demitteret. Derpaa fremstod som

12te Deponent Mons Andersen Thuenæs, som blev formanet til een sandfærdig Forklaring og betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa han forklarede, at være 37 Aar Gammel, og boesadt paa Gaarden Thuenæs i 10 Aar, forresten forklarede han sig overeensstemmende med 5te Deponent, for den Tiid Deponenten har boet paa Gaarden Thuenæs og blev Demitteret.

13de Deponent Johannes Johannessen, fremstod derpaa og blev formanet til een sandfærdig Forklaring, samt betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa han forklarede at være 55 Aar Gammel og boesadt paa Gaarden Thuenæs i 30 Aar, han forklarede sig derpaa aldeeles overeensstemmende med 5te Deponent i alle deele og blev Demitteret.

14de Deponent Lars Olsen Thuenæs fremstod derpaa og blev formanet til at forklare Sandhed, samt betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa han forklarede at være 47 Aar Gammel, samt boesadt paa Gaarden Thuenæs i 21 Aar, forresten forklarede han sig overensstemmende med 5te Deponent i alle deele og blev Demitteret.

Den Angieldende blev derpaa atter fremstillet for Retten, men der var nu ikke {et} \en/ samhengende Mening at faae af hendes Forklaring, og da saaledes ingen videre Oplysning i denne Henseende var at erholde, bliver dette Forhør herved sluttet, og skal saa hastig skee kan vorde Amtet beskreven tilstellet.

Den Angieldende blev derpaa overleveret Sønnen og Manden til Bevogtning indtil Videre.

Da ingen havde videre at andrage ved Thinget for i Dag udsættes samme til i Morgen.

Heiberg

Tollev Olsen Flachtvedt T:O:F: Niels Monssen Flachtvedt N:M:F:
David Siursen Bukkesteen D:S:B: Ole Knudsen Bukkesteen O:K:S: og bomerke

1815: 430

Dagen næstefter den 1ste Junji, continuerede Sommerthinget for Arne Skibrede, i Overværelse af de samme Personer som i Gaar: Hvorda blev foretaget

Gammel Thingsag

Torbiørn Pedersen Oppeland, contra Ole Pedersen Bischopshavn, see Fol: 398;

Den Indstevnte lod ved Lensmand Fougstad indlevere een Skrivelse, til Dommeren af 27de f: M: hvor i han indberetter at Sagen er forligt, og til Beviis derfor, lader følge, een Overeenskomst mellem Parterne af Dato 10de April sidstleden, hvilke begge her indtages og saa lydende # #, og paa Grund heraf begiærer Sagen hævet.

Citanten, Torbiørn Pedersen Oppeland blev paaraabt men mødte ikke, ey heller meldte sig nogen paa hans Vegne.

Eragtet:

Da Citanten ikke mødte efter Paaraab og Indstevnte har forlangt Sagen hævet, saa bliver denne Sag herved ophævet.

Derefter blev publiceret følgende Documenter:

1. Bøxelseddel fra Ditmar Kahrs til Enken Gjertrud MagnesDatter Telvig paa 18 Mrk Sr: 3 Skl: Penges Landskyld i Gaarden Salhuus, No 77, dateret 18de Februar 1815, med Revers - Skatteskyld
2. Obligation fra Kjøbmand Christopher Pritzier Heiberg til Kjøbmand Henrich Helmers, stor 2000 rbd S: W: mod 1ste Prioritet i et Partie Pakboder, No 19, i Store Sandvigen, dateret 18 April 1815.
3. Aflyst Obligation fra Madame Rebekka Lahusen til Frue Majorinde Catharine Elisabeth Kahrs, stor 800 rd dC: og omskrevet til 640 rbd S: W:, dateret 13 Junii 1808, mod Pant i et Vaanhuus No 42 i 2de Rode i store Sandvigen, efter Qvittering af 8de Maji 1815.
4. Skjøde fra Daniel Stoltz til Carl Gading paa et Vaanhuus No 42 i store Sandvigens 2den Rode for Kjøbesum 716 Rbd S: W:, dateret 3die Maji 1815.
5. Obligation fra Carl Gading til Nicolaus Kahrs for 640 Rbd S: W:, mod 1ste Prioritet i et Vaanhuus i 2de Rode No 42 i store Sandvigen, dateret 6te Maji 1815.
6. Bøxelseddel fra Lieutenant Garmann til Carl Gading paa Grunden til forbemeldte Vaanhuus No 42 i 2de Rode i store Sandvigen, dateret 26 Maji 1815, med Revers.
7. Afkald fra Johanne BergesDatter søre Toppe til Formynderen Ole Aamundsen Bogetvedt for Faderarv 19 rd 4 mrk 9 s, dateret 8 April 1815.
8. Aflyst Obligation fra Gudmund Monssen midt Horvig til Mons Hanssen Westerlie, dateret 9de Julii 1803, stor 70 rd dC:, omskrevet til 70 rbd S: W:, mod Pant i Gaarden midt Horvig, No 84, efter paategnet Qvittering af 24 Martii 1815.
9. Aflyst Obligation fra Ditto til Ole Aschildsen Nepstad, stor 99 rd dC:, omskrevet til 99 rbd S: W:, mod Pant i Gaarden midt Horvig No 84, dateret 22 Augusti 1807 og qvitteret 27 April 1815.
10. Bøxelseddel fra Ole Olsen Watle og Lars Olsen Tuenæs til Lars Johannessen paa 1 pd 3 Mrk Smørs og 8 Kd: Malts Landskyld og Skatteskyld i Gaarden yttre Brudvig, No 1, dateret 29de Martii 1815, med Revers.
11. Vilkaarsbrev fra Lars Johannessen yttre Brudvig til Forældrene Johannes Olsen og Kari LarsDatter paa aarligt Levekaar, dateret 31 Maji 1815.
12. Skjøde fra Niels Thomassen Jebne til Sønnen Niels Nielssen paa 18 Mrk Smør 12 Kd: Malt i Gaarden Jebne, No 18, for 200 Rbd N: W:, dateret 1ste Junii 1815.
13. Vilkaarsbrev fra Niels Nielssen Jebne til Forældrene Niels Thomassen og Ingebor IversDatter paa aarligt Levekaar, dateret 1ste Junii 1815.

Den constituerede Foged derefter fremlagde Restancelisten, der viser, at paa indeværende Aars Skatter er for dette Skibrede betalt 49 Rbd 2 mrk N: W: Denne Liste blev inden Retten læst og af Laugrettet og Almuen, som uimodsagt, rigtig befunden.

Da ingen havde videre at føre i Rette blev Sommerthinget for Arne Skibrede hævet.

Heiberg

Tollev Olsen Flachtvedt T:O:F: const: Sorenskriver Niels Monsen Flachtvedt N:M:F:
David Siursen Bukkesteen D:S:B: Ole Knudsen Bukkesteen
O:K:S: og bomerke

Gammel Justitz Sag s.!! (see) Fol: 412

Aar 1815 den 5te Maji!! (Juni) blev een Extrarett, sadt i Secretair og Sorenskriver Christies Boepæl i Bergen, og Retten bestyret af mig Pr: Heiberg, som constitueret Sorenskriver i overværelse af de 2de eedsorne Laugrettes Mænd Anders Olsen Eichaas og Anders Aschieldsen Bredsteen, hvor da blev foretaget Justits Sagen Fogden som

1815: 430b

Actor, contra Aamund Aamundsen og Jørgen M: Grundt.

De Tiltalte vare tilstæde i Retten frie for Baand og Tvang.

Actor mødte ikke, men da det er Administrator bekiendt, at Fogden har tilskrevet Amtet om een anden Actors udnævnelse, paa Grund af Fogdens forestaaende Reyse til Storthinget, saa bliver med denne Sag stillet i Beroe til førstkommende, Torsdag Formiddag Kl: 10, for imidlertiid at komme i Erfaring om hvem den paa nye udnævnte Actor er.

De Tiltalte bleve derpaa Demiteret, med Paalæg at møde Udsættelsestiiden.

Heiberg

Anders Olsen Eichaas Anders Aschieldsen Bredsteen
med paaholden Pen med paaholden Pen

Gammel Justits Sag

Foged Bøgh som Actor c: Lars Henrichsen Fadnæs m: fl:

Paa Fogdens Vegne mødte Procurator Heiberg og tilkjendegav at han først i disse Dage er kommen fra Tingreiserne hvor Protocollen bestandig har været i Brug og derfor ikke har kunnet slutte til idag, ligesom Amtets Ordre til Comp: om at udføre denne Sag først er ham indløbet efter Comparentens Tilbagekomst, desformedelst han maatte begjære Sagen udsat til imorgen Eftermiddag Kl: 2.

Defensorerne lode forbeholde det Fornødne.

Den forrettende Lensmand Ole Johannessen Haugsvigen fremstillede samtlige 3de Tiltalte \løse og ledige/ for Retten.

Eragtet:

Den forlangte Anstand bevilges til imorgen Eftermiddag Kl: 2, da det vil paaligge Actor at slutte Sagen.

De 3de Tiltalte bleve overleverede Actor for igjen at besørge dem bragte i Retten tilstæde til Udsættelsestiden. Rogge

Anders Olsen Ekaas
Anders Askildsen Bredsteen
begge med paaholden Pen.

Gammel Justits-Sag

{Foged} Aar 1815 den 6te Juni blev en Extra-Ret sat i Cancellie-Secretair og Sorenskriver Christies Bopæl og Retten bestyret af mig Auditeur Rogge i Overværelse af de 2de Laugrettesmænd Anders Olsen Ekaas og Anders Askildsen Bredsteen, hvorda Sagen Foged Bøgh som Actor contra Lars Henrichsen Fadnes m: fl: blev foretaget.

Procurator Heiberg mødte og fremlagde Amtets Ordre af 2?de f: M: at indtræde som Actor i denne Sag, saa fremlagde han og Indlæg af Dags Dato hvortil han henholdt sig og indlod Sagen Dom.

Den forrettende Lensmand Ole Johannesen Haugsvigen mødte og fremstillede samtlige 3de Tiltalte løse og ledige for Retten.

Defensor Procurator Christensen lod begjære Sagen udsat til 14de Juni førstkommende Kl: 2 for at slutte.

Eragtet:

Den forlangte Anstand bevilges, og bleve \de/ Tiltalte overleverede Actor her fra Retten.

Anders Olsen Ekaas Rogge
Anders Askildsen Bredsteen
begge med paaholden Pen

Aar 1815 den 8de Junii blev en Extraret sat i Secretair og Sorenskriver Christies Boepæl i Bergen, og Retten bestyret af mig Procurator Heiberg som constitueret Sorenskriver, i Overværelse af de 2de eedsorne Laugrettesmænd

1815: 431

Anders Olsen Eichaas og Anders Aschildsen Bredsteen, hvorda continuerede

Gammel Justits Tingswidne Fol: 425.

Angaaende Drabs Delinqventen Berge Bergesen Øwre Twedt. I Følge Indkaldelse af 6te d: M: som her indtages saalydende.

8de Deponent Christie Berges Datter fremstod derpaa og blev Formanet til en Sandfærdig Forklaring, samt betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa hun forklarede at være 42 Aar gl: fød paa Gaarden øwre Twedten af Forældre Berge Jonsen og Karie Mons Dtr:, hvilke begge ere døde, derimod er den ved dette Forhør afhørte Brithe Arnes Datter en Stifmoder af Vidnet; Vidnet [er] endnu gift med Anders Nielsen og boesat paa Schaalewiignæsset i Schiolds Skibreede, Vidnet var Hjemme hos sine Forældre til hun var 9 Aar gl: da hun kom ud at tjene og var den Angjeldende hendes Broder Berge Bergesen den Gang \ikke/ fød, men derimod veed Vidnet, at hendes Broder bemeldte Berge Bergesen er fød omtrent paa den Tiid han selv har opgivet, men da Vidnet ikke har været Hjemme hos Forældrene siden hun som sagt var 9 Aar gl: har hun ikke selv erfaret hvad hans Opførsel der har været, dog har Vidnet heller ikke hørt nogen Klage over ham førend nu. Den Angjeldende har derimod været i Vidnet og Mands Tjeneste paa deres Gaard Erstad i Herløe Skibreede for omtrent 4 Aar siden, hvor han Tjente i et Aar og kom fra Vidnet til Anders Thomsen paa Solem, seenere har han fra {Høsten} Juul 1812 til Paaske 1813, ligeledes været i Vidnets Tjeneste paa Schaalewiignæsset hvorfra han blev Commanderet i Kongens Tjeneste og i den Tid han saaledes har været i Vidnet og Mands Tjeneste har hans Opførsel været Upaaklagelig. Saavidt Vidnet veed er bemeldte hendes Broder ikke Comfirmered og hans øvrige Vandel, uden for

hvad Vidnet her har Omforklaret er hende ubekjendt, Videre sagde hun sig ikke at viide til Oplysning, og da hun havde Gjentaget sin Forklaring som Rigtig, bekræftede hun samme med Lovens Eed og blev Demitteret.

9de Deponent Anders Nielsen Schaalewiignæsset fremstod derpaa og blev Formanet til at Vidne Sandhed, hvorpaa han Forklarede at være 45 Aar gl: boesat paa Schaalewiignæsset og gift med næst afhørte 8de Depontinde!! (Deponentinde) Christie Berges Datter i 14 Aar. For Resten Forklarede han sig angaaende den Angjeldende Berge Bergesens Opførsel baade i og uden for Vidnets Tjeneste m: v: aldeeles Overeensstemmende med sin Kone bemeldte 8de Vidne. Og da han intet videre vidste til Oplysning, men havde Gjentaget sin Forklaring som Rigtig, bekræftede Han samme med Lovens Eed og blev Demitteret.

10de Deponentinde Anna Berges Datter fremstod derpaa og blev Formanet til Sandheds Udsigende, samt betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa hun Forklarede at være 26 Aar gl:, een Fuldsøster til \den Angjeldende/ Berge Bergesen og nu i Tjeneste paa Gaarden øwre Kleppe i Strudshawns Sogn. Hun kom ud fra sine Forældre at tjene for 11 Aar Siden, og var bemeldte hendes Broder, da en Dreng paa 10 à 11 Aar, siden har hun ikke haft videre Omgang med hendes Broder end omtrent ¼ Aars Tid, da hendes Broder tjente paa Soleim hos Andreas Thorsen, hvor Vidnet baade før og efter ham var i Tjeneste, i den Tiid hans Opførsel saavidt Vidnet Formærkede var Upaaklagelig, og for øvrigt har Vidnet ikke hørt nogen Klage over hans Opførsel. Videre sagde hun sig ikke at vide til Oplysning, og da hun havde gjentaget sin Forklaring som Rigtig blev hun Demitteret.

Da Afdøde Andreas Thomsens \forrige/ Kone nu Madame Smith tilligemed hendes Mand er bortrejst til Dannemark og Ole Olsen Kiedenæs heller ikke har været at finde Hjemme og han efter Lensmand Storoxes

1815: 431b

Paategning paa Indkaldelsen af 22de f: M: Sandsynligviis kuns kan give liden eller ingen Oplysning, saa Fandt nærværende Administrator det ikke passende derefter at udsette Forhøret, men samme bliver herved Sluttet og skal saa hastig Muelig blive beskrevet og Amtet tilstillet. Heiberg

Anders Olsen Eichaas Anders Aschildsen Breedsteen
begge med paaholden Pen

Aar 1815 den 8de Junji blev een Extra-Rett, sadt i Secretair og Sorenskriver Christies Boepæl i Bergen, og Retten bestyret af mig Proc: Heiberg tilligemed de 4 eedsorne Laugrettes og Meddomsmænd: Lars Blix de Fine, Anders Olsen Echaas, Anders Aschieldsen Bredsteen og Jørgen Ellingsen Hvorda continuerede:

Gammel Justits Sag:

Fogden som Actor contra Aamund Aamundsen og Jørgen M: Grundt Fol: 430

Procurator Klagenberg mødte og fremlagde Stiftets Ordre af 25. f: M: hvorved han paa Fogden Bøghs Vegne, er paalagt at udføre den/n/e Sag som Actor, samt fremstillede de Tiltalte Løs og Ledig for Retten bemeldte Stiftets Ordre, blev læst og her indtages saa lydende: # #

Actor begiærede derpaa Sagen udsadt, paa samme Grund, som af Procurator Brandt, er anført den 3de Maji sidstleden, for det første til i Dag 14 Dage.

Defensor forbeholdt det fornødne.

Eragtet:

Den forlangte Anstand bevilges til Torsdagen den 22de d: M: Formiddag Kl: 9.
De Tiltalte blev derpaa Dimiterede med Paalæg igien at Indfinde sig her ved Udsættelses-Tiiden.

Heiberg

Lars Blix de Fine — Jørgen Ellinsen!!
Anders Axselsen Bredsten — Anders Olssen Økos

Aar 1815 den 9de Junii blev en Extraret sat i Secretair og Sorenskriver Christies Boepæl i Bergen, og Retten bestyret af mig Proc: Heiberg som constitueret Sorenskriver, i Overværelse af de 4re eedsorne Laugrettes og Meddomsmænd Lars Blix de Fine, Anfind Olsen, Jørgen Hansen og Anders Aschildsen Breedsteen, hvorda continuerede,

Gammel Justits Sag - see Folio 412.

Fogden Bøgh som Actor contra Lars Hansen og John Andersen.
Assessor og Pr: Lassen mødte og fremlagde Stiftets Ordre af 25de f: M: til at Indtræde som Actor i Sagen i Fogden Bøghs Sted, hvilken Ordre her indtages saal:;
Saa fremlagde han og de i bemeldte Amtets Ordre paaberaabte nye Documenter saasom: A:, Een Høyesterets Dom af 27de Aug: 1807, hvorved Tiltalte John Andersen er tildømt at Arbejde i Agerhuus Festning i 3 Aar for Tyverie. b:, Een Attest fra Præsten Pawels af 24de April d: A: Angaaende de begge Tiltaltes Alder m: v:. c:, Et Brev fra Ejeren af Glad & Huuses Papiir Fabrik, datr: Grewsen den 26de April d: A: og underskrevet Glad. og d:, Den i bemeldte Skrivelse ommeldte Attest, fra Papiir Mesteren Jerremiassen af d: D: begge Angaaende Lars Hansen samt e:, Een Skrivelse fra Poletie Mester Wulfsberg af 28de Junii 1807, betreffende John Andersen af disse Documenter bliver A: og e: Acten i sin Tid at Vedhæfte, men b: c: og d: indtages her saal: Videre fremlagde Actor en Skrivelse

1815: 432

fra Agerhuus Amts Contoir af 6te f: M: med de dermed følgende 2de Attester saasom en fra Over Indspecteur Blix af 4de og en {af} fra Capt: Lieutenant Widing af 5te s: M: alle 3 John Andersen Vedkom/m/ende og som her indtages saal: Dernæst fremlagde han Attest fra Regimentsfeldtskier Schwindt af Gaard Dato Angaaende Klageren Smiths Sygdoms Tilfælde {efter Overfaldet} hvilken Attest her indtages saal:
{Og efter at han} Actor efter at have Erklæret at han formedelst Sorensk: Fraværelse paa Tingene og paa Grund af, at han ikke havde faaet de øvrige Sagens Dokumenter førend den 5te d: M: ikke til den Tid havde kundet udrette noget i denne Sag om han endog dertil havde haft Leylighed, hvilket neppe havde været Mueligt, da han er Overdraget ikke mindre end 14 {Sager} {\befal/} befalede og upaadømte Sager, udbad han sig fornævnte fremlagde Documenter enhver af de Tiltalte for deres Vedkommende forelæste og deres Erklæring Modtaget.
Defensor mødte og fremlagde en ham fra Agerhuus Stifts Contoir tilhændekommet Skrivelse, dattr: 12te f: M: tilligemed 2de Attester samme Vedfølgende betreffende Tiltalte Lars Hansens Hustrue Anna Aamunds Datters {v….g.. Data,} \for…….. ……/ hvorefter Comp: forventede at fornævnte her inden Retten forhen afhørte Deponentinde maatte Tillades at beedige hendes afgivne Forklaring. I øvrigt maatte Comp: vedblive sin forhen nedlagte Begjering angaaende Rettens Skiøn over beskaffenheden med Trappen ved Aarstads Papiir Mølle. Forommeldte 3de Documenter indtages her saal:
Begge de Tiltalte var i deres Friehed for Retten tilstæde, af hvilke først fremstod:

Tiltalte Lars Hansen og blev forelæst Attesten Litr: b: saavidt ham vedkommer, hvorpaa han Erklærede at denne Attest i ingen af Deelene er ham Vedkommende, men at derimod hans opgivende i Preliminair Forhøret angaaende hans Forældres Navne, hans Fødsel, Comfirmation og sidste Altergang at være Aldeeles Rigtig, ligesom ogsaa hans i bemeldte Forhør inddragne opgivne Giftermaal. Han blev derpaa forelæst Documenterne Litr: c: og d: de han vedkjendte som sig Vedkommende og hvorimod han intet havde at indvende.

Derefter fremstod Tiltalte John Andersen som ligeledes blev forelæst Attesten Litr: b: den han ikke kunde Vedkjende som sig Vedkommende, men henholdt sig i denne Anledning til sin Forklaring i Preliminair Forhøret, saa blev ham forelæst Documenterne Litr: A: og e: hvilke {han} begge \han/ vedkjendte sig som Rigtig og ham Vedkom/m/ende. Endelig blev ham og forelæst Skrivelsen fra Amts Contoiret af 6te f: M: tilligemed Attesterne om hans udstandne Straffe, hvilke alle han Vedkjendte som sig Vedkom/m/ende.

Actor næst at forbeholde Besvarelse paa Defensors i Dag fremsatte Paastand om Vidnet Anna Amunds Datters Eeedfæstelse naar hun kommer i Retten tilstæde, begjerede Sagens Anstand til Tirsdagen den 13de d: M: Formiddag Kl: 9 for at fremkomme med Continuationsstævning.

Eragtet

Den forlangte Anstand bevilges.

Den Tiltalte John Andersen blev derpaa Laugrettet Overleveret for at henbringes i Byens Arrest og Lars Hansen indtil videre demitteret.

Heiberg

Lars Blix de Fine — Anfind Olssen
Anders Axselsen Bresten — Jørgen Hanssen

1815: 432b

Aar 1815 den 10de Junii blev en Extra-Ret sat i Sorenskriverens Huus i Bergen og blev Retten bestyret af mig Procurator Heiberg, som constitueret Sorenskriver, i Overværelse af de 4 eedsvorne Lars Blix de Fine, Anfind Olsen, Jørgen Hansen og Jørgen Ellingsen alle af store Sandviigen.

Hvorda udi Sagen Foged Bøgh som Actor, contra Hans Larssen Ølnæs, blev afsagt følgende

Dom:

I Følge Amtets Ordre til Foged Bøgh af 7de Januarii d: A:, tiltaler Procurator Brandt paa Fogdens Vegne nærværende Hans Larsen Ølnæs ved Hoved-Stævning af 9de s: M:, for 3de Gangs udøvet Tyverie{t} ved 1ste (1mo) Natten imellem den 30te og 31te Decbr: f: A: at stjæle et Johan von der Fehr af Ejdsvog tilhørende og hos hans Forpagter Aad Nielsen Ejdsvog i bevaring værende Faareskind, der inden Retten er taxeret for 4 rbmrk (rbsk?) N: V: og Eyeren tilbageleveret. 2do, ved at have stjaalet 2de Stykker Toug af een Baad i Sandvigen, hvilke stykker Toug inden Retten ere foreviiste og taxerede af Værdie 1 rbd 3 mrk N: V:, men hvortil ingen Eyer har meldt sig. 3tio; for at have mod Eyerskens Vidende og Villie 8te Dage for Juul f: A:, listet sig ind om Natten i Enken Kari Tørrisdatter Hougenæs's Floer eller Fæehuus og der malket en Koe samt drukket Mælken, hvilken Melk er af Eyersken anseet at kunde beløbe sig til en halv Kande og taxeret for 1 rbmrk (rbsk?) N: V:, men hvorfore Erstatning er frafaldet og 4to; ved at have stjaalet fra Bonden Trohn Jonsen Ølnæs i indre Sogn 1 Mæhle og 1 Kande Ruug vurderet for 2 rbd 3 mrk N: V:, men hvilken

Rug var nedlagt i Halmen, men som den Tiltalte ikke har faaet Lejlighed at bort bringe og altsaa {efter} \af/ den Bestjaalne fundet og ham tilbage kommet.

Disse Facta er alle ved Angjeldendes Tilstaaelse og for endeel med Vidne beviist og da det ved de fremlagde Domme og Attester er godtgjordt at han tilforn er dømt og straffet for 1ste og 2de Gangs begaaet Tyverie, saa bliver det vel ingen Tvivl om, at han jo bliver at straffe i Følge Forordningen af 20de Februarii 1789 for 3de Gangs begaaet Tyverie.

Vel har Defensor Assessor Lassen i Hans Indlæg anført som Forsvar for den Tiltalte, deels at forbenævnte Factum var af ingen betydenhed og ikke saa gandske fuldbragt, deels at 2det Factum kun af den Tiltalte selv er tilstaaet, at det 3de Factum er begaaet af Nødtvungenhed formedelst Hunger og Tørst og endelig at han ikke har benyttet sig af det efter 4de Ankepost stjaalne, men dette kan ikke komme i Betragtning, da han allerede var i Besiddelse af Faareskindet, da han blev paagrebet og at den stjaalne Rug af ham var skjult for ved given Lejlighed at bringe den bort og sælge den, saa altsaa ikke hans intension, men de indtrufne Omstændigheder har været hinderlig i at han ikke har kundet benytte sig deraf. Hvad angaaer 3de Ankepost, da foruden at det ikke er beviist at han var saa overfalden af Hunger at han var nødtvungen til den forøvede Handling, saa er det derimod godtgjort: at naar han efter Aad Nielsen Eidsvaags Børns Anviisning havde gaaet ind i deres Forældres Huus, saa kunde han ved at bede om Mad og Drikke, bleven befriet for

1815: 433

denne Trang. \Hvad/ Endelig 2det Factum betreffer, saa er vel ingen Eyer meldt sig til 2de stykker Touge, som samme kan tildømmes som Eyendom, men den Tiltalte har dog frievillig tilstaaet at have stjaalet samme, hvilket han ikke havde nødig naar han paa anden Maade var tilkommet samme.

Fremdeles er det sandsynligt at den Tiltaltes falske Foregivende ved hans Omstrippen paa forskjellige Gaarde i Aasene Sogn og hans øvrige Vandel, \at han/ har Hang til Tyverie naar Lejlighed dertil gaves, og at altsaa de foregaaende Straffe ikke har virket til hans Forbedring.

Efter disse Sagens Omstændigheder bliver den Tiltalte at hendømme til Fæstnings Arbejde paa Livstid, samt tilpligte at udrede alle af Actionen Lovlig flydende Omkostninger, hvoriblandt Cancellie Raad og Sorenskriver Irgens's Regning til Beløb 14 Rbdr 2 mrk 1 ¼ s. N: V:, samt til Defensor Assessor Lassen et passende Sallarium. Hvormod all Erstatning for det stjaalne maae bort falde, da samme deels er frafaldet, deels Kosterne uskadde tilbagekomne.

Det Anmærkes herved at under Sagførelsen intet ulovligt Ophold har fundet Stæd, men at Protocollens daglige brug og Dommerens Rejser paa Sommerthingene og andre Jurisdictioner vedkommende Forretninger har gjort det umueligt førend i Dag at afsige Dommen.

Thi Kjendes for Ret.

Tiltalte Hans Larsen Ølnæs bør hensættes til Arbejde i Bergenhuus Fæstning sin Livstiid, saa bør han og at udrede alle af Actionen Lovlig flydende Omkostninger efter Amtets nærmere Approberede Regning, hvoriblandt den af Cancellieraad og Sorenskriver Irgens indgivne Regning til Beløb 14 Rbdr 2 mrk 1 ¼ s. N: V: og til Defensor Assessor Lassen i Salarium 12 Rbdr siger Tolv Rigsbankdaler Sølv Værdie.

Det idømte at efterkommes inden 15 Dages Lovlige Forkyndelse og det øvrige efter Øvrighedens Foranstaltning.

Heiberg

Lars Blix de Fine — Jørgen Hanssen
Anfind Olssen — Jørgen Ellingsen

Samme Dag og Sted blev en Extra Ret sat og Retten bestyret af mig Procurator Heiberg som constitueret Sorenskriver tilligemed de samme Eedsvorne Laugrettes og Meddomsmænd som ovenfor findes anført.

Hvorda! udi Sagen Assessor Lassen som Actor contra Ole Iversen Kjellevold, blev aflæst følgende

Dom.

Ved Hoved stævning af 5te Novbr: f: A: tiltaler Assessor og Procurator Lassen /: i Følge Amtets Ordre af 26de Octbr: s: A: :/ som Actor Justitie, Arrestanten Ole Iversen Kjellevold, for begaaet 3de Gangs Tyverie, forenet med Indbrud paa Gaardene Telvig og Horvig, Natten imellem den 21de og 22de October 1814 og ved Indlæg af 9de Decbr: s: A: har han paastaaet denne Arrestant straffet med at stryges til Kagen og at arbejde i Bergenhuus Fæstning sin Livstid, samt at erlægge Actions Omkostningerne skadesløs og deri blant Sallarium til Actor 15 rbd S: V:, og til Defensor 12 Rbd S: V:

Defensor Auditeur og Toldprocureur

1815: 433b

Rogge har derimod ved Indlæg af 12te s: M: paastaaet den Tiltalte allene belagt med en Arbitrair Straf og for øvrigt friefunden for Actors Tiltale og sig tillagt et passende Salarium.

Sagen blev derpaa efter at være indladt fra begge Sider, optagen til Doms bemeldte 12te December. Dagen derpaa den 13de s: M: undveeg Arresten!! (Arrestanten), tilligemed en ved Byetingsretten under Tiltale værende Tyvs Arrestant Abraham Sørensen af Byens Arrest, hvor de begge vare hensadt i Bevaring og bleve begge den 18de s: M: paagreben og indbragte til Byen igjen, tillige med eendeel hos dem forefundne Tyvekoster, som i Mellemrummet ved Indbrud paa Frue Kahrs's Gaard Lindeberg, paa Byens Grund vare frastjaalne hende og Svoger Johan H: Harrje, og i denne Anledning stillede under Examination ved Byetingsretten den 20de sammes, hvilket gav Anledning til, da nærværende Rettens Dommer herom blev vidende, at med Doms Afsigelsen blev udsat, for at oppebie hvad Oplysninger derved Byetingsretten kunde til veje bringes.

Da Retten fra Byetinget var blevet underrettet om at denne Examination snart kunde ventes tilendebragt, saa blev Sagen ved Kjendelse af 1ste Martii d: A: Reasumeret og Kjendelsen tillige med en Extract af Bergens Byetings Extra rettes Justits Protocol tilsendt Actor den 7de s: M:, paa hvilken Dag bemeldte Extract først indløb Retten, hvilket Paategning af Byeskriveren Hr: Secretair Klingberg udviser.

Actor har derefter ved Continuations Stevning af 14de Martii d: A: i Følge Amtets Extensions Ordre af 8de sammes ligeledes tiltalt Arrestanten i Anledning af forommeldte Indbrud og Tyverie hos Frue Majorinde Kahrs og Kjøbmand Johan H: Harrje samt et Lærrets Betræk, som han ved Undvigelsen af Arresten har stjaalet fra Arrestforvarer Bendt, og ved Indlæg af 31te s: M: paastaaet Arresten!! (Arrestanten) tilpligtet at betale Frue Majorinde Kahrs 94 Rbdr, samt desuden anseet med en Arbitrair Straf og sig tillagt forøget i Sallarium formedelst den meddeelte Extensions Ordre.

Defensor har derimod ved Indlæg af 10de April d: A: paastaaet den Tiltalte friefunden for Actors Tiltale henseende det sidst paatalte Delictum og ellers henholder sig til hans forhen nedlagde Paastand.

Imidlertiid er den Tiltalte atter undvigt af Byens Arrest den 26de Martii d: A: og endnu ikke paagreben.

Det er ved førte Vidner og den Tiltaltes egen Tilstaaelse beviist at han Natten imellem 21de og 22de October f: A: har paa Gaardene Horvig og Telvig opbrækket 2de Nøst, samt af det

ene udtaget et Baadesejl, der inden Retten er taxeret for 5 rbd N: V: og Ejersken Gjertrud Magnes datter i uskad Stand tilbageleveret. Det er paa samme Maade beviist at han den samme Nat har i Gjertrud Magnes datter Telvigs iboende Huus og hvor hun med hendes Børn laae ved med een hos sig havende Tollekniv, som i Retten er indleveret, at tage Blyet fra en Rude i Vinduet, fundet Lejlighed til at bryde ind i et Kammer i bemeldte Huus og der udtaget een Bøtte, med hvilken han har forføyet sig hen i Fæehuset og der i samme malket Melken af en Koe og drukket samme, hvilken Melk er af den Bestjaalne ansat

1815: 434

i Værdie 10 rbskl. N: V: og Erstatning derfor frafaldet. Han har derpaa igjen forføyet sig hen til Huuset og krøbet ind igjennem det forhen opbrudt Vindue og i Kammeret givet sig i færd med at spise, og er da ved Huusfolkenes Tilbagekomst bleven Greben og henbragt til Øvrigheden og den Mad han der fortærede er af den Bestjaalne ansat af Værdie 8 rbsk(?) N: V: samt Erstatning derfor frafaldet, ligesom og Erstatning er frafaldet for den Skade som ved Indbrudene er skeet.

Det er da saaledes beviist at den Tiltalte har forøvet saadant Indbrud som Forordningen af 4de Martii 1690 omtaler i sær da han ved væbnet Haand har brudt sig ind i et Kammer, i hvilket sælve Værelse der vel ikke laae Folk, men dog i Stuen nær ved og under samme Tag, samt i et Huus hvor Tiltalte maatte formode at der boede Folk, og det saa meget mere, da han ved hans voldsomme Modstand mod at lade sig binde, giver tilkjende, at det kunde været at befrygte, han med Kniven kunde vilde have hjulpet til at rive sig løs, og alt saa i Annalogie af bemeldte Forordning, \om samme ikke i Tide var bleven ham frataget/ samt Forordningen af 27de April 1771 bør ansees efter Forordningen af 20de Februarii dens 4de §: at stryges til Kagen og Arbejde i Slaveriet sin Livstiid. Og da hans flere Undvigelser viiser at \han/ er een for Borger-Samfundet farlig og i sig selv uforbederlig Person, saa vil det være saa meget mere nødvendigt, naar han paagribes, at berøve ham sin Friehed, for at sikkre Stadten for flere af ham forøvende Udaad. Hvad det hos Frue Kahrs og Kjøbmand Johan Harrje forøvede Tyverie angaaer: da er det vel ikke beviist at han egentlig har forøvet Tyveriet, men da Kosterne ere fundne i hans Værge, og hans opgivne Hjemmel til samme i Alle Tilfælde, ikke ere Lovlige, saa kan han dog ikke andet end ansees \for/ lige med den der havde stjaalet samme, og saaledes rettelig er Ejersken tilbageleverede, da hun har beviist at de ere hende tilhørende, og frakomne mod hendes Vidende og Villje, men {da} det {tillige} \er heller/ ikke {er} beviist, at den Tiltalte enten selv eller i Leedtog med andre verkelig har begaaet Indbrudet paa Lindenberg eller begaaet Tyveriet, af hvilken Aarsag nærværende Ret heller ikke finder sig beføyet at dømme den Tiltalte at erstatte de af Actor paastaaede 94 Rbdr til Frue Kahrs. Endskjøndt den Maade, paa hvilken de Frue Kahrs frakomne Koster ere fundne hos den Tiltalte og paa hvilken han efter hans egen Tilstaaelse, er kommet i Besiddelse af samme ikke røber nogen god Handling og altsaa kan tjene til ydermeere Beviis om hans slette Moralske Caracteer, og derved gives saa megen meer Anledning til at vedblive den først fattede Sætning i Henseende til Straffens Bestemmelse, saa vilde det dog være upassende at bestemme herfor en Arbitrair Straf, da den større maae antages at optage den mindre. Derimod bliver det aldeeles passende, at han tilpligtes at erstatte alle af Actionen Lovlig flydende Omkostninger, saavel i første som i sidste Tilfælde, og hvoriblandt til Actor og Defensor et paasende Salarium.

Det Anmærkes herhos at under Sagførelsen intet ulovligt Ophold har fundet Sted, men at Protocollens idelige Brug i andre Justits og private Sager, samt Administrators Fraværelse paa Sommerthingene og andre i Jurisdictionen forefaldende Forretninger, har været Aarsag i at Dom i denne Sag nu først afsiges.

Thi Kjendes for Ret.

Tiltalte og undvigte Ole Iversen Kjellevold bør naar han paagribes at stryges til Kagen og hensættes til Arbejde i Bergen-

1815: 434b

huus Fæstning under stræng Bevogtning hans Livstiid; saa bør han og at betale alle af Actionen Lovlig flydende Omkostninger, hvoriblandt til Actor, Assessor og Procurator Lassen 15 Rbdr S: V: skriver Femten Rigsbankdaler Sølv Værdie og til Defensor Auditeur og Toldprocureur Rogge 12 Rbdr S:V: skriver Tolv Rigsbankdaler Sølv Værdie.

At efterkommes i den Orden og Maade som Lov og Anordningerne bestemmer, alt efter Øvrighedens nærmere Foranstaltninger.

Heiberg

Lars Blix de Fine — Jørgen Ellingsen
Anfind Olssen — Jørgen Hanssen

Aar 1815 den 13de Juni blev en Extraret sat i Secretair og Sorenskriver Christies Boepæl i Bergen. Retten blev, i Overværelse af de fire eedsvorne Laugrettes og Meddomsmænd, Anders Olsen Eichaas, Anders Aschildsen Bredsten, Niels Iversen Lunggaarden og Jørgen Ellingsen bestyret af mig Premier Lieutenant og Candidatus juris, Peter Nicolaj Aarestrup, som, følge Amtets Constitution af 22de f: M:, er constitueret til, i Secretair og Sorenskriver Christies Fraværelse og Lovlige Forfald, at forestaae Sorenskriver Embedet i Nordhordlehn. Bemeldte Constitution indtages her og er saaledes lydende # Og continuerede da

Gammel Justits Sag see Fol: 431.

Assessor og Procurator Lassen som Actor i stedet for Foged Bøgh contra Lars Hansen og John Andersen.

Actor mødte og fremstillede de Tiltalte løse og ledige for Retten, hvorefter han fremlagde Continuations Stevning af 9de d: M: samt Qvæstioner til de Angiældende og Vidnerne af s: D:, hvilke Documenter her indtages og ere saaledes lydende #

Derefter begiærede han de Angiældende og Vidnerne afhørte, efterat han havde erklæret at han i Gaar havde tilsendt Vidnet Mad:me Smith de af ham til hende fremsættende Qvæstioner, da hun havde meldt, at hun \formedelst/ et spædt Barn, hun havde at paapasse, ej kunde forlade sit Huus. Fremdeles anmeldte han at have tilstillet Hofagent Jansen et Søn sin Begiæring om at de her for Retten vilde aflægge deres Vidnesbyrd. Fra det indstevnte Vidne Elen Smith blev fremsendt hendes skriftlige Vidnesbyrd af følgende Indhold #

Derefter fremstod det forhen afhørte 8de Vidne Johanne Cornelius datter, som, efterat være bleven forelæst hendes forhen aflagte Forklaring, i Kraft af den af hende forhen aflagte Eed yderligere forklarede: Til 8de Qv: at Tummelen \og Skriget/, efter hvad hun hørte, varede omtrent 5 Minutter, uden at hun giorde sig nogen videre Betænkning om Aarsagen til samme. til 9de Qv: at Smith ikke svarede ordentlig paa noget Spørgsmaal, førend han var bleven afvasket og etterpleiet, hvortil medgik omtrent 14 Minutter. Demitteret

Derpaa fremstod det forhen afhørte 12te Vidne Engel Sophie Tollevsdatter, som efterat være bleven betydet hendes forhen afgivne Forklaring, i Kraft af den af hende forhen aflagte Eed, ydeligere forklarede: til 8de Jo: herom aldeles uvidende. til 9de Qv: Ligeledes herom uvidende, til 10 Qv:, Ligesaa uvidende.

Actor begiæ-

1815: 435

rede dette og de øvrige Vidners Forklaring til 6te Qv:, hvortil hun svarede, at hun ikke med Vished kunde vide i hvilket Forhold Arbeiderne i Møllen stod saavel til Smith som til hinanden indbyrdes. Demitteret.

Paa Actors Forlangende fremstod atter 8de Vidne Johanne Cornelius datter, der til 6te og 7de Qvæstion svarede: til 6. Qv:, at hun var derom uvidende uden forsaavidt, at naar de Tiltalte eller andre af Arbeiderne vilde gaae til Byen, maatte de bede Smith om Tilladelse dertil, og at de Tiltalte tilligemed 3de andre af Arbeiderne i Almindelighed bleve kaldte Papirsvende. og til 7de Qv:, at saavidt hun kan erindre, var Smiths Halstørklæde {var} saaledes, at Knuden stod paa den ene Side af Halsen i stedet for, som sædvanlig \lige/ under Hagen, og at den Halsen nærmest værende Deel af Tørklædet var sammensnøret derved, at de {…….} ydre Dele af Tørklædet, hvilke Knuden sammen binder, vare trukne ud fra Halsen.

Fra Hofagent Jansen et Søn blev fremsendt deres skriftlige Vidnesbyrd af Gaars Dato, {der} \hvilke/ vare vedheftede Actors Qvæstioner af 10de s: M:, og her indtages saaledes lydende #

Actor frafaldt 6. Qvestion til de øvrige Vidner paa Grund af Jansen et Søns Forklaring i den Anledning.

Derefter fremstod det forhen afhørte 6te Vidne \Johannes Olsen/, som blev forelæst hans forhen afgivne Forklaring og i Kraft af hans forhen aflagte Eed videre Forklarede: til 8. Qv: at han hørte Skriget og Tummelen nogle faae Minutter, og at han troede Anledningen dertil var at nogen fik Prygl, dog uden at Vidnet vidste hvem det egentlig gialdt; til 9. Qv: derom uvidende; til 10. Qv: ligeledes uvidende. Demitteret.

Videre fremstod det forhen afhørte 2de Vidne Evind Olsen, som blev forelæst hans forhen afgivne Forklaring og i Kraft af hans forhen aflagte Eed, yderligere forklarede: til 8de Qv: at Vidnet hørte Skriget og Tummelen omtrent 4 a 5 Minutter, men at han ikke giorde sig nogen Tanke om Anledningen dertil. til 9. Qv: at Vidnet herom \ei/ kunde sige noget med Vished, men at han dog syntes at Smith efter hans Gang at dømme, maatte være ved sin Fatning da han gik fra Møllen ned i Huset. til 10. Qv: aldeles uvidende. Demitteret.

Derefter fremstod det forhen afhørte 3de Vidne Anders Andersen, som, efter at være bleven forelæst hans forhen afgivne Forklaring, i Kraft af hans forhen aflagte Eed, svarede: til 8de Qv: at, Skriget og Tummelen, efter hvad han syntes, varede omtrent 1 eller 2 Minutter, hvorfore han, da han ikke hørte Larmen i længere Tid, ikke havde Sands til at giøre sig nogen Tanke derover. til 9de Qv: {at} derom uvidende. til 10de Qv: ligeledes derom uvidende. Demitteret.

Endelig fremstod det forhen afhørte 4de Vidne, Christopher Larsen, som blev forelæst hans forhen afgivne Forklaring, og i Kraft af hans forhen aflagte Eed, svarede: til 8. Qv: at Skriget varede omtrent 7 eller 8 Minutter, og at han hørte det var Smith som skreg, men at han havde meget Arbeide under Hænderne, hvorfor han ikke brød sig videre derom. til 9. Qv: at Smith, efter hvad Vidnet kunde dømme havde sin Samling, da han, ledet af Mad:me Smith, gik fra Møllen til sit Huus. til 10de Qv:, nej derom uvidende. Demitteret.

Derpaa blev den Angieldende Lars Hansen fremkaldet og formanet til Sandhed hvorefter han forklarede til 1ste Qv: Nej aldeles ikke. til 2. Qv: at det var Angieldendes Hensigt at bede Smith om Forladelse. I Anledning af dette Svar

1815: 435b

fandt Actor det nødvendigt at lade tilspørge Angiældende hvorfor han kastede Pigen Johanne Cornelius datter tilside, da hun vilde hindre ham i at komme ind til Smith, hvortil Angiældende svarede, at han ikke kunde lide Pigen bemeldte Pige, da hun ofte havde faret med Sladder. Til de{n} for Angiældende Lars Hansen separatime fremsatte Qvæstioner svarede han til 3. Qv: at Smith ikke havde noget at bestille paa Loftet, men at han tog sig til at tage nogle Feller ned, som hang paa Stokker; forresten forefaldt intet mellem Smith og

Angiældende end hvad denne forhen har forklaret. til 4. Qv: Da Angiældende saae at det var Smiths Hensigt at slaae først, vilde Angiældende forekomme ham, hvorfor han sparket Benene under ham, men da Smith var bragt ned ad Trapperne og Angiældende der havde givet ham et Spark bagen til, hvortil han var bevæget ved Smiths Fremgangsmaade mod ham, var det ikke hans Hensigt at tilføre Smith nogen videre Overlast, om der end ogsaa ingen Folk var kommen til. til 5. Qv: Nøgelen blev staaende i Døren indtil om Aftenen, da den blev bragt ind til Smith. til 6. Qv: at Angiældende var forskreven fra Glad et Huses Papirmølle, ved hvilken han var {Svend} Paksvend, til at forestaae Aarstads Papirmølle, og at der ikke ved Fabrikken har været nogen ordentlig Fordeling af Forretningerne; Da Angiældende ikke anderledes kunde forklare sig over de fremsatte Qvæstioner blev han fra Retten udviist og

John Andersen fremkaldt, som svarede til Qv: a Nej, til 3. Qv: at Smith tog nogle gamle Klæder ned af Stokkene hvorpaa de hængte, og at Angiældende ikke ellers hørte Smith sige noget uden hvad Angiældende tilforn har forklaret. til 4de Qv: at Angiældende var bange for Smith, da denne kom løbende hen imod ham, og at den Overlast Angiældende havde tilføyet Smith ikke var saa farlig, samt endelig at Angiældende havde sluppet Smith, om end ingen Folk var kommen til. til 5. Qvest: Nøglen blev staaende i Døren. til 6. Qv: at Angiældende er antaget som Svend ved Aarstads Papirmølle, men at Arbeidernes Antal ikke er saa complet, at der har kunnet være nogen ordentlig Classification iblandt dem.

Da ingen anden Forklaring var at faae af Angiældende John Andersen, begiærede Actor Laugrettets Skiøn over begge de Tiltaltes Alder, siden de her i Retten desangaaende fremlagte Attester af begge vare blevne modsagte. Laugrettet skiønnede derefter Lars Hansen at være, overeensstemmende med hans eget Opgivende, 32, og John Andersen, ligeledes overeensstemmende med hans eget Opgivende 30 Aar gammel.

Actor fremlagde derpaa Indlæg af Dags Dato i Henhold til hvilket han indlod Sagen til Doms.

Defensor Procurator Stadfeldt næst at forbeholde det Fornødne, vedblev sin Begiæring om Rettens Skiøn over Beskaffenheden med Trappen i Aarstads Papirmølle, og udbad sig Anstand til førstkommende 20de dennes for at svare paa Actors Indlæg.

Eragtet

1815: 436

Den forlangte Anstand bevilges til Tirsdagen den 20de Junii om Formiddagen Kl: 9 sl: og bliver denne Sag da at foretage paa Aarstads Papirmølle, paa det Retten kan foretage det af Defensor forlangte Skiøn.

Den tiltalte John Andersen blev derpaa overleveret til Laugrettet for at henbringes i Byens Arrest, og Lars Hansen indtil videre demitteret.

Aarestrup

Anders Olsen Eichaas	const: Sorenskriver	Niels Iversen Lunggaarden
Anders Askildsen Bredsten		Jørgen Ellingsen
begge med paaholden Pen		med paaholden Pen

Aar 1815 den 14de Juni blev en Extraret sat i Secretair og Sorenskriver Christies Boepæl i Bergen, og blev Retten, i Overværelse af de 2de eedsvorne Laugrettesmænd, Anders Askildsen Bredsten og Anders Olsen Eichaas, bestyret af mig Lieutenant Peter Nicolaj Aarestrup, som af Amtet under 22de f: M: er constitueret til at forestaae Sorenskriverembedet i Nordhordlehn, og ligeledes af Amtet under 8de d: M: er beordret \til/, i stedet for den hidtil værende Sættedommer Auditeur Rogge, at behandle Sagen mod Lars Hendrichsen Fadnæs

m: fl: Forbenævnte Amtets Constitution og Ordre bleve i Retten foreviste. Og continuerede da

Gammel Justits Sag see Fol: 430

Foged Bøgh som Actor contra Lars Hendrichsen Fadnæs m: fl:

Den forrettende Lehnsmand for Arne Skibrede Ole Johannessen Hougsvigen mødte og fremstillede de 2de Tiltalte Lars Hendrichsen Fadnæs og Niels Olsen Bergstadnæsset i deres Frihed for Retten; hvorimod den 3de Tiltalte Aad Olsen Fadnes ikke mødte, men blev af Lehnsmand Hougsvigen at være anmeldt at være paa sin Huusmandsplads paa Voss.

Procurator Christensen fremlagde Defensions Indlæg for Tiltalte \Lars/ Henrichsen Fadnes af Dags Dato, i Henhold til hvilket han indlod Sagen til Doms. Bemeldte Indlæg indtages her saaledes lydende #

Procurator Stadfeldt mødte og fremlagde Amtets Ordre af 8de dennes om at indtræde i nærværende [Sag] som Defensor for Niels Olsen Bergstadnæsset, i stedet for den herfra bortreiste Procurator Brandt, # I Følge heraf maatte Comparenten begiære Sagen udsat i 8te Dage for at indkomme med sit Tilsvar.

Dernæst fremlagde Assessor og Procurator Lassen Amtets Ordre af 8de d: M:, hvori han beskikkes til Defensor for Aad Olsen Fadnæs, og som her indtages saaledes lydende #

Actor Procurator Heiberg mødte og forbeholdt det fornødne.

Eragtet

Denne Sag udsættes til Onsdagen den 21de Junii, om Eftermiddagen Kl: 2, til hvilken Tid den igien bliver at foretage paa samme Sted som i Dag.

Anders Olsen Eichaas	Aarestrup	Anders Askildsen Bredsten
med paaholden Pen	const: Sorenskriver	med paaholden Pen

Aar 1815 den 20de Junii blev en Extraret sat paa Aarstads Papirmølle ved Bergen, og blev Retten bestyret af den constituerede Sorenskriver Lieutenant Aarestrup, i Overværelse af de 4re eedsvorne Laugrettes og Meddomsmænd: Lars Blix de Fine, Anfind Olsen, Jørgen Ellingsen og Jørgen Hansen. Og continuerede da

Gammel Justitssag see Fol: 434

Foged Bøgh som Actor contra Lars Hansen og John Andersen.

1815: 436b

Actor Assessor og Procurator Lassen mødte og fremstillede de Angiældende i deres Friehed for Retten.

Defensor Procurator Stadfeldt begiærede at Retten nu vilde fremholde det forhen forlangte Syn over Papir møllens Trapper; hvorefter Retten begav sig hen i Papirmøllen, og befandt da, at fra det Sted {hvor} paa det øverste Loft, hvor Overfaldet skede, hvilket Sted af de Angiældende selv blev paavist, og hen til den Trappe, der fører fra det øverste til det mellemste Loft, var 23 ½ Alen; samt at denne Trappe bestod af een Afsats og havde 12 Trin, samt var 1 ¾ Al: bred, 6 ½ Al: lang i dens skraae Stilling, {giorde en Vinkel af 4 ½ Al:}, og var forsynet med Rekværk. Fra det mellemste Loft til selve Møllen - Slieppe(?) eller Arbeidstuen - vare 2de Trappeafsatser, hvoraf den første havde Tolv Trin, \og/ var 6 Alen lang i dens Skraaehed, {og giorde en Vinkel af 4 ½ Al:}, og den sidste havde 5 Trin, \og/ var 3 Al: lang i dens Skraaehed, {og giorde en Vinkel af 2 Alen}. Begge disse 2de sidstnævnte Trappeafsatser vare ligeledes 1 ¾ Al: brede men uden Rekværk. Iøvrigt var Retningen af Trapperne saadan: Trappen fra det øverste til det mellemste Loft samt den 1ste Afsats, af Trappen fra det mellemste Loft til Møllen vendte begge mod Øst, saaledes at der mellem

disse Trappeafdelinger var 4 ½ Al:; hvorimod den nederste Trappeafsats vender mod Syd, og var der imellem denne og den 1ste Afsats fra Mellemloftet og ned i Møllen kun en liden Platting. Da dette Syn saaledes var tilendebragt, anmodede Defensor om at begge de Tiltalte maatte examineres efter de til dem addresserede og den 3de April i Retten fremlagte Spørgsmaal.

Den tiltalte Lars Hansen blev derpaa udviist fra Retten, og John Andersen fremkaldt, hvorefter denne blev formanet til Sandhed og forklarede: til 1ste Qvæstion Nej; til 2de Qv: ja, Anmodningen skeede for at faae Smiths Erklæring, om han ansaae Lars Hansen for at være fuld; til 3de Qv: Nej; til 4. Qv: Deponenten gik efter Lars Hansens Anmodning op paa Loftet, og forudsaae da ikke hvad der siden vilde forefalde: til 5. Qv: Aarsagen var, at Smith tilforn havde slaget andre af Fabrikkens Arbeidere. Denne Forklaring blev Deponenten forelæst og af ham erkiendt rigtig, hvorefter han blev fra Retten udviist og Lars Hansen fremkaldt, som, efterat være formanet til Sandhed, forklarede til 5. Qv: at han frygtede for Smith, fordi denne havde ilde medhandlet adskillige Andre her paa Fabrikken, og fordi Smith altid raabte paa, at Arbeiderne endnu ikke kiendte ham ret. Denne Forklaring blev Lars Hansen forelæst og af ham erkiendt rigtig.

Dernæst begiærede Defensor, i Henhold til hans forhen nedlagte Anmodning, at 9de Deponentinde Anne Amundsdatter maatte fremkaldes for Retten og tages i Eed, for saavidt hendes med 10de Vidne aldeles overeensstemmende Forklaring {angaaer} om det i Ildhuset Passerede angaaer.

Actor protesterede mod denne Deponentindes Eedtagelse, da hendes Forklaring udviser, at hun har tilsidesat den Conduite, som hun pligtede Smith.

Derefter udlod De-

1815: 437

fensor sig Rettens Kiendelse angaaende Anne Amundsdatters Eedtagelse, hvornæst han fremlagde sit Tilsvar af Dags Dato, med de deri paaberaabte Bilage, og indlod Sagen saaledes fra sin Side under Dom. Actor henholdt sig [til] sit forrige og paastod Diætpenge. Defensors Tilsvar indtages her saaledes lydende #

Eragtet:

Denne Sag optages til Kiendelse og Dom.

Den Tiltalte John Andersen blev derpaa overleveret til Laugrettet for at henbringes i Byens Arrest, og Lars Hansen indtil videre demitteret.

Aarestrup

Lars Blix de Fine — Jørgen Ellengsen
Anfin Olssen — Jørgen Hanssen

Aar 1815 den 21de Juni blev en Extraret sat i Secretair og Sorenskriver Christies Boepæl i Bergen, og blev Retten, i Overværelse af de 2de eedsvorne Laugrettesmænd Anders Askildsen Bredsten, og Anders Olsen Ekaas, bestyret af den constituerede Sorenskriver, Lieutenant P: N: Aarestrup; hvor da continuerede

Gammel Justitssag see Fol: 436,

Fogden som Actor contra Lars Hendriksen Fadnæs m: fl:

Den forrettende Lehnsmand for Arne Skibrede {samt Lehnsmanden} Ole Johannesen Hougsvigen, samt Lehnsmanden for Watsværns Tinglaug Berge Brynildsen Horvey mødte begge.

Den første fremstillede de 2de Tiltalte Lars Hendriksen Fadnæs og Niels Olsen Bergstadnæsset, og den sidste fremstillede den 3de Tiltalte Aad Olsen Fadnæs i deres Friehed for Retten.

Defensor for Niels Olsen Bergstadnæsset Procurator Stadfeldt mødte og fremlagde Indlæg af Dags Dato, hvorved han indlod Sagen fra sin Side. Bemeldte Indlæg indtages her saaledes lydende #

Ligeledes mødte Defensor for Lars Hendriksen Fadnæs, Procurator Christensen, som henholdt sig til sit Forrige.

Defensor for Aad Olsen Fadnæs mødte ogsaa, og begiærede Sagens Anstand til førstkommende Fredag den 23de Juni, for at indkomme med Indlæg.

Actor Procurator Heiberg forbeholdt det Fornødne.

Eragtet

Den af Defensor for Aad Olsen Fadnæs Assessor og Procurator Lassen begiærede Anstand bevilges til førstkommende Fredag den 23de Juni om Formiddagen Kl: 11 sl:

Samtlige Tiltalte bleve overleverede Lehnsmand Hougsvigen for af ham igien at fremstilles for Retten til Udsættelsestiden.

Anders Askildsen Bredsten	Aarestrup	Anders Olsen Ekaas
med paaholden Pen		med paaholden Pen

Aar 1815 den 22de Juni blev en Extraret sat i Secretair og Sorenskriver Christies Boepæl i Bergen, og blev Retten bestyret af den constituerede Sorenskriver, Lieutenant P: N: Aarestrup, i Overværelse af de 4 eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine, Anfind Olsen, Jørgen Ellingsen, og Jørgen Hansen, hvor da continuerede

Gammel Justitssag see Fol: 431

Fogden som Actor contra Aamund Aamundsen og Jørgen M: Grundt.

Procurator Klagenberg, som Actor paa Fogdens Vegne, fremstillede de Tiltalte i deres Friehed for Retten.

De Tiltaltes Defensor Procurator Christensen mødte og fremstillede som godvillig mødende Vidne Isach Blix og Christen Johannesen begge fra Nordland, hvil-

ke Comparenten begiærede maatte blive afhørte betreffende tiltalte Grundts Forhold med mere i den Tid, han dersteds, skal have opholdt sig.

Derpaa fremstod som

Vidne Isach Blix, som, efter at være bleven formanet til Sandhed samt betydet Eedens Vigtighed, forklarede: at være fød i Lisgaard Sogn i Nordlands Amt, hvor han endnu opholder sig hos sin Fader Peder Isachsen paa Gaarden Foer, og at være 22 Aar gammel samt ubeslægtet med Tiltalte Grundt. Videre forklarede han, at Tiltalte Grundt kom i Tieniste hos Vidnets Fader, {da Vidnet endnu var et lidet Barn,} \kort/ førend Vidnet endnu fød, og forblev i denne Tieneste omtrent 8te Aar, hvilket alt Vidnet havde hørt af sin Fader, da Vidnet ikke godt kunde erindre sig saa langt tilbage i Tiden; men dog kunde Vidnet tydelig erindre sig, at han havde seet Tiltalte Grundt i Tieneste hos sin Fader, og at Grundt, medens han var i denne Tieneste, blev confirmeret i Lisgaards Kirke af Provsten Hr: Hans Brun. Vidnet forklarede ogsaa, at han endog i den seenere Tid har {roest} ført sine Forældre rose Grundt for hans gode Forhold, medens han tiente hos dem. Videre vidste Vidnet ikke at forklare om den Tiltalte Grundt, hvorfore hans Forklaring blev ham forelæst, erkiendt rigtig, og af Vid[net] stadfæstet med Lovens Eed.

Dernæst fremstod som

Vidne Christen Johannesen, som blev formanet til Sandhed, betydet Eedens Vigtighed, og derefter forklarede: at være fød i samme Kirkesogn som forrige Vidne, nu 50 Aar gammel og boende paa Gaarden Alsvig i Gillesgaard Sogn, samt ubeslægtet med Tiltalte Grundt. Videre forklarede han: at han kiendte Grundt, medens denne tiente hos forrige Vidnes Fader Peder Isachsen, og at han med Vished vidste at Grundt i denne Tieneste blev confirmeret, saaledes som af forrige Vidne er forklaret. Ligeledes forklarede Vidnet, at Grundt, efter at have forladt sin Tieneste hos Peder Isachsen kom til at tiene hos Vidnets Naboe Jacob Pereli, hos hvem han forblev i 7 Aar, og efter hvad Vidnet havde hørt, opført sig vel. Forresten vidste Vidnet {ik} intet til Oplysning om den Tiltalte Grundt, hvorfore den aflagte Forklaring blev Vidnet forelæst, af ham vedkiendt og stadfæstet med Lovens Eed.

Defensor, som ved de i Dag førte Vidner troede tilstrækkelig at have oplyst hvad der fra Nordland af for lang Tid siden af Actor er reqvireret forventede desaarsag Sagen sluttet saa snart mueligt fra velbemeldte Actors Side.

Actor, som mødte, erklærede, at de Oplysninger, som ved de i Dag førte Vidner, ere erholdte, maae ansees for tilstrækkelige, hvorfore han ikke anseer det nødvendigt at oppebie de fra Nordland reqvirerede Documenter, men begiærede Sagen udsat til førstkommende Onsdag for fra sin Side at slutte Sagen.

Eragtet

den forlangte Anstand bevilges til Onsdagen den 28de Juni om Eftermiddagen Kl: 2.

De Tiltalte bleve derpaa demitterede og paalagte igien at indfinde sig her for Retten til

1815: 438

Udsættelsestiden.

Aarestrup

Lars Blix de Fine — Jørgen Ellengsen
Anfin Olsen — Jørgen Hanssen

Aar 1815 den 23de Junii blev en Extraret sat i Secretair og Sorenskriver Christies Boepæl i Bergen, og Retten bestyret af mig, Lieutenant Aarestrup, som constitueret Sorenskriver, i Overværelse af de 2de eedsvorne Laugrettes Mænd, Anders Askildsen Bredsten og Anders Olsen Ekaas hvorda continuerede

Gammel Justits sag see Fol: 437,

Fogden som Actor contra Lars Hendriksen Fadnes med fl:

Lehnsmanden for Watsværns Tinglaug Berge Brynildsen Horvey og den forrettende Lehnsmand for Arne Skibrede Ole Johannesen Hougsvigen mødte begge og fremstillede de trende Tiltalte, Lars Hendriksen Fadnes, Niels Olsen Bergstadnæsset og Aad Olsen Fadnes i deres Frihed for Retten.

Defensor for Aad Olsen Fadnes, Assessor og Procurator Lassen mødte og fremlagde Defensors Indlæg af Dags Dato, som her indtages og er saaledes lydende #

Saavel Actor, Procurator Heiberg, som Defensorerne Procurator Christensen for Lars Hendriksen Fadnes og Procurator Stadfeldt for Niels Olsen Bergstadnæsset, henholdt sig til deres Forrige.

De Tiltalte erklærede intet videre at have at andrage i denne Sag.

Eragtet

Denne Sag optages til Eragtning eller Dom.

De 2de Tiltalte Lars Fadnæs og Niels Bergstadnæsset bleve fra Retten overleveret til Lehnsmand Hougsvigen og den tredie Tiltalte {Niels Bergstadnæsset} Aad Fadnes blev overleveret til Lehnsmand Horvey.

Anders Askildsen Bredsten med paaholden Pen — Aarestrup — Anders Olsen Ekaas med paaholden Pen

Aar 1815 den 28de Juni blev en Extraret sat i den constituerede Sorenskrivers Boepæl i Bergen og Retten bestyret af mig, Lieutenant P: N: Aarestrup, som constitueret Sorenskriver, i Overværelse af de 4re eedsvorne Laugrettes og Meddomsmænd: Lars Blix de Fine, Anfind Olsen, Jørgen Ellingsen og Jørgen Hansen; hvor da continuerede

Gammel Justits sag;

Fogden som Actor contra Aamund Aamundsen og Jørgen M: Grundt.

Actor, Procurator Klagenberg mødte og fremlagde Indlæg af Dags Dato, hvormed han indlod Sagen til Doms, efterat have fremstillet de Tiltalte i deres Frihed for Retten. \Bemeldte Indlæg indtages her saalydende/

Defensor, Procurator Christensen, som ligeledes mødte begiærede Sagens Anstand til førstkommende Løverdag den 1ste Juli for fra sin Side at slutte.

Eragtet

Denne Sag udsættes til Løverdagen den 1ste Juli om Eftermiddagen Kl: 3.

Begge de Tiltalte bleve demitterede med Paalæg igien at fremstille sig for Retten til Udsættelsestiden.

Aarestrup

Lars Blix de Fine — Jørgen Ellengsen
Anfin Olsen — Jørgen Hanssen

Aar 1815 den 1ste Julii blev en Extraret sat i den constituerede Sorenskrivers Boepæl i Bergen og blev Retten bestyret af mig, Lieutenant Aarestrup, som constitueret Sorenskriver, i Overværelse af 4 eedsvorne Laugrettes og Meddoms mænd, Lars Blix de Fine, Anfind Olsen, Jørgen Ellingsen

1815: 438b

og Jørgen Hansen, hvor da continuerede

Gammel Justits sag,

Fogden som Actor contra Amund Amundsen og Jørgen M: Grundt.

Actor Procurator Klagenberg mødte og fremstillede de Tiltalte i deres Frihed for Retten.

Defensor Procurator Christensen mødte og fremlagde \følgende/ Indlæg af Dags Dato, hvortil han henholdt sig og indlod Sagen til Doms. #

Actor som havde giennemlæst Defensors Indlæg, henholdt sig til sit Forrige.

Eragtet

Denne Sag optages til Doms.

Begge de Tiltalte bleve derpaa indtil videre demitterte.

Aarestrup

Lars Blix de Fine — Jørgen Ellengsen
Anfin Olsen — Jørgen Hanssen,

Sommerthing for Watzwærns Tinglaug

Aar 1815 den 3de Julii blev det almindelige Sommer Sage og Skatte Thing for Watzwærns Tinglaug fremholdt paa Giæstgiverstedet Bolstadøren, og blev Retten bestyret af mig, Lieutenant Aarestrup, som constitueret Sorenskriver, i Overværelse af de af Fogden udnævnte og i Dag i Eed tagne Laugrettesmænd: Lars Nielsen Bolstad, Peder Andersen Rasdahlen, John Olsen Strømme og Ole Olsen Strømme. Den Constituerede Foged, Lieutenant Christie, Tinglaugets Lehnsmand, Berge Horvey og en del thingsøgende Almue var tilstede.

Hvor da blev publiceret de samme Kongelige Anordninger og offentlige Foranstaltninger bleve!! publicerede!! som paa de foregaaende Sommerthinge, hvortil kom

No 48. Constitution for Lieutenant Aarestrup til at forestaae Sorenskriveriet i Nordhordlehn.

-- 49. Anordning ang: Forhøyelse i de ved Udførsel af Træelast med aabne Baade efter Læstedrægtigheden paabudne Afgifter.

-- 50. Bestemmelse om Kours forholdet \af Rigsbanksedlerne/ til rede Sølv for Juli Maaned.

-- 51. Anordning, hvorved den Enroulleringsbetienterne for Expeditionen af Folkelisten tilstaaede Betaling forhøyes.

-- 52. Bestemmelse om Coursforholdet af Rigsbanksedlerne til rede Sølv {for} hvorefter Embedsmændenes Lønninger fastsættes, bestemmes for Juli August og Septbr: Maaneder.

Derefter blev foretaget

Nyt Thingsvidne

{Ole Siur} Aad Knudsen Gielle mødte for Ole Siursen Evanger, og fremlagde 1. Amtets Tilladelse til paa Ole Siursen Evangers Vegne at udføre denne Sag. 2, Attest fra Lehnsmand Berge Horvey, hvor efter med mundtlig Varsel ere indstevnte at møde her for Retten Kiel Brynildsen Mestad og Britha Haagensdatter Axlebierg for at høre Vidner ang: en til dem af Ole Siursen Evanger laant Hest, hvilken i deres Værge og formedelst deres Forsømmelse skal være bleven syg og siden død.

Indstevnte Kiel Brynildsen Mestad og Brithe Haagensdatter Axlebierg mødte.

Ligesaa fremlagde Aad Olsen!! (Knudsen?) Gielle ogsaa 3de Forligelses Commissionens Attest, hvorefter der i denne Sag forgiæves er prøvet Forlig, og Sagen henvist til et

1815: 439

Thingsvidnes Erhvervelse, førend der igien i denne Sag kan ventileres noget Forlig. Bemeldte 3de Documenter indtages her saaledes lydende #

Derpaa fremstod som

1ste Vidne, Martha Knuds datter Berstad, 33 Aar gammel, opholdende sig paa Gaarden Evanger, og ubeslægtet med begge Sagens Parter, til hvilket Vidne saavelsom de øvrige Vidner Citanten fremlagde skriftlige Qvæstioner af 3de Julii d: A:, som her indtages saaledes lydende # Bemeldte 1ste Vidne blev derpaa af Lovbogen betydet Eedens Vigtighed, hvorefter hun aflagde Lovens Eed og forklarede til Citantens 1ste Qvæstion: at Brithe Haagensdatter Axlebierg laante en Hest forgangen Høst af Citanten Ole Evanger, hvilken hest Vidnet ikke vidste andet end var frisk, men endskiønt Kiel Brynildsen Mestad ogsaa var paa Gaarden den Tid Laanet skeede, saa var dog Vidnet ikke vis paa om han ogsaa tilligemed Brithe Axlebierg laante Hesten; til 2de Qvæstion, at Vidnet har hørt at de

Indstevnte reiste til Wosse Stranden med Hesten, men Vidnet kunde ej opgive hvor langt Stranden ligger fra Evanger; til 3de Qvæst: derom uvidende; til 4. Qvæst: Vidnet saae ikke Hesten førend 8te Dage efterat den var kommet tilbage fra Stranden, og var da Hesten syg {af Qv} og meget uanseelig \samt døde 8 Uger derefter/; Til 5. Qvæst: Kiel Brynildsen Mestad havde ogsaa sin egen Hest med sig, men Vidnet veed ikke om denne tillige blev syg. Denne Forklaring blev igien forelæst Vidnet og af hende erkiendt rigtig, hvorefter hun blev demitteret.

Citanten frafaldt det 2de indstevnte Vidne Niels Iversen Evanger for denne Gang, hvorimod han fremstillede som godvillig mødende

\2de/ Vidne, Ole Navesen Giære, 45 Aar gammel, Huusmand under Gaarden Giære og ubeslægtet med Sagens Parter, som ogsaa af Lovbogen blev betydet Eedens Vigtighed og {han} aflagde Lovens Eed samt forklarede til 1ste Qv: derom uvidende; til 2. Qv: ligeledes uvidende; til 3de Qv: \at/ Andreas Larsen Qvarme som af de Indstevnte var anmodet om at see efter Hesten i det han reiste fra Stranden til Wangen, bad Vidnet om at tage Hesten, som bemeldte Andreas Qvarme havde observeret at gaae paa Bøen ved Fitje, omtrent 1 ½ Miil fra Wosse Stranden; hvorpaa Vidnet tog Hesten tilligemed Kiel Mestads, og bragte begge disse Heste til Saue, omtrent ¼ Miil fra Fitje, hvor Hesten blev fundet; Ved Saue traf Vidnet begge de Indstevnte, som kom gaaende ham imode og leverede Hesten til dem; hvilket alt passerede \sildig/ forrige Aars Høst. Og saae Hestene meget usle ud, da Vidnet tog dem. Citanten frafaldt 4de og 5. Qv: til dette Vidne. Dette Vidnes Forklaring blev ham forelæst og erkiendt rigtig. Demitteret.

Derpaa fremstod videre {og} \som/ godvilligt mødende

\3de/ Vidne, Johannes Colbensen Hovde, 40 Aar gammel, boende paa Gaarden Hovde, og ubeslægtet med Sagens Parter, som, efter at være af Lovbogen betydet Eedens Vigtighed, aflagde Eed og forklarede til 1ste Qvest: at Vidnet havde hørt dette af Ole Evanger selv; til 2. Qv: derom uvidende; til 3. Qv: ligeledes uvidende; til 4de Qv: Vidnet vidste ikke hvad Tid Hesten kom tilbage fra Stranden, men Vidnet saae at Hesten forrige Aars Høst havde Qværkesot

1815: 439b

og sagde Ole Evanger til Vidnet den Tid Vidnet saae dette, at Hesten for 8 Dage siden var kommen tilbage fra Stranden. Ligeledes vidste Vidnet at Hesten omtrent 6 a 7 \Uger/ der efter døde af Qværkesot. til 5te Qv: nej. Denne Forklaring blev Vidnet forelæst og erkiendt rigtig. Demitteret.

Da ingen havde Vidnerne videre at tilspørge, begiærede Citanten dette Thingsvidne sluttet og sig beskreven meddeelt.

Da ingen havde videre i Dag for Thinget at andrage, blev samme udsat til i Morgen.

Aarestrup

Lars Nielssen Bolstad	John Olsen Strømme
Peder Andersen Rasdalen	Ole Olsen Strømme
med paaholden Pen	begge med paaholden Pen

Dagen næstefter den 4de Juli continuerede Sommerthinget for Watzværns Thinglaug i Overværelse af de samme Personer som i Gaar.

Hvorda blev publiceret følgende Documenter:

1. Skiftebrev efter Lars Sjursen Langeland, sluttet 28de Martii 1815, hvorved Boets ejende ½ deel i en Fjeldstøel under Gaarden Træfald er udlagt til den Afdødes Moder og Sødskende for 100 rbd NW:

2. Afkald fra Johannes Johannessen Øxendal for hans Faderarv 9 rd 5 mrk 6 s, til Formynderen Niels Jacobsen Fosse, dateret 3 Julii 1815.

3. Skjøde fra Knud Knudsen Thoe til Sønnen Knud Knudsen paa 12 Mrk Smør i Gaarden Thoe, No 29, for 100 rbd S: W:, dateret 3 Julii 1815.

4. Skjøde fra Anders Johannessen Werpelstad m: fl: til Einer Knudsen paa 1 pd Smør i Gaarden Werpelstad, No 87, for {137 rbd} 258 rbd 2 mrk NW:, dateret 3 Julii 1815.

5. Obligation fra Mons Larssen Strømme paa Myndlingen Einer Knudsen Werpelstads Vegne til Myndlingen Erich Knudsen Werpelstad m: fl:, stor 77 rbd 4 mrk 10 2/3 s: S: W:, mod 1ste Prioritet i 1 pd Sr: i Werpelstad, No 87, dateret 3 Julii 1815.

6. Vilkaarsbrev fra Ditto paa Dittos Vegne til hans Stedfaderen!! Anders Johannessen og Hustrue paa aarligt Levekaar, dateret 3 Julii 1815.

7. Afkald fra Anders Johannessen Werpelstad m: fl: for afdøde Myndling Lars Knudsen Werpelstads {Vegne} Arvemidler 29 rd 2 mrk 7 s til Formynderen Helje Monssen Furrenæs, dat: 3 Julii 1815.

8. Do: fra Lars Johannessen Furrenæs for hans Hustrues Kari MagnesDatter Weaaes Faderarv 15 rd 1 mrk 1 s til Formynderen Rasmus Johannessen Furrenæs, dat: 3 Julii 1815.

9. Bøxelseddel fra Sognepræst Jersin til Anders Sjursen paa 2 pd 6 Mrk Smør Skatte- og Landskyld i Gaarden Evanger, No 47, dateret 25 Febr: 1815, med Revers.

10. Aflyst Obligation fra Knud Brynildsen Horvig til Knud Sjursen Dyrkolbotten, stor 100 rd dC:, dateret 4de Julii 1809, mod Pant i Horvig, No 16, efter paategnet Qvittering af 3 Julii 1815.

11. Obligation fra Johannes Sjursen Bergstad til Niels Bergesen Bøe for 200 rbd N: W:, mod Pant i Bergstad, No 23, dateret 3 Julii 1815.

12. Afkald fra Torchel Dagsen Mæland for hans Hustrues Aagothe JohannesDatter Øfstedalens Arvemidler 63 rd 1 mrk 7 s, til Formynderen Iver Johannessen Øfstedal, dat: 3 Julii 1815.

13. Aflyst Obligation fra Lars Nielssen Bolstad til Ole Larssen Evanger, stor 399 rd dC:, dat: 2 Julii 1810 og omskrevet til 179 rbd 3 mrk 7 s S: W:, mod Pant i Bolstad, No 72, qvitt: 3 Julii 1815.

14. Aflyst Obligation fra Lars Larssen Fosse til Claus Larssen Bøe, stor 116 rbd 4 mrk S: W:, mod Pant i Fosse, No 85, dateret 2 Julii 1802 og qvitteriet 3 Julii 1815.

15. Obligation fra Lars Larssen Fosse til Johannes Johannessen indre Ejde for 213 rbd 2 mrk S: W:, mod 1ste Prioritet i 18 Mrk Smør i Fosse, No 85, dateret 3 Julii 1815.

16. Skjøde fra Johannes Johannessen Stamnæs til Sønnen Johannes Johannessen paa 22 ½ Mrk Sr: med Bøxel og Overbøxel til 18 Mrk Sr: i Gaarden Stamnæs, No 1, for {20} 375 rd NW:, dateret 3 Julii 1815, og Vilkaar til Værdie 25 rbd N: W: aarlig.

17. Vilkaarsbrev fra Johannes Johannessen Stamnæs til Forældrene Johannes Johannessen og Ingebor AndersDatter paa aarligt Levekaar, dateret 3 Julii 1815.

18. Obligation fra Ditto til Faderen Johannes Johannessen for 155 rbd 3 mrk 5 1/3 s: S: W:, mod Pant i Gaarden Stamnæs, No 1, dateret 3 Julii 1815.

1815: 439!! (440) (Protokollfører begyndte oppigjen på forrige sidetall)

19. Bøxelseddel fra Johannes Johannessen Stamnæs til Broderen Mons Johannessen paa 11 ¼ Mrk Smør med Bøxel og Overbøxel til 9 Mrk Sr: i Stamnæs, No 1, dateret 3 Julii 1815, Skatteskyld 1 pd Smør.

20. Skjøde fra Helga JohannesDatter Strømme m: fl: til Myndlingen Knud Matthiassen paa 1 pd 12 Mrk Smør i Strømme, No 4, for 335 rbd 1 mrk N: W:, dateret 4 Julii 1815 – Vilkaar til Værdie 25 rbd N: W: aarl:

21. Obligation fra Haldor Monssen Øye paa Myndlingen Knud Matthiassen Strømmes Vegne til Myndlingerne Matthias Matthiassen og Anna MatthiasDatter Strømme, stor 61 rdb 5 mrk 3 s: S: W:, mod Pant i Strømme, No 4, dateret 4 Julii 1815.

22. Bøxelseddel fra Do: til Torbjørn Monssen paa 1 pd 12 Mrk Smør Landskyld og Skatteskyld 1 pd 15 Mrk Smør i Strømme, No 4, dat: 4 Julii 1815, med Revers.

23. Vilkaarsbrev fra Do: til Myndlingens Stedfader Torbjørn Monssen og Hustrue Ingebor JohnsDatter paa aarligt Levekaar, dateret 4 Julii 1815.

24. Et Forlig, indgaaet paa Maanedstinget i Bernestangen den 28 Novbr: 1814(?) imellem Anders Larssen Aarhuus og Gullich Sjursen Brekhuus angaaende Brugen af 18 Mrk Smørs Leje i Gaarden Aarhuus m: v:

25. Obligation fra Lars Nielssen Bolstad den ældre til Anders Larssen yttre Ejde for 213 Rbd 2 mrk S: W:, mod 1ste Prioritet i Gaarden Bolstad, No 72, dateret 4 Julii 1815.

Den constituerede Foged Hr: Lieutenant Christie derefter fremlagde Restancelisten, der viser, at paa indeværende Aars Skatter for dette Thinglaug er betalt 61 rbd 80 s: N: W: Denne Liste blev inden Retten læst og af Laugrettet og Almuen, som uimodsagt, rigtig befunden.

Da ingen havde videre ved dette Sommerthing for Watzværn at andrage blev samme hævet.

Aarestrup

Lars Nilssen Bolstad	John Olsen Strømme
Peder Andersen Rasdalen	Ole Olsen Strømme
med paaholden Pen	begge med paaholden Pen.

Aar 1815 den 12te Julii blev en Extraret sat i den constituerede Sorenskrivers Boepæl i Bergen, for, efter Procurator Klagenbergs Begiæring, som Actor i en mod Tyvs arrestanterne Peder Jacobsen og Willum Werner ved Bergens Byething verserende Justitssag, at optage et Thingsvidne, hvorved Giæstgiver Bertel Olaj Willumsens nøyere Forklaring om og Tilhjemling af endeel ham ved bemeldte Arrestanter frastiaalne Koster kunde indhentes. Retten blev bestyret af mig, Lieutenant Aarestrup, i Overværelse af de 2de eedsvorne Laugrettesmænd, Anders Askildsen Bredsten og Anders Olsen Ekaas.

Procurator Klagenberg mødte og fandt det nødvendigt at bemærke, at dette Thingsvidne allerede var berammet til at optages den 8de d: M:, men at intet kunde foretages da den indstevnte Giæstgiver Willumsen ikke mødte, hvilket var foranlediget af, at denne Rettes udtagne Stevning af 6. d: M: først, efter Lehnsmand Peder Knudsen Tøsøens her for Retten aflagte Forklaring, formedelst stormende Veir indløb ham, som vedkommende Stevnevidne, den 9de næstefter. Dernæst fremlagde Procurator Klagenberg denne Rets til i Dag udtagne Stevning i forkyndt Stand, som her indtages saalydende # Saa fremlagde han og \et/ Politiekammerforhør, begyndt den 5te April og sluttet den 6te næstefter, hvoraf han begiærede den deri pag: 3 \og 4/ anførte Fortegnelse over de fra Willumsen bort stiaalne Koster forelæst Vidnet og Kosterne af ham tilhjemlet. Endvidere begiærede han Vidnet forespurgt om der laae Folk om bord i Vidnets Fartøy, da dette Tyverie blev begaaet.

1815: 439b

Derpaa fremstod Giæstgiver {Wi} Bertel Olaj Willumsen, for hvem blev oplæst de i Politiekammerforhøret {opregne} pag: 3 og 4 opregnede stiaalne Koster, hvoraf Vidnet erklærede, at den Kalmukkes Kavaj, de 2de Olmerdugs Puder med Lærreds Overtræk, den blaae og hvide Overseng med Duun, det Liinlærreds Lagen, det{t} stribede Dække, og Stykket af det uldne Dække, hvilke samtlige Koster han havde faaet tilbage, vare ham tilhørende samt mod hans Vidende og Villie ham frakomne. Til det af Proc: Klagenberg til Vidnet fremsatte Spørgsmaal svarede Vidnet, at der, {saavel} den Aften Tyveriet blev begaaet, saavel for som efter {at} men ikke medens Tyveriet skede vare Folk om bord i Fartøyet. Hvilket \alt/ af Vidnet med Lovens Eed blev bekræftet. Da Actor ikke havde videre at tilspørge Vidnet, blev dette demitteret.

Hvorpaa Actor udbad sig dette {Forhør} Thingsvidne sluttet og sig beskrevet meddeelt.

Anders Askilds: Bredsten Aarestrup Anders Olsen Ekaas
med paaholden Pen med paaholden Pen.

Aar 1815 den 13de Julii blev en Extraret sat i den constituerede Sorenskrivers Boepæl i Bergen og Retten bestyret af mig, Lieutenant Aarestrup, tilligemed de 4re eedsvorne Laugrettes og Meddomsmænd: Lars Blix de Fine, Anfind Olsen, Jørgen Ellingsen og Jørgen Hansen.

Hvorda i Sagen Fogden som Actor contra Hans Larsen!! (Lars Hansen) og John Andersen blev afsagt saadan

Kiendelse

Da det 9de Vidne Anna Amundsdatter ikke kan siges at have taget Deel i eller, paa en hende tilregnelig Maade, været Aarsag til den af hendes Mand Hans Larsen!! (Lars Hansen) og Arrestanten John Andersen forøvede Misgiærning; og da hendes Forklaring for en stor Deel er ganske overeensstemmende med et af de afhørte og aldeles umistænkte Vidners; saa fandt Dommeren sig ikke beføyet til, {med} tvertimod 1 – 13 – 17, at nægte hende med Eed at stadfæste den Deel af hendes den 10de April d: A: afgivne Forklaring, som er ganske overeensstemmende med det den 13de næstefter førte 10de Vidnes.

Bemeldte 9de Vidne fremstod der paa for Retten, og efterat ovennævnte hendes Forklaring var bleven hende forelæst, bekræftede hun samme med Lovens Eed og blev demitteret.

Der efter blev af Dommeren med de tiltagne ovenanførte 4re Meddomsmænd afsagt og af Dommeren oplæst følgende:

Dom.

Under nærværende Sag tiltales, følge Amtets Ordre af 21de Marti 1815. de 2 Arbeidere i Aarstads Papiirmølle, Lars Hanssen og Arrestanten John Andersen som begge er over Lavalder, for \paa/ en voldsom og mordisk Maade at have overfaldet deres Foresatte, Medsteren paa Aarstads Papiirmølle John Smith. Det er saavel med de Tiltaltes egen Tilstaaelse, som de afhørte Vidners Forklaringer og Sagens øvrige Omstændigheder, beviist, at Lars Hanssens Kone Anna Aamunds datter, Tirsdagen den 7de Marti d: A: om Formiddagen

1815: 440

Kl: 11, da hun var gaaet hen i Kykkenet!! (Kiøkkenet) for at lave Mad, kom i Ordstrid med Klageren John Smith, og at hun kort derefter beklagede sig for sin Mand over Smiths Adfærd imod hende. Lars Hanssen gik derpaa uden Smiths Tilladelse, til Byen, og besværede sig for Fabrikkens Eiere, Hofagent Janssen og Søn, over Smiths Opførsel mod hans Kone Anne Aamundsdatter. Da Lars Hanssen var kommet {til} \tilbage fra/ Byen gik han op paa det andet

Loft i Papiirmøllen, hvor han begyndte at!! (et) klamers med Smith, som tilsidst spurgte ham om han var fuld. Derpaa gik Lars Hanssen ned til John Andersen, og bad denne om at følge sig ind i Arbeidsværelset, hvor{paa} han ogsaa vilde faae de øvrige Arbeidere overtalte til at gaae med sig op paa Loftet til Smith. John Andersen fulgte med Lars Hanssen ind i Arbeidsværelset, hvor denne bad de dernærværende Arbeidere om at følge sig op paa Loftet, men ingen fulgte uden John Andersen, som var omtrent {i} et halvt Minut bag efter Lars Hanssen. Oppe \paa/ Loftet hvor Smith var indrætede Lars Hanssen sig atter paa denne og slog Benene under ham, saa at han faldt baglænds paa Gulvet. Da Smith igien havde reist sig, løb han henimod John Anderssen og bad denne om Hielp, men i stedet for at hielpe Smith, greb John Anderssen ham i Brystet, eller – som af Halstørklædets Omdreining og Sammensnøring maa formodes, samt af John Anderssens alternative Tilstaaelse kan antages – i Halstørklædet og slæbede ham i Forening med Lars Hanssen, ned ad Trapperne til Arbeidsværelset, hvor Smith faldt næsegrus til Jorden, og i denne Stilling blev grebet i Haaret og slaget af John Andersen, medens Lars Hanssen sparkede ham bagen til. Nu kom Smiths Kone, Mad:me Elen Smith, der havde hørt Larmen, ind i Møllen, og bad de Tiltalte om at slippe hendes Mand, hvilket de ogsaa strax giorde. Det er fremdeles Oplyst at de øvrige Arbeidere medens Smith blev mishandlet forholdt sig gandske passive, og at Smith blødde stærkt i Ansigtet, da han blev reist op fra Gulvet, samt var blaa i Ansigtet, og maatte gaae til Sengs.

Denne Misgierning kan ikke ansees som et Attentat paa den Forbrydelse, hvorom Ford: (Forord:) 16 Octbr: 1697. tater!! (taler), da det ei {alene} \allene/ ikke er beviist, at det var de Tiltaltes Hensigt at dræbe Smith, men denne Hensigt, end og giøres usandsynlig derved, at de Tiltalte bragte Smith ned i Arbeidsværelset, hvor de fleste af Arbeiderne vare forsamlede. Men ligesom Misgierningen ikke kan henføres til det nys anførte gænus saaledes, kan der heller ikke henregnes til de Slags Forbrydelser, hvorom 6 – 7 – 8 taler. Det {Overslag} Overlæg hvormed Misgiærningen uden nogen tilregnelig Anledning fra den Fornærmedes Side, er begaaet, det Forhold, hvad de Fornærme\n/de stode til den Fornærmede, og den utilladelige skiøndt unødne Sammenrettelse, som Lars Hanssens Tilskyndelser John Anderssens

1815: 440b

Beredvillighed og de øvrige Arbeideres Ligegyldighed som kiendeligen røber ere uomstødelige Grunde herimod.

Vor {ovenmeldte} \i….i..lle/(?) Lovgivning viser, at Overlæg forfører enhver Forbrydeles Strafværdighed, og at {de} Underordnedes Forseelser mod deres Foresatte straffes haardere end de der begaaes mod andre, og slige i Strafbarhed i Forhold til Mengden af de Underordnede, der tage Deel {om} \i/ samme, og Vigtigheden af det Selskab, hvoraf disse ere Lemmer. Vel har de Tiltalte foregivet, at de anholdt Smith for at sikre sig mod et Anfald af denne, men paa et saadant Foregivende kan der, efter Sagens Omstændigheder, ikke reflecteres; ligesom der heller ikke kan ansees paa Tiltalte Lars Hanssens andet Foregivende, at \han/ nemlig ikke, erkiendte Smith som sin foresatte Medster, da dette giemdrives!! (giendrives?) saavel ved de øvrige Arbeideres som Fabrik{…nes}\eiernes/ Vidnesbyrd.

Lovgivningen om Underordnedes Forseelser mod Overordnede maa altsaa blive at anvende paa den Misgierning, for hvilken Hans Larssen!! (Lars Hansen) og John Anderssen under denne Sag tiltales. Og bliver i dette Tilfælde {Lov}\Berg/anordningen af 7de Septb: 1812. især af Vigtighed. Denne Anordnings 107 §. bestemmer: at naar nogen af Verks arbeiderne skulde fordriste sig til at angribe Værkseierne eller Forvalterne under deres Forretninger, Værket vedkommende, bør han tilfindes at arbeide i Forbedringshuuset fra 6 Maaneder til 6 Aar efter Forbrydelsens Beskaffenhed. I Analogien af dette Lovbud blive de Tiltalte at straffe

med Thugthuusarbeide, hvilket for begge, maae blive lige langvarigt, da Lars Hanssens Forbrydelse, skiøndt mindre end John Andersens, paa Grund af dennes aldeles umotiverte Anfald paa Smith, igien hæver sig til Lighed med John Anderssens, paa Grund af at Lars Hanssen, dog var den egentlige Ophavsmand til Forbrydelsen og havde allerede en Tiid førend John Anderssen pønset paa dens Uførelse. Og hvad i Særdeleshed det angaar at Lars Hanssens vita anteacta har været ulasteligt, hvorimod det \her/ ikke kan siges om John Anderssens, der tilforn 2de Gange har været dømt til offentlig Arbeide for Tyverie, da maa den største Strafskyld, som i saa Henseende følge Forudsætningerne i Rescr: af 20de Decbr: 1799 bør tillægges den sidste, ansees afsonet ved den langvarige Arrest han har udholdt. Men ligesom de Tiltaltes Misgiærning har havt en saa voldsom og sammenrottersk Caracteer, at maximum af den Straft!! (Straff), som den ommeldte Berganordnings § 107. dicterer, maatte blive at anvende, …(?) dersom denne Lovgivning ligefrem kunde op .li..res(?) paa det af dem forøvede delictum, saaledes er det af titmeldte Bergandordnings P (§) 109, 110, 112 og 114, klart, at den har villet tillægge sit Oligerte (Alligerte?), end saadan særdeles Betryggelse for Uordener, at dens Bud, ikke slet her kan udvides til Indretninger, der ere af mindre Vigtighed for Staten.

1815: 441

Straffetiden maa altsaa her fastsættes til et Tidsrum, der kan staa i Forhold til den mindre juridiske Hellighed, med hvilken Lovgiveren maa ansees at have villet betrygge den {….d…} \mindre/ Indretning, hvis Retighed ved den her omhandlede Forbrydelse blev forstyrret. Det ansees derfor passende, at hver af de Tiltalte tilfindes at arbeide eet Aar i Bergens Thugthuus; hvorved Straffen forderes utilladelige Stempling, der i Analogie af oftmeldte Anordnings § 106 og Forordningen af 9de Ap: 1794 Cap: 11 § 2 i og for sig selv alene vilde været strafbare, maa ansees {ubefordret} \absorberet/. Derhos blive de Tiltalte og pligtige at betale alle af Actionen lovlig flydende Omkostninger.

Under Sagens Førelse er ingen Forsømmelse begaaet, thi vel er denne Sag paa Grund af den først udnevnte Actor, Procurator Brandts Begiæring udsat fra 13de April til 9de Juni, paa det der imidlertid ved Bythinget kunde erhverves et Thingsvidne over Hofagent Jansons og Consul Jansons Forklaringer, hvilket Thingsvidne dog siden blev befundet unødvendigt, da bemeldte Fabrikeiere efter den senere beskikkede Actor, Assessor og Procurator Lassens Anmodning, afgave skriftlige Vidnesbyrd her for Retten; men omendskiøndt dette sidste end og tilforn havde været iværksat, saa havde Sagen \dog/ aligevel lidt et lige langt Ophold, efterdi de af sidstnævnte Actor, den 9de Juni fremlagte, og i Sagen nødvendige Documenter, først indløb ham den 29 May. Dommeren fandt det derhos nødvendigt at anmærke, at det formedelst Justitsprotocollens idelige Brug til andre Sager, samt det under denne Sags Optagelse indtrufne Sommerthing for Watzværns Thinglaug, har været ham umueligt før at Afsige Dom i denne Sag.

Thi kiendes for Ret

Tiltalte Lars Hanssen og Arrestanten John Anderssen, bør hver at hensættes til Arbeide i Bergens Thugt og Maufactuurhuus i et Aar. Saa bør og John Anderssen betale, alle af hans Arrest Lovlig flydende Omkostninger samt begge in solidom erlægge i Sallarium til hver af Actorerne, Assessor Lassen og Procurator Brandt, otte Rigsbankdaler Sølvværdie, foruden til Førstnævnte Diætpenge for et Møde paa Aarstad tre Ringsbankdaler Navneværdie, og til Defensor Procurator Stadfeldt, tolv Rigsbankdaler Sølvværdie.

At efterkommes under Adfærd efter Loven.

De Angiældende, som i Retten var tilstede og hørte Dommen oplæse, erklærede at de vilde betænke sig om de vilde appellere denne Dom eller ikke.

Saavel John Andersen som Hans\sen/ \2/ Lars{en} \1/, hvilken sidste nu, da han var tildømt corporlig Straf, ikke længere kunde fritages for Arrest, bleve

1815: 441b

overleveret Laugrettet for at henbringes i Byens Arresthuus.

Aarestrup

Lars Blix de Fine Jørgen Ellengsen
Anfin Olsen Jørgen Hanssen,

Aar 1815 den 21de Julii blev i den constituerede Sorenskrivers Boepæl i Bergen og i Overværelse af de tvende eedsvorne Laugrettesmænd Anders Askildsen Bredsteen og Anders Olsen Ekaas en Extraret sat og bestyret af mig Lieutenant Aarestrup, som constitueret Sorenskriver,

hvorda i Justitssagen Fogden som Actor contra Lars Henriksen Fadnæs m: fl: blev afsagt følgende {Kiendelse.}

Kiendelse

Førend Dom i denne Sag kan afsiges, anseer Retten det fornødent, at nærmere Oplysning tilveiebringes i Henseende til følgende Puncter:

1, Maae den Sølvsølie, som Niels Olsen Bergstadnæsset den 15de Septbr: f: A: har tilstaaet at have borttaget af Bordskuffen i sin Husbondes Huus af Vedkommende tilhiemles og vurderes.

2, Maae Lars Henriksen Fadnæs nøyere examineres om hvorledes han fik de den 30te Martii d: A: omforklarede 3 rd i Sølvpenge, som han leverede sin Moder Kari Knuds datter Fadnæs, tilbage fra Jørgen Gulliksen Fadnæs.

3, Maae det oplyses hvor de fra Henrik Olsen Fadnæs borttagne men ej tilbagekomne Sølvpenge ere afblevne.

4, Maae den Dom, som Henrik Olsen den 30te Martii d: A: har forklaret at den faldt imellem ham og Jørgen Gulliksen i Anledning af Sølvpengene, fremlægges. {og}

5, Maae det bevises at Jørgen Gulliksen er Soldat. og

6, Maae det oplyses, om ikke Lars Henriksens Forældre revsede ham naar de kom til Kundskab om hans forskiellige Tyverier.

Til den Ende reassumeres herved Sagen, som igien bliver at foretage paa Thingstedet Bernæstangen den 21de!! (31te) Julii, som den første for Retten beqvemme Tid, til hvilken de vedkommende Personer kan blive indkaldte; Og paalægges det herved Actor, til bemeldte Tid at foranstalte det i Overeensstemmelse med denne Kiendelse Fornødne.

Lars Blix de Fine!! Aarestrup Jørgen Hanssen!!

Aar 1815 den 25de Julii blev en Extraret sat i den constituerede Sorenskrivers Boepæl i Bergen,

hvor da i Sagen: Fogden som Actor contra Aamund Aamundsen og Jørgen Mathiassen Grundt, blev af Dommeren i Foreening med de 4 eedsvorne Laugrettes og Meddomsmænd Lars Blix de Fine, Jørgen Hansen, Anders Askildsen Bredsteen og Anders Ekaas

1815: 441!! (442) (Protokollfører begyndte oppigjen på forrige sidetall)

affattet og af Dommeren oplæst følgende:

Dom

Under nærværende Sag tiltales i Følge Amtets Ordre af 16de Januarii d: A: Aamund Aamundsen Westhovde og Jørgen Mathiassen Grundt forsaa vidt de maatte kunne tilregnes nogen Skyld i et udenfor Sandvigen herved Bergen fundet Qvindemenneskes Død.

Det er ved de Tiltaltes egen Tilstaaelse, de afhørte Vidners Forklaringer og Corpus delicti beviist, at Aamund Aamundsen Weshoft!! og Jørgen Mathiassen Grundt, som begge vare forhyrede med et her paa Byens Rehd beliggende og af Skipper Gunder Olsen ført Skib, have den 7de Januarii d: A: paa adskillige Værtshuse drukket sig berusede i Brændeviin, og at den første samme Dag laante den sidste 3 rbd 2 mrk, som denne skulde betale \ham tilbage/ af sin tilkommende Hyre. Efter at dette var passeret om Dagen mødte de om Aftenen Kl: 7 et dem ubekjendt ugift Fruentimmer ved Navn Maren Marie, som paa Gaden gav sig i Selskab med dem, og som førte dem ind paa et Værtshuus hvor de atter drak Brændeviin. Her blev Grundt eenig med bemeldte Fruentimmer om, at hun skulde følge ham ombord i Skibet og tage en Lygte med sig. De gik derfor ud af Værtshuset sammen og Aamundsen fulgte med dem. Paa Gaden kom Aamundsen bort fra Grundt og Maren Marie, hvorfore disse allene fortsatte Touren til Skibet. Da de vare komne ombord, fortøyede Grundt Skibs baaden, som de havde brugt, tog Aarene op paa Skibet og gik til Køys med Pigen. Aamundsen, som erindrede sig at Grundt den Nat skulde have Vagt ombord i Skibet, gik ned paa Toldboden hvor han fik en Mand til at sætte sig ombord, hvilken Mand dog igjen strax forlod Skibet. Da Aamundsen var kommet ombord fordrede han med Trudsler om at bringe Grundt i Land til Rederen de til Grundt laante Penge tilbage, hvilket foranledigede et Slagsmaal, hvori Grundt {blev} saaledes blev mishandlet, at han blødde stærkt i Ansigtet. Derpaa kom først Grundt og Pigen og siden Aamundsen ned i Baaden, uden at det er oplyst hvorledes dette egentlig gik til; thi Aamundsen har forklaret at Grundt gik ned for at reyse i Land og Anklage ham, hvorimod Grundt har paastaaet at Aamundsen kastede dem begge ned. Da de vare komne ned i Baaden var denne kastet løs og uden Aarer. I en overhændig Storm og Bækmørke dreve de nu ud ad Byefjorden og kom endelig vaade, forfrøsne og udmattede, i Land ved Hellen omtrent en Halv Miil fra Byen. Her forlod Aamundsen de øvrige for at søge Huus, efter at han havde anmodet disse om at følge sig, og vandrede saa længe omkring iblandt Klipperne, indtil han den 8de Januarii om Morgenen Kl: 4 kom ind til Lars Hatlesen Hellen, hvor han bad denne og hans Søn om at følge sig ud for at oplede Grundt og Maren Marie. Lars Hatlesen og hans Søn vare strax villige hertil, men da de havde begivet sig paa Veyen, blev Aamundsen saa afmægtig, at han igjen maatte bringes tilbage til Huuset. Lars Hatlesen og hans Søn gik derfor ud allene, men kom igjen tilbage med uforrettet Sag. Imidlertiid var Aamundsen igjen kommen til saadanne Kræfter, at han med de nys nævnte 2de Personer atter gik ud for at lede. De gik nu hen til Naboe gaarden Egevigen, hvor de fandt Grundt, som nyelig var kommet did og som havde maattet forlade Fruentimmeret

1815: 441b

da hun ikke længere kunde følge ham. Fra Egevigen gik de nu samlede ud for at opsøge Fruentimmeret, som de fandt liggende død ved en Klippe. Ved Siden af hende laae den samme Lygte som hun havde bragt med sig fra Byen, samt nogle Tolvskillingssedler og en Lomme, hvori nogle Penge. Det er end videre ved Stadsphysicus Doctor Monrads Obductions Forretning oplyst, at bemeldte Dødfundne Fruentimmer ikke er bleven tilføyet nogen Overlast, hvoraf hendes Død kunde været en Følge, men at det synes høyst rimeligt at hun er død af Anstrængelse og Kulde.

For efter disse Sagens Omstændigheder at kunne bestemme hvorvidt nogen Straf skyld kan tillægges nogen af de under denne Sag tiltalte Personer, som begge ere over Lav Alder og

ikke tilforn straffede for nogen Forbrydelser, er det nødvendigt at undersøge 1; Hvem der var Skyld i at Pigen gik ned i Baaden og om hun dertil var tvungen eller ej. 2; Hvem den Uforsigtighed kan tilregnes, at Baaden blev kastet løs uden at være forsynet med Aarer. 3; Om det kan tilregnes nogen af de Angjeldende som Brøde: at de efter at være komne paa Land, forlode Pigen for selv at søge Huus, og 4; Om de Angjældendes Drukkenskab kan undskylde deres mueligt Lovstridige Forhold.

Hvad den første Undersøgelse angaaer, da bliver det, hvad enten man antager den Enes eller Andens Forklaring som rigtig uden for all Tvivl, at Aamundsen ved at true og anfalde Grundt paa en utilladelig Maade var den egentlige Aarsag til at Pigen gik ned i Baaden; thi Aamundsen har selv tilstaaet at han vilde bringe Grundt i Land, og naar dette var hans Hensigt saa var det jo tillige underligt at Pigen ikke i en saa stormende Nat kunde været om bord allene. Imidlertiid er det dog paa den Anden Side ikke beviist, at Aamundsen paa nogen umiddelbar eller voldsom Maade tvang Pigen til at gaae ned i Baaden. Hvad det andet Spørgsmaal er angaaende da naar denne Uforsigtighed ogsaa tilregnes Aamundsen, thi vel kan man sige at Grundt, som den der havde taget Aarerne ud af Baaden, ogsaa var den som det nærmest paalaae at sørge for, at de igjen kom ind i Baaden, naar denne skulde bruges, men Grundt har paastaaet at han blev kastet ned i Baaden og det er følgelig ikke beviist, at det var hans Hensigt at roe bort fra Skibet. Den hele Skyld maae altsaa falde tilbage paa den som kastede Baaden løs, og at dette maae have været Aamundsen er fuldkommen indlysende; thi deels har han tilstaaet at han vilde bringe Grundt i Land og deels er det ikke allene almindeligt men i en saa overhændig Storm endog nødvendigt, at den der gaaer sidst ned i en Baad hvormed man vil lægge bort fra et Skib, ogsaa maae være den som kaster Baaden løs. Betreffende den tredie Undersøgelse, da kan ingen Brøde i denne Henseende tillægges nogen af de Angiældende, da det er beviist, at de gjorde alt hvad der stod i deres Magt for at redde Pigen Maren Marie. Og hvad endelig det fjerde Spørgsmaal angaaer, da er det saa langt fra at Drukkenskab efter vor Lovgivning undskylder Forbrydelser af det her omhandlede Slags, at en saadan Tilstand end og meget minner forøger deres Strafbarhed, hvilket sidste i Overeensstemmelse med

1815: 442

Skibs Artiklerne af 9de April 1794 7de Afd: § 7, især maae Gravere Grundt, der som Vagthavende ombord paa Skibet, og som den der havde taget et værgeløst Fruentimmer ombord til sig, var forbunden til en særdeles Agtpaagivenhed.

Aamundsen bliver derfor, som den der ved sine unødvendige og uagtsomme Handlinger har været Skyld i Pigen Maren Maries Død, at ansee efter 6 – 11 – 4 med en Mulct af 40 Lod Sølv til den Dødes Arvinger og 20 Lod Sølv til Statskassen, hvorimod Grundt i Betragtning af hans forhen viiste særdeles gode Vandel og paa Grund af han har været Arresteret fra 8de Januarii til 18de April bliver at friefinde for Actors videre Tiltale. Derhos bliver de Tiltalte pligtige at betale alle af Actionen og deres Arrest Lovlig flydende Omkostninger hvoriblandt et passende Sallarium til Actor og Defensor.

Under Sagens Førelse er ingen Forsømmelse begaaet, men Dommeren fandt det nødvendigt at Anmærke, at 2de Andre vidtløftige Justitssagers Paakjendelse og Andre i Jurisdictionen forfaldne Forretninger har gjort ham det umueligt for at afsige Dom i denne Sag.

Thi Kjendes for Ret.

Tiltalte Aamund Aamundsen Westhovde bør at bøde til den døde Pige Maren Maries Arvinger 40 er Fyrgetyve Lod Sølv og til Statskassen 20 er Tyve Lod Sølv, som tilsammen erlægges med 30 er tredive Rigsbank daler Sølv værdie, hvorimod Tiltalte Jørgen Mathiesen Grundt bør for Actors videre Tiltale i denne Sag frie at være. Begge de Tiltalte betale hver for sig de af deres Arrest flydende Omkostninger, samt in solidum Actionens Omkostninger,

hvoriblandt i Sallarium til \den formedelst Foged Bøghs Afreise under 25de Maji beskikkede/ Actor Procurator Klagenberg 16 er sexten Rigsbankdaler og til Defensor Procurator Christensen 12 er tolv Ringsbankdaler Sølv Værdie.

At efterkommes under Afdærd efter Loven.

Begge de Angiældende vare i Retten tilstede, hørte denne Dom oplæse og erklærede sig tilfreds {med} dermed.

Aarestrup

Lars Blix de Fine — Jørgen Hanssen

Anders Akselsen Bresten — Anders Olssen Økaas

Aar 1815 den 31te Julii blev en Extraret sat paa Thingstedet Bernæstangen og Retten bestyret af mig, Lieutenant Aarestrup, som constitueret Sorenskriver, i Overværelse af de tvende eedsvorne Laugrettesmænd Johannes Olsen yttre Bernæs og Ole Johannessen yttre Bernæs, hvor da blev foretaget

Gammel Justits sag,

Fogden som Actor contra Lars Henriksen Fadnæs m: fl:

Den forrettende Lehnsmand for Arne Skibrede Ole Johannesen Hougsvigen {fremstod} og Lehnsmand Berge Brynildsen Horveys Fader, Brynild Olsen Horvey mødte og fremstillede de Tiltalte for Retten.

Procurator Heiberg som Actor {mødte} lod fremlægge den under 21de d: M: afsagte Reassumtions Kiendelse, samt 2de under 22de dennes udstædte Continuations Stevninger, Lovlig forkyndte, hvilke Stevninger her indtages saaledes lydende #. Derefter begiærede han samtlige Ind-

1815: 442b

stevnte paaraabte og den i Retten tilstedeværende Sølvsølie af Laugrettet taxeret og Eierens Tilhjemlingseed modtaget.

Niels Olsen Bergstadnæsset erkiendte at den nu i Retten fremlagte Sølie, hvilken Laugrettet taxerede for 3 rbd 2 mrk, var den samme som han tog bort af Bordskuffen i Henrik Olsen Fadnæs's Huus; ligesom og Knud Gulliksen Fadnæs erklærede at bemeldte Sølie var hans Eiendom, og ham mod hans Villie og Vidende frakommen; hvilket han bekræftede med Lovens Eed og blev demitteret. Henrik Olsen Fadnæs, der var i Besiddelse af Sølvsølien, da den blev stiaalen, bekræftede ogsaa med Lovens Eed, at den mod hans Villie og Vidende blev borttaget af {Niels Olsen Bergstadnæsset.} hans Bordskuffe.

Derpaa begiærede Actor den Tiltalte Lars Henriksen Fadnæs tilspurgt hvor han havde faaet de 3 rdr Sølvpenge fra, som han har forklaret at have tilbageleveret sin Stedmoder. Lars Henriksen Fadnæs forklarede derpaa, at han, da hans Moder savnede de af ham borttagne Sølvpenge, gik han hen til Jørgen Gullichsen Fadnæs, af hvem han fik 3 rd i Sølvpenge som han leverede sin Stedmoder, men da hun sagde, at hun havde mistet flere Sølvpenge, gik han atter hen til bemeldte Jørgen Gullichsen Fadnæs, som nu fulgte ham tilbage til hans Stedmoder, og, som forhen omforklaret, leverede hende 1 rd 2 mrk i Sølvpenge. Jørgen Gulliksen Fadnæs benægtede denne Lars Henriksens Forklaring, og paastod at hans forhen afgivne Forklaring var den ene rigtige; hvorhos han i Retten foreviste en den 17de Decbr: 1810 under Nordhordlehns Jurisdiction falden Dom, hvorefter Henrik Olsen Fadnæs Beskyldninger i et ved samme Jurisdiction den 3de August paadømt Søgsmaal, angaaende at Jørgen Gulliksen skulde have fralokket Henrik Olsens lille Søn endeel Sølvpenge, ere blevne mortificerede, og Henrik Olsen desuden tilfundet at bøde een Rigsdaler samt erstatte

Processens Omkostninger. Begge disse Domme, saavel den af 17de Decbr: som den af 3de August 1810, efter hvilken sidste Jørgen Gulliksen er friefunden for Henrik Olsens Tiltale i Anledning af titnævnte Sølvpenge, bliver at vedhefte Acten i denne Sag. Actor begiærede derpaa {Lars} Tiltalte Lars Henriksen tilspurgt om han ikke kunde opgive hvor de ej tilbagekomne Sølvpenge ere afblevne; hvortil Lars Henriksen svarede, at han saa meget mindre kunde vide dette som han slet ikke vidste hvor mange Sølvpenge det var han borttog.

Paa Actors Anmodning bleve nu den bestiaalne Henrik Olsen Fadnæs, og dennes Kone tilspurgte, om hvor mange Penge de har mistet som ej ere tilbagekomne; samt om de frafaldt Erstatning herfor og om de revsede deres Søn naar de kom til Kundskab om hans forskiel-

lige Tyverier: til hvilke Spørgsmaale Henrik Olsen Fadnæs og dennes Kone i Kraft af deres forhen aflagte Eed svarede: at de endnu med Vished savnede en Sølvspecie, for hvilken de frafaldt Erstatning, og at de revsede deres Søn naar de fik at vide at han havde stiaalet; Tiltalte Lars Henriksen tilstod ogsaa at han af sine Forældre fik Hug naar hans Tyverier bleve opdagede.

Derpaa bad Actor anmærket, at han endnu ikke havde kunnet fremskaffe nogen Attest for at Jørgen Gulliksen er Soldat, hvorimod han begiærede Henrik Olsen Fadnæs's og Knud Gulliksen Fadnæs's Vidnesbyrd i denne Henseende modtaget; begge disse bevidnede derpaa, at de allerede i nogle Aar have kiendt Jørgen Gulliksen Fadnæs som Soldat ved det Wossiske Compagnie.

Actor i Henhold til sin forhen udførte Procedure og Paastand indlod nu atter Sagen Dom.

Eragtet

Denne Sag optages atter til Doms.

Derefter blev i denne Sag strax af Dommeren afsagt følgende:

Dom.

Følge Amtets Ordre af 23de Julii 1814 og Extensionsordres af 27de Septbr: s: A: samt 6te Maji 1815 tiltales under denne Sag Lars Henriksen Fadnæs og Niels Olsen Bergstadnæsset for endeel af dem begaaede Tyverier, samt Aad Olsen Fadnæs forsaavidt det under Sagen maatte oplyses, at han haver giort sig skyldig til nogen Straf.

Ved egen Tilstaaelse, de afhørte Vidners Forklaringer og Sagens øvrige Omstændigheder er det beviist, at Tiltalte Lars Henriksen Fadnæs, der nu er 17 Aar gammel men uconfirmeret, har, da han kun var 12 eller 13 Aar gammel, frataget sin Fader, Henrik Olsen Fadnæs, omtrent 5 eller 6 rd D: C: i Sølvpenge, hvoraf han selv har bragt 3 rd, og Soldat Jørgen Gulliksen Fadnæs, til hvem han havde leveret nogle af Pengene, 1 rd 2 mrk tilbage til Henrik Olsens Kone, Kari Jacobsdatter. Senere og efterat han var kommet til Lavalder, har bemeldte Lars Henriksen, deels af sin Faders Ager og deels af dennes Laave, borttaget først 2 Asker eller 1/5 Tønde Korn, der næst til forskiellige Tider 4 Asker Korn og 4 Asker Potatos, og endelig endvidere 2 Asker Potatos, for hvilke Potatos og Kornvarer, som ere taxerede til 22 rbd N: V:, {al Erstatning er frafaldet} saavelsom for de ej tilbage komne Sølvpenge, al Erstatning er frafaldet. Videre har han i sin Faders Huus stiaalet af Knud Jacobsen Treefalds Tegnebog 5 Rbdr og 5 mrk, hvoraf de 5 Rbdr Dagen efter Tyveriet bleve tilbageleveret den Bestiaalne, som han renunceret paa Erstatning for de resterende 5 mrk. Og endelig har han, ved at skaffe sig Nøglen til sin Faders Nøst, borttaget en Skieppe af noget der indsat og Johannes Gullichsen Brekhuus tilhørende Korn, som er vurderet for 4 rbd 3 mrk og igien tilbagelevert Eiermanden.

Tiltalte Niels Olsen Bergstadnæsset har tilstaaet at have taget en Knud Gulliksen Fadnæs tilhørende og af Henrik Olsens Datter paa Marken funden Sølvsølie bort af en Bordskuffe i

Henrik Olsen Fadnæs's Huus, hvor han tiente; men da der omtrent 14 Dage efter Borttagelsen blev spurgt efter denne Sølvsølie, og han i Førstningen havde nægtet at have taget den, men dette Tyverie blev ham paaduttet af Henrik Olsen, lagde han den igien paa samme Sted hvor han tog den. Bemeldte Sølie er vurderet for 3 rbd 2 mrk og igien tilbageleveret sin Eiermand. Ligeledes er det oplyst

1815: 443b

at bemeldte Niels Olsen var nærværende og saae paa at Lars Henriksen tog de 2de første Asker Korn fra sin Fader, samt at han efter Lars Henriksens Anmodning lovede denne at tie stille med dette hans Tyverie. Fremedeles har Niels Olsen ogsaa for 1 rbd 4 mrk kiøbt 2 Asker Potatos af Lars Henriksen, og uagtet han 4 Uger efter Kiøbet fik at vide at disse Potatos vare Tyvekoster, opdaget han dog intet derom.

Den tredie Tiltalte Aad Olsen Fadnæs er vel beskyldt for at have forlokket Lars Henriksen til endeel af de af ham forøvede Tyverier, og at have modtaget den største Deel af Tyvekosterne, men for disse Beskyldninger er ikke frembragt noget lovligt Beviis; hvorimod det er tilstrækkeligen oplyst, at bemeldte Aad Olsen har laant Lars Henriksen 5 rbd og derfor betinget sig Korn, uden at han dog vidste hvorfra Lars Henriksen skulle faae Kornet; samt at han til Lars Henriksen har solgt et Gevæhr for 2 rbd 4 mrk, og ellers med ham havt en meget mistænkelig Omgang.

Efter disse Sagens Omstændigheder bliver det at fastsætte hvad Straf der kan blive at anvende paa enhver af de Tiltalte, som alle ere over Lavalder og ikke tilforn straffet for nogen Forbrydelse.

Lars Henriksen Fadnæs maae efter de oplyste Omstændigheder blive at ansee efter Forordningen af 20de Febr: 1789 § 1. Men uagtet de forskiellige og til forskiellige Tider forøvede Tyverier ere Momenter, der maae komme i betydelig Betragtning til Straffens Skiærpelse; saa frembyder dog hans unge Alder, hans mindre omhyggelige Opdragelse, det Stiaalnes ikke store Værdie med Hensyn til de Bestiaalne, og den Omstændighed, at han altid stial enten fra eller hos sine Forældre, som, ligetil han blev paagrebet af Johannes Gulliksen Brekhuus, bestandig lode hans Forbrydelser gaae upaatalte hen, vigtige Grunde til Straffens Formildelse. Det ansees derfor passende, at han tilfindes at arbeide fire Maaneder i Bergens Tugt og Manufacturhuus.

Hvad den anden Tiltalte, Niels Olsen Bergstadnæsset angaaer, da bliver han, som den der har stiaalet en Sølvsølie {fra} \i/ sin Huusbondes \Huus/ og været Medvider i det første af Lars Henriksen fra samme Huusbonde begaaede Tyverie, samt siden, uagtet den Mistanke han, paa Grund af det han vidste om Lars Henriksen, maatte have til denne, har afkiøbt ham 2 Asker Potatos, ligeledes at straffe efter Forordningen af 20de Febr: 1789 § 1 og 7 med Tugthuusarbeide, som paa Grund af det Stiaalnes Ubetydelighed og den Tiltaltes forhen viste gode Opførsel bestemmes til tvende Maaneder.

Og hvad endelig den tredie Tiltalte {angaaer} Aad Olsen Fadnæs betræffer, da bliver han for hans ulovlige Handel med Lars Henriksen, som kun var en ung Dreng, der intet eiede, og som desuden var bekjendt for sin Tyvagtighed, at ansee med en passende Mulct i Analogie af Forordningen af 13de April 1754.

Da al Erstatning er frafaldet for de ej tilbagekomne Koster, saa bliver intet i denne Henseende af de førstnævnte tvende Tiltalte at udrede, hvor imod samtlige tvende Tiltalte blive pligtige at betale Actionens Omkostninger, samt et billigt Sallarium til deres Defensorer.

Betreffende Soldat Jørgen Gullichsen Fadnæs, som modtog og derefter til-

1815: 444

bageleverede endeel af de Sølvpenge, som Lars Henriksen havde frataget sin Fader, da er han for denne sin Handlemaade allerede een Gang ved privat Søgsmaal tiltalt og ved \usvækket/ Dom af 3de August 1810 frifunden; ligesom han og ved en anden \ligeledes usvækket/ Dom af 17de Decbr: s: A: er bleven tildømt Mortification paa de mod ham af Henrik Olsen Fadnæs i det første Søgsmaal fremførte Beskyldninger; hvorfore Justitiens Tiltale mod ham ved hans competente Forum ikke, efter Actors Indstilling, kan blive at forbeholde.

Under Sagens Førelse er ingen Forsømmelse begaaet; men Dommeren fandt det nødvendigt at anmærke, at Aarsagen til at Reassumtions Kiendelsen først blev afsagt den 21de Julii, efterat Sagen allerede den 23de Juni næstforhen var optaget til Paakiendelse, har været denne Sags Vidtløftighed og andre i Jurisdictionen forefaldne presserende Forretninger.

Thi Kiendes for Ret

Tiltalte Lars Henriksen Fadnæs og Niels Olsen Bergstadnæsset bør at hensættes til Arbeide i Bergens Tugt{hus} og Manufacturhuus, den første i 4 er fire og den sidste i 2 er toe Maaneder; og den tredie Tiltalte Aad Olsen Fadnæs bør at bøde til Evanger Sogns FattigKasse 5 er fem Rigsbankdaler Sølvværdie. Saa bør og de tvende førstnævnte Tiltalte hver for sig at betale de af deres Varetægt flydende Omkostninger, samt alle Tre in solidum Actionens Omkostninger, hvoriblandt i Sallarium til Defensor, nu afdøde Procurator Hjorth Stuvitz's Enke, 5 er Fem Rigsbankdaler Sølvværdie, samt til hver af de øvrige Defensorer; Procuratorerne Christensen, Brandt, Stadfeldt og Lassen, ligesaa 5 er fem Rigsbankdaler Sølvværdie.

At efterkommes under Afdærd efter Loven.

De Tiltalte Lars Henriksen Fadnæs og Niels Olsen Bergstadnæsset som begge, tilligemed den førstes Fader, Henrik Olsen Fadnæs, vare i Retten tilstede og hørte denne Dom oplæse, erklærede at de vilde betænke sig om de vilde appellere denne Dom eller ej.

Johannes Olsen yttre Bernæs Aarestrup Ole Johannesen yttre Bernæs

Maaneds Ting i Bergen

Aar 1815 den 2de August blev Maanedstinget sat i den constituerede Sorenskriver Lieutenant Aarestrups Boepæl i Bergen, og Retten bestyret af ham i Overværelse af de 4 eedsvorne Laugrettesmænd, Lars Blix de Fine, Jørgen Hansen, Anders Axelsen Bredsten og Anders Olsen Ekaas,

hvor da bleve publiceret de samme Kongelige Anordninger og offentlige Foranstaltninger som ved Sommertingene, samt end videre

No 53. Provisorisk Anordning ang: Norges og Sveriges indbyrdes Handel
-- 54. Anordning hvorved Overcriminalretten ophæves
-- 55. Anordning ang: at endogsaa de der endvige fra det ene til det andet Rige af andre Aarsager end Forbrydelser skal udleveres.
-- 56. Reglen for Oppebørsler af de i rede Guld og Sølv paabudne Afgifter.

Derefter blev foretaget

Nye Ting sag

Jacob Nielsen Maraas contra Ole Jacobsen Risøen

1815: 444b

Jacob Nielsen Maraas mødte og fremlagde Stevnevidnernes Attest hvorefter med mundtlig Varsel ere indstevnte Ole Jacobsen Risøen som Sagvolder, og Mikkel Madsen Spiøløen!! (Spiudøen), Thomas Jacobsen Skornæs, Thomas Jacobsen Onnes, Ole Knudsen Melbakken, Lasse Bendixen Holmaas og Erik Pedersen Qvalvaagen, som Vidner; den første til at høre Vidner og lide Dom i Anledning af et misligholdt Kiøb om endeel Vaarsild, og de sidste til at vidne i bemeldte Sag. Saa fremlagde han og Forligelses Commissionens Attest, hvorefter der i denne Sag forgiæves er prøvet mindelig Foreening. Begge disse Documenter indtages her saaledes lydende #.

Citanten paastod, at Indstevnte skulde erstatte ham 183 Rbdr N: V: for det Tab og Tidsspilde han dette Aars Foraar leed ved at sælge 17000 Vaarsild til Indstevnte som, efter at Kiøbet var sluttet, ikke vilde vedstaae Kiøbet, hvorfore Citanten maatte sælge bemeldte Sild til Andre med et Tab at!! (af) ovennævnte Erstatningssumma.

Indstevnte Ole Jacobsen Risøen benægtede Søgsmaalets Rigtighed, da han slet ingen Sild havde kiøbt af Citanten.

Citanten begiærede nu de indstevnte Vidner førte; hvorefter fremstod som

1ste Vidne 42 Aar gammel Mikkel Madsen {Spøtøen} \Spiutøen/, 42 Aar gammel, boende paa Gaarden Spiutøen, som efter at være betydet Eedens Vigtighed aflagde Eed og {fo} vandt, at han var nærværende paa Fedje, til den Tid da det omtvistede Kiøb der skulde været skeet, og at han der hørte at Citanten bad Indtevnte om at han maatte faae Tilladelse til at indskibe Sild paa Indstevntes Jægt paa de Conditioner, som denne ved sin Afreise fra Bergen havde indgaaet med Jægtens Eier, Kiøbmand Peter Staman i Bergen, men Vidnet hørte slet ikke at der mellem Citanten og Indstevnte blev sluttet noget Kiøb om Vaarsild. Citanten bad Vidnet tilspurgt, om han ikke 3 Dage efter den første Sammenkomst paa Fedje hørte at Indstevnte forbød Citanten at sælge af den Sild, som Indstevnte havde Kiøbt af Citanten; hvortil Vidnet svarede Nej. Da Vidnet ikke havde videre at tilspørge dette Vidne, blev hans Forklaring ham forelæst og erkiendt rigtig hvorefter han blev demitteret.

Derpaa fremstod som

2de Vidne Thomas Jacobsen Skornæs, 40 Aar gammel, boende paa Gaarden Skornæs, Broder til Indstevnte, som blev betydet Eedens Vigtighed og forklarede sig ganske overeensstemmende med 1ste Vidne. Demitteret.

3de Vidne Thomas Jacobsen Onnes, 36 Aar gammel, boende paa Gaarden Onnes, Sødskendebarn til Indstevnte, og Næstsødskendebarn til Citanten, som efter at være betydet Eedens Vigtighed, aflagde Eed og forklarede sig i alle Maader ligesom 1ste Vidne. Demitteret.

1815: 445

Videre fremstod, som

4de Vidne, Ole Knudsen Melbakken, 31 Aar gammel, tienende paa Gaarden {Mel} Melbakken, ubeslægtet med Sagens Parter, som ligeledes blev betydet Eedens Vigtighed, aflagde Eed og forklarede, at han ikke var nærværende paa Fedje, hvor det første Kiøb skulde været sluttet, men at han 3de Dagen der efter hørte Citanten spørge Indstevnte om Citanten kunde rejse hjem, hvortil Indstevnte svarede, at den Sild Indstevnte allerede havde ikke kunde blive nedsaltet, inden Citanten igien kom tilbage, samt at Indstevnte sagde at Citanten maatte holde ham 17000 Sild tilbage. Denne Forklaring, som blev Vidnet forelæst, erkiendte han for rigtig og blev demitteret; hvorpaa fremstod

5te Vidne, Lasse Bendixen Holmaas, 37 Aar gammel, boende paa Gaarden Holmaas, {som blev betydet Eedens Vigtighed} ubeslægtet med Sagens Parter, men ejende ¼ Part af de under denne Sag omhandlede 17000 Sild, som efterat være bleven betydet Eedens Vigtighed forklarede, at han var nærværende paa Fedje da det første Kiøb skeede, og at han der hørte

{Indstevnte sige}, at saavel Thomas Jacobsen Skornæs, som Mikkel Madsen Spiutøen og Thomas Jacobsen Onnes samt Indstevnte, med hvilken sidste de 3de førstnævnte skulde have Deel i Indtægterne af deres Sildehandel, vare eenige i at Citanten skulde have Tilladelse til [at]? indskibe Sild paa Indstevntes Jægt paa de samme Conditioner, som Indstevnte havde indgaaet med fornævnte Jægtens Eier. Videre forklarede han at Antallet af de indskibende Sild skulde være 17000, og at Conditionerne vare, at de skulde have 2 rbd 2 mrk for hvert Hundrede Sild, samt at Indstevnte 3de Dagen efter {Kiøbet} ovennævnte Foreening forbød Citanten at sælge af de omforklarede 17000 Sild. Ligesaa forklarede Vidnet og at Indstevnte gav Citanten Ordre til at qverke!! 12000 af de 17000 Sild, hvilket Indstevnte tilligemed Vidnet ogsaa giorde, men medens de sad i denne Forretning, kom Thomas Jacobsen Onnes {og} og sagde, at nu tager Skipperen, /: Risøen :/ ikke een eeneste Sild mere, da hans Jægt nu var lad. Denne Forklaring blev Vidnet forelæst og af ham erkiendt rigtig. Demitteret.

6te Vidne, Erik Pedersen Qvalvaagen, 26 Aar gammel, tienende hos sin Fader paa Qvalvaagsnæsset, ubeslægtet med Sagens Parter, som blev betydet Eedens Vigtighed, hvorefter han forklarede, at han ikke var nærværende {det} da den førte Handel om Silden skulde været skeet, men at han var {me} i Følge med Thomas Jacobsen Onnes, da denne skulde have opsagt Silden, til hvilken Tid han blev siddende i Baaden og altsaa ikke hørte hvad bemeldte Thomas Jacobsen sagde.

Efterat disse Vidner vare førte tilbød Indstevnte Ole Jacobsen Riisøen Citanten Jacob Nielsen Maraas Forlig paa det Vilkaar, at han vilde betale Citanten det Halve af denne Sags Omkostninger, imod for Eftertiden i denne Sag for Citantens Tiltale aldeles frie at være. Hvilket Vilkaar Citanten antog.

Og da begge Parter saaaledes her inden Retten vare forligte, {blev} \begiærede de/ denne Sag hævet.

Eragtet:

Da Parterne {Aarestru} saaledes her inden Retten ere blevne forligte, saa bliver denne Sag herved efter deres Forlangende hævet.

Samme Dag blev i Sagen Brynild Olsen Berge contra Chri-

1815: 445b

sen!! (Christen) Larsen Leivestad afsagt saadan: {Eragtni}

Eragtning

Ved mundtlig Stevning af 5te Maji d: A: sagsøger Bonden Brynild Olsen Berge den Indstevnte Christen Larsen Leivestad, fordi denne forholder ham Brugen af en under Gaarden Leivestad i Alenfit Skibrede liggende Skoveteig, hvortil Citanten troer sig berettiget paa Grund af en mellem ham og Helge Samsonsen Leivestad, der solgte bemeldte Gaard til dens nuværende Eier, Indstevnte Christen Larsen Leivestad, men forbeholdt sig den omtvistede Skoveteig, den 24de Maji 1814 oprettet og den 24 October d: A: tinglyst Contract, efter hvilken Citanten skulde have Brugen af Skoveteigen qvæstionis i 15 Aar, imod derfor aarlig at levere Helge Samsonsen Leivestad 10 gode og forsvarlige Læs Møg. Indstevnte Christen Larsen Leivestad paastaaer derimod Stevningen og Sagen afviist samt sig tillagt Kost og Tæring paa Grund af, at den ovennævnte Contract er indgaaet paa hans Bag og ham uafvidende, og at Helge Samsonsen Leivestad, som er den der har indgaaet Contracten med Citanten ej har været indkaldet til Forligelses Commissionen eller indstevnet for denne Ret.

Den af Citanten producerede Contract kan i al Fald kun bevise Citantens Ret til af Helge Samsonsen Leivestad at fordre den deri stipulerede Brug af titmeldte Skoveteig, men beviser ingenlunde at Indstevnte Christen Larsen Leivestad har været forpligtet til at afstaae bemeldte Brug, ligesom det og af en Paategning paa bemeldte Contract sees, at Indstevnte har

protesteret mod dens Tinglysning, da han, følge det ham af Helge Samsonsen Leivestad meddelte Skiøde er uden nogen Skoveteigs Undtagelse er bleven Eier af den hele Gaard Leivestad. Da nu titnævnte Helge Samsonsen Leivestad er en af Hovedpersonerne i den hele om Skoveteigen foregaaende Transaction, og han ikke af Citanten har været indkaldet til Forligelses Commissionen saa maae denne Sag, som urigtig anlagt, blive at afvise, hvorhos, Citanten bliver pligtig at betale Indstevnte billig Kost og Tæring.

Thi Kiendes for Ret:

Denne Sag afvises; og Citanten Brynild Olsen Berge betaler i Kost og Tæring til {Cit} Indstevnte Christen Larsen Leivestad tre Rigsbankdaler Navneværdie.

At udredes inden 15 Dage efter denne Kiendelses lovlige Forkyndelse, under Adfærd efter Loven.

Da ingen havde videre i Dag at iretteføre blev Thinget udsat til i Morgen.

Aarestrup

Lars Blix de Fine — Jørgen Hanssen

Anders Axselsen Bredsten — Anders Olssen Økaas.

Næste Dag den 3de August continuerede Maanedsthinget paa samme Sted og i Overværelse af de samme Personer som i Gaar; hvorda blev foretaget

1815: 446

Nye Thingsag

Helge Samsonsen Leivestad contra Brynild Olsen Berge

Citanten Helge Samsonsen Leivestad mødte og fremlagde Stevnevidnernes Attest, hvorefter med mundtlig Varsel er indkaldet Brynild Olsen Berge for at høre Vidner og lide Dom, i Anledning af at Indstevnte ikke vil opfylde en med Citanten indgaaet Contract om i 15 Aar at levere Citanten 10 Læs Møg aarlig, imod at Indstevnte igien i samme 15 Aar skulde have Brugen af en under Gaarden Leivestad liggende Skoveteig. Saa fremlagde han og Forligelses Commissionens Attest, som viser, at denne Sag forgiæves er prøvet mindelig afgiort.

Indstevnte Brynild Olsen Berge mødte og erklærede sig villig til at levere Citanten den omforenede Møg, naar Citanten igien kunde skaffe ham Brugen af den omaccorderede Skoveteig, men dette kunde Citanten ikke, da han, efterat den ommeldte Contract var indgaaet, har solgt den omtvistede Skoveteig tilligemed Gaarden Leivestad til Christen Larsen Leivestad, som har nægtet Indstevnte den Brug af bemeldte Skoveteig, hvortil Indstevnte, naar han skulde levere Møgen, maatte være berettiget.

Citanten replicerede, at den omtvistede Skoveteig var undtaget i {undtaget} det Salg, hvorved Gaarden Leivestad blev overdraget Christen Larsen, og for at bevise dette begiærede han de indstevnte Vidner førte, efterat han, da Vidnerne vare af et andet Skibrede end Indstevnte, havde fremlagt de for dette Skibrede udnævnte Stevnevidners Attest om Vidnernes Indkaldelse. Saavel de førstnævnte 2de Documenter, som dette sidstnævnte Document indtages her saalydende #.

Christen Larsen Leivestad var, skiønt ustevnt, i Retten tilstede, for at høre Vidnerne, for saavidt hans Navn under Vidneføringen kunde blive nævnet.

Der efter fremstod som {f}

1ste Vidne Siur Larsen Kedenæs, 44 Aar gammel, boende paa Gaarden Kedenæs, og ubeslægtet med Sagens Parter. Han blev betydet Eedens Vigtighed, hvorefter han aflagde Eed og forklarede, at han den 11te Junii 1811 var i Helge Samsonsens da eiende Huus paa

Gaarden Leivestad, hvor han hørte Citanten sige til {Indstevnte} \Christen Larsen/, at han vilde overdrage {Indstevnte} \denne/ den halve Deel af Gaarden Leivestad med Undtagelse af en Skoveteig, som samme Dag saavel i Indstevntes som Christen Larsens og 3de Vidners Nærværelse blev afmærket, og hørte Vidnet tillige \Citanten/ sige at denne Skoveteig burde undtages i det om den halve Deel af Gaarden Leivestad oprettende Skiøde, hvortil Christen Larsen og Kone samt flere af de Tilstedeværende svarede, at de ikke havde tænkt at love mere end hvad de kunde holde, hvorfore saadan Undtagelse i Skiødet ikke behøvedes. Imidlertid skrev dog Vidnet paa slet Papir en Contract, hvori er {fastsat at saavel} \omtalt/ at bemeldte Skoveteig {skulde} \var/ undtaget fra Salget af den halve Deel af Gaarden Leivestad, {som} og \hvori det er fastsat/ at Brynild Olsen Berge skulde have Brugen af Skoveteigen, imod der for at levere Citanten 10 Læs Møg aarlig, hvilken Contract Indstevnte og Christen Larsen begge med paaholden Pen underskrev. Denne Forklaring blev Vidnet forelæst og af ham erkiendt rigtig, hvorefter han, da ingen havde ham videre at tilspørge blev demitteret; Derpaa fremstod

2de Vidne Lars Knudsen Leivestad, 46 Aar gammel, boende paa Gaarden

1815: 446b

Leivestad og ubeslægtet med Sagens Parter. Han blev betydet Eedens Vigtighed hvorefter han aflagde Eed og forklarede, at han var {med} een af dem som afmærkede den 11te Junii 1811 en Skoveteig under Gaarden Leivestad, og at han, {hørte} efter at Skoveteigen saaledes var afmærket, hørte Citanten spørge Indstevnte om han var fornøyet med at den nu afmærkede Skoveteig blev ham overdraget til Brug imod at han derfor aarlig leverede Citanten 10 Læs Møg, hvortil Indstevnte svarede Ja. Ligeledes spurgte Citanten Christen Larsen om han ogsaa var fornøyet med at den afmærkede Skoveteig{,} blev undtaget fra det Salg, hvorved den halve Deel af Gaarden Leivestad skulde overdrages til ham, hvortil Christen Larsen ogsaa svarede Ja. Iøvrigt forklarede Vidnet sig overeensstemmende med 1ste Vidne. Denne Forklaring blev Vidnet forelæst og af ham vedgaaet som rigtig, hvorefter han, da ingen havde ham videre at tilspørge, blev demitteret. Atter fremstod

3de Vidne Knud Pedersen Leivestad, 45 Aar gammel, boende paa Gaarden Leivestad, og ubeslægtet med Sagens Parter. Han blev betydet Eedens Vigtighed aflagde Eed og forklarede sig i alle Dele overeensstemmende med 2de Vidne. Demitteret. Endelig fremstod

4de Vidne, Niels Nielsen Leivestad, 48 Aar gammel, boende paa Gaarden Leivestad og gift med Citantens Søster. Han blev formanet til Sandhed og forklarede sig i alle Dele overeensstemmende med 2de Vidne, dog med det Tillæg, at han hørte Citanten spørge Christen Larsen, da Skoveteigen var afmærket, om han vilde give Citanten endnu 100 rd D: C: for den halve Deel af Gaarden Leivestad, saa skulde titnævnte Skoveteig ogsaa følge med i Salget af bemeldte Gaard, hvortil Christen Larsen svarede Nej. Denne Forklaring blev Vidnet forelæst og af ham erkiendt rigtig hvor efter han blev demitteret.

Citanten paastod Indstevnte tilpligtet at levere sig de paastevnte 10 Læs Møg aarlig, og indlod Sagen saaledes til Dom.

Indstevnte henholdt sig til sit Forrige, og fremlagde en Contract af 24de Maji 1814, hvorefter han med Citanten er kommet overeens om, at han i 15 paa hinanden følgende Aar skulde levere Citanten 10 Læs Møg imod i samme 15 Aar at have Brugen af den omtvistede Skoveteig; hvorhos Indstevnte anmærkede, at han for Aaret 1814 har leveret de belovede 10 Læs Møg. Citanten tilstod dette.

Eragtet:

Denne Sag optages til Paakiendelse.

Samme Dag blev derefter foretaget

Nye Tingsag

Mad:me Anna Sal: Møllers contra Lars Jacobsen Grue

For Citantinden Mad:me Anna Møller mødte hendes Søn Johan Møller og fremlagde Stevning af 18de f: M: i forkyndt Stand samt Attest fra Forligelses Commissionen af 5te f: M:, som viser at Sagen der har forgiæves

1815: 447

været søgt mindelig afgiort. Disse 2de Documenter indtages her saalydende # Saa fremlagde han og under No 3 en under 18de Martii d: A: passeret Forbuds Forretning, samt under No 4 en den 3de Maji sidstleden passeret Afleverings Forretning, hvilke begge han begiærede Acten i sin Tid vedheftede, og endelig for det 5te skriftlige Qvæstioner til de indstevnte Vidner af Dags Dato, Hvilke Qvæstioner indtages her saalydende #.

Derefter begiærede han den Angiældende saavelsom Vidnerne paaraabte; og disse sidste afhørte efter de fremlagte Qvæstioner.

Toldprocureur Rogge mødte for Indstevnte og benægtede Søgsmaalets Rigtighed, hvilket han saa meget mere var beføyet til at giøre, som Citantinden selv, ved Overleverelsen af de omhandlede Kiør, hvilke hun den Gang antog som gode, selv synes nu at vise Søgsmaalets Ugrund; ligesom det øvrige Paasøgte fra Citantindens Side heller ikke er mere beføyet. Iøvrigt forbeholdt Comparenten sig nærmere skriftlig, naar han deducerer Sagen fra sin Side, at fremføre det videre Fornødne.

Derpaa fremstod som

1ste Vidne Jacob Johannessen Brevig som efterat være betydet Eedens Vigtighed, aflagde Eeed!! og forklarede sig at være 36 Aar gammel, boende paa Gaarden Brevig, og ubeslægtet med Sagens Parter. Dernæst forklarede han til 1ste Qv: ja, han har kiendt begge Sagens Partet i 3 Aar; til 2de Qv: at han har boet paa Gaarden Brevig i 3 Aar, og at han i disse 3 Aar har kiendt Indstevntes Creaturer; til 3. Qv: at Vidnet ikke var nærværende ved Forbudsforretningen, men at Vidnet havde hørt af de øvrige Gaardens Beboere at en saadan Forretning dette Aars Foraar var bleven afholdt, og at Indstevnte derefter var forbuden at bortføre Creaturene førend den 3de Maji; til 4de Qv: at Vidnet hørte af den nye Pagter, Knud Olsen Toskhelleren, at Indstevnte den 2den Maji bortførte 2de Creaturer, og vare disse de 2de bedste Kiør af Besætningen; til 5. Qv: at den ene Koe, som Indstevnte har sat i stedet for de bortførte, har een Plet paa hvert Øye, seer usynlig ud, og {har} \er/ siden den 3de Maji 3de Gange faldet paa forskiellige {faldet} \Steder/ ned i Myrer, hvilket Vidnet formoder maae komme deraf at Koen ikke kan see; og har Vidnet selv erfaret dette, ved den 4de Maji at observere Pletterne paa Øinene, og ved selv at have været med naar Koen er bleven ophjulpen af Myren; og til 6te Qv: at Indstevnte selv har sagt til Vidnet, at denne Koe har været paa Gaarden før Indstevntes Tid, og at Indstevntes Kone har sagt, at hun tænkte at Koen ikke fik Kalv mere, men Vidnet veed ikke hvor gammel Koen er, uden forsaavidt at 3 af dens Tænder foran i Munden ere opslidte, hvilket Vidnet formoder maae være af Alderdom, og at Koen følgelig ikke kan ernære sig paa Græs, hvilket synes at giøre den uduelig til Besætning. Da ingen havde Vidnet videre at tilspørge, blev hans afgivne Forklaring ham forelæst, hvilken han vedstod som rigtig og blev demitteret. Dernæst frem stod

2de Vidne Niels Olsen Brevig, som blev betydet Eedens Vigtighed, aflagde Eed og forklarede, at være 46 Aar gammel, boende paa Gaarden Brevig, og ubeslægtet med Sagens Parter. Videre forklarede han til Citantin-

1815: 447b

dens 1ste Qv: Ja den første har Vidnet kiendt i 17 og den sidste i 5 a 6 Aar. til 2. Qv: Vidnet har været paa Gaarden Brevig i 4 Aar, og i den Tid har han daglig seet Indstevntes Creaturer; til 3. Qv: ligesom 1ste Vidne; til 4de Qv: ligeledes som 1ste Vidne; til 5te Qv: at Vidnet har seet at denne Koe har en hvid Plet paa hver Øyesteen, hvilket hindrer Koens Syn; og at Koen er saa ussel, at Vidnet selv ikke vilde antage den som duelig til Besætning; og til 6te Qv: at Koen har været paa Gaarden for (før) Indstevntes Tid, men hvor gammel Koen er kan Vidnet ikke med nogen Vished sige; hvorimod Vidnet synes at den, da den har mistet 3 af sine Fortænder, med hvilke den skal nære sig, maae være uduelig til Bestætning. Da ingen havde Vidnet videre at tilspørge, blev han, efter at have gientaget sin Forklaring som rigtig, demitteret.

Citantindens Søn, Johan Møller, paastod nu paa sin Moders Vegne, Dom efter Stevningen, og den Indstevnte paalagt, under en passende Mulct for hver Dag han sidder Dommen overhørig, at levere 2de gode Kiør for de uduelige, at erstatte Citantinden for det Manglende efter Udleverings Forretningen 29 Rbdr 2 mrk N: V:, samt at udrede en klækkelig Mulct for at have overtraad Forbuds Forretningen af 18de Martii sidstleden, og endelig at erstatte Citantinden Sagens Omkostninger ved Forbuds og Afleverings Forretningen og Saggivelsen med 100 Rbdr N: V:, hvor ved Comparenten, under Forbeholdenhed af alt videre lovligt og Modsigelse af alt ubeviist indlader Sagen Dom.

Procurator, Auditeur Rogge forbeholdt det Fornødne og begiærede Sagens Anstand til førstkommende Høstthing for Skiolds Skibrede, hvilket holdtes den 2de 3de og 4de October; paa det han fra sin Side til den Tid kunde fremme det Nødvendige.

Eragtet

den forlangte Anstand bevilges.

Samme Dag blev foretaget følgende

Gamle Sager

1mo Kiøbmand Dankert D: Kroh!! (Krohn) contra Poul Monsen Harkestad

For Hovedcitanten lod Procurator Heiberg skriftlig anmelde, at han formedelst Fraværelse i andre Forretninger ikke til i Dag kan fremstil[le] de øvrige Vidner, og derfor maae begiære Sagen udsat til førstkommende Høstthing for Herløe Skibrede.

Indstevnte blev paaraabt men mødte ikke.

Eragtet

den forlangte Anstand bevilges.

2do Kjøbmand Dankert D: Krohn contra Niels Jacobsen Alweim

For Hovedcitanten lod Procurator Heiberg skriftlig Anmelde at han formedelst Fraværelse i andre Forretninger ikke til i Dag kan fremstille de øvrige Vidner og derfor maae begjære Sagen udsat til førstkommende Høste ting for Herløe Skibreede.

Indstævnte blev paaraabt men mødte ikke.

Eragtet

Den forlangte Anstand bevilges

3tio Tingsvidne, Otte Bøhmer contra Johannes Helgesen Hechland

For Citanten lod Pr: Heiberg skriftlig Anmelde at han formedelst Fraværelse i andre Forretninger, ikke til i Dag kan fremstille de øvrige Vidner og derfore maatte begjere Sagen udsat til

førstkommende Høste ting for Schiolds Skibreede.
Indstævnte blev paaraabt men mødte ikke.

Eragtet

Den forlangte Anstand bevilges.

Hvorefter blev publiceret følgende Documenter.

1. Bygselbrev fra Præsten Meyer til Niels Hansen paa 18 Mrkr Smør, 15 Kander Malt i Gaarden Bredsteen No 54 i Arne Skibreede, datr: 20de Junii 1815, med Revers.
2. Ditto fra Ditto til Halwor Olsen paa 18 Mrk Smør 15 Kander Malt i Gaarden Bredsteen No 54 i Arne Skibreede, datr: 5te Junii 1815, med Revers.
3. Obligation fra Christen Smith til Translateur Jens Jørgensen stor 2500 rbd N: W: mod 1ste Prioritet i 1 Pund 8 Mrk Smør 1 Mæhle 9 1/3 Kande Malt i Gaarden Store Soleim No 123 i Schiolds Skibreede, datr: 1ste May 1815.
4. Contract imellem Anna OlsDatter Enke efter Michel Pedersen nordre Echerhowde og Ole Monsen Nordre Echerhowde, hvorved den første overlader til den Sidste, alt hvad hun ejer og ejendes vorder, imod at sidstnævnte skal give hende Underholdning m: v: dateret 22de Junii 1815.
5. Odelslysning fra Jacob Larsen Haatoft og Lars Olsen Alwer paa Myndtl: Magne Magnesens Vegne, til hans Odelsret i Gaarden øwre Twedt No 6 i Alenfits Skibrede af Skyld 1 Løb 18 Mrkr Smør, der for Tiden eyes og bruges af Hans Knudsen, datr: 3de Decbr: 1810 og tingl: 12te s: M:
6. Aflyst Anders Erichsen Morwigs Obl: til Lars Rasmussen Morwig stor 100 rd DC:, datr: 5te Febr: 1812 og omskrevet til 30 rbd S: V: mod Pant i Gaarden Morwiig No 73 i Arne Skibrede, Qvitteret 30te Julii 1814.
7. Bygselbrev fra Stadthauptmand Kahrses Enke til Johannes Olsen paa 18 Mrk Smør, ¼ Mæhle Malt i Gaarden Holme No 77 i Herløe Skibrede, datr: 4de Julii 1815 med Revers.
8. Aflyst Clamer Meltzers Obl: til General Major Engelbret von Hoff stor 1200 rd DC: og omskrevet til 720 rbd S: V: mod Pant i Stranden under Gaarden Damsgaard No 121 i Schiolds Skibreede datr: 11te Julii 1809, Qvitteret af Martha Hoff med Laugværge J: Schiwe den 5te May 1815.
9. Skjøde fra Clarche afg: Byeskriver Johan B: Frøchens Enke med Laugværge Johan Frøchen til Handelsmand Hans Wingaard paa et Partie Pakboder i store Sandvigen under No 17, datr: 31te {May} Martii 1815.
10. Skjøde fra Hans Wingaard til Skipper Friderich Martinesen paa et Partie Pakboder i store Sandvigen under No 70 Litr B, datr: 31te Martii 1815.
11. Paategning af 16de May 1813, hvorved en fra Guttorm Friderichsen Wolle til Johannes Giere under 2den May 1808 udstædt Obl: for 196 rd mod Pant i Vaanhuuset i store Sandvigen under 2den Rode No 58 er omskrevet til 196 rbd S: V:
12. Skjøde fra Mons Hansen Westreim med fl: til Jacob Gudmundsen paa 1 pd 12 Mrkr Smør 12 Kander Malt i Gaarden Midt Horwiig No 84 i Arne Skibreede, datr: 1ste Junii 1815.
13. Obligation fra Jacob Gudmundsen midt Horwiig til Niels Thorsen Bredsteen med fleere stor 372 rbd N: W: mod 1ste Prioritet i 1 pd 12 Mrk Smør 12 Kander Malt i Midt Horwiig No 84 i Arne Skibreede, datr: 1ste Junii 1815.
14. Contract mellem Christopher Garmann og Steffen Johannesen og Johannes Jensen Hougsberg angaaende en Fjeldstrækning eller Sættermark under Gaarden nedre Mielde No 60 i Mielde Skibrede, datr: 1ste Junii 1815.
15. Skiftebrev efter Enkemand Ole Rasmussen Indre Lyhren sl: 29de Nowember 1814, hvorved Stervboets ejende Jordegods i Indre Lyhren No 1 i Lindaas Skibreede af Skyld 7 ½ Mrk Smør, blev udlagt til Børnene.

16. Skiftebrev efter Manden Anders Johannesen Godwiigen sl: 14de Nowember 1814 hvorved Stervboets ejende Jordegods i Godwigen No 139 i Schiolds Skibreede af Skyld 12 Mrk Smør, blev udlagt til den afdødes Arvinger.

17. Skjøde fra Berthe Anders Datter Godwiigen med Laugværge Poul Poulsen Follesøe til Rasmus Pedersen paa 2 2/3 Mrk Smør, og selv er Kiøberen ejende 3 1/3 Mrk Smør tilsammen 6 Mrk Smør i Gaarden Godwiigen No 139, i Schiolds Skibreede, datr: 17de Januarii 1815.

18. Skjøde fra Berthe Anders Datter Godwiigen med Laugværge Poul Poulsen Follesøe til Tosten Knudsen paa 1 2/3 Mrk Smør, og selv er Kjøberen ejende 4 1/3 Mrk Smør, tilsam/m/en 6 Mrk Smør i Godwiigen No 139 i Schiolds Skibrede, datr: 17de Januarii 1815.

19. Bygselseddel fra Anders Johannesen Refschre og Besse Nielsen ibidem til Johannes Nielsen Møgster paa et Stykke Udmark, kaldet Flaaten og Fosdahlen under Gaarden Refschre No 17 i Arne Skibreede, datr: 3de Julii 1815, med Revers.

1815: 448b

20. Obligation fra Capitain Hendrich M: Dahl til Myndtlingerne Christian Lerche Dahl 100 rbd S: V: til Johan Lausen Koren Dahl 66 rbd 4 mrk S: V: og til Anna Sophia Nicoline Saabye Dahl 33 rbd 2 mrk S: V: tilsammen 200 rbd S: V: mod 1ste Prioritet i 11/13 Mrk Smør i Gaarden Kalwedahlen No 180 i Schiolds Skibreede, datr: 5te Junii 1815.

21. Skjøde fra Clemet Larsen Løngnæsset og Gierdt Larsen Buschøen som eeneste myndige Arvinger efter afdøde Lisa LarsDatter Enke efter Hans Arnesen i store Sandwiigen, til Lars Blix de Fine paa Huuset i 2den Rode No 63 i store Sandwiigen, datr: 19de May 1815.

22. Bygselseddel fra Peter Stamann paa Lieutenant Jens Kahrs Garmans Vegne til Lars Blix de Fine paa Huusegrunden under nysnævnte Vaanhuus i 2den Rode No 63 i store Sandwiigen, datr: 2den Augusti 1815, med Revers.

Da ingen havde videre ved Thinget at andrage eller iretteføre, blev samme sluttet.

Aarestrup

Lars Blix de Fine — Jørgen Hanssen

Anders Axselsen Bresten — Anders Olssen Økaas;

Aar 1815 den 18de August blev en Extraret sat i den constituerede Sorenskriver Lieutenant Aarestrups Boepæl i Bergen, og Retten bestyret af ham i Overværelse af de 2de eedsvorne Laugrettesmænd: Anders Askildsen Bredsteen og Anders Olsen Ekaas; hvor da continuerede

Gammel Justitssag

Fogden som Actor contra Hagne!! Olsen Toftegaard m: fl:

Procurator Stadfeldt mødte og fremlagde 1, Continuations Stevning, dateret 11te dennes i forkyndt Stand, 2, den ham af Amtet under 25de Maji sidstleden meddeelte Ordre til paa Justitiens Vegne at continuere Sagen som Actor, og 3, Amtets Skrivelse af 8de dennes med dermed fulgte under Yttre Sogns Jurisdiction den 11te f: M: optagne Thingsvidne denne Sag betreffende, hvorved findes heftet Extract af denne Jurisdictions Justitsprotocol, som under nævnte Things vidne er fremlagt. Stevningen, Amtets Ordre og sammes Skrivelse, indtages her saalydende # hvor imod Thingsvidnet med der med fulgte Extract bliver at vedhefte Acten.

Comparenten {begiærede} fremstillede de Tiltalte løse og Ledige for Retten og maatte begiære at det fremlagte Thingsvidne blev forelæst for Angiældende Kari Knudsdatter og

hendes Erklæring der over indhentet. Bemeldte Thingsvidne blev derpaa læst for Angiældende Karie Knudsdatter, som erkiendte samme for rigtig og sig vedkommende.
Actor fremlagde derpaa Indlæg af Dags Dato, hvorved han fra sin Side indlod Sagen.
Auditeur og Procurator Rogge lod fremlægge Amtets Ordre hvorefter han er beskikket til Defensor for Magne Olsen og Besse Amundsen Toftegaard; hvilken Ordre, dateret 25de Maji d: A:, her indtages saalydende #.
Derefter begiærede han denne Sag udsat til Onsdagen den 23de d: M: for til den Tid at indkomme med Defensions Indlæg.
Procurator Christensen fremlagde ogsaa Amtets Defensions Ordre af , hvorefter han er beskikket til Defensor for Tiltalte Karie Knudsdatter; denne Ordre

1815: 449

indtages her saalydende #

Eragtet

Den forlangte Anstand bevilges.
Tiltalte bleve derpaa overleverede deres Forældre, som bleve paamindte om igien at stille dem her for Retten til Udsættelsestiden.

Aarestrup

Anders Askildsen Bredsteen
med paaholden Pen

Anders Olsen Eikaas
med paaholden Pen

Aar 1815 den 23de August blev en Extra ret sat i den constituerede Sorenskrivers Boepæl i Bergen og Retten bestyret af mig, Lieutenant Aarestrup, som constitueret Sorenskriver i Overværelse af de 2de eedsvorne Laugrettesmænd: Anders Askildsen Bredsteen og Anders Olsen Eikaas, hvor da continuerede

Samme Sag

Fogden som Actor contra Magne Olsen Toftegaard m: fl:
Auditeur og Procurator Rogge mødte som Defensor for Magne Olsen og Besse Amundsen Toftegaard og fremlagde \følgende/ Indlæg af Dags Dato hvorved han indlod Sagen til Doms. #
Defensor for Kari Knudsdatter, Procurator Christensen; begierede Sagens Anstand til Mandagen den 28de August om Formiddagen Kl: 11 for til den Tid fra sin Side at slutte.
Actor, Procurator Stadfeldt forbeholdt det Fornødne.

Eragtet:

Den forlangte Anstand bevilges.

Samme Dag og i Overværelse af de samme Laugrettesmænd blev i Sagen Ole Iversen Qvamme contra Magne Iversen Svindal afsaft følgende

Dom

Ved mundtlig Stevning af 5te Maji d: A: sagsøger Bonden Ole Iversen Qvamme Indstevnte Magne Iversen Svindal til efter Løvte!! (Løfte) at levere sig et Document paa stemplet Papir i Anledning af den til Indstevnte af Citanten overdragne halve Deel af Gaarden Qvamme.
Strax ved Sagens Incamination har Citanten paastaaet Indstevnte tilpligtet, under en passende Mulct for hver Dag han sidder Dommen overhørig, at levere sig et belovet Document paa stemplet Papir, der skulde indeholde en Forpligtelse for Indstevnte til, naar han havde tient ud som Soldat, paa egen Bekostning at tilskiøde Citanten 18 Marker Smørs og 6

Kander Malts Landskylds Leie i Gaarden Qvamme, hvilke 18 Marker Smør og 6 Kander Malt Citanten vel ved Skiøde af 28de Juni 1806, {har} thinglyst 1ste Novbr: s: A:, har overdraget Indstevnte til Eiendom, men tillige ved særskildt Aftale forbeholdt sig, som ovenmeldt, tilbageskiødet, naar Indstevnte havde tient ud som Soldat. Tillige har Citanten og paastaaet sig {frif} Sagens Omkostninger godtgiorte med 8 rbd N: V:.

Indstevnte, Magne Iversen Svindal, har derimod benægtet Søgsmaalets Rigtighed og paastaaet sig frifunden for Citantens Tiltale i denne Sag, samt sig tillagt Processens Omkostninger med 4 rbd N: V:; hvilken Benægtelse og Paastand han har understøttet med følgende Documenter: 1, Et fremlagt Skiøde af 28de Juni 1806, thinglyst 1ste Novbr:

1815: 449b

s: A:, hvorved Citanten uden mindste Forbeholdenhed har tilskiødet Indstevnte de under denne Sag omhandlede 18 Mrk Smør og 6 Kander Malt i Gaarden Qvamme; 2, Et foreviist Skiftebrev, hvorefter ovennævnte 18 Mrk Smør og 6 Kander Malt i Gaarden Qvamme ere, paa Skiftet efter Indstevntes afdøde Kone, sluttet den 13de Julii 1811, udlagt for Giæld til Herman Brunchorst i Bergen og senere igien af Indstevnte indløste, uden at Citanten paa Skiftet har giort mindste Paatale om nogen paa bemeldte Deel af Gaarden Qvamme hvilende Heftelse; og endelig 3; En fremlagt Panteobligation, udstædt af Magne Larsen Svennem den 19de Maji 1806 og thinglyst den 20de s: M:, hvilken efter samme Skiftebrev og paa samme Skifte er udlagt til Citanten for 170 rd D: C:, som var det Resterende af Kiøbesummen for tit nævnte Deel af Gaarden Qvamme, der er beliggende under Matr: No 25 i Ekanger Skibrede og Nordhordlehns Fogderie.

Vel har de af Citanten førte 2de første Vidner forklaret, at Indstevnte har ladet sig forlyde med at der imellem ham og Citanten har været Aftale om et af ham til Citanten udstædende Bevis paa stemplet Papir, ligesom og det sidste Vidnes Forklaring vækker en Slags Formodning om, at det af Citanten udstædte Skiøde har været proforma; men da det ikke er oplyst hvad det omforklarede Bevis egentlig skulde gaae ud paa, og Formodningen om at Skiødet har været proforma tilintetgiøres derved, at, Citanten efter hans egen Tilstaaelse har modtaget 130 rd i rede Penge og erholdt Udlæg for 170 rd D: C:, som tilsammen udgiør 300 rd D: C: og var den hele omforenede Kiøbesumma; samt da Citanten ikke, uagtet det i Boet efter Indstevntes Kone udstædte Proclama, har anmeldt sin formeentlige Fordring paa Gaardeparten qvæstionis, men derimod været ganske roelig ved samme sammes Udlæggelse til 3die Mand; saa maae Indstevnte for Citantens Tiltale i denne Sag blive at friefinde; hvorimod Sagens Omkostninger blive at hæve.

De fremlagte Documenter have været skrevne paa behørigt stemplet Papir.

At denne Sag saa længe har været optaget til Doms er skeet paa Grund af Parternes egen Begiæring.

Thi Kiendes for Ret

Indstevnte Magne Iversen Svindal bør for Citanten Ole Iversen Qvammes Tiltale i denne Sag frie at være.

1815: 450

Processens Omkostninger ophæves

Aarestrup

Anders Askildsen Bredsten
med paaholden Pen

Anders Olsen Eikaas
med paaholden Pen

Aar 1815 den 28de {Juli} \August/ blev en Extraret sat i den constituerede Sorenskrivers Boepæl i Bergen og Retten bestyret af mig, Lieutenant Aarestrup, som constitueret Sorenskriver i Overværelse af de 2de eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen, for {at optage et} følge Amtets Ordre at optage

Et Undersøgelses Forhør

til Oplysning om den ved Sandvigs holmen fundne druknede Jægteskipper Mons Aaddesens Dødsmaade. I Retten blev fremlagt en Indkaldelse til dette Forhør af 26de d: M: samt Amtets Ordre af s: D: med der i paaberaabte Skrivelse fra den constituerede Foged Lieutenant Christie. Bemeldte Documenter indtages her saaledes lydende #.

Derpaa fremstod

1ste Deponent Johan Casper Lange, som blev formanet til Sandheds Udsigende samt betydet Eedens Vigtighed, hvorefter han forklarede sig at være 62 Aar gammel, Borger og boesat her i Bergen, samt eiende 1/3 Deel i det af Mons Aaddesen førte Jægtefartøy. Videre forklarede han, at han tilligemed Hendrik Mertens {var ombord i} Fredagen den 25de d: M: om Aftenen imellem 5 og 6 var ombord i den af Mons Aaddesen førte Jægt, hvor de talede med ham om Jægtens Tilladning; og sagde bemeldte Aaddesen da, at han den Nat, ligesom sædvanlig, vilde selv, for ikke at blive bestiaalet, ligge ombord i sin Jægt. Deponenten kiendte ogsaa den Druknede som en ordentlig og efterrettelig Mand; og var han bemeldte Fredags Aften ingenlunde beruset eller i nogen anden Slags Sindsforvildelse. Kl: 6 Fredags Aften forlod Deponenten Mons Aaddesen og saae \ham/ ikke siden førend Løverdags {Formiddag} Eftermiddag Kl: 2, da 2de Leiemænd bragte ham druknet i Land, til hvilken Tid Deponenten lagde Mærke til at den{s} Afdødes Beenklæder vare løse. Videre vidste Deponenten ikke til Oplysning, hvorfore han gientog sin Forklaring som rigtig og blev demitteret. Derpaa fremstod

2de Deponent Henrik Mertens, som blev formanet til Sandhed og betydet Eedens Vigtighed, hvorefter han forklarede sig at være 29 Aar gammel samt Handelsforvalter hos Mad:me Zarends. Videre forklarede han, at han ogsaa ejede 1/3 Deel i den af den Afdøde førte Jægt, hvorfore han ogsaa samme Tid som 1ste Deponent var om bord i Jægten samt tilstede ved den Druknedes Ilandbringelse. Hans Forklaring blev derfor i alle Dele overeensstemmende med 1ste Deponents. Demitteret. Videre fremstod

3de Deponent Karen Regine Monsdatter og blev formanet til Sandhed samt betydet Eedens Vigtighed, hvorefter hun sagde sig at være

1815: 450b

23 Aar gammel og en Datter af den Afdøde, hos hvem hun bestandig har havt sit Ophold. Hun forklarede fremdeles, at hendes Fader Fredags Aften omtrent Kl: 9 forlod sit Huus for at reise ombord i sin førende Jægt, hvor han bestandig pleiede at ligge om Nætterne, og manglede hendes Fader den Gang aldeles intet som kunde forstyrre hans; Sandser; hvorimod Deponenten havde lagt Mærke til at hendes Fader i flere Dage førend Dødsfaldet havde været hængesyg, hvilken Upassesighed!! (Upasselighed) end og bemeldte Fredag havde naaet en høyere Grad end de foregaaende Dage. Dagen derpaa blev hendes Fader usædvanlig længe borte, hvorfore Deponenten bad en Mand om at reise ombord for at see efter hendes Fader, men i det samme kom Mad:me Zarends's Gesel, Wermund, i Land fra Skibet og fortalte at hendes Fader ikke var ombord, uagtet den Jægten tilhørende Baad endnu laae ved Jægten, og Kahytsdøren var aaben. Deponentinden foranstaltede nu flere Undersøgelser for om mueligt at faae Kundskab om hvor hendes Fader var bleven af; men da alle disse Eftersøgninger vare forgiæves, bad hun en Mand ved Navn Arne Johannesen om at sokne omkring Jægten, for maaske paa den Maade at finde hendes Fader. Dette lykkedes ogsaa, da bemeldte Arne

Johannesen opfiskede den Druknede tet ved Jægten, og lagde ham ombord paa Jægten, hvor fra han i Overværelse af Skydsskaffer Lars Blix de Fine samt 1ste og 2de Deponent blev bragt i Land af 2de der til leiede Mænd. Videre vidste Deponentinden ikke til Oplysning, hvorfore hun efter at have gientaget sin Forklaring blev demitteret.

Derpaa fremstod uden Stevning

4de Deponent Jorne Monsdatter {fremstod derpaa} og efter at være bleven formanet til Sandhed samt betydet Eedens Vigtighed forklarede at være 66 Aar gammel, en Faster til den Afdøde, hos hvem hun siden Paaske har været til Huse. Iøvrigt forklarede hun at hun aldeles ikke vidste mere til Oplysning om den druknede Mons Aaddesens Dødsmaade end hvad der af 3de Deponent allerede var forklaret. Demitteret. Atter fremstod

5te Deponent Wilken Knudsen, og blev formanet til Sandheds Udsigende samt betydet Eedens Vigtighed, hvorpaa han forklarede sig at være 63 Aar gammel, boende i Sandvigen tæt ved den afdøde Mons Aaddesens Huus. Videre forklarede han, at han Fredags Aften omtrent Kl: 7 roede tilligemed sin Svoger Ole Ingebrigtsen forbie den Afdødes Jægt; de saae da begge den Afdøde og Sidstnævnte talede endog længe med ham. Forresten vidste han ikke

1815: 451

videre til Oplysning i denne Sag, uden at han saae fra sit Vindue at de 2de Leiemænd kom op bærende med den Druknede, hvem han i flere Aar har kiendt som en meget ordentlig Mand. Denne Forklaring gientog han som rigtig og blev demitteret. Videre fremstod

6te Deponent Ole Ingebrigtsen, som blev formanet til Sandhed og betydet Eedens Vigtighed, hvorefter han forklarede at være 31 Aar gammel og til Huse hos sin Svigerfader Wilken Knudsen. Videre forklarede han sig ganske overeensstemmende med sin Svigerfader næstforan staaende Deponent, hvis Forklaring han vedtog som sin egen. Demitteret. Dernæst fremstod

7de Deponent Mons Andersen, som, efterat være bleven formanet til Sandhed og betydet Eedens Vigtighed, sagde sig at være 22 Aar gammel, Søefarende og logerede hos sin Broder, Ole Andersen i Sandvigen. Han forklarede fremdeles, at han Fredags Aften var tilligemed Ole Monsen i Siou!! (i sjau/arbeid) ombord i den afdøde Aaddesens Jægt, hvilken han forlod bemeldte Aften omtrent Kl: 7, efter at være bleven anmodet {af} om igien at komme ombord næste Dags Morgen Kl: 6, for da atter at sioue. Han indfandt sig derfor ogsaa næste Dag til den bestemte Tid paa det Sted, hvorfra de pleiede at sætte over til Skibet, men da han, uagtet han raabte om bord, ikke fik nogen Svar, gik han hjem igien, og da det siden blev saadant Regnveir, at der ikke kunde arbeides med deres Dagen forhen havte Siou, nemlig at indlade Fisk, gik han til Byen, hvor fra han kom tilbage hen paa Formiddagen; han hørte nu at man savnede den druknede Mons Aaddesen, og forblev siden hjemme. Denne Forklaring blev af Deponenten gientaget som rigtig, hvorefter han blev demitteret.

Endelig fremstod uden Stevning

8de Deponent Ole Monsen, som blev formanet til Sandhed og betydet Eedens Vigtighed, hvorefter han forklarede sig at være 25 Aar gammel, Søefarende, opholdende sig hos sin Moder, Inger Olsdatter, her i Bergen. Iøvrigt forklarede han sig ganske overeensstemmende med 7de Deponent, med hvem han om Fredagen den 25de Juni!! (August) havde siouet ombord i Jægten, men forsaavidt, at han, da han forgiæves havde raabt om bord, og Veiret var meget slet, strax gik tilbage til Byen hvor han siden forblev. Deponenten vedblev efter Forelæsning denne Forklaring. Demitteret.

De{t}\n/ indstevnte Datter af den Afdøde Rangele Monsdatter mødte ikke, men da hun tiener her i Byen, og ikke har været hjemme da det her omhandlede Ulykkes tilfælde

passerede, ansaae Administrator det ikke nødvendigt for hendes Skyld at udsætte dette Forhør, som der for her ved bliver sluttet for snarest mueligt at vorde Amtet tilstillet.

Samme Dag og i Overværelse af de samme Personer continuerede

Gammel Justitssag

Fogden som Actor contra Magne Olsen Toftegaard m: fl:

Procurator Christensen mødte som Defensor for Kari Knuds datter og fremlagde Indlæg af Dags Dato, hvorved han fra sin Side indlod Sagen

1815: 451b

til Doms.

Actor Procurator Stadfeldt, og Defensor for de øvrige Tiltalte, Auditeur og Procurator Rogge, vedbleve at indlade Sagen til Doms under fornøden Reservation.

Eragtet

Denne Sag optages til Dom.

Lars Blix de Fine Aarestrup Anfin Olsen

Aar 1815 den 29de {Julii} \August/ blev en Extraret sat i den constituerede Sorenskrivers Boepæl i Bergen, og Retten bestyret af mig Lieutenant Aarestrup, som constitueret Sorenskriver i Overværelse af de 2de eedsvorne Laugrettesmænd Anfind Olsen og Jørgen Hansen, for ifølge Amtets Ordre af Gaars Dato at optage et

Continuations Undersøgelsesforhør,

hvorved det kunde oplyses om der paa den i Sandvigen fundne druknede Jægteskipper Mons Aaddesens \Lægeme/ vare {f} ved Optagelsen synlige Spor til nogen samme tilføyet udvortes Vold. I Retten blev fremlagt en Indkaldelse samt Amtets Ordre til dette Forhør, hvilke begge Documenter ere af Gaars Dato og indtages her saaledes lydende #.

Derpaa fremstod at\ter/ den i Gaar afhørte

1ste Deponent, Johan Casper Lange, for hvem hans i Gaar aflagte Forklaring blev oplæst, hvortil han nu paa Tilspørgende sagde, at han tilligemed den i Gaar afhørte 2de Deponent, Henrik Mertens, strax efter at de havde hørt at den druknede Mons Aaddesen var opsoknet og lagt ombord i Jægten, sendte Bud til Skydsskafferen i Sandvegen!! (Sandvigen), Lars Blix de Fine, som strax indfandt sig for at tage en Synsforretning over det døde Legeme, hvilket derefter blev bragt ind i det Mons Aaddesen tilhørende Huus, hvor det paa det nøyeste blev undersøgt, uden at man dog der ved kunde opdage mindste Spor til nogen samme tilføyet Overlast. Deponenten forklarede videre, at han siden har været ombord i Jægten, hvor alting er i samme Orden, som førend Mons Aaddesens Dødsfald, saa at der ikke kan være mindste Formodning om, at der den Aften eller Nat, da den her omhandlede ulykkelige Hendelse skede, har været Folk ombord, der vilde foretage sig noget ulovligt.

Dernæst fremstod den i Gaar afhørte

2de Deponent, Henrik Mertens, som, efter at have hørt sin i Gaar aflagte Forklaring, paa Tilspørgende forklarede sig ganske overeensstemmende med 1ste Deponent. Videre fremstod som

9de Deponent, Skydsskaffer Lars Blix de Fine, som i Kraft af den Eed han som Ombudsmand har svoret, forklarede, at han efter at have faaet Bud om det skete Ulykkestilfælde, strax indfandt ved Strandbredden, hvor Mons Aaddesens døde Legeme blev bragt i Land, samt at han der efter uden Ophold foranstaltede Legemet bragt op i bemeldte

Aaddesens Huus, hvor han i Overværelse af 1ste og 2den Deponent paa det nøyeste undersøgte det, men fandt ikke mindste Spor til at der var tilføyet samme nogen udvortes Vold. Denne Forklaring blev Deponenten forelæst og af ham vedgaaet som rigtig. Demitteret.

1815: 452

10de Deponent, Wermund Larsen, fremstod derpaa, og efterat være formanet til Sandhed samt betydet Eedens Vigtighed, forklarede sig at være 39 Aar gammel og Handelsgesel hos Mad:me Zarends. Fremdeles forklarede han at han Løverdagen den 26 August om Morgenen omtrent Kl: 7 reiste ombord for efter Ordre fra Mad:me Zarends's Handelsforvalter at tale med Jægteskipper Mons Aaddesen, men da han kom ombord fandt han Kahytsdøren aaben, Aaddesens Hat liggende paa Bordet i Kahytten, og Baaden ved Siden af Jægten, men Folk fandt han slet ikke ombord, hvor fore han igien reiste tilbage og fortalte dette til Aaddesens ældste Datter, Karen Regine. Derefter begav Deponenten sig hen paa Mad:me Zarends's Pakboder, hvor han havde Folk i Arbeide. Videre vidste Deponenten ikke til Oplysning, uden at han, da Aaddesens døde Legeme var bragt i Land, hjalp til med at transportere det opp i Huset, og kunde han da paa Aaddesens Legeme ikke opdage det mindste, der kunde vække nogen Mistanke om nogen samme tilføyet Wold. Denne Forklaring blev af Deponenten efter Forelæsning erkjendt rigtig. Demitteret. Dernæst fremstod

11te Deponent, Peder Siursen Qvareqvald, {30 Aar g} som efterat være bleven formanet til Sandhed samt betydet Eedens Vigtighed forklarede at være 30 Aar gammel og tienende hos Mad:me Zarends. Videre forklarede han, at han var med 10de Deponent, da denne reiste ombord til Jægten, men forblev nede i deres medhavende Skude, indtil 10de Deponent, der var gaaet om bord i Jægten, igien kom tilbage. Han saae altsaa ikke hvorledes det den Gang stod til ombord, men siden Fredagen den 25de August om Eftermiddagen Kl: henimod 2, bad 2de Deponent, Mad:me Zarends's Handelsforvalter Henrik Mertens, ham om at reise ombord igien for at afhente Mons Aaddesens Døde Legemet, hvilket nu var opfisket af Vandet. Han reiste derpaa tilligemed en anden ogsaa hos Mad:me Zarends tienende Dreng, ved Navn Augustinus Andersen, om bord, hvorfra han afhentede Kadaveret, paa hvilket aldeles intet Mærke paa Overfald var at see. Siden var han ogsaa med at bringe Legemet op i Huset. Videre vidste han ikke til Oplysning, hvorfore han, efterat have gientaget sin Forklaring, blev demitteret. Derefter fremstod

12te Deponent, Elling Ingebrigtsen, som blev formanet til Sandhed og betydet Eedens Vigtighed, hvorefter han forklarede sig at være 36 Aar gammel og boende i Store Sandvigen tet ved Aaddesens Huus. Iøvrigt forklarede han, at Løverdags Formiddag omtrent Kl: 8 bad Mons Aaddesens ældste Datter ham om at reise ombord i hendes Faders Jægt for at see om hendes Fader, som ikke havde været hjemme siden forrige Dags Aften, endnu skulde være ombord. Han reiste derpaa ombord hvor han forefandt alt saaledes som af 10de Deponent er forklaret. Der var [ej]? heller mindste Tegn til at der om Natten havde været Folk ombord for paa en eller anden Maade at foretage sig noget lovstridigt. Da Deponenten var kommen tilbage og havde givet Aaddesens Datter Be-

1815: 452b

sked om Udfaldet paa hans Ærinde, gik han til Byen, og veed derfor ikke videre til Oplysning i denne Sag. Denne Forklaring blev Deponenten forelæst og af ham vedstaaet hvor fore han blev demitteret. Endelig fremstod

13de Deponent, Arne Johannesen, som efterat være bleven formanet til Sandhed samt betydet Eedens Vigtighed, forklarede sig at være 75 Aar gammel og boende i Store Sandvigen. Fremdeles forklarede han, at Fredags Formiddag noget over Kl: 9 kom der Bud til ham fra Mons Aaddesens ældste Datter samt Medrederne i Aaddesens Jægt, hvilke bad ham om at rejse ud til Jægten og i Nærheden af samme undersøge om han kunde opdage Mons Aaddesen, hvem de frygtede for var faldet over bord og druknet. Han reiste nu ud, og efter længe at have soknet uden Nytte tet omkring Jægten, faldt det ham ind at Aaddesen mueligt kunde være om Natten gaaet forud paa Naturens Vegne, hvorfore han begyndte at sokne foran Jægten. Da han havde soknet her en Tid lang lykkedes det ham ogsaa at opfiske Aaddesens døde Legeme lige under Jægtens Bogsprid!! (Baugspryd). Paa Aaddesens Legeme var der ikke mindste Tegn til nogen samme tilføyet Overlast; men da det blev opsoknet vare Buxerne ned løste, hvilket bestyrkede Deponentens Formodning om, at Aaddesen om Natten er gaaet forud paa Naturens Vegne, og er ved den Leilighed gledet over bord. Da Kadaveret var bragt i Land gik Deponenten som var træt og udmattet, hjem, hvorfore han ikke kan vide mere til denne Sags Oplysning. Deponenten hørte denne Forklaring oplæse og erkiendte samme som rigtig. Demitteret.

Den af 11te Deponent {omf} ommeldte Augustinus Andersen er efter Handelsforvalter Henrik Mertens's Forsikkring reist paa Landet i Ærinde for Mad:me Zarends; hvor fore han ikke har kunnet møde ved dette Forhør; og da samtlige Deponenteres Forklaringer synes at tilveiebringe vis Formodning om at den druknede Mons Aaddesen ved ulykkelig Hændelse er faldet over bord, troer Administrator det unødvendigt at udsætte dette Forhør, hvor for samme herved bliver sluttet for snarest mueligt at vorde Amtet beskreven tilstillet.

Anfind Olssen Aarestrup Jørgen Hanssen

Nyt Undersøgelses Forhør

Aar 1815 den 12te Septbr: blev en Extraret sat i den constituerede Sorenskrivers Boepæl i Bergen og Retten bestyret af mig Lieutenant Aarestrup, som constitueret Sorenskriver, i Overværelse af de 2de eedsvor-

1815: 453

ne Laugrettesmænd Anders Askildsen Bredsteen og Anders Olsen Eikaas for at optage et Præliminær Forhør til Oplysning om et hos Skipper Peter Erland i Bernæstangen begaaet Tyverie, alt i Følge bemeldte Skipper Erlands Skrivelse til Administrator af 9de d: M:, som her indtages og er saaledes lydende: #

Derpaa blev i Retten fremlagt Dommerens Indkaldelse af s: D: som blev læst og er af følgende Indhold: #.

Klageren mødte og vedkiendte Klagen, hvorefter Separatim fremstod som

1ste Deponent Bornie Olsdatter, som blev formanet til en sandfærdig Forklaring, hvorpaa hun forklarede sig at være omtrent 60 Aar gammel født paa Askevolds Præstegaard i Sundfiord af Forældrene Ole og Siri, som begge ere døde, døbt i {Askevolds Kirke} og confirmeret i Askevolds Hovedkirke. Hun var hos sine Forældre, der vare Huusmænd under Askevolds Præstegaard, indtil hun var omtrent et Aar gammel, da hun kom til en Enke, ved Navn Ane, som boede paa Gaarden Hyllestad i Oens Præstegiæld i Sundfiord, og hos hvem hun forblev indtil hun var bleven voxen, da hun kom i Tieneste paa Gaarden Askevold i Sundfiord hos Gaardmand Rognald, hvor hun tiente i 10 Aar. Siden kom hun til Bergen, hvor hun antog Tieneste hos Kiøbmand Lars Tonning og forblev i denne Tieneste i 12 Aar, hvorefter hun kom til at tiene hos Kiøbmand Geert Jansen, hos \hvem/ hun forblev i 4 Aar, og

kom der fra til Klageren Spr:!! (Skipper) Erland, hvem hun har tient i 8 Aar, og hos hvem hun endnu er i Tieneste. Hun gik sidste Gang til Guds Bord i dette Aars Foraar. Den fremlagte Skrivelse fra Skp: Erland blev derpaa oplæst for Deponentinden, i hvilken Anledning hun forklarede, at hun tilligemed Konen Kari, der er til Huse i Bernæstangen, vaskede en stor Deel Linned sidste Torsdag den 7de d: M:, som af bemeldte Kari Kl: 5 om Eftermiddagen bleve udlagte paa Marken tet ved Loen for at bleges. Da Kari var færdig her med kom hun igien ind her i Huset, hvor da Erlands Kone spurgte hende, om hun havde lagt Kæderne!! (Klæderne) ud paa Marken, hvor til hun svarede ja. Erland selv var ogsaa tilstede da dette skede. Siden samme Dags Aften blev der ikke talt det mindste om de udlagte Klæder, men næste Dag om Morgenen Kl: 7 gik Deponentinden ud for at see til Klæderne, og befandt hun da alle hendes Husbonds Klæder vare bortstiaalne, naar undtages en Borddug og et Lagen samt nogle mindre Stykker Linned; Paa samme Sted hvor hendes Husbondes Klæder laae, {havde over} havde Deponentinden samt ovennævnte Pige Kari ogsaa endeel dem tilhørende Klæder liggende, hvor af Deponentindens Klæder, bestaaende af 4 Lærreds duger, 2 Særker, og 2 Forklæder, bleve bortstiaalne, men Karis, bestaaende af 2de Linnedhuer og 1 Krave, vare i Behold. Paa Tilspørgende svarte Deponentinden, at {for} omtrent 8te Dage forend det paaklagede Tyverie skede, da de ligeledes havde endeel Linned

1815: 453b

i Vask, sagde hendes Husbond, at de ikke skulde lægge Klæderne ud paa Marken herefter, da han omtrent 6 a 8 Dage tilforn havde mistet et Toug, hvorfore de ogsaa hver Aften toge Klæderne ind i Huset; men Aftenen til den Nat, da Tyveriet skede, bleve Klæderne til al Ulykke ikke indtagne, hvortil Deponentinden dog ikke kunde opgive nogen Aarsag. Videre {veds} Forklaring om det Passerede var af Deponentinden ikke at erholde, hvorfore hun indtil videre blev demitteret, efterat hendes Forklaring var hende forelæst og erkiendt rigtig.

Derpaa fremstod som

2de Deponent, Kari Larsdatter Fete, som blev formanet til Sandheds Udsigende og forklarede sig at være omtrent 35 Aar gammel, født paa Gaarden Fete af Forældrene Lars Siursen og Brithe {J} Siursdatter, døbt og confirmeret i Hosanger Hovedkirke. Hun var hjemme hos sine Forældre indtil hun var 25 Aar gammel, da hun blev gift med sin nuhavende Mand Knud Andersen Hougstvedt, der ligesom Deponentinden er til Huse hos Klageren Skpr: Erland i Bernæstangen, hvor de have været i 4 Aar, saavel medens den forrige Eier, Johannes Johannesen Eide, beboede Stedet, som siden Skipper Erland er kommet der til. Hun gik sidste Gang til Guds bord i dette Aars Foraar. Skpr: Erlands Klage blev derpaa Deponentinden forelæst, hvortil hun forklarede at omtrent 6 a 8 Dage forend Tyveriet skede bleve de bortstiaalne Klæder udblødede i Baller!! eller Stampe, som hver Aften bleve indbragte i Kykkenet og hver Morgen igien udbragte til Bækken for at paagydes nyt Vand, og at Deponentinden Torsdagen den 7de d: M: var med at vaske disse Klæder, hvilket Mad:me Erland endelig vilde have opskyllede til bemeldte Torsdags Aften. Da Klæderne saaledes vare opskyllede, lagde Deponentinden dem, dog uden at hun havde nogen bestemt Ordre enten fra eller til, ud paa Marken ved Bækken, hvilket Mad:me Erland {sel} ikke allene selv saae, men hvortil hun end og var behjelpelig, da hun selv tog fat i 2de Hjørner af et Lagen, og saaledes hjalp til at dette blev bredet ud over Marken. Efter at samtlige Klæder vare udlagte, gik Deponentinden ind i Huset, hvor saavel Skpr: Erland som hans Kone vare nærværende; og spurgte Erlands Kone Deponentinden, om hun havde lagt alle Klæderne

1815: 454

ud paa Marken, hvortil Deponentinden svarede ja, men uagtet Skpr: Erland selv var inde i Stuen, da dette blev sagt, saa veed dog Deponentinden ikke, om han hørte det eller ej, thi han sagde intet dertil. Dagen derpaa om Morgenen Kl: 7 kom 1ste Deponentinde, Pigen Bornie, ind i Huset og fortalte, at der havde været Tyve paa Marken og bortstiaalet den største Deel af de udlagte Klæder, hvorpaa Deponentinden gik ud til det Sted, hvor Klæderne havde lagt, og saae hun da, at de fleste af Erlands Klæder vare bortstaalne, hvorimod nogle faae Stykker Linned, som hun selv havde liggende paa samme Sted, nemlig 2de Linnedhuer og 1 Hals Krave kun vare rørte men ikke borttagne. Paa Tilspørgende svarede Deponentinden videre, at hun ikke har hørt at enten Skpr: Erland, eller hans Kone har giort noget Forbud imod at Klæderne vare ude om Natten, men derimod har hun undertiden, naar Klæderne, som før meldt, bleve bragte ind om Aftenen, hørt Pigen Bornie sige, at de ikke turde lade Klæderne staae ude om Nætterne, da de vare bange for at de skulde blive bort stiaalne. Videre vidste hun ikke til Oplysning om det Passerede, hvorfore hun, efterat have gientaget sin Forklaring, som rigtig, blev indtil videre demitteret. Dernæst fremstod

3de Deponent Johannes Olsen yttre Bernæs, som blev formanet til Sandhed, hvorefter han forklarede at være 66 Aar gammel, og boende paa Gaarden yttre Bernæs, som er Naboegaarden til Bernæstangen. I Anledning af Skpr: Erlands Klage vidste han aldeles intet at afgive til Oplysning, hvorimod han af bemeldte Skpr: Erland har hørt, at {han} \denne/ omtrent for 14 Dage siden var bleven frastiaalet et Toug. Demitteret. Videre fremstod

4de Deponent Siur Larsen yttre Bernæs, som efterat være bleven formanet til Sandhed, sagde sig at være 70 Aar gammel, og ligeledes boende paa Gaarden yttre Bernæs. Iøvrigt forklarede han sig ligesom 3de Deponent. Demitteret. Endelig fremstod

5te Deponent Johannes Olsen indre Bernæs, som ogsaa blev formanet til Sandhed, hvorefter han sagde sig at være 57 Aar gammel og boende paa Gaarden indre Bernæs. Forresten forklarede han sig ligesom 3de Deponent. Demitteret.

1ste og 2de Deponent bleve derpaa begge fremkaldte, og hørte {derpaa} atter deres Forklaringer oplæse, hvilke de hver for sig vedbleve som rigtige.

Skpr: Erland, som var i Retten tilstede, vidste ikke at opgive flere, der kunde vide noget til Oplysning om det forøvede Tyverie, hvorfore dette Forhør herved bliver sluttet for snarest mueligt, at blive Amtet beskreven tilstillet.

Aarestrup

Anders Askildsen Bredsteen Anders Olsen Eikaas

1815: 454b

Nyt Undersøgelses Forhør

Aar 1815 den 14de Septbr: blev en Extraret sat i den constituerede Sorenskrivers Boepæl og Retten bestyret af mig Lieutenant Aarestrup, som constitueret Sorenskriver i Overværelse af de 2de eedsvorene Laugrettesmænd, Anders Askildsen Bredsteen og Anders Olsen Eikaas for at optage et Præliminær Forhør over Drengen Johannes Monsen og {Konen} hans Søster Isach Olsen Herløesundets Kone, af hvilke den første skal have {mod} borttaget en Bomuldshue fra Assessor Krøger, hvilken Hue den sidste modtog uden at bringe den tilbage førend der 3de Dage efter Borttagelsen om samme skede Efterspørgsel, alt ifølge den constituerede Foged Lieutenant Christies Anmeldelse til Amtet af 6te d: M: samt Amtets derpaa tegnede Ordre af s: D:, {hvilk} som her indtages saaledes lydende: #

Derefter blev i Retten fremlagt Dommerens Indkaldelse til dette Forhør af 7de d: M: som her indtages og er saaledes lydende: #

Af de Indkaldte fremstod derpaa {som} separatim

1ste Deponent Johannes Monsen Morken, som blev formanet til Sandheds Udsigende hvorpaa han forklarede at være 12 Aar gammel, fød paa Gaarden Morken i Manger Sogn af Forældrene, Mons Nielsen Morken og Marthe Karlsdatter, som begge endnu leve, og hos hvem han var hjemme indtil han var 4 Aar gammel, hvorefter han kom til sin Morbroder, Niels Karlsen Kolaas, hvor han forblev omtrent {til} i 4 Aar og hvorfra han vendte tilbage til sine Forældre, der atter havde ham hos sig i 1 Aar, hvorpaa han kom til Isach Olsen Herløesundet, som er gift med hans Søster Martha Monsdatter, og hos {hvilke} hvem han siden har opholdt sig. Han er døbt i Mangers Kirke men uconfirmeret. Den constituerede Fogeds Anmeldelse blev ham nu forelæst hvortil han forklarede at han Torsdagen den 31te Augusti, da han skulde gaae tilbage fra Herløegaard, hvor han havde været med Mad til sin Svoger Isach Olsen, fandt han en Bomuldshue, som laae for sig selv paa \Marken tet ved/ en Ager, et lidet Stykke sønden for Herløegaard, hvilken Hue han derpaa bragte hjem til sin Søster Martha Mons datter, som var ude paa Marken og bad (hun) Deponenten om at lægge den paa Marken, {indtil} hvor den kunde ligge indtil de enten havde faaet Høet ind eller indtil Deponenten næste Dag skulde gaae op til Herløegaard, til hvil-

1815: 455

ken Tid han skulde bringe Huen tilbage til Assessor Krøger, hvem Deponentens Søster vidste tilhørte Huen. Huen blev derpaa liggende paa Marken indtil Løverdags Formiddag, da der kom Bud fra Assessor Krøger, at Deponenten skulde komme op til ham, hvorfore Deponenten og hans {Me}\Sø/ster nu erindrede sig den paa Marken lagte Hue, hvilken Deponenten derfor tog med sig og bragte op til Assessor Krøger, som modtog den og leverte den til Stuepigen, Kort derefter sendte Assessoren Bud efter Deponentens Søster, som nu ogsaa kom op til Herløegaard, og fortalte (hun) Assessoren, {…} at alt var gaaet til med Huen saaledes som Deponenten har forklaret. Derpaa leverte Assessor Krøger atter Huen til Deponenten, sigende at Deponenten skulde beholde Huen indtil Mandagen, da Lehnsmanden skulde komme. Derefter gik saavel Deponenten som hans {Moder} \Søster/ igien hjem. Mandagen derpaa den 4de Septbr: gik Deponenten med sin Søster \og/ Svoger op til Herløegaard, hvor{t} Lehnsmand Skiellanger {var hos} og Bonden Magne Monsen søre Husebøe vare tilstede. Deponentens Svoger som havde taget Huen fra Deponenten, da denne om Løverdagen var kommen tilbage fra Herløegaard, bragte nu Huen med sig og leverte den til Lehnsmanden, paa den Maade at Sagen skulde blive forligt, men hvad der siden passerede mindes Deponenten ikke, ligesom han heller ikke har nogen Forstand derpaa. Denne Forklaring blev Deponenten forelæst og af ham erkiendt rigtig, hvorefter han indtil videre blev demitteret.

Derpaa fremstod ligeledes separatim

2de Deponent Martha Mons datter Morken, som blev formanet til Sandhed hvorefter hun forklarede at være 22 ½ Aar gammel, {fo} et!! (en) Fuldsøster til 1ste Deponent, døbt og confirmeret i Mangers Kirke. Hun var hjemme hos sine Forældre indtil hun var 18 Aar gammel, da hun kom i Tieneste hos Johannes Ellingsen Landsvig i Herløe Sogn, hvor hun var i 3 Aar, og hvorefter hun blev gift med sin nuhavende Mand, Isach Olsen Herløesundet, der siden deres Giftermaal har været Huusmand under Herløegaard. Hun gik sidste Gang til Gudsbord i dette Aars Foraar. Den constituerede Fogeds Anmeldelse blev oplæst for Deponentinden, i hvilken Anledning hun forklarede: at Torsdagen den 31te August om Eftermiddagen, da Deponentindens Broder Johannes Monsen kom tilbage fra Herløegaard, hvor han havde været med Mad til Deponentindens Mand, havde bemeldte hendes Broder en Hue med sig, som han sagde at have fundet tet ved en Ager nedenfor Veien. Deponentinden sagde der paa til sin Broder, at den Hue han havde med sig tilhørte Assessoren, og at han skulde lægge den paa Marken {indtil han næste Dag} saalænge, samt huske paa, at han næste Dag, naar han igien gik op til Herløegaard, tog den med sig og leverte den til Assessoren; men

siden gik Huen hende ganske af Glemme og blev liggende paa Marken. Løverdagen derefter kom der fra Assessor

1815: 455b

Krøger \først/ Bud efter hendes Mand og noget der efter ogsaa efter hendes Broder. Dette var Deponentinden paafaldende, hvorfore hun tænkte sig om og erindrede \sig/ nu den paa Marken lagte Hue. Hun bad derfor sin Broder at han skulde gaae ned paa Marken, hvor Huen endnu laae, og tage den med sig op til Assessoren. Derpaa kom der ogsaa Bud efter Deponentinden selv, som nu ogsaa gik op til Hovedgaarden, hvor hun fortalte Assessoren den hele Fremgangsmaade med Huen, hvilken Assessoren derpaa leverte tilbage til Deponentindens Broder, som dog ikke vilde tage imod den, hvorfore hendes Mand tog Huen og giemte den. Assessor Krøger vilde nu at Deponentinden skulde betale 1 Daler til Fattig kassen, hvilket hun dog bestemt nægtede at ville giøre. Derefter lod Assessoren sende Bud til Lehnsmand Skielanger at han skulde komme til Herløegaard om Mandagen derpaa, og da dette var skeet gik Deponentinden med sin mand og Broder igien hjem. Mandagen derefter den 4de Septbr: kom Lehnsmand Skielanger ned i Deponentindens Huus og sagde at Deponentinden og hendes Broder skulde komme op til Assessoren, hvorpaa saavel disse 2de som Deponentindens Mand gik op til Herløegaard. Her blev det nu afgiort, at Deponentinden skulde skulde betale 2 rbd S: V: til Justits kassen, hvor med denne Sag skulde være forbi, naar Øvrigheden vilde modtage disse 2 rbd S: V:, og Deponentinden for Erlæggelsen der af kunde skaffe Øvrighedens Qvittering, men da Øvrigheden ikke har vildet dette, saa er nu denne Sag mod Deponentinden paabegyndt. Videre vidste Deponentinden ikke til Oplysning i denne Sag, hvorfore hun efterat have gientaget sin Forklaring blev indtil videre demitteret. Dernæst fremstod

3de Deponent Isach Olsen Herløsundet, som blev formanet til Sandhed og betydet Eedens Vigtighed, hvorefter han forklarede at være 27 ½ Aar gammel, Pladsmand under Gaarden Herløe og gift med 2de Deponentinde. I Anledning af Fogdens Anmeldelse, forklarede han, at Løverdagen den 2de Septbr: kom der Bud fra Assessor Krøger efter Deponenten, hvorpaa han begav sig op paa Herløegaard. Da han var kommen op imod Gaarden, stod Assessoren og Pagteren Ivar samt

1815: 456

Huusmændene Per Stefensen Lund og Niels Ellingsen Lund paa Marken og talede om en fra Assessoren bortkommen Hue, om hvilken dog ingen af dem, ligesaalidet som Deponenten vidste nogen Besked. Dog sagde Deponenten, at han havde en liden Dreng til Huse hos sig, som han ikke troede for vel, og indstillede til de øvrige om der skulde sendes Bud efter denne Dreng. Derpaa blev der sendt Bud efter Drengen, som nu kom og havde Huen med sig. Assessoren tog nu Huen fra Drengen, sagde det var sin Hue og leverte den til Stuepigen. Drengen forklarede nu for Assessoren at han havde fundet Huen Torsdagen tilforn tet ved en Ager, og bragt den hjem til sin Søster samme Dags Aften. Siden blev der sendt Bud efter Deponentens Kone, Martha Mons datter, som kom og fortalte Begivenheden saaledes som af hende selv er forklaret. Deponenten spurgte nu Assessoren om han var fornøyet med at faae Huen tilbage, og at Deponenten skulde sørge for at Drengen blev bragt bort af Districtet, hvortil Assessoren svarede, at Deponentens Kone desuden skulde betale een Daler til Fattigkassen, hvilket hun dog ingenlunde vilde. Derpaa lagde Assessoren Huen paa Drengens Skulder, men da Drengen ikke vilde tage imod Huen, saa tog Deponenten den. Om hvad der siden Passerede samt om hvad der foregik Mandagen derefter forklarede Deponenten sig

ganske overeensstemmende med 2de Deponentinde, hvis Forklaring forsaavidt blev ham forelæst. Denne Forklaring gientog Deponenten, og blev demitteret.

Videre fremstod godvillig mødende

4de Deponent Per Stephensen Lund, som blev formanet til Sandhed og betydet Eedens Vigtighed, hvorefter han forklarede, at være 59 Aar gammel, Huusmand under Gaarden Herløe. Videre forklarede han at Løverdagen den 2de Septbr: {kom} beklagede Assessor{en} <Krøger> sig {over} for ham og Huusmanden Niels Ellingsen Lund over at han havde mistet et!! (en) Hue, hvorpaa 3de Deponent, Isach Olsen Herløesundet ogsaa kom til, og {sagde at} efter at de alle havde sagt at de ikke vidste nogen Beskeed om bemeldte Hue, udlod sidstnævnte, Isach Olsen, sig med, at han havde en Dreng til Huse hos sig, som han ikke troede for vel, og overlod til de Øvrige om der skulde sendes Bud efter denne Dreng. Der blev derpaa sendt Bud efter Drengen som kom med Huen. Videre vidste Deponenten ikke til Oplysning i denne Sag, uden at han ogsaa var tilstede om Mandagen, da Forliget blev indgaaet, og at alt da gik til saaledes som af 2de Deponentinde er forklaret. Denne Forklaring blev Deponenten forelæst og af ham erkiendt

1815: 456b

rigtig, hvorpaa han blev demitteret.

Endelig fremstod godvillig

5te Deponent Niels Ellingsen Lund, som blev formanet til Sandhed og betydet Eedens Vigtighed, hvorefter han forklarede sig at være 48 Aar gammel, og Pladsmand under Gaarden Herløe. I Anledning af den bortkomne Hue forklarede han sig ganske overeensstemmende med 4de Deponent. Demitteret.

1ste og 2de Deponent bleve derpaa atter fremkaldte og deres Forklaringer dem forelæste, hvilke de hver for sig vedbleve som rigtige.

1ste Deponent, Drengen Johannes Monsen Morken, blev overleveret til hans Fader \Mons Nielsen Morken/, som {lovede at indestaae for hans} var i Retten tilstæde.

Dette Forhør blev derefter sluttet for snarest mueligt at blive Amtet beskreven tilstillet; da Assessor Krøger, som den hele \Tid/ havde været nærværende i Retten, ikke havde noget videre for Tiden at erindre.

Aarestrup

Anders Askildsen Bredsteen med paaholden Pen

Anders Ols: Ekaas med paaholden Pen

Aar 1815 den 15 Septbr: blev en Extraret sat i den constituerede Sorenskrivers Boepæl i Bergen, og Retten bestyret af mig Lieutenant Aarestrup som constitueret Sorenskriver i Overværelse af de 2de eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anders Askildsen Bredsteen, hvor da i Justitssagen \mod/ Magne Olsen og Besse Amundsen Toftegaard samt Pigen Kari Knudsdatter Houkaas blev for de Tiltalte, som alle vare tilstede i Retten, oplæst de indkomne Actions og Defensionsindlægge, hvorefter strax i Sagen blev afsagt følgende

Dom.

Følge Amtets Ordre af 25de Maji d: A: tiltales under nærværende Sag Drengene Magne Olsen og Besse Amundsen Toftegaard samt Pigen Kari Knudsdatter Houkaas for adskillige af dem forøvede Tyverie.

Ved de Tiltaltes egen Tilstaaelse og tildeels ved de afhørte Vidners Forklaringer er det tilstrækkeligen oplyst, at tiltalte Pige Kari Knudsdatter, som tiente hos Proprietær Kahrs paa Gaarden Toftegaard, har forrige Aars Foraar, da hendes Herskab var borte paa en Reise, og

hun var bange for at være allene paa Gaarden, anmodet de Tiltalte Magne Olsen og Besse Amundsen om at ligge i Huset om Nætterne. De sidstnævnte Tiltalte føyede hende i denne hendes Begiæring

1815: 457

og medens de saaledes havde deres Gang i Huset, bleve de en forseglet Nøgel vare, som Pigen sagde hørte til {deres} \hendes/ Husbondes Contoirdør. De undersøgte nu denne Nøgels Dannelse, fandt den fuldkommen liig en anden som de selv havde, lukkede med denne sidste Contoirdøren op, og gik ind i Contoiret. Denne Gang toge de dog intet bort af Contoiret, men nogle Dage derefter, da Pigen Kari Knudsdatter ikke var hjemme, og alle de ordentlige Udgange til Huset vare lukkede, gik de ind af et Vindue, som de aabnede ved at stikke Armen ind igiennem en aaben Rude, og da de saaledes vare komne ind i Huset, gik de ved Hjelp af deres falske Nøgel atter ind i Contoiret, hvor de hver borttoge 3 rbd 2 mrk N: V: Nogen Tid derefter gik de tredie Gang ind i Contoiret og stal i Pigens Nærværelse ½ Pægel Rum og ¼ Pd Tobak, som tilsammen er vurderet for 1 rbd 3 mrk, men som Pigen dog ikke delede med dem. Endelig gik de en fierde Gang atter ind i samme Contoir og borttoge 4 Lod Liin, vurderet for 1 rbd og hvorom Pigen ikke veed nogen Besked. Denne borttagne Lin veiede de paa en Vægtskaal, som de fandt i et Spiskammer, hvortil de efter Pigens Anviisning havde fundet Nøglen i Contoiret. I dette Spiskammer aabnede de et Skrin, hvori der var Sølvpenge, og hvortil Pigen ligeledes havde givet dem Anvisning paa Nøglen, men da de i det samme brækkede Nøglen i Stykker, toge de ingen af Pengene. Det er videre oplyst, at de endnu en anden Gang, dog uden at stiæle noget, var krøbne ind af det før omtalte Vindue for at lukke Huusdøren op for Pigen, der var bleven lukket ude derved at bemeldte Dør, hvortil Nøglen laae inde i Huset, sprang i Laas for hende i det hun gik ud, samt at Pigen adskillige Gange har givet dem Mad for deres Tieneste mod hende.

Efter disse Sagens Omstændigheder er det udenfor al Tvivl at de Tiltalte, Magne Olsen og Besse Amundsen Toftegaard, som begge ere over Lavalder og ikke tilforn straffede for nogen Forbrydelse, maae blive at ansee efter Forordn: af 20de Febr: 1789 § 1. Men uagtet det er aggraverende Data imod dem at de i flere Gange og ved Hjelp af en falsk Nøgel har forøvet deres Tyverier, samt at de den ene Gang endog ere stegne ind igiennem et Vindue for at stiæle, hvilket sidste, skiønt det ikke egentlig kan kaldes et Indbrud, efterdi en af Ruderne i Vinduet tilforn var ude, og de saaledes uden synderlig Vanskelighed kunde lukke Vinduet op, dog meget formindsker Vægten af det formildende Moment, de ellers vilde finde i den store Anledning de havde til at stiæle; saa maae dog deres unge Alder, deres forhen viste gode Opførsel, og den yderst sparsomme Maade, hvorpaa de benyttede den dem {giv} fra først af givne store Anledning, i saa høy Grad taler

1815: 457b

for Anvendelsen af en mildere Straf, at det ansees passende, {at de} naar de tildømmes at arbeide 4 Maaneder i Bergens Tugt og Maufacturhuus.

Hvad derimod den tiltalte Pige, Kari Knuds datter Houkaas, der ligeledes er over Lavalder og ikke tilforn straffet for nogen Forbrydelse, angaaer, da er hun vel ikke overbeviist om selv at have stiaalet noget eller at have modtaget noget af det de øvrige Tiltalte stiaal, men da hun alligevel, uagtet den Tillid hendes Herskab havde viist hende ved at betroe hende Omsorgen for det hele Huus, ikke allene roelig har seet paa at hendes Medtiltalte oplukkede Giemmer og forøvede Tyverier i Huset, men end og har givet dem Anviisning paa Nøglerne til endeel af disse Giemmer; saa maae hun med Retten blive at ansee som Tyvsmedvider og Hæler, og som

saadan følge Frd: af 20 Febr: 1789 at straffe med Tugthuusarbeide, der efter Omstændighederne bliver at fastsætte til 3de Maaneder.

Om Erstatning for de stiaalne og ei tilbagekomne Koster kan ikke blive Spørgsmaal, da saadan Erstatning er frafaldet. Men der imod maae samtlige 3de Tiltalte blive pligtige at betale alle af Actionen lovlig flydende Omkostninger, hvoriblandt et billigt Sallarium saavel til Hoved actor {som} og Hoved defensorerne, som til den under et Thingsvidnes Optagelse ved yttre Sogns Jurisdiction beskikkede Actor og Defensor: hvorimod de øvrige Omkostninger til Skyds og Diæt, som sidstnævnte Actor i bemeldte Thingsvidne følge en deri acteret Regning har paastaaet sig tilkiendte, ikke her kan komme under Paakiendelse, da den i Pl: af 21de Marti 1800 befalede Dommerens Paategning paa Acten mangler.

Under Sagens Førelse er ingen Forsømmelse begaaet.

Thi Kiendes for Ret

Tiltalte Magne Olsen og Besse Aamundsen Toftegaard samt Pigen Kari Knuds datter Houkaas bør at hensættes til Arbeide i Bergens Tugt og Manufacturhuus, de tvende første \hver/ i 4 er fire Maaneder og den sidste i 3 er tre Maaneder. Saa bør de og alle in solidum betale alle af Actionen lovlig flydende Omkostninger, hvoriblandt til Actor Procurator Stadfeldt

1815: 458

6 er sex Rigsbankdaler S: V: og til hver af Defensorerne, Procuratorerne Rogge og Christensen 4 er fire Rigsbankdaler S: V:, samt desuden til den under et Things vidnes Optagelse ved yttre Sogns Jurisdiction beskikkede Actor Proprietær Molberg, 8 er otte Rigsbankdaler N: V: og til den under samme Things vidne beskikkede Defensor, Lehnsmand Lindseth i Sallarium og for Stevningens Forkyndelse 3 rbd 4 mrk 8 s: er tre Rigsbankdaler fire Mark og otte Skilling N: V:,

At efterkommes under Adfærd efter Loven.

De Tiltalte, som alle vare i Retten tilstede, hørte denne Dom oplæse og erklærede sig tilfreds dermed, hvor efter de bleve overleverte Laugrettet for at henbringes i Byens Arresthuus.

Aarestrup

Lars Blix de Fine Anders Ax:sen Bresten

Samme Dag blev i Overværelse af de 2de eedsvorne Laugrettesmænd Anders Askildsen Bredsteen og Anders Olsen Ekaas i Sagen: Helge Samsonsen Leivestad contr: Brynild Olsen Berge afsagt følgende

Eragtning

Ved mundtlig Stevning af 18de Julii d: A: samt senere under Sagens Incamination giort Paastand sagsøger Bonde Helge Samsonsen Leivestad indstevnte Brynild Olsen Berge til at opfylde en mellem dem indgaaet Contract, hvorefter Indstevnte i 15 paa hinanden følgende Aar skulde levere Citanten 10 Læs Møg aarlig, imod at Citanten igien i samme 15 Aar skulde overlade Indstevnte Brugen af en under Gaarden Leivestad liggende Skoveteig.

Indstevnte Brynild Olsen Berge har derimod erklæret sig villig til at præstere den om accorderede Møg, naar Citanten igien skaffer ham Brugen af den om accorderede Skoveteig; men da Citanten strax efter at den ovenmeldte Contract var sluttet, har uden mindste Forbeholdenhed solgt den hele Gaard Leivestad til en ustevnt Mand, Bonden Christen Larsen Leivestad, og denne nu nægter Indstevnte den titnævnte Brug, som Citanten saaledes ikke kan hjemle ham; saa troer Indstevnte sig ikke forpligtet til at præstere den Møg, som efter Contracten skulde være et Vederlag for Brugen af Skoveteigen.

Vel har Citanten ved endeel førte Vidner godtgiort, at der imellem ham og ovennævnte Christen Larsen har, forend Gaarden Leivestad blev denne tilskiødet, været Aftale om, at oftnævnte Skoveteig skulde undtages fra Gaardens almindelige Salg; men da bemeldte Christen Larsen ikke har været indkaldt til Forligelses Commissionen eller indstevnt til denne Ret, og Citanten saaledes ikke tilstrækkeligen har beviist, at han kan hiemle Indstevnte Brugen af Skoveteigen; saa maae denne Sag blive at afvise, hvorimod Processens Omkostninger, samt Kost og Tæring ikke kan blive Indstevnte tilkiendte, da han i saa Henseende ingen Paastand har nedlagt.

Thi Kiendes for Ret:

Denne Sag afvises og Processens Omkostninger hæves.

Aarestrup

1815: 458b

Aar 1815 den 20de Septbr: blev en Extraret sat i den constituerede Sorenskrivers Boepæl i Bergen og Retten bestyret af mig Lieutenant Aarestrup som constitueret Sorenskriver i Overværelse af de 2de eedsvorne Laugrettesmænd Niels Iversen Lunggaarden og Anders Askildsen Bredsteen for at optage et

Undersøgelses Forhør

over en i Byens Arresthuus indsat Person, som Torsdagen den 14de d: M: om Morgenen Kl: 5 var stegen ind af Vinduerne paa Kiøbmand Jens Grans Lyststed i Nærheden af Kalfaret og blev der paagreben, alt ifølge den constituerede Foged Lieutenant Christies Anmeldelse til Amtet af 18de d: M: og Amtets derved foranledigede Ordre at 19de næstefter, som her indtages saalydende #

Derefter blev i Retten fremlagt Dommerens Indkaldelse til dette Forhør af Gaars Dato som her indtages saalydende: #

Af de Indkaldte fremstod derpaa

1ste Deponent Lars Emanuel Falberg, som blev formanet til Sandhed, hvorefter han forklarede sig at være 25 Aar gammel, fød paa Baklandet i Nærheden af Trondhjems Bye af Forældrene Lars Falberg og {Chr} Brithe Christine, som begge ere døde. Han var hos sine Forældre paa Baklandet indtil han var 3 Aar gammel, da han reiste med dem til Stokholm, hvor hen hans Fader blev forskreven som Stolemager. I Stokholm forblev Deponenten hjemme hos sine Forældre til sit 14de Aar, da han kom i Lære hos en Smed ved Navn Lars Bergman i Stokholm, hos hvem han opholdt sig i 4 ½ Aar, hvorefter han lod sig hverve ved Svea Artilleriet og blev ansat ved Capit: Hjernskildts eller 10de Compagnie. Ved Artilleriet stod Deponenten i omtrent 6 Aar, hvorefter han deserterede fra Artilleriet og gik ombord i et i Stockholm hjemmehørende Skib, ført af Skibscapitaine Silman, med hvem han gik til Levorno og videre paa Fragt indtil han {med samme La} omtrent 8te Dage førend Michaeli f: A: kom her til Byen. Siden har han været her i Byen, ernærende sig ved Siou!! (sjauerarbeide), og har logeret hos en Kone ved Navn Gertrud Hammer i Kiældersmuget, hos Ole Evie i Pothullet, og hos Anna Balken i Tyskesmuget. Medens Deponenten har været her i Byen har han været forhyret med en svensk Skibscapitaine Kruse, men maatte igien forlade denne formedelst slet Behandling; hvorimod han formedelst Sygdom maatte forlade det ovenomtalte af Capitaine Silman førte Skib. Deponenten veed ikke i hvilken Kirke han er døbt men han er confirmeret i Klara Kirke i Stockholm. Den constituerede Foged!! (Fogeds) Anmeldelse blev nu De-

1815: 459

ponenten forelæst hvor til han forklarede: at han Onsdagen den 13de d: M: om Aftenen Kl: 10 gik paa Strandgaden og traf der en Person, med hvem han ofte har siouet, men hvis Navn han {ingenlunde kan} aldrig har vidst, og som spurgte Deponenten om han vilde følge sig et Sted hen uden for Porten, hvor de skulde faae sig nogle Gulerødder. Deponenten fulgte nu med den ubekiendte Person, som førte ham op til Kiøbmand Jens Grans Lyststed {udenfo} ved Kalfaret. Her gik de ind i haven, men da det begyndte at regne meget stærkt søgte de Skiul inde i et Lysthuus, hvor hen de havde bragt en Bænk, som stod ved Bygningen og paa hvilken de lagde sig til at sove. Førend Deponenten gik ud af Porten var han først hjemme og tog et Pudevaar af sine Køyklæder samt en liden Pose med sig, alt efter den ubekiendte Persons Anmodning, og førend de i Lysthuset lagde sig til at sove, fyldte de disse Poser med Gulerødder, som de toge i Kiøbmand Grans Have, og som de lagde ved Stakittet samme steds. Da de, saaledes som ovenmeldt, havde lagt og sovet til næste Dags Morgen omtrent Kl: to!! (10?), vognede Deponentens Ledsager og sprang hen paa den anden Side af Bygningen, hvor han slog en Rude ud i et af Vinduerne og raabte derpaa paa Deponenten, som nu løb hen til sin Ledsager, der allerede var krøbet ind af et Vindue, som han havde skudt op. Deponenten steg nu ogsaa ind af det samme Vindue, og kom ind i et Værelse, hvor der kun stod et Par Borde med Løg paa. Strax efter at Deponenten var kommet ind i dette Værelse, observerede hans Ledsager en Mand ude i haven, sagde dette til Deponenten og Løb sin Vei, uden at Deponenten, som løb op \paa/ Loftet, saae hvorledes dette gik til. Da Deponenten var kommet op paa Loftet skiulte han sig saa godt han kunde, men blev grebet af de nu tilkommende Arbeidsmænd. Deponenten blev nu paa det alvorligste tilholdet at give Oplysning om sin Ledsager, men han forsikkrede, at han ikke vidste andet til Oplysning om denne, end at han pleier at gaae med en blaae Trøye \og hvide Langebuxer/ og skal have sit Tilhold i et Huus oppe under Fieldet. Anden Forklaring var af Deponenten ikke for Tiden at erholde hvorfore han indtil videre blev demitteret. Derpaa fremstod

2de Deponent Daniel Danielsen Friele, som blev formanet til Sandhed og af Lovbogen betydet Eedens Vigtighed, hvorefter han forklarede sig at være 16 Aar gammel og opholdende sig hjemme hos sine Forældre, Skipper Friele og Kone. I Anledning af Fogdens Anmeldelse forklarede han \at han/ Torsdags Morgen den 14de Septbr: omtrent Kl: 5 ½, da han skulde gaae til Gaarden Fløen hørte at en Rude blev slaaet itu paa Kiøbmand Grans Lyststed ved Kalfaret, hvorfore han sagde dette til Niels Rasmussen Nubben, som just gik i Kalfarveien, og som derpaa gik ned til Kiøbmand Grans Huus. Derpaa gik Deponenten hjem

1815: 459b

og fortalte dette, hvor efter han igien gik ned til Grans Lyststed og saae da at bemeldte Niels Rasmussen Nubben og 2de Mand til kom gaaende med en Person, som han nu gienkiendte at være den under dette Forhør afhørte 1ste Deponent. Siden saae Deponenten Kiøbmand Gran kommende i Kalfarveien og fortalte nu det Passerede til ham. Videre vidste Deponenten ikke til Oplysning i denne Sag, hvorfore han, efterat have gientaget sin Forklaring, blev demitteret. Derpaa fremstod

3de Deponent Niels Rasmussen Nubben, som blev formanet til Sandhed og betydet Eedens Vigtighed, hvorefter han forklarede sig at være 54 Aar gammel og Huusmand under Gaarden Kalfaret. I Anledning af Fogdens Anmeldelse forklarede han, at han Torsdagen den 14de Septbr: om Morgenen Kl: 5 ½, da han skulde gaae ned til Regiments feldtskiær Schwindsts Gaard, mødte 2de Deponent, Daniel Friele, som sagde, at han havde hørt hvorledes en Rude var bleven slaaet itu paa Kiøbmand Grans Lyststed. Bemeldte Daniel Friele sprang derpaa hjem til sine Forældre, og Deponenten saae strax der efter, at en Person

krøb ind af et aabent Vindue paa fornævnte Kiøbmand Grans Lyststed. Deponenten gik nu hen til Johannes Thorsen Kalfaret, fortalte denne det Passerede, og begav sig derpaa tilligemed ham ned til Huset, hvor Indbruddet var skeet. Deponenten gik derpaa, fulgt af Johannes Thorsen, ind af det aabne Vindue, da alle andre Adgange til Huset vare lukkede, og efterat de havde giennemsøgt det hele Huus, fandt de i en Krog oppe paa Loftet en Person liggende, som Deponenten nu gienkiendte at være den under dette {af} Forhør afhørte 1ste Deponent. Da de havde grebet denne Person og bragt ham ned i Haven, fortalte han, at han havde havt en anden i Ledtog med sig, hvorfore Deponenten og Johannes Thorsen ledte overalt i Haven for om mueligt at finde denne Anden, men da alle deres Bestræbelser i saa Henseende vare frugtesløse, bragte de den Person de havde paagrebet hen i Byens Arresthuus. Videre forklarede Deponenten, at han, da han kom ind i Haven saae at adskillige Traler vare borttagne af Stakitværket omkring Haven

1815: 460

og at der tet ved det Sted hvor Tralerne vare borttagne laae 2de Poser fyldte med Gulerødder. Forresten vidste Deponenten ikke noget til Oplysning i denne Sag, hvorfore han gientog sin Forklaring og blev demitteret. Dernæst fremstod

4de Deponent Johannes Thorsen Kalfaret, som blev formanet til Sandhed og betydet Eedens Vigtighed, hvorefter han forklarede sig at være 40 Aar gammel og Huusmand under Gaarden Kalfaret. Videre forklarede han i Anledning af det paa Kiøbmand Grans Lyststed skete Indbrud, at Torsdagen den 14de Septbr: om Morgenen Kl: 5 ½ kom 3de Deponent Niels Rasmussen Nubben ind til Deponenten og bad ham \at/ følge sig hen til Kiøbmand Grans Huus for at gribe en Tyv, som der havde giort Indbrud. Deponenten var strax villig hertil, og da de saaledes vare komne hen til Huset, gik alt til saaledes som af bemeldte Niels Rasmussen Nubben er forklaret. Dog lagde Deponenten til, at da de vare komne ud i Haven observerede de Per Rasmussen Nubben kommende i Kalfarveien, og bad derfor denne om at hjelpe sig, hvilket han ogsaa giorde ved at staae udenfor Huus døren og passe paa at ingen ad denne Vej skulle slippe ud. Anden Forklaring vidste Deponenten ikke at afgive, hvorfore han, efter at have hørt sin Forklaring oplæse, blev demitteret. Endelig fremstod

5te Deponent Per Rasmussen Nubben, som blev formanet til Sandhed og betydet Eedens Vigtighed, hvorefter han forklarede at være 56 Aar gammel og Huusmand under Gaarden Kalfaret. I Anledning af det anmeldte Indbrud forklarede han, at han, Torsdagen den 14de Septbr: om Morgenen Kl: 5 ½ kom gaaende i Kalfarveien, hvor da 3de og 4de Deponent, Niels Rasmussen Nubben og Johannes Thorsen Kalfaret, der vare nede i Kiøbmand Grans Have raabte til ham og bad ham om at hjelpe sig med at gribe en Tyv. Deponenten gik derpaa ned til dem og blev, efter deres Anmodning, staaende udenfor Huusdøren, medens de \andre/ gik ind ad Vinduet for at oplede Tyven. Da Deponenten havde staaet her nogen Tid, kom de 2de fornævnte Deponentere ned igien og havde 1ste Deponent, hvem Deponenten nu gienkiendte, imellem sig. Bemeldte 1ste Deponent blev nu af dem samtlige bragt hen i Byens Arresthuus. Videre forklarede Deponenten, at den Paagrebne, da han var kommet ned i Haven sagde, at der havde været endnu en anden i Ledtog med ham

1815: 460b

men denne vare de, al deres Leden uagtet, ikke istand til at finde. Iøvrigt vidste Deponenten ikke noget til Oplysning i denne Sag, hvorfore han efterat have gientaget sin Forklaring, blev demitteret.

1ste Deponent blev derpaa atter fremkaldet i Anledning af 3de Deponents Forklaring om de bortrevne Traler, og forklarede nu at han og hans Ledsager maatte borttage disse Traler for at

komme ind i Haven, samt at de havde lagt Poserne tet derved for at have dem i Nærheden naar de igien skulde gaae ud.
Klageren Kiøbmand Jens Gran var i Retten tilstede.
Da saaledes intet videre for Tiden var at foretage, blev dette Forhør sluttet for snarest mueligt at bliv!! (blive) Amtet beskreven tilstillet.
1ste Deponent blev \derpaa/ overleveret Laugrettet for igien at henbringes i Byens Arresthuus.

Aarestrup

Niels Iversen Lunggaarden Anders Askildsen Bredsteen

Aar 1815 den 25de Septbr: blev en Extraret sat i den constituerede Sorenskrivers Boepæl i Bergen og Retten bestyret af mig Lieutenant Aarestrup, som constitueret Sorenskriver i Overværelse af de 4re eedsvorne Laugrettes og Meddomsmænd: Niels Iversen Lunggaarden, Anders Askildsen Bredsteen, Anders Olsen Ekaas og (åpent rom)
Hvor da blev foretaget

Nye Justits sag:

Proc: Klagenberg som Actor contra Lars Emanuel Faldberg.
Actor mødte og fremlagde Præliminær Forhøret optaget den 20de dennes med Amtets paategnede Actions Ordre af 22de {Decbr:} s: M: dernæst fremlagde han og Rettens Stevning til i Dag ligeledes af 22de dennes i lovlig forkyndt Stand, fremdeles en Attest fra Overinspecteur Falch, den han begiærede Tiltalte forelæst, ligesom han begiærede de indkaldte Vidner forelæste deres Forklaring og af dem bekræftet. Præliminær Forhøret bliver denne Act at vedhefte, hvorimod de øvrige fremlagte Documenter her indtages saalydende #.
Overinspecteur Falchs Attest blev derpaa Tiltalte forelæst, i hvilken Anledning han erklærede at han vel havde været indsat paa Tugthuset i den i Attesten ommeldte Tid, men at dette ikke var skeet for Tyverie. Actor begiærede den Tiltalte tilspurgt, om han endnu ikke

1815: 461

kunde give nogen Oplysning om den Person, han under Forhøret har forklaret at skulle have været deelagtig med ham i Indbrudet qvæstionis, hvortil den Tiltalte svarede, at han aldeles ikke kiendte videre til bemeldte Person, end at han, som i Præliminær Forhøret forklaret, ofte har siouet med ham, og at den sidste Gang han saaledes siouede i Selskab med ham var hos en Kiøbmand, som boer paa Strandgaden imellem Nyekirke og Toldboedalmindingen.
Derpaa fremstod
1ste Vidne Daniel Danielsen Friele, afhørt i Præliminær Forhøret som 2de Deponent. Han blev af Lovbogen betydet Eedens Vigtighed og formanet til Sandhed, hvorefter hans i Præliminær Forhøret aflagte Forklaring blev ham forelæst, hvilken han vedstod som rigtig. Men da Vidnet ikke er confirmeret, og han intet videre vidste til Oplysning, ligesom heller ingen havde ham mere at tilspørge, blev han uden Eeds Aflæggelse demitteret.
2de Vidne Niels Rasmussen Nubben, afhørt i Præliminær Forhøret som 3de Deponent, blev formanet til Sandhed og betydet Eedens Vigtighed, hvorefter hans i Præliminær Forhøret aflagte Forklaring blev ham forelæst, hvilken han vedblev som rigtig, og da ingen havde ham videre at tilspørge, bekræftede han samme med Lovens Eed og blev demitteret.
3de Vidne Johannes Thorsen Kalfaret, afhørt i Præliminær Forhøret som 4de Deponent, og ubeslægtet med Tiltalte, blev formanet til Sandhed og betydet Eedens

Vigtighed, hvorefter hans i Præliminær Forhøret aflagte Forklaring blev ham forelæst, hvilken han vedblev som rigtig og bekræftede med Lovens Eed. Demitteret.

4de Vidne, Per Rasmussen Nubben, afhørt i Præliminær Forhøret som 5te Deponent, og ubeslægtet med Tiltalte, blev formanet til Sandhed og betydet Eedens Vigtighed, hvorefter hans i Præliminær Forhøret aflagte Forklaring blev ham forelæst, hvilken han, da ingen havde ham videre at tilspørge, bekræftede med Lovens Eed og blev demitteret.

Efterat dette var foretaget fremstod Politiebetienterne Jordal og Hove og erklærede til Protokollen, at Politiemester Friele, i Anledning af en til ham fra Administrator i denne Ret, strax efter Præliminær Forhørets Optagelse indløbne Meddelelse af hvad Tiltalte Lars Faldberg i samme Forhør havde forklaret om sin ubekiendte Staldbroder, havde beordret dem at anstille de muelige Undersøgelser for om mueligt at kunne komme paa

1815: 461b

Spor efter denne ubekiendte Person; men uagtet de havde anvendt al muelig Umage, saa havde dog deres Efterforskninger efter den af Tiltalte opgivne Person, der skal have været deelagtig med ham i det paa Kiøbmand Jens Grans Lyststed af ham forøvede Tyverie og Indbrud, været aldeles frugtesløse.

Derpaa fremstod den bestiaalne Kiøbmand Jens Gran, som blev formanet til Sandhed og betydet Eedens Vigtighed, hvorefter han satte paa de ham frakomne Gulerødder saadan Taxt, nemlig ¾ Skieppe Gulerødder 1 ½ Rigsbankdaler. Imod denne Taxt havde Tiltalte intet at indvende. Actor begiærede derpaa Kiøbmand Gran tilspurgt, om der den Nat da Indbrudet skede laae eller om der Nætterne tilforn havde lagt Folk paa hans Lyststed, hvor til han forklarede, at nogle af hans Børn har lagt hele Sommeren paa bemeldte Lyststed, men at de et Par Dage førend Indbrudet skede, vare flyttede til Byen. Kiøbmand Gran frafaldt Erstatning for den sønderslagne Rude og {Besk} den ved endeel Tralers Bortrivelse paa Stakitværket skete Beskadigelse; hvorefter han med Lovens Eed bekræftede sin Forklarings Rigtighed samt at Kosterne vare {ham} mod hans Villie og Vidende oprykkede af hans Have.

Actor begiærede nu Laugrettets Skiøn over den Tiltaltes Alder, hvorpaa Laugrettet skiønnede den Tiltalte at være omtrent 24 a 25 Aar gammel.

Der næst begiærede Actor denne Sag udsat til Torsdagen den 5te October for om mueligt at slutte.

Den for den Tiltalte anordnede Defensor Procurator Heiberg var nærværende og forbeholdt det Fornødne.

Eragtet:

Denne Sag udsættes til Torsdagen den 5te October om Eftermiddagen Kl: 3, som den \første/ for Retten, formedelst de forestaaende Høst thinge for Sartor og Skiolds Skibreder, ledige Tid.

Aarestrup

Niels Iversen Lunggaarden	Anders Olsen Eikaas
Anders Askildsen Bredsteen	Per Rasmussen Nubben
begge med paaholden Pen	begge med paaholden Pen

{Sommer} \Høste/ thing for Sartor Skibrede

Aar 1815 den 28de Septbr: blev det almindelige Høste Sage og Skattething for Sartor Skibrede sat og fremholdt paa Thingstedet Tøsøen, og blev Retten bestyret af mig Lieutenant Aarestrup

1815: 462

som constitueret Sorenskriver i Overværelse af de 4re eedsvorne Laugrettesmænd Ingebrigt Simonsen store Sandgolt, Knud Olsen Skouge, Peder Michelsen søre Ekerhovde, og Ole Olsen Nordre Ekerhovde. Den constituerede Foged Lieutenant Christie, Skibredets Lehnsmand Peder Knudsen Tøsøen og endeel thingsøgende Almue vare tilstede.

Hvor da bleve publicerte {følgende} \de samme/ Kongelige Anordninger og Foranstaltninger, som paa dette Aars Sommerthinge for de øvrige Skibreder og paa Maanedsthinget i Bergen var blevne kundgiorte, nemlig fra No 37 til No 56 samt desuden

No 57. Statsraadets 2det Departements Forklaring om hvorledes Procenterne af Skifter og Auctioner skal forstaaes. Dateret 11te Juli

No 58. Regelen for Oppebørslerne af de i rede Sølv og Guld bestemte afgifter for Septbr: Maaned d: A:

No 59. At alle i rede Sølv reglementerede Lønninger blive for October, November og December Maaneder at udbetale med 4 rbd N: V: for hver 1 Rigsbankdaler Sølv.

No 60. At Giælds Arrestanter skulle, ligesom criminelle Fanger, tillægges 64 Rbskl: daglig i Underholdningspenge.

Den constituerede Foged, Lieutenant Christie fremlagde nu det store Skatte Thingsvidne for Aaret 1815, bestaaende af 14 Qvæstioner, hvortil saavel Almuen i Almindelighed, som Laugrettet og de 2de Mænd, Peder Nielsen Glæsnæs og Niels Ingebrigtsen Lerøen i Særdeleshed svarede saaledes: til 1ste 2, 3 og 4 Qvæst: nej; til 5 og 6te Qvæst: ingen andre end de sædvanlige; til 7, 8 og 9 Qvæst: nej; til 10de Qvæst: jo; til 11te 12te 13de og 14 Qvæst: nej.

Ligeledes blev oplæst Thingsvidnet over Mølle- Qværne- Huusmænds og Engeslet Skatterne, hvilket af Laugrettet og Almuen blev rigtig befunden.

Da ingen havde videre i Dag at iretteføre blev Thinget udsat til i Morgen.

Neeste Dag den 29de Septbr: continuerede Høstethinget for Sartor Skibrede i Overværelse af de samme Personer som i Gaar men da ingen havde noget for Retten at andrage, blev Thinget udsat til den paafølgende Dag.

Dagen derpaa den 30te Septbr: continuerede atter Høstethinget for Sartor Skibrede i Overværelse af de samme Personer som de foregaaende Dage.

Hvorda blev publiceret følgende Documenter.

1. Skiftebrev efter Manden Steffen Erichsen Agotnæs sluttet 29de Augusti 1813, hvorved Stervboets ejende Jordegods i Tøsøen No 83 af Skyld 5 1/3 Mrk Smør og 1 7/9 Kande Malt, blev udlagt til Datteren Giertrue Steffens Datter.

2. Skiftebrev efter Manden Lars Erichsen Nordeide sluttet 4de Junii 1814, hvorved Stervboets ejende Jordegods i Nordeide No 55 af Skyld 14 Mrk Fisk, blev udlagt til

1815: 462b

Stervboe Enken Giertrue Lars Datter og Børn, samt i Ole Erichsens Brug udj sam/m/e Gaard 3 65/81 Mrk Fisk er udlagt til Børnene Anna og Brithe Lars Datter.

3. Qvittering tegnet paa Skiftebrevet efter Manden Niels Erichsen Selstøe den 21de Martii 1804, hvorved 9 68/105 Mrk Fisk i Midt Twedt No 25, er overladt til Enken Dorthe Anders Datter Midt Twedt, efter Qvittering af 15de Junii 1715.

4. Skiftebrev efter Konen Dorthe Anders Datter Midt Twedt sluttet 15de Junii 1815, hvorved Stervboets ejende Jordegods i Midt Twedt No 25 af Skyld 18 97/105 Mrkr Fisk, blev udlagt til Creditor Anders Olsen Midt Twedt og den afdødes Arvinger.

5. Hummer Contract imellem Alex:r Grieg & Søn i Bergen og samtlige Hummer Fiskere og Beboere i Sartors Skibreede Peder Olsen Lochøen med fleere, paa 10 Aar, datr: 8de Junii 1815.

6. Bygselseddel fra Ole Rasmussen Windenæs paa Myndtlingen Ole Olsen Solswiigs Vegne til Elling Olsen paa 3 Mrk Smør Skatteskyld og 3 54/81 Mrk Fisk Landskyld i Solswiig No 60, datr: 28de April 1815 med Revers.

7. Skiøde fra Brithe Jens Datter Solswiig med Laugværge Tørger Jensen Mitzøe med fleere til Elling Olsen Solswig paa 3 54/81 Mrkr Fisk Landskyld i Gaarden Solswiig No 60, dateret 28de April 1815, for Kiøbesummen 32 rbd 8 s N: W:.

8. Deelebrev efter Manden Michel Nielsen Wiig af 5te September 1815, hvorved Stervboets ejende Jordegods i Tøsøen No 83, af Skyld 14 ¼ Mrk Smør og 4 ¾ Kande Malt, blev udlagt til Enken Brithe Halwors Datter Wiig og Datteren Magdelie Michels Datter gift med Peder Nielsen Wiig.

9. Skjøde fra Peder Michelsen Trelewiig til Lars Monsen Søre Twedt paa 1 Bpd 12 Mrk Fisk i Gaarden Søre Twedt No 31, for 100 rbd N: W:, datr: 28de September 1815.

10. Bygselbrev fra Danckert D: Krohn til Jens Lassesen Østtwedt paa 1 Bpd 18 Mrk Fisk Landskyld og 18 Mrkr Smør Skatteskyld i Gaarden Østtwedt No 24, Datr: 11te May 1811, med Revers, forhen brugt af Lars Assersen.

11. Paategning af 28de September 1815, hvorved en fra Peder Nielsen Nedre Golten til Michel Johannesen Tønnewiig under 1ste May 1809 udstædt Obligation stor 90 rd D: Courant mod Pant i Nedre Golten No 22, er omskreven til 58 rbd 3 mrk S: W:

12. Bygselseddel fra Knud Pedersen Tøsøen paa egne og øvrige Medejeres Vegne til Anders Torchildsen Hummelsund paa 1 Bpd Fisk Landskyld og 10 Mrkr Smør Skatteskyld i Gaarden Hummelsund No 6, datr: 28de September 1815, med Revers.

13. Afkald fra Niels Thommesen for hans Arv 19 rd 2 mrk 10 s DC: til Formynderen Anders Michelsen Ebbeswiig, datr: 28de September 1815.

14. Skjøde fra Bærrendt Bugge til Jan Nielsen Meyer paa et Plads kaldet Lihmewaagen under Sunds Præstegaard No 100, for 1400 rbd S: V:, datr: 6te Junii 1815.

15. Afkald fra Christopher Christophersen Leerøen for hans Hustrue Barboe Ørjes Datters Arv 20 rd 2 mrk 4 s DC: til Formynderen Thore Erichsen Schouge, datr: 28de Septbr: 1815.

16. Afkald fra Rasmus Andersen Glæsnæs for hans Hustrue Sirie Erichs Datters Arv 12 rd 2 mrk 15 s DC: til Formynderen Erich Nielsen Nore Toft, datr: 28de Septbr: 1815.

17. Obligation fra Peder Nielsen Nedre Golten til Lars Johannesen Tønnewiig stor 200 rbd N: W: mod 2den Prioritet i 1 Bpd 4 7/8 Mrk Fisk i Gaarden Nedre Golten No 22 og 1ste Prioritets Ret i Løsøret, datr: 29de Septbr: 1815. Paa Obligationen findes en Paategning der er indført i Pantebogen Fol: 708 sidst paa Siden.

18. Afkald fra Jacob Monsen Trengereide for hans Hustrue Karie Alberts Datters Arv 5 rd 5 mrk 3 s DC: til Formynderen Ingebrigt Simonsen Store Sangolt, datr: 29de Septbr: 1815.

19. Skjøde fra Peder Nielsen Dahle til Niels Jensen Worland paa 18 Mrk Fisk og 6 Kander Malt i Gaarden Worland No 18, for 300 rbd N: W:, datr: 2den September 1814.

1815: 463

20. Skiftebrev efter Manden Ole Hansen Nordwiig den 27de Augusti 1814, hvorved Stervboets ejende Jordegods i Gaarden Hitzøen No 41 af Skyld 7 ½ Mark Fisk, blev udlagt til Stervboe Enken Marie Peders Datter.

Derefter fremlagde den constituerede Foged, Lieutenant Christie Thingsvidnerne over Odels og Selveiermandtallene samt Veimester Mandtallet, hvilke Thingsvidner i Retten bleve oplæste og af Almuen samt Laugrettet rigtig befundne.
Ligesaa fremlagde den constituerede Foged Restancelisten, hvorefter paa dette Aars Skatter udestaaer 1446 rbd 1 mrk 11 skl: Denne Restanceliste blev inden Retten oplæst og af Almuen samt Laugrettet; som uimodsagt, rigtig befunden.

Til Laugrettesmænd for næstkommende Aar 1816 bleve opnævnte Ole Nielsen nordre Biørøen, Hendrich Larsen søndre Biørøen, Knud Nielsen Skage, og Hagen Mikkelsen Skage.

Og da ingen havde videre ved Thinget at andrage blev samme hævet.

Aarestrup

Ingebrigt Simonsen store Sangolt	Peder Michelsen søndre Ekkerhovde
Knud Olsen Skouge	Ole Olsen nordre Ekkerhovde
med paaholden Pen	med paaholden Pen

{Sommer}\Høste/thing for Skiolds Skibrede

Aar 1815 den 2de Octbr: blev det almindelige Høste Sage og Skatte thing for Skiolds Skibrede sat og fremholdt paa Thingstedet Houkeland, og blev Retten bestyret af mig Lieutenant Aarestrup som constitueret Sorenskriver i Overværelse af de 4re af Fogden opnævnte og i Dag i Eed tagne Laugrettesmænd: Niels Nielsen Millestvedt, {Niels Larsen} \Lars Nielsen/ Grimstad, Lars Magnesen Borge og Jacob Jacobsen Grynmøllen. Den constituerede Foged Lieutenant Christie, Skibredets constituerede Lehnsmand, Michel Johannesen Borge og endeel thingsøgende Almue vare tilstede.

Hvor da bleve publicerte de samme Kongelige Anordninger og Foranstaltninger som {for} paa dette Aars Høstething for Sartor Skibrede, med Undtagelse af dem, som paa Sommerthinget for Skiolds Skibrede allerede ere kundgiorte, altsaa fra No 39 til No 60, samt desuden

No 61. Reglen for Oppebørsler i rede Sølv og Guld for October Maaned 1815.

Den constituerede Foged fremlagde derefter det store Skatte Thingsvidne for 1815 bestaaende af 14 Qvæstioner, hvortil saavel Almuen og Laugrettet i Almindelighed, som i Særdeleshed de 2de Mænd Ole Mathiassen Tarlebøe og Mons Olsen Borge svarede saaledes: til 1, 2, 3 og 4 Qvæst: nej; til 5 og 6 Qvæst: ingen andre end de sædvanlige; til 7de \og 8de/ Qvæst: nej; til 9de Qvæst; ingen anden end Kiøbmand

1815: 463b

Poul Meyer Smith, som bruger 2de Gaarde, nemlig Fiøsanger og Søevig; til 10de Qvæst jo; til 11te 12, 13 og 14de Qvæst: nej.

Ligesaa fremlagde den constituerede Foged Thingsvidnet over Mølle Qværne Huusmænds og Engeslet Skatten, hvilket Thingsvidne blev oplæst og af Almuen samt Laugrettet rigtig befunden.
Endvidere fremlagde den constituerede Foged Thingsvidne over Flom Saugene for Aaret 1815, hvilket Thingsvidne ligeledes blev læst og rigtig befunden.

Tingholdet.
for Aaret \1816/ blev efter Samtale med Lehnsmanden og den øvrige Almue saaledes om Thingholdet accorderet, at Almuen vedtog at betale for Thingholdet 5 er fem Rigbankmark!! N: V: pr: Løb; dog med den Betingelse at denne Accord kun skal giælde for bemeldte ene Aar 1816.

Da ingen havde videre ved Thinget i Dag at andrage blev samme udsat til i Morgen.

Næste Dag den 3de Octbr: continuerede Høstethinget for Schiolds Skibrede i Overværelse af de samme Laugrettesmænd som i Gaar hvor da blev foretaget

Gammel Thingsag

Mad:me Anna Sal: Møllers contra Lars Jacobsen Grue.
Toldprocureur, Auditeur Rogge, havde tilstillet Administrator en Skrivelse, hvori han, paa Indstevntes Vegne begiærede denne Sags Anstand til det første Maanedsthing for da at føre Vidner, {som} om hvilke han nyelig er kommen til Kundskab. Bemeldte Skrivelse blev læst og indtages her saaledes lydende: #
For Citantinden Mad:me Møller mødte hendes Søn, Johan Møller, som protesterede mod Udsættelsen og henholdt sig til sit Forrige.

Eragtet

Den forlangte Anstand bevilges til førstkommende Maanedsthing i Bergen den 6te og 7de Decbr: d: A:, da det ved Sagens endelige Paakiendelse nærmere vil kunne afgiøres om Aarsagen til Anstanden har været grundet eller ikke.

Gammelt Thingsvidne

Otto Bøhmer contra Johannes Hekland.
Procurator Heiberg mødte for Citanten og tilkiendegav at da han senere er kommen i Erfaring om, at Vidnet Skarpskytter Johannes Møgster er henflyttet i Mielde Skib-

1815: 464

rede og altsaa ikke kunde forpligtes at møde her, saa maatte Comparenten desformedelst begiære Thingsvidnet udsat til førstkommende Høstething for bemeldte Mielde Skibrede.
Assessor \Lassen/ lod forbeholde det Fornødne.

Eragtet:

Den forlangte Anstand bevilges til Høstethinget for Mielde Skibrede, som holdes paa Mieldegaard den 25de 27de og 28de Novbr: d: A:

Da ingen havde videre i Dag at iretteføre blev Thinget udsat til i Morgen.

Aarestrup

Niels Nielsen Millestvedt	Lars Magnesen Borge
Lars Nielsen Grimstad	Jacob Jacobsen Grynmøllen
begge med paaholden Pen	begge med paaholden Pen

Dagen derpaa den 4de October continuerede atter Høstethinget for Schiolds Skibrede i Overværelse af de samme Laugrettes Mænd som i Gaar,

hvor da følgende Documenter bleve publicerte:

1. Skiftebrev efter Erich Andersen Nedre Fyllingen sluttet 18de Augusti 1815, hvorved Stervboets ejende Jordegods i Nedre Fyllingen No 96 af Skyld 5 6/35 Mrk Smør blev udlagt til Enken Pernelle Peders Datter og den afdødes Arvinger.
2. Forliig imellem Guld og Sølvarbejder Hans Blytt paa den eene Side og Mons Persen yttre Hope med fleere paa den anden Side, Angaaende Landslod af 1/10 Deel, hvilke Sidste forbandt sig at erlægge til den første, af ald den Fisk som kastes med Nodt paa Søreides Land uden og Syd for Strømmen, datr: 6te September 1815.
3. Skjøde fra Albert H: Krohn til Herman Brunkorft paa 8 Mrk Smør og 1/9 Huud Landskyld i Gaarden Magrethe Pladset No 168, datr: 16de April 1812.
4. Auctions Skjøde af Secretair og Sorenskriver Christie til Kjøbmand Godtfried Jørgens Smith paa 8 Mrk Smør og 1/9 Huud Landskyld i Gaarden Magrethe Pladset No 168, af 25de Januarii 1815.
5. Bygselbrev fra Poul Monsen yttre Hope til Ole Monsen paa 9 Mrk Smør, 4 Kander Malt Landskyld, og Skatteskyld 12 Mrk Smør i Gaarden Søreide No 86, datr: 2den Octbr: 1815 med Revers.
6. Bygselbrev fra Ole Larsen Lønningen og Anders Andersen Howersth som Formyndere, paa deres Myndtlingers Vegne, til Ole Monsen paa 9 Mrk Smør og 4 Kander Malt Landskyld og 12 Mrk Smør Skatteskyld i Gaarden Søreide No 86, datr: 2den Octbr: 1815, med Revers.
7. Skjøde fra Marthe Halwors Datter Byenæs med Laugværge Anders Andersen Haawersthun til Ole Jacobsen paa 13 ½ Mrk Smør, 3/16 Huud i Gaarden Byenæs No 93, indberegnet hans Hustrue Berthe Jacobs Datters Arvelod deri, datr: 2den October 1815.
8. Vilkaarsbrev fra Ole Jacobsen Byenæs til Enken Martha Halwors Datter Byenæs paa Aarlig Levekaar af 13 ½ Mrk Smør og 3/16 Huud i Gaarden Byenæs No 93, datr: 2den Octbr: 1815.
9. Bygselbrev fra Formynderen Ole Anthoniussen Byenæs paa sin Myndtling Martha Ols Datter Byenæs's Vegne til Ole Jacobsen Byenæs paa 4 ½ Mrk Smør og 1/16 Huud Landskyld og Skatteskyld 6 ¾ Mrk Smør i Gaarden Byenæs No 93, datr: 2den Octbr: 1815, med Revers.
10. Skjøde fra Agothe Tollews Datter Søreide med Laugværge Mons Pedersen yttre Hope med fleere til Ole Monsen Søreide paa 18 Mrk Smør og 8 Kander Malt Landskyld i Gaarden Søreide No 86, indberegnet Kjøberens Arvelod deri, datr: 2den Octbr: 1815.
11. Vilkaarsbrev fra Ole Monsen Søreide til hans Moder Agothe Tollews Datter og svage Søster Martha Mons Datter paa Aarlig Levekaar af 18 Mrk Smør og 8 Kander Malt i Gaarden Søreide No 86, datr: 2den Ocobr: 1815.
12. Skjøde fra Lars Olsen Houge til Broderen Jon Olsen paa 1 pd 2 ¼ Mrk Smør, 8 ¾ Kande Malt og 35/192 Huud Landskyld i Gaarden Houge No 7, datr: 2den October 1815.

1815: 464b

13. Bygselbrev fra Jon Olsen Houge til Broderen Lars Olsen paa 1 Bpd 2 ¼ Mrk Smør, 8 ¾ Kande Malt og 35/192 Huud Landskyld og Skatteskyld 1 Bpd 15 3/8 Mrk Mrk Smør i Gaarden Houge No 7, datr: 2den October 1815, med Revers.

14. Skiftebrev efter Manden Johannes Haldorsen og Kone Synnewe Daniels Datter Tongeland sluttet 2den Julii 1814, hvorved Stervboets ejende Jordegods i Gaarden Tongeland No 4 af Landskyld ½ Løb Smør, blev udlagt til Datteren Brithe Johannes Datter.

15. Skiftebrev efter Agothe Johannes Datter Kobbeltwedt sluttet 25de Martii 1815, hvorved Boets ejende Jordegods ½ Løb Smør i Gaarden Kobbeltwedt No 131, blev udlagt til Creditorerne og Stervboe Enkemanden Elling Olsen Kobbeltwedt.

16. Obligation fra Elling Olsen Kobbeltwedt til Brithe Niels Datter Enke efter afgangne Berge Steffensen Rølland stor 166 rbd 4 mrk N: W: mod 3de Prioritets Ret i ½ Løb Smør i Gaarden Kobbeltwedt No 131, datr: 3de Octbr: 1815.

17. Afkald til Iwer Poulsen Byenæs fra Ole Jacobsen Søraas for hans Hustrue Brithe Ols Datters Arv 68 rd 1 mrk 4 s, datr: 2den October 1815.

18. Afkald fra Johannes Rasmussen for hans Fader Arv 71 rd 13 s til Formynderen Niels Nielsen Kobbeltwedt, datr: 2den Octbr: 1815.

19. Afkald fra Iwer Olsen for hans Fader Arv 10 rd 4 mrk 7 s, til Formynderen Niels Monsen Nore Rølland, datr: 2den Octbr: 1815.

20. Afkald fra Niels Larsen Nedre Dyngeland paa sin Myndtling Elie Lars Datter Nedre Dyngelands Vegne, for hendes tilfaldne Arvelodder tilsammen 115 rd 4 mrk 2 s dC: til hendes forhen værende Formynder Lars Olsen øwre Dyngeland, datr: 2den October 1815.

21. Afkald fra Giertine Niels Datter for hendes Moder Arv 10 rd 4 mrk 4 s, til Formynderen Niels Larsen Borge, datr: 2den October 1815.

22. Afkald fra Chrispinus Andersen, for hans Fader Arv 2 mrk 11 s, til Formynderen Jens Johannesen Hornæs, datr: 2den October 1815.

23. Afkald fra Mons Andersen, for hans Fader Arv 2 mrk 11 s, til Formynderen Jens Poulsen Hornæs, datr: 2den Octbr: 1815.

24. Afkald fra Johanne Hans Datter for hendes Arv 5 rd 3 mrk 15 s, til Formynderen Jens Poulsen Hornæs, datr: 2den Octbr: 1815.

25. Afkald til Anders Jonsen Nore Jellestad fra Johannes Jensen Hornæs for hans Hustrue Johanne Erichs Datter tilfaldne Arvelodder 67 rd 3 mrk 1 s, datr: 2den Octbr: 1815.

26. Afkald fra Anne Jons Datter for hendes tilfaldne Arvelodder 29 rd 4 mrk 10 s til Formynderen Niels Hactorsen Houcheland, datr: 2den October 1815.

27. Afkald til Formynderen Rasmus Larsen Knappen fra Ole Halworsen Steenswiig for hans Hustrue Brithe Michels Datters Arv 47 rd, datr: 3de Octbr: 1815.

28. Afkald til Formynderen Niels Nielsen Kobbeltwedt fra Elling Olsen Kobbeltwedt for hans Hustrue Dorthe Rasmus Datters Arv 35 rd 3 mrk 6 s, datr: 3de Octbr: 1815.

Derefter fremlagde den constituerede Foged, Lieutenant Christie Thingsvidnerne over Odels og Selveiermandtallene samt Veimester Mandtallet, hvilke Thingsvidner i Retten bleve oplæste og af Almuen samt Laugrettet rigtig befundne.

Ligesaa fremlagde han Restancelisten, hvorefter paa dette Aars Skatter udestaaer 6374 Rbdr 4 mrk 15 s:. Denne Restanceliste blev inden Retten oplæst og af Almuen samt Laugrettet, som uimodsagt rigtig befunden.

Til Laugrettesmænd for Sommerthinget 1816 bleve op-

nævnte: Iver Nielsen Grimstad, Haagen Stefensen Hammersland, Peder Monsen Hamre og Mons Halvorsen Hamre.

Da ingen havde videre ved Thinget at andrage blev samme hævet.

Aarestrup

Niels Nielsen Millestvedt	Lars Magnesen Borge
Lars Nielsen Grimstad	Jacob Jacobsen Grynmøllen
begge med paaholden Pen	begge med paaholden Pen

Aar 1815 den 5te October blev en Extraret sat i den constituerede Sorenskrivers Boepæl i Bergen og Retten bestyret af mig Lieutenant Aarestrup som constitueret Sorenskriver i Overværelse af de 4 eedsvorne Laugrettes og Meddomsmænd: Niels Iversen Lunggaarden, Anders Askildsen Bredsteen, Anders Olsen Eikaas og Lars Johannesen Askeland; hvor da continuerede

Gammel Justitssag:

Proc: Klagenberg som Actor contra Lars Emanuel Faldberg.

Procurator Klagenberg mødte og fremstillede den Tiltalte i sin Frihed for Retten og derpaa fremlagde en Udskrift af Politierettens Dom Protocol samt Politiekammerets Forhørsprotocol, som han begiærede den Tiltalte forelæste.

Bemeldte Documenter som bleve denne Act at vedhefte, bleve oplæste for den Tiltalte, som erklærede, at de begge vare ham vedkommende; men i Henseende til hans vita anteacta vedblev han dog sin her for Retten afgivne Forklaring, at han nemlig ikke vidste hvor han var døbt.

Derpaa fremlagde Actor Indlæg af Dags Dato, hvortil han henholdt sig og indlod Sagen under Dom. Dette Indlæg indtages her saaledes lydende #

Defensor, Procurator Heiberg forbeholdt det Fornødne og begiærede denne Sags Anstand til Onsdagen den 11te d: M: for at slutte.

Eragtet

Den forlangte Anstand bevilges til Onsdagen den 11te d: M: om Eftermiddagen Kl: 3 sl:

Aarestrup

Niels Iversen Lunggaarden	Lars Johannesen Askeland
Anders Olsen Eikaas	Anders Askildsen Bredsten
begeg med paaholden Pen	begge med paaholden Pen

Aar 1815 den 6te October \om Formiddagen Kl: 9/ blev en Extraret sat i den constituerede Sorenskriver Lieutenant Aarestrups Boepæl i Bergen og Retten bestyret af mig, Lieutenant Aarestrup, som constitueret Sorenskriver, i Overværelse af de 2de eedsvorne Laugrettesmænd Niels Iversen Lunggaarden og Anders Askildsen Bredsteen, for at optage et

Undersøgelsesforhør

over Lars ved Gatlandsnøstet, Anders Olsen Smedevigen, Ole Olsen Svennæs og Johannes

1815: 465b

Johannessen Pynten, som skal have huset en mistænkelig Person, alt ifølge en fra Skipper Erland til Administrator indløbet Klage af 19de f: M:, som blev læst og indtages her saaledes lydende: #

I Retten blev fremlagt Dommerens Indkaldelse til dette Forhør af 23de f: M: som her indtages saalydende # Og ved hvilken bemærkes, at Høstethingene for Sartors og Skiolds Skibreder, samt den Tid der maatte medgaae inden Stevningen kunde blive forkyndt, {har} giorde det umueligt for Administrator for at {afholde} \beramme/ dette Forhør.

Klageren mødte og vedkiendte sig Klagen, hvorefter fremstod som

1ste Deponent Lars Aamundsen Gatlandsnøstet, som blev formanet til Sandhed, hvorefter han forklarede sig at være 50 Aar gammel, fød i Lindaas Præstegiæld og Myking Sogn af Forældrene Aamund Iversen og Brithe Larsdatter som boede paa Gaarden Askeland i bemeldte Sogn. Han er døbt og confirmeret i Lindaas Kirke, og var hjemme hos sine Forældre til sit sextende Aar, da han kom i Tieneste først hos Lars Tofte, hvor han tiente i 2 Aar, siden hos Lars Eie, hvor han tiente i 3 Aar, derefter hos Niels Eye i 3 Aar, der paa hos Mons Eye i 1 Aar, siden hos Knud Kleiveland i 2 Aar, hvorpaa han giftede sig med Aase Andersdatter og blev Huusmand under Gaarden Totlandsvigen, hvor han var i 7 Aar. Derefter flyttede han til Gatlandsnøstet, hvor han siden har været Huusmand. Han har aldrig været tiltalt for nogen Forbrydelse. I Anledning af Skipper Erlands Klage forklarede han, at 8te Dage før den 8de Septbr: da Tyveriet skede hos Skipper Erland, kom der en Person til Deponenten, som kaldte sig Niels Andersen, og bad om Tilladelse at spise i Deponentens Stue af sin egen Mad, hvilket Deponenten tillod ham. Derefter spurgte den fremmede Person hvor lang Vei han havde til Bolstadøren, hvor til Deponenten svarede, at naar han var kommen til Giæstgiverstedet Bernæstangen havde han 3 Miil til {Bernæstangen} Bolstadøren. Den Fremmede havde omtrent 4 Mrk Tobak og endeel Fiskeliner med sig, hvilket alt han vilde sælge, og hvoraf Deponenten kiøbte Fiskelinerne for 5 rbd, som han laante af Gudmund Gatland. Derpaa gik

1815: 466

den Fremmede igien i sin Baad og reiste bort efter at have opholdt sig hos Deponenten i omtrent 3 Timer. Under Samtalen med Deponenten forklarede den Fremmede, at han var fra Sogn, havde været Soldat, var nu i Tieneste hos Gunder Bøe i Bergen, og agtede at reise til Voss for at kiøbe Kiød og Smør. Den Fremmede var iklæd en blaae Trøye og blaae Langbuxer, var høy af Væxt, og havde et godt Udseende. Videre vidste Deponenten ikke at forklare, hvorfore han efter at have gientaget sin Forklaring blev demitteret indtil videre.

Dernæst fremstod

2de Deponent Anders Olsen Smedevigen, som blev formanet til Sandhed, hvorefter han forklarede sig at være 46 Aar gammel, fød paa Gaarden Bernæs af Forældrene Ole Olsen og Anna Andersdatter, som begge ere døde. Han er døbt og confirmeret i Hosanger Kirke, og var hjemme hos sine Forældre i 20 Aar, hvorefter han tiente hos Gudmund Olsen Øfsthuus i 2 Aar, hos Knud Møs i 2 Aar, hos Johannes yttre Bernæs i 3 Aar, {og} hos Siur Larsen Bernæs i 2 Aar, og hos Knud Kleveland i 1 Aar, Fra denne sidste blev han gift med Anna Knudsdatter Kleiveland, og har siden været Huusmand under Gaarden Kleveland paa Pladset Smedevigen. Han har for omtrent 12 Aar siden været dømt til eet Aars Tugthusarbeide her i Bergen, hvilken Straf han har udholdt. I Anledning af Skipper Erlands Klage forklarede han, at en fremmed Person, som kaldte sig Niels, kom til ham samme Dags Aften, som han havde været hos 1ste Deponent, omtrent Kl: 9, og bad {h} om Huus, hvilket Deponenten tilstod ham. Derefter gik den Fremmede ligesaavel som Deponenten til Sengs, men da Gaardshunden derefter begyndte at giøe, {gik} blev Deponenten opmærksom herpaa, og vognede den Fremmede, som ikke havde hørt Hundens Giøen. De gik nu begge ud for at undersøge hvad der kunde være Aarsag til den Støy Hunden giorde, men da de intet opdagede, gik de atter ind i Huset og lagde sig til at sove. Næste Dags Morgen, da den Fremmede igien vilde reise, gik Deponenten med ham ned i Nøstet, hvor han havde trukket sin Baad op, og saae Deponenten da, at den Fremmede havde ophængt endeel Lagener og andet Linned i Nøstet for at tørres, hvilket Linned den Fremmede nu pellede!! (pillede) ned i en Skreppe, som han havde med sig. Paa Deponentens Tilspørgende sagde den Fremmede, at han havde kiøbt det ophængte Linned paa en Auction, og at han havde hængt det op i Nøstet, førend Deponenten, der ved

den Fremmedes Ankomst var {ude} paa Arbeide paa Gaarden Kleiveland, var kommet hjem. Medens Deponenten og den Fremmede sam-

1815: 466b

talede med hinanden, sagde denne sidste at han var fra en Gaard som kaldes Balholm i indre Sogn, at han logerte hos Gunder Bøe i Bergen og vilde nu reise til Sogn for at besøge sine Slægtninger. Da den Fremmede, efter kun at have været hos Deponenten een Nat, igien næste Dag vilde reise, bad han Deponenten om at følge sig et Stykke paa Veie!! (Veien) til Moefiorden, da han ikke var kiendt, hvilket Deponenten ogsaa giorde, og fik for sin Umage 3 Blader Tobak. Iøvrigt forlarede Deponenten sig, i Henseende til den Fremmedes Paaklædning og Udseende, aldeles overeensstemmende med 1ste Deponent, dog med det Tillæg, at han havde sort afklippet Haar, Støvler paa Benene og var ikke Koparret. Videre eller anden Forklaring var af Deponenten ikke at erholde hvorfore han, efterat have gientaget sin Forklaring, blev indtil videre Demitteret. Derpaa fremstod

3de Deponent Ole Olsen Svennæsset, som blev formanet til Sandhed, hvorefter han forklarede sig at være 48 Aar gammel, Broder til 2den Deponent. Han var hjemme hos sine Forældre til han var 16 Aar gammel, hvorefter han{t} tiente hos John Mule i 2 Aar, hos Ole Fotland i 2 Aar, hos Enken Mari Tøsse{, h} i 2 Aar, og hos Ole Kleveland i 6 Aar, hvorpaa han blev gift med Ingebor Mathiasdatter {G} Fielde og kom igien til sin Fader, hos hvem han var i 3 Aar, hvorefter han blev Huusmand paa Pladset Svennæs under Gaarden Bernæs, hvor han siden har opholdt sig. Han har aldrig været tiltalt for nogen Forbrydelse. I Anledning af Skipper Erlands Klage forklarede han, at Aftenen til den Nat da Tyveriet skede hos Skipper Erland, kom Deponenten fra Arbeide, og saae da en Person {f} i en Baad et lidet Stykke fra Land. Da denne Person observerede Deponenten, hamlede han tilbage, hvorpaa Deponenten spurgte ham hvor han kom fra og hvor han agtede sig hen, hvortil den Fremmede svarede at han kom fra Moedalen og vilde reise til Byen. Derpaa roede den Fremmede bort, og Deponenten har ikke siden seet ham. Forresten forklarede Deponenten at det, da han talede med den Fremmede, allerede var saa mørkt at han ikke kunde skiælne hvorledes denne saae ud. Depo-

1815: 467

nenten forklarede nu videre, at den Fremmede, førend Deponentens Hjemkomst, havde været inde i hans Huus, hvor kun hans Søn Ole, 7 Aar gammel, {kun} var tilstede, og at den Fremmede der havde kogt Mad. Videre Forklaring var af Deponenten ikke at erholde, hvorfore han, efter at have gientaget sin Forklaring, blev indtil videre demitteret.

Den indkaldte Johannes Johannessen Pynten, som ved Stevningens Forkyndelse har erklæret sig syg, mødte ikke; og \da/ saavel 1ste som 3de Deponent forsikkrede, at han for omtrent 4re Uger siden er kommet fra Sygehuset her i Byen, hvor han blev opereret paa Fødderne, og siden har været meget svagelig, troede Administrator sik ikke beføyet til for hans Skyld at udsætte Forhøret.

Men da Administrator ansaae det nødvendigt at indhente Gunder Bøes Erklæring om den fremmede Person, der har angivet sig at have logeret hos ham, saa bliver dette Forhør udsat til i Eftermiddag Kl: 4.

Aarestrup

Niels Iversen Lunggaarden
med paaholden Pen

Anders Askildsen Bredsten
med paaholden Pen

Samme Dag om Eftermiddagen Kl: 4 continuerede Forhøret over Lars ved Gatlandsnøstet med fl: i Overværelse af de samme Personer som i Formiddag, hvor da i Rettem blev fremlagt en Skrivelse fra Administrator til Gunder Bøe med dennes paategnede Erklæring som her indtages saalydende: #

Og da saaledes ingen anden Oplysning i Henseende til Skipper Erlands Klage for Tiden var at erholde, blev dette Forhør sluttet for snarest mueligt at blive Amtet beskreven tilstillet.

Aarestrup

Niels Iversen Lunggaarden
med paaholden Pen

Anders Askildsen Bredsten
med paaholden Pen

Aar 1815 den 7de Octbr: blev en Extraret sat i den constituerede Sorenskrivers Boepæl, og Retten bestyret af mig Lieutenant Aarestrup som constitueret Sorenskriver, i Overværelse af de 2de eedsvorne Laugrettesmænd, Anders Askildsen Bredsten og Anders Olsen Ekaas, hvor da blev foretaget

Nye Justits sag:

Proc: Christensen som Actor contra Johannes Monsen Morken og Martha Monsdatter Morken.

Actor mødte og fremlagde Stevning af 19de f: M: i lovlig forkyndt Stand tilligemed det i Sagen under 14de s: M: optagne præliminær Forhør \hvorpaa findes anført Actors og Defensors af Amtets under 16de s: M: givne Ordre/ samt 2de Præsteattester af 2de dennes i Hen-

1815: 467b

seende de Tiltaltes Alder m: v: hvilke sidste Comparenten begiærede de Tiltalte forelæst. Forhøret bliver denne Act at vedhefte hvor imod Attesterne \under No 1 og 2/ indtages her saalydende #.

Actor begiærede derefter de Tiltaltes under Præliminær Forhøret afgivne Forklaring dem forelæst og yderligere Erklæring indhentet efter Comparentens nærmere Opgivende. Desforuden Comparenten ligeledes begiærede de øvrige Deponenteres Forklaring dem forelæst og der efter beediget; hvor imod han forbeholdt sig siden at erklære{de} hvad han ønskede de øvrige Indkaldte tilspurgt.

{Derpaa fremstod den tiltalte Johannes Monsen Morken, for hv} Defensor Assessor og Procurator Lassen forbeholdt det Fornødne.

Derpaa fremstod den tiltalte Johannes Monsen Morken, for hvem Attesten No 1 blev forelæst, og mod hvilken hverken han eller hans Fader, der følge Stevningen var i Retten tilstede, havde noget at erindre. Ligeledes blev hans i Præliminær forhøret aflagte Forklaring ham forelæst, hvilken han i alle dens Dele vedblev som rigtig. {Paa Actors Tilsp} Actor begiærede nu den Tiltalte tilspurgt, om han ikke vidste hvorledes Huen var kommet til at ligge for sig selv paa Marken, samt om hvor langt der er fra Herløegaard til det Sted hvor Huen laae; hvor til den Tiltalte svarede, at han ikke vidste hvorledes Huen var kommet hen til det Sted, hvor den laae, da han fandt den, og at der fra Herløegaard til dette Sted kan være omtrent 400 Skridt; ligesom han heller ikke giorde sig nogen Tanke om, \hvem Huen tilhørte, om den/ {enten Huen} med Flid var lagt paa dette Sted, eller om den der var tabt.

Den anden Tiltalte var endnu ikke kommet i Retten tilstede hvilket formodentlig er foraarsaget ved det i disse Dage indfaldne stormende Veir.

{Derefter fremstod} Actor begiære- {1ste Vidne der} de, da ingen af de øvrige i Forhøret afhørte Deponentere mødte, at de Tiltaltes Forældre saavelsom Johannes Ellingsen Landsvig

og Niels Karlsen Kolaas samtlig maatte afhøres henseende de Tiltaltes foregaaende Levnet for saavidt saadant er dem bekiendt, samt endelig og om noget af det Paaklagede skulde være dem bekiendt.

Derpaa fremstod

1ste Vidne Mons Nielsen Morken, Fader til begge de Tiltalte, som blev formanet til Sandhed og betydet Edens

1815: 468

Vigtighed, hvorefter han forklarede, at begge hans Børn har bestandig{,} opført sig som lydige og skikkelige Børn, og at han da han boer 2 Mile fra Herløegaard, ikke vidste det mindste om den Forseelse, for hvilken hans Børn under denne Sag tiltales. Denne Forklaring blev ham forelæst, og af ham erkiendt rigtig, hvorefter han uden Eed blev demitteret.

2de Vidne Martha Karlsdatter Morken, Moder til begge de Tiltalte, som blev formanet til Sandhed og betydet Eedens Vigtighed, hvorefter hun forklarede sig ganske overeensstemmende med sin Mand, 1ste Vidne. Demitteret uden Eed.

3de Vidne Johannes Ellingsen Landsvig, 66 Aar gammel, boende paa Gaarden Landsvig, og ubeslægtet med de Tiltalte. Han blev formanet til Sandhed og betydet Eedens Vigtighed hvorefter han forklarede, at den Tiltalte Martha Monsdatter Morken har tient hos ham i 3 Aar, i hvilken Tid hun i alle Maader har opført sig skikkelig og troe. I Henseende til det under denne Sag Paaklagede vidste han aldeles intet til Oplysning. Denne Forklaring blev ham forelæst og med Eed bekræftet. Demitteret.

4de Vidne Niels Karlsen Kolaas, som blev formanet til Sandhed og betydet Eedens Vigtighed, hvorefter han forklarede sig at være 59 Aar gammel, boende paa Gaarden Kolaas og en Morbroder til de Tiltalte. Derpaa forklarede han, at den tiltalte Johannes Monsen Morken har været hos ham, som Fostersøn i 6 Aar, og at den Tiltalte i den Tid har opført sig som et lydigt Barn, der ikke har begaaet nogen Uskikkelighed. I Henseende til det under denne Sag Paaklagede vidste Vidnet, som boer 2 Mile fra Herløegaard, aldeles intet til Oplysning. Denne Forklaring blev Vidnet forelæst af ham erkiendt rigtig, hvorefter han uden Eed blev demitteret.

Actor begiærede end videre at Lehnsmand Schielanger og Magne Monsen Husebøe som begge vare mødte, maatte afgive historisk Forklaring om det Paaklagede, forsaavidt samme er dem bekiendt. Derpaa fremstod

5te Vidne Lehnsmand Willum Monsen Schielanger, som blev formanet til Sandhed, hvorefter han i Henseende til det, der, i Anledning af den under denne Sag omhandlede Hue, passerede Mandagen den 4de Septbr: d: A: hos Assessor Krüger, forklarede sig ganske overeensstemmende med 2de Deponentinde, hvis Forklaring i Præliminær forhøret pag: 7.

1815: 468b

blev ham forelæst, og hvilken han under den Eed han som Lehnsmand har aflagt erklærede aldeles rigtig. Demitteret.

6te Vidne Stevnevidnet Magne Monsen Søre Husebøe, som blev formanet til Sandhed, hvor efter han forklarede, at han, som Stevnevidne var tilligemed Lehnsmand Schielanger tilstede paa Herløegaard Mandagen den 4de {Schielang} Septbr:, og at alt, i Henseende til den paaklagede Hue da gik til saaledes som af 2de Deponentinde, hvis Forklaring i Præliminær Forhøret pag: 7, blev ham forelæst, er forklaret, hvilket alt han i Kraft af den Eed han, som Stevnevidne har aflagt erklæret rigtigt.

Actor begiærede den tiltalte Johannes Monsen Morken adspurgt om han tilforn har været tiltalt for nogen Forbrydelse, hvortil saavel han som hans Fader svarede nej.

Da ingen af de øvrige Indstevnte endnu, Formiddag Kl: 11 ½ var mødte begiærede Actor denne Sag udsat til i Eftermiddag Kl: 3 sl:, da Veiret mueligt endnu kunde have forhindret deres Komme.

Eragtet

Denne Sag udsættes til i Eftermiddag Kl: 3 sl:

Aarestrup

Anders Askildsen Bredsten Anders Olsen Ekaas

Samme Dag om Eftermiddagen Kl: 3 continuerede

Justits sagen

Proc: Christensen som Actor contra Johannes Monsen og Martha Monsdatter Morken ved de samme Personer som i Formiddag.

Actor mødte og, da ingen af de indstevnte og i Formiddags ej mødte Personer endnu havde indfundet sig, begiærede han Sagen udsat til en for Retten beleilig Tid.

Eragtet

Denne Sag udsættes til Høstethinget for Herløe Skibrede, som holdes den 23de 24de og 25de d: M: paa Thingstedet Alverstrømmen.

Den tiltalte Johannes Monsen Morken blev overleveret Laugrettet for at henbringes til Fogden.

Aarestrup

Anders Askildsen Bredsten Anders Olsen Ekaas

Aar 1815 den 11te October blev en Extraret sat i den constituerede Sorenskrivers Boepæl og Retten bestyret af mig Lieutenant Aarestrup

1815: 469

som constitueret Sorenskriver i Overværelse af de 4 eedsvorne Laugrettes og Meddomsmænd: Niels Iversen Lunggaarden, Anders Askildsen Bredsten, Anders Olsen Ekaas og Lars Johannesen Askeland, hvor da continuerede

gammel Justitssag

Proc: Klagenberg som Actor contra Lars Emanuel Faldberg

For Retten fremstod Søren Falch, Controleur ved Tugt og Manufacturhuset her i Bergen, som erklærede at han, efter at hans Fader Overinspecteur ved samme Tugthuus, {sv} \Hans/ Falch havde savnet endeel Sager, som vare borttagne af hans Lysthuus i Manufacturhusets Have, gik hen i Arresten til Lars Emanuel Faldberg om hvem han ved en af Tugthuus lemmerne, ved Navn Per Jacobsen, var bleven underrettet, at bemeldte Arrestant havde endeel Koster hos sig, som havde Lighed med dem hans Fader Overinspecteur Falch havde mistet. I Arresten fandt da Controleur Søren Falch hos den Tiltalte Lars Emanuel Faldberg et Stykke af et Solseil og et Solglas, hvilket han gienkiendte som sin Faders Eiendom; ligesom han og af 2de af de øvrige Arrestantere, hvis Navne han nu ikke kunde opgive, hørte, at bemeldte Tiltalte havde Dagen førend Comparenten {h} var hos ham, hvilket var Onsdagen den 4de d: M:, solgt {2de} 1 Tobaksdaase{r, een} af Blye {og een af Mæssing}, hvilke\n/ Daase{r} Comparentens Fader, efter den Beskrivelse bemeldte 2de Arrestantere gav over den, ogsaa havde mistet af ovennævnte Lysthuus. Ligeledes erklærede Comparenten at foruden ovennævnte Solseil og Solglas samt Tobaksdaase{n} var ogsaa af Lysthuset borttaget 4 Skilderier, 1 Ildstaael {og} 2de Tolleknive og en anden Tobaksdaase af Mæssing, hvilken

sidste Daase fornævnte 2de Arrestantere havde Dagen førend seet hos den Tiltalte. Bemeldte hos den tiltalte Lars Emanuel Faldberg fundne Sager erklærede Comparenten at være beroende hos Arrestforvareren Hans Bendt.

Derpaa fremstod den tiltalte Lars Emanuel Faldberg, som Actor, Procurator Klagenberg, fremstillede frie for Baand og Tvang. Controleur Falchs Erklæring til Protocollen blev ham forelæst, i hvilken Anledning han forklarede, at det hos ham fundne Seil har han kiøbt af en svensk Matros, som for længe siden er reist herfra, og at han har kiøbt Solglasset og en Blyedaase paa Gaden af Personer, hvis Navne og Opholdsted han ikke veed. Iøvrigt benægtede han aldeles at vide nogen Beskeed om de fra Overinspecteur Falch stiaalne Koster.

1815: 469b

Paa Tilspørgende forklarede den Tiltalte, at en Kone ved Navn Alida Smith efter hans Anmodning bragte ovenanførte Stykke Seil samt Solglas og Blyedaase tilligemed flere ham tilhørende Sager til ham i Arresten fra Berthe Maria Rieman, hvem han havde leveret Sagerne til Forvaring. Ligeledes forklarede han, at han ikke havde andre Sager hos sig i Arresten eller forvaret paa andre Steder i Byen, naar undtages 2de Par Uldstrømper og en Skiorte.

Actor begiærede derefter, at der i Arresten hos tiltalte Faldberg maatte foretages en Undersøgelse, for om der mueligt skulde findes nogle af de Ting, som Controleur Falch, paa sin Faders Vegne, har opgivet at være ham frastiaalne.

Dernæst begiærede Comparenten Sagen udsat til Fredagen den 13de d: M: for imidlertid at indhente Amtets Extensions Ordre i Anledning af det i Dag oplyste.

Defensor Procurator Heiberg forbeholdt det Fornødne.

Eragtet

Da Hurtighed mueligt kunde bidrage meget til Oplysning i denne Sag, saa paalægges det Laugrettesmændene Niels Iversen Lunggaarden og Anders Askildsen Bredsteen strax fra Retten at følge den tiltalte Lars Emanuel Faldberg til Arresten og {der} \sammesteds/ at forfatte en Fortegnelse over de Sager han der maatte have hos sig.

Denne Sag udsettes til førstkommende Fredag om Eftermiddagen Kl: 3 sl:

Aarestrup

Niels Iversen Lunggaarden	Anders Olsen Ekaas
Anders Askildsen Bredsten	Lars Johannesen Askeland
begge med paaholden Pen	begge med paaholden Pen

Aar 1815 den 13de Octbr: blev en Extraret sat i den constituerede Sorenskrivers Boepæl i Bergen og Retten bestyret af mig Lieutenant Aarestrup, som constitueret Sorenskriver, i overværelse af de 4re eedsvorne Laugrettes og Meddomsmænd Niels Iversen Lunggaarden, Anders Askildsen Bredsteen, Anders Olsen Ekaas og Lars Johannesen Askeland hvor da continuerede

Gammel Justitssag

Proc: Klagenberg som Actor contra Lars Emanuel Faldberg.

1815: 470

Laugrettesmændene Niels Iversen Lunggaarden og Anders Askildsen Bredsten fremstod for Retten og erklærede, at de sidste Rettesdag fulgte den Tiltalte ind i Arresten, og at de der efter den nøyeste Undersøgelse ikke fandt andet end de af {Arre} den Tiltalte samme Rettes dag

opgivne Sager samt desuden en brugt blaaestribet strikket Nattrøye {og}, hvilken den Tiltalte, som frie for Baand og Tvang var i Retten tilstede, {nek} forklarede at have havt med sig paa sine Reiser til Søes.

Actor mødte og fremlagde Amtets Extensions Ordre af Gaars Dato, paategnet en Skrivelse fra Comparenten, hvilken Ordre han først modtog i Dag, hvis aarsag han endnu ikke har kunnet faaet de fornødne Vidner indstevnte, men maatte begiære Sagens Anstand til en for Retten beleilig Tid. Amtets Ordre samt Actors Skrivelse indtages her saalydende: #.

Defensor Procurator Heiberg forbeholdt det Fornødne.

Eragtet

Denne Sag udsættes til Mandagen den 13de Novbr: om Formiddagen Kl: 9, som den første for Retten formedelst de indtreffende Høstethinge samt andre berammede Forretninger; beleilige Tid.

Den Tiltalte blev overleveret Laugrettet for at henbringes i Byens Arresthuus.

Aarestrup

Niels Iversen Lunggaarden	Lars Johannes: Askeland
Anders Askildsen Bredsteen	Anders Olsen Ekaas
begge med paaholden [Pen]	begge med paaholden Pen

Aar 1815 den 14de October blev en Extraret sat i den constituerede Sorenskrivers Boepæl i Bergen og Retten bestyret af mig Lieutenant Aarestrup som constitueret Sorenskriver i Overværelse af de 2de eedsvorne Laugrettesmænd Lars Blix de Fine og Anfind Olsen for at optage et

Undersøgelses forhør

over en i Byens Arresthuus hensat Person ved Navn Frederik Nielsen af store Sandvigen, som Søndagen den 8de d: M: om Aftenen Kl: 7 skal [paa]? mordisk viis have villet overfalde Giæstgiveren i bemeldte Sandvigen Haldor Monsen Urdal; alt ifølge den constituerede Foged Lieutenant Christies Anmeldelse til Amtet af 9de d: M: samt Amtets derved foranledigede Ordre af 10de næstefter. Bemeldte 2de Documenter indtages her saalydende: #.

I Retten blev fremlagt Dommerens Indkaldelse til dette Forhør af 12te d: M:, som her indtages saalydende: #.

Af de indkaldte fremstod derpaa som

1ste Deponent Frederik Nielsen af store Sandvigen som blev formanet til en sandfærdig Forklaring, hvor efter han sagde sig at være 52 Aar gammel, født i store Sandvigen af Forældrene Niels Iversen og Gurine Christine Frederiksdatter, som begge ere døde. Han er døbt og confirmeret i Korskirken her i Bergen. Han var

1815: 470b

hjemme hos sine Forældre til han var 14 Aar gammel, hvor efter han begyndte at fare til Søes, og fore først med Skipper Jacob Carstensen, som er død, i 2 Aar, derefter {med fo} til forskiællig Tid med forskiellige Skippere, som alle ere døde, naar undtages Jacob Ibsen her af Bergen, som endnu lever. Efter at han saaledes havde faret til Coffardies indtil Aaret 1808, blev han i dette Aar som Matros taget i Kongelig Tieneste, og tiente saaledes paa Kongelige Skibe og Batterier {indtil} i Dannemark indtil Aaret 1812, da han kom til Bergen, og har siden opholdt sig hos sin Søster, {i st} Kirstine Malene Nielsdatter, som er Enke og boende i store Sandvigen. Medens han har været hos hende har han ernæret sig ved at fare paa Fiske med Baad, samt {med at} \ellers/ med at sætte Folk over som Færgemand. Han har for omtrent 24 Aar siden været {tiltalt} \heftet/ for at have forladt et Skib, bestemt herfra til

Tronhjem og ført af ovenmeldte Jacob Carstensen, men blev ved Høyesteretts Dom friekiendt. Iøvrigt har han aldrig været tiltalt for nogen offentlig Forbrydelse. Til Bevis for at Deponenten, som forklaret, har været i Kongelig Dansk Tieneste fremlagde han en Attest fra Capitaine Lytken af Søeetaten, som han begiærede her indtaget, og er saalydende: #. I Anledning af den constituerede Fogeds Anmeldelse, som i Retten blev oplæst, forklarede han, at han Søndagen den 8de d: M: om Aftenen omtrent Kl: 7, kom ind til Giæstgiver Halvor Monsen Urdal i store Sandvigen; men enten han gik der ind allene eller han var i Følge med flere kunde han ikke erindre, da han var noget beskiænket. Da han var kommen til bemeldte Urdal, hvor, foruden de i Fogdens Anmeldelse nævnte Vidner, ogsaa Rebslagersvend Johan H: Beier {var tilstede} samt Skipper Poulsen fra Christiania, som nu er bortreist, vare tilstede, tracterede sidst nævnte Skipper ham med en Dram, hvorefter han vilde gaae bort, men da han var kommet ud i Gangen, blev han overfaldet med Slag af 3 eller 4 i Gangen staaende Mennesker, hvilke han formedelst Mørket ikke kunde kiende. Af de Slag Deponenten saaledes fik, faldt han ned ad {Gade} ad!!

1815: 471

Trapperne til Gaden og forslog sig meget {i Ansigtet}. Derpaa gik Deponenten hjem og hentede en Øxe, som han pleier at have med sig i sin Baad for at kunne istandsætte et eller andet \som/ der maatte gaae istykker. Med denne Øxe gik han ud paa Gaden, da han frygtede for nyt Overfald, men i det han vilde gaae ned til sin Baad, og for at komme til denne maatte passere Urdals Huus, blev han udenfor bemeldte Urdals Gadedør af en Deponenten ubekiendt Person adspurgt, hvad han vilde giøre med den Øxe han havde med sig, hvortil han svarede, at det skildte!! (skieldte) ingen; Derpaa blev Øxen ham frataget, og han selv overfaldet, men enten der var een eller flere, som overfaldt ham, erindrer han nu ikke, ligesom han heller ikke kan huske hvad der siden foregik. Paa Tilspørgende forklarede Deponenten, at han vilde forsvare sig med Øxen i Tilfælde af Overfald af Mange. Anden eller videre Forklaring var af Deponenten ikke for Tiden at erholde, hvorfore han efter at have gientaget sin Forklaring blev indtil videre demitteret.

Derpaa fremstod

2de Deponent Knud Nederland, som blev formanet til Sandhed og betydet Eedens Vigtighed, hvorefter han forklarede sig at være 42 Aar, Skipper, og førende et Fartøy for Kiøbmand Schnelle. Han er ikke beslægtet med nogen af Sagens Parter. I Anledning af den constituerede Fogeds Anmeldelse forklarede han, at han Søndagen den 8de d: M: om Aftenen omtrent Kl: 7, sad inde hos Giæstgiver Haldor Monsen Urdahl, hvor da Frederik Nielsen kom ind, noget beskiænket, og viiste de Tilstedeværende et Lommeuhr, som han sagde at have kiøbt. Nogle af de Tilstedeværende sagde derpaa til bemeldte Frederik Nielsen, at han havde kiøbt dyrt, hvor over denne blev opbragt og begyndte at bruge grove Ord. Giæstgiver Urdal sagde derpaa til Frederik Nielsen, at han skulde være saa god at gaae hjem. Frederik Nielsen reiste sig derpaa, gik, fulgt af Urdal, henimod Stuedøren, og sagde i det samme, truende til Urdal, ”jeg skal qvæle Livet af dig.” Urdal fulgte derpaa Frederik Nielsen ud i Gangen, men kom strax ind igien, og sagde at han ude i Gangen havde af Frederik Nielsen faaet et Stød for Brystet, ligesom han ogsaa viste hvorledes en Knap var revet bort af hans Vest. {Nogle} Omtrent 2 a 3 Minutter derefter, hørte Deponenten en Tummel udenfor Gadedøren, hvor paa Giæstgiver Urdal gik ud af Stuedøren. Strax derefter

1815: 471b

forflyttede Tummelen sig til Kykkenet, hvor da først John Garnæs, siden Deponenten, og derefter fornævnte Skipper Poulsen gik ud, og saae Deponenten da, at Giæstgiver Urdal holdt

Frederik Nielsen i Brystet, og at der paa Gulvet tet ved dem laae en Øxe, paa hvilken Urdal viste, sigende: "her er Øxen, som han vilde dræbe mig med." Derpaa gik saavel Deponenten som Giæstgiver Urdal \igien/ ind \i/ Stuen, og Deponenten saae ikke siden Frederik Nielsen. Videre vidste Deponenten ikke til Oplysning i denne Sag, og da han erklærede, at han ligger seilfærdig med sit førende Skib, og agter med første føyelige Vind at bortreise herfra, bekræftede han sin aflagte Forklaring med Lovens Eed og blev demitteret. Derpaa fremstod 3de Deponent, John Garnæs, som blev formanet til Sandhed og betydet Eedens Vigtighed, hvorefter han forklarede sig at være 39 Aar gammel, udstaaet Soldat og logerende hos Giæstgiver Haldor Monsen Urdal. Han er ubeslægtet med begge Sagens Parter. I Anledning af den constituerede Fogeds Anmeldelse forklarede han, at Søndagen den 8de d: M: om Aftenen {Kl: 7} omtrent Kl: 7, da han sad inde hos Giæstgiver Haldor Monsen Urdal, kom Frederik Nielsen ind i Stuen, noget beskiænket, og viste et Lommeuhr frem, som han sagde nyelig at have kiøbt. Om dette Uhr saavelsom om andre liggegyldige Ting opstod en Samtale, hvorover Frederik Nielsen blev vred og begyndte at vise sig grov. Giæstgiver Urdal sagde derpaa til Frederik Nielsen, at der hvor han havde drukket sit Øl kunde han spilde sin Bærme. Herover blev Frederik Nielsen opbragt, gik hen til Stuedøren, og sagde, staaende i den halvoplukkede Dør, og truende til Urdal: jeg skal qvæle Livet af dig. Derpaa gik Frederik Nielsen ganske roelig ud, fulgt af Haldor Urdal. Da begge disse saaledes vare komne ud i Gangen, raabte bemeldte Urdals Kone til Deponenten, bedende ham at komme ud, hvorpaa Deponenten gik ud i Gangen, og saae da, at Urdal søgte at holde Frederik Nielsen fra sig, som igien vilde ind i Huset. Deponenten sag-

1815: 472

de da til Urdal, at han blot skulde see til at faae Frederik Nielsen bort, hvorpaa {Urdal} hiin skiød denne ud af Gadedøren. Ved denne Leilighed hørte Deponenten at et Menniske faldt, og har dette formodentlig været Frederik Nielsen. Omtrent 3 a 4 Minutter derefter hørte Deponenten, at endeel Drenge udenfor Gadedøren raabte: "der kommer han igien med Øxen", hvorpaa Haldor Urdal gik ud, for, som Deponenten formodede at lukke Gadedøren i Laas; men da der siden blev Tummel i Kykkenet, saa erfarede Deponenten, at hiins Forsæt ikke var lykkedes Urdal, hvorfore han gik ud i Kykkenet, og saae da at Urdal {havde} holdt Frederik Nielsen i Brystet, og kastede en Øxe hen {at} \ad/ Gulvet sigende: "her seer I hvorledes han kommer." Derpaa slog Urdal Frederik Nielsen et Slag i Ansigtet, hvorover Deponenten gik imellem dem, og fik ved den Leilighed ogsaa af Urdal et Slag i Nakken, hvilket Slag dog var tillavet for Frederik Nielsen. Imidlertid fik dog {dog} Deponenten dem skildte ad, hvorpaa Deponenten gik ind i Stuen. Deponenten vendte sig nu til Frederik Nielsen, og sagde til ham, at han skulde betænke sig hvorledes han bar sig ad. Frederik Nielsen slog derpaa i Bordet, sigende: "jeg skal ikke begive, førend jeg har taget Livet af Urdal". Derpaa tog Urdals Kone Cecilie Isachsdatter Øxen og spurgte Frederik Nielsen, hvem der tilhørte Øxen, hvortil Frederik svarede at det var hans Øxe, ligesom han ogsaa vilde tage den tilbage fra bemeldte Kone, hvilket Deponeten dog forhindrede. Derefter gik Frederik Nielsen ganske sindig ud af Gadedøren, hvor hen fornævnte Skipper Poulsen, som var nærværende, fulgte ham. Paa Tilspørgende forklarede Deponenten, at han, skiønt han har logeret hos Haldor Urdal siden Nytaar, i hvilken Tid Frederik Nielsen adskillige Gange har været i Huset, aldrig har hørt at der har været nogen Uenighed imellem bemeldte 2de Personer. Videre vidste Deponenten ikke til Oplysning i denne Begivenhed, hvorfore han, efterat have gientaget sin Forklaring som rigtig blev demitteret.

\Den/ {3de De} indkaldte Johannes Monsen Urdal mødte ikke, da han er reist hjem til {Gaard} Hosangers Præstegiæld, hvor han opholder sig paa Gaarden Urdal.

Derpaa blev Frederik Nielsen atter fremkaldt, og vedblev endnu, uagtet han havde hørt de øvrige Deponenteres Forklaring,

1815: 472b

sin egen Forklaring som rigtig; hvorhos han bad Retten bemærke at han endnu i sit Ansigt havde synlige Spor af ham tilføyede Slag, hvilket Retten befandt at forholde sig saaledes.
Klageren, Giæstgiver Haldor Monsen Urdal, var i Retten tilstede, og erklærede paa Tilspørgende, at der imellem ham og Frederik Nielsen ikke tilforn har været nogen Uenighed.
Da Administrator paa Mandag reiser paa en berammet Aabods Forretning til Lindaas og siden der fra paa Høstethingene, troede han ikke at burde udsætte dette Forhør for dertil at indkaldte!! (indkalde) formeldte Johan H: Beier og Johannes Monsen Uhrdal, hvor fore dette Forhør bliver sluttet for snarest mueligt at vorde Amtet beskreven tilstillet.

Lars Blix de Fine Aarestrup Anfind Olssen

Høstething for Lindaas Skibrede

Aar 1815 den 19de Octbr: blev det almindelige Høste Sage og Skattething for Lindaas Skibrede sat og fremholdt paa Thingstedet Kilstrømmen og blev Retten bestyret af mig Lieutenant Aarestrup i Overværelse af de 4 eedsvorne Laugrettesmænd: Michel Iversen Søndevog, Lars Olsen Hodneqvam, Bertel Eriksen Hodne og John Andersen Konglevold. Den constituerede Foged, Lieutenant Christie, Skibredets Lehnsmand, Iver Larsen Fieldsende samt endeel thingsøgende Almue vare tilstede.

Hvor da bleve publicerte de samme Kongelige Anordninger og offentlige Foranstaltninger som paa Høstethinget for Schiold Skibrede, med Undtagelse af dem, som paa Sommerthinget for Lindaas Skibrede allerede ere publicerte, altsaa fra No 40 til No 61.

Den constituerede Foged fremlagde der efter det store Skattethingsvidne{,} for 1815, bestaaende af 14 Qvæstioner, hvortil saavel Almuen og Laugrettet i Almindelighed som i Særdeleshed de 2de Mænd: Jacob Amundsen Indlyhren og Erik Østensen Rosnæs svarede saaledes: til 1ste 2, 3 og 4 Qvest: nej; til 5 og 6 Qvest: ingen andre end de sædvanlige; til 7de og 8de {nej} og 9 nej; til 10de Qvest: jo; til 11te, 12te 13 og 14 Qvest: nej.
Ligesaa fremlagde den constituerede Foged Thingsvidnet over Mølle Qværne Huusmænds og Engeslet Skatten for 1815, hvilket Thingsvidne blev oplæst og af Almuen samt Laugrettet rig-

1815: 473

tig befunden.
Endvidere fremlagde den constituerede Foged Thingsvidnet over Flomsaugene for 1815, hvilket Thingsvidne ligeledes blev læst og rigtig befunden.

Derefter blev foretaget

Thingsvidne om en skudt Biørn.

For Retten fremstod Lars Larsen Hougsvæhr og Rasmus Michelsen Hougsvæhr og tilkiendegav, at forrige Aar omtrent paa disse Tider skiøde de i Hougsvæhr Udmark en Biørn,

hvis Hud de nu fremviste i Retten, og hvilken Hud, omtrent 3 ½ [Alen] lang, befandtes at være af en voxen Biørn.
Til endydermere Beviis for Sandheden heraf fremstillede de følgende godvillig mødende Vidner:
1ste Vidne Arne Arnesen Hoppen, 68 Aar gammel, boende paa Gaarden Hoppen og ubeslægtet med Andragerne. Han aflagde Lovens Eed og forklarede, at han forrige Aar en Dag først i November Maaned saae at Lars Larsen Hougsvæhr og Rasmus Michelsen Hougsvæhr, {kom} havde en Biørn imellem sig, hvilken de nyelig havde skudt og hvoraf Huden nu her i Retten er fremviist. Han forklarede videre at Lars Larsen Hougsvæhr var bleven saaret af Biørnen i det han eftersatte denne.
2de Vidne Ole Gudmundsen Hope, 38 Aar gammel, boende paa Gaarden Hope og ubeslægtet med Andragerne. Han aflagde Lovens Eed og forklarede, at han først i November Maaned f: A: saae at Lars Larsen og Rasmus Michelsen Hougsvæhr gik ud for at skyde en Biørn, som de havde mærket i Hougsvæhr Udmark. Dagen derpaa henimod Middag saae Vidnet at bemeldte 2de Personer kom hjem med en voxen Biørn, hvis Hud nu her i Retten blev forevist, og hvilken Biørn de i Hougsvæhr Udmark havde skudt. Ligeledes forklarede han at Lars Larsen Hougsvæhr var bleven saaret i det han eftersatte Biørnen.
Fogeden udbetalte derefter Skudpræmien, efter at Snuden var Huden i Retten fraskaaren. Sorenskriveren eftergav Salariet paa det Præmien ikke skulde bortsmelte.

Nye Thingsag

Anders Jahnsen øvre Tvedt contr: Ole Iversen Selgelie

Thor Knudsen Fieldsbøe mødte paa Citanten Anders Jahnsen øvre Tvedts Vegne, og fremlagde Stevnevidnernes Attest om at de med mundtlig Stevning have indvarslet Indstevnte Ole Iversen Selgelie i Anledning af en Citanten tilhørende Hest, hvilken Indstevnte saaledes skal have jaget i Udmarken, at den

1815: 473b

derover har funden sin Død. Videre fremlagde han Amtets Tilladelse for ham til paa Citantens Vegne at udføre denne Sag, samt Forligelses Commissionens Attest om at denne Sag forgiæves er prøvet mindelig forligt og derfor henviist til Rettergang. Bemeldte Documenter indtages her saalydende: #.
Citanten paastod den døde Hæst erstattet af Indstevnte med 200 rbd N: V: samt denne Sags Omkostninger sig tillagte.
Indstevnte Ole Iversen Selgelie benægtede Søgsmaalets Rigtighed, hvorfor han paastod sig friefunden for Citantens Tiltale samt Processens Omkostninger sig godtgiorte.
Citanten fremlagde derpaa skriftlige Qvæstioner til Vidnerne af 25de f: M:; hvilke Qvæstioner her indtages saalydende: #. Hvorefter han begiærede de indstevnte Vidner førte.
Derpaa fremstod
1ste Vidne Brynild Olsen Berge som blev formanet til Sandhed og betydet Eedens Vigtighed, hvorefter han aflagde Eed og forklarede sig at være 27 Aar gammel, boende paa Gaarden Berge og ubeslægtet med Sagens Parter. Til de af Citanten fremlagte Qvæstioner svarede han saaledes: til 1ste Qv: Vidnet har ikke hørt Indstevnte sige noget saadant, men der imod har han hørt Indstevntes Kone, Ragnild Siursdatter sige: jeg skal jage saa længe de ere istand til at gaae paa een Fod til Helvedes; til 2de Qv: Vidnet har seet, at Indstevntes Stedsøn, Johannes Jacobsen Selgelie, har jaget Kreaturene i den fælleds Udmark baade med Hunde og Skralle, saaledes at Kreaturene derover \let/ kunde faae Skade, naar det ikke var paa slet Mark de bleve jagede; men Vidnet har ikke seet at Indstevnte selv har jaget Kreaturene; til 3de Qv: Vidnet vilde ikke taale saadant i fælleds Udmark; til 4de Qv: Dagen førend

Hesten blev funden død hørte Vidnet, at Drengen Johannes Jacobsen Selgelie sagde, at han havde været {ude} i Fieldet og jaget, men han sagde ikke {at han hav} hvormed han havde jaget. Videre begiærede Citanten Vidnet tilspurgt om han vidste noget mere til denne Sags Oplysning? hvortil Vidnet svarede nej. Da ingen havde Vidnet videre {at t} for Tiden at tilspørge, gientog han sin Forklaring og blev demitteret.

2de Vidne Iver Olsen Wiig, som blev formanet til Sandhed og af Lovbogen betydet Eedens Vigtighed, hvorefter han {forklarede sig at være} aflagde Eed og forklarede sig at være 22 Aar gammel boende paa Gaarden Wiig, og gift med Indstevntes Søster. Til Citantens Qvæstioner svarede han saaledes: til 1ste Qv: Vidnet

1815: 474

har ikke hørt at Indstevnte har sagt saadant, men derimod har han hørt Indstevntes Kone sige: at hun skal jage Kreaturene saalænge de ere istand til at gaae; og sagde hun dette i Anledning af at Vidnet advarede hende om, at hun ikke burde jage Hestene paa saa uforsvarlig en Maade, hvilket Vidnet havde hørt skulde være skeet; til 2de Qv: nej. til 3de Qv: nej. til 4de Qv: Vidnet har hørt Johannes Jacobsen Selgelie sige, at han har jaget Hestene i Udmarken, og at han hertil var befalet; men enten dette var for eller efter Citantens Hestes Død erindrer Vidnet ikke; ligesom bemeldte Johannes Jacobsen heller ikke sagde hvor med han havde jaget. Citanten bad Vidnet tilspurgt om han ikke har maattet leie et andet Beite til sin Hest af Frygt for utilbørlig Jagen i den fælleds Udmark? hvortil Vidnet svarede, at han var bange for at hans Heste skulde blive jagne i den fælleds Udmark, hvorfore han bad Ole Hvefield om at hestene maatte gaae [i]? hans med fleres Udmark indtil han kunde faae dem indladt i hans egen Hauge. Indstevnte bad Vidnet tilspurgt om han ikke har seet andre jage i den fælleds Udmark, hvortil Vidnet svarede: nej. Videre begiærede {Vi} Indstevnte dette Vidne tilspurgt, om Vidnet ikke selv har jaget i den fælleds Udmark? {at} hvortil Vidnet svarede at han vel har ledet sine egne Heste ud af Indstevntes Hauge men han har ikke jaget Hestene i den fælleds Udmark. Demitteret.

3de Vidne Anne Olsdatter Wiig, som blev formanet til Sandhed og betydet Eedens Vigtighed, hvorefter hun forklarede sig, efterat have aflagt Eed, at være over 30 Aar gammel og ubeslægtet med Sagens Parter. Til Citantens Qvæstioner svarede hun saaledes: til 1ste Qv: Vidnet har ikke hørt Indstevnte sige saadant, men hun har hørt hans Kone sige: jaget {det} skal der blive, det maae tage hvilken Ende det vil. Til 2de Qv: nej. Til 3. Qv: nej. Citanten begiærede Vidnet tilspurgt om hun vidste mere til denne Sags Oplysning? hvortil hun svarede: at hun veed at Kreaturene ere blevne jagne i den fælleds Udmark med Skralle, men hvem der har jaget veed Vidnet ikke. Demitteret.

4de Vidne Johannes Halvorsen Wiig, som blev formanet til Sandhed og af Lovbogen betydet Eedens Vigtighed, hvorefter han aflagde Eed og forklarede sig at være 20 Aar gammel, og opholdende sig paa Gaarden Wiig. Til Citantens Qvæstioner svarede han saaledes: til 1ste Qv: Vidnet har hørt Indstevnte sige: at der skal jages i den fælleds Udmark, hvilket Indstevntes Kone ogsaa har sagt. Til 2. Qv: nej. Citanten frafaldt 3de Qv: til dette Vidne. til 4de Qv: nej. Citanten begiærede ogsaa de øvrige Qvæst: fremsatte for dette Vidne, og svarede Vidnet da til {Qvæstionen} 5te Qv: nej; til 6. Qv: nej. Indstevnte begiærede dette Vidne tilspurgt, om han ikke har seet at

1815: 474b

andre have jaget i den fælleds Udmark? hvortil Vidnet svarede, at han har seet 2de Mænd jage med Skralle i Udmarken, og at disse 2de Mænd ikke vare af Ole Selgelies {Fo}

Huusfolk. Citanten bad Vidnet tilspurgt om dette var paa den Tid, at hans Hest døde? hvortil Vidnet svarede: at det var længe før. Demitteret.

5te Vidne Martha Johnsdatter Selgelie, som blev formanet til Sandhed og betydet Eedens Vigtighed, hvorefter hun {forklarede si} aflagde Eed og forklarede sig at være 20 Aar gammel, opholdende sig paa Gaarden Selgelie og ubeslægtet med Sagens Parter. {Til Citantens Qvæst: svarede hun:} Citanten frafaldt 1ste 2de 3de 5te og 6te Qv: til dette Vidne; hvorimod hun svarede til 4de Qv: at Dagen førend Citantens Hest blev funden død, bad Indstevnte og hans Kone Drengen Johannes Jacobsen Selgelie om at gaae op i Fieldet eller Udmarken og jage; hvorpaa bemeldte Dreng gik bort med en Skralle, men Vidnet veed ikke enten om Drengen jagede eller hvorledes han jagede. Citanten bad Vidnet tilspurgt, om hun selv af Indstevnte og hans Kone har været anmodet om at jage i Udmarken? hvortil Vidnet svarede: at Indstevnte og hans Kone har bedet hen det!! hende om at jage, men dog paa en forsvarlig Maade, hvilket Vidnet ogsaa har giort. Demitteret.

6te Vidne Haaver Iversen Wiig, som blev formanet til Sandhed og af Lovbogen betydet Eedens Vigtighed, hvorefter han forklarede sig at være en Broder til Indstevnte, 20 Aar gammel og opholdende sig hos sin Fader paa Gaarden Wiig. Til Citantens fremlagte Qvæstioner svarede han saaledes: til 1ste Qv: nej; til 2de Qv: Vidnet har hørt andre sige, at Indstevnte har ladet jage i Udmarken, men han veed forresten intet herom. Citanten frafaldt 3de Qv: til dette Vidne. Til 4de Qv: svarede Vidnet nej. til 5te Qv: Vidnet var tilligemed Indstevnte over 1 Miil borte fra Gaarden Selgelie den Dag da Citantens Hest blev befunden at være faldet ned af Klipperne. Citanten frafaldt 6te Qvæst: til dette Vidne. Indstevnte begiærede Vidnet tilspurgt 1, om han ikke har seet andre jage i Udmarken, og 2, om han ikke saae Citantens Hest Dagen førend den blev funden død, at staae længe paa et og samme Sted ligesom om den stod fast eller manglede noget; hvortil Vidnet

1815: 475

svarede: 1mo, Vidnet har engang seet 2de Drenge jage Heste i bemeldte Udmark, og 2do at {Dagen} Citantens Hest bemeldte Dag stod {omtr} Kl: 7 om Morgenen og Kl: 2 om Eftermiddagen paa et og samme Sted, hvoraf det syntes rimeligt at Hesten enten stod fast eller fattedes noget.

7de Vidne Kari Olsdatter Wiig, som blev formanet til Sandhed og af Lovbogen betydet Eedens Vigtighed, hvorefter hun aflagde Eed og forklarede sig at være 21 Aar gammel, tienende paa Gaarden Wiig og ubeslægtet med Sagens Parter. Til Citantens Qvæstioner svarede hun saaledes: til 1ste Qv: Vidnet har hørt Indstevnte sige: at han skal jage saalænge de ikke have sine Kreaturer ude af hans Hauge, det maae tage hvad Ende det vil. til 2de Qv: at Vidnet har seet et Fruentimmer jage 4 Heste med en Hund; Fruentimmeret kiendte Vidnet ikke, da hun var langt borte, men Hunden var Indstevntes. Citanten frafaldt 3de Qv: for dette Vidne. Til 4de Qv: svarede Vidnet nej. Til 5te Qv: Indstevnte var over 1 Miil borte fra sit Hjem den Dag da Citantens Hest blev funden død. Citanten frafaldt 6te Qv: til dette Vidne. Indstevnte begiærede dette Vidne tilspurgt om hun veed at andre have jaget i den fælleds Udmark, hvortil Vidnet svarede, nej.

8de Vidne Baar Olsen Øvretvedt, som blev formanet til Sandhed og betydet Eedens Vigtighed, hvorefter han aflagde Eed og forklarede sig at være 37 Aar gammel, boende paa Gaarden Øvretvedt og ubeslægtet med Sagens Parter. Citanten frafaldt 1ste Qv: til dette Vidne. Til de øvrige Qv: svarede Vidnet saaledes: til 2de Qv: Vidnet har seet Indstevntes Stedsøn jage Heste med Hund i Udmarken paa meget farlige Steder; til 3de Qv: Vidnet syntes at saadan Jagen var uforsvarlig, hvorfore han ogsaa har maattet \leie/ en anden Hauge til sin egen Hest. Vidnet saae ogsaa, at da Indstevntes Stedsøn Johannes Jacobsen jagede Hestene, faldt een Hest overende, men dette passerede dog omtrent 4 Uger førend Citantens

Hest blev funden død. Indstevnte bad Vidnet tilspurgt om han ikke veed om andre have jaget i Udmarken, hvortil han svarede nej.

9de Vidne Jacob Olsen Grimstad, som blev formanet til Sandhed og betydet Eedens Vigtighed, hvorefter han aflagde Eed og forklarede sig at være 48 Aar gammel, boende paa Gaarden Grimstad og ubeslægtet med Sagens Parter. Til Citantens Qvæst: svarede Vidnet saaledes: til 1ste Qv: nej; til 2de Qv: nej. Citanten frafaldt 3de Qv: til dette Vidne. Til 4de Qv: svarede Vidnet nej. Da

1815: 475b

ingen havde dette Vidne videre at tilspørge blev han demitteret.

10de Vidne Sirie Christensdatter Grimstad, som blev formanet til Sandhed og af Lovbogen betydet Eedens Vigtighed, hvorefter hun aflagde Eed og forklarede sig at være 24 Aar gammel, tienende paa Gaarden Grimstad og beslægtet i 3de Leed med Indstevnte. Til Citantens Qvæstioner svarede Vidnet {nej} saaledes: til 1ste Qv: Vidnet har ikke hørt saadant af!! (at?) Indstevntes Kone har sagt, at hun skal jage, hvad de saa sige; til 2de Qv: nej; Citanten frafaldt de øvrige Qvæstioner til dette Vidne. Indstevnte begiærede Vidnet tilspurgt, om hun veed at andre have jaget i Udmarken, hvortil Vidnet svarede nej.

Citanten fremstillede nu følgende godvillig mødende Vidner.

11te Vidne Anne Andersdatter øvre Tvedt, som blev formanet til Sandhed og betydet Eedens Vigtighed, hvorefter hun forklarede sig at være 22 Aar gammel og en Datter af Citanten. I Anledning af dette Søgsmaal forklarede Vidnet, at hun, Dagen førend Citantens Hest blev funden død, saae Indstevntes Stedsøn Johannes Jacobsen jage Hestene paa en uforsvarlig Maade med Skralle, samt at bemeldte Dreng, da han saa Vidnet skiulte sig mellem nogle Buske.

12te Vidne Knud Thorsen Tveten, som blev formanet til Sandhed og betydet Eedens Vigtighed, hvorefter han aflagde Eed og forklarede sig at være 25 Aar gammel, boende paa Gaarden Tveten og ubeslægtet med Sagens Parter. I Anledning af dette Søgsmaal forklarede han, at han har beseet det Sted hvor Hesten blev funden død, og at det saavel af dette Sted som af Hestens Spor var uden for al Tvivl at Hesten maatte være bleven jaget; thi dette Sted var meget utilgiængeligt og af Sporene var det tydeligt at Hesten af Frygt havde giort store Spring; men enten det var Folk eller andre Heste der havde skræmt Dyret kunde Vidnet ikke bestemme.

13de Vidne Anders Arnesen Tveten, som blev formanet til Sandhed og betydet Eedens Vigtighed, hvorefter han aflagde Eed og forklarede sig at være 37 Aar gammel, boende paa Gaarden Tveten, og ubeslægtet med Sagens Parter. Iøvrigt forklarede han sig ganske overeensstemmende med 12te Vidne.

Citanten henholdt sig til sin forhen nedlagte Paastand, men udbad sig Sagens Anstand til førstkommende Maanedsthing i Bergen, for at føre flere Vidner til Sagens Oplysning.

Indstevnte udbad sig

(fortsetter i neste protokoll)

1815: 476

Denne Bog, som, med det stemplede Papiir foran og her, indeholder Fiire Hundrede, Sex og Sytti igiennemdragne og forseglede Blade, Authoriseres hermed til en Justitz Protocoll for

Nordhordlehns Sorenskriveries Jurisdiction, og til Afbetiening for den p: t: i Embedet værende Hr: Secretair Christie, eller Eftermænd.

Bergen, 3die Apriil 1812

Bull